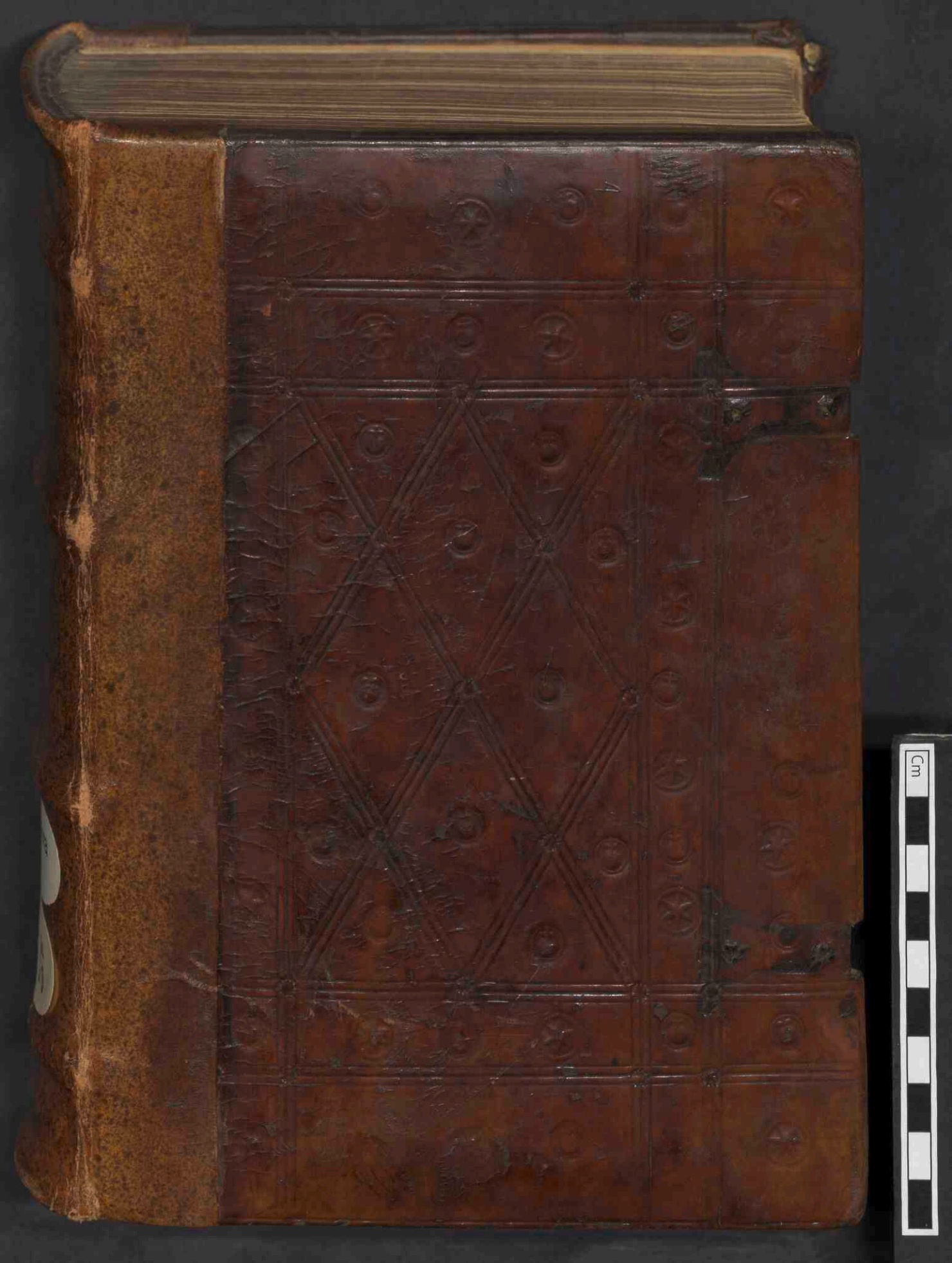
Utrecht University Library
Partner in Science
Universiteit Utrecht

Sermo[n]es de sanctis perutiles quoda[m] fratre hungaro ordi[ni]s minoru[m] de obserua[n]tia co[m]portati Biga salutis intitulati

https://hdl.handle.net/1874/461573

Dit boek is gescand in het kader van het Incunabelen project.

Een incunabel of wiegendruk is een boek of geschrift dat gedrukt is vóór 1 januari 1501. Gezien de bijzondere aard van deze vroege gedrukte werken is besloten deze uitgebreid te beschrijven en te digitaliseren.

Meer informatie over de collectie is beschikbaar op:
https://repertorium.library.uu.nl/collectie/incunabelen/

Bij deze boeken wordt ook de volledige buitenkant gescand en een scan gemaakt van het geopende boek. De hierna volgende scans zijn (in volgorde waarop ze getoond worden):

- het midden van het geopende boek*
- de rug van het boek
- de kopsnede
- de frontsnede
- de staartsnede
- het achterplat

*Een deel van de banden in deze collectie bevatten meerdere titels, het is dus mogelijk dat de pagina's in deze overzichtsscan horen bij een andere titel.

This book has been digitized as part of the Incunabula project.

An incunable or incunabulum is a book, pamphlet, or broadside that was printed before January 1st 1501. Due to their special nature a project has been started to better describe and then digitize these early printed works in our collection.

More information on this collection is available here:
https://repertorium.library.uu.nl/collectie/incunabelen/

The digitized version of these books includes scans of the outside of the book and a scan of the open book. The scans after this notice are (in the order in which they are shown):

- the open book (opened approximately in the middle)*
- the spine
- the head edge
- the fore edge
- the bottom edge
- the back board

*Some of the bindings in this collection contain multiple titles, therefore it is possible that this scan shows pages which belong to a different title.

Scōs status est pficientiū. z est in virtutū opatōe.

Tercꝰ status est pfectoꝝ. z est in pfecta dei dilectōe.

Primo dixi q̄ status incipientiū est in viciorꝝ detestatōe. ꝓm em̄ Augustꝰ. ois moralis iusticia sine q̄ nō est salꝰ cōsistit in declinatōe mali z opatōe boni. iuxta illō ꝑs. Declina a malo z fac bonū. q̄ q̄diu q̄s est in pctō mortali. tādiu est in dei odio. vñ ꝑs. Iniq̄s odio habui. z Sap. iiij. Odio ē deo impiꝰ z impietas eiꝰ. Hinc Aug. Iudis quia deꝰ odit pctm̄ z times nūq̄d te odit. ſz in te ē pctm̄ q̄ oderis z tu. ſz tu si odis pctm̄ punis id. z iā te nō odit. q̄ b̄ facis q̄ ipe q̄q̄ eēt factuꝰ. punitur ē deꝰ pctm̄ pueni eū puni tu nō ille. naz natura diuitatis ē pctm̄ odire z pſequi. tō q̄uſq̄ pctm̄ q̄s n̄ pſeqūt nō p̄t tāditu sil' habitare cū deo. q̄ facit vniꝰ moris habitare in domo sua. Scōo statꝰ pficientiū est in vtutū opatōe. q̄ eniz nō vult pficere in vtutib⁹ nō vult fieri scūs. q̄ dic̄ ꝑs. Ibūt scti de vtute i vtutē. Hinc etiā Aug. Semp pfice. sp ambula in via dei. nō pficere est defi/cere. vbi em̄ steristi ibi pisti. z si nō potes opa bona tua augere puta ieiunare. vigilare. orare. saltē habeas desideriū pficiēdi z sufficit. alias nō videt deo dilectio in te. q̄ dicit Piero. q̄ sic pentes nō videt diligere natū q̄ nūq̄ crescit cozpaliter. sic deꝰ p̄ illū q̄ nō pficit spūaliter. Tercio statꝰ pfectoꝝ est i dei pfecta dilectōe. Ille ei q̄ pfecte deū diligit studet puritati cordis z p̄pla/tioni z q̄si p q̄sdā gradꝰ sup̄ se ascēdit. p puritatē ei cordis accedit ad dei dilectionē z primi. q̄ hāc demū ad dei p̄templationē pueniet. vñ Greg. in moral'. ait. Prꝰ mens ab appetitu gl'ie tpal' atq̄ ab oi carnal' ꝓcupie delectatōe tergēda ē. z tūc ad arcē p̄templatōis erigenda. q̄ igit culmē ap̄hēdere p̄templatōis nitit. cū p̄templatōis arcē tenere desideret prꝰ se i cāpo opis p exercitiū ꝓbet. vt sollicite sciat si nulla iam mala p̄mis eq̄/mis irrogat. si irrogata a p̄mis eq̄/nimiter portat. si obiect⁹ bonis eqū/bus neḡq̄ mens letitia soluit. si subtractis nō nimio meroꝝ sauiat. z dissolūmō exhilarat q̄s suauis sit dulc⁹ deꝰ nō aūt cupidi voluptuosi aut ambitiosi. q̄ dic̄ Bern̄. Delicata est diuina solatio nō dabit admittēt̄ alienam. Et b. Greg. Dulce ē esse i rebꝰ hūanis q̄ eis tm̄ q̄ spūalia nō gustāt. gustato nāq̄ spū desipit ois caro. Nec alit⁹ de gustatio spūalius fit in mōte pfectōis regular' sic em̄ de mōte claritꝰ remotiꝰ videt. sic de statu regulari clariꝰ videt deꝰ z suauiꝰ degustat. Ad q̄s aptis in p̄missis vbis iuitat culmē pfectōis dī. Quicūq̄ hāc regulā secuti fuerit. In q̄bꝰ q̄dē vbis seraphicꝰ scūsq̄ doctoꝝ Bonauē. a q̄uoꝝ spēali ꝓmēdat. (sup illos quicūq̄ hāc z.

Primo a sua regulari excellētia. ibi.

Scōo a sua hylari patiētia. ibi. par

Tercio a dei salutari miscōia. (ca. ibi. z sup illū dei. miscōia.

Quarto a trāslata devotiatē ē israel

Prio sic dē doctoꝝ scūs Bonauētura ꝓmēdat i p̄missis themat' vbis a sua regulari excellētia. cū dr. Quicūq̄ hāc regulā tāq̄ pfectōis formā secuti fuerit. Pe em̄ regularē vitā fratrū minoꝝ legit. cuꝰ fuit tāq̄ excellētioꝝ vitā secularis. āt regl'ar' vita z mōastica sit excellētioꝝ q̄ secl'ar'. ꝑbat q̄drupliciē rōne.

Primo rōne plicitatōis.

Scōo rōne supatōis.

Tercio rōne absolutōis.

Quarto rōne derelictōis.

Prio nāq̄ vita regular' ē excellētioꝝ secularī rōne plicitatōis. q̄ i statu secularī mlti plicitāt. vñ Piero. Vita inq̄t Nūquid soli saluāt claustrales aut oēs peūt seculares. Sane neutꝝ. sed isti soli. s. claustrales facile saluāt. Illi vo oēs. s. secl'ares difficile. Cur b. Hi/si q̄ turioꝝ est ab incēdio remotꝰ ab ig/ne q̄. primꝰ igni. hec Elynād. Precea z deuotꝰ Bed. tractās illō Mat. xvij Bonū ē nos h ee dī. Religiosus inq̄t viuit puriꝰ: cadit rariꝰ: ſsurgit velociꝰ incedit cautiꝰ: q̄escit securiꝰ. irrorat freqūntiꝰ: purgat citiꝰ: mozit ꝑfidētiꝰ. z p̄miabit copiosiꝰ. hec ille. Scōo statꝰ religiōis i q̄ fuit sctūs Bonauē. excedit statū secl'aré rōe supatōnis. licz i seculo possz q̄s largas elēosynas erogare paupib⁹. vestire nudos. pascere famelicos. visitare infirmos. tū ingredies religiōz z facies i ea. pfessiōz vbi regl'a rit viuit supat oia hꝰ. pietatꝰ opa sic biero. i epl'a ad iulia. ait Nolo inq̄t vt tm̄ ea offeras dño q̄ p̄t furrape. hostē iuadere. plcptio tollere. q̄ accedere possit z recedere. atq̄ vt vno cūcta ꝑple/ctar fmōe q̄ nolēs i morte dimittur. es. illō offerre magnū ē q̄ nullꝰ possit hostē auferre. Et infra. Exiꝰ monasteria multus a te per insulas dalmacie mōachoꝝ nūer⁹ sustētat. sz meliꝰ faceres si z ipe sctūs inc sctōs viueres. hec ille. Facilꝰ q̄ppe ē dare i elēosynā sua q̄s seip̄z. iuxta illō Job. ij. Pelle ꝑ pelle z oia q̄ hz hō dat ꝓ aia sua. Et b. Greg. i ome. Minꝰ q̄ppe ē abnegare q̄ hz. ml'tū aūt ē abnegare q̄ ē. Sic ei facilꝰ ē pellē alienā icidere q̄ ꝓpriā. sic tpalē subaz q̄ seip̄z. z q̄nto difficiliꝰ tāto vtuosiꝰ: q̄ vꝰ ē ō difficilib⁹. ideo oēs alia elēosynā excellit igressus religiōis. imo etiā oia alia vtutū z salutis opa excepto martyrio. Un Piero. ad paulinū. Pbs gl'ie anial' z ppl'ar' auri vile mācipiū tota sel' sarcinā ꝺposuit. z tu reputas i vtutū culmie ꝓstitutū si p̄ē ex toto offerat q̄s. ē vult dñs

quit mūdi nō vita sed mozs. vita falax. vita mēdax. Reuera vita tota peccans. vita onusta tristicijs. ibecillis et vmbratica: vita mostranea z caduca nūc florēs z statī arescens. O inq̄t vita plena laq̄is. q̄t iaz p te sustinent barattro ꝑcipitas. q̄t iaz p te sustinent fallacias. q̄ beatioꝝ q̄ tuas agnorat blādicias. q̄ btissimꝰ q̄ te bñ ꝓua tus ē. Et Elynād i suo hystoriali spe/culo q̄rta pte sic dic̄. Vis inq̄t extīgue libidis ignē amoue ligna ab igne z subsidet incēdiū. q̄ sūt ligna nisi q̄ struenda sūt i ignē. Ista q̄ppe sūt. Occia species. somnꝰ. caro. femina. vinum. Hec em̄ oia sunt irritamēta viciorū. hec sūt incitamēta voluptatꝭ. rozmēta castitatis. ipedimēta puritatis. B oleo bac pice. bis sarmētis. hac stupa succēdit̄ fornax babilōis. Uis q̄ fugere vo/luptatis incēdiū. fuge h omne genꝰ formenti. Sz q̄ fugies a facie istoꝝ. totū circūspice mūdū. vbiq̄ diabolꝰ. vbiq̄ peti hamꝰ. Reuera mūdꝰ totꝰ malignus et vanꝰ. Fugiēdꝰ est q̄ mūdꝰ. ñ q̄dē mūdus sed immūdꝰ. nō vita sed mozs. Alioq̄n si in mūdo manere voluerit nec absciſis manib⁹. nec trūcatis pedib⁹. nec effossis oculꝭ eo q̄ scandalizauerit te scandalo careb. Igit q̄ñ mꝰ viuere. necessario q̄rendꝰ ē salubris locꝰ nō tā corpib⁹ q̄ mozib⁹. vbi sensuū ñ carētes officijs illoꝝ carea mꝰ scādal'. Sed q̄s locꝰ inq̄t ad h idoneus: nisi clausꝰ. vbi pax icludit. honestas claudit. voluptas excludit. Redi q̄ de fornace ferrea ad claustri refrigeriū vt in loco amenissimo sub dño iesu p̄ſſi/mo voluptuose trāsigas huꝰ p̄sentis vite breuē calamitatē. Sz dicis in/q̄t Nūquid soli saluāt claustrales aut oēs peūt seculares. Sane neutꝝ. sed isti soli. s. claustrales facile saluāt. Illi vo oēs. s. secl'ares difficile. Cur b. Hi/si q̄ turioꝝ est ab incēdio remotꝰ ab ig/ne q̄. primꝰ igni. hec Elynād. Precea z deuotꝰ Bed. tractās illō Mat. xvij Bonū ē nos h ee dī. Religiosus inq̄t viuit puriꝰ: cadit rariꝰ: ſsurgit velociꝰ incedit cautiꝰ: q̄escit securiꝰ. irrorat freqūntiꝰ: purgat citiꝰ: mozit ꝑfidētiꝰ. z p̄miabit copiosiꝰ. hec ille. Scōo statꝰ religiōis i q̄ fuit sctūs Bonauē. excedit statū secl'aré rōe supatōnis. licz i seculo possz q̄s largas elēosynas erogare paupib⁹. vestire nudos. pascere famelicos. visitare infirmos. tū ingredies religiōz z facies i ea. pfessiōz vbi regl'a rit viuit supat oia hꝰ. pietatꝰ opa sic biero. i epl'a ad iulia. ait Nolo inq̄t vt tm̄ ea offeras dño q̄ p̄t furrape. hostē iuadere. plcptio tollere. q̄ accedere possit z recedere. atq̄ vt vno cūcta ꝑple/ctar fmōe q̄ nolēs i morte dimittur. es. illō offerre magnū ē q̄ nullꝰ possit hostē auferre. Et infra. Exiꝰ monasteria multus a te per insulas dalmacie mōachoꝝ nūer⁹ sustētat. sz meliꝰ faceres si z ipe sctūs inc sctōs viueres. hec ille. Facilꝰ q̄ppe ē dare i elēosynā sua q̄s seip̄z. iuxta illō Job. ij. Pelle ꝑ pelle z oia q̄ hz hō dat ꝓ aia sua. Et b. Greg. i ome. Minꝰ q̄ppe ē abnegare q̄ hz. ml'tū aūt ē abnegare q̄ ē. Sic ei facilꝰ ē pellē alienā icidere q̄ ꝓpriā. sic tpalē subaz q̄ seip̄z. z q̄nto difficiliꝰ tāto vtuosiꝰ: q̄ vꝰ ē ō difficilib⁹. ideo oēs alia elēosynā excellit igressus religiōis. imo etiā oia alia vtutū z salutis opa excepto martyrio. Un Piero. ad paulinū. Pbs gl'ie anial' z ppl'ar' auri vile mācipiū tota sel' sarcinā ꝺposuit. z tu reputas i vtutū culmie ꝓstitutū si p̄ē ex toto offerat q̄s. ē vult dñs

Rariora

E. qu.
170

Cm

Cm

Cm

E. qu.
170

529. **Michael** de Hungaria, Sermones Biga salutis de sanctis. Hagenau, Hei. Gran 27 Juli 1497. 4o. E. 4o. 170

Typen 4, 5. — HC 9054. — BMC III p. 684. — Pr. 3188.

Uit het Karthuizerklooster bij Utrecht, zooals blijkt uit de bandversiering. — In oorspr., herstelden led. stempelband, waarvan de stempels zijn beschr. en afgeb. bij Hulshof-Schretlen p. 7, pl. I 20, 24; de sloten ontbreken.

E 4° 170

Sermões de sanctis peruti
les a quodã fratre hungaro
ordis miorũ de obseruãtia
cõportati Biga salutis inti
tulati feliciter incipiunt

B

Tabula

In nomie domini nostri Jesu christi ac gloriose virginis Marie.necnō omniū sanctorū Sequitur tabula sermonū de sancti Tige salutis. Et nota q̄ vbicūq; ponitur de eodem.referendū est ad festū illius sancti vel sancte īmediate precedentis.

Sermo.j.de sancto Andrea apostolo de multiplici dei vocatione.

Sermo.ij.de eodez.de vtili christi domini imitatione.

Sermo.iij.de eodem.de salubri christi imitatione et eius impedimētis

Sermo.iiij.de sancto Nicolao episcopo.vera beitudo vbi cōsistit. et quō pietatē exercuit.

Sermo.v.de eodem. et q̄ in iuuentute sit bonum opus inchoandū.

Sermo.vj.de Conceptione beate virginis pbando q̄ sit sine peccato originali concepta.

Sermo.vij.de eodez.q̄ multiplex cōceptio virginis inuenitur. et de preseruatione a peccato.

Sermo.viij. de sancto Thoma apostolo.ō visione z articulox fidei declaratione.

Sermo.ix.de eodem. de bona societate.et q̄ realiter palpauit christi vulnera.

Sermo.x. de christi dñi natiuitate.et de eius iocunditate.modalitate. ac localitate.

Sermo.xj.de eodem. z de christi natiuitatis seriositate. būilitate.dei patris charitate.et

Sermo.xij.de sancto Stephano pro thomar.quō regnuz celox acq̄rit. z vidit christū.

Sermo.xiij.de eodem. de diuina gratia.de beati Stephani cōstantia.et modo patiendi.

Sermo.xiiij.de sancto Johāne euangelista.z de eius magna familiaritate cū xp̄o.ac doctrine vtilitate.

Sermo.xv.de eodē. vbi sig̃ dilectiōis ad xp̄m.z xp̄i ad ip̄m oñdunt.

Sermo.xvj.de san. Innocentibꝫ.z triplex est genus martyrij.z quō fuere occisi.

Sermo.xvij.de eisdē.ḡre xp̄s fugit in egyptū.et cur tot annis ibi stetit.

Sermo.xviij.de christi circūcisiōe. de eius būilitate z sui nois dignitate.

Sermo.xix.de eodē.z de xp̄i noiatōis varietate.ac sui nois nobilitate.

Sermo.xx.de Epiphania domi.quo mō magi christū quesierūt. z quō inuenerunt.

Sermo.xxj.de eodem.quō xp̄s est q̄rendus.z vbi inueniendus.

Sermo.xxij.de conuersione scti Pauli.qui qualis ante conuersionem.z qualis post.

Sermo.xxiij.de eodē.curvas electōis dicat.z quō cōmendat.

Sermo.xxiiij. de purificatōe Marie cur xp̄s fuit in templū p̃tat⁹. quō susceptus.

Sermo. xxv. de eodē. quō xp̄s portat bñdicit.z Symeon p̄testat.

Sermo.xxvj.de sctā Dorothea v̄gine castitatis q̄ddītas. fuandi modalitas z vtilitas.

Sermo.xxvij.de san. Petri cathedra sacerdotū dignitate.ptāte. ac q̄litate.

Sermo.xxviij.de eodē.vbi agit de bti Petri ptāte.z ei⁹ scritate.

Sermo.xxix.de sctō Mathia aplō.q̄re Judas fuit reiect⁹ z ipe elect⁹.

Sermo.xxx.de eodē.z electōis varietate.ac bti Mathie dignitate.

Sermo.xxxj.de sctō Gregorio.z de va sapia.z de qbꝫ libris ipe didicit eā.

Sermo.xxxij.de eodē.dignitas ip̄i⁹ et vtilitas in qbꝫ ꝓsistūt.

Tabula

Sermo.xxxiij. De annūciatiōe virgis Marie.z de angelica salutatione z xp̄i conceptione.

Sermo.xxxiiij. de eodē. De diuia legatione.angelica executione. z xp̄i incarnatione.

Sermo.xxxv. De sctō Adalberto ep̄o de el⁹ amictu gladio ac cruciatu.

Sermo.xxxvj. de sctō Georgio martyre que inducūt ad laborē z efficiunt militem.

Sermo.xxxvij. de eodē. de multiplici tribulatiōe z diuia subuentiōe.

Sermo.xxxviij. de sctō Marco euangelista.z de leonis ꝓprietatibꝫ.z euāgeliste pfectiōe.

Sermo.xxxix. de eodē.z q̄ ad sctitatez tria req̄runt.z de doctrina vera.

Sermo.xl. de sctis Philippo z Jacobo quō intelligit de⁹ z qualis est.

Sermo.xlj. de eodē.z de pturbatiōis varietate.ac fidei veritate.

Sermo.xlij. de Jnuētōe sctē crucis.q̄re xp̄s in ea mori voluit.z q̄lia pati

Sermo.xliij. de eodē.z de piculis crucē pnīe nō q̄rentiū.z triplex est crux.

Sermo.xliiij. de sctō Bernardino. et de pcti piculositate ac q̄ditate el⁹.

Sermo.xlv. de sctō Anthonio paduano.et de vtute ac illius acq̄sitione.

Sermo.xlvj. de natiuitate sctī Johis baptiste.et de illi⁹ iocunditate ac nati vtilitate.

Sermo.xlvij. de eodē. q̄ officiū p̄dicādi sit magnū.z q̄s sit maior ꝓpheta

Sermo.xlviij. de sctō Ladislao rege bungaroꝝ q̄bus vtutibꝫ feruore et miraculis claruit.

Sermo.xlix. de eodē. de ip̄ius sctitatis indubia veritate.

Sermo.l. de eodē. de el⁹ ꝓmotione et sui exercitatione.

Sermo.lj. de sanctis Petro z Paulo aplis. quō sublimati et assilati sūt.

Sermo.lij. de eisdē z eorūdē potestate ac apiendi celū modalitate.

Sermo.liij. de visitatiōe Marie v̄gi nis.et canticorū distinctione.et dei laudatione.

Sermo.liiij. de eodē festo.et quō deus laudāt homies et ip̄a beata virgo.

Sermo.lv. de sctō Bonauētura ep̄o. z de religione patriarcia miscōia z nomine israel.

Sermo.lvj. de sctā Margaretha virgine.quō custodiuit aures linguaz relinquēs domū.

Sermo.lvij. de eadē. vera ꝓudentia quō distinguit ꝓseruat et destruit.

Sermo.lviij. de sctā Maria magdalena qualis fuit añ ꝓuersionē. in cōuersione.z post ꝓuersionē.

Sermo.lix. de eodē. peccatores q̄ impediunt ne ꝓuertant. et q̄ ꝓparant ad ꝓuersionem.

Sermo.lx. de sctō Jacobo zebedei. et calicis diuersitate.ac sumentis modalitate.

Sermo.lxj. de eodē. de ambitiōis piculositate ac xp̄i seruitutis vtilitate

Sermo.lxij. de sctā Anna. z de timoris distinctōe.ac illi⁹ sctē dignificatōe

Sermo.lxiij. de eodē. cur indigemus el⁹ auxilio.z quō ꝓficim⁹ in bono.

Sermo.lxiiij. de sctā Martha.et vita actiua et ꝓplatiua q̄liter fieri dñt.

Sermo.lxv. de sctō Petro ad vincla z de vinculoꝝ spūaliū multiplicitate

Sermo.lxvj. de sctā Maria de niue q̄ est mater dei z oim z sui nobilitate.

Sermo.lxvij. de eodē. et glaciei niuis z diei ac noctis significatōe.

Sermo.lxviij. de transfiguratōe dñi. z de el⁹ incarnatōe.et illi⁹ vtilitate.

Sermo.lxix. de eodē. z de trāsfiguratiōis et locutōis ibidē mirabilitate.

Sermo.lxx. de sctō Laurētio.z ō ignis varietate.ac tribulatōis vtilitate.

Tabula

Sermo.lxxj. de eodē. z de testiū distinctione. ac ꝙscie bone vtilitate.

Sermo.lxxij. de sctā Clara. et de lucis ꝓprietate. ac gaudij origine.

Sermo.lxxiij. de assumptiōe glorioseꝫ ginis q̄liter interrogabāt angeli. z cur fuit hic morata.

Sermo.lxxiiij. ō eodē. z quō fuit significata z denoiata.

Sermo.lxxv. de sctō Ludouico epō. de xpi ꝙsilijs q̄ sunt z quō honorat⁹

Sermo.lxxvj. de sctō Stephano rege et de electōis cognitōe. rōne. ac beati Stephani pfectōe.

Sermo.lxxvij. de eodē. et diuina ꝓuidentia. ac q̄bꝫ teneꝫ ꝓnceps.

Sermo.lxxviij. de sctō Bartholomeo de vestimentoꝝ varietate. z quō est peccatum.

Sermo.lxxix. de eodē. q̄bus teneꝫ dominꝰ seruo. et seruus dño.

Sermo.lxxx. de sctō Augustino. et vtilitate scie acq̄site z infuse.

Sermo.lxxxj. de decollatōe sctī Jobis baptiste. q̄ mala sunt cōuiuiū ꝓuium et saltus.

Sermo. lxxxij. de natiuitate Marie virginis quō est fundata cōsecrata et denomiata.

Sermo.lxxxiij. de eodē. et de eiꝰ p̄figuratōe ac eius originatōe.

Sermo.lxxxiiij. de exaltatōe sctē crucis quid ꝓdesse cui assilat z quō exaltat

Sermo.lxxxv. de eodē. quō exaltat figurat et venerat.

Sermo.lxxxvj. de stigmatibꝫ sctī Frācisci q̄ a deo fuit missus et mirabiliter stigmatizatus.

Sermo.lxxxvij. de sctō Matheo apostolo q̄ xp̄s est misericors erga peccatores. et pharisei malicia.

Sermo.lxxxviij. de eodē. et de mō conuertendi ad deū ac ipm sequēdi.

Sermo.lxxxix. ō sctis angelis quō deus eos dignificauit. ac ō eoꝝ officio

Sermo.xc. de eisdem. et de illoꝝ exist̄ tia essentia ac custodia.

Sermo.xcj. de sctō Hieronymo. ꝓuidentie distinctōe ac eiꝰ opatōe.

Sermo.xcij. de seraphico Francisco quō ab extra assilat xp̄o.

Sermo.xciij. de eodē. quō ab intra assilatur xp̄o in septem.

Sermo.xciiij. de eodē. quō religio distinguit quō cōmendat.

Sermo. xcv. de sctō Luca euāgelista qui fuit medicus pictor. et de sacris

Sermo.xcvj. de eodē. de varietate legis. et q̄ lex noua est melior q̄ vet⁹

Sermo.xcvij. de vndecim milibꝫ virginū. de virginitate z eiꝰ nobilitate.

Sermo.xcviij. de sctis Symone z Juda aplis quare sunt electi quō fructificarunt.

Sermo.xcix. de eisdez amicicie distinctione opatione. et p̄cepti dilectōis implētione.

Sermo.c. de oibus sanctis. quō deus sanctos remunerat. z ipsi quomodo gaudent.

Sermo.cj. de eisdem q̄ deum in celo sancti vocibus laudant. et quare. et q̄ sunt multi.

Sermo.cij. de aiabus purgandis q̄ puniunt. et de testamentis. ac suffragijs.

Sermo.ciij. de eisdem. q̄re illis debemus subuenire. et quomodo.

Sermo.ciiij. de sctō Emerico duce. et de spūssancti donis quomō illa cōseruauit.

Sermo.cv. de eodem spūs distinctione. et de eius opatione.

Sermo.cvj. de sancto Martino epō de militie distinctōe. z ō illiꝰ pugna

Sermo.cvij. de eodem. et de ignorantia et furis varietate et custodia.

Sermo.cviij. ō sctā Elyzabeth vidua

Tabula

et de gra dei quã quõ quesiuit xij
Sermo. cix. õ eadẽ q̃ mltiplicẽ sub stantiã dedit deo. et ꝫ tripliciter xiij
Sermo. cx. de sctã Katherina vir/gie quõ cõmẽdat de inq̃sitõe diuitiaꝝ xv
Ser. cxj. de eadem quõ xp̃o fuit despõsata ꝛ se ei p̃parauit. xvj
Sermo. cxij. De dedicatõne ecclie. quare consecrat. quõ. et q̃n violat xvij

Finit tabula breuis Sermonũ de sanctis Bige salutis

Cõtinentia ser

monũ Bige salutis de sanctis cũ the/matibꝫ ipoꝝ indicãs quõ quis i ꝓmpto reperiat sermonẽ volitũ. Et vt sci/atur q̃t sint ſmões de vnoquoq; sancto toti⁹ anni (freq̃nter eñ ponunt in hoc libro duo sermões õ vno sancto) numerus p̃cedẽs i hac tabula signat ordinẽ sermonũ toti⁹ libri de sanctis. seq̃ns aũt numer⁹ signat ordinẽ ſmonum istius sancti de quo q̃rit

De sancto Andrea ap̃lo
j Uenite post me ꝛ faciã j
ij Uenite post me ꝛ fa. ij
iij Uenite post me iij
De sancto Nicolao episcopo
iiij Beatus qui intelligit j
v Mane semina semẽ tuũ ij
De ꝛceptõne beate ẏginis
vj Domũ tuã dñe decet j
vij Nõdum erant abyssi ij
De sancto Thoma ap̃lo
viij Quia vidisti me Thoma j
ix Dicit thome. Infer digi. ij
De natiuitate dñi nr̃i ihesu xp̃i
x Rex israel mutauit habitũ j
xj Paruulus nat⁹ ẽ nobis ij
De sctõ Stephano pthomar. xij
Ecce video celos apros j
Stephan⁹ aũt plen⁹ gr̃a ij
De sctõ Johãne cuãgelista
Dilectus deo ꝛ hoibꝫ cui⁹ j
Cõuersus petr⁹ vidit illũ ij
De Innocentibus
Mittẽs occidit oẽs pue. j
Ecce angel⁹ dñi apparuit ij
De circũcisione dñi
Postq̃ ꝛsũmati sũt dies j
Uocatũ ẽ nomẽ ei⁹ ihesus ij
De Epiphania domini
Uidim⁹ stellã ei⁹ i oriẽte j
Ecce magi ab oriẽteve. ij
De ꝛuersione sci ꝓpauli
Saule saule q̃d me ꝑseq. j
Uas electõis ẽ mihi iste ij
De purificatõe beate ẏginis
Suscepim⁹ de⁹ miseri. j
Accepit eũ symeõ i vlnas ij
De sancta Dorothea ẏgine
O q̃ pulcra est casta gene.
De Cathedra sancti Petri
Exaltẽt eũ in eccl̃ia plebis j
Exaltaui electũ de ple. ij
De sctõ Mathia apostolo
Fiant dies ei⁹ pauci ꝛ j
Eligite meliorẽ ꝛ eũ q̃ vob ij
De sancto Gregorio
Antecedebat me ista sapia j
Ecce sacerdos magn⁹ q̃ ij
De annũciatõe ẏgis Marie
Ingressus angel⁹ ad eã j
Missus ẽ angel⁹ gabriel ij
De sancto Adalberto epõ
Accingere gladio tuo
De sancto Georgio
Laboza sicut bon⁹ miles j
In ser tribulatõibꝫ libe. ij
De sancto Marco
Ascẽdit leo de cubili j
Qui fecerit ꝛ docuerit hic ij
De sctis Philippo ꝛ Jacobo
Dñe ostende nobis p̃rem j

Tabula

xliij Nō turbet coꝛ vestrū ij
De Inuentōne sancte crucis
xliij Ecce arboꝛ in medio ire j
xliiij Uerbū em̄ crucꝭ penuntiꝫ ij
De sancto Bernardino
xliiij Quasi tuba exalta voce
De sancto Anthonio ꝓfessoꝛe
xlv Quasi vas auri solidū
De natiuitate scī Jobis bap.
xlvj Erit magnus coꝛā dño j
xlvij Quid existis videre ij
De sctō Ladislao rege būgaroꝝ
xlviij Creuit rex Josaphat j
xlix Simulq; cōsiderate ij
l Cōstituit eū dñm dom⁹ iij
De sctis Petro ꝛ Paulo aplis
lj Fecit de⁹ duo luminaria j
lij Lingue eoꝛ claues ce. ij
De visitatōe b. ẏgis ad elizabeth
liij Cātate dño cāticū nouū j
liiij Magnificate dñm mecū ij
De sancto Bonauentura
lv Quicūq; hāc regulā secuti
De sancta Margaretha
lvj Audi filia et vide ꝛ inclina j
lvij Prudētes vo acceperūt ij
De sctā Maria magdalena
lviij Laudate dñm deū nostꝝ j
lix Ecce mlier q̄ erat in ciui. ij
De sancto Jacobo maioꝛe
lx Poꝛestis bibere calice j
lxj Dic vt sedeāt hi duo ij
De sancta Anna
lxij Mulier timēs deū ipa j
lxiij Ora ꝓ nobis qꝛ mlier scā ij
De sancta Martha hospita xp̄i
lxiiij Mulier q̄dā martha noīe
De sancto Petro ad vincula
lxv Dirupisti vincula mea tibi
De sctā Maria ad niues
lxvj Ego mater pulcre dilec. j
lxvij Bñdicite glacies et ij
De transfiguratione dñi
lxviij Hic est filiꝰ meꝰ dilectꝰ j
lxix Assumpsit ihesus petrū et ij
De sancto Laurentio
lxx Igne me examinasti ꝛ nō j
lxxj Ecce in celo testis meus ij
De sancta Clara
lxxij Noua lux oziri visa est
De assumptione bē virginis
lxxiij Que est ista q̄ ascendit j
lxxiiij Signū magnū apparuit ij
De sctō Ludouico epo ꝛ ꝓfes.
lxxv Uade ꝛ vēde oīa q̄ habes j
De sctō Stephāo rege būgaroꝝ
lxxvj Certe videꝭ quē elegit dñs j
lxxvij Ecce ꝓstitui te sup gētes ij
De sancto Bartholomeo
lxxviij Jussit rex expoliari iona. j
lxxix Esto fidel⁹ vsq; ad mortē ij
De sancto Augustino
lxxx Dedit illi dñs scientiā
De decollatōe scti Jobis bap.
lxxxj Male tractauerūt illū q̄ a
De natiuitate virgis gl'iose
lxxxij Domꝰ quā edificare volo j
lxxxiij. Egredietꝭ ẏga de radice ij
De exaltatōe sancte crucis.
lxxxiiij Ego dñs būltaui lignū j
lxxxv. Leuabit signū i natōibꝫ ij
De stigmatibꝫ scti Frācisci
lxxxvj Uidi alterū angelū desc.
De sancto Matheo aplo
lxxxvij Nō veni vocare iustos sz j
lxxxviij Uidit ihesus hoiem sedētē ij
De sctō Michaele ꝛ oibꝫ angel'
lxxxix Angeli eoꝝ sp videt fa. j
xc Qui facis angelos tuos ij
De sancto Hieronymo
xcj Fidelis seruus ꝛ ꝓdēs j
De sancto Francisco
xcij Uidi i medio septē cande. j
xciij Uidi in dextra dei sedentē ij
xciiij Quicūq; hanc regulā iij
De sctō Luca euāgelista
xcv Salutat vos lucas medi. j
xcvj Dicit dñs dabo legē meā ij

Tabula

De festo vndecim miliū vginū. cvj
cvij Sile est regnū celoꝝ decem cvij
De sctis Symõe ⁊ iuda aplis
cviij Ego vos elegi de mũdo j cviij
cix Vos amici mei estis ij cix
De omnibꝫ sanctis
c Rex meus ⁊ deus meꝰ j cx
cj Laudẽ dicite deo nostro ij cxj
De animabꝫ in purgatorio
cij Miserem mei miseremi j cxij
ciij Sancta et salubris ij
De sancto Emerico ꝓfessore
ciiij Cognouit eũ i bñdic. suis j
cv Spũs tuꝰ bonꝰ deducꝫ ij
De sancto Martino epõ
Precinxisti me virtute j
Si sciret paterfa. q̃ hora ij
De sancta Elizabeth
Repleta est spũsctõ eliza. j
Si dederit hõ oẽm substãz ij
De sctã Katherina vgine
Multe filie cõgregauerũt j
Uenerũt nuptie agni ij
De dedicatione ecclie
Sctificauit tabernaculũ suũ altissimus

Finit Tabula

Sermones per/ utiles de sanctis p circulū anni Bi/ ge salutis intitulati feliciter incipiūt

De sancto Andrea
Sermo primus

Venite post me z faciā vos fieri pisca/ tores hoim. Math. iiij. ca. Charissimi hec ẏba dicebat christ⁹ filius dei viui pi⁹ om/ nū redēptor: dū de captura pisciū vocabat brōs petrū et andreā ad se imitandū. qui etiā nūc vocat pecca/ tores ad penitentiā. Pro q sciēduz q; diuina vocatio est triplex. scz

Prima generalis
Secūda specialis
Tercia singularis

Prima inquā vocatio diuina ē gene/ralis. q; indifferenter tā iudeos gētiles q; catholicos ab occasu vsq; ad ortē/ tem vocat ad eternā salutē. Que q dē vocatio dicit nature instinctus. Na/ tural' eīm instinctus semp bonū ap/ petit. Vnde. j. ethicoz dr. Bia bonuz appetūt. Et ideo nemo pōt se excusa/ re dicēdo illō psal. Quis ostēdit nob bona. q; ptin⁹ rndet eis ipe dicens. Signatū ē sup nos lumē vultus tui dñe. Et nō solū p nature instinctum vocat deus generaliter oēs: sed et p generalē grām. Nam sicut res mate riales mouet p influxū naturalē ad suū finē. sic spūales p influxū spiritu alē ad ipoz finē. Et tal' mouēs a do/ ctoribz dicit instinct⁹ diuinus. Un/ de Alexāder de hales li. de erroze gē/ tiliū dicit. q; si paganus facit qđ i se ē puta cauet se a pcō. supplicat deo. et exercet se in ope pio. tūc deus ei reue lat salutē aut p inspiratōez. aut p an gelū aut p boiem. sicut Actuū. x. Cor nelio q talī vocatiōi cōsenserat. Die vocauerat btm̄ andreā generalit̄ ad sui noticiā. sicut habet Joh. j. quādo duo discipuli iohānis baptiste audi erūt ipm̄ dicētē de christo. Ecce agn⁹ dei. statim secuti sunt iesū. Et ibidez dicit. Andreas frater symōis Petri erat vnus ex duob⁹ q secuti fuerant iesū. z māserūt apud iesū die illo In uenies tandē Andreas frēm suū sy/ monē adduxit ad iesū. Secunda vocatio diuina est spēalis. q; specialit̄ vocat aliquem aut p grām. aut per angelū aut p pdicatōem ad fidē. De q̄. j. Pe. ij. De tenebris vos vocauit in admirabile lumē suū. q aliqñ nō popul⁹ dei. nūc aūt popul⁹ dei. Uñ etiā beatū andreā christ⁹ dñs in hu/ ius signū scō vocauit Luce. v. q̄n/ do xp̄s ꝓpter turbas irruētes ascen/ dit in nauē petri ad pdicādū. z finita pdicatōe iussit laxare rhete i capturā pisciū. z Petrus visa mltitudine pi scium captoz ꝓcidit ad genua iesu dicēs. Exi a me dñe q; hō pcōz sum. z seq̄t. relictis oīb⁹ secuti sunt euz. scz familiarit̄ secū ꝙuersando. tñ postea iteꝝ ad ꝓpria redierūt. Tercia dei vocatio est q singularit̄ vocat aliq̄s ad viā pfectiōis. Talit̄ vocauit bea/ tū andreā qñ ambulāte iesu sec⁹ litt⁹ galilee vidit duos frēs petrū z andre am rhetia mittētes in mare. z voca/ uit eos dicēs. Uenite post me z faciā zc. q relictis oīb⁹ secuti sunt eū. dein ceps etiā in crucis patibulū zc. Uñ ex p̄missis thematis ẏbis tria ad ho/ norē beati andree apli insinuant sa/ lutis documēta gīa dei declarāda. scz

Primū christi vocatio benigna. ibi. venite.
Secundū apostoli imitatio ꝙdigna ibi. post me.

De sancto Andrea

Terciū officij ipius conditio pia. ibi. faciā vos. Primū dixi salutis documentū qđ insinuat ex vbis thematis est christi vocatio benigna: cū dicit. venite. Vocat nāq; pctōres ad se pie clemēs xp̄s. sed pleriq; terga vertunt. alij aurē declināt. alij alienoriz vocantiū vocē intendūt. z iō ad ip̄m nō transeunt. Nā q̄ttuor sunt voces vocantiū vt dicit Hugo de claustro anie. Quattuor ait sunt voces. mūdi: carnis: diaboli et dei. Vox carnis voluptas. vox mūdi vanitas. vox diaboli iniq̄tas. vox dei bonitas. Attendamus igit finē bar vocū. Caro dicit. ego inficio z putrefio quōcūq; me seq̄ris. Mūdus dicit. ego ōficio q; scriptū est. j. Job. ij. Trāsit mundus et concupiscētia ei⁹. Diabol⁹ dicit. ego interficio. ac si dicat. quōcūq; me seq̄ris nō ptentabor nisi eterna morte occidā te. Deus aūt dicit. ego reficio. q; scptū est Math. xj. Venite ad me oēs q laboratis et onerati estis z ego reficiā vos. Si igit nō vis inet nū putrefieri: nō pire: nō occidi sz refici. audi dñm iesuz cui in baptismo fidelitatē promisisti: et dic cū pphēta. Audiā inq̄t qđ loquat in me dñs deus. Qui qdem spāliter vocat ad salutē tripliciter. scilicz

Primo p internā inspirationem
Secūdo p externā exhortatōnem
Tercio p bñficij largitionem

Primo itaq; deus vocat oēs ad salutē p internā inspiratōez. Initiū eni salutis hoīs adulti est bona cogitatio quā ex se hō nō habet sed a deo inspirat. iuxta illd Job. xxxij. Spūs est in hoīb: sed inspiratio altissimi dat intelligentiā. Et. j. Chor. iij. Nō sumus sufficientes aliq̄d cogitare a nobis tāq; ex nobis: sed ois nra sufficientia ex deo est. Et ideo si de⁹ bonas cogitatōes in coz nostz nō miserit non poterimus saluari. iuxta illd Joh. vj. Nemo venit ad me nisi pater qui misit me traxerit eū. Nā gra diuia p̄uenit vt hō velit bonū. cōcomitat ne frustra velit: sequit vt pficiat. Jō dicebat apls. j. ad Chor. xv. ꝓpter hec tria. Gra dei sum id qđ sum: q̄ntum ad boni pncipiū. z gratia ei⁹ i me vacua nō fuit: q̄ntū ad secundū. sed sp̄ i me manet q̄ntū ad terciū. Tamē ex hoc hō se excusare nō poterit si dānabit: q; pōt se disponere ad gr̄am faciēdo qđ i se est. z tūc deus nō negabit suā gr̄am. q̄npotⁱ⁹ gr̄ia dei possz conqueri de nobis dicēdo. Ecce oīb⁹ pr̄sto sū et nō est q̄ me suscipiat. Hinc Apoca. iij. dicit dñs. Ego sto ad ostium z pulso si qs mihi aperuerit intrabo ad eū z cenabo cum eo. O q̄z bta ania est illa. o q̄z dilecta deoz angelis q̄ hāc vocatiōem sollicita mēte attēdit. z circa coz suū vigilādo dicit illud Job. xiij. Vocabis me z ego respōdebo tibi. i. tu ispiras bona z ego exequor ea. intelligēs quot hoies me meliores sapiētia fortitudie diuitijs honoribꝰ pierūt q̄ hāc tuā vocatiōem nō audierūt. Secūdo deus vocat p externā exhortatōez. z hoc triplr. generaliter: specialit et singularit. Primo generalit. totus em̄ mūdus cuz sua quā habz ligua ne amet clamat. sed vt ad deū viuū pctōres q̄erantur dicit. Infern⁹ em̄ ait. Nolite misereri seq̄ carnē mundū z diabolū ne ineternū deuorem vos quēadmodū hos quos teneo Scti de celi clamāt dicētes. Pctōres venite ad dñm deū vr̄m: et habebitis ineffabile gaudiū q̄le nos habem⁹ q̄ aliq̄n fuimus peccatores. Sil̄r iste visibil' mūdus loq̄tur vt ad deū cōuertamur. Un̄ Bre. Cōtēnendus hic esset mūdus etiā si

rebus ꝓpꝑis abūdaret. ſz cū tot aduersitatib⁹ pulsat. tot calamitatib⁹ i geminat: q̄d aliud q̄z vt nō amek clamat. Quid ẏo in suo clamore dicat Hugo de sctō victore lib. ij. de archa noe explicat dicēs. Audiamus vocē creaturaꝝ trib⁹ vocib⁹ nobis loq̄nti um. Prima vox dicit. accipe. secūda redde. tercia fuge. id ē. accipe būficiū. redde seruitiū. fuge suppliciū. Pria voce dicit tibi celū Mistro tibi lumē in die vt vigiles. tenebras i nocte vt pauses. Sol dicit. ego ad vtilitatē tua am facio estatē: autūnū: hyemē z ver Aer ẏo ait. vitalē tibi ꝓbeo flatū z oē genus auiū ad tuū obsequiū Terra dic. ego te nutrio z te pozto. vino leti fico: fructū ꝓfero. z mēsaz tuā diuerſ aialib⁹ repleo. illa oīa accipe a nobis Hec̄a voce dicit oīa. redde debitum seruitiū. mūdus eīm dicit. Vide o hō quō amauit te q̄ ꝓpter te fecit me fui re tibi vt tu seruias illi q̄ fecit me ꝓ pter te. z te ꝓpter se. si sentis būficium redde debitū. accipis benignitatem redde charitatē. aut si nō vis diligere deū ꝓtēne eius si potes būficia. Ter cia voce clamat oīs creatura valde cōminādo dicens. Fuge mūdū. fuge pctīm. fuge suppliciū. qō si nō feceris dicit ignis. a me cōbureris. aqua a me submergeꝛ. terra a me absozberꝛ infernus a me deglutieris. Hoc ē qō dicit Grego. in ome. Quia in cūctis deliq̄mus in cūctis ferimur. vt ipleatur qō dicit. Pugnauit ꝓ eo ozb terrarū ꝛ insensatos. Et infra. Cūcta q̄ ad vsum ꝙuertimus ꝓraue delectationis: ad vsū nobis vtunt vltionis.

¶ Secūdo ꝓ externā exhortationez vocat nos specialit deus ꝓ ꝓdicatozes. iuxta illud Math. xxij. Sile est regnū celoꝝ hoi regi q̄ fecit nuptias filio suo. et misit seruos suos vocare inuitatos ad nuptias. z nolebāt venire. Iterꝝ misit alios seruos dicens Dicite inuitatꝛ. ecce ꝓandiū meū pauri. thauri mei et altilia occisa sūt z oīa ꝓpata venite ad nuptias. Nuptie dicūtur filij dei incarnatiōis mysteria. ad q̄s vocādū ꝓ fidem ꝑmo misit ꝓphetas. deinde apl̄os z ꝑdicatozes: q̄ q̄nq̄z vocāt pctōzes ꝓ ꝙminatōnez penalem dicēres illa saluatozis verba Luce. xiij. Nisi pniam habueritis oēs sil̄r ꝑibitꝛ. s. eterna morte. Et ego q̄ licet indignus nūcꝰ dei altissimi cōfisus in xp̄o dñi mei iesu christi voco ad deū meū z dico ꝙ quotq̄t hic sumus exceptꝛ paruul̄ z innocentibus nisi ꝓ penitētiā ad deū eamus oēs dānabimur. Si dicas. z q̄d ē penitentia ꝓ quā debeamꝰ ad deū nostrū ire. Dico ꝙ est dolere de oīb⁹ pctis mortalib⁹. et ꝓponere in futurū se pcauere ac habere spem remissiōis de eis. Aliqñ ẏo ꝑdicatozes nuncij altissimi q̄b⁹ dixit xp̄s Math. x. Nō vos estis q̄ loq̄mini sz spūs patrꝛ vestri q̄ loquit in vobis. vocāt ꝓmittendo talia gaudia q̄ oculus non vidit: auris nō audiuit nec i coz hois ascēdit. Beati igit q̄ audiūt verbū dei et custodiūt illud. Lu. xj. Hec nāq̄z xp̄i ꝓpositio est copulatiua. ad cuius veritatem req̄rit vtrāq̄z ꝑtem esse veraz. nō certe sufficit audire solūmō: sz etiā custodire. Sz si dicas. Vere si christꝰ dñs veniret et ꝑdicaret libent ipsuz audirē: ac etiā facerē audita. Ego tñ dico ꝙ nō aduertis q̄d dicis: q̄z non est ita sicut dicis. nā si xp̄s dñs ꝓ se loquereť etiā nō faceres. Nō ꝑbať Lu. x. ꝓ ipius verbū dicētis sic. Qui vos audit me audit. Oppositoꝝ aūt eadem est disciplina. id ē. Qui vos non audit me nō audit. ¶ Tercio deꝰ vocat hoies ad salutē singulariť z sua

De sancto Andrea

vna voce. iuxta illud Heb. j. Multifarie multisq; modis loq̃ns olim patribꝫ in ꝓphetis. nouissime hꝺo diebus istis locut⁹ est nobis i filio quez ꝓstituit heredē vniuersoꝝ p quē fecit z secula. Venit igit altissim⁹ dei fil⁹ p incarnatōem vocare hoies in pria psona. sic incipiēs ꝑmā ꝑdicationem suā Math. iij. Pniam agite appꝛoqinq̃bit em̃ regnum celoꝝ. Et eiusdez. ix. Nō veni vocare iustos sz pctōres. O dñe pie xp̃e si p pctōribꝫ fatigaris z p eis veniſti: ecce h̃ sum⁹ libenter te auditurī. Uoca igit p tuaz gr̃am: ꝙnimo attrahe: accēde gelida corda nr̃a. O q̃s est tā infelix. O q̃s deniqz tā stult⁹ q̃ ad fontē vite sitibūdus nō trāseat. q̃ dulciter inuitat dicēs Math. xj. Uenite ad me oēs. sed z pigros excitat cū clamore magꝺi cēs sua p̃dicatōe sub silētio studie semis Lu. viij. hec dicēs clamabat Qui habet aures audiēdi audiat. Et Johā. vij. ꝛ sic de eo. In nouissimo aūt die magno festiuitatꝭ stabat iesus et clamabat dicens. Si q̃s sitit veniat ad me z bibat. Insup cū clamore magno finiuit vitā suā Math. xxvij. Jesus iteꝝ clamās voce magna emisit spiritū. Sup q̃ dicit Berñ. sic. Ascendit i altū vt ab oīb⁹ videret. voce magna clamauit vt ab oīb⁹ audiret. clamori lachrymas addidit vt hō ei cō pateret. Qui ad ei⁹ clamorē nō excitatur: ad ei⁹ vocē nō compūgit grauior est terra: durior petra. fetidior sepulchro. hec ille. Propt̃ea merito dicere poterit in iudicio illud Prouerbi. j. Uocaui z renuist⁹. extēdi manū meā z nō fuit q̃ aspiceret. despexistis oīe cōsiliū meū z increpatōes meas neglexistis. ego q̃z in interitu vr̃o ridebo z subsannabo cū vobis id q̃ timebatis euenerit.

Tercio de⁹ pl⁹ vocat oēs hoies ad salutē p beneficij largitōem. Tot certe z tanta bñficia deus ipe oīb⁹ est largit⁹ vt merito oībus illis ad se nō solū vocat sz et trahit. de q̃b⁹ referam⁹ tria dona. sc̃z

Primū donum creatōis
Secūdum donū sustentatōis
Terciū donum redemptōis.

Primū donū q̃ nobis oīb⁹ de⁹ optimus largit⁹ ē z q̃ vocat z trahit ad se est donū creatōis. nā si q̃s daret alicui mille ducatos gr̃atis cū illis trahere ipm̃ ad sui dilectōem. Sed deus pl⁹ nobis singul' dedit q̃z mille milia ducatoꝝ. dedit nāq; corpus animaz itellectū bonorē et totū mūdū. Unde Berñ. Paruū ne tibi videt hō cogita qualē fecit. nēpe fm̃ corp⁹ egregiā creaturā. fm̃ aiam magis imagine creatoris insignē. rōis ptcipē. eterne beatitudinis capacē. porro ambo sibi coherere fecit artificio incōprehēsibili z sapiētia iuestigabili. nec añ p meruit q̃ ante nō fuit. nec spes retributōis fuit q̃m̃ bonoꝝ nostroꝝ non eget. hec ille. Insup oia ꝓpter hoiem creauit et dedit ei ptātem sup bestias terre pisces maris et volucres celi. Ps̃. Oia subiecisti sub pedib⁹ eius. Et Beñ. j. Dñami piscib⁹ maris bestijs terre ꝛc. Hinc mgr̃ in. ij. di. j. ait Sicut factus hō ꝓpter deū vt ei seruiret. ita factus mūdus ꝓpter hoiez vt ei seruiret. Positus est g̃ in medio vt ei seruiret z ipe seruiret. vt accipet vtrūq; z refunderet totū ad bonū hominis. et q̃ accepit obsequiū z q̃ ꝛpendit. ita em̃ voluit sibi de⁹ ab homine seruiri vt ea seruitute nō deus ipe sed hō seruiēs iuuaret. Totū igit bonū hois erat z q̃ factū est. ꝓt̃ ipsum et ꝓpter q̃ factus est ipe. O hō nobil' creatura intellige bñ q̃ nō dedit deus tu⁹ pedes vt ꝛ suā volunta

tem ad malū curras. nec man⁹ vt male facias. nec intelligētiā vt malū machineris sed vt deo tuo eisdē obseqr̄s.

¶ Scōm donuz dei q̄ vocat nos ad se est donū sustētatiōis. nā iussit terre z sustētabit. p̄cepit soli lune z stell' vt suos mot⁹ exercerēt ad hois vtilitatē. p̄cepit angel' suis vt a neqcia ōmonū custodirēt. iuxta p̄s. Angelis suis de⁹ mādauit de te vt custodiāt te i oībus vijs tuis. Deinde die z nocte sustētat ne hō peat. qz dicit Bre. Oia in nihilū tēderēt nisi manu dei sustentarent. In mortalibz pctis iacētes supportat p annū vl' p duos aut quinqz decē vel viginti. q̄ mor post ꝓpetratas culpā mererēt eternalit damnari. O magne de⁹. O mirificoz deus. O de⁹ deoz. cur hec facis cū tu sis iust⁹. cur tuos inimicos stati nō tradis demonibz. an ignoras q̄d ipi faciūt. vl' forte tibi pctā nō displicēt. aut nō potes illa punire. absit vt ista cogitem⁹ de te dñe de⁹ nr̄: q̄ oia nosti: oia potes. qui oīne malū abominaris. sz certe ideo q̄ neminē vis pire sed oēs ad te vocare. Hinc. ij. Pe. iij. Dñs patiēter agit nobis aliqs pire sz oēs ad pniaz reuerti. Et Sap. xj. Misereris oīm dñe q̄m oia potes. z dissimulas pctā hoim ꝓpter pniam. ¶ Terciū q̄z dei donum q̄ pctōres vocat ad se est donū redemptōis. Nā peccāte adā cū oibz posteris merebat eternā mortē. sed de⁹ nr̄ on⁹ peri nri dedit ad filiū suum vt sua pia morte liberaret nos ab eterna morte Juxta illud. j. Pe. ij. Pctā nr̄a ipe p̄tulit in corpe suo sup lignū vt peccati mortui iusticie viuam⁹. cui⁹ liuore sanati sum⁹. Fecit em̄ de⁹ in reuocādo pctōres sicut faciūt aucupes q̄ erratica falcones triplr̄ reuocāt videlicet de alto. carnis cruēte frusto. et sibilo. Job. xij. Sic de⁹ dilexit mūdū vt vnigenitū suū daret. q̄ ascēdit in altū captiuos. et oñdit cruētū vulnus carnis. et sibilauit fletu amaritudis. z dicit illō Esa. xlix. Nunqd obliuiscī pōt mulier infantē suū vt nō misereat filio vteri sui Et si illa oblita fuerit ego tñ nō obliuiscoz tui. Ecce in manibz meis descripsi te. O dñe de⁹ quō ōscēpsisti. certe vt nō deleremur. inde incaustū fuit p̄ciosus sanguis tu⁹. pēna vo duri claui z pergamenū pia caro tua. Verūtamē ista puipēdunt obstinati pctōres. nec reuertunt ad te deū factorē z redemptorē suū potissime tria genera pctōr̄. sicut auis tribz ō causis nō reuertitur ad se vocātē. vicz p̄mo illa q̄ est nimis repleta. scōo q̄ est in p̄da capta. tercio illa q̄ nō est bñ domesticata. Sic p̄rimo nō reuertunt ad deū pctōres diuitijs repleti. De qbz ōr Deute. xxxij. Incrassatus dilatatus recalcitrauit. deū factorē suū dereliqt. et recessit a deo salutari suo. Scōo delicijs dediti pctōres nō reuertunt. dicētes illō Lu. xiiij Uxorē duxi ideo non possum venire. Tercio obstinati z crudeles pctōres. q̄s nec bñficia dei nec horroz pene infernī: nec gaudiū paradisi māsuefacere z reuocare p̄ūt. Et tñ non sic fecit iste gl'iosus xp̄i apl's andreas. de q̄ dic beatus Greg⁹ in omel'. Ad vni⁹ iussionis vocē Petr⁹ z andreas relictis rbis secuti sunt redēptorē. Nulla hunc facere adhuc miracula viderāt. nihil ab eo de p̄mio eterne retributōis audierāt. et tñ advnū dñi p̄ceptū hoc q̄ possidere videbant obliti sūt. Quāta nos eius miracula vidim⁹. quot flagellis affligimur. quantis minaruz asperitatib deterremur. z tñ vocantē sequi cōtemnimus. In celo iā sedet q̄ de cōuersione nos admonet. iā iugo fidei colla gentiū subdidit. iam mūdi gl'iam strauit. iam ruinis mūdi cre-

De sancto Andrea

bresceribꝫ districti sui iudicij ꝓpinquũ denũciat die. z tñ supba mens nra nõ vult sponte deserere qꝫ ãtidie ꝓdit in vita. Quid ergo frẽs charissimi in eiꝰ iudicio dicturi sumꝰ q ab amore pñtis seculi nec ꝓceptis flectimur. nec verberibus emẽdamur. hec ille. Audiamꝰ igit dilectissimi vocez dñi nri vocãtis p internã inspiratõez. p externã exhortationẽ. ac p bñficij exhibitionẽ. vt cõuertamur ad ipm. Ipse vo hic dabit grãm z i futuro gliaz. ad quã nos ꝛc.

De eodẽ. Sermo secundꝰ.

Venite post

me z faciã vos fieri piscatores hoim Mat. iiij. Ad gliaz huiꝰ scti xpi apli Andree hec verba dicunt in qbus ipsum z fratrẽ suũ Petrũ vocauit ad sequendũ se. vbi est sciendũ ꝙ

Quidã xpm preeunt.

Quidã cum ipso vadunt.

Quidã ptra eum currunt.

Quidã post illum veniunt.

Primo itaqꝫ qdam xpm dñm ꝓtendunt pire. z sunt illi q vltra suas vires se in pnie austeritate puta ieiunijs. vigilijs. z alijs opibꝫ bonis se exercent. Vel certe tales sunt sicut q ambitiose appetũt hoibꝫ preesse nõ vocati. de qbus Bernũ. sic de se loquẽdo dic. Quotiens hoibꝫ preesse volo. totiens deuz meũ preire ꝓtendo. Secõo qdaz cũ xpo vadunt. z sũt illi q in oibus suis opibus volũt ipsuz imitari q nõ possũt pficere. sicut Job. xj. dicebat Thomas. Eamꝰ et moriamur cũ eo. et nõ fuit ꝓcessum. qz vult christꝰ dñs vt ipz seqmur. Tercio qdam ptra christũ currũt. et sunt supbi obstinati et alijs modis criminosi. de qbꝫ Job. xv. Te tendit aduersus deũ manũ suã. et cõtra oipotentẽ re borauit. est. cucurrit aduersus eũ erecto collo et pingui cerui ce armatꝰ est. Quarto qdam post christũ veniũt. et sũt illi q ipsuz in humilitate et pietate z charitate studẽt imitari. aut in opibꝫ pfectionis. puta obedientia castitate et pauptate. sicut apli isti sunt qbus xps dns dicebat. Venite post me et faciã vos fieri piscatores ꝛc. Unde ex his thematis vbis duo restant documenta salutaria dei gratia declarãda scz. Primũ documẽtũ ex premissis thematis verbis apli istius imitatio ꝙdigna. ibi. venite pꝰ me declarandũ. Secõm officij ipsius cõditio pia. ibi. z faciã vos fieri ꝛc. Dixi beati Andree apli imitatio condigna cũ dicit. venite post me. Vere dignum z iustũ est vt filiũ dei regẽ glorie ipm pie vocantẽ imitaret. qz dicit Eccli. xxj. Gloria magna est seq dominũ suũ. Et iõ circa christi imitationẽ dignã tria ꝙsiderem⁹ scz

Primo xpm imitãdi necessitatẽ.

Secõo xpm imitãdi modalitatẽ.

Tercio xpm imitãtiũ vtilitatẽ.

Primo itaqꝫ ꝙsiderem⁹ christũ imitãdi necessitatẽ. cuilibet enĩ saluando a deo est christi dñi imitatio necessaria ꝙ sine ea saluari nemo adultoꝝ ꝑõt. Qõ ꝓbemus tripliciter vicz.

Primo auctoritatibꝫ.

Secõo rationibus.

Tercio exemplis.

Primo inquã ꝙ nullus adultoꝝ hominũ põt saluari sine christi dñi imitatione ꝓbemus auctoritatibꝫ. dicẽ nãqꝫ ipsa veritas Math. x. sic. Qui non accipit crucẽ suã z sequit me nõ est me dignꝰ. Idẽ Mat. xvj. Si qs vult venire post me abneget semetipsuz z tollat crucẽ suã z seqt me. Idẽ Luc. xiiij. Qui nõ baiulat crucẽ suã z venit post me nõ põt meꝰ esse discipulꝰ. Idẽ. Si

ḡs mihi mīstrat me seq̄t. z vbi ego sū illic z mīster me⁹ erit. Et .j. Pet. ij. 02. In hoc em̄ vocati est⁹ qz xp̄s passus ē p nobis. vob relinq̄ns exēplū vt seq̄mini vestigia ei⁹ Et Epb. v. ait ap̄lus Estote imitatores dei sicut filij charissimi z ambulate in dilectōe sic z xp̄us dilexit nos z tradidit semetipsuz p nobis. Sz z btūs Hiero. sic ait qō habetur dist. lvj. ca. dñs nr̄. Qualicūq3 mō nascamur. tō nascimur vt xp̄i vestigia imitemur z ab ipsi⁹ corpe nō separemur cui⁹ p fidē mēbra effecti sumus.

Scōo deniq3 q⁹ cuilibet saluādo necessaria ē christi dñi imitatio. pbemus rōnib⁹ Primo rōe p̄uictiōis. qz christus dñs sic ē nob cōiunct⁹ q⁹ ipse ē caput oīm christianor̄. iuxta illō Epb. j. Ipsuz dedit caput sup oēm ecclesiam q̄ est corp⁹ z plēitudo. Et eiusdē. v. ait. Sicut vir est caput mlieris. sic christ⁹ est caput ecclesie z saluator corporis ei⁹. z Ro. xij. Sicut in̄q̄t in corpe vno multa mēbra habem⁹. oīa aūt mēbra nō eundē actū hñt ita mlti vnū corp⁹ sum⁹ in xp̄o. Mō sicut mēbra viuida dñt attēdere ad caput sic oīs saluādi ad xp̄m ipsuz imitādo. Dicit aūt xp̄s dñs caput saluādor̄ fm sctm̄ Tho. i iij. pte. q. vij. Quia sic in mañali capite tria ꝓsiderāt vicz. ordo qz oīa membra ordināt ad ipsuz. Influētia qz caput influit in oēs sensus exteriores et interiores. Directio qz dirigit oīa alia membra. Sic a simili i capite nostro christo sunt hec tria spūaliter. Primo qz oīes xp̄iani cū sint sub christo ordinant p̄ viam ad ipsum. Scōo ipse christ⁹ influit in xp̄ianos gratias suas vt dicant illud Job. j. de plenitudine eius oīs accepim⁹. Tercio ipse christus dirigit totā eccl'iaz p̄uiā virtut⁹ z fidei. Nō si sic est quia ita est tūc necesse est vt quō christ⁹ ambulauit z nos debem⁹ ipm̄ sequi. iuxta illud .j. Tho. xij. Si q̄d patit vnū mēbrū cōpatiūt oia mēbra. siue gl'iat vnū mēbruz cōgaudēt oia mēbra. Scōo hoc idē ꝓbemus rōne intētōis. qz ea intētōe vixit christ⁹ dñs in pauptate cū eēt diues. i humilitate cū eēt gl'iosus vt ipsuz seq̄mur dicēs Job. xlij. Exemplū em̄ dedi vobis vt quēadmodū ego feci ita z vos faciat⁹. cui⁹ q̄dē rōnē assig̃t pbus j. politicor̄. dicēs. Debem⁹ simplr vel reb⁹ ad id ꝓpter qō date sunt a sapientissimo datore. Sz q̄ro q̄re dedit tibi christ⁹ dñs exemplū sui. nōne vt ipsuz imitarer⁹. Quare dedit intellectū. nōne vt ipsuz intelligeres. Quare aiam. q̄re corp⁹. q̄re vires. nōne oīa tō vt ip̄z imitareris z ei seruires. tō dic̄ Job. j. cano. ij. Qui dicit se in xp̄o manere dz sicut ille ambulauit et ipse ambulare Tercio quilibet saluand⁹ dz seq̄ xp̄m dñm rōne dilectōis. quia dilectio efficit diligentē z dilectum amicos. Et vt dic̄ philosoph⁹. ix. ethico. q⁹ amic⁹ se hz ad amicū i oibus tāq̄z ad seipsuz eo q⁹ amic⁹ est alter ego. Si āt nō doleret cū dolente. nec laborare cū laborāte. nec gauderet cū gaudēte nō ꝺte diligeret ipsuz z tō nō eēt ei⁹ amic⁹ ver⁹. z p ꝓns nec ꝓgnaret cū illo. Mō christ⁹ de⁹ nr̄ laborauit. se hūliauit. patiētiā habuit. se p nob morti exposuit. q̄z nos ꝺbem⁹ q̄ntū possum⁹ ip̄z imitari qz dicit ap̄l's. ij. Tho. j. Si socij passionū estis z ꝓsolatōis eritis. ergo si cōpatimur conregnabimus. Tercio q⁹ quilibet saluādus debet sequi christū dñm. pbemus exemplis. Nam omnes sancti z electi quotquot salui facti sunt secuti fuerunt ipsuz. z ideo nunc honoramus ap̄l'os. martyres. confessores. quia secuti sunt ip̄m dñm ih̄m in vtutib⁹ varijs z illuminati peruenerunt ad ip̄m. dicebat em̄ saluator

De sancto Andrea

Johā. viij. Qui sequit me nō ambu/lat in tenebris. O igit xp̄iane si ñ vis perire necesse est vt seq̄ris dñm tuum iesum xp̄m et pueries ad vitā. Se/cūdo ꝓsideremus xp̄m imitādi mo/dalitatē. Audiuim⁹ q̄ppe q̄ null⁹ sal uabit nisi xp̄m imitat⁹ fuerit. restat iā scire modū in q̄b⁹ et quō ip̄m seq̄ de/beamus. Pro q̄ est nobis sciendū q̄ sicut dicit seraphic⁹ doctor Bonauen tura i apologia paupet. q̄ in xp̄o tan q̄z toti⁹ salutis nr̄e exemplari p̄ncipio refulgent multiformes actus. Nam q̄dā actus in xp̄o respiciūt sublimita tē. vt sup aq̄s siccis pedib⁹ ambulare elemēta ꝓuertere. panes multiplicare. seip̄m transformare. z cetera miracla facere. z in his xp̄m imitari ipiū z lu ciferianū ē. nisi fuerit alicui singulari dono ꝓcessum facere miracla. Hinc Aug⁹. in ſmōe de martyrib⁹ dic̄. Nā z ip̄e dñs nō dixit. discite a me mortu os suscitare. siccis pedib⁹ sup aq̄s am bulare. nō hoc dixit. sz q̄d ait. q̄ mitis sum z hūilis corde. Ver⁹ em̄ medic⁹ aniaꝝ xp̄s ad illa tō nō docuit. q̄ sine illis saluari poterim⁹. sz ad illa puta hūilitatē pietatē ⁊c. sine q̄b⁹ saluari nō poterim⁹. Quidā actus in xp̄o respici unt sapie sue lucē. vt archana celestia referre. secreta cordiū scrutari. z futu/ra p̄dicere. z nec i hoc debem⁹ ip̄z imi tari. sic sciēt null⁹ tenet furē dispēsato rē habere sic ip̄e babuit. Et illi sunt su perbi q̄ volūt z laborāt futura p̄scire. eūdo ad phitonissas. vel faciēdo aliq̄ puta fundēdo plūbuz vel cerā. aut ex somnis vel garritu auiū. aut visu aīa liū ⁊c. Quidam deniq̄ act⁹ in xp̄o re/spiciūt seueritatē iudicij. sicut vēdētes eiicere de tēplo. cathedras. vendētiū co lūbas euertere z dure increpare pōti/fices. z nec in hoc debem⁹ ip̄m imita/ri. nisi illi q̄ sūt p̄lati sicut ip̄e fuit dñs oim. Quidam act⁹ in xp̄o respiciūt di gnitatē officij. vt sacra ꝓficere. manus imponere. z pctā r̄laxare. Et nec i hoc debem⁹ ip̄m imitari. nisi illi q̄ sunt in dignitate sacerdotali vel pōtificali. Quidam etiā act⁹ in xp̄o respiciūt cō/descēsionē miserie. vt latere in psecuti/one. trepidare z cōtristari i morte. z p amotōe calicis p̄tem exorare. in q̄ pos sum⁹ ip̄z imitari. vt si timerem⁹ mor/tem possum⁹ fugere vl̄ rogare deū vt eruat sicut ip̄e fecit. Si vo optio det vt aut fidē abnegabis aut mortē sub ibis ſm Aug. meli⁹ ē deo dilecto mo/ri q̄z eo offenso viuere. Quidā quoq̄ actus in xp̄o respiciūt informatōez vi te pfecte. vt pauptatē fuare. virgitatē custodire. deo z hoib⁹ seip̄m subijcere in orōe pnoctare. p crucifixoribz orare z morti se ex charitate p inimicꝫ offer re. z nec in his oib⁹ omnes indifferen ter debem⁹ ip̄m seq̄. sz solū illi qui ad hec voto se astrinxerūt sicut religiosi. Uerūtamē oēs tenemur ip̄m sequi i hūilitate z pietate ac inimicoꝝ dilecti one. Unde Aug⁹ in ſmōe ait. Et licz sint multa in q̄b⁹ debeam⁹ z dominū z sanctos martyres imitari. ista tamē duo p̄cipua sunt. id ē vt mites simus z humiles corde. z inimicos nr̄os cor de toto z totis viribz diligam⁹. De di ligendis inimicis fratres charissimi null⁹ vnq̄z in vitate se poterit excusa/re. Pōt mihi aliq̄s dicere. non possuz ieiunare. nō possum vigilare. nunq̄d potest dicere nō possuz amare. potest mihi dicere. nō possum res meas to/tas pauplb⁹ dare z in monasterio ōo seruire. nūq̄d potest dicere nō possum diligere. Si dixeris q̄ nō possis a vi no vl̄ a carnib⁹ abstinere credim⁹ tibi si aūt dixeris q̄ nō possis in te peccā/tib⁹ indulgere oīno nō credim⁹. hec il le. Ergo charissimi christū dñz nostꝝ

nō gressu pedū sed imitemur volūta/te in hūilitate et pietate si volum⁹ sal/uari. Istas em̄ duas dictōes. scz hūi/litatē z mititatē addiscam⁹ z obtue/mus. qz istas easdē saluator nr̄ p lecti one dedit nobis dicēs Math. xj. Di/scite a me qz mitis sum et humil' cor/de. Et in his debem⁹ imitari Circa modū vo ipm sequēdi ē nobis notā/dū q̄ q̄druplicit sequit vna res aliā. Prio p violētiā .sic rota rotā dū tra/hit: alis nō. sic libet ar. nīm nūq̄ mo ueret in deū nisi traheret. Rote em̄ li beri arbitrij sunt due. s. ratio z volun tas. Boues trahentes itez sunt duo. vicz mīficordia z iustitia. iuxta illud psal. Mīficordia ei⁹ p̄ueniet me. Et itez. Justicia añ eū ambulabit. Deus em̄ ex sua magna mīficordia trahit rationē z volūtatē hois ad se: iuste tñ vt q̄ nō vult vēire ad eū p̄mittit i sua malicia. Secūdo vna res sequit aliā p sapiētiā. sicut discipul⁹ magistrum sicut btūs andreas seq̄bat xp̄m audi ens ab eo vba vite eē ne. Tercio vna res seq̄t aliā p cōuenientiā. sicut simi/le attrahit sil'e. sicut videm⁹ q̄ bestie z aues ꝓformes in natura ꝓgregantur Ecc̄i. xxvij. Volatilia ad sibi silia con uenit̄. Ita btūs Andreas seq̄batur xp̄m. qz sicut christ⁹ fuit pi⁹ hūilis pa/tiēs mīficors: sic etiā ipe. Quarto vna res seq̄t aliā p cōplacētiā. sicut puer se quit eū q̄ ei ostendit pomū .z capra se quit viride lignū. Hinc virgili⁹ i bu/colic'. Trahit sua quēq̄ voluptas .sic btūs andreas sequebat xp̄m dñm qz ei p̄miserat vitam eternā. iō ꝺr de eo. Securus est eterne vite p̄mia largiē tem. Traxit q̄ppe christ⁹ ad se odore sue bone vite. Qui figurat in pātbera q̄ est aial pm Jsido. xij. ethimol'. omni um animaliū amic⁹ excepto dracone de quo plini⁹ li. viij. ait q̄ cū saturat⁹ fuerit p tres dies recōdit se in spelun ca et dormit cōtinue. Tandē surgens emittit clamorē. a cui⁹ ore exit odor aromaticus supra modū suauis: pro quo oia animalia ipm sequunt. Sic xp̄s deus nr̄ q̄ odit draconē. i. diabo/lū ꝓpter peccati venenū ab instāti con ceptōis sue diuina dilectōe saturatus z diuia visiōe in morte p homie p tri duū q̄euit in sepulchro. tādē resurgēs emisit clamorē p̄dicatoꝝ apl'oꝝ dicēs Mar. xvj. Jte in mundū vniuersū et p̄dicate euangelium oīi creature Et nūc odore pietatis et caritatis oīes traxit ad se. iuxta illud Job. xij. Cū ex altatus fuero oia trahā ad me. O xp̄e deus q̄t milia hominū traxisti ad te cū odore virtutis tue. O xp̄i dilecti di scipuli curram⁹ z nos post ipm vt di camus illud Cañ. j. In odore vngen toꝝ tuoꝝ currim⁹. vñ Bern̄. sup cañ. Quis nō libent' atq̄ alacriter currat post ipm. q̄ et ab errore liberat: z erra ta dissimulat. q̄ p̄mia morīēdo q̄rit. Idem. Pino ꝓpter mansuetudinē q̄ de te p̄dicat currem⁹ post te bone iesu audiētes q̄ pauges nō spernas. pec/catorē nō horreas. nō horruisti latro/nē ꝓfitentē. nō lachrymantē peccatricē nō sedentē in theloneo. nō supplicātē publicanū. nō negantē discipulū. nō p̄secutorē discipuloꝝ. nō ipos crucifi xores. Tercio cōsideremus christū imitantiū vtilitatē. Nam ipm aliqui imitant in via ꝓmuniū p̄ceptoꝝ. pu/ta in opib⁹ mīficordie z decē p̄ceptis. z hoc vtilitas est q̄ saluabunt. iuxta illud Math. xix. Si vis ad vitā ingre di serua mādata. Alīq̄ vo imitantur xp̄m in via pfectōis seu cōsilij. sic xp̄i discipuli tūc. z veri religiosi nūc. z ho/rū triplicē declaremus vtilitatem. scz

Primo qz iudicē mūdi cōstituit

Secūdo qz oīa peccata remittit

De sancto Andrea

¶ Tercio quia ꝑmia magna adq̃rit ¶ Prima vtilitas imitantiū xp̃m i via pfectois ē qz mūdi iudicē ꝓstituit. illi em̃ q̃ ꝓpter christū oia reliq̃rūt castitatem et obedientiā fuauerunt ex voto cū christo in iudicio eminēti⁹ iudicabunt tanq̃ q̃ melius sciūt leges et iura. Et ꝟ est qđ dicebat saluator. Mat. xix Vos q̃ secuti estis me in regeneratiōe cū sederit filius hois in sede maiestatis sue sedebitis z vos sup sedes duodecim iudicātes. xij. tribꝰ isrl'. i. vniuersū mūdū. ¶ Scđa vtilitas christū imitantiū est. qz oia pcā remittit. qđ probemus triplicit'. s. autoritate. rōe z reuelatōe. ¶ Primo q̃ q̃ christū sequunt in suis ꝓsilijs oim pcōz suoz remissionem pcipiāt ꝑbem⁹ aucte. Dicit ei Bern̄. li. de ꝑcepto et dispensatōe. Audire vultis a me vñ inter cetera pnie instituta mōasterial' disciplina hanc meruit ꝓrogatiuā vt secūdum baptisma nuncupet'. arbitroz ob pfectā mūdi renunciatōem z singularē excellentiā vite spūalis q̃ ꝑeminet vniuersis vite bñane generibꝰ hmōi ꝓuersatio pfessores z amatores suos dissimiles hoibꝰ similes angel' facit. imo diuinā in hoie reformat imaginē ꝓfigurans xp̃o instar baptismi. Et ideo illis qui christū in regulari vita imitant' q̃n intrāt religionē nō debet eis alia penitentia iponi. sed postea ꝓ illis q̃ in monasterio delinquūt. ¶ Scđo ꝟ idē ꝑbem⁹ ratiōe. Hō potest eleōsynis suis pcā redimere. iuxta illud Daniel'. iiij. Eleemosynis redime pcā tua rex. Et ¶ Prouer. xiij. ¶ Redēptio aie viri diuitie sue. Sed q̃ sequit' xp̃m in suis ꝓsilijs seu i regulari obſuantia tantā elemosynā facit q̃ null⁹ rex nullus ꝓnceps tantā potest facere. qz talis tria bona affert deo sūme accepta. puta bona fortune bona corpis z bōa aie. Nā q̃ religiōez amoze xp̃i ingredit totū mūdū istū cū suis diuitijs z delicijs offert deo q̃lis cūq; paup fuerit in mūdo isto. Hō ꝓbans Gre. in ome. dicit. Sed fortasse alicjs tacitis secū cogitatoibꝰ dicat ad vocē dñicā. Uterq; iste piscator. s. petrus z andreas q̃d aut q̃ntū dimisit q̃ pene nihil habuit. dū hac in re frēs charissimi potiꝰ affectū debemꝰ pensare q̃z censū. multū dereliq̃t q̃ sibi nil retinuit. z infra. Multū ḡ petr⁹ et andreas dimisit q̃n vterq; etiā desideria habēdi reliq̃t. ¶ seq̃ntibꝰ ḡ tāta dimissa sūt q̃nta a nō seq̃ntibꝰ ꝓcupisci potuerūt. sed qz a nō seq̃ntibꝰ totꝰ mundus ꝓcupisci pōt. ḡ totū mūdū deo in eleōsynā dimittēdo dederūt. Scđo viri religiosi in eleōsynā ōderūt bōa corpis dū se ad dei fruitiū applicuerunt. z ista elemosyna est maioz z melioz q̃z ꝓma. qz sicut corpus est melꝰ q̃z tēporalia. sic ista eleōsyna. Unde Job. ij. ōz ¶ Pellē ꝓ pelle z oia q̃ habet hō dabit ꝓ aia sua. Et btūs Aug. ō bono ꝓiug. ait. ¶ Nō faciebāt q̃ christo ac discipulis eiꝰ mīstrabāt necessaria de sua substātia. sed melius q̃ oēm substātiā suā dimittūt vt expeditiozes eundē dñm seq̃rent'. Tercio christum imitātes i suis ꝓsilijs offerūt adhuc maiozē elemosynā: puta bona aie: q̃ sunt obedientia: castitas z̄c. Unde. j. Reg. xv. ōz. Melioz est obediētia q̃z victime. Et Eccl'i. vj. Non est digna ponderatio ꝓtinēt aie. Ergo merito ꝓpter tantā eleōsynā ꝓseq̃ntur suoz remissionē peccatoruz Tercio ꝟ idem ꝑbem⁹ reuelatōe. Legit' em̃ in vitaspatz. q̃ q̃dā patrū vidit in spū q̃ religiosi viri eādē gr̄az cō sequant' sicut baptizati. ¶ Tercia vtilitas christū imitantiū est. qz ꝓmia magna adq̃rit. Quibꝰ ipa vitas cēna Mat. xix. dixit. Dis q̃ reliq̃rit domū vel frātres aut sozores aut ꝑem aut

matrē aut vxorē aut filios aut agros ꝓpter nomē meū ccꝫplū accipiet z vitā eternā possidebit ꝛc. ¶ Scdo exp̄missis thematis vbis declarādū consideremꝰ bti andree aplī officij piā cōditōem. cū dicit. Faciā vos fieri piscatores hoim. Magna siqdē est dignitas officij p̄dicādi. qđ ipe creator z redemptor exercuit. de quo Luce. viij. dr. Ita faciebat p ciuitates z castella p̄dicās et euāgelizās regnū dei. Hāc officij cōditōem cōmisit huic suo dilecto z p̄mo discipulo q id quō executꝰ fuit luce clariꝰ patet in eius legenda. Rogemus igit dñm deum ꝛc.

¶ De eodem ¶ Sermo iij.

Venite post me z faciā vos fieri piscatores hoim. Et illi ꝛtinuo relictis rbetibꝫ secuti sunt eū. Mat. iiij. c. Verba sunt redēptoris mūdi ad brōs aplos petrū z germanū frēm eiꝰ andreā. de q̄ hodie sancta mr ecclia solēnizat. qr eosdez vocauit ad sue passiōis imitatōem. sicut enim ipe crucis ptulit supplicīū. ita z isti veri eiꝰ imitatores. Nā pissimꝰ christꝰ deus noster vocat quinq̄ genera hominum. scilicz

¶ Primo peccatores ad penitentiā.
¶ Scdo penitentes ad ꝓtinentiā.
¶ Tercio pastores ad ppli custodiā.
¶ Quarto regulares ad dī dulcedinē
¶ Quito triūphatores ad suā gliam

Dixi p̄mo q̄ saluator nr vocat pctōres ad penitentiā. sic em incepit exordiū sue p̄dicatōis. Penitētiam agite appropinquabit em regnū celorum Et tādem Matb. ix. dicebat. Non veni vocare iustos sed peccatores ad penitentiam. De hac eadem vocatione dicitur Esaie. xxij. Vocabit dominus in die illa ad fletum et planctum z ad caluitiū. z ad cingulū sacci. i. ad fletuz cōpūctōis in corde: z ad plāctū ꝓfessionis i ore. ad cingulū sacci. i. hūiliatōis z satisfactōis in ope. Ad hāc vocauit Adā Gen. iij. dicēs. Adā vbi es. q. di. Recordare excessus tuos et defectus z dole. et remissiōis fiduciam habe

¶ Scdo penitētes vocat ad contiēntiā. de q̄ dicit. j. ad Thessa. iij. Nō vocauit nos deus in imūdiciā sed in sanctificatōem. Et. j. Pet. j. Vocauit sctōs vt z ipi in oīi ꝓuersatōe vestra sct fiāt. Hinc. j. Chor. j. Videte vocatōem vrām frēs. Sz pfecto pauci attendūt suā vocatōez. iō illis dicet i iudicio. Vocaui vos z renuistis. vēire: extēdi manū meā z nō erat q̄ aspiceret. oīme ꝓsiliū meū desperastis. ego q̄z i interitu vro ridebo. puer. j. Tercio xps deꝰ nr pastores vocat ad ppli custodiam. Un oib dr ad Heb. v. Nec q̄squā sumat sibi honorē nisi q̄ vocat a deo tāq̄z aaron. Prelati em ecclie sūt pastores venatores z piscatores. iō d his subtiliter examīabunt. Nam inq̄ntū sunt pastores dicet eis illud Ezechiel. xxxiij. Pastores audite vbū dñi. z sequit. Ecce ego ipse requirā oues meas. Et illō Hiere. xxiij. Ubi ē grex qui datꝰ est tibi pecꝰ inclitus. Inq̄ntū vero sunt venatores dicet eis illud Geñ. xxvij. Affer mihi de venatione tua. Inquātum sunt piscatores dicet eis illō Johānis. xxj. Afferte de piscibꝰ q̄s prendidistis nunc. Et non pascentibꝫ nec venantibus nec piscantibꝫ alas fideliū dicitur Ezechiel. xxxiij. Ue pastoribus pascentibus semetipsos.

¶ Quarto regulares vocat ad dei dulcedinem. de qua vocatōne dicitur ad Gal. v. In libertē vocati estis. tm̄ ne libertē in occasionē detis carnis. sed p caritatē spūs seruite inuicē. s. in deus

De sancto andrea

tōis dulcedine. In cui⁹ figura Johā. xj. vocauit martha sororē suā silentio dicēs. Mgr̄ adest z vocat te. Hia ꝛtē/ plativa vocat i silētio .qz extra mūdū debz fieri si dulcedinē supnā vult ōgu stare. Osee.ij. Ducā eā solitariā z loqr̄ ad cor eius. Cant.ij. Vox em̄ tua dul cis. Hinc Gre. sup Ezech. Quid dul cius q̄z supni lumis pasci ꝛtēplatōibꝫ

Quito xp̄s deus nr̄ triūphatores vocat ad suā gl'iaz in fine mūdi dicēs illis illud Mat.xxv. Venite bñdicti pr̄is mei pcipite regnū eternū .regnū suaue. regnū bonitate plenū ad qō ne minē vocat nisi quē p⁹ vocauerit ad penitētiā z ꝛtinētiā. Jō ōr.j. Cho. vij. Unusq̄sq; ea vocatōe q̄ vocat⁹ est i ea pmaneat :sicut btūs andreas pman sit i mūdicia. in fidelitū sollicita custo/ dia. in passiōis tolerātia. qz sic vocat⁹ fuerat. Venite post me. In qbꝫ q̄dez ꝛbis btūs andreas a quatuor speci/ aliter cōmendat.scz.

Prio a christi pfecta imitatiōe. ibi. Venite post me.

Secūdo a sui digna ꝓmotiōe. ibi. Et faciā vos fieri piſca. ꝛc.

Tercio a mali ꝓmpta elongatōne ibi. Ht illi continuo relictis ꝛc.

Quarto ab vtili z pia afflictōe. ibi. secuti sunt eum.

Primo itaq; beat⁹ andreas ꝓmēdat a xp̄i pfecta imitati one cū dicit. Venite post me. Nō dic̄ p̄cedite vel parit̄ eam⁹ :sz dicit. venite post me. qz null⁹ vnq̄z i vite pfectōne z exēplaritate potuit precedere vl' sibi ad plenū assil'ari. sz oēs viri pfecti q̄z/ tū ipe eis dederit sequūt nō total' sed in aliqbꝫ :vn⁹ in h:ali⁹ in illo. Iste tñ btūs apl's spēali⁹ secut⁹ est ipm tā in vita q̄z i morte. qz ad h spēali⁹ erat vo catus a xp̄o dicēte. Venite p⁹ me. Dic̄ ei scūs Tho. scōa scē. q .clxxvij. ar. vij. q⁹ ad seqndum xp̄m tria spēaliter sunt necessaria.

Primo pauptatem elīgere

Scōo alijs voluntatē submittere.

Tercio penalitatem subire.

Primū necessariū ad sequendū xp̄m est pauptatem elīgere. Unde ipe Lu.xij dicebat. Uēdite q̄ possidet⁹ z date elēo synā paupib⁹. Et Matb.xix. Si vis pfect⁹ esse vade z vende q̄ habes z da paupib⁹ z veni seq̄re me. Et taliū pau pex xp̄m seq̄ntiū fm sctm Tho. li.iij ꝯ gentiles.ca.cxxxij.q̄tuor sunt gene/ ra fm q⁹ q̄tuor sunt modi viuendi in pauptate. Est em̄ vn⁹ mod⁹ viuendi q⁹ singulor̄ possessiōes vēdant. z ō p̄ cio oēs cōiter viuāt. sicut tpe apl'or̄ i hierusalē fiebat. Dicit em̄ Lctuuz.iiij. Quotq̄t possessiōes agror̄ aut domo rū erāt vendētes afferebāt p̄cia eor̄ q̄ vēdebāt z ponebāt añ pedes apl'or̄. z diuidebat singul' put vnicuiq; op⁹ erat. Hic vo mod⁹ viuēdi ñ fuit mul tū durabilis. tū qz nō est facile q⁹ plu res habētes magnas possessiōes hāc vitā assumerēt. z paucor̄ diuisū inter multos nō sufficeret. tū etiā qz hmōi p̄ciū ō fraudari possit p furtū vl' rapi/ nā. z sic remanerēt paupes ipi sine su stētatōe vite. Scōs mod⁹ viuēdi ē vt possessiōes habeāt cōes ex qbꝫ singul' puideat put cuiq; op⁹ fuerit sic i mōa sterijs p'mus obtinuit. Sz nec h mo dus vtil' ꝓuenies. possessiōes enī tre ne sollicitudies afferūt. tū xp̄i ꝓgrega tōez fructuū. tū xp̄i defensiōez ea⁹ ꝯ fraudes z violētias. Et qz tles possessiōes vt freq̄nt sunt cā discordie: ideo ipediūt vacatōez mēt⁹ circa diuina. z iō ipedire videt finē volūtarie pauptat⁹ Tercio igit̄ mod⁹ viuēdi ē vt ō labore manuū suar̄ viuāt q̄ volūtariā pau/ ptatē sectāt. quem viuendi modum paul⁹ sectabat: et alijs seruandū suo exemplo dimisit. Dicit em̄ .ij. Thes.iij

Sermo III

Non gratis panē māducauim⁹ ab aliq̄ sed i labore z fatigatiōe nocte et die opantes ne quem vestz grauare mus nō q̄si nō habuerim⁹ potestatē iz vt nosmetipos formā darem⁹ vo/bis.qm̄ si q̄s nō vult laborare ñ mā ducet. Sed nec iste mod⁹ viuēdi vi/dek esse ꝓueniēs. Uanū em̄ videk ali q̄d tā habitū amittere q̄le postea cuz magno labore oporteret acq̄rere. vo lūtaria em̄ pauptas ordiat ad expe/ditius seq̄ndū xp̄m :p hoc q⁹ a seculi sollicitudib⁹ liberak.maiorē vo solli/citudinē sibi acq̄rere videret q⁹ quis ꝑprio labore victū q̄reret q̄s is q̄ ha/buit ad sustentatōez vite necessaria. et tō dñs talē videk interdicere Mat. vj.dicēs. Respicite volatilia celi qm̄ ne.z serūt neqz ꝓgregāt in horrea Et tre.z. Cōsiderate lilia agri quō crescūt nō laborāt neqz nēt. Quart⁹ igit mo/d⁹ viuēdi i voluntaria pauptate ē vtvi uāt de his q̄ ab alijs inferūt seu da/bunt. Et hūc modū videk iesus chri stus dñs nr̄ cū discipul' suis obtuas se. Legit em̄ Luce.viij .q⁹ mlieres q̄ dā seqbant xp̄m z ministrabāt illi ō fa cultatib⁹ suis. Iste aūt mod⁹ viuēdi sic videk valere q⁹ illis a q̄b⁹ accipiūt necessaria repēdant aliq̄d.puta ozōz vel doctrinā:aut sacramēto.z admi/nistratōez .Quia dicit dñs Mat.x. Dignus est operi⁹ cibo suo. Et.j .ad Thoz.ix.q⁹ dñs ordiauit vt hij q̄ euā gelū annūciāt ō euāgelio viuāt.sic q̄ altari seruiūt cū altari participantur Ali vo q̄ in nullo officio populo mi strant incōueniēs videk si a populo recipiāt vite necessaria :maxime si ñ indigent.si tñ seruiūt illis q̄ ꝑsūt po pulo ꝓcipe possunt. Ex q̄b⁹ colligit q⁹ licet p̄dicti tres modi viuēdi sint bo/ni.tñ ceteris paribꝫ q̄rt⁹ viuēdi mo/dus ē ꝑfectior.tū ꝓpter saluatoris ex emplū.tū ꝓpter apli dictū.j.ad Cho rin.ix. Si vobis nos spūalia semīa/mus :nō est magnū si nos carnalia vestra metam⁹. De⁹ em̄ pl⁹ pēsat spi ritualia q̄z tpalia.z multo magꝭ acce ptat affectū q̄z censū. Un̄ Gre.i ome lia hodierna. Ultū ergo petr⁹ z an/dreas dimisit qñ vterqz etiā deside/ria habēdi reliqt.multū dimisit q̄ cū re possessa etiā ꝓcupiscētijs renūcia/uit. A seqntib⁹ ergo xp̄m tāta dimis/sa sunt q̄nta a non seqntib⁹ ꝓcupisci potuerūt. Nemo igit cū quosdā con spicit multa dereliq̄sse apud semetip sum dicat. Imitari volo hui⁹ mun/di ꝓēptores sed q̄d derelinquā non habeo.multa fratres dereliq̄stj si ter renis desideri⁹ renūciastis. Exterio ra em̄ nr̄a deo q̄ntūlibet parua suffi ciūt. Cor nāqz z nō substātiā pensat deus.neqz ꝑpendit quātū in eius sa crificio sed ex q̄nto ꝓferak. Nā si exte/riorē substantiā ꝑpēdamus. ecce san cti negociatores nr̄i ꝑpetuā angelo/rū vitā datis rhetib⁹ et nauī mercati sunt. Estimatōez q̄ppe p̄cij nō habet sed regnū dei tantū valz q̄ntū habet Valuit nanqz zacheo dimidiū sub/stantie.valuit petro et andree dimis sis rhetib⁹ et nauī. valuit vidue duo bus minutis .valuit alteri calicē aq frigide. Regnū itaqz dei (vt dixim⁹) tantū valet quantū habes. Hec ille. Si igit tu nō poteris oēs res tuas re linq̄re ꝓpter familiā tuā saltē deside/riū z amorē earz supfluū relinq̄.quia dicit Bern̄. Pl⁹ nocet cōcupiscētia q̄z substātia. Et psal. Diuitie si affluant nolite cor apponere. Cui⁹ rōem dat Aug. Talis est vnusq̄sqz q̄lis sua di lectio.si terrena amas terra es.si deū amas de⁹ es.s.pricipatiue. Bñ igit dicebat petr⁹ in ꝑsona seqntiū xp̄m Math .xix. Ecce nos reliq̄mus oia

z secuti sum⁹ te. qz alias seq ipm pfecte nō potuissent. Hinc Bef. Petre qz oia dereliqsti bñ feciſti. qz onerat⁹ seq eū nō poteras q exultauit vt gigas ad currēdā viā pfectōis. Secū dū ad sequendū christū necessariū ē alīs suā volūtatē submittere p verā obedientiā. Juxta illud Matb. xvj. Qui vult venire post me abneget semetipm et tollat crucē suā z seqt me. Ubi Bre. Nec sufficit homi sua relinquere nisi relinquat et se. Nō em ml' tū est relinqre sua sed valde magnū est relinquere semetipm p obediētiā quia hoc magʒ acceptat de⁹. j. Reg. xv. Melior est obediētia qʒ victime. Hinc Bef. de noua milicia. Nec studiū bone actōis: nec ociū sctē cōtemplatōis. nec penitētis lachryma valz sine obediētia. Tercio necessariuz ad seqndū christū est p ipo penalitatem subire. qz dicit christ⁹ Luce. xiij Qui nō baiulat crucē suā et seqt me nō est me dignus. Et sic in pfecta xpi sequela requirit totalis tpaliū contēptus. z a pprijs volūtatib⁹ recessus. ac p ipo subire cruciat⁹. Quia si vnū horū triū defuerit nō dicit q̄s christū sequi. Nam multi sustinēt cruciat⁹ sicut latrones: et tm nō sequūt christū Sil'z multi pbi pagani oia carnalia z carnaliū voluptates abnegauerūt pter scie adq̄sitōem ac virtutū moraliū adeptōnē q adq̄ri non possunt nisi mortificatis passiōib⁹. sicut Plato z Socrates. Un Diogenes de q refert Hieronym⁹ z Seneca. q fuit maxim⁹ mūdi ptēptor: ita q tm baculū et cipbū seu picariū habuit cuz quo ad fontē bibebat. Cū aūt sel' vidisset hoiem manib⁹ bibentē cipbū suū fregit dicens. Nesciebā qz natura mihi b pstitisset isto carere admiculo. Is etem nolebat in ciuitatib⁹ habitare nec domū habere. sed in deserto in q̄dā morabat dolio. ita q in estate vmbrā z in hieme solē habebat. Quia in estate fundū soli opponebat. in hieme vo os dolij ad solem voluebat. Cū aūt alexāder in veniēdo ad eū veniēs et ꝓsistens añ eū vmbrā sibi faceret: dixit ei. Uelle vt mihi nō auferres qđ mihi dare non potes. Qđ imperator intelligēs ad aliam ptē diuertit dicēs se mirari q nō videbat ptātem eius timere. Cui ille rndit. Potētiā tuā nō timeo: qz aut est pterita. aut pns. aut futura. Illa q̄ est pterita pterijt z nō est. futurā potentiā nō timeo qz incerta est. nec pntē qz modica ē z cito transitoria. Cū aūt q̄ astabāt in eū vellēt irruere pcepit ne q̄s eū tangeret dicēs. Nō dei est q pter potētie timorē vitatez nō tacet. Sil'z de Socrate dicit Hieronym⁹ in omel'. Petr⁹ piscator erat diues nō fuerat. cibos manu z arte q̄rebat. z tm loqtur ꝓfidenter. dimisimus oia. Et qz ñ sufficit tm relinqre adiūgit qđ pfectū est. et secuti sumus te. fecim⁹ qđ iussisti q̄d ergo dab⁹ nobis pmij. Jesus aūt dixit illis. Amē dico vobis q vos q̄ secuti estis me i regeneratōe cū sederit filꝰ hois in sede maiestatis sue sedebitis z vos sup sedes. xij. iudicātes. xij. tribꝰ israel. Nō dixit tm. q reliqstis oia b enim z Socrates pbs fecit. q dum athenas philosophandū pgeret magnū pōdus auri. piecit in mare dicēs. Mergā te ne mergar a te. hec tm mersio nihil. pfuit ad eīna beatitudinē. O xpe pijssime. o iudex omniū iuste. o nate virginis intemerate. respice de solio maiestatis tue. et vide sub tuo pio nomine q pl⁹ onerauerūt aias tpaliū auaricia: carnaliū ꝓcupiscētia q̄s sub nomie demonuz pbi. z ipi ve ve so

Sermo III

lo vñ pede sequunt te et alio diabo lũ.sequunt em̃ noie te sed ope diabo lũ.De qb⁹ ad Titũ.j. Cõfitent se nos se deũ verbis fact⁹ aũt negant.Sed btũs Andreas optime attẽderat v̄ ba tua.qui oibus relictis secut⁹ est i pauptate hũilitate et passiõis acerbi tate. ¶ Secũdo btũs Andreas apo stol⁹ ex p̄missis thematis v̄bis ꝓmẽ dat a sui digna ꝓmotõe.cũ dicit.z fa ciã vos fieri piscatores hoim.nõ bo nor tpaliũ.nõ bonor mũdialium: sz hoim.ideo mittẽs eos saluator ad p̄dicandũ dixit Math.x. Nolite pos sidere aur et argentũ neqz pecuniã i zonis vestris.gratis accepistis grat date. Vñ circa btũ andree ꝓmotionẽ tria vtiliter ꝓsiderem⁹.scz

¶ Primo ꝓmotõis celeritatem.

Secũdo ꝓmoti qualitatem

Tercio ꝓmotionis vtilitatẽ

Primo q̃dem cõsideremus ꝓmotio nis celeritatẽ.qz mox vt elegit ip̄m se cutus est. Elegit aũt xp̄s dñs beatz Andreã ad q̃ttuor.s.ad sui noticiaz. ad discipulat⁹ gr̃am .ad apostolat⁹ excellẽtiã.z ad passionis ignominiã. Primo elegit btũ andream salua tor ad sui noticiam.sic em̃ habet Jo hã.j. Stabat iohes et ex discipul' ei⁹ duo.et respiciẽs iesũ ambulantẽ di xit. Ecce agnus dei. ecce q̃ tollit pcã mũdi.z audierũt eũ duo discipuli lo q̃ntẽ et secuti sunt iesũ.cõuersus aũt iesus vidit illos seq̃ntes se.dixit eis. Quid q̃ritis. Qui dixerũt. Rabi vbi habitas.Dicit eis. Venite et videte. z venerũt et viderũt vbi maneret.et apud eũ mãserũt die illo. Erat ãt an dreas frater symõis petri vn⁹ ex duo bus q audierãt a iohãne. Hic inuẽit p̄mũ frem suũ Symonez et dixit ei. Inuenim⁹ messiaz.z adduxit eũ ad iesum.z intuit⁹ eũ iesus dixit. Tu es symon filius iohãna.tu vocaber⁹ ce phas qđ interp̃tat petrus. O va fra ternitas.o amicicie sinceritas .vt tã tũ thesaurũ a fratre suo nõ occ'taret sed port⁹ secũ possidẽdo ꝓgauderet. ¶ Scõo in ꝓmotõe btũs andreas elect⁹ fuerat ad discipulat⁹ gratiam. Math.iiij. Uẽite post me faciã vos fieri piscatores hoim. At illi relictis rhetib⁹ secuti sunt eũ:tanq̃ discipuli magistr̃. Nec ãt repẽtina secutio eo rũ oriebat fm̃ Piero. sup Mat.pri mo ex verbi dei virtuosa opatõe .cuz eĩ dixit saluator. Uenite p⁹ me.cor medullitus penetrauit z mox post se quertit. Hebre.v. Uiuus est sermo ei et efficax z penetrabilior oi gladio ancipiti. Et p̄s. Dedit voci sue vocez virtut⁹.Scõo q̃ puẽit ex diuia inspi ratõe. Uocauit em̃ v̄bor sono exte rius.sed intrinseca inspiratõe cordiu sec⁹.vt dicere poterat btũs Andreas illud p̄s. Audiã qđ loquat⁹ i me dñs Dre. Uox dñi audit⁹ cũ ei⁹ inspiratõ mente ꝓcipit. Et hoc ꝓuenit ex mira bili facie irradiatõe. Quidã em̃ ful gor diuie maiestat⁹ occ'te relucebat in hũana xp̄i facie: vt etiã ꝑmo aspe cu traheret hoies. Piero. Sicut ma gnes attrahit ferrũ sua v̄tute.sic do minus celi et terre trahere põt quem vult. ¶ Tercio ꝓmouit btũ andreã christ⁹ ad apostolat⁹ excellẽtiã .Ma thei.x. Cõuocatis iesus .xij .discipul' dedit eis pt̃ãtẽ zc. Quarto xp̄s b.an dreã ꝓmouit ad passiõis sue ignomi niã.qz sicut ip̄e i cruce triũphauit sic btũs andreas. ¶ Scõo in ꝓmotõe btĩ andree cõsideremus ꝓmoti q̃litatem.q̃les scz xp̄s elegit sibi ad subiu gandũ totũ mũdũ iugo fidei :qz sim plices illr̃atos. Unde Aug .in ſmõe de kalẽdis ianuarij. Nõ elegit reges potentes aut bui⁹ mũdi sapiẽtes ne

De sancto andrea

vocatio fidei ascriberet sapiētie z po/tentie hūane. Et.j.ad Thor.j. Non cognouit deū mūd⁹ p sapiam placu it deo p stultitiā p̄dicatōis saluos fa cere credētes. Et infra. Videte voca/tōem vr̄am frēs. qz nō mlti sapiētes fm carnē. nō multi potētes. nō mlti nobiles: sed q̄ stulta sūt mūdi elegit deus vt confundat sapiētes vt nō glo/riet oīs caro in cōspectu ei⁹. O deus eterne ecce iā nihil curāt de bona vi/ta: pfectu aiar̄. sed eligūt sapiētes o/pulētes z potētes. cū tñ oī pcuratōe z defensiōe deberēt eligere valētes. si cut admonet Policrat⁹ li. vij. c. xix. Illi/catus est quē vult⁹ eligere. Rñdēt Nec scolas freqntasse legunt apostoli. Juuenis est. legim⁹ seniores a pu ero daniele ꝺdēnatos. Insipiēs ē: sed p insipientiā de⁹ decreuit saluare fi/deles. Percussor est. sed petr⁹ exemit gladiū. Meticulosus est. sed ionas ad niniuitas veniē est accedere. tho mas ad indos. Timolētus ē z gulo sus: sed dñs dict⁹ ē vini potator. Cō tētiosus est. iter christi discipulos fa/cta ꝓtentio ꝓmemorat. hec ille. Si vo queras. q̄ est causa q̄ istos elegit z nō alios ad apostolatū. Rñdz Au gustin⁹ sup Joh. Causa in generali est vt i istis refulgeat ordo diuīe mi/sericordie. z in alijs quos non elegit ordo diuīe iusticie. In speciali vo cā esse pōt sed iniusta esse nō pōt. sz stat in dei mīficordia que nulli ē obliga ta de necessitate. Ro. ix. Nō volentis neqz currētis sz dei miserētis. Et sub dit Aug. Noli velle iudicare si ñ vis errare sz pot⁹ ora vt eligaris. si forte tūc te elegisset dimisisses xp̄m. sic mlti abiert retro audito illo vbo. Caro mea vere est alv. Joh. vj. Tercio cōsiderem⁹ pmotōis vtilitatē: qz xp̄s pmouit ip̄m ad q̄rendū p̄cioſuz the sauz videlicz hominū anias: q̄b⁹ ni hil ē deo accept⁹. Un Grego. super Ezechielē. Nullū deo tale sacrificiū si cut zelus aiar̄. Que q̄dē discrete sūt q̄rende z si sollicite. vicz ne pdat pro pria. quia dicit saluator Math. xvj. Quid em̄ pdest homi si mūdū vni/uersum lucret aie vero sue detrimen tū patiat. aut quā dabit hō cōmuta/tionē p aia sua. q. d. nulla res p̄pon/derat aie rōnali ꝛc. Tercio beat⁹ andreas ex thematis vbis cōmēdat a mali. pmpta elongatōe. cū dicitur. Et illi ꝓtinuo relictis rhetib⁹. i. occa/siōib⁹ oīb⁹ q̄ in mūdo detinēt homi/nes. Per aquā em̄ intelligit popul⁹ Juxta illō Apoca. xvij. Aq̄ mlte po/puli multi. Per pisces saluati fm il lud Abacuc. j. Facies hoies q̄si pisces maris. Per piscatores vo intelligū tur p̄dicatores. iuxta illō Hiere. xvj. Mitto eis piscatores mlt⁹ z pisca bunt eos. Per rhete aliq̄n significat vbum dei. fm illud Luce. v. In vbo tuo laxabo rhete. Duplex em̄ ē rhete. scz saluatōis: q̄b⁹ btūs andreas non reliqt sed pot⁹ refecit. Secōm dāna/tōis q̄b⁹ penit⁹ ꝺreliqt. de q̄ ps̄. La/dent i rhetiaculo ei⁹ pctōres. Et tale est sextuplex scilicet

Primū lenitatis
Secundū pluralitatis
Tercīū benignitatis
Quartū exemplaritatis
Quintū iuuentutis
Sextū necessitatis

Primū rhete diaboli quo piscar ad coquinā inferni est lenitatis: q̄ dum capē vult pctōres suggerit homi q̄ nō sit tam durū sicut p̄dicatores di/cūt inferni tormentū. Et iō vulgariter dicit. Nō est tā horrid⁹ diabol⁹ sicut depingit. q̄b⁹ falsuz est. Quia dic gre. Est tā horrida visio demonum vt si

damnati nullã aliã penã sentirẽt ma/
xima eẽt hec sola pena. sicut eñ sancti
in celo ineffabile gaudium habent de
visiõe scõx. ita dãnati de visione de/
monũ. Vñ in vitaspatrũ legit q ꝙdã
patrũ dixit q tã terribile est videre de
monẽ vt si vn⁹ camin⁹ eẽt candẽs z p/
tendẽs vsq ad finẽ mũdi. z optio da/
ret vt aut demões videat aut caminũ
intret. pot⁹ vellet intrare caminũ. qz
null⁹ posset viu⁹ videre demões q̃ us/
q vnũ pi nr̃ diceret. nisi de⁹ cõseruaz
Jtẽ irretiti a diabolo dicũt. ha ifernus
nõ est ita calid⁹ sicut p̃dicatores dicũt
z in hoc miseri vex dicũt q nõ est ita
calidus. sz magis millemilies q̃z dici
possit. qui nõ vno anno vel centũ. aut
mille annis. sz in eternũ cremabit dã
natos. iuxta illud Mat. xxv. Jte male
dicti in ignẽ eternũ. O igit irretite z ca
ptiue diaboli audi nũc q disputas cũ
creatore tuo ꝙd dicat Isa. xxxiij. Quis
poterit habitare de vob cũ igne devo
rãte. aut ꝙs habitabit ex vobis cũ ardo/
ribꝰ sempiternis. Silr captiui diabo
li si nõ dicũt voce dicũt tñ corde. ha ñ
est ita difficile saluari sic allegãt prædi
catores. Contra hos clamat saluator
Mat. vij. Arta ẽ via q ducit ad vitaz
Et. j. Pec. iiij. Just⁹ vix saluabit. z so/
lũ saluant iusti. p̃s. Hec porta dñi iu
sti intrabunt in eam. Et dei filius di/
cit. arta est via. Quis audet aliud præ
dicare nisi dei inimic⁹. z tõ talis ñ au
diend⁹ ẽ. qz dicit Berñ. Chrust⁹ q ñ fal
lit elegit qꝺ carni molesti⁹ ẽ illud ma/
gis eligẽdũ. z ꝙsquis aliud docet aut
suadet ab eo tãqz a seductore cauẽduz
est. Scõm rethe diaboli ór plurali
taz cũ q capit boies dũ suggerit. quic
ꝺ tu fecisti mali. alij plura fecerũt. i/
mo etiã viri eccliastici z religiosi ꝺdaz
faciũt talia qꝺ tu vix auderes facere. z
illi legũt in scptura z sperãt saluari. si
eñ tales pirent oẽs tũc ꝺ haberz de
us de mũdo. Rñdeꝺ q solũ bonos z
hũiles si etiã solũ tres eẽnt in mũdo.
sis igit bon⁹ z hũilis z tu eris vn⁹. nec
ꝓfidas de mltitudie. qz dicit saluator
Mat. xxij. Multi sunt vocati pauci
vero electi. Et habeꝺ. ij. q. j. multi. non
min⁹ ardebit q cũ multis ardebit. Et
Hiero. Multitudo socioꝝ ñ sinit cri
men impunitũ. Jõ respice exẽpla bo/
noꝝ pserviz filij dei q dic. discite a me.
Ambro. Scõx vita est nob viuendi
norma. Tercũ diaboli rhete ór de
nigritaz q capit boies duz suggerit.
de⁹ multotiẽs mifico⁹ dix egit tecũ. ibi
liberauit. ibi custodiuit. ibi bona de/
dit. sed pfecto totũ hoc fecit mifico⁹
de⁹ tibi tõ vt ad ipm ꝙuertar. nõ tõ vt
ipz pctis tuis irritares. Cõsidera dili
gẽter pabolã de tua sterilitate Lu. xiij.
de ficulnea ó q̃ ór sic Arborẽ fici habe
bat qꝺ plantatã in vinea sua. z venit
q̃rens fructũ in illa z nõ iuenit. dixit
ãt ad cultorẽ vinee. Ecce ãni tres sẽ ex
q̃ venio q̃rens fructũ in ficulnea hac
z ñ iuenio. succide g illã vt qꝺ etiã trã
occupat. at ille dixit. Dñe dimitte illaz
z hoc ãno vsq dũ fodiam circa illaz z
mittã stercora vt siqꝺ fecerit fructuz.
sin aũt in futuꝝ succides eã. Nec ar/
bor ficulnea est hõ sterilis bonis opi/
bus cui mors plongat vt cõuertat. q
fodit p timorẽ. cui sterc⁹ mittit p mor/
tis corruptões. cui tãdẽ dicit id Mat.
vij. Dis arbor q̃ nõ facit fructũ excide
tur p mortẽ. z in ignẽ mittet inferni.
Quartũ diaboli rhete dicit exẽpla/
ritatis quo capit boies stultos ẽndo
suggerit. petr⁹ negauit xpm. paul⁹ pse
quebat eũ. maria magdalena mlta
peccauerat. z isti oẽs magni sancti ef/
fecti sunt. tu g̃ si magn⁹ sctus fieri nõ
poteris saltẽ nõ damnaberz. Hz hoc
rhete rũpe sic cogitãdo q isti nõ sunt

nobis dati in exēplū peccādi. sz in spēm reuertēdi. si eīm hos secut⁹ fuisti in culpa seqre z in pnia. qz nec isti fuissent scī effecti nisi penituissent. vel' q de⁹ te sine volūtate tua bona saluaret qđ nullo mō faciet. hinc psal. Spera in deo et fac bōitatē. Prouer. r. Spes ipioz pibit. Et btūs Bernā. Maledict⁹ q peccat in spe. dicēs hoc facio z remittet de⁹.

¶ Quintū diaboli rhete oz iuuētutis q capit iuuenes dū suggerit. iuuenis es z adhuc sufficiēs tps hēs ad penitendū. Sz h rhete rūpendū est sic. indifferēter iuuenes moziūk sicut senes ignozo certe si ad senilē etatē pueniaz. qz dicit Bernā. Quid in rebz hūanis e certi⁹ morte. z Grego. sup Ezechielez. Cōditoz nr diē mortis incognitū esse voluit. vt dū ignozak sp prim⁹ esse credak. z tāto qs feruētioz oz eē in opatōe q̄nto incertioz de vocatiōe. Ad h etiaz saluator monet Lu. xij. Estote pati qz qua hora nō pu. ¶ Sextū rhete diaboli q capit hoies oz necessitatz. qđ ponit dū suggerit. si debeo saluari saluabor. si ōbeo dānari dānabor. qz deus añ mūdi cōstitutionē p̄destinauit q̄s voluit. Qđ sic est rūpendū z exeūdū de eo. dic sctūs Tho. i. j. pte. q. xxiij. a. p̄destinatio nō ponit necessitatez bñ opandi in saluādis sicut nec p̄scia male agendi in dānatis. vt ptz. xxiij. q. iij. nabuchodonosoz. Vasis ire nū q̄z de⁹ redderet interitū si nō spōtanēum inuenirek hō hre pctīm. Quero q̄re facis medicinā si de⁹ p̄uidit sanaberis. q̄re in nauigādo vteris remige q̄re vter naue si de⁹ p̄sciuit q nō morieris i mari. O stultissima cogitatio nō intelligētes q de⁹ sic ordinauit vt p bona opa veniant ad salutē hoies. cur tūc filius dei passus fuisset cur p̄dicasset. cur se būliasset. si de necessitate saluari hoies potuissent. Tene certū. Quarto b. a. er p̄missis themat verbis cōmendak ab vtili z pia afflictiōe cum oz secuti sunt eum scz. ipōz magistrū in crucis patibulo. quō āt secutus sit. ptz in sua legenda vbi habek q sicut xp̄s innocēter passus est. sic btūs Andreas. vñ ppls clamabat dicens. Innocēs hui⁹ sanguis sine causa mali damnak. Rogem⁹ tē.

¶ De sancto nicolao. Sermo. iiij.

Beatus qui intelligit sup egenū z pauperē in die mala liberabit eum dñs. p̄s. xl. Ad glozios am laudez bti antistitis Nicolai hec verba rōnabiliter dicunk. qui existens beat⁹ fuit pietate plen⁹ et in die tēptationis z mortis liberat⁹. qui igit vult a malo liberari. debet beatū Nicolaū imitari in elemosyna z largitōe. p̄ter tria potissime scz.

¶ Primo qz miscōia pniam ipetrat.
¶ Scōo qz miscōia pcō obstat.
¶ Tercio qz miscōia a diabolo libat.

Primo nanq̄z dixi q in misericordia debem⁹ beatū Nicolaū imitari. quia ipsa penitentiā verā impetrat. qz dicit Micro. sic. Nō memī me legisse mala morte moztuū qui fecit misericordiā. Et Ambro. Dis summa xp̄iane religionis in miscōia z pietate cōsistit quā aliquis seqns z si lubricū patiak carnis. sine dubio vapulabit sed non pibit scz. si nō obstinata mēte peccat. alioqn thesaurizat sibi iram dei Ro. ij. ¶ Scōo quoq debem⁹ beatū Nicolauz sequi in miscōia quia ipsa peccato obstat. Dicit em sic Eccī. iij. Ignē ardentē extinguit aqua. z elemosyna resistit peccato. hinc Bernā. super cāt. Bonū est vnguentū ꝓtritionis qđ de recordatōe peccatoruz ꝓficitur. melius

deuotōis qō de recordatōe beneficio/ ruz dei. pozro vtrūqz vincit vncio pie tatis. ¶ Tercio deniqz debem⁹ sequi beatū Nicolaū in misericordia quia ipsa a diabolo liberat. multa certe po test diabol⁹ in qbus supat hoiem pu/ ra vigilare qz nunq̄z dormit. ieunare qz nunq̄z comedit. sed qz crudelis est nō potest facere misēdiaz. vñ glo. sup illud psal. Misēdia mea z refugium. ōt De nullo sic vincit diabol⁹ sicut de misēdia. Et quia beat⁹ Nicolaus ipa fuit plenus. ideo merito de eo dicitur Beat⁹ qui intelligit sup egenū z pau/ perē. In qbus quidē verbis glorioſus Nicola⁹ a tribꝰ specialit cōmendat scz ¶ Primo a pfecta bitudie. ibi. beat⁹ ¶ Secōo a misēdie magnitudine. ibi qui intelligit.

¶ Tercio a liberatōis munimie. ibi. in die mala zē.

¶ Primo itaqz dicit q ex verbis the/ matis btūs Nicola⁹ cōmendat a pfe/ cta bitudine vie pītis. Et qz fm Au gustinū ois hō naturaliter appetit be atitudinē. Idē dicit in li. de ciui. dei. q nihil volitū nisi cognituz. inuisa inqt diligere possum⁹: sz nō incognita. Et phūs. iij. de ania. z. xij. methaph. Uo lunras nō fertur in aliquid p amorez nisi cognoscat vt bonū. Et iō vt magꝭ magisqz ipsam beatitudinē sciam⁹ ap petere z intelligere eius qdditatē tri/ pliciter declarem⁹ scz.

¶ Primo diffinitione.

¶ Secundo diuisione.

¶ Tercio similitudine.

¶ Primo inquā qdditatē beatitudinis declarem⁹ diffinitōe quid vicz sit fm rem. vnde fm Boecīū sic diffinit. Be atitudo est stat⁹ omniū bonoz aggre gatiōe pfectus. Et Isido. de sūmo bo no sic diffinit. Uere inquit beatus est qui z recte credendo bñ viuit: z bñ vi/ uendo fidem rectam custodit. Idem lib. ethymo. Beatus dicit q̄si bñ act⁹ scz ab habēdo qō vellet z nō patiendo qō nollet. Ille aūt vere beat⁹ est qui et habet oīa que vult bona z nihil vult male. Ex his ei duob⁹ btūs homo ef/ ficit. Et btūs Aug⁹. de moī. ecclesie. Beat⁹ q̄ntū existimo neqz ille dici pōt q nō habz qō amat neqz qui nō amat qō habet. etiā si optimū sit. Nā z q ap petit z adipisci nō pōt cruciat. z q ade ptus est qō appetendū nō esset fallit. z qui nō appetit qō adipiscenduz est egrotat. hec ille. Ex qbus oībus intel/ ligere possum⁹ q circa bitudinē erra uerunt oēs phi. quoz qdaz posuerūt eam in voluptate carnis. quidam in tempoz alib⁹ diuitijs. quidam in ho/ noribus mūdanis. qdam in sciētijs acqsitis. qdam in virtutib⁹ adeptis. Nec autem singula pertractemus z vi debimus q in his nō cōsistit vera be atitudo. Primo dicit q qdam philo/ sophoz sicut epicuri posuerūt bea titudinem in voluptate carnis. z hāc magno studio extulerunt z secuti fue runt. vtpote luxuriantes: comedētes: z bibentes: dormientes: z quiescētes. sed hunc errorē alij philosophi repro/ bauerūt sicut Stoycus aristotiles. ij. ethicoz dicit. Insatiabilis est delecta bilis. appetitus ergo nō est perfectus status omniū bonoz aggregatione. immo est contrarius status vere bea titudini. Uera beatitudo mentez ele/ uat in contemplatione. delectationez vero carnis deprimit. vnde Grego/ rius. Tanto inquit vnusquisqz a sup no amore disiungitur: quanto inferi⁹ delectatur. ideo dicit veritas ipsa Lu ce. vj. Ue vobis qui saturati estis qz esurietis. Et ideo christus filius dei in presenti elegit quod carni molestius est qui tamē nō fallit. Quidaz deniqz

De sancto Nicolao

bñtudinē posuerūt in mūdanis diui
ñjs z has per phas z nephas ꝓsecuti
sunt. de qb⁹ ps̄. Oues eox fetose ba/
būdantes in gressib⁹ suis: boues eo/
rū crasse. Non est ruina macerie neq
trāsitus: neq clamor in plateis eox.
Promptuaria eox plena: eructantia
ex hoc i illud. Filie eox cōposite: vt sili
tudo tēpli. z subdit. Beatū dixerūt po
pulū: cui hec sunt. Sz reuera nō sunt
bñ qb⁹ hec sūt. sz quox est dñs de⁹ eox
Quia diuitias saltē in morte relinq̄nt
velint nolint. hinc ps̄. Relinquēt alie
nis diuitias suas: z sepulcra eox do/
mus illox in eternū. Sz z saluator mū
di docuit nō esse diuites bēos sz mise/
ros. dicēs Mat. xix. Amē dico vobis
q̄ diues difficile intrabit in regnū ce
lox. Et itex dico vob. facili⁹ ē camelū
p foramē acus trāsire q̄ diuitē intra/
re in regnū celox. z beatus Iero. ad
Eustochiū. Diuīs euāgeliū vocib⁹ in
tonat nemo pōt duob⁹ dñis seruire. z
ḡs audeat xp̄m dñm mendacē facere
deo z māmone seruiēdo. Uociferat il
le sepe. Qui vult venire post me abne
get semetip̄m z tollat crucē suā z seq̄t
me. z ego onust⁹ auro arbitror me seq̄
O q̄ multi xp̄iani q̄runt pl⁹ diuitias
q̄ eternā vitā. qb⁹ tñ dñs de⁹ eox de/
dit vbox exēplo formā pauptat̄. quia
nud⁹ mori voluit. Quidā etiā bñtu/
dinē posuerūt in honoribus mūdanis.
puta in fama z laude. sz box error ē re
probauit xp̄s dñs Job. xj. quē dū re/
gē facere vellent fugit. vbi Grego. ait.
Rex fieri noluit z tamē ad patibulū
crucis spōte venit. z psal. Uidi impiū
superalt̄atū z eleuatū sicut cedros li/
bani. trāsiui z nō erat. q̄siui z nō est in
uentus locus ei⁹. Quidā etiā bñtudi
nē putauerūt i sciētijs acq̄sitis. z ideo
magno labore studebāt fugientes divi
tias vt possent ee sapientes. sicut So
crates dū athenas ꝓgeret magnū pō
dus auri ꝓiecit in mare di. Mergas
te ne mergar a te. Sed hūc errorē re/
probauit xp̄s filius dei viui di. Matb.
xj. Confiteor tibi pater dñe celi z terre
q̄ abscōdisti hec a sapiētib⁹ z prudēti/
bus z reuelasti ea puulis. Et apl's. j.
Chox. j. dicit. vbi sapiens: vbi scriba:
vbi inq̄sitor hui⁹ seculi. nōne stultā fecē
sapiam hui⁹ mūdi. Nā nō coḡuit mū
dus p sapiam deū. placuit deo p stul/
ticiā ꝓdicatōis saluos facere credētes
Quidā insup bñtudinē putauerūt in
vtutib⁹ naturalit̄ adeptis vel acq̄sitis
sicut i iusticia fortitudine tpantia ꝛc.
Sicut dyogenes reliq̄t oia bona sua
z vt vtuosus ē possit nihil p̄ter crate
rem secū in beremū portās ad biben
dū aquā. z dū is videret quendā ma/
nu lambentē aquā. ꝓfregit vas dicēs
nesciui q̄ natura huic necessitati sub/
uenisset. Sz reuera nō est vera bñtu/
do in hmōi vtutib⁹. sed in virtutibus
charitate informat̄. O igit̄ christi di/
scipuli. o veri xp̄iani audite z attēdite
vbi sit vera bñtudo z hanc totis viri/
bus vtpote ieunijs: vigilijs: elemosy
nis: z orōnibus acq̄rat̄. q̄ qui hic be
atus nō fuerit nunq̄ bñficabit̄. qui b
tus nō fuerit nunq̄ tus erit. Uis
igit̄ esse vere bñs: attende magistruz
tuū xp̄m dñm. qui recte docuit q̄d fa
ciēdo bñs eris Mat. v. vbi dixit. Be
ati paupes spū: q̄m ipsox est regnū ce
lox. bñ mites: q̄m ipsi possidebūt ter
rā. bñ qui lugent: q̄m ipsi ꝓsolabunt.
bñ misericordes: q̄m ipsi misebūtur cō
sequent. bñ mūdo corde: q̄m ipsi deū
videbūt. bñ pacifici: q̄m filij dei voca
bunt. bñ q̄ esurūt z sitiūt iusticiā: q̄m
ipsi saturabunt. bñ q̄ psecutionē pati
unt ꝓpter iusticiā. q̄m ipsox est regnū
celox. Et vt hec clarius declarent
Scō q̄ditatē bñtudinis ōclarem⁹

diuisione. Dicat enī Lyra sup̄ Matth. ca. v. q̄ bītudo dupliciter dicit. Uno modo i re. z sic est in patria. vbi facie ad faciē videbit sancta trinitas. z christi būanitas. ac oīes angeli z electi. De qua bītudine saluator Joh. xvij. ait. Hec est vita eterna vt cognoscant te solū deum patrē z quē misisti iesum. Alio modo beatitudo dicit i spe. z sic habet in via in viris excellētib⁹ in virtute qui appropinquāt vite brē. q̄ dicunt quodāmodo beati. qz dicit phs ij. phisicoz. Oō pauz distat ḡsi nihil reputat distare. Et sic fm magnū Albtū septē sunt beatitudies fm graduū distinctōes: q̄rum octo sunt fm essentiam vt enumeratū est. Cui⁹ ratio talis est. Nam ad pfectiōis integritatez tria req̄runt. scz recessus a malo. pcessus in bono. z statꝰ pfectus i optimo. Sed qui vult recedere a malo scire dz q̄ malū aut pcedit ex malicia aut cōcupiscētia. aut supbia. Cōtra hec tria recessum a malo impedientia sunt tres beatitudies. scz pauptas spūs contra supbiam. mititas ꝓtra maliciā. luctꝰ cōtra concupiscētiā. Item pcessus in bono attendit fm diuinā imitatōem que habet duas vias. vicz mīficozdiā z veritatē. Psal. Universe vie dñi misericozdia z veritas. Ad hec igitur duo imitationē dei iuuātia sunt due beatitudines. scilicz esuries iusticie: et affectus misericozdie. Preterea status in optimo cōstat in duob⁹. videlicz i limpida cognitōe: z trāquillitate cozdis. Ad q̄ sunt due beatitudines. scz mundicia cozdis. z pax mētis. Et bis igit patz q̄ nullus supbus. nullꝰ auarus vel crudelis. nullꝰ immūdꝰ z puersus potest esse bīus. ¶ Tercio q̄z q̄ditatē bītudinis poterimꝰ declarare similitudine. Nā vita btā in spe assimilat paradiso. voluptat⁹. in quo posuit hominem creatū dñs deus. vbi erat omne lignū pulcrū visu z ad vescendū suaue. lignū etiā vite i medio paradisi. lignūq̄ scientie boni z mali. et fluuius egrediebat de loco voluptatis ad irrigandū paradisum. Gene. ij. Paradisus est eccl̄ia militans in qua sunt omniū sctōz exempla et merita. ac in medio lignū vite. i. cozpus christi. de quo ipe dixit. Joh. vj. Ego sū panis viuus q̄ de celo descendi. Lignū sciētie boni z mali est ratio būana. Fluuiꝰ q̄ diuidit in q̄tuoz capita est sacra scptura quā descripserūt quattuoz euāgeliste. Ergo qui vult eē beatus in spe sequat exempla sanctorū. ac sumat de cozpe xp̄i dñi. ac tādez se pparet fm rationē rectā ad fontē ḡtie et sacre scripture. vt irriget in mente. et tandem vircat in moziby. z tandem pueniat ad beatitudinē in re. id est visionē dei gl̄iosam. vbi appetitus hois quietat. sine qua nihil potest q̄tare. nam si tibi darēt totus hic mundus ista conditōne vt contēptareris. si diceres q̄ contēptarer⁹ falsum diceres. Insup si tibi darent regna celestia et oīes angeli: adhuc vltra sp appeteres Sed in dei visiōe statim affectus tuus quietabit. quia nullū bonuz est quod extra illā appetas. Unde Aug. ait. Domine fecisti nos ad te ideo inquietū est coz nostrū donec requiescat in te. Et Bernardꝰ. Animā capacem dei nihil implere potest nisi ille ad cuius imaginē facta est. ¶ Secūdo ex p̄missis thematis verbis beatꝰ Nicolaus cōmendat a misericozdie magnitudine cum dicit. qui intelligit super egenū z paupem. Ipe enim intellexit miseriam miserozū. z suis elemosynis adiuuit eos. Et hoc triplici suo statu scilicz.

¶ Primo in statu seculari.

De sancto Nicolao

Secūdo in statu pontificali.
Tercio in statu supnali.

Primo dixi beat⁹ nicola⁹ suis elemo/synis a diuuit z subleuauit miseriā in opum in statu seculari sciēs profecto q̄ cuz operib⁹ misericordie potest qs peruenire ad vitam eternā. Juxta illud Thobie.iiij. Noli auertere faciez tuaz ab vllo paupere.ita eñ fiet vt nō auertatur a te facies dñi. Sic eñ ordinauit dominꝰ deus: vt qui misericors fuerit:misericordiā consequatur Matth.v. Beati misericordes: quoniam ipsi misericordiā consequentur Et iterū:qui misericors nō fuerit misericordiā nō consequet Jacobi.ij. Judicium sine misericordia his qui nō fecerint misericordiā. Et Prouerb. xxj. Qui obturat aures suas ad clamorē pauperis z ipse clamabit z non exaudietur. sicut diues ille epulo Luxvj. Ideo habet.lxxxvj.dist.ca. qui clementiam.z sunt verba Hieron. Qui inquit clementiā nō habet:nec indutus est viscera pietatis z lachrymarū q̄z uis spiritualis sit:legez tamē nō adimpleuit christi. Unde sanctꝰ Tho.ij. ij.q.xxxij.arti.v.dicit.q̄ dare elemosynam cadit sub precepto z qui preter/mittit ille damnabit. Nō probat sic. Nullus punitur pena eterna nisi pro omissione alicuius qō cadit sub precepto. sz aliqui puniunt pena eterna p̄pter huiusmodi omissionē Mat.xxv. Esuriui z nō dedistis mihi manducare zē. Jte maledicti in ignem eternuz ergo cadit sub precepto. Et hoc in duobus casibus.primo ex parte dantis secundo ex parte recipientis. Primo inquā ex parte dantis si habet superfluum. Juxta illud Luc.vj. Quod superest date elemosynā. z hoc rationabile est quia charitas a se incipit. z ideo bnō debet subtrahere quod sibi z familie est necessariū.iuxta illud.j. Thi.v. Qui curam nō habet suoꝝ maxie domesticoꝝ fidem negauit z infideli deterioꝛ est. Scō ex parte recipiētis si indiget mlt̄ū.iuxta illō Ambr. Pasce fame morientē: si nō pauisti occidisti. Et ideo superfluum licet sit diuitis ex auctoritatē administrādi. tamē ex vsuz est illorum q̄ habent euidētia signa extreme necessitatis. Unde Ambro. Captiuoruz redemptio est pecunia quā tu in terraz defodis: nudoruū indumētum est quod tu recludis. O filij adaz genus auarum. O eterni ignis pabulum. O spoliatores christi pauperuz qui potius p̄mittunt victualia corrūpi q̄z darent pauperibus. Tanta nanq̄z vestimenta recludunt quidā vt bene sufficerēt ser vel decē suis similib⁹ p̄sonis.z illi q̄d iesu meo pauperi q̄ndaz dicturi erūt in iudicio quādo dicz. nudus eraz z nō operuistis me. Et ideo contra illos clamat vox clamātis in deserto Luce.iij. Qui ait habet duas tunicas vnam det nō habenti. z qui habet escas similiter faciat. Prima ei tunica est iuste necessitatis ex suum statum.secunda tunica est superfluitatis quā retinere sine piculo nō potest. vnde qui vult fructum elemosyne sue habere addiscat a bō Nicolao q̄ ēt/tuor conditiones istas elemosyna dō da habeat scz

Primo vt sit copiosa.
Scō vt sit bona.
Tercio vt sit p̄pria.
Quarto vt sit pura.

Primā dixi conditionē fructuose elemosyne scz vt sit copiosa. vt videlicet magna charitate fiat. quia dicit Hieronymꝰ.nō quātum sed ex quāto desiderio dederis deus p̄siderat. z ergo si

nō habes facultatē dandi habeas so/lum affectū z sufficit. Hinc Thobias sic docebat filiuz suū Thob.iij. Quā/tum potes esto misericors. si tibi mul/tum fuerit habūdanter tribue. si autē exiguum z hoc libenter impartiri stude

¶ Secundo fructuosa elemosyna de/bet esse bona. Nec aūt bonitas ex du/plici parte considerat. Primo ex par/te anime vt ipsa i gratia sit: quia alias modicū pficit. iuxta illud apli. j. Tho/rin. xiij. Si distribuero oīes facultates meas in cibos pauperū charitatē autem nō habeā nihil mihi prodest. Secundo bonitas considerat ex par/te rei dande vt sit nō infecta: corrupta vl a vermibz corrosa. sicut elemosyna seu oblatio Layn. Hinc Prouerb. iij. De primitijs frugum tuarū da paupe/ribus.

¶ Tercio fructuosa elemosy/na debet esse ppria z non aliena. puta de furto rapina vsura: quia talia de/bent restitui. Male itaqz faciunt ma/gni dñi qui spoliant suos vt inde faci/ant calices indumēta sacerdotalia cē. Quia dicitur Lecī. xxxiij. Dona iniq/rum nō probat altissimus.

¶ Quar/to elemosyna danda debēt esse pura sine intentione vane glorie: sicut docu/it magister noster christ⁹ Math. v. di/cens. Cuz facis elemosynā noli tuba canere ante te sicut faciunt hypocrite. Amen dico vobis receperūt mercedē suam. te autē faciente elemosynā nesci/at sinistra quid faciat dextra tua. Sic fecit glorioſus Nicolaus qui dedit co/piosa: quia tribus vicibus. dedit bo/na: quia aurum. dedit propria. dedit pura: quia occulte deum solū volens habere inspectorem z testem. vt patet in legenda.

¶ Secundo beat⁹ Nico/laus fuit magnus in misericordia in statu pontificali. Ille enī status speci/aliter circa opera misericordie intēdit nō enim poterit episcopus se excusare quia p̄dicauerit vel in scriptura aut oratione laborauerit si opera miseri/cordie pretermiserit. Unde Gregor⁹ sic scribit seruo dei. z habetur. lxxxvj. dist. ca. fratrē nostrum Mariano epi/scopum verbis quib⁹ vales excita. qz eum obdormiuisse suspicor. dic ergo illi vt cuz loco z mentē mutet nec sibi credat solam lectionē z orationē suffi/cere. sed largam manū habeat. neces/sitatem patientib⁹ concurrat. alienam inopiam suam credat. quia si hoc nō habet vacuum nomē episcopi tenet. hec ibi. Episcopi nimirū sunt dispen/satores rerum ecclesiarū vt sustenta/tores pauperum. vnde si ecclesie pro/uentus tam modicus esset qz nō suffi/ceret ad sustentationē paupez in ma/gna necessitate constitutoz. extunc ec/clesie calices cruces z monstrantie cō/fringi debent z vendi z sic illis eroga/ri. vt dicitur. xxij. q. ij. ca. Auruz habet ecclesia nō vt seruet sed vt pauperibus eroget. z infra. Cur passus es (dictu/rus est domin⁹) tot inopes fame mo/ri. z ecclesie habeas aurū vnde mini/strares alimoniā. melius fuerat vt va/sa viuentium seruares q̄z metallozuz Et si diceres. timui ne ornatus tēplo dei deesset. Respondet. Ornatus sa/crorum redemptio captiuorum est. Et propterea beatus Nicolaus in sta/tu pontificali in hoc opere misericor/die totaliter se exercebat sicut patet tē/pore famis quid fecerat dum triticuz de nauibus petierat. quere in legen/da.

¶ Tercio beatus Nicola⁹ est ma/gnus i misericordia i statu supnali. i. in celo quia ipse inde multis suppli/cantib⁹ impetrat misericordiam. cuidā ex

miscoia filiū ipetrauit. cuiusdā filiū a diabolo necatū resuscitauit. qbusdaz sanitatē obtinuit. vt ptz in legenda.

¶ Tercio ꝙz btūs Nicolaꝰ ex p̄missis thematis vbis cōmēdat a liberatōis munimīe. cū dicat. in die mala liberabit eū dñs. Liberauit nāqz ip̄m dñs p̄mo a malo pcti qz nūqz mortaliter peccasse legit. Scōo a tēptatōe diaboli q ip̄z superare nō potuit. Tercio liberauit ab eterna dānatōe. qz ipse fuit vtutibꝫ plenꝰ mifficoꝛs erga pauꝑes merito ꝙ fuit ab illis malis liberatus fm illud Thob. iij. Elemosyna ab oi pctō z a morte liberat z nō patiet aiam ire in tenebras. ꝙ bñ de ipso dicat Btūs q intelligit sup egenū z pauꝑez ꝛc. Rogemꝰ igit ip̄m vt in ꝛc.

¶ De eodem. Sermo. v.

Mane semia semētuū z vespere nō cesset manꝰ tua Eccl's. xi. Ad gl̄iam btissimi antistitis Nicolai p̄tracta vba rōnabilr assumūtur q mane z vespe. i. i puericia iuuētute z senectute noluit cessare ab opibus virtuosis. sic obseruauit tp̄s acceptabile. Uñ ꝓpter q̄tuoꝛ rōnes solēt homines magis obseruare tp̄s scz

¶ Primo qñ est magis sanatiuū.

Scōo qñ est magis pacificatiuū.

Tercio qñ est magis lucratiuū.

Quarto qñ ē magis fructificatiuū

Primo inquā tp̄us magis obseruat quando est magis sanatiuū: sicut infirmi z medici qui cum trāsierint aptum sibi diem vix de infirmitate curantur. sz cadūt i mortē aut i infirmitatem incurabilē. Sic pctōꝛ debet obseruare tēpus penitētie: qz nisi in vita ista curet ab infirmitate pcti: i alia nū q̄z poterit liberari: sed cadet i infirmitatē insanabilē. Hinc Eccī. xviij. Ante iudiciū para iusticiā tibi. z añ languorem adhibe medicinam. i. ante iudiciū extremū facias iusticiā de teip̄o: z ante iudiciū condemnatōnis adhibe medicinā penitētie vulneribꝫ peccatorum tuoꝝ. ¶ Secūdo tēpus obseruatur quādo est magis pacificatiuū. videmus em̄ q aliquis pauꝑ q aliquez offendit tēpus obseruat quo magꝭ disp̄ositū ad placandū iueniat. Sic peccatoꝛ debet facere. licet deꝰ q̄ntuz de se est semp sit paratꝰ misereri z pcere. tñ modo magis qz modo est tēpus miserendi. postea erit tēpus puniēdi. p̄s. Tēpus miserendi eiꝰ quia venit tp̄s. Et Thobie. iij. Bñdictum est nomē tuū dñe deus patrū nostroꝝ q cū iratus fueris misēdie recoꝛdeber[. qđ nō faciet tpe vindicte. iuxta illud p̄s. Cū accepero tempus ego iusticias iudicabo. ¶ Tercio tempus obseruatur quādo magis est lucratiuū. sicut faciunt negociatoꝛes q ita vadunt ad nūdinas lucratiuas vt nihil curēt de labore ꝓpter spem lucri. Sic debēt facere etiā homies q in breui tempe eternas z ineffabiles diuitias in nūdinis gratie possunt lucrari. ideo dicit apl's Ecce nunc tēpus acceptabile ecce nūc dies salutis. licet em̄ in brītudine denarius diurnꝰ (id ē visio dei) est vnꝰ. tñ alter videbit clariꝰ altero. j. Choꝛi. xv. Stella differt a stella i claritate sic erit z resurrectio mortuoꝝ. Nam si quis videret distantiā inter p̄mū z secundū choꝛ angeloꝝ libenter bic eligeret centū annos i arta penitētia. etiam centū martyria z centum mortes vt sic de p̄mo choꝛo angeloꝝ ad secūdum posset puenire. z itez tātū pateret vt de secūdo ad terciū posset ire. et sic de alijs. Ecce q̄nta negligētia ē hominū q i vno anno ꝓmereri possent

ad quartū vel q̄ntū chor angelor̄ p̄uenire. pro quo nullus labor durus nullum tēpus longū q̄ glorīā eternitatis acq̄rimus. imo libēter debem⁹ oibus delectatōib⁹ gaudijs z bonoribꝫ carere vt ad tale lucrū possem⁹ puenire. ō quo Augustin⁹. Tanta est pulchritudo visionis dei. tanta ē iocunditas lucis eterne. vt etiā si nō liceret amplius manere in ea nisi vnius diei hora innumerabiles anni huj⁹ vite pleni delicijs merito contemnerent. Hoc cogitabat freq̄nter beat⁹ Nicola⁹. iō indefesse bona faciebat Grego. Cōsidera p̄emiū iminuit vim flagelli.

¶ Quarto temp⁹ obseruat q̄ndo magis est fructificatiuū. sicut agricole obseruāt temp⁹ q̄n plante z semia magis possunt fructificare. ita spūaliter debz hō facere in bene opando q̄ post hāc vitā nō erit tēpus seminādi. sed meterēdi. Jō dicit ad Gal'. vj. Duz tēpus habemus operemur bonū. tempe ēm suo metem⁹ nō deficientes v. Quid sibi q̄sq̄z serit hoc sua messis erit. cū dicit. ite. venite. Propēea sacra pagina ad hoc hortat Eccī. xiij. di. Fili obserua tēpus z deuita a malo. Et in themate. Mane semia semē tuū. q̄ bene adipleuit bt̄us Nicola⁹ q̄ totū tēpus vite sue ad dei seruicū deputauit z expendit vsq̄z in senectā eratez. ideo bene de eo dicit. Mane semina semē tuū z vespere nō cesset man⁹ tua. In q̄bus q̄dem verbis beat⁹ Nicola⁹ a tribꝰ specialiter cōmendat scz

¶ Primo a iuuenili seu tēpestiua bonitate. ibi. mane.

¶ Scō ab vtili seu charitatiua liberalitate. ibi. semina semē tuū.

¶ Tercio a finali seu p̄sūmatiua p̄fate. ibi. z vespe nō cesset rē.

¶ Primo dixi q̄ bt̄us Nicolaus ex themat⁹ verbis cōmendat a iuuenili seu tēpestiua bonitate cū dicit mane. id est ab initio etatis sue. sicut ēm mane est diei p̄ncipiū. ita puericia est inicium seruitutis dei. Notanter hic dicit mane z vespere. nō aūt addit nocte quia in tenebris laborātes nihil capiunt. maxime laborātes post die huius vite. Unde Eccl's. ix. Oōcunq̄z potest man⁹ tua instanter opare. quia apud inferos q̄ tu p̄peras nec opus nec ratio nec sciētia est. Unde ad tēpestiuaz bonitatē nos inducūt q̄ttuor scz

¶ Primo auctoritates multiplices

¶ Secūdo rōnes efficaces

¶ Tercio similitudines indices

¶ Quarto bonor̄ operatōes felices

¶ Primo itaq̄z dixi q̄ ad tēpestiuā bonitatē nos inducunt sanctor̄ auctoritates multiplices. Dicit ēm Eccī. v. Fili ne tardes q̄uerti ad dñm z ne differas de die in diem. Et Eccl's. xij. Memento creatoris tui in diebꝰ iuuentutis tue. hinc Treñ. iij. Bonū est viro cum portauerit iugū dñi ab adolescētia sua. Cippian⁹ q̄q̄z dicit. Matura conuersio in iuuentute est grata z sanctificata dño tanq̄z p̄mitie etatis z vite nostre. Et Bern̄. Nullū vnq̄z seruū dei inueniat nec dies nec hora nisi in exercitij labore vel p̄ficiendi studio vl' expiendi dulcedine. aut fruendi gaudio Augustin⁹. de verbis dñi. Ipse res q̄ multos occidunt cū dicunt cras cras z subito ostium claudit remāsit foris cum voce coruina: quia nō habuit gemitū columbinū. cras cras. vox corui est. ¶ Scōo deniq̄z ad tēpestiuam cōuersionē nos inducunt rōnes efficaces specialiter q̄ttuor scz

¶ Prima rō cōditionis tp̄is.

¶ Scōa rō bone ip̄ressionis.

¶ Tercia rō maioris acceptatōis

¶ Quarta rō maioris assecuratōis.

¶ Prima nāq̄z ratio efficax inducens

ad tēpestiuā bonitatē est ꝓditio pūtis tēporis. Dicit ei Raynerius in sūma. de tpe. q de natura tpis est q est breue mobile z irreuocabile. Propter q̄ homo debet tēpestiue in eo bona opa facere. Primo tēpus est breue taz respectu dei q̄ est eternus. q̄z respectu vite nostre q̄ est finibilis. Job. xiiij. Breues dies hominis sunt. q̄z etiā respectu peccati que in fine deficit z ei⁹ delectatio peribit. Et sic tpus est quasi punctus respectu celi. Unde. ij. ad Thoz. vij. Itaq; fratres tpus breue est. s. ad faciendū bona ad pgendū in patriaz. Et ideo qui breue tēpus habet z longam viā: si nō currit et mane nō surgit nō ꝓueniet ad locū optatū. Modo nos longissimā habem⁹ viā puta de terra ad celū. ideo debem⁹ festinare. Unū. j. Paralip. xxix. dicit. Dies nostri quasi vmbra sup terram z nulla ē mora. Et Eccl'es. ix. Nescit hō finē suū sed sicut pisces capiunt hamo: sic homines tpe malo. Et ideo cōcludit beatus Grego. Omne tēpus vite hominis est dies laboris. Job. v. Sicut auis ad volandū sic hō nascit ad laborandū. Secūdo de natura tpis est q est mobile. ió fm phm. iiij. physicoz. mēsurat omnē motū. Et sicut tēpus ē mobile. ita etiā hō nō potest hic pfecte q̄escere. iuxta illud Job. xiij. Hō nat⁹ de muliere breui viuēs tēpore replet mltis miseriis. qui q̄si flos egredit z conterit z nunq̄z in eodem statu pmanet Nec a pte corpis. q̄z cōtinue corrūpit nec a pte mentis: q̄z ꝓtinuis affectiōibus variat. mō hoc appetit. mō illud Et sic tēpus p se est causa senectutis nā autē iuuētutis. qō sic patet. q̄z licet aliquis lōgo tpe viuat nō tamē innouatur sed antiquat. Sic a sili positum tēpus in peccato nūq̄z facit redire ad innocentie iuuentutē. licet ex diuīa gtia possit redire ad eandē vel maiorez mercedem. Similiter ex parte mētis tpus p se est causa obliuionis. eo q̄ propter tpus longū senescūt oīa. non aūt est causa memorie vl recordatōis. qō sic patet. q̄z ille q̄ tpe multo vixit a studio ocioſus nō addiscit sed obliuiscit Sic a sili q̄nto aliq̄s maiori tpe pmanet in peccato: tāto magis obliuiscit sui et dei. Et sic patet q̄ tēpus est mobile et imutat mobilia q̄diu mot⁹ celi durabit qui est causa generatiōis et corruptōis. Postq̄z aūt cessauerit i fine mūdi tūc etiā tempus cessabit. hic dicit Apocal'. x. q̄ angel⁹ iurauit p viuentē in secula q̄ tēpus nō erit amplius sed. s. eternitas. Ideo habem⁹ nūc tpus mīficordie et gratie in q̄ inueniemus deū et salutē nr̄am. Nunq̄z b tempore erit meli⁹. qui nūc deū nō q̄rit vix postea inueniet. Unde Can. ij dicit. Jam ei hyems scz ire dei trāsijt. ymber. s. carnalitatis abijt z recessit. flores. s. bone affectōis apparuerunt in terra nr̄a. temp⁹ putatōis aduenit scz quo peccata debēt a mētib⁹ separari. cōtritōe cōfessione et satisfactiōe. Nō autē sic est q̄ q̄ habet tpus pulchz. de mane si expectat vsq̄z ad vespaz: stultus est. Sic iuuenis sivsq̄z ad senectutem expectat ad bene faciendū stult⁹ ē eo q̄ mozb⁹ semp intendit. natura debilitat. diabol⁹ magis insidiat. cōsuetudo difficili⁹ mutat. deus q̄ misereri potest magis offendit ac magis ad irā ꝓuocat. Bene igitur dicit ad Gal'. vj. Cum tēpus habem⁹ opemur bonū ad omnes. Et Eccl'i. xviij. A mane vsq̄z ad vesperam mutabit temp⁹. non expectamus in fine mundi tpus pacificatuz sed pot⁹ turbidū. iuxta illd Matb. xxiij. Erit tunc tēpus q̄le nō

fuit ex quo homines esse ceperūt. Et iō petimus deum vt det nobis pacē in diebus nostris dicēdo. Da pacē domine in diebus nostris ¶ Tercio de natura temporis est q̄ sit irrevocabile. nā tempus p̄teritū nō redibit sed sibi aliud succedet. Ecclesiastici. xj. Nescit hō q̄ tempus trāseat et mors appropinquat. et relinquat omnia alijs et moriatur. O filij adam vicioſi. O peccatores malicioſi. O abutētes dono dei gratioſi. attendatis temporis brevitatem: mobilitatē et irrevocabilitatez ipm non expendatis ad damnationem animarū vestrarum: quinporo ad salutē. Quia si vestes vel pecuniā seu alias res amiseritis poteritis recuperare. tempus vero nō. ¶ Secūda quoq; ratio inducēs ad tempestiuam bonitatem est bona impressio. Quia qui a iuuētute assuescunt bona profundo impriuit bonitas in eis. Dicit enī Aristote. iij. de anima. q̄ anima pueri est tanq̄ tabula rasa in qua nihil est depictū sed aptū depingi. Et quicqd primo depingitur in eo difficulter delebitur de ea. Vel habet se sicut pergamenū bene preparatum in quo nihil est scriptum. Et quicquid primo scribit in eo vix delebitur quin maneant vestigia. Sic est de iuuenibus. quia quicquid eis primitus imprimitur siue bonum siue malum ad hoc inclinantur. quia ducunt in consuetudinem. Unde Isidorus ō sumo bono. Cogitatio prava delectationem parit. delectatio consensionez. consensio actōnem. actio consuetudinem. cōsuetudo necessitatatē. Cuius rationem assignat Philosophus in de memoria et remiscentia. Quia inquit consuetudo est quasi altera natura. Idem p̄mo rhetorice ait. Cōsuetum fit velut innatū. Quia natura est semper: consuetudo vero sepe. Semp autem propinquum est ei quod est sepe Propterea dicit Hieremie. xiij. Si ethiops potest mutare pellem suam et pardus varietates suas. sic et vos poteritis benefacere cum didiceritis malum. scilicz ab adolescentia. O igitur vos christiani: quare non libenter auditis verbū dei. quare non frequenter ieiunatis. quare deuote non oratis Si nescitis ego dicam vobis. quia non consuevistis ab adolescentia vestra. Et quare quidā committunt luxuriam. quidā vsuram. quidā furtum: quidam detractiones. quia consueuerūt. Nam apud quamlibet nationem vnū peccatū magis abominabile videtur: etiam si sit minoris culpe. Sicut apud milites maximū peccatū est torneamentum. apud negociatores defraudatio socij. apud ciues adulteriū. Cur hoc. quia sic consueuerunt. Hinc Augustinus in Enchiridion. Peccata q̄buis magna et horrenda cum in consuetudinē venerint aut parua aut nulla esse credant vsq; adeo vt non solum occultanda: sed etiam predicanda et diffamanda videant. Quoniā scriptum est. Laudat peccatorē in desideriis anime sue. ¶ Tercia ratio inducens ad tempestiuam bonitatem est maior acceptatio. Gratius enim est deo seruitiū iuuenum q̄ senum. quia optimuz deo offerunt. scilicz florem iuuentutis. senes vero feces senectutis. De quibus dicitur Malachie. j. Maledictus hō q̄ habz in grege suo masculū. i. fortez et offert ōbile dño. q̄ optimo deo optia sūt offerēda. iuxta illō Nu. xviij. Dia q̄ offeretur optia et electa erūt. Illi igit q̄ suā iuuētutē et fortitudinē p̄ supserūt

in seruitio diaboli et in senectute vo/ lūt seruire christo possunt orare illud psal. Ne pjcias me domine in tempo re senectutis mee cum defecerit vir/ tus mea. De ipsis qui tunc volūt ser uire deo cum iam nō possunt aliqua peccata ppetrare dicit Aug⁹. li. ō pe/ nitētia. Si vis agere pniam cū iā pec care nō potes pcā dimiserūt te nō tu illa. qd tūc habebis pmj. q. d. nihil. qz nō necessitatē sed arbitrij libertatē re/ spicit deus. Hoc aūt multū gratū est deo cū bō floret iuuētute. abūdat di/ uitijs. libertate z pulchritudine deco/ rat z ppter deū se pcauet quasi qōdaz est martyriū. iuxta illud Eccl. xxxj. Be at⁹ vir q potuit trāsgredi z nō est trās gressus. facere mala z nō fecit. qs ē h z laudabim⁹ eū. ¶ Quarta rō indu/ cēs ad tēpestiuā bonitatē est maior as securatio. Ille em̄ q a iuuētute ꝛtinua uit bonū magnā hab3 de salute secu/ ritatē. qz videt tps p̄teritū in dei ser/ uitio ꝛsūmatū. z de cetō in futurū p/ ponit facere bonū. sicqz isti⁹ mors seu finis erit ad salutē. Un Aug. de doct/ na xp̄iana. Non pōt male mori q bñ vixerit. ecōtra vo dicit. Uix bñ morit q male vixerit. Nam inq̄t Aristo. iij. ethic. Qual'est vnusq̄sqz tal' videt ei⁹ esse finis. Sicut em̄ frondes arboris q̄ p maxima pte declināt illuc arbor succisa corruet siue ad dextrā siue ad sinistrā. sic est de hoie. qz quales fuerit ei⁹ cogitatōes locutōes et opa tal' erit et ei⁹ finis. Valde igit incautū est dif/ ferre bona de die in die. qz dic Aug. li. de pe. Si qs in vltima necessitate po situs petit p̄niam nō negam⁹ qō pe/ tit. sed securitatē dare nō possum⁹. nō dico dānabit. sed nec dico saluabitur. tene certū et dimitte incertū. Age igit penitentiā dū sanus es. qz securus es qd egisti. incertū est aūt qd agas i fu turo tpe. id est in senio. neqz scis an se nescis. Hinc Gre. Qui venīā spopon dit die crastinū nō ꝓmisit. ¶ Tercio deniqz ad tempestiuā bonitatē nos i/ ducunt similitudies indices. que ap/ te indicāt vt in iuuētute inchoem⁹ bo na. Nam videm⁹ in rez natura q ar busta parua facili⁹ incuruat q̄z inuete rata. Sil'z videm⁹ q oia aialia irrati onabilia citius mansuescūt i iuuentu te q̄z senectute. Et btūs Hieronym⁹ i ep'la ad letā ponit exempla de lana i tincta et testa recente. Lana enī semel intincta retinet colorē z testa saporē. vnde dicit. Nulla alia causa difficul/ tatem benefaciēdi facit q̄z sola cōsue/ tudo viciorū. Et certe o iuuenes caue te vos a malis. iterū dico cauete cha/ rissimi. qz facili⁹ est cauere et nō assue scere q̄z assueta dimittere. Un Greg. Difficile surgit quē moles ꝓaue ꝛsue tudinis p̄mit. Hinc Aristo. vij. ethic. Facilius est trāsmutare naturam q̄z consuetudinem Et hoc est quod dicit Prouerb. xxij. Adolescens iuxta viaz suam gradiēs etiā cum senuerit non recedet ab ea. Igitur bonū est viro cū portauerit iugum domini ab adole/ scentia. ¶ Quarto ad tempestiuā bo nitatem inducunt sanctorū operatō/ nes felices. Nam illi sancti qui seruī/ re a iuuētute ceperūt deo magis deo fuerūt familiaritate cōiuncti. sicut be atus Johannes euangelista. Preci/ pua nanqz familiaritate afficiebatur christ⁹ ad iuuenes et paruulos. ideo et illi currebant ad ipsum. Et apostо stolis ꝓhibentib⁹ dicebat Math. xix. Sinite paruulos venire ad me: z ne ꝓhibueritis eos. talium est enim regnū celorū. Iterum. Quicunqz nō receperit regnum dei velut paruul⁹ non intrabit in illud ꝛc. Sic beatus Nicolaus a sua puericia domio cep it

seruire. Un̄ legit de ipo q̄ nat⁹ ex pie epiphano t mre Johāna .quē cū scī pentes in p̄meuo iuuētutis flore ge/ nuissent deiceps ꝓtinēter viuētes celi bem vitā duxerūt. Die p̄ma die dum balneareť erect⁹ sterit in pelui. Insup q̄rta t sexta feria tm̄ semel vbera suge bat. Sctūs aūt iuuēis alioꝝ iuuenū deuitās lasciuias eccl̄iaꝝ pot⁹ tere/ bat limina. t q̄cq̄d ibidē de sacris scri pturis intelligere poterat mēoziter re tinebat. ¶ Scdo btūs Nicola⁹ ꝓmē/ dať ex p̄missis thematis xp̄is ab vti li t caritatiua liberalitate. cū dr. semia semen tuū . Nā btūs Nicola⁹ dupli/ cia semia semiauit. scz semen sciēie. et semen iusticie. De p̄mo dicit̄ puer .xv Labia sapientū dissemiabūt sciētiam Et b̄ semen si debz fructificare debet pluuia gr̄e irrigari. Esa.xxx. Dabitur pluuia semī tuo vbicūq̄ semiaueris in terra. De scdo aūt semie vicz iusti/ cie dicit̄ Sap̄.iij. Bonoꝝ laboꝝ glio sus est fruct⁹. Et Osee.x. Semiate vo bis in iusticia t metite in oze miseri/ cordie. Qui em̄ b̄ semen semiauerit i terrā suā nō potest mori fame eterna. Un̄ psal. Nō vidi iustū derelictū. nec semē ei⁹ q̄rens panē. Prouer.xj. De/ mināti iusticiā merces fidelis. Et ad Gal'.vj. Nolite errare de⁹ nō irridet. que ei hō semiauerit hec t metet. Jō ad seminādū iusticie opa q̄nq̄ sūt ob seruanda. scilicet.

¶ Primo seminis puritas
¶ Secundo seminis qualitas.
¶ Tercio seminis quantitas
¶ Quarto agri fertilitas
¶ Quinto pluuie necessitas

Primo nāq̄ ad seminādū opa iusti/ cie necessaria est semis puritas. id est q̄ semen sit pur̄ sine pcō mortali. qz dr. Leui.xix. Agr̄ tuū nō seres diuerso semie. s. bona mal' miscēdo. et Osee.x. Innouate vob nouale. et nolite serere sup̄ spinas. Quia dicit Gre. Illa bo/ na acceptant q̄ malor̄ admixtiōe ma culant. ¶ Scdo ad seminādū opa iu sticie necessaria est semis q̄litas. scz q̄ semen sit durū t caloze solis arefactū Sic etiā opa nr̄a charitate dei solida debēt eē. Unde Gre. Quecūq̄z agim⁹ siue cogitatōes siue locutōes siue opa tōes debēt esse dura t forta t caloze ca ritatis arefacta. j. Thoī.xvj. Oia ope/ ra vīa in caritate fiāt. In figura dicit Leui.ij. Si obtuleris mun⁹ p̄mitiaꝝ frugū tuaꝝ dño de spicis adhue vire/ tibꝰ torrebis. i. cremab eas igne. Dic Bern̄. Opa nr̄a in feruoze charitatis sunt agēda. et tūc fructū cēruplū de se gignūt. ¶ Tercio ad seminādū opera iusticie ꝓsiderādū ē semis q̄ntitas. b̄ est quantū hō debz semiare. qz tantū q̄tū potest. ij. ad Thoꝝ.ix. Qui parce semiat parce t metet. t q̄ semiat in be nedictōibꝰ d̄ bñdictōibꝰ t metet Bern̄. Modica semis detractio nō modi/ cū messis est detrimentū. et sic si ope/ ra nr̄a minuunt paulatim etiā p̄miū puabit. qz dī Leui.xxvij. Juxta men surā sementis estimabit̄ p̄ciuz. Ergo fm posse nostꝝ debem⁹ abūdāter bo na facere. iuxta illud ad Col'.j. Fructi ficantes in oī ope bono cū abūdan tia. ¶ Quarto ad seminādū opa iusti cie necessaria est agri fertilitas. qz vbi ager nō est fertil' labor est inanis. Sic est de nr̄o laboze. Bñ siqdem dr. Lu. viij. q̄ q̄dā seminat sec⁹ viā. i. in pro/ pria cōplacētia. t hoc perijt. qz dic̄ Au gustin⁹. Ubi tibi placuisti ibi defeciste Quia q̄ seminat i carne de carne me/ tet t corruptōem. ad Gal'.vj. Quidaz inter spinas seminat. i. inter cupidita tes mūdi. t sunt hi q̄ oia q̄ agūt terrēa cupiditate faciūt. In q̄bꝰ illis Piere. xij. implebit̄. Semiauerūt triticuz et

De cõceptione btẽ virginis

spinas messuerũt .z Aggei.j. Semiastis multũ z intulistis paꝛ. Reuera qua est vana glia. de q̃ Chryſ. Quid est laus hoim nisi sonꝰ verboꝝ trãseũtiũ: Unc Osee.viij. Uentũ semiabãt z turbinẽ metẽt. id ẽ opa vacua caritate semiabãt z eterna supplicia metẽt. Quidã seminãt i terrã bonã .i. ad aie salutẽ z dei honorẽ z nõ ad vanã gloꝛiam ordinãt cogitatões et opa. De qbꝫ ꝺꝛ ad Gal'.vj. Qui semiat in spũ de spũ metet vitã eternã. Quito ad seminandũ opa iusticie est necessaria pluuie necessitas .al's sata nõ germinant arefacta siccitate. Sic bona opa debẽt irrigari aq̃ cõpassiõis z deuotionis. Unꝺ Bern. Sũt lachryme pietatis q̃s sibi cõficit aia de necessitatibus pauperꝝ. de anxietatibꝫ oppꝛssoꝝ ꝺ oibꝫ miseriis miseroꝝ. Job.xxx. Flebã quondã supꝛ eo q̃ afflictus erat :et aia mea cõpatiebat pauꝛi. Ista oia p̃ dicta bñ ꝑsiderabat z ita faciebat beatus Nicolaus seminãdo opa iusticie. Unꝺ legit de eo q̃ pentibꝫ suis defunctis cogitare cepit qualit' tantã diuitiarũ copiã ad laudẽ dei erogaret. Tũc qdã cõuicaneꝰ suus satis nobil' tres filias suas vgines ob inopiã pstituere cogit' vt eaꝝ infami cõmertio alerẽtur. Qꝺ ꝑpendens scus Nicolaꝰ sceꝛlus. abhoꝛruit .z massam auri p̃ fenestrã nocte ꝓiecit clam. clamq; recessit. Mane surgens hõ z inueniẽs massã auri deo gras agens ꝓmogenite nuptias celebrauit. Nõ mlto post famulus dei sil'e pegit opꝰ misericordie .z ille iteruꝝ scõe filie nuptias celebrauit. Post paucos vo dies duplicataꝝ auri massam i domũ ꝓiecit bois Et ille ad sonitũ excitat' .z Nicolaũ fugiẽtẽ insequit' dicẽs. Siste gradũ .teq; meo ne subtrahas aspectui. siccq; accurẽs Nicolaũ hunc esse recognouit. Moꝝ humi pstratꝰ volebat osculari pedes eiꝰ Quod ille refugiẽs ab eo exegit ne eũ de hoc publicaret in vita. Tercõ beatus nicolaꝰ ex thematis vbis ꝓmẽdat a finali seu ꝓsummatiua ꝓbitate cũ dicit. Et vespe nõ cesset manꝰ tua. q. ꝺ. in iuuentute incipe bonũ. in virili etate cõtinua. nec i senecture intermittas. Sic fecit btus Nicolaꝰ. Ꝺũ enim mirree ciuitatis epus defũcto ipe i episcopũ fuit er dei reuelatõe electus tũc cepit abũdantiꝰ mificordie opibꝫ inseruire. et multis miracul' chozuscare vt patz in legenda sua. Rogemꝰ igit dñm vt p̃ merita ipiꝰ scti antistit' ꝺonet nobis gram nũc z tandẽ gliaz. ad quã nos ꝓducat pꝰ z filiꝰ z spũsctus.

De Cõceptõne btẽ Marie vgis Sermo vj.

Domũ tuaz ꝺñe decet scitudo in longitudine dieꝝ. ps. xcij. Propheta illumiatus spũsancti gra puidit vnã virginẽ de q̃ nasciturꝰ erat dei filius q̃ appellaret z esset domꝰ dei in q̃ nouem mensibꝫ requieuit. iuxta illud Ecci.xxiiij. Qui creauit me requieuit in tabernaculo meo. quã spealis sanctificatio deceret tam in cõceptõne passiua in q̃ sine originali pctõ cõcepta est q̃z etiã in ꝓceptõe actiua qua vgo existens sine virili semĩe deũ concepit z hoiem regẽ angeloꝝ dñm maiestat. ideo talẽ domũ dei decet scitudo i secula seculoꝝ. Ubi est nobis norandũ q̃ sanctũ tripliciter appellat. scz

Primo p̃ immũdoꝝ electõem.

Secũdo p̃ mundoꝝ ad dei cultuz applicatõem.

Tercio per essentie absolutam denominatõnem

Primo siqꝺem sanctũ appellat per i

Sermo VI

mundoꝝ electõem siue purificatõem nã ania pctis sordidata. z tandem p baptismũ vel penitẽtiã emũdata dici tur sancta. z sic oẽs boni xpiani dicun aũt genus electũ regale sacerdotium. gens sctã. populꝰ adqsitõis. vt virtu/tes annũciet eius q̃ d tenebris voca uit vos in admirabile lumẽ suuꝫ. Et sic btã ỽgo maria nõ dr sctã. qz nũq̃ a tenebris pcõ vocata fuit. q̃ sp sancta extitit.

¶ Scõo aliqd dicit scm̃ p mũ cut calix de auro puro vl argento aut purpureũ vestimentuꝫ scificaꝛ. i. ad dei specialẽ cultũ applicaꝛ. vt iã aliis vsibꝰ vti illis non liceat. Hinc Josue vj. dr de hiericho. Quicqd auri vel ar genti inueniꝛi ea dño ꝓsecraꝛ. Sic be ata ỽgo dicit sctã. qz diuio cultui sin/gulariter applicata. Vñ Hiero. i ser. de assumptõe ait. Ante sane vterꝰ vir ginis q̃ꝫis mũdꝰ q̃ꝫis impollutus z alienꝰ a ꝯtagiõe pcõ q̃ꝫis sctũs. tñ adhuc vilitate hũanitatis induiꝛ. ac si lana cãdidissima suo coloꝛe dealba ta. ad quã sane cũ accessisset spũssctũs q̃si ipa eadẽq̃ lana cũ inficiꝛ sanguie conchilij vel muricj ỽriꝛ in purpurã. versa est z ipa sine coitu in mr̃em. vt nõ sit iã ãmodo qõ fuerat sꝫ purpura verissima ad idumentũ z gl̃iaz sũmi regis diuitus dedicata. vt nulli deinceps ea vti vsu femineo licuerit nisi õo

¶ Tercio aliqd appellaꝛ sanctũ p es/sentie absolutã denoiatõem. z ita p su am essentiã absolutã solus deꝰ trinꝰ z vnus dr sctũs. Ideo de eo sic canit eccl̃ia. Tu solꝰ sctũs. tu solꝰ dñs. Iste igiꝛ sctũs sctõꝝ scificauit tabernacu/lũ suũ ỽginẽ mariã. quã decet sancti/tudo in longitudine dieꝝ. In qbꝰ q̃/dem ỽbis ad honorẽ ꝯceptõis gl̃iose virginis tria insinuanꝛ. scilicz

¶ Primo pseruatõis eius congruẽ/tia. ibi. Domũ tuã decet.

¶ Secũdo scificatõnis eius veritas indubia. ibi. sanctitudo.

¶ Tercio ꝓtectionis eius certa fidu cia. ibi. dñe in longitudi. zc.

Primo dixi q̃ ad honorẽ bulꝰ sacre ỽginis ex ỽbis themaꝛ insinuaꝛ p̃fua tõis eiꝰ ꝯgruẽtia cũ dr. domũ tuã decꝫ Cogruebat q̃ppe et decebat vt hec ỽgo ex q̃ nasciturꝰ erat filiꝰ altissimi. q̃ totiꝰ mũdi pctã venerat tollere p̃ser/uareꝛ ab oñi cõtagiõe pcõ. z ꝑ tripli ci ex parte scilicz.

¶ Primo ex pte peccati feditatis

¶ Scõo ex parte materne dignitaꝛ.

¶ Tercio ex pte filij maiestatis.

Primo itaqz cõgruebat vt pia ỽgo pseruareꝛ ab omni pctõ potissime ab originali. cuius tãta ẽ feditas q̃ q̃m/cunqz aniã infecerit mox in odium dei excelsi ponit. ptãti diabolice sub/ijcit. eterne damnatiõi obligat. donec virtute passionis emũdetur. vt dicit Augꝰ z allegat Magister in .iij. dist. iij. dicens. Firmissime tene omnẽ ho/minẽ qui per concubitũ viri z mlierꝫ. concipitur cum originali peccato na sci. impietati subditum: morticiqz sub/iectum. et ob hoc natura filium ire. a qua nullus liberatur nisi per fidẽ me diatoris dei z hominũ. Et vt melius intelligatur quid sit originale pecca/tum: primo videndũ est quid sit ori/ginalis iusticia. Que fm Nicolaũ de lyra super .v. ca. ad Roma. erat que/dam nature rectitudo per quam coꝛ/pus subijciebaꝛ anime: q̃dã anima esset subdita creatoꝛi suo. Et quia ani ma per inobedientiam se non subdi/dit deo suo. Ideo talis rectitudo seu originalis iusticia que nõ erat ex prin cipijs nature recte ablata est vt iã ca/ro concupiscat aduersus spm̃ et spũs

De conceptõe btẽ virgis

reluctet deo. Nec feditatis hereditas ꝑ adã adq̃sita oñes inficit q̃ generãt ex corrupta natura ade. Et ideo Scotus in .ij. dist. xxxij. originale petrñ sic diffinit. Peccatũ originale est carentia originalis iusticie debite reatusq; ad penã dãni ꝓuenies ex culpa ꝑmi patris actuali in oẽs q̃ ꝓpagant ab ipso naturaliter. Ex hỹ ẽm q̃ ꝺr naturaliter excipit btã virgo q̃ ꝑ supnaturalẽ sctificationem ꝑseruata est: vt postea dicetur Unde ꝓ clariori huius intelligẽtia tria dubia erũt declaranda. scz

Primo quõ in omnes venit

Scõo q̃re deus sic aiaz corpi vnit.

Tercio quõ christus dñs illõ tulit

Primũ nanq; dubiũ declarãdũ dixi quõ originale petrñ in oẽs venit: qõ tã abominabilẽ facit aiam vt dictũ ẽ. Nã petrñ est in aia. sed aia nõ generatur a ꝑe vl matre. sz a deo creãdo infũdit. Deniq; tũ pater q̃s mr ꝑ baptismũ sunt purgati ab originali petõ. z nemo dat qõ nõ habz. nat⁹ etiã puer nõ dũ peccauit. g̃ nõ videt vñ petrñ originale veniat in oẽs hoies. Ad hãc q̃stionẽ bñ rñdet Aug. in epla ꝓtra iulianũ dicẽs. Querit iulianus. ꝑ qd iueniatur petrñ i puulo ita ingens. Nõ peccat iste q̃ nascit. nõ peccat ille q̃ genuit nõ peccat ille q̃ ꝺdidit. ꝑ quas igit rimas inter tot ꝑsidia innocẽtie peccatũ fingis ingressum. Rñdet sacra pagina. Per vnũ hoiem petrñ intrauit in mũdũ. Ro. v. Quid q̃ris amplius: qd q̃ris aptius. hec ille. Et licz pentes i baptismo sint mũdati ab originali peccato: tñ filij ex eis nati cũ petõ ipo nascũt. qz nõ ꝓpagant fm spm seu regenerationem sed fm carnẽ. vñ sicut triticũ sine paleis semiatum cũ paleis crescit. sic baptizati filiũ cũ originali generãt. Nã petrñ originale est i carne caussaliter: i aia vo subiectiue. Unde sic caussaliter in cibo corrupto est infirmitas qz cibꝰ infirmari nõ põt sed causat. in cibato vo est subiectiue. sic aia postq̃z vnit corpi statim inficit infirmat z fedat a corpe. Scõo igit q̃rit q̃re deus mificoꝛ aiam vnit corpi sciens inde maculari. Rñdet magr z Albertus nõ iniuste id a deo fieri. ipe em̃ generationis modũ sic instituit et sine mutatõe ꝓtinue seruat. z si hõ viciauit se. ñ tñ ideo imutabilẽ deũ bũane ꝓditõis ꝓmariã legẽ mutare debuit siue cessare a multiplicatiõe hoim. Jn hỹ tñ deus non peccat. sicut sacerdos mrimonio ꝓiũgens clericũ cũ vidua irregularis efficit ipe clericus: nõ tñ sacerdos. vt hꝫ di. xxxij. c. maritũ. Tercio q̃rit quõ xps dñs in baptismo hãc feditatẽ ab aia tulit. Ad qõ rñdet Tho. in .iiij. di. xlvj. dicens. q̃ petrñ originale seq̃t duplex pena. vna fm q̃ inficit psonam. z sic eius pena est carẽtia visiõis diuine alia vo pena fm q̃ inficit naturã. et sic inde causat mores: febres: fames et hmõi. Puer igit i baptismo absoluit a reatu mortis eterne q̃ est carẽtia visiõis diuine. remanet tñ adhuc reatus mortis tpalis z infirmitas ac ꝓnitas ad malũ. vt hec patiẽter tolerãtes vel passiõibꝰ resistentes coronemur in futuro. z sic deus has penalitates ꝓpter nostrã vtilitatẽ nõ tulit vt recordaremur ꝑ tales miserias q̃s malũ sit peccare ꝛ deũ viuũ. O pi adã q̃s amarã hꝫ ditatẽ adq̃sisti. O iobediẽtia in q̃ntas miserias nos obligasti z a deo bono sepasti. insup dei pij odiũ sup nos iduxisti. Non tñ decuit matrẽ veri dei rali macula infici diaboliceq; ptãi subiici q̃ plena est omni pietate z gra. Dicit q̃ Berñ. Reuolue inq̃t diligenter euangelice hystorie seriẽ. z si qd increpatoriũ. si qd duꝛ. si qd deniq; signũ vl leuis indignatiõis occurrerit in maria

de cetero suspectaz habeas z accedere vereaꝛ. ꝓsidera diligẽter z si plena sũt oia eiꝰ opa pietatis z gr̃e, age gr̃as ei q̃ talẽ mediatricẽ benignissima miseratõe ꝓuidit. ¶ Scõo z tercio ꝓgrueꝛbat vt btã v̄go p̃seuareꝛ ab originali tam ex pte materne dignitaꝛ q̃z ex pte filij maiestaꝛ. q̃z rõnẽ ponit sanctꝰ Bonauẽ. in. iij. di. iij. dicẽs. Decebat ei aiam gl̃iose v̄ginis excellẽtissime sctificari sup aias alioꝝ sctõꝝ nõ solũ q̃ntum ad habũdantiã sctitaꝛ. sz etiã q̃ntum ad accelerationẽ tpis. iõ in instãti sue creatiõis fuit sibi gratia infusa. z in eodẽ instãti aia infusa est carni. sz qz oĩm mobiliũ mobiliozes sapia. z nescit tarda molimia spũsseri gr̃a. Et ml̃to potẽtioz est gr̃a q̃ natura. hinc ẽ q̃ gr̃a sctitatis magis ꝓualuit in carnez q̃z effectꝰ feditaꝛ in aiam. z iõ culpam nõ ꝓtraxit. Et firmak hoc ml̃tiplici cõgruẽtia. tũ ꝓpter xp̃i honorẽ quẽ decebat de purissima mr̃e nasci. tũ ꝓpter v̄ginis p̃rogatiuã singularẽ in dignitate sctificatõis ceteros scõs z sctãs p̃ire Et hoc ẽ q̃ dicit Anselmꝰ in li. de cõceptu v̄ginali. Decebat inq̃t vt illꝰ hoĩs ꝓceptio fieret de mr̃e purissima. q̃ ea puritate niteret: q̃ nequit maioz sub deo intelligi. In hoc ei notat gradũ sue puritaꝛ inferiozẽ respectu filij z supioꝛẽ respectu alioꝝ sctõꝝ. z consonat veritati sacre scripture: z fidei xp̃iane: si q̃s eius mysteria attendat. Btã em̃ v̄go signata fuit p archã. Aia vo eiꝰ signata p vrnã in q̃ mãna erat posita. Cũ ẽ v̄rna illa ꝑus fuit repleta mãna q̃z posita in archã. prꝰ saltẽ p gr̃am sctificata aia brẽ v̄ginis q̃z carne vnita fidei xp̃iane ꝓsonat. p eo q̃ ipa liberata est ab originali p gr̃am. q̃ quidez oztũ habebat a capite xp̃o. Et licet illa gratia ꝑueniret aie infectionẽ. nõ tñ ꝑuenit carnis feditatẽ. gratia ei nõ obuiat pene sz culpe. hic ẽ q̃ btã v̄go penalitatib̃ subiecta fuit. z sic ptz q̃ ipa liberata ẽ p xp̃m ne ꝓtraheret originale peccatũ. sed aliter q̃z alij. qz alij oĩs post casum sunt erecti. sz btã v̄go q̃z si in casu sustẽtata ne rueret. vt ptz de duob̃ in lutũ cadere debẽtib̃ nisi alĩ q̃s eoꝝ sustentareꝛ. Et iõ oĩs scti alij regratiant̃ qz mundati sunt de pctis. Ista regratiak filio qz a feditate oĩ preseruauit. ne mater tanti dei ꝓtamiaretur z deo exosa haberek. ac ptãti diabolice subderek. z hoc ẽ q̃d dicit Aug. lib. de natura z gr̃a. De mr̃e dñi dũ de pctis agik nullã ꝓsus volo haberi q̃stionẽ. ꝓpter dñi honorẽ. O igik xp̃e deus matris tue p̃seruator. O v̄ginis butꝰ filꝰ. z eiꝰ zelator respice ꝺ solio maiestatis tue sup eos q̃ ꝓtra tã credibilia ninis testimonia tua nõ verek obloqui. z publice matrẽ tãti dei ꝓtaminatã acclamare. Cõclude igik eoꝝ oza ꝓtra q̃s cõquerik p̃s. di. Deꝰ venerũt gentes in hereditatẽ tuã polluerũt tabernaculũ nois tui. erue igi cã de ore leonis. ¶ Secũdo ex p̃missis thematis verbis insinuak sctificatõis brẽ v̄ginis veritas indubia cũ dicak. decet sctitudo. Cuius q̃dem veritatẽ p̃sertiz ꝓpter ꝓtentiosos ꝓbemꝰ q̃drupl̃r sc̃z

Primo rõnib̃.
Secũdo autoritatib̃.
Tercio exemplis.
Quarto reuelationib̃.

Primo dirꝰ q̃ veritatẽ p̃seruationis v̄ginis Marie ꝓbemꝰ rõnib̃. Prima ratio ẽ Damasceni dicentis q̃ honoꝝ matris referk ad filiũ. sz oĩs honoꝝ debek filio v̄ginis maxime quãtuz ad imunitatẽ peccati. Si ergo ad honorẽ filij spectat matrẽ habere puram z sanctã. ergo fuit p̃seruata. Secunda ratio sumik ex pte legis. dixit ei filius v̄ginis q̃ venit soluere legem

De cõceptione btẽ virginis

sed adimplere Math. v. Sed in lege Exod. xx. dr. Honora patrẽ z matrez ergo debuit eã pseruare, pẽ legẽ alias nõ gauderet de oĩmoda libertate que aliqñ fuisset sub prãte diaboli. ¶ Secũdo hoc idẽ, pbem⁹ autoritatiby. dicitur eĩñ Job. iij. c. obtenebrent stelle caligine ei⁹. i. sancti originali pctõ. expectet lucẽ. i. xp̃m. z nõ videat sez xp̃m. sz nec ortum surgẽtis auroze. i. btẽ virginis q̃ dicit aurora Can. v. Que ẽ ista q̃ pgredit q̃si aurora consurgẽs. Et btũs Aug⁹. dicit. Si oẽs sancti z sctẽ dũ hic viuerẽt interrogati fuissent vtrũ sine pctõ fuissent vna voce dixissent. si dixerim⁹ qz pctm̃ nõ habem⁹ nosipos seducim⁹ z vitas in nobis nõ est. Et beatus Hiero. Quicqd in maria gestuz est, totum puritas: totũ veritas fuit.

¶ Tercio vginis marie imaculataz ꝯceptionẽ pbemus exẽplis. Refert ei benricus de bassia qᵈ anno dñi. M. cclxx. quidã doctor ordinis p̃dicatoz Paul⁹ noie cũ in eccl'ia cracouiensi p̃dicaret ꝑa imaculatã virginis ꝯceptionẽ in medio sermõis cecidit z obmutescẽs diẽ clausit extremũ. Itẽ in regno arragonie q̃daz frater ordinis p̃dicatoz repiens vnũ demoniacũ adiurauit vt declararet sibi vnũ bonuz dubiuz. sez si btã vgo fuit in originali pctõ ꝯcepta. Qui fortiter exclamãs dixit. ve ve ve illis q̃ festũ btẽ virginis ñ celebrãt z malũ de virgine dicũt. ¶ In puincia eqtanie q̃daz religiosus p̃dicabat in festo ꝯceptõis. asserẽs etiã in oĩñi p̃dicatõe qᵈ btã vgo fuit in originali pctõ ꝯcepta. sz pacta p̃dicatõe venit q̃dã lup⁹ z corã oĩby suffocauit euz ¶ In eadẽ puincia in quentu fratrum mino⁹ q̃dam frater p̃dicabat contra p̃fatam cõceptionẽ. sz ipso descẽdẽte et volẽte celebrare sup altare in quo erat imago beate virginis sculpta de marmore: q̃ statim vultũ retrouertit a fratre. z sic imago permanet vsqz hodie. Frater autẽ statim fact⁹ est ccecus z exclamãs dixit. O virgo bñdicta redde mihi visuz z p̃dicabo oppositũ. factoqz voto sanꝰ factus ẽ. Nec igit sunt testimonia dei credibilia nimis. O q̃nta est dies ista i q̃ nostre repatriciani/ma digna creat et cõsecrata extitit et sctissimo corpi vnita. Erubescãt insani q̃ hanc sacrã diẽ nõ colũt. maxima etem rusticitas est eã in hoc alijs sanctis compare in qua de⁹ carnẽ assumpsit. qz sicut xp̃s dñs dicit sanct⁹ sctoz sic hec sctã sctãz. ¶ Quarto imaculatã virginis cõceptionẽ, pbem⁹ reuelationibz. Nã legit in legẽda de belsino abbate qᵈ btã virgo eidẽ apparuit z ꝺ piculo maris liberauit sic qᵈ festũ eius dẽ ꝯceptõis sp celebret vt ptz in legenda. Itẽ frater Mathe⁹ de ordine p̃dicatoz interrogauit btãz Brigidã dicens. Interroga filia btãm virginẽ z dic mihi si in originali pctõ fuit ꝯcepta. Cui sctã Brigida rñdit. semel inqt interrogaui ipam z dixit mihi. cõcepta ait sũ ex ioachim z anna sine originali pctõ Ad idẽ legit qᵈ tpe karoli regis frãcorum cleric⁹ q̃daz ordine leuita germanus regis vngarie deuot⁹ btẽ virgini cui⁹ horas singulis diebz dicere cõsueuerat. q̃ pentũ cõsilio nubere volẽs et accepta a p̃sbytero nuptiali bñdictõe celebrata etiã missa recordat⁹ qz beate virginis horas nõ psoluisset. sponsaz domũ mittẽs. z oẽs alios licẽtiãs iuxta altare sol⁹ remãsit. Cũ qz in horis hãc antiphonã dicerz. pulchra es z decora. subito apparuit ei btã vgo cum duoby angelis dexterã z leuã tenẽtiby di. ei. si ego pulchra sum q̃d me dimittis z aliã accipis. nũq̃d nõ ego suz pulchrior illa. vidisti vnq̃ tã pulchrã Cui ille. dña mi claritudo tua oẽz pulchri

tudinē excellit. ḋd ḡ vis vt faciā. Et illa. Si spōsam carnalē amore mei diliseris me spōsaz in celo habeb. z si festū cōceptōis mee sexto idꝰ decēbris celebraueris in regē filij mei laureatꝰ erz. His dictis dña disparuit. Clericꝰ vo domū redire nolēs. habitū monachi in q̄dā abbatia suscepit. inde pꝰ exiguum tps aquile eps patriarcha ē ordinatꝰ. diē pdictū q̄sq; virit solēnit celebrauit. Un si ipsa i originali fuisset cōcepta. tūc eccl'ia erraret colēdo diē illū quo btā ẋgo fuit sub prāte diaboli. Uerūtn ḋdā soluēdo dicūt q; hec festi celebritas dz ad scrificatiōez referri. sz hi pfecto fallūt. qz btā ẋgo z eccl'ia ea dē facilitate potuisset notare diē scrificatōis siē diē pceptōis. Et iō diē sctūs Bonauē. in. iij. di. iij. Q, si est a deo revelatū. pculdubio vez btām virginē fuisse sine originali pctō cōceptā qz deus nō pōt eē test, falsitat. Hec ei tria testimonia nimis credibilia sufficiāt deuot btē ẋginis. qz in ore duoꝝ vel triū stat oē verbū. Tercio ex p̄missis themat verb insinuat btē virginis ptectōis certa fiducia. cū dz. dñe in lōgitudine diez. Hāc pculdubio veritatē dñs deꝰ cōtra mltos scia inflatos z de btā virgine obloq̄ntes ōfensabit cosdē q dicūt. labia nra a nob sunt q̄s nr dñs aut dña ē. nesciētes cōfudit. bi nimiz inflati magnificātes labia sua dicūt. Si btā virgo sine originali concepta eēt tria seq̄rēt incōueniēcia. Pzimū q; eq̄ret xpo. hoc inquunt solis xpi est ꝑuileguz q; sit sine originali pctō. Scōm q; ipsa tūc nō eēt redēpta z ita xps nō oēs redemisset. Terciū q̄z inconueniēs q; ei ianua celi nunq̄z fuisset clausa. z sic si añ xpi passionē mortua fuisset statiz i celū iuisset. z sic celū tūc nō fuisset ꝑ christi mortē apertum. q̄ nitunt ꝓbare mltiplr. sz omissis ipsoꝝ cauillationibꝫ ad primū fm eos inconueniens respōdeo. q; in hoc btā virgo ex q̄ est sine originali cōcepta nō equatur xpo. qz innocētia xpi tāta est q; repugnat oi peccato actu habitu z potētia. sz virginis gl'iose inferioz est i hoc q; si diuina virtute pseruata nō fuisz peccatū ꝓtraxisset. Ad scōm dicenduz fm Scotū q; exq̄ originale peccatuz nō ꝓtraxit tm ꝑ alijs est redempta aq̄z sanctificata nō q̄dem a peccato qō ꝓtraxit. sz a peccato qō cōtraxisset si pseruata nō fuisset. siē exēpli gra Si aliquis redimeret duos aliq̄s a seruitute vnū iam natū z in seruitute exīntez. alium nōdum natū sed in vtero existentē vbi nulla est seruitꝰ. certū est q; vterq̄z est redemptꝰ. sz ille nobilis qui notā seruitutis nō ꝓtraxit. Sic a sili nobilitꝰ est redempta virgo btā q̄z alij omnes. Ad terciū inconueniēs fm eos dicēdū. vt dicat Scotꝰ in. iij. dist. iij. q; ianua celi fuit clausa oibus: etiā beate Marie vsq̄z ad xpi mortē. Rō qz licet in ea nullū fuit peccatū ꝓtractum fuisset tamē nisi fuisset pseruata. ergo si ante xpi passionē mortua fuisset iuisset ad lymbum patrū q etiā erant emūdati ab originali peccato. tūc eis fuit clausa ianua celi. Sic eñ deꝰ decreuerat q; licet passionē xpi acceptaret preuisam ad remittendū peccatū originale oīm credēti illā exꝑsse vel implicite. nō tamē remittebat penam sez carentiā diuie visionis ꝓpter illā passionē vt ꝑuisam tm. sz vt ꝑsentialiter exhibitā. z ideo in morte xpi fuit aperta ianua celi. hec autē celi clauis christus fabricata est in domo vteri virginalis O igit virgo deo dilecta z ab eo ꝑseruata. O domꝰ dei digna. q̄nta deceat te sctitudo nullꝰ certe digne explicat.

De eodem
Sermo septimus.

De cõceptione btẽ virginis

Ndũ erãt abissi z ego iam ꝯcepta erã. Prouerb. viij. ca. Ad glozi osam virginis ꝓprie cõceptionẽ laudandã. sapiẽs his ꝓtactis vtitur ẏbis. ac si dicat in ꝑsona virginis. Tã digna z imaculata sum ego in oĩb⁹ potissime in ꝯceptõe q⁹ nõduz erant abissi. i. pfunditates z obscuritates pcõz dum tã ego ꝯcepta fuerã. Et ꝙbus intelligere possum⁹ q⁹ beate marie ẏginis puritas fuit triplex scz

¶ Prima fuit perfecta.

¶ Scda fuit continua.

¶ Tercia fuit ipermixta.

Primo ꝙdem puritas hui⁹ virginis fuit pfecta. qz transcẽdit puritatẽ humanã z angelicã. ꝓmo humanã de q̃ dicit Anshelm⁹ de ꝯceptu ẏginali. Nihil tibi o dña equale. nihil compabile oĩe qõ est. aut supza te. aut infra te ẽ. supza te sol⁹ deus. infra te oĩe illud qõ deus nõ est. Puritatẽ etiã angelorum trãscẽdit. de q̃ Berñ. sic dic̃. Sic eius fuit mẽtis puritas vt se ei nõ audeat cõpare ãgelica dignitas. Et si angelos trãscẽdit: pẽa q̃nte pfectiõis ei⁹ puritas fuit. ita vt ad puritatẽ diuinã appzopinq̃uit q̃ etiã diuinã puritatez nouez mẽsib⁹ in vtero baiulauit. sicqz eternã lucẽ mũdo apportauit. de qua Grego. in ꝓfatiõe. Nuic mũdo lumẽ eternũ effudit ibm xp̃m dñm nostrũ. Ad hoc dicit sctũs Tho. in. j. pte. q. xij ar. xxvj. q⁹ de q̃nto aliq̃d magꝭ appzopinq̃t ꝓmo ꝓncipio de tãto magis ꝑticipat ei⁹ effectũ. Et exẽplificat dyoñ. in de celesti hierarchia. Angeli q̃ sunt deo ꝙpinquiozes magis ꝑticipãt bonis diuinis q̃z alij. Scõo puritas btẽ ẏginis fuit ꝯtinua z nunq̃z interpolata. de ea em̃ dicit Eccli. xxiiij. Et sic in syon firmata suz. i. in potẽtia li. ar. qõ ꝑt ꝯsiderari q̃druplr. Primo ꝓut se hz idifferẽt ad peccãdũ vl nõ peccãdũ z isto mõ li. ar. in statu innocẽtie in ꝑmis pentib⁹ fuit. de q̃bus Eccli. xv. Deus ab initio creauit hoĩem z reliquit eũ in manu ꝯsilij sui. Scõo li. ar. cons̃iderat cũ dispositõne ad peccãdũ. Et isto mõ est in regenerat⁹ p⁹ baptisinũ qz in eis remanet fomes pcti. Hinc Prouer. xx. Quis põt dicere mundũ est coz meũ pur⁹ sum a pcõ. q. d. nullus. Et Eccli. viij. Sensus z cogitatio hoĩs ab adolescẽtia ꝓna sunt ad malũ. Tercio li. ar. ꝯsiderat cũ necessitate ad peccãdũ. z isto mõ est in nõ regenerat⁹ p baptisinũ. in q̃b⁹ fomes non solũ est dispositio sed q̃si necessitas ad peccandũ. Quarto li. ar. ꝯsiderat cũ dispositõe ad nõ peccãdũ. i. nullo mõ peccãdũ. z isto mõ est in angelis z beatis. qz li. ar. coz iaz ẽ ꝯfirmatũ in bono. z sic fuit in brã ẏgine qz fomes totaliter fuit ablat⁹ ab ea. iõ nullã inclinationẽ habuit ad malũ. nec difficultatẽ ad bonũ. qõ nulli sctoz legit⁹ concessisse. vñ Berñ. Propziũ delectũ maria nõ habuit z ab alieno longe innocens fuit. Tercia puritas hui⁹ virginis fuit ipmixta qz ñ habuit admixtionẽ oziginalis pcti nec actualis venialis vel mortalis. qõ asserit Anshelmus de ꝯceptu ẏginali. di. Decuit vt illi⁹ hoĩs. i. xp̃i ꝯceptio fieret de matre purissima q̃ ea puritate niteret q̃ sub deo maioz neq̃t intelligi. Merito igr̃ dicit sapiẽs in ꝑsona ẏginis. Nõduz erãt abissi z ego tã cõcepta erã. In q̃b⁹ verbis ad honorẽ hui⁹ diei tria insinuanť salutis documẽta (xp̃i gr̃a) declaranda scilicet

¶ Primo cõceptõis ẏginis pie distinctio. ibi. nõdum erant.

¶ Scõo cõceptõis virginis alme ꝑseruatio. ibi. abissi.

Tercio ꝑseruatiõis ipius benigne affirmatio. ibi. z ego iam zc.

Prio nãqz dixi q̃ ꝓmũ documẽtũ ex his thematis ẏbis ĩsinuat ꝓceptõis pie ẏgis distinctio cũ ỏr. nõdũ erãt abyssi z ego iã ꝓcepta erã. Dix. pfecto vi deret q̃ ipa añ suã mrez. s. sctãz annã fuissz ꝓcepta cũ abyssi fuerit añ sctãm annã. de cuỹ sctã filia ỏr. nõdũ erant abyssi zc. Uñ ad h̃ clariỹ intelligẽdũ sci/ re dẽmus q̃ triplex ẽ huius sacerrime virginis cõceptio. scz

Prima diuinalis
Secunda supnalis
Tercia maternalis

Prima itaqz ẏgis ꝓceptio ẽ diuinalis q̃. s. deỹ illã ab ẽrno ꝓcepit i sua mente Sic ei aliqs volẽs aliqd facere ꝑus ꝓcipit i sua mẽte. z dicit. sic ꝓcepi i aio. sicqz ꝑus ẽ forma rei q̃ i opus exeat. Sic deỹ omps añ q̃ aliqd crearz i sua voluntate immutabili ꝓposuit creare vnã puellã ẏginẽ sctissimã: q̃ tẽpe suo essz vera mr̃ filij sui vnigeniti. camera spũssci. porta gadisi. regia celi. De hac ꝓceptõe dicit sapiẽs i ꝑsona ẏgis Ecci xxiiij. Ab initio z añ secla creata sũ. Et puer. viij. Dñs possedit me i initio vi arũ suaꝝ añ q̃ qcq̃ faceret a ꝓncipio ab ẽrno ordinata sũ z ex antiqs añ q̃ ẽra fieret. necdũ erãt abyssi z ego iã cõ cepta erã. necdũ fontes aq̃ erupant. necdũ mõtes gui mole ꝓstiterant. añ oẽs colles ego pturiebar. Dicẽ ei sctus Bonauẽ. sup. j. di. j. q̃ oia q̃ nũc sũt z q̃ fuerũt ac futura sũt vsqz i finẽ fuerẽt ab ẽrno i deo fm causatiuã potẽtiã: et fm sũ intuitus ꝑsentiã q̃ tñ habẽt i tẽpo re actualẽ exstẽtiã. elemta itaqz corpa celestia angeli z hoies ac cũcta entia q̃ sũt: fuerũt i mẽte diuina añ q̃ essent. nõ ei aliqd extra ĩspiciebat fm qõ mũ dũ faceret. scz ipe ẽ exẽplar z forma creaturaꝝ simplex. liez creature z eaꝝ rõnes sint multiplices. Uñ dicẽ Augus. Absurdũ ẽ dicere equũ ea rõne creatũ q̃ hoiez. Et sicẽ oẽs circuli linee vniũk i cẽtro. remote añt a cẽtro differũt ab in uicẽ. sic ydee rez. siue forme vniũk i dõ iõ oẽs creatura ꝓ̃i deo existit q̃ i seip sa. z cũ ab eo ꝑ creatõez ꝓcessit quodã modo distare cepit. Et hec diuina ꝓcep tio ỏr vita. iuxta illõ Job. j. Oia ꝑ ipz facta sũt z sine ipo factũ ẽ nihil. Qđ fa ctũ ẽ i ipo vita erat. Uiuebat nãqz sic ẏgo gliosa i diuĩa mẽte. iõ ỏ ea dicit. Uñ ꝓparabat celos aderã ludẽs corã eo oi tpe. Sz di. sicẽ btã ẏgo ita oĩs res fuit ab ẽrno i mẽte diuina. q̃ nõ ꝓcessit magis ẏgini gliose h̃ q̃ aliis creatu/ris. Ad qõ rñdet Aug. xij. li. ꝓfec. sic di cẽs. q̃ aliqd ỏr ꝑus alio q̃uor modis. Prio eẽrnitate. sic deỹ ꝓcedit oẽz crea/turã. Scdo origine. sic sonỹ ꝓcedit cãtũ Tercio tempe. sic flos ꝓcedit fructuz. Quarto electõe vl dignitate. sic aliqs magis ꝑeligit fructũ q̃ florez. Uirgo igit ẏginũ fuit ꝓor oi creatura digni/tate excepta nãa creata dilectissimi fi lij. Sed d. itez. angeli sũt mlto digni ores cũ sint nature intellectual q̃ ho/mies. z quõ gliosa hec puella angelicã sublimitatẽ excedere põt. Rñdet tibi sctus doctor Bonauẽ. sup. j. di. xliij. i q̃stiõe vtz deỹ potuit ẏginẽ facere me liorẽ q̃ btã virgo põt ꝓsiderari tripl'z Prio q̃tũ ad statũ natural' ꝓditõis. z sic fuit paulominỹ ab ãgel' miorata. angelỹ ei fm suã ẽntialẽ naturã poti/or ẽ virgie. q̃z ille imortal'. ista mortal' Scdo btã virgo põt ꝓsiderari q̃tũ ad gr̃am ꝓceptõis q̃ data ẽ ei vt ꝓciperet xp̃m esseq̃z vera mr̃ dei. z q̃tũ ad h̃ trãscẽdit dignitatẽ oĩm creaturaꝝ bo minũ angeloꝝ z alioꝝ. Nã i illo vno ꝓsensu cũ dixit. Ecce ancilla dñi plus meruit ꝓsentiẽdo i ꝓceptiõem filij dei q̃ oẽs creature ab exordio mũdi siue

De cõceptione btẽ virginis

angeli siue hoies in oĩb⁹ suis cogitati
onib⁹ locutiõib⁹ actiõib⁹ z morib⁹. Et
q̃dẽ oĩs q̃t̃q̃ meruerũt nõ pl⁹ merue/
rũt nisi ꝑm diuersos stat⁹ gl'iaz felici/
tat⁹ etne. hec aũt vgo i illo ꝓsensu me/
ruit extinctõz fomit⁹. ꝑmatũ ozb. dñi/
um vniuersi. oĩm grãz z donoz ple/
nitudinẽ. fecũditate in virginitate et
matnitate filij dei. vñ audeo dicere q
ꝑpẽ hãc virginẽ i mẽte diuĩa ꝓceptã p
mlta annoz milia añ̃z nasceret hu/
manũ gen⁹ fuit ꝑseruatũ in esse Nã p
trãsgressiõe adã z eua nõ solũ morẽ sz
etiã ãnihilatõez meruerũt. sz ꝑpẽ hanc
reuerendã vginẽ ex eis nasciturã ꝓser
uauit. Tercio btã vgo põt ꝓsiderari
q̃ntũ ad excellẽtiã gl'ificatõis. z q̃ntuz
ad hoc trãscẽdit angelos q vt ỏ ea ec/
clesia canit Exaltata ẽ supꝫ choz⁹ an/
gelo⁹ pria deo Berñ. O bñdicta oĩs
gr̃e q⁹ altitudinẽ gl'ie tue poterit iue/
stigare. q. d. null⁹. Idẽ. Quantã grãm
adepta ẽ in terr⁹ ꝑ ceter⁹ tãtã excellẽtio
rẽ gl'iaz obtinet i cel'o cul⁹ nõ zẽ. Se/
cũda q̃z virgis gl'iose ꝓceptõ ẽ supnal'
Cõceperũt q̃dẽ illã angeli dũ a princi
pio sue btitudis cogũerũt xp̃m incar/
nãdũ z ex p̃nti de vgine nasciturz. Ad
qõ plene intelligẽdũ dic̃ sctus Tho. i
j. pte. q. lvij. q in angelis est duplex co
gnitio. vna natural' ꝑ quã cog̃scũt res
ꝑ exist̃tiã suã z ꝑ spẽs inatas. z hac co
gnitõe secreta diuĩa cog̃scere ñ ꝑnt. qz
illa ex ỏi volũtate depẽdẽt. si ei vn⁹ an
gel⁹ nõ ꝑ cog̃scere cogitatões alteriꝰ
angeli vel hois ex eoz volũtate depẽ/
dẽtes. m'to min⁹ ꝑ illa q̃ depẽdent ex
dei volũtate. Alia cognitõ angeloz ẽ
q̃ eos bt̃õs fac̃ q̃ videt verbũ z res in
vbo tã z̃ i speculo. De⁹ ei angel' z aĩa/
bus bt̃is ẽ speculũ vniuersũ z volũtariũ
vt ea videãt in eo q̃ ipse vult eis oĩde
re. vñ q̃dã a ꝓncipio sue creatõis z ad
deũ ꝙuersiõis cognouerũt. Quedã vo
postmodũ fm q eoz officijs cõgruit
hinc ẽ q mysteriũ incarnatõis i gene/
rali oĩb⁹ angel'reuelatũ ẽ. Cui⁹ rõ ẽ q
bõ ẽ q̃dã generale ꝓncipiũ ad q̃ oĩa
eoz officia ordinãt Aug⁹. ad lr̃az sup
Ben̄. Sic fuit incarnatõis mysteriũ
absc̃ditũ a secul' in deo vt tñ inotesce
ret ꝓcipib⁹ z ptãtib⁹ i celestib⁹. Spe/
ciales tñ icarnatõis cõditiões nõ oẽs
angeli ꝓguerũt imo q̃dã ãgeli postea
q̃dã didicerũt. vt dic̃ Dion̄. vij. ca. ỏ ce
lesti hierarchia. vñ dũ p⁹ victoriã ỏ lu
cifero z suis seq̃cib⁹ habitaz vidissent
diuinã ẽntiã mor btẽ facti fuerunt z
viderũt oĩa ꝓfecta in celo. nisi q sedes
ruẽtiũ angeloz erant vacue. Sed ret
celoz excelsus de⁹ dixit suis scis ange
lis. O mee creature nobilissime. o mei
milites fortissimi. o spũs btissimi z ci
ues celici gaudete z exultate qm̃ statiz
creabo vnã elegãtẽ creaturã hoiem et
ipsũ mltiplicabo ex q̃b⁹ iurta eoz me
rita ordis vr̃i ruine ip̃lebũt. Ad id vo
ereq̃ndũ dũ venerit plenitudo tp̃is fi
li⁹ me⁹ vnigenit⁹ icarnabit̃ de vna no/
bili vgine noĩe Maria opatiõe spũs/
sci. q̃ q̃dẽ puella vocabit̃ mr̃ dei vr̃aq
regina. hec reuelatio cũ ingẽti leticia ẽ
ꝓcepta i mẽtib⁹ angeloz. q ꝑ mlta mi
lia annoz expectabãt cũ magẽ deside/
rio hãc suã reginã de q̃ loq̃mur. de q̃
etiã ꝓphetas z patriarchas freq̃nt̃ edo
cuerũt z illi alijs verb⁹ z signis p̃stẽ/
derũt. Tercia q̃z vgis gl'iose ꝓceptio
est matnal' q̃n ea ꝓcepit sctã Anna in
sctõ suo vtõ a sctõ Joachiz sine ozigia
li tñ pctõ sz ñ sine semie virili. sic q̃dz
putãt q sit ꝓcepta coopante spũsctõ si
ne semie virili q̃ ẽ hereticа opinio licz
appent videt ad virgis laudẽ ptinere
tñ de⁹ z pia virgo ñ eget nostro mẽda
cio Aug⁹. li. de mẽdacio. Mẽdacium
marie ꝓnicio suz ẽ q̃ fit i bis q̃ ad xp̃i
anã religionẽ ptinẽt. ñ ĝ putes q oscu
tati fuerint se scti Joachiz z anna z sic
ꝙuerit b. v. Maria cõcepta. sed sic alij

boies excepto pcō originali. Scōz documētū ōclarādū ex themat3 verb̄ est ꝓceptōis virgīs almē p̄seruatō cū ōr q abissi.i.pfūditates pcōr nōduz fuissent cū ia ipsa ꝓcepta fuit. ac si dicat. licet alios oēs sctōs originale pcm̄ infecerit nō tm̄ me. Juxta illō Job.iij. Obtenebrēt stelle.i. sctī caligine eī.i. pcō originali.expectet lucē.i.xp̄m.z n̄ videat nec ortū surgētis auroze.i.ꝓceptionē imaculatā virgīs: q̄ auroza ōr iuxta illud Cañ. Que ē ista q̄ ꝓgredit q̄si auroza ꝓsurgēs. B aūt decuit verā matrē veri dei q̄ eēt sine infectōe.qz tā ta ē abhoiabilis infectio pcī original' q̄ quēcū qz infecerit mox i odiū dei altissimi vertit. diabolice ptāti subijcit. z eīne dānatiōi obligat q̄sqz virtute passiōis xp̄i mōabit z reconciliabit.hīc Augu.de fide ad Petrū. Firmissime tene.z nullaten9 dubites oēm hoiez q̄ p ꝓcubitū viri z mlierz ꝓcipit cū originali pcō nasci ipietati subditū. morti qz subiectū. z ob h̄ natura filiū ire a q̄ null9 liberat nisi p fidē mediatoris dei z hois. Un̄ xp̄us de9 noster p̄ncipali9 venit in hūc mūdū ad ōstruēdū originale pcm̄ q̄z actuale.iō q̄rit vtrū originale pcm̄ sit grau9 q̄z actuale. Rn̄ det magister in.ij.di.xxxij. q̄ peccatū actuale mortle si cōpareť pcm̄ ad ipz cōmittētē.tūc ē grau9. qz hō p eo grauī9 puniet.qz pēa dāni z etiā pena sensus.sz p originali pena dāni tm̄ z sine remorsu ꝓscie q̄ mltū affligit dānatos Sz mortale actuale si ꝓparet ad totā naturā hūanā nō ira grauc ē sic originale.qz nō inficit nisi illā psonā q̄ cōmittit.xp̄s āt de9 noster nō venit vt solū psonā redimerz sz totū gen9 hūanū idcirco p̄ncipali9 venit ꝓp̄ destructōz pcī original' q̄z actual'.cui9rō ē qz xp̄s est medic9 aīax.iuxta illud Matb.ix. Nō ē op9 valētib9 medic9 sz male hāntibus.qui9 aūt medic9 p̄mo cām morbi curat.cā ꝫo actualis pcī ē pcm̄ originale qō totā naturā hūanā cōlit z inficit. Nō fm pbm.j.etbi. Bonū gētis ē diuini9 q̄z bonū vni9 hominis.qz bonū q̄nto cōi9 tāto diuini9 g̃r̄s de9 nr̄ p̄ncipali9 vult ꝫ originale q̄z ꝫ actuale. Jō ꝫ ipsū delēdū instituit sacz baptismi. ꝫ actuale vero sacz pnie.sz qz bō hīs actuale mortale baptisma n̄ p̄t tollere originale remanēte actuali mortali.qz g̃a dei n̄ cōpatit secū mortale pcm̄.iō si in baptisando inuēit mortale cū originali oia sil' curat.z h̄ eqō ōr Mat. xviij. Venit enī fili9 hois saluare qō pierat.z.j.Thi.j. Christ9 ihs vēit in hūc mūdū pctōres saluos facere. O igit̄ pie xp̄e. o saluator iuste.quō regratiamur tibi de tua magna misctia.quō recōpēsabim9 de tua acerba passiōe q̄ nos ab etna morte redemisti.pctā nr̄a sanasti. exēpluz saluādi dedisti.celū aperuisti.eternā vitā q̄n poti9 reipm in p̄miū ꝓmisisti. z qō his oib9 inestimabili9 est te fratrē nr̄m fecisti. Tercū documētū ex themat3 verb̄ declarādū erit b9 alme virginis Marie p̄seruatōis affirmatio cū ōr.z ego iā ꝓcepta erā.s.sine pcō originali.qō ꝓbem9 mltiplici rōne sc̄z

Primo rōne dispēsatōis.
Scdo rōne matris virginis.
Tercio rōne p̄mi hominis.
Quarto rōne sue sublimatiōis.
Quinto rōne sue p̄seruationis.
Sexto rōne filialis dilectionis.

Primo nāq̄ ꝓbem9 ꝓpetuā virginē mariā fuisse ꝓceptā sine originali pcō rōe dispēsatōis.qz ꝓnceps statuēs legem aucītate sua.eadē aucītate p̄t ipam legē revocare. Item p̄t eadē legē ad ips9 suspēdere. Item p̄t eadē aucītate cū aliq̄b9 dispēsare. vel p̄t alicui p̄uilegiū dare oia ista patēt i legib9 diuinis vt istūd. z aucēt.z in alijs libis lega.z ō h̄ etiā

De cõceptione btẽ virginis

sunt exẽpla i sacra scriptura. De pmo circũcisio fuit data a dño deo regẽ sũ/mo sub anathemate. vt hr̃ Gen. xvij. Masculꝰ cuiꝰ ꝓputĳ caro circũcisa nõ fuerit delebit aia illa de ppl'o suo. Sz hec lex i nouo testamẽto totalr̃ ẽ reuocata. iurta illud Gal'. vj. In xp̃o ei ihu neq circũcisio aliq̃d valet neq ꝓputium. sz nova creatura. Et ibidẽ. v. ca. dico vob qm̃ si circũcidamini xp̃s vob nihil pderit. De scõo scz ỏ dispẽsatõe ad tp̃s habeꝫ etiã de circũcisiõe qz ad tp̃s fuit suspẽsa in deserto. ꝓt laborẽ itineris Josue. v. De tercio scz de dispẽsati/one legĳ hr̃ Exo. xj. Nã ñ spoliare pauperes imo nec prim quẽq̃ fuit lex a ỏ data Leuit. xix. Et tñ ꝓceptũ fuit filĳs ist'l spoliare egiptios Exodi. xj. Et sic dñs legĳ pọ̃t circa legẽ suã dispensare. Sic etiã fecẽ btẽ Marie eã pseruando ab ozigĳali pctõ. Nã fm legẽ cõem ỏz Rom̃. iij. Oẽs peccauerũt z egent gr̃a dei. Et Epb. ij. Eramꝰ natura filĳ ire. Psal'. Ecce in iniq̃tatib⁹ ꝯceptꝰ sum z i pctis ꝯcepit me mr̃ mea. Hinc Prouerb. xx. Quis pt dicere mũdũ est cor meũ. de q̃ lege deꝰ dispẽsauit cũ gl'iosa mr̃e sua. Dic ei Scotꝰ sup. iij. di. iij. q deꝰ potuit ꝯseruare semẽ decisũ ab ista morbida infectõe manẽte suba eiꝰ. sic cõseruauit tres pueros i camio ignis Dañ. iij. Vl' deꝰ potuit illud semẽ mũdasse. Scõo q btã vgo fuerit sine ozigĳali ꝯcepta. pbemꝰ rõne mr̃is vĳginis. tãtã ei hec vgo habitura erat dignitatẽ vt deũ veꝝ peret z mr̃ dei diceret. ꝓt quã dignitatẽ dz mundissima eẽ. vñ Anꝺ. de ꝯceptu vginali. Decuit vginẽ ea puritate nitere q̃ maior sub deo neq̃t intelligi. Sz si nõ fuisz pseruata tũc fuisset maior puritas angelica: qõ ẽ ꝯ Auguſt. dicẽtẽ. Tãta ẽ puritas marie vt angelica dignitas ñ audeat se ei cõpare. Tercia rõne. pbemus idẽ rõne pmi hois. Nã si hec virgo pseruata nõ fuisset tũc maior fuisset puritas pmoꝝ pentũ vicz Ade et Eue tpe inocẽtie. qz fuerũt i oziginali iusticia. mõ nõ decuit maiꝰ ꝓuilegiuz adãz euã q̃s ỏi genitricẽ mariã Quarto q ipsa fuit pseruata a pctõ oziginali. pbemꝰ rõne sue sublimatõis. Nã sic̃ mr̃ veri dei erat sup oẽs chozos angelozꝝ exaltãda. ita decuit vt angelicꝰ pruilegĳs eẽt honozãda. mõ oẽs angeli erãt in inocẽtia creari sine oziginali pecato. Et nõ est verisil'e q alĳq̃ creatura q̃ fuit in ira dei fieret oib⁹ angel'ꝑ plata Berñ. Neq̃q̃ sup oẽs chozos ascẽdisset si eos in puritate nõ trãscendisset.

Quito vginis imunitatẽ. pbemꝰ rõne sue pseruatõis. Nã sic dic̃ Aug⁹. q nõ decuit vt corpꝰ marie fuisset incineratũ z corruptũ. sz maior est corruptõ aie q̃s corpis. q̃ xp̃s dñs mlto minꝰ pmisit q aia sue dilecte mr̃is subĳceret pctõ oziginali. q ñ pmisit corrũpi corruptõe corpis. Sexto ỏ idẽ. pbemꝰ rõne filialis dilectõis. qz nõ est decẽs aliquẽ filiũ suã matrẽ odio bre cũ sit ꝑceptũ Exo. xx. Honoza patrẽ tuũ z mr̃em Mõ si fuisz in pctõ oziginali ꝯcepta tũc eiꝰ filiꝰ ira ipaz odio habuisset q ꝫ eã et ipse sniam damnatõis tulisset. qõ nõ est verisil'e. Jõ sctã mr̃ eccia ꝓt ꝑdicta ac inumera miracula suã imaculatã ꝯceptõz attestãtia silẽtiũ iposuit sub pena excõicatõis late sntie a q̃ ñ possint absolui nisi a romano põtifice ꝑterq̃z in mort̃ articulo oib⁹ cuiusc̃uq̃z stat⁹ grad⁹ ordinis z ꝯditõis fuerint ne de cetero ausu temerario ꝑsumãt i sermõib⁹ ad ppl'm seu al's quõlibet affirmare q tenẽtes vginẽ eẽ pseruatã a pctõ oziginali in sua ꝯceptione polluãt labe hereꝫ vl' mortal' peccati vel festũ eiusdẽ ꝯceptõis celebrantes. nec tenere libros. vl' legere aut ba

bere p veris hoc ꝙtinentes. Illi q̄q̄ pena etiā ligant qui ausi fuerint asse/rere q̄ ꝓrariā opinionē tenētes incur/rāt heresim vel mortis pcīm. hec hñt in extrauagāti Sixti q̄rti que incipit. Grave nimis. Insup ipsa sctā ecclia ꝙgulās cū suis filijs tāte mris ꝛgis puritati de ꝙceptōe eiusdē festū fac cū largitōe indulgētiaꝝ q̄ in festo corpis xpi sūt date ill' q̄ interfuit diuis. ḡcha/rissimi z nos hodie tātis donis ꝓuo/cati hoc sctissimū ꝙceptōis festū ob a/morē mris celebrem⁹ cū gaudio exul/tatōe ac grārū actōe. rogātes supplici/ter vt ipsa p nob intercedat ad dñm no/strū ibm xpz quē genuit gremioq̄ fo/uit qui est bñdictus in secula.

De sctō Thoma apl'o. Ser. viij.

Quia vidisti me Thoma z credidisti. be/ati q̄ nō viderūt z crediderūt Joh. xx. ca. Hec ꝛba di/xit ille p hoibꝰ crucifix⁹ z cū cicatricib⁹ resurgēs. z sic dū ei⁹ lat⁹ z man⁹ beat⁹ Thomas pscrutās suis manib⁹ tra/ctādo vidit ipsuz dñm iesuz tripl'r.

Primo visu corpis ipsuz intuēdo.
Secō visu cordis in ipsuz credēdo
Tercio visu opis ipsuz tāgendo.

Prio dixi q̄ btūs thomas vidit xpm dñm visu corpis ipsuz intuēdo. cuius amorosa visio intātū attraxerat eū vt ad oia p ipso patuz dicebat se etiā ad mortē Joh. xj. Sic mortabam⁹ cōdiscipulos. Eam⁹ inq̄t z nos moriamur cum eo. nō dixit fugiam⁹ cū eo. q̄z xps mortē nō fugit. nec dixit. expectemus cū eo. q̄z xps mortē ñ expectauit. sz ait Eam⁹ cū eo. q̄z xps spōte ad mortem ibat Esa. liij. Oblat⁹ est q̄z ipse voluit. nec dixit eat⁹. sz eam⁹. q̄z voluit cē soci⁹ in aduersis. nō tm̄ i. pspis. sic nūc mi/ti sūt tles. nec dixit moriar añ illū. q̄z B nullꝰ fuisset vtilitat⁹. cū ianua celi ñ essz apta. nec dixi moriamur p⁹ eū: q̄z viuere p⁹ eis nō reputabat vitā. sz mor/tē. sz cū eo. q̄z btī mortui q̄ in dño mo/riunt Apoc. xiiij. Cōsidera o bō cū q̄n/ta feruētia intuebat btūs Thomas xpm dñm. p q̄ etiā mortē nō reputa/bat. z intelliges cū q̄nta amaritudie ibat sepat⁹a christo tpe passiōis metu mortis. vidēs tātū dñm sic tractari. p/cuti. ligari. p terrā volui. Secō be/at⁹ thomas vidit xpm visu cordis in ipsuz credēdo. nā videns illū solē iusti/cie xpm dñm acerba passiōe obrene/bzari dubitabat de eo quē paulo ante viderat mortuos suscitare. secreta cor/dis revelare. infirmos curare tē. Du/os em̄ oculos anīa hre dr. sic z corp⁹. sz oculū intellect⁹. z oculū affect⁹. his ocul' respiciebat btūs Thomas ante qñ voluit seq̄ xpz interrogādo Joh. xiiij. di. Dñe nescim⁹ q̄ vadis. z quō possu/mus viā scire. Cui dñs ait. Ego sum via vitas z vita. Itē respiciebat retro dū recordabat de xpi passiōe z vulne/ratōe. iō dicebat. Nisi videro i mani/bus ei⁹ fixurā clauoꝝ. z mittā digitū meū i locū clauoꝝ nō credā. Itē respi/ciebat sursum dū intelligebat z ama/bat xpi divitat⁹ maiestatē. ac dicebat. Dñs me⁹ z de⁹ me⁹ iō dr. abissus. q̄z p/funde intellerit christi divitatē. Itē re/spiciebat subt⁹ q̄z trena intelligebat vi/lia z paꝝ duratura. Tercio b. tho/mas vidit christū visu opis ipsum tā/gēdo. nā de christi ꝛba resurrectōe p vi/sum z tactū fuit expt⁹ in q̄ ope fidē no/strā firmit̄ roborauit. vñ Greg. i ome. Egit nāq̄ miro mō supna clementia vt discipul⁹ dubitās dū in magr̄o suo vulnera palparet carnis in nob sana/ret vulnera infidelitat⁹. pl⁹ ei thome infi/delitas ad fidē q̄z fides discipulo⁹ p/fuit. hec ille. Sz q̄d ē hoc q̄ palpauit t

De sctō Thoma apostolo

credidit. Nā fides ē de nō visis. sz certe aliō vidit et aliud credidit. qz corp⁹ vidit z diuitatē credidit di. Dñs me⁹ z de⁹ meus. Cui dñs. Quia vidisti me thoma credidisti zc. In qbꝫ qdē verbꝭ ad honorē b. thome apli insinuāt. s.

Prīo visiōis nobilitas. ibi. qz vi. me
Scdo assensiōis dignitas. ibi. z credi.
Tercio cōfessionis vtilitas. ibi. Beati qui non viderunt zc.

*Primo inq̄z insinuat visiōis nobilitas cū dr. qz vidisti me. Nag̃ pfecto nobilitas ē videre regē gl'ie i būana effigie quē ml'ti reges et pphete videre desiderauerūt z nō viderūt. Au. x. Ūn int oēs sensus visū magz diligim⁹. Cui⁹ fm phm li. d sensu z sensato assigt rō. qz visus ml'tas rez drīntias nob demōstrat. Nā cū angel⁹ thobiā stercore byrūdinū excecatū salutarz dixit Gaudiū tibi sit sp. rīndit Thobias. Quale gaudiū ē mihi cū i tenebrz sedeo z lumen celi nō video. Thob. v. Ex tribꝫ siqdē claret corpal' visus nobilitas. similiter et spiritualis.

*Primo ex nature opatione.
Secūdo ex iacture cōsideratione.
Tercio ex dolenti amissione

*Primo eteni nobilitas visus ostēdit ex nature opatōe q̄ tot opiñta sibi posuit. Dicūt eni phi qz natura vtutē visiuā oquit septē tunicis. q̄z alea deficiēte necesse ē vim visibilē pdere. Item de⁹ fecit naturā ocl'i maxie necessariā z maxie passibilē ab extrīseco tāgente. vñ naturale ē homi vt qlibz membrū qd̄ pōt añ ocl'os ponat p defensione. Itē natura collocauit ocl'os in sūmo capitis nr'i. Ex his opib⁹ nature pcludit qz visus ē valde nobil'. Sic spūal' visus circūtegit septē donis spūssci q̄ custodiūt itellectū z affectū. q̄z si vnū defuerit ocul⁹ pibit. z h̄ ē figuratū Judicū. xvj. dū dalida abrasit. vij. crines sāsonis. z fec̄ eruere ocl'os ei⁹. i. carnis amor aufert dona spūssci ab aia z isup excecat Scdo ocul⁹ ē maxie passibil' qz ad tactū vni⁹ festuce ledit. sic spūal' ocul⁹ Mat. v. Qui viderit ml'ierē ad pcupiscēdū eā iā mechat⁹ ē i corde. Tercio p ōfensiōe ocl'i alia mēbra pcl'o expoñit. sic p ōfēsiōe visiōis aie oia tpalia z visibilia ptēnēda sc̄. vñ Ber. dic̄ Via nr'a cūcta q̄ vidz tristz ꝓsiderat dū nō videt i eis quē amat. Quarto ocul⁹ ē i alto posit⁹. s. i capite vt caput nr'm xp̄z itueamur sp. sic i supiori pte aie ē qdā naturale lumē q̄ vidz aliq̄d eligēdū vl' cauēdū. iurta illd ps. Quis ondit nob bōa. Rñt Sigtū ē sup nos lumē vul. t. d. Et tale lumē vocat synderes. q̄ fm magnū Albtū ē vis aie motiua q̄ sp nata ē figi i supioribꝫ. naturalr̄ stimulās ad bonū z abhorrēs malū. hec ei aie vis etiā i dānatz ñ morietur iurta illd Esa. lxvj. Vermis eoz̄ ñ morietur nisi q̄tū ad displicētiā mali z instictū boni. Et nll'a pēa ifernal' ē maior ista dū amaricat pturbat z rodit dicēs. O q̄ntū bonū amisisti. o q̄ntū malū incurristi. o q̄z modica ōlectatōe h̄ ōmeruisti Nā q̄ntūcūq̄z sanos q̄s hēat ocl'os tñ est nō videt p se nisi i lumīe: vt dr. ij. d aia. Nihil videt nisi i lumīe. Sic q̄tū cūq̄z sit sapiēs nat'ali scia sine lumie gr̄ie diuīe ñ pt viā salutz inuenire. nec ex h̄ hō pt se excusare. qz lumē gr̄e ad oēs diffusū ē sic lumē sol' q̄ ocl'os mētz vult agere Scdo visiōis nobilitas oñdit ex iacture ꝓsideratōe. nā icaut⁹ aspect⁹ dissipat bōa aie z īmicū ad aiaz itromittit. vñ Aug. Impudic⁹ ocl'os ipudici cordis ē nūci⁹. reuelādo cordis secreta tā ōmōibꝫ q̄z hoibꝫ. O ōs me⁹ q̄t ex aspectu pierūt. o q̄t mala ex aspcū pullulauerūt. Ūn supbia i ornamētis. nōne ex visu. qz si ñ eēt q̄ videz ñ se hō ornaret. vñ ira vñ luxuria zc. q̄z ml'ta dāna ifert icaut⁹ visus. sz cōtio ml'ta bōa visus hōeste direct⁹. qz p hūc ōs q̄dā mō ꝓgscit. Ro. j. Invisibilia dei p ea q̄ fcā zc. Dei igr̄ mōo corꝺ qm ipi deūvi

debūt Tercio nobilitaſ viſiōis oñdit ex doloroſa amiſſiōe qz viſus amittit cū mario doloze. vñ ſaluatoz ifrogās cecū dixit. qd viſ vt faciā tibi. q aut. dñe ſpñale oculū ſicut corpale habēt

Prio penitus excecatū. Scdo qdā obnubilatū. Tercio qdā ſtraboicuz. Quarto qdā ſāguie ifectū. Dixi primo qz qdā hñt oclz corpis penit⁹ excecatū ſic mētſ. Ubi ēt ſciēdū ē. q⁹ peccōres fm tho. j. ſcde. q. lxxix. ar. iij. tria excecant. Prio ds. Scdo diabol⁹. Tcio pcm. Primo ds excecat p̄probatos ñ qdē cl̄pā i mittēdo ſz ñ dādo gr̄az q̄ ē lumē ſpūale ſ̄bz trahēdo ifuſā z ꝓmittēdo ruere i cul pā qz ſiñ gr̄a nll⁹ p̄t ſe tueri a cl̄pa. vñ Eſa. vj. ait i pſona dñi. Excecca coz ppli b⁹ z aures ei⁹ aggua vt corde ñ itelligāt nec ꝙuertāt z ſanē eū. Nā p̄uari ali quē diuia gr̄a ex duob⁹ ꝓtigit. tū qz ip ſe ñ vlt ſcipe. tū qz ds ſibi ñ ifudit. bo rū āt ordo tal⁹ē. vt ſcdm. ſ. nolle ifūde re gr̄az nō ſit niſi ex ſuppoſitōe p̄mi. i. nolle ſcipe oblatā gr̄az. cū ei ds nil vlt niſi bonū ñ vlt iſtū carere gr̄a niſi fz q⁹ bonū ē. ſz q⁹ iſte careat gr̄a ñ ē bonū ſimpl⁹. iō ſ̄ absolute ꝓſideratū ñ ē vo litū a ds. ē tñ bonū carere gr̄a ſi eā hīe ñ vlt vl⁹ ſe ñ p̄pat ad hñdā. qz ſ̄ iuſtū ē z ſ̄ mō a ds volitū ē. O ds pie o ds iuſte. o rp̄e bēigne. ecce tuā miaz effudiſti ſup totā crā; z mia tua ipa plēa ē. ſolēqz gr̄e oriri facſ ſup bonos z malos z ecce nolūt recipe: ſz p̄tenūt p̄cioſū z diuinū theſauꝝ. q⁹ modicā mōi z carnis ſ̄lectatōz. redemiſti nāqz eos. iſti tuiſti eccie ſacra. iſpirās iſup eis bonū. retrahis a malo. qd vltra ſ̄buiſti face re zē.

Scdo excecat diabol⁹ ingtū i ducit ad cl̄pā. ij. tho. iij. De⁹ h⁹ ſcli. i. diabol⁹ excecat mētes ifideliū Tercō excecat pcm ſpēal⁹ p cā vicia. Prio p malicia. Sap. ij. malicia excecauit eos. Secūdo p ſupbiā. p̄s. Superecidit ignis .ſ. ſupbie z ñ vi. ſolē. Tercō p igr̄atiaz p̄s. Neſcierūt neqz intel. zē. Intīm ei excecat hoiez igr̄atia vt ñ poſſit eū ꝓgſcere q creauit redemit ac mltipl⁹ ditauit nr̄s gr̄as ei agit. hi ſil⁹ ſ̄ ceco nato q ñ ꝓgſcebat illumiatorē ſuū añ illumiatōez Jo. ix. lz ei loqr̄et. Loqr̄ certe nob illūi nator nr̄ di. Utinā ſapent z itelligerēt ac nouiſſima. puiderēt. ſz ñ ꝓgſcim⁹ ſic cozpal⁹ oc⁹s alia a ſe vidz z iudicat z ſe ñ videt. O aie excecate ſi videremꝰ qd fuimꝰ qd ſumꝰ qd erimꝰ. pfecto p hūi litatē viſū ꝛcipe mꝰ. Hic ꝙ cecos clamat Eſa. lvj. di. Oes beſtie agri vēite ad dꝛ uorādū. ſeqr̄. ſpecl⁹atores tui ceci oēs neſcierūt vniuerſi.

Scdo qdā oculū mētſ hñt obnubilatū q ñ vidēt. i. ñ pcipiūt niſi groſſa pcā mortl⁹ia. ſic iuramētū ñ pōderāt niſi ſit ſolēnizatū. z tñ qcūqz falſe ſciēr̄ iurat p deū etiā i ioco ñ excuſat a mortl⁹i. Fz tho. ij. ij. q. xcvij

Tercio qdā hñt oculū mētſ ſtrabo ieū q obliq reſpiciūt q̄ intēdūt. cl⁹es ſūt ypocrite. i q̄ pſona dic̄ ber̄. Finxi ee qđ nō erā dixi me velle qđ nolebā. aliđ in corde volebā. z aliđ me velle dicebā. z ita ſub ouina pelle vulpinā ꝓſciaz ab ſcōdebā Vulpina plane ꝓſcia ē tepida ꝙuerſatio. aīal⁹ cogitatio. ficta ꝓfeſſio. rara ꝓpūctio. atz breuis obedia ſiñ deuotōe. ozō ſine intētōe. lectio ſine edificatōe. Fmo ſine circūſpectōe.

Qrto q⁹ dā hñt oclz mētſ ſāguie ifectū q etiā ſi bōa facīūt ꝓſcia eoꝝ ñ q̄etat. nā ꝓfitēr pcā dolēt ds ꝓmiſſis z ſatisfaciūt. nec tñ ꝓtētat ipoꝝ ꝓſcia. cogitātes q⁹ nūq̄z p̄ſnt ſatisfacere ds pcīs. q̄ſi ds pl⁹ req̄reret q̄z bō p̄t. vl⁹ q̄ſi ds eēt crudel⁹ q⁹ nol ler remittere. Sz tl⁹es attēdāt aug. qđ dic̄. Nec crimis q̄ntitas nec tpm diu turnitas. nec vite enormitaſ. nec hore extrēitas excludit a venia ſi muteť volūtas. z Ber̄. Excedit pietas ibu oīm criminū q̄ſtitatē z nūerositatē. Quidā hñtes malas cogitatōes i corde ds do vl⁹bā vgie ꝙ ipoꝝ volūtatē. z putāt ſe a ds derelictos. Sz certe tales cogita

De sancto Thoma apostolo

tões bñe ẽ maria fiducia eẽne salutis. qz tales cogitatões nõ babẽt fures: adulteri: ebriosi. sz bõe vite qbz valẽt ad salutẽ qz bũiliank. vñ Bre. Cogitatio q̃cũqz imũda mẽtẽ nõ polluit si ad eã ꝓsensus animi nõ inflectãt. Sicqz ptz visiõis nobilitas. ió ór. Quia vidisti tẽ. ¶ Scõm qõ insinuat i p̃missis ꝟbis ẽ assensiõis dignitas. qõ notat ibi. z credidisti. Nã btũs thomas tactis vulneribz manuũ z lateris statiz credidit. ió dixit. Dñs me⁹ z de⁹ me⁹. Debem⁹ z nos assentire z credere articul' fidei. qz ẽ fundamẽtũ nr̃e salut'. qz sine fide ipossibile ẽ placere deo Heb. xj. Articli em̃ fidei ꝑm apl'oz nũcupãtur. xij. sz ꝑm distinctõz sũt. xiiij. Quilibet xp̃ian⁹ tenet credere trinitatẽ ꝓpriaz z vnitatẽ diuine essentie simpl'r et ñ curiose ꝓscrutari. qz dic̃t Bet. Scrutari hãc temeritas est. credere pietas. nosse vita eẽna. Nã. xij. apli ꝓgregati in p̃mo ꝓcilio vt ptz Act. xv. ediderũt simbolũ qlibz vnã ptic̃lã. qõ qdem simbolũ qlibz tenet credere. et si i vno artic'o dubitaret vl' nõ crederet dãnaret. Mar. vlt. Qui nõ crediderit ꝺdẽnabit. ¶ Primũ igit̃ articulũ p̃ncipis apl'oz pet⁹ posuit dicẽs. Credo i deũ p̃rem oipotẽtẽ creatorẽ celi et tr̃e. z ꝑm Aug. creatorẽ oĩm visibiliũ z inuisibiliũ. z bz ꝛ Manicheũ q̃ ait. q̃ visibilia sũt creata a diabolo: inuisibilia vo a do q̃ heret odibil' est do hoibz z creaturis oĩbz. Deo qz tal' heret dominiũ ei⁹ diminuit dũ creatorẽz visibiliũ dño ei⁹ subtrahit. Hoibz qz ꝓtũelia eis facit. cũ ex pte q̃ visibiles sũt diabolo eos attribuit. ĩmo tal' heret dehonestat oẽs creaturas visibiles dũ eas a diabolo ait creatas. Et sic firmit̃ credam⁹ q̃ nõ ẽ aliqs ꝟmicul⁹ q̃n sit a do creat⁹. Ex isto igit̃ artic'o fidei homo ad tria dirigitur

¶ Primo ad gratiaꝝ actões
Secũdo ad bñ vtendũ creaturis.
Tercio ad cogtõz hũane dignitat'
Prio igit̃ ducimur ad gr̃aꝝ actões. Erq̃ eni de⁹ ẽ creator oĩm certũ ẽ q̃ qcqd hẽm⁹ totũ a deo hẽm⁹. j. Cho. iij. Quid habes qõ ñ accepisti. sz exq̃ oia a do hẽm⁹ merito ei regtiari tenemur Põs. Quid retribuã dño ꝓ oĩbz q̃ ĩtribuit mihi. Chryſ. Libalissim⁹ ẽ deus q̃sta tibi largit⁹ ẽ ad sustẽtatõz. q̃sta ad eruditiõz. q̃sta etiã ad ꝺlectatõz. z hec oĩa gt̃ dedit Scõo ducimur ad bñ vtẽdũ creatur' sz pl'es sẽq̃ ñ regtiãt do de creatur' suis. imo ml'ti abutũt eis ꝺ qbz Aug. ꝺ ciui. ꝺi. Quiqz bñficia ꝺi nõ vidz cec⁹ ẽ. nec laudat ingt⁹ ẽ. q̃sqs i laudãdo reluctat isan⁹ ẽ. ¶ Tercio inducimur ex illo artic'o fidei ad cognitõez hũane dignitat'. qz do creaturas fec̃t ꝓpt̃ hoiez z subiecit eas hoi Heñ. j. Dñami pisciby mar'. p̃s. Oia sub. tẽ. debz igit̃ hõ obediẽdo regtiari deo et fuire ꝓ his z caucre a ptis viliby tãtã dignitatẽ. Scõm articulũ posuit ioh̃anes euãge. dicẽs. Et ihesũ xp̃m filiũ ei⁹ vnicũ dñm nr̃m. Credere ei dẽm⁹ q̃ ihesus ẽ vnigenit⁹ ꝺi filius⁹. z q̃ fuit cũ pie eẽnal'. Joh. iiij. Ego z pr̃ vnuz sum⁹. s. ꝑm dei formã. sz maior me ẽ ꝑm serui formã. s. hũanitat'. Secũ. z in ihesũ xp̃m dñm nr̃m. libẽter ei dẽm⁹ fuire tali dño q̃ ẽ nobil'. Lu. j. Filius⁹ altissimi. qz ẽ mãsuet⁹ tãqz agn⁹ Joh. j. Ecce agn⁹ dei. Quia fort' ad ptegẽdũ. Põs Dñs ꝓtector vite mee a q̃ trepidabo. Quia ipe creauit z r̃demit. Apl's. Empti ei est' pcio magn̄. qz ꝑm Aug. Ipse erit finis ꝺsideriozꝝ nr̃oꝝ. sine fine (ait) videbit. sine fastidio amabit. sine fatigatõe laudabit. Idẽ. qõ de⁹ p̃pauit diligẽtiby se fide ñ capit. spe ñ attingit. caritate nõ apphendit. desideria z vota trãsgredit. acq̃ri põt. estimari nõ põt.

Tercū articulū posuit Jacob⁹ ma ior frater iobis .s. Qui ꝯceptus est de spūsancto nat⁹ ex maria ⁊gine. Crede re eī debem⁹ nō tī ꝙ iesus sit filius dei. sed etiā ꝙ sit incarnat⁹ de virgine. Esa. vij. Ecce ⁊go ꝯcipiet ⁊ pariet filiū Jrē credere dēm⁹ ꝙ solū ꝓsona filij as sumpsit hūanitatē: nō ꝓsona pīs vel spūssci. licz filij incarnatio sit a tota tri nitate. Exēplū ponit Aug. de citbara: lira ⁊ manu tāgēte. ⁊ tī solū lira facit sonū. ¶ Quartū articulū posuit In dicas dicēs. Passus sub pōtio pilato crucifixus mortu⁹ ⁊ sepult⁹. Ubi sciē dū ꝙ sicut credere debem⁹ filij incar natōez ita etiā et⁹ passiōez. qz ẽm Bre. Nihil nobis nasci ꝓfuit nisi redimi ꝓ fuisset. Uñ ḃ ḡrēda sunt pie aliq̄ Pri mo ꝙs patiat. Rñr dei filius sume bo n⁹. Scdo ꝙ ⁊ qualia patiat. Rñr. In reb⁹ exterioribus spoliatōem. qz i cruce nudus pepēdit. nec haustū aq̄ habu it. In corpe amarissimā afflictiōez. qz a plāta pedis vsq; ad vticē nō fuit in eo sanitas. In aia magnā tristiciam Tercio a qb⁹ patiat. Rñr a iudeis .q; bus mlta bona fecerat. a gētilib⁹ vilis simis. Quarto ḡre patiat. Rñr ꝙ ꝓ nīa pcā et salutē nīam. Esa. liij. Ipse aūt vulnerat⁹ est ꝓpter iniq̄tates nīas Quito q̄d coegit eū pati. Rñr. maxia charitas quā habuit ad nos. Apoca. j. Dilexit nos ⁊ lauit nos a pcis nīis in sanguie suo. Secst. Passus sub pō tio Pilato. Ponti⁹ ẽ nomē appellati uū. sz pilat⁹ nomē ꝓpriū. Tūc em̄ pas sus est sub vno pilato. nūc aūt patiat q̄ tidie i suis membr; a mlt⁹. Mathei xxv. Q̄d vni ex mīmis meis fecist; mi bi fecistis. Et ideo si iniuriā pateris a iudice iniq̄ noli remurmurare. sz me mēto dñm iniuriose passum sub iniq̄ iudice. Jtē si seruus es ⁊ habes crude lem dñm ille ẽ tuus pilat⁹. Si mlier es ⁊ habes puersū virū ille est tu⁹ pila tus ⁊c. ⁊ debes esse patiēs qz btūs erit Mat. v. Bti eritis cū maledixerit vo bis boies ⁊ psecuti vos fuerit ⁊ dixe rint oīne malū aduersū vos mētiētes ꝓp̄ me. gaudete ⁊ exultate qm̄ merces vestra copiosa est i cel'. ¶ Quintū articu lū posuit Philippus dicēs. Descēdit ad inferna. Credere debem⁹ ꝙ corpe xpi remanēte i cruce aia ei⁹ descēdit ad limbū patr̄ q̄ est ps inferni. ⁊ eos īde eduxit. Ubi ẽ sciendū ꝙ infern⁹ habz q̄ttuor ptes. inferior ps est loc⁹ dānatorū vbi etern⁹ ignis cruciat eos. ⁊ in de neminē eduxit. Uñ Bre. xj. li. moꝝ. Nequa q̄ vltra parcētis mīsericordia li berat quos semel in loc̄ penalib⁹ iu stīcia iudicāt; dānat. Scōs loc⁹ ẽ lim bus puerorū. ⁊ nec inde eduxit aliquē qz ad hūc locū xp̄s nō descēdit. Terci us ẽ loc⁹ purgatorij. ⁊ inde ẽm Tho. nō eduxit nisi eos q̄ cōpleta satisfactō ne fuerāt liberādi. Quart⁹ est supm⁹ id ẽ limb⁹ patr̄. ⁊ inde oēs eduxit. Jō dicit Osee. xiij. O mors ero mors tua morsus tuus ero inferne. quia q̄si mo rdit infernū dū ptē euacuauit ⁊c. ¶ Sextū articulū posuit thomas di cēs. Tercia die resurrexit a mortuis. q̄ certificat⁹ fuit de resurrectiōe visu et tactu. Noluit em̄ christ⁹ añ terciā diē resurgere vt vitas mortis ei⁹ ꝓbaret.

Septimū articulū posuit btūs bar tholome⁹ dicēs. Ascēdit ad celos sedz ad dexterā dei pr̄is oīpotentis. Debe mus em̄ credere ꝙ cū oīb⁹ sctis patri bus ascēdit i die ascēsiōis. ps. Ascēdēs in altū captiuā duxit captiuitatē. Oc tauū articulū posuit Mathe⁹ dicens Inde vētur⁹ est iudicare viuos ⁊ mor tuos. Debem⁹ igit̄ firmit̄ credere ꝙ ō oīb⁹ opib⁹ iudicabimur etiā de vbis ociosis. imo etiā de mal' cogitatōibus Uñ Ecci. xij. Cūcta q̄ fiēt adducz de⁹

De sctō Thoma apostolo

ad iudiciū. Et apl's. Oēs enīm stabimus añ tribunal xp̄i vt recipiat vnusq̄sq; qō gessit i corpe. Nonū articulū posuit btūs Jacob apl's minor dicens. Credo in spīm sctm. Credere māq; debem⁹ q̄ spūs sctūs p̄cedit a p̄re z filio. et q̄ ē vna psona i trinitate. Et ē sensus. credo i spīm sctm. i. credo q̄ sit spiritus sctūs et amādo i eū eo Decimū articulū posuit Symō dicēs. sanctā eccl'iam catholicā. i. credo i spīm sanctū z sctām eccl'iam sctificantē. Et sciēdū q̄ eccl'ia est congregatio fideliū. z q̄libet i gr̄a existēs est mēbr̄ eccl'ie. et caput eccl'ie est xp̄s. Ephe. v. Vir ē caput mlier⁊: sicut xp̄s est caput eccl'ie. Nec aūt eccl'ia habz tres ptes. Una est i b̄ mūdo i timore. Scā ē i purgatorio in expectatōe. Tercia i celo i secura ōi visiōe. Et istas tres ptes repsentat eccl'esia i missa cor⁹ xp̄i diuidēs in tres ptes Undecimū articulū posuit thadeus frater symōis dicēs. sctōr̄ cōiōnē remissiōez pctōr̄. id ē credo q̄ oīm bonor̄ scz orōnū: missar̄. eleōsynaruz pegrinationū q̄ fiūt ab hoīb⁹ i gr̄a existentiū ptic̄eps ero. Psal. Particeps ego sū oīm timētiū te. Jtē q̄ oīm pctōrū est remissio i eccl'ia z nō alias. O deus me⁹ q̄stū bonū ē esse xp̄ianū q̄ ab exordio mūdi nullū pater nr̄ dictū est. nulla eleōsyna data est de q̄b⁹ xp̄iano bono ps nō sit cōpos. q̄cūq; in b̄ dubitaret vt peccata sibi nō remitterent dānaret. Duodecimū articulus posuit Mathias dicēs. carnis resurrectiōez z vitā eternā. Credere dēb⁹ q̄ oēs hoīes resurgēt i iudicio. z boni ibūt i vitā eternā. mali vo i ignē eternū. Unde Joh. v. Veniet hora in q̄ oēs q̄ in monumētis sunt audiēt vocē filij dei. z q̄ audierint viuēt. Et sic patz assensiōis btī thome dignitas. Tercio i p̄missis vbis insinuat btī Thome confessiōis vtilitas. ibi. Btī q̄ nō vidisset et credidisset. quō ātconfessus fuerit xp̄m dnm pz in legēda

De eodem Sermo ix.

Dicit thome dñs. Infer digitū tuum huc z vide manus meas. affer manū tuaz z mitte i latus meū z noli ēe incredul⁹. Joh. xx. Hec sunt vba dulcissimi iesu ad sctm thomā apl'm. q̄ dū resurrexit a mortuis z suū sacratissimū corp⁹ apostol' palpādū p̄buerat z cū eis comederat ad p̄bādū suā verā resurrectiōez. q̄ viso discipuli crediderūt z gauisi sunt. sz thomas nō erat tūc cū eis iō dixerūt ei discipuli. Vidim⁹ dnm. Ipe vo ait. Nisi videro i manib⁹ ei⁹ fixurā clauoz̄ z mittā manū meā i latus ei⁹ nō credā. Multū p̄sumebat q̄ redēptoris etiā vbis nollet credere nisi tā geret. Un nō dēm⁹ p̄sumere i q̄n. p. s.

Primo in fortitudine nostra
Secūdo in societate bona
Tercio in loci eminentia
Quarto in multa scientia
Quinto in nostra feruentia.

Primo nō debemus p̄sumere in nr̄a fortitudine. q̄z dr̄. j. Reg. ij. Nō i fortitudine sua roborabit vir. Natura enī diuitat⁊ ē p̄sūptuosos hūiliare. iuxta illud Judith. vj. Presumētes de se z de sua virtute hūilias. Null⁹ igit dz de se p̄sumere sz pot⁹ timere. ad Gal. vj. Si q̄s existimat se aliq̄d esse cū nihil sit ipe se seducit. Scō nō debem⁹ p̄sumere in societate bona. q̄z Judas fuit vn⁹ de duodecim. z tñ de eo dixit xp̄s Joh. vj. Nonne duodecim elegi et vnus vestr̄ diabol⁹ est. Sil'r thomas erat de. xij. vn⁹ q̄ dubitauit de christo. Et Nicolaus fuit vnus de septē diaconibus z p̄mus in hereſim cecidit z dixit simplicē fornicatōez nō esse peccatum. Tercio nō debem⁹ p̄sumere in lo-

Sermo IX

ci eminẽtia. qz lucifer in celo peccauit. Ada in terrestri paradiso. z Thomas i scola saluatoꝛ. Ideo scribit di. xl. Nõ loca aut ordines creatoꝛi nr̃o nos p̃/ rimos faciũt sed nos aut merita bo/ na ꝛ iũgũt aut mala diuiũgũt. Cuiꝰ rõ nẽ dat Chryſ. qz locus nõ scificat ho minẽ ſz hõ locũ. ¶ Quarto nõ dẽmꝰ p̃sumere i multa sciẽtia. nã Salomõ sapiẽtissimꝰ peccauit. et fm opiniones Nico. de lyra dãnatus ẽ. Rõ ẽ: qz ꝺz. j. Chor. vij. Sciẽtia inflat: charitas edi ficat. Seruꝰ eiꝰ scies volũtarẽ dñi et nõ faciens vapulabit multis plagis. Lu. xij. eo q̃ ꝺz Jaco. iiij. Bonũ sciẽti z nõ faciẽti pccm̃ ẽ illi. Hz z Thomaſ sũmi mgr̃i discipulꝰ p̃missus ẽ errare de articul' fidei. s. de xp̃i resurrectõne. ¶ Quito nõ debemus p̃sumere i no/ stra feruẽtia. dicit ei Ber̃. ad eugeniũ papã. Noli nimiſ credere affectui tuo nihil bonũ firũ qꝺ nõ negligẽtia z tẽ/ pus aboleſcat. Sic fuit Thomas p̃/ us ita feruiduſ q̃ dixit Joh. xj. Eam⁹ z moriamur cũ eo. Et Petrus ferui/ da volũtate dicebat xp̃o Mat. xxvj. Parat⁹ sũ tecũ mori z i carcerem ire z postea illo sero dñm negauit. Jõ dicit Gre. xxix. mor. Sepe quẽ tẽptatio nõ superauit securitas strauit. bonũ eiꝰ est sperare de infinita dei miſicordia. sed nõ est bonũ p̃sumere tẽ. Sic btũs tho mas faciebat q̃ alijs nõ credebat sed sensui suo. ſõ dicit ei xp̃s. Infer digitũ tuũ tẽ. In qbꝰ qꝺem v̈bis btũs apl's thomas a tribꝰ spẽal'ꝛ ꝓmẽdaꝝ. scz

¶ Prio a sui nois interp̃tatione. ibi dicit Thome.

¶ Scõo a sui sensus exploratiõe. ibi. infer digitũ tẽ.

¶ Tercio a sui intellectus assensione ibi. z noli esse incredulus tẽ.

Prio diri q̃ btũs thomaſ ꝓmẽdaꝝ ex p̃missis themat' v̈bis a sui nois iter/ p̃tatõe cũ dicitur. dic̃ saluatoꝛ thome. Mag̃ pfecto gl'ia ẽ q̃ ille creator om nũ ac redẽptoꝛ hoĩm i gl'ioso coꝛpe re surgẽs thomã. pp̃o noie vocauit ꝺ. Jn fer tẽ. Uñ b nomẽ thomas q̃druplicẽ habz iterp̃retationẽ. scz

¶ Pruno thomas interp̃tat gemin⁹

¶ Scõo dicit thomas grece thomoſ

¶ Tercio interp̃tat thomas abissus.

¶ Quarto interp̃tat thomas dubi⁹. Prio nãq; b nomẽ thomas iterp̃tat gemin⁹. qz gemio sensu. s. visu z tactu expiri voluit xp̃i verã r̃surrectõz cũ di xit. Nisi videro i mãibꝰ ei⁹ fixurã cla. z mit. digi. meũ i locũ clauoꝝ. ñ credã Spũal'ꝛ icredul⁹ ꝺz vt thomas q̃ ge/ minã ꝓsolatõz i b mõo vl't pcipe. s. coꝛ palẽ z spũalẽ. qz teste saluatoꝛe vtraq; pcipi nõ p̃t. dixit ei. Mũd⁹ gaudebit: vos ãt ꝓstabimi. vñ Ber̃. Impossibi le ẽ aiaz r̃pleri ꝺlicijs spũs z coꝛpalibꝰ ꝺlectatõibꝰ. Idẽ. Delicata ẽ diuina ꝓso/ latio ñ ꝺaꝝ admittẽtibꝰ alienã. In cu/ ius figura mãna ñ ꝺabaꝝ filijſ isr'l du rãte farina egipti. sz ea ꝓsũpta ꝺabaꝝ. p farinã egipti itelligit mũdial' ꝓsola/ tio q̃ ñ stat cũ mãna. i. spũali ꝓsolatõe Dic ber̃. Erras si te spm̃ vitaꝝ suscipe putas z carnalibꝰ ꝓsolatõibꝰ ñ ꝺicio O q̃z ml'ti laboꝛãt ad b vt i spũalibꝰ z mũdialibꝰ delectẽt sz p̃sus nequeunt

¶ Scõo thomas grece ꝺz a thomos qꝺ ẽ diuiſio latine ad designꝺũ q̃ cui xp̃s mãifestabit ille ꝺz diuidi z separi a malozꝝ ꝓsortio. iuxta illꝺ Num. xvj. Recedite a tabnacul' ipiozꝝ. nolite tã gere q̃ ad illos pt̃inẽt ne iuoluamini pcis eoꝝ. Dic Ysi. i. sino. Melꝰ est hẽ maloꝝ e diũ q̃z ꝓsortiũ. Tal' fuit p̃s. q̃ dicebat Odiui eccl'az maligntiũ z cũ ipijs nõ sedebo. Cuiꝰ rõez idẽ assi gnat dicẽs. Cũ sctõ sctũs eris z cũ puer so puerteris. Sicut igitur vitãda est societas mala. ita diligenda societas

De sancto Thoma apostolo

bona ꝓpter mlt̄plicē vtilitatē. Prima eterñ vtilitas bone societat̄ est accēsio charitatis. Nā sicut carbo accēdit cuz mlt̄ ardētib⁹ adiūgit̄.ita frigidi ex societate feruētiū calefiūt. De q̄ Eccl'es. iiij. Un⁹ quō calefiet sed si fuerit duo fouebunt̄ mutuo. Hoc ē qō ōr di.xlj. Societas req̄rit cōcordiā mozū. Augu.sup Exo. Qui bonis adheret exēplo operis accēdit̄ amore vtut̄. Secūda vtilitas bone societatis ē subleuatio cadēt̄.qz ōr Eccl'es.iiij. Si vn⁹ ceciderit alter ab altero fulciet̄. Ibidē Ue homi soli qm̄ si ceciderit nō habz subleuantē se.qz q̄ habitat int̄ bonos nō solū exemplo sz et vbis coꝛripit̄ de malicia. Un̄ Bern̄.ad Sophiā vgi nem. Malū qō nemo videt nemo arguit.z vbi nō timet̄ repbēsoꝛ cit⁹ accedit tēptatoꝛ. Tercia vtilitas bone societatis est xp̄i p̄sentia q̄ dixit Mat. xviij. Ubi duo vel tres in nomie meo ꝛgregati fuerit in medio eoꝝ suz. Et sic xp̄s venit in mediū bonoꝝ discipuloꝝ.sed thomas nō erat cū eis .ḡ christi p̄sentiā nō vidit z p totā octauā vera fide caruit. Quarta vtilitas bōe societatis est oꝛōis eraditio. Dixit enī ip̄a veritas Mat.xviij. Si duo ex vobis ꝛsenserint de q̄cunqz re petierint fiet eis a p̄re meo. q̄nto magis vbi fuerit magna mlt̄itudo. Nā rex citi⁹ exaudit totū regnū q̄z vnā p̄sonā. Ideo etiā sct̄us paul⁹ multoꝝ oꝛōnem affectabat cū petebat sic Ro.xv. Adiuuetis me oꝛōib⁹ vr̄is. Un̄ cū abraā rogaret angelū ne subuerteret sodomam Gene.xviij. angel⁹ dixit ei. Si iuenero in sodomit̄ q̄nq̄ginta iustos sodomā nō subuert̄.etiā si decē iustos inueniā nō subuert̄. Ecce q̄nta est vtilitas bone societatis. Oīb⁹ igit̄ cōsulendū est sicut angel⁹ ꝛsuluit Loth Gen. xviij. Surge ne peas in scelere ciuitatis hui⁹.i.mūdi. Nā tot⁹ mūd⁹ in maligno.i.malo ignē posit⁹ est. Tercō b nomē thomas iterp̄tat̄ abyssus ió q̄ nimis ꝓfunde voluit scrutari r̄sum rectōem dñi: quā pie sicut ceteri credere debuit. Sed tñ dicit Aug⁹ q̄ illa dubitatio ꝓmissa est ꝓpter nos q̄ de⁹ est adeo bon⁹ q̄ nullū malū ꝓmittit q̄n bonū ex eo elicere velit. Nā licz dubitatio in se fuit mala.tñ nr̄e fidei firmitas venit ex ea q̄ est bona. Jō dicit Gre.in ome. Pl⁹ valet nobis thome incredulitas q̄z marie magdalene rep̄tina fidelitas.qz dū ille palpādo ad fidē reducit nr̄a mens oī dubitatione postposita in fide solidat̄. Nā sicut dis pēsatiue voluit mr̄ez suā despōsare vt sponsus essz testis v̄ginitatis. sic discipulū dubitare ꝓmisit vt essz testis v̄e resurrectōis. Egit nāq̄z miro mō supna clemētia vt dū discipul⁹ dubitans i mḡro vulnera palparet carnis .a nobis vuln⁹ amputaret infidelitatis

Quarto thomas interp̄tat̄ dubi⁹. etq̄ referentib⁹ ceteris discipul' ip̄e de xp̄i resurrectiōe dubitauit. Cui⁹ q̄dez dubitatiōem ideo sct̄a mater eccl'ia recitat vt intelligam⁹ q̄ntū piculū sit homini dubitare de fidei articul'.qz sine fide null⁹ deo placere poterit nec ip̄m videre.vt habet̄.xviij.q.j. Quia ex sola. Quia nisi q̄s soliditatē fidei tenuerit deū cognoscere nō poterit. Hinc Augustin⁹ de vbis dñi. Ambula p fidē z pueries ad spēm.nēo gaudebit in patria nisi quē ꝛsolat̄ in via. Jō dicebat Thobias.ij.c. Uitā illā expectamus quā de⁹ datur⁹ est his q̄ fidē suā nun q̄z mutauerūt ab eo. Nā dubitare ō fide absolute.i.sine aliq̄ tēptatōe diabolica est piculosum.qz dicit extra de hereti⁹. Dubi⁹ i fide hereti⁹ ē. ꝓpter qō aliq̄ inspictes nō habēt tātā deuotōez ad btm̄ Thomā sic ad ceteros aplos

nescientes q; pctoz resurgere pt ad maiozē gram q; pius habuit. sicut beatus Thomas apl's. Hic legit de q̄dam rustico pichuldo noīe. q; dū in ecclia eligerēt apl'm sorte. qs quē eoz venerarent speciali' iuxta doctrinā Celestini pape q̄ dicit in sermōe q; vnusq;q; fideliuz aliquē apl'oz sorte eligat cui' laudibz iugiter deseruiat. z huic aduenit nomē sancti Thome. q̄ piecit cartā cū indignatōe dicēs. Nolo hūc dubitātē hēre z vnū de dignioribz. Cūq; carta scōo z tercio eadē ei euenisset dixit. Si aliū habere nō possuz nec huic seruire volo. Pleban' āt. pter laici simplicitatē dixit. Vade hierusalē z ibi potiozē inuenies. qō z rustic' p̄misit. Cūq; ciues ō prochia illuc ire disponerēt. Ille q̄z licentiat' ab vxore pfect' est cū illis. Cū in mari laborarēt nauigādo ventum validū q̄trariū habuerūt. ita vt iā pene ō vita ōsparēt. Inuocāt diuinū auxiliū. sortē mittūt. p c' culpa tāta tēpestas ē suborta. z sors cecidit sup ipsuz rusticū. quē ligauerunt sup asserē z in mare piecerūt. z statim trāquillitas ē secuta. Nocte igit̄ venit scūs thomas ad ip̄m di. Velles illū venerari q̄ te liberaret z pduceret in hierusalē. Cui ille. O q̄z libenter. Et accepta manu duxit ad q̄ndā villā di. Vade z māe in ciuitatē puenies z inuenies qō desideras. Recedēsq;z ab eo nō ei indicauit qs essz. Ip̄e vo ingressus ciuitatē oia loca sctā plustrabat z elapsis duabus hebdomadis venerūt socij z inuenierūt eū gauisi sūt. eiusq;z liberatiōis cāz cū didicissent deū glificauerūt. In vigilia aūt pasce socijs recedētibz ip̄e pter festū remānsit. Cūq; postea currēdo festinaret vt ad eos pueniret. vidit a tergo vnū in albis eqtantē. q̄ eū salutauit pie. z quo tenderet req̄siuit. Et ille cū enarrasset. dixit ei eques. Longe inq̄t sunt. sed veni ducā te ad tuos. Et ille sedit in equo retro eqtantē. cui dixit. D̄ñe mi vellē libēter nomē vestruz scire. vt de bñficijs scirē grates referre Cui ille. Expecta q̄sq;z veniem' ad nos tuos q; sero ē. z postea scies quis ego suz. Cui tandē dixit. Descēde z vade ad villā z inuenies notos tuos. et accipe iā cedulā illā z in illa nomē meum inuenies. Laicus vo ire cepit ad pueros pascētes porcos. q̄ videtes eū agnoscūt. z ei occurrūt. Ille aūt admirans ait. O boni pueri q̄s vos vltra mare duxit. credebat se vltra mare fore. Cui pueri. nos nō iuim' vltra mare sz sum' in villa. z currūt pueri z nūciant vxori ei' aduentū. Sz illa indignata nec ei occurrit credēs q; nō fuisset hierosolymis. Alij sibi occurrūt req̄rentes vbi socios dimiserit. q̄b oīa sē cū facta refert. sz nō est q̄ credat. cedulā dat plebano. q̄ coḡuit illā forē quaz tribz vicibz piecerat. z ait. Ecce quē tu honorare noluisti ip̄e recū miscōiaz fecit. Q̄ audiēs dixit. Scūs thomas dignissim' est oim sanctoz en limina ipsi' visitabo. q̄ pacto interim socij reuersi sunt. q̄ testimoniū phibebant de oibus ipsi' gestis. z q; in vigilia pasce hierosolymis ip̄m dimisissent. z dum sic referrēt venit ille laicus z ab oīb' reuerenter suscipit. z extinde celebritas sancti Thome p totā illam puinciaz in magā reuerentia habebat z colebat.

Scōo sanct' Thomas ex themat̄is verbis cōmendat a sui sensus explanatōe cū dicit. Infer digitū tuum huc z vide man' meas. affer manuz tuā z mitte in lat' meū ꝛc. Magā pfecto dignitas illoz digitoz z manuū qui signa redemptōis nostre pscrutati sunt. Nam dicit Luc. vlē. q; duo discipuli euntes in emaus cognito dño in fractione panis redierūt in hierlm

De sctō Thoma apostolo

z inuenerūt cōgregatos vndeci. inter qs oꝛtet q̄ numeraret Thomas. qz iudas iaz pierat. dicit m̄ Beda q̄ potuit esse q̄ dñs xp̄s ad illos discipulos sero veneraꝛat Thomas exieraꝛat ab apostoloꝛ collegio z añq̄ rediret xp̄s elapsus ē ab illis Thome vo cepunt discipuli referre p̄nciaz xp̄i dicentes. O thoma thoma si p̄mo hic fuisses vidisses xp̄m dñm in ipsa carne q̄ passus est resuscitatū. q nobis apparēs oñdit pedes manꝰ z latꝰ. hec z hec dixit nob Quibꝫ thomas ñdit. Nisi videro in manibꝫ eiꝰ fixurā clauoꝝ. z mittā digi tū meū in locū clauoꝝ z mittā manū in latꝰ eius nō credā. Hec vo dubitatio fm Grego. nō fuit a casu. sz diuia dispositōe vt fides nr̄a firmaret. vnō xp̄s nō statiz apparuit Thome vt desideriū cresceret thome. sz pꝰ dies octo cū essent discipli ianuis clausis z thomas cum eis. stetit ihs in medio z dixit. Pax vobis. deinde dicit Thome Infer zc̄. Cōsiderēꝰ q̄nta fuit benignitas xp̄i q̄ nō expectauit q̄ interrogaret a Thoma dicēte. O bone magister. O pie redēptoꝛ es ne tu ille meus dñs z deꝰ. est ne ista illa sctissima caro de vgine nata. Est ne h̄ sacrū coꝛpꝰ qđ flagellis fuerat laniatū z cruci affixū. da mihi optime dñe ad videdū z oscularidū. sz dñs p̄uenit Thomā. q dū tāgeret dñm ait. Dñs meꝰ z deꝰ meus. Pro cuiꝰ clariozi itelligētia tria occurrunt dubia declaranda sz

Utrū coꝛpꝰ gl̄iosuz palpabile sit.

Utrum Thomas xp̄i coꝛpꝰ tetigit.

Utrum xp̄s post resurrectōez vsus vestitu fuit.

Primū dubiū declarandū occurrit vtrū coꝛpꝰ gl̄iosum sit palpabile. Aliq enī dixerūt q gl̄ificatuz coꝛpꝰ sit intangibile assumētes p se dictū beati Grego. q dic̄. Coꝛrūpi necesse est qđ palpat. sed gl̄iosum coꝛpꝰ est incoꝛruptibile g̃ z impalpabile. Sz p̄trariuz p̄bem p autoꝛitates z rōnes. Dicit ei Auc̄. vlt̄. z sunt verba xp̄i. Palpate z videte. Et beatꝰ Grego. in omel. Palpabile fuit p veritatē nature z subtile p effectū spūalis potentie. postea i coꝛpoze gl̄ioso erit veritas ossis z carnis caro vero est mollis z os duꝝ. sz duꝝ z molle sunt obiecta tactꝰ. qđ clariꝰ declarat sanctꝰ Bonauē. sup. iij. di. xlix. dicens. Cū dico tāgibile duo dico sz q̄ potest imutare sensum z hoc est p̄fectōis. z q̄ nō potest latere tactū nostꝝ z hoc est impfectiōis. ideo dicendū q̄ coꝛpus gl̄iosum pōt se p̄bere tangibile. z potest se non p̄bere tangibile. qz hoc est in voluntate gloziosi q̄ tangatur vel non. z hoc fm diuersas conditiones. Nā tangi potest qz pōt impelleti resistere. cū sit vez coꝛpus. nō fantasticū. latere etiā potest qz pt penetrare oꝛganū tactꝰ. p̄mū potest p veritatē nature. scōm p effectū spūalis potētie z hec duo p̄traria sunt in nobis. qz velimus nolumꝰ tangi possumꝰ z nō latere. xp̄s vero qñ voluit se tangibilem p̄buit.

Scōm dubū vtrū Thomas apls coꝛpus xp̄i tetigit an non. Quidā dixerūt q nō. ex eo qz quādo iquiunt dñm facie vidit statim credidit. z ꝓpter reuerētiā postea nō fuit ausus tāgere tātū dñm. sz dixit dñs meus z deus meꝰ. Et xp̄s ei. Quia vidisti me thoma credidisti. nō dixit qz tetigisti. Alij vero dicunt q realiter tetigit xp̄m dñm. tū ex deuotōne. tum ex obediētia vt verbis magistri obediret qui dixit. Infer digitū tuū huc. Et qñ xp̄us postea dixit ei. Quia vidisti me. ibi visus accipit p tactu. Nam visus ꝓpter suū nobilē modū cognoscēdi accipitur p alijs sensibꝫ. vñ Augu. Non ait tetigisti me. sz vidisti me. qñ gens

rālis qōāmodo sensus est visus. Nā z per alios q̄ttuor sensus notari solet velut cū dicim⁹ audi z vide q̄z bene sonat. gusta z vide q̄z bñ sapit. tange et vide q̄z bene caleat. Unī z hic dñs dic̄ Infer digitū tuū huc z vide manus me as. vbi nihil aliud ait q̄z tange z vide Nā z in signū veri tact⁹ eius manus baptist in ciuitate alba regali. cuius duo digiti rubent mira deuotōe imissi in latus xp̄i dñi. Tercīū dubiū declarādum erat vtrū xp̄s dñs post verā surrectionē vsus fuit vestib⁹. z videt q̄ nō. quia vestimēt⁹ suis ip̄z milites spoliauerāt sortē mittētes sup ea Unī z Pylatus postea indut⁹ legitur sua tunica inconsutili. Alienū aūt vestimentū nō decebat sup se portare. q̄ iō se manifestabat vt cognoscerēt z suaz verā resurrectionē cōprobaret. sz suuz gl'iosum corp⁹ nudū eis ostendere ad palpandū z adorandū. sed b̄ dictum est p̄tra tertū euāgelice veritatī. vbi legitur Joh. xx. O, Marie magdalene apparuit i forma ortulani. z Lu. vlt. Discipulis eūtib⁹ in emaus in forma pegrini: quē estimabāt eē pegrinū ex forma vestiū. In diuersis ei suis regnis diuersas ⁊suetudines obseruauit. vt in regno gl'ioso sit sine vestib⁹ in corpore glorioso. In regno v̄o morienti um sit cū veste. vñ aūt habuerit illas vestes in q̄bus apparuit. certū nō habem⁹ ex scriptura: nisi q̄ cū sit oipotēs z optim⁹ oia optime potest facere: nec aplis claritatē sue glorie ostēdit. cuius claritatē mortalis oculus ferre nō possz sed sic se eis p̄buit vt eos confirmauit de sua vera resurrectiōe intātū vt p̄o hac indubia veritate morte subirent

Tercio beatus Thomas ex p̄miss is thematis verbis cōmendat a sui intellectus assensiōe cum dicit. Et noli esse incredulus. Magna nanq; dignitas est intellectui rōnali suū nosse creatorem z credere in eum. Sed valde mirū videtur quomō fides Thome a christo cōmendat cū dicit. Quia vidisti me Thoma credidisti. Nam aplus dicit Hebre. xj. Fides est substantia rerum sperandaz argumētū nō apparentiū. Et Augustin⁹ sup Johannē. Fides est virtus qua creduntur que nō vident. Contra hoc tamē dicit saluator. Quia vidisti Thoma credidisti. Similit beata virgo vidit filiū ex se virgine natū vidit mortuū vidit a mortuis resuscitatū. z tñ ita laudat ipsam beatus Augustī. lib. de virginitate. Beatior fuit maria concipiendo fidem christi. q̄z carnem christi. Materna ꝓpinquitas nihil Marie ꝓfuisset nisi felicius christū corde q̄z carne gestasset. Ad quod respondet Bonauē. sup. iij. di. xxviij. O, visio z fides nō potest esse de eodem vno z eodem respectu. sed bene diuersis respectib⁹ Nam quando aliquid ita videtur ex vna parte: q̄ ex alia ꝑte lateat fm id qō latet potest esse creditum licet ex ꝑte altera videatur. Cum ergo in christo videretur vel a beata Maria vel a sancto Thoma siue alijs apostolis illud quod ad eius corpus spectabat tamē diuinitas ei⁹ sensum z visum latebat. z hoc est quod dicit Grego. Fides nō habet meritum cui ratio humana ꝑbet experimentū. sed in gloriosa virgine maxime cōmendatur fides. quoniaz in filio tm̄ videns humanitatem tamē credidit semp eius diuinitatez. Similiter beatus iste apostolus Thomas vidit corpus christi z credidit eius diuinitatez. ideo vtrū q̄z confessus est dicens. Dominus meus z deus meus. Unī btūs Grego. in omel'. dic̄ Thomas aliud vidit aliud credidit. vidit hoiem z cōfessus ē deū

De natiuitate domini

Sz qz vt dicit btūs Jacob̄ fides sine op̄ib̄ mortua est. ideo btūs Thomas ꝓpter illā amorē quē vidit cui⁹ cicatrices palpauit in quē credidit multa laborauit. insup amarā mortē sustinuit vt patz in ip̄i⁹ legēda. Rogem⁹ igit dominū vt p ip̄ius merita det nobis hic vere fidei gratiā. z in futuro gl̄iam cū oīb̄ suis sanctis Amen.

De natiuitate dñi nostri ihu xp̄i.
Sermo decimus.

Rex israel mutauit habitū z ingressus est bellum. iij. Reg. xxij. Ad gloriam hodierne solennitatis ꝑba ista merito dicunt. Nā p̄ssimus ihs qui p̄us in creatōne nō fuerat cognitus ab apostata angelo z p̄mo parente. mutauit habitū in redēptōe. vt in alieno nascat̄ q̄ ꝓtemnebat i ꝓpio habitu. z sic diabol⁹ ō alieno regno expugnet̄ viriliter q̄ repugnabat i ꝓpio regno nequiter. Circa hāc em̄ pugnā tria possum⁹ notare scz

Primo pugnantis excellentiā.
Scō resistentis impotētiā.
Tercio nascentis victoriā.

Primo dixi q⁹ in ista pugna notare possum⁹ pugnātis xp̄i excellētiā. quia ip̄e est rex israel legitim⁹. vt testat̄ beatus nathanael Joh. j. Rabbi inq̄t tu es fili⁹ dei: tu es rex israel. Dicit̄ rex israel. i. angelo z videntiū clare deū qui in assumpta carne de v̄gine hodie stetit ad stadiū pugne. de q̄ p̄s. Dñi ē assumptio nr̄a scz humanitas gl̄iosa. q̄ nat⁹ est hodie. z sancti israel regis nr̄i Attēde regis hui⁹ nati excellētiā. z vi/ debis mutatōez habit⁹ mirabilē. Nā ꝓpria regis nati sunt potētia. opulentia. sapiētia. gloria. magnificētia. iustitia. q̄es pacifica. Potētiā magnā (de qua Hester. xiij. Dñe rex vniuerse potestatis in ditōe tua cuncta sunt posita) mutauit in puuli infirmitatē. qz puulus nat⁹ est nobis Esa. ix. Sapiaz cui⁹ nō est numer⁹ hodie mutauit i taciturnitatē z vagitū Luc. ij. Inuenietis infantē. i. sine loq̄la: opulētiā z gloriā. de q̄bus Prouerb. viij. Mecum sunt diuitiez gl̄ia in pāniculos. opulētiā gl̄iosam in diuersoriū. q̄etez pacificam in p̄sepiū z tribulationē. vñ Lu. ij. Et inuenietis infantē pānis involutū z positū in p̄sepio. hec ꝑfecto mutatio dextre excelsi. vbi eter⁹ assumpsit mortalitatē vt te viuificet. pulcherrimus obscuritatē vt eū videas. altissimus induit abiectionē vt te exaltet. sapientissim⁹ simplicitatē vt te erudiat. fortissim⁹ induit infirmitatē vt te ꝓtegat. diues pauperem vt te ditet. dñs maiestatis serui cōditionē vt te a fututе redimat. Scō notem⁹ in ista pugna regi israel resistentiz impotētiā. Nā nulla potestas p̄t resistere hui⁹ regis tm̄ etiā volūtati Hester. xiij. Nō est q̄ possit resistere volūtati tue. quia iste est dñs. de q̄ Hiere. xx. Dñs mecū scz p carnis assumptōez tanq̄z bellator fortis. Et qz hic est rex gl̄ie dñs fortis z potēs in p̄lio. ideo nō est nostra pugna p̄ntis vite. sz dei. ij. Paral'. xx. Cuius victoria nos victores effecit.

Tercio notem⁹ in ista pugna nascētis victoriā quia hodie carne indutus rex iste israel ingressus in stadiū certaminis: z mira dei sapia sua humilitate deiecit superbiaz. pauperate diuitias. Rōnabilit igit dicit̄ de nato rege gloria. rex israel xp̄s bñdictus hodie mutauit habitū. i. imensum gl̄ie sue splēdorē texit nube nostre carnis. z sic ingressus est p̄lium nostrū. In q̄b⁹ quidem v̄bis tria mysteria insinuāt nob ad gl̄iaz icarnati reg̃ isr̄l declarāda. s.

Sermo x

¶ Primo incarnati regis natiuitas iocūda. ibi Rex isrl murauit hitū suū
¶ Scō xpi natiuitatis modalitas stupēda. ibi. z ingressus est
¶ Tercio regis nati vtilitas regrati anda. ibi. bellum.

Primo dixi q in p̄missis verbis ili nuat iocūda natiuitas regis incarnati. Nā si natiuitas Johānis baptiste gaudiū generauit multi. z natiuitas bē virginis mr̄is .s. christi gaudium annūciauit vniuerso mūdo. certe hec natiuitas regis israel q hostē nostruz sua morte vicit z celū apuit mlto magis iocūda extitit: nō solū huic mūdo sed etiā sūmo celo. Unde hoc gaudiū fm quadruplicē dimēsiōz ē diffusum
¶ Primo ad altum
¶ Secūdo ad profundum
¶ Tercio ad longum
¶ Quarto ad latum.

Primo hoc gaudiū est diffusū ad altū celū empyreū et angelos sic letificauit vt celū relinq̄rent z ad pastores descēdentes suū eis gaudiū etiā referrēt dicētes. Annūcio vobis gaudiū magnū qđ erit oī pplo. qz nat⁹ est vobis hodie saluator. Et facta ē cū angelo multitudo celestis exercit⁹ laudātiuz z dicentiū. Glia in altissimis deo. Et in terra pax hoīb bone volūtatis. Nō q̄dē ē verisīle q oēs angeli ad tantam nouitatē venire distulissent. z tā q̄ apes alueariū egredientes vidissēt Juxta illud apli ad Heb. j. Et cū iterū introduceret p̄mogenitū i orbē tre dicit. Et adorēt eū oēs angeli eius. Ga uisi sunt em̄ angeli ꝓpter tria. Primo ꝓpter legis obligatōem. quia famuli obligant diē dñi sui natalē vel p̄rincipiū imperij sui solēniter celebrare. vt dicit C. de feriis. l. vlti. Merito ergo exultauerūt hodie quo eor rex natus scz xps dñs fuit. Secūdo hodie gaudium si sunt ꝓpter supatōem facilioꝛē hostes. qz p xpm dñm facilius vincit diabolus eoꝛ hostis. Tercio gaudiū fuit angeli ꝓpter repationē ruine z pacis. qz hodie natꝰ est ille q̄ pacificauit hoiez cū deo. z ruinā repaturus angelorū. qz si gaudiū est angel' sup vno peccatore pniam agente. Luc. xv. mlto magis sup natiuitatē oīm iustificantis. Un canit eccl'ia. Hodie nobis ꝰ celo pax vera descēdit vt hoiem pditū ad regna celestia pducat. Scdo ꝑ gaudiū est magnū qz est diffusuz vsq; ad pfundū. Nam infernū penetrauit et scōs patres ibi letificauit q captiui i limbo tenebant. Juxta illd Esaie. ix. Habitātib; in regiōe vmbre mortis lux orta ē eis. Quia si angelus in die natiuitatis pastoribꝰ hoc gaudiū intimauit qui nō ita feruenter expectabāt hanc natiuitatē sicut p̄res sancti. multomagis patribꝰ qui cordialiter dilīgebāt z expectabāt hūc diē iocūdū Unde Esa. lxiij. Utinā dirūperes celos et descēderes. Et psal. Dñe inclina celos tuos z descende. Tercio hodiernū gaudiū fuit magnū. qz diffusuz in lōgū. scilicz vsq; ad orientē. vbi tres reges gaudio repleuit dū eis stellam oñdit et mulrū eos letificauit q sua regna reliq̄runt et ad natū regē p̄rope rauerūt cum muneribꝰ stella duce.

Quarto hodiernū gaudiū fuit magnū qz diffusum ad latū. nā vniuersū mundū pfudit q̄ ad oēs differētias tēpoꝛ. q̄ ad p̄teritos qz scti p̄res gaudebāt de ꝑ sacro die. Un ipa vitas dicit Job. viij. Abrahā p̄ vr exultauit vt videret diē meū vidit z gauisus ē. Jtē xpi natiuitas repleuit gaudio p̄tes. scz vginē mr̄em. ioseph z pastores. pacipue repleuit ipa natiuitas vginez. qz peplt filiū suū p̄mogenitū sine dolore Un Aug. i ser. Precisū ē in ea illꝰ eue

infelicitatis eulogiū. de qua dicit. In tristicia paries filios tuos. qz ista i le/ticia dñm pturiuit. Eua em̄ luxit. sed ista exultauit. qz illa peccatoz̄: ista edi dit innocentē. Sed o virgo puerpa. o mr̄ dei inclita. vnde tibi gaudiū i isto ptu cuz inueniarʃ cū filio i diuersorio frigido tenebroso. magis aīalib⁹ q̄z homib⁹ apto. nō in lecto quiescēs: sed terra z lapide duro. nō tibi ignis de/seruiens. sed frigus intēsuz medie noctis. nō pānis calidis te vel puez refi ciens. nec sericis regē glozie opiens. sz modicis z vilib⁹ pānis. nō tibi cibi de licati. nō cōfectiones. nō vina p̄ciosa. vnde igit tibi gaudiū in tanta austeri tate pauptatis. Certe respōdere pos/ses o nozma virginū sic. Gaudiū sen/tio z suauitatē q̄ declarari nō potest. Istud est em̄ vez gaudium qđ nō de creatura sz de creatoze cōcipitur. cui⁹ ?patione oīe pulchrū fedū. oīe dul ce amaz. oīe qđ delectari potest mo lestū. vt ait beat⁹ Bern̄. Quō ergo nō gaudeo in deo iesu meo viuo ex vtero meo nato. cui⁹ caro de carne mea. os de ossib⁹ meis. q̄ est fons z ozigo oīs boni. vñ supabundo gaudio. n̄ egeo būano solacio. cū pfruar angelico ob sequio. nō quatioz frigoze qz ardeo in cozde. nō cibū vl̄ potum affecto. quia habeo panē verū de celo oīe delecta mentū in se ?tinentē. ꝑ⁹ gaudebam de ?ceptu virgineo. nūc vero de cōce/ptu z partu. Item hoc gaudiū pfudit etiā futuros homies. vñ Leo papa i sermone dicit. Saluatoz noster dile/ctissimi hodie nat⁹ ē gaudeam⁹. neqz em̄ phas est locū eē tristicie vbi natal̄ est vite. Nemo ab hui⁹ diei alacritate secernit. vna cunctis letitie cōis est ra tio. exultet iust⁹ quia approp̄quat ad palmā. animet gētilis qz vocat ad vi tam. gaudeat peccatoz qz inuitat ad veniā. verbū ei dei deus filius dei ad liberādū hominē ab eterna moꝛte fa/ctus est homo. hec ille. O ania saluan da. o cozona glozie decozāda. gaude z exulta hac die quia merces tua copio sa est in p̄sepio. qz redemptio anie tue est in pānis ligata. qz tricesimo tercio anno hoc p̄ciū appendet in stateram crucis ꝑ redēptione humani generis quia cib⁹ angelo⁹ z hominū est in fe/no locat⁹. Si speras beatificari. si af/fectas refici gaude. Sed heu qz hac die multi gaudent qb⁹ nō est pars cum xp̄o. quidā in supbo ornatu. qui dam in superstitionib⁹ z carmiatōibus alij in epulatiōib⁹. de qb⁹ dicit Job xxj. Tenēt tympanū z cytharā gaudēt ad sonitū organi. ducunt in bonis di es suos z in puncto ad inferna descē/dūt. Ubi est nobis sciendū q⁹ tria sūt eoz signa qui in xp̄o iesu gaudēt. ?Pri mū q⁹ nullis exterioꝛib⁹ aduersitatib⁹ z penuriis pturbant Act. v. Ibāt apli gaudētes a ?spectu concilij qm̄ digni biti sūt ꝑ nōie iesu ?tumeliā pati. vbi dicit glo. vbi xp̄s est in causa maledi/ctio z ois tribulatio est optanda. Se cundū signū quādo in dei seruitio de lectat z in exterioꝛib⁹ ñ dulcoꝛat Eccl. iij. Nō ē oblectamētū sup cozdis gau/diū. Terciū qñ nullis vanis z transi toꝛijs delectat. vñ Bern̄. Ria mea cū cta que videt tristis ?siderat dū nō vi det in eis quē amat. Et quia xp̄s deus mutauit habitū qui est rex israel. z sic hodie ingressus ꝑ nativitatē. ideo mul/ti nō cognoscunt eū z per ?sequēs nec gaudent sz heretici. ?Primi sunt car/patias z fotin⁹ qui dixerunt xp̄m pu/rum hoiem z nō semp fuisse ante ma/riam negantes ei⁹ diuinitatē. Contra quos Joh. j. In p̄ncipio erat verbuz. z verbū erat apud deuz zc. Secōi sunt manichei dicentes. q⁹ xp̄s nō habuit

rez corpus sz fantasticū. ex q̄ natus ē de virgine matre. ⁊tra q̄s dicit salua/ tor Lu. vlē. Palpate ⁊ videte q̄ spūs nō ē. Tercij sunt apollinaris ⁊ seq̄ntes ipm dicētes verbū in carnē fuisse con uersum, pbantes p illud Joh. j. Ver/ bum caro factū est. Cōtra quos dicit Athanasi⁹. Unus oino nō cōfusione substātie. Quarti sunt dari⁹ ⁊ ipm se/ quētes q̄ dicunt q̄ xp̄s nō habuit ani mā. sed loco aie fuit eius diuitas. Cō tra quos dicit Matb. xxvj. Tristis ē anima mea. Quinti sunt eutices ⁊ eū se quentes. q̄ dicunt vnā naturā in xp̄o ex diuitate ⁊ humanitate cōpositā. q̄ō est falsum. q̄ sic xp̄s nō essz de⁹ nec hō Ideo dicit Joh̄. j. Et homo fact⁹ est. Sexti sunt nestoriani. q̄ dicunt q̄ licz xp̄s fuit pfectus de⁹ ⁊ homo. sed alia fuit psona dei alia psona homis. ⁊ sic nō inhabitauit de⁹ in xp̄o nisi fm gra tiam. Cōtra quos dicit Lu. j. Dō na/ scetur ex te sanctū vocabit filj⁹ dei. Jsti enī tristes lupi laceraē xp̄m regē israel mutatū habitu. alij diuitatē. alij hūa/ nitatē. Nos ℟o gaudētes cōfiteamur credendo natū regē hodie deū ⁊ hoiez in vna psona. Scdo in p̄missis ℟bis insinuat xp̄i natiuitat; modalitas stu penda. q̄ dr. Et ingressus ē. s. mūdū rex israel. habitu inuēt⁹ vt hō. Stupē da, pfecto est modalitas natiuitat; fi/ lij dei fm oēm suā natiuitatē. Ubi est sciēdū q̄ xp̄i natiuitas gr̄osa ē tripler.

¶ Prima est paternalis vnde nasci/ tur eternaliter.

¶ Scda est mr̄nal' vñ egredit tpaliter.

¶ Tercia est mentalis vnde p̄ducitur spiritualiter.

Prima est a patre. Scda a mr̄e. Ter cia a spiramine. Ex patre nascit sp. Ex mr̄e semel. In mēte sepe. Scdm natiuitatē diuinā xp̄s hz patrē sine matre. Scdm natiuitatē hūanā hz matrē sine patre. Scdm gratuitā hz p̄ient em mrem. Juxta illud Mat. xij. Quicun q̄ fecerit volūtatē p̄tis mei q̄ i celis est h̄ me⁹ p̄r fr ⁊ soror ē. Has tres xp̄i natiuitates repñtat hodie scā mr̄ ec/ desia in tribo missis. Prima repñtat in missa q̄ cantat in nocte. Sic ei nox tenebrosa ē. ita paternalis natiuitas ē occulta. Juxta illud Esa. xxv. Genera tionē ei⁹ q̄s enarrabit. q. d. null⁹. Nec enī natiuitas xp̄i tā occulta ē ⁊ inexpli cabilis. q̄ Hylarius dicebat. Ego ne scio q̄ nō reqro. ⁊ solabor me q̄ archā geli nesciert. angeli nō intellexerūt. p phete nō senserūt. apli nō p̄dicauerūt Sz q̄ h̄ scim⁹ q̄ hec natiuitas ē inef/ fabilis ⁊ eterna. sic enī splēdor q̄ gigni tur ab igne atq̄ diffundit coeu⁹ ē illi ⁊ erit coetern⁹ si ignis erit etern⁹. sic filius ē coetern⁹ p̄ri. Nā filj⁹ ⁊ p̄r relatiue dicūt. vt q̄ncūq̄ fuit p̄r sp fuit filj⁹. et ecōuerso. q̄ p̄r nō dr nisi respectu filij nec filj⁹ nisi respectu p̄tis. Un magr i j. di. ix. dic. Saluator nr̄ splēdor ē cla/ ritat; splēdor ār sil' nascit ⁊ desinit. q̄ti ens q̄ortū fuerit lumē totiēs ortū ⁊ splē dor claritat; sic ei saluator sp nascit. ō hac ei⁹ natiuitate dr Michee. v. Egres sus ei⁹ sic ab initio eternitat; ⁊ p̄s. Ante luciferū genui te ⁊c. Utilitas ār h⁹ na/ tiuitat; fm doct. ē. Quia nisi filj⁹ a p̄re egressus eēt p eternā generatōz. bon⁹ ō vinea. pomū de pomo. nec piz de pi/ro posset generari. q̄ ē fecūditas p̄tis cā ois fecūditat; ioh dr i p̄s. Verbo dñi celi firmati sr̄. Jdē p̄s. Sel'locut⁹ ē de⁹ duo h audiui. duo q̄dē. s. p̄sona ⁊ pema natōez ⁊ mōi creatōz. vñ ⁊ Job. xxxiij. dr. Sel'loq̄t de⁹. s. filiū gñando q̄ ē ℟/ bus p̄tis ⁊ creatas i eodē ℟bo creādo.

¶ Scdam xp̄i ntitatē eccl'ia repñtat i missa q̄ cantat in aurora. Nā sic auro ra prim ē tenebrosa. prim lumiosa. sic natiuitas xp̄i būana p̄ti fuit mānifesta

De natiuitate domini

ptim occulta. Manifesta mri. z Jo/seph pastoribꝫ ac regibꝫ. occlta tñ ml/tis. Utilitas huiꝰ xpi natiuitatꝭ est vt hoiem deo recõciliaret z viã mõstrarꝫ ad deũ Habacuc. iij. Egressus ẽ in salutẽ ppli. Uidẽs eñ deꝰ pater volũtatẽ ꝫ suam frustratã eo q hõ nõ veniret ad quã felicitatẽ creauerat. misit filiũ suũ post q̃nq; milia annoꝝ vt eũ reduceret nascẽdo de ỽgine ꝙuersando cum hoĩbꝫ. ac eis viã veniẽdi demõstrãdo De hac natiuitate dicit Esa. ix. Paruulus natꝰ ẽ nobis. i. ad nr̃am vtilitatem. ¶ Terciã xpi natiuitatẽ ecclia repr̃at in missa q̃ cantat in die. qz natiuitas xpi gratuita est mãifesta. qñ ꝛcz nascit in mẽte deuota. Unꝰ magister i j. di. xv. dic. Filiꝰ dei visibiliter sel' missus est. ꝛz freq̃nt mittit a patre inuisibiliter in aias iustoꝝ vt pcipiat z cogñscat. pcipit aũt z cogñscit p inspiratiõez boni affectꝰ. q̃tienscũq; eñ boni affectũ ꝙcipimꝰ z ad effectũ pducimꝰ. totiens dei filiũ ꝙcipimꝰ z generamꝰ Unꝰ Leo papa. Deꝰ p affectũ ꝙcipit. p effectũ nascit. p pfectũ nutrit. z tribulationibꝫ roborat z pficit in pfectã etatẽ plenitudis xpi. Hꝰ natiuitatꝭ vtilitas ẽ vt aiam ad se reducat. ¶ Ad scõaz igr̃ natiuitatẽ reuertamur. de ipa eñ ecclesia spẽcialꝰ festiuat. cuiꝰ modꝰ talis fuit. Cũ cõpleti essent a mũdi creatiõe q̃nq; milia centũ nonagintanouẽ anni. Octauianꝰ imperabat mũdo. q annis. xxvj. p multa plia totũ mũdũ sibi subiugauit. Et cũ xlij. ãnis totus mũdus pace sub vno pncipe gauderet. voluit cesar scire quot ꝓuincie. quot ciuitates. quot ville. quot hoies essent sub suo imꝑio. Jussitq; vt q̃libꝫ ad vrbem suã pncipalẽ fm tribũ pgeret z ibi denariũ argẽteũ qui valebat decem vsuales numos põtifici traderet z ꝓfiteret se esse subditũ romano ipio z tandẽ nomẽ eiꝰ inscriberet. Hec descriptio pmo facta fuit a Cyrino pside syrie. Joseph aũt cũ esset de genere Dauid. de nazareth ad bethleẽ pfectꝰ est. beatã etiã virginẽ tanq; thesaurus a deo sibi cõmissum nõ audẽs dimittere. sed secũ adduxit habẽs bouẽ z asinũ. bouẽ vt venderet vñ z censuꝫ solueret; z de reliq̃ necessaria emeret. Asinũ vt beatã ỽginẽ fatigatã alleuiaret. Et dum tarde puenissent bethleẽ. vt dic btus Uincentꝰ ordinis pdicatoꝝ in sermõe. vadit querẽs hospitiũ. Interrogat hospes. Dñe quot eqtes habetis. rñdit. Nullũ. sed asinũ z bouem z desponsatã mihi virginẽ. Qui rñdit. Nic hospitari nõ poteris. qz hoc hospitiũ notabilibꝫ psonis fuat. Trãsiuit ad aliud. ibi dictũ fuit sibi. Bone senex hic nõ poteris hospitari. qz plures notabiles isto sero expecto. Et dũ trãsiret. pie credendũ est q btã virgo ꝙsolabat eũ dicẽs. Habete patiẽtiam dñi dei volũtas ẽ. q nobiscũ adest. ipe dirigit iter nostrũ vnde diuertamur huc ad diuersoriũ. vbi boies simplices tempe pluuie vl' estus recurrebãt Erat etiã ibi pspiciũ. vbi ioseph bouez z asinũ ligauit. fenum eis pozrigens. Egressus est moze solito ad ozandu. Intellígens virgo virginũ tempꝰ partus adesse oculis in celũ eleuatꝭ z manibus erectis cepit feruẽtissime ozare z in diuĩa bonitate delectari. cepit etiam ania virginis dona gratie cumulatius sentire ac facies eiꝰ splẽdescere. Sic igit stans in diuia dulcedine cũ ineffabili leticia pepit filium suũ salua toꝛem mundi sine dolore. Moꝛq; vt vidit filiũ suum mũdissimũ infantem in terra iacentẽ ante se statim mirabili gaudio pfusa. iunctis manibꝫ. capite inclinato. cũ reuerẽtia z deuotione ipm quẽ genuit adoꝛauit dicens

Sermo x

Salue mi dilecte nate. adoro te deus meus uiuũ z verum. O benedicte fili glorifico te qui dignat⁹ es ingredi hãc vallẽ lachrymar⁹. p salute hoim quem desiderabant patriarche z pphete. Et puer ihesus tremẽs z plorans p frigore z duricia loci aspicit matrẽ. At mater prudentissima accipiens puerũ et stringẽs ad cor osculabat puulas manus dicens. O man⁹ sctissime que fabricauerũt celos. nunc faciez. O facies sctissima in quã angeli desiderant pspicere. nũc os. O sctissimũ os de q̃ pcedent verba vite eterne zc. O gloriosa mater da etiã nobis tuũ natũ ad osculandũ quia est lumẽ oculor⁹ nostrorum ac pcium aiar⁹ nostrarum. Nam tu⁹ nat⁹ deus me⁹ nõ eget vmbilici pcissione. nec lotiõe balnei. quia sine omi inq̃namẽto natus sicut radius de sole. Tunc sedens virgo posuit filium in gremio z eũ cepit pannis involuere. p mo lineis. tãdẽ laneis strinxit cor pusculũ brachia z crura tenerrima cũ fascia. z tandẽ locauit in pspio ante bouẽ z asinũ. qui statim cognouerunt dñm omniũ. z reuerẽter genu flectentes cũ alitu calefaciebãt eũ. Juxta illud Esa. j. Bos cognouit possessorem suũ z asinus pspepe dñi sui. Un christus dñs septies fuit ligat⁹. in pspio. in horto. i domo Anne. in domo Caypphe. in domo Pylati. in ptorio. in cruce. Sed hodierna ligatio a matre dulassima nõ erat penosa. Nã bone ihesu ligauit man⁹ tibi ne extendas ad pcutiendũ nos peccatores. ligauit pedes ne effugias ante querentes te. Unde Bern⁹ sic alloquit virgines dicens. O maria splendor mundi. gloria celi. qualẽ nobis filiũ peperisti. iste nũq̃ p̃ncipiũ habuit qui cuncta p̃incipia fecit. Hic est omniũ deus. hic est vita que nũq̃ morit̃, tu ramẽ tantã excellentiã creatorẽ omniũ dñm vniuersor⁹ deum altissimũ in stabulo posuisti z in pspio conclusisti. Quid fecisti. quid psumpsisti. nõne iste celos extendit. z tã rutilantib⁹ ornauit astris. Uerũtamẽ in stabulo nascit̃ z a te pellarũ gloria vili fascia cingit̃ z in pspio collocat̃. O virgo gloriosa sanctorum leticia nõ habebas domũ cedrinam. nõ erat tibi lectus eburne⁹ in q̃ redemptorẽ poneres. Nec ille. Et domũ Joseph intrauit z vidit dñm matestatis. z pre gaudio flẽdo adorauit. O anima deuota. O christi sanguine redempta. vade hodie cũ Joseph iusto. vade cum angelis. vade cũ pastoribus in bethleem. His de causis solent ire hoies ad aliã ciuitatẽ ad emẽduz necessaria. ad discendũ vtilia. ad experiendũ solacia. ad videndũ mirabilia. Primo vade bethleẽ ad emendum panẽ angelorum ipe em̃ inuitat Esa. lv. ca. Omnes sitientes venite ad aquas z qui nõ habetis argentũ pperate z emite absq̃ vlla cõmutatõe vinum z lac. Secundo vade in bethleẽ ad discendũ vtilia ibi docent vnde eẽ fugetur ignorantia. vnde excludatur inopia. vnde acq̃ratur sanitas. vnde percipiat glorie sublimitas. ibi enim natus est dñs tuus qui te docet vtilia Tercio vade ad experienduz solacia. O q̃s suauissimũ solaciũ osculari creatorem mũdi. audire iubilũ angelicũ Quarto vade ad videndũ mirabilia. ibi em̃ dives z pauper. ibi sublimitas honorat̃. ibi deus homo circũligatur ibi sapiẽs mutus putatur. ibi mater virgo creditur. Ubi quattuor vtiles questiones oriunt.

Prima. Cum pceptus dicatur de spũsancto sicut de virgine. quare non dicatur filius spũssancti.

Secunda. Quare in bethleem na-

De nativitate domini

sci voluit.

Tercia. q̄re i diuersorio nasci voluit

Quarta. Quare in p̄sepiū locari voluit.

Prima q̄stio q̄re nō dicat filius spūs̄ sancti sicut filius virgis cū de spūsancto ꝯceptus dicat. Rñdet mgr̄ in. iij. di. iiij. dicens. Proculdubio nō sic de spūsancto cōceptus vt de pīe. sed sic ō virgine ꝯceptus et natus vt de mīe. nō est enī ꝯcedenduz q̄ q̄cq̄d de aliq̄ re nascat eiusdē rei filiū nūcupanduz. aliter ab hoīe nascat filius. aliq̄ capillꝰ vel pedicul⁹ aut vmbilic⁹. q̄z nihil ē filius. Et q̄ nascunt ex aqua z spūsancto nō dicunt filij aque sed filij dei patris et mr̄is eccl̄ie. Sil̄r nō oīes qui dicunt filij alicuius de illo nati sūt vt filij adoptiui. Uñ filius multiplic̄iter dicit. Primo filiꝰ dicit naturalit̄. sic xp̄s dicit filiꝰ dei p̄r̄is Mar. vl. Euntes docete oēs gētes baptizātes in nomine p̄r̄is z filij zc̄. Scōo filiꝰ dicit creatōe. Sic oīs res est filiꝰ dei. Deut. xxxij. Nunqd nō ipe est pater tuus q̄ creauit zc̄. Et sic ōr Mat. vj. Pater noster q̄ es in celis. Tercio filiꝰ dicit adoptōe. sic fidelis q̄libet dicit filiꝰ dei Job. j. Dedit eis p̄tātem filios dei fieri his q̄ credūt i noīe eiꝰ. Quarto educatōe dicit filius. Esa. j. Filios enutriui. Sic Joseph pater xp̄i ōr. Quinto filiꝰ dicit gehēne. Mat. xxiij. Ue vob scribis. z infra. vt faciatis filios gehenne. Sexto filius dicit gr̄e. Math. v. Beati pacifici q̄m filij dei vocabunt. Septimo filiꝰ dicit vnīōe. Sic solus christ⁹ bñdictus est filiꝰ dei.

Scōa q̄stio quare in bethleem nasci voluit Rñdet ꝑ tria. Prio ꝑ interptati onem. nā Bethleem domꝰ panis ōr. ad designādū q̄ ille ibi erat nascit⁹ qui ō se dicit Joh. vj. Ego sū panis viuus q̄ de celo descēdi. Scōo vt oñderet q̄ christ⁹ est de semine dauid cui facta fuit repromissio qui fuit de bethleem. Uñ Luce. j. Dabit illi dñs sedem dauid p̄r̄is sui. Tercio vt oñderz se regē fm vtrāq; naturā. Michee. v. Tu bethleem terra Juda nuul⁹ es in milib⁹ iuda. ex te enī exiet dux q̄ regat populū meū isrl̄.

Tercia q̄stio. q̄re in diuersorio nasci voluit. Rñdet q̄ ꝑ tria. Primo ꝑter facilitatē inueniēdi vt vndiq; ad eū ire possent q̄ vellēt Sz heu q̄ mlti q̄rūt i turba cū tamē etiā btā vgo eū amiserat i turba. Secūdo vt doceret nos nō q̄rere hic habitacula pōposa vbi nō babem⁹ manentē ciuitatē sed port⁹ futurā q̄rerem⁹. Ecce nat⁹ est dei filius: cui⁹ domus diuersoriū. seruitores bos z asinus. lectus p̄sepiū. Et etiā ꝑ mutuo a iumētis beata virgo petierat. vt beatus Anſ. dicit. Tercio vt oñderet q̄ ipe via est p quā ad patrisum itur. vñ dicebat. Qui sequit̄ me nō ambulat i tenebris.

Quarta q̄stio. q̄re voluit in p̄sepiū collocari. Rñdet q̄ ꝑ tria Primo q̄ prim⁹ hō peccauerat i paradiso delicia. ideo xp̄s dñs poni voluit in p̄sepio bestia. Scōo vt paupertatem nobis demōstraret quā nascendo inchoauit. viuēdo cōtinuauit. moriendo ꝯsummauit. O q̄nta fuit paupt̄as dulcis iesu vbi fuit defect⁹ operimēti lecti z habitaculi. O diuites opulenti. o principes z tyranni. o plati impij quid respōdebitis huic paupi mūdum iudicanti. qui curiosis vestib⁹ z p̄ciosis pellib⁹ induti ac linteaminibus inuoluti christi pauptatē sp̄euistis. ac eū fascia spoliastis dū pauperes suos iniuste taxastis. O pie Jesu multis placeret tua maiestas: sz paucis tua pauptas. Unde attendamus quid dicit Bern̄. in sermōe tercio natiuitatis. Christ⁹ vtiq; qui nō fallitur

elegit quod carni molestū est. illō me lius. illud vtilius. illud potius eligē dum. et quisq̄s aliud doceat ab eo tā q̄ a seductore cauendū. Et infra. Fra tres ipe est olim ꝓmissus per Esaiā. paruul⁹ noster emanuel: sciēs repro bare malū et eligere bonū. malum ḡ voluptas carnis. bonū vero afflictio est. Vade igit z tu fac similiter. Ter cio in ꝓsepiū locari voluit ꝓpter signi ficationē. Nam ꝓsepe sanctā eccle siā significat. in qua ponēd⁹ erat xp̄s. Matħ. vlti. Ego vobiscum sum om nibus diebꝫ vsq̄ ad cōsummationez seculi. Hinc et Bernard⁹ sup Cantī. Homo inquit cū in honore esset nō intellexit: cōparatus est iumētis insi pientibus zc. Venit igit panis ange lorū et hominū et posit⁹ est inter fe num. vt hō qui se iumētuz fecerat gu staret et videret q̄ suauis est domin⁹ z sic ad pristinā rediret dignitatem

Tercio in p̄missis verbis insinua tur nati regis vtilitas regratiāda. Nā iste rex qui mutauit habitū glorie in carne nascendo ingressus est bellum pro nobis vt vincamus. Unde Die remie. xx. Dominꝰ est mecū tanq̄ bel lator fortis. Jam nō est nostra pugna sed dei. ij. Paralip̄. xx. Sed diceres video eum in ꝓsepio reclusum et li gatum. vbi fortitudo. vbi arma. No li iudicare fm faciē. non est nobis col luctatio aduersus carnem et sangui nem. sed aduersus principes et pote states: aduersus mūdi rectores tene brarum harum. ad Epheſ. vj. Ideo arma huius regis israel non sunt car nalia sed spiritualia. ij. ad Chorin. x. Ideo indutus pauptate. munit⁹ au steritate. decoratus patiētia et poten tia. proclamat et congregat exercituz promittens magnū stipendiū. scilicet infinitū bonum. Ad hoc stipendium cucurrit die crastina beat⁹ Stepha nus ꝓthomartyr. Tandē btūs Pe trus Paulus Andreas z ceteri. Cur ramus et nos videam⁹ z adoremus regem israel bellātes contra mundū et demonia. ac victorioso cōgaudea mus cū angelis. letemur cū pastori bus. cōgratulemur cū virgine matre. imitemur cum apostolis vt tandē in ueniamus in patria Amen.

De eadem festiuitate. s. Natiuita te domini nostri Jesu christi.

Sermo vndecimus

Paruulus na tus est nobis z filius datus est nobis. z factus est p̄nci patus super humerꝫ eius. Hec ver ba originaliter scribunt Esaie. ix. cap. Ad gl'iam nati regis christi de cui⁹ hodie pia natiuitate ecclesia solenni zat ratōnabiliter dicunt premissa ver ba. Nam sctūs ꝓpheta Esaias diui na illustratōe puidit dñm maiestatis nasciturū in forma puerili. Cui con gratulans dicit. Paruul⁹ natus est nobis zc. Cui gaudendū est etiā nob triplici ratōe. scz

Primo ratione prolis
Secūdo ratione matris
Tercio ratōe vtilitatis.

Primo itaq̄ cōgaudendum est no bis prophete in hac die ratōne ꝓlis. quia ille altissimus dei filius eterna liter z ineffabiliter a patre eterno ge nitus hodie nobis ex matre temporali est natus quem p̄dicauerūt prophe te. desiderauerūt patriarche. de abra ham nanq̄ dicit saluator Johā. viij. Abrahā pr̄ vr̄ exultauit vt videret diē

In natiuitate domini

meū. vidit. ſ. in ſpū z gauiſus ē. De eſa ia vo qđ dicā .ipe ſuū deſideriū ſic de hac pia natiuitate exclamat. lxiiij .ca. Utinā dirumpes celos z deſcēderes. Nunc pfecto die iocundū expectabat miſer adā cū ſua poſteritate teſte dño Luce.x. Multi reges et pphete volue rūt videre q̄ vos videtis :et audire q̄ vos auditis ꝛc. Cui⁹ ratio eſt q⁹ ex xpi natiuitate bono⁹ maxim⁹ ſubſecut⁹ ē hūane nature. Nō aūt de honore na tural⁹ gauder. ſic legit de tito q̄ cū au diſſet frēm ſuū veſpaſianū i obſidiōe hierl'm electū in impatorē incidit pre gaudio in infirmitatē. Sic nos quo/ q⁹ debem⁹ gaudere. q⁹ nō in impato rē terrenū ſum⁹ p hāc xpi natiuitatez electi ſed in filios dei. iuxta illō Joh. j Quotq̄t aūt receperūt eū ōdit eis po teſtatē filios dei fieri bis q̄ credunt in noīe ei⁹. Aug⁹. ſup Joh. De⁹ fact⁹ eſt hō vt hō fieret de⁹. Idē ſup ps. Fact⁹ eſt pticeps nře mortalitatis vt hō fie ret pticeps ſue diuitatis. Hinc etiam Anſ. li. Cur de⁹ hō. Nō in creatōe ad imaginē. maio⁹ honor i incarnatiōe vt ipe ſuſcepit imaginē nr̄am. Jā eni ſum⁹ heredes dei z coheredes chriſti. Gaudeam⁹ igit̄ et exultem⁹ z demus gl'iam deo quia venerūt nuptie agni Apoca. xix. ¶ Scdo gaudēdū eſt nob hodie rōe pie mr̄is .Dicit ei Tho. i. iij pte ſūme .q. xxxj. ar. iiij. q⁹ fili⁹ dei na/ ſci voluit de femīa ꝓpter tria. Prio p pter nobilitatē ꝛditōis nr̄e. vñ Aug⁹. li. lxxxiij. q̄onū. Nois libatio i vtroq⁹ ſexu debuit apparere. nā q⁹ ſexus ma ſculinus ē nobilio⁹ q̄z femine⁹ :iō hūa nā naturā in maſculio ſexu aſſūpſit. Quia vo ſexus femine⁹ liberād⁹ erat hinc apparet q⁹ vir ille de feia natus. ne igit̄ ſex⁹ femine⁹ tāq̄z vilio⁹ ꝛtēnere tur de feia nat⁹ ē. Aug. ō agōe xpiano dicit. Nolite voſipos ꝛtēnere viri fili⁹ dei virū ſuſcepit. nolite voſipas ꝛtēne re femie. fili⁹ dei nat⁹ eſt de feia. ¶ Se cūdo nasci voluit de feia ꝓpt̄ incarna/ tōis vitatē. Hinc Aug. i ep'la ℨ volu/ ſianū. Si omps de⁹ hoiez vtcūq⁹ for matū nō ex materno vtero crearet: ſz repētinū inferret aſpectib⁹. nōne opi/ nionē ꝛfirmaret errozis vt hoiem ve rū nullo mō crederetur aſſumpſiſſe. z cū oia mirabiliter facit auferz qđ mi ſericorditer fecit. Tercio dei fili⁹ ō v gine nasci voluit ꝓpt̄ hūane generati onis pfectōem. Nā p̄m⁹ hō ꝓductus eſt ex limo terre ſine viro z feia .eua ō viro ſine femia. alij ex viro z feia. xp̄o vo q̄ſi ꝓpriū relinq̄t vt nascat ex feia ſine viro z ſine dolore. iurta illō Lu. ij Peperit filiū ſuū p̄mogenitū ſine dolo re. quiimo cū ingēti gaudio. ¶ Tercō q̄z gaudēdū ē nob hodie rōe hūane v/ tilitat⁹. nā ſctūs angel⁹ q̄ i p̄ntia diui/ tat⁹ aſtādo didicit h̄ gaudiū vtilitat⁹ z nob annūciauit d. Annūcio vob gau. magnū qđ erit oī ppl'o q⁹ nat⁹ ē vob hodie ſaluator. Un Bern. i hodierno ſmōe. Quid tā neceſſariū pdit⁹. qđ tā optabile miſeris: qđ tā vtile deſpatis Nihil ita neceſſariū ē pdit⁹ ſic redēptō nihil ita optabile miſer⁹ ſic ꝛſolatio. nihil ita neceſſariū deſpat⁹ q̄z redēptō libatio z ſaluatio. Gaudeāt hodie eſu riētes. q⁹ māna ō celo deſcēdit. gaude ant ſitiētes. q⁹ ō vinea celi vit⁹ va eru pit vinū gr̄e p̄stās. gaudeāt egrotātes q⁹ hodie oleū effuſū ē ſanās vulnera egr̄tātiū. gaudeāt morientes q⁹ hodie vi ta nata ē i mūdū. Hic Leo papa i ſer. hodierno. Nēo ab huius alacritatis ꝓticipatione ſecernit: vna cunctis le/ ticie cōmunis eſt ratio. Exultet iuſt⁹: q⁹ iuitat⁹ ad palmā. gaudeat pct̄or q⁹ inuitat⁹ ad veniā. animet gentilis q⁹ vocat⁹ ad vitam. Unde hec intelligēs canit eccl'ia ſctā dicēs. Grates nūc oēs

reddamus dño deo q̄ sua natiuitate nos liberauit de diabolica potestate. De cui⁹ natiuitate dicit ꝓpheta Esa. Paruul⁹ nat⁹ ē nob z fili⁹ dat⁹ ē nob In q̄b⁹ q̄dē ꝙbus tria ifinuat salutis documēta ad honorē nati regis ipsi⁹ gr̄a declaranda .scz.

¶ Primū nati regis humilitatē mirandā.ibi. Paruulus nat⁹ est nobis.

¶ Scōm dei pr̄is caritatem stupēdā ibi.z filius datus est nobis.

¶ Terciū nostri redēptoris ptātē mirādā.ibi .z factus ē p̄ncipat⁹ sup bu.

Primū saluris documētū declarādū dixi q⁹ ad honorē regis xp̄i Esaias ifinuat i p̄tact⁹ ꝙbus ipi⁹ nati reg⁹ būlitatē cū dicit. puulus natus est nob. nō dicit q⁹ adult⁹ siue adolescēs :sz puulus. Cui⁹ q̄dē būilitas declaratur ex tribus. scilicet.

¶ Primo ex parua ciuitate.

Secūdo ex angusta locatōne.

Tercio ex pua forme dispositione.

Prīo q̄dem būilitas xp̄i imitāda declarabit ex pua ciuitate Bethleē quaz elegit ad nascēdū. de cui⁹ ciuitate dicit Michee.v. Et tu bethleem trā iuda pua es in milib⁹ iuda. fm ei Rayne/riū i sūma ti.ō incarnatōe. c.xxx. Xp̄s q̄tu oz ciuitatē elegit.s. nazareth bethlee in hierl'm et rhomā. In nazareth ꝛceptus fuit.i bethleē nat⁹.i hierusalem passus.in rhoma caput ecclie statuit. Prīo xp̄s ꝛcipi voluit i nazareth ꝓpt̄ extirpandā elatōez. nā supbi hoiēs de ꝙ spēalit̄ gl'iant̄ q⁹ ō ciuitatib⁹ z curijs notabilib⁹ oriūt̄. christ⁹ vo vt suā būilitatē oñderet z illoz inanē gl'iam rep̄meret ꝛerariū fecit. q̄z i pua ciuitate z ignobili voluit cōcipi z nutriri vt nazaren⁹ vocaret. Job .j. Dicebat nathanael. Ā nazareth pōt aliq̄d boni esse; q̄si iterrogatiue z ōspectiue loq̄ns fm vnū sensū. q.d. mir̄ esset q⁹ a nazareth aliq̄d boni possit oriri. In hierl'm aūt noluit nasci. q̄z ciuitas q̄rat regal'z sacerdotal'. sil'r noluit nasci in rhoma .q̄z sicut ōz in q̄dā fm̄oe ephesini cōcilij. Si maximā rhomaz elegisset ciuitatē ꝓpt̄ potentiā ciuium mutatōem orbis terraz putarēt. Si filius fuisset imperatoris ptāti vtilitatē ascriberēt. Sed vt būilitas xp̄i ostēderet z diuitas ei⁹ cognosceret orbez trāsformasse terraz pauperiem elegit matrē :paupiorē ciuitatē z ignobiliorē patriā. Nā vt dic̄ apl's .j. Thoī.j. Que infirma mūdi sunt elegit de⁹ vt cōfundat fortia. Scōo xp̄s voluit in bethleē nasci ꝓpt̄ tres rōes. Prīo ꝓpt̄ implendam ꝓmissionē. vt scz ꝓpheta Michee implerēt q̄ sic ꝓphetauit. Et tu bethleē effrata ex te egredi⁹ qui sit dñator in isrl'. Et sil'r ꝓmissio fcā Dauid ex loco natiuitat⁹ xp̄i.ij. Reg.xxiij Dixit vir cui ꝓstitutū ē de xp̄o dei. zc. Scōa rō ꝓpt̄ vificandā interp̄tatōez. q̄z dicit Hre. Bethleē dom⁹ panis interp̄tat̄. Ipe aūt xp̄s ait Job .vj. Ego sum panis viuus q̄ de celo descendi. Tercia rō ꝓpt̄ mysticā significatōem q̄z dicit Hre. p būanitatē quā assumpserat q̄si i alieno nasceret nō fm potestatē sed fm naturā. Tercio xp̄s elegit hierl'm vt ibi pateret. z ꝺ duplicī rōe. Prima est vt ibi ꝓpt̄ sui nobilitatē regni sedē ꝓstitueret z rēplū ōi edificaret. et sic hierl'm esset sil' ciuitas regalis z sacerdotal'. Sacerdotiū aūtē z regnū xp̄i p̄cipue ꝓsūmatū est in ei⁹ passiōe. Scōo elegit hierl'm passioni ꝓpter nr̄am eruditōem ne bonorē i ciuitatib⁹ nobilib⁹ q̄rerem⁹. Quarto xp̄s elegit rhomaz vt ibi caput ecclie ꝓstitueret. vt inde fides p̄ vniuersum mūdū diffunderet. z figura Dañ. ij. visio nabuchodonosoz i statua cōmixta intelligeret. z xp̄s de⁹ ab oīb⁹

De nativitate domini

cognosceret. iuxta illō Esa. xxvj. Liui/ tatē sublimē hūiliabit z ꝑculcabit eaz pes paupis. i. xpi. et gressus egenoz. id ē petri z pauli. De qbꝫ Leo papa i sermōe ō istis aplis dic̄. Isti em̄ sunt viri p qs̄ tot euāgeliū xpi roma resplē duit. z q̄ eras mgra errozis facta es discipula vitatis. Hic nāq; doctoz vi tatis in hūilitate incipiēs vitā ꝓtinua uit z termiauit. z se seq̄ntibꝫ imitādū ostēdit cū i vltima cena dixit. Exēpluz em̄ dedi vob vt quēadmodū ego feci ita z vos faciatis. vñ Aug. li. de agōe xp̄iano dic̄. Que supbia sanari pōt si hūilitate filij dei ñ sanat. z q̄ auaricia sanari pōt si pauptate filij dei nō sa/ nat. Que iracūdia sanari pōt si patiē/ tia filij dei nō sanat. z infra. Erigat er/ go spem suā gen⁹ hūanū z recogīscat naturā suā. videat q̄tū bonū habeat in opibꝫ dei. Nolite vosipas ꝓfitere femie. filij dei ex femia nat⁹ est. nolite tñ amare carnalia. qz i filio di nec ma sculus nec femia sum⁹. nolite amare tpalia: qz si bñ amaret amaret ea bō quē suscepit filij dei. Nolite timere cō tumelias z mortē z crucē. qz si nocerēt hoi nō ea pateret quē suscepit filij dei Hec ille. Scdo deniq; hūilitas xp̄i imitāda declarabit ex sui angusta lo/ catōe. Cū em̄ plenitudo tpis a do pīe diffiniti aduēisset vt su⁹ vnigenit⁹ na sceret ex btā vgine. tūc august⁹ facie/ bat describere vniuersū mūdū vt sci/ ret q̄t ciuitates. q̄t ville. q̄t boies sub romano essent iperio. Ibat nāq; vnus q̄sq; ad ꝓpriā ciuitatē pfitendū et cēsum reddendū. Iuit igit etiā ioseph cū vgine maria dei filiū i vtero baiu/ lante. Et cū venissent ad bethleem qz pauꝑes erāt inuenire hospitiū ñ po/ terant. tū qz iā occupata erāt. tū qz inē inhonestos clamoꝛes z vitupia eē no lebant: ad diuersoꝛiū dom⁹ intrabat ioseph vbi ihonesta videbat z audie/ bat. q̄ reuersus dicebat btē vgi. nobis aptū hospitiū hic nō est. Et cū sctūs io seph molestaret maxie ꝓpter vginem dei. s. thesauꝝ sibi cōmissum. cōsolatꝛ afflictoꝝ maria potuit sibi dicere. O bone ioseph gaude i dño z iocūdare i spū. abijce tristiciā z ꝑpemur cū oīi deuotōe ad videndū oculꝝ nr̄is regem celi. dōm maiestat̄. saluatoꝛē mundi Ego noui ex ꝓphetia Michee. q̄ iste dei fili⁹ altissimi quē baiulo i vt̄o. q̄ ce lū terrāq; regit i secla. q̄ oia creauit b in bethleem debz nasci. Et ex spūsan/ cto intelleri q̄ añq; oziat sol sup terrā videbim⁹ lumē veꝝ qō illumiat ho/ minū cozda. ergo diuertamur huc ad diuersoꝛiū. qō p̄m mgr̄m i hysto. scol. erat inter duas domos opīmētū ha/ bens sub q̄ ciues ad colloq̄ndū cōue/ niebāt. Ul'p̄m q̄sdā cū rustici ad foꝛū veniebāt aialia ibidē ligabāt. vbi san ctus ioseph ligat̄ boue z asino secessit solito moze ad oꝛōem: ꝑpare se ad vi dendū saluatoꝛē. cep̄it z pia vgo donū dulcedis spūsct̄i cumulan⁹ sentire ele uata mente i deū. Sicq; vsq; ad me/ diā noctē stāte ecce xp̄s dñs sine lesiōe matris exiuit de vtero vginis. Quez cū vidisset gl'iosa mater añ se iacentē z vagientē i terra: inenarrabili letitia ꝑfusa: mox ꝑstrata adoꝛauit hūiliter iūctis manibꝫ capite inclinato dicēs. Salue mi dilecte nate. adoꝛo te deuz meū verū z viuū. O dilecte mi nate. o bñdicte fili gr̄as tibi ago q̄ digna/ tus es ingredi in hanc vallem lachry marū ꝓ salute boim. te em̄ desidera/ bant reges. te expectabāt patriarche. te ꝑdicabant ꝓphete. ad te suspirabat adam cū sua oīi posteritate. vt patz in alter⁹ anni p̄mōe. Quem virgo tā dem cū reuerentia recipiens inuoluit mūdissimis pānis. et circūspicies nō

36

inuenies locū mundiorē posuit in p̄/ sepiū cozā animalib; ;q̄ statim cogue runt suū dn̄m. O būilitas stupenda. O pauptas admirāda .filiꝰ pastozis nascit z ei lectus p̄patur.filius celestis z a mūdanis et supbis ip̄ius humi/ litas z pauptas cōtemnit Un̄ Bern̄. Uide q̄ paup.p te factus est.si rex vbi aula: vbi thronus. vbi curia. vbi rega lis familia. Aula eiꝰ stabulū .thronꝰ p̄sepiū.familia bos et asinus. Idez O hō quid sollicitus es de regali edi ficio cū deus tuꝰ iacet in p̄sepio .quid cogitas de p̄cioso vestimēto cū deus tuus indutus sit vili pānículo .quid laboras de clientū collegio cū salua/ tor tuꝰ iacet cū boue et asino. Un̄ sicut sagittarij apponūt signū et qui illud propiꝰ sagittat brauiuz ille reportat. Sic deꝰ pater saluādis apposuit būi litatem filij sui vt p̄m suā būilitatem cōformaremꝰ nostrā vitam. Jō ange lꝰ pastoribꝰ cū maria claritate appa rēs ꝫ signū dedit di. Lu.ij. Et hoc vo bis signū inueniet; infantē pānis in uolutū et positū in p̄sepio. Est em̄ in/ fans cōtra supbiā oris z locutōis. pā nis inuolutus cōtra supbiam i actu z in habitu. De ꝫ signo dicit Ecci.xxxvj Innoua signa imuta mirabilia .Si gna em̄ ostensa i natiuitate imutata sunt in passiōe. Hic infans:ibi clamās hic pānis inuolutus: ibi vestib; spoli atus.hic reclinat in p̄sepio:ibi affix patibulo.hic ozt media nocte:ibi oc/ cisus in meridie.hic eternꝰ nascit: ibi mozit. A Tercio xp̄i būilitas declara bit er parua fozme dispositiōe. vñ ōz. Paruulꝰ natꝰ est nobis .Nā statī vt ꝟgo maria p̄sensit in annūciatōe ōs hō factus est p̄m aīam gr̄a z ꝟrutib; pfectissimus .Corpus ꝟo illū sic foz/ matū adeo paruū fuit vt dic̄ mgr̄. q̄ obiectum oculis vix videri potuisset. Quantū igit ad q̄ntitatē molis ñ sta/ tim p̄ductū est sed successiue tā in vte ro q̄ extra. Qꝺ p̄m Bonauē. p̄uenies fuit p̄pter tria. Primo p̄ legis vniuer salis p̄seruationē.quia deꝰ nō operat miracl'ose vbi natura p̄t opari. et q̄ natura poterat illud corpꝰ successiue ad pfectam q̄ntitatē adducere. ꝟtꝰ ei diuina opat imediate suos effectus miracl'ose.ió subito formauit illū cor pus .q̄ natura nō p̄at facere vt ꝟ/ go p̄cipet. Scō p̄ fidei p̄firmatōez vt ostēderet se habuisse verā carnē z ñ fantastica.vñ Aug .i epla ad volusia nū. Si nullas ex puulo i iuuētutē mu tarent etates.nullos cibos.nullos e/ ripet somnos.nōne opinionē p̄firma ret errozis.ſ.q̄ nō haberet verā carnē Tercio in etate puuli nasci voluit p̄/ pter p̄mēdatiōz būilitatis.q̄.p nob cū sit excelsus deꝰ tā puulus nasci voluit Quis nā nō miret videre vagientē i/ fantē inuolutū pānis in cuna.de quo canit eccl'ia. Uagit infans inc'arta cō ditus p̄sepia.mēbra pānis inuoluta ꝟgo mat alligat.z manꝰ pedesq̄ cru/ ra stricta stringit fascia. Eamꝰ igitur carissimi mente in bethleem. z vide amus boc verbū caro factum. z addi/ scamus eius humilitatem. quia no/ bis natus nobis datus in exempluz in remedium :et in premiū. Si enim ip̄ius humilitatē didicerimꝰ et fecerimus :omnē iustitiam implebimus. Juxta illud Matb.iij. Sic enim de cet nos implere omnē iustitiam. id ē omnem humilitatem. Ad quam ipse idem docuit p̄dicēs et dicens Ma thei. ŋ. Discite a me quia mitis sum z humilis corde. Et ad Philippē. ij. Exinanuit semetip̄m formā serui ac cipiēs. Nos autē implebimur virtu/ te si formā dn̄i nr̄i accipiamꝰ.boc est.

In natiuitate domini

innocentes z hūiles erim⁹. Quicūqz nō recipit regnū dei velut puul⁹ nō intrat in illud. ¶ Scōm documētū declarādū ad nati regis christi honorez ꝓpheta Esaias i themate ꝙbis insinuat dei patris caritatē stupēdā. cū dic. z filiꝰ datus ē nob. i. ad nr̄am vtilitatē. Magē. pr̄sus caritas apparuit dei pr̄is erga nos hodie i filiū sui vnigēiti natiuitate dū ille excelsus deꝰ nobilissimus: potētissimꝰ altissimꝰ rex reguz dñs dñantiū: imortal': incōmutabil': ineffabilis: incōpr̄hēsibil': fons z orizgo oīs boni: creator z gubnator oīm entiū dedit filiū suū cōsubalē ad letū ad pauptatē ad hūilitatē. iuxta illō ad Ro. viij. Propꝓ filio suo non pepcit deꝰ sz ꝓ nobis oīb tradidit illū. z b̄ē qđ ipe saluator nr̄ dicebat Johan. iij. Sic deus dilexit mūdū vt vnigēituz suū daret vt oīs q̄ credit i eū nō peat sed habeat vitā eternā. Circa quā dei patris caritatē tria considerem⁹. scz

Primo ipi⁹ caritatis immēsitatez.

Scōo saluatoris mr̄is sedulitatez

Tercio creaturaꝝ oīm miracl'ositatē

Primo igz circa dei pr̄is caritatem in xp̄i natiuitate ꝙsiderem⁹ ipi⁹ caritatis immēsitatē. Nā si oēs hoies ab initio mūdi viuerēt q̄ creati sunt. et q̄ in futuꝝ creādi erūt. z q̄libet eoꝝ b̄ret tantā caritatē q̄ntā habēt oēs angeli. z illā totā b̄ret hō vnus tā magna caritas q̄si nulla essz respectu caritatis dei pr̄is quā nob oñdit in xp̄i natiuitate. Jtē si celū z terra esset pgamenū z mare incaustū z oīa arboꝝ folia herbe z stelle celi z gm̄ia segetū cēnt scptores q̄ incepissent scribere caritatē hāc dei pr̄is ab initio mūdi: essent q̄si pūctū minimū r̄spectu celi. Jō exclamat Greg. in pfatōe q̄dā dicēs. O iestimabil' dilectio caritatis vt seruū redimeres filiū tradidisti. Et. j. Joh. iiij. In h̄ apparuit caritas dei i nob qm̄ filiū suū vnigenitū misit nob. Hinc etiaz Ber. Nesciui quō me deꝰ diligeret nisi ꝓ me mori eligeret. i. mortalē carnē susciperet. O igit aia aia aia xp̄i sanguine redempta. eleua te supꝑ te z ꝙsidera dei caritatē q̄ te dilexit. z reama ipsū. si enī amas amicū q̄ ꝓ te lachrymas fūdit. q̄nto magz amare debes deū ꝺi filiū hodie natū q̄ ꝓ te sanguinez fudit. Apoca. j. Dilexit nos z lauit nos in sanguie suo a peccatis. ¶ Secūdo circa dei patris caritatē ꝙsiderem⁹ saluatoris matris sedulitatē: q̄z sollicita circa filiū suū extitit. cui ipo die q̄nqꝫ seruitia in psona nr̄a exhibuit. scz

Primo cum gaudio adorauit.

Scōo cum timore alligauit

Tercio cum honore reclinauit.

Quarto cum fauore lactauit.

Quinto cū amore custodiuit.

Primo dixi q' gl'iosa vgo natū suuz cū gaudio adorauit. videns eū dei filiū suis ocul' tria i eo coḡuit z ꝙsiderauit. Primū miseriā volūtarie assumptā z insup mortē futurā q̄ coḡuit ex infantis vagitu. Scōm q̄ cognouit erat eꝰ ꝑa diuitas z b̄ ex eius ortu z egressu iocūdissimo. Tercū ꝙgnouit trinitatis placatōez. z pctōꝝ nr̄oꝝ reconciliationē. z b̄ ex angeloꝝ exultatōe. Ex ꝓmo fuit dolorose cōpassa. ex secūdo et tercio fuit valde gaudiosa. z hec duo sacrificia iugit deo offerebat: gladiū ꝙpassiōis z amorē ꝙgulatōnis. iō deuotissime adorabat. Sic et nos hodie z deinceps debem⁹ ipm adorare. Quia dicit Amb. li. ij. de ỽgitate Vita marie est nr̄a viuēdi forma. vñ nos mutuo cohortātes dicam⁹ illud q̄ canit ecclia. Venite adorem⁹ qz venit saluare nos. ¶ Scōm fuit q̄ b̄ta virgo exhibuit suo nato. qz fcā adoratōe recipiēs puerꝝ cū timore dei pānis

inuoluit z fascia circūligauit ipsa sola nō Joseph. qz dicit Chrys. Qz Ioseph mirabat z gaudebat z attingere pue/rū nō audebat. nec indigebat pāsiōe vmbilici vel balnei lotiōe qz mūdissi/me nat⁹ est. vñ Bern. Qui totū mūdū varijs vestit ornamētis sine decore ve stiū apparuit. sed z ligat⁹. Qō deuota mēte ꝛ templās idē Bern. dic ad ma/riā matrē O maria splēdor mūdi. glo ria celi. ql̄em nobis filiū pepisti. Iste nūq̄z p̄ncipiū habuit q̄ cūcta p̄ncipia fecit. hic est oīm de⁹ hic est vita q̄ nun q̄z morik. tu tantā excellentiā. creatorē oīm. dñm vniuersoz. deū altissimū i stabulo posuisti z in p̄sepio cōclusisti. Quid fecisti. q̄d p̄sumpsisti. nōne iste celos extendit z tā rutilātib⁹ ornauit astris. Uerūtn in stabulo nascik z a te puella z gl̄ia vili fascia cingik z in p̄se/pio collocak. O virgo gl̄iosa sctō leti cia nō habebas domū cedrinam. nō erat tibi lect⁹ eburne⁹ in q̄ redemptorē poneres. hec ille. Sic tu o xp̄iane hu/milia te ob amorē humilik nati tui do mini. ¶ Tercio ꝟgo gl̄iosa cū bono/re in p̄sepiū reclinauit. c⁹ rōnē euāgel. subdit qz inquit. Nō erat ei loc⁹. s. mū dioz in diuersorio Bern. Ad dexteraz dei patris sedet q̄ in diuersorio eget. Idē in sermone hodierno. Arbitretur quis filio di sublimia palacia esse q̄rē da vt rex gl̄ie cū gl̄ia suscipek. sz ꝓtea de regalib⁹ sedib⁹ ipse nō venit. in de/xtera em ei⁹ diuitiez gl̄ia. in sinistra lō giturnitas diez. eterna omniū bono rū in celo supperebat affluētia. sz pau pertas nō inueniebak. pozro in terra abundabat z supabūdabat z bō nesci ebat p̄cium ei⁹. venit fili⁹ dei z sibi so/ciauit vt sua estimatōe nobis q̄z p̄cio suū piū natū cum fauore lactauit. ex miraculo quippe factū est vt virginis vbera lacte quo infantulū lactaret re/plerenk. ob hoc cantat eccl̄ia. Jacentē in p̄sepio sola virgo lactabat vbere de celo pleno. vñ Bern. in q̄dam sermo ne de assumptiōe dicit. Lacta maria saluatorē. lacta creatorē. lacta panē ce li. lacta p̄cium mūdi. p̄be lambēti mā millā. q̄ p̄cutiēti se dabit maxillaz. Jo Aug⁹. dicit. Magni debitores sum⁹ hui⁹ brissime virginis genitrici. mul/taſq̄z gratias agere ei post deum debe mus q̄ saluatorē mūdi nobis ꝓcepit. virgo pepit. aluit. in gremio fouit. fa/scia cinxit. materna solercia curauit.

¶ Quinto virgo gl̄iosa suū natū cuz amore custodiuit. sp̄ sup ip̄m habens mētē z oculos. iuxta illud Matth. vj. Ubi em̄ est thesaur⁹ tu⁹ ibi est z cor tu um. z qñ audiebat plorantes dulcissi/me alloq̄bak. vñ Bern. in p̄sona ꝟgi/nis sic dicit. Fili dulcissime noli flere si exteri⁹ frigescit tua infantia. corpalis in charitate tñ calescit tua mēs z ania vñ z tu fili mi noli flere. qz angel⁹ Ga briel ꝓmisit mihi te regnatuz in do/mo iacob i eternū. Noli g̃ flere. an for te ploras miseriā humane ꝓditionis an forte tuā futurā mortē tue. amaris/sime passionis. an forte dolorē z plan ctum mihi annūcias mee a te p̄ mor/tē sep̄ationis z gladiū doloris q̄ tunc aiam meā p̄trāsibit. sustine modicuz qz nōdū venit hora. credendū siq̄dez est q̄ ip̄a amoroſe intuens in lucidos oculos filij lachrymātes z oculi mīs pirer lachrymabāk. z demū amore ei⁹ succēsa osculabak nūc facies nūc ma/nus nūc pect⁹ ineffabili suauitate. O de⁹ ecne q̄z suaue ē xp̄m cogitare cer/te suaui⁹ tāgere. nā si ꝓpt̄ ip̄i⁹ amorez dulce est etiā leprosū balneare. q̄d tūc fuit ip̄i⁹ deosculatio. vñ Bern. i ſmōe q̄ incipit. Signū magnū. dicit q̄ gau diū ꝟginis de filio fuit taz amenū q̄

e

De sctō Stephano prothoma-

maiorē oblectationē ex intuitu illi⁹ pueri habebat q̄s habebāt p̄mi pentes ex amenitate paradisi. qz fruct⁹ hui⁹ virginis oēs fruct⁹ paradisi excessit. iō ipa virgo dicere poterat illud Cañ. v. Comedi fauū cū melle meo. bibi vinū cū lacte meo. i. delectata sum i ei⁹ diuitate z humanitate. Interim aūt veniūt pastores respicientes elegantē puerum et adorātes laudāt deum deuote. Forte dicebāt. tu puer es filius altissimi. tu es rex angelorū. tu es redēptor israel. z cū q̄reret virgo cur sic adorarēt z laudarent ceperunt dicere. O dña nra vidimus hac nocte dei mirabilia. Nam i media nocte dū hic infans natus fuisset et nos circa gregē vigilaremus. ecce angel⁹ ineffabili lumie nob apparuit z timētib⁹ nobis dixit. Ecce annūcio vobis gaudiū magnū qđ erit oi populo. qz nat⁹ est vobis hodie saluator q̄ est xps dñs. z hoc vob signū. Jte inuenietis infantem pānis inuolutū z positū in p̄sepio Et mox facta ē cū illo angelo multitudo celestis exercit⁹ laudantiū deū z dicentiū. Gl'ia in altissimis deo. z i terra pax hoib⁹ bone volūtatis. Et ecce venim⁹ z fm dictū angeli inuenim⁹. ideo bñdicta es tu gl'iosa virgo q̄ talē parere meruisti filiū. ora igit̄ p nobis filiū Ecce ptz q̄ humilib⁹ z simplicib⁹ revelat de⁹ suū secretū. iurta illud Math. xj. Confiteor tibi pater dñe celi z terre qz abscōdisti hec a sapientib⁹ z prudētibus z revelasti ea paruulis zc. Tercio circa charitatē dei p̄is in natiuitate xp̄i ꝓsiderem⁹ creaturaꝝ oīm miraculositatē. In hac em̄ natiuitate oīm mutabiliū mutabil⁹ factū ē Bern̄. in sermōe de vigilia natuitatis. A seculo n̄ est auditū q̄ sublimitas z vilitas cōuenerūt in vnū. nihil deo sublimi⁹ nec limo vili⁹. z tñ de⁹ descēdit in limū. B etiā miratur Esa. ca. vlc. di. Quis audiuit vnq̄ tale z q̄s vidit huic sile. O q̄ mirabile op⁹ deus fecit hodie. O q̄ stupendū. de quo dicit Cyprian⁹. In xp̄i benedicta natiuitate dū dei filius de vgine nascit. celū in terra ꝓcudit. sol tenebris inuoluit. inuisibilis cernit. īmortalis mortalis. etern⁹ tpalis. dominus seru⁹ nascit. natura portat q̄ portat oēm creaturā. verbū fit infans z tacet. in sūmis stat in īmis iacet. q̄ i nubibus tonat. in p̄sepio plorat. Jō hāc mirabilē natiuitatē de⁹ pater ex charitate mirabilib⁹ inauditis testat. nā de celo oēs adorauerūt xp̄m hodie angeli. Jurta illud apli. Et cū introducit p̄mogenitū in orbē terre dic. z adorent eū oēs angeli ei⁹. Gilr celi miraculose nouā stellā miserūt. pagani in tribus regib⁹ ꝓsurrexerūt. Jte templum pacis rome ꝓstructū in q̄ erat idolus romuli. nato xp̄o corruit. vt patz in legenda. Et alia multa mirabilia facta fuerūt hac nocte deū venisse testātia. q̄ longū eēt edicere. Tercio documētū ad honorē nati regis ꝓpheta Esaias insinuat i themate vbis nr̄i saluatorū ptātem mirādā cū dic. Cui⁹ p̄ncipat⁹ sup humer⁹ ei⁹ fm Lyrā. i. sctā crucē cū q̄ debellauit aereas ptātes qđ fuit p triginta tres annos qñ sibi ip̄i posuerūt crucē sup humeros ei⁹ vt portaret ad locū passiōis i q̄ mortē redemit nos ab eēna morte. celū insup apuit. Gaudeam⁹ igit̄ z exultem⁹ z gr̄as oēs reddam⁹ dño deo q̄ sua natiuitate nos liberauit de dyabolica ptāte. de q̄ dic ꝓpheta Esa. Puer nat⁹ ē nob z filius datus est nob. q̄ p merita sue nūtatis et passionis nos ꝓducat ad gl'iaz eēni p̄is. cū q̄ z spūsctō viuit z regn̄t i secla seculoꝝ.

De sancto Stephano ꝓthomartyre. Sermo. xij.

Ecce video celos aptos z filiuz bois

stantem a dextris virtutis dei Actuū vij. Hec verba charissimi dicebat strē nuus christi miles beatus viz Ste/ phanus dum pfidi iudei in concilio ei calūniarēt p falsos testes eū occide/ re volētes. vt ptz in actib apl'oz. Ubi btūs Stephan⁹ a trib⁹ spēal'r ꝓmēdat

¶ Primo a gratie plenitudine.

Scdo a cōstanti fortitudine.

Tercio a miraculoz mlt'itudine.

Primo btūs Stephan⁹ cōmendat a gr̄e spūsscti plenitudine. vnde dr de eo Stephan⁹ plen⁹ gr̄a z fortitudine fa/ ciebat. pdigia z signa magna in pp'o licet z alij sancti fuerūt pleni spūscto. tñ hūc sacra scptura special'r cōmēdat de gr̄e plenitudie. ꝑ tria sig̃ gr̄e ple/ nitudinis. Primū signū est abūdan/ tie sic videm⁹ q aliqō vas dr esse ple/ nū cū tantū abundat aliquo liquore q aliud cape nō pōt. Ꝟ mō btūs Ste/ phan⁹ fuit plen⁹ bū'ilitate. iō supbiam cape nō poterat. Itē fuit plen⁹ pietate iō crudelitas locū in eo nō habebat. vñ cōpatiēs miserijs iudeoz dicebat Dñe ne statuas illis ꝟ petr̄. Sil'r fu it plen⁹ sapia. iō ignorātia locū in eo ñ habebat. Nā de eo dicit q nō poterāt resistere spūi z sapie q loqbat. Scōm gr̄e plenitudis signū est supabūdātie vas ei cognoscit cē plenū cū supefflu/ it. sic btūs Stephan⁹ effluebat sacra doctrina z orōne deuota. q nō soluz p amicis sz etiā p inimicj positis genib orabat. Quō aūt ei⁹ oratio effluxit dic Aug⁹. O, si Stephan⁹ nō orasset nū/ q̃z eccl'ia Paulum apl'm habuisset.

Terciū signū gr̄e plenitudis est pa tiētia. nā videm⁹ q plenū vas pcussū nō resonat sed solū tinnit. Sil'r olla plena posita iuxta ignē nō sibilat. sz se miplena. Sic b. stephan⁹ cū blasphē⁹ diceret neminē maledicebat. z cū pcu teret lapidib⁹ exēplo sui magr̄i ꝑ ipis dulci oróne tiniebat Scdo b. stepha n⁹ cōmēdat a ꝓstāti fortitudie. q fuit fortis capitane⁹ in ꝓma acie militū xp̄i Sūt aūt q̃ttuoz gña hoim q dicūt coz/ palit fortes. sic z spūal'r. Primi sē fo/ rtes q resistūt fortit inimicis nō tñ vin/ cūt sic Judas machabe⁹ fortit inimicis restitit ñ tñ vincere valuit. sic illi spūa liter fortes sūt q resistūt passiōib⁹ suis nō tñ oēs expugr̄e pñt. ꝺ tl'ib⁹ dr Ro. vj. Nō regnet pctm̄ in vr̄o mortli coꝛpe Scdi sūt fortes. q ñ solū resistūt inimi cis sz etiā supant sic gedeon Sic spūa lit illi q supant cēptatōes fortiores sūt ill'q solū r'sistūt. vñ Greg. i moza. Fo/ titudo iustoz ē carnē vincere. volupta tib⁹ mūdi ꝟire z delectatōes pñtis vi te extinguere. Nā si q̃s supat liguā ne loq̃t turpia. aures ne audiāt vana ꝛc. ℔ fortis ē. Tercij sūt fortes q ñ solū su/ perāt sz etiā iuadūt coz regnū. sic da/ uid philisteoz. Sic spūaliter qui ar/ dua opa feruēter faciūt eijciēdo petr̄ de coꝛdib⁹ etiā alioz. In ꝟriū de mū danis debilib⁹ dic Greg. xvij. moral'. Oēs inq̃t h⁹ seculi amatores i terrenis reb⁹ fortes. i celestib⁹ aūt debiles Quar ti sē fortes q ipauidi sē circa bonā mo/ tē. vt dic Aristo. li. ethi. Sic sampson elegit mortē vt moriāt dei inimici Ju dicū. xvj. His q̃ttuoz modis b. Ste/ phan⁹ dr fortis. Tercio b. Stepha/ nus cōmēdat a miraculoz mlt'itudie q mlta faciebat. pdigia z sig̃. nō solū in ẽra. sz etiā i cel'i scitas declarabat cū dicebat Ecce video celos ꝛc. In q̃b q̃dez ꝓbis ad gliosi martyris honorē tria ilsinuāt documēta dclarāda. s.

¶ Primo eterne felicitatis possessio. ibi. ecce video celos apros.

Scdo diuie maiestatis visio. ibi. z fi lium hominis.

Tercio hūane ibecillitatis assecu/ ratio. ibi. stantē a dextris ꝓtutis dei.

De sctō Stephano prothoma.

Primo dixi q̄ ad honorē beati ste/phani insinuat ei⁹ felicitat⁊ possessio q̄ dicit. Ecce video celos apertos. vbi ē eterna felicitas z nr̄a ppetua possessio z finis oīm nr̄oꝝ bonoꝝ. q̄ q̄dez ei⁹ felicitat⁊ possessio nr̄a sc̄z celū acq̄rit i/mediate. i. q⁹ etiā purgatoriū euitet p septē sic terrena possessio solet acq̄ri. s.

Primo hereditaria successione.

Scōo sollicita negociatōe.

Tercio violenta occupatiōe.

Quarto studiosa ꝑmutatōe.

Quinto gratuita cōdonatōe.

Sexto placida supplicatiōe.

Septimo legitima redemptōe.

Primo dixi q⁹ terrena possessio acq̄ri/tur hereditaria successiōe. sicut filiꝰ suc/cedit in paternā possessionē. sic spūalit⁹ eterna possessio celi adipiscit p baptis/mi susceptōz in q̄ adoptamur i filios dei p fidem. Juxta illud Joh. j. Quot q̄t autē receperūt eū dedit eis ptātem filios dei fieri his q̄ credūt in nomie ei⁹. z sic iure hereditario succedūt i he/reditatē dei patr⁊ Rom. viij. Si filij z heredes. Ista aūt filiatio nō est car/nalis. sz spūalis. de qua dicit saluator Joh. iij. Amē dico tibi nisi q̄s renatus fuerit ex aq̄ z spiritu sctō nō pōt videre regnū dei. z subdit cām dicēs. Qđ na/tū est ex carne caro est. z qđ natū est ex spū spūs est. ꝑm Lyrā. Per carnalem generationē hō ꝓstituit in vita carna/li trī. sz p generationē spūalem in vi/ta spūali. Tāta nāq; hui⁹ baptismalis generatōis est efficatia q⁹ oēm culpaz z reatū tā originalis q̄z actualis pcti delet z restituit ꝑmā innocētiā in duē/do veste regali tāq̄z filiū regis. z apiē/do palatiū sūmi regis. i. celū. In hui⁹ signū baptisato dño i iordane apti sūt celi. Unū ō ꝓse. di. iiij. c. regenerāte. Re/generāte inq̄t spū nō solū originaliuz verūetiā volūtarioꝝ fit remissio pec/catoꝝ. Nec aūt remissio petōꝝ nō req/rit gemitū vel ꝓtritionē etiā in adulz. sed tm̄mō in adulz displiciētiā. nec cō/fessionē req̄rit de ꝑpetratis añ baptis/mū. q⁹ baptism⁹ est ianua oīm sacra/mētoꝝ. Hinc Amb. sup epl'az ad Ro/ma. Gratia inq̄t dei in baptismate nō req̄rit gemitū. nō req̄rit plāctū. vel ali/q̄ opus. sz solam fidē. z oīa gratis cō/donat. Nā de⁹ pater hz filiū legitimū z naturalē ibm xp̄m quē ꝓstituit here/dē vniuersoꝝ p quē fecit z secula. He/breo. j. Itē hz filiū legitimū nō natu/ralē sz adoptiuū. sc̄z fidelē z iustū. hūc ex gr̄a fecit heredē vite eterne. ad Thi/tū. iij. Justificati gr̄a ipsi⁹ heredes su/mus ꝑm spem vite eterne. O felix ge/neratio. o btā filiatio cui hereditas re/gni celestis succedit. nō igit̄ debes do/lore affligi. si filiꝰ tuꝰ mox baptisat⁹ de/cedit. q⁹ ꝑculdubio heres z rex celest⁊ efficit. Tal'heres fuit btūs Stepha/nus p sacm̄ baptismi. Sed diceres. vbi fuit btūs Stephan⁹ baptisatus. Rñdet lyra sup ꝑmū caplm̄ act⁹ apo/stoloꝝ. Quidā dicūt q⁹ apli z xp̄i disci/puli fuerūt baptisati i vltima cena. s. in pedū lotōe. Alij vo dicūt q⁹ vsq; ad missionē spūssancti nō fuerūt baptisa/ti. sed in die penthecostes in missione spūssancti. Juxta illud Act̄. j. Vos aūt baptisabimi spūsancto. Sz lyra tenet cū btō Augu. q⁹ apli z xp̄i discipuli fu/erunt baptisati baptismo xp̄i. i. ex aq̄ z spūsancto. q⁹ post illā dñi sententiaz Joh. iij. Nisi q̄s renat⁹ fuerit ex aqua z spūsancto nō potest intrare i regnū dei. null⁹ factus est mēbrū xp̄i nisi ꝑ susceptionē baptismi vl'alicui⁹ supplē/tis vicem. sicut baptism⁹ sanguinis z flaminis. Unū z apl'us vocatus ad fi/dem de dñi mandato baptisatus est Act̄. ix. Et idē tenendū est de alijs q̄/uis nō sit scptum. q⁹ nō oīa facta xp̄i

sunt scripta. vt ptz Job. vlt. Uñ Job. üij. 62. q discipuli xpi baptizabāt. z ñ est verisile q̄n essent baptizati eodem baptismo quo alios baptizabāt. Hu ic etiā consonat illd Job. xiij. Qui lo/tus est nō indiget nisi vt pedes lauet. Ubi Lyra sic dicit. Qui lotus ē p bap/tismū nō indiget .s. rebaptizari nisi vt pedes. i. affectōes mūdet. Et sic ptz q̄ btūs stephan⁹ iure hereditario pos/sedit aptū regnū celeste. ¶ Scdo ter/rena possessio acq̄rit sollicita negocia/tōe. nā negociatores acq̄rūt sibi agruz vineā dominiū ꝛc̄. p negociatōez suā. Sic spūal' aptū regnū celeste acq̄rit p negociatōem. de q̄ Aug. in pl̄o dñi dicit. Uenale habeo. q̄d dñe. regnū ce/lor. q̄ emit. pauptate regnum. dolore gaudiū. labore requi. ignominia gl'ia morte vita. Talit emerūt apli z chri/sti discipuli oia relinq̄ntes xp̄e amo/rem xpi: domū: agros: filios: frēs ꝛc̄. vñ dicebāt Mat. xix. Ecce nos reliq. oia. q̄d g̃erit nob. Rñdit ihs cū iura/mēto di. Amē dico vob q̄ vos q̄ reli. oia z secuti est me cēruplū accipiet et vitā eternā possidebit. Talit etiā nūc emunt veri religiosi. q̄ oia relinq̄ntes nudi in cruce penitētie sequūt nudum crucifixum xp̄m. Ideo ipis sicut bap/tizatis celū aptū est. In signū hui⁹ io/hānis in insula pathmos aptū fuit re/gnū celeste. Hinc dicit Bern̄. de p̄ce/pto z dispēsatōe. Nōasterial' discipli/na meruit hanc p̄rogatiuā vt secun/dū baptisma nūcupet. Et infra. Hu/ius inq̄t. pfessio amatores suos ange/lis sit̄es et dissit̄es hoib⁹ facit. imo di/uinā in hoie reformabit imaginē con/signās xp̄o instar baptismi. Ex b̄ ver/bo sumptū est q̄ intrātib⁹ religionez de p̄teritis peccatis nō est penitētia i/iungēda. de pe. di. j. ¶ His autorita/tib⁹. Isto iure btūs stephan⁹ etiā ob/tinuit aptū regnū celeste. q̄ oia relinq̄/rat p̄pter dilectū dñm iesum christum. O xpe clemētissime. O de⁹ eq̄ssime q̄s ineq̄liter vēdis tuas merces. et q̄nto/q̄s tibi dilectior extiterit tāto cari⁹ re/gnū celeste emit. Nā huic discipl'o san/cto vgi nō suffecit oia relinq̄re nisi eti/am cor p⁹ lapidib⁹ torrētis subijceret. Cur b̄ fac̄. certe ideo vt cog̃scāt mor/tales q̄ p̄ciosum est tale regnū q̄ tā/ care emit. Ut ecōuerso q̄busdā duob⁹ minut̄ eris dab vt vidue. Qui busdā vno calice aq̄ frigide. Et q̄busdā p so/lā bonā volūtatē. iuxta illud Luce. ij. Pax hoib⁹ bone volūtatis. Cur b̄ fa/cis. certe vt cog̃scāt mortales q̄ ex im/mensa miscōia dabis. ps. Pro nihi/lo saluos facies illos. Uñ si q̄ris. q̄t florenis emit regnū celeste Rñsio q̄n/tū habes tantū valet. si multū habes multis dabit. si pauz modic̄ vt null⁹ excludat a misericordia dei q̄ ē infinita. Sed heu q̄ multi pctōres cū multis expēsis et laboribus acq̄rūt eternā mor/tē. q̄dā occulte. q̄dā manifeste. imo q̄/dā violēter. Occulte acq̄rūt infernum spēalit̄ q̄tuor genera hoim. Pro hy/pocrite cū magnis laboribus. de q̄bus Mat. xxiij. Ue vob ypocrite q̄ similes/estis sepulcris dealbatis. Scdo sodo/mite. ad Ro. j. Hoc āt scitote intelli/gētes q̄ neq̄ fornicarij neq̄ adulteri/ neq̄ molles regnū dei possidebunt. Tercio deceptores z mēdaces. j. ad Thes. iiij. Ne q̄s circūueniat fratrez suū in negocio: q̄m de⁹ vindex est de/ his oib⁹. Quarto pctā nō cōfitentes. Apoca. vlti. Foras canes venefici z ti/midi ꝛc̄. Sil'r sunt q̄tuor genera ho/minū infernū manifeste acq̄rētiū. Pri/mi superbi i ornamēt̄. Aug. Que superbū/ videri filiū diaboli ee ñ dubites. Se/cūdi auari q̄ dimittūt dñic̄ dieb⁹ mis/sas p̄pt̄ talia. Mat. vj. Nolite solli/

ant esse ⁊c. Tercij guloſi. de q̄b⁹ Phil. iij. quo⁹ de⁹ venter est. Quarti sūt meretrices ⁊c. Similit̄ q̄tuor sunt genera hoim infernū violēter acquirentiū Primi sunt vſurarij. Scdi latrones. Tercij symoniaci. qui b̄ñficia eccl'iastica vel sacra vel sepulturas emūt vl' vendūt. extra de symonia. Ad aplicaz Quarti falsi iudices marie munera libēter accipiētes. Tercio terrena possessio acq̄rit violēta occupatōe. sic̄ rex violēter acq̄rit sibi regnū. Sic spūaliter acq̄rūt regnū celeste fortiter pugnātes de q̄b⁹ Math. xj. ōz. Regnū celorum vim patit ⁊ violēti rapiūt illud. p̄sertim q̄ moriūt p veritate. vñ Aug⁹. li. xij. de ciui. dei. Quicūq; inq̄t etiā nō p cepto regeneratōis lauacro p confessione xp̄i moriunt tātū eis valet ad dimittēda pcta. q̄ntū si ablu erent fonte baptismatis. Sic b. stephan⁹ isto iure meruit aptum celeste regnū. q̄ primus oīm p veritate fidei catholice cōstāter mortē subiit. ideo pthomartyrij nomē obtinuit. Sed diceres. Nūq̄d nō añ ip̄m fuerūt martyres. vt Abel. zacharias Johānes baptista ⁊c. Rñdet q̄ q̄tuor stat⁹ distinguunt. In statu nature primus martyr fuit Abel a Cayn occisus Gen. iiij. In statu legis scripte fuit Ur vir marie sororis moysi ⁊ Aaron. quē cū moyses cuz Aaron dimisiſſz inter filios israel dū ip̄e ascēderat in mōtē synai ieiunare. xl. diebz vt legē acciperet dicēs pplo. Q; si q̄d interim difficultat; oriri fuerit ferrēt ad eos. Qui insurrexerūt ptra Ur ⁊ Aaron dicētes. Nescim⁹ q̄d ptigit moysi date nob deos q̄s colam⁹. p quo dū argueret eos Ur ceperūt in eū spuere. ⁊ sic sputo suffocauerūt. ꝓpter b Aaron tūnc̄ conflauit inaures ⁊ fecit vitulū. Verūtn̄ q; adhuc lex nō fuit declarata. Jō dicit q̄dā q⁹ p⁹m⁹ martyr fuit Achimelech sacerdos sūm⁹ quē occidit Saul rex eo q⁹ consuluit dñm. ꝓpter dauid. j. Reg. xxj. In statu ꝓbetarū primus martyr fuit zacharias filius Joade sacerdot; quē occidit rex Joas inter templū ⁊ altare. put ptz in hodierno euāgelio. In statu gr̄e fuerūt multi martyres añ btūm Stephanū. Primi sunt inocētes. scōs est btūs Johānes baptista. tercius est btā virgo. sic̄ p̄dixit Symeon Luc. ij. tuā ip̄ius inq̄t aiaz gladius pertransibit. Quart⁹ fuit xp̄s dñs. Quintus fuit btūs Stephan⁹. Verūtn̄ ip̄e dicit p⁹m⁹ martyr q̄tuor rōnibz. Primo q; post nouū testamēti confirmatōez primus est martyriū passus q̄ p⁹m ap̄lm fuit in xp̄i morte cōfirmatū. Innocētes aūt ⁊ Jobes baptista fuerūt martyrizati añ hanc cōfirmatōz. Scdo q; ex martiriby p⁹m⁹ volauit ad celū. Illi aūt descēderūt pus in infernū Tercio q; p⁹m⁹ p lege xp̄i fuit passus. cereri aūt p lege pter innocentes. q̄ nō sunt confessi legē sicut btūs Stephan⁹. Quarto q; passio eius fuit similis xp̄o. Nā sicut xp̄s dñs a iudeis ⁊ extra hierlm. sic b. Stephan⁹ ab eadē gente ⁊ extra eandē vrbē. Et sicut xp̄s orauit p inimicis sic btūs Stephanus Jtē sicut xp̄s innocēter passus ē cuius innocētiā proclamauit Judas ei⁹ proditor. pilat⁹ eius iudex. Sic btūs Stephan⁹ innocēter est lapidat⁹. q; in lege veteri lapidabant festa nō colētes. vt patz de illo q̄ lig̃ colligebat i sabbato. adulteri. sacrilegi. sic̄ achor Josue vij. blasphemi. diui ⁊ pennib⁹ nō obedientes. btūs āt Stephan⁹ nō fuit trāsgressor sabbati q; ozōnr instabat. nō sacrileg⁹. imo sc̄issim⁹ minister sacr̄oz. nō blasphem⁹. sz deū laudās in disputatione p̄dicatōe ⁊ gr̄arū actōe. nō adulter sz vgo purissim⁹. Quarto terrena possessio acq̄rit studiosa pmutatō

ne. qñ scz vna res dar̃ p alia re. sic spi/ritualr aptũ regnũ celeste acqrit̃ per/mutatõe boni opis scz elemosyne ieiu/nij zc. vñ dic̃ Aug. Da rectũ z accipe ce/lũ. sic pmutauit zache⁹ Lu. xix. d. Dñe ecce dimidiũ bonoꝝ meoꝝ do paupi/bus. Hic z Aug. li. de doctr. xpia. dicit Age illi gras q rẽtã pciosã tã vili pcio fec te emere. das qđ in tpe pit accipis qđ in eternũ manet. vñ sis socius angelo rũ. vñ nũqꝫ sitis famẽqꝫ patriarc. In h⁹ signũ Ezechieli aptũ fuit celũ. vt patz).c. Talit̃ b. Stephan⁹ pmutauit pñ/rẽ letitiã in eternam. pñtẽ vitã breuẽ i sempiternã. vginalẽ ꝓtinẽtiã in puri/tatẽ angelicam. ꝓstantẽ pseuerantiaz in eternam securitatẽ. z breuiter om/nia vẽdidit vt illam margaritã eme/ret. de qua saluator. Mat. xiij. Inuẽ/ta inquit vna margarita vẽdidit om/nia q habuit z emit eã. vñ Matth. xix. Vende q habes z da pauperibꝫ z habe/bis thesauꝝ i celo. ¶ Quito trena pos/sessio acqrit̃ gtuita cõdonatõe. qñ ali/qs grat̃ dat alicui aliquã rẽ. sic spũali/ter aptuz regnũ celeste grat̃ dar̃ quia opa nr̃a de cõdigno nõ sufficiũt ad tã/pciosuz thesauꝝ acqrẽdũ. hic ad Thy/tũ. ij. 3z. Nõ ex opibꝫ iustitie q fecimus nos. sz fm suã miscõiam saluos nos fec. Talr̃ acqsiuit btũs stephan⁹ aptũ celeste regnũ. Habet̃ ei Job. j. Salua/tor vocauit Petrũ z Andreã Jacobũ z Johem de piscatõe. z demũ Philip/pũ ad discipulatũ. Philipp⁹ ãc iuenit nathanael sub ficuz dixit illi. Quẽ scri/psit moyses i lege ꝛ pphe iuenim⁹ ihm a nazareth filiũ Joseph. Cui nathana/el. A nazareth pt aliqđ boni eē. Dixit ei Philipp⁹ Veni z vide. licet xp̃s na/tus fuerit i bethleẽ. tñ fuit nutrit⁹ i na/zareth. iõ nazarenus vocabar̃. vt patz Lu. ij. z. iij. Vidit ihs nathanael ve/nientẽ ad se z dixit. Ecce vr̃e israelita in q̃ nõ ẽ dol⁹. qz veniebat bona intẽtiõe vt veritatẽ cognosceret. qui dixit. Un/de me nosti. Et xp̃s rñdit ei. Priusqꝫ philippus te vocaret cũ esses sub ficu vidi te. Rñdit. Rabbi tu es filius dei. tu es rex israel. Respõdit iesus. Amẽ amẽ dico vobis. videbitis celũ aptuz z angelos dei ascendẽtes z descẽdentes sup filiũ hominis. fm eñ quosdam iste nathanael fuit beat⁹ stephan⁹. ¶ Se/xto terrena possessio acqritur placida supplicatione. sicut faciũt pauper qui petunt elemosinã vel vestimentũ. aut domũ. ꝓpter deuz. Sic spũaliter aper/tum regnũ acquirit̃ p supplicationez orationis. vnde saluator. Oñis q pe/tit accipit. Sic acquisiuit ille latro q supplicabat dicẽs. Dñe memẽto mei dũ veneris in regnũ tuũ. Cui saluator. Amẽ dico tibi hodie mecũ eris i paradiso Talit̃ etiã btũs Stephan⁹ acqsiuit. qui nõ solũ pro se sed eciã p inimicis supplicabat. dicẽs pro se. Dñe iesu ac/cipe spiritũ meũ. z fletis genibꝫ p ini/micis dicens. Domine ne statuas illis hoc peccatũ. Et cuz hoc dixisset obdor/miuit in dño. intrando in aptum ce/lum. ¶ Septimo terrena possessio ac/quiritur legitima redemptõe. licet ali/qua possessio legitime pineret ad ali/quem. tamẽ ꝓpter debitum. phibetur ab ea. Sic spiritualiter regnũ celeste. licet nostrum sit ex christi dñi passio/ne. sit etiã aptum. tamẽ ꝓpter debituz pene arestatur a nobis. donec solutũ sit in purgatorio. z talis solutio potest fieri p indulgentias. que sunt thesau/ri ecclesie super quos constituti sunt p/lati ecclesie. dicente dño Matth. xvj. Tibi dabo claues regni celorũ. Sed ad hoc q̃ ista redemptio debito mõ fi/at quattuor requirunt̃. Duo ex parte dãtis. duo ex pte suscipiẽtis. Primo ex pte dãtis indulgẽtias requirit̃ auctoras

De sctō Stephano ꝓtho.

ita ꝙ habeat auctoritatē. naz papa hz plenariā auctoritatē in tota eccl'ia militāte. Alijs aūt eccl'ie plāris ē limitata. vñ epi q̄draginta dier indulgētias largiri pñt. Scōo req̄rit cā rōnabilis q̄ fm Bonauē. in. iiij. di. ij. est duplex sicut thesaur⁹ rei publice solet expēdi. Aut ꝓpē gl'iam p̄ncipis vel seruoꝝ ei⁹ Aut ꝓpē vtilitatē cōitat. q̄n sez cōitas ledit tūc stipēdia diuidunt. Sic spūaliter p̄mo thesaur⁹ eccl'ie expendit. i. indulgētie ꝓcedunt ꝓpter laudē z gl'iaz p̄ncipis ihu xp̄i. laus ꝥo ei⁹ est i suis sanctis q̄ honorant in ꝓstructōe eccl'iaꝝ. visitatōe earundē. cōmemoratōe ꝛructū. vt in sermōibz ꝛc. Utilitas ꝥo est eccl'ie defensio. vel ppli xp̄iani. vel terre sctē. aut ꝑmotio studijz filia pro quibz recte indulgētie dant. Ūñ indulgentie sub triplici differētia ꝓcedūtur. Aut fm numerū dier. Aut fm numerū annoꝝ. Aut fm numerū pctōrū. z sp tātū valēt q̄ntū sonāt. fm Rich. sup. iiij. di. ij. Scōm numerū dier. valēt fm eūdē Rich. vbi s. tātū centū dierū indulgētie q̄ntū centū dier. penitentie. z h fm taxatōez siue a iure. siue a sacerdote. siue a iusticia diuina. z absoluit a pna quā facere debuisset per centū dies. z sic centū dier. indulgētie nō solū tātū valēt q̄ centū dieb⁹ debuisset puniri in purgatorio sed plus. scz vno die tātū posset penitere q̄ centuz dier. punitōes extinguere posset i purgatorio. Hec aūt indulgētia ꝑ. assecutō dicit redēptio. q̄z recipit meritū passionis xp̄i bñdicti. z bē virginis ac alioꝝ sctōrū q̄ fm diuinā iusticiā plura bona fecerūt q̄z eis suffecisset. q̄rum merita in pmptuario eccl'ie remāserunt. Sil'r intelligendū est de numero annorū. vñ q̄n dicit. Remitto tibi terciā ptem pctōrū. i. q̄ntū deberes ꝙ tercia ptē pctoꝝ puniri. soluo ꝙ te de thesauro eccl'ie. z q̄ ꝓsequitur plenariā indulgētiam si statim mozit statim euolabit i aptum celū. O magna miscōia dei. o pietas infinita. ꝙ modica re q̄z magna pena dimittit. sz ad h vt q̄s indulgētias ꝓsequat. duo req̄runt ex pte sulcipientis. Primo vt sit in gr̄a sine peccato mortali. Scōo vt faciat id ꝙ quo dat indulgētia fm formā ꝓcessiōis. vt si sic dat q̄ visitet eccl'iam sic faciat. vl q̄ det vnū denariū. vel candelā ꝛc. nā frēs minozes nūq̄z ꝓsequūt illā idulgentiā vbi sic dat. q̄ q̄cūq̄z dabit vnū denariū ad fabricā ꝛc. Sil'r alij pauperes q̄ nō dant ꝙ quo indulgētia est ꝓcessa. Q, aūt indulgētia sit anie redēptio taliter ptz. sint duo boies vn⁹ fm diuinā iusticiā deberet vno die trā cremari in purgatorio. ali⁹ mille annis z vterq̄z ꝓsequitur plenariā indulgētiaz vni trā ad vnū diē pficit. alteri ad mille annos z nihil ampli⁹. q̄z in celo nullū p̄miū dabit ꝙ indulgētijs licz ꝙ bono ope ꝙ q̄s ꝓsequit q̄s indulgentiaz p̄mieē. vñ si tu habes pniam septēnez z ꝓseq̄ris indulgētiā septēnē. fm Nostien. sufficit tibi. sz ꝓsulit q̄ nō vtatur hō indulgētijs talib⁹ hic. sz reseruet ꝙ redēptione pene purgatorij q̄ acerbissima ē. z sic ptz q̄ bis septē modis pōt quis statim ad aptum celuz introire. ita q̄ nec intrabit purgatoriū. sic beatus Stephan⁹ ꝛc. ¶ Scōo i p̄missis verbis ad honorē dñi Stephani inūnuat diuine maiestat. visio. Nā dicebat q̄ ieſuz aptis celis videret. vbi b. Stephan⁹ q̄ttuor miracula habuit. Primū q̄z vidit celos aptos cuz fm naturā celū nō possit diuidi. nec apiri nec secari. Scōm q̄z vidit ieſum gl'iosum cū ipossibibile sit corp⁹ glorificatum ab oculo mortali in sua gl'ia videri. Terciū q̄z vidit xp̄z stare. z sic vidit ip̄m vltra celū cristallinū z empyreū

Impossibile est ãt fm naturã vt oculus videat ad tantã distantiã. sz vt dicit Lyra sup septimũ cap'm act' ap'lo rũ hoc nõ fuit ex pte visus bti stephani. sz ex pte corpis xpi glorioſi in cuius ptãte est de longe videri sicut de ꝓpe. Quartũ qz vidit xpm stare. nos autez credim' sedere dicẽtes in symbolo. sedet ad dexterã dei pris oipotẽtis. Rñdet magn' Albert'. qꝺ nos ꝯcredim' regnantẽ z ꝺesscentẽ eternaliꝫ post labores z passionẽ. z sic dicim' sedet rex vñ licet stet vel ambulet. Sz btũs Stephan' positus in tribulatõe vidit xpz adiuuantẽ. qz ꝺ aliũ adiuuat stat. z sic fm Augu. agilitatis doti ꝓuenit posse stare q̃z sedere. vñ oẽs beati cũ xpo stant in celo sine fatigatõe. qz ibi nulla sedes est. sz tñmõ loc' determinat' cuilibet fm suũ meritũ. Sz diceres vtz btũs Stephan' vidit diuinã ẽntiaz in ista visione. dicẽdũ qꝺ circa hoc doctores variẽ loquunt'. Aliꝯ dicũt qꝺ vidit. z ꝓbant ꝓ hoc qꝺ dicit Act'. vij. Intendens in celũ vidit gloriã dei. ita qꝺ oculo corꝑali vidit gloriosam xpi humanitatẽ. z oculo mẽtali diuinã essentiã. huius opinionis videt fuisse btũs Aug'. qui dicit in sermõe hodierne solẽnitatis. O inqt beata fidei officina que tãtũ exaltasti martyrẽ vt ipam cõspiceret maiestatẽ. Ecce inqt video celos aptos z iesum stantẽ a dextris virtutis dei. Aliꝯ dicunt vt Lyra sup septimũ cap'm act' ap'lor. in q̃dam q̃stione. z Tho. in. iij. di. xlix. qꝺ beatus Stephan' vidit dñm iesuz oculo corꝑali. diuinã vero ẽntiã nõ vidit nisi in aliqua similitudine deũ repsentãte. Sicut Esa. c. vj. vidit deũ in similitudine sup soliũ excelsum z elevatũ ẽ. nõ autẽ in essentia. Ratio quia nulli creature est ꝓcessum fm oms doctores qꝺ aliquis vtatur sensibꝫ exteriorib' z videat diuinã essentiã nisi tñmõ xpo qꝺ loquebat comedebat z qõ plus est patiebat tamẽ ab instanti ꝓceptionis sue videbat diuinã essentiã clarissime. et sic btũs Stephan' diuinã essentiã nõ vidit tũc clare quia loquebat cum iudeis sed soluz in q̃dam similitudine deũ repsentãte quã virtutẽ dei nominat. Tercio in ꝑmissis verbis insinuat humane imbecillitatis assecuratio. Nam dicit qꝺ stabat iesus adiuuare suũ militẽ patus si fortiter pugnaret. vñ milites solent fortiꝫ dimicare ꝓpẽ tria. Prio si vidẽt regez fortiter ꝑliantem. Sic beat' stephan' xpm videns a dextris qui fuit bic a sinistris. vbi glosa. ne homo lapidãt' dubitet in terra deus homo crucifixus apparet in gloria. Secũdo quãdo habent grande spectaculũ. sic beat' Stephanus vidit celos aptos z totã celestem curiã. Tercio quãdo habent grande premiũ. nam in trib' prelijs fortis fuit btũs Stephan' scz. in disputatione in testium accusatõe. in lapidatione. z semp speciale adiutoriũ habuit zẽ. vt patet in legenda. Merito igit dicitur Ecce video celos aptos z iesum stantem a dextris virtutis dei Amen.

De eodem.
Sermo. xiij.

Stephanus ꝑ aurẽ plenus gratia z fortitudine faciebat ꝓdigia et signa magna in populo Actuũ. vj. c. Ad gloriã beati Stephani ꝓthomartyris q̃ grece interꝑtat corona. hebraice vero vite norma. qz fuit ꝓncipiũ et corona martyꝝ. Fuit denicz Stephanus sequẽtib' se forma facti. ꝑ xpo ꝓmo passus. z gratia ac fortitudine ple

De sctō Stephano prothō.

nus. Uñ differētia plenitudis gr̃e est quadrupler. scilicet.

¶ Prima supefluentie
Secūda specialis p̄rogatiue
Tercia notabilis abūdantie
Quarta totalis sufficientie

Prima nanq; differētia plenitudis gr̃e diuīe ꝺr plenitudo supefluētie. et illa fuit in xp̄o q̄ est caput eccl'ie catholice. z effluit sup alios oēs sicut fons scaturiēs. ꝺ quo Job. j. dicit. Uidim⁹ eū plenū gr̃a z v̄itate. Et itez. De cui⁹ plenitudie nos oēs accepim⁹. Habuit tantā gr̃am aīa xp̄i q̄ntam creatura capere potuit. iuxta illud Job. xij. Non ad mensurā dat⁹ est ei spūsc̄tūs. z tal̄ plenitudinē nō habuit bt̄a v̄go maria. ad quā dixit angel⁹. Aue gr̃a plēa. nec btūs stephan⁹. de q̄ ꝺr. Stephanus plen⁹ gr̃a et fortitudie. Nec apli in die pēthecostes. de q̄bꝫ ꝺr Actuū. ij. Repleti sunt spūsc̄tō. ¶ Scꝺa igr̄ differētia gr̄tie plenitudis est spēal' prerogatiue q̄n aliq̄ pura creatura dono dei sic p̄uilegiat⁹ vt habeat oēs v̄tutes q̄ nō solū ipam custodiāt a mortali peccato sed etiā a veniali. Et hec gr̃a erat in maria. ad quā angel⁹ ait. Aue gr̃a plena. Ytero. Ceteris gr̃a p̄stat⁹ p p̄tes. marie v̄ro se totā infudit plenitudo gr̃e. iō mr̄ gr̃e ꝺr. ¶ Tercia drūtia plenitudis gr̃e est notabil' abūdātie. et illa fuerūt pleni apli in die penthecostes. Cui⁹ effectus est q̄ nullū peccatū mortale admittit. z magnū habet ardorē ad bona opa. Ista q̄z gr̄tia fuit plenus btūs Stephan⁹ Act. vij. Judei nō poterāt resistere spū et sapiētie qui loquebat⁹ in eo. Ita q̄ iplerī rur in ipo qꝺ dixerat saluator Lu. xxj Ego dabo vobis os z sapiam cui nō poterūt resistere oēs aduersarij vestri z Mat. x. Nō vos estis q̄ loq̄mi sz spir⁹ p̄ris vestri q̄ loq̄t⁹ in vob ¶ Quarta drūtia plenitudis gr̃e est total' sufficientie. Et hanc vnusq̄sq; habz eccl'ie intātū q̄ sibi sufficit ad salutē. et sic zacharias iplet⁹ ē spūsc̄tō z ꝓphetauit dicēs. Bñdict⁹ dñs de⁹ isr̄l' Lu. j. Sil'r Elizabeth replera est spūsancto z exclamauit dicēs. Bñdicta tu ī mulieribꝫ et bñdict⁹ zc̄. Btūs aūt stephanus fuit plen⁹ spūsc̄tō. de q̄ dicit. Stephanus aūt plenus gr̃a z fortitu. zc̄. In q̄bꝫ q̄dem v̄bis sctūs martyr stephanus a tribꝫ spēaliē cōmendat. sc̄z

¶ Primo a gr̃e nobili plenitudie. ibi Stephanus aūt plen⁹ gr̃a.

¶ Scꝺo a constanti fortitudie. ibi. et fortitudine zc̄.

¶ Tercio a miraculi multitudie. ibi. faciebat ꝓdigia zc̄.

Primo ꝺr q̄ btūs Stephan⁹ ꝓmēdat⁹ a gr̃e nobili plenitudie cū ꝺicitur Stephan⁹ aūt plen⁹ gr̃a. Que q̄dē est tā p̄ciosa res q̄ oēs thesauros mūdi excellit in sui compatōe. Quatuor enī sunt genera bonor̄ p̄ciosor̄. Primū corpaliū inter q̄ p̄cipuū ē vita. q̄ tā p̄ciosa est q̄ hō ꝓpt̄ ipam redimēdā vl̄ plōgandā oia bona sua daret. iuxta illud Job. ij. Dia q̄ habz hō dat p anīa sua. i. vita sua. Scōm bonū inuisibile um inter q̄ p̄cipuū est sapia. puer. viij Infinitus enī thesaur⁹ ē. Tercīū bonū spūaliū iter q̄ p̄cipuū ē natura angelica. Sed pfecto maior ē p̄ciositas gr̃e diuine corpaliū bonor̄. imo z ipsa p̄ciosa vita hois. Cui⁹ rō est. q̄z sancti martyres magis voluerūt amittere omnia bona terrena ac ꝓpriam vitam q̄z diuinā gratiaz. Et hoc est qꝺ docet christ⁹ Math. x. Nolite timere eos qui occidūt corpus aiam aūt nō possunt occidere. Itē melī⁹ est esse in gr̃a q̄z habere magnā sapientiā sicut Aristoteles. Similiē melius est habere gr̃am q̄z esse angelū sine gratia. sic

demones. Postremo melꝰ est desiderare fore ī gr̄a q̄z desiderare foze eq̄lem deo. Melꝰ siq̄dem fuisset lucifero appetere gr̄az q̄z dei eq̄litatē. Unō tanti doni dei p̄ciositatē vt melꝰ itelligamus p̄scrutemur eiꝰ quidditatem Quā q̄dē triplicit̄ declarare possumꝰ.

¶ Primo diffinitione
Secūdo diuisione
Tercio similitudine

Primo dixi q̄ diuīe gr̄e q̄dditatē possumus declarare diffinitōne. Nā fm Bonauē. sup. ij. di. xxvj. ad lr̄am Gr̄a fm quadruplicē respectū quadruplic̄iter diffinitur. Primo gratia cōsiderat quo ad suū p̄ncipiū scz deū. z sic ḡtia est diuine misericordie donū p q̄ bone volūtatis est exire. Scōo q̄ ad suū subiectū considerat. z sic fm Aug. Gr̄a est lux aie faciens hoiem peccatū suū agnoscere. et deū sup oīa diligere z illi firmit̄ adherere. Tercio q̄ ad suum oppositū cōsiderata Gr̄a est anie iustificatio z p̄cōz remissio. Quarto q̄tū ad suū effectū p̄siderata Gr̄a est titulus victorie. robur p̄seuerātie. dispositio p̄fectꝰ. z eterni regni vnica cā. Ex quibꝫ oibꝫ elicit̄ vna cōmūis ipi⁹ gratie diffinitio que est ista. Gr̄a ē quidā aie nitor a deo imediate creatus. z creature rōnali infusus. dignū faciens vita eterna. Dicit̄ p̄mo nitor seu splēdor aie q̄ ipaz illuminat z dirigit in suis actibꝫ sine quo aia nō pōt cognoscere suā fragilitatē. dei maiestatē. penē acerbitatē. z celestiꝫ patrie iocūditatē. Sicut enī ocul⁹ sine lumie nō videt. sic ania sine gr̄a. hic vo splēdor sic illuminat eā q̄ mille soles ita illuminare nō possent. Dicit̄ scōo. a deo imediate creatus. q̄z si tota celestiꝫ curia angelorꝫ ac etiā bā vgo vellēt creare vnā gr̄am alicui nō possent. nī a deo impetrare pñt. q̄z gratiā et gl̄ia z dabit dñs z nō alius. Dicit̄ tercio creature rōnali infusus. q̄z gr̄a nusq̄z habet locū nisi in creatura rōnali: puta angelo et hoīe. vnde nec i vestibꝫ cōsecratis nec in calicibꝫ materialibꝫ. vl̄ ī lapidibꝫ eccl̄ie. imo nec in aqua baptismatis realiter gr̄a continet̄. licz per illud sacr̄m infundat̄ gr̄a. Dicit̄ q̄rto. dignū faciēs vita eterna. Nā sine hoc dei dono nec carnis maceratio nec elemosynaꝝ largitio: nec martyrū ppessio ē deo accepta. vt ꝓcludit apl̄s. j. ad Chorꝝ. xiij. Magnas igit̄ gr̄as agamus deo nr̄o q̄ tali dono dignat⁹ est nos dotare ex sua bonitate. ij. Pe. j. Maxima et p̄ciosa donauit nobis vt p̄ b̄ efficiamur diuīe cōsortes nature.

¶ Scōo quoq; q̄dditatem gr̄e possumus declarare diuisiōe. Nā gr̄a dicit̄ tripliciter. Uno mō generaliter. z sic ḡtia est adiutoziū diuinū creature ḡtis impēsum. Sine hac gr̄a nihil possumus facere nec in esse durare. iuxta illud. j. Chorꝝ. xv. Gr̄a dei sum id q̄d sū Igit̄ omne bonū siue tpale siue corpale siue spūale dicit̄ gratia. quia gratis datum a deo. Apl̄s. Quid habes q̄d nō accepisti. Scōo mō dr̄ gr̄a specialiter. z sic dicit̄ gr̄a gratis data q̄ sē vel alios p̄parat homo ad suscipiēdum spūssancti donū. Huiꝰ gratie p̄rietas est reuocare libez arbitriuz a malo et excitare ad bonū. sine q̄ nullꝰ p̄parat se ad salutē. iuxta illō p̄s. Misericordia eius p̄ueniet me. Et. ij. ad Chorinth. iij. Non q̄ sufficientes sumus aliquid cogitare a nobis q̄si ex nobis sed nostra sufficientia ex deo ē. Nam sicut artifex p̄mo solus instrumentum operat̄ postea nō solus. sed per instrumentum operatur. Sic deus p̄mo bonam voluntatem in homine solus operatur sed postea p̄ voluntatē et gratiā opat̄ salutē. vñ Bern.

De sancto Stephano

Deus tria hec. s. bonū cogitare. velle z ꝑficere opaꝝ i nobis. Primū sine nobis. scōm nobiscū. terciū vo ꝑ nos facit. Dis igit saluꝰ hois a gra ẽ z a libero arbitrio. pncipaliꝰ tñ a gra. vt qcunq; nostꝝ saluabit deo i eternū gras agere nō cesset. Sz q̄rit Bed. li. de gra et li. ar. Quid agit li. ar. Breuit rñdeo. Tolle libꝝ arbitriū z nō ē qđ saluet. tolle gram et nō est quo saluet. opꝰ ꝟ sine duobꝰ effici non pōt. vno a q̄ fit. alio cui fit. nec dare illā nisi deꝰ. nec capre valet nisi libꝝ arbitrū. Jō dicit Aug. Cū cozonat deꝰ merita nra nihil aliō remunerat q̄z sua mūera Nic Bre. xvj. li. moza. Supna pietas prius agit in nobis aliq̄d sine nobis vt subseq̄nte q̄z nro libero arbitrio bonū qđ tā appetimus agat nobiscū. qđ tādez ꝑ impēsam gram in extrēo iudicio ita remuneret i nobis ac si solū ꝓcessisz ex nobis. Tercio mō gra ōz ꝓprie scz donū datū diuitus ad merēdū sine q̄ nullus hō pōt mereri nec i bono pfi cere nec ad gl̄iam puenire. Quā vt dicat glo. in clemē. extra de sū. tri. z fi. catho. sup illis ꝟbis informās gra. Multi theologi dicūt idē in re habitū gre z caritatis. tū qz caritas z gra habent easdē opatōes. tū qz dicit Aug. xv. de trinitate loq̄ns de caritate q̄ nulluz ē isto dono excellēti. sz oi dono distincto a gra ipa est excellētioz. tū etiā qz si distinguerent possent a dei ꝟtute separi. et sic aliq̄s esset deo grat z non carus z ecōtrario. Alij vero dicūt q̄ g tia est habit q̄ fundat i cēntia aīe. caritas vo est alꝰ habit q̄ fundat i volūtate. z ita tenet Tho. ꝑma scōe. q. ex. ar. iij. Et ideo magnas agam gti as clemētissimo deo q̄ tale donū toti ens q̄tēs req̄rim pat est nob dare sine vllis meritis. Dicam igit i oi opere nro. Adiutoziū nr̄m in noie dñi q̄ fecit celū et terrā.

Tercio quidditatē gre possumus declarare sili̇tudine. q̄ q̄dem licz mltis rebꝰ necessarijs z vtilibꝰ assimilet: tamē ad ꝓsens de multis pauca referam. Primo gra assimilat aque viue. Joh. iiij. Qui biberit ex aqua quā ego dabo nō sitiet i eternū. vñ Jesus i die magno festiuitat clamabat di. Si q̄s sitit veniat et bibat. et de vētre eiꝰ fluent aq̄ viue. Sicut aqua satiat hois sitim. sic gra dei appetitū terrenoz. qz appetitus hominis est insatiabil tpalibꝰ. Bñ enim satiatus erat q̄ dicebat. Habētes alimenta z q̄bus tegamur his contenti sum. Scōo assimilat lumi. de q̄ Joban. iij. Lux venit in mūdū et dilexerūt hoies magis tenebras. erāt ei opa coꝝ mala. Sicut i lumīe videt alba z nigra. sic ꝑ gram cognoscunt bona et mala. Tercio assimilat igni gra. ō q̄ Luce. xij. Ignē veni mittere in terras et qđ volo nisi vt ardeat. O deꝰ pijssime q̄z copiose accēdisti būc ignē. effudisti hanc aquā. oziri fecisti būc solez oīb. z ecce nō est q̄ incalescat. q̄ bibat. q̄ videat. O fatuitas hūana. o decepcio diabolica manifesta ad ꝟ donū ꝺi se ñ ꝑparе Uñ ipa gra ꝓ q̄rī ꝑ z dicere ecce ꝑsto sū et nō est q̄ me recipiat. Dic eiñ Anſ. Nō nō habz gram nō qz deus nō dat sed qz hō nō accipit. Hinc Aug. li. de pnia. Semꝑ ꝑsto est gra si nō fuerit repulsa. deus qđ suū ē semper inspirat si est qui recipiat. Apoca. iij. Ego sto ad ostium et pulso. si quis audierit vocem meā: et aperuerit mihi ianuam introibo scilicz per gratiaz Sicut enim sol est cōmunis omnibus: sic lumen gracie. iuxta illud Job xxv. Super quē nō fulget lumen eius O q̄z copiose irradiauerat beatū stephanū hoc lumē qui oīb ipm intuēti bus apparebat. ió dicebaꝝ plen gra.

Scõo btũs stephanꝰ ex thematis ẏbis cõmendat a ꝓstanti fortitudie cuz dz.plenus fortitudine Uñ ꝑm sanctũ Tho.sup.iij.ethico.c.xvj. Ad ẏtuosã fortitudinẽ tria req̃runt.scz

Primo ratio
Secũdo electio.
Tercio intentio

Primo nanq; ad ẏtuosam fortitudinem req̃rit ratio vt sciat q̃d facit vel q̃d patit.sicut eñ q̃ opat bonũ p ignorantiã licz appareat bonꝰ vl' ẏtuosus ñ tñ ẽ.sic q̃ opat opa fortitudis p ignãtiã ñ ẽ vere fortis. sic insipiẽs vl' fatuꝰ q̃ñq; opat opa fortitudis vl' patit alia q̃d arduũ :nõ tñ est ve fortis .Duplex eñ est actꝰ fortitudis. scz aggredi z sustinere.diuersimode tñ q; añ actũ fortitudinis ẽ aggredi. in actu vo ẽ sustinere .z sustinere est ꝓfectꝰ q̃s aggredi q; difficilꝰ ẽ moueri a pñtibꝫ q̃s futuris.sz aggredi habet se respectu futuri sustinere vo respectu pñtis. Scõo ad verã fortitudinẽ req̃rit electio vt ex libera volũtate opꝰ virtuosũ aggrediatur vel sustineat.nã si q̃s opꝰ fortitudinis nõ ex electõe faceret sed ex passione.puta ex ira:nõ diceret opꝰ fortitudinis. Tercio ad fortitudinẽ virtuosam req̃rit finalꝫ intẽtio. vñ si q̃s eligit actũ fortitudis ꝓpt̃ honores mũdi vel ꝓpter penã q̃ ꝓponit ei a rectori bus ciuitatũ nõ dicit ve fortꝫ. ĩõ vere fortis est ille q̃ licet sit debil' viribꝫ corpis tñ fortiter et ꝓstãti ꝓposito aggredit bonũ opus. z fortiter sustinet onꝰ illi⁹. Unde Grego.in.vij.moral'.dicit Justoꝝ q̃ppe est fortitudo carnẽ vincere. ꝓpꝛijs volũtatibꝫ ꝛtraire. delectationẽ ꝑsentis vite extinguere.hui⁹ mũdi aspa.p eternis ꝑmijs amare.ꝑspitatꝫ blãdimẽta cõtinere.aduersitatis metum in corde supare. Reprobozꝝ vo fortitudo ẽ trãsit oria sine cessatõe dilligere.cõtra flagella ꝙditoris insensibiliter ꝑdurare.ab amore reruz tpaliũ nec ex aduersitate q̃escere.ad inanem gl'iam etiã cũ vite detrimẽto puenire. malicie augmẽta exq̃rere.bonoꝝ viroz nõ solũ ẏbis ac moribꝫ sz etiã gladijs impugnare.hec ille .De istis dz p ꝓpheta. Ue q̃ potentes estis ad potãduz vinũ.z viri fortes ad miscẽdã ebrietatem. Isti eñ dicũt illud Job.vj. Que est eñ fortitudo mea vt sustineã, aut q̃s finis meus vt patiẽter agã .Sz sancti ꝑtes (vt dic̃ Aug.)inspiratõe diuina fecerũt z sustinuerũt q̃ naturaliter fuerũt impossibilia. Nõ ꝓfirmat apostolꝰ ad Ro.viij. Ipe spũs coadiuuat infirmitatẽ nr̃am. Et ad Philip.iij. Oia possum i eo q̃ me ꝓfortat. Et ꝓuer.xviij.Spũs viri sustẽtat imbecillitatẽ eius. Nõ petebat Ps̃. di. Spũ ꝓncipali ꝓfirma me. Nã q̃ ẞ spũ ꝓfirmati fuerint.vt dicit Esa. Qui ꝓfidũt in dño mutabũt fortitudiñ. Sic beatꝰ Stephanꝰ ẞ spũ ꝓfortatꝰ fuit. ĩõ viriliter certauit z supauit.iuxta illd Sap. x. Certamen forte dedit illi vt vinceret. Uñ legit Ecc̃.vj.z.vij.capl'is et⁹ fortitudo sic. Crescẽte nũero discipulozꝝ factꝰ est murmur grecoz aduersus hebreos eo q̃ vidue eoz despiciebãt in ministerio q̃tidiano .Nõ dupl'r intelligit.aut q̃ nõ admittebant ad ministeriũ aut nimis guabant. Nõ audientes apli ꝓgregauerũt ml'titudinẽ discipulorũ z dixerũt .Nõ ẽ equũ nos relinq̃re ẏbũ dei z ministrare mẽsis .Glo.q̃ meliora sunt ferc'a mentis q̃s dapes corpis .Cõsiderate g̃ frẽs viros ex vobis boni testionij septẽ. plenos sapia z spũsctõ q̃s ꝓstituam⁹ sup ẞ opꝰ.glo. vt ministrent z ministrãtibꝫ ꝑsint.nos vero oi̇ et ꝑdicatõi instates erim⁹ .Et placuit sermo oi multitudi z elegerũt septẽ :quoz ꝑmꝰ fuit btũs stephanꝰ.

De sancto Stephano

Et adduxerũt ad apl'os ⁊ imposuerũt sup eos manus. Stephanus aũt plenus gr̃a ⁊ fortitudie faciebat ꝓdigia ⁊ sigña magna in ppl'o. Inuidẽtes ei pfidi iudei triplica mõ ei⁹ fortitudinẽ aggressi sunt. scz. disputatõe. testiũ adductõe. ⁊ tormẽtoꝝ illatõe. Et in q̃libet pugna adiutoriũ sibi ꝺ celo datuz est. In ꝑma dat⁹ est spũssctũs q̃ facundiã mĩstraret. In scꝺa vultus angeli⁹ cus q̃ falsos testes terreret. In tcia visus xp̃i q̃ martyrẽ cõfortaret. Cũ igit̃ btũs Stephan⁹ mlta signa faceret et ppl'o ꝓdicaret iudei ꝑmũ bellũ cũ eo inierũt vt eũ ꝑ disputatõez ꝙuerterẽt. Surrexerũt q̃ꝺã de synagoga liberti noꝝ et cyrenensiũ a cyrene ciuitate. et alexandrinoꝝ. ⁊ coꝝ q̃ erãt a cilicia et asia disputãtes cũ stephano. Ecce ꝑmũ bellũ. Deinde subiũgit triũphuz. Et nõ poterãt resistere sapie ⁊ spũi q̃ loquebat. ecce adiutoriũ dei. Uidẽtes ꝑ hũc modũ nõ posse ipm supare ad scõm modũ se callide ꝙuerterũt. vt ꝑ falsos testes supar̃et. Submiserũt em̃ duos falsos testes q̃ eundẽ de q̃ꝺzuplici blasphemia accusarẽt in ꝙcilio. s. de blasphemia in deũ. in moysen. i legem. ⁊ in tẽplũ. ecce scõm plũ. Et intuẽtes in eũ oẽs q̃ sedebãt i ꝙcilio videbãt faciẽ eius tãq̃ faciẽ angeli. ecce auriliũ dei. Et cũ excusaret se de obiectis rõnabiliter vt ptz in actibꝫ apl'oꝝ deinde assumũt tertiã pugnã ꝯ eum. vt saltẽ tormẽtis supar̃et. Nõ cũ vidisset btũs Stephan⁹ tripl'z voluit eos coꝝrigendo reuocare. s. pudore timore et amore. Primo ipos coꝝrigebat pudore dicẽs. Dura ceruice ⁊ incircũcisꝭ coꝝdibꝫ vos sp̃ spũisctõ resistitis sicut et pres vr̃i ita et vos. quẽ ꝓphetaꝝ pres vr̃i nõ sunt psecuti. ⁊ occiderũt eos q̃ annũciabãt de aduẽtu iusti. Iudicẽtes hec dissecabant coꝝdibꝫ suis ⁊ stridebãt dentibꝫ i eũ. Scõo ipos coꝝrigere voluit timoꝝe. qz ꝺr. Cũ essz stephanus plen⁹ spũsctõ intendẽs i celũ vidit gl'iam dei. ⁊ ait. Ecce video celos aptos et ihm stãtẽ a dextris ꝺ̃ti. ꝺi q̃si patus eos ꝓdere. Jõ cõtinuerũt aures suas et impetũ fecerũt in eũ. Tercio coꝝrexit eos amoꝝe dũ. ꝑ eis flectis genibꝫ oꝝauit di. Dñe ne statuas illis ꝺ̃ pctm̃. O fortissime xp̃i miles. o ĩnocẽtissime tiroꝝ quẽ nec instãtia. nec seuicia nec mortis tolerãtia a ꝺ̃itate auertere potuit. Nic est exẽplũ oĩm christiꝰ seq̃ntiũ q̃ prim⁹ ꝑ morte secut⁹ ẽ xp̃m dñm. ¶ Tercio btũs stephan⁹ in pmissis thematis ꝺbis ꝙmẽdat a miraculoꝝ multitudine cũ dicit. Faciebat ꝓdigia et signa magna in populo. Que aũt fuerũt illa signa scptura i spẽali nõ explicat. sz in generali. credẽ dũ tñ q̃ mũdabat lepꝛosos. illuminabat cecos. curabat infirmos ⁊ suscitabat mortuos. Illa enĩ q̃ ꝑter consuetũ nature ordinẽ fiũt diuinit⁹ dicunt miracula. Quedã em̃ sunt mira sz nõ miracula. sic̃ admiramur aliq̃d cũ effectũ videntes causam ignoram⁹. Et qz eadẽ causa a q̃busdã cognita ẽ et a q̃busdã nõ. ideo illi nõ mirant q̃ cãm cognoscũt sed illi q̃ ignorãt. sic̃ astrologus nõ mirat eclypsim solis. qz cog̃scit ei⁹ causam. ignorãs aũt illi⁹ cãm mirat. Uera aũt miracl'a illa sunt cuius effectus nõ natura sz sol⁹ deus ẽ. Doꝝ aũt miracl'oꝝ diuersi sunt gꝺ⁹ ⁊ ordines. vt ꝺic̃ Tho. li. iij. ꝯ gẽtiles. ca. q. Nam sũmũ gꝺũ inter miracl'a tenẽt in q̃bꝫ aliq̃d fit a deo q̃ꝺ natura nunq̃ facere põt. sicut q̃ duo coꝝpora sint sil'. et q̃ ꝺ̃go pariat. aut q̃ sol retrocedat aut ster. ⁊ mare diuidat. Secundũ aũt gradũ in miracul' tenẽt illa in q̃bꝫ deus aliq̃d facit q̃ꝺ natura facere põt sz nõ ꝑ illuz ordinẽ. opus em̃

nature est q̄ aliq̄s aīal viuat videat z ambulet. ſz q̄ post mortē viuat. p⁹ ce/ citatē videat. post ōbilitatē clauꝰ am bulet ℔ natura facere nō p̄t ſz de⁹ mi/ racl'oſe opat. Tercio ꝓ gd⁹ miracl'o/ rū ē cū de⁹ facit q̄s ꝓ ſuerū est fieri opa tōe nature tm̄ abſq; p̄ncipijs nature opantib⁹. ſicut cū a febre curabili per naturā curat q̄s virtute diuīa. Vñ di cit idē ſcūs Tho. p̄ma pte. q. cv. arti. vij. q̄ ad miraculū tria req̄runt. Pri mo q̄ excedat facultatē nature. Scōo q̄ ſit raz. qz q̄s ē vſitatū null⁹ mirat. vt ſolem oriri z ſegetes mltiplicari ō paucis granis. Sed mltiplicatio q̄n q̄ panū fuit miraculū Joh. vj. qz raz. Tercio q̄ habeat cām oīb⁹ occultam. Sic fuit i viſiōe btī ſtephani. q̄ vidit gl'iam dei et ieſum ſtātē a dextr⁹ ꝑtu/ tis dei. Circa quā viſionē diuerſe ſūt doctoꝝ opiniōes. Quidā em̄ dicūt q̄ illa viſio fuit mētal' tm̄ z nō corpalis. ita q̄ ex gr̄a ſpeciali fuit ꝓceſſum ſte/ phāo videre ñ ſolū xp̄i hūanitatē ſz ēt diuinitatē. ſic̄ z paulo ap'lo: ō q̄ dic̄ Iu. ad paulā de videdo deū. q̄ paulo fuit ꝓceſſū videre diuinā cēntiā. eo q̄ erat doctoꝝ gentiū. z moyſi q̄ fuit doctoꝝ iu deoꝝ. Et ℔ videt dicere q̄dā glo. ſup locū iſtū q̄ tal'e. Quidā electoꝝ adhuc in hac vita detēti mūdato coꝛdis ocu lo videre meruerūt gl'iaz dei. vt ℔ ſte/ phan⁹ z paul⁹ ad tercīū celū raptus. Sz ℔ dictū nō videt ſufficiēs. q̄m vt dicūt doctores viſio diuine cēntie non est ꝓceſſa alicui in vita p̄senti vtēti sen sib⁹ exteriorib⁹ niſi boi xpo. Vñ z paul⁹ nō ꝺz deū ſic vidiſſe niſi i raptu ab iſtz ſensib⁹ exteriorib⁹. Stephan⁹ āt nō fuit tūc rapt⁹ a ſensib⁹ ſz magz vtēs eisdē. qz loq̄bat iudeis audientib⁹. Alij igit opinant q̄ viſio ſtephani fuit imagi/ naria. ita q̄ i eius imaginatōe fuerūt effigies diuitus formate ad rep̄ſentā dū deū et hoīem xp̄z. ſicut loq̄t ℔ Eſa. c. vj. q̄ vidit dn̄m ſedentē ſup ſoliū ex celſum. et mente cognouit ſignificatū illi⁹. Ita et ſtephan⁹ habuit viſionez imaginariā et a q̄uit ſignificatū illius repñtatōis. Et ſic q̄stū ad ℔ fuit illa vi ſio nō ſolū imaginaria ſz etiā mētalis. z nō est dubiū q̄n potuit ſic fieri. Sz ex mō loq̄ndi ſcripture videt q̄ fuerit viſio coꝛpalis. qz ꝺz. intendens i celū vidit gl'iaz dei. Alij g̃ dixerūt q̄ viſus ſtephani fuit a deo intrāsū fortificatus q̄ vidit ieſū exiſtētē in celo empyreo ce loſ acucie viſus penetrādo. Sz iſtō ñ videt verū. qz ſic viſus fuiſſz extramit tēdo z ñ int⁹ ſuſcipiēdo ab obiecto. q̄ō imꝓbat ℙbs li. de ſenſu z ſenſato. Propt̄ q̄ō ꝑm lyrā ſup būc locū viꝺz dicēdū q̄ a coꝛpe xp̄i exiſtētis i celo fu it imutatus ocul⁹ ſtephani ad viſiōez būanitat⁹ xp̄i. Nā i ptāte ei⁹ est q̄ cor pus ſic videt a lōge ſic̄ de ꝓpe. z ſic foꝛ te ē de q̄libet alio gl'ioſo coꝛpe. ſicut in ptāte ei⁹ ē vt imutet viſū et videat in ꝓpa vl'i aliēa effigie. deitatē ꝺo vide/ re nō potuit iſto mō. ſz i viſiōe imagi/ naria i aliq̄ effigie quā ꝓduit q̄ ñ erat ipa deitas niſi tm̄ repñtative. Et buic mō videdi ꝓcoꝛdat l'ra cū dic̄. Ecce vi deo celos aptos. Si igit viſio ſtephāi fuit coꝛpal' tūc tria ibi fuerūt miracu la. Primū qz vidit celos aptos. q̄ō ꝑz lyrā itelligēdū ē. ñ q̄ celi fuerī diuiſi cū ſint icoꝛruptibiles. ſz qz ſic clare vidit ac ſi nullū eſſet obſtaculū intermediū. Scōm miraculū fuit qz vidit ieſū in gl'ia p̄ris. cū ꝑm naturā ipoſſibile ſit vt coꝛp⁹ gl'ificatū in ſua gl'ia ab oc'o coꝛpali nō gl'ificato videri poſſit. Ter cīū miraculū fuit qz cū coꝛp⁹ xp̄i ſit i ce lo empyreo vidēdo ip̄z vidit vltra ce/ lū ſidereū aereū z criſtallinū. ipoſſibi/ le ē a q̄t ad tāta diſtātia videre coꝛpal'z O q̄ dulce. O q̄ iocūdū fuit gl'ioſum

De scto Johāne euāgelista

xp̄m cū mortali oc̄lo et ad horā p ipso moriturō videre. O q̄s beati oc̄li q̄ xp̄z meruerūt videre in mortali corpore. Sed pfecto beatiores q̄ viderūt i immortali. Vñ iudei audiētes dicentes q̄ ihesū videret stare ad dextrā dei impetū fecerūt in eū. z pijciētes eū extra ciuitatē lapidabant. q̄si fm legē agere arbitrātes q̄ blasphemū extra castra mādabat lapidari. Et illi duo falsi testes q̄ in eū p̄mo lapidē debebāt mittere fm legē ꝺposuerūt vestimēta sua ne illi⁹ tactu inq̄narent. z vt expeditiores essent ad lapidādū :secus pedes adolescentis q̄ vocabat saul⁹. postea vocatus ē paulus. q̄ etiā sentētiā capitalē portauerat sup ipm. vt ipe dicit i actibꝫ apl'oꝝ. Cū aūt eos nec pudore nec timore posset btūs Stephan⁹ reuocare cepit eos amore reuocare. In nō eximi⁹ amor fuit quē eis oñdit q̄n p se z p ipis orauit. Pro se ne ei⁹ passio plōgaret z ipi maiori culpa inuoluerent. p ipis vo ne pctm imputaret. Lapidabāt g̃ stephanū inuocātē et dicētē. Dñe ihesu suscipe spm meū. Pro se stādo orauit: in b̄ imitatus mg̃m q̄ orōe ꝫmēdauit p̄ri spm̄. z p inimicis flexis genibꝫ dicēs. Dñe ne statuas illi hoc pctm̄. O btē xp̄i discipule q̄s bene didiceras a mg̃ro lectōem orōis. qui dicebat. Pr̄ ignosce illis q̄ nesciunt q̄d faciūt. Tu em̄ sctē dyacone lapidatus vulnerat⁹ cruētatus nō dicebas. Deu morior sine causa mortis. Deu morior tā sapiens. heu quomō amitto iuuētutē meā: amicos z bona mea Sed q̄d. Dñe accipe spm̄ meū. z Ne statuas illis hoc pctm̄. Cur sic orabas z morte amarā tā patiēter tolerabas. Profecto iō: q̄ mercedē tue passiōis christū dñm tā videbas. pr̄ quē lapides torrētis tibi dulces fuerūt. vñ ōr. Et hec cū dixisset obdormiuit in dño. Facta est aūt lapidatio btī Stephani eodē anno q̄ dñs ascēdit in celū tercia die primi mēsis augusti. Sctūs Gamaliel z nicodemus q̄ erāt p xp̄ianis in oīb⁹ ꝯcilijs iudeoꝝ sepelierūt eū i agro gamaliel z fecerūt plāctum magnū sup eum. Et facta ē magna psecutio in hierlm intātū q̄ oēs xp̄iani preter apl'os q̄ erant fortiores p totā iudeā dispsi sunt. iuxta q̄ dñs p̄ceperat eis di. Si vos psecuti fuerint in vna ciuitate fugite in aliā. Post cui⁹ morte (vt refert Aug⁹) meritis ip̄i⁹ septem mortui sunt resuscitati. z alij a diuersis infirmitatibꝫ curati. Bū g̃ de eo ōr. Stephanus plen⁹ gr̃a z fortitudine faciebat pdigia z signa mag̃ in pplo. Rogemus igit̄ ip̄m vt p merita sue innocēt̄ passiōis intercedat p nobis apud dilectū dñm suū et nr̄m ihesum xp̄m p cuius amore mori elegit. quē z vidit regnātē cū p̄re z spūsco i secla.

De sancto Johāne euāgelista
Sermo xiij

Dilectus deo
et hominibꝫ cui⁹ mēoria in benedictōe ē. Eccli. xlv. Hec v̄ba ad lr̄am sapiēs dicebat de Moyse tm̄ rōnabilit̄ cōpetūt huic btō Johanni euāgeliste. cuius sctā mr̄ eccl'ia hodie solēnizat diē. q̄ fuit deo dilect⁹, hominibꝫ carus: z mēoria dign⁹. Unde cuilibꝫ fideli necesse ē q̄ hēat hec tria.

Primo dilectionē dei.
Secūdo dilectōnem p̄rimi
Tercio memoriā sui.

Primo dixi q̄ cuilibet necesse ē habere dilectōem dei. q̄ fm mg̃m in .iij. ē qua deus diligit̄ ꝓpter se z prim⁹ propter deū vel in deo. Nā ois sacra scriptura ad dilectōem dei z p̄rimi docz. vt dicit saluator Math. xxij. In his

duoby inqt mādatis vniuersa lex pē/
det z pphete. vñ hō si pfunda scptura
rū penetrare nō poter. habe dilectio/
nē dei z primi z sufficit tibi ad salutez
qz dicit Aug. Ille tenet z qō latet z qō
patet in sacr codicibz q charitatē suat
in morib. Jō dicit idē. Nihil dulci p̄
dicak nihil vtili audik q̄z frno de cha/
ritate. Et b̄ merito. qz dicit Prosper ō
vita ꝓtēplativa. q dilectio est sal mo/
rū. finis celestiū pceptoꝝ. mozs crimi
nis. vita vtutū. virt pugnātiū. palma
victoꝝ. arma sctāꝝ mentiū. p̄miū pfe
ctoꝝ. sine q̄ nemo deo placuit. nec pla
cere pōt. cū q̄ nec potuit qs peccare. et
infra. Et qua q̄quid boni opis est ve
nit. Hinc z Hugo de laude charitat
Nescio ait qd mal in tua laude dice/
re possuz q̄z vt deū de celo trahere pos
ses z hoiem de terra ad celū eleuares
magna virtus tua vt p te vsqz adhuc
hūiliaret de z vsqz adhuc exaltaret hō
Predicta breuib ꝓfirmat Aug. q si
ne dilectōe nemo deo placet. z cuilibz
saluādo est necessaria. dicēs. Breue p
ceptū tibi p̄cipik. dilige z fac qō vis. si
ue taceas dilectōe taceas. siue clames
dilectōe clames. siue emēdes dilectōe
emēdes. siue pcas dilectōe pcas. radix
sit in te dilectōis. nō pōt de ista radice
nisi bonū exire. habere oia sacramēta
z mal eē pōt. habere aūt charitatē ma
lus eē nō p̄t. Nec etei dilectōis vtute
b. Johes plen fuit. cui q̄tuoz sūt sig
Primū qz null ap̄lorū vel euāgelista
rū tam luculēter locut fuit z scp̄sit de
dilectōe sicut btūs Johes. qz qō abū/
dabat in corde exbat de ore. teste sal/
uatore. Et abundātia cordis os loqk.
Nā etiā sanct senex ꝓpe mortē ad b̄ do
cebat discipulos suos dicēs. Filij dili
gite alterutrū. Et cū q̄rerēt q̄re hoc se/
pius diceret. Rñdit. qz hoc solū suffi/
cit. Secm signū qñ diligēs dilectū in
sepabiliter comitak. Sic fecit btūs io
hānes qz recedētibz ap̄lis z xp̄i disci/
pulis sol iuxta crucē dñi matrē associ
auit. Tercū signū dilectōis est. qñ di
lectus a longe cognoscik. sic btūs iohā
nes cognouit saluatorē. dū post resur
rectionē cū petro esset in piscatōe stan
tem in littore dicēs. Dñs est Joh. xxi.
Quartū signū dilectōis est qñ p dile/
cto moꝝ suscipik. Juxta illud Johā.
xv. Maiorē hac dilectōez nemo bz vt
aiam suā ponat qs p amicis suis. sic
btūs Johānes pat fuit ī feruēs oleū
z in exiliū z in mortem ire p suo dile/
cto ihesu deo ꝓo z hoie. Scōo neces/
se est fideli vt habeat dilectōez primi
Juxta illud. Diliges primū tuū sicut
teipsum. hoc habuit btūs Johānes p
qbus ꝓtinue laborabat. Tercio me
morā sui optime habebat. cui etiam
xp̄s dñs curā habebat dicēs. Sic eū
volo manere zc. Merito igit dicit. di
lectus deo z hoib cui zc. In qbus q/
dē ꝓbis b. Johānes a trib cōmēdat.

Primo a diuie familiaritat chari
tate. ibi. dilect deo.

Scōo ab humane vtilitat copiosi
tate. ibi. z hoib.

Tercio a sue vite scitatis sublimi/
tate. ibi. cui memoria zc.

Primo dixi q btūs Johānes cōmen
dat a diuie familiaritat charitate. qz
ōz q deo dei filio xp̄o dño fuit sup̄ ce/
teros magis dilect. vt dic Hiero. in p
logo. Et p se b. Johā. freq̄nt scribit de
seipo. Hic ē discipul quē diligebat ie/
sus. z cōit tacito. ppio noīe a xp̄o dile
ctus discipul noiak. Magna pfecto
dignitas ē in reg regū xp̄i dilectiōe eē
z singulari familiaritate. Ubi ē sciēdū
q diligit aliqd ꝓpter tria.

Primo ꝓpter diligētis bonitatē.

Scōo ꝓpē sil̄itudinis ꝓpetatē.

Tercio ꝓpē dilecti ī cip̄rocā caritatē

De scto Johāne euangelista

Primo eñ diligitur aliquid propter diligēs, bonitatē. z sic ex quo nos deus diligit absolute nō propter ieiunia nostra elemosynaz vel orationes. sed ꝓpter suam imensam bonitatem. quia bonorum nostroꝝ non indiget. Ideo ait beatus Johannes. Charissimi diligamus deum quoniam ipe prior dilexit nos. Unde ait Bonauē. lib. de reformatione mentis. q deus dilexit nos ante mūdi ꝯstitutionem quando non fuimus. z quando fuimus. sed eius inimici fuimus z magis quando eius amici erimus. Sz diceres. vtrū christus plus dilexerit Johannē q̄z Petrum. Respōdet Bonauē. in. iij. dist. xxvij. arti. vj. q de hoc est multiplex modus loquendi. ita q̄ isti duo ꝑm diuersas considerationes se excedunt. Nam in aliquo christus plus dilexit Johānem z in aliquo petrum. Est autez quadruplex christi dilectio. Prima q̄ consistit in precordia li amore affectus. z ꝑm hanc christus vtrūqz. id est. Petrū z Johannē eq̄liter dilexit. quia deus dilectione affectus nō plus afficitur ad minorē sanctum q̄z ad maximū. Secūda est que consistit in speciali preseruatōne. z sic christus plus dilexit Johannē q̄z petrum. quia Johānes est preseruatus in decore virginitatis. nō autem Petrus. Similiter Petrus christum negauit a qua negatōne Johannes est preseruatus. Tercia dilectio ē que cōsistit in familiaritatis ostensione. z sic magis dilexit Johānem q̄z Petrum quia maiora ei familiaritatis signa ostendit. nam sibi proditorē reuelauit ac supra pectus eius recubuit. Insup matrē suam ei cōmendauit. Quarto dilectio consistit in donorū exhibitiōne. z sic magis dilexit Petrū christus q̄z Johānem. quia maiora dona sibi concessit. nam ꝓncipem apostolorum fecit ipm. vicarium suum in terra cōstituit. ac oues precio sanguinis sui redemptas ei recōmisit dicens. Pasce oues meas. Et sic patz q̄ gratuite z ex sua imēsitate bonitatis diligit deus oīs. vnde Apoc. j. Dilexit nos et lauit i sanguie suo. Secō diligit aliquid ꝓpter silitudinis ꝓprietatē sic videm⁹ q̄ cerui in vno ceru ꝙueniūt. silt lupi. z oues ꝓpter suā ꝓprietatē silitudinis quā inter se bñt. qz oīe aīal diligit sibi sile. Et qz xp̄s fuit virgo purissim⁹. patiens. humilis. mitis. z benignus. iuxta illud Math. xj. Discite a me qz mitis zc. Siliter talis fuit beatus Iohānes. Primo humilis. naz quia ex q̄ diuina secreta fuerūt ei reuelata z p eum ꝙscripta nusq̄z nomē suum expressit vt nos arrogantiā vitare dā doceret. Secō fuit vgo purissim⁹ vt dicit Greg. q̄ spēalis progatiua castitatis ampliori fecerat dilectiōe dignū. quia virgo est electus ab eo z virgo in euū ꝓmansit. ideo diligebat ipz xp̄s dñs virgo virginū sponsus. Dic Prouerb. xxij. Qui diligit mūdicia ꝓpter grām labioꝝ habebit amicū regē. Tercio fuit btūs Iohānes benignitatū q̄ etiā gentiles afficiebant ad eū quia pie cū oībus ꝙuersabat. Perito igitur a xp̄o familiariē diligebat z cū eo ꝙuersabat ꝓpter eius silitudinem ꝓprietatis. Un dicit Eccl. xxvij. Volatilia inquit ad sibi similia ꝙueniunt. z b videm⁹ ad oculū. Unū magnuz volatile fuit xp̄s dñs qui de terra volauit ad crucez. de cruce ad lym̄bum. z inde iterꝝ ad terrā. Postremo cunctis videntib volauit in celū supchoros angeloꝝ. p̄s. Ascendit sup cherubin z volauit: volauit sup pēnas ventoꝝ. i. intelligētias angelicas. Scōm volatile fuit beata virgo q̄ tanq̄z aqla

mellificans z dulciter canēs dum dei filiū nobis genuit z cantico ipm laudauit. de qua Eccl. xj. Breuis apis in volatilibꝫ quia beata ꝙgo modicū volauit scz de corpez statī in brachijs xpi filij sui innixa cōquieuit. vñ Can. viij. Que est ista q̄ ascendit de deserto deliciis affluēs innixa sup dilectū. Tercium volatile fuit btūs Johānes qui i aquile siltitudie est demōstrat⁹ Ezech. j. Facies aquile desup ipsorum q̄tuor. Ista tria volatilia cōuenerūt quia fa/miliaritatē ad inuicē habuerūt. cōuenerūt inquā in die pascue. dū p̄muz volatile in arido ligno crucis residebat. hec duo volatilia scz beata virgo z beat⁹ Johānes de terra cōremplabāt quō rangz pellican⁹ de sanguine suo viuificabat filios suos. cor maternuz eius passio scindebat. dilectū discipulū amaricabat, sed ꝙsolator tribulatorū xp̄s ꝙsolatus est matrē z discipulū Matrē quia discipulū ꝛelinquit sibi i solaciū. in obsequiū. z in consortium dicens. Mulier ecce filius tu⁹. O deus eterne nō est equalis ꝓmutatio. vt ꝓ filio dei patris fiat filius piscatoris Similiter discipulū consolat⁹ est dicens. Ecce mater tua. vnde canit ecclesia. Cui in cruce matrē virginē virgini cōmēdauit. nō cū habuit xp̄s thesaurū p̄ciosiorē nec in celo nec in terra nec sub terra. quē sibi cōmendauit beatam scz virginē dei genitricē. O igit virgo deo dilecte. o fili virginis intemerate. o custos tante reliquie beate discipule custodi hunc thesauz z consolare cor mestū quia gladius dolor/ transijt illud. cōsidera etiā quā digni/tatem consecut⁹es hodie ex filij dei testamēto. quia antea fuisti filius mulieris. nunc filius virginis z dei genitricis. inde germanitatem contraxisti cum patre z filio z spiritusctō. quia dicis in tuo euangelio. ca. xix. Et accepit eam discipulus in suam. Ecce patet quomodo christus dilexit euz p̄/pter similitudinis ꝓprietatem. z quo modo volatilia conuenerūt ad sibi similia. Unde ꝓprietates volatilis aq̄le quattuor sunt ꝓpter quas in specie aquile describitur beatus iobes scz.

¶ Primo quia est velox in volando.
Secōo quia est alta in nidificādo.
Tercio quia est limpida i intuēdo.
Quarto quia est larga i cōiuādo.

Prima proprietas aquile est quia celer z fortis est in volando. Juxta illud Job. xxxix. Nunquid ad preceptuz tuum eleuabitur aquila. Aquila nostra scilicet beatus Johānes ad preceptuz domini iesu celeriter volauit oīmbus relictis z patre sequendo ipsuz. Et in isto sancto ostendit saluator q̄z gratū sit seruicīū iuuenum. quia familiarius conuersatus est cum eo q̄z cum alijs. Ideo dicitur Eccles. ij. Fili ne tardes conuerti ad dominū. z ne differas de die in diem quia subito veniet ira eius. z in die vindicte disperdet te quia per prauam cōsuetudinē homo indurabitur z valde difficulter inclinabitur ad bene operandū. sicut Hieronymus ad letam ponit exempla de lana intincta quam ad priorē albedinem reuocari difficile est. Item de resta diu saporem retinēte. Hinc ad demetriadem dicit idem Hieronymus Nulla alia causa difficultatem bene/faciendi facit q̄z sola consuetudo vicioꝝ. facilius profecto est non assuescere q̄z consueta dimittere. vt dicit beatus Gregorius. xj. moral'. Sepe inquit nōnulli a prauis actib⁹ exire cupiunt. sed quia eorundē actuū pondere p̄emunt in male cōsuetudinis carcere inclusi a semetipsis exire nō possunt. Rationē hui⁹ dicit phs in lib. de

De sctō Johāne euāgelista

memoria z remissēcia. qz inǵt ꝓsuetu
do est quasi altera natura. Et idem .j.
rhetorice. dicit. Cōsuetū fit velut ina/
tum. qz ait. natura ē sp. z ꝓsuetudo se/
pe. sepe aūt ꝓpinquū est ei qō est sp.
Jñ ōz Diere. xiij. Si ethiops pōt mu
tare pellē suā z pard⁹ varietates suas
sic z vos poteritꝭ bñfacere cū didiceri/
tis malū sc̄z ab adolescēcia. Nā sicut q̄
ꝓoīcit lapidē nō bz ptātem tandē re/
trahēdi. sic est de mala ꝓsuetudine. O
igiť vos obriosi. o vos vsurariꝭ. o vos
piuri. gre nō dimittitꝭ pcā vestra ꝓ
q̄b⁹ eternaľr dānabimi. certe iō qz cō/
suetudo. z vob videť q̄si nihil. vñ Au
gust. i enchiri. c. xliij. Pcā q̄uis ma
gna z borrēda cū in ꝓsuetudinē veni/
unt aut pua. aut nulla esse credunť vl
q̄z adeo vt nō solū occultāda sc̄z etiā p̄/
dicāda z diffamāda videanť. qm̄ scri/
ptum est. Laudať pcōz in desideriꝭ
anie sue. bec ille. Bñ ǧ dicit Treñ. iij.
Bonū ē viro cū portauerit iugū dñi
ab adolescētia sua. Rōnē assignat Ci/
prian⁹ dicēs. Natura ꝓuersio i iuuē/
tute est grata z sctificata tanq̄z p̄mitie
etatis z vite nře dño. Nā ꝓuersus i se/
nectute p̄t dicere dño illud p̄s. Ne p/
ǰcias me i tpe senectutꝭ cū ōfecerit vir
tus mea. Et qz btūs iohānes nō solū
bona fortune sicut btūs Petr⁹. sc̄z etiā
bona nature. ppter dilectū dñm iesuz
dereliq̄t. Jō saluator⁹ euz plus ceteris
dilexit. qz ad oīa ꝓsilia sua eū admisit
vt ptz in puelle resuscitatōe. z trāsfigu
ratōe. Vñ xp̄s dñs si volebat honorē
facere duodecim ip̄e erat vn⁹. si trib⁹
ip̄e erat vn⁹. vt ptz in trāsfiguratione.
Si duobꝰ ip̄e erat vn⁹. qz ō aplis tm̄
duo sc̄ euāgeliste. sc̄z Johānes z mat/
theus. Si vni gr̄az volebat facere ip̄e
erat ille cui ꝓditorē suū manifestauit.
in suū pect⁹ reclinauit. ac dilectā mr̄ez
ei cōmēdauit. ¶ Scōo aq̄la est alta i
nidificando. de q̄ Job. xxxix. Aq̄la i ar
duis ponet nidū suū. Nidus eiⁿ aq̄/
le est vbi q̄escere solet. Certe nunq̄s al/
te posuit nidū iste btūs Jobes dū su/
pra pect⁹ dñi in cena recubuit. dū Pe
trus innuit vt interrogaret dñm q̄s
eum esset traditur⁹. Cui iesus inquit
bucellā panis porrexero ḥ me traditu
rus ē. z intinctū panē dedit iude. quez
volēs Jobes reuelare petro. benign⁹
iesus noluit vt reuelaret. sc̄z attraxit cō
uiuā z p̄dictū discipulū ad pect⁹ suū z
ibi statim obdormiuit. O felix somn⁹
vbi pect⁹ xp̄i diuitate plenū ē cerui cal.
O brā mensa vltime cene in q̄ sunt de
licie angelor⁹. O desiderat⁹ fons diui/
nus vbi sc̄ oia dona gr̄e O brā aq̄la q̄
alte posuisti nidū tuū qz volasti super
cherubin. Nā q̄n famelic⁹ sedet ad mē
sam delicia⁹ valde saturať. z q̄n pau/
per intrat in pmptuariū valde ditať.
z dū sitibūd⁹ venit ad aquā valde re/
pleť. Sic btūs iobes ita saturat⁹ z di/
tat⁹ ac replet⁹ vt etiā nos oēs ditauit z
salutari doctrina inebriauit. Pro his
dicit de eo Eccl. xv. Cibauit illū dñs
pane vite z intellect⁹. aqua sapiennie
salutaris potauit illum. iocunditatez
z exultatōez thesaurizauit sup eum.
¶ Tercio aquila est limpida i intue/
do qz solē irreuerberato oculo respi/
cit. Ideo de eo dicit Job. xxxix. c. Ocu/
li eius de longe respiciunt. sic valde lō
ge pspexit beat⁹ Johānes quia existē/
ti in terra ei sunt reuelata secreta cele/
stia. Ideo subtilius q̄z alij euangeliste
scripsit suum euāgelū. ppter qō alij
tres figurank per animalia in terra gra
dientia. sc̄z hominē leonē z vitulum.
Jobes autem p aquilam. qui Ezechi
elis .j. dicitur. desup ipsorū quia lon/
ge in diuinitatis contemplatōe vidit
quando dixit In principio erat v̄bū
z verbū erat apud deū. z de⁹ erat ver/

bum. Uñ ꝑm Lyrā. In ꝓncipio .i. in ipo deo q̄ ab oīb ꝓcedit ꝑmū ꝓncipium. z verbum. i. filius erat apud deū id ē in patre. z verbū erat deus. Et tā dem ꝓspexit eius incarnatōez cū subdit dicēs. Et verbū caro factū est. i. incarnatū est. ¶ Sed si diceres. quō filius a ꝑre gignit vl in ꝑre esse dicit. Noli hoc q̄rere ad qđ nullus ꝓfecte ꝑ re spōdere. qz in patria reseruat ista que stio declaranda. Nā quātācūqz scientiā habeas b sufficit tibi tantū videre cōtemplādo de diuitate quantū nostra aĝla vidit z cecinit. Quia dic Augus. Si ingt iobes altius intonuisset totus mūdus capere nō potuisset. Hō certe nō est mirū. qz intrauit in causaz causaz. vt dic Origē. Itē sedit ad fontē diuinū. Bre. Fluēta euāgelij de ipo sacro dñici pectoris fōte potauit. Itē habuit intellectū angelicū. vñ Aug⁹. Sapia dei vt ait apl's in coz hois nō ascendit quō in coz iobānis ascendit. sed intātū in coz eius ascēdit inq̄ntuz ipe nō homo erat sed angel⁹ esse cepit. ¶ Quarto aquila ē larga in ꝓuuandō. Nā capta ꝓeda nō q̄rit latebras sicut lupus sed palā comedit ꝓedam z ipam sequūt cetere aues q̄b diuidit. vt dicit libro de ꝓprietatib⁹ reruz. Sed lupus nō diuidit nisi ꝓius fuerit saturatus. Sic btūs iobes in aq̄la. et btūs paulus in lupo designat. vt dicit Aug. iuxta illud Genes. xlix. Beniamin lupus rapax mane rapiet ꝓedā et vespere diuidet spolia. Rapuit valde mane btūs Paulus duz raptus diuitatē intellexit: et noluit cito diuidere dicēs. q̄ vidit archana v ba que non licet homini loqui .ij'. ad Chor. xij. sed postea oīb⁹ diuisit dicens ad Roma. j. Oibus debitor sum sapientib⁹ et insipientib⁹. Sed aquila nostra liberalis exꝑsit mysterium trinitatis nobiscū diuidēdo: cum dixit .j. Johā. v. Tres sunt qui testimoniū dant in celo: pater verbū et spiritus sanct⁹. et hi tres vnum sunt. Merito igitur ꝓpter has ꝓprietates erat dilectus deo et domino nostro Jesu christo. in cuius nuptijs ꝓmū miraculū fecit aquā in vinum cōmutando. Johā. ij. Spiritualit quādocunq̄ dom⁹ aquā ꝑsentis delectatiōis in vinum spiritualis leticie mutauerit: tunc statim inebriat. Uñ Bernardus dicit. Quicūqz gustu caritatis sue mel inebriatus fuerit ad oīa dulcescit. deridet z nō aduertit fatigatur et nō aduertit. Psal. Cōuertisti planctum meū in gaudiū mihi et leticiam. ¶ Tercio diligit aliquid ꝓpter dilectī recipꝛocā caritatē. Nam vt dic ambros⁹. Nil ita insertū est mētī humane q̄ reamare amantē. Et qz beatus Johānes christū dñm ardenti amore diligebat. ideo et christ⁹ eum familiariter diligebat. Juxta illud Prouerb. viij. Ego diligentes me diligo. Q, autē beatus Jobes christū dilexerit tria signa inter alia ostēdūt. Primo quia ob ipsius amorē omnia dereliqt. sqlicet patrē. res et vxorē. Mira nāqz vis caritatis attraxerat eū ad christū. quē nec amor cōiugij que fortis ē vt mors separa a christo potuit. Secundum signum dilectōnis eius ad christū. qz tēpore passionis recedentib⁹ alijs discipulis sol⁹ cōtemplabat oculis pendentē in cruce dominū. videbat vultum. recentē sanguinē. ora pallida. et sic cum patiēte patiebat. Tercium signū dilectōis eius ad christū. qz post christi resurrectionē ꝓior inter apostolos ad monumentū cucurrit. Unde Bern. Qui amat ardenti⁹ currit velocius et ꝓuenit citius. Propter ista igit christ⁹ dñs ipm familiarit dilexit

De sctō Johāne euangelista

Scdo beatus Johānes commendatur ab humane vtilitatis copiosi/tate. cuz de eo dicitur. dilectus hominibus .z merito. quia si aliquē euangelistam . vel apostolum aut doctorē honoramus z diligimus multo magis beatuz Johānem qui cum euangelistis fuit euangelista. cum apostolis aplus.cum ꝓphetis ꝓphera.cum doctoribz doctor.cuz pastoribz pastor Vas ei dignitates instituit saluator dum ascēdit. Unde ad Eph.iij. Ipse inquit ascendit super oēs celos vt adimpleret oīa.quosdam quidem dedit apostolos.alios ꝓphetas. alios euāgelistas.alios doctores z pastores ad ꝯsummationē sanctorū in opus ministerij in edificationē corporis christi Unde inquātū est euangelista est diligendus hoibz.quibus scripsit euangelium.in quo ꝓbat christi veram diuinitatē z hūanitatē supra alios euāgelistas. Inq̄ntum est doctor scripsit vtiles epistolas in quibz docet de excellenti dilectione.que facta est a christo domino ad nos . z que debet fieri inter deum z homies . z qualis inter hominē z hominē. ac inter prelatuz et subditum. Nam ſm Tho.ij.ij.q.xxv. quattuor sunt diligenda ex charitate vnum qō supra nos est scz deus. scōz quod nos sumus. terciuz quod iuxta nos est scz ꝓximus .vt homo vel angelus . quartum quod infra nos est. scz corpus ꝓpriū vel ꝓximi.z debet fieri hoc ordine. Primo vt pre oīibus est diligēdus deus .deinde nosipi. vltimo corpus ꝓpriū vel ꝓximi . Inquantū autē est beatus Iohānes prophera scripsit Apocal'. de quo Iero. ad Paulinū dicit . O, tot sunt in hoc libro mysteria quot sūt ẏba . In quo libro tria ꝓncipaliter scribit . Primo decursum militantis ecclesie vsq; ad finem mūdi. Secundo describit felicitatem saluandoz . vnde vidit totaz celestem curiam sole diuinitatis illuminatā. Tercio describit calamitatez eternaliter damnatorū . z sic patet q beatus Johānes ꝓpter istas imensas vtilitates hoīb impensas ab eisdē summe est diligendus. Tercio beatus Johannes cōmēdatur a sue vite sanctitatꝫ sublimitate.cuius sanctitatis memoria in laude benedictionis est apud oīes homies.z hoc specialiter ꝓpter tria . Primo ꝓpter suaz patientiam qua tormēta z exilium tolerauit. Secūdo ꝓpter christi presentiam qua ad conuiuij delectamēta ꝓperauit. Tercio ꝓpter meritorū sufficientiam qua diabolica tentamenta refrenauit.hec sole clarius patent sua in legenda veridica. Refert em̄ Jsi. in libro de ortu vitaz obitu sanctorum patrum. Mutauit Johannes in aurum siluestres frondium virgas.lito reaqz sara in gemmas .gemmarū fragmina in propriam reformauit naturam. viduam precepto populi suscitauit.et rediuiuū corpus iuuenis remeante anima reparauit . bibens letiferum haustum euasit periculum z eodem poculo prostratos in vite reparauit statuz.hec Jsidorus. Rogem⁹ igitur dominū nostruz vt per meritabuius predilecti discipuli misereatur nostri. dando hic gratiam z tandem gloriam. Amen.

De eodem.
Sermo.xv.

Conuersus petrus vidit illuz discipulum quez diligebat Jesus sequentez. qui recubuit in cena super

pectus eius Johā. vlc. ca. Et in euangelio. In quo ꝗdez ad honorē sancti istius euangeliste tria nobis insinuantur documenta scz

Primo petri inuitatio dolorosa.
Scdo petri interrogatio amorosa
Tercio xpi responsio gratiosa.

Primū documentū ad gloriam beati Johānis dirī ꝙ insinuatur dolorosa inuitatio petri. Nam dicit ibidez ꝙ post domini resurrectionē discipulis piscātibus z nō capientib⁹ iesus stās in littore dixit. mittite in dexteram nauigij rhete z inuenietis. sicqz facientes concluserūt multitudinē piscium. quibus ad terram tractis inuitauit eos ad prandium et inter prandiū terinterrogauit Petrū. quia ter ipsum negauerat, z tercio amorē confitenti cōmisit oues pascēdas. deinde ꝙ p quibus esset moriturus petrus eidē christus predixit dicens. Cum esses iunior cingebas te z ambulabas vbi volebas. cuz autē senueris extendes manus tuas z alⁱ te cinget z ducet quo tu nō vis. scilicet. voluntate sensualitatis. licet velis voluntate intellectus Hoc autem dicebat significans qua morte esset moriturus. Et protinⁱ subiunxit. sequere me scilicet patiēdo pro me martyriū crucis. z hec dicens surrexit iesus z cepit ire vt nō solum verbo sed etiam sensibili signo innotesceret ei officium pastorale. z passionem martyrij. Ad pastorale enim officiuz multa requirunt. Primū est innocētia ita ꝙ nulli noceat z cunctis profi/ciat fm qđ dicit Augustⁱ. diffinies eaz Innocentia est que facit miseruz nec deserit miserz. hoc est nulli nocet sz oībus prodest. Secundo requiritur spiritualis sollicitudo Rom. xij. Qui pre est in sollicitudine scilicet presit vt qđ promisit in susceptione officij soluat i executione eius. Tercio requirit scripture notificatō seu intelligētia Sap. xiij. Vani sunt omnes homines in q̄bus nō est dei scientia. Quarto requiritur zelus animarū sine quo nullus debet prefici. Ideo dominⁱ ter interrogauit petrum de amore suo z postea concessit ei custodiam ouium suaruz.

Secundū documentū insinuat petri amorosa interrogatio. vt enim surrexit petrus ire volens post christum suscipiendo impositum officium z etiam martyriū. Et conuersus vidit discipulum quē diligebat iesus sequentem quia etiam Johānes sequebatur eos. dixit ad Jesum. hic autem quid. diligebat enim petrus iohannez magna charitate. ideo frequenter legun/tur combinati. vt ante passionem ad parandum pascā Lu. xxij. Item tempore passionis duo simul sequebantur christum a longe z simul introie/runt in atriuz principis Johan. xviij. Item simul currebant in die resurrectionis ad monumentum Johan. xx. Item bini ibant ad horaz orationis nonam in hierusalem Actuū. iij. Propter que Petrus volebat Johannez secum habere in prelationis officio et martyrio vnde dixit. Domie hic autē ꝙd. q. d. bonuz esset ꝙ iste admitteret mihi in socium. Tercium documētum ex predictis insinuatur christi responsio gratiosa. cum dicitur dixit ei Jesus. Sic eum volo manere donec veniā. occasione huiⁱ ꝙdā dixerunt ꝙ Johannes non est moriturus sed cum Enoch z Helya translatus in paradisum. Alij autē dicunt ꝙ in sepulchro suo iacet dormiens ex hoc accipientes signum ꝙ in sepulchro eius videtur quedam scaturitio manne per modū ebullitionis. z dicunt ꝙ hoc causatur ex anhelitu eiⁱ. Uerūtn statutū ē oīb

De sctō Johāne euāgelista

semel mori Heb.ix. iō dicūt ipz circa finē mūdi p xp̄o passuz. Sz ista improbat Aug. qz xps de iohe dixit p modū priuilegij b. mō b Johi magis esset ad detrimētū si tādiu a diuina fruitōe retardaret alijs aplis in gl'ia existētibz. Nā xps rndit ad verba petri petētis ipm dari sibi in sociū in officio z martyrio. Sz xps dixit. sic eū volo manere in qete ꝓtemplatōis z nō mori p martyriū vel eē in regimie vniuersalis ecclesie donec veniā. nō ad iudiciū in fine mūdi sz vocādū ipm ad gl'iam añ suā mortē. Quid ad te. i. nō ptinet ad te scire qd ego in futurū ordinabo de iohāne. tu me seqre. Exijt sermo inter discipulos q discipul' ille ñ moritur. .i. hoc intellexerūt ex xp̄i verbis. sz solvit euāgelista dicēs. Et nō dixit Jhesus nō morik. sz sic eū volo mānere donec veniā. qz in fine vite sue apparuit ei xp̄s vocās eū ad gl'iam quē Petr' voluit hre collegā. iō dicit. Cōuersus petr' vidit illū discipulū quem diligebat iesus seqntē zc. In qb' qdem vbis ad honorē sancti euāgeliste iohis tria tanguntur salutis documēta sz

¶ Primū iohānis laudāda stabilitas. ibi. quersus petrus.

¶ Scōm saluatoris miranda charitas. ibi. vidit illū discipulū zc.

¶ Terciū iohis mltimoda dignitas ibi. q recubuit in cena zc.

Primū documentū declarādū ad honorē bti Johis dixi q in themate vbis tangit iohis laudanda stabilitas cū dicit. Cōuersus petrus. tanta nāq; fuit stabilitas iohis in xp̄i seqla q dū oēs relicto magistro in passione fugissent. iuxta illā ꝓphetiā zacha. xiij. Percutiā pastorē z dispgent oues gregis. Et iuxta xp̄i verbū. vos oēs scandalizabimī in me hac nocte. p̄mo omnium Johes reuersus ē post xp̄m quē secutus est z petr'. z deinceps q̄ntū potuit associat' societati btē virgis Marie vsq; finē firmiter secut' ē dñm xp̄m in quattuor scilicet

¶ Primo rei mūdane abrenūciatōe.

¶ Scōo volūtat' ꝓpe abnegatōe.

¶ Tercio delectatōis hūane frustratōe.

¶ Quarto dulcedis diuie ꝓtēplatiōe.

Primo dixi btī iohis laudabilis stabilitas ostēdit in rei mūdane abrenūciatōe. nā ptinus ad xp̄i vocātis verbū relictis oibus z patre zebedeo secutus ē saluatorē ita stabiliter vt de cetero illa z etiā alia mūdialia habere noluit p̄ter vite necessaria. z b ob amorē xp̄i qui p̄dicans de mūdialiū cōtemptu dicebat. Quid pdest homi si mūdū vniuersum lucret. anie vero sue detrimētū patiat. aut quā dabit hō commutationē p aia sua. hinc Aug. Quātum quis despicit tātū diligit. Quia j. Cozīñ. xiij. Charitat nō q̄rit que sua sunt sed que iesu xp̄i. Hiero. Perfect' christi seru' nihil querit p̄ter christum. vnde etiā Grego. viij. moral'. Ad cuius pfectionis tendūt qui exteri' cūcta relinquūt. ꝓpter qō ad tantā pfectionē puenerat vt etiā beat' Petr' vicarius christi aliquid volens scire a christo p ipm intendebat. sicut Johā. xiij. volens scire christi. pditorē quia dixerat. vn' ex vobis tradet me. inuit oculis Johānī vt ipe scrutaret sup hoc de christo. de quo Petr' damia. in fmone dicit. Tacet petrus. tacet celi clauiger. tacet lingua que simul celū z terram soluit cui porte inferi nō p̄euale būt. Silet andreas qui ad fontē vite prim' fuit. Nō p̄sumit os aperire philippus qui patrem sibi ostendi poposcit. oēs tacent. oēs dubitant. sed latenter inquirūt. nō platione verboz. sed nutibz oculoz. petrus innuit iohi vt interrogaret qō z fecit dicens. Dīe

quis est q̄ tradet te. Considerandū est q̄nte deuotionis instantia beati iohānis debem⁹ implorare auxilia. quē si⁹ bmet interuentorē r̄ ip̄i apli petierūt. q̄ntum ꝓ desse apud iustū iudicē pec⁹ catoribꝫ poterit. qui r ꝓ ipsis celestis curie senatoribꝫ interuenit. r q̄ aduo⁹ catus est summ⁹ q̄s humiliter implo⁹ randus est. hec ille. Merito ergo pe⁹ trus ꝙuersus fuit ad Jobem cui⁹ ei⁹ plo r nos in tribulatōe fidenter ꝙuer ti debē⁹ ad ipsum. ¶ Scdo stabilitas Jobis ostendit in volūtatis ꝓprie ab negatione. hec em̄ volūtatis abnega⁹ tio difficilius est q̄s renunciare bonis tēpalibꝫ. dicēte beato Grego. in ome lia. Nō magnū est relinq̄re sua. s̄z val de magnū est relinquere semetipsum Sic fecerat beat⁹ iobes q̄ nō suam vo luntatē sed in oibus christi bñplacitū q̄rebat. petrus vero nō statim ꝓfecte abnegauerat voluntatē ꝓpriam post suā ꝙuersionē. quia vt dicit Mat. xvj dicente christo q̄ passurus esset hiero solymis. Tunc petrus dixit. Nequa⁹ q̄s sed ꝓpitius esto tibi. p quo dñs re⁹ darguit ipsum dicens. Nō sapis ea q̄ dei sunt sed ea que hominū. r subdi⁹ dit. Si quis vult venire post me ab⁹ neget semetipsum: r tollat crucē suaz et seq̄tur me. q. d. tu ꝓhibes me pati sed ego dico tibi nisi passurus fueris r vi te tue renūcies saluari nō poteris. vñ Grego. Nisi quis a seipso deficiat scz p ꝓpriam voluntatē ad eū qui supra ipsum est nō appropinq̄t. post christū venire est in se deficere r in christū ire. sed heu valde pauci sunt modo tales de q̄bus conq̄ritur Bern̄. Dñe oēs vellēt ad te venire pauci post te ire vo lunt. oēs p̄mia iustoꝝ optāt: s̄z pau ci eoꝝ sequunt vestigia. Beat⁹ aūt Jo bānes ꝓfecte voluntatē ꝓpriam abne gans, voluntatē x̄pi cū oī passione r dolore implere cupiebat r etiā mor⁹ te sua. nisi specialiter ab ipso reserua⁹ tus fuisset. Verūtn̄ triplicē dolorē su⁹ stinuit. p̄mū quia in doliū feruentis olei missus. scōm quia in insulā rele⁹ gatus. tercū veneno mortifero pota⁹ tus ꝓ x̄pi amore. sed in oibus stabilis ꝓmansit. ¶ Tercio stabilitas bti Jo⁹ hānis ostēdit in delectatōis humane refutatione. de q̄ dicit Hiero. in ꝓlo⁹ go sup Johānē. Hic est iohānes euā⁹ gelista q̄ virgo a deo est elect⁹. quē nu bere volentē vocauit a nuptijs deus. Et Chrys. sup Mat. Perfecta est cō⁹ uersio vbi carnalis cor̄rūpit delecta⁹ tio. vñ virginalē mūdiciā multū acce ptat mūdissim⁹ deus ¶ Prouerb. xxij. Qui diligit cordis mūdiciaz habebit amicū regem. Et Sap̄. vj. Incorru⁹ ptio facit ꝓximū deo. Jō b̄ donū non oibus sed specialiter dilectis dat a ꝺo dicēte x̄po Mat. xix. Nō oēs capiūt verbū b̄ scz vt se castrarēt ꝓpter regnū celoꝝ. s̄z q̄ p̄t capere capiat. i. cui a deo datū est Sap̄. viij. Nō possuz eē cōti⁹ nēs nisi deus det. Dicit nāq̄ in colla⁹ tionibꝫ patrū q̄ maior virt⁹ est castita tem tenere q̄s demōes expellere. Quā q̄dez ob amorē x̄pi tenuit btūs Johes iō a x̄po dño multū amabat. vt dicit Grego. Prerogatiua castitat⁹ ampli ori dilectōe fecerat dignū. nā oi hono re ecclesiastico x̄ps eū sublimauit. vñ Petr⁹ damia. Quid in virtutibꝫ incō ꝓbiliter iohānes nō excedit. Est nan q̄ apl's in epl'is. euāgelista i euāgelio ꝓpheta in apocalipsi. martyr in oleo. eps in epheso. fuit ꝓfessor r virgo. Jō canitur de eo. valde honorand⁹ est be atus Johānes. certe valde honoran dus est quē honorauit rex angelorum x̄ps virgo maria apl'oꝝ cetus r oīm electoꝝ numerus Chrys. sup Mat. Johānes est celi cuius ecclieꝝ colūna

De scto Johāne euāgelista

angelus terrestris. hō celestis. Veri to ḡ petrus cōuersus respiciebat ipm

Quarto stabilitas iohānis ostēdit in contēplationis diuie dulcedie. Dic em̄ brūs Aug⁹ in ome. q̄ p petr̄ signi ficat vita actiua. p iohem vita contē/ platiua. mō vita actiua debz respectū habere ad ꝓtēplatiuā tanq̄ ad pfecti/ orem. ideo petr⁹ ꝙuersus ꝛspexit iohā nem. Hinc ē q̄ Jobes i specie aq̄le si/ gnificat. iuxta illō Ezech. j. Facies aq̄ le ōsup ipoꝝ q̄tuoꝝ. z Apoc. iiij. Quar tū aial sile erat aq̄le volāti. Nā aquila exister rex auiū altius alijs volat. sic iobes ceteris euāgelistis. q̄ alij desi/ gnant p aialia sup terrā gradientia. nā Marcus i leone p desertū rugien tem. q̄ sic incipit euāgelium. Vox cla mātis in deserto. Lucas i vitulo rep/ sentat q̄ in sacrificio imolabat. q̄ ō sa cerdotio z sacrificio incipit euangeliū Matheus in hoie intelligit. q̄ in hu/ mana christi generatōe incipit euāge liū. Johānes vo in specie aq̄le descri/ bit q̄ si in altū ꝓtemplatōis eleuatus. De q̄ ōr Ezechiel. xvij. Aquila grādis magnaꝝ alaꝝ lōgo mēbroꝝ ductu: plena plumis et varietate venit ad li banū. z tulit medullā cedri. Volauit nāq̄ paulus vsq̄ ad tertiū celū sicut testat. ij. ad Choꝝ. xij. Scio inquiens hoiem in xpo ante annos q̄tuordecī raptū in tertiū celū. Sed Johannes volauit sup̄ omne celū vsq̄ ad ipsum deū. sicut hoc testat Augus. sup iohez dicens. Trāscēdit iohānes oia cacu/ mina montiū. oēs cāpos aeris. oēs altitudines sideꝝ. oēs choros angelo rū. Cui ꝓsonat Orige. dicēs. Beatus iobes vltime supuolauit nō solū que audiri aut itelligi pñt. verūetiam que omnē intellectū et sensum excedūt. et si altius volasset omnē intellectū trā/ scendisset. Ista itaq̄ aq̄la venit ad mō tem libani. i. xpm: q̄ dicit mons Dañi ḡ. Lapis excisus sine manib⁹ fact⁹ est mons magn⁹ z impleuit totā terraz. Dicit etiā libani. q̄ ꝑm Hiero. mons libani est mons securitatis. ibi em̄ tu te q̄scit a venenosis serpentib⁹ quos mons ille sua aromaticitate ibi viue re nō ꝑmittit. Sic in xpo ē pfecta secu ritas. Ad hūc montē venit aq̄la iohā nes z inde tulit triplicē medullā. scz

Primo medullā cognitōis
Secūdo medullā consolatio nis
Tercio medullā cōpassionis

Primo dixi q̄ brūs iohānes p pēnā ꝓtemplationis venit ad montē liba/ ni xpm de quo portauit medullā co/ gnitōis. Dicit em̄ Amb. q̄ Jobes dū caput suū sup pectus iesu reclinauit p funda diuie sapiētie hausit. vt imple/ ret de eo illud Eccl. xv. Impleuit euz dñs spū sapiētie z intellectus. Nā p/i mo ibi intellexit secreta diuie z eterne generatiōis. et vidit insup̄ ꝑsonaruz distinctionē. Un scp̄sit sic. In p̄ncipio erat verbū et verbū erat apud deum. et deꝰ erat verbū. Deinde intellexit assum ptā hūanitatē cū dixit. z verbū caro fa/ ctū est. Postea intellexit ipius famili aritatē cū hoib⁹. iō scp̄sit. z habitauit i nobis. Postremo intellexit eiꝰ pleni/ tudinē gr̄e z iocūditatē gl̄ie eiꝰ. iō sub/ didit. Vidimꝰ gl̄iam eiꝰ q̄si vnigeni/ ti a p̄re. plenū gr̄e z veritatis. Propt̄ q̄ Orige. ome. j. sup Job. ꝓfert ipm Paulo dicēs. Paulꝰ raptꝰ est in tertiū celū iobes sup omne celū. paulus i paradisū. iobes vo in paradisum paradisoꝝ. Pau lus audiuit verba q̄ nō licent hoi loqui iobes audiuit verbū p q̄ō facta sūt oia. et licuit ei illud dicere hoib⁹. et p/ dicare. Ideo merito compat volanti aq̄le. de q̄ canit eccl̄ia. Volat auis sī/ ne meta q̄ nec vates nec ꝓpheta euo/ lauit altius. vbi Aug. Si altꝰ volas/

set totus mūd⁹ eū cape nō potuisset. Et Orige. Johānes nō potuit ascēde re altius nisi tot⁹ fieret deus. ¶ Secū do nr̄a aquila iobes de mōte securita tis libani. i. xp̄i volādo portauit me/ dullā ꝑsolatiōis .cōsolabat em̄ in hoc q⁹ intelligebat se deo in trib⁹ vnitum Primo in carne q⁹ naturaliť ꝑiuncti erāt xp̄s z iohānes ꝓpinq̄tatis vncu lo. nā mater xp̄i et mr̄ Jobis sorores erāt. ideo dicere poterat Cañ. ij. Dile/ ctus meus mihi z ego illi. Secōo me lius erāt vniti p virtutū z gr̄az ami/ ciciā fm aniam. Tercio optime erat vnitus deo p sp̄m̄sanctū. z sic erat q̄si vnus sp̄us cū xp̄o .iuxta illō. j. Chor. vj. Qui adheret deo vn⁹ sp̄us efficiť cū eo. Et q̄bus iobes adhuc in carne p̄gustauit eterne btitudinis dulcedi/ nem. O q̄z suauiť contēplabať ineffa/ bilē diuinitatez. O q̄z dulciť intellige/ bat xp̄i pietatem. O q̄z amicabiliť di/ cebat illud p̄s. Mihi adherere ꝺo bo num ē. Vñ dicit Rayner⁹ in sūma ti. ō amore dei. c. xxj. q⁹ sicut ebri⁹ ex vini calore sui et oīm aliorum obliuiscit. ita amās ex amore amati sic in amatum tendit q⁹ suūp̄i⁹ z oīm rer̄ p̄ter illum quē amat obliuiscať. De q̄ amore dicit Cañ. v. Comedite amici. z inebriami carissimi. q̄ q̄dē v̄ba p̄ñt eē xp̄i ad de/ uotos p̄sertim ad btm̄ iobez. q̄ rursus dicere potuit xp̄o illud Cantic. v. Lo/ medi fauū cū melle meo. bibi vinum meū cū lacte meo. Glo. Comedi. i. mi bi incorpaui. fauus em̄ est mel in ce/ ra. fauū g̃ cū melle comedere ē xp̄i di/ uinitatē cū sua humanitate suauiť in ꝓtēplatiōe ruminare. cū cū discretiōne. q⁹ ꝺr̄ puer. xxv. Mel inueniſti comede qꝺ sufficit tibi ne forte satiat⁹ euomaſ illꝺ. vñ subdiť. Bibi vinum cum la/ cte meo. id est. cōtemplabar sanguinē redemptōnis cum lacte meo. id est cū carne mee ꝓpinquitatis. O q̄z dulce est mel diuinitatis contemplatiby. O q̄z suaue est vinum redēptōis inebri atiuū deuotis. Ad q̄ inuitat p̄s. dicēs Gustate et videte q̄m̄ suauis est dñs. Et Sap. xviij. O q̄z bon⁹ z suauis est dñe sp̄us tuus. Quidā comedūt p au ditū ſz nō bibūt p deuotōem. z isti nō inebriabūť. Quidā comedūt z bibūt: sed nō inebriabunť. q⁹ superficialiť au/ diūt vl̄ recogitāt. Quidā comedūt et bibūt et inebriabūť. z isti nō solū sunt amici sed et charissimi. sic̄ iohannes. Hoc vino inebriatus nō curat ama ritudinē veneni. nō calorē feruēt̄ olei nō denigz horroꝛē exilij. ¶ Tercio no/ stra aquila iobes de mōte libani. i. de mōte caluarie trāsportauit medullaz cedri. i. medullā cōpassiōis xp̄i crucifi xi. cuius crux erat de cedro. Frequēter sicꝺē mente reuoluebat dispositōez fi lij dei magistri sui in cruce q̄tū extren se fuerāt sctissime man⁹. quō corona spinea imp̄ssa fuerat sctissimo capiti. quō sanctissimū caput fuerat inclina tū. quō lancea penetrarat latus chri sti. reuoluebat itaq̄ quō fleuerit i cru ce. q̄ v̄ba locutus fuerat mr̄i sue z sibi Reuoluebat etiā quō nudū deposue rāt eū de cruce. quō mr̄ pia cū ipo et sctis mlieribꝫ plāgebāt. z de ist⁹ scisso corde medullā cōpassiōis inde repor tabat cū maximis lachrymis. O q̄s potuisset cōtinere fletū qui sic dei filiū passum vidisſz. Hic est q⁹ iohānes a/ maritudinē mortis nō sensit. q⁹ ama ritudinē mortis sub cruce degustauit Ideo dicit Hieronym⁹ de eo. Sicut inquiens a corruptōne fuit extrane⁹: ita a doloꝛe mortis alienus. Similiť beata virgo nō sensit mortis amari/ tudinē. q⁹ sub cruce senserat. ¶ Sedz salut̄ documētū ex ꝓtractis thematis v̄bis tangiť saluatoris dei miranda

De sctō Johāne euangelista

caritas.cū dicit.vidit illū discipulum quē diligebat ihesus seqntē. Nā deꝰ oiꝫ porēs creaturas suas diligit triplr.s.

Primo generaliter
Secūdo specialiter
Tercio singulariter

Primo inquā deꝰ diligit creaturas generaliter oīes. Unī ꝺr Sapīe.xj. Diligis oīa q̄ sunt.z nihil odisti eorū q̄ fecisti. z Job.xiij. Deꝰ dilexit mūdū. Dicit em̄ Bonauē.sup.iij.di.xxxij. Et Tho.j.pte.q.xx.q in deo necesse ē ponere amorē.qz in q̄cunq; est volūtas oportet in eo esse amorē. Ille ei passiones q̄ habēt aliquā impfectōem non sunt i deo.sicut timoꝛ:odiū.sz ille q̄ ñ habēt impfectōem sic amoꝛ gaudiū z delectatio sunt in deo. Nā ꝼm Augu. Amare aliquē est velle ei bonū.sz deꝰ vult bonū oiꝫ creaturis. Si q̄ras. q̄d vult deꝰ oiꝫ creaturis. Dico q oibus vult assiliatōem sui in aliq. vl in pticipatōe sui esse.vt irrōnabilibꝫ.vel in fruitōe sui vt electis. Proinde dic Tho.li.iij.c̄ gētiles.ca.xxxvij.q deus amādo suū esse z suā bonitatē vult eā diffundi ꝼm q ē possibile p cōicatiōnem z pticipatōnem sue essentie oiꝫ creaturꝝ z sue glie oiꝫ electꝝ.z b ē bonū cuiuslibz creature vt silitudinē dei pticipet.qō ptz.qz q̄libz entitas alia a diuia nō est nisi silitudo diuie entitatis. z q̄libz alia bonitas pticipata ñ ē nisi silitudo diuie bōitatꝝ.z q̄libz alia felicitas nō ē nisi silitudo diuie felicitatis. Unī q deꝰ oīa diligat ꝓbat sic. Nihil approbat ab aliq̄ nisi qō amat ab ipo.sz deꝰ oīa q̄ fecit approbauit z approbat.iuxta illō Gen.j. Uidit ōs cūcta q̄ fecerat z erāt valde bōa Si dicas.nō oēs creaturas diligit deꝰ qz dic i ps.de eo. Odisti oēs q opant iniq̄tatē. Et Eccl.xij. Altissim⁹ odio habet pctōres .Silr si deꝰ oīa diligeret tūc oiꝫ bonū vellet.sed reprobis nō vult bonū: qz si vellet nō dānarentur qz nō est q̄ possit resistere volūtati eiꝰ. Judith.xiij. Ad qō dico.q vnū z idez ꝼm aliq̄d pōt amari et ꝼm aliq̄d odiri.vbi gr̄a. Pctōres inq̄tū sunt q̄dā creature deꝰ amat.z iō sustētat tanq̄ ab ipo factā naturā bonā. Inq̄tū vo pctōres sunt z a silitudine dei vel ab esse deficiūt qō eis a deo nō ē.ꝼm hoc metaphorice dicūt a deo odio haberi Unī deꝰ i pctōrib⁹ amat naturā q̄ ab ipo est z approbat.odit vo in natura malicia q̄ naturā deformauit z ab ipso nō ꝓcessit. Unī deꝰ ꝺr odire aliq̄d est hoc q volēdo maiꝰ bonū qō sine ꝑuatōe minoris boni esse nō pōt vult ꝑuatōem illius minoris boni.vbi gr̄a Deꝰ volēdo bonū iusticie vult alicui⁹ malū pene. Qō aūt ꝺr.j.ad Thim.ij. q vult oēs hoies saluos fieri z ad agnitōem veritatis venire.z tñ nō oīs saluāt. Ubi dicit Lyra q vult volūtate ꝓseqnte z ñ volūtate añcedente. volūtas em̄ añcedens ē q̄ qs vult aliq̄d simplr z absolute z sine ꝓditōe .z sic ñ vult oēs hoies saluos fieri z ad agnitōem veritatis venire. Uolūtas autē ꝓseqns est q̄ qs aliq̄d vult cū circumstantijs z ꝓditiōib⁹ .z sic vult oēs homines saluos fieri sed cū vera fide et obediētia mādatoꝝ iuxta illō Mat. xix. Si vis ad vitā ingredi serua mādata. Secūdo christꝰ q̄sdā creaturas suas diligit specialiē dilectōe amicicie rōnales creaturas z ñ irrōnales Cuiꝰ ratio, qz dilectio amicicie requirit redamatōez z cōmūicatōnem in opibus vite. Sole autē rationales creature possunt amare deū z cōmūicare vite beate qua deus viuit .De ista dilectione dicit i psal. Deus diligit iustos et Eccl.xv. Dilectꝰ ꝺo z hoib⁹ .z Joh. xiiij. Qui diligit me diliget a pre meo

et ego diligã illũ et mãifestabo ei me ipm. Sup q̃ Aug. Nũc em̃ ad b̃ nos deꝰ dilexit vt credamꝰ. tunc ad b̃ nos dilget vt videamꝰ. qz z nos nũc diligimꝰ credẽdo qb̃ videbimꝰ. tũc dilige mus videdo qb̃ credidimꝰ. ¶ Tercõ xps q̃sdã creaturas diligit singularie sic btm̃ Johannẽ. de quo Hre. i ome. Priuilegio amoris pcipui meruit ce teris altꝰ bonorari. Un̄ singularie ꝺ ipo ꝺr. Uidit petꝰ illũ discipulũ quẽ diligebat ieſus. Sup q̃ Augꝰ dicit. xps p̃ ceteris discipul' dilexit iobem. Et Beda ibidẽ. Diligebat aũt eũ ibs nõ exceptis ceteris singularie solũ sed p̃ ceteris q̃s diligebat familiariꝰ vnũ Sed diceres. g̃ viꝺr q ieſus plꝰ dilexerit iobem q̃z petrũ. Ad qb̃ rñdz thomas p̀ma pte sũme. q. xx. ar. iiij. q pe trus z iobes q̃ztũ ad b̃ se habẽt sic excedentia z excessa. z iõ ad dicta rñdẽdũ ẽ q̃ruor modis. Dzio fm Aug. q dicit q p petr̃ intelligit vita actiua. p iobem aũt significaꝝ vita ꝓtẽplatiua. Et qz vita actiua magꝭ sentit pñz vite labores q̃z ꝓtẽplatiua q̃ q̃dãmodo tenet deũ z ꝺesert mente i eo. z sic vitã ꝓtẽplatiuã q̃ p iobem significaꝝ magꝭ diligit deus qz cũ corpe nõ finiꝝ sicut vita actiua. iõ dicit christꝰ iobi. sic eũz volo manere. Secõ mõ dico q petrꝰ dilexit christũ in suis mẽbrꝭ. z xps q̃z tũ ad b̃ magis dilexit. vñ ecclĩaz suaz ei ꝓmẽdauit. Jobes vo plus xpm dilexit in se. iõ xps eũ plus dilexit qz matrẽ sibi ꝓmẽdauit. Tercio dico q Petrus plus dilexit xpm q̃ztũ ad ꝓmptitudinẽ z feruorẽ caritatis. iobes vero quãtũ ad q̃dã indicia caritatis. et sic etiã q̃ntũ ad q̃dã idicia dilectõis xps magis demõstrauit iobi q ꝓpter ad xpm feruorẽ affinitatẽ et puritatẽ iobãnem magis dilexit. Un̄ nec xps petrũ examiauit de maiori dilectõe oim Joh. xxj. dicens. Symon diligis me plus bis. ipe nõ pñsũpsit se oibꝰ pferre sed simplr rñdit. dñe scis q amo te. Quarto circa b̃ dico q ipsoꝝ merita pꝺerare temerariũ ẽ nob. eo q b̃ soli us dei ẽ. iuxta illõ puer. xxj. Spirituum pꝺerator est dñs. Debemꝰ igit nosipos examiare z dijudicare si sumus i dei dilectõe. si obſuamꝰ eiꝰ mãdata. si sumꝰ in via salutis. qz b̃ nob ẽ vtile. fm q dicit aplꝰ. Si nosmetipsos dijudicaremꝰ nõ vtiqz iudicaremur. Nõ enĩ introgabimur nec ꝓdẽnabimur i iudicio q̃re iobes plus dilexit vel petrus xpm. sz q̃re nos ñ dilexerimus ipm. sufficiat nobis tenere q btm̃ iobãnem diligebat xps. diligebat eius pia mater maria. diligebat caput aplorꝝ petrꝰ. diligebãt omnes apli et discipuli xpi. sed z gẽtiles ꝓter suã innocẽtiã z mãsuetudinẽ afficiebãtur ad ipm et credebãt christo p ipm. ¶ Terciũ documentũ tãgit i themate vbis Jobis mltimoda dignitas cũ dicit. q recubuit i cena sup pectꝰ eiꝰ Nã btus Johãnes inf alios habuit tres dignitates singulares. sc̃z

¶ Primã reclinatõem regalem

¶ Secãm cõmendationẽ matnalez

¶ Terciã visitationẽ finalem

Primã itaqz dignitatẽ btus iobãnes habuit reclinatõem regalẽ. de q̃ dicit textus. Recubuit in cena sup pectus ieſu. O qs vnq̃z tale reclinatoriũ habuit. O res mirãda nam Jobes baptista q̃ maior inter natos mlierꝝ nõ surrexit. vtice xpi eo etiã iubente tãgere trepidauit. Maria etiã magdalẽa pedes dñi oscilãdos se idignã reputauit. iõ retro accessit. Thomas etiaz tangẽdo latus p stupore Deꝰ meus z dñs meꝰ exclamauit. Moyses faciez dñi videre desiderauit. cui tm̃ posteriora et nõ facies ꝓmittebaꝝ. Sz iobes

euangelista in dulcissimo pectore ī q̄ omnes thesauri sapiētie z scientie dei sunt abscōditi requieuit. O felix dor/mitatio vbi pectus diuitate plenū ē cerutical. Unde Anſ. O altissime euā gelistaꝝ dei supꝝ apl'os dulcissime di/lecte iohānes. tu es ille discipul⁹ q̄ su/pra illud sanctissimū pectus q̄euisti. vbi z secreta celestia hausisti. z dicere potuisti illud Cañ. ij. Introduxit me rex in cellā vinariā. ordiauit in me ca ritatē. qz tu introductus es in secreta riū eterni regis. ¶ Secundā dignita tem habuit bt̄us Johānes cōmenda tionem maternalē. Cui christus ī cru ce matrē virginē virgini ꝯmendauit. Q̄ eī signū dilectionis pōt ee digni us q̄ in cruce extensus dn̄s noster in vltimo articulo amare mortis posit⁹ suoꝝ etiā vulnerū oblit⁹ matris recor dabat. sed eā dilecto discipulo cōmen dauit miro charitatis modo. qz nō di xit. Ecce seruus tu⁹. ecce nepos tuus. sed ecce fili⁹ tu⁹. Nec dixit illi. Ecce do mina tua sed ecce mater tua. Creden dū eī est q̄ si xp̄s meliorē inuenisset būc thesaurū p̄ciosum sibi cōmēdas/set. Secure igit̄ iusti ad iohānem ha bent accedere. quia ī potestate hz ma/trē gratie. Secure et peccatores qz in potestate habz matrē mificordie. Se cure z moriētes. qz in ptāte habet eaz que in hora mortis ꝓtegit. Un̄ canit de ea ecclesia. Maria mater gr̄e ma/ter misericordie: tu nos ab hoste pro/tege. in hora mortis suscipe. Ideo di/cit Bernard⁹ in soliloqo. Per iohan nē ad virginē. per virginē ad filiū. per filiū ad patrē. in hoc vehiculo vehitur ab hoc seculo. ¶ Terciā quoqz digni/tatem habuit bt̄us iohes visitatōem finalē. post pfecte vite ip̄ius plenitu dinem visitauit ip̄m solus christ⁹ rex angeloꝝ inuitans eū ad eternū suuz conuiuiū. vt patet in legenda. Roge/mus igit̄ dn̄m vt p̄ tē.

De Innocentibus
Sermo xvj.

¶ Ortens oc/cidit oēs pueros q̄ erāt in bethleem z in omnib⁹ finibus eius a bimatu et infra. Ma thei. ij. Hodie charissimi sancta ma ter ecclesia solēnizat de illis infantib⁹ quos crudelis rex herodes occidit. nā deus dei filius christ⁹ dn̄s quem de⁹ pater coronauit corona diuinitatis. z mater virgo corona būanitatis oste/dere voluit suam maiestatē per ange los qui cantauerūt Gloria in excelſ. Suam claritatē qui est candor lucis eterne Sapie. vij. p radiantē stellam. Suam potestatē p magos ꝑstratos coā eo. Suā humilitatē per pastores simplices. z suā innocentiā p pueros innocentes. Qui innocentes occisi in nocentē regem suū sequunt quocun/qz ierit: induti albis stolis suis. Qui quidē cōmendant a tribus

¶ Primo a vite innocentia
¶ Secundo a pene sufferentia
¶ Tercio a gl'ie refulgentia

¶ Primo inquā cōmendāt a vite inno centia. qz dicit Apocal'. xiiij. Sine ma cula eni sunt ante thronū dei. Nō eī nocuerūt deo per inobedientiā. nec p̄/ximo p iniusticiā. nec sibi ꝑ̄p̄is p pec/cati malitiā. sed innocētes et recti ad/heserunt dn̄o. Unde ex hoc intellige/re possum⁹ q̄ triplex est innocentia. ¶ Prima est cordis: quādo videlicz cor non fedat malignis cogitatōnib⁹ sed oīa ad dei bonorē conat facere. nul li iniuriā inferre. indigentib⁹ libenter subuenire. deū in omnib⁹ laudare. q̄ dicere possunt illud psal. Perambu/

labam in innocētia cordis mei. Secūda innocētia est oris quādo ꝙs custodit os suū a locutōne scurrilitatis: mendacij: detractōis: adulatōnis: exsparationis. De quib⁹ ꝑs. Custodi innocentiā z vide equitatē. Tercia innocentia est opis qñ ꝙs nō facit aliqđ opus vnde deus offendat̄. primus scandalizet̄. z ip̄e maculet̄. Taliū cert̄ est regnū celoꝝ. Psal. Quis ascendet in montē dñi: aut quis stabit in loco sancto eius. Rñdet. Innocēs manibus. Hinc z Hiero. ad filiā mauricij i epla. Si inquit sanctoꝝ cupis habere cōsortiū a malicie et nequitie cogitatu pectus emūda. nemo te circūueniat. nemo te sermone seducat. nō nisi sctās et simplices z innocētes z pueros celestis aula suscipit. nulluz apud deū malicia habet locū. ab omni malicia et dolo mūdum necesse est esse qui cupit regnare cū christo. Secūdo isti beati innocētes cōmendant̄ a pene sufferētia. quia sine ꝛtradictōe mactabant̄. et in oib⁹ christ⁹ dñs occidebat̄. hec fuit mos eoꝝ. Vñ Aug⁹ i sermone. Nunqꝫ ait ꝓphan⁹ hostis p uulis istis tm̄ ꝓfuisset obsequo q̄ntuz ꝓfuit odio. sicđē añ vite ꝑpetue adepti sunt dignitatē qꝫ vsurā ꝑsentis vite accipent. Tercio cōmēdant̄ a glorie refulgentia. qz amicti stolis albis cantādo sequunt̄ agnū qui tollit peccata mūdi. de quib⁹ dicebat̄ ꝙ mittēs herodes rex occidit oēs pueros q̄ erāt in bethleem. In qb⁹ qdem ꝟbis specialiter duo ad eoꝝ honorē insinuāt̄. s.

¶ Primū eoꝝ passiōis pia ꝓpessio. ibi. Mittēs occidit oēs pueros

¶ Scōm eoꝝ passiōis seriosa executio. ibi. qui erāt in bethleem zc.

Primo dixi ꝙ insinuat̄ pia ꝓpessio passionis horū sanctoꝝ infantiū. qz volens crudel⁹ rex herodes ꝑdere xp̄z natū ne auferret sibi regnū q̄ fuit alienigena cū didicisset a magis qui adorare eum venerāt ꝙ regē iudeoꝝ vocarent. Et qz intelligens ꝙ deceptꝰ fuisset a magis eo ꝙ nō redierūt ad euz ex diuina reuelatōne. sed ꝑ aliā viam redierūt. Itē audiēs ꝙ in hierusalem sctūs symeon adorasset et laudasset ac sancta anna applausisset sibi. et ꝙ redissent iterꝝ inde. ob hoc mittens seruos suos occidi mādauit oēs pueros duoꝝ annoꝝ z infra. qui sctōs innocentes coram patrib⁹ z matrib⁹ iugulabant. cōfodiebāt gladijs. ampurabant capita. trūcabāt puulas eorum manus. ꝓfciebant corpora. Ipi vero fulgēti gladio ꝑtꝰ arridebāt q̄s timebāt. Ubi nobis sciendū est ꝙ triplex est genꝰ martyrij. scz

¶ Primū ē occisiōis tm̄ corpalis.

¶ Scōm est affectōnis internalis.

¶ Terciū est affectionis z opis

Primū genus martyrij est opis tm̄. sicut fuit horꝝ sctoꝝ innocentiū martyrū. q̄ vt ꝑdictū est ab herode sūt occisi. et in quibus quodāmodo christ⁹ occidebat̄. sicqꝫ eorū martyriū est operis tantū. nō em̄ adhuc habebāt vsū rationis cū essent circa duos ānos a natiuitate eorū. Sed qz ꝓ xp̄o occisi sunt merito coronā passiōis xp̄i acceper̄t. vñ dr Apoc. xiij. Hi empti sr̄ ex hoib⁹ ꝑmitte do z agno. i. ꝺ era būani generis sublati sūt ꝑcio sanguis xp̄i. ꝓ quo passi sūt. coronati vt sint ꝑmi fructus martyꝝ noui testamēti ad honorem dei z xp̄i incarnati. Hinc est ꝙ in catalogo sanctoꝝ seu leranijs ante martyres locant̄. z iorōe dr. Deꝰ cuiꝰ ꝑconiū innocentes martyres nō loq̄ndo sed moriendo confessi sūt. Nam z parentes infantium dolorem et timorem maiorē habuerūt q̄s infātes. pie sicđē credendum ē ꝙ illuminati sunt

De Innocentibus

a deo vt cōsolatōnem acciperēt ꝓpē spem remuneratōis eoꝝ exq̄ ꝓpē mes siam occidebant. ꝛ hoc est qđ dicitur Matḥ.ij.allegādo Hiere. Vox in ra ma.i.in excelsis audita est qz magn⁹ fuit clamor plorātus ꝛ vlulatus ra chel.i.circa illa loca bethleē vbi facta ē tal⁹ gregatio et occisio puuloꝝ.qz ete nim ibi sepulta ē rachel.iō ille locus bethleem vel ꝓpe eā dicebat Rachel. Igit matres ꝛ nutrices ꝯgregate fue rūt ibi. Rachel deplorās filios suos ꝛ noluit cōsolatiōez recipe qz nō sunt. id ē ea rōe qz mortui erāt ꝛ ampli⁹ in mūdo nō erāt. Nā illō est cōe motiuū sup consolatōe mortui exq̄ inde non ē reuersurus tanq̄ ō re irremediabili. sed ipē mres ꝓpter hāc rōez nō recipie bant ꝯsolatiōem sz ex ea rōe qz sūt i lo co q̄etis ꝛ salutis. q̄uis ad limbū de scēderint qz adhuc ianua paradisi ñ fuit apta tñ mō sunt in magna glia cōro nati. Uñ de eis canit illud Apo.xiij. Vidi agnū stantē sup montē syō ꝛ cū eo.cxliiij.milia hñtes nomē eius ꝛ no men ꝑris eius scriptū i frontib⁹ suis zc. Ibi em̄ numerus determinatus pōit ꝓ indeterminato. qz nescit q̄t fuerit .nec videt verisimile q tot fuerit in qua ciui tate bethleem ꝛ finib⁹ ei⁹. Uerūtñ mlti fuerūt gliosi martyres tanq̄ ꝓmo nascentis ecclie flores q̄ dederūt odo rem suū. Post hos tādē apparuit in sicca crucis arbore fructꝰ vētris vgis Ac demū sunt multoꝝ martyꝝ fructꝰ meritoꝝ repositi i ꝓmptuario ecclesie militātis. ¶ Scōm genus martyrij est affectōis internal⁹ qū q̄s suū affe ctū disponit ad tolerādū passionē ꝓ xp̄o dño ꝛ ad ꝓximi vtilitatē.ꝛ sic ꝓ amore dei ꝛpe pacis possumus fieri martyres. Prio ꝓ vtutē patiētie si vn decunq̄ suboꝛtas tribulatōes ꝓ amo re dei patiēter sustinemus. vñ Greg. Sine ferro inq̄t martyres eē possum⁹ si patiētiā in alio vaciter custodimus. Scōo martyres fieri possum⁹ ꝓ vtu tem castitatis.s.si castitas fuak in iu uentute. Quia dicit Bre. q̄ neq̄q̄ ꝓti nentes dicendi sunt q̄ tpe senectutis in cipiūt caste viuere .sz tpe iuuētutis ser uata castitas est q̄ta deo vt dicē Beꝛ. Hoc modo fuit martyr ioseph .Ter cio martyres fieri possumus ꝓ dilecti onē inimicoꝝ.q̄ vincimus nos ꝛ cū inimicis q̄uersamur: diligim⁹ et eis bñfacimus. Uñ dicē Bre. Ferre ꝓtue lias ꝛ odiētē diligere ē martyriū in oc culta cogitatiōe. Quarto martyres fie ri possum⁹ ꝓ afflictoꝝ ꝓpassiōz. Bre. Qui dolorē exhibet i aliena necessita te crucē portat i mēte. ꝑsertiz q̄ ꝓpatī dulci iesu xp̄o crucifixo. O de⁹ crucifi xe q̄t sunt martyres nūc q̄ ꝓpassione doloris tui inebriāk ꝛ q̄si in te trāsfor mank dicētes illud apli. Uiuo ego iā nō ego viuit vo i me xp̄s. Quito mar tyres fieri possum⁹ si feruidā volūta tem ꝓ xp̄o patiēdi habuerim⁹ .sic ꝓz de sctō Francisco q̄ trib⁹ vicib⁹ ierat v sus ptes infideliū ꝓ morte sustinēda ꝓ amore crucifixi. sed fuit reseruatus ad xp̄i vulnera baiulādū. Jō canit de eo eccl'ia. O martyr desiderio fraciscē Bil'r de btō martino 8z. O btā ania quā et si gladius ꝑsecutoris nō abstu lit palmā tñ martyrij nō amisit Ter ciū genus martyrij est moꝛs volūta ria ꝓ xp̄o assumpta ab alio .ad qđ nō q̄uenit nisi ꝓ ꝓceptū sui ꝛ mūdi ac spe ciale donū dei. Ad hoc aūt genus mar tyrij q̄ttuoꝛ requirūk. Prio reqrit cā iusta. vt scz moriak ꝓ iusticia diuia nō ꝓ culpa ꝓpria .sicut btus stephan⁹. j. Pe.iij. Si qđ patimi ꝓpē iusticiā bti. ꝛ Mat.v. Bti q̄ ꝑsecutōem patiunt ꝓpter iusticiā. Nā si q̄s pateret ꝓpē culpam ꝓpriā non esset martyriū. Fin

Augu. in sermone de martyrib. Nō pena inq̄t facit martyrē sed causa. Nā si inq̄t attendam⁹ solas passiōes coz nanq̄ z latrones. Idē. tu oīdis penā ego q̄ro causam. Nā etiā demōes fm ꝓsideratōz pene possent dici martyres Uñ bonā cāz martyrij hz q̄ ꝑ fidei ve ritate aut diuia charitate vel sui īmu nitate aut ꝑ prūi vtilitate patiq̄ Pri mo est sustinēdū martyriū ꝑ fidei ve ritate Mat.x. Qui me cōfessus fuerit coz̄ hoib⁹ cōfitebor z ego eū coz̄ pre meo. vñ Saul nō est martyr q̄ ad eua sionē illusiōis philistim irruit in suuz gladiū. Itē nō est martyriū sustinēdū ꝑter retributōez gl̄ie tm. sz p̄ncipaliq̄ ꝑter diuinā caritatē q̄ excludit timo rē seruilē. Itē est sustinēdū martyriū ꝑ pter sui īmunitatē ne peccato ꝓsentiat Augu. Eligendū ē magis deo dilecto mori q̄z deo offenso viuere. Silr sustinendū est martyriū ꝑ vtilitate ꝑmi scz ne fidē abneget vel pctm̄ aliq̄d cō mittat. vñ .xj. q. iij. est mār. Hieron. Christ⁹ sapia est. iustitia est. veritas ē. scitas fortitudo. Martyr xo ꝑprie ē nō solū q̄ mortē sustinet violētā ꝑ testi ficatōe fidei xp̄iane. sz etiā ꝑ alijs opi bus xtutū cū q̄s mortē sustineat ma gis q̄z assentiat ꝓtra illa agere coz̄ona martyrij decoraꝝ. Nā z Jobes bapti sta martyr ꝺz q̄ mortē sustinuit nō ꝑ ꝓfessione fidei sz ꝓpħētiōe adulterij z illa mlier de q̄ hr̄ .ij. Mach. vij. cuz septē filijs passa ē ne ꝓmederet carnes porcinas i lege ꝓhibitas cui⁹ festū ec clesia solēnizat. z sic isti scī inocētes ve re dicūt martyres q̄z bonā cām habu erunt. Nā in singulis eoz̄ xp̄s occide baꝝ. z sic xp̄s fuit cā mortis eoz̄. Unde dicit Petr⁹ de palude sup. iij. q̄ si mu lier ꝓgnās occideret ꝑ fide catholi cā. hic etiā puer in vtero martyr esset. Uñ Bern. dicit de Innocentib⁹. Si apud deū merita vis scire vt coroné tur q̄re apud Herodē crimia vt truci dent. an inq̄t forte minor ē xp̄i pietas q̄z herodis ipietas. vt ille potuerit in nocios trucidare. xp̄us nō potuit ꝑ se occisos coronare. hec ille. Scōo req̄ri tur ad martyriū recta intētio vt nō pa tiaꝝ q̄s ꝑ aliquā rē tp̄alē p̄ncipaliter vel laudē hūanā. vñ Judas machabe us nō dicit martyr q̄ ꝑ humanā ve recundiā nolēs diuertere de bello ait. Absit vt iferam⁹ crimē gl̄ie nr̄e. j. Ma chabe. ix. Tercio req̄rit volūtas nō co acta vt spōte nō iuit⁹ moriaꝝ. qz vt dic̄ apl's. Hilarē datorē diligit de⁹. vñ la tro a dextris saluatoris nō dicit mar tyr qz coactē subijt penā z cām habuit latrocinij. sed inocētes ꝓtradicere nō poterāt q̄ vsum rōnis nōdū habebāt Quarto req̄rit ad martyriū ꝑsona di stincta vt se q̄s nō interficiat quia fm Augu. tales sunt sceleratiozes homi cide. ꝑpter h̄ nō est martyr Eleazarus q̄ seipm̄ p̄cipitauit in ꝑsequētes legez dei. ij. Mach. xiiij. Nā z Sāpson licz cōnumerer⁹ inter sanctos. ad Heb. xj. z sit saluat⁹ nō tm̄ absolute ꝺz martyr q̄ seipm̄ ex instinctu spūssctī occidit. si militer q̄dā mlieres ex instinctu spūs sctī. vt dicit Aug⁹. de ciui. dei. seipsas occiderūt ne castitatē amitterēt nō tm̄ sine instinctu spūssctī ꝺz q̄s occidere se ꝑpterea ne a turcis captiu⁹ ꝺducaꝝ. sz pot⁹ gr̄e diuine se cōmittat q̄ vbiq̄z p̄t saluare z liberare Isti igit̄ scī inocētes ab alijs crudelib⁹ homicidis sē necati ō de⁹ iuste. o innocēs xp̄e. o saluator benigne. q̄re bos inocētes fm tuā iu sticiā a crudelib⁹ z bestialib⁹ hoib⁹ oc cidi ꝑmisisti. q̄re nō defendisti. q̄re oc cisores eoz̄ in infernū nō ꝑcipitasti. sz certe miz̄ nō est. qz veneras z teiꝝ ꝑ redēptōe humani generis passionem subire. trahi vicz flagellari. spinis co

De Innocentibus

ronari z demũ mirabiliẽ occidi pmit
tere nec tũ sine cã tuos martyres occi
di pmisisti sapiẽtissime deꝰ. certe iõ vt
eorũ glia augeret z nobis exẽplũ pa/
tiẽdi tribueret ac vt eoꝝ suffragijs ad
iuuaremur. Nã si tales delicatissimi
occisi sunt p te ho deo. qd nos barba/
ti facere ỏbemꝰ. nob ita es creator de/
us sicut z ipis. ita nos redemisti sicut
martyres. ita celũ pparasti sicut z ipis
sed heu qz ꝛ tuã iusticiã sine meritis
volumꝰ coronari. de qbus Chrysꝰ. Tu
xpiane delicatꝰ es miles si putas te si/
ne pugna vincere sine certamine triũ
phare. exerce vires fortiter. dimica at/
trociter. Nam ſm apl'm ad Heb. xi.
Martyres crudelia passi sunt. alij di
stenti sunt. alij ludibria z ẏbera erpti.
insup z vincula z carceres. lapidati sẽ
secti sunt. tẽtati sunt in occisiõe gladij
mortui sunt qbꝰ dignꝰ nõ erat mũdus
Necesse ẽ igit vt eis ꝓformis fias in
volũtate patiendi patiẽter eoꝝ exẽplo
vt tibi subueniãt qz etiã tibi meruerẽt.
vñ Aug. O inqt imensa dei pietas. q̃
martyrũ merita nostra vult eẽ suffra/
gia. illos examiat vt nos erudiat. illo
rũ cruciatꝰ nr̃os vult eẽ pfectꝰ. Scõz
in pmissis verbis insinuat sctõꝝ ino/
centũ seriosa passiõis executio. vñ scz
ortũ habuit occisio tantoꝝ infantiũ et
quõ occisi fuerũt z qm xps dñs moni/
tu angelico fuit in egyptũ p virginem
Mariã z Joseph delatꝰ z inde demũ
itez reportatꝰ. Circa qõ sunt nob val/
de diligẽter ꝓsideranda tria scz

¶ Innocentũ occisionis occasio.
¶ Christi infantis psecutio.
¶ Nostra salubris istructio.

Primo inquã ꝓsiderem⁹ occasionem
occisionis innocentũ. cuius qdem fu
it occasio crudelis Herodis malign
tas orta ex xpi regis celestis natiuita/
te. qz nascẽte dño celi stella ptinꝰ appa
ruit magis in pte orientali. declarant
ipis regẽ celi iam natũ. q̃ ꝓtinuo vene
runt in iudeã duce stella. z in hierusa/
lẽ ciuitate regia q̃rentes in deauratis
palacijs. Sz certe boni reges sciaꝝ q̃
dei filius nõ tali loco quiescit. sed in
p̃sepio aut in virginis gremio. Dice/
bant igit dicti reges Herodi. vbi est
qui natus est rex iudeoꝝ. Quo audi/
to turbatus est valde timẽs ne regnũ
iudeoꝝ amitteret in q̃ ipse verus hes
res non erat. Vñ scisciratꝰ a legispitis
vbi nascerẽt xps q̃ in libris legis iue/
nerunt q̃ in bethleẽ deberet nasci. De
rodes aũt dolose cogitauit statim in/
terficere dei filiũ z reges cũ eo. O ma/
lignitas hũana. o puersitas cupida ñ
arripit terrenũ regnum q̃ venit vt det
celeste z coronet corona glie. et dolose
ait regibꝰ. Ite z scrutemi z itez reuerꝫ
tamini ad me. z ego ibo z adorabo eũ
pfecti igit reges z inuẽto saluatore ado
rauerũt z ei munera obtulerũt. z tan/
dem p̃ piam ꝙuersationẽ cuz virgine
matre p̃monitꝰ in somnis ne diuerte
rent ad herodẽ p aliam viã scz tharsiꝫ
reuersi sunt in regionẽ suã. z cũ reges
nil sibi nunciassent putauit eos p illã
stellã illusos z ad euz erubuisse redire
z ideo tunc cessauit a pueri inḋsitione
Sed dũ postea audisset q̃ oblatꝰ fuis
set in templũ z a sctõ Symeõe ample
ratus z laudatus z q̃ Anna de eo p/
phetasset iratus est valde. z cogitauit
oñes pueros in bethleẽ pdere vt cuz
illis occideret z xps. O infelix z insipi
ens ꝓsilium. nesciens quia nõ est ꝓsiliu
um nõ est sapiẽtia nõ est prudẽtia con
tra dñm. Dũ autẽ de puerorꝫ nece tra
ctaret a cesare p epistolã romã est vo/
catus. Qui cum itẽr faceret p ciliciam
audiẽs naues tharsensiũ magos trãs
uerisse. iratus fecit oñes eoꝝ naues
comburi. z h̃ est qõ dicit in ps. In spi

ritu vehemẽti. i. ira ꝓteres naues thar
sis. De roma aũt reuersus hierosoly
mã misit spiculatores iussit occidi oẽs
pueros qui erant in bethleẽ z circunq̃
rata a regibꝫ q̃ tũc apparuit stella eis.
Ipse aũt herodes rome pausauerat.
vñ illi spiculatores crudelissimi cepe
runt mactare infantes. vulnerare ca
pita amputare ꝙfodere rapientes de
matrũ vbere. alios trahẽtes de cunis
z sic sanguine innocentũ fedauerũt ci
uitatẽ bethleẽ quã christus sua natiui
tate sanctificauit. O quãtus planctus
matrũ. o quãtus bozroꝛ omniũ ex in
audita pueroꝛ occasione. ¶ Secũdo
cõsideremus xp̃i infantis ꝓsecutiones
que fuit magna. qõ patz ex quattuoꝛ.
Prima ex altitudine q̃ si ꝙsideraꝝ q̃s
ꝓsequitur dico q̃ altissimꝰ dei filiꝰ cre
atoꝛ z dñs ãgeloꝛ. A quo ꝓsequit. q̃
a sua creatura. Nam magna fuit ꝓse
cutio Dauid dũ Saul eius dñs ꝓsecq̃
batur. sed maioꝛ dũ seruus Semei.
certe maioꝛ dũ filius eiꝰ Absalon re
pulit eum de hierusalẽ qõ fuit figura
ꝓsecutionis dulcis iesu. Non solũ he
rodes sed etiã iudei necem eius medi
tati sunt quibus tãta bona fecerat q̃
inter oẽs hominũ nationes illos spe
cialiter ad suum cultũ elegerat Unde
de eis dicit in ps. Astiterũt reges ter
re z ꝓncipes ꝙuenerunt in vnũ aduer
sus dñm zc. qui debebat venerari q̃
est rex magnus sup oẽs deos. Se
cundo christi ꝓsecutio est maxia ex foꝛ
titudine. nam si ꝙsideretur ipsius foꝛ
titudo ẽ infinita vnde poterat cos an
nihilare qui fm ps. dñabanꝰ a mari
vsq̃ ad mare. sed deus maiestatis vo
luit fugere ante vermiculos se infirmũ
ostendẽs. O virtusum exemplar patie
nõ resistere cui resistere potuisti. Ter
cio xp̃i ꝓsecutio est magna ex teneri
tudine quia vir erat etatis duoꝛ. thẽ
sium tenerrimꝰ infans cui oẽs debe
bant compati z iam ad mortẽ ꝓsequa
batur. Nam in somnis Joseph p an
gelum fuit monitus vt tolleret pueꝝ
z matrẽ z portaret in egyptum. vt ha
betur Math. ij. Qui in nocte consur
gentes ꝓpter timoꝛẽ herodis fugerũt
quia dixerat angelus q̃ herodes vel
let perdere pueruꝫ. z sic ibant p viam
ignotam z in regionẽ alienã z longin
quã. celestez thesauꝝ aliquãdo porta
bat Joseph. aliquãdo beata virgo. in
terdum imponebãt sup asinum. z sic
p multos dies cũ multis fatigationi
bus portauerũt. Die credi põt q̃ vir
go mater blande alloquebaꝝ eum di
cens. O celi heres nate mi cui nocui
sti. tamẽ oẽia bene ordinasti z ad sal
uandum venisti. ecce sumus inquaꝫ
oues occisionis z ꝓpter te mortifica
mur tota die in multis laboꝛibus ex
ulatione fame z siti z estu z frigoꝛe et
interim amplexabatur natum suum
z omnis laboꝛ nihil videbatur sibi p
amoꝛe. puer vero aspiciebat matrem
z pulchritudine oculoꝛuꝫ attrahebat
eam. O virgo virginuꝫ Maria certe
nõ solebas tu tãtũ spaciari ꝓrius que
de templo nõ discedebas. sed puto q̃
magnum thesaurum inueniſti quez
times amittere. O christe compatere
matri tue pie z releua laboꝛẽ. O xp̃ia
ne hui⁹ pueri sanguine redempte pge
cũ maria associa eã z pete xp̃m tuum
dñm brachijs eius amplexari z disce
patiaz filij z matris q̃ inẽ tot laboꝛes
vnicũ aspexerũt nõ legit dixisse. sz to
ta suauis tota pia z misericoꝛs patiẽs
z benigna. poꝛtando nutriebat p̃ciuꝫ
animaꝝ nostraꝝ. Que aũt in egypto
egerit xp̃s dum loqui cepit q̃d dixerit
beate mri in septez annis q̃b⁹ ibi fuit
euangeliste tacuerunt. Sed ecce ego

faſcia ligatū dei filiū do in vlnas tuas vt te ſup ḃ doceat. tu vo pone euz ſup coz tuū ſicut virgo btā ferebat ſup coz ſuū. nō recedat ab oze. nō a corde. nec ab ope. ſz in oib⁹ opib⁹ pñtē aſpicias z ois labor leuis erit tibi. Quarto xp̄i p ſecutō fuit magn̄ ppt̄ ſuā gr̄itudinē qz ip̄e erat puer gr̄oſus tot⁹ ſuauis z dulcis pi⁹ z manſuet⁹. vt dicere poterat Job. xxxj. Ab infantia mecū creuit miſeratio. ꝓpterea portabat deo duce p deſertū p vīā aſpaz gaudēter. p̄s. Propter māſuetudinē z iuſticiam ḋducet te mirabiliter dextera tua. certe mirabilit̄ q nō ſolū ex iſta fuga mortē eua/ſit. ſz z ſcripturā ipleuit dicentē. Ex egipto vocaui filiū meū. ecce patz q ſine cā rex herodes pſeqbat ibm z innocētes. Nā tpales reges ſolēt pſeq eos q inuadūt regnū ei⁹. ſz de xp̄o dicit Leo papa in ſm̄one. Quid turbaris Herodes in aduētu xp̄i. nō em̄ q̄rit tpale regnū qui p̄ſtat eternū. Scōo reges p/ſequūt eos q ꝓtra eoz volūtatē eligūt ad regiā dignitatē ſicut Saul pſeqbatur Dauid. ſz hoc xp̄s noluit vt haberi Job. vj. Cū ppl's vellet eū regem facere viſo miraclo de q̄nq; panib⁹ ip̄e fugit regiū honorē Tercio regeſ pſequūtur eos q dant ꝓſiliū. auxiliū. vl' fauorē ꝓtra regiā dignitatē. ſed nec ḃ fecit xp̄s. qz querētibus iudeis vtrū darēt cēſum ceſari. Rñdit. reddite cē. Sic igit̄ habeī q̄ ſolus herodes malicia pſeqbatur xp̄m.

¶ Tercio ꝓſiderandū eſt noſtra ſalutaris inſtructio ex innocentū paſſionis executōe. nā ſi de⁹ pater nō pepcit ꝓprio filio ſed in tenera etate pſequi p̄miſit. nec eius matri. ſz pegrinari voluit. nec pueris innocētibus. ſed occidi permiſit. putas q tibi pcit peccatis pleno. multi ſolent dicere quādo infamāt̄ ſe nō tribulari. ſi i/quiunt peccatū haberē nō dolerē talia pati. ſed male dicūt quia tunc potius deberēt dolere. Cōſiderent tales quid nocuerat bn̄dictus xp̄us. quid beata virgo. quid innocētes. vnde ſi ſine cauſa tribularis ſiue a ꝓximo ſiue filio ſiue a viro ſcias q ille eſt herodes tuus q̄ miſit vt occiderent innocētes. ſi nō in pſona ſaltem in figura. Qui qz occidit infantes modo torquet. Innocētes aūt ſequunt agnum cātantes cāticum nouū ante thronū dei qui p nobis intercedant apud chriſtuz p quō occiſi ſunt Amen.

De eodem. Sermo. xvij.

Ecce angelus dñi apparuit i ſomnis ioſeph dicens. ſurge z accipe puerum z matrē eius z fuge in egyptum Math. ij. Hodie ſancta mater eccl'ia recolit feſtū ſanctoz innocentū. qui p impiū Herodē occiſi ſunt. ꝓpter xp̄m nō iſto die. ſz poſtmodū elapſis multis diēb⁹. Sed eccl'ia hodie q eſt quartus dies poſt xp̄i natiuitatē feſtiuat ō eis ad deſignandū triplex martyriū. Primū voluntate z ope. ſicut martyrium beati Stephani. Scōm voluntate tm̄. ſicut martyriū beati Johānis euangeliſte. Tertiū opere tm̄. ſic martyrium innocentū qō inter iſta martyria tenet infimū gradum. ex quo voluntarie non fuerunt paſſi. quia vſum liberi arbitrij nō habuerunt. Attamen eccl'ia feſtiuat de eis ꝓpter multas p/rogatiuas illis collatas ſpecialiter p/pter tres ſcilicet

¶ Prima ſumit̄ ex pte tp̄is.

¶ Scōa ex pte coz cōditionis.

¶ Tercia ex pte nati regis.

Prima ip̄oz ꝓrogatiua ſumit̄ ex pte tp̄is qz p̄mi fuerunt q ſanguinē ſuū p

xp̃o fuderunt. Ideo Aug⁹ vocat eos flores eccl'ie. Un̄ canit ō eis illō Apo cal'.xiij.: Hi empti sunt ex oib⁹ p̄rimi tie deo z agno .uno nō tm̄ in se passi sunt sz etiā in p̄sona xp̄i. qz q̄dāmodo in q̄libet eoz occisus fuit xp̄s. Un̄ vo luntariū sacrificiū req̄rit in adultis nō aūt in infantib⁹. ¶ Scōa progatiua capit ex pte eoz ꝓditois. qz i sua ꝓfi cūcisi. Hinc Apoca.xiiij.dicit.de eis. Hi sunt q cū mlieribus nō sunt coinq̄ nati virgines em̄ sunt.s.mēte z corpe. qz nihil ꝓdest virginitas corpis sine vir ginitate mentis. ¶ Tercia innocētiz progatiua capit ex pte nati regis xp̄i. Sicut em̄ cum rex coronat mltos mi lites secū facit. Sic iste rex celestis co ronat⁹ corona carnea a matre p̄ p̄iaz incarnatōem. hos milites innocētes elegit sibi innocēs rex. ideo ecclia eos festiuat. Et licz ip̄i occisi mox ad lim bū descēderūt z etiā libez arbitriū me rendi nō habuerūt. tm̄ q̄cq̄d in eis mi nus fuit gr̄a noui regis adipleuit. vñ dicit Tho. scōa scōe.q.cxxiij.ar.j. O, martyrij gl'iam quā in alijs libera vo lūtas merek illi puuli occisi p̄ dei gr̄iā sunt assecuti. nā effusio sanguis ꝓpter xp̄m vicē gerit baptismi. Jō sicut pue ris baptizatis p̄ gr̄az xp̄i meritū ope rak ad gl'iam. ita occisis ꝓp̄ xp̄m me ritū martyrij opak ad palmā marty rij cōsequendā. De q̄b⁹ Aug. in ſmo ne de epiphania. Licz puuli nō habe rent etatē vt in xp̄m crederēt. habebāt tm̄ carnē in q̄ p̄ xp̄o passuro passionez sustinerēt. Idē in ſmōe q̄rto de inno cētib⁹. Occidūt p̄ xp̄o puuli puuli. p iusticia morik innocentia. O q̄z beata eras nec dū xp̄s potuit loq̄ z tā p̄ xp̄o merenk occidi. nōdū opoztuni ꝓfessio ni z iam idonei passiōi. O q̄z felicik na ti vix degustauerūt p̄sentē vitā z statiz trāsierunt ad futurā. necdū egressi in fantie cunas z iā puenūt ad cozōas. rapiūtur de sinib⁹ matrū z recipiūt i gremijs angeloz. hec ille. Et iō ne cū illis necaret saluator anteq̄z conderet euāgeliū p̄dicādo. exēplū vite dādo. ec ce angelus dn̄i apparuit i somnis ioseph dicēs. Surge z accipe puerum z matrē eius. et fuge i egyptū. vt p̄z in euāgelio. In quo q̄dem tria salut⁹ tā gunk documēta gr̄a nati regis xp̄i ad honorē sanctoz infantū declarāda .s. ¶ Primū fuge saluator⁹ occasio .ibi. Ecce angelus dn̄i apparuit.

¶ Scōm moze ip̄ius pausatio. ibi. z erat ibi vsq̄z ad obitū herodis.

¶ Terciū neq̄cie herodis executō. ibi Tūc herodes videns q̄m illusus ē.

Dixi q̄ p̄mū documentū ad honorez horum infantū declarādū tangik in euā gelio fuge saluatoris occasio q̄ fuit ne occideret ab herode in ifantili etate. et ideo angel⁹ apparuit ioseph i somnis dicēs. Surge et accipe puerum z matrē eius et fuge in egyptū. futurum est enim vt q̄rat herodes puerum ad p̄dendū eum. Qui ꝓsurgens nocte secessit i egyptū. Unde fugit. ꝓp̄ tria. scz

¶ Primo ꝓpter angelicā reuelatōem

¶ Scōo ꝓpter nature būane cōpro batione.

Tercio ꝓpter nostrā instructōem

Primo enim dixi q̄ mundi fabrica tor fugit i egyptum ꝓpter angelicā re uelatōez vt dr̄ i euāgelio. Si q̄ras cur angel⁹ apparuit ioseph i somnis z nō i vigilia. Rñdz Chryſ. i omel'.di. Jō nō apparuit manifeste sic̄ pastoribus qz valde fidel'erat. pastores aūt indi gebant q̄si rudes. vngo idiguit q̄si de maiumis instruēda. Sil'z zacharias i diguit añ plis ꝓceptōez visiōe mirabi li. Un̄ Remigi⁹. Per ō q̄ in somnis apparuit angelus ioseph designak q

De Innocentibus

illi qui a curis terrenis z secularibus negociis requiescunt perfrui angelica visione merentur. Pro quo sciendum q in somnis apparent mlte visiones z apparitiones aliquando delectabiles aliquando tristes. z homines ex his prenosticare habēt. vel illud puta bonum vel malum consequendum quod nō est faciendum. qz dicit Augustin. de spiritu z anima. Nonium est figuris rectum z sine interpretatione intelligi nō potest. vnde ẽm Isido. lib. iij. de summo bono. Multa sunt genera somniorū. Quedā em ex saturitate vel abstinentia occurrūt sicut famelicus frequenter comedit i somnis. Secundo quedam ex cogitatione pcuisa sicut sepe que in die cogitamus in nocte cognoscimus. vt dicit Isidor. propter sedationē motuū interiorum et exteriorum. Tercio ex diabolica illusione qualis fuit visio vxoris pilati Math. xxvij. Multa passa sum per visus propter illum nichil tibi z iusto illi. vbi diabolus volebat impedire passionem christi z per consequens nostram redemptionē.

Quarto contingunt ex supernorum angelorū reuelatōe vt Joseph gen. xl. qui exposuit somnium pharaoni propter quod constitutus fuit ꝓpositus totius egypti. Quinto oriūtur ex corporis seu nature dispositione. vt quādo quis somniat comedere dulcia signum est q flegma dulce dominat. Sāguineꝰ somniat aerea z leta. Melancolicus terrea z tristia. Colericus ignea. Flegmaticꝰ aquatica puta pluuias niues. Sexto somnia oriuntur ex impressione corporum celestiū quādo motuū virtus peruenit ad imaginationē tūc imaginant effectus illorū motuū. z huiusmodi magis sciuntur in dormiēdo quādo sensus qeant ab exterioribꝫ occupatoribꝫ. g hūc moduꝫ q̄dam animalia ꝓeoḡscunt futura sicut pisces tēpestates. vmes pluuias. volucres vētos. q̄ sunt sig nō cā somniorū nec necessaria. qz mlra pñt ipedire. Septimo somnia oriunt ex cerebri perturbatōe vel sanguis infectiōe. q enis corruptū hūt sanguinē somniāt se ambulare p loca imūda. vt videre terribilia animalia vt leonē. vel ambulare in ruinosis vel periculosis vñ q̄z naturalis causa nullo mō est in hoīe talia somnia nō dz attendere. qz Isiō. dicit q ex diuersis imaginationū q̄litatibꝫ oriūtur. tñ vñ veniāt raro ꝓsiderant. q̄ eis credere nō est opus ne forte angelꝰ sathane in angelū lucis se trāsformans fraude errōris decipiat. Nunc Eccl. xxxiij. Mltos errare fecerūt somnia z exciderūt spantes i illis. z Leuit. xix. Nō obseruabitis somnia. z Eccl. xxxiij. Somnia exterrent ipsudētes. q̄si q apprehēdit umbrā z seqtur vētū. z. xxvj. q. v. Epi. vbi dr. Quedā mlieres posse sathanā demonū illusionibꝫ seduce putāt se horis quiet cū dyana dea paganoꝝ cū innumera mltitudie eqtare zc. Et subdit. nā q talia credit fidē perdit. Qui aūt rectā fidē nō hz hic nō est elꝫ illiꝰ in quē credidit. i. diaboli. Joseph vo certitudinaliter cognouit illū angelū esse q ꝑus sibi apparuit an xpi natiuitatē q̄n voluit dimittere mariam occulte. Cui angelꝰ dixit. Joseph fili dauid noli timere accipe mariā cōiugē. qđ em in ea natū est. de spūsctō e pariet aūt filiū z vocabis nomē eius ihesum. Ipe em saluū faciet ppl'm suū a pctis eoꝝ. Btūs em ioseph retulit forte a somno excitatꝰ gl'iose virgini dicēs. O gl'iosa mr z virgo fugiam⁹ hinc cum xpo saluatore mūdi. qz ꝑmo cū me dispoſuisse aī somnū ad fuiendū tibi z dño nro z cū lachrymis peterē vt dignus seruꝰ eē merear. Ecce nūc dei angelꝰ mihi apparuit mirabiliter z vt fugi

amus idicauit. qz Herodes q̄rit hūc dei filiū vt pdat. Cui btā virgo dicere poterat pauido corde. festinem⁹ chariſſime adhuc hac nocte. qz angel⁹ dei apparuit trib⁹ regib⁹ iō eos nō pmiſit ire ad herodē ne hūc chariſſimū notū meū dei filiū z ipſos pderet. B etiā eſt ſcptū Oſee.xj. Ex egypto vocaui filiū meū. neceſſe eſt ē vt oia ſcpta de eo impleant. Qui ꝓſurgēs eadē nocte. O cū q̄nto pauore btā mr̄ filiū in brachijs geſtabat in noctis tenebris. O cū q̄ntis lachrymis portabat z dicebat. O fili mi vnice cui nocuiſti. quid herodi abſtuliſti. nōne oēs ſaluare veniſti. ſi i tā tenera etate te pſequūt. q̄d tūc erit i etate adulta. Cōtēplare nūc aīa q̄t noctes durerūt inſomnes. q̄t vicib⁹ ſitiz z famē patiebant tū ſp cū patiētia. vñ Chryſ. potuiſſet ioſeph dixiſſe. O angele dei nōne tu prediriſti mihi. qz qđ naſcet ex ea de ſpūſcō eſt z quō iubes nūc fugere. quō fili⁹ dei añ hoiem fugit. aut q̄s liberet ō inimic⁹ ſi z ipe inimicos ſuos timet. hec nō dixit qz iam tot teſtimonijs fuit certificat⁹ q̄ firmiter credebat oia circa ipm ex diuia diſpoſitōe fieri. ¶ Secdo ſaluator mūdi voluit fugere ppē nature hūane ꝓpobationē. Nā ſi ſe occultaſſet vel diuia virtute ſe inuiſibilē feciſſet de vitate humane nature aliq̄ dubitaſſent. Iō voluit in egyptū fugere vt verā hūanitatē ſe hr̄e ꝓbaret. nā poſt pūtationē i tēplū ſtatim fugit. qz dicit Mathe⁹ decraē. q̄ eadē nocte dn̄s egyptū intrauit q̄ ppl⁹ iſrl̄ inde exiuit. z ſic tūc nō fuit dom⁹ in q̄ nō iacebat p̄mogenitū mortuū. ita tunc nō fuit tēplū in q̄ nō corruiſſet idolū. iuxta illō Eſa.xix. Ingrediet dn̄s egyptū z cōmouebunt ſimulachra egypti a facie ei⁹. ¶ Tercio ſaluator mūdi fugit ppē nr̄am inſtructionē. nā poſtea dixit Job.xiij. Exemplū em̄ dedi vob vt quēadmodū ego feci ita z vos faciat⁊. futuꝝ ꝓfecto ſciuit q̄ ipe pſeq̄ret in ſuis fidelib⁹. naz dū ſui ſibi nati fuerint. i. ei ſeruire ceperint z eis tribulatōes euenerint nō debent turbari. ſz poti⁹ conſiderata fuga xp̄i ꝓſolari. qz dic̄ Aug. Magna ꝓſolatio ē mēbris ex capite. nam ipe dixit Job.xv. Si me pſecuti ſunt z vos pſequent⁊.t.ij. Thim.iij. Oēs q̄ pie volūt viuere in xp̄o pſecutionē patient⁊. Vnde Act.xiiij. Per mlt̄as tribulationes oportet nos intrare in regnū dei. vñ ſi aliq̄ tribulatio tibi iniuſte ſuborta fuerit recordare fuge inocētis xp̄i. z alleuiabit. qz ðr Apocal'.iij. Ego q̄s amo caſtigo z arguo. ſic em̄ pater dū filios caſtigat amat. ita deus Heb.xij. Quē em̄ diligit de⁹ caſtigat. flagellat aūt oēm filiū quē recipit Aug. Si exceptes a paſſiōe flagellū. nō er⁊ heres in regno celoꝝ. Ideo chriſt⁹ exemplum nobis dando voluit fugere. vñ Auguſt. Nō neceſſitate ſed diſpenſatione qua pependit in ligno latuit i egypto. Idem ſuper Jobz. Poterat nō occidi nō ledi ſi vellet fugit nō timore ſed diſpenſatione. oportebat enim eū prius predicare z mirabilia facere. et fidez publicare poſtq̄ ät illa facta fuerāt volūtarie ſe ad paſſionē obtuleret. ¶ Secundum ſalutis documentuꝝ ex premiſſis euangelij verbis tangitur more chriſti in egypto pauſatio cū dicitur. Et erat ibi vſq̄ ad obitum herodis. Dicit em̄ Symon de Caſſia. Jam incipiebat cudi gladius doloris cum tenera proles cogeretur regū timore egyptiacas prouincias incolere vadit peregre angelorum domina originali relicta patria. Et ſubdit. Ece regina mundi egyptiacas ingrediꝰtur ciuitates. nulla iuuencula. nulla pediſſequa. nec famulorum copia legit

concomitata. nō curribꝫ aut eq̄s subuecta. sz vt paupcula incedebat. Conducit carpentariꝰ hospitū introducit matrē cū ple. cōgregat modicā suplectilē ad fouendā z plem. artis carpētarie instrumēta pducit. incipit inqrere si ex illa modica posset captare stipaz denūciat se in arte pituz. exploꝛat si q̄s queniat p mercede vt sustētarꝛ ꝛginē matrē z posſz alere plem. necnō ob id etiā insinuat se huiꝰ artis magistrū ne ociosus videreꝛ ad illā puinciā accessisse. Mater z virgo maria laboꝛibus insistit z q̄rit sic stipēdia. nullas vicinas visitat edes. Sic nota oīb̄ magis q̄z igrederetꝛ limia vicinoꝛ. admirant oēs q̄ in egypto silis mulier nūq̄z fuit. trahit oēs in sui ꝙsideratōez p pter suā honestatē. velut magnes ad se ferrū secreto tractu nature. Nā talez gr̄am in mre ꝛginē deꝰ posuit. vt nullus eā intueaꝛ. q̄n eā diligeret. nec ita diligeret q̄ aliq̄ ꝙcupia mala insurgeret. Nec meditabaꝛ de amenitate p̄ie nec stimulabat Joseph si tps repatriandi adesset. nō attediabaꝛ pegrinationis sufferre icōmoda. nō ꝙturbat viꝛ multa reficiētia. sz in paucis ꝓtenta z supius intēta z q̄d pater eternus decernat expectat. vt iussionib̄ diuis obediat. h ille. Et erat ibi vsq̄z ad obitum herodis. i. septē annis. ad significandū spūaliter q̄ xps i hoc mūdo septuplicez miscōiam cōicat pctoꝛibꝫ in egypto. i. in tenebꝛis vicioꝛ exñtib̄. s.

¶ Primo a peccato p̄seruat.
¶ Scdo a peccādi occasiōe elongat.
¶ Tercio ad pniam expectat.
¶ Quarto verā ꝓtritionē dat.
¶ Quinto peccata relaxat.
¶ Sexto a recidiuo ꝙseruat.
¶ Septimo virtutib̄ dotat.

Pria inquā miscōia quā exhibet peccatoꝛibꝫ in pctō quasi in egypto exñti bus est. q̄z a peccato p̄seruat. Quis ei nō videat q̄ sicut in mlta cecidisti. sic in plura potuisses cecidisse nisi misericoꝛdia dei p̄seruasset. nā nullū ē peccatū q̄ō ppetrauit alē. q̄n tu facere potuisses nisi dñs ex spēali miscōia te cōseruasſz. iuxta illō p̄s. Nisi q̄z dñs adiuuit me paulomin̄ habitasset i inferno ania mea. z hec est magna miscōia q̄z dicit sctūs Bonauē. q̄ citra eternā damnatōez nō est maioꝛ ira dei q̄z q̄ nō ꝓhibet a pctō. sz libere peccare permittit. ¶ Scda miscōia pctoꝛibꝫ cōicata est. q̄z a peccādi occasiōe elongat. iuxta illud Osee. ij. Ego vias tuas sepiam spinis z in semitis eiꝰ nō inueniaris. Euenit plerūq̄z vt hō intendit malū facere. sz supuēit aliq̄ plaga ipediens ex dei miscōia. sic paulo Act. ix. Qui intēdebat fideles vinctos pducere in hierlm. vñ Hugo. Deꝰ mlt̄os flagellat ne peccēt. aufert aliq̄n potērias diuitias. sanitatē coꝛpis. cū q̄b̄ ipedit unde ne volūtatē malā pficiāt. vt ipleat illud ꝓuer. xxvj. Cū defecerint ligna extinguet ignis. hoc ē subtractis occasionib̄ ꝓpauc ꝙcupie tūc deficiet z opꝰ. ¶ Tercia miscōia peccatoꝛibꝫ cōicata a deo est q̄z eos ad pniam expectat. iuxta illud Esa. xxx. Expectat vos deꝰ vt miſeat vestri. imo nō solū expectat sz etiā clamat pꝰ tergū vt reuertamur ad ipz̄. Hiere. iij. Tu aūt fornicata es cū amatoꝛibꝫ multis. tñ reuertere ad me z ego suscipiā te dic̄ dñs. q̄ō expones Grego. dic̄. Pēsate fratres ꝙdulie dei pietas duriciā nr̄am nō est q̄d excusatōis q̄ hō nō veniat deꝰ despicit z expectat. ꝓtēni se videt z reuocat iniurias. iniuriā de ꝓtēptu suo suscipit. z tñ dissimulat ac si nesciret. de q̄ etiaz Ber. Ego peccabā z tu dissimulabas ego nō ꝓtinebā a sceleribꝫ z tu cōtinebas a verberib̄. ego plōgabā inq̄z

rem z tu plongabas pietatē. cur ḥ. certe ꝑ pniaz Roñ. ij. An ignoras qñ benignitas dei ad pniam te adducit. Jō dic̄ Grego. Nemo lōganimitatez ei⁹ negligat qz ḡnto diuti⁹ expectat tāto districti⁹ iudicat. ¶ Quarta miseri cordia ipensa pcōribꝫ ē qz eis verā cōtritionem dat. iuxta illud Hiere. xxxj. Postq̄z conuersus sum me egi pniam. vera aūt conuersio z ꝓtritio nō est ab hoīe sed a deo Treñ. vlt. Cōuerte nos dñe ad te z conuertemur. Initiū aūt conuertendi pcōribꝫ ad deū est pnia. quā sine dubio spūs opat nō noster. sz dei. Ad idē ponit exemplū. Quis algens ad ignē venerit z fuerit calefact⁹ nō dubitabit ab igne habuisse calorez. quē sine illo bre nō potat. Sic q̄ pus sine igne caritat⁹ frigid⁹ erat. z tā feruore pnie ardet. ab igne gre spūssancti ꝓcessisse credat. qz dic̄ Aug. li. de pnia. vere penitere nō est hois sz dei gre. iō dic̄ Bern. in sinōe q̄ incipit. miscōias dñi. Magnā miscōiam dei cōgsco in me in eo q̄ visitauit cor meū z imutauit illud vt amara fierēt q̄ pus dulcia erāt. letabar in rebꝫ pessimis qs nūc recogito i amaritudine aie mee. ¶ Quinta misericordia pcōribꝫ cōicata a deo est qz pcā relaxat. frustra eñ exhiberet pro res miscōias si penitentibꝫ nō indulgeret. vñ Aug. De⁹ tā liberalit indulget vt tā nō dānet vlciscēdo nec cōfundat improperādo. nec min⁹ diligat iputādo. Sūt aliq̄ q̄ sic ꝓdonāt iniuriā. licz nō vlciscant ope. sepi⁹ tñ ip̄operāt ore Sūt z alij licet sileāt alta tñ mēte repositū hñt in aio rancorē q̄z neutra plena est indulgētia. Sz de deo dr illud Ezech. xviij. In q̄cuq̄z hora pcōr ingemuerit oīa pcā eius ñ recordabor amplius. ¶ Sexta miscōia data pcōribꝫ a deo est. qz a recidiuo conseruat. Bern. Magna ē miscōia tua ꝑ quaz deinceps ꝓtinēdi z emēdanti⁹ vitēdi pstitisti virtutē ne recidiuū paterer et esset nouissim⁹ error peior ꝓpore. Et beatus Grego. Cito bonū amittit nisi alargiētē custodiat Aug. Miscōie tue dñe deputo. q̄ bona ago z mala refuto. ¶ Septima miscōia data pcōribꝫ a deo est. qz eos virtutibꝫ dotat. An nō est magꝫ miscōia q̄ ꝑ vilibus meritis vult nobis dare eternā vitaz vñ Bern. Nō sunt talia merita ꝑ q̄ dat vita eña nisi ex dei gra. Jsti nāqz sunt septē anni egyptijs pie exhibiti. q̄ vt dictū est dant pcōribꝫ q̄si egyptijs. ¶ Tercū documētū ex euāgelio insinuat neq̄tie herodis executio cum dicit. Tūc videns herodes qz illusus esset a magis iratus est valde. z mittēs occidit oēs pueros q̄ erant in bethleē z i oīb⁹ finib⁹ ei⁹ a bimatu z infra. sm tps qō exhsierat a magis. Jratus itaqz erat valde ꝑ zelū regni. qō timebat ne amitteret. vñ Chrys. Reges z pncipes si ex aliq̄ causa irascunt faciliter placant. Jlla aūt ira inextinguibilis ē quā regni zel⁹ accendit. qz ꝑ regnuz reges nō pcūt pri fratri amico z etiā filio. vñ herodes licz audita natiuitate xp̄i a magis statim cogitauit occidere. tñ distulit. ꝑ tria. Primo qz putauit magos falsa apparitōe fuisse illusos exq̄ ad ip̄m nō redierūt. Secdo iō distulit vt sic subaudiēdo puer in medium ꝓduceret. z sic facili⁹ ꝓdere posset. Tercio qz fuit citat⁹ ad curiā romanā ad instantiā filioꝝ suoꝝ scz. aristoboli z alexādri qz ip̄m accusauerūt apud cesarē. z iō nō fuit ausus tunc pueros occidere. ne cōuinceret de crudelitate. vñ eundo z redeūdo pausauit annuz aut pl⁹. z rediens accepta fiducia a romanis auditisq̄z miraculis de xp̄i natiuitate quō angelus pastoribꝫ apparuit z quō Simeon cōmendauit z be

De Circūcisiõe domini

nedirit in hierusalē. ac Anna sctā vi/dua laudauit. iraꝰ est valde. nō intelligens miser illud puer. xx. Nō ē pru dentia nō est sapia neq; fortitudo cōtra dñm. Et eiusdem. iij. Illusores ip se deludit. Chryso. Herodes debuit amicari et cepit irasci. z in ira mittēs occidit oēs pueros. i. occidi fecit p milites. Unde negciosa iussionis herodis executio apparet ex trib. scz

Primo ex numero magno
Secūdo ex loco lato
Tercio ex tempore modico

Primo dixi q; seuissima executio p̄cepti herodis ptz ex numero magno occisoꝝ. qz nullū excipiēs p̄cepit oēs occidi pueros. Hic Chryſ. Herodes forsitan dicebat intra se. Quis puer ille: anteq; nascat in terra iā apparet i celo. nōdū ipe se ostēdit; z iā oēs illū q̄rūt. et adhuc terrenū populū nō habz z q̄rūt eū iam inciti. celestes. i. stelle q̄ sibi mistrāt. Quis est ille q̄ anteq; me cū pugnet iam vincit. anteq; vincat iam regnat. Quid putas factur⁹ est ille in regno meo si creuerit, ego z bona homib⁹ porrigo et gladiū porto. q̄ ñ diligat saltē timeat. Sic misit et interfecit oēs pueros vt inueniret vnū i oib⁹. sic nec vnū inuenit in oibus z vitam eternā p̄stitit oib⁹. vt impleret illud psal. Effuderūt sanguinē innocētem tanq; aquā in circūitu hierl'm

Secūdo apparz herodis crudelitas ex loco lato. qz iussit occidere nō solu in bethleem sed etiā in oib⁹ finib⁹ ei⁹. Raban⁹. Herodes nō cōtent⁹ vastare bethleem sed adiacētia loca vastauit. O herodes nō vis eū regnare in iudea velis nolis regnabit in celo z i terra. Sed sunt pleriq; q̄ dicunt herodem pessime egisse in occisiõe puerorū. et verū dicūt in hoc. tñ crudeliores sunt quidā q̄z herodes qui nō alienū puerū vt herodes sed proprīū quandoq; occidūt adhuc i vtero i corpe et ania. quidā in ania nō corrigendo de malis nec instruēdo in bonis. Quidam vo occidūt in corpe tñ sicut herodes. qui iā baptizatos filios incaute ponūt iuxta se in lecto z opp̄munt eos. O cōiugate. o mres genitrices cōsiderate officia vestra. custodite infantulos vros. educate eos ad replendū celum. qz hoc est bonū mrimonij vtilitas. Tercio seuicia herodis apparet ex tpe modico cum dicit in euāgelio. a bimatu et infra. i. occidit pueros duoꝝ annoꝝ. vsq; ad puerol vnius noctis vl' diei. fm Haymonē ly infra dicit ordinē tpis. sz fm Chryſo. ly infra dicit ordinē nūeri. z ē sensꝰ A bimatu z infra. i. a pueris duoꝝ annoꝝ vsq; ad pueros q̄nq; annorum. Et videt ex hoc q̄ quedā ossa innocētum habēt ita grādia q̄ duoꝝ vl' trium annorū esse nō p̄nt. Prima tñ expositio est vsitatior. Et p̄t dici q̄ lōge maioris quātitatis erāt tūc boies q̄z nūc sunt. ideo nō est mirū si maiora videant ossa puoꝝ. Uñ satellites herodis diffusi in bethleem et circū quaq; in villis et castellis rapiebāt innocentes tanq; lupi agnos. q̄sdam decapitabant. Quosdā p medium diuidebant. Nonnullos trāsfigebāt. pleroſq; suffocabāt. alios ad parietē vel lapides allidebāt. quoꝝ corpa. p̄ijciebant in plateis. vel flentib⁹ matribus dabant. ipi vo aspsi sanguine innocēte. O q̄ntus erat vagitus infantiū. qz a dilecta matre segabāt. O quant⁹ clamor matrum. o quāta maledictio torquentium herodis. O q̄nta amaritudine discerpebant se euellēdo crines. cruētando facies. scindēdo vestimēta. O quant⁹ fletus patrū in plateis. O vlulat⁹ virginū et puerorū decem annorū. Uñ

Sermo XVIII

Aug⁹ in sermõe.iij. de innocẽtib⁹. Cũ paruuli victimabant matres miserelamentabant. vlulabãt matres qz agnos perdũt. sed voce balãtes matres crines dissipabãt et ornamẽta capitis amittebãt. Quãtis modis volebãt infantes absc̃dere ip̃i se publicabant. nesciebãt tacere. nõdum didicerãt fortrahebat. illa tenebat. ad carnificẽ mr̃clamabat. Quid separas a me qõ genui er me. vterus meus genuit. vbera mea lacte nutrierũt et tu crudel' interimis. mõ fuderũt viscera mea z tu illidis in terram. Alia dicebat mater Occide matrẽ cũ puero vt q̃d me mittis manere si culpa est mea. sed si non est crimen iũge mihi mortẽ. Alia dicebat. Quid apud me queritis. vnũ q̃ritis et oĩes occiditis. hec ille. Ideo dicit euãgelista. Ut implerẽt qõ dictum est per Hieremiã ꝓphetã. Vox in rama audita est. ploratꝰ z vlulatꝰ multus Rachel plorãs filios. Propt̃ hãc seuiciã herodis fugit saluatoꝛ in egyptum. O pie christe quali cõpassione de egypto cõspiciebas sanguinẽ innocentum martyrũ tuoꝛũ in quib⁹ oĩbus tu occidebaris. Ip̃a illa cõpassione ꝓ merita eoꝛũ miserere nostri dãdo hic gratiã et tandẽ hic gloriam tuã in qua cũ patre et spũsancto viuis et regnas ꝓ eterna secula amen.

De circumcisione dñi Sermo xviij.

Octquã cõsũmati sũt dies octo vt circũcideret puer vocatũ ẽ nomen eiꝰ ihesus Luce.ij. Ubi sctũs euãgelista describit christi dñi circũcisionem nõ sine causa vt postea dicetur. Nam ip̃e ad illã nõ obligabat. qz circũcisio fuit in remediũ cõtra originale peccatũ quod christꝰ nõ habebat sz alij oĩes qui modo cõmuni nascuntur. Unde misericoꝛs deus nunq̃z viam salutis hoib⁹ voluit p̃cludere saluari volentib⁹. sed in omni statu pter ter statũ ĩnocẽtie quãdo nõ erat moꝛbus instituit remediũ cõtra originale et actuale. scilicet

In statu legis nature.
In statu legis scripte
In statu legis gratie

Primo tẽpoꝛe legis nature ab initio instituit ꝓ occultã suã inspiratõez sacrificiuz. vt habet Genẽ.iij. q̃ respexit dñs ad abel et ad munera eius. Contra actuale autẽ peccatũ instituit penitentiã. Secũdo in statu legis scripte istituit circũcisionẽ quo ad mares tm̃ vt habet Genẽ.xvij. sed femine saluabant ĩ fide pentũ fm̃ Bonauẽ. in.iiij. di.j. Alij aũt dicũt q̃ addebãt oblatõnes z sacrificia. z sic ꝓ fidẽ z sacrificia mũdabant fęie. Alij aũt tenent q̃ fęie lauabant aqua. z ꝓbãt ꝓ illõ Ezech.xvj. Pũ tuꝰ amoꝛeꝰ et mr̃ tua cethea etiã qñ nata es in die oꝛtus tui nõ est p̃cisus vmbilicꝰ tuus z aqua nõ es lota in salutẽ. Instituit ãt clemẽtissimꝰ deꝰ circũcisionẽ vt dicit Tho. ĩ.iiij.dist.j. duplici ratõe. scz in remediũ ꝓtra originale. et in signũ. Prio instituit deꝰ circũcisionẽ in remediũ. et ideo fiebat in illa pte coꝛpis ꝓ quã coꝛpꝰ pcti ꝓpagat. Sc̃do circũcisio fuit instituta ĩ signũ distinctiuũ fidelis populi ab infideli. quia ex qua natõe dei filiꝰ erat nasciturus oportebat vt tal' masculi sexus pollerent. Hec autẽ circũcisio fiebat octauo die tũ ꝓpter pueri teneritudinem qui adhuc est inhabil' ad scindendũ. tum etiã ad significanduz q̃ ĩ octaua resurrectõis ab oĩ miseria z pcti pena circũcidemur. Et fm̃ hoc

De circũcisione domini

octo dies significãt octo etates mundi. Prima ab adã vsq; ad Noe. Secũda a noe vsq; ad abraã. Tercia ab abraã vsq; ad moysen. Quarta a moyse vsq; ad dauid. Quinta a dauid vsq; ad christũ. Sexta a xpo vsq; ad finem mũdi. Septima est morientiuz Octaua est resurgentiũ. In huius signũ ipe Josue qñ filij israel ingressi sũt terrã promissiois omes fuerũt circũcisi Unde ẽm Hieremã. de bal'. iiij. pte sũme ar. xij. paruuli ante octauũ diẽ si moriebant saluabant p sacrificia. z sic ẽm tum ad remediũ original' peccati tal' puer nõ tenebat circũcidi q̃ p sacrificia fuerat mũdatus si supuiueret. tenebat tñ quãtum ad signũ :et p̃cepti trãsgressionẽ. Tercio in statu legis gr̃e christ⁹ deus nr̃ instituit remediũ scz baptismũ cõtra pctm originale cõmune. Voluit tñ ꝑ̃us christ⁹ noster infans suscipere in se circũcisionem. Jõ dicit de eo. Postq̃ ꝓsũmati sũt ꝛc Jn q̃bus q̃dẽ xbis tria insinuant salutaria documẽta ad honorẽ xpi circũcisionis. scilicet

Primo christi hũilitas stupenda i sui circũcisione.

Secũdo christi largitas p̃dicanda in su i sanguinis effusiõe

Tercio christi dignitas laudãda i sui nõis impositione.

Primo dicit q i p̃missis xbis insinuatur christi hũilitas stupẽda. Magnũ q̃ppe et stupendũ miraculũ extitit q ille qui peccata delere venerat :onere legis se sic subijciebat: tali nõ indigẽs remedio quia carebat morbo. Ad huius igit intelligentiã tres occurrunt vtiles questiões declarãde. ex quibus clarebit xpi dñi humilitas i sui circũcisione. scilicet

Pria q̃stio q̃s circũcisio obligabat

Scda q̃stio q̃re christus se circũcidi permittebat.

Tercia q̃stio quõ nunc christus circumcisionem tolerat.

Prima sic̃dẽ q̃stio querit. Illa veteris legis circũcisio cui p̃mo data fuit z quõ obligabat. Ad hãc q̃stionẽ rñdet Lyra sup Matth. xxiij. c. q circũcisio nõ obligabat omes homes qui tũc fuerũt in mũdo sed solũmodo iudeos de stirpe abrahã descẽdentes z vernaculos z empticios q̃ volebãt suscipere ritũ iudaicũ. quia si fuisset p̃ceptus ad omes natões tũc clementissimus deus fecisset publicare p totũ mundũ p̃phetas sicut baptismum p aplos. Nõ aũt sine ritu iudaico q̃s plimi fr̃ saluati: vt dicit Isidor⁹ ō sũmo bono. vt ptz de Melchisedech z de scõ Job q̃ fuit sacerdos in gente sua. Silr nec femie circũcidebant sz tñ mares. Cuius rõem dicit Tho. in. iiij. di. j. q. ẽm. p virũ .s. adã originale est trãsfusũ peccatũ. q. si adã nõ peccasset originale peccatũ nõ vẽisset. Hinc ad Ro. v. Per vnũ hoiem pctm intrauit in mũdum. ideo merito tñ viros obligabat. Que q̃dẽ circũcisio p̃mo fuit data abrahe. Gen. xvij. magis q̃s ceteris p̃ribꝰ p̃cedentibꝰ triplici rõe. Prio in signũ p̃figuratis tãq̃s ei ex q̃ nasciturꝰ erat peri destructor. Cui etiã primo omniũ p̃missus fuerat christus: dicente domino. In semine tuo inq̃t benedicẽt oẽs gentes. Secũdo in signũ fidelitatis. Nam tpe abrahe dicit idolatria incepisse. Et quia solus abrahã p̃ inter oẽs fidem verã tenuit. z se ab infidelibus sepauit. Caldei ẽm qui colebãt ignem p̃o deo arguentẽ eos abrahã piecerũt in ignem quasi blasphemus ignis dei sui de q̃ illesus exiuit. Hoc est qõ dr Gen. xj. Dñs libauit eũ ō vr caldeoꝝ. Tercio i signũ fuãde castitatis ꝫ turpissimã ꝓcupiaz qr tpe abrae

idolatre corrupti cōcupiscētia intātū erant vt dñs sodomitas subuerterit. Et sic patz q circūcisio ꝑmo data fuit abrahe. postea moysi. et solūmodo iudeos obligabat de necessitate. ¶ Secūda qstio qre christꝰ se circūcidi permittebat ad quā nō obligabat. tū quia erat legislator. z supza oēs leges. tū qz nō indigebat ea qui oīni pctō carebat Sed assumpsit multiplici ratōne qs tāgit lyra sup. ij. c. Luce. z Tho. iij. q. te sūme. q. xxxvij. ar. j. Prima vt vitatē hūane carnis oñderet. Sciebat enī xp̄s dñs q futuri essent heretici q negarent eius veram humanitatem. sicut manichei qui dicebant corpus sāctificū habuisse christū. z valētiniani q dicebāt ipm corpꝰ de celo attulisse. Scōa vt circūcisionē quā olim instituerat approbaret q tpe suo bona erat. iuxta illud. Nō veni soluere legē sed adiplere. Tercia vt frēm iudeorum se oñderet ne hꝫent iustā occasiōem repellēdi xp̄m dicētes. Dissilis es pribꝰ nr̄is. ad Heb. ij. Debuit fribꝰ assilari. Quarta vt hūilitatē nos docerz q etiā cerimonialiꝫ ad q nō tenebat se subiecit. Gre. Remediū nullū vulneris nr̄i refugit q sine pctō est. z tra eos qui pctōres sunt. et tū ad sacra saluti necessaria nō recurrūt. Quinto vt peccatū purgaret sicut videmꝰ q ꝑ infirmitate alicuiꝰ mēbri ponit in sano membro cauteriū. sic ī sano mēbro suo xp̄s q est caro et frater nr̄ curauit morbuz nostre carnis. Sexta vt se filiū abrahe oñderet cui b̄ ꝓceptum datū erat. Septimo vt onꝰ legis suscipiēs alios ab onere legis liberaret. ad Gal. iiij. Misit deꝰ filiū suū factuz sub lege vt eos q sub lege erāt redimeret. Octaua vt nos spūal' circūcidēdos oñderet. nō em̄ nos obligamur ad legales circūcisionē. nicz dicat btūs Greg. q ois xp̄i actio est nr̄a instructio. sufficit em̄ nobis vt seq̄mur xp̄m in circūcisione spūali. vt dicit Tho. in. iij. pte sūme. q. xxxvij. vt. s. scindam⁹ ab ore detractōem: mendaciū z̄c. a corde puersas cogitatōes. a carne malā ꝯcupiscētiā. Ubi ē sciendū q duplex est circūcisio legalis z spūalis. Legal' est q fm legē veterē fiebat ad qō non tenemur nūc. iuxta illud ad Gal. v. Si circūcidamini nihil vobis xp̄s ꝓderit. Naz aduentē pfectōe cessauit impfectuz. z vmbra cessauit aduentē eo cuius erat vmbra. ¶ Sed di. tñ Gen. xvij. dz q circūcisio dak in fedꝰ sempiternuz. Ad qō dicit Richar. in. iiij. di. j. q circūcisio est fedꝰ sempiternū nō q ad seipsam sed q ad significatū suū qō ei succedit. Sed Lyra dic̄ sup. xxx. Ero. q vbi nos hēmꝰ pactū sempiternū in hebreo habek beallū. i. in seculū. qō non significat etnitatē sed aliqō tpus. sicut dz Iere. ij. A seclo z fregisti iugū meum. i. ab antiq̄. z sic seculū significat tēpus noue legis quā dñs se daturū ꝓmisit Iere. xxxj. Ecce dies veniunt. z feriam fedus nouum domui israel et domui iacob. idest. nouā legem z̄c. imo aliqñ accipit ꝓ breui tpe. vt Deutero. xvij. dz. Perforabis aurē eius et erit tibi seruꝰ in eternū. In hebreo habek beallum. i. in eternū. i. vsq; ad annū iubileū q fuit. l. annoꝝ spacio. z sic nūc circūcisio expirauit. qz dicit Aug⁹ q legalia añ xp̄i passionē fuerūt viua post passionē mortua. sz postq̄z claruit euāgelij vitas sūt sepulta. Jō Paulus apl's thimotheū circūcidit q erat de iudea mr̄e añ euāgelij publicatōz. Titū vo q erat gēnil' etiā tūc nec post ea circūcidit. ¶ Scōa circūcisio ē spūalis q durat in eternū. z debz fieri fm Bern. exterꝰ z interꝰ. Exterꝰ i habitu ne sit notabil'. in actōe ne sit repre-

De Circūcisiõe domini

hēsibil'.in sermone ne sit ꝓcēptibilis. Interꝰ debet fieri i cogitatõe vt sit sãcta.in affectõe vt sit pura in intentiõe vt sit recta. De tali circūcisiõe dr̄ Ro. ij. Neqz circūcisio in carne sz circūcisio in spũ ꝓdest. Tercia q̄stio quõ nunc christꝰ dñs circūcisiõem tolerat. Ubi est sciendũ q̄ circūcisus fuit xp̄s non solũ circūcisione legali sed etiã spũali. Nã q̄druplicit fuit circūcisus. Prio circūcidit eũ pater in natiuitate cutello pauptatis. Secõo circūciderũt parētes octauo die cutello legꝭ. Tercio circūcidit seipm in tota vita sua cutello hũilitatis. Quarto circūcideřt eum iudei in passiõe cutello crucꝭ. z hꝫ p milites pilati. Uñ xp̄m dñm z nũc circūcidũt in suis q̄druplr. Primo scindũt mutilãt ac dilaniãt ipm detractores amputãtes amicos et famã q̄ pciosior est q̄z vnguentũ pciosuz. Secõo xp̄m circūcidũt in suis et cruētant raptores qui auferũt bona tpalia oues vicz boues vestes z hmõi. Tercio xp̄z circūcidũt heretici maligni auferētes aias xp̄ianoꝝ christi sanguie redemptas. Quarto in suis crudelit circūcidũt iã in celis regnantē tyrãni q̄ resecant corpꝰ christianoꝝ iiuste vulnerãdo: vberãdo: laborē oppimẽdo. O xp̄e gl'iose .o nate v̄ginis marie .o deꝰ sic cruētate.respice terrã de solio maiestatis ;et vide crudelitatẽ filioꝝ adã quõ vbiqz te cruciãt: te piũ dñm circumcidũt:affligũt:tormẽtãt z psequũt scelleratissimi z maligni boies. Audacē dico q̄ si te nõ psequũt ego christianꝰ ñ sum.q: diristi Math .xxv. Quõ vni ex mīmis meis feciſt mihi feciſtis .Et Actu.ix.paulo diristi Saule saule q̄d me pseq̄ris. Secõo in xp̄i circūcisione insinuat ipius largitas p̄dicanda in sui sanguis effusione. Nam ex hac sanguis effusiõe ostendit erga humanũ genus largitatẽ sue caritatis .q̄ nõ solũ in adulta etate sed etiã in infantili pciosuz dignatꝰ est effundere sãguinẽ. Uñ est nobis notandũ q̄ xp̄s dominus cõtra septẽ vicia capitalia septies effudit sanguinẽ. Primo in circūcisiõe ꝓtra luxuriã. Secõo i orto duz plurius oraret z factꝰ est i agonia .ecce angelus apparuit ei ꝓfortãs eũ. et facta est spēs eiꝰ vultus q̄si gutte sanguinis decurrēt in terrã ꝓ gulã .Tercio in sui flagellatõne ꝓtra inuidiam. Quarto in spinarũ coronatõe contra superbiam. Quito in manuũ trãsfixiõe ꝓtra auariciã. Sexto in pedũ ꝓfossione ꝙ accidiã. Septio in latꝰ aptõne ꝙ irã. Ecce quõ pissimꝰ saluator nr̄ orũ medet vulnera pcr̄oꝝ. O igit̄ duo rta ania xp̄i sanguis pciũ. veni p piuz affectũ in bethlē z hodie videb pciosum thesauꝝ xp̄i.s.sanguinẽ recentẽ q̄ tu redimeris de ignib eternis et cruciatib sempit̄nis .de ꝓcellis horribilibus .de locis penalib et locaberꝭ cum celi ciuib .et hoc sanguie efficieris dei filius .Ueni ingz et vide quomõ ibs tuus iacẽs supinꝰ scindit̄ et cruētat̄.z recõde in tuo corde hũc eiꝰ sanguinẽ. Uide oc'os eius lachrymãtes.consideratiõ sanctũ et paruulũ eiꝰ os versus patrẽ celestẽ clamantẽ.Quasi di. O deus pater ecce fm eq̄tatẽ tue iusticie occupo nũc genus humanũ et ecce arrãdo ;recentẽ et viuũ sanguinez fundo. Completis demũ .xxxiij. annis totus meũ sanguinẽ effundã ꝓ redemptiõe generis hũani. Accipe igit nũc hãc sanguinis mei arram et meã obedientiã et esto placabilis sup malicia filij adã. Ecce lachrymis clamo.sanguine fuso flagito.maius offero preciũ q̄z primus parens intulerat peccando damnuz z nocumentũ. O deus eterne q̄d est hoc q̄ octaua die rex gl'ie in hoc suo

regno sic hospitat. Tercio in ꝑmissis vbis insinuat christi dignitas laudanda in sui nomis impositõe.ubi. et vocatũ est nomen eius Jesus. Unde merito omnis etas omis sexus teneat ad laudandũ hoc salutiferũ nomen. Unde ps. Reges terre z omes populi laudent nomen dñi. Nullꝰ locꝰ excipitur ab eius laude. Esa. xxiiij. Glorificate deũ et in insulis nomen dei isrl' Nullũ tẽpꝰ excipit ab eius laude. ps. Sit nomen dñi benedictũ ex hõ nunc z vsqꝫ in seculũ. Juuenes igit et virgines senes cũ iunioribꝰ laudent nomen domini. Et hoc triplici de causa. scilicet.

Primo ꝓpter hui⁹ nois suauitatẽ.

Secũdo ꝓpter hui⁹ nominis vtuositatem.

Tercio propter hui⁹ nominis venerabilitatẽ.

Primo siquidẽ hoc nomen iesus est laudandum propter eius suauitatez: quia etiaz sanctis patribꝰ erat suaue. Unde Esa. xxvj. dicit. Nomen tuũ in desiderio anie. Hinc et Bernñ. ait. Jesus est mel in ore. melos in aure. iubilus i corde. Ratio est. qz hõ piũ nomẽ iesus allicit affectũ suauitate. Ex tribꝰ etenim in anima causatur suauitas huius nois. scz

Primo ex gratie influentia.

Secundo ex noiati clementia

Tercio ex spei confidentia.

Primo dixi q̃ suauitas causat ex nomine iesus ex gratie influẽtia. quia sanctiat ruminatũ. Et hoc innuit Luce. ij vbi dicit. z sanctũ nomẽ eiꝰ. Non enim deuote sine gratia noiat: vt dicit. j. ad Chorin. xij. Nemo põt dicere dñs iesus nisi i spũsancto. Qõ exponẽs Augustinꝰ dicit. Nemo põt dicere dominus iesus corde ore et ope nisi in spiritu sctõ. Hinc et Can. j. dicit. Oleũ effusum nomen tuũ. Dicit autẽ nomen iesu oleũ ꝓpter gratie influentiã. effusum ꝓpter eius affluentiã. qz quanto frequentius nominat tanto gratiã infundit affluentiꝰ. Secũdo causatur in anima suauitas nomis iesu ex nomĩati clemẽtia. Scitis bene charissimi q̃ qñ est hõ terribilis ꝓpter tyrãnidẽ quã exercet etiã nomẽ est horribile z terribile ad audiendũ. sicut dicit. Ecce turci veniũt. Sic ecõtrario est õ dulci Jesu qui est pius peccatoribus ꝓ quibꝰ etiã mortuus voluit. Ideo de se dicit Math. xj. Mitis sum et hũilis corde. Et apl'us. ij. ad Chor. x. Obsecro vos ꝑ mansuetudinem iesu christi. Similiter ad Thitũ. iij. dicit. Apparuit benignitas et hũanitas saluatoris nostri iesu christi. Cuius q̃dem benignitas et suauitas oĩes sensus hoĩm letificat et satiat. Nam delectat visum. Unde Bernñ. Jesus inqt dulcis est in voce. dulcis in facto. dulcis in nomie. dulcis in ope. et tanto suauius est nomen quãto suauior est ille cuius est nomen. Nec ille. Ideo saluator dicebat Luce. x. Beati oculi q̃ vident q̃ vos videtis. Et infra. Multi enim reges videre voluerũt q̃ vos videtis z nõ viderunt. Ille enim rex multũ desiderabat ipm videre cum dicebat. Adimplebis me letitia cum vultu tuo zc. Beatus etiã Johãnes euangelista quãdo fuit per Jesum invitatus ad eternas delicias dixit. Vidi enim faciem tuã: et quasi de sepulchro resuscitatus sum. Item delectat auditũ. Juxta illud Canticor. v. Anima mea liquefacta est vt dilectus locutus est mihi. Et beatꝰ Johannes. Vox ait tua plena suauitate. et allocutio tua incõpabilis eloquijs angelorum. Item delectat gustuz. ũ inuitat Ps. di. Gustate z videte qm̃ suauis

De circūcisione domini

est dñs. Hinc et Anſ. ait. O bone ie/ su tange palatū cordis mei vt nulluz p̄ter te q̄rā amorē. nullā p̄ter te sentiā dulcedinē. Sil̄r delectat olfactum suo dulci odore. iuxta illō Can. j. Curre/ mus post te i odorē vngentoz tuozū. Rōem huj⁹ cursus dic̄ Bern. Odo/ re em̄ christi ieſu arida vireſcūt. frigi/ da caleſcūt. mortua ſurgūt. Hic bea tus Job. vbi sup̄ dicebat. Odor tuus ꝛcupiſcētias in me excitauit eternas. Jtē delectat tactū vt dicit p̄s. Delecta tiones in dextera tua vsq; in finē. O q̄z beati oculi q̄ xp̄m videre meruerūt. O q̄z bt̄e manus q̄ xp̄m attrigere pote rūt. O q̄z felices nares ꝛ aures q̄bus xp̄i odor et vox p̄cipit.

Tercio cau/ sat suauitas nois ieſu ex ſpei ꝛ fidēcia. ex b̄ em̄ q⁹ ieſus saluator interpr̄at cō cipimus spem. q⁹ dicit Math. j. Ipe em̄ saluū faciet pp̄l̄m suū a pcīs eoz Hinc et Aug. sup p̄s. lxij. dicit. Dulce nomē ieſu sub q̄ nemi est desp̄andum Ad b̄ nomē ꝛ fugit illa peccatrix q̄ au diuit. Remittūt tibi pcā tua. Ad hoc ꝛfugerūt publicani et pctōres de quo fructū salutis receperūt. Ab b̄ noie se subtraxit iudas ideo p̄jit. nō em̄ ē ali/ ud nomē sub celo in q̄ opteat vos sal uos fieri. Actu. iiij. et p̄s. ob b̄ dic̄. In noie sc̄ō ei⁹ ſperauim⁹. Hocigit̄ no/ men delectabile ꝛfortat pctōrē q⁹ sua ue ē ꝛ benignū Sc̄o b̄ nomē ieſus est laudādū ꝓpter ei⁹ virtuositatē. nā huius sc̄iſſimi nois ieſu ⁊rus claret in aia ꝛ i corpe vbi opat mlta bōa. sc̄z

Penitentib⁹ est in refugiū
Egrotantib⁹ in remediū
Pugnantib⁹ in p̄sidium
Patientib⁹ in solaciū
Predicantib⁹ in testimoniū
Memorantib⁹ in suſpiriū
Poſtulantib⁹ in suffragiū

Primo b̄ sc̄m nomē penitentib⁹ est in refugiū. q⁹ em̄ pctōr nō timeat no/ men diuie potētie. Quis audeat susti nere diuinā vltōem. q⁹ dr Eſa. xxx. Ec ce nomē dñi de longinq̄ venit ardens furor ei⁹ ꝛ guis ad portandū. et b̄ i le/ ge veteri. vbi de⁹ gui⁹ puniebat pecca tores. vt p̄z in diluuio. Ps. Sc̄m et terribile nomē ei⁹. Sed vēit tbs dul/ ce refugiū i q̄ erinanit maiestas. dul/ cescit pietas. ip̄e em̄ est vnica spes ad ueniā. Un. j. Joh. ij. Scribo vob filio/ oli q⁹m remittunt vobis pcā p̄p̄ nō/ men ei⁹. Sc̄o est nomē ieſus egro tātib⁹ in remediū. Mar. vlt. In noi/ meo sup egros man⁹ iponēt ꝛ bñ ha/ bebūt. Sup q̄ Ber. ait. O ania mea habes recōditū electuariū in vaſculo nois hui⁹q⁹ ē ieſus. q⁹ nulli tue pesti inueniat inefficax. habes aia mea in noie ieſu vñ act⁹ tuos p̄uos corrigas vel min⁹ pfectos diligēter ipleas Ne hoc noie dionyſi⁹ illumiauit cecū pre/ sente paulo ap̄lo. O q̄t claudi sūt erecti. O q̄t paltici curati. O q̄t lepro/ mūdati. O q̄t mortui sunt reſuſcitati b̄ noie ieſu certe null⁹ explicabit Ter cio b̄ sc̄m nomē ieſu ē pugnātib⁹ in p̄ sidiū. Nam habem⁹ tres hostes. s. car nem mūdū et diabolū. Cōtra q̄s viri liter debem⁹ pugnare. Un. sic̄ rex ꝓ/ phetalis nō p̄mittit ciuitatē vl̄ seruū nomē ei⁹ inuocātē p̄ire. sic rex celi. Hinc p̄s. dicit i p̄sona dñi. Protegā eū q⁹m co/ gnouit nomē meū. Quarto sc̄m no/ men ieſu patiētib⁹ ē i solaciū. vñ habe tur Act̄. v. Jbāt apli gaudētes a con/ spectu ꝛcilij q⁹m digni habiti sūt p̄ no/ mine ieſu ꝛtūeliā pati. et Mat. v. Be ati q̄ p̄secutōez patiūt ꝛ. ꝛ seq̄t. ap̄t no/ men meū. Unz Ecci. ij. dr. Propt̄ mi/ tit̄udinē miscōie nois tui libasti me. Hre. in mora. Tūc de⁹ libat cū patien tiā donat. Quinto b̄ nomē ieſu p̄dica tibus est in testimoniū. Marci. vlti.

Sermo XIX

De codē. Sermo.xix.

In noīe meo linguis loquent nouis. Hinc z apl's .j. Thor.xij. Nō em̄ iudicaui inter vos aliq̄d scire nisi xp̄m ieſuz z hūc crucifixū. Sexto nomē sc̄m ieſu mēorātibꝫ est i suspiriū. vñ Bern̄. dicit. Dulcis ieſu memoria dans cordis vera gaudia. sz sup mel z oīa eius dulcis p̄ntia. hinc ē q̄ frater Egidi⁹ socius bri patrꝫ nr̄i Fr̄ancisci q̄tiens ō pio ieſu recordabat toties rapiebat extra se. Septimo postulātibꝫ est in suffragiū. qz dicit saluator Joh.xvj. Si q̄d petieritis patrē in noīe meo dabit vobis. z sc̄ta eccl̄ia termīat cū b noīe suas orōnes dr. p dñm nostrū ieſum z̄c. Nigit de⁹ pater eē̄ne rogat ista plebs tua humilit z deuote p magnū nomē filij tui z p hodiernā effusionē sanguis sui vt ab hostilibꝫ visibilibꝫ z inuisibilibus int⁹ z foris tuearis roborez z filiaſiter in tua gloria cordones feliciter.

Tercio b sc̄tissimū nomē ieſu ē laudandū p̄ter sui venerabilitatē. qō q̄dē debem⁹ venerari q̄druplr. Primo deuota genuflexione. qz dicit Phil'.ij In noīe ieſu oñe genu flectat celestiū t.angelo p terrestriū. t. hoim z inferno rū. t. in purgatorio existēciū. Sed heu qz de mltis conq̄rit dñs Malach.j. Despicitꝫ nomē meū. qz huic p̄cio noi i missa reuerēciā facere negligūt. Scōo debem⁹ reuereri b sc̄tm̄ nomē deuota adoratōe p̄s. Adorabūt cora te dñe et glorificabūt nomē tuū. Tercio debemus reuereri laudabili salutatōe. vñ b̄tus Francis⁹ docebat vt diceremus Adoram⁹ te dñe Jesu xp̄e z̄c. Quarto debem⁹ reuereri b sc̄tm̄ nomē ieſu venerabili p̄nūciatōe. qz ōr Exo.xx. Nō assumes nomē dei tui in vanū sed potius cū gr̄arū actōe recurram⁹ ad crucifixū ieſum xp̄m hodie. q̄ nos sub b salutifero noīe cōgregauit z ꝑseruabit. p̄ nomē sc̄tm̄ suū ad vitā eē̄nā z̄c.

Vocatum ē nomē ei⁹ ieſus qō vocatū ē ab angelo p̄usq̄ i vtero cōceꝑt Luc.ij.ca. Ad laudez hui⁹ sacratissime solēnitatꝫ in q̄ recolit effusio p̄cios sanguis xp̄i in sua circūcisione. ac dignissimi noīs ei⁹ vocatio manifesta. nō tm̄ ipositio qz b ei est impositū a ō patre nec p̄ma noiatio qz p̄us vocatū ē ab angelo Gabriele anteq̄ in vtero ꝙceꝑt. vñ fm Tho.i.iij. pte sūme.q.xxxvij.ar.ij. noīa iponunt boīb⁹ q̄nq; rōnib⁹ sc̄z

Primo a p̄prietate.
Scōo a festiuitate.
Tercio a ꝙsanguitate.
Quarto a qualitate.
Quinto a gratie largitate.

Primo itaq; nomē iponit boī a rei p̄prietate. noīa em̄ debēt rer̄ p̄prietatibus rñdere. put ōr. iij. metha. O, rō quā sig̃t nomē ē diffinitio q̄ designat p̄priā naturā rei vñ nomē dicit q̄si nō tamē eo q̄ nob vocabulo suo res notas efficiat. hinc Paū. Nisi em̄ nomē scieris cognitō rei perit. z qz in patria erit perfecta cognitio ideo nō erit necesse aliquē ibi noīare nisi p̄ter laudē et gloriā. Nā z angeli nō habent noīa nisi ex officio qō exequuntur. vt notat magist̄er in .ij. dis. ix. Nā Gen̄. xxxij. dixit angelus. Quid q̄ris nomen meū qō est mirabile. Et qz ieſus interp̄tat saluator. ergo fm p̄prietatē ip̄ius debuit vocari hoc noīe de q̄ Esa.lxij. Vocabit tibi nomē nouū qō os dñi noīauit. Istud nouū n omē ore dñi nominatū fuit p angelū marie virgini et ioseph denunciatū; z hodie ab eis in circumcisione publicatū. Secūdo nomen homini imponit a festiuitate. sicut videmus q̄ illi q̄ nascunt in festo

De Circūcisiõe domini

sancti Stephani imponit ipis illud nomẽ. z sic xpo dño nõ fuit ipositũ tãq̃ a digniori deriuatũ. q̃ nos ipe fideles suos oĩs alio noie vocauit. iuxta illud Esa. lxv. Seruos suos vocabit noie alio in q̃ qui bñdicẽ est super terrã bñdicet in dño amẽ. Serui enim dei añ aduentũ messie vocabant nomine israel. sz messias in suo aduẽtu vocauit suos a se xpo xpianos. nõ iudeos vel israel. Si vo dicunt israel bñ fit moraliter. sicut Esa. xliij. in nomie isrl assimilabit. z Aggei. ij. Et erit numerus filioꝝ israel q̃si arena maris. i. xpiani multiplicabũt. ¶ Tercio nomẽ imponit homi a sanguitate. sic Luc. j. ꝓpinqui Johannis baptiste vocabant eũ noie pris sui zachariã dicẽtes matri eius. nõ est in cognatõe tua q̃ vocet bñ noie scz iohes. Sic etiã iesus nõ ẽ vocatus ab hoibꝫ qz pentes sunt venerabiliores filijs. ió ipoꝝ nomẽ ad suos descẽdit. sed xps oĩm erat dignior nec habuit patrẽ i terra a q̃ noiaret. a matre vo viri nõ solent noiari. ipe enim etiam mrem dignificauit noie. vt vocaret dei genitrix. ¶ Quarto nomẽ boi imponit ex aliq̃ qualitate ei⁹ cui iponitur. sic Gen. xxv. ór. q̃ pmus egressus est de vtero mris rufus ẽ z totus in modũ pellis hispidus. vñ vocatũ est nomẽ eius Esau qđ interpratur rubeus. nec sic vocatus Jesus. qz flendo cepit vegetare post ptum tãq̃ infirmus. nõ q̃si saluator. ¶ Quito alicui nomẽ imponit a gratie largitate. sicut Mat. xvj. dictũ est Symoni. Tu es petrus z supbãc petrã zc. qz igit xpo dño hoc munus collatũ gratie vt p ipm oes saluarent. ideo bñ de eo ór. vocatũ est nomẽ eius ihs zc. In qbus qdem vbis tria ad gliaz salutiferi nomis iesus insinuant salutis documẽta scz

¶ Primo nois iesus totalis pfectio. ibi. vocatũ est nomẽ eius iesus.

¶ Scõo nois iesus ꝓphalis postãsio. ibi. qđ vocatũ est ab angelo.

¶ Tercio nois ihs virtualis fructificatio. ibi. puscz in vtero zc.

Primũ documẽtũ ó noie sacro iesus ex pmissis vbis thematis insinuatur huius nois iesus totalis pfectio. licz ei dei filius mltis noibꝫ a ꝓphetis sit ꝓphetatus anteq̃ nasceret. tñ oia illa noia in ꝫ noie iesus ꝓtinent. Naz Esa. vij. noiatur Emanuel. iuxta illud. Et vocabit nomẽ eius emanuel qđ interpratur nobiscũ deus. Et Esa. ix. Et vocabitur nomẽ eius admirabilis. ꝯsiliarius deus fortis ꝓnceps pacis pater futuri seculi. Et ciusdẽ. viij. Voca nomẽ eius accelera spolia ótrahe festina pdari. Et ciusdẽ lxij. Vocabit tibi nomen nouũ qđ os dñi nouit. Et Lu. ij. Vocatũ est nomẽ eius iesus. Et zach. vj. Ecce vir oriẽs nomẽ eius. Ad cuius clariorẽ intelligẽtiaz tria notemus dubia declarãda scz

¶ Primũ quõ intelligunt pfate noiationes de dei filio.

¶ Scõm cur nos potius noiamus eũ isto noie iesus q̃ alio.

¶ Terciũ quõ hoc nomẽ ihs vere dicatur nomẽ nouũ.

Primũ dubiũ declarandũ erat quõs scz intelligant dicte nominatiões dei filio dei. Et rñdet sm Raynerium in ꝙma ti. nomẽ dei. q̃ Emanuel ór. nobiscũ deus z quenit eius natiuitati. qñ in forma humana nobis filius mortalis apparuit deus z hõ. Deinde ór admirabilis i natiuitate qz inauditũ est z admiratiõe dignũ q̃ deus factus ẽ hõ z q̃ clauso exijt vtero puul⁹ z ĩmẽsus mortalis z ĩmortalis ꝓtinẽs z ꝓtenens. Dicẽs. Dñe dñs nr q̃ admirabile est nomẽ tuũ in vniuersa terra. Vocabit deniq̃ ꝯsiliarius in pdicatiõe z i euãgelio ꝯsilijs. Tandẽ vocat deus ppẽ creatõis

oim z gubernationē. ps. Ipe fecit nos z nō ipi nos. Vocat etiā fortis i passione nulla fract⁹ iniuria q animo diabolū vicit z debilitauit. ps. Dñs fortis z potēs dñs potēs in plio. Dicit pat futuri seculi, ppē resurrectōez glioſaz adſurgēs ex mortuis iā nō morit mors illi vltra nō dñabitur. Dicit postremo ꝓnceps pacis, ppē reconciliationez hūani generis deo pri z angelis. Vel sic. vocabit nomē ei⁹ admirabil' in miracul'. cōſiliari⁹ in doctrinis. de⁹ in trib⁹ substātijs. fortis in triūphis. pr futuri seculi in promissis. ꝓnceps pacis in pmijs. Illa vo vba sūt pris ad filiū dicētis. velociter spolia. i. hoies captiuos detrahe a diabolo z cito pdare diabolū. i. pdam quā iniuste rapuit ei diripe. nec ad h faciēdū angelos vel ppbas mittes sz tuipse descēde. q̄si dicat de⁹ pr. accelera sez in ingressu spolia detrahe in pgressu. festina pdari in egressu. Dic Col. ij. Expolians principatus z ptātes traduxit confidenter palā triūphās illos i semetipo. Dicit deinde ozies in natiuitate. Juxta illud ps. Exortū ē in tenebris lumē rectis corde. Scom duplū declarādū est cur nos dei filiū pot⁹ noiam⁹ isto sctō noie ihs. z nō cinanuel. vel alio noie. puta admirabilis consiliari⁹ zc. Rñdet q̄ fm phz. j. ō aīa. A fine denoiat res. xps igit debuit de noiari a fine intēto q finis fuit saluatō hūani generis. z iō debuit noiari ihesus q̄ interpretat saluator. Mat. j. Ipe em saluū faciet pplm suū a pcīs eoz. vñ dic etiā sctus Tho. vbi sup. q̄ port⁹ debuit noiari isto noie ihs q̄ est sal⁹ vel saluatio q̄z alio. q̄z oia alia noia includunt isto. Nā saluatio hūani generis ꝓtinet principiū mediū z finē. Illud nomē emanuel q̄ interpretat nobiscū de⁹ est principiū saluatōis nr̄e z quō i diuino supposito vnite sunt due nature sez diuina z hūana. Jsta vo noia admirabilis consiliari⁹ cōtinēt mediū inq̄ntū p miracula, pbauit suā diuitatē z inq̄ntū ō dit salutaria consilia i euāgelio Jsta vo noia ꝓnceps pacis pr futuri seculi ꝓtinēt finē q̄z nr̄a saluatō ad pacē z ad futurū seculū possidēdū ordiabit. Sz istud bñdictū nomē ihs totū, pcessuz nr̄e saluatōis ꝓtinet. s. principiū mediū z finē. iō isto noie tāq̄z oim alioz pfectiori noiam⁹ nr̄m redēptorē. Si q̄rat exq̄ istud nomē ihs ē ipi⁹, ppriū z magis ei ꝙuenit cur nos xpiani a iesu nō noiamur iesuite vl' saluati. sz a xpo xpiani. Rñr q̄ hec duo noia ihs xps specialit ꝙueniūt filio dei. Jesus eni ē nomē psone z ꝙuenit ei fm diuitatē ob h in pñti nō denoiamur saluari. Xpus vo ē nomē dignitatis z ꝙuenit ei fm humanitatē. z ob h in pñti denoiamur a noie dignitatis. q̄z debē⁹ eē reges spūales z sacerdotes nos regētes z spūales hostias offerētes. olim em reges z sacerdotes vocabant xpi. Et q̄z dei filius nos fecit reges z sacerdotes ideo sic noiamur. iuxta illud Apoc. j. Fecit nos deo nr̄o reges z sacerdotes. et. j. Pet. ij. Vos est gen⁹ electū regale sacerdotiū. Hinc Aug. de spū z lra. mi ser ego q̄ntū debeo diligere deū meū q̄ me fecit cū nō erā. redemit cū pieraz nō erā z de nihilo me fecit. nō lapidez nō arborem. nō aliqd de animalib⁹. sz voluit me eē hoiez dedit viuere sentire z discernere. reduxit me de exilio. redemit me ō fuitio. vocauit me noie suo vt memoriale suū sp cēt apud me. vnxit me oleo lericie q̄ ipe erat vnctus vt ab vncto essem vnctus. z a xpo dicerer xpianus. hec ille. Sz ve illis q̄ tm̄ pticipāt nomē z nō rē q̄z opa xpiana nō hūt. de q̄b Origē. Audite desides audite negligētes q̄ sperat⁹ in h salua

De Circūcisiõe domini

ri q̄ christiani appellamini et xp̄iano
rum opa non facitis. cū dicit saluator
Matth. vij. Nō oīs q̄ dicit mihi dñe
dñe intrabit in regnū celoz: sed q̄ fa
cit volūtatē p̄ris mei. Et beat⁹ Aug⁹.
Frustra xp̄iani nomē sortit̄ q̄ xp̄m mi
nime imitat̄. nō igit̄ in vbo: sed in vir
tute est salus. iuxta illud .j. Cozin. iiij.
Nō in sermone est regnū dei: sed i vir
tute. Ideo terribiliter ꝓcludit munda
nis Crisf. sup Mat. di. Qui nō cōuer
satur fm xp̄i vbū nō intrabit i regnū
celoz. ipse q̄z dixit. Arta est via q̄ du
cit ad vitā. O hō si ego dicerē tibi non
es xp̄ianus certe doleres et irascerer
tm̄ verbū meū nihil tolleret de tua bo
nitate. et tuipe fecisti te non xp̄ianū et
hoc nō doles. Tertiū dubiū decla
randū quō hoc nomē iesus dicat̄ no
uū cū tm̄ multi aī ipm̄ vocati fuerūt
hoc noie. Et specialit̄ tres fuer̄. Pri
mus fuit Josue. de q̄ Eccī. xlvj. For
tis in bello iesus filius naue successor
moysi. q̄ sicco pede p iordanē duxit po
pulū in terraz pmissionis. Josue. iiij.
Secūdus iesus fuit fil⁹ Sirach. q̄
fuit doctor. et cōposuit ecclesiasticū vt
dicit Jeronym⁹ in plogo. Hic docu
it vicia vitare z vtutes opari. de quo
Eccī. xxj. Fili si peccasti nō adijcias ite
rū: sed de pristinis deprecare vt tibi di
mittant̄. q̄si a facie colubri fuge petā.
Ipe q̄z docuit virtutes Eccī. ij. Fili ac
cedens ad seruitutem dei. sta in iusti
cia z timore. inclina aurē tuā ad vba
intellect⁹ vt in nouissimo crescat vita
tua. in doloze sustine. i humilitate pa
tientiā habe. crede deo z recupabit te.
Tertius iesus fuit magn⁹ sacerdos
de q̄ zacha. iij. Ostendit mihi dñs sa
cerdotē magnū iesum stantē coz̄ an
gelo dñi. Iste fuit auus illi⁹ q̄ ꝓposu
it ecclesiasticū. Hic iesus hostias pro
populo obtulit. q̄ nō videt̄ q̄ hoc no
men iesus dicat̄ nomē nouū. Respō
detur q̄ istud nomē iesus est nouū p
pter nouū effectum in christo. quia et
si alij vocati sūt hoc noie iesus q̄b̄ ali
qualiter cōueniebat. quia saluauerūt
populū a multis malis et damnis:
tm̄ solummodo tēporaliter et nō a pec
catis que est vera et pfecta saluatio. si
cut benedictus iesus christus de q̄ di
xit angel⁹ Mat. j. Vocabis nomē ei⁹
iesum. ipe em̄ saluū faciet populū suū
a peccatis eoz̄. Et .j. Thimo. j. Fide
lis sermo z omni acceptōe dignus. q̄z
iesus christus venit in hunc mundū
peccatores saluos facere. Ipe em̄ trā
duxit populū p baptismū cū facilita
te innocētie: qō figurabat diuisio ior
danis p iesum filiuz naue facta. Ipse
quoq̄ christus iesus docuit populū
suū legē irreprehensibilē melius q̄z ie
sus filius Syrach. Insup obtulit se
ipz in ara cruc̄ p salute oīm. z sic mel⁹
recōciliauit deū pter q̄z iesus sūm⁹ sa
cerdos. iuxta illud Hebre. ix. Semet
ipm obtulit deo z sanguis ei⁹ emūda
uit ꝓscias n̄ras ab opib⁹ mortuis. Ió
vere dr de ipo illud Job. iiij. Nūc cog
uim⁹ z scim⁹ q̄z hic vere saluator mū
di. q. d. qui nō tpaliter tm̄ sed eternali
ter saluauit nos ab eterna morte. z ió
hoc nomē iesus in eo tm̄ habet veraz
ꝓprietatē. quia etiā fm̄ loycos nomē
est vor significatiua sine tpe quia eter
naliter saluauit. Hoc igitur sctissimū
nomē iesus sub quo nos fuim⁹ est ei
ꝓpriū. Sit ergo nomē dñi benedictū
in secula. O benedictū nomē p q̄ō pec
catores a peccatis saluant̄. O dulcissi
mū nomē p q̄ō infern⁹ claudit̄. O ho
norabile nomē p q̄ō celum aperit̄. O
q̄z admirabile est nomē tuū dñe iesu i
vniuersa terra q̄z nullū hoiem saluas
siue sapientē. siue insipientē. siue diui
tē siue pauperē. si ue sanū siue infirmū.

nisi q̄ sub ℔ noīe ieſus ꝓtinet. Magꝭ ḡ debem⁹ honores exhibere huic ſcti/ſſimo noī ieſus. z ſub eo fidel⁹ z ꝺuote deo militare. Scōm documētū de/clarādū ex thematis v̄bis iſinuat no/minis ieſu. Pheta⁹ poſtēſio. cū ꝺr. qꝺ vocatū ē ab angelo. ſm illꝺ Lu. j. Ec/ce ꝛcipies i vtero z paries filiū z voca bis nomē ei⁹ ieſū. ℔ erit magn⁹ z fil⁹ al. vo. Abac. iij. Ego aūt gaudebo in deo ieſu meo. Ex ℔ nāqꝫ ſctiſſimū no/mē ieſus tripliciē cōmendat. ſcz

Primo qr eſt nobiliſſimū

Secūꝺo quia eſt delicioſiſſimū

Tercio qr eſt gratioſiſſimū

Prīo q̄ꝺē nomē bn̄dictū ieſus ē nobi liſſimū. qꝺ q̄ꝺē nobilitat z laudat ac glīficat oē qꝺ ē. Dicit ei Tho. ſup. j. di. vij. ar. j. q⁹ nomē ꝓpriū ꝺi inf alia oīa puta bonū vnū ſapiēs intelligēs vo/lens omp̄s ꝛc. eſt q̄ eſt. vñ Exo. iij. di/xit dn̄s ad moyſen. Si q̄ſierint nomē meū q̄s ē q̄ miſit dices. q̄ eſt miſit me. Ille igit q̄ eſt. i. deus laudat z glīficat ℔ ſctm̄ nomē ieſus. iuxta illꝺ Pbil. ij. De⁹ exaltauit illū z dedit ei nomē qꝺ eſt ſup oē nomē. vt i noīe ieſu oē genu flectat celeſtiū terreſtriuꝫ z infernoꝝ. Inſup de⁹ glīficauit ℔ nomē ꝺn̄ ad i uocatōnem ip⁹ mlta miracula fecit. mortuos ſuſcitauit. cecos illumīauit. infirmos curauit. iuxta illꝺ Mar. vl. In noīe meo demonia eīciēt. linguis loq̄nt nouis. ſerpētes tollēt. z ſi mortī fer q̄ꝺ biberint nō eos nocebit. ſuper egros man⁹ ip̄onēt z bn̄ habebunt. Scꝺo ℔ ſctm̄ nomē glīficat illa v̄go q̄ deū genuit dicēs Lu. j. Et ſctm̄ nomē ei⁹. Tercio laudat illꝺ angelica natu/ra. Ecclie. ix. Exercit⁹ celi te adorat. id eſt angelica natura. nā et mali angeli laudāt. qr timēt ℔ nomē ih̄s. p̄s. Tā/ctū z trībile nomē ei⁹. ſctm̄ q̄ntū ad bo nos. trībile q̄ntū ad malos. Dic Jac. ij. Demōes credūt z ꝓtremiſcūt z ſub ij̄cīūt. z Eſa. xxx. Ecce nomē ꝺn̄i vēiet ō lōginq̄ ardēs furor ei⁹ z ḡuis ad portā ꝺū. ſ. ōmōib⁹ Quarto creatura rōna lis glīficat ℔ ſctm̄ nomē ih̄s Deſe. xlij Uiuētes laude⁹ nomē tuū ꝺne. Pbil. ij. Oīs līgua ꝓfiteat qr ꝺn̄s ih̄s i glīa eſt dei p̄ris. z p̄s. Senes cū iuniorib⁹ lau. no. ꝺn̄i qr exaltatū ē nomē ei⁹ ſol⁹ Oꝺ q̄ꝺē nomē ē laudāꝺū n̄ tm̄ lingua ſz ēt ope. iuxta illꝺ Col. iij. Oꝺcūqꝫ fa/cit⁹ i v̄bo aut ī ope i noīe ꝺn̄i n̄ri ieſu xp̄i facite Quito laudat iſtꝺ nomē bn̄ dictū creatꝝ ir̄rōnal. qr ad ei⁹ iuocatō nē ſibi obedit. Mat. viij. Qual⁹ ē ℔ qr vēti z mare obediūt ei. Et ī̄ō ad ℔ ſctiſ ſimū glīficāꝺū i maturis aduocam⁹ celū trā z oīa q̄ i eis ſūt dicētes. Bn̄di cite oīa opa ꝺn̄i ꝺn̄o ꝛc. ſil⁹ Laudate ꝺn̄m de cel⁹ ꝛc. Scꝺo qr ℔ ſctm̄ no/mē fuit p̄oniū ī̄ō ē deliciosiſſimū i ſua ſuauitate. vñ Beꝛ. ſup illꝺ can. j. oleū effuſū nomē tuū dic̄. Aridꝝ ē ois cib⁹ ſi iſto oleo ñ cōdiet. inſipid⁹ ſi iſto oleo ñ vngeꝛ. z ſubdit. Hoc nomē ih̄s inſtar olei luc̄ p̄dicatū. paſcit cogitatū. lenit iuocatū. p̄ſ. Pſallite noī ei⁹ qm̄ ſuaue eſt. Reuera ſuaue. qr delectat guſtū z auditū. Beꝛ. Ih̄s ē mel i oze melos i i aure. iubil⁹ i corde. vt dicat ſp̄ſa illꝺ Can. ij. Sonet vox tua i auriꝫ meis vox ei tua dulcis z facies tua decora. ī̄ō ꝛcludit Beꝛ. Si ſcribis. ſi legis nō ſapit niſi legeris ieſus Tercio ℔ no mē ſctiſſimū ih̄s ē g̃tioſiſſimū intm̄ vt dic̄ apl⁹. j. Choꝝ. xij. q⁹ nēo p̄t. ſ. voce z re dicere. ꝺn̄s ih̄s niſi i ſp̄ūſcto. Quic/qꝺ igit i ℔ ſcto noīe petim⁹ obtinebi/m⁹. ſm q⁹ ip̄a v̄itas cū iuramēto pol licet Joh. xvj. dicēs. Amē amē dico vo bis ſi q̄ꝺ petieritis p̄ez ī noīe meo da bit vob⁹. p̄s. Fidel⁹ de⁹ i oīb⁹ v̄bis ſuis O igit honorabile nomē ieſus. o dele ctabile. o gr̄oſū. tu es gaudiū ãgeloꝝ.

De Circũcisiõe domini

tu es terror ōmonũ. tu es refugiũ pec catorũ . tu es turris fortitudis a facie inimici. tu es desperatiõ saluatio oim esto ḡ nobis ihesus .i. saluator. ¶ Ter ciũ domẽtũ in themat3 verb insinuat nois ihesus vtualis fructificatio. cũ ōr pus3 in vtero ꝯcipeť. Nã tã pũlb vete ris testamẽti q3 fidelibꝫ noue leg3 gr̃a bus nois sal ꝯdonata est. iuxta illud Act. iiij. Nõ ē aliud nomẽ sub celo da tũ hoibꝫ in q̃ opteat nos saluos fieri. Et vt ꝫ clarꝫ itelligam sciẽdũ est q p pctiñ q̃nq3 dãna incurreram. s.

¶ Primo vulnerauit naturã.

Scõo abstulit gratiam.

Tercio elongauit gloriam.

Quarto augmẽtauit ꝯcupiam.

Quinto obligauit ad penã.

Primo dixi q pctiñ vulnerauit natu rã rectã quẽadmodũ saluator decla rat sub silitudine Luc. x. di. Hõ q̃da3 i. humanũ gen desc̃ẽdebat ab hierl'm in hiericho. i. de statu iusticie in statũ culpe z incidit in latrones. i. in man diaboli . q̃ plagis iposit̃is z spoliatis abierũt semiuiuo relicto. quẽ vidit le uita z sacerdos. s3 ei nõ subuenerũt. q lex z ppbete humanũ gen restaurare z sanare nec̃erunt. Sz samaritan nr̃ ihesus bñdict aie nr̃e custos appropi quãs alligauit vulnera hũani gener p suã piã incarnationẽ infundẽs oleũ misc̃ie z vinũ iustic̃iez iposuit i iumẽ tũ suũ. i. in corp suũ. j. Pet. ij. Tulit pctã nr̃a in corpe suo sup lignũ. ipse p fecto curauit vulnera nr̃a . iuxta illud Esa. liij. Vere lãguores ipse tulit z pec cata nr̃a ipse portauit cui' liuore sana ti sum. et Sap. xvj. Neq3 herba neq3 malagma sanauit eos s3 ꝫmo tu dñe q̃ sanat oia . ꝫ orabat ps. d. O dñe sal uũ me fac ꝫ nomẽ. z Joel. ij. Quicũ q3 inuocauerit nomẽ dñi salu erit.

¶ Scõo pctiñ abstulit gr̃am z indu xit mortẽ. iuxta illud Ro. v. Per vnũ hoiez intrauit pctiñ in mũdũ. z p pec catũ mors. z ita p oẽs hoies mors p trãsijt. Sz ꝫ ꝫ venit ihesus vt r̃stitueret vitã gr̃e. de q̃. j. Joh. iiij. In ꝫ apparu it charitas dei qñ filiũ suũ misit i hũc mũdũ vt viuam p eũ. Et ibs bñdict ꝫ ꝫ dicebat Joh. x. Ego veni vt vitã ha beãt z abũdãt habeãt. Et Lu. ix. Nõ venit filꝰ hois ani3 pdere sz saluare scz viuificãdo p gr̃am Joh. j. Lex per moysen data est gr̃a z vitas p ihs xp̃s facta ē. ꝫ perebat ps. Propt̃ nomẽ tu um viuificab me. ¶ Tercio pctiñ elõ gauit gl'iam. iuxta illud Apoc. xxj. Ni hil coinq̃natũ intrabit i illud. In cui signũ Adã p pctiñ fuit eiect de padi so Gen. iij. Eiecit de hoiem de padiso voluptat. Sz ꝫ ꝫ venit ibs aprire qõ Adã clauserat Heb. x. Nõtes fiduciã in introitu sc̃tõr in sanguie xp̃i. Nic magister i. iiij. di. iij. Nec circũcisio nec baptism apuit aditũ regni celest. sed hostia salutar. de q̃ canit eccl'ia. O sa lutaris hostia. Et ps. In noie dñi dei nr̃i magnificabimur scz in ecna gl'ia. Ro. x. Quicũ q3 inuocauerit nomẽ dñi salu erit. ¶ Quarto pctiñ augmẽta uit ꝯcupiam. iã ei sum nimis pni ad malũ. z difficiles ad bonuz . fm illud Gen. viij. Sensus z cogitatio hois ab adolesc̃ẽtia sua pna sunt ad malũ. hec vo pnitas orit ex corpe pcti Sap. ix. Corp qđ corrũpit aggrauat aiam. iõ nõ solũ corp infecit pctiñ sz aiam ob nubilauit. vñ pctores excecati ad tãta demẽtiã venerũt vt opa manuũ suaz p deo creatore adorarẽt. Sz venit ibs z illumiauit mẽtes hoim vt vez deũ cognosc̃at. iõ dixit Joh. viij. Ego sum lux mũdi. ꝫ rogabat z zacharias pr̃ Jobis baptiste Lu. j. Illumiare bis q i tenebr̃is z vmbra mortis sedẽt. z Esa. xlij. Te di te in lucẽ gẽtiũ vt apires oculos ec coz. ¶ Quito pctiñ obligauit ad penã multiplicẽ. q3 dic Grego. Si nõ adeſ

set iniq̃tas nulla noceret aduersitas. ꝛ Isidor⁹. Si hō inocēter viueret ignis cū nō vreret. aq̃ nō submergeret. non spinaꝝ aculei nocerēt. nec oia q̃ nocēt mortalib⁹ eū ipedirēt. Mō ꝓ fames sitis lassitudo est⁹ frig⁹ ꝛc. sup nos irruerūt. iō ad remouēdū pfecte ista venit ihs ꝑ qđ dixit Job. viij. Si filius vos liberauerit ꝑ liberi eritis. nūc ꝓ saluati ꝓfugim⁹ ad nomē suū tāq̃ ad turrim fortitudis a facie inimici. iuxta illud ꝓuerb. xviij. Turris fortitudinis nomē dñi ad ipm ꝓfugit iust⁹ ꝛ saluabit. Ad qđ cōfugerat b. Ignati⁹ discipul⁹ b. Jobis euangeliste. quē cū troian⁹ ipator idolis nolēte sacrificare ꝑcepisset plūbari ꝙ scapulas ei⁹ cōtūdi ꝛ vngulis latera laniari. ꝛ duris lapidibus ei⁹ vulnera ꝓfricari. deinde carbones viuos afferri. ꝛ ipm sup illos nudis plātis ambulare cōpelli. Et cuz ꝑ fecisset dorsū ei⁹ vngulis laniari eiusq̃ plagas sale pfundi ꝛ vltimo tradi duobus leonib⁹ ꝑfocanduz. inter tot genera torm ētoꝝ nunq̃ ab inuocatōe nois ihu xꝑi cessabat. Qnē cū torm⁹ rēq̃reret. cur ꝑ nomē totiēs inuocaret ait. Hoc nomē cordi meo insc̃ptū habeo ꝛ iō ab ei⁹ inuocatōe cessare nō valeo. p⁹ mortē ei⁹ qđā volētes curios⁹ experiri. cor ei⁹ a corpe euellūt ꝛ illō scindētes p medīū totū insc̃ptū ꝑ nomē ihesus lr̄is aureis inuenerūt. sup q̃ pluri⁹ admirātes mlti ad dñm ꝓuersi sū. Qđ qđē nomē hodie publice sup xꝑm vocauerūt. ꝓpus cū ipm circūciderunt cultro lapideo. dūq̃ recēs sanguis ei⁹ defluēret ꝛ ipse vagiēdo cū lachrymis clamaret ad deū ꝑez. q. d. O de⁹ ꝑ ecce flens ꝛ cruciat⁹ i tenera etate rogo ꝑ hūano genere vt placeat supplicia demū pactur⁹ scīm tuū ꝓceptum tricesimo ꝯcio āno totū sanguinē ꝑ eo effundo. cū tenero tū sanguine ꝛ meis lachrymis nūc occupo a diaboli ptāte.

Interiz q̃rit pōtifex ꝟginē mariā quē vis vt noiem eū. Et ipa. dñe mi secretū habeo tibi dicere. Qui ait dic. Que cepit seriē sui cōcept⁹ enarrare di. Iste puer e⁹ abscisā carnē tenes i manu tua est ꝟe fili⁹ dei a me sine viro ꝓcept⁹. et sine dolore nat⁹. in e⁹ ꝓceptōe āgel⁹ ad me venies inē alia ꝟba dixit q̃ ipz ihz vocē. ḡ ihs ē nomē e⁹. Pōtifex ꝟo advocās ꝛ Joseph scīm dices. quē noiez infātulū būc. ꝛ ille. Dñe mi de celo bz nomē. ego ei despōsaui bāc ꝟginē de q̃ teste ꝓscia nihil mali cogitaui. sz ꝛ neq̃z tetigi. cūq̃ videre ḡuidā admirat⁹ suz. ꝛ volui occulte eā dimittere. Et ecce i sōnis astitit angel⁹ q̃ ꝛ dixit ioseph fili dauid noli timere accipe Mariā ꝓiugē tuā qđ enī in ea natū ē de s. s. ē. pariet aut filiū ꝛ vocab nomē ei⁹ ihz. ipe saluū faciet ppl'm suū a pctis eoꝝ. ḡ qđ aliꝫ possū dicere nisi q̃ iesus ē nomē ei⁹ sic q̃z vocatū ē nomē ei⁹ iesus. qđ vocatū ē ab angelo ꝓuscz i vtero ꝓcipet. hodie tñ mānifestatū ē oib⁹. cū ipe dī fili⁹ sanguinē fuderit ac lachrymis fieret. iō ꝛ nos scrissimū nomē fusis lachrymis deuote ter ad honorē trinitat⁹ ꝓlixe clamem⁹ fm eleuatōz manuū meaꝝ. alta voce dicēdo. ihs ihs ihs q̃ ē bñdict⁹ in secla regnet cū ꝑre ꝛ s. s. bñdicat oēs etna benedictōe sua Amen.

De Epiphania dñi. Sermo. xx.

Vidimus stellam ei⁹ in oriente ꝛ venim⁹ cuz muneribus adorare euz. Matth. ij. Hodie charissimi sctā mater eccl'ia recolit filiū dei revelationē gentilib⁹ factā q̃ ꝓpus die natiuitat⁹ dñi recoluit reuelatōez iudeis factā. dū angel⁹ pastorib⁹ idicauit xꝑi natiuitatē. Nūc magi q̃ fuerāt gētiles stella duce venerūt ad adorandū natī reg⁹ manifestatē. Decuit siq̃dē fm Bzego. vt iudeis tāq̃ rōne vtentib⁹ ange

De epiphania domini

lus rōnalis nūciaret. z magi tāq; vti rōne nescientib; stella indicaret. q̄ fuit eis q̄si lingua celoꝝ. ī dicūt apud herodē. Ubi est q̄ natꝰ est rex iudeoꝝ. vidimꝰ ei stellā eiꝰ. Ubi nobis notādū ē q̄ isti magi q̄ntuplicē stellā viderūt. s.

¶ Primo stellā materialē.

¶ Scōo stellam spūalem.

¶ Tercio stellā intellectualē.

¶ Quarto stellam rōnalem.

¶ Quinto stellā supsubstātialē.

Primo eñ viderūt magi isti stellam materialē in oriēte respectu hierl'm. q̄ visa statim intellexerūt q̄ illa cēt stella quā olim Balaā pdixerat dū ad petitionē Balach regis moabitaꝝ venisset maledicere pplm israel. quē de mōte videns cepit laudare di. Quā pulchra sunt tentoria tua isrl' zē. z subdit. Orietꝫ stella ex iacob z virga ꝓsurget ex isrl'. videbo eū sz nō mō. intueor eū sz nō ppe Num. xxiij. Hec eñ fuit illa stella. ꝟga aūt significat xp̄i regiā dignitatē. vñ ps. Reges eos i ꝟga ferrea. quē xp̄m vidit Balaā nō tūc sz in posterꝫ suis hodie in istis. s. magis. nō ppe q̄ p mltū tps pꝰeiꝰ ppheciā. Hec cūdo magi viderūt stellā spūalē. i. fidē nisi eñ fidei stella ꝑus in coꝝ cordib; irradiasset neq; q̄ ad visionē p̄me stelle regno relicto i bethleē venissent. vñ hꝰ stelle lumie q̄rebāt deū z hoiem natū dicētes. Ubi ē q̄ natꝰ ē rex iudeoꝝ. ecce fides xp̄i hūanitatꝫ. Et ꝓñter infert. et venimꝰ adorare eū. ecce fides xp̄i diuinitatis. de ista stella ōr Eccī. xliij. Spēs celi gl'ia stellaꝝ. i. spēs celestꝫ hoīs gl'ia ꝟtutū. ¶ Tercia q̄s stellā magi viderūt intellectualē. s. angelū in somnis admonētē ne redirēt ad herodē. ō ista stella dic̄ Baruch. iij. ca. Stelle. i. angeli dederūt lumē i custodijs suis. Quarta etiā stellā magi viderūt rōnalē. s. beatā mariā i diuersorio. de q̄ stella dicimus Aue maris stella dei mr̄ alma.

¶ Quinta stellā ꝑ q̄ specialiē venerūt viderūt magi supsubalē. i. xp̄m ibm i p̄sepio. vl'i mris gremio sup q̄ gaudiū ualde. de ista stella ōr Apoc. vlē. Ego sum radix. z genꝰ dauid stella splēdida z matutina. merito igit magi dicebāt vidimꝰ stellā eꝰ In q̄b ꝟbis ad honorē hodierne solēnitatꝫ tria spēal'r tāgūt. s.

¶ Primū magoꝝ inq̄sitio mota. ibi. vidimus stellam.

¶ Scōm xp̄i inq̄siti inuētio certa. ibi et venimus.

¶ Tercīū xp̄i inuenti adoratio deuota. ibi. adorare eū.

Prio dicit q̄ ad gl'iaz regis nati z magoꝝ insinuat inq̄sitio mota magoꝝ. vñ. s. mota fuit ista solicita eoꝝ inq̄sitio q̄ tātis laboribꝫ expensis z ꝛroribꝫ q̄siti natū regē. sapiētes q̄dē fuerūt z scire potuerūt q̄ i alieno reg̃o q̄ regē q̄rerꝫ p̄ter eū q̄ ē istitutꝰ crimē lese maiestatis incurrerent. nihilomiꝰ cū isti btī regesq; mortis piculo se exponētes q̄rebāt solicite natū regē mltiplici de causa sz

¶ Primo ppē stelle claritatē.

¶ Scōo ppter scripture veritatē.

¶ Tercio ppter fidei nr̄e firmitatē.

¶ Quarto ppter xp̄i q̄siti necessitatē.

¶ Quinto ppter inq̄sitōis modalitatē.

Prio magi ad q̄rēdū xp̄m regē moti fuerūt ppē stelle apparētis claritatē q̄ erat illuminabat ocl'os eoꝝ. z interiꝰ oculos mētis. q. nullomō ad solā claritatē forinsecā venissēt. nisi p lumē fidei z gr̄e intꝰ edocti fuissēt. vñ Bed. pfecto inq̄t. q̄ magos adduxit ipe z instruxit z q̄ p stellā foris admonuit ipe i occulto cordis edocuit. h ille. Hāc etiā stellā a Balaā ppbetizatū Num. xxiij. intellexerūt foris ex mltis. Prio ex situ q̄ nō erat i firmamēto fixa cū alijs. sz i aere vicino ꝛre. Scōo intellexerūt ex motu q. s. m Damascenū q̄nq; mouebat ab oriēte i meridiē itez ad aq̄lonē s. m q̄ via dirigebat magoꝝ. Tercio ex illa

miatiõe intellexerẽt q nõ solũ i nocte sz etiã i die illũinãdo viã eoz dirigebat. cui⁹ claritatẽ sol' claritas ñ poterat obũ/brare. imo ꝑm Fulgẽtiũ erat clariorꝫ i/ meridie. Quarto ex actõe qz aliqñ ap/pebat aliqñ se occ'tabat qñ. s. hieroso/lymã appꝛopinq̃uerẽt. p⁹q̃ ãt egressi sẽ/ trez se mãifestauit. vñ cũ eũtib⁹ ibat z cũ stãtib⁹ stabat donec ad puez eos i/troduceꝛz. Sz d. ãre oẽs alij ñ veneꝛt cũ istis magis. rñdet Ubertin⁹ q ñ oẽs hãc stellã videꝛt z si videꝛt ñ tñ sic ma/gi itellexerẽt. nrãs ei xp̃i nõ debuit eẽ manifesta oĩb⁹ ꝓmo ne ipeditũ fuisset redẽptõis bñficiũ. ꝑm q dꝛ. Loꝛ. ij. Si coguisset nũq̃ dñm glie crucifixit/ set. Sedo ne diminutũ fuisꝫ fidei me/ritũ. iustꝫicia eni dei ẽ p fidẽ iesu xp̃i. ad Ro. iij. Fides vo ẽ argumẽtũ ñ appen/tiũ Heb. xj. Tercio nrãs xp̃i ñ debuit oĩb⁹ mãifestari ne hũanitas xp̃i veꝛet in dubiũ. nã ꝑm Aug. i epla ad volusi/anũ Si nlias ex puulo i iuuẽtutẽ imi/tarẽt etates nullos cibos. nllos capet somnos. nõne opionẽ ꝓfirmarz erroꝛ/ scz q ñ bꝛet veꝛã carnẽ. docuit tñ aliq̃b⁹ appere ꝑm modũz ꝓueniẽtiã ac dispo/sitõz eoz q testificaturi erãt ip̃z. gẽtib⁹ eni magis dñs xp̃s q ẽ splẽdoꝛ ꝑtis z lux ꝛa q illũinat hoiez oẽm. nũq̃z me/li⁹ suã nrãtatẽ ꝛmõstrare debuit q̃z stel/le fulgoꝛe vt ppl's gẽtiũ q i tenebꝛs am/bulabat lumie stelle veꝛ. lumẽ reqꝛerz sed p⁹ q̃z fideles effecti ac plene de xp̃o edocti. iã ñ stella sz ãgel⁹ i sõnis appuit ne rediꝛẽt ad herodẽ. pastoꝛib⁹ vo iu/deis q ꝑm legẽ rõnabil'r viuebãt ange/l⁹ rõnal' xp̃i nrãtatẽ idicauit. iustis vo z pfectis scz Symeõi z Anne tpe xp̃i pñtatõis i tẽplũ cãq̃z spũalib⁹ ñ stella vel ãgel⁹. sz ipse s. s. ispirauit. q mox cũ xp̃o z de eo iocũdati ꝓpabãt z ꝓfite/batꝰ Sedo magi q̃rebãt solicite xp̃z natũ. ppẽ sẽpture vꝛitatẽ. nã s. s. p oza p pbaz dudũ pdixerat q reges z gẽtiles ꝓcoꝛdiẽ adoꝛabũt eẽt xp̃z. vñ Esa. xlix. Et reges videbũt z ꝓsurgẽt ꝓncipes z adoꝛabũt dñm deũ tuũ. reges inq̃t vi/debũt exiori miracl'o. z ꝓsurgẽt ꝓcoꝛ/des deuotõe z adoꝛabũt vbuz i carne deũ in hoie. z idẽ Esa. lx. ppbauit sic ꝺ his magis. Oẽs inq̃t de sabba veniẽt auz z th⁹ deferẽtes z laudẽ dño annũ/ciates zc. qõ i istis regib⁹ ip̃letũ eẽ cer/nim⁹. tpe nãq Esa. regio oĩm hoꝛ/re gũ generalit regnũ sabba vocabat a q̃ dã fluuio q fluit circa illa reg. sz spẽal'r eoꝛ reg̃ diuerꝰ noib⁹ vocabanꝰ. vt te/staꝰ dauid i ps. Reges inq̃t tharꝰ z i/sule mũera offerũt. reges arabũ z sab/ba dona adducẽt. Exq̃ ei s. s. sic disposu/erat z p. ppbaz oza pnũciauerat ncẽe fuit ip̃leri vt ꝓbẽ sui fideles iueniãt.

Tercio isti magi solicite q̃rebãt xp̃z deũ. ꝓpẽ fidei nr̃e firmitatẽ. vt diẽ Leo papa i ꝑmõe ad roborãdũ hãc fidẽ q z oẽs pmunicebaꝰ errozes ex magꝝ factũ est diuie pietatis ꝓsilio vt gẽs i lõgiq̃ oziẽtal' plage regiõe ꝓsistẽs signũ nati pueri q sup oẽm isrl' eẽt regtur⁹ accipet hic z b. Greg. i ome. hodierna diẽ. oĩa elemẽta auctoꝛẽ suũ venisse testata sẽ. vt eni de his q̃dã vsu hũano loq̃r deũ hũc celi eẽ coguerꝰ qz stellã ꝓtin⁹ misez/rũt. mare coguit qz sub plãtis ei⁹ se cal/cabile pbuit ẽra coguit qz eo moziẽte ꝓtremuit. sol coguit qz lucis sue radi/os abscõdit. sara z pietes aguerũt qz tpe mortis ei⁹ scissa sẽ. ifern⁹ coguit qz b os q̃s tenebat mozeuos reddidit. et tñ quẽ oĩa isensibilia elemẽta dñz sen/serit. adhuc ifideliũ iudeoꝝ coꝛda deũ mime eẽ cogscũtz duriora saxis scindi ad pniam nolũt eũq̃z ꝓfiteri abnegãt quẽ vt diximus elemẽta aut signis aut sassiõib⁹ deũ clamãt. h'c ille. vñ z Leo papa. Dic inq̃t oĩb⁹ nob⁹ pfuit q p⁹re surrectõz dñi vestigia vulneꝝ i coꝛpe ei⁹ Thome apli explozauit man⁹. ita ad nr̃am vtilitatẽ ꝓficeret q infantiã

De Epiphania domini

ipi⁹ magoꝝ ꝓbauit aspect⁹. hec igr̃ est ꝑa fides quã tãta diuia miracla ꝓfir/ mãdo clamãt. magꝰ ꝓfecto fuit i b̃ di/ uia pietas q̃ oẽs hoies ad fidei iduxit ꝓfitatẽ tã iudeos q̃s gẽtiles vt nll⁹ ifir m⁹ ꝺsparet null⁹ sapiẽs supbiret. qz vt dí. Au. i ser. Ipe ẽ pax nr̃a q̃ fecẽ vtraq; vnũ. tã b ifãs nat⁹ atq; nũciat⁹ oñdit lapis ille ãgularis. Jã in ipo p̃mordio nr̃at⁹ appuit duos ex diuerso pietes i se copulare. tã cepit pastores a iudea magos ab oriẽte ꝓducens ¶ Quarto magi solicite q̃rebãt xp̃z natũ ꝓ xp̃i inq̃siti nẽcitatẽ. qz ipe ẽ vita vitas z via intellexerãt eñ ulti bti magi q̃ ñ p̃t ie ẽnũ sine xp̃o viuere. ió q̃rebãt inq̃z vi tã. ps. Querite dñm z viuet aia vra. Hinc z. ij. paliꝑ. xv. Si q̃s nõ q̃sierit dñz deũ isr̃l moriat⁹ a minore vsq; ad maximũ. a viro vsq; ad mlierẽ. Que/ rebãt igr̃ isti sci magi dñz tãq̃z ille dile ctũ q̃ amore lãguebat. tanq̃z ille aquã cupi⁹ dom⁹ ardebat. Amos. v. Querite dñz z viuite ne forte ꝺburaꝛ vt ignis dom⁹ ioseph. i. cor. Jte q̃rebãt tãq̃z ille panẽ quẽ fames vrgebat. Job. vj. ego sũ pãis viu⁹ ¶ Quito magi sollicite q̃ rebãt xp̃m natũ ꝓ inq̃sitõis nr̃e mo dalitatẽ vt vicz nob darẽt exẽplũ q̃rẽdi xp̃m. qz ipi q̃sierũt feruẽt pseuerant et reuerẽter. Feruẽter dixi qz statí vt stel/ lã vidert q̃rere cepunt. Perseuerãt qz ꝓ occultatõz stelle ñ cessaueꝛt. Reue rent qz i corde quẽ deũ credebãt ore cõ fitebãt. z ope bũlis ꝺmõstrabãt. Quo rũ inq̃sitõis mod⁹ tal⁹ eẽ potuit. q̃ dñ isti tres nutu ꝺi eẽnt insil z tractarent de ortu stelle quã balaã ꝑdixerat. ecce vt xp̃s dñs egressus ẽ ꝺ vro ẽgis i me dia nocte statim stella i oriẽte appuit magz z ocl cos i admiratõz ꝙuerit ac int⁹ illustrauit z edocuit q̃ sine mora irẽt ad inq̃rẽdũ natũ regez iudeoꝝ q̃ ẽ ꝺs z hõ saluator ab eẽno supplicio. q̃ mox ꝙcordit dixerãt. b̃ signũ magni re gis ẽ. eam⁹ z inq̃ram⁹ eũ z offeram⁹ ei mũera. acceptz secũ mũeribꝰ ire cepe rũt ꝑ dromedarios q̃ sẽ velocissimi ꝑ sus iudeã fz stelle ducatũ q̃ añcedebat eos. fulgebat tã i die q̃z nocte. z vbi ꝺ bebãt q̃escere ipa stabat. z p deuia cos stella q̃si trahebat. z dũ p aliq̃t dies se q̃ntes stellã dulciꝛ z iocũde vẽissent z appꝛopinq̃re hierlymis cepissent stel/ la occltata ẽ ab eis Ecce pz feruẽtia ma goꝝ et dũ sic ꝙferrẽt adinuicẽ deẽmia uerãt vt i hierlm ciuitatẽ regiã diuerte rẽt z ibi natũ regẽ iuenirẽt. Intrãtes aũ regio comitatu z solẽni ornatu ad he rodẽ. z cũ famuli regis vidissẽt tã sol/ nes ꝓsas nũciauerẽt herodi. q̃ egress⁹ q̃rebat p inq̃sitẽ q̃d q̃rerẽt. Isti dixerũt. Ubi ẽ q̃ nat⁹ ẽ rex iudeoꝝ. Herodes ꝺ stati obstupuit z dixit. Quõ scit⁹ q̃ rex iudeoꝝ nat⁹ sit Rñdert. vidim⁹ o dñe mirabilẽ stellã ei⁹ z nos in admiratõe quertit vt dimitterẽ⁹ regnũ nr̃m z q̃re rem⁹ natũ regẽ ad adorãdũ cũ mũeri bꝰ ꝺcẽtibꝰ. z ipa stella sp̃ ꝓcedebat nos nisi añ hãc ciuitatẽ se occltauit. cogita uim⁹ igr̃ i hac citate forte natũ vñ q̃situ m⁹ si ꝙstat loc⁹ vob vbi sit ille rex nap⁹ qz certitudialẽ scim⁹ eũ natũ i uelatõe celica sz ign̄ã⁹ locũ. q̃ dicer eis potuit. o vos dñi videmi sapiẽtes opulẽti z po tẽtes. sz certe leues z ꝺcepti q̃ tãt labo ribꝰ erpẽs vnã erraticã stellã secuti est q̃ rñdere potuert. Vere ꝺcepti ñ sum⁹ qz illa stella sic nos illustrauit i corde z certificauit q̃ pati sum⁹ vsq; ad mortẽ q̃rere regẽ iudeoꝝ sꝑnt⁹ mꝺi oibꝰ pꝰ pis dũmõ ꝙgscam⁹ eũ. sz q̃sum⁹ dicite Ubi ẽ q̃ nat⁹ ẽ rex iudeoꝝ. Ecce isti bti reges ꝙfessi ei⁹ hũanitatẽ q̃ cũ regẽ vo cãt. z ei⁹ diuitatẽ. qz adorare venerãt. z fz Cryf. ꝙsiderabãt regẽ futuꝝ. ió ñ ti mebãt pñtẽ. añ ꝙfessores xp̃i effecti q̃s ꝓẽplatores. o laudãda magoꝝ ꝺuo/ tio. o ꝑdicãda coꝝ ꝙstãtie pfectio. o vi uida xp̃z q̃rẽtiũ forma. Ecce quõ q̃rũt credũt z q̃rũt inꝛrogant z ꝑdicãt. Eru besce miser xp̃iãe exẽplo magoꝝ xp̃z ñ

q̄rere.p⁹ q̄s puul⁹ ihs tā ñ vnica stella
sz mille milib⁹ miracul'scō⁹ exēplis.
martyꝝ victoriis tuā pigriciā excitat.
z tuā cecitatē illūiat pcipue qz iā stabu
lū mutauit i celi palaciū. pscpiū i regz
gl'iosā stolā.bestiaꝝ ꝓsortiū i angl'oꝝ
exercitū. Vere pie timeas ad dexterā
pris iā sedētē z tuā pigriciā ꝓsiderātez
quē herodes timuit adhuc mris vba
labētē .z cū tremore inīroga magos
d.q̄s vos mouit oia sic cito relinq̄re.
q̄s vos duxit i itinere.q̄s vos ꝓsuluit
ad herodē crudelē regē diuertere. Ꝓ
fecto ñdere pñt q̄ hec oia ille nat⁹ rex
iudeoꝝ fecē q̄ potuissz si voluissz p stel
le ducatū nos i bethleē ire.sz meli⁹ idi
cauit sic iter nr̄m. Cāz cui⁹ assigt lyra
lup.ij.c. Mat.q̄re ibidē. ¶ Scdo ad
honorē pñr̄z festinitat⁹ insinuat xp̄i in
q̄siti ūerto cerra.nā p⁹ q̄s herodes calli
da cautela ōciassz magos turbat⁹ ve
hemēt z ois hierlym a cū illo.i.maio
res ō hierl'm q̄ q̄dāmō z ꝟtualz totaz
ciuitatē repūtabāt. Ūñ herodes turba
t⁹ fuit.qz magi audacē cōrā eo regē iu
deoꝝ natū q̄rebant q̄ erat alienigena
idume⁹ ñ iude⁹ timēs ne pderz r̄gnū
Ob ħ fm Chryſ. oēs libros iudeoꝝ q̄
genealogiā regū ꝓtinebāt cremari fecē
rat. Judei vo q̄si simulatorie turbatō
nē ptēdebāt vl' ne pugnātib⁹ adinuicē
regib⁹ ipi verarēt.q̄ nposz inīq̄ erāt.ō
ō aduētu iusti gaudere ñ poterāt.sicqz
rex herodes turbat⁹ ꝓgregauit ꝓnci
pes sacerdotū et scribas z scisitabat
ab eis vbi xp̄s nasceret.ex q̄ scrutinio
magi xp̄z inuenert in triplici loco.scz.

Ꝓmo in legis testimonio
Scdo in mris gremio
Tercio in celi solio

Primo magi natū regē iudeoꝝ in
uenert in legis testimonio. qz ipi le
gispiti tāqz ad regis coꝝ pceptū ꝓgre
gati ꝓportauert oēs libros legz fm di
uersas trāslatōes.z cepert suestigare z
inē se ꝓferēdo disceptare. q̄dā dicebāt
q̄ i hierl'm z i syō nasci ōberz ꝓphātes
p illō Esa.ij. De syō exibit lex zc. sz istā
opi.reiecert di. q̄ forte messias ibi da
tur⁹ sic suā legē.q̄ō factū fuit i die pen
the.alijs alia dicētib⁹.tādē ꝓcordauert
q̄ i bethleē eēt nascitur⁹.qz ōz Mich.
v. Et tu bethleē ꝛra effrata puul⁹.s.vi
es i milib⁹ iuda.ex te eiñ exiet dux q̄
regat po.m.isrl'.fm trāslatōz caldaicā
hz sic.ex te ei exiet messias.olī ei bethle
em effrata vocabat.sz postea ꝓpe abū
dātiā pānis dcā fuit bethleē. Demū ce
pert inē se ꝓferre ō tpe si iā messias rex
iudeoꝝ vēire ōberz. Quidā sapiētū di
xert q̄ ñ.qz ōz Esa.ij. Erit mōs ꝑat⁹
dom⁹ dñi i vtice mōtiū. Dicebāt q̄dā
iudeoꝝ sic z mō dicūt q̄ q̄n messias
nascet tūc dñs portabit mōtē thabor i
mōtē sinay.z mōtē carmeli ad locū v
bi ē hierl'm Jtē q̄dā dixert q̄ adhuc ñ
vēit.qz ōz Esa.vij. Egrediet vga ō ra.
yesse.z scq̄t.hitabit lup⁹ cū agnoz par
d⁹ cū hedo accubabit. z ōlectabit ifās
ab vbez zc. Sz ad ħ rñdētib⁹ q̄ ħ locu
tio ē metaphorica sic Beñ.xlix.sil'e ōz.
Beniamin lup⁹ rapax.z ibiō. fiat dan
coluber i via.z sic ē sens⁹ q̄ tpe sui ad
uēt⁹ q̄ p⁹ adiuicē fuerūt nociui erūt pa
cifici sic iudei z gētiles. Finalz ħ ꝓclu
sert q̄ pāse nūc ē tps aduēt⁹ messie.qz
sic ōz geñ.xlix. Nō auferet sceptz ō iu
da donec ve.q̄ mit.ē.zc. caldaica trās
latō hz donec vēiat messias. Et ecce nūc
inq̄ūt herodes regē⁹ pī fuit idume⁹
antigon⁹.sz caueat⁹ ne q̄sq̄z ō tpe ei q̄d
loq̄t.vñ vnanimit⁹ venert ad herodez
z retulert ei q̄ messias ex ꝓphīca vira
tē i bethleē ōz nasci.o vos iudei negli
gētes z ingti.o adulātes z elati.o sapiē
tes ōlicioſi cur ñ festinat⁹ regē vz vob
ꝓmissū ō vzo gñe natū cū magz q̄rere
cur tiet⁹ tpalia vra ꝓ eo amittere q̄ ꝓ
vob mozi nat⁹ ē.cur formidat⁹ ab ipio
herode despici .cur cū istis magis ad
vite fontē nō ibitis.quē i diuinis codi

aby inuenistis nō solū qz nasceret. sed etiā vbi nasceret. Certe si distuleritis ad eū ire vt dicit Aug. aliys demōstrato vite fonte vos moriemini siccitate. Unde Aug. Quid aliō significauit b diuia, puidētia nisi apō iudeos solas lras remāsuras quiby gentes instruerent illi excecarent qs portarēt ñ ad adiutoziū salutis sue sed ad testimoniū salutis nre. Hinc Gre. in omel'. Quos inquit, pfecto ysaac bñ cum iacob filiū suū benediceret designauit. q̄ z caligantiby ocul' et pphetās in pfēti filiū suū nō vidit cui tñ mlta in posterū puidit. qz nimirū iudaic' populus pphetie spū plen' z cecus eū de q̄ multa in futurū pdixit in pñti positū nō agnouit. hec ille. Herodes hec audiēs statim dolose cogitare cepit q̄ modo xp̄m natū regē pdere possz. vñ exclusis iudeis timens de eoz infidelitate ne regē suū recipent et ip̄m reiicerēt clam vocatis magis diligēter didicit ab eis tēpus stelle qñ apparuit eis. z mittens eos in bethleē ostendit ip̄is forte viā di. Per hāc portā exeatis z illuc tēdatis. z inīrogate studiose ō puero. z cū inueneritis nuertami ad me ego cū honoze recipiā vos. z tādē vadā z ego eū reuerēter adozabo. hec āt dicebat vt tā magos q̄s natū regē facilī pdere possz. O ipia dolositas tua herodes. o isipiēs cogitatio cozdis tui nō ē ei ꝓsiliū ꝓ dñm. z q̄s felix esses si cū magis ires z eū adozares. qz pfecto tua ītētio frustrabit. Hic exclamat ꝑ herodē Leo papa i ser. di. Añ inqt ꝓdēdū ē euāgeliū. añ pdicādū dei regnū. añ sanitas donāda. añ sē faciēda miracla. cur herodes qō alieni ē opis tui vis ee crumis z ñ habitur' effectū sceleris. nihil hac molitōe pficis. nihil pagis. q̄ ei volūtate nat' ē arbitriū sui ptāte morietur. Magi vo rege herode audito z ꝓfortati legis testionio vbi p̄ ozā iudeozū xp̄m inuenirāt abierūt vsus bethleē z ecce stella quā viderāt i oziēte ire ap ruit eis z añ eos ibat. quā vidētes gauisi sūt gaudio magō valde. ipa āt stella i bethleē vbi puer erat cepit fulgere. cepit descēdere. ac si di. b ē ille rex quē idico. quē lex pphetat. vñ magi natū regē inuenerūt mris gremio. qz ō Mat. ij. Et intrātes domū inuenerūt puerū cū maria mre ei'. Tercio āt loco eūdē regē inuenerūt i celi solio vt patebit iferi' qz pē sollicitā iuestigatōz i trīs meri to inuenerūt i cel'. ¶ Tercio ii sinuat i p missis vbis inuēti xp̄i adozatio duota. qz b intrēdebāt di. venim' adozare eū. postq̄z i gressi viderūt egregiā pgnē elegātē puerū gremio vgineo tenētē tāto stupoze sūt pcussi q̄ stati cadētes p̄ti trā adozauerūt eū tāq̄z oim rex. creatorē gubnatozē redēptozē ac glificatozem. Uñ stati mūera ei obtulerūt. singli singula. i. oēs tres tria dona. tria etiā dona a nato rege se recepisse cogn̄uerūt. scz coz̄p' res z aiaz. De ist̄z oiby homagiū sibi p̄stāt. ō suba cozpali qz excelsi reges hūil'z sē pstrauerūt. ō suba spūali adorauerūt fidel'z. ō suba tpali mūera ei obtulerūt. s. aur thus z myrrhā. Circa quā magoz adozatōz tria ꝓsiderē. ¶ Adozātiū deuotōez specialē

¶ Nostrā instructōem salutarē

¶ Magoz reuersionē mirabilē.

Prio inq̄ ꝓsiderem' adozātiū deuotōnē spēalē. magna pfecto fuit deuotio in istis regiby ad natū xp̄m q̄ mox vt viderūt i trā se pstrauerūt. forte man' z pedes iā p salute hūani gener' sancta die circūcisiōe vulnerati iesu osculāt' z eū deū pclamātes. Uñ Chrys. super Mat. Si magi trenū regē q̄rere venissent fuissent ꝓfusi qz tāti itiner' laboz sine cā suscepissent. vñ nec adozassent nec mūera ei obtulissent. Nūc āt videtur hoiez z cogn̄uerūt rē dēptozē illumiari i fide. o magi duotissimi cur hūc ifārē

adoratis z regē cū esse dicit. Ecce vnicū vbū vobiscū ñ loqr. Si igit rex vbi diadema regni. vbi militū copia. vbi lectus aure. vbi palaciū regale. Ecce rex vr in stabulo soci. q̄si bestiaz. qd agitis ꝓsiderate. quē adorat intelligite. Quis est iste puer cui tāte deuotōis famulatū ipenditis. Certe rndere posset in celis edicta ꝓponens. Iste ē ille rex glie cui milicie famulant celi. Iste inquit est rex salomon. vñ venite noscū et videte regē salomonē i dyademate. i. sua būanitate q̄ coronauit eū mater sua maria. ¶ Secūdo i adoratōe et regū remuneratōe ꝓsideremus nram instructōem salutarē. nā exquo obtulerūt aurū significabāt nobis eū regiā dignitatez. ꝑ thus qđ sacrificio ponit ei diuitatē. ꝑ myrrhā q̄ mortuorū corpa ꝓdunt ei mortalē būanitatem. Vñ docent nos isti deuoti magi vt ꝓstrati offeram xp̄o regi aurū pfecte dilectōis. thus deuote orōis. myrrham carnis mortificatōis. Hūc nā q̄ regem glie debem sup oia dilige re. q̄ amore nr̄i dignat est mortalem carnē assumere. z sic nos ad viā salutis informare. hec cū est ineffabil dilectō caritatis. Scdo debem eū deuotissime adorare ei regrādo de būficijs et supplicare ꝑ grijs nobis necessarijs. Tercio debem appetitū carnalez ꝑ ipius amore mortificare. vigz ieiunādo vigilādo genuflectēdo. Sed heu multi nō ꝓsternūt se corā xp̄o dño dū a sacerdote i missa eleuat idem dñs quē magi bodie adorauerūt. z p̄ propt multa. Quidā iō qr habēt vestimēta p̄ciosa q̄ ne maculent se nō ꝓsternunt. pl bonorātes vestimēta q̄ creatorez. cui de pater nō pepcit sed ꝑ nob oīb tradidit illū. Alij iō ne nimis fatigent corpa delicata q̄ gerūt. Alij nec possūt ligati calig q̄b tandē ligabūt pedes z manꝰ z mittent i tenebras exteriores Mat. xxij. Alij ideo qr sunt diuites z credūt se nō multū indigere deo. sz certe genu z ceruix q̄ nō inclinat in diuinis obsequijs inclinabitur i ꝓpetuis supplicijs. ¶ Tercio ꝓsiderem mago reuersionē mirabilē. nā postq̄ sic deuote viderūt et adorauerūt deū in būanitate natū ac munera ei obtulerūt. interim aūt aduenit scūs ioseph z mirabat de tā solēnib hoīb būiliter forte lachrymātib ex deuotōe z colloq̄ntib. pie credendū est q̄ saltē ꝑ iterpretem colloq̄bant cum honesta ꝙgine mr̄e de puero. z q̄rere potuerūt dicentes. quō tu felix ꝙgo hūc dei filiū cōcepisti. Prudentissima ꝙ virgo dicere potuit. Erā ego ināt puella a iuuētute in tēplo dñi: dño seruiēs cū ꝓposito ꝓpetue ꝙgitatis. z sum despōsata huic scō hoi z ꝙgini ioseph. tādem vēit ad me angel dñi gabriel z mihi annūciauit hūc filiū dei quē ꝓphete lōge ante ꝓdixerāt. z postq̄ ego ꝓsensū de di statim ex spūsctō cōcepi. cui partū miracl'ose cognata mea elizabeth pariēdo ꝓuenit. que absq̄ vllo dicēte filium dei in vtero meo foze intellexit. et disponēte deo i diuersorio hoc peperi sine dolore. imo inestimabili gaudio hūc celi heredē quē videtis q̄ est de et hō mihi dñs z fili. z mox vt recliaui in ꝓsepiū venerūt pastores. q̄b angelus exultās annūciauit cū milicie celestis exercitus. z ecce quē videtis h̄ est gaudiū cordis mei z oīm hoīm salus. Qui dicere potuerūt. O felix ꝙgo o bta mater q̄ talē pepisti filiū. nobis nāq̄ in ipa hora natiuitat eius stella apparuit. z statim ad eū inq̄rendum induxit. Sed dic nobis scta ꝙgo. qđ seruitiū optat iste dei filius. Que ait. Credo q̄ fidē spem et caritatē. i. creda

De Epiphania domini

tis q̄ iste est verus de⁹ et hō. z sperate p hunc eternaliē beatificari. z diligite eū p̄ oib⁹. Qui dixerūt. Hec oia stella apparēte in corde nr̄o fixa sunt. quib⁹ vgo dicere potuit. Videte ō vr̄o meo natū. q̄ntā elegit būilitatē. q̄ntā būa/no generi fecit pietatē. būilitatē et pietatem sectami si ei placere cupitis. Et tandē in nocte angel⁹ admonuit eos i visu ne rediret ad herodē. q̄ mane facto retulerūt v̄gini. et possibile ē q̄ rogauerint. O btā virgo. o sacra mater. sis deuota ad eū qui te elegit. obseqre ei z ora p nobis. z valefacientes p aliā viam reuersi sunt in regionē suaz. O fidel' aia si audisses collocutōes suaues eoz̄ scissum fuisset cor tuū p̄ gaudio. Thomas aūt apl's post ascensi/onem dñi iuit illuc z eos baptizauit. ac archiepos ordiauit cū q̄b⁹ illa reg̃ ad fidem cōuertit. z post opa v̄tutū i dño obdormierūt. videntes xp̄m natū regem in p̄tis solio q̄ pus ei⁹ stellā viderāt in oriēte. Amen.

De eodem Sermo xv.

Ecce magi ab oriēte venerūt hierl'imā dicē/tes. Ubi est q̄ nat⁹ est rex iudeoz̄. Mat. ij. z in euāgelio. Ubi euāgelista dicit q̄ cū nat⁹ esset ihesus de v̄gine matre tpaliter q̄ est genit⁹ a patre eternaliter. De quo Fulgenti⁹ in s̄mone hodierno dicit. Puer ihesus pu⁹ in p̄sepio sed imensus in celis. vilis i pānis sed p̄ciosus in stell'. pmittit se i terris manib⁹ portare: sz p̄cipit sibi celestia famulari. q̄d g̃ infantulā attendistatē z ei⁹ nō intelligis ptātem. h̄ ille natus est nup i terris a mre: q̄ ab eno genitus ē a p̄re. Sed vbi: subdit. In bethleē iude. ad differētiā alteri⁹ bethleem q̄ est in galilea i tribu zabulon. Et ecce tūc magi ab oriēte venerūt hierosolymam. qz tpe natiuitatis xp̄i triplex malū regnabat inter hoies. sz

Primo malū excecationis

Secūdo malū inquinatōis.

Tercio malū delectationis

Primū malū tpe xp̄i natiuitatis iter hoies regnabat malū excecatōis. Excecati eni fuerūt q̄dam infidelitate. ixta illud Sophonie. j. Ambulauerūt vt ceci. q̄dā supbia vt iudei. de quib⁹ dicit Esa. Quis cecus nisi popul⁹ meus. Quidā varijs pcis. puta auaricia inuidia luxuria. de q̄bus p̄s. Nesciebāt neq; intellexerūt. i tenebr' ambulauerūt. Sic erit etiā in fine mūdi q̄n ventur⁹ ē iudicare. s̄m q̄ saluator p̄dixit. Cum venerit inq̄ens filj⁹ hois putas inueniet fidē sup terrā. Et ideo gentib⁹ infidelitate excecat' lucida stella orta ē q̄ ad cognitōem dei eos p̄duxit. De q̄b⁹ ō Esa. ix. Popul⁹ q̄ ambulabat in tenebris vidit lucē magnā sz stellā fulgentē. et habitātib⁹ i regione vmbre mort' lux orta ē eis. Isti/dem scī reges incitabāt iudeos cecos ad videndū diuitatis lumē. dicentes eisdē illud Esa. lx. Surge illuminare hierl'm q̄z venit lumen tuū. z glia dñi sup te orta est. z ambulabūt gentes. i. nos reges in lumie tuo. i. s̄m lumē p̄phetie tue. z reges in splēdore ort⁹ tui. Leua in circūitu oc'los tuos. oēs isti ?gregati sz cū magna comitiua venerūt tibi. i. ad tuā vtilitatē. vt vig⁹ eoz̄ inq̄sitōne videas lumen. de quo dicit Job. xij. Lux venit in mundum. z dilexerūt hoies magis tenebras q̄ lucē. Hoc etiā rep̄sentabat stella quā iudei nō viderūt sed gētiles magi. qui iudeis annūciabāt dei filiū. sic modo nos q̄ fuim⁹ de genere gentilū annūciamus eis ihesum. sed ipi magis erecant de lumine. Unde hoc festū ꝑter

stelle apparitõem dicit epiphania ab epi qđ est supra: et phanos apparitio. Tũc stella desursũ apparens magos hodie sua luce ad verũ lumen xp̃m p duxit. de quo canit ecclesia. Jbãt magi quã viderãt stellã seqntes pzeuiam lumen requirũt lumine zc. ¶ Secũdum malũ tpe christi nativitatis regnabat inter hoies malũ coinqnationis qz inquinati fuerũt taz sacerdotes q̃z populi diuersis pctis pessime abominabili luxuria. vt vere de eis dicebat illud p̃s. Omnes declinauerũt: simul inutiles facti sunt. nõ est q faciat bonũ nõ est vsq; ad vnum. Idem. Corrupti sunt et abominabiles facti sũt. Ideo cõtra banc coinquinatõem medicꝰ animarũ xp̃s isto die tricesimo anno p̃parauit lauacrũ regeneratõis dũ ipe p̃mus baptizari voluit a iohe. de quo ipe p̃dixerat Ezechiel. xxxvj. Effundã sup vos aquã mundã et mundabimini ab oĩbꝫ inqnamentis vestris. et dabo vobis spiritũ nouũ. Ad qđ lauacrũ sub cẽsura eterne dãnatõis obligauit. cũ dixit Joh. iij. Nisi qs renatꝰ fuerit ex aqua et spũsctõ nõ põt introire in regnũ dei. Et ꝓpter hoc istud festum vocat Theophania. a theos qđ est deus et phanos apparitio. qz tũc in xp̃i baptismate sancta trinitas apparuit. p̃ vocem. filius in carne. et spũsctus in columbe specie. ¶ Tercio malũ tpe nativitatis xp̃i erat malũ õlectatõis. erãt enim tũc sicut et nũc ignari dulcedinis diuine. ideo cõsolatõem q̃rebãt in terrenis voluptatibꝫ vbi nõ inuenit ad saturitatẽ. iuxta illud Job. xxxvij. Nõ inuenietur in terra suauiter viuentiũz. Ideo contra hoc malum delectationis saluator hodie tricesimo primo etatis sue anno cõuertit aquã in vinũ ad designandũ q̃ tẽpalis tribulatio mutabit in vinũ cõsolatõnis diuine. sm qđ dicit p̃s. Secũm multitudinẽ dolorꝫ meorꝫ cõsolatones tue letificauerũt aiam meã. Et ex hoc istud festum dicit bethphania. a beth qđ ẽ domꝰ et phanos apparitio. qz hodie in domo nuptiarũ apparuit xp̃s deus in mutatõe aque in vinũ. Unde ꝓpter predicta tria canit ecclia. Hodie ingens tribus miraculis ornatũ diẽ festũ sanctũz colimus. Hodie stella magos duxit ad p̃sepiũ. hodie vinũ ex aqua factũz est. hodie christꝰ a iohe baptizari voluit vt saluaret nos. Uerũtñ de p̃mo speciali solẽnizamꝰ. de q̃ dr. Ecce magi In qbꝫ qdẽ vbis ad gliosã solẽnitatẽ p̃sentis diei tria insinuant documenta. s.

¶ Primũ ingrentiũ xp̃m sollicitudo. ibi. ecce magi ab oriente zc.

¶ Secm ingrentiũ modus et ordo. ibi. vbi est qui natus est

¶ Terciũ inquisiti xp̃i altitudo. ibi. rex iudeorũ

Primũ nãqz documentũ ex p̃missis thematis vbis insinuat xp̃m ingrentiũ magorꝫ sollicitudo cuz dicit. Ecce magi ab oriẽte venerũt hierlim. Quorꝫ qdẽ sollicitudo a tribꝫ specializ cõmendat scilicz

¶ Primo a veniẽdi celeritate

¶ Secdo ab ingrẽdi modalitate

¶ Tercio ab ingrendi volũtate

Prio itaqz magorꝫ xp̃z ingrẽtiũ ꝑmẽdat sollicitudo a veniẽdi celeritate. qz viso sĩ celesti nec mora ꝓfert. nec tepide iter aggressi sẽ. qnpotꝰ festine surgentes spacio. xiij. dierꝫ a finibꝫ psarꝫ et caldeorꝫ i iudeã deuenerũt. qs Hiero. dic vectos dromedariis q̃ sit animalia misnoza camel. sz velocioza Huic ꝓsonat Esa. lx. c. di. Mirabit cor tuũ hierlim qñ fortitudo gẽtiũ venerit tibi. inundatio camelorũz operiet te. dromedariꝫ madian et effa. que animalia diffusa fuerũt circumquaqz iuxta hierusalez ꝺ

De Epiphania domini

exercitu triū regū. Aug. vo dicit mira culose factū vt iter vni⁹ anni in. xij. diebus pficerēt. Et ꝫ ꝺ̄ docemur sollicite xp̄m inq̄rere. iuxta illud Esaie. lv. Querite dn̄m dū inueniri pōt. iuocate eū dum ꝓpe ē. Nō tractās Greg. in moza. dicit. Querite dn̄m dū inueniri pōt. mō nō videt dn̄s et ꝓpe est. i iudicio videbit et ꝓpe nō erit. Jō dic̄ saluator Joh. xij. Ambulate i luce dū luce habetis. Nam isti scī magi xp̄m q̄rere nescissent nisi p̄us stellā vidissent Sic hoies q̄rere nesciūt nisi illuminētur gr̄a. Vnde Aug. de deo dic̄. Jp̄m est qō amat oñe qō amare p̄t siue sciens siue nesciēs. ipm est qō nēo amittit nisi ꝺceptus. qō nemo q̄rit nisi admonit⁹. qō nemo inuenit nisi purgatus. Bern. Nemo te dñe q̄rere valz nisi q̄ pri⁹ inuenerit. Et Aug⁹ sup psal. Qō difficili⁹ q̄rit solet dulci⁹ inueniri Ideo ꝺz de istis scis q̄ erꝝ cū magna difficultate z mozt̄is pcl'o q̄sierūt dulciter inuenerūt. magi enī dicūt sapientes. sapiētiū ꝺo ꝓpriū est ad sapidū finē laborare etiā cū difficultate. et q̄d dulci⁹ ꝺō esse poterit vl' excogitari. q̄d ve suauiꝰ xp̄o estimari poterit. certe nihil. Jp̄m igit̄ intelligere est vera sapiētia et ipm ignorare est maxia stultic̄ia Dicit enī. xxvj. q. ij. q̄ sine. Qui sine vera sapiētia putat se cē prudentē fatuus est. Et Sap. xiij. Vani sunt oēs hoies in q̄bꝫ nō est ꝺi scia. Et g̃ nō est maioz sapiētia nec vtilioz scia q̄z fides catholica. q̄ facit suū creatoꝛē intelligere. iuxta illud Esa. vij. Nisi crediderit nō intelligetis. s. dn̄m deum vestꝝ. Ergo isti sapiētissimi magi magna sollertia q̄sierūt z inuenerūt. quē vt inuenirēt nō curarūt de tpalibꝫ diuitijs. nō de gl'ia regnoꝝ. nō denīq; de ifamia. vñ Diere. ix. ꝺz. Nō gl'iet sapiēs in sapiētia sua. z nō gl'iet diues i diuitijs suis sed i ꝺ̄ gloziet q̄ gl'iat scire et nosse me scz ꝓ verā fidē. Scō magoꝝ sollicitudo cōmendat ab inq̄rēdi modalitate. q̄ ꝺdem in q̄tuoz apparet. scz

Primo q̄ q̄sierunt diligenter.

Secūdo q̄ quesierūt dulciter

Tercio q̄ quesierūt finaliter.

Quarto q̄ quesierūt viriliter.

Primo modalitas inq̄rēdi xp̄m ipsorū magoꝝ apparet. q̄ q̄sierūt diligēter scrutabant eñ sagacit̄ scripturas ꝓphete Balaam z ibi inuenerūt q̄ ista xp̄i stella oziri debebat. Nūc. xxiij. Oriet̄ stella ex iacob z vgo ꝛsurget de israel. Sic nos debem⁹ xp̄m q̄rere ex scriptura ꝝ testimonio. ad q̄ ꝺ̄ destinabat ipe xp̄s ꝺn̄s iudeos Joh. v. Scrutamini inq̄t scripturas in q̄bꝫ putatis habere vitā. ille testimoniū phibāt de me. Dicit eñ Dion⁹. li. celestis hierarchie. q̄ impossibile ē nobis lucere diuinū radiū nisi sub velamie sc̄pturarū. Et Tho. j. pte. q. j. ar. ix. dic̄. Mozioz cognitio nō habet ꝺ deo i hac vita nisi in sacra scriptura. Vñ isti sancti magi nō solū diligēter scrutabant scripturas de xp̄o sed z vigilabant orabāt i mōte victoriali. Sic z nos debem⁹ hūc modū seq̄ in inq̄rēdo xp̄m z inueniem⁹. iuxta illꝺ ꝓuer. viij. Qui mane vigilauerit ad me inuenient me. j. Pe. iij. Estote prudētes z vigilate in oꝛōibꝫ. Orabāt certe magi vsa stella ꝺn̄m. z forte dicebāt. O creator oīm. o rector celestiū fac nos ad tuam sanctā cognitōnez venire. manifesta nobis o ꝺn̄e dei volūtatē tuā. ecce oībꝫ dimissis pati sum⁹ te q̄rere cū labore penuria z morte.

Scō modalitas inq̄rēdi magoꝝ ꝛmendat ex ꝺ̄. q̄ xp̄m q̄sierūt dulciter. ita q̄ ꝓnullo siōibꝫ herodis nō allicieb̄āt. O q̄s pauci sic q̄rūt nō xp̄m. vt nō seducantur diaboli callicitate. de quibus ap'lus

ij. Chor. xj. Timeo enī ne sicut serpēs seduxit Euā astucia sua ita corrūpant sensus vestri. ¶ Tercio modalitas q̄ rēdi magor cōmēdat in b qz xp̄m q̄si erūt finaliter. vt scz ip̄z honorarēt adorarēt dorarēt. Nā inuentū honorauerūt būlīt sepsternētes. adorauerūt ip̄z credētes. dorauerūt munera ei offerētes ¶ Quarto inq̄sitio magor cōmendat qz q̄sierūt xp̄m virilit. ita q̄ nec occultatōe stelle. nec timore herodis inq̄sitionē dimiserūt. ıō dic̄ ps. Uiriliter agite z ꝓfortet cor vr̄m. z Eph̄. vj. Cōfortami in dñor potētia ꝟtutis illi⁹. O q̄z mlti ex eor seruis dicebant Dñe reuertamur ecce absc̄dit se stella. ecce rex crudelis ist⁹ regni residet ī hac opulēta ciuitate. reuera oēs trucidabimur si audierit q̄ nouiter natus regē q̄rim⁹. sz ip̄i ꝓstātes nō omiserūt sz por⁹ publice q̄rendo dicebāt. Ubi ē q̄ nat⁹ est rex iudeor. Isti igr̄ scī regis forma facti sūt oib⁹ xp̄m q̄rētib⁹ Bef. in fm̄oe. Si nolum⁹ frustra q̄rere dominū q̄ram⁹ veracit. q̄ram⁹ freq̄nt. q̄ram⁹ pseuerāter. facili⁹ē enī celū z terrā trāsire q̄z vt sic q̄rēs nō inueniat. ac petēs nō accipiat. z sic pulsanti nō aperiat. ¶ Tercio magor xp̄m q̄rentiuz cōmēdat solicitudo ab inq̄rēdi volūtate. nō enī ea volūtate inq̄rebāt xp̄m vt eos tpalit ditaret vel vt sanitatē eisdē ꝓferret. sz vt cog̃scerēt suū creatorē. Sz ꝓtra b faciūt mō mlti xp̄iani qz iō faciunt orōnes z elemosynas vt tpalit ditent. qđ itelligētes mēdici pauperes. sic pl⁹ accepturos se sic petūt. date nobis vt de⁹ det vob bona fortunā. nō dicūt vt de⁹ det tibi gr̄am. qz min⁹ reciperēt. Sed isti reges sancti tanta voluntate q̄rebāt q̄ vsq̄z ad mortē relictis vxoribus z liberis q̄sistent. Juxta illud ps. Querite faciē eius sp. sup quo Augu. Si semp q̄ritur quando iuenit. an sp dixit in tota vita q̄ hic viuit. Jam deū inuenit fides sz adhuc querit eū spes. charitas aūt z inuenit eū p fidem. z eū querit habere p spem vbi tunc sic iuenitur vt vltra nō q̄ratur. forte z cū facie ad faciē viderim⁹ eum sicuti est adhuc erit sine fine querēdus. qz sine fine amādus. hec ille. Sic quoq̄z magi q̄rentes iam inuenerūt. ¶ Scōm documētū ex p̄dictis thematis verbis isinuat xp̄m inq̄rentiū modus z ordo cum dicit. vbi est q̄ natus est rex. Isti nāq̄z reges dum appropinq̄rēt hieru salem ipa stella que eos ducebat elapsa est ab oculis eor. sup quo ꝓturbati nō diuerterūt ab inq̄sitione. sed inq̄rentes ciuitatē publice interrogabāt a ciuib⁹ z etiā a rege Herode Chrys. Sciebant bene q̄ in bieruſalē regnaret Herodes. intelligebāt etiā iusticiā legis q̄ q̄cunq̄z rege viuēte alter⁹ nunciaret. quasi inimic⁹ puniret in sanguine. sed sic ꝓsiderabāt regem futurū q̄ nō timebnat p̄sentē. qđ valde est acceptum xp̄o. iuxta illud Math. x. Omis qui ꝓfitebit me cor̄ homib⁹. ꝓfitebor z ego eū coram patre meo. Sancti ār reges ꝓfitebant eius humanitatēr diuinitatē dicētes. Ubi est qui nat⁹ est rē. Quib⁹ ad eor inq̄sitionē sextupliciter poterimus respondere. s.

¶ Primo generaliter.
¶ Scōo localiter.
¶ Tercio singulariter.
¶ Quarto specialiter.
¶ Quinto spiritualiter.
¶ Sexto sacramētaliter.

¶ Primo itaq̄z ad inq̄sitionē sanctorum poterim⁹ respondere q̄ valde difficilem rem q̄rant. quia diuinitatē vbi sit Nā si rex visibiliū naturas ad plenū nō possum⁹ intelligere. multomin⁹ diuinitatē. Dicit enī. ij. metha. q̄ intellectus noster ē sicut ocul⁹ vespertilionis

De Epiphania domini

ad solē. cui etiā ꝓsonat Job. xj. di. Fo/ sitā vestigia dei cōprehēdes z oipoten tem vsq; ad pfectū repies. z. xxxvj. Ec/ ce deꝰ magnꝰ vincens sciam nr̄am. Et j. Chor. xiij. ex pte cognoscimꝰ. Igr̄ ex pte huic inq̄sitioni r̄ndere poterimꝰ q; generaliꝫ deꝰ est vbiq; p essentiā potē/ tiā z pñtiaz. vt dicit magister in. j. sen. ꝓio deꝰ est p eētiā i oīb; dū mouet oīa ad suā pfectōz z sic est in nob inq̄n tū oīa bona facit. iuxta illud Esa. xxvj. Oīa opa nr̄a opatꝰ es dñe. et. j. Chor. xij. Diuisiōes opationū sunt. idē autez dñs deꝰ q opat oīa in oīb;. noli g̃ gliā ri de tuo ope bono. qz ōz Phil. ij. Deꝰ opat i nobis velle z pficere. Scōo deꝰ est vbiq; generaliꝫ p potētiā inq̄ntum oīa ꝓseruat. qz dic̄ Greg. Oīa i nihilū tenderēt nisi manu dei seruarēt. Ter/ cio generaliter est vbiq; qz oīa cog̃scit Heb. iiij. Nō est vlla creatura inuisibil' in ꝓspectu eiꝰ. oīa aūt nuda z apta sūt oculis eius. et Eccl. xxiij. Oculi dñi lu cidiores sole circūspicientes oīm̄ vias nostras. O igit̄ adulter. o vsurarie. o fur. o iniuste iudex. estimas tu cecū eē deū corā q̄ peccas. q oīa videt etiā co/ gitatōes cordis. Juxta illud Prouer. xv. In oīm̄ loco oculi dñi ꝓtemplant bonos z malos. bonos ad p̄miandū malos ad puniendū. Jō dicit Boetiꝰ de ꝓsolatiōe. Magna est nob indicta necessitas. ꝓbitatis cū oīa agam⁹ corā oculis oīa cernētis. ergo o sancti reges si deū queritis vbi est. dicimꝰ q; gene/ raliter vbiq; est. vobiscū est. z in oīb; in quo oēs mouemur viuimꝰ z sumꝰ zc. ¶ Scōo q̄z ad magoꝝ inq̄sitionē vbi est q natꝰ est. dicimꝰ q; localiter p assumptā hūanitatē est in h̄ mūdo li/ cet añ incarnationē nō esset in loco cū sit inuisibilis z incircūscriptibilis. p na turā tñ assumptā cepit eē in mūdo q̄ ꝑus fuerat in celo. z vbiq;. in celo tñ p specialē miscōiam. sm q̄ dic̄ ps. Do/ mine in celo miscōia tua. mō vero in mūdo diffusa est z repleuit terrā. iuxta illud ps. Miscōia dñi plena est terra. scz intātū vt p nihilo saluos faciat filios hoim. O misericorz xp̄e. O redem ptor pie q̄s possit mereri visionē dulcissimā faciei dei patris. q̄s angelorū ꝓsortiū. q̄s dei filiatōez. q̄s eternā glo rificationē. certe null⁹ nisi ex tua inuita miscōia. ¶ Tercio ad inq̄sitionem magorū dicentiū. vbi est q natus est. dicimꝰ q; singularit̄ est in hūana natu ra p ꝓsonalez vnionē ita q; deꝰ z hō est vna ꝓsona Joh. j. Verbū caro factū z habitauit in nob. i. in terra humane nature ex q̄ vnione factꝰ ē frater noster iuxta illud Heb. ij. Nō cōfundit nos vocare fratres suos dicēs. Narrabo nomē tuū fribꝰ meis. In q̄ nos oīm̄ dignificauit vt dei filiū haberem⁹ fra/ trē. z nos vere filij dei nōiemur z sim⁹. Insup assecurabit qz in fine mūdi vi debim⁹ fratrē nr̄m iudicē vniuersoꝝ. iō nō dicit. Datū est iudiciū filio dei. sz filio homis. qz i forma humana ꝓfe/ ret sententiā. put ipe ꝑdixit Mat. xxv. dicet his q̄ a sinistris eius erunt. Ite maledicti in ignē eternū. hinc Joh. v. Potestatē dedit ei iudiciū facere qz fi/ lius homis est. g̃ singulariter deꝰ qui queritis sancti reges est in humana natura p vnionē. Quarto deicie ad inq̄sitionē magorū dicentiū. vbi est q natus est. dicimꝰ q; specialiter est i beth/ leez. iō iudei interrogati ab herode rege vbi xp̄s nasceret dixerūt. i bethle/ em iude. sic em̄ scriptū est p ꝓphetam scz Micheā. v. c. Et tu bethleē iuda ne quaq̄z minima es in ꝓncipib; iuda ex/ em̄ exiet dux qui regat ppl'm meū isr̄. Judei em̄ abbreuiauerūt ꝓphetā. nā in forma exposuerūt Herodi. qz ibi/ inuito

ꝫ dieb⁹ eternitatis ⁊ hoc obtinuerunt sicꝫ iniquū regē deceperunt ⁊ se reos sanguinis innocentū fecerūt. qz si Herodes cognouisset ei⁹ eternitatē nō q̄sisset tanꝫ ꝓpalez occidere. vñ Chrys. Si integram ꝓphetiā ꝓtulissent in tā furorē Herodes nō exarsisset. hinc ꝑpendere possum⁹ q̄ntuz nocet metu ꝓpātis veritatez occultare. vñ .xj.q.iij. Quisqs metu ꝓpātis veritatē occultat iram dei sup se ꝓuocat qz magꝭ timet hoiem qꝫ deū. vterqꝫ reus est. ⁊ q̄ veritatez occultat. ⁊ q̄ mendaciū dicit. nā ille ꝓdesse nō vult ⁊ ille nocere deside/rat. Jō de eis dicit Aug. Judei interrogati de scꝑturis sanctis fuerunt parati ad legendū. ceci ad intelligendū. ⁊ duri ad credendū. Dixerūt em q̄ xp̄s nascerē in bethleē ⁊ hoc q̄rebant sancti reges. natiuitatē q̄dem sciebāt credebant ⁊ confitebant. sed locū natiuitatis ignorabant Jdeo de hoc q̄rebāt dicentes. vbi est qui natus est. Quīto ad magoz. inq̄sitionē dicentiū. vbi est qui nat⁹ est dicim⁹. q̄ sp̄aliter est i instis ꝑ gr̄am. Juxta illud Joh. xiij. Si quis diligit me sermonē meū seruabit ⁊ p̄ me⁹ diliget eū ⁊ ad eum veniem⁹ ⁊ mānionē apud eū faciem⁹. Dicit notanter veniem⁹. s. pater filius et sp̄ūsanct⁹. Et isto mō o sancti reges vobiscū. est dei filius quē tam deuote taz ardenter tam cōfidēter queritis quia nisi vobiscum esset ꝑ gratiaz nequaqꝫ quereretis ei⁹ p̄nūciam. Sexto ad inquisitionē magoz̄ dicentiū. vbi est q̄ natus est dicim⁹. q̄ sacramēraliter est sub specie panis ⁊ vini consecrati. sicqꝫ vsqꝫ in finem p̄sentis vite erit nobiscum ip̄e idem nat⁹ rex. Juxta illud Math. vlt. Ecce ego vobiscū sum oībus diebꝫ vsqꝫ ad ꝯsūmationē seculi. Querite igitur dñm xp̄m sub sacramēto cū cordis ꝓtritione. cum deuota susceptione. cum reuerēti adoratione. sicut isti sancti reges. ꝑs. Querite dñm ⁊ viuet anīa vestra. xp̄us em̄ est vita ꝑ essentiā. Terciū documētū ex p̄missis thematis verbis insinuat inq̄siti xp̄i altitudo cū dicit. rex iudeoz. vbi ē qui natus est. Dicit aūt rex iudeoz. licet sit rex vniuersoz̄ ꝓpter ꝓphēticam veritatē vt dei ꝓmissio ꝑ ꝓphetas impleta sciatur. qz p̄ncipaliter p̄riarchis fuerat ꝓmissus sic Abrahe Gen. xxij. ⁊ Dauid. Jdeo dicebat saluator. non suz missus nisi ad oues que perierūt domus israel. Unde hui⁹ regis altitudo excellit om̄ē altitudinē creaturaz. Jdeo sub hoc titulo voluit a sanctis regibus inueniri. ⁊ hoc sibi in die solennitatis ꝑ zach. ix. c. ꝓdicta. Ecce rex tuus venit tibi. Demū sub hoc titulo voluit mori quē Pylatus scꝑserat. Jhs nazarenus rex iudeoz. Cuius q̄dem regis altitudinē isti sancti reges confessi sunt in tribꝰ scz

Primo in adoratione deuota.

Secundo in oblatione larga.

Tercio in consultatione certa.

Primo dixi q̄ sancti reges ꝓfessi sunt in adoratione deuota. quia postq̄ herodes eos clam vocatos misit in bethleem natū regem inquirendū. egressi de ciuitate certificati ex dei magni lege. viderūt ꝓtinus stellam iterū ante se fulgentē cum maximo gaudio deuenerunt ad locum vbi puer erat. Et vt dicit hystoria de tribus regibus regaliter se induerunt. ⁊ cum muneribꝰ regijs diuersoz̄ intrauerunt ⁊ ibi solū puez cū Maria matre ei⁹ inuenerunt. ⁊ statiz ardenti deuotione succensi p̄ociderunt ⁊ adozauerunt. vnde Leo papa. Reges enim erant ⁊ tamen puerum venerantur in fascia. et diuites ⁊ tamen paupercul⁹ genu flectunt. sapiētes erant ⁊ tū infantē ado/

rant nōdū ẏba ꝓferentē. Dic Chryſ. Inuenerūt puerū cū Maria mr̄e ei⁹ nō dyademate cozonatū. aut in lecto aureo recūbentē. ſed vix tunicā hītem vnā nō ad oznatū corpis ſed ad nuditat⁹ tegumentū. z forte virgo Maria aduentū magoz⁹ pſciuerat. vt dū eēnt ante tugurū intuens magne potētie viros (vt aliqui volunt) tulit ipſa puerū de cunis. i. de pſepio. b̄ em̄ fuit magnum gaudiū ẏginis q̄ altiſſim⁹ dei filiꝰ talē locū ad naſcendū ſibi elegerat z poſuit ip̄m inter ſua brachia. Magi igit̄ ingreſſi corruerūt in facies ſuas reuerētes matrē. ꝓpter filiū z dicentes. Hec ē illa felix mater q̄ deū peperit hec eſt porta celi. hec eſt aduocata peccatoz⁹. hec eſt terroz demonū. hec eſt illa virgo quā q̄ inuenerit: iueniet vitā z hauriet ſalutē a dño. qz maria ſine filio nō inuenit q̄ eſt vita. ḡ magi inuenerūt puez cū Maria mr̄e eius. z p/cidētes adozauerūt. vbi exclamat Auguſt. dī. O ſtupēda infantia cuiz aſtra ſubdunt. cui⁹ ille magnitudis z ſupne gl̄e ad cuius pānos z angeli ercubant z ſydera obſequunt. z reges trepidant z ſecratozes ſapie geniculant. O beatū tugurīū. O ſedes dī ſctā poſt celum vbi nō lucerna lucet ſz ſtella. O celeſte palatiū in q̄ habitat nō rex gēmatus ſz deus incozpozat⁹. cui erant pro mollibꝰ thoris dura pſepia. p laqueaꝛibꝰ aureis fumigata culminū tecta. ſed ſyderis obſeqo decozata. Stupeo cū video pānos z intueoꝛ celos. eſtuo cū aſpicio in pſepio mēdicū. z aſtra p/dare. hic Chryſ. quulū nō adozaſſent niſi q̄d diuinū in eo vidiſſet. Scō ſcti reges altitudinē xp̄i. pfeſſi ſt in oblatione larga. nā regio moze eoz⁹ q̄libet obtulit auz. thus z mirrā. p que ſignificabāt q̄ tria erant in xp̄o ſcz. dīuinitas p̄cioſiſſima. caro integra. z aia deuotiſſima. Per aurū q̄ eſt p̄cioſ⁹ oībus metall̄ ſignificat diuitas. Per thus ẏo xp̄i ania deuota. Iurta illud p̄s. Dirigat oratio mea ſic incēſuz tē. Per mirrā ſignificat caro incozrupta. qz mirra ꝓſeruat a cozruptōne. Uel p. aurū ſignificat dilectio. p thus deuo/tio. p mirrā carnis mortificatio. z iſta ſūt ſacrificia deo accepta q̄ deuote hodie iſti ſcī reges obtulerunt dño xp̄o. q̄ admirās Bern̄. ait. Quid facitis o magi q̄d facitis. lactantez puerū adoratis in tugurio vili. in vilibꝰ pānis. ḡ ne deus ē iſte. Quid facitis q̄ aurū offertis. ḡ rex ē iſte. z vbi aula regia. vbi thronus. vbi curie regalis frequētia. nūq̄d aula ē ſtabulū. thalam⁹ pſepiū. curie frequētia Maria z ioſeph. Ecce patet q̄ in xp̄o dño nō ſolū fuerūt humilia ſz etiā excelſa. vt dīc Hylari⁹ de trinitate. Parit ẏgo ſz ptus a deo eſt infans vagit laudātes angeli audiūt pāni ſordent de⁹ adozat. Itaq; ptānis dignitas nō amittit cū carnis humilitas p̄dicat. vñ iſti reges deo dilecti inſipientes facti ſunt vt fierent ſapientes. qz ſtulta mūdi elegit deus vt confundat ſapientes. ſ. Choz. ſ. Tercio ſancti reges altitudinē xp̄i. ꝓteſtati ſūt in cōſultatōne certa. quia poſtq̄ dīm maieſtatis adozaſſent locū dariq; ſibi iſſent de ipſius inuentiōe ac collocuti fuiſſent cum virgine Maria de cuius ꝯceptione z natiuitate leti diſponebāt reuerti ad patriā per eandem viā qua venerant puta p bieruſalē. nō ſuſpicātes Herodis nequitiā q̄ eos z puerū decreuiſſet pdere. ideo in ſomnis admoniti fuerūt ne redirent ad Herodem. Aliq̄bus vero diebꝰ in bethleē ſp̄aliter delectati ſunt cū puero ieſu ſingulis diebꝰ ip̄m videndo. z tandē ſalutata virgine reuerſi ſunt ſm angeli admonitionē p aliā viam in regi/

nem suã q̃ sp̃ tã eũdo vl'in p̃ria resid̃
do annũciabãt oĩb filiũ dei iã in ter/
ra iudeoꝝ natũ. Quos post dñi asc̃/
sionẽ thomas apl's baptizauit. cũ q̃/
bus eoꝝ regna ad verã xp̃i fidẽ quer/
tit. postremo gl'iose defuncti sepulti sũ
circa montẽ saus. Helena demũ mr̃
Cõstantini imperatoris audiẽs triũ re
gũ reliq̃as circa dictũ montẽ recondi
tas cũ honore suscepit. z cõstãtinopo/
lim detulit. Deinde tpe mauricij ipa/
toris dicta ciuitas rebellauit. q̃ auri/
lio mediolanẽsiũ ciuitatẽ vi cepit z tri
um regũ reliq̃as ip̃is qdonauit. No/
uissime p̃ henricũ imperatorem postq̃
mediolanũ possedit in Coloniã p̃ re
nũ fluuiũ detulit ip̃as reliq̃as. vbi in
magna deuotõe z reuerẽtia cõseruãt.
q̃ de gentilib⁹ p̃mũ ip̃i mũdi saluato
rem q̃rẽtes z dicẽtes. vbi est q̃ nat⁹ est
rex iudeoꝝ. inuenerũt cũ q̃ nũc eterna
bẽtudie ineffabilit̃ potiũt. Rogem⁹
z nos natuz regem iudeoꝝ a magis
istis inuentũ vt p̃ hoꝝ regũ suffragia
det nobis hic gr̃az z in futuro gl'iam
vbi cũ p̃re et spũsco viuit z regnat õs
p̃ imensa secl'a Amen

De quersione scti Pauli apl'i
Sermo xxij.

Saule saule
q̃d me p̃seq̃ris. q̃ dixit. q̃s
es dñe. Act. ix. Nec ẏba
dicebat Paulo apl'o ille
iesus bñdictus qui p̃ hoib⁹ crudelez
subijt mortẽ: resurrexit ac in celũ asc̃/
dit nolẽs aliquẽ p̃ire sed oĩes hoies
ad agnitõez ẏritatis venire. Inter q̃s
specialiter vocauit hũc peccatorẽ noie
saulũ dicens. Saule saule quid me
p̃seq̃ris. Ubi est sciendũ q̃ triplex est
Prima diuinalis
Secunda humanalis
Tercia demonialis
Prima nanq̃ quersio est diuinal'. eo
q̃ fit pcõris quersio ex diuia gr̃a. iu/
xta illud p̃s. Misericordia eius p̃ueni
et me. qz anteq̃ peccam⁹ libez habe
mus arbitriũ. sz postq̃ peccauerim⁹
iam nr̃a volũtate nõ resurgere ñ pos
sumus. vt dic̃ saluatoz Joh. vj. Neo
venit ad me nisi q̃ misit me p̃ traxe/
rit eũ. Nec aũt inductio aliq̃n fit p̃ in
ternã inspiratõez vt latrõi iuxta latus
xp̃i pendenti. vt dicit Aug. Quis inq̃t
illũ docebat nisi q̃ iuxta illũ pẽdebat.
Erat illi fixus in latere: sed habita/
bat in corde. vñ dicebat saluatori. Me
mento mei dũ veneris in regnũ tuũ.
Aliq̃n de⁹ inducit pcõrem ad quersi
onẽ p̃ externã exhortatõem. Ꝺ mõ q̃ti/
die cõuertunt pcõres in sacra p̃dica
tione. Hinc Grego. in omel'. Predi/
catio p̃uenit et tũc ad mẽtis nr̃e habi/
taculũ dñs venit. Unde et de⁹ ad Esaiã
lviij. c. dixit. Clama ne cesses. z annũ/
cia populo meo scelera eoꝝ. Aliq̃ndo
deus iducit ad quersionẽ pcõrẽ p̃ ter
roris incussionẽ. Unde Esaie. xxvj. c. Oꝛ
a timore tuo cõcepimus z peꝑimus
spiritũ salutis. Aliq̃n deus iducit pec
catorẽ ad quersionẽ p̃ flagellatiõez. vt
vexatio det itellectum auditui. Hinc
Gre. ait. Mala que hic nos p̃emũt
ad deũ ire cõpellunt. Dis oĩb⁹ mo
dis pietas nr̃i saluatoris hũc pecca
torẽ xp̃ianitatis specialẽ inimicũ ad se
conuertit gr̃am ei infundẽdo. q̃ no/
tak in nois ei⁹ exp̃ssiõe dicens. Sau/
le. p̃ius cũ vt dicit lyra sup. j. c. Ro.
saulus vocabak. sed postea p̃ter con
uersionẽ sergij pauli viri potẽtis vo/
catus ẽ paul⁹. Secũdo quertit eũ sp̃
externã vocatõnem. q̃ notak in eo q̃
gemiauit nomẽ dicens. Saule saule
q̃d me zẽ. Terci o cõuertit eũ deus sp̃

De conuersione scti Pauli

timoris incussionez qō notatur in eo qꝫ tremens ac stupens dicebat. Dñe quid mevis facere. Quarto conuertit eum deus per flagellationē qō notatur in eius excecatione. ꝓto tantis igitur dei miserat̄ois ecclesia eius conuersionē solēnizat solū inter oēs peccatores cōuersos. ¶ Scōa etem̄ ꝙuersio est hūanalis qz scz quis ꝑ li.ar.excitat se ad deū z disponit se ad gr̄az quā misericors de⁹ sibi nō negat. Juxta illud zach.j. Cōuertimini ad me z ꝙuertar ad vos. ¶ Tercia conuersio est de monialis cū vicz ficte qs ꝙfitet vel sine ꝓposito cauēdi se de cetero. de qbus Jsido. Irrisor est inqt z nō penitens q adhuc agit qō penitet. nō talis fuit beatus Paul⁹ cuius auribꝫ continue insonabāt verba xp̄i de celo vocantis et di. Saule saule. In qbus qdem ꝝbis tria ꝙsiderare ad bonorē beati Pauli possumus scz

¶ Primo cōsiderem⁹ detestationē ei⁹ offensiōis docum̄tū. ibi. saule saule.

¶ Scōo ꝙsiderem⁹ rōnem ei⁹ ꝙuersionis. ibi. duꝝ est tibi ꝛ stimu.

¶ Tercio ꝙsiderem⁹ ꝓfectōez ei⁹ ꝙuersationis. ibi. quis es tu dñe.

¶ Primū docum̄tū dixi qꝫ ꝙsiderare possum⁹ detestationē ei⁹ offensiōis qui ꝓpter multa magna z horrēda crimina deo fuerat exosus z ppl'o xp̄iano infest⁹ adeo. vt saluator de celo clamabat cōtra eum di. Saule saule qd me ꝓsequer⁊. nolens ampli⁹ eius maliciā tolerare qz fuit magna ꝓpē multa peccata horrenda z magna scz

¶ Primo qz errorem fouebat.

¶ Scōo qz blasphemiā inferebat.

¶ Tercio qz homicidio cōsentiebat.

¶ Quarto qz p̄sumptuosus erat.

¶ Quinto qz dei eccl̄iam deuastabat

¶ Primo inquā deo z hoibus eius offensio fuit detestabilis qz errorē fouebat. Erat ei phariseꝰ. vt ipe dicit Act. xxiij. Ego inqt sum phariseꝰ z filiꝰ phariseorū qui diiudebant a ceteris iudeis in cōuersatōe z habitu. ¶ Pro q̄ ē notandū qꝫ circa tpa aduentꝰ xp̄i fuerūt tres secte apud iudeos a cōi vita aliorum distantes. z in singulis erant aliqui errores. ꝛm Vincen. in spe. hy. li. vij. vicz. phariſei saducei z essei. ¶ Phariſei q̄dem victu parco z austero ac habitu parco cultu traditiones statuētes, in qbus Moysi determinatiōes seruabant. scriptur̄ cartaꝝ in fronte gestabant. z in sinistro brachio i qua decalogus inscptus erat. z hec dicebāt phylacteria quasi legis obseruatio. ist̄i maiores fimbrias ferentes spinas eis affigentes qbus puncti deambulando memores essent mandatoꝝ dei. iudiciū dei futuꝝ. dicentes oēm animā incorruptaz esse. solas bonorū animas in alia corpa transire vsqz ad resurrectionem z iudiciū z in hoc errabant. malorum aūt animas eternis trudi carceribꝫ z sic ꝓtz error beati ¶ Pauli. Saducei generalē resurrectionē negabāt. sed animas cum corporibꝫ mori putabant nec angelos esse dicebāt. solos qnqꝫ libros Moysi recipiebāt. nimis seuere erant. nec inter se sociales. ob hoc se ſa ducēos id est iustos nūcupabāt. Esseni vero quasi in oībus vitā mōnasticā gerebant. nuptias abhorrētes. oia ꝓpria bebant cōmunia. squaloꝛē decus putabant. nulla eis ciuitas. sed in singulis domicilia habebāt solem vt orirē orantes. postea vsqz ad quintā horā opantes loti aquis simul cum silēcio edebant. deꝑhensum in peccatis a se repellebant. vt herbas more pecoꝝ decerpēs vsqz ad mortē peniteret. sp ere in mediū vel ad sui dexterā ꝓtez vi

rantes. intantū sabbatū custodiebant vt nec ea die aluū purgarent. aīas a ꝓncipio creatas corꝓoribꝫ vniri. z extras bonas vltra occeanū degere. malis vero ꝓcelloſa loca delegantes. Ec ce patz erroꝛ horum. Uerūtn lyra dic de beato Paulo ſup. xxiij. ca. actꝰ apoſtoloꝝ. Ego inquit ſum phariſeꝰ filius phariſeoꝝ. Q, paulus dicit ſe phariſeum ꝙntum ad fidē reſurrectionis et eriſtētiū angeloꝝ. fuit tamē filiꝰ phariſeoꝝ. qz pater eiꝰ carnalis fuit phariſeus. ſiliter pater eiꝰ ſpūalis ſcz Gamaliel. ¶ Scōo offenſio bti Pauli i ſtatu peccati fuit deoꝛ hominꝫ deteſtabilis quia in xp̄m ſepe blaſphemiā inferebat latrando cōtra ip̄m z ſanctos ac legem hāc imaculatā. Ubi eſt ſciendum ꝙ blaſphemia ſpecialiter ex triꝫbus oꝛitur ſcz

¶ Primo ex ſupba elatione.
Scōo ex ire malignitate.
¶ Tercio ex maligna infidelitate.

Primo blaſphemia oꝛitur ex ſupba elatōne. z hoc fit multiplr. Primo cū vicz veritas ſacre ſcripture puertit. et ad ſenſum aliū ſibi repugnantē trahitur. deꝰ blaſphemat. ſicut faciunt oēs heretici iudei. Ideo dicit ō eis Eſa. v. Abiecerunt legē dñi z eloquiū ſcti iſrl blaſphemauerunt. Scōo deus blaſphemat cum iuſticia diuina deteſtat dicunt multi blaſphemi. deus nō ē iuſtus quia illis ꝙ ei ſeruiūt dat aduerſa z malis ꝓſpera. de qbus dicit Job Quare via impioꝝ ꝓſperatur. bene eſt bis qui p̄uaricant z inique agunt. hec ꝓfecto eſt peſſima blaſphemia. vt dicit Ambro. i li. qui dicit epla padiſi. ꝙ blaſphemia eſt cū deo attribuit qđ ei nō cōuenit. vel remouet ab eo qđ ei cōuenit. Iſti vero attribuūt ei qđ ei nō cōuenit ſcz iniuſticiā. ſed certe debēt aduerſitates vite p̄ſentis putare felicitates. quia dicit Auguſt. ſup pſalteriuꝫ. Credidiſti inquit in chriſtū quare credidiſti. quid tibi ꝓmiſit. ſi felicitatem huius ſeculi tibi ꝓmiſit chriſtus murmura aduerſus illum quando vides infidelem felicem. Quid tibi ꝓmiſit felicitatis niſi in reſurrectione mortuoꝝ. Quid autem in hac vita ipſe ꝙquam ꝓmiſit. an dedignaris ſerue et diſcipule qđ domin9 z magiſter. nōne ab ipſo audis nō eſt ſeruus maioꝛ domino ſuo. Ille ꝓ te dolores. flagella. crucem. mortē. obꝓbꝛia portauit z quid hoꝝ iuſto debetur qđ tibi peccatoꝛi nō ꝺbetur. Tercio blaſphemat deus cum chriſti deitas denegatur. hoc modo chriſtuꝫ blaſphemant omnes iudei pagani z antichriſtus. talis fuit Paulus qui inſcebatur cōtra chriſtum. perſequebatur eius legem ac diſcipulos vituperabat capiebat truncabat. Jō dicit ipſe. j. Thim. j. Fui blaſphemus z perſecutoꝛ z contumelioſus. ¶ Secūdo blaſphemia oꝛit ex ire malignitate. vtpote cū quis ex vehementi furoꝛe cōmouetur contra deū vel ſanctos loquendo inania vel etiam cogitando. Unde Matth. xv. dominus dicit De coꝛde exeunt cogitationes male homicidia. blaſphemie ꝛc. ¶ Tercio blaſphemia oꝛitur ex infidelitate eoꝝ qui ex imaginibꝫ crucifixi faciunt maleficia. oculos effodiendo vel ſanctoꝝ imaginibꝫ impꝛoperando ꝛc. ¶ Tercio peccatū Pauli erat deo z hominibus abhominabile. quia homicidio conſentiebat. Nam quādo trahebatur beatus Stephanus extra ciuitatem hieruſalem. z pꝛo fidei veritate lapidabatur. Paulus omnium lapidantium veſtimenta cuſtodiebat quaſi de omniꝫ um manibus lapidaſſet. Uolebat igitur mortē eius z laboꝛabat ad ꝺ ſentē

De conuersione scti Pauli

tiam executõi deferẽdo. vñ Act. vij. 02 Testes deposuerũt vestimẽta sua sec9 pedes adolescẽtis q vocabat saul9. et infra Saul9 aũt erat cõsentiens neci eius. Nã z ipe post ꝓuersionẽ dixit dominо sibi in extasi apparẽti z dicenti. vt exiret de hierusalẽ qz non suscipient verba ei9. Dñe ait ipsi sciunt quia ego eram ꝓcludẽs in carcerẽ z cedens p synagogas eos q crediderũt in te. z cuz fũderet sanguis Steph̃. rest̃ tui ego stabam z ꝓsentiebã z custodiebã vestimẽta interficientiũ eũ Act. xxij. O de9 eterne q̃z horrendũ peccatũ ꝑpetrarat Saul9 mortẽ b. Stephani ꝓcurãdo z eum odiẽdo quẽ magis diligere debebat quẽ tu z angeli tui diligebãt. O quantũ intulit cõitati damnum tam virtuoso z sancto hoie eam ꝓuando

Quarto offensio pauli añ ꝓuersionẽ erat detestabilis deo z hoibꝫ qz p̃sumptuosus erat. p̃sumebat em̃ de ꝓpria iusticia. de sua sciẽtia. de iusta potẽtia. Primo de iusticia ꝓpria p̃sumebat in tãtũ vt iusticie dei p miracula manifesta declarate nollet credere. Secõ p̃sumebat de sua sciẽtia q̃si ipse totaz legem itelligeret qõ nõ debebat p̃sumere sic. sz siẽ magr̃ eius Gamaliel debebat hũiliter attendere hanc fidẽ z devote deũ dep̃cari vt sibi rei vitatẽ ostẽdere dignaret. vñ doctor venerabilis Gamaliel dicebat Act. v. in ꝓcilio cõgregatis. Discedite iniqt ab hoibꝫ istis z sinite illos qm̃ si est ab hoibꝫ ꝓsilium hoc aut opus dissolues. si vero ex deo est nõ poteritis dissoluere illõ ne forte z deo repugnare videamini. sed Saulus nõ tali vsus consilio q̃n potius p̃sumebat de sua scientia Tercio de potentia iusta vnde abijt ad p̃ncipem sacerdotũ ne videret autoritate ꝓpria xp̃ianos psequi. Uel ideo vt audacius ei nocere posset. Quinto peccatum pauli fuit detestabile qz ecclesiam dei deuastabat xp̃i labore z pdicatione congregatã dispgebat. vñ dicitur Act. viij. Saul9 deuastabat ecclesiam p domos intrans z trahens viros ac mulieres tradebat in custodiã Et. ca. ix. habet. q spirãdo furebat minabat xp̃ianis z cedebat eos ligando affligebat. accessit igit ad p̃ncipẽ sacerdotum z petijt ab eo epl̃am in damascum ad synagogas. z si q̃s inuenisset huius vie viros ac mulieres. senes et iuuenes. sanctos z innocẽtes. vinctos pduceret in hierusalẽ scz ad torquẽdũ. cruciãdũ. z fidẽ negandũ. vnde deuotissimi xp̃i discipuli clamabãt lachrymabiliter ad dñm di. O xp̃e crucifixo de9 infinite potẽtie. o pastor eterne. respice de solio maiestatis tue sup oues ꝓcio sanguis tui redemptas. vide vineã istam quã man9 tua recẽter plantauit verbo vite rigauit z exẽplo stabiliuit. Ecce os dolosi z peccatoris sauli sup te z nos aptum est. ecce sanctos tanq̃z oues mactat q̃si lupus lacerat dispgit z reliqua pedibꝫ ꝓculcat. cur p̃ijssime xp̃e blaspemũ nõ vindicas. cur homicidam toleras. cur superbum sumptuosuz nõ humilias. cur hereditatem tuã deuastanti nõ obuias. quia est totus malus ꝓuersus aduersus nos malicia armat9. nomẽ sanctũ tuũ maculinak delere de terra ꝓ q̃ tanq̃z oues occisionis mori parati sum9. O q̃nta malũ in damasco ꝓtra sanctos exercebit. ꝓ quibꝫ iam ire cepit. quid igit facies de eo z si terra absorbebit meret. si vero ad te traxeris misericordiam tuã magnaz in eo ostendes. z qz dñs ꝓpe est omnibus inuocantibꝫ eũ in veritate. subito circũfulsit eum lux de celo z cadens in terrã audiuit vocẽ dicẽtẽ sibi. Saule saule quid me psequeris. cur membrũ dilanias. cur nomẽ meũ blas-

phemas. cur legē meā destruis. durū
est tibi calcitrare ꝯ stimulū. Ecce patz
eius detestabilis offensio ꝓtra deū et
sanctos quē tamē diuina pietas ad se
ꝙuertit miraculose. ¶ Scōo sic ꝺez cō
sideremꝰ rōnē ꝙuersionis. quare vicz
talem abhominabilē deo z hoibus pec
catorē diuina pietas xpi ad se ꝙuertit
sine vllis suis meritis. Rñdeꝛ q licz
ꝑma z ꝑncipalis causa huius z oim
peccatoꝝ aliorum ꝙuersionis est mi
sericordia dei z sue pietatis bonitas q
quantū in se est omes vult saluare. tñ
causa secūdaria hui⁹ peccatoris cōuer
sionis est mltiplex scz

Ex pte xpi vt declararet eiꝰ diuinitatē
Ex pte fidei vt oñderet eiꝰ veritatez
Ex pte rei vt mōstraret eiꝰ bēignitatē
Ex pte iusti vt ei darz eiꝰ exēplaritatē
Ex pte sacri eloquij vt impleret eiꝰ
auctoritatem.

Prima causa dixi q ꝙuersionis be
ati ꝑauli ex pte xpi est vt xps dñs de
clararet eius diuinitatē. Cum em xps a
iudeis occisus erat z resurgens in ce
lum ascenderat. z apli eius actus z fi
dei veritatē testificaturi in terra remā
serant. opus erat vt ꝓtra ꝑsequentiuz
rabiem se verū deum de celis declara
ret. qō fuit in isto peccatore. Unde cuz
iuxta crucis imaginē beati ꝑetrus z
ꝑaulus depingunt. ꝑetrꝰ apls a si
nistris ꝑaulꝰ vero a dextris scribunt
quia ille de terꝛ iste de celis est ad xpi
noticiā vocatus. In b. igit p. xps de
clarauit suaz diuinitatē p tria vera di
uinitatis argumēta vicz

Per cogitationis cognitionē.
Per voluntatis subitā ĩmutatōez
Per diuinitatis nudā reuelationē.

Primū em argumētū deitatis est co
gnitio cogitatōis que solius dei ē sm
Aug. qui dicit. q solus deus mentē il
labi potest. ꝓpterea dicit Scotꝰ super
ꝓlogum sñiaruz. q. ij. q antichristo et
cuilibet deū se asserenti hoc queri po
test. Si tu es deus dic mihi quid co
gitem vel quid appetā ꝓ tali hora.
Secundū argumētū diuinitatꝭ subi
ta volūtatis ĩmutatio. Voluntas em
hoīs est magna libertate a deo do
tata. vnde Bern. de li. ar. Volūtas in
quit. p sui ingenita libertate nulla co
gitur necessitate. licz inclinari possit p
blandicias z terrores. nō tñ cogit vt de
nolente fiat volens. q boc solius diui
nitatis est. Terciū argumētū diuini
tatis est diuine ēntie nuda reuelatio
quia boc solius dei est. ideo nec anti
christus nec aliquis ꝑter deū boc face
re potest. vt vicz clare z sine hesitatio
ne se ꝓbet deum esse p sue essentie ostē
sionē. Ad ꝓpositū xps ĩ ꝙuersione bti
ꝑauli hec tria fecit. quia eius ꝑsecu
tionis affectū ꝙgnouit. vñ dixit. quid
me ꝑsequeris. Itē eius volūtatē imu
tauit quia ꝓtinus dixit. Dñe quid me
vis facere. Deinde diuinā essentiā nu
de sibi reuelauit. Ideo. ij. Chor. xij. di
cit se raptum ad terciū celum z vidisse
archana verba que nō licz homi loq.

Scōa causa cōuersionis bti ꝑau
li est ex pte fidei vt ostēderet eius veri
tatē. Magnā ꝓfecto fidei veritatē ostē
dit deus cum p fidei ꝑsecutorē veram
catholicam fidē ꝓdicari fecit vsqz ad i
carcerationē vbera z mortē. hic Aug.
in sermone. Elisus est seuiens: z factꝰ
est credens. elisus est ꝑsecutor: z factꝰ
est ꝓdicator. elisus est filius ꝑditio
nis: z factus est vas electiōis. ¶ Ter
cia causa ꝙuersionis beati ꝑauli est
ex parte rei vt christus mōstraret pec
catoribꝫ suam benignitatē qui p pec
catoribꝫ mori voluit z ad se verba z cō
uersatione attraxit. Insuper etiam de
celo traz abhominabilē peccatorē z blas
phemū ad se vocauit. vt ostenderet q

De cõuersione scti Pauli

nullus de cetero despare deberet ō venia cum hūc in conatu malo ꝙuertit. Ideo dicit apl's de se. j. ad Thimo. j. Fidelis sermo et oīm acceptōne. i. reuerentia dignus. qz christ⁹ iesus vēit in hunc mundū peccatores saluos facere quoꝝ p̄m⁹ ego sum. Glo. prim⁹ nō ordine tēporis: sed magnitudie iniquitatis. Vñ pctōr q̄licunqz coactus necessitate ingemuerit oīm iniqtatuz eius clemens de⁹ miserebit. Ezechiel xviij. ¶ Quarta cā cōuersiōis bri pauli est ex pte iusti vt ei daret ei⁹ exēplaritatem. vt vicz ex modo ei⁹ ꝙuersionis erudiret. Cui⁹ qdē ꝙuersio talis fuit. Cū ex subita luce de celo cozruisset in terrā. ecce benignus xps de luce sic alloquit eū. Saule saule qd me pseqr's. Ac si dicat. Sic recipio iniuriā meoꝝ ac si mihi in dextra p̄is regnāti inferres. ideo scias q̄ duꝝ est tibi ꝓtra stimulū calcitrare. q. d. tu es q̄si iumētū in iugo ptātis mee. Qui dixit. Quis es dñe. Et ille. Ego sum iesus quē tu pseqris. Et tremēs ac stupens dixit. Dñe qd me vis facere. Et dñs ad eū. Surge et igredere ciuitatē. z ibi dicet tibi qd te oporteat facere. Viri autē q̄ comitabant eū cū eo audiebāt qdem vocē. neminē tñ videbant. Qui surrexit de terra. aptisqz oculis nihil videbat. ad manꝰ eū trahentes introduxerunt damascuz. z erat ibi trib⁹ diebꝰ nō vidēs. z nō māducauit neqz bibit. vt ptz Actuū. ix. z in epla Quinqz nāqz documēta accipe poterimus ex bri pauli cōuersiōe si bene mentis oculis inspicim⁹ tanqz ad viuidū speculum. Primū documentū vt bene faciam⁹ nostris psecutoribꝰ. exēplo christi ibu q̄ retribuit. Paulo bona p malis. Fm aut̄ Aug. quadruplex retributio distinguit. Prima cū reddit malū ꝓ bono: qđ iniqtat̄ est. sicut fecit iudas xp̄o et iudei. z modo faciūt inīci xp̄i ani. De quibꝰ cōquerit saluator dicēs illud p̄s. Retribuebāt mihi mala p bonis. Scōa retributio est qñ redditur malū p malo. malum. s. pene p malo culpe. z h̄ si fiat ordine iusticie est laudabile. Sic faciet in iudicio xp̄s mal' vt dicit Math. xvj. Reddet vnicuiqz fm opa sua. Tercia retributio quādo reddit bonū p bono. z hec fiet electis in iudicio qñ p breui bono ope reddetur eternū regnū. Mat. xxv. Venite bñdicti p̄is mei pcipite regnū Quarta retributō ē qñ reddit bonū p malo z hoc est pfectōis. Hoc mō fecit christus iesus paulo z facit nūc pctōribꝰ. q̄ licet obstinata mēte peccēt. tñ dat eis bona tpalia. z im̄ittit inspiratōes suas oibꝰ. vt dicit lyra sup. viij. ca. Ro. q̄ sicut deus p influxū generalē mouet creaturas ad pfectōes suas naturales. sic p influxuz specialem creaturā rationalē ad bonū supnaturale. et talis influxus a doctoribꝰ vocat instinctus diuinus q̄ a nullo negat̄ siue sit iudeꝰ siue paganus siue malꝰ xp̄ianꝰ vt conuertat̄ et vitam eternā det ei. sic beatus Paul⁹. O ineffabil' dei misericordia erga pctōres. quos trahit tali instictu vocat viuo verbo. Vñ Isa. xl. dicit. Loqmī ad eoz hierusalē et advocate eā: quoniā cōplera est malicia eius. dimissa est iniqtas ip̄ius. suscepit de manu dñi duplicia p oibꝰ peccatis suis. Secundū documentū in ꝙuersione beati pauli vt ꝙuertamur velociter. sicut ip̄e q̄ statim oñdit suaz obediētiā dicēs. Dñe qd me vis facere. Vñ Eccl. v. Ne tardes cōuerti ad dñm et ne differas de die in die. subito eī veniet ira eius. Terciū documentum vt post ꝙuersionē ozōi instemus z ieiunijs ac bonis opibꝰ sicut beatus Paul⁹. de quo Act. ix. ōz. Ecce ē orat

Insup grates de gra dei agam⁹ sicut
btūs paulus q dicit.j. Thim.j. Gras
ago ei q me ꝓfortauit q pus fui blas⁊
phem⁹ ꝛ ꝑsecutor ꝛ ꝓtumeliosus. sed
miſicordiā dei ꝓsecut⁹ sum. qz ignoras
feci in incredulitate. Nō tm talis igno
rantia excusabat eū a toto. qz tal' igno
rantia fuit crassa. ¶ Quartū documen
tū in ꝓuersione bti pauli vt impetre⁊
mus orōes scrōrū. qz dicit Aug⁹. q si
stephanus ꝑ paulo nō orasset ecclesia
ipm nō haberet. Quintū documētū
in ꝓuersiōe bti pauli vt vsq; in finem
ꝑseuerem⁹. sicut ipe dicit Roma. viij.
Quis nos segabit a charitate q est in
xpo iesu. mors fames nuditas tribu⁊
latio ꝛc. ¶ Quinta causa ꝓuersionis
bti pauli ex pte sacri eloquij est vt iple
ret ei⁹ auctoritatē. Sicut em dic Aug.
de btō Paulo i fimōe hodierno. Occi
sus inquit agn⁹ a lupis et facies ag⁊
nū ō lupis. Predictū em erat in pcla
ra illa ꝓphetia cū iacob priarcha bñ⁊
dixit filios suos psentes tāgens futu⁊
ros ꝑspicies. qō in paulo cōtigit. erat
aūt paulus de tribu beniamin. Cum
aūt iacob venisset ad bñdicēdū benia
min ait de illo beniamin. Lupus ra⁊
pax mane rapiet ꝑdam et ad vesperā
diuidet esas. Hoc in apl'o paulo im
pletū est. q prius nomē sanctū iesu i⁊
uocātes rapuit tanq; lupus. vespere
id ē postea diuidebat ꝑ bō noie laborē
res et bona. insup corp⁹ ꝓprīū. Ubi
est nobis scīēdū q sicut ōr li. de ꝓpri⁊
etatib⁹ rer⁹ inter alias tres ꝓprietates
habet lupus scilicet.

¶ Prīo oues añq; comedat occidit.
Scdo hominez si prior viderit rau⁊
cidum reddit.
¶ Tercio de eius intestinis corda in
citbara ouium rodit.
Prima em ꝓprietas lupi est q omīs
oues nisi impedit⁹ fuerit añq; come⁊
dat occidit. Sic faciebat iste nr lupus
btūs paul⁹. nō ꝓcebat viris nō mlie⁊
ribus. nō scīs. nō amicis. sic btō ste⁊
phano nō pepcit cū quo familiarit ī
scola gamalie' cōuersatus erat. sz vi⁊
ros ac mlieres vinctos ducere vole⁊
bat in hierlm. Actuū. ix. ¶ Scda lu⁊
pi ꝓprietas est q si boiez viderit ma⁊
xime ꝓcteriū ꝓficit et raucidū reddit
ideo cōiter dicit illi q pauit opilatōes
lupū vidisti. Sic nr lupus btūs vicz
paul⁹ multoz ora ꝓludebat sua sapi
entia. nō tm oim añ suā cōuersionem.
qz btūs Stephan⁹ sepi⁹ i disputatōe
de messia oēs legis doctores ꝓlude⁊
bat. ió ōr de eo Actuū. vij. Nō poterāt
resistere sapie et spūi q loqbat. inē q⁹
etiā aderat paulus. Uñ ꝑ se nō dic q
oēs ꝓclusisset sed multos. Gal'.j. ¶ Pro
ficiebar inquit in iudaismo supra mul⁊
tos coetaneos meos i genere meo. sz
tādē p⁹ ꝓuersionē oim ora ꝫ xpm cla⁊
mātiū ꝓludebat. disputabat ei cū sa⁊
pientissimis grecis. vt hr Act. ix. z quen
dā magū Bozien noie supauit. z ihu⁊
ꝑ excecauit q sergiū paulū conabat ꝑ
uertere. quē saul⁹ ꝓuertit vñ et paul⁹
noiatus est. ¶ Tercia nāq; ꝓprietas
lupi q si de intestinis ei⁹ fiāt corde ꝑ
citbaris et ponant cū cordis de inte⁊
stinis ouiū facti corrodit cordas oui
nas. Sic intestinū. i. cor nri lupi ad
citbarā laudis ōr apposituū rebat cor
da ouiū xpi. Uñ ananias ñ audebat
ad eū accedere dicēs dño Act. ix. Dñe
audiui a mltis de viro h ānta mala
scīs tuis fec ī hierlm. z h hz ptātē alli
gādi oēs q iuocāt nomē tuū. Dicepl'az
ꝑ totū. Et cū de damasco ꝑ sportā per
murū fuisset dimissus nō iuit mox in
hierusalē ad apl'os sed abijt in arabiā
et ibi euāgelizauit. z ide fuersus iterū
damascū p⁹ ānos tres vēit hierlymā
videre petz. ad Gal'.j. z cū voluisset se

De cõuersione scti Pauli

iũgere discipulis oĩes timebãt eũ. ñ credebãt q̃ esset discipul⁹. sed Barnabas ap̃hensũ illũ duxit ad ap̃los et narrauit illis qm̃ in via vidisset dñm et q̃liter ei locutus fuisset. et q̃ fideliter egisset in damasco. Actuũ. ix. O vere oues xp̃i discipuli. o luminaria mũdi quid timetis hunc lupũ. q̃d eum formidatis. q̃d expauescitis. ia ex lupo agnus factus ẽ. iam nõ rapit p̃dã sed diuidet escã verbi dei. iã nõ lacerat. iam nõ cruciat. iã nõ occidit: sed lacerari: cruciari et mori patus est p̃ noie agni dei et iesu christi. Dicit enĩ Act. xxi. q̃ cũ Agabus ꝓpheta venisset ad eũ tulit zonã eius et alligauit sibi pedes. dicẽs Hec dicit spũsctũs. virũ cui⁹ est hec zona sic alligabũt iudei in hierlm: et tradent in man⁹ gentiũ. Nõ cũ audissent discipuli rogauerũt ne ascenderet hierusalẽ. q̃ dixit. Quid facitis flẽtes et affligentes cor meũ. ego nõ solũ alligari sed et mori i hierusalẽ parat⁹ sum p̃ noie dñi iesu. Ecce patet causa et rõ eius ꝙuersiõis.

¶ Tercio in p̃missis vbis notat eius pfectio ꝙuersatõnis. que fm Tho. sup. iij. di. xxix. ꝙsistit i dei caritate. Cui⁹ caritatis pfecte tria sunt signa. scilicet

¶ Primũ si quis bonũ agit feruẽter

¶ Secundũ si q̃s op⁹ opat mirabiliter

¶ Tercũ si q̃s aduersa patit libenter.

¶ Primũ caritatis signũ est si q̃s bonũ agit feruẽter. iuxta illũ Grego. Amor dei nõ est ociosus opatur em̃ magna si est. Sic btũs paul⁹ opabat. de quo Actuũ. ix. dñs dicebat. Vas electõis est mihi iste vt portet nomẽ meũ coram regibus et gentibus et filijs isrl. Portauit pfecto nomẽ iesu corde p̃ dilectõz. in ore p̃ freq̃ntẽ inuocatõem. q̃ngent⁹ viciabus legit nomẽ iesu in suis epistol⁹ scripsisse. et insup̃ post mortẽ caput et⁹ ter nomen illud ꝓclamasse. Itẽ porta uit hoc nomẽ ore in p̃dicatõe. Vñ dicebat Actuũ. xx. in ephesi. Argentũ et aurũ aut vestẽ nulli⁹ cõcupiui vt ipsi scitis. q̃m̃ que mihi opus erãt et his q̃ mecũ sunt mistrauerunt man⁹ iste. et nihil vtili⁹ vobis quomin⁹ annũciarem et docerẽ vos publice. et ecce scio q̃ ampli⁹ ñ videbit⁹ faciẽ meã. Et hec cũ dixisset positis genibus orauit cũ oĩbus illis. Magnus aũt fleti⁹ fact⁹ est omniũ. et ꝓcũbentes sup̃ collũ pauli osculabant dolentes maxime i verbo q̃ dixerat. q̃ ampli⁹ faciẽ eius nõ essent visuri. O deus eĩne q̃s ardenter a tuis diligebat q̃ ita feruenti initiũ cũ opus opabatur circũiens p̃ puincias et regna plus oĩbus aplis laborauit.

¶ Secundũ signũ caritatis est cum q̃s op⁹ operat mirabiliter. Nam licꝫ fm Grego. miracula nõ faciant sanctum et in caritate existentẽ tñ ostendunt. Unde Actuũ. xiiij. dicit. q̃ cum listris esset quidã claudus ex vtero matris. erexit eũ paulus. et videtes turbe clamabãt lycaonice dicẽtes. Dij silꝫ facti hoibus descẽderũt ad nos. et vocabant paulũ mercuriũ. barnabã Iouem. Venerũt autẽ q̃dã ab anthiochia et psuasis turbis lapidauerũt paulum. Itẽ mortuos suscitauit. demões effugauit ꝛc. Terciũ signũ caritatis est. si quis aduersa p̃ deo patit libenter. Talis fuit btũs paulus. Sic em̃ de eo breuit hylari⁹ ait. Paul⁹ ap̃l⁹ in philippis vgis cedit. i carcere ponit. et lignis pedib⁹ affigit. i lystris lapidat. i ephesо feris dat. in damasco p̃ spoꝛtã a muro deponit. in hierlm cedit. ligat. insidiat. romã venies sub nerone occisus finit. Iõ saluator dicebat ó eo Ego oñdã illi q̃nta opteat eũ p̃ noie meo pati. Merito igit reuocãdo dicebat Saule saule. Rogem⁹ et nos dñm vt statũ vicioſũ vtat i vtuosum Amẽ.

De eodem Sermo xxiij

Vas electōis est mihi iste vt portet nomē meum coram gētibus z regibꝫ z filijs yſrl. Ego enī oſtēdā illi qn ta opteat cū p noīe meo pati. Act. ix. Ad gl'iam bti pauli p̄dicatoris gētiū hec vba dicunt. q̄ q̄dem pius ieſus i viſiōe apparēs ananie dicebat aſſecurādo ipm vt iret ad ipm. Paulū quē iā pſtrauerat z excecauerat, z baptizaret z illumiaret. Ubi vt dic̄ ſctus thoſcā ſcde. q. xxiij. ar. viij. q̄ttuor req̄rūt ad iuſtificatōem peccatoris. ſcz

Primo diuine gratie infuſio
Secūdo liberi arbitrij motio
Tercio vera cōtritio
Quarto peccati remiſſio.

Primo dixi q̄ ad impij iuſtificatōez requirit diuīe gr̄e infuſio quā habuit ſctus Paulus. de q̄ ꝺr q̄ dū acceptis epl'is ſpirās iret in damaſcū vt fideles vinctos adduceret in hierl'm. circūfulſit eū lux de celo. i. illumiatio diuina. Aug. Gra ē lux aie faciēs hoiez petm ſuū cognoſcere. Et Gre. Niſi gr̄a diuini reſpect⁹ nos illumiarz mēſ nr̄a in peccatoꝝ tenebris remaneret. Hinc Oſee. xiij. Perditio tua ex te ſaluatio ex me. i. ex mea gr̄a. Iō hoc petebat p̄s. cū dicebat. Illumia oc̄los meos ne vnq̄ obdormiā in morte crimi nis. Scōo ad iuſtificatōnez impij req̄rit mot⁹ liberi arbitrij ad deteſtādū peccatū et ad diligendū deū. Hoc Saulus habuit. z innuit cū ꝺr. cadēs in terrā. Glo. In trā cadere eſt peccata. q̄ quis ex terreno amore cōmiſit cognoſcere z de eis dolere. Quid ꝓdeſt petā cognoſcere ex lumie gr̄e cū bō ēt ea nō deteſtet. cū dicat Hiero. Nulla culpa delebit niſi triſticia aniet. Iō de ſaulo ſubdit. Tremēs ac ſtupēs dixit. Quis es dñe. Et ille. Ego ſum ieſus nazarenꝰ quē tu pſequeris. Non dixit. cuiꝰ ſeruos pſequeris. q̄ xp̄s noſtrū caput ſibi reputat qđ ſuis mēbr̄ impendit. iuxta illō Math. xxv. Qđ vni ex mīmis meis feciſtis mihi feciſtis. Deinde ieſus ſubiūxit. Dux̄ eſt tibi calcitrare ꝛ ſtimulū. Propt̄ q̄ vba pauidus ſtatim ex timore imutat⁹ eſt eius libex̄ arbitriū de conatu pſecutōnis in ſuū obſequiū dicēs. Dñe quid me vis facere. Eccl'i. j. Timor dñi expellit petm̄. Pius em̄ dñs vnū q̄q̄z flagellat vt ceteri timeāt z conuertāt. q̄ dicit. puer. xvj. In timore dñi ꝺclinat oīs hō a malo. Hinc dicit Tho. ſup. iij. diſt. xvj. Omnino nō pōt tolli culpa niſi reordinet volūtas ſm diuinā voluntatē. Eccl'i. xviij. A volūtate tua auertere. Tal' mot⁹ voluntatis fuit ꝛformis iā diuīe volūtati. Tercio ad iuſtificatōem impij req̄rit vera cōtritio. Hoc fuit in paulo. q̄ ſocij aptis ocul' nihil videntē introduxerunt damaſcū. et erat ibi triꝺ ꝺieꝝ nō mā ducans neq̄ bibēs ſed orās dolēs et ingemiſcēs. Hinc Hugo de ſctō vict. Tūc ſalus peccatoꝝ incipit cū veraciter p delictis igemiſcit. Quarto ad iuſtificatiōem impij req̄rit pcōrum remiſſio. hec ſequit tria p̄dicta q̄ ē finis iuſtificatōis. Et h̄ fuit in paulo. q̄ ꝺr de eo. Vas electōis ē mihi iſte vt portet nō. In q̄bꝫ q̄dē verbis a triꝺ ſpecialiter ꝓmendat. ſcz

Primo ab vtiliū gl'iosa capacitate. ibi. vas electōis ē mihi iſte

Secūdo ab operꝫ gratioſa vtuoſitate. ibi. vt portet nomen meū nō

Tercio ab afflictionū ſtudioſa longanimitate. ibi. Ego enī oſtēdā illi nō.

Primo ſiq̄dem btūs paul⁹ apl's cōmendat ab vtiliū gl'iosa capacitate cū dicit. Vas electōis eſt mihi iſte. Vas

De cõuersione scti Pauli

eñ materiale dr qõ est ꝓtinẽs alicui rei. Sic btũs Paul⁹ silitudiarie fuit electõnis vas triplex. scz

Primo vas singularis gre.

Secũdo vas doctrinalis sapiẽtie.

Tercio vas admirabilis glie

Primo nanq; btũs paulus fuit vas singularis gre. De quo dr Eccli. xliij. Vas admirabile opus excelsi. Admirabile nãq; fuit b vas. qz mirabiliter effecit manus oipotentis. qz ꝑ⁹ fuit vas ꝓtuelie et ꝓditois ꝓtinẽs ira eñi dei. ergo admirabil' gra quã ei ꝓtulit de⁹ fuit: qz de volũtate feruida pseqn di in sua ꝑsona reuocauit z gra ꝓplet suꝑ alios. iuxta illõ Rom. v. Ubi abũdauit delictũ supabũdauit z gra Certe hec dei gra supabũdauit. quia pauli cor duꝝ emolliuit: cõtriuit z tãdem humore gre aliõ vas inde fecit. Uñ qrit Bern. lib. v. de ꝓsideratione Quid est cor duꝝ. hoc est qõ nec ꝓpũctione scindit. nec pietate mollit. nec mouet ꝑcib⁹. minis nõ cedit. flagellis indurat. ingratũ ad bñficia. infidum ad ꝓmissa. deuũ ad iudicia. inuerecũdũ ad turpia. impauidũ ad pcl'a. inhũanũ ad hũana. temerariũ ad diuina. ꝑscientia negligẽs. ꝑterita obliuiscẽs futura nõ ꝑuidens. b est cui ꝑteritoꝝ ꝑter solas iniurias nihil oĩno ꝑterijt. futuroꝝ nulla nisi ad vlciscẽdũ. ꝓspectio ẽ. hec ille. Tale ꝓfecto cor habuit paulus q ecclĩam dei supra alios pseqbat z deuastabat intãtũ vt etiã ille famosus christi discipul⁹ ananias ipm metueret. Cui Act. ix. dñs iesus p visum apparẽs dixit. Surge z vade in vicum qui vocat rectus. et quere in domo iude saulũ noie tharsensem. qz vt dicit lyra sup. ij. ad Thim. vl. de tharsis erat oriũdus. Illuc eñ pr⁹ ei⁹ trãslatus fuerat de iudea. z ibi creuerat in ptate et fama. addidit dñs. Ecce enim orat. q̃si d. mẽtez eleuatã habz ad deũ Ex raptu eñ paul⁹ regressus deo gras agebat q vidit p diuinã reuelatõez ananiã introeuntẽ et imponentẽ sibi manus. Et paulus in visu nõ tñ vidit ꝑsonam sed etiã nomen ei⁹ cognouit. Ananias vero cõsiderata duricia pauli dixit se excusando. Dñe pat⁹ iniq; facere qõ iubes. sed vnũ est valde mirabile qõ me iubes. qz audiui a multis ꝺ viro hoc ꝙnta mala fecerit sctis tuis in hierl'em. et hic habet ptãtez a ꝓncipib⁹ sacerdotũ alligãdi oĩes q̃ inuocant nomen tuũ. q. d. vis vt meipsum volũtarie tradã in manus eius. vt ñ viuã diuti⁹ ꝓ sustentatõe fidelitũ tuorũ in fide. Dixit aũt ad eũ dñs. Uade qñ vas electõis est mihi iste. vt portet nomẽ meũ cor̃ã gentib⁹ regib⁹ z filijs isrl'. ego aũt ostendã illi ꝙnta oporteat eũ pati ꝓ nomie meo. q tãta mala fecit fidelibus sub noie meo existẽtibus. vt dedecus culpe nõ sit sine decore iustitie. nec peccatũ remaneat inultũ zc. Quocirca tria sũt inuestigãda. s.

Primũ vñ cor pauli fuerat induratum.

Secundum quõ cor pauli fuerat demollitum.

Terciũ ad quẽ finẽ fuerat b factũ

Prio inuestigandũ est vnde cor pauli induratũ fuerat Rñdet q ex tribꝰ q bus solet cor indurari. vicz ex generis nobilitate. ex sciẽtie claritate. et florenti etate. Primo inq; cor pauli fuerat induratũ ex generis nobilitate. Inde eñ Aug. in sermõe q erat Paul⁹ de tribu beniamin. et ipe sol⁹ restat Roma. xj. dicẽs. Ego israelita sum ex semine abrahe de tribu beniamin. Tribꝰ vo beniamin satis i scꝑtura magnificatum qz illi in diuisiõe terre ꝓmissois hierusalẽ fuit distributa. sic ꝓz Josue xviij. Tum qz habuit bellatores stre-

nuos. Judicū. xx. tum qz fm Hiero. ex illa tribu p maiori pte innocentes fuerūt occisi. Sed hoc videt aliquibz mirū qz Paul⁹ aliqñ se dicit iudeuz. sicut Actuū. xxij. Ego inquit suz iude⁹ a tharso cilicie natus. z Actuum. xxiij. Phariseꝰ ait sum et filius phariseoꝝ. Aliqñdo ꝛo dicit se romanū ciuē. sic Actuū. xxij. cū tribun⁹ iussisset paulū flagellari et cū astrinxissent eū lorꝫ dixit astanti sibi centurioi paul⁹. Si hominē romanū et indemnatū licz vob flagellare. Quo audito centurio accessit ad tribunū et nūciauit dicēs. Quid acturus es. hic em hō ciuis romanꝰ est. Ad qđ rñdet lyra sup hunc locū qz pater pauli a romanis obtinuerat romanā ciuilitatē. ideo cum tribun⁹ quesisset ipm dic ait mihi si romanꝰ es. Ac ille dixit. Etiā. Ideo lyra sup hunc locū. ij. Thimo. iiij. Penulam quaz reliqui troade apud carpū veniēs affer tecū z libros; ait. Dū esset Paul⁹ i carcere neronis scribebat thimotheo vt ferret sibi penulā. Erat autē penula vestis cōsularis q̄ a romanis data fuit patri pauli in signū amicicie cuz ipo: et qz esset factus ciuis romanus Quam reseruauerat Paulus ob memoriā patris: et in signū qz esset ciuis romanus si necessitas incūberet hoc ostēdendi. Erat ergo paul⁹ natōe ifra elita. dignitate roman⁹ ciuis. religiōe phariseus. propē que ceteris despectꝫ idurato corde superbiebat. ¶ Secūdo cor Pauli fuerat induratū ex scientie claritate. De quo dicit Hieron⁹. Cur paulus aplus vas electōis. Nēpe qz vas legis et scripturarū sanctarū arcanū est. Ipe quoqz Actuū. xxj. dixit se eruditū ad pedes gamalielꝫ. Et. ij. ad Chorinth. xj. Nā etsi imperit⁹ sermone nō tamē scientia. Ut autē idem ipe ait. Scientia inflat. ergo inflatus magna sciētia cor eius fuerat induratum superbia. Tercio cor ipius induratum fuerat ex florēti etate. Erat em etate iuuenis. Dicit aūt Philosoph⁹ scō rherorice. qz iuuenes sunt ꝛcupiscitiui talia facere quecūqz cōcupiscūt Et vulgariter dicit qz in iuuenib⁹ est recens et bulliens sanguis. Ideo de eo dicit Actuū. vij. Testes deposuerunt vestes secus pedes adolescentis qui vocabat saulus. Unde cū Actuū xxij. domin⁹ diceret paulo. Exi velociter de hierusalē quoniā nō recipient testimoniū tuum de me. Et ego dixi. Domīe ipi sciunt quia ego erā cōcludens in carcerē et cedēs p synagogas eos qui credebāt in te. Et cum funderet sanguis stephani testis tui ego astabam et cōsentiebam et custodiebā vestimenta interficientiū illū. Unde qz sanctorū sanguinē sitiebat effundere. ideo erat indurati cordis. O de⁹ eterne qz multorū cor indurat generis nobilitas. O qz multorū scientie claritas. et certe multorū superbia et malicia. ¶ Secundū inuestigandū erat Quomodo cor Pauli fuerat demolitum. Ad quod respōdet Petrus ō tharantasia super. iiij. sentēiarū. dist. xvij. dicens. Q, sicut in materialib⁹ durum dicit quod non cedit tactui. hoc autē frangi dicitur quod per aliquod fortius agens in partes magnas diuiditur. cōteri vero quādo in partes minimas redigit. Ita metaphorice cor hominis durum dicitur q̄diu diuine inspiratōni: quasi manu se tangenti nō cedit sed obuiat dū in affectu peccati morat̄. Frangi vero dicitur quando a ꝓposito resipiscere incipit: quamuis nondum perfecte. Conteri vero dicitur quādo affectꝰ peccati fm omnē sui partē in se destruitur. Et hoc fit quando voluntas

De cõuersione scti Pauli

pfecte ab effectu peccati resilit. z tal' re
silitio vocat duri cordis ptritio. Clari
rius adhuc declarat sctus Bonauen
tura sup. iiij. dicẽs. q in cõtritõne tria
sunt attendẽda. s. qd pterit: quo pterit
z ad qd ptritio terminat. Dõ conterit
est cor pctõris qõ est tanq̃ vas fictile:
repletũ veneno pcti. Quo pterit ẽ du/
plex q̃si due mole. s. inferior z superior
Una est spes venie veniẽs ex pside
tione diuie misericordie. Aliõ timor pe
ne veniẽs ex pside atõe diuie iusticie.
Illud vas duri cordis tõ cõterit vt e/
mollescat. et pcti delectatio totaliter õ
eo effundat. z amor pcti repellat. Et
hec delectatio peccati licz totalit expel
lat in pena eterna. ita q̃ q̃tũ ad dele/
ctatõem pcti cor dur in inferno i pul
uerẽ redigit. sed nõ sic vt aliõ vas ide
fiat. iuxta illud ps. Nõ sic impij ñ sic.
sed tanq̃ puluis quẽ pijcit vent⁹ a fa
cie terre. qz eternalit cõtriti erũt in do
lore. Sed in ptritõe peccatorũ in pñti
p gr̃am aliud vas nouũ z solidũ bu/
more gr̃e generat. Sic de duro corde
pauli õr Act. ix. Vas electõis est mihi
Et. ij. ad Thi. ij. õr. Si qs emũdaue/
rit se ab his erit vas in honorẽ sctifica
tũ. ¶ Terciũ inuestigãdũ. s. ad quẽ fi/
nem fuerat cor pauli demollitũ. Rñr
q̃ ppt multa. Primo vt i eo de⁹ ostẽ
deret suã magnã misericordiã. z vt xp̃z
pdicando fidẽ xp̃ianã firmaret. Gal'.
j. Vocauit me p gr̃am vt reuelaret in
me filiũ suũ vt euãgelizarẽ illũ in gen
tib⁹. z ppt alia multa. Et vt exemplũ
daret oĩb⁹ pctõribus cõuertẽdi ad se.
qz cor durũ male habebit in nouissi/
mo. Durũ pfecto hz cor q̃ in illo statu
viuit quo mori nõ audet. Vñ ex omni
pte durũ erit duro cordi. Ab inferiori
qz ignis iferni. a sinistris demões ter
ribiles. a dextris pctã mlta. ab añ di/
es iudicij et mort̃. a supiori celũ clau/
sum z iudex cõtra se irat⁹. ergo charis/
simi exẽplo huius sctĩ quertimi ad cle
mentiã xp̃i. ¶ Scõo btũs Paul⁹ fu/
it vas doctrinalis sapiẽtie. de q̃ puer.
viij. Quasi vas solidũ auri ornatũ oĩ
lapide p̃cioso. z Eccli. xv. Repleuit eũ
dñs spũ sapiẽtie z intellectus. Vera ei
sapia est cognitio vera dei z sui. ex qbꝫ
causat vera hũilitas. Vñ puerbi. xj.
Ubi hũilitas ibi sapiẽtia. z in vita phi
losoph⁹. Ille sapiẽtior q̃ hũilior. Be
atus ẽ⁹ paul⁹ cognouerat deũ. q̃ vt
dicit Aug. li. de vidẽdo deũ. q̃ Paul⁹
adhuc in materiali corpe existẽs vidit
i raptu diuinã essentiã. q̃cũq̃z vo deũ
coĝuerit statim diliget. Sic paul⁹ di/
ligebat deũ vt diceret Ro. viij. Quis
nos sepabit a charitate q̃ ẽ in xp̃o ihu
Et subdit. Certus sũ q̃ neq̃z mors ne
q̃z vita neq̃z angeli neq̃z archãgeli. ne
q̃z p̃ncipatus neq̃z ꝑtutes: neq̃z tribu
latio neq̃z angustia. neq̃z fames neq̃z
nuditas: neq̃z psecutio: nec gladius:
nec altitudo: nec pfũditas nec creatu/
ra aliqua poterit nos separe a carita
te dei. Cognoscebat etiã se ꝑcatẽ: ió se
veraciter hũiliabat. vt q̃cq̃d boni in se
sciebat deo attribuebat. iuxta illud. j.
ad Thor. xv. Gr̃a dei sum id qõ sũ.
ibidẽ. Ego sum minim⁹ apl'or̃ et nõ
sum dign⁹ vocari apl's. Et. j. Thim̃.
j. Fidelis sermo z oĩ acceptõe dign⁹
q̃ iesus xp̃s filius dei venit in hunc
mundũ pctõres saluos facere: quorũ
ego ꝑmus sum. i. p̃ncipalis. Ecce ipa
vera sapientia. ¶ Tercio btũs paul⁹
fuit vas admirabil' glie. de quo dicit
Ro. ix. Vas in honorẽ. Glia em̃ cor
respõdet gr̃e. Et q̃ fuit vas singular'
gr̃e. ḡ merito admirabilis glie. q̃ gla
est ꝑsũmata gr̃a. Unde canit õ eo ec/
clesia. Magnus sctũs paulus ẽ di/
gne est glificand⁹. q̃ et meruit thronũ
duodecim possidere. Inuẽitur tamẽ

aliquādo q̄ ℣aulus est minor petro q̄ñq̄ maior.q̄ñq̄ equalis. sed reuera minor dignitate.maior p̄dicatōe. eq̄lis scītate.ḡ merito ipe dicit vas gre. vas doctrine.z vas glie. ¶ Scdo beatus paul⁹ apl's er p̄missis thematis verbis cōmendat ab ope suoz̄ gratiosa vtuositate cū dicit.vt portet nomen meū coz̄ gentib⁹ z regib⁹ z filijs israel zc.q̄d q̄dez portauit corde p sanctum desideriū.ore p p̄dicatiōis eloq̄um.ope p frequētē scīpturā ac vite auste ritatē.nā q̄ngentis viris legit scripsisse nomen ielu xp̄i in suis epl'is .qz q̄d abundabat in corde b̄ versabat in ore z manu.iuxta illud Matth.xij. Ex abundātia cordis os loquit. Ūn nomen dñi ielu portauit tripl'r scz.

¶ Primo mirabiliter.

Scdo vtiliter.

Tercio pseueranter.

¶ Primo dicit q̄ bt⁹ ℣aul⁹ portauit nomē dñi ielu mirabiliter. qz p illud scīssimū nomē multa fecit miracula. vñ dr Act.xix. Virtutesq̄ nō modicas faciebat de⁹ p man⁹ pauli.ita vt etiam sup̄ lāguidos ōferret sudaria vl' semicinctiū. glo. semicinctiū est vestis soluta ab vno latere pendēs z recedebāt ab eis languores:z spūs nequā egrediebant.fetauerunt aūt q̄dam z de circūuentib⁹ iudeis exorcist̄ iuocare sup̄ eos q̄ habebāt spūs malos nomē dñi ielu dicētes. Adiuro vos p iesum quē ℣aulus p̄dicat. Erant aūt cuius dā p̄ncipis sacerdotū septē filij q̄ hec faciebant. Rñdens aūt spūs nequa dixit. Iesum noui.z ℣aulū scio . vos aūt qui estis nescio.z insiliens hō in eos in quo erat demoniū pessimū inualuit 7tra eos z dñatus est amboz̄ ita vt nudi z vulnerati effugerēt de domo illa.hoc aūt notū factū est oib⁹ iudeis z gentib⁹ q̄ habitabāt epheſi z cecidit timor sup̄ oēs illos z magnificabat nomē dñi ielu multiq̄ credentiū veniebāt 7fitentes z annūciātes act⁹ suos.multi autē ex eis q̄ fuerāt curiosa sectati.curiosa.i.artes magicas.cōtulerūt libros z cōbusserūt eos coram oībus z cōputatis p̄cijs illoz̄ inuenerūt pecuniā denarioz̄ q̄nq̄ginta milium. Et sil'r legit Act.xvj. Factū ē autē cuntis nobis ad orōnem.puellā q̄ndam habētē spīm phitonē.i.spīm malignum obuiare nob.q̄ questū magnū p̄stabat dñis suis diuinādo.hec subsecuta paulū z nos clamabat dicēs. Isti hoīes serui dei excelsi sūt q̄ annūciant vobis viā salutis.hec aūt faciebāt mlt⁹ tis diebus. dolēs aūt ℣aul⁹ dixit p̄cipio tibi in noīe iesu xp̄i exire ab ea.z exiuit eadē hora. Uidētes aūt dñi ei⁹ q̄ exijt spes quest⁹ eoz̄ ap̄hendētes ℣aulū z sylam.p̄duxerūt ad foz̄ offerētes magistratib⁹ dixer̄t. Hi hoīes 7turbant ciuitatē nostrā cuz sint iudei annūciant morē quez nō licet nob⁹ facere cuz sim⁹ romani . z cucurrit plebs adeos z magistrat⁹ scissis tunicis eoz̄ et iusserūt illos virgis cedi.z cū multas plagas eis iposuissent miserūt in carcerē p̄cipiētes custodi vt diligēter eos custodiret q̄ misit in inferiorē carcerez z pedes eoz̄ 7strinxit ligno . media aūt nocte ℣aul⁹ z Sylas orātes laudauerūt deū.z terremot⁹ ē fact⁹ z hostia aperta sunt. Expgefact⁹ custos carcer̄ euaginato gladio volebat se iterficere estimans fugisse vinctos. Clamat aūt paulus dicēs. Nihil mali tibi feceris.vniuersi enī hic sum⁹.z portato lumīe eduxit eos. z p̄cidens ad pedes eoz̄ dixit. Dñi q̄d me oportet facere vt salu⁹ fiā.at illi dixer̄t. Crede i dñm ihm xp̄z z saluus eris. Sil'r cū paul⁹ circa vesperas i q̄dā solario p̄dicarz q̄dā iuuenis noīe patrocl⁹ pincerna Neronis ꝓpe mlti⁹

De conuersione scti Pauli

tudinē fenestrā ascendit vt magis au/diret. z ibi dormitās decidens expira/uit. Paul⁹ ātp spm̄ cogscēs dixit astā/tib⁹ vt defunctū ad se adducerēt. Quē allatū in noīe dñi iesu suscitauit. z mlta alia mirabilia fecit in noīe dñi iesu xpi. ¶ Scdo q̄z btūs Paul⁹ portauit nomē iesu vtiliter. qz vt ipse met dicit pl⁹ oib⁹ apl'is laborauit. erat em̄ eloq̄n tissim⁹. sapiētissim⁹. ita vt in vniuersomūdo ñ haberet sil'es. q̄cūq; eū audie bant afficiebant ad ipm̄. ita vt dum vellet recedere ab eis corruētes sup ipi us collū plurimū flebāt. O vtilē virū per quē fides xpi feruida sic creuit. O charitate plenū q̄ p fidelib⁹ flagellari z mori voluit. ¶ Tercio deniq; btūs Paul⁹ portauit nomē dñi iesu pseue/ranter. qz vsq; ad mortē p̄dicauit ibm z dū caput ipi⁹ amputatū fuisset ter ie sus pclamauit saliēs. z ibi tres fontes eruperūt. q̄ vsq; hodie rome pstant. de q̄ sic scribit Dyonisi⁹ Thymotheo Meu frater mi thymothee dilecte aie mee. vbi est pater tu⁹ magister z āma/tor. vñ te vlteri⁹ salutabit. ecce em̄ oz/phanus fact⁹ es. iā neq̄q̄ veniēt ad te epl'e ei⁹ in q̄bus scptū sit Paul⁹ mo/dicus seru⁹ iesu xpi. Jā nō scribet de te vlteri⁹ ciuitatib⁹ dices. Suscipite fili/um meū dilectū. cōplica frat'l'ibros p phetax z sig̃ sup eos qz neminē habe/mus interptez pabolax. dauid pphe/ta plangebat filiū suū z dicebat. ve mi bi p te fili mi ve mihi. Ego āt dico ve mihi magister mi. ve ve mihi. amō defec̄ z cessauit pcurs⁹ discipl'ox tuox roma veniētiū z q̄rentiū nos. iā nemo dicturus ē. eam⁹ z videam⁹ doctorez nros z interrogem⁹ eos q̄liter nos re/gere opteat eccl'ias nobis cōmissas.

¶ Tercio btūs Paul⁹ ex pfatis the/matis vbis cōmēdat ab afflictionuz studiosa lōganimitate cū oz. ego ei oñ daz illi q̄nta eū opteat p noīe meo pa/ti. vt de oib⁹ q̄b⁹ in me peccauit patie/do satisfaciat. peccauerat em̄ corde. de q̄ satisfecit dolendo. peccauit ore blas/phemādo xpm̄ de b̄ satisfecit p̄dicādo peccauerat manu fideles ligādo z cru ciando de b̄ satisfecit epl'as scribēdo. peccauit pedib⁹ discurrēdo ad fideliū afflictionē. satisfecit discurrēdo diuer/sa loca p salute fideliū. Naz triplex est passio satisfactoria scz

Prima voluntarie assumpta.
Scda a natura innata.
Tercia ab alijs illata.

Prima passio satisfactoria dixi q̄ est volūtarie assumpta. vtputa opa peni tētialia z talia passus ē libēter. put de se dicit. ij. Chor. xj. In ieiunijs mltis in vigilijs fame z siti z nuditate in la/bore z erūna in carceribus. vñ si nō ba/bes tribulatōes tu teipm̄ affligas. q̄ dicit apl's. ij. Thim̄. iij. Oēs q̄ pie vo/lūt viuere in xpo psecutionē patiūt. et Act. xiij. Per mltas tribulatiōes op tet intrare in regnū dei. ¶ Scda pas/sio satisfactoria est a natura innata sic cū quis est inclinat⁹ ad superbiā luxuri/am z̄c. hāc passionē apl's dic̄ se habu/isse. ij. Chor. xij. Ne inq̄t magnitudo reuelationū extollat me. dat⁹ est mihi stimul⁹ carnis mee. angel⁹ sathane q̄ me colaphizet. p̄ qō ter dñm rogaui vt auferrz a me. z dixit mihi. sufficit ti bi gr̄a mea. z Rom̄. vij. Video aliam legē in mēbris meis repugnantē legi mētis meez captiuū me ducētē in legē pcti q̄ est in mēbris. Infelix ego hō q̄s me liberabit de corpe mortis hui⁹. z sub/dit. gr̄a dei p ihm̄ xpm̄. ecce ptz q̄ hec passio nō fuit modica. ¶ Tercia pas/sio satisfactoria ē ab alijs illata. quam etiā passus ē apl's. put dic̄. ij. Chor. xj. A iudeis inq̄t q̄nq̄es q̄dragenas vna min⁹ accepi. ter vgis cesus fuz. semel la/

Sermo xxiiii

pidat⁹.ter naufragiū ptuli.z Hylari⁹ ipi⁹ passiões breuit sic enumerat dicēs Paul⁹ apl's in philippis ẏgis cedit i carcere ponit z ligno pedib⁹ affigit. in lystris lapidat. in iconio z thessaloni ca ab iniqs pseqt. in epheso feris dat. in damasco p sportā e muro deponit. in hierlm sistit. cedit. ligat. insidiat. in cesarea claudit. criminat. nauigās in italiā piculo dirigit. romā veniēs sub Nerone iudicat. z occisus finit. hec il/le. Hz dicit Chrys. q in oib⁹ his suis passiōib⁹ saxo fuit durior. oi colūna i/mobilior. oi adamāte fortior. nulla vi a charitate xpi separi potuit. Jō bene de ipo dic saluator. Ego em oñdaz illi q̄nta opteat eū p noie meo pati. Ettē/dam⁹ z nos charissimi q p pmio celū vel suppliciū eternū ꝓponit. igit sim⁹ vasa electōis portātes in cordib⁹ ore z opib⁹ nomē dñi nr̄i iesu. sicqz aduersa patiēter sustineam⁹ vt i futuro i eēna ꝑdescam⁹ gl'ia. cū isto sctō dei apl's. ad quā p ipi⁹ merita nos pducat ineffa/bilis trinitas. pater z fili⁹ z s.s. Amen.

De purificatione bñssime virginis Marie. Sermo.xxiiij.

Suscepimus de/us misericordiā tuā in medio tēpli tui. p̄s. xlvij. Ad gl'iam hu/ius solēnitatis p̄missa ẏba dicit Dauid ille exim⁹ ꝓpheta ẋ in spū p̄uidēs certitudinaliē dñm ibm nasci tux. ac fm legē Moysi in tēplū obla/tux. Jō more ꝓphetici sermōis ꝓpter certitudinē fiende virtat⁹ dic in ꝓterito Suscepim⁹ de⁹ misericordiam tuā in me/dio tēpli tui. i. xp̄z hodie in tēplū p̄nta/tū. p quē ꝑsecuti sum⁹ oēm dei miseri/cordiā z gr̄am filiatōis dei. ac heredi/tatis ptcipatōez. Uñ circa p̄nt⁹ solēni tat⁹ seriē q̄nq; sūt nob ꝑsiderāda vt cū ibu i celesti tēplo mereamur suscipi. s.

Primo vt⁹ bethleē pficiscamur.

Scō vt a xp̄i pentib⁹ deseramur.

Tercio xp̄i simus vt oblatōes acce ptabiles efficiamur.

Quarto vt in dñi tēplū p̄temur.

Quito vt p sctōz man⁹ imolemur.

Primo in tēplū celeste si volum⁹ susci pi. necesse ē vt a bethleē pficiscamur. i. a cura carnis. Nā fm vnā int̄pratōz bethleē ōr dom⁹ panis. Et fm aliā do mus carnis. Istud est p̄mū iter ad ce leste tēplū. vt a delectatōib⁹ carnalib⁹ hō recedat. q̄z dic apl's Rom̄. viij. Si fm carnē vixeritis moriemi. Ista p̄ma regula sacrificādi se deo ab oib⁹ spūali bus viris obsuata q p̄i⁹ delectatōes carnis rep̄mat z se pnie ieiunij vigilia rū austeritate. imo zē. sicqz mozalit'a bethleē. i. domo panis se sacrificando discedat. Scō si i tēplū celeste volu m⁹ suscipi. necē ē vt a xp̄i pentib⁹ defes/ramur Prim⁹ igit pens ē ein⁹ p̄ci⁹ di uinitat⁹ q̄ hīat lucē inaccessibilē q̄ illūi net te luce gr̄e sue. al's miaz ei⁹ i tēplo celesti suscipe nō valeb. iuxta illd Job. vj. Nemo venit ad me nisi p̄r q̄ misit me traxerit eū. Scō a pens xp̄i fuit b. ẏgo mr̄ ei⁹ hūanitatis q̄ hūilitate me ruit gestare i vtero z i brachio. iuxta il lud Lu.ij. Respexit hūilitatē an.s. vñ q̄cūqz miaz vult suscipe ōi. necē ē vt se hūiliet. q̄z de⁹ superbis resistit. hūilib⁹ āt dat gr̄az. ẏgo sīqdē mr̄ xp̄i nūq; aliqd gestauit foris vl' int⁹ qđ displiceret fi/lio. scias q̄ si es supb⁹ nec illa gestabit te. q̄z de⁹ re despiciet. iuxta illd Amos vj. dic dñs exercituū. detestor ego sup biā. Tercio si i tēplo celesti volū⁹ mi/sericordiā suscipe. necē ē vt xp̄i sim⁹ z sic oblatōes acceptabiles efficiamur ei q̄ se ōdit formā ꝺo offerēt⁹ vt eēm⁹ xp̄i cū xp̄o. hūiles cū hūili. paup cū paupe patiēs cū patiēte. bēign⁹ cū bēigno. mi sericorꝺe cuz miſicorde zē.

Quarto

De purificatõe btẽ virginis

si miscõiam dei volum⁹ suscipe. necessse est vt i dñi tẽplũ pñtemur in hierl'm recogitãdo cũ gr̃az actõe q̃ z q̃lia opa xp̃s dñs p salute nr̃a egit in hierl'm. z sic deuota aia pñta te in hierl'm in tẽplũ. vbi docuit. in crucẽ vbi pepẽdit. i sepulchrũ vbi iacuit. in montẽ vñ ascẽdit.

¶ Quinto si volum⁹ dei miscõiaz suscipe necesse est vt p sctõz man⁹imo lemur. Nã xp̃s dñs hodie p man⁹ symeonis q̃ obediens interp̃tat offerri voluit. Debem⁹ igit̃ z nos xp̃i exẽplo aias nr̃as deo offerre p̃ filiũ in p̃dicatione ꝓfessiõe zc. boni iusti z timorati viri zc. vt dicere possim⁹ veracit̃ Suscepim⁹ de⁹ pr̃ xp̃m dñm q̃ est tua misericordia. in medio tẽpli vteri ẏginalis. qz a cura carnis recessim⁹ z in medio tẽpli nr̃i cordis. qz p te nr̃m p̃eem illuminamur. ac in medio tẽpli salutoris qz xp̃o ꝓformamur. demũ suscipiem⁹ in medio tẽpli celest̃ vbi oẽs dicem⁹ gl'iaz. qz sctõz p̃filia z exẽpla imitamur. p his oibus rõnabilit̃er dicere possum⁹ suscepim⁹ zc. In q̃bo q̃dez verbis tria salutaria tãgunt̃ documẽta ad decorẽ p̃ntis solẽnitat̃ scz

¶ Primo xp̃i p̃ntatio miracl'osa. ibi. misericordiã tuã.

¶ Scõo p̃ntati receptio gratiosa. ibi. suscepimus.

¶ Tercio recepti cõmẽdatio famosa. ibi. in medio templi tui. ¶ Primũ dixi q̃ i sinuat̃ salutare documẽtũ ad decorẽ p̃ntis solẽnitat̃ p̃ntatõ xp̃i dñi miracl'osaz pia. qz ad hãc p̃ntatiõez ñ obligabat̃ q̃ fuit ver⁹ de⁹ z hõ. ac legislator. ex magñ tñ pietat̃ ꝓfilio ad nr̃az eruditionẽ voluit i tẽplũ p̃ntari vnicul'ose. q̃ q̃dẽ p̃ntatõ ñ erat necessaria.

¶ Tam ratione legis date.

¶ Tam ratione p̃lis nate.

¶ Quã rõne matris bñdicte.

¶ Primo nãq; xp̃i p̃ntatio in tẽpluz nõ erat necessaria rõne leg̃ date. q̃ diẽ sic Leuit. xij. ¶ Mier si suscepto semine pepererit masculũ imũda erit septẽ diebꝰ. z ex hac lege tali m'lieri nõ cõicabant boues in cibo potu vel lecto. ſz infra octos septẽ dies erat suspẽsa a cõsortio hoim. z b̃ de⁹ sic statuerat fieri ꝓter fedã i origiali pcõ ꝓceptõz. Octaua die circũcidebat puer. z tũc mũda efficiebat m'lier q̃ntũ ad cõsortiũ hoim. ſz imũda q̃ntũ ad tẽpli ingressũ. vsq; ad xxxiij. diẽ. z sic in toto post ptũ. xl. die expleto tẽplũ intrabat z pueꝝ offerebat z si diues fuisset debebat agnũ offerre anniculũ z pullũ colũbe. aut turtures aut duos pullos colũbaꝝ. Ista itaq; oblatione ꝓfitebat̃ se peccatricẽ z sacerdos orabat p ea z sic mundabat̃. Et si femina pariebat duplicabat̃ tps. tam q̃ ad cõsortiũ hoim q̃ q̃ ad ingressum tẽpli. Ũñ bene lex btam ẏginẽ z xp̃m excipiebat. qz moyses ex sp̃usscti revelatione cognouit q⁹ vna ẏgo exurgeret de israel q̃ pictura esset deũ z hoiem sine semie viri. ideo apposuit illã cõditionẽ in lege. si suscepto semie. Alioquin frustra addidisset illã cõditionẽ. nisi ex hoc aliq̃d daret̃ intelligi. z sic frustra diceret. Iste moriat̃ p separationẽ aie a corpore. qz illa dr̃ mors. Hinc z Exod. xxj. dr̃. Si p industriã occiderit q̃s homines morte moriat̃. p b̃ q⁹ additur p industriaz dat̃ intelligi q⁹ si q̃s ex casu aut aliq̃ legitima cã esset interfecturus fratrez illi datur locus refugij. z sic patet q⁹ xp̃i p̃ntatio i templũ nõ erat necessaria ex lege. ¶ Scõo etiã rõne p̃lis nate q̃ est xp̃s p̃ntatio in templuz nõ erat necessaria. quia illi q̃ aliqui est presens nõ potest ei presentari. sed xp̃i humanitas semp fuit ei maxime p̃sens. quia in vnitate p̃sone semp ei cõiuncta. tum etiã ex sui natura. quia in christo dño triplex natꝰ fuit oino

purissima. scz diuitas lucida. ō q̄ Sapiēcie. vij. ōz. Cādor est lucis eterne z imago bonitat'. Itē aīa scissima ō q̄ viij. ibidē. Sortis aīam bonā. Itē caro imacl'ata. Hinc Sap. viij. Uēi ad corp⁹ icoinq̄natū. Sz voluit xp̄s dñs in tēplū p̄ntari in exēplū nob. vt sic ñ gr̄a sui ōs fact⁹ est hō sz vt nos p gr̄az faceret deos. nec ꝓpr̄ se circūcisus ē in carne sz vt nos spūalit̄ circūcidamur sic ꝓpr̄ nos p̄ntat dño vt discam⁹ dño p̄ntare nosipos p⁹ circūcisiōz a vicijs Uñ euāgelista dat ꝛcordātiā leg' dicēs. sic scptū est in lege dñi. s. Exo. xiij. Quia oē masculinū adapiens vulua scm̄ dño vocabit̄. i. oē masculinū offeret dño ꝑmogenitū. Ubi duo fuerūt ꝑcepta. Unū generale. aliō spēale. generale vt oē masculinū offerret dño. spēale vt ꝑmogenita rādē redimerent exceptis ꝑmogenit' de tribu leui que dño ꝛsecrabant. z hoc fuit ꝓpr̄ ꝑmogenita in egipto refuata q̄n ꝑmogenita egiptior. p angelū pcutiente fuerūt occisa z iudeor saluata. Ubi notā ter dicit. scm̄ dño vocabit̄. scm̄ eni in sacro eloq̄o q̄ttuor modis ōz. Prīo p cēntiā ꝓpaz. z sic sol⁹ ōs ōz scūs. iō canit ecclia. tu solus scūs. Scōo scm̄ ōz q̄s ab alio ē scificatū. sic oēs scti et electi i celo q̄s elegit añ mūdi ꝓstituti onē vt eēnt scti z imacl'ati. Ep̄b. j. Tercio scm̄ dicebant ꝑmogēita etiā si masculi fuissent vt cayn q̄ occidit frēm suum Abel. z Manasse q̄ ipleuit tēplū sanguine ꝓpheta⁹. q̄ isti dño offerebant sic mō sacerdotes etiaz si sint mali tñ dño ꝛsecrāt. Quarto scm̄ ōz significatōe sic agn⁹ pascal' q̄ significabat xp̄m imolādū. Et q̄ ples ⁊gis marie fuit scta p essentiā q̄ oēs scificat et mundat. de q̄ Lu. j. Qđ eñ ex te nascet sanctū vocabit̄ filius dei. iō p̄ntatōe i tēplū nō indigebat. Tercio etiā rōe matris bñdicte p̄ntatōe z purgatōe non indigebat etiā fm leg' ꝑceptū. q̄ sine viri semie pepit secl'i saluatorē z regez angelor. Purgari eteni illō idiget q̄ō i se maculā ꝓtinet. sic puer. xxv. ōz. Tu fer rubiginē de argēto z egredietur vas purissimū. Rubigo ē pctm̄ vt dic̄ tho. ij. ij. Pura ōz aliq̄ res q̄ ñ ē mixta seu ꝓiūcta cū alia se ignobiliorī. sic vinuz ōz ipur cū miscet aq̄. sz cū miscet cuz nobiliorī. s. malmatico nō dī impur sz pur. dī tñ malmaticū impur. Similit̄ si includat lapis p̄ciosus i anulo aureo ñ dī aur ipurū. z sic de alijs Ad ꝓpositū oīa trena. sc̄ min⁹ p̄ciosa aīa būana. q̄nport⁹ planete stelle sol luna celi z oīa corpa. z iō aīa bis ꝓiūcta p cogitatōz z affectū inordinatuz z delectatōz noxiā imūda efficit z purgari indiget. sz ⁊tutes gr̄a angeli mlto magis ipe ōs sūt p̄ciosiora aīa. z iō bis ꝓiūcta mūdari nō indiget. q̄ effic̄t purior z pfectior. Purissima q̄dez ⁊go maria ꝓiūcta erat oīb⁹ ⁊rutibus q̄ gr̄a plenissima fuit. z vltra b ipi do p̄i p⁹ filiū magis q̄z aliq̄ pura creatura. iō purificari ei necessariū nō fuit. nec filiū in tēplū p̄sentare. sz voluit xp̄s dñs se p̄ntari et mr̄es purificari iter alia ꝓpter tria. scz

Prīo ꝓpr̄ ꝓphetici fmōis ipletōez.

Scōo ꝓpr̄ sue būiliatōis demstratōz.

Tercio ꝓpr̄ purificatōis ēmiatōez.

Prīo xp̄s dñs voluit se p̄ntari i tēplū z mr̄es purificari ꝓpr̄ ꝓphici fmōis ipletōez. Nā p̄dictū fuit Malach. iij. Statim veniet ad tēplū scm̄ suū dñator quē vos q̄ritis z angel⁹ testamēti quē vos vultis. i. xp̄s dñs Scōo ꝓphetatū fuerat Aggei. ij. sic. veniet ingt desideratus cūctis gentib⁹ z implebo domū istā gl'ia. Magna erit gl'ia domus istius nouissime pl⁹ q̄z ꝑme dicit dñs exercituū. Primū ei tēplū edificaue-

De purificatõe btẽ virginis

rat Salomon ope mirifico. vt habe/tur in iij. Regũ. Scõm vero zoroba/bel. quod nõ fuit ita pciosuz in stru ctura sicut pmum. sed hec gloria intel ligitur de christi psentatiõe z predi/catione z miraculis ibidẽ factis. O q̃z ml'ta fuit illa gl'ia scõi tẽpli qñ deside/rat9 rex angelox xps dñs oblat9 hodie ad illud tandẽ disputauit pdicauit in illo. ac sup̃ naturã cecos videre fecẽ. tõ nõ erit terciũ tẽplũ vbi iudei sacrificiũ offerrẽt. qõ ipi adhuc expectant. fm il lud zach. vj. Ecce vir oriens nomẽ ei9 z seqr̃. z ipe edificabit tẽplũ dño. nõ in telligẽtes q xps edificauit tẽplũ spũa/le. vñ ps. Nierl'm q edificaf vt ciuitas Jõ ðz Niere. vij. Nolite ꝓfidere i ver/bis mẽdacij dicẽtes. tẽplũ dñi. tẽplum dñi. tẽplũ dñi est. q. d. tẽpla materialia nõ debẽt esse nisi duo. z q dicit terciũ. mendaciũ dicẽ. Tercio ꝓphetatũ fuit a Dauid di. Suscepim9 de9 miscõiaz tu am in medio tẽpli tui. qõ hodie cẽ iple tum. Scõo xps voluit in tẽplũ pn̄ tari z matrẽ purificari ꝓpt̃ sue bũilia/tionis demõstratõez. qz more pctõrũ voluerũt in tẽplo apparere. vt nos ex emplo xpi dñi z ei9 mris veracit̃ pctõ/res cognoscerem9. z exẽplo ei9 bũiliare mur. vñ Bern̄. Esto inter femias sic̃ vna illax Nam et filt9 tu9 sic est in me dio pueroz. Tercio voluit xpus in tẽplũ pn̄tari z matrẽ purificari ꝓpt̃ ob latõis z purificatõis termiatõz. qz tlia cerimonialia ve. le. erãt vmbre vitat̃ noue legis. vñ mater noue legis legis latoz̃ Maria purificari voluit. vt pu rificatõez ve. le. terminaret. Jaz em̃ in noua lege nõ tenẽt ml'ieres cauere p9 pruz ab ingressu eccl'ie. neq; q̃dragin/ta dies obſuare. vt habẽt extra de pu rificatõe post ptũ. c. volẽtes. vbi dicit. q̃ post q̃z vmbra legis euanuit z illu/xit veritas euangelij. si ml'ieres post plem emissaz acture gr̃as eccl'ias in/trare voluerint. nulla pinde pcti mo/le grauant. nec eccl'iax est eis adit9 de negand9 ne pena videat illis ꝙerti in culpã. Si tñ ex veneratõne voluerint aliquãdiu abstinere deuotionẽ eoruz nõ credim9 reprobãdã. Vñ hec xpi p̃/sentatio miraculosa tali mõ fieri po/tuit. cũ em̃ in die natiuitatis pastores vidissent xpm̃ natũ in psepij angulo. demũ reges. xij. die i matris gremio hodie susceperunt regẽ gl'ie q cũ esset di/ues ꝓpt̃ nos egenũ factũ ꝺ diuersorio z portauerũt in hierl'm statuẽres in tẽ pli medio. Nõ em̃ videt verisil'e q brã vgo diuersoriũ infra. xl. dies mutauc rit qõ saluator mũdi sua natiuitate cõ/secraueratvt pauptatẽ z bũilitatẽ quã iã inchoauerat vsq; i finẽ firmiter obſ uaret. Recepit igit̃ brã vgo pciũ mũ/di dñm maiestat̃ creatorẽ mris. pan/nis ligatũ in brachijs suis ponẽdo ea pur ei9 ad cor. z sic de bestiax biracl'o vicz diuersorio admirabili letitia pgre dit̃. z vsus hierl'z iter dirigit z pie dice re z cogitare potuit. O de9 pr̃ ecce hũc tuũ filiũ tibi ꝙsubalez ex me natũ z pa nẽ celestẽ pũro tibi offero oblatõz iau/ditã. qz in hoie deitatẽ. in paupe ditia/tias. in infirmitate infantili potẽtiam in mortl'i carnevitã offero inquã hũc tibi z me i ei9 sempitnũ obsequiũ. Ge/stat igr̃ b. vgo puulũ pauperculũ pauꝑ cula sed celesti dono pdita. z portauit eũ in hierusalẽ sine mũdi pompa aut hoim solẽni comitiua. Hodie siqdem btã virgo fuit illud aureũ candelabrũ qõ in Salomonis tẽplo septem lam/pades ardẽtes tenebat. qz coz9 filij q si lampadẽ. aiam ei9 quasi oleũ diuini tatẽ lumẽ qõ patũ dicit. i. in carne na/tum añ factẽ oim pplox. O aniã de/

uota hoc lumie fidei illumiata. o mēs xpi ꝟbo saciata. o hō cuius spes est de matre dei intemerata curre ad mirā/ dū hāc pcessionē. assocta ibi dei mr̄z pete deuote vt det tibi suū natū quez osculare ꝛstringe tene exulta letare et gaude. in cui⁹ signū repñtatiuū in ho dierna pcessiōe accensaz porta cande/ lā. q̄si z Maria mater filiū in q̄ optime xps repñtaꝝ. qz sicut in candela est ce/ ra ab ape sine cōmixtione facta. intus ē lichin⁹. vulgo gerthyabel. z his duo bus adheret lumē. Sic in xpo est pu/ ra caro de virgine sine cōmixtione na ta. est intus ania imaculata. z lumen diuitatis anie z corpi vnita. porta igi tur candelā reuerēter ꝓpter eum quez repñtat scz xpm. quē btā virgo hodie reuerēter portauit z reuerēti⁹ in corde xpm dñm ꝓcedendo dic illud ps. Cir cuiui z imolaui in tabernaculo ei⁹ ho stiam vociferationis cantabo z psal/ mū dicam dño. Debes em̄ circūire to tam vitā tuā quā si in vanitate ꝛsum/ psisti. imola i tabernaculo cordis tui amaricādo z dolendo cū hostia voci/ feratōis accusando in ꝛfessione. z tan dem psalmū acceptabilē dic dño. reco lendo ac regratiādo eius beneficia i/ pensa. ¶ Scdo insinuaꝝ ꝓsentati rece ptio gratiosa in verbis thematis cuz ꝓmitteba. susceptū⁹ inquit. suscepi/ mus certe magnā miscōiam dei i pec catozum remissione. magnā in nostra eruditione z redemptōe. ac maximaz in celestis glozie certa ꝓmissione. quā oculus nō vidit aur̄ nō audiuit. vbi tria notare possum⁹ scz

¶ Primo recipientis cōditionē.
¶ Scdo recipientis exultationē.
¶ Tercio recepti redemptionē.

Primo nanq; notemus recipientis scz Symeonis conditionē. quā euan/ gelista Lucas. ij. ca. optime describit dicens. Ecce homo erat in hierusale cui nomen Symeon. z homo iste iu/ stus z timoratꝰ erat. quia difficile cu/ stoditur iusticia sine timoze dñi qui ē sanctus z ꝓmanet in secula. nō timo/ re seruili. Iste igitur sanctus Syme/ on habebat spm̄sanctū per gratiā in/ habitantē z responsum acceperat a spi ritusancto per reuelationē nō per vi/ sum. nō gustaturū se moztem nisi pri/ us videret christū dñi. z quia erat iu/ stus timoratus z gratiosus. annosus famosus magno cordis desiderio in ozatione petebat venire saluatoꝛē isra el in lege promissum. quia tunc erat opinio cōmunis apud intelligentes. q̄ tunc iminebat aduentus christi tē/ pus. Unde Fm Augu. sic ozabat z su/ spirando quotidie dicebat. quādo ve niet. quando nascetur. quando vide/ bo. putas me hoc inueniet. putas du/ rabo. putas isti oculi videbunt eum. per quem oculi cordis illuminabun/ tur. Potuit nanq; hec insuper ex ani/ mo desideranti dicere. O clementissi/ me deus. O misericors z benigne. si oculis meis illum saluatoꝛem vide/ rem siue mox mozerer. Et quia sic de/ siderio videndi christum accensus fu it. Ideo responsum accepit a spiritu sancto. q̄ vsq; non mozeretur nisi pri us oculis videret. Et quo responso vere liquefactum est coꝛ ipsius. Ideo ¶ Secundo notare possumus recipi entis exultationem. Nam dum ho/ die in ozatione ardētioꝛi flamma suc/ census peteret a spiritusancto promis sum. reuelatum extitit ei. q̄ iam tene/ retur ad foꝛes templi. qui mox obli/ tus imbecillis senectutis citius sur/ gens ire cepit. Et dum familia sue do mus z filij foꝛte mirarētur de eius ex hilaratōne z veloci transitu potuerūt q̄rere q̄ iret. q̄ rūdere potuit eis dicēs.

De purificatõe btẽ virginis

venite z videte o filij charissimi. veni/ te sine mora z oñdã vob ḡnta fec̃ dñs aïe mee desiderãti. qz nũc de⁹ z hõ sal/ uator isrl̃ ꝓpha magn⁹ z messias stat añ fores tẽpli. q̃ oib⁹ dimissis seq̃ eũ li benter potuerũt. z sic spũ vehemẽti ve niẽs flens p̄ gaudio cadẽs i terrã ado rauit. q̃ facto dicere potuit. O felix mr̃ q̃ deũ pepisti. o in etnũ bñdicta mlier q̃ redẽptorẽ attulisti quẽ diu desidera/ ui. da eũ mihi vt quẽ videre meru et tãgere deuoti⁹ merear. quẽ cũ in vlnas accepisset ebrius spũ. cepit amplexari puulũ. cepit osculari man⁹. nũc pedes nũc pect⁹. z flẽdo bñdicere alta voce oi bus audiẽtib⁹. bñdict⁹ sis dñe de⁹ mi/ sericors. z q̃d dicã. iã nũc dimitte de b seculo seruũ tuũ in pace. qz oculi mei viderũt saluatorẽ. iã secur⁹ moriar. iaz obꝛobrũ senectut̃ mee fiduciali ꝛ de ponã. hinc dic̃ Orige. Si ad tactũ in quit fimbrie vestimẽti mlier sanata ẽ. q̃d putandũ est de Symeone q̃ ipm i vlnas accepit infantẽ z gaudebat q̃ ge starer puulũ. sciẽs neminẽ eũ posse e/ mittere de claustro corꝑis cũ spe futu re resurrectõis: nisi ille quẽ in brachijs ꝑtinebat. Cũq; circũstãtes mirarent de tali insolita cõgratulatõe ac lauda tiõe. tũc aduen it illa sctã vidua Anna z cepit clamãdo nũciare oib⁹ di. Ecce iã plenitudo tꝑis. qz iã venit mũdi sal uator. Ite igit filij z filie p̄dicate oib⁹. dicite vniuersis. qz iã saluator isrl̃ na/ tus aduenit quẽ ꝓphete p̄dixerũt ꝑies desiderauerũt quẽ ex v̊gine mr̃e natũ videm⁹ z palpam⁹. Tercio nãq; no tare possum⁹ xp̃i recepti redemptõem postq̃ enĩ Symeon z Anna ꝓphetis/ sa cozã v̊gine mr̃e z alijs mlt̃is sic io/ cũdati z letati fuissent. z eus iã venisse p̄dixissent. sctũs senex Symeon poz/ tauit a q̃ portabat in tẽpluꝫ. z obtulit eũ ibi dño deo patri cũ oblatõe turtu/ rũ aut pullox colũbax. q̃s fuit sacrifi ciũ pauperx. qz diuites q̃ habere pote/ rant offerre tenebãt z agnũ. ex q̃ patet pauptas xp̃i z mr̃is i oblatõe. qz pau pertatis pia amatrix. btã v̊go aurũ z alia a trib⁹ magis xp̃o oblata nõ sibi retinuit sꝫ edocta a pauptatis amato re xp̃o in vsus paupum intãtũ diuise rat. vt tpe oblatõis filij nõ hr̃et agnuꝫ quẽ offerret. sꝫ habuit agnũ incõtami natũ q̃ tollit pctã mũdi. Fm eñ Tho. in. iij. ꝑte sũme. q. xxxvij. vt dictũ ẽ du/ plex fuit p̄ceptũ de ple nata. Unũ ge/ nerale sc̃z q̃ cõpletis xp̃o dieb⁹ purga tiõis mr̃is offerret sacrificiũ. p ple. vt hr̃ Leuit. xij. Scõm p̄ceptũ speciale d̄ p̄mogenitis tã hoim q̃z iumẽtox. sibi eñ dñs deputauerat p̄mogenita oĩa in isrl̃ p eo q̃ in egypto saluauerat p̄/ mogenita eox. pcussis p̄mogenit⁹ egi ptijox ab boie vsq; ad pec⁹. vt hr̃ Exo. xiij. Et qz xp̃s dñs erat v̊ginis p̄mo/ genit⁹. z voluit esse sub lege vtrũ q̃ fa/ ctũ ẽ circa eũ sc̃z q̃ ipm obtulerũt z re demerũt. v. siclis. Ubi est sciendũ q̃ p̄ mogenitox q̃ dño offerebãt fm leges q̃dam nõ redimebãt. sꝫ diuino cultui mãcipabãt vt p̄rimogenita leuitaruꝫ sic̃ ꝑtz de Samuele. j. Reg. ij. Quedã offerebant sed postea redimebant. sic̃ p̄mogenita aliax tribuũ ex q̃bus erat z xp̃s. qz de trib⁹ iuda. Quedã muta bãt vt p̄riogenita asini ꝑ ouẽ. q̃dã occi debãt vt p̄mogenita canũ Nec ꝓfecto moraliter nos instruũt. Est enĩ q̃dã p̄mogenitũ in hoie sc̃z intẽtio q̃ sine redemptõe deo debem⁹ offerre. i. i no/ stris actib⁹ nõ q̃rere nostrã gl̃iam. sꝫ dei honorẽ z ei⁹ bñplacitũ. z sic oĩa in ei⁹ gl̃iam faciam⁹ quã sibi soli vult of/ ferri. iuxta illud Esa. xlij. Gl̃iam meã nõ dabo alteri. Scdo est i nobis q̃/ daz p̄mogenitũ q̃ deo offerr̃. sꝫ post/ modũ nobis relinq̃t sc̃z ipa volũtas.

oñie eñ qđ agim⁹ volũtas p̃cedit. et dicit qđã p̃mogenitũ qđ deo offerre z ꝓsecrare debem⁹. ſz tñ in noſtra poteſtate ab eo recipim⁹. qz alꝫ nr̃a bona opa nõ eſſent meritoria niſi eſſent volũtaria. Hinc p̃s. Volũtatẽ ſacrificabo tibi. Tercio qđam p̃mogenitũ noſtrũ eſt cõmutãdũ. ſ. fatuitas puerilis q̃ ꝺr aſinina in ſimplicitatẽ ouinã. Nã fatuitas puerilis qđã p̃mogenitũ eſt. qz p̃r⁹ puer ab inſipiẽtia incipit. vñ. j. Thoz. xiij. ꝺr. Nolite pueri effici ſenſibꝰ. ecce fatuitas aſinina. ſz malicia puuli eſtote. ecce ſimplicitas ouina. ¶ Quarto qđã p̃mogenitũ noſtrũ ſimpl̃r eſt occidendũ ſcz mala ſuggeſtio diaboli qđ eſt principiũ peccatoꝝ. z iõ eſt qđaz p̃mogenitũ qđ ſp̃ latrat z mordet op⁹ bonũ. hic Eccli. xxv. Nõ eſt caput neq̃us ſup caput colubri. i. pcti mortalis. q̃cũq̃z inſtẽtionẽ dirigit cũ bona volũtate in gl̃iam dei ac ſimplicitate ouina. reſiſtit tẽtationi hic ſe totũ offert creatori in ſacrificiuꝫ acceptabile. z tenet xp̃z cũ ſcõ Symeone iocũde z pie. Cogita benigne aĩa deuota quõ btã ẏgo p̃ Symeonẽ offerebat xp̃m q. xxxiij. anno ſe oblaturus erat i ara crucis. cogita quõ illũ celeſtẽ theſauꝝ. y. ſiclis redimebãt q totũ genꝰ hũanũ erat ꝛ̃dẽpturꝰ. cogita inquã et vade in ſ. ſ. in tẽplũ. nõ in ſpũ ſuperbie et luxurie. z adora ieſum puerũ et benedic eius matrẽ cũ ſancto Symeone z lauda deũ tuũ cũ Anna ꝓphetiſſa. ¶ Tercio in p̃miſſis verbis inſinuat recepti chriſti cõmẽdatio famoſa. quia dicit. in medio tẽpli loci ſcz ſacri. Nam oblatõe facta ac eius redemptione z ineffabili iocũdatione. celi beredem chriſtũ reddidit eius genitrici Marie. z igne ſpũſſancti ſucceſſus cepit benedicere ẏginem z laudare z ꝓphetizare dicens. Ecce poſitus ẽ hic ieſus benedict⁹ in ruinam z in reſurrectionem multoꝝ in iſrael. z in ſignuꝫ cui cõtradicet z tuã ipſius aĩmã pertranſibit gladius. z vere xp̃s dñs q̃ntum i ſe ẽ nulli⁹ ẽ occaſio ruine. q̃ꝺ ipſius ruine repatio. p̃s. Judicabit i nationes implebit ruinas. ſ. angelicas. ſed fuit ruina vicioꝝ. qui oñia vicia ſua ſcriſſima vita z exemplo ac doctrina deſtruxit. Item fuit ruina infideliũ z obſtinatoꝝ iudeoꝝ z puerſoꝝ xp̃ianoꝝ. z eſt in ſignuꝫ federis inter deũ z hominẽ. quia in ſe placauit deũ patrem cũ homie innocẽte ſua morte z tunc gladius ꝑtranſiuit aĩmã virginis benedicte. Ubi eſt nobis ſciendum q̃ ſanct⁹ ꝓpheta Symeon ꝺ nõ loquit de gladio materiali qui coꝛp⁹ ꝑtranſit nõ aĩmã. ſz ſpũali z metaphorico q̃ eſt q̃ntupler ſcz

¶ Primus gladi⁹ diuini ſermonis.
¶ Scõs gladius malignatõis.
¶ Tercius gladius diuini amoris.
¶ Quartus gladius intimi doloris.
¶ Quintus gladius pie cõpaſſionis

Prim⁹ nanq̃z gladius eſt diuini ſermonis. de quo Eph. vj. dicit. Gladium ſpũs ſumite quod eſt verbũ dei. Hic ei gladi⁹ acumie intelligẽtie aiaz ẏgis ꝑtrãſiuit. q̃n angelo nũciãte dei verbũ in coꝛ z in ventreꝫ recepit. z iſte gladius ſemp in virginis coꝛde penetrando fixus ſtetit. Oñia eñ xp̃i myſteria ſcz cõceptõis. natiuitat⁹. oblationis in templũ. ꝙerſationis. paſſiõis z reſurrectõis. z in celum aſcenſionis fuerunt a ꝓphetis p̃nũciata z figurata. Que cum beata ẏgo legiſſet et audiſſet z ſucceſſiue videret ſingula impleri. ſic gladius verbi dei ꝑtranſibat aĩmã eius intellectiuã acumie intellectus. Hinc z in iſto euãgelio dicitur q̃ Maria ꝙſeruabat oñia verba hec ſcz que fiebant de xp̃o conferẽs in

De Purificatõe btẽ virgis

corde suo. qõ sic exponit Beda. quia scz habuit i mẽte scripturas sacras et ꝓferebat q̃ scripta erãt cũ his q̃ fiebãt. Nã videns se virginẽ ꝓcepisse intelligebat illud Esa. vij. impletũ esse. Ecce ꝟgo ꝓcipiet. z videꝫ se pepisse intelligebat illõ impletũ Esa. ix. Paruulus natꝰ ẽ nob zc. z sic gladꝰ ꝟmõis dei ptrãsibat aiam eiꝰ. ¶ Scõs gladꝰ est malignatõis. de q̃ psal. orat erui dicẽs De gladio maligõ eripe me. Iste itaq; gladꝰ acutissimꝰ ptrãsibat aiam ꝟginis qñ audiebat q̃ filiũ dei z suũ potatorẽ vini z voratorẽ carniũ dicebãt. qñ demoniacũ appellabãt. ꝑcipue qñ eleuatũ in cruce blasphemabãt. et sic aiam ꝟgis et filij sil vnꝰ gladꝰ blasphemie ꝓfodiebat trãsiẽs de corde ꝟgis i cor filij. Jõ notãt dicẽ euãge. tuã ipsꝰ. i. tuã z ipsꝰ xpi sil ¶ O xpe deꝰ si matrẽ tuã dignissimam nõ cauisti ab isto gladio detractõis; odij; blasphematiõnis; quẽ nostꝝ custodies. certe nullũ ſz oportz ire ꝑ infamiã et bonã famã.

¶ Tercius gladꝰ ẽ diuĩ amoris. ỗ q̃ psal. ait. Accingere gladio. ſ. charitatis sup femur tuũ. i. i assumpta hũanitate. Dic eĩ gladꝰ aiaz btẽ ꝟginis pertrãsiuit spẽaliter ab illa hora dũ ꝓsensũ angelo ꝓbuit z ivõ filiũ dei ꝓcepit. et gra dei supabũdauit. Nam q̃nto maiorẽ gr̃am q̃s a deo accipit rãto magis ipm diligit. ſz btã ꝟgo oẽs hoies ꝑter xpm in dono gr̃e excellebat. iõ ipz plꝰ oĩb diligebat. tũ qz eius vera et naturalꝫ mater erat. tũ qz dona maiora scz dei maternitatẽ z virginitatẽ accepat tũ etiã qz videbat q̃ filiꝰ eã ꝑ oĩb diligebat. z ex his qñ intuebaꝫ filiũ ex immenso amore qñ seruiebat ei. qñ audiebat vocẽ ipsꝰ aiam eiꝰ liq̃factã gladius amoris ptrãsibat. Merito igit symeon ꝓpheta dicebat ỗ ea. z tuã ipsꝰ aiam zc. qõ triplr exponit. Uno mõ vt ly tuã ipsꝰ sit vna dictio. z tũc est sensus tuam aiam. Alio mõ ꝓut sẽ due dictiones. Et tũc sensus est. tuã aiam que est ipsꝰ scz xpi ꝑ vinculũ amoris ptransibit zc. Tercio mõ sic. tuã id est xpi que est tua aia ptrãsibit gladꝰ amoris itimi. ¶ Quartꝰ gladꝰ ẽ intimi doloris. de q̃ ps. Ferrũ. i. gladꝰ ptrãsiuit aiam eiꝰ. Iste siq̃dẽ gladꝰ trãsfixit cor virgineũ tpe passiõis filij sui. tũ qz videbat q̃ oẽs amici z ꝓximi i maxima tribulatõe eũ dimiserãt. tũ quia singula vulnera z passiões itime corã plabaꝫ. et qñ voluebat se corã ea filiꝰ i cruce z recẽs sanguis ebulliebat scindebaꝫ cor maternũ. z eadẽ crux z ides clauꝰ affligebãt cor ꝟgis q̃ z filij corpus. O q̃s põt cogitare ꝟgis dolorẽ, cũ z ꝓpheta sym eõ añ triginta ãnos admirãdo ꝓphetet de eo dicẽs. Tuã ipsꝰ aiam ptrã. zc. ¶ Quintꝰ gladꝰ est ꝑpassiõis. de q̃ põt exponi illõ ps. Bladius eoꝝ intret i corda ipoꝝ. i. gladꝰ ꝑpassiõis intret i cor filij et mris. Filius eĩ ꝑpatiebat mri videns amaritudinẽ cordis sui quã ꝑ oĩb diligebat. z mater filio videns carnẽ filij q̃ erat ỗ substãtia mris sic crudeliter lacerataꝫ quaz ipa delectabiliter fouerat gremio suo. et sanguinẽ ꝑciosuz cernẽs largiter fluere sup terrã. et videns spineã corona pungẽtẽ eius caput ac faciẽ sputis maculatã. et i morte tã duro lecto arida. ſ. crucẽ mori potuit dicere. O dulcedo mei cordis. o redẽptio hũani generis. q̃lẽ mortẽ crudeliter elegisti ꝑ salute hoim. o q̃nto dolore tuã mi fili mortẽ ꝓsidero. amaritudo mea est amarissima. Hoc fuit inq̃z symeonis vaticiniũ dicentis. Tuã ipsius animã zc. cũ in templo suscepim. misericordiã tuaz

Rogemꝰ igit misericordiã dei patris christũ dñm vt ꝑ matris sue intercessionẽ in medio tẽpli celestis misericor-

diam suscipiamus p quã creati et re/
dempti misericorditer sumus. Imẽ

De eodem. Sermo. xxv

Accepit eum
symeon in vlnas suas t bñ/
dixit deũ. t dixit. Nũc dimit/
tis seruũ tuũ dñe fm verbũ tuũ in pa
ce. Lu. ij. Que q̃dẽ verba ad gloriã so
lẽnitat; pñtis diei rite dicunt. in qua
sctã mater eccl'ia tria recolit. et fm h̃
hec festiuitas trib; noib; nũcupat. scz

Primo vocat festũ purificatõis
Scõo appellat festũ oblatõis.
Tercio nuncupat festũ obuiatõis

Primo in q̃z h̃ festũ vocat festũ puri/
ficationis ex eo q mater dñi dei geni
trix maria de bethleẽ pficiscẽs cũ filio
dei et ioseph in hierusalẽ ad dñi tem/
plũ fm legẽ moysi purificãda ad quã
tñ nõ obligabat. q̃z lex dicit Leui. xij.
Si mlier suscepto semie filiũ peperit
immũda erit septẽ dieb; ipa vero a
spũsancto ꝯceperat. Ideo dicit de ipa
Berñ. O dñi nõ est tibi op' purifica
tõe. sicut nec filio tuo circũcisiõe. Sed
sicut xp̃s q fm diuinitatẽ legez moysi
dedit apparẽs in hũanitate implere
voluit. sic Maria dñi liz purificatõ
ne nõ indigeret tñ implere voluit. tũ
ꝓter obedientie exemplũ. tũ ꝓter iude
oz̃ scandalũ. tũ etiã ꝓter ve hũilita
tis sue indiciũ Secũdo q̃z hoc festũ
appellat festũ oblatõis ex eo q obtu/
lerũt hodie xp̃m dñm cũ oblatõe. ad
quã oblationẽ deus nõ erat necessari
us. Dicit tñ sctus Tho. p̃ma scõe. q.
ciij. q deus voluit sibi offerri sacrifi/cia
propter tria. scz ꝓter mentis ordina
tionẽ. ꝓter idolatrie declinatõz. t ꝓpt̃
figurationẽ. Primo nanq; de' voluit
sibi offerri sacrificiũ in lege veteri pro
pter mentis ordinatõem. vt hõ reco/
gnoscat omnia se habere a deo et or/
dinet in deũ tanq̃z in vltimũ finẽ. q̃d
repñtabat in oblatõnib; et sacrificijs
Hinc est q̃d dauid dicebat. j. Para/
lip. xxix. Tua sunt oñia: et que d̃ ma
nu tua accepim' dedimus tibi. Se
cundo voluit deus sibi offerri sacrifi/
ciũ ꝓter idolatrie declinatõem. vt p
honorem qui exhibebat deo retrahe/
ret popul' a cultu idoloz̃. ideo multe
fuerũt i veteri lege cerimonie t diuer/
sa sacrificia q̃bus populus se occupa
ret. Tercio deus voluit sibi sacrificiũ
offerri ꝓter figuratõem. Dia eñ illa
veteris legis sacrificia figurabãt vnã
pfectã oblatiõez et mortẽ xp̃i iesu qua
genus hũanũ redemit: deũ placauit
et celũ aquit. iuxta illud ad Ephes. v.
Tradidit semetip̃m p nobis oblati/
onem et hostiã deo in odorẽ suauita/
tis. Et Heb. x. Christ' vnã semel pro
peccatis hostiã obtulit i sempitnũ. er/
go deus clemens voluit sibi offerri sa
crificia p nr̃a vtilitate. Dõ etiã p̃cce
perat Leuitici. j. dicẽs. Oblata oñia
adolebit sacerdos super altare in ho/
locaustũ: et in odorẽ suauissimuz do
mino. Deus tamẽ his nõ indigebat.
quia dicitur in p̃sona eius in p̃s. Nũ
quid mãducabo carnes thauroz̃ aut
sanguinẽ hircoz̃ potabo. Imola deo
sacrificiũ laudis tc̃. Hodie igit̃ virgo
maria accipiẽs filiũ suũ omniũ sacri/
ficioz̃ terminũ obtulit deo p̃ri. Unde
Berñ. in p̃sona v̄ginis. O p̃ celestis
offero tibi filiũ tuũ atq; meũ a me ge
nitũ tpaliter a te eternalit̃. offero tibi
eũ hodie in odorẽ suauitatis q̃ seipsuz
offerre venit p totius mũdi peccatis.
Nam venet temp' q non portabit̃
manibus virgineis: sed brachijs cru
cis Tercio etiam hoc festum nun
cupatur festum obuiatõnis. p̃o eo q
ille sanctus Symeon p̃ropheta: in

De Purificatõe btẽ virgis

spũ cognoscẽs adesse deũ maiestatẽ creatorẽ suũ venit obuiã ei. quẽ supplex adorauit in spẽrit et manibꝫ baiulauit. et hoc est qđ dicit euãgelista Lucas. Accepit eũ symeon i vlnas suas z bñdixit dñm. In qbus qdẽ verbis ad gliam nri saluatoris ac eiusdẽ pie mris tria insinuãt documẽta declarãda .s.

¶ Primo saluatoris deuota baiulatio. ibi. Accepit eũ symeon in vlnas.

¶ Secũdo symeonis gratiosa bñdictio. ibi. z benedixit deũ dñm.

¶ Tercio matri saluatoris vẽtura ꝓphetatio. ibi. z dixit. nũc dimittis dñm.

¶ Primũ itaqꝫ documẽtũ declarandũ dixi qꝫ in ꝓfatis thematis verbis insinuat saluatoris deuota baiulatio cũ dicit. accepit eũ symeon i vlnas suas. Nã hodie a tribꝫ hominibꝫ saluator mũdi baiulabat. .s. a mre virgine. a ioseph et a sene symeõe. ad significãdum qꝫ solũ homines in triplici statu existẽtes portãt xpm ad ipoꝫ salutẽ. scz

¶ Primi incipientes.

¶ Secũdi ꝓficientes

¶ Tercij contemplantes

¶ Prio dixi qꝫ homines ad suã salutẽ portant xpm incipiẽtes. q de statu culpe ꝙuersi sũt ad amaritudinẽ pnie. et isti significant ꝙ vginẽ mariã q̃ interpꝛat amaꝫ mare. ad innuẽdũ qꝫ penitẽtia debz esse cũ dolore. z sic purgant i ipa pnia pcã. z h̃ est qꝫ maria voluit obseruare purificationẽ post partũ q̃ nõ indiguit. sz nob exemplũ dare voluit Hinc Amb. Marie vita ẽ nobis exẽplar z doctrina. Jõ debemꝰ purgari a macꝫa peccati si xpm volumꝰ portare in nobis. Debemus eñ mũdi esse in corde ore z opẽ. Prio debemꝰ esse mũdi in corde. qz filius dei cũ sit candor lucis eterne et speculũ sine macꝫa reqrit cor mũdũ. iurta illud Sap. j. Non habitabit in corpe subdito pctis

Ideo hortat̃ btus Jacob. iiij. c. dicẽs Purificate corda vra. et Hieremias iiij. c. Laua a malicia cor tuũ. Dic augustinꝰ dic. qꝫ a solis mũdis, purisꝫ cordibꝫ deus haberi z teneri potest. Propterea h̃ dauid petebat dicens. Cor mũdum crea in me deꝰ. z Mat. v. Bti mũdo corde qm̃ ipi deũ videbũt. Et Hugo li. de aia dic. Jn oi nãqꝫ creatura q̃ sub sole vanitatibꝫ occupat mũdanis nihil hũano corde sublimiꝰ. nihil nobiliꝰ: nihil deo sublimius reptt. quapꝛopẽ nihil aliõ reqrit a te nisi cor tuũ. Scõo debz penitẽs purificare os ab omni inhonesta locutõe, iurta illõ Eph. iiij. Ois sermo malꝰ ex ore vro nõ ꝓcedat. qz dr Mat. xij. Ex vbis tuis iustificaberis z ex vbis tuis cõdemnaberꝭ. Tercio debz ve pentens purificare opꝰ suũ ab omni illicita actõe. iurta illud Jaco. iiij. Emũdate manus pctores. Et merito quia in vnoquoqꝫ vificabit illud ps. Scõm puritatẽ manuũ meaꝫ retribuet mihi. Et Apoc. xiij. Opa enim illoꝫ sequunt illos. ¶ Scõi homines ad salutẽ suã portantes christũ sunt ꝓficientes qui de suis pctis ꝓpetratis dignam egerũt penitentiã et eorũ opa iam nõ tam sunt satisfactoria q̃ꝫ apꝰ deũ meritoria. z hi significant per Joseph q̃ accrescens interpꝛatur. quia tales debent de virtute in vtutẽ pficere. sicio Joseph iuit hodie de bethleem in hierusalem. Unde Augustꝰ super psal. Quãcũqꝫ hic pfecerimꝰ nemo dicat sufficit mihi. iustus sum qui dixit remansit in via. non nouit peruenire. vbi dixit: sufficit mihi ibi besit. Sm enim Bedam super Johannẽ. Proficiens est ille qui exteriorem hominem iusticie laboribus occupat: et seipsum immaculatum ab hoc seculo continet. et mẽtem: manum: linguam ceteraqꝫ mẽ

bra corpis ab oīni inānamēto culpe retrahit ac diuis se subiugare fuitys studet. deinde primis iuxta vires succurrere. esurienti cibū: sitiēti potū. nudo vestē p̄bere. z tal' vere portat nutrit et reficit xp̄s. q̄ ait Mat. xxv. Q̄d vni ex mīmis meis fecistis mihi fecistis.

Tercij hoies portātes xp̄m dn̄m sē cōtēplātes q̄ a terrenis desideriis elōgati circa deū solū et celestia intendūt dicēdo cū ap̄lo Nr̄a ꝓuersatio in cel'ē Et hi significant p symeonē. cui christi aduentū spūsc̄tus suggessit. qui in dulci sua ozōe rēsum accepat a spūssā to nō visurū se morte nisi p̄us videret xp̄m dn̄i oculi corpis quē viderat oculi mentis. z hodie vidit adozauit et ꝓtractauit in magna letitia. De quo Amb. O q̄s piū spectaculū q̄ non nisi pij delectari ꝓbant. stat vgo z mr. filius ōi suscipit z de eo ꝓphetizat. O mira res vidit puerulū z ex eo aspectu ītantū fuit ꝓsolat' q̄ iā letus mozi volebat dicēdo illud Ben. xlvj. Jā letus moriar q̄ vidi faciē tuam. tō dicebat. Nūc dimittis seruū tuū in pace. q̄ vidērūt oculi mei salutare tuū. Hic August. in fm̄one hodierno. Symeon vidit z cognouit eū. int' est ei reuelat' q̄ foris est nat'. cognouit illū in infātia: quē iudei crudeles occidebāt faciērez mirabilia. O q̄s sepe ei oscula impssit O q̄s amant eū inspexit. o q̄s mlti filij nobiliū oblati sunt: nullū aduertebat in illius aūt intuitu totus i spū ardebat. Vñ sicut Symeon viso iesu magno gaudio spūali ꝓfundebat. ita viri ꝓtēplatiui i dei meditatōe magnaz sentiūt ꝓsolatōem. Hinc Bed. Mlti ait videt nr̄as tribulatōnes sed nō vident nr̄as ꝓsolatōes. Magē em̄ mlti tudo dulcedis sue quā largit deus sentiētib⁹ se: et nō inuenit in terra suauit' inuentū. Absit b a nobis vt maiorez in spū nō inueniam' ꝓsolatōes q̄s in q̄lib⁹ corpis fedītate. Et b est qđ dicit Bre. Dulce est eē in hūanis rebus si eis tm̄ q̄ spūalia nō gustāt. gustato enim spū desipit ois caro. O q̄s bti sunt qui xp̄m dn̄m sic portāt q̄ hos diligit rex glie xp̄s. virgo mater ei'. et scti angeli z electi. Nam penitētes portāt xp̄m i corpe cū dolore. iuxta illud ap̄li. Glificate z portate deū in corpe vr̄o. ꝓficētes i corde cū dulcore. ꝓtēplātes i corpore z aio cū mira suauitate. Pctōres vo nō portāt xp̄m sed ꝓculcāt pedib⁹ suis. q̄dam vo nō soluz ꝓculcāt sed et crucifigūt. q̄ fm ap̄lm sunt īmici crucis xp̄i. Scdm salutis documentū declarandū insinnat' et thematis verbis Symeōis grosa bñdictio: cū dr. Et bñdixit deū. z infra subdit. z bñdixit eis Symeon. s. puero marie et Ioseph. Sed ꝓfecto mirū videt quō symeon bñdixit eis cū dicat ap̄s q̄ mtnor a maiore bñdicit. et nō econuerso Sed xp̄s maria z ioseph fuerūt maiores q̄z symeon. ergo ipi magis debēbāt bñdicere. Rñdet q̄ nō est incōuenies aliquā p̄sonā minorē eē merito z maiorē officio. z sic licz symeon fuerit minor merito q̄z maria tñ fuit officio maior q̄z sacerdos. bñdicere aūt est officiū sacerdotis. Nā dr. j. q. j. dictū ē a dño in nūeris. Vos ponite. i. invocate nomē meuz sup filios isrl'. ego dñs bñdicam eos vt gr̄am traditā p ministeriū ordīati trāffundāt hoibus nec volūtas sacerdotis obesse vl' pdesse possit sed meritū bñdictōez poscēt. Q igr̄ q̄s stulte faciūt multi vitā ꝓriā negligentes. vitā sacerdotū discutiūt de q̄bus nō interrogabūt i iudicio. ex hoc fit vt diuina ꝓuidētia vitā contemnūt De qbus dicit Greg. z habet. j. q. j. Mlti sectarū hoim cū pl's sacerdotū vitā q̄z suā discutiūt in magnū ꝓfectōnis

De purificatõe btẽ virginis

diuinoꝝ sacramẽtoꝝ crimẽ incurrũt. Magna ẽ trabe vulneratos habẽtes oc'los eã negligẽtes festucã tenuẽ in aliozũ ꝙspiciũt ocul'.quã dũ incaute festinãt euellere in foueã dilabunt errozis. Sed di.quõ Symeõ benedixit xp̃m q̃ fuit z est rex z summꝰ sacerdos. Rñdet q̃ triplex est bñdictio Una gr̃e donatõis. scõa laudis.z tercia gr̃arũactõis. Prima igit̃ bñdictione deꝰ p̃ ip̃m bñdixit dãdo gr̃az nõ ad mensurã. Scõa z tercia bñdictõe bñdicimꝰ z nos xp̃m deũ nostꝝ dum laudantes et gr̃as agẽtes dicimꝰ illõ Dañ.iij. Bñdictus es dñe deꝰ patrũ nostroꝝ. z laudabil'et gl'iosus in scl'a Et sic oẽs creature dicũt deũ bñdicere ineꝫtũ ip̃m laudabilem oñdunt. Isto modo etiã symeon bñdixit xp̃m gr̃as gẽndo de adimpletõe ꝓmissiõis p̃ribus facta.z laudãdo dei magnã misericozdiã qua ad nos venire i assũpta hũanitate dignatus est. Et h̃ est q̃ dicebat. Nunc dimittis seruũ tuũ dñe ſm ꝟbũ tuũ in pace. q̃ viderũt oculi mei salutare tuũ.quod pasti añ faciez oĩm populoꝝ .lumen ad reuelatõem gentium .zc. Et licet symeon bñdixerit mariã virginẽ laudãdo.plꝰ tñ ei⁹ filiũ q̃ ipa bñdicta est ꝓpter filiũ.Fz q̃ cognit ecc'lia.Bñdicta filia tu a dño q̃ pte fructũ vite ꝓmũicauimꝰ. Uñ notandũ q̃ .xij.sunt bñdictões singulares q̃bus beata virgo excellit oẽz creaturã.xp̃s tñ i illis ipam excellit. Prima eñ bñdictio virginis ẽ.q̃ ipa nũq̃ peccauit. iuxta illud Can̄.iij. Tota pulcra es amica mea et macula ñ est i te.sed filiꝰ nec peccare potuit .vñ Bern̄. O bone iesu pctm̃ nõ ꝓmisisti nec ꝓtraxisti.est eñ tibi pater aeternus sed deꝰ ẽ in quẽ pctm̃ cadere nõ p̃t. est z mater tibi ex tpe sed ꝟgo est.z corruptelã parere nõ potuit incorruptio Et Damasce. Impeccabil' erat dominus iesus. Scõa btẽ ꝟginis benedictio singularis q̃ in oĩm actu liberi arbitrij meruit .nõ tñ mor ꝓcepta vsus liberi arbitrij habuit quẽ filiꝰ ip̃i ab instãti ꝓceptõis habuit.iuxta illõ bie remie.xxxj. Femia circũdabit virũ. Dicit virũ ꝓpter pfectũ vsũ liberi arbitrij Tercia beate ꝟginis bñdictio ẽ q̃ habuit puritatẽ in sũmo gdu: receptiuã tñ. Hinc Anſ. Decebat vt illi⁹ homis ꝓceptio fieret de purissima mse q̃ ea puritate niteret q̃ maioz sub deo neq̃ intelligi. Sed xp̃s habuit in sũmo gdu puritatẽ datiuã. Bap̃. vij. Cãdor est lucis eterne et speculũ sine macula Quarta bñdictio seu laus btẽ marie est q̃ est ꝟgo virginũ .xp̃s vero filius virginis. mõ plꝰ est esse filiũ ꝟgis q̃ esse virginẽ. Quinta bñdictio marie ꝟginis est q̃ ipa est mater et ꝟgo p generatõem. xp̃s vero est p̃ et virgo per creatõem. mõ plꝰ est creare q̃ generare.q̃ ad creare infinita potẽtia req̃rit z ideo nullꝰ angel⁹ creare potest cũ sit creatura.z p ꝓcq̃ns finite potẽtie.sed xp̃s õz creatoz oĩm p creatõez. p̃s. Verbo dñi celi firmati sunt. Sexta ꝟgis bñdictio est.q̃ ipa õz mater oĩm inq̃tũ p ei⁹ partũ oia renouabũt. Dicit Anſ. Hec est illa femia p quã renouatur elemẽta.euacuank infernaz boies saluank. Sed xp̃s dicit p̃ oĩm nõ solũ rõe creatõis verũetiã rõe gubnationis z redemptõis.q̃ sicut oia creauit ita singul'puidet. mõ plꝰ est esse p̃ez q̃ matrẽ. Septima bñdictio ꝟgis est q̃ ipa õz fenestra celi.iuxta illõ Celi fenestra facta es. Sz xp̃s dñs ẽ celi ostium et porta.iuxta illõ Jobã.iij. Ego sũ ostiũ p me si q̃s introierit saluabit. Octaua ꝟgis bñdictio est q̃ ipa nulli⁹ habuit ignorãtiã q̃ decuit scire, vel rũtñ nõ oia sciebat.q̃ ptz q̃ Lu.ij. si

sciuisset filiū remāsisse i triduo i tēplo hierl'm nō q̄sisset inē cognatos z notos. necoīa intellexit. qz ibidē dz a xpo Quid ē q̄ me q̄rebat⁊ an nesciebatis qz i his q̄ p̄is mei sunt opz me eē. et subdit. Et ipi nihil hoz intellexerunt Sz xp̄s oīz habuit sciaz i ꝟbo. qz i eo recōditi sunt thesauri sapie et scie dei. Nona ꝟgis bñdictio ē q̄ tpe filij passiōis ipa habuit cōicatōez ei⁹ passiōis p cōpassiōz sic̄ inferi⁹ patebit. Sz xp̄s dñs habuit mīs⁊ ꝓpassiōz. isup ptulit i se sensibilē passiōz. Esa. liij. Vere languores nr̄os ipe tulit z dolores nr̄os ipe portauit. Decima ꝟgis bñdictio ē qz ipa i glia exaltata ē sup oēs angelorū chozos. xp̄s ꝟo sup eā qz datū est ei nomē q̄ ē sup oē nomē vt i noie ei⁹ oē genu flectat celestiū t̄restriū z infernoz z ois lingua confiteat qz dñs iesus in glia ē dei p̄ris. Undecima bñdictō ꝟ ginis ē qz ipa ē regia miscōie. ō canit ecclia. Salue regina miscōie. sed xp̄s dñs ē p̄ miscōiaz z ōs tot⁹ ꝓsolatō nis. Duodecima virgis z maria bñdictio ē. qz ipa obtinet oim celestiū pfectōem. s. angelo⁹ z hoim. z ē vera dei mater. Sz xp̄s ꝓtinet z dat oēs pfectōes. isup ē ōs i psona filij. q̄ merito dicim⁹. z bñdict⁹ fruct⁹ vētr⁹ tui. q̄ in eternū in celo reficiūt angeli et hoies. O igr̄ btā virgo felix es z oī laude ac bñdictōe dignissima. ac hui⁹ symeōis bñdictōe dig̃. de q̄ ōz. z bñdixit deum tis verb isinu ak mīs saluatoz⁊ vētura ꝓpheta. cū dī. z dixit nūc dimit. zc. et ecce posit⁹ ē hic i ruinā z i resurrectōez mul. i isrl' z i sig. cui ꝯdicet. z tuā ipsi⁹ aiaz ptrāsibit gladi⁹. vbi Symeō ꝓpheta trib⁹ generib⁹ hoim ꝓphetauit de christo. sez

Primo iudeoz gēri.
Scō nationi omni.
Tercio matri virgini.

Prio symeō ꝓphetauit spēalit̄ gēri iudeoz cū dixit. ecce posit⁹ ē hic puer i ruinā et in resur. mul. i isrl'. Et certe positus ē i resurrectōz hūiliū z ruinā superboz. qō declarat maria i cātico Lu. j. di. Deposuit potētes de sede z exaltauit hūiles. Ipse ei xp̄s superbos iudeos de q̄z natōe nasci elegit hūiliauit z destruxit. hūiles ꝟo gētiles sublimauit. Hic Ecci. x. Sedes ducū superboz destruxit ōs z sedere fecit mites ꝓ eis. iu dei ei ꝑ⁹ sedebāt i cathedza vere fidei z i honore cult⁹ veri dei sz mō ōstructi. ibi sedē⁹ xp̄iani i fide gl'iantes Secū do hodie symeō ꝓphauit oi natōni cū di. Ecce iste filiꝰ tuꝰ ōs me⁹ posit⁹ est i signū cui ꝯdicet. Jhs ei ꝟ posit⁹ est oi nationi in tripler signū scz.

Prio in signū pauptatis
Secūdo in signū ~~vemetis~~. rede humilitatē
Tercio in signū caritatis

Prio dixi q̄ ihs puer posit⁹ ei mō i signū pauptat⁊. qz i ntitate i via z i stabulo natus ē. z i vita sua ñ habuit vbi caput recliaret. Mat. viij. Vulpes fodueas hñt z volu. zc. Hic dic̄ Aug. q̄ ꝓpt̄ ꝟ xp̄s venies docuit pauptatē voluntariā castitatē z iusticiā q̄by respublica xp̄iana istaurat̄. Lyra etiā sup. xx c. Act. ap'loz dic̄ sup illo verbo. Beati⁹ ē dare q̄z accipe. q̄ tāta ē dñntia inē possidētiū z relinq̄ntiū bōa tpalia. qz relinq̄ntes iudicabūt. possidētes iudicabūt. et b. Aug. i epl'a ad marcellinū dic̄ q̄ aliq̄ libri pl⁹ ōplozāt romanoz pauptatē q̄z copiā gisse. qz stati sic̄ creuerūt diuitie creuer̄t libidies z discoz die. Hoc ei pauptat⁊ signū ōderat angel⁹ pastoribꝫ Lu. ij. di. Annūcio vob gaudiū mag. qō erit oi pplo. qz nat⁹ ē vob hodie sal. q̄ ē xp̄s dñs. z ꝟ vob signū iuenietis eū pānis iuolutū z positū i p̄sepio. vbi d. Lyra q̄ illō fuit ꝓpuz signū saluatoz⁊ nati. Ad c⁹itellectū ꝟ⁊ derādū q̄ illa q̄ fuerūt i vet̄i testam̄to

De purificatõe btẽ virgis

fuerũt figure noui. vt dicit .j. Cho. iiij
In veteri aũt testamẽto duo saluato/
res iudeoꝝ impfecti tñ pcesserãt tan/
qz figure saluatoꝛ pfecti iesu xpi. Pri
mꝰ fuit moyses q liberauit eos de ser
uitute egiptiaca vt habet in Exo. Se
cũdꝰ fuit Cyrꝰ q liberauit eos ꝺ capti
uita te babylonica vt hz .j. Esdre.j. Et
vterqz denuo natꝰ fuit regius in ma
gna pauptate. sic pz de Moyse Exo.
ij. quẽ inuenit filia pharaõis i flumie
positũ in fiscella. Sil̃ de Cyro ꝺr in
scol'. hystoria. q fuerat expositus iussu
astragis regis a filia sua ne regnaret.
ḡ signũ pauptatis est ꝓ priũ signũ sal/
uatoris. Sed huic sigñ ꝺicũt quari q
nõ sunt de familia paupis regis xpi.
Epb. v. Scitote itelligẽtes q ois qua
rus qz ẽ idolox fuitus nõ habz here
ditatẽ in regno xpi z dei. Secũdo
iesus puer oĩb posit⁹ est in signũ cre/
dulitatis: qz ꝓbauit multiplicib⁹ mi
racul'. Unde dicebat nicodemꝰ legis do
ctor Job. iij. Rabbi scimꝰ qz a ꝺo ve/
nisti mgr. nemo ei põt hec signa face/
re q tu facis nisi esset deꝰ cũ eo. Sz bu
ic signo ꝺicũt increduli. de qbꝫ dicit
Esa. xlv. Ue q ꝺicũt factori suo Ter
cio puer iesus positus est in signũ ca/
ritatis. s. i cruce. Passio eñ ipi⁹ i cru
ce fuit signũ pacis z charitatis. ꝺ quo
Exo. xij. Erit aũt sanguis vob i signũ
nec erit vobis plaga dispdens. sic san
guis xpi pacificauit nos deo pri. Dic
eñ lyra q fedꝰ dictũ est ex eo q cũ oli
pace ordinabãt tũc bouẽ vl aliqd tale
in duo diuidebãt et inc illas ptes pa/
cati ptrãsibãt. ad innuendũ q sup ip/
sum fieret sanguis q fedus infrigeret
Sic xps dñs in duo diuisus pacifica
uit. Sz huic signo ꝓtraditerũt iudei
dicentes Lu. xxiij. Alios saluos fecit:
seipm nõ põt saluũ facere. si b ẽ christꝰ
dei electꝰ ꝛc. Sic hodie multi sunt ꝙ
quos nomẽ xpi blasphemat. Ter/
cio symeon ꝓpheta spãlit hodie pro/
phetauit marie ẏgini dicẽs. z tuã ipi⁹
aiam ptrãsibit gladi⁹. Sup q ꝺicit ora/
genes. Nulla hystoria dicit ẏginẽ gla
dio occisam. al's diceret. ptrãsibit cor/
pus. Ideo dicit Beꝛ. q hoc ẽ intellige
dũ de gladio spũs. s. ẏbo xpi dum di/
xit de cruce illud Job. xix. Mier ecce
filiꝰ tuus. Ex illo eñ ẏbo cognouit se
separi a filio. z Beda. Quãuis maria
crediderit ipm mortẽ superaturꝝ resur/
recturũqz. tñ ñ potuit filiũ videre cru
cifigi sine affectu doloris matni. Sz
ꝫ hoc ꝺdã conãt ꝓbare q ipa dei ge/
nitrix maria tpe xpi passiõis non ha/
buit dolorẽ sed potiꝰ gaudiũ. Et ꝓba
re volũt istis rõib⁹. Prio dicẽret q be
ata ẏgo ad lachrymas ꝓna non fuit
sic cetere inclieres. sz erat sapiẽs et i or
bus cõformis diuine volũtati. sciẽsqz
diuinã volũtatẽ sic ordinasse vt mor
atur xps in cruce. iuxta illõ ꝓphetice
Mozieꝛ filius meꝰ ihs z querret po
pulꝰ. ꝓt qd ñ videꝛ q lachrymata fu
erit vel doluerit ne a diuina voluntate
discreparet. Scdo dicũt q btã ẏgo fu
it plena caritate. iõ ex caritate liberati
onem generis hũani mlt̃ desidera/
bat. sed sciebat hãc liberatiõez ꝑ mortẽ
filij sui fiendã. ḡ nõ dolebat qnpoꝛ ꝺ
morte filij gaudebat. Tercio sciebat
mortẽ filij sui tpalẽ trãsituꝛã et pꝰ rsꝛ
duũ de morte resurrectuꝝ ad vitã gl̃i
osam. et ꝙdragesimo die in celũ gl̃io/
se ascensuꝝ. in qbꝫ oĩb potius gaude
bat qz dolebat. Sed iste rões q̃tũ ad
aliqd sunt ve sz q ꝺ his gaudebat.
q̃tum ad aliqd sunt nulle. imo si ꝺs
ptinaciter teneret hereticꝰ putaret. s.
q ipa tpe filij passiõis dolorẽ nõ hã/
buerit. Quia ẽm scñ Bonauẽ. in. iij
ꝺi. xvij. ar. j. q j. hũsdem ratõib⁹ possit

lore. Nã ꝛ xp̃s fuit sapiẽtissim⁹ ꝛ p̃dicta oĩa cognouit ꝛ tñ verissime in sensualitate dolore sensit. ꝛ̄ sc̃us Bonaue. vbi sup. in. q. ij. sic declarat dicens. Cõtingit acerbitatẽ esse in dolore q̃ntũ ad duo. scz q̃ntuz ad sensualitatẽ ꝛ q̃ntũ ad rõnem. Fuerũt igit̃ p̃dicta cõseruata i pte rõnali vñ ipsa gaudebat cõsiderata vtilitate passiõis filij ꝛ ista ꝛsideratio p̃seruabat eã ab impatientia. sed xp̃s ℔ nõ tollit̃ q̃n ipa ꝛ filij⁹ passi sint in pte sensuali. i. in portõe inferiori. qõ pbat tripliciter scz.

¶ Primo rõnib⁹.

¶ Scõo auoritatib⁹.

¶ Tercio exemplis.

Primo q̃ btã virgo tpe passionis xp̃i habuit dolorẽ pbem⁹ rõnb⁹. Prima est respectu sui sic sñia est phi in thopicis dicẽs. Oõ min⁹ videt inesse ꝛ inest ꝛz illꝰ qõ magꝭ. sz ℣go doluit tpe q̃ nõ videbat multũ dolendũ. q̃ñ scz amisrat filiũ in hierusalẽ in triduo. quez vt dicit̃ Luc. ij. post triduũ inuenit in tẽplo i medio doctoꝝ. cui ꝛ dixit. Fili q̃d fecisti nob̃ sic. pater tuꝰ ꝛ ego dolẽtes q̃rebam⁹ te. Si ḡ btã virgo tũc doluit q̃ñ nõ fuit tãta causa doloris. ḡ q̃nto magis q̃ñ audiebat filiũ blasphematũ a iudeis. audiebat filiũ dilectũ flentem et de cruce ei loq̃ntez ac videbat sctissimã ip̃i⁹ carnẽ nudã flagellis laniatã. in crucẽ cõfixam. ac recentẽ sanguinẽ ip̃i⁹ defluentẽ in terrã. ¶ Scõo rõ q̃ btã virgo doluit est respectu nr̃i. ait em̃ Bern. Oõ paucis moztaliũ cõstat esse collatũ pbas nõ est certe dicere tante ℣gini fuisse negatuz. hec ille. Immo btã ℣go habuit oẽs grãs ꝛ p̃uilegia. q̃ fuerunt in sctis pfectissime. Si igit̃ alicui moztaliũ ꝛcessa est gra dolẽdi de passione filij. Nã frater Johãnes de alucrna ordinis minoꝝ tãtã gr̃am habuit q̃ dũ videret xp̃m in cruce lachrymas ꝛtinere nõ poterat. Siliter frater Jacob⁹ de tuderto. audiens legere euãgeliũ de passione xp̃i nõ solũ lachrymas sz n⁹ clamozes valuit ꝛtinere. imo clamãs ꝛ dicens. Ue mihi misero misero pctõri pctõri. ꝓ q̃ filiꝰ dei tãta passus est ꝛ extra ecclĩam ad cellã cucurrit. Sil'r de btõ Francisco scribit sc̃us Bonaue. q̃ passiones xp̃i alta voce plangebat et iugiter añ oculos mẽtis cernebat. ꝛ aĩa ei⁹ liq̃facta oculi lachrymas fundebãt intãtũ vt cec⁹ efficeret̃ ꝛ stigmata xp̃i dñi portare mereret̃. sed ꝛ multi ex nobis miseris pctõrib⁹ audita pia xp̃i passione vix lachrymas p̃mit ꝛtinere. mlto amplius credendũ est ipam ℣ginẽ intẽsi⁹ doluisse q̃ maiorẽ oim gr̃am habuit.

¶ Tercia rõ q̃ ipsa dolorẽ habuit de xp̃i passione ẽ respectu ip̃i⁹ xp̃i. Amoz em̃ dz eẽ recipzocus q̃ vnit amatũ cũ amato. ℣m Dyoñ. in. iiij. de diui. no. Et pbs. viij. ethi. dic̃ q̃ amãtiũ est idẽ velle idẽ nolle. vñ inter xp̃m ꝛ matrẽ ℣ginẽ sic erat amoz recipzoc⁹ vt essent vnũ coꝛ ꝛ vna aĩa. Si igit̃ filiꝰ in cruce doluit ꝛ fleuit sic̃ fides tenet catholica. nõ est versile q̃ tãti amoris matrẽ gauderet q̃ñ filiꝰ doleret. vl'r rideret q̃ñ filiꝰ fleret. q̃nport⁹ tãta mẽte intẽta fuit filio passo cõsiderabat crucẽ ꝛ dicere poterat. O dilecte fili q̃z strictũ ꝛ durũ lectũ in morte habes. considerabat caput cũ spinea corona dicens. O rex glie fili mi q̃z pungitiua corona es coronat⁹. ꝛsiderabat deniq̃ clauos i pedib⁹ ꝛ manib⁹ dicẽs. O fili mi moztiture. quõ te gir̃as inter clauos. O q̃z felix mater ego mõ essem si sup brachia mea mori posses. ¶ Scõo q̃ btã virgo i xp̃i passiõe habuit dolorẽ pbem⁹ autoritatib⁹. Dixit Symeõ ꝓpha Luce. ij. btẽ Marie cũ eã bñdiceret. Ecce posit⁹ est ℔ in ruinã ꝛ in resurrectionẽ

De sancta Dorothea

multoꝝ in israel z in signū cui ꝓtradi/ cēs z tuā ipi⁹ aiam ꝓtrāsibit gladi⁹. Et Damascen⁹ sup Lucā ait. Dolores q̄s ⁊go effugit pariēs hos ī passiōe xpi su stinuit. hec ille. Ergo ī sua morte sine amaritudine decessit qz q̄ām̄o cum mortuo filio mortua fuit. Et Aug⁹. in sermōe. viij. de dñi passiōe dic. Juxta crucē stabat maria vultu benigno cō/ siderās xpm pendētē in crucis patibu lo. pedibꝫ innitēs. manꝫ leuabat. am/ plexans crucē ruens i oscula ei⁹. q̄ ꝓte sanguis xpi nuda rigabat. vt xpm va leret amplecti. cū nō poterat surſuz vo lebat ascēdere. sperat amor nō nūq̄ q̄ raro fieri possūt. volebat amplecti xpz in alto pendentē. sz manꝫ frustra in se copiose redibāt z sepe ad terrā ꝓstrata iacebat zc.

Tercio q̄z ⁊ btā virgo ī xpi passiōe magnū dolorē habuit. pbe mus exēplis. Primo exēplo oim ma/ trū naturaliū. nūq̄z certe repta ē mat tā crudelis q̄ ñ plāgeret morte filij sui Sz ⁊go maria fuit dilecta z natura/ lis mater xpi q̄ eū ꝓcepit pepit z nutri uit tā piū filiū ⁊ nūq̄z vnico verbo si/ bi iuicē ꝓtradixerūt vsqz ad. xxxiij. an/ num. q̄ de morte tanti filij virgo mꝫ/ tū doluit. Scōo b idem. pbem⁹ exēplo singulari bti Aug. q̄ cū post ꝓuersio/ nē suā z morte mris sue disputaret de ꝓtemptu mūdi recordat⁹ mris sue nō valens se ꝓtinere a lachrymis. dimis/ sa disputatōe camerā intrauit. vt ipse dicit in. ix. cōfes. Quāto magis dolere debebat btā virgo de tā dulci filio q̄ ē de⁹ z hō. cū ſm pbm. viij. ethi. Amor pentū maior est ad filios q̄z filioꝝ ad pentes. Hinc Hiero. ad Eustochiuz. Inter hostiū manꝫ z captiuitatꝫ durā necessitatē nihil crudeli⁹ ē q̄z pentes a filijs separi. Tercio b idē. pbem⁹ exē/ plo ꝓticulari vni⁹ virginis. q̄ desidera bat certificari de dolore Marie quā habuit tpe xpi passiōis. at vbi dormi/ endo videret sibi pepisse ynū filiū. z p⁹ ptum q⁹ ab ea ablat⁹ fuit. cū illa ima ginatōe excitata q̄rens filiū p lectū et nō inueniēs cepit plorare z clamare et de lecto exiliens plorabat filiū. Et isto mō ⁊go maria cōcauit dolorē suū de morte filij sui. vñ ipa ⁊go maria sup alias mres doluit de filio. cō ipi⁹ mar tyriū ma⁹ fuit q̄z alioꝝ. Primo qz ipi us martyrium fuit amoris. alioꝝ vo martyrū fidei. mō maior est charitas q̄z fides. j. Cho. xiij. Maior horuz est charitas. Scōo cō qz alij vulnerati sūt in corpe ipa in ania. Tercio qz alij alij is instrumētis q̄z crucifixus xps fuit sz ipaz eadē crux. z idē claui ꝓfodiebāt. Quarto qz alij martyres post xpz pas si. ipa cū xpo. Rogem⁹ igit ipam p do lores sctissimos quos habuit sub dñi cruce. vt obtineat hic gram zc.

De sctā Dorothea vir. Ser. xxvj.

O Quā pulcra est casta generatio cuz clari/ tate. imortalis ei est memo/ ria illius Sap. iiij. Quę qđ sapiētis verba rōnaliter assumūt ad honorem pulchre z castissime ⁊gi nis Dorothee. q̄ pciosum dei donū castita tem ob dei amorē retinuit sua morte. Ubi ē nob sciēdū q⁹ tripler ē castitas. l.

Prima ꝓiugalis z bona.

Scōa vidualis z melior.

Tercia virginalis z optima.

Prima est castitas ꝓiugalis z bona q̄ pt fieri sine pcō. iuxta illud. j. Cho. vij. Virgo ñ peccat si nubat. z. j. Thi. v. Adolescētiores viduas volo in xpo nubere. filios ꝓcreare. mrēs familias esse. sz apls nō pciper nisi castitas ꝓiu galis bona eēt. Idē etiā rephēdit illos q̄ crimināt eā. di. Nouissimis diebꝫ q̄ dam. phibēt nubere. vñ bonū est ma/ trimoniū qz de septē sacrīs vnū. cū sit

dicit Grego. de eo. xxij. li. moral'. Bonū est cōiugiū ſz mala ſunt q̄ circa illō ex hoc mūdi cura ſuccreſcūt. dū ḡ teneť qō nō nocet ex rebꝫ iuxta poſitꝫ cōmittitur plerūqꝫ qō nocet. ſic̄ ſepe mūdū iter pgimꝰ z cū oꝛtꝫ iuxta viaꝫ vepribꝫ p veſtimēta retinemur in via q̄dē mūda nō offendimur. ſz a latere naſcit̄ q̄ pungamur. Ḡtuoꝛ nāqꝫ grauamina ſequūť matrimoniū. Primū ſolicitudo ſuperflua. vnde Theophaſtꝰ pbꝫ. Multa ſunt q̄ matronaꝫ vſibꝫ neceſſaria videnť. pciose veſtes. auꝛ. gēme. ſumptꝰ. ancille. ſuppellex varia. vñ. ij. Thoꝛ. vij. Qui āt cū vxoꝛe eſt ſolicitꝰ ē q̄ ſunt mūdi quō placeat vxoꝛi z ſic diuiſus eſt. Scōm grauamē ſeq̄ns matrimoniū eſt ſeruituꝫ ꝛtinua. qꝛ dic̄ apoſtol'. j. Thoꝛ. vij. Vir eī nō hꝫ ptātē ſui coꝛpis. ſz vxoꝛ. nec vxoꝛ ſz vir. ſeruitus āt de ſe eſt amara. Tertiū grauamē ſeq̄ns mſimoniū eſt retractio ſpiritualiū nociua. Nā p actū mſimonij animꝰ hoīs nimis reclinať ad t̄rena z difficulť eleuať ad eťna. iō oꝛōnes talī nō pōt tā pure facere. vñ Hiero. Qui cuiqꝫ vxoꝛi debitū reddit vacare nō pt oꝛōni. ꝓť ḃ tpibꝫ oꝛōnū. phibite ſunt nuptie. Vic. j. Thoꝛ. vij. Nolite fraudare inuicē niſi forte ex cōſenſu ad tps vt vacetis oꝛōni. Quartū grauamē ſequēs mſimoniū eſt zelotipie ſubiectō magna. Nihil eī ſic timēt cōiuges q̄z ſe inuicē. magnū igiť piculū eſt violatio mſimonij. z grauis eiuſdē regule obſeruatio. Multi eī putāt q̄ oībꝫ liceat vti in cōiugio. ſz certe ſine pcō nō niſi in duobꝫ caſibꝫ. ſcz rōne ꝓcuraēde plis. z reddēdi debiti. q̄cūq; tali ardore i ſuo cōiugio viuit vt vltra limites mſimonij appetitū ponat. i. etiā vellz ſic vti ſi eī cōiunx nō eēt. moꝛtaliť peccauit. vñ Hiero. Nil ē fediꝰ q̄z vxoꝛem amare q̄ſi adulteraz. Et in ſententijs Sexti pictagoꝛici legiť. Nis ardētioꝛ amatoꝛ ꝓꝑie vxoꝛis adulter ē. Secūda caſtitas eſt vidualis z melioꝛ q̄z cōiugalis ꝓť ꝓmptitudinē ſeruiendi deo. qꝛ oꝛ. j. Thoꝛ. vij. Qui āt ſine vxoꝛe eſt. ſolicitꝰ eſt q̄ dñi ſūt. z ꝑmittit ibi dē. Soluťes ab vxoꝛe noli q̄rere vxoꝛē. ſm lyrā. ſi potes cōtinere qō eſt magis bonū. Tercia caſtitas ē virginal' que eſt optima z deo magꝭ accepta de celeſti ſcola allata. ꝑmā magiſtrā habuit dei matrē mariā. Jō dic̄ Aug. li. de bono cōiugali. Sic̄ bonuz erat qō martha faciebat occupata circa miſteriū ſcōꝝ. ſz melioꝰ q̄ maria audiēs verbū dei. Jta etiā bonū Suſanne in caſtitate cōiugali laudamꝰ. ſz bonū vidue Anne z magꝭ marie virginis antepoꝰ nimꝰ. iō merito de b. Dozothea oꝛ. O q̄z pulcra ē t̄c̄. qꝛ ipa virgo erat. In pñti ſiq̄dē ſm̄one ad bonoꝛē b. Dozothee de caſtitate tria declarem⁹ documēta ſcz Primū de caſtitať q̄ddam. ibi. o q̄z pulchra eſt caſta t̄c̄. (tate.

Secūz de ipiꝰ arduitate. ibi. cū clari/

Tercīū de eiuſdē vtilitate. ibi. ímoꝛ talis eſt eī memoꝛia t̄c̄.

Primū documētū declarādū de caſtitate dixi q̄ erit ꝺ ipiꝰ q̄ddam. q̄d vicz ſit ſm rē. qꝛ cuilibꝫ ſaluādo ē neccaria. cuiꝰ q̄dē q̄ddam t̄ripliť optīe poſſimꝰ declarare. ſ. diffinitōe. diuiſiōe. z ſilitudine. Prio q̄dē q̄ddam caſtitať poterit declarari diffinitōe. ſm ei Thō. ij. ij. q. clv. caſtitas ſic diffinit. Eſt abſtinētia a ꝺlectatōe illicita extra cōiugiū. ꝺꝛ ꝓmo a ꝺlectatōe illicita. qꝛ licite pt q̄s delectari viſa pulchra ſpēbūana tāq̄z dei creata pulcra. p̄ſ. Delectaſti me in factura tua dñe. ſz illicitā delectatiōez i. extra mſimoniū vel vltra deꝰ phibuit ab oībus in coꝛde. in viſu. in tactu. Prio ꝓhibuit deꝰ delectatōez illicitā in coꝛde. Exo. xx. d. Nō ꝯcupiſces vxoꝛē

primi tui. Dicit ei sctūs Bonauē. sup
ij. di. xxxiij. q si cogitatōez hmōi dele/
ctatōis sentis in corde in cui⁹ actū nō
ꝓsentis. i. nolles ꝓpetrare etiā si posses
sz tm̄ delectatōi ꝓsentis. i. delectaris ī
tali cogitatōe z nō expellis z sic ꝓsentz
in delectationē hmōi. iō mortalit pec/
casti. qz talis vocat delectatio morosa
vñ Grego. li. xxj. moral. Malū luxu/
rie aut cogitatōe ꝓpetrat aut ope. calli
dus ei aduersari⁹ nr̄ cū ab effectu ope
ris expellit secreta cogitatiōe polluere
nitit. exq̄ ei luxuria sel' mortē occupa/
uerit vir eū bona desideria cogitare p
mittit. sunt em̄ viscosa desideria qz ex
suggestiōe ozit cogitatio. ex cogitatiōe
affectio. ex affectōe delectatio. ex dele/
ctatione ꝓsensus. ex ꝓsensu opatio. ex
opatōe ꝓsuetudo. ex ꝓsuetudine despe
ratio. ex despatione pcī defensio. ex de
fensione gloriatio. ex gl'iatōe dānatio.
Scōo deus amatoz castitatz phibuit
oculū ne p eū amittat castitas dicens
Math. v. Audistis qz dictū est anti/
quis nō mechaberis. ego aūt dico vo
bis. Qui viderit mulierē ad ꝯcupiscē/
duz eā mechatus est in corde. vñ si in
vna ciuitate videres centū psonas p⁹
se se cum ꝓsensu pcī centū pctā morta
lia incurristi. qz volūtas toties fuit de
ordinata. Si vo insit videres tali in/
tentōe solū vnū mortale pctm̄ incurre
res. iō dicebat Job. Pepigi fed⁹ cum
oculis meis ne cogitarē de vgine. Au
gust. de vita clericoz. Nō dicatis vos
habere anios pudicos si habetis ocu
los ipudicos. qz ipudicus oculꝰ ipudi
ci cordis est nūci⁹. Tercio de⁹ phibuit
actuz ne amittat castitas Exo. xx. Nō
mechaberis. vñ oscula. ꝓfabulatōes.
aspect⁹. tact⁹. munez missiōes. cogita
tiōes. male intentōes sūt pctā morta
lia. O de⁹ eterne q̄z multi peunt ꝓpter
hāc pestē. o rhete diaboli q̄z multos ī/
uoluis. z paucos inde exire pmittis. z
intātū excecas vt de cogitatōne oscula
nisi rari peniteāt z ꝓficeant. de qbz do
dist. l. c. Quia tua. Quid em̄ graui⁹ est
aut carnale delictuz admittere sine q̄
pauci inuenit̄r. aut dei filiū iureturā/
do negare. Dī scōo. extra ꝓiugiū. qz
extra illud sp est mortale si fiat cū vo/
lūtate. Scōo q̄ditatē castitatz pos/
sum⁹ declarare diuisōe. Nā castitatis
ser sūt grad⁹ fm̄ suas excellētias. Pri
mus est seruare pudicitiā sine resisten
tia sicut pueri z infrigidi. z taliū castit⁹
tas nec est meritoria nec demeritoria
qz dicit pbs. Nā nec meremur ne de⁹
meremur. Scōs grad⁹ est seruare ca/
stitatē cū ꝓpositō interdū nubēdi z h
ex pugna merez aliq̄d. Tercⁱ⁹ grad⁹ e
seruare pudicitiā in lege matrimonij.
scz fidē ꝓiugi seruādo z sil'r est meritoz
ria. Quart⁹ grad⁹ est seruare pudicitiā
am ꝓpt̄ dī amorē soluto matrimonio
z hec est valde meritoria. Quint⁹ grad⁹
dus castitatz est seruare vginitatē ob
amorem dei in mr̄imonio. z hec est ex
mario dei dono. sicut btūs Emericus
btūs Crisant⁹ ꝛc. Sext⁹ grad⁹ castitat/
tis est seruare ꝓtinētiā vginalē ob dei
amorē voto solenni obligatā. z hec est
optima. Tercio castitatz q̄ditates
possum⁹ declarare sil'itudine. ipa nā/
qz castitas maxime virginalis reby p
ciosissimis assil'atur. btūs Piero. sic
assimilat. Virginitas ait se habet vt
aur. viduitas vt argentū. matrimo/
niū vt ferruz. Virgitas vt diuitie. vi/
duitas vt mediocritas. ꝓiugiū vt pau
pertas. Virginitas vt pax. viduitas
vt redemptio. ꝓiugium vt captiuitas
Virgitas vt regina. viduitas vt dña
ꝓiugiū vt ancilla. Virginitas vt pa/
tria. viduitas vt port⁹. ꝓiugiū vt pela
gus. Virginitas vt caro sana. vidui/
tas vt cicatrix. cōiugium vt vulnus

Sermo XXVI

Quãobrẽ saluator assimilat thesauro abscondito in agro. Matth. xiij. Secũdum documentũ declarandũ erit de castitatis arduitate. cũ dicit. cũ claritate. est pulcra castitas. Non eñ ois castitas est deo chara. sz bñ custodita Un Bern. Castitas sine charitate lãpas sine oleo. subtrahe oleũ lampas nõ lucet. tolle charitatẽ castitas nõ placet. Quicũq; ergo castitatẽ deo placidã q̃ dã habere vult totꝫ viribꝫ laboret ad hec quatuor. scz

Primo vt viuat abstinenter

Secũdo vt vincat viriliter

Tercio vt se habeat prudenter.

Quarto vt deũ petat suppliciter

Primo dixi q̃ castitatẽ deo placidã q̃ seruat necessario est vt viuat abstinẽter. q̃ castitas ẽ sobrietatis filia z nutritur ab ea. q̃cunq; igit nõ ẽ abstinens nõ põt esse ꝓtinens. Hinc Bern. Preclitat castitas in delicijs. humilitas in diuitijs. pietas i negocio. charitas in hoc neg̃ sec'o. vitas in mlriloquio Et btus Hiero. Si expto credit ser/uus dei vinũ ꝑ veneno fugiat. vinuz eñ et adolescẽtia duplex est incẽdium et ad Ephe. v. Nolite inebriari vino i quo est luxuria. ac Prouer. xx. Luxuriosa res est vinũ. s. effectiue. Ideo ór di. xxxv. Loth quẽ sodoma nõ vicit vina vicerũt. Un btus Aug. Facili9 cõ/seruat ignis et aqua in vno vase q̃ cũ supfluitate ꝓtinentia. Cui9 ratõz dicit Hiero. Uenit inquit vino estuãs cito in libidinẽ spumat. Secũdo q̃ castitatem bñ vult seruare necesse est vt vincat viriliter. magnã ꝓfecto pugnã habet cõtinens. Un Cassianus li. collationũ. Maioz inq̃t virtus ẽ castitatem obseruare q̃ demões expellere. Hinc Aug. in ser. Inter oñia xp̃iano rum certamina durioza sunt plia castitatis. naim ibi quotidiana pugnat rara victoria. rara auis i terris nigro simillima cigno. z btus Hiero. in epistola. Etiã ferreas mentes libido domat que maiorẽ in virginibꝫ patitur famẽ dum dulci9 putant oñe qõ nescit. Unde Hugo de sctõ vic. Tribꝫ generibꝫ armoz̃ impugnat castitas telo basta gladio. tela sunt visus. basta verba. gladius cõtactus. sicut eñ a lõge telo vulnerant: sic visu. sic basta ꝓpi9 ledit: sic ẏba. sic gladius ꝓpi9 occidit sic z tactus. Unde p̃s. Sacerdotes eius gladio ceciderũt. q̃cũq; ei etiã sancti se virilit nõ precauerũt oẽs corruerũt. Ideo dicit Aug9 de singularitate clericoz̃. Crede mihi: ep̃o loq̃ndo. vidi pestẽ illã deijcere cedros libani de quoz̃ casu ñ min9 dubitabaz q̃ hieronimi et ambrosij. Hinc iohãnes abbas in collatõe dic. Nõ credas luto carnis tue etiaz donec obuiaris xp̃o. nõ eñ es fortior samsone. nec sãctior dauid. neq; sapiẽtior salomõe. q̃ oẽs luxuria corruerũt. O de9 eterne q̃ multi damnant ꝓpter h̃ abominabile scel9 q̃ nesciũt custodire se. nesciunt fragilitatẽ humanã ad hoc ꝓnã. Un dicit Hiero. q̃ tãta est securitas viri cum mliere aliena sicut stupe cũ igne que coniũcti statim fumigãt. Jõ dic Bern. Cum muliere cõuersari z non ledi maius miraculũ est q̃ mortuos suscitare. q̃d minus est nõ poteris facere vis q̃ credam tibi q̃ maiꝰ facere posses. Tercio q̃ bene vult obseruare castitatẽ necesse est vt se habeat prudẽter. Ille eñ dicit prudens q̃ principiũ mediũ et finẽ sui actus cõsiderat. Primo enĩ cõtra castitatẽ prauus cogitatus insurgit tam de sua q̃ alioz̃ pulcritudine. de diuitijs. de iuuentute. ó delicijs. Unde Hiero. ad eustochiuz Quia impossibile est in sensuz homis nõ irruere motũ medullarum caloze.

De sancta Dorothea

ille laudak. ille ꝓdicak. btūs q̄ statiz vt cepit cogitare interficit cogitat⁹ z alli/dit ad petrā. petra aūt est xp̄s. Debz ei q̄libz suos malos cogitat⁹ ꝓcutere ad xp̄m sic. O pie xp̄e statim si cogitatiōi ꝓsensero amitto fructū tue passiōis. ꝓdo te deū viuū zc̄. Mediū deide castitat⁹ē honestas. ipudicicie ꝙ turpitudo. Finis aūt castitat⁹ vita eēna. ipudicicie ꝙ eēn⁹ interit⁹. vñ Grego. Nomē taneū est qđ delectat. sz eēnū qđ cruciat. Hinc Hiero. in epl'is. O q̄z acerbꝫ fruct⁹ luxurie. amariꝫ felle. crudeliꝫ gladio. z infra. O ignis infernalis luxuria. cui⁹ materia gula. cui⁹ flāma superbia. cui⁹ scintille praua colloq̄a. cuius fum⁹ infamia. cui⁹ cinis inopia. cuius finis gehēna. hec ille. Uñ scti z sctē virgines magis elegerūt mori z q̄z tormenta pati q̄z castitatē amittere. sic beata Dorothea katherina Lucia zc̄. Scribit nā. btūs Hiero. q̄ videns sctūs Paul⁹ xp̄iāoꝝ tormēta aufugit in heremū. eo sic̄dem tempe duo iuuenes xp̄iani comp̄hendūt⁹ a Decio q̄ ruz vn⁹ toto corpe melle pungit⁹. z sub ardore solis aculeis muscaꝝ z scabroꝝ z vespaꝝ lacerand⁹ exponit⁹. Alter ꝙ mollissimo lecto imponit⁹ vbi aer⁹ erat tempies riuoꝝ sonit⁹. auiū cant⁹ z florū olfatus fumiꝫ tū florei coloris obtect⁹. sic cingit⁹ iuuenis vt manib⁹ et pediꝫ se iuuare non posset. Adest q̄dam iuuencula corpe pulcherrima ac ipudica. z impudice tractat iuuenē dei amore implet⁹. Cū aūt ille in carne mot⁹ cōtrarios rōni sensisset nō habens arma q̄bz ab hoste se eruat. linguam ꝑ ꝓriā dentiꝫ suis incidit z i faciē impudice exput. z sic tētatiōnē doloz fugauit. ¶ Quarto q̄ bñ vult castitatē seruare necesse est vt deū petat supplic̄iter. tātus nāq̄ est ꝓcupie ardoz vt rōnē penitus excecare possit ne videat eternū sui interitū vel tp̄alē infamiaz. ió necesse est vt clamet ad deū adiutorē q̄ ꝓpꝛijs viribꝫ non valet. vñ Sap. viij. Scio qz ꝓtinēs esse nō potero nisi tu dederis mihi. Legit⁹ eniz in vita Crisanti z Darie martyꝝ. q̄ cū polemi⁹ p̄r crisanti q̄nq̄z puellas assignasset ei z intermiat⁹ fuisset nisi a fide xp̄i eū retraherēt. q̄ puellas q̄si vipas abhorrebat. Jacebat aūt in oratiōne imobilis z oscula q̄si sagittaruz ictus fideiſue scuto excipiens clamabat ad dñm dicēs. Exurge dñe in adiutoriū mihi. dic anie mee salus tua ego sum. q̄s ei istā pugnā a diabolo excitatā vincere ꝑualet. nisi tua fuit ꝑ eo dextera dimicata. Errat q̄ putat castitatē ꝑfectam suis nisiꝫ obtinere nisi eēn tuo imbre fuerit extincta flāma libidinis nō pōt anim⁹ peruenire q̄ ꝑgit. Hinc btūs August. dicebat. Dñe ꝓtinentiā iubes. da qđ iubes. z iube qđ vis. Ecce arduitas castitat⁹. ¶ Terciū documētū declarandū erit de castitat⁹ vtilitate cuz dicit. Immortalis eēn est memoria illi⁹ sc̄z castitat⁹. z merito. qz tāta ē vtilitas castitatis vt nullū op⁹ bonū placet deo sine ipsa Grego. in omel'. nec bonum opus est aliquid sine castitate z Prouer. xxvj. 02. Nō est digna pōderatio ꝓtinentis anie. Uerūm de miſiꝫ ip⁹ vtilitatiꝫ q̄ttuoz referam⁹ sc̄z

¶ Primo deū inclinat.
¶ Scō qđ postulat impetrat.
¶ Tercio angelis assimilat.
¶ Quarto p̄miū cumulat.

Primo dixi q̄ castitatis vtilitas ē q̄ deū inclinat ad diligēdū castū. iuxta illud Prouerb. xxij. Qui diligit corditis mūdiciā regez habebit amicū. vñ deꝰ sic voluit vt castitas p̄ncipatū teneat in celo z in tra. Hinc Hiero. In oñi ingt sexu z gdu pudicicia obtinet p̄ncipatū. Notāter dicit sexu z gradu. q̄

In seru masculino tenet principatū xpūs In seru vo femineo gliosa virgo Maria. Ihē in gradu i pphet Jobes baptista In pdicatoribꝫ noui testamēti paulus. In euāgelistis Jobes. In martyribꝫ Stephan⁹. In pfessoribꝫ Nicolaus. ¶ Scda castitat vtilitas ē. qz castus qđ postulat impetrat. sic patz de Judith eiusdem. xv. c. eo q castitatem amauer z p⁹ vir tuū alter nescieris eris bñdicta in eternū. Et btā Dozothea tpe mort ozans audiuit vocē. qđ postulasti ipetrasti. Impudicozuz vo ozōnes spnit altissim⁹ etiā i sacris exi stentiū. vñ Aug. Pl⁹ placet deo latratus canū. mugit⁹ boū. grunit⁹ porco rū q̄z cant⁹ luxuriantiū clericoz. Bti igit mūdo corde qm̄ ipi deū videbūt. Hinc Beda de tplo Salomōis rōez dat di. Sic volutabra sues palustria colūbe limpida solēt frequentare fluēta. ita cogitatōes ipurā mētē imūde prurāt castā spūales sctificāt. hec ille. Beatū igit est mētē ab imūdis cogitatōibus purgare. z sic in deū eleuare. q̄z ozōnes ipossibile est repelli. vñ null⁹ dz cū pcubinario publico missas celebrare facere. qz null⁹ dz aliquē inducere ad faciendū aliqđ op⁹ qđ fit z bono rē dei z opantis dānatiōez q̄ missa sic fieret. ¶ Tercia castitat vtilitas ē. qz angelis assimilat. vñ Bern. in epla. Sola ē castitas q̄ in b mortalitat lo co z tpe q̄ndā statū imortalis glie repsentat. Et btūs Ambro. li. de officijs. Supgredit virginitas cōditionē bumane nature p quā boies angelis assimilant. Idem. Qui nō nubūt z vxores nō ducūt sic angeli in terris sunt. Hinc Hiero. In carne pter carnē viuere nō est vita humana sz angelica. Quid em̄ sunt virgines nisi boies celestes z angeli terrestres. Exā em̄ tā arduū bonū est fragilibꝫ boibꝫ nō est p ceptū seruare virginitatē. Jō dic ap⁹ us j. Thoz. vij. De virginibꝫ pceptū dñi nō habeo. pscilū aūt do tāq̄z miscdiaz pse cutus a dño vt sim fidelis. z saluator Matth. xix. Sūt eunuchi q̄ se castrauerūt ppt regnū celoz q̄ pōt capere capiat nō oīs pnt capere. Idē Matth. xxij. Erratis ignorātes scpturas z virtutez dei. in resurrectōe nō nubēt neq̄z nubētur. ¶ Quarta castitat vtilitas ē q̄z p miū cumulat. vltra em̄ cōe saluādoz pmiū casti habebūt aliquē decorē z virgines aureolā q̄ dabit p opibus superogatōis z excellētie. tres em̄ sunt pncipales boim inimici. scz mūd⁹. caro. z diabolus. z istis q̄ perfecte vincunt debebit aureola. mūdū ei vincūt martyres p vitare moriēdo. carnē vincūt virgines delectatōi resistēdo. diabolū pdicatores. diabolū a se z ab alijs expellēdo. q̄ figurati fuerūt in veteri lege Exo. xxv. ac. xxx. c. vbi habet q̄ tria oznabantur aureis coronis. archa que significat virgines. altare incēsi qđ significat martyres. z mensa ppositionis que significat pdicatores vbi dei Quā q̄dē aureolā meruit beata Dorothea que fuit virgo pdicatrix z martyr. sic em̄ legit de ea q̄ de roma pater eius doro z mater thea nomie ppē psecutionē xpianoz oia reliq̄rūt z trās fretauerunt cū duab⁹ filiabus Cristē z Calisten in cesaream. et ibi nata est Dozothea. que baptizata omni disciplina z virtutibus imbuta. Inimic⁹ tamen castitatis diabolus Fabriciuz prefectum in cupiscentiā eius stimulauit. pmittēs ei thesauz absq̄ cōpoto si ei cōsentiret. que omia Dozothea quasi lutuz despiciebat seq̄z christo desponsatam fatebatur Quod audiens Fabricius furoze repletus in dolium ferentis olei iussit mitti. in quo illesa pmāsit. quo viso multi pagani xpo cre

De cathedra scti Petri

diderūt. Fabrici⁹ vo credēs magicꝭ ar tibꝰ fieri eā in carcerē recluſit: vbi no/ uē diebꝰ abſqꝫ cibo ſtetit ꝑ angelos ſu ſtētata. tandē educta tā formoſa vt an tea videbat. Tūc fabrici⁹ dixit. Niſi de os adorauerīs eculeū nō euades. Do rothea rñdit. Deū adoro nō demōes q̄ dū tui ſt̄. z ꝑſtrata orauit z mox ido/ lū cū colūna cōminutū eſt ꝑ angelos. z audita eſt vox demonuꝫ Dorothea cur nos ſic deuaſtas. Quo audito ml̄ ta milia paganoꝝ ad xp̄m ꝙuerunt. Jp̄a vo ſuſpēſa in eculeū pedibꝰ eleua tis vgis z flagellis caſtigat. ac māmil le faculis adurunt. z ſic ſemiuiua vſqꝫ ad craſtinū clauſa ē. De mane nulla le ſio i ea apparuit. duas tādē ſorores ſuas q̄ metu mortꝭ xp̄z negauerūt ꝙuertit. Tūc pulchrā faciē ſic ꝑcuſſerūt vt nec vultꝰ videret. q̄ dixit. Libēter patior ꝓ dño xp̄o. in cuⁱ⁹ horto roſas z poma colligo. Tandē extra muꝝ ducit z the ophilꝰ ꝓthonotariꝰ regni illuſorie di/ xit. De viridario ſpōſi tui mitte mibi Dorothea aliq̄d. qđ illa ꝓmiſit. In lo/ co aūt decollatiōis ml̄tū orans roga/ uit vt q̄ eā inuocarēt libarent a tribu/ latōe. Et audita ē vox. veni electa mea q̄ petiſti ipetraſti. z ecce puer puulꝰ ap paruit cū ſporta roſis plena q̄s miſit theophilo. qui accipiēs cepit clamare magnꝰ eſt deꝰ Dorothee

De cathedra ſancti Petri. Sermo. xxvij.

Exaltent euꝫ in eccl'ia plebis z in cathe/ dra ſenioꝝ laudent eum. p̄s. cvj. Ad laudē bri Petri apl'i hec v ba pſalmiſte merito dicunt. cuⁱ⁹ feſtū hodie ſancta mater eccl'ia deuote cele/ brat de ipſiꝰ dignitatꝭ exaltatōe. qui q dem fuit exaltatꝰ in triplici eccl'ia ſm q̄ tres ſunt eccl'ie ſeu cōgregatiōes.

Primo in eccl'ia militantiū.

Scōo in eccl'ia malignātiū.

Tercio in eccl'ia triūphantiū.

Primo q̄dem btūs Petrꝰ eſt exaltatꝰ in eccl'ia militantiū. nā cū anthiochie filiū cuiuſdā ꝓncipis noie Theophili riū. annis mortuū ꝓcibꝰ ſuſcitaſſꝫ. fa bricata magna eccleſia z i eiꝰ medio ca thedrā magnā ordinauerūt. z beatuꝫ Petrū in eā collocātes vt ſic oēs eum viderēt z audirēt. vbi ſeptē annis ſedit z poſt hec romā venit z ibi. xxv. annis ſedit. ſed ꝓmā ipſiꝰ ſeſſionē eccleſia ho/ die honorat. quia tūc ꝓmū ꝓlati eccle/ ſie ceperūt loco nomie z poteſtate ſub limari. Scōo btūs Petrꝰ eſt ſublimatus in eccleſia malignātiū. de qua ꝓs. Odiui ait eccl'iaz malignātiū. quā ipſe diſſipauit ad fidem ꝙuertendo. z virtute clauiū peccata abſoluēdo. iux ta illud Matth. xvj. Tibi dabo clau/ ues regni celoꝝ. ſeqtur. z porte inferi nō ꝓualebunt aduerſus eam. Ter cio btūs Petrꝰ eſt exaltatꝰ in eccleſia triūphantiū. i. in celo vbi eſt ſublima/ tus ſm menſurā ſui boni opis. iuxta illud ſaluatoris Matth. xvj. Filius q̄ dem homis venturus ē cum angelis ſuis in gloria patris ſui. z tūc reddet vnicuiq; ſm opa ſua. Uñ. ꝓpter p̄edi ctas exaltatōes eccl'ia ſcta triplex feſtū in anno de eo celebrat. Primum ho/ die. quia in eccl'ia militantiū fuit ſub/ limatꝰ. Scōm ad vincula. quia ſicut tūc angelꝰ rupit eiꝰ vincula. ſic ipe diſ/ ſipat eccleſiā malignantiū z peccatoꝝ. Terciū celebrat eccleſia de eius paſſi/ one. quia ꝓ hanc ſublimatꝰ eſt in eccle ſia triūphantiū. vnde merito laudare poſſunt eū in cathedra ſenioꝝ. Nam triplex eſt cathedra ſcz regalis. de q̄. ij. Reg. xxiij. Dauid ſedēs i cathedra ſa/ pientiſſimꝰ ꝓnceps inc tres. ſacerdotal.

ō q̄.j. Re.j. Heli sacerdote sedēte sup sellā magnalis de q̄ Math.xxiij. sup cathedrā moysi sederūt scribe pharisei Būs igit Petr⁹ est laudand⁹ in his cathedris qz est maior oim regū. qz ē pastor oim electorū. z ē doctor omniū xpianorū. merito g̃ de ipso dr. Exaltēt eū in ecclia plebis. In qbꝫ verbis tres notare possum⁹ articulos ad honorez bī Petri z nostrā vtilitatē scz

Primo sacerdotū excellētē dignitatem. ibi. Exaltēt eum.

Scdo sacerdotū eminētē ptātez. ibi in ecclesia plebis.

Tercio sacerdotū decentē qualitatē ibi. z in cathedra seniorū.

Primo dixi q̄ sacerdotū dignitatē possum⁹ notare ex eo q̄ dr in themate Exaltēt eū. Būs em̄ Petr⁹ fuit exaltata⁹ a xpo dño z ppl'o xpiano ꝓpter dignitatē sacerdotalē. z eadē rōne sūt exaltādi in tali dignitate ꝓstituti. Jō dicē Būs Petr⁹. j. cano. sua. ij. c. vos estis gen⁹ electū regale sacerdotiū. gēs sancta. ppl's acq̄sitōis. z Ecci. vij. Honora deū z honorifica sacerdotes. sūt igit̄ ipi venerādi ꝓpter q̄nqz scz

Primo ꝓpter legis obligationē.

Scdo ꝓpter ppli mediationē.

Tercio ꝓpter mēbri repñtationē.

Quarto ꝓpē multiplicē fructificatōz

Quito ꝓpē cōdignā nobilitatōez.

Primo itaqz sacerdotes sunt venerādi ꝓpter legis obligationē. Nā ois lex z hierarchia ostēdit sacerdotiū esse venerandū. Primo lex nature. Antiqui em̄ phi ciuili lege ducti in ciuitatib⁹ p̄ rō dictat q̄ ꝑmū oportet vnūquēqz bñ esse ordinatū ad deū. qđ fit p̄ sacerdotis officiū. vt patz. j. Polit. hinc est q̄ pharao honorans sacerdotes dabat eis alimentū. z iō nō sunt cōpulsi tpe famis vendere suas possessiōes sicut ceteri egyptij. vt ptz Gen̄.xlvij. Scdo lege eccliastica sacerdotes sūt venerādi. qz vt dicit Dyoni. lib. de eccliastica hierarchia. Inter eccliasticos ordines tenet summū locū. rō est qz eps inquātum epus p̄cise nō habet ptātem nisi sup corp⁹ xpi mysticū. Sacerdos vo sup corpus xpi verū. Tercio lege celica sacerdotes sunt venerādi. qz angeli in celo q̄ sunt in p̄ma hierarchia semp assistūt deo imediate z sūt loco sacerdotū q̄ imediate ad deū accedūt z p ppl'o orant. Dinc. xj. q. ij. c. sacerdotib⁹ Hze gori⁹ papa Mauricio ipatori sic scribit. Quid miꝝ si pietas vestra dignet eos honorare qbꝫ deus i suo eloquio honorē tribuens eos aut angelos aut deos etiā ipe appellat de⁹. Nā pphēta dicit. labia sacerdotis custodiūt scientiaz z iusticiā z legē requirūt ex ore ei⁹ quia angel⁹ dñi exercituū est. z rursuz scriptū est. Dijs nō detrahes. i. sacerdotib⁹. hec ibi. Un̄ z diuina lex decreuit animā sacerdotis quodā mirifico z singulari signaculo adornare. qz sic̄ decet ministrū regis terreni vestibus z alijs insignis decentib⁹ decorari. sic rex celestis sacerdotes decorauit signaculo caracteris sacerdotalis. qđ est i⁹ preciabilis valoris. intantū q̄ nullare tempali potest emi vel vendi. Dinc est q̄ increpant symoniaci q̄ sacerdotium emūt. fm Magistrū in. iiij. di. xxv. quia istud signū emunt quod cōparari nō potest. Insuper iste anie decor est indelibilis. quia aliquo scelere nō potest deleri q̄uis quis sit degradatus. z etiā in inferno istud signū sacerdotij remanebit. de quo Esa. lxvj. Videbunt gl'iam meā z ponā in eis signum. Scdo sacerdotes sunt venerandi ꝓpter dei z ppli mediationem. Nā ipsi sunt mediatores inter deum z ppl'm. qz diuina ministrant z nūciant

populo ex parte dei .et vota populi offerūt deo. Propter hoc dicit Scotus in q̄rto dis.xvij. q̄ sicut extremū oportet reducere ad extremū per medium. ita peccatorē qui est longe a deo oportet in deū reducere p̄ sacerdotē. In huius signū christus dñs in via apparens saulo et excecans illumiare volluit p̄ Ananiā Actuū.ix. Unde.j.q.j.c.vbi. dicitur q̄ ipi sacerdotes interpellant p̄ populo.z peccata populi comedūt.quia suis p̄bis ea delent .at̄ q̄ quia quāto digniores fuerint tanto facilius i necessitatibus p̄o quibus clamant exaudiūt. Hec ibi. Nam sacerdos dicit quasi sacrū dans seu sacramenta ministrās. Et licet ille pector sit: tamen gr̄am p̄ suū ministeriū in alios effundit. vt ponit magr̄ in quarto dist.xix. vbi ait Augustin⁹. Dictū ē a dño in libro Nūeri ad moysen et aaron sacerdotes .Vos ponite nomen dñi sup̄ filios israel. ego dñs benedicā eos vt gratiā per ministeriū ordinati trāsfundāt hominib⁹ nec volūtas obesse et p̄desse possit sed meritus poscētis. Hec ibi. Ideo dicit.q̄.j.c. sacerdotib⁹.q̄ populꝰ ipis debitā reuerentiā impendat. Tercio sacerdotes sunt venerādi propter membri repsentationē. In corpe eīm mystico sacerdotes caput dicunt .quia officium capitis habent .sicut caput membris ministrat vitā z sensum .ita sacerdotes populo. Sed si dicas.dū caput lāguet cetera membra dolent .Si igit̄ sacerdos qui dicit caput populi ē pectorum:nōne et populus . Rñdetur q̄ p̄fecto melius ē caput habere lāguidū q̄z esse acephalū.i.sine capite. hoc est meliꝰ p̄s bytey peccatorē habere q̄z nō habere oīno Unde p̄pter hoc nō debes ab eor̄ veneratōe cessare vl'eos arguere .q̄ p̄latis inutilib⁹ est debita reuerentia impēdenda. Nā ad membra ñ p̄tinet caput lēdere z impugnare sed a lesiōe defendere. Et.vj.q.j.caoues.dicit. Oues pastorē suū nō reprehendāt.plebs eīm ñ accuset .nec vnus eū arguat.quia non est discipul⁹ super magistrū. ¶ Quarto venerādi sunt sacerdotes p̄pter multiplicē frūctificationē. Nam sacerdotes populū p̄ absolutionē purgāt. et tanq̄z medici spūales a varijs languorib⁹ sanant Juxta illud Mat.xvj. Quodcūq̄z ligaueris sup̄ terrā erit et ligatū in cel. z quodcūq̄z solueris sup̄ terrā erit solutū et in celis. Uñ si quis vnū oculū erutū et perditū restauraret: magna gratiarū actōne esset dign⁹ licz iterus p̄ mortē necessario amitteret .pēset igitur qui pōt q̄nta reuerentia sit dign⁹ ille qui nō solum oculū et pedē sz eīm totū corpus et animā sanat in eternū duraturā. ¶ Quito sacerdotes sūt venerandi p̄pter condignā nobilitatōem Nam sacerdotes p̄ cōsecratōem efficiunt nobiles.ideo sup̄ oīes reges terrenos sūt.q̄ sicut spūs ē nobilior corpore.sic dignitas sacerdotal' est nobilior quacūq̄ dignitate tpali .vt notat vj.di.c.duo q̄dē. vbi dicit.q̄ aurū nō tam p̄ciosius plūbo q̄z regia potestate sit ordo sacerdotalis altior. Unde ē q̄ p̄ sacerdotiū iubēte dño regal' potestas ē ordinata.j. Regū.viij.dixit dominꝰ ad samuelē sacerdotē. Audi vocem eor̄.s.filiorū isrl' petentiū habere regem .z cōstitue sup̄ eos regē. Et sic ptz q̄ spūalis potestas habz terrenā instituere et iudicare si bona sit vl' nō Quod probat̄ p̄ paulū.j.ad Thoz.vj. Nescitis inq̄t q̄m angelos iudicabimus :q̄nto magis secularia. Si igit̄ famulus regis terrenī ē honorādus: multo magis ipe rex. et sup̄ oīes reges sacerdotes .quia sic christꝰ exalta

uit eos in ecclesia plebis. Quod volu
it ostendere in bto Petro apl'o. Sic
enim legit de eo q, cū anthiochie p̄/
dicaret Theophilus p̄nceps illius ci
uitatis dixit ei. Petre quare populū
meū subuertis. Cū ergo petrus ei fi/
dem p̄dicaret ille eū vinculari fecit. z
sine cibo z potu eum in carcere mane
re p̄misit. Cū autē Petr⁹ pene defice/
ret elemās oculos in celū ait. Domine
iesu christe miseroꝝ adiutor adiuua
me in his tribulatōib⁹. Cui dñs. Pe
tre credis te derelictū. sic talia circa me
dicere nō formidas mee bonitati de/
rogas. nam p̄sto ē qui subueniat tue
miserie. Audiēs autē Paul⁹ de incar
ceratōe petri venit ad Theophilū: et
se in multis artificijs summū opificē
esse asseruit. ligna et tabulas sculpere
z tentoria depingere. z mlta alia. quē
Theophilus rogat vt i sua curia cō/
sistat. Euolutis paucis diebꝫ paulus
ad petrū abscōse introiuit. quē vidēs
quasi mortuū amarissime flere cepit.
z in amplexus ei⁹ ruens dicebat. O
petre frater mi glia mea gaudiū meū
in aduentu meo resume vires tuas.
Et petrus oc'os aperiens et eū agno
scēs flere cepit: sed loqui nō potuit. Et
paulus vix os eius aperuit: et impo/
sito cibo refocillauit. Paul⁹ igit redi
ens dixit theophilo. O theophile ma
gna ē glia tua et honestas tua. sz ōbo
nestat multa bona exiguū malū. Cui
Theophil⁹. Quid est hoc. At ille. Re
miniscere q̄d fecisti illi deicole petro.
Nam de ipo dicit q̄ infirmos sanat.
et mortuos suscitat. Cui ille. Fabulo
sa sunt ista paule q̄ dicis. qz si mortu/
os posset suscitare se a carcere libera/
ret. Cui paulus. Sicut christ⁹ suus a
mortuis resurrexit q̄ tn de cruce vt di
cunt nō descēdit. sic z petrus b exem/
plo se nō liberat z pati p̄ xp̄o nō fo/
midat. Cui Theophil⁹. Fac vt filium
meū tā p. xiij. ānos mortuū suscitet z
eū libeꝝ dimittā. Ingressus paul⁹ di
xit quō filiū p̄ncipis suscitari spopon
disset. Cui petrus. Rem grādē paule
p̄misisti sed dñi virtute facillimā. Sz
cū Petr⁹ de carcere educt⁹ p eo oraſ/
set ꝓtinuo surrexit. Vñ theophil⁹ z oīs
popul⁹ credidit. z gl'iosam ecclīaz fa/
bricauerūt. in cui⁹ medio excelsaz ca/
thedram collocauerūt et petrū vt ab
oīb⁹ videri z audiri posset exaltaue
rūt. vbi sedit septē annis. Et sic patet
sacerdotij venerabilitas tā a xp̄o q̄z ec
clesia ac populo. ¶ Secundo q̄q̄z no
tare possumus sacerdotū eminētem
potestatē. ex eo q̄ dicit in ecclīa plebis
quia in sancta ecclīa habent magnā
potestatē. Que q̄dē eoꝝ potestas ap/
paret ex tribus scz.

¶ Primo ex cōmissione
¶ Secūdo ex compatōe
¶ Tercio ex inductione.

Prīo sacerdotes habēt magnā ptātē
ex cōmissiōe. qz a xp̄o dño ē ipis ptās
ꝓcessa i celo i terra z sub tra. In celo ei
habēt ptātē. qz celū p̄nt aperire z claude
re. iuxta illud Mat. xvj. Quōcūq̄z liga
ueris sup tram erit ligatū z i cel'. z qōcū
q̄ solueris. Itē i tra bñt ptātē dimittēdi
pctā misterialit̄ siue instrumētalit̄ in/
tātū vt nullus adult⁹ nisi ex eoꝝ mi/
sterijs saluat. vt dr Jo. xx. Accipite spi
ritū sanctū q̄ꝝ remiseritis pctā remittū
tur. z q̄ꝝ retinueritis retēta sūt. Itē ha/
bēt ptātē sub tra. s. i purgatorio qz ide
aias eripiūt p missse celebratōem. per
pctōꝝ relaratōez. z p idulgētie donati
onē. vñ Mat. xvj. dr. Tibi dabo da/
ues regni celoꝝ zē. et porte iferi nō p/
ualebūt aduersus eā. qz etnā penā cō
mutāt i tpalē. Itē xp̄s dñs ꝓmisit ipis
sacerdotib⁹ q̄cūq̄z p̄ciosa habuit q̄ nec
regibus nec imperatorib⁹: nec alijs

De cathedra scti Petri

principib⁹ cõmittere voluit: cõmisit enim potestatẽ ꝛficiendi corp⁹ suũ verũ et sanguinẽ. Hinc canit eccl'ia. Cuius officiũ cõmitti voluit solis p̃sbyteris q̃bus sic cõgruit vt sumãt ꝛ dẽt ceteris. ꝛ sunt verba beati Thome de aq̃no. O igit̃ sacerdotũ sublimis potestas. O inestimabil' christi largitas vt quacunq; die et hora volunt adesse ipm filiũ dei statim adest. colloquũtur ei sicut cor aia desiderat. q̃ ptãs ñ fuit ꝛcessa ꝓphetis et patriarchis. Similiter cõmisit ipis etiã corpus suuz mysticũ. i. oues ꝓprio sanguie redemptas: dum dixit Petro Joh. xxi. pasce oues meas. Ideo dicit̃ Ecc'. xx. sacerdotib⁹ p paulũ apl'm. Attẽdite vob̃ et vniuerso gregi in q̃ vos posuit spũs̃ sanctus regere eccl'iam suã quã acq̃sivit p̃cioso sanguie iesu christi. Pro q̃ sciendũ q⁹ triplex est sacerdotũ gd⁹ a xp̃o institut⁹. Primus est grad⁹ inferiorũ sacerdotũ. Nã habuit dñs septuagita duos discipl'os. q̃b⁹ succedũt p̃sbyteri q̃ sunt minores i auxiliũ operis. vt notat. xcv. di. c. Olim. Scõus grad⁹ est ep̃or q̃ sacerdotes maiores respectu inferior sacerdotũ dici p̃nt. hi locũ. xij. apl'or tenẽt in eccl'ia. sic̃ patz lxviij. di. c. Quor vices. Terci⁹ gdus est pontificũ maximor. Nã dñs sup alios elegit petrũ in sũmũ sacerdotez vt notat di. xxj. c. In nouo testamẽto Et quo ptz q⁹ oẽs reges ꝛ p̃ncipes t̃re debẽt subiecti eẽ sacerdotib⁹ tanq̃z oues pastoribꝰ q̃b⁹ ip̃i habẽt mistrare sacramenta. Scõo ptãs sacerdotũ apparet ex aliarũ ptãtũ compatõe quas oẽs excedũt scz

¶ Primo potestatẽ demonũ

¶ Secũdo potestatem angelor

¶ Tercio ptãtem virginis virginuz. Nam p̃mo sacerdotũ ptãs excedit potestatẽ demonũ q̃ demões tãto studio ac conatu dãt operam claudere celũ hoib⁹ ip̃os varijs tẽtatõib⁹ instigãdo. ꝛ in peccata p̃cipitando. Hinc Bap̃. ij. or. Invidia diaboli mors intrauit i orbẽ terraz. sed sacerdotes sacramenta hoib⁹ mistrãdo diabolum supant. ꝛ in hora vna pcõrib⁹ celum aperiũt q̃ multis annis vl' dieb⁹ diaboli clauserãt. Scõo superãt ptãtes angelorũ licz vnus possit celũ mouere. sacerdotes aũt mouẽt creatorẽ omniũ celorũ dum sub specie sacramenti verũ corpus xp̃i eleuãt. Dicit tñ Scotus q⁹ sacerdos solũ species mouet: ꝛ corpus xp̃i mouet̃ ab ip̃ius aia. aia vo a diuinitate. Et sic q̃ portat sacerdos corp⁹ xp̃i nõ portat̃ ab eo sub speciebꝰ sicut ꝛtentũ in ꝛtinẽte sed se mouet vtute sua. Insup sacerdotes nõ solũ mouere p̃nt ip̃m ꝛ etiã virtutes celor. Un̄ Gre. dicit et hr̃ in. iiij. dis. xj. Quis inquit fidelium habere dubium possit in ipa imolatõnis hora ad sacerdotis vocẽ celos apiri et i illo xp̃i mysterio angelor choros adesse sũma et ima sociari. Tercio q̃z videt quodãmodo superare potestatẽ virginis virginũ potestas sacerdotũ. q̃ licet beata virgo omnẽ purã creaturã excellat in hoc q⁹ de suo corpore hũanatus est filius dei. et ip̃a dicat̃ vera mater dei. tamen hoc semel tm̃ factũ est et amplius nunq̃z fiet. Sacerdotes vero nõ tm̃ semel sed multotiens hoc idem sacerrimũ corpus christi cõficit. et sic ex omniũ potestatũ comparatione magna est potestas sacerdotũ.

¶ Tercio sacerdotũ potestas apparet magna ex inductione. Nam ad sacerdotũ potestatem considerandam inducunt inter alia specialiter tria. scz

¶ Primo ꝓceptũ diuinũ

¶ Scõo exemplũ diabolicũ

¶ Tercio iudiciũ humanũ

Sermo XXVII

Primo ad ptātem sacerdotū ꝓsiderā dā inducit ꝓceptū diuinū. Nā dñs p/cepit Exo. xxij. dicēs. Dijs z sacerdoti/bus nō detrahes. Et p ꝑs. dic. Nolite tāgere christos meos z in ꝓphet/is nolite malignari. Sil'z et saluator ī suis amic/ dignitatē et ptātē magnā declarauit cū lepzosos ad sacerdotes destinauit. Unō et dixit Math. xxiij. Quecūqz dixerit ꝟuate et facite. Se/cūdo sacerdotū dignitatē declarat ex emplū diabolicū. Nam tpe bti remi/gij cū semel deferret cozpus xpi cuidā infirmo obuiauit ei ꝙdam obsessus. quē intuēs subito se ꝓstrauit in terrā postqz aūt reuertebat iter occurrit ei z tūc tm genuflexit. Cui btūs Remi gi⁹. Cur inqt pri⁹ ꝓstrat⁹ fuisti: z nūc tm genu flexisti. Cui diabol⁹. qñ ait ibas deū vez deferebas cui necessa/rio ꝓsterni debui. in cui⁹ nomīe oē ge nu flecti debet. nūc vo qz dñm infir/mo pozrexisti ideo tibi tāqz ei⁹ mīstro genu flexi. ió ꝺz Mar. vlti. In nomi/ne meo demonia eijcīet. Tercio sa/cerdotū ptātē declarat iudiciū hūanū Nā cū cozā Constātino impatoze v/sarent q̄dā lites et discordie inꝰ eos z sacerdotes. q̄s audiēs dixit. Jte z in ter vos causas vras disponite. qz di/gnū nō est vt iudicem⁹ deos. hec ha/benť. xj. q. j. ca. Sacerdotib⁹. Hinc et btūs Fr̄anciscus vir vtiqz āgelic⁹ ī suo testamēto sic legauit. Dēs inqt sacer/dotes z theologos volo honozare. et nolo attēdere in ipis pctm. qz filiū dei discerno in ipis. et dñi mei sunt. Naz nihil video ꝺ ipo altissimo filio dei ni si qđ ipi soli sumūt z admistrāt. Unde aliqñ dicebat. ꝙ si inqt viderē sanctū vincentiū vel laurentiū et sacerdotez: prius sacerdotis man⁹ oscularer. Si militer legit in cronica hungarozum ꝙ cū rex atala ytaliā deuastaret sctūs Leo papa post ozōem triū dier cū cle ro ꝓcessit obuiaz ei. quē videns Attila statim eius ꝓuolutus pedib⁹ cepit ro gare vt postularet qđ vellet. Qui re/spōdit. volo vt discedas ab italia/ et captiuos relares. Qui statim iussa cō pleuit. Cū aūt argueret a suis cur vi cto⁹ ozbis ab vno sacerdote vict⁹ essz Respōdit. ꝓuidi mihi et vobis. Naz in ei⁹ dextra vidi militē fortē gladium tenentē z dicentē. Nisi huic paueris cū tuis peribis. Si igit paganus sic intellexit ptātem sacerdotū cur intelli gere nō magis debeat xp̄ianus. Unde ecclia anathematizauit oēs q̄ in/ijciūt manus violētas in clericum vt patet. xvij. q. iiij. Si qs suadente dia/bolo. Et ꝼm Ray. nō solū illi q̄ man⁹ sic inijciūt. sed etiā q̄ spuunt ī clericuz vel aquā effundūt. vel claudūt ostiuz vel ponūt custodes ad capiendū si de domo exeat. vel ei eqtanti capit habe nas. vel rūpit cingulū selle. aut minis z terroꝛib⁹ arestat cū. aut facit euz ire quasi captū ad iudicē. aut aliqđ ꝺ ma nu eius rapuit aut vestes scindūt. sil'z q̄cunqz pedagia seu telonia exigūt de clero aut eius reb⁹ q̄ ad suū vsum de/fert. Ex q̄bus oibus patz sacerdotum eminēs ptās. ¶ Tercio ex p̄missis the matis verbis possum⁹ notare sacer/dotū decentē q̄litatē. quales vicz de/bent esse dei excelsi ministri. qz dicit ꝙ in cathedra seniozꝫ laudent eū. debet nāqz mozes z vitā sic cōponere vt iter seniozes laudabiles appareāt sic bea tus Petr⁹. Nā vt tradit in bystozia martiniana. ipe instituit cozonā cleri/calem omnib⁹ clericis. Ex hoc em̄ a q̄ busdam ꝺz exozdiū sumpsisse ꝙ anti/ochie btō petro qz rp̄m p̄dicabat bar bam abscideret et caput raserūt ī igno miniā. que tandē est institura ad ozdi nis sacerdotal' gl'iam. que q̄dem cozo

na ostēdit qualitatē sacerdotū in qua tria sunt attendenda. scz

Primo capitis abrasio

Secūdo capillor detruncatio

Tercio forme figuratio

Primo i clericali corona fit capit abrasio a supiori pte capitis ad designandū q in sacerdotib mens ad deuz sp debz esse apta et mūda. z sic docz btūs paul⁹ quō clerici spūaliter abradi debent. j. ad Thimoth. iij. Oportz epm hz lyrā etiā sacerdotē esse irreprehensibilez vnius vroris virū: sobriū: prudentē: pudicū. ornatū. hospitalē: doctorem. nō vinolentū. nō percussorē. nō litigio sum. nō cupidū. domui sue bñ pposi tū. Et si dicas q fm hāc formā pauci ordinarent sacerdotes. Rñdz tibi clemens papa. et habet. xxiij. di. c. tales. Melius inqt est dñi sacerdotes paucos habere ministros q possint digne opus dñi exercere. q mltos inutiles q onus gue inducāt ordinatōni. Hinc z Aug. ait. Nemo in eccīa amplo no cet q pcurse agens nomē vl ordinē scitatis seu sacerdotis habz. Et de hoc btūs Hiero. confirmādo dicit. Qualis edificatio discipuli si intelligat se magistro esse meliorē. Nam z fm legem moysi alia macula habētia nō offerebant. Qō ponit btūs Gre. in pastorali. z habet di. xlix. Hinc etiā. Si fuerit cecus cecus est q supne lucis cōtēplatōem ignorat. q plentis vite tenebris pssus dum venturā lucē nequaq diligendo conspicit: quo gressuz opis dirigat nescit. Claud⁹ est q q pgere debeat aspicit sed p infirmitatē mentis viā vite pfecte nescit tenere. paruo naso est q ad tenendū viā discretōis idoneus nō est. Naso quippe odores feto resq discernim⁹. recte g p nasū discretio exprimit. p quam vrutes eligim⁹ et delicta reprobam⁹. Gradi et rorro naso signat discretōis subtilitas imoderata. que dū pl⁹ q decet excreuerit actionis sue rectitudinē ipa confundit. Fracto aūt pede et manu est q p viaz dñi oino n valet pgere. Gibbosus ē qui terrene sollicitudis pond⁹ deprimit: ne vnq ad supna respiciat. Lipp⁹ est cui⁹ qdem ingeniū ad cognitōez vitatis emicat. sed tñ hoc carnalia opera obscurāt. Albuginē habet in oculo q veritatis lucē videre nō sinit. q arrogantia sapiēcie siue iusticie cecatur. Jugē scabiem hz cui carnis petulātia sine cessatōe dñat. Impetiginē habet in corpe q auaricia vastat in mente

Secūdo in clericali corona fit capillor detruncatio vsus aures ad designandū q terrena sollicitudo et q lucri debet a se clericꝰ amouere. Unde j. Thimo. ij. Nemo militās deo implicat se negocijs secularib. Hic z Aug. lxxxviij. di. c. fornicari. Fornicari nūq licet negociari aliqñ licet antec clericus fias. licz postq factus fueris nō licet. nec debēt venatōi intēdere. vt pz extra. ne clerici z monachi. c. j. z. ij. exceptis venatōib q fiunt sine clamore et canib vt ponere laqueum cē

Tercio in corona clericali fit forme circulatio. ad designādū q ipi debent esse idonei sūmi regis ministri. et ex hoc glia se coronari ac in sorte dñi deputari. vt dicere possint ve. Porro mea dñs. z sic cū maxima reuerētia debēt ad diuina explēda ministeria accedere. Un Aug. Iniaduertite o sacerdotes cū q̄nta puritate z tremore ac reuerētia debeatis accedere ad id sacrificiū ad qō xps accessur⁹ fuit dum pati voluit. et p angustia sanguinē sudauit. q sacrificio ipe sacerdos est z sacrificiū mirabiliter z ineffabiliter. Hz beu nr̄is tpib sine ppatiōe q̄dā accedunt tanq ad quiuium z tabernaz. quib

eternū ve pclamaꝛa brō Ber. Ue homini inqt illi cui salus mūdi iudiciū est. cui vita moꝛs est. cui ablutio damnatio. cui gꝛa ira. cui calix ꝓpiciatiōis vas est damnatōis. Hinc z brūs Augustinus in ꝑsona xp̄i ait. O pct̄ōr tu sacerdos noli amplius me pcīs tuis cruciare. plus cīm ledit me vuln⁹ pcī tui q̄z vulnus lateris mei. Idē. Magis delinquūt q̄ tā regnantē in cel' cōtemnūt. s. indigne tractādo coꝛp⁹ xp̄i q̄z q̄ crucifixerūt eū ambulātē in terꝛ. nō q̄si crucifixoꝛes sed q̄si sacꝛi indigni tractatoꝛes et p̄sumptuosi ꝓcepto res. qꝛ illi semel crucifixerūt: isti vo q̄z tū in eis est quotidie crucifigūt indigne tractātes et sumētes. hec ille. Ūn brūs Jobes maioꝛ inꝛ natos mlier xp̄i vticē nō audebat tāgere De talib⁹ p̄sumptuosis legit terribile exēplū in ḡrto li. reuelatōis b. birgitte. c. cxxiiij Semel ei cū xp̄s loq̄reꝛ cū ea ecce demones vnā aiam adduxerūt coꝛā eo iudice dicētes. Ecce pugil. Rndit iudex. Licet coꝛpales ocli hec videre nō p̄nt. tñ ꝑ xp̄m istam q̄ astat cui⁹ oculos aperio dicite quā iusticiā in eo habeꝛs Rnderūt. p nouē iura trāsgressionis possidem⁹ eā. Trib⁹ ei fuit ifra nos. trib⁹ par nob. z trib⁹ supꝛa nos. Primo extra fuit bon⁹ et int⁹ mal⁹. Secūdo qꝛ q̄nq̄z fuit plen⁹ cupiditate gula z. q̄nq̄z abstinuit ꝑ vtilitatē coꝛpis vel infirmitatē. Tercio q̄nq̄z fuit seuerus in ꝓbis et facto. q̄nq̄z blād⁹ ꝓ sui vtilitate. nos ꝓ intus et extra sum⁹ mali. sp seueri z sp cupidi ad malum. Trib⁹ fuit par nobis q̄b occidimus. scz superbia cupiditate z inuidia. Tribus erat supꝛa nos. qꝛ maioꝛ in malicia. sacerdos cīm erat z coꝛp⁹ tuū tractabat. nec os suū custodiebat cum q̄ ꝓba tua. pferret. sed sicut canis latrat sic ip̄e ꝓtulit verba tua. nos ꝓ timuimus q̄si ille q̄ audit aliquē terribilez sonū. ip̄e aūt sine timoꝛe substitit. Secundo nō custodiebat manus quib⁹ tractabat coꝛpus tuū: sed oīm delectabili maculabat. tūc nos nimiū timuim⁹ non ex charitate aliq̄ diuia. sz ex timoꝛe potentie tue. ip̄e autē stabat imperterrit⁹. Tercio applicuit te ad os suum quod erat quasi vas immūdissimū omni spurcicia. nos fuim⁹ quasi homies dissoluti viribus: et quasi moꝛtui ꝓe timoꝛe. ob hoc ad boꝛam discessimus et iterū reuertebamur ad eum cū furoꝛe. in his omnib⁹ ꝓcellit nos in malicia: ideo iuste possidem⁹ eam. Et ideo quia iust⁹ iudex es fac de eo iudiciū. Respōdit iudex. tu misera ania ista audiente qualē habuisti voluntatē dum adhuc in coꝛpoꝛe existebas. Rndit illa. Uolūtas mea fuit sine fine peccare. Sed qꝛ sciui me n̄ semp victurū: statui vsq̄ ad extremū punctum peccare. et in tali intentiōe sep̄abar a coꝛpoꝛe. Tūc ait iudex. Lō scientia tua iudex est tuus. Dic igitur quid mereaꝛis. Tunc illa misera anima respondit. Ego eternum mereoꝛ supplicīū sine vlla misericoꝛdia. Tūc demones his auditis rapta ip̄a discesserūt. Tunc domin⁹ ad beatā birgittam ait. Ecce sponsa: quid faciūt mihi sacerdotes: quos ꝓe angelis et hominibus elegi mihi. Sacerdotes vero digni christū dn̄m laudāt z honoꝛāt coꝛde et opere: sicut brūs petr⁹ ap̄lus. ideo raōnabiliter fuit exaltatus in ecclesia plebis. et nunc in cathedra celesti. Ad quam nos perducat per merita beati Petri ꝓncipis apostoloꝛū summus pontifex Jesus christus benedicius. qui cum patre et spūsancto viuit et regnat in secula seculoꝛum Amen.

De cathedra scti Petri

De eodem // Sermo xxviij.

Exaltaui electum de plebe mea .psal. lxxxviij. Ad gl'iosam exaltatõem bti Petri apli hec vba meri/to dicunt a dño nro iesu christo q ipz in vita dñi sui vicarij in tra ordiauit: exaltauit in morte dñi in cruce eleuatus vitã finire voluit.exaltauit demũ post mortẽ dñi in gl'ia eña sublimauit. Ecclia tñ de pma ei⁹ exaltatõe festiuat. Pro q sciẽdũ q triplex ẽ exaltatio.scilicet

Prima laudabilis
Secunda vitupabilis
Tercia tolerabilis

Prima inquã exaltatio est laudabil'. z est illa qñ de⁹ alicui dat gr̃am in baptiſmo et annumerat inf dei filios .z illã datã gr̃am cõseruat. Magna qpe est exaltatio vsqz ad dignitatẽ filiorũ dei oipotentis z ei⁹ hereditatez. iuxta illõ ad Gal'.iiij. Si filij z heredes Mãc añt exaltatõem p tres vtutes pt hõ ꝓseruare vicz. Primo p mifico/diã iuxta illõ Mat.vj. Estote miseri cordes sicut et pr̃ vester celest̃ miseri/cors est. Scõo p verã patiẽtiã Mat. v. Bti pacifici qm̃ filij dei vocabunt. Grego. Dilecti z electi dei q̃nto amplius a dño diliguunt: tãto in tritura psecutõis duri⁹ conterent. Tercio p ĩ imicoz dilectõem.iuxta illõ Mat.v. Diligite inimicos vros vt sitis filij patris vri q in cel'est. Multũ igit deus oipotes exaltauit illũ quẽ ad verã fidẽ vocauit z vtutes.qz filiũ dei ꝓstituit. iuxta illõ Joh.j. Quotq̃t receperũt euz dedit eis ptãtem filios dei fieri bis q credũt i noie ei⁹. Scõa exaltatio ẽ vitupabil'.z hec est q̃ qs inflatus supbia supra alios se extollit.z ceteros despicit in sui cõpatõe dñi vult alios excedere viribꝫ.aliq̃s diuitijs.aliquos sciẽtia.aliq̃s nobilitate.aliq̃s pulcritudine. De q̃ Aug. de ciui. dei. Judeo dicere supbis vile est cadere i aliqõ aptum z mãifestũ pctm̃ vnde sibi displiceant q ia sibi placẽdo ceciderãt .salubri⁹ em̃ petro displicuit qñ fleuit q̃z sibi placuit qñ p̃sumpsit .B etiã dic̃ ps̃. Imple facies eoz ignominia z q̃rent nomẽ tuũ dñe. Supbo eni sp exaltari q̃rit et eleuari .z f̃m Berñ .p gradꝫ ascẽdit sed p gradꝫ descẽdere nescit ſceps in ima ruit.vñ Hugo de anima Supbia i celo nata est.sed velut imemor q via inde cecidit illuc postea redire non potuit. Et Jsido.li.ethimol'. Supbus dictus ẽ q̃z sup̃ vult videri q̃z est.q em̃ vult supgredi qõ ẽ supbꝫ. Et talis nõ ambulat i terra cũ hoibꝫ sed q̃drigat in aere cũ demõibꝫ. De q̃ Hugo de claustro aie dic̃. Quatuor ei sunt q trahũt elatiõis currũ.scz amor dñandi.amor p̃pe laudis.ꝓcept⁹ z inobedictia. Rote vo sunt iactãtia mẽtis et arrogantia. vbositas z leuitas. Auriga in hoc curru est spũs supbie. amatores mũdi sunt q ferũt i ꝑ curru infrenes sũt eq. volubiles rote .auriga puersus z q̃ portat infern⁹. Ista exaltatõe petri⁹ fuit exaltat⁹ dñi facta ei na p̃sumebat de se q nũq̃ xp̃m negaret.facta vo negatõe descẽdit in valles lachrymaꝝ. Tercia exaltatio ẽ tolerabil'et hec est q̃ qs legitime pficit in aliquã dignitatẽ .sic̃ petr⁹ sublimat⁹ fuit antiochie i cathedra epali.de qua ecclia hodie festiuat.z tal'exaltatio est tolerabilis. qz bonis bona est.mal'vero mala. Et qz btõ petro fuit bona ño ẽ eo dic̃ dñs. Exaltaui electũ ẽ ple.z̃c In qbꝫ q̃dã vbis btũs Petr⁹ a triby specialiter cõmendat.scz

Primo ab officij dignitate.ibi.exaltaui.

Scdo a psone sanctitate. ibi electū
Tercio a subiectorū vnitate. ibi. de
plebe mea cē.

Primo dixi q̄ btūs Petr⁹ ex p̄missis thematis verb cōmendat ab officij sibi iniuncti dignitate. cū dicit. Exaltauit. Magna nāq; dignitate exaltauit ipm rex glie xp̄s cū sibi soli dixit Math. xvj. Tu es petr⁹ z sup hāc petrā edificabo eccl'iam meā z tibi dabo claues regni celoz. z qcūq; ligaueris sup terrā erit ligatū z in celis. z qcūq; solueris sup terrā erit solutū z in celis. Nūq̄d nō magn⁹ est honor cui rex cōmittit claues regni sui in recessu. sic xp̄s volēs recedere ex hōc mūdo ad p̄ez nō tradidit clauē regni sui spūaliū thesaurorū dignissime mri sue Marie. sz Petro. vñ de pe. z re. c. noua. dic̄ Innocēt⁹ papa. Licz btissima virgo maria dignior z excellētior fuit vniuersis aplis. nō tñ sibi sz istis dñs claues regni cōmisit in btō Petro. qō p̄bem⁹ tripliciter scilicet.

Primo autoritatibus.
Scdo rōnibus.
Tercio exemplis.

Primo q̄ xp̄s cōditor z redēptor noster claues tradidit Petro z suis successorib⁹. p̄bem⁹ autoritatib⁹. Dixit ei xp̄s dñs Math. xvj. Tibi dabo claues regni celorū. ad designādū q̄ oēs alij q̄bus ligādi atq; soluēdi ptās cōcedēda erat depēdētiā haberēt ab ipo. vt scribit. xxiij. q. j. c. manet. z. c. qōcunq;. Insup Lu. xxij. dixit xp̄s bñdictus petro. Ego p te rogaui petre. vt nō deficiat fides tua sz finaliter fm Lyrā. nō rogauit vt petr⁹ nō caderet sz vt in casu nō remaneret. iō seq̄t. z tu aliqñ cōuersus sz de pctō ad gr̄az confirma frēs tuos. qō ideo dz ei q̄ eccl'ia erat sibi cōmittēda. Impletū ē̄o id fuit qñ Joh. vlt. ter xp̄s illi dixit. Symon iohis diligis me pl⁹ his. Rñdit. dñe scis quia amo te. Tūc scdo z tercio interrogauit si diligerz. q̄ facto dixit. pasce oues meas. Trina vice interrogauit. ad designādū q̄ btūs petr⁹ cū suis successoribus ppl'm sibi subiectuz tripl'r pascere deberet. sz ex̄bo exēplo z oratōne. j. Pet. v. pascite q̄ in vobis est gregē. rōnez dat Bern̄. di. Justo ordine oues pascunt a pastoribꝫ q̄ lana z lacte pascunt ab ouibꝫ. Jō dicit dñs Ezech. xxxiij. Ego ipse req̄rā oues meas de manu tua. vbi denotat quēlibet pastorez. Hinc Grego. in moral'. Grandis honor gn̄ de onus. Scdo q̄ auctōritatē btō petro aplo ōdit xp̄s p̄bem⁹ rōnib⁹. Prima rō sumit respectu officij sacerdotū officiū ei sacerdotū spēale ē sacrorū dispēsatio. iuxta illud. j. Thor. iij. Sic nos existimet hō vt ministros xp̄i z dispēsatores misteriorū dei. Sz fm scm̄ Tho. li. iij. p̄tra gētiles. c. lxxiij. In oibus sacris spūalis p̄fert gr̄a sub sacris visibilibꝫ rer. ois aūt actio dz eē p̄portionata agēti. oportet ḡ q̄ dispēsatio sacramētorū fiat p hoies visibiles spūalē vtutē bñtes. nō em̄ cōpetit angelis sacramētorū dispēsatio sz hoibꝫ carne indutis. fm illd̄ Heb. v. Dis pōtifex ex hoibꝫ assūpt⁹ p hoibꝫ p̄stituit in his q̄ sunt ad deū. Manifestū ē em̄ q̄ xp̄s i vltima cena sacm̄ sui corpis z sanguinis instituit. z aplis freq̄ntādū cōmisit di. Hoc facite i meā cōmemoratōz. ac eisdē tribuit ptātez pctā remittēdi. fm illud Joh. xx. q̄z remiseritis pctā remittūt eis. Eisdē etiā docēdi z baptizandi officiū iniūxit di. Math. vlt. Euntes docete oēs gētes baptizātes eos.

Scda rō q̄ xp̄s dñs dedit petro ptātē magnā. sumit ex pte ip⁹ xp̄i. Nā xp̄s dñs auctōritate z vtute p̄pria nām salutē opat⁹ ē inq̄ntū fuit de⁹ z hō. vt fm qō hō ad nr̄az redēptionē passus. fm

De cathedra scti Petri

aũt qõ deus est passio eius nobis sa/ lutaris est z sufficiens. oportet igitur ip̃i⁹ ministros ei conformes esse vt. s. sint homines et aliquid diuinitatis eius participent. quia sunt quasi chri sti instrumentũ. Instrumentum vero in virtute p̃ncipalis agentis agit. vn/ de ministris ecclesie quando hec po/ testas spiritualis ꝛfertur sub quibus/ dam sensibilibus signis traditur. vt puta impositione manuũ inunctione porrectione libri vl̃ calicis ꝛc. vt mini stri per talia ꝓcipiant spiritualem po/ testatẽ z alijs administrent ꝑ sacra iui/ sibilẽ gr̃am. Juxta illud. ij. Thoz. vlt. Potestatẽ dedit ei dñs in edificatiõez z nõ i destructõz Tãdiu igit oꝑtz hãc ptãtem ꝓpetuari q̃diu necesse ẽ edifi/ cari eccl̃iam. h aũt necesse ẽ vsq; ad fi/ nẽ mũdi. z dñs de⁹ spũali ptãte z gr̃a sp assistit. iuxta illud Matth. vlt. Ecce ego vobiscũ sũ vsq; ad ꝛsumatõz secu li. Tercia rõ q̃ dñs petro dedit po testatẽ magnã sumit̃ er ꝓte tot⁹ eccl̃ie Nã sctã eccl̃ia ex multis psonis ꝛstat q̃si vnũ corp⁹ ex mlt̃is mẽbris ꝝm qõ dic̃ apl̃s. Mlt̃i vnũ corp⁹ sum⁹ sed in vno corpe vnũ caput dz eẽ ꝑ qõ influ/ at ceteris mẽbris motũ z vitã. z tle ca put eccl̃ie in tra ẽ btũs petr⁹ z sui suc/ cessores Osee. j. Cõgregabũt filij iuda z filij isrl̃ pariter z ponẽt sibi caput vnũ. Et saluator Joh. x. Fiet vnum ouile z vn⁹ pastor. Si qs vo dicat q̃ ille vn⁹ ẽ xp̃s z nõ ali⁹ nõ bene rñdet. qz licet oĩa sacra ipe xp̃s pficiat. ipe q̃ baptizat. ipe q̃ pctã remittit. ipse ẽ ver⁹ sacerdos q̃ se ipm̃ i ara crucis obtulit. z cui⁹ virtute corp⁹ ei⁹ cõficit. tñ vt dictũ est ipse cor/ porali recessur⁹ instituit q̃ statuta sa/ craméta pficiant. vñ z dixit petro. tibi dabo claues regni celorũz. Idarco si volum⁹ intrare regnũ celorũ recurra/ mus ad btm̃ petrũ tãq̃ ad xp̃i vicari/ ũm. qz dicit Ambro. Puto celos alit̃ aperire nõ posse nisi claues Petri apli apiendi sumpserim⁹. z subdit di. Ro gem⁹ petrũ vt nob tãq̃ bon⁹ pastor et ianitor portas regni celestis aperiat. O igit̃ vos fideles xp̃iani gaudete qz vob aptum ẽ regnũ celorũ. O vos oẽs pfidi iudei. O gẽtiles. O heretici. O scis matici flete z vlulate qz vob celorũ re/ gnũ clausũ ẽ. z p⁹ paucos dies ad etnũ ibit̃ ignẽ cruciãdi ibiõ Oz fuertamur ad scismaticos q̃ putãt sibi celũ aprũ fo re z q̃rã⁹. dicite vos o greci. qõ ẽ caput vestrũ seu p̃ncipalis pastor vester vl̃ eccl̃ia. vñ dicit̃ tenere fidẽ vestrã. Si dicit̃ q⁹ a p̃triarcha ꝛstãtinopolitano. z q̃rim⁹ qs fecit p̃triarchalẽ sedẽ ꝛstan/ tinopolim q̃ olim dicebat bisantium Nã fere ꝑ trecentos annos erat suffra ganea cũ suis epis archiepo heraclien si q̃ fuit qua villa r̃spectu ꝛstãtinopol. Titulũ g̃ p̃triarchat⁹ nõ habetis a xpo nec ab apl̃is qz ibi nũq̃ fuerũt. nec a ꝛcilijs qz ꝛcilia sine romano pontifice nihil fecerũt nec facere potuerũt. qz in ꝛcilio niceno Cõstantinus imperator z ccc.xviij. prẽs cõgregati dixit simplr. i oibus eccl̃ijs tot⁹ orbis epus q̃ est i ro mana eccl̃ia dz esse gl̃iosus z alt̃ior. q̃ oẽs sacerdotes mũdi. z q̃cq̃d est ad sa lutẽ z vtilitatẽ fidei correctionẽ firmi tatẽ vt ab ipo videat. z infra. Quonia vbi est caput eccl̃ie z xp̃iane religionis a rege celorũ tradite indignũ est vt ter ren⁹ rex habeat ptãtem. z sic patz q⁹ sed des cõstantinopolitana nõ solũ eccl̃ie romane. sed etiã eccl̃ie heraclien̄si erat subiecta. Nã ecclesia romana vsq; ad fociũ deponebat z reponebat epos cõ stãtinopolitanos. qz Jobes papa. viij fociũ neophitũ a papa Nicolao depo situ interuentu augustorũ basilij leo/ nis z alexandri in sedẽ ꝛstantinã insti tuit. Nam z in synodo niceno in qua

vos fundatis inter alia statutū fuit ex traditōe beati Clemētis vicarij beati petri q̄ nulla sedes dz esse patriarchalis.quā xp̄s nō fundauit vel apl̄i. Beatus em̄ petr⁹ antiochie p̄fuit z alexādriam p Marcū fundauit.p seip̄z romā.z aq̄leiam p eundē Marcū q̄uis sit vna de miorib⁹.z hierosolymis datus fuit vnus ꝓpter reuerentiā dñice p̄dicatōis passionis z resurrectōis.sal uo iure ep̄i cesaree vbi fuit Cornelius p̄mus institutus p petrū cuius vices gerebat ibi.sicut patz in ꝯcilio niceno Ex q̄bus patet q̄ nec xp̄s nec apl̄i instituerūt sedem cōstantinā in patriarchalem. Si vo dicitis o vos greci q̄ habetis ex p̄uilegijs. certe nō sunt p̄uilegia nisi ecclesie romane.qz in p̄mis roman⁹ pontifex ad ipozunas petitiones imparozuz fecit ep̄m ꝯstantinopolitanū sedere iuxta se z dedit ei locū inter patriarchas q̄s patrib⁹ nō placuit. ideo ererit se cōtra matrē suā z fecit se caput scismatis generalis.z nolens cozrigi recessit ab ecclesia z vsq̄z ad.ccc. annos nō condemnauit ecclesiā ꝓpter articulū de spūsctō. nec p ꝯcilium niceuense z ꝯstantinopolitanū sz reuerbat. Nō ergo ꝓpter articulum fidei sed ꝓpter suam superbiam ecclesia greca recessit quia cozrigi noluit. z iō occasionē de articulo fidei ꝯfinxit. Et quia p̄ter formā ab apostolis datā fuit exaltata ideo rebellauit z facta est acephalum.i.sine capite.ideo cozruit data in manus infidelium thurcoꝝ. O gens sine deo. O membruz sine capite. que eras olim sciētia p̄dita. nunc ꝓstrata iaces erroze decepta.z cum oibus tuis complicib⁹ celeriter ibis ad tartara Quia dixit dñs Math.xviij. Qui ecclesiam nō audierit sit tibi sicut ethnicus z publicanus. Hinc Innocentius di.xj. Quis nesciat q̄ ab oibus debet obseruari quod sancta romana seruat ecclesia. Et Augustinus.xj. lib. contra Faustum. Ego euangelio nō crederē nisi me catholice ecclesie auctozitas admoneret. Ad idem sanctus Tho.ij.ij. q.ix. Maximā habet autozitatē ecclesia que ab oibus est emulanda. imo plus est standuz in autozitate ecclesie q̄z Augustini aut Hieronymi.qz spiritusancto dirigitur Grego. Peccatuz paganitatis incurrit qui ecclesie sancte cōtradicit.ecce dignitas ecclesiastica. ¶ Tercio q̄ christ⁹ dñs dedit petro claues ꝓbemus exemplis inumeris que fecit virtute christi. vt patebit infra. ¶ Secundo quoq⁹ in p̄missis thematis verbis beat⁹ Petrus cōmēdatur a sue persone sanctitate.cum dicitur electum. Fuit enim a deo electus ad dignitatem ecclesiasticā tanq̄z idoneus pōtifex.cuius q̄dem idonea sanctitas claret ex trib⁹.

¶ Primo ex miraculoꝝ opatione.
Scōo ex occultoꝝ reuelatōe.
¶ Tercio ex penaꝝ ꝓpessione.

Primo nanq̄z beati petri idonea sanctitas claret ex multoꝝ miraculoꝝ opatione.licet em̄ fm Grego. miracula hominē nō faciant sanctū tamē ostēdunt.ip̄z vo sctm̄ ostendūt multa miracula q̄ fec̄.imo fec̄ maiora q̄z xp̄s. qz ipse p̄miserat dicens Joh.xiiij. Opera que ego facio qui in me credit z ip̄e faciet z maiora horum faciet. nā Act̄. v. dicitur.q̄ infirmi ponebant⁹ in plateis in lectulis vt saltem vmbra illius obumbraret quēq̄z illoꝝ. z liberarentur ab infirmitatibus suis. z Act̄. ix. Quendā infirmuz nomie Eneam solo verbo sanauit dicēs. Enea sanet te dominꝰ iesus christus surge z sterne tibi.qui surrexit statim. Et ibidem subdit de quadā discipula noie thabita q̄ infirmata mozerez. Et petr⁹ roga

tus a discipulis ozauit z dixit. Surge z apuit oculos. z viso petro resedit. Si milit actuũ. xiiij. Paul⁹ q̃ndã claudũ curauit in lystris. Ista sig̃ dũ vidissent tã fideles q̃z infideles vocabãt eum nõ boiez sz deũ dicẽtes. Dũj silles facti boi bus descẽderũt ad nos. q̃z errozẽ vera bũilitate declinauit di. Quid nos q̃si ꝓria virute z ptãte fecim⁹ hũc ambu/ lare de⁹ Abraã. de⁹ Isaac. deus Jacob de⁹ patrũ nr̃oz̃ glificauit p filiũ suum ihm xp̃m. Sili⁹ filiũ Theophili p̃nci/ pis ciuitat⁹ antiochie iã q̃ttuordecim annis mortuũ oz petr⁹ suscitasse. Pro q̃ sublimat⁹ extitit in alta cathedra. et mlta alia fecit miracla. vt dicat de eo illud Eccl. xvij. Dedit ei ptãtez eozũ q̃ sunt sup terrã. imo nõ solũ opat miracula sup terrã. sz etiã subt⁹ terrã. Dic ei Vincẽ. in spe. hy. li. xxxij. c. xlix. q̃ karo/ lus imperator nocte q̃dã sacri diei dñi/ ce cũ p⁹ matutinũ reiret pausatũ. audi uit vocẽ terribilẽ dicẽtẽ sibi. karole exe at a te spũs tu⁹. q̃ cũ exisz de corpe du xit eũ angel⁹ in vallẽ q̃ ex vna pte erat tenebrosa z velut cliban⁹ ardẽs. ex alia vo pte erat amenissima. respiciẽsq̃z ka rol⁹ cõtra tenebrosam ptem. ibi vidit doliũ cũ feruẽti aq̃ in q̃ vidit patrẽ su/ um Ludouicũ vsq̃z ad femora stantẽ q̃ dixit. noli timere karole. q̃z pmisit te de⁹ venire huc vt videres q̃d paterer p pctis. Nã vno die suz in pena hui⁹ dolij. z altera die mittar i suauissime aq̃ dolio. z h̃ pcaby scti apli Petri. cui⁹ pcaby gen⁹ nr̃m liberat z ad paradisuz p ducat. Scõo deniq̃z scitas bti petri daret ex occultoz̃ reuelatõe. q̃z occul/ tã xp̃i diuitatẽ in hũanitate sctã diuia reuelatõe intellexit dum xp̃s quesiuit Math. xvj. Quẽ dicũt homines eẽ filiuz hois. Rñdit petr⁹ tãq̃z p alijs illumi/ nat⁹. tu es xp̃s fili⁹ dei viui. q̃ nõ ẽ mi rũ q̃z illumiat⁹ fuit p tres magistros. p̃/ pio p patrẽ reuelãtẽ. iõ subdit ibidẽ Btus es symõ bariona. q̃z caro z san guis nõ reuelauit tibi. sz pater me⁹ q̃ ẽ in cel⁹. Scõo p filiũ instruẽtẽ Joh. xv. Dia q̃ audiui a p̃re nota feci vob. Ter cio petr⁹ fuit illumiat⁹ p s.s. irradiantẽ Joh. xiiij. Spũs sctus quẽ mittet p̃r in noie meo ille vos docebit oia. Vñ ad verã dei cognitoz̃ possum⁹ venire per septem scilicet.

Primo p naturalẽ cognitiõez.
Scõo p gratie infusionẽ.
Tercio p angeli reuelationẽ.
Quarto p humanã eruditionẽ.
Quinto p creaturarũ ꝓsideratione.
Sexto p scripturarũ inspectionẽ.
Septimo p miraculoz̃ opationẽ.

Primo dixi q⁹ ad verã dei cognitiões possum⁹ puenire p naturalẽ cognitio/ nẽ. cũ em̃ cognoscim⁹ sũmũ bonũ z fontẽ oim rez. sicẽ agn⁹ ex naturali instinctu mẽ balatu cognoscit. sic i lumie rõnis in q̃ creati sum⁹ ad imaginẽ z similitudi nẽ dei cognoscim⁹ deuz. Juxta illud ps. Signũ ẽ sup nos lumẽ vult⁹ tui dñe. i. natural⁹ rõ ꝓgnoscẽdi deũ. z iõ nemo ex cusat si deũ verũ ignorat. sic q̃z phi cognouerũt vt sũmũ bonũ sz nihil aliõ inuestigare potuerũt. z sic vbi incepert ibi finierũt. hic Ro. j. Qui cũ deũ cogno uissent nõ sicẽ deũ glificauerũt sz euanuerũt i cogitatõibz suis. Mõ etiã illi iniq̃ z nequã q̃ ꝑter ordinẽ rõnis vi uunt deũ suũ nõ agnoscunt. de q̃bz dicit Esa. j. Ve gẽti peccatrici z pplo grauato iniq̃tate semẽ nequã z filijs sceleratis Et subdit. Bos cognouit possessorẽ suum z asin⁹ p̃sepe dñi sui. isrl autẽ me⁹ nõ cognouit z ppl⁹ me⁹ nõ intellexit. Secũdo ad verã dei cognitionẽ possum⁹ puenire p gr̃e infusionẽ. Sicẽ ei bõ in splẽdore cognoscit colores differre ab inuicẽ. sic p infusionẽ diuie gr̃e cognoscim⁹ q̃ntũ differt creator a creatura. ps. Ja

lumine tuo .s. gr̃e videbim⁹ lumẽ. sc̃z diuine essentie. Et Ephe.v. Erat⁊ alĩ/ qñ tenebre .nũc aũt lux in dño vt filĩ/ lucis ambulate. ¶ Tercio deũ cognoscim⁹ p angeli reuelatiõem. nã sic hõ p nũciũ cognoscit negocia .sic p angelum diuĩa. quia angeli sunt nũcij dei Unde Richard⁹. Angel⁹ ẽ diuinus nunci⁹ p quẽ diuinã volũtatẽ cognoscimus. licz nõ visibilit̃ tñ inuisibilit̃. Dicit em̃ dyonisi⁹ q⁹ angel⁹ ẽ manifestatio diuĩ lumis .et sic coĝuerũt deuz antiq̃ pr̃es abrahã ysaac et iacob. q̃/ bus angeli freq̃nt̃ visibiles apparuerũt z docuerũt eos de celestibꝫ z ð deo Sed multi hoim malicioso⁊ nõ intẽdũt bis q̃ inspirant⁊ a deo vel reuelãtur ab angelo. Ꝑm illð Hiere.vij. Nõ audierũt neq⁊ intellexerũt ꝛ abierũt i voluptatibꝫ suis. ¶ Quarto deũ coĝnoscim⁹ p hũanã eruditiõem .sicut discipuli ihũ discũt a magr̃is. Ꝓñ. Auribus nr̃is audiuim⁹ pr̃es nr̃i annũciauerũt nobis op⁹ q̃ ð opat⁹ es in nobis. vicz op⁹ creatõis gubnatõis gl̃ifi catõis. z sic de alijs. O q̃z mlti sunt q̃ in p̃dicatõe deũ suũ cognouerũt. O q̃z mlti nec audire volũt. de q̃bꝫ p̃s. Noluit intelligere vt bñ ageret. Sed cer/te tales ipe altissim⁹ ðs etiã nõ recoĝscit sed dic̃ eis illð Mat.xxv. Amẽ dico vobis nescio vos. z Job.x. Ego cognosco oues meas z coĝscũt me mee ¶ Quito coĝnoscim⁹ deũ p creaturaruz ꝯsideratõem. Ro.j. Inuisibilia dei p ea q̃ facta sũt intellecta ꝯspiciũt. Et.j. Chor.xiij. Videm⁹ nũc p speculũ et i enigmate. Hinc Aug⁹. de ciuitate ði. p speculũ. i. p silitudinẽ creaturaꝝ cognoscim⁹ deũ. q⁹ in creatur⁊ videmus vestigia dei. sic ð Sap̃.xiij. A magnitudine speciei creature cognoscibilis poss̃it coĝnoscator itueri. Sexto deũ coĝnoscim⁹ p scripturaꝝ inspectõem sic hõ vultũ in speculo. Unde dic̃ sc̃us thom̃/ j.pte.q.j.ar.ix. Maior noticia de deo nõ habet in hac vita q̃z in sacra scptura. Hinc Gre. Sacra scriptura ẽ q̃dã speculuz q̃ mentis oculi opponit vt interna facies videat. Ad q̃ intuẽdũ dirigit etiã mũdi saluator Job.v. dicẽs. Scrutami scpturas in q̃bꝫ vos putatis habere vitã eñã q̃ testimoniũ phibẽt ð me. ¶ Septio deũ coĝnoscim⁹ p miraculoꝝ opatiõem. Cũ em̃ videmus miracla fieri ꝓ nature cursũ intelligim⁹ ibi adesse p effectũ dñm nature. q̃ ð maxie fuit necessariũ i doctrina fidei. q⁹ fides catholica excedit facultatẽ nr̃i intellect⁹. z ideo dicebat christus Job.v. Si opa nõ fecissem q̃ nemo ali⁹ fecit pctm̃ nõ hr̃ent: nũc aut̃ excusatiõem nõ habẽt de pctõ suo .s. infidelitatis. Istis nẽpe modis in p̃senti poterim⁹ venire ad veri dei noticiã z tandẽ ad gl̃iam. Sed sũt pleriq⁊ ita indurati z voluptati dediti vt nec diuine ꝓmissiões nec cõminatões nec miracloꝝ opatões excitare p̃nt ad veri dei et sui cognitõez. sz indurato cordi solũ q̃ carnis sunt sentiũt. De q̃bus Hiere.v. Indurauerũt sup̃ petrã corda eoꝝ. z Esa.vj. Excreca cor ppli hui⁹ vt videntes nõ videãt et audiẽtes nõ intelligãt. O pessima excecatio deũ i p̃senti nõ intelligere. ¶ Tercio idonea scritas bti petri claret in penaꝝ ppessione. q⁹ xp̃s ad crucis passiõem spẽaliter ip̃m elegerat cũ dixerat Mat.xiij. Venite post me. z Job.vlti. exp̃ssit dicens. Cũ eẽs iunior cingebas te z ambulabas vbi volebas. cũ aũt senuer⁊ alter te cinget z ducet q̃ tu nõ vis. hoc aũt dixit significãs q̃ morte eẽt clarificatur⁹ deũ. Ex q̃bꝫ ptz q⁹ btus petrus fuit electus xp̃i. ideo merito de eo ð. excelsi electũ. ¶ Tercio btus petr⁹ ex p̃missis thematis vbis cõmẽdat a sub

De ſctō Mathia apoſtolo

iecto⁹ vnitate cū ō⁹.in plebe mea .nā licet ſumm⁹ pōtifex p̄ſit oīb⁹ in mūdo exiſtēt⁹ib⁹ p ꝓtātem auctoritat⁹ tñ p effectum ſolū p̄eſt fide xp̄i adunat⁹. Dicit enī ſctūs Tho.li.iij. Q gentiles .q ad vnitatē eccl̄ie req̄rīt q oēs fideles i fide ꝙueniāt.xp̄s em̄ venit ordinare pacem.pax vo fit in ꝙcordia z vnitate fidei. Circa vo ea q̄ ſunt fidei ꝓingit q̄ſtiones moueri.p diuerſitatē aūt ſententiaꝝ diuideret eccl̄ia.niſi p̄ui⁹ ſententiā in vnitate ꝙſeruaret. Q dñs ib⁹ optime dix̄ Petrū p̄fecit oīb⁹ ap̄lis z ſui ſucceſſores vt rite dicat de eo. Er altaui electū de plebe mea. q ſic a xp̄o elect⁹ z ſublimat⁹ dignitate z ſcitate erexit. ip̄e p nob⁹ p mag̃ ſua merita intercedat ad dñm nr̄m ih̄m xp̄m q cū p̄re in vnitate ſp̄ūſſancti viuit z regnat deus in ſecula Amen.

De ſancto Mathia apoſtolo.

Sermo.xxix.

Fiant dies ei⁹ pauci z ep̄atum ei⁹ accipiat alter qz p̄ſecut⁹ē bominē inopē z mendicum p̄s.cviij. Hec verba dixit ſanct⁹ ꝓpheta dauid de iude depoſitōe z xp̄i Mathie electōe. p̄uidens em̄ ſp̄ūſctō reuelante xp̄m dñm inopē z mēdicū hūilē z benignū p crudelē iudā ſine miſcōia tradendū. z tandē ſe ſuſpēdendū. ac e⁹ loco aliū inſtituēdū. ſō dicebat. Fiant dies ei⁹ ſcz iude pauci. pauc⁹ nāq; diebus maledict⁹ iudas ſtetit i diſcipulorū ꝙſortio. in ap̄lor⁹ collegio. z in ꝓcuratiōis officio. xp̄s em̄ dñs ip̄m fecerat p⁹ diſcipulū. tandē ap̄l'm. poſtremo ꝓcuratorē. vñ er pſalmiſte ꝟbis tria notare de iuda poſſum⁹ ſcz

Primo ei⁹a xp̄o ꝓmotionē.

Scō ei⁹ iuſtā depoſitionē.

Tercio depoſiti dignā punitionē.

Primo eteī notare poſſum⁹ iudeꝫ xp̄o ꝓmotionē. miꝝ. pfecto mltis viderē gr̃e xp̄s dñs q̄ eſt dei patr⁹ ſapientia ip̄m poſuit in ꝙſortio ſuoꝝ ouium quē ſciebat eē futurū lupū. Jrē in ꝙſortio ap̄lorꝝ quē ſciebat fore futurū ꝓditorē. Jrē in procuratōis officio quem ſciebat eſſe furē. Q reuera ꝟ factū eſt altiſſima ſapia xp̄i. Nā ideo eī poſuit in ꝙſortio diſcipuloꝝ ſuoꝝ vt bonos cū malis in ꝟ mūdo admittos foret oſtēdat. Nā in ꝟ mūdo diabol⁹ inuenīt inter filios dei Job.j. Cū aſſiſterēt filij dei affuit inter eos z ſathan. Jtez inuenīt inīc miſtros dei .zach.iij. Oſtēdit mihi dñs ih̄m ſacerdotē magnū z ſathan ſtabat a dextris ei⁹ vt aduerſar⁹ret ei. Jtez inuenīt inter ap̄los dei. vñ Joh.vj. Nōne duodecim vos elegi et vnus ex vob diabol⁹ eſt. Hinc Aug⁹. ad Vincentiū donatiſtā. z hꝫ di.xlvij. c. Quātūlibet. Vigilet diſciplina domus mee.hō ſuꝫ z inīc boies viuo nec mihi arrogare volo; vt dom⁹ mea melior ſit q̄z archa noe.vbi tñ inter octo boies vn⁹ reprob⁹ inuētus ē. aut melior ſum q̄z domus Ybrae. cui dictum eſt. Ejice ancillā z filiū eius. Secūdo chriſtus dñs ideo fecit eum ap̄lm quē ſciebat ſuum futurū ꝓditorem vanam fiduciā ab boīb⁹ ampuctaret.nec aliquis in hoc mūdo ſe ſecurū crederet que eſt mater rorporis. vnde Bern̄. Nuſq; em̄ eſt ſecuritas fratres mei neq; i celo neq; in paradiſo. multo minus in mūdo. In celo ei cecidit angelus ſub p̄ſentia deitatis. Adam in paradiſo in loco voluptatis. Judas i mūdo in ſcola ſaluatoris. Tercio fecit iudā ꝓcuratorē chriſtus dñs que ſciebat furem vt ex hoc tempalia vilia z ꝓtemnēda doceret. quia q̄ vile habuit ſcz tempale. vili ſcz iude cōmiſit. charissimā vero matrē dilecto diſcipu

lo cõmisit. ¶ Secundo notare possu/mus eius depositionẽ iustã. cuius rõ est. quia vt idem ps. ait. Persecutus est hominẽ inopem z mendicũ. z compunctũ corde mortificare. christus ei dns fuit inops maxime tempe passionis quia nõ habuit substãtiã temporalem. nec amicum fidelẽ. nec cibum delectabilez. Fuit z mendicꝰ potum quasi peteus dicebat sitio. Fuit etiã cõpunctus corde dolore tristicie z amaricationis. ¶ Tercio notare possumꝰ iude dignam punitionẽ. ideo dicit per psalmistã. Induit maledictionẽ sicut vestimentũ zc. vbi ipius punitio assimilatur vestimento. aque. zone. z oleo. quia vestimentũ cingit corpus. zona vestimentũ. aqua intrat viscera. oleuz in ossa. z sic per ista ipius eterna damnatio insinuatur. quia licet existentes in purgatorio pena quasi vestimentũ circũdet ad tempꝰ. nõ tamen stringitur zona eternitatis. nec sicut aqua intrat viscera. vel oleuz in ossa. Dicit igitur psalmista. Fiant dies eius pauci. In quibꝰ verbis duo solũmodo salutaria notemꝰ documẽta ad bonorem beati Mathie z nostrã vtilitatẽ scz.

¶ Primo notemus iude maligni delectiõis rõnẽ. ibi. Fiant dies eiꝰ pauci.

¶ Secundo notemus Mathie beigni electionis cõmẽdationẽ. ibi. z episcopatum eius zc.

¶ Primo dixi q̃ notare possumꝰ maligni iude delectionis rationẽ. quia dicitur Fiant dies eius pauci. Non em̃ inuenit diuinam misericordiã licz doluerit peccatum traditionis z satisfecerit ac confessus fuerit. prout dicitur Math. xxvij. Judas inqt penitencia ductus retulit triginta argenteos dicens. Peccaui tradens sanguinez iustum. quinporiꝰ depositionẽ demeruit z iuste eternam damnationẽ. quod pbatur triplici lege scz

¶ Primo lege christi seu diuinali.

¶ Secũdo lege ecclesie seu canonicali

¶ Tercio lege ciuili seu humanali.

Primo siquidem diuina lege iudas iuste depositus ẽ ab episcopali dignitate. sic probãdo per saluatoris dictuz Math. xij. Qui ait peccat in patrem z filium dimittetur ei. Qui autem peccat in spiritũ sanctũ. nec hic nec in futuro dimittetur ei. Sed iudas peccauit i spiritũ sanctũ. hoc est ex certa malicia. quia sciebat christum dominuz dei filium esse. quem videbat oculis proprijs mortuos suscitare. corde secreta intelligere. cuius etiam virtute ipse infirmos curabat. demones ejiciebat. baptizabat. z multa alia miracula faciebat. Similiter sciebat innocentis tradimentum fore grande peccatum. z tale est in spiritũ sanctũ. quia i patrem peccare est peccare ex impotẽtia. in filium ex ignorantia. in spiritũ sanctũ ex certa malicia. Nam hoc ostẽditur in tribus christi apostolis. Petrus enim peccauit in patrem ex infirmitate negando christum timore pene. Paulus peccauit in filium ignorans eum dei filium. Sed Judas in spiritũ sanctũ ex certa malicia. ergo diuina lege nõ meruit misericordiã sed delectionem z damnationez. quia tale peccatũ sic contrariatur diuine gratie q̃ non habet colorem excusationis quia quantũ in se est impugnat medicum. id est deum. z remedium. id est gratiam per quam habet fieri remissio peccati. z ideo tale peccatum communiter dicitur irremissibile in hoc seculo z i futuro. nõ qz remitti nõ posset sz qz raro dimittit. aut vix in ꝑ seculo quantũ ad culpam. Item quia nõ legit dimissuz sicut Melchisedech sine pie ꝺr esse. qz nõ legit de eiꝰ patre. Jtẽ

De sctō Mathia apostolo

qz aduersaꝝ fonti remissiōis spūisctō. Itē ōz irremissibile tale pctm̄ etiā ppt impotentiā hois q̄ vix pt se ꝓpare ad gr̄am quē tanta moles pcti ꝑmit Uñ notandū ē q̄ h̄ nomē irremissibile capit̄ tripl̄r. s. negatiue. puatiue. z ꝓtrarie. Negatiue capit̄. i. q̄ nullo mō ꝑt remitti. h̄ mō solū pctm̄ diaboli z dānatoꝝ est irremissibile q̄ fm dei diffinitiuā sniam ad eēnū incēdiū sē iudicati. Scōo mō irremissibile capit̄ puatiue. i. q̄ nō hz q̄nientiā ex se ḡre remitti debeat. licz ex benigna dei volūtate possit oīe pctm̄ remitti. h̄ mō oē pctm̄ mortale irremissibile ē. qz nihil inuenit̄ i pctō mortali ḡre remitti deberet. Tercio mō irremissibile capit̄ ꝓtrarie. i. q̄ aliq̄ culpa hz ḡriā dispositionē ad remittēdū. h̄ mō pctm̄ in spūm sctm̄ ē irremissibile qz deo z gr̄e remittēti ꝓtrariat̄. Et talis pcti sex sunt species. s. desꝑatio. ꝑsūptio. agnite veritatis impugtio. fraterne charitatis inuidētia. obstinatio z finalis ipenitētia. O misericoꝝ iesu xp̄e. o pctoꝝ saluatoꝝ bñdicte. o ad te ꝓfugientiū peccatoꝝ receptatoꝝ benigne ex imēsa misericordia tua cur eternaliť de scola tua hūc iudā cadere ꝑmisisti. cur in gratiā sic̄ latronē vel longinū tuū latꝰ ꝓfozātē nō recepisti. cui sepe tuū osculū non negasti. cur misc̄iam negasti. sz attēde o hō q̄ diuīa pietas ñ potuit iudaꝝ in gr̄aꝝ recipe licz laborabat xp̄s dñs q̄ntū in se erat vt eū inclinaret ad penitētiā. Aliq̄n seueritate di. Ue hoi illi p quē tradet̄ filiꝰ hois. bonū illi erat si natꝰ nō fuisset hō ille. Aliq̄n būilitate q̄n vicz deꝰ dei filiꝰ xp̄s dñs pedes sui traditoris abluebat ertergebat z osculabať. Aliq̄n sua largitate. s. suū sacratissimū coꝛpꝰ ei porrigendo. Aliq̄n familiaritate osculū ei ñ negādo sz amicū appellādo di. Amice ad q̄d venisti q. d. si ad pniam venisti ego ꝓmptꝰ sū te in gr̄am z amicitiā recipe. nō pensō tuā culpā. nō curo tuā maliciā. qz maior est misc̄ia mea q̄ tua delicta eēnt Rōnē cuiꝰ dicūt doct̄. q̄ xp̄s dñs iudā in gr̄am suā recipe nō debuit qz in pcti remissiōe tria sūt scz ipe remittēs z ille cui remittit̄ ac dispositō eiꝰ cui fit remissio. In ipo remittēte pctm̄. i. deo duo sē. s. misc̄ia z vitas. vñ ps. Uniuerse vie dñi misc̄ia z vitas. Contra misc̄iam ē desꝑatio qñ q̄s credit deū crudelē vt sibi etiā penitēti pctm̄ nō remitteret. ꝫ iusticiā est ꝑsumptio. nihil curādo de dei lege vel ꝓcitōne. In cōsil̄r cui remittit̄ pctm̄ sunt duo scz dolor de cōmisso. z ꝓpositū de nō cōmittēdo. ꝓtra ꝓcitōis dolorē est obstinatio nūq̄z volēdo penitere. cōtra bonū ꝓpositū est finalis ipenitētia qñ q̄s moritꝰ sine vera pnīa. licz cōfiteaꝝ. tñ aliq̄n si supuiueret vellet peccare z cū ꝓposito de illo ñ penitere. In eo etiā cui remittit̄ pctm̄ duplex dispositio dz esse. s. cognitio veri z amoꝝ boni. cōtra veri cognitionē est agnite veritatꝫ ipugnatio qñ aliq̄s negociū scit eē vez̄ z tñ ex aliqua passiōe ꝓtradicit z falsificare nititꝰ cōtra amoꝝ bonī est īuidētia fraterne charitatꝫ qñ vicz videt aliquē deuotū gratiosuz virtuosuz odit in eo illud dei donū. in his ei maximis pctis in spūm sctm̄ peccauerat iudas. ꝺ nō meruit xp̄i misc̄iam. cogitabat ei de peccati sui magnitudine nō de diuīa misc̄ia q̄ est infinita z q̄ expectat solū q̄ hō ꝙuertat se ad eā. Jō ipe obstinatꝰ et in corde amaricatꝰ decreuit se suspēdere. Demū ipugnabat agnitā veritatem detrahebat xp̄o dño di. Ut q̄d pditio hec vnguēti facta est. z ex h̄ inuidebat xp̄o q̄ eū honorarēt q̄ ei cōpatereñt z noluit vitarē agnoscere bonū amare. sz iniq̄tatē meditatꝰ ē in cubili suo asti

tit oī vie nō bone z malicīā nō odiuit
O miserrime iuda q̄z ꝓpe eras ad fon
tem miscōie tangēdo xp̄i hūanitatē et
noluisti bibere de poculo pnie sic Pe
trus z latro.lō ad eternā famē z sitim
gueniſti. O q̄t sunt nūc in mūdo.imo
etiā i ista ciuitate q̄ sciēter z ex malicia
peccant.nolūt penitere . nolūt dolere.
sz potꝰ gl'iant de malefactꝫ . inuident
bonis z spūalibꝫ pſonis.nō ꝓfidentes
de dei miscōia . sz obstinati vadūt cuz
iuda ad eternū interitū z fiūt p̄da de
monū.obstruēres oēm venā diuie gr̄e
intātū q̄ nihil emollire poterit eoruz
corda.nec exemplū mortis xp̄i.nec eꝰ
documētū.nec ꝓpheraꝝ oraculū. Cla
mat nāq; spūssūs p os Ezech.c.xviij
Quacūq; hora pecōr ingemuerit oīa
iniq̄tatū eiꝰ nō recordabor. Secun
do lege eccl'ie seu canonicali pbemꝰ iu
stā iude deiectionē de tpali dignitate.
Nā fm iura eccl'iastica nihil inueni
mus in ipo q̄ eū a pena depositiōis
z dānationis excusare possit.sed potiꝰ
multa petā q̄bus demeruit . Scōz ei
Ray.septem sunt q̄ excusant a pena si
ue culpa.q̄ nō iueniunt in iuda. Pri
mū est mētis alienatio q̄ tripl'r cōtin
git.vel p stupozē.z sic videt Augꝰ . ex
cusare Loth.q̄ voluit filias ꝓstituere.
vt angelos hospites liberaret.di.xiij.
quod ait. Vel p stupozē.xv.q.j.aliq̄s.
vl'p ebrietatē.xv.q.j.inebriauerūt. Et
dz intelligi b̄ si ex toto tales sunt alie
nati.alꝫ nō excusat a toto sed a tanto.
Scōz est coactio absoluta a toto si cō
ditionata a tāto excusat.di.l.p̄sbyt̄os.
Tertiū est deceptio vt si aliq̄s p dolū
alteriꝰ seu p errozē.pbabilē fecit aliq̄d
z obmisit.xxxiij.q.ij.in lecto. Nō tn̄ ex
cusat in his que nō licet ignozare vt q̄
sunt ꝓtra fidem et p̄cepta.dist.xvj.q.j.
Si cupis. Quartū est multitudo in si
mili petō q̄ excusat aliq̄n a cēsure pēa
ꝓpter vitandū scandalū scismatis vel
aliud graue malū.xliij.di.comesati
ones. Nūm vniuersitas excōicari nō dz
tn̄ talis multitudo in petō nō excusat
a pena diuī iudicij. vt dic̄ Augꝰ. Non
ꝓpterea inq̄t minꝰ ardebit q̄ cū mul
tis ardebit.ij.q.j. multi. Quintuz est
etas vt si est puer z infans nō doli ca
pax.xv.q.j.illud relatū . Sextū est ca
sus.z si ꝓngat dando opam rei lici
te.z adhibēdo oēm debitā diligētiam
excusat a toto.extra de homici.c. Johā
nes. Secus si dabat opam rei illicite.
Septimū est iocatio z si ludꝰ innoxiꝰ
est vel honestꝰ etiā.sz nō cū debita dili
gētia excusat a tāto.xv.q.j. illud. Per
haps em̄ p̄dictas vias excusandi male
dictū iudam fm iura excusare nō pos
sumꝰ Nō em̄ fuit amens sz iniquꝰ.nō
coactus sz spōtaneꝰ.nō deceptꝰ sed do
losus.nullꝰ eiꝰ socijꝰ sed solꝰ. nō puer sz
robustꝰ.nullꝰ casus sz conatꝰ delibera
tus.nō deniq; ludꝰ. vñ mors subsecu
ta. O maledicte iuda q̄s te ad b̄ indu
xit vt traderes mūdi redēptorē.nō em̄
b̄ suggessit Petꝰ q̄ audies a xp̄o mo
ri volūtarie dicebat . absit dñe b̄ a te.
Nec Thomas apl's q̄ dicebat. Eamꝰ
z moriamur cū eo . Nec alij discipuli
q̄ diligunt dñm suū z magistrū plus
q̄z pupillam oculoꝝ. Nō docuit ad b̄
mater christi Maria cuius animam
morte filij sui amaricasti.sed solūmo
do tua virulenta nequitia. Ubi scien
dum q̄ inter alia quattuoꝛ fuerūt pec
cata in iuda.ꝓ q̄bus fm iura depositi
onē meruit de dignitate ep̄ali sz

¶ Primū manifestū homicidiū.
¶ Scōm symonie vicium.
¶ Tercium seditionis z vltionis sue flagicium.
¶ Quartū negationis dispēdium.

Primū peccatū dixi in iuda.ꝓ quo de
positōz meruit.manifestū homicidiū

De sctō Mathia apostolo

Nam xp̄s dn̄s sūmus pontifex in vltima cena vna cū alijs aplis ip̄m instituit z cōsecrauit in ep̄m. licet fuerit malus et homicida occultus. cū post q̄z manifestū extitit est iuridice depositus. qz q̄libet homicida epi vel etiam clerici incurrit excōm̄icatōem maiorem et irregularitatē. z debz ōponi nisi misericordiē fuerit dispensatū cū eo extra de homici. interfecisti. Et qz tal' fuit ip̄e iudas vt p se testat Mat. xxvij. Peccaui inq̄t tradens sanguinez iust̄. merito igit̄ fuit deposit⁹. ¶ Secundū peccatuz fuit in iuda symonie viciū p q̄ deponi debuit. Symonia aūt fm Tho. in. iij. di. xxv. est studiosa volūtas emendi vel vendēdi aliq̄d spūale vel spūali annexū. cū 9z spūale intellige ordines sacra z baptismum nuptiaz benedictōnez zc. cū 9z spūali annexū intellige iuspatronat⁹: calicē sepultur̄ zc. Unde Uincēt⁹ in speculo morali li. iij. pte. vij. di. xvij. ponit septē species symonie p que spūalia male acq̄runt. Primo cū emunt p pecunia spūalia. vt ordines. dyaconatus: p̄sbyteratus. epatus. psalteriū. missa baptismus. sepultura: bñdictio nuptiarū zc. Sicut voluit emere symō magus Act. viij. q̄ vides q̄ p impositōez manuū dare⁹ spūsctūs obtulit pecuniā petro dicēs. Date mihi hāc pt̄atez vt cuicūq; imposuero man⁹ recipiat spm̄sanctū. Cui petr⁹ ait. Pecunia tua tecū sit in pditōem. qz existimasti donū dei pecunia possideri. Tal' etiā fuit iudas q̄ sacramentū altaris .i. xp̄m dn̄m vendidit. xxx. argēteis imp̄ciabile sacramentū. inestimabilē thesaurū. ¶ Q̄t sunt modo iude cōplices et sodales qui vendūt missas z alia spūalia qui cū eo lucrank eternū inferni supplicium. ¶ Sz diceres. Quid q̄ debem⁹ facere: debem⁹ ne salaria nr̄a et ecclesie. puentus minuere vt a nullo exigamus de baptism̄ate q̄ olim plerisq; statutū est. vel de sepultura aut ō nuptiarū benedictōe. Rñdet tibi bñ decretalis extra de symonia. Ad aplicā. Quidā clerici p exequijs mortuoz z bñdictōne nubentiū et similib⁹ pecuniā exigunt et extorq̄ēt. et si eoz cupiditati satisfactū nō fuerit impedim̄ta ficticia fraudulenē opponūt. Econtra vero quidā laici laudabilē ꝯsuetudinē nitunk infringere. quapropē supbis prauas exactiōes fieri ꝓhibemus z pias cōsuetudines p̄cipimus obseruari statuētes vt libere cōferank eccl̄iastica sacra. sed p ep̄m loci vitare cognita cōpescank qui maliciose nitunk laudabilē cōsuetudinē imutare. Secūda species symonie cū spūalia acq̄runk p̄cio lingue. Hoc mō dn̄s nō admisit p̄ces matris filioz zebedei vt vnus filius sederet ad dexterā xp̄i. alius ad sinistrā Mat. xx. et hoc est intelligendū q̄n p̄ces p indigno porrigunt z p̄ncipalis respect⁹ est ad p̄ces nō ad p̄sonam. Tercia spēs symonie ē q̄n spūalia acq̄runk p obsequia p̄ncipaliter. O q̄t sunt capellani magnatoz q̄ ideo obsequunk dn̄is vt obtineāt beneficiū eccl̄iasticū. quod ē symoniacuz fm Ray. Quarta species symonie ē quādo quis dat et p̄curat bñficia cōsanguineo ea intentōe vt suis cōsanguineis subuēiat manifesta symonia est. ar. extra de vsuris. nemo. Quinta species est q̄n p vim z minas magnatoz acq̄runk spūalia. ist̄is fiet sicut Choze dathan et abyron quos tra absorbuit. Nūeri. xvj. Sexta species cū p̄pter fauorē magnatoz dank beneficia eccl̄iastica idignis. Eccl̄i. vij. Noli querere ab hoie ducatū. neq; a p̄nipe cathedrā honoris. Septima species symonie cū acq̄runk spūalia p do-

lum vel fraudē. quia fraus et dolus nulli debent prōcinari. ¶ Tercium peccatū in iuda fuit seditiōis et vltionis flagitiū. Nam seditiosi rixosi z seruitores nō debēt pmoueri. vt dicit di. xlvj. c. Sedicionarios statuim⁹ nunq̄ ordināndos clericos sicut nec vsurarios et iniuriarū suarū vltores. Talis fuit impius Judas: qui seditiōez mouit inter discipulos dicēs. Ut q̄d vnguenti hec. ex hoc eīm et alios sillia locutus est. qui instigauit. Item fuit vltor iniurie sue. q̄ ex quo vnguentū vēdere nō potuit et de pretio subtrahere. pterea dominū vēdidit. ergo merito fuit deponendus. ¶ Quartū peccatū in Juda fuit negociatōnis dispendiū. Nā negociatio clericis est interdicta vt habetur dist. lxxxvij. Negociatorē clericus inquit hieronym⁹ ex inope diuitē et ignobili glorioſum quasi quandā pestē fuge. et si moniti se nō correxerint deponi. vt dicit. xcj. di. c. clericus Talis siquidem negociator fuit iudas qui dominū. xxx. denarijs vēdidit. O stulte et neq̄ssime negociator qui dei caparū corpus christi ad voluntatē iudeorū emendū cōmisisti dicēs. Quid vultis mihi dare: et ego eū vobis tradam. Quasi dicas. Ita vilis est mihi q̄ quicq̄d dederitis tradā eum vobis Unde cōtra te clamat venerabil' Beda dicens. O latro puerse: infidel' fur si nolebas misereri filio debebas misereri matri eius. et si vēdere voluisti cur p mille milibꝫ denarijs nō vendidisti. O si vendidisses matri certe tibi mēdicando tantū preciū ordinasti Et quia inique egisti ideo peristi pua tus bonore pontificali. ¶ Tercio legale seu humanali iuste depositus est Judas a pcuratoris officio. Nam inter alia quattuor peccata inueniuntur in ipo quibus depositōem ab officio fm legem ciuilem demeruit. scz.

¶ Primo ꝓpter furtū
Secūdo ꝓpter incorrigibilitatem.
Tercio ꝓpter stulticiam
Quarto ꝓpter traditionē

¶ Primo iudas lege ciuili merito ē depositus ꝓpter furtū. nā fur dñi sui debet ab officio pponi z q̄nq̄ morte plecti. Tal' fuit iudas q̄ xpo dño z aplis furabat. vt dicit Job. xij. q: fur erat z loculos habebat. z ea que dabant xpo dño p vsu necessario subtrahebat. merito igit deponi debebat ab officio.

¶ Scōo iudas est depositus ꝓpter suam incorrigibilitatē: q: famul⁹ fm legez ciuilē si est ingrat⁹ z incorrigibilis debet amoueri. Tal' erat iudas quē pti simus xp̄s corrigebat aliq̄n duro verbo. aliq̄n pio: aliq̄n caritatiuo. z nunq̄ voluit recipe disciplinā sed indurato corde cōtemnebat dñi monitōem.

¶ Tercio iudas est depositus ꝓpter suam stulticiā. Nā stult⁹ dispensator debet ab officio deponi ne dilapidet bona dñi. Sic stultissim⁹ iudas merito est depositus q̄ stulte egit rē pciosam pro quo pcio vendēdo. ¶ Quarto meritō iudas est depositus ꝓpter dñi sui traditōem. Nā fm legē ciuilē quicūq̄ domīnū ꝓpium tradiderit morte plecti debet. spēaliter q̄ in mortē regis cōspiraverit crimen lese maiestatis incurrit. Talis fuit iudas q̄ dñm ꝓpriū z regē hoīm z angelorū tradidit. merito igit his tribꝫ legibꝫ bñficio z officio puatus extitit. ac dies suos iste vir sanguinū nō dimidiauit. sz maledictōz pōs. currit dicēt'. Fiāt dies ei⁹ pauci z epatū ei⁹ accipiat alē. ¶ Scōo notē⁹ mathie electōis modalitatē. q: dicebat in themate. q epatū ei⁹ accipiat alē. scz brūs mathias. Cui⁹ q̄dē electōis modalitas spēaliter ꝓmēdat a tribus. s.

¶ Primo ab electorū nobilitate.
Scōo ab electōis mirabilitate
Tercio ab electi sanctitate

De scto Mathia apostolo

Primo electõnis modalitas bti mathie cõmendat ab electoꝝ nobilitate. Nã ipi electores fuerũt sctissimi hoies xpi dñi apli et amici q fecerũt hãc electõem. Vbi ẽ sciendũ q triplex ẽ electõ et fm hoc triplices erũt electores. scz diuia tm̃. hũana tm̃. diuia z hũana simul. Diuia electio est duplex. vna eternalis. alia tpalis. Eternal' electio dei idẽ est qõ pdestinatio p quã ppamur nũc ad gr̃az tãdem ad gl̃iaz. de q̃ ỏr ad Eph̃.j. Elegit nos de⁹ añ mundi pstituõem vt essem⁹ scti et imacl̃ati. Et ista fit sine meritis nr̃is. sed ex mera dei bonitate. Alia dei electio ẽ tpal' q̃ eligit aliquẽ ad aliqõ officiũ exeq̃ndũ tpaliter. z isto officio põt q̃s vti bñ vl' male. Unde Joh.vj.ỏ. Nõne ego duodecim elegi vos et vn⁹ vestꝝ diabolus est. Scõa electio est hũana tm̃ q̃ tria genera hoim̃ solet eligere. s. sapiẽtes. opulẽtos. z potẽtes q̃s dñs ñ eligit. Baruch.iij. Fuerũt gigãtes nominati a pncipio viri famosi statura magni nõ hos elegit dñs. sed q̃s dic̃ apls.j. ad Thoz.j. Infirma mũdi elegit de⁹ vt cõfundat fortia. stulta mundi eligit. vt cõfundat sapiẽtes. Tercia electio ẽ diuia z hũana sil'. hec fit q̃ndo pncipal' respect⁹ fit ad deũ z honorez ei⁹. z demũ ad vtilitatẽ z idoneitatez pson̄e. sic̃ fuit in electõne mathie apli z oim canonice electoꝝ. Est insuper z alia electio q̃ nec ẽ diuia nec hũana sz diabolica q̃ fit q̃n q̃s eligit ad bñficia eccl'iastica p symoniã z ambitõz. quos pfecto xp̃s dñs ieſus examiat de pr̃imonio qõ p̃cio sui sanguis acq̃siuit. q̃rẽdo illas tres q̃stiões ab eis q̃ habẽt Judicũ.viij. Quis ingt te huc adduxit. q̃d hic facis. ob quã cãm venisti. Heu m̃lti illegitime electi rñdere poterũt illud.ij. Regũ.j. Casu veni in montẽ gelboe. qõ voluptas interp̃tat p quam prelatio sig̃nificat. Ad quaz prelatõis voluptatẽ alij veniũt in nominatiuo casu: qui sunt noiati doctores. magistri: baccalarij. Alij in genitiuo: q̃ sunt filij baronũ nobiliũ z potentũ. Alij in datiuo: qui electoribus offerũt dona et munera vel indebita seruitia. Alios i accusatiuo q̃ alios vilipendũt z lacerãt vt ad hoc m̃⁹ idonei habeant. Alij in ablatiuo q̃ pturbant bona eccl̃esie vt cessando a tali ỹ festatõe habeant p̃z se vl' suis eccl̃esiastica bñficia. Hi oĩes sunt fures z latrones. quia aliũde ascendũt in ouile dñi. et non per ostiũ. solũ q̃ venit per vocatiuũ casum illi intrãt p ostiũ. iuxta illõ ad Hebre.v. Nemo sibi assumat honorẽ nisi q̃ vocatur a deo tã q̃z aaron. Secũda taliũ questio erit. quid hic facis. qualit̃ gregem custodis. gl̃iaris an bũilis es tẽ. Tercia taliũ q̃stio ob quã causaz venisti. gregem vel teip̃m pascere. Qui respõdere pñt. Vere venim⁹ nõ ꝓpter aiarum salutez sed ꝓpter libertatẽ. cupiditatez vel voluptatẽ. vt inter gregẽ viuam⁹ sicut mõstrũ in mũdo. phanũ in templo. quia q̃cunq̃ est fidelis seru⁹ q̃ dñs pstituit super familiã suam p̃z se rectificat per vite perfectionẽ q̃s alios. alias vix alios bene docere potest sicut vmbra nõ potest rectificari: nisi prius illud cuius est vmbra rectificet.

Secundo modalitas electionis beati Mathie cõmendatur ab electionis mirabilitate. mirabiliter nanq̃ ip̃ius electio facta fuit. vt habet Act. p̃mo. Quia post domini ascensionez regressi sunt apli et christi discipuli in hierusalem. et exurgens Petrus fait q̃z principal' dixit. Viri fratres oportet impleri scripturaz quam predixit spiritussanctus per os dauid faliter. q̃ fiãt dies eius pauci: et episcopatuz

eius accipiat alter. Hic hystoriã ō actibus apl'oꝝ. Et statuerũt ioseph iustũ ꝛ mathiã ꝛ orãtes dixerũt. Tu domine nosti quẽ elegisti ex his duobꝰ ẽ. ꝛ dederũt eis sortes. ꝛ cecidit sors sup mathiã et annũeratꝰ ẽ cũ vndecim. Pro quo ḡrãt. Utꝝ vti sortibꝰ sit licitũ exq̃ apli sic vsi fuerũt. Rñdet lyra sup. j. c. Act. apl'oꝝ. q̃ vti sortibꝰ ex vario euẽtu fit vt determinare aliquod dubiũ vel incertũ ex festucis ꝓpositis. vt q̃ breuiorẽ accepit vel q̃ lõgiorẽ. aut in piectõe taxilloꝝ. vt q̃ pijcit pl'a pũcta vel pauciora. et taliũ sortiũ euẽtus expectet a fortuna tm̃ nullũ viciũ est. causa tm̃ motiua põt esse peccatũ. vt si ꝓpter cupiditatẽ ꝓpriã nõ pñt alit cõcordare. Si autẽ euentꝰ sortiũ nõ solũ expectet a fortuna: sed etiã ab alia causa. ℞ fit dupl'r. Uno mõ a demõe. ꝛ ℞ ẽ illicitũ. qz icludit pactũ cũ demonibꝰ. Alio mõ a deo imediate vl' mediantibꝰ angel' sctis. ꝛ ℞ est licitũ si fiat cũ reuerẽtia. Unũ puer. xvj. Sortes mittunt i sinũ sed a dño tẽperãt. Posset tm̃ tal' sors quadruplicit esse illicita. Prio si absq̃ vlla necitate ad sortes recurrat. qz ℞ ẽ deũ tẽtare. Scõdo si q̃s etiã in necessitate absq̃ debita reuerẽtia sortibꝰ vtat. Tercio si diuia ō/racula ad terrena negocia ꝙuertant. Quarto si in electõnibꝰ eccliasticis q̃ a spũscto ispirãte fieri debẽt sortibꝰ vtãt. Unũ Beda sup act. apl'oꝝ. Mathias añ pẽthecosten ordinãdꝰ sorte q̃rit qz nondũ erat spũscti plenitudo i eccl'ia effusa. Septẽ aũt dyaconi postea nõ sorte sed electõe discipulorꝝ ordiati sũt. Propt̃ ℞ phibet tal' electio extra ō sortilegijs. c. vlti. Nõ tm̃ apli peccauerũt in tali electõe mathie. qz electio p sortes adhuc nõ erat phibita. ꝛ etiã qz secerũt ex familiari ꝙsilio spũscti. Tercio modalitas electõis bti mathie cõmendat ab electi sctitate. qz pl'os in mũdo null' inuẽt ẽ tã idoneus ad apl'atus officiũ sic btus mathias. q̃ etiã illũ iustũ ioseph excedebat. vñ merito epatũ iude accepit ꝛ fidelit executus fuit. vt ptz in legẽda. Rogem' ḡ dñm iesũ xpm vt p merita sic electi apostoli det nobis hic gram ꝛ in futuro gloziam Amen

De eodem Sermo xxx.

Eligite meliorem ꝛ eũ q̃ vobis placerit de filijs dñi vri. ꝛ eũ ponite sup soliũ pris vri ꝛ pugnate ꝓ domo dñi vri. iiij. Regũ. x. Hodie sancta mr̃ ecclia celebrat electoz bti Mathie ad apl'at' dignitatẽ. lõ merito pfata ẽba dicunt ō eo. q̃ post apl'os ad dictũ officiũ oib' melioz fuit. lõ placuit apl'is et iposuerũt ipm̃ i culmẽ apostolat'. Nec ãt electio fuit ꝙmendabilis ex oñi pte. scilicz.

Primo ex parte eligentiũ
Scõdo ex pte modi eligendi
Tercio ex parte ipius electi

Primo inquã hec ipa electio fuit cõmẽdabil' ex pte eligentiũ. nã electores hi fuerũt magne autozitat̃: qz fuerũt apli. q̃ sũt ꝓncipes mũdi. tanitores celi ꝛ iudices secli. Ad ipos igit ꝛ nõ alios spectabat hmõi electio q̃ ad ℞ specialit cõgregati fuerũt. Dic em̃ sanctꝰ doctoz Bonauẽ. sup. j. di. xj. q̃ sic q̃tuoz fuerũt ꝙcilia partꝝ ꝓncipalia de q̃bꝰ ōz. xv. di. c. Canones. Ita q̃tuoz fuerũt ꝙcilia apl'oꝝ in ꝓmitiua ecclia. Primus fuit ad electionẽ mathie. Scõm ad electoẽz septẽ dyaconoꝝ. Actu. vj. Tercium ad nõ iponẽda legalia gentibꝰ. Act. xv. Quartũ ad tolerãda legalia ad tps q̃sq̃ euãgeliũ publicatuz fuit. Act. xv. Ergo ad hãc electoz ma/

De sctō Mathia apostolo

thie sanctiozes hoies in mōo q̄ fuerūt ꝓuenerūt. ¶ Scōo hec electio ꝓmendat er pte modi eligendi. qz inchoata fuit ab exhozatiōe p̄ncipis apl'oz. petri. Qui exurgēs in medium vbi erat turba hoim fere cētū viginti dixit. Uiri frēs opoztz implere scptūrā quam p̄dixit spūssctūs p os dauid de Juda q̄ fuit dux eoz. q̄ comphēderūt iesum q̄ ꝓnūerat⁹ erat ī nob et sozt̄tus ē sozt̄em mīsterij hui⁹. Et hic q̄dē possedit. id ē possideri fecit agrū de mercede iq̄tat⁹. z suspēsus crepuit medi⁹. z diffusa st oia viscera. et notū factū ē oib⁹ habitātib⁹ ī hierl'z. ita vt appellaret ager ille lingua eoz acheldemach. h̄ ē ager sanguis. Scriptū est enī in libro psalmoz. Fiat habitatio eoz deserta z nō sit q̄ inhabitet ī ea. z episcopatū ei⁹ ac cipiat alter. Oport ḡ ex his viris q̄ nobiscū sunt cōgregati oī tpe q̄ intrauit et exiuit inē nos dñs iesus incipiēs a baptismate iohis vsq̄z in diē q̄ assumptus ē a nobis testē resurrectōis eius nobiscū fieri vnū ex his. Et statuerūt ioseph q̄ vocabat barsabas q̄ cognominat⁹ ē iust⁹. z mathiā. Tūc oratēs dixerūt. Tu dñe q̄ nosti coꝛda omniū oñde quē elegeris ex his duob⁹ vnuz accipe locū mīsterij hui⁹ et apl'at⁹ de q̄ puaricat⁹ ē iudas vt abiret in locuz suū. et dederūt eis sozt̄es. et sozs cecidit sup mathiā. z annumerat⁹ est cuz vndecim apl'is. Ecce ptz mod⁹ eligendi bonus. qz fuit p̄missa oꝛōne. Neqz sozt̄es fuerūt tūc cū pctō. qz faciebāt ex spūssctī familiaritate vt essent duodecim q̄ fidē trinitat⁹ p q̄tuoz partes mūdi erāt p̄dicaturi. ¶ Tercio hec ipsa electio cōmendat ex pte ip⁹ electi. s. brī mathie q̄ fuit rect⁹ simpler ꝓbus mūdus iustus innocēs intātū vt etiā illū famosū iustū ioseph superaret idoneitate ad apl'atū. Ergo merito oꝛ de eo. Eligite meliozē z eū q̄ vob placuerit zc. In q̄b⁹ q̄dē ꝓbis ad honozē ip̄ius brī mathie tria insinuant documenta. scilicet

¶ Primo electōis modalitas. ibi. eligite meliozē q̄ vob placuerit zc.

¶ Scōo electi magna dignitas. ibi. de filijs dñi vī et eū imponite zc.

¶ Tercio electōis debita studiositas ibi. z pugnate ꝓ domo dñi vī zc.

¶ Primū documētū dixi q̄ ex p̄missis thematis ꝓbis insinuat electōis modalitas. cū dicit. eligite meliozē et eum q̄ vob placuerit zc. Mod⁹ nāq̄z electionis tūc ē bon⁹ si qs meli⁹ iudicat h̄ eligit. Ad cui⁹ intellectū ē nobis sciendū q̄ electio capit tripliciter. scz

¶ Primo generaliter

¶ Secundo specialiter.

¶ Tercio singulariter

¶ Primo itaq̄z electio capit generaliter z ptinet ad oēs hoies vsum rōnis habentes. qz tal' electio est act⁹ volūtatis vt dicit. iij. ethicoꝝ. Et ꝑm scīm Tho. ꝑma pte sūme. q. xiij. ar. j. electio est p̄ acceptio vni⁹ respectu alt̄i⁹. Et ꝑz philosophū. vj. ethicoꝝ. ē act⁹ volūtatis z rōis. Nā irrōnabilia nō vtūt electione. qz carēt rōe z volūtate. ꝑz dirigūt impulsu nature. Un̄ oīs hirūdo illud facit nidū. ꝑz si hō naturalit eligeret. z nō p volūtatē oporteret q̄ oēs homines eodē mō eligerēt: qs ad sensū ptz falsū Nā vt dicit sctūs Tho. li. iij. ꝯ gētiles c. lxxxv. q̄ virtuosus z vicios⁹ dīnt et b q̄ ꝯria eligūt. virtutes aūt politice et vicia nō sūt nob a natura ꝑz assuetudie vt ꝓbat pbs. ij. ethicoꝝ. Quia q̄les operatōes assuescim⁹ marie a puericia ad tl'es hitū hēm⁹. iō volūtas cū sit libera ñ cogit ad eligēdū nec ab ip̄sis orib⁹ celestib⁹. iuxta illō Piere. v. Angelus celi nolite metuere q̄ timēt gētes. qz leges pp̄l'oz vane sūt. Nec ab obiec

cto.qz ad occursū alicuⁱ delectabilis: pura cibi vl' mlieris tēperatⁱ nō mo/ uet ad eligēdū ipm sz intpatus. vtⁱ eī est habitⁱ electuⁱ i medio ꝓsistēs. vñ iustissimⁱ deⁱ nullius actⁱ approbat vel reprobat nisi libere eligat bonū vl' malū. Sicqz hoīs salⁱ vl' dānatio ex libera sua electōe fit. Hinc.xvj.q.j.c. nō est.ōz. Uolūtariū sibi militē eligit xps. volūtariū sibi seruū actionat di abolus. Ecce em̄ charissimi añ nobis sunt virtⁱ z viciū bonū et malū: mors z vita. pena z glia. via arta et lata. vo luntas q̄z sine coactōe libera. Sapiēs ecclⁱ.xv. sic dicit. Deⁱ ab initio ꝓstituit hoiem z reliq̄t illū in manu ꝓsilij sui. adiecit mādata z p̄cepta sua. si volue ris mādata ꝓfuare cōseruabūt te. ap posuit tibi aquā et ignē ad qđ volue/ ris porrige manū tuā. Añ hoiem vi/ ta z mors bonū z malū. qđ placuerit dabit illi. Hec ibi. Et certe vt dicē pbs iij. ethicoz. melⁱ est mori q̄z facere cō tra bonū vtutis. Ad qđ inclinat natu ra: docet scriptura. et actio xpi pura. Primo dixi q ad bonū eligēdū incli nat natura. qz ōz.j. ethico. Bonū est qđ oīa appetūt. z marie idē pbs. Rō sp dep̄cat ad optima. g̃ p̄ter intentiōz nature recte ē eligere malū. Scōo ad hoc docet sacra scp̄tura. Uā Josue. xx iiij.ōz. Optio vobis dat eligite qđ vo bis placet. Tercio ad bonū docz filⁱ deⁱ viui xps vbo piter z exēplo. Unđ Bern̄. in scōo ℞mōe de dñi natiuitate ait. Christⁱ vtiqz q̄ nō fallit elegit qđ carni molestⁱ ē. illud g̃ melⁱ: illō vti lius. illud portⁱ eligendū ē. z q̄sqs ali ud doceat aut suadeat ab ipo tanq̄z a me ipe ē frēs olim ꝓmissus p Esaiam paruⁱ noster emanuel scies repro/ bare malū z eligere bonū. malū g̃ vo luptas carnis. bonū vo afflictio ē. siq dem et hāc elegit et illā reprobauit pu er sapiēs vbū infans. hec ille. Ergo fi/ lius dei cū oīi sua familia afflictōez p̄sentē et virtuosam elegit. Nam ōz.j. Machab.j. Elegerūt magis mori q̄z cibis inq̄nari imūdis et noluerūt in/ fringere legē dei sustinētes fortit̄ cru/ ciatus. Et de moyse ad Heb. xj. dicit apl's sic. Magis eligēs affligi cū po/ pulo dei q̄z tpalis hr̄e iocūditatez pcti Et Job. vij. Suspēdiū elegit aīa mea z mortē ossa mea. Et p̄s. Elegi abiec/ tus esse i domo dei mei magis q̄z ha bitare i tabernaculⁱ peccatoz. Quare laudamⁱ xpi martyres. nōne ꝓp̄ cru ciatⁱ electōez. Quare atrollimⁱ xpi cō fessores. nōne ꝓp̄ arte vie electōnem Uñ i eoz solēnitatib eoz vtuosā vi/ tam recitamⁱ ad ipoz gliam. Greg. Ecce dei electi carnē domāt. vtutes p petrāt. mūdū despiciūt. demōib ipe/ rāt: deū vocib moribusq̄ p̄dicāt. Ecō trario reprobi z dei viui inimici eligūt voluptatē vanitatē et iactantiā tpalē. z taliū infinitⁱ ē nūerⁱ Eccles.j. Stul toz infinitⁱ ē nūerⁱ. De qb Baruch iij. dic. Disce vbi sit prudētia. vbi vⁱ: vbi sit intellectⁱ vt scias sil' vbi sit lōga nimitas vite z vtⁱ. vbi sit lumē oculoz z par. vbi sunt p̄ncipes gētiū q̄ dñant sup bestias q̄ sunt sup trā. q̄ i auib ce li ludūt. q̄ argentū thesaurizāt z aurū in q̄ ꝓfidūt hoies et nō ē finis possessi/ ois eoz. Qui argetū fabrēt z sollici/ ti sē. nec ē inuētio operū illoz. eximiati sē z ad iferos ōscēderēt z alij i locū eoz surrexerēt. O mira i eligēdo filioz adā vanitas. o stupenda fatuitas. o dete standa errorum multiplicitas eligere/ quod nec est honestū: nec vtile nec plene iocundū: quinpotius confusi/ one dignum. vt ex ipsorum electōne fiant prede demonum. Contra quos sic clamat i testamēto gliosus hiero.

De scto Mathia apostolo

Quid de his q̄ in caduc⁹ suis diuitijs gl'iant dicā q̄ post feride carnis i cine/ rē reuersure voluptatē ambulāt: alios ꝓtēnendo dep̄mūt nobilitate z digni tate vana. Et leui siqdē q̄rūdā stulto/ rū insufflatiōe hoim extollūt. ac se ob ꝫ illā credūt attigere gl'iam quā solis hūilib⁹ et mūdi cōtēptoribꝫ p⁹ dūs p̄pauit. Quid de his vt ꝓuenit dixeri Ue ve ve vob q̄ ad celoꝝ regna diui/ tiaꝝ itinere festinat⁹. qm̄ facili⁹ est ca melū trāsire p fozamē acus q̄z diuites intrare in regnū celozū. Nō mea sūt hec vba. si hec reuocabil' sentētia ē xp̄s oino ds nō est. Celū idē inq̄t z tra trā sibūt vba aūt mea nō trāsibūt. Et in/ fra. Uis g̃ regnare cū xp̄o patiaris cū ip̄o. Si xp̄m dūm z regē cui nomē est sup oē nomē optuit pati z ita itrare i gl'iam suā. quā fiduciā habem⁹ nos i trare sine labore. hec ille. Igit̄ dilectis/ sime aie xp̄i sanguie lote eligite melio rem vitā. eligite meliozes mozes. eli/ gite hāc breuē z tpalem pniaz vt eua/ datis eternū tozmētū. Quia dic̄ btūs Gre. Nom̄ tranеū est qō delectat eē nū aūt qō cruciat. Et btūs Aug. Me lioz est modica amaritudo in faucib⁹ q̄z eterna cruciatio i visceribꝫ. Nā pre sens vita ē tanq̄z fozū i q̄ qs qd emere eligit ꝫ eternalit̄ habebit. ¶ Scdo di xi q⁹ electio accipit spāliter. z sic electio ipoztat dominiū sup subditos. Que q̄dē electio fm Hostiē. extra de elec. cū in cūctis. z. c. cū eccl'ia vulterana. ē ali cui⁹ p̄sone idonee ad dignitatē vl' fra ternā societatē seruata fozma canoni ca facta vocatio. Uñ licz ds attigat a fine vsq̄z ad finē. z disponat p se pnci/ paliter oia. Gre. De⁹ inq̄t mūdū per seip̄m regit q̄ p seip̄m cōdidit. cñ aliq̄ mediātib⁹ alijs gubnat. Hinc Aug. sup Gen̄. ad l'ram. Habet ait de⁹ ab/ scōditas in semetip̄o q̄rūdā factozum causas q̄s reb⁹ ꝓditis nō inseruit: eas q̄z implet nō eo ope p̄uidentie q̄ natu ras instituit vt sint. sz eo q̄ illas admi strat vt voluerit. Hūc em̄ instituit or dinē in creatur⁹ vt postrema p media deducant ad sūma. Uñ mḡr in. ij. di. vj. Quādiu durat mūd⁹ angel' ange li: demones demōib⁹. hoib⁹ hoies p̄e sunt. Et hoc de⁹ facit ex magna mise/ ricordia vt q̄s p̄cio sanguis filij rede/ mit adiuuet p angelos et hoies fozti/ ozes z prudētiozes vt vndiq̄z diuina ꝓtectōe adiuuet hūana fragilitas. Et ideo magna cautio debz fieri i electōe vniuscuiusq̄z ad p̄sidentiā. q̄z si negli/ gent⁹ fuerit ꝓgit ꝫ cōe bonū: ꝫ ip̄m ele ctū. z ꝫ dūm xp̄m. Quia dic̄ Astefan⁹ in sūma li. vj. c. xxxviij. q⁹ si mod⁹ acq̄/ rēdi p̄sidentiā sit iniust⁹ tūc p cōparti nē ad meritū subiectoꝝ ē iusta. q̄z aut est ad bonoꝝ. pbatōem aut ad malo rū punitōem. Per cōparatōem ꝓ p/ sident⁹ ē iniusta. qō fit deo p̄mittente nō approbāte. iuxta illō Osee. xiij. Da bo regem vob in furoze meo. Et Job xxxiij. Qui regnare facit ypocritā pro pter pcā ppli. Dic Osee. viij. 02. Re gnauerūt z nō ex me p̄ncipes extite/ rūt z nō cognoui. Magno g̃ studio d⁹ bēt plati eligi ne electores p̄ficiāt quē q̄z ꝓp̄ suū cōmodū: q̄z dicet eis illō. j. Reg. Fecerūt sibi regem et nō p me principem et nō p cōsiliū meū. Su per q̄ Piero. et habet. viij. q. j. audāct Fortasse aliq̄d dicim⁹ tñ qō scptū est dicimus. nō semp p̄nceps z iudex ec/ clesie p dei arbitriū dat. sed put mere ta nr̄a deposcūt. Si mali sunt act⁹ no str̄i z opamur maligna i ꝓspectu dñi nobis dant p̄ncipes fm coz nr̄m. z B tibi de scripturis ꝓbo. Audi q̄d dñs dicat. Fecerūt sibi regē et nō p me. In de em̄ est tāta mō iusticie z vtut⁹ diui patio. tanta mali iundatio. q̄z plūq⁹

nō fit ꝑm deū electio. Juxta illud .j.q. .j. ꝓncipat⁹. Quē met⁹ extorsit aut ambitus occupauit. z si moribꝫ aut actibus nō offēdit. ipe⁹ tñ inutilꝫ ꝓnitiosus est exēplo. z difficile est vt bono pagantur exitu. q̄ malo sunt inchoata ꝓncipio. nullus eñ q̄ntūcūqꝫ idone⁹ pōt petere bñficiū cū cura aniarꝫ qz ex tali ꝑsumptōe facit se indignū. Cura ei aniarꝫ ꝑm Job. andree in nouell. est vigil onerosa ac solicita custodia anima cōmissa alicui vt curet ne peant sz saluent. Tercio ōz electio capi singulariē. z sic respicit electionē epoꝝ. z isto mō electio est alicui⁹ ꝑsone ad dignitatē vocatio. vt patz extra de electōib. cū in cūctis. §. Quia ꝓpe. Qui q̄dē ad tā dignitatē vocādi dñt bñe tria i se. s.

Primo vite sanctitatē.

Scōo scientie claritatē.

Tercio eccl̄ie vtilitatē.

Primo itaqꝫ ad epalē dignitatē vocādi dñt habere vite sctitatē. qz dic̄ Gregor⁹ in pasto. c.j. ꝙ tātū dz trāscendere actōez ppli vita ꝑsulis. q̄ntū distare solet a grege vita pastoris. Dz nēpe ꝑsul vitā suā sctām alijs ꝓbere tanꝫ signū ad sagittā. vt odore bonoꝝ operōes post se i via vtutū trahat. Aliocꝫn ꝑsidētiā suā ad suā dānationē portat. ꝑm qō dic̄ Gregō. in pasto. Nō dz bonū ducatū suscipe q̄ nescit bñ viuēdo ꝑire. Cū eñ pastor p abrupta vicioꝝ gradiť necesse est vt ad ꝓcipitium grex sequat. Scōo in epo reqrit scientie claritas q̄ valeat gregē defendere colligare ad pascua vite spūal⁹ educere z ꝛbo ꝓdicatiōis reficere. qb⁹ non sufficit vt ipse soli ad deū accedat. sed etiā reqrit vt alios adducant ꝑsertim cum ipse sint pastores venatores z piscatores. Propť ꝓmū dicť eis illud Gen. xvij. Affer ō venatōe tua. Propť scōz illō Ezech. xij. Sāguinē ei⁹ de manu tua requrā. Propť tertiū dicť eis illud Job. xxj. Afferte ō piscib⁹ q̄s ꝓtendidistis nunc. Vnde q̄libet pensēt q̄nti sit piculi vnicā aiam ꝓ multis obligare. Tercio epi dñt habere eccl̄ie vtilitatē. qz dic̄ bt⁹ Ambro. i suo pasto. Ne sit nomē inane. bonoꝝ sublimis. z vita ꝓclivis. deifica professio. z illicita actio. religiosus amic⁹ z irreligiosus ꝓfect⁹. grad⁹ excelsus. z ō formis excelsus. cathedra sublimioꝝ. z vita hūlioꝝ

Scōo in ꝓmissis thematis ꝛbis insinuat bt⁹ Mathie magē dignitas cū dicit. De filijs dñi vestri z eū imponite sup soliū patris. Debebat ei electio fieri de xp̄i discipulis. vñ Judas cecidera q̄ fuerūt filij dei ꝑ verā fidē. iuxta illud Job. j. Quotq̄t aūt receperūt eum dedit eis ptātem filios dei fieri. Et b̄ē qō dz Actuū. j. Ex his viris qui nobiscū sunt. Vñ dignitas bt⁹ Mathie ex tribꝫ cognoscit scz

Primo ex diuina ꝑseruatione.

Scōo ex diuina ꝑfiguratōe.

Tercio ex matura ꝑlatōe.

Primo nanqꝫ dignitas bt⁹ Mathie cognoscit ex diuia ꝑseruatōe. ꝑseruauit eū diuia clemētia ne caderet sic⁹ iudas. qz null⁹ hoim ꝑ se stare pt i bono nisi de⁹ ꝑseruet ipm. vñ Tho. li. ꝛ gentiles. xij. ꝓpe finē dic̄. Licz ille q̄ peccat impedimētū gr̄e ꝑstet. z inq̄ntū ordo rer̄ exigit gr̄am nō deberet recipe. tñ de⁹ ꝓter ordinē reb⁹ indituz opari pōt sicut cū cecū illumiat vel mortuū resuscitat. Et sic nō oēs cecos illumiat nec oēs lāguidos sanat. vt i illis q̄s curat op⁹ vtutis ei⁹ appareat z in alijs ordo nature fuerit. ita nō oēs q̄ gr̄az impediūt auxilio suo ꝓuenit. sz alios i q⁹b⁹ vult suā miserdiam apparere. ita q̄ in alijs ordo iustitie manifestat. ꝑm qō dicit apl's Rom. ix. Volens de⁹ ostēdere iram z notā facere potētiā suā sustinu

n

De scto Mathia apostolo

it in mlta patiētia vasa ire apta in interitū vt oīderet diuitias gl'ie sue ī vasa miscōie q̄ ꝓparauit ī gl'iam. vñ q de⁹ Mathiā elegit. z iudā cadere ꝓmisit. B er simplici ei⁹ volūtate ꝓcessit sic̄ ex simplici volūtate artificis ꝓcedit vt ex eadē materia sil'r disposita q̄daz vasa format ad nobiles vsus: q̄dā vo ad ig̃biles. Dinc Ro. ix. An nō hz ptātez figul⁹ luti ex eadē massa facere aliud q̄ dē vas in honorē. aliud vo in ꝓtumeliā. Ita isti duo. s. mathias z iudas ceciderūt. qz oēs tpe mort̄ xp̄i scādalizati fuerūt ꝑ in qō p̄dixerat eis xp̄s. z finaliť Mathiā erexit z ꝓseruauit. Judā vo nō. cui⁹ tñ pditōis de⁹ nō ē causa. qz ōr Eccī. xv. Nemi mādauit deus impie agere z nemi dedit spaciū peccandi. Et Jaco. j. Nemo cū tentat̄ dicat qm̄ a deo tenteť. de⁹ em̄ intentator malorū ē. Et si alibi inueniat̄ in sacra scptura q de⁹ sit cā peccādi ē sane intelligendū sic̄ Exo. x. Ego indurabo cor pharaōis z ꝓuocabo illu⁹. z Esa. vj. Excecca cor ppli h⁹ z aures ei⁹ aggua ne forte videāt oculis suis z ꝓuertant̄ z sanez eos. Et Esa. lxiij. Errare nos fecisti de vijs tuis induraſti cor nr̄m ne timeremus te. z Ro. j. Tradidit illos de⁹ in reprobū sensum vt faciāt q̄ nō ꝓueniunt. q̄ oia ꝑm B sunt intelligēda q de⁹ aliqb nō dat auxiliū ad vitādū pcm̄ qō alijs q̄busdā ꝓfert. z B subtrahit a liqb ꝓ merito sue actōis ꝑm q ei⁹ iusticia exigit. z sic ōr indurare vel errare facere. Nā q aliqs ꝓfuat. B facit ex volūtaria miscōia sic̄ oia ex volūtate creauit ex nihilo. z sic iudā damnauit ꝓpter ipsi⁹ demeritū. Mathiā exaltauit nō ꝓpter ipsi⁹ meritū ꝓncipaliť sz suā bonitatē. ¶ Scdo dignitas beati Mathie apli oīdit ex diuina ipsi⁹ p figuratōe. qz iste numer⁹ duodenari⁹ de q ipse debebat esse vn⁹ fuit ml'tipl'r p̄figurat⁹ in veteri testamēto. ¶ Prima figura fuit in duodecim ducib⁹. de q⁹ bus dixit dñs Abrae sup Jsmael. Ecce audiui te. ecce bñdicā ei z angelo z multiplicabo eu⁹ valde. duodecim duces generabit z faciā illū in gentē magnā. Isti duces figurāt apl'os q duxerunt nos ad deū. Scda figura fuit in duodecim patriarchis filijs Jacob. de q⁹ bus descēdit ppl's dei. q figurant apostolos filios ihu xp̄i q patres vocant̄ tot⁹ ppli xp̄iani. Tercia figura fuit i duodecim fontib⁹. de qb⁹ ōr Exo. xv. Venerūt filij isrl'i helym vbi erāt duodecim fontes aq̄ꝝ. apl'i q̄z fontes fuerūt. de qb⁹ hausta fuit aq̄ sapie salutaris. Quarta figura fuit i duodecim vitulis oblatis in dedicatiōe altar̄ post cōpletū tabernaculū. de qb⁹ ōr Num. vij. Apli em̄ obtulerunt corpa dño in martyrio ad eccl'ie catholice dedicatiōnē. Quinta figura fuit in duodeciz explorat⁹ib⁹ missis a moyse de deserto ad terrā ꝓmissionis Num. xiij. Quia apli tanq̄ vere ꝓ tēplatiui ꝑus ierunt ad patriā celestē ꝑ ꝓtēplatōez. vt dicerent illud Phil'. iij. Nostra ꝓuersatio in celis ē. Sexta figura fuit i duodecim viris Josue. iiij. Qui de mandato dñi tulerūt duodecim lapides de medio alueo iordanis. q̄m iordanis ꝓuersus est retrorsum. Vt apli portauerint duodecim articulos fidei tāq̄ duodecim lapides ad fundamētū eccl'ie catholice. Septima figura fuit in duodecim leunculis in throno Salomonis. iij. Reg. x. qui apl'os significant qb⁹ xp̄s dixit Mat. xix. Sedebit⁹ sup throno⁹ xij. iudicātes. xij. tribo⁹ isrl'. Octaua figura fuit i. xij. bob⁹ sustinētib⁹ mare eneū iij. Reg. vij. Apli q̄dē fuer̄t ꝓmi ministri baptismi. qō ꝑ mare eneū figurat⁹ qb⁹ dixit dñs Mat. vlc. Euntes baptizate oēs gētes. Nona figura fuit i. xij.

iugis bonū in qbꝫ arabat Helyseꝰ. iij. Reg. xix. Helyseꝰ significat xp̄m qz interpꝛat deꝰ meꝰ saluatoꝛ. q̄ arat sanctū agꝝ eccie p. xij. apl̄os. qbꝫ dixit Mat. xj. Tollite iugū meū sup vos. Decima figura fuit i. xij. ppbis i vno volumie. qz apl̄i fuerꝛ ppbe noui testamēti. Ex qbꝫ pz dignitas b. Mathie sic ab oliz pfiguratꝰ. ¶ Tercio dignitas eiꝰ oñdit ex matura p̄latōe. Nā p̄latꝰ dz eē maturꝰ etate z moꝛibꝫ sic b. Mathias. iō dz Act. j. Ex bis vir̄ q̄ nobiscū sū. ad significādū q̄ puer ñ dz eligi i p̄latū qz in ipo ē vana lasciuia. iuxta illō Eccēs. xij. Adolescētia z voluptas vana sū. Jō statutū ē vt neophitꝰ ñ pficiat. qz i plato dz eē exp̄ientia. būlitas. z auctas. vñ Eccī. xxxiij. Qui i mlt̄is exp̄tus cogitabit mlt̄a. q̄ nō ē exp̄tꝰ paucos recogscat. iō. j. Thim. iij. dic apl̄s. Nō suscipe neophitū ne i supbiā elatꝰ i iudiciū diaboli incidat. Putaret ei tal' q̄ sine ipso eccia vl' religio carere ñ posset. iō dz Act. j. Qui nobiscū sūt oīt tpe ex q̄ intrauit z exiuit dñs ihs incipiēs a baptismate Johis testē resurrectōis ei⁹ nobiscū fieri ex bis vnum.

¶ Terciū deniqz documētū ex p̄miss sis themat̄ verb ad honorē bti Mathie insinuat electōis debita studiositas. cū dz. Et pugn̄te p domo dñi vī. i. pccia q̄ ē dom⁹ ꝛbo z exēplo xp̄i edificata. iuxta illd mat. xvj. Tu es petꝰ z sup hāc petrā edificabo eccīaz meā. Dz igr̄ p b nō tm̄ electꝰ. vex. etiā q̄libet catholicꝰ pugn̄re p fide z bōis moꝛibꝫ. qz dz. ij. Tbi. ij. Nō coꝛonabit̄ nisi q̄ legitime certauerit. Jō b. mathias electus ad dignitatem apl̄at⁹ toto studio pugnauit p gregatōe fideliū q̄ ē eccia dei veniēs, z tādē moꝛte sua triūphauit. vt p̄z i sua legēda. ḡ merito de ipo dicerit. vt p̄lati cū suis subdit̄ pugnēt cuz antiq̄ serpēte. z accipiāt regnū eternū. Ad qō nos p merita bti Mathie introducat xp̄s filꝰ dei viui. Amē.

De sancto Gregorio. ¶ Ser. xxxj.

Hactenus bat me ista sapia z ignorabā q̄m oim bonoꝝ mater ē quaz sine fictione didici. et sine inuidia cōmunico Sap̄. vij. Licz hec ꝛba sapiētissim⁹ Salomō ad lkaz de se dixerit. tñ rōnabilit̄ eadē ꝛba dicere potuit btūs Gregoꝛiꝰ. quē diuine clemētie sapia q̄ est oīm bonoꝝ oꝛigo p̄uenit. cū didicit celeriter. docuit feruēter. z ope ipleuit diligēter. Nā cōiter vt apud oēs boies dic̄it q̄dā versus sic.

Tres infelices in mūdo dicim⁹ esse.
Infelix q̄ panca sapit spnitq̄ doceri.
Infelix q̄ multa spnitq̄ docere. Infelix q̄ recta docet opatur iniq̄. Et qz beatꝰ Gregoꝛiꝰ fuit felix. iō ipse ꝛ dictas tres infelicitates tria opa felicitatis exercuit scilicet

¶ Primo mlt̄a ardēter studuit.
Scō necessaria lībēter docuit.
Tercio vtilia euidenter exercuit.

¶ Primo nāq̄ mlt̄a ardēter studuit. qz in ipsa sua puericia pbie apicē adeptꝰ fuit. Qui igit̄ indocti nolūt discere q̄si ꝛtra naturā agūt. qz dz. j. methaphi. q̄ oēs boies natura scire desiderāt. cuius rō est. qz vnūq̄q̄ appetit naturaliter suā pfectōez. sic ignis tēdit sursuz lapis deoꝛsum vt q̄escat i loco sibi cōueniēti z pficiat. Et qz cognitio ꝛitatis pficit intellectū. q̄ est p̄ncipiū in boie iō appetit bō scire vt pficiat. Q, autez ait Aug⁹. q̄ sunt q̄dā q̄ meli⁹ ē nescire q̄z scire. dist. xxxviij. q̄uis nō iō b dicit q̄si sit aliq̄ scia mala de se. ꝛ pp̄ abusū eius inq̄ntū quis male vtitur aliqua scia vicz ad ostentatōez suā. vel ad cu-

piditatē. aut curiositatē. iuxta illud sci
entia inflat. vñ Bernñ. Sunt qdam q
scire volūt. vt sciāt. z curiositas ē. sunt
qdaz q scire volūt vt sciank. z vanitas
est. sunt qdā q scire volūt. vt lucrenk. et
cupiditas ē qñ lucrū qrunt p phas et
nephas. sunt q scire volūt vt edificent
alios z edificenk in se. z prudentia vel
charitas ē. de q scia dr Sap. x. Dedit
s. de illi sciam sctoz. honestauit illū in
laboribz suis. Hec aūt scia ꝓsistit spe
cialiter in duob. vt vicz cogscāt deū et
seipz. z finalik oia referāt ad deū. Ilas
idē Sap. xiij. dic. Vani sūt sensus ho
minis i qbz nō subest dr scia. Certe va
ni q freqnter supbiūt z irascunk. vnde
Eccl. j. In mlta scia mlta est indigna
tio. Scdo btūs Grego. felix fuit qz
necessaria saluti libenk docuit. s. vbo.
exēplo. z subsidio. Primo btūs Gre
gorius docuit ppl'm vbo sctē pdicatōis
vt merito de eo dñs dicat illō Hiere.
iij. Dabo vobis pastorē iuxta coz meū
qui pascet vos sciētia z doctrina. Se
cundo docuit exēplo. ideo ipse dicebat
in pastorali. Nō debet hoim ducatuz
suscipe q nescit eos bene viuēdo pire.
Tercio docuit temporali subsidio p ele
mosynaz largitionē. hinc ipse dicebat
Qui nō dat substantiā suā pro ouib.
quō p his datur erit aniam suaz. Et
btūs Aug. Talis inqt debet esse re
ctor q ꝓponat verbū doctrine ignorā
tib. z ad mēsam ꝓiungat de indigēti
bus. libēter enī audit eius linguā loqn
tē. cuius expectat dexterā porrigentez.
Tercio btūs Gregorius fuit felix qz vti
lia opa euidenter exercuit. iuxta Titū
v. In oibus temetipm pbe exempluz
bonoz. Et qz btūs gregorius fuit bñ di
scens. vtilik docēs. z salubriter opans
Merito igr dicere potuit verbū pmis
sum dicēdo. Antecedebat me ista sapi
entia zc. In qbz qdē vbis tria ad ho
rē bti gregorij notem. salutaria docu
menta scilicet.

Primo sapie excellētē cōmēdationē
ibi. oim bonoz mater est.

Scdo ipsi diligentē acqsitionē. ibi
quā sine fictōe didici.

Tercio eiusdē decētē admīstratōez.
ibi. z sine inuidia ꝓmunico

Primo nāqz dixi q pmū documē
tū notare possum. in pmissis vbis sa
pientie salutar excellētē cōmēdatōez. qz
dr q oim bonoz ipa sit mater z origo
sine q cetere vtutes deo displicēt. Un
sapia diuia cōmendat specialiter pro
pter tria scilicet

Primo ppt ipsi magnā necessitatē
Scdo ppt ei numiā vtilitatē.
Tercio ppt ipsi indubiā vitatē.

Primo sicdē sapia dei ē cōmēdabilis
ppt ipsi magnā necessitatē. tāta est ne
cessitas sapie diuie q sine q null sal
uari poterit cū qua null pire. iuxta il
lud Sap. vij. Quo q vsi sunt pncipes
facti sunt amicicie dei. qō sic possum
ꝓbare. Nā pfectō hois in hac vita ꝓsi
stit i imitatōe dei q ē p dilectōez. Iz dile
ctio ꝓsupponit cognitōez. cognitio āt
ꝓa de deo ē p dei sapiaz siue sacrā scp
turā. Q, āt imitatio dei ad quā qlibet
p posse dz tendere fit p dilectōez. ꝓbat
apl's ad Eph. di. Imitatores dei esto
te sic filij charissimi. z qsi modū dans
hoc, ptin subdit. Ambulate i dilectiōe
sic z xps dilexit vos. Silr cū xps apl's
dixisset Mat. v. Estote pfecti sic z pat
vr pfect ē. subiūxit exēplū de dilectōne
nō solū amicoz. Iz etiā inimicoz. exē
plo dei d. Qui solē suū oriri facit sup bo
nos z malos maciall'r. s. z spūall'r. Q,
aūt dilectō ex cognitōe generak ptz. qz
obiectū volūtat cui ē dilectio ē bonū
cognitū. vñ Aug. Inuisa inqt diligere
possum. incognita neqqz. z sic ptz q
cognitio dei ꝓa est p diuinā sapiam q

innotescit p scptūrā sacrā. ¶ igit vani hoies. o viui et corpales demões. o di odibiles q̄re nō audiūt ꝟbū diuinū i q̄ est sal⁹ aiaꝝ. q̄re se nō ꝓformāt sen/ sui scripture sacre in q̄ est spūs dei. q̄re nō diligūt eū cui⁹ in scptura sacra tan tā dilectōem audiūt ad hoies Joh. iij Sic dilexit mundū ꝛc. ¶ Scdō sacra scptura seu sapia diuia ꝓmēdat ꝓpter eius vtilitatē. Nil pfecto vtili⁹ dei sa/ pīcia que exp̄mit p ꝟbū dei esse pote rit quo ꝓfuamur z beatificamur. iu/ xta illd Esa. j. Nisi dñs misisset ꝟbum suū sic sodoma essem⁹ ꝛc. Bñ eēdem btūs greg⁹ aduerterat sapie diuie vti litatē q̄ i moralib⁹ sic dicebat. Sacra i quit scptura oēs sciētias locutōis sue more trāscēdit. qz i vno codēq; fmone dū narrat gestū ꝓdit mysteriū. z sicut sapiētes mysterijs exercet sic superficie simplices refouet. habz em̄ in publi/ co vnde puulos nutriat z fuet. z in se creto vnde mētes sublimiū admirati one suspēdat. Dia igit ad salutē necess saria z vtilia inueniūt in sacra scptu/ ra q̄ edita est p dei sapiētiā. Dic Crist. sup Mat. ait. In scpturis em̄ sacris ignorās inuenit q̄d discat. contumax q̄d timeat. laborās premia. pusillani/ mis mediocris iusticie cibos. q̄ z si pi guē nō faciūt aiam: mozi tn̄ nō pmit/ tūt. Qui aūt magni animi ē inuēit ibi spūales escas q̄ ducāt eū ꝓpe ad ange lorū naturā. Qui ꝟo ē a diabolo vul/ neratus inuenit ibi cibos medicinales p pīam. Vñ Empedocles ait. In ro ta rerū varietate tria sunt. s. affluentie cōemptus. future felicitat⁹ appetitus z mentis illustratio. q̄z p̄mo nihil bo nest⁹. scdo nil felici⁹. tercio ad ambo/ rū adeptōem nihil efficaci⁹. Nec aūt mentis illustratio fit p diuinā sapiaꝝ. Unde igit christiane credis peccatoꝝ tuoꝝ remissionē: nonne quia audisti q̄ deus benign⁹ pius et misericors ē. qui nō vult mortē eternā pctōris sz vt ꝟuertatur ꝓpenitentiā z viuat. Unō speras eternā felicitatē. nōne qz audi/ sti q̄ deus est verus in pmissiōe. largus in remunerādo q̄ ex sua bonita/ te pmisit eternā felicitatē. qui fm suā sapientiā se ei ꝓformant. Quid igitur hac dei sapientia vtili⁹ q̄d suaui⁹ vel esse vel dici possit. quā fm carnem vi/ uentes cōtemnūt. ¶ Tercio diuia sapi entia ꝓmendat ꝓpter eius indubiā ve ritatē. Nam alie doctrine q̄ p ratōem humanā habent licz multas ꝟitates de deo z de creaturis cōtineant. tam ē oīes habēt admixtos errores. iuxta illud p̄s. Oīnis hō mendax. ex eo q̄ rationi naturali innitunt q̄ deficit se/ pe p̄cipue circa diuia. Vñ oēs phi in/ ueniunt errasse circa ea q̄ sunt credē/ da necessario. Nā inter p̄hos verius sensit Arestotel⁹: tn̄ errauit i hoc q̄ di xit mūdū sp fuisse z nō icepisse. Veri/ tas igit diuie sapie excellit alias scie/ tias hūanas q̄ licz ꝟa mlta vt dictū ē doceant. nō tn̄ supno lumie aiam ex se irradiare p̄nt: sed solū diuia sapia hoc efficit. iuxta illd Mat. xvij. Un⁹ est mg̃r vester q̄ in celis ē. qui. s. mouet intellectū. qz vt ōr Ecci. j. Dis sapia a dño deo est q̄ est sūma ꝟitas. vñ Ambro. sup ep̄lam ad Col. ait. Dis ratio supne scientie vl terrene creature i eo q̄ est caput eaꝝ autor. z q̄ hūc nouit nil vltra q̄rat. qz h̄ ē pfecta ꝟt⁹ z sapiētia. Quā q̄dē sapiaz btūs greg⁹ pfecte iue nerat. Vñ legit ō eo q̄ pre ozbat⁹ sex mōasteria i sicilia ꝓstruxit et septimū intra menia vrbis in honorē bti Andree apli in ꝓpria domo fabricauit. i quo relictis vestib⁹ sericis auro gem/ misq; radiantib⁹ vili monastico habi tu tegebat. Tanta deniq; destructiōe corpus suuz afflixit vt videret mozti

appropinqre. Quadã die dñi in mo/nasterio vbi abbas fuerat sepultaret. angel9 dñi in specie naufragi sibi affu/it. q elemosynã lachrymabilit postula/uit. cui ser argẽteos dari fecit. Eodem die iterum redijt seqz multa pdidisset pauca recepisse asseruit. q cũ ab eo to/tidẽ argẽteos recepisset. iterqz tercio re/uersus ẽ misereri sibi clamoribz postu/labat. Qz cũ btus gregor9 diceret qz nihil haberet qd daret pter scutellã ar/gẽteã quã mater sua cũ legumibz mit/tere solebat. illã statiz dari pcepit. quã ille libẽter accepit z absceslit z postmo/dũ insinuauit alio tpe se angelũ dei fu/isse addẽs qz ab illo tpe dñs ibs elegit ipm ad dignitatẽ apl'at9. O ania xpi/ana hec pfecto ẽ sapiẽtia sanctoz. quã laudãt ppli vicz carnez domare. mi/sericordie opibz insudare. aduersa li/bẽter portare. nulli9 bona vsurpare. sz sua libẽter dare. Veraciter certe diẽ sa/piẽtia qz stultoz infinit9 ẽ numer9: q sa/pientiã dei nõ bñt timo nec qrunt. cur dñe ibu dei patr sapia: hãc sapiaz nõ qrunt mortales boies q̃ inferni etna euaderẽt tormẽta. z sempiterna possi/dere valerẽt gaudia. nimiqz iõ qz sunt auari gulosi voluptatũ amatores ela/ti incõpositi maliuoli. iõ in maliuolã aiam nõ introibit spũs sapie. qz vt di/cit Grego. Elatio mẽtis est obstaculũ veritatis. Ecce pz sapie diuie cõmen/datio que ẽ necessaria ꝓtinẽs vtilitatez z veritatẽ. Nã vt dicit j. de ania. Duo/bus modis aliq scia est nobilioz alia. Primo si habet obiectũ nobili9. Se/cũdo si certioꝛi mõ pcedit. z sic vtroqz mõ sapia sacre scpture ẽ nobilissima. quia ei9 obiectũ est ens optimũ scz de/us. q est totus dulcis. tot9 suauis. tot9 pius. tota leticia. tota btitudo. zẽ. Itẽ certissimo mõ pcedit qz nõ facit erra/re sz pducit ad eterna gaudia. ideo est mater omniũ bonoz. Secõm salu/tare documentũ qõ notat in pmissis themat verbis est diligẽs diuie sapie acqsitio. qz dicit in psona btã Grego. Quã sine fictõe didici. Manifestũ sic/dem est qz null9 nascit doctoꝛ vel ma/gister. sz vacu9 omni scientia. vt dz. q. de ania. Ania inqt nostra nascit sicut ta/bula rasa in q̃ nihil est depictũ: sz apta depingi. vñ qlibz indiget doctoꝛe. hic Hiero. ad rusticũ. z habet. xvj. q. j. Si clericat9 titillat discas qõ possis doce/re. ne miles añ̃z tyro. ne pus magr̃z sis discipul9. Btus igr greg. i q̃drupli ci libꝛo studuit libẽter hãc dei sapiaz. s.

Primo de libꝛo scientie.
Secõ de libꝛo nature.
Tercio de libꝛo ꝓscientie.
Quarto de libꝛo vite.

Primo inquã btus gregor9 sapiaz sz/ne fictione didicit de libꝛo scientie scz ar/tiũ liberaliũ. vt ꝺ grãmatica. rhetoꝛi/ca. logica. arismetrica. geometria. mu/sica. z astronomia. q̃ sũt q̃si manudu/cẽtes seu instrumẽta ad intellectũ sacre scpture. Jõ dicit di. xxxviij. Si in laq̃ videt intolerabilis insciẽtia. q̃nto ma/gis in sacerdotibz. nec excusatõe digñ nec venie. Dicit ei dñs p ꝓphã Osee. iiij. Quia tu sciam repulisti. z ego te re/pellã ne sacerdotio fũgar mihi. Hic pdicta dist. Gratian9 dicit. Nõ sufficit platis bona ꝓuersatio z honestas mo/rũ. nisi addat z scientia. q̃ qdem p artes liberales vt p instrumẽta facili9 z pfe/ctius q̃runt. Nã paulus doct9 in lege z petrus piscatoꝛ vteroqz a spũsco ꝓfu/matus. petr9 tñ in psidentia pcellebat paul9 aũt in scientia. Vñ scribit ipse ad Gal'. ij. Ab his inqt qui videbant aliq/quid esse q̃les aliq̃n fuerũt. nihil mea interest. de9 psonã hoies ñ recipit mihi enim q videbat esse aliquid nihil ꝓtule/runt. sed ecõtra. z infra. Cũ ait venisse

tephas anthiochiā in faciē eius restiti
qz reprehensibilis erat. vñ z Aristo. di/
cit de somno z vigilia. Angeli z nō ho
mines q̄bus apiunt secreta scientie si
gicaliū. De isto igit libro scientie btūs
Gregoriꝰ instituit cātū ecclīasticū. sul/
cauit diuinū eloquiū. z iminuit obscu
ritates eiꝰ declarādo z ornādo deuotis
simis vbis. Hinc cōmuniter de istis
q̄ttuor doctoribus ecclie dicit q̄ Piero
nymꝰ in ecclia fundamētū iecit. Augu
stinꝰ parietes erexit. Ambrosiꝰ texit. et
Gregoriꝰ depinxit. ¶ Scdo btūs gre
goriꝰ diuinā sapiaz didicit de libro na
ture. Nā creatura buiꝰ mūdi est q̄si q̄
dam liber quē qui intuetur videt i ea
potentiā dei infinitā q̄ tā magna mul
taz optima de nihilo potuit creare. vi
det z eius sapiam q̄ tam sapiēter ordi
nauit. videt eiꝰ clemētiā q̄ ꝓseruat oia.
z demū ex his intelligit vnū ꝓncipiuz
omniū scz deū Rom. j. Inuisibilia dī
p ea q̄ facta sunt intellecta cōspiciunt
sempiterna q̄z diuitas eiꝰ zc. Taliter et
phi intellexerūt cē vnū deū. vñ Aristo
teles ꝓmo celi dic. Hic vnicꝰ ē mūdꝰ
sic vnꝰ motoz seu ꝓnceps q̄ mouet mū
dū. Ex isto libro b. gregoriꝰ didicit p/
prietates rex q̄s moralisando interp
retatus ē pscrtim in libro moraliū. Itez
ex nature libro didicerat tpalia fore ca
duca z trāsitoria. lō oia arbitratꝰ est cū
aplo vt stercora vt xpm lucrarek. Le/
gitur cm q̄ qdā heremita vir magne
vtutis oia ꝓpt deū dereliqrat ꝓter vnā
cartā quā crebro gremio fouebat tāq̄z
cohabitatricē. q̄ oravit ad dñm vt oñ
dere dignarek sibi cū q̄ futurā remu/
nerationē sparet q̄ eiꝰ amore nihil pos
sideret. Cui reuelat vt cū Gregorio ro
mano pōtifice. At ille fortiter ingemi/
uit si reciper cū illo remunerationē.
qui tantis diuitijs abundaret. Nocte
igit audiuit vocē dicentē sibi. Cū diui
tem nō possessio diuitiaz faciat sz cu/
pido. cur audes paupratē tuā diuitijs
Gregorij cōpare. cū illā cartā quā ha/
bes palpādo plꝰ diligis q̄z ille cūctas
diuitias quas nō amādo sz ꝓtemnē/
do cunctis liberaliter dispgit. ¶ Ter/
cio btūs gregorius diuinā sapientiaz
didicit de libro ꝓscētie. qz ꝓscētia cu/
iuslibet homis est liber in quo dz qui
libet inspicere z emēdare. qz omes alij
libri z sermones ad hūc librū cozrigen/
dū specialiter sunt inuenti. vñ Bern.
in tractatu de tēplo spūali dicit. Uni/
cuiq; eim nostrū liber est ꝓscientia ꝓ
pria. z ad hūc librū discutiendū z emē
dandū alij oēs repti sunt. Ania cum
egrederek de corpe nullū aliū ꝓter con
scientie librū secū portare potest atq; i
illo cognoscit quo debeat ire z q̄d de/
beat recipe. Ex his ei que scripta erūt
in libris nostris iudicabimur. z iō scri/
bi debent sm exemplar libri vite. vt si
q̄d aliter habuerint cozrigant. ne in il
la vltima collatiōe si quippiā inuenti
fuerint aliter hītes abijciant. O igit
ania xpi sanguine redempta sz pecca/
tis itez deturpata. cur nō emēdas tu
um librū ꝓscētie. cur negligis ad quē
ꝓfidis. cur ꝓcrastinas. Intra q̄ in con
scientiam tuam quam diabolus oc/
cupauit z conclusit per peccatū nō di/
mittens inspicere. z emenda quia li/
ber conscientie est tanq̄z littera que cō
tinet possessionē celestē virtualiter. vñ
si hāc lrāz pdideris pdes eā felicitatē
vt āt hanc litteraz conseruare valeas
duo debes facere ne perdas vel a ti/
neis cozrodi permittas. Primo fre/
quenter aspicias z extergas per peni/
tentiā z bonā voluntatē cuz apostolo
Paulo Act. xxiij. Studeo inqt sine
offendiculo cōscientiā habere ad deū.

De scto Gregorio

Vcõ plinias guma cedri. qz dicit Jsiõ. x. ethimõ. li. q resina cedri in ꝑseruandis libris adeo ẽ vtilis vt pliniti ex ea nec tineã patiunt. nec tẽpore senescunt. Perliniam igit librũ ꝓscie nre resina cedri. i. sanguie xpi. & crux erat de cedro. vt expurget z ꝓseruet. vñ Debreo. ix. Sãguis ihu xpi emũdabit cõscias vras ab opib mortuis. O deme qz bñ didicerat de libro ꝓscie btũ Gregorii humilitatẽ. charitatẽ. z pietatẽ Primo hũilitatẽ iõ pus ipse ilra apli ca apposuit hec verba. Gregorius ẽps fus fuoz. di. qpostea oẽs ꝓtinuãt. dñ Pelagius papa decessisset Gregoriũ licet totꝫ viribz renitẽtẽ plebs romana i papã elegit. Cum aũt benedici deberet pestilẽtia ppl'm intãtũ deuastabat vt vna hora. lxxx. boies spm exalarẽt. Qz ipse facto ꝑmõe monuit ppl'm ne ab oꝛõne cessaret. sz miscdiam dei humiliter implozaret. tandẽ facta. pcessiõe fugere voluit. sz nequit. qz ppt ipsum portas ciuitatꝫ custodiebãt. tandẽ mutato habitu a qbusdã negociatoribz obtinuit. vt in qdaz dolio sup qdrigaz de vrbe educeret. Qui mox siluas petijt tibi in qdam cauerna latitabat tribz diebz. sz cũ solicite qrerẽt. qdã ꝛclusus vidit colũnã descẽdere luc ꝙbi ipe latebat z angelos ascẽdẽtes z descẽdentes Mozqz ab vniuerso ppl'o capit z sũmus pontifex ꝓsecrat. z merito. qz dicꝫ Sapiẽs. Qui se hũiliat erit in gl'ia. O deꝰ eterne nũc fere oẽs gl'iam suã qrunt. nõ fugiũt. sz vsurpãt vel emũt. pcio fauoze vel ꝛuitio. qz nõ studẽt de libro ꝓscie Scõ de isto libro ꝓscie b. Gregorius studuit charitatẽ. qz angli cos voluit ad fidẽ ꝓuertere. vt ptz in legẽda. sz cũ iret licẽtia pape obtenta populꝰ romanꝰ sic vociferabat ad papã di. Petrũ offendisti. romã destruxisti Gregoriũ dimisisti. sicqz territꝰ papa p nũcios cũ reuocauit. Tercio btus Gregoriꝰ in libro ꝓscie dicit pictatez Nã legit de eo q qtidie ad mẽsaz suã oẽs pegrinos inuitabat. inter qs die qdã vnꝰ accessit i cuius manibz dũ ipse aquã ex hũilitate funderz ꝙersus vt vrceolũ caperet. ipse disparuit. Cũ aũt b factũ miraret eadẽ nocte p visionez dñs dixit ei. Ceterꝫ diebz me in mẽbris meis: hesterno aũt die me in memetipso suscepisti. Alio qz tpe ꝓcepit cellerario vt duodecim pegrinos ad prandiũ inuitaret. q cũ iussa cõplesset z dũ discũberẽt intuẽs papa tredecim numerauit: z accersito cellerario curꝫ iuissionẽ tredeciz inuitasset reqsiuit. qs ille numeras tm duodecim iuenies aitCrede pr qz nõ sunt plures qz duodecim. aduerrit b. Gregoriꝰ vir ꝓꝑꝰ discũbẽtẽ vultũ crebro mutãtẽ. nũc adolescentẽ. nunc canicie simulare. Finito ꝙuiuio eũ ad cubiculũ duxit vehemẽter adiurãs vt nomẽ suũ ei pãderet. qui ait. Cur interrogas nomẽ meum qd est mirabile. verũtn scito q ego sum naufragꝰ ille cui scutellã argẽtẽ dedisti. z b. ꝓ certo scias. q ab illo die destinauit te dñs pstulẽ ecclie romane. Cui Greg. z vñ b nosti. At ille. qz ego angel'ꝰ eiꝰ sum. z dñs misit me vt sp habeã te ꝓtegere. z qcqd petierꝫ p me apud eũ valebis ipetrare. ecce patz qz bñ didicerat sapiam diuinã de libro ꝓscie beat' gregoriꝰ Quarto b. gregoriꝰ dicit sapiam diuinã de libro vite. de qz Apoc. v. Vidi librũ i dextra sedentis scptũ intꝰ z foris. In isto libro oia sũt scpta qt capillos qs hz. qt passus hõ qlibet facẽ. qt buccellas comedit. qt horas viuet. vñ ps. Et in libro tuo oẽs scribent. De isto libro docuerat christꝰ apl'os in die pentecostes. repẽte eos replẽdo oẽm sapiã ad salutẽ necessariã Hinc Grego. Holũ tetigisse docuisse.

est. Et b. Piero. dic. Qđ illis scz aplis suggerebat spūssctūs. Ђ aliis ꝓfert ꝗti diana in lege dñi meditatio. O ꝗz beatus quē tu dñe erudieris z de libro tuo docueris. qz mor pfectā sciam oīm artiū liberaliū intelliget. docet ei grāmatica scz recte loq̄ndi. recte scribēdi. Lingua em̄ quā vt dic̄ Jacob aplus nullꝰ domare potuit scz er se q̄ ē ingetū malū z plena mortifero veneno. querse loquētē z peius scribētē liber vite docet vt recte ꝟba logtur z in oꝛōne velociter scribat. Juxta illud ps. Lingua mea calamꝰ scribe velociē scribēt. Ihū z spiritussctūs i specie lingue apparuit apostolis Act. j. Deniqz suggerit rhetorica deū hūilib⁹ oꝛōnib⁹ demulcēdo z pacificādo. nō i psuasibilib⁹ humane sapie ꝟbis. sz in oñsiõe spūs et ꝟrtutis. vt z regē angelo⁹ flectat suis oꝛōnib⁹. O ꝗz vtilē logicā docz liber vite scz vez a falso discernere. qz scrutat ctiā inficiōza. z ꝓclusit nō solū quēso sz etiā diabolo. que logica hūana facere nō pt. sylloguzat nāqz diabolꝰ hoi talia suggerēs. Dē bonū est pfeq̄ndū. sz delectatio ē bona. q̄ ē pfeq̄nda. sz certe liber vite docet intelligere q⁹ delectatio carnalis ē bona fm̄ qđ. i. sensualitati. nō aūt rōnali. qz nō est delectatio honesta. Jē arguit ꝫ potēres opulēros z sapiēres mūdi. eis suggerēs. tu es dives vel potēs vel sapiēs z habes magnā curā. Jē es nimis delicatꝰ nō potes ieiunare. nō potes vigilare. nō licz tibi iniuriā pati. nō licz tibi pegrinari sz potiꝰ elemosynā facere. z Ђ ē tibi vtilius. O deus meꝰ ꝗz multis sic arguendo ꝓclusit diabolus decipiēdo. Respice o clementissime pater. ecce ꝗsi oēs potentes z sapiētes mūdi studēt de libro mortis nō de libro vite. dū solicitantur de honore z voluptate z cupiditate. hec docet liber mort. Ihū Hic gorꝰ. Temporalis vita eēne vite cōparata. mors est portꝰ dicēda ꝗz vita. Intelligebat pfecto bīus gregoriꝰ q⁹ impossibile esset de delicijs ad delicias ire. ideo hic penalia opa elegerat. Paz ne duob⁹ diebꝫ tm̄ cremarer in purgatorio. toto tpe vite sue magnā pelegerat infirmitatez. erq̄ ꝑ traiano oꝛauerat. dicsi vis de legenda. Similiē liber vite docet arismetricā. oīa peccata numerare. z singulos dies z horas cōputare. z vite brevitatē intelligere. Et dicere illud Job. xiij. Breues dies hominis sunt z numerꝰ mēsiuz eiꝰ apud te est. Ceterū docet musicā dulciter in auribꝫ dei resonare. vt xps dicat illud Can. iij. Sonet vox tua in auribꝫ meis. vox em̄ tua dulcis scz in deuota oꝛō̄ne. Item liber vite docet geometriaz. ponderādo amorē diuinū erga homines. ꝓsiderādo longitudinē eternitatis latitudinē charitatis. altitudinē potestatis illiꝰ qui ꝑ homib⁹ nasci z pati dignatus est. z terrena oīa q̄si nihil pōderās. Postremo liber vite docz astrologiam. circūeundo girum celi ꝓtemplando diuinā maiestatē angelicā iucunditatē z sanctoꝝ felicitatē. z intelligēt q⁹ stella differt a stella in claritate. Hec oīa bīus gregoriꝰ didicerat de libro vite. Insup fidem spem z charitatem q̄ oīa largiunt de libro vite. Juxta illud Eccī. xxiij. Hec oīa liber vite Optime fidem beatꝰ Gregoriꝰ de isto didicerat q̄ fide sua panem corā multis in carnem ꝟersum in specie carnis suis oꝛōnibus ostēderat. charitatem similiē. q̄ omniū salutē cupiebat. z sic patz q⁹ sine ficione didicit dei sapientiā. Tercio in p̄missis ꝟbis insinuat documētū q⁹ beatꝰ gregoriꝰ hāc dei sapiētiā deceter administrauit. qz dicit. Et sine inuidia cōico. i psona ipius cōcauit siq̄dem ꝟbo facto z scpto.

De scto Gregorio

z nūc cōmūnicat oībus saluari volē/ tib⁹ de suis libris. vt patet in notabili pastorali et dyalogoꝝ. Rogemus do mniū deū vt p merita btī gregorij do ceat nos de libro vite cognoscere libꝝ nostre ꝛscientie. z tandē vtilitatē sue g tie z glie q̄ viuit z regnat zc.

De eodem Sermo xxxij.

Ecce sacerdos magn⁹ q̄ in dieb⁹ suis placuit deo z inuētus est iust⁹. Eccl. xliij. Ad gl'iam btī gregorij hec vba rōnabilit assumunt. q̄ fuit sūm⁹ sacerdos z ca/ put eccl'ie catholice. Idē fuit magn⁹ ñ solū dignitate seu autoritate spūali: ſz z magnus generis nobilitate. Pro q̄ est nobis sciēdum q⁹ triplex est nobi/ litas. scilicet.

Prima tempalis
Secunda naturalis
Tercia moralis

Prima eīm nobilitas est tēpalis fm quā ḡs dicit magn⁹. qz genitores fue rūt opulēti. nobiles z potētes. Et taliter btūs Gregori⁹ ōz magn⁹. qz de sena/ toria stirpe ꝓgenit⁹. cui⁹ pr̄ dicebatur Gordianus et mr̄ Siluia. sed ista tē/ poral' nobilitas pue reputatōis ē apō deū. Ide q̄ Gre. nazanzen⁹. Nescio q̄ z qualis sit nobilitatis differētia fz car nem cū oīnib⁹ sit corruptio vna. quia omnia que in terra sunt in terrā con/ uertent. Et Chryso. sup Mat. Quid ꝓdest generatio clara quā mores sor didant. q̄si di. nihil. Et Job. viij. cum iudei iactarēt se esse de genere abraaz rñdit eis ihs. Si filij abrahe est⁊ ope r a abrae facite. Hinc dicit Cassiodo/ rus in quadā epl'a. Nel⁹ est de con/ tēptibili genere nasci et clarū fieri: q̄s de claro genere nasci et crimiose viue re. vt cōmūiter nūc faciūt nobiles. iō Christ⁹. sup Math. dicit. Quid nocuit thimotheo patrē habuisse gentilē. nō/ ne discipul⁹ pauli apl'i fuit. Et q̄d no cuit abrae patrē habuisse Tare luteo rū deorū cultorē. nōne i caput fidelius est electus. Ideo cōcludit btūs Gre/ gori⁹ quō hec nobilitas sit habenda dicēs. Nulli vnq̄ te de generis nobi/ litate ꝓponas. qz de⁹ nō respicit ꝑso/ nas hoim sed aias. Nō est ꝑtra illos q̄ rusticos etiā bonos reputāt quasi bruta. et se quasi nō sint de terra ⁊ de aere. erq̄ nomen nobilitat⁊ habent nō aduertentes miseri q⁹ de⁹ nō creauit duos' Adā. vicz vnū de terra z alium de auro. sed vnū tm̄ z de terra vt sci/ at se hō fragilē z terreū. Juxta illd Ge nes. iij. Pulvis es z in pulverē reuer teris. Greg. Nōnullis solet nobilitat generis parare ignobilitatē mentis. vt minus se in hoc mūdo despiciant qui plus se ceteris aliq̄d fuisse memi/ nerūt. Et btūs Ambro. Bona libras z bona seruitus apud deū eq̄ lāce ap pendunt. Secūda nobilitas est na turalis i qua oīes sumus equales. quia oīes ad dei imaginē creati. Et in hoc sum⁹ magni. Ide qua Aug. Si cut de⁹ omnē creaturā. sic aīa omnes corpalē creaturam natura dignitate z nobilitate excellit. Et sic oēs nobiles sum⁹. qz aias oīm nostrū deus creā/ uit ad suā imaginē et silitudinē. Ideo vnusquisq̄ nostrū debet vnicā suam animā custodire sollicite. qz dic Aug. q⁹ maius damnū habeā in amissiōe vnius anie q̄s mille corpoꝝ. Hoc per pendēs btūs Gregori⁹ dicere poterat illud Thobie. iij. Tu scis dñe quo/ niā mundā seruaui animā meam ab oīni ꝓcupiscētia. Tercia nobilitas ē moral' q̄ quis vtuosus efficit. Christi nobilitas nō ex longis tunicis z pō/

patricis ornamētis nascit sed ex bonis moribꝫ. qz dicit Aristo. in polit. Virtus et malicia determināt nobiles et ignobiles. Et di. xl. c. nos. Nobilitas morꝫ plꝰ ornat q̄ pgenitorꝫ. z Hiero. Ille apō deū est ꝓciosior et nobilior q̄ fide deuotior: vita sanctior z ꝛtuosior Et btūs gregorius rātis virtutibꝫ claruit vt in papā eligeret. Ideo bene dc ipō dr. Ecce sacerdos magnus ꝛc. In quibꝫ ꝛbis a tribus specialit commendatur. scz.

¶ Prio a magnitudis sublimitate. ibi. ecce sacerdos magnus.

¶ Scdo a bonitatis copiositate. ibi. q̄ in diebus suis ꝛc.

¶ Tercio a virtutis finalitate. ibi. et inuentus est iustus.

¶ Primo dicit q̄ btūs gregoriꝰ ex prēmissis verbis thematis cōmēdatur a magnitudis sublimitate. cū dr. Ecce sacerdos magnus. nullꝰ em̄ inē doctores sctōs tanta fuit dignitate sublimat⁹. qz fuit papa z pīarcha romanꝰ. Na vt dr di. xcj. c. clericos. Quatuor sē pīarche ꝓncipales. scz romanꝰ ꝓstātinopolitanꝰ ex ꝓuilegio hierosolymitanus z alexandrinꝰ. Sūt etiam alij minus ꝓncipales. vicz aquilenſ byturiensſ. cantuariensis. gradensis: z antiochenꝰ. Tñ inter istos caput ē papa romanus qui fuit btūs gregorius. cuiꝰ magnitudis sublimitas in tribꝫ specialiter declarat. scz

¶ Primo in clauium potestate

¶ Secūdo in vera humilitate

¶ Tercio in pfecta charitate

¶ Primo sic̄dꝫ scī gregorij magnitudinis sublimitas ꝺclarat i clauiū potestate. habuit nāq; prātē clauiū a xpo petro z successoribꝫ traditā. Mat. xvj Tibi dabo claues regni celorꝫ. Que q̄dem claues fm Richar. i. iij. di. xviij. ar. j. q. iij. sunt aliq̄ ptās sup naturalē facultatē q̄ est ꝓncipiū aliquorꝫ actuū supnaturaliū. Que claues sūt due q̄ntum ad actū. scz clauis sciētie z potentie. in radice tñ sūt vna. Vñ clauis scientie nō est habitꝰ nec actꝰ sciēdi q̄uis nō debz claues ecclie recipe nisi habeat habitū sciētie sufficiētē ad executiōz prātis. Actus em̄ clauis scīe est ptās discernendi in cause examinatiōe. Clauis vo potētie est actꝰ diffiniēdi i cause determinatiōe. Et istis clauibꝫ papa z cui ipe ꝓcedit soluit z ligat triplicit. Primo iudicādo. s. hois cōscia examinata iudicat ei celū clausū vel apruz. Secūdo apit relaxādo aliquā ptē pene debitā. et claudit dū penitentē aliq̄ pena sensus eū ligando quaz explere optebit. vel hic vel in purgatorio añq̄ celuz ingrediatur. Tercio claudit vel aperit excōmunicando: vel ab excōmunicatōe absoluēdo. Adde quartum quādo de nō contrito contrituz facit vi clauiū. Dicit em̄ Scotus super quarto dist. xiij. Q. attritus cōfitens volens recipe sacramētū penitētie: nō ponens obicem peccati mortalis in volūtate in vltimo instāti prolationis verborū in quibus est vis sacramēti istius recipit gratiā nō de cōgruo sed ex pacto diuio: assistente sacramento. Alioquin nō appareret q̄modo sacramentū penitētie esset secūda tabula post naufragiū si nunq̄ ꝓ ipm vt est sacramentū gratia amissa posset recupari. Unde qui ad cōfessionem accedit nō contritꝰ sed solū attritus si confiteatur oīa peccata sua sacerdoti et ipm contingat mori ante q̄ sacerdos verba absolutionis dicat damnabitur. Sed si post absolutiōnē morī contingat saluabitur. Et hoc est qđ dixit saluator Job. xx. Quoꝝ remiseritis ptā remittūt eis. z q̄z retinueritis retēta sē. O clemēs xpe q̄ facilē

De sctō Gregorio

viam instituisti ad celū euntib⁹ hoib⁹ sacramētū scz penitētie: p qō facta cō/fessione nisi habeat volūtatē peccan/di mortaliter cert⁹ est iā de peccati re/missione. certitudie dico fidei. Dinc Apocal'. xj. dicit. q⁹ lingue eorū claues facte sunt celi. Jō dicit Ambro. i pa storali. Nihil em̄ est excellenti⁹ in hoc seculo sacerdotib⁹. nihil pōt sublimi⁹ epīs repiri. Dicit em̄ Aug⁹ in questi/onib⁹ noui z veter⁹ testamēti q⁹ in ēli bet sacerdote tria sunt sapiēti⁹ ꝓside/randa. Primo hūana natura: et in hac silis est oīb⁹ hoib⁹. Secūdo di uina gr̄a: et sic nōnunq̄z aliq̄b⁹ supe/rior est: aliq̄bus par. aliq̄b⁹ vero infe rior. de hoc null⁹ certe pōt loqui. q⁹ di cit. j. ad Thoī. iij. Quis em̄ scit homi/nū que sint hois nisi spūs hois qui i ipo est. Tercio ꝓsiderāda est in sacer dotib⁹ dignitas officij. et sic pre oīb⁹ hoīb⁹ supior est. De qua Bern̄. i ser mone de cena dñi dicit. O p̄clara. O reuerēda. o venerāda potestas vīa sa cerdotes inclīti z reuerēdi. cui potesta ti nihil in celo vel in terra cōpari pōt. cōsecrare scz corp⁹ et sanguinē dñi nr̄i iesu christi. Sup hac em̄ ptāte vestra super hoc tā insigni p̄riuilegio vestro stupet celum. mirat terra. cōtremiscit hō. reuerefq̄z q̄sp'limū vniuersal' an/gelica celsitudo. Dinc. j. Thimoth. v. Qui bñ p̄sūt p̄s byt̄i duplici honore di gni sunt. Et itez. Aduersus p̄s bytez accusatōez noli recipe. z Eccli. vij. No notifica sacerdotes. q⁹ quicūq̄z te ba/ptizat vel absoluit: statim spūalis pa ter tibi efficiet. z pl⁹ q̄z pater carnalis. q⁹ pater carnalis genuit te ad mortez p̄s byter vo ō morte ad vitā te regene rauit. Dec aūt ptās fuit in btō Greg. sicut in capite. ¶ Sctō btī Gregorij magnitudinis sublimitas declarat i vera būilitate. nā qui veraciter hic se būiliauerit ille erit magn⁹. Idco dice bat saluator Math. xviij. Qui se būi liauerit sicut puul⁹ iste hic magn⁹ vo cabit i regno celorū. Et Amb. sup Lu cam. Nihil excelsi⁹ būilitate que qua si supior nescit extolli. q⁹ nemo illō af fectat qō infra se iudicat. Et Luc. xviij Qui se būiliat exaltabit. O q̄s pauci ſē in dignitate būiliores. De quib⁹ Ber nardus i ep'la ad eugeniū papā. Bo na z recta facere z inutilez se reputare apud paucos inuenit. Idē sup missus est dicit. Nō est magnū būilem esse i deiectōe. sz magna z rara vt⁹ ē hono/rata būilitas. Et Richar. de mystico somno. Būilis est q̄ seipm veraciter cō temnit. būilior q̄ se cōtemni ab alijs fu refugit. būilior q̄ honorar̄ et tū contē ni cōcupiscit. Talis erat btūs grego/ri⁹ q̄ se laudari p̄mittere nolebat. Nā in ep'la ad Nozsum patriciū sic scribit q⁹ cause z nōis similitudinē faciendo p scripturas clausulas declamatiōes q̄ formatis certe frater charissime sp/meā leonē vocas. z q⁹ eo mō hos age/re ꝓspicim⁹ q̄ scabiosos catulos se p ar dos vel tigres vocam⁹. Itē in ep'la ad Anastasiū patriarchā antiochenū. q⁹ vos me os dñi: q⁹ lucernā dicitis. q⁹ loquendo multis ꝓdesse multisq̄z pol se lucere ꝓhibetis estimatōem meam fateor mihi in dubitatione maximas perduxistis. Considero nanq̄z qui sū et nihil me huiusmodi boni signo de p̄hendo. Considero autem qui estis z vos mentiri posse non arbitror. Cū ergo credere volo quod dicitis cōtra/dicit mihi infirmitas mea. Cum disp putare volo quod in laude mea dici/tur contradicit mihi sanctitas vestra. Sed q̄so vir sancte nobis aliq̄d de b certamine nr̄o cōueniat vt si nō q̄ō di citis ira est sit ira q⁹ dicitis. Vñ p̄mo oīm i suis ep'lis se p̄mū fuū fuoz. di

nominauit z alios noiari instituit. nihil penu⁹ ostẽtatiõis q̃rẽs in scriptis ꝓbis et factis. Vñ Innocẽtio ꝓfecto africe sic scribit. Q, expositõez scti iob vobis trãsmitti voluistis vio studio ꝙgaudem⁹. ꝛ si delicioso cupitꝫ pabulo saginari btĩ Augustini cõpatriote vri opuscula legite. et cõpatiõem illi⁹ similaginis nostꝛ furfurẽ nõ q̃ratis. neqꝫ ei volo dũ in hac carne sũ si quame dixisse cõtingit ea facili⁹ hoiby innoteſca. Nunc q̃z legit q dũ iohannes abbas romã veisset z btm̃ gregoriũ ꝓ mediũ ciuitatꝫ ire videret voluit ei occurrere ac reuerẽtiã exhibere. Cernẽs vo btũs Greg⁹ q se ĩ trã vellet ꝓsternere ꝓmo ipe se cozã eo ĩ trã ꝓstrauit nec ide surrexit q̃usqꝫ abbas ꝓmo surrexisset. Vñ dicebat. xxxiij. li. moꝛ. Cõsideret hõ q̃d elat⁹ i trã merebit si angel⁹ alijs ꝓlat⁹ in infernũ ꝓsternitur Et. ij. Pet. ij. Si de⁹ angel peccãtibꝫ nõ pepcit ꝛ rudẽtibꝫ iferni detractos in tartaꝛ tradidit cruciãdos q̃d faciet figm̃to z neqꝫ seruo. Et Job. xxj. Qui hũiliat⁹ fuerit erit in gl̃ia. Et Innocẽ. Quãto q̃sqꝫ sibi vilioꝛ tãto deo acceptioꝛ et ꝑciosioꝛ. q̃ btũs greg⁹ erat magnus z admirabil' dei sacerdos. q, mira hũilitate sublimis. vt ve dicat ho eo Nõ ẽ inuẽt⁹ silis illi. ℣ Tercio btĩ gregoꝛij magnitudis sublimitas declarat in ꝑfecta charitate. nã aia bũana mẽsurat ꝑm charitatẽ. vt dic̃ Aug. ita q̃ bz magnã charitatẽ oꝛ magꝫ cozã deo. z q̃ paruã pua. et q̃ nullã nlla oꝛ. q, tal' nõ habẽs charitatẽ malign⁹ est De q̃ ps. Ad nihilũ deduct⁹ ẽ in ꝓspectu ei⁹ malign⁹. Charitas vo habẽtẽ sublimat. Vñ Hugo de laude charitatis. Nescio quid mai⁹ĩ laude tua dicere possum q̃z vt deũ de celo traheres z hoiem de trã ad celum eleuares. magna ẽtus tua vt ꝓ te vsqꝫ ad hũc hũiliaret de⁹ et vsqꝫ ad h̃ exaltaret hõ. Et apl's charitatẽ ꝓponit oĩbꝫ ẽtutibus eã theologicis cũ dic̃. Nũc manẽt fides spes et charitas: maioꝛ aũt hoꝛũ charitas. Vñ saluatoꝛ ĩsinuat q̃ magn⁹ erit q̃ ex charitate docuerit dicẽs. Qui aũt fecerit z docuerit hic magn⁹ vocabit' i regno celoꝝ. Nã btũs greg⁹ magnã habuit charitatẽ erga deũ et ꝓximũ. intãtũ q̃ oẽs ad dei noticiã et salutẽ conabat ꝙuertere. Nã sel' dũ ꝓ foꝛ vrbis rome iret vidit q̃sdã pulcerrimos pueros vultu venustos eẽ venales. Interrogat mercatoꝛẽ de q̃ pacta attulisset. q̃ rñdit ho britania cui⁹ icole sili cãdoꝛe fulgẽt. Interrogat itez si xp̃iani sunt. Cui mercatoꝛ nõ inq̃t ꝛ pagani. Tũc greg⁹ acrit̃ ingemiscẽs beu inq̃t q̃z splẽdidas facies ꝓnceps tenebraꝝ possidet. Interrogat insup q̃ eſſet vocabulũ gentꝫ. cui ille. anglici vocant. Vñ inq̃t anglici q̃si angelici. Interrogat q̃ nomen bꝛet ꝓuincia Cui mercatoꝛ. deiri. Et greg⁹. Vñ deiri q̃z de dei ira sũt eruẽdi. Rursus de noie regꝫ interrogat. Et ille q̃ aelle diceret. z greg⁹. Vñ aelle vocat q̃z ĩ ꝓtibꝫ illis alla decãtabit'. Qui mox sũmũ pontificẽ adiuit z difficulẽ vt ad illos ꝙuertẽdos iret obtinuit. Cũq̃z iter arripuisset romani de ei⁹ recessu ꝙturbati pacã adeũ t dicẽtes. Petꝛ offendisti. romã destruxisti. gregoriũ dimisisti. io papa ad reuocãdũ eũ nũcios destinauit. z sic redire cõpellit' licet de h̃ pluri mũ tristaret. Tũc papa ipm a mõasterio suo abstraxit z suũ ꝑ bytez cardinalẽ instituit. O magꝫ charitas. o ignita volũtas q̃ ꝓ prioꝛ salute moꝛi libens volebat ℣ Scdo btũs greg⁹ ex ꝑmissis themat̃ ꝓbis ꝙmẽdat a bonitatis copiositate. cũ oꝛ. q̃ in diebꝫ suis placuit deo. licet em̃ ipe oĩbꝫ ẽtutibꝫ fuerit adornat⁹: tm̃ copiosius placuit

De scto Gregorio

deo in tribus. scilicz

Primo elemosynaz largitõe
Secũdo sua promotõe
Tercio populi doctrinatõe.

Primo dixi q̃ btũs gregor⁹ placuit deo eleosynaz copiosa largitõe. Quia oĩb⁹ indigẽtib⁹ p posse subuẽiebat. qđ opus deo ml'tũ placet. diabolo ml'tũ nocet z hoi ml'tũ pdest. Primo q̃ đo placeat patet p Aug. dicẽtẽ sic. Nõ est qđ nos ita facit deo amabiles vt pietas z miscdia. iuxta illđ ps. Miseri/cordiã z iudiciũ diligit de⁹. Et puer. xxj. Facere mifficordiã z iudiciũ magʒ placet dño q̃z victime. Cui⁹ rõ ẽ q̃: est ei⁹ natural' ꝓprietas. Greg. De⁹ cui⁹ ꝓriũ est misereri sp et ꝑcere. Nã mi/sericordia ẽ vnguẽtũ q̃ vngit xps ĩ mẽbris suis. Vñ Bern. Bonũ est vnguẽtũ cõtritõis qđ de recordatõe pctõrũz ꝓficit. sz melꝰ est vnguẽtũ deuotõnis qđ fit de recordatõe bñficioz. sz opti/mũ est vnguẽtũ qđ vincit vtrũq̃z. s. vn ctio pietatis. Jõ hãc docuit mifficors xps Lu. vj. dicẽs. Estote misericordes sicut z pater vr celestis misericors est. z Matb. ix. Discite qđ ẽ. miseri cordiã volo z nõ sacrificiũ. Vic Am/bro. et hr. di. lxxxvj. In singul'. Mise ricordia ẽ cõmũis vsus. iõ ꝓmũe p̃ce ptũ est oĩb⁹ statib⁹: oĩb⁹ etatib⁹: oĩbus officijs: nõ publican⁹: nõ miles exci/pit. nõ agricola: vel vxban⁹: diues vl' paup. Quia dic Piero. et ponit. dist. lxxxvj. §. Qui clemẽtiã. Qui clemẽtiã nõ habet nec indut⁹ ẽ viscera misericor die et lachrymaz q̃uis spũal' sit ñ ad implebit legez xp̃i. p eo q̃ dicit Amb. sup ep'lam ad Thim. Dis sũma di/scipline xp̃iane ꝓsistit in misericordia z pietate. Jõ ml'tũ debẽt timere crude les potissime viri eccliastici q̃ licz ha/beãt: tñ oblitꝰ dĩ z primi nihil oĩno volũt dare paupib⁹ nisi in q̃ztũ ꝓcun dia ducunt. Quib⁹ iudiciũ sine misẽ/ricordia fiet q: nõ fecerũt mifficordiã.

Secõ elemosynaz largitio diabolo multũ displicet. Dic ei glo. sup illđ ps. Mifficordia mea z refugiũ meũ. De nullo vincit diabol⁹ inimic⁹ sic ꝺ mi sericordia. Et h̃ facit ei⁹ inuidia. Naz ipe inimic⁹ pl⁹ laborat pl⁹ patit plus vigilat q̃z hõ. sz misereri ñ põt. Ter cio eleosynaz largitio hoi faciẽti ml'tũ pdest. iuxta illđ puer. iij. Mifficordia z vitas te nõ deserãt z inuenies grãz z disciplinã bonã coz̃ deo et hoĩbus. Dinc Greg⁹. Terrena suba p hoc q̃ paupib⁹ distribuit multiplicat. Sic fecerat ipe vt ptz ꝺ angelo q̃ ĩ spẽ nau/fragi venerat ad ipm. q̃ postrẽo dixit. q̃ ab illo die elegit cuz de⁹ in papã qñ scutellã argenteã dederat ei. Similit xp̃m dñm ĩ ꝑpa ꝑsona meruit hospi/tare q̃ antea ĩ mẽbris suis hospitaue/rat. vt ptz in fmõe alteri⁹ anni. Et q̃ bus discim⁹ q̃ ml'tũ placuit ꝺo btũs gregor⁹.

Secõ ipe deo placuit sua ꝓmotõe ad quã nõ anhelabat: qnpo/tius q̃ztũ potuit fugiebat z ꝓtẽnebat: scies q̃ q̃ ambit ꝑlatõez deo placere ñ põt. vt scribit di. xl. c. ml'ti. Quicunq; desiderauerit ꝑmatũ ĩ terra inuenies ꝓfusiõem ĩ celo. nec inꝺ sctõs xp̃i cõpu tabit q̃ de ꝑmatu tractauerit. Dinc z ipe btũs Greg⁹. Sic is q̃ inuitat⁹ re/nuit q̃ situs refugit sacrꝫ ẽ altaribus ad mouẽd⁹. sic q̃ vltro ambit vl' ipoztu/nũ se ingerit est ꝑculdubio repellẽd⁹. nã q̃ sic nitit ad altiora ꝓscẽdere quid agit nisi vt crescẽdo decrescat. z alcẽdẽ do exteri⁹: interius ĩ ꝓfunda descẽdat. Ideo ipe fugit. sz sicut ꝓz in alio fmo ne p reuelatõem tãdẽ inuẽt⁹ fuit. Sic q̃z vidẽs diuinũ bñplacitũ hũiliꝫ su/scepit. Vñ dicit Tho. ij. ij. q. clxv. ar. ij q̃ in ꝑlatione duo ꝓsiderari possunt. Primũ qđ deceat hoiem appetere fz

ꝑriã voluntatẽ. Scõm ꝙd deceat hominẽ facere ad alteri⁹ volũtatẽ. Quãtũ ad ꝑriã voluntatẽ ꝓuenit hoi intẽdere ꝑrie saluti. ꝗtũ ad alteri⁹ volũtatẽ ꝓuenit homini ex dispositõe alterius sup eũ ptãtem habenti ꝙ faciat qõ sibi iubeꝯ. Unde sicut ad inordinatã volũtatẽ ptinet ꝙ hõ ꝑrio motu feraꝯ i hoc ꝙ gubernatõi alteri⁹ ꝑficiaꝯ ita ad inordinatã volũtatẽ ptinet ꝙ ꝗs ꝓtra supiozis ꝑceptũ oĩno recuset suscipe ꝓlationẽ. qz hoc repugnat chariꝯ tati ꝑmo ꝙ. qz dicit Aug. in. de ci. ðei. Ocũ sctũ ꝗrit caritas. veritatis negotiũ iustũ suscipit necessitas charitatis. quã sarcinã si nullus ĩponit ꝓcipiende ateꝯ incuẽde vacandũ est ꝟitati. si autẽ imponit suscipiẽda est ꝑ necessitatẽ caritatis. sed nec sic oĩno veritatis delectatio ẽ deserẽda. Btũs eñ greg⁹ bis ꝟturib⁹ placuit ðo puta eleosynaꝯ. largitõe: debita ꝑmotõe et Tercio ꝑli doctrĩatione. qz tã prẽdicãdo ꝗz scribẽdo ꝗz etiã bona distribuẽdo ad aĩaꝯ salutẽ laborabat. ideo dicebat sup Ezechielẽ. Nullũ oĩpotentiũ deo tale sacrificiũ ẽ quale est zel⁹ aĩarum. O ꝗz felix est ille negociator qui post suã aliaꝯ lucra ꝗrit animarum. O ꝗz beatus ꝙ post aurũ nõ abijt sed post aĩe bonũ. ꝗs est hic z laudabim⁹ btũs greg⁹ ex ꝑmissis thematis ꝟbis ¶ Tercõ cõmendat a virtutis finalitate. cũ ðr. z inuenꝯ est iustus. Justicia eñ generaliter cõprehẽdit omnes virtutes. iuxta illud Matth. v. Attendite ne iusticiã vraz faciatis coram hominib⁹ vt vi deamini ab eis. Dicit Hieron. Omnes ꝟtutũ species vno iusticie nomĩe contineñ. Et Cassiodo. sup psal. Justicia pr̃ nõ nouit patrẽ non nouit matrẽ. veritatem nouit: personã nõ accipit. deũ imitat. Et ideo beatus Gregor⁹ duz iustus inuentus dicit: omni virtute plenus creditꝯ. Et ideo securus obijt. quia dicit ¶ Prouerb. x. Justicia liberat a morte. scz eterna. Quod patuit ĩ Troiano imperatore infideli diu iam ante beatũ Gregoriũ defuncto. cuius filius exquo cuiusdã vidue filiũ per equũ discurrẽdo interemerat: ipi vidue dederat in filiũ: et eaz dotauerat. Dum semel beatus Gregor⁹ per forum Traiani trãsiret et talis iusticie recordatus fuisset: et ad sancti ¶ Petri basilicã venit: et amarissime pro illi⁹ erroꝛe fleuit. Tunc sibi diuinitus est respõsum. Ecce petitõem tuã concessi z Traiano penã eternã pepci. De cetero aũt diligẽtissime caueas ne ꝑ dãnato aliquo ꝑces fundas. Et angel⁹ adiecit. qz pro damnato orasti iõ duorum tibi optio daꝯ. aut in purgatorio duobus diebꝫ cruciaberis: aut toto tẽpoꝛe vite tue infirmitatibꝫ fatigaberis. Qui ꝑelegit toto tẽpoꝛe vite cruciari infirmitatibꝫ ꝗz cremari in purgatorio duobꝫ diebus. Unde factuz est vt deide febribꝫ laborauit z podagre molestia. Similiꝯ quandoqz iusticia meritis beati Gregorij liberat a doloꝛe mortis. Unde legiꝯ ꝙ post mortez ipius ꝺdam insurrexerũt ꝓtra beatũ Gregoriũ et oĩes libros ei⁹ cremare volentes quosdã iam cremauerant. Tunc ¶ Petrus dyacon⁹ cũ quo ꝗttuoꝛ libros dyalogoꝝ disputauerat restitit dicens. Uos in cremãdo nihil ꝑficitis. quia iã in diuersis mũdi partibus habenꝯ exẽplaria. adiũgens hoc ĩmane esse sacrilegiuz. Tandem eos in hanc sententiam adduxit: vt si aliquod miraculum de eo dicens moꝛeretur: libri manerent intacti. sinaũtem comburerenꝯ. quia si beat⁹ Gregorius adhuc viuens dixerat ꝙ quãdo publicaret hoc statim moꝛereꝯ. ferꝯ

De annũciatõe btẽ virginis

euangeliũ cũ apparatu diaconi.petr⁹ mox vt tactis sacrosctis euãgelijs testimoniũ phibuit dicẽs. Si ego vidi spm̃ sctm̃ in specie colũbe freq̃ntissime sup caput scti gregorij pape moziar.z si nõ:sim a doloze mortis extraneus. Inter hec ẏba spm̃ deo reddidit. Si militer iusticia a diabolo liberat. Iñ scribit Jobes diacon⁹ q̃ ei⁹ vitã conscripsit q⁹ dũ cõpilaret ipi⁹ vitã q̃dam vir sacerdotalĩ insignit⁹ ei dozmiẽti astitit. Cui desup cãdidissima vest̃ erat.valde tñ tenuissima vt ei⁹ rarita te nigredo tunice appareret. Nic ꝓpius accedẽs et inflatis buccis risũ continere nõ potuit. Cũq; iobes eũ increparet cur vir ḡuiozis officij sic dissolute rideret ait. Quia tu scribis ỏ mortuis q̃s viuẽtes nunq̃ vidisti. Cui Jobanes.z si illũ nõ noui facie tñ de illo scribo q̃ didici lectõe. Ait ille. Tu inq̃t vt video sicut voluisti feciſti. z ego q̃ facere potero nõ cessabo. Moxq; illi lumẽ laterne extinxit.et adeo ipm̃ perruit vt vehemẽter exclamãs putarz se ab illo gladio iugulari. Moxq; gregoz⁹ affuit babẽs secũ a dextris nicolaũ z a sinistris petz diaconũ.eiqz dixit.Modice fidei q̃re dubitasti. Cumq; p⁹ coztinã lecti aduersari⁹ latitaret gregoz⁹ ex manu petri diaconi magnã facẽ arripiẽs eiusq; flãmis os et faciẽ ipius aduersarij exurẽs ad instar ethiopis denigauit. Quedã aũt scintilla puissima cadẽs i ei⁹ vestẽ candidaz eam dicto citi⁹ cõflagrauit.z sic niger rim⁹ tot⁹ apparuit.Dixitq; btus Petrus gregozio .sat̃ denigrauim⁹ euz. q̃ ait. Nos illũ nõ denigrauim⁹ sz nigrũ fuisse demõstrauim⁹. Dicq; ibiõ mlto relicto lumie abierũt. Meritoigitur dicit̃ de eo q⁹ fuit sacerdos magnus magni dei q̃ in diebꝫ suis placuit deo z inuent⁹ est iustus. Cui meritis dñs de⁹ nos adiuuet et defẽdat, ac postea ad celoz regna pducat amẽ

De annunciatõe virgis Marie

Sermo xxxiij

Ingressus angelus ad eã dixit. Aue gr̃a plena dñs tecũ Lu.j. Hec ẏba charissimi dicũt ad laudẽ bñdicte ẏginis marie :q̃ hodie coopante spũsco ꝓcepit in vtero virgineo deũ verũ et hoiem.et ꝟ p angeli gabriel nũcium, qz ꝓgruebat vt tã inauditã rẽ angel⁹ nũciaret.

Primo ex pte reparõis
Secũdo ex parte nũciantis
Tercio ex parte mittentis
Quarto ex parte virginis

Primo siq̃dẽ cõgruũ erat vt tale negocij angel⁹ nũciaret ex pte reparõis Tã sũm⁹ de⁹ q̃ est sũme bon⁹ et sua bonitate p ẏbũ mũdũ creauit q̃ p peccatũ q̃dãmodo fuit defozmat⁹ z dissipatus.sic eñ diabol⁹ angel⁹ sathane in serpẽte decepit mlierẽ inducẽdo eã ꝑmo ad dubitatõez de dei ꝑcepto .tã dẽ ad cõcupiscẽdum.postremo aũr ad pcti ꝓsensuz.sic ꝓgruũ fuit vt hec mũdi p ẏbi incarnatõem repatio fieret p angelũ lucis q̃ ẏginis fidez firmaret. ad obedientiã induceret z ad ꝓsensũ.vt sic de⁹ hoiem saluaret p filiã.z ira fact̃ũ est vt angel⁹ nũciãdo excitauit ẏginẽ ad fidẽ.p fidẽ ad ꝓsensum.z p cõsensũs ad ꝓpiẽdũ Scõo ꝓgruebat vt angel⁹ nũciaret ex pte nũciãt⁹.s.angeli qz p hãc felicẽ incarnatõez non solũ fiebat hois redẽptio:sed etiã angelice ruine repatio. iõ ꝓgruũ erat vt angelicũ adesset misteriũ .z etiã qz angelus est mĩster dei.btã aũtẽ ẏgo electa erat vt esset mater dei.iõ ꝓgruebat angelũ dñe sue decẽt famulari. Tercio

cõgruebat angelũ nũciare ex pte mit/tentis scz dei. vt seruaret ordo quẽ de us statuit. q̃ ordine mediantib⁹ angelis diuina bonis nũcianť. z hec est ratio Dyonisij. iij. c. angelice hierarchie. vt p talẽ nũciũ de⁹ eleuaret mentẽ ꝟginis ad se. z sic ardẽtiori charitate flãmesceret. z ꝑus p amorẽ ipm mẽte q̃z carne ꝓciper. vt ait Aug. li. de ꝟginitate. Beatior ingt maria erat ꝓcipiẽdo fidẽ xpi q̃z carnẽ xpi. z postea subdit. Mater/na xpinqtas nihil marie pfuisset nisi felicius xpm corde q̃z carne gestasset. Quarto cõgruebat b̃ negociũ angelo nũciare ex pte ꝟginis scz marie. qz eñ pura ꝟginitas marie oim bonm pcel/lebat puritatẽ. q̃portius z angelo⁹. iõ vt oñderet ꝟginis marie angelica vi/ta z puritas. iõ debuit angel⁹ nũciare. vñ Hiero. Semp est angelis cognata ꝟginitas. qz in carne ꝑter carnẽ vi/uere nõ est humana vita sz angelica. Accedã q̃ dã mr̃imoniũ spũale esse debeat. ipa annũciatõe inter deũ z humanã naturã in ꝟgine. Merito igit angelũ req̃rebat ꝓsensus ꝟginis loco ton⁹ generis hũani. Hinc Aug. in sermõe q̃ dã de natiuitate dñica dicit. Req̃rebat etiã ꝓsensus ꝟginis in speciali p suo mr̃imonio q̃ de⁹ pater eam desp̃sabat vt ecc vnigeniti sui mr̃ z nõ solũ sui vnigeniti filij. sz ipo oim redẽptor. Decreter igit angel⁹ Gabriel dei altissimi nũci⁹ missus ẽ de celo empy/reo in ciuitatẽ galilee. cui nomẽ naza/reth ad virginẽ desp̃satã viro cui no/men erat Joseph de domo Dauid et nomẽ ꝟginis Maria. z ingressus angelus ad eã dixit. Aue gr̃a plena dñs tẽ. Hñ p̃sens fmo ad honorẽ annũciate ꝟginis gloriose gratia saluatoris fauere in tribꝰ mysteriis inchoabiť. p/seq̃ť z terminabiť scz

¶ Primũ mysteriũ dicit angelica salutatio.

¶ Secm̃ mysteriũ dr ꝟginea rñsio.

¶ Tercũ mysteriũ dr dñica ꝓceptio.

¶ Primũ scz dixi mysteriũ qñ erit ꝺ angelica salutatõe. Nã cũ btã ꝟgo a puericia fuisset in tẽplo dñi ꝓuersata. z tãdem aduenięte fm legẽ opturno tpe de templo ex volũtate dei fuisset desp̃sata viro scz Joseph. z b̃ ideo vt mr̃imoniũ approbaret. Uel fm Origenẽ vt hoc sacm a diabolo celaret tũc in mẽse sexto scz a ꝓceptione Jobis baptiste fm Lyrã missus est Gabriel angelus ad Mariã virginẽ di. Aue gratia plena. Aue q̃dem salutatio specialiť a tribus est cõmẽdabilis scz

¶ Primo ab angelo apparẽte.

¶ Secõ ab eloquio ꝓferente.

¶ Tercio ab exemplo astruẽte.

¶ Primo nãq; salutatio angelica cõmendať ab angelo apparẽte q̃ fm q̃sdã fuit de sũmis hierarchijs scz de ordine seraphin. Hinc Grego. dicit q̃ summũ angelũ venire dignũ erat. qui sũmus omniũ nũciabat vicz dñm incarnandum. Si eñ seraphin missus est ad Esaiã ad purgandũ labia ei⁹ calculo ignito sumpto de altari Esa. vj. Multo magis ad virginẽ Mariã intrã diuina z mirifica annũciatõe. qz dr magister in. ij. di. ix. Interdũ oñs angeli mittũť. vt plurimũ tñ inferiores. Alij aũt cõiter tenent q̃ tres ordines angelorum supiores nunq̃z mittunť ad extra. sed assistũt. Dicunť tñ mitti inq̃ntum medijs diuina mysteria reuelãt z sic fm Tho. in. iij. pte summe. q. iij. Iste Gabriel fuit sup⁹m⁹ in ordine archangelor⁹. Et dicit Ubertin⁹ q̃ vnde cunq; sit missus. tamẽ verissimile est q̃ nunq̃z maioris dignitatis angel⁹ hominib⁹ quicq̃z nunciandũ appuit. sicut Gabriel quẽ nõ decuit tñ hoc sacrũ secretuz cũ multis milibus angelorũ

De annũciatõe btẽ virginis

nunciare. sed ipm solum vt secretũ seruaretur. qui quidẽ fm Tho. vbi supꝫ in specie corporali apparuit. Primo ꝓpter apparitionis similitudinẽ. quia diabol⁹ in specie serpẽtis seduxit Euã sed Gabriel in specie humana instruxit Mariam. Secũdo ꝓpter incarnati magnitudinẽ quia nõ solum mẽte. sed etiam ventre erat dei filiũ receptura. ideo nõ solũ mens eius sed etiam sensus eius corporei erant visione corporali refouendi. Tercio ꝓpter certitudinẽ vt sic virgo intellectu ꝛ sensu esset certa de xpi incarnatõe. vnde dicit Aug⁹. q̃ ingressus Gabriel archangelus facie rutilans. veste choruscans. gressu mirabilis qui virginẽ saluauit. O ania deuota cogita more angelico q̃z blande. q̃z dulciter ꝛ suauiter eã salutando alloquebat foris. ꝛ q̃z iocũdo igne inflãmabat intus cor vginis

Secũdo salutatio angelica cõmendatur ab eloquio ꝓferẽte que vicz eloquia sanctus angel⁹ beate vgini ꝓtulit. Tria nãq; vt dicit Ubertin⁹ intendebat angelus scilicet

Primo mentem virginis attentã reddere.

Secundo virginẽ de tali mysterio instruere.

Tercio animã virginis ad ꝓsensũ inducere.

Primo angelus Gabriel intendebat animã vginis attentã reddere qõ quidẽ fecit eam noua ꝛ insolita salutatione ineffabiliter collaudãdo. Unde dicit Origenes sup Lucã q̃ si sciuisset virgo ad aliũ quẽpiã factuz eẽ fmonẽ similẽ vtpote que habebat legis scientiam nũq̃z eaz q̃ntũcunq; pegrina salutatio terruisset. In hac em salutatione angelus pmittit virginis idoneitatem ad deũ cõcipiendum cũ dicit gratia plena. Super quo Bernar. In vẽtre gratia deitatis. i corde gratia charitatis. in ore gratia affabilitatis. in manibꝫ gratia misericordie et largitatis. Idẽ. Uere plena. quia de plenitudine el⁹ capiũt vniuersi. captiui redẽptionem. eger curationem. tristes cõsolationem. peccatores veniam. iusti gratiam. angeli leticiam. denicz tota trinitas gloriam. filius hominis humane carnis substantiam. Deinde ei pmittit ipsum concipiendum quis et qualis erit dicens. Dominus tecum Tandẽ infert honorẽ debitũz ad filiũ dei ꝓceptum cũ dicit. Benedicta tu in mulieribꝫ. Ut aũt ostenderet eã ab oi maledictiõe exceptã. bis pmisit Aue. q. d. Talẽ ambasiatã tibi q̃ es gliaris gnũ ꝛ mliez a deo porto q̃ a te excludetur oĩis maledictio nature corrupte vicz ꝛ legis. quia tu sine pudore cõcipies ꝛ sine dolore paries. ꝛ virgo in eternũ pmanebis. Ex hac igit salutatione virgo admirari cepit. admiratus vero animũ attentum reddit. Ecce q̃ optime nũcius celestis eloquit celeste mysteriũ di. Aue. i. sine ve. Ubi est nobis sciendũ q̃ triplex ve in sacra scptura inuenitur. de qbus dicit Apoc. viii. Ue ve ve habitantibꝫ in terra. ꝛ qũlibet istoruz triplicatur. ꝛ sic nouẽ sunt ve scilicet

Primũ ve miserie originalis.

Secũz ve culpe actualis.

Terciũ ve pene gebennalis.

Primũ igit ve est miserie originalis que triplicat. q̃ ex peccato originali venit in nos ve miserie nascentiũ. ve pcrientiũ. ve morientiũ. ꝛ ve incineratorium. Primo ve nascentiũ venit nos quia oĩes nascimur filij ire Eph. ii. Ab hoc ve fuit imunis btã virgo que sine originali ꝓcepta ꝛ nata extitit nec vnq̃z ad peccatũ inclinata. vñ Bern⁹ Puto ait q̃ copiosior gratia sanctifi

cationis in ipam descendit que nō solum ortum eius sanctificauit.sed etiā vitam ab oīi peccato custodiuit. Itē est ve parietiū ex originali peccato qz dictum est Eue Gen.iij. In dolore paries filios tuos. A quo excepta fuit beata virgo.quia vt dicit euāgelista Lucas. Peperit sine dolore filiū suum p̄ mogenitum. Hinc Auguſt.ait. O q̄z beata mater ista est.que sine p̄tamia/tione cōcepit.z sine dolore peperit medicinā. Similiter est ve morientiū et incinerantium ex peccato p̄uenies. quia peccanti dixit dñs Gen.iij. Puluis es z in puluerē reuerteris. Ib b̄ ve etiā fuit beata virgo imunis.quia licz mortem subierit tempalem. tamē neribus incineratōis deprimi nō potuit.teste psalmista z dicēte. Dirige dñe s.iesu christe in requiez tuā tu z archa sanctificationis tue. id est mater tua. que per archam significatur. sicut em̄ de lignis imputribilib⁹ facta fuerat. sic caro virginis nō vidit corruptionē vt tenēt cōmuniter doctores. Sic igit b̄tā virgo fuit sine ve nascētiū p̄ietiuz z incinerantiū. vnde bene dixit angelus Aue. ¶ Secundum ve est culpe actualis quod iteruz triplicatur in ve cordis oris z operis. Ve cordis habēt oīes peccare volentes z p̄rimo nocere desiderātes. Juxta illud Esa.xxix. Ve qui p̄profundi estis corde vt a dño absondatis consiliuz.tales ve in cor/dibus dñs Math.xxiij.dicit. Ve vobis scribe z pharisei hypocrite qui similes estis sepulchris dealbatis que foris hominibus apparent speciosa.intus autem plena sunt ossibus mortuorum. Cor vero virginis matris erat hospitium spiritussancti adornatum flori/bus tanq̄z paradisus. Unde Hiero/nymus. Vere hortus est deliciarum in quo consita sunt vniuersa florum genera z odoramenta virtutum. Item est z ve oris in quorum scilz ore sunt mendacia.falsa testimonia.detractiones. adulationes. de quibus Esa.v.c.dicit. Ve qui dicitis malum bonuz z bonum malum.ponentes amaruz in dulce z dulce in amaruz. Ve igitur talibus qui venenum diaboli in ore portant.de quibus psalmista. Venenum aspidum sub labijs eorum. Hz certe sine tali ve fuit btā virgo.de qua dicitur Cantic.iij. Fauus distillans labia tua mel z lac sub lingua tua. Fauum mellis distillauit. dum deuotaz orationez p̄o liberatione generis humani ad deuz fudit.lac sub lingua habuit dum hodie angelo dixit nunciāti.quomodo fiet istud quoniā virum nō cognosco. Mel dulcissimū habuit dum dixit. Ecce ancilla domini zc. Item est z ve operis.in quorum operibus sūt homicidia furta rapine zc. de quibus Eccli.ij. Ve duplici corde z labijs sceleratis z manibus malefacientibus. O deus oīpotens q̄z lōge fuit mater vnigeniti tui ab isto ve que palpabat verbum vite suum creatorem mundiq; redemptorem ale/bat osculabatur z in gremio gestabat ¶ Tercium quoq; ve est pene gehennalis eorum qui ex virgine concepto christo domino infideles fuerunt.aut mortaliter peccauerunt. quod iteruz triplicatur in penaruz magnitudine. multitudine. et longitudine. De quo Ezechielis. xxiij. Ve ciuitati sanguinum cuius ego grandem ponam piram. Ciuitas enim sanguinum est infernus damnatorum cuius magnus ignis succensus est in furore dei. Ib hoc enim ve quotq̄t sunt crepti boies in mundo siue q̄ p̄cesserūt siue q̄ secuti sunt per cōceptū v̄ginis marie ibm

De annūciatōe btē virginis

videlicz xp̄m sūt liberati. vñ z nos cō/ fidimus p ipm meritis bu⁹ virginis li berari insuper eternaliter glorificari. Merito igit dixit angelus aue. Ūñ z nos debem⁹ freq̄nter recitare z virgi/ nē eisdē verbis salutare. q̄ in ꝓsistorio trinitatis sunt inuenta. ab angelo de/ uote recitata. ab ecclesia introducta. et virgini Marie accepta. ac oībus ho/ minib⁹ tanq̄ gratifica z salutis exor/ dia. Dinc Bern̄. Dū dico aue maria celum rider. exultant angeli. terra leta tur. demones fugiūt. infern⁹ cōtremi/ scit. homies in gratia renouant. gau/ diū marie ampliat. deniq tota trini/ tas gaudet. ¶ Scō intendebat an/ gelus virginē de tāto mysterio instrue re qō in ea erat implendū z B fecit pre nūciando ꝓceptum z ptum. z ostēden do plis dignitatē di. Ecce concipies z paries filiū z vocabis nomen ei⁹ ihm hic erit magn⁹ z filⁱ altissimi vocabit Altus nāq est hō inter creaturas. al/ tior angelus. ſz altissim⁹ de⁹. z subdi/ dit angel⁹. Et dabit illi dñs de⁹ sedem Dauid patris ei⁹ z regnabit in domo Jacob in eternū z regni ei⁹ nō erit fi/ nis. Per regnū ei dauid fm Lyram intelligit regnū celeste. licz Dauid i re/ gno celesti nō sederit ꝓtunc. tñ fuit fi/ gura regni celestis regnum dauid. q sicut p multas ꝓsecutōes puenit in re gnū suū dauid. sic z xp̄us. Juxta illud Luc. xxiiij. Oportuit pati xp̄m z sic intra/ re in regnū suū. Dicit eñ in domo Ja cob magis regnare xp̄us. q̄z in domo Abrae vl Dauid aut Jsaac. q fm Ly ram de domo Abraā a licꝫ est repro/ batus sicut Jsmael. similit de domo Jsaac vt Esau. z domo Dauid vt Ab salon. sed filij Jacob oēs inter electos sunt cōputati. quia si aliqui eor ꝓ pec/ cauerūt tñ penituerūt. z sic est sensus In domo Jacob. i. in domo electorum sequit. Et regni eius non erit finis. q christus nō solū inq̄ntū deus ſz etiaꝫ inq̄ntū hō regnabit sup oēs creaturas hoies z angelos. vñ dicebat Matth. vlt. Data est mihi oīs ptās in celo et in terra. O electa mater dei Maria O virgo regia. audis ne quid loquit angelus tibi de ꝓle ex te nascitura ve/ re magnū dicit. vere nemī dictū. vere a seculo inauditū. vere a ꝓphetis desi/ deratū. Audi igit z modū huius ꝓce/ ptiōis supnaturalē. vñ subdidit ange/ lus. Spūssanc⁹ supueniet in te z virtus altissimi obūbrabit tibi. q. d. ange/ lus. modū huius ꝓceptionis exp̄me re suz insufficiens. sed te o virgo chara deo docebit de tali modo magister meus z omniū angelor̄ vicz spūssan ctus quia tu habebis plenitudinē di/ uinitatis corpaliter in te cui oīs alia cognitio compata potest merito vm/ bra dici. vel obūbrabit id est in vmbra carnis latebit vera diuinitas. ¶ Ter cio ex his quasi inclinabat virginē ad cōsensum. z ideo tercio angelica salu/ tatio est cōmēdabilis ab exēplo astru/ ente di. Et ecce Elizabeth cognata tua licet esset sterilis tamē supnaturaliter iam cōcepit. z huius ꝓceptus hic mē/ sis est sext⁹. O igit virgo sup oēs femias bñdicta p̄be ꝓsensuz z suscipe filiū. Pā seculuz oīe captiuū tuum p̄stolatur assensum. Dic o virgo virginū vnum iocundum verbū ne moreris fac ma/ gnam solennitatem z eis qui sunt in lymbo. z his qui sunt in mundo. imo etiam illis angelis qui letātur in celo in dei visione vt pficiatur in te oīis creatura z renouetur oīis vetustas eius per culpam introducta. ¶ Se/ cundum mysterium dicitur virgine/ respōsio quomodo videlicz beata vir/ go responderit nuncio celesti Gabrie/ li. Nam licz expressum nō sit in euāge/

gelio quid tūc virgo operabat. Uerisimiliter tñ credi pōt q tūc fuerit i divina contēplatione eleuata cogitādo de diuio ꝓmisso z de ꝓphetia Esa. vij q scz virgo filiū esset cōceptura q deꝰ z hō esset. Et tunc angelus ingressus eam honorifice salutauit. z vgo ei prudenter rñdit. Que ꝗdem virgis respōsio a trib⁹ cōmendat. scz

Prio a virginis magnanimitate
Scdo a suc locutōis seriositate
Tercio a nūciātis iocunditate

Primo dixi q virginis respōsio ꝓmēdat ab ipi⁹ magnanimitate. qz vt angeli salutatōem audiuit turbata est. z tacuit. nō tñ fuit turbata turbatiōe incredulitatis sicut zacharias. nec de visione angeli. qz angelos videre solita erat. sed turbata fuit ꝑm Chryſ. ꝓpter noue apparitōis speciē. qz et si cōsueta fuerat videre angelū. nūc tamē novo modo apparuit ei sūpta humana specie et cū ingenti lumie z splēdore. ex quo fuit aliqliter pterrita. Unde canit eccliā. Et expauescit virgo ō lumine. Scdo turbata est ꝓpter noue salutatōis formā. Unde Ambro. Benedicōis nouā formā mirabat que nusq̄ est añ repta. soli marie salutatō hec seruabat. Tercio fuit turbata propr̄ laudatōis excellentiā. qz in hac salutatione excellenter eā de trib⁹ laudauit. Primo q esset gr̄ia plena. Secundo q dñs esset secum. Tercio q essz bñdicta sup omnes mulieres. Propter que humil' virgo nō potuit nō turbari. sancte em̄ mentes humiliū quanto amplius laudib⁹ attollunt tāto magis timēt. Unde dicit lyra. q nihil mirabilius vero humili q̄ sua exaltatio. O virgo pia et humilis. o mater dei i signis. quid turbaris ꝗd miraris. audi ꝗd dicit celestis nūcius q tu sola pfectissime inuenisti gr̄iam apud deum quam tristis eua ꝑdiderat. vñ Chryſost. Qui apud deū merek gratiam nō habet quid timeat. Inueniſti itaq; gr̄iam scz dei et hominū pacem: mortis destructionē et vite reparatōem. vt p te deus mundū redimeret. per te illuminaret et p te vitā revocaret. Plena gr̄a gr̄ia inuenit gr̄iā: sed alijs z ad dispensandū. Unde Aug⁹. O maria gr̄iam apud deū inueniſti et banc p totum mundū effundere meruiſti. Nō tanter em̄ dicit inueniſti: nō dicit habuiſti vel adq̄ſiſti. qz res habita vl' iuste adq̄sita vt ꝓpria custodit sed inuenta his qui ꝑdiderūt restituit. Sic maria inuenit gr̄iam nō sibi retinendam sed alijs restituēdā. qz qui inuenit rem ꝑditam tenek restituere. Triſtis eua mater nostra gr̄am perdiderat quam glorioſa virgo teste angelo inuenit. Ideo clamat oib⁹ saluari volentib⁹ q ipa pata est restituere dicēs Trāsite ad me oēs q ꝓcupiſcit me z a generatōib⁹ meis adimplemi. Eccli. xxiiij. Unde z Bern. Filioli hec peccatorū scala. hec maxima mea fiducia hec tota ratio spei mee. dico vobis si pie a vobis pulsata fuerit. si pie fuerit invocata cōpatiet vobis. nō deerit necessitati vestre. Idē. Queramus ait gr̄iam per mariā. Nam q querit invenit et pulsanti aperiet. Ipa enim oib⁹ omnia facta est. oibus sinū miſericordie aperit vt de plenitudine ei⁹ accipiant vniuersi. captiuus liberatōz. eger curatiōem. triſtis cōſolatōnem. petōr veniam. iuſtus gr̄iā. angelus leticiā. denicq; tota trinitas gl'iam. Pulsce hō magnanimitatē virginis. ecce nō fuit ꝓceps ad respondēdū z angelo sic eua diabolo. sed ꝓdenter pōderabat verba eius. nō quasi incredula sed modū scire volēs talis conceptōis cū dicebat. quomō fiet istud qm̄ virū non

De annũciatõe btẽ virginis

cognosco.i. me virũz nõ cognituꝝ in animo voui. quia q̃uis desp̃sata erat tamẽ se ꝓpetue virginẽ ꝓmansurã sciebat. ideo dicit. Quõ fiet istud. q.d. rez credo sed de modo q̃ro. Legerat enĩz btã virgo Esa.vii. Ecce virgo cõcipiet. sed nõ modũ. qz nulli ꝓphetaꝝ fuit taliter reuelat⁹. z angelus ꝓsequit dicẽs Spũsctũs supueniet i te ꝛc. vñ Ber. Audisti ẏgo qz ꝓcipies. audisti qz ñ ꝑ boiez sz ꝑ s.s. Expectat ãgel⁹ rñsuz tuũ tps ẽ ei vt reuertat ad dñz q̃ misit illũ. Expectam⁹ z nos o dña verbũ miserationis q̃s miserabilit ꝑmit sententia dãnatõis. ecce preciũ tibi offertur nostre salut̃ statimqz liberamur si ꝓsentis. hoc supplicat a te pia mater flebilis Adaz cũ misera sobole exul de paradiso. hoc Dauid. hoc ceteri flagitãt patres tui. q̃ z ipsi habitant in regiõe vmbre mortis. hoc totus mũdus tuis genib⁹ puolu⁹ expectat. O dña respõde verbũ. qõ terra. qõ inferi. qõ celi expectãt. respõde verbũ z suscipe verbũ. ꝑfer tuũ z suscipe dñz. emitte trãsitoriũ z amplectere sempiternũ. hec ille. ¶ Scõo virginis rñsio cõmendat a sue locutõis seriositate. Nam postq̃z edocta sufficiẽter fuit de modo hui⁹ cõceptõis. tunc virgo prudentissima ꝓsensit. z vt dicit ꝑfunda deuotõe genuflexit ac manib⁹ expassis z demũ ꝓiunctis z oculis in celũ eleuatis cũ inestimabili hũilitate desideratissimũ verbum toto cordis affectu ꝓtulit di. Ecce ancilla dñi fiat mihi ꝑm verbũ tuũ O aia xp̃i sanguie redẽpta. o hõ meritis virgis dotat⁹ exp̃giscere gaude z letare age gr̃as deo. lauda z bñdic virginẽ quã scti ineffabilit bñdicũt. Dicit nãqz b̃ exclamãdo b. Aug. O felix obediẽtia. o insignis gr̃a q̃ dũ hũilr fidez dedit celi i se opifice ꝓpauit. vñ z Anf. O fides ꝺo accepta. o hũilitas ꝺo gr̃ta o obediẽtia oi sacrificio ꝺo iocũdi⁹ ob lata. O sublimis virgo mater dei. O humilis ancilla dei. q̃d sublimius eẽ possit. q̃d humili⁹ sentiri possit. hec ille. Singula siq̃dem verba vginis redolent virtutib⁹ specialiter. hec ser verba ser virtutib⁹ redolẽt. dicit enĩ. Ecce in quo obedientia ꝓmpta. ancilla in quo hũilitas ꝑfecta. dñi in q̃ virginitas imaculata. fiat i q̃ charitas inflãmata. mihi in q̃ spes secura. fm vbus tuũ in q̃ fides deuota. z sic patz seriosa locutio virginis. ¶ Tercio hec virginis responsio cõmendat a nũciante angeli iocũditate. Auditis enĩ bis virginis verbis. angel⁹ statim reuertitur optata relatione z iocũda. Vñ Aug⁹. Nec mora reuertit nuncius z virginalem thalamũ ingredit xp̃s z in reditu cepit angelos dulciter ad dei laudẽ inuitare di. Cantate dño canticũ nouũ quia mirabilia fecit. ¶ Terciũ mysteriũ dicit dñica cõceptio. Nam cum pacto gabriel legatõis officio dñe sue reuerenter valefaciens discessisset remansit cum ea rex angelo⁹ dei filius incarne assumpta. Vñ b̃ mysteriũ a tribus specialiter est cõmendabile siz.

¶ Primo ab icarnatõis ꝑcipua rõne
Scõo ab incarnatõis magna admiratione.
Tercio ab hodierne solẽnitatis eximia veneratione.

¶ Primo etenĩ dñica ꝓceptio est cõmẽdabilis ab incarnatõis ꝑcipua rõne. rõnẽ cui⁹ Bonauẽ. sub bona distinctione assigt in. iij. di. j. ar. ij. q. ij. di. q. de incarnatõe est loq̃ dupl'r. Est ei incarnatio carnis assumptõ. de carne ãt assumpta est loq̃ dupl'r. aut q̃ntuz ad subiectũ. aut q̃ntũ ad defectũ. Si loq̃mur de incarnatõe fm q̃ dicẽ assũptionẽ hũane nature solũ. sic ꝑcipua eius rõ nõ est redẽptio hũani generis. qz sic etiã si hõ nõ peccasset xp̃s incarnatus fuisset. qz si hõ nõ peccasset nihilomi⁹

nus fuisset sacm mrimonij in seruuz cõuictione. qõ significat fm aplm ad Eph. v. ꝯiunctionẽ xpi z eccl'ie di. Sacramẽtũ h magnũ est. ego aũt dico in xpo z eccl'ia. ¶ si hõ stetisset aut sacm mrimonij nõ eẽt. aut xps incarnat⁹ esset. ꝙ pmũ est ipossibile. igit necessarium scõm. Alio mõ est loq de incarnatione ꝯntũ ad defectũ passibilitatis et mortalitat⁊. z sic incarnatõis xpi rõ p cipua ẽ hũani gener⁊ redẽptio. nisi em hõ peccasset xps carnẽ mortalẽ nõ assumpsisset. z h est qõ dic Aug. sup illõ Job. ij. Ecce quẽ amas infirmat. Si dñs petrꝰ nõ amaret ad terrã de celo nõ descẽderet. Et ipe saluator Job. ij. ait sic. Deꝰ dilexit mũdũ vt vnigenitũ suũ daret vt omis q credit i eũ nõ pereat⁊ habeat vitã eternã. Hoc etiã intelligens btus Gregoꝰ. in qdã pfatõe dicebat. O ineffabilis dilectio charitatis vt seruũ redimeres filium tradidisti.

Secõ dñica ꝓceptio cõmẽdat ab incarnatõis admiratõe. in hac pfecto incarnatõe filij dei vt dic Bern. tria fec miracula deꝰ. nũq visa. nunq repta. nũq audita. z nũq ampliꝰ fiẽda. Cõiucta nãq sũt ad imicẽ deꝰ z hõ. mr et virgo. fides z cor hũanũ. mir est quõ cor hũanũ bis duobꝰ fidẽ accõmodauit. quõ credi potuit q deus eẽt hõ. q ꝙ eẽt q peret. Hec ei neq̃unt fieri sine glutino spũsancti q oẽm hz sciam. vñ dic⁊ xbis a ꝙgine plar⁊ statim supuenit spũsancts z sepauit i instãti sãguinẽ ꝙginis ab alijs. z vt cõit hor q de cor de ipi⁹ recepit hũc sãguinẽ. tũ qz cor ẽ mẽbrũ nobiliꝰ qõ decebat nobilissimũ filiũ dei. tũ qz cor ẽ pmũ viuẽs z vltimũ moriẽs fm phm. qõ decebat illũ q est vita p eẽntiã. tũ etiã qz cor est i medio z hoim. vñ perit a nob dñs cor d. Fili pbe mihi cor tuũ z sufficit. z sic i eodez instãti creata ẽ aia xpi. z mox h duo. s. aia z cor pi psonã filij sẽ vnita z statim aia xpi clare vidit z itellexit oia q fuerũt sũt z erũt. z fm ptẽ rõnalẽ fuit btr⁊ stãtim volũtate xps martyr ẽ effectꝰ. qz ꝙ ꝙginis vẽo. licz vt dic Aug. fuerit raꝑuulꝰ q vix ocul' tũc videri potuisset. videbat maledictũ iudã q eũ vẽderet videbat ifideles iudeos q ꝯ eũ isurgerẽt. videbat flagella. videbat spineam cozonã. videbat crucẽ. hec igit sẽ mirabilia dei magn. qz deꝰ i vẽtre ꝙginis factꝰ hõ z fuꝰ. etnꝰ factꝰ ẽ tpal'. imẽsus factꝰ ẽ puulꝰ. incõprehẽsibil' factꝰ ẽ local'. z qd dicã. O b. ꝙgo quẽ celi capere nõ poterãt tuo gremio ꝓtulisti Salutãꝰ g te illa iocũdissima salutatiõe angelica q nll'a laus nbi gnior vidꝰ. c ipe deꝰ ẽ iuẽtor itelligẽtie ispirator ad ꝓfectũ ꝓuocator modi hꝰ iestimabil' ꝓceptõis expositor. O ꝙgo sblimis. o hũil' puella viz fecisti i domo regi⁊ etnꝰ vulnerasti cor illiꝰ tuo pio amore ¶ Tercio ꝓceptõ dñica ꝓmẽdat ab hodierne solẽnitat⁊ eximia veneratõe. hodierna sicdẽ dies ẽ oi veneratõe dig. qz ẽ exordiũ nre salutis. Deuota igr aia ꝓsidera iauditã a secul' hꝰ diei solẽnitatẽ. h ẽ solẽnitas di pñis q nuptias fec suo filio. hodie etiã est solẽnitas filij di z nuptiaꝝ i ꝙginis vẽo q hũanã naturã isepabilr sibi vnuit. hodie dcniqz ẽ solẽnitas ꝙginis q a pte i filiã. a filio i mr̃em. a s.s. i spõsaz ẽ assũpta. hodie ẽ solẽnitas totiꝰ celestis curie qz inchoat⁊ ẽ reparatio. hodie ẽ mlto magn solẽnitas nate hũane qz eiꝰ sal⁹ z redẽptõ icepit. hodie ipleta sẽ pambula figuraꝝ. docuñta sc̃pturaꝝ z desideria ꝓphaꝝ. hodie pãis i vẽo ꝙgis ẽ ꝓfectꝰ. hodie lux ꝙa descẽdit de celo. hodie xbũ caro factũ ẽ. qz igressus ẽ ageꝰ di. Aue gr̃a ple. ꝛc. Qui qdẽ dñs ex virgine mr̃e ꝓceptꝰ hodie nob p merita mr̃is det gr̃az nũc z gliaz tũc. amẽ.

De annũciatõe btẽ virginis

De eodem.
Sermo. xxxiij

Missus est an
ge
lus Gabriel a deo in ciui/
tatẽ galilee. cui nomẽ naza
reth ad virginẽ despõsatã viro cui no/
men erat Joseph ꝺ domo dauid ⁊ no
men virginis maria Luc. j. Ad gl̃iaz
btissime ꝟginis hec verba rõnabiliter
dicunt q̃ hodie angelo nũciante conce
pit creatorẽ ⁊ redẽptorẽ mũdi i suo vir
gineo vtero ad hois pfectõez. ⁊ ꝫ dece
bat ãntũ ad tria scz

Primo q̃ntum ad naturã.
Scõo q̃ntum ad gr̃am.
Tercio q̃ntum ad gloriã.

Primo q̃ppe decebat filiũ dei incar/
nari ad homis pfectionẽ quãtũ ad na
turã. qz in ipa incarnatõe est ꝓsũmata
pfectio modoꝫ educendi hoiem in eẽ
Quadruplex nãqz modꝰ ẽ educẽdi ho
minẽ in esse. Primꝰ nec de viro nec de
muliere sicẽ fuit Ada de terra formatꝰ.
Scõs de viro sine muliere sicut fuit
Eua de costa Ade formata. Tercꝰ de
viro ⁊ mliere sic educimur oẽs. Quar
tus de muliere sine viro sicut eductꝰ ẽ
xps ⁊ isto mõ nullꝰ aliꝰ. quia talis de
cet ptus deũ. q̃ si talis ꝓductio facta ñ
fuisset tũc vniuersum pfectũ nõ fuisz
qõ est maximũ incõueniẽs ⁊ ꝫ verita
tem sacre scꝑture. qz dicit Deut. xxxij.
Dei pfecta sunt opa. Et Augꝰ. li. de li.
ar. Q, vniuersum hz tantã pfectionez
q̃ nemo ꝑt in eo impfectũ aliq̃d rõna
biliter iuenire. nec rõnabiliter aliq̃d ad/
dere. Nõ ꝟo natura est pfecta cũ pri
mũ scz deꝰ vnitũ fuit nouissimo. s. hoi
tũc coino pfecta est ois creatura qñ cre
atoꝛ vnitꝰ fuit creature. Scõo decu
it deũ incarnari ad hois pfectõez quã
tũ ad gr̃am. Nã xps est caput ecclesie
nõ solũ fm diuinã naturã sed etiã fm
humanã. Juxta illud Eph. j. Ipm de
dit caput sup omnẽ eccl̃iam. ⁊ ió influ
it motũ ⁊ vitã gr̃e in hoiem. fm illud
Joh. j. De cuius plenitudie nos oẽs ac/
cepim⁹. Tercio decuit deũ incarna
ri q̃ntum ad gl̃iam ad hois pfectionẽ
vt hoiem tã in ania q̃z in corꝑe brifica
ret. Hinc Aug. li. de spũ ⁊ ania. Aorũ
hoiem assumpsit vt totũ hoiem beati
ficaret. vt siue intꝰ igrederet siue exꝛa
egrederet pascua inueniret. ⁊ qz ꝓpo/
situm dei debuit adimpleri cuiꝰ ꝓposi/
tum ab eterno erat q̃ hoiem sublima
ret ⁊ visione ꝑprie essentie brificaret in
qua est oĩs dulcedo et tota bonitas q̃
ꝓcupisci rõnabiliter põt. ad qõ insinuã/
dũ Moysi petẽti videre facie dei dicit
Ego oñdam tibi oẽ bonũ qõ hodie
est inchoatũ. de quo ꝺr Missus ẽ an/
gelus Gabriel a deo in ciuitatẽ ⁊c. In
quo q̃dem euangelio tria p ordinẽ in/
sinuantur scilicet

Primo diuina legatio amoꝛosa.
Scõo angelica executio gratiosa.
Tercio dñica icarnatio miraculosa.

Primo siq̃dem ex pñti euãgelio insi/
nuat diuina legatio amoꝛosa. ipe enim
altissimꝰ deꝰ in suo deitatis ꝓsilio de
creuit ex suo imenso amore ad hoiem
facere ei memoriale bonuz ⁊ exaltare
vsq̃q̃ exaltari potuit. vocauit vnũ de
nobiliozibꝫ sue militie gabrielẽ Anno
a creatõne mũdi. quintomillesimo cẽ
tesimononagesimonono. vltima heb
domada marcij feria sexta hoza cõple
torij d. Vade festina ad nazareth ⁊ ibi
Mariã ꝟginẽ a me ꝑelectã inclina ad
ꝓsensum vt ꝓcipiat filiũ meũ ⁊ pariat
deũ ⁊ hoiem regẽ vestrũ gl̃iam hoim
terrozẽ demonũ. ⁊ ꝫ ẽ qõ dicit missus
est. Que q̃dem diuina legatio a trib⁹
specialit cõmendat scz.

Primo a ꝑsona mittente.

Vsedo a ꝑsona deferẽte.
Tercio a ꝑsona recipiente.
¶ Primo itaqꝫ ipa diuina legatio cõ
mendat a ꝑsona dei patris mittente.
que realiter misit ꝑsonã filij. Fm illud
Gal'.iiij. Misit deꝰ filiũ suũ. Et ibidẽ
Misit deus spm̃ filij sui in cordа ve/
stra. Et Joh.iij. Nõ em̃ misit deꝰ filiuꝫ
suũ in mũdũ vt iudicet mũdũ. Et eiusdem.vj.c. Misit me viuens pater. Et
viij.c. Qui misit me verax ẽ. Ecce ma/
nifeste ptz qꝫ filiꝰ a patre missus est in
incarnatõe. Hꝫ ꝫ̃ ꝓdicta obijciũt ꝙdã
z dicũt qꝫ si filiꝰ dei missus esset a deo
patre tũc duo incõuenientia seqrent'. ꝓ
mũ qꝫ deꝰ vnus nõ esset in essentia. qz
qõ mittit separatur ab eo q̃ mittit. q̃ em̃
mittit ꝑ loci mutationẽ vadit ad aliũ
locũ. Secõm incõueniẽs qꝫ illa ꝑsona
que missa est esset inferior respectu il/
lius q̃ mittit qõ ꝓtra fidem catholicã
est. Dicit em̃ Damascenꝰ qꝫ filius fm
qõ deus nõ dicit obediens vel inobe
diens patri. subiectoꝫ ei est hoc. Que
optime dissoluit seraphicꝰ doctor Bo
nauen. sup.j.di.xv.dicens. Missio hꝫ
sub triplici habitudine compari. vicz
vt ad dantez esse. z sic mittit radius a
sole. vt ad dantẽ virtutẽ. z sic mittit ia
culum a ꝓiectore. z vt ad dantez iuris/
ditionẽ z sic mittit nuncius a ꝑcepto/
re. Fm omnẽ hanc comparationẽ est mis
sio in diuinis. quia filius mittit a pa/
tre ranꝫ habens esse z virtutẽ. z auto
ritatẽ a patre. z ideo missio fm hunc
respectũ completissime est in diuinis
Missio vero quantuꝫ ad missum in
ibis inferioribꝫ ponit triplicẽ imperfe
ctionez. scz separationẽ subiectionẽ z mu
tationem que nõ sunt in diuinis. cuꝫ
pater z filius z spiritussanctꝰ sit vna
essentia diuidi nõ potest. z cum pater
z filius z spirituscꝰ sit vbiqꝫ muta/
ri nõ potest. z cum diuinitas ꝑsideat
oĩnibꝫ subijci nõ potest. Et ideo filius
dicitur missus esse in mundũ fm qõ
incepit esse in mũdo visibiliter per car
nem assumptã. z tamẽ antea in mun
do erat per diuinã naturam. vt dicit
Joh.j. Cõmendabilis quippe est hec
legatio er ꝑte dei altissimi qui cum to
tum mundũ creauit nõ legitur vsus
consilio. sed dicitur in ꝑsal'. Ipse dixit
z facta sunt. Cum vero nouissime ho/
minẽ voluit creare consilio vsus est di
cens Gene.j. Faciamus hominez ad
imaginẽ z similitudinẽ nostram. non
tamẽ angelus coopabatur in homis
creatione. sed in filij dei incarnatione
nõ solum affuit diuina voluntas vel
consilium sed et ministerium angeli/
cum. Plus em̃ fecit deus pater in fi/
lij incarnatione q̃ꝫ in mundi totius z
angelorum creatione. quia illa facta
sunt extra se qõãmodo. hec vero in se/
ipso. quod opus est maxime dilectio/
nis. qõ ꝓdicabat christus Joh.iij.di
cens. Sic deus dilexit mundũ vt vni
genitus daret. vt oĩnis qui credit in il
lum nõ pereat sed habeat vitam eter/
nam. Et beatus Gregoriꝰ. O ineffabi
lis dilectio charitatis. vt seruum redi
meres filium tradidisti. Et ꝑsalmista
admirãs in spiritu dicebat. Quid est
homo qꝫ memor es eius. aut filiꝰ ho/
minis quia visitas eum. Magnas
igitur agamus gratias deo oĩnipo/
tenti de tam maxima charitate erga
nos. ¶ Secundo hec diuina legatio
cõmendatur a persona deferente. qui
fuit Gabriel angelus. Dicit tamen Al
bertus qꝫ sibi soli cõmissuꝫ fuerat nũ/
ciare hanc diuinam legationẽ. Attа/
men cum eo erat magnus angelorum
exercitus qui nesciebant in speciali. A
simili sicut vnus angelus nunciauit
natiuitatem domini pastoribꝫ. Venit
tamen cum eo magna multitudo ce/

De annũciatõe btẽ virginis

lestis exercitus modo nõ est minoris dignitatis incarnatio q̃ natiuitas. solus tñ gabriel apparuit et colloquium cũ virgine habuit. ideo scẽptura ō ipso tñ facit mentionẽ. Quod fuit ꝓueniens ꝓter tria. scz

¶ Primo ex parte dei
Secũdo ex parte angeli
Tercio ex parte virginis

¶ Primo dixi q̃ fuit ꝓueniẽs q̃ angelus Gabriel hanc legatõem nũciaret ex pte dei. vt in hoc seruaret ordo quem ipe statuit. quo mediãtibꝫ angelis ad hoĩes diuina ꝓueniũt. Unde Dionys. iiij. c. celestis hierarchie dicit. Diuinũ iesu benignitatis mysterium angeli pmũ edocti sunt. postea p ipos ad nos cognitõis gratia trãsiuit. ¶ Vel aliqs diceret q̃ virgo mater dei superior erat angel'. sed vt dionysius dicit. vij. c. celestis hierarchie. sũmis angelis fit reuelatio ĩmediate a deo q̃ ipi virgi ¶ Rñdetur q̃ beata virgo q̃ntũ ad dignitatem ad quã eligebat superior erat angelis. sed q̃ntũ ad statũ psentis vite erat inferior. q̃ angeli semp vident faciẽ patris. ĩmo etiã ipe xps inquantũ fuit mortalis dicit paulo minus minoratus ab angel'. ad Hebre. ij. ¶ Vel quia xps fuit viator et comphẽsor ideo nõ indigebat ab angel' instrui. ¶ Secũdo fuit cõueniens ex pte angeli vt ipe deferret hanc legatõem. q̃ p hanc fiebat reuocatio ad regnũ celorum. ergo celestis nunci9 debebat dimitti vt eorũ reparatõi cõgauderet. ¶ Nã sicut Eua ab angelo mortis fuit seducta. ita expediebat vt maria ab angelo dei foret edocenda. ¶ Tercio hoc expediẽs fuit ex pte virginis. Tũ vt ex tali nuncio mens eius eleuaret in deũ. q̃ dicit August. li. de virgĩtate. Beatior fuit maria ꝓcipiẽdo fidẽ christi q̃ concipiẽdo carnẽ christi. et postea subdit. Mater na q̃ pinq̃tas nihil marie ꝓfuisset nisi felicius christũ corde q̃ carne gestasset. ¶ Tum etiã vt esset certior testis huius sacramenti. q̃ sup hoc diuinitus erat instructa. ¶ Tũ vt mediãte tali nũcio cõsensum preberet. Erat eĩm q̃dã spirituale mrimoniũ inter deum humanã q̃ naturã. et ideo p angelũ expectabat cõsensus virginis loco totius humane nature: quod fecit dicens. Ecce ancilla dñi fiat mihi ſm verbũ tuum. Nec eĩm sola fuit digna in suo vtero portare regem celorum et dñm omniũ. Ob hoc canit de ea eccl'ia. Sancta et imaculata virginitas q̃bus te laudibꝫ referam nescio. quia quẽ celi capere nõ poterant tuo gremio cõtulisti. Insup in eius ꝑsona cunctos sic inuitat dicẽs. Congratulami mihi oĩes q̃ diligitis me. q̃ cum essem paruula placui altissimo. et de meis visceribꝫ genui deum et hominẽ. ¶ Tercio hec diuina legatio describit a ꝑsona legatõem recipiẽte. de qua euãgelista tria per ordinẽ describit. scilicz

¶ Primo ipius habitationẽ
Secundo ipius conditionẽ
Tercio ipius denoiationem.

¶ Primo itaq̃ de ꝑsona legatõem recipiente. id est virgie maria euãgelista describit ipius patriã seu habitatõez. cum dicit. In ciuitatẽ galilee cui nomen nazareth. q̃ interpretat flos. ad significadũ q̃ ipe esset ille de q̃ Cant. ij. dicitur. Ego flos campi. Dicit noster flos campi. nõ hortι. quia flos hortι clausus est. sed campi oĩnibꝫ apertus. Et sic christ9 dicebat. Venite ad me oĩes. Nã sicut flos cũ contrit' lõge spargit odorẽ. Sic xps in mortario crucis cõtritus p vniuersũ mundũ diffudit odorẽ fidei et virtutis. Iste flos in cõceptiõe floruit in nazareth inter virginẽ et angelũ. In natiuitate

apparuit in bethleem inter bouem ⁊ asinū. In monte emarcuit i hierusalē inter duos latrões. De isto floze generat⁹ est benedict⁹ fruct⁹ vētris ⁊ginis De quo Bern⁹. Bñdict⁹ in odoze. bñdictus in sapoze. bñdictus in decoze. Odoze eīm replet vim cognoscitiuam Juxta illō Can⁹. j. In odorē vnguēto/rum tuoz currimus cui⁹ etiā odore reuiuiscūt mortui. Sapoze reficit affectū. iuxta illō Can⁹. vij. Fruct⁹ ei⁹ dulcis gutturi meo. Et ps. Gustate ⁊ videte qm suauis est dñs. Decoze refi/cit voluntatē. qz in ipm desiderāt angeli pspicere. Benedict⁹ ⁊ iste fruct⁹ omi benedictiõe dignus vicz nature. qz bñdicta caro gre. qz benedicta a ia glozie. qz benedicta diuinitas. ¶ Secū do euāgelista de psona legatõnem di uinā recipiēte describit ipius ꝓditõez. cum dicit. ad virginē desponsatā viro cui nomē erat ioseph de domo dauid De qua tria notat p ozdinem scz

¶ Primo eā virginem cōmemozat.

Secūdo eam despōsatā affirmat.

Tercio sui viri nomen explicat.

Primo nanqz euāgelista psonā dei legatõem recipientē virginē cōmemorat dicēs. missus ad virginē. que q̄dē fuit virgo ante partū in partu ⁊ post partū. De p̄mis duob⁹ dicit Esa. vij. Ecce virgo cōcipiet et pariet filiū. ꝑ q̄ addidit. piet filiū significauit ⁊gnitatem eius in partu. De tercio vero q⁹ virgo fuit et est post partū cōtra hoc insurrexerat quidā hereticarcha hel uidius nomīe qui ex auctozitatib⁹ sā ct⁹ euangelij male intellect⁹ affirmare p̄sumebat eā post partū a Joseph fuisse cognitam. Primo adducēdo illō Matth. j. Joseph nō cognoscebat eaz donec pegit filiū suū primogenitū. et sic videt inquit q⁹ cognouerit eā post/ea. Jtē affirmabat ꝑ illud Joan. ij vbi dz de iesu q⁹ descendit capharnaū i p̄e ⁊ mater ei⁹ ⁊ frēs ei⁹ ⁊ discipuli ei⁹ ḡnāt frēs habuit carnales. qz aliꝫ nō poneret copula inf frēs ⁊ discipl'os si idē significarēt. vñ doctnale alexādri. Jūgit diuersa ꝓiūctio significata. Jd q̄ rñdet lyra sup Matth. j. q⁹ ibi scīptura vocat p̄mogenitū nō post quē alius sed añ quē null⁹. sic in lege p̄mogenitus redimebat si etiā post illū nullus nascebat. Nec vo dictio donec dupl'z accipit i scīptura. aliqñ ꝑ sp. aliqñ pro certo tpe. Pro sp qñ capit tūc includit oē tps. sicut in ps. Dixit dñs dño meo sede a dextris meis. donec ponā inimicos tuos scabellū pedū tuoz. nō ē intelligēdū q⁹ tūc solūmō sederet xps a dextris dei q̄ postq̄ inimici ei⁹ penis subijcerēt. ⁊ sic dz ibi. Joseph ñ cōgnit eā donec pepit filiū suū p̄mogenitū. i. nūq̄ cōgnit. Silr dz. iste ñ pāruit donec vixit. i. nūq̄. qz p⁹ mortē nō ē loc⁹ pnie. Pro certo vo tpe qñ capit tunc aliōs tps p̄ter determinatū excludit. sic cū dz. iste ñ ꝓmedit donec sit hora sexta. Frēs vo xpi nō dicūt ō eadē mre nati/tz ꝓsāguinei. sic apl's Gal'. j. dic. Aliuz āt apl'oz vidi neminē nisi iacobū frēz dñi. ⁊ ꝓstat q⁹ ille fuit germanus iesu xpi. s. fili⁹ matertere sue. nā si ipa vgo aliū filiū p⁹ xpm pepisset ō ioseph ōrogaret filij dei honoz. q̄ sic fm diuinā naturā vnigenit⁹ ē p̄ris tāq̄ p oīa pfect⁹. ita etiā decuit vt vnigenit⁹ eēt matris tāq̄ pfectissimū germē ei⁹. Dein de h̄ error beluidij iniuriā fac spūisctō cui⁹ sacrariū fuit vter⁹ virginal'. q̄ nō decuit violari. Jtē derogaret etiā sctitati matris dei q̄ ingratissima videretur si tanto filio cōtenta nō esset. et virginitatem scrām que miracl'ose sic fuit conseruata in partu perdere vellet per carnis concubitum. Et etiaz sancto Joseph magna p̄sumptio eēt si eā

De annũciatõe btẽ virginis

tangere attẽtasset quã angelo reuelan te de spũsancto cõcepisse cognouerat. Ergo natus ẽ christus de maria sem/ per virgine: et fides tenet catholica di cens. natus ex maria ỽgine. ¶ Secũ do euãgelista dei legationẽ recipientẽ psonam desponsatã affirmat dicẽs ad virginem desponsatã viro. qõ dei mi sericors ex altissimo diuitatis cõsilio fieri voluit. quia sic cõgruebat ex oĩ parte. scilicet

¶ Primo ex parte christi
Secũdo ex pte matris
Tercio ex parte nostra

¶ Primo q̃dẽ cõgruebat virginem dei matrẽ desponsari ex parte ipi christi. tũ ne ab infidelibꝫ tanq̃ illegitĩe natꝰ abijceret. Quia dicit Ambꝝ. sup Lu/ cam. Quid iudeis: q̃d herodi posset ascribi si natũ videret ex adulterio pse qui. tũ vt cõsueto modo genealogia describeret ꝑ virũ. Ideo dicit Ambro sius. Qui in seculũ venit seculi debu/ it more describi. tũ vt partus eiꝰ fm Ignaciũ diabolo celaret. z licz diabo lus virtute ꝓprie nature potuisset co/ gnoscere matrẽ dei fuisse virginẽ. phi bebat tñ a deo cognoscere modũ ptꝰ diuini. Nam vt docet Augꝰ. iij. de tri nitate. Diabolus multa põt virtute sue nature a q̃bꝫ tñ ꝓhibet virtute diuia Tandẽ cum christꝰ ꝓdicabat z mira cula faciebat opinabat ipm eẽ messiã ideo dicebat. Quid tibi et nobis iesu fili dei viui Marci. j. Et erat in syna/ goga eorũ hõ in spũ immũdo z excla mauit dicens. Quid tibi z nobis iesu nazarene venisti añ tpus ꝑdere nos. scio q̃ sis sctũs dei. ¶ Scõo mrez dei desponsari congrucbat ex pte mris. Pri mo ne a iudeis lapidaret fm Hiero. nõ solũ ista sed etiã illa q̃ desponsata esset z virgo nõ eẽt. q̃ dicit Deutero. xxij. Si nõ est inuẽta in puella ỽgini tas lapidibꝫ obruẽt eam viri ciuitat. Uñ Ambro. Maluit dñs de suo ho/ tu q̃ de matris pudore dubitari. sci/ ebat eĩ tenerã esse virgis ver'ecundiã z lubricã famã pudoris. nec putauit ortus sui fidez matris iniurijs altru/ endã. Scõo ideo voluit deus matrẽ desponsari fm Hieroñ. vt ei a ioseph misteriũ exhiberet. ¶ Tercio hoc con gruebat ex pte nostra vt christꝰ natus de virgine certius crederet. Quia dicit Ambro. sup Lucã. Locupletior testi/ pudoris maritꝰ adhibet q̃ possit dele re iniuriã z vindicare opꝛobriũ si ñ agnosceret sacramẽtũ. Poterat etiã alia ratio addi. vñ Augꝰ lib. de virgitate. Q, scz mater dñi fuerit desponsata z ꝛ go ideo vt in psona ipius z virginas z mrimoniũ haberet cõtra hereticos alteri eorũ detrahẽtes. Ideo exultet i dño virgines et ꝛiugate q̃ sunt i sta/ tu salutis si sint bone. ¶ Tercio euã/ gelista psonam legatõem dei recipien tem õscribit cũ viri sui nomẽ explicat dicens. Cui nomen erat ioseph de do mo dauid vt significaret. pmissiõs ipi dauid impletã. Dicit eĩ Matth. xxij. Erat ioseph faber lignariꝰ. ió Ihrym. sup Mat. Fabro lignario maria de/ spõsata erat. qm̃ xps ecclie spõsus oĩ salutẽ operaturꝰ erat ꝑ lignũ crucis. Ma z xps vt dicit lyra sup illõ Marc. vj. Nic ẽ faber. vsq̃ ad triceſimũ annũ opꝰ fabri lignarij exercuit. q̃ liras nõ didicit. nec operari voluit. Q õs effe q̃ suaue. o q̃ deuotũ eẽt manere i domo ꝑ christũ facta. porat eĩ dicere ioseph ñe mi iesu ß egregiũ opꝰ tu adapta tu eĩ melius nosti. ¶ Tercio euãge/ lista de psona legatiõem dei recipiẽte describit ipius denoiationẽ cũ dic. Et nomen ỽginis maria. dic Isidorus. q̃ antiquis patribꝫ noia imponebãt secreta futuroꝝ cõtinentia. A fortiori

ḡ virgini dei genitrici q̄ oīb⁹ fuit sanctior. De q̄ Ebryf. i fm̄one de annūciatōe. Nihil erit i gl̄ia respectu brē vgis et oīm p̄cedentiū mēorīa. D⁹ ḡ maria qđ hebraice interp̄tat stella maris que nauigātib⁹ viā īdicat. Sic brā vgo mistic radiū p quē totū mūdū illuminauit Grego. Huic mūdo lumē ceū effudit iesū xp̄m dn̄m nr̄m. Jō dic̄ Aug. in li. retractatōnū. Scio me pie non posse p̄ pietate marie. Un̄ possum⁹ ei dicere illud. iij. Reg. ij. qđ dixit Ado nias ad mr̄em regis salomōis. Pro nobis loq̄re regi qz in te ē pietas z mi sericordie clemētia. neq; tibi dq̄q̄ denegare poterit. ¶ Sedo ꝟ nomē maria grece amarū mare dr̄ latine. qz in passiōe filij fuit amaricata. iuxta illō Lu. ij. Tuā ip⁹ aiaz ptrāsibit gladi⁹ Tercio ꝟ nomē maria syriace dic̄t dña. qz est dña angelor̄ et hoīm. pteges nos ab infestatōe inimicor̄. Dic Amb. Totū collegiū prātus maligne terret ad invocatiōez vgis marie. Et Bern. Die cera fluit a facie ignis. sic demōes ad iuocatōz nois marie vgis. Et sic nomē vgis mr̄is dei nō a casu sed spāli spūsc̄ti instictu z angelica revelatōe est ei ip̄positū ꝛc. ¶ Sedm̄ doctores denicz insinuat er p̄sēti cuāgelio angelica executio gr̄osa cum dr̄. Et ingressus āgel⁹ ad eā dixit Aue gr̄a plena dn̄s tecū bn̄dicta tu i mlieribus. Ubi tria p ordinē tangunt. scz

¶ Primo angel⁹ vginē salutat

Sedo ipa salutatio vginē turbat.

Tercio ipe angel⁹ conceptōis modum declarat

¶ Primo itaq; angel⁹ vginē mariā salutat dicēs. Aue gr̄a plena ꝛc. Dicit em̄ Bed. sup. missus ē. Angel⁹ ingressus in secreto cubicl'o vbi clauso sup se ostio orabat p̄fem in abscōdito. Et ad eam dic̄ orantē suspirātē lachrymātem. Nā si ꝓceptio p̄cursoris fuit ānūciata p̄ri occupato i sacro officio. mlto ꝓbabili⁹ ē q; ꝓceptio saluatoris denūciata fuit vgini i feruenti deuotōe existenti. Ubi angel⁹ elegāter eā ꝓmēdat dn̄ nomē eue p̄mutat di. Aue. i. sine eve original' actual' z venial' culpe. deide gr̄a plena sup; oēs alios post filiū. qz dicit Pieron⁹. Ceteri s gr̄a p̄stat p partes marie vo tota se infudit pleni tudo gr̄e. Un̄ dicit sc̄tus Tho. iij. pte sūme. q. vij. Nō est dubiū q̄n bta vgo accepit excellenē donū sapie et gr̄az v turū et etiā gr̄am ꝓphetie. nō tn̄ accepit vt hr̄et oēs vsus hui⁹ z similiū gr̄arū sicut habuit xp̄s sed fm̄ q; ꝙueniebat cōditōi ip̄ius. Miracl'o⁹ ei vl⁹ sibi nō cōperebat dn̄ viueret. qz tūc tē pozis doctria fidei ꝓfirmāda erat miracul' xp̄i et ap̄lor̄ q̄ fuer̄ baiuli doctrine. ꝓpter qđ etiaz de iobe baptista dic̄t Joh. x. iij. q; signū nullū fecit. vr. s. oēs in xp̄m intēderēt. vsum vero ꝓphetie habuit sic in cātico magnificat patet. Silz vsū sc̄ietie in cōtēplādo. qz dr̄ Lu. ij. Maria aūt cōseruabat oia verba hec ꝓferēs i cor̄de suo. ¶ Secūdo q̄z ipa angeli salutatio virginē turbat. vñ dr̄. Que cū audisset turbata est in fmone ei⁹. z cogitabat q̄lis eēt ista salutatio. Turbata aūt est de angeli fmōe. nō de ei⁹ visiōe. q̄m angelos sepe viderat sed nūq̄z talia loq̄ntes audierat. Un̄ dicit Fr̄ācisc⁹ de marone i suo. iij. di. iij. q; vgo sc̄tissima in hac sua turbatōe cogitabat mysteriū icarnatōis verbi qđ sibi in salutatōe exti tit revelatū. mod⁹ tn̄ redēptōis ei nō fuerat revelat⁹. puta traditōis flagellatōis ꝛc. Tercio denicz angel⁹ di nūcius videns virginē turbatā. qz nihil sic turbat vere būilē q̄z sua exaltatio. ideo modū virgi declarat di. Ne time as maria. s. ō salutatōe insolita. Cui⁹

De annũciatõe btẽ virginis

causa subdit. Inuenisti em̃ gr̃az apd dñm. nó solũ p te sz etiã p totũ genere hũano. Ubi Bed. ait. Quã gr̃az dei z hoim pacẽ, mortis destructõez z vite reparatõem. Et subdidit angel⁹. Ecce ꝯcipies in vtero z paries filiũ z vocabis nomen ei⁹ ihesũ. hic erit magn⁹ z filius altissimi vocabit. Em̃ em̃ Lyrã hõ est alt⁹ inter creaturas cozpales. angel⁹ altioz, de⁹ sol⁹ altissim⁹ Deq̃. z dabit illi dñs de⁹ sedẽ dauid p̃ris ei⁹. z regnabit i domo iacob ineternũ. z regni ei⁹ nõ erit finis. Ubi angel⁹ loq̃. de regno spũali z nõ tpali. qd̃ figuratũ fuit p regnũ dauid tpale. qz dixit xp̃s pilato. Regnũ meũ nõ est de hoc mũdo. Ideo dixit. regnabit i domo iacob ineternũ id ẽ sup electos. Dixit ãt maria. Quõ fiet istud qm̃ virũ nõ cognosco. Licet em̃ crederet firmit vbũ angeli cõplendũ de xp̃i cõceptõe. sed exq̃ angel⁹ modũ hui⁹ nõ exp̃sserat ideo q̃rit. q̃si di. Rem credo sed modũ q̃ro. qz ego vginitatẽ ꝓfuare volo. Dicũt ei doctozes sup. iiij. di. xxx. q⁹ brã vgo añq̃z despõsaret ioseph habuit obfuãtiã castitatis virginal' in ꝓposito ex instinctu spũsancti; nõ tñ vouerat exp̃sse. Sed postea dũ esset ei despõsata q̃ erat in filiꝓposito simul emiserũt votũ. Rũdens angelus declarãdo modũ dixit. Spũsctũs supueniet in te. Qd̃ sic exponit Tho. in. iij. di. iij. Primo supueniet i te. i. sup possibilitatẽ et cursum nature dãdo fecũditatẽ z fuãdo vginitatem Secũdo supueniet i te. i. supꝑ merita tua z supꝑ merita oim creaturarum. Tercio sic. i. sup oñes q̃ ante fuerũt. z subdit. Et virt⁹ altissimi obũbrabit tibi. id ẽ sub vmbra carnis latebit vt⁹ diuinitatis. Ideoq; et qd̃ nasceꝛ ex te sanctũ: vocabit filius dei. Et subdit exẽplũ Et ecce elisabeth cognata tua z ipa cõcepit filiũ in senectute sua. z hic mensis est sext⁹ illi q̃ vocat sterilis. qz ñ erit ipossibile apud deũ oẽ verbũ. Altus igit accepta ẽ virgini hec salutatio per quã effecta ẽ vera mater dei. vñ Bed. Celũ ridet. angel⁹ gaudet. mũd⁹ exultat. infern⁹ ꝓtremiscit. demões fugiunt dũ dico Aue maria. Qd̃ ꝓz i illo miraclo. Un̄ legit q⁹ q̃dam miles qd̃ dã in cõmuni via castꝝ habebat. oes trãseũtes spoliabat. virginẽ ẽ q̃die salutabat Accidit q⁹ q̃d̃ religiosus sanctus ide trãsiret. quẽ miles expoliari iubet. Ille aũt sctũs rogauit p̃dones vt ad suũ dñm deducãt qz secretũ haberet ei loq̃. Qui adduct⁹ rogauit militẽ vt oẽs de familia cõgregaret vt ei verbũ dei p̃dicaret. Cũq; ꝯgregati fuissent ille ait. Nequaq̃ b estis oñes. Tũc vn⁹ ait. qm̃ sol⁹ camerari⁹ ñ venisset. Ille vo dixit. Vere ipe est q̃ solus deest. Pro eo igit mittit. z stans addit. Cũq; virũ dei vidisset revoluens terribiliter ocul' caput istar insani agitabat nec ꝓpi⁹ accedere audebat Cui vir sctũs dixit. Adiuro te p nomẽ dñi nr̃i ihesu xp̃i vt q̃s sis nobis dicas. z cã mecur huc venisti pãdas. Cui ille rñdit. Deu adiurat⁹ p̃odere cogoꝛ inuitus Ego em̃ nõ sum hõ sed demõ q̃ formã bois suscepi. xiiij. annis cũ b militẽ sic pmansi. Cã nr̃ p̃ceps me ad b militẽ vt diem i q̃ marie salutatõnem nõ diceret obseruarem. z prãte sup eũ accepta strãgularẽ. sicq; i mal' virã finiens nr̃ esset. z ecce diligenti⁹ obseruauit. sz nullũ die ꝓtermisit Nec miles audiens vehemẽt obstupuit et ad pedes viri dei se ꝓiciens venã postulauit. z vita tam in meli⁹ mutauit. Vir aũt sctũs dixit demoni. Precipio tibi p nomẽ dñi nr̃i ihesu xp̃i vt hic abscedas. z nulli vnq̃z virgini marie deuoto noceas Qui ꝓtinus abscedẽs euanuit. Tercio demũ in euãgelio insinuat dñs in

carnatio miraculosa cū virgo maria dixit angelo eleuatis (vt credo) oculis z manibꝫ in celū erpassis :et tandē demissis omni ⁊uore Ecce ancilla dñi fiat mihi ſm verbū tuū. mox vt dicit Tho.iij.pte ſume.q.xxxiij. ꝯtruor hic simul facta fuerūt virtute dei.vicz cōuersio ſanguis in carnē: et alias pres corpis christi. Secūdū formatio mēbroꝝ organicoꝝ. Tercū aiatio corporis organizati. Quartū assumptio corpis z aie a diuitate in vnitatē psone.ita ꝙ in eodē instanti inuentus sit xps in vtero virgineo verꝰ hō z verus deus. Nā ꝙdam cōtraria videbant inter deū et virginē que hodie ꝓcreata sunt. puta ipossibile erat deū nō generare. Impossibile erat virginē generare. impossibile erat deū generare nisi deū. impossibile erat virginē generare deū. impossibile erat deū generare cū alia psona. impossibile erat virginez generare sine alia psona. Accessit hodie deus ad virginē et necesse fuit virginē generare nō alū ꝙꝫ deū :et nō deū ꝙꝫ de se. Sed deus nō potuit generare nec fecit hodie. Deꝰ nō potuit generare nisi infinitū imortalē :eternū: insensibilem: iuisibilē: impalpabilē sub forma dei. sed virgo genauit finitū mortalem mendicū tpalem: visibilē palpabilem et sensibilē sub forma serui. O magne pātis virgo. o celestis curie admiratio. o ineffabil' leticie tripudio que talē filiū taliter genuisti vt tota celestis curia miraret z exultando iocundaret. Ez diceres, vtꝝ bta virgo vere dicat mater dei ergo quo xpm nō genuit ſm diuitatē sed ſm hūanitatē Ad qđ rñdet Tho. in tercia pte .q.xxx v. ꝙ vere dicit mater dei virgo maria q̄cquid cōuenit diuie nature z hūane potest attribui illi psone. Cōcepi ātem z nasci illi attribuit psone et ypostasi ſm naturā illā in q̄ ꝓcipit z nascit. Cū ergo in ipo cōceptois p̄ncipio fuit humana natura assumpta a diuina psona ⁊uenies est dici deū ee conceptum z natū de virgine. Quia iō ōz mr alicuius aliq̄ mulier ꝙ eū concepit z genuit. Sic bta virgo dicit vere mater dei nō ꝙ mr sit diuitatis .sed q⁊ psone habētis diuitatē et hūanitatē ē mr ſm hūanitatē ꝓpter cōicationē idiomatū. Ideo Jobes damascen⁹ ait Theotocon vere ſctām mariā p̄dicamus. Et in capitul' Cyrilli approbat' i ephesina ſynodo dicit. Si ꝙs nō cōfitet ſām ctam virginē genitricē dei anathema sit. Hinc ſcta mr eccl'ia eā sic appellat in diuino officio dicēs illō Sedulij. Salue sancta parēs enixa puerpa regem q̄ celū terramꝙ regit in secula seculoꝝ. virgo dei genitrix quē totꝰ nō capit orbis i tua se clausit viscera factꝰ hō. Sil'r i offertorio misse. Post partū virgo inuiolata ꝑmāsisti. dei genitrix intercede ꝓ nobis. Sil'r in letanijs Sancta dei genitrix ora ꝓ⁊o nobis. Rogem⁹ igit eam p illā ineffabilem dignitatē maternā qua hodie sublimata est vt nobis nūc impetret gr̄am z postmodū gl̄iam sempit̄nā Amen.

De sancto Adalberto epo

Sermo xxxv

Accīge regla dio tuo sup femur tuū potētissime.p̄s.xliij. Que q̄dēverba ad l̄raz licz dicāt ō potētissimo xpi anitat' duce iesu bñdicto. q̄ fortē inimicū hūani gener' diabolū fortit atrium custodiētē ⁊uicit z spolia abstulit i q̄bꝫ ꝓfidebat. tñ rōnabilit dicere potuit hec verba eadē btūs Adalbt⁹ epūs q̄ gladio oz' sui inficere voluit ipietatem in bobemia in hungaria: in pruscia tanq̄ potentissimꝰ miles christi.

De sctō Adalberto

In qbꝫ regnis btūs adalbertꝰ fortiť pugnauit cū tribꝰ accinctꝰ qbꝫ qlibet xp̄i miles vt vincat accingi debꝫ. sc̄z

¶ Primo cū decenti armatura

¶ Scō cum vigilanti diligentia.

¶ Tercio cū finali p̄seuerātia

V Primo dixi q᷑ btūs adalbertꝰ fortiť pugnauit cū decēti armatura accinctus sine q᷑ nemo pōt resistere. ī hoc tať ap̄lus ad Eph̄. vj. dicēs. Induite vos armatura dei vt possitis stare aduersus insidias diabolī. Que āt sint ista arma oñdit dicēs p̄mo q᷑ dēmus armari castitate. dicēs. Strate g̃ succincti lūbos vr̄os in vitate. Ubi Grego. ome. xxxiij. Lūbos em̄ p̄cingim᷒ cuꝫ carnis luxuriā p̄ cōtinētiā coartamus Et notanť dicit ap̄ls in veritate. q᷑ ñ tm̄ apparenť est fuāda castitas sz etiā īmūdis cogitatōibꝫ est vigilāter obuiandū. Scō dicit. induite loricā iusticie. Nam sicut lorica fit ex mltis circulis ferreis. sic iusticia est fuāda ī oibꝫ actibꝫ. q᷑ iusticia est reddere vnicuiq᷒ qđ suū ē. Tercio dēmꝰ calciare pedes q᷑ dicit ap̄ls. calciati pedes ī ꝓparatione euāgelij pacis. Per pedes ītelligūť affectōes aīe q᷒s debemꝰ calciare exēplis sctōꝝ patꝝ. calciamēta enim fit de pellibꝫ aīaliū mortuoꝝ. p̄cipue exēplo xp̄i q᷑ est mortuus p̄ nob. Quarto debemꝰ sumere scutū fidei. Nā dic̄ ap̄ls. In oibꝫ sumētes scutū fidei in q᷒ possitis oīa tela nequcie ignea extinguere. tūc em̄ sumimꝰ scutū fidei cū firmiter credimꝰ q᷑ p̄ oibꝫ opibꝫ nr̄is ducemur ad iudiciū diuinū recepturi p̄miū vel p̄ eis penā. Quīto debemus sumere gladiū spūs qđ est verbū dei. Nam iste gladiꝰ ē bis acutꝰ p̄cedens de ore xp̄i. Apoca. j. q᷑ resecanť vicia et custodiūť ꝛrutes. Sic erat accinctus btūs adalbertus. lūbos em̄ p̄cinxerat virginali castitate. induerat loricā iusticie reddens oibꝫ qđ suū erat. vicz p̄latis reuerētiā. subditis correctiōem z disciplinā. eḡlibꝫ dilectiōez. Pedes calciatus erat exēplis sctōꝝ p̄trum xp̄i dūi p̄ q᷑ mori optabat assidue. qđ z factus est. Demū habebat gladiū vbi diuini q᷑ penetrabat corda deuotoꝝ. increpabat obstinatoꝝ. V Scō accinctꝰ erat sollerti vigilātia. nā si miles ē armatꝰ sz negligēs ī pugna cito succūbit sz vigilans vincit. Ubi btūs petrꝰ dicebat Frēs sobrij estote et vigilate q᷑ aduersarius vr̄ diabolꝰ tanq᷒ leo rugiēs circuit q᷑rēs quē deuoret. sed btūs adalbertus vigilabat tō diuersa regna circuibat ex feruoris diligētia. ¶ Tercio beatus adalbertꝰ erat accinctꝰ finali p̄seuerātia. nā animꝰ eiꝰ nō q᷑erauit nec p̄ xp̄o martyrium sustinuit. Opime igiť de eo dicunť p̄fata verba. Accingere gladio tuo sup̄ femur tē. Ju qbꝫ qđē verbis ad ip̄iꝰ honorē tres ei excellētie exprimunť. scilicet

¶ Primo ip̄ius special' ornatus. ibi

¶ Secūdo eiꝰ spūal' (accingere. gladius. ibi. gladio tuo

V Tercio eiꝰ victorialis cruciatꝰ. ibi. potentissime

¶ Primo exp̄mit in p̄missis verbis speciales ornatꝰ beati adalberti. cū dr. accingere. Ipe em̄ accinctꝰ erat post seq᷑ q᷑tuplici amictu. sc̄z

¶ Primo ornatu seculari

¶ Secūdo ornatu pontificali

V Tercio ornatu regulari

¶ Quarto ornatu gentili

¶ Quinto ornatu celesti

V Primo nanq᷒ ornatꝰ erat ornatu seculari fm decentiā sui statꝰ hūiliorꝫ ornamēťz ī rātū vt etiā ip̄iꝰ vestimenta secl'aria futurā eiꝰ p̄fectōez acclamarent. Juxta illud Ecci. xix. Amicꝰ mꝰ q᷑t hoīs annūciat de illo. Tūc em̄ sic z nūc indicabāt mlti cum suis vestibꝫ

incōstātiā ani mutātes vestimēta sua nūc more paganoꝝ nūc more iocula/toꝝ nūc more pegrinoꝝ. ꝓtra q̄s dicit dñs p Sophoniaz. c.j. Visitabo sup oēs q̄ induti sūt veste pegrina. Alij p/uocabāt irā dei supfluitate vestiū re/cludēdo. ꝓtra q̄s dic̄ Ambro. di. xlvij. Nudoꝝ indumētū est qđ tu recludis. Alij p̄ciositate vestiū gliando. ꝓtra q̄s/ btūs Grego. omel'. xxiij. Nemo q̄ppe vestimēta p̄cipua nisi ob inanē gliam q̄rit vt honorabiliora ceteris esse videa/tur. Nā in campo vel silua vbi null⁹ videꝛ ñ se q̄sq̄ studeret īduere sic curi/ose sic̄ in ciuitate vel alibi vbi mlt̄itu/do intuētiū ꝓuenit. Certe nō talis fuit btūs Adalbert⁹ de q̄ sic legit. q⁹ in bo/hemia nobilib⁹ ort⁹ pentib⁹ q̄ dū puer vi febriū teneret pentes morte ei⁹ timē/tes ad basilicā dei genitricis eū detule/rūt. ꝛ ibidē ad clericat⁹ ordinē devoue/rūt. morꝝ p diuinū auxiliū pfectā sa/nitatē adept⁹ est. trāsactis aūt infantie annis liberalib⁹ disciplinis ibuend⁹ tradit. q̄ diuia gra illustrat⁹ ad plenū in breui instructē. tāta nāꝝ mox gra/uitate in puerili adhuc posit⁹ etate pol/lebat. vt tā nō miles futur⁹ sz mōach⁹ a curiēsib⁹ ꝛ fribꝰ diceret. ꝓt ipi⁹ bumi/lē habitū. Fratrib⁹ ei suis q̄ bonis pa/ternis inseruiebāt dicebat. Vos frēs mei de his curā habete. ego vo de aīa mea curā habebo. ꝛ ipis relict⁊ deo se/dule seruiebat. ¶ Scōo b. Adal. accin/ctus fuit ornatu pōtificali. q̄ quidē or/nat⁹ duplici ornamēto. s. interiori ꝛ ex/teriori dz decorari. Interi⁹ ornamētuz ꝓsistit i virtutib⁹ q̄b dñt eē ornati cle/rici ꝛ p̄cipue sacerdotes ꝛ p̄lati. ne alias male sedētes in cathedra: cathe/dre iniuriā faciant. vt dr. xl. di. multi. Hinc ꝛ Piero. habet. di. xl. Nō ē fa/cile stare in loco Petri ꝛ Pauli. ꝛ tene/re cathedrā regnātiū cū xpo. nō sctoꝝ filij sunt q̄ tenēt loca sanctoꝝ. sz q̄ exer/cent opa coꝝ. Et idē sup Micheā. Si in apl'oꝝ loco sum⁹ nō solū p̄monē eo/rum imitemur sz ꝙuersationē ꝛ absti/nentiā. ꝛ sic p̄m sniaz saluatoris Job. vij. Si filij abrae estis: opa abrae fa/cite. Debent igit̄ epi ornari vite scita/te. ꝛ sic exēplo gregē pascere. vt dic̄ bea/tus Petr⁹. j. cano. c. v. Pascite cū q̄ in/vobis est gregē nō turpis lucri gra ne/ q̄ q̄si dñantes in clero. sz forma facti/ gregis ex aīo. Oz heu mō nil vel puū curāt de sctā vita vel gregꝫ salute. sz cu/rant de lanaꝛ lacte. de qb⁹ dic̄ Aug⁹. ꝛ habet di. xl. Añ oia peto vt cogitet reli/giosa ꝓdētia tua nil esse i hac vita et/ marie in b tpe facili⁹ leui⁹ ꝛ acceptabi/li⁹ hoib⁹ epi p̄sbyteri aut dyaconi offi/cio. Oz si pfunctorie. i. negligēter atq̄ adulatorie res agat. nihil apud deuz miseri⁹ tristi⁹ ꝛ dānabili⁹. ¶ Scōo epi ꝛ alij clerici dñt exteriori ornatu deco/rari in gressu maturo. in cibo ꝛ potu parco. in habitu honesto. ꝛ fm Ray. Nō debēt deferre vestes incisas. i. lin/gulatas ad modū ioculatorū. neq̄ va/rijs coloribus. nec rubeas nec virides nec nimis longas neq̄ breues. Sed mō/ vide vestes sacerdotū. ꝓtra q̄s clamat canon. xxj. q. j. c. Epi. Epi inqt p̄sbyte/ri ꝛ dyacones secularib⁹ indumētis ñ vtant. nisi vt cōdecet tunice sacerdota/li. qđ si temere p̄sumpserint ꝫ statuta agere cōtione ꝓuenit: donec q̄ statuta sūt adiplere maturēt. Nec nimiꝝ adiple/uit btūs Adal. qui sic de eo legit. q⁹ snia ducis ꝛ senioꝝ in antistitē est electus. Ad albertū. i. post albertū p̄ageñ. epꝫ p̄ficiend⁹. iō Adalbert⁹ dr qui ad alber/tum electus ꝛ diuio nutu factū est. in quo qdem pastorali officio būiliter et/ sobrie gregi intēdebat. p̄auos ad cau/lam inducere intendebat. Nā ꝓgra/tionis ipius die cū p exorcismū mali/

gnus spūs exire cogeret a q̄dā homie ille exclamās dixit. ꝓpter Adalbertuz electū eꝝ b diuꝰ manere nō posse. sicq; exist z hō p bti viri meritū sanꝰ p/ mansit. Ubi ꝑm q̄sdam vel ꝑm alios q̄daz aliꝰ noie Adalbertꝰ de alemania dū missam celebraret. post ꝓsecratōez tenēs in manibz dñi corpꝰ. p deuotōe dixisse ꝓhibet. O dñe deꝰ verꝰ de deo natꝰ ex virgine nō te priꝰ dimittā neq; leuabo nisi mihi reuelaberis benepla citū tuū. q audiuit mox vocē sibi dicē/ tem. Hec inq̄t sunt mihi placidiora z tibi vtiliora. Primū darevnū denari um p amore meo in vita tua plꝰ ē mi bi gratū z tibi vtilꝰ. q̄z si haberes vnū montē aureū attingētē a terra vsq; ad celos. z post mortē tuā darēt p aia tua z b vez est qz ex vno denario ex ꝓpria voluntate dato nō solū liberaret a pe na purgatorij sz etiā haberet tale p̄mi um q̄ q̄uisq; deꝰ viuit. i. eternaliē nō de/ ficiet. nō aūt sic de elemosyna post ip̄z facta q̄ntūcūq; magna q̄ solū valet p liberatōe purgatorij de pena z sic effe/ ctus eiꝰ est tpalis. secus si in testamen to legasset. qz tunc siue dent siue reti/ neant q̄ntū ad p̄miū nō fraudabiē. qz ex ꝓpria voluntate dependet p̄miū. vt colligiē ex dictis Richardi in. iiij. di. xlv. z Tho. in qōlibeto. Secdo vox di/ xit b. Adal. vna sola lachrȳma in me/ moriā passionis mee z p peccatꝭ effu/ sa plus mihi placet z tibi vtilius est q̄z p tpalibz plorare sicut est aqua maris vl̄ post mortē tuā alij p te faceret bal neum de lachrymis. z hoc similiē vez est. quia vt dicit Jsiō. Una lachryma de puro corde plata. p baptismo repu tatur. Tercio vox dixit b. Adal. Unū verbum iniuriosum tibi ꝓtrariū tole/ rare ob amorē mei mihi est gratius et tibi vtilꝰ q̄z si rumpes oēs virgas siluaz sup dorsum tuū te disciplinan do. qō verum est. quia sine patientia nullū opus placet deo. deus nō respi cit pene acerbitatē sz cordis bonitatez. alias cōpateret diabolo q̄ maiores pe nas patitur q̄z oēs pene mūdi. vt di cit Aug⁹. Quarto vox dixit b. Adal. vi gilare orare z gaudere in me z auferꝫ re aliq̄ntulū de somno ob amorē mei plus est mihi gratū z tibi vtilius q̄z si decē milites mitteres in terrā saracez norū pugnaturos cū ipos oibz diebuꝰ vite ipoz. qō est verū. qz b etiā i mona li pctō exūtes facere posset. illud āt nō Quinto vox dixit b. Adal. qꝰ p teipso inq̄t orare vt tibi tua peccata dimitt tā gratius est mihi z vtilius tibi q̄z si dilecta mater mea oēs archangeli z angeli sancti quotq̄t ab Adam fuer runt p te orarent. z hoc simiē vez. q dicit Aug. Qui creauit te sine te nō sal uabit te sine te. Idem. Deū nemo vi/ det sez adultus nisi q̄ bene orat. bene studet. z bene facit. Sexto vox dixit b. Adal. q̄ habeas spem z fidem in solo deo semp z vbiq;. qō gratius est mihi z tibi vtilius q̄z si erigeres vnā colum nā attingentē a terra vsq; ad celos in sertam gladijs z eam nudꝰ ascēderes z sic corpꝰ tuū dilaniares z sanguines tuū effunderes. qō etiā verū est. quia Hebreo. xj. dicit q̄ sine fide impossibi le est placere deo. Septimo vox dixit b. Adal. q̄ renunciare oibus terrenis z solationibz z in me solo querere z/ solationē. hoc est charius z tibi vtilius q̄z si laborares tantū ꝓprijs manib⁹ q̄ oēs pauper huius mūdi inde re/ ficeres. O ania xp̄iana intellige ex hu q̄ eis salus tua et diuia gratia z tua voluntate dependet. Attēde queso q̄n tum nūc in tempe misēie mereri va/ leas si velis hec b. Adal. reuelata obꝫ uare. Tercio q̄z b. Adal. est accinct⁹ ornatu regulari. i. religioso. Xpi cuꝫ

ex licentia pape pñt fieri religiosi z de ferre habitū religiosum qz qlibet religiosus teneꝫ habitū sue religionis deferre in signū qꝫ se deo ꝓsecrauit ania z corpe ad ꝑpetuū z specialē cultū dei. Si aūt nō obseruat suā ꝓfessionē seu suā regulā. vt dicit Bonauē. li. de reformatōe mentis. est tanqz testa sine nucleo. z sicut pila añ tabernā sine vino. vñ si temere dimitteret habitū religionis incurrerz excōicationē. vt hī extra De clerici vel monachi. vt piculosa li. vi. Q dem me qz mlti sē istiꝰ tpib sub religiosa veste peiores qz latrones peiores qz fures. imo peiores qz demōes qz demones intus z foris sunt vniformes. illi aūt foris ex habitu iusti denotanꝫ. inte ex malicia z hypocrisi maligni z fallaces. de qbus dicit Aug. ad Vincentiū donatistā. z habeꝫ di. xlvij Quātūliber. Simpliciter fateor charitati vestre cozā dño deo nro qui ē testis mihi sup aiam meā exq deo seruire cepi. qm sicut difficile sum exptus meliores qz qui in monasterio ꝓfecerunt. ita nō sum deteriores exptus qz qui in monasterio defecerunt. Profecto nō talis fuit b. Adal. de quo sic legit. Positus in episcopali officio cunctis bonis opibus intentus pastorali cura prauos ad recta vertere instanter laborabat. sed cum ceruicis dure populū emendare minime potuisset locum deseruit vbi piscatio sua nihil capere potuit. Veniens aūt romam monachalē habitū ibidem accepit in quo cum sūma obedientia z patiētia dño militauit. z de virtute in virtutez ꝓcessit. Tempe quodā duz ꝑsente papa missaz celebrare deberet rome cappam deposuit. z cum nō esset qui eaz reciperet. radius solaris ipam recipiens more ptice tenuit. Cum aūt ventum fuisset ad illum locū vbi memoria ō mortuis solet fieri. angelus dñi euz admonuit vt iret in lubich. z tres fratres germanos occisos sepeliret. Qui statiz iuit cū angelo vmbre stante ante altare. Sed cū papa z omnes astantes de tam ꝓlixa mora mirarentur: ipm dormire credentes excitauerunt. qui dixit. qꝫ ipis excitantibz cyrothecam cum anulo in lubich nō recepit. de quo plurimū admirans papa misit nuncios ad hec scrutāda. qui sic b. Adal. dixerat inuenerūt ibidem cyrothecam cū anulo. Igitur rome duz in sacre religionis amictu q̄nquēniuz complesset populꝰ bohemie satisfactionē sue malicie pollicens p nuncium suum epm reuocare cepit. Facto aūt synodo coactus populi z sui abbatis impio gregem quē deseruerat recepit Reuerso itaqz b. Adal. epo. ppls primo xpianitatē se cultorē simulauerat. sed citꝰ ad ꝓsueta sue malicie vicia reuertitur. Videꝫ eps vetera scelera nō ꝑcaueri q̄nporꝰ noua adinuenire. atq; letha xpi qsi pꝰ picula ad qtā ꝓpla tionē diuiaz reuertit vt familiariꝰ diuina fruaꝫ dulcedie. Nō pꝰ mltū p synodū statutū ē vt eps semel susceptū gregem nō deseraꝫ. vñ b. Adal. coactꝰ redire sed clam ab apostolico licentiam impetrat vt liceat sibi ire ad nationes que nomē dei ignorant. vt ex his animas christo lucraret. Quarto nāqz b. Adal. amictus extitit ornatu gentili induendo desuper eozum vestimentuz. vñ licz nō deberent clerici z monachi sine causa mutare habituz tamen ex causa rationabili pura peregrinationis timoz vel alterius vtilitatis licitū est clerico habitū transformare. vt habeꝫ xxj. q. iij. Epi. Sic fecit b. adal. inter prussos videns qꝫ eum nollent audire. z sic proficere non posse mutauit habitū suū vt mores gentis illius

De ſctō Adalberto

familiarī explozaret. z eoz ſalutē effi/
cacī pcuraret. Quito ḡz b. Adal. ac
cinctꝰ eſt oznatu celeſti gl'ia. ſ. anie. qui
oznatꝰ eſt ineffabilit iocūdꝰ. vñ de ipo
dicit pōt illud Eccī. xv. Stolā iocūdi/
tatis induit eū z cozonā pulchritudi/
nis poſuit ſupz cī. Scōo in p̄miſſis
verbis exp̄mit b. Adal. ſpūalis gladi
us qz dicit q ſe accingere debz ſuo gla
dio nō alieno. Eṗi āt gladiꝰ ſeu arma
nō ſunt carnalia ſz ſpūalia. Vnde z b.
Ambro. dic. z habet. xxiij. q. viij. Cōue
nioz a duerſus milites et gothos ar/
ma mea lachzyme mee ſunt. ſ. ſiue vt
tales infideles zuertant ſiue vt xp̄ia/
nos pturbare deſiſtāt. z ſic lachzyma
talis eſt gladiꝰ amoris. Vbi ē ſciendū
q b. Adal. q̄druplici gladio ſpirituali
erat accinctꝰ ſeu armatꝰ ſcz

Primo gladio iuſte vltionis.
Scōo gladio ſupne dilectōis.
Tercio gladio diuīe p̄mocinatōis.
Quarto gladio plurime paſſionis

Primo nāq; gladio vltionis accinctꝰ
erat b. Adal. iō nō diſſilabat pctā ob/
ſtinatoz bohemoz. ſz arguebat incre
pabat cozrigebat z q̄ſdam excōicabat
vñ merito dicere poterat illud Deut.
xxxij. Si acuero vt fulgur gladiū me/
um z arripuerit iudiciū manus mea
reddā vltionē hoſtib⁹ meis. hoſtes ei
p̄lati pctōzes obſtinati ſunt. de q̄b⁹ 8z
xxiij. q. iij. Ecce. Q, diu poztati z ſalu/
bziter obiurgati cozrigi nolucrūt. tā/
q̄ putride cozpis ptes dñt ferro excōi
catōis abſcindi ne putredis ſue ptagi
one relīq̄s cozrūpant. De iſto gladio
etiā 8z Eſa. xxvij. Viſitabit dñs in gla
dio ſuo duro z grandi. O deꝰ pijſſime
O xp̄e iuſte. ecce iſti bohemi ſpecialit
pragen. q̄ noluerūt hꝰ ſcti z ſui dilecti
antiſtitis gladiū punitōis tolerare. i/
ciderūt i gladiū malignū bereſis z fal
ſitatis. O puerſiſſimi pragen. q̄ntum
malū feciſtis. z q̄ntū damnū incurri/
ſtis dū b. Adal. veritaſ a vob doctoꝛē
z paſtoꝛē repuliſt. nūc q̄ſi ſine paſtoꝛe
oues miſerabilit erratis. Duplici em̄
er cā fm btm̄ Greg. verbū veritaſ ſcu
gladiꝰ increpatōis a pp'o ſubtrahitur
Sepe em̄ p ſua neq̄tia p̄dicantiū re/
ſtringit lingua. ſepe ex ſubiectoꝝ cul/
pa agit. vt eis q̄ p̄ſunt p̄dicatōis fmo
ſubtrahat. ex ſua q̄ppe neq̄tia p̄dican/
tis ligua reſtringit. Vnde p̄s. ait. Qua/
re tu enarras iuſticias meas. z rurſus
Ex vicio ſubiectoꝝ vox p̄dicantiū pbi
bet. Vnde ad Ezechielē dñs dicit. Lin/
guaz tuā adherere faciā palato tuo. z
eris mutꝰ q̄ſi vir obiurgās qz domuſ
exaſperās eſt. ac ſi apte dicat. Idcirco
tibi fmo p̄dicatōis tollit qz dū me in
ſuis actib⁹ plebs exaſpat nō eſt digna
cui exhortatio fiat. hec ille. Tales ſiqꝫ
dē fuerūt pragen. Scōo b. Adal. ac
cinctꝰ erat gladio ſpūali ſupne dilecti/
onis. nā h gladiꝰ ē aureꝰ quē in ſpū vi/
dit Judaſ machabeꝰ ſibi dari ab onia
ſūmo ſacerdote appente z dicēte. In ſi
vinces. ſ. inimicos nois dei. hunc gla
diū eremit b. Adal. dū oīm ſalutē affe
ctauit. Vñ legit de eo q̄ appuit ei dñs
z dixit. Pp's pgit p abzupta z tu ſter
tis. q ſtatim trāſiuit poloniā p moza/
uiā z cū duob⁹ monachis tādē deue/
nit in hūgariā. Dñs ei eiꝰ aductū i hūꝫ
gariā p̄uenit z Gyeſſe z vxoꝛi eiꝰ vi/
one p̄dixit q ſctūs Adal. a deo miſſus
die craſtina ventuꝰ eēt. z eū in via dñi
inſtructuꝰ. iō dux p̄dictꝰ Gyeſſa neo/
phitꝰ obuiā ei pceſſit z ſolēnit eū rece/
pit ac eiꝰ cōſilijs ſalutarib⁹ p oia acq̄eſ
uit. O bohemi ablatū eſt regnū dei a
vob z datū eſt gēti hūgaroꝝ facieti fru
ctū qz indignos vos iudicaſt. eſſe vi
te. Ecce is antiſtes zuerſus ēiā ad gēꝫ
tes. vbi tercio exemit gladiū fmocina
tōis diuīe q̄ erat accinctꝰ. De q̄ ait ap'ls

ad Ephe. vj. Et gladiū spūs assumite qđ est ꝟbū dei. Isto nimirū gladio cepit audaciā hungaroꝝ vulnerare coꝛ da. q̄ paulo ante vulnerabat gētes occidebat xp̄ianos. spolia diuidebat. de populabaꝫ eccl̄ias: nā diuī sermonis gladio vulnerati currūt ad baptismū diuidūt sua. ꝙstruūt mōasteria. edificāt eccl̄ias. Metropolitanā eccl̄iaꝫ in ciuitate Strergonien. erigūt ī honoꝛē bti adalberti: quā dotāt pdijsꝫ possessiōib. ¶ Quarto qꝛ accinct⁹ erat gladio plūme passionis. de q̄ Deut. xxxij. Gladi⁹ inḋt me⁹ deuoꝛauit carnes. Jō coꝛpus suū voluit deuoꝛari et consumi gladio tribulatōis ꝓ amoꝛe xp̄i dñi. O bt̄e ep̄e. o beate adalberte. o miles xp̄i inclyte q̄ tēdis ire. q̄ conaꝛ⁊ declinare. Ecce filij tui hungari q̄s p̄ euāgeliū genuisti in xp̄o ip̄i subueniūt. te sequunt. te amāt. te libent audiūt tanq̄ oues pastoꝛē. o apl̄e hungaroꝝ. o noꝛma p̄sulū: nōne sufficiūt tibi hungari suis potēt̄ijs et diuitijs. certe credo q̄ nō. qꝛ et alijs ciuitatib⁹ teste salꝫuatoꝛe opoꝛtꝫ te euāgelizare regnū ei. Vade p̄ saluādoꝝ. ⁊ mēoꝛ esto inter cruciat⁹ hungaroꝝ. ¶ Tercio in dict⁊ ꝟbis thematis exp̄mit bti Adalberti victoꝛiaꝫ cruciatus excellētia. qꝛ magnis cruciatib⁹ puenit ad suū p̄dilectū dñꝫ iesū xp̄s. ⁊ iō merito sibi ōr potētissimē. s. certa ꝓ fide: foꝛtit̄ dimica gladio caritat⁊ ꝓ amoꝛe aiaꝝ. ⁊ sic puēies ad me ꝓ martyriū. Tria em̄ de necessitate rēq̄runt ad deo acceptū martyriū. scꝫ causa rōnal⁹. ꝙstātia infatigabil⁹. et pena moꝛtal⁹. q̄ tria habuit btūs Adalbertus. iō deo carus extitit martyr. Habuit causā bonā et rōnalē zelū aiarū xp̄i sanguīe redemptaꝝ. Un̄ dicit Aug. Nō pena facit martyrē sed causa. Jtē habuit infatigabilē ꝙstantiā ⁊ pena mortalē. Quia de eo legit. Beatus Adalbtus accēsus igne charitatis videns ī hungaria optatū ꝓ xp̄o martyriū nō posse adipisci: ad trā tūc gentiliū prussoꝝ ire festinauit. Audita fama ei⁹ pagāi: aduenīūt. virū dei atrociter feriūt. Ille aūt soloten⁹ ꝓstratus suffragijs dei bñdicebat. circūdātib⁹ paganis sic loquebaꝫ. De terra inquiens xp̄ianoꝝ. ꝓ vra salute ad vos veni illius seru⁹ q̄ fecit celū et trā mare ⁊ cūcta aiantia vt vos de manu diaboli auferā. et vt vestꝝ creatorē cogñscatis ⁊ rit⁹ sacrilegos ōponaꝫ. Talia eo dicente salutaria ꝟba pagāi deridēt. trā bacul' pcutiūt. et vt citi⁹ ō eoꝝ finib⁹ exeat letū crudele minaūt. Uidēs miles xp̄i fructū in eis aiaꝝ. nō posse ꝙsequi p̄rudēti ꝙsilio cogitauit habitū ad morē gētis mutare. clericalē tōsurā sinere barbā crescere: vt sic familiari⁹ inḋ eos cohabitaret ⁊ efficaci⁹ salutē eoꝝ ꝓcuraret. Post hec relict⁊ prussijs cepit ad feroces lyuonū gentes ire vt vel hos xp̄o lucrifaceret vel ab eis ꝓ fide christi succūberet. Jn q̄ itinere alter duoꝝ fratrū q̄ secū comitabaūt Gaudenti⁹ noīe q̄dā nocte vidit ī somnijs q⁹ de calice q̄ erat ī medio altaris aureo suimere sibi custos altaris ꝓhibuit: asserens solū ep̄m totū illū poculū sumere debere. Qđ somniū dū ille viro dei retulisset ille tp̄s martyrij sibi īmine re intellexit. Serta die aduenīente p̄dict⁹ Gaudēti⁹ viro dei missaꝝ solēnia celebrauit. Cūq⁹ in q̄dā loco fatigata mēbra sopori dedisset. ecce idolatre aduenīūt: barbarico moze sctm̄ dei inuadūt: ligāt. ⁊ ad cacumen mōtis cuiusdā pducūt. ubiq⁹ scti viri viscera septē lanceis ꝙfodiūt. Uir aūt dei ī ter ipa vulnera sic affari cepit. Ēn habes quod semp volebas moꝛi ꝓ desiderato xp̄o. sicut ⁊ ip̄e christ⁹ ꝓ te crucifixus est et ꝓ mūdo. Septē donis

De sctō Georgio

ditauit te xp̄s z multa vtute fluxit ti/ bi gr̄a spūlsctī nūc in eos honore septē lanceis fixus calca tartaꝝ z dulcē cō/ prehēdes saluatorē. Egregi⁹ aūt mar/ tyr xp̄i Adal. cū sub martyrij triūpho emisisset spm̄. ꝓtinue vincula q̄b con strictus erat nemie soluēte soluta sunt Jp̄e vo cadens in terrā man⁹ in mo/ dum crucis exp̄adit. corp⁹ vo in loco dimittentes caput palo affixerūt z le/ to clamore ad ꝓpria redierūt. In ipso die cuidā p̄sbytero missaz celebrāti de uote spūs in aurē dixit vt scti viri cor/ pus redimi faceret z ide deferri. qō tā dem sūmo honore sepultū ē. Qui q̄dē claruit miraculis in vita i morte z p⁹ morte. Nam in vita dū iret in via qui dam eū deriserūt nec viaz oīdere vo/ luerunt. muti effecti sunt. q̄ penitētia ducti ad sanctū accedentes officiū lin gue receperūt. z mox baptizati. z in fi/ de ꝓfirmati sunt. Jtē puellā quandaz quā febris durissima adurebat tactu sue man⁹ curauit. Silr claruit mira/ culis in morte. digitū em̄ suū in van/ dalum. i. in fluuiū ꝓiecerūt. quē piscis deuozauit q̄ in modū candele ardētis in ventre piscis rutilabat. Qō viden/ tes piscatores piscem capiūt z de ven triculo eius digitus in modū candele accense extrahunt. Simlit̄ multis z nūc claret miracl̄is. O igit̄ fide fortes hungari intueami patrē vestrū qui p euangeliū vos genuit in xp̄o septez lā ceis accinctū potentissime. videte ip̄i/ us beniuolentiā z seq̄mini ip̄ius pati entiam ne sitis degeneres a patris ve stri diuitijs. qui ditatus charitate bu militate. z inductus gladio verbi diui ni regnat martyrij dignitate. Amē.

De sancto Georgio. Ser. xxxvj.

Laboza sicut bonus miles christi iesu. ij. Thim̄. ij. Ad honorē btissimi xp̄i mili/ tis Georgij vicz martyris specialiter hec verba dici possunt. qui in fide for/ titer laborando pugnauit. z in celo co ronatus est. Generaliter tm̄ oib⁹ xp̄ia nis p̄dicta verba ꝓueniunt. nam eoꝝ quilibet debet laborare signanter ꝓ/ pter quattuor scz

Primo ꝓpter temporꝝ breuitatem.

Scdo ꝓpter suam securitatem.

Tercio ꝓpter opis facilitatem.

Quarto ꝓpē meritoꝝ multiplicitatē.

Primo ꝓpter temporꝝ breuitatē qui libz xp̄i miles debet laborare. Nā bre uissimū est oīne temp⁹ quo viuimus vt dicit Jap̄. ij. Fugax est z cuz re/ dio temp⁹ vite nostre. Hic z Job. xiij. c. ait. Homo natus de muliere breui viuens tempe repletur multis misē/ rijs. Et hoc est qō saluator suos mili/ tes hortatur ad laborē Job. ix. di. Ve/ nit nox in qua nemo potest opari. nūc em̄ stamus in foro miscōie. nūc est tē/ pus lucrandi regnū celoꝝ. z est tp̄us bene opandi. ad Gal. vj. vt dicit ap̄l⁹ Dum temp⁹ habem⁹ opemur bonū. nam videm⁹ q̄ nō potest bonā dietaz facere qui mane nō surgit. vnde val/ de deridend⁹ est qui tunc venit ad op⁹ quādo tp̄s est de ope exeundi. aut tic seminat quādo est temp⁹ metēdi. Ne ne igit̄ Eccs. ix. dicit. Nō cunctꝝ potest manus tua instanter opare. quia nec opus scz ad merendū nec ratio scitiaz ad excusandum. nec sapiena scitiaz ad sapidē ꝓtemplandū. nec sciētia scz ad euadēdū. erunt apud inferos quo tu ꝓperas scz p negligētiam. Secun do debemus laborare ꝓpter securita/ tem nostram vt vicz hoc breue temp⁹ laborando bonis opibus ꝓsumam⁹ vnde Augu. Si vita breuis fuerit ce/ pedit vticz q̄ bona sit. Si aūt vita bo na longa fuerit melius est q̄ bona sit Si multū haberes de vino frumēto

z oleo zē. velles q̄ totū essz bonū. z do
leres si pars aliqua esset corrupta. sed
modo homies stulti oīa volunt ha
bere bona p̄ter corū vitam qua pueni
tur ad eternā vitaz. Hinc Aug. Quid
inquit te offendit vita tua. quā solam
vis malā habere. vt inter oīa bona
tua tu solus sis malus. nūquid plus
diligis res tuas q̄ te. talis em̄ iniqu⁹
est sibi ipsi dum plus vult se esse malū
q̄ bonū. infirmū q̄ sanuz. mortuū q̄
viuū. vnde si bene vixeris in morte se
curus eris. ¶ Tercio debem⁹ laborā
do bona facere ꝓpter opis facilitatez
vt scz i ecate tenera caro domet z sic di
scat sustinere labores. Nam z equi ca
nes aues fere in iuuentute domant.
Ideo dz Prouer. xxij. Adolescēs am/
bulans iuxta viā suā. etiaz cū senuerit
nō recedet ab ea. ꝓpter hoc nūc multi
sunt senes fatui. quia in iuuentute nō
sunt assueti bona opa. z iam malā cō/
suetudinē nō possunt facilīer vitare si
cut quāto diutius fuerit rubigo in fer
ro tanto plus corrodit illud. ¶ Quar
to debem⁹ laborare ꝓpter meritoruz
multiplicitatē. nam qui citius incepit
z diutius opatur ceteris paribz plura
merita acquirit. z etiā quia fruct⁹ pri/
me etatis fructus cariozes sunt deo.
Unde dicit Michee. vij. Precoquas
ficus desiderauit ania mea. Jō abbas
Jarion qui in iuuentute incepat ser/
uire xpō dicebat in boza sue mortis.
Egredere aia mea quid times septu/
aginta annis fuisti xpō z mortez ti/
mes. Sic b. Georgi⁹ attendēs tēporis
brevitatē z ad deū securitatē opis faci
litatē ac meritoz multiplicitatē in iuuē
tute fuit xpō carnē domādo. Jō dz
Georgi⁹ q̄si terrā. i. carnē colēs p opus
bonū. z sic adipleuit ꝓsiliū apli dicētis.
Laboza sic bonus miles xpi iesu. In
q̄bus q̄dē verbis tria de xpi milite b.
Georgio insinuant scz

¶ Primo sedulitas i opādo. ibi. laboza
Secdo strēnuitas in ꝑliando. ibi. si/
cut bonus miles. iesu xpi.
Tercio fidelitas in obsequēdo. ibi.

¶ Primo dixi q̄ in p̄missis verbis insi
nuat bt̄ georgij sedulitas in opando.
cū dz laboza. Ipe em̄ sedule laborauit
carnē domādo. p̄dicādo. idola destru
endo. ppl'm ꝙuertēdo. ac acerbissimā
mortē p ml'toz tormētoz genera susti
nēdo. Sūt em̄ tria que inducūt mili/
tem ad laborandū scz

¶ Primo ꝙsideratio laboris in rege.
Secdo ꝙsideratio ꝙditōis i milite.
Tercio cōsideratio magnitudinis
in mercede.

Primo nāq̄ inducit militē ad la/
borādū cōsideratio laboꝛ i rege. Rex
em̄ angeloz z nr̄ xp̄s sp fuit in labore
ab infantia. q̄ hinc in egyptū fugit. et
insup ml'ta sustinuit. vt psal'. in ꝑsona
ei⁹ dicit. Paup sum ego z in laboribz
a iuuētute mea. Si em̄ cogitat christi
miles q̄ntū suus rex a p̄ncipio mūdi
vsq̄ nūc p̄ sua dilectiōe opat⁹ ē. repiet
q̄ ei toto corde z viribz opari dz. Pri
mo q̄dē p sua dilectiōe mūdū creauit.
vt dic̄ magr̄ in. ij. di. j. Sic̄ inq̄t fact⁹
hō ppt deū vt fuiret. ita fact⁹ ē mūd⁹
ppt hoiem vt ei fuiret. Secdo ppt ip̄z
hō fact⁹ ē Job. iij. Sic dē⁹ dilexit mun
dū vt vnigenitū suū daret. vt ois q̄ cre
dit in eū nō peat. z insup trigintatribz
annis fortī laborī ppt ip̄m se subiecit
vt sic libaz. z h̄ ē q̄d dz Esa. xliij. c. Ser
uire inq̄t me fecisti in iniq̄tatibz tuis.
Tercio p suo milite xp̄s rex aiam suā
posuit p⁹ ml'ta obprobria vitupia ꝑse
cutōes zē. hic Bern. O si ꝙguisses hō q̄z
ml'ta ꝓbeas. videres q̄ nihil est q̄d fa
cis Secundo quoq̄ militē inducit
ad laborē ꝙsideratio sue conditionis.
nomē ei militis est nomen exercitij et

laboris toto tpe vite. vsqz ad mortem vñ Job. vij. Militia est vita hois sup terrã. nã z cuidã militi xpi. ij. Thimo. iiij. dicebat apls. Tu vo vigila in oi/bus zc. Iste aũt labor militis xpi dz fieri ꝑ q̃nqz bella tẽtationum scz

Primo ꝓtra hoiem malum.

Scõo ꝓtra mundũ vanũ.

Tercio ꝓtra exteriozẽ sensum.

Quarto ꝓtra diabolũ iniquũ.

Primo q̃dez labor belli ei⁹ q̃ vult xp̃o militare dz fieri ꝓtra hoiem malũ q̃ i/tendit nobis in ania nocere aut vt capiat in ꝓmone sic pharisei xp̃m di. Licet censum dare cesari an nõ. Quibus saluator ait. Quid me tẽtatis hypocrite Math. xxij. Itẽ q̃dã intendũt a via dei vel ab ingressu religiõis ꝙuertere blãdiẽdo adulãdo. suggerẽtes carnis cognationẽ eoz cõtristationẽ dicẽtes. Quo dimittis tuã matrẽ vl patrẽ q̃ te genuit vl nos tuos fratres q̃ vsqz ad mortẽ parati sum⁹ ꝓ honore tuo laboraze. de talib dic Aug. de pe. di. j. noli Si fratri tuo male ꝑsuades occidis. vñ Hiero. Si pz in limie iaceat. mat vbera q̃b⁹ lactauit oñdat sozores sparsis crinib. z infra seq̃t. Per calcatũ p/ge patrẽ z ad vexillũ crucis euola. Hic dicit saluator Luce. Si quis venit ad me z nõ odit patrẽ suũ z matrẽ z vxo/rẽ z filios z frẽs z sozores nõ ꝓt meus esse discipul⁹. sup q̃ Grego. Quasi inquit ꝓ odiũ diligit q̃ carnaliter sapiẽs dñi ꝓaua nobis ingerit nõ audit. z infra. Amãdi sunt ꝓximi. impẽdẽda est charitas oibus z ꝓpinquis z extraneis. nec tñ ꝓ eadẽ charitate a dei amore flectẽdus. scim⁹ aũt quia dñi de terra philistim archa dñi ad terrã israelitarũ redirz. plaustro supposito. z plaustro vacce subiuncte sunt. que fere fuisse memorant quaz filios clauserunt domi. z scriptũ est Jbãt aũt in directũ ꝓ viã que ducit bethsamis ꝓgentes z mugientes z nõ declinabãt neqz ad dexteram neqz ad sinistrã. Quid igit vace nisi fideles q̃sqz designãt in ecclia q̃dum sacri eloquij ꝓcepta ꝓsiderant. q̃ si supimpositã dei archã portãt. de q̃/bus b est etiã notãdũ q̃ fere fuisse memorant qz sunt pleriqz q̃ in via dei positi foris carnalib⁹ desideriis ligãt seu affectib. sz nõ declinãt a recto itinere qz archaz dei in mẽte portãt. Secõs labor est in pugna ꝫ mũdũ vanũ. qui suis vanitatib⁹ aggredit suis amabilib⁹ allicies vt ei adheream⁹. vñ dicit Sap. xiiij. Creature facte sunt in odium z tẽtationẽ z muscipulã pedib⁹ insipiẽtiũ. sicut enim in muscipula ponit aliq̃d delectabile q̃ capit mus z occiditur. sil piscis hamo adescato trahitur z auis laqo. ita insipientes. i. pctores q̃ nõ habent gustũ vere notitie. de vltimo fine attẽdẽtes. dulcedinẽ in cibis. pulchritudinẽ in femis. vtilitatẽ i pecuniis. nõ aduertũt quõ illa grant sz dum inordinate ea appetũt incurrunt in laqueũ diaboli z damnatõis eterne. Jõ dicit Aug. in sermone Duplices ꝓtra nos mund⁹ aciem mittit. demulcet, ꝑsperis. deterret aduersis. nõ te terreat aliena crudelitas. non te vincat ꝓpria voluptas z victus est mundus. Tercius labor xpi militis est in pugna ꝓtra exteriozem sensum qui fortiter pugnat ꝓtra rõnem Gen. j. Fili matris mee pugnauerũt ꝓtra me. Prima mater hominũ est sensualitas qua q̃libet regit z nutrit ante vsum rationis. Iste igit sensus multiplicit pugnat ꝓtra nos sua curiositate. qz vt dicitur Eccli. j. Non satiat oculus visu. nec auris auditu. vnde nisi q̃s viriliter pugnet ipsos refrenãdo cito interficiunt animã Hiere. ix. Mors introiuit ꝑ fenestras nostras. s. sensuũ. q̃ tñ sub

ugari possunt discreta mortificatiõe
In huius figurã Josue quinq; reges ꝯ
se bellantes devicit & crucib; affixit. q̃
Fm Origen. significãt q̃nq; sensus q̃s
fideles mortificatõis cruci affigũt. Ju
xta illud apli ad Gal. v. Qui xpi sunt
carnẽ suã crucifixerũt cũ vicijs & ꝯcupi
scentijs. O sensus fallax. O ꝯcupiscen
tia vorax q̃s multos ꝓtẽ vos devictos
flãma inferni devorat. & q̃s ignomini
ose ertã sapiẽtes supatis & quis ẽ q̃ ef
fugiat manus vestras. certe q̃ viriliter
agit & ꝓfortat a dño. Age igit ania sal
uanda viriliter. qz vbiqz laqus. vbiqz
mors. vbiqz ꝑiculũ nõ solũ in turpib;
actib; pcti. sed cauete in vrtutib; ab ini
micis. q̃libet em̃ virt⁹ habet duos ini
micos. vnũ ad dextris ꝑ excessum. q̃n
sc̃z quis vrtutes vltra q̃z deberet facit
aliũ ꝑ defectum q̃n. s. minus q̃z debe
ret facit. Ideo apls in his instruit. ij.
Thoz. vj. Per arma iust̃ie sinistris & dextris exhibea
mus nosmetipos vt dei ministros.

¶ Quartus labor xpi militis est i pu
gna ꝓtra interiorẽ appetitũ. debet em̃
q̃libet laborare & pugnare ꝓtra ꝯcupi
scentiã. iram. delectationẽ. odiũ. tristi
ciam. elationẽ. timorez. desperationẽ.
Jaco. j. Unusq̃sq; ait tẽptatur a ꝓpria
ꝯcupia. V Quintus labor est christi
militis i pugna ꝓtra diabolũ iniquũ
q̃ sup oia conat decipe quia hoc ẽ suuz
officiũ. ꝓtra quẽ animat btus Petr⁹
dicẽs. Vigilate quia aduersar⁹ vester
diabolus tanq̃z leo rugiens circuit q̃
rens quẽ devoret. Cui ei ex nobis ad
pugnandũ impares sum⁹. quia sic di
citur de eo Job. xli. O, nõ est potestas
sup terrã q̃ compari ei possit. vñ devo
ta mente clamare ad deũ necesse habe
mus & dicere. O dñe deus. O clemẽs
pater. de ore leonis libera nos. ¶ Ter
cio inducit militẽ ad laborem ꝯsidera
tio magnitudis in mercede. Nam bo
ni laboris magna est merces. quia ẽz
Sap. iij. Bonoꝝ laboꝝ gloriosus est
fructus. iste ãt gloriosus fruct⁹ nõ da
bitur oibus equaliter sed differenter.
vt dicit apls. j. Thoz. iij. Unusq̃sq; ꝑ
priam mercedẽ recipiet fm suũ laborẽ
Ecce claret q̃ bñtudinis felicitas dat
laborantib; nõ tñ ꝑ ase fm valorẽ la
boris tñ. quia dic̃ Tho. j. ij. q. vlc̃. O,
opus meritoriũ dupliciter potest ꝯsi
derari. Uno modo ꝑut ꝓcedit ex libe
ro arbitrio hois & sic nullus de con
digno potest mereri vitam eternã. qz
nõ potest equari actio hois vite in
finite. Ideo dic̃t Rom. viij. Nõ sunt
condigne passiones ad futurã gl̃iam
que reuelabit in nobis. Alio mõ op⁹
meritoriũ potest ꝯsiderari. ꝑut ꝓcedit
ex grã spũssci & sic q̃ntũcunq; sceleraz
tus de congruo assequi potest qz tũc
meritũ attendit fm infinitam virtu
tem spũssancti que ipm̃ hominẽ adiu
uat. & hoc est ac si homo ess̃ comes ne
gociatõis spũssancti. & sic ꝑ spiritũsan
ctum ditatus efficietur rex celestis. iõ
dicitur ad Lytum. iij. Nõ ex operib;
iustic̃ie que fecimus nos. sed fm suaz
miscõiam saluos nos fecit. Igit̃ ma
gnas gratias agam⁹ xpo dño ꝑ quez
hec virtus spũssancti venit in nos. et
ꝓ posse debemus laborare vt ꝑ vir
tutem spũssancti violenter rapiamus
regnum celorum. Nam triplex locus
repitur corũ qui ex hoc seculo migrãt.
sc̃z celum purgatoriũ & infernus. ocio
si in celo nõ locantur. sed tñ operarij.
Jurta illud Matb. xx. Voca operarii
os & redde illis mercedez. Nec vadũt
in purgatorium. quia hic nõ laborãt
cum hoib;. nec ibi flagellabunt cum
eis. ꝑs. In labore hominũ nõ sunt et
cum iustis nõ flagellabunt. restat igit

De sctō Georgio

vt sint in inferno. Q filij adā stultissimi ꝫ diuinā iusticiā sine labore bonorū opez imo cū ocio vultus esse beati Attēdite qd dicit sapiēs Prouer. xij. Qui sectat ociū stultissim⁹ est. Nā fm Hugonē de vriēna. Tres sunt ḡdus stulticie. Prim⁹ grad⁹ qz stult⁹ ē q vite ꝑrie necessaria nō ḡrit. Secund⁹ stultior q scipm indefensū hostib⁹ exponit. Terci⁹ stultissim⁹ q hostes i se nutrit q eum interficiāt. Nā z sapiētes iudeoz statuerāt vt etiā pueri euitarēt ociū vt dicit Lyra sup Matth. xj. c. q pueri i diebꝫ festiuis ꝙueniebāt ad forū ciuitatis z diuidebant i duas partes. Una pars lamētū sumebat: alia ps cantū. Qui lamentū sumebāt dicebāt pueris ex aduerso existentibus Lamētauim⁹ et nō fleuistis. z illi dicebāt. nos cantauim⁹ et vos nō saltastis. Ihñ dicebat saluator ibidez. Cui estimabo generatōez istā zc. Silis ē pueris sedentib⁹ i foro q clamātes coeq̄libꝫ dicūt. Cecinim⁹ vob⁹ et ñ saltastis lamētauim⁹ et nō plāristis. Certe laborauit xp̄s dñs fatigādo: patiēdo: flendo. et nos nō lamētamur. cecinit ille innocentissimus dei pz̄s puer xp̄s dñs ihesus sancte pdicatōis: z nos ociosi nō saltam⁹ laborādo ꝓ salute aiaꝝ nraꝝ Sed beatus Georgi⁹ intelligebat rem gē suū xp̄m sic laborasse. ac se ad laborem deputatū in ꝺ mūdo eē. insuper magnā mercedē sui laboris fore in remuneratōe iustoꝝ. Ideo totis viribꝫ vsqz ad mortē laborauit fortit. ¶ Secundo insinuat ō christi milite beato vicz Georgio strēnuitas in pliādo. qz dicit. sicut bonus miles. Nā btūs georgius fuit bonus et strēnuus xp̄i miles. qui fortiter pugnauit ꝫ dacianuz tyrannū. Et sic ei⁹ rex dñs iesus morte sua triūphauit. Ihñ Aug⁹ in ſmōe de martyr. Apud belligeros viros victus dicit occisus. ꝺ dicit suis dilectoribꝫ mūdus. sed fidelibꝫ suis aliō loq̄tur christ⁹. et infra. Vicit ꝓ fide moriendo q̄ vincere sine fide viuendo. Strennuū aūt militē tria specialiter faciunt. scilicz.

Primo robur virtutis
Secūdo ars militaris
Tercio armatura singularis

Primo nāq; strēnuū militē facit robur ✠utis. qui in tribꝫ ꝙsistit. vt. s. habeat robustum animū seu audacē ad aggrediendū suos hostes. ideo formidolosi de ꝑlio dñi eiciūt. vt habetur Deutero. xx. Sic btūs georgi⁹ fuit strēnuus miles: qz audacter et sponte se ꝓfessus fuit xp̄i militē inter tot crudeliter furentes tyrānos. Scōo robur ✠utis militꝫ ꝙsistit in ꝺ vt habeat robustam manū ad feriēdū aduersariū Deū. xlix. Man⁹ tua in ceruicibꝫ inimicoꝝ tuoꝝ. Sic btūs georgi⁹ fortis manu cordis feriebat aduersarios nominis xp̄i. Tercio ꝙsistit robur ✠utis in hoc vt habeat robustū dorsum ad sustinendū ꝑa. Supꝫ dorsum meū fabricauerūt pctōres. Sic btūs georgi⁹ fortis innumerabiles cruciat⁹ sustinuit ꝓ xp̄o. Scōo strēnuū militē facit arti militar. Necesse ꝓfecto ē vt miles sciat insidias aduertere. ferīri obuiare. z fortiter repcutere. ac discrete i labore belli ꝓcedere. Sic cuilibet xp̄iano .i. militi xp̄i necesse est in hui⁹ mūdi cāpo certamis vt sciat opus suū ordinate facere. vt fiat op⁹ ei⁹ recta intentōe qz qualecūqz bonū sit op⁹ ex suo genere tñ si recta intentiōe nō fuerit ordinatū displicet deo. vt hꝫ extra de collisiōe detegēda. c. scpta. in glo. ij. q. de ñ est remuneratoz noīm sed aduerbioꝝ. Nocē q deus nō remunerat bonū qđ fit sed qđ bñ z recte fit et recta intentione ꝓpter deū Unde nō remunerauit

iudeos qui hoc bonū op⁹ fecerūt crucifigendo christū vnde nostra sal⁹ ꝑ uenit. qz nō recta intentōe fecerūt: sed ꝑter inuidiā. Deus em̄ increpat eos et nō manū. xviij. q. j. si qd inuēisti. Ui deant igit illi dñi q̄ suos iniuste calūniant et oppzimūt ac spoliāt: et inde faciūt calices: paramēta: altaria: edificia in ecclesijs que abominat de⁹. Dicitur em̄. xv. q. vj. c. j. Nec ꝓsiderat qd fiat sed quo aio fiat. Hinc t saluator ait Math. vj. Si oculus tuus neq̄z fuerit totū corp⁹ tuū tenebrosuz erit. Ubi lyra. Si oculꝰ tuus. i. intētio tua nō fuerit recta tota cōgeries opez tuoz nō erit deo accepta. Dunc ei oculum sc̄z intentionis nitit inimicus nostet diabolus effodere. vt dicat illō. j. Reg. xj. Faciā vobiscū fedus vt eruā omniū vestz octos dextros. et ponaz vos opprobriū vniuerso isrl. O deus eterne respice sup nos et visita nos in salutari tuo. t illumina bis qui in tenebris sunt. qz multi sunt q̄s diabolus excecauit: pauca enim bona agūt et de his humanas laudes appetūt. foris ostendūt pietatē t intus habent cupiditatem. foris catho: intus nero. Quid erit igit his ypocritis. certe illō Math. xxiij. Ue vobis scribe et pharisei qui mundatis quod deforis est: intus aut̄ pleni estis rapina et immūdicia. Ne igitur miles christi eternum cōminationis ve super te veniat discere fm hec documenta tuos actꝰ regulare. ¶ Primū documentuz q̄ nullus actus malus fit ex fine bon⁹. Uerbi gratia. Iste furat vt inde faciat elemosynā et vt construat ecclesiaz. sicut faciunt nūc dicatores. Similit iste luxuriatur vt sanitatē conseq̄t. hoc deo nō est acceptū. qz dicit ap̄lus ad Roma. Nō sunt facienda mala vt veniāt bona. ¶ Scdm documētū q̄ mlti fines tales sūt boni ꝑter vltimū finē. Uerbi gra. Iste ibit ad forz vt medicinā accipiat. ideo emit medicinam vt sanitatē cōsequat. ideo desiderat sanari vt deo fruat. Silr iste māducat vel bibit seu dormit vl laborat vt melius possit deo seruire. oia ista sūt meritoria ꝑter finē vltimū. ¶ Tercium documentū q̄ nulla actio spiritualis pōt referri ad tpalē finē principaliter. alioq̄n nō est gratū deo. Exempli gra Iste pdicat vt pecunia sibi det. als ñ faceret ꝑter deū. Un Aug⁹. Mādu/camus vt euāgelizem⁹ et nō ido euāgelizemus vt māducem⁹. Silr q̄ p̄n cipaliter p̄sbyterat vt leuius viuat t¯c ¶ Quartū documētū q̄ ī aliq̄ ope bñ licz duos fines ꝓstituere. s. tpalē t eternū. ita tñ q̄ eternū sit finis vltim⁹. vbi gra. iste celebrat missam vt sibi aliq̄d det vt possit sustētare vitā suā. finaliter tñ celebrat ꝑter salutē viuoz et mortuoz. Si vo finis ꝓuertat ñ erit deo gratū id op⁹. puta q̄ finis vltim⁹ sit lucrū tpale. ¶ Quintū documentū q̄ illud opus q̄d de genere eēt bonuz ex fine malo erit malū. Exemplū. iste ieiunat vt inde laudetur t¯c ¶ Tercio strēnuū militē facit armatura singularis. nullus em̄ martyr mundi p̄ncipes t corp⁹ suū potuisset superasse nisi armis dei sc̄z virtutib⁹ essz ex alto indutus. quib⁹ etiam beatus Georgi⁹ optie fuit indutus vt viceret. vt patz in eius legēda. ¶ Tercio insinuat de christi milite beato vicz Georgio in p̄missis verbis thematis fidelitas ī obsequendo. quia dicit q̄ bonus miles christi debet laborare sicut christ⁹ rex angelorum. qui in suo labore tria bauit. scilicet.

¶ Primo humilitatem ꝑfundā
Secūdo obedientiā magnam
Tercio patientiā veraꝫ.

De ſctō Georgio

Prīo nimirū xp̄s dn̄s forma ſuorū militū habuit hūilitatē ꝓfundā ī ſuo laboze. qz ī oīb⁹ hūilia elegit. vicz matrē hūilē locū natiuitatis z mortis. Q̄ qz durū lectū habuit ī natiuitate ſua. ſcz fenū in p̄ſepio. ſed mlto duriozē in morte. ſcz aridū crucis lignū. ſic ei decebat ſatisfacere ꝓ pcō ade q̄ voluit fieri deus ſupbiēdo. vt ſic ſatisfactō coz rīderet culpe dū de⁹ fact⁹ ē hō. Unde apl's Phil'. ij. Hūiliauit ſemetipſum formā ſerui accipiēs. Scdo qz xp̄s dn̄s exēplar ſuoz militū habuit obedientiā magnā. obediebat em̄ de⁹ hoībus vt ōr Lu. ij. Erat ſubditus ill'. ſcz marie et ioſeph. Nō ꝓtractās Bern̄. dicit Mirare vtraqz z elige id qō amplⁱ miraris. ſiue filij benignissimā dignatōem ſiue mr̄is excellētiā z dignitatē. vtrūqz ſtupoz vtrūqz miraculuz. q̄ feīe de⁹ obtpet. hūilitas abſqz exemplo. q̄ feīa deo p̄ncipet ſublimitas ſine ſubiecto. Et ſubdit. Diſce ḡ hō obedire. diſce terra ſubdi. diſce puluis obtpare. Erubeſce ſupbe cinis de⁹ ſe hūiliat z tu te exaltas. de⁹ ſe hoīb⁹ ſubdit z tu dn̄ari geſtiēs hoīb⁹ tuo te p̄poniſ autozi. q̄tiens em̄ hoīb⁹ p̄eſſe deſidero totiēs deū meū p̄ire ꝓtēdo. z tūc vē nō ſapio ea q̄ dei ſūt. hec ille. Inſuper rex angeloz nō ſolū iuſtis hoīb⁹ ſz etiam obediuit pctōrib⁹ crucifigētib⁹. vñ dicebat pilato Job. xix. Nō hr̄es ī me ptātem niſi tibi deſup datū eēt. z apl's xp̄s fact⁹ ē ꝓ nobis obediēs vſqz ad mortē. Tercio xp̄s dn̄s forma ſuorū militū habuit patiētiā verā. Nā cū demoniacū ip̄m dicebāt nō remozdebat. cū pcutiebat nō reluctabat nec vitupabat. ſz tanq̄ ouis q̄ ducit ad vīctimā nō aput os ſuum. Eſa. liij. z. j. Pe. ij. Qui cū malediceret nō maledicebat. cū pateret nō cōminabat. tradebat aūt ſe iudicāti ſe iuſte. Q̄ xp̄e eīnu

Scdo mō ſic exp̄oit. ī ſex tribulatōib⁹ liberabit te z ī ſeptima nō tanget te malū. Job v. c. Que q̄dē licz ad lr̄az dicāt de ipſo ſctō Job: tm̄ rōnabil'r etiā dici p̄nt de btiſſimo xp̄ī martire Georgio qué de mlt⁹ tribulatōib⁹ libauit ſic pfecte vt ia nullū malū i eīnū tāgat ip̄m i ſempiēna gl'ia exiſtentē. Ad cui⁹ intellectū tria ꝓſideremꝰ ſcz

Prīo dictoz v̄boz intelligentiam. Scdo modoz occurrēdi diligētiā. Tercio talis diligētie excellētiam.

Prīo nāq̄ ꝓſideremꝰ dictoz v̄boz intelligentiā. quō. ſ. intelligāt illa verba In ſex tribulatōib⁹ libabit te. Prīo ſic In ſex tribulatōib⁹ tē. noīe ſex tribulationū intelligūt oēs tribulatōes z pene p̄nt⁹ vite. i. q̄ vita ſex ſē dies laboziōſ Genē. j. ſeptia ät ſabbatū ē. i. reqes dn̄i Hic Deut. v. ōr. Sex dieb⁹ opaberis z facies oīa opa tua. ſeptia dies ſabbati eſt. i. reqetiōis dn̄i. z h̄ ē qō ōr. i ſeptia ſcz vite future nō tāget te malū afflictiōis. iuxta illō Apoc. vij. Abſtergz ds oēz lachrymā ab oc̄lis ſctōz ſuoz z iā nō erit amplⁱ neqz luct⁹ neqz cla. tē.

Scdo mō ſic exp̄oit. ī ſex tribulatōib⁹

De eodem Sermo xxxvij.

In ſex tribu

liberabit te. Nã sex tribulatões sũt fames: sitis: frigus: calor: lassitudo infirmitas: septia ipa mors q̃ bn̄ georgiũ libauit ab oi pena. Tercio mõ ex ponit. in sex tribulatõib liberabit te. qz bn̄ georgiũ sex notabiles tribulationes inuaserãt. Pria erat cũ draco ne. scda cũ mago i potatõe veneni. tercia cũ daciano in tormẽtatõe. Quarta cũ eodẽ in acutissimis rotis. qnta cũ eodẽ i sui adulatõe. sexta in sui decollatione. z iã septima tribulatio eẽne dãnatõis nõ tãget eũ. ¶ Scõo ꝓsidere mus modoꝫ occurrẽdi diligẽtiã. b̃ ẽ. q̃b modis has tribulatões euadere poterim⁹. qz nusq̃ poterim⁹ eẽ sine tribulatõe. sz optebit vbiqz vt pugnem⁹ z vincam⁹. Vincam⁹ aũt si ꝫ illas q̃ druplex scutũ obijcim⁹. Prio igit ꝫ tribulatões obijciam⁹ scutũ fidei. iuxta illud ad Ephe. vj. In oib⁹ sumentes scutũ fidei. Dicit em̃ Ber. Undiqz circũdati sum⁹ tẽtatõib⁹ vt vita nr̃a tẽtatio noiet. Jõ est necesse scuto dñi vndiq̃ circũdari. p̃s. Scuto circũdabit te veritas ei⁹. Scõm scutũ ꝫ gũe tribulationẽ obijciam⁹ scutũ passiõis christi Uñ Bern̄. Quid duꝫ eẽ poterit tibi cuꝫ recordat⁹ fueris q̃d ꝓ te sustinuit auctor mũdi. Nã si cõparẽt oẽs labores secli et oĩa boĩa q̃ sũt fuerũt z erunt nihil eẽnt i ꝓpatõe laboꝫ xp̃i. Tercũ scutũ obijciam⁹ infra nos ꝫ tribulatio nes scutũ meditatõis pene inferni. intelligẽtes q⁹ melꝰ est hic modicũ pati q̃ i inferno eternaliter flagellari. q̃ hic nõ patiẽ ibi patiet. Job. vj. Qui timet pruinã cadet sup eũ nix. s. eẽne dãnationis. Quartũ scutũ ꝫ tribulatões obijciam⁹ meditatõis gaudioꝫ celestiũ ad q̃s tribulatõib⁹ puenit. Actu. xiiij. Per mltas tribulatões oportet nos intrare in regnũ celoꝝ. Et si hoies patrent oẽs afflictões oĩm martyrũ ad huc nõ eẽnt ꝙdigne respectu illi⁹ gaudij. Ro. viij. Non sũt cõdigne passiões hui⁹ tpis ad futurã gl̃iam q̃ revelabit i nob⁹. ideo b̃ cuilibz oportet pati aliquid velit nolit. Juxta illud Gregorij. Si christus hinc sine flagello ñ exiuit qui sine peccato venit. quõ flagell' digni ñ erũt q̃ in pctis vixerũt. ¶ Tercio ꝓsiderem⁹ hmõi diligẽtie seu tolerãtie excellẽtiã. qz oĩm bonoꝫ q̃ q̃s hic facit vtilior est tal' sufferẽtia tribulationuꝫ. Grego. Meli⁹ ẽ mala patiẽter tolerare q̃z bonis opib⁹ insudare. De b̃ laudat bn̄us Georgi⁹ q̃ oĩa tolerauit ꝓ xp̃o. q̃ bn̄ dicit de eo. In sex tribulatõibus lib̃abit te. In q̃b⁹ q̃dẽ v̄bis bn̄us georgi⁹ a trib⁹ spẽal⁹ ꝙmẽdat. scz

¶ Primo a multiplici tribulatõe ꝓp essa. ibi. in sex tribulatõib⁹

¶ Scõo a diuina subuentõe impensa. ibi. liberabit te.

¶ Tercio a celesti remuneratõe imẽsa. ibi. in septima nõ tẽ.

¶ Primo siq̃dẽ bn̄us georgi⁹ ex p̃missis thematis v̄bis cõmendat a multiplici tribulatõne ppessa cũ dr. i sex tribulatõib⁹. qz ipe mltis tribulatõnib⁹ circũdat⁹ oẽs ꝓ xp̃o sustinuit patiẽter Ita z nos ipi⁹ exẽplo aniati aduersa patiẽter tolerem⁹. Nam tribulatõnes sunt triplices. scilicet

¶ Quedam sunt innate

¶ Quedam sunt illate

¶ Quedã sunt volũtarie assumpte

¶ Primo dici q⁹ q̃dã tribulatões sũt innate. vt cũ aliq̃s a natura est inclinat⁹ ad supbiã auariciã vl' luxuriã tẽ. huic est ꝓpe rõem repugnãdũ. qz dic̃ Ptolomeus. Sapiẽs dñabit astris. Nisi ei talib⁹ tribulatõib⁹ fortiꝰ restiterimus succũbem⁹. iuxta illd Eccli. viij. Memento q̃m oẽs i corruptõe sum⁹. ꝫ rietatis scz et pugne corpis ꝫ spm̃. Unc Jaco. iiij. Uñ bella z lites in vob. non

De scto Georgio

ne ex ꝓcupiscētijs vris q̄ militāt i mē
bris vris. q. d. sic. Dō ꝓbās apls Ro
ma. vij. dicit. Video aliā legē i mēbris
meis repugnārē legi mētis mee. z ca/
ptiuū me ducētē in lege pcti Et hec fu
it ei nō modica tribulatio. qz subdidit
Infelix ego hō q̄s me liberabit ō coz/
pore mortis hui⁹. Sed ꝫ hāc pestem
xp̄i miles ipe sic militabat dicēs. j. ad
Thoz. ix. Castigo corp⁹ meū z i seruitu
tem redigo. Hre. Vuln⁹ corpis sanat
vulnus mētis. Fornicatōem vo ñ tā
resistēdo q̄z fugiēdo possum⁹ vincere.
iuxta illō. j. Thoz. vj. Fugite fornica
tōez. vbi glo. Alia vicia subiugare po
tes p resistentiā solā luxuriā p fugam.

¶ Scōe tribulatōnes sunt illate. Et
tres sunt q̄ has inferūt. scz

¶ Primo ꝓprius vt noceat
Secūdo diabol⁹ vt decipiat
Tercio deus vt corrigat

¶ Prio enī ꝓprius infert tribulatōes vt
noceat. z tal' tribulatio ē patiēter suffe
renda sine mali retributōe et vindica
tōe. Ro. xij. Nulli malū ꝓ malo reddē
tes. qz ō Deutero. xxxij. Mea ē vltio
z ego retribuā eis in tpe. z puerb. xx.
Ne dicas. reddā malū ꝓ malo. expe/
cta dñm z liberabit te. Dicit enī Bona/
uētura i li. ō reformatōe mētis q̄ si ꝓxi/
mus dixerit de te aliq̄d vbū iniurioſū
q̄ si vez est q̄d dixit tibi īputa. qz q̄d
tibi licuit facere ꝫ alijs licet dicere Si
vo vez nō est q̄d dicit tūc nec aduerte
sz ꝓtrāsili sic auium garritum z latra/
tus canū cū audis ꝓtrāsis: qz i nullo
nocebit tibi. sicut si q̄s dicat te nigrum
cū sis albū. nihilomin⁹ es q̄d es. ō al
teri⁹ vba te nō pōt mutare nisi in coz
tuū recipias z coz tuū volūtarie cum
eis ītoxices ¶ Scō diabol⁹ tribulat
vt decipiat. nā q̄n ꝓcurat vt aliq̄s sub
stantiā nr̄am vi tollat nō ꝓpt illā rez
facit qz ipe ñ idiget illa re. sed ō vt ira
scamur et vindicem⁹ nos vel saltem
vindicari appetam⁹. Dinc Hre. Inf/
tiquus hostis nō curat vt nr̄a tollat,
sed vt charitatē in nobis feriat. Dñ ei
ō Thob. iij. Caue ne vnq̄ ꝓcō con
sentias et ptermittas legē dei nostri.

¶ Tercia tribulatio est a deo illata. z
ista ē gaudenē amplectēda. qz ꝫ facit
ad maiorē vtilitatē. Vñ Aug. in enchi
ridion. Deꝰ est adeo bon⁹ q̄ nō ptmit
tit malū q̄n vult elicere bonū. Et huj
ius tribulatōis a deo illate sex sūt vti
litates. scilicet.

¶ Prima qz peccatū purgat
Secūda quia malū vitat
¶ Tercia qz hominē ꝓbat
Quarta qz ad bonū instigat
¶ Quinta qz filiū dei demōstrat
Sexta qz meritū augmentat

¶ Prima tribulatōis a deo illate vti
tas est qz pctm̄ purgat. Eccl. ij. In do
lore sustine z in būilitate patiētia ha/
be. qm̄ in igne ꝓbat aurū z argentus,
hoies vo receptibiles i camino būi/
liatōis. Dinc Apoca. vij. Johannes
vidit multitudinē magnā i albis. cui
angel⁹. Qui sunt hi z vnde venerunt.
Cui iobes. Dñe mi tu scis. z rñdit an
gel⁹. Hi sūt q̄ venerūt de mag̃ tribu/
latōe et lauerūt stolas suas z dealba/
uerūt eas in sanguie agni. Nā et dicit
v. q. v. nō ois. Hepe de⁹ mozdacissi/
mū genus vertit ad aie medicamētū.
Medic⁹ enī freneticū ligat. litargicū
excitat. ābobymo lest⁹ existit. z tm̄ amī/
bos amat. z Aug. sup p̄s. Intellige de
um medicū tribulatōem medicinam
z esse ad salutē nō ad dānatōez. ¶ Se
cūda vtilitas tribulatōis a deo illate
est qz malū vitat. vnde ps. Cū occide
ret eos querebant eū et reuertebant.
Et Hre. i mor. Quicūq; stult⁹ est i cui
pa erit sapiēs in pena. z Esa. xvij. Tā
tūmodo sola vexatō intellectū dat au

Sermo XXXVII

ditur. z btūs Hiero. Nulla res ita cō
seruat hoīez a pctō .sicut timor ſuppli
cij et amor dei. ℣ Tercia q3 tribulatio
nis vtilitas est q2 hoīem ꝓbat. Unde
Gre. Qual' vnuſq3q3 apō se lateat illa
ta ꝑtuelia ꝓbat. Nā mlti loquūt ō pa
tientia et iudicāt alios impatientes inte
rim q2 nō aduenit eis tribulatio .sed
tpe tribulatōis q̄les sint apparēt. Ber
ſup Cant. Sicut stelle in nocte lucēt i
die latēt .sic vera virt9 q̄ in ꝓſpis non
apparet i aduersis claret. Quarta v3
tilitas aduersitatis ē. q2 ad bonū inſti
gat. iuxta illud p̄s. Tribulatōem z do
lorē iueni z nomē dñi inuocabo. Nā
sicut equ9 calcaribꝫ stimulat' vt velo3
q9 currat. ita bō tribulatōnibꝫ agitat'
vt ad deū vadat. Gre. Mala q̄ nos
b ꝑmūt ad deū ire cōpellūt. Nō bñ fi
gur' at. ij. Reg. xiiij. in Joab q̄ ꝑmo et
ſcdo vocat9 noluit venire ad absalon
ſuſq3 succēdit segetes eius z tūc venit
ps. Mltiplicate sūt ifirmitates eoꝝ
postea acceler' uerūt. De q̄ Gre. Deus
electis iter aſperꝫ facit in via ne obli3
uiscant eoꝝ q̄ sunt in patria. ℣ Qui
ta tribulatōis vtilitas .q2 filiū dei de3
mōſtrat. iuxta illō Aug. Si inq̄t exce3
ptus es a passiōe flagellor: non eris
heres i regno celor. Et ad Heb. xij.
Q, si extra disciplinā estis cui9 ptici3
pes facti sūt oēs .g̃ adulteri z non filij
estis. i. nō veri heredes. Ibidē. Quē di
ligit dñs castigat. flagellat aūt omnē
filiū quē recipit. Idcirco dicit Aug. ꝙ
Jouinianū. Si diligēt attēderes tūc
nulla tibi maior tristicia q̄ꝫ dum nul
lum tibi lamentū accidit in hac vita.
vt patet de illo in vita sancti ambrosij
Qui cū romā ꝓgeret ad quē ꝓ hospi3
tio declinauit nimiū locupletē. Quez
cū sup statu suo req̄siſſ; resp̄dit. Dñe
mi status me9 semp felix extitit z glo3
riosus. Quod audiēs Ambrosi9 dixit
comitibꝫ suis. Surgite z fugiamus
hinc quia dñs nō est i loco isto. Et cū
aliq̄ntulū ꝓcessisset terra hoīem illuz
cū vniuersis suis absorbuit. Propter
qō petebat dñm Aug9 dicēs. Hic se3
ca hic vre vt in eternū parcas. ℣ Se3
rta vtilitas tribulatōis ē q2 meritum
augmētat. q̄nto enī pl'a q̄s patit ꝓ
deo: tanto mai9 p̄miū merebit in ce3
lo. iuxta illud .j. Cbor. iij. Unusquiſ3
q; ſm ꝓpriū laborē accipiet. Et btūs
Grego. Cāto spes solidior surgit q̄n3
to maiora q̄s ꝓ illo ꝓtulit. Nic etiā
Aug9 sup psal. Si ꝑmissionē patris
bene cognouisti nō timeas flagellari
sed peccare. Si te terreat tribulatio i3
tuitu mentis tue sit consequens cōso3
latio. Quia in tribulat̄ implebit illō
psal. Secūm mltitudinē dolor9 meor9
consolatōes tue letificauerūt animā
meā. Beatus igit' vir q̄ suffert tenta3
tionem. quoniā cū ꝓbatus fuerit ac3
cipiet corōnā vite. ℣ Tercia tribulatō
est volūtarie assūpta. Sūt nāq3 mlti
q̄ nō sunt cōtenti extrinsecis tribulati
onibꝫ sed ꝑ amore dei castigāt corp9 ie
iunijs vigilijs austeritatibꝫ. Tal' fuit
beatus Georgi9 q̄ se ob fidei defensi3
onē ſpōte ad tormentū mortis obtu3
lit scīes ꝑ certo illō Isa. lxiij. A seculo nō
audierūt neq3 auribꝫ ꝓcepert oculꝰ nō
vidit ōs abs te q̄ ꝓpasti expectātibꝫ te
Et i cor de reuolues illō Sap. iij. In
paucis verati in multꝫ bñ disponent
q̄niam deus tentauit illos :et inuenit
eos dignos se. Nam null9 rhetor po
test explicare .nec arismetricus nume
rare. nec geometer ponderare quan3
ta sint gaudia patrie danda bis qui
tribulationem ꝓ deo hic patienter
tolerant. Gregori9. Consideratio ꝑ3
mij minuit vim flagelli. ℣ Secūdo ex
p̄missis thematis verbis btūs Geor
gi9 ꝓmēdat a diuia subuctōe impēsa

De sctō Georgio

cū or liberabit te. In triplici em̄ bello spēaliter diuīa ei clemētia subuenit efficaciter. scilicet.

Primo in bello tpali.
Secūdo in bello spūali
Tercio in bello passionali

Prio inquā diuīa clemētia subuenit btō georgio in bello tpali. Ipe nanq; dū esset tribunus mlta gessit bella deo ppicio victoriose. Vñ interrogat⁹ a daciano pside vñ esset: aut q̄ noie vocaret. Rndit. Georgi⁹ vocor ex nobili capadocū psapia. palestinā rpo fauente deuici. sz oia deseruī vt liberius seruire possim deo celi. in q̄ bello nullus vincit nisi diuinit⁹ adiut⁹. Dicit lyra sup. x. c. Danielis q̄ angeli custodes exercituus ponūt corā deo amboz merita exercituū. z tandē accepta a do sentētia pti victoriose fauēt z vincūt q̄tū de⁹ pmi serit. Et iō vt milites vincāt tpali bello aduersarios necesse ē q̄ habeāt hec

Primo iustū affectū
Secūdo cor magnanimū
Tercio obsequiū pmptū
Quarto fidele pmissum
Quinto dispositū exercitū
Sexto supnum auxilū

Primo ita q̄z vt milites vincāt in tpali bello necesse ē q̄ habeāt iustū bellādi affectū vt bellū z intētio belladi iusta sit. s. vt militet p defensiōe patrie vl cōi vtilitate z p finali pace reformāda. Hinc Tulli⁹ li. de officijs. Belluz ita suscipiat vt nihil aliō nisi pax quesiti videat. Et Aug. li. de vbis dñi. z hī xviij. q. j. Militare nō est pctm̄ sed propter pdā militare peccatū ē. Non igit debz miles finē sue militie lucz tpale ponere sz cōe bonū. Propter ea Valeri⁹ li. viij. rubca o abstinētia cōmēdat. Curiū q̄ psul factus ē sānites ab ipis auro deuici tētatus ē. Nā dū scāno sedet ligneo legatī sānitū vt erat se spectādū pbuit. q̄ pauptatē ei⁹ miratī mūgnū pond⁹ auri publice missum benignis vbis hortati sunt recipe. Curi⁹ z ait. Carū vobis et mihi supuacuū metallū i patriā reportare. nō em̄ hīe aur⁹ mihi pciosū cristiano sz aurus habētib⁹ impare. Sco or in bello tpali milites vincāt necesse est eis habere cor magnanimū. vñ Salusti⁹ i catillinario. Sp in bello his maxim⁹ est piculū q̄ maxime timēt. audacia p muro habet. Hinc Vegeti⁹ li. j. de re militari. Doc est in q̄ tot⁹ reipublice salus psistit vt tirones nō tm̄ corpalibus sz etiā animis pstātissimi eligāt. z q̄dē cauēdū ē ne dubitātē formidantēq; exercitū ad pugnā publicā aliq̄n̄ producas. Et secūt. Ipa die q̄ cerraturi sunt milites q̄d sentiāt diligenter exploza. Nā fiducia vl formido ex vultu vbis incessu cernit. z nouerī recopi tere differre si exercitati bellatores melius tuūt dimicare. Tercio vt i bello tēpozali milites vicāt necesse ē obsequium pmptū. nihil militibz ita ē necessarium sicut pmpta obedientia. qm̄ vbi nō est obedientia nō ē ordo. z vbi nō ē ordo ibi cōfusio. Iō Aug. li. v. ō ciui. dei narrat q̄liter Valli⁹ torq̄tus psul missus ad tusculanos pcepto edixit ne q̄s extra ordinē pugnaret i hostē. q̄ cū ozaturus rei gr̄a in prozio esset filius ei⁹ i castris remanēs a tusculanoz duce iniurijs fuit. puocat⁹ ad irā. a q̄ tādē audiuit. Tuipe egredere mecū vt modo iam hic cuctu cernat q̄ntū latin⁹ equus pstet romano. Qui vbis puocat⁹ atq; imperij pris oblit⁹ ad bellū ingredit. z hostē i'ffecit. spolijsq; ōtract⁹ ad patrē accessit dicēs. Ut me pī oēs tuo sāguine natū referāt hec spolia capta ex hoste celso pozto. Qō vt pī cōgauīt cōcilio psuocato eū morti tradidit dicens. Q̄n neq; imperiū psulare neq; maie-

statē paternā veriē aduersus edictuz nostrū extra ordinē pugnasti q̄ntū in te fuit, disciplinā militarē q̄ stetit vsq; ad hāc diē res romana soluisti. meq; i ea necessitatē iduxisti vt aut rei publice, aut mei meoz̄ūq; obliuiscēdum sit. Mādauit igit̄ lictori vt ip̄z morti traderet q; tuti⁹ erat ip̄m interficere q̄z rē publicā militari disciplina carere. O de⁹ eterne q̄d fiet de inobediētibꝫ i bello spūali, cerre oēs inobediētes eterna morte interficient. ¶ Quarto vt i bello milites vincāt necesse ē fidele ꝓmissum, debēt nāq; milites fideles eē etiam inimicis i suis ꝓmissis. vñ Aug. 7 habet. xxiij. q. j. c. noli ait. Fides q̄n ꝓ mittit etiā hosti seruāda est. ¶ Quinto in bello milites vt vincāt necesse ē vt habeāt dispositū exercitū. Refert enī vegetius q; in oi bello nō tā multitudo 7 virtꝰ q̄z ars 7 exercitiū solet p̄stare victoriā. Nā Alexā. macedo. xl. milibꝫ bene assuefactꝰ ozbē terraz aggressus innumeras hoīm copias supauit. Debet q̄dē exercitꝰ marie xp̄ianꝰ nc ꝫ eos trascat rex celoz̄ sub cuiꝰ noīe militāt, esse pudicus: sobriꝰ: benignꝰ ꝓ vtrate mori parus. O xp̄e deꝰ q̄z pauci sūt tales milites. nā q̄sdaz vana gl'ia cogit pugnare, q̄sdam lucrū p̄de. q̄sdā vero aīi ꝓflictū timoz fugere cōpellit q; pleni pctis nō audēt pugnare neq; ꝓ veritate mori. ¶ Sexto vt in bello militēs vincāt nēce est vt sperēt supnū auxiliū, vñ. ij. Machab. iij. dicebat Judas machabeꝰ. Nō in multitudine exercitus victoria belli: ſz de celo fortitudo ē. Hinc diē Dauid. in p̄sona dei. Per me reges regnāt 7 p̄ncipes decernūt iusticiā. Has nēpe cōditōes habuit b. Georgi⁹ tp̄ali bello. iō de eo oz Eccli. xlvj. Fortis sctūs est in bello. fortiſ inquā in tantū vt diuio auxilio in q̄ confidebat ñ solū boies pessimos ſz 7 bestiā terribilem draconē occidit. Nā cū btūs Georgi⁹ trāsiret, ꝑpe q̄ndaz ciuitatē sileta noie in q̄ molestatꝰ hoibꝫ intrātū a draccone vt sorte euentū quēcūq; ei ad deuorandū daret. tūc ꝙ filia regis vnica ei sorte venerat. q̄ cū inenarrabilibꝫ lachrymis ad locū deducta fuisset. nec ꝓ miz 7 ipossibile dz credi. q; dic̄ Plinius li. viij. de naturali hystoria a cuniculis suffossum i hyspania opidū. 7 a talpis in thessalia. 7 a ranis in gallia ciuitatē pulsan q̄n dei flagella fūr. Georgi⁹ itaq; sctūs miles se signo crucis munies draconē interfecit. vt ptz in legenda. 7 ppl'm tādē ad xp̄i fidē conuertit. ¶ Scdo diuīa clemētia subuenit btō Georgio in bello spūali. de q̄ bello dz Job. vij. Militia est vita hois sup terrā. Exq̄ enī b. Georgi⁹ erat hō sensualitas multū reluctabat ei ne se tormētis 7 morti exponeret. 7 forte suggerebat ei tu es fortis, diues, iuuenis, nobilis. 7 etiā via alia poteris saluari. Dic apl's. Caro concupiscit aduersus spm̄. 7 Seneca i puerb. Victoria sine aduersario breuis ē laus. bis vincit q̄ se vincit. in victoria bis interimit q̄ suis armis perit. in hac pugna spūali nullꝰ vnq̄z pōt vincere nisi adiutꝰ dei gr̄a. ¶ Tercio diuina clementia subuenit beato Georgio in bello passionali ne in maximis cruciatibꝫ deficeret. Videns enī verā xp̄i fidem a multis metu mortis abnegari. ip̄e sponte xp̄m cōfessus est. q̄ magna ip̄i⁹ gl'ia. vñ Amb. in offi. Nō ē gloriosa victoria nisi vbi fuerint gloriosa certamia. Quā grandia vero beati Georgij fuerunt certamina. ac diuersa patent in legenda. q̄ omnia gratia dei supauit Bern̄. i epl'a. Vere tuta ꝓ xp̄o 7 cum xp̄o pugna est in qua nec vulneratus nec ꝓstratus nec ꝙculcatus fraudaberis a victoria tm̄ ne fugias. sola causa qua prodere

De sctõ Marco

possis victoriã fuga est. fugiẽdo potes illã amittere moriẽdo ñ potes. z btũs si pugnãdo moriaris qz mox coronaberis. sic btũs Georgi⁹. ¶ Tercio beatus Georgi⁹ er pmissis thematĩ verbis cõmẽdat a celesti remuneratiõe imensa cuz dicit in septima. nõ tãget te malũ. qz ser tribulatões gr̃a dei superauit. z iã ampli⁹ nullũ malũ pene pati poterit i eternũ q̃nposti⁹ ineffabili eternaliter iocũdabit gl̃ia. de q̃ Aug⁹. de ciui. dei. Qõ de⁹ pauit diligẽtibꝰ se fide nõ capit. spe nõ attingit. charitate nõ cõprehẽdit. desideriaz vota trãsgredit. acq̃ri põt estimari nõ põt. O q̃z felix tribulatio. O q̃z beata passio p quã ad tantã quenit gl̃iaz. Ad quã nos p merita dilecti sui martyris Georgij p ducat xp̃s filius dei viui. Amen.

De sancto Marco euãgelista.

¶ Sermo. xxxviij.

HAbẽdit leo de cubili suo Hiere. iiij. c. Hec verba optime assumunt ad honorẽ beati Marci euãgeliste. q̃ figurat⁹ est i specie leõis. vt dr̃ Ezech. j. Facies inq̃t leonis a dextris ipoz q̃ttuor. qui q̃dem ascendit de cubili carnis sue hodie ad ĩmensam gl̃ie letitiã. Ubi est sciendũz q̃ licz btũs Marcus de oĩbꝰ xp̃i factis scribat. sicut z alij euangeliste. specialit̃ tñ imorat circa dñi resurrectionẽ z ipius regnũ qõ assecut⁹ ē in sua bñdicta resurrectõe. vt dixit Matth. xxviij. Data est mihi oĩs ptãs in celo z in terra. qõ q̃dẽ regnũ p leonẽ designat qui est rex anialiũ. vt dic̃ Jsiõ. ethimol. li. xj. Ideo marci euangeliũ in noie leonis designatur. z hoc ꝓpter tria vt dicat lyra sup plogũ Marci. s.

¶ Primo ꝓpter resurrectiõis efficiẽs prãcipium.

¶ Scõo ꝓpter resurrectõis tempus z modum.

¶ Tercio ꝓpter resurgentis assecutũ imperium.

¶ Primo dixi q̃ euãgeliũ bti Marci in noie leonis designat ꝓpter resurrectionis efficiẽs ꝓncipiũ. qz alij oĩs hoies ptãte aliena scz dei in die nouissimo resurgẽt. sz xp̃s dñs ꝓpria vtute resurrexit. tõ ipe dicebat Job. x. Potẽtiã habeo ponẽdi aiaz meã z potẽtiã habeo iterz sumẽdi eã. Et sic̃ hui⁹ in ꝓpriam vtute leonis repit. dormit ei oculis apertis. vt dic̃ idẽ Jsiõ. vbi supr̃. Licz ei caro xp̃i in sepulchro dormierit p veram aie sepationẽ tñ diuitas vtriq̃z naturacta vigilabat. vt dr̃ Canti. v. Ego dormio z cor meũ vigilat z vtute huius deitatis leo de tribu iuda surrexit a somno mortis ¶ Scõo euãgeliũ b. marci q̃ specialiter tractat de xp̃i resurrectione assilat leoni ꝓpter xp̃i resurrectionis tp̃s z modũ. qz resurrectõis tp̃us factũ ē post triduũ. z hoc p synodochẽ. ita sil̃r leo nat⁹ de nouo trib⁹ diebꝰ dormire fm Jsiõ. z postea fremitu et rugitu patris excitat. sic xp̃s post triduũ dormitõis in sepulchro vtute deitatis fuit excitat⁹ a mortis somno fm q̃ dr̃ Act. iij. Hũc de⁹ suscitauit a mortuis. z iõ de hoc p̃t exponi illud Gen. xlix. Catul⁹ leõis iuda. z subdit. Requiescens accubuisti vt leo. s. in sepulchro. Et subdit. quis suscitabit eũ scz de somno mortis post triduũ. Ad qõ põt rñderi. de⁹ pater. nec istud dictum ꝓtrariat ei qõ dictũ est scz q̃ xp̃s resurrexit ꝓpria vtute quia vna z eadẽ est ptãs patris z filij. ¶ Tercio assilat leoni euangeliũ bti Marci qõ specialiter tractat de xp̃i resurrectõe ꝓpter xp̃i resurgentis assecutũ imperium. q; licz xp̃s ante suã resurrectionẽ humilis et abiectus apparuit. tñ in resurrectõne

dominiū obtinuit. sm qđ dicit apl'us ad Phil'. ij. Humiliauit semetipm factꝰ obediēs vsqz ad mortē mortē aūt crucis. ppter qđ z deꝰ exaltauit illū z dedit illi nomē qđ est sup oīe nomē. vt in noīe iesu oīe genu flectat celestiū terrestriū z infernoꝝ. Et in leone inuenitur hmōi silitudo. inq̄ntū est rex aīaliuz. z hoc dicit Apoc. v. Ecce vicit leo de tribu iuda qz sua bñdicta passione z resurrectōe subiecit sibi omnē creaturam etiā angelicā. Et sic b. mar. quia hāc xpi resurrectōez specialit describit ideo merito in leone pfigurat z ei verba pmissa optime ꝓuenūt scz. Ascendit leo de cubili suo ad celum hodie. In qbus qdem verbis ad honorē beati Marci euangeliste tres notemus articulos scz

¶ Primo leonis variam significationem. ibi. leo.

¶ Secūdo euangeliste nimiā pfectionem. ibi. ascendit.

¶ Tercio eius innoxiā passionez. ibi. de cubili suo.

¶ Primo inquā ad honorē bti Marci notem⁹ leonis variā significationez exquo b. mar. in specie leonis designatur. Nam in sacra scriptura p diuersis designationib⁹ accipit leo. specialiter tamē significat tria scz. dñm xpm. hominē iustū. z diabolū puersum. de quibus loquunt sancti doctores. Dicit nāqz in. v. moral'. Gregō. Quia natura vnuscuiusqz rei ex diuersitate cō ponitur in sacro eloquio p rem quāli bet licite diuersa figurant. Habet qp pe leo virtutem. habet z seuiciā. virtute ergo dñm. seuicia diabolus significat. vnde dicit in Apoc. de dño. Vicit leo de tribu iuda. Et de diabolo dicit vertex apl'oruz. Sicut leo rugiens circuit querens quem deuoret. Primo igitur leo significat dñm xpm. quia vltra ea que p̄dicta sunt leo habet q̄ttuor ꝓprietates quas z dñs habere perhibetur scilicet

¶ Primo parcit ei qui se humiliat.

¶ Scōo quādo insequit nō latitat.

¶ Tercio suo benefactori ministrat.

¶ Quarto eius adeps et fel sanitatez conseruat.

¶ Primo siqdem xps dñs optime assimilat leoni. quia sicut parcit bestijs coram se humiliter pstratis. z boies captiuos obuios repatriare pmittit. vt dicit Jsiō. ethimo. li. xij. Sic christꝰ dñs leo de tribu iuda pcit ⁊ humilib⁹. vñ ps. Parcet paupi z inopi z saluas faciet anias pauper. nā ppt humiles z pauper venit i mūdū. ps. Propt inopiā z gemitū pauper: nūc exurgā dic dñs. Et idē Orphano tu eris adiutor Jō sept⁹ inducebat xbo z exēplo ad veram humilitatē. dicēs verbo Lu. xiij. Qui se humiliat exaltabit. z qui se exaltat humiliabit. Et exemplū humilitatis seipm prebuit dicēs. Matb. xj. Discite a me quia mitis sum z humilis corde. Ratio hui⁹ est. qz iste leo fortissimus xps dñs vult oīes homies saluos fieri z neminē pire. nullus aūt saluari poterit. nisi vere humilis. Exē angelus supbiendo de celo corruit et homo de paradiso exulauit diffinitū est in ꝓsistorio trinitatis deifice. q nullꝰ ad supbor angelor ex homib⁹ introducat locuz. nisi qui hic se vere humiliauerit. vnde misericors leo de celi solio ad hoc venit vt miseros verbo z exemplo humilitatē doceret z per humilitatem ad beatitudinē introduceret. Jdeo non docuit ipse mortuos suscitare. munduz creare. super aquas siccis pedibus ambulare. sed humilitatem. quia sine illis saluari possumus sine hūilitate ⁊ nō ¶ Scōo xps dñs assimilat leoni. qz sicut ꝓprietas leōis

De scō Marco

est: q̄ q̄n̄ venatorib⁹ inseqūt nō latitat sed sedet in campo vt videri possit. sic dic̄ ꝑ plin⁹ li. v. Sic leo de tribu iuda nō occultauit se q̄n̄ Judas cū mīstris p̄ncipū z sacerdotū q̄rebat eū ad mortē. sed ꝓcessit et obuiā dī. Amice ad q̄d venisti Matḥ. xxvj. Tercio xp̄s dn̄s assīlat leoni q̄ sicut leo suo bn̄factori mīstrat. vt dic̄ ꝑ plin⁹ vbi sup̄. z etiā i multis exēplis. p̄sertim in btō Hieronymo cui tanq̄ aīal mansuetū mīnistrabat. Sic xp̄s leo p̄ssim⁹ p̄cinget se z trāsiēs mīstrabit illis q̄b⁹ dicturꝰ ē Esuriui z dedistis mihi māducare zc. Mar. xxv. Quarto xp̄s dn̄s assīlat leoni q̄ sicut leonis adeps z fel sanitatem ꝓseruat. Pā vt dic̄ ꝑ plin⁹ li. xxviij Adeps leonis mixt⁹ cū rosaceo cutem facit custodit ab infectiōib⁹ z tumore z si q̄s cū adipe ei⁹ inunctus fuerit. venena illo tp̄e nō timebit z fel ei⁹ aq̄ addita oculoꝝ acuit claritatez. Sic xp̄s dn̄s leo de tribu iuda effect⁹ z pingue do passiōis ei⁹ a q̄ fluxerūt oīa sacra fm Aug. Si cū roseo z recēti sanguie ei⁹ mentis facies inungat ꝓseruat ab infectione malicie z tumore superbie. ac veneno iracūdie z inuidie. fellis autē potatio i cruce acuit claritatē oculi affect⁹. O quis eēt tā excors qui felle tanto dn̄o ꝑ se potato nō ꝓpateret z amore ei⁹ nō cōpungeret q̄ tam bn̄ in via hui⁹ mūdi incessit. De q̄ leone dic̄ Salomon. xxx. c. puerb. Tria inq̄t sunt q̄ bn̄ gradiunt z quartū qđ incedit feliciter. leo fortissim⁹ bestiaꝝ ad nullius pauebit occursum. gallus succinct⁹ lūbos. z aries. nec est rex q̄ resistit ei. z q̄ stultus apparuerit postq̄ eleuat⁹ ē in sublime. qđ sic exponit Grego. in. xxx. li. moral. Ipse quippe in hoc loco leo ponit. de q̄ in Apoc. scr̄tum est. Vicit leo de tribu iuda q̄ fortissim⁹ bestiarū dicit. quia qđ i illo infirmū est dei fortius est hoibus q̄ ad nullius pauebit occursum. dicit em̄. Venit p̄ncep⁹ mīsi dui⁹ z in me nō habet quicq̄. Gallus succinct⁹ lūbos. i. p̄dicatores sanctī. z inter hui⁹ noctis tenebras veritatē mane nūciantes q̄ castitate succincti lumbos. z aries nec est rex q̄ resistat ei Arietē accipim⁹ p̄mum inter ecclīam ordinē sacerdotū. de quib⁹ scr̄tum est Afferte dn̄o filios arietū q̄ p exempla sua gradientē ppl'm q̄si subsequentem ouiū gregē trahunt. q̄bus recte viris nullus rex sufficit oīno resistere. q̄ quātūlibet p̄secutoꝝ obuiet intentiōes eoꝝ nō valet p̄pedire. sicut em̄ ad cursus q̄ē desiderant z anxie currere z mori endo q̄uenire. Primo q̄ leo p̄m⁹ gallus scōs. tercia⁹ aries. Apparuit enim xp̄s p̄mo. deinde scī p̄dicatores apti. z demū spūales patres eccl'iaꝝ p̄positi duces gregū q̄ sunt doctores seq̄ēs tium ppl'oꝝ. Postq̄ antixp̄s in sublime eleuabit deū se esse mentiet z stulti apparebit. q̄ p aduentū veri iudicis deficiet q̄ inceder feliciter z nō bene Nō em̄ oē q̄ feliciter bn̄. nec in hac vita oē q̄ bene feliciter. sed antixp̄s feliciter. i. locupletanter. De q̄ Daniel dic Robur datum est ei ꝓ tra iuge sacrificium ꝓpter peccatum z ꝓsternetur veritas in terra z faciet z ꝓsperabit. q̄ Salomon ait incedit feliciter. hoc daniel dicit ꝓsperabit. Scō quoꝝ leo significat hominē iustum. sicut dicitur ꝓuerb. xxviij. c. Homo iust⁹ quasi leo fortis. z sic significat beatus Marcū qui specialiter in tribu ꝓphetatibus assimilat leoni. s.

Primo in audacitate.

Scō in prede capacitate.

Tercio in cursus velocitate.

Primo em̄ btūs Marcus assimilat leoni in nimia audacitate. quia leo inter aīalia est mīl'tū audax. vñ ꝓuer-

xx.dicit. Leo fortissimus bestiax ad nullū pauebit occursum. Sic beatus Marc⁹ audacter p virtute fidei mor/ tē subijt. Licz aūt leo sit mltū audax: tñ vt naturales z Isido.dicūt septem sunt q̄ leo naturaliz timet. Sic leo no/ ster vicz brūs Marc⁹ illa septē spūali ter intellecta timuit. Prio nāq; leo ti met strepitū rotax.p qō intelligit ve/ tus z nouū testamētū. Vas rotas in visione viderat Ezechiel dicēs. Rota erat ī rota.i. vetus testamētū ī nouo: z ecōuerso.tanq̄ vitas rei in vmbra. Hec aūt rota sacre scripture xpter sui magnū strepitū et stridorē ē valde ti/ menda.magnū em̄ strepitū reddit cū dicit Job.v. Mortui audiēt vocē filij dei et q̄ audierīt viuent. Et.j.Cho.xv. Canet em̄ tuba z mortui resurgēt in/ corrupti. Nunc pfecto strepitū time/ bat iste scūs leo brūs Marcus.z si fr brūs Hieronym⁹ q̄ sic dicē sup Mat. Quotiēscūq; diē illū ꝑsidero toto cor/ pe ꝛtremisco. Nā siue comedā siue bi bā siue aliq̄d aliō faciā semp videt mi hi in aurib⁹ sonare illa vox. Surgite mortui venite ad iudiciū. O de⁹ me⁹ ꝙ intolerabilē stridorē redd.t hec rota dū dicē Mat.xxv. Ite maledicti ī ignē eternū. O q̄s habitare pōt cū ardori/ bus sempiternis. O q̄s quiuere z con/ solari poterit cū horrēdo diabolo Mñ s cut rota aliq̄n ascēdit.sic sacra scīptu/ ra aliq̄n loquit de celestib⁹ gaudijs q̄ hō nō vidit: nec auris audiuit.nec in cor hois ascēdit. Aliq̄n de tremēdis i ferni penis vbi dānati cruciabūt die ac nocte in secula seculoz. Apoc.xx. Ali quādo indicat q̄ ituri sunt sursum :et qui deorsū.quia hūiles sursum supbi vero deorsum. Juxta illud Luc.xviij. Qui se exaltat hūliabit et q̄ se hūiliat exaltabit. Secō leo timet lazaym qō est aīal ferocissimū.ante qō nulla via est tuta.quod significat xp̄m quē etiā iustissim⁹ timet. Quia dicit Deb.iiij. Horrendū est incidere ī man⁹ dei vi/ uentis. Et brūs Greg⁹ dicē qō habet xj.q.j. Sacerdotib⁹. Nescim⁹ q̄s ī ter ribili dei iudicio qual' futur⁹ sit. nam multa sunt q̄ de illo⁹ iudicio homies ignorāt.qz fortasse quos vos laudat illi reꝑhendet:q̄s vos reꝑhendit ille laudabit. Terciū qō timet leo est ig/ nis. Justi em̄ licz sint fortes vt leo: ta men timēt ignē purgatorij et inferni. licz nō timore seruili .vt scz xpter hoc p̄cipaliter caueāt a malis:ſz q̄ ī mul tis cognoscūt se offendisse mortaliter vel venialiter. Prio mortalib⁹ eterni⁹ ignis debet. vt dicit di.xxv .Qual'.§. al's. Si q̄s aliq̄d horū.s. mortaliū in se dñari cognouerit si se hic nō emēda uerit eterna illa flāma cruciabit. Prio venialib⁹ aūt ꝑtalis pena purgato/ rij debet :licz sit ꝑtalis est tñ acerbissi/ ma.j.ad Chorin.iij. Si q̄s superedifica uerit sup hoc fundamētū.scz fidei xp̄i/ ane lignū fenū stipulā :ape salu⁹ erit sic quasi p ignē scz trāsiens purgatorij Unde interrogat⁹ machabri⁹ q̄re tam maculētus erat qñ comedebat siē q̄n/ do ieiunabat :respōdit .Sicut inquit ligna que versant z reuersant in igne paulatim cōsumunt.ita qui mentē se/ pe retinet in timore dei cogitādo ignē futurū cōsumit. Quartū qō timet leo est animal leozofilius fm aliq̄s leon thofon⁹.qz de eius carnib⁹ leo intozi cat.et significat peccatū qō iusti timēt Hinc dicit Eccl.xxj. Quasi a facie co/ lubri fuge peccatū .Nā si scires in pi/ cario eē venenū nūquid biberes ō co certe non. Sic nec actū peccati debes facere in q̄ est eterna mors. Job.vj. An gustare pōt quis qō gustatum af fert mortē.q̄si di.nulli⁹. Ideo dicē Bre. Bonax mentiū ē ibi culpā agnoscere

De sctō Marco

id est timere vbi culpa nō est. Et bt̄us Hiero. ait. Ego oia tuta timeo. Quin tū qō timet leo ē insidie venatoris vt pedicas z laqos z hmōi. sic iusti timēt laqos diabolī ne sub specie boni decipiant. vñ Eccl. ij. Fili accedēs ad seruitutē dei sta in iustitia z timore ꝑpara aiaz ad tētationē. Certū est qō timet leo custodis sui flagellū q̄ catulū verberat ante eū. z sic leo eū timet. sic iusti suū custodē xp̄m dn̄m q̄ nō dormit ne qz dormitat qñ videt illū magnū angelorum exercitū q̄ eternis penis flagellauit. z qñqz flagellat etiā iustos tē poraliter sicut Jobem baptistaz Job Thobiā z martyres. Septimū z vltimuz qō timet leo est strata publica. z significat mortē. qz fm pbm. Mors ē vltimū terribilū quaz etiam sancti timent z etiā sanctus sanctorum horruit naturaliter. Et mors sic est via publica q̄ nullus est qui cauere possit ab ea etiam vgo beata que deū genuit pertrāsiuit. ideo dicit. ij. Reg. xiiij. Omnes morimur z sicut aqua in terrā delabimur que reuerti. Hinc Grego. i omel. Ecce mūdi ia senuit. tū in nostris cordibus reuiuiscit. vbiqz mors. vbiqz desolatio. vbiqz piculum. vbiqz eius amaritudine repellimur z tū ceca mente eius amaritudinē amam⁹ fugientē sequimur. labenti inherem⁹ Et quia labentē retinere nō possum⁹ necesse est vt cū labente labamur. Unde Aristo. in sua poetria inducit cuiusdam potete fabulā. Qui cū palatium deauratū z desertum videret plorans his verbis alloquit dicens. Domus egregia cōpungar ad lachrymas tuā intues solitudinē. Ad illa ꝑtremuit cōpulsa mihi respōdere ꝓter lachrymarum multitudinē. Cui dixi. vbi queso sunt qui quondā in te habitauerūt et securā vitam cū oīmī iocunditate duxerunt. At illa. Tpales inquit etītes cum tempe transierūt z me quoqz sub sorte tempis transitura dimiserūt. Et subdit ibidē Aristo. Nēpe res nec stabiles sunt q̄ cum fluxu rpis fluminis fluunt. Igit miserabilis cōditio peccatoz plenoz iniq̄tatibz q̄ stāt ꝓinde ad portaz inferni. nec tū timēt eternū ignem. q̄npotius letant. inebriant. riuant. ducunt in bonis dies suos z in puncto ad inferna descendūt Job. xxj.

Secōo q̄z b. Mar. assimilat leoni ꝓpter capacitate. quia leo in cacumine montis gignit filios z inde respicit feras z magno rugitu facto oīes feras territe stabunt z ipe descendēs cauda lustrat cacumē montis feras includēdo z tandē nulla bestia audet circuire caude egredi. z sic postmodū capit ꝑdam. Sic iste noster leo b. Marcus sancte meditatiōis vertice exīs circūdabat mores z sensus suos cogitatōe vltime bt̄itudis. z sic sensus quasi bestias feludebat ac mortificabat. Q̄z mala bestia ē lingua hūana si libere ꝓmittat. vnde Jaco. dicit. iij. c. Omis natura bestiarū domita est lingua autem nullus domare potest. Similit̄ oculus depdatur animā. sil'r ꝓ auditum mors intrat ad animā. Tercio b. Mar. assimilat leoni i cursus velocitate. leo eīm dum multū comedit z videt se ex tali ꝓmestione grauatū sentiens post se venatorem paulatim gradi quoq; qz ad siluam pueniat sed ibi tandē pedes ozi apponit vt euomet comesta. z cum cauda fortiter se pcutiēdo exasperat vt velotioz fiat. Sic noster leo beatus vicz Marc⁹ multū comederat de tpalibus bonis cōgregando. sed sentiens post se mortē z diabolū venatorem. dum puenit in siluā. i. certū aplōrum oīa euomit. relinquēdo oīa. et fortiter se exasperauit cauda. i. fcorda

ꝯione suo ꝛ nouissimo ꝛ. sicut enī cau/
da est vltimū mēbrū aialiū. z aialia
cauda se gubernant. vltimū hoim est
mors. iudiciū pena inferni. vel gloria
celi quibꝫ homo se craspando debꝫ re
gere. vñ Eccl. vij. Memorare nouissi
ma tua z in eternum nō peccabis. Et
Deut. xxxij. Utinā sapentz intelligerēt
ac nouissima pūiderent. scz sic se a pec
cato pcauerent. vt dicit Piero. Facile
ptemnit oia qui se semp cogitat mori
turū. ¶ Tercio leo significat diabolū
peruersum z hoc propter tres suas p
prietates scz

¶ Primo qz fortiter seuit z terret.
Scō quia sanguine symie curaꝝ
dum languet.
Tercio qz gallū manic albū timet.

¶ Primo leo fortiter seuit z hoiem occi
dit. sic diabolꝰ qui est tam fortis z po/
tens q nō est potestas sup terraz q̄ ei
cōpari possit. vt ōr Job penul'. scz xpus
dns debilitauit eū sua būdicta passio
ne. Jā est tanꝫ leo ligatus neminem
potest mordere nisi volentē p ꝯsensuz
peccati appropinq̄re. Jō pmonet bea
tus Petrꝰ apl's dicēs. Aduersariꝰ ve/
ster diabolꝰ tanꝫ leo rugiens circūit
querens quē deuoret. cui resistite for/
tes in fide. ¶ Scōa leonis ꝓprietas ē
q sanguine symie curaꝝ dum languet
vt dicit Job. ta nuensis in kath. Sic
diabolus supbos sibi incorpat q̄ sunt
dent symie oīes nouitates quas vi/
dent symie exercent. vñ dicitur Job
xli. Ipse est rex super oēs filios supbie
¶ Tercia leonis ꝓprietas est q albū
gallum timet. Sic diabolꝰ veridicuz
z castum predicatorem timet qui per
gallum significatur. quia peccatores
extrahunt de eorum faucibꝫ animas.
O quot anime sunt extracte de ore le/
onis infernalis per cantū predicatio/
nis. quare tu dimisisti peccare, quare
de his contritꝰ z cōfessus es. quare p/
posuisti de cetero precauere. quia au/
diuisti a p̄dicatore q peccatum deus
abominatur z per veram penitentiaz
deo reus cōciliatur. Ideo dns p Esa.
dicit. Exalta quasi tuba vocem tuam
z annuncia populo scelera. ¶ Secun
dum articulum notare possumus ex
premissis verbis ad honorem beati
Marci nimiam eius perfectionem.
quia dicitur q ascendit scz de virtute
in virtutem donec videre meruit de/
um deorum in syon. cuius quidem p
fectio apparet in tribus eiꝰ statibꝫ scz

¶ Primo ante ꝙuersionem.
Secundo in ꝙuersione.
Tercio post ꝙuersionē.

¶ Primo dixi q perfectio beati Marci
claret ante ꝙuersionē suam ad christū
quia fuit de genere sacerdotali z leui/
tico. vt dicit Piero. in prologo super
Marcum. z ex hoc fuit in statu perfe/
ctiori scientie z morum quia ad sacer/
dotes ptinebat z leuitas scire pre aliis
scripturas veteris testamenti. Unde
fm Lyram magis idoneus redde/
batur ad intelligendum dicta ꝓpheta
rum de christo testimoniū phibentia
Ideo ipse in italia scripsit euangeliuz
suum fm Pieronymū. vbi tunc vige
bat sapientia. quia studium a grecis
fuerat romam translatum. Et in ea/
dem ciuitate Marcus rogatus a fra
tribus scripsit euangelium. In tali/
bus enim locis nō solent nisi autenti
ci scribere. Unde z Paulus apostolꝰ
summe afficiebatur ad deuz. quia sic
scribebat. ij. Thimo. vlti. Marcum
assume z adduc eum tecum. est mihi
enim necessarius in ministerium.
¶ Secundo eius perfectio apparet i
ꝙuersione. quia ad h officiū scz vt esset
cancellarius regis anglorum fuit ab
eterno predestinatus. Ideo in visione

De scto Marco

Ezechieli fuit demõstratus. vñ et ꝓn/cipis apl'oꝝ fuit baptismalis filꝰ z di scipulus. vt dicit Hiero. sup. plogum Marcus euãgelista dei electꝰ z petri i baptismate filiꝰ ac in diuio ꝼmone di scipulꝰ. ¶ Tercio pfectõ scrĩ Mar. ap paret post ꝙuersionẽ. z hoc ex multipli ci donoꝝ z virtutũ copiositate z bũli tate. fuit eñ oĩm virtutũ possessor. vñ dicit de eo Hiero. in ꝗdã glo. Marcꝰ inquit euangelista seminat post Ma theum. fremit vt leo. volat vt aquila. discat vt homo. ĩmolat vt sacerdos. ir/rigat vt flumẽ. flozescit vt ager. feruet vt vinũ. hec ille. Tam eñ admirãde hũilitatis extitit: vt amputauerit sibi pollicem vt sacerdotio reprobꝫ habe/retur. Cõsiderabat nanqꝫ diuinã ma/iestatẽ z sacerdotũ dignitatẽ nõ aude bat fieri sacerdos sicut et btũs Frañ. O quot sunt nũc in mũdo qui ampu/tatis aniabus z demonibꝫ traditis ef frontes cum diuersis peccatis currũt ad ꝙsecranda diuina sacramẽta. O de nicꝫ quot sunt qui ꝓ phas et nephas vsurpant sibi beneficia ecclesiastica vt lautius viuant saginari volũt de san guine inocẽtis christi cuius patrimo nium inutiliter consumũt. Sed dice res. vtruꝫ liceat homini se occidere vel mutilare. Respondet lyra super plo/gũ Marci ꝙ nõ licꝫ. qz ꝗlibet ps cor/poris ordinat ad totum corpus. z ho mo ordinatur ad totam cõmunitatẽ Si igitur membrũ aliquod sit nociũ corpori vtpote ꝓpter putredinẽ est ali/orꝫ corruptiuũ potest abscindi ab eo cuius est. ne inficiat alia membra vel ipius autoritate ab alio amputari po test. sic homicida vel raptor z huius/modi licite a iudice occidi potest vt cõ seruetur cõmunitas. Si autez mem/brum est sanum: nõ licet homi se mu/tilare. qz dicitur. di. lv. c. Si quis am/putauerit sibi vilia clericus nõ fiat qz homicida sui est. Nam se mutilans ꝑ mo agit contra sui charitatẽ. quia na/turaliter homo amat seipz z oĩa mẽ bra sunt de integritate ipius. Secun do facit contra cõmunitatẽ. quia agit contra cõmune bonũ priuãdo cõmu/nitatẽ adiutorio. Ideo religiosi incul/pant etiã eos q̃ se incaute ledũt. Ter/cio se mutilans agit cõtra deũ qui est instituto2 nature. in casu tamẽ licituꝫ est quãdo scz fit ex instinctu spũssancti Hoc modo dicit August. li. j. de ciui. dei. ꝙ Sampson seipsuꝫ interfecit ex instinctu spũssancti. qõ probat ꝑ hoc. quia dñs ad hoc agẽdũ restituerat si/bi pristinam fortitudinẽ miraculose. Idem etiam patet de quibusdã muli eribus que tempe psecutionis seipas occiderũt qõ nõ licet sine instinctu spi ritussancti. Hoc etiam legitur de An thonio anachorita in li. qui dicit̃ para disus. quẽ cum ciues rapere z consti/tuere episcopũ vellent. ferro secuit sibi aurẽ sinistrã di. Lex diuina iubet nul lum aure precisa aptare in episcopu. Quod cum Theophilo relatum fuis set dixit. Audeis illa lex obseruatur. Ego autem si dederis mihi naribus truncatum z moribus probum non dubito eum episcopum ordinare. hoc modo nõ seruatur. Ex predictis patet ꝙ beatus Marcus pollicez ex instinctu spũssancti amputando optime fe/cit. Tercio notare possumus unnoriã passionẽ beati Marci. qz dicit̃ de cu/bili suo. vt patet in legenda.

De eodem. Sermo. xxxix.

Qui fecerit
q z docuerit hic magnꝰ vo/cabitur in regno celorum.

Math. v. c. Ad gliam beatissimi euā geliste Marci hec ẏba a saluatore ꝓ/lata bene intelligunt. q̄ salubriter opa/tus z docuit verbo z scripto. Ma3 tria requirunt ad hoc q̄ ds sit magnus i regno celoꝝ scz.

¶ Primo vt recte viuat

Secō vt iuste doceat.

Tercio vt honeste regat.

V Primo equidē req̄rit vt quis sit ma/gnus in regno celoꝝ vt recte viuat et se tanq̄ signū ad sagittā suis oīb⁹ p̄beat. z verbo z exemplo oīes ad se trahat. vñ Grego. Doctrina cum oīi impio docet q̄ prius agat q̄ dicat. nā doctrine subtrahit fiduciā quādo cō/scientie p̄pedit linguā. Et bīus Amb. sup. bū imaculati. Ante vita q̄ doctri/na q̄renda est. Vita bona sine doctri/na gratiā habet. doctrina sine vita in/tegritatē nō habet. nā etiā de xp̄o dicit Act. j. Cepit facere z docere. Et iō no/tanter hic dic. q̄ fecerit z docuerit. Gre/go. Cui⁹ vita despicit restat vt et ei⁹ p̄/dicatio ꝓtemnat. ¶ Secō vt quis sit magnus i regno celoꝝ requirit vt iu/ste doceat. nihil falsi. ꝓpter deuotionē vel aliquā aliā causam interserat. Si vero apocriphū doceat. q̄ nō dicitur simpliciter falsus sed scriptura sine fir/mitate tunc insinuet talem foze scptu/ra. Vñ Chrisf. In lectiōib⁹ non ver/ba sed sanctitas est amāda. sepe autē repitur simplicitas veridica. z falsitas compositā que dominē suis errorib⁹ allicit z p lingue ornamenta laqueos dulces aspergit. verūtī pulchre men/tiri nō est verum. Et August. in epistō la. Veritas z dulc̄ z amara est. quan/do dulc̄ est parcit. z quādo amara cu/rat. V Tercio vt quis sit magnus in regno celoꝝ requirit vt honeste regat scz se prius ad regulā sanctitatis ordi/net q̄ subditū. quia dicit Solon pbs Q, qui vmbrā vult rectificare prius illud cuius est vmbra erigat Grego. Summ⁹ locus bene regitur dum is qui p̄est vicijs potius q̄ tribus do/minatur. Tectria in se habuit beat⁹ Marcus quia recte vixit. iuste docu/it z honeste rexit. ideo magnus voca/bitur. In q̄b⁹ q̄dez verb⁹ btūs Mar/cus a trib⁹ specialiter cōmendat scz

¶ Prio a sue vite sanctitate. ibi. Qui fecerit.

V Secundo a sue doctrine vtilitate. ibi. z docuerit.

¶ Tercio ab eterne glorie sublimita/te. ibi. hic magnus ꝛc.

V Primo dixi q̄ b. Marcus ex p̄miſ/sis themat⁹ ẏbis cōmendat a sue vi/te scitate. cū dicit. q̄ fecerit. Licz ei san/ctitas nō ꝓsistat tm̄ in opatōe sz in vir/tutib⁹. Jurta illud qđ dicit Hugo. In p̄bis nō fuit venerabilis imago vir/tutis: dum sine fide z dilectione sub/stātia vtutis esse nō possit. tm̄ oportu/no tempe requirit z opatio. Unde ad sanctitatē tria requirunt p̄cipue. s.

¶ Primo dilectio diuina.

Secundo operatio virtuosa.

Tercio consūmatio gratiosa.

V Primo ita. q̄ ad sanctitatē vite requi/ritur diuina dilectio. vñ Aug⁹. de do/ctrina xp̄iana. Ille iuste z sancte viuit qui rerū integer estimator est. q̄ ordia/tam hz charitatē. ne aut diligat qđ nō est diligendū. aut nō diligat qđ est di/ligendū. aut amplius diligat qđ ēmi/nus diligenduz. aut min⁹ diligat qđ amplius diligendū est. aut min⁹ aut amplius qđ eque diligendū est. nam nullum opus est acceptū deo sine ip̄i/us dilectione Grego. Nō habet viri/ditatis ram⁹ boni operis si nō manet in radice dilectionis Ergo spūssanct⁹ z voluntas homis simul faciūt sctm̄. q̄ dicit Tho. li. 2tra gētiles. iiij. c. xxj.

De sctō Marco

Oportet eñ operās et operatū i actū
simul esse. sicut motū et motū. neces
se est vt vbicūq; est aliqs effectus dei
ibi sit et ipe deus effector. vñ cū chari
tas q̄ deū diligim⁹ sit in nobis p spm̄
sanctū oportet q; etiā spūsctūs in nobis
sit q̄diu charitas i nobis ē. Vñ apo
stol⁹ dicit. j. Thoz. iiij. Nescitis qm̄ tē
plū dei estis z spūsctūs habitat i vo
bis. Sic igit̄ omne amatū i amante
est z ecōuerso. hic. j. Joh. iiij. Qui ma
net in charitate in deo manet z de⁹ in
eo. Et q̄diu deus manet in homine:
tādiu oīa minus amari vult a se. Hu
go. Dilectio dei est oīa cōmoda z incō
moda postponere causa fruēdi deo. in
nullo eñ cordis hospitio habitat vbi
q̄s diligit se vel aliud a se plus q̄ deuz
vel eque. ergo vera scitas consistit in
diuina dilectōe. Diuina ẋo dilectio ē
nō potest nisi in vera fide spe z ḡtia.
q̄ dicit Iero. in epla. Omnes ẋtutes
sibi herent vt q̄ vna caruerit oīb⁹ care
at. Qui ḡ habet vnā omnes habz vir
tutes. sanctitas nō consistit i exterio
ribus opib⁹ sed in ipa volūtate. Vñ
si vis scire an sis sanct⁹ vel nō. cōside
ra voluntatē q̄d vis facere et qua intē
tione. q̄ nō opus sed volūtas z intēn
tio dirigit in vitā eternā. sicut volens
ire romā prius intētōe trāsibit z post
ea opere exequet. Sic igit̄ patz q; san
ctitas cōsistit in aīa in qua est diuina
dilectio. Dic abbas moyses. Jeunia
vigilie: meditatio scripturaz: nuditas
ac priuatio omniū facultatū nō per
fectio sed pfectionis instrumēta sunt.
quia nō in ipis cōsistit discipline fi
nis. sed p illa pueniť ad finē. Secun
do ad sanctitatē requirit opatio virtu
osa. Non eñ sufficit bonū solūmō co
gitare: sed et facere. Ideo dicit salua
tor p̄mittendo q̄ fecerit z docuerit. nā
hō si post baptismū nunq̄ mortaliter
peccaret z bonū nō faceret. pter negli
gentiā damnaret. Qđ probat de illo
qui pecuniā dñi reposuit i sudario di
cens. Ecce habes qđ tuū est. q̄ tandez
punitus fuit. Hinc Greg⁹ in omelia.
Probatio dilectōis exhibitio est ope
Idem in moral'. In ope perfect⁹ nō
est cui adhuc lingue prauitas cōtra
dicit. nec in sermone laudabil' qui hoc
quod loquit ope nō ostendit. Nec au
tem extrinseca opatio vt sit sctā z deo
accepta tria debz habere. scz

¶ Primo pfundā humilitatē.

¶ Secundo laudandā sobrietatem.

¶ Tercio amandā paupratem

Prio enim vt opatio sit sancta debet ha
bere profundā humilitatē. Ideo in p
sona christi dicit Aug⁹ de verbis dñi
Discite a me nō mūdum fabricare. nī
cūcta visibilia et inuisibilia creare. nī
in ipo miracula facere z mortuos su
scitare. sed quia mitis sum et humilis
corde. Cogitas magnā fabricā consti
tuere celsitudis: de fundamēto p⁹ cog
gita humilitatis. Et btūs Gregor⁹ i
omel'. Qui sine hūilitate virtutes con
gregat in ventū puluerem portat. Et
Bernard⁹ in epl'is. Fode in te funda
mentuz hūilitatis: et quenies ad fa
stigiū charitatis. Vis cape celsitudi
nem dei cape prius hūilitatez christi.
qui hanc in oīb⁹ opib⁹ nos habere
docuit dicēs. Attendite ne iusticiā ve
strā faciatis cora hoīb⁹.

Secūdo vt opatio sit sācta debz habere lauda
dam sobrietatē vt abstineat a superflui
tate cibi et potus. Quia dicit Aug. li.
ad sacras virgines. Sobrietas ē mē
tis z sensus mēbroz̄ omniū corporū
qz tutela castitatis pudicicieq; mun
men. pudoz̄ prima. amicicie pacisq;
serua: honestati semp cōiūcta: crimi
nū viciozūq; omniū fuga. Et breuiter
q̄ sobrietatē nō seruat: omnib⁹ vicijs

ad sūi cor aditū parat. qz sine ea non castitas: nō deuotio: nō fides: nō pax nō amicicia esse possunt. ¶ Tercō vt operatio sit sancta debet habere amā dam paupratē. Quia dicit Chrysost. Pauptas est manuductrix quedā in via que ducit ad celum. Et btūs Augustin⁹. Fecūdus est ager pauper⁊ cito reddit donātibꝫ fructū. Uia celi est pauptas p quam venīt ad patriā. impe ergo erogare si nō vis errare. Tā ta nāq; virtus est pauptatis vt dei filius ꝓpter eos venit per incarnatōez. Iuxta illud Lu. iij. Euāgelizare paupibus misit me. Ergo null⁹ saluabit nisi paup aut pauptat⁊ amator⁊ pauper adiutor. Quid ei est pauptas nisi amaꝝ bonū. qđ diuitie nisi dulce amarū. Securi igit sunt viri pauperes ⁊ pauidi diuites. Hinc Bre. in pastorali. Offerenda est eis cōsolatio q̄s caminus pauptatis excoquit. atq; illis inferendus est timor q̄s ꝓsolatio glie tēporalis extollit. ¶ Tercio quoq; ad sciratem vite reqrit cōsūmatio glīo sa. ita q̄ in bono quod iam incepit firmiter perseueret. quia multi bene inceperunt et male terminauerūt. Ideo Gregor⁹ in moralib⁹. Incassum bonum agitur si ante vite terminū deseratur. Quia frustra velociter currit qui prius. ꝑ ad metas pucnerit defitit. Et beat⁹ Bernard⁹ in epl'a. Perseuerantia est vnica filia regis summi. finis virtutū: earūq; cōsumatio. totiusq; boni repositoriū. ⁊ vt⁹ sine q̄ nemo vidz deū. Et q̄ ille tm̄ erit ꝛcūs q̄ i bono ope pseuerauerit clare ondit ipa vitas dicēs. Qui pseuerauerit vsq; i finē hic saluus erit. Hec oia habuit btūs Marcus euāgelista. Di uina ei dilectio intātū vrebat ei⁹ aiaz vt mozt̄ep aruꝝ pēderet p deo. tāta operatōe fuit vt olim virtutū mgr̄ videret

Quē videns btūs petr⁹ apl's constātem in fide: cui⁹ filius baptismal' fuerat cum destinauit aquilegiā: vbi innumeras gentiū multitudines ad fidem ꝙuertit christi. vbi euāgeliū suuz secūdo cōscripsit ⁊ ibidē reliquit. Tādem quendā ciuē aqlegiensem cōuertit et romā ad petrū adduxit vt ipsuz aqlegie epm̄ cōsecraret. ⁊ ita factū fuit Qui postea martyrio miḡuit ad dominū. Tante etiā humilitatis fuisse dicit btūs Marc⁹ vt pollicē sibi amputauit vt sacerdotio reꝓbus haberet. Uerūtamē dei cōsiliū imutari nō pōt ideo epiſcop⁹ ordinat⁹ est alexandrie. vbi tāta pauptate ⁊ sobrietate cū oīnibus fidelib⁹ viuebat sicut nūc religiosi. Unde Petr⁹ damiani sic dē de eo. Tantā ei de⁹ apud alexādriam gratiā ꝓrogauit vt oīes q̄ tūc ad fidei rudimenta cōfluerēt mor p̄ continentiā ac tot⁹ sanctitat⁊ instantiā tā q̄z ad monastice pfectōnis fastigiū p̄uolarent. ad qđ nō mō miracl'oꝝ ꝓdigijs: nō mō p̄dicatōis eloquijs sed etiā exīmijs ꝓuocabat exēplis. In qua finaliter pseuerauit. qz ibidē finez vite optato terminauit martyrio. Ideo bñ dicit de eo. q̄ fecerit. ¶ Secūdo ex p̄missis thematis verbis btūs marcus euāgelista cōmendat a sue doctrine vtilitate. cū dicit. et docuerit. q̄ docuit opere (vt dictū est) et scripto. quia vite christi seriem subtiliter descripsit Predicauit insup verbo sic̄ alij christi discipuli. Unde ei⁹ doctrine vtilitas cōsistit in tribus. scz

¶ Primo in veritatis comphesiōe
Secūdo in errozis exclusione
Tercio in vtilitatis fructificatiōe

¶ Primo dixi q̄ doctrine vtilitas beati Marci cōsistit in veritatis cōꝓhēsiōe. qz quicq̄d dixit: q̄cq̄d scripsit: tota vitas fuit. qz imediate ab ipa veritate

talis fidei et veritatis noticia infun/ debat q̄ ñ fuerat cū ihū ī tota vita sua sed ab alijs foris didicerat. potissime a bto petro patre spūali euāgelicā ꝟi/ tatem. int⁹ vero p diuinā hauserat cō templatōem. Que q̄dem tripliciť fit.

¶ Primo mentis dilatatione.
¶ Secūdo mentis sublevatione.
¶ Tercio mentis alienatione

¶ Primo inquā diuia ꝓēplatio fit mē tis dilatatōe: dū cūctis vicijs exclusis de cubicl'o cordis diuia dilectio cū oi bus virtutib⁹ dilatat ipm cor. et inci/ pit desiderare scire q̄d magꝭ vellet de⁹ z nō est cōtent⁹ nuda p̄cepta solūmō seruare in quib⁹ est salus sed etiā pfi/ cere euāgelica cōsilia. et in ꝟ die ac no cte laborat ferueñ. iuxta illō p̄s. Tuā mandatoꝝ tuorū cucurri cū dilatasti cor meū. Nā pctm̄ ꝓstringit cor sic frī/ gus ad ista inferiora. charitas vo sic calor dilatat ad supiora. Et ī ō ad cor/ dis dilatatōez tria sunt necessaria: de q̄bus Bern̄. de cōsideratōe. Tria sūt q̄ oculū intelligentie confundūt: atq; a cōtemplatōe veri lumis excludunt. scz tenebre pcōꝝ. recordatio eorūdez pcōrum. et cura actuū terrenoꝝ. Cō tra triplicē morbū tripler remediū est Nam p̄mus ejcit p cōfessionē. secun/ dus p oratōem. tercī⁹ p q̄etem. z q̄ cū/ q; cor suū ab his libauerit. puta a pec cato: vana cogitatōe: et terrena occu/ patōe aptus erit ad dilatādū cor suū. z in ꝓtemplatōe ad intelligēdū diuia secreta. Unī Aug. in epl'a. Qui didice/ rūt a dño ihesu christo mites esse z hūi les corde plus cogitādo z orando pfi cūūt q̄ legēdo z audiēdo. De elatis vē ro dicit ecōtrario Gre. in mora. Con/ tēplari dei sapiaz nō possunt q̄ sibi vi dent esse sapientes. q; tāto ab ei⁹ luce lō ge sunt q̄nto apud semetipos hūiles nō sūt. Nā cū hūilibus est sermocina/ tio dei. et cū quib⁹ sermocinatio cū ill⁹ z amicicia. amicoꝝ vero ꝓpriuz est q̄ secreta sua amico reuelēt. Juxta illud Johan. xv. Jam nō dicaz vos seruos sed amicos meos. q; oīa q̄ audiui a patre meo nota feci vobis. Et beatus Marcus quia cor habebat dilatatus z hūiliatū ideo spūssancrus ꝓfūda fi/ dei ei reuelauerat. Juxta illud. j. Cho rinth. xiij. Spūs loquit mysteria. Et Math. x. Non vos estis q̄ loq̄mi sed spūs patris vr̄i qui loquit in vob. Et j. Petri. j. Spūsancto inspirati locu/ ti sunt sancti dei hoies. Ergo errare ñ potuerūt. q; spūssctūs nō est testis fal sitatis. ¶ Secūdo diuina cōtempla/ tio fit mētis subleuatōe. Mens enim p̄sentia sui creatoris dilatata et inflā/ mata sursum se erigere oib⁹ modis nī titur. et q̄nto visibilia trāscendit: tāto ad dei cognitōem pueniet: in quo cu/ pit delectari. Unde p̄s. Ascēdit homo ad cor altū et exaltabit de⁹. Quia q̄nto intensi⁹ deus cōtemplat tanto ī cor de contēplantis imēsior erit. Et quia btūs Marc⁹ in dei contēplatione fu erat: ideo veritatē fidei perfectius no uerat. Sicut existēs in altissimo mon te longi⁹ videt: ita in tali cōtemplati one suspensus clarius diuina secreta cognoscit. ¶ Tercio diuia contēpla/ tio fit mentis alienatōne quādo mēs er admiratōne diuine magnitudinis potestatis: pietatis: extra cōmunē ha tum naturalē rapitur. et tunc nō vtit sensibus. sicut fuit in beato paulo ñ. ad Chorinth. xij. q̄ sic dicit ō se. Scio hominē in christo ante annos quat/ tuordecim: siue in corpore siue extra corpus nescio de⁹ scit raptū hmōi vs/ q; ad tercīū celū. Et vt dicit Aug⁹ ad paulā de videdo deū q⁹ paul⁹ tūc ra ptu vidit diuinā essentiā. similiť mor/ tyses. Alij vero quando sic rapiuntur

tōiter nō vidēt diuinā cēntiā i sua spē. ꝫ sub q̄da sit̄itudie. Sic potuit z btūs Marc⁹ ꝓēplari i raptu. qō inuī viōr Ezech. j. vbi dr Totū corp⁹ plenū erat ocul̄ circūitu ipor aīalū .cūqz ambularēt aīalia ambulabāt pariē z rote iurta ea. Et cū leuarenť de tra aīa/lia eleuabanť simul z rote. quocunqz ibat spūs illuc eūte spū z rote pīl leuabanť seq̄ntes eū. spūs em̄ vite erat in rot̄. Qō luculēter exponēs btūs Bre. dicit. Quid p faciē nisi noticia. q̄d per pēnā nisi ꝓēplatio designať. p rotas vo sctā q̄ttuor euāgelia figurabāť in q̄bus ē spūs dei. qz ex. ſ. ſ. cōscripserunt. Qō ꝓfirmāt̄ btūs Iero. i plogo sup Marcū dicit. Marc⁹ euāgelista dei elect⁹ z petri i baptismate fili⁹ atqz in diuīo fmōe discipul⁹. In eo q̄ dīc dei electus insinuať q̄ ab eīno fuit elect⁹ vt de⁹ p ipm vitatē euāgelicā traderet Nā rome vbi tūc fuerūt mltū sapientes ibi greco fmōe ꝓscripsit euāgeliū. in alexādria vo latino fmōe. qz spūsctō plen⁹ oim linguarz vtutē nouerat. ḡ mltū vtil̄ est ei⁹ doctīna. ¶ Scōo doctrine ei⁹ vtilitas ꝓsistit i errorū exclusiōe. Añ em̄ sctā dei euāgelia et apl̄oꝝ p̄dicatōem tot⁹ mūd⁹ diuerſ errorib⁹ fuerat inuolut⁹. Alīj colebāt p deo ce/lestia corpa. sic saturnū: iouē: martem solē lunā ꝛc. Alīj elemēta i sensibilia vt ignē aerē aquā ꝛc. Alīj corruptibiles homies. vt berculē ꝛc. Alīj bestias vt dracōes. sicut babilonij. vt ptz i Dani ele. Alīj piscē sicut philistini dagō. alīj idola mura et surda .aut fusa aut fabricata. in quoꝝ sacrificijs faciebāt inex/plicabiles petōꝝ abomiatōes. z p̄ cuz tāta obstinatōe vt ꝓprios filios et filias vīuos imolarēt. ps. Imolauerūt filios et filias sculptilib⁹ chanaā. Dīc ira q̄ erat q̄dā idolū de Epe lōgos babēs vngues de ferro .q̄ calefacie/bant et puerꝝ aut puellā in manib⁹ il/lius dabāt. q̄ idolū p artificiū strin/gebat ad se q̄si amaret z acceptaret. et sine lesiōe de hac vita portaret .cū tñ vnguib⁹ et calore morieb̄at. Interim vo idoloꝝ pōtifices tipanū pcutiebāt z instrumētis musicis canebāt ne au/direť clamor pueri a gentib⁹. Dīc dīc Eusebi⁹ pāphili li. j. de euāgelica ꝑparatōe. ꝓse mīres ꝓpas nephādis nuptijs cogīscebāt. Scitę carnib⁹ vescebāt hūanis. Massagete et derbices pro/pinq̄s et affines suos senectute cōse/ctos miserrimos putātes iterficiebāt ipos idol' imolando deniqz comede/bāt. Ibibareni seniores suos viuos p̄cipitabāt. q̄ꝝ errorē breuis fmo nō explicat q̄ pene oēs ibāt ad tartara .ex/cepta modica israelitica gēte: de q̄bus etiā pauci valde euadebāt eīnū interi tū p eo q̄ dimissa ōr lege tot⁹ conatib⁹ ītēdebāt supbie auaricie z luxurie. ꝓpē q̄ vez sacre scīpture itellectū puertebāt male exponēres. O clemētissime ds. o misericordissime creator cur tāta mala in tra fieri ꝑmittebas .cur ipam vitatē. i. xpm iesū ad docēdū veritatē ñ di/mittebas. ō certe q̄ nulli obligat⁹ fueras. Nō vo o xpe de⁹ vēisti p te z tuos docuisti vbo z exēplo. et ecce adhuc p q̄b⁹ mori dignat⁹ es nō suscipiūnt tue doctīne veritatē .q̄ diristi. Arta est via q̄ ducit ad vitā et pauci inueniūt eā. Et certe pauci .qz q̄si oēs trāseūt p viā latā voluptatū deliciarz z bonoꝝ. q̄ꝝ finis interit⁹ z glia in ꝓfusione q̄ trena sapiūt ¶ Tercio doctrie vtilitas btī Marci ꝓsistit in ipi⁹ fructificatōe Nā doctrina hec euāgelica vsqz ad finem mūdi oī die fructificat. qz in fide nutriūť fideles p eā. Alīj de statu petī ꝓuertūť. Ūñ merito de ea ōr illō pro/uer. viij. Fruct⁹ ei⁹ p̄cios⁹ est cunctis opib⁹. Ex his ptz vtilitas mag̃ doctīne

De sctis Philippo et iacobo

beati Marci euãgeliste. ℣ Tercio beatus Marcus ex themat3 v̄bis ꝑmẽdat ab eterne glie sublimitate :cũ dr. hic magn9 vocabit in regno celorum Nã ipe mirabiliter austerã vitã duxit verbũ dei vtiliter pdocuit. z ꝑ ipa veritate amarã mortẽ subijt. ideo ī celo sublimari meruit Anno ab incarnatione dñi.ccclxvij. Tpe leonis impatoris veneti corpus sctī Marci ꝺ alexandria trãstulerũt vbi eccl'ia ī honore ip9 mire pulchritudis fabricata ẽ. Quidã nãq3 mercatores veneti q̃ alexandriã prexerãt duos p̄sbyteros custodes corpis sctī marci pcib9 z ꝑ mis3iõib9 induxerũt :vt occulte corp9 illõ tolli pmitterẽt z venetias trãsportarent.sz cũ corpus de tumulo leuarẽt: tãtus odor totã alexandriã sic pfudit vt omnes vnde tãta suauitas odoris ꝓdiret mirarent. Cũq3 ip̄i veneti corpus in naui deferrẽt .et alijs ī alia naui existentib9 revelassent.tũc vn9 il'or ait. Forsitan alicui9 egiptij corp9 datũ est vobis qõ putatis brī marci .cõtinuo nauis in qua erat corpus beati Marci v̄sa cepit lat9 nauis alteri9 ꝓcutere.nec dimisit donec ꝓfessi fuissẽt ibi fore corp9 brī marci. Rogem9 zc.

De sctis Philippo z iacobo aplis

Sermo xl

Domie ostẽ de nob ꝑem z sufficit nob Joh.xiiij. Ad honorẽ beati Philippi apli qui ex tẽpestiua quersione ad xp̄m z quersatõe cũ eo magno amore afficiebat ad eũ .vñ m3tos ſuitabat ad ei9 noticiã .nã brī Nathanaelẽ ipe adduxit ad xp̄m dr. ei Joh.j Quẽ scripsit moyses ī lege et ꝓphete inuẽim9 messiã zc. Itẽ gētiles petierũt ab eo videre ieſũ Joh.xij.q̃ cũ andreas eos duxit ad ieſũ.q3 ardebat caritate numia erga ieſũ.tõ oēs volebat ad ei9 noticiã pueire. Ei9 aũt charitatis tria signa fuerũt ꝓcipua. sc3

Quia grãdia postulauit fiducialr.

Quia petitõem formauit prudenr.

Quia in sili cathedra triumphauit feliciter.

Primũ signũ charitat3 xp̄i in beato philippo fuit :q3 grndia postulauit fiducialr. Nã signũ magne familiaritat3 fuit qñ Jobes ī cena petijt sibi revelari ꝓdictorẽ. Itẽ signũ magne charitat3 qñ petr9 Jacob9 z iohes petierũt sibi revelari aduẽtũ suũ ad iudicium Mat.xxiiij. Dic aũt nobis qñ hec erũt.z qõ signũ aduent9 tui z ꝯsummationis secli. Ex ꝓfecto signũ magne charitatis fuit qñ philipp9 petijt sibi ostẽdi ꝑem ī quẽ desiderãt angeli ꝓspicere z in q̃ est oē bonũ .Exo.xxxiij. dixit dñs ad moysen petẽti videre faciẽ dei Ego oñdã tibi omne bonũ. Et ℔ bonũ q̃tũ licz scire in hac vita declarauit si bi saluator dr. Philippe q̃ vidz me videt z ꝑrem meũ. Jn nõ credis q3 ego in ꝑre sũ et p̄ī me ẽ. Videre ꝯo ꝑrem facie ad faciẽ nõ ẽ pñtis vite sed future glie. Juxta illõ Exo.xxxiij. Nõ videbit me hõ et viuet ℣ Scõm signũ charitatis xp̄i in btõ philippo fuit q3 suã petitõem formauit prudenr. Nã i ſua petitõe excellere videt alios aplos. q3 q̃dam ex aplis petierũt secl'arẽ potẽtiã vt filij zebedei Mar.x. Da inquit nobis vt vn9 ad dextrã tuã z alius ad sinistrã tuã sedeamus ī glia tua. Quidã petierũt futuror3 scias Mat.xxiiij. Dic nobis qñ hec erũt. Quidã inimici3 vindictã qñ xp̄m dñm ī ciuitatẽ intrare nõ ꝓmiserũt Lu.ix. dixerũt. Vis dicim9 vt ignis descẽdat de celo et cõsumat illos. Ex btũs philipp9 nõ petijt secularẽ potentiã.q3 breuis ẽ Ecc.

r. Dis potentat⁹ breuis vita. Nec pe/ tijt futuro⁹ sciam. qz curiosa est. Ro. xij. Nō pl⁹ sape q̄z oportet sape. Neqz in unicos⁹ vidicta qz ꝓhibita est. Mat. v. Diligite inimicos vr̄os. Sed petijt visionē p̄n̄a q̄ ē pfecta btūdo. Joh̄ nis. xvij. dicit saluator. Hec est vita et na vt cog̃scant te deū p̄rem z quē misi sti iesū christū z̄c. ¶ Tercū signū cha ritatis xp̄i in btō philippo fuit. qz ī si/ mili carbedra triūphauit. Nā sic̄ sal/ uator noster i cruce mori voluit sic be atus philipp⁹. Isti eī tres apli. s. pe/ tr⁹ andreas z philipp⁹ fuerūt. ō beth sayda z i cruce triūphauerūt i q̄ catbe dra dñs eos⁹ et nr̄ xp̄s vitā termīauit diabolū supauit. z hūanū genus redi mēdo gaudiū aquit. vbi nūc clare a be atis deus pater videt. quē sibi be. phi lippus oñdi petebat di. Dñe oñde no bis p̄rem z̄c. In q̄bꝰ vbis ad honorē br̄ philippi et nr̄e salut̄ vtilitatē tria i sunt salutaria documēta. scz

¶ Primū difficultatis decens q̄stio. ibi, Dñe ostende nobis

¶ Secz diuitat̄ euidēs cognitio. ibi. Tercū sctē trinitatis suffi/ (ciēs ꝓfessio. ibi, et sufficit nobis.

¶ Primū ei dicī q ī vbis thematis in/ sinuat documētū ad honorē br̄ philip pi difficil' q̄stio de trinitate. qz ip̄e dif ficilē rem q̄rebat a saluatore. quā dif/ ficultatē apl's in tercū celuz rapt⁹ nō sufficit explicare. sz admirās ait. O al titudo diuitiar⁹ sapie et scie dei q̄z in/ cōprehēsibilia sunt iudicia ei⁹ z iuesti gabiles vie ei⁹. Nibilomin⁹ tñ vt dic̄ Abo. ij. q. ij. ar. viij. Inuest̄ scz mo/ do possibili et ꝓgrus obligat scire et ī telligere mysteriū sctē trinitatis expli/ cite. id ē nō sub generalitate vbor̄um dicendo. Credo sanctā trinitatē. Sed credo in deū p̄rem z filiū z spīm̄sanctū Ergo cū br̄ō philippo apl'o cuilibz est necessaria iuestigatio ei⁹. Quā q̄dem hoies tripl'r inuestigauerūt: scz

¶ Primo quidā naturali lumine

¶ Secūdo quidam curiose

¶ Tercio quidā diuina illustratōe

¶ Primo q̄dā inuestigauerūt diuitatē naturali lumie. sicut pbi q̄ diuinā illu stratōem p gr̄am nō habuerūt sic̄ ꝓ/ phete. sed solū p naturale lumē ex cre aturis tanq̄z effectib⁹ deuenerūt ī cogni tōez creatoris tanq̄z cause. licz ei ñ cog̃/ uerunt psonar⁹ diuinar⁹ distinctōez: tñ a liq̄ mō deuenerūt in cognitōz diuina rū pfectōnū. Nā videtes creaturaruz magnitudinē multitudinē pulcritu/ dinē: intellexerūt deū esse potētissimū ex magnitudine creaturar⁹. sapientis/ simū ex diuersitate ear⁹. z optimū ex bonitate ear⁹. Ideo de ip̄is apl's Ro. j. Inuisibilia dei a creatura mūdi. i. hoie p ea q̄ facta sūt intellecta ꝓspiciūt. sempiterna q̄z virtus ei⁹ z diuinitas. Et seq̄t. Quē cū cognouissent nō sic̄ deuz glificauerūt. Sed obscuratū ē insipi/ ens cor eorū. s. creaturas adorādo. vñ dicit glo. sup hūc locū q̄ licz pbi cog̃/ uerūt appropara trinitati. s. potētiā q̄ appropat p̄ri. sapiaz q̄ appropat filio bonitatē q̄ appropat spūisctō. nunq̄z tñ tres psonas distincte intellexerūt ī tri nitate. ¶ Scōo q̄dā diuinitat̄ cogni tōem iuestigauerūt curiose. i. vltra q̄z deberēt. Hoc aūt mō iuestigare est

¶ Primo vanum

¶ Secūdo periculosum

¶ Tercio ꝓfusione dignū

¶ Prio vanū qz intrā suū ꝓseq̄ ñ p̄t eo q̄ ōs ē incomp̄hēsibil'. iō ōr. puer. xxv. Sicut q̄ mel multū comedit ñ ē ei bo nū sic qui scrutator est maiestatis op/ primet a gloria. Nō b⁹ ē fm magnuz albētū. qz q̄dā cog̃scibilia sunt infra ra tionē vt album nigrū rubeū z̄c. Que/ dam iuxta ratōnem: vt verum falsū.

De sctis Philippo et iacobo

iustū iniustū.bonū malū. Quedā su/
pra rōem vt diuitatis vna eēntia ī tri
bus psonis. Primū facilīe cognosci/
mus. Scōm cū magno labore z idu
stria. Tertiū sola reuelatione diuia vl̄
sacra scīptura. Vnde Eccī. iij. Altiora
te ne q̄sieris z fortiora te ne scrutat⁹fu
eris. ppīea dicit Aug. Creator a crea/
tura cognosci nō pōt ad plenū ī via vl̄
in patria. hic em̄ cog̃scim⁹ q̄ ē. ibi q̄līe
est. sz nec hic nec ibi q̄d est. qz sīe ei⁹po
tentia est infinita ira z eēntia. Nā (sal/
ua grām̄atica) mille mundos creare
posset sua potētia q̄s oēs repleret sua
essentia. Idē Aug. Dem⁹ deo oia pos/
se. nos aūt intelligere nō posse. Et idō
curiose ipm̄ itelligere nō possum⁹. sz
p fidē verā charitate et hūilitate for/
matā. vñ Ysa. vij. Nisi crediderit⁊ nō
intelligetis. Igīt ad idē dicit Aug. q̄d
mirū ē si nō ꝓphētis cū de deo loqui/
mur. qz qđ com̄phētis de⁹ nō est. vel
tu de⁹ es. Sz scōm est ipossibile g̃ pri
mū necīe vez. Si dicas. de⁹ vbi fuit
ante mūdi pncipiū Rñdz Augus. et
Anſ. vbi nūc ibi tunc. Si itez dicas.
vbi est nūc. Rñdet Albtus q̄ de⁹ di/
uersimode dicīt eē alibi. Nā in rebus
creat⁊ est p naturā. z sic ē vbiqz potēti
aliter p̄sentialīe et essentialīz. In bonis
aūt solū est p gr̄am. iuxta illō Joh. xv
Qui manet in me z ego i eo. In btis
p gl̄iam. In xp̄o p unionē. In celo per
vestigiorū excellētē relucentiā. In pa/
tre filio⁹ vel p̄ in filio. et .s.s. in vtroq;.
p nature idētitatē. vñ ꝟ. Dic vbi tunc
esset cū p̄ter eū nihil eēt. Tūc vbi nūc:
in se q̄m̄ sibi sufficit ipe. Bern̄. Ubiq;
regt vbiqz impat vbiqz maiestas ei⁹
oia replet. In angel⁹ est vt decor .i ec
clesia vt p̄familias. in inferno vt eq⁊
tas. Q igīt negligēs tui z supbe. o di/
mine maiestat⁊ pscrutator vane: scias
q̄ q̄cūq; te vtis sp inuenies eū imēsū
Si considerat in se sic est infinit⁹. Si
ꝯsiderat in cōpatiōe ad intellectū sic ē
incōprehēsibil̄. Ro. xj. Quis cognouit
sensū dñi. iō dicit ambulare sup pen⁊
nas ventoꝝ. et sup alas cherubim. id
est sup intelligētias angelicas. Si cō
siderat in cōpatiōe ad locū sic ē inscrip
tibil̄. Si in cōparatiōe ad durati
onē sic ē etern⁹. iuxta illō. j. Thimo. j.
Regi sc̄lorū imortali z invisibili soli deo
honor et gl̄ia in s.s. Ecce pīz q̄z vanus
sit curiose inuestigare diuinā naturam
Btūs em̄ philipp⁹ nō sic inuestigaba
bat hāc difficultatē sz cū humilitate e
charitate volēs dulc⁹ itelligere de cle
menti et pio deo di. Dñe oñde nob⁹ pa
trē z sufficit nob. ac si dicat. Q q̄z dulc⁹
es dñe ies̄u. o q̄z suauis es in ꝟbo con
uersatiōe z exēplo. Certe dulcissim⁹ est
p̄r tuus celest⁊ q̄ te eternaliter genuit.
quē q̄so dulcissime dñe oñde nobis z
sufficit. in q̄ est oīs dulcedo. tota refec/
tio et ineffabil̄ caritatis degustatio.
Nō aūt q̄re altissim⁹ de⁹ nō pōt ꝓphē
di ab hūano intellectu. qz cū sit maior
itellectu creato nō pōt intrare totalit.
sic q̄nia neq; seipam plene itelligit. q⁹
aīa tota maior est q̄z intellectus eius.
Scōo curiose inuestigare deitatis
est piculosus: qz ex nimia īmēsitate lu
minis q̄s posset incurrere cecitatē mē
tis. vt pz in arrio alexādrino ep̄o q̄ cre
didit q⁹ sicut de⁹ est trin⁹ ī psonis. ita
etiā ī eēntia. Silr sabelli⁹ errauit cre
dendo q⁹ sicut de⁹ vn⁹ ē in eēntia ita z
in psonis. Sz aliq̄n se noīat p̄ez. aliq̄
q̄n filiū. aliq̄n spm̄sctm̄. Ecce q̄z pīclo
se errauerūt tales sapientes curiosi. q⁹
modica mēsura sui ingenij ꝓsūpserūt mē
surare diuitatis imensitatē. Cui⁹ rāta
est dignitatis excellētia q⁹ mēs cogitāl
de deo deficit cū sit incōprehēsibil̄. sen
sus nō capit cū sit inuisibil̄. lingua nō
explicat cū sit ineffabil̄. tēp⁹ nō mēsurat

cum sit intermiabilis. locus nō capit
cū sit incircūscptibilis. scptura eā non
explicat cū sit inestimabilis. virt⁹ eam
nō attingit cū sit inaccessibilis. deside
ria zvota trāsgredik cū sit incōpabilis
Jō dicebat Aug. li. j. de trinik. Pe hac
igik re supma z excellētissima cū mode
stia z timore agendū est. vbi qrik vni
tas patris z filij z spūssctī. Nusqz picu
losꝰ alicubi errak. nec laboziosꝰ aliqd
qrik. nec fructuosꝰ aliqd inuenik. Uñ
legik in apocriphis Esdre qō ē liber ter
cius vbi bz. xiij. c. q cū Esdras mirare
tur qre deꝰ ppl'm israel tradidit in ma
nus gentiū q erant idolatre pessimi z
mulk vicijs expositi. In pplo vo isrl'
erant mlti iusti. appuit ei angelꝰ dñi z
dixit. Vade Esdra z pōdera ignis pō
dus. aut mesura flatū venti. aut revo
ca diez que pterijt. Cui rñdit Esdras.
Quis naroz posit facere hec. Cui an
gelus. Si interrogassem te quāte ba
bitatōes sunt in corde maris. aut qn
te vene sunt in pncipio abyssi. aut qn
te sunt vene sup firmamētū. aut q sūt
exitus paradisi. Diceres mihi forzassis.
In abyssum nō descēdi neqz in infer
nū adhuc neqz i celū vnqz ascēdi. Nūc
aūt interrogaui te de igne vento z die
p q trāsisti z a qbꝰ separi nō potes. z ñ
mihi rñdisti de eis. quō igik poterit ca
pere vas tuū altissimi viā. ¶ Tercio
curiose inuestigare diuitatē est ꝓfusio
ne dignū. Nā dicit rabbi Moyses q
multi pbi ista dixerūt vt qcunqz inge
niū suū posuerit circa qrtuoz recipiet
ꝓfusionē. s. qñ vult scire qd ēi supmo.
qd est in imo. qd fuit pmo. z qd erit vl
timo. Supmū z pmū vocat deū in
qntū est pncipiū oim. Imū zvltimuz
vocat ipm in qntū ē finis oim. Quan
tū aūt ad ista deus inuestigabilis ē
vñ Esa. vj. dicik de seraphin q duab
alis velabāt suā faciē. z duabꝰ alis pe
des velabāt. g caput z pedes qz deꝰ p
ut est pncipiū z finis ē nobis inuesti
gabilis. media aūt nō sunt velata. qz
ea que sunt a pncipio in finez dei opa
nobis sunt cognita. Erq igik tā pfun
dissima est ipa deitas z tā incōprehen
sibilis. ió nulli alteri de deo credamꝰ
nisi soli deo. vel hoibꝰ quibꝰ ipe reue
lauit. vt dicit Hylariꝰ. Soli deo de se
credendū est q se solꝰ nouit. deus autē
reuelauit nobis p filiū suum q ipe sit
trinꝰ z vnus. equalis in potētia sapia
z clemētia. Uñ dicebat b. Philip. ille
eternꝰ dei filius xpus. Philippe q vi
det me videz patrē meū. nō credis qz
ego in patre sum z pater in me. s. p na
ture ideptitatē. Hec aūt nulla hūana
rōne cape valemꝰ nisi deuota fide. vt
dicit Esa. vij. c. Nisi crediderik nō in
telligetis. Tercio qdam inuestigāt di
uinitatē diuina illustratiōe. s. humilik
z deuote. hoc mō inuestigauit beatus
Philippus z scī doctoz. ió p dei re
uelationē didicerūt. Sic em dicit Au
gust. li. de trinik. Btā trinitas. s. pater
z filius z spūssctūs. est vnꝰ deꝰ z sūmū
bonū qō nō nisi purgatissimis mēti
bus cernik. O igik aia xpiana tenebrꝫ
ignorātie inuoluta. O mens peccatis
fedata habilita te expurgādo a pecca
tis. supplica deo te hūiliando vt te il
lustret fidem dando vt possis credere
amare eū. seruire ei. z tandē cū eo btā
fieri. ¶ Scōm documentū ad hono
rem btī Philippi insinuak diuinitatꝫ
euidēs cognitio. qz dicik in ꝓpositꝫ ver
bis patrē. Debet nāqz qlibet xpianus
mō sibi cōgruo z possibili credere z sci
re deū trinū i psonis z vnū in ēntia. q
licet ita subtil' sit q naturalik oculi no
stri intellectꝰ intuēdo cōgscere nō pñt.
qz dicit Aristo. ij. methaph. q sicut se
hz oculꝰ nocticoraciꝫ ad lumen solis. sic
se hz oculꝰ nre mentis ad ea q sūt ma

De sctis Philippo et iacobo

nifesta nature z m'to min⁹ ad ea que sunt sup̄ naturā. s. diuina q̄ oēs essen/tias sugat fm Hyoñ. li. de diui. noib. c. j. Possum⁹ em̄ diuinā bonitatē cog/scere p infallibilē scptur sacre vitatez q̄ p̄ spūsctm̄ est inspirata q̄ nō p̄t esse testis falsitat⁹. ij. Pe. j. Spūsctō inspi/rante locuti sunt sctī dei hoies. Sacra aūt scriptura clamat de deo q̄ ipe sit.

V Immensus.
C Eternus.
C Incircūscriptus.
V Incomprehensibilis.
V Immortalis.
C Immutabilis.
C Ineffabilis.

V Primo inquā deo z soli ꝑuenit q̄ sit imensus potētia. ita q̄ de⁹ sol⁹ ē oipo/tens q2 de⁹ p̄t oia q̄ sunt possibilia. vt dicit Bonauē. in. j. di. xlij. Hec aūt dei potētia est dupler. s. absoluta z ordina/ta. Potētia em̄ absoluta dei se extēdit ad oia q̄ bonitati diuīe nō obuiāt. z sic ista potētia multa p̄t facere q̄ nō p̄t po/tentia ordinata. q2 hac ptāte posset dā/natos saluare. z saluatos oēs dānare Hui⁹ q̄dē potētie imēsitas apparet in rer̄ creatōe ō nihilo. i resurrectōe mor/tuo2. z alijs m'tis. Jō dicim⁹ in sym/bolo. Credo i deū patrē oipotētē. ea tñ q̄ ꝓtradicūt. pp̄etatib⁹ diuis de⁹ ō2 nō posse facere. vt facere maiorē seipō vel augeri aut minui. vel alterari vel cor/rūpi aut fatigari. eo q̄ oia talia insūt hoi p defectū vtutis. z ꝓtradicūt diuīe potētie. Scdo ō2 nō posse facere ea q̄ ꝓtradicūt el⁹ veritati vt facere sil' eē et nō esse. vel q̄ p̄teritū sit futur̄. vel pec/care. vñ q̄ talia diceret deū facere posse tal' blasphemaret eū. Tercio ō2 facere nō posse ea q̄ ꝓdicūt sue bonitati vt sal/uare Judā z dānare sctm̄ Petrū. z sic de⁹ ō2 oipotēs fm Raynerū titulo de cētia diuia nō tñ oiuolens q2 nō oia vult q̄ p̄t. C Scdo soli deo ꝑuenit q̄ sit etern⁹. vñ ps. Dñs in eternū pma/net. z Athanasi⁹ in symbolo. Eternus pater etern⁹ fili⁹ etern⁹ spūsctūs Et tñ nō tres eterni sz vn⁹ etern⁹. Ubi scien/dū q̄ q̄dā sunt q̄ hñt p̄incipiū z fines sicut tps z oia tpalia generatōi subie/cta. Quedā vo q̄ p̄incipiū hñt sz nō fi/nē vt sube spūales sicut angel⁹ ania. et est aliqđ ens q̄ nec hz p̄incipiū nec fine sicut de⁹. C Tercio soli ō2 ꝑuenit q̄ sit incircūscript⁹ q̄ nullo termio p̄/nek sz ipe p̄tinet oia. q2 vbiq̄ idē est. vñ ps. Quo ibo a spū tuo z q̄ a facie tua fugiā. Si ascēdero i celū tu illic es. z si descēdero in infernū ad es. Ad idē be/atus Aug. De⁹ ē in mūdo nō inclusus extra mūdū nō exclusus. sup̄ mūdus nō elat⁹. i. eleuat⁹. infra mūdū nō de/p̄ssus. iō ō2 Piere. xxiij. Nūquid cē/lū z terrā ego impleo. z sic oia sunt in deo. i. in dei noticia z p̄nia. tā boni q̄ mali. V Quarto soli deo ꝑuenit q̄ sit incōp̄hēsibilis. nā intellect⁹ būanus deū bñ p̄ot videre sicut est sua natu/ras. j. Joh. iij. Videbim⁹ eū sicuti ē. mā nō p̄t cōp̄hendere Joh. j. Deū nemo vidit vnq̄ scz cōp̄hēsiue fm Lyram. Nō igit intellect⁹ buman⁹ aut angeli/cus p̄t cōp̄hēdere deū q2 oē cōp̄hēdēs est maⁱ cōp̄hēsor. deo aūt in cog/nitiōe z in re nil est maⁱ. C Quinto deo soli cōuenit q̄ sit imortalis. ita q̄ mori aut annihilari nō p̄t. nā oīes alie creature p̄nt mori siue annihilari siue ania siue angel⁹. vñ Gregor. li. mo/ral'. Oēs inq̄t creature in nihilū deue/nirēt sicut de nihilo facte sunt nisi ma/nus ꝓditoris ꝓhuaret. De deo aūt dic/Jsiō. li. j. de sūmo bono. Q. sol⁹ de⁹ est imortalis. creature aut spūales sunt imortales q2 nō moriūt. Jō dic aplis. Regi seculo2 imortali tc. V Petro cō/uenit soli deo q̄ sit imutabilis. nā sua

diuīa bonitas ē īmutabilis. qz nō pōt de bono in malū mutari. nec de bono in melꝰ pficere. vñ scia eiꝰ nō ꝑt mutari in ignozātiā. vt vicz qō pzꝰ sciuit ne sciat mō. Dicit ꝛñ in scripturis deꝰ alꝫ ꝺd nescire. i. nō appzobare nō ꝑmiare nō punire. sic ꝺz Matḃ. xxv. Amē dico voḃ nescio vos. i. nō appzobo. Similiter in volūtate mutari nō pōt qz qō ab eterno noluit ḃ ꝑ nullā suppliꝫcationē facit. sz fm ꝑs. Oia q̄cūq; voluit fecit in celo z in terra. vult ꝛñ nraz salutē sic ꝙ ꝑ seruitia nra qōāmō facꝫ z petitōes sctōꝝ z nrōꝝ. Ire est imutabilis in iusticia qz apud eū nō est pſonaꝝ acceptio. nec alicuiꝰ ꝓcibꝫ flectit a iusticia. Pzouer. vj. Nō acq̄escet cuiusq; ꝓcibꝫ nec suscipiet ꝑ redēptōe dona plurima. Similr est imutabilis a miseꝛricozdia qz miscēdiam suā nūq̄ ꝓtinet ab eis ꝙ timēt z diligunt eū. z se dispōnūt ad miscēdiam. ī ꝺō ꝺic Malach. iij. Ego ꝺns z nō imutoꝛ. Et Num. xxiij. Nō est deꝰ vt mutet vt hō. Dinc z ꝑs. Mutabis eos z mutabunt tu autez idem ipe es z anni tui nō deficiēt. Nā etiā angeli sunt mutabiles qz ꝺd ꝺā eoꝝrum mali facti sunt. vñ Gzego. i moꝛal. Sola natura incōpzehensibilis a statu suo nescit moueri. ¶ Septimo soli ꝺo ꝙuenit ꝙ sit ineffabilis qz nulla creatura eiꝰ potētiā. bonitatē. dulcedinē. sapiam. essentiā. pulchzitudinez. gliam. iusticiā. miscēdiam effari potest. Legit em̄ ꝙ ꝺd rex habuit subtilē magistrū in theologia quē rogauit vt ꝺd esset deꝰ sibi ꝺiceret. Et dū ꝛp̄s multū pzogasset tandē ꝺixit ꝙ deuz effari nesciret. qz inḋt quāto plꝰ de eo cogito tanto magis deficio. Jō ꝺic Bed. Deꝰ est ꝙ nil melꝰ cogitari pōt. Nō igit ꝺz deꝰ curiose inuestigari sicut ꝺdam faciunt q̄rentes ꝺd faciebat deꝰ qñ nec ceꝛtū fuit nec terra nec angeli. Talibꝫ curiosis fm Aug. rñdere potes ꝙ talibꝫ curiosis sic tu es infernū ꝑabat. qz et tūc sic nūc in diuīa fuit voluntate elatos z supbos dānare. ac iustos z humiles exaltare. z sic ꝑtz diuīaꝝ aliq̄lis cognitio. ¶ Tercio ad honoꝛē ḃ. Phi lippi apli insinuat in ꝑmissis vbis trinitaꝝ sctē sufficiens ꝓfessio. qz dicebat ḃ. Philip. Et sufficit nob. s. scire patrē z filiū z spm̄sctm̄ ad salutē. Quō vo sciendū sit z ꝓfitēdū de hac sacratissima re hz extra de sūma tri. z fi. ca. c. firmit credim⁹ z simplr ꝓfitemur. ꝙ vnꝰ solꝰ est verꝰ deꝰ eternꝰ. imēsus. icōmutabil incōpzehēsibil. oīpotēs z ineffabil ꝑ z filiꝰ z s. s. tres ꝺd ꝑsone sz vna essentia seu nata simplex oino. Ꝑ a nllo. filiꝰ a ꝑe solo. ac s. s. ꝓit ab vtroq; ab initō sp ac sine fine. hec ibi. Ergo ꝺbemꝰ credere de nētate salutis ꝙ deꝰ ē vnꝰ i eēntia z trinꝰ i ꝑsonis. Sid ḃ saluatoꝛ docuit ḃ. Phil. ꝺi. Ꝑ in me ē z ego i ꝑe qō ꝓbaret demōstrare possū tripliꝛ. s.

¶ Primo scripturaꝝ testimonio.

¶ Scōo creaturaꝝ vestigio.

¶ Tercio figuraꝝ indicio.

¶ Primo em̄ ꝓbem⁹ vnitatē diuīe essentie z trinitatē ꝑsonaꝝ. scripturaꝝ. testimonio. Dis scriptura sacra aut ē diuina aut āgelica aut hūana. Primo diuina scꝛiptura ꝓbem⁹ ꝺdicta. nā ꝺz Deut. vj. Audi isrl ꝺns deꝰ tuꝰ vnꝰ ē. z Deut. xxxij. Videte ꝙ ego sim solꝰ z nō ē aliꝰ deꝰ ꝑter me. Silr ꝑsonaꝝ trinitatē docet deꝰ dei filiꝰ ꝛp̄s Mat. vlt. ꝺ. Euntes docete oēs gentes baptizātes eos. In noīe ꝑis z filij z s. s. Scōo āgelica scriptura ꝓbare potim⁹ vnitatē diuīe eēntie in tribꝰ ꝑsonis. Nā ꝺixit angelꝰ hē marie Lu. j. Spūsscūs supueniet i te z virtus altissimi obūbrabit tibi. iō q̄ z qō nascet ex te sanctū vocabit filiꝰ dei. Ecce angelꝰ exp̄mit patrē z filiū z spm̄ sctm̄. Tercio ꝓbare poterim⁹ vnitatē

De ſctis Philippo et iacobo

diuine eſſentie in trib⁹ pſonis ſcp̃ tra
hũana. qz dicit ad Eph. iiij. Un⁹ deus
vna fides. vnus baptiſma. Et. j. Joh.
v. Tres ſunt q̃ teſtimoniũ dant in ce/
lo. pater. verbũ. z ſpũſſctũs. z hĩj tres
vnũ ſunt. Scdo ꝓbare valem⁹ vni
tatẽ diuĩe eẽntie in trib⁹ pſonis creatu
rarũ veſtigio. nã oĩes creature ſunt i
triplici differẽtia. qz aut ſunt ſupiores
aut medie aut iferiores. z ſic ꝓcurrere
omnẽ dei creaturã vbiq̃ inuenies ve
ſtigiũ creatoris q̃ ſit vn⁹ in eſſentia et
trinus in pſonis. Ilã in celo empyreo
relucet ſygillũ creatõis in trib⁹ hierar/
chĩjs. Jtẽ in ſole quẽ videm⁹ currentez
fulgẽtẽ z calentẽ. z ſic ſol eſt vn⁹ tria tñ
in ſe hz. ſ. ſubam. radiũ. z calorẽ. radi⁹
a ſole naſcit qz filiꝰ ō patre generat. ca
lor ab vtroq̃ ꝓcenit qz ſpũſſctũs ab
vtroq̃ ꝓcedit. ſubſtãtia vo ſolis a nul
la creatura cauſat qz pater a nullo de/
riuat. Scdo veſtigiũ trinitat⁹ relucet
in creatura media z in oĩi. ſpecialit
tñ in hoĩe intus z foris. Ilã cũ ſit vna
ania hois habet tres potentias. ſ. me
moriã intelligentiã z volũtatẽ. Me/
moria a nulla illaꝝ. ſz ab ea intelligen
tia z ab vtraq̃ volũtas cauſat. qz ſi de
aliq̃ re vis meditari ꝓmo memorariſ
deinde intelligis tandẽ ꝓcludis. ſi vis
aut nõ. Siliter relucet trinitas ſctã in
homis facie foris in qua ſunt tria ſcz
caro color z figura. Ilã caro a nullo il
larũ duaꝝ. ꝓcedit ſed color a carne z fi
gura a carne z colore. Siliter relucet
in artib⁹ liberalib⁹. Nam grãmatica
tractat ſpecialit̃ de littera. ſillaba. z di/
ctione. z ponit tres pſonas ſcz ꝓmã vt
ego. ſcdam vt tu. terciã vt ille. Jtẽ logi
ca ꝓcedit p. ꝓpoſitões q̃ fiũt ex ſubiecto
copula z ꝓdicato. Et ſilr̃ ſyllogiſm⁹ p
tres termios ſcz maiorẽ minorẽ medi
um zc. Tercio veſtigiũ creatoris relu
cet i creatura infima ſcz i inferno vbi
eſt purgatoriũ. lymbꝰ puerorũ. z infer
nus dãnatoꝝ. O igit beatiſſima trini
tas. O ſctiſſima z vnica eẽntia q̃ ſub/
tiliter creaſti oĩa z ꝓudẽter ſi gillaſti ſi
gillo trinitat⁹ vniuerſa vt nulla oĩno
creatura remaneat in qua nõ relucet
at imago trinitat⁹ deifice. Tercio
hoc idẽ poſſum⁹ ꝓbare figuraliter iudi/
cio. Ilã in figura hui⁹ Eſa. vj. Angeli
cantabãt ter ſctũs dicẽtes. Sctũs ſan
ctus ſctũs. z in ſingulari dicebãt. dñs
deus ſabaoth. Sic eñ btus Philip⁹
pus moriẽdo ꝓfitebat diuitatẽ veram q̃
ſibi ſuffecit. Rogem⁹ igit dñm. zc.

De eodẽ. Sermo. xlj.

In turbe

In turbatur cor veſtrũ credit⁹ i de
um. z in me credite in do/
mo pris mei mãſiões mul
te ſũt Joh. xiiij. c. Verba ſũt ieſu xpi ſi
lij dei viui iſtis aplis btis vicz Phi/
lippo z Jacobo loq̃ntis. q̃bꝰ tria in p̃
ſenti euãgelio inſinuat. ſcz

Primo difficilẽ q̃ſtionẽ ſoluit.

Scdo ſil'ez ſe cũ pre oñdit. Ultimo

Tercio mirabilẽ oparõz eis repro/

Primo ſiq̃dẽ ipa vitas xp̃s iſtis ſan/
ctis aplis difficilẽ q̃ſtionẽ ſoluit. z hec
difficultas cõſiſtit circa tria vicz. circa
priam. circa viã. z deitatẽ ptã. Primo
nãq̃ difficultas q̃ſtionis cõſiſtit circa
priaz ꝑ eo q̃ dic̃ h. Uado vobis pare
locũ. Dixꝫ eñ ẽ q̃ de⁹ pfect⁹ cui⁹ opa
ſũt pfecta. q̃ adhuc celeſtẽ priaz nõdũ
pfecit ſz adhuc xp̃s dic̃ ſe tre parare loci
pfecit ſz adhuc xp̃s dic̃ ſe tre parare loci
cũ potiſſime dicat Mat. xxv. Venite
bñdicti pris mei ꝑcipite regnũ q̃ vo
bis patũ ẽ ab origine mũdi. ſi q̃ patuꝫ
fuit vt q̃d adhuc xp̃s vadit parare locus
Rñdet Lyra q̃ locus btitudinis nõ
indiget aliq̃ ꝓparatõe q̃ a ꝓſtitutione
mũdi patus eſt. Jpſi tñ electi indigẽ
ꝓparatõe ad h̃ q̃ poſſent beatitudinẽ

ꝑsecq. qz licz sint ab eterno ꝓdestinati tñ
bntudinē nō cōsequntur nisi mediāte ḡ
tia q̄ dat tpaliter in pñti. ideo subdit
saluatoz. z si abiero et ꝓparauero vobis
locū iterꝫ veniā z recipiā vos ad meip
sum vt vbi sū ego et vos sitis. qō pfe/
cte cōplebit in fine mūdi qñ aia cū coꝛ
pe assumet ab bntudinē. Dinc Aug.
Dñe tūc locū ꝓparas cū te nobis nos
q̄ tibi ꝓparas. quotiēscūq; gr̄az et v/
tutes dat totiēs locū nobis xp̄s ꝓpat
¶ Scdo difficultas q̄stiois ꝙsistit cir
ca viā. ideo dicit xp̄s. et q̄ vado scz per
moztē scitꝭ z viā scitis. Dicit ei thomas
Dñe nescimus q̄ vadis z quō possu/
mus viā scire. mirū q̄dē videt z quasi
ꝛriū cū xp̄s dicit. viā scitis. z btūs tho
mas dicit. dñe nescim⁹ q̄ vadis. Dicē
dū fm lyrā q̄ nō ē incōueniēs vnuz z
idem sciri z ignozari diuersimode. co/
gnitio em̄ hūana ꝓcedit de ipfecto
ad pfectū. vt habet ꝑmo phisicoꝛum.
Nā pueri ꝑmo oēs femias vocāt ma
tres. ꝭ postea discernūt. z tō illō q̄ sci
tur i generali z confuse bñ ignozat i pti
culari z determiate. sic erat in ꝓposito
q̄ xp̄i doctrinā in generali acceperāt.
z sic dicē xp̄s eos scire. tñ pfecte adhuc
nesciebāt. et sic thomas negauit se sci
re. ꝓpter q̄d xp̄s explicauit i ptic̄lari di
cens. Ego sum via ambulare vis. fal
li nō vis ego sū vita. ego vita moꝛi ñ
vis. nō est q̄ quo eas nisi ad me. nō est
vnde trāseas nisi a me. nō ē vbi q̄escas
nisi in me. hec Aug. Nā fm hūanita/
tem est via ad patriā. ideo dic. nēo ve
nit ad pfem nisi p me. fm vo deitatē
est termin⁹ bntudinis. tō dicit. si cog/
uisseris me et pfem meū vtiqz cogui
scetis. et a modo cogscetis eū. q̄ eadez
est diuitas pris et filij. ¶ Tercio difficl
tas q̄stionis ꝙsistit circa deitatē piam
ideo philipp⁹ interrogauit dicēs. Dñe
ostende nobis patrē z sufficit nob. Cre/
debat em̄ philipp⁹ q̄ deꝰ pater possit
videri oculo coꝛpali sicut filius exq̄ di/
xerat et vidistis et amodo cognoscet.
ideo xp̄s declarat q̄ nō visiōe coꝛpali
videt deꝰ pr̄ dicēs. Tanto tpe vobiscuz
sum et nō cognouistis. philippe q̄ videt
me videt et patrē meū. quō tu dicꝭ oñ
de nobis patrē. nō credis q̄ ego i pa
tre z pater in me est. ¶ Secūdo chri/
stus ostendit silem se esse cū patre di.
Verba q̄ loquoꝛ vob a meipo nō lo/
quoꝛ. pr̄ in me manēs ipe facit opa. ñ
credis q̄ ego in patre z pr̄ in me est.
Tercio xp̄s mirabilē opatōem eis re
promittit dicēs. Amen dico vob qui
credit in me opa que ego facio z ipe fa
ciet. Unde ex p̄missis thematis ꝛbis
isti scī apli a trib⁹ spēalit̄ ꝙmēdāt. scz.
¶ Primo a xp̄i dulci cōsolatōe. ibi.
Nō turbet coꝛ vestꝝ.
¶ Secūdo a fidei vtili assensiōe. ibi.
creditis in deum et in me credite
¶ Tercio a loci felici mansione. ibi. i
domo patris mei man. ⁊c.
¶ Primo dicit q̄ isti apli philipp⁹ et ia
cobus cōmendant a christi dulci con
solatōe cū dicit. Nō turbet coꝛ vestrū.
Magna nāq; est cōsolatio vbi deus
ꝙsolat coꝛ humanū. Dinc Bernard⁹
Quid non tēperabit ista dulcedo que
etiā moztē fecit dulcissimā. vt patet in
istis scīs apostol'. Uñ Gre. Gustato
spū desipit omnis caro. qz talē suaui/
tatē homi affert vt totū mūdū desipe
re faciat. Ideo dicit p Esaiā. c. vltimo
Quō si cui mater blādiat ita ego con
solabor vos. Uidens em̄ pñssim⁹ xp̄s
q̄ discipuli sui de ipius morte trista/
bant eos sic cepit ꝙsolari dicēs. Non
turbet coꝛ vestꝝ. s. de mea acerba moz
te. creditis in deū z in me credite. i. cre
dite q̄ ego sum deꝰ et post modicū re
surgā a moztuis. Quisnā explicet cuz
q̄nta beniuolentia discipulos suos cō

De sctis Philippo et iacobo

solabatur replicans eis totã seriẽ pas/sionis sue ac resurrectõis necnõ ascen sionis dicẽs. Nõ turbet cor vestrum. Unde triplex est turbatio.

Prima laudabilis.

Secunda tolerabilis.

Tercia vitupabilis.

Prima inquã turbatio est laudabilis/ tũ homo recordat de peccatis suis q̃/bus deũ inhonorauit diabolo se subie/cit. dei grã pdidit. primũ scãdalizauit z penã meruit. incipit tristari z cõturbari. ps. Ipi videntes scz pctã turbati sunt cõmoti sunt tremor apprehẽdit eos. Nec ẽ bona turbatõ. qz signũ salutis. de q̃. ij. Thor. vij. Gaudeo ꝓpter vos qz cõtristati estis ad pniam. Ibidẽ. Que fm deũ est tristicia pniaz in salutẽ stabilẽ operatur. qz fm Piero. Nulla culpa delet nisi tristicia antiqt. qõ ꝓsideras apl'us dicebat Roñ. ix. Tristicia mihi ẽ magna z ꝯtinua dolor cordi meo. z talis turbatio vtilis ẽ qz cõuertet i gaudiũ sempiternũ. imo adhuc in pñti habet annexũ gaudiuz dolor de pctis Aug. Peccator de peccato doleat z de dolore gaudeat. Ber. Equũ indomitũ flagella domãt aiaz vincunt ꝓtritio spũs z assiduitas la/chrymaꝝ. hec eñ vtilis turbatio non tñ solet esse de ꝓꝛijs pctis sed de oibꝫ q̃ fiũt ꝓtra dei legẽ z iusticiã potissime ex primoꝝ cõpassiõe. iuxta illud apl'i Roñ. xij. Flere cũ flentibꝫ. qõ ipe ꝓ se fecit qõ docuit. q̃. Thor. xj. Quis infirmat z ego ñ infirmor. sic etiã fecit Job xxx. Flebã quõdã sup eo q̃ afflict⁹ erat z ania mea cõpatiebat paupi. hoc docuit z fecit etiã xps fili⁹ dei Joh. xj. Infremuit spũ z turbauit seipm sup Lazaꝝ mortuũ. silr Luc. xix. Fleuit super ciuitatẽ hierusalẽ q̃ nõ habuit in se qd fleret. Fleuit añr de anie miseria ad significandũ qꝫ magꝫ debem⁹ cõpati de spũalibꝫ defectibꝫ qꝫ corpalibꝫ. vñ Jac. do. Magis ẽ cõpatiẽdũ z cõtristãdus male facientibꝫ qꝫ male patiẽtibꝫ. naz sicut ania maior est corpe sic maior cõ passio dz de ea esse Ber̃. Sunt ne/te viscera xpiane cõpassionis plangis corp⁹a q̃ recessit ania. z nõ aniam a q̃ recessit de⁹. de hac tristicia dr. ij. Thor. j. Scientes qm̃ sicut socij passionũ estis/ sic eritis z ꝓsolatiõis. Scõa turba/tio est tolerabilis qñ hõ ex naturali affectu nullo extrinseco accidẽte ꝓturbabit seu tristis efficit. Et qz fm phm ex naturalibꝫ hõ nec meret nec demeret iõ ꝓ talez turbatõez nec bonũ nec malum ꝓsequet. sz tñ cadẽ naturalia cuz ꝓ voluntatẽ ad bona reflecti n⁹ mere/mur. si vo ad mala tunc demeremur. nam hõ naturaliter horret mortẽ ideo et⁹ meditatio cõturbat silr meditatio pene eterne. tñ valde pficuũ solet fre/quẽter eẽ. vñ Piero. Facile ꝓuenit oia q̃ sp se cogitat morituꝝ. Tercia turbatio est vitupabilis scz ꝓ amissione rei tpalis. Jurta illud pb̃s. Turbati sũt z moti sicut ebri⁹ z omis sapia eoꝝ deuorata est. Et talis turbatio solet oriri ex quattuor scilicet

Primo ex nimia auaricia.

Scõo ex imotione superflua.

Tercio ex subditoꝝ inobediẽtia.

Quarto ex locutõe maligna.

Prio itaqꝫ turbatio vitupabilis oritur ex nimia auaricia qñ magna solicitudie acqrit z superfluo amore retinet z si amiserit mltũ turbabit. hic Prouer. xv. Cõturbat domũ suã q̃ sectat auaricia. z Tulli⁹. Tota vita auari bois ẽ plena miseriez dolor. Nã sic fons turbat pede vt nõ resplendeat imago. sic turbatio auaricie obfuscat claritatem rõnis. Talẽ turbationẽ habuit ille iuuenis cui xps dixit Mat. xix. Si vis esse pfect⁹ vende oia q̃ habes z da pau

periby z veni seqre me. z abijt tristis. erat em multas hns diuitias. de hac turbatõe dr. ij. Thoz. vij. Secũ tristi/cia morte opat. Et Eccĩ. xxx. Tristiciã longe repelle a te multos occidit tri/sticia. et non est vtilitas in illa. z certe q̃ vtilitas dolere penitia q̃ nec ipoz/mus nec efferem⁹. ¶ Scõo turbatio vitupabilis oritr ex imotõe seu p̃cepti/one supflua qñ plat⁹ p̃cepit qõ nõ ẽ vtile cõitati. sicut. j. Reg. xiij. õ Saul dixit Jonathas. Pater me⁹ turbauit terrã qz p̃cepit q⁹ nemo gustaret cibuz vsqz ad vesp̃as. z sic erant attenuati q⁹ nõ poterãt psequi inimicos. Silit. ij. Reg. xviij. Dauid turbauit ppl'm p̃/pter indiscretũ p̃ceptum numerandi ppl'm. ꝓpt̃ qõ dñs misit pestilentiã in ppl'm de mane vsqz ad tp̃s ?stitutuz inoz/ui sunt ex populo a Dan vsqz ad Berſabee septuaginta milia viroz⁹. Vñ dicit ap'l's. ij. Thoz. vlt. de platis Dedi eis ptãrem in edificatõez z nõ in turbationẽ z destructõez. qualẽ turba tionẽ fecit Achab in cõitate. iij. Reg. xviij. cui dixit Helyas. Nõ ego turba uit isr'l. sed tu z dom⁹ patris tui q̃ dere/liq̃sti viã dñi. ¶ Tercio turbatio vitu perabilis oritr ex subditoz inobedien tia. qñ subdit⁹ nõ obedit plato p̃cipiẽ/ti. tũc oritr turbatio z murmur. vñ Ju nas⁹ anim⁹ sit sui pena. Et Jsi. Vul/la pena grauioz ?scia mala. nã cõitas est vnũ coz⁹ integrũ. mõ vbi nõ faci/unt volũtatẽ p̃cipiẽt̃z talis cõitas ẽ sic/hõ infirm⁹ q̃ ñ pt levare man⁹ ad ope randũ. pedes ad ambulãdũ zc. z tali cõitati freq̃nt̃ ira scit dñs. in cui⁹ figu/ra hz Josue. vij. Q⁹ tot⁹ exercit⁹ turba t̃ ẽ. ꝓpt furtũ Achioz. cui dictũ ẽ. Quia turbasti nos. ?turbet te dñs. Vñ igit̃ oz de inobedientiby illõ Eccĩ. xxviij. Vir p̃ꝛ turbat amicos. ¶ Quarto tur/batio vitupabilis oritr ex locutõe ma/ligna. vbicũq; fuerit detractoz vel su/surro seu maledic⁹. ibi erit z turbatio. vñ Eccĩ. xxviij. Susurriũ z bilinguiũ mltos pturbãt pacez hñtes. ciuitates muratas diuitũ destruxit. z sbdit. Be/atus q̃ rect⁹ est a lingua neq̃z. vñ dñs de turbatõe p̃ petõ siue laudabili ?so/lat occulta inspiratõe dulciter. iuxta il/lud Sap̃. xij. O q̃z suauis ẽ dñe spũs tu⁹. De turbatõe ?o tolerabili dñs cõ/solat verbo suaui dicẽs. Nõ turbetur coz vestrũ. De turbatõe ãt vitupabili nõ ?solat̃z cõminat dicẽs. Turbabũ tur a facie dñi. O q̃z magna turbatio erit impijs videre mitẽ xp̃z in iudicio. ¶ Scõo bti apli ex p̃missis thematis verbis cõmẽdant a fidei vtili assensio/ne cũ dicit. Creditis in deũ z in me cre/dite. q. d. fm Aug. Cõsequẽs ẽ q⁹ i me credere debeatis q⁹ ego sum creato⁹ z redempto⁹ ac remunerato⁹ vester. nã nullus põt vere i deũ patrẽ credere ni/si etiã credat in filiũ q⁹ fil⁹ est eiusdem essentie cũ patre. Jõ dicit Joh. v. Qui nõ honorificat filiũ nõ honorificat pa/trem q̃ misit illũ. Nã xp̃s dñs fidẽ po/nit remediũ ?tra turbationẽ. q⁹ fides purgat oculũ cordis vt videat vtilita/tem tribulatõis. iuxta illud Act̃. xv. Fi/de purificãs corda coz. Et b. Piero. Fides serenat vt appareãt p̃cula q̃ in/tribulatõe latebãt. ic dicit saluato⁹. Nõ turbet̃ coz vestrũ credit̃z i deũ z in me credite. sup q̃ Aug. dic̃. Aliud est crede/re deũ. aliud credere dõ. aliud credere in deũ. Credere dõ ẽ credere ea eẽ⁹a q̃ de⁹ loq̃t̃. Ꝟ nõ saluat q⁹ Ꝟ credũt etiam mali. Ꝟz credere deũ ẽ credere q⁹ de⁹ ẽ z Ꝟ credit diabol⁹ Jac. ij. Demões cre/dũt z ?tremiscũt. Jn deũ ?o credere ẽ credẽdo deũ diligere z ei ũrez ei fir/miter adhererez ei⁹ mẽbr̃z ico?pari z Ꝟ est solũ bonoz. z hec p̃cellit oĩa bona

De sctis Philippo et iacobo

mūdi. vñ Aug. de vbo dñi. Nulle maiores diuitie. nulli thesauri. nulli honores. nulla buⁱ mūdi maior est substātia q̄ est fides catholica. q̄ pctōres hoies saluat. cecos illumiat. infirmos sanat. catbecumios baptizat. fideles iustificat. penitētes reparat. iustos augmētat. martyres coronat. vginesz vi duas ac ꝓiugales casto pudore ꝓseruat clericos ordiat. sacerdotes ꝓsecrat in etna hereditate cū sctis angelis collocat. Idē. Ille apud deū plⁱ hz loci: q̄ plus attulit nō argēti sz fidei. Dicbabet. xxiij. q. j. Quia nisi soliditatē fidei q̄s tenuerit diuinā p̄sentiā nō cognoscit. vñ fidei vitatez sine q̄ nō est salus ꝓbemus tripliciter scz.

¶ Primo docentiū paucitate.

¶ Scdo patientiū qualitate.

¶ Tercio mirabiliū copiositate:

¶ Primo dixi q̄ verā fidē catholicā ꝓbemus docentiū paucitate. nā dñs ihs paucissimos z indoctos hoies elegit ad totū mūdū iugo fidei sue subiugādum ne fides ascriberet potētie aut sapiētie. q̄s spūsctō ignitos misit in vniuersū mūdū z quereret sapiētes opulentos z delicatos ad artā vitā euāgelicā. vñ q̄cun q̄z hec tria ꝓsiderat diligēter intelligit fidei xp̄iane veritatē. puta q̄ hāc fidem p̄dicauerūt. scdo q̄d p̄dicauerūt. tercio q̄bus p̄dicauerūt. de q̄ bus trib⁹ dic̄ Aug. li. j. de ciui. dei. c. v. Siq̄dem q̄s credim⁹ dicat incredibile esse. nō min⁹ incredibile est homies ignobiles infirmos paucissimosq̄z ac impitos rem tā incredibilē tā efficacē mūdo z in illo doctis ꝓsuadere potuisse vt mūd⁹ illud crederet sic̄ credidisse videt. hinc Bern̄. in epla ad fratres de monte. Licet inq̄t magna miracula in terr̄ dñs gessit. ꝑ tamē maximū sup oia emicuit z cetera illustrauit q̄ i paucis simplicib⁹ totū mūdū z omnē sapie eius altitudinē sibi subiugauit. Isti em̄ fidei fundatores nō diuitijs. nō potētijs tpalib⁹ armati. sed gladio vbi dei vulnerabāt sapiētes delicatos neceis ꝓmittebāt tpalia sz spūalia. et iō ipos ad mortē tpalem destinabant securos q̄ antea errori idolor̄ sic beserant vt ꝓpios filios demonijs imolarent. Ni igit̄ p̄dicabāt carnē mortifi care. voluptatib⁹ ꝓtraire. mūdū ꝓtemere. ꝓpria largiri. aliena nō appetere. se nō vindicare. Hec ē fides verax q̄ diuina vtute tā celeriē sapiētes mōdi strauit Dicit em̄ sctus Tho. li. j. ꝯ gentiles. c. vj. q̄ de secta machometbi q̄ etiā multum est dilatata nō est silē q̄ cōtraria via ꝓcessit. q̄ ipis secta seruātib⁹ ꝓmisit voluptatē. delicias z ꝓdisum. i. otium deliciar̄ aquis ꝑfluētib⁹ irrigatū in quo sedes habebūt ꝓpetuas nec frigore aut estu aliq̄ affligent. ofb⁹ cib⁹ vescent̄ generib⁹. sericis vestimentis ois coloris induent̄. z virginibus speciosissimis ꝓiungent̄. In deliciis oib⁹ accubabūt q̄b⁹ angeli puerar̄ more cū vasis aureis z argēteis mistrabūt offerētes eis vinū lac z mel dicētes. Comedite z bibite in letitia. Alōtra q̄s fatuitates de ipa secta ertis Auicēna. ix. methaph̄. c. vij. dicit. Lex ñra quā dedit Machomet⁹ oñdit di spositionē felicitatis z miserie que sūt fm corpus. null⁹ ei fm corpus tm̄ beatus esse poterit sz fm aiam pot⁹ q̄ etiā pbi gentiles intellexerūt. z q̄ etiā xp̄ian⁹ q̄ est in vera fide. pn⁹ est ad voluptatē intātū q̄ sciens se dānandū ꝓpter eā adhuc se nō ꝓtinet. Nō igit̄ est mir̄ si rudes homies suscepertūt hāc Machometi legē ad quā natura prona est. ꝓbibuit etiā litteras addiscere z disputare dicēs q̄ de ipm̄ missū nō i miraculis sz virtute armor̄. q̄s etiaz latronib⁹ z furib⁹ cōmune est. z bocio

dicebat ne falsitas sue legis deꝑhẽderetur que multas ꝓtinet risu dignas. Dicit eñ in alchozano ꝙ cũ dozmiret in lecto iuxta vrozẽ in mecqua in arabia apparuit ei Gabriel angel⁹ z dixit ei. surge z veni post me z cũ venissz ad portã dom⁹ vidit ꝙ Gabriel tenebat ꝙ habenas q̃ndã bestiã cui nomẽ erat alborach q̃ erat grandioz asino z habebat faciez homis z crines de perlis z pectus de smaragdo. caudã de rubino. oculos clariozes sole. sellã de perlis z auro p̃ciosam. z erat illa bestia circũdata angelis q̃ custodiebãt eã. z cũ dixisset angel⁹ Machometh. Ascende z equita. bestia stare nolebat. cui dixit angel⁹. alborach sta in pace qz nunq̃z talis homo equitauit sup te nec equitabit. Tunc bestia inꝛogauit ꝙs ẽ iste z Gabriel rñdit. Hic est machometh dei nũcius z ꝓpheta magn⁹. vt hec audiuit bestia steterit. z ille eq̃tauit. z Gabriel tenuit sibi scandile. Scõa fatuitas est ꝙ alborach confestim ire cepit z passus ei⁹ ita magni erãt ꝙ inꝯ vnũ passum z aliũ erat tãtũ spaciũ q̃ntum homo possit longius ꝓspicere. Tercia fatuitas ꝙ associatus ab angelo quenit ad templũ in hierusalez z inuenit ossa ꝓphas stantes quos deus fecerat exire de sepulchris vt honozarẽt eũ qui salutauerũt gaudẽtes. Quarta fatuitas ꝙ inde exeũtes angel⁹ ostendit ei quandaz scalam q̃ durabat a terra vsqz ad p̃mũ celũ. tunc Gabriel dixit. ascende Machometh. z ascendit cuz angelis simul. z inuenit in via vnum angelum ita magnũ ꝙ tenebat caput suum supza celũ z pedes in abyssum z erat factus ad modũ galli. cui deus ostendebat quãdo erat ozandũ. nam venit ad eum quedã vox dicens. Tu creatura q̃ deo es obediẽs lauda deũ z ille dicebat alta voce. Benedicat dom⁹ rex sanctissim⁹. quo dicto. galli qui sũt in terra cantabãt. Quinta fatuitas ꝙ vidit quendã alium angelũ cuius medietas erat ignis z medietas nix. nec ignis destruebat niuẽ nec econuerso. Sexta fatuitas ꝙ puenit ad celũ lune qõ erat totũ ferreũ. z cum pulsaret ad portam venit q̃dam angel⁹ ita magnus ꝙ habebat in longitudine spacium itineris homis ꝓ mille annos z multas tales fatuitates dicit ibidem ꝙ vidit angelos q̃ habebãt facies ad modũ hominũ. z corpora ad modum vaccaꝝ. z alas ad modũ aq̃laꝝ. z erãt in numero septuaginta milia capita z qõlibet caput habebat septuaginta milia cornua. z qõlibet cornu septuaginta milia nodoꝝ. z inter vnũ nodũ z aliũ erat spaciũ itineris ꝓ q̃dragintã annos. z in quolibet p̃dictoꝝ capitũ erant septuaginta facies. z q̃libz facies bẽbat septuagita milia ora. z qõlibet os septuaginta linguas. z q̃libet sciebat septuagita loq̃las. z laudabãt deũ septuagita millibz horis in die. hꝯ nec audiuit nec vidit nec miraclis cõfirmauit: sz ipe miser er se cõfinxit q̃bz mẽdacijs simplicẽ ppl'm decepit. sz vera fides catholica fuit in veteri testamento p̃figurata z a ꝓphis p̃nũciata ac maximis miraculis confirmata.

Scõo fidẽ catholicã ꝓbem⁹ veram esse patiẽtiũ q̃litate. nã qui hanc fidez p̃dicauerunt erant sctissimi hoies ita ꝙ mortuos suscitabãt vmbris suis infirmos curabãt sobrij pacifici mãsueti austeri in vita. z q̃ docebant qz vera erãt tã moriebant libẽter ꝓ ipa vitate pessima eñ essz fatuitas si h̃ se afflixissent z acerbe morti tradidissent. tandẽ in futuro ꝓ falsitate puniti fuissent vñ Hiero. in q̃stiõibz ad Helbidiam Triũphus dei est passus passio martyrum ꝓ xp̃i noie cruoris effusio z inc

De inuentõe sctẽ crucis

tormẽta leticia. Cũ eñ qs viderit tanta ꝓstantia stare martyres atqz torq̃ri z in suis cruciatib⁹ delectari odor noticie dei dissemināt in gentib⁹ et subit tacita cogitatio q̃ nisi vex esset cuage liũ nũq̃ sanguie defenderet. Idez ad palmachiũ In credim⁹ iocãdo locuti sunt sancti ridendo loq̃nt apli. xps infantilit cõminet .sed ioca nõ sũt vbi supplicia intercidũt .si iocãdo passi sẽ credant iocãdo locuti. O sctissima fides xpiana q̃t scti ꝑ tua vitate se spõte morti tradidert. O quot ꝑ te felicia regna iam possidẽt. null⁹ nisi iust⁹ z innocens ꝑ te mozit. Tercio q̃s fidez catholicã ꝓbem⁹ esse verã mirabiluz copiositate opex .exquo enĩ fides hec est supra facultatẽ hũani intellectus. ideo xps deus nr dedit aplis et alijs sctis fidem suã ꝑdicãtib⁹ virtutez miraculox supra hũanaz ptãtẽ vt hanc magnã fidem oplb⁹ diuinis ꝓfirmarent. qui nõ põt esse testis falsitat̃ .vñ Aug⁹.in fmõe de aplis. Dedit eis potestatẽ sup naturã vt eam curarẽt. sup demones vt eos vincerent. sup elementa vt ea mutarẽt. sup mortẽ vt eã contẽnerẽt. sup angelos vt corp⁹ xpi consecrarẽt. O de⁹ verax tãta miracla per tuos testes feciſti ꝓfirmãdo fidẽ tuaz. q̃ si error est in tua fide ꝑ te decepti sum⁹. Sed et quotidianis miracl'ad huc fidẽ roborare nõ cessas. Vnde de multox sanctox artidis et inaiat̃ ossibus liquor emanat indesinenẽ. sicut ẽ ossib⁹ sancti Nicolai apud barũ. de ossib⁹ scti andree apud almasiã .sancti Mathei apũ Salernũ. Vñ tãta vis colũne in romana vrbe vt vexati a demonio ibi liberenẽ nisi qz olim tu xpe ad eam ligat⁹ fueras .vnde tanta vis ligni cruc̃ vt si in ignẽ ponat inflãmetur nec tñ cõburat .et si ponat in aq̃ ñ natat ſz submergit̃ .nõne ex virtute tua Nam et in ciuitate brundusij adustõ corpus sancti Theodori martyris tẽpore siccitatis cũ deuotõne et lerantijs extrahit̃ .z ꝓpter merita illi⁹ pluuia ipo die descẽdet. Sed et multox sanctox corpora suauissimis odorib⁹ redolent. Audiui nãq̃ a fidedignis q̃ castello sancti petri ꝑpe rodũ qñ milites sancti Jobis hierosolymitani ruentur sunt canes ferocissimi q̃i dielig̃ank in nocte vo soluũt̃ .z extra castellum liberi dimittunt̃ .hi si xpianũ alĩquem inueniũt nulla molestiã ei infecerunt. Si vero aliquẽ thurcũ vel sarracenũ inueniũt latratib⁹ et morsib⁹ vsq̃z ad mortẽ insequũt̃ .ex odoratu xpi anos ab infidelib⁹ discernũt. Et quis explicet in diuerſ mundi ptib⁹ q̃t fiat dei mirabilia in fide Tercio isti apostoli cõmendant̃ a loci felici mãsione ex verb⁹ themat̃ cũ dicit In domo patris mei mãsiões multe sunt .fm diuersitates meritox .Vñ Aug⁹. Unaq̃q̃ anima ꝑ meritis suis illic honorat̃ .z fm q̃ ampli⁹ in merito se dilatauit .Jhox.xv. Stella differt a stella i claritate .Licz eñ obiectũ btitudinis sit vnũ .s. deus: quẽ oẽs sancti vident: nõ vnus excedit aliũ in claritate eterna z dignitate q̃ cũ maiori charitate aggredit̃ .sicut q̃ maius vas habz magis recipit: et nõ erit ibi inuidia. Hinc Bern. Quod est meũ ꝑ laborem fit tuũ ꝑ amorem. Aug⁹. Unusq̃sq̃ qs in se nõ possidet i alio se possidere gaudet. De hac mansiõe dicit ps. Una petij a domino hanc requirã vt inhabitẽ in domo dñi. Isti vero sancti apli nõ solũ petierũt a dño vt inhabitarẽt in ipa domo dñi sed z ꝑ ea se morti amarissime exposuerũt. vt ptz in eox legenda.

De Inuentione sancte crucis
Sermo xlij

Ecce arbor ī medio terre z altitudo ei⁹ mīa et magna et fort⁊ z fructus eius nimius .Dañ.iiij. Ad glorīosam veneratōnem inuentōis crucis sancte hec ꝟba transsumunt. Nā ipsa arbor christi crucis q̄ in medio ꝛre habitabil' erecta fuit Juxta illō p̄s .Saluator in medio terre operatus est salutem .que erat alta :magna fort⁊ z fructuosa.hodie ab Helena matre Constantini imperatoris est inuēta. Que q̄dem est inuēta z inuenit q̄nq; vicibꝫ.

Primo in domo salt⁹ a salomone

Scōo a saluatore in passione.

Tercio a fidelibꝫ in carnis mortificatōne.

Quarto ab helena sctā sollicita iuestigatione.

Quinto ab vniuerso mōdo in resurrectōe.

Prīo q̄dē sctā crux ē inuēta i domo saltus a salomōe: vt habet in hystoria scolastica.sic q⁹ regina Saba vidit in domo saltus quoddā lignuz de quo dixit salomoni q⁹ in eo q̄dam suspendend⁹ erat ꝑ cui⁹ mortē regnū iudeorū deleri debebat. Ideo Salomon hoc lignū sic inuentū in ꝑfunduz in viscerib⁹ ꝛre abscondi fecit, vbi post ea ꝑbatica piscina est facta. Scōo sctā crux inuenta fuit a saluatore i passiōe quam ꝑ instrumēto redēptōnis humani generis trīgītatrib⁹ ānis magnis laboribꝫ z fatigijs ac obꝓbrijs ꝙsierat. Nā ipm redemptorē nr̄m crudeles iudei alijs generib⁹ mort⁊ occidere conabant sepe.puta p̄cipitando: vt habet Lu.iiij.z lapidādo Joh .viij nō tn̄ alio genere mortis mori voluit q̄ crucē. Et h̄ ꝑ q̄tuor vt dic̄ glo.i de mētinis ꝺ ſūma trī.z fide ca. Prīo vt in illa pēdēs i aere se int̄ deū z hoīem mediatorē oñderet. Un⁹ j. Thimo.ij. Un⁹ em̄ de⁹ vn⁹ z mediator dei z hominū hō xp̄s ih̄s q̄ in redemptōz dedit semetip̄m ꝓ oib⁹. Scōo io vt dānatū q̄ obuenerāt ꝑ lignū ꝓmis genitib⁹ venīt:ꝑ lignū crucⁱ restauraret. Tercio ideo vt diabolū q̄ ꝑ lignū vicebat ꝑ lignū superaret. Et has duas rōes beatus Greg⁹ tangit in p̄fatōe de sancta cruce. Qui inq̄t salutē hūani generis i ligno crucⁱ ꝓstituisti vt vñ mors oriebat inde vita resurgeret. Et q̄ i lig̃ vincebat in lig̃ q̄z vinceret. Quarto io vt euidenter oñderet ꝓ q̄b⁹ restaurādis patiebat .ſ. ꝓ ſuꝑbis angelo⁊ ruinis replēdis, ꝓ iferi⁊ euacuādis, ꝓ amici⁊ redimēdis z ꝓ ĩimici⁊ recōciliādis. Prīmū ſigⁿ ꝑ brachiū ſuꝑ⁹. ſcōm ꝑ iferi⁹. ſciū ꝑ dext⁊. q̄rtū ꝑ ſiniſt⁊. Jō tpe passiōis ꝺ lignū a salomōe i tra absconditū i ꝑbatica piscina ſupnatauit. q̄ō iudei passiōis xp̄i tpe acceperūt et crucē ei pauerūt z ei flagellato et ſpinis coronato in humeros ipoſuerūt z ad locū passiōis deportare secū fecerūt. Et tādē ſuꝑ illud eum crucifixerūt. Et sic saluator inuenit lignū sctē crucⁱ: nob⁹ q̄z q̄rēdū inſinuauit dī. Lu.ix. Qui vult venire post me abneget semetip̄m :et tollat crucē ſuā et ſequat̄ me. Ūñ tercio crux inuenit̄ a fidelibꝫ ī carnis mortificatōe. Nā q̄ ſanctā crucē sic in mūdo nō querit in futuro ſuppliciū inueniet. q⁹ ꝺ⁊ ad Gal'.v. Qui xp̄i sūt carnē ſuā crucifixerūt. Et quō illi crucifigūt q̄ neq; crucē q̄rūt. Et ꝺ em̄ ipi ꝙuīcūt q⁹ ñ ſē mēbꝛ xp̄i crucifixi. Ūñ dicit Aug. Tota vita xp̄iani hoīs ſi ſ⁊ euāgelū viuat crux ē z ſuppliciū .Optīe q̄ppe iuenerat hāc xp̄i crucē ꝺ .frācisc⁹ q̄ intm̄ ſe mortificauerat vt merito dicere poſſet. Xp̄o cōfix⁹ ſū cruci. imo et xp̄s dñs ī eo crucifix⁹ erat. in cui⁹ signū ſua vl'nera ſibi baiulāda ꝓcesserat vt ſentiret eius amorem et dolorem. Quarto sctā crux fuit inuēta a sctā belēa

De inuentõe sctẽ crucis

matre cõstantini imperatoris sollicita ĩ uestigatõe. cui⁹ mod⁹ postea patebit. Quinto ipa sctã crux inuenieꝛ ab vniuerso mũdo ĩ resurrectõe. qz tũc vt dicit saluator Mat. xxiij. apparebit sign̄ filij hoĩs. i. crux. Sm em Richar. ĩ expositõe lre q̃zti sniaꝫ crux gl'iose restaurabiꝛ in er̄nũ duratura in btõrũz ꝓsolatõem ac dãnatoꝫ terrorẽ. Jõ õr optime de ea. Ecce arbor ẽ. In q̃bus ẽbis sctã crux a q̃tuor spẽal' ꝓmdaꝛ. s.

Primo ab altitudis cognoscibilitate. ibi. Ecce altitudo ei⁹ nimia z pceritas eius ẽ.

Secũdo a magnitudis dignitate ibi. magna.

Tercio a fortitudis venustate. ibi. z fortis

Quarto a fructuositatis copiositate. ibi. et fructus eius ẽ.

Primo enĩ dixi q ipa sctã crux ꝓmendaꝛ ab altitudis cognoscibilitate. qz õr Ecce arbor ĩ medio terre z altitudo nimia. Ad alicui⁹ rei sufficientẽ cognitionẽ q̃tuor cause sunt inuestigãde p q̃s ad rei noticiã puenik. scz

Primo causa materialis
Secũdo causa formalis
Tercio causa efficiens
Quarto causa finalis

Primo igiꝛ vt ad verã cognitõez sctẽ crucis puenia⁹ inuestigem⁹ causaz ipi⁹ materialẽ. z si volum⁹ scire õ qua materia crux xpi fuit facta dicendũ q de q̃druplici ligno vt dic̃ mgr ĩ hystoriis. qz pes siue trũc⁹ q̃ ĩ terra figebaꝛ fuit õ cedro. stips q̃ in altũ erigebaꝛ fuit de ciꝑsso. lignũ trãsuersũ de palma. tabula vo in q̃ fuit titul⁹ scpt⁹ erat õ oliua. p q̃ significanꝛ crucẽ xpi mysteria. Nã vt dicit Jsido. xvij. ethimol'. Resina cedri ꝓfuat res et libros a putredine. ita passio xpi in crucem cedrina ꝓfuat aias fideliũ ac deuote passionem christi meditantium. Jurta illud Heb. ix. Sanguis xpi emũdabit ꝓscias vras ab opib⁹ mortuis. Item ꝓfuat librũ sacre scpture ab hereticã prauitate. qz si xps dns ĩ cruce passus nõ fuisz sicut pdixerat. tot⁹ mũd⁹ erraret. Et sicut odor cedri fugat serpentes. sic crucis mysterũ venenũ hereticoꝝ z diaboli repellit vt dicit Chrys. in q̃dam ome. sup iobem. Clauis inq̃t xpi crucis aperuit portas celoꝝ. ianuas expandit paradisi. ingressuz renouauit. demões fugauit. orbẽ fraꝛ saluauit. errorẽ abiecit virtutẽ reduxit. terrã celũ fecit et hoĩes angelos. z ideo apli demones nõ sunt bonis hoĩb⁹ terribiles sed ꝓfectibiles. Jsta enĩ cedr⁹ tam alta est q̃ attigit vsq̃z ad celũ. qz figurata est p scalã iacob cui⁹ sũmitas celos tãgebat. z dns innixus erat scale. Gene. xxviij. Nã dns angeloꝝ xps innixus erat bui⁹ ligni supmitati. z sic de terra hoĩes p hãc traxit ad celum. Job. xij. Cũ exaltat⁹ fuero oia trahaz ad meipm. Hinc canit ecclia. Hec scala petrõrũ p quã xps rex celoꝝ ad se traxit omnia. Secõo lignũ. qõ erigebaꝛ erat de ciꝑsso q̃ est arbor aromatica z suauis odoꝛ. z fruct⁹ ei⁹ ꝓsolidatiuus mẽboꝝ. sic mẽoria crucis valeꝛ recreat hoiem ne desperet. Dñi ei Esaie. Et ipe pcã mltoꝝ tulit et p trãsgressoribz exoꝛauit. Nã z de ista arbore latrõi sceleratissimo padisũ ꝓmisit vt nobis spem erigeret et desperatõnes excluderet. Tercio lignũ trãsuersuz erat de palma. cui⁹ fruct⁹ ẽ dulc. Q̃ dulcis ẽ isti⁹ sctẽ crucis fruct⁹ deuotis. Vñ btus paul⁹ q̃ gustauerat eius fructũ dicebat Gal'. vj. Mihi aũt absit gl'iari nisi in cruce dñi nri iesu xpi

Quarto lignũ in q̃ titulus inscpt⁹ erat fuit õ oliua. cui⁹ fruct⁹ ẽ piguissimus q̃ etiã infirmi inũgunt. qz suã magnã

misericordiā in ꝟ crucis ligno declarauit xp̄s et ꝑm suaz misericordiā saluos nos fecit vngendo oleo misericordie.

¶ Secō vt ad verā cognitōez crucis ꝑ uenīamus inuestigem⁹ causam for/ malē q̄liter scz formata fuit ipa bn̄di/ cta crux. qz sūmitas ei⁹ erigebat ver/ sus celū. z alia extrēitas declīabat v̄/ sus infernū. z duo brachia ꝓrēdeban tur ꝑ mūdū. Et ꝯgruū fuit ꝑm Bona uen. in. iij. di. ij. ar. j. q. v. ꝓpt̄ q̄tuor. scz.

Primo ad placandū deū

Secūdo ad curādū morbū.

Tercio ad attrahendū gen⁹ hūanū

Quarto ad expugnādū inimicum

Primo ad placādū deū prem fuit cō gruētissima: qz fuit acceptissima. Naz vt dicit Aug. li. de trin. z allegat mgr in. iij. di. ij. li. Dicim⁹ inq̄t aliū moduz deo possibilē fuisse saluare gen⁹ hūa/ nū. cui⁹ potentie cūcta subiacēt. z Bre go. in moza. Qui nos fecit ex nihilo ex istere fuocare sine morte z passiōe sua potuit: nō tn̄ tā ꝯgrue. Un̄ Inf. ij. li. cur deꝰ. Nihil inq̄t asp̄i⁹ et difficili⁹ p̄t hō pati ad honorē dei sponte z nō ex debito q̄z mortē. Et nullaten⁹ p̄t scip̄z hō dare deo q̄z cū se ad mortez tradit. ad Ephe. v. Tradidit seip̄m oblatōez z hostiā deo i odorē suauitat̄. Sz di. in ꝟriū deꝰ mortē nō fecit nec letal̄ in pdictōe mozientiū. ḡ moz xp̄i nō fuit deo p̄ri accepta. Rñdz Bonauē. vbi sup̄. q̄ deꝰ nō delectat̄ in pena qz ē af flictiua et nature corruptiua. delectat̄ tn̄ z placet sibi optima volūtas ꝑ quā pena iustic̄. z ad honorē dei ordinat̄. z ad satisfactōez iusticie ip̄i⁹ ac absoluti onē hoīs. Sed d. hō ꝑ xp̄i passiōez nō placat̄ deo p̄ri. sed ꝑ gr̄am. z qz nulluz corpale habz influere iusticiā z gr̄am in rē spūalē. sed passio xp̄i fuit corpalis qz deitas nō patiebat̄. ḡ nō sum⁹ ꝑ ei⁹ mortē placati p̄ri. Rñdet Bonauen. q̄ vez. ē q̄ ꝑ modū efficiētis influere corpale nō pōt gr̄am sz ꝑ modū merē tis et excitātis q̄lis fuit xp̄i passio que nobis amicicia dei p̄ris meruit.

¶ Secūdo moz xp̄i in cruce fuit ꝯgruētis/ sima ad curādū morbū. Prim⁹ enim hō peccauerat ꝑ superbiā inobedientiā z gulā sicut dicit Bre. Voluit em̄ assi/ milari deo ꝑ scie sublimitatē. gustare ligni vetiti suauitatē. z trāsgredi diui/ ni p̄cepti limitē. z q̄m curatio hz fieri ꝑ ꝟriū. tō ꝯgrue ꝑ crucē xp̄s se. ꝑ nobis hūliauit. voluntatē p̄ris impleuit ac acetum z fel degustauit. Un̄ Phil. ij. Hūiliauit semetip̄m fact⁹ obediēs vs q̄z ad mortē.

¶ Tercio moz xp̄i i cru ce fuit ꝯgruētissima ad attrahēdū ge/ nus hūanū. Non em̄ decreuit alit̄ ge nus hūanū saluare nisi li. ar. volūtatē z nullo mō li. ar. potuit trahere ad a/ morē suū q̄z sustinēdo ꝑ eo crucis pati bulū Job. xij. Ego si exaltat⁹ fuero oia trahā ad me. Ad mēs rōnal'. o hō spūal'at/ tende diligenter quō tu⁹ creator subijt crucē. quō tua etnā occidit ibi necē. et te attraxit ad se vt totalit̄ nō valeas ei regratiari. Un̄ Bern̄. Si inq̄t totum me debeo ꝑ me facto q̄d addā ꝑ me re facto. Nec em̄ tā facile sū refect⁹ vt fa/ ctus. in ꝑmo dixit z facta sūt. in refici endo ꝓfecto dixit mlta: gessit mira. ꝑ tulit dura. nec tm̄ dura sz etiā dīgna dura ẏba durioza ẏbera. durissima crucis tozmēta. In ꝑmo me mihi ddit in scdo se z sua me q̄z mihi reddidit.

¶ Quarto moz xp̄i fuit congruētissi ma in cruce ad vincendū aduersariū decebat em̄ vt xp̄s sua prudētia supa ret aduersariū. sicut diabol⁹ sua astu/ tia decepit hoiem. vñ Job. xxvj. Pru dentia sua pcussit superbū. Dic Augu. Venit redēptor et vict⁹ ē decept⁹. te/ tendit illi muscipulā. i. crucē: et posuit ei q̄si escam sanguinē z corp⁹ suū. z sic

De inuentõe sctẽ crucis

capt⁹ est. ℣ Prouer. xxvj. Qui fodit fo/ueã incidit in eã. qz diabol⁹ intrãs in iudã foderat xp̃o foueã mortẽ. ¶ Tercio vt ad verã crucẽ sctẽ cognitõem p/ueniam⁹ necesse ẽ inuestigare cãm effi/cientẽ. Hãc aũt effecit tota trinitas vt sic inimicũ cũ tali sig̃ salutis fugaret. Esa. xxx. A voce dñi pauebit assur ℣/ga pcussus. Vñ Aug. in q̃dã ẽpĩõe ō vita xp̃iana. Rogo ait vos vt attẽti⁹ cogitem⁹ q̃re xp̃iani sum⁹ z crucẽ xp̃i ĩ fronte portam⁹. no eñ sufficit nob q nomẽ xp̃ianũ accepim⁹ si opa xp̃iana nõ facimus. si eñ xp̃ianũ q̃s se dicat z cruce xp̃i se signat. z elemosynas ẽm posse suũ nõ facit. charitatẽ et iusticiã habere nõ vult nil ei pdest xp̃ianũ no men. Quid eñ pdest si aureũ scriniũ facias et putridas paleas int⁹ reclu/das. Quid eñ pdest si signũ crucis in fronte et ĩ ore portam⁹ z int⁹ fetoribꝫ diaboli pleni sum⁹. ml'ti eñ ad furtũ vadũt et ad adulteriũ z signãt se cru/ce. z tñ de malo ope se nõ reuocãt. z ne scũt qz crimie magis includũt ĩ se de/mões q̃z expellũt. ℣ Quarto vt ad ve/rã sctẽ crucis cognitõem pueniam⁹ ne cesse ẽ vt inuestigem⁹ cãm crucis finalẽ Nã cã finalis sctẽ crucis ẽ vt pcl'a mũ di p eam euadere possim⁹. Est eñ hic mũd⁹ sicut mare tẽpestuosũ vbi q̃daz submergunt superbia. q̃dã auaricia. q̃/dã luxuria. q̃dã gula. q̃dã despatõne zẽ. Sed ne submergãt fideles christ⁹ dñs ex sua imensa miscõia de sua cru ce fecit pontẽ ĩ q̃ ponte caro ei⁹ cũ cla/uis fixa fuit q̃si tabula: ne trepident trãseuntes. Deb. ir. Christ⁹ assistens pontifex. i. pontẽ faciẽs. q̃. s. in celũ itur.

¶ Secõo sctã crux ꝓmẽdat a magni/tudis dignitate. qz illa arbor a nabu/chodonosor visa erat magn̄ q̃ repsenta bat xp̃i crucẽ. q̃ q̃dẽ ẽ magn̄ dignitate p pt illa duo magna q̃ ĩ ea fec̃ saluator.

℣ Primo ꝓpt̃ maximũ supplicĩũ

¶ Secõo ꝓpter caritatis indiciũ

℣ Primo inquã crux xp̃i dicat magn̄ ꝓ/pter maximũ supplicium qõ ĩ ea sustĩ nuit dñs maiestatis rex angelor. sal/uator nr̃. Hoc vero supplicĩũ erat ma ximũ ex triplici parte. vicz

℣ Primo ex pte generis

¶ Secũdo ex pte corporis

¶ Tercio ex parte mentis

℣ Primo xp̃i supplicĩũ fuit maximũ ex pte generis penarũ. Nã licz xp̃s ĩ sit passus oẽs species passionũ vt dic̃ ra yneri⁹ in sũma sua. qz ml'te sũt passio nes sibĩ nuicẽ ꝓrie. sicut ꝓbustio ignis z submersio aq̃. sil'z nec passiões q̃ cau sant ab extrinseco vt sunt egritudies corꝑales. cñ xp̃s excedit oẽs martyrũ passiões. qz passus ẽ oĩa genera passi onũ. qõ possumus intelligere si consi derem⁹ hec tria. vicz

¶ Primo mala inferẽtia

℣ Secũdo bona amissa.

¶ Tercio membra passa.

℣ Primo xp̃i supplicĩũ fuit maximũ. si ꝑsiderem⁹ eñ q̃ infererebãt ei malũ. Inferebãt nocumẽtũ q̃ztũ in eis erat iudei gẽtiles: masculi: femie: pontifices ministri reges populares. ps. Quare fre muerũt gentes: z populi meditati sũt inania. Itẽ familiares sic iudas. Jo/ pes. dicit in pson̄a xp̃i. Cõsidera hã ad dexterã et videbã z nõ erat q̃ ꝓ̃gscere me. A dulc̃ iesu q̃d fecisti istis oĩbus nõne dulcẽ eis pdicasti. nõne eoz̃ in firmos curasti. nõne eos conabãris ab iferno reuocare. q̃re igit̃ te sic pau/serũt. Rñdz ps. Retribuebant mihi mala ꝓ bonis sterilitatẽ a ie mee. Se cũdo suppliciũ xp̃i fuit maxim si con/siderem⁹ bona amissa: nã ipe passus est ĩ oĩbꝫ bonis q̃bꝫ hõ pt̃ pati. s. i. ami cicia. fama gl'ia natura: substãtia aia. oẽs eñ amici eius dereliq̃rãt eũ. z in

Sermo XLII

deꝰ z gentiles blasphemauerunt et irriserunt. z vestib⁹ suis eū spoliauerūt ❡ dñe iesu rex glie ꝯntā pauptatē ꝓ nobis sustinuisti. nō eīn habebaſ nisi viles vestes in ꝟ mūdo z etiā ipis spoliatus es. Iñ dulcis mr̄ tua dū ō cruce fuisses depositus spēal'z plorabat te de tua pauprate dicēs. ❡ fili mi dilecte. solaciū anie mee. tu q̄ppe creasti celū et terrā et decent oīa q̄ ambitu celi cōtinent oznasti. z ecce nō habuisti vbi caput tuū sciſſimum recliares. z nūc expoliat⁹ tuis vestib⁹ nud⁹ z moz tuus iaces coz̄ me. ¶ Tercio xp̄s domin⁹ passus ē in oīb⁹ mēbris. i capite ꝓ coronaꝝ ōem. in facie zc. ita q̄ a plā ta pedis vsq; ad vticē nō erat i eo sanitas. ❡ Sz di. minia passio ei⁹ sufficiebat ad redēptōez generiſ hūani g̃ viōz q̄ nō dēbat tanta pati. Rñdz Tho. i tercia pte sūme. q. xxvij. ar. v. q̄ fm suſficientiā minima passio xp̄i sufficiebat ad tot⁹ hūani generiſ redēptiōez. sz tñ fm q̄uenientiā expediēs fuit vt pateret oia genera passionū haꝝ. vt sic magis homem reuocaret a mal'. Sz heu homines mūdani ꝟ nō attēdūt sz inimici facti crucis xp̄i rursū ꝓ petrm̄ crucifigūt filiū dei. ¶ Secdo xp̄i supplicium fuit maximū ex pte coz̄pis. nā coz̄pus q̄nto nobilio⁹ ē fozmatū tāto magz̄ dolore afficit. sz xp̄i coz̄pus fuit nobilissime cōplexiōis. eo q̄ opatōe spūſſcti fuit fozmatū ex purissimo sanguine v̄gi nis marie. Deu ꝟ nobilissimū coz̄p⁹ ꝟ turp ē z incōpassibilz lacerauerūt z cruci affixerūt. Iñ Ber̄. Caput illud angelicū dēstitate spinaꝝ pūgit. facies pulcre pre filijs hoīm spurc̄ iudeoꝝ ō turpant. octi sole lucidiozes velāt et i mozte caligant. aures q̄ audiūt cārus angelicos audiūt blasphemiam z obprobria iudeoꝝ. os qō docz angelos felle et aceto potat. manꝰ q̄ celos foz mauerūt z pedes q̄ scabellū adozat qm̄ sanctū ē in cruce extēdit z clauis crucifigunt. latꝰ lācea pforat z totum coz̄p⁹ i colūna crudel'z v̄berat. z quid pla. sola lingua libera fuit vt ꝓ crucifixozib⁹ exozaret z mr̄em discipulo cōmendaret. hec ille ¶ Tercio supplicium xp̄i fuit maximū i cruce ex pte mentiſ. nā tota aīa xp̄i in passiōe fuit dolozib⁹ plena. p̄s. Repleta est mal'a nia mea glo. nō vicijs sz dolozib⁹. Cōpatiebat eīn pctozib⁹ de p̄ſſima ei⁹ mozte ingtis z martyrib⁹ ꝓ se i futuꝝ mortificādis. z p̄ptim genitrici sue charissime cuius aiaz gladi⁹ dolozis ptrāsibat. vñ ꝓpheta Dieremias Treno. j. clamabat i psona xp̄i oīb⁹ hoīb⁹ di. ❡ vos oēs q̄ trāsitis ꝓ viā attēdite z videte si ē dolor sicut dolor me⁹. ❡ igr aia excecata. o mēs i durata. o volūtas diabolica attēde z vide ecce xp̄s rex angelo dolet z flet tua scelera i cruce. tu aūt n vis dolere tuas iniq̄tates. Dic ei tho. vbi. s. q. xlvj. q̄ xp̄s i cruce ꝓ pctis oīm sic doluit. Esa. liij. Vere lāguoꝛes nostros ipe tulit. et ꝓ trāsgressoꝛib⁹ oza uit ne pirēt. Heb. v. z exaudit⁹ ē ꝓ sua reuerētia. ❡ Secdo crux xp̄i ōz magn̄ ꝓpter charitatiſ idicīū. nā i cruce recōciliati sum⁹ ōo p̄ri. z i ipi⁹ charitatē sum⁹ recepti vt dic apl's Ro. v. Recōciliati sum⁹ ōo ꝓ mortē filij sui. nō q̄ natura nr̄az de⁹ odiret quā ipe bonā cōdidit. nec ō nouo nos icepit amare. cum dicat Diere. xxxj. In charitate ppetua dilexi te z tō attraxi te miserās tui. sed dicimur recōciliari deo eo q̄ ꝓ xp̄i passionē causa odij ē sublata. qz nr̄m pctū sāguie xp̄i ē ablutū. ❡ Vide xit nos z lauit nos a pctis nr̄is i sāguine suo. Magnū igr charitatiſ idicīū i lig̃ crucis ē oīm. qz vt dic Amb. sup illo vbo Et qui p̄bant et qui sequebant clamabāt Osanna. Siue q̄ pcesserūt

De inuentõe sctẽ crucis

ieſum in veteri lege ſiue q̃ ſecuti ſũt in noua lege nõ ſũt ſaluari niſi i fide me/diatoꝛ̃ ſ. xpi ieſu. Hoc inq̃ꝛ̃ magnũ charitatis dei indiciũ vt ꝓprio filio ñ pceret ſed ꝓ nob miſeris i tã crudelez mortẽ traderet. Vñ Greg. i pfatõe pascali. O ineffabil' dilectio charitat̃ vt ſeruũ redimeres filiũ tradidiſti. Hic dicit Scotꝰ ſup. j. di. xlj. q̃ oñe bonũ gr̃e et glie q̃ poſt culpã ade collatum eſt vel ꝓferr̃ hoibꝫ rõe paſſiõis xpi. cõferr̃ etiã q̃ñ ſolũ creditũ et nõdũ in volũtate xpi hois neci actu. nũc enĩ paſſio xpi eſt efficacioꝛ q̃ fuit exhibenda. Vñ ꝓ eodẽ actu bono deꝰ miꝛe gr̃az dedit añ xpi aduẽtũ dũ nõdũ fuit i volũtate xpi hois z nũc dat plꝰ gr̃e ꝓ eodem bono ope q̃ñ paſſio xpi ẽ exhibita volũtate z actu exiſtenti. ¶ Tercio lignũ ſctẽ crucꝭ ꝓmẽdat̃ a fortitudis venuſtate: qꝛ ꝛ. z fortis arboꝛ. Certe fortis arboꝛ erat q̃ dñm oĩm portare poterat. z quã dñs maieſtatis ſic pelegerat. Eſa. xxj. Fortẽ lignũ z ĩputribile elegit artifex ſapiẽs. Erat enĩ ĩputribile nõ ex natura ſed ex aſpſiõe ſanguis xpi. qꝛ ducẽtis annis ſtetit ĩcꝛa nec tñ ꝓputruit. ſed hodie recẽſ inuenta eſt a ſctã Helena mr̃e cõſtantini imperatoꝛ̃ Et ideo ꝛ fortẽ lignũ ſctẽ crucis. qꝛ p̃ fortẽ mũdi p̃ncipẽ diabolũ xp̃s domin⁹ deuicit. Joh. xij. Nũc iudiciũ ẽ mũdi nũc p̃nceps mũdi hui⁹ eiciet foras. Et dicit mgr̃ in. ij. di. xj. q̃ p passionez xpi oẽs ſumꝰ libati a pr̃ate diaboli q̃n tũ ad ſufficientiã. q̃tũ vo ad efficaciã ſolũ illi q̃ ſũt de coꝛpe eiꝰ. Et ſic pt̃z ꝟ. diabolꝰ enĩ añ xpi paſſionẽ hẽbat duplicẽ manũ. vicz attrahentẽ z ipellẽtez Manꝰ attrahẽs erat pr̃as deducẽdi ad limbũ. z hec p xpi paſſionẽ eſt amputata. qꝛ p̃us quẽlibet etiã iuſtũ ibi ducebat. ſz nõ mõ. Alia manꝰ .ſ. preci pitandi in malũ q̃ tãte erat fortitudis vt cũ difficultate poſſet q̃s ei reſiſtere. z tõ in mlt̃is regnabat. qꝛ trahebat p fraudulẽtiã et violentiã ſic draco z leo Sed hec fortitudo eſt debilitata per xpi paſſionẽ p quã apparuit lumẽ veritatis p inſpiratõem intꝰ z fortis perhũanitatis inſtructõem ¶ Quarto arboꝛ ſctẽ crucis ꝓmendat̃ in ꝛbis thematis a fructuoſitatis copioſitate. qꝛ ꝛ q̃ fructus eiꝰ erat nimiꝰ z eſca vniuerſoꝝ. Qui aũt z q̃nti ſũt fructꝰ huiꝰ ſctẽ crucis oñdit Leonardꝰ de vrino i ſuo q̃drageſimali ſub q̃dã ſilitudine dicẽs. Quidã medicꝰ obuiauit cuidã militi valde triſti. q̃ req̃rẽs cãm triſticie rñdit. Ego inq̃t ſũ miles ral'regis z habeo terrã valde coꝛruptã. cui⁹ oẽs fontes ſũt coꝛrupti. rex eñ dedit mihi filiã ſuã in vxoꝛẽ tali pacto vt eã mundã ſuare. qꝛ ſi ſub mea pr̃ate maculas incurreret amitterẽ hereditatẽ z vitã. Et vt ꝓmũ filia dicti regꝭ trã meã eſt ingreſſa lepꝛoſa ẽ effecta. et nũc iõ ſuꝛ triſtis et timidꝰ. Cui medicꝰ. ne timeas ſed audi ꝓſiliũ meũ vt ſanes ſpõſã tuã. Et duxit ipm medicꝰ i qdã viridariũ z oñdit ibi ei medicinales herbas et fructꝰ. z inẽ ſpinetã q̃ndã arborẽ magnã frõdoſam. de cui⁹ radice p cedebãt ſeptẽ fontes irrigãtes viridariũ .et in ipa arboꝛe erãt fructꝰ .xij. de in quodã pgameno tribꝰ clauis arbori affixo erant .xij. regule vite. Et dixit medicꝰ. In iſtis fontibꝰ lauab̃ ſponſa tua et tandẽ de herbis z foliis ligni facias electuariũ q̃ veſcat̃ z ꝛ fructibꝰ re ficiet̃. et regulas arboꝛi affixas de ꝓ uatiõe vite obſuabit. z ſic ſp ſpõſa tua manebit imaculata. Spũalr̃ intellige medicꝰ eſt ſpũſctũs. miles ẽ hõ peꝛ. rex eſt deꝰ pr̃. filia regꝭ ẽ aĩa rational' ad imaginẽ dei facta ſine macula. terra coꝛrupta eſt coꝛpꝰ nr̃m. cuius oẽs fõtes ſũt coꝛrupti. ſ. nares os oc̃i

aures ꝛc. de qbꝫ nō exeunt nisi imūda mor ꝺo vraia corꝛpcī corrupto vnīꝫ la/ psu originalis pcti lepꝛosa efficiꝫ z in/ de hō totꝰ mozti eterne aꝺiuꝺicaꝫ qz ī oꝺiū ꝺei incideꝛ. Viriꝺariū est ecclesia herbe sūt exēpla sctōꝝ. arboꝛ inter spi/ neta est crux xpī spinis coronati q̄ est frondosa verbis xpī in passione deco/ rata. de arboꝛe ista septē fontes ꝓcedē tes sunt septē sacra ecclie q̄ fm Aug. a passiōe xpī hñt efficaciā. in qbꝫ p̄sertiꝫ in baptismo lauari debꝫ ania rōnalis alias nō mūdabiꝫ. Juxta illō Joh. iij. Nisi qs renatꝰ fuerit ex aq̄ z spūsctō n pōt videre regnū ꝺei. Duodecim vero fructꝰ arboꝛis sctē crucis sunt duodeci vtilitates passiōis xpī. Prim⁹ igiꝫ fru ctus est recōciliatio ꝺeo patri. Scōs ianue celestis aptio. Terciꝰ nature bu mane exaltatō. Quartꝰ angelice ruine repatio. Quintꝰ nr̄i p̄cī solutio. Sextꝰ pctōꝝ nr̄oꝝ ablutio Apoc. j. Dilexit nos z lauit nos ī sanguie suo. Septi/ mus est nr̄a ꝺefensio qꝺ notaꝫ in extē sione brachioꝝ. ps. Sub vmbra ala/ rū tuaꝝ pꝛege me. Octauꝰ ē tribulati/ onuꝫ alleuiatio Grego. Si passio xpī aꝺ memoriā reuocet nihil ꝺuꝝ tē. No nus rēcrationū supatio. Decimꝰ amoꝝ inflāmatio. Undecimꝰ patrū visitatō Duodecimꝰ glie collatio. Jō ꝺicebat latroni xps ꝺe ista arboꝛe crucꝭ hodie mecū eris in paꝺiso. O arboꝛ ꝺecoꝛa. O arboꝛ bñdicta q̄ tales z taꝝ ꝺulces fructꝰ boiby ptulisti. ascēde igiꝫ anima xpī sanguie lota ꝺe frena tua ꝙuersari one aꝺ arboꝛē crucis pnīe z appꝫhēde fructꝰ ei⁹ z senties qz fructꝰ ei⁹ erit ꝺulc gutturi tuo. Sz hec qz subꝰ hāc arbo rē vt ꝺr Dañ. iij. bestie q̄scunt. i. besti/ alīꝫ viuētes xpiani q̄ p̄ciosos arboꝛis byꝰ fructꝰ pcibꝫ ꝙculcāt ꝺū sacra pui pēdūt z p̄cīū redēptiōis aiaꝝ suaꝝ nō curāt. Nāc ei frōdosam z fructuosam arboꝛē videbat Jobes apoc. vlt. ꝺe q̄ ꝺic. Lignū vite afferēs fructus ꝺuode cim z folia ligni aꝺ suauitatē gentiū. pgamenū igiꝫ regꝫ pꝛtinēs ac trib clauis affixuꝫ : est caro xpī trib clauis cruci affixa in q̄ fidelibꝫ suis. xij. regu/ las viuēꝺi ꝺesc̄pſit. Prima ē inestima bilis ꝺilectio qz etiam inimicis os aꝺ osculāꝺū inclinauit. Scōa ē voluptā/ tū abꝺicatio in capitis sui coronatiōe Bē. Nō ꝺecet sub spinato capite mē/ bra viuere ꝺelicioſe. Tercia regꝫ est obediētie ꝓmpte z hec ꝓtinet in capiti inclinatōe. cū em̄ pater inīūrisset filio mozt̄ē ꝑ pctōꝝibꝫ. filiꝰ caput inclinauit tāq̄ verꝰ obediēs. Quarta ē pie cōpas sionis z hec ꝓtinet in lachꝛymatione Hebꝛeo. v. Cum clamoꝛe valiꝺo z la chꝛymis emisit spm̄. Quinta regula est vere hūiliatōis hec ꝓtinet ī obꝓbꝛobꝛi/ oꝝ patiēti toleratiōe qz cū pateret nō cōminabaꝫ. Sexta ē sobꝛie ꝺegustati/ onis hec ꝓtinet in fellis poratōe. Se/ ptima ē in paupis ꝺenuꝺatiōe. paup em̄ fuit in pecunia qz nō habuit vñ ꝺi dragma solueret. paup in amicꝭ quia nullū habuit q̄ ꝑ eo inꝺecederet. paup ī possessiōe qz vnū passuꝫ pedis nō ha/ buit. sz ambos pedes sil̄ fixerūt. paup in cibo ꝛc. Octaua regꝫ ē liberal' ero/ gatōis qꝺ pꝛ ī manuū ꝓꝛatōe Nona est maternal' affectōis qz coḡuit mr̄ez ꝺe cruce. Decima ē oꝛōnis qꝺ ptꝛ ī ma nuū eleuatōe. Undecia ē apte ꝓfessio nis qꝺ ptꝛ ī laterꝭ aptiōe. Duodecima regula ē ꝓfectiōnis qꝺ ptꝛ qz nec iuꝺe/ oꝝ irrisiōe nec crucꝭ ꝺoloꝛe nec matrꝭ amoꝛe ꝺescēꝺit ꝺe cruce. sz ibiꝺē vitā fi niuit. O igiꝫ xpī ve imitatoꝛ tua has regꝫ as z reqēsce sub vmbra hꝰ arboꝛis z reqꝛe eā ꝺuote sic̄ btā Helena hodie studiose reqsiuit z inuenit vt patet in legenda. Rogemus igitur ꝺn̄m nr̄m iesum xp̄m in cruce. ꝛc.

De inuentõe sctẽ crucis

De eodem.
Sermo. xliij.

VErbũ enim crucis peuntibꝫ q̃dez stultꝫcia est. bis aũt q̃ salui fiũt id est nob virtꝰ dei est. j. Chor. j. Ad gl'iam inuẽte crucꝫ hec ẏba rõna biliter dicũk. qz p̃destinatꝫ ad vitã eternã inuẽtio sctẽ crucis est dei ẏtus. de q̃ dr Sap. xviij. Bñdictũ lignũ p qõ fit iusticia. p hãc nãqz oĩs iusticie pfectio facta ẽ in q̃ dei filiꝰ voluit mori vt iusticia potiꝰ redimeret hoĩez q̃z potẽtia. ió hoc crucꝫ lignũ ẽ bñdictũ ꝓpt̃ q̃ttuor. s.

Primo ꝓpt̃ nr̃am recõciliationẽ.

Scõo ꝓpt̃ xpi honoratõem.

Tercio ꝓpt̃ generalẽ bñdictõez.

Quarto ꝓpt̃ ianue reserationẽ.

Primo dixi q̃ lignũ crucis est bñdictum ꝓpt̃ nostrã recõciliatõez. p hãc eni xps nos recõciliauit deo pr̃i Col. j. Pacificans p sanguinẽ crucꝫ q̃ in cel̃ t in terris sunt. In cui⁹ signũ ambas man⁹ extẽdit in cruce ad recõciliãdum ambas ptes inimicas. de q̃ Rom. v. Cũ inimici essem⁹ recõciliati sum⁹ per sanguinẽ filij ei⁹. Ió Aug. in ſmõe de dñi passiõe dic. Crux xpi nob est cã totius btitudinis. hec de cecitate liberauit errorꝭ. hec de tenebꝭ reduxit ad lucez. hec debellatos q̃ti sociauit. hec alienatos deo ꝓiunxit. hec ꝓstitutos primos repñtauit. hec pegrinãtes ciues effecit. hec discordiaz amputauit. hec est pacis firma mẽtũ. hec ẽ largitõ oim bonoꝝ. Scõo itaqz lignũ crucꝫ est bñdictũ ꝓpt̃ xpi honoratõz. i ea siq̃dem meruit suã exaltatõez ac sui nois p vniuersum mũdũ diffusionẽ. sic q̃z in hac cruce xps meruit sibi honorẽ et gl'iam nobis aũt vitã eternam. ió dicitur Phil. ij. Xps fact⁹ est obediens vsq̃z ad mortẽ. mortẽ aũt crucis. Propter qõ t deus exaltauit illũ t dedit illi nomẽ qõ est sup oĩe nomẽ vt i nomine ihu oẽ genu flectat. Dic dic magr̃ iii. iij. dixiij. vt xps clarificaret in sua resurrectione humiliat⁹ ẽ in crucꝫ passiõe. naz hũilitas crucis est meritũ claritatꝭ resurrectõis. t claritas resurrectõis ẽ ꝓmiũ hũilitatis sue passiõis. Tercio lignũ crucis est bñdictũ ꝓpt̃ generalẽ bñdictionẽ. nã p illud oĩs bñdictio ꝓficit. vt habet de ꝓfe. di. v. nũquid. vbi dicit. Sacerdoral' grad⁹ aliaqz sacramẽta signo crucis pficiũt. ió dic Raban⁹ de laude crucis. Tu crux sctã es egrotos curas. mestos letificas. tribulatos ꝓsolas. tu status credẽtiũ. tu firmitas opantiũ. tu btitudo in te sperantiũ. Quarto crucis lignũ est benedictum ꝓpt̃ ianue celestis reserationem. nã p illud celũ aptũ ẽ. vñ Damascen⁹ Crux xpi est clauis paradisi. et b. Greg. in omel'. Crux xpi paradisum patefecit. qõ p q̃nqz milia annoꝝ t amplꝰ claus fuit. de hac aptione dicit saluator latroni Luc. xxiij. Hodie mecũ eris i paradiso. Ad hoc dicit Raban⁹ sup Gen. Dñs in meridie crucẽ ascẽdit t ꝓmissa latroni habitatõe paradisi post meridiez hora nona spiñ tradidit. vt vicz hora eadẽ q̃ ꝓm⁹ hõ lignũ puaricatõis tetigerat. scõs hõ lignũ redẽptõis ascẽderet. ex q̃ hora diei puaricatoꝝ Ada de paradiso expulerit ea hora latronẽ cũ cõfitentẽ in paradisuz induceret. Dñs igr̃ hõ ille ẽ q̃ hoc crucis lignũ inuenire mereꝰ. qz dr Prouer. xviij. in ꝑsona crucis. Qui me inuenerit inueniet vitã t hauriet salutẽ a dño. t hoc est qõd dicit apl's. Verbũ enim crucis peuntibus q̃dem stultitia ẽ. bis aũt q̃ saluis fiũt ẏtus dei est. In q̃bꝰ q̃dem verbis ad gl'iam inuente crucis duo insinuantur salutaria documẽta scz

¶ Primū crucē q̄rere negligentiū pi/
culū. ibi. Vbū ei cruc̄ peuntib⁹ stul. zc.
¶ Scōm crucē solicite inuenientiū ad/
miniculū. ibi. bis aūt q̄ salui fūt zc.
¶ Primū documētū dixi q⁹ ex thema
tis vbis insinuat crucē xp̄i q̄rere negli
gentiū piculū cū dicit. Uerbū crucis
peuntib⁹ stultitia. i. predicatio crucis.
Crux vo duob⁹ modis accipit. s. p ma
teriali ligno q̄ bodie sctā Helena in/
uenit. Alio mō p spūali cruce pnie seu
passionis quā debem⁹ totis viribus q̄
rere. q⁹ nō q̄rentes magnū incurrunt
piculū. q̄ ꝓbem⁹ triplr. s.
¶ Primo autoritatib⁹.
¶ Secundo rōnibus.
¶ Tercio exemplis.
¶ Primo siq̄dem crucē pnie nō q̄rētib⁹
q⁹ magnū sit piculū ꝓbem⁹ autoritati
bus. Dicit em̄ Lu. xiij. Qui nō baiu/
lat crucē suā z seq̄tur me nō est me di/
gnus. q̄ vo xp̄o dign⁹ nō est eternis pe
nis dign⁹ erit. z Mat. xvj. Si q̄s vlt
venire p⁹ me abneget semetip̄m z tol/
lat crucē suā z sequat. sup q̄ Chrys. dic̄
Siue q̄s vult post me venire. i. si mu
lier. si vir. si rex. si liber. si seru⁹. abneget
semetip̄m. i. suū intellectū. suū affectū
suū sensum. vt dicat illud Gal. ij. Vi/
uo ego iā nō ego viuit aūt in me xp̄s.
Et Grego. sup Ezech. dicit. Semetip̄z
abnegat q̄libz imitat ad meliora z in
cipit ee q̄ nō erat. z desinit ee q̄ erat.
Et subdit. tollat crucē suam Grego. in
omel. Crux dicit a cruciatu. duob⁹ er/
go modis crucē dñi baiulam⁹. aut cū
p abstinentiā corp⁹ affligim⁹. aut cū p
cōpassionē. primi necessitatē illi⁹ nr̄az
reputam⁹. Et subsequitur. z seq̄tur me.
vbi Chrys. Quia etiam latrones mi/
ra grauia patiunt vt nō existimes q⁹
passio malozū sufficiat. adiungit cau
sam patiendi cuz dicit. z sequatur me
vt ꝓpter euz oia sustineas z alias om
nes virtutes eius addiscas. Hoc em̄
est sequi xp̄m vt oportet diligentē esse cir
ca virtutes z pati oia ꝓpter ip̄z. vnde
dicit seq̄tur me. nō mea. sic̄ faciūt mū
dani q̄ sequunt ꝓpter tpalia. vt imita
tor xp̄i recte dicat illud p̄s. Propter
te mortificamur tota die. multi ei por
tant crucē tribulatōis z afflictōis. sed
nō sequunt xp̄m. Hinc Grego. i ome.
dicit. Ex q⁹ nōnulli carnis abstinētiā
nō p deo sed p inani gl̄ia exhibent et
cōpassionē primo nō spūaliter sed car
naliter impendūt. recte dicit z seq̄tur
me. Baiulare ei crucē z post dñm ire
est: vel carnis abstinētiā vel cōpassio/
nem primo pro studio eterne intenti/
onis exhibere. vñ glo. etiam dicit sup
Gal. v. Congruit nostre deuotōi vt q̄
dñi crucifixi passionē celebrem⁹ repri/
mēdaz carnaliū voluptatū nobis cru
cem faciam⁹. In hac cruce sp pendere
debet xp̄ianus 2fixus clauis. i. p̄cept⁹
iusticie. Dicit Maxim⁹ in sermone de
martyrib⁹. Uita oīs xp̄iani q̄ fm cuā/
gelīū viterit crux ē atq⁹ martyriū. Ab
hac ꝗppe spūali cruce nō ob̄em⁹ descē
dere vsq⁹ in finē. Hinc Bern̄. Nemi/
nē audiam⁹ nec carnē neq⁹ sanguinez
a cruce descendere suadentē. si pleuere
mus quousq⁹ deponamur. quia dicit
Aug. sup Jobem. Signū crucis a no
bis expellit exterminatorē si tñ cor no/
strum habeat deū inhabitatorem. Et
Chrys. Ubicunq⁹ demōes signū cru/
cis dñici viderint fugiūt. timētes ba/
culū quo plagā ꝓceperunt. O de⁹ eter
ne. O pie xp̄e q̄ntam virtutē accepit af
flictio z crux spūalis ō tua morte. z ta
men verbuz crucis peuntib⁹ stultitia
videtur. Ecce predicam⁹ virtutez cru/
cis et afflictionis. et non curant ma/
li sed quasi somnia audiunt. sed sta/
tim veniet tempus quādo intelligent
et signo crucis se signare incipient. et

De inuentõe sctẽ crucis

fõrte sine fructu. qz dicit Chrys. Crux xpi nõ pꝛocinaꝛ crimi sꝫ deuotio cuz fide z dilectõe dz pcedere. iuxta illõ Eze chie. ix. Sup quẽ videꝛ signũ thau nõ nocebis. Scõo crucẽ pnie nõ q̃rẽtibus q sit magnũ piculũ pbemꝰ rõnibus potissime tribꝰ sꝫ.

Primo rõne diuie iusticie.

Scõo rõne modice pmanẽtie.

Tercio rõne stulte mercãtie.

Primo nãqz nõ q̃rẽtib crucẽ pnie q sit piculũ maxim pbemꝰ rõne iusticie. deꝰ em̃ oipotẽs sicut est oipotẽs ita et iustus z iusticias diligit q ex ineffabili puidẽtia sua hoiem ꝓstituit inter celũ z infernũ vt iusticia exigẽte q meruit assumi ad celũ assumenꝫ. z q ad infernũ depõi deponeꝫ. ita q si sibi eligeret hic crucẽ pnie assumeꝛẽt ad sempiternã leticiã. iuxta illud Math. v. Bti q lugẽt qm̃ ipi ꝓsolabũꝫ. z rursus. Qui hic delectarenꝫ eternaliꝫ punirenꝫ. iuxta illud. Ve vobis diuitib q habetꝫ ꝓsolationẽ vꝛam. sicut z epulone dictũ est ab Abraã Lu. xvi. Fili recordare qz recepisti bona in vita tua z Lazarꝰ silr mala. nũc vo hic letaꝫ tu vo cruciarꝫ. sꝫ fm̃ diuinã iusticiã. Jõ dicit Hieronymꝰ ad Julianũ. Difficile imo ipossibile est vt pñtib q̃s z futuris fruatur bonis z h ventrẽ z illic mentẽ ipleat z de diuitijs transeat ad diuitias vt in vtroqz seculo pmꝰ sit z in celo z terra appareat gl̃iosus. Scõo q nõ q̃rẽtib crucẽ pnie sit piculosum. pbemus rõne modice pmanẽtie qz q̃ntũcunqz q̃s delectatꝰ sit tñ cũ angustia finiet et erit tanq̃z somniũ. vñ Isa. xxix. Sicut somniat sitiẽs z bibit cũ aũt fuerit exgefactꝰ adhuc sitit z ania eꝰ vacua est sic amatores voluptatũ q dormiũt in somno pcti q̃rentes satiari delicijs nõ intelligẽtes suã miseriã. sꝫ postq̃z euigilauerint i penis dicet illud Sap. v. Quid nobis pfuit superbia aut diuitiarũ iactantia q̃d ꝓtulit nobis. trãsierũt oia velut vmbra. Quid ei pdesset boi si a ꝓstitutõe mũdi sꝫ in delicijs vitiꝫ set z mõ mozi deberet. certe nihil. Jõ dicit Job. Breues dies hois sunt. Et de his q in istis breuib diebꝫ delectãt dicit. xxi. c. Tenẽt tympanũ z cytharã z gaudẽt ad sonitũ ozgani. ducũt i bonis dies suos z in puncto ad inferna descẽdũt. Tercio q nõ q̃rẽtib crucẽ pnie sit piculosum. pbemꝰ rõne stulte mercãtie. stulteꝰ pfecto est ille mercator q̃ p vili re dat pciosam rẽ. z p modici valoris dat magnã. Sic stultissimul pctoꝛ est q animã pciosam quã filius dei suo sanguie appciauit dat demonib p viti z bꝛeui delectatõe. vñ Bꝛe/go. Momẽtaneũ est qõ delectat. eternũ aũt qõ cruciat. Et Aug. in fmone Qui dat p modica delectatõe illud p q̃ se tradidit xꝑus stultũ xpm reputat mercatoꝛẽ. O filij Jdã miseri. O pctoꝛres delicioſi. O redẽptoꝛi vꝛo ingrati. atẽdite finẽ vite vꝛe. ecce nihil tã auide q̃rits q̃z delectatõez pñtes qz cũ dãno rep animez fame detrimẽto q̃ tñ ñ poteritis satiari. Videte videte rogo ad xpi sanguinẽ q redẽpti estꝫ. q nihil i toto mũdo tã chare vendiꝫ stiꝫ noxia delectatio qz p eternũ tozmẽtũ. O male/dicta delectatio. o infelix voluptas. o insana mercãtia q̃ etna mozs emit. sꝫ h eu qz hec audientes ꝛbo crucis peꝛtes stulticiã reputãt nolẽteꝫ crucẽ pnie

Tercio crucẽ pnie nõ q̃rentib pbemus exẽplis q sit piculosuz. nã oĩes sancti z dei amici de q̃b festa celebꝛam z alij de cruce pnie ierũt ad gl̃iam. de q̃b canit eccl̃ia. Istoꝛ est cĩ regnũ celoꝛ q ꝓtẽpserũt vitã mũdi z puenerũt ad p̃mia regni. Sed veni o pie ibu in cruce moriẽs. q es exemplũ exemplo/rũ doceas voluptuosos ꝛbo z exẽplo

Certe scio q̄ Matḥ. xvj. dixisti. Qui vult venire post me abneget semetip sum ⁊ tollat crucē suā ⁊ seq̄t me. ⁊ eius dē. vij. Intrate p̄ angustā portā qz lata est porta ⁊ spaciosa via q̄ ducit ad pdi tionē ⁊ mlti sūt q̄ intrāt p ea. Exēplo q̄ qz tuo irreph̄ensibili sic docuisti. q̄ in te causam id faciēdi nō habuisti. vt ve niens in mūdū i stabulo nat⁹. i p̄sepio reclinat⁹. vilib⁹ pānicul' inuolut⁹: fleuisti. demū in tota vita i pauptate ⁊ austeritate vixisti. postremo i stricto lecto crucis nud⁹ mori voluisti. sic q̄z crucē baiulās. crucē p̄dicās. i cruce mo riēs nobis crucē q̄rendā oñdisti. Nic Ber. Christ⁹ vtiqz q̄ nō fallit elegit qđ carni molestū⁹ est. illō meli⁹. illō vili⁹ illud porti⁹ eligendū. Igit̄ charissimi ne eternaliter p̄eamus eligam⁹ ⁊ q̄ra mus austeritatē crucis in istis paucis dieb⁹ vt tandē eternaliter gaudeam⁹ cū xp̄o. qz dic Chryt. Nō sufficit crux sua sine tua. ¶ Scōm salutis documētū ex p̄fatis thematis ⁊bis ihesus nazar. cru cē sollicite q̄rentū āminiculū. cū dicit ⁊bū crucis his q̄ salui fiūt virt⁹ dei ē Exp̄dicatōe em̄ crucis p̄destinati iue niūt virtutē misēdie dei i vera pnīa q̄ crux ōz qz cruciat. Vñ siue saluād⁹ siue dānād⁹ necesse ē vt crucē portēt ve lint nolint. Ideo tpe passiōis xp̄i tres cruces fuerūt ad significādū q̄ qlibet in aliq̄ hax pendet i hac vita. scz

C Prima mali latronis

C Secūda boni latronis

C Tercia dñi saluatoris

Prima etem̄ crux fuit mali latronis a sinistris saluatoris erecta. de q̄ latro ipo die ad inferni tormētū iuit. Sic sē pcōres in mortali q̄ affligunt ⁊ legez dei. in oñi em̄ culpa est pena etiā ad huc in p̄senti. vñ Aug. Una q̄q̄z cl'pa subiūpi pena ē. Et Ecci. xij. Nō est ei bñ qui ē assidu⁹ in mal'. qz admin⁹ p̄scia die noctuq̄z stimulat. p̄s. Pctm̄ meū ⁊ me est sp. Id idē Isi. Nulla pena grauior cōscientia mala. De hac cruce etiā Bern. sic dicit. Sūt q̄ laborez sustinēt nō tm̄ ē ps eis in dño: vt rapto res adulteri. Et sic crucis hui⁹ latrōis mali tria fuer̄t cornua. sic spūaliter pec catores in mortali tripl'r cruciant. nā cornu a dextris ē pena ante pctm̄. sic iracūdi. supbi: fures puniūt se cogita tōib⁹ quō q̄eniāt ad pctm̄. ita vt nec in mēsa nec in eccl'ia q̄te p̄mittūt ta les cogitat⁹. vt impleat illō p̄s. Mlta flagella pctōr⁹. Sic em̄ aranea se i uolut multis laborib⁹ vt capiat mu scas. Esa. lix. Telas aranee texuerūt veniet paru⁹ vent⁹ mortis ⁊ destruet telā. sic diues mlta sollicitudie adq̄rit ⁊ vna hora amittit. iuxta illō p̄s. Dor mierūt somnū suū ⁊ nihil inuener̄t oēs viri diuitiax in manib⁹. Scōm cor nu crucis mali latrōis a sinistr⁹ signi ficat penā et ꝓfusionē corā hoib⁹. quia mali hoies sp̄ suspicant̄ vt hoies ō ip sis loq̄nt. iuxta illō Sap. xvij. Sp̄ p̄ sumit seua ꝓturbata cōsciētia. ⁊ sic ve lit nolit pctōr nō erit ei reqes. Esa. lvij. Cor impij q̄si mare feruēs qđ nō pōt q̄escere. Terciū cornu infern⁹ signifi cat eternū tormētū. q̄ sicut de hac cru ce latrōis descēdit latro ad infernū. ita de cruce culpe p̄uenit ad eternā mortē. Ro. vj. Stipendia pctī mors. qz ōz i p̄s. Abissus abissum inuocat. qz abis sus crimis inuocat abissum ꝑdēnati onis. Et Ezech. xviij. Anīa q̄ peccaue rit ipa morietur. s. morte eterna nisi saneť cruce pnīe. ¶ Scōa crux fuit boni la tronis q̄ sollicite queri ⁊ inuēiri debz. qz sicut in hac cruce pendēti dictū est a xp̄o. Amē tibi dico hodie mecū eris in paradiso. ita dicet illi q̄ in cruce ⁊e pe nitētie in morte inuētus fuerit. Hec aūt crux ē pena volūtarie p̄ peccat⁹

De inuentõe sctẽ crucis

assumpta vel sta deo inflicta puta dã
num infirmitas zẽ. cũ patienter tole/
rata zẽ. Et hec crux silr hz cria cornua
Primũ cornu a dextr̃ est ꝓtritio z do
lor de pctis. quẽ habuit Dauid pr pec
catũ q̃ dicebat. Dolor meꝰ in cõspectu
meo sp. Et iste dolor fm sctm̃ Tho. in
iij. nõ pt esse nimiꝰ in volũtate sz bñ i
sẽsualitate. ita q̃ tãtũ pt plãgere z se af
fligere i sensualitate q̃ se destruat. Sz
in volũtate dolor talis dz esse ꝑ mor
tali q̃ poti⁹ voluisse mori z oĩb bonis
tpalibꝫ ꝑuari q̃z mortaliẽ peccasse vel
de cetero peccare. O deꝰ etne q̃z pauco
rũ est vera ꝓtritio q̃ solũmõ fm q̃d pe
nitent. q̃ nõ ꝓponũt firmiẽ se cauere in
futuꝝ. Secõm cornu a sinistris ẽ. pm/
pritudo ad ignoscendũ primis. qr dic̃
Chrys. Dec est virtus q̃ hoiem assil'at
deo qui nõ solus inimicis indulsit sed
etiã interfecit Luc. xxiij. cũ dixit. Pat
dimitte illis. Sine hac inuanũ q̃s do
let de pctis z frustra ꝓfiteꝫ z inuanuꝫ
satisfacit qr ei pctm̃ ñ dimittet. fm qđ
dicit Matth. vj. Et dimitte nobis de/
bita nr̃a sicut z nos dimittim⁹ debito
ribꝫ nr̃is Aug. Unusq̃sq; talẽ indulgẽ
tiam merebit qualẽ ipe dederit. Hinc
Eccli. xxviij. Relinque primo nocenti
tibi. Tertiũ cornu iferi⁹ significat di/
gnã satisfactionẽ. iurta illud Luc. iij.
Facite dignos fructꝰ pnie. z Rom̃. vj.
Sicut exhibuistis mẽbra vestra ser/
re iniq̃tati ad iniq̃tatẽ ita nũc iustitie i
iustificationẽ. Et Gal'. v. Qui xpi sunt
carnem suã crucifixerunt cum vicijs z
ꝓcupiscentijs. ¶ Tercia crux dñi sal/
uatoris debet queri z inueniri que fu
it maior duarum ꝑmissarũ. z signifi/
cat vite pfectionẽ. q̃quidez habuit cor/
nua quattuor. ita vite pfectio debz ha
bere quattuor virtutes. Cornu superi
us fm Berñ. sup cañ. significat chari
tatem verã que sicut xpm coegit ad i/
carnandũ z moriendũ. ita pfectum co
git ad oia virtutũ opa. vñ Aug⁹. Ra/
dix sit in te charitaſ z nõ poteſt de ista
radice nisi bonus exire. Secõm cor/
nu a sinistris est vera obedientia vt si
cut christus in re tam difficili scz mor/
te obediens fuit patri. ita pfectus de
seruus debet obedire nõ solum deo. sz
etiam vice dei hominibus. et hec est
valde acceptabilis deo. Iuxta illud. i.
Reg. xv. Melior est obedientia q̃z vict
me. Tertium cornu a sinistris est ver/
ra patientia in aduersis. vt sicut chri/
stus cum malediceret non malediceꝫ
bat. sed potius pro crucifigentibꝫ oraꝫ
bat. ita debet facere perfectus. Unde
Grego. Crux christi tollitur cum ad/
uersitas patienter toleratur. Quarũ
cornu crucis christi inferius est. pfun/
da humilitas. Magna oĩno humi/
litas fuit christi quando se humilia/
uit vsq; ad nos carnẽ assumẽdo. ma/
ior quãdo se humiliauit vsq; ad mor/
tem. sed maxima quãdo ret angelorũ
se humiliauit vsq; ad patibulũ latro/
num. hoc est qđ dicit apl'us Phil. ij.
Exinaniuit semetipm formã seruilem
cipiens factus obediens vsq; ad mor
tem mortem autẽ crucis. Unde Aug⁹.
de verbo dñi. Que superbia sanari po
test si humilitate filij dei ñ sanaꝫ. ideo
Hiero. Quantũcunq; te humiliaue/
ris christo humilior nõ eris. qui seip̃z
oĩbus in exemplar humiliatuſ ꝓbuit
di. Matth. xj. Discite a me quia mitis
sum z humilis corde. Unde de pma
cruce blasphemaꝫ dei filius. de secun/
da defensaꝫ. de tercia ꝑ inimicis oraꝫ
Igitur qui hãc inuenerit inueniet vi/
tam z hauriet salutẽ a dño. sicq; ꝑbus
crucis q̃ salui fiũt virtꝰ dei est qua vin
cunt se z mundũ z diabolum z quem
unt ad gloriam. ad quaz nos ꝑducat
christus crucifixus Amen.

De scō Bernardino. Ser. xliiij.

Quasi tuba exalta vocē tuā z annūcia pplo meo scelera eox. Esa. lviij. Hec ꝟba licet ad lram dicta sint Esa. ꝑbe. optime tñ cadez ꝟba dicere potuit redēptor z amator aiax nrax ihs b. Bernardino vt alta voce p̄dicationis clamaret ꝫ op⁹ diaboli. ꝫ ipedimētū salutꝫ hūane pcīm qō altissim⁹ dei patris filius bñdictus ihs venit destruere z delere de mūdo. vt ōz. j. Joh. iij. In h apparuit filius dei vt dissoluat opus diaboli. īmo ꝑ pcīm dei filius fatigat⁹ et fuus extitit. iuxta illō Esa. xliij. Seruire me fecisti in iniq̄tatib⁹ tuis Insup ꝑ illud vt occideret occisus ē Esa. liij. Propter scel⁹ ppli mei pcussi eū. Odit aūt deitatꝫ natura peccatum ꝑter tria scz

¶ Primo qz sibi multū displicet.

¶ Scōo qz hoi multū nocet.

¶ Tercio qz diabolo multū placet.

¶ Prio dixi qz diuitatꝫ natura odit peccatū qz ei mltū displicet. naturaliter em de⁹ nihil odit nisi pcīm. vel ꝑ pcīm h vbiqz plectit. vbiqz punit. vbiqz abhominat i ql cūqz excellēti creatura iuenerit. vñ Aug. Punitur ē de⁹ peccatū puenti eū puniturū nō ille. qz horrendū est fm apl'm incidere in man⁹ dei viuentis. Nō aūt q̄re de⁹ abhominat peccatū est. qz sapiēs de⁹ oia creauit sapiēter p se cui⁹ opa sunt pfecta. sz in bonā creaturā dei ꝑter deū diabol⁹ adinuenit pcīm cū q̄ creaturā dei vilificauit z tandez id suasit hoi. Vñ magr in. ij. di. xxxiij. dic. Dic illa dyalecticox regula deficit q̄ dicit nulli rei duo sil in esse z raria nullū simul vbi albuz ibi nigrū. qz mala oino sine bonis. z nisi in bonis eē n̄ pōt. nec fuit prorsus vñ oriret vlla mali natura. nisi ex angelo z hoīs bona natura. Jtē oia dei creata ei fuiūt. sz pcīm nō ei sz diabolo. iuxta illud Joh. viij. Qui facit pcīm fuus ē pcī. z sic ptz q̄ peccatū peior est diabolo q̄ est creatura dei. ¶ Scōo odit de⁹ peccatū iō qz hoi mltū nocet quez sup modū dilexit de⁹. nullū ei venenū tantū nocet sic peccatū mortale. qz nō statim occidit venenū sz peccatū. n̄ corpe sz etiā in aia occidit. iuxta illud Jaco. j. Peccatū cū cōsūmatū fuerit generat mortē. z Ezech. xviij. Jnia q̄ peccauerit ipa morietꝫ. Hinc ē q̄ nullū obsequium. nulla oīo. nullū sacrificiū est deo ab hoīe peccāte mortaliter acceptū. Vñ Esa. j. Ne offeratꝫ vltra sacrificiū frustra. incēsuz vr̄m abhominatio ē mihi. z seqr̄. Cū extēderitꝫ man⁹ vr̄as auertaz oculos a vob z cū mltiplicaueritꝫ orōnes nō exaudiā. man⁹ ei vr̄e plene sūt sanguie. Dic Greg. Attēdite q̄ntū malū sit peccatū p qō etiā illa abijciūr p q̄ pcīa relaxār: nullū igr̄ piculū: null⁹ cruciat⁹: null⁹ terror ira ē timēd⁹ sic pcīm Eccī. xxj. q̄si a facie colubri fuge peccatū. ¶ Tercio de⁹ odit peccatū. qz diabolo mltū placet. i nullo ei alio inimicus aiax ōlectat nisi i pcīo. iō nūq̄ desciit sz die z nocte laborat vt i peccatū iducat. O ꝫt mille miliū hoīm aīas pdidit z adhuc nō ē satiat⁹. Jō pīssim⁹ amator aiax ihs neminē volēs pire se pr⁹ foris mittit p̄dicatores sc̄a pcīa reuocādos int⁹ inspiratiōes int⁹ q̄s fuit b. Ber. cui z dicere potuit Quasi tuba exalta vocē tu. z annū. po. meo sce. zc. In q̄bz q̄dē verb⁹ saluator nr̄ suo dilecto p̄dicatori b. Ber. tria ꝫ peccatū inūgit.

¶ Primo vt alta voce ꝫ peccatū clamet. ibi. Quasi tuba exalta.

¶ Scōo vt manifeste pplo peccatuz denūciet. ibi. z annūcia pplo.

¶ Tercio vt publici pcti piculū declaret. ibi. scelera eox.

De sctō Bernardino

¶ Primo sicdem dixi q̄ saluator aiarum nr̄az iniūgit suo p̄dilecto p̄dicatori vt alta voce ꝫ pctm̄ clamet cū dic̄ Clama ne cesses q̄si tuba exalta voce tuā. q. d. Ego multū clamaui ꝫ pctm̄ ita vt iurta p̄s. Rauce facte sūt fauces mee. z silr mi dilecte Ber̄. clama si forte sint q̄ erpgiscāt z recedāt a suis pctis q̄ sunt piculosa, ppter tria scz

¶ Primo, ppt̄ anie debilitationē.

¶ Scōo, ppt̄ cordis obdurationē.

Tercio, ppt̄ bois interfectionē

¶ Primo pctm̄ est piculosum, ppt̄ anie debilitatōez. sic certe debes fugere peccatū ania saluāda vt astucia sathane te non mordeat. q̄ si momorderit. sic eris ipotēs z debilis q̄ nūq̄ p teipm resurgere valebis. hoc autē ꝑbare possum⁹ tripliciter vicz.

¶ Primo rōnibus.

¶ Scōo autoritatiby.

Tercio exemplis.

¶ Primo q̄ hō, ppria ptāte de pctō mortali resurgere nō valet, pbem⁹ triby rōnby, s. rōne subiugatōis. rōne cōcathenatōis. rōne ablatōis. Primo inquā pbem⁹ rōne subiugatōis. nā q̄ peccat mortalit̄ efficit̄ seru⁹ diaboli de cuius seruitute nullo mō p̄t euadere. vnde Chrys. Noles corruētes in pctā mortalia efficiunt m̄ēbra diaboli. z nisi valida mānu miscōie dissoluāt vsq; i mortē in pctis p̄manebūt. omes em̄ añq; peccem⁹ libez habem⁹ arbitrium. Si vo peccam⁹ tā nr̄a volūtate resurgere nō possum⁹ nisi gr̄a z miscōia dei. Q, aūt hō seru⁹ diaboli efficiat̄ q̄ pctm̄ patet Joh. viij. Qui facit pctm̄ seru⁹ ē peccati. z. ij. Pet. ij. A quo q̄s superat̄ et seru⁹ ē. Hinc Aug. Bon⁹ hō si seruit liber est. mal⁹ vo etiā si regnet seru⁹ ē nō vni⁹ sz tot demoniorū q̄t viciorū. O aia dei imagine insignita. xp̄i sanguie redempta. libertati donata. ꝑsidera tuā libertatē z ne velis te crudeli diaboli dñio subiugare ꝑ momētanea dilectatiōe. Scōo hō mortalit̄ peccās p̄ sese surgere nō p̄t rōne cōcathenatōis q̄ diabol⁹ seruos suos tenet vinculatos ne possint fugere. q̄ hō bñ est figuratus Act̄. xij. in Petro. quē cum Herodes app̄hēdisset misit in carcerē z erat vinctus cathenis duab⁹. q̄ duc cathene sūt delectatio pctī z difficultas bonī. nisi ꝑ gr̄am dei cadant iste cathene nō exibit q̄s de carcere pctī. Tercio rōne ablatōis gr̄e hō ꝑ se de pctō resurgere nō p̄t. q̄ diabol⁹ ꝑ pctm̄ aufert gr̄am ne resurgere possit. sicut aucupes deplumāt aues captas ne auolent. hinc est q̄ aliq̄n hō ebriosus vl luxuriosus cū volat ad ꝓfessionē p̄dicatiōnē zc. z statim cadit in pctm̄ p̄stinū q̄ nō h̄z penas gr̄e q̄s optabat p̄s. Quis dabit mihi pēnas vt colūbe z volabo z requiescaz. ¶ Scōo ꝑbat̄ autoritatiby q̄ hō ꝑ se de pctis resurgere nō p̄t. Nā dicitur Ier̄. viij. Pedi me in manu fortis de q̄ nō potero resurgere. z Amos. v. Cecidit israel z nō adijciet vt resurgat.

¶ Tercio ꝑbat̄ exemplis q̄ hō resurgere ꝑ se de pctō nō p̄t q̄ homo sicut p̄t se occidere z nō viuificare. ita p̄t ꝑ pctm̄ in ania occidere. sz nō excitare. Jē potest se hō exoculare sz nō illuminare. vnde pctm̄ est sicut sagena diaboli ad quā faciliter quis ingredi p̄t sicut piscis sed nō egredi zc. ¶ Scōo pctā sunt piculosa, ppter obdurationē. est em̄ natura mortalis pctī q̄ id cō q̄ō penetrat indurat. z insup in aliud pctm̄ trahit. vñ Grego. Peccatū q̄ō p̄ penitētiā nō diluit̄ mor suo pondere i aliud trahit. O de⁹ eterne q̄ multi sūt nunc indurati corde qui q̄nto amplius audiunt eterne pene acerbitatē. gloriosa iocunditatē. xp̄i pietatē. tanto magis indurabūt. de q̄bus dicit Job. xli. Ja

durabit cor eius quasi lapis z stringe
tur ẽsi malleatoris incus q̃ quãto pl⁹
percutit tanto plus indurat. sic peccato
res aliqñ pcutiunt a deo infirmitate.
aliqñ p̃dicatõe. aliqñ bonoꝝ largitõe
z semp peiores efficiũt. Hz q̃d erit ta
libo dicit Eccl. iij. Cor duꝝ male babe
bit in nouissimo. i. in hora mortis qñ
nũc nec igne tribulatõis. nec malleo p̃
dicatõis. nec xp̃i sanguis effusio evult
emolliri. Hinc Bern. Nemo duri cor
dis salutez vnq̃ adeptus est nisi forte
cũ dñs misericors abstulit cor lapide
um. z dedit cor carneũ. Hinc est q̃ du
ro corde nunc petores gliant z letant
dum fecerint male. dñ p petrũ seruiũt
diabolo. dum se obligant inferno. dñ
excludunt a celo. dñ elongant a xp̃o. i.
mo efficiunt pcuratores diaboli dicẽ
tes ebriosi z gulosi si reprehendãt. ipos
sibile est aliquẽ viuere sine cibo z potu
z usurarij dicũt. Multis habeo pui
dere zc. Hñ sic infatuati etiã pcã ma
xima nõ curant exq̃ vident in multis
talia. de q̃bus dicit Aug. in enchi. pec
cata q̃uis magna z horrẽda cũ in cõ
suetudinẽ venerint. aut pua aut nulla
esse credunt. vsq̃ adeo vt nõ solum oc
cultanda. verũ etiã p̃dicanda videan
tur q̃m scriptũ est Laudat petor in de
sideriis anie sue. ¶ Tercio petã sũt pi
culosa ꝓpter q̃ b. Bernardino iubet cla
mare ꝓpter homis interfectionẽ. quia
peccatũ interficit animã facit eã mor
tuam modo suo. vñ Aug. xiij. de ciui.
c. ij. Quãuis eñ ania humana veraci
ter imortalis p̃hibeat habet tamẽ q̃n
dam etiã ipa mortẽ suam. Nam ideo
dicit imortalis quia q̃n ꝙ nõ desinit
viuere atq̃ sentire. Corpus aũt mor
tale ideo dicit quia deseri omi vita po
test nec p seipm aliq̃ten⁹ viuit. Mors
igitur anie fit cum eam deserit de⁹. sic
corporis cũ illud deserit ania. q̃ vtriusq̃ mors est cuꝝ ania a deo deserta de
serit corpus. Ex his patz q̃ hec triplex
mors venit ex pecto. Prima q̃ fit p se
parationẽ anie a corpe. que mala ẽ. Se
cunda spũalis que fit p separationẽ aie
a deo. que est peior. Tercia gehẽnalis
que fit p separationẽ anie z corpis a deo
que est pessima. p̃s. Mors peccatorũ
pessima. z vere pessima q̃ separat a ve
ra vita. z beata vita z gliosa vita. z dã
natur ad eterna supplicia vicz. ignem
feroẽ famẽ sitim zc. O misericors de⁹
O pijssime de⁹ cur tam duꝝ lectuꝝ pe
naꝝ inferni das aniabꝫ a te creatis. q̃
es totus dulcis. totus suauis. tot⁹ pi
us. z cui ꝓpriuꝝ est misereri. Rñdet p
ter pcm. Reuera si peccatũ nõ esset
deus in nullius iteraret perditõne. sed
modo p suaꝝ equissimã iustitiã cogit
vnicuiq̃ reddere q̃ suum est. peccati
aut suũ est pena. Hñ Aug. Nunq̃ de
bet culpe erit sine decore iustitie. Hic
est q̃ deus infinite misẽdie nõ parcit
peccatoribꝫ obstinatis eius exigẽte iu
stitia. Nam homies ꝓpter q̃ttuor so
lent parcere alicui rei. Primo ꝓpter
generis nobilitatẽ. quia rex aliquãdo
parcit bano vel nobili de aliquo pec
cato punitõe ꝓpter eius nobilitatem
Sed certe hac de causa de⁹ ꝓpter pec
catum nõ pepercit ꝓnapi militie cele
stis scz Lucipero q̃nꝓ⁹ ꝓ vno su
perbie peccato vnacũ sibi adherenti
bus oibus damnauit. qui tot fuerũt
quot modo sunt demones. vñ Sap.
vj. Non verebit dñ⁹ cuiusq̃ ma
gnitudinem pusillũ z magnũ ipse fe
cit. Secundo paratur alicui rei ꝓpter
raritatem. hac de causa nõ pepercit ꝓ
mis parentibꝫ licet trñ duo essent sed
morti eos sententiauit ꝓpter peccatũ
Bene. ij. Quacunq̃ hora comederitis
de ligno scie boni z mali morte morie
mini. Si eñ z nunc trñ duo homies

De sctō Bernardino

eēnt z vnus mortalit peccaret ille dā
nareť nisi peniteret. Tercio parcit mł
titudini q̄ est in culpa. Hinc est q vni
uersitas seu cōitas nō excōicať.xxiij.q.
iij.ipa. Sed hac ō causa nō pepcit de
us ꝓter peccatū.sed totū mūdū cū oī
bus bonis suis z diuitijs exceptʒ octo
psonis submersit i diluuio:specialiter
ꝓter petm̄ luxurie q̄ ortū habʒ a gula
Quarto parcit pentele.vt qz frater vł
filiꝰ est q̄ peccauit.ideo tal nō punit:
sed iustissimꝰ deꝰ pī vt peccatū delerz
de mūdo ꝓrio filio suo nō pepcit .ad
Ro.viij. beť. Qui ñ pepcit filio nūq̄d
parcet figmento.pcet seruo neq̄.ma
gis eī voluit penā a ꝓrio filio solui
q̄ oīno petm̄ sine vltōe remittere. O
deꝰ iuste.o saluator xp̄e respice de sctō
solio gl'ie tue super stultissimos filios
adā .z vide pctōres pſūptuosissimos
ñ curantes ꝓpť pctā vana:eťnā mortē
quipēdentes pcū aie sue. pciosū tuuz
sanguinē. visita eos in mł'titudie mi/
sericordie tue eis mittēdo doctorē spi/
ritūsanctū ignitū sicut olim misisti be
ato Bernardino vt corrigaňt de cor
stultricia ne peant eternaliť .qz ve stul
ti sunt.vere insipiētes: vere fatui sunt
oēs in pctō mortali pseuerātes. Eccl's
j.Stultoꝝ infinitꝰ est numerꝰ. Non
ne stultꝰ est ille q̄ ambulat p latā viā
q̄ ducit ad mortē. Mat.vij. Tal'ē pec
catoꝝ. Nōne stultꝰ ē q̄ ꝓter modicam
delectatōem in cibo sumit venenū. ta
lis est delectatio peccati. Talibꝫ dulce
dine pctī inebriatʒ misit saluator hūc
diuinū pdicatorē btm̄ Bernardinuz
opportuno tpe vt exaltaret vocē suā q̄si
tuba et annūciaret populo scelera eo/
rū. Quia tūc italia mł'tiplicibꝫ pecca/
tis ꝓstrata iacebat. inť religiosos disci
plina tepuerat .sed q̄dā insatiabili cu
piditate possessiōes augebāt.nō deuo
tionē.nō pietatē.nō charitatē.fuerant
pleriqꝫ sine obediētia patiētia paupta
te z castitate. In populo aūt crāt odi
um ꝑtinax.vsura multiplex.festorum
violatio.piurū. parentū deboneſta/
tio.luxurie abominatō.crudelitas.iu
ꝑbia.gula iuidia ꝛc.ꝫ q̄ fortiť clamaʒ
uit btūs bernardinꝰ.z de finibꝫ eorꝫ
expulit. Nam natꝰ ex tuscie ꝓuincia no
bili genere tercio anno mi cꝰ ex bise/
culo migrauit quā pater secuť ē mox
te.et sic sexto etatis anno puer bernar
dinꝰ vtroq̄ orbatꝰ pente remāsit sub
cura sororis mris sue nomie diana.q̄
qz deuota erat virgini gliose ipm pu
erū ad virgis deuotōem verbis z exē
plis excitabat. Qui tanq̄ nō surdꝰ au
ditor ecclias freq̄nter visitabat.missas et pdicatōes audiebat.dumq̄s do
mū reuerteretť aduocatʒ pueris deuo
to corpis gestu et vbꝝ gūtare q̄rū
illa patiebať eras feruēs predicabat.
Nec ve fuerūt psagia futuroꝝ. vnde
idē dicebat. Ego adhuc magnꝰ pdica
tor ero.ideo q̄si ad hocꝰ q̄dam di/
uio munere a puericia se disponebat.
nulla vana falsa z illicita loq̄ valebat
sed coetus de his arguebat. Un pue
ri insolētes videntes dicebāt. Receda/
mus.ecce bernardinꝰ venit vel ō alijs
tractemꝰ. Studio aūt applicať ꝓfici
ebat.z si paupi elemosyna negareť di
cebat nutrici .Demꝰ porrōes meā pau
pi ob amorē xp̄i.de quo nutrit plimū
gaudebat videns i eo future scitatis
signū. Rediēs de scolis dicebat q ipe
in illa vrbe quādam spōsam virginē
haberet cuiꝰ venustatē nullꝰ explicare
vel pingere posset. de quo redargue/
batur a nutrice sua.sed qz ardebat in
corde tacere nō poterat q̄n sepiꝰ talia
loq̄reť.vñ explorare cepit nutrix de q̄
loq̄reť z iuenit diluculo q corā imagi
ne vgis sup portā ciuitatis opica ge
nuflectebat:suspirabat lachrymabat.

¶magna dulcedie iocūdabaꝫ. Unde tunca imꝛe gꝛe hausit gꝛam quā postmodū effudit Anno dñi. M.cccc.ob amoꝛē virgis in eꝰ hospitali maria Pestilēcia seuiēte infirmis se kuituruꝫ obtulit. q̄bꝰ inestiabili hūilitate et benuolēcia q̄diu pestis duraut ministrauit. Tandē xp̄m in cruce seq̄ōcreuit et ebrꝰ spū seraphici Fr̄ācisci fratrū ozdinē intrauit. vbi cepit oibꝰ viruturibꝰ flozere. hūiliter oibꝰ mīstrabat. elemosynā p̄ꝛijs hūeris poztabat. et in eccl̄ia q̄si p̄sente deo psallebat. sepe pane tm̄ ¶ aq̄ cōtētus cilicio cozpꝰ ac vigilijs edomabat. ¶ vilissimū petōrē se reputās gemitibꝰ inenarrabilibus miseꝛiam a dño postulabat. xp̄i vero passiōem tā amarissime deflebat vt p dolore coꝛ scīdi videreꝫ cōpassiōis gladio ꝛfossus. admirabaꝫ filij dei pegrinatiōem fugā sitim et famē. p̄secutiōes flagella. illusiōes ¶ crucꝭ dolozes. ¶ cū virgine imꝛe regē gl̄ie depositū de cruce iacentē spinis cozonatum deflebat. Impositō tandē sibi p̄dicatōis officio cepit clamare ꝛ vicia et tā gꝛose loqui vt btm̄ se reputabat q̄ eꝰ sm̄ones audire poterat. diuersis vicijs iuolutos ad pn̄iam reuocabat. mlt̄i de nigꝛ diuites ¶ nobiles relictis pōpis secl̄i religionē intrabāt. Ūñ iste angelicꝰ vir mūdū renouauit tē. ¶ Scōo xp̄s dominus potuit dicere btō bernardino vt manifeste pp̄lo petā denūciet. ibi. ¶ annūcia pp̄lo meo scelera eoꝝ. p̄dicabat esm̄ nō inania ¶ nouitates sz salutē aiaꝝ. q̄ ꝛsistit in declinatōe malī ¶ opatōe boni ac amoze dei: clamās coꝛda hoim̄ scandebat. manifeste ¶ lucide declarabat petm̄. qō q̄dem tribꝰ modis optime pōt declarari. scz

¶ Primo diffinitione
¶ Secūdo diuisione
¶ Tercio similitudine

¶Primo dixi q̄ peccatū potest declarari diffinitōe. Nam licz peccatū sit nīhil sit: formaliter tm̄ circa aliq̄d est. vt dicit Bonauē. in. ij. di. xxxvij. Tenēdū igit̄ est q̄ petm̄ nō est res vl̄ substātia aliqua: sed defectus ¶ coꝛruptela. ¶ sic petm̄ dicit nihil. ꝓpter tria. ¶ Prio ꝓpter defectū qz nō est res materialis sed defectus. Scōo ꝓpter effectū. qz peccatū annihilat hoiem ¶ deficere facit a vero esse. p̄s. Ad nihilū deducitꝰ ē in ꝛspectu eiꝰ maligniꝰ. Tercio ōz peccatū nihil ꝓpter despectū. despicabilez facit hoiez ¶ indignū vite p̄mio. Dicit̄. ij. Quā vilis facta es nimis iterās vias tuas. Et q: petm̄ vt dixi est circa aliqō bonū. ideo ab Aug. sic diffinit̄. ¶ Petm̄ est dictū vel factū vel ꝛcupitus ꝛ legē dei. Scōo ab eodē sic. ¶ Petm̄ est volūtas retinēdi vel ꝛsequēdi qō iustīcia vetat. Tercio sic ab eodē ¶ Peccare est ꝛspꝛeto incōmutabili bono reb⁹ mutabilibꝰ adherere. Ubi ē notandū q̄ q̄ dā antecedūt petm̄. quedā sequūt̄. q̄dam concomitant̄. Ista enī p̄cedunt. vicz cōtemptꝰ. inobediēcia. ingratitudo. cogitatio. ꝛcupiscēcia. puersa delectatio et cōsensus. Ista aut̄ sequūtur videlicz. deformatio imaginis dei. reatus. id ē obligatio ad penam. Quedam cōcomitantur. vt patet in bis ¶ sibus. Quis quid vbi ꝓ quos: quoties cum quo quādo tē. ¶ Secundo dixi q̄ peccatū potest declarari diuisione. cuius multiplex est diuisio. ¶ Primo modo peccatū sic diuidit̄. ¶ Peccatoꝝ aliud est ex impotentia. aliud ex ignorantia: aliud ex certa malicia. qō patet in tribus christi discipulis peccantibus. ¶ Petrus enī negando christum dominū peccauit ex impotentia timens flagellari et mozi cū christo qui ꝓ eo patiebaꝫ. ¶ Paulus vero peccauit ex ignātia x̄pianos perse-

De sctō Bernardino

quēdo existimās se zelare p lege. Sed iudas peccauit ex certa malicia christum vēdendo. sciebat ipm esse innocentē: iustū: piū: oi potērē qui etiā ei dederat potestatē miracula faciendi: demones expellēdi. O deus me⁹ q̄z multi sunt modo complices iude qui peccant ex certa malicia in spm̄ sctm̄ sciētes aliq̄ō esse peccatū z se p̄cauere nolunt: q̄ nop̄ti⁹ p̄rece et p̄cio ac fatiga laborent p peccat̄. ¶ Secūdo sic diuidit peccatoz aliud est ex amore malo accēdente. aliō ex timore male hūiliāte. hoc ē dicere q̄ hō potius vult peccatū cōmittere q̄z amato aliq̄ carere. vel magis ꝓmittere peccatū q̄z malū pene incurrere siue malū sit pene corpal' lesionis siue fame siue substātie tēporalis. Certe multi p talib⁹ peccant ne damnū patiant̄. aut pīuāt: aut false iudicāt. aut male se vindicāt. ¶ Tercio sic diuidit. peccatorū aliud est cogitationis. aliud locutōis. aliud operātōis. Unde si nūq̄z loq̄reris ore tuo de aliquo pctō si tm̄ in corde cōsensisti pisti moztaliter peccādo. si id locut⁹ fuer̄ amplius peccasti. si vero ope ꝑpetrasti magis deliq̄sti. Un ad hoc designdū saluatoz tres mortuos legit suscitasse. vnū in domo: filiā scz archisynagogi. p qō designat pctm̄ cordis. aliū in porta ciuitatis filiū mlieris vidue p quē designat pctm̄ oris Tercius de monumēto fetidū lazarū: p quem designās peccatū opis et cōsuetudinis. ¶ Quarto pctm̄ diuidit sic. pctoz aliō in deū. aliud in scīpm. aliud i primuz In deū peccat q̄s p infidelitatē: male de deo sentiēdo vel credendo: vl' blasphemādo. vel sacra indigne sumēdo vel dei potentiā tētando. vel qn̄ quis petit signa sine vrgēte necessitate. vel dei iusticiā tētando p candēs ferrū vl' p duellū querēs iudiciū vel dei bonitatē examinādo se cōmittit stultis periculis. In scīpz peccat q̄s trib⁹ modis scz necessaria sibi subtrahēdo vel vtilia vires q̄ppiā aggrediēdo: aut superflua sumēdo. In primū sil' tripliciter peccat quis. aut sua auferēdo. aut sua in necessitate ei nō cōmūicando. aut ad peccatū eū dictis vel exemplis trahēdo ¶ Quīto peccatū diuidit sic. pctoz⁹ aliud carnale aliud spūale. Carnalia pcta maioris infamie sunt. licz spūalia maioris culpe. vt superbia. odiū iuidia ꝛc ¶ Sexto pctm̄ diuidit sic. Pctoz⁹ aliud moztale aliō veniale. Peccatū moztale est totalis auersio ab incommutabili bono z cui debet pena eēna. Sed veniale est amor volūtatis i creatura infra deū z cui debet pena tp̄alis. Un circa clariozē intelligentiā hui⁹ diuisiois ē sciēdū q̄ fm̄ Ray. oēs transgressiones ꝓceptoz decalogi sunt peta moztalia. Quedā ei enūerat apl's. Romā. j. Idolatria mollicies. id ē pctm̄ ꝓ naturā. iniq̄tas malicia: fornicatio. auaricia: nequicia: iuidia. homicidiū: contentio: detractio: dol⁹: malignitas: susurratio: ꝓtūelia: superbia: elatio: iuēnio malorū. inobediētia. insipiētia: incōpositio. z subdit. q̄ sine affectōe z sine scīdere fiūt z sine miscōia. q̄ talia agunt digni sē morte. z Gal'. v. q̄dā enūerat di. Manifesta sūt opa carnis q̄ sūt fornicatio. imūdicia. ipudicicia. luxuria. idolatria q̄ ē idoloz fuit⁹: venefica: inimicicie. ꝓtētōes: emulatōes: ire: dissensiōes: sectе: ebetates: ꝓmeſatōes z hui⁹ſilia. z subdit. q̄ talia agūt regnū dei nō ꝓsequūt. Et b. Aug. dic sic. z bī di. xxv §. crimis q̄ moztalia sē sacrilegiū: homicidiū. adulteriū. fornicatio: fallsū testionū. rapia. furtū: superbia. iuidia. auaricia. et si mlto ope tētat ira cūdia z ebetas si assidua sit. q̄cūq̄z aliq̄d istoz in se dominari permiserit eterno igne

cruciabit. O deꝰ clemẽtissime ꝗs est q̃ aliqꝺ istoꝝ aut nõ fecit aut facere nõ ꝓposuit. Ecce o hõ speculũ eterne moꝛ tis plꝰ debes credere sacre scꝑture in qua est spũs dei q̃z tuo vicino vel ami co mũdano q̃ dicũt. certe añ. xxv. ános choꝛizatio nõ fuit peccatũ. nec vsura: plurium nec ebrietas. certe scias q̃ añ ser milia annoꝝ os inferni aptũ fuit. ꝛ oĉs moꝛtaliť peccãtes deuoꝛauit sic modo. Et notãdũ ẽ q̃ oĩa supdicta si a coꝛde repellanť nõ sũt moꝛtalia: vt dicit lyra sup. v. c. Math. primꝰ eniz moꝰ nõ ẽ moꝛtale. Nã in pctõ tria sẽ. sc̃z ꝓncipiũ mediũ ꝛ finis. Principiũ est i nob ꝓnitas ad malũ. iuxta illud Gen. viij. Cũcta cogitatio coꝛdis hũa ni ꝓna est ad malũ. ꝛ hec ꝓnitas nõ ẽ pctũ sed pena pcti oꝛigiaľ. Medium vo pcti est imaginatio mali. ꝛ hec est a nob. q̃ etiã nõ ẽ pctũ moꝛtale. Finis vo peccati moꝛtalis ẽ ꝛsensus totalis ꝛ hoc ẽ pctũ moꝛtale. ió dic̃ Jacob. j. Peccatũ cũ ꝛsũmatuz fuerit generat moꝛtẽ. nõ dic̃ inchoatũ vľ mediatũ: sz ꝛsũmatũ zc̃. Unde dic̃ Mgr in. ij. di. xxiij. ꝛ sunt vba hieroný. q̃ ꝑmꝰ pul sus cogitatõis nõ punit a deo eterna liter. qꝺ de geneśi asserẽdũ ẽ. Cham ei peccauit irridẽs nuditatẽ pris: et sen/ tentiã nõ ipe sed filꝰ eiꝰ accepit. Ma ledictus inq̃t Noe chanaan fuus fra tꝛ suoꝝ erit. q̃ ei iustitia est vt pr̃ pec/ cauerit ꝛ filius eiꝰ punitꝰ sit. sed i myſ/ sterio illõ dictũ est. Jó in Exodo moy si ait dñs. Ego sũ deꝰ fortz zelotes visi tans iniq̃tates patꝝ i filios vsq̃ i ter/ tiã ꝛ q̃rtã generatõem. his q̃ oderunt Pria igit generatio est moꝰ naturaľ Scda moꝰ sensualitatis. Tercia cõ/ sensus. Quarta ꝑpetratio opis. Pri/ ma igit et scda generatio nõ visitatur ad eternaliť puniendũ sed tercia ꝛ q̃rta. Ideo dr in Ezech. xviij. Quid est q̃ inter vos pabolã vtitis in ꝓuerbium istud in isrľ dicẽtes. Pres nr̃i comede rũt vuã acerbã et dẽtes filioꝝ obstupe scũt. Uiuo ego dicit dñs. si. i. non erit vltra hec pabola in ꝓuerbiũ i isrľ. oĉs aĩe mee sũ vt aia pris ita aia filij mea est. ꝛ aia q̃ peccauerit moꝛieť. filꝰ non poꝛtabit iniq̃tatẽ pris nec pr̃ iniq̃tatẽ filij. Pctã aũt venialia enũerat Aug. di. xxv. c. alas. Quotiĉs aliqs i cibo vľ potu plꝰ accipit q̃z necesse ẽ: ad mini/ ma peccata nouerit ptinere. q̃tiẽs pau perẽ importune peꝛẽtẽ exaspat. q̃tiens plus loquit q̃z oꝑtet. plꝰ tacet q̃z ex/ pedit. q̃tiẽs somno dedit plꝰ tardiꝰ ad ec clesiã vadit. aut discoꝛdes ad cꝛdiã reuocare neglexerit. si plꝰ ꝓmũ aut vxoꝛẽ aut filiũ aut seruũ exaspauerit: aut ampliꝰ blãditus fuerit q̃z oꝑtet Si paupibꝫ esuriẽtibꝫ sibi nimis de/ licioſa cibaria ꝑpauerit. si se fabuľ oci osis dederit. si incaute iuramꝰ ꝛ pali/ quã necessitatẽ implere nõ poterimꝰ. ꝛ cũ oi facilitate maledicimꝰ Tercõ peccatũ declarare possumꝰ siľitudine ꝙ illã q̃ hẽ Gen. ij. Et aũt tũc serpens mľieri malũ suasit iſpaq̃ ꝛsensit: dein de viro dedit. sicq̃z ꝛsũmatũ est pctũ. Ita nũc in nob ꝙ serpẽte ẽ sensualľ mo tus aĩe q̃ ꝙ delectabilia serpit. mľier ẽ inferioꝛ poꝛtio rõis. vir supioꝛ poꝛtio rõis. q̃ postq̃z ꝛsenserit pctũ ꝛsũma/ bit. Ecce vociferať plꝰ saluatoꝛ diuis vocibꝫ Mat. vij. Arta est via q̃ ducit ad vitã ꝛ pauci inueniũt eã. qz nõ q̃rũt q̃ ieſu xpi sunt sed suã delectatõz. lata vo via q̃ ducit ad interitũ. ꝛ mľti am bulãt ꝙ eã seq̃ndo sensualitatẽ. nec ad uertũt qñ misera coꝛ ania moꝛte pcti moꝛtalis moꝛiť qz carnales sũt. Naz si vnꝰ pulex pũgat coꝛpꝰ sentiũt. si vo diabolꝰ leo ꝛ draco moꝛdeat aiaz nõ sentiũt nũc: sentiẽt aũt postea in eter/ na iferni pena. Jó saluatoꝛ idẽ vocife/

De scto Anthonio cõfessore

rabat in bto Bernardino ꝛ peccata. cui⁹ dicta inumer⁹ signis ꝓfirmabat. Nam ad ei⁹ mellifluã ꝓdicatõem religio xp̃iana est innouata. qz euidentibꝫ signis dicta ꝓfirmabat. Cũ semel mediolani ꝓdicaret subito fact⁹ in extasi ꝛ ppl'o sic expectãte diu mãsit. rediens ad se dixit. Scio q⁹ mea dilectissima nutrix hodie migrauit ad dominũ. Vñ ciues mediolanẽses senas miserũt ꝛ ita inuenerũt. Post obitũ vero ip⁹ centũ ꝛ vnũ miracl'a ꝓbata miserunt pape vt eũ canonizaret. Qui est canonizat⁹ nr̃is tpibꝫ. anno vicz dñi. M. cccl. Frater etiã Johes de capystrano publice ꝓdicauit q⁹ beati bernardini merit⁹ deus .liij. mortuos suscitauerit ex qbus cũ .xij. ip̃e locutus fuit ꝛc.

¶ Tercio pijssim⁹ saluator inunxerat suo dilecto ꝓdicatori bto vicz bernardino vt peti pricula declaret. qõ fec̃ ore ꝓdicãdo. manu ꝛ pcã scribẽdo. opere sctissime viuẽdo. ac pcã imũdissima detestãdo. vt ptz in sua legẽda. Rogemus igr̃ dñm xp̃m vt meritis ipsius bti p̃ijs emũdet a pctis. det gr̃iam hic ꝛ in futuro gl'iam ꝛc.

¶ De sancto Anthonio ꝓfessore

¶ Sermo xlv.

Q Vasi vas auri solidũ ornatũ oi lapide pciosõ. Ecci. xlvij. Ad laudẽ bti Anthonij cui⁹ aia charitate ornata fuit sicut vas aureũ. lapides aũt pciosi qbꝫ tale vas diuinũ decorat sunt vtutes. cui⁹ qdẽ vtutis pciositas ꝓpendit̃ ex tribꝫ. scilicz

¶ Primo ex ip̃ius assimilatõe

¶ Secũdo ex ip̃ius cõmendatõe.

¶ Tercio ex ip̃ius acceptatõe.

¶ Primo dixi q⁹ pciositas vtutis ꝓpendit ex ip̃i⁹ assil'atõe. Nã aia bũana vtutibꝫ decorata ꝑmo assil'at paradiso celesti ꝛ terrestri. Paradiso eni terrestri aliq̃ assil'at ꝓpt̃ amenitatẽ ꝛ fecũditatẽ. Nã q̃uor virtutes cardiales sũt sic q̃uor fluuia paradisi er qbꝫ paradisus fit amena ꝛ fecũda. Iste eteni fons vtutũ irrigat paradisũ. i. aiaz bũanã Gen̄. ij. Fluui⁹ egrediebat ꝺ loco voluptat⁹ ad irrigãdũ paradisũ. hic Ecci. xl. ꝺr. Ora deũ sic̃ paradis⁹ i bñdictõibꝫ. Ite assil'at terrestri paradiso rõne securitat⁹. qz virtutes null⁹ pot auferre ab hoie. nõ fur: ñ latro. nõ tyrañ⁹: sic̃ ptz de martyribꝫ q̃s tormẽtauerũt cruciat ꝛ occiderũt alii q̃ ꝓpt̃ virtutẽ fidei. aliq̃ ꝓpt̃ castitat⁹ vel virtutẽ alĩa. nõ tñ virtutes abstulerũt. qz libex ar. nõ potuerũt supare p qõ virtutes acq̃rũt aut ꝓdũt. Ite assil'at etiã virt⁹ paradiso rõe altitudis. nã dic̃ glo. strabi sup Gen̄. q⁹ paradisus est i alto sita ptigẽs vsq; ad lunarẽ circulũ sic virtutes eleuãt hoies ad celestis. vñ dic̃ Macrobius q⁹ sole vtutes faciũt bt̃m. Assil'at etiã paradiso celesti rõe diuine habitatiõis vt dic̃ Nicro. q⁹ nil ꝗeti⁹ nil puri⁹ ea debz eẽ q̃ i habitatõe dei ꝓpanda ẽ. Ite rõe gaudij. qz sic̃ erlo ẽ gaudiũ cõtinuũ sic i aĩa virtuosa. Esa. lj. Ponã dekt̃ ei⁹ delicias et solitudinẽ ei⁹ q̃si ortũ dñi. dekt̃ ei dicit aĩa virtuosa. s. a vanitatibꝫ mũdi.

¶ Scõo assil'at virt⁹ auro cũ ꝺr. qi vas auri solidũ ꝛc. et Apoc. iij. Suadeo tibi emere aur ignitũ vt locuples fias.

¶ Tercio assil'at virt⁹ vestimẽto corp⁹ decorãti: hic ẽ q⁹ i baptism o addit̃ baptizatis cãdida vest⁹ dicẽte sacẽdote. Accipe vestẽ cãdidã quã imaculatã ꝑferas añ tribunal xp̃i. q̃ significat virtutes qbꝫ aĩa ẽ iduta.

¶ Scõo pciositas virtutis ꝓpẽdit ex ip̃i⁹ ꝛmẽdatõe. Nã oẽs sctĩ multiplicit⁹ ꝛmẽdãt virtutes ope ꝛ verbo. imo ip̃e sctũ sctõz xp̃s dñs. vñ Aug. Amatores virtut⁹ xp̃e bñs

168

ꝓlicat cū ꝓtẽptores tpaliū bōs dicit. Hinc Gre. i moꝛ. Ad oñdẽdū inqt in nocẽtiã vẽit abel. ad manifestãdã obe diẽtiã vẽit abrahã. ad docẽdã vite ꝙu gal' castimoniã vẽit ysaac. ad ĩsinuãdã laboꝛis tolerãtiã vẽit iacob. ad retribu endũ ꝓ mal' bõa vẽit ioseph. ad oñdẽ dũ mã suetudinẽ venit moyses. ad oñ dẽdũ inẽ flagella patiẽtiã vẽit iob. ma gisteriũ ãt hũilitaꝛ sibĩ ꝓpi ascribit sal uatoꝛ di. Discite a me qꝛ mitis sũ z hũi lis coꝛde. ¶ Tercio virtus ꝑciositas attẽdit ex ipꝰ acceptatõe. Nã virtutes cũ li. ar. tñ diligit ds q ꝙ sine eis nullũ saluat. etiã vnꝰ diei infantẽ. Bti igit anthonij aĩa virtutib⁹ plẽa amena ex titit tãꝯ ꝓdisus ac iocũda ac sic aux ꝑciosa. iõ merito ds de eo. Quasi vas auri solidũ. In qbꝰ verb tria ĩsinuant ad honoꝛẽ beati anthonij. scz

¶ Prio virtus qdditas. ibi. ꝙsi vas

¶ Scdo adqsitiõis modali (auri tas. ibi. solidũ

¶ Tercio adqsite virtus fructuosita ibi. omni lapide ꝑcioso

Prio dici ꝙ ad laudẽ bti anthonij in sinuat virtutis qdditas qbꝰ fuit ple nus. vñ ds. ꝙsi vas auri. Cuiꝰ qdẽ vir tus qdditas ex tribꝰ mãifestari ꝓt vicz

¶ Prio ex diffinitõe.

¶ Scdo ex diuisione

¶ Tercio ex similitudine

Ex ꝓmo ei virtus qdditas mãifesta tur ex virtutis diffinitõe. Nã fz Aug. li. ij. ds li. ar. sic diffinit. Virtꝰ ẽ bõa qlitas mẽs ꝙ fere viuit. ꝙ nẽo male vtit. quã ds i nob sine nob opat. Ex q diffinitõ ne ꝙuoꝛ bõa virtus itelligũt. Prim est bois pfectio qꝛ ds. ẽ bõa qlitas mẽ tis. pficit ei bois itellectũ prudẽtia. ap petitũ rõnalẽ ꝙ iusticiã. appetitũ sẽsua lẽ ꝙ foꝛtitudinẽ foꝛtit stãdo ꝫ dlectam ta carnis et mũdi. appetitũ irascibilẽ ꝙ tpantiã. pficit z alias aĩe potẽtias. bo na ẽ ei scia cuiꝰ obiectũ ẽ vex. sz pfectio melioꝛ virtꝰ cuiꝰ obiectũ ẽ bonũ: iõ vir tus melioꝛ ẽ ꝙꝫ diuitie mẽte. qꝛ bõa est possessio extra ciuitatẽ sz melioꝛ ĩtra ci uitatẽ existẽs qlis ẽ virtꝰ ĩ aĩa ꝙsistens nõ ĩ capite inclinatõe: ñ ĩ simplici icessu zẽ. q etiã ypocrite facere pñt Scdo ex diffinitõe inuit opis directio. vñ sub dit. q recte viuit. recte eni viuere ĩ opa tiõe boni ꝙsistit. qꝛ tota vita hois sup trã ẽ qõdã iter. vñ ꝺs Michee. ij. Sur gite z ite qꝛ ñ hẽtis h̃ reqem. Et qꝛ ois motꝰ ẽ ꝓpẽ qetẽ. q vult igr̃ saluꝰ eẽ op ret ꝙ in mẽte ꝙstituat sibi terminũ ad quẽ quẽire intẽdat: ad quẽ dũ quene rit reqescat. Sz ad h̃ necariũ ẽ vt incedat ꝓ viã lumie illustratã. lumẽ ẽ gr̃a q̃ qs carẽs errat solũ ĩ h̃ mõdo. Job. xij Qui ambulat ĩ tenebr̃ nescit q̃ vadat Via ẽ virtꝰ: ꝺ q̃ dic̃ saluatoꝛ Mat. vij Arta ẽ via q̃ ducit ad vitã z pauci iue niũt eã. qꝛ virtꝰ ẽ circa difficilia. iõ plu res vadũt ad cẽnũ inritũ ꝓ latã viã de lectatõis mõi z carnis: qꝛ oẽs q̃ sua sẽ q̃rũt nõ que iesu christi. Terminꝰ au tẽ ad quẽ quis tẽdere debz est vita eẽ na supna hierusalẽ visio pacis: vbi se det populꝰ in pulcbritudie pacis et i requie opulẽta. vt dicit̃ Esa. xxxij. Ter ciũ bonũ ex diffinitõe insinuat crimi nis exclusio: vñ subdit. qua nemo ma le vtit. nulꝰ eni potest vti male actu virtutis inquantũ a virtute ꝓcedit. sed potest male vti virtutib⁹ tãꝯ ob iecto cũ sz odit virtutẽ aut supbit de ea. Ꝺ Isido. de sũmo bono. phibz di cẽs. Cũ qs ex deteriori iã melioꝛ esse ce pit caueat ꝺ acceptis extolli virtutib⁹ ne ꝙuꝰ ꝓ virtutes coꝛruat qui ꝓius ex lapsu viciꝯ iacebat. Vñ scias tria genera eẽ bonoꝯ. alia nãqꝫ sũt magna. alia minima. alia media vt ait Augu stinus. Virtutes quib⁹ recte viuitur magna bona sũt. Spes aũt q̃rũdam

De scto Anthonio cõfessore

corpoꝛ sine quib⁹ recte viui põt mini
ma bona sũt. potẽtie vo aĩe sine qbus
recte viui nõ põt media bõa sũt. Jtez
vtutib⁹ nemo male vtit. Ceteris aũt
bonis. s. medijs z mimis nõ solũ be/
ne sed etiã male quisqz vti põt. nõ so/
lũ aũt magna sed etiã media z mini/
ma bona prestitit bonitas dei. Hinc
Aug. j. de ciui. dei dicit. Jsta tpalia bo
na et mala voluit de⁹ bonis z malis
eẽ cõia; vt nec bona cupidi⁹ appetant
q̃ mali q̃z habere cernũt. nec mala. i.
aduersa turpit euitent qb⁹ et bõi plu/
rimũ afficiũt. ¶ Quartũ bonũ ex vtu
tis diffinitõe innuit qõ ẽ infusio diui
numis cũ ꝓsensu volũtat̃, vñ dicitur
quã de⁹ in nob⁹ sine nobis opat. Haz
dona vtutũ a solo deo dant. nõ ab an
gelo vel boie sed a deo. cui⁹ donatõez
retinuit ad manũ suã. ps. Gratiam z
gl̃iaz dabit dñs. z cuicũqz dederit sta
tim amic⁹ ei⁹ efficit. et nũ q̃z ab eo au
fert quousqz p ꝓriã volũtatẽ nõ per/
diderit. ¶ Secũdo vtut̃ q̃ditas ma
nifestabit diuisiõe. Hã virt⁹ vno mo/
do sic diuidit. Virtutũ etenim q̃dã sunt
naturales. q̃dã adq̃site: z q̃daz infuse.
Naturales vtutes dicũt ille q̃ insunt
boi ex dispositiõe naturali. q̃ nõ sẽ pfe
cte vtutes sed q̃dã semĩa z inchoatõ/
nes vtutũ. z sic tales incliatões z ap/
titudies ad virtutes solo noie dicunt
virtutes. qz diẽ phs. Natura nec lau
damur nec vitupamur. Verũtamẽ si qs
habz inclinationẽ ad hũilitatẽ facili⁹
exercebit se in tali vtute. silr i mifico/
dia. Vñ Job. xxxj. ẽz. Ab infantia me
cũ creuit mifatio z ẽ vtero mr̃is mee
egressa ẽ mecũ. Ecce ꝓmẽdat mifatio
q̃ a natura ẽ. z glo. sup illud Mat. iiij
Circũibat iesus totã galileã: docẽs
naturales iusticias. i. vtutes. s. ca
stitatẽ: hũilitatẽ: iusticiã q̃s naturaliẽ
hõ habet. Hã vn⁹ habet aptitudinez
ad sciam. ali⁹ ad fortitudinẽ. ali⁹ ad tẽ
perãtiã. z sic virtutes sunt nobis a na
tura fm aptitudinẽ z inchoatõnes. p⁹
ter theologicas q̃ sũt totaliter ab extrin
seco. Hcõm vo pfectoz vt dictũ ẽ nul⁹
le virtutes sunt nobis a natura. qz q̃s
in nob⁹ est a natura cõe est oĩb⁹ hoĩb⁹.
nec p pctm̃ amittit. sed virt⁹ nõ est oĩ/
bus hoĩb⁹. qz amittit p pctm̃ mortale
Hãc pfecto virtutis inclinatõnez ha
buit btus Anthoni⁹. Hã nat⁹ i hispa
nia ciuitate vlixbona nomen ei ferẽ
di⁹ imponũt pentes. quẽ in ecclias gli
ose virgis educãdũ tradũt et lr̃is im/
buendũ. Qui annos pueriles simpli/
citer trãsactus domi: spretis tãdẽ mũ
di z carnis illecebr̃, ad q̃dã cenobiũ
scti augustini ordis dicte ciuitati vici
nũ se ꝓtulit: habitũ religiõis sumens
Vbi dũ animi pacẽ ipoꝛtuna amico/
rũ frequẽtia pturbaret post duos an
nos ad aliũ sctẽ crucis eiusdẽ ordinis
mõasteriũ se licẽtia obtẽta ꝓtulit. vbi
in oĩ religiõis pfectiõe pfecit. Interea
apud Marochiã sanguis innocẽtiũ
q̃nqz fratrũ minoꝛ fundit ab ifidelib⁹
bus q̃ꝛ reliq̃as venerãdas dñs. Pe/
trus infans a marochia deferẽs sui li
beratõez p ipoꝛ merita z ordinẽ passi
onis coꝛ diuulgauit. Audiẽs hec be/
at⁹ Anthoni⁹ elephãtis more ex aspe
ctu sanguis ad pliũ aniatus: ira fidei
feruoꝛe succẽsus vt xpi iniuriã ex mar
tyrũ mira i se cõpassiõe retoꝛqbat: ad
eandẽqz martyrũ palmã ꝓprius anhe
labat. Habitũ igit fratrũ minoꝛ assu
mere deliberat vt optatũ fidei agonẽ
efficaci⁹ pficiat. Frẽs aũt ꝓpe colym/
briã ꝓmotates ad ipm mõasteriuz p
clõsyna petẽda diuertũt. q̃s dñi fu⁹
ad ptẽ ducẽs animi sui ꝓpositũ eis re
uelauit. diẽqz ꝓtũ ad h̃ instituit. z sic
frẽs dicti q̃ ptic[illegible]q̃ꝛ nõ habebãt: ita
rũ sciam moꝛibꝫ gerebãt. leti reuertũt

vñ statuto die iuxta ꝓmissum fratres
bō Anthonio in suo monasterio ba/
bitū sui ordinis ꝑponūt q̄ mox cū fra/
tribꝫ inde recessit. Quidā aūt abeunti
ex ꝯcanonicꝭ in amaritudie cordis di
xit. Vade inḡtvade qz forsitā sctūs erꝭ
Qui pie sic rñdit. Cū me sctm audierꝭ
deū vbiq̄ collaudab. Venit ḡ ad sim/
pliciū certū in locū q̄ sctūs Anthonius
dicebaf. iuxta qō se deinceps Anthoni
um appellari rogauit. vt pia cautela
reḡrentiū sub ignoto nōie declinaret
ꝑturnitatē. ¶ Scōe vtutes sunt ac
ḡsite q̄ ex actibꝫ bonis freq̄ntatis cau
sant. Exb enī q̄ ḡs freq̄nter vtf cibo
moderate acḡrit abstinētiā. Et exb q̄
carnis ꝯcupiscētijs freq̄nē resistit acq̄/
rit castitatē. z sic de alijs. vt oñdit pbs
in.ij.ethi. Nec tm̄ ꝓnū actū bonū cau
saf virtus. sicut nec vna byrūdo facit
ver. nec vna dies facit btm̄ aut felicez
aut puū tps. vt dic̄ pbs.j.ethico. Nec
ignis pōt statim vincere suū cōbusti/
bile ita q̄ subito totū lignū ꝯuertaf in
ignē sed paulatim ꝯsumendo disposi/
tiones ꝯtrarias. sic nō ex vno actu ba/
bef habit⁹ acq̄situs virtutis. nec tamē
bmōi virtutes acq̄site ex assuetudine
operū sine gratia dei sufficiūt ad salu/
tem. Vñ Aug. Vbi deest agnitio veri
tatis incōmutabilis. i. dei p fidem fal
sa est virtus etiā in optimis moribus
Nō igit tales sunt virtutes pfecte sim
pliciter quia nō ducūt sine gratia ad
vltimū finē qui est deus. sed sunt vtu
tes pfecte fm q̄d qz ducūt ad ciuilē cō
uersatiōez. hic Piero. Virtutibꝫ ait ro
mani ꝑmeruerūt ipiuz. Ex his siḡdez
vtutibꝫ acq̄sit̄ q̄daz dicunt fm pbm i
ethi. intellectuales. z sūt q̄nq̄ vt sapia
intellect⁹ scia. ars. ꝓudētia. Et ḡttuor
cardiales vicz. tpantia. iusticia. ꝓudē
tia. fortitudo. Ve aūt vtutes in boib⁹
maiores vl̄ miores cē pñt. etiā i codez

boie vno tpe q̄z alio specialiē q̄drupli/
ci de causa. Prio ꝓpē meliorē dispositi
onē inḡntū vn⁹ ex naturali cōplexiōe ē
magꝭ dispositꝰ ad aliquā vtutē q̄z alꝰ
vel idē hō vno tpe q̄z alio. Scōo ꝓpter
maiorē assuefactionē qz iste plus est as
suetus q̄z ille. vel idē homo vno tpe q̄z
alio. Tercio ꝓpter maiorē discretionē
inḡntū vnus habet ꝓspicaciꝰ vsuz rō/
nis q̄z alius. Quarto ꝓpter ampliorē
infusionē spūsscti. Hinc.j. Cho.xij.
Unicuiq̄ data est gra fm mēsurā do
natōnis xpi. hec Tho.j.ij.q.lxvj.ar.j.
Has nimiz virtutes b. Anthoniꝰ ac/
quisitas pfecte habuit. Nā habuit scie
tiam intellectū sc̄ptura ꝛ ꝓudētiā iu/
sticiā ꝛc̄. Sic em̄ dicit de eo q̄ cū feruē
ti ōsiderio martyrij conaref ire ad ter/
rā saracenoꝝ mori ꝑ xp̄o. sed deꝰ aliō
fidei xp̄iane vtiliꝰ decreuerat de eo. iō
egritudine coꝛreptus ad ptes infideli
um remeare necesse cōpulsus sicilias
in capitulū generale est reuersus. z in
de ad heremū mōtis Pauli trāsmisꝭ
sus vbi cellā in cripta semotā a fratrꝭ
bus ozōni cōgruā repit. ibi nocturnis
vigilijs solꝰ in ozōne pstitit. ibi se totū
dispositōi diuie cōmēdās. ibi etiā tāta
panis z aq̄ abstinētia coꝛpꝰ macerauit
q̄ aliq̄n reditur⁹ ad frēs ꝓe debilitate
vir se repoꝛtare posset. sicq̄z inf simpli
ces simplicēvitā duxit. Postmodū fra
tres ꝑ ordib⁹ suscipiēdis missi ad ciui
tatē forliuij inf q̄s affuit z Antho. z q̄
dā frēs de ꝑdicatoꝛib⁹. Cūq̄z collatōis
boza miſter ꝑdicatoꝛes solicitaret vt
exhoꝛtatōis vbum ꝓponerēt q̄ ad b se
ipatos dixerūt. Tādē miſter ad An/
thoniū instigāre spū ꝯuersus de cuius
scia nil sibi ꝯstabat. rogat cū vt vbum
dei ꝓponat. q̄ se min⁹ idoneū ad b rñ/
dit q̄ exercitatioꝛ habebaf in abluēdis
coḡne necessarijs vtēsilib⁹ q̄z exponen
dis diuis eloquijs. sz tādē deuict⁹ tāta

De sctō Anthonio cōfessore

vbor luculētia tātaq; mysticor̄ sniar̄ profunditate audientiū suspēdit animos vt vir se vnq; talia audisse fateret. De inde p̄dicatōis officio sibi ipositō q̄ caliçe dñi diu sitierat tāta autoritate ferebat veritat̄ iaculis magnos z puos vt rubore p̄fusi lōge se abesse volebāt. Circūibat igit̄ ciuitates z rura miranc in eo ingenij subtilitatē z lingue disertitudinē. vñ etiā ipe roman⁹ pōtifex eū archā testamēti vocabat. p̄futabat oīm hereticor̄ puersuz dogma. Nā apud arimīnū plures hereticorū ad fidei veritatē reduxit facto miraculo circa eucharistie sacrm̄ heresiarche noīe bononill⁹ asinicinus inc̄ alias nō p̄secratas hostias adorauit. ¶ Tercie q̄z virtutes dicunt infuse. z sunt ille q̄ causant ex dei gr̄a z sunt nō solū theologicales vidz fides. spes . z charitas. sed etiā humilitas. p̄udentia. iusticia castitas ⁊c. O de⁹ liberalissime q̄m magna dona donasti nob vt essem⁹ cōsortes diuīe nature. ij. Pet. ij. O de⁹ me⁹ q̄z beat⁹ ille quē tu erudieris z de lege tua docuer̄ eū sicut b. Antho. Ubi nota q̄dam dixerūt idē esse realiter f̄m essentiā gr̄am z virtutē infusaz. sz differre rōne q̄z inquunt gr̄a dz inq̄ntū grat̄ dat a deo z facit hoiem deo gratum z opa ei⁹. sz virt⁹ dz inq̄ntū ducit hoiem ad bñ opandū. z b videt magr̄ sensisse i. ij. di. vj. Sz b. Tho. j. ij. q. xj. ar. iij. in corpe. q. dic. O, differunt realiter z f̄m essentiā virtus z gratia . qz gr̄a est accidēs exīs in cēntia aīe sicut i subiecto. Virtutes vo in potēcijs aīe sic in subiecto z sicut radij p̄cedunt a sole ita virtutes a gr̄a . Vas q̄z virtutes p̄fecte habuit b. Antho . supnaturales tō de⁹ supnaturali miraculo in eo oīdit. nā cū in cap'lo q̄daz cōgregatis b. Antho. de titulo crucis dulcis ihu. qz passionē dulcit̄ p̄dicarz. Acce btissim⁹ Francisc⁹ tūc corpalit̄ viuēs sz i remotis exīs filijs suis in aere se miraculose p̄ntauit q̄si viri dei approbādo sermonē tanq; brachijs in patibulo crucis extensis apparuit z signo crucī eos bñdixit. ¶ Tercio vtur̄ q̄dtas manifestari poterit ex sil'itudine. nā virtutes assil'ant luci. Sicut em̄ color purpure⁹ aure⁹ vel albo nō discernit nisi i lumīe z reputat vilis sic ania sine virtutib⁹. vñ Amb⁹. in exam̄. aniam virtutib⁹ osam picture assil'at di. Illa aia a deo pingit̄ q̄ bz in se virtutū gr̄am retinentē splēdorē q; pietat̄ . Illa aia bñ picta est in q̄ relucet diuīe opatōis effigies. Et sic optime ptz virtutis q̄dtas. et diffinitiōe z diuisiōe z sil'itudie q̄bus b. Antho. vas auri solidū plenus fuit.

Scōo in p̄missis verbis ad bonos rē b. Antho. insinuat̄ virtutū acq̄sitionis modalitas . qz dz q̄ vas virtutis debet esse nō q̄dā sz solidū forte z bonū. vt sic tale vas q̄rat. Vñ q̄cūq; vult virtutes acq̄rere debet

¶ Primo ad contrariuz appetitum dirigere.

¶ Scōo infectiuū abijcere.

Tercio mediū attendere.

Quarto se bonis associare.

Quinto deuote petere.

¶ Primo dixi q̄ dz appetitū ad p̄trariū dirigere nō q̄ appetit vel in q̄ delectat̄ ex corrupta intētōe id faciat. sz i p̄trariū conet̄ sic q̄ rectificat ligna diuersa ad aliā q̄tem inclinādo. z sic intelligit̄ q̄ regnū celoz vim patit̄. z violēti rapiūt illud Mat. xj. Ista ei violētia infert̄ subijci q̄ ad appetitū sensualē. vñ z de pe. di. ij. Si q̄s sel' notat⁹ fuerit inuidie aut p̄tētōis vicio z rursus in ip̄m inciderit. sciat se p̄mā cām ex q̄ inuidia vel p̄tētio nascit̄ in interioribo medullis hīe recōditā. qz Gen. viij. dz O, sensus hois sē. p̄ni ad malū ¶ De

tido q̄ vult cē virtuosus necesse ē infe
ctiuū abiicere. nō em̄ possum⁹ in dele
ctabilib⁹ diu morari q̄n gratulemur i
eis z maculemur ab eis. qz dr Rom̄.
viij. Frēs debitores sum⁹ nō carni vt
fm carnē viuam⁹. si em̄ fm carnē vixe
ritis moriemi. Abiiciam⁹ ḡ opa tene
brar̄ z induamur arma luc̄ Ro. xiij.
Ille em̄ q̄ cupit cē in loco odorifero ne
cesse hz relinq̄re locū fetidū. ¶ Tercio
dz mediū attēdere q̄ vult fieri virtuo
sus. Ḃ aūt facit q̄n ab extremis viciosis
recedit. vbi nota q⁹ ois vir⁹ aliq̄ mō
ꝓsistit in medio sed nō vno z eodē mō
Nā vir⁹ moralis ꝓsistit in medio rō
nalis. manifestū ei est q⁹ inter excessum
z defectū mediū est optimū sic si iusti
cia excedit mēsurā z regulā suā crudeli
tas dr. rursus si deficit remissio dr. sil'r
tempantia si excedit metas gula dr. si
deficit indiscretio iudicat. z sic de aliis
Virtutes etiā theologice dicūt esse in
medio. sz nō ita ꝓprie sz p accidēs. Nā
mēsura ꝓpria eaz̄ ē de⁹. fides em̄ nr̄a
mēsurat fm veritatē diuinā. spes fm
magnitudinē potētie ei⁹. charitas fm
bōitatē ei⁹. z ista ē mēsura excellēs oēm
facultatē creatā. vñ nūq̄z pōt hō rātuz
diligere vel sperare vel credere in cuz
q̄ntū debz. z sic nō pōt ibi esse excessus
sz q̄nto pl⁹ tanto melī⁹. Sz ꝓsiderādo
mēsurā hanc virtutū ex pte nr̄a. i. fm cō
ditionē nr̄az infirmā. possunt i eis cō
siderari mediū z excessus vel defectus
Nā i spe defect⁹ ē p desperatōez excessus
p̄sumptōez. In dilectōe excessus ē. si
q̄s rātū diligit primū vt p ipsū⁹ salute
pcm̄ cōmittit. defect⁹ cū odit vel ei iui
det. in fide excessus vel defect⁹ credere
nimis leuiter aut difficulter. ¶ Quarto
quicūq̄z vult virtutes acq̄rere dz se bo
nis associare. Nam vt sapiens dicit q̄
cum sapiēte gradit sapiens efficit. sic q̄
cū virtuoso ambulat virtuosus effi
tur. Sicut em̄ malū est alteri⁹ corru
ptiuum. ita bonū est alterius refecti
uum. p̄s. Cum sancto sanctus eris: et
cum viro innocēte innocēs eris: z cuz
puerso puerteris. Unde dicit Lyra. q⁹
qui cū lupis habitat vt lupus vlula
re debet. Difficile em̄ valde est vt bo
nus z virtuosus sit qui cū malis asso
ciatur. specialiter ꝓpter tria. Primo qz
mala societas ꝓsumit oia bona bōa. s.
naturalia. tempalia. z gratuita. Cōsu
mit naturalia bona mala societas qz
aliquādo homo vulnerat̄ p̄cutit̄ tra
ditur. interdū p sociū malū occidit. vt
patet Luc̄. x. in illo homie qui incide
rat in latrones qui despoliauerūt euz
z vulneraūerūt. z si in eos nō incidis
set tale malū passus nō fuisz. Itē ma
la societas cōsumit bona tempalia qz
mutuo expendunt substātias suas in
gulā. luxuriā. z supbiam. vt patet Lu.
xv. in filio ꝓdigo. qui cum meretricib⁹
deuorauit substantiā suaz. Item ma
la societas cōsumit bona gratuita. vt
gratiam. parientiā. tempantiā. castita
tem. z bonos mores. j. Thor. xv. Cor
rumpunt bonos mores colloq̄a pra
ua. sicut grex morbidus. sicut putridū
pomū. sicut cibus toxicus. ¶ Scōo
difficile est vt virtuosus sit q̄ malis so
ciatur quia a deo diuiditur. In cuius
figura dicitur Josue. vij. Non ero ait
dñs vltra vobiscū sz q̄sdiu amoreus
esset cuz eis. Ideo em̄ diuiditur a deo
quia iram eius meretur. vt dicitur. ij.
Paral'. xix. Impio prebes auxiliuz p
pter qđ iram dei merebaris. ¶ Ter
cio difficile est vt virtuosus quis effi
ciatur malis sociatus ꝓpter peccati
vinculū quia prauo consuetudo tāq̄z
vinculū colligat hic simul in malis z
in futuro i penis. vñ dicit Mat. xiij.
Colligite zizania z ligate in fasciculos
ad comburendum. vt vicz cum q̄bus

De sctō Anthonio cōfessore

peccauit cum illis torqueatur. Vnde
z Eccl. xxj. Stupa collecta synagoga
peccantiū z psūmatio eoꝝ ignis. Qui
to q̄cunqz vult vtutes acq̄rere dz de
uote petere a do a q̄ oīme bonū ꝓcedit
Dicit em̄ Tho. j. ij. q. lv. ar. iiij. q virt⁹
infusa causat in nobis sine nob agen
tibꝫ vel opantibꝫ nō tm̄ sine nob ꝓsen
tiētibꝫ. Jō monet saluator Lu. xj. Pe
tite z accipiet. oīs em̄ q̄ petit accipit et
q̄ querit inuenit. Disponit pfecto diui
na maiestas ab eterno oīa bona vtu
tū nobis dare. sic tm̄ vt hūiliem⁹ nos
ad tale bonū. Vis nāqz modis btūs
Antho. vtutū copiā acq̄sierat qz ꝓtra
appetitū sensitiuū voluit pie mori pro
xpo. z ob ip⁹ amorē oīme pcm̄ cauere
z mediū virtutū tenere. Insup bonis
ūmo meliorib hoib mūdi studuit se
sociare sc̄z fratrib minorib vbi iustā
ter supplicabat deo p virtutibꝫ ꝓseq̄n
dis. ℣ Tercio in p̄missis verb ad ho
norē btī Anthonij insinuat acq̄site vir
tutis fructuositas. qz dz ornatū omni
lapide p̄cioso. naz lapides mlt̄as hūt
virtutes, sic acq̄site vtutes specialiter
tria opant in nobis sc̄z

℣ Primo a malo exclusionē.

℣ Secō in plio triūphationē.

℣ Tercio in celo p̄miationē.

℣ Primo virtutes opant in nobis ma
li exclusionē. excludūt ei virtutes a no
bis nō solū culpā sz z penā. Contraria
em̄ sicut simul eē nō possunt sic virt⁹ z
viciū. q̄libet aūt virtus habet viciū si
bi directe ꝓtrariū. vt castitas luxuriā.
liberalitas auariciā. humilitas superbi
am. zc. que oīa virtus infusa excludit.
quia nūq̄z simł cum peccato mortali
stare potest. vnde Aug. Mens nō po
test habere regimē virtutū nisi p̄us iu
gum excusserit vicioꝝ. licet peccatū ve
niale virtus nō excludat. tamē exclu
dit penam. quia quāto quis virtuosi
us opatur tāto pena eius mīnuet zc.

℣ Secūdo virtutes opant z fructifi
cant in nobis in plio triūphationem.
Nam inter alia q̄ctuoꝝ sunt iacula q̄
bus ab aduersario pcutimur vicia stul
ticia. iniusticia. incōstantia. z ꝓcupisce
tia. Per oppositū q̄ctuoꝝ sunt virtu
tes q̄bus armamur q̄bus ꝓtegimur
sc̄z prudētia ꝓtra stulticiā. iusticia ꝓtra
iniusticiā. fortitudo ꝓtra incōstantiaz.
z tpantia ꝓtra ꝓcupiscētiā. Hz z vltra
hec potiora arma sunt fm̄ ap̄lm. s. scu
tum fidei. galea spei salutis. z gladius
charitatis. z breuiter q̄cunqz vna vtu
te debite indut⁹ fuerit oībus virtutib
ꝓtinus ē circūdatus. qz virtutes sunt
ꝓnexe. vñ q̄cunqz vnā solā virtutē nō
habuerit debite nullā hz. Vnde Greg.
Quaq̄qz virtus tāto sola vera nō est
q̄nto deficiūt ceteꝛe. nā sepe nos puda
cos ꝓtingit sed nō humiles. q̄sdam re
ro q̄si humiles sz nō mīsericordes. Fer
tum est. quia nec castitas in eius cor
de vera est cui humilitas deest. quip
pe si superbia intrinsecus fomentet se
ipsuz diligens a diuino amore formi
catur. nec humilitas vera est cui mise
ricordia iuncta nō est. z infra. Una igi
tur queq̄z virt⁹ sine alia aut oīno nul
la est. aut imꝑfecta. O igitur insipiens
genus Ade. O vtutibus vacue quid
gloriaris de castitate si plenus es cru
delitate. quid sobrietate plenus furo
re zc. ℣ Tercio virtutes fructificāt in
nobis p̄miationē in celo. quia quāto
quis fuerit hic virtuosior. tanto in ce
lo splendidior. j. Thoꝝ. xv. Stella dif
fert a stella in claritate. Vnde est q̄ be
atus Anthon⁹ p virtutes declinauit
a peccato. triūphauit de inimico. ideo
copiose p̄miari meruit in celo. Cuius
hec sunt inter alia signa euidētia. Ap⁹
propinquāte em̄ die mortis sue cepit
egrotare. accepta absolutione cepit de

uoꝝ cãtare hymnũ btẽ ẏgĩs ꝯ glio/ sa dña. deinde ocul' sursum erectis in directũ aliq̃diu pspexit. Et cũ interro gar⁹ fuisset qd cerneret. rñdit. Video dñm meũ. z afferẽtib⁹ itez sacz oleuz dixit. Habeo hãc vnctõz intra me. ve rũm bñ placet vt inũgar. z post dimi dia q̃si horã inter man⁹ fratz obdoz/ muit in dño Anno dñi. M.cxxxj. Leperũtez ptin⁹ miracla multiplica/ ri z ppli circũq̃z ꝯcurrere :z ei⁹ bñfi/ cia exhibita narrare. Ũñ qdã miles a ꝑmeua etate hereticꝰ ad mẽsam secũ/ dus audiuit de miracul' scti viri nar/ rantes .q mox piccariũ vitreũ manu tenẽs i terraz ab alto pceat dicẽs .Si vitrũ hoc anthoni⁹ ꝯfuauerit integz/ tũc vtiq̃z credo sanctũ. Quo licz ad pe trã colliso tñ mirabilit ꝯfuato mox er roꝛib⁹ abdicatis fide perfecta credidit xp̃o. Ex q̃ patet q̃ btũs anthoni⁹ fuit vas auri solidũ aia z coꝛpe oꝛnatum omniũ virtutũ venustate. cui⁹ meritꝭ vitreũ vas a fractõe fuit ꝯfuatũ. Ro gemus igit dñm vt ei⁹ meritis zẽ.

De Natiuitate scti Johis baptiste.

Sermo xlvj.

Exit magnus coraz dom/ mino. Luce.j.ca. Nec ver ba ptulit archangel⁹ gabriel zacharie ꝓphete pñi Johãnis baptiste ad ꝯmẽdatõem bti Johãnis. qui fm Ambro. magn⁹ fuit coꝛã dño: nõ coꝛ/ pe sed animi vtute. Magn⁹ certe hic scũs extitit q̃ tot testimoniis ꝯmẽda/ ri dignus fuit. vicz

Primo diuinis
Secũdo angelicis
Tercio humanis

Primo nanq̃z btũs Iohãnes ꝯmen dat testimoniis diuis et ꝑ a toꝛa trini tate supza hoies alios post christum z eius genitricẽ. Deus eñ pater ĩ ve/ teri lege hos tres specialit ꝯmenda/ uerat. Primo Noe Gen. vij. Te enim vidi iustũ coꝛã me in generatõne hac. Secũdo Job.c.j. dixit dñs ad sathã. Nunq̃d ꝯsiderasti seruũ meũ Job q̃ nõ sit ei sil⁹ ĩ terra hõ simplex z rect⁹: ac recedẽs a malo. Tercio Moysen a fidelitate. Num.xij. Et seru⁹ ait me⁹ moyses fidelissimus est in oñi domo mea. Sed ꝓfecto supz hos ꝯmẽdat a deo patre qui btñ Johãnẽ vocat an/ gelũ Malach.iij. Ecce ego mitto an/ gelũ meũ q̃ ꝑparabit viaz añ faciẽ meã. id ẽxp̃m. Scõo ĩ noua lege a õo filio dei specialit cõmendat nathanael Jo hã.j. Ecce vẽ israelita in q̃ nõ est dol⁹. Sed certe supza eũ de⁹ dei fili⁹ chri/ stus cõmendauit btñ Johãnẽ a q̃ttu oꝛ Matth.xj. vicz

Primo a soliditate cõstantie
Scõo ab austeritate penitẽtie
Tercio a claritate noticie
Quarto ab auctoꝛitate doctrine

Primo inq̃z cõmẽdauit xp̃s dñs be/ atũ Johãnẽ a soliditate cõstantie dicẽs Quid existis videre in desertũ: arũdi nẽ vẽto agitatam. q.d. nõ. qz Johãnes ita cõstãs erat q̃ nec timoꝛe nec amo re nec fauoꝛe a veritate decliabat. Ũñ arguebat herodẽ ꝯstãter de scelere.

Scõo ꝯmẽdauit christ⁹ btñ Johã/ nẽ ab austeritate pñie cũ dixit. Existis videre hoiem mollib⁹ indutũ. q.d. nõ qz iohãnes habebat vestimẽtũ de pi/ lis camelo⁹. vnde subdidit saluatoꝛ. Ecce q̃ mollib⁹ vestiũt in domib⁹ re/ gũ sunt.

Tercio btñ Johãnẽ ꝯmẽ dauit saluatoꝛ a claritate noticie cum dixit. Existis videre ꝓphetã. z subdit. z pl⁹ q̃z ꝓphetã. qui vẽ fuit pl⁹ q̃z ꝓpheta qz nõ solũ xp̃m ꝑuidit z ꝑdixit sĩ alij ꝓphete sed etiã digito oñdit dicẽs. Ec ce agnus dei.

Quarto xp̃s ꝯmenda

De natiuitate scti Johā. bap.

uit xp̄s b. Joh̄. ab autoritate doctrine sicut de⁹ pater cōmēdauerat di. Dicē de q̄ scr̄ptum est. Ecce ego mitto angelū. i. Johānē q̄ angelica vitaz duxit añ faciē meā. i. xp̄m. qz filⁱ⁹ dei dicit figura patr̄ z p ꝯ̄ns facies ei⁹ q̄ p̄parabit viam añ faciē meā. i. corda audictū p suam p̄dicatōz. z baptisma suū. z sūmā cōmēdatōis saluatoz ibidē ꝯcludit di. Amē dico vobis q̄ inter natos mⁱlierū nō surrexit maioz Joh̄. Tercio cōmēdat b. Joh̄. a spūsctō Luc. j. Et Zacharias pater ei⁹ replet⁹ spūsctō z ait. Tu puer ꝓpheta altissimi vocaberis.

Scōo b. Johā. cōmendat testimonijs angelicis Lu. j. Erit magn⁹ coꝝ dño. vinū z sicerā nō bibet z spūsctō replebit adhuc in vtero mr̄is sue.

Tercio cōmendat sctūs Johā. testimonijs būanis dicētib⁹ Lu. j. Quisputas puer iste erit. vñ merito z rōnabilit de eo dicit angel⁹ p̄missa v̄ba. Erit magn⁹ coꝝ dño. In q̄b⁹ q̄dē v̄bis a trib⁹ subtiliter ab angelo b. Joh̄. cōmendat.

Primo a gaudiosa sua natiuitate. ibi. Erit.

Scōo a gratiosa vite vtilitate. ibi. magnus.

Tercio a gloriosa patrie felicitate. ibi. coram dño.

jp̄n Primo em̄ dixi q̄ b̄tūs Joh̄. ab angelo ꝯmēdat a gaudiosa sua natiuitate. qz dicit q̄ erit vicz p natiuitatē. Nā hoꝝ duoꝝ viroꝝ solūmō natiuitatez gaudiose celebram⁹ scz xp̄i dñi. z Joh̄. baptiste. vt dicit Beda. qz pastoribus nato dño angel⁹ ait. Annūcio vobis gaudiū magnū q̄ erit oī ppl'o qz natus est saluator mūdi. Ja etiā nasciturꝝ angel⁹ p̄dicēs zacharie Johānem Et erit tibi gaudiū z exultatio z mⁱlti in natiuitate ei⁹ gaudebūt. Jure ḡ vtriusqz natiuitas cōmode celebrat qz illius oī ppl'o. s. iudeo z gentili gaudiū. istius aūt mⁱltis denūciat q̄ corda patrū ꝯuertit in filios. Jā em̄ p patrib⁹ filij nasci ceperūt. Nec aūt b. Joh̄. natiuitas fuit gaudiosa ꝓpt̄ q̄tuor. s.

Primo ꝓpt̄ figuralē p̄ostensionē.

Scōo ꝓpter mirabilē cōceptionē.

Tercio ꝓpt̄ singularē sctificationē.

Quarto ꝓpt̄ specialē denoiationez.

Primo natiuitas b. Johā. fuit gaudiosa. ꝓpt̄ figuralē p̄ostensionē. nā dñs de⁹ p̄cipuos sctos p̄nūciari p oza prophetaꝝ ꝯsueuit. vt dr. c. iij. Amos. Nō faciet dñs v̄bum q̄n p⁹ loquet⁹ ad p̄phetas suos. Et q̄ ptz argumētū q̄ p̄cipui sctⁱ fuerūt p̄nūciati mūdo aduenturi. vt Isaac Gene. xvij. Sampson Judicū. iiij. Samuel. j. Re. j. Marime b. Johā. maioz hoꝝ fuit p̄nūciat⁹ p Malachie ꝓphetiā. vt exponit saluatoz Mat. xj. di. Hic est de q̄ scr̄ptū est. Ecce ego mitto angelū meū rē. ac p figure euidētiā Exo. iij. c. vt exponit Lyra moralizādo dictū capl'm Moyses aūt pascebat oues ꝑ cerdotis cognati sui. Nunc p Moysen ingr̄ figurat Johā. baptista pascēs fideles xp̄i cognati sui Luc. j. Ecce Elizabeth cognata tua. Johānes em̄ fideles xp̄i pauit pabulo p̄dicatōis. Cū q̄z minaret gregē ad interiora deserti. i. ad altiorē ritatē pnie quā p̄dicauit v̄bo z oge vemonit ad montē dei. i. ad xp̄m q̄ dr mont Dañ. ij. Lapis q̄ p̄cusserat statuā factus est mons magn⁹ z implenit vniuersaz terrā. ad būc mōtē venit Joh̄. xp̄m p̄sonaliter cogr̄scēdo ac eū baptizando. Apparuit ei dñs i flāma ignis idē in plenitudine spūsctⁱ. in columbe specie. de medio rubi. p spinosum rubū intelligit sil'itudo carnis pcti q̄ fuit in hoie xp̄o. z vidit q̄ ruby ardebat et nō cōburebat p q̄ designat q̄ mortalitas carnis nō absoꝝbebat in xp̄o q̄ p̄ sentia diuitat⁹. z ait Moyses. i. Johānes. Vadā z videbo visionē hanc. volebat em̄ plen⁹ cognoscere mysteriū icar

natōis. z ait dñs. Nō appropinques huc. q. d. talis cognitio quā tu ḡris in vita pñti nō habeā. iō seqr. Solue calciamentū tuū. ac si dicat. ꝓpus oportet te deponere carnē mortalē. sz veni mittā te ad pharaonē. i. ad lymbū patrū q ē in pte inferni ad denūciandū patribꝫ eoꝝ liberationē ꝓpinquā. vt dic̄ Gre/go. in omel. Quē ꝑcurrēs nascēdo nū ciauerat hūc moriēdo z ad inferos ꝑ/currebat. nō tñ ꝑcurrebat ascendēdo celū sz xp̄s dñs pibat q est ꝓmogenit⁹ in mlt̄ fratribꝫ. Uñ sicut Moyses p mare rubꝝ ppl'm israeliticū trāsduxit nō tñ ad trā ꝓmissiōis trāsiordanē ipe introduxit. sz ihs siue Josue. sic b. Jo. induxit ppl'm ad defectū pnie p⁹ suū ba ptismū. sz iesus ducit p iordanē. i. ba/ptismū suū in iordane factū ad terraꝫ ꝓmissiōis celi. Ecce ptz gaudiosa nati uitas tā solēniter pnūciati viri. ¶ Se cūdo natiuitas b. Johā. fuit gaudio/sa ꝓpter mirabilē ꝯceptionē q ꝯceptio fuit mirabilis ꝓpter ḡtuor vicz

Primo ꝓpē nūciantis apparitionez

Secdo ꝓpē Johānis cōmendatōez

Tercio ꝓpē zacharie punitionē.

Quarto ꝓpē sterilis fecūdationē.

Primo eiꝰ natiuitas b. Johan. fuit mirabilis ꝓpē nūciantis angeli appa/ritionē. qz idē angel⁹ Gabriel fuit nūci us ꝯcept⁹ Johan. q z saluatoris. Uñ Aug. in ſmone. Jam inqt id ḡnte glo rie ē qꝫ zacharie seni z Elizabeth sterili a Gabriele. i. ab illo angelo filiꝰ ꝓmit/tit. a q Marie natiuitas dñi nūciat. z infra. Salua igr reuerētia saluatoris qz nō derogam⁹ regi si militē sibi dile/ctū honoram⁹. dignioꝝ ꝓmōstratōne Johan. nūciat q̄ xp̄s. Ab code ei an/gelo in loco digniori qz xp̄s in thala/mo Johan. ꝛo in rēplo. z nō solū in rē plo sz z in sctā sctōꝝ vbi nō licebat mi/li soli pontifici stare. in q erat arca te stamēti tabule māna z cherubin z ꝓ/piciatoriū in q dñs Moysi apparue/rat. Uerūtū ille ꝛginis Marie thala mus in q dei filiꝰ incarnari dignus est dignitate z operis nouitate excellebat nō solū sctā sctōꝝ sz etiā illud celū em/pyreū. qz quē celi capere nō poterāt ꝛgo suo gremio ꝓtulit vbi erat archa quā p̄figurabat vter⁹ sz virginal' in q erat māna diuitat̄. tabule. i. sapiētissima xp̄i ania. ꝓpiciatoriū. i. coꝝ⁹ xp̄i vex. i q nob visibilis apparuit. Modū vo q angel⁹ Gabriel natiuitatē Johā. nū ciauit. ipm ꝓmēdauit. patrē ꝓpē incre dulitatē puniuit. ac Elizabeth fecūda extitit optime btūs Lu. euāge. c. j. de/scribit. Sic fuit inqt in diebꝫ Herodis regis iudee. sacerdos q̄dā noie zacha/rias de vice Abya qz Dauid volēs am pliare cultū diuinū statuerat. xxiij. sa/cerdotes de. xxiij. familijs q descende rant ab Aaron vt vicissiz mīstrātes ꝑ hebdomadā a sabbato vsqꝫ i sabbatū ipi vicis sue singuli castimonie stude rēt manēdo in domūculis iuxta tēplū edificat̄. z hoꝝ oīm erat vn⁹ sup̄m⁹ sa cerdos q ꝓnceps sacerdotū dicebat. z sic ꝑz fm Ayrā qz zacharias ñ fuit sup̄ mus sacerdos. Uxor ei⁹ erat de filiabꝫ Aaron. z nomē ei⁹ Elizabeth. Erāt aūt ambo iusti añ deū icedētes i oibꝫ mā/dat̄ z iustificatōibꝫ dñi sine q̄rela. z ñ erat illis filiꝰ. eo qꝫ Elizabeth eēt sterilꝫ z ambo ꝓcessissent i diebꝫ suis. Ex q̄ ap paret ꝯceptio ꝑcursoꝝ miraculosa qz ñ fuit tm̄ ꝑ naturā. sz ꝑ naz gr̄a diuīa adiutā. qz ambo senes erāt. insup Eli zabeth sterilꝫ. Factū ē aūt dū sacerdotio fungeret zacharias i ordie vic̄ sue coꝝ⁹ te extitit vt incēsuꝫ poneret ingressus in tēplū dñi. z ois multitudo ppli erat fo/ris oraās hora incēsi. Apparuit aūt illi angelus dñi stans a dextr̄ altaris in/censi. z zacharias turbatus est videns

De natiuitate scti Johã. bap.

angelũ z timor irruit sup eũ. qz ꝓpie/tas boni angeli ẽ q̃ ꝑmo terret hoiez cui apparuerit z demũ dulcedine re/plet. Sz ꝓpietas mali angeli est ꝑ cõ trariũ. s. q̃ ꝑmo demulcet sz postea a/maricat. Dixit aũt ad illũ angel⁹. Ne timeas zacharia qm̃ exaudita ẽ oratõ tua. Orabat eñ nõ ꝓ sobole de q̃ iam nõ spabat. cũ de sua sueq; vxoris eta/te diffideret z angelo id ꝓmittẽti ñ cre deret. sz orabat ꝑ pctis ppli z aduẽtu messie. Potuit eñ sic orasse. O clemẽ tissime de⁹. O pijssime dñe. mitte de alto solio tue maiestat⁹ manũ tuã q̃ li beret ppl'm a pctis. Ecce vnusq;sq; eo/rũ declinauit in viã suã prauã. nõ est q̃ erudiat. nõ est q̃ adiuuet nisi tu dñe rex isrl'. ℣ Ux̃ scõo mirabilis ẽ ꝟceptõ b. Job. ꝓpt̃ ei⁹ cõmendationẽ. qz mox subiũxit angel⁹. Uxor inq̃t tua Eliza beth piet tibi filiũ z vocabis nomẽ ei⁹ Job. z erit tibi gaudium z exultatio. z multi in natiuitate ei⁹ gaudebũt. z tã/dẽ plem nasciturũ cepit mirabiliꝫ an/gel⁹ extollere di. Erit magn⁹ coꝝ dño vinũ z sicerã nõ bibet. z spũsctõ reple/bit adhuc ex vtero matris sue. z mul/tos filios israel ꝟuertet ad dñm deuz ipoꝝ. z ipe p̃cedet illũ. s. dei filium p q̃ oras in virtute z spũ Helie. i. sic Heli as feruenter p̃dicauit z dure indutus erat sic iste vt ꝟuertat corda patrũ i fi/lios z incredulos ad prudẽtiã iustorũ parare dño plebẽ pfectã. ℣ Tercio b⁹ Job. ꝟceptio est mirabilis ꝓpt̃ zacha/rie punitionẽ cũ dixit ad angelũ. vñ h̃ sciam. ego eñ sum senex z vxor mea ꝑcessit i diebꝫ suis. Et angel⁹. Ego sum Gabriel q̃ asto añ deuz z missus sum ad te hec tibi euãgelizare. z ecce eris ta cens vsq; in diez quo hec fiant. ꝑ eo q̃ nõ credidisti vbis meis q̃ iplebunt tẽ pore suo Et erat plebs expectãs zacha riã z mirabant q̃ tardaret in templo. Egressus aũt nõ poterat loq; ad illos z cognouerũt q̃ visionẽ vidisset. z ipe erat innuẽs illis z pmãsit mut⁹. Ecce pars punitio zacharie. vñ Lucꝛ. Hi⁹ q̃ erga natiuitatẽ mortalẽ incredul⁹ erat punit. ꝗliter q̃ celestẽ z ineffabilẽ nati/uitatẽ calũniat⁹ vitabit vltoez. ℣ Quar to natiuitas Job. fuit mirabilis ꝓpt̃ sterilis fecũdationẽ. nam vt dr Lu. i. Postq̃ ipleti sũt dies officij ei⁹ abiit domũ suã z post hos dies Elizabeth vxor ei⁹ cõcepit z occultabat se mẽses qnq;. donec btã Maria ꝟciper z feruẽ ei⁹ exultãs i vtero ꝓphetaret licz de cõ ceptu tã sctõ valde gauderet z de abla to sterilitatis obꝓbrio tñ aliq̃ntulũ erubescebat ne in senectute videret⁹ li/bidini vacasse. anticq̃ eñ vbi non erat spes de ple nõ ꝟueniebãt inter se. Unde Beda. Quãta sctis sit cura ne q̃d tur/pe de q̃ erubescere debeãt admittant ostẽdit Elizabeth q̃ z de ipis q̃ accipe cupiebat donis erubescit. Cõsidera q̃ hic quõ Elizabeth etiã de licitis erube scebat coram hoibus. stude z tu de illici/tis erubescere z abstinere nõ solũ coram hoibꝫ. sed coram deo z angelis ei⁹. vnde Anf. Ibi pecca vbi deũ esse nescis. In ter ꝓphetes eñ hois vna est verecũ/dari in turpi ꝓpetrato ꝓpter q̃s inue/recũdi dicunt inemẽdabiles. qz in ali quo a rõnis honore mutati sumt peco rinã naturã assumẽtes. z sic paret nat/uitas b. Job. gaudiosa ꝓpt̃ ei⁹ mirabi/lẽ ꝟceptionẽ. ℣ Tercio bti Job. nati/uitas fuit gaudiosa ꝓpt̃ ei⁹ singularez sctificationẽ. nã in vtero matris sue fu it sctificat⁹. z sic añ sctũs q̃s nat⁹. qz in sexto mẽse ab ei⁹ cõceptiõe ꝟcepit z btã virgo saluatorẽ mũdi. z mox inspiran te spũsctõ venit ad Elizabeth suã cog/nitã quã mox vt salutauit Jobes ad/uentũ dñi sui sensit z sctificat⁹ exultã/uit z mater ꝓphetissa ẽ effecta. Ubi sci

endū q̄ duplices sūt oparōes spūssci
sc̄z generales ⁊ speciales. Generales
oparōes sunt culpā remittere. aniam
gratā deo facere ⁊ virtutib⁹ adornare
ac vitā eternā dignū facere. hec bona
inestimabilia oibus ꝓfert gr̄a spūssci
se ad eā dispōnētib⁹. Istas oēs opatio
nes habuit brūs Joh. q̄ gr̄a spūssci
originalē culpā in eo purgauit. ⁊ in ꝫ
brūs Joh. habuit silem gr̄am pueris
baptizatis. vt si in vtero mortu⁹ fuissz
ad lymbū puero⁹ nō fuisset duct⁹. ve
rūm fm doct. caracterē q̄ i baptismo
imp̄mit nō habuisset. Itez spūssctūs
eum v̄tutib⁹ adornauit. Dic Chrys.
Cōuersatio inq̄t Joh. olim vitā facie
bat culpabilē apparere quēadmoduz
si videres albā vestē di. Cādida est ve
stis. si vo ꝓfueris eā circa niuē inci
pit tibi sordida apparere. Hcōo q̄daz
oparōes spūssci sunt speciales q̄s nō
dat oib⁹ sz q̄busdā vt sic stabiliret coz i
gratia vt nūq̄z de cetero mortaliť pec
caret. reuelatōes imittere. hāc ei dedit
b. Joh. q̄ nūq̄z mortaliť peccauit ac de
um adhuc in vtero existētē cognouit ⁊
tandē digito demonstrauit. cō merito
ei⁹ natiuitas extitit gaudiosa ex oi cau
sa. Nā alioq̄ hoim natiuitas cōiter ē
flebilis ꝓpter tria. Primo q̄ q̄libz de
lege cōi nascit̄ in pctō originali. ps. Ec
ce in iniq̄tatib⁹ cōcep⁹ sum. ⁊ in pctis
cē. Et ꝓpterea ꝓ tūc q̄libet est i ira dei.
ad Eph. ij. Eram⁹ natura filij ire. Se
cūdo q̄ q̄libet ad miserias hui⁹ mūdi
nascit̄ subdendus Job. v. Sicut auis
ad volandū sic hō nascit̄ ad laborem.
Tercio q̄ quilibet nascit̄ i timore eter
ne dānatōis Eccl. ix. Nescit hō vtrum
odio aut amore dign⁹ sit. ⁊ ꝓpter hec
duo sunt hoim cantileue valde flebi
les ⁊ terribiles. Una in natiuitate a. si
fuerit mas. vl̄e. si fuerit femella. Alia
in morte cantilena est ff. O insipien
tes filij Ada. O delectabilib⁹ mūdi in
ebriati quō sūt obliti cantilenā sue na
tiuitat̄. ꝫ sciāt q̄ omittere nō ꝓnt cāti
lenā mortis. certe si has cātilenas fre
q̄nter reuoluerēt ñ sic caput suū vittis
⁊ peplis ornarēt. nō sic epularent. nō
deniq̄z vanitatib⁹ illecti riderēt ꝫ ꝓfe
cto flerēt. Un ꝯ hec natiuitas b. Joh.
extitit gaudiosa q̄ nat⁹ est a pctō scrifi
cat⁹ in gr̄a ⁊ confirmat⁹ ⁊ de salute certifi
cat⁹. igit̄ merito ml̄ti gauisi sunt i ei⁹
natiuitate. ¶ Quarto natiuitas beati
Joh. extitit gaudiosa ꝓpť specialē de
notationē. nā vt dr Luc. j. Elizabeth
impletū ē tp̄us pariendi ⁊ pepit filiū et
audierūt vicini ⁊ cognati ei⁹ ⁊ ꝓgratu
labant̄ ei ⁊ in die octauo venerūt cir
cūcidere puerū ⁊ vocabāt eū nomine p̄ris
sui zachariā. Et mr̄ ei⁹. Nequaq̄ ꝫ voca
bit̄ Joh. ⁊ dixerūt ad illā. q̄ nemo in
cognatōe sua vocabat̄ h̄ nomē. cō inue
bāt p̄ri quē vellet vocari eū. ⁊ postulāt̄
pugillarē. i. instrumētū scribēdi scḡsit
di. Joh. est nomē ei⁹. ⁊ mirati sunt vni
uersi q̄ tā mr̄ q̄z p̄ q̄ a seculo nō di
dicerūt ꝓpter Joh. vocauerunt. ⁊ illico
aptum ē os Zacharie ⁊ loq̄bat̄ bñdi
cēs deū. ⁊ facť ē timor sup oēs vicinos
eoz di. Quis putas puer iste erit. Et za
charias iplet⁹ est spūsctō ⁊ ꝓphetauit
di. Bñdict⁹ dñs de⁹ isrl̄ q̄ visitauit et
fecē redēptionē plebi sue. ⁊ tādē nato pu
ero ait. Tu puer ꝓpha altissimi voca
beris. Ubi ē nobis sciēdū q̄ b. Joh. ꝓ
pter excellētē sctitatē octo noib⁹ vocat⁹
est vltra ꝓpriū nomē suū. ⁊ h̄ ꝓpť illo
rū ꝓphetates q̄s i se habuit. Primo ei
vocat̄ angel⁹ a ꝺo pfe Malach. iij. Ec
ce ego inq̄t mitto angelū meū añ faciē
q̄ ꝓpabit viā añ me. vox ē dei p̄ris ad fi
liū vbi Joh. vocat̄ angel⁹ ꝓpť angeli ꝓ
prietatē. cui⁹ ꝓpriet⁹ est illumiare in
flāmare ⁊ purgare. Sic b. Joh. ꝓpť in
flāmare ⁊ purgare. Sic b. Joh. ꝓpť in
doctrina illumiauit. exēplo inflāma

De natiuitate scti Johā. bap.

uit et baptismo purgauit. Ūñ Christ. Johānes maior hoie. par angel'. felix q̄ sic viuit q̄ a deo ab angel' z ab hoi/ bus testimoniū habeat. ¶ Scdo bea/ atus iohānes vocaf helyas. Ūñ sal/ uator di. Mat. xvij. Helyas tā venit z si vultis scire ipe ē iohanes. z sic iohā nes venit in spū et virtute helye. Nā iohānes ōr helyas nō in psona. iō iu/ deis q̄rentib⁹ si helyas essz Rñdit nō sed ōr ipe iohānes helyas rōe situs. q̄ sicut helyas habitauit in deserto. sic be atus iohes. rōe vici⁹. q̄ ambo parco victu z tēti. rōne vestit⁹ q̄ ambo vesti tu iculti. rōe officij q̄ ambo p̄cursores vicz ille p̄cursor iudicis: iste saluatoris. rōe zeli q̄ vtriusq; vbū erat ignitum diuio igne. Eccī. xlviij. Surrexit helyas q̄si ignis. Nā sic helyas arguebat reges: sic iohānes herodē dicēs. Non licz tibi hre vxorē fris tui ¶ Tercio b. iohes vocaf vox. Joh. j. Ego vox cla/ mātis in deserto pate viaz dño. Nā sic p vocē cognoscim⁹ vbū i corde positū sic vbū dei p fīs cognouim⁹ xp̄m i hu manitate latētē. Ūñ Hre. Sic vox p/ cedit vbū sic iohānes dei filiū ¶ Quar to btūs iohānes vocaf pheta z plus q̄ pheta. phete em aliq̄ spūsctō in spirati sunt ad cognoscēdū p̄terita sic moyses creatōem mūdi quā descripsit. aliq̄ p̄sentia sed occulta. sicut b. petr⁹ p̄sciuit occultā agri defraudatōz Act. v. Aliq̄ futura sicut dauid de christi morte dicēs. Foderūt man⁹ meas tc. Sed btūs iohes oēs p̄dictos modos phetādi habuit. Nā in matris vtero cognouit saluatorē quē oēs phete ibi latentē ignorabāt. De futuro dixit. p⁹ me venit vir cui⁹ nō sum dign⁹ corri/ gia calciamenti soluere. De p̄terito di xit. ante me fact⁹ est. Merito igf pl⁹ q̄ pheta fuit. q̄ quē illi a lōge clama uerūt iste e. primo digito demonstra/ uit dicēs. Ecce agn⁹ dei. Ūñ maior fu it spū q̄ helyas. q̄ in helya spūs fuit simplex. in discipulo duplex. sed in io hāne triplex. Helyas fuit plen⁹ spiri/ tu. phetie in vita. helise⁹ in mortē. iij. Re. iij. mortuū pheravit corpus ei⁹ q̄ mor vt ī sepulchro tetigit cuiusdaz mortui corp⁹ surrexit. Jobes vo fuit plenus spū phetie añ vitā. q̄ vt di/ ctū est. in vtero dñm xp̄m cognouit. i vita q̄ ipm digito demōstrauit. post vitā q̄ scīs patribus ī limbo denūcia/ uit dñm venisse. ¶ Quīto btūs iohā/ nes vocaf p̄cursor. Lu. j. Preibis ei ante facīē dñi. Cui⁹ Chrys. ponit tres rōes quare scz xp̄s voluit habere p̄cursorē. Primo ppf christi dignitatē. vt iste magn⁹ sctūs p̄iret z mūdo ip/ sum in lege p̄missum venisse demon straret. cui nō possent ꝺdicere ppf vi/ te sue sctitatem z ꝺceptus mirabilita/ tē. Vinc Aug⁹. Johānes p̄nūciat salu uatorē ventur̄ sicut z lex gratiā p̄ceu currit. Secūdo voluit christ⁹ p̄curso rē habere ppter nr̄am inexcusabilita/ tem vt dicat Aug⁹. Per hūc dñs ad/ uentū suū ne subito hoies inspectus nō agnoscerēt voluit esse testatū. Ter cio xps voluit habere p̄cursorē ppter maiorē fidei firmitatē. Nā Jobes at/ testatōe sua de xp̄o fidē christianā fir/ missime roborauit. Joh. j. Hic venit in testimoniū vt testimoniū phiberet ve ritati vt oēs crederēt p illū. ¶ Sexto ōr baptista q̄ xp̄m dñz baptizauit: hic cet cū magno reuerētie timore et tre/ more dixit. Ego a te debeo baptizari. Cui dñs Math. iij. Sic decet iplere oēm iusticiā. q. d. O bone iohānes, o dilecte baptista mi. tu p̄sideras digni tatē meā z ex tua hūilitate indignū te arbitraris ad tā excellēs officiū. z bene Ego vo q̄ sū de⁹ et hō tibi z aq̄ me hu milio vt ex hoc hoies abluēs ad dignita

tem filiorū dei eralrē. ¶ Baptiza igitur me aqua. qz sanguie ꝓrio ꝓo homi/nibus veni baptizari. iuxta illō ¶ Luč. xij. Baptismo habeo baptizari. id est morte. et quō coartar donec ꝑficiaz ill lud. ¶ Septimo btūs Johānes vocaf lucerna ardēs z lucens Joh. v. Et re erat lucerna q̄ ardebat caritate z lucebat exēplaritate. ¶ Octauo btūs Johānes vocaf ꝓco q̄ ꝑdicauit feruenč efficaciter z prudēč. vt postea patebit. Un merito gaudiosa fuit ei⁹ natiui/tas nō solū vicinis z cognatis sed etiam oiby xp̄ianis. Gaudeam⁹ igiť et nos in natali ip̄i⁹ tā excellētis dei homis q̄ nobis aquā demonstrauit suo digito ne siti moziamur. vitā celestī pa trie indicauit ne ab ea deuiem⁹. ꝑciuz mūdi attrectauit vt ei firmiter creda/mus. trinitatē intellexit vt i ea beatifi cemur dū p̄em in voce. spūsc̄m i co lūbe specie z filiū in hūanitate vidit ¶ Secundo beat⁹ iohānes in p̄mis/sis verbis cōmendaf ab angelo a gratiosa sue vite vtilitate. quia dicebat q̄ magnus erit coram domino. Sic ei fuit magnus: vt sue vite austeritate fm Chrysost. omniū vitam faciebat culpabilē apparere. Excellere videbatur austera vita z ip̄m angelorū regē christum Math. xj. Uenit Johānes nō māducans neqz bibens: et dicunt demoniuz habet. venit filius homi/nis manducans et bibens: et dicunt. Ecce homo vorax carnium et potator vini. Unde vita ip̄ius beati Johannis gratiosa in trib⁹ cōmendaf. sc̄z

¶ Primo in mira austeritate

¶ Secundo i doctrine fructuositate.

¶ Tercio in stat⁹ ecclesie dignitate

Prio dicit q̄ vita bt̄i iohānis fuit ḡti/osa i mira vite austeritate. null⁹ ei bominū cū tāta innocētia tātā elegit pe/nitentiā. Nā septēnio vt cōmun⁹ ꝺz relicť pentib⁹ senib⁹ ꝓphetis z scīis. dimissa patria cognatiq̄z pulcer puer ñ aduertēs ꝓ passiuū pentū fletū: nec tenera dubitauit mēbra tradere artissime pnie. Poterāt enī pentes et vicini z ꝓgnati dicere ei. q̄ vadis scē puer. cur scīā adhuc i vō mīis mēbra vis affligere. ñ ei in tuo coꝛpe regnare poterit pt̄m: qz tu eris ꝓpheta altissimi z p̄/curso⁹ xp̄i. Ad hec ip̄e rñdere potuit. Os meū qō p̄dicatuꝛ ē regnū celeste qō allocutuꝛ dei p̄is x̄bū xp̄m dñm nō decet vanis colloquiis pollui. manus q̄ demōstrāde sūt redēptorē mundi agnū dei imaclatū: z ip̄m ꝓtrectandū: nō expedit mūdi scelestis opib⁹ ī quinari. Sicqz valefactť pentib⁹ suis scīis iuit ī inhabitabil' locū deserti. vbi p ꝓsortio. hoīm societatē habuit feraꝛ. vbi lectū nudā humū. vestē ō duris camelo⁹ pilis. Un Chryš. Deꝛ uis dei nō ꝓuenit bñe vestimētum ad speciez visionis vl' ad carnis delectamentum: sed tm̄ ad nuditatis regumētum. Habebat enim Johānes nō mollem neqz delicatā vestem sed cilicinam grauē z asperā z conterentem potius coꝛpus q̄z foueꝛem. vt de x̄ute anime eius ip̄ius habitus coꝛporis loqueret. Item habebat zonā pelliceam. id est. de siccis z crudis animalium pellib⁹ factā circa lūbos. ¶ Secūdo ei⁹ vite austeritas attendit in cibo z potu. cui⁹ cib⁹ erat locuste. i. herbe sic dicte: z pot⁹ aq̄ tm̄. z sic totū qō erat ī iobe pniaz p̄dicabat. z nomē qz dei gr̄a. loc⁹ qz defectū. z habitus quia cilicinus. et cib⁹ qz locustaꝛ. et sermo qz pnie dñi. z opatio qz baptisma assuefaciēs ad bonū. O de⁹ dei fili iesu bone. O amatoꝛ z custos innocentie. O p̄dicatoꝛ vere penitētie q̄d nos debem⁹ facere miseri i multipliciby pctōꝛ feciby inuoluti. z q̄d excusatōis ī distri/

De nativitate scti Johā. bap.

co tuo iudicio rndere poterim⁹ q̄ carnis desideria seqmur. mūdo instabili ꝓformamur. ō te vix recordamur. Ec cē oēs ab initio q̄ tibi placuerūt carnē domare studuerūt. tua ꝝba susceper̄t vanitates abiecerūt. Certe si fm carnē vixerim⁹ moriemur morte eterna Ro. viij. ſz ne sic moriamur fetidā animā nr̄am pctis pnie opib⁹ salsem⁹ Nā frater egidi⁹ soci⁹ bti p̄ris frācisci sel' inꝛrogat⁹ cur btūs iohānes in taz puerili etate cepit artā pniam .q̄ mor q̄stiōem q̄stiōe soluit dicēs. q̄re ait pisces salsank añq̄ fetere incipiāt. Rndit ille vt a fetoze z putredie ꝓfuenk. At ille. sic btūs iohānes ne fetoze pctī inficiak: arte pnie se dedit. ℣ Scdo vita btī iohānis gr̄osa erat i doccne fructuositate. Nā ipe p̄dicauit q̄druplz. s.

℣ Primo feruenter
Secūdo ꝓdenter
Tercio efficaciter.
Quarto cōstanter

℣ Prio ei b. Joh. p̄dicauit feruēt. q⁹ vigiti duos ānos: vt ōz Lu. iij. factū ē ꝝbū dñi sup iohēz z vēit i oēz regionē iozdanis p̄dicans baptismū pnie. Et Mat. iij. ōz. q⁹ sic p̄dicabat. Pniam agite appzopi. reg. ce. z Lu. iij. Parate viā dño. Nec āt ita feruēt dicebat q⁹ scindebat boīm cozda, ꝓburebat vicia z accēdebat ad pnie lamīta. Nñ dicere poſat illō Esa. xlix. Posuit os meum dñs vt gladiū acutū. O btē p̄dicatoz pnie q̄z dulce eloquiū emisisti p̄dicās pniaz p quā venim⁹ pctōres ad celestē patriā. Dic Petrus rauēnas A ꝓncipio inq̄t mōi vsq̄ ad iob. vniuersitat̄ būane electōz r collige. nos i fmōe regni celest̄ portis iuenire dl'cedinē. veni ḡ ad iob. z audi vocē exultatōis: vocē letitie. misc̄die ꝝbū. fmonē gl'ie: gr̄e largitatē q̄s celauerat de⁹: tacuerat angel⁹. latuerat p̄fiarchas. ꝓpbe nesciē/ rāt. pniaz inq̄t agite ap. ei reg. ce. Verbū pnie dulce z iocūdū z gl'iosū. z addit. A diebꝰ ade vsq̄ ad iohēz ozganū nr̄m ꝝbū fuit i vocē flētiū. q⁹ vbi pctōz freq̄ntia nec pnie loc⁹: duplex erat dē plozādi matia. z ifra. Immisit i os nr̄m z resolutz cāticū nouū carmē deo nr̄o z resonat i oze nr̄o gr̄az actio z vox laudis. superaltak misc̄dia. pctōrib⁹ pak. reg̃t pietas. iusticia dissil'ak. z miserēdi ñ fuit occasiōz mirificoz z mirabiliū dñs. hec petr⁹ ℣ Scdo b. Joh. p̄dicauit prudēt. q⁹ mal' ꝓmiabak. Mat. iij. Jā securs ad radicē arborꝭ posita ē. z sic frebat breuitate vite iducēdo eos ad verā penitentiaz. Jtē iudicij severitate reuocabat eos a malo q⁹ dicebat. q̄ inq̄t p⁹ me vēturꝰ ē. i. xp̄s fortioꝛ me est. z ifra. Cuꝰ vētilabrū i manu z purgabit aream suā. glo. vētilabꝝ purgās ē distrctō iudicij p q̄s sepank bōi a malis ē palea a gnis. Jtē iducebat eos ad pniaz ex̄na felicitate. ſō di. cōgregabit ſcz xp̄s triticū i bozreū suū. i. bonos q̄s pniaz egerūt i reg. ce. Jtē iducebat ipsos ad pniaz ex̄ne pene acerbitate. di. paleas āt ꝓburet igni. i. boies sine ꝝba pnia dānabit igne cruciādo. ℣ Tercio b. ioh. p̄dicauit efficaciꝰ. nā audita eius p̄dicatōe erubat ad eū ois hierl'ima z ois iudea z ois regio circa iozdanē et baptizabāt. Videns āt ml'tos phariseoꝝ z saduceoꝝ ñ ꝓfitētes pctā sua venientes cū turb ad baptismū ñ bōa intētōe ſz ficte dixit eis. Genimia vipaꝝ id ē venenatoꝝ filij q̄s oſtendit vob nō penitētib⁹ fugere a vētura ira. q. d. null⁹: misi a vīa malicia feedatis z pniaz faciat̄. licz ei falsitas vīa lateat i ꝓspcū ppli ñ tñ i ꝓspcū ōi. q⁹ tñc mānifesta erūt absc̄dita cozdis vēl. et dicebat talib⁹. Nolite dicere. f. fm falsam estimatōem. p̄iem hēm⁹ abraham

saluari sine opib⁹ penitētie potēs ēos de lapidib⁹ istis filios abrahe suscitare. i. de pctōrib⁹ corda dura habētib⁹. Sic mō milti ꝓfidūt alij i filijs suis qz sūt sacerdotes ꝛc. Un sa. Jobes tā efficaciter p̄dicabat q̄ ois ꝓditōis hoies ad se trahebat. veniebāt milites. veniebāt mercatores. veniebāt diuites et populares hoies dicētes. q̄d faciem⁹ mgr. i. vt vitā eternā ꝓcipiam⁹. q̄bus q̄druplicē regulā dedit dicēs. Primo diarijs Lu. iij. Neminē ꝓcutiatis. neminē vi oppⁿmatis. i. si vultis saluari nemi calūniā faciatis. ꝛ iuste iudicate ꝛ ꝓtēti estote stipēdijs vr̄is. p q̄ ꝓhibet iniustā exactōez. ꝛ extraordinariā dicā qz ipi ponūt in infernū vbi nullus ordo ꝛ sempitern⁹ horror habitat. Secundo de talib⁹ dic̄ Petr⁹ blesens. Exq̄ bodie militari cingulo decorant stati insurgūt i xp̄os dñi. deseruūt i primo nū crucifixi. spoliāt et p̄dant sibi subiectos pauper. ꝛ mirabiliter atq; inmisericordie affligūt miseros vt i doloribus alienis illicitos appetit⁹ et extraordinarias impleāt voluptates. Tercio Secundā regulā dedit diuitib⁹ di. Qui habz duas tunicas det vnā nō habēti. ꝛ q̄ hz escas sil⁹ faciat. q. d. si saluari vult⁹ misericordie opa facite. vna tunica est iuste necessitat⁹. ꝛ alia superfluitat⁹ quā nō est licitū retinere. Tercia regula dedit mercatoribus publicanis. i. officiatores decimatores dicēs illis Lu. iij. Nihil ampl⁹ q̄z ꝓstitutū est faciatis. Per q̄d iterdicit oēm fraudē vsurā et iniustū lucrū. Quarta regulā dedit generalit̄ oib⁹ hoib⁹ di. Facite dignos fructus pnie. Rōnabiliter dicebat dignos fructꝰ pnie. qz q̄cūq; adultor ex tra fructus pnie in morte reptꝰ fuerit eternaliter pibit. iuxta illd Lu. xiij. Nisi pniam habueritis oēs sil⁹ pibitis. q̄libet igit̄ studeat suā regulā obseruare si vult saluari. Quarto btūs iobes p̄dicauit pseuerāter. Nā ꝑ sue p̄dicatōis veritatē vitā amisit. O xp̄e mūdi saluator. o iesu patri tui ver⁹ amator cui tā magnū sctm̄ ꝛ tuū dilectū sic occidi p̄misisti. cerne ideo vt sciāt hoies ad magna p̄mia nō posse puenire nisi p̄ multa ꝛ magna ꝛtutis opa. ac peccatores cōtremiscāt ex hijs q̄ sūt xp̄i inimici q̄ntū pati debēt i futuro si sic dilectus tātū passus est in p̄nti. Unde Gre. in. xij. li. moza. ait. Dū btūs iob vulnera cruciatus q; ꝓsidero repēte mentis oculos ad iobem reduco. et nō sine q̄uissima admiratōe ppēdo q̄ ille ꝓphetie spūs intra mr̄is vter⁹ repletus: atq; vt ita dixerim añq; nasceret renatus. ille amicus spōsi. ille q̄ inē natos mlier⁹ maior nō surrexit. ille sic ꝓphetā ꝛ plus q̄z ꝓpheta ab inicijs in carcere mittit̄. ꝛ sic p puelle saltu capite trūcatur. ꝛ vir tāte sobrietat⁹ p risu turpiter mozit̄. Nunq̄d credim⁹ aliq̄d fuisse īcius vita q̄ illa sic despecta mozte tegeret. sed q̄ ille vl' in cibo peccauit q̄ locustas solūmō ꝛ mel siluestre comedit. Quid deo vel de q̄litate sui tegumīnis delict q̄ camelor pilis corpus operuit. q̄d de ꝙuersatōe sua offendere potuit q̄ de heremo nō recessit. Tercio vita btī tobis fuit grōsa in statu ecclesiastici dignitate. Nā ipe cū p̄siarchis est p̄siarcha. cū ꝓpheꝛ ꝓpha. cuz apl⁹ apl's. cū martyrib⁹ martyr. cuz ⁹ginib⁹ virgo. cū doctorib⁹ doctor. cū p̄dicatorib⁹ p̄dicator. cū heremit⁹ heremita. cū ꝓfessorib⁹ ꝓfessor. et sic oim saluādor⁹ dignitatē habet. Tercio btūs iobes cōmendat⁹ a gl'osa patrie felicitate. qz or. corā dño. exq̄ p⁹ brām ⁹ginē oim hoim maior fuit teste saluatore Matth. xj. iō merito in celo corā dño maiorēs est p̄mū. qz p̄miū cor

respõdet merito. Nunc est q̃ ī letanijs ante omnes ap̃los inuocam⁹ dicẽtes Scte Johes baptista ora p̃ nob. Rogemus z nũc vt suis gl̃iosis meritis intercedat p̃ nob apud eũ quẽ digito demõstrauit z tandẽ baptizauit dñm iesum xp̃m qui cũ patre z spũsancto viuit z regnat zc.

De eodem Sermo xlvij.

Quid existis videre: prophetã. etiã dico vobis z plꝰ q̃ ꝓphetã. Matthei xj.c. Verba sunt xp̃i nr̃i redẽptoris turbis iudeoꝝ. iohem cõmẽdãtis suũ dilectũ p̃cursorẽ: de q̃ hodie sãcta mater eccl̃ia festiuat. De quo tria notare possum⁹ ex p̃fatorũ vboꝝ xp̃i sententia. scilicet.

Prio iohis admirãdã ꝓmẽdatõez

Scdo ꝓmẽdatois pfũdã ꝺclaratõz

Tercio iohis stupẽdã hũiliatõem.

Prio nãq; ex xp̃i dñi vbis notem⁹ iohãnis admirãdã cõmendatõez ex eo q̃ dicit. q̃d existis videre. nũ q̃ certe ꝺs legit aliquẽ puꝝ hoiez tã mirabiliter cõmendasse sicut hũc p̃dilectũ suũ patrinũ. licz multos cõmendauerit. sicẽ Gen. vij. dixit deꝰ ad noe. Te vidi iustũ coram me ex oĩbꝰ gẽtib⁹. Et Job. c. j. dixit dñs ad sathan. nũquid considerasti seruũ meũ iob q̃ nõ sit ei sibis in terra. Et dauid p̃s. lxxxviij. Inuẽi iudã dauid seruũ meũ. oleo sct̃o meo vnxi eũ. et. j. Reg. Inueni virũ fm cor meũ. Sed et paulum cõmendãs xp̃s Actuũ. ix. dixit. Vas electõnis est mihi iste. z de Stephano. Ecce vere israelita in quo nõ est dol⁹. De iohãne vo baptista his oĩbus mlto maiora cõmendãs locut⁹ Matth. xj. dixit iesus turbis de iohãne. Quid existis in desertũ videre arundinẽ vento agitatã z zc. Ubi cõmendauit eũ de quatuoꝝ Primo de cõstantia dicẽs. arũdinem vẽto agitatã. q. d. nõ. q̃z iohes fuit ita constans q̃ nec timore nec amore nec fauore a veritate declinabat. Secundo cõmẽdauit ab austera penitentia. dicẽs hoiem molliby vestitũ. q. d. non. Tercio cõmẽdauit a diuĩa noticia dicens. ꝓphetã existis videre. etiaz dico vobis pl⁹ q̃ꝫ prophetã. q̃z nõ solũ xp̃m p̃uidit venturũ sicut alij ꝓphete ſz etiã digito ostẽdit. Quarto cõmendauit a sana doctrina dicẽs. Hicẽ de quo scriptũ est. scz p̃ Malachiã. Ecce ego mitto angelũ meũ. i. Johem q̃ vitã diuit angelicã ante faciẽ meam. id ẽ christũ q̃ est figura p̃fis. q̃ ꝓparabit viã añ te Amen dico vobis inter natos mlierũ nõ surrexit maior iohãne baptista. vũ nõ ẽ bona ꝓmẽdatio a turpiby: tõ xp̃s demones nõ sinebat se filiũ dei ꝓfiteri. Hinc Seneca in puerbijs. Tã turpe est laudari a turpiby q̃ si lauderis ob turpia. sed a bonis hois bonitas ꝓmẽdat sicut istꝰ dei iohãnis. Quem sctũs p̃ ipius zacharias cõmendans dixit. Et tu puer ꝓpheta altissimi vocaberis. Et angelꝰ gabriel. Erit magnus coram dño. Sup homies autẽ et angelos ipe deus dei filꝰ mirabiliter cõmendauit. vt patuit. De q̃ ꝓmẽdatõe dicit Hiero. in fmõe de assumptione. Quicqd hũanis dicit põt verbis minus est a laude dei.

Scdo ex dictis xp̃i dñi notare possum⁹ ꝓmẽdationis p̃fundã declaratõem cũ dic. Existis videre ꝓphetã. tũ Joh. j. iudeis ãrentib⁹ si ꝓpheta esſz rñdit. nõ sũ. Et ecce christꝰ dicit q̃ ẽ ꝓpheta z plꝰ q̃ꝫ ꝓpheta. Ubi dic lyra q̃ iudei ãrebant si eẽt ille ꝓpha ꝺ q̃ Deuẽ. xviij. Prophetã suscitabit vob dñs de frib⁹ vr̃is. sicꝫ xp̃s dixit. helyas vẽt. z si vultꝫ scire ipe ſ ẽ iohes. Johannes ꝺo reqsite si esſz

helias ait.nō sū. Ubi lyra. Judei ḡre
bāt de ꝑsona iō iobes negauit.erat tñ
helyas i spū z ⁊tute vt dixit angelus
gabriel.qz sicut helyas ꝓcedet scōz xp̄i
aduēt̄ū.ita Jobes primū.et sic helyas
austeritatē vite duxit ita iohā. ¶ Ter
cio ex xp̄i ⁊bis notare possum⁹ iohā/
nis stupēdā būiliatōem. qz cū eēt pl⁹
q̄ꝫ ꝓpheta ind̄sit⁹ rn̄dit. Ego vox cla
mātis i deserto.sil'z ait. medi⁹ vestrū ste/
tit quē vos nescitis.q̄ p⁹ me venit:añ
me fact⁹ ē.cui⁹ nō sū dign⁹ soluere cor
rigiā calciamēti. Jō merito laudat a
xpo dño dicēte. Quid exist̄ videre. In
q̄b⁹ q̄dē ⁊bis brūs Johānes a duob⁹
spēaliē ꝓmēdat.scz

¶ Primo ab officij sui dignitate.ibi
Quid existis videre: ꝓphetā.

¶ Secōo ab oīm ꝓphetar̄ maiori
tate.ibi.plus q̄ꝫ ꝓphetā.

¶ Tr̄io ita q̄ꝫ brūs iohā. ꝓmēdat ab of/
ficij sui dignitate.cū dr. q̄d exist̄ vide/
re:ꝓpham. Brūs ei iohānes fuit offi
cio ꝓpheta.q̄b⁹ q̄dē officiū magnū ē
in eccl'ia militāte.q̄b⁹ ꝓbare poterim⁹
tripliciter.scz

¶ Primo diffinitione

¶ Secūdo distinctione.

¶ Tercio similitudine

¶ Primo nanq̄ꝫ q̄ officiū ꝓpheticū sit
magnū in eccl'ia militāte ꝓbem⁹ diffi
nitione. Diffinit Cassiodor⁹ sic. ¶ Pro/
phetia est inspiratio vl' reuelatio diui
na rer̄ cuētus imobili veritate denū/
ciās. Quā diffinitōez allegat sā. Tho.
ij.ij.q.clxxj.ar.vj. Dicitur ꝑmo. ꝓphe/
tia est ispiratio vl' reuelatio diuia .nā
tal' reuelatio ꝑncipaliē ē a deo.instru/
mentaliē ab angelo.z aliq̄liter qñq̄z a
diabolo. Dixi ꝑmo q̄ ꝓphetie reuela/
tio ꝑncipaliē fit a deo.iuxta illō. ij. ¶ Pe
tri.j. Nō em̄ volūtate būana allata ē
aliq̄n ꝓphetia:sed spūsct̄o inspirati lo/
cuti sunt scī dei homies: quia illō q̄ō
fit volūtate b̄ūana de se deorsū venit.
id ē p̄ natura les rōes .ꝓphetia v̄o de/
sursum venit qz p̄ inspiratōem. Nam
si volūtate būana esset tunc sp̄ adesset
facultas ꝓpheticādi.qz esset quidā ha/
bitus q̄ hō ad placitū vteret q̄ō ē fal/
sum.qz dicit Greg. sup Ezechielez q̄
spūs ꝓphetie deest ꝓphetis .nec sp̄
eorū mentib⁹ p̄sto est .q̄tenus cū non
habent agnoscāt se hūc h̄re ex dono dī
Ulñ Nelyse⁹ dixit.iiij. Reg. iiij.ō mu
liere sunamite. Ista ei⁹ in amaritudie
est z dñs celauit a me z ñ īdicauit mi
bi. Et h̄ est q̄ō dr in ꝓphetijs. locut⁹ ē
dñs. Nam z ap̄lis q̄ magis fuerūt il
lumiati q̄ꝫ ꝓphete dictū ē. Dū steterit⁹
añ reges z p̄sides nolite cogitare quō
aut q̄d loq̄mi .dabit em̄ vob ī illa ho
ra q̄d loq̄mi .nō em̄ vos estis q̄ loqui
mini sed spūs p̄ris vestri q̄ loq̄t⁹ i vo/
bis. Q̄ō exponens brūs Greg⁹ dicit.
Vos ⁊ba editis sed ego sum q̄ loq̄r.
z sic donū ꝓphetādi ē gr̄a grat⁹ data.
nō gratia gratum faciens. gr̄a enim
gratū faciens ad h̄ datur vt aīa bois
deo cōiungat̄ p̄ caritatē. gratia v̄o gr̄
data datur ad vtilitatē aliorū. Fm illō
.j. ad Chor. xiij. Qui prophetizat ho/
minib⁹ loquit̄ ad edificatōez exhorta/
tionē z cōsolationē. Et ideo ad actum
ꝓphetādi nō requirit̄ de necessitate
bonitas ꝓphete. Uerūtñ dicit sanct⁹
Tho.scō.a scōe.q.clxxij.ar.iiij.q̄ boni/
tas mor. pōt cōsiderari dupliciter .scz
fm radicē infiorē z fm passiōes z acti
ones exteriores. ¶ Prio mō ñ requirit bo
nitas ꝓphe vt dictū ē .sed scōo mō req/
rit.qz aliqs impedit a ꝓphetia p mo/
rū malicia. Cui⁹ ratio est. qz ad ꝓphe
tiā requirit mentis eleuatio ad spiri/
tualiū cōtemplatōem.q̄ q̄dem impe/
dit p̄ vehemētiaz ire z cōcupiscētie ac
occupatōez rer̄ exteriorū. Ulñ z ō filijs ꝓ
phar̄ legit̄.iiij. Reg.iiij.q̄ sil' bibabāt

De natiuitate scti Johā. bap.

cū heliseo vitā solitariā ducentes. ne a deo vt ē ꝓphetia sunt ꝥa. vñ demonū ꝓphete mūdanis occupatiōib⁹ impediret. Hic q̄z btūs iohes i etate puerili fugit in desertum vt aptior ad xp̄m ꝓphetādū et demōstrādū habe/ret. ne saltē leui culpa macularet vitā suā. Scdo ꝓphetica reuelatio fit ab angelo vt ab instrumēto dei. Hic tñ reuelatio diuīa sic̄ rei agent⁹. q̄z opatō instrumēti attribuit ꝓncipali agenti. sicut faber facit cultellū cū malleo: ꝺz tñ faber fecisse. Tercio ꝓphetica reue latio aliq̄liter q̄z fit a diabolo. dic̄ em̄ glo. sup. xxij. Nūeri. q⁹ balaam diuin⁹ erat: demonū. s. mīsterio ꝥ arte magi/ca nōnū q̄z futura cog̃scebat. sz ip̄e ml'/ta ꝓphetauit ꝥa sic̄ Num. xxiij. Orie/tur stella ex iacob ꝥ virga ꝓsurget ex isrl'. Hic em̄ lyra q⁹ Balaam solebat futu/ra dicere ex reuelatōe demonū. sed q̄n/ absolute vera ꝓphetauit tūc p̄uēit an/gel⁹ bon⁹ malū ꝥ ip̄e edocuit ad vera. Vñ dic̄ sctūs Tho. vbi. s. q⁹ ꝺs gli/o/sus ꝓmittit demōi dicere aliq̄ ꝥa q̄n/q̄z rōib⁹. Pria ē vt mēdaciū suū rara vitate cōmendet. Vnde Beda dicit q⁹ nulla est falsa doctr̄na q̄ nō aliq̄n aliq̄ vera falsis imisceat. Scda ē vt credibi/lior fiat veritas q̄ etiā ab aduersarijs testimoniū habz. Tercia ē vt hoies q̄ talib⁹ credūt inducāt magis ad vita tē. ideo etiā sibille mlta p̄dixer̄t ꝺ xp̄o. Quarta ē vt naturales actiōes libere faciāt. nā ꝓphetia importat cognitōez ꝓcul a cognitōe hūana. intellect⁹ vero/ supior⁹ p̄t q̄dā cog̃scere q̄ nō p̄t infe/rior⁹. cū igit̄ nō solū intellect⁹ diuinus vl' angelic⁹ sed etiā demōis sit sup̄ in/tellectū hūanū fz ordiez naturā. ita ꝺmo/nes sua naturali cognitōne q̄dā cog̃/scūt q̄ p̄nt alijs reuelare. Rō ē q̄re ꝺs demōib⁹ ꝓmittit reuelare futura vt i/telligāt hoies q⁹ ea q̄ demones a se di/cūt sūt petā ꝥ mēdacia. ea tñ q̄ habēt a

ꝓphete nō sp loquūt ex demonū reue/latōe fz q̄n̄z ex diuīa reuelatiōe. vt de Balaā ptz. ꝥ ꝺ iō ē. q⁹ vtr̄ mal' ad vtr̄/litatē alior̄. Hic tr̄ scdo i diffinitiōe ꝓ/phetie. rex euētus imobili vitate dñā/cians. q⁹ de⁹ est infallibil' vitas: nō q̄ ip̄e reuelat infallibiliter euenīr. inxta illud p̄s. Que ꝓcedūt de labijs meis nō facia irrita. Sz q̄ ꝺ videt q⁹ hec dif/finitio nō valz q⁹ dicta vero ꝓphetā/rū nō sp sūt ipleta: sic̄ i ꝓphetia Esaie xxxviij. vbi esaias p̄dixit regi ezechie ex pte dei. Dispone domui tue. q⁹ mori/ris tu ꝥ nō viues. q̄ tñ tūc nō est mo/tuus fz suꝑuixit q̄ndecim annis. Si/militr̄ Jonas. ca. iij. p̄dicauit ex pte dei Adhuc q̄draginta dies ꝥ ninive sub/uertet̄. q̄ tñ ñ est̄buersa eo q⁹ pniaz egit. Ad q̄ ꝺ dicendū est q⁹ ꝓphetia ē duplex/ scz cōminatōis siue ꝓmissiōis: ꝥ diffi/nitōis. Prophetia ꝓminatōis siue p/missiōis q̄n̄z mutat: de⁹ tñ nūq̄ mu/tat. licz dicat. Adhuc xviij. Repēte lo/q̄r aduersus gentē ꝥ aduersus regnu⁹ vt eradicē ꝥ dissp̄dā et destruā illō. si pe/nitentiā egerit gēs illa a malo suo q̄ locut⁹ sū aduersus eā agā ꝥ ego pniaz/ sup malo q̄ cogitaui vt facerē ei. i. ca/uebo eos a malo q̄ ꝓphete mei locun/tur. ꝥ tales locutōes ꝥ ꝓsil'es sūt Heri. vj. peniteat me fecisse hoiem sūt locutō/nes metaphorice. Nā q̄n hoies nō im/plēt q̄ minati sunt facere. penitere vi/ꝺent. ꝥ sic volūtatē mutare. sz de⁹ nūq̄/q̄z mutat. iuxta illō Malach. iij. Ego em̄ de⁹ ꝥ nō muto⁹. Et Nu. xxiij. Nō ē de⁹ q̄si hō vt mēdiet. nec vt filius hois vt mutet̄. ergo de⁹ nūq̄z vult aliō nisi q̄ ab eterno voluit. voluit aūt vt Ezechias tūc ñ moreret̄ sz ex ꝓphetia esaie fleret et rogaret dñm vt mereret̄ sup/uiuere. xv. annis. Sil'z noluit vt nini/ue tūc subuerteret̄. sz vt ex p̄dicatione

Jone pniam agerēt z ꝓseruarenk. Q3 aūt dicta ꝓbaꝝ in talib3 cōminatōi/ bus vel. pmissionib3 nō iplenk ꝓpter b̄ ꝓbete nō sunt mētiti qz ipis sic fuit re uelatū qz sic fuit i causa inferiozi. Naz Ezechias debebat mozi z ninive sub/ uerti nisi de⁹ aliter ozdinaret. dei autē ozdinatio nō fuit eis reuelata. sic̄ ꝝbi ḡa. Quicūqz vidisset Lazaꝝ moztuū potuisset dixisse. iste nō resurget q z in causa inferiozi sic fuit. si q3 in causa p/ ma. i. diuia dispositōe resuscitandū vi disset bn̄ dixisset. iste resurget. z tn̄ am bo verꝝ dixissent. sic fuit in ꝓphet. Se cūda est ꝓphetia diffinitōnis q̄ nulla via mutabik̄ sicut diffinitive p̄ceperat de⁹ ipi Adā di. Quacūqz hora comede ritis zc. Ac ita firmik̄ stat q ois tā puu los q3 maxios optz mozi ānpor⁹ z di generice ab oīni pcō īmunē. Insuper ipm dei filiū oꝑtuit mozi. Q igik̄ dñe de⁹ q3 mirabilis es in te. Q q3 incōpze hēsibilis in tuis dispositōib3. Q q3 ve/ rax in tuis sentēcijs. credite igitur filij Adā miseri q ꝙ bona agūt ibūt in vi/ tā eternā. ꝙ vo mala i ignē eternū abs/ q3 vlla mutatōe. hec est fides catholi/ ca. Secdo q3 q officiū ꝓphetandi sit magnū in eccl̄ia militāte ꝓbem⁹ disti ctione. nā Isiō. vij. li. ethimo. ponit se/ ptem genera ꝓphie. Primū ē extasis q̄ fit p elevatōez mētis in aliq̄ altioza. ideo dr extaſ mentis sive excessus qz a pauore nō alienak̄. sz inspiratōe diui na elevak̄. de q̄ Act. iij. Repleti sunt ti more z extasi. Istū excessum mētis ha buit Petr⁹ Act. x. cuz vidit in stupore mentis vas qōdā submissum de celo plenū varijs aīalib3. Scōm gen⁹ ꝓ/ phete est visio que fit in vigilando q̄/ lem habuit Ysaias q̄ vidit dñm sedē/ tem sup soliū excelsum z elevatū z ple na erat dom⁹ a maiestate ei⁹ z ea que sub ipo erāt replebāt trēplū. Seraphī stabāt sup illud ser ale vni z ser ale al/ teri. z infra. Dicebāt sctūs sctūs sctūs Ysa. vj. Ubi sibi fuerat reuelatū myste riū trinitatis. Tercū gen⁹ ꝓphetie est somniū sicut Gen. xxviij. Jacob vidit dormiēs scalā subnixā de celo angelos q3 descēdentes. Nā cognitio i dormiē tib3 meli⁹ pōt fieri de futuro q3 vigilā/ tib3 qz tunc sedank̄ passiōes. vñ Aug. Jacob dormiēs angelos vidit qz illi diuia ꝓspiciūt q̄ ab appetitu tpalium rez oculos claudūt. q3 bn̄ clausos di abol⁹ apuit di. In q̄cunqz die comede ritis ex eo apienk̄ vobis oculi vr̄i. sca/ la eīm̄ significat xp̄i generatōz p diuer sos grad⁹. cui randē innixus ē dñs ie/ sus. Jō Jacob lapidē suppositū capiti vnxit oleo z dei domū futurā ꝓsecra/ uit vbi randē ꝓstructū est templū Sa lomonis. Quartū gen⁹ ꝓphetie est q̄n aliq̄ res sēsibilis exteri⁹ apparet. z hāc ꝓphetiā habuit Moyses q̄n ei dñs p nubē locut⁹ ē Exo. xix. in q̄ quattuoz fuerūt Moysi revelata. s. q de⁹ est in/ figurabilis. hoib3 nūc iuisibilis. in pa tria incōprehēsibilis. z Moyses ē ve/ nerabilis. Quintū gen⁹ ꝓphetie est q̄n aliq̄ vox exterioz ad auditū hois inso nat. sicut Gen. xxij. Abrae di. Ne exten das manū tuā sup puez nec facias ei quicq̄3 nūc cognoui q timeas dñm z nō pepcisti filio tuo vnigenito ꝓpter me. in qua intellexit passionē xp̄i futu ram. Sextū genus ꝓphetie est pabo/ la. puta quādo vox p hominē formā/ ta cū silitudine alicui⁹ rei. sicut Num. xxiij. fuit ꝓphetia Balaā q assumpta parabola ait. Sta Balach z ausculta audi fili Sephor nō ē q̄si hō vt mētia tur nec vt fili⁹ hois vt mutek̄. z. c. xxiij. Irruēte in se spū dei assumpta pabo/ la ait. Dixit Balaā fili⁹ Beor. dixit hō cui⁹ obturat⁹ ē ocul⁹. dixit auditor ser/ monū dei q̄ visionē oīpotēt dei intui/

De natiuitate ſcti Johā. bap.

tus eſt q̄ cadit z ſic apiunt oculi eius. Quā pulchra tabernacula tua Jacob z tentoria tua iſrael vt valles nemoro ſe z horti iuxta fluuios irrigui. vbi ex preſſit xp̄i incarnationē cū dixit. Orietur ſtella ex Jacob z ꝓſurget vga ex iſrl̄ et pcuriet duces moab. Septimū gen⁹ pphetie eſt repletio ſpūſcti. ſic Act. j. Xpi fuerūt repleti ſpūſcto. Hāc pphetiā habuit b. Joh. q̄ adhuc ex vtero matris ſue replet⁹ fuit ſpūſcto. ℣ Tercio denīq; q̄ officiū pphetādi ſit magnū in eccl̄ia militāte ꝓbem⁹ ſili'tudine. nā ſicut ſecretari⁹ regis terreni ō⁹ magn⁹ in regno regis. ita ppha q̄ cogn̄ſcit ſecreta diuina alijs occulta magn⁹ ē in eccleſia. Uerūtn̄ in h̄ pphe nō debēt gl'iari q⁹ rex etern⁹ xp̄s terribile de malis pphetis p̄dicauit Math. vij. dicēt̄ibꝫ i iudicio. Nōne in plateis nr̄is docuiſti. nōne i nomine tuo pphetauim⁹. dicet illis. Amē dico vobis nō noui vos. diſcedite a me oēs q̄ opamī iniq̄tatē. Beat⁹ vo Johes fuit ſctiſſim⁹. iō laude dignus. ℣ Scdo btūs Joh. baptiſta ex p̄miſſis thematis vbis cōmēdat ab oīm pphaꝝ maioritate cū dicit. Dico vob pluſq̄ pphām. q⁹ alij oēs pphe pphetabāt xp̄z de lōge. ſz ip̄e digito ſuo demōſtrauit di. Ecce agn⁹ dei ꝛc. Ulñ ſctūs Tho. dic. ij. ij. q. clxxiij. ar. iij. q⁹ pphete noui teſtamēti p̄ferūt pphetis veteris teſtamēti q̄ſi magis reuelate gl'iaz dñi ſpeculātes. iuxta illud Joh. j. Uidim⁹ gl'iaz ei⁹ gl'iam q̄ſi vnigeniti a patre. Et. j. Joh. j. Nō fuit ab initō q̄ vidim⁹ z pſpexim⁹ z man⁹ nr̄e ꝓtractauerūt de vbo vite z vita manifeſtata eſt. Sz Joh. bap. nō videt̄ p̄tinere ad nouū teſtamētum. q⁹ dicit Hebre. Teſtamētū in morte ſcz xp̄i ꝓfirmatū eſt. g̃ cōparem⁹ p̄cipuos pphas veteris teſtamēti vt ex eoꝝ cōparatiōe intelligam⁹ q̄s fuerit maior inter eos. cōparem⁹ eñ iſtos tres p̄cipuos ſcz.

C Primo Moyſen.

℣ Scdo Dauid.

C Tercio Johānem.

℣ Prio ei videt̄ q⁹ Moyſes fuerit maior inter oēs pphetas veteris teſtamēti. z h̄ tenet ſctūs Tho. vbi ſup̄. z ꝓ hoc dupliciter. ſ. rōnibꝫ z auctoritatibꝫ. Primā rōnē ſumit q̄ntū ad viſionem intellectuā eo q⁹ vidit ēſſentiā dei ſicut Paul⁹ in raptu. vt dic̄ Aug. ſup Gen. ad lr̄am. quā nec Dauid nec Johes in vita pñti legunt vidiſſe. iō ō⁹ Au. xij. q. nō p enigma deū vidit ſz facie ad faciē. Scdo fuit excellētior q̄ntū ad viſionē imaginariā quā q̄ſi ad ſuū nutū habebat nō ſolū audiēs loq̄ntē ſz etiā vidēs. z nō ſolū in ſpecie angeli ſz etiam in ſpē dei. z nō ſolū dormiēdo ſz etiam vigilādo. iō ō⁹ Aug. xxxiij. q. loq̄batur ei facie ad faciē. ſicut hō ſolet loq̄ cum amico ſuo. ſz Dauid ñ ſic loq̄batur. Tercio Moyſes videt̄ maior q̄ntū ad denūciatōez. q⁹ loq̄batur toti pp̄lo fideliū i pſona dei. eis legē de nouo ꝓponens pſona dei. eis legē de nouo. ꝓponens q⁹ nō fecit Dauid neq; Joh. bap. ſz nec alij. ſz loq̄batur pp̄lo i pſona dei q̄ſi idu cētes pp̄lm ad obſeruātiaz legis. Moyſi ſm illō Malach. iij. Memētote legis moyſi ſui dei. Quarto vidꝫ maior q̄ntū ad miracl'oꝝ opatōz q̄. fuerit magn⁹ mlta z fecit toti pp̄lo. q̄ nō fecit Dauid neq; Joh. bap. q̄nport⁹ ō⁹ de Johe q⁹ nullū miraculū fecit. ℣ Scdo ſ. Tho. h idē ꝓbat auctitate Deut. vl. vbi ō⁹. Nō ſurrexit vltra ꝓphā iſrl̄ ſic Moyſes quē noſſet dñs facie ad faciē in oībꝫ ſignis z portētis q̄. miſit p eū vt faceret in terra egypti Pharaoni z oīb⁹ ſuis ſeruis. ℣ Scdo p̄cipuū pphetā veteris teſtamēti capiam⁹ Dauid. quē ſupra plogū pſalterij tenet q⁹ fuerit maior ipo Moyſe z oīm pphetaꝝ ve. tc. cui⁹ rōnē dic̄. Q. ſūm⁹ grad⁹ pphetie

qñ sine apparitõe alicui⁹ figure vel si/gni sensibil' capit vitas intelligibil' de occulte p diuinã reuelatõez. z b mõ re/uelatões facte fuerũt ipi Dauid. iõ di/cebat. Sup senes itelleri. Et iste gdus est sũm⁹ in pphetia. Sic ci ille diceret melioris ingenij q capet pclusionũ ge ometricaliũ vitatẽ sine descptõe figu/raz sensibiliũ. qz ille q cape nõ posset absqz tali descptõe. Sic cognitiõe p/phetica ille dr excellẽti⁹ diuit⁹ illustrat⁹ q vitatẽ intelligibilẽ capit absqz sensi/bilibz signis. qual' fuit Dauid. z iõ Da uid fuit excellẽtior pphã qz Moyses qr ei pl'a xpi mysteria sine sensibilibz si gnis sẽ reuelata. Ad rõnes ãt s. Tho. rñdet Lyra q pma nõ valet. s. q moy ses vidit diuinã eẽntiã. gẽ maior pro/pheta. quia visio diuie eẽntie excludit actũ pphetãdi sic̃ z actũ fidei qr terqz aq⁹ẽ necessario enigmatic⁹. z iõ visio diuie eẽntie nõ pstituit excellẽtiorẽ pro pphetã. licz faciat clariorẽ noticiã. nã vt dic̃ sc̃us Tho. ij. ij. q. clxxvij. ar. vlc̃. q xps fuit cõprehẽsor z viator. z inquãtũ fuit cõprehẽsor nõ cõpetit sibi rõ pphe tie. sz solũ inquãtũ viator. z sic bñ dice bat de ipo Lu. vij. Prophetã magn⁹ surrexit in nob. Et eiusdẽ. xxiij. de iesu q fuit vir pphetã. vñ si visio diuie eẽn/tie pstitueret excellẽtiorẽ pphetã. tunc Moyses fuisset excellẽtior apl'is pter Paulũ qui nõ fuit pcessuz videre di/uinã eẽntiã. q tñ habuer̃t spm̃ pphetie tã copiose vt etiã i cruciatib⁹ pphar̃et. nõ sic aũt pphete vet̃. te. sz specialit̃ ad b eleuabãt sic̃. iij. Reg. ij. Delize⁹ tur batus ex intuitu reg⁹ isr̃l psalteriũ fec̃ applicari. vt p laudẽ psalmodie eleua ret̃ z ad spm̃ propheticẽ posset attinge re. Sil'r Moyses q denũciauit suaz prophetiã tot pplo b nõ ptinet ad p/phetiã sz sequit̃ eã. Sil'r q maiora sig̃ fecit etiã nõ ptinet ad pphetiã sz seq̃t. Uñ z Job. nullũ fecit signũ. vt dr Jo/hã. x. z tñ est pphet̃ z plusqz pphet̃. Alicq ei sũt sctiores z mlta sig̃ faciũt q tñ nõ sũt pphete. alicq sũt pphete q sig̃ nõ faciũt. gẽ Dauid licz ñ fecerit tãta si/gna q̃nta Moyses. tñ dr eo excellẽtior rõne pdicta. Tercio pcipuũ capia/mus istũ sctm̃ Jobem bap. quẽ ihesus Marie filius tenet q p⁹ ipm̃ ipe est ma ior pphet̃ oim̃ tã veter̃ qz noui testa/mẽti di. Quid existis videre prophetã etiã dico vob plusqz prophetã. cũ quo nos z oes catholici tenẽt q Jobes est maior inter prophetas. licz vsqz ad tẽ pus nõ surrexerat maior Moyse. sed certe Job. eo mlto maior. de q̃ salua/tor Matth. xj. Lex z prophete vsqz ad Johãnẽ. s. exclusiue pphetauer̃t. iõ Jo hãnes nõ est prophet̃ ve. te. sz noui. li cet eñ testamẽtũ nouũ in xpi morte sit cõfirmatũ. tñ i Johãnis pdicatõe est i choatum. Jo eius natiuitas z vita ac pdicatio in nouo testamẽto ptinet. cu/ius maioritas luce clarius patz in ipi us denũciatione receptionis. in nati/uitate. vita. ac xpi dñi nostri cõmẽda/tione. que patẽt in euangelio. Roge/mus igit̃ ipm̃ vt intercedat tẽ.

De sctõ Ladislao rege hungaror⁹

Sermo. xlviij.

Creuit rex Josaphat z magnificat⁹ẽ vsqz in sublime. z edifica/uit domos in tuda ad instar turriũ ij. Paral'. xvij. Licz charissimi hec ver ba ad lr̃am dicta sint de Josaphat re/ge iudee. Rõnabiliter tñ assumũt ad gl'iam b. Ladisl. regis hungaror⁹ ppẽ tria specialiter videlicet

Primo pter nois significationẽ.

Scõo pter ei⁹ ꝓblimationẽ.

Tercio pter opis sil'is executionẽ.

De sctō Ladislao rege vngarorū

¶ Primo dixi q̄ dicta v̄ba cōueniūt merito b. Ladislao ꝓpter nois significationē. Josaphat ei iudicās seu dñi iudiciū interp̄tat qō ꝓuenit b. La. qui xix. annis fuit iudicās regnū hūgarie fm dei bñplacitū. Ad b aūt q̄ iudiciū sit dñi req̄runt tria. Primū recta intētio. Scōm iusta executio. Terciū pfecta iustificatio. Primo ad dei iudiciū req̄rit recta intentio vt vicz iudicium nō sit puersum timore. amore. fauore odio. z munere. sz neq̄ iustū iudiciuz fiat p munere. q2 vt dicit Brego. z habet. xlj. q. iij. ca. recte. Qui inquit recte iudicat z p̄miū remuneratōnis expectat. fraudē in deū ꝓpetrat. q2 iusticiā quā gratis impturi debuit. acceptōne pecunie vēdidit. nō sic certe b. La. iusticiā admīstrabat. sz pure ꝓpter deuz de quo sic legit. In examinādis iudicijs nō tam iudicare q̄z iudicari sibiq̄ magis terribile iudiciū iminere credebat q̄z his qui ab eo iudicabant. vnde vigorē iusticie lenitate tempans misericordie talem se erga subditos exhibebat. vt potius ab eis amaret q̄z timeretur. Nō em̄ in iudicio psonam accipiebat cuiusq̄z diuitis aut potētis. oībus eq̄ssime iudicabat. vt dicit Deut. x. Apud deū nō est acceptio psonaz. z sic neq̄z debet esse apud homies q̄ iudicia dei iudicant. Scōo ad dei iudiciū requirit iusta executio scz vt causaz quis paupez z orphanoz defendat. als calūniantibz ꝓsentire videt. vt dicit di. lxxxiij. Veritas cū mīme defensat opprimit. negligere q̄ppe cū possit turbare peruersos nil aliud est q̄z fouere nec caret scrupulo societatis occulte q̄ manifesto facinori desinit obuiare. Vñ ꝓtra m̄tos nūc crudeles iudices clamat Isa. j. c. di. Principes tui infideles oēs diligūt munera. pupillo nō iudicāt z causa vidue nō ingredit ad eos. heu ꝓsolabor sup hostibz meis. Btūs em̄ Ladisl. veritatē pauperū defendebat in iudicio nec munera expectabat. q̄nposs sua eis largiebatur Sic dicit de eo q̄ erat copiosus in misericordia. longanim⁹ i patiētia. pietate rex serenus. gr̄az donis plenus. cultor iusticie. ꝓtonus pudicicie. ꝓsolator afflictoz. subleuator oppssoz. miserator orphanoz. pius pater pupillorū. Terminacio ad dei iudiciū requirit pfecta iustificatio vt iudex in sūl'ibz pctis vel grauioribz z pcipue notoriis nō sit. q2 dr Rom. ij. In q̄ aliū iudicas teipm cōdemnas. talis erat b. La. de q̄ sic legitur. Nō em̄ sua sz q̄ ihesu xp̄i sūt querebat. ꝓpter qō a ꝓprietate regni noīm q̄ si mutato noīe ab oi gente sua pius rex vocabat. Scōo dicta verba bñ cōueniūt b. La. ꝓpter eius sublimationes Nā sic Josaphat rex fuit sublimat⁹ sic b. La. ꝓpter suā pietatē. misericordiā. z iusticiā. vñ Prouer. xxix. Rex q̄ iudicat in iusticia soliū eius firmabit Tercio dicta v̄ba cōueniūt b. La. ꝓpt sillis opis executōez q2 sic rex Josaphat domos edificauerat i iuda ad instar turriū. sic b. La. monasteria eccl̄ia duo ꝓstruxit scz z varadiēse z albēse. que regia largitate dotauit. iō merito de ipo dr. Creuit rex Josaphat zc. In q̄bz q̄dē verb b. La. a tribz spēal'r cōmēdat. i.

¶ Primo a v̄tutū abūdātia. ibi. Creuit rex Josaphat.

¶ Scōo a sctitat⁹ excellētia. ibi. z magnificat⁹ est. (edificauit domos.

¶ Tercio ab opez magnificētia. ibi. z ꝓtio dixi q̄ b. La. cōmēdat a v̄tutum abundātia. q2 dr q̄ creuit. Nā q̄liber i hac vita debz v̄tutibz crescere. q2 dicit Bern̄. Nō pficere est deficere. vbi enim stetisti ibi pisti. z ps. Ibunt scī de virtute in v̄tutē vt videat deū deoz in sy on. sic btūs La. abundauit.

Prio hūilitate p mōi et sui ꝓtēptū
Scōo pietate p ꝓximi sui respectū.
Tercio caritate p dei ꝫuotū intētū
Prio siqdē brūs ladis. abūdauit per
mūdi et sui ꝓtēptū. Contēnebat etēm
mūdi ꝓspitatē ꝫ ei⁹ pōpā. ac abhoꝛre/
bat coꝛpis delectatōez sciēs p certo q
q̄ auidē p̄sentia ꝫ trāsitoꝛia attēdūt fu
tura diligere neq̄unt. Unde Greg. lib. j.
moꝛal'. dicit. Quīt nōnulli q̄ vitā suaz
negligūt. et dū trāsitoꝛia a ppetūt eter
na nō intelligūt vel intellecta ꝓtēnūt.
Quōz supna que amiserūt nō cōside/
rāt esse se heu miseri in bonis felices
putāt neq̄ ad veritatis lucē cui ꝓdi
ti fuerāt mētis oc̄los erigūt. Cui⁹ ra/
tionē assignat idē brūs Gre. viij. mo/
ral'. dicēs. Pēsandū ꝛo ē q⁹ carnales
mētes idcirco p̄sentia diligūt q⁹ vitā
carnis q̄ fugitiua sit mīme attēdunt.
Nā si velocitatē ei⁹ trāsitꝰ aspicerent:
hāc ꝫ ꝓspitatē mīme amarēt. Idē. Jā
inq̄t eos vltoꝛ ad iudiciū ꝓtrabit ꝫ ip
si cū oꝛdiatōe sollicita reb⁹ trāseuntib⁹
occupati nihil aliō cogitāt nisi q⁹ in ꝟ
mūdo adhuc viuāt. relinq̄nda oīa q̄si
possidēda dispōnūt. qꝛ spes viuēdi ñ
frāgit etiā cū vita terminat. Unde ꝓtra
mūdū exclamās idē b. Gre. ait. O vi/
ta p̄sens q̄z mlt⁹ decipis q̄ dū fugis
nihil es. dū videris vmbra es. cū ex/
altaris fum⁹ es. dulc̄ es stult⁹: amara
sapientib⁹. q̄ te amāt nō te cōgnōscūt. q̄ te
fugūt ipi te intelligūt. alios te ꝓmittꝫ
longā vt decipias. alios breuē vt i de/
spatōez iducas. Optie siqdē itellexerat
be. ladisla⁹ hui⁹ mūdi fallacias. iō ei⁹
blādicias nō curabat. Unde sic legit de
eo. Illustrat⁹ em̄ spūssancti gr̄a arridēt⁹
sibi atq̄z blādientis mūdi gl̄iaz cadu/
cā reputās ꝫ trāsitoꝛiā esuriuit ꝫ sitiuit
iusticiā vt ad eternā pueniret patriaz.
Quāuis em̄ mūdus sibi flozēt allude
ret in ei⁹ coꝛde tm̄ aruerat. cui⁹ concu
piscētijs crucifixus fuerat. In hoc ita
q̄z moꝛtali coꝛpe viuēs nō ip̄e sed i ip
so christ⁹. Si dicas q⁹ mūdū minime
ꝓtenebat dū tātis diuitijs honoꝛib⁹ ꝫ
ptātib⁹ affluebat. Dicendū q⁹ licz tan
tis mūdi huius bonis abūdabat tm̄ i
tot diuitijs paup̄ erat. qꝛ tria sūt gene
ra paupeꝛ. q̄dā deo ꝫ nō mōo vt abra
hā dauid ꝫ be. ladisla⁹: q̄ tāq̄z dispēsa
toꝛes bonoꝛ mūdi fuerūt. Quidā mū
do tm̄ ꝫ ñ deo. vt fures latrōes ꝫ pau
pes impatiētes. Quidā deo ꝫ mundo
vt voluntarie mundū abnegātes: vt
ob amoꝛē paupis iesu christi nihil su/
pfluū habere volētes neq̄z ꝓpriū pos/
sidentes. Illi em̄ q̄ sunt dei pauꝑes ꝫ
mūdi diuites tria in se habēt sig̃. Pri
mū si regratiant deo de suis bñficijs
dicentes illud p̄s. Quid retribuā dño
ꝓ̄o omnib⁹ q̄ retribuit mihi. Secun/
dū si vtunt simplicib⁹ alimētis ꝫ non
pōpaticis indumētis. Terciū si amo
re illi⁹ q̄ hec ōdit libēter petēti tribuūt
iuxta illud Lu. vj. Oī petēti te tribue.
Nec oīa be. La. in se habuit: iō christi
paup̄ ꝫ mōi ꝓtēptoꝛ ver⁹ extitit. Unō
nō solū sua tpalia ob amoꝛē dei ꝛ etiā
seip̄m p hūilitatē ꝓtenebat: qꝛ vt dicit
Bre. i omel'. Min⁹ em̄ ē abnegare qō
habet sed mlt⁹ ē abnegare qō ē. Idez
dic̄ i. r. moral'. Spūs desiē vbi caro re
q̄escit. vt em̄ caro mollib⁹ sic aia dur⁊
nutrit'. illā blāda refouēt: hāc aspa exer
cent. illa delectatōib⁹ pascit': hec ama/
ritudib⁹ vegetat'. Hinc ꝫ Hiero. i epi
stola ad Julianū Difficile imo ip̄ossi/
bile ē vt p̄ntib⁹ q̄s ꝫ futur⁊ fruat' bōis
vt h̄ vērē ꝫ illic mētē ip̄leat vt de diui/
tijs trāseat ad diuitias. vt i vtroq⁹ se
culo p̄m⁹ sit vt ꝫ i celo ꝫ i ēra appareat
gl̄iosus. Iō de b. La. sic legit q⁹ ieiuni
is ꝫ oꝛōib⁹ iugit' iisistebat. pctā populi
plāgebat ꝫ i ara coꝛdis semetip̄m ōo
hostiā viuā offerebat. Q̄z si nocturnis

De sctō Ladislao rege yngarorū

vigilijs z plurioribꝫ orōnibꝫ ipm fatigari ꝓtigisset nō delicatū thoꝝ repetebat sed i exedris eccliaꝝ paululū pausabat. Q exēplar viuidū hungaroꝝ. o pfectōis norma magnatoꝝ. o lumen olim xp̄ianoꝝ. ecce i die regni negocia tractabat. nocte vo vigilijs corpꝰ humiliabat. ecce p̄dicanda hui⁹ hūilitas q quasi in vicioꝝ hospicio sez regia dignitate. vbi ꝓfluit superbia. torret auaricia. pallet inuidia. extollit luxuria. vbi seuit ira. ibi inuenit humilitas stupēda. vñ Bern̄. Nō magna olino vtus ē hūilitas in abiectōe. sed rara z maria vtus ē humilitas honorata. Habuit nāq; b. La. oēm materiā superbiēdi. fuit em̄ de genere regali. etate iuuenili. de corporis fortitudine robusta. diuitijs plen⁹. z tm̄ ob xp̄i amorē se ve hūiliauit. Legit em̄ de eo q in naturalibus bonis diuine misticōis gr̄a speciali euz prerogatiue p̄eminentia supra cōmunē hominū valorem p̄tulerat. Erat ei manu fortis. visu desiderabilis. z fm phisonomiā leonis magnas hūs extremitates. statura pcer⁹. ceteriscz hominibꝫ ab humer⁹ sup̄ p̄eminēs. ita q exuberantē in eo donoꝝ plenitudinē ipa q̄z corpis spēs impio digna declararet. ℣ Sctō b. La. abundauit vtute pietatis p primi sui respectū q; omniū indigentiā suā reputabat. pauperibꝫ subueniebat. z ita volūtatē z legez xp̄i adimplebat. vñ Matth. ix. Euntes discite q̄d est. misericordiam volo z nō sacrificiū. Hinc z Hiero. vt hr̄ dist. lxxxvj. Qui clemētiaz nō habet nec est indut⁹ viscera misericordie z lachrymarū z q̄uis spūalis sit nō adimplet legē xp̄i. ō de hāc legē instituit vt q fecerit b pietatē p primo ꝓsequat misericordiā a deo Lu. vj. Estote misericordes sicut z pater vester misericors est. z p p̄rariū q nō fecerit misericordiā denegabit ei misericordia Jac. ij. Judiciū sine misericordia fiet ei qui nō fecerit misericordiam. Unde et Thob. iiij. c. sic docebat filiū. Fili inquemi noli auerrere faciē tuā ab vllo paupere. ita em̄ fiet vt nō auertat a te facies dn̄i. z quia b. La. plenus erat pietate oibꝫ subueniebat. z si deficiebat subuenire: diuina bonitas adiuuabat. sic em̄ legitur de eo. Q, latruncali bissenorum cōfinia hungaroꝝ irruperunt z illic viros z mulieres captiuos abduxerunt. quos ip̄e cum exercitu suo psequens venit in solitudinē magnā nec habebāt qō māducarēt. et dum fame piclitaret exercitus eius est ip̄e ab eis seorsuz. z in orōne pstratus implorabat misericordiam dei. vt q quondā filios israel mana de celo pluens pauerat xp̄ianū populū fame perire nō sineret. Cunqz ab orōne surgens reuertebatur. ecce grex ceruoꝝ z buballorum obuiauit ei z cum ip̄o simul in medium exercitū deposita feritate ꝓuenit. cuius ergo vnusqsqz ex animalibus quātuz sibi sufficiebat. laudantes z glorificantes deū in sancto suo. p quē misericordiam talē ꝓsecuti fuerant. Cum itaqz pius rex La. armat⁹ esset humilitate. potens pietate. p̄cipuus tm̄ erat largitate. oīes em̄ ecclesie z monasteria regalia siue ab ipso. siue a quocūqz fundata elemosynis eius sunt locupletata. vñ merito vsqz in hodiernū die elemosynas eius enarrabit oīs ecclia hungaroꝝ. Erat em̄ magnus z munificus fm nomen suuz gloriosum. Ladislaus quasi laus diuitus data populis dicit. ℣ Tercio b. La. abundauit charitate p dei deuotū intrēū quem qui habet intrēdere facit deo p loco z tempe optuno quia ip̄a vnit amātem cū amato. Unde fm magistrū i. iij. di. xxvij. Charitas est dilectio qua diligitur deus ꝓpter se et primus ꝓpter deum vel in deo. Pro quo nota q; duplici dilectiōe potest homo diligere de-

um. Primo dilectõne naturali. z hoc modo oẽs homies diligunt ip̃m. imo etiam demones. vt dicit Ayonisi⁹ lib. de diui. no. q̃ oibus naturaliter diligibile est bonũ diuinũ. cuius ratio est quia dilecto dei naturalis fundat̃ super cõicatione bonoꝝ naturaliũ. ipse eĩ dedit nobis oĩa bona naturalia z esse z viuere z sentire ac intelligere z sic ꝓ tam multis bonis collatis naturaliter est diligend⁹. nã si quis daret tibi centum florenos gratis ꝓtra naturam faceres si ꝓ tãto dono odires ip̃z Deus dedit oculos manꝰ os linguaz cẽ. q̃bus nolles carere mille milibꝰ aureis. vñ nihil est in deo ꝓ quo ipe naturaliter esset odiend⁹. quia est totꝰ suauis totus dulcis. totus pi⁹. totꝰ misericors z iustꝰ. z peccatores ac demões oduntur eum ꝓter sue iusticie executionem. ex quo fm sue iusticie equitatem acrius punit eos. Scõo modo diligitur de⁹ dilectione charitat̃ que fundatur sup cõicatione bonoꝝ supnaturalium sz fm dona gratuita. z hoc modo nulla creatura potest deũ diligere virtute naturali. sz ex spũssancti infusione talis charitas fit in nobis. Ratiõẽbuiꝰ dicit Tho. ij. ij. q. xxiij. ar. ij. Quia illud q̃ excedit facultatẽ nature nõ potest p naturales potentias acq̃ri. quia effectꝰ naturalis nõ trãscẽdit suam causam. sz effectꝰ charitatis ẽ vita eterna. i. p eam meremur vitam beatã ergo zc. Ideo dicit apl's Ro. v. Charitas dei diffusa est in cordibꝰ vestris p spm̃sctm̃ qui datꝰ est vobis. Et bẽũs Maximꝰ in sermõe de vno martyre. Charitas hois nõ est a semetipo sed salubriter donat̃ a xpo. Sed di. q̃ z qualis est ista dilectio dei que nõ potest haberi naturaliter. sed donatur a xpo. Rñdet Tho. in q̃libꝰ. q. xiij. ar. j. Q̃ ista dilectio charitatis nihil aliud ẽ nisi velle deo id q̃ est in eo. id est. vult et congaudet deo. quia intelligit deum pium. misericordẽ. iustum. potentem. sapientẽ zc. z q̃ pus vellet homo amittere oĩa bona tẽpalia. scz res mũdiales z naturalẽ vitam q̃z peccare cõtra tale bonũ. imo ꝓponit ꝓpetue seruire ei ꝓpter semetip̃m. aliquando omittit somnũ. aliquãdo subtrahit ꝺ cibo vel potu ꝓpter dilectuz deũ z breuiter oĩa facere vult que ad eius honorem spectãt z oĩa vitare que ei displicent. orat vt amplius z pfectius eũ amare posset. Talis fuit beatꝰ Ladisl. qui intendebat deuote deo in oĩibꝰ voluntatẽ eius pficere conabatur. orabat sepius in nocte omissis somnis vt in eius dilectõne pfectius solidaretur Unde sic de eo legit. Quadam eĩ nocte z varadiense monasteriũ ingressus est vt oraret. factum est autẽ dum prolixius oraret. quidaz cubicularꝰ eius qui foris eum expectabat solus p̃ nimia mora tedio affectus surrexit z introspexit. viditq̃z dñm suuz quasi glorificato corpore sursum in aere eleuatum. O vere charitate plenũ virũ quẽ adhuc in carne constitutũ carnea moles nõ p̃mebat. sed charitas de terrenis ad ꝓsortium supernũ subleuabat z deo iungebat. Secũdo beatꝰ Ladislaus cõmendat̃ in p̃missis verbis a sanctitatis excellentia. circa q̃ dicitur q̃ magnificatus est vsq̃z in sublime. cuiꝰ q̃dem sublimis sanctitas cognoscit̃ ex quattuor scz

Primo ex meritoꝝ cumulo.
Secõo ex feruoris desiderio.
Tercio ex angelico obsequio.
Quarto ex iusto iudicio.

Primo ei sublimis sanctitas b. Ladi. cognoscit̃ ex meritoꝝ cumulo q̃ p multoꝝ operũ merita magnificatꝰ fuit apud deum. Sicem̃ p tpaliũ congregatoꝝ q̃s

De sctō Ladislao rege vngarorū

magn⁹ habeť apud terrenū regē. sic p meritoꝝ cumulatōez magn⁹ hī apud celestē regē q̄ ad talīū acq̄sitionē admonet Math. vj. Thesaurizate vob thesauros in celo vbi fures nō furanť. q̄ eīm terrena cōgregāt. velint nolint in morte saltē amittūt. iuxta illō ps. Relinquēt alienis diuitias suas. Et solū petm̄ iniuste cōgregatōis talīū secum portāt. vñ in iudicio dicturi sūt illud Sap. v. Quid inquiunt ꝓfuit nob letitia inanis. diuitiaꝝ iactātia q̄d ꝓtulit nobis. trāsierūt oia velut vmbra. sed merita ve diuites faciūt. Vnde Greg. dicit. Si ve diuites eē cupitis veras diuitias amate. Meritū aūt p q̄ ve re diuites esse possum⁹ a doctoribꝫ super. ij. di. xxvij. sic diffiniť. Meritum est opus vl' labor cui ex debito iusticie debeť p̄miū. i. merces. Ex hꝫ ptz q̄ differētia est inter meritū z p̄miū. q̄ meritū est ille labor cui debeť merces. sed p̄miū ipa merces dicit. Vñ ex hac diffinitiōe duo documēta eliciunť. Primū q̄ q̄cūq; vult mereri apud deum debz laborare in exercitijs vtuosis opeꝝ iō dicit in diffinitōe. est op⁹ vel labor. Cui⁹rō est. q̄ hō nō solū in aīa sz etiā in corpe ē btificand⁹. iō debz laborare vt sic in vtroq; mereať. q̄ dr. j. Thoꝝ. ij. Unusq̄sq; ꝓpriaꝫ mercedē accipiet fm suū laborē. O igiť ociosi. O pigri. O fm carnē viuētes credāt apli dicť. Ro. viij. q̄ morte eterna morienť. Interroga mūdi hui⁹ filios diabolū imitātes. si mercedē eterne retributōis accipient. dicēt stulti q̄ sic. sz reuera non sic impij nō sic. q̄ dicit Greg. in omeľ. Ad magna p̄mia ꝓueniri nō pōt nisi p magnos labores. vñ talīū stulticia est sicut eoꝝ q̄ zizania seminant z dicūt fruges metere. ego aūt dico q̄ nullus hoim. nō dico solū mereri sz neq; saluari potuit. z deinceps poterit sine merito ꝓpio aut alieno. imo nec angeli sunt btificati sine meritis. q̄ vt dicit Bonauē. li. ij. q̄ reale bellū erat inter angelos Apoc. xij. Factū est p̄liū magnū in celo Michael z angeli ei⁹ p̄liabant. Scōm documētū q̄ ex dictā diffinitōe elicit q̄ merito bonoꝝ operū debeť ex iusticie obligatōe p̄miū sc̄z vite eterne. p cui⁹ intellectu dic Thoꝝ. ij. q. cxiij. ar. j. q̄ merito bonoꝝ operū pluribꝫ rōnibꝫ debeť p̄miū vite eterne. Primo rōne iusticie cozrōdentis. nā actio nr̄a fm se nō pōt eq̄alere p̄mio vite eterne. sz ingrātū ꝓcedit a spirituscti gr̄a. cui⁹ virt⁹ est infiniti valoris p quā hō efficit cōsors diuine nature z adoptat i filiū vt decēter dicat deo pater noster q̄ es in celis. Nec Rom. viij. Si filij z heredes. sine gr̄a aūt q̄ viuūt peccādo iure hereditario acquirūt infernū q̄ filij sunt diaboli Joh. viij. Vos ex patre diabolo est⁊ q̄ opera ei⁹ facit⁊. Scōo merito bonoꝝ operū debeť p̄miū vite eterne rōne dei dentis. nā oīe bonū opus q̄ facim⁹ de⁹ simplicit z absolute nō efficit debitoꝝ sz ex infinita miscōia p̄missiōis sue. q̄ est veritas infallibil' q̄ p mimo bono ope nobis miser⁊ ꝓmittit vitā btāz di. Math. x. Quicunq; dederit calicē aque frigide tm̄ in noie discipuli. amē dico vobis nō pdet mercedē suā. O dimiscōia mag. O dī pietas imēsa. quō nos aniando inuitas ad p̄mia q̄ etiā ꝓ quo bono ope mercedē magnā ꝓmittis. vñ Bern. Charitas ē bonū cui quo nec minimū op⁹ ꝺspiciť. sine quo nec maximū acceptať. Et Aug⁹. Ubi adest charitas q̄d est q̄ posse abesse z vbi deest charitas quid est q̄ posse ꝓdesse. Sz diceres vtrū sola voluntas sufficiat ad meritū acq̄rendū z p̄ñs ad saluādū an necessario adūgendū sit opus bonū. Rñdet Bonauē. in. ij.

dist.xl.ar.j.q.iij. ℣z in bonis obligati onis scz ꝑceptoꝝ opib⁹ necesse ē opus ad meredū z nō sufficit sola volūtas. vrq̄ libēter vellet bonozare patrē z nō facit. z vellet nō furari z furatur zē. nō sufficit talis volūtas. ℣z in bonis supererogatōis si volūtas nō ꝑt exire in actū sola sufficit. Unde b. La. libēter voluisset xp̄i pauꝑtatē. libēter esse virginē libēter abrenūciationē mūdi. sz regia dignitate insignit⁹ nō est ꝓmissus ℣z ponē q̄ iste habuit volūtatē sz nō potuit exire in actū. z ille habuit volūtatē z actū: vtrū ad paria iudicenꝫ ī merito z demerito. Rñdet Alexā. de bal'. ij. pte. sūme. q. iiij. q̄ si sunt in eōli charitate z in merito sunt eōles q̄ ad ꝓmium ēentiale. i. q̄ ad visionē dei. nō autē quo ad ꝓmiū accidentale qō ꝓsistit in gaudio de creatura ꝓcepto. q̄le est bonū opus ꝑpetratū. ¶ Secō sublimis scritas cognōscit ex feruoris desiderio. dicit enī Tho. ij. ij. q. clxxxij. Magis est deo acceptū z sibi meritoriū si offerat aiam suā z alioꝝ deo q̄s q̄cunq; exteriora dona. Talis fuit b. La. q̄ aiam ꝓ pria desiderabat ꝓ xp̄o ponere. Unde sic legitur de eo q̄ se hierosolymā iturū vouerat vt vbi sanguis dñi nr̄i Jesu xp̄i p redemptōe nr̄a fusus est. ipe ibi sanguine suo ꝓtra inimicos crucis xp̄i dimicaret. Duces aūt francoꝝ. lotho ringoꝝ. z alemanoꝝ. q̄ cū exercitu dñi illuc ꝓfecturi erāt. oēs piter piū regem La. digne dignū sibi ducē ac ꝓceptorē ꝓficere ꝓcorditer disposuerāt. ꝓus aūt q̄s de francia alemania ceteris q; occidētalib⁹ regionibus exercitus dñi in hungariā ꝓueniret. pius rex vrgente necessitate ꝓtra hostes in expeditionē ꝓfectus est. ibiq; repentina egritudine cōrept⁹. Convocatisq; regni ꝑn cipib⁹ indicauit sui cōꝑis dissolutionē iminere. Quo audito clamor multitudinis plāgentiū z gementiū mor te pijssimi regis La. vsq; in celū extollitur. Sed pius rex accepta eucharistia cōꝑis dñi nostri Jesu xp̄i in quez fideliter credidit. quē tota mente dilexit. feliciter migrauit ad dñm. Plāxit aūt eum vniuersa multitudo hungaroꝝ clerus z ppl's simul in vnū diues z paup iuuenes z virgines triū annorum spacio in vestib⁹ squalidi choreas nō duxerūt z oīne gen⁹ musicoꝝ vltra tp̄us luct⁹ siluit. Ecce pijssimus deus ex imensa miseratōe tam ꝓciosa margarita cōrpe scz b. La. hungaros voluit dotare nolens in alieno regno dissolui. ¶ Tercio sublimis scritas b. La. cognōsc. it ex angelico obsequio. non em̄ alicui dubium esse poterit vt dicit Piero. q̄n cuilibet anie ab exordio natiuitatis sue angelus bon⁹ sit deputatus in custodiā inuisibiliter. iuxta illō Math. xviij. Angeli eoꝝ semp vident facie patris q̄ in celis ē. Sed huic pijssimo z angelico regi famulabāt angeli etiam visibiliter. vnde cū fideles sui cōrpus ipius z varadinū efferrent. ꝓ laboze z meroze dormierūt. cunq; sopoze grauati plus iusto demorarenꝫ. currus in quo posituz fuerat cōrpus beati regis sine subuectione alicuius aialis recto itinere z varadinū ducitur. Euigilantes autem z currum nō inuenientes contristati ceperūt ꝑ loca discurrere. inuenerūtq; currum versus z varadinū vltro currentem. z sanctum cōrpus in eo positum. videntes itaq; miraculū q̄ cōrpus beati confessoris ad locum quē ipse ꝑelegerat diuinitus deferretur. deo gratias agentes laudauerunt deū. ℣ beatū funus cui talia famulanꝫ obsequia. quia vere sanctū erat spūssancti instrumētū. ¶ Quarto sublimis sanctitas bti La. regis cognoscit ex dei iusto iudicio cu

De sancto Ladislao

ius q̄dem iudiciū est obstinatos pcu
tere et penitētes atq; cōtritos sanare.
Juxta illud p̄s. Qui sanat oēs contri
tos corde.qō suū iustū iudiciū oñdit ī
exequijs bti Ladisl. Cum em̄ multitu
do magna officiū hūanitatis exhibē/
do sepulture ei⁹ astaret .q̄dā de circū/
stātib⁹ dicebat corpus fetere reliq̄s oi
bus suauissimā odoris fragrantiā sē
tientib⁹.retorsus ē ilico mentū illi⁹ ad
dorsū ei⁹.et reflecti nō poterat. Qui se
ip̄m diuia vltione ōbilitatū videns mi
serabilit clamabat. Peccaui ī sanctū
dei .z p̄cidens ad sepulchrū bti La
dislai mīcordiā ei⁹ iplorauit. Anul
sa ē itaq; cutis cū carne mēti sui q̄ dor
so eius ihēserat.et ip̄e q̄dē sanitatem
recupauit. sz cicatrix rupte cutis ī men
to ei⁹ occalluit.i.occulto apparuit.

Tercio btūs ladisla⁹ cōmēdat ab
ope magnificētia.qz dicit q̄ edifica/
uit domos ī iuda. Juda em̄ interpre/
tat confitens.p qō significant xp̄icole
xp̄m cōfitentes .i q̄bus edificauit do
mū materialē z spūalē. Materialem
qz duos ep̄atus ordinauit. Spūalem
qz corda cōfitentiū christū meritis suis
z miraculis quasi turres fortitudis a
facie inimici cōfortauit .specialiter in
quattuor vicz.

Primo dū egris sanitatē obtinuit
Scō dū iustū ab impio eripuit.
Tercio dū de celo stella emicuit
Quarto dū de corpore eius oleum
emanauit

Prio dixi q̄ btūs Ladislaus edifica
uit inter xp̄m p̄fitētes domos cordis
dū sanitatē egr̄ obtinuit. Nam anno
dñi. M.xcv. feliciter migrauit ad do
minū.et quādo sacrū ip̄ius corp⁹ ca/
nonizatū est. Tūc em̄ plures ceci per
ip̄ius merita illuminati sunt.muti q̄
qz facultatē loquendi receperūt. Clau
di gallici varijsqz lāguoribus attriti
ad eius sepulchrū sanati. In ip̄a em̄
hora canonizatōis quidā puer cui lo
co manuum et pedū tumida carnis
massa ossib⁹ penitus carēs fluitabat
meritis eiusdē scī ossibus increscen
bus pfectā manuū et pedū sanitatem
recepit. Post hec Anno dñi. M.ccij
ip̄o die penthecostē canonicis prime
officiū celebrantib⁹ quedā mlier cui⁹
manus et brachia pectori ei⁹ connexa
fuerant ad sepulchrū ei⁹ sanata est.

Secūdo beatus Ladisla⁹ inter chri
stum p̄fitentes edificauit domos spi
rituales.sz fideliū corda dum iustus
ab impio eripuit. Quidā ei miles ne
cessitate vrgente argenteā scutellā suā
quā patri suo pius rex donauerat cui
dam comiti venalē exposuit .quā ille
comes cupiditate illectus a se furtim
sublatā esse cōfinxit. Per sententiā ira/
qz iudiciariā dictum est q̄ ip̄a scutella
poneret super sepulchrū bti Ladislai
vt cōprobaret dñs qui cor̄ iuste scu/
tellā deberz habere. Comes igit de se
nimiū p̄sumēs scutellā acceperus se
pulcro appropinq̄uit. statimq; cecu/
dit q̄si mortuus et vehemēter attoni/
tus .nec scutellā accipere :nec de ira po
terat surgere. Pauper vero miles ad se
pulchrū hūiliter accedens :deo grias
agens qō suuz erat accepit. O inclite
rex hungarorū ladislae .O iuste patri
aduitor. vtinā et nūc iudicares cupi/
dos et eripes iustos.qz iam q̄si vbiq;
regnat iniusticia.triūphat malicia

Tercio b.ladis. inter xp̄m p̄fitentes
edificauit domos .s.s. id ē corda fide/
liū dū de celo stella emicuit. Eadē em̄
canonizatōnis die hora q̄si serta stella
p̄clara steterit sup̄ ī directo mōasterij vi
bi sctm ip̄i⁹ corp⁹ positū fuerat. Sic
aūt maxima mltitudo cōgregatorus
p spaciū duar̄ horar̄ clare videntes
gauisi sunt gaudio magno valde.

Quarto btūs Ladislaꝰ iter xp̄m cō/fitentes edificauit domoſ cordis ḡtiā eiꝰ auxiliū implorātibꝫ obtinēdo. In ſignū cuiꝰ de corpe eius oleū miſeri/cordie manauit lāguidos curās .me rito igit de ipo dicit q̄ creuit in oībus virtutibꝫ z magnificatꝰ ſcritate extitit q̄ ſic xp̄o dño domoſ materiales z ſpi rituales edificauit z nūc ḡtidianis be neficijs edificat. Rogemꝰ igit christū dñm vt meritis eiuſdē regis pyſſimi abūdare faciat bonis opibꝫ z magni ficet ſpūaliter donis vt edificatis do/mibus ꝓſciētie eū digne ſuſcipe mere amur hic p gratiā tandē ipe nos i pa tria vbi regnat cum patre et ſpūſcō i ſecula ſeculoꝝ Amen

De eodem Sermo xlix

Simulq̄ cō/ſiderate q̄ os vīm z caro ve/ſtra ſū Judicū.ix.c. Licz hec vba dixerit abimelech ſychimiſ: cū ea dē vba rite dicere pōt btūs rex Ladiſ laus oīb hungaris de q̄z pgenie ori undus eoſdē regali iuſticia gubnauit decē z nouē annis. ió oēs ūuitat in pre miſſis vbis ad ſuā dilectōz triplicit. ſ.

Primo vinculo ꝓpinq̄tatis.

Secūdo debito equitatis

Tercio exceſſu bonitatis

Primo ſiḡdē btiſſimꝰ rex Ladiſlaus inuitat ad ſui dilectōez vinclo ꝓpinq̄ tatis. Quia q̄libet magis diligere de/bet aliq̄ vinclo ꝓpinq̄tatis ſibi ꝓiun/ctos q̄z extraneos. Sicut em̄ magis bō debet ſeipm diligere q̄z alios. ita magis ſuos q̄z alieos .ió eis magꝭ ꝓ/uidere. Panc.j. Thim.v. Si q̄s ſuo/rū et maxime domeſticoꝝ curā nō ha ber fidē negauit z infideli deterioꝛ eſt. Dicit em̄ ſcūs Tho.in.iij.di.xxvj.ar. vij.q. bō pl̄ibꝫ modis diligit ſibi con iūctos q̄z extraneos etiā meliozes. qz ad extraneos nō habemꝰ niſi amicici am charitatꝭ.ad ꝓiūctos vo nr̄os ha bemꝰ etiā alias amicicias ſm modū ꝓiūctionis ad nos. Aliq̄ em̄ ſic ſūt cō iūcti nobis ſm naturalē ordinē vl'ori ginē a q̄ diſcedere nō poſſumꝰ.ſed bo nitas virtutis poteſt accedere vel re/cedere:augeri aut minui. Modo be/atus rex Ladiſlaus nunq̄z poteſt di/cere q̄ ipe nō fuiſſet hungarꝰ natōne et rex hungarie. Ideo merito magis eū q̄z alios diligere debemꝰ. Ipe enīz dic. Os veſtrū et caro veſtra ſū. Se cundo btūs rex ladiſ. inuitat hunga/ros ad ſe diligendū debito equitatis. Nam ipe p̄ueniit nos diligēdo z bo na largiendo. Ideo er debito equita/tis obligamur ipm diligere ꝓpter ſuū beneficiū nobis impēſū. Ipe nāq̄z re/xit natōem nr̄am ab inimicis defen/ſando: in fide dirigendo. mō autē er/quo receſſit ex hoc mūdo ñ pdidit do/minium ſup nos .qz tpalem cōmuta uit cozonā in celeſtē. ideo potentioꝛ pa tronus nobis eſt effectus z magis di ligēdꝰ. Un Aug.li.ō catheziz ādis ru/dib dicit. Nulla ē maioꝛ ꝓuocatio ad amoꝛē q̄z ꝓuenire amādo .nimis em̄ durꝰ ē animꝰ q̄ dilectōz z ſi ñ vult ipē/dere nolit repēdere. Tercio b. rex la diſ. ſuitat hūgaros ad ſui dilectōez ex/ceſſu bōitatꝭ.nā meliozes ſi vtutibꝫ ma gis ſūt diligēdi ceterꝭ paribꝫ. qz p̄rici/pio diligēdi. ſ. ōo ꝓpinq̄oꝛes ſc. ió dicit Amb. q̄ boni domeſtici ſē malꝭ filijs ꝓponēdi. Hz qz os nr̄m z caro nr̄a: b. vicz La .ē p̄rimꝰ ōo p btitudinē eccl̄ā ḡ ē a nob diligēdꝰ. excellit ei oēm ſtatū ſcitatis pñtis vite eiꝰ ſtatꝰ i btitudie qz minimꝰ ſctoꝝ eſt maximus reſpe/ctu viatoꝝ. Un Mat. xj. cū xp̄s btm̄ iobem baptiſtā ꝓmendaſſet q̄ inꝛ na tos mlieruz eo maioꝛ non ſurrexiſſet

De sancto Ladislao

ptin⁹ adiūxit. q̄ inq̄t mīor est ī regno celoꝝ maior est illo. Btūs rex iste erat magn⁹ etiā ī pñti sctitate. g̃ z ī glia. nā de eo scribit sic. Illustrat⁹ eī. s. gr̃a arridētis sibi atq; blādiēt; mōi glie z caducā reputās z trāsitoriā esuriuit z sitiuit iusticiā vt ad eternā puenire tur patriam. Quāuis eī mūd⁹ sibi alluderet ī ei⁹ corde tñ arnerat. cui⁹ ipe ꝓcupiscē tijs crucifix⁹ fuerat. In h̄ itaq; mortali corpe viuēs iā nō ipe sz ī ipo xp̄s. z ī fra. Erat eī copiosus ī mificordia. lō ganimis ī patiētia. pietate rex serenꝰ. gr̃aꝝ donis plen⁹. cultor iusticie. pīo nus pudicicie. subleuator oppssoꝝ. pius pī pupilloꝝ. Jō merito nos iuitat ad sui dilectōem dicēs. Simulq; ꝓsiderate. q̄ os vestrū et cē. In q̄b⁹ vbis a duob⁹ spēaliter cōmendat. scz

¶ Primo a sanctitatis indubia vitate. ibi. simulq; cōsiderate.

¶ Secūdo a sue ꝓsapie nimia sublimitate. ibi. q̄ os vestrū

¶ Prio itaq; be. rex ladisla⁹ ex p̄missis vbis themat; cōmēdat a sctitatis sue indubia vitate cū dr. Simlq; ꝓsiderate. Nā de ei⁹ sctitate dubitabāt diuersi hoies. s. magnati z sapientes. fortes milites. z legati pape solennes. Prio q̄dē sctitate reg; La. dubitabāt magnates z sapiētes notātes eū idiscrete de pessimo ambitōis vicio p eo q̄ frē suū solomonē filiū Andree albi puauerat regno. z ipo viuēte ipe regnauerat. adducētes ad suū intētū multa scpturaꝝ argumta. Dic eī Aug. li. de ciui. dei. xix. Loc⁹ supior sine q̄ ppl⁹ regi nō pōt z si vt debz admistrat: indecenē tñ appetit. Et Abryf. sup mat. q̄ō h̄ dī. xl. ml'ti. Qui ō̄siderauerit pri matū ī terra iueniet ꝓfusiōem in celo. nec inē scōs dei ꝓpurabit q̄ de ꝓma/ tu tractauerit. Di nāq; dicebant. licet multa viuens is rex faciebat sctitatis opera tñ vir ei profecerūt. q̄ dicit Jacobi. ij. Quicūq; totā legem seruauerit offendat aūt ī vno fact⁹ est omnīū reꝰ Et. j. q. j. Principat⁹ quē mer⁹ extor/ sit aut ambit⁹ occupauit. z si moribus aut actib⁹ nō offendit: ipius tñ initij sui exemplo est pniciosus. z difficile ē vt bono paganē exitu q̄ malo sūt inchoata ꝓncipio. Sed hoꝝ dubiū dissoluam⁹ in psona dī regis ladislai. q̄ est os nostꝝ z caro nr̃a duplicit. s. scripture auctez diuīa reuelatōe. Primo inq̄ q̄ btissimum os nostꝝ regnū fratre solomone viuēte occuparat legitime z nō p ambitionē. ꝓbem⁹ scpture auctē. Dicit em̄ Eccl. iiij. Usq; ad mortē certa ꝓ iusticia. Et Astesan⁹ in sūmo. li. vj. c. xxxviij. dicit q̄ triplex ē testas. s. p hereditariā successiōez. secūda p ꝓncipis substitutōez. tercia q̄ habet aiaꝝ cure submistratōez. Pria inquit licite pōt peti z appeti. z de hac intelligūt p̄dicte auctes allegate. Secūda etiā pt appeti tribꝰ ꝓcurrētibꝰ q̄ notat phs. j. politi. Primo si hz amorē ad politiā. scdo si habz potentiā. tercio si habet vtutē et iusticiā in vnaq̄q; policia. Et licz talis possit appetere potestatē nō tñ debet petere. q̄ dic phus ij. politicoꝝ. Nō bñ statutū est ipm petere q̄ principatu dignificabit. Tercia vero ptās vicz spūalis nec debz appeti nec peti. Et de hac loquūt dicte auctoritates. Q, aūt regnū hungarie legitime cōcernebat btm̄ regē ladislaū potius q̄z solomonē regem patet per hungaroꝝ cronicā: vbi habetur q̄ in secūdo ingressu hungaroꝝ in Pannoniam primus princeps fuit arpad Secūdus zothan. Tercius thoron q̄ genuit tres filios: scilicet Beyla Michlem z caluū ladislaū. Beyla genuit sanctum regem stephanū. Michl

Bella ꝓsortē regis scti stephani. ladislaus vo genuit tres filios. s. Andreaz belā et leuenthe. q̄ ꝑ metū dicte regine ꝑfugerūt in poloniā. vbi bela ī singulari certamine ꝓ rege polonie deuicit quēdā alemanū statura magnuz. ideo rex polonie filiā suā tradidit ipsi bele ī ꝓiugū. ꝺ q̄ genuit ī polonia duos filios. s. geysam z laōm. z ī hungaria vnū. s. Lupū. Lūcz hungari grauarēt ꝑ regē petrū alemanū coacti introduxerūt beredes legitimos regni. scz Andreā Belā z leuētbe. tali inīt sc dispositōe ꝑhabita vt vn⁹ q̄lsqz viuet regnarz. p⁹ cui⁹ mortē etiā si successor haberet ali⁹ regnare deberet. deide terci⁹. et sic inter triū fratrū genera tōes circūiret regimē. Prio igit andreas albꝰ qz maior erat natu regnauit. q̄ genuit Salomonē quē ꝫ iuramētū suū z initū fed⁹ adhuc ī cunis cozonauit: bela metu mortis ꝓsentēte. leuenthe vo ī infidelitate obūt. z sic regnū legitime ad geysam z scrīm regē ladislaū erat deuolutū. verūtn ānis mltis fidelissime fuierūt solomōi. Hz ipse volēs eos iiuste occidere fugerūt ī poloniā. z inde copioso exercitu ꝓgregato expulerē solomonē. z sub eo Geysa frater brī ladislai triby ānis regnauit. ipe āt. xix. ānis. tādē Coloman⁹ filius geyse. xvij. ānis

¶ Scdo dubiū magnatū z sapiētū de scitate regis ladislai dissoluam⁹ diuia reuelatōe. Nam ds miracloꝝ reuelatōnibꝫ declarauit scitatē scti regis ladislai. de⁹ aūt nō ꝑt eē testis falsitatis cū ipe sit ꝑma vitalis Miraculū vo ꝑm Rich. ē op⁹ creatoris diuine vtutis manifestatiuū. Unō mico. de lyra sup illō Job. ix. Quō ꝑt hō pcōz hec sig facere: dic. q̄ miracu lū ē op⁹ excedēs oēm virtutē creatā. et ꝓseqns fit a solo deo. Talia aūt fiūt ad testificādū aliq̄d qō ē sup būanam cognitōez. z ꝺ duplr. Uno mō ad testificādū veritatē alicui⁹ doctne existētis supra facultatē nr̄i intellect⁹. z tūc doctrina fit vta cū ds nō pōt eē testis falsitatis. tñ nō optz q̄ ille q̄ docz illā doctnā sit bon⁹. qz illō miraculū nō fit ad testificādū docētz bōitatē sz doctne vitatē. z sic ꝓ malos ꝓdicatores fiebant miracla ad testificādū fidei catholice vitatē. de qbꝰ ꝺz Matb. vij. Multi dicēt mihi ī illa die. Dñe nōne ī nomie tuo ꝓphauim⁹: z ī noīe tuo demonia eieci⁹. z ī noīe tuo virtutes multas fecimus. tūc ꝓfitebor qz nūq̄z noui vos. Discedite a me q̄ opamī iniquitatem Alio mō miracla fiūt ad testificāduz bōitatē docētis. z tūc optz q̄ ille sit bonus. qz de⁹ nō ꝑt eē testis falsitatis. iō dicebat xp̄s Joh. v. Opa q̄ ego facio testimoniū ꝓhibēt de me. Ulū z cec⁹ natus dicebat Joh. ix. Nisi esset h̄ a deo ñ poterit facere q̄cq̄. Hinc dic Job. ca. v. Qui facit mag̃ z inscrutabilia. et ꝑs. Qui facis mirabilia mag̃ sol⁹. vñ dic Tho. ꝑma ꝑte sūme. q. cx. ar. iiij. q̄ solus de⁹ facit miracla ꝓncipalr. angel⁹ aūt vel hō instrumētalit. de⁹ ei opatur ꝑ illos sic artifex ꝑ istrumētū. Ide⁹ vo sic testat⁹ ē scitatē scti regis q̄ hierosolymā se ituꝝ vouerat vt vbi sāguis dñi nr̄i ieſu xp̄i ꝓ redēptōe nra fusus ē ipe ibi ꝫ inimicos crucis sanguine dimicaret. duces aūt frācoꝝ lotboꝛigorū z alemanoꝝ pariť pium regē ladislaū ducē exercit⁹ ꝓfecerāt. pri⁹ aūt q̄z de frācia z alemania ac ceteri regiōibꝫ exercit⁹ dñi ī hungariā ꝙuenirent pi⁹ rex vrgēte necessitate ꝫ bobemos ī expeditōe ꝓfect⁹ ē. ibiq̄z repētina egritudine cozrept⁹ ꝙocatis regni ꝓncipibus indicauit sui cozpis dissolutōz īminere. Quo audito clamoz multitudinis plāgētiū lamētātiūz gemētiū mortē pissimi regis vsqz ī celū extollit. Hz

pius rex accepta eucharistia felicit̃ mi
gauit ad dñm. Placuit aũt eũ vniuersa
multitudo bũgarox̃ cler⁹ z popul⁹ di⁹
ues z pauꝑ triũ annox̃ spacio i vesti⁹
bus squalidi choreas nõ duxer̃t. z oẽ
gen⁹ musicox̃ z delinitiua dulcissona
vltra tps luci⁹ siluerũt. Cũ ãt sui fide
les corp⁹ ipi⁹ z varadinũ efferr̃et p la⁹
bore z merore fatigati dormierũt. cũ⁹
qz pl⁹ iusto demorar̃et curr⁹ i q̃ positũ
fuerat corp⁹ ei⁹ sine subuectõe alicui⁹
aial' recto itinere z varadinũ ducit. vi⁹
gilates aũt z currũ nõ inuenientes cõ⁹
tristati ceperũt p loca discurrere. iuene
rũtqz currũ vsus z varadinũ vltro cur
rentẽ z corp⁹ i eo positũ. Videtes ita⁹
qz miraculũ q̃ corpus bti ꝓfessor̃ ad
locũ quẽ ipe pelegerat diuit⁹ deferr̃et:
deo gr̃as agẽtes laudauerũt deũ. Et
ita dubiũ ꝺ ipi⁹ sctitate ꝓr̃ ambitõis
viciũ opinatũ euanuit zc. ℣ Scõo q̃z
ꝺ sctitate sct̃i reg⁹ ladislai dubitabant
fortes milites p eo q̃ mltũ sanguinẽ
ꝓdijs manib⁹ effuderat. nõ solũ infi
deliũ tartarox̃. sz z fideliũ z deuotissi⁹
mox̃ xp̃icolax̃ alemanox̃. dicẽtes int̃
se. Licz mlta bõa faciebat tñ vir suffe
cerũt p pñia vni⁹ bois occisi: cũ tñ ip
se occiderit mltos. Insup vsqz ad mor
tẽ vsurpatũ regni imperiũ renuit co⁹
ronato rege salomõe viuẽte. Quox̃ q̃
dẽ dubiũ dissoluam⁹ dupl'z i pson̄a be
ati reg⁹. qz est os nr̃m z caro nr̃a. s. au
toritate et reuelatõe. Prio inqz q̃ be.
rex ladisla⁹ licite effuderit sanguinẽ i
sui et suox̃ defensionez ꝓbem⁹ autori
tate. Nã dic̃ Amb. Qui ñ repellit a so
cio si põt iniuriã tã est i vicio z nõ mi⁹
nus ptic̃ipat qz ille q̃ infert. Et Aug⁹
Qui nõ defendit neqz obsistit iniurie
si põt tã est in vicio qz si pentes aut a⁹
micos aut patriã deserat. z Tho. ij⁹
q. lxiij. ar. vij. dic̃ q̃ vim vi pellere de⁹
cet incõtinenti cũ moderamine incul
pate tutele. Inculpata ẽ tutela ẽ id
facere sine q̃ alicꝗs ꝺfendere se ñ põt si
ne piculo psone vel rerũ. Et fm Joh.
de lignano in tractatu de iusto bello.
etiã religiosis sine licẽtia supioris qñ
licẽtia cõmode haberi nõ põt licz se de
fendere z inuasorẽ occidere. Cui⁹ rõ ẽ.
qz ꝺ cõpetit de iure naturali. dis. j. ius
naturale. z q̃ ad actus naturales reli
giosi nõ censenꝺ mortui. xvj. q. j. c. pla
cuit. Et etiã aduersus suũ supiorẽ pt
qs se defendere dũmõ supior iniuriole
vult ipm ledere. sec⁹ si iuste. qz tũc nõ
liceret se defẽdere. ar. c. ex pte. de accu.
Unde nõ solũ p defensiõe ꝓprie psone
sz etiã p reb⁹ suis z suox̃ licz defẽdere
qz ꝺ. q. xxij. Si effringẽs fur domũ
siue effodiẽs fuerit iuentus. z accepto
vulnere fuerit mortu⁹ pcussor nõ erit
reꝰ sanguis. Uñ nõ ꝺz pati dãnum q̃
dãnificer̃ si dãnũ est irrecupabile. alꝰ
secus. vt. ff. ad. l. corne. l. furẽ. Nõ be.
rex Ladisla⁹ occidit illos xp̃ianos qui i
veniebãt ꝯ eũ et suos iuste occidere z
spoliare. et ipe nõ intẽdebat p̃ncipali
ter illos occidere sed se suosqz defẽde
re. qꝺ aliter fieri nõ potuit nisi cũ chri
stianox̃ occisiõe. Unde etiã p̃lyter i⁹
ductus ad celebrãdũ iuxta altare. z ali
qs volẽs ipm occidere quẽ nllo mo⁹
do declinare põt arripiat librũ z occi⁹
dat ac inceptã missam demũ cõpleat
Similit̃ volentẽ spoliare laic⁹ pt occi⁹
cidere nõ tñ cleric⁹. Ergo a fortiori be
atus rex ladisla⁹ licite potuit occidere
hoies. ℣ Scõo dubiũ militũ dñs de
us dissoluit sua reuelatõe de sancta
te sancti regis. Legit̃ em̃ q̃ cũ multi⁹
tudo magna officiũ hũanitatis exhi⁹
bendo sepulture eius astarẽt quidam
miles de circũstantib⁹ dicebat fetere
corpus reliqs oĩbus suauissimã odo
ris fragrantiã sentientib⁹. retor̃tus est
ilico mentũ illius ad dorsũ ei⁹. et re⁹

flecti nō poterat. Qui scīpm diuia vl/
tione debilitatū videns miserabilīt cla
mabat. Peccaui in sanctū dei .z pro/
cidēs ad sepulchrū bti Ladislai mise
ricordiā ei⁹ implorauit. Iuulsa ē ita/
q; cutis cū carne mēri sui q dorso eius
libeserat .et ipe sanitatē recupauit. ſz
cicatrix rupte cutis ī mento ei⁹ occal/
luit. O gliosum regem. O felicē prin/
cipē pro quo diuia pugnat maiestas.
cuius sanctitatē diuia declarat p mi/
racula pieras. Tercio q; de sctitate
ipius dubitabāt legati dñi pape solē/
nes pro eo q; sciebant q; in ptāte diffi
culter se hō pōt pcauere a piculo. ma
gnā eni potestatē magna tentāt picu/
la. Ūn Aug⁹ de singularitate clerico/
rū. Plus duces .z pncipes q; milites
ab hostib⁹ appetūt in pugna. et violē
tius ꝓpulsant ventis et turbinib⁹ cul/
mina quecū q; sunt altiora .ideo ma/
gis magisq; q plus ceteris vnusq;sq;
pōt magis sciat sibi esse metuendum
Et be. Gregor⁹ in moral. Subtilissi
ma ars viuēdi est culmen tenere.glo
riā rep̄mere. esse quidē in potētia :sed
potenē se esse nescire. Pinc etiā Ysiō.
de sūmo bono. Quāto quisq; in supe
riori loco cōstitut⁹ est tanto in maiori
versat piculo. Chryſ. Diuitiarū seque
la est luxuria. ira intēperās .furor in/
iustus. arrogantia superba.omnisq;
irrationabil⁹ motus. Unde anno dñi
M. ccv. venientes legati dñi pape .va
radinū ad examinandū sanctitatē be
ati regis Ladislai vt catbalogo scrō/
rū aſcriberet ꝑm iura inquirebant de
quattuor.scilicz

Primo de ipius laboze iusto
Secundo de ei⁹ būili facto
Tercio de eius pacifico animo
Quarto de eius vero miraculo.

Primo quidē legati dñi pape inqui/
rebant de iusto laboze bti regis ladi/
lai.quia dicit.lxj.dist .miramur.z.xxj.
q.ij.quattuor. Oportet eīm p̄senti testi
ficatōne p̄dicari z bone fame p̄conis
nō tacere si fuit in laboribꝫ multis et
iustis. Sic nanq; deus iustus ordi/
nauit vt per merita bona boies adul
ti veniant ad celeste premiū Iuxta il/
lud Gregorij. Ad magna premia p/
ueniri nō pōt nisi per magnos labo/
res. Quod etiā saluator ipsinuat Ma
thei.xx.dicēs. Voca oparios et redde
illis mercedē. Et gliosus Hieronym⁹
Unusq;sq; pro opibus mercedē reci/
piet.nec possunt in die iudicij aliorum
virtutes aliorū vicia subleuare. Sci/
ebāt nēpe sapientes legati illud qō di/
cit bti⁹ Grego.in omel. Ubi q; amor
dei est ociosus:operak eīm magna si ē,
si vero operari renuit amor dei nō est
Ideo diligenti⁹ inquirebant de ipsi⁹
beati regis bonis operib⁹ :quia in re
gali sublimitate ociū et vanitas solēt
adesse. Unde ad duorū legatorū solli
citam inquisitionē multi testes acces/
serunt tā cunuchi q; extranei dicētes
et fatentes illa que cōtinenk in sua le/
genda:vbi habek. In examinādis iu
dicijs nō tam iudicare q; iudicari cre
debat sibiq; terribile iudiciū imminē
re q; his qui ab eo iudicabank. Unde
rigorez iusticie lenitate temperās mi/
sericordie talem se erga subditos ex/
hibebat :vt poti⁹ ab eis amaretur q;
timeretur. Regni q̄ppe gubernacu/
lum nō solū honori sibi erat sed z one
ri. Nō eīm que sua sūt sed que ieſu xp̄i
sunt q̄rebat. ꝓter qō mutato nomie
ab oīi gente sua pi⁹ rex vocabak. Je/
iunijs z oratōib⁹ iugik insistebat.pctā
ppli plāgebat.z in ara cordis semet/
ipm deo hostiā viuaz offerebat. Q, si
nocturnis vigilijs z orōib⁹ prolixiori
bus ipm fatigari cōtigisset nō delica
tū thoz repetebat sz in exedris eccl'ie

De sancto Ladislao

pausabat paululū. vñ accedēs q̄dā cubicularī fide meditāte fassus ē q̄ q̄dā nocte rvaradiēse mōasterīū ingressus vt oraret: r dū diu in orōe pmāsisset tedio affect⁹ surrexī et introspexī i eccle/siā. vidī dñm regē glificato corpe sursum in aere mirabilit eleuatu. O ve beatū virū quē carnea moles nō pmebat. sed feruor deuotōis adhuc viuentē ad suū creatorē erigebat aīa r corpe

Scdo dñi legati inqrebāt de eius hūili facto sciētes q̄ difficile sit hūilitatē tenere i sublimitate sine q̄ tm sal⁹ esse nō potest. extra de psump. ex studijs q̄rendum est de simplicitate r humilitate. Hinc Bed. Nō ē magnum hīe hūilitatē in abiectiōe. sz oīno magē rara virt⁹ ē hūilitas honorata. r tm ad scitatē ipa necessario req̄rit. Unde Piero. sup Mat. Hūilitas ē serua/trix custosq̄ virtutū. r nihil ē qđ ita g̃ tū deo faciat r hoīb⁹ q̄s si vite merito nō magni sz hūilitate ifimi videamur Et Cassiodo. Per hūilitatē fideles supra regna pficiūt. p hāc supbia tyrānica supat. p hāc inceptū martyres coronant. nec pōt dici pfect⁹ q̄ hac virtute est ꝓuatus. Licz em beat⁹ rex Ladislaus oēm materiā habuit se eraltādi. tm fuit hūillim⁹. Un fatebant tā nobiles q̄s ignobiles dicētes. In naturalibus bonis diuie mīrat̄ois gra speciali pēminētia supra cmunē valorē hominū ptulerat. Erat em manu fortis visu desiderabil'. r fm phisonomiā leonis magnas habēs extrēitates. statura pcer⁹ ceteriscq hoīb⁹ ab humero supra pēminēs. ita q̄ exuberātē in eo gre plenitudinē ipa quoq̄ corpis species impio digna declararet. sed se ex hūilitate cū tātis donis exhibuerat vt ab oīb⁹ amaret⁹ poti⁹ q̄s timeret

Tercio q̄s legati dñi pape inqrebāt de ei⁹ pacifico aīo fm iura. qz ōz. vij. q. j. ois q̄ gemebat. Sine pace certe nullus sanctus efficit. qz dic̄ Augus. ō *bis dñi Pax ē serenitas mētis: trā q̄llitas animi. simplicitas cordis. vinculū amoris. ꝓsortiū caritat̄. r infra. Pāc q̄ accepit teneat. q̄ pdidit repetat. q̄ amisit exq̄rat. qm̄ q̄ i ea nō fuerit inuētus a pce abdicat. a filio exhereditat. nihilomin⁹ a spūsctō alien⁹ efficit. Jō affuerūt q̄dā fatētes tātā patiētiā scti reg̃ q̄ p i iurijs bñficia exhiberet. Dic̄ ꝓtigit alīq̄ i mōsterio rvaradiēsi i noct̄ silētio vt q̄dā mlieres flētes altis vocib⁹ maledicerēt regē ladislaū p eo q̄ vni virū alīt̄ filiū i bello occīsi fuerāt. q̄s p⁹ rex q̄siuit i q̄ vico r domo manerēt. et seq̄nti die eas decēter dotauit ad sex vacas. q̄b⁹ r annonā dari instituit.

Quarto dñi legati inqrebāt de ei⁹ vero miracl'o. Et licz fm Gre. miracula nō faciāt sctm: tm ostēdunt. Un dñi de⁹ volēs testis eē de scitate sui p̄dilecti ꝓfessoris i ipa hora canonizatōnis q̄dā puer cui loco manuū r pedū tumida carnis massa ossiby penit⁹ carēs fluitabat meritis eiusdē scti regis ossibus increscētib⁹ pfectā manuū et pedū sanitatē recepit. Plures etiā ceci illumiati. muti q̄s loq̄le bñficiū recepe rūt. claudi paliticī: varijsq̄ lāguoribus diuturno tpe attriti ad sepulchrū ei⁹ sanati sūt. Eadē etiā hora dici q̄si stella stetit supra i directo monasterij vbi sctm corp⁹ positus fuerat. Quā maxima mltitudo ꝯ mōasteriū ꝓgregata p spaciū duar⁹ horar⁹ videntes gauisi sūt gaudio magno valde. sz r dñi legati admirātes r dicētes. O q̄s magni meriti est apud deū gliosus iste rex Ladisla⁹ cui de⁹ tāta cora oīm ocul' oñdit testionia. Insup lepr⁹ q̄dā ad solēnitatē ei⁹ venies mūdat⁹ ē

Digit magnates r sapientes ꝓsiderate diuia miracla p merita scti reg̃ facta

z credite. O milites fortes attendite bñ ficia pij regis bui⁹ z credite. ecce celum terra z oia in eis clamāt ipi⁹ sctitatem O vos hungari ac poloni sil'qz p̄side/ rate qz iste gl'iosus rex est os vestrū et caro vestra quē de⁹ gl'ie tātis illustrat miraculis. ¶ Scōo q̄z ex p̄missis the matis vbis btissim⁹ rex Ladisl. cōmē/ dat a sue psapie sublimitate cū dr. os vestrū. Magna pfecto fuit ipius re/ gis carnalis pgenies. sed certe multo maior spūalis q̄ iam est filj⁹ eternus dei viuētis. Vaz fm btm̄ Grego. xxiij. moral. Ossa in scriptura sacra virtu/ tes accipiunt. sicut scriptū est. Dñs cu stodit ossa eorum vnū ex his nō p̄teretur. qō vtiqz nō de ossibz corpis sed de virtute dicit mentis. Nā mul/ torum corpaliter ossa martyrū cōfra/ cta sūt. Ideo beatus rex La. est os no strum quia aduto⁹ fortis in virtuti/ bus puta iustitia. vt patz de illo mili/ te q̄ scurellam argenteā vsurpauerat. similiter adiuuat in oibus. vt patz in sermone p̄cedenti. Rogem⁹ igitur dñm nostrū iesum xp̄m zc.

De eodem.
Sermo. l.

C Onstituit

c eum dominū dom⁹ sue z p̄ncipem oīs possessionis sue. ps. ciij. Licet ap̄hera hic ad litte/ ram loquat de Joseph quē dñs suus phutiphar p̄stituit dñm sup oia bona sua. cū rōnabiliter eadē verba intelli/ gi possunt de btissimo rege hungaro/ rū Ladisl. quē dñs de⁹ constituit dñm sup specialē domū suā. i. epatus z mo nasteria vt sibi ordiaret. z p̄stituit p̄n/ cipem. i. regē oīs possessionis ei⁹. i. bo minū i fide deuotor⁹. p̄cio sui sangui/ nis acq̄sitor⁹ vt eos salubriter regeret ex q̄ dei ordinatiōe tria debem⁹ trib⁹. s.

¶ Primo deo vt eū amemus.

¶ Scōo p̄ncipi vt eū honorem⁹.

¶ Tercio p̄mo vt inuicē exeitem⁹.

¶ Primo sic̄dez debem⁹ deo p tāto do/ no nobis gratiose collato vt eū amem⁹ qz vt dic̄ Bonauē. sup. iij. Sicut odor z sapor cibi excitat famē in homie. nā p odorem sentit bonitas cibi vel po/ tus q̄ cognita facit appetere euz. Sic ꝺ dei bñficiū genti hungarorū impē/ sum qz dedit regē salutarē. triūphalē. exemplarē. obligauit vt ameꝯ. hec eni est debita solutio deo de suis bñficijs vt amem⁹ eū q̄ bonor⁹ nostror⁹ nō in/ diget. vñ Bern. Non inuent melius ac decentius q̄z p dilectionē rependi pōt qđ p dilectionē donatū est. ¶ Secūdo p̄ncipi tam p̄claro z regi sancto z gra tioso debem⁹ vt eū honorem⁹. Nā in/ ter alia triplici de causa est aliquis ho norand⁹. Primo ꝓpter vtutē. vt si q̄s est humilis. pius. misericors. obedi/ ens. pacificus zc. merito est honoran/ dus. quia vt dicit Aristo. iij. ethico. Scōm veritatē sol⁹ virtuosus est ho/ norand⁹. quia. iij. ethic. dicit q̄ honor est p̄miū virtutis. Scōo aliquis ē ho norand⁹ ꝓpter dignitatē. sicut impato res. reges. p̄ncipes. z p̄lati. qz virtuali ter oīes subditi sunt in p̄ncipe. sicut in computo vn⁹ denari⁹ in linea supi/ ori stat p mille. vñ si etiā mal⁹ est p̄n/ ceps in se tñ ꝓpter dignitatē est bono rand⁹. qz in multitudine cui p̄ncipat sunt aliqui virtuosi. ideo dr. j. Per. ij. Deū timete regē honorate. Rōnē assi/ gnat apl's ad Ro. xiij. Quia nō est po testas nisi a deo. z q̄ resistit ptāti dei or dinationi resistit. ¶ Tercio q̄s est ho/ norand⁹ ꝓpter antiq̄tatē. nam senes z adulti a iunioribz ꝓpter etatē sunt ho norandi Leuit. xix. Coram cano capi te. z surge. z honora p̄sonā senis. Et qz

De sctō Ladislao rege vngarorū

brissim⁹ rex Ladiſ. oēs hz iſtas cōditō nes p q̄bus honore eſt dign⁹. fuit eīm pius. benign⁹. miſericors. iuſt⁹ z ceterj vtutib⁹ plen⁹. Jtē fuit dignitate regia ſublimat⁹. z iam m'tis annis regnat in britudine gl'ia z honore coronatus Ūñ bene ōz de eo. Ualue rex benigne Ladiſ. laude digne z patrone pie ho/ nor noſter. ¶ Tercio primo debem⁹ vt nos inuicē excitem⁹ ad amādū deū z laudandū regē. Aſſurge igit' gens in elita hungarorꝝ in dei amorē exulta et iubila q̄ dedit tibi doctorē iuſticie Jo belis. ij. aſſurge z excitādo dicas. Lau dem⁹ viros gl'oſos z patres nr̄os in generatōe ſua Eccl'i. xliij. q̄ Ladiſ. fm nois interp'tatōez laus diuitus data pp'lo ōz. z hunc pijſſim⁹ ieſus p̄ſtituit dñm dom⁹ ſue z p̄ncipē oīs poſſeſſio nis ſue. Jn q̄bus q̄dez verbis tres cō ditōnes b. La. a deo inſtituti regis ex p̄muntur ſcz.

¶ Primo legitimū ip̄ius dñiuz. ibi. conſtituit.

¶ Scōo laude dignū ei⁹ exercitiū. ibi dominū dom⁹ ſue.

¶ Tercio brō z celeſtiū magnū ei⁹ pti cipiū. ibi. p̄ncipē oīs poſſeſſionis.

¶ Primā dixi q̄ conditionē pij regis Ladiſ. exp'mit pſal'. legitimum ip̄i/ us dñium cū dicit. Cōſtituit eū ſcz b. Ladiſ. regē xp̄s filꝰ dei. Nā quēcunq; deus p̄ncipē inſtituerit approbādo hunc er ſua inſtitutōe legitimabit. vir tutib⁹ ſublimabit et glorificabit. Ip̄ñi eīm eſt terra z plenitudo ei⁹. z cui vult qualiter vult. quādo vult aſſignabit. z nō eſt q̄ poſſit reſiſtere poteſtati eius Sicut terrā chananeoz z eneoz. p̄here ſeoz. zc. ſeptem gentū exigentib⁹ eoz culpis legitime dedit filijs iſrael poſſi dendā. ſic' regnū Saulis p̄pē ip̄ius inobedictie peccatū dedit Dauid legi time. Pro q̄ eſt nobis notandū q̄ p̄n cipes p̄ſtituunt a tribꝰ ſcz

¶ Primi ab elatōis ſpū p ambitōez.

¶ Scōi ab cupiditatis eſtu per vſur pationem.

¶ Tercij a maieſtatis nutu p debitā inſtitutionem.

¶ Primo eīm dixi q̄ q̄dam inſtitutū in dignitatē ab elationis ſpū p ambi/ tionē. nā ſunt nōnulli qui ſeruiunt ali/ quib⁹ etiam p̄tra dei p̄cepta. aut dant dona vel p̄mittunt vt aliq̄s dñiuz ob tineant floreant glorient in terra ipſi/ rent hominib⁹. de q̄bus dicit Chryſ. ex habetur. xl. di. c. multi. Quicūq; inſa/ deſiderauerit p̄matū in terra inuenit/ et confuſionē in celo. Limitio eīm fm Abo. ij. q. cxxj. eſt inordinat⁹ appe/ titus honoris. talis aūt honoris ap/ petitus tripliciter eſt inordinat⁹. Pri mo cū quis appetit honorē de excell/ tia quā nō habz q̄ eſt appetere bono rem ſupra ſuā p̄portionē. vt ſi ille qui eſt malus deſideret honorē qui debet bonis. quia honor vt p̄dictum eſt de/ betur bonis i teſtimoniū virtut/. Se cūdo inordiate appetit cū quis cupit honorari vel exaltari nō curans q̄ fiat ad dei gl'iam. ſz vt timmō ſuo inor dinato appetitui ſatiſfiat. cum tñ dñs dicat Eſa. xlij. Gl'iaz meā nō dabo al/ teri. de hmōi dicit ap'ls Philip. ij. Glo ria eoz in p̄fuſione q̄ terrena ſapiunt glo. gl'ia eoz terrena ducet eos ad eter nā p̄fuſionē. q̄ dic Bern. Quoties p/ eſſe deſidero totiēs deū meū p̄re p̄ca do. q̄ē p̄ rōnē. io ſaluator etiā nimiū gradū ambitōis repbendit di. Pat. xxiij. Amāt primos recubit⁹ in cenis z ſalutatōes in foro. Tercio inordinate appetit honor q̄n q̄s ſic appetit bono rē vt nō ſolū nō refert ad dei gl'iam et p̄rimi vtilitatē. imo vt adipiſcat mul/ ta facit p̄ charitatē p̄rimi ſcz vulnerando. ſpoliādo. alios inflāmādo. de q̄b

lyū. di. c. catholicū vīz. Mens potē/
tie auida nec abstinere nouit a uetitis
nec gaudere cōcessis nec pietati adhi/
bere ꝓsensum. imo vult oēs ꝓculcare.
vicinos libertos in seruitutē redigere
ecclīasticā libertatē infringere. eccl̄ia/
sticas psonas deboneſtare z opprime
re. qz postposito diuino honore z pri/
mi vtilitate solū qō suū est qrit nō qō
Jesu xpi. Certe nō talis fuit btūs rex
Ladiſl. filius Hele cui⁹ mr erat filia regis
polonie. de quo sic dr. pura mentis in
tentōe xpo seruire studuit. illustratus
eius spūscti gra arridētis sibi atqz blā/
dientis mūdi gl̄iam caducā reputās
z trāsitoriā. esuriuit z sitiuit iusticiā vt
ad eternā pueniat patriā. Quāuis ei
sibi mūdus florens alluderet in ei⁹ tū
corde aruerat cui⁹ ꝓcupiscētijs ipe cru
cifixus fuerat. In hac itaqz mortali cor/
pore viuēs iaz nō ipe sz in ipo xpo. Ec
ce pz q nō sua sz q iesu xpi sunt quere
bat. Secdo q̄dam ꝓstituūt in prin/
cipatus dignitatē a cupiditatis estu p
vsurpationē. nā ad hoc q quis sit verus
dōs alicui⁹ possessionis necesse est vt
legitimo titulo possideat nō vsurpet.
nec modico pcio ꝓpter metū ab aliq ex
torqueat. nec p calumniā aliquem pri
uet sua hereditate. quia talis fur est et
latro z ꝓtinue est in peccato z statu dā
nātōis eterne donec satisfaciat. nec ta
li dño subdīti tenent obedire z soluere
tributū. O stulticia humana. O fatui
tas maxima. appetere dōari quā na/
turalis cōdicio nra suadet fugiēdam.
Nā natura oēs homes eq̄les fecit q nō
ꝓposuit hoiem hoi nisi p rōnis abusū
peccādo se faciat brutū Beri. Nihil
bestiali⁹ hoie q est rōne vigēs z rōne ū
tens. dū eū hoies vtunt rōne tūc sūt
sillis cōditōis. vñ Greg. in moral. Nō
est data hoi platio vt dñet homiby sz
vt ꝑsit bestijs terre piscib⁹ maris z vo
latilib⁹ celi. z si indurēt facies eoz vbi
nō delinquim⁹ pares sum⁹. Nō ve/
ro hoies sūt sic vicioſi z infirmi q vnā
corpis ptem. s. oculū linguā vel aures
nesciūt bñ regere z volunt alijs dōari
z ex hoc serui efficiunt demonum. put
scripserūt bragmāni Alexādro dicētes
Tu oīm hoīm acq̄rendo dñius seruū
te facis oīm demonioz. in eoz seruiz/
tutē redigens vniuersitatē mēbroz tu
oz̄. Duplici eni ex cā tyrānos z crude
les ꝓmittit ꝑncipatū sibi vsurpare de
us. Primo ꝓpter exercitiū bonoz. nā
si Nero nō fuisset quō Petr⁹ z Pau/
lus martyrio cozonati fuissent. Unde
Aug. Dis mal⁹ aut ideo viuit vt con/
uertat. aut vt boni p eū exerceant. Se
cūdo regnare ꝓmittit malū ꝓncipez
ꝓpter populi mali punitionē. Hinc di
cit dōs Osee. viij. Ipsi regnauerunt z
nō ex me. sup quo Hiero. z habet. viij
q. j. Audacter fortasse aliquid dicim⁹
tamē qō scriptum est dicimus. nō sem
per princeps populi z iudex eccl̄ie per
dei arbitriū datur. sed ꝓut merita no/
stra deposcunt si mali sunt actus no/
stri z opamur maligna in ꝓspectu do
mini nobis dantur principes fm no
strum meritum. Hinc et Job. xxxiij.
dicit. Qui regnare facit hypocritā pro
pter peccata populi. Et Osee. xiij. dicit
dōs. Dabo vobis regē in furore meo.
Nempe nō sic fuit constitutus beatus
La. rex. qui erat copiosus in misericor
dia. longanimis in patientia. pietate
rex serenus. gratiarum donis plenus
cultor iusticie. pfon⁹ pudicicie. cōsola/
tor afflictoz. subleuator oppssoz. pa⁹
pr̄ pupillorum. Tercio q̄dā instituūt
ad principatū a maiestat⁹ nutu p ōbi/
tā institutōez. qñ vīz hereditario iure
succedit hereditati bñ morigerat⁹ aut
p diuinā ordinatōz ꝓpter rectoris seu
principis vite puritatē. aut instituēde

De sancto Ladislao

psone dignitatē z ppli vtilitatē.sic dō/
min⁹ piecerat Saulē ppter pcm in/
obedictie z pstituerat Dauid ppe eius
idoneitatē.ió dicebat dñs. Inueni re/
gem fm coz meū. Sic pfim⁹ de⁹ cō/
stituit hūc brm La.regē q tā iure here
ditario qz diuia ordinatōe regnare de
buit. Nā in scdo ingressu hungarozū i
panoniā p m⁹ pnceps fuit Arpad. se/
cūdus Zothan.tercⁱ⁹ Taxon. q genu
it Geysam patrē scti Stephani regis
pmi.z Michaelē.q genuit zvazal q p
reginā kesla vxorē scti regis Stepha/
ni p effossionē oculoz fuit interfectus
z caluū Ladisl.q genuit Andreā Belā
z Leuētbe. Bela em genuit tres filios
duos in polonia.s. Geysam z būc be/
atū Ladisl.z Lamptum in hungaria
Andreas vo genuit Solomonē qui
dū cozonat⁹ regnaret. corrupt⁹ p pra/
uoz psilium machinabat cōtra Gey/
sam quem dñs sicut Saulem deiecit
de regno.z b. La. vt alterū Dauid pfe
cit pplo.ió optime dicit de eo. Dñs cō
stituit eū dñm dom⁹ sue.z pncipē oīs
possessionis. Scdo verba themat⁹
exp mūt b. La. laude dignū exercitiuz
qz dicit q dñs cōstituerit eū dñm do/
mus sue.qui optime rexit domū mē/
tis sue hospituū spūisctō ppando.z do
mū carnis eā mortificando.z talis est
dignus ordinari supra alios xpianos
vt dicit ap̄lus.j. Thim.iij. Si quis p
esse domui sue nescit quō ecclie dei di
gnitatē habebit. Nam quēcunqz dñs
deus ad dignitatē fm coz suū.i. bene/
placitū ordinauit.ille debet se bene ex
ercitare circa tria vicz

Primo circa seipm.

Secundo circa deum.

Tercio circa primū.

Primo dicī q pnceps quilibet cōsti/
tutus a deo debet se exercitare circa se
ipsum fm regulā a dño Deut.xvij.da
tam vbi ait. Cum fuerit cōstitutus rex
nō multiplicabit sibi equos quoz⁹ ⁊c
numerositate sit subditis onerosus.
Equos multiplicare est plures q̄ ne/
cessitas exegit vane glorie causa con/
gregare.multo min⁹ licet eis multipli
care canes volucres ioculatozes. Dic
Augustl.li.de ciui.dei.c.xiij. Reges fe
lices dicimus si iuste imperant, si inter
linguas sublimiter honozantiū zob/
sequio obsequēdo nimis humiliter la
lutantiū nō extollitur. si se homies ee
meminerint. si suam potestatē ad dei
cultum maxime dilatandū maiesta/
ti eius famulatū faciunt. Felix quip/
pe rex noster erat in quo vtera p̄dicta
hec tria copiose erant vicz

Primo humilitas stupenda.

Scdo castitas laudanda.

Tercio austeritas sequenda.

Primo erat in isto beato rege Ladisl.
humilitas stupenda. Nam soli humi
les sunt securi z deo accepti. z testimo
nio xpi exaltandi. Cui Ihū. Si humi
litatē tenueris glorioſus eris, descen/
de vt ascendas.humiliare vt exaltēris
ne exaltatus humilier⁹.humilitas ea
sum nescit. lapsum nō nouit. qui sibi
visus est puus ante deum magn⁹ est.
z qui sibi displicet deo placet.cuius ra
tionem assignat Grego.sic dicēs. Hū
q̄ vera hūilitas z obedientia sine cha
ritate.aut fuerunt. aut esse poterūt.
z infra. Dis em labor sine humilitate
vanitas est.hūilitas vera nec ipa ira/
scitur nec alios irasci p̄mittit.humili/
tas est p̄cursor virtutis. sicut em Jo/
hannes trahens ad iesum omīs. ita z
humilitas p̄cursor est charitatis.z q̄
nō habet charitatē p̄det vitam. Opti/
me nāqz dicit beat⁹ Piero.quō p hu/
militatem quis exalter coram deo di
cēs. Ad sūmitatē virtutū nō potentia
sed humilitate puenit. q̄ in sūmo bo/

nore sūma sit tibi būilitas. ¶Hāc stu/pendo modo habuit btūs Ladislaꝰ: liq; oīa fomenta supbie haberet q; bus vani hominū filij intumescūt. e/rat ei de regali prosapia sublimatꝰ di gnitate regia. insup in naturalib; bo/nis diuina gratia speciali ꝑeminētia supza cōmunē hominū valorē ptule/rat. erat em manu fortis. visu deside/rabilis et fm pbison omiā leonis ma gnas habens extremitates. i. bume/ros brachia manus ꝛc. ¶Statura pro cerus. ceteris hoibus ab humero su/pra ꝑeminens. ita q; plenitudinē do/nozum ipa quoq; corpis species ipe/rio digna declararet. ¶Stupēda profe cto virtus būilitatis est inter tāta su/pbie incramenta nō inflari. vñ Ber. ¶Nō oīno magna virtus est būilitas in abiectōne. sed magna pfecto ⁊ rara virtus est būilitas honozata. ¶Se/cūdo in nostro btō rege Ladisl. erat ca stitas laudāda. ¶Nam intantū dilexit castitatē q; portꝰ voluit tantus rex si/ne berede mozi q; rursus aliā vrozem accipe. sciens q; castitas vt dic̄ Chryſ. est res angelica. p hāc em solam sin/gulariter homies angelis sil'antur et vincit natura virtutib;. Inter oīa em christianoꝝ certamina duriora sūt p/lia castitatis vbi q̄tidiana pugna ⁊ ra ra victoria. ¶Nemo certe virib; ꝓpijs potest suare castitatē. qz sic dic̄ Sap. vij. Scio qz cōtinēs esse nō potero ni si tu dederis mihi. ¶Tercio ī isto be/ato rege austeritas sequēda erat. sciēs em q; cū carnis mortificatōne perue/nire potest ds ad christū. Juxta illud ad Gal. v. Qui christi sunt carnē suā crucifixerūt cū vicijs et cōcupiscentijs Qui vero fm carnē viuūt morīūtur. Ideo apls vtiliter quēlibet saluāduz cōsulit ad Col. iij. Mortificate mem bra vestra q̄ sunt sup terraz. quasi di/quia dū erūt sub terra dilacerabūt a vilissimis vermib; tū inutiliē. similiē in inferno affligent sine fructu. Ideo btūs Ladislaꝰ ieiunijs et orōnib; iu giter insistebat. peccata populi plāge bat. et in ara cordis semetipm hostiā viuaz dō offerebat. q; si nocturnis vi gilijs ⁊ plurioribz oratōibz ipm fatiga ri cōtigisset nō delectatū thorū repete bat: sed in exedris ecclesiarū paululū pausabat. ¶Secūdo princeps cōsti/tutus a deo debet se ordinare circa de um maxime in trib; scz

¶Primo in ipō honoris ꝓmotōne

¶Secūdo in illō bonitatis ꝓplatōe

¶Tercio in eō seruitutis se obligatōe

¶Primo princeps debet se ordiare cir ca deū vt honorē diuinū promoueat. qz ꝓpter hoc specialiter ordinat vt ca/tholicā fidem a corrūpentib; defēdat ⁊ in suo dominatu deo debitū hono/rem impendat vice cuius principat. Unde dicit sctūs Tho. scōa scōe. q. xcj ar. iij. q; non solū princeps sed etiā q̄/libet homo obligat laudare deuz sub pena damnatōnis eterne qz ad hoc ē creatus vt dicit Deutero. xxvj. Omēs gentes creauit in laudez ⁊ gl'iam no/minis sui. ¶Nam si patrē honorare te/nemur q; ad miserias ⁊ mortem genu it multo magis q; patrē et nos in lau/dem et honorē creauit. Sed q̄daz de um honorant labijs tm̄. de q; Isa. xxix. dicit. Populus hic labijs me bo norat: cor autem eorū longe est a me. Glo. horum laus est inutilis. ¶Se/cundo quidā deuz honorāt corde tm̄ dum delectant in dei bonitate pietate maiestate ꝛc. ⁊ talis honor est deo ac/ceptus. iuxta illud Johā. iiij. Deꝰ spi/ritus est. et qui eū adorāt in spiritu et veritate oportet adorare. Tercio qui dam deum laudāt corde simul ⁊ ore. Psal. Benedicam dominū in omni

De sctõ Ladislao rege vngarorũ

tempe sp laus ei⁹ in ore meo. Quarto q̃dam deũ honorãt corde ore z ope vt qui ex deuotiõe faciunt sup calices sacerdotalia indumẽta cõstruũt ecclias zc. vt honor diuin⁹ ampliet in eis. talis fuit b. La. rex q corde diligẽdo sup oĩa ore laudãdo. ope suũ cultũ ampliando laudabat deũ. sic eĩ dicit de eo. Cum itaq; pius rex Ladisl. armatus esset pietate p̃cipuus tñ erat humiliare a q̃bus solũ magna dei potẽtia honorat. oẽs eĩ ecclesie z monasteria regalia siue ab ipo siue a quocũq; alio fundata elemosynis ei⁹ sunt locupletata. vñ merito vsq; in hodiernuz diem elemosynas ei⁹ enarrat oĩs ecclesia hungaro z. duos quoq; ep̃at⁹ ordinauit et regia largitate locupletauit. zvaradiẽse z albañ. gyele ĩ trãsiluania

V Scdo ꝓnceps a deo ordinat⁹ debz se cõponere circa deũ in ꝓtemplatõne illius bonitatis vt intelligat dñm cuius vicem gerit ĩ terris. sed q̃cũq; vult diuia dulcedine inebriari necesse ẽ vt ab oĩbus vicijs abstineat. bonis opibus se exerceat. oĩa tempalia delectamẽta respuat. euagationem mentis cohibeat. crebris suspirijs deũ inuitet et sincera charitate p̃ oĩbus affecet. Dicit ei beat⁹ Grego. q hec distare inter delicias corpis solet z cordis q corpales delicie cum nõ habeñ graue in se desideriũ accendunt. cum vero habite edunt comedentẽ p satietatẽ in fastidium vertũt. Et ꝓtra spũales delicie cũ nõ habeñ in fastidio sunt cum vo habeñ in desiderio tantoq; a comedente amplius esurit ĩnto ab esuriẽte amplius comedit. In illis appetitus placet. expientia displicet In istis aũt appetitus vilis est expientia magis placet. ideo inuitat p̃s. di. Gustate z videte q̃m suauis est dñs. vbi glo. p expimentũ ꝓbate q̃m suauis est dñs. z loquit ad modũ hoim suauitatẽ vini ꝓ banctiũ qui ꝓmo modicũ degustant. z extunc cognita vini dulcedine allicitur ad amplius degustandũ. sic est de gustu diuie ꝓtemplatõis. O filij hoĩs sitientes. O delicioſi delectamẽta affectantes venite z comedite bibite z inebriami de fonte diuine bonitatis. z q̃ nõ habetis argentũ venite et accipite absq; vlla cõmutatõe. nõ eĩ decet saluandis in mũdialibꝫ iocũdari. vt dicit Aug. li. confeſ. Quereba aut sine offensione iocũdari z vbi hoc possem nõ inueni p̃ter te dñe. Idẽ. Quid ẽ mũi punita neq̃tia luxuriari. inebriari. cõmeſationibꝫ vacare. vanitatibꝫ intendere. z p his nihil in hac vita sustinere putant oĩm securos se esse mali in deliciꝫ cuz nõ corrigunt z nõ curant q̃ nihil infelici⁹ felicitate peccantiũ. Dic z fm Bern. Bibere z comedere cum hoc seculo nõ est homis sensati sed frenetici q; mũdũ cor nõ cũ hoc seculo iocundũ est z letũ. Nã illud solum vez est gaudiũ qõ nõ de creaturis sed de creatore ꝓcipit. merito igit in ipo solo deo est gaudẽdũ q̃ sua suauitate attrahit cor humanũ illumiat z se mirabiliter eleuat. taliter b. La. rex iocundabat in eo. Quadam eĩ nocte zvaradiense monasteriũ ingressus est vt oraret. factũ est aũt dũ plirius oraret q̃daz cubicularis⁹ eius qui foris cũ solus expectabat p̃ nimia mora tedio affectus surrexit z introſpexit. viditq; dñm suũ glorificato corpe sursum in aera mirabiliter eleuatũ. O vere beatã vitã quẽ adhuc in carne ꝓstitutus carnea moles nõ ꝓmebat iz meritoz. sctas z diuia suauitas subleuãdo ad se trahebat. V Tercio ꝓnceps a deo ꝓstitut⁹ oz se circa deũ ordinare in ei⁹ fuitutis obligatõe ita vt trã corp⁹ q̃ aiam bone volũtat; gladio bo ĩmolet. nihil

em charit⁹ hz bō q̄z vitā suā p q̄ oia sua daret ne amitteret. iuxta illud Job. ij. Dia q̄ hz bō dat p aīa. ō deo nihil q̄ti us offerre pt q̄z ad honorē ip⁹ volūta tiā mortē subire. ps. Preciosa i ⁊spe/ctu dñi mors sctō⁹ ei⁹. Hoc intelligēs b. La. hierosolymā se itu⁹ vouerat. vt vbi sāguis dñi nr̄i ihesu xp̄i p redēptōe nr̄a fusus est ipe ibi sanguie suo ⁊ ini/micos crucis xp̄i dimicaret. Duces aūt frācoꝝ lotharingoꝝ ⁊ alemanoꝝ q̄ cū exercitu dñi illuc pfecturi erāt oēs pit̄ pit̄ regē La. digne dignū sibi ducē pfe cerāt. hz añq̄z de frācia ⁊ alemania cete risq̄z occidētalib⁹ regiōib⁹ i būgariā cō uenirēt p⁹ rex La. iuit i celestē hierlm vbi viuū xp̄m ⁊ ei⁹ sepulchrū aīatū tē/plū beām vicz Mariā felici⁹ inuenit. nolēs ei dñs de⁹ būgaros tam p̄ciosa margaritha p̄uare hz eis tāq̄z singula re refugiū dereliq̄t. ¶ Tercio p̄nceps a deo cōstitut⁹ dz se ordinate hr̄e circa primū siue suos subditos. ⁊ speciali/ter in tribꝰ scz

¶ Primo in benigna pietate.

¶ Scdo in prudentie fidelitate.

¶ Tercio in iusticie eqtate.

¶ Primo dixi q⁹ rex ⁊ p̄nceps a deo ⁊sti tut⁹ dz se erga prim ordiare i benīg pi etate. vt oiz suoꝝ nc̄itates suas puret ⁊ dū poterit oib⁹ subuenire intēdat. sic q̄z xpo dño se assi'abit. q̄ ait Mat. xj. Discite a me q⁹ mit̄ sum tc̄. vñ Salo mon. Clemētia p̄parat viā misericordia et iustitia custodiūt regē ⁊ roborabit̄ cle/mētia thron⁹ ei⁹. Nic ⁊ Lypan⁹. Neq̄z p̄mereri dī misericordiaz potit q̄ misericors ipe nō fuerit. Quare āt nūc p̄ncipes ñ sūt misericordes rōnē dic̄ Isiō. sic. Nul⁹ i alio misericors cē pt q̄ praue viuēdo in se misericors nō fuerit. licz ei misericordia ⁊ pietas oib⁹ q̄ueniāt. nulli tñ ita decē ter sic̄ p̄ncipi. iuxta illd. xij. Re. xx. Re/ges dom⁹ isr'l clemētes sūt. tal' fuit b. La. rex a deo ⁊stitut⁹ q̄ oim indigētiaꝫ suas putabat ⁊ oim miserias solita pie tate releuabat. ⁊ si aliq̄n nō hēbat de⁹ ad b̄ miracl'ose adiuuabat. Nā dū la/trūculi bissenoꝝ ⁊finia būgaroꝝ irru pissent ⁊ viros ac mulieres captiuos abducerēt rex pi⁹ La. eos cū exercitu p ſequ⁹ venit i magnā solitudinē vbi n⁹ hēbant q̄d māducarēt. ⁊ dū fame pcli tarēt exercit⁹ euulsus ē ipe ab eis seoꝝ/ſuz. ⁊ i oronē pstrat⁹ ip̄lorabat miserīā di vt q̄ gndā filios isr'l ō celo māna pa uerat. xp̄ianū pplm fame pire ñ sineret. Cūq⁹ ab oronē surgēs reuerteret. ecce grex ceruoꝝ ⁊ bubaloꝝ obuiauit ei. et cū ipo sit' ōp̄ posita feritate venit. tulit q̄ vnusq̄sq⁹ ex aialib⁹ q̄ntū sibi sufficie/bat laudātes ⁊ glificātes deū i sctō re/ge p quē miserīaz ⁊secuti fuerāt. hodie ve dñs de mlt̄ p̄ncipib⁹ pt ⁊q̄rit ⁊ dī/cere illud ps. Deuorauer̄t plebē meaz sic̄ escā panis. hz q̄d talib⁹ fiet dic̄ dñs p Ezechie. c. xxxiij. De pastorib⁹ isr'l. r. ppli fidel' q̄ pascebāt semetipos ñ gre/ges. nōne greges pascunt a pastorib⁹. lac comedebat̄ ⁊ lanis opiebami. i. ex torsistis victū delicioſuz vestitū p̄ciosū q̄ō crassuz erat occidebatis. i. hñtib⁹ soluere calūniā iponebatis. q̄ō infir/mū fuit nō ⁊solidast̄ p vīm subsidiū q̄ō egrotū scz p pctm̄ nō sanastis p bo nū exēplū. q̄ō fractū p ⁊suetudinē non alligastis eos ad bona compellendo tc̄. ¶ Scdo p̄nceps a deo instituꝫ dz se circa primū ordinare in prudētie fi delitate. nā dic̄ Hegesi⁹ q⁹ null⁹ ē rena tus quē opteat vel meliora scire q̄z p̄n cipē. ō dic̄ saluator Mat. xxiiij. Fidel' seru⁹ ⁊ prudēs quē ⁊stituit dñs sup fa miliā suā. Hec aūt prudētie fidelitas ſm Ayrā i plogo sup canonicas ap'lo rū i q̄tuoꝝ ⁊sistit. s. in ⁊ceptu tpal' ⁊spi tat̄ intuitu fuke beīudis. Scdo i su/stinētia aduersitat̄ obtētu q̄et̄ ppetue

De sancto Ladislao

Tercio in amore fraternitatis. Quarto in fuga carnalis voluptatis. de his Accs. iiij. Melior ē puer paup̄ z sapiens rege sene z stulto q̄ nescit p̄uidere impostex̄ q̄ de carcere cathenisq̄ interdū quis egredit ad regnū. O deus eterne modo horū ꝓtraria sectant p̄ncipes nō aduertētes beati regis prudentiā, sed sicut potētes crapulati a vino oīmis sapientia eorū deuorata est.

Tercio p̄nceps debz se circa primū seu subditū suū ordinare in iusticie eqtate. vt oīb⁹ suis fm deū iusticie eqtatem admistret. qz iusticia fm Ambr. li. de offi. est que vnicuiq̄ qđ suū est tribuit. alienū nō vendicat. vtilitatē ꝓpriam negligit. vt cōem eqlitatē custodiat. In q̄ diffinitōe tria tangit beatus Ambrosius scz

Primo vt se iudicet.

Scdo vt ne alienū vsurpet.

Tercio vt subditos iuste defenset.

Primo dixi p̄nceps fm iusticie eqtatem teneť iuste iudicare vt psonā alicuius nō accipiat. munera vel obsequia ne intueať nec fauore aut amore declinet a iusticia. qz dicit dñs Matth. vij. In quo iudicio iudicaueritis iudicabimini. z Prouer. xv. Qui sequiť iusticiā diligeť a dño. z qz btūs rex Ladislaus diligebat iusticiā q̄ quādo actor et in cām attractus corā eo psonaliť constituebanť. nō respiciebat vultū eorum ne ad vnū eorum naturali inclinatōe magis afficeret. ideo diligebať a dño z ab oīmi pplo. sic ei dicit de eo. In examinādis iudicijs nō tā iudicare q̄z iudicari sibiq̄ magis terribile iudiciū iminere credebat q̄z bis q̄ ab eo iudicabāť. vñ serenitatē iusticie lenitate tēperans miscōie talez se erga subditos exhibebat vt potius ab eis amareť q̄z timereť. nō em̄ sua sed que iesu xp̄i sūt querebat. ꝓpter qđ a ꝓprietate rerum z nominū quasi mutato noīe ab oīmi gente sua pius rex vocabať. Scdo fm iusticie equitatē p̄nceps teneť vt tangit btūs Amb. ne alienū vsurpet. sine hac iusticia nec ciuitas nec regnū nec ꝓuincia. imo nec societas latronū stare diu potest. vbi em̄ talis nō habetur iusticia. dic̄ Aug. li. de ciui. dei. Remota iusticia qđ sunt regna nisi latrocinia. O de⁹ iuste vide nūc de solio maiestatis tue quō dissipať hereditas. cōculcabiť iusticia ꝓ p̄ncipes. qui nō solum suis famulis di. q̄ nō ꝓuenerūt cum eis cū tamē eor̄ seruicij recepert. Jtē suos subditos nō dimittūt dispōnere i morte de bonis suis vt eis placet aut testata nō habētiū ꝓsanguineos sibi vsurpant qđ est rapina. Jtē ꝓpter eos in suis ciuitatib⁹ z villis interdictū imponiť z nihil curant. Jtez faciunt freq̄ntes venatiōes cogentes suos ad venandū cū eor̄ gūamiis. insup ꝓculcāt vineas z segetes paupex̄. Jtē cogunt suos subditos ad ꝓtrahendum matrimoniū ꝓtra eorū voluntatem. Jtē spoliant captiuāt z iurare cogunt volentes ad alior̄ possessionē se trāsferre moraturos. auferētes libertatem eor̄ q̄ ꝓ toto auro nō bñ vendiť. z nez estimāt peccatū qz nec cōfitent. Insup tallias suis graues imponūt z exigunt cū captiuitate z angariāt ad metendū fruges ad falcandū senera ad vindemiandū ꝓmontoria ad fodiendū castror̄ fossas ad erigēdū sepes in q̄bus paupes labore ꝓsumpti z fame clamāt ad dñm vindictā impcantes z clamor eor̄ introibit i aures dñi sabbaoth. q̄bus dic̄ dñs ꝓ Michēā ꝓphetā. c. iij. Audite ꝓncipes iacob z duces dom⁹ israel. nūq̄d vestrū est scire iudiciū qui odio habet̄ bonū z diligitis malū. q̄ violenter tollitis pelles eor̄ desup eis z carnē eor̄ desu

per ossiby eorũ. qui comederũt carnes pplĩ mei z pellẽ eorũ desup excoriaue/runt scz p labores indebitos. z ossa eorum ꝓfregerũt z ꝓciderũt sicut in lebete quasi carnẽ i medio olle. tũc clamabunt ad dñm z nõ exaudiet eos z abscondet faciẽ suam ab eis in tempe illo sicut neqter egerũt in adinuentõibz suis. hec dicit dñs. ¶ Igit vos dñi principes q̃ flozetis de sudore pauperũ saginati estis ꝺ ieiunio z fame pauperũ nisi ꝑdideras iniusticias dimiseritꝭ penitentes z deprecatꝰ satisfeceritꝭ dñi gliosam faciẽ nõ videbitis. vt dic̃ Ihonin⁹ in. iij. pte sũ. sue ti. iij. ¶ Sed mlti excusantes se dicunt mea est hereditas z ptãtem habeo faciendi de eis et de eorũ bonis. certe adhuc tu nesc̃ bñ tuã hereditatẽ. sz dicit tibi sapiẽs Eccli. iij. ¶ Homo cũ moriet hereditabit serpentes z bestias scz infernales. ¶ Nam tuã hereditatẽ possides p ꝓuilegiũ. legetuũ ꝓuilegiũ si inuenies q̃ totiens tallias ponere possis q̃tiens voluerꝭ certe credo q̃ nõ inuenies sed a pentibus tuis didicisti. aut a tui silibz q̃ ante te possederũt nec secum auferre potuerũt quia in eis tñ dispẽsatores fuerunt. ¶ Tercio ꝓnceps teneꝫ primo vt subditos defenset. ideo em̃ accipit legitimã dicam vt eorũ negocia dirigat alias iniust⁹ est. ꝑs. Iniusti aũt pibunt. Sic faciebat b. Ladisl. rex suos ab infestatoribz defendẽdo. ¶ Nam antec̃ exercitus de francia alemania et ceteris occidentalibz pribz ꝙueniret i expeditõe vrgẽte necessitate ꝓtra bohemos pfectus est. dic eius obitum in alio sermone ꝓscriptum. ¶ Tercia cõditio b. La. i pmissis themat̃ ꝟbis insinuatur bonorũ celestiũ magnũ ei⁹ principiũ. quia dicit ꝓncipes omis possessiõis ei⁹. ois aũt possessiõis nomie glia celestis intelligi põt vbi o m̃e bonum est. ¶ Qz autẽ sit ꝓnceps omis possessionis dei. id est eterne glozie. patet in multis. quia egris sanitatem obtinuit. quia iustuz ab impio eripuit. qz de celo stella emicuit. patet in articulo tercio alterius ꝓmonis. Rogem⁹ igitur dñm zc.

¶ De sanctis Petro z Paulo aplis.

Sermo. lj.

Fecit deus duo lumiaria magna. luminare maꝰ vt p̃esset diei lumiare miꝰ vt p̃esset nocti Gen. j. Licet em̃ ad lram hec verba dicta sũt de sole z luna q̃ sũt magna lumiaria diei z noctis. tñ optime trãsumunt ad gliam bozũ aplozum q̃ dicunt lumiaria magna in velo militantis ecclesie ad illuminãdũ fideles instituti in q̃z institutõe tria ꝙsiderare possum⁹ scz

¶ Primo christi pietatem eos instituendo.

¶ Scõo homis necessitatem eos attendendo.

¶ Tercio aplozũ charitatẽ suos illustrando.

¶ Primo nãq̃ in bozũ aplicozuz luminũ institutõe possum⁹ considerare magnã xpi pietatẽ eos instituẽdo qui nullis ipozũ vel nostrozũ meritis instituit ipos tã magnos sanctos z mũdi illumiatores. sed ex mera sua bonitate z pietate p̃ordinauit ante mundi ꝙstitutiõz Epb. j. c. Elegit nos aũ mõi ꝙstitutionẽ vt essem⁹ sancti z ĩmaculati in ꝙspectu ei⁹. Dicit em̃ magister in ij. di. xliij. z habeꝫ Gen. j. q̃ deus incepit mũdũ creare meridie. ideo dicitur Factum est vespere z mane dies vnus Sic deꝰ dei filius xps dñs volens recreare corruptum mũdũ p peccatum venit ad vite vesperã. vnde canit ecclesia. Tergente mundi vespere vti spon-

De sctis Petro et paulo apo.

sus ō thalamo egressus honestissima virginis matris clausula. z sic in fine mundi spūalia lumina homib⁹ saluādis intuenda instituit sctōs scz ap̄los tanq̄z celi sidera inter quos hos beatos ꝑetrū et paulum tanq̄z duo magna luminaria videlicz solem z lunaz instituit. luminare maius. id ē beatū petrū vt ꝓeesset diei. id ē synagoge siue saluandis de iudaismo que tūc dicebāt dies. quia sol iusticie iudeā specialiter voluit illuminare gratia. Jō dicebat ¶Matth.xv. Non sum missus scz tam specialiter nisi ad oues q̄ perierūt domus israel. Luminare minus id ē beatū ꝑaulū q̄ dō mi⁹ rōe tpis quia post dñi ascensionē vocatus fuit ad apostolatū. z etiam ratōne sue estimatōnis: qa omnib⁹ apostolis se mi⁹norem estimabat. Un̄ dicebat. j. Ebo rin.xv. Ego sum minim⁹ apostolorū Istud igit̄ luminare. i. btūs ꝑaulus est ordinatū vt ꝓesset nocti. id ē populo gētili. quia tenebris ignorātie erat excecatus. Esaie.ix. ꝑopul⁹ gentiuz qui ambulabat in tenebris vidit lucem magnā. id ē audiuit paulū egregie p̄dicantem p quē illuminatus est ad verā fidem. z hoc est qō dicit Gal'. ij. paulus. Qui operatus ē ꝑetro in apostolatū circūcisiōis operatus ē z mihi inter gentes z cognouerūt gratiaz que mihi data est a christo dño. Secūdo in institutōne horū spiritualiuz luminū possumus cōsiderare homis magnā necessitatem eos attendendo ¶Nam videm⁹ q̄ materialis sol est ita necessari⁹ omnib⁹ in mūdo existētib⁹ q̄ sine eo null⁹ nasci vel generare posset. Unde dicit pbus. Homo generat hominē z sol. Et vt dicit Dion'. li. de diuinis noib⁹. c. v. q̄ lux renouat nutrit ꝓficit fecundat auget mutat plantat viuificat omnia. Sic spūaliter isti ap̄li verbo et exēplo ac scripto renouāt in vita nutriūt z ꝓficiūt gratia. augēt merita. plantant fide. Unde ꝑaul⁹ dicebat. Ego plātaui appollo rigauit deus aut̄ incrementū dedit. Tercio in institutōne horū luminū spūaliuz possumus cōsiderare apostolorū magnā caritatē suos illustrādo. ¶Nam p eos illustrati fide videmus locū bonorum intelligēdo scz celestē beatitudinem. et locū malorū. videlicz eternū inferni suppliciū ac viā dei mandatorum. Unde dicit btūs ꝑaul⁹ Ephe. v. Fratres eīm aliq̄n tenebre nūc autez lux in domio vt filiū lucis ambulate. Unde z Leo papa in sermone bodierno. Isti inq̄t sunt viri p quos tibi euāgelium christi roma resplēduit. z que eras magistra erroꝛ facta es discipula veritatis. z infra. Isti sunt q̄ ad hāc gloriam puexerūt vt sis gens scrā. populus electus. ¶Merito igit̄ dicit ō ip sis ꝓmissum thematis verbū vicz. fecit deus duo luminaria magna. i. ordinauit hos duos ap̄los p quos mūdum illumiauit. In quib⁹ quidē verbis tria ad honorē horū beatorū apostolorū insinuāt documēta salutaria.

¶ Primū: eorum a deo sublimatio. ibi. fecit deus

¶ Secundū iporū ab eccl'ia assimilatio. ibi. duo luminaria

¶ Terciū. apostolorum a gratia miraoperatio. ibi luminare maius.

¶ Primū siquidē documentū diri q̄ ē a deo eorum sublimatio. quia dicitur q̄ deus fecit hec duo luminaria. Licz eīm omnia tam naturalia q̄z spiritualia dona et bona sint a deo Juxta illūd Johānis. j. Omnia per ipm facta sūt et sine ipo factū est nihil. id ē peccatus. tamē specialiter sublimauit hec luminaria vicz beatos ꝑetrū z ꝑaulum quibus z dicebāt. Vos estis lux mūdi

di. Nam christus dñs talis ac tant⁹ princeps recedēs a nobis p̄sentia cor poali vicariū suum reliqt in terris .s. beatū Petrum. qui vt ait Posti. fuit maior homine sed minor angelo. qa mortalis homo maior ramē potesta te. neqz eīm angelus pōt cōsecrare cor pus et sanguinē christi. neqz absolue re vel ligare. nec ordinare: vel indul gentias dare et hmōi. cuius iurisdictō plenarie fuit in beato Petro. ergo fu it magnū luminare. vnde fuit glie et honoris corona sublimat⁹. Inter alia triplici gloria fuit sublimat⁹. scz

¶ Primo gloria cōmendationis

¶ Secūdo hōnore cōmissionis

¶ Tercio corona cōsecratōis

¶ Primo nanqz beatus Petrus ē sub limatus gloria cōmendatōnis. stari enim post suam cōuersionem christ⁹ domin⁹ cōmendauit eum in nomis impositōne cū ei hoc magnuz nomē iponēdū promisit Joh. j. Tu vocabe ris cephas quod interp̄tatur petrus. id ē firmus: qui prius vocabatur Sy mon. Secūdo christus dñs promis sionem impleuit Mar. ij. et imposu it symoni nomen Petrus. Tercio cō firmauit Matth. xvj. cum exegit ō se cōfessionē. vos autem quem me esse dicitis. scz quia alij q̄si oēs homies er rant. Respōdit Petrus in p̄sona om niū dicens. Tu es christus filius dei viui. quasi di. Tu es christus. i. ho mo fin q̄ vnctus es oleo gratie p̄e cōsortibus tuis. Et sic eius confessus est humanitatē. et es ait filius dei vi ui. scz filij⁹ naturalis. id ē eiusdē natu re nō adoptiuus sicut alij. et sic confi tetur eius diuinitatē. Cui iesus respō dit. Beatus es symon bariona. id est filius Johāna. Fin Chryso. hoc dicit vt ostendat quoniā ita naturaliter ē christus filius dei sicut Petrus fil.⁹ Johanne eiusdē substātie cum eo qui genuit. Beatus inquā es propter ve re fidei confessionē: que ducit ad bea titudinē. Beatus es quia caro et san guis nō reuelauit tibi sed pater meus qui est in celis. Quasi di. tu dicis et ve rum dicis: quia ego sum christ⁹ filij⁹ dei viui. Et ego qui sum veritas in fallibilis dico tibi. quia tu es petrus a me petra dictus. et sup hanc petraz quam modo confessus es et p̄o fidei fundamento posuisti id ē christū edi ficabo eccl'iam meam. Huic senten tie aplūs cōcordat. j. ad Chorinth. iij. dicēs. Fundamentū aliud nemo pōt ponere p̄ter id qō positū est christ⁹ iesus. quod nō est aliud fundamentū nisi illa petra quam petrus posuit p fundamento. quia porte inferi q̄ sunt suggestiones demonū: delectatōnes viciorū: doctrine hereticoz: tormenta persecutoz: que iter pditōnis ostēdūt nō p̄eualebunt aduersus eam: quia a caritate christi nō sepabunt eā. Sz et christus hō de⁹ mins luminare. id est beatū Paulū plurimū cōmenda uit dicens Actuū. ix. Vas electōis est mihi iste vt portet nomen meū coram regibz et gentibus et filijs israel. ¶ Se cūdo hec luminaria. id ē. bri apli sunt sublimati honore cōmissiōis. Nā xps dñs rer angelorū tria eis p̄ciosa com misit que noluit cōmittere regibus: i peratorib⁹ et principibus alijs. Pri mo p̄tatem cōficiendi corpus suuz et sanguinē. Vnde canit eccl'ia. Cui⁹ offi cū cōmitti voluit solis p̄sbyteris q̄bz sic congruit vt sumant et dent ceteris. et sunt verba sancti Thome de aquino. O igitur sublimitas apl'oz et p̄e sbyterorum vt quacunqz die vel ho ra volunt adesse filiū dei statim adest

De sctis Petro et paulo apo.

et colloquunt ei put desiderat anima eoꝝ. Secūdo cōmisit ei oues p̄po sanguie redēptas .vñ dixit petro Jo. xxj. pasce oues meas .ſz p̄l⁹ ter iterro gauit eū dicens. Symon diligis me. z tunc dixit. Pasce oues meas. Unō Bernard⁹ in ſmone ſup Cātīc. Non ociose inq̄t totiens repetitur est petre amas me in cōmissione ouiū. ac si dicat. Nisi me pfecte z valde ames .hoc est. pl⁹ q̄z tuos. ſ. ꝓsanguineos. plus q̄z tua scz tempoꝛalia. plus q̄z te nequaq̄z suscipias curam: nec te intromittas de ouib⁹ p̄o quib⁹ sanguis meus effusus est. Ideo notanter dixit pasce z nō tunde vel occide oues. Semel eñ Petrū. x. dixit occide quādo quoddaz vas quasi lintheamē quattuoꝛ initijs id est funib⁹ demittebat de celo ī quo nō erant aues sed quadrupedia z serpentia immunda. z illa dixit occide. quia p̄latus ecclesiastic⁹ debet occidere immunda peccata in suis ouibus. Tercio cōmisit ei virtutem clauium: quas dñs illis cōcessit in psona petri dicens Matth. xvj. Tibi dabo claues regni celoꝝ. et quodcūq̄z solueris super terrā erit solutū z in celis ꝛc. Hec autē absolutio habet locū in penitente. Unde penitētia sacramentalis ſm Scotum sup q̄rto .xvij. dist. sic describitur. est absolutio hoīs confitentis facta certis verbis cum debita intentōne p̄olatis a sacerdote iurisditiōez habente in eum ex īstitutōne diuina efficaciter significans absolutōnem a peccato. Dicit p̄imo in diffinitione absolutio scz non principalis iudicis christi sed cōmissarij scilz sacerdotis hec autē absolutio ſm Petrū de palude fit a peccatis realiter per ministerium sacerdotis. nō principaliter z auctoꝛitatiue. quia hoc est p̄opꝛium dei. de pe. dist. j. Uerbum. Nec solū ostensiue quia hoc etiā faciebant sacramēta veteris legis. nec solum deprecatiue. quia sic magis absolueret bonus laicus q̄z malus clericus. nec solum per contritōem cōfitentis: quia sic nū q̄z quis ibi efficeret de attrito contritus sed operat instrumentaliter disponendo ad gratiā. z sic nisi ponat obstaculum facit de attrito contritū z iam cōtrito adauget gratiā. Nam ſm Ray. triplex est iudiciū. scz dei: petri z cleri. In prio iudicio absoluitur peccator per contritionē. in secūdo per confessionis absolutionē. in tercio per approbationē. de pe. dist. j. c. Nunqd caym. Similiter ſm Petrū de pal. triplex ē etiam clauis regni celoꝝ. Prima est auctoꝛitatis. z hāc habet solus deus. qui est trinus in psonis z vnus in essentia. quia omne peccatū auctoꝛitatiue solus deus remittit. Secūda claues est excellentie. z hanc habet christus inquantum homo. Ipe enim meruit sue passionis aperuit celum nobis quod nemo facere potuit. Tercia est ministerialis. hanc habet Petrus et sui successoꝛes sacerdotes qui ministerialiter et dispositiue agunt ad amotionem vectis. id ē peccati: et aperitionem. id ē collatōnem gratie. Hec autem clauis est duplex in effectu ſz vna in essentia. scilicet oꝛdinis et scientie. Dicit secūdo in diffinitōne hois confitentis. quia in hoc foꝛo nō absoluit nisi penitens. id ē penā tenens seu actritus. quia vt dicit Astesanus in ſūma lib. v. q⁹ in absolutōe de necessitate nō requirit q⁹ cōfitens habeat caritatem sed sufficit q⁹ habeat dispositōz .i. attritōz. z i psbyt̄ absolutōe format gr̄am vt ꝛtritio fiat. Et sic multi habebunt gr̄am in fine confessionis qui

nō habebāt i pncipio. Tales eīm si aī absolutōem sacerdotis mortui fuissent dānati eēnt. Q igit magna virt⁹ absolutōis sacramētal'. In foro vero iudiciali inuit⁹ etiā z nō penitēs ab excōica tione absolui potest. Dicit tercio i diffinitōe certis vbis .s. Ego te absoluo a pctis tuis. Dicit eīm Scot⁹ q ñ oportet in absolutōe ita pcisa vba eē sicut i baptismo vel pfecratōe eucharistie. qz ibi sacrm est iudiciale et nō pfistit i pfecratōe alicui⁹ rei scificāde. sz i remotōne mali. s. pcti. qđ est macia pnie saltē remota. ¶ Sz di. sacrm pnie ītegrat ex tribus. s. pritōe pfessiōe et satisfactiōe q̄ ptes sūt successiue. vbi igit dat spāl' gra penitēti p hoc sacramētū. Rūr q in pfessiōe vbi ē forma z macia. materia est hō penitēs vl saltem attrit⁹. forma vo fm Tho. Ego te absoluo .addit tñ Scot⁹. a pctis tuis. Nec ātt forma fm Gerson ē sufficiens tā de absolutōe ab excōicatōe z suspensiōe in foro pscie sz nō i foro pētioso. Et sic quidā dicūt vt gerson q nō debz i absolutōe addi illa dictio pritis. videt tñ q siue addat siue omittat nihil variat i mo pot⁹ pfirmat. Rō buius ē. qz plat⁹ a sacerdote ill' vbis in instāti infudit gra añq̄ dicat pritis. illa dictio potius pfirmat qz sacerdos nullū dz absoluere nisi eū quē credit a ḋo absolutū. z sic credit q dict⁹ vbis de attrito fact⁹ ē cōtritus. Si aūt absoluēs intēderet solū eū absoluere q rpe absolutōnis esset pritus z nō aliū m̄tras aīas videret pdere. Dicit q̄rto cū debita i tentōe. qz si a casu pferret dicta vba l' dormiēs diceret sine intentōe absoluē di nihil ageret. Dicit q̄nto a sacerdote iurisditionē habente. qz a nullo laico pt⁹ absolui cū nō habeat claues. nec a q̄libet sacerdote sed a suo q̄ habz sup eū iurisditionē. Cōtra ß faciūt q̄ dā laici nō solū villani. sz etiā vrbani q̄ eligūt sibi plebanos z statī incipiūt eos absoluere añq̄ admīstratio cōcedat a plato. gaudēt laici bibētes z epulātes dicūt. de⁹ puidit nobis plebanū q nos absoluit. z tñ eos sine supiōris licentia absoluere nō pōt. Dic eīm regl'a iuris i sexto q bñficiū ecclīastic cū nō pōt sine institutōe canonica possideri. ptinet aūt ad institutōez canonicā vt solū pferat ab eo q̄ de iure pōt pferre. puta plato ecclīastico nō dōtpali q̄ solū hz idoneas psonas pīsentare. Q de⁹ me⁹ q̄t sunt in isto regno curati solū p tyrānos et tpales dōos instituti aut p laicos solū pfecti q̄ nō pūt absoluere eos. qz nō sūt eoz plati de pe. di. vj. c. placuit. Verūtñ anīe talīū simpliciū nō peūt sz excusant p ignorantiā. sz tñ ab illis sanguis eoz exigetur. qz q̄stū in ipis fuit eos pdiderūt. extra de of. oz. irrefragabili. Et tles sp peccāt mortalit ex se exeq̄ndo officiuz illi⁹ ecclīe vel etiā fruct⁹ p̄cipiendo vt fur. ¶ Tercio xp̄s de⁹ nr sublimauit hec magna lumīaria cozona pfecratōnis quā nūq̄ q̄s potit amittere semel cōsecrat⁹ etiā si degradet. Vñ ē notandū fm Astesanū in sū. li. v. q̄ q̄dā positas fundat sup ordinē. vt ptās pficiēdi. q̄dā sup ordīs essentiā vt ptās ordinādi. q̄dā sup iurisditōnez. vt ptās iudicādi vel excōicādi. q̄dā sup iurisditionē z ordinē sil'. vt ptās absoluēdi in foro pniali. Pria nō pōt auferri sicut nec ordo. nec scōa. qz ois ptās quedat cū pfecratōe nō pōt auferri. Unde etiā inaīata pfecrata nō reconsecrant. ecclia vo z q̄rta pōt auferri. vñ sacerdos p suū platū suspēdi pōt ab officio. tamen si celebrat vere cōsecrat in piculū tñ aīe sue. Q igr magna sublimatō petri z sacerdotū q̄ habēt ptātē in celo in terra z in inferno. Dācaūt ptātē de⁹

De sctis Petro et paulo apo.

fecit eis gratiose ꝓferẽs. ¶ Scõm di
xi documentũ qõ est ipoꝛ ab eccl'ia as
similatio. qz dicit' q deus fecit duo lu
minaria magna. z sic eccl'ia lumi ipos
bic assil'auit qõ inter creaturas irrati
onales est iocũdi⁹. iõ ꝑmo die creatio
nis formatũ est. formauit em̃ q̃ndaz
lucidã nubeculã. q̃ vt dicit magist'er i
scõo suo circũitu in aere causabat diẽ
z noctẽ. de qua ꝑm quosdã die quarta
corpus sol' formatũ. ¶ Sic splẽdoꝛ ꝑ is
xp̃s trãsact' tribꝰ dieb⁹. s. infantie. pueri
cie adolescẽtie: q̃rto die iuuẽtut' sue ex
luce gr̃e diuie ordĩauit hec duo lumi
naria. i. btõs Petrũ et Paulũ. q̃ merito
ꝑ ipa duo lumĩaria designãt inẽ alia
quadruplici rõe vicz.

¶ Primo ratione claritatis
Secũdo ratõe mobilitatis
Tercio ratione magnitudinis
Quarto rõne potestatis.

¶ Primo etem̃ dixi q bi btĩ ap'li me
rito designanť ꝑ hec lumĩaria rõe cla
ritatis. qz sicut hec lumĩaria habent
magnã claritatẽ siue splẽdoꝛẽ vt patet
ad sensũ. sic z ist'i beati ap'li mũdi lu
minaria habẽt magnã sapĩe claritatẽ
Petr⁹ q̃dẽ tãta luce splẽduit q totuz
mundũ illumĩauit quã tñ a seipo nõ
habuit sed a triplici magꝰo didicit. s. a
deo ꝑe reuelãte Mat. xvj. Caro z sã
guis nõ reuelauit tibi sz ꝑ me⁹. Afi
lio notificãte. Joh. xv. Oĩa q̃cunq; au
diui a ꝑe meo nota feci vobis. Itez a
spũsctõ docẽte. Joh. xvj. Cũ autẽ ve
nerit spũs vitatis docebit vos oẽm
vitatem. Quis queso docuit petꝝ di
cta ꝓphetarũ cũ in sua ꝑma ꝑdicatõe
allegabat ꝓphetas qñ puertit tria mi
lia hoĩm: nõne spũs sanctus. de q̃ dicit
Gre. sup Ezech. Nulla moza ad docẽ
dũ agit'. statim em̃ vt tetigerit mentẽ
docet. solũ em̃ tetigisse docuisse ẽ. Si
militer et minus luminare. s. paulus
claritatẽ sapie quã habuit in trib⁹ scol'
didicit. Nam legẽ moysaicã sec⁹ pedes
gamalicl. Actuũ. xxij. Euangeliũ ꝙ i
scola xp̃i didicit. ad Gal'. j. Neqz enim
ab hoĩe accepi illud. neqz didici: sed ꝑ
reuelatõem iesu x̃pi. Itẽ in scola ange
loꝝ didicit legẽ supsubstantialẽ z diui
nã. z hoc q̃n rapt⁹ ẽ vsq; ad tercũ celũ
ibi em̃ didicit ordinẽ hierarchie supce
lestis que cõsistit in distinctõe diuina
rũ ꝓsonaꝝ. quã nobis tradidit. Gal'.
j. Siue throni siue dñatões siue ꝓn'
cipatus siue ptãtes. Itẽ ordinẽ hierar
chie subcelestis q̃ cõsistit in distinctõe
statuũ saluandoꝝ. s. ꝓlatorũ ꝛempla
tiuoꝝ z actiuoꝝ. tradẽs vnicuiq; spe'
ciale regulã. Nam scꝑsit regulã ꝓlato
rũ. j. Thimo. iij. Oꝑtz ait epz irreꝓhẽ
sibilẽ eẽ sobriũ pudicũ ꝓrudentem ẽ.
Itẽ regulã cõtemplatiuoꝝ. ij. Choꝝ.
iij. Nos aũt reuelata facie gl'iam dñi
speculantes in eandẽ imagine trãsfor
mamur. Sil'z regulã actiuoꝝ tradi'
dit. j. ad Choꝝ. vij. di. Qui habẽt vxo
res tanq̃z nõ habẽtes sint. z q̃ gaudẽt
tanq̃z nõ gaudẽtes. z q̃ emũt tanq̃z ñ
possidentes. et q̃ vtunť tanq̃z nõ vtanť. Istam sapiẽtiã eius tã ꝓ
fundã admiranť btus Petr⁹. ij. cano
ca. c. vlti. dicẽs. Charissim⁹ frater nos
ter Paul⁹ sm datã sibi sapiaz scꝑsit
vobis in q̃bꝰ sunt q̃dã difficilia intel'
lectu. ¶ Scõo hi btĩ ap'li assil'anť soꝝ
li z lune rõe nobilitatis. Nã sic ista lu
minaria hñt i suo motu velocitatẽ. sic
z be. Petr⁹ z paul⁹ habẽt velocitatẽ i
motu. Per velocẽ aũt motũ possum⁹
intelligere eoꝝ feruẽtẽ amorẽ. Dei⁹
em̃ aie est amoꝛ aie. qz sm Aug. sicut
corp⁹ mouecť pondꝰ. sic aĩa affectꝰ.

Est autē triplex motus aīe sicut dīc̄ Dyonisi⁹ .ii. de diui.no.s.
¶ Primus circularis
¶ Secūdus obliquus
¶ Tercius rectus
¶ Primus mot⁹ est circularis. ℔ motu mouet aīa ad mūdū p amorez .Pe q̄ ps. In circūitu ipi ambulāt. Glo. i. i cupiditate rez tpaliū q̄ quasi septē diez repetitōne reuertīt. z iō nō pueit ad octauā q̄ dabīt in octaua. ¶ Motus obliquus ē quo ds mouet p amorem ad seipm. de natura eīus amoris est vt duigat ad aliū. Qñ igit ds amorē suū reflectit ad seipm. tūc q̄ndā curuitatē zobl. fratem facit. Pe ℔ amore habet ad Tym. iij. In nouissimis diebꝫ instabūt tpa piculosa et erūt homes seipos amātes. ¶ Motus rect⁹ est q̄n ds mouet p amorē ad deū .De q̄ Psa. j. Recti diligūt te. Istūs igit Petr⁹ nō mouebat motu circulari ad mūdū qz oia mūdana despexit. Matth. xix. dicebat. Ecce nos reliq̄mus oia et sc̄. nec motu obliq̄ mouebat ad seipm p amorē. qz vitā suā ob xpi amorē ōspexit qñ se crucifigi petiit. Sed mouebat motu recto ad xpm p amorē. Iō dicebat Job. vi. Tu scis qz amo te. Qñ cū ad instantē petitionē fidelīū discederet a captiuitate vidit xpm sibi occurrentez. zait. Dñe q̄ vadis . Qui rñdit .venio romā iterꝫ crucifigi. Et petr⁹. Dñe ite/rū crucifigeris. Qui dñs. etiā. Et petrus. Reuertar ḡ et tecū pariter crucifigar. His dictis dñs in celū ascēdit. Ds cū dictū de sua passiōe intelligeret rediit. O deꝰ eterne. o saluator xpe certe ñ ē caritas maior te teste q̄s q̄ animā suā dat p te. Sil⁹ z b. paul⁹ ñ mouebat ad mūdū p amorē motu circulari q̄ dicebat Gal. vj. Mihi mūdus crucifixꝰ ē z ego mōdo. Nec motu obliq̄ ad seipm q̄ dicebat. Viuo ego iā non ego viuit vero i me xps. Iz mouebatur motu recto ad deū p amorē. Iō dicebat Ro. viij. Quis nos sepabit a caritate q̄ ē in xpo iesu moz fames nuditas zc. nūmiꝫ nec tribulatio nec pmissio nec moz a iō hec lumiaria separe potuerūt sz vno die diuerso tñ supplicio z vico sua morte illuxerūt mōdo. de q̄ b⁹ Dyoñ. i epla ad thimoth. sic ait. O fī mī thimothee si vidisses agōes z plūmartōis coꝝ ōfecisses q̄dē p̄ tristicia et dolore. Quis nō fleret illa hora qñ p̄ceptū suie egressū i eos ē. vt. s. petr⁹ crucifigeret z paul⁹ ō collaret. videres tē turbas iudeoꝝ z gētiliū pcutiētes eos z expuētes i facies coꝝ. Cū ei separet abūnicē ligauerūt colūnas mōi ñ vtiq̄ absq̄ fratꝝ gemitu. Tūc inq̄t paulus petro. Par tecū fūdamētū ecclie rū z pastor ouiū z agnoꝝ xpi. Petr⁹ āt ad paulū Vade i pace p̄dicator bonorum moꝝ .mediator z dux saluti iustorum. hec ille. ¶ Tercio hi bti apli assil'ant duobꝰ lumiaribꝰ magnis rōne magnitudis. Iā sic illa lumiaria vicz sol z luna habēt excellētē magnitudinē sic isti apli sūt alijs scīs dignitate maiores ps. Nimis honorati sunt amici t. ōs zc. Quāuis etei gl'ia scrōꝝ sit magna tū pcōrib⁹ vidz qua. iō q̄ ab ipa se nimis elōgāt. z si nō p distātiā locale saltē p vite dissimilitudinē. nimia ei distātia fm Basiliū facit errare circa q̄ntitatē q̄litatē z figurā. Primo circa q̄titatē fac errare distātia. qz id q̄ō i se est magnū p̄ nimiā distātiā vidz p̄uū ee. z pōit exēplū ō sole q̄ fz astrologos octies maior ꝺ fra. Scdo distātia facit errare circa qualitatē q̄ id q̄ō est vnꝰ colorꝭ p̄ter distantiā alterꝰ colorꝭ vidz esse. Exemplū i velis nauiū que cum sint alba p̄ter distantiā videnť nigra. Tercio circa figurā. qz quod est vnius figure p̄ter distātiaz alterius videť esse. z ponit exemplū i turribus ciuitatū que cum sint q̄dre

De sctis Petro et paulo apo.

tñ ex nimia distãtia apparẽt rotũde. sic oẽs pctores nimis elõgati a celesti gl'ia errãt circa ipi⁹ q̃titatẽ nõ ꝓsiderãtes q̃ magna sit. De cui⁹ magnitudine dicit Baruch .iij. O isr'l q̃ mag̃ ẽ dom⁹ dei. Sil'r errãt circa q̃litatẽ nõ ꝓsiderãtes q̃ pciosa sit. ió ꝓ nihilo eã habẽt. ps. ¶ Pro nihilo habuerũt eam desiderabilẽ. De cui⁹ pciositate Augu. li. de corpis et aie misera vita. O caro illã vitã amplecti debuisti vbi vita sine morte. vbi iuuẽt⁹ sine senectute. vbi lux sine tenebris. vbi gaudiuz sine tristicia. vbi pax sine discordia. vbi voluptas sine iniuria. vbi regnũ sine mutatõe. vbi merces sctorum tã magna est q̃ nõ pt mẽsurari. tã copiosa est q̃ nõ põt nũerari. tã pciosa ẽ q̃ ñ pt estimari. Itẽ pctores errant ꝓpẽ distantiã circa gl'ie stabilitatẽ. i. eternitatẽ. de q̃ dr Ma thei. xxv. Jbũt hi i suppliciũ eternũ iusti vo in vitã eternã. ¶ Quarto q̃z hi beati apli assimilantur magnis luminaribꝫ rõne ptãtis. qz sicut illa duo luminaria vidz sol z luna habẽt magnã ptãtẽ in istis inferioribꝫ qz coopant ad producti onẽ vegetabiliũz sensibiliũ: qõ innuit Deut. xxxiij. vbi dixit moyses de bñdictõe Joseph. De pomis inqt fructuũ sol'z lune. i. generat⁹ vtute sol'et lune Sic z bti apli habẽt magnã ptãtẽ in inferioribꝫ. qz vn⁹ eoz ẽ ianitor celi alter vo doctor orbis. Ut ãt debite itelligere possim⁹ eoz ptãtẽ Sciendũ q̃ deus habet triplicẽ thesauz. scz

¶ Primo thesauz potẽtie

¶ Secũdo thesauz sapiẽtie.

¶ Tercio thesauz misericordie

¶ Primo dixi q̃ deus habet thesauruz potẽtie. De q̃ Viere. i. Aquit dñs thesauz suũ et ptulit vasa ire sue. vasa ei ire. i. iusticie ꝓferunt de potẽtie thesauris q̃ est thesaur⁹ pris. ¶ Scõo deus habet thesauz sapie. de q̃ Col'. ij. In q̃ sunt oẽs thesauri sapie et scie absco/ti. z iste ẽ thesaur⁹ filij ¶ Tercio hz ois thesauz misericordie. de q̃ Mu. xx. Agi thesauz tuũ fontẽ aq̃ viue. i. abũdeis thesauz tuũ fontẽ aq̃ viue. i. abũdãtiã misericordie. z iste thesaur⁹ ẽ. l. z qz tres thesauros habz de⁹. thesaurius dei pris est btus petr⁹ cui pcõmisit thesauz sue potẽtie: vt xps dñs dixit ei Mat. xvj. Caro z sanguis nõ revelauit tibi sed pr̃ me⁹ zc. Magnã ꝓfecto ptãtem accepit petr⁹. s. apiendi z claudẽdi celũ. z insup miracla faciẽdi. Thesaurari⁹ aũt filij ẽ btus paul⁹ cui xps ꝓmisit thesaurũ sapie sue sicut ipe dicit ad Gal'. j. q̃ euãgeliũ dicit p reuelatõem ielu xpi. Un thesaurus sapiẽtie nemo ingredi põt nisi p doctrinã pauli. Thesauraria vo spũsctitu p thesauz miscõie est btã vgo. vñ vo cak mr̃ gre z miscõie. O igit aia saluãda. o angel' associãda si vis i celũ secure ire. qz nõ habes manẽtẽ ciuitatẽ h. si erasti in hui⁹ mũdi solitudie. si caristi laqueũ diaboli. clama ad petz. et paulũ vt te sua sapia dirigãt et potentia defendãt. Clama inq̃z deuoti⁹ ad mrem misericordie mariã vt te introducat in sempitrnã gl'iam. ¶ Tercio postrẽo in thematis vbis insinuat apostolorũ horũ a diuina gra mira operatio. qz dicit. q̃ luminare mai⁹ fecit ẽ vt pesset diei. i. btus petr⁹. minus vt pesset nocti. ¶ Preest siq̃dẽ petr⁹ diei. i. huic eccl'ie p q̃ orat nũc coram deo. qui adhuc viuens dicebat. ij. ca. j. c. Habo inquit opam habere vos i memoria post obitũ meũ. Sil'r btus ¶ Paul⁹ pest huic catholice eccl'ie sua sapia. z abo illuminãt p sua q̃tidiana miracla vt patet in eorũ legenda. Rogemus igit dñm deũ vt illustrati his luminaribꝫ increatũ videre mereamur lumẽ quod est pater filius et spiritussanct⁹. Amen.

De eisdē aplis Petro z Paulo.
Sermo.liij.

Lingue eo
ruz claues celoz facte sūt
Apoc.iij.c. Id gl'iosam so
lēnitatē btōz Petri z Pauli apl'oruz
p̄missa ꝛba rōnabilit̄ ꝓuenīūt. q̄z feli
ces linguas celoz claues ipe rex celo
rum xps o:dinauit spūalē ptātem eis
dem ꝓferēdo. p̄ncipalit̄ tñ Petro di.
Tibi dabo claues regni celoz. Pro q̄
sciendū q ad apiendū celū q̄tuor re
quiruntur scz

Primo ostij aptio.
Secdo ipse aperiens.
Tercio causa apiendi.
Quarto ptās exequēdi.

Primo dixi q ad apiendū celū req̄rit
ostij aptio. cui⁹ q̄dem ostiū nō videtur
materialiter q̄d sit nisi ille q̄ de se dicit
Job.x. Ego sum ostiū p me si q̄s intro
ierit saluabit̄ q̄s in passione claue cru
cis fuit aptum. iuxta illud Apoc. iij.
Vidi z ecce in celo ostiū aptum. nā sic
ostiū cū aperit̄ a cardine vel postibz se
parat̄. sic p crucis clauem anīa xp̄i celi
lū. Jō dr Apoc.ij. de xp̄o. Claudit z ne
mo aperit. aperit z nemo claudit. Se
cūdo ad apiendū celū req̄rit ipe aperi
ens. z q̄z xps ascendit in celū iō ptātez
apiendi cōmisit Petro z sibi succedē
tibz vt ad celū ire volētibz apiant suis
linguis p̄dicando verā xp̄i fidē. q̄ vide
tur ostiū q̄d est xps virtutes faciēdas
z vicia vitāda. ac sacra p xp̄m in reme
dium instituta ministrando. que oia fi
unt p lingua q̄z verbū eternū dei pa
tris. p verbū tempale voluit ad se i ce
lum transire boies. Nam q̄n baptiza
tur quis p verbū baptizat. q̄n in ma
trimoniū ꝓsecrat p verbū ꝓsecrat. q̄n
a peccatis absoluit̄ p verbū absoluit.
ideo merito lingue apl'oz dicunt cla
ues celoz. quia Petr⁹ ipso die penthe
costes q̄nq̄z milibz hoim cū sua p̄dica
tione celū aperuit. z postea tribz mili
bus. z tandē innumeris. Dilr beat⁹
Paul⁹ innumeris multitudinibz pa
ganoz. iō ipe specialiter dicit̄ p̄dicator
gentiū seu paganoz. Im q̄ ipe dicit.
Qui operatus Petro in apl'atu operatus
est z mihi inter gentes et cognouerūt
gr̄am que data est mihi a xp̄o dño.

Tercio ad apiendū celū req̄rit cau
sa apiendi que est meritū. virtutes enīz
reddūt hominē dignū vita btā z vicia
excludūt ab ea. vñ Aug⁹. in Im mone de
dedicatōe dicit. Ita laborem⁹ vt nob
bonoz operū clauibz ianuā regni cele
stis apire possim⁹. sicut eīm malis opi
bus q̄si q̄busdam seris ac vectibz vite
nob ianua claudit̄. ita ꝓculdubio bo
nis opibz apitur. i. bonū op⁹ cā apiē
di. Quarto ad apiendū celū req̄rit
potestas exequēdi Im meritū z deme
ritū. z iō in catholica eccl'ia claues Im
q̄ dicunt esse. nec ostiū apertio nec ipse
apiens vel causa apiendi dicunt cla
ues sed ipa potestas illud exeq̄ndi qō
fit p verbū sacerdotis. ideo optime de
istis dicta verba dicunt. Lingue eorū
claues celoz facte sunt. In q̄bus q̄dē
verbis isti gl'iosi xp̄i apl'i a duob⁹ spe
cialiter cōmendant scz

Primo a magna spūali potestate.
ibi. lingue eorū.

Secdo a celum apiendi modalita
te. ibi. claues facte sunt.

Primo nāq̄z btī apl'i cōmēdant ex
thematis verb a magna spūali ptāte
cū dicit̄. lingue eorū. q̄z ptās spūalis i
virtute lingue ꝓsistit. q̄z vt dictuz est ce
lestia sacra mistrant p ꝛba. Jō duplex
est ptās scz secularis z spūalis. Secu
laris exequet̄ p gladiū seu tpalez potē
tiā. Spūalis āt p ꝛba. z be potestates

De sctis Petro et paulo apo.

significanť p duos gladios. de qbus dixerūt discipuli. dñe ecce duo gladij hic. Ad qđ positū igiť circa spūalem potestatē quā hñt plati ecclie tria considerem⁹ scz

¶ Primo ipius ptātis diffinitionē.

¶ Scōo eiusdē distinctionē.

¶ Tercio ipius operationē.

¶ Primo ita p circa spūalē ptātem cōsiderem⁹ diffinitionē. dicit enī Rich. super. iiij. di. xviij. ar. j. q. iij. q claues in ecclia sunt ptās iudicādi in foro aiarū scz nō in foro causaz. q ptās ex duobus integrať. s. ex ptāte discernēdi in cause examiatiōe. z ptāte diffiniendi i cause determiatōne. p̄ma dicit clauis scie. scōa clauis potētie. z q̄zuis p̄dicte claues distinguāť penes act⁹. tñ in radice sunt vna nō tñ inter se sed cū ptāte sacīm cōficiendi. qz iste tres ptātes fundanť in caractere sacerdotali. z iō solis sacerdotibꝫ noue legis date sunt vt verū xp̄i corp⁹ cōficiant ac pctōres seu penitētes absoluāt. Q q̄z magna ē sacerdotū spūalis ptās q̄ corp⁹ filij dei cōsecrāt. z hoiem de faucib⁹ diaboli extrabūt z ad deū p̄ducūt. ¶ Scōo circa ptātem spūalē cōsiderem⁹ ipi⁹ ptāt̄ distinctoz. dic ei sc̄us Tho. sup. iiij. di. xviij. q regni celest̄ ostiū nob p pctm claudit. z q̄ntū ad culpā. i. maculā q i ania ex pctō causať z q̄ntū ad reatū. i. obligatōez pene etiā tēporal. z iō ptās q tale obstaculū regni celest̄ remouet dicit clauis q est tripler scz

¶ Prima autoritatis.

¶ Scōa p̄eminentie.

¶ Tercia ministerialis.

¶ Prima clauis autoritať ē qua habet ipa sūma trinitas p̄ncipaliť pctm remittēdo. iuxta illud. Quis ē hic q etiā pctā dimittit nemo dimittit peccatū p̄ncipaliter nisi sol⁹ de⁹ Esa. xliij. Ego sum q deleo iniq̄tates vras. z vt dicit Scor⁹ Hāc autoritatē sūe z diuinitatem nulli pōt dare qz se hac sūma ptāte p̄uare nō pōt. Q igiť pctōr p̄sidera pondꝰ q nulla pura creatura p̄ remittere pctm p̄ncipaliť sz sola sctissima trinitas. Q q̄tēs tua pctā tibi remisit deq̄ ei ingratus es nec scis recogitare. ¶ Scōa clauis ē p̄eminētie q est i xpo iesu hoie q̄ merito sue passiōis celum apuit. de hac dr Esa. xxij. Dabo clauem dom⁹ Dauid sup humerū ei⁹. z Apoc. v. Nemo poterat apire librū nisi agn⁹ q occisus ē. ¶ Tercia clauis ē ministerialis q̄ est i ecclia. iuxta illud Math. xvj. Tibi dabo claues regni celoz. qđ etiā p̄bari p̄t similitudine. Sic ei rex terren⁹ hīs thesaur⁹ magnū i domo sua nō cuilibet sz maioribꝫ z fidelioribꝫ claues thesauri dom⁹ sue cōmitteret. ita rex eternꝰ ad cōicādū thesaur⁹ glie sue nō cuilibet sz ordinatis p̄sonis. i. sacerdotibꝫ claues dedit. Silr ois dispēsator dr hr claues eoz. q dispēsat. sz ministri ecclie sūt dispēsatores diuioz. vt ptz. j. Chor. iiij. Sic nos existimet hō vt ministros xp̄i dispēsatores mysteriorū dei. g hr dr clauel. z has claues Petrus singlariť recepit. vñ Piero. Petrus singlariť recepit vt oēs intelligātur. q̄cū q̄z scz ab vnitate fidei se segant nec a pctis absoluūť nec regnū celoꝝ ingredi p̄ñt nec alios a pctis absoluere. ¶ Tercio circa ptātē spūalē p̄sidere mus ptātis opatiōē q̄d. s. facere pōt. Ad qđ dicēdū q ser. s.

¶ Primo peccata remittit.

¶ Scōo penā minuit.

¶ Tercio extra cōionē ponit.

¶ Quarto sacra p̄ficit.

¶ Quinto ecclie mīstros dispōnit.

¶ Sexto indulgētiā tribuit.

¶ Prio dixi q spūalis ptās pctā remittit nō vtute p̄pa qz sic sol⁹ de⁹ remittit iuxta illud Lu. v. Quis ē q pctā dimit

die nisi sol⁹ de⁹. sz disponitiue z misteria liter. iuxta illud Joh. xx. Accipite spm̃ scm̃ q̃z remiseritis pcā remittunt eis z q̃z retinueritis retēta erūt. z sic vtrūq; vez est q⁹ de⁹ remittit pcā z sacerdos sz differēter. Ex pctō ei mortali tria incōmoda i hoīe generāt. Primū ē dei inimicicia Aug. Scio deū oīm criminoso inimicū. Scōm ē deformis macula Diere. ij. Quā vil' facta es nimis ireās vias tuas. Terciū reat⁹. i. obligatio ad penā eternā qz ꝺ eternū deus peccauit. Mō ista tria sol⁹ de⁹ virtute pritōis remittit. sol⁹ eñ remittit offē sas. sol⁹ lauat maculā. sol⁹ dissoluit obligationē eternā. ista figurant Lu. xv. in filio ꝓdigo. de q̃ tria dicūt. Primū q⁹ pater ipm amplexat⁹ z osculat⁹ fuit Scōm q⁹ ipm stola indui fecit. Terciū q⁹ dixit. filius me⁹ mortu⁹ fuit z reuixit. Per primū q⁹ amplexat⁹ fuit dat intelligi q⁹ sol⁹ de⁹ remittit inimicicias. iuxta illud Ezech. xviij. Si auerterit se impius ab iniquitate sua oīm iniq̃tatū nō recordabor. Per scm̃ scz q⁹ ipz stola indui dat intelligi q⁹ sol⁹ de⁹ reoznat turpitudinē anie. Per terciū. s. q⁹ dixit filius me⁹ mortu⁹ fuit z reuixit dat intelligi q⁹ eternā mortē ipe remittit. Sacerdos vo hac ptāte clauiū etiā remittit pctā in q̃ntū sacra mistrat. Dic Aste san⁹ in sūma li. v. c. xvij. Q, q̃dā sacra sunt ordinata a xpo ad gr̃am acq̃rendā. q̃ sunt duo vtz baptism⁹ z pnia. q̃dā ad gr̃am habitā ꝓmouēdaz vt oīa alia sacra q̃ si mistrent gr̃am nō hñti bus nihil pficiūt. Sz baptism⁹ pficit nō hñtib⁹ gr̃am sil'r pnia. sed pnie tres sunt ptes. s. ꝓtritio. ꝓfessio. z satisfactio mō si p ꝓtritōez gr̃a infundit b̄ fieri pt etiā sine admistratōe sacī pnie. sz cōit infūdit gr̃a p sacm̃ pnie nō hñtib⁹ eā in absolutiōe pcōzis vbi ē materia et forma. materia ē bō attrit⁹. forma vo sunt vba q⁹ sup attritū ꝓlat⁹ a sacerdote cū debita intēcōe de attrito fit cōtrit⁹ nisi ponat obicē seu nisi hēat ꝓpositū ad peccādū mortal'r. Secōo dem qz ptās spūal' penā remittit. iusticia ei dei nō patit vt remaneat aliqō maluz ipunitū. vt dic Aug. Uñ licz de⁹ remittat penā eternā tñ adhuc remanet obligat⁹ ad penā purgatorij a q̃ ptāte clauiū absoluit sacerdos z pena satisfactoria pñti ligat. ita q⁹ si sufficiēs fuerit aliā penā purgatorij ñ sustinebit. q̃ est acerbissima respectu pene pñt⁹ vite p̄t etiā de pena pñti satisfactoria aliq̃d relaxare. ij. Cor. ij. Uā z ego qō donaui si q̃d donaui ꝓpt vos i psona xp̄i. et sic illā relaxatōem ꝓ rato hēbit de⁹. O de⁹ mīficoz ānta clemētia z miscōdia tua admistrabit hoīb⁹ p ptātē sacerdotū. q⁹ p̄t recogitare. z q⁹ regratiari. Tertio ptās spūal' hoiem pcōzē extra cōionē fideliū ponit. i. oīb⁹ spūalibus bōis q̃ i eccl'ia catholica fuit ꝓuabit p excōicatōez. qz dixit saluator. Qcūq; ligaueris sup trā erit ligatū z i ecl'. nō qz i ecl'a aliq̃s sit ligat⁹ sz a ecl'a ligabitur. ita q⁹ ñ ꝓmittet ibi trāsire. vñ dic Aug. z br̄. xj. q. iij. Qis excōicat⁹ sathane tradit. ió dic Greg. Qnia excōicatōnis siue iusta siue iniusta sp ē timēda. dic tñ Aug. sup ps. Qui iust⁹ ē z iniuste maledicit ꝓmiū illi redd. z ecōuerso. Dic. xv. q. iij. Nemo ꝓtēnat vincla ecclastica qz ñ ē bō q̃ ligat. sz xps q̃ hāc ptātē ōdit. i ꝓmitiua ei ecclia timebat excōicatō qz excōicatū stati diabol⁹ accepta ptāte sup ipz verabat. sz ió iā nō erat visibil'r vt excōicatō min⁹ timeat. Quarto ptās spūal' sacra ꝓficit. s. sacz corpis z sanguis ad qō ꝓsecrādū tāta ptās req̃rit q⁹ si oēs mundi hoīes nō sacerdotes vellēt ꝓficere nō possent. imo si oēs angeli vellēt b̄ facere nō possent. ió dicit sanctus Abo. Sic sacri

De sctis Petro et paulo apo.

ficiū istud instituit cui⁹ officiū cōmitti voluit solis p̄sbyteris q̄b sic congruit vt sumāt z dent ceteris. Quinto ptās spūalis eccl'ie sctē mīstros disponit cō secrādo eos q̄sdam in ostiarios q̄sdaz in acolitos q̄sdaz in subdyaconos q̄s/dam in dyaconos q̄sdam in p̄sbyte/ros q̄sdā in epos q̄s tanta ptāte cōse/crat vt toti⁹ mūdi p̄ncipes vnicū p̄sby terū ꝛsecrare ñ posset. Petro ptās spi ritualis indulgētiā tribuit. Indulgē/tia vero est thesaur⁹ eccl'ie puēniens ex passione xp̄i z meritis sctōrū z tot⁹ ec/clesie ex miscōia oipotētis dei. vt patet de pe. z re. cū ex eo. c. vlc'. li. vj. z dicitur thesaurus q̄ nulla res charior q̄ san guis xp̄i effusus. de q̄ deriuant p̄nci/paliter indulgētie. videns em̄ clemēs xp̄s fragilitatē humanā z ad malū p/nam ei quez ab eterna morte redemit ꝛtra penā etiā purgatorij. puidit meri to sue passiōis. cui⁹ clauē Petro z sibi succedētib⁹ cōmisit vt ip̄as indulgēti/as dispēsent. Et iō sol⁹ papa pōt dare plenariā indulgentiā in toto orbe. q̄ ipse sol⁹ ē assūpt⁹ in plenitudinē ptāt. xviij. q. j. Hōcū q̄. Alij aūt oēs legati z epi tātū dare possunt q̄ntū papa vo/luerit. Ad h̄ āt q̄ q̄s indulgētias ꝛse quar̄ q̄ttuor requrunt. Primū q̄ sit cō tritus z ꝛfessus. videt tñ satis rōnabi le q̄ h̄ intelligit fm eccl'ie interp̄tatōez vñ ille q̄ fuit ꝛfessus in pasca z postea cecidit in mortale pctm̄ si ꝛterat de eo z deliberet ꝛfiteri in q̄dragesima futu ra censebit ꝛfessus z ptrit⁹. z sic habe/bit indulgentiā. Secōm q̄ credat tan/tā ptātem esse apud eccl'iam. Terciuz q̄ sit subditus ei⁹ qui facit indulgenti as. Quartuz q̄ faciat illud p quo dar̄ indulgentia al's nō valet. licz habeat bonā voluntatē. Nam q̄n sic dan̄t in/dulgentie q̄ q̄ dederit vnū denarium ad talis eccl'ie fabricā ꝛsequar̄ tātuz de indulgētia. Ego cū sim frater mi⁹ nū q̄z ꝛsecq̄ possem illā indulgentiā ex nū q̄z denariū h̄re possium. Sz dicere l ñntū valēt indulgētie centū diez. Rñ deā q̄ tātū diminuūt de pena q̄ntū si p tot dies fecisset quis pniam. nō aut̄ tātū valēt q̄ si centū dieb⁹ deberet q̄s puniri in purgatorio q̄ illos diminu eret. sz plus q̄z vni⁹ diei pnia multi di es purgatorij relaxant. q̄ indulgentie valent ad euadendū penā purgatorij z satisfaciendū p iniūcta pnia a sacer/dote. Si q̄s em̄ ꝛsequit plenariā in/dulgentiā iam liberat⁹ est a satisfactio ne quā ꝛfessor iniūxit z a pena purga/torij. z sic indulgentie tātū valēt q̄ntuz sonāt. Si em̄ dicat a dāte indulgētiaꝝ dam⁹ idulgētiā oim pctōrū vl' cētū an nozum de penitētia sibi iniuncta. cui⁹ solū remittit pnia imposita a ꝛfessore z si mozeret puniret de alijs q̄ deberz exoluere. Aliq̄n dicit dam⁹ indulgēti am oim peccatorū de quib⁹ ꝛtriti z cō fessi sunt z sic oblita vel ignorata nō re mittunt. Aliq̄n simplicit̄ datur remis sio oim peccatorū z tunc si post cōfessi onē talis indulgentie nullū peccati cōmittunt statim euolāt ad gloriā. O miscōia dñi dei infinita. O pia clemē tia xp̄i. O ineffabile merituz crucifixi, q̄ copiose subuenis peccatoribus ad re cōuersis vt eternā penā cōmutes i tē/porālē z talem redimas passiōe p̄s. tua. certe implebit⁹ in nobis illud p̄s. Ꝛro nihilo saluos facies filios hoim

Secōo isti ap'li xp̄i ex p̄missis the matis verbis cōmendant a modali/tate apiendi celū cū dicit. lingue eoz facte sunt claues celoz. Duū nanq̄ videt q̄ lingua sua apiant celuz cum celū iam diu sit aptum p xp̄i passionē Quocirca tria dubia h̄ declarabūt. s.

Primū si vere celū sit apertū.

Secōz quō q̄s ad id habeat introitū.

Tercū quō ist̄i bt̄i apl̄i ierūt i celū. Primū dubiū declarādū dic̄i qō est si ꝑ celū aptū sit. Rn̄r q̄ sic. qz dic̄it Marci. j. q̄ baptizato xp̄o iohes aſcē dens de aq̄ vidit celos aptos et spm̄ sc̄m tanq̄z colūbā. Hz ꝫ b̄ arguit̄ q̄ nō fuit ꝓueniēs baptizato xp̄o celum apiri. qz tal̄ aptio nō fuit fm̄ v̄itatem cū corpa celestia nō sunt corruptibilia Nec debuit fieri fm̄ apparētiā tm̄. qz falsitas fuisset in opib̄ diuis qō non ꝓuēit. Itē xp̄o baptizato nō fuit apta ianua celestis sed i passiōe. cū g̃ tal̄ ap tio celi significaret aptōez b̄itudinis videt̄ q̄ nō debuit fieri xp̄o baptizato ſz ip̄o passo. Ad qō dubium rn̄dz lyra sup. j. c. Mar. q̄ xp̄s baptizat⁹ fuit a iohe nō vt baptismo idigeret ſz vt v̄ir tutē regenerādi aq̄s ꝓferret. z vt testi/ monio iohis manifestaret̄. z ꝑ hoc vtrū q̄s ꝓueniēs fuit celū apiri. qz cum testi monio iohis qō erat hūanū fuit testi monū dei p̄ris et spūssc̄i apparenti/ um i voce et colūba. z silr̄ creature ir/ rōnabil̄ z insensibil̄ testionū ꝑ illam aptōez celestē. Itē ꝓueniēs fuit ad desi gnādū v̄tutē baptismi dādi ꝑ xp̄m: ꝑ quē est introit⁹ i regnū dei. fm̄ qō ꝺr Job. xij. Nisi q̄s renat⁹ fuerit ex aq̄ et spūsc̄o nō p̄ot introire i regnū dei. Ad p̄mū dicēdū q̄ illa aptio nō fuit i cor/ ꝑe celesti ſz i aere: sic̄ solet fieri in corru/ scatiōe q̄n videt̄ celū apiri. z sic dicunt boies vulgares. celū apit̄ i corruscatiōe scḣtura aūt sacra cōit̄ tenet modū lo/ q̄ndi vulgarē. nec fuit ibi aliq̄ falsitas q̄z sufficiēs erat ad significādū aptōez ianue celest̄ ꝑ baptismū. sic̄ fm̄ alios doctores colūba illa nō fuit v̄a colū/ ba. ſz tm̄ nō fuit ibi aliq̄ falsitas: quia sufficiebat ad repñtandū spm̄sanctuz Ad sc̄m dicendū q̄ licz ꝑ passionem xp̄i ianua celi sit apta q̄ntū ad remotō nē impedimēti generaliq̄ erat ex pec cato ade. tm̄ applicat̄ v̄t⁹ passiōis xp̄i ad singulares ꝑsonas b̄itudinē itrā/ tes ꝑ baptismū ꝑ quē incorpant̄ xp̄o: z efficiūt̄ ꝑticipes redēptiōis facte per passiōz. q̄ q̄dē applicatio fit vt ꝑmūt⁹ ꝑ v̄ba sacerdot̄. iō ligue eor̄ efficiunt̄ claues reg. ce. Ex q̄b⁹ ꝑz q̄ ostiū regni celest̄ ꝺr metaphorice sic̄ z apiri. ideo etiā claues dicūt̄ metaphorice. vñ per q̄s ꝙs itrabit i celū illō dic̄i p̄t claus: siue sit ligua p̄dicatoris siue v̄a pnia.

¶ Scōm deniq̄z dubiū declarādum quō. s. q̄s ad celū habeat itroitū. Et re spōdet̄ q̄ ꝑ q̄ttuor. Prio ꝑ verā fidez z baptisma. Mar. vl. Qui crediderit z bapti. fu. sal. erit. iō i xp̄i baptismo ce lū fuit aptū. Scōo ꝑ verā penitētiaz. Mat. iij. Pniam agite ap. ei reg. ce. In cui⁹ figurā iobi i insula pathmos in loco. s. pnie aptū fuit regnū celoruz Tercio ꝑ innocentiam. iuxta illō p̄s. Quis aſcēdet i mōtem dñi. aut q̄s sta bit i loco sc̄o ei⁹. Et rn̄dz. Innocēs ma nib⁹ z mū. zc̄. Vnde Piero. ad filiam mauricij. Neo te seducat. nēo fm̄ōib⁹ circūueniat. celestis ei aula nō nisi sā/ ctos pueros z inocētes suscipit. ab oi malicia z neq̄a mōm eē optz q̄ cupit regre cū xp̄o. nullū ei malū locū ḫz a/ pud deū. regnū celoz. sic̄ ifideles here tici z scismatici nō hēbūt. ita catholici crimiosi ñ possidebūt. i cui⁹ figura eze chieli aptū fuit celū. Quarto celū apit̄ ꝑ opa v̄tuosa rcā ītētōe fcā. in e⁹ signū stepb. pthomart̄. aptū fuit. hic Mat. vij. Nō ois q̄ dic̄ mi. dñe zc̄. Quo ꝛgr vadūt oēs pagani. dico q̄ i infernū. q̄ heretici z scismatici. i infernū. q̄ mali xp̄iani. dico beu nisi peniteāt ad eternū tormētū. o misera vita oiz taliū

Tercīū dubiū ꝺclarādū ē. quō vicz ist̄i bt̄i apl̄i petr⁹ z paul⁹ ierūt i celū. Rn̄r q̄ ꝑ fidei ꝓstātiā: pniaz: innocētiā z ꝑ mar tyrij tolerātiā. vt patet in legenda

De visitatõe marie ad eliz abeth

De visitatõe ỹginis gl̃iose ad Elyzabeth. Sermo.liij.

Cantate domino canticũ nouũ. laus eius in eccl̃ia scdm̃ ps. cxlviij. Hec verba dauid ꝓphete ex spũsscti instinctu ꝓtulit ad honorez ỹginis Marie. intelligẽs bt̃am ỹginem in nouo testamẽto nouũ canticũ dño decantandã in sua deuotiõe cum cecinit magnificat. Vñ circa h̃ tria notare possum⁹ viez

Primo canentiũ diuersitatẽ.

Scdo cantici ỹginis necessitatem

Tercio ỹbox virginis raritatẽ.

Primo siq̃dem notem⁹ canẽtiũ in ecclesia scdm̃ x̃p̃m. i. catholica diuersitatẽ. nã aliqui in ecclesia canũt triplici rõne. s. ꝓpter ostentationẽ faciendã. ꝓpter delectationẽ habendã. ꝓpter deuotionez excitandã in se vel in audientib⁹. Primo q̃dam cantant ꝓpr̃ vocis z sui ostẽtationez q̃s reꝓhẽdit Hugo de sancto vict̃. li. ij. de claustro aie. Cum inquit in eccl̃ia ad op⁹ quentũ fuerit hũilitatis honestas diligenti⁹ obſuet ne vbi añ ꝓspam̃ dei venim⁹ ibidẽ deſiozes simus. sũt em̃ q̃dã mẽte vagi. oculis attoniti. habitu dissoluti. plana pietũ p̃ spiciẽtes plustrãdo. aliud cantãt. z aliud cogitãt. in choro sũt corpe. z in foro mẽte. z subdit. Si sic cãtas vt ab alijs laudẽ q̃ras. vocẽ tuã vẽdis z facꝫ eã nõ tuã sz alio x̃p̃. Vnde z Grego. z hr̃ di. xcij. c. in sctã. Plerũ ꝙz ait fit vt dũ blãda vox q̃rit̃ ꝓgrua vita negligat. z cantor miſter deũ moꝛib⁹ stimulat cũ ppl'm vocib⁹ delectat. Scdo q̃dã cantãt ꝓpr̃ delectatiõez hñdaz. de q̃b⁹ Berñ. Frangis vocẽ. frange z volũtatẽ. Fluans ꝓsonantiã vocũ. Fua ꝓsonãtiã moꝛ. z beatus Aug. li. ꝓfeſ. Quotiẽs ait me pl⁹ delectat cant⁹ ꝙz ꝝba fateoꝛ me peccare. Tercio q̃dã cantãt ꝓpr̃ deuotiõez in se vel in alijs excitandã. de quib⁹ dicit Piero. Deo nõ voce sz coꝛde cantãdũ est. vñ z Aug. diẽ. Clamoꝛ ad dñz ẽ in tẽtio coꝛdis z flagrãtia dilectiõis q̃z petit̃ qd̃ optat. tales ꝓfecto dño cãtat canticũ nouũ. Nã in no. te. zacharias implet⁹ spũscto videꝫ ſpleri diuinũ ꝓmissuz ac sui loq̃lã restitui in signũ. ꝓmissi angelici replet⁹ ex deuotiõne cecinit cãticũ nouũ dño di. Bñdict⁹ dñs de⁹ isr̃l. Silr̃ Symeõ accipiẽs i manibus suis ih̃m x̃p̃z mũdi ꝑciũ igne succẽſus deuotiõis. cantauit dño canticũ nouũ di. Nunc dimittis fuũ tuũ dñe fm verbũ tuũ in pace. ꝑsertim bt̃a virgo sentiẽs in ỹginali suo vẽtre dei filium replet⁹ spũscto suauitate cantauit dño canticũ nouũ hodie di. Magnificat aia mea dñm. Scdo q̃z notare possum⁹ cantici ỹginis necessitatẽ. q̃z de tanto bñficio diuio sibi z generi hũano exhibito tenebat̃ deo ad gr̃az actionẽ. iuxta illud Greg. Si crescunt dona rõnes etiã crescũt donox̃. rãco q̃ q̃z dz esse ad fuiendũ deo ꝓmptior. q̃nto se obligatiorẽ ꝓspicit ex recẽdãrõne. Tercio notare possum⁹ ỹbox raritatẽ. nã vt ex tota euãgelij serie colligit̃ cũ q̃ctuoꝛ ꝓsonis locuta ee inuenit̃ bt̃a ỹgo. z sp̃ cũ mag̃ veritate. Primo cũ angelo z tũc cõcepit intare. Scdo cũ Elyzabeth. et vtero dei filiũ. Scdo cũ Elyzabeth. tũc infans i ipi⁹ vtero ad vocẽ ỹginis exultauit z Elyzabeth. ꝓphauit. Tercio in nuptijs cũ miſtr̃. z tũc dilect⁹ filius aquã ꝓuertit i vinũ. Quarto cũ filio i tẽplo z tũc dei fili⁹ erat subdit⁹ eius. Hec ãt ỹginis oia fuerũt deo q̃si noua cãtica ad q̃ inuitabat eã ꝓs. di. Cãtate ꝛz zatharia Symeõ z b. ỹgo dñi aiate. Tũ tẽpluz cãticũ in eccl̃ia scdm̃ x̃p̃m. In q̃b⁹ q̃dem vbis hñdicte ỹginis canticum specialit̃ a trib⁹ cõmẽdat̃ scz

¶ Primo ab excellētia nouitatis.ibi. Cantate dño canticū nouū.

¶ Secdo ab intelligentia ꝓfunditatis ibi.laus eius.

¶ Tercio a ꝓtinētia celestis iocūditatis.ibi.in ecclesia sanctoꝝ.

¶ Primo dixi q beate ꝟginis canticum cōmendat ab excellentia nouitatis qꝛ ad laudē dei inuitando ꝓphetas Dauid deuotis noui testamenti dicit Cantate dño canticū nouū.q.d.ꝓiusꝓatres ⁊ matres veteris testamēti cāmauerunt dño canticū vetus respectu noui.certe vetus cāticū Eue coꝛā serpente erat lugubꝛe. Ideo dicit Augu. Eua luxit Maria exultauit. Verūtñ canticū qđ ſm Ysi.lib.etbiñ. est vox laudis ex leticia coꝛdis ꝓuenientis est triplex scz

¶ Primum ſynagoge figuratiuuz et bonum.

¶ Secundū ecclesie desideratiuum ⁊ melliſluum.

¶ Tercū celestis patrie viuidum et dulcissonum.

¶ Primū canticū est ſynagoge figuratiuū ⁊ bonū qđ figurabat canticum noue legis .iuxta illđ.j. Thoꝛ.x. Pia in figura ꝓtingebant illis . Nam ſm Dyonisiū nostra hierarchia.i.statꝰ noster est media inter celestem ⁊ eā que i veteri lege erat . tempe eñ veteris legis erat veritas ꝓmissa tñ.sed in noua lege est veritas incboata p xp̄m incarnatuz.in patria aūt erit veritas cōsūmata.⁊ ideo in veteri lege figure ſole ꝓponebāt sine re figurata . in nouo autē ꝓponunt figure cum rebꝰ. quia i sacramēto eucharistie est verum coꝛpus xp̄i.sub ſpecie ramē panis ⁊ vini in patria vero erit res sine figuris.xñ dicit aplus. Nunc videmꝰ p speculuz in enigmate.tunc autē facie ad faciez. Ideo oꝛat ecclesia vt quod nunc gerimus in ſpe in via .rerum veritatē capiamus in patria. Dinc est q in veteri lege duplicia cantica fuerūt.scz ſimplicia.⁊ cantica canticoꝝ. Simplicia cantica sunt de beneficijs tēpalibus Sed cantica canticoꝝ de p̄mijs celestibus que oñia figure fuerunt noue legis.quia ⁊ in lege noua sunt duplicia cantica.vicz de beneficijs ⁊ de ꝓmijs. Nā zacharie ⁊ Symeonis sunt de beneficijs diuinis. Angelorū autez scz gloria in excelsis est de p̄mijs.ſz benedicte virginis vtraq ꝓtinet.ideo excellit tam cantica veteris legis q̄ noue legis. qđ patz discurrendo singula Simplicia cū cantica sex fuerunt in veteri lege ſignificantia sex famosos actus tympanistrie nostre virginis benedicte. Precessit primo in figura cāticum Moysi de liberatione mirabili de egiptijs ⁊ submersione inimicoꝝ Exođ.xv.⁊ significat liberationē a peccatis.que liberatio pfectissime impleta est in benedicta virgine. quia ab oi peccato tam oꝛiginali q̄ actuali extitit imunis. Ideo optime sic cōmendauit eam Gabriel di.Aue.i.sine ve peccati oꝛiginalis actualisq. Secūdum canticū populi in figura erat de largitate donoꝝ dei quādo aquā eis dedit dñs Num.xxj. Sic angelus virginem de diuino dono cōmendauit di. gratia plena. Tercū canticum populi iſrael in figura delboze erat dicentſ. Aui ſponte obtuliſtis anias vras tē. ⁊ ſignificat obedientiā subditoꝝ.que i bta virgine pfecte impleta est que ſolus impio dei subiugata extitit. Jō angelus ſibi dixit.dñs tecum bñdicta tu in mulieribꝰ.q.d. ⁊ mulieres oēs sub ptāte viri ſūt. Quartū cāticū aliū moyſi vicz illđ. Audite celi q̄ loquoꝝ Deut. xxxij.⁊ ſignificat iſtructoꝝ diuinoꝝ eloqꝝ ozū q̄ pfecte i ꝟgine claruit.vt ꝺscribit

De visitatõe marie ad eliz abeth

Lucas.j.c.di. Cogitabat q̃lis essz ista salutatio.ruminãs scpturas z itex q̃rens.quõ fiet istud qm̃ viz nõ cognosco.z instruit angel⁹ di. Spũsctũs supueniet i te zc̃. Quintũ canticũ in figura finit anne vicz illõ. exultauit cor meum.j. Reg.ij.z significat vbertatẽ filiozũ q̃ ipleta ẽ in btã virgine q̃ talẽ filiũ nobis genuit vt p illũ oẽs q̃ recipim⁹ filij dei patris cẽ possum⁹ Job.j. Sextum canticũ in figura fuit qõlibz David in p̃s.qõ significat in no.le. varietatẽ dulciũ sonoz.i.gaudioz psallentiũ.qõ i btã ỽgine pfecte ipletũ est dũ in domo Zacharie eleuata diuia zc̃platõe iocũde laudabat deũ di. Magnificat aia mea dñm. ℣. Scõm canticũ synagoge est canticũ canticorũ qõ post dicta cantica ẽ decantatũ. in q̃ de uote petit spõsus mẽtis. dei filiꝰ incarnãdus ad oscula.qõ ipletũ ẽ in btã virgine q̃ genuit deũ z hoiem quẽ oscula bat ei famulabat cibabat in lecto reclinabat currebat pꝰeũ afficiebat ad eũ. z ista in figura petebant in canticꝭ canticorũ.z sic ptz cantici ỽginis Marie excellẽtia. ℣. Scõm cãticũ ẽ eccl'ie desideratiuũ z mellifluũ . nã eccl'ia triplicia cantica hz desideratiua z melliflua q̃ dicunt noua cantica vicz

℣. Primũ canticũ humanũ.

℣. Scõm canticũ angelicũ.

℣. Terciũ canticũ virgineũ.

Primũ canticũ mellifluũ z nouũ est humanũ.de quo põt intelligi illõ p̃s. Cãtate dño canticũ nouũ quia mirabilia fecit. Hoc aũt nouũ cantauit zacharias pater Johãnis baptiste qõ i ecclesia cantat semp in matutinis: nocte quia adhuc quãdo hoc canticũ cecinit nõdũ fuit exortus i mũdo sol iusticie xp̃s deꝰ noster.sed latebat in utero virginis matris.ideo in suo sctõ filio nato bñdicebat xp̃m nasciturũ di. Et tu puer ꝓpheta altissimi vocaberis. Canta igit zacharia sancte senex z sacerdos dei altissimi.canta nouũ canticũ.i.cor de cũ deuotione z ore cũ grãp actione.quia dñs fecit mirabilia duz tibi filiũ supra naturã dedit loquelaz abstulit.z itex reddidit. ac spũsctõ impleuit te z vxorẽ tuã Elizabeth.vt mirabile factũ dei.i. filiũ eius incarnatũ in utero virginis intelligeres. Scõo humanũ canticũ z nouũ cecinit Symeon ꝓpheta dũ btã virgo filiũ in templum p̃sentauit cognoscẽs p reuelacionẽ spũsctõ accedẽs z petens in vlnas suas bñdixit z dixit. Nũc dimittis seruum tuũ dñe fm̃ vbz tuũ in pace qz viderũt zc̃.qõ i eccl'ia cantaz ꝓpẽ solis occasum.i. in cõpletorio . quia adhuc xp̃s nõ erat manifestatꝰ toti mũdo sz aliquib⁹.de hoc potest exponi illõ p̃s. Cantate dño canticũ nouũ laus eius in eccl'ia sanctoz.i. in templo scu congregatõe iustoz. Canta igit sancte senex Symeon canta nouũ canticũ qz ibi est cõgregatio sanctoz.nã in vlnis babes scm̃ sctõz. coraz te babes matrem dei virginẽ. z Joseph iustum. ac Annã sanctã Samuelis filiã . z tu ex ipo quẽ tenes scrificaberis. ℣. Scõm canticũ eccl'ie mellifluũ z nouũ est angelicũ.nam nato saluatoze statim angeli corã pastoribꝰ nouũ solẽniter decantauerũt canticũ di. Lu.ij. Gloria i altissimis deo z in terra pax hoibꝰ bone volũtatis.de quo potest dici.j. Regne volũtatꝭ.de quo potest dici.j. Reg. ij. Recedant de ore vestro vetera.q.d. olim ꝓphete in le.ve.cantabãt canticũ exꝑctatiuũ. hoc aũt recedat quia mutus est dñs scrẽtiaz cui ꝓparant cogitatiões. iam igit est pax p mediatorez xp̃m hoibꝰ bone volũtatis nõ impijs

Terciũ eccl'ie canticũ mellifluum desideratiuũ z nouũ est canticũ virgineũ qõ btã virgo cecinit dũ filio in ute

ro ꝯcepto abijt in montana. i. hierlm
q̄ quā iter suū fecit in domū Zacharie
que erat vltra hierlm respectu galilee
fm Lodolphū. vel abijt q montana
hūilitat, q montana charitat. q mō/
tana diuie ꝯtemplatōis. z intrauit do
mū zacharie et salutauit Elyzabeth.
Johes aūt existens in vtero matr in/
telligens adesse creatorē mundi dñm
maiestatis exultauit in vtero repletus
spūsctō. replera z mr amplexata ma/
trem virginē cū dei filio cepit ꝓphera/
re di. Bñdicta tu in mulieribꝫ. z vnde
hoc merui vt dñi dei mater veniat ad
me. ecce ei vt facta est vox salutōis tue
in auribꝫ meis exultauit infans i gau
dio in vtero meo. z btā es q̄ credidisti
angelo q̄ pficient oīa que dicta sūt
tibi a dño. Et virgo deo chara Ma/
ria eleuata in dei ꝯtemplatione cepit
exaltare deū de tanto bñficio z cātare
nouū cāticū di. Magnificat aīa mea
dñm. qđ i eccl'ia cantat in clara die sp
ad vespas. quia ipsa tā claritate solis
iusticie erat illustrata. O q̄s suaue. O
q̄s dulce. O q̄s melliflue btē virgini bꝫ
canticū nouū erat qđ nō hoiby solum
desideratiuū. verūetiā ipi deo p alijs
acceptū. In cuius figura ꝺr Can. ij. Dñ
de mihi facie tuā. i. fm Grego. noticiā
seu ꝯsensū ꝯcipiēdi. sonet vox tua i au
ribꝫ meis. vox em tua dulcis z facies
tua decora. Ecce patz excellēria nouita
tis gaudij z cantici virginis noui qđ
cantauit in eccl'ia catholica vel iustoꝝ
Terciū canticū est celestis patrievi
uidū z dulcissonū. de q̄ ꝺr Apoc. xiiij.
Cantabāt sancti canticū nouū ante se
dē dei z agni. Suauitas z dulcedo hu
ius cantici ꝓpendit si ꝯsiderat. qui ca/
nunt. cū quo instrumēto. z qđ canunt
Nam si cantor bonꝰ voce rauca vtat
male cātat. z bonus cythareda fracto
instrumēto dissonat. z si materia can/
tici displiceat. canticū nō erit suaue. sz
in celesti patria cantores sunt sapien/
tissimi angeli z homies. Bti vtrunq̄ in
strumēto gutturis brifico. iuxta illud
ps. Exultatōes dei in gutture eorum.
Materia illi⁹ cantici ē vox laudis di/
uine. canūt igit bti in patria exultādo
z laudādo deū di. Bñdictio z claritas
z sapia z gr̄arūactio honor virtus z for
titudo deo nr̄o in secula seculorū amē
Apoc. vij. vñ Bern. O q̄s gl'iosum est
regnū illō i q̄ reges ꝯueniūt ad laudā
dū z gl'ificādū eū q̄ est rex regū z dñs
dñantiū. Secdo b̄ virginis grate cā/
ticū ex vbis themat cōmendat ab in
telligētia ꝓfunditat q̄ ꝺr laus ei⁹ est
ex sua intelligētia in eccl'ia iustoꝝ. nam
hec prudētissima virgo animatum cius
templū in suo nouo z laudabili ac su/
aui cantico ꝓfundissime intelligendo
decantauit diuinā bonitatē a pte tri/
plici scilicet

Primo in se existentem.

Secdo sibi largientem.

Tercio hūano generi subueniētē.

Primo em btā virgo decātauit diuinā
bonitatē in se exñtez. nā fm Bedā btā
virgo suā magnificētiā plene coḡuit sed
cognitā toraliē deo reddidit. dicit enim
Magnificat aīa mea dñm. voce ope
affectu. Magnificat q̄dē dñm ois cre
atura. sz aīa mea sup oīa. Inter oēm
q̄ppe creaturā purā nihil tā magnifi/
ce feē dñs sic aiam meā eā ab origina
li pcto ꝓseruādo. z qz vt dic ps. Pcto/
ri ei dixit deus q̄re tu enarras iusti. tē. et
Eccl. xv. Nō ē speciosa laus i ore pcto/
ris. Et fm aplm. Oēs i Adā peccauit/
mus excepta tñ hac virgine. iō hec sola
dig̃ est ad deū laudādū vt dicat. Ma
gnificabo eū nimis i ore meo Et i alio
ps. Repleat os meū laude tua vt can
tē tota die magnitudinē tuā. Vñ dux
inter cetera Elyzabeth ipaz virginē ma

De visitatõe marie ad elizabeth

gnificaret dicẽdo cã mẽm dei .ipa in deũ refudit.ac si dicat. O elizabeth cognata dilecta:tu me magnificas dicẽs me mẽm dñi.sed ego hoc totũ deo attribuẽs tota mea aia laudat z magnificat dñm. qz siceã dignificauit .hinc Amb.tãto z tã inaudito munere me dñs sublimauit q3 lingua ad ꝟ explicã dũ sufficere nõ possit.sed totũ interioris affectũ animi in agẽdis laudibus ei9 offero.totũ qõ sentio viuo z discerno in cõtẽplãdo ei9 magnitudinẽ gratulanter impẽdo. Duo nãqz et angeli et aie brẽ in diuia cõtemplãt bonitate.s. incõprehẽsibilẽ ei9 maiestatẽ z ineffabilẽ ei9 bonitatẽ.ideo venerãt .ꝑ primũ et degustãt .ꝑter scõm. Tal' fuit brã virgo adhuc i via q venerabatur dñm di. Magnificat aia mea dñm. z degustabat di. Et exultauit spiritus mei9 in deo salutari meo. Vñ Hugo. Duo eñ bona sũt q angelor et hoim spũs in illo fonte boni eẽna ꝓtẽplatõe hauriũt.vicz incõprehẽsibil' maiestas z ineffabil' bonitas dei.p maiestate venerant eũ q generat castũ timorez.p bonitate diligũt eũ ne reuerentia sine dilectõe penalis sit. Ad hãc celestẽ patrie dulcedinẽ brã ꝟgo puenerat. cuz magnificare dñm se phibuit z exultari i deo salutari se asseruit. Vñ Basilius.qz põmus fructi9 spũs ẽ par z gaudiũ.cũ q ꝟgo sacrata totam sibi hauserat grãm spũscti merito subdidit .Et exultauit spũs me9 i deo salutari meo. Fm Hyrã dic in deo rõe creatõis .salutari rõe recreatõis.meo rõe assumpte hũanitatis.qz sic fuit ipi9 ꝟgis z ñ alterius.q.d. Nõ exulto i terrenis.nõ in mũdi pspis sed i deo meo creatore redẽptore z ex me nasciturο filio dulci ie su.quem in vtero porto. Nic Amb. Sit charissimi in singulis vestr spiritus marie vt exultet in dño. In domino inquã nõ in voluptate carnis: nõ in honore aut mũdi pspitate .nõ in generis nobilitate .nõ in corpis pulchritudine zc. O igit gaudiũ matris in deo filio q3 magnũ q3 ineffabile.qõ vt q̃dam dicũt nullus explicare ls nec q3 ad plenũ in pñti intelligere potest. Nam si alicui scõ vt bto Fracisco tã dulcis fuit christi dulc redẽptoris cõtemplatio vt sepe de terra i aera eleuabat. q̃d queso fuit virgis matris q̃ cõcepit:genuit:lactauit:balulauit nutriuit adorauit z allocuta est ꝓtẽplare

Secũdo beata ꝟgo decãtauit diuinã bonitatẽ sibi largiẽtẽ. cognoscebat siqdẽ naturalẽ suã ꝓditionẽ post diuinã ꝓtẽplatõnẽ.z intelligebat gratuitã dei bñficiũ sibi collatũ.z inde se hũiliabat.que eñ tantũ ascẽderat in diuina dulcedine z cognitõne totũ bonus deo refudit a quo accepat: et in suam vilitatis cõsiderationẽ resiliuit dicẽs. Quia respexit humilitatẽ ancille sue. Et quia humiliter recognouit se dicẽdo ancillã ideo sublimat q̃ mater dei esse pmeruit. vñ Hieron. Beata virgo nõ a filio suo dño nostro celos dicit fabricare.nõ angelos creare. nõ mirabilia nec diuinitatis insigna petrare sed se humiliare. ceteraqz decumẽta virtutũ intra humilitatis cubiculum aggregare. Vñ et in se solas humilitatẽ respexisse faretur dñm qui custos est ceterar virtutũ. Hinc Augustin9 in fmõe de assumptiõe. O ingens quit brã hũilitas marie que deũ hoibus pepit.vitã mortalibꝫ edidit.celos renouauit.mũdum purificauit. paradisũ aperuit.z hoim aias liberauit. Facta est marie hũilitas scala celestis per quã deus descẽdit ad terrã. quid eñ est dicere respexit nisi approbauit Dec ille. Itẽ ex diuino bñficio intelligebat se merito brificandã ab oĩbꝫ.

et ne ꝙsi ingrata essz de tãto bñficio diuinũ munus in se laudabat dicẽs. Ecce eñ ex hꝫ btãm me dicẽt oẽs generatões. Unde Beda. Cuꝰ hũilitas a deo tam ẽte respicit recte btã ab oĩbꝫ coꝝminat. Veraciter nãqz btã ỽgo prophetia est repleta. qz eam oẽs natões bñdicũt tã iudei ꝙz gentiles. qz ex oĩbus generatõnibꝫ aliq sunt ꝙersi ad f. dez q̃ cõfitent virginẽ btãm. Hoc erit am fm lyrã ptz i saracenis. Unde in alchorano machometi dicit ō maria ỽgine. Dixerũt angeli. O maria deꝰ denũciat tibi ỽbũ ex ipo. z erit nomẽ eiꝰ iesus filiꝰ marie. Et in eodẽ libro dixerũt angeli. O maria deꝰ vtiqz elegit te z purificauit te. z elegit te clarã super mulieres seculoꝝ. Unde z Bern. sic eã beatificat. Utinam mihi essẽt tot lingue q̃t sũt stelle celi vt oẽs illas possem cõuertere in laudes genitricis dei nec sic satiarer. Sed ve illis q̃ ỽginis negligũt laudes vbi etiã gentiles sic eã exaltãdo bñficant. Ita z hãc bñficatõis rationem subiũgit virgo mr̃ dicẽs. quia fecit mihi magna i sanctificatõe: pseuatõe. sed maria i filij dei ꝙceptione. Et hec facta sunt potẽtia infinita. ideo subdit. qui potens est. Et bis oĩbꝫ ỽgo mr̃ decantat diuinã bonitatẽ dicẽs. z sanctũ nomen eiꝰ. quia q̃quid sanctitatis p̃t cogitari totũ pfectius est in eo: et post eũ in virgine. Ideo dic Inf. lib. de ꝙceptu virginali. Nihil tibi inqt dña ẽ equale. nihil cõparabile. Omne ei qđ est aut infra te est aut supra te. supra te est solus deꝰ et quod infra te ẽ oĩe quod deꝰ nõ est. Idẽ in eodẽ li. Quid eñ excellentꝰ illi dare valeret q̃s vt i ꝑpetua ỽginitate pmanens deũ ō sua carne carnẽ factũ generaret. Dec ille.

Tercio btã virgo decãtat diuinam bonitatẽ hũano generi subuenientez di. Et misericordia eiꝰ a ꝙgenie i ꝙgenies. i. bñficiũ incarnatõis qđ ex misericordia dei factũ ẽ a progenie iudeoꝝ in progenies gẽtiũ Uerũtñ hꝫ incarnatõis bñficiũ licz se extẽdat ad oẽs q̃ntũ ad sufficientiã nõ tñ q̃stũ ad eff. caciã sz tm̃ ad iustos. ideo subdit. timẽtibus eũ. s. timore filiali. Fecit potẽtiaz in brachio suo. id ẽ in filio suo qui vocatur brachiũ dñi. Esa. liij. Brachiuz dñi cui reuelatũ est. dispsit superbos scilicet legispitos et phariseos qui fuerũt superbi. mẽte cordis sui: spernẽtes consiliũ dei. qui cũ ceteris iudeis post q̃dragintaduos annos a passiõe domini fuerũt captiuati et ꝙ orbẽ dispsi ꝙ Tytũ z Uespasianũ. Et loquitur hic virgo beata ō futuro ꝙ modũ ꝓteriti ꝓpter certitudinẽ sue prophetie. Sequit. Deposuit potẽtes de sede. i. iudeos q̃ erãt potentes in lege et prophetis. dimittens eos ex suo demerito i profundũ erroris. et exaltauit humiles. i. gentiles: ꝑdicationẽ apostolorũ humiliter suscipiẽtes. Ideo subditur. Esurientes. i. gentiles verbũ ōi magna auiditate suscipientes impleuit bonis. i. per verbũ dei fide spe z caritate. et diuites id ẽ legispertos: diuitijs scripturarũ prius plenos dimisit inanes per excecationẽ z falsũ scripturarum intellectũ. Suscepit israel puerũ suũ. i. christũ in puerili etate nascendum. qui accepit carnẽ puerilem de israel. recordatus misericordie sue. id est ad modum recordantis se habuit: quando filium suum patribus promissum in carnem misit. Ideo sequitur. Sicut locutus est ad patres nostros Abraham et semini eiꝰ. Fm quod dicitur Genes. xxij. In semine tuo benedicentur oĩes gentes terre. in secula. quia caro christi deitati vnita pmanet eternaliter. Et sic patet ꝑfundissima intelligẽtia cantici virgis

De visitatõe marie ad elizabeth

bñdicte. ℣ Tercio hoc bt̃ē ỽgis nouũ cãticũ cõmẽdat ex p̃missis ỽbis a cõtinẽtia celestis iocũditatis. qz laus eiꝰ in eccl'ia. i. ꝯgregatõne sc̃tõrũ. In celo enĩ ꝯgregabunt sc̃ti oẽs. qz ỽ Ꝑpoca. vlti. ℣ Nullũ coinq̃natũ intrat in illud. Vñ ỽ ỽgis cãticũ ꝓtinet i se spẽales oẽs celestes iocũditates. z sic ꝓformat cãticis vite eẽne. Nã fons z origo beatitudis ẽ ipa visio diuĩtatis. Ex q̃ tanq̃ ex fonte oẽs alie bñtudies acciden taliꝫ deriuant. vt dic̃ san. Tho. in. iiij. di. xlix. qz mox vt aĩa diuinã eẽntiã intuebit supza se rapta incipit gl'ificare z bñdicere tale ineffabile bonũ. sic beata ỽgo i ẽtis sicut bt̃ in cel' ipm magnificando dic̃. Magnificat anima mea dñm. ℣ Scõo ex tali visiõe indicibile gaudiũ z exultatio generat in aĩa Vñ stati dicit. Et exultauit spũs meꝰ in deo salutari meo ℣ Tercio in hoc diuĩtatis lumine et gaudio aĩa seipaz cognoscit et videt se tanta gl'ia ex se indignã. Vñ dicit. qz respexit bũilitatẽ ancille sue ecce enĩ ex tanta gl'ia oẽs beatã me dic̃t. ℣ Quarto ꝓsiderat ꝑmiuz seu gaudiũ et ꝑmiantẽ. i. dñm. z inde admirãs dicit. Quia fecit mihi magꝫ qui potẽs est z scũm nomẽ eiꝰ ℣ Sexto intelliget aĩa q̃ tãta gaudia nõ ex opibus iusticie q̃ fecit sz ex mera suã misericordiã cõtulit ei deꝰ. ideo dicit. Et misericordia eiꝰ a pgenie i pgenies timentibꝫ eũ. ℣ Septio intelligit tanta bona supẽ vtutẽ z potẽtiã naturalẽ cõsecuta. vñ ꝓtinꝰ addit. Fecit potentiã in brachio suo. i. filio. Hoc ỽ videt eqssime factũ. iõ subiũgit. dispsit superbos mente cordis sui ℣ Octauo videt vndiq̃ gaudiũ ꝓcedere z inebata aĩa tanta dulcedie dicit. Esurientes ipleuit bonis. qz ꝑus esurierãt i via se ꝓ talia gaudia affligendo. de repletꝰ vero hic delectatoibꝫ carnis z mũdi dic̃. diuites dimisit ianes ℣ Nono hec parrie ebetas fuisse ꝓmissa sciet in duobꝫ testamẽtis. s. vet̃ z novo. iõ in duobus ỽsibꝫ vltimis gaudet de ipleta facta ꝓmissiõe di. Suscepit isrl' puez suus recordatꝰ misericordie sue. Sicut locutus ẽ ad pt̃es. Dicq̃ ℔ nouũ bt̃ē ỽginis cãticũ oia cãtica ꝓtinet paditi. vbi sine cãticũ aĩa cãtica nouum ℣ Magnifisine sp cãtat cãticũ nouum ℣ Magnificat. qꝫ dñ nouũ nouitate vniuersitat. qz factũ a mre oim et dña. ℣ Nouitate ꝓtis. qz nũq̃ visa vl' audita est tãta trã. ℣ Nouitate iocũditat'. qz nullũ cãticũ cãtat in eccl'ia cũ tãta solẽnitate sicut ℣ Magnificat. ℣ Tatemꝰ igit dño ꝺo hic cãticũ nouũ i eccl'ia sc̃tõrꝫ vt ꝑ hiis dicte ỽgis suffragia tãdẽ laudemꝰ eiꝰ filiũ i eccl'ia btõrꝫ q̃ cũ ꝑe z s. vnit z regnat ꝺs ꝑ ĩmẽsa secl'oꝝ secla amẽ

De eodẽ festo ℣ Ser. liiij

Magnificate dñm mecũ. et exaltemꝰ nomen eiꝰ i idipm. i. in vnũz ps. xxxiij. Ad laudabilẽ solẽnitatem visitatois gl'iose virginis marie hec sacerrima psal. ỽba rõnabiliꝫ dicunt. Scta ei eccl'ia hodie recolit illũ diem honorẽ ꝑfate ỽgis q̃ sctãm cognatã suã elizabeth visitauit cũ filio dei i suo purissimo vẽo existẽte. quẽ iobes i vtero mris existens coguit z tripudiauit. mr q̃z eiꝰ inflãmata spũsctõ ꝓbauit. ỽgo demiꝝ pia eleuata mẽte deũ ꝺuo te laudauit di. ℣ Magnificat aĩa mea dñm. Iosq̃ ꝑ ps. ad dei deuotã laudẽ iuitat di. ℣ Magnificate dñm mecũ zc̃. Ubi ẽ nob ꝓsiderãdũ q̃ illi q̃ laudãt deũ sũt i triplici dignitia. sc̃z

℣ Primo q̃dã magnificãt cũ demõe

℣ Scõo q̃dã laudãt cũ malo hoie

℣ Tercio q̃dã exaltãt cũ maria ỽgie.

¶ Primo nãqz q̃dã magnificãt deum cũ demone. z sunt illi q̃ cũ superbia oãt p̃dicãt aut cãrant seu eleosinã faciunt vel alia opa de genere bonoꝝ exercẽt in q̃bus q̃dã dei laus esse deberet nõ ꝓpria. qz in oĩ ope vtuoso duo sunt sc̃z laus z vtilitas. laudẽ de bono ope sibi reseruauit dicẽs p Esa. Gl̃iaz meã alteri nõ dabo. sed vtilitatẽ bonoꝝ operꝝ facieri dedit si ꝓtem dei. i. gl̃iam nõ sibi vsurpauerit. alioq̃n pdet vtrã q̃. Hec q̃by dicit ps̃. xlix. Pcõri aũt dixit deꝰ q̃re tu enarras nomẽ meũ z assumis testamẽtũ meũ p os tuũ. Qz ãt talis laudatio deo displiceat ptz ex hoc. qz xp̃s a demonibꝫ se laudari nõ permisit sicut ꝺr Mar. iij. q̃ spũs imundi cũ illũ videbãt. pcidebãt ei. z clamabant dicẽtes. Tu es filiꝰ dei. z vehemẽter cõminabat eis ne manifestarẽt illũ

¶ Scõo q̃dã laudãt deũ cũ hoie malo. z sũt illi q̃ in ỏi laude. ꝓpriã delectatõem q̃rũt. sic̃ suauiter cãtãtes i eccl̃ia Vñ Beꝛ. in meditatõibꝫ. Ego q̃dẽ miser ad sacra mysteria meaz sepe fregi voce vt dulciꝰ cantarẽ. magꝭ eñ delectabar in voꝯ modulatõe q̃z i cordis cõpunctõe. deꝰ nõ q̃rit vocis lenitatẽ: sed cordis cõpunctõez. dũ eñ populꝰ a cãtore mulcet deꝰ irritat. Et nec talia placẽt deo: qz dicit sc̃us Bonauẽ. q̃ si suauitas vocis flecteret magꝭ ỏs delectaret i instrumẽtis musicis q̃ suauiter sonãt. ¶ Tercio igit̃ q̃dã exaltãt deũ cũ maria vgine. z sunt illi q̃ recta intẽtõe deũ laudãt corde z ore ac alios ad dei laudẽ inuitãt dicẽtes illꝫ Apocal'. xix. Laudẽ dicite deo nr̃o oes serui eiꝰ q̃ timetis eũ pusilli z magni. Ubi dic̃ glo. laudẽ dicere ẽ bñ opari. laudẽ ḡ dicite qz estis ad ḃ facti et ad id alios ad idẽ puocãdũ. Deuc. xxvj. Quas creauit in laudẽ et nomẽ et gl̃iaz suaz. Et talic̃ solũ laudãt scti z nõ pcõres. qz ỏz Eccl. xv. ¶ Nõ est speciosa laus in ore pcõris. Ut igit̃ fructuose deũ laudemus virgo brã inuitat ad laudandũ secũ nõ cũ pcõribꝫ cũ dic̃ Magnificate dñm mecũ z exaltemꝰ zc̃. In q̃bus q̃dẽ ỿbis sc̃us ps̃. i ꝓsona ỿginis gl̃iose duo nobis insinuat. sc̃z

¶ Primo inuitat ad dei laudatõem ibi. Magnificate dñm mecũ

¶ Scõo dat de hoc modificatõz. ibi. z exaltemus nomen eius

¶ Primo dixi q̃ ps̃. in p̃missis ỿbis in ꝓsona ỿginis marie inuitat ad dei laudatõem ꝓfectã cũ dic̃. magnificate dñm mecũ. ac si dicat. nõ ois laudatio dei est ei accepta. sz magnificate. s. corde z ore ip̃m laudãdo: amãdo et ei gr̃as agendo. Ex q̃by intelligere possum⁹ q̃ hoies tripl̃r laudãt deũ. vicz.

¶ Primo q̃dam tm̃ ore

¶ Scõo q̃dam tm̃ corde

¶ Tercio quidam corde et ore

¶ Primo ei q̃dã laudãt deũ suũ tm̃ ore vtpote q̃ alta voce clamãt cãtãdo: vl' aliq̃d ad dei honorẽ facere ꝓtendẽdo. q̃ tm̃ interius in aia nõ placẽt deo. de q̃by dicit saluator Mat. xv. Hypocrite bñ ꝓphetauit de vob̃ Esaias. sc̃z ca. xxix. dicẽs. Populꝰ h̃ labijs me honorat coz aũt eoꝝ lõge est a me. Q̃ ỿbũ fm Remigiũ sic exponit. Hypocrita ỏz simulator. qz aliꝺ ope simulat z aliud corde gestat. Sic ppl's iudaicꝰ hypocrita ỏz. qz sub honore dei terrena lucra sibi cumulare cupiebat. Et fm Rabanũ sic exponit. Judei xp̃m labiis honorabãt q̃n dicebãt Mgr̃ scimꝰ qz verax es. sz coz eoꝝ lõge ab eis fuit q̃n miserũt ysidiatores vt eũ capent in fmõe De hmõi deũ laudãtibꝫ dic̃ etiã Hugo ỏ sc̃o vic. li. ij. de claustro aie. Cũ i eccl̃ia ad opꝰ puerũ fuerit hũilitatis honestas diligentꝰ obseruet ne vbi añ ꝓspectũ dei veniatꝰ ibidẽ deteri

De visitatõe marie ad elizabeth

ozes sim⁹. Sũt em̃ q̃dã vagi. ocul'at toniti. habitu dissoluti. plana pietum pspicãtes plustrãt. aliõ cantãt ꝛ aliud cogitãt. ĩ chozo sũt cozpe. ĩ fozo mente. et subdit ibidẽ. Si sic cãtas vt ab alijs laudẽ q̃ras vocẽ tuã vẽdis. ꝛ facis ea ꝛ nõ tuã sz alioꝝ. Vñ brã ẏgo maria ñ cũ cãtu ozis laudauit deũ. qz laudare deũ oĩb⁹ ꝓuẽit. cãtare aũt nõ decz oẽs sez maiozes q̃ sunt in eccl'ia. vt hz di. xcviij. Cui⁹ rõ est. qz melioz ẽ mod⁹ ꝓ uocãdi hoies ad deuotõez ꝙ docẽna ꝛ ꝑdicatiõem q̃z ꝙ cantũ. Et iõ dyaconi et ꝓlati q̃b⁹ cõpetit ꝙ ꝑdicatione aĩos hoim ad deuotionẽ ꝓuocare nõ debẽt cantib⁹ insistere ne ꝙ hz a maiozib⁹ retrahant. Vñ btus Greg⁹ ibidẽ dicit. Cõsuetudo ẽ valde repħẽsibil' vt ĩ dyaconat⁹ ordine ꝓstituti modulatiõi vocis insistãt. q̃s ad ꝑdicatõis officiuz ꝛ eleosynaꝝ studiũ vacare ꝓgruebat. Sz certe modernis tpib⁹ repħẽsibili⁹ ozes sũt q̃dã q̃ nec cãtãt: nec ꝑdicant: nec eleosynas dãt. ꝛ vtinã ozarẽt duo⁹ te ꝛ agerent deo gr̃es. Nã cãtũ eccl'ia sticũ vt dicit Aug. ix. li. ꝓfes. Ambrosius ĩ eccl'ia mediolanẽsi ꝑmũ istituit. vt tpe psecutõis ab arrianis hymni ꝛ psalmi fm morẽ gr̃ũ orientaliũ in ecclesia cantarent. ne popul⁹ merozis tedio ꝓtabesceret. Et iõ virgo gl'iosa isto cantu eccl'iastico suũ cãticũ nõ decãtauit: sed pia voce simpl'z deprompsit. verũtñ ỏz cecinisse fm morẽ hoim loquendi q̃ dicũt. sic canũt iura. ¶ Secũdo deniq⁹ q̃dã laudãt deũ corde tm̃ interi⁹ et nõ oze. ꝛ tal'laus dei est ꝑncipal'. de⁹ ei ꝑncipal'z mẽte colit ꝛ corde laudaꝛ dũ ỏs magn⁹ pi⁹ mirificoz⁹ ĩ se cõtẽplaꝛ. q̃nto em̃ sincer⁹ ꝛ intẽsius ac deuot⁹ ꝓtẽplaꝛ tãto maioz ꝛ incõpẽhensibilioz ĩ corde ꝓtẽplãtis erit. iuxta illud ps. Accedet hõ ad cor altũ ꝛ exaltabiꝛ deus. A cõtrario illoꝝ cordib⁹ q̃ nihil de deo ruminãt ỏs nihil videt: iuxta illõ ps. Dixit insipiẽs ĩ corde suo nõ est ỏs. dixit. i. cogitauit. ió tales offendũt deũ. infringũt ei⁹ ꝑcepta. qz ñ cogitãt de deo ĩmẽso. exq̃ oculi corpore is nõ videt. O miser. A cẽnis ignib⁹ deputãde. O cẽna ꝑda demonũ. nõne intelligis q⁹ tuã ipi⁹ nõ vides ꝛ credis aniam hre. nõne scis q⁹ celũ ꝛ terra ꝛ oĩa in eis cõtenta nõ a te sũt creata sz ab illo oĩpotẽte ỏo a q̃ ꝛ aĩa tua corp⁹ capilli⁹ ꝛ oĩa tua. O si intelligeres quõ de illa ineffabili sapia sua cõsiderat oĩ cogitatus tuos ꝑderat si boni sunt q̃nti meriti erũt. si ỿo mali q̃nti tormenti. Insup nũerat oẽs aspiratões ꝛ respiratões tuas ac gressus. Juxta illõ Job. xxxj. Gressus meos ipe dinumerat. Lauda igit deũ ĩ corde tuo dicendo deuot⁹ illud ps. Benedic aĩa mea dñz ꝛ oĩa infioza mea nomẽ scti⁹ ei⁹. ¶ Tercio insup q̃dã laudãt deũ corde ꝛ ore sil'. i. exteri⁹ ꝛ interi⁹ dicẽdo illõ ps. Benedicã dñm ĩ oi tpe sp laus ei⁹ in ore meo. vbi tãgit cordis ꝛ oris laudẽ. Dicit em̃ q̃dã glo. Clama ne ꝙ voce si est bõ q̃ audiaꝛ h̃. sed qz audit ỏs igit bñdic. i. lauda ania mea dñm. Debz igit aĩa dñm laudare cũ oĩb⁹ cogitatiõib⁹ cũ oĩb⁹ affectõib⁹. ꝛ cũ oĩbus viribus recogitãdo ei de bñficijs collatis. naz creauit sine nr̃is meritis nõ tm̃ lapidẽm arboẽ: nõ deniq⁹ ỿmẽ. sz sine nr̃a petitõe hoiem rõnalẽ sue imagini sil'em. Insup nr̃am naturã iduit in q̃ sacra salutis instituit. ỿbo ꝛ exẽplo docuit: vt ad ineffabilẽ gl'iam traheret. Et si oĩa quoq⁹ vitã ꝛ alimẽta mistrat. Et si oĩa creata ꝓ modulo suo deũ laudant: sicut videm⁹. aues volãdo. pisces natando. vermes reptãdo: q̃nto magis hoies obligaꝛ de tãtis receptis bñficijs. Vnde Grego. Dignũ inq̃t est sem̃ per deo gratias agere: qz nũq̃z cessat

benefacere. Et ideo mater dei maria de filij sui incarnati bñficio gr̃as agẽ/do corde z ore deũ laudãdo dicebat. Magnificat aĩa mea dñm. Et exul/tauit spiritꝰ meus in deo salutari zẽ. Unde talis laus cordis et oris valz ad quatruor. scz

Primo ad excitandũ affectũ
Scdo ad retrahendũ conatũ
Tercio ad eroluendũ debitũ
Quarto ad ꝓuocandũ ꝓximũ

Primo dixi qꝫ laus cordis z oris va/let ad excitandũ affectum laudantis. Nã hũanus affectus est tardꝰ et a cor/pore ad terrena inclinatꝰ. ideo neces/se est cũ diuis laudibꝫ ipm erigere vt affectu et intellectu ascẽdat ĩ deũ. Unñ psal. Sacrificiũ laudis honorificabit me. Ubi glo. dicit. Nemo offert ẽo sa/crificiũ laudis z malꝰ est. qz nemo de/um laudat q̃ malus est. Si em̃ lau/dat z bene viuit bonus est. nõ em̃ lau/dat si bñ dicit et male viuit. Et subdi/tur. Et illic. i. i sacrificõ laudis ẽ iter: qz ẽ sacrificiũ est via ad deũ. quo itine/re ostẽdã illi salutare dei. i. christum. Unde ꝙntumcũqꝫ laudes deũ z ma/gnifices: nihil ex tali laude tua deus magis habebit. qz est incõmutabilis ideo sua glia nunqꝫ põt augeri vl̃ mi/nui. sed ab eterno quã habuit sp can/dẽ habet. ideo laudãs deũ nõ ẽo sed si bi. pficit in deuotõe z suauitate dei. iu/xta illud psal. Sicut adipe z pingue/dine repleat aĩa mea. z labijs exulta/tionis laudabit os meũ. Secũdo laus cordis z oris valet ad retrahẽdũ conatũ laudantis a malis. Nam si/cut dictũ est: homo ꝑ diuinã laudem eleuat in deũ et retrahit ab his q̃ sunt cõtra deũ ꝫm quod dicit Esa. xlviij. c. Laude mea infrenabo te ne intereas. Refrenat autem deus laudantẽ se ne pecces mortaliter tripliciter. vicz bene ficijs flagellis et doctrinis. Tercio laus cordis et oris valet ad eroluen/dum deo debitũ obsequiũ. Nam ho/mo cõstat ex anima et corpore a deo datis: ideo tenet deo vt seruiat ꝫm illud totũ quod a deo habet. vt videlicz nõ solũ mente sed z ore laudet deum. Unde Esaie. lviij. Miserationũ domi/ni recordabor laudẽ domini sup oñi/bus que reddidit nobis. Quasi dice/ret. Misericordias dñi mente reuol/uam: et ore laudes recitabo. z lauda/bo eum sup omnibꝫ bonis ab eo da/tis. et super oñibus malis a deo in/dultis. quia fecit nobiscũ ꝫm suã mi/sericordiã magnã Unde legit̃ q̃ dum beatus Frãciscus iret ad montez al/uernie vbi sacra stigmata recepit a xp̃o et tam infirmitate corporis q̃z labore itineris fatigatus sederet cũ fratribus subtus quandã arborẽ sup quã auis philomena sedens cãtabat. Cui bea/tus ait. Soror philomena ego et tu obligamur deũ laudare propter be/neficia ab eo recepta Ideo laudemus deũ alternatim. videamus quis no/strum alterũ superabit. Incepit bea/tus Franciscus deuote cantãdo deuz laudare: et cessauit. protinꝰ incepit et philomena. Et cum sic alternatis vi/cibus diu cantassent superauit philo/mena beatũ Franciscum. Qui flens eleuatis oculis in celum dicebat. O domine deus ecce ista auicula in tua laude me superauit cui tanta benefi/cia non prestitisti sicut mihi. nec eter/nam beatitudinẽ ꝓmisisti et Quar/to laus cordis et oris valet ad ꝓuo/candũ ꝓximũ ad dei laudẽ. nã laus oris ꝓximũ audiẽtẽ ꝓuocat ad laudã/dum deum. iuxta illõ psal. In domi/no laudabitur anima mea: audiant mansueti et letentur. Igitur propter excitandaz populi deuotõez instituꝰ

De visitatõe marie ad elizabeth

est eccl'iastic⁹ cant⁹ in q̄ oīs creatura ī uitat' ad laudādū deū incipiēdo a celestib⁹ dicēdo. Laudate dñm de cel' laudate eū in excelsis. Ad id etiā p̄s. in p̄sona virgīs marie inuitat dicēs. Magnificate dñm mecū corde z ore ip̄m laudādo. O q̄z btā ania. O q̄z felix lingua q̄ cū dei genitrice deū laudat. q̄ talis ad etnā dei laudē ꝓperat. Ue ātboi q̄ creatorē suū laudare negligit ad quā creatus ē. iuxta illō Isa. xliij. Populū istū formaui: laudē meā narrabit. Vnde Aug. de ciui. dei. Quicq̄ bñficia dei nō videt cec⁹ ē. nec laudat ingrat⁹ ē. quisq̄s in laudādo reluctat' insan⁹ ē. imo insanissim⁹. q̄z p hāc ōi laudem pōt peruenire ad vitā btām. Ex q̄ dicit Aug. Ipe de⁹ q̄ est oia in oīb⁹ erit finis desiderioꝝ nr̄oꝝ. q̄ sine fine videbit'. sine fastidio amabit'. sine fatigatõe laudabit'. ħ mun⁹: ħ affectus. ħ act⁹ ꝓcul dubio erit oīb⁹ sicut vita eterna cōis ē oīb⁹. Igit' īmola deo sacrificiū laudis z redde altissimo vota tua

Scõo p̄s. ex p̄sona v̄ginis marie in p̄missis thematꝫ v̄bis dat ō dei laude modificatõem. cū dic. z exaltemus nomē eius in idip̄m. i. ī vnū. q̄z de⁹ solus laudād⁹ ē absolute. Cui⁹ rō est q̄z sol⁹ de⁹ est bon⁹ cēntialit'. iuxta illud Mar. x. Quid me dicis bonū: nemo bon⁹ nisi sol⁹ de⁹. z dic̄ pbs. j. rhetorice. c. xij. laudabile ē bonū. In cuius q̄dē laude mod⁹ a btā v̄gie in suo sctō cāt̄ico exp̄ssus ē fuād⁹: q̄ fuit quadruplex. scilicet

Primo fuit fidelit'er z cū ꝓtēplatõe

Scõo fuit hilarit' z cū recognitõe

Tercio fuit suauit' z cū gr̄aꝝ actõne

Quarto fuit pennit' z cū assensiõe.

Prim⁹ igit' mod⁹ laudādi deū fuit fidelit' z cū ꝓtēplatõne. Ut em audiuit ab angelo gabriele q̄ cognata sua elizabeth ī ꝓcepisset abijt ad eā ꝓgtulās ei de dei dono. z vt domū ingrediturmox illā salutat. Quā salutatõez audiens iobes in vtero sctificat⁹ et spūsancto repletus exultauit. z mr̄ eius elizabeth spūsctō replera mr̄ez dei fore mariā cognit. z ptin⁹ exclamauit dicens. Bñdicta tu in mlieribꝫ z bñdict⁹ fructus vētris tui. z vnde ħ mihi vt veniat mr̄ dñi ad me. ecce em vt facta ē vox salutatõis tue ī auribꝫ meis exultauit infans in gaudio ī vtero meo. z btā q̄ credidisti q̄m p̄ficient ea q̄ dicta sunt tibi a dño. Ex cui⁹ v̄bis pia maria spūsctō inflāmata eleuata ī deū tota mēte cepit laudare deū dicēs. Magnificat aia mea dñz. q. d. Ago et aia mea et spū meo. i. toto corde. tota volūtate laudo deū de saluatõe quā ōi hūano generi p̄pauit. nūc vīdeo ō me assumi q̄ credo p me debere offerri. Jā video tp̄s gr̄e adesse z p̄missaꝫ patribꝫ ip̄leri. z attēti⁹ ꝓtēplās diuinam maiestatē i se incōp̄rehēsibilē. ī ꝑona it oīb⁹ angel' et hoīb⁹ dicere. magnificate dñm mecū z exaltem⁹ nomē ei⁹ p̄cate dñm mecū z exaltem⁹ nomē ei⁹ idip̄m. q. d. Ego licz mr̄ dei sim tñ nō sū sufficiēs tātā maiestatem ī se plene laudare. sz adiuuate me. Vnde Beñ. Magnitudinē dei mecū ꝑdicate. magnificate mecū. q̄z carnē tā de me p̄ nobis assumpsit. Magnificate mecū q̄ de⁹ sic dilexit mūdū vt filiū suū dare. vnigenitū. Magnificate dñm mecū q̄z quē celi cape nō poterāt ī meo v̄gineo vtero ꝓclusi. Magnificate mecū q̄z quē desiderāt angeli. quē expectāt p̄res sctī in me z ex me est incarnatus

Igit' q̄cūq̄z deū desiderat fideliē laudare ꝓtēplet diuinā maiestatez v̄bigregnantē. oīa potentē. oīa gubnantē. oīa ꝓuidentē. et talē ac tantū ad nos ex misericordia descendentē.

Secūdo btā v̄go ī laude dei modū habuit: q̄z laudauit ip̄z hilariter z cū recognitõe

sui. Dicit enī apl's. Hylarē datorē dilī
git deꝰ, z ī3 dixit ꝟgo gl'iosa in suo cā/
tico. Et exultauit spūs meꝰ in deo salu
tari meo. Hñ dicit sctūs Tho. ij. ij. q.
xxiij. ar. j. Qz illud gaudiū qō de deo
habeť est effectꝰ felicitatis spei z charita
tis. Cuiꝰ rō est ista. qz aliqs trib⁹ mo/
dis gaudet de deo. Primo in se ꝓsidē
rator istud gaudiū efficit felicitas vbi
angeli z btē anie vidēt ipm facie ad fa
ciē nō in enigmate z in speculo siē nos
viatores. z tale gaudiū est ineffabile.
qz angeli p xp̄z dñm nr̄m laudāt ma/
lestatē dei. tremūt ptātes. cherubin q̄z
ac seraphi nō cessant clamare vna vo
ce dicētes. Sctūs sctūs sctūs dñs sab
baoth. z isto mō nō laudabat deū exq̄
fuit viator. Secūo mō aliqs gaudet ō
deo expectādo in futurꝫ illā ineffabilē
cōditoris visionē. z istud gaudiū cau/
sat spes q̄ est certa expectatō future be
atitudis. sic btā virgo sup oēs mundi
hoies gaudebat de deo certa ō eterna
bītudine. Tercio mō aliqs gaudet ō
deo p̄sencialiter ꝛrēplando. seu p gr̄az
p̄nētem foze intelligendo. z istud gau/
diū causat charitas p quā deꝰ i nobis
habitat. z nos in deo. vt ōz. j. Joh. iiij.
Qui manet in charitate i deo manet.
Et qz btā virgo sentiebat deū foze p̄n̄
tem nō solū p gr̄az sz etiā p carnis sub
stantiā. iō hylariter gaudebat de eo et
dicebat. Et exultauit spūs meꝰ i deo sa
lutari meo. q. d. Exulto nō in rpali p/
speritate. nec in mūdiali vanitate. sed
in deo salutari meo. Hinc Bern̄. Ex/
ultauit. i. extra oēm creaturā z extra se
ipam p imēsitate gaudij salcauit. attñ
humanā ꝯditionē in se veracit cogno
scens subiūxit di. Quia respexit būili/
tatē ancille sue ecce enī ex hoc btāz me
dicēt oēs generatōes. vñ Bern̄. Dat
humilis p supba. nā siē p supbiā Eue
babuim⁹ dānatōis snīam. sic p būili/
tatē Marie saluatōis gr̄am. Jō dicit
Aug. Judeo dicere q̄ n̄ placuisz vir
ginitas Marie deo sine eiꝰ būilitate.
Apterea exclamās dic. O btā būilitas
Marie q̄ deū hoib⁹ pepit. vitā mor/
talib⁹ dedit. celos inouauit. alas libe/
rauit. Apter qō Maria licet oib⁹ gra/
tijs z ꝟtutib⁹ plena fuerit tñ de būili/
tate specialiter se recoḡscit. Ber̄. Ma/
gna virtꝰ būilitas cui facile se inclinat
diuia maiestas. Et Esa. vlc. Ad quez
respiciā nisi ad būilē quietū z tremētez
sermones meos. qō ꝟgo recoḡscēs ait
Respexit būilitatē ancille sue. z ꝓphe/
tans subdidit. ecce enī ex hīc btāz me di
cent oēs generatōes. z merito qz dicit
Bern̄. Nihil nos habere voluit qō p
man⁹ Marie nō trāsijt. ¶ Tercio be/
ata ꝟgo i suo cantico hūc habuit mo
dū q. laudauit deū suauiter z cū gr̄a/
rūactōe dicēs. Quia fecit mihi magna
q̄ potēs est z sctū nomē eiꝰ. Magna
q̄ppe secū fecit oipotens deꝰ dū eā ab
originali z actuali pcto p̄seruauit. ma
ius dū ex ea carnē assumpsit. vñ Hu/
go. Nihil vnq̄z fuit maiꝰ q̄ deꝰ ho/
mo factꝰ ē. de hīc btūs Amb. Opus hīc ex
cedit hūanū sensum z intelligētiā z qō
nō pt cape rō. sz fidelis ꝓfessio. Jō ex/
clamās Bern̄. di. O magna dignitas
Marie facta illiꝰ mr̄ cuiꝰ deꝰ est pater
a seculo nō est auditū q̄ sublimitas z
vilitas ꝓuenirēt in vnū. nihil ō sub/
limꝰ z limo vilꝰ. z tñ deꝰ descēdit in li
mū. qō mirať Esa. c. vlc. di. Quis vn/
q̄z audiuit talia vl' vidit huic sil'e. q. d.
null⁹. q̄ filiꝰ sit deꝰ z mr̄ ꝟgo. Que q̄dē
diuia būficia ipa ꝟgo suauit ꝓsiderās
z intelligens regratiabať deo. Exēplo
igit⁹ hui⁹ ꝟginis debemꝰ deo grati esse
de acceptis būficijs. qz ōz. xvj. q. j. Re
uera hō de eo qō possidet p̄mū deo
gr̄as agat qui cūcta largit. z Bern̄. in
epl'a ad beremitā cancellariuz. Nihil

De visitatõe marie ad eliz abeth

grati⁹ danti ab accipiẽte ꝑt repẽdi ꝯ si gr̃ãtũ habuerit qõ accepit. De ingrat̃ dicit q̃dẽ Auga. Qõ de⁹ dederat grat̃ tulit ingrat̃. Vñ dic̃ seraphic⁹ doctor Bonauẽ. li. de pfectu religiõis q̃ cõsi/deratio horũ triũ accendit in homine gratiarũ actiones. s.

¶ Primũ ꝓsideratio beniuolẽtie dãt̃

¶ Scõz ꝓsideratõ negligẽtie recipiẽt̃

¶ Terciũ ꝓsideratio doni offerẽtis.

¶ Primũ dixi qõ in hoie accendit gr̃az actionẽ est ꝓsideratio beniuolẽtie dãt̃ Si ei ꝓsiderem⁹ deũ cũ ꝯnta beniuolẽ/tia ipe sũm⁹ oĩm z imẽse dignitat̃ dat nobis largiẽ sua dona a q̃ magnũ eẽt etiã si dignaret cogitare ꝺ nob. mõ nõ solũ cogitat sz etiã oẽm pietatẽ z mise/ricordiã erga nos oñdit. ita vt admi/rãtes dicam⁹ illud ꝑs. Quid est hõ qr magnificas eũ: aut filius hois quia re putas eũ. ¶ Scõm qõ in hoie accen/dit gr̃arũactionẽ est ꝓsideratio negligẽ tie recipiẽt̃. nos nõ meremur ipi⁹ bñ/ficia q̃ sum⁹ tã negligẽtes in ei⁹ seruitõ imo abutimur ei⁹ bñficijs. q̃d eĩm nos sum⁹ nisi puluis z lutũ miseri inopes repleti mlt̃is miserijs exposit̃ oĩb⁹ pi/culis z sum⁹ pene nihil z tm̃ cũ tãta vi/litate deo bñfactori rebelles sum⁹. vt ꝑ dilectõe z bñficijs reddim⁹ cõtume/lias z ꝓemptũ. O ꝯnta est dei nr̃i pie tas erga nos tantis miserijs circũda tos. ¶ Terciũ qõ in hoie accẽdit gr̃a/rũactionẽ est ꝓsideratio doni offerẽtis ꝑcios̃i qr dat nob gr̃am q̃ efficimur fi/lij dei viui. Sm q̃ dicit b. Petr⁹. Ma gna ingt̃ z ꝑcios̃a dona donauit nob vt essem⁹ cõsortes diuie nature. Quid ꝺ dono ꝑcios̃i⁹. q̃d eo vtili⁹ excogitari põt. Nec gloriosa vgo attẽte regratia bat̃. cogitabat eĩm maiestatẽ dei q̃ bñ fecit cũ bũano genere. cogitabat incar natõis filij dei vtilitatẽ ac ꝓprie ꝑsone bũilitatẽ, ió dicebat. Fecit mihi mag̃ q̃ potens est z scm̃ nomẽ ei⁹. z miscõia ei⁹ a ꝓgenie i ꝓgenies timẽtib⁹ eũ. fe cit potẽtiã in brachio suo dispersit sup bos mẽte cordis sui. deposuit potẽtes de sede z exaltauit bũiles. esurientes im pleuit bonis z diuites dimisit inanes.

¶ Quarto btã vgo in suo cantico ser/uauit hũc modũ q⁹ laudauit deũ pen niter z cũ assensiõe. reuoluebat eĩm dis/cta ꝓphar ex q̃bꝫ intelligebat ꝓmissi/onẽ de incarnatõe filij dei z firmiẽ fai cris credebat sẽptur̃. de q̃ꝫ impletiõe ad eternã laudẽ dei se obligabat dices illud ꝑs. Bñdicã dñm in oi tpe semp laus ei⁹ in ore meo. z tõ in cantico ait. Suscepit isrl̃ puer̃ suũ recordat⁹ mise/ricordie sue. sic̃ locut⁹ est ad pẽres nr̃os Abraã z semĩ ei⁹ in secla. Et ꝓpt̃ hmõi/sa laus vginis fuit deo accepta z boi/bus sic grata vt q̃diu durat mũd⁹ oi die ipi⁹ laudis memoriã eccla facit in vesꝑis decãtãdo honorifice. qr ipa iui tat ad bñ di. Magnificare dñm mecũ Valde reuera ẽ ipsi vgini talis laus vel aliud op⁹ virtuosuz acceptũ. vt ꝓ in illo exẽplo latronis. Legit eĩm in dy alogo Cesarij. q⁹ in vicinia ciuitat̃ tri détine est silua in q̃ latro notatissimus versabat̃ a q̃ mlti depdabant̃ z q̃ se de fendere voluerũt nõ potẽtes occidebã tur. hic cũ monachũ ordis ꝓdicatorũ obuiũ haberet sperãs portare pecuni am ait. Nisi volũtarie seq̃ris me occi/dã te. Quẽ cũ seq̃ret̃ z q̃reret in via q̃a eẽt vel q̃d opis haberet. rñdit. Ego sus latro ille famosus nomẽ suũ exponẽs Cui cũ frater diceret. Jã incepist̃ cane scere z nõ timer̃ ꝑiculũ aie vre. Rñdit Nõ pl⁹ q̃z pec⁹. z tacuit. Frater veniẽs in spelũcã illi⁹ ait intra se possem istũz ꝙuertere magnũ ꝓfectũ deo obsequiũ dixit ad latronẽ. Si licet mihi aliq̃d i/terrogare vos. Rñdẽte illo licet. Frat̃ subiũxit. Qual' exitit vita vra a ꝓnci/pio. Rñdit ille. pessima. quia q̃n puer erã cũ oĩb⁹ socijs meis ꝓtẽdebã. factuꝫ

adolescēs furto opam dedi. deinde in
uiz. pficiēs latrocinia exercui. in q̄bus
adeo pfeci vt hodie caput magī sum
oim latronū puincie. Ad quē frat. nū
q̄d timeris penas eēnas p hmōi opi⁊
bus p̄gatas. Dicēte illo. de ania mea
nulla est q̄stio. q̄z pdita ē. Frat rñdit. q̄d
si possem vob oñdere viā salutī velle⁊
tis mihi accḷescere vel nō. ait latro. Etī
am ꝛsentirē. z ille. Jeiunate vnā diē in
hebdomada in honorē sctē dei genitri
cis Marie. z nullū eodē die ledatis z
sciatis p certo q̄z gr̄am apud eū filiuz
obtinebitis. Rñdit latro. ḃ reuera fa⁊
cīā. etiā voueo q̄ nihil eadē die come⁊
dā. nullū dēpdabo. nullū ledā. Legit
q̄z diē sabbati. nihil mali i eo opans. i⁊
mo plīmos de socioꝝ mānb⁹ dēpdan
dos z occidendos ad honorē ✠ginis
eripuit. Eodē die tridētini p circūituz
ab hostib⁹ infestabant. z exeūtes satel
lites ciuitatī cū hostes die sabbati in⁊
seḡrenť. tā dictū latronē inermē ꝓter
sabbatū cū ceteris ceperūt. z cū eēt fortis
simus se nō defendebat q̄n capiebať. nec
se excusabat nec loqui voluit interoga
tus cū ducereť. veniēs in ciuitatē mor
tuus est cognitus z patibulo adiudicat⁹ ē. nu⁊
tu tñ dei (vt credit) sup pulchritudinē
corpis ei⁹ iudices moti in ḃ ꝙuenerūt
vt puincia abiurata viueret. Dō cū il
le diceret. nō faciā: meli⁹ ē em̄ vt ḃ pctā
mea luā q̄z i futuro. Rñderūt. sine tñ
vt decolleris. Nec curo inq̄t q̄lis sit pe⁊
na dūmō occidar. at illi. Vis tibi vo⁊
ceť sacerdos. rñdit. Nō est necesse oēs
xp̄iani estis. oib⁹ vob pctā mea q̄ in p̄
senti vita feci cōfiteor. Dō cū fecisset cū
trītōe se nū q̄z aliq̄d boni fecisse
testať. ꝓter illud ieiuniū q̄d a fratre
didicerat. Sicq̄z extra ciuitatē ductus
decollat⁹ ē. z i eodē loco sepult⁹. Nocte
eadē vigiles portaꝝ circa ei⁹ tumulū
lumia celit⁹ emissa videreť. q̄nq̄z cī ma
trone corp⁹ ei⁹ effodiētes z caput corpi
adaptātes posuerūt i feretro. mire textu
re purpura suppositū. ex q̄b⁹ q̄tuor sin
gulas cādelas ardētes i manib⁹ hñtes
p q̄ttuor ptes feretrū rollētes. q̄ntaq̄z
clarissima oīz erat cū cādela seq̄nte ad
portā ciuitatī vsq̄z veneŕt. corp⁹ ibi de
ponētes. Custodes itaq̄z ista videtes
timueŕt putātes eē fantasma. q̄b⁹ vna
illaꝝ dicebat. Dicite epō vr̄o vt capel⁊
lanū meū a vob ōcollatū i tali loco ec
clesie bonorifice sepeliat. minas addēs
si negligeret. z noīauit se Mariā esse.
Mane vo cū ḃ epō nūciatā eēnt cū cle⁊
ro z pplo exiēs purpurā deposuit. ca⁊
put pcisū corpi vnitū vidēs expauit. te
xturāq̄z purpure hūanū artificiū exce
dētē admirās. relatī credidit. hoiemq̄z
cū timore z honore mario ñ vt latronē
sz vt xp̄i matrē ī loco ōsigto sepeliuit
Ab illo igī tpe vsq̄z hodie vir aliq̄s ad
uli⁹ inveniť i illa puicia q̄ diē sabbati e⁹
exēplo i honorē ✠ginis Marie ñ ieiu
net. Magnifice⁹ igī z nos deū zc.

De sancto Bonauētura.

Sermo. lv.

Quicūq̄z hanc regu
lam secuti fuerint pax sup
illos z miscōia z sup israel
dei. ad Gal. vlt. Ad honorē scti Bona
uēture. crō ei q̄libet saluādoꝝ teneť se⁊
qui suū dūm deū. tū rōne creatōis. cō
seruatōis. redēptōis. tū etiā rōne p̄mis
sionis. nā seipm̄ i eternā hereditatē p
misit nob. q̄ est fons z origo totī⁹ boni
tatis. Jō ad ḃ cōpēdiosaz viā spū ꝓphe
tico p̄ce gentiū. Paul⁹ demōstrat ordi
nē sez fratrū minoꝝ. in q̄ b. Bonauē.
vixit di. Quicū q̄z hāc regulā secuti fue
rint zc. Quocirca est notādū q̄ triplex
est stat⁹ saluandoꝝ. s.

¶ Prim⁹ status est incipientiū. z est ī
viciorū detestatione.

De sancto Bonauentura

¶ Scõs status est ꝓficientiũ. z est in virtutũ opatõe.

¶ Tercꝰ status est ꝓfectoꝝ. z est in ꝓfecta dei dilectõe.

¶ Primo dixi q̃ statꝰ incipiẽtiũ est in vicioꝝ derelatõe. ſm eñ Auguſt. oĩs moralis iuſticia ſine q̃ nõ eſt ſalꝰ cõſiſtit in declinatõe mali z opatõe boni. iuxta illõ ꝑs. Declina a malo z fac bonũ. q̃ q̃diu q̃s eſt in pctõ mortali. tãdiu eſt in dei odio. vñ ꝑs. Iniq̃s odio habui. z Sap. iij. Odio ẽ deo impiꝰ z impietas eiꝰ. Vnde Aug. Iudis quia deꝰ odit pctm̃ z times nũq̃d te odit. ſz in te ẽ pctm̃ q̃ oderis z tu. ſz tu ſi odis pctm̃ punis id. z iã te nõ odit. q̃ b̃ facis qõ ipe q̃ q̃z eẽt factur⁹. punitur⁹ ẽ deꝰ pctm̃ ꝑueni eũ puni tu nõ ille. naz natura diuitatis ẽ pctm̃ odire z ꝓſeq. tõ q̃ſq̃z pctm̃ q̃s ñ ꝓſeq̃t nõ ꝑt tãdiu ſil' habitare cũ deo. q̃ facit vnꝰ moꝛis habitare in domo ſua. ¶ Scõo statꝰ ꝓficientiũ eſt in ỽtutũ opatõe. q̃ eniz nõ vult ꝓficere in ỽtutib⁹ nõ vult fieri ſctũs. q̃ dic̃ ꝑs. Ibũt ſcti de ỽtute i ỽtutẽ. Vnde eiã Aug. Semp ꝓfice. ſp ambula in via dei. nõ ꝓficere eſt deficere. vbi eñ ſtetiſti ibi piſti. z ſi nõ potes opa bona tua augere puta ieiunare. vigilare. oꝛare. ſalt̃ habeas deſideriũ ꝓficiẽdi z ſufficit. alias nõ videt̃ dei dilectio in te. q̃ dicit Piero. q̃ ſic pentes nõ videt̃ diligere natũ q̃ nũq̃z creſcit coꝛpaliter. ſic deꝰ pñ illũ q̃ nõ ꝓficit ſpũaliter. ¶ Tercio statꝰ ꝓfectoꝝ eſt i dei ꝓfecta dilectõe. Ille ei q̃ ꝓfecte deũ diligit ſtudet puritati coꝛdis z ꝓtẽplationi z q̃ſi p q̃ſdã gradꝰ ſup̃ ſe aſcẽdit. p puritatẽ ei coꝛdis accedit ad dei dilectionẽ z ꝓximi. p hãc demũ ad dei ꝓtẽplationẽ ꝓueniet. vñ Greg. in moral'. ait. Pri⁹ mens ab appetitu gl'ie tpal' atq̃ ab oi carnal' ꝛcupie delectatõe terrẽda ẽ. z tũc ad arcẽ ꝓtẽplatõis erigenda. q̃ igit culmẽ appẽdere ꝓtẽplatõis nitit. cũ ꝓtẽplatõis arcẽ tenere deſiderat pri⁹ ſe i cãpo opis p exercitiũ ꝓbet. vt ſollicite ſciat ſi nulla iam mala ꝓximis irrogat. ſi irrogata a ꝓximis eq̃nimiter poꝛtat. ſi obiect' bonis tpalibus neq̃q̃z meng leticia ſoluit. ſi ſubtractis nõ nimio meroꝛe ſauiat'. z hi ſolũmõ explunt q̃z ſuauis ſit dulc' deꝰ nõ aũt cupidi voluptuoſi aut ambitioſi. q̃ dic̃ Berñ. Delicata eſt diuina cõſolatio nõ dabit admittẽtib⁹ alienam Et b. Greg. Dulce ẽ eſſe i rebꝰ hũnis ſz eis tm̃ q̃ ſpũalia nõ guſtãt. guſtato nãq̃z ſpũ deſipit oĩs caro. Nec aũt deguſtatio ſpẽalius fit in mõre ꝓfectõis regular' ſic eñ de mõte clari⁹ z remoti⁹ videt. ſic de ſtatu regulari clari⁹ vid̃et de⁹ z ſuauiꝰ deguſtat. Ad q̃s apl's in ꝓmiſſis ỽbis iuitat culmẽ ꝓfectõis di. Quicũq̃z hãc regulã ſecuti fuerit ẽ. In q̃b⁹ q̃dẽ ỽbis ſeraphic⁹ ſcũſq̃z doctoꝛ Bonauẽ. a q̃tuoꝛ ſpẽal' ꝓmẽdat. ſ. ¶ Primo a ſua regulari excellẽtia. (ſup illos quicũ q̃z hãc ẽ.

¶ Scõo a ſua hylari patiẽtia. abi. par.

¶ Tercio a dei ſalutari miſcõia. (ca. ibi. z ſup iſrl' dei. miſcõia.

¶ Quarto a trãſlata denoiatõe iſtacti ꝓfio ſicẽdẽ doctoꝛ ſctũs Bonauẽtura ꝓmẽdat i ꝓmiſſis thematꝰ ỽbis a ſua regulari excellẽtia. cũ oꝛ. Quicũq̃z hãc regulã tãq̃z ꝓfectõis formã ſecuti fuerit Ipe eñ regularẽ ỽitã fratrũ minoꝝ ſe cut⁹ fuit tãq̃z excellẽtioꝛẽ ỽitã ſeculari. Q, ãt regl'aꝝ ỽita z mõaſtica ſit excellẽtioꝛ q̃z ſecl'aꝝ. ꝓbat q̃drupleĩ rõne. ſ.

¶ Primo rõne ꝑclitatõis.

¶ Scõo rõne ſupatõis.

¶ Tercio rõne abſolutõis.

¶ Quarto rõne derelictõis.

¶ Prio nãq̃z ỽita regulaꝝ ẽ excellẽtioꝛ ſeculari rõne ꝑclitatõis. q̃z i ſtatu ſeculari ml'ti ꝑclitãt. vñ Piero. Ulti⁹ iñ

quit mūdi nō vita sed mors. vita fal/lax. vita mēdax. Reuera vita tota pec/cans. vita onusta tristiciis. ibecillis et vmbratica: vita mōmtanea z caduca nūc flozēs z statī arescens. O inqt vi/ta plena laqīs. qt hoīes illaqas. quot baratro ꝓcipitas. qt iaz p te sustinent tozmēta gehēne. qz btūs q tuas agno/scit fallacias. qz beatioz q tuas nō cu/rat blādicias. qz btissim⁹ q te bñ ꝓua/uit ē. Et Elynād⁹ ī suo hystoziali spe/culo ḡrta ꝓte sic dic̄. Vis inqt extingue re libidis ignē amoue ligna ab igne z subsidet incēdiū. q sūt ligna nisi q stru/enda sūt ī ignē. Jsta ꝙppe sūt. Socia se/gnicies. somn⁹. caro. femina. vinum. loc⁹. pspa. lud⁹. forma. carmia. puer. Decem oīa sunt irritamēta viciozū. hec sūt incitamēta voluptat⁊. tozmēta castitatis. ipedimēta puritatis. B oleo bac pice. bis sarmētis. bac stupa succē/dit fornax babilōis. Vis ḡ fugere vo/luptatis incēdiū. fuge b oīe gen⁹ fo/menti. Sz q fugies a facie istoz. totū circūspice mūdū. vbiqz diabol⁹. vbiqz pcī bam⁹. Reuera mūd⁹ tot⁹ mali/gnus et van⁹. Fugiēd⁹ est ḡ mūd⁹. ñ qdē mūdus sed immūd⁹. nō vita sed mors. Alioqn si in mūdo manere vo/lueris nec abscisis manib⁹. nec trūca/tis pedib⁹. nec effossis oculi⁹ eo q scan/dalizauerit te scandalo careb. Igit qñ qdē nec sine mēbris officialib⁹ possu/mus viuere. nec ipis scādalizātib⁹ bñ vi/uere. necessario ḡrend⁹ ē salubris loc⁹ nō tā cozpib⁹ qz mozib⁹. vbi sensuū ñ carētes officijs illoz careamus scādal. Sed qs loc⁹ inqt ad b idoneus: nisi claustz. vbi pax includit. honestas clau/dit. voluptas excludit. Redi ḡ de foz/nace ferrea ad claustri refrigeriū vt in loco amenissimo sub dño iesu pūssi/mo voluptuose trāsigas huius pīsentis vite breuē calamitatē. Sz dicis in/qt Nūquid soli saluāt claustrales aut oēs peūt seculares. Sane neutz. sed isti soli. s. claustrales facile saluāt. Illi vo oēs. s. secl'ares difficile. Cur b. Illi/si qz turbioz est ab incēdio remot⁹ ab ig/ne qz ꝓxim⁹ igni. bec Elynād⁹. Preter/ea z deuot⁹ Ber. tractās illō Mat. xvij Bonū ē nos b ee di. Religiosus inqt viuit puri⁹: cadit rari⁹: ī surgit veloc⁹ incedit cauti⁹: qescit securi⁹. irrozat fre/quenti⁹: purgat crebr⁹: mozit ꝓfideli⁹. z p/miabit copios⁹. hec ille. Scōo stat⁹ religiōis ī q fuit sctūs Bonauē. excel/dit statū secl'arē rōe supatōnis. licz ī se/culo possz qs largas elēosynas eroga/re paupib⁹. vestire nudos. pascere fa/melicos. visitare infirmos. tñ igrediēs religiōz z faciēs ī ea pfessiōz vbi regl'a rite viuūt supat oīa b⁹. pietat⁊ opa sic/biero. ī epl'a ad iulia. ait Nolo inqt vt tm̄ ea offeras dño q pt furtive. bost⁊ suadere. ꝓscptio tollere. q accedere pos/sūt z recedere. atqz vt vno cūcta ꝓple/ctar fmōe q nolēs ī morte dimittur⁹ es. illō offerre magnū ē qō null⁹ pos/sit bost⁊ auferre. Et infra. Exti⁹ mona/steria multus a te per insulas dalma/cie mōachoz nūer⁹ sustētat. sz meli⁹ fa/ceres si z ipe sctūs inf sctōs viueres. hec ille. Facili⁹ ꝙppe ē dare ī elēosynā sua qz seipz. iuxta illō Job. ij. Pellē ꝓ pelle z oīa q bz hō dat ꝓ aīa sua. Et b. Greg. ī ome. Min⁹ ꝙppe ē abnegare qō bz. multū aūt ē abnegare qō ē. Sic/ei facili⁹ ē pellē alienā icidere qz ꝓpriā. sic tpalē subaz qz seipz. z q̄nto difficili⁹ tāto vtuosi⁹: qz vt⁹ ē ō difficilib⁹. ideo oēz aliā elēosynā excellit igressus reli/giōis. imo etiā oīa alia vtutū z salut⁊ opa excepto martyrio. Un Piero. ad paulinū. Pbs glie aniaī z ppiaī au/ri vile mācipiū totā sel'sarcinā ōposu/it. z tu reputas ī vtutū culmie ꝓstitu/tū si ꝓtē ex toto offerat qs. te vult dño

nō tua te inḋt vult hostiā viuā placēte deo. Supat insup statꝰ religiōis oē genus pnie arte quā ḋs possit facere i seculo ob h ingredienti religionē nulla alia pnia est iponēda p pctis pteritis. ſz postea p culpis i religiōe cōmissis. vt notať extra de regularib⁹ et trāseūtib⁹ ad religionē. c. vl. hic z Bef. li. ō pcepto et dispsatōe ait. Audire vultis a me vñ inter cetera pnie institutis mōasterial' disciplina bāc meruerit p̄rogatiuā v t scōm baptisma nūcupeť. arbitror ob pfectā mōi renūciatōez z singularē excellētiā vite spūalis q̄ peminet vniuersis vite hūane generib⁹. h mōi quersatio pfessores z amatores suos dilectes boib⁹. silles angel' facit. imo diuinā in hoie reformat imaginē ꝓfigurās xpo instar baptismi. Hoc idē inuit sanctꝰ Tho. ij. ij. q. vl. Si vo ꝫ hec ḋs dicat Quid ē qđ scti doctores dicūt. Ecce videm⁹ manifeste religiosos nōnullos dissolutiores. imo peiores secularib⁹. Dico q tales coā deo nō sūt veri religiosi q̄ solū habitū mutauerūt z nō animū. imo vicia ad q̄ extirpāda venerāt magis inserūt. Jō deꝰ pl⁹ ꝓpter eoꝝ ingratitudinē de tanto bñficio nō cauet eos sic bonos seculares. de qb⁹ Aug. ad Uincētiū donatistā. z hr di. xlvij. c. Quātūlibet. Simpl'r fateor charitati vestre coā dño deo nr̄o q est testis mihi sup aiam meā. exq deo seruire cepi. qm̄ sic difficile suz exptus meliores q̄z q in mōasterio pfecerūt. ita nō suz deteriores exptus q̄z q in monasterio defecerūt. Et idē Aug. Supbis angelis nō pfuit celū. cōstat g̃ qz supbis boib⁹ nō erit vtile monasteriū. ¶ Tercio status religiōis excellit statū secularē rōe absolutōis. Nā absoluit ab oi voto tē porali qđ ḋs i seculo iplere possz. vt hr extra de voto z voti redēptōe. c. scēpture Reꝰ fracti voti aliq̄renꝰ nō hr̄ q tpale obsequiū in ꝑpetuā religiōis observātiā noscit cōmutasse. vt ait Rich. sup. iiij. di. xxxviij. exceptis psonis aliquib⁹ dignitatis q̄ dñt ꝓsulere sūmū pontifici. Quilibet aliꝰ obligatꝰ voto ad visitanda terrā sctām. p̄t absq̄ alia absolutōe religionē intrare. z pfessionē in ea facere ens absolutꝰ ē a voto. qz obedientia est maria votoꝝ. Nā etiā mr̄imonii cōtractū p ṽba de p̄nti nō tm̄ ꝓsūmatum dissoluit. ita q̄ alter ꝓiugū etiā altero inuito p̄t intrare religionē. z facta professione ille q̄ remanet in sec'o p̄t libere nubere. vt patz extra de quersiōe coiugatoꝝ. c. vex. ¶ Quarto statꝰ religionis excellit statū secularē rōne derelictois. nā licet filijs patrē derelinq̄re et illis inuitis intrare religionē nīsi essent ꝓstituti in extrema necessitate. Cuiꝰ rō est. qz vnusq̄sq̄z magis diligere deū q̄z patrē dz. Dic saluatoz Matth. x. Qui amat patrē plꝰ q̄z me nō est me dignꝰ. Sz diceres. si oēs religiosi essent sic eēt de mūdo. H est fatuū q̄rere. qz mūdi gubernatio spectat ad deū. vñ Dionisius aduersus vigilātiū ait. Argumēta ris z dicis si oēs se clauserint z fuerint i solitudine ḋs celebrabit ecclias. ḋs seculares boies lucrifaciet. z ḋs peccantes ad pniam poterit cohortari. H enim mō si oēs tecū fatui eēnt sapiēs ḋs esse poterit. z infra. Rara vtus ē nec a pluribꝰ appetit. atq̄z vtinā h oēs eēnt qđ pauci sunt. de qb⁹ dz. Multi sūt vocati pauci vo electi. Sz dicis. si tale bonū esse i religiōe ē. q̄re nō oēs intrāt. z cur multi q̄ intrāt exeūt. Rñdeť q ꝓpt q̄tuor rōnes sic iuenim⁹ i euāgelio. s.

¶ Primo ꝓpt auaricie tpalis ardorē

Scdo ꝓpt pentis carnalis amorē.

¶ Tercio ꝓpt amicicie secular' fauorē.

Quarto ꝓpt vite difficilis terrorē.

¶ Prīo ꝓpt tpalis auaricie ardorē multi refugiūt religiosū statū. terrena ei pos-

ssio ita animus vincit z cathenat vt
neq̃at separari ab ea nisi gr̃a speciali ad
iuu⁹ aut q̃si cruc̃at⁹. sic ꝓz i illo iuue
ne Mat.xix.q mlt̃as possessiões hñs
dixit ꝓfectoz ꝑsulẽti xp̃o. Magr̃ q̃d fa
ciã vt habeã vitã eternã. q̃ dixit ei. Si
vis ad vitã ingredi fua mãdata.q̃ di
xit. Hoc fuaui a iuuẽtute mea. cui ie
sus. Adhuc vnũ tibi deest. Si vis ꝑfe
ctus eẽ vade z vẽde q̃ habes z da pau
peribꝫ z veni seq̃re me. Qui abijt triſt̃
Tũc ait ibs. Qm̃ difficile ẽ q̃ pecuniã
hñs intrare i regnũ celoz. Pluies vo oz
ille q̃ talia pl⁹ vel eq̃ diligit sic deũ et
ei⁹ legẽ. de q̃bꝫ. Ibi. vj. Qui volũt di
uites fieri incidũt in laqueũ diaboli z
tẽtationes varias. ac desideria mlta z
vana. vñ ad oculũ videm⁹ q̃ pauci ex
diuitibꝫ efficiunt religiosi. q̃ꝫuis statũ
religiosuz sciãt meliorẽ. iõ bñ oz. Ecc̃s
viij. Auz z argẽtũ mlt̃os pdidit. Se
cũdo mlti statũ religiosuz refugiũt ꝓ
pter pent̃ carnalis amorẽ. Amor cm̃
pentũ naturali vinculo sic ligat boiez
vt difficulẽ possit separi. cui⁹ testimo
niũ hr̃. Lu.xv. dixit ibs ad q̃ndã. Seq̃
re me. q̃ dixit. Mitte me ꝑus sepelire
patrẽ meũ. iõ dicebat saluator Mat.
x. Qui amat patrẽ aut matrẽ pl⁹ q̃z me
nõ est me dign⁹. z b. Piero. i epla ad
Heliodoz. de ꝓcẽptu mundi. Licz p
uul⁹ ex collo pẽdeat nepos. licet i limi
ne iaceat p̃. licz sparso crine scissis ve
stibꝫ vbera q̃bꝫ te nutrierat mr̃ osten
dat. pcalcato pge p̃e siccis ocul̃ ad ve
xillũ crucis euola solũ pietat̃ gen⁹ est in
hac re fuisse crudelẽ. V Tercio statũ re
ligiosuz mlti refugiũt ꝓpt̃ amicicie se
cular̃ fauorẽ. fauoz ei amicoz z charo
rũ ita fortiꝫ ligat sic vita. In cui⁹ signũ
Lu.ix. dixit dñs cuidã. seq̃re me. Rñ
dit ille. Seq̃r te. mitte me ꝑus nũcia
rebis q̃ domi sẽ. O q̃z mlt̃os fefellit iste
fauoz q̃ vẽ ẽ falsus. q̃z si. ꝓpt̃ tui fauorẽ
illi nolũt te seq̃ in bono. cur tu vel eos
seq̃ in vanitate. V Quarto statũ religi
osum mlti refugiũt ꝓpt̃ vite regularis
difficilis terrorẽ. Terret ei mlt̃os ꝑsi
deratõ silẽtij. abstinẽtia ieiunij. orões
plixe. hũiliatiões ꝑfunde. z cetera dei
fuitia. q̃si leui⁹ sit iugũ diaboli q̃z xp̃i.
q̃ ait Mat.xj. Jugũ ei meũ suaue ẽ: et
on⁹ meũ leue. z sic fm̃ ps. Illic trepi
dauerũt vbi nõ erat timor. Nic Ber.
Mlti inq̃t videt nr̃os labores sz non
videt nr̃as ꝑsolatões. magr̃ ei mlturi
do dulcedis sue quã largit de⁹ seq̃nti
bus se. z nõ iuenit in terra suauit̃ viuẽ
tiũ. absit b a nob vt maiores i spũ ꝑso
latões nõ iueniam⁹ q̃z in q̃libz carnis
feditate. Mlti aũt audiẽtes arrã obe
dientiã. purã castitatẽ. pauptatẽ dicũt. si
cut q̃dã xp̃i discipli dicebant Job. vj.
Dur⁹ ẽ b fmo z q̃s p̃t cape. z abierunt
retro. de q̃bꝫ Berñ. durus mlt̃is vide
tur b fmo. Abnega teip̃z z tolle crucẽ
tuã z seq̃re me. sz certe duri⁹ erit audi
re. Ite maledicti i ignẽ eternũ. Nec cõ
sideras b. Bonauẽ. de mlt̃z diuitijs i
flore iuuẽtut̃z ingressus fuit ordinẽ mi
noz dicẽs illud Eph.iiij. Dia possuz i
eo q̃ me ꝑfortat. V Scõo seraphic⁹ do
ctor Bonauẽ. cõmẽdat a sua hylari pa
tiẽtia cũ inferẽ. Par sup illos q̃ hãc re
gulã secuti fuerit. Talẽ siq̃dẽ elegerat
regulã. in q̃ nulla dubietas. nulla calũ
nia dz eẽ de salute. sz par z securitas. z
hoc ꝓpter tria que cõsistunt in regula
minoz. s.

¶ Primo quia in ea relucet xp̃i z apo
stolorum vita.

V Secundo quia in ea consistit pax
stabilita.

¶ Tercio quia in ea nitet tuta via.

Primo dixi q̃ in regula minoz quã
beatus Bonauẽ. pelegerat relucet xp̃i
z apl̃oz ꝑfecta vita. cui⁹ q̃dẽ vite formaz
euãgelist̃e luculẽter scripsert de q̃z scpt̃z

de ẏbo ad ẏbuz. vel de sensu ad sensū hec sctissima ē recollecta regula mioꝝ de q̄ z apl's in ẏbis thematz ait. Quicūqz banc reglaz secuti fuerit pax sup illos z miscōia z sup isr'l dei. De cetero nemo mihi molest⁹ sit ego ei stigmata dñi iesu in corpe meo porto. Q, autez apl's spū ꝓphetico loq̄t de regula mi/noꝝ claret ex b. qz dic̄ se stigmata dñi iesu i suo corpe portare. cū tñ nusq̄z legim⁹ ip̄m ꝓ xp̄o crucifixū. nisi sel'lapidatū. Hoc etiā testat Nicola⁹ tercⁱ⁹ extra de verboꝝ signifi. li. vj. di. Jpa regula minoꝝ euāgelico fundat eloḋo vite xp̄i roborat exēplo. fundatoꝝqz militātis eccl'ie. apl'oꝝ ꝑmonitb⁹ actibusq̄z firmat. Hec ē illa apud deū z patrē mūda z imaculata religio q̄ descēdēs a p̄e lumiuz p ei⁹ filiū exēplarit z ẏbalit apl'is tradita. z demū p spm̄sctū b. Frācisco z eū seq̄ntib⁹ inspirata. totū in se q̄si ꝓtinet testimoniū trinitatis. Hec ē cui attestante Paulo nemo dz de cetero eē molest⁹. quā xp̄s passionis sue stigmatib⁹ ꝓfirmauit. hec ibi. Est igit vita sctā. ꝙuersatio tuta. vbi ñ opinionib⁹ hoim seu declaratōe doctorū tm̄ viuūt frēs obseruātes. sz declaratōe sacri ꝓcilij zvienneñ. qō ꝓcilius errare nō potuit circa p̄dicta cū ptinēant ad fidē z bonos mores. vt dz. xxiij. q. v. c. Recta. Jgr̄ si alia regula ꝓfessores timorati eēnt de suo statu. nō tm̄ miores. qz dic̄ saluator Lu. vj. Perfect⁹ oīs erit si sit sic̄ magr̄ e⁹. Quis āt ē magr̄ nr̄. Jdēp̄e dic̄ mat. xxij. Magr̄ vester vn⁹ ē xp̄s q̄ ex ineffabili misc̄ia hāc inspirauit b. Frācisco. z inspiratam postea approbauit. Nā vt dicit Bartholo. de pisis li. ꝓformitatū. q̄ b. Frācisc⁹ postq̄z mūdo renūciauit nō statiz sumpsit euāgelicā vitā. imo biēnio stetit hitu heremitico indut⁹. portādo ꝑ cingulo corrigiā. ī pedib⁹ calciamēta. ī manu baculū. q̄ rpe ẏm q̄ a xp̄o manu datū accepat tres ecclias reformauit. dū in q̄dā apl'oꝝ festo a xp̄o apl'is formā viuēdi traditā intelligeret. stati recepit corrigiā calciamēta z perā z sūpsit cordā ꝑ cingulo. z extunc cepit pniam publice p̄dicare facto z ẏbo. Et cū mlti ei⁹ p̄dicatōe aiati fuissent ad pniam ꝑcipue Ber. miles ō q̄nta valle vellet mūdū relinq̄re. z b. Francis. seq̄ tractabāt cui⁹ regulā assumerēt. dixit b. Frā. Dñe mi b magnū negociū ē qđ vis facere. ió req̄ram⁹ ō b diuinū ꝓsiliū Qui intrātes eccl'iaz cathedralē. p̄mo vigz ad tercīā orātes missaz a q̄dā deuoto sacerdote audiētes. q̄ cōpleta sacerdos ad rogamē b. Frā. sig̃ crucis se munies missale aperuit in q̄ p̄mo occurrit illud euāgelij. Si vis ꝑfect⁹ eē vade z vende oīa q̄ habes. z da paupib⁹. z veni seq̄re me. Jn scōa aptōe occurrit. Qui vult venire p⁹ me abneget semetip̄z z tollat crucē suā z seq̄t me. Jn tercia ẏo aptione occurrit illud. Nihil tuleritis ī via. q̄ bus auditz ait ad Berñ. Hec ē regula nr̄a z oīm nos seq̄ntiū. Cū āt vigz ad duodenariū numez excreuissent frēs btūs Frā. illustrat⁹ celit⁹ de ẏbis euāgelij q̄ndā cōposuit regulā pauc⁹ aliis ẏbis necessarijs intexta. Et q̄b⁹ ꝓz q̄ regula mioꝝ ē a deo inspirata. qz beatus Frā. erat bō simpler z idiota q̄ ex se nō potuisset regulā fecisse. ió etiā mirabil⁹ fuit approbata z ꝓfirmata. Cū ei socij b. Frā. ex simplicitate sūmū pōtificē adire formidarēt ꝑ regle ꝓfirmatione. ip̄i b. Frā. tal' visio ē mōstrata q̄ arboꝝ magne altitudis oīsa ē ei sub q̄ dū staret z ei⁹ altitudinē miraret subito diuia ẏrute tātū leuabat vt cacumē ip̄si⁹ cōtingeret eiusqz sūmitatē facilli/me inclinaret ad ima. ꝑ quā visionē intelligēs sūmū pōtificē ad se iclinari deb̄ere. sicqz ꝓfortat⁹ socijs ad oīm Jn/

nocētiū terciū romā pzerit. Qui i mlt negocijs grauat⁹ b. Fran. cū socijs su is indigñter repulit. Sz nocte dñs ta li visiōe illi oñdit b. Fran. videbat eē q ecclia lateranē. esset pria ruine quā q daz paupcul⁹ modic⁹ z despect⁹ dorso submisso sustētabat ne caderet. mox p paupem illū b. Frā. intelligēs eū ma ne inḡri fecē et postulata cūcta pcessit regulā ānotauit sz ñ pfirmauit. nisi q mādatū dedit de pdicanda pnia. z ex tūc eū speciali amore dilexit z quā co ronā fribꝰ in ẏtice pcessit. Tandē mlt tiplicat fribꝰ cū regulā annotatā vel let pfirmare facere q erat plixa. de hoc itez diuin⁹ fuit edoct⁹ vt eā abbzeuia ret. videbat nāqz sibi in visiōe micas panū subtilissimas collegisse mltisqz famelicꝰ fribꝰ ipsas debere tribuere. sz ap̄ tenuitatē ne inē man⁹ ōciderēt da re formidabat. facta ē vox dicēs ei. Frā cisce ynā de micis oīb⁹ facito hostiā. z māducare volētib⁹ tribue. q faciēte q cūqz nō deuote recipiebāt aut receptū pzēnebāt donū mox lepza ifecti appa rebāt. Cūqz visionē b. Frā. nō intellige ret. seqnti nocte cū vigil eēt audiuit di centē. Frācisce mice noctis pterite ẏba sunt euāgelica. hostia regula. lepza ini qtas. Qua visiōe b. Frā. pmonit⁹ assū ptis secū duob⁹ fribꝰ Leone z Boni co. de bononia pzerit ad mōtez fontis palūbe iuxta Etatis. vbi pāe tīn z aqua pzenis⁹ regulā fecit scribi ẏm qō oranti sibi diuin⁹ spūs suggerebat. Quā de scēdēs fratri Helyę suo vicario tradi dit fuandā. Ille vo ip̄a plecta cū sibi nō placeret eā destruxit dicēs. se p incu riā pdidisse. Sz iterato vir dei ad di cium montē rediēs z ieunās z orans ad instar pozis eaz repauit. ac si ex ore dei verba susciper. Ex qbus ptz q sicut dñs Moysi ieunāti bis legē dedit in mōte synay. sic b. Fran. bis dedit regu lam. Nā frater Helyas q pri⁹ regulā videbat z destruxerat notificauit mi nistris. q b. Fran. artissimā regulā vel let facere. Qui ad ip̄m cōgregati indu cebant fratrē Helyā tangz b. fran. vi cariū vt diceret ei ex pte ipoz. q ipsaz regulam faceret p se. qz illi nollēt se ob ligare ad eam. Rñdit frater Helyas q facere nollet aliq mō nisi z ip̄i irent cū eo. z tūc oēs piter ierūt cū eo. Cūqz esset frat Helyas ꝓpe locū vbi b. frā. erat. vocauit ip̄m b. fran. q rñdente et vidēte mīstros dixit. qd volūt frēs isti z frater Helyas rñdit. Isti oēs sūt mi nistri q audiētes q facias nouaz regu lam. z timentes q facias eam nimis aspam ꝓtestant q nolūt esse obligati ad eā. sed facias eam p te. Quo audi to vertit faciē suaz versus celū. z sic lo quebat xp̄o. Dñe nōne bñ dixi tibi q ip̄i nō credūt mihi. Tūc statiz oēs au dierūt vocē xp̄i rñdentis in aere. Fran cisce nihil est in regula de tuo. sz totū ē meū q cq̄d ibi est. z volo q regla sic ser uet ad lram ad lram ad lraz. sine glo sa sine glo. sine glo. z addidit xp̄s. Ego scio q̄ntū valet hūana fragilitas. z q̄n tū volo eos iuuare. z q nolūt eaz fua re exeant de ordie. Tūc b. fran. vertit se ad frēs mīstros z dixit eis. Audistis audistis. vultis q ite facia vob dicere Tūc mīstri ꝓfusi z territi recesserūt. O beata mio regla q̄nport⁹ ipsi⁹ xp̄i vi te norma. O vera euangelica vita q te culpat xp̄o iniuriaī. q tibi insidiaī xp̄o calūniaī. p̄sertiz q te dic̄ duram nimis z inobfuabilē. qz xp̄s scit q̄ntus hō pt facere. sua gra adiuu⁹. Igit q eam ꝓtē nit xp̄m ꝓtenit. q eam ex imēsa pierate dedit mūdo. vt illi q eaz ñ valent susci pere i plona p effectū saltē teneāt p affe ctū. vñ Honor⁹ papa q eam ꝓfirma uit dixit. Bt⁹ ille q gra dei roborat⁹ banc regulā fidelit z deuote fuauerit

De sctō Bonauētura

qm̄ oia q̄ in ea scripta sūt sctā et catholica z pfecta sunt. Et iō gl'iosus doctor Bonauē. hanc dilexit elegit z assūpsit. Natus em̄ i balneo regio ex parentib⁹ honestissimis pfe iohe. mfe vo kytella noīe dū puerul⁹ esset z infirmaret ad mortē voto p mfem ad b. Frācisc̄ emisso de mortis faucib⁹ liberat⁹ exti tit: put ipe in legēda bti Frācisci insinuat euidenter. Crescēs aūt ipe Bonauētura de virtute i virtutē anno etat̄ sue xxij. religiōem sctām hāc ingressus est in q̄ tantū pfecit in oīm deuotōe z studio lr̄ax q septimo anno p⁹ ingressū religiōis legit sentētias parisi⁹. z. x. anno ingressiōis cathedrā magral'ē suscepit. z anno decimooctio post religiōis ingressum i generalē mist⁹ i capl'o rome celebrato coz̄ dño Alexādro papa est electus⁹ Anno dñi. M. cclxxvj. z fuit octau⁹ mister p⁹ b. fran. general'q tandē. xvij. annis totā religionē laudabiliter rexit. z ipe in puicias religionem distīxit. V Scōo dici q i regl'a mior quā sctūs Bonauētura elegerat ꝓsistit par stabilita Cui⁹ q̄dē maria ē paupras castitas z mētis trāq̄llitas. Primo nāq; stabil' poc̄ maria est paupras q̄ pacificat cū primo peo q re secat litis materiaz. Vere em̄ paup vir aut nunq̄ ꝓtēdit seu litigat qz nō habet q̄d pdat aut aliq̄d tpale requirat. Iō dicē Sen̄. Pacifice viuerent boies si hec duo tollerent meū z tuū. Tāta siq̄dē est cupiditas tpaliuz vt filiū sepat a pīe mfem a filia. frēm a fratre. immo etiā q̄nq; infestat p̄fectos. Vnde Abrahā z Loth separari ꝓpter tpaliū abūdantiā. qz pastozes sil'ē pacifice non poterāt exq̄ habebant multa pecora. Sen̄. xiij. Quā q̄dem discordiā excludit regula minoz p sctām pauptatez. qz i oīb⁹ religionib⁹ essentiale votū est pauptas. ita q vt vidz. xij. q. j. nō dicatis aliq̄d meū sed nostz. Frater eni nihil pōt dicere meū nisi culpā dicendo mea culpa. Vnde Aug. Nōach⁹ habens obolū nō valz omi. Et licz nō habeant in spēali: habēt tn̄ in ꝓmuni possessiōes q̄ est maria litis: sic ptz de regl'a bti Benedicti q̄ fuit famosa ꝫ et hoīb⁹ gtiosa. q sicut Jobes. xxij. in archiuis sūmoz pōtificū a tpe bti Benedicti vsqz ad ei⁹ pontificatū fuerāt de dicta regula q̄ndeci milia septingēti et q̄tuoz abbates: q̄z ꝓfirmatio spectat ad papā. Et epi q̄nqz milia et q̄tuoz. archiepi. dcc. cardiales. cccxx. Summi vo pōtifices. xxv. Insup regna pmfrēs dicte regule ad fidē sūt ꝓuersa: scilicet hungari. Nō vo sic videtis ad q̄ntā ruinā deuenerūt vt secl'aris ptās p violentiā vel p cōmendaticios dñi pape occuparet. Et vbi singul⁹ deuotōis resonabat: calcaria tinnirent. vbi diuīa laus audiebat mō ibi cātus⁹ theatrales pstrepūt. Regl'a vo minoz nihil ꝓsus habz nec in speciali nec i cōmūi nisi solū vsū rez in ill'q vsu ñ cōsumunt. Ideo bñ dz. q̄ūqz hāc regulā secuti fuerint par sup illos tē. Quā btūs Bonauē. secut⁹ ad tantā pacem deuenerat cū oīb⁹ hoīb⁹ vt dicē frater Bartholome⁹ de pyē in li. ꝓformitatū q̄ defuncto papa clemēte cū p plures menses in electōe sūmi pontificis cardiales ꝓcordare nō possent: tante opiniōis erat apd eos Bonauē. vt oēs in eū vota sua cōpromiserūt vt si se vel alū in papā noīaret illū eligerēt. Ipe vo noīauit dñm Theobaldū archidyaconū leodoniēsem virū sctissimū q̄ fuit Greg⁹ decim⁹ z mīris coruscat miracul'. Iste cū oīb⁹ pacificat⁹ ab oīb⁹ amabat. Nā greci audita morte eius dicebāt. cecidit colūna xp̄ianitat̄. Et Petr⁹ cardinal' epūs Hostien. q̄ ꝓsens fuit in exequijs et habuit fmōes

in funere: assumpto themate. Dolco sup te fr̃m Jonatha. in q̃ inter alia reculit q̃ q̃cũq; Bonauẽturã videbat ip̃m amore capiebat. eiusq; pijssima inonita obedienter recipiebat. ℣ Bcõo maria ℣e pacis ẽ castitas. q̃ q̃dẽ pacificat cũ deo. iuxta illud ꝑuer. xxij. Qui diligit cordis mũdiciã ꝑp̃ gr̃am labiorũ regẽ habebit amicũ. q. d. al's non. Nam ℔ p̃cioſũ donũ nullꝰ ex se ꝓuare põt. iuxta illud Sap̃. viij. Scio q̃ cõtinẽs esse nõ possum nisi tu dederis mihi. q̃ ñ solũ boies ſz z bruta aialia diſcordãt. ꝑp̃ pastũ tectum et coitũ vt dicit ꝓphs. Ideo necesse ẽ oĩbꝰ potissime religiosis a dño hanc vtutẽ deuotius petere ac se mortificare. q̃ dic̃ Aug. ó singularitate clericoꝝ. Audi eos loq̃ri. vidi pestẽ illã deijcere cedros libani ó q̃rũ lapsu nõ mínꝰ dubitabã q̃z hiero nymi z ambrosij. Et Jobes abbas in collat. Nõ credas luto tue carnis etiã donec obuiaueris xp̃o. Nõ enĩ fortiores samsone. sanctior dauid. sapiẽtior salomone: qui omnes ceciderũt. Sãctus Bonauẽtura cũ non solũ castitatẽ simpliciter gratia dei possedit. sed et virgo purissimꝰ extitit ꝓout ex dictis ipius sup̃ secũdo sentẽtiaꝝ intelligere possumꝰ dicẽtis. Qualem delectationem in tali actu dicunt feditatis magis est penitudis q̃z honestatis. Et quia regula minorũ sicut et aliorũ continet in se votũ castitatis. ideo sanctus Bonauẽtura fuit pacificus cuz deo. Huius signũ est: quia teste psal. dei locus in pace factꝰ est dum ex bumilitate aliquibꝰ diebus abstinuisset a celebratõe misse. Dũq; genuflexo q̃dã die missam audiret attente: facta diuisione a sacerdote particula vna p̃ seipam ad os beati Bonauenture ꝓperauit. quam reuerenter et cum lachrymis suscepit. Jtẽ frequenter deꝰ per spẽalẽ deuotõnis ardorẽ ip̃m visitabat z sepenumero rapiebaꝭ. Sicut dũ scribebat legẽdã bti fr̃acisci gisiꝰ accessit ad eũ scũs Thomas de aq̃no ad visitãdũ q̃ fuit ei charissimus. sciebat cũ eũ ilustere ꝓfessoꝝ illiꝰ legẽde Cũq; aquissz ostiũ celle bonauẽ. vidit eũ pẽnã i manu tenẽtẽ sed raptũ extra se. q̃re ad sociũ reuersus dixit. Recedamus z sinamꝰ scrip̃m q̃ laborat ꝓ scõ. Alexãder filꝰ de hal' ordis mioꝝ cuiꝰ auditor fuit be. Bonauẽ. vidẽs in eo moꝝ maturitatẽ. corꝑis pulcritudinẽ dicere solebat q̃ non videbaꝭ adã peccasse i Bonauẽ. ℣ Tercio maria ℣e pacis est mẽs trãq̃llitas q̃ pacificat bominẽ i se. Nã militis custodit ab extra z est sicut antemurale ip̃i⁹ aie. ſz trãq̃llitas est ip̃m fortaliciũ intrinsecũ anie cauẽs ne noxij motꝰ ĩualescãt. Unde Aug. i ome. Pacifici inq̃t in semetip̃sis sũt q̃ oẽs animi sui motꝰ cõponẽtes z subijciẽtes rõni aut spũi. carnalesq; ꝓcupiscẽtias bñtes edomitas fiunt regnũ dei in q̃ ita ordiata sũt oĩa vt illud qõ ẽ in boie ꝑcipuũ et excellẽs ℔ impet ceteris nõ reluctãtibꝰ: q̃ sũt nobis bestijsq; cõia. atq; id ip̃m qõ excellit mens z rõ subijciaꝭ potiori: qõ est ip̃a ℣ias vnigenitꝰ dei filiꝰ. neq; enĩ impare inferiori põt nisi superiori seipsũ subijciat. Et hec ẽ pax q̃ daꝭ in fra boibꝰ bone volũtatis. Que q̃dẽ pax seu animi trãq̃llitas q̃z sit p̃clara atq; ad salutẽ necessaria idem ipe Augustinꝰ explicat in epistola ad fratres heremitas dicens. O pax beatus qui te habet. et maledictus qui te odit et te impedit z frangit inter bomies. quoniã talis antichristus est: et filius perditionis. O pax qui te habz teneat. q̃ te nõ habz ꝓquirat. qui te ꝓdit requirat si filius dei esse ꝓpotat. Quia vt idem ait de verbis domini. Nõ poterit ad

hereditatē dñi quēire ꝙ testamētū pacis noluerit obſuare. nec poſit ꝓcordiā hr̄e cū xp̄o ꝙ diſcors eē voluerit cū hoīe xp̄iano. Hāc ei sctāz pacē nullus ſupbus: nullꝰ voluptuoſus: nullꝰ crudelis hr̄e poſſit. qz ꝛ Eſa. xlviij. Nō ē pax impijs dicit dñs. Et puer. xiij. Inē ſuperbos ſp iurgia ſūt. Rō ē. qz ſuperbus vel voluptuoſus ſiue cupidꝰ finē ſui actꝰ nō debite attēdit exꝰ furia ducit. Vñ refert Lactātiꝰ ꝙ poete tres furias eē dixer̄t. vicz irā libidinē et cupidinē. qz be paſſiōes cui dñanť furioſum efficiūt. luxuriosus em̄ dū rāte libidie ſp iudicatz fornicādū. ſilz iracūdꝰ ſe vidicādū. ꝓpter̄ea ſaluator dictas furias ꝙ pacē mēt̄ pturbāt ſub pēa eter̄ne dānatōis ꝓhibuit Mat. v. di. Qui viderit mlierē ad ꝓcupiſcēdū eā iā mechatꝰ ē i corde ſuo. Irā ꝓſilz iterdixit di. Qui iraſcit frī ſuo reꝰ erit ꝓcilio. Et demū cupidinē di. Mat. vi. Nolite ſolliciti eſſe. ſ. qz pacē mētis pturbāt. Jō dicunqz vult ſuare ſ xp̄i teſtamētū ꝛ demum obtiere hereditatē celeſtē debz ſe habilitare ſeu diſponere ad būilitatē obedientiā ꝛ pauptatē q̄ i mioꝛ regla diſtricte obſuāť. Quā ſecutꝰ fuit be. Bonauētura iō i ſe pacificꝰ fuit. cuiꝰ ſignū ē. qz ſi i ſe trāſlꝰ nō fuiſſz nūqz tot ſalutaria opa i ſacra ſcptura feciſſet. Qui ſcp̄ſit elegāti ſtilo legēdā bti Frācisci. Itē libellū de ſer alis ſeraphin. Itē libr̄ū apologie ꝙ excuſatoꝛꝰ ꝛ ꝯ Girardū ꝙ religioſos damnabat ꝛ leꝓſus moꝛtuꝰ ē. Scp̄ſit deīde regulā nouicioꝛū. Inſup opꝰ ſup Gene. ꝙ intitulať de ſeptē viſiōib. Itē ſup. iiij. lib. ſnīaꝝ Itē ſermōes dñicales p āni circulū. ꝛ breuiloquiū ac alia īnūera opuſcula mire deuotōis ꝛ ſpūal' ſuauitatꝭ ac ſi deꝰ hoī loq̄reť. Tercio dixi ꝙ i regula mioꝛ nitet ſalutꝭ tuta via. In ipſa ei inducimur ad abſtinētias vigilāti/

as ꝛ auſteritates. vtpote pauptatem ſuare. ꝓpriā voluntatē frāgere. carnis ōſideriꝭ reluctari q̄ faciūt viā artā ꝛ nō ad ſalutē ſecurā. qō ꝓbať triplicit. ſcz.

Primo auctoritatibus

Secūdo rationibus

Tercio exemplis moralibus

Dixi p̄mo ꝙ vita arta ſit ad ſalutē ſecura ꝓbemꝰ auctib. Dic ei Aug. Tota vita xp̄iani hoīs ſi fm euāgeliū viuat crux ē ꝛ martyriū. Et Paulꝰ Ro. viij. Si ināt fm carnē vixeritꝭ morie/mi. Idē. Mortificate mēbra vra que ſūt ſup terram. q. d. ꝺcq̄d boni operis recipe poteritꝭ p corpꝰ p lucro reporte. qz ſtati abſcōdeť ſub tra vbi vmes mortificāt corrodēdo. deīde deputabitur ad ignē inferni ſi cū pctō moꝛtali hinc exierit vbi demōes mortificāt et nihil pderit. ſi aūt i celū deputabiť ibi mortificari neq̄bit. ſz certe vtiľ ē mortificatio carnis ſup trā ad quā ipa vitas via ꝛ vita xp̄s docuit Lu. ix. dicēs Si ꝙs vult venire pꝰ me abneget ſemetip̄m ꝛ tollat crucē ſuā ꝛ ſeq̄tur me Idē Mat. vij. Intrate p anguſtā portā. qz lata ē porta ꝛ ſpacioſa via q̄ ducit ad pditōz ꝛ mlti ſūt q̄ itrāt p eā. q̄ anguſta ꝛ arta via ē q̄ duc ad vitā ꝛ pauci iueniūt eā. O ōs eter̄ne. o xp̄e mgr̄ bone. vide q̄z pauci ſe moꝛtificāt abſtinēdo vigilādo orādo aduerſa patiēdo. ſe būiliādo: ꝓpriā volūtatē frāgendo. deſideriꝭ reluctādo ſz oēs q̄ ſua ſectāť q̄rūt nō q̄ tibi placita. Nā laute comedere. ſupbe icedere. ociari. ſe vidicare. mūdū diligere q̄d ē aliō niſi p lata viā ire. vñ Chryſ. ſup Mat. Qui iuſſi ſum⁹ p āguſtā portā icedere p latā ſp icedim⁹. Et q̄dē ſi hoies ſecli latā viā ſpaciosāq̄z ḡdiāť nō valde mirū eſt. Eos autē q̄ videnť ſuſtuliſſe crucē ſuā ꝛ ſeq̄ chriſtū per banc latā ꝛ ſpacioſam vel/le incedere non tibi prodigiū videtur

Beniꝫ mõachi cũ de mõasterijs inq
rit añ oĩa inq̃rit si reḡes sit in loco .si
abundẽt oĩa .si nihil desit eoꝝ q̃ lata
via ꝛposcit. Quid agis o hõ:q̃d loq̃/
ris,artã viã iussus es ambulare vt q̃d
de reḡe.vt q̃d de abũdãtia pcũctaris.
Est aliq̃d ista puersitate deteri⁹. Et q̃/
dem q̃ pncipiũ secli mĩstrãt hoꝝ ni/
hil req̃rũt.sed tñ si lucri habeat aliq̃d
militie ei⁹ ioc⁹.qõ si solũ esse cognoue
rit tã null⁹ refugiẽt labor.nullũ piculũ
vitañ.nulla indiguitas excusañ.pegri
nacões q̃ lõgissimas piculosasq̃ nõ
respuet.q̃uelias cruciat⁹ pmutatões
ꝛpoꝛũ ferret oĩa spe lucri.separõz suo
rũ ꝗugis ac liberoꝝ absentiã tolera/
biliter patiẽ.z cupiditate pecunie vl/
tra oẽs agitañ.z amore ei⁹ census ni/
hil laborĩs sentit.nihil doloris ĩtelli/
git. Nos ecõtrario q̃ nõ pecuniã que/
rimus sed sapiam .nec tã sed celũ pe
tim⁹ z ad celi diuitias festinam⁹ quas
neq̃ ocul⁹ vidit neq̃ auris audiuit.
nec in coꝛ hoĩs ascẽdit.hec inq̃ q̃rẽtes
de reḡe pcũctamur.vide illis q̃nto mi
seriores sum⁹ et molliores. Celũ pa/
ras ascẽdere et iterrogas ne q̃ tibi dif/
ficultas occurrat in itinere z nõ erube
scis nõ pudore depũssus teipm sub t̃
rã defodis. Si ei oĩa mala tibi occur
rerẽt.si ꝗuicia.si iniurie .si ignominie.
si calũnie.si gladi⁹.si ignis. si fames.
si egritudo.si pcipitia.si cũcta q̃ dici l̃
excogitari pñt sup te irruerẽt dignũ ẽ
q̃ hec oĩa ridẽda et ꝛpnenda viderent
Alioq̃n nõ video charissime q̃ aliq̃s
ꝛra z ꝛfecta cupiditate celestiũ teneañ.
qꝛ oĩa q̃ videnẽ guia vmbras putarz
risũ.hec ille. Et licz arta sit via z an/
gusta tñ leuis.iuxta illõ Mat.xj. Ju/
gũ enĩ meũ suaue est z on⁹ meũ leue.
Videt ꝛo difficil' illis q̃ in pcĩ cathe/
nis iacent q̃ nõdũ bonũ incepert. Jo
dicit Bene. Quedã nõ qꝛ difficilia sẽ
nõ audem⁹.sz qꝛ nõ audem⁹ difficilia
sunt. Sed certe q̃ timet pꝛuinã irruet
sup eũ nix. Hinc Bern. Dur⁹ multis
videt̃ sermo .abnega temetipz z tol/
le crucẽ tuã et seq̃re me. sz certe duriuſ
erit audire Ite maledicti ĩ ignẽ eternũ

¶ Scõo q̃ vita arta regl'e minoꝝum
sit secura ꝓbem⁹ rõib⁹. Prio diuie vo
lũtatis . Vult enĩ de⁹ vt q̃ se hũiliant
exaltenť ĩ futuro .iuxta illõ Luc̃ .xiiij.
Omis q̃ se exaltat hũiliabiť. Scõo rõe
diuie iusticie q̃ ordinauit vt ꝺ amari
cet se q̃ ĩ futuro delectari desiderat. ali
oq̃n diceť ei illud Luc̃ .xvi. Recepisti
bona ĩ vita tua.z illõ. Uevob q̃ ridetʒ
qꝛ flebitis. Uñ Hiero.ad Julianum
Difficile ĩmo ipossibile ẽ vt p̃sentibus
q̃s et futuris fruať bonis et ꝺ ventrẽ
z illic mentẽ ipleat vt de diuitijs tran
seat ad diuitias z in vtroq̃z secl'o p̃m⁹
sit z in celo z ĩ terra appareat gl'iosus.
Oigiť maledicta delectatio.o detestã
da gl'iatio qua vendiť etna btitudo z
emiť ꝓpetua cruciatio ¶ Tercio q̃ vi
ta arta minoꝝ sit secura ꝓbem⁹ exem
plis moralibꝫ. Oẽs enĩ scĩ et dei ami
ci q̃bꝫ festa celebram⁹ hac via ambu/
lauerũt z inde ad vitã quenerũt.de q̃/
bus canit eccl'ia sic. Istoꝝ ẽ enĩ regnũ
celorũ q̃ cõtẽpserũt vitã mũdi et que/
nerũt ad p̃mia regni . Maximũ autẽ
moꝝ exẽplar xp̃s filiu⁹ dei viui. cui⁹ vi
ta in regula minoꝝ rep̃sentaťr ꝟbo actu
z habitu.q̃ artã viã elegit ĩ mũdũ ve/
niẽs.hic ꝓgrediẽs et inde exiẽs vt ptz
euãgelia ituẽti. O dulc̃ mi iesu q̃z stri
ctũ lectũ habuisti ĩ p̃ma die nativita
tis tue:qꝛ p̃sepiũ.sed certe vltimũ stri
ctiozẽ habuisti.s.crucis asserẽ.sz z vnã
diẽ in q̃cte nõ lego ꝓtãsisse nisi ĩ labo
re z tribulacõe vt ꝟbo z exẽplo hãc eli
gendã p̃mõstrares hoĩb⁹. Uñ Ber. ĩ
scõo ꝑmõe de dñi nativitate dic̃. Ips
vtiq̃z q̃ nõ fallit elegit qõ carni mole/

De scto Bonauētura

stius est illō melio illud vtilio illō potius eligēdū. Et qsqs aliō doceat aut suadeat ab eodē tangz a seductore ē cauendū. z infra. Et cū ipe est olim p̄missus p Esaiā puulo nr̄ emanuel sciens reprobare malū z eligere bonū. malū igit voluptas carnis ē. bonū vo afflictio. siqdē z hāc elegit z illam reprobauit puer sapiēs: vbū infans. ¶ Tercio seraphico doctor p̄mēdat a salutari di misctia cū dr. z misctia sup illos qui hāc regulā secuti fuerint. Que qdē mirificordia in isto sctō p̄mēdat in triplici statu. vicz.

¶ Primo in vita
¶ Secūdo in morte
¶ Tercio post mortem

¶ Primo mirificordia dei erga beatum Bonauenturā cōmendat i vita. generalatū eū salubriter rexit decē z nouem annis. deīde assumptus fuit ad epatuz albanēsem. z postea ad cardinalatum vñ induxit grecos ad eccl'iesctē vnitatem. et tartaros ad baptisma. qz tāta in eo erat dei misctia vt vba sua in p̄dicatōe cordia penetrarēt. z i p̄silio accēderēt. ¶ Scdo mirificordia di fuit cū eo in morte. qō euidenti claret signo. Nā qdam mr̄ier cū mortuū filiū peperisset ad sctm Bonauen. detulit: q̄ facto signo crucis sup eū viuū mr̄i reddidit. deīde lugduni vitā finiuit etatis sue anno .liij. tercio decimo die mens iulij. ¶ Tercio dei mirificordia fuit cuz brō bonauē. p mortē: qō ptz i multis miracul'. Nā qdā iohes filius petri claudus dextra tibia ita vt sine bacło ambulare nō posset. q̄ voto ad sctm emisso mox liberat ē. Quedā etiā mr̄ filios mr̄tos mortuos paries iam viro suo ingrata erat. tādē voto emisso ad brm Bonauen. paucis elapsis diebus filiū peperit quē vocauit Bonauē. Mlta siqdem z alia miracla de ex mirificordia opat p ipm q̄ i arta regla minor virit. z cū xpo gaudet. Quarto brūs Bonauē. p̄mēdat a trāslata dei noiatōe isrl'itica cū dr. par z misericordia super israelē dei. i. sctm Bonaventurā q̄ regulā minor z xpianitatis seruauit ad qs ē trāslatū nomē isrl' z iacob. Nā put dr Gen. xxxij. c. isrl' dr vocabat iacob. sz qñ luctabat cū angelo tūc angel ipm bñdixit z noiauit isrl' dicēs. Neqz vltra vocaberis iacob sz isrl' erit nomen tuū. Et iste isrl' genuit xij. pr̄iarchas a qbo descēderūt filij isrl' siue iudei vsqz ad xpm. Nō qdem nomen gl'iosū p certo amiserūt fm rem qō z trāslatū ē ad christianos. qō pro bat tripliciter. scz

¶ Primo scriptura
¶ Secūdo figura
¶ Tercio dei cultura

¶ Primo inqz q̄ brā noia Jacob z isrl' sint trāslata ad xpianos p̄ bem sctm scriptura. Dicit enim Esa. xlviij. Iste dicet: dñi ego sū. z ille inuocabit i noie iacob. et ille scribet manu sua dño z i noie isrl' assimilabit. Et Osee. j. sic dr. Et erit nūerus filiorz isrl' q̄si arena maris. et erit in loco. i. in orbe trarz. vbi dicet eis. Non populus meus vos. fm Lyrā q̄ gētiles vsqz ad christi aduētum ydolatrie dediti fuerūt: dicet eis filij dei viuentis. scz p̄ susceptōem fidei. Joh. j. Quotqz aūt receperūt eū dedit eis ptātem filios dei fieri his q̄ credūt in noie eius. z cōgregabunt filij iuda. i. apli et alij credētes de iudea. et filij isrl'. i. gētiles p̄uersi pic. i. i vna eccl'ia vt ponat sibi caput suū. i. xpm. Quā etiā auctē allegat ad lras apl's Ro. ix. de p̄uersione gētiliū. Jo dicit vbis thematis apli. Pax z misctia sup isrl' dei. i. fideles: sup iudeos a qbo vna fides iacob z isrl' ablatū ē z p̄ñs regnū dei. vñ dicebat saluator Matt. xxj. Auferet a vob re-

Sermo LV

gnū dei.z dabit gēti facienti fructꝰ eiꝰ. Quid vō sunt moderni iudei dic Joānes Apoc.ij. Qui dicūt se iudeos z nō sūt sz synagoga sathane. Scdō q̄ q̄q; hec felicia noia iacob z isrl sunt ad xpianos trāslata ꝓbemꝰ figura. Ꝑ ei Gen.xxv. q̄ cū rebecca vxor ysaac geminos bret i vtero luctabāt ibidē. Dixo q̄ dū oraret dñm dt h essz. rndit ei dominus. Duo ppli de vtero tuo diuidēt pplus pplm superabit z maior seruiet minori. Et i nativitate ꝑ de vtero egredies esau postea iacob seqns plantam pedis tenebat manu. Demū igit ꝓcessu tpis esau dignitatē p̄mogenite z sacerdotalē symoniace vendidit ipi Jacob gpē escā. Nā vt dic lyra. In lege data p̄mogēniti erāt sacerdotes. ideo spēales vestes habebāt z duplicē portiōez i hereditate p̄na recipiebāt. Et q̄ dr. j. Chor.x. q̄ oia i figura ꝓtigebāt ill'. vñ sic ꝓpositū ē de ꝓposito ita oppositū d oppositō. Nā sic i vtero esau z iacob colidebāt. sic i vtero spūali sacre scripture q̄ est mr vtriusq;. q̄ de ca alimoniā vite spūal sumit taz ecclia q̄z synagoga ꝓtinue collidunt repugnātes i ei⁹ itellectu. in q̄ iudei errāt de q̄b dauid in ps. Erraverūt ab vtero locuti sūt falsa. Sic etiā p̄mo de vtero egresso esau iacob eiꝰ plāta tenebat. sic synagoga patrē p̄mogēnita dr Exo. iiij. p̄mogenitꝰ meꝰ isrl. z ecclia i p̄mo suo exordio q̄ incepit a xpi passiōe q̄dāmodo ritū synagoge tenebat i obſuātijs legalibus Nā a xpi passiōe vsq; ad diuulgatiōz euāgelij fm Aug. licz legalia mortua erāt non tñ mortifera. iō paulꝰ circūcidit thimotheū. Sic deide pꝰ egressuz toraliē sunt diuisi q̄ dictū fuerat a domino. duo ppli de vtero tuo diuidēt. Sic ecclia z synagoga oino sūt diuise in fide z moribꝰ. Et sic p̄dictus fuerat q̄ ppls pplm superabit ac maior seruiret minori. sic synagoga q̄ ē maior natu supata ab ecclia fide z vtutibꝰ fuit ei⁹ codices ōferēdo: ad coxp tñ dānatōem Et sic ptz q̄ ecclia xpi ve z ꝓpe dr isrl. z domꝰ iacob. q̄ sic esau vēdidit p̄mo gēita iacob: ita synagoga xpz tradidit pilato p quē adoptōz filioxp ōi recepi⁹ Jō dixit āgelꝰ marie Lu.j. ō xpo dño. Et regēbit i domo iacob i eternū z regni ei⁹ ñ erit finis ¶ Tercio q̄ h honorifi cū nomen isrl sit a iudeis ad xpianos trāslatū ꝓbemꝰ dei cultura. Isrl ei ꝛz Lyrā iterp̄tat directꝰ cū ō vl p̄nceps cū ō. z fm Job. ianuēsē i katholicon isrl iterp̄tat vir videns deū. ppls enim xpianꝰ iterp̄tatꝰ isrl directꝰ cū ō i debito cultu diuīo. nll' a ꝓfecto gēs sic honorifice colit deū sic ppls xpianꝰ. z iō ō z p̄nceps cū ō int' oēs natōes. quia ōs mlta z magā mirabilia fac ad ipiꝰ ouorā iuocatōz. vt pz i h sctō isrl'ita bonauē. z alijs mltis sctis. Interp̄tat etiā isrl' vir videns deū. q̄ ppls xpianꝰ videz deū inuisibilē q̄druplicit. scz

¶ Primo in speculo generaliter
¶ Secūdo in enigmate specialiē
¶ Tercio in deuotōe suauiter
¶ Quarto in facie sua ineffabiliē

¶ Prīo q̄dē ppls xpianꝰ videz deū i p̄senti vita i speclo generalr z h ꝓ itellectū cōsiderādo creaturaxp magnitudinē itelligit creatoriz potētiā. Potēs q̄ppe ē q̄ tā magā potuit creare ac sine fatiga ꝓuare. ꝓsiderādo creaturaxp dispositōz intelligit eiꝰ sapiam q̄ tā mlta z diuersa sciuit creare z sic pulcre ordiare. ꝓsiderādo ōmū ꝓfuatōz creaturaxp q̄s sine tedio die z nocte sustētat ne peant itelligit eiꝰ clemētiā. iō dr Sap.xiij. A magnitudie ei spēi z creatē cognoscibil' potat creator horx videri. Et possz sic cogn̄sci ñ solū a xpianis sz etiā ab infidelibꝰ: tñ ipfectiꝰ. vñ Ro.j. dr. Invisibilia dei a creatura mūdi. i. ab hoie p ea q̄ fcā sūt intellecta ꝓspiciūt. sēpiterna q̄z divinitas eiꝰ etc. Nūc enim creatura est speculum

creatoris.sed in futuro creator specu/
lū erit creaturaꝝ in q̄ cognoscem⁹ ea/
rūdēreꝝ rōem pfecte .nūc aūt impfe/
cte. Rō hui⁹ ipfecte cognitōis.qz crea
ture nō solū dicunt creatoris speculū
sz etiā vestigiū vt dicit mgr in .j.di.iij
Uestigiū aūt est q̄dā noticia de eo cu
ius ē fm gen⁹ vel speciē nō aūt fm i/
diuiduū. Exēplī gr̄a.videdo vestigiuz
hois cognoscis q̄dē q⁹ sit hois nō aūt
q⁹ sit petri vl' pauli ꝛc. Hinc p̄s. Ue/
stigia tua nō cognoscent .s. pfecte. Et
Job.xj. Forsitan vestigia ei⁹ cōpben/
dis.q.d.nō pfecte. Ideo dī Eccles .j.
Cūcte res difficiles nō pōt hō eas ex
plicare fmōe. Sup quo lyra dicit. qz
nō pōt eas ad plenū intelligere :sz tm̄
valde impfecte.vt pz de folio vl' fru/
ctu arboris ō q̄b⁹ null⁹ q̄ntūcūq; stu
duerit pōt ad plenū vitatē dicere. vt/
pote q̄re est tāte q̄ntitatis p̄cise vel ta
lis figure saporis aut vtutis. Uñ q⁹
talis herba vel fruct⁹ sanet talē infir/
mitatē dicit saltē in plib⁹ q⁹ b̄ habz a
tota specie. b̄ est ab aliq̄ p̄rietate con
seq̄nte spēm.q̄ tm̄ nō noīat.eo q⁹ igno
rat.hec ille. ¶ Scdo fidel' popul⁹ vi/
det deū in enigmate specialit.de quo
j.ad Thoz.iij. Uidem⁹ nūc p speculū
z in enigmate. Hoc aūt enigma est sa
cra scriptura.qz i enigmate p aliq̄s di
ctū alīd intelligit.sic p sacrā scripturaz.
Uñ dicit xp̄s Joh.xiij. Nado para/
re vobis locū.qui tm̄ Mat .xxv .dicit.
Uenite bñdicti p̄tis mei pcipite reg/
nū q̄d vob⁹ patū est ab origine mūdi.
Hinc etiā de⁹ cū sit spūs Joh. iiij. ōz
hē caput man⁹ pedes ꝛc.q̄d pcessit ex
b̄ q⁹ fm lyrā sup.xxiij.c.Act.apl'oꝝ itel
lectus hūan⁹ sp intelligit cū fantasma
te q̄d nō pōt corpalia trāscēdere. Un/
de cogitās deū formar sibi fantasma
cuiusdā regis magni omib⁹ p̄sidentz
Aū tm̄ fm Bre.i moza.de⁹ manet in/
tra oīa.ip̄e extra oīa.ip̄e sup̄ oīa.ip̄e in
fra oīa.supior est p potentiā. iferior p
sustentatōez.exterior p magnitudine.
interior p subtilitatē.sursū reges.deorsū
ptinens.extra circūdans.interi⁹ pene
trās. O q̄s bonū z vez enigma ē sacra
scptura ex q̄ creator oīm videt.z hois
defectus coḡscit. ¶ Tercio vid⁹ de⁹ in
p̄senti i deuotōe suauit. dū q̄s affectū
cordis totalit effundit in deū i ꝑtem/
platōe.qz ve dicere cogit q̄libz illō p̄s.
q̄s bon⁹ isrl'his q̄ recto sūt corde. non
tm̄ illis q̄ habēt corda ad frena retor
ta. Hinc p̄s. Gustate z videte qm̄ su/
auis est dñs. Quarto de⁹ videt i p̄/
senti facie ad faciē.i.in sua p̄pa essen
tia ineffabilit. Dicit em̄ Aug .i lib. de
vidēdo deo.q⁹ moyses i p̄senti vidit di
uinā eēntia q̄ fuit primulgator veteris
legis.et paul⁹ q̄ fuit noui testamēti p/
dicator. De moyse dī Deut.xxxiij.q⁹ di
xit ei dñs petēti videre faciē suā.nō vi
debit me hō z viuet.i.vtens sensibus
Et de Paulo.ij.ad Cho.xij. Scio aīe
hoīem ante ānos.xiiij.siue i corpe si/
ne extra corp⁹ nescio de⁹ scit raptū hu
iusmodi vsq; ad tciū celuz .z audiuit
archana vba q̄ non licet hoi loq. Ubi
lyra dicit q⁹ licz apl's sciuerit rūc se fu/
isse in spū in celo empyreo.z corp⁹ suū
fuisse i tra.tm̄ nesciebat vtz ipe illi⁹ vi
sionis aīa fuerit separata a corpe z iterz re
unita. Uñ ꝛcludit ex q̄dā q̄stione Hic.
ō lyra sup.vij.c.act⁹ apl'oꝝ q⁹ nec adā
vidit diuinā eēntiam de q̄ ōz Gen.iij.
Dū deambularet dñs ad aurā p⁹ me
ridiē.neq; Esaias.de q̄ Liuscē. vj. Vi
di dñm sup soliū excelsū z eleuatuz.et
plena erat ois terra maiestate ei⁹ Si
militer nec stephan⁹ q̄ dicebat Actuū
vij. Ecce video celos apros z filiū ho/
minis stātē a dextris vtutis dei nisi i
q̄dā sil'itudie deū repsentāte. Cui⁹ rō
est.qz ptūc illi vtebant sensibz corpis.

Nã sic ꝑdicti loq̃bant ꝛ audiebãt ꝛc. Sol' em̃ bñdict' ihesus vidit diuinam essentiã ab instãti ꝛceptõis sue ꝓtinue ytens sensib⁹. ipe ve loq̃bat. comede/ bat. audiebat. fatigabat. ꝛ qõ pl'ẽ pa/ tiebat in pte sensitiua licz videret Ju/ dã pditozẽ. Cayphã. Pylatũ. crucẽ. co ronã ꝛc. ꝑterita. pñtia. ꝛ futura. vide bat ꝓfecto q̃ nos ista tpe sic audim⁹ ꝑ dicationẽ. ꝛ ḡrũdã cozda plena iniqta te. ḡrũdã pietate. ꝛ iõ adhuc in vtero exñs ꝓponebat mozi ꝓ hũano genere ꝛ sic ibidẽ volũtate martyr fuit. Unde de tali visiõe dicebat Job. j. Deum ne mo vidit vnq̃ nisi filiꝰ q̃ est in sinu pa tris. O deitas ineffabilis q̃s subtilis ꝛ dulcis es. tñ tam occultus q̃ etiã luci per te videre in tua ẽntia nõ potuit. q̃si vidisset nũq̃ cadere potuisset. Iste añ isrl' ver⁹ Bonauẽ. videbat deuz ex creaturã enigmate deuotõeq̃ iõ dice/ bat. Oñ bonꝰ deꝰ isrl' his q̃ recto sunt corde. Dicam⁹ ꝛ nos. bñdictꝰ dñs deꝰ isrl' q̃ visitauit ꝛc.

¶ De sctã Margaretha ꝟgine ꝛ mar tyre.

¶ Sermo. lvj.

HAudi filia et vide ꝛ inclina aurẽ tuam ꝛ obliuiscere ppl'm tuũ ꝛ do/ mũ patris tui quia ꝛcupi/ scet rex decorẽ tuuz. ps. xliij. Ad beate Margarethe honorẽ hec verba dici possunt a spũsancto inclinãte eã ad sa pientiã. castitatẽ. ꝛ fidei veritatẽ. vnde dicit. Audi diuinũ instinctũ. ꝛ vide ca stitat' decorẽ. ac obliuiscere domũ pa/ tris tui gentilẽ. q̃z rex regum xps cõcu piscet decorẽ tuũ. Licz em̃ oñs iustos ille rex regum diligat. tñ specialiter di ligit ꝟgines. iuxta illud ꝓuer. xxij. Qui diligit cordis mundiciã habebit regẽ amicũ. ꝛ bꝰ ꝓpter q̃tuoz vicz

¶ Primo ꝓpter verã prudentiã.
¶ Scõo ꝓpter diuitiaꝝ copiã.
¶ Tercio ꝓpẽ sanitatis elegantiã.
¶ Quarto ꝓpẽ nimiã cõplacentiã.

¶ Primo dixi q̃ xps dñs specialiter di ligit ꝟgines ꝓpter verã prudẽtiã. naz vere virgines raro ꝛ cum prudẽtia lo quũtur. vñ Piero. Sit sermo ꝟginis prudẽs. modestus. ꝛ rar⁹. quia verba bona loq̃ est signũ bonitatis cordis. Juxta illud Matth. xij. Ex abundãtia cordis os loquit'. debet igit' virgo tace re ideo dicit'. Audi filia. Si vo necessi tas coegerit loqui tũc cuz prudẽtia vt dicere possit illud ps. Os meũ loquet sapientiã vt q̃ audiunt rñdere possint Diffusa ẽ gratia i labijs tuis ꝓpterea bñdixit te deus in eternũ. ¶ Scõo xps deus specialiter diligit virgines ꝓ/ pter diuitiarũ copiam. i. virtutes sicut tempaliter homo diues eligit diuitez sponsam. Sic spiritualit' xps dñs ple nus gratia ꝛ virtute virtuosas virgi/ nes sibi eligit. Dz ei habere humilita/ tem cũ beata ꝟgine vt dicat ꝛ ipa. Re spexit humilitatẽ ancille sue. Nã Ma rie virginitas deo nõ placuisset si hu/ imilis nõ fuisset. Itẽ debet habere dei charitatẽ sine qua etiã virginitas non est deo accepta. Unꝺ Bern. Castitas si ne charitate ẽ sic lampas sine oleo sub trahe oleum ꝛ lampas nõ lucet. tolle charitatẽ ꝛ castitas nõ placet. Hinc et Grego. sup Ezechielẽ dicit. Antiquus inimicus castitatẽ sine charitate nõ ti/ met. quia ipe nec carnẽ ꝑmit. ¶ Ter/ cio xps dñs specialiter diligit ꝟgines ꝓpter sanitatis elegantiã. Inter sani/ tatis autẽ signa ꝑcipuum est agilitas scz ad bona opa. Sicut em̃ vir nõ eli/ git sibi libenter sponsam paliticam le/ prosam vel claudam. Sic spirituali/ ter nõ libenter acceptat illam que diu dormit laute comedit ꝛ claudicat ma

ne eccl̃ias visitãdo z post prandiũ chorã. ¶ Quarto xp̃s dñs specialiter diligit ỹgines ꝓ nimiã cõplacẽtiã q̃ sibi mlt̃ placet ỹginitas q̃ tales toto corde pñt ei seruire vt dicit apl's. Virgo enim cogitat q̃ dñi sũt. z illas diligit ꝑcipue q̃ ob xp̃i amorẽ ꝑpetuã ỹginitatẽ volũt seruare. q̃ dicit Aug. Felicior mihi vid̃r mlier nupta q̃ ỹgo nuptura. hz enim illa qõ ista cupit. illa vnu placere cupit. ista mult̃. talibo etiã si ĩ virginitate moriãt nõ dabit aureola virginũ q̃ nõ habuerũt ꝓpositũ seruãdi ỹginitatẽ. sz illis dabit q̃ cũ ꝓposito ꝑpetue ỹginitat̃ moriunt. z tales xp̃s multũ diligit. qõ ꝑtz ꝑ Hiero. q̃ dic̃ q̃ in oĩ sexu z gradu pudicicia obtinet ꝑncipatũ. In sexu enim masculino xp̃s ỹginũ sp̃sus. in femino btã virgo. in gradu ꝓphetaꝝ Johes baptista. in gradu apl̃oꝝ Paul' q̃ in sygillo pape anteponit Petro. ĩ gradu euãgelistarũ Johãnes. in gradu martyꝝ Stephan'. z ꝓpt̃ista inclinat ad se ỹgines dicẽs. Audi filia z vide z inclina tẽ. In q̃bꝫ q̃dẽ ỹbis b. Margaretha a tribꝫ optime cõmendat̃ sc̃z

¶ Primo ab audit' inclinatõe. ibi. Audi filia z vide.

¶ Scõo a dom' distinctõe. ibi. obliuiscere ppl'm tuũ z domũ.

¶ Tercio a sui cruciat' acceptatõe. ibi z ꝛcupiscet rex decorẽ.

¶ Primo dixi q̃ b. Mar. cõmendat̃ ab auditus inclinatõe q̃ ꝛ. Audi filia z vide z inclina aurẽ tuã. ac si dicat̃ ei a dño. Si vis mihi placere tunc ama silentiũ ꝓsidera z vide loquacitatis ꝑiculum z inclina aurẽ tuã ad verba mea. hec enim tria impleuit b. Margaretha vic̃z

¶ Primo auditũ custodiuit.

¶ Scõo ꝑiculũ loq̃citatis ꝓsiderauit

¶ Tercio dei ỹbũ attẽte audiuit.

¶ Primo dixi q̃ b. Mar. auditũ suum bñ custodiuit. nõ eĩ curauit dare auditũ ỹbis subuersoꝝ̃ suggerẽtiũ. intelligẽs illud Ezech. ij. Increduli z subuersores sunt tecũ ꝛ q̃rũ blãdicias ac modũ aspidis obturabat cauda aures. i. ꝓsiderabat fragilitatẽ z mortem z sic prava suggerentiũ verba declinabat. Sic enim legit̃ de ea q̃ ortra fuit de ciuitate antiochie filia Theodosiũ gẽtiliũ patriarche que nutrici christiane tradit̃ z ad adultã veniens etatẽ baptisatur. z cũ blandicijs a fide auerri nõ posset a patre exosa habebat̃ valde. sz ipa in xp̃i fide firma obluiscẽs ppl'm suũ z domũ patris sui. pascebat oues nutricis sue vt sic suũ auditũ pfecte custodiret. custodiebat enim suũ auditum ꝓpter tria vic̃z.

¶ Primo ꝓpter deuotõis ꝓseruatõez.

¶ Scõo ꝓpt̃ demonis subiugatõez.

¶ Tercio ꝓpter mẽtis purgationẽ.

¶ Primo enim suũ auditũ custodiebat ꝓpter deuotõis ꝓseruatõez. nam p auditum multiloquij vl' turpiloquij tẽ. sepe amittit ania suã deuotionẽ que intendebat vacare diuinis. In huius figura habeb̃t Leuit. xvij. Hõ accipabit dñs qui offert ei animal habẽs aurẽa deorem amputatã. Ille habet aurẽa deorem amputatã qui cuilibet illicito sermoni habet aptam. vnde sepe fit q̃ ex auditu vanoꝝ sermonũ negligit oratio missaꝝ auditio z ꝑdicationũ. hinc est q̃ sancti patres in monasterio ordinauerunt silentiũ ne mens impediatur a deuotõe. ¶ Secũdo btã Margaretha custodiebat suũ auditũ ꝓpter demonis subiugationẽ. nam p turpiloquium auditũ homo efficit̃ seruus diaboli. ducat eum quo vult ne possit euadere sicut facit carnifex de pozc̃ empris cuius eos ad terram suã ducere vult. carnifex habet ad hoc aptos canes qui inse

quunt illos qui vellent ad suam terrā redire z capiunt p aures eos p voluntate sua ad carnificē vt interficiat reducunt Sic canes diaboli sunt detractores. susurrones. adulatores. turpiloqui qui p aures capiunt eos qui tpo/rum verba libenter audiunt. z adducunt eos ad carnifices infernales occidendos. In figura huius habet Exo. xxi. c. qui volebat possidere hoiem seruum pforabat ei subula aurem. z exq̄ habebat aurē pforatam erat ei seruus sempiternus. sic homo q̄diu habet aurem pforatam ad mala z vana verba est seruus diaboli. vnde ranq̄ bos p aurem ducit ad trabendū iugum sui dñi. Sed btā Margaretha nec blandis. promissionibus nec terroribus pmisit aures suas capi. naz cum sanguis rederet eius carne defluere etiam pro eā. O Margaretha vere de te dolemus q uia tuū corpus tam crudeliter lantari cōspicim⁹. O qualē amisisti pulchritudinē. pter tuam incredulitatem. iam vel saltem crede vt vivas. Quibus illa. O mali inquit cōsiliarij recedite z abite hec carnis cruciatio est animē saluatio. ¶ Tercio btā Margaretha custodiebat suū auditum. p/pter mētis purgationē. qui em nō custodit auditū efficitur īmund⁹. Unde Osee. viij. Effraiz q̄si vas īmūdū i nationibus. quia vas qō nō habebat opimentū erat īmundū sm legē Moysi Num. xix. Sic quādo auris nō claditur verbis vanis. Hinc dixit q̄dam patrū. q̄ homo habens inimicū q cōfuerit p fenestras sordes pjicere debz fenestram claudere. fenestre sunt aures que turpibus debēt clause esse. iuxta illud Hiere. ix. Mors intrat p fenestram nostram. beata igit Margaretha claudēdo aures turpibus z seductoris verbis anie puritatē cōseruauit.

¶ Scdo beata Margaretha piculū loquacitatis p̄sideravit z sic aurē dño inclinauit. Nam incauta loquacitas tribus generibus hominū specialiter nocet. Primo nocet loquēti quia aufert gratiā de corde loquacis. vnde Bern̄. Leuis res sermo. sed grauiter vulnerat gratiam ex corde euacuando. Secundo nocet ei sepe cui loquitur quia cum frequēter ad iracundiā. luxuriā. rapinam. furtuz. vsuram tē. inclinat. Hinc Prouerb. x. Os stulti confusio in primū est. Tercio nocet ei ō quo loquitur quia ei detrahit z inde sepe oriuntur odia rixe homicidia Eccli. xxviij Multi ceciderunt in ore gladij. s. more corporali. sed nō sic sicut p linguam quia cadunt morte eternali. O quot homines p icautā loquelam amiserunt dei gratiam. z primos incitauerūt ad maliciam. O quot incurrerunt ꝓpter loquelā mortem eternā. O quot blasphemauerūt deum viuentē z detraxerunt dei dilectis amicis. Ut autē eternam mortem euadere possis obserua hanc discretionem in loquendo quaz beata Margaretha obseruauit. Primo enim cum loquebatur considerabat cur loquebatur. Unde Piero. In pondere verboruz probatio extitit humane vite. Disce igitur o homo a beata Margaretha q̄ ante q̄ loqui incipias examina conscientiaz tuam quare loqueris. scilicet odio aut amore ad dei honorem vel proximi edificationem. z vtrum verba tua sunt arguenda iusto dei iudicio an non. quia dicitur Eccli. vij. Ne temere quid loquaris nec cor tuum sit velox ad proferendum sermonem. Dicitur enī Math. xij. De oīi verbo ocioso quod hoies locuti fuerint reddent rōnē in die iudicij. ¶ Scdo btā Mar. p̄siderabat qs

De sctā Margaretha

loquebat vtr̄ plat⁹. an subiect⁹. doct⁹ vel indoct⁹. infidelis. aut xp̄icola. Nā infideli prudēter rñdebat. z fideli humilit auditū p̄bebat. iurta illud Eccl. xxxij. Adolescēs loqre in tua cā. vix si bis interrogat⁹ fuer⁊ habeat caput tum rñsum. Hinc Eccl. xij. Est tps loquēdi z tps tacēdi. ¶ Tercio b. Mar. ꝑsiderabat quō fuerat loquēdū. dure sc̄z an benigne. qz obstinati sunt dure increpandi. boni vo dulciter admonēdi. ij. Thim. iiij. Argue obsecra increpa in oī patiētia z doctrina. Uñ ista spūsc̄i gr̄a plena b. Mar. considerabat piculum loquacitat⁊ ad quā pni sunt hoīes p̄sertim mulieres. ió aurez suā diuis eloquijs inclinabat. verba etiā infidelis Holibrij audiebat z videbat plena fallacia z deceptōe. ¶ Tercio b. Mar. verbum dei attente audiuit. inclinabat siq̄dem aurē suā ad dei verba audiēda. in q̄b est ois sal⁹ xp̄iani hois. qz est verbū dei tanq̄z speculū anie Jaco. j. Audiens verbum dei cōparat viro cōsiderāti vultū natiuitat⁊ sue in speculo. In speculo em̄ videt hō suā pulchritudinē z turpitudinē. Ubi sciendū q⁹ de⁹ fecit duo specula homi. in q̄bus se homo frequēter inspiciens spiritualiter se adornet vt deo placeat. Primū speculū est ꝑsciētia. de q̄ Hugo de arra anie dicit. In speculo q̄dez ꝑscie ois status homis interior z exterior dinoscit. anīa que sine speculo est sine ꝑsciētia est. sed heu quia istud anime speculū in multis intātū obtenebrat̄ est peccatis vt etiā magna peccata in eo nō videant. vñ Aug⁹. in enchiri. c. lxxij. Peccata inqt q̄tuis magna z horrēda cū in ꝓsuetudinē venerint pua aut nulla esse credāt adeo vt nō solū nō occultanda verūetiā diffamāda p̄dicandaq̄z ee videant. qz laudat peccator̄ i desideriis anie sue. z qz multi negligūt in h̄ speculo se ꝓspicere. ió putāt se sapientes q̄ pfecto stulti facti sūt nolētes discipuli hūilis xp̄i esse sz superbi diaboli. aut mēdaci Virgilij. vel infidel⁹ Aristotel⁹. Jrē nō audientes neq̄z videntes suaz ꝓsciaz defect⁹ z spirituales egritudies. ió nō putāt xp̄m dñm deū sibi fore necessariū. iurta illud Matth. ix. Nō ē op⁹ valētib⁹ medicus sz male hñtib⁹ q̄ vicz suos defect⁹ pēsando dolēt. ¶ Scōm speculū ē sacra scp̄tura multi em̄ q̄ suos defect⁹ in speculo ꝓscie nō videbāt in isto speculo ꝓsperexerūt. sic Maria magdalena. vñ Grego. in moral⁹. dic. Sacra scp̄tura mēt⁊ oculi nr̄e q̄si q⁹dā speculū oppon̄it vt in eo interna nr̄a facies videat. ibi ei feda ibi pulchra nr̄a cognoscim⁹. Quāntū bonū est freq̄ntare vbuz dei. nā saluator dicit rōnē cur pctōres auremvbo diuio nō inclināt. ppt̄ea ait. Vos nō auditis q⁹ nō estis de ouib⁹ meis. Et Joh. viij. Qui ex deo ē vba dei audit. in dei ei vbo videt hō suoz pctōz turpitudinē inferni pene acerbitatē et celestis glie locū ditatē Jaco. j. Estote factores vbi z nō auditores tm̄ fallentes vosmetipos. ille em̄ fallit seipm̄ q⁹ in dei vbo videt turpitudinē suā z nō emēdat. Naz saluator nō simplicit⁹ dixit brōs q⁹ audiūt vbuz dei. sz addidit q⁹ custodiūt Lu. xj. Sic fecit b. Mar. que neq̄z blandicijs nec terroribus inclinari potuit a sensu vbozū dei. ideo beata extitit que audiuit vidit z aurembis inclinauit. vnde domū patris sui gentilis oblita fuit pfectissime. ¶ Secundo b. Mar. cōmendat⁹ a dom⁹ dicstinctione. quia dicit de ea. oblīuiscere pplm tuū z domū patris tui que erat locuples. sed tamē infidelis z xpi inimica. Est em̄ notandū nobis q⁹ multipler domus inuenitur in sacra scip̄tura scilicet

Prima dom⁹ familie siue mat'ial'.
Secda dom⁹ carnis siue corpalis.
Tercia dom⁹ ꝓsciētie siue spūalis
Qrta dom⁹ curie celestꝭ siue etnal'.
Pria nāqꝫ dom⁹ ē familie siue mat'ia
lis q̄ ē obliuiscēda.ī dīc̄ ps. Obliuisce
re ppl'm tuū et domū pris tui.inq̄tū
vicꝫ a diuio fuitio retrabēdo ipedirꝫ.
Ūñ dīc̄ saluator Lu.xiiij. Qui vēit ad
me ⁊ ñ odit pr̄em suū ⁊ mr̄em ⁊ vxorē ⁊
filios et frēs ⁊ sorores. adhuc aūt et
aīaꝫ suā nō pōt me⁹ ē discipul⁹. Nec
aūt obliuiscēda ē.q̄ pauc̄ diebꝫ hō in
ea ē morat⁹.iuxta illō Bap̄.ij. Exi/
guū ē ⁊ cū tedio tps vite nr̄e. Et Job
xiij. Hō nat⁹ de mr̄iere breui viuens
tpe replet mr̄tis miseriis. Nec igit̄ be
ata Marga.bāc p̄tis sui domū cū oi
opulētia ⁊ delicijs oblita fuit.scīēs q⁹
q̄cūqꝫ domū vel gentes ad pcm̄ īcli/
nātes eorsas b ñ habuer̄ it introibūt ī
genies patꝝ suoꝝ.⁊ ī etnū nō vide/
būt lumē:vbi ptes vulpiū erūt sepul/
ti ī inferno eternal' ibidē habitaturi.
iuxta illud p̄s. Sepulcra eoꝝ dom⁹ il
loꝝ inetnū. Ibi em̄ tā habitat ille di/
ues epulo in eternū q̄ sepultus est in
inferno.qz domū suā diuitijs ⁊ vicijs
plenā obliuiscēdo nō odiebat: q̄npoti
us induebat purpura ⁊ bisso:epula/
bat: gaudebat: ducebat ī bonis dies
suos et in puncto ad inferna descēdit.
Job.xxj. qui hō fuit sicut q̄libet nostꝝ
qō illi cōīgit ⁊ nobis euēiet si tali via
ipm seq̄mur .qz iustitia dei imutabil'
pseuerat. O q̄z btūs ille. O q̄z sapiens
q̄ considerat illud Eccl'es .ij. Magni
ficaui opa mea edificaui domū plāta
ui vineā.feci ortos ⁊ pomeria .⁊ infra
Vidi īq̄t q⁹ ī oīb⁹ vanitas ⁊ afflictio
⁊ nihil p̄manere sub sole zc. Secū/
da q̄z domus est carnis siue corpalis
que est cōtēnenda: qz dicit ap'ls Ro.
viij. Si fm carnē vixeritis moriemī.
Ille em̄ ī domo carnis viuit fm̄ car/
nem q̄ dum et quantū vult loq̄t .quā
do et q̄ntū appetit comedit et bibit.
q̄ntū vult dormit ⁊ q̄escit.⁊ sic mores ī
trat p̄ fenestrā ad talem domū carnis
Ūñ excitat saluator dicēs Lu.xij .Si
sciret pāfamilias qua hora fur vēiret
vigilaret vtiq; ⁊ non sineret pfodi do/
mū suā. Beati sunt serui illi q̄s cum
venerit dñs inuenerit vigilātes.q̄niā
sup̄ oīa bona sua ꝓstituet eos. De ne/
gligentib⁹ ⁊ delicios̄is ī domo carnis
dicit idē saluator. Seruū aūt inutilez
eijcite in tenebr̄as exr̄iores. Tercia
dom⁹ est ꝓsciētie siue spūalis: que est
mūdanda.⁊ sic in ea q̄escēdo.iuxta il/
lud Bap̄.viij. Intrās ī domū meam
ꝓq̄escā.ſ.,pficiēdo vel defect⁹ ꝓsideran
do.et si aliquē defectū q̄s īuenerit faci
at sic̄ m̄lier q̄ amiserat vnā dragmā
ex decē. Lu.xv.q̄ accēdit lucernā ⁊ euer
tit d̄ .mū ⁊ q̄siuit diligēt donec inue
nit.q̄ inuenta gauisa est .Sic aīa de/
bet euertere.i.discutere domū ꝓscien/
tie vt inueniat dragmas decē. i.obser
uātiā.r.p̄ceptoꝝ sine q̄b⁹ ad etnā vitā
puenire nēo pōt. vt dīc̄ saluator Ma
thei.xix. Si vis ad vitā īgredi serua mā
data. Tūc em̄ vnā de decē amittit cū
vnū ex eis trāsgredit .reiuenit cū p̄ pe
nitētiā satisfacit ꝓfitēdo .Et vt meli⁹ ī
ueniat dz accipe lucernā accēsam ⁊ nō
extictā.i. q̄rere ꝓfessorē scīētē.qz dīc̄ be.
Aug. Qui vult ꝓfiteri vt īueniat gr̄az
sacerdotē q̄rat scīētem soluere ⁊ ligare.
ne si circa se negligens fuerit negligat
ab eo q̄ salubriter monet.vt vitet cecū
ne ambo in foueā cadāt.de pe.dist.vj
c.j. Debes igit̄ o hō hāc ꝓscīētie de mū
purgare et custodire qz est m̄lī p̄reci
osa. Nā dom⁹ material' ex trib⁹ dr̄ cō/
mēdabil'⁊ famosa.sic domus spūal'.ſ.

Primo ex nobilis inhabitatōe.
Secūdo ex cara emptione

De sancta Margaretha

Tercio ex decenti adornatõe.

Primo eñ dixi q dom⁹ materialis ẽ famosa a nobilis inhabitatõne. vt scz qñ rex vel baro inhabitat aliquã domũ. ex tali psone inhitatõe erit famosa. Sic dom⁹ ꝑscie est ꝑciosa z famosa quã rex regũ z de⁹ deozũ sic creauit vt esset ei⁹ habitaculũ in pñti p gr̃am z i futuro p gl̃iam. vñ. j. Cboz. iij. Templũ dei scrñ est qđ estis vos. Et Job. xliij. Si qs diligit me ꝓmonẽ meũ seruabit z pr̃ meꝰ diliget eũ z ad eũ veniemus z mãsionẽ apũ eũ faciem⁹. Magna q̃ppe est gl̃ia b⁹ dom⁹ in q̃ ille rex angelo⁹ habitat deliciose. iurta illud Prouer. viij. Delicie mee esse cũ filijs hoim. Gz beu qđaz stultissimi z etna morte digni añ talẽ z tantũ regez gl̃ie claudũt ostiũ ꝑscie ne intret z ibi quiescat z apiũt diabolo p ꝑsensum in peccatũ. Alij vo dñ rex gl̃ie q̃escere in sua domo incendũt sup ipm z sic eũ igne ire auaricie z fumo supbie expellũt eũ de qbꝫ dicit ps. Incenderũt igni sanctuariũ tuũ. Alij isup polluũt fetidissimo pcõ luxurie. ỏ qbꝫ q̃rit ps. d. Polluerũt tabernaculũ nois tui. Deõ dom⁹ martial' est amẽdabilis ex chara emptõe vt si dom⁹ emit mille ducatis Sic dom⁹ cõscie est ꝑciosa q⁹ magno imo inestimabili ꝑcio est redẽpta. Uñ apl's. Empti estis ꝑcio magõ qđ ꝑciuz declarat b. Petr⁹ ꝓma cano. j. c. Non corruptibilibꝫ inq̃t auro vel argẽto redempti estis sz ꝑcioso sanguĩe agni incõtaminati iesu xpi. Cõsidera igr̃ o bõ ꝑciositatẽ tue dom⁹ scz ꝑscie. z noli ꝓmodica tpali delectatõe vẽdere quã tã chară z ꝑciosaz iudicauit altissim⁹ de⁹ pater. vt p ea redimẽda nõ misit angelũ. nõ archangelũ. nõ cherubin zc. nec patriarchas. vel ꝓphas. sz filiũ vnigenitũ Job. iij. Sic de⁹ dilexit mũdũ. i. aiam vt filiũ suũ vnigenitũ daret vt oĩs q̃ credit in eũ nõ peat sz habeat vitã eternã. Jpe aũt filius dei pat⁹. xxxiij. annis cũ magõ labore z angustia eã q̃rendo inuenit. z p ipsa redimẽda sanguinẽ fudit ꝑciosuz. cui⁹ vna gutta ꝑciosior ẽ terra. aere. celo. sole. luna. z stellis. Et tõ dic̃ Aug. ỹ q̃ntꝫ bereles in persona xpi. Cũ esses inimic⁹ pri meo reconciliauit te p me z pri meo reddidi te. laborauj. sudauj. z caput meũ spinis subieci. sanguinẽ meũ fudi. aiam meã morti exposui. lacea lat⁹ meũ apui vt iungerẽ te mihi. z tu diuideris a me.

Tercio aliq̃ dom⁹ cõmẽdat et decẽti ordinatõe vt si charis tapecijs z cortinis z alijs denodijs z iocalibꝫ adornet dom⁹. Sic dom⁹ cõscie est ꝑciosa q⁹ est adornata vtutibꝫ z gr̃a. q̃ sũt chara q⁹ thesauro tot⁹ mũdi gr̃a. emi. nõ possit. imo tot⁹ mũd⁹ etiã angeli dicẽ talẽ vestẽ texere vel gare nescũt. ỹ sola scã trinitas. vñ ps. Gr̃am z gl̃iaz dabit dñs. Hinc ẽ q⁹ b. Mar. poti⁹ voluit mori q̃z hãc domũ fedare. Quarit mori q̃z hãc domũ ẽ curie celestis siue eternalis q̃ ẽ ta dom⁹ ẽ curie celestis siue eternalis q̃ ẽ appetẽda. Hic ei vt apl's dicit. nõ habemꝰ manẽtẽ ciuitatẽ sz futurã q̃rim⁹. Jõ dicit ps. Dñe dilexi decorẽ domus tue. z locũ habi. gl̃ie tue. cõrõẽ subdit idẽ. q⁹ inqt. Melior ẽ dies vna i atriis tuis zc. Idẽ. Inebriabũt ab vbertate domus tue. s. habitãtes in ea. Hinc z. ij. Cboz. v. Si terrestris dom⁹ nra dissoluit habem⁹ domũ nõ manufactã eternã in celis. in q̃ qdem sunt oĩs in materia dignitate. Jurta illud Apoc. v. Fecisti nos deo nostro regnũ z reges z sacerdotes z regẽbim⁹. ibi tota dulcedo. tota suauitas. pax z ꝓcordia. sanctas z vita. ibi abundãtia oĩs boni. ibi videbit excelsus de⁹ facie ad faciẽ. Uñ Grego. in omel'. Si inqt ꝓsiderem⁹ q̃ z q̃nta sint q̃ nobis ꝓmittunt in celis vilescunt anio oia q̃ habent in terris. z infra. Que aũt lingua dicere vel q⁹ intellect⁹ cape sufficit illa supne felici-

tatis quãta sint gaudia angelo3 cho3ris interesse cũ bris̃imis spiritib9 gl'ie cõdito3is assistere. p̃sentẽ dei vultũ cernere. incircũscptũ lumẽ videre. nullo metu mo3tis affici. inco3ruptõis ppetuo munere letari. Et Aug. in fi. de ciui. dei in pson̄a dei dicit. Ego ero his ꝛ̃z in domo dei eñtib9 q̃cq̃d ab hoib9 iuste desiderari p̃t. Ego ero bis bono3 ꝛ gl'ia. sal9 ꝛ vita. vict9 ꝛ copia. pax ꝛ oẽ bonũ. O filij Adã labo3ate vt hãc domũ eternaliter inhabitet. modic9 ei est labo3 ꝛ magnũ p̃miũ. Jõ dicit Aug9. Si labo3 te terret ꝛsidera p̃miu3. Ad magna p̃mia. vt dicit Grego. pueniri nõ p̃t nisi p magnos labo3es. nõ dicit graues. q3 nõ est graue deũ diligere et primũ. ꝛ mũdũ ꝛtenere ac vicia cauere. ℣ Tercio b. Mar. cõmendat a sui cruciat9 acceptatõe. placuit ei sua passione dei filio. vt ptz in legenda ẽ.

De eodem.

Sermo. lvij.

PRudentes vero acceperũt oleũ in vasis suis cum lampadibus Matḥ. xxv. Verba sunt eterni regis p nob tñ spinis cozonati. ad nr̃am doctrinã dicta. in q̃b dic̃ q9 prudẽtes virgines habitis lãpadib9 cũ oleo introisse ad eternas spõsi nuptias sũt. Ille vo q̃ facue ꝛ impate extiterãt excluse sũt. Nec aũt sctã Mar. q3 decẽti ꝑpatõne aduẽtũ spõsi p̃stolabat. ió ꝛ ipa introire digne meruit ad agni nuptias i celestib9. ꝛ ꝑ q̃nq3 ℟tutes. s.

Primo p humilitatẽ.

Scõo p sobrietatẽ.

Tercio p laborioſitatẽ.

Quarto p castitatẽ.

Quinto p charitatẽ.

℣ Prio inquã b. Mar. se sponso xp̃o p̃parauit p būilitatẽ. q3 licet fuerit filia ditissimi p̃tificis idolo3. cũ ꝑter verã xp̃i fidez intãtũ se būiliauit q9 oues sue nutricis pasceret. ió dic̃ Bern̄. sup missus ẽ. Pulchra ẽ p̃mixtio ℟ginitat ꝛ būilitas. q3 būilitas cõmẽdat ℟ginitatẽ ꝛ o3nat. nã ꝛ ℟go ℟ginũ tacita virginitate ꝺ sola būilitate sua gl'iat Lu. j. Respexit ait būilitatẽ ancille sue. ꝺ q̃ Bern̄. dic̃. Laudãda ẽ ℟ginitas. laudabilio3 būilitas. ℟ginitas ꝓsulit. būilitas p̃cipit. ℣ Scõo b. Mar. se ꝑauit spõso xp̃o p sobrietatẽ. nã sic ãplexata fuerat fidẽ xp̃i. vt p ea ꝺlicias ꝛ ꝺlicata ciuitas gentiliũ abho3rere3 cũ paupcula nutrice pot9 manere eligeret. q3 virginitas ẽ sobrietat ꝛ filia ꝛ nutrit ab ea sic̃ luxuria ab ingluuia vẽtris. ió dicit Hiere. v. Saturaui eos ꝛ mechati sũt. Vic apl's ad Titũ. ij. Sobrie ꝛ pie et iuste viuam9 i ꝟ seculo. Tercio btã Mar. se xp̃o p̃pauit p laborioſitatem Dicit ei de ea q9 pascebat oues sue nutric̃ nõ ociabat. vñ Aug. de sac̃ ℟ginib9 ait. Dñica ℟go i domo dei posita lanificio opi ĩsistere dz. cui9 rõnẽ dat b. Hiero. di. Ociũ parit fastidiũ. exercitium famẽ. fames aũt miro mõ dulcia reddit q̃ fastidiũ fac̃ insipida. Jdẽ i sermone. Sp aliq̃d opis facito vt te diabol9 occupatũ iueniat. ñ ei facile capiat a diabolo q̃ bono vacat exercitio. ꝛ b. Bern̄. in ser. Ociositas ẽ mr̃ nugax nouerca oĩz ℟tutũ. ipa ei ẽ q̃ vix̃ fortẽ fortissime p̃cipitat i reatũ. fac̃ ei suffocare ℟tutẽ. nutrire supbiã ꝛ viã ꝓstruere ad gehẽnã. ℣ Quarto b. Mar. ꝑauit se xp̃o p castitatẽ. q3 purissimã ℟ginitatẽ nec blãdicijs nec troziby pdidit ſz retinuit. etiã durissima mo3te. ꝛ ꝟ est acceptũ deo. iuxta illud Eccl. xxvj. Bĩa sup gr̃az m'lier sctã ꝛ pudica. g̃ iste thesaur9 solicite ẽ custodiẽd9. hic Hugo. Si ℟go es custodi diligẽt q̃ habes. ꝛ b. Amb. Virgo q̃ xp̃z q̃rit ñ dz eẽ vl'gat ſ

id est cōis nō in foro nō in platea. nō i voce garrula nō gressu lubrica. Quinto b. Mar. se xpo spōso pgauit p charitatē sine q̄ alie vtutes deo nō placēt Bern. in epla ad Henonē. Subtrahe oleū lampas nō lucet tolle charitatē castitas deo nō placet. Igit hec fuit vna de prudētib⁹ vginib⁹ plena charitate dei. de qb⁹ dr. prudētes vo rē. In qb⁹ qdem vbis ipa b. Mar. a duob⁹ specialiter cōmēdat scz

¶ Primo a vtuali prudētia. ibi. prudentes vo vgines.

¶ Scdo a salutari vtutū excellentia. ibi. acceperūt oleū in vasis rē.

¶ Prio sic dē ipa b. Mar. ex p̄missis thematis vbis cōmēdat a vtuali prudētia cū dr. Prudētes vo vgines. nā dr in euāgelio q̄ sole vgines prudētes sunt recepte ad nuptias spōsi. cui⁹ rōnē dicit Seneca sic. Si prudēs ē animus tribz rtibz dispēset. p̄tia ordinatura, puide. p̄terita recordare. Nā q̄ nihil de p̄teritis cogitat vitā pdit. q̄ nihil de futuro p̄meditat ī oia incautus incedit. vñ ō prudētia q̄ruor p̄sideret. s.

¶ Prio ei⁹ distinctionē seu varietatez

¶ Scdo ipi⁹ fructificatōez seu nccitatē

¶ Tercio ei⁹ p̄fuatōez seu stabilitatē.

¶ Quarto ipi⁹ destructōs siue p̄rietatē

¶ Primo dici q̄ de prudētia p̄siderem⁹ ipius distinctōez seu varietatē. nā sm sctm Tho. ij. ii. q. xlvij. q̄dā prudētia ē falsa. q̄dā imperfecta. q̄dā naturalis industria. q̄dam acta malicia. q̄dā vera prudētia. Primo q̄dā prudētia est falsa z est in pcōribz q̄ ap̄ obtinēdū finē malū sciūt ordinare media ad illū finē. vñ p̄sueuim⁹ dicere q̄ ille latro vel fur est prudens. q̄ scit vias subtiles ad p̄dandū vel furandū. de qb⁹ Hiere. xiij. Sapientes sunt vt faciāt mala. bñ aūt facere nesciunt. vbi glo. dic. Ubi assidue est trāgressio nō sapiētia vocat sz versutia z calliditas. Scdo q̄ daz prudētia ē imperfecta in pcōribz illis q̄ puenientēvia sciūt adiuenire ad alequēdū aliquē finē p̄ticulare. puta diuitias honores vl talia. de qb⁹ dr. Luxvj. Filij hui⁹ seculi. i. seculares mūdani z pcōres prudētiores. i. fraudulētiores sunt filijs lucis. i. iustis z bonis. generatōe sua ad oñendū q̄ pcōres nō sunt iustis prudētiores simplr. sed in generatōe sua. i. in negocijs seculi. z tales sunt sil'es qbusdā aialibz imperfecte vidētibz in die. sz clari⁹ in nocte. sic bubo vesp̄tilio nicticorax z silia. q̄ rusticā aspiciūt ad claritatē spūalē siue iustitiā nō curātes tenebras p̄tis vite. pcōres vo ecōtrario respiciūt p̄tia. ió dicunt filij hui⁹ seculi. Tercio q̄daz prudētia est naturalis industria. z sic etiā bruta dicunt bñe talē prudētiā. nā agnus nouit er nat⁹ cognoscit balatu matrē z fugit lupū licz antea nūq̄z vidērit. Dincē q̄ boues freq̄nter monēt addiscere prudētiā aialiū. sic Job. xij. Interroga iumēta z docebūt te. z Prou. vj. Uade ad formicā o piger z cōsidera vias ei⁹ z disce sapiam. q̄ cū nō habeat ducē q̄ ostēdat. nec p̄ceptorē q̄ iubeat. nec p̄ncipē q̄ cōpellat. parat in estate cibū sibi. z ista prudētia naturalis p̄t esse in bonis z malis q̄ nec laudanda nec vituperanda est. Quarto q̄daz prudētia est vera. z est illa qua bō scit sibi sufficiēter p̄uidere de his que ad salutē p̄tinent. z hāc peccatores habere nō possunt. nā talē prudētiā dicit in euangelio habuisse b. Mar. q̄ habuit lampadē nō vacuā sicut fatue. sz cum oleo. Uñ cū interrogata fuisset a p̄fecto Holibrio. q̄ z cui⁹ cōditōis esset Rñdit. Ego sum de nobili genere nata. noie Margaretha. p̄ditōe xp̄iana. Cui p̄ses. Duo tibi bñ p̄ueniunt sc̄z q̄ sis libera z nō ancilla. z q̄ ap̄ pulchra

tudinẽ tuã dicaꝝ. ¶ Margaritha. ſz ter
cũ mũme ꝙuenit ꝙ tu tã pulchra vnũ
hoiem crucifixũ z occiſum adores. Ad
hec b. Mar. vñ ſcis ꝙ xp̃s ſit crucifi
xus. ¶ Rñdit p̃ſes. Ex libris xp̃ianoꝝ.
Cui illa. ¶ Miroꝝ prudẽtiã tuã ꝙ in eo
dẽ libro legas de xp̃o ignominiã crucꝭ
z gliaz reſurrectiõis. vnũ credas z nõ
aliud. Ecce q̃s prudenter ẏgo dei ꝙfu
dit infidelẽ ꝙ rõnẽ. qz in lampade ole
um habebat. ¶ Scõo circa prudẽtiã
ꝙſiderem⁹ ip̃i⁹ fructificationẽ ſiue ne
ceſſitatẽ. Dicit em̃ ſctus Tho. j. ij. q.
lvij. ar. iij. Q, prudẽtia eſt neceſſaria
regula directiua z exceſſiua. ¶ Prio ita
qz prudẽtia eſt neceſſaria ad bñ viuen
dũ. cui⁹ rõ eſt. qz ad bñ viuendũ inter
alia duo ſunt neceſſaria. ¶ Primũ ẽ in
tentio finis debiti. Scõm electio me
dij cõgrui. hec aũt duo prudẽtia vel rõ
bz facere ſcz dirigere intentionẽ vel vo
lũtatẽ reſpectu finis z ꝙſiliari z iudica
re z eligere mediũ ꝙuenies fini. ſ. ideꝰ
tur Sap̃. viij. Sobrietatẽ z prudẽtiaz
docet z iuſticiã z ẏtutẽ q̃bꝫ nihil vtiliꝰ
eſt in vita hoiby. Scõo iuſticia ẽ regu
la directiua ẏtutũ moraliũ. cui⁹ rõ eſt
qz ipa ponit ordinẽ rõnis in alijs ẏtu
tibꝫ moralibꝫ. vñ Grego. ij. moral. ſic
dicit. Cetere ẏtutes niſi ea q̃ appetũt
vt prudẽter agant virtutes neq̃qz eſſe
poſſunt. Nã teiunare. orare. elemoſy
nã dare. ꝓpt̃ vanã gliam vel aliũ ma
lũ finẽ nõ ſunt deo accepta licet de ſe eſ
ſent de genere bonoꝝ. Tercio q̃z pru
dentia eſt exceſſiua. nã ipa excellit artẽ
in b̃ ꝙ prudẽtia eſt neceſſaria ad bñ vi
uendũ. nõ aũt ars. Cui⁹ rõ eſt. Quia
ars nõ rectificat appetitũ. ſed intelle
ctum. z ꝓpter b̃ pctõz artifex p̃t facere
bonũ artificiũ. ſicut faber cultellũ pul
chrũ z acutũ. ſutor calceos bonos ẽ.
Prudẽtia ẏo rectificat appetitũ. et re
ctitudie aũt appetitꝰ ſeq̃t bonitas i agẽ
te in ope z in actõe. nã intellectꝰ p̃cedit
volitatẽ. ideo malũ intelligere poſſumꝰ
ſine pctõ. velle aũt nõ poſſumꝰ. ¶ Ter
cio denicz circa prudẽtiã ꝙſiderem⁹ eiꝰ
ꝙſeruationẽ ſiue ſtabilitatẽ. Quinqz ci
ſunt ꝙſeruatiua prudẽtie. ſ.

¶ Primũ eſt memoria p̃teritoꝝ.
¶ Scõm eſt intelligẽtia p̃ſentiũ.
¶ Terciũ eſt ꝓuidentia futuroꝝ.
¶ Quartũ eſt circũſpectio medioꝝ.
¶ Quintũ eſt cautela maloꝝ.

¶ Primũ nãqz prudẽtie ꝙſeruatiuũ eſt
p̃teritoꝝ mẽoria. cui⁹ rõ eſt. qz pruden
tia eſt recta rõ rez agibiliũ. vt dicit phꝰ
vj. ethoꝝ. Recta aũt rõ z electio agi
biliũ generat in nob rpe z exprimẽto ſz
exprimẽtũ eſt ex plibꝫ memoratꝭ. Fatui
igit̃ ſunt oẽs illi q̃ mẽorant male egiſ
ſe z nolũt de illis repbẽdi nec emẽdari
cũ tñ itelligãt ꝙ oẽs q̃ talia egerũt eẽna
liter pierũt. clamat xp̃s Lu. xvj. Q, di
ues epulo deliciosus z crudelis eſt ſe
pult⁹ in inferno. nec curant fatui. Cla
mat xp̃s ꝙ i inferno eſt eẽna pena nec
aduertũt. ideo ꝺr ¶ Prouer. xviij. Nõ reci
pit ſtultꝰ ẏba prudẽtie. cui⁹ rõ ponitur
Eccs. xij. Verba ſapiẽtũ ſũt q̃ſi ſtimu
li ꝙ q̃s cozripit̃ veſania. z q̃ talia ẏba
nõ recipit eſt ſignũ fatuitatꝭ. iuxta illõ
Prouer. xv. Stultꝰ deridet doctrinaz
p̃ris ſui. Et Eccĩ. xx. Cor fatui q̃ſi vas
ꝟfractũ z oẽm ſapiam nõ tenebit. naz
ſicut cribꝝ tenet furfura ſz nõ farinã
ſic tales ſtulti retinẽt inutilia ſz nõ ꝓfi
cua. vñ tales fatui recogitãdo ruinaz
p̃teritoꝝ nolũt emẽdari q̃ntocius ſe
quũt eos in pctis. z tales ſaluo bono
re ſũt ſtultiozes aſinis. Nã cũ aſinꝰ ali
um cadẽtẽ viderit. ipe circũit locũ illũ.
fatui ꝓ eandẽ viã ſequũt dicẽtes. Iſte
fecit b̃ ſilr z ille. cur igit̃ nõ ego. Cõtra q̃s
Piero. dicit. ¶ Mltitudo ſocioꝝ nõ ſinit
impunitũ crimẽ. z b. Greg. Nõ minꝰ
ardet q̃ cũ mltis ardet. videmꝰ ei q̃ de

ḡnto ligna multiplicaṁ ad ignē ꝺ tā/
to ignis augeꝶ.in inferno aūt nō sunt
ligna alia ardētia nisi pctā hoīm Jō
dicit Hugo. Mīte scie hoīm sz nulla
melioꝛ ḡz qua hō scipm coḡscit. ¶ Se
cūdū prudētie ꝓfuatiuū est itelligētia
psentiū. Magna pfecto est itelligētia
scire q hō xp̄ian⁹ ꝺcꝺ nūc facit ꝓ illis
postea recipiet retributōem .Sm q ꝺi
cit Athanasi⁹ i simbolo. Qui bona e/
gerūt ibūt i vitā eṫnā. ꝺ vo mala i ig/
nē eternū .z ecōtrario. Magna oīno
z numis magna ē fatuitas bīe solūmō
verā fidē et nō bona opa. Vñ ꝓuerb.
xviij. Qui cogitat mala facere stultus
vocabiṫ .z si ille ꝺ cogitat mala magꝭ
ille ꝺ opaṫ. Tales sm Aug. sunt ꝺ lā/
pades habent et nō oleū .i. fidē et nō
opa. Vnde Grego. Sicut lāpas sine
oleo fetet z nō lucet sic fides sine opib⁹
bonis. Nā fides sine opib⁹ ē fides de/
monū.de q Jaco.ij. Demōes credūt z
ꝯremiscūt.z subdit ibidē. Sic coꝛp⁹
sine spū moꝛtuū est: sic fides sine opi/
bus. Et tales viuūt in tali statu in q̄
moꝛi nō audēt. O fatuitas magna.ec
ce nūc ḡz vnica hoꝛa securi sunt. Eccles
ix. Nescit hō finē suū sz sicut pisces ca/
piunt hamo sic homīes tpe malo. Et
Job.xxxij. Nescio q̄diu subsistā z tol/
lat me factoꝛ me⁹. Neq; hō scit locum
vtq; in mēsa vl̄ in lecto vl̄ i domo vl̄ i
foꝛo. Vñ Ber. O, moꝛiemur certum
est incertū aūt vbi vl̄ quō. moꝛs vbi/
q; te expectat sed si tu prudēs es vbiq;
expecta eā. O q̄z ml̄ti sunt eterne de⁹
ꝺ pīentia sic diligūt q̄si eterna ĩmo ā/
plius.et tales fatui et miseri sunt. De
q̄bus Eccles.viij. Gūt impij ꝺ ita se
curi sunt ac si vitā iustoꝛ habeāt. Sz
h̄ vanissimū iudico: qꝛ dicit saluatoꝛ
Matb.xxv. Vigilate qꝛ nescitis diez
neq; hoꝛā. ¶ Tercīū prudentie ꝓser/
uatiuū est ꝓuidentia futuroꝛ. Dic ei
scūs Tho.scōa scōe.q.xlix.ar.vj.q ad
h̄ q aliq̄s futura ꝓtigentia recto oꝛdi/
ne deducat ad finē tria ei sūt necessa/
ria.s.rectitudo cōsilij iudicij z ꝓcepti.
sine q̄bus recta oꝛdinatio in finē eē n̄
pōt. Et ideo fatui oīes sūt q̄ solūmō
sm impetū agūt sine cōsilio z iudicio.
Et tales q̄nq; ad tantā insaniā deue/
niūt vt velint ḡrere qō inuenire n̄ pos
sunt.s.longā vitā in hoc mūdo.z non
q̄runt qō faciltier possent inuenire.s.vi/
tuose viuere qō est sapiētis. Eccles.vi
Quid habz ampli⁹ sapiēs stulto nisi
vt ꝓgat illuc vbi ē vita.scz permanēs.
Stultus vero solū videt vt in hac vi/
ta fluida viuat. Bene. Stulti⁹ ē qui q̄
rit vt diu viuat sed nō vt bñ viuat cu
rat. Talis fatuus fuit ille diues de q̄
xp̄s Lu.xij.q dixit. Aia mea habes mł
ta bona reposita in annos plīmos re
q̄esce comede et bibe epulare. Cui di/
xit ds. Lyra. Dicere dei ē facere. Stul
te hac nocte aiam tuā repetēt a te. q̄
vo ꝓgregasti cui⁹ erūt. Et breuiṫ ꝺclu
dit omnib⁹ hoīb⁹ apl̄s Heb.xiij. Nō
habem⁹ hic manentē ciuitatē sed futu
rā inq̄rim⁹. Igiṫ nunq̄z vera hois cō/
seruaṫ prudentia melⁱ q̄z ꝓcogitaꝛe
futuroꝛū qualis erit caro i delicijs nu
trita post moꝛtem.z vbi manebit ania
peccatꝭ infecta. ¶ Quartū prudētie cō
seruatiuū est circūspectio medioꝛ. nā
ꝺic sctūs Tho.ij.ij.q.xlix.ar.vij.q ne
cessaria circūspectio medioꝛū ꝓ q̄ co/
naṫ puēire ad finē optatū sive sit bona
vel mala circūspectio.i.vndiq; spectō
vt vndiq; circūspiciat et cōsideret an
qō est illud mediū sit cōueniēs vel re/
pugnans. Cōsideret igiṫ ꝓmo opus
si sit bonū.secō si faciat bona intentōe
qꝛ sic oꝛdinauit eter n⁹ de⁹ vt ad vitaz
eternā hoīes puenīāt ꝓ bona opa re/
cta intentōe facta.nam etiā vgines fa
tue lāpades habuer̄t sed nō oleū. De

quibus ẜug⁹. Qui nō ꝓterea gaudent vt deo placeāt nō habēt oleū secum. Nihil em̄ habent dū continent viuūt nisi illud qō in laudibꝫ hoīm attingunt, de talibꝫ dicit Bre. Qui rectā intentiōem i ope nō tenent totū opus amittūt Un̄ cōiter dicit Quicqd agāt boies intētio diiudicat eos. Cui cōsonat Magr̄ in. ij. di. xl. dicēs. Act⁹ simpliciter mali sunt q̄ quersam intentōnē habēt. Vñ dicenti iudicio. date nobis de oleo vestro. i. ꝓhibete nobis testimoniū bonoꝝ opeꝝ. Rñdēt prudētes. ite potiꝰ ad vēdentes z emite vobis. i. ad boies adulatores quoꝝ laudē acceptastis. ḡsi dicant. Quid ꝓfecit vobis laus hoim. certe solū fuit sonꝰ verborū trāseuntiū. O q̄s stulti sunt sti ij adā qui i bonis et malis ḡrūt laudari. O q̄s mlti sunt tales. Eccles. j. Stultoꝝ infinit⁹ est numerus. Qui tum prudentie cōseruatiuū est cautela malox: ne in aliqō peccatū ruat et illaqueet. sum⁹ inter hostes et in medio laqueoꝝ. Unde Eccli. ix. In medio laqueoꝝ ingredieris. Propterea apls de hac cautela dicit Eph. v. Uidete quō caute ambuletis. ¶ Quarto de prudētia ꝑsiderem⁹ prudētie destructōes siue ꝓprietatē p q̄ vicꝫ ꝥa prudentia ab hois aīa destruat. Un̄ ḡtuor sunt peccata p̄ que ipa impugtur z destruitur. scz

Primū est negligentia
Secōm est incōstantia
Tercīū est p̄cipitatio
Quartū est incōsideratio

Primū p̄tm̄ dixi p qō prudētia destruit est negligētia. Cui⁹ rō ē. qz sicut prudēs obfuat tps ita negligēs amittit illō. Hinc Eccl. xx. Lasciu⁹ z ipruden nō obfuāt tps. Uerūtm̄ nō oīnis negligētia destruit prudentiā. sz tm̄ illa q̄ negligit illa q̄ sūt de necessitate sa lutis. Et de tali dr̄ puer. xix. Qui negligit viā suā mortificabit. Et Piere. xlviij. dr̄. Maledict⁹ hō q̄ facit op⁹ dñi fraudulēter. Ubi dic glo. Bol⁹ in dei ope fraudē nō facit q̄ i studio bōe actionis vigilat nec ad corpalis rei p̄mia nec ad laudis ꝥba nec ad hūani iudicij gfaz anhelat. ¶ Secōm p̄tm̄ p qō prudētia destruit ē incōstātia. Cui⁹ rō est. qz sic p̄ferri maⁱ bonū minori bono ptinet ad prudentiā. ita desistere a maiori bono ꝓpt̄ min⁹ bonū ptinz ad ip̄prudentiā. z tal incōstātia aut oritꝰ ex luxuria. qz dicit Bre. xxx. moꝝ. Inconstātia ē filia luxurie. aut ex iuuidia z ira Jaco. iij. Ubi zel⁹ z p̄tētio ibi incōstantia z oīne op⁹ p̄uū. aut ex cordis duplicitate vt dr̄ Jaco. j. Uir dupler aio in cōstās ē in oīb⁹ vīs suis. Uir dupler aio est q̄ aliō gestat i corde z aliō i ore. De tali dicit Eccl. ij. Ue duplici corde. Dicit aūt ve duplici corde pot⁹ q̄s duplici ope. qz dolositas z duplicitas et oīs malignitas a corde ꝓcedit. iuxta illō Mat. xv. De corde exeūt cogitationes male zc. ¶ Tercīū p̄tm̄ qō destruit prudētiā ē p̄cipitatio. Cui⁹ ratō est. qz sicut prudēs ē q̄ rōnabiliter ḡdit. sic ille ip̄rudēs ē q̄ de alto ad ima se p̄cipitat nō intendendo ordiate p gradꝰ. Spūaliter aūt sūmū i boie ē opatio rōnis. infimū vo opatio corpis. ḡdꝰ aūt medīū p q̄s opatio rōnis ordiate ꝓcedit ad opatōz corpis sc̄ dnqz. s. memoria p̄teritoꝝ. intelligentia p̄sentium. puidentia futuroꝝ. circūspectio mediorū. et cautio malorum. Si quis autē his ꝓtermissis ferat ad aliq̄d opandū talis seip̄m p̄cipitat. Qz vo aliq̄s ñ agit fm regulā rōis b̄ puenit ex duobus. Prīo ex impetu passiōis ptrāsit quis pdictis. et b̄ p̄cipitatio facit. Secōo ex ꝓcēptu regule dirigētis. z b̄ puēit ex temeritate q̄ nō vult subdi regule alie

De sctā Maria magdalena

ne. ¶ Quartū pctīm ꝑ qō ꝓudētia de
struit est incōsideratio. Cui⁹ rō est. qz
sicut cōsiliari iudicare ꝑcipe ptinet ad
ꝓudentiā. ita nō recte ꝓsiliari z iudi⁊
care ptinet ad imꝓudentiā. Jō dicit
Eccl. xxxij. Sine ꝓsilio nihil agas .et
post factū nō penitebis .Et Prouer.
iiij. Oīm custodia custodi coꝛ tuū. re⁊
moue a te os ꝓauū z labia detrahen
tia sint ꝓcul a te. Oculi tui recta vide⁊
ant z palpebre tue ꝑcedāt gressus tu⁊
os. Uñ Beꝛ. Ulgo ōꝛ. Qui custodit
coꝛ suū bonū castū custodit .Nec oīa
ad ꝓudētiā ptinētia copiose fuerūt ī
btā margaretha. iō ve virgo ꝓudens
ōꝛ. z a xpō ad ēnas nuptias recepta.
qz vt dicit Sapiēs. De⁹ neminē dili⁊
git nisi q cū sapia gradit. Jō carissimi
sim⁹ ꝓudētes ꝫ aīe ꝓicula. et in custo
diendis vtutib⁹ fortes vt a deo reci⁊
piamur. ¶ Scō btā marga. ꝓmēda
tur ex ꝑmissis thematis verbis a sa⁊
lutari vtutū excellētia .cū ōꝛ .acceperī
oleū in vasis suis cū lāpadib⁹. sic enīz
q ambulat ī nocte acceſa lāpade secu⁊
re vadit. sic q vtuose viuit in lumie i⁊
cedit. Nec aūt btā licz oīb⁹ vtutibus
plena fuit tñ spāl'z trib⁹ illuxit scz

¶ Primo fide
¶ Secūdo spe
¶ Tercio caritate

¶ Prio nāqz ipa btā marga. illuxit lam
pade fidei. quō inꝛ tot ꝛozmēta fortiꝛ
defensauit. sicut ptz ī legēda. Rogem⁹
igr eā vt ꝓudenꝛ intercedat ꝓ nobis
apud iesum xpm zc.

¶ De sctā Maria magdalena
¶ Sermo lxiij

Laudate do
minū deū nrm q nō deseru
it sperātes ī se .z ī me ācilla
sua adipleuit miſicordiā suā. Judith
xiij. c. Ista nāqz vba dixit sctā Judith
cū holoferne decollauit. se suosqz a ty⁊
rānide ipi⁹ libauit .iō ꝫgrue pt dicere
eadē vba btā maria magō. quā dñs
a diabolo ꝑ suā ptā miscōiam libauit
ac ad pfectiōis statū sublimauit. de q
tāqz gta iuitat z nos di. Laudate dñm
deū. z subdit cāz di. qz ī me inqt ācilla
zc. Et merito q libz dz laudare deū ꝓ⁊
pter mlta sua ipēa bñficia potissime
ꝓpt hec tria. scilicz

¶ Primo ꝓpter creationē
¶ Scōo ꝓpter redemptionem
¶ Tercio ꝓpter ꝓmissionem

¶ Prio itaqz dz q libz laudare deū vi⁊
uū ꝓpt creatiōz q oīno ex sua miscōia
creauit .ñ certe sciui⁹ petere ne nos cre
arz irrōnales vl' isēsibiles q nec fuim⁹
nec indigebat nro fuitio zc. g filij adā
si cogitarēt qz nobiliꝛ de⁹ oīm inꝛ ceāa
creata hoiez creauit fm coꝛp⁹ egregie.
fm aīaz nobili⁹ pfecto in dei laudē alⁱ⁊
surgerēt z dicerēt cū b. Aug. id qō scri⁊
bit li. ō spū z lra d. Miser ego q̄tū de
berē diligere z laudare deū meū q me
fecit cū nō erā. redemit cū ptrē. nō cū
erā z de nihilo me fecit: nō lapidē non
arboꝛē nec aliqō de anialib⁹. ſ voluit
me eē hoiez. dedit mihi viuere sentire
z discernere. reduxit me ō exilio. rede⁊
mit me ō fuitio. vocauit me noie suo
z vt mēoziale suū sp eēt ap⁹ me vnctⁿ
me oleo leti. q ipe erat vnct⁹ vrab vn
cto esse vnct⁹ z a xpo dicerer xpian⁹. ſ
ille. Ad ſ ei ꝫditi sum⁹ vt deū laude⁹.
iuxta illō Esa. xliij. Pplm istū fozma
ui laudē meā narrabit ¶ Scōo dēm⁹
deū laudare ꝓpt nraz redēptōz. Si ei
cogitam⁹ redēptoꝛē nrm qz filius dei
est. si modū qz turpissima sua moꝛte
redemit. certe rō ipa excitat vt ipz lau
dem⁹ z ei regtiemur. Unde Beꝛ. Si
dem⁹ z ei regtiemur. Unde Beꝛ. Si
inqt me totū obeo ꝓ me fcō qd addā
ꝓ me rdēpto. nec ei tā facile sū redēpt⁹
qz fact⁹. In creando ō me sicut et de

omnibꝫ dixi scriptū ē. Jpe dixit ⁊ facta sunt. In redimēdo aūt dixit ml'ta.gessit mira.ptulit dura.dura ꝟba durior ꝟbera durissima crucꝭ rozmēta. In ꝓmo me mihi dedit.i scō.s.redimendo se ⁊ sua dedit.me q̄z mihi reddidit Ergo q̄ntūcūq; pctōr laudet deū adhuc remanet obligat⁹. V Tercio deū debz q̄libet laudare.ꝓpt ipi⁹ ꝓmissiōz ꝓmisit nanq; de⁹ se laudātibꝫ ⁊ sua ꝑcepta obſuātibꝫ ineffabile ⁊ eternū gaudiū viz seipm.qō ocul⁹ nō vidit .auris nō audiuit.nec i coꝛ hois ascendit Uñ Bre.in ome.ait. Que aūt lingua dicere.aut q̄s intellect⁹ capere sufficit illa sugne ciuitatꝭ q̄nta sint gaudia angelozꝫ chozis inesse cū btis spiritibꝫ eēnt ꝑditozis gl'iam agnoscere.ꝑtez dei vultū videre.nullo mortꝭ metu afficī.incoꝛruptiōis ꝓpetuo munere letari. Nec sic̄dem btā maria magdalena intellexerat.puta q̄z nobilit̄ creata.q̄z mirabiliter redēpta. q̄z largit̄ dotāda foret.nō oēs ad deū creatorē redēptoꝛē ⁊ remuneratorē laudādū i ꝑmissis ꝟbis inuitat di. Laudate dñz ⁊c. Uñ er ꝑdictis themat̄ ꝟbis de beata maria magdalēa tria gr̄a dei declarat⁹ salutis documēta.sez

C Primo in via ꝓditōis q̄z fuit abominanda.ibi.laudate ⁊c.

V Secūdo in via ꝙuersiōis q̄z fuit admirāda.ibi. q̄ nō deseruit ⁊c.

C Tercio in via ꝓfectōnis q̄z fuit laudanda.ibi.⁊ in me ancilla ⁊c.

C Primū nanq; salutis documētuz de btā maria magdalena ex ꝟbis themat̄is declarem⁹ i via ꝓditōis ⁊ peccati ꝺo q̄z abominānda fuit cū ꝺr. Laudate dñm deū.ac si dicat .vos q̄ ñ est̄ in tali via ꝓditōis laudate dñm.qz ego peccatrix laudare deū nō sum dig̃ qz ꝺr Ecci.xv. Nō est speciosa laus in ore pctōris.⁊ Psal.ait .Pctōri aūt dixit deus: quare tu enarras iustitias meas ⁊ assumis testamētū meū ꝑ os tuū. Nec ꝟo fuit tal'.cui⁹ pctā fuerūt multa magna ⁊ manifesta. Fuerūt dixi ml'ta:qz nō solū in vno vel duobus pctis fuerat irretita.sz ml'tis.qō notatur Mar.vlti.vbi ꝺr. Nec est illa maria de q̄ dñs septē demonia eiecerat. Ubi Bre. Septē demonia maria habuit q̄ vniuersis vicijs plena fuit. Dixi deinde q̄ pctā ipi⁹ erāt magna .⁊ h̄ notat Lu.viij.vbi ꝺr. Ecce ml'ier .vbi ly ecce notat pcti magnitudinē ꝑ modū admiratōis Dixi postea q̄ ipi⁹ pcta erāt manifesta.h̄ notat Luc.vbi supꝫ dicēs q̄ erat i ciuitate ita q̄ ñ vn⁹ vel duo sz tota ciuitas sciebat ei⁹ pctā. ⁊ ideo ꝑdito noīe.ꝓpꝛio ꝓpt̄ ml'ta magna ⁊ manifesta pctā anthonomatice peccatrix vocabat. Uerūtn̄ q̄dā ꝟitati euāgelice directe nō ꝑsumentes ꝛire sed ꝑ obliquū dicētes(ac si bt̄ marie magdalene fauētes) q̄ ipa fuit virgo sz ml'tū dissoluta elata ⁊ pōposa ita q̄ cozdis lasciuiā signis exꝛioꝛibꝫ indicabat.nō aūt est verisil'e q̄ tā nobil' tā egregiā suā ꝓgeniē tāt̄is crimibꝫ infamauerit. Sed ꝓfecto h̄ nō ē tenendus tanq; veritati ꝛriū.nec ipa i laudē reputat si q̄s mēdacit̄ excusare conet̄ .sz potiꝰ vt diuinā misericozdiā i ea laudet ⁊ ei⁹ exēplo se emēdet. Nā eccl'ia officiū de ea nō facit sicut solet de ꝟgibꝫ sed sicut de viduis.sed ⁊ eccl'ia nō iudicat de occultis sed ꝺ manifest̄. Nic ꝺr di.xxxij.c. Erubescāt. Occultoꝝ cognitoꝛ ⁊ iudex de⁹ ē iō sol⁹ habz iudicare de occultis Fin q̄ ait Salomō Tu sol⁹ nosti coꝛda filioꝝ hoim. Et.ij.q.j. deus omps Euarist⁹ papa dic̄. Nos q̄ hoies sum⁹ ⁊ pctoꝛes. q̄bꝫ incogn̄ita sunt occl'ta iudicia dei. hec ꝑcauentes nullū aī verā iustāq; ꝓbatōez iudicare ⁊ damnare debem⁹. Ergo ipa

De sctā Maria magdalena

fuit in pctis multis magnis z man i festis. Attamē nō possumus absolute diffinire in qbꝫ peccatis fuerit nisi q fuit peccatrix. Sed vt cōmuniꝰ femie infamanꝫ de peccato carnis. Probabile eꝫdē videꝫ q radicē oīm pctōrum in se habuit. qz bīus Bre. de ea dicē q vniuersis vicijs plena fuit. Sunt autē ꝗttuor radices oīm peccatoꝝ. s. inuidia. apostasia auaricia z supbia. De inuidia dicit Sap. ij. Inuidia diaboli mors intrauit in orbē terraꝝ. qz ex diaboli inuidia secutū ē odiū ꝺ deum z hominē. Secūda radix pctōꝝ est apostasia a deo. Ecci. x. Initiū pcti homis apostatare a deo. Pus em est auersio a deo ꝙ̄ uersio ad creaturā. Tercia radix peccati est auaricia. de q̄ j. Thi. vj. Radix oīm malorꝝ ē cupiditas. qz alijs oīb peccatꝭ fomentū z materiaz mistrat. Quarta pcī radix est supbia. de qua Ecci. x. Initiū oīs pcī supbia. Et Thob. iiij. Ab ipa. s. supbia supsit i itiū oīs pditio. Et Jsido. dicit q sicut supbia est origo oīm criminū ita z ruina omniū vtutū. z sic sola supbia simpliciter est radix omniū pctōrū. qz in omni pctō inuenit cōtemptus dei q ē supbia. His q̄ppe pctis Maria magdalena fuit plena. Fuit em mlt̄ supba in corde ore z ope. ex ꝺ recesserat a deo suo. z exinde alijs inuidebat. z qz diues erat oia pctā libenꝰ exercebat. ideo a tota ciuitate mlier peccatrix vocabat. qz forte faciebat epulatōes. cātilenas z q̄ nō licet nobis loq̄. Vñ z in btā Maria magō. sicut z in nob frequēter pctā solēt oriri ex ꝓma pctōrum radice: puta supbia. q̄ q̄dē orit ex his ꝗttuor. scilicet

¶ Primo ex naturaliū elegantia
¶ Secūdo ex facultatū abūdantia.
¶ Tercio ex dignitatū ꝓeminētia.
¶ Quarto ex psonaliū ignorātia

¶ Primo nanqz peccatū supbie frequēt orit ex naturaliū elegātia bonorū. que sunt mlta. videlicz. nobilitas generis pulcritudo corpis. magnitudo roboris. Primo supbia orit ex nobilitate generis dum suā progeniē cōparat aliorū z videntes se de honorabiliori stirpe ꝓgenitos: ex ipa estimatōe i se intumescūt alta de se sentiētes. Ideo dicit Aristoteles. ij. ethico. q nobiles habēt duos mores vitupabiles. Primꝰ q nimis appetūt honores. iuxta illud Osee. ix. Glia eorū a pru z vbere. Secūdus q sunt ꝓgenitoꝝ despectores reputātes se meliores illis: a fortiori alijs. Sed ꝓfecto valde stultū est in h̄ supbire. eo q vnū patrem habemꝰ. s. Adam et vnā matrē. Non em legit deū fecisse vnū adā de auro: z aliū de luto: sed solū vnū de limo. ⁊ dicit Brego. xxxj. moza. Oēs homines natura eqles sunt. Secūdo qdā supbiūt ex pulcritudie corpis. Tales sūt stulti z decepti de pelle corruptiua curātes nō de aīa ineternū victura. Vñ Prouer. vlti. dicit. Fallax est vana est pulcritudo. Hec q̄ppe gliatio multos iā fefellit etiā sapiētes: potissime mulieres illas que se colorant contra dei voluntatē quas sepe deus ꝓmittit cadere in fornicatiōnē. Juxta illud Ezechielis. xvj. Habēs fiduciā in pulcritudine fornicata es. Sed hmōi pulcritudo quid sit dicit dominꝰ Esa. xl. Clama inq̄t. Et ipe. Quid clamabo. Omnis caro fenū et omnis gloria eiꝰ q̄si flos agri. exsiccatū est fenum et cecidit flos eius. et decor vultus eius defecit. Hoc fit specialiter in morte hominis. Hinc Bern. dicit. Quid feri? dius humano cadauere. quid horribilius mortuo homie. cuiꝰ erat in vita gratissimus amplexus: fit in morte horribilis aspectus. Tercio q̄dam

superbiūt de roboris magnitudie. q̄/
bus clamat Hieremias .ix. ca. dicēs.
Non gloriet̄ fortis in fortitudine sua
Secundo quoq; peccatum super/
bie oritur ex facultatuz abundantia.
quia habēs diuitias credit se habere
oīa bona. Ideo dicit Aug⁹ libro de
verbis dñi. Nihil sic generāt diuitie si
cut superbiā. Idem ome⁹. xiij. Tolle
superbiā diuitie non nocebūt. Quelī/
bet enīz res habet suū vermē. vermis
vero diuitiaruz superbia est. Difficile
est autē vt nō sit supbus qui diues est
Nam ex facultatū abundantia nō so
lū superbia sed quasi omnia alia pec
cata oriunt̄. Inde seductio: epulatio:
ebrietas: scurrilitas luxuria zc̄. Hinc
Bernar. Periclitat castitas i delicijs
Sic fuerūt piclitati sodomite: de qui/
bus Ezechiel. xvj. dicit. Hec fuit ini/
quitas Sodome sororis tue. saturi/
tas panis: abūdantia et otium. Sed
optimū remediū est cogitare q̄ ista tē
poralia bona solū sunt nobis accom
modata: et cum ratōne repetenda. q̄
quilibet velit nolit saltem in morte re
linquet ea. et erit pauper nudus cec⁹
zc̄. Hinc psal. Relinquēt alienis di/
uitias suas. Et Hieronym⁹ de mise/
ria humana ait. Quid p̄osunt o fra/
tres diuitie. quid vana gloria. quid
letitia mūdi: cum nō liberēt homineꝫ
de morte. nec defendant a vermē. nec
eripiant a fetore. Ecce enī qui heri se/
debat gloriosus in aula: nūc latet de/
spect⁹ sub tumba. et qui vescebat de/
licijs in cenaculo: modo cōsumitur a
vermib⁹ in sepulchro. Cur ergo sup/
bis cinis et vermis. Hec ille. V Ter
cio deniq; peccatū maxime superbie
oritur ex dignitatū p̄eminentia. Vi/
demus certe ad sensū q̄ in dignitate
seculari siue ecclesiastica sublimati se
aliquid magni reputant et alios de/
spiciunt: et ex libertate sua multa ma/
la perpetrāt. De q̄b⁹ sctūs Gregorius
xxvj. moraliū ait. Nōnunq̄z eoipso q̄
preest alijs elatōne cogitationū intu
mescit. Hinc dicit apostol⁹ ad Phi/
lip. iij. Gloria in confusione eoꝝ qui
terrena sapiūt. Glosa dicit. Gloria eo
rum tēporalis ducit eos ad eternam
confusionē Et ideo dignitates in mū
do non solū nō est tutū acquirere: sed
nec appetere si homo cogitat p̄o quo
appetit. Unde Chrysostom⁹ dicti. xl.
ca. Multi. ait. Quicunq; desideraue
rit primatū in terra inueniet confusi/
onem in celo. Si dicas. homo assi
milat̄ trinitati eo q̄ factus est ad ima
gunem dei qui est trinus et vnus: pa/
ter et filius et spūssanct⁹. sed bonitas
attribuit̄ spūisancto. sapientia filio. et
potentia patri. Homo igit̄ sicut ha/
bet naturalē appetitum ad sapientiā
z bonitatē: Ita q̄ dicit primo meta/
phisice. Oīes homines natura scire
desiderāt. Et primo ethicoꝝ. Bonuz
est quod omnia appetūt. ita habet na
turalem appetitum potentie. Sed si
non licet dignitatē appetere est con/
tra naturam. Ad quod respōdet Ale
xander de hales in secūda parte sum
me q̄ aliter est loqui de potestate in se
et aliter respectu subiectōnis aliorum
hominū. Primo modo erat appeti/
tus naturalis sicut sapiētie et bonita
tis. Secundo modo autē nō nisi in/
quantū spectat ad dei gloriam et p̄o
rumoꝝ vtilitatem Nam si appetitus
dignitatis esset a natura: extūc rema
neret in patria. Ibi autem cessat om/
nis prelatio: vt dicit Magister in se/
cūdo. dist. xvj. Ideo dicit Bern̄. Quo
tiens preesse desidero: totiens deum
meum p̄ire contendo. Propterea ad

De sctā Maria magdalena

demōstrādū fidelibꝫ suis xp̄s dn̄s exē plū hūilitatis qn̄ ip̄m regē facere vo/ lebāt Job. vj. fugit. z qn̄ voluerūt eū occidere spōte ad eos iuit di. Quē q̄ri/ tis. Sil'r alij scti. scz Greg⁹ Marcus Frāciscus ꝛc. ¶ Quarto pctm̄ marie supbie ozīt ex psonalū ignozātia. Nā sic̄ ex cognitōe ifirmitatis ꝓprie z plo/ nal' existēcie ozīt hūilitas q̄ est mr̄ sa/ lutis. Hic ex ignozātia sui ozīt supbia Ūñ Bern̄. sup Cañ. ait. De ignozātia tui venit supbia. O de⁹ ekne. o pie xp̄e. si hoies cogīscerēt q̄z fragiles sūt fz coz pus: q̄z multis miseriīs z infirmitati bus circūdari. de spolijs alioꝝ habēt victū z amictū z nōne lana fuit vesti/ mētū tuū. Ūñ Bef. ij. li. ꝙsideratōnū ait. Cōsiderāti tibi q̄d sis occurret ti/ bi q⁹ es hō nud⁹ z paup miser z mise/ rabilis. nat⁹ de mliere iō cū reatu. bre ui viuens tpe iō cū metu. replet mlt̄is miseriīs iō cū fletu. Jdē in fm̄ōe ō pas siōe. Cogita g̃ vñ venis z erubesce. v/ bi es z ingemisce. q̄ vadis z ꝓtremisce Bi deniq; boies q̄d sunt fm aiaz ītel ligerēt: q̄z dignissima sit dei creatura ad cui⁹ imaginē z silitudinē ē creata. ō q̄ dicit Bef. li. meditatōnū. Tot⁹ sic/ dem mūd⁹ iste ad vn⁹ aie p̄ciū estia/ ri nō pōt. p qua xp̄i sanguis effusus ē z q̄ nisi xp̄i sanguie redimi nō potuit. Et tā p̄ciosam rē hō mac̄at z annihi/ lat. iuxta illō Bef. fm̄ōe de dedicatōe Cogitās de aīa mea iuxta rei ṽitatez intueoz. z nihil de ea veri⁹ fētire possū q̄z q⁹ ad nihilū sit redacta q̄ est onera ta pctīs: irretita illecebris. ipleta illu/ siōibꝫ. pna ad malū. Jdē in li. medita tionū. O aīa ꝓpē carnē aliena tibi pec/ cata iputanť. cur carnē tuā p̄ciosꝫ im/ pinguas z oznas: quā p⁹ paucos di/ es deuozaturi sunt ṽmes. z aīaz tuā o hō nō curas q̄ cito deo z angel' ꝓ/ sentāda est. Nec reuera nō cogitabat btā Maria magdalēa in via deuiati/ onis sz exq̄ erat speciosa z de regali ꝓ/ sapia: diuitijs plena. z ignara sui. ꝛō gliabat de generis nobilitate. de coz/ pis pulcritudie. de sua ptāte. epulaba tur: gaudebat: ridebat z alia talia fa/ ciebat. lz spēaliť euāgeliste nō exp̄sserit q⁹ mlier peccatrix ī tota illa ciuitate z regiōe vocabať. Et in ṽitate dico vo/ bis oīb⁹ q⁹ oēs q̄ nō bñ recognoscunt se et deū sūt ī statu pic̄osissimo. ¶ Se cundū salut̄ documētum ex ṽbis the matis declarem⁹ btā maria magd. in via ꝙuersiōis sue ad deū q̄z admiran da fuit cū dī. q̄ nō deseruit sperātes i se. Admirādū certe op⁹ dei est qñ diui/ na mifico:dia peccatrice aniam ad se ꝙuertit. Quia dic̄ Aug. sup illō Job. xiij. Maioza hoꝝ faciet. q⁹ mai⁹ op⁹ est vt ex ipio fiat iust⁹ q̄z creare celū et terrā. iudicet q̄ pōt vtꝝ maius sit iu/ stos angelos creare q̄z impiū iustifica re. certe si eēlis vtrūq; potētie rō est maioris gr̄e. Maioz em̄ indispositio est impij ad gr̄am q̄z iusti ad gl̄iaz. et iō magis relucet diuia mifico:dia in iustificatōe impij q̄z ī gl̄ificatōe iusti. Hinc ōz in collecta. De⁹ q̄ oīpotentiā tuā partēdo maxime z miserādo ma/ nifestas. Ūñ sctā mr̄ eccl'ia añ oculos mentis nr̄e ꝓposuit hāc btāz peccatri/ cē vt q̄ in innocētia mariā iesu matrez imitari nō possum⁹ saltē ist̄ā peccatri cē imitemur. z ī illa via q̄ ipa mifico/ dia ōi inuēiam⁹ cū spe firma. Dic̄ nā qz Petr⁹ de tharātasia ī. iiij. sniaz. q⁹ q̄tuoz req̄rūť ad pctōris iustificatōem scz gr̄e infusio. culpe remissio. moꝝ li/ beri arbitrij z ꝓtritio. Duo p̄ma ex p̄/ te dei. z duo vltima ex pte rei. Prio di xi q⁹ ad iustificatōez ip̄ij necessario req̄rit ex pte dei gr̄e sue infusio. quia dic̄ Aug de pctōre. Nō pōt bonū velle ni si iuuet ab eo q̄ nō pōt malum velle.

Sermo LVIII

Et Berñ. sup cañ. Sciant hostes gre nec ad bonū cogitādū sufficere cor bu manū. Scdo ex pte dī reqrit culpe re/ missio. nulla em̄ creatura pt̄m p̄t re/ mittere etiā angelica natura. nisi na/ tura diuina. iuxta illud Esa. xliij. Ego sum ipse q deleo iniq̄tates vras ꝓpter me. nā vniuerse vie dñi miscdia z veri tas. miscdia fit in gre infusiōe. vitas i culpe remissiōe. qz sic remittit culpā vt obliget ad detestandū eā. z iō Tercio ad b reqrit mot⁹ liberi arbitrij p fidez z spem credēdo z spando q de⁹ nō de serit in se spantes. Jō 8z Ro. iij. Justi ficati p fidē. vñ si vis inuenire dei ma gnā miscdiam necesse ē vt excites te p li. ar. al'as dānaber'. iuxta illud Aug. Qui creauit te sine te nō saluabit te si/ ne te. Quarto ex pte pctōris ad sui cō/ uersionē reqrit pcti detestatio. cū em̄ i pctō sit aliq̄ delectatio. optet in ei⁹ sa/ natiōe q aliq̄ fiat tristicia z hec 8z pcti detestatio Grego. in pasto. dic. De⁹ cru ciatib⁹ nr̄is nō pascit sz delictoz mor/ bis ꝛrijs medicamibus medet. Vide igit bō saluande b clarz speculū vicz btām Mag. quō hec q̄truoz in ipa fu erūt. vt ptz in b euāgelio. Rogabat ie sum q̄dā pharise⁹ ꝛc. dic ipm. Primo nāq̄ notat gre infusio cū 8z. vt coḡuit q ibs accubuit i domo Symonis le/ prosi. Anīa ei mortalit̄ peccās mor ex cecat et nō videt salutē viā. iuxta illud Sap. ij. Malicia eoz excecauit eos. dū b. Maria magdalena coḡuit p lu mē gre p qd coḡuit peccati mlt̄itudinē magnitudinē z turpitudinē. coḡuit ꝫ pctōres seuerā dei iusticiā. circa penitē tes dei magnā clemētiā. Si dicz quō coḡuit xp̄m ibi in domo ee. dicendū q fortē sozor ip⁹ Martha dixerit ei tl'a ꝛba. O sozor charissima si tu audisses pissima xp̄i veri messie ꝛba. audisses certe mirabilia. vt ptz in sermōe scdo.

Scdo b. Maria mag. mouebat se p li. ar. dicebat forte corde saltē. O dulcz iesu. O vnica spes anie mee. miserere mihi miserere mihi. ego ei suz illa infe lix peccatrix q̄ te offēdi. me pdidi. z mlt̄oz aīas meo ornatu aspectu z exēplo pdidi aut illaq̄ui. ego suz illa misera peccatrix q̄ mūdū pl⁹ q̄z deū. corp⁹ pl⁹ q̄z aiaz. vicia pl⁹ q̄z ꝛtutes dilexi. Ter/ cio fuit i ea ꝛa ꝛtritio. iō fortit aggres sa est viā pnie nō sic mō faciūt hoies q ꝛfitent⁹ in pasca. z paulo p⁹ recidiuant Nā de ipa dic Greg. i omel'. Discite q̄ dolore ardeat q̄ etiā flere int̄ epulas n̄ erubescit. p illa ei p q̄ peccauerat satis/ fecit. Prio peccauerat corde z inde sa/ tisfecit ꝛtritōe. vñ Greg. i omel'. ait sic Cogitanti mihi de Marie pnia flere magz libet q̄z aliq̄d dicere. cui⁹ ei vl' sa xeū pec⁹ ille b⁹ peccatricz lachrγme ad exēplū pnie nō emollīūt. Cōsiderabat nāq̄z q̄d fecit z noluit ꝛsiderare q̄d fa/ ceret. sup ꝛuiuātes ingressa ē. nō iussa venit. int̄ epulas lachrγmas obtulit. Scdo peccauerat ore. iō ipo osculaba tur pedes dñicos. Tercio peccauerat ocul'. iō illis lachrγmas copiose effun debat z capillis tergebat. Vic Greg. Tot inq̄t i se iuenit holocausta q̄t i se pius habuit oblectamēta. Quarto ex bis fuit in ea culpe remissio. iō dixit ei xps. Dimissa sūt ei pcta mlta qm̄ dile/ xit multū. hec igit̄ est ꝛa pnie forma.

¶ Tercū salutis documētū ex p̄missis themat⁹ verb declarem⁹ i via pfectōis q̄z laudāda fuit cū 8z. Et i me ancilla sua adipleuit miscdiam suā. q̄ q̄dē mi sericordia dei patz in trib⁹. s.

¶ Primo in defensione.

¶ Scdo in ꝛsolatione.

¶ Tercio in btificatione.

¶ Prio di miscdia i b. Maria mag. cla ret i defensiōe. qz xps ex sua miscdia eā defendit a trib⁹. Prio a pharisco Lu.

vij. Scdo a sozore Lu.x. Tercio a Juda neqssimo Mat.xxvj. Scdo mi scdia dei claret in ipa in ꝓsolatōe qz se pties in die eleuabat ad diuinas ꝓsolatões. Tercio ꝫ patz in brificatiōe q̄ patent in legenda.

De eodē. Sermo.lix.

Ece mulier

q̄ erat in ciuitate peccatrix. vt coḡuit q̄ ih̄s accubuisset i domo pharisei attulit alabastrū vnguēti Lu.vij.c. et i euāgelio Ad gl̄iaz brissime Marie magdalene de q̄ hodie sctā mr̄ eccia solēnizat ꝑ eo q̄ de⁹ dei filius i hac femia ōclarauit sue diuitat̄ ꝓprietatē. cui⁹ q̄dē ꝓprietas est miseri semp z parcere. ꝺ miscdia quo ad effect⁹ ē maior e⁹ iusticia. licz vniuerse vie eius sint miscdia z vitas. qđ ꝑ hak tripliciter. ſ.

Primo autozitatib⁹.

Scdo rationibus.

Tercio similitudinib⁹.

Primo inquā q̄ dei miscdia sit maior i effectu q̄z ei⁹ iusticia ꝓbem⁹ autozitatibus. vñ ps. Miseratiões ei⁹ sup oīa opa ei⁹. Et Jaco.ij. Superaltat āt miscdia iudiciū. i. miscdia supponit iudicio. glo. q̄ iudiciū qđ cū miscdia ē cōmēdabile⁹ ē z magis placet. q̄ pauci vel nulli saluarēt de rigore iusticie. Unde ps. Si iniquitates obseruaueris dñe: dñe q̄s sustinebit. Quia apud te ꝓpiciatio est. glo. Si iudex solū ee velles z misericors ee nolles null⁹ posset tuū iudiciū sustinere. imo q̄libet desparet. sz ego ñ despero scies q̄ apud te est ꝓpiciatio.

Scdo q̄ dei miscdia sit maior eius iusticia ꝓbem⁹ rōnib⁹. Prīa rō ē ex pte sue volūtat̄. q̄ oēs homines vult saluos fieri z oīb⁹ miseri. j. Thim. ij. Nō aūt oīb⁹ vult sue iusticie rigorē. q̄ iusticia ipi⁹ ñ solū ꝓcedit a sua volūtate. sz etiā ab actu rōnal̄ creature. ita q̄ q̄n vult de⁹ aliquē ꝑm suā iusticiā punire. tunc necesse ē vt ꝑcedat aliqđ ōmeritū. sz q̄n vult miseri tūc nihil req̄rit nisi sua volūtas. vñ Amb. sup illud Ro.ix. Cui⁹ vult miserē z quē vult indurat. dicit miserē de⁹ mag̃ bonitate. z indurat nulla iniq̄tate. vt nec liberat⁹ de suis meritis gl̄iet. nec dānat⁹ de suis ꝓpriis. Unde ꝓ q̄rak. Jō subdit ap̄s ibidē. Miseroz cui⁹ miseroz z miscdiaz ꝑsta/ bo cui miseroz. q. d. Miscdiaz dabo cui dāda ē. z nō dabo cui dāda nō est. Se nō em̄ ē in volūtate petēt̄ sz dāris. Secūda rō q̄ scz miscdia ōi i effectu ē maior ei⁹ iusticia ē ex pte vindicte. q̄ licz i punitōe vtak sua iusticia tū supabundat etiaz ibi miscdia q̄ sp punit citra cōdignū. vñ ps. Nō fm peccā nr̄a fecit nob⁹ de⁹. Dic etiā Bern̄. in ser. lxxxix. Quā benig̃ z suauis ē miscdia tua ego peccabā z dissil̄abas. nō ꝓtinebā a scelerib⁹ z tu ꝓtinebas a ỽberib⁹. et certe nisi ex miscdia dissil̄assz punire iā diu mil̄i nr̄m ꝓpē pcā fuissent i pena ifernali deputati vbi dñs pl⁹ blasphemat. ps. Miscdia dei mag̃ sup mel̄ eruisti aiam meā ex inferno inferiori. Tercio q̄z q̄ miscdia dei sit maior i effectu q̄z ei⁹ iusticia ꝓbem⁹ sil̄itudinib⁹. nā debitozi q̄drupl̄r p̄ ipendi miscdia. Prīo si debitū miscdie exigit̄. nō sic ille seruus nequā q̄ dicebat ꝓfuo. reddē qđ debes suffocās eū Mat.xviij. Scdo q̄n dilatio ꝓcedit ōbitozi. Tercio q̄n solutōis termin⁹ diuidit̄. Quarto dū toralit̄ debitū relaxat. Sic itelligit̄ dei mag̃ miscdia q̄ ē creditoz nr̄ q̄tidie expectās ad pniaz vt miseat. Prīo cū miscdia exigit q̄z ꝑ etna pena debita accipiet ꝑ aucta opa pnie. Scdo differt de die i die Tercio debitū diuidit prīz ꝺ in mūdo ptum in purgatorio puniēdo. Quarto oīa q̄n̄ ꝑ ꝓritoz dimittēdo rā culpā

ꝫ penā. sic feᷓ ℣Marie mag. cui dixit. Fides tua te saluā feᷓ vade i pace. q. d. Licꝫ mereaꝛ ꝫ exclusionē a numero filiorū dei. licꝫ obligeris ad eternā ꝫ acerbā penā inferni nō mīficoꝛs sum. igīᷣ vade in pace. Dicit ḡ. ecce mlier q̄ erat cᷓ. In q̄ q̄dē euangelio duo salubꝛiter notem⁹ documenta declarāda ad honoꝛem bēᷓ ℣Marie mag. ſ.

¶ Primo pcōꝝ formā ad misericoꝛdiam veniendi.

¶ Secūdo pfectoꝝ normā p gratiaꝫ ꝑficiendi.

¶ Primū dirī documētū declarādū qō notem⁹ ex euāgelio. pcōꝝ formā veniendi ad dei misericoꝛdiā. Nam ad dei magnā mīficoꝛdiaꝫ veniēdi sunt due vie, vicꝫ via inocentie ꝫ via pnie. ḡruꝫ forma oñdit in duabꝫ ℣Marijs. Via seu forma inocentie oñdit in inocente ℣Maria mr̄e xp̄i que pcti alicui⁹ penitudine nō egebat. q̄ nullū pctm̄ vnq̄ habuit. Forma vo pnie oñdit in ℣Maria mag. que ꝓpꝰ vniuersis vicijs plena fuit. ſ. p viam pnie ꝛe venit ad dei mīficoꝛdiā. igīᷣ hec oīb⁹ nob pcōꝛibꝫ ꝓponit intuenda tanq̄ clarū salutis ꝑsculū. ac imitāda tanq̄ oīs penitentie forma. Uis igīᷣ o hō pcōꝛ dei magnam misericoꝛdiā inuenire attende ad hanc ℣Mariā mag. cui⁹ q̄dem penitentie forma ex tribus q̄stionibꝫ videbitur scilicet.

¶ Prima pnia q̄b⁹ est necessaria.

¶ Secūda pnie q̄t sunt impedimēta.

¶ Tercia que est oꝝatio ad pniam dispositiua.

¶ Prima nanq̄ q̄stio ex qua videbit℣ Marie mag. penitētie forma est q̄bus ipsa penitētia est necessaria. Et rn̄det Tho. sup. iiij. dist. xiiij. ar. iij. in soluti one arguméto ꝓ. Oꝛ q̄ttuoꝛ generib⁹ ꝑsonaꝝ ꝙuenit ipa pnia. ſ. bris in celo dānatis in inferno. ꝛ inocētib⁹. ac pcō ribus in mūdo. ¶ Prio bris in celo cōuenit pnia nō tm̄ ex act⁹ ꝓpꝛios viatoꝛis. q̄ sūt plangere pctā cōtristari de eis ꝓponere emēdationē. ſ ex alios act⁹ q̄ sunt agere deo grates p miseriꝯcoꝛdia relaxante pctā ꝛ p gr̄a volendi penituisse. ꝛ ex Scotū bñt voluntatem vindicādi pctā in se si esset possibile vel in alijs ex dei iusticiā. Secūdo pnia. put capit cōiter ꝙuenit dānatis in inferno q̄b⁹ displicēt pctā ꝛ dolēt nō q̄ diuinā bonitatē offenderūt. aut vt venīā sperarēt ſ dolēt solū ꝓpter penam quā inde sustinēt. iō amaricati dicunt Ue nobis q̄ peccauim⁹ p q̄b⁹ tā acerbam penā sustinem⁹. de q̄b⁹ ꝺꝛ Sap. v. Intra se gemētes ꝛ pniam agentes O maledicta dānatoꝝ pnia quā nunq̄ ſ subsequet̄ venia. quā oēs ipenitentes sustinebūt post hāc vitam. Tercio pnia q̄dām⁹ ꝙuenit inocentib⁹. saltez ex habitū vel aptitudinē ꝛ nō ex actū. Nam actus virtutis nō potest esse sine materia ꝛ rutis. sed bñ habit⁹ ꝛrutis. sicut paup potest habere habitum magnificētie sed nō actū. q̄ nō hz magnitudinē diuitiaꝝ q̄ sūt materia magnificētie. Ad sili. cū innocētes nō habeant pctā cōmissa que sunt materia penitētie actū penitedi nō bñt. ſ pñt habere habitū vt si ꝙingat peccare statī volūt dolere ꝛ vindictam sibi inferre. ¶ Quarto pnia ꝙuenit oīb⁹ peccatoꝛib⁹ ꝛ hoc de peccatis ꝓpꝛijs volūtarijs ꝑteritis. mortiferis ꝛ recolitis. ꝑpter pmū de originali peccato nō est necessaria penitētia. sed solum displicētia etiam in adultis sufficit. ꝑpter secūdum de peccato oīno inuolūtario nō est necessaria penitētia. quia dicit Augustin. Oīne peccatū adeo pctm̄ inquātū voluntarium. vnde si aliqua femina oꝑmereꝛ p vim nō essꝫ pctm̄. vel si q̄s in furia occideret boiem ꝛc. ꝓpᷣ tercīū

De sctā Maria magdalena

nō est necessaria pnia de futuro nōdū cōmisso pctō nec volito. sec⁹ si bret ꝓpositū cōmittēdi qr de tali ꝓposito eēt necessaria. ꝓp q̄rtū de pctō mortali ē necessaria pnia nō de venīali. de qbꝫ sufficit displiciētia. ꝓp q̄ntū de pctō oīno oblito nō ꝑt qs dolere vl penitere exq̄ nescit de q̄ doleat nisi i generali dicēs Scio q⁹ mlta pctā cōmisi ꝺ qbꝫ nō recolo. vñ hec pnia. s. dolere de pctis. cauere de futurꝭ. z spare venīā de eis. sic est necessaria pctōri z accepta saluatori. vt si qs tā magn⁹ pus fuisset sīc sanctus Johes baptista. z postea peccassz z ipenitēs obijsset eternalit dānaret. Et ecouerso. si oīm boīm pctā ꝓpetrasset qs z in vā pnia moreret saluaret. Jō ad eā inducit saluatoz inuitāt scī. potissime h⁹ peccatrīcē mlier. de q̄ b. Gre go. sic dicit. Cogitāti mihi de Marie pnia flere magis libet q̄z aliq̄d dicere cui⁹ei vel saxeū pect⁹. ille h⁹ peccatrīcis lachrymе ad exēplū penitētdi nō molliunt. Cōsiderauit nāq̄z qd fec̄ z noluit ꝓsiderare qd facerz. sup quiuātes irruit z misēdo inuenit. Vade igit z tu fac sil'r vt si secut⁹ fuisti in culpa. iā seq̄re eā in pnia. Nunc Greg. Scīptura sacra nō solum vtutes sctōꝝ asserit. sz z casus innotescit vt videam⁹ in lapsibꝫ qd timere de beam⁹. in vtutibꝫ qd imitari studeamus zē. ¶ Scda siqdē q̄stio est ex q̄ vidēbit Marie forma pnie. q̄ vicz sunt pnie ipedimēta. z rñdet ex serie pītis euāgelij q⁹ q̄ttuor. s.

¶ Primū cordis induratio.

¶ Scōm mala ꝓsuetudo.

¶ Tercīū ꝓcupiscētie magnitudo.

¶ Quartū bonitatꝭ falsa estimatio.

¶ Primū ipedimētū vē pnie dixi eē cordis induratōez qō in ꝓposito malo indurat q̄si lapis vt nec cōpunctōe scindat nec vbo dei frāgat. nec diuia inspiratōe imutet. nec bonoroze pene reuocetur. nec sanguie xpi. puocet. O de⁹ etr ne q̄z mlti hñt talia corda. O stat⁹ pculosissimus taliū q p⁹ pauca ibūt ad eternū supplicīū. Si dicas z qd ē durū cor cū q̄ itur ad eternū ignē vt scīa z de cetero ꝓterā. Rñdet Bern. tibi li. v. de ꝓsideratōe di. Quid ē dur cor. ip̄z est qō nec cōpunctōne scindit. nec pietate mollit. nec mouet pcibꝫ. minis nō cedit. flagellis indurat. ingētū ad bīficia infidū ad ꝓsilia. deuiū ad iudicia. iuerecūdū ad turpia. īpauidū ad picula. inhūanū ad būana. temerariū ad diuina. pītia negligēs. ꝑterita obliuiscēs futura nō puidēs. Jpm ē cui ꝑterito⁹ ꝑter solas iniurias nihil oīno nō pcessit futuro⁹ nulla nisi ad vlciscēdū spectio ē. hec ille. Cogita igī solliciter vt intelligas si tale coz habeas qr celestimonīū tūc tue dānatōis tecū fers z pibus iurta illud Eccī. iij. Coz dur⁹ male habebit i nouissimo. Sz ī hoc Maria mag. habuit molle z ꝓtritū coz intrāū vt nihil i eo remāserat de pcti affectu. imo marim⁹ doloz subsecut⁹ fuerat. ió ōz in euāgelio. Ecce mlier. q. d. ecce q̄ ꝑus erat idurati cordis supba deo exosa infamata. mlier ió ōz qr naturali ter mlieres corde sūt molliores. Vide ōz Eccī. iij. Ubi deest mlier ibi ingemiscit eger. i. vbi deest ꝓtritū cor ibi egra aia ingemiscit. ¶ Scōm ipedimētū vē pnie ē mala ꝓsuetudo q̄ pctōrē fortiter ligat. z certe facili⁹ ē mala cauere q̄z ꝓsuetudinē euitare. ió ōz Jere. xiij. Si ethiops ꝑt mutare pellē suā z pardus varietates suas. z vos potestis bñfa-

cere cum didiceritis malefacere. Naz per prauam ꝛsuetudinē diabolus sic tenet pctōrē sīc auceps falconē p cozri/ gia ne uolet. Sed ꝟ ħ impedimētuz maria magd. abiecta ꝓstina ꝛsuetudi ne, ꝓmptā z feruidā se in bono fecerat Vñ dr ꝺ ea i euāgelio. q̄ erat. q. d. euā gelista. pr⁹ erat peccatrix inimica dei mācipiū diaboli sz ñ modo ¶ Terciū impedimētū ve pnie ē ꝛcupiscētie carna lis magnitudo: ex q̄ hō distrahit ad diuersa ꝛcupiscēda. aliqñ hō ꝛcupiscit diuitias: aliqñ bonores: aliqñ vindi ctā. aliqñ longā vitā. aliqñ voluptates sic nō est par i tali hoie. qz misera ca ro sic subiugauit aiam vt nec respira/ re permittit fm dei voluntatē. sed tanꝝ mortuā portat ad tumulū iferni. Sz ꝟ ħ maria magd. recolligēs se z ania carnalē appetitū supante vno z sūmo bono. i. ꝺo adheserat: qz vnū ē necessa riū. ex q̄ i se pacata fuerat. Vñ dic euā gelista ꝺ ea. in ciuitate. ciuitas em̄ dr ciuiū vnitas. ¶ Quartū ve penitētie impedimētū est bonitaꝝ falsa estimatio Qñ em̄ pctōr se estimat innocētē nō re flectit ad pniam. sic infirm⁹ nō repu/ tās se egrū spernit medicinā ī nō sa/ nat. neqz pctōr nisi pr⁹ recogīscat pec/ catorē se. ħ em̄ est initiū saluꝝ pctōris Alioqn dicek ei illō Mat. ix. Nō ē op⁹ valētib⁹ medic⁹ sed male habētib⁹. O de⁹ oipotens q̄s mīri pleni iniqtate se nō recogīscūt ꝺnpot⁹ cū deo ꝛtēdūt si qd aduersitaꝝ eis ꝛtigerit: de qb⁹ dr Hiere. ij. Diristi innocēs z absqz pctō ego sū z ꝓpea auertat furor tu⁹ a me. ecce ego iudicio ꝛtendā tecū eo q̄ dixi sti nō peccaui dicit dñs. Sz ꝟ hoc ma ria magd. habuit verā de se estimatōz se peccatricē reputādo z dignā morte ī ꝺ euāgelista. erat peccatrix ¶ Ter cia nāqz ꝙstio ex q̄ videbit marie ma/ gdalene pnie forma est. q̄ est opatō ad salutē necessario dispositiua. Et rñdet ex euāgelio q̄ ꝙtuor opatōes sunt ne cessarie ad salutē cuilibet saluare volē ti q̄s habuit brā maria magd. sc̄z

¶ Prima est vie salutis inq̄sitio

¶ Secūda est animi ꝓparatio

¶ Tercia ē maloꝝ actuū abominatio

¶ Quarta est vera sui hūiliatio

¶ Primā opationē necessariā dixi vie salutis inq̄sitionē: sicut brā maria ma gdalena xp̄m sollicite q̄siuit z iuenit. ideo dicit euāgelista de ea. vt coḡuit q⁹ iesus accubuisset ī domo pharisei Sic pctōr post q̄z coḡuerit suū statū pic/ cū ꝺr q̄rere xp̄m fontē misericordie virilit z iueniet. qz p se dic̄ Lu. xj. Querite z in uenietis petite z accipietis. pulsate z api etur vob. Et ꝓpha ad ħ icitat di. Que rite dñm dū inuenīri pōt: iuocate eū dū ꝓpe ē. q. d. qz postea nō iuenietis et⁹ misericordiā. ¶ Scōa ad salutē necia opatio ē animi penitētis ꝓpatio. Post q̄z em̄ pctōr viā salutis q̄sitā inuenerit optet vt se ꝓpet quō in ea incedat. ideo dic̄ salomō Eccl. ij. Fili accedēs ad fui tutē dei sta i iusticia z timore z ꝓpara aiam tuā ad tēptationē. dep̄me cor tuū z sustine z inclina aurē tuā z suscipe ver ba intellect⁹. Hāc opationē habuisse insinuat euāgelista btāz mariā magd. qz dic̄ q⁹ attulit secū alabastꝝ vnguēti z significat deuotā volūtatē fouēdi ꝺo

¶ Tercia ad salutē necessaria opatio est maloꝝ actuū abominatio. postq̄z ei pctōr icipit icedere i via salutis inuēta: debet erubescere de ꝓpria mala vita z si derādo q⁹ nulli⁹ vtilitaꝝ fuerat. vñ ad Ro. vj. ꝺr. Quē fructū habuistis tūc in illis i q̄b⁹ nūc erubescitis. Hā finis illoꝝ mors ē. Hoc habuisse euāgelista nar rat mariā mag. i eo q⁹ stabat retro eru bescēs cor̄ facie xp̄i stare tāq̄z peccatrix Hinc Bre. i ome. Ecce qz turpitudis sue maculas aspexit lauando ad fontē

miscōie cucurrit. ꝙuiuātes ñ erubuit nā qz semetipaz grauiter erubescebat int⁹. nihil esse credidit qō verecūdaret foris. Cōtra ḃ faciūt mlti penitētes q̄ de pctis etiā ꝓfessis gliant. z gliando mortificata viuificāt. Quarta ad salutē necessaria opatio ē vera sui būlia tio. post q̄z eīm pctōr erubescit de malis actib⁹ necesse ē ꝙ būliet se vilē reputā do. qz nūq̄z vilior res ē q̄z pctōr. iuxta illud Piere. ij. Quā vilis facta es nimis iterās vias tuas. Profundā p fecto būlitatē hec sctā Maria habuit qz de ea euāgelista dic. ꝙ posuit se sec⁹ pedes iesu. lachrymis cepit rigare pedes ei⁹ z capillis tergebat. O q̄z iocunda lotio anie est lachrym. Uñ Isido. Una lachrym de puro corde. pcedēs totū ignē inferni extinguit. lachrym ei puri cordis ꝓ baptismo reputat. Et qz hec sctā viā salutis ingressā inuenerat animū ꝓparauerat. mala facta erubuerat. veraciē se būliauerat. iō de oīb⁹ crimīb⁹ iuxta iesu pedes satisfecit. Uñ Grego. de ea sic dic in omel. O cul' terrena ꝙcupierat sz hos tā deo ꝓ pniam ꝓterēs flebat. capillos ad cōpositionē vult⁹ exhibuerat. sz tā capill' lacrimas tergebat. ore superba dixerat. sz pedes dñi oculās ḃ in redēptoris sui vestigia figebat. q̄t ḡ in se habuit oblectamēta. tot in se inuenit holocausta. conuertit ad numer⁹ vtutū numer⁹ crimiñ. vt totū deo ꝑuiret in pnia q̄d dum ꝓcēpserat culpa. hec ille. Moduseīm sue ꝙuersiōis ad deū tal' esse potuit. Cū vanitati se totā dedisset. diuersis q̄z pctis z publicis etiaz infamata nō curās ō sua nobili ꝓsapia. audiuit forte a sorore sua Martha vel ab alia dicēte. O si dña fuisses tu i ꝑdicatōe boni iesu veri messie. audisses dei mirabilia. Et qz curiosa erat iducta iuit ad ḟmonē dñi. q̄ vidēs eā vicijs plenā. cepit tā dulciē loq̄ sor⁹ int⁹ illūinare g̃a dicēdo forte. O misera cur te sic vanitati dedisti. cur aiam tuā ētis cruciatibus obligasti. cur deū vez sic ꝓcēpsisti ꝙsumēt statiz pauci dies tibi ꝙcessi z q̄s demū erit finis vite tue. Reuerte re ꝑdita aia ad me fontē miscōie. ecce dulciē voco vlcisci dissimulo. gr̃am et gliam ꝓmitto. p te mori volo. Nec et bis silia hec brā audiēs amaritudine replebat. qz considerabat q̄z multa q̄z mag. pctā cōmiserat. q̄nta bona amiserat. q̄nta picula incurrerat. cepit flere cōpūcto corde. sicq̄z domū rediēs cepit capillaturā euellere. ornatū suum abīcere. serta pīcere. flens z di. O deū viuū ibm vbi inueniā. surgā z iuerecū da q̄ram. Et vt coḡuit ꝙ recubuisset i domo Symōis leprosi. lugubri veste induta arripuit alabastrū vnguēti cucurrit ad ꝙuiuū nō vocata z stans retro sec⁹ pedes dñi cepit deuote vngue to liq̄do q̄si aq̄ roseacea vngere sanctū caput ei⁹. z pstrata añ pedes Jesu. lachrymis rigabat sctōs pedes z capill' extergebat ac osculabatur. O Maria mag. q̄d facis. quē thesaurū repisti. ñ antea nō ꝙsueueras flere. sz ridere. nō te būliare. sz supbe incedere. O peccatores hec ēformā ve pnie. hec est illa Maria cui dñs oīa pctā remisit. quā a phariseo sozore z Juda. pditore eccua phariseo sozore z Juda. pditore eccu sauit. cui resurgēs ꝑmo apparuit. hec est illa Maria quā dñs de pcti remisiōe assecurauit. Dic Lyra sup. ij. c. Johānis sup illo vbo. Maria añ erat q̄ vnxit dñm vnguēto. O, de ista Maria sctī varie loquūt Piero. āt z Chrysosto. dicūt istā fuisse alias quā Lucas scribit. c. vij. Uñ illa ōr peccatrix. hec sctā z honestaz ꝓpter ḃ nomē illi⁹ tacet ubidē. Isti⁹ āt nomē ḃ exꝑmit vt dicūt isti ꝙ ambe mlieres fecerūt sile factū. sz illa fec ex cōpunctōe. ista ex deuotōe Grego. vo z Aug. dicūt ꝑriū. Dicit tñ Aug⁹. ꝙ ista Maria bis vnxit dñm.

ēs loco sumēs argumētū qō ō: h. q vnxit loquēdo de ꝓterito. ibi em̄ nō dicit q vnxerit caput. sz in seqnti cap'lo dicit q vnxit caput dñi. Pria igit vnctio fuit ex ꝓtritiōe quā Luc. declarat diffuse. Scōa vo ex deuotōe quā Job. c.xij. describit. z Matb.xxvj. z Mar. xiij. Cōsuetudo erā ecclie tenet q ea dez fuit mlier q̄ h ō: soz: Lazari. hec ibi. Vñ potuit fieri q erā Lu.vij. vnxerit caput ihesu. licz nō exp̄mat euāgelista. Scōm documētū notem⁹ pfectoz nozmā p gr̄am in bono pficiēdi. licz em̄ in bono hō oib⁹ bonis possit p ficere. pfect⁹ tñ p tria bona sz

Primo p dei pfectā dilectionē.

Scdo p dei ꝓtemplationē.

Tercio p opis boni ꝓmptitudiez.

Primo dixi q̄ q̄libet pfect⁹ pficere p̄t p dei dilectionē pfectā. Dilectio vo dei pfecta fm Johem ianuēsez in catholi. duplicit̄ p̄t intelligi. Uno mō ex pte diligibil'. Alio mō ex pte diligētis. Ex pte q̄dē diligibil' dilectio pfecta ē. vt diligāt aliq̄d q̄ntū diligibile ē. de⁹ aūt tā tū est diligibilis q̄ntū bon⁹ ē. bonitas aūt ei⁹ ē infinita. iō infinite diligibil' ē. nulla aūt creatura p̄t eū diligere infinite eū q̄libet creatura sit finita. z fm hūc modū null⁹ creature. i. nec angeli nec hois p̄t cē dilectio pfecta. sz solū dilectio dei q̄ ō: spūssctūs q̄ seipm diligit. Ex pte vo diligētis dilectio ō: pfecta q̄n aliqs fm totū suū posse diligit q̄d q̄dē ꝓtingit tripl'r. Uno mō sic q̄ totū cor hois actualit̄ ferat sp in deum. z hec ē pfectio dilectōis p̄sc. vbi vidēt angeli z hoīes deū sp dulcē suauez zē. In via vo p̄ntis vite ꝓpt̄ hūanā infirmitatē nō possumus sp cogitare de deo z moueri in ipz. Alio mō dilectio est pfecta ex pte diligētis vt studiū suum z totū deputet ad vacandū deo z rebus diuis. ꝓtermissis alijs nisi inq̄n tū necessitas p̄ntis vite req̄rit z est pfectio dilectōis vie q̄ nō est cōis oib⁹.

Tercio mō dilectio dei est pfecta ex pte diligētis ita q̄ si nō actualit̄ saltez habitualit̄ totū cor suū ponat i deo vt nihil cogitet vel velit q̄ cēt diuie dilectōi ꝓriū. z has duas pfectōes habuit bta Maria mag. q̄ totalit̄ se deputauerat diuis reb⁹ nihil penit⁹ volēs q̄ cēt ꝓriū diuie dilectōi. q̄ ptz ex euāgelio vbi ō:. q pharise⁹ videns q̄ vocauerat xp̄m ait intra se. Nic si cēt ꝓpha sciret vtiq̄ q̄ z q̄lis ē mlier q̄ tangit eū q̄ peccatrix ē. Et ihs dixit ad eū. Symō habeo aliq̄d tibi dicere. At ille. Magister dic. Et ihs. Duo ōbitores erāt cui daz feneratori vn⁹ debebat denarios q̄ngētos. z ali⁹ q̄nq̄ginta. nō b̄ntib⁹ illi vñ redderēt. donauit vtriq̄. q̄s g̃ eoz pl⁹ diligit. qui rñdit. Estimo q̄ is cui pl⁹ donauit zc. Dico tibi remittunt ei pcā multa q̄m dilexit mltuz. i. pfecte. cui āt min⁹ dimittit min⁹ diligit. Ex quo h̄ vez est. g̃ pl⁹ peccem⁹ vt pl⁹ diligam⁹ deū. Un Magdalena pl⁹ deū dilexit cui mlta sūt dimissa q̄z xp̄i mīr cui nihil ē dimissuz. Rñdet fm Bonauē. q̄ p remissiōe pcī Magdalena pl⁹ dilexit q̄z xp̄i mīr. q̄z huic nihil dimissuz ē sz p inocētia sup oēs hoies diligit bta ꝺgo deū quā ꝑseruauit ab oi pcō p q̄ Magdalenā nō diligit q̄z eā nō ꝑseruauit. sz i mlta cadere ꝓmisit. Scdo hō p̄t pficere pfecte in dei ꝓtemplatōe. q̄ ꝓsistit i meditatōe diuie bonitat̄ z dispositiōe creaturaꝝ. aci devota oz̄one z auditōe ꝺbi dei quā sibi hec ꝑelegerat. dulcit̄ enī audiebat xp̄i ꝺba. iō saluator cōmēdauit eā Lu.x.di. Maria optimā ptez elegit q̄ nō auferet̄ ab ea q̄z dei ꝓtemplatio hic incipit z in patria nō deficit. sed potius pficietur. Tercio homo potest pfecte ꝓficere p bonī operis ꝓmptitudinē. hanc habuit

btã Maria mag.q̃ ꝓtinue seq̃bat xp̃z
mistrans ei de facultatib; suis seq̃bat
tã suauit vt recedẽtib; aplis tpe passi/
onis xp̃i ipa moriẽtẽ intuebat z mor/
tuũ plangẽs sepeliuit.ac sepultũ cona
bat vnguento vngere iõ ꝑma meruit
xp̃m resurgentẽ videre. demũ in celuz
ascendẽti anias lucrari qõ mltũ acce/
ptũ est deo.vñ Greg.sup Ezechi. Nul
luz sacrificiũ acceptabili⁹ deo offert q̃z
lucr aĩaz.p q̃b; b. Maria mag. quõ
ꝑmptε laborauit patz in sua legenda
Rogem⁹ igit dñm vt p merita zc.

De sancto Jacobo aplo.

Sermo.lx.

Potestis bi/
bere calicẽ quẽ ego bibitur⁹
sum⁹.dicũt ei possum⁹ Mat.
xx. Charissimi hec vba dicebat salua/
tor mũdi duob; filijs Zebedei Jaco/
bo vicz z Johi. q̃ audiẽtes a saluatore
q̃ post mlta obprobria z mortẽ tercia
die resurgeret regtur⁹.iõ mez submi/
serũt vt apud xp̃m ipis obtineret essi
onẽ ei⁹ dextre z sinistre. z qz ꝑmiũ da/
bit ꝓm meritũ. q̃re bñ redarguit eos
saluator di.eis. Nescitis q̃d petatis. z
subdidit modũ puenidi ad ꝑmiũ.po
testis zc. Bon⁹ ei magr bñ dixit eis q̃
nescirẽt q̃d peterẽt. ꝑ eo q̃ inordinate
appetebãt. Inordinate aũt acq̃rit dig/
nitas tripliciter scz

Primo corde affectando.

Scõo ore postulando.

Tercio ope acq̃rendo.

Primo inquã dignitas acq̃rit inordi
nate corde affectãdo). Dicit ei s. Tho.
ij.q.cxxj. q̃ ambitio ẽ inordinatus
appetit⁹ honoris.talis aũt appetit⁹ est
tripl̃r inordinat⁹. Primo cuz appetit
honorẽ de excellẽtia quã nõ hz. z sic ap
petit honorẽ supza suã ꝓportionẽ. vt si
lle q̃ mal⁹ est desideret honorẽ qui de
bet bonis.q̃ dicit phs.j. ethic. Q; bo
nor est ꝑmiũ vtut;. Scõo inordinate
appetit honor cũ q̃s cupit exaltari nõ
curãs q̃ ꝑ fiat ad dei honorẽ.s; tñmõ
vt ipse honoret. z ꝑ est pctm̃ mortale.
Jõ repbẽdit saluator in phariseis di.
Math.xxiij. Amãt ꝑmos recubit⁹ in
cenis ac salutatões i foro z vocari rab
bi. Tercio honor inordiate appetit q̃s
honoris appetit⁹ in ipo honore req̃/
scit ita q̃ nõ curat referre ad alioz vti
litatẽ. Scõo honor inordinate acq̃/
rit ore postulãdo. Nã fm scm̃ Tho.
Goffre.z Hostiẽ. petere ꝑ se aliq̃s ec/
clesiasticas dignitates etiã si sit dign⁹
est pctm̃ mortale. qz inducit symonia
ꝑ eo q̃ porrigit ꝑces ꝑ indigno rõe
psumptõis. Hinc.j.q.j. Principatuz
quez met⁹ extorsit aut ambit⁹ occupa/
uit z si actib; suis vel moribz nõ offen
dit respectu tñ inicij est pniciosus.s; fi
dit pniciosum nisi mortale. Ter/
cio honor inordinate obtinet ope acq̃
rendo puta ꝑ violẽtiã vel q̃quo mõ ꝑ
iniusticiã z cũ detrimẽto alioz. sic isti
apostoli nõ curabant q̃ alij apostoli
ex eozum petitõne ꝓsistarent.z q̃ ifu
turũ alijs esset occasio pcti.iõ saluator
eos repbẽdit di. Nescit; q̃d petat;.z re
re nescĩt mortales q̃z breuis sit tpale
dñiũ.q̃z mltis piculis circũdatũ.q̃ di
stricta rõne exigendũ. ꝓterea pi⁹ ma/
gister inducit suos ad turiorẽ saluz; vi
am di. Potest; bibere calicẽ zc. Vñ ex
his vbis ꝓpositis tria saluz; nr̃e (gra
dei)declarem⁹ documẽta scz.

Primũ calicis diuersitatẽ.ibi.pote
stis bibere calicẽ.

Scõm sumptiõis modalitatẽ. ibi.
quẽ ego bibiturus sum.

Terciũ sumẽtis idoneitatez.ibi.di/
cunt ei possumus.

Prio dixi q̃ ex themat; vbis decla
rem⁹ calic; sumẽdi diuersitatẽ.calix eni

realiter accipit. p vase potū ꝓtinēte. me
tapho rice tñ accipit. p passiōe. sic h̄ i
euāgelio. z alibi freq̄nter. Et fm h̄ tri-
plex est passio seu calix diuersos pot⁹ i
se ꝓtinens scz

¶ Primus calix mundi.

¶ Secundus calix diaboli.

¶ Tercius calix christi.

¶ Prim⁹ nāq̄ calix ē mūdi seu passio. p
mūdo q̄ ē aure⁹. de q̄ Iere. li. Calix
aure⁹ babilon in manu dñi inebriās
oēs terrā de vino ei⁹ biberūt oēs gētes
z inde cōmote sūt. Iste ei calix ē aure⁹
p cōplacētiā mūdial' ꝑspitat⁹ in corde
vano⁹ hoim. sz z ē babilon. i. ꝑfusiōis
cōfundit q̄ppe mūdial' cōplacētia siue
labor. p mūdo saltē in morte q̄ nihil
iuuabit sz velut somnus ꝓteribit. Iste
deniq̄ calix dr in manu dñi. q̄ dñi est
terra z plenitudo ei⁹ z cui vult tribuit
tāq̄ dispēsatori. Hic ps. ait. Dñs di-
tat z pauperē facit. sz postea strictā rō
nē req̄rēs dicet. Redde rōnē villicatio
nis tue. q̄ nunq̄ manū suā dñs erci-
pit de bonis collat⁹ sz sp sibi retinet do
minū q̄cunq̄ labore q̄s q̄rat. Vñ iste
calix dr inebriare totū mūdū exq̄ cōmo-
uet tāq̄ potēs crapulator a vino. q̄ a
malorevsq̄ mimū oēs studēt auaritie
laborāt. fatigant⁹. z pugnt. p mūdiali-
bus. Ꝑrio ex eo bibēt oēs gētes. i. gēti-
liter viuētes q̄ nō sperāt futurā britu-
dinē. sz h̄ in mūdo tm̄ desiderāt gl'iose
viuere nō curādo de futuro. ō q̄b⁹ Be
da ait. Ne indignemi frēs mei si mali
in mūdo florēt z vos patimi. q̄ nō est
xpiane dignitat⁹ i tpalib⁹ exaltari. sed
pot⁹ deꝑimi. mali nihil bñt i celo. vos
nihil i mūdo. tō spe illi⁹ gaudij ad q̄ō
tendit⁹ q̄cq̄d ꝓtigerit gaudere debetis
O q̄s mīti sūt q̄ patiūt. p mūdialib⁹. p
bonoribus. p diuitijs. p delicijs cruciāt
in anio z tñ illis nō ps i deo. vñ Bed.
li. iij. de ꝑsideratōe ait. O ambitio ābiē
tiū crux. quō oēs torq̄s z oīb⁹ places.
nihil acrius cruciat. nihil molesti⁹ inq̄
etat q̄z ambitio. De isto passionis cali
ce bibēt oēs peccatores terre. z inde in
ebriati nō cogūscūt nuditatē z turpitu-
dinē suā. sz q̄n expgiscunt in morte di-
cēt illō Sap. v. Quid nob ꝑfuit iactā-
tia. breuis leticia. diuitiaruz copia. q̄d
ꝓtulit nob. trāsierūt oia velut vmbra.

¶ Scōs est diaboli calix seu passio. p
pctō vel malicia. z h̄ est triplex. s. mate
rialis. spūalis. z gebēnalis. Prim⁹ ca
lix diaboli ē material' vini meri plen⁹
mixto (mixtū em̄ est spēs aromatica) z
de isto calice bibūt ebrij ad mēsurā et
alios bibere cogūt et inebriāt. de q̄bus
dic̄ Aug. Qui inq̄t aliū cogit vt bibat
pl⁹ q̄z necesse ē. z eū inebriat. meli⁹ esset
vt carnē ei⁹ gladio vulneraret q̄z aiaz
p ebrietatē occideret. Hic Esa. v. Ue q̄
potētes est⁹ ad bibēdū z viri fortes ad
miscendā ebrietatē. Nā si tales bibu-
losos interroget xp̄s dicendo. potest⁹
bibere calicē. dicerent. possum⁹ in du-
plo. sed nō de isto calice querebat xp̄s
discipulos suos. Ideo dicebat. quem
ego bibitur⁹ sum. Hic quoq̄ aduer-
tendū est q̄ iste materialis calix p̄t es-
se etiam xp̄i quādo quis ad bonū vti-
tur eo dando paupib⁹ amore xp̄i. Vñ
Math. x. dicebat saluator. Quicunq̄
dederit vni ex mimis istis q̄ in me cre
dunt calicē aque frigide tm̄ in nomīe
discipuli amē dico vobis nō ꝑdet mer
cedem suam. Scōs diaboli calix ē spi
ritualis id ē ignominie q̄ ruborest ve
recundia seu peccati turpitudo. de q̄
dic̄ Treno. iij. Gaude z letare filia
Edom id ē sanguinea (ironia est) quia
ad te puenit calix inebriās atq̄ nuda-
beris. hunc q̄ppe peccati calicē diabo-
lus sic ꝓpinat. vt vir aliq̄s sic bibit de
calice peccati q̄n optreat eū sumere ei⁹
ignominiā etiā in p̄senti. videm⁹ ei ad

sensū q̄ fures suspēdūt: adulteri depō/ bēdūt ꝛc. ℣ Tercꝰ calix diaboli ē ge/ hēnal'.q̄ est calix exterminās. de q̄ ps. ait. Ignis sulphur ꝛ spūs ꝓcellarum ps calicꝭ coꝝ. Ignis ꝓp̄ ardorē auā/ ricie.sulphur ꝓp̄ fetorē luxurie.spūs p cellaꝝ ꝓp̄ vēnositates superbie. Nec sī em̄ ps illiꝰ calicis .qz mlto plēs sunt bis pene dān atoꝝ. Un̄ iste dānatoꝝ calix ꝓtinet irā magni dei.iuxta illud Apoc.xuij. Si qs adorauerit bestiaz ꝛ imaginē eiꝰ:ꝫ bibet de vino ire dei: q̄ mixtū est mero i calice eiꝰ. Primꝰ em̄ diaboli calix est dulcꝭ pcōzib⁹ .se/ cūdꝰ ē amarꝰ.tercꝰ vo ē amarissimꝰ. Et q̄cunq; biberit de ꝑmo nisi postea biberit de calice pn̄ie necesse ē vt bibat de scōo ꝛ tādē de tcio .O dn̄e ds iuste respice ꝛ vide qz q̄si totꝰ mūdꝰ currit pꝰ diaboli calicē ꝓp̄ modicā ꝛ viciosā eiꝰ delectatōz.ꝛ ecce vix inuenit q̄ ō xp̄i dn̄i calice velit bibere q̄ tm̄ gtis ꝛ cum amore dareť ℣ Tercꝰ calix est dn̄i nr̄i iesu xp̄i q̄ etiā ē triplex.s.tpal'pene.spi ritualis leticie.ꝛ iocūditatꝭ erne. Pri/ mꝰ calix xp̄i dixi q̄ est tpal'pene: de q̄ loq̄bat ips dicēs . Potestis bibere ca licē quē ego bibitur⁹ sū .ꝛ Mat. xxvj. Pr̄ si fieri pōt trāseat a me calix .i.pas sio. Hūc passiōis calicē xp̄s ꝓtinue bi bit ī vis:ꝫ maxime ī mozte.vñ Bern̄. Ab vbo virgis vsq; ad patibulū crucꝭ volue ꝛ reuolue vitā saluatoris:ꝛ nō ī uenies ī eo nisi stigmata pauptatis ꝛ doloris. Oñdit tibi xp̄s o hō manꝰ vt facias q̄ fecit.latꝰ vt scias q̄ sensit.pe/ des vt ambules q̄ pterit. Hz būc xp̄i calicē puta tpalē tribulatōez oīb⁹ ꝓpi/ nat ꝛ valde pauci sūt q̄ recipiāt ꝓpter modicā eiꝰ amaritudinē. Alij cū ipari entia repellūt a labijs .alij vituando reijciūt cū tm̄ sine b̄ ī celū nō itur,iuxta illō Ace.xuij. Per mltas tribulatōes optz itrare ī reg.celoꝝ. Et Ber̄. sic ait. O bone iesu si optuit te pati ꝛ ita itra/ re ī gl'iaz tuā:quō nos miseri credim⁹ intrare in gl'iam nō nr̄am nisi patia/ mur. Btūs igit̄ vir q̄ suffert tētatōem q̄m cū ꝓbat⁹ fuerit accipiet coronā vi te. Tal've ozat illō ps.o. Calicē salutа ris.i.xp̄i accipiā ꝛ nomē dn̄i ī uocabo. ℣ Ecce xp̄i calix est spūal'leticie .nam in oī tribulatōe seu passiōe ꝓ xp̄o tole rata ē spūal'leticia .iuxta illō ps. Secꝰ multitudinē dolorꝝ meorꝝ ꝛ solatiōes tue letificauer̄t aiaz meā. Iste nāq; ca/ lix est impinguās delectās ꝛ inebriās De q̄ ait ps. Impinguasti ī oleo caput meū ꝛ calix meꝰ inebriās q̄z pclarꝰ ē. Certe pclarꝰ quē oēs scti desiderāt:sic̄ btūs Aug .q̄ dicebat. Quis mihi det dn̄e vt venias ī cor meū ꝛ iebries illō dulcedie tua:et obliuiscar oīa mala mea.ꝛ te vnū bonū amplectar. Ad q̄ allicit ps. di. Gustate ꝛ videte q̄m su uis est dn̄s. Quicūq; hoīm de isto ca/ lice freq̄nť biberit: ilipidꝰ erit illi totꝰ hic mūdꝰ.vñ Gre.ait .Dulce ē esse ī re bus būanis sz eis tm̄ q̄ spūalia nō gu stant. Gustato nāq; spū delipit oīs ca ro. Isto calice inebriati fuerūt apli in die pēth.iō fidē feruēter p̄dicabāt Ace.ij. Isto deniq; calice fuerūt inebriati mar tyres qui mozte ꝓ xp̄o libēter suscepe/ rūt. Isto etiā calice inebriati fuerūt cō fessozes q̄ arrā pmiaz pegerūt ī dulcedi ne spūs .Un̄ Bern̄. O bone iesu si tā dulce est flere ꝓ te q̄z dulce erit gaude re de te.si tā dulcis es querēdo q̄z dulcis eris inuenīdo. Sed ve aie nō q̄rē ti te.ve aie te nō amāti .ve mūdū dili genti.ve peccatꝭ seruiēti.hec ille ℣ Ter cius christi calix est iocūditatis erne. De quo ps. Dn̄s pars hereditatis mee ꝛ calicis mei. In hoc calice chriſ⁹ po/ pinabit suis ineffabilē dulcedinē bo/ nitatis sue quo inebriati eleuabūť su

pra se: fm illud psal. Inebriabūr ab vbertate dom⁹ tue. Prim⁹ eñ christi calix est amar⁹. scōs dulcis. terci⁹ dulcissimus. Primus hab; potū sanātē secūdus delectantē. terci⁹ beatificantē Unde Bernū. Baude et exulta t mercedem tui laboris ꝑsidera .q̄ reuera ē tā multa q⁹ nō pōt numerari .tā mag̃ q⁹ nō potest mēsurari: tā p̄ciosa q⁹ nō pōt estimari. tā copiosa q⁹ nō pōt ēmi nari. Apli ei calicē dñi biberūt t amici dei facti sūt. ¶ Scōm salutis documentū ex thematis vbis dicti declarā dū calicis xp̄i sumptōis modalitatez. cū dicit. quē ego bibitur⁹ sū. Nā christ⁹ deus noster bibit suū calicē. hoc est sustinuit passiōez innocēter: patiēter t pseueratēr. Sic debem⁹ t nos sustinere. ꝛ si nō habem⁹ aliquē calicē xp̄i .p/ pinantē siue pseq̄ntē .p iusticia saltē debem⁹ triplicit gustare xp̄i dñi calicem seu passionē. scilicet

¶ Prio in recognoscēdo p gr̄az actōz

¶ Scdo in sentiēdo p cōpassionē

¶ Tercio in recordādo p iugem meditationem.

¶ Primo ita q̄z debem⁹ xp̄i calicē degustare in recognoscēdo p gr̄az actōem. Cognoscam⁹ primū oīm illā dignissimā psonā qui optatus nr̄am salutē. illā passionē ignominiosā q̄ redemit. illā penā sempit̄nā a q̄ redemit. Ille nempe q passus est dei filī⁹ est. que est passus: ob p̄obria verba vulnera t amarā mortē. ꝓ q̄b⁹: qz ꝓ nobis ingratis vt ab ēna morte redimeret Unde Aug. li. de v̄gitate ait. Inspicite vulnera pendētis. sanguinē morientis. p̄ciuz redimentis. cicatrices resurgēt. Hec ōnia sint cogitate. hec in statera cordis appendite. totus figatur in cor/ de q̄si totus fixus fuit in cruce. Et beatus Bernū. O homo agnosce q̄z grauia fuerūt crimina tua pro q̄b⁹ oportuit christū dominū pati. si nō fuisset hec ad mortē sempiternā nunq̄z ꝓ eis filī⁹ dei moreret. Ue tibi amaritudo pctōrū meorū ꝓpter quā tollendā tanta amaritudo xp̄i necessaria fuit. Si vis te fore felicē redde vicē. tantis pro culdubio impēsis beneficijs sub pēa eterne mortis obligauit ad gratiarū actiones. Si dicas vtrū homo magis teneat regratiari deo ꝓ redemptōne q̄z creatōne. Rñdet tibi seraphic⁹ doctor Bonauētura i. iij. dis. ix. q homo plus teneat regratiari de beneficio redemptōis q̄z creatōnis. qz in redemptōne maiora dona donata sunt hoi scz gr̄a t gl̄ia q̄z in creatōe. scz corp⁹ et aia. Ideo Amb. li. de v̄ginitate dicit. Pl⁹ dñe iesu debeo tuis iniurijs q̄b redēptus sum q̄z tuis v̄tutib⁹ q̄b creat⁹ sū. nihil eñ nasci prodesset nisi redimi profuisset. ¶ Secūdo debem⁹ bibere būc christi calicem per cōpassiōnem sentiēdo. Quia Johānes de sancto Geminiano ait. Conueniens est vt sentiat membrum quod sentit caput ne fiat distinctio in corpore Unc ij. ad Chorinth. j. Si socij passionum estis eritis t ꝓsolationū. Si igit vere xp̄i mēbrū es ei cōpateris. Quia dicit apl's ad Ro. xij. Si q̄d patit vnū mēbrū ꝓpatiūr oia mēbra. siue gl̄iat vnū mēbr̄ ꝓgaudēt oia mēbra. Uos autē est corp⁹ xp̄i t mēbra mēbro. vbi glo. ait. Indecens valde est vt membrum carnis patiat cū capite. t aia que ē mēbrū christi nō patiat christo patiente. O igit hō dei creatura vere si sentires christi dñi tui dolores t tormēta non sic in vestib⁹ fulgebires. si punctōes spinar̄ i capite ñ i ornam̄ capit gl̄iaris. rep̄hēsibile certe t v̄ecūdū xpo denudato t ꝓ te spinis coronato cū tāta tua ābitōe occurrere. ¶ Tercio ōbem⁹ bibere būc xp̄i calicē recordādo p iu/

De scto Jacobo maiore

gē meditatōem. Ad qō hortat p Die remiā pphetā Treno. iij. di. Recorda re pauptatis mee absinthij z fellis. z Ber. devot⁹ sic dicebat. Memor ero q̄diu vixero laborū q̄s ptulit in p̄di/cādo. fatigationū in discurrēdo: tēta/tionū i ieiunādo: vigiliaꝝ i orādo: la/chrymaꝝ i cōpatiēdo. recordabor etiā doloꝝ tuoꝝ: sputoꝝ: colaphoꝝ: clauo rū horū q̄ similiū. alioq̄n reqrēt a me sanguis iust⁹ q̄ effusus est sup terraꝫ. Debem⁹ aūt recordari de xp̄i passiōe potissime qd̄ tria. scz. P̄rio qd̄ fructū opatōem. scō qd̄ gr̄e impetratōem. tercio qd̄ penitētie dulcoratōez. P̄rio inq̄ debem⁹ recordari de xp̄i passiōe qd̄ virtutū opationē. Jp̄i⁹ q̄ppe recor datio docet ad oīa vtutū exercitia. nā si vis addiscere hūilitatē flagellat⁹ pē det in cruce. si pauptatē q̄ nud⁹. si ca/ritatē q̄ p crucifixoribꝫ orat. Dic ber. Xp̄s inq̄t factus q̄si liber posit⁹ i pul/pito crucis vbi discim⁹ obediētiā hūi litatem patiētiā pauptatē caritatem z ceteras virtutes. Scōo ōbem⁹ recor dari de xp̄i passiōe qd̄ gr̄e ipetratōez. Si em̄ tu es arido corde z nō habēs gr̄am devotōis z lachrymaꝝ: cogita flentē dn̄m in cruce cū mr̄e lachrymā te z infundet tibi gr̄a lachrymaꝝ. vñ Ber. Visa xp̄i passiōe q̄s tā malicio/sus q̄ nō pēiteat. q̄s tā delicios⁹ q̄ nō abstineat: z tā rigid⁹ q̄ nō doleat. Exē/plū de q̄dā novicio ordis mioꝝ. q̄ cū esset magr̄ in theologia z ordinē itras set a mr̄e monet frequnter ad egressuz di. Fili mi ego te nutriui eleōsynis iaz in senectute noli me derelinq̄re. Cum igit̄ de egressu deliberass⁹ pstrat⁹ ante crucifixū dicebat. O dn̄e Iesu rōe mr̄is mee iā me optz te derelinq̄re. Qui vi/dit de xp̄i vulneribꝫ sanguinē emana re. z audiuit vocē dicētē sibi. Ego inq̄t te cari⁹ nutriui q̄z mr̄ tua z isto sāguie te redemi. nec igit̄ me debes qd̄ mr̄es dimittere. Strupefact⁹ novici⁹ i ordi ne postea remāsit devot⁹: recolēs illō euāgeliū. Qui amat p̄ez aut matrez pl⁹ q̄z me nō ē me dign⁹. ¶ Tercio de/niq̄z dēm⁹ recordari de xp̄i passiōe p pter pnie dulcoratōez. ipa ei oēs auste rā pniam dulcē facit. in cui⁹ figura le/gif Judic. xiiij. q̄ in ore leōis mortui mel fuit reptū. Leo em̄ de tribu iuda est xp̄s dn̄s. i cui⁹ ore mortui. i. p̄sidē/rata passiōe ei⁹ mel dulcoratōs inuenit. Hinc Deb. xij. Recogitate eū q̄ tales sustinuit a petōribꝫ ōdictōz vt nō fati gemini animis vr̄is deficiētes. Ter cū salutis documētū ex themate: vbis declarem⁹ sumētis idoneitatez: cū ōz. Dicūt ei. possum⁹. Isti siq̄dez xp̄i apli ad sustinēdū p ipō mortē idonei z ap̄o pmpti fuerūt: z ideo calicē mortis bi/berūt: vt patet in legenda

De eodem ¶ Sermo lxj.

Dic vt sedeant hij duo filij mei vn⁹ ad dexterā tuā z vn⁹ ad sini. tuā i reg̃ tuo. Rñdēs aūt ihs dic̄. Ne scit⁹ q̄d petat⁹ Math. xx. z euāgelio. In q̄ q̄dē oñdūt tria p ordinem. ſ.

¶ Primo honoris cauta ambitio

¶ Scōo mr̄is sollicita petitio.

¶ Tercio saluatoris discreta rñsio

¶ Diri p̄mo q̄ i ꝟ euāg. insinuat bonoꝝ cauta ambitio. q̄z fm Job. os auri in fmōe. hij duo frēs filij. ſ. zebedei. iaco bus z iohes cū audissent a xp̄o eū pas sum z tercia die resurrectum z demū re gnaturū cepēr dicere intra se cū cēt fi/deles. ecce rex descēdet ad reg̃ tartarea vt dēstruat z habita victoria q̄d restat nisi vt r̄gni gl̄ia subseq̄t. q̄d faciem⁹ frēs. si rogam⁹ mg̃r̄m fortitan ceteroꝝ rū fratrū cordia p̄cutiem⁹ submittam⁹

mſem nſaz vt suo noie depcet nobis
platurā. si em ipa petitio reph̄ensibilis
fuerit facile meret venīā. q̄si mlier. si
aūt nō fuerit reph̄ensibil facilꝰ impe/
trabit mſ. p filijs. Ecce q̄z subtil z cau
ta honoris ambitio discipulorꝝ xpi q̄
adhuc fuerit carnales licz i scola salua
toris. mō vo nō solū rā caute acq̄ritur
honor sed etiā p symoniā. Un Ber. in
ſmōe. xl. Ambitio subtile malū. secre/
tū virus. pestꝫ occulta. doli artifex. mſ
hypocriſ. liuoris parēs. vicioꝝ origo.
tinea scītatis. excecatrix cordiū. Se
cūdo i euāgelio insinuat sollicita mſis
petitio. p filijs q̄ accedēs cū filijs ad ie
su. z vt dr. Mar. x. ꝑmo petijt in gene
rali di. Mgr volumꝰ vt qcūq; petie
rimꝰ facias nob. At ille dixit eis. Quid
vultis vt faciā vob. nō interrogat q̄si
ignorās. sz vt manifestꝰ appareat pe
titōis irrōnabilitas. z occasio fiat reph̄
ēsiōis eoꝝ. Et dixit mſ eoꝝ. Dic vt se
deant hij duo filij mei zc. Ista ei ma/
ter ꝑ aniab z corpib natoꝝ aduoca/
bat. nō sicut ceteē mres. q̄ ſm Job. os
auri. corpꝰ natoꝝ suoꝝ tm amāt: aiaz
aūt ꝓtenūt. desiderāt em illos valere i b̄
secło z nō curāt q̄d passuri sint in alio
Alij militiā filijs ꝓuidēt. alij honores
z nemo filijs ꝓuidet deū. pditōnem il
lozū magno ꝑcio ꝓpant z saluteē illoꝝ
nec dono accipe volūt. Si viderit il/
los fuire xpo tristant z suspirāt. si aūt
viderint eos peccātes nemo tristaf. vt
oñdāt qz corpoꝝ sūt pentes nō aiarū.
hec ille. Tercio ex euāgelio insinuat
xpi discreta rñsio. q̄ cū videz filios ad
talē petitōem matrē induxisse nō mſi
rñdit sed filijs di. Nescitꝫ q̄d petatis.
certe nescit q̄d q̄rit ille q̄ frenā dignita
tē q̄rit q̄z breuis sit: q̄z picłosa: q̄z one/
rosa sit q̄z infructuosa. Et subdidit sal
uatoꝝ. Potestis bibere calicē quē bibi
turꝰ sum. i. potestis sustinere passiōz.
quā ego sustinēdꝰ sū. z dicūt. possumꝰ
loquūf tanq̄z inexpti. qz tpe passiōis
xpi fugerūt. Quid ait saluatoꝝ. Calicē
q̄dē meū bibetis. qz iacob morte susti
nuit ꝑ dño z iohes venenū bibit z in
exiliū relegatus pꝰ iniectōem feruētis
olei. Dicit tādē saluatoꝝ. Sedere āt ad
dextrā meā vl ad sinistrā nō est meuz
dare vobis. sz q̄b patū est a ꝑe meo.
id ē ſm lyrā nō est meū dare vob ad/
huc carnalib sed spūalib. nesciebant
q̄d petebāt. qz ill q̄ a sinistris erūt di/
cet xps. Discedite a me maledicti i ig/
nē eternū. Et licz irrōnabiliē petebant
tñ ex b̄ nobis vtil doctrina declarata
est ne honorē ambiam⁹ Unde Johā.
os auri. Freq̄nē dñs patif discipulos
aliq̄d ñ recte aut dicere aut agere aut
cogitare. vt ea eoꝝ culpa occasiōz iue
niat docēdi exponēdiq; regulā pietat
Un ex hui⁹ euangelij tenoze tria ꝓpo
namus salut documēta declarāda. s.
¶ Primū ambitōis piculositatē. ibi
Nescitis q̄d petatis zc.
¶ Secūdū seruitutis xpi vtilitatem.
ibi. potestis bibere calicem.
¶ Terciū iacobi passiōis seriositatez.
ibi. calicē q̄dem meū bi. zc.
¶ Primū documētū de ambitōe de
clarādū erit ambitōis picłositas. ma
gna nāz picłositas est ambire digni
tatē ecclīasticā. qz ad qōcūq; coz itrare
poterit inde oēs vtutes expellit. Ideo
ipam ambitionē
¶ Primo vetat scriptura
¶ Secōo improbat natura
¶ Tercio damnat figura
¶ Quarto declinat iactura
¶ Primo dixi q̄ ambitōem vetat scri/
ptura. Dicit em Chryſ. sup Mat. et
hī di. xl. c. mlti. Qui desiderauerit pri/
matū in terra iueniet cōfusionē in ce/
lo. nec inē sctōs dei ꝓputabiſ q̄ de pri/
matu tractauerit. Ecci. vij. Noli q̄rere

De scto Jacobo maiore

ab hoīe ducatū. neq; a rege cathedraz bonoꝛis. Phil. iij. Glia eoꝝ ī ꝓfusione ꝙ terrena sapiūt. z. j. Choꝝ. xiij. Caritas ñ ē ambiciosa. z. lxj. dist. Miramur. ij. q. vij. nō oēs epi. xxiij. q. iij. sīc excellētiā. z ī mltis alijs scꝑture scte locis. iō ꝙcūq; ambit plātōez facit ꝫ xpi ordinatōz ꝙ dixit Mat. xx. Quicunq; voluerit inē vos maioꝛ fieri sit vr̄ minister. Uñ q̄rit. vtrū appetere plātōez sit sp pctm̄. Rñdz Astesan⁹ i sū. li. vj. ti. xxxviij. q. triplex est plātio. Una q̄ habet ꝑ hereditariā successionē. z licite ꝑt peri z appeti. Scōa ē plātio p seculares ꝓncipis istitutōem. z hec etiam ꝑt appeti tribꝰ ꝙcurrētibꝰ q̄ notat phs j. politicoꝝ. Prīo si hz amoꝛē ad ꝙsistentē policiā. Scōo si hz potētiā i maximoꝝ opeꝝ ꝓncipatu. Tercio si habet vꝛturē et iusticiā ī vnaq̄q; policia. Licz aūt aliq̄s hec habēs possit licite ꝓncipatū appetere nō tñ dz petere. qz ōz. ij. politic. Nō bñ statutū ē ipm petere ꝙ ꝓncipatu dignificabit. Tercia aūt plātio ē q̄ hz aiaꝝ curā annexā. et tal' nec dz peti nec appeti. qz dic̄ btūs Aug. ix. de ci. dei. c. xix. Loc⁹ supioꝛ sine q̄ ppl's regi nō pōt z si vt dz admistrat indecēter tñ appetit. Nā ī hac p̄latōe tria attēdūt. vicz celsitudo honoris. abūdātia rei tpalis. z exercitiū spiritual' opatōis. Propt̄ ꝓmū igit ap petere plātōez ē pūptuosū. z a xpo reprobatū. Matb. xxiij. Amāt inq̄t primos accubit⁹ in cenis z ꝓmas cathedras ī synagogis. z vocari ab hoīb⁹ rabbi. Scōo appetere plātōz ꝓpt̄ res tpales ē signū cupiditatis: qz finē melioris boni ponit min⁹ bonū. i. res tpales. cū dñs dicat Mat. vj. Primū. i. ꝓncipali⁹ q̄rite regnū dei z iusticiā ei⁹. Et sic cupid⁹ puertit xpi ordiatōz primū q̄rēdo res tpales. Tercio appetere plātōez ꝓpt̄ bonū op⁹ ē fatuū. qz fatuū ē appetere cū pic'o qō fieri eq̄ bñ pōt sine pic'o. bñ em̄ opari pōt bō sine pic'o plātōis. Jō ꝫ tales sic arguit Chryſ. sup math. Qui ait apperit prelatōem ꝓpt̄ bonū op⁹ annexū aut credit se ad h̄ dignū: z tūc ē pūptuosus z iō indign⁹. aut credit se idignū z tūc ē fatu⁹ z puersus qz obligat aiam suaz ꝑ aiab⁹ alioꝝ. Si em̄ bñet mille aias vt vnā daret vel centū ꝑ aiab⁹ alioꝝ etiā sic nō eēt bonū appetere plātōem cū cura. ḡntomin⁹ erq̄ habz vnicā animā quā z ipignozat. iuxta illō Eze. iij. Sāguinē ei⁹ ō manu tua requīrā. O qs nō appetit plāturā cā bonoꝛis. O qs nō causa substātie locupletioꝛis. O deniq; qs nō sitit eā cā vite lautioꝛis: q̄ heu oia sūt turpia vana z brevia. Ecce fatuitas eoꝝ q̄ acq̄rūt talē pūdētiaz ꝑ oēm idustriā. z q̄nq; ꝑ symoniā vel pcū suaꝝ instātiā. Scōo dixi pic'o sam ambitōz ipzobat natura: qz naꝛa oēs hoīes eq̄lis ꝙditōis fecit. nō ei fecit vnū adā de auro aliū ō argēto: terciū de luto sz oēs de luto ne aliq̄s alī preferret. iō de⁹ nō ꝓposuit hoīez hoī nisi ꝑ abusū rōis peccādo: qz tūc hō se q̄ dāmodo brutū facit. z talib⁹ hoīez vtuosū pfecit. iuxta illō Beñ. j. Uñam bestijs fre piscib⁹ maris z volatilib⁹ celi. Hinc Greg. ī moꝛ. Nō ē data hoī plātio vt dñet hoīb⁹ sz vt pūt bestijs terre piscib⁹ marꝭ z volatilib⁹ celi. Et nisi indurēt facies eoꝝ vbi nō ōlīqm⁹ pares sumus. vñ q̄n tu vtuose viuis null⁹ plat⁹ pōt tibi iuste nocere. neq; lex ī aliq̄ molestare. qz lex malis hoīb⁹ est data qua eoꝝ malicia cōpescat. iuxta illō. j. Thi. j. Lex iusti⁹ nō. est posita sed iniustis et non subditis ipijs et pctōrib⁹ sceleratis z condēnatis pīcis dis z mīcidis. homicidis z fornicarijs ꝛc. z si aliq̄d sane docte aduersatur. Ecce ptz q̄ hō abutens rōe bestijs

ꝓpatur.iuxta illō ꝑs. Nō cū i honore eſſz nō intellexit ꝓpat⁹ ē iumētꝫ cē. ꝛbtūs Bernū. An nō tibi videt beſtia beſtialioz hō ratione vigēs ꝛ rōe non vtēs. O vaniſſima ambitio q̄ appetit hoibꝫ ꝑeſſe ꝛ freq̄nt ex h̄ ſe ſubijcit deꝛ ponī viliſſimo.nā vnū oculū vel linguā nō pōt bñ regere ꝛ vult alios ml̄tos regere. Vñ Bragmāni ſic ſcḗpſerūt alexādro. Tu inq̄unt oīm hoīm acꝛrēdo dominiū ꝓuū facis te oīm ōmnioꝝ i eoꝝ ꝓfuturē redigens vniverſitatē mēbroꝝ tuoꝝ. ¶ Tercio piculoſā ambitōem dānat figura. Nā.ij. Reg. xvij.bz .q̄ crimib⁹ ſuis abſalon q̄rcui adherēs trib⁹ lāceis trāſfixus iterijt q̄ regnū ꝑis ambiēs ſcḗm p̄em ſuū dauid pleq̄bat. Et figura q̄ hz Judic.ix. dānat ambitōz. vbi ſic hz. Jerūt lig̃ vt facerēt ſibi regē.dixerūtq̄z oliue.impa nob⁹ Rñdit oliua. nūq̄d poſſum deſerere pinguedinē meā q̄ vtūt dij ꝛ homines vt ꝓmouear ītēr ligna.dixerūt deide ad arborē ficū. veni ꝛ accipe reꝛgnū ſup nos.q̄ rñdit.nū q̄d poſſuz deſerere dulcedinē meā fructuſq̄z ſuauiſſimos ꝛ ire vt ꝓmouear inf lig̃.locuta q̄z ſunt ligna ad vitē.veni ꝛ impa nobis.q̄ rñdit.nūq̄d poſſum deſerere vinū q̄ lētificat deū et hoies vt ꝓmouear inter ligna. Quib⁹ paritē regimē recuſantib⁹ poſtea dixerūt ad ramnuz. impa nob⁹.q̄ rñdit.ſi me regē ꝛſtituitꝫ venite ꝛ ſub vmbra mea req̄eſcite.ꝛ eꝛgrediat ignis ō ramno ꝛ ꝛburat vos ligna i hac ꝓbola a ioatha dicta fz Comeſtorē in ſūma hoies ſūt q̄ ſibi volūt ꝑficere piū ꝓlatū.ſz hō pietate pleꝛnus refugit ꝓ oliua ſignificat⁹:ſz ꝛ cō ꝛplaciuus ꝓ ficū denotat⁹.ac dilectōe clar⁹ ꝓ vitē repñtat⁹.ſpinoſus ō amꝛbitioſus acceptat ꝛ ſicit tāḡ rān⁹.a q̄ exibit ignis tribulatōis ꝛ maligni act⁹ quo infeſtat ſubdit⁹. Sed ſup̄ hac ſe-

guras accedat rei veritas. Veni o rex glie xp̄e: vitēdi forma ꝛ regēdi norma exēplar celeſte. veni ꝛ viſita ō ſolio mateſtatis tue populū ſanguis tui ꝓmerciū.api ei ſemitā būilitatꝫ q̄ i ēra piſti. inſinua q̄d egiſti .quō vixiſti :q̄d de p̄latōe dixiſti.quō hinc exiſti ac glia coꝛronat⁹ i p̄is dextra ꝓſediſti. Certe h̄ ſcire dediſti q̄ null⁹ ſiē tu regḗ potuit ſine culpa.ꝛ tñ dū te regē facere voluiſſēt Job.vj.eos ōcliaſti. Inſup̄ Mat. xx.ituliſti. Qui maioꝛ eſt vīm: fiat vr miſter. Deinde coꝛā pilato de p̄latiōe ꝛrena te exinaniſti d. Regnū meū ñ ē hinc.ió tuos ad ſui abnegatōz ꝛ crucꝛbaiulatōz iduxiſti d .Lu.ix. Si q̄s vlt vēire p⁹me abneget ſemet.cē.h̄ ēt ambiēdū.ad h̄ aſpirādū :ſiē ſcti dei videt feciſſe.nā Exo.iiij.dū moyſes mitteret a dño vt ēēt dux ppli hebreoꝝ excuſabat ſe d.q̄ ſpeditioꝛis līgue ēēt. Silr hieremias d. A a a dñe dō ecce neſcio loq̄ Viere.j.ſilz b. Bre.fugit ne papa oꝛdiaret.ꝛ ſā. Marc⁹ euāgel.pollicez āputaſſe ōz vt ſacerdotio reꝓrob⁹ biet Et b. Frāciſc⁹ noluit fieri ſacerdos ꝓpt̄ ſacerdotij dignitatē. ¶ Quarto periculoſam ambitionē declinat iactura. Nam ipa ambitō tria potiſſime damna cauſat. videlicet

¶ Primo ſibi mentē inquietat

¶ Secūdo ꝓximū dānificat

¶ Tercio ſe ꝛ aliū damnat

¶ Primū damnuz qō ambitio cauſat q̄ mentē inq̄etat.quia quibuſdā inuidet :alios odit:alios detrahit: nōnullis maledicit. Unde Bernū. in libro iij.de conſideratōe. O ambitio ambiētiū crux :quō oēs torqueꝛs ꝛ oīb⁹ placeꝛs. nihil acri⁹ cruciat.nihil moleſtius inq̄etat.ꝛ infra .An nō limina apl̄oꝝ terit ambitio magis q̄ deuotio .An non queſtionib⁹ eius tota legū ꝛ canonū diſciplia īſudat.hec ei ambitōis

pestis sup alia negocia inqerat. Jdeo dicit Amb. sup Lucā. Sepe qs vicia nulla delectāt, qs nulla potuit moue re luxuria, nulla auaricia subuertit. facit ambitio crimiosos. hz eñ fozensez gl'iaz domesticū scel⁹. z vt dñet alijs pri⁹ seruit. Ut eñ dic Alexā. sco a sco tractatu de auaricia. q ambitio aut ē appetit⁹ potētie vt p eā acq̄rat hono/ rificentia. z tūc reducit ad superbiā. aut est appetit⁹ sufficiētie vl' abūdātie. et tūc reducit ad auariciā. Et tal' potētie appetit⁹ nō sp est pctm̄ mortale. sz est mortale aut rōe finis: z ē tūc qñ i tali appetitu ꝓstituit finē. s. q̄z pat⁹ eēt qō cūq; mortale cōmittere p ꝓseq̄ndo po tētiā vel honorificentiā. Uel ē mortale ambitio rōe rei appetite. vt puta quia appetit pl'a bñficia eccl'iastica. ar. c. q̄z intātū. de pbē. nisi in casu licito. vl' ap petit aliq̄ bñficiū seu officiū eccl'iasti cū vel secl'are sciēs se ad id indignum rōe crimis vel ignorātie: z hmōi. Rō q̄z vult qō lex phibet. Sil'z si appetit bñficiū cū cura aiaz p̄ncipal'z ꝑpē ho norē videt mortale rōe p̄dicta sic patz ar. di. lxj. statuim⁹. z. viij. q. j. c. licz. Et ɓ intelligit si sit deliberatio volūtatis al's veniale ¶ Scōm dānū qō ambi tio causat ē. q̄z primū dānificat in aia q̄z malo suo exēplo cozrūpit alios. vñ Bre. Cū pastor p abrupta gdit neces/ se est vt in p̄cipitiū grex sequat'. Et dā nificat etiā in tpalib⁹ vim inferendo. Hinc. j. q. j. Prīcipatus quē met⁹ ex torsit aut ambit⁹ occupauit z si actib⁹ suis aut moribus nō offendat: ipi⁹ tñ i itrij est pniciosus exēplo. z difficile ē vt bono pagank exitu q̄ malo sunt ichoa ta p̄ncipio. O dē⁹ iuste ecce q̄sta sunt nūc mala in tua eccl'ia. z vñ. certe ꝑpē pessimā ambitōez. ¶ Tercū damnū qō ambitio causat ē q̄z se z alū dānat Se q̄z obligat se ꝑpē alioz aias rōez reddere. Lu. xvj. Cui pl⁹ ꝛmittit ab eo pl⁹ exigit. Alīū etiā dānat iducēdo ad symoniā vl' aliud peccatū vel nō cozri piēdo eosdē. Jo Bap. vj. Potētes po tenter tozmēta patiūt. Et Eccles. viij. Dñak boi bō in malū suū ¶ Secūdū salutis documētū declarem⁹ fuitur⁹ xpi vtilitatē. q̄z dr in vbis thematis. Potestis bibere calicē quē ego bibitu rus sū. q̄libet eñ saluād⁹ dz calicē xpi bibere. i. seq̄ ipm ei fuiēdo. Uñ sciēdū q̄ tripler est seruitus.

¶ Prima est christi

¶ Secūda est peccati

¶ Tercia est mundi

¶ Prima seruitus dirī q̄ est xpi. z ē qñ qs se occupat in vtutib⁹: puta būlita te pietate zc. vl' cū se occupat in oōne ꝓemplatōe lectōne p̄dicatōe zc. z tal seruit⁹ nunq̄z phibet. Uñ glo. nūeri xxviij. dr. q̄ fabri z hmōi artifices ociā tur i die sabbati. lectoz aūt diuie sēptu re ñ dsistit ab ope suo. nec tñ ꝓtamiat sabbatū ¶ Secūa fuit⁹ est peti z ē qñ qs ꝓtēpto deo z ei⁹ mādatis vitit fz suis appetitū. de q̄ Job. viij. Qui fac̄ pctm̄ seruus est peti ¶ Tercia fuit⁹ est mōi z ē qñ qs ꝑpē tpalia estuat et laborat q̄ phibet Exo. xx. Oīe op⁹ fuile nō facietis in die sabbati. nō eñ dr creā/ uit hominē solūmodo ad laborē fz vt seruiat deo z eo btificet. Uñ mgr in. ij di. j. Mūd⁹ creatus est vt seruiret deo. Jdeo sicut bō creat⁹ est vt seruiret deo. Jdeo deo seruire debem⁹ ꝑpter tria. scz

¶ Primo ꝑpter dignitatem.

¶ Secūdo ꝑpter nobilitatē

¶ Tercio ꝑpter suauitatem

¶ Primo inq̄z debem⁹ deo seruire ꝑpē dignitatē. magna. pfecto dignitas est seruire regi gl'ie. q̄ etna felicitate remu nerat. Uñ Eccl. xxiij. Gl'ia magna est sequi dñm. lōgitudo eñ dieꝝ assume tur ab eo. Et Job. xij. ait saluator. Si

ꝯs mihi mīstrat honorificabit eū pat̄
me⁹ q̄ est in celis. O de⁹ ecce q̄z mīti sē
mō filiū Ada q̄ erubescūt seq̄ xp̄z dei fi/
liū pserri iuuenes pulchri q̄s de⁹ deco
rauit. diuites q̄s locupletauit. de q̄bꝫ
ꝯqrit p ꝓphām Dauid di. Retribue/
bat mihi mala p bonis z odiū p dile/
ctione mea. oīa ei excelsus de⁹ creauit
ad fruendum ei. z faciūt iuxta p̄s. Oīa
oīa fuīūt tibi. Et licz sūm⁹ de⁹ in oīb⁹ si
bi fruētib⁹ gaudeat. iuxta illud Sap̄.
vij. Letat⁹ fuz in oīb⁹. pl⁹ tñ diligit fui
ēiū duaꝫ creaturaꝫ q̄z oīm aliaꝫ q̄b⁹
solis p mercede dat vitā eternam an/
gelis vicz z hoīb⁹. Cui⁹rō est. q⁹ he sole
seruīūt ei ex libero arbitrio z amore. z
etiā he sole resistūt ei⁹ volūtati. Vnde
Judith. xvj. Adonay dñe magnus es
tu z nō est q̄ resistat tue voluntati nisi
due creature scz angel⁹ mal⁹ z hō p̄ua/
tus. Nā ei fuīūt angeli archangeli et
oīa supiora sol. luna. stelle. celi. ignis.
aer. aq̄. fra. purgatoriū mūdādo ani/
mas. infern⁹ cruciādo inimicos. z sic
de aliis. Et sup oīb⁹ his magꝫ gaude/
ret de⁹ ō fuitio hoīz q̄z hoꝫ oiz vl' etiā
angeloꝫ. Sm qđ dr Prou. viij. De/
licie mee esse cū filijs hoīm. O miseri/
cors de⁹. O aniaꝫ amatorꝫ xp̄e cur pl⁹
gaudes de fuitio hoīm viliū q̄z subli/
miū angeloꝫ. ecce ipi fuierūt tibi ab
initio mūdi z seruiēt vsq̄z ad finē. ho/
mines vo brevi tpe puta decē vel vigin
ti aut triginta annis z remuneras sic
angelos imo plus q̄z angelos q⁹ dote
corpis z anie. cur ō facis. forte ideo q⁹
sapientissimi angeli nesciūt tibi seruire
aut nō sufficiūt. vl' glia tua forte ex ho
minū seruitio augmentat. Scio certe
q⁹ nō, ꝓpter hoc. q⁹ angeli sunt diuina
gloria illustrati scientes ad bñplacitū
tibi seruire. z sunt innumerabiles. Iu
xta illud Job. xxv. Numqd est numer⁹
militū ei⁹. sed z neq̄z glia tua ineffabi
lis augebit ex hoīm seruitio. q⁹ si om/
nes dānarent nō minueret. z si oēs
saluarent nō augmētaret tua glia. sed
q̄ seruiūt tibi mīstrorꝫ de⁹ sibi nō tibi
pficiūt. z iō gaudes pie xp̄e de hoīz vi
liū seruitio, ꝓpter fauorē tue gliose hu/
manitat̄. ac vt tua mag̃ misericordia ostē/
dat. ac meritū tue passiōis effectū sor/
tiat̄ z tua doctrina z exemplū. Aug. de
vera religiōe. Tota vita xp̄i in terris
q̄ p hoīem gessit disciplina mor⁹ fuit.
Et b. Grego. Dis xp̄i actio est nr̄a in/
structio. ¶ Secō debē⁹ fuire regi xp̄o
ꝓpt̄ nobilitatē q⁹ tā nobile est seruitiū
xp̄i q⁹ nō sufficit vt q̄s ei fuiat solūmō
corpe. sz pori⁹ mēte. ideo nobilitas ser/
uoꝫ xp̄i est ex tribꝫ scz

¶ Primo ex pte mētis.

¶ Secō ex pte finis.

¶ Tercio ex pte laudis.

¶ Primo dixi q⁹ nobilitas xp̄i seruoꝫ ē
ex pte ip̄oꝫ mentiū. q⁹ mens corꝫ con
iūgit̄ deo dño eorꝫ z q̄ndā ꝑticipatōez
dei ꝑcipit z q̄mō adhuc in hac vita
diuis efficit̄. Vnde apl's. Qui adheret
deo vn⁹ spūs efficit cū eo. z ecōtrario q̄
seruit diabolo aut mūdo. adheret ist̄
inferioribꝫ q̄ sunt vilia z sordida. ideo
maculat̄ ab eis. Vnde ē q⁹ opa corpa/
lia mechanica dicūt̄. i. sordida. ¶ Se/
cūdo seruitiū xp̄i nobilitat ex pte finis
Nā finis nobilioꝫ z pstantioꝫ ē eorꝫ q̄
sunt ad finē. q⁹ finis est p̄mū in inten
tione z vltimū in executōe. vt dicit̄. ij.
phisico. Sed finis seruitij est eēna be
atitudo. Juxta illud dictū salvatoris.
Volo pater vt vbi ego suz ibi sit z mi/
ster meus. Ecōtrario finis seruitutis
carnis est delectatō sensibilis que bru
tis z homib⁹ est cōmunis. vñ Boet⁹
ij. de ꝙsolatōe. Tristes esse exitus vo/
luptatū dsquis reminisci voluptatuz
suaꝫ volet intelliget que si beatos effi
cere possent nihil cause est q̄n peccudes

que ꝙ bt̄ē esse dicant. ¶ Tercio xp̄i seruitū nobilitat et pte laudis. nā seruitū xp̄i vbi ꝙ ē laudabile z fit publice. seruitiū carnis z diaboli ē vituperabile ⁊ occulte faciūt illō. iuxta illō Job. xij. Qui male agit odit lucē z nō venit ad lucē ne arguant opa ei⁹. Tercio debemus xp̄o seruire ꝓpt̄ē suauitatē. nā seruitiū ip̄i⁹ est suaue nō acerbū sic̄ q̄dam estimāt. ⁊ dic̄ saluator Matth. xj. Jugū em̄ meū suaue ē z on⁹ meū leue. qđ facit leue charitas seu s.s. gr̄a. vñ Eccl. xxiij. Spūs me⁹ sup mel dulc̄ z Bern. Ubi est charitas nō labor sz sapor sentit. z b. Augu. Ois labor nō amātibꝫ ē difficil'. ꝙ aūt seruitiū xp̄i sit suaue. ⁊ ⁊ iō qz in seruitio ei⁹ cōscia nō remordet sicut in mūdi fruitio. tū etiā qz p̄ceptū xp̄i est dilectio q̄ dulciꝰ fieri p̄t. Hinc Bern. dic̄. Multi inq̄t vidēt nr̄os labores sz nō vidēt nr̄as ꝙsolatōes. magna ei mīr̄itudo dulcedis sue quā de⁹ largit̄ seq̄ntibꝫ se z nō inuenit̄ in terra suauiter viuēti. Absit ꝫ a nob vt maiores in spū nō inueniam⁹ cōsolatōes q̄ꝫ in q̄libz corpis feditate. qđ testat̄ beatus Greg. sic di. Dulce est eē i hūanis rebꝫ sz eis tm̄ q̄ spūalia nō gustāt. gustato em̄ spū desipit ois caro. O q̄ntaz suauitatē sentiebat qui dulcissimū xp̄i verbū audiebat qui cū eo comedebat z bibebat btūs Jacob. qui ip̄m resurrexisse videbat z in celū ascendere conspiciebat. ¶ Terciū documētū declaremus bti Jacobi passiois seriositatē ꝓ eo qđ in verbis thematis dicitur. calicē ꝙdez meū bibetis. i. passionē acerbam ꝓpter me sustinebitis. Quō aūt btūs Jacob bibit dñi calicē luce clarius habet in ip̄i⁹ legenda.

¶ De sancta Anna. ¶ Sermo. lxij.

Mulier timens de laudabit̄ Prouer. vlt̄. Nec verba optime q̄uenīūt huic sc̄ē mulieri laude digne. q̄ qz deū filiali timore timuit. iō de⁹ ip̄am oib laudandā ondit. nā tria ad dei magni timorē nos specialiter inducūt. s.

¶ Primo scriptura theologica.

¶ Secō ratio interna.

¶ Tercio vniuersalis creatura.

¶ Primo dixi q̄ ad dei timorē nos iducit sc̄ptura theologica. ꝓ em̄ Deut. x. Quid petit a te dñs nisi q̄ timeas dominū deū tuū. Ad hanc virtutē inuitat etiam p̄s. di. Venite filij audite me timorē dñi docebo vos. Hinc Bern. super cañ. ait. In vitate cōperi nihil esse ita efficax ad gr̄am ꝓmerendā retinēdā z recuperandā. q̄ꝫ si oi rpe cozā deo in uenialis nō alta sapiēdo sz deū timendo. ¶ Secō inducit ad timorē dei interna rō. ipa etem̄ naturalis rō dictat deū magnū sūme timēdū. qz si naturaliē timet̄ q̄ flagellare p̄t. multo magis cui resistere nō p̄t ois dñatio celestis z terrestris. iuxta illud Deut. x. Ipe est deus deoꝝ z dñs dñantiū de⁹ magn⁹ potens z terribil'. Et Malach. j. Si ego dñs vbi ē timor me⁹. ¶ Tercio inducit ad timorē vniuersal' creatura. nam ois creatura iuitat nos ad timēdū deum. qz timor ex amore causat. oia vocamāt deū amandū. vñ Aug. ait. Respice celū z terraz z oia q̄ in eis sunt. z oia mihi clamāt vt diligā te dñe. Luz igit̄ omnis amans timeat ne offendat amantē. ⁊ oia inuitāt ad timendū deum. Hinc Apoc. xiij. Angel⁹ habens euāgeliū eternū clamauit oib gentibus di. Timete dñm z adorate eum q̄ fecit celū z terrā. z vt clari⁹ intelligam⁹ ecce angel⁹ q̄ supra nos ē clamat deus timendū. z creature q̄ extra nos sunt. qz oia elemēta z elemētata punita sūt ꝓ peccato hominis Gen. iij. Maledicta terra in opere tuo spinas z tribulos ger-

minabit tibi. Item creature que infra nos sunt vtpote infernꝰ z dānati dā/māt deū timendū qz ibi ipsi qui deuz nō timuerūt penā patiūt acerbissimā z ppetuā. Et quia btā Anna deū oim̄ summe timebat. iō merito de ea dicit Mulier timēs deū ipa laudabit. Uñ ex his thematis vbis ad honorē bea/te Anne duo declarem⁹ salutis docu/menta scilicet

¶ Primū timoris mltiplicē distincti onē.ibi. Mulier timēs deū.

¶ Secōm btē Anne felicē laudatōem ibi.ipa laudabit.

¶ Primū documētū ex vbis thema/tis dicti declarandū timoris multipli cem distinctionē.cum dicit.mulier ti/mens deū. ad denotādū qꝫ nō sit lau/danda illa q̄ timet verecūdari de bo/no opevel de salute ꝓpria. Uñ sciendū qꝫ magr in.iij.di.xxxiij distinguit mlt/tiplicē timorē.s.

¶ Primū naturalem.
¶ Secōm mundanū.
¶ Tercium humanū.
¶ Quartū seruilem.
¶ Quintū initialem.
¶ Sextū filialem.

¶ Primū itaqꝫ timorē magr distinguit naturalē. quo quilibet timet z horret quicqd nature est ꝓtrariū vel nociuuz z iste timor nō est meritoꝛ⁹ vel deme/ritorius.quia nō subiacet libero arbi/trio.hoc timore oīs homo timet in mari.in piculo.z ꝑcipue i morte. Uñ xps vt vez corpus se habere ostende/ret.imminēte passione cepit tedere z pa/uere.qui licet fm iudiciū rōnis arden tissimo amore.p nostra salute optaret passionē.tamē naturaliter horrens eā orabat di. Pater si fieri potest transe/at a me calix iste Isto timore fugit He lyas a facie Jezabel.iij. Re.xix. qui tñ fm rōnem dicebat. Tolle qso dñe ani mā meā. Istū timorē etiā scī viri cōic hñt in morte. vt si qd est in eis purgā/dum ipso pauore purget. vel quia ti/met aīa separi a carne z intrare regio/nē sibi ignotā. Uñ in vitaspatrū legit Qz cū qdā patrum desideraret videre quō aia iusti de corpe egrederet. trāsi/ens p qndā villā vidit quēdā pegrinū solū i platea iacētē ac i extremis labo/rantē.z ecce Michael z Gabriel de ce lo descēdētes z ei assistētes. vnꝰ ad de/xtrā. alter ad sinistrā. rogabāt animā ex dei p̄cepto vt egrederet. Que timēs nolebat corpꝰ relinqre.dixit Michael ad Gabrielē. Sume hāc aiam vt egre diamur.rñdit Gabriel. Missi sumꝰ a dño vt sine dolore z violētia ejiciat Cū qz ꝟ clamarēt ad dñz misit dñs eytha ristā Dauid cū cātoribꝫ celestꝫ hierlm. q̄ꝫ cantꝰ audiēs ania pegrini. inē ma nus angelorꝫ exijt z cū gaudio i celuz ducta ē. Nā iste timor ꝟ naturalis nō a natura instituta.sed destituta.qz iste timor est ꝓ peccato ꝓmorꝫ pentum in flictus. si ei nō peccassent nullꝰ modo timeret morte. quia nullus morerer. Uerūtñ non sine causa est iste timor a deo inflictꝰ. qz si naturalit̄ boies nō ti merēt nō eēt gl'iosuz patri morte ꝓ deo z iusticia.sit̄ fierēt mlta mala vicz la/trocinia.rapine.adulteria zē.sz z neqz leges essent firme exquo nō timerent de piculo suo. Insup vix homies ad deum conuerterent. Unde Prouerb. xv. Per timorē dei declinat oīs a ma lo.sicut rex Ninive audita cōminatio ne de subuersione ciuitatis indutus ē sacco Jone.iij. ¶ Secundus timor est mundanꝰ.quo timet hō amittere tpa lia. vtpote res.famā.honorē.dignita/tē.filios. vel timet nō ꝓsequi q̄ desiderat z nō habet z hoc intātū qꝫ peligit face re ꝓtra deū vel eius mandata. ne ha/bita ꝓdat. vel vt desiderata conseq̄tur

hiceī timoꝛ naſcāť ex nimio amoꝛe re/
rū tpaliū. Iſto timoꝛe peccauit Hero
des occidens pueros volēs occidere
xp̄m dn̄m nr̄m ne auferret ei regnuꝫ.
Matb.ij. Itē iudei Job.xj. in tractatu
de xp̄i moꝛte dicebāt. Ne forte veniāt
romani z tollāt nr̄m locū z gentē. Si/
milit Pylatꝰ timēs amittere p̄sidēte
dignitatē. xp̄m tradidit ad moꝛtē. cuꝫ
tñ oꝛe ꝓpꝛio dicebat. nullā cām moꝛtiꝫ
inuenio in iſto hoīe. O q̄ꝫ multi noſtrꝫ
tpib⁹ ꝓ tpaliū timoꝛe pdunt aīam ſu/
am. pdunt deū ſuū. pdunt regnū eter
nū. acq̄runt infernū. aliꝫ ne infamenť
pturāt. aliꝫ ne dānificēť. Sz ꝛ̄ dama
uit xp̄s dn̄s Matb.xvj. di. Quid eni
pdeſt homi ſi mūdū vniuerſuꝫ lucreť
anie vo ſue detrimētū patiať. aut quā
dabit hō cōmutationē ꝓ ania ſua. Nā
ſancti viri tpalia nihil reputāt amitte
re ꝓ deo q̄npotꝰ cuꝫ gaudio amittūt.
iuxta illud Hebꝛeo.x. Et rapinam bo
noꝛū veſtroꝝ cum gaudio ſuſcepiſtis
vñ refert Gꝛego. li. dyalog. Q, cū qui/
dam malicioſus incendiſſet oīa bona
Stephani viri dei. z q̄dam plangēs
diceret ei. ve pater q̄d tibi ꝛtigit. ille ni
hil reputans pdidiſſe plangebat illiꝰ
peccatū. z ſe dicebat eſſe exoneratum.

¶ Tercius timoꝛ eſt humanꝰ quo ſez
quis nimis timet pelli ſue z naſcit ex
nimio amoꝛe ꝓpꝛij coꝛpis z vite p̄ſen
tis. z iſte timoꝛ eſt culpabilis. ideo ꝓ/
hibet ſaluatoꝛ Matb.x. di. Nolite ti/
mere eos q̄ occidunt coꝛpꝰ aīmā aūt
nō poſſunt occidere Triplici eñ rōne
nō debet timeri moꝛs ꝓ veritate. Pꝛi
mo rōne būane ipotentie. q; aīe nihil
poteſt homo nocere ſz tñ coꝛpi. ſic nec
ille eſt timendꝰ qui tñ veſtimentū po
teſt ſcindere z nō coꝛpꝰ. Vnde Chꝛyſ.
ait. Coꝛpꝰ veſtimētū eſt anie. z Job.x.
Pelle z carnib⁹ veſtiſti me. Sc̄o coꝛ
poꝛalis ꝓſecutō nō eſt timēda rōne di
uine ꝓuidētie. qz a diuia ꝓuidētia guꝰ
bernanť oīa etiā mima anialia. mlto
magis vita z moꝛs iuſtoꝝ. ḡ firmiſſi/
me debes tenere q̄ nullꝰ p̄t tibi noce/
re niſi in q̄ntū diuia ꝓuidētia ꝓmittit.
cuiꝰ ꝓmiſſio cedit tibi in bonū Mat.
x. Nōne duo paſſeres aſſe veneunt. et
vnꝰ ex illis nō cadet in terrā ſine patre
vr̄o. Vnde ē q̄ nō excuſanť q̄ metu do/
minoꝝ ſuoꝝ peccāt. Tercio nō eſt ti/
menda coꝛpalis ꝓſecutio rōne reſurre
ctionis. qz in integrū reſurget coꝛpꝰ le
ſum. iuxta illud Matb.x. Capillus ō
capite vr̄o nō ꝓibit. ḡ multo plꝰ mēbꝝ
inciſum q̄ dolet. Sz diceres. vtrū ta
lis timoꝛ ē p̄cīñ moꝛtale. rñdet Tho.
ij.ij.q.cxxv. q̄ q̄n aliq̄s timoꝛe alicuiꝰ
mali tpalis vel etiā moꝛtiꝫ cōmittit ali
q̄d q̄ eſt diuia lege ꝓhibitū. vel omis
tit aliq̄d q̄ eſt p̄ceptū. tūc peccat moꝛ
taliter. alias venialit. ¶ Quartꝰ timoꝛ
eſt ſeruilis q̄ ſm Augu. eſt q̄n aliq̄s ti
moꝛe gehēne nō peccat. nō hīs reſpe/
ctū ad amoꝛē iuſticie vel offenſam dei
vñ Aug. Inimicꝰ iuſticie ē q̄ ſolo timo
re pene nō peccat. Amicꝰ aūt eiꝰ eſt. q̄
eiꝰ amoꝛe nō peccat. Sz diceres. vtrū
timoꝛ ſeruilis eſt donū ſpūſſci. Rñdet
ſanc. Bonauē. ſup. iij. di. xxxiij. q̄ do/
na ſpūſſci ſūt i mltiplici differētia. nā
q̄dā donū ē a ſ.ſ. ſz nō cū ſ.ſ. vt timoꝛ
ſeruilis. q̄ ꝓparat ad ſpm̄ ſaluť. iuxta il
lud. j. Job. xiij. Timoꝛ nō ē in charita
te. q̄dā donū ē a ſ.ſ. z cū ſ.ſ. q; ꝓ ipſz cō
ſecrať hītaculū ſ.ſ. z talis eſt charitas.
q̄dā donū ē a ſ.ſ. z aliq̄n cū ſ.ſ. aliq̄n ſi
ne ſ.ſ. ſic donū ꝓphetie vel ſcie. Timoꝛ
igiť ſeruilis ē ſic aurora q̄ ē a ſole. nō ti
cū ſole. q̄ etiā ꝓz ꝓ exemplū q̄ refert
Vincēti⁹ i ſpecło mozali li. j. di. Q, pa
riſi⁹ q̄dā ſcolarꝭ moꝛtuꝰ ē valde pentiť
z cōpunctꝰ z ꝛfeſſus. q̄ p⁹ moꝛte appa/
ruit ſuo mgꝛo. Cū aūt ille eū q̄reret de
ſtatu. rñdit ſe dānatū Cui magꝛ. nōne

penituisti z ꝓfessus fuisti. At ille. Sic sed ꝫ egi timore gehēne z nō amore ꝺi Hinc est ꝙ pauci saluāt̄ q̄ differūt penitere vsq; ad articulū mortis. z iō sic debz hō penitere amore ꝙ si nūq; mo reret: nūq; iudicaret: si nō essz pena inferni. si nō gl̄ia paradisi: tñ ꝓp̄ amorem sui creatoris optimi doleret ꝙ tā piuz tā bonū dñm offendit suis peccatis.

Quint⁹ timor est initial' q̄ ꝺs timet penā z erubescit culpā cōmissa z sz pl⁹ ꝺei offensam. Eccl̄. j. Initiū sapiēcie timor dñi. Hic timor habz duos oculos. dextrū ad ꝺclinādū culpā. sinistz ad cauendū penā. Isto timore timet ꝺs amittere bonū z incurrere maluz. timet em̄ separari a deo quē amat z puniri ꝓ culpa. sed timor separōis principalior est. Iste aūt timor ꝺr initial': q̄ est initiū salutis z ducit ad pfectaz caritatē. ꝺ q̄ Aug. tale exemplū ponit de acu z serico. nā q̄n videm⁹ ꝙiunge/re duos pānos tūc acus p̄cedit sericū ꝯo sequit̄. acus remouet: sed sericū remanet ꝙiūgens pānos. Sic in ꝓsito deū z boiem ꝙiūgit timor z amor. timor fozas mittit̄ sed caritas remanet. ꝓterea dicit̄. j. Joh. iiij. Perfecta charitas fozas mittit timorē. Hic ei timor facit oīa adimplere ad salutē necessaria. Sicut exemplum refert Cesar⁹ in suo ꝺyalogo de q̄ꝺā vsurario ꝙtrio diceng. Q, dū q̄ꝺam vsurari⁹ ꝙtritus z ꝓfessus q̄reret vtz elēosyne facte de vsuris deo essent accepte. Rñdit sacerdos ꝙ nō. Uis inq̄t scire q̄ntū deo oblatū de vsuris est chaz. Ait: volo. Uade inq̄t z imple cistā vnā de panibus male acq̄sit̄ z claude diligēter. q̄ pacto ecce die crastina oēs illi panes vsi sūt i bufones. Territ⁹ vsurari⁹ ait. Quid facia dñe vt ego euadā bufōes ifernales. Uade inq̄t sacerdos z redꝺe vnicuiq; qꝺ suum est. z demū ponete te in medīū baz ranarū et ꝓnoctabis ibi. Mira virtus timoris: statim hō cōtritus iussa cōpleuit. Mane facto sunt repta nuda ossa bois i cista z totū corpus a vermibz ꝙsumptū. qui sepultus in cimiterio claruit miracul'. Nulla em̄ rana pōt cimiteriū intrare q̄ si intrauerit morieꝝ statim. Sert⁹ timor est filial' siue casꝯ q̄ timet ꝺs offendere deū sic ꝙ si ꝓpter pctū ñ separaꝝ a deo tñ a pctō abstineret ne ipsum offenderet. Hinc dicit sctūs Tho. ij. ij. q. xix. q. filialis timor est q̄ hō timet peccare nō ꝓp̄ penā sed ꝓp̄ amorem pñs eterni. vel ꝓp̄ separōez ab eo: nō ꝓpter ꝓriū cōmodū sz ꝙditōez e⁹ qui timeꝝ. Sic fili⁹ timet offendere pñem ꝓp̄ amorē: et ideo ꝺr timor filial'. Uel sic vxor seruat castitatē ꝓp̄ amorē viri sui etiā si sciret ꝙ nūq; scire vl' vindicare posset vir su⁹. Et iō ꝺr etiā timor castus. Et iste timor ꝙmanet ineꝛnuz. iurta illud ps. Timor dñi sctūs ꝙmanet i seculū seculi. Hūc timorē habuit sctūs pater Hisoy. de quo sic habeꝝ i vitaspatrū. q̄ instāte ei⁹ obitu ꝙuenerunt multi patres z subito facta ē facies ei⁹ quasi fulgore radiās. et dixit. cō solami frēs. ecce abrahā venit ad vos Et paulo post. Ecce choꝛ ꝓphetarū. z post. ecce sctī apli z sctī angeli. z cū viderēt loq; et q̄rerēt q̄d loq̄reꝝ. rñdit. ecce venerūt sctī angeli tollere aiaz meā z ego supplico eis vt paululū sustineant ꝓp̄ pniam agendā. Et cū diceret. abba nōne tu ꝺiges pnīa. ait. In vitate ꝺico vob ꝙ necdū p̄ncipiū penitētie me feciss̄e memi. z sic ꝙgnouerꝝ ꝙ pfectus esset in timore dñi. Hoc proꝺfecto timore plena fuit btā anna ideo est laudāda i seculū seculi. Timeam⁹ z nos charissimi magnū deū nostruz q̄ habet ptātem sup corpus z aiam: z potest vbiq; punire pctōres. Expulit

nãqz angelos peccãtes de celo. ꝑmos
ꝓtentes de padiſo. ac totũ mũdũ dele/
uit diluuio. z eſt tã optimꝰ ꝙ nũqz põt
er ſua natura bona pctm̃ ptrãſire im/
punitũ. Preueniamꝰ igit̃ charitſſimiz
puniamꝰ noſipi. qz horrendũ eſt inci/
dere in manꝰ dei. ℣ Scõm ſaluꝛ̃ do/
cumẽtũ er p̃miſſis thematis vbis de/
claremꝰ btẽ Anne felicẽ laudationẽ cũ
dicit. ipa laudabit ꝓpẽ filialẽ timorez.
Circa q̃ eſt ſciendũ ꝙ laus ſeu honoꝛ
fm ꝓbm. .ethicoꝝ. eſt exhibitio reue/
rentie in teſtimonium vtutis z ſic ſoli
boni z vtuoſi ſunt honorãdi. Dz ꝓpẽ
vtutẽ q̃s p̃ honorari duob⁹ modis.
Uno mõ ꝓpẽ vtutẽ ꝓpriã puta caſtita
tẽ. hũilitatẽ. charitatẽz. Alio mõ p̃ q̃ſ
honorari ꝓpẽ vtutẽ alienã. ſicut ꝓlatꝰ
honorãt etiã malꝰ nõ ꝓpẽ ſuã malitiã
ſz ꝓpter vtutẽ ſibi ſubditoꝝ. q̃ qõãmõ
ſunt in ipo. Jõ dicit b. Petrꝰ. j. cano.
ij. Subiecti eſtote oĩ hũane creatu/
re ꝓpter deũ nõ tm̃ bonis z modeſtis
ſz etiã diſcolis. Cuiꝰ rõ eſt qz gerit ꝓſo/
nã dei z cõitatꝛ̃. Hinc apl⁹ Ro. xiij.
Qui ptãti reſiſtit dei ordinatõi reſiſtit
qz pñs vita eſt qõdã opus negociati/
onis. de q̃ rõ eſt reddẽda. Dz qz vide/
mus q̃ in reddẽda rõne rõcinãtes po
nũt vnũ denariũ (forte vilioze) ꝑ mille
florenis z q̃diu durat exactio ratiõis
nollet inde amouere ꝑ decẽ florenis ñ
ꝓpter ſe. ſz ꝓpter repñtatõez. Facta tm̃
rõcinatõe remanet idẽ denariꝰ ſe tm̃ re
p̃ſentans. Sic ꝓlatꝰ vicioſus q̃diu ẽ
ꝓlatus dz honorari ꝓpter repñtatõez
ſed dũ deponet ſaltẽ in morte remane
bit ſolus z tunc intelliget q̃d ei ꝓfuit ꝓ
latio. q̃d honoꝛ. quid ſupbia. quid de/
liciꝫ. Illi vero q̃ ſunt boni ꝓla/
ti ꝓpter ſe z ꝓpter alios ſunt honoran
di. ideo dicit apl⁹. Qui bene p̃ſunt du
plici honore digni habeant maxime
q̃ laborant in vbo z doctrina. hec no/
tat Tho. ij. ij. q. lxij. ar. iiij. In. iij. vera
ſentẽ. dicit ꝙ honoꝛ nõ debet niſi reb⁹
diuis. vñ qz vtus diuinos facit. ideo ſo/
lũ ꝓprie honoꝛ vtuoſo homi debet. et
ideo hãc btãm Annã triplici rõne dici
mus honore dignã ſcz.

¶ Primo rõne dignificatõis.

℣ Scõo rõne affectiõis.

¶ Tercio rõne vtutũ plenitudis.

℣ Primo itaqz b. Annã dicim⁹ laude di
gnã rõne dignificatõis. qz intantũ di/
gnificata q̃ ipa ſit ſup oẽs imparricel
z mũdi reginas. qz minꝰ ſctũs in celo
eſt maioꝛ dñs huiꝰ mũdi dñis. q̃d ꝑ/
bat ſaluatoꝛ Mat. xj. di. Inter natos
mulieꝝ nõ ſurrexit maioꝛ Jobe bapti
ſta. z ſubdidit ibidẽ. Qui minoꝛ ẽ in re
gno celoꝝ maioꝛ ẽ illo. ¶ Scõo beata
Anna eſt laude digna rõne affectiõis.
qz magna dilectõe afficit ad nos z ꝓ/
mouet bonũ nr̃m vnacũ nepote Jeſu
bñdicto ac alijs neporib⁹ ſer mũdi iu/
dicãb⁹. necnõ filia ſua gl̃ioſa Maria.
O ſctã radix de q̃ tot z tales rami pul
lularũt. O btã z laude digna mlier q̃
ſic celũ tua ꝓgenie decoraſti. ℣ Tercio
btã Anna eſt laude digna rõne vtutũ
plenitudis. ipa nempe fuit plena vir/
tute pietatis erga paupes. Sic eĩ le/
gitur de ea. ꝙ Joachim accepit vxorẽ
noie Annã. que habuit ſororẽ nomine
Ysmeriã. hec aũt genuit Elyzabeth
z ipa Jobem baptiſtã. Anna vo tres
viros habuiſſe dicit ſcz Joachim Cle
ophã z Salome. De Joachim vnã fi
liam vicz matrẽ dñi genuit z eam Jo
ſeph tradidit. q̃ a ſ. ſ. xp̃m dñm genuit
Joachim mortuo accepit Cleophan
z genuit ex eo filiã nomie Mariã quã
Alpheo in ꝓiugẽ ſociauit. q̃ genuit Ja
cobũ minoꝛẽ. iuſtũ Joſeph Symonẽ
z Judã. Mortuo Cleopha accepit be
ata Anna terciũ vir Salome. de q̃ ge
nuit filiã quã ſil̃r noiauit Mariã (ſal

ua grāmatica) si decē genuisset oīes Marias nosiasset ppē gratiositatē pri me Marie. z hec genuit Jacobū ma iorē z Jobem euāgelistā. Cū eīm. xx. an nis sine ple eēnt z singulis annis sub stātias suas i tres ptes diuiderēt vnā templo dñi z seruiētib⁹ in eo. Aliā pau peribꝫ z pegrinis. Tercīā sibi z fami lie retinentes. votū fecerunt dño vt si ple visitaret eos ei dedicarēt. Dñs au tem respexit eoꝝ pium affectū z dedit hanc virginē gloriosaz p̄mū in cui⁹ p le benedicenk oīes trib⁹ terre. Jtez fu it plena deuotione. qz filiam suā post ablactationē in templū dño tradidit. O sctissima mulier que regem celi ba bes nepotem. O gloriosa dña que re ginam celi habes filiaz. O pia mater ser apostolos habes nepotes. vere tu mebas dñm deum q te tali inaudita fecunditate laudauit. Rogem⁹ zc.

De eodem.
Sermo. lxiij.

ORa pro no bis quia mulier sancta es Judith. viij. c. Hec verba ad litterā dicebāt iudei i bethulia ha bitantes ad sanctā Judith. vt p ipius oīonem deus misericors eripet eos a periculo Holofernis. q̄ quidē nos di cam⁹ hodie ad sanctā Annā. vt p eius oīonē liberemur a pīculo eterne mor tis. Si aūt volum⁹ vt p eam obtinea mus qđ petim⁹ q̄ttuoꝝ modis debe mus rogare scz

Primo fideliter.
Secō humiliter.
Tercio vtiliter.
Quarto pseueranter.

Primo inquā vt p b. Annā obtinea mus qđ petim⁹ tūc fideliē petam⁹. vt viez credam⁹ q ipa erga deū pt nobis succurrere. cui⁹ nepotū vn⁹ est rex glie. ali⁹ cācellari⁹ sūmi regis. dnqz demū iu dices tot⁹ mūdi. cui⁹ filia z vna ē regi na celi. alia mr duoꝝ apl'oꝝ. tercia q̄t tuoꝝ apl'oꝝ xpi mr est. Jō tā sancta ra dix ab exordio mūdi nō extitit in suis nepotib⁹ q̄ facili⁹ exaudiat. Magē igit fiducia iuocem⁹ eā. qz ōr Jaco. j. Po stulet i fide nihil hesitās. q aūt hesitat nō estimet q aliq̄d accipiat. Nā vt di cit Astesan⁹ in sūma li. iij. O, scti in ce lo duob⁹ modis dicunk orare p nobis Uno mō suis meritis q̄ hic acq̄sierūt z sic q̄t bona opa fecerūt vel passi sunt cum tantis dicuntur p nobis orare. z sic vulnera christi dicunk orare p no bis. Jsto modo beata Anna exaudiri digna est cui⁹ merita multa z magna sunt. exquo reginā celi genuit z nutri uit matrē sūmi dei. Alio modo sancti dicunk orare p peccatoribꝫ in celo vo tis suis quādo scz affectū suum expo nunt diuine volūtati. z hac oīone nū q̄ orant nisi quādo vident deuz velle dare aliq̄d alicui intercedentibꝫ tamē sanctis. Et etiā isto modo exaudiri di gna est beata Anna. quia deus noster misericors vult nos oīes saluos fa cere dūmodo nos velimus. sed quia nos etiā volumus. ideo beata Anna suis votis apud deū obtinere poterit oīb⁹ volentib⁹ saluari Si dicas. eīm dicitur. j. Joh. v. Est peccatuz ad mor tem nō p illo dico vt roget quis. Ergo videtur q nō intercedat p mortaliter peccantibꝫ. Dicendū q ibi intelligitur finaliter impenitēs vel p̄scitus p q̄ bus sancti nō orant exquo nūq̄z cogri guntur. Unde Eccs. viij. Nemo potest corrigere quem deus despexerit. sed qz nos nescimus aliquos finaliter dam nandos. ideo q̄diu sunt i p̄senti vi ta orabimus pro omnib⁹. Hinc Au gustin⁹. De quocunqz pessimo in hac

vita ꝓstituto nō ē vtiqꝫ despandū nec ꝓ illo iprudēter orar̄ ꝑ q̄ nō despatur. ¶ Scōo vt ꝑ btāz Annā impetrem⁹ qō petim⁹ tūc hūiliter petam⁹. qz dicitur Eccī.xxxv. Orō hūiliantiꝫ se nubes i.sctōs penetrat. ¶ Tercio vt a btā Anna exaudiamur tūc vtiliter petam⁹. i. fm desiderīū rōnis. nō sensualitatiꝫ pretendo vindictā inimicoꝝ aut ꝓpriā et inordinatā ōlectationē seu tpaliū multiplicationē. qz i talibꝫ de⁹ vix aut nō exaudit. vñ Aug⁹. Nouit em̄ medic⁹ qd ꝓ sua qd ꝫ suā sanitatē poscat egrot⁹. z iō ꝓtraria petētis nō facit volūtatē vt faciat sanitatē. z aliqñ dat nō ꝫ ex misericordia. sz ex sua vindicta. vt dic̄ idē Aug. di. De⁹ q̄dam negat ꝓpitⁱ⁹ q̄ ꝓcedit irat⁹. ¶ Quarto vt a b. Anna exaudiamur tūc petam⁹ pseuerāter. nā pseuerātia impetrat qō petit. sicut arbor nō cadit prio ictu. z lapis cauat freqn ti aq̄ casu. iō dic̄ saluator Lu.xj. Et ille si pseuerabit pulsans z si ñ dabit illi eo q̄ amic⁹ ei⁹ sit ꝓpt̄ iprobitatē ei⁹ dabit ei q̄tquot hz necessarios. iō orātes fideliter. hūiliter. vtiliter. pseuerāter dicamus. Ora ꝑ nob. zc. In qbꝫ qdē verb ad honorē btē Anne duo notem⁹ salutis documēta in pñti fmōe exiliter declaranda sc̄z

¶ Primo nr̄am mltimodā inopiaz. ibi. Ora ꝑ nobis.

¶ Scōo suā oimodā sufficientiā. ibi. qz mulier sancta es.

¶ Primū documētū notādū dixi nostrā multimodā inopiā in eo qō ōr in themate. Ora ꝑ nob. qz sc̄z mltūdinē indigem⁹ suffragio ad salutē. z ꝫ ꝓpter tria potissime sc̄z

¶ Prio ꝓpt̄ ꝓcupie male inclinatōez.

¶ Scōo ꝓpt̄ electōiꝫ pue approbatōz

¶ Tercio ꝓpt̄ pliatōis varie insultatōz

¶ Primo inquā indigem⁹ auxilio ad salutē ꝓpt̄ male ꝓcupie inclinatōez. sp. ei ipa inclinat hoiem ad malū naturaliter. Nā tripl̄r pōt intelligi q̄ ꝙs sit sine ꝓcupia aut vt ē pena. aut vt ē culpa aut vt ē inclinās ad mala. Prio mō bō nō pt eē sine ꝓcupia naturaliē qz b derogaret diuīe iusticie q̄ bāc penā instituit nature ꝓpt̄ pctīm ꝓmi hois Et iō fm apl̄m Ro. vij. ōr lex. vbi sic dicit. Cōdelector legi dei fm interiorē hoiez video aūt aliā legē in mēbris meis repugnātē legi mētis mee z captiuū me ducentē i lege pctī q̄ est ex mēbris meis. Dicit ār fm Aug. Cōcupia lex qz legitime factū est vt q̄ nō obedit suo superiori. i. rōni z deo q̄ nō seruiat ei sūm infer⁹ scz corp⁹. sup̄ te est dīs tu infra te ē caro tua. serui meliori vel superiori vt seruiat tibi vilior z inferior. ꝓcēpsisti supiorē. torq̄ris ab inferiore. Jō dicit repugnātē legi mētis mee. hec ille. Hinc Ambro. sup. vij. c. Ro. dicit Quicqd em̄ pctōris ē in dictis i factis in ꝓcupiscētijs nō orit nisi ex mala cōcupiscentia q̄ a pctō facta ē. Scōo mō bō nō pt esse sine ꝓcupia naturaliē q̄ culpa. qz ōr. j. Johā. j. Si dixerim⁹ qz pctīm nō habem⁹ nosipos seducim⁹ et veritas in nobis nō est. z Eccls. vij. Nō est hō in terra q̄ nō peccet. z btūs Aug. li. de baptismo puulor̄ dic̄. Nō ꝓsit bō in terra q̄ nō peccet. z btūs Aug. li. de baptismo puulor̄ dic̄. Nō ꝓsit in baptismo vt lex peccati que ē in mēbris extinguat. z ꝓsus nō sic nisi fort̄ te miraculo ineffabili creatoris. z hoc fit ꝑ gr̄am vt sic extinguat ꝓcupia q̄ nō sit culpa sicut in btā virgine extinctaz credimus. Idem Aug. li. de lapsu mūdi sic ait. Cōcupiscētia de q̄ nati sum⁹ q̄ diu viuim⁹ q̄tidie minui pōt. finiri nō potest. minuit aut ꝑ gr̄am diuinā aut ꝑ resistētie ꝙsuetudinē. sicut equus moderat⁹ vadit cū freno q̄z ruptor freno. sic homo vtuosus min⁹ infestat a ꝓcupiscētia ꝓpter vtutū assuetudinez q̄z vicios⁹. Tercio mō homo natu-

raliter nō potest esse sine ꝯcupiscētia q̄ est inclinās ad mala. sicut em̄ natura liter lapis tendit ad ima. ita ꝯcupiscē/tia homis ad vicia. z si ꝯcupiscētie phibite in lege ꝯsentiat etiā si nullū ꝙ̄ dicat vel faciat moztaliter peccauit et ꝓpter ꝯsensuz in peccatū eternaliť dānabiť. qz dicit. Jaco. j. Cōcupiscētia cū ꝯceperit parit peccatū. z Exod. xx. Nō ꝯcupisces. vbi glo. Aug. sic ait. Nō cōcupiscere oīno pfecti est. nō ire post cō cupiscentias luctatoris. Jō dz Eccī. v. Ne seqr̄is in fortitudine tua ꝯcupiscētias cozdis tui. Quidā nāqz p̄cedunt ꝯcupiscētias suas sicut illi q̄ ꝓuocant z ꝓcurant etiā cū suis damnis z expēsis. Quidā vo ꝯcomitanť ꝯcupiscētias. sicut illi q̄ in illicitis cogitatiōib⁹ īmozanť. Quidā aūt sequunť sicut illi qui ꝯsentiunt eis. O brutalis cōcupiscentia. O execrabil⁹ ꝺlectatōis cōplacentia. q̄ multos decipis z a suo vero deo auertis. nō solū stultos q̄z infinitus est numer⁹ sed etiā sapiētes z in lge doctissimos. Nā quosdaz ipellit īpetus gule. q̄sdaz impet⁹ ire. alios appetitus vane gliez plurimos p̄cipitat tempestas luxurie. Et sic fallit opinio Socratis. vt dicit phs. j. ethico. q̄ tenebat q̄ sciētia nunq̄ possit superari a passione. quia inḡt fortiꝰ nō vincit a debiliore. sciētia vo ꝓpter suā certitudinez est fortior passione. Sed pfecto verꝰ dicit Aristo. vij. ethico. dicēte q̄ ꝯcupiscentia supat z obnubilat iudiciuz rationis ꝯtra scientiā. qō ꝓbatur autoritate z rōne. Primo autoritate saluatoris Lu. xij. dicentis. Seruus q̄ cognouit voluntatē dñi sui z nō fecit plagis vapulabit multis. Deinde Jaco. iiij. Scienti bonū z nō facienti peccatum est illi. Scdo ꝓbatur rōne q̄ concupiscentia ligat z obnubilat iudiciū rōnis. quia sicut somn⁹ et ebrietas ligant ita cōcupiscētia. vnde cū multuz intendit vsuz rōnis totaliter supat. sicut experientia videm⁹ ex vehemētia ire odij vel cōcupiscētie multos insanire. O igiť deus misericoz cur hāc pestez nō tulis totaliter ab homīe in baptismo. ecce q̄z multi peunt p ipam cōcupiscentiaz. Et rñdet Tho. sup. iiij. di. iiij. q̄ pena eternalis tollit p baptismū que debebat pone ex peccato originali sez carentia diuine visionis. sz pena tempalis ex peccato originali inflicta p baptismū nō tollit triplici rōe. Primo ꝓpter equitatē diuini iudicij quo sentētiā mortis dictauit de morte ad̄e z posteriozz. vnde sicut a morte null⁹ euadet sic nec a ꝯcupiscētia naturaliť. quia ipa cōcomitat mortē. Scdo de⁹ cōcupiscentiā nō tollit in baptismo ꝓpter passionis xp̄i vtilitatē. quia si tolleret cōcupiscentiā ab humana natura filius nasceret īmunis a culpa. nec indigeret regenerari a xp̄o deo per baptismū. z sic nō regratiaret xp̄o de sua regeneratione. Tercio cōcupiscētia nō tollit per baptismū ꝓpter multiplicem vtilitatē quia licet nō tollat ipam tñ baptism⁹ sic debilitat vt nō dñetur homib⁹ nisi volentib⁹. sed potiꝰ p eam quis meritū acq̄rit ei resistendo ac se humiliet in tanta miseria z humiliter damet z dicat. O sancta Anna oza ꝓ nobis q̄ rē. Scdo indigem⁹ ad salutem auxilio dei z sanctoz ꝓpter p̄a/ue electionis approbationē. Nā sedu/cti a cōcupiscētia libez arbitriū distrahitur ne fm rōnez eligat sed erret. Vñ peccatores quattuor modis errant. s. eligendo nō eligēda. appetēdo nō appetenda. faciendo nō facienda. omittendo nō omittenda. Primo em̄ peccatores errant eligendo nō eligenda. quia ois homo rōne vtens ex sua electione damnabiť vel saluabiť. Jō dz

De ſcta Anna

Eccli.xv. Deꝰ ab initio ꝓſtituit hoiem et reliqt eū in manu ꝓſilij ſui: adiecit pcepta t mandata ſua. ſi voluerꝭ mādata cōſeruare cōſeruabūt te. appoſuit tibi aquam t ignē: ad quod voluerꝭ porrige manū. añ hominē moꝛs t vita: bonū et malū quod placuerit dabitur illi. O q̄ multi cogunt dicere illō Bap. v. Errauimus a via veritatis: t lumen iuſticie nō illuxit nobis. ſ. ꝓcupiſcentia excecatis. Hinc Bern. in q̄dam ſermōe. Quare inqt peccas: q̄ neſcis q̄d facis. abſit. Quia cogeris vt facias: abſit. ſed quia placz vt ſic facias. ¶ Scōo pctōres errāt appetēdo nō appetēda. ſicut illi q̄ deſpectis eternis toto coꝛde deſiderāt tpalia vana t trāſitoꝛia. Unde .j. Thim. vj. dicit. Radix oim maloꝝ cupiditas. quā q̄dam appetētes errauerunt a fide. Et bēs Aug. ſup Gen. ad lram in gloſa ſic dicit. Qui enī pecuniā appetit deſcipi t capi appetit. Et ſubdit. Tales errauerūt a fide oīmino xp̄m deſerentes ¶ Tercio errāt pctōres faciēdo nō faciēda. Ideo dicit Prouer. xiij. Errant oīes q̄ mala opant. Et vere errant: q̄a ſi attenderēt quid ſoluit p malo ne quaq̄z facerēt. Quarto pctōres errāt omittēdo nō omittēda. Multi nāq̄z negligūt benefacere dicētes. deꝰ ñ dānat p quib⁹ chriſtꝰ crucifixus eſt. De q̄bus dicit Job. xv. Nō credat fruſtra erroꝛe deceptus. q. d. nō credat pctōr q̄ ſine vera pnīa ſaluabit. ¶ Tercio īdigemus ad ſalutē auxilio dei t ſctōꝝ ꝓpter pliatōis varie inſultatiōem. qz vt dicit Job. vij. Militia eſt vita hominis ſup terrā. Ideo ꝓtra multiplicē hoſtiū inſultū ſic auxiliū petebat in lib. meditationū Bern. dicens. Adiua me dñe deꝰ meus q̄m inimici mei animā meā circūdederūt: coꝛpꝰ. ſ. mūdus et dyabolus. Coꝛpus fugere nō poſſum nec fugare. circūferre illud neceſſe eſt mihi ꝓmere nō licet q̄m alligatū eſt mihi. cū vo illud ipinguo boſtem meū mihi nutrio. ipa de ſubuerſiōe mea fedꝰ inijt cū diabolo. vrpote de pctō nata: in pctō nutrita: mimis coꝛrupta ab ipa oꝛigine. ſed miro amplius viciata p̄ꝛaua ꝓſuetudie. Hinc eſt q̄ iugiter malū machinat. imo nō eſt vnū momentū quo decipe nolit. ipſa ſuā inhabitat regionē. a ia aūt exul t peregrina quā pulſare nō ceſſat. hec eſt q̄ baculo noſtro nos cedit: t manꝰ nr̄as cingulo ligat. vt caro q̄ data eſt in adiutoꝛiū fiat nobis in ruinā. grauis lucta t graue piculū aduerſus domeſticū hoſtē pugnare. Oō ſi oculꝰ videremus ad quantā maliciā nos mouet mirū eſſet toti mūdo q̄ vir ſalua/rek vnꝰ hō. Nō enī iſte carnalis multos annos mecū vixit: cibū de manu mea ſumpſit: in ſinu meo doꝛmiuit. cū voluit mecū colloquiū habuit. hic iure hereditario ſeruꝰ meꝰ eſſet. Sed qz a iuuentute delicate nutriui: virgepepci ꝓtumax effectꝰ eſt. quē infoꝛmare nequeo. cecꝰ eſt ſed t ſurdꝰ et murrebellis virtuti t vitati. inimicꝰ crucꝭ xp̄i vēdet innocētē: viceverſa vulcuſcifigere crucifixū. Ambulat i magnis t mirabilib⁹ ſup ſe vt vult. arrogātia quoq⁹ eiꝰ plꝰ q̄z foꝛtitudo. audax eſt: nullūq̄z reuerek. irreuerēs eſt. dicit inſipiētia ſua. nihil eſt deꝰ. odit diſciplinā et ꝓiecit dñm poſt doꝛſū. Mūdus vero circūcingit me vndiq̄z t perq̄nq̄z partes coꝛpis ſagittis ſuis me vulnerat. reſpicit oculꝰ t mentis ſenſum auertit. audit auris t intentōem coꝛdis inflectit. odoꝛatus cogitatōes bonam impedit. Os loquit et fallit. Tactus tangit t male agit. Ardoꝛ libidinis ex parua occaſiōe niſi illico reſpuatur et expuat ſubito vt fur totum coꝛpus occupat incendit t vrit. Deinde turpi delectatōne miſerā animam

nitus maculat. ad extremū domū si/ bi per consensum occupat: de qua vix ejicitur nisi misericordia subueniat re deptoris. Laqueos em̄ parauit i au/ ro z argento z in personarū pulcritu/ dine z in omīb illis quib abutimur Nec solū parauit laqueū sed z viscus. Viscus est amor possessionis. affect⁹ cognationis. cupiditas honoris: vo/ luptas carnis quib ania inuiscat et irretit ne penna cōtemplatiōis supne hierusalem discurrere possit. Pozro diabolū quē vt incorporeū videre nō possum et ideo minus caueo: qz men te vaga sic eū circūstare desito: tetēdit arcum suū: et in eo parauit sagittas suas vt sagittet me. Sagitte diaboli sunt ira: gula. inuidia. luxuria zc. qui bus ania vulnerat sicut corpus p fer rum sauciat. Ueu mihi: ve mihi. qa vndiqz bella vndiqz tela assunt. mihi vndiqz tētamēta vndiqz pricula. non habeo quocūqz vertam me huc illuc. nulla securitas. O igit peccator quer se. O homo decepte. O miser captiue clama ad dñm deum et ipius scōs z omnes angelos z pete deuotissime vt custodiant et defendant a tam multi/ modis insidiantib et querentib ani mā: quia si neglexeris pibis. Si vero clamabis ad dominū dicet. Clama/ bit ad me et ego exaudiā eum. eripiaz eū et glorificabo eū. Eripiet profecto: quia fidelis est ipe et non patitur nos tentari supra id quod possumus. sed faciet cum tētatione prouentū vt pos simus resistere. vt dicit apl's. j. Chor. x. Unde Bernard⁹. Demonū est sug gestiones malas ingerere: nostrū est nō cōsentire. Humanū est peccare di abolicū in peccatis pseuerare. saluifi/ cum emendare. angelicū est se custo/ dire. Nam quotiens inquit peccato resistimus diabolū supam⁹: angelos letificam⁹: deū honoram⁹: imaginez suam in nobis ornam⁹. Ipe em̄ de⁹ nos hortat vt pugnem⁹. adiuuat vt vincamus. certātes spectat. deficiētes subleuat z vincētes coronat. Hec ille. Ecce carissimi multiformis copia no/ stra ad salutē. ¶ Scōm documentuz notādū dixi sctē Anne ad nostrā salu/ tē. curandā oimodā sufficientiā. p eo q̄ dr in themate. qz mulier sctā es. exq̄ em̄ sancta est z deo dilecta facile adiu uare pōt nos apud deū. vt z nos san/ cti efficiamur. qz quicūqz b in mūdo isto sanctus nō efficit in futuro nūqz efficiet. Unde tribꝰ ꝓtribꝰ possum⁹ sancti effici. scz

¶ Primo p charitatē verā

¶ Secūdo p voluntatem bonam

¶ Tercio p patientiā pfectam

¶ Primo nanqz sctī effici possum⁹ p ca ritatē veram dei z hoīs. qz caritas ve ra tria in nobis efficit. scz exclusionez mortal' culpe. collatōem glie. z ostensi onē pfectionis vite. Primo inqz diuia caritas efficit in nobis exclusiōez cul/ pe mortal' qō nulla ꝓtus sine caritate pōt facere. qz cetere ꝓtutes pñt sil' esse cū pctō mortali p̄ter caritatē. sic fides informis pōt esse in corde pctōris. iu/ ta illō Jacobi. ij. Fides sine opib mor tua. Sil' spes pōt esse cū pctō morta li. al's ois mortaliter peccās esset ōspe ratus. sed b̄ est falsum. Sil' vigilans ieiunās z pegrinās pōt esse cū pecca/ to mortali qō corruptio sctitatis est. scz caritas q̄ sanctū facit esse cū pctō mor tali nō pōt. Cui' rō est. qa hec q̄tuor sil' esse nō pñt. vicz vt in eodē tpe in ali q̄ spūssctūs maneat z recedat. manet em̄ p caritatē et recedit p pctm̄ morta le. q̄ caritas z pctm̄ mortale nunqz sil' stare pñt. Scōo hec duo simul esse ñ pñt. scz esse dignū vita eterna: z esse di/ gnū morte eterna. sed p charitatē hō ē

dignus vita eterna z p pctm̄ mortale
eterna morte. g̃ sil' stare nō pñt. Ter/
cio hec duo sil' esse ñ pñt .s. auerti a dō
z puerti ad deū. sed p caritatē mēs cō
iūgit deo .p pctm̄ vo mortale auertit
a deo g̃ zē. Quarto hec duo sil' eē nō
pñt.s. viuere spūaliter et mori spūalit
sed p caritatē viuit hō spūaliter.p pec/
catū vo mortale morit spūalit. g̃ sil' eē
nō pñt.ideo q̄ habet charitatē sctūs ē.
Un̄ Aug⁹. de laude caritaſ. Habere
oīa sacramēta et mal⁹ esse pōt.hīe aūt
caritatē mal⁹ esse nō pōt.hec Tho. in
q̄stiōib⁹ disputatis de vrtutib⁹. ¶ Se
cūdo caritas efficit in nobis collatōez
gl'ie q̄ i manifesta dei cognitōe p̄sistit.
iuxta illud Joh. xvij. Hec ē vita eēna
vt cognoscāt te solū vez deū z quē mi
sisti iesū xp̄m. Sed dei manifesta co/
gnitō habet p caritatē. iuxta illō Joh.
xiiij. Si q̄s diligit me diliget a patre
meo z ego diligā eū z mānifestabo me/
ipm̄ ei zē. Tercio caritas efficit ostē/
sionē pfectionis vite. pfectio ei vite xp̄i
ane ē et vniōe ad deū. q̄ vnūq̄q̄z ōz
pfectū inq̄rtū vltimū finē attigit z ma
xime deū. sz p caritatē hō p̄iūgit ōo vt
ōz. j. Joh. iiij. Qui manet i caritate in
deo manet z de⁹ i eo. Hinc ad Col. iij
Sup oīa caritatē habete q̄s ē vinculū
pfectōis. Et ōz vīculū pfectōis p̄to eo
q̄ caritas q̄dāmodo oēs vtutes p̄ne/
ctit vel ligat in vnitatē pfectā. q̄ q̄dē vi
culo tā pfecto suaui z vtili trahūt q̄cū
q̄z saluant. iuxta illō Osee. xj. Trahaz
eos i vinc'o caritatis. g̃ q̄diu q̄cunq̄z
habet caritatē tādiu sctūs ē. ¶ Scdo
scti effici possum⁹ p volūtatē bonā. q̄ q̄
dē tūc ōz eē bona q̄n̄ p̄formaī diuīe vo
lūtati. q̄z sīc ōs nō pōt eē mal⁹ sic nec il
le q̄ ei debite p̄formaī. iō sctūs erit. iu/
xta illō Mat. vij. Qui facit volūtatez
p̄tis mei q̄ in cel'ē ipe ītrabit i regnuz
celoz. Certū aūt ē q̄ nullū coīnq̄natū
intrat in illō. Apoc. vlt. sz tm̄m̄ sctm̄
Ideo si scti volum⁹ esse debem⁹ volū/
tatē dei in oīb⁹ facere: q̄a ipe fecit z fact
et nr̄am. Primo eīm fecit nr̄am volū
tatē z desiderū. desiderabam⁹ eīm suā
incarnatōem vitā passionē z resurre/
ctionē. Esa. liij. Nos desiderauim⁹ eū
despectū z nouissimū viroz. viz. dolo
rū z sciētē infirmitatē. O de⁹ etne. o pie
xp̄e cū ānta pauptate laboze z morte
fecisti nr̄am volūtatē. z adhuc vis fa/
cere eternalit remunerādo. Quid igr̄
a nobis affectas. certe vt tuā volūta/
tem impleam⁹. Ecce pati sum⁹ vt no
strā volūtatē tue p̄formem⁹. sz ex sacra
scptura intelligim⁹ tuā volūtatē vt ca
ueam⁹ nos a pctis. iuxta illō apostoli
Hec est volūtas dei sanctificatio vā.
Itē est volūtas tua in b̄ vt coz nostruz
igne caritatis exardescat. iuxta illud
Lu. xij. Ignē veni mittere in terram z
q̄d volo nisi vt ardeat zē. Itē est volū
tas tua in b̄ vt misericordes sim⁹ sic
qō p te dicis Matb. ix. Eūtes discite
q̄d ē: misericordiā volo z nō sacrificium
In q̄b⁹ oīb⁹ btā anna volūtatē suā cō
formauit volūtati diuie. Un̄ legit de
ea in legēda de natiuitate gl'iose v̄gis
q⁹ bona sua i tres ptes diuidebat. vnā
mīstr̄ tēpli. scōaz paupib⁹ z pegrinis.
z tciā ad vsū retinebat vt ptz ibidē. g̃ scā
mlier est z erat sp. ¶ Tercio scti effici
possum⁹ p patiētiā p̄fectā. Nā dic̄ sal/
uator Mat. v. Bti pacifici q̄m filij dei
vocabūt. Oēs āt q̄ filij dei vocāt p g̃ti
am scti sūt. iō q̄n̄ aliq̄s canonizaī nūc
inq̄rī debz si p̄secutōes sustinuerit. vij
q. j. oīs q̄ gemebat. z illa cū caritate su
stinuerit. j. q. j. vide q̄ntū Talis eīm fu
it btā anna que habuit bonā volūta/
tem patientiā ac dei charitatem. ideo
sancta veraciter fuit z est. Que nobis
impetret gratiā z tandē gloziam. Ad
quā nos p̄ducat zē.

De sancta Martha hospita xpi

Sermo lxiiij

Mlier quedam martha noīe excepit illū ī domū suā. Lucc. x. c. ad honorē brē Marthe ✠gis .xpi matrisq; ipius marie ac discipuloz eius hospite hec ✠ba rōnabilit dicūt. In q̄bus a tribꝰ spēaliter ꝓmendat .scz.

¶ Primo a sua ꝓditione

¶ Scō a sua denominatōe

¶ Tercio a sua actione

¶ Prio nāq; ✠go p̄clara Martha xpi hospita ꝓmēdat a sua ꝓdutōe cū dicit. Mlier q̄dā. hec em̄ dictio nō derogat virgitati sue sz exp̄mit sexū. sicut Gen. j. 02. Edificauit dñs deꝰ costā quā tulerat de adā in mlierē. z tñ tūc erat ea fuit ✠go. Silr creator mūdi mrem suā virginē vocat mlierē Job. ij. Quid mihi z tibi mlier. z Joh. xix. de cruce dixit Mlier ecce filiꝰ tuꝰ. qō iō dictū putā dū est. qz si dixisz. O cara genitrix mea. o dilecta mr mea. o mea maria ad q̄n tā amarā passiōez me nutristi. ecce tā erit tibi filiꝰ iste iobes: cor mr nū scissū ꝓpassiōe fuisset. Hec aūt xpi hospita Martha ✠go dicta ē mlier in laudez oim virginū et mlieruz. p eo q̄ in tali fragili sexu corpale fuit tū exhibuit creatori mūdi. mlier em̄ 02 q̄si mollis vl molliēs. qz suis seruitijs molliuit fortē dei filiū intātū vt ad ipiꝰ nūciatiōez veniret z frēm suū lazaz. q̄driduanū suscitaret a morte. Un 02 Job. xj. Diligebat aūt ihs martham z sororē eiꝰ mariā z lazaz. Pacꝰ. pfecto ē laus z vtilitas quē mūdi creator diligit ¶ Scō bec brā Martha xpi hospita ꝓmēdat a sua denoiatōe cū 02 Martha noīe. qō q̄dē sem̄ nomē sepiꝰ replicat i euāgelijs. z a saluatore geminando dicit. martha martha sollicita es. Uix em̄ i toto euāgelio iuenit vt alicuiꝰ idē nomen saluator geminando dixerit nisi istiꝰ sue hospite. Et Act. ix. saulo dixit. Saule saule q̄d me p̄se. ꝛc. Et forte ꝑpter ipiꝰ significatōz. nā martha dicit a marte. i. a bello. qz subtilit disputando cū xpo ꝓfessa est generalē resurrectionē ac xpi diuinitatē. sic em̄ legit Jo. xj. Dixit martha ad iesū. Dñe si fuisses hic frat meꝰ non fuisset mortuꝰ. sz z nunc scio qz q̄cūq; poposceris a deo dabit tibi deꝰ. Dixit illi iesus. Resurget frat tuꝰ. Dic ei martha. Scio qz resurget ī resurrectōe ī nouissimo die. Dixit ei ihs Ego sū resurrectio z vita. q̄ credit ī me etiā si mortuꝰ fuerit viuet. z oīs q̄ viuit z credit in me nō morietur ī eternuz. Credis hoc. ait illi. Utiq; dñe. ego credidi qz tu es xpc filiꝰ dei viui ꝛc. Ul 02 martha a bello qz actiuā vitā agebat: q̄ q̄dē q̄s dā certamē spūale est inīre mltos labores tenere patientiā. iō dicit ei a saluatore Luc. x. Martha martha sollicita es z turbaris erga plīma. z bene. Gre. vj. moza. sic ait. Qui ꝓtēplatōnis arcē tenere desiderāt prius se ī cāpo p exercitiū opis pbēt ¶ Tercio btā christi hospita ꝓmēdat a sua actōe. Ut em̄ dicit Tho. ī. iij. di. xxv. vita actiua ꝑncipaliter ꝓsistit ī optimo agibili erga primū: sic vita ꝓtēplatiua in optio intelligibili erga deū. Nā ꝑncipal actꝰ vite ꝓtēplatiue est ꝓtēplari deū vel ī se ipo. vel put relucet i creaturis. sz actꝰ ꝑncipal vite actiue ✠sat i opib⁹ misericordie. Hinc Gre. sup Ezech. Activa vita ēpanē esurienti tribuere: ✠bo sapiētie nesciētē docere. errantē corrigere ad hūilitatis viā lapsiētē primum revocare. infirmātē visitare. pegrinū colligere. Tal fuit btā xpi hospita ō qua dicit. Mlier q̄dā martha noīe excepit illū iesum: illū ✠gis natū. illū mundi creatorē. illū hoīm redēptorē ī domuz

De ſcta Martha

ſuā cozdis z edis. Uñ in pñti ſermõe ex his thematʒ ꝟbis tria notem⁹ do/ cumẽta ad gl̃iam p̃dilecte xp̃i hoſpitʒ declaranda. ſcilicet

¶ Primo ei⁹ figuralẽ rep̃ſentatõem. ibi. mlier q̃dã martha zc.

¶ Scõm opis laudabilẽ executõem ibi. excepit illum zc.

¶ Terciũ executi opis vtilẽ fructifica tionem. ibi. in domũ ſuã

¶ Primũ documẽtũ ex ꝟbis thematis declarãdũ dirit btẽ marthe figuralem rep̃ſentatõem cũ õz. mlier q̃dã Mar tha noie. Nã in martha figurabaꝫ vi/ ta actiua q̃ laborabat circa dñi corpa lem neceſſitatẽ. z i magdalena vita cõ tẽplatiua: q̃ intẽta erat dulcedini ꝟbi dei. Uñ Aug. in ome. Remãſerũt er/ go i duab⁹ femis due vite: ambe ino/ cẽtes. ãbe laudabiles: ſz vna laborio/ ſa altera ociosa. nulla facinorosa quã cauere debz laborioſa. nulla deſidioſa quã cauere debet ociosa. Erãt ḡ in illa domo iſte due vite z ipe fons vite. in martha erat imago p̃ſentiũ. i Maria futuroꝝ. qõ agebat martha ibi ſum⁹ qõ agebat maria ẅ ſperam⁹. Uñ has duas vitas adinuicẽ ꝓpantes habẽt ſe ſic excedẽtia z exceſſa Nã ſimplicit z abſolute loq̃ndo melior eſt vita ꝓtem platiua q̃z actiua. alioq̃n q̃n martha ſuſcipiẽs dñm in domũ ſuã interpel/ labat dñm occupata i cura miſtrãdi di. Dñe nõ ẽ tibi cure q⁹ ſoror mea reli q̃t me ſolã miſtrare. dic ḡ illi vt me ad iuuet. certe ſi vita ꝓtemplatiua meli/ or nõ eſſet dñs ꝓtinus dixiſſ marie. Surge z adiuua ſororẽ tuã: ſed dixit. Martha martha ſollicita es z turba ris erga plima: pauco vnũ eſt neceſſa riũ. Maria optimã ptẽ elegit que nõ auferet ab ea. Ecce ptz q⁹ fm dñi ſen/ tentiã vita ꝓtẽplatiua pfertur actiue. Uerũtñ fm q̃d in trib⁹ ſeſe excedũt. ſ.

¶ Primo q⁹ hec prior ẽ illa p̃manẽ/ (rior

¶ Secũdo quia hec laborio ſior eſt illa ſuauior

¶ Tercio quia hec proximis fertilior illa ſibi vtilior.

¶ Primo iſte due vite. ſ. actiua z ꝓtem platiua ſeſe excedũt in hoc q⁹ actiua t prior nõ pfectiõe ſed tpe. q⁹ vita acti/ ua diſponit ad ꝓtẽplatiuã. Uñ Hido rus de ſũmo bono ſic dicit. Qui pri⁹ in vita actiua pficit bñ ad ꝓtemplati onẽ aſcendit. Et btũs Bre. vj. mozal. Qui inq̃t contẽplatõis arcẽ tenere de/ ſiderant pri⁹ ſe in campo p exercitiuꝫ opis ꝓbent. vt ſollicite ſciãt ſi nlla ma la iã primis irrogãt. ſi irrogata a pro ximis eq̃nimiter portãt. ſi obiecti bo/ nis tpalib⁹ nequaq̃ mẽs leticia ſoluı tur. ſi ſubtractis ñ nimio meroze ſau/ ciaꝫ. Ut deinde ꝓpendãt ſi cũ ad ſeipſos introrſus redeũt i eo q⁹ ſpũalia rimã tur nequaq̃ ſecũ rep̃ tpaliũ vmbras trahũt vel forſan ſe tractas manu di/ ſcretõis abigũt. hec ille. Ad ẅ dicẽ btũs Tho. ſcõa ſcõe. q. clxxxij. q⁹ exercitiũ vi te actiue cõprimit z q̃tat inſtorzes paſ ſiones aĩe ex q̃bus fantaſmata pueni unt p q̃ ꝓtemplatio impedit. Hinc ẽ q⁹ btũs Frãciſc⁹ volens ſuos frẽs ad ꝓtẽplatõem ꝓmouere in ꝓncipio con/ uerſiõis eoꝝ mittebat eos ad hoſpita lia vt ibi in hũilibus exercitijs ſe pa⁹ diſponerẽt. Uita vo ꝓtẽplatiua exce/ dit actiuã in ẅ q⁹ ipa eſt p̃manẽtior. h eñ incipit dei cõtemplatio z nũq̃ ter minabit etiã in vita futura: ſed ibi pfi ciet. Hinc Aug⁹. vlri. de ciui. dei. In celeſti ait vita vacabim⁹ z videbim⁹ amabim⁹ z laudabim⁹. ideo dixit ſal uator Luce. x. Maria optimã ptẽ ele git que nõ auferet ab ea. Qõ tractans Aug⁹ in li. ō ꝟbis dñi dicit. Ate mar tha auferet aliq̃n on⁹ neceſſitat. non eñ cum veneris ad illã patriã inue/

nies pegrinū quē suscipias. nō esurie/
rem quē reficias. ꝛc. ¶ Ite igit auferetur
opus vite actiue nō ḡsi sit malū. sz vt
qꝫ est melius dek. q; auferek a te labo;
ve requies dek. Cui⁹ oblatois rōez dic
Tho. scda scde. q. clxxxj. Ideo p⁹ banc
vitā vita actiua finiek: qa vita actiua
occupak circa exteriora q̄ in futura vi
ta cessabūt qñ corpus erit non animale
(vulgo coplalaudo) sed spūale. Vita
aut̄ ꝓtēplatiua versak circa interiora
q̄ nunqꝫ cessabūt. Qō ꝓfirmat Aug. i
fine d cui. dei dicēo. De⁹ aūt sine fine
videbik: sine fastidio amabik. sine fati
gatōe laudabik. ℔ munus: hic affect⁹.
hic actus erit in omnib⁹. ¶ Scdo vi/
ta actiua ꝛ ꝓtēplatiua sese excedūt. qa
actiua est laboriosior qꝫ ꝓtēplatiua. iō
dicit Marthe xp̄s. sollicita es ꝛ turba
ris erga plima. i. fm Aug. Circa mul
ta es occupata. Vult eī occurrere qñ
ministrat ꝛ aliq̄ndo nō pōt: q̄rik qō de/
est: distendik anim⁹. ꝛ sic ex laboriosi/
tate sollicita excludit vanū ociū: quod
nulea malicia docuit. Vita vo ꝓtem
platiua licz nō sit laboriosior est tamē
suauior. iuxta illud p̄s. Vacate. s. per
cōtemplatiōnē ꝛ videte qz in se ꝛ in su
is creaturis: qm̄ suauis est dn̄s. Dic
Augustin⁹ in omek. Maria sedebat
sec⁹ pedes dn̄i dicit. Intenta erat mar
tha quō pasceret dn̄m. intenta maria
quō pasceret a dño. Martha con/
uiuiū dño parabak: in cuius cōuiuio
tam Maria iocūdabak. Et infra. Mi
ra enim suauitate tenebak maria: qz
profecto maior est refectio mentis q̄z
ventris. O de⁹ eterne. O saluator xp̄e
q̄ dulcis es te cogitātibus: q̄z suauis
te desiderantib⁹ adhuc in p̄senti vita:
et quid eris tūc in futura. Certe illud
quod oculus nō vidit: auris nō audi
uit: nec in cor hominis ascendit. Leue/
mus igit charissimi corda nostra in p̄
senti ad deū nostrū recogitantes suaz
ineffabilem bonitatē qua ipe beatus
est. suam misericordiā qua vult nos
beatificare. suam charitatē qua nos si
bi elegit in seruos speciales sup̄ mul/
torum regnorū homines. et sic degu/
stemus suam dulcedinē per contēpla
tionem dulcissimā. Hinc Sapiētie
viij. dicitur. Nō habet amaritudinez
cōuersatio illius: nec tedū conuictus
eius sed gaudiū et letitiā. Et ratiōem
dat btūs Gregor⁹ sup̄ Ezechielē di/
cens. Cum aliquis ip̄m quem amat
viderit in amore ip̄ius amplius inar
descit. O pie christe q̄z suauiter te in/
tuebatur ista tua sancta hospita dicēs
in corde suo. Tu es christus filj⁹ dei
viui cui ego seruire nō sufficio. dic er/
go sorori mee vt me adiuuet. Quia
etiam totus mūdus tibi seruire non
sufficit. O mi redemptor si in presenti
vita nos peccatores semel tm̄ visibili
ter possem⁹ oscular pedes tuos pro
nobis ꝓfixos. eius dulcedo nunqꝫ a
corde nostro exideret. ¶ Tercio vita
actiua ꝛ cōtemplatiua sese excedūt: qa
actiua est proximis fertilior qa ipa in
tendit saluti proximorū. Unde Gre/
gor⁹ sup̄ Ezechielē dicit. Vita cōtem
platiua pascit a dño: sed vita actiua
pascit dominū. Ideo dicit scūs Tho
mas tercio scripto sniarū. disti. xxxv.
Q. vita cōtemplatiua aliq̄ndo inter/
mittitur ratione vtilitatis proximo/
rum vt corūdē vtilitati deseruiak. sicut
orō deuotio vl' feruida scripture lectio
ꝓpter p̄dicatōem. p̄dicatio em̄ ꝛ audiē
tia ꝓfessiōis seu administratio alioꝝ sa/
cramētoꝝ ē officiū actiuoꝝ. q̄ ego ime
rit⁹ q̄ p̄dico officiū marthe tenēdo xp̄z
i vob pāe vbi dei pasco. vos vo duo/
te audiētes cū maria: ip̄m xp̄i vbū re
ficit. qz xp̄i vba sunt q̄ dico. iuxta illud
Lu. x. Nō vos estis q̄ loqmi sed spūs

patris vñi q̄ locūt in vobis. Hic Aug. in omel'. Cōuenit̄ inq̄t .statis audit̄ inq̄stū b̄ agitis marie sil'es estis: z fa/cili⁹ vos q̄b agit maria facitis q̄z ego q̄ p̄rogo. si q̄d tñ dico xp̄i est: ió vos pa scit. Vñ vita actiua ipedit ꝓtēplatiuā exq̄ circa mlta occupat. ꝓtemplatiua vo circa vnū. tñ bta vgo sil' vtrāq; a/gebat vt dic̄ Anf. Ideo i ei⁹ assumpti one legit euāgeliū de martha et ma/ria. qñ em ipa manib⁹ aliq̄d faciebat vel cū filio, pcurabat aut ipm respicie bat sp cor ei⁹ in deo ardebat mira spi rituali sua uitate. ió sub cruce mira cō passiōe ꝓfodiebat. Vita aūt ꝓtēplati/ua licz nō sit maioris vtilitat̄, primo/rū q̄z actiua: est tñ sibi vtilior. q: ipa ē maioris meriti q̄z actiua. q̄b tripl'. p/bo. s. aucte rōe z signo. Prio inq̄z pbo aucte Brego. sup Ezech. dicēt̄ Mag̃ sunt vite actiue merita s; vite ꝓtēplati ue potiora. Secō b̄ idē pbo ratōe sic. Meritū mag̃ ꝓsistit in dilectōne dei q̄z primi s; in vita ꝓtēplatiua hō ma/gis ꝓsistit in dilectiōe dei q̄z primi: in actiua vo mag̃ primi q̄z dei. q̄ vita cō tēplatiua est maioris meriti q̄z actiua Quicūq; igit̄ officiū martbe agit b̄ facit. q̄ vo officiū marie: facit melius. Tercio q⁹ vita ꝓtēplatiua sit maioris meriti q̄z actiua pbo signo. Nā labor exīor vt dicit Tho. in. iij. .scpto sntiaꝝ dist. xxxv. opat ad augmētū p̄mū acci dental'. caritas vo cōtemplatōnis ad augmētū p̄mū essential'. p̄miū em ac/cidētale est' gaudiū. pueniēs de creatu ra. essentiale vo q̄b. pueīt de creatore. Sz q: mlto dulcior est creator oīm q̄z oēs mūdi creature zc. Secōm docu mentū declarādū ex vbis thematis est opis actiue vite laudabil' executio: p eo q⁹ dr. excepit martha illū iesū in do mū suā. op⁹ ei tūc laudabilit̄ exequet si fiat cum tribus scz

Primo cum fide vera
Secūdo cum spe certa
Tercio cum intentōe recta

Primo opus laudabil: exequet̄ si fi/at cū vera fide. Quia licz infideles fa/ciāt bonū de genere: tñ nō laudabilit̄ exq̄ sine fide sūt. q: dr ad Heb. xi. Sic/ne fide ipossibile ē placere deo. z ḡcun qz deo nō placz nec ei⁹ opa placēt: q: dr Gene. iiij. Respexit dñs ad abel et ad munera ei⁹. Pri⁹ em de⁹ respicit fi dē eius cui⁹ opa vult acceptare. Se cūdo op⁹ laudabilit̄ exequet si fiat cū spe certa. i. scīēs opus suū deo placere. q: si ꝯs faceret bonū: ei⁹ opinio dice/ret esse malū ita esset malū q: ꝯ ꝓsciam faceret. Tercio op⁹ laudabilit̄ exeq̄/tur si fit cū intentōe recta. Pro q̄ ē sci endū q⁹ aliq̄n bonū fit sine intentiōe. aliq̄n cū bona. aliq̄n cū mala intētiōe. aliq̄n inētio fit sine oparōe. intentōe. aliq̄n inētio fit sine oparōe. fit sine intentiōe: sicut illoꝝ q̄ aut ebrietate aut amētia nō habēt intentōnez ad bonū q̄b faciūt. sed sicut brura a alia ducūt instinctu nature. sic tales boies ꝓsue/tudīe. z taliū op⁹ deo intātū ē acceptū sicut b:utoꝝ nūq̄z etna mercede simu nerādū. q: intētio ita ē necessaria etiaz in admīstratōe sacroꝝ q⁹ ea ptermissa nihil agit. exēpli gr̄a. si sacerdos sine i tentiōe faciēdi xp̄ianū illū q̄ bapti/zat baptizet nō est ille baptizat⁹, sil: si dicat vba absolutōis ad ꝓfitent̄ dor/miens vl' nō intēdēs absoluere a pec/cat̄ nihil agit. sil: si missam celebret si ne intentōe ꝓsecrādi nihil agit. Sil: si xp̄ianus vadit ad eccl'iaz vel dat elēo synā zc. sine intētōe s; tñ ex ꝓsuetudie nihil mereť. Secō bonū op⁹ aliq̄n fit cū mala intentōe: vtpote aliqs dat elēosynā. vl' facit ꝓuiuiū pauplb⁹ vl' ie iunat zc vt inde gl'iet̄ nihil ex⁹ mereť sed potiꝰ peccat: licet op⁹ sit de genere

bonoꝝ.qz dicit saluatoꝛ. Attendite ne iustitiã vestrã faciatis coꝛã hoibꝫ vt videamĩ ab eis.qđ tractans Aug. dicit. Intentio ꝗppe coꝛdis hũani ꝙ diriga tur.z qđ expectet intuẽdũ. Si ei vult videri ab hoibꝫ bona opa sua gl̃iaz et vtilitatẽ suã ponit añ hoies z hãc cõ/ spectu hoiz q̃rit. nihil eoꝝ q̃ de hac re dñs p̃cepit ipleuit. et infra. Se ꝗppe glorificari voluit nõ deũ.z suaz q̃siuit vtilitatẽ nõ dilexit dñi volũtatez. de q̃ bus dic̃ apl's. Oẽs ei q̃ sua sunt q̃rũt nõ q̃ ieſu xp̃i. O de⁹ mirificoꝛs q̃z mlta bona spernes ꝓpter intentionẽ p̃auã quã hoies reputãt q̃si nihil.cũ tñ ma loꝛ sit q̃z opus.iõ dꝛ. Intentio tua opi tuo nomẽ iponit.i. ex intentõne noiaꝝ opus bonũ vl̃ malũ. ¶ Tercio dixi q̃ aliq̃n op⁹ bonũ fit cũ bona intentõne Intẽtio vo tũc est bona qñ intẽdit ad finẽ bonũ p bona media. naz si intẽde rent bonũ finẽ p malũ mediũ nõ esset bona intentio vt si vellet paupi subue nire.ita tñ q⁹ ab aliq̃ furaret vl̃ mẽtiri vt aliquẽ a malo retrahat.iõ dic̃ Bed. ad Eugenũ. Ad b q⁹ ocul⁹ sit simplex id est intẽtio bona necessario req̃runt duo.s.q⁹ veritas sit in electione.z cha/ ritas in intentõe.i.amet qđ est aman dum:z eligat qđ est eligẽdũ. Nam in malo ope sufficit sola mala intẽtio. sz in bono nõ sufficit. qz requirit q⁹ bo/ num bene intẽdat.rõ est qz plus req̃ri tur ad edificationẽ q̃z destructionẽ. Di ar scũs Bonauẽ.in.ij.di.xlj.q.vlt. q⁹ nõ sufficit ad meritũ bone actionis si homo referat ad deũ intentõe habitu aliomnia sua opa que facturus est in die vel in anno.sz req̃ritur vt referat i deũ opus suũ saltem in p̃mordio illi/ us opatõnis ad quã alia ꝓsequẽter se habẽnt.z sic oĩa ex p̃mo ope sequẽtia ergnt meritoꝛia dũmõ opus sequens directã habet oꝛdinationẽ ad p̃mũ op⁹ Tñ si qs intendit p ẽo dare.c. florenos z incipit hodie dare vnũ cogitãdo actu aliter de ẽo. postea det alios tũc nihil de deo cogitãdo. Silr si qs vouet ieiu nare q̃rta feria ad honoꝛẽ coꝛpis xp̃i. vel sabbato ad honoꝛẽ Marie v̄ginis actualiter cogitãdo de eis. si postea p/ ficiaꝝ nõ cogitãdo de eis. silr religiosi intendẽtes p̃mo portare religiõis põ/ dus q̃quid faciũt qõ ad obseruãtiaz sue religionis spectat ex p̃ma intentio ne est meritoꝛiũ ad salutẽ. nisi qõ absit ꝓtraria intentio supueniat. puta dole at se talia vouisse. Si aũt aliud opus bonuz facere vellet qõ nõ ptineret ad religionẽ. opteret tunc q⁹ intẽtio reno/ uareꝝ z sic valeret. scias g̃ magnã pote statẽ tue bone intentõis. qz si intendis opus tuũ dare potes patri vel matri. vel alteri ad purgatoꝛiũ. si sic intẽdis dare potes deo vel alijs in celũ. z cuz tanta vtilitate q̃ntuz intendis. Hinc glo. sup illud Matth.xij. Bon⁹ hõ dic̃ q̃ntũ bonũ intẽdis tantũ facis. qõ cla rius declarat scũs Bonauẽ. in.ij.di. xl.ar.j.q.ij.di. Q, si li tãtũ z q̃ntũ sunt aduerbia sic vez est q⁹ q̃ntũ act⁹ inten dendi est magis intensus in bonitate vel malicia tñ opatio exteꝛioꝛ est bo/ na vel mala. Si vo li tãtũ z q̃ntũ sũt noia tunc dicunt quantitatẽ ex pte in/ tenti.z sic nõ est vez generaliter. qz nõ sp intentio mẽsuraꝝ opi exteꝛius facto qz freq̃nter hõ intendit magnũ bonũ z nõ facit,z minimũ bonũ ex humili/ tate z facit magnũ. ¶ Quarto aliq̃n i/ tentio fit sine opatõe. nam paup intẽ/ dit bona opa mlta facere. puta nudos vestire elemosynã facere z postea non potest. vel ieiunare z infirmitate sup/ uenĩẽte nõ põt. dicit scũs Bonauen. vbi sup̃ Q, si qs hz facultatẽ z opoꝛtu nitatẽ bñ opandi nõ sufficit intentio. si vero facultas nõ adest tunc sufficit.

De sancta Martha

Ex qbꝰ aduerte qꝫ q̄dā bñt multa opa cū modica bona intentōe .z tales qui sunt in ꝓspectu dei. Quidā bñt pauca bona opa cū magna intentōe. z tales magni sūt in ꝓspectu dei. Quidā autē bñt mlta bona opa cū maxia intentione . z tales maximi sūt i ꝓspectu dei. O hō si vis magnꝰ eē cozā dō tūc habeas magnū ꝓpositū cauēdi a pctō mortali. sic qꝫ vsqꝫ ad mortē nō velis peccare. z itez habeas intentōez faciendi opus miscōie. talis fuit b. Martha q̄ sollicitabat quō decent fuire possit dō dñō xp̄o . Jō ad h̄ incitat sacra scp̄tura Hebreo .xiij. di. Hospitalitatez nolite obliuiscī. qꝫ hāc em̄ q̄dā placuerūt deo angelis hospitio receptꝫ. nā Abraā angelos meruit hospitari. silr Thobias ꝫ certe dñm angelozꝫ meruit b. Martha. Si tu dicis. z ego libēter recipem xp̄m dñm hospitio. Dico tibi qꝫ falsuz dicis. qz si pauper nūc nō recipis nequz ip̄m recipes. q̄ ait Mat. x. Qui vos recipit me recipit. sequit. Qui āt nō recipit vos. Amē dico vob qꝫ tolerabilꝰ erit in die iudicij terre sodomoꝫ q̄ꝫ ciuitati illi vel etiā domui. Magnū igr valde ē si qs recipit i hospitiū pauez mēdicū. maꝰ si pauez sacerdotē. maximū si pauem ep̄m vel papā . ꝫ brā Martha recepit pauez xp̄i discipulos. Itē recepit pauem z hūilē matrē dei. Itē recepit pauem regē glie. non tm̄ sel ꝫ sepelepit. Ūñ xp̄s in mūdo nō habuit aliud hospitiū ita freq̄ntatū sicut istud . de q̄ etiā ad mortē inde iuit zē. ¶ Terciū documētū declarādū ex vbis themat̄ ē executi opis vtilis fructificatio cū dicit. Recepit i domū suā Est em̄ domꝰ corpalis. z ē domꝰ materialis. est etiā domꝰ spūalis. Ad corpalē domū recepit mr̄ dei Maria vl etiā cōicantes ꝫ alit q̄ꝫ mr̄ dei. ad spūalez domū recipiunt penitētes p gr̄am. ad materialē vo domū recipiūt mirificos deos sicut b. Martha. z hi dicere p̄nt illud Eccl. xxiiij. Et q̄ creauit me requeuit in tabnaculo meo. z hmōi receptōis xp̄m mltiplex est fructus vicz

¶ Primo in dei cognitōez illuminat

¶ Scōo a pctis oibꝰ iustificat.

¶ Tercio bona tpalia multiplicat.

¶ Quarto in terra mirificat.

¶ Quinto finaliter btificat.

¶ Primꝰ recipe xp̄m in domuz in suis pauplbꝰ fructꝰ ē qz in dei cognitione illumiat. nā vt dr Luc. vlē. qꝫ iesus ibat cū duobꝰ discipulis i emaus. z loqbatur cū eis z nō eū cogḡscebāt . z dū ip̄m coegissent ire cū ip̄is ad hospiciū ibi illuminati coḡuerūt. Ex q̄ bꝫ vt dic̄ beatus Grego. qꝫ hospites cogēdi sūt venire ad hospiciū. qz sepiꝰ bō ex opibus magꝫ cognoscit deū z viā salutꝫ q̄ꝫ ex p̄dicatōe. Nūc Grego. de duobꝰ discipulis. Audiēdo illumiati nō sūt. facie do illumiati sūt. ¶ Scōs fructꝰ illoz q̄ recipiūt xp̄m ē. qz a pctis oibꝰ iustificat. sic patz in Zacheo Lu. xix. cui dñs remisit culpā iustificādo ip̄m. cui z dixit. Hodie salꝰ huic domui facta ē. z b merito qz nō libēter habitāt i vno hospitio xp̄s z diabolꝰ . vbi ei paup i xp̄i nomie recipit xp̄us recipit. iuxta illud Mat. xxv. Qđ vni ex mimis meis fecistis mihi fecistis. Jō inde exire cogit diabolꝰ vbi ꝑus hitabat p mortle peccatū. ¶ Tercꝰ fructꝰ bꝰ opis ē qz bona tpalia mltiplicat. sic̄ ptz. iij. Reg. xvij. vbi ꝓpt hospitalitatē Helye ꝓphe mulieri vidue mltiplicata fuit farinula z lechit olei. Itē de oleo vidue mltiplicato bꝫ. iiij. Re. iiij. ¶ Quartꝰ fructꝰ bꝰ opis ē qꝫ i terra mirificat. sic̄ ptz de bro Grego. q̄ xp̄m meruit hospitio recipere z de alijs. p̄sertiz patz de ista sctā xp̄i hospita. q̄ draconē magnū suo cingulo alligatū occidi fecit. Silr legit qꝫ

dū apd̄ autionē inē vrbē z fluuiū ro/dani p̄dicaret. iuuenis q̄dā vltra flu/uiū ꝙsistēs z ei⁹ ꝓba audire desiderās cū nauigio careret nud⁹ natare cepit. ꝛ vi fluminis rapiē z suffocaē. cui⁹ corp⁹ seq̄ta die inuentū añ pedes sc̄tē Mar/the resuscitādū pñtaē. Ipa vo in cruc/modū solo ꝓstrata sic orauit. O dñe ie su xp̄e. q̄ olim resuscitasti dilectū tuum Lazarū frēm. respice mi hospes chare ad fidē circūstātiū z resuscita hūc pñe/rū. z ap̄hēsa manu ei⁹ mox surrexit z sacrū baptisma suscepit. ¶ Quint⁹ fru/ctus h⁹ miscōdie opis ē q̄ finaliē btifi/cat. Jō dr Esa. lviij. Egenos vagosq̄ i/duc in domū tuā. z seq̄t. z glia dñi col/liget te. vbi sic dic̄ glo. ꝓbebe tectū z ac/ape celū. z Mat. xxv. dicet saluator in iudicio. Venite bñdicti p̄ris mei. z se/quit. Hospes eram z collegistis me. vñ le/git O⁹ dū videret aiam sororis sue ab angel⁹ felicit̄ deferri clamauit ad eā di. O dilecta mi soror q̄re me in corpe vi/uā vt ꝑmiseras nō visitasti. ꝛ mi dile/cta iaz viuas cū magro tuo z hospite meo. statim Martha exitū suū p̄sci/ens suos admonuit vt accēsis lumina/ribꝫ circa se vsq̄ ad obitū vigilarēt. Au/dita aūt hac fama ꝙuenit inumera mul/titudo boiz. Et ecce nocte media ante trāsit⁹ sui die custodibꝫ somno graua/tis. irruit vent⁹ vehemēs q̄ oia lumina/ria extinxit. Illa vo malignoꝝ spiritu/um turbā cernēs cepit orare excitās vi/giles vt lumiaria reaccēderēt. Interiz soror sua accēsa face reaccēdit lumina/ria di. Ecce charissima veni sic̄ ꝑmise/rā te visitare dū viueres. z dū alloq̄rēr apd̄ꝫ nos̄ꝫ dulciē noiantes venit ipe xps dī. Veni dilecta hospita z vbi ego sū illic mecū eris. tu me in era suscepi/sti hospitio tuo. ego te recipiā hospitō meo i celo. z inuocātes te exaudiā amo/re tuo, venientes interiz custodes mira/bant de accēsis lumiaribꝫ. Apprōpin/quāte exitꝰ sui hora iussit se sup cinerē i terrā poni z crucē añ se teneri. iussitq̄ vt passio sm Lucā legereē. z cū dicere/tur. pater i manꝰ tuas. btm̄ emisit spi/ritū. q̄ xp̄s suscepat in domū suā. quō vo sit sepulta. ptz in legenda.

¶ De sancto Petro ad vincula.

Sermo. lxv.

Qui dixisti vi

o[ratio]nē mea tibi sacrificabo ho/stiā laudis z nomē dñi in/uocabo. p̄s. cxv. Nec nāq̄ ꝓba regra/tiādo dicebat Dauid cui⁹ vincula pec/catoꝝ de⁹ mirificor dignē ruperat. Eadez etiā ꝓba potuit dicere b. Petr⁹ cuius vincula pedū z etiā pcōꝝ p angelū sol/uerat. q̄ typū gerit hoīm pcōꝝ vincu/lis pcōꝝ ꝙstrictoꝝ. q̄ eodē mō q̄ btūs Petr⁹ eliberant. Nā de eo Act. xij. tria notantur scz

¶ Primū angel⁹ carcerē illumiauit.

¶ Scōm angel⁹ Petrū tetigit.

¶ Tertiū ipm̄ abire p̄cepit.

¶ Primū dixi qđ notat ō btō Petro q̄ angel⁹ dñi carcerē illumiauit. sic q̄libꝫ pcōr mortaliē peccans methaphori/ce in ignorātie est tenebris z ligat⁹ du/abus cathenis scz affectu pcī z difficultate boni. z etiā dormit inter duos milites. q̄ sūt reat⁹ ad eternā penam z odiū dei. ꝑ q̄bꝫ nunq̄ posset surgere z eliberari. nisi angel⁹. i. gr̄a diuia illūi/naret aiaz hois ad videndū. diuinā mi/sericordiam q̄ꝫ ꝓna est penitentibꝫ. diuinaz iusticiā q̄ꝫ austera ē peccātibꝫ obstina/tis. Hinc ps. Dñe i lumie tuo videbi/mꝰ lumē. Abijciamꝰ q̄ charissimi opa tenebraꝝ z induamur arma lucis sic vt i die honeste ambulem⁹. ¶ Sco ag̃el⁹ dñi tetigit Pe. z sic excitauit di. surge velociē z stati ceciderūt cathene ō mā/ibꝰ eꝰ. sic spūal⁹ pcōr est tāgit ag̃el⁹. i. diuina

De scto Petro ad vincula

gratia. z excitat qñ timore mortis vel
supplicij infernalis ymittit in cor ho-
minis qñ vicz dat intelligere q̄ p̄ pau
cos dies dz mori z si in illo statu pse-
uerauerit eternaliter dānari. ex q̄ p̄side-
ratōe euigilat ad pniam. qz dicit Die
ro. Facile p̄tēnit oia q̄ se sp cogitat mo
ritur. ℣ Tercio angel⁹ Petrū abire
p̄cepit di. Circūda tibi vestimētū z se-
quere me. z eduxit eū p̄ p̄mā et scām
custodiā. z dū venissent ad portā ferre
am hec vltro apta est eis z ptinuo di-
scessit angel⁹ ab eo Petr⁹ estimabat se
visum videre. sz postea dixit. Nūc scio
vere qz misit dñs angelu z liberauit
me de manu Herodis. Sic spūaliter
pcōrib⁹ p̄cipit abire de statu culpe ad
statū gr̄e z indui vestib⁹ virtutū educē
do eū ō tētatōib⁹ carnis z diaboli. z fer
rea porta. i. adit⁹ regni celestis aptus ē
p̄ spem firmā. z regrando dicere inci-
pit. Dirupisti vincula mea zc. Ex q̄b
q̄dem v̄bis tria salutis (gr̄a dei) decla
remus documēta scz

℣ Primū de vinculoz ml'tiplicitate.
ibi. Dirupisti vincula zc.

℣ Scōm de absolutōnis autoritate.
ibi. z nomē dñi zc.

℣ Terciū de apl'i liberatōis gratiosi-
tate. ibi. sacrificabo zc.

℣ Primū dixi documentū ex themā
tis v̄bis declarandū de vinculoz seu
cathenaz ml'tiplicitate cū dicit. Diru
pisti vincula mea. ex q̄ em̄ i plurali ōz
vincula. dat intelligi q̄ sint multa. Et
iō in sacro eloq̄o inuenim⁹ sex vincla. s.

℣ Primū vinculū nature corrupte.

℣ Scōz vinculū ꝓsuetudinis p̄aue.

℣ Terciū vinculū culpe mortie.

℣ Quartū vinculū eccl'ie sancte.

℣ Quintū vinculū pene gehenne.

℣ Sextū vinculū dilectōis pfecte.

℣ Primū ita qz vinculū in sacro inueni
mus eloquio nature corrupte. q̄ diui
na sentētia ligauit Adā cum oīb⁹ suis
posteris. ꝓpt̄ pctm̄ inobedientie ad ml'ti
plicē miseriā vicz. famē. sitim. estū. fri
gor. ifirmitates. obp̄obria. mortē ama
rissimā. ac rebellionē carnis ad spm̄.
Juxta illud Gen̄. viij. Cūcta cogitatō
cordis humani p̄na sunt ad malū ab
adolescētia sua. Istis ei vinculis liga-
tus hō ducit̄ p̄ varia desideria z vana
In q̄z p̄sona apl's loquit Ro. vij. di.
Video aliā legē in mēbris meis repu
gnantē legi mentis mee z captiuū me
ducentē in legē pcī q̄ est in mēbris me
is. Infelix ego hō q̄s me liberabit de
corpe mortis huius. z subdit. Gratia
dei p̄ ihm̄ xp̄m. de h̄ etiā vinculo ōz Osee
xj. In vinculis Adā trahā eū. h̄ nimi-
rū vinculū est tā forte q̄ dei excelsi filij
um ꝓstrinxit q̄ntuz ad penalitates ac
ei⁹ p̄iam genitricē. in h̄ vinculo in cru
ce mortu⁹ est vt nos solueret a pctō
nexib⁹. Nā xp̄s dñs in sua b̄ñdicta in-
carnatōe assumpsit defect⁹ nostros. ñ
tū oīōs sz tm̄ illos q̄ nō ꝓtrariant gra
tie z vtuti. vt famē. sitiz. passionē. ignā
tiam. tū z carnis rebellionē nō assum
psit. Dz quare p̄ssime saluator nō tu
listi in baptismo tpalis pene vinculū
id ē. pnitatē ad malū multiplicēq̄ mi-
seriā. cū sic nos dilexerit vt tuo pio cru
ore laueris Apoc. j. Nōne melius esset q̄
essemus securi z firmi z seruirem⁹ tibi
corde pfecto. Modo v̄o licet gratiose
tulisti eternā penam. id est carentiā vi
sionis diuine. tñ ptem funis seu vin-
culi in collo nostro dimisisti ex q̄ mise-
rias nō tulisti. Ad qō rñdet Alexan. ō
hal'. in xp̄i p̄sona in. iiij. pte sūme. de ef
fectu baptismi ar. j. z. ij. Q. hoc fecit p
pter multas dignas rōnes. Primo
ideo vt homo recognoscat miseriā su-
am in quā venit ꝓpter p̄mo⁹ pctm̄ z
transgressionē. z h̄moi cōsideratio re-
trahat eum a peccatis que de⁹ sic odit.

ꝙ neqz fuim⁹ ꝑ seminalē rōem in adā
et ecce funē pctōz ei⁹ portam⁹. vt me⁊
rito dicere possimus illud ꝑs. Funes
pctōz circūplexi sūt me. z ira ista affli
ctio apiat oculos nr̄os vt de ceco cau⁊
tiozes sim⁹ vexatōe intellectuz dante.
Esa. xxviij. Scdo ideo de⁹ nō tulit in
baptismo bas miserias. vt hō in tan⁊
tis miserijs se hūlier. Quia ħ oipotēs
de⁹ in cōsistozio sue maiestat⁊ diffini⁊
uit ꝙ null⁹ ascēdat in celū ad sedes su
pboz angelozū nisi q̄ se hūliauerit. z
ħ pclamauit. z euāgelista Lucas sup
ħ instrumentū ꝓfecit dicēs. xiiij. c. Qui
se hūliat exaltabit. Et ideo merito hec
patimur: qa si cū tātis miserijs super
bim⁹ et deo reluctamur. q̄d facerem⁹
si essem⁹ sine miseria. q̄ hūliem⁹ nos
ꝓsiderantes miseriā nr̄am z pīs adā
Zacha. xiij. Adā exēplū meū ab adole
scentia mea. Tercio q̄z ideo ħ deus fe
cit vt ꝑ taliū miseriaꝝ exercitiū merea
mur z in ꝛrutib⁹ ꝓficiam⁹. vt iustus
de⁹ habeat q̄d iuste p̄miet in nob. si ei
mozs nō essꝫ tot martyres nō fuissent
remunerati: qz si nō est inimic⁹ nō est
pugna. si nō est pugna nō ē victozia. si
nō est victozia nō est cozona. A primo
igit ad vltimū est bona ꝓsequntia. quā
ꝓcludit ap̄s. j. ad Thim. ij. d. Nō co
ronabitur nisi q̄ legitime certauerit.
Quarto iō xp̄s dñs p̄misit tales mise
rias sup nos vt de tātis molestijs ce⁊
lestē patriā desiderem⁹. Hinc Greg.
ait. Mala q̄ nos ħ p̄mūt ad deuz ire
ꝓpellūt. Et Michee. ij. bz. Surgite z
abite qz nō habet⁊ ħ requem. Si em̄ cū
tātis miserijs sic diligim⁹ mūdū: q̄d
facerem⁹ si sine miseria eēm⁹. certe nul
lus saluarē. z tō dñs de⁹ eiecit ō pa⁊
disō voluptat⁊ ne mūdū multū dilige
rem⁹. Quito ideo de⁹ funē pctōz di⁊
misit in collo nr̄o post baptismū vt fi⁊
des habeat meritū. z ne boies ꝓt tē
pozale cōmodū venire videant ad ba
ptismū. Scōm vinculū in sacro elo
quio inuenim⁹ vinculū cōsuetudinis
prave qō ex trib⁹ funicul⁹ ꝓnectit. Pri
mus vocat catbena vinculās. secūd⁹
laqueus colligās. tercī⁹ frig⁹ ꝓgelās.
Primū itaqz funiculū prave ꝓsuetu⁊
dinis dixi catbenā vinculantē. Nā sīē
q̄s ferrea catbena vinculat⁹ difficulē
liberat. sic qui prava ꝓsuetudie ligat.
Unde Aug. li. viij. ꝓfessionū. Ligat⁹ ī
quit erā nō alieno ferro ſz mea ferrea
volūtate. velle meū tenebat inimic⁹ z
inde mihi catbenā fecerat z ostrixerat
O deus ecne q̄z ml̄ti sunt isto vinclo
ꝓstricti z heu neqz sentiūt. estimāt em̄
q̄ qñ ipis placet tūc incipiūt bonū et
pseuerāt in eo. sed certe sicut auis fal⁊
co nescit se ligatū nisi qñ volare ince⁊
perit tūc sentiet. Sic prave cōsuetudī
dediti. Hinc Comestoz in sūma ō vi⁊
cijs ait. O violēta ꝓsuetudo q̄nta ē tua
potētia. q̄ de libertate facis seruituteꝫ.
de volūtate necessitatē. de ꝓtingēte im
possibilia. Un Aristo. iij. ethicoꝝ dicit
q̄ habitus mali postq̄z sunt generati
nō subiacēt volūtati: z tm̄ dicūt volun
tarij a p̄ncipio. sicut q̄ ꝓiecit lapidē li⁊
cet prius volūtate ꝓiciat postea tm̄ ñ
habet volūtatē retrahēdi. sic hō alliga
tus male ꝓsuetudini. Secūd⁹ pue cō
suetudinis funicul⁹ vocat laqueus li
gās. q̄a sicut auis que incidit in laqz
nō liberabit nisi cū excoriatōne pedis
sic hois mala cōsuetudo vix tollit nisi
p separatōem aie et cozpis. Un Bre. i
moral⁹ ait. Sepe nōnulli a p̄uis acti⁊
bus exire cupiūt. sed q̄a eoz̄ dē actuū
pōdere p̄munt: in male ꝓsuetudīs car
cere inclusi a semetipīs exire nō possūt
De ħ Anſ. de sil⁹itudīb⁹ talē scribit silī
tudinē. Quadā vice pī q̄dam puerus
cū aue ludentē ꝓspexit: q̄ pedē filo inni
xū habēs sepe ipa lapi⁹ ire p̄mittebat.

uolare nitēs a puero ꝑ filū retrahe/ hāt. qō pī intuēs rupto filo auē auola refecit. ꝙ facto puer plorat. z pr exultās aduocat astātes di. Cōsideraſt iocuz pueri. Et illis cōsideraſſe rndēnt ait. Sic diabol⁹ iocat cū hoibz q̄s suis laqueis irretitos ꝑ diuersa vicia pertrahit. Terci⁹ funicul⁹ cōsuetudis prauę vocāt frig⁹ ꝙ gelās. nā sicut frig⁹ fluidā aquā indurat. sic ꝙsuetudo volūtatez q̄ naturalē eēt ꝟtibilis indurabit. vñ pbs. j. rethoz. dic. Cōsuetū fit velut i/ natū. Et idē. x. ethico. Cōsuetudo inqt difficilis ē ad dimittēdū qz nature assi milat. Et idē de memoria z remiscētia dic. Cōsuetudo ē q̄si altera natura. cuius ipe rōnē assignt. j. rethoz. Quia ait natura est sp. ꝙsuetudo sepe Sepe vo ꝟpinquū est ei qō ē sp. ꝙrēa oz de male assuet. Hiere. xiij. Si ethiops pōt mutare pellē suā. z pdus varietates suas. sic z vos poteſt bñfacere cū didicerit malū. Dic ē q hoies magē pctā p/ uipēdūt qz in ꝙsuetudinē duxerūt. ide fit vt q̄ ꝑius oz ruerūt postea diligāt. vñ Aug. in ench. ait. Pctā q̄uis magē z horrēda cū i ꝙsuetudinē venerit. aut pua. aut nulla ee credant vsqz adeo. vt nō solū occultāda sz etiā pdicāda z dif famāda videant. qm̄ scptū ē. Laudat pctōr in desideriis aie sue. O dñe de⁹ pie ḡre ꝑncipes quipēdūt oppssiones paupeꝝ z iniustā exactōez. qz didicerūt vt ꝙsueuerūt. Quare hoies ꝑ modico reputāt piurū. qz ꝙsueuerunt. Quare stipēdiarij nō curāt de pctō rapine. qz ꝙsueuerūt. Et cur ebrioſi recidiuāt cuz tñ ꝙfiteant. qz ꝙsueuerūt. ō dic Aug. sup ps. O vincere ꝙsuetudinē dura ē pugna. nā sic equ⁹ male assuet⁹ vix coꝛrigit nisi ꝑ ḡrā ꝙsuetudinē. sic ꝙsuetudo ꝙsuetudie vincit. sic ferꝝ ferro acuitur. ¶ Terciū vinculū inuenim⁹ in sacro eloquio vinculū culpe noxie. z habet mil'cos funiculos. qz dicit Aug⁹. O q̄ pctm̄ pctō addit funē nectit q̄ suspēdat z tō tres funiculos speciales h⁹ vincu li m alī culpe referam⁹. Prim⁹ oz infidelitat. Secūs desperabilitat. Terci⁹ exemplaritat. Prim⁹ inquā funiculus pctoꝝ oz infidelitat. z h est nō solū in/ fideliū sz etiā xpianoꝝ ꝟbo dei nō credentiū sz dicētiū nō esse tā dura z horrida in futuro seculo sicut dicūt pdicatores. nec ē tā horribil diabol⁹ sicut pingit. vez ē q ñ tā horrid⁹. sz millies horribilior. ita q mille hoies viso demōe morerēt q̄libz vnū pr nr dicerēt. vt hr in vita patrū. Itē dicūt nō fūt tot pctā mortalia q̄ dicūt pdicatores. q si tot essent null⁹ saluarēt. Quis pt caste viuere. rndeo. q vult saluari. Nā si tātaz diligētiā haberēt homies circa ꝓtinentiā q̄ntā circa vas vini possent ꝓtinere qz postq̄z aduerterint q vas effluit vl stillat. oīb⁹ postpoſit statiz reficiūt. mlto magz deberēt sollicīti ee de cōtinētia corꝑis z anie. Secūs culpe funicul⁹ oz desperabilitat z h est q̄n cogitāt q ipi ñ saluabunt dicētes. Perdidum⁹ qō habuim⁹ cur iam volum⁹ alīq̄d boni facere. O stulta z maledicta lingua q cū tuo pctō momētaneo vis diuinā misericordiā infinitā exhaurire. nōne hō es. nōne in foro miscōie es. ds⁹ pt⁹ nō dā/ nat te. si tu nolīs. qz dic apl's. j. Thim. j. Oēs hoies vult saluos fieri. nam si vellet dānare cur dedisset tibi angelu suū in custodē. cur ꝑ te fuisset mortu⁹. tō dicit Aug. Nec crimis q̄ntitas. nec vite enormitas. nec rēpoꝝ diuturnitas excludit a misscōia dei. si mutet vo lūtas. Terci⁹ funicul⁹ culpe oz crēpla/ ritas. z h est eoꝝ q dicūt iste facit h. z il le illud. z tā est cōis mod⁹ sic viuēdi. vt qz ullis licet ita facere. z ꝛre mihi nō liceret. Illi sē viri sapiētes vel clerici siue religiosi. Et ego dico tibi q si cēnt aliq

ſteli z ꝺ dei ꝓcepta facerēt ipi dānarēt. Quartū vinculū in ſacro eloq̃o iue nim⁹ vinculū eccl'ie ſcrē q̃ ligant excōi cati, interdicti. vl' ſuſpēſi. vt n' poſſint eccl'iaz intrare. de iſto vinculo dixit ſal uator Petro Matth. xvj. Qđcūqz li gaueris ſup terrā erit ligatū z in celis Et iſto vinculo ligant ſolū ꝓtumaces vel mortal'r peccātes. z tales ſūt m'tri ipſo facto a iure. Hz ad clarā hui⁹ dicti intelligētiā ſciendū q̃ duplex ē excōica tio. ſ. ab hoie. z a iure. Ab hoie q̃n ꝓ ci rationē vel denūciationē excōicat q̃s a iudice ꝓpter ꝓtumaciā vel aliq̃ꝺ pec catū mortale. A iure vo eſt duplex vi delicet maioz z minoz. Excōicatio mi noz q̃n q̃s ꝓticipat cū excōicato in ver bis z. de q̃ q̃libet curat⁹ pōt abſolue re. z ꝓt incurrere quis ſine pcō morta li. Maioz vo excōicatio incurrit i ml' tis caſibꝫ. Primo cū q̃s man⁹ violen tas inīcit in clericū religioſuz vel mo nialē. vt habet. xvij. q. iij. Si q̃s ſua dēte diabolo. Ad ꝺ vt incurrat q̃s i ex cōicationē req̃rit dol⁹. z iō ſi indelibe rate. vel ex ioco. vel cā correctōis inīci atemp⁹ nō incurrit i excōicatōez. Hz ſi ex violentia claudat oſtium ſup cle ricum. aut retineat frenū equi vel ſpu it in ipſum incidit in excōicationē fm Hoſtien. Scꝺo incurrūt excōicatiōez incēdiarij locoꝝ ſacroꝝ. extra de ſentē. excō. c. Cōqueſta. Tercio qui frangūt loca z inde rapiunt bona ibi repoſi ta. extra de ſen. excō. c. ꝙqueſti. Quar to q̃ aſſerit romanā eccl'iaz nō eſſe caput oim eccl'iarū. nec ei tāq̃z capiti obedien dū. ꝺ. q. j. Nlli phas. Et ſic oēs ſciſmati ci z heretici ſūt excōicati. Quinto q̃cū q̃ ꝑſe vel ꝑ aliū noie ſuo vl' alieno ab eccleſijs vel ꝓſonis eccl'iaſticis ꝑ ꝓſo nis vel reb⁹ quas nō cauſa negociati onis deferunt vel deferri faciūt exigūt aliq̃ꝺ pedagiū. i. tbeloniū vel guidagi um. extra de cenſi. z exactio. tribu. lib. vj. c. Quāq̃. Sexto q̃ hereticos vel re ceptos ſeu ꝺfenſores aut fautores eo rū ſcienē traderet eccl'iaſtice ſepulture. extra de hereticj. c. Quicūqz. li. vj. Se ptimo q̃ i cimiterijs ſepeliūt tpe inter dicti vel in eccl'ia corpa ꝺfuncto⁹ pu blice excōicato⁹ interdicto⁹ aut ma nifeſto⁹ vſurario⁹. extra de ſepultu. c. eos. Tamē in iure ꝓcedit ſepultura tē poze inf̄dicti viris eccl'iaſticis tm. Octa uo q̃dā mlieres et ea⁹ fautores q̃ vo canē begine. q̃ nulli ꝓmiſerūt obedīti am z gerūt ſe ꝑ religioſ. extra de religi oſis do. c. Cū de q̃buſdā. in clemē. No no religioſi q̃ dicūt aliq̃ vba in ꝓdica tōe vel ꝓfeſſiōe vt retrahāt audientes a ſolutōe decima⁹. extra de exceſſibꝫ ꝑ lato⁹. c. Lupiētes. Decimo q̃cūqz cleri ci vel religioſi inducūt aliq̃s ad vouē dū vel iurādū ſeu ꝓmittēdū vt ſepul turā eligāt apud co⁹ eccl'ias aut vt iā electā vlteri⁹ nō mutēt. extra de penis. Lupiētes. in clemē. Undecimo q̃ ꝑſi dis hereticis arma. equos. ferrū. plū bū. lignamia. ſal. oleū. vinū. victualia vel alia q̃cūqz ad vſum hoim ꝓtinētia ſubminiſtrant ꝑ ſe vel ꝑ ſuos ſubditos. aut deferri ꝓmittūt ſunt excōicati ꝑ ꝓ ceſſum annualē curie romane. ſil'r q̃ i fidelibꝫ ſilia deferūt. Duodecimo qui deꝑdant romiperas q̃ illuc vadūt cā deuotōis. ſil'r q̃ dant ꝓſiliū auxiliū vē. per ꝓceſſum curie. Tredecimo qui ali quem cogunt celebrare in loco interdi cto vel ad audiendum miſſam vē. cō uocāt excōmunicatos vel interdictos vel interdictis ꝓhibent ne exeant z q̃ moniti nō exeant. extra de ſentē. excō. c. Grauis. in clemē. Quartodecimo q̃ ſcienter contrahūt mīmonia cū con ſanguineis vel affinibus vel cum mo nialibus vel alijs in iure ꝓhibitis. ex tra de ꝓſangui. z affi ni. c. cos. i clemē.

Quintodecimo dñi tales q̄ subditus suis interdicūt ne p̄lati vel p̄sonis ecclesiasticis q̄cq̄ vendāt vel emāt ab eis bladū molāt. panē coquāt. z hmōi ob sequia exhibere. extra de emuni. eccl'ie c. eos. li. vj. Decimosexto pticipātes cū excōicatis in crimine ꝓpē q̄ sūt excōmunicati dādo eis ꝓsiliū z fauorē si cū illis sunt excōicati. extra de sentē. excō. c. lxxvj. Cōcubine. Decimoseptio q̄ ingrediunt monasteriū sctē Clare nisi in casibus in eaꝝ ꝓstitutōibus expressis. vt ꝑz et bulla Grego. xj. q̄ incipit. Et si oim Et hodie eoꝝ absolutio reseruat pape vt ꝑz ꝑ bullā Eugenij. iiij. Silr q̄ ingrediunt monasteria ordis p̄dicatoꝝ Decimooctauo cōfessores q̄ absoluūt ab excōicatōe p. p̄cessum curie excōicatos p̄ter q̄s in articulo mortis. silr dispē santes seu absoluentes de voto vltra marino. sctoꝝ Petri z Pauli. sctī Jacobi. z castitatis. vt ꝑz in extrauag. Si xri. iiij. q̄ incipit. Et si dñici. Quicuz vinculū in sacro eloquio inuenim⁹ vinculū pene gehēne q̄ ligant dānati i inferno qō ē ſnia dei altissimi. de q̄ saluator Math. xxij. Ligatis pedibz z manibz mittite eū in tenebras exteriores ibi erit fletꝰ z stridor dentiū. Et Gap. xvij. Una inḡt cathena tenebraꝝ erāt oēs inclusi. Certū vinculū ē dilectionis p̄fecte q̄ deꝰ diligit sup oia z q̄ deus trahit ad se oēs saluādos. iuxta illud Joh. vj. Nemo vēit ad me nisi p̄ qui misit me traxerit eum. Hoc vinculo oramꝰ trahi dicētes illō can. j. Trahe me pꝰte. Scōm saluz documētū ex p̄missis themaz vbis insinuat de absolutōis aucītate cū ōr. Et nomē dñi inuocabo. nā oia ecclie sacra ministrant p̄ iuocationē nomis dñi. Hinc Aug. ait. Accedit vbum ad elementū z fit sacrm. vñ ō absolutōe p̄dictoꝝ vinculoꝝ ꝓsiderem⁹ autores. Nā de p̄mo vinculo deꝰ absoluit i morte. vel potꝰ in resurrectōne vniuersali bonos tm̄. De scōo absoluit li. ar. p. gr̄am. De tertio absoluit hō a duob⁹. causa. s. p̄ncipali q̄ est deꝰ. iuxta illō Esa. xlvij. Ego ipe sum q̄ deleo iniq̄tates vr̄as. scōo a causa instrumētali vicz. sacerdote absoluēte. sic em̄ videm⁹ ad sensuz in casuibus q̄ absoluūt a rege z a milite. sz aliter z aliter. a rege vt aucītatē bñe. a milite vt exeq̄nte. Deꝰ em̄ pepigit cum eccia vt q̄cūq̄z vba absolutōis ꝑferūtur sup attritū cū debita intentiōe recipiat petr̄m. nisi ꝓpōs ponat obicem. De q̄rto absoluit hō p. bñes aucītatē. De q̄nto vicz de vinculo gehēne nullꝰ absoluit q̄ illi ligant vinculo eēne mortis. De sexto. s. dilectōis p̄fecte vinculo deꝰ nullū absoluit sz potiꝰ fortificat. veruz hō p. suā volūtatē pōt rumpe q̄n cūq̄z voluerit. z se alligare vinculo magno pcti Certū saluz documētū ex p̄missis themaz vbis insinuat de bti Petri apli liberatōis gratiosītate cuz dicit. Tibi sacrificabo hostiā laudis. Quia em̄ deꝰ ipz liberauerat a vinculo pcti. iō ipe ad honorē eiꝰ sacrificauit se dño p. morte q̄ sacrificiū est deo acceptum. Rogem⁹ igit̄ xp̄m.

De sancta Maria ad niues.

Sermo. lxvj.

Ego mater pulchre dilectōis z timoriz gnitōis z sctē spei Eccli. xxiiij. Verba hec dicta sūt a sapiēte i ꝑsona vgis gliose. q̄ q̄dē spūsctō illustratus cognouit q̄ vna vgo oriret in mōdo q̄ deū altissimū pareret. essetq̄z plena dei dilectōe. timore. agnitōe. z oibz virtutib⁹. iō dic. Ego mr̄ pulchre dilectōis z̄. nā amoz sine dilectōe ē tripler. s.

Primus gratuitus.

Scōs naturalis.

¶ Tercius vicios⁹.

Prim⁹ inquã amor est gratuit⁹ q̃ fm Augu. est rectissima animi affectio q̃ de⁹ diligit ꝓpter se z ꝓprium⁹ ꝓpter deum. z huius amoris finis est bonũ incõmutabile. i. de⁹. nõ ei hz respectũ h amor ad ꝓprium cõmodum ꝑncipaliter. qz q̃cq̃d amat refert ad ipm deũ. Hinc Aug⁹. ait. Min⁹ te dñe amat. q̃ tecum aliq̃d amat. qđ nõ ꝓpter te amat. Gloſa ita/ qz mr dei Maria isto amore amabat filiũ ꝓpter a sine tedio ei fuiebat q̃npo/ ri⁹ iestimabili suauitate fouebat oscu/labat. vñ Bern̄ ait. Ubi amor nõ laborat ſ sapor inuenit. z Aug. Qui amat nõ laborat. ois em̄ labor nõ amãtib⁹ grauis ẽ. solũ amor est qđ nomẽ diffi/cultatis erubescit. amem⁹ z nos xp̃m z facile videbit oĩe difficile. hec ille.

¶ Sc̃dus amor ẽ naturalr q̃ q̃s naturaliter afficit ad aliquẽ ex inclinatõe naturali. sicut p̃ ad filiũ. vir ad vxorẽ z̃. z iste amor fm ꝑm nec est laudand⁹ nec culpand⁹. Hinc Grego. in omel. Sũt nãq̃ q̃dã q̃ amorẽ suũ carnaliter impẽdunt. q̃b⁹ sacra eloq̃a nõ ꝓtradi/cũt. z tñ illa sublimia dilectiõis ꝑmia nõ assequũt. qz amorẽ suum nõ spũaliter ſ carnaliter impẽdũt. Aliud ẽ qđ spõte impẽdit nature. z aliud ẽ qđ ex ꝓcept⁹ dñici debet obedientie. Sepi⁹ tñ iste amor naturalr est occasio mlt⁹ malor. h amore q̃dã filijs ꝓ vsuras z rapinas ꝗrunt ꝓalia. h amore pentes retrahũt filios a dei fuitio. vt ostẽdat fm Chr̃yſ. q⁹ genitores sunt corporuz z nõ aiaz. Et iõ dic̃ saluator Lu. xiiij. Qui nõ odit patrẽ suũ z matrẽ z vxorẽ z filios z ffres adhuc aũt z aniam suã nõ pot me⁹ ee discipul⁹. Hã vo virgo diligebat filiũ naturali amore z inde accẽdebat ad diuinũ filij amorẽ ꝑsiderãdo q̃ iste quẽ brachijs baiulat ẽ creator oĩm z filius ipi⁹.

¶ Tercius amor est vicios⁹ q̃ q̃s diligit aliũ ꝓpter suã delectationẽ vel voluptatẽ. z h⁹ amoris cã est creatura. iõ ẽ vicios⁹. quẽ excludit sapiẽs in ꝑsona vginis di. Ego mr pulchre dilectõis. nõ vicios⁹. ꝑseqnter laudat eã de dei timore agnitõe z ſctã spe. nã istis vtutib⁹ venit ad salutẽ. in cui⁹ signũ hodie q̃ttuor p̃cipua festa sc̃e Primũ vginis gl'iose. iõ dr. Ego mr pulchre dilectõis. sicut em̄ dilectio ceteras vtutes excellit. sic ipa oẽs sctõs.

¶ Scõm ẽ btī Osualdi regis z martyr⁹. ꝓpterea subdit timoris. qz p̃ncipes z reges nisi in timore dñi se teneãt cito corruũt. Tercium est btī Dñici cõfessoris z ducis ordinis p̃dicatoꝝ. iõ dr agnitõis. qz ipe deũ agnouit z alios agnoscere fecit p suã p̃dicatiõez. Quartũ est sctẽ Affre martyr⁹ q̃ fuerat publica peccatrix. iõ subinfert. z sctẽ spei. q̃ multũ ẽ necessaria oib⁹ potissime taliẽ peccãtib⁹. z vt btã vgo se oñdat tã iustis q̃ pctõrib⁹ matrẽ dilectã dic̃. Ego mr z̃. In q̃b⁹ q̃dem vbis ipa a tribꝰ specialiter cõmendat sc̃z

¶ Primo a maternali dignitate. ibi. Ego mater.

¶ Secundo a virtuali nobilitate. ibi. pulchre dilectõis z̃. cte spei.

¶ Tercio a fiduciali pietate. ibi. z sanctis.

¶ Primo dixi q⁹ ipa gl'iosa vgo ex his thematis vbis cõmendat a maternali dignitate cũ dr. Ego mr. Exq̃ em̄ dic̃ in p̃ma ꝑsona z numero singlari ego innuit ipi⁹ singularẽ mr̃nitatẽ. cui⁹ q̃dẽ admirabil' mr̃nitas extẽdit ad oia bona q̃ sunt hec tria sc̃z

¶ Primo ad deũ creatorẽ.

¶ Scõo ad hoiem pctorẽ.

¶ Tercio ad totũ mũdũ renouatẽ.

¶ Primo nãq̃ vginis Marie mr̃nitas admirãda extẽdit ad deũ creatorẽ oĩm ita q⁹ quẽ celi cape nõ poterat ipa suo gremio vgiali nob⁹ ꝗtulit. Hz diceres

vtrū bta virgo vere dicaſ mater dei ex q̄ xp̄m nō genuit ſm diuinitatē ſz ſm hūanitatē. Rñdeſ q̄ ō b olim fuit dubitatio in eccl'ia. pſertim qz ōz. q̄ xp̄s ſm natiuitatē diuinā habz p̄em ſine mr̄e. ſed poſtea in cōcilio epheſino determinatū eſt q̄ ipa ve dicaſ mr̄ dei. Un̄ Cyrill⁹. Si qs nō cōfiteſ ſctaz virginē dei genitricē anathema ſit. z Johānes Damaſce. ait. Theotocon. id ē dei genitricē vere ſcrām mariā p̄dicamus. Similiter eccl'ia ſancta in ip̄i⁹ laudē ſic ozat dicēs. Poſt partū virgo inuiolata p̄māſiſti dei genitrix intercede p̄ nobis. Et in letanijs ozat dicēs Sancta dei genitrix oza p̄o nobis. Cuius ratiōem declarat ſctūs Tho. i iij. p̄te. q. xxv. dicēs. Vere ōz mater ōi virgo maria. qz q̄cquid ꝙuenit diuine nature et hūane p̄t attribui illi p̄ſōe. Cōcipi aūt et naſci illi attribuiſ p̄ſone z hypoſtaſi ſm illā naturā in q̄ cōcipiſ z naſciſ. Cū g̃ in ipō cōceptionis p̄ncipio fuerit hūana natura aſſumpta a diuina p̄ſona ꝙuenies eſt dicere deuz ꝙceptū et natū de virgie. Nā aliq̄ mulier ideo dicit mater alicui⁹ q̄ eū cōcepit z genuit. Sic bta virgo dicit ve mr̄ dei. nō q̄ mater ſit diuinitatis. ſz qz p̄ſone habētis diuinitatē et humanitatē eſt mater ſm hūanitatē. ideo ꝓpē cōmūicationē idiomatuz vere ōz mater dei. O q̄ta dignitas eſt eſſe mr̄em dei oīpotentis. et quantū mirabile q̄ ſo ſo explicabit. Dinc Damaſce. ſup miſſus eſt. Qualiter inq̄t factū eſt vnum deus z hō miranſ angeli. pauent celi: vor ſilet. mens deficit cū deū ſic i vna puella i ſuo vtero capit vt pacē ſanctiſ vitam moztuis cōferat. ¶ Secundo deniq̄z virginis marie maternal' dignitas extendiſ ad hominē pctōrem. Nā ipa ſola eſt mater oīm ſaluādozū q̄ habet duos filios. vnū naturaliē genitū qui dicit primogenit⁹. Lu. ij. Peperit filiū ſuū p̄mogenitū ſine dolore Primū vo dicit reſpectu ſecūdi. z aliū filiū habet ſpūaliter genitū. id ē oēs electos. Unde de ea dicit. Sapie. vij. Omniū eſt mater. Qō Albertus ſup Miſſus eſt exponit de v̄gine ſubdēs Quia inq̄t mater habz q̄ttuoz p̄rieras reſpectu filiozū. que ſunt genitura cura p̄ioritas z dignitas. Primo ita qz ē mater oīm genitura. qa ipa vnuſ filiū genuit. id ē chriſtū z oēs p̄ ipſū regenerauit. Regenerati reuera ſum⁹ p̄ baptiſmi ſacramentū cuius efficacia eſt a chriſti paſſiōe. Illa ſancta humanitas eſt a virginis vtero exorta. Unde Bernar. de ipa virgine gl̄oſa dic̄. Tu mr̄ dei. tu mater rei. tu mater iudicij. tu mater exulis. cū ſis ergo vtriuſq̄z mater diſcordiā inter filios ſuſtinere neq̄s. Idē. Puto q̄ iaz ſperare me nō poterit deus os meū caro z frater meus. Secō q̄z beata virgo eſt mater oīm electoꝝ cura. qz oīmibus ineffabiliē p̄uidet natura z gr̄ia ad hoc violētāte. Nā ſi ſolū natura tā fortis eſt vt oīne genus animāliū beſtiaꝝ piſciū auiū z ſerpentiū venenatozū cogaſ fouere fetus ſupza ſuū poſſe. q̄d tūc erit de mr̄e noſtra gr̄ioſa maria. De qua Bern̄. ait. Aduocatū q̄ris ad matrē recurre. audiet matrē filius audiet z filiū paſ. O hō ſecurū habes acceſſum ad deū vbi habes filiū ante p̄em et mr̄ez ante filiū. filij⁹ oſtēdit patri latus z vulnera: mr̄ oſtēdit filio pectus z vbera. nulla p̄t eſſe repulſa vbi tot ꝙcurrūt caritatis iſignia. Prop̄e hoc dicit ſapiēs i p̄ſona v̄gis. Tūc ergo filij audite me. z in q̄ audiam⁹ ſubdidit dicēs. Trāſite ad me qui concupiſcitis me et a generatōibꝫ meis adimplemini. ¶ Tercio beata virgo eſt mater p̄ozitate. nā ſic mlieres ꝙcurrc etaſ

vocam⁹ mr̃es ꝺ cõi mõ loq̃ndi. sic btã ẏgo dicit mater. de q̃ puer. viij. dicit. Dñs possedit me in initio viaꝝ suarũ añ̃ q̃q̃ facerz a p̃ncipio. necdũ erãt abyssi z ego iã ꝛceptã erã. Quotꝯ enĩ saluꝰ facti sũt z erũt ꝟ fuit vel erit ꝑ fidem christi explicitã vel implicitã siue in veteri siue ĩ nouo testamento. Xp̃s ẏo nat⁹ est ex hac ẏgine g̃ est oĩm mr̃ Quarto btã ẏgo est mr̃ oĩm electorũ dignitate. sicut enĩ abbatisse z alie plate vocãt matres etiã si sint iuuẽcle. sic dignitate btã virgo tã hoĩm q̃z angelorũ ꝺz mater. qz gr̃a z glia oĩi pura creatura est dignior. De gr̃a q̃dem ait Hiero. in ẽmõe de assumptõe sic. Celeris gr̃a ꝑ ptes p̃stat. marie ẏo sil̃ tota infudit plenitudo gr̃e. De gl̃a aũt ait Berñ. sic. Quantũ gr̃e adepta ẽ ꝑ ceteris hoĩbus ĩ terris: tãtũ obtinet gl̃ie singularis in celis. Tercio quo q̃z maternal' dignitas ẏginis extẽdit ad vniuersũ mũdũ renouantẽ. Renouabit sic dẽ ꝑ xp̃m ẽra aq̃ aer celũ zc. z etiã spũalis creatura. Ideo ꝺz Rom̃. viij. Ois eĩ creatura ĩgemiscit z parit vsq̃z adhuc expectãs reuelatõz filiorũ dei. i. glificatõem scrõz in corpe et aia: qõ erit in fine mũdi. qa tũc creata corpalis renouabit liberata a corruptione z corpa celestia a motu. iõo dicit Apoc̃. penul. c. Vidi celos nouos z ẽrã nouã. i. innouatã. Eiusdẽ. xxj. Et dixit q̃ sedebat in throno. Ecce noua facio oĩa. Maria ẏo ꝺz mr̃ oĩm horũz. qz dcõd est causa cause est causa causarũ. sed btã virgo est causa xp̃i qz mr̃ ei⁹. g̃ causa renouatõnis oĩm. z ꝑ ꝓsequens mr̃ oĩm. Oõ admirãs Anſ. dicit. O femina mirabilit̃ singularis z singulariter mirabil̃ ꝑ quã elemẽta renouant hoĩes saluant̃ z angeli reintegrãt. O femia plena z supplena gr̃a. de cuius plenitudis gratia reciuiscit oĩs creatura. Ideo dicit Hiero. Si oĩm mẽmbra verterẽt in linguas btãm mariã nullus laudare sufficeret. altior ei est celo. pfundior abisso. deũ eĩm quis creatura nõ capit ipa gestauit. Secũdo tandẽ dixi q̃ ipa btã ẏgo ex p̃missis thematis ẏbis cõmendat a ẏtuali nobilitate. cũ ꝺz. pulcre dilectõis timoris z agnitõis. Ubi a tribꝰ ẏtutibus cõmendat. scz.

Primo a peccati imunitate.

Scõo a vite exemplaritate

Tercio a passiõis xp̃i cõicabilitate.

Primo nãq̃z btã virgo ꝓmẽdat a peccati imunitate. Hic ꝑfecto dilexit deus filiꝰ suã piã mr̃em q̃ nũq̃z p aliq̃ꝺ peccatũ tradidit eã in manꝰ inimici diaboli sz p̃fuauit ipaz ab origiali z actuali tã mortali q̃ veniali pcõ. g̃ merito dicit mater pulcre dilectõis. Hic cañ. iij. de ea dicit. Tota pulcra es amica mea z macula nõ ẽ in te. Oõ pbat triplicit̃. vicz auctoritate rõne z figura. Primo imunitatẽ virgis pbem⁹ auctoritate. Dicit eĩm Anſelmꝰ lib. de cõceptu virginali. Decebat inquit vt illius hois cõceptus fieret ꝺ matre purissima que ea puritate niteret q̃ maiꝰ sub deo nequit intelligi. Sed puritas angelorũ que est sub deo esset maior si aliquo peccato beata virgo aliq̃ndo fuisset infecta. Hinc Aug. li. de natura et gr̃a ait. De mr̃e dñi dum de peccatis agit nullã p̃sus volo habere q̃stiõem. Scõo ꝺ idẽ ꝓbem⁹ rõne tali. Sicut eĩm psona fuit habẽs orignale peccatũ in aia z corpe vt oẽs homines sunt. z fuit psona q̃ nec in anima nec in corpe habuit sicut xp̃s dñs. ira ꝛgruũ fuit inuenire mediũ (qz extrema nõ pñt esse sine medio) que q̃dãmodo bñet et quodãmõ ñ bñet. et hec est ẏgo btã q̃ i carne q̃dãmõ bñe vit ꝺz quia eius caro fuit obnoxia pene. sed

in aīa nō habuit. z hāc rōez tāgit sctūs Bonauē. sup. iij. dis. iij. Tercio q̄ btā virgo imunis sit a pctō ꝓbem⁹ figura. Nā btā ꝟgo figurata fuit p archaz aīa ꝟo ei⁹ p vrnā in q̄ māna positū fuit. vrna aūt illa ꝓus fuit impleta mā/na q̄z posita ī archā. Sic aīa btē ꝟgis pri⁹ saltē p gr̄am fuit impleta gr̄a q̄z carni vnita. Et ℔ testat miraculū dei hui⁹ p descēsū niuiū. ¶ Scōo q̄z beata ꝟgo ꝫmēdat a vite exēplaritate. qz ōz q̄ sit mī timoris. Dicit em̄ puerb. xv. Per timorē dei declinat oīs a malo. Propēea hēc dei mī dedit oīb⁹ exē plū timoris ī oīb⁹ actib⁹ ne pereāt. homines em̄ aut sūt ī ꝓspitate aut ī aduersitate. aut in boꝝ medietate. Illis q̄dē q̄ sūt ī ꝓspitate naturaliū tpaliuz seu spūaliū bonoꝝ dedit exēplū timoris ne superbiāt. q̄ cum esset ditissima se hūiliauit di. Respexit hūilitatē ancille sue. Disce igit exēpluz vite a ditissima mr̄e dn̄i z te hūilia. Di em̄ diues rebus tpalib⁹. si pulcer statura. si bon⁹ p dicatoz. si deuot⁹. si doctoz legꝫ. si miser icoz es ꝛc. timoze retineas ne de ill superbias et coꝛruas. Sic fecit btā ꝟgo q̄ cū ab angelo futura mr̄ dei diceret: ipa se hūiliādo dixit. Ecce ancilla dn̄i. Scōo bis q̄ sunt in tribulatiōe dedit exēplū patiētie. Magnā q̄ppe habebat ipa ꝟgo gl'iosa tribulatoz q̄n suū filiū añ ipi⁹ oc'os ligatū ducebāt per plateas ciuitat⁹ hierl'm q̄n videbat sāguinolētū spinis cozonatū: z sic nudū in cruce leuatū z inf clauos se girātē. audiebat clamantē sitio. z ei subueni/re neq̄bat. Sed in tot et tātis tribulatōib⁹ se nō dilaniauit. nec crines suos euulsit: neq̄z iudeos maledixit: sed ꝓpatiēs extitit. Tercio q̄ sūt ī medietate. i. nec sūt in ꝓspitate nec in tribulatione dedit btā ꝟgo exēplū vite ne ociē ꝫ laboꝛēt oꝛēt z ōo gr̄as agāt. ipa ei id faciebat. iō ō ea ōz puer. vlē. z panem ociosa nō comedit. Un̄ dic Eccl. xxiij. Nūc ḡ filij audite me. btūs qui audit me et vigilat ad foꝛes meas quotidie z obseruat ad postes ost⁹ mei. q̄ me inuenerit inueniet vitā z hauriet salutē a dn̄o. i. q̄ dilexerit exēplū vite mee p/uenietad salutē. ¶ Tercio dixi q̄ btā ꝟgo cōmendat a passiōis xp̄i cōcab i litate. qz ōz mater agnitōis. Sola q̄ pe hec ꝟgo fide firma tpe xp̄i passiōis iesum filiū dei foꝛe aḡscebat. alij oīs tā ap'li q̄z sctē m'lieres titubabāt i fide qz p̄dixerat xp̄s Mat. xxvj. Vos oēs scandalum patiemi in me nocte hac. Nā vt dicit magn⁹ Albert⁹. Tpe passionis xp̄i in q̄druplici differētia erāt homies. Quidā nec habebāt fidez nec cōpassiōem. vt infideles iudei z gentiles. Quidam habebāt cōpassionez sed non fidē. vt Johānes Maria magdalena z cetere soꝛoꝛes marie. que cū matre cōpatiebant: lachrymabant z flebant tanq̄z super fratre suo. sed in tantis penis existentē non credebant foꝛe deum. Quidam fidē habebant sicut latro: sed nō compassionē. quia ꝓpter acerbitatē sue passiōis compassiōnē non potuit habere: vt dicit idem Albertus. qui paulo post christuz defunctus est. Et ideo sola virgo mater habuit fidē et compassionē que deum verū foꝛe credebat christū z innocentem sciebat. videnſq̄z illā maiestatem tā irreuerenter tractari. quia faciē sputis maculari: regem glozie spinis coronari. et nudū suspendi. ac ante suos oculos sanguinē effundi. Ideo cōpatiebatur dulcissimo filio suo. Nunc Damascen⁹ ait. Dolores quos beata virgo effugit pariens: in passiōe filij cum vsura reddidit. Nunc et beatus Gregoꝛius sup. illud Job. xix. Pelli mee cōsūptis carnib⁹ adbesit os meū

ait. Per os christi. p carnē discipuli designant qui tpe passiōis fuerūt con ſpti recedēdo. p pellē mlier. i. btā vir go designat. Huic adhesit os. i. xps p verā fidē z cōpassionē. z sic in ipa sola die sacri sabbati remānsit va fides xpi/ana. ppēa duoti sabbatū solēt ieiuna re ob honorē virgis gliose qō valde gr tū est ei. vt patz in milite hungaro Tē poze nāqz Sigismūdi imperatoris in trānalpinis gtib⁹ erāt duo pncipes fra tres. alter daan: alter merche z vayno de vocati. Cūqz vteraz pncipatū am/biret vn⁹ aliū hostiliē pseqbat. Unde daan turcoz auxilio frēz suū merche fugauit de regno. Qui ad sigismūdum imperatorē coact⁹ vēit pīidū ō daan po stulatur⁹. Qui eidē iclinat⁹ stephanū lasouch bonū cū armatoz multitudi ne illuc deputauit. ō quē infinita tur/boz et z valachoz mltitudo venit pu/gnatura. vbi magnific⁹ stephan⁹ pīa tus qz pauciſſimi erāt respectiue: cum suis ōuict⁹ extitit. Cū vo duo anni vl citra pteriſſent qdā cā vidēdi ossa inē/fectoz ad cāpū certamīs ō bungaria accesserūt. dūqz tātas hoīm z iumēto rū interfectoz admirarēt costas vocē būanā tenuē z difficilē audierūt. atto/niti bincinde respiciētes neminē vidēt ḡre fantasmate illudi arbitrāt. Et dū curios⁹ auscultarēt audiebāt nomen dñi nr̄i ihesu xpi z gliose vgis crebr⁹ recitari. Qui vocē inseqntes inē arida ossa vnū solū caput inuenerūt viuū ī herbis succrescētib⁹ (O regina gliosiſ sima. O pia pcō z aduocata. quō te magnificem⁹ q̄ oīb⁹ te postulātib⁹ gri ose subuenis) Uidētes igit ipm et in eo lingua solā moueri admirāt. Qui/bus ait. Quid admiramī. xpian⁹ ināt sum z miles bungar⁹. ideo p amoze crucifixi ḡrite mihi sacerdotē vt confite/ar. Interrogat⁹ cur tāto tpe in estate fer uida: hieme gelida et pluuia vixiſſet. Rndit. btā vgo maria me fouit. z ni si confitear mori nō permittit. Rursus q̄ rūt qd fuit tutis eidē impēdisti vt tātis bñficijs pseqrer. Rndit. Uigilias se/ptē festiuitatū eiusdē sp ī pāe z aq̄ ieiu/naui. z festiuitates sūma cū deuotiōe celebraui. et oēm spem vite z mortis i ea habui. Post hec facta confessiōe de/uotus virginis marie miles qeuit i pace. Tercio dixi qz btā virgo ex p/missis thematis vbis cōmendat a fi/duciali pietate. cū dicitur. spei sctē mr̄. Spes vo duob⁹ modis accipit. vno mō. p q̄dā generali fiducia. Alio mō. p speciali virtute theologica. z sic fm mgr̄m in. iij. di. xxvj. Spes ē certa ex/pectatio future bītudinis ex gr̄a dī z meritis ppris. pueniēs. z sic sine pro/pris meritis nō bñ sperat qs bītudi/nem. Spes vo generalit est fiducia q̄ dā siue ex ppris siue ex alienis merit⁹ pueniēs. z vtroqz mō vgo maria dici tur mr̄ sctē spei. Primo qz p suū filiū habem⁹ gr̄am p quā op⁹ nostr̄ q̄ntū libet modicū erit meritoriū vite eē. Alio mō generaliter ipa vgo gliosa dr mr̄ sctē spei qz habz magnū posse apd regē gliē. Triplici aūt rōe pōt qs apd regē terrenū hīe magnū posse. ita apud regē celi. scilicet

¶ Primo ratione parentele

¶ Secūdo ratōe gratie inuente

¶ Tercio ratōne seruitutis impense.

¶ Primo nāqz apud regē terrenū pōt qs habere magnū posse rōe parētele. sic̄ videm⁹ ad sensū q̄ reges fauēt mlt̄ tū suis pentib⁹ z fratrib⁹. Sic btā vir go habz magnū posse apd regē celi qz dilectiſſim⁹ fili⁹ ei⁹ est quē nūqz offen dit corde ore z ope. ideo q̄cq̄d petierit z voluerit ipetrabit. qō figuratū ē. iij. Regū. ij. vbi dixit Salomō bersabee mr̄i sue. Pete mr̄ mea qō vis: neqz ē.

phas vt auertā faciē meā a te. Vnde Aug. in oꝛōe ad dñm. O maria mlt̄ū ⁊ mlt̄ū gaudeo ⁊ mlt̄ū audeo. mlt̄umq; gaudiū mlt̄ā mihi facit audaciā. miꝛa loq; ſz ſic ē. nos ei tibi teq; nob miꝛa viciſſitudo ꝓfederat. vt. ſ. ꝓ nob habeas id eſſe qđ es. nos vo ꝓ te qđ ſumus. ſi eī nulla p̄ceſſiſſz trāſgreſſio nō fuiſſet ſubſecuta nr̄a redēptio. et ſi nō eēt neč̄riū redimi nō eſſz neceſſaꝛiū te parere redēptoꝛē. vt qđ neceſſaꝛio ꝓ pctōꝛibꝫ oꝛares ſi deeſſz q̄ peccaſſet. vt qđ mī fieres ſalūtatoꝛis ſi nulla eſſet indigētia ſalutis. Ecce qs habet magnū poſſe apd regē terrenū rōe gr̄e inuēte. ſic videm⁹ q̄ rex ad aliquē afficit̄ ſine gener̄ illi⁹ nobilitate vl̄ formulat⁹ vtilitate ſz qa eſt i ei⁹ gr̄a. Itabtā vgo inuēit gr̄am ſup̄ hoies et etiā angelos. Ideo dixit angel⁹ Lu. j. Inueniſti gr̄az apd deū. ⁊ nō ſoluz apud deū ſed etiā apud totū mundū Vnde Bern̄. Maria oꝛ gr̄a plena qa ꝺo angel̄ ⁊ hoibꝫ gr̄a. deo ꝓ hūilitatē: angel̄ ꝓ vgitatē: hoibꝫ ꝓ fecūditatē O igitur maria inuentrix gr̄e. o ꝥa mī ꝓlis diuine. o mī miſcōie. ad te clamat miſera eua cū ſua ple ꝓ gr̄a iuēta quā ipa pdiderat. redde pia vgo miſeriꝫ filijſ illi⁹ ne retineas alienū. aut ſi potes denega vl̄ aliā ꝓſonā te miſicoꝛdioꝛē oñ de. qa ⁊ ſi peccauim⁹ tñ ī te ꝓfidimus q̄ es mī ſctē ſpei. Vñ Anſ. Non dubites o hō ſi ambos offendiſti. ſ. filiū et mr̄em recurre ad eos. qa ſi ambo ſūt offenſi ambo ſunt pijſſimi. Cōfugiat igit̄ re⁹ ad iuſti dei piā matrē. refugiat re⁹ offenſe mr̄is ad benignū filiū ⁊ dicat. De⁹ q̄ fact⁹ es fili⁹ feie ꝓpt̄ miſeriā. femia q̄ facta es mī dei ꝓpt̄ miſericoꝛdiā. aut miſereami mihi ipie pecāti. aut oñdite mihi magis miſicoꝛdes ad qs ego miſer fugere valeam.

Tercio qs bz magnū poſſe apd regez ⁊renū rōe fuituris ipēſe. gr̄ū ꝓfecto ⁊ futuꝝ regi ī ꝓſpirate debite ipeſū: ſz q̄ tiſſimū ī magna neč̄itate. Dic rex regū xp̄s ad tāta pauptatē ꝺuenerat vt pene nihil hr̄e videbat. eo tñ hec gr̄a mī ei fuiuit. lacte pauit. veſtibꝫ iduit. cū tribulato tribulabat. cū fatigato fatigabat. cū afflicto affligebat. ꝓ qbus magnū poſſe habz apd regē glie. nā ſi gratū reputat ſi qs paupi i ei⁹ noie exhibet caritatē. certe grati⁹ reputaret ſi ep̄o paupi ſubueniret. ⁊ gratiſſime ſi ſctō alicui vel pape. Nec vero virgo ipi ſūmo regi et ſacerdoti xp̄o lauit nō tm̄ pedes ſz ⁊ freq̄nt̄ man⁹ ⁊ caput. O cū q̄ta ꝺeuotōe ei fuiebat. o q̄ta ꝺulcedine ipm amplexabat. o q̄ ſuauiter oſculādo ad ſe ſtrigebat. Jō tā rōe pa rētele q̄ gr̄e inuēte ⁊ futuris ipenſe pōꝛibꝫ ſubuēire. Ez ⁊ de btiſſimo rege Oſualdo legit̄ ſic. q⁹ fuit rex anglozuz oñi vtute plen⁹. eleōſynaꝝ largitōe p cūctis ꝓmptiſſim⁹. nūq; ad meſam ſedebat pul̄q; mlta milia pauper̄ paſceret. ⁊ de mambꝫ ſuis eleōſynā faceꝛe ſatagebat. Quadā vo die cū ad meſam ſederet venerit pegrim⁹ petēs eleoſynā. Cunq; dapifer nūciaſſet regi tūc pi⁹ rex accipies ſcutellā auream de q̄ ipe legumia comedebat dedit miſtro dicēs. Da ill̄. nō eī expedit q⁹ dñs meus ieſus xp̄s q̄ venit ad me in forma pegrini recedat vacu⁹. ne forte cū ego ad ipm lucro dimittat me a ſe vacuū. Quidā āt ep̄s ſctūs Aydan⁹ noie ī ipſo die paſce aſſidebat ibi. q̄ accipiēſ dexterā reg̃ ⁊ deoſculās ait. Nec dextra reg̃ Oſualdi nūq; putreſcat. qa p eaz mlti pauper̄ recreanť. ⁊ ita factuz eſt. Nic pi⁹ rex p⁹ maturinū nūq; ſolebat dormire ſed oꝛōibꝫ ⁊ lachrymis iſiſte re. eccl̄ias circūire. hoſpitalia viſitare. ⁊ infirmis ſingul̄ pbens vite neceſſaꝛia: carnē domabat ⁊ aiam xp̄o ac btē

Sermo LXVII

Benedicite

virgini ꝙmẽdabat.q̃ ꝓ pſidio cũ vxore ſua in ỹginitate vixit. Quidã eñ heremita Symeon noſe cũ i heremo.xxvij annis vixiſſ.petiuit a dño cũ q̃ remunerari deberet.z habuit reſpõſũ q cũ Oſuado rege.q dolẽs venit ad regez. rex vo indut⁹ erat regalib⁹ veſtib⁹.in carne fla geliata cilicĩũ habuit.ſtipat⁹ multitudine militũ. Ad quẽ acceſſit heremita dicẽs. Dñe ex pte ꝙñi ſecretuz habeo pãdere:q ad regiũ cubile introducus narrauit eidẽ ſeri ẽ reuelatiõis Tũc pi⁹ rex gr̃as egit deo:z depoſuit purpureũ indumẽtũ.z oñdit illi carnẽ vlneratã cũ cilicio. Tũc expauit heremita z ait. Vere i ſecl̃o magni meriti eſt rex oſuald⁹.da dñe de⁹ vt i die iudicij inueniar ſicẽ rex oſuald⁹. Dic ei ſcẽs rex regnauit nouẽ ãnis.z arma mouit ꝛ infidelẽ ducẽ britonũ q frẽm ſuũ Pãfridũ occiderat.z vidẽs mlti tudinẽ paganoꝝ crucẽ erigẽs flexis genib⁹ oꝛauit vt ſuo pauco exercitui victoꝛia daret ỗ celo.vbi diuia aſſiſtente virtute victoꝛ extitit. Itez ꝛ gentẽ incredulã bellũ cõmiſit in q̃ rurſus crucem erexit. Tpe vo pflict⁹ vidit aiaꝫ ſuorũ milituũ p angelos ad celũ duci.z ait Dñe ieſu iã let⁹ moriar.q̃ video militꝫ tes meos morte triũphari.z irruenti bus in eũ infidelib⁹ hec dicebat. Miſerere aiab⁹ dñe.vñ exiuit ꝓuerbium. Miſerere aniab⁹ dñe dixit ad frã coꝛ ruẽs rex oſuald⁹.vbi occiſo eo ampuꝛ tarũt infideles ei⁹ caput z brachia.et ſuſpẽderũt in palo.nocte vo deſcendebat de celo lux magna ſup ipius ſacra oſſa q̃ illumiabat totã ꝓuinciã. Roꝛ gemus igit̃ btãm ỹginez genitricẽ dei vt meritis ipius ꝛc.

De eadem virgine gl̃iosa Maria Ad niues

Sermo lxvij

glacies z niues dño bñdicite noctesz dies dño. Da niel'.iij.c. Ad gl̃iam ſacratiſſime ỹgis Marie quã hodie gl̃iosus de⁹ p miraculũ niuiũ reddidit gl̃ificandũ. bene p̃miſſa ẏba ꝙueniũt laudi ipi⁹.q̃ q dem clamabant tres pueri q̃ſi vno oꝛe de fornace ignis ardẽtis bñdicẽtes z laudãtes deũ dicẽdo Bñdicite oĩa opa dñi dño. Vbi dicit Lyra q nulla creatura ꝓprie laudat deũ niſi creatura rõnal' q̃ ab eo recipit ratõem et intellectum quib⁹ capax ei⁹ eſt. Alie aũt creature dicunt deum laudare impꝛo prie.q̃a dant homi materiã laudandi vl inquantũ pficiũt ea ad que ordinãtur a ho. Et hodie glacies et niues noctes et dies nunc perfecerũt voluntatem dei excelſi ſup etiam naturã. Vñ ſanctus Tho. in queſtionib⁹ diſputatis de potentia dei dicit, q de⁹ triplicit facit mirabilia.ſcz

Aliqñ ſupza naturã

Aliqñ contra naturam

Aliq̃ndo p̃ter naturã

Primo deus aliq̃ndo facit mirabile ſupza naturã creaturaꝝ inq̃ntũ facit aliquẽ effectũ quẽ nullo modo poteſt natura facere. ſicut fuit facta incarnatio filij dei. vt virgo pareret z deuz pareret. Vel ſicẽ erit electoꝝ gl̃ificatio vel mortuoꝝ reſuſcitatõ. Scõo ỏs aliqñ facẽ mirabile ꝫ naturã creature .nũq̃ vo ꝫ naturã ſue diuitat̃. ſicẽ qñ i naꝛa remanz ꝫria diſpoſitio ad effectũ quẽ ỏs facit: ſicẽ tres pueros ꝙuauit illeſos i camino ignis remanẽte virtute cõburẽdi.q̃ coꝝ vinc'a ꝙbuſſit ac miſtros reg̃ cõſũpſit. ſz ipi viuebant ibi in medio venti roꝛis flãtis. ideo laudabant deum in fornace dicẽtes. Bñdicite oĩa opa dñi dño ꝛc. Tercõ dñs

aliqñ facit mirabile p̄ter naturaz. q̄n/ do sc̄z ꝓducit aliquē effectū quē natu/ ra ipa p̄ot ꝓducere. nō tñ illo mō quo de⁹. sic̄ cū aliquē sanat in instāti ab i/ firmitate: qđ etiā natura possit facere sz successiue. Sic de⁹ hodie fecit p̄ter naturā: ꝙa licz natura possit ꝓducere glacies z nives nō tñ tali mēse vl'i mo dū rēpti. ita ꝙ al's nō essz. z his oībus modis sol⁹ ds facit mirabilia vt dicit p̄s. Qui facit mirabilia magna solus Et Job. v. Qui facit mag̃ z iscrutabi/ lia. inscrutabilia ꝓfecto sūt creatio celi z terre. pcōzis. hois redēptō. nō tñ mi ramur Uñ Gre. Mira sūt oīa opera dei sz eoz mīra sine admiratōe ptrāsi erūt. Si em̄ hō mortu⁹ resuscitet ī ad miratōez oēs exiliūt: z q̄tidie hō q̄ nō erat nascit z nemo mirat dū ꝓculdu/ bio oīb⁹ ꝓstat ꝙ pl⁹ sit creare qđ non erat q̄z repare qđ erat. Et qz hodie ds oīpotēs p miraculū nivis nob manī/ festauit laudē genitricis filij sui. iō sicut tres pueri laudātes z gl'ificātes de for nace b⁹ sec'li clamem⁹ dicētes. Bñdici te glacies z nives dño. Ex qb⁹ q̄dē v/ bis ad honorē hodierne festiuitat⁹ q̄/ tuor declarem⁹ vtilia nr̄e salutis do/ cumenta. scilicz

¶ Primo glacici ꝓrietatē q̄ signifi/ cat dei genitricē virginem

¶ Scđo nivis ꝓrietatez q̄ rep̄sentat sanctū Osualdū regem

¶ Tercio diei significationē q̄ indicat btm̄ Dñicū p̄dicatoz ducē

¶ Quarto noct⁹ ꝓrietatē q̄ notat be/ atam Affram olim peccatricē

¶ Primo nanqz declarem⁹ glacici ꝓo ꝓrietatē. deide aliaz rez ī themate po sitaz. qz hodierna die ē festū gl'iose v/ ginis Marie. sctōrumqz Osualdi re/ gis. Dñici ꝓfessoris z Affre brē. q̄ p q̄/ tuor in themate posit⁹ intelliguntur. Igit̄ p̄mo declaremus glacici ꝓrie/ tatem que significat dei genitricem. z ꝓter quattuor. scilicz

¶ Primo ꝓter suā originationē

¶ Secūdo ꝓter suam actionē

¶ Tercio ꝓter suā ꝓseruationem

¶ Quarto ꝓter suam resolutiōem

¶ Primo inq̄z declarādo glacici ꝓpe tatē q̄ significat btām mariā ꝓter suā originatōez. Nā sicut ptz ad sensū gla cies ex aq̄ originalit̄ generat. p aquaz vo in scriptura sepe gr̄a dei significat. iuxta illud Joh. iiij. Aquā quā ego da bo fiet in eo fons aq̄ saliētis in vitam eternā. Et eiusdē. vij. In die mag̃ festi/ uitat⁹ iesus clamabat di. Si q̄s sitit veniat z bibat z de ventre ei⁹ fluēt aq̄ viue Qđ exponēs euāgelista dic̄. Hec aūt dicebat de spū quē accepturi erāt credētes ī eū. vt ptz. sic̄ glacies ē aq̄ cō/ gelata. sic vgo maria gr̄ia roborata. q̄ p aquā significat. Uñ Piero. i fine de assumptōe. Aue inq̄t gr̄a plena: et bñ plena q̄a ceteris p ptes p̄stat: ma/ rie vo sil'se totā infudit gr̄e plenitudo Et infra. Cū gr̄a replet. cū spūsco per fundit. cū virute altissimi obumbrat fit p̄ciosior meritis: celsis sublimior fa stigijs. pulcrior scitate. gl'iosior suorū p̄rogatiuis meritoz. ita vt null'ia vl/ bus sit ipa eadēq̄z mācipāda nisi diui nis. Jō dic̄ Rayner⁹ ī sūma. ti. incar natio. c. vj. q̄ libez arbitrū marie ex p̄sentia dei in ip⁹ mēte z vēre sicfuit roborata in bono vt ō cetero nec mor taliter nec venial'r peccare potuit. z sic hūana fragilitas fluida tanq̄z aq̄ in Maria ita fortificata ē quasi glacies. Hinc Bern̄. Proprīū inq̄t pcrīm ma ria nō habuit z ab alieno lōge inocēs fuit. Et btūs Aug. Si oēs sc̄i z sc̄e i/ terrogarent vtz sine pcto essent dice/ rēt illud. j. Joh. j. Si direrim⁹ q̄a pec catū nō habem⁹ ip̄i nos seducim⁹ et vitas in nobis nō est. Ideo dum de

petis agit ō Maria ꝓpter honorē dñi nulla volo bīi q̄stionē. ¶ Scōo glacies ꝓpē suā resolutōez significat beatas ꝥginē. nā glacies licet videaī z sit frigida z dura. tn̄ resoluit in mollē aquā z liq̄daz z q̄nq̄z calidā. z sic ex q̄ pus facta fuerat illa ex ipa glacie generatur. Sic inter btām ꝥginē z deū q̄dā ꝛria z ꝛdictoria fuerāt. iz in ꝥgine ꝛcordata sunt. ¶ Primo ipossibile erat deū nō generare. iuxta illud Esa. lxvj. Ego q̄ alijs generatōes tribuo nūq̄d ipe sterilis ero Scōo ipossibile erat deū generare nisi deū. iuxta illud. ij. de ania. Unūq̄dq̄z natū est facere ēle ipm est. Tercio ipossibile erat deū cū alia ꝓsona generare. Quarto impossibile erat ꝥginē sine alia ꝓsona ꝥ generare. iz fluit spūs dei ad hāc glaciē durā ꝥginē Mariāz fluxerūt liq̄de aq̄. z tūc necesse fuit ꝥginē generare z nō aliū q̄z pūm deū. z nō de alio q̄z de deo. Ulteri⁹ deꝰ nō potuit generare de se nisi deū infinitū. imortalē. eternū. ifēsibilē. ipalpabilē. iuisibilē. iz ꝥgo genauit de se verū deū z ver⁹ hoiez. tpalē. mortalē. palpabilē. visibilem. sensibilē. mēdicū sub forma serui suppositū sub natura erata. O inexcogitabilis ꝥtus ꝥginis. O inexplicabilis fortitudo hūilis ꝥginis q̄ vim fecit in domo regis eīni. z (vt ita dicā) vulnerauit diuinū cor. ꝓpter a ꝙquirit dñs de ea Cañ. iiij. Vulnerasti cor meū sozor mea sponsa mea vulnerasti cor meū. Ubi glo. Pro amore tuo carnē assumpsi z ꝑmis vulneribꝫ in cruce vulnerasti cor meū. Hec igit est btā glacies q̄ iā dicere ꝑt. q̄ me genuit genui ego ipm. vñ in celo gloſe oñdit scīs di. Uidete hūc deū q̄ me fecit. ego feci ipm. igit hec caro de carne mea. hoc os ō osse meo. videte inquā fructū vēris mei z gustate eꝰ suauitatē z iplemini de eo. Hinc ē q̄ deꝰ dei filiꝰ z ꝥginis natꝰ dignitatē sue genitrīs

nu ad ventū portat. Quarto glacies ꝓpē suā resolutōez significat beatas ꝥginē. nā glacies licet videaī z sit frigida z dura. tn̄ resoluit in mollē aquā z liq̄daz z q̄nq̄z calidā. z sic ex q̄ pus facta fuerat illa ex ipa glacie generatur. Sic inter btām ꝥginē z deū q̄dā ꝛria z ꝛdictoria fuerāt. iz in ꝥgine ꝛcordata sunt. ¶ Primo ipossibile erat deū nō generare. iuxta illud Esa. lxvj. Ego q̄ alijs generatōes tribuo nūq̄d ipe sterilis ero Scōo ipossibile erat deū generare nisi deū. iuxta illud. ij. de ania. Unūq̄dq̄z natū est facere ēle ipm est. Tercio ipossibile erat deū cū alia ꝓsona generare. Quarto impossibile erat ꝥginē sine alia ꝓsona ꝥ generare. iz fluit spūs dei ad hāc glaciē durā ꝥginē Mariāz fluxerūt liq̄de aq̄. z tūc necesse fuit ꝥginē generare z nō aliū q̄z pūm deū. z nō de alio q̄z de deo. Ulteri⁹ deꝰ nō potuit generare de se nisi deū infinitū. imortalē. eternū. ifēsibilē. ipalpabilē. iuisibilē. iz ꝥgo genauit de se verū deū z ver⁹ hoiez. tpalē. mortalē. palpabilē. visibilem. sensibilē. mēdicū sub forma serui suppositū sub natura erata. O inexcogitabilis ꝥtus ꝥginis. O inexplicabilis fortitudo hūilis ꝥginis q̄ vim fecit in domo regis eīni. z (vt ita dicā) vulnerauit diuinū cor. ꝓpter a ꝙquirit dñs de ea Cañ. iiij. Vulnerasti cor meū sozor mea sponsa mea vulnerasti cor meū. Ubi glo. Pro amore tuo carnē assumpsi z ꝑmis vulneribꝫ in cruce vulnerasti cor meū. Hec igit est btā glacies q̄ iā dicere ꝑt. q̄ me genuit genui ego ipm. vñ in celo gloſe oñdit scīs di. Uidete hūc deū q̄ me fecit. ego feci ipm. igit hec caro de carne mea. hoc os ō osse meo. videte inquā fructū vēris mei z gustate eꝰ suauitatē z iplemini de eo. Hinc ē q̄ deꝰ dei filiꝰ z ꝥginis natꝰ dignitatē sue genitrīs

¶ Tercio ꝓpē suā ꝛseruatōez glacies significat btām ꝥginē. q̄z sicut glacies ꝛseruaī i estate p paleas. ita ꝥgo bndicta inſtitudinē ꝥtutū in se ꝛseruat bumilitate. vñ z dixit Lu. ij. Respexit humilitatē ancille sue. Hinc Bern. Neq̄ ē vltra oēs boies exaltata fuisset. nisi vltra oīes boies se būiliasset. ꝓpterea dicit Aug. Facta ē būilitas Marie scala celestis p quā deꝰ descendit de celis ad terrā. vbi ꝥgo btā dat exēpluz oibꝫ q̄ ꝛseruare volūt habitas ꝥtutes. ipa ꝓfecto sciebat dignitatē suā q̄ ēet mat dei dña mūdi regina celi. sed ex his se nō extulit quia sciebat sēptuz Ecci. iij. Quāto maior es būilia te in oibꝫ. dic Bzego. Qui inqt ceteras ꝥtutes sine būilitate cōgregat q̄si q̄ puluerē i ma-

¶ Tercio ꝓpē suā ꝛseruatōez glacies significat btām ꝥginē. q̄z sicut glacies ꝛseruaī i estate p paleas. ita ꝥgo bndicta inſtitudinē ꝥtutū in se ꝛseruat bumilitate. vñ z dixit Lu. ij. Respexit humilitatē ancille sue. Hinc Bern. Neq̄ ē vltra oēs boies exaltata fuisset. nisi vltra oīes boies se būiliasset. ꝓpterea dicit Aug. Facta ē būilitas Marie scala celestis p quā deꝰ descendit de celis ad terrā. vbi ꝥgo btā dat exēpluz oibꝫ q̄ ꝛseruare volūt habitas ꝥtutes. ipa ꝓfecto sciebat dignitatē suā q̄ ēet mat dei dña mūdi regina celi. sed ex his se nō extulit quia sciebat sēptuz Ecci. iij. Quāto maior es būilia te in oibꝫ. dic Bzego. Qui inqt ceteras ꝥtutes sine būilitate cōgregat q̄si q̄ puluerē i ma-

cis voluit declarare cādore frigide ni/uis miraculose. vñ z ipm festū noiaꝝ festū Marie ad niues. quō ait b facti fuerit ptz in breuiario. ¶ Scōo ōcla/rem⁹ niuis ꝓpetatē q repñtat btm Osual. regē. c⁹ festū hodie agit eccia. p eo q ōr in themate. niues bñdicite dño. Assil'aꝝ aūt btūs rex Osuald⁹ niui ꝓpē ārtuor ꝓprietates ei⁹ scz

¶ Primo ꝓpter ei⁹ generatōez.

¶ Scōo ꝓpter ei⁹ opationē.

¶ Tercio ꝓpter ei⁹ albedinē.

¶ Quarto ꝓpter ei⁹ liq̄factionē.

¶ Primo dixi q b. Osuald⁹ assil'aꝝ niui ꝓpē generatōez niuis. dic em Aristo. q nix generaꝝ in nube frigida minus tñ frigida q̄ est illa in q̄ grādo ⁊gelaꝝ z b testaꝝ mollicies niuis. qz caliditas admixta nubi. phibet ptes vehemēt⁹ aggregari ꝙ descēdere sine strepitu. sic btūs Osuald⁹ in sublimi dignitate geni⁹ cui⁹ mr erat Achia sozor scti Ad/mūdi regis q nō fuit ⁊gelat⁹ p auari/ciā sed sine strepitu vane gl'ie faciebat opa bona. Dic em legit de eo. Osual/dus rex anglox btissim⁹ oi vtute ple/nus solebat p⁹ matutinū nūq̄ dormi re. ꝙ ozōnibz z lachrymis insistere ec/clesias circūire. z hospitalia visitare. in firmis ꝑbens singulis vite necessaria ¶ Scōo b. Osuald⁹ assil'aꝝ niui ꝓpter ei⁹ opationē. dic em Bartholome⁹ li. de ꝓprietatibz rex q nix malis herbis est nociua. sed bonis vtilis. Sic sctūs rex Osuald⁹ iniust⁊ z malefactoribz iu stitie rigorē infligebat scies illud dictū Sap. xiij. Rex q in iustitia iudicat so liū ei⁹ in eternū manet. z illud. Diligi/te iustitiā q iudicat⁊ terrā. bonis vo et pauprib⁹ vtilis fuit p opa misēdie scies p b op⁹ misēdiaz cōseq posse. iuxta illd Math. v. Bti misericordes qm ipi mi scōiaz ⁊seq̄nt. Uñ sic legit de ipo. Ele/mosynaz largitōe p cūctis ꝓmptissi/mus. nūq̄ ad mēsam sedebat pus q̄ mlta milia pauperꝫ pasceret z de eius manibz elemosynaz facere satagebat. Quodā vo die pasce cū ad mēsaz sede ret venerūt pegrini cā petēde elemosy/ne. z cū dapifer nūciasset regi paupes elemosynā expectaturos. cūe pi⁹ rex cū oia iā victualia eēnt distributa. accipi ens discū argēteū fec ⁊fringiz dari ege nis dicēs mistro. Da illis nō em expe it q dñs me⁹ ihs xp̄s q̄ venit ad me in forma pauprs recedat vacu⁹. ne for te cū ego venero ad eū dimittat me a se vacuū. Quidā aūt ep̄s lindisfranēn/ Aydan⁹ noie vir sctūs q̄ ad dexterā re/gis residebat accipiēs dexterā regis Os/ualdi z cā deosculās ait. hec dextera re gis Osualdi nūq̄ putrescat qz p eam mlti pauperes z pegrini recreāt z ita fa/ctū est. ¶ Tercio b. rex Osuald⁹ assil'aꝝ niui ꝓpē ei⁹ albedinē qz sicut nix sua al bedie alia alba excedit. sic btūs iste rex suā ⁊ginitate. qz alicui⁹ ⁊ginitas assi milaꝝ albedini lilij. iuxta illud Cañ. ij. Dic liliū inē spinas. sic amica mea inē filias. Aliq̄x vo vestib⁹ alb⁹. iuxta illd Apoc. vij. Amicti stol'alb z palme in manib⁹ eox. Sz b⁹ scti regis ⁊ginitas assil'aꝝ niui ꝓpē ei⁹ cādorē. qz dic Tho. .ij. .ij. Uirginitas tāto est acceptior ḡn to p illā maⁱ aliq̄d ⁊tēnit vr deo adhe reaꝝ. sz iste sctūs rex cū vxore viuēs ser uauit ⁊gitatē qō ē vltra facultatē hūa ne fragilitat⁊. Hāc vo ⁊seruauit p tres virtutes vicz. p ⁊tinētiā. sui victoriā. z ozōnis instātiā. Prio b. rex Osuald⁹ ⁊fuauit ⁊gitatē i mrimonio p ⁊tinēti am cibi z pot⁹. qz castitas ē sobrietatis filia z nutrit ab ea sic luxuria a vēris ingluuie. vñ Bec. Periclitat castitas i delicijs. hūilitas i diuitijs. pietas i ng gotio. charitas i b neḡs secl'o. z vitas i mlt'uloq̄o. hic Ephe. v. Nolite inebria ri vino in q̄ ē luxuria. ꝓpea sctūs iste rex teiunabat se macerabat Scōo suā ⁊gitatē ⁊fuabat p sui victoriā. Dz ei q

libet ꝙ tinēs pugre ꝫ mor illicitos. qz
dic̄ Aug. In oia xpianoꝝ certamina
durioza sc̄ plia castitatꝭ vbi ḡtidiana
pug ꝛ rara victoria. ꝛ Cassianꝰ li. col
lationū. Maioz in ḡt vtꝰ c̄ castitatē ob
fuare ꝙz ōmões expellere. ad idē Ber.
Cū mliere ꝙuersari ꝛ nō ledi maꝰ mi
racula ē ꝙz mortuos suscitare qō mi
nus ē nō potes vis ꝙ credā tibi ꝙ ma
ius facere posses. vñ legit de b. Osual
do Q, dū q̄dā beremita noie Byme
on. xxvij. ānis i beremo vixisset periuit
a dño cū ꝙ remunerari deberet. ꝛ rñsū
būit ꝙ cū Osualdo rege. ꝛ dolēs venit
ad regē. q̄ i die solēni vidit eū idutū ve
stib⁹ regalib⁹ ꝛ gl'iose incedētē. ꝙz ab in
ra flagellatū cozpꝰ cilicio tegebat. ꝛ be
remita igemiscēs cepit cogitare O deꝰ
eēne si ꝙ tāta gl'ia mōana remuneraꝭ
sic̄ ꝙ būili abiectōe. ꝛ accedēs ad regez
secreto adiurauit eū ꝙ nomē dñi vt su
am vitā eidē exponeret ꝙpꝛ reuelatōz
quā habuit i dcto. q̄ duxit eū in cubi
culū ꝛ aureis depositꝭ oñdit cruētataz
carnē cū cilicio. q̄ vidēs beremita dixit
Vere magnꝰ sctūs ē in secl'o rex Osual
dus. Tercio ꝛgitatē ꝛpuauit ꝙ oziōniꝭ
instātiā. q̄libet ei castꝰ dz iplozare diui
nū auxiliū vt se adiuuet. sic Crisantꝰ
inꝛ oscula puellaꝝ ozabat di. Exurge
dñe in adiutoziuz mihi. dic anie mee
salꝰ tua ego sū. Quis istā pugnā a dia
bolo excitatā vincere ꝑualet nisi tua ꝙ
eo fuerit dextra dimicata. Errat q̄ pu
tat castitatē ꝙfectā suis nisib⁹ obtinere
ō b. Osual. instāter dñm ozabat cū la
cr̄ymis aut supinꝰ aut flexis gembuꝰ
gras deo agebat. Quarto b. Osual. aꝭ
silak niui ꝙpꝛ eiꝰ liq̄factiōez. nā sic̄ nix
flāte vēto calido resoluit. sic b. rex instī
cuꝭ. ſ. ꝙ iusticia martyr occubuit. Sic
ei legit de eo q̄ fr̄e ipꝰ Camfrido ab i
pijs pempto ducē britonū supueniētē
cū milr̄; ipe erecto vexillo crucꝭ flexis
genib⁹ oras cū paucꝭ deuic̄. Nono vo
regni sui āno etatꝭ vo. xxxviij. rex meri
cioꝝ q̄ añcessoꝛē suū pemerat venit ꝫ
eū. q̄ erecta cruce cū pliarēt vidit aias
suoꝝ militū ab angel'i celū ōferri ꝛ di
xit. Dñe ibu xpe iā letꝰ moriar. ꝛ sic ir
ruētib⁹ i eū ipijs ꝟ dicebat. Miserere
aiab⁹ dñe. vñ exiuit i ꝙuerbiū Mi fere
aiab⁹ dñe dixit ad r̄ā coꝛruēs rex Os.
caput vo ipiꝰ cū brachijs ap̄utatꝭ i sti
pite ignomiose suspēderī. q̄ postea mi
ꝛ claruit miracul'. Nā sup ossa eiꝰ luci
da colūna vsq; ad celū ꝓtēsa ōscēdebat
illustrās totā ꝓuinciā. Tercio decla
remꝰ diei ꝓpetatē q̄ idicat b. Dñicū p
dicatoꝝ fi m ducē. ō q̄ sctā eccia hodie
festiuat ꝓ eo q̄ ōz i themate. dicī bñdi
cite dño. significat ät b. Dñicꝰ ꝙ die ꝓ
pter ꝗtuoz diei ꝓpetates ꝙz.

¶ Primo tenebras pellit.

℣ Scō gaudiū parit.

¶ Tercio securitatē inducit.

℣ Quarto viā oñdit.

℣ Prio dixi q̄ ꝙ die significat b. Dñicꝰ.
q̄ sic̄ dies expellit tenebras ita b. Dñi
cus. Vñ legit de eo q̄ ex hyspanie ptī
bus villa q̄ oz calagoza pr̄e Felice mr̄e
vo Johāna noie ꝙz carnē duxit oziginē
cuiꝰ mr̄ añ ipiꝰ oztū vidit i sōnis se catu
lū gestātē i vro ardētē i oze faculā bau
lātē q̄ egressꝰ ex vro totā mōi fabricā icē
debat. Cuidā ēt mr̄one q̄ ipz ex sacro fō
te susceptat videbat q̄ puer d. stellā ful
gidā hr̄et i fronte q̄ totū ozbē illustra
bat. Scō b. d. assil'ak diei q̄ dies gau
diū pit. iuxta illō Eccēs. xj. Dulce lumē
ꝛ dlec. ē ocul' videre sole. sic vita b. d. leti
ficauit totū mōz sua ṽa doctna meritꝭ
ꝛ exēplis. nā ipe ꝛfutauit hereticoſ. vtz i
legēda. de carta i ignē ꝓiecta zē. Tercō
b. do. assil'ak diei q̄ sic̄ dies securitatez
ābulādi pit. iuxta illō Joh. xj. Qui ābu
lat i die ñ offēdit q̄ lucē bⁱ mōi vidēt.
sic b. d. vtz i legēda. Quarto b. d. assil'ak
diei quia sicut dies viam ostendit Jo
bā. xij. Qui ambulat i tenebris nesc̄it

quo vadat. Dicit Dñus oñdit viã ad patriã. vt ptz in ipo legẽda valde lucu lẽter. Quarto declarem⁹ nocꝯ ꝓprietatẽ q notat b. Affram oliz peccatrices de q̃ hodie eccl̃ia festiuat ex eo qz dr in themate. noctes bñdicite dño. i. pctores olim. iã vo quersi z miscẽdam ꝓsecuti. Assilãt aũt b. Affra peccatrix noctꝯ ppt̃ q̃tuor noctis ꝓprietates. s.

¶ Prima qz est lesiua.

¶ Scõa qz est humida.

¶ Tercia qz est frigida.

¶ Quarta quia est quieta.

¶ Primo eñ b. Affra assilãt nocti. quia nor est lesiua scz pedũ in nocte ambulantiũ Job. xij. Qui ambulat in nocte offendit. z ps. Fiãt vie illoꝝ tenebre et lubricum z angel⁹ dñi psequens eos. ita bta Affra in nocte pcti leserat pedes. i. affectũ suũ terrena ꝯcupiscẽdo carnalia. O de⁹ erne q̃ dure sũt lesi tales q mõ ñ sentiũt sz postea dicẽt illõ Sap. v. Errauim⁹ a via veritatis z sol iusticie nõ illuxit nob. ¶ Scõo b. Affra assilãtur nocti qz nor humida ẽ. tõ somni ꝓuocatiua. ita ipa in delectatõe carnali obdormierat. ¶ Tercio b. Affra assilãtur nocti qz sic nor naturalit ẽ frigida sic ipsa infriguerat ab illo igne diuio. de q̃ Lu. xij. dicit saluator. Ignẽ veni mittere i terrã z qd volo nisi vt ardeat. ¶ Quarto b. Affra assilãt nocti qz sic nor ẽ ꝙeta z ea hoies ꝙescũt. ita b. Affra finẽ sue vite ꝓus posuerat in delectatõe carnis. Vñ legit de ea q̃ cũ ꝓgenitores Affre eẽnt cultui veneri dediti ipa cũ ancill̃ suis meretricio se dedicauerat. haz pstibulum Narcissus epus cũ Felice dyacono psecutõez Dyocletiani deuitãs igrans ingressus ẽ. et ꝓmo turpi amore susceptꝯ. postea xpiano⁹ epus cognit⁹ ẽ Affra pdibꝰ et ꝓ salute verba puoluit z conuertit. Deinde xpiani q̃runt sz Affra sub limi fascicul' eos abscõdit. Tũc Affra epm ad Hilariã mrez suã ducit q etiã ꝓuersa xpiana efficit. Tũc demon clamabat se iuste a suis habitatiõibꝰ eici. Deinde narcissus domũ Hylarie Affre mris in eccl̃iam cõsecrauit. Affra vo cũ soli ta exercere negligit Gayo accusat. Qui cũ iuder pagan⁹ diceret. deũ xpianoꝝ meretrices abhorrere. z xpm bitare in talibꝰ nõ posse. Affra rñdit xpm ꝓ peccatoribꝰ venisse. Jubet i insula lici flu minis cremari. Mat vo z ancille dñi sepelissent ibidẽ cõprehẽse i igne cremant. Benedicite igr glacies z nives dño ꝛc.

¶ De trãsfiguratõe dñi.

¶ Sermo. lxviij.

Hic est filius

Dme⁹ dilect⁹ i q̃ mihi bñ cõplacui ipz audite mar. xvij

Hec sũt verba dei pris ad dilectũ filiuz suũ ibm Moysen Helyã z tres discipulos Petrũ vicz Jacobũ z Johez ꝓ lata i mõte thaboz. in qbꝰ admoner et nos vt ipm mgr̃m nr̃m audiam⁹. vñ in tribꝰ legibꝰ debem⁹ ipm mgr̃m veritatis i hm audire scz

¶ Primo in lege increata.

¶ Scõo in lege indita.

¶ Tercio in lege imposita.

¶ Primo qdẽ magr̃m nr̃m ibz ohem⁹ audire in lege increata q̃ fm sctm Tho. i. q. xciij. ar. j. est directiua oim actionũ z motionũ a q̃ oẽ bonũ deriuat. cui subijciũt oẽs creature. vt ei subijciũt qz qcqd vult de⁹ z ipi volũt. subijciũt deide ei creature irrõnales dũ sequũtur stinctũ nature. fm cui⁹ impulsuz agũt. et qescũt. subijciũt insup dãnati qz eẽ penis sũt dediti a qbꝰ se eximere ñ valẽt. pctores solũ nolũt subijci q se ñ cõformãt diuie legi. sz z ipi subijciẽtur in

penis.in ista lege debem⁹ audire filiū dei viui q̄ ait. Ego sū via ꝟitas z vita Si ḡ nō vis errare attēde ad dei filiū q̄ via ē.si ñ vis ōcipi ipe ꝟitas ē.si vis nō mori vita ē. ¶ Scōa lex ē natural' q̄ měri rōnali ē indita vl' iserta.z hec ē illa quā saluator p̄dicauit Lu.vj.dī. Prout vult⁹ vt faciāt vob hoies z vos facite illī. Et hec ē iuariabil' apō oīes tā fideles q̄z ifideles.vt ōz dī.v.c.naturale. Naturale ius ab exordio rōnalis nature nō variat tpe sed imutabile p manet.ꝓtea null⁹ xp̄ian⁹:null⁹ paganus pōt se excusare si dānabit. qz hāc legē scptā hz ī corde. Nic apl's Ro.ij. Gētes inḡt q̄ legē nō habēt q̄ leg⁹ sūt faciūt ipi sibi lex sūt oñdētes legē scptā i cordibꝫ suis. Jō ñ potuit Cayn se excusare de fratricidio q̄zuis nōdū erat illa lex Nō occides. Silr oēs q̄ i diluuio plerūt nō potert se excusare ō peccato luxurie licz nōdū fuit p̄ceptū illō Nō mechaber⁹.qz ꝛscia eoz̄ repbēdebat eos ō malicia. ¶ Tercia lex ē iposita.nā cū lex ꝛscie seu iserta fuit obnubilata ꝓpt̄ pcta clemēs ōs p moysē dedit legē scptā ī mōte sinay cū magnis troubꝫ.q̄ q̄dē lex declarat legē nāe. et in hac lege dēm⁹ ipm xp̄m dñm audire.z declarat p̄cepta ōcalogi d. Mat. v. Audist⁹ qz dictū ē antiq̄s.nō occides. zc.z finalr ait Mat.xix. Si vis ad vitā ingredi serua mandata. Ad hūc q̄ppe mḡm dirigit nos de⁹ pr̄ dī. Hic ē filius me⁹ dilect⁹.ī q̄ mihi ꝛplacui.ipm zc. In q̄ bus q̄dē ꝟbis de hodierna solēnitate duo insinuāt salut⁹ documēta i pñti sermōe gr̄a dei declarāda.scz

¶ Primū filij dei incarnatōis ꝟitas ibi.hic est filius meus zc.

¶ Secūm xp̄i dñi leg⁹ vtilitas.ibi.ipz ¶ Primū itaq̄z dixi documē (audite tū declarādū ex p̄missis thematis ꝟbis filij dei incarnatōis ꝟitatē cū ōz.b ē filius me⁹ dilect⁹.q.d.null⁹ dz de b dubitare quē ego p ora ꝓphar p̄nūciaui z iaudit⁹ miracul' declaraui. z nūc vox mea ꝓclamauit.s.q ihs sit ve filius dī z ver⁹ ī lege messias p̄missus quē ad huc iudei expectāt futur̄. Que q̄dē ꝟitas licz a catholic⁹ tāta firmitate tenetur q̄ nr̄m q̄libz p ea defēsanda pat⁹ essz mori.tñ tum ꝓpt magnā deuotionē ad incarnationē filij dī.tū ꝓpt ipi⁹ ꝟitatē declarādā .tū etiā ꝓpt alios ī fide vacillātes hāc ꝟitatē ꝓbem⁹ triplr.scz

¶ Primo auctoritatibꝫ

¶ Secūdo figura

¶ Tercio rationibus

¶ Prio inḡz illā ꝟitatē q̄ iesus xp̄s ē ve filius dei ꝓbem⁹ auctoribꝫ.exq̄ em̄ b sacrū secretū excedit facultatē intellect⁹ nr̄i: ió ꝓbem⁹ sacra scptura diuit⁹ data q̄ ñ pōt eē test⁹ falsitatis. Uñ dī Beñ.xlix. Nō auferet sceptr̄ de iuda z dux de femore ei⁹ donec vēiat q̄ mittēd⁹ ē.z ipe erit expectatio gētiū. Sed mō videm⁹ ad sensū q̄ regimē ablatū ē ab eis p̄ftum q̄ tpe nat⁹ ē xp̄s .nā p̄ herodis fuit ydume⁹ z sic alienigena. ꝓptea iudei tpe mort⁹ xp̄i dixer̄t. Regē nō hēm⁹ ni si cesarē. Silr ꝓbem⁹ b idē p illō Dañ. ix.vbi angel⁹ Gabel instruxit eū ō tpe aduēt⁹ xp̄i dī. Septuagīta hebdomade abbreuiate sūt sup ppl'm tuū :z sup vrbē tuā sctāz vt ꝛsumet̄ p̄uaricatio z finē accipiat pctm̄:z deleat iniq̄tas, et adducat iustīcia sempit̄na.z ipleat visio z ꝓphetia z vngat sctūsctōr̄. i.xp̄s Ad b⁹ ꝓphetie itelligētiā sciēdū q̄ hebdomada i sacra scptura dupl'r accipit Uno mō p tpe.vij.die.z b mō cōit accipit Leui.xxvij. Alio mō accipit p tpe.vij.annor̄.vt Leuit.xxv.dī. Nūerab.vij.hebdomadas ānor̄ q̄ faciūt q̄ dragīta nouē ānos.z q̄nq̄gesim⁹ dī iubile⁹ ān⁹. Cōstat āt q̄ gabel danieli locut⁹ fuit de hebdomadis ānor̄.be āt

De transfiguratione domini

bedomade vndecũqz incipiant siue a tpe regis Sedechie, siue a tpe regis Darij. siue a tpe regis Artaxersis tã diu est implectũ, cũ ab eo tpe fluxerunt plusqz mille trecẽti anni. Qđ dictũ iudei non valẽtes negare. ꝗdam ex ipis dicũt q nat⁹ ẽ. sz cũ ãgel' viuit. eo mõ q moyses vixit. xl. dieb⁹ i mõte synai. z expectat pceptũ dñi qñ veniat ad eos. Alij eoz dicũt q ẽ vltra mõtes caspios. Alij vo dicũt q vadit p mõz sic̃ paup z leproꝰ sus z hũiliat⁹ ppt pctã ppli. Sm q ỏz Esa. liij. Et nos reputauim⁹ eũ qsi leprosum. talis ãt varietas oñdit q dictũ eoz sit ficticiũ. ¶ Scdo incarnationẽ iesu bñdicti pbem⁹ figura Dañ. ij. vbi ỏz Q, vidit nabuchodonosoz statuã magnã cuius caput erat ex auro optimo. pect⁹ aũt z brachia ex argẽto puro vẽter z femora ex ere. tibie aũt ferree fictiles ꝛc. Sedt. abscisus ẽ lapis ỏ mõte sine manib⁹ z percussit statuã in pedibus eius ferreis z fictilib⁹ z cõminuit eã p quã statuã ỏsignant qttuor regna sibi in orbe succedẽtia. Sm q Daniel diuit⁹ inspirat⁹ exposuit. Primũ est regnum chaldeoz qđ significat p caput ỏ auro qz tunc marie viguit sapia q p aur⁹ significat. Scdm regnũ psaz qđ subiecit sibi regnũ chaldeorũ. z significat p pect⁹ ỏ argẽto. qz tũc vigebat eloqntia q p argẽtũ róne sonoꝛositat⁹ significat. Terciũ regnũ grecoz seu alexãdri qđ sibi subiecit regnũ psaz. z designat p femora erea. qz tunc abũdauit luxuria. Quartũ regnũ est romanoz qđ subiecit regnũ grecoz z alia regna mũdi. z significat p ferrũ qz sicut ferrũ domat oia metalla. ita regnũ romanũ alia regna. p lapidẽ vo abscisuz de monte sine manib⁹ significat ihs xps Marie filius siue regnũ eius cui subijcienduꝫ erat regnũ romanoz. Et in b (vt dicit lyra) tam catholici qz hebrei exponores pcordant. Tũc hoc sic suppositoqz romanũ impiuz tpe Cõstantini imperatoris subiectũ est p verã fidez iesu xpo. Qui Cõstantin⁹ btm Siluestruz papã cozonauit z eccl'iam magnifice dotauit. z dum equuz ascenderet imperatoz sellã ei⁹ tenuit. g tpe ihs xps ẽ filius dei incarnat⁹ z in lege pmissus. ¶ Tercio incarnatõez dñi iesu pbem⁹ rõnib⁹. licz eñ absolute demõstrari nõ possit q dei fili⁹ incarnaret p rõnẽ. nã ex suppositõe z pmissiõe dei poterim⁹ pbare rõnib⁹. Prima rõ ẽ ex statu tocius veteris testamẽti. nã de⁹ pmiserat filiũ suuz incarnari ex iudeis. ꝓpterea qđiu ipi filij isrl' fuerũt seruientes deo fuerũt in statu pspero. z aliqñ si fuerũt captiuati z afflicti b fuit ꝓpter peccata eoz. sicut i captiuitate babylonica. añ quã captiuitatẽ fuerũt idolatre pessimi z occisores ꝓpheta ꝓ intrãtũ q replebãt ipos a pctis. Jó de⁹ dedit eos in captiuitate babilonicã. q tñ nõ duraut nisi p. lxx. ãnos. Captiuitas iꝑ mo derna ẽ plusqz mille qdringẽtis annis z b ꝓpter mai⁹ peccatũ qz fuisset idolatria vel occisio ꝓpheta ꝓ. qđ pcñ maximũ est abnegatio xpi filij dei veri. p secutio z occisio illi⁹ p manũ Pylati. q pbauit iudeis se foze filiũ dei qdruplicater. q̃rũ neutrũ potuerũt negare. Primo testimonio dei patris qđ dicit de filio Matb. xvij. di. Hic est filius me⁹. j. Joh. v. Si testimoniũ hois accipim⁹ testimoniũ dei mai⁹ ẽ. Scdo boc idẽ pbauit testimonio Joh. baptiste dicẽs Joh. v. Vos misistis ad Joban̄ z ille testimoniũ phibuit de me sz dicens. Nõ sum ego xps. sz ostẽdit quis ille est cũ dixit. Ecce agn⁹ dei Joban̄. j. Tercio xps se dei filiũ pbauit tore testimonio mirabiliũ operũ suoꝝ

di. Job. v. Opa que ego facio ipa testi monīū phibent de me. Hinc ec⁹ nat⁹ dicebat iudeis Job. ix. Scimus quia pc̄ores nō exaudit de⁹. ite⁹ Nisi esset hic a deo nō poterat facere q̄cq̄. Nam xp̄s dns freq̄nter dicebat se dei filium q̄ si falsum dixisset peccasset. z mira cula facere nō potuisset. Quarto hoc idē phauit p testimoniū scp̄ture dicēs Job. v. q̄ Moyses esset accusator eo rū. q⁹ inquit si illi credidisset credere⁊ forsitan z mihi. Hz pfidi iudei viden tes se totiens pfusos cotā ppl'o quo⁹ laudē q̄rebāt plusq̄z dei decreuerūt oc cidere eū. q̄ existēs in vinculis cotam Pylato hanc vitatē fassus est di. Pro pterea veni in mūdū vt testimoniū p hibeā veritati. Scōa rō sumit de sta tu tot⁹ veter⁊ testamēti q̄ est talis. In quocūq⁹ implent oia que in veteri te stamēto pdicent de messia ille est ver⁹ messias. ⁊ in xp̄o oia implent. q̄ tē. nā matris ei⁹ cōditio exp̄mit Esa. vij. Ec ce alma pcipiet. Locus natiuitat⁊ ei⁹ Mich. v. Et tu bethleez effrata tē. Mod⁹ cōuersatōis ei⁹ Zacha. ix. Ecce rex tu⁹ venit tibi māsuet⁹ z ipe pauper Gen⁹ mort⁊ Esa. liij. Oblat⁹ est quia ipe voluit. z ps. Foderūt man⁹ meas. q̄ ipse est ver⁹ filius dei viui. hec pfecto est vitas indubia z fidei catholice fun damētū. Quare em̄ veneramur sic be atam virginē. q⁹ credim⁹ q̄ sit mater dei. Quare Jobem baptistā. q⁹ credi mus q̄ sit filij dei pcursor z baptista. Quare honorem⁹ b̄tm̄ Petrū. q⁹ cre dim⁹ fore vicariū filij dei. Cur ceteros apl'os. martyres. pfessores. z ⁊gines qui fecerūt innumera miracula. q⁹ au steram vitā duxerūt z tormenta passi sunt amore filij dei. Uñ hanc veritatē q̄ xp̄s est filius dei viui examiauerūt in triplici fornace tanq̄z aur⁹ z sp luci dior exijt. Prima fornax tribulatōnis fuit iudeor⁹. qui videntes q⁹ uersi ad hanc veritatē. de iudeis plus attende bant ad xp̄i doctrinā q̄z ad cerimoni as legis indignati fuerūt. z ptra apo stolos z fideles fecerūt concilia. in qui bus vexauerūt dei sanctos. sicut Act. v. Et p̄ceperunt ne hoc sanctū nomen predicaret. qui dixerūt. Obedire optet deo magis q̄z homib⁹. Qui videntes q⁹ nec sic possent nocere illis. cogitaue runt vnam subtilē nequitiaz q⁹ docti viri de iudeis baptizarent z pbarent simplicib⁹ q⁹ esset impossibile q⁹ eter num fieret tempale. infinitū finitum. dñs seruus. Et demū docerēt q⁹ cerī monie legis veter⁊ ad salutē essent ne cessarie. sed hoc facere nō potuerūt. Jō expulerunt eos de iudea. Apostoli ve ro ptra eos pteſtando dixerūt Actuu xiij. Uobis pmū oportebat verbū dei predicare. sed quia indignos vos iu dicatis eterne vite. ecce cē uertimur ad gentes. sic em̄ nobis p̄cepit deus. Se cunda fornax ardens fuit succēsa a gē tibus. dispersi ita q⁹ discipuli p vniuer sum mundū hanc veritatē q⁹ xp̄us est filius dei posuit inter eos. qui ipos ca piebant cruciabāt tē. Sed quia facie bant magna miracula in nomie iesu. Jdeo mīri potissime romani dicebāt q⁹ nō possent negare christi diuinita tem in cuius nomie tot fiunt miracu la. Sed nollent recipere in deū. quia inquiunt nimis supbus z auarus de us est. Supbus quidez quia ita vult q⁹ nullus alius deus adoret. Auarus vero q⁹ sicut ipse fuit parcus. ita vult q⁹ sui cultores sint parci in victu et ve stitu tē. Tercia vero fornax succensa est ab hereticis. qui plusq̄z centum he reses contra hanc veritatē inuenerūt. vt habetur. xxiij. q. iij. Quidda⁹. Et sp ipsa veritas lucidior extitit. quia deus pater dicit. Hic ē filius me⁹ dilectus.

De transfiguratione domini

Scom̄ saluſ documētū ex p̄missis ⁊bis themat declarāduz erit xp̄i dñi leg vtilitas cū dr. ip̄m audite. ſ. in sua lege. q̄ oēs alias leges excellit tā diuit⁹ datas q̄z hūanit⁹ ip̄ositas. p q̄ sciēduz q̄ q̄libet lex ꝓuenīēter data q̄ttuor dz habere ꝓditiones. ſ.

Primo vicia extirpare.

Scōo mores hoīm ordinare.

Tercio ad felicitatē inducere.

Quarto veritatē lucide tradere.

Prima dixi cōditio leg ē q̄ dz vicia extirpare. ad q̄ ei leges sūt date vt q̄s p̄uata monitio cohibere a pctō ñ potuit. metu penaꝝ a mal retrahāt. ſ̄ dic apl's. j. Thim. j. Lex iustis nō est posita ſz iniust ⁊ nō subdit ip̄is ⁊ pctōrib⁹ sceleratis ⁊ ꝓfanis. p̄fanicidis ⁊ matricidis. homicidis ⁊ fornicarijs ⁊c. Et si q̄d aliud sane doctrine aduersat. In tali tñ vicioꝝ extirpatōe lex hūana deficit. q̄z mlta mala ñ p̄t cohibere. cuius rō est hec. q̄z lex cōitati dat. in cōitate ⁊o pauci iuenīūt ⁊tuosi ⁊ plures defectuosi. Et ſ̄ſ puer aliq̄ p̄mittūt q̄ p fecte etatis hoīb⁹ nō p̄mitterēt. sic aliq̄ cōitati p̄mittunt. Sic̄ lex ciuilis meretrices p̄mittit i ciuitate ne cōitas fornicatōe turbet. nō q̄z petū nō sit ſz diuino iudicio relinq̄t puniēda. Nic Augu. li. de li. ar. Tolle meretrices de ciuitate ⁊ oia p̄turbabis libidine. Sil'r lex mosayca diuit⁹ data aliq̄ mala minoza p̄misit sic̄ libellū repudij. Exo. xxiij. ne vxores occideret. ⁊ tradere ad vsurā Deut. xxiij. ne frēs suos graurēt ſz extraneos. Cui⁹ rō est q̄z lex illa fuit data rudi ppl'o ⁊ dure ceruic. ſ. ō dicebat saluator Math. xix. Ad duriciā cordis vr̄i p̄misit vob Moyses dimittere vxores vr̄as. Sz lex xp̄i pfectissima nullū malū p̄mittit. Vñ dixit xp̄s dñs Math. xij. Dico āt vob q̄ de oēm ⁊bo ocioso q̄ locuti fuerit redd̄nt rōnē. Quid cūc fiet ⁊ vituperiosis ⁊ scurrilib⁹ ⁊bis? Scōa ꝓditio leg bone ē mores hoīm ordinare ad bonū. vñ. ſ. ethic. dr. Intētio cuiuslibet legislatoris ē ciues facere bonos. ſz i ſ̄ hūana lex deficit q̄z ñ p̄t ⁊ secret cordis hominis iudicare. ſz solū ⁊ actib⁹ exterioribus iudicare. Re. xvj. Nō videt q̄ hō videt. q̄z dr. j. Reg. xvj. Nō videt sicut videt deus. ät intuebit cor. Sil'r lex moy si a ⁊o data animū solū i duobus peccare exp̄sse ꝓhibebat. ſ. i vicio mechie aut auricie. Et ió q̄dā cogitabāt q̄ odire frēm nō eēt pctm. vñ ⁊ declarauit saluator Mat. v. di. Audist q̄z dictū ē antiq̄s. Nō mechaberis. Ego āt dico vob. q̄z q̄z viderit mlierē ad ꝓcupiscēdū eā iam mechat⁹ ē in corde suo. Sil'r dixit. Audist q̄z dictū ē antiq̄s nō occides. ego aūt dico vob. q̄ cūq̄z irascat frī re⁹ erit iudicio ⁊c. Ex q̄bus oib⁹ p̄z q̄ saluatoris lex nō solū ꝓhibet exteriorē actū ſz etiā interiorē. ió excellit alias leges. Tercia ꝓditio leg bone ē hoīez ad felicitatē inducere. ſz hūana lex ñ p̄t nisi ad humanā felicitatē inducere q̄ ē pacifica vita. tus. hō āt ſm intellectū ē imortal q̄ est ꝓncipal ps hois. vt hr. x. ethico. Iō oportet aliā felicitatē extra istā vitā assignare. q̄ ē vita etna ad quā etiā lex Moysi ñ poterat adducere. q̄z dr Job. j. Lex q̄ Moysen data ē. gr̄a ⁊ v̄itas p ihs xp̄m facta ē. Sz ihs xp̄s felicitatē verā p̄mittit dicens. Nōlite agere ꝓpinq̄bit enim regnū celoꝝ. Quarta ꝓditio leg bone est veritatē plane tradere. q̄z lex q̄ dat cōitati nō p̄t ꝑfecte q̄ a mltitudie si ē figuris ⁊ inuolucra. nā i mltitudie plures sūt rudes q̄z igenioſi. Sz lex hūana ꝓpter varietatē ⁊ diuersitatē ꝓsuetudinū diuersimode tradit. Sil'r lex Moysi sub figura data ē. j. Chor. x. Oia i figura cōtingebāt illi. Sz lex xp̄i dñi q̄ latebat i figura mānifestauit. ꝓpter quod dicebat Lu. xxiij. Venit hora cū nō i ꝑuerbijs loquar

quar vob. sz palā de pre ānūciabovob
O sctissima lex xpi. O va regla viuēdi
O va via ad vitā cūdi. nūqz sctissima
trinitas oliz pribꝫ ita exisse fuit dulco
rata sic ꝓ re. iā vna vetula plꝰ intelligit
de sctā trinitate qz doctꝰ plato vel scēs
Socrates. aut eloqns Demostenes.
Tu eiꝫ sacra lex xpi extirpas vicia. in
struis bonos mozes. inducs ad felici
tatē eternā. z lucide tradis vitatē. Jō p
bis qtuoz ō te lex xpi dicē ps. Lex dñi
scz iesu imaculata qz nullū viciū pmit
tit. quertes alias actꝰ inciozes ozdinā
do. testimoniū dñi fidele qz ad felicita
tē promissaz fideliē ꝓducit. sapiaz pstās
puulis. qz vitatē lucide tradit oibus.
Merito igit deꝰ pr clamat cūctis sal
uādis. ipm xpm meū audite i sua lege
O igit xpe legislatoz optime. O fili vir
ginis Marie. ecce deꝰ pr celestis te dicit
audiēdū. dic g nob qd debeamꝰ facere
qd credere. qd vitare. en pati sumꝰ vs
qad mortē tibi obedire. Suscipe fui
tutē pauperꝫ tuoz. illumia cozda nra
z dirige in viā salutis etne. Dic ꝓterea
magr optime tuā voluntatē. q rnder.
Audi pple meus docui vbo z exēplo.
ꝛria saluti vitare vicia qbꝫ rotūdꝰ mū
dus plenꝰ ē. Prio docui vitare superbiā
qz veni i maria būilitate i vestibꝫ ver
bis z gestibꝫ. vt regē me oibꝫ in exēplū
dare di. Mat. xi. Discite a me qz mitis
sum z būilis corde. O doctoz etne vite
qs vellē lectōes saluādis dedisti. duas
dūtaxat dictōes. s. mititatē. z būilitatē
Mitis vo ille ē q iniuriā nulli infert.
sz illā suffert patiēter. qcūqz has duas
dictōes didicerit z suauerit plꝰ illi cō
fert qz ꝓter istas si sciret vires herbaꝝ
cursus sydeꝝ. cōpletiones boim tē. Se
cūdo prꝰ magr docuit vitare auaricia
vbo z exēplo. qz venit i mag pauptate
z dixit Mat. xix. Quā difficile saluāt q
pecuniā possidēt. facilꝰ ē camelū trāsi
re ꝑ foramē acus qz diuitē intrare i re
gnū celoꝝ. Tercio docuit vitare luxu
riā. iō mrem vginē elegit ipe vginita
tē suauit a vgine ōmōstrari z baptiza
ri voluit z dixit Mat. v. Qui viderit
mlierē ad ꝯcupiscēdū eā iā mechatꝰ est
in corde. De b fetidissimo vicio ōr. xxx
iij. q. vij. c. nō solū. Inē cetera vicia ca
pitalia maximi sceleris ē luxuria. qz b
vicio tēplū dei violat. nā si qs mētē in
ecclia vel supbit nō violat ꝛc. Quarto
docuit vitare gulā di. Lu. xxi. Attēdite
ne corda vra gwenē crapula z ebrietate.
Quito docuit vitare irā di. Mat. v. Qui
irascit frī suo reus erit iudicio.
Magr igit bonꝰ xps ñ solū hec sz etiā
oia pcā vitare docuit. Merito igr au
diāꝰ eū b z i iudicio di. Ueēte bñdi. ꝛc.

℣ De eodē. ℣ Sermo. lxix.

AScendit ie
sus Petrū z Jacobū et Jo
hānē fratrē eiꝰ z duxit illos
in montē excelsuz seorsuz et
trāsfiguratꝰ ē añ eos Mat. xvij. c. Sal
uatoz ei būani generis volēs suis cha
rissimis discipul z i eis oibꝫ nobis sue
claritatē lucis demōstrare. trāsfigura
tus fuit añ eos. tria tñ ante suā trāsfi
guratōez ꝓmisit scz

℣ Primo discipulos assumpsit.
℣ Scōo montem ascendit.
℣ Tercio oratiōnem ꝓmisit.
℣ Primo nāqz añ suā trāsfiguratōez sal
uatoz discipulos suos tres assūpsit. s.
Petrū. Jobez z Jacobū relictis sub pe
de mōtis dimissis. qō fecit sapiēter. p
pter nr̄am instructōez moralē. vt q vo
lumꝰ trāsfigurari p vite fulgide ꝙuer
sationē. debemꝰ assumere moralit̄ ista
tria ꝓ tres discipl os significata. Assu
mamꝰ ꝑmo Petrū q agnoscēs inter
pretat. qcunqz eiꝫ vult trāsfigurari a

De trāsfiguratōe domini

a vita culpe ad vitā gr̄e debet hīe cognitōem veri dei sui z primi. Ex cognitōe veri dei generat eiusdē dilectio. et excludit a corde hois despatio. z q̄s ñ diligeret recognitū deū in q̄ nihil ē nisi dilectōe dignū. Est em̄ tot⁹ suauis: tot⁹ dulcis: tot⁹ bon⁹: clemēs et pius. Hinc Anſ. Quid homūcio p diuersa vagaris. ama vnū bonū i q̄ sūt oīa. et Aug. De⁹ ē tale bonū q̄ null⁹ amittit nisi decept⁹. null⁹ q̄rit nisi monit⁹. nullus īuenit nisi purgat⁹. z deide q̄s desparet si diuinā pietatē recog̃scerz q̄ sic vult nr̄az salutē vt p ea vnigēitū mortī tradidit. certe si pl⁹ de⁹ nr̄ nos pdere vellz diu iā pisset⁹. ſz nō vult mortez pctōris etnā. ¶ Scōo dz cognitōez sui hīe q̄ vult spūal'z trāsfigurari q̄z vilis est q̄z negligēs ad bonū. q̄z pn⁹ ad malū. q̄z breuis tpis. q̄z icerte mortis. ex hac q̄dē cognitōe generat hūilitas z excludit p̄sumptio. ¶ Tercio dz trāsfiguran dus spūalit hīe cognitōnem primi q̄ vni⁹ dñi seru⁹ ē cū eo. vni⁹ legis. vnius fidei. z vni⁹ finis: puta beatitudis. Ex ista cognitōe generat pri ꝓpassio z excludit crudelitas. Debet ꝑide trāsfigurād⁹ spūalit secū assumere Jacobū q̄ luctatoz vl' supplātatoz interp̄tatur vt sic luctādo vicat hec tria plia. carnis ꝓcupiscētias. mūdi fallacias. z diaboli neq̄cias. q̄z nō cozonabit nisi q̄ legitīe certauerit. Deide trāsfigurād⁹ spūalit dz secū et Jobez hīe q̄ interp̄tat gr̄a. ex q̄ q̄s dz bonū feruenē incipe. studiose pseq̄: z pseuerane cōsūmare. sic ¶ Paulus q̄ dicebat. Gr̄a dei sum id qđ sum z gr̄a ei⁹ i me vacua nō fuit sed sp i me mālit. ¶ Scōo saluator añ suam trāsfiguratōem p̄misit b̄ q̄ in mōtē excelsum ascēdit ad designādū q̄ necesse ē oīb⁹ q̄ deū videre desiderāt vt nō i infimis voluptatib⁹ iaceāt sed sp ad celestia desideria se erigāt. sicut aplus q̄ dicebat. Nr̄a cōuersatio i celis ē. ¶ Tercio saluator añ suā trāsfiguratōz p̄misit ozōem ad designādū q̄ q̄ ad supna desideria anhelat iā deuot⁹ ozat deus quē p fidē q̄si p̄sentē intuet. q̄nto ei altius p vtutū grad⁹ ascēderit tāto deuot⁹ ozabit. tō dic euāgelista. Assumpsit iesus zc. In q̄ q̄dem euāgelio tria notemus salutz nr̄e documenta. scz

¶ Prīo dñi nr̄i iesu christi trāsfiguratiōnē mirabilē. ibi. assūpsit iesus zc.

¶ Scōo mutuā collocutōez ineffabilē. ibi. z ecce appa. zc.

¶ Tercio p̄fate visiōis occultationez vtilem. ibi. descendentib⁹ aūt zc.

¶ Primo dixi q̄ i euāgelio notemus dñi nr̄i iesu trāsfiguratōez mirabilem cū ōr. Assumpsit iesus petr̄ iacobū z iohem fr̄es ei⁹. z duxit illos i mōtē excelsū seoz̄sū z trāsfigurat⁹ ē añ eos z refulsit facies ei⁹ sic sol. vestimēta aūt ei⁹ facta sūt alba sic nix. Sup q̄ die ly ra q̄ i ista trāsfiguratōe nō mutauit lineamēta corpis vel figurā. sed ōr trāsfigurat⁹ ꝓpter claritatis vultū ei⁹ imēsitatē. Ad cui⁹ clarioz̄ē intelligentiam tria circa hāc materiā occurrūt dubia declaranda. scz

¶ Primū vtr̄ iste splendor in christi corpe fuerit dos claritatis

¶ Scōm vtrū ab oculo nō gliōso naturaliter videri possit dos claritatis.

¶ Tercio quō in beatis reluceat dos claritatis.

¶ Primū dubiū ē vtr̄ splēdor seu claritas ista i dñi nr̄i trāsfiguratōe fuerit dos claritatis brōr̄. quā habituri sūt i suis corpib⁹ p⁹ generalē resurrectōem. Ad qđ rñdet Tho. i. iij. pte sūme. q. xl v. ar. ij. sic. ¶ Nō ē inḡt dicēdū sic dic hugo ō sctō vic. s. q̄ xp̄s assumpsit ḡrem dotes. dotē claritatis i trāsfiguratōe. agilitatis ambulādo sup̄ mare. subtilitatis egrediēdo ō clauso vtḡis vfo. z dotē ip

passibilitat⁹ i cena qñ dedit corp⁹ suū adedēdū sine dō q pateret. Cui⁹ rō ē qz dos noīat qndā claritatē naturalem claritas aut̄ illa siue fulgor qui ī corpe xp̄i in trāsfiguratōe apparuit mīraculosus fuit: sicut z bocīpm q ambulauit sup vndas maris. z q vgo cōcepit z pepit. et alia hmōi. Oō clari⁹ declarās Nico. ō lyra sup xvij. Mat. dicit. q aia xp̄i a p̄ncipio creatiōis sue fuit gl̄iosa p aptam dei visionē z pfectam fruitōem. verūtn ex diuia dispositione fiebat vt gl̄ia aie christi non redūdaret ad corp⁹. vt sic corp⁹ ei⁹ esset passibile z mortale ad soluēdū p̄cium redēptōis būanc. Et eodē mō ex diuia ordinatōe factū ē vt i bona trāsfiguratōnis gl̄ia aie redūdaret ad corp⁹ vt oīs dereť discipul' gl̄ia future resurrectōis nō tm̄ aie sed etiā corpis. vt sic aiarentur ad seq̄ndū xp̄m in acerbitate passionis ad quā eos inuitauerat caplo p̄cedēti. Et sic p̄z q claritas illa in transfiguratōe fuit claritas gl̄ie q̄tū ad essentiā sed nō q̄tū ad modū. quia fuit eiusdē ratōis cū illa claritate que erit ī corpib⁹ gl̄iosis. sed nō fuit ibi p modum q̄litatis pmanentis sicut ībtis sed p modū passionis trāseūtis. z ībo ista claritas nō debet dici dos gl̄ie. qz dos de sua rōe ip̄ortat q̄litatē pmanētē. Et ex hīc sil'e de lumie aiaz pauli eleuāte ad vidēdū diuinā cēntiā ī raptu: qō fuit eiusdē rois cū lumie eleuāte animā btōz. Verūtn non fuit in paulo per modū q̄litatis pmanentis sed per modū passionis trāseunt⁹. ideo ex tali eleuatiōe siue visione nō fuit paulus btūs. qa btitudo importat pmanentiā. Hec lyra. Et subdit. Vestimē ta eius facta sūt alba sic nix. Nam ſm Aug. Cādor vestiū ꝓcedebat a facie splēdore. z ita fuit ꝑa mutatio i facie: ſ nō in veste. Nō substātia ve carnis amisit: nec corpis viratē subtraxit: sed splēdorē addidit. z ex refulgētia faciei etiā vestis fuit venusta. vt sic cū tanta facie z vestis claritate animaret discipulos ad pferēda acerba tormēta pro tāta gl̄ia. Ac si dicat. Ecce p modicā et momentaneā afflictionē p noīe meo q̄ntā gl̄iaz z q̄lē habebit⁹. Videte dilīgēter z ꝓsiderate attēte: z penas mūdi quipēdite. qz maior his erit stipēdiuz vīm visio. s. mee diuitat⁹. O xp̄e deus pulcerrime. q̄s nō pateret p te. Quis nō moreret p te. tu em̄ es vita vtus z tot⁹ bonitatis fontal' origo. ¶ Scōm dubiū est vtrū ab oculo nō gl̄ioso naturalit̄ videri possit dos claritat⁹. Ad qō Rñdet Tho. in .iiij. scpto sen. dis. xliiij. ar. iiij. q. ij. q videri pt. Oō ꝑbat sil'itudīe z auctē. Prio sil'itudine sic. Nos inq̄t assil'abimur claritati quaz xp̄s in trāsfiguratōe habuit. vt d. glo. sup illō Phil. iij. Reformabit corpus būilitatis nr̄e ꝓfiguratū corpi claritatis sue. sed claritas illa fuit visa ab oculis discipulor̄ nō gl̄iosis in trāsfiguratione. q̄ videri poterit. ¶ Scōo ꝑobat auctē Bap. v. vbi dicit q impij videntes claritatē iustor̄ ex ꝑ in iudicio tor q̄bunt. sed ꝑ nō esset nisi claritatē viderent. Verūtn necessario non videbūt vt dicit ide sctūs Tho. sicut nūc colloratū obiectum oculis velit nolit necessario videbit. nō sic aūt de corpe gl̄ioso. qō ꝑbat sic. qz inq̄t discipuli corp⁹ dñi p⁹ resurrectōez viderūt ū intuētu claritatē ei⁹. Et erit ıō qz ī corpe gl̄ioso erit sūma obedīētia corpis ad aiaz. q̄ ī volūtate aie erit q corp⁹ suū videat vl' ñ videat. sicut ꝑ ptz exēplo dñi Lu. vl. qui quādo volut disparuit ab oculis discipulorū in emaus euntiū. Similiter colos corpis gl̄iosi erit ī ptāte aie vt p ipm̄ imutet visū vl' ñ imutet. vel vt occultet corp⁹ qō ē p⁹ se. vl' ñ o ecul⁹

tet. Cõtrariũ tñ tenet Scot⁹ sup q̄sto d. q̄ nulli⁹ create volũtas naturaliꝫ ꝑt ipedire actõez naturalẽ alt⁹ create. siꝫ q̄tũcũq; vellz ds ne ignis agat in stupã sibi appositã. sz tñ ꝑt abiuicẽ remouere vt sic ñ agat ī eã. sic nulla q̄litas actiua ꝓcise q̄ corpi subest ipi q̄ ad el⁹ iperiũ. z iõ ds libz btũs d bz claritatẽ qñ ẽ primat⁹ oct⁹ glificato vl' aliq̄liter ꝓportionato nõ glificato necesse ẽ q̄tũ ẽ ex pte sui q̄ imutet illũ. Sed q̄ claritas xpi resurgẽt nõ imutauit oculos discipulo⁹ ꝟ fuit p e⁹ potẽtiã diuinã. qz ds ẽ pmũ agẽs cuiuslibz create z coagẽs. z qñ ipe nõ coagit tũc creatura ds sinit agere. ꝑt ãt eẽ q̄ ds ad volũtatẽ bti ñ coagat claritati qñ vult ñ videri suã claritatẽ. qs nõ fit imediate a volũtate bti: sz ad suũ velle ds occultat. O ds ecce o pie rpe q̄ btũs bõ d mõtibi fuit z tãdẽ rãtã claritatẽ ꝓseq̄r.

Terciũ dubiũ erat quõ ī btis relucerat dos claritat. i. vñ z p quẽ modum habeat originẽ. Ad qd multiplex ẽ mod⁹ dicẽdi doctor. Scot⁹ em sup q̄sto dic. q̄ illa btor claritas nõ ẽ aliũ q̄ perfectio colozis ꝓuenies corpi gl'ioso fm suã cõplexiõem z merita. Quilibz ingt btũs hẽbit venustũ pulcr z delectabilem colorẽ z nõ oẽs eũdẽ. sz siꝫ ꝟ ita et ibi aliũ colorẽ hẽbit coleric⁹: aliũ sãguineus. z sic de alijs ꝓplexiõibꝫ. Et lz q̄libet habeat excellẽter pulcr z delectabilẽ colorẽ fm suã ꝓplexionẽ ꝓuenientẽ: erit tñ dria inꝰ illos fz exigẽtiã merito rũ suor. iuxta illũ. j. Chor. xv. Sic̃ stella differt a stella i claritate z alia ẽ claritas sol': alia lunez alia stellar. sic erit claritate ī corpibꝫ btor. Vocat aũt hmõi pulcr colorẽ claritatẽ ingẽtũ est nat⁹ se mãifestare. sic ei oẽ mãifestũ dicim⁹ eẽ clar. Ali⁹ mod⁹ dicẽdi ẽ Durã di di. q̄ sic̃ videm⁹ i corpibꝫ bñ terꝝ et politis ex reflexiõe radioꝝ sol' vl' alt⁹ lucidi magnã causari claritatẽ. z tãto maiorẽ q̄sto macia ẽ magꝭ polita. sic̃ auꝝ vl' tabula ꝺaurata aut gladi⁹ bñ limat⁹. ita corpa gl'iosa erũt m'tũ polita z tersa z p ꝓseq̄ns m'tũ lucida et icidẽtia radioꝝ sol' z aliorꝝ lumiariũ. z istoꝝ rõ ẽ q̄z ī aia ẽ claritas spũal' et i corpe dz eẽ claritas corpal'. iõ Tercio mod⁹ dicẽdi ẽ q̄ corpa gl'iosa erũt clara ñ ab ipa aia sz imediate a ꝺo Quartus mod⁹ dicẽdi z cõior ẽ q̄ corpa gl'iosa erũt colorata z ꝟe lucida: ñ solũ ex reflexiõe lumis alicui⁹ sz ab ipa aia btã redũdãte ī corp⁹. q̄ q̄dẽ dos nõ ꝺr dos aie qz corpi erit qꝺã ꝓportiõ. licz sit ab ipa aia. iõ ꝺr Matth. xiij. Fulgebũt iusti sic̃ sol ī regn pris eoꝝ. z Dan. xij. Fulgebũt iusti z tãq̄ scintille i arũdineto discurrẽt. z. j. Choꝝ. xv. Semiat in ig̃bilitate z resurget i gl'ia. Dici hoc euãgelio ꝺr q̄ resplẽduit facies xpi sic̃ sol. vbi dic̃ glo. Pl⁹ certe q̄z sol lz ñ habuit mal⁹ cui cõparet. Ex qbz colligere q̄ ꝟ hũile corpus nr̃m trenũ i q̄ deo seruim⁹ p⁹ resurrectõez hẽbit pulcritudinẽ delectabilissimi colozis ꝓuenientẽ fz suã ꝓplexionẽ z exigẽtiã meritoꝝ. z fulgebũt iusti pl⁹ q̄z sol septuplꝫ. iuxta illud Esa. xxx. Erit inꝺt lux lune sic̃ lux solis. z lux solis septẽplicit̃ clarioꝝ. Corpora em btorꝝ ornabũt celestẽ ciuitatẽ sic̃ stelle fulgẽtes. Dim ãt btorꝝ claritatez excellit claritas dei genitricis sic̃ meritis excellit claritas dei genitricis sic̃ meritis lõge excessit. Sup ota ãt illustrabit tota celestẽ hierl'm gl'iosũ xpi corp⁹ qđ tota celestẽ hierl'm tã celestẽ hierl'm gl'iosũ xpi corp⁹ qđ tota btõ petro tã pulcrũ erit vt etiã angeli desiderẽt in eũ ꝓspicere. Vñ dicit Apoca. xxj. Nõ egebit ciuitas illa sole neq; luna vt luceãt i ea. sz claritas dei illumiabit eã. et lucerna el⁹ erit agn⁹. O q̄ gl'iosa erit illa ciuitas. O q̄ felices incole qui ex ipa claritate habebunt omniũ beatorũ noticiã: sicut iiij tres apli i mõte thabor nullo docente

cognouerūt ex gl'iosa claritate xp̄i mo
ysen z helyam. Nō em̄ erat necesse vt q̄
rēdo q̄s ibi dicat. Quis fuit adā p̄im⁹
parēs. Quis abrahā. Quis xp̄s dn̄s.
Que ergo maria. ¶ Secōm saluat̄ docu
mēnū notem⁹ mutuā collocutōz ieffa
bilē ex euāgelio cū ōz. Et ecce apparue
rūt illis moyses et helyas ⁊c. vbi euan
gelista triplicē locutōem exp̄mit. sc̄z
¶ Primā locutōem ꝓphēticam
¶ Secōam locutōem apl'icam.
¶ Tercīā locutionē diuinā
Primo nāq; euāgelista exp̄mit locu/
tōnem ꝓphēticā dicens. Et ecce appa
ruerunt illis moyses et helyas. moy/
ses. sc̄z. m animam ī corpore assum/
pto sic̄ q̄n angeli apparēr. Helyas ad
huc viu⁹ in p̄p̄a aīa ⁊ corpe portat⁹ ō
paradiso. Per q̄s oñdit q̄ xp̄s ē dn̄s vi
te ⁊ mortis. q̄ habebat testimoniuz ab
helya q̄ adhuc erat viu⁹. ⁊ a moyse q̄
iā fuerat mortuus. ⁊ xp̄s in medio eo
rū. s. p̄incipū veter̄ ⁊ noui testamēti. iu
xta p̄s. Principes pp̄l'oz congregati sūt
cū deo abrahā. loq̄bant em̄ moyses ⁊
helyas cū ihu. q̄d aūt loq̄bant ōz Lu.
ix. q̄ dicebāt excessum ei⁹ quē ꝓpletu/
rus erat ī hierl'm. i. passiōem ei⁹ ⁊ ip̄i
seruī recitabāt cōrā iesu in q̄ fuit exces/
sus amoris doloris et pauptat̄. Loq̄
aūt eoz est gr̄az redēptiōis futurā per
xp̄m fiendā testimoniis leḡ et ꝓphaz
p̄figuratā esse oñdere. Nō sic tñ loq̄bā
tur ista xp̄o q̄si nesciēti sz eū adorabāt
⁊ gr̄as agebāt de aduētu ei⁹ in carnē.
⁊ forte dicebāt. O brā caro p cui⁹ passi
onē saluabimur. sic ē p̄figuratū i lege
⁊ ꝓphetis. q̄ de ꝓsortio discipuloz tu/
orum durissime ligatū trahēt te ran/
ī agnū ad imolandū. ⁊ oēs tui disci/
puli cari tūc te derelinq̄nt. O gl'iosa fa
cies quā ꝓspuēr. O scrissime man⁹ q̄
modo ligabāt. O reuerēdū caput q̄
spinis p̄ nob coronabāt. ⁊ finaliz b sa/
crū corpus in cruce morieb. ¶ Secā
locutōez euāgelista exp̄mit i euāgelio
locutōez apl'icā. Nā Petr⁹ vidēs rātā
gl'iam in xp̄o tanq̄ ceteris feruētioz di
xit. Dñe bonū est nos hic ee si vis faci
amus hic tria tabernacl'a. tibi vnū. moy
si vnū ⁊ helye vnū. Vbi dicit Lyra q̄
beatitudo eēntialit̄ ꝓsistit i aspectu claro
diuinitatis ⁊ ꝓfecta ei⁹ fruitōe. accidēta/
liter aūt ꝓsistit in aspectu hūanitatis
xp̄i ⁊ delectatōe ꝓsequente p quā sicut p̄
strumentū ꝓuectū diuinitati sunt sc̄ti ad
ducti ad gl'iam. Isti apl'i q̄ fuerūt hic
admissi ad videndū trāsfiguratōz xp̄i
nō viderūt ip̄i⁹ diuinitatē sicut paul⁹ in
raptu q̄ vidit diuinā eēntiā. sed istī tm̄
ei⁹ hūanitatē in forma tñ gl'iosa. ⁊ tñ i
ei⁹ aspectu sic fuerūt delectati q̄ volu
issent ꝓpetuo ibi manere. iō dic̄ petr⁹.
Bonū ē nos hic esse. Vñ Remigius.
Visa dñi maiestate ⁊ duoz seruoz pe
trus adeo ōlectat⁹ ē vt cūcta tpalia ob
liuiōi traderet ⁊ ibi ip̄petuū vellz ma
nere. Dixit aūt petr⁹ sic accēsus est q̄nta
erit suauitas ⁊ dulcedo videre regē in
decore. ⁊ interesse choris sctōz oim et
angeloz. hec ille. O q̄nta gl'ia. o q̄ntū
bonū in patria videre nudā diuinitatis
essentiā ī q̄ est oīs boni origo. si sic at/
traxit gl'iosa facies xp̄i visio petrū vt di
ceret Dñe bonū est nos hic ee si vis fa
ciamus ⁊c. nō em̄ dixit q̄ tabernacu/
lū vellet facere sibi ⁊ duobꝫ socijs sz ī/
tendebat q̄ ip̄e maneret cū dño. Jo/
hānes cū moyse. ⁊ iacob cū helya. Et
vt dicit Lu. ix. c. loq̄bat petr⁹ nesciens
q̄d diceret. sicut em̄ hō ex magna pas/
siōe timoris vl' amoris ꝓrūpit in aliq̄
ẏba sine p̄meditatōe. ita petr⁹ ex ma
gna deuotōe ⁊ delectatōe dic̄. Bonuz
est nos hic esse. Sed certe petr⁹ nescie
bat q̄d diceret. q̄ i via patriā q̄rebat:
nesciēs q̄ in celo est loc⁹ beatitudis. tuz
q̄a absq; gustu mort̄ imortal'vite sta/

tū volebat hr̄e.tū etiā qz in solo xp̄i humanitatis aspectu btitudinē ponebat Ūñ Aug. Quid dicis sc̄e petre.mūd⁹ perijt z tu secretū q̄ris .vides tot gentes in vnū ꝓuenire z tu q̄rē diligis.vides tenebras mūdi z tu luminē abscondis. Hinc etiā Damascen⁹. Nō est in q̄t petre tibi bonū vt xp̄s ibi mozet q̄ nia si ibi mās̄isset neq̄q̄ clauel obtinuisses regni Et vt dicit Chryſ. Petrus q̄a audiuit q̄ opteret eū hierl'imā ire z ibi mlt̄a pati adhuc timet ꝓ xp̄o.sed post increpatōez nō audet apte dicere rursus.ꝓpter⁹ esto tibi.s̄ idē occulte p alia signa insinuat.ió dicebat bonū ē z̄c. Nā dñs petro non rñdit. qz licz ex feruore deuotōis loq̄ret dño:tñ qz imprudēr interrogauit d. Dñe sivis faciam⁹ hic tria tabnacl'a .ió rñsiōez dñi ñ meruit. Qui aūt vult dño facere tabnaculū p̄paret coz suū z inueniet locū dño tabnaculū deo iacob ¶ Tercio euāgelista exp̄mit locutiōez diuinā di. Adhuc eo loq̄nte ecce nubes lucida obūbrauit eos.z ecce vox de nube di. Hic est filius me⁹ dilect⁹ i q̄ mihi bñ cōpla cui ip̄m audite.z audiētes discipuli ceciderūt i faciē suā z timuerūt valde Ubi ē nob sciēdū q̄ ds loq̄t tripl'r.s.

¶ Primo in se ineffabiliter

¶ Scōo p angelos mirabiliter

¶ Tercio p boies multipliciter.

¶ Primo ds oipotēs loq̄t i se sel'tm̄ z ineffabiliter.i. p̄r generat filiū q̄ p̄is ẏbū dr.z hec ē vnica generatio z eēna. Ūñ Job.xxxiij. Bel'loq̄t ds z scōo idip̄m nō repetit.qz eadē generatōe mō generat ẏbū qō caro factū ē q̄ añ oīa sec'la Hinc p̄s.ait. Bel'locut⁹ ē dñs .duo hec audiui z tibi dñe miscōia .qz reddes vnicuiq; iuxta opa sua.i.ds p̄ vnica generatōe generat filiū p quē creauit ex miscōia z gl'ificat ex iusticia.

¶ Scōo de⁹ loq̄t p angelos mirabiliter. qñ sez suā voluntatē p ip̄os inotescit. Ūñ Bre.ij.moral'.dic. De⁹ angel'oq̄tur cū eis volūtas ei⁹ intima videdamāifestat. Quā q̄dē dei volūtatē angeli mirabiliter hoib⁹ loquūt. sic diffusi⁹ declarat idē btūs Bre.xxviij.moza.dicens .Aliqñ de⁹ loq̄t ẏbis p angelus cū nihil i imagine oñdit s; ẏba solum audiūt.sicut Job.xij.dño dicēti. Pat clarifica filiū tuū vt filius⁹ clarificet re p tin⁹ rñdet. Clarificaui z iterꝫ clarificabo.z b̄ p angelū. Aliqñ ds p angelos loq̄t reb⁹ tm̄ cū nihil dr ẏbo:s; ex ipsa visiōe futura intelligit.sic Ezechiel videt electrū nihil tm̄ audiuit .s; itellexit q̄d significaret .electrū vo ex argēto z auro rutilat z significabat xp̄m deū z hoiez. Aliqñ ds p angelos ẏbis sil'et reb⁹ loq̄t.sic ade p⁹ culpā .q̄ cū abscondisset se a facie dei dū dñs deambularet ad aurā p⁹ meridiē audiuit ab angelo ẏba increpatōis i dñi p̄sona dicētis. Adā adā vbi es .z sic p⁹ meridiē significabat q̄ tā a feruore ẏtat⁹ adā recesserat z̄c. Aliqñ ds loq̄t p angelos qñ imagies oñdūt ocul'coz dis.sic iacob subnixā scalā de celo vidit.sil'r petrus lintheū reptilib⁹ z q̄drupedibus plenū vidit i extasi raptus: qz si oculis coz p̄is hec vidisset Petr⁹ in extasi nō fuisset .Aliqñ loq̄t de⁹ p angelos q̄ndo assumptis coz p̄ib⁹ ex aere ocul'coz palib⁹ apparēt. sicut Abrahe tres angeli i specie triū viroz q̄s suscepit hospitio z cibaria eisdē p̄pauit.similiter Loth.sil'r beate ẏgini in annūciatōe qui tūc locuti sunt. s; vt dicit magn⁹ Albertus li.ij.sui cōpendij .q̄ tunc angelus sicut non ꝓfert sonū in organis materialib⁹ fm naturā:ita nec circulariter imutat mediū.sicut est in voce naturali.vnde vox angeli nō audit nisi ab illo ad quem dirigit. Et est sile in apparitōib⁹ angelo⁹ quos quidaꝫ

vident: z alij eque primi nō vidēt. vt patet in helyseo et puero eius .iiij. Regū.viij. Nō enī videbat puer eius angelos sicut ipe licz pariter essent. Alij qñ deus loquit̄ p angelos humanis cordibꝫ cū p eos secreta sua inspirat. Unde Zacharias pphēta ait. Et dixit ad me angelus q̄ loq̄batur in me. Alij qñ deus loq̄tur p angelos de celestibus substātijs. sicut hic in trāsfigura/tione de nube facta ē vox. hic ē filius me⁹ zc. Aliqñ p angelos loquit̄ de terrenis substātijs. sicut balaam de ore asine. Aliqñ deus loquit̄ p angelos ō celestibꝫ z terrenis substātijs sil̄. sic ad moysen in mōte de igne z rubo. O deus infinite vtutis q̄z mirabil̄es in tuis opibus. o q̄z pfundus z imp̄scrutabilis. ¶ Tercio deus loq̄tur p homines multipliciter. Primo p oparōez. Act.ij. Agabꝫ tulit zonā pauli. O si audiremus q̄nta bona nobis ostendit: certe cauerem⁹ ipi⁹ offensam. Secōo deus loq̄t̄ p hoies p vocis formatōez sicut in pdicatōe vel in salutaribꝫ cōsiliis. ideo dicit Mat.x. Nō vos estis q̄ loq̄mini sed spūs p̄ris vr̄i q̄ loq̄t̄ in vobis. Idem Lu.xxj. Ego dabo vob̄ os z sapiam. nō est credendū q̄ materialiter apli duo ora habuissent sed idem diceba⁹ dei q̄ loquebant diuina. z dicebā⁹ eoz q̄ loq̄bantur būana. Hoc est qđ dicit apl's Heb.j. Multipha/rie multisq̄z modis olim loq̄ns deus pribꝫ i pphet̄. nouissime vo locut⁹ est nobis i filio suo quē pstituit heredem vniuersoz. p quē fecit z sec'a. O carissimi xpi fideles audiamus iā dei z xp̄i nis filiū bñdictū ad duo solūmō vba nos instruētē z dicētē. Matb.xj. Discite a me qa mit̄s sū z būil' corde. Nec p fectō ē lectio xp̄iana quā mgr angelox i hora mort̄s a q̄libꝫ interrogabit. z qui fecerint z fuauerint eiꝫ saluabūt. Jō clamat deus p̄ de nube oibꝫ saluandis dis di. Hic ē filius me⁹ dilect⁹ ipm audite. Et audiētes discipuli ceciderūt in faciē suā z timuerūt valde. Et accessit ihesus z tetigit eos di. Surgite nolite timere. leuātes aūt oc'os suos neminē viderūt nisi solū ihesū xp̄m. ¶ Terciū salut̄ documētū ex euāgelio notem⁹ p fate visiōis occultatōem vtilē cū dicit. Et descēdentibꝫ ill' ō mōte p̄cepit illis dicēs. Nemi dixeritis visiōez donec filius hois a mortuis resurget. Hoc aūt saluator p̄cepit mlt̄s ō cauſ. Prio vt addiscam⁹ ex b̄ ne laudes hoim appetam⁹. Secōo fm Theophilū ne hoies audiētes tā gl'iosa ō eo dici postea scādalizarent̄ videtes eū crucifigi. Tercō fm Hilariū qz tūc debebant eē testes vitatis qñ. ſ. ſ. erāt p̄firmati. Quarto fm Damas. qz alij discipuli adhuc ip̄fecti p̄tristati fuissent q̄ ipaz visiōz ñ vidisset. z iudas icitat⁹ fuiſz ad tradēdū saluatorē. Quito ne mſtis sue matrie coz amaricarēt dicēdo ei q̄ moyses z helyas ignominiosas pēas passurū cū p̄dixerunt. q̄ fuit tā pulcer. tā splēdid⁹. tā suauis. Un ipa visio trāsfigura/tōis facta fuit circa p̄ncipiū veris. ſcz sabbato q̄tuoz tp̄m qñ legit̄ b̄ euāgeliū. Festū vo eius celebrat̄ isto die. qā apli fm dñi p̄ceptū tacuerūt vsq; ad hāc diē. ſz hodie ceperūt publice p̄dicare vbo z scpto. Un Petr⁹ scda canonica. j.c. scribit. Nō indoctas fabulas secuti notā fecim⁹ vobis dñi nr̄i vtutez ſz spect̄atores facti illi⁹ magnitudis. accipiēs enī a ō p̄e honorē z gl'iam voce delapsa de celo ad eū huiuscemodi a magnifica gl'ia. Hic ē filius me⁹ dilect⁹ i q̄ mihi cpla. ipz au. z hāc vocē nos audiui⁹ ō celo allatā cū eē⁹ cū ipo i mōte scō. z hē⁹ firmiorē pphicū sermonē cui bñ facit̄ credētes. Credā⁹ igr̄ carissimi dñm ihesū trāsfiguratū ō filiū z credēres fiducial̄ p vba z opa bōa petam⁹ vt det b̄ z̄az z ī futuro gl'az

De scto Laurentio

De sancto Laurētio martyre
Sermo lxx

IGne me examinasti z nō ē inuēta in me iniq̄tas. ps. xvj. Nec ẏ ba btūs Laurēt⁹ optime potuit dicere dño dū voluerēt i craticula sup ignē ardentē. Sciebat nimirū q⁹ de⁹ nō recipit i celestē gl'iam quēq̄ nisi pr⁹ hic ꝓbet in camino tribulatōnis. ō dicebat Petr⁹ Actuū. xiiij. Per mltas tribulatiōes oꝑtet nos itrare i regnū celoꝝ. Quocirca est sciendū. q⁹ boies q̄ tuoꝝ solent ꝓbare p ignē ita de⁹ scz.

Primo aurum
Secūdo argentū
Tercio figuli lutū
Quarto ferrū

Primo nāq̄ solent boies ꝓbare aurū in fornace si est purū. Per aurꝫ vo q̄ alia metalla excellit intelligit̄ ꝑlatus quē dñs vult ꝓbare i fornace tribulatōis. iurta dictū Job. xxiij. Prouauit dñs q̄si aurū q̄ ignē ꝑtransit. Sed ḋa btūs laurēt⁹ fuit tāq̄ aurū rōe ꝑlatōis. q⁹ fuit archidiacon⁹ qui excellebat subditos fulgore vite sic aurū alia metalla. Illi vo q̄ sic sup̄ alios nō lucēt nō debēt ꝑlatōis officiū suscipere. q⁹ dic̄ Gre. i pasto. Nō dz hoīm ducatū suscipe q̄ nescit bñ viuēdo ꝑire

Secōo solent boies p ignē ꝓbare argentū si valeat. Sic de⁹ suos ꝑdicatores q̄ dicunt argentū tū rōe fulgide vite. tū rōe sonorositat̄. Sed ḋa beatus Laurēt⁹ fuit accept⁹ ꝑdicator. ō ip̄z vna cū alijs examiauit vt iā dicāt illō ps. Igne nos examiasti sic̄ examinat̄ argentū.

Tercio boies solēt examire p ignē vas figuli. iurta illō Eccl. xxvij. Vasa figuli ꝓbat fornax z boies tēptatio tribulatōis. Et ḋa btūs laurēt⁹ i vase fictili corꝑis habebat ꝑciosū thesaurū ẏginitatis patiētie caritat̄ zē. ideo de⁹ ꝓbauit ip̄m. Thob. xij. dicit angel⁹. Quia accept⁹ eras deo necesse erat vt tēptatio ꝓbaret te.

Quarto homines p ignē solēt ꝓbare ferrū ad alq̄ opus aptuꝫ vt ei⁹ rubigo purget. Sic btūs laurēt⁹ tāq̄ lapis viu⁹ erat locād⁹ in celeste palaciū q̄ nullū coinq̄natū intrat. ideo debebat ꝓbari. iurta illō. j. Thoꝫ. xij. Alij edificāt lignū alij fenū. alij stipulā. vniuscuiusq̄ op⁹ q̄le sit ignis ꝓbat. Et q⁹ btūs laurēt⁹ fuit sine rubigine mortal' pcti. ō meritō dicere potuit. Igne me zē. In q̄bꝰ q̄dem ẏbis ad honorē gl'iosi xp̄i militis laurēt̄ tria insinuāt salutis documēta dei gratia declaranda. scz

Primū examiatōis acerbitas. ibi. igne me.
Scōm examiati stabilitas. ibi. examinasti
Tercio examinati dignitas. ibi. z nō est inuenta zē.

Primū dixi documētū q⁹ ex p̄missis thematis ẏbis insinuāt declarādum examiatōis acerbitas: cū dr. igne. Ignis em̄ inter alia elemēta magis ē acriuus. citi⁹ z pl⁹ ledit. ꝓpter̄ pena acerba noīe ignis exp̄mit̄ i sacra scptura sicut dicit saluator Mat. xxv. Ite male dicti in ignē eternū nullū excipiēdo. cuz tñ puulos cū originali pcō decedēt̄ dicit Bonauē. nō puniri pena sensus sed tñ pena dāni. Et iō i sacra scptura q̄ntuplex ignis repit̄. scz

Prim⁹ ignis gre q̄ est fouend⁹
Secūd⁹ ignis malicie q̄ ē fugiend⁹
Tercꝰ ignis tpal' pene q̄ ē sustinēd⁹
Quartus ignis materialis flāme. qui est superādus
Quintus ignis gehēne q̄ ē horrēdus

Primus vtiq̄ ignis i sacro eloq̄o inuenit̄ ignis gre q̄ est fouend⁹. Quia ipe dei altissimi fil⁹ ꝓpter̄ venit i hūc mūdū vt istū ignē gre in cordibꝰ pcōrum

frigidis reaccenderet. vñ dicebat Lu. xij. Ignē veni mittere in terrā z qđ volo nisi vt ardeat. Et in vitate magnā materiā cōbustibilez apposuit ad būc ignē gre accendendū in mūdū venies hic pgrediēs z de mūdo egrediēs. O ēn a pauptatez būilitate venit. O ēn ta charitate fatigatōe z pietate docuit O ēntra acerbitate p nob mortē subijt Dicēs hec freqnter ad coz suuz appo/ nat reuera exardescet. Dicit aūt diuia gra ignis ꝓpter ꝓprietates ēs materi/ alis hz ignis. Prima ꝓprietas ē q̄ al/ ta edificia i puluerē redigit. sic gra ela tos humiliat vt se incinerādos vacit reputent. iurta illud Beñ. iij. Puluis es z in puluerē reuerteris. Scđa ꝓpri etas ignis qz illuminat. sic gra illumi/ nat mentē tenebrosaz. Hanc petebat Zacharias Lu. j. di. Illumiare bis q̄ in tenebris z i vmbra mortis sedēt. Ter cia ignis ꝓpetas q̄ solidat vt ptz in te sta vel luto. sic gra corda timore liq̄fa/ cta cōsolidat. Hinc ait Grego. Petr⁹ ante spūsscti aduentū vna mlieris vo ce pculsus dū mori timuit virā. Sed post aduentū spūsscti vires etiā pnci/ pū cesus pmit. Quarta ignis ꝓpetas est q̄ qđam indurata liq̄facit vt patet de cera. sic gratia. nā durū coz Marie magdalene sic liq̄fecit. vt tantū lachry mare⁹ q̄ pedes dñi lauaret. Et q̄cun/ qs hoc igne in pśenti nō arserit necesse est q̄ igne inferni ardeat. ne tñ ad būc quis deueniat. tot⁹ viribꝫ laboret būc gratie ignē ꝙrerez ꝙfuare. Nā ignis materialis duobꝫ modis q̄ritur z iue nitur. Primo petitiōe sicut faciūt ho/ mines a suis vicinis petēdo. ita ignis gratie petētibꝫ dabit maxime si cū de/ uotione petatur. vñ ps. ait. In medi/ tatiōe mea exardescit ignis. Secūdo ignis acq̄rit p fortē collisionē lapidis vel calibis vel alterius rei. Sic ignis gratie p castigationē z maceratōez coz poris Leuit. x. Ignis egressus est a fa cie dñi. Scđo deniq̄ inuent⁹ ignis cō seruat duobꝫ modis. Primo p appo sitionē cineruz. sic ignis gre p cogitati/ onē mortis ꝙseruat Beñ. iij. Memē/ to hō qz cinis es z in cinerē reuerteris Scđo ꝙfuat ignis p cōbustibiliū ap/ positionē. sic ignis gre p multiplicatio nē bonoꝝ opez. i cui⁹ figura dr Leuit. vj. Ignis in altari meo semp ardebit. quē nutriēt sacerdos submittēs ligna p singulos dies. vbi dicit Lyra. q̄ sa/ cerdos apponebat ibi tm̄ duo ligna. in q̄bꝫ designant duo p̄cepta charita/ tis dei vicz z primi. a q̄bꝫ oīa opa bo/ na egredi dñt. Istis modis brūs Lau renti⁹ q̄siuit z ꝙseruauit ignē diuie gre qua intrātū ardebat q̄ p dilatōe mor/ tis fleret dicēs ad Sixtū papā. Quo si ne filio ꝓperas pat. quo sacerdos san cte sine dyacono ꝓgrederꝭ. Secūd⁹ ignis in sacro eloquio inuenit ignis malicie. vtpote ire. inuidie. supbie. lu/ xurie. q̄ qđem ignis ꝓpter tria dicitur Primo qz sicut ignis materialis coz/ pozalia ꝙsumit. ita malicia spūalia bo na Jobel. j. Ignis ꝙmedit speciosa de serti. Scđo sic ignis ōformat q̄ ambitz lābit. ita malicia Esa. xlij. Facies cōbu stevult⁹ eoꝝ. Tercio sicut ignis horro rem generat. ita malicia in ania exce/ cat. Jurta illud ps. Supcecidit ignis z nō viderūt solez. Ecce certe vbiq̄ or/ det ira. vbiq̄ luxuria. vbiq̄ auaricia. vbiq̄ inuidia. vbiq̄ gula. vt impleat illud ps. Incenderūt igne sanctuariū tuū. polluerūt inuidia tabernaculū no minis tui. bñ q̄ppe dicebat Job. Totus mūd⁹ in maligno. i. in malo igne positus est. O ania xpi dñi sanguine redempta fuge ignē ire auaricie luxu/ rie. quia si sup te ceciderit cōbureris z nisi penituer⁹ pibis. Dic ps. ait. Su/

percecidit ignis z nō viderunt solem. Hunc malicie ignem btūs Laurentius extinxerat. Ideo dicere poterat. Igne me examinasti z nō est inuenta in me iniquitas. ¶ Tercius ignis in sacro eloquio inuenitur ignis temporalis pene. de quo ait psal'. Transiuimus p ignē z aquam z induxisti nos in refrigerium. Hunc ignem beatus Laurentius sustinuerat. ideo dicebat Domine iesu christe deus de deo miserere mei serui tui. quia accusatus non negaui nomē scīm tuū. interrogatus qz te xp̄m ꝓfessus sum. ¶ Quart⁹ ignis in sacro eloqo inuenit ignis materialis flāme. ō q̄ Dan. iij. ōz. Tres pueri missi sunt in fornacē ignis ardentis. Hūc ignē b. Laurēti⁹ supauit. nā cū ip̄z ministri Decij sup craterē ferreā extēdissent z prunas supposuissent. dixit ad Valeriū. Disce miser. qz carbones tui sūt mihi refrigeriū. tibi aūt eternū p̄stant supplicīū. qz ip̄e dn̄s scit q̄ accusat⁹ ñ negaui eum. interrogat⁹ xp̄m ꝓfessus sum. assat⁹ gr̄as ago. ¶ Quint⁹ ignis in sacro eloquio inuenit ignis gehēne. de quo dicit Deut. xxxij. Ignis succēsus ē in furore meo z ardebit vsqz ad inferni nouissima. z iste ignis est valde horrendus z valde timēdus. quia vrit sine intermissiōe. sine termiatiōe. z sine mitigatiōe. qui nō vrit alios q̄z peccatores. Sed circa hoc querit vtrum il le gehenne ignis sit materialis. spūalis. siue imaginari⁹. Ad q̄ respondet Richar. i. iij. di. xliij. Q. circa hoc fuerunt diuersi errores. nam Auicēna. ix. methaphi. dicit q̄ ibi est ignis methaphoricus siue sīlitudinari⁹ qui resurrectionē corpoz̄ nō credebat. sed dicebat q̄ ania cuz sit incorporea igne corporeo puniri nō potest. cuius dictum secuti sūt quidā doctores catholici dicentes. q̄ ille ignis nō est corpor⁹. sz est quedā spiritualis pena que ꝓpter suū acumē dicit methaphorice ignis quia inquit cuz diuina potentia possit reprobos cruciare sufficiēter spirituali pena supfluū fuisset in inferno ponere corporeū ignem. z hoc pbant p illud Lu. xvj. Vbi diues dixit q̄ linguā sua cruciat in flāma. Cōstat aūt q̄ ania linguā nō bēbat. sz est locutio methaphorica. A sīli de igne iferni ē locutio methaphorica. Sz ꝟ dictū ē erroneū put dic̄ Rich. z s. Tho. i. iij. di. xliij. z Greg. iij. dyal'. Ignē gehēne corporeū ēē nō ambigo. z Aug. xxj. de ciui. dei. c. x. Gehenna illa qō et stagnū ignis z sulphuris dicit corpor⁹ ignis est. Ad dictum aūt damnati diuitis dicendū q̄ quo ad linguā est locutio methaphorica. quo vero ad ignē realis. Secundo quidā dixerūt q̄ ignis inferni tm̄modo est imaginari⁹. z q̄ anime post mortē nō puniunt per corpalia. sed p sīlitudines corpoz̄. sicut dormientes somniāt z imaginant q̄ torqueant diuersis penis. sed hoc est erroneū. Ratio ꝑm Tho. Quia imaginario est potentia quedā vtens organo corpali. ideo nō potest esse q̄ tales imaginatiōes fiant in ania a corpe sepata. sicut est in anima somniantis. ¶ Tercio q̄dam dicunt q̄ in inferno est ignis materialis eiusdem speciei cū nostro igne. q̄ dictum pbant triplicater. s. autoritatibus. rōnibus. z exemplis. Primo itaq̄ autoritate. Ysa. xxx. vlt'. dicit. Ignis eoz̄um nō extinguet. Et p̄s. Pluet sup eos laqueos. ignis sulphur z spirit⁹ procellarum pars calicis eoz̄ū. Sz z ipsa veritas ait Mat. xiij. Exibunt angeli z segabunt malos de medio iustoz̄ z mittēt eos in caminū ignis ardentis. Et eiusdez. xxv. dicet his qui a sinistris eius erunt. Ite

maledicti in ignem eternū. Secundo ignem inferni esse materialē doctores ꝓbant rōnibus. Primo rōne diuine iusticie que exigit vt sicut sancti in celo corpore & ania ꝑmiabunt. ita repro bi in inferno corpore & ania puniant. sed si ibi corpalis ignis nō esset. corpore & ania puniri nō possent. & ideo dicit Grego. Sicut auctori suo corpore & ania deliquerūt sic ania & corpore puniunt. Secundo hoc idē ꝓbant rōne diuine ordinationis. nam deus sic ordinauit vt p quę quis peccat p hec puniatur. sed q̄dam peccant in visu. quidam i auditu ꝛc. ergo necesse est q̄ puniant in auditu corpali igne Bap. ꝛj. Per que quis peccat p hec & torquet. Tercio quoq; q̄ in inferno sit ignis materialis. ꝓbemus exemplis. nam refert Grego. in. iiij. dyalo. Q; in sabina ciuitate quedā scimonialis fuit q̄ carnis cōtinentiā habebat. sed lingue placitatez nō declinabat. hec dum in ecclia sancti Laurentij fuisset sepultā martyris altare a demonib; secata pars illesa ꝑmāsit altera cremata. ita vt mane adustio visibiliter appareret. Loquar igit fidens oib; christi & veritatis ac bonitatis inimicis. vtpote luxuriosis. superbis. auaris. furib; latronibus. piuris. sodomitis. & quibuscūq; alter moraliter peccantib; q̄ nisi penituerint eternis ignibus corpore & anima puniemi. Heu miseris. heu insipientibus. heu dei inimicis. quis cotus poterit habitare cum igne deuorante nō vno die. aut vno anno. plus dico nō mille annis. amplius loquar. nō mille milibus annis. sed i eternū & vltra ardebunt in oibus sensibus corporis & anime potentijs. Sed quia beatus Laurentius primū ignem quesiuit & fugit & extinxit. tercium & quartū patienter sustinuit. quintū vero valde ꝓhorruit. Secūdū deniq; documentū ex ꝑmissis thematis verbis insinuat declarandū examinati stabilitas. cum dicit. Examinasti me. tāte nanq; stabilitatis erat beat⁹ Laurentius supra firmā petram christū fundatus. q̄ nec blanditmentj nec terroribus potuit a deo euelli & a fidei veritate flecti. Pro quo sciendū sm sanctū Bonauē. in. ij. di. xxiij. ar. j. q. iij. q̄ nostre stabilitatis examinatio a triplici principio fit. s.

Primo a deo oīpotente.

Scōo a carne inclinante.

Tercio a diabolo instigante.

Primo dixi q̄ examinatio seu tētatio nostra fit a deo oīpotente que optima & desideranda est. quia deus non tētat nisi ad bonum nostrū. aut vt erudiat sicut Philippū apostolū di. Johan. vj. Unde emem⁹ panes vt comedant hi. Nec autē dicebat tētans eum Aut ideo vt virtutē occultaz alicuius alteri manifester. sicut Gen. xxij. dicit. Tētauit deus Abraam in imolatione filij Isaac. vt ipsius fidei noticia et obedientia alijs manifestetur. Ideo dicitur Jaco. j. Deus est intētator malorum. deus enim neminē tētat vt sez peruertat. ꝓpterea ipius tētatio est optanda Jaco. j. Omne gaudium existimate fratres cum in tētationes variis incideritis. Nine. v. q. v. c. Nō ois qui parcit amicus est. nec omnis qui verberat inimicus est. Melioza enī sunt vulnera amici. q̄z volūtaria oscula inimici. Melius est cum seueritate diligere q̄z cum lenitate decipere. et infra. Qui freneticum ligat. et qui litargicum excitat ambos amat. Quis potest nos amplius amare q̄z deus. & tamē nō soluz nos docere suauiter verūetiā salubriter terrere nō cessat. hec Aug. ꝯra Uincētiū donatistā. Sz di.

De sctō Laurentio

quare ille miſericors deꝰ ſuos filios ⁊ ſeruos ſic examiat. nōne meliꝰ foret q̄ ꝓſeruaret eos in dulcedine deuotōis. ⁊ illa deuotōe ſeruirēt ei vſq; ad mortem. Rñdent doctores q̄ h̄ facit ꝓp̄ multas electoꝝ vtilitates. ſ.

¶ Primo ꝓp̄ pctōꝝ purgatōes.

¶ Scōo ꝓp̄ cordis hūiliatōes.

¶ Tercio ꝓp̄ primoꝝ cōpaſſionē.

¶ Quarto ꝓp̄ dilectōis oſtēſionē.

¶ Quinto ꝓp̄ vtutꝫ ꝓſeruatōes.

¶ Sexto ꝓpter maloꝝ punitōis deſignationem.

¶ Primo itaq; pīſſimꝰ deꝰ hic examinat electos ꝓpter purgationē pctōꝝ freq̄nter em̄ in ſctis eſt aliq̄d purgabile puta venialia ſaltē peccata. ıō h̄ purgant mīſericordiē ne in purgatorio puniant ꝓ eis acriter. vñ Aug. ait. Oō lima ferro. foznax auro. flagellū grano. h̄ facit tribulatio hoi iuſto. ⁊ b. Hiero. Rubigo pcti ſine igne tozmēti ꝓſumi nō pōt. ¶ Scōo deꝰ examiat ꝓp̄ cordis humiliationē ſine q̄ non eſt homi ſpes ſalutꝫ Greg. Dū vicia nos tēnant pficiētes in nobis vtutes humiliāt vt vicz hō cognoſcēs ſuā fragilitatē ad diuinū auxiliū cōfugiat. Dicit em̄ ſctūs Bonauē. q̄ aliq̄n deꝰ ſubtrahit deuotionis dulcedinē intantū q̄ videt hoi deꝰ durus ⁊ īmiſericors in dādo gr̄az tā ardēter petēti. Nec aūt tribulatio ē tam valida q̄ homo ex ea q̄ſi inſanit ⁊ nec comedere nec bibere appetit. exq̄ illuz abeſſe cogitat quē deſideraverat eſurierat ⁊ ſitierat. In q̄rū ꝑſona dicit Job. xix. Clamabo ad te dñe ⁊ nō exaudies me. ſto ⁊ nō reſpicis mutat⁹ es mihi in crudelē. Gz talis hūilitate cordis expectet dei miſeōiam patiēter credēs q̄ deꝰ iuſtus ē. ıō nūq̄z gr̄am ſuam aufert ab eo niſi ille p pctm̄ mortale recedat ab ipo. ¶ Tercio examinat deꝰ imīſericors ꝓp̄ primoꝝ cōpaſſionē vt vicz hō ſciat cōpari fratri ſuo tribulato. ꝓp̄ea xp̄s p̄miſit ſe a Petro tertio negari q̄ futurꝰ ei⁹ vicarius erat vt ſciret cōpati peccātib⁹. vñ 2 Ecci. xxxiij. Qui nō eſt tētatus q̄lia ſcit. vir exper⁹ in multis cogitabit mlta. ¶ Quarto dñs pl⁹ examiat hoies ꝓp̄ vere dilectōis oſtēſionē. nā tribulatio eſt pign⁹ ſalutꝫ eēne dat illi. Vnde dicit. ij. Thim. iij. Flagellat deꝰ oēm filiū quez recipit. ⁊. v. q. v. Nō oſculat p̄ſp filiū/ſz aliq̄n caſtigat. q̄ q̄n caſtigat q̄ diligitur pietas circa eū exerceꝫ. Facit ē xp̄s ſm ſctm̄ Bonauē. ſic̄ pegrin⁹ portans ſaccul̄ū. feſſus nō dat ignoꝝ ad portā/dū. ſed bñ notis dī. Charissime porta paululū ſaccul̄ū victualiū ⁊ i hoſpitio pariter comedam⁹. Dace xp̄i pōdera ſus ē tribulatio quā vſq; ad fatigationē portauit ⁊ tibi tāq̄ filio ad portandū dedit. porta igiꝫ libēs. q; in hoſpitio mortis delicata erpieris cibaria q̄ in ea ſunt recōdita. Bīl⁹ magni amoris eſt ſignū cui rex dat ſuū calicē. calix ꝺo xp̄i eſt tribulatio. iurta illud Luc. xxij. Pater ſi fieri p̄t trāſeat a me calix iſte. Nūc ipe bibit ⁊ nobis ad bibēdū porrexit. ⁊ ꝓtēdit p̄t ſeruꝰ ō cypho dñi ſui. q; dic̄ dñs olim Job. xv. Nō ē diſcipul⁹ maior dño ſuo Si me ꝑſecuti ſunt ⁊ vos ꝑſequent̄. O deus meꝰ q̄z dulciter amaſti hunc glorioſum martyrez Laurentiū. cui tam multū dediſti bibere de picario tribulatōis vt flagellaretur. incarceraret. cruciaret. ⁊ tandez in crate ferrea cremaret. certe magna fuit tua dilectio erga ipm̄. Cōtra hoc faciunt multi qui ſi in aliqua tribulatione nō exaudiant̄ tempaliter impoperantes querulant̄ ⁊ murmurant.

¶ Quinto deus examiat homies ꝓpter virtutis ꝓſeruationē ne homo in vtuoſis opibus ſupbiat ⁊ pereat. deꝰ

primit deus talem aliq̃ tribulatõne. Sicut Paulũ qui ait.ij.ad Chor.xij. Ne magnitudo reuelationũ extollat me datus est mihi angel⁹ sathane q̃ me colaphizet.ꝓpter q̃ ter dñm roga ui vt auferꝛ a me. Et dixit dñs. Pau le sufficit tibi gratia mea. Legit etiaꝫ in collatõibus patrũ q̃ cũ quidaꝫ pa/ trũ faceret miracula ꝓpt̃ que popu lus ip̃m honoraret:petiuit dominũ vt demon ip̃m vexaret.ꝛ q̃tuoꝛ dieb⁹ p̃missus est a demone vexari.ꝛ ita po puli declinauit applausum. ¶ Sexto pius de⁹ examiat hoies ꝓpter malo/ rũ punitiõis designationẽ. Nã si ami ci dei cũ tanta tribulatõne intrauerũt regnũ dei. quãta putam⁹ pati inimi/ cos dei i inferno. Vñ Bregoꝛius. iij. moraliũ li.ait. Quid est q̃ Job dei te/ stimonio p̃fert: ꝛ tñ plagis vsq̃ ad sterquilinũ sternit. Quid est q̃ Jobã nes dei voce laudat.ꝛ tamẽ ꝓ tenu lentis verbis in saltatõis p̃miũ mo ritur. Quid est q̃ oñipotẽs de⁹ sic ve hementer in hoc seculo despicit q̃s sic sublimiter ante secula elegit. Hinc er go vnusq̃sq̃ colligat q̃d illic sint passu ri quos reꝓbat si h̃ sic cruciat quos amat. Hec ille. Hec igit est illa via ad celum quã p̃dicabat xp̃s Matth. vij. dicẽs. Contendite intrare p angustam portã quia arta est via q̃ ducit ad vi/ tam. O de⁹ eterne q̃ arta est ista poꝛ ta vbi Paul⁹ amisit caput. Bartho/ lome⁹ pellẽ. Laurenti⁹ decoꝛẽ coꝛpo/ ris. Beatus igit vir q̃ a dño coꝛripit. Job.v. Quia dicit Greg⁹. Parcit hic de⁹ vt in eternum feriat.ferit hic vt in eternũ parcat. Propt̃ea dicit August. Dñe hic vre hic seca vt in eternũ par/ cas. Examinatio siquidẽ tribulatõis iustis ꝛ reꝓbis hic cõmunis est. q̃ vt dicit Gre.electi cũ reꝓbis admi/ xti sunt. Sed fm August. si vis ꝓbare in ecclesia dei q̃ sunt granũ ꝛ qui sunt palea adhibe oꝛis iudiciũ .id ẽ perfla aliq̃ cõuicio .si steterit granũ est. si pa/ lea recedet in altũ per tumoꝛẽ superbie.

¶ Secũda examinatio est a carne q̃ est fugiẽda.quia vix põt esse sine pecca to saltẽ veniali; vt dicit Magꝛ in .ij. dist.xxj. Unde dicit btus Jacob .c.j. Nemo cum tẽtatur dicat quoniam a deo tẽtor.de⁹ enim intẽtatoꝛ malozum est. Ipe enim neminẽ tẽtat: scz inducen do ad peccatũ .vnusq̃sq̃ vo tẽtatur a cõcupiscẽtia sua abstract⁹ ꝛ illect⁹ Su per q̃bus dicit Lyra. Nec argumẽtũ valet q̃ deus sit actoꝛ peccati exq̃ potẽ tie anie ꝛ actus eaꝝ sunt a deo.q̃ act⁹ peccati inquãtũ actus est aliquod bo/ num .ꝛ ideo reducit in deũ sicut i cau sam efficientẽ. Sed inq̃tũ malus: est priuatio.nec habꝫ causam efficiẽtẽ sed deficientẽ .scz malicia voluntatis vel eius defectũ .sicut motus claudicatõ/ nis est a virtute gressiua effectiue. q̃ nisi ambularet nõ claudicaret. defoꝛ/ mitas autẽ talis motus est ex curui/ tate tibie. ¶ Tercia examinatio est a diabolo que ab infirmis in virtutib⁹ est fugiẽda.a pfectis vero appetenda. Sicut btus Franciscus dicebat õmo nib⁹. Quicq̃d inq̃t a diuia virtute est vobis p̃missuꝫ facite in coꝛpe. scio enim q̃ nõ potestis facere ampli⁹ nisi inq̃n tum dñs p̃miserit. Examinat aũt bo/ stis astutus multipliciter. de q̃ Leo i quodã sermone ait. Non desinit an/ tiquus hostꝫ deceptionũ laqueos vn/ diq̃ ꝑtendere.nouit cui adhibeat est⁹ cupiditatis. cui gule illecebras inge/ rat.cui infundat virus inuidie. nouit quẽ meroze concutiat.omniũ discutit cõsuetudines:vẽtilat curas:scrutatur affectus .et ibi querit causas nocendi vbi quẽ viderit studiosi⁹ occupari.hec ille.Sed hec oia btus Laurẽti⁹ trib⁹

ꝓsideratõibꝫ supauit. ꝙbꝫ z nos debe/mus supare. ſ.

¶ Primo ꝓsideratõe eẽni supplicij.

¶ Scõo ꝓsideratõe celestis pmij.

¶ Tercio ꝓsideratõe passiõis xpi.

¶ Primo nãqꝫ debem⁹ examiatões z tẽtatões vndecũqꝫ subortas supare ꝓsideratõe eẽni supplicij. qz si h̃ ñ sustinuerim⁹ aduersa patienter optebit sustinere infernalia tormẽta q̃ sunt multo lõgiora z durioza. vñ Bernñ. Durus multis videt hic sermo. abnega temetipm z tolle crucẽ tuã. sed mlto durius erit audire illã sententiã. Ite maledicti in ignẽ eternũ. ¶ Scõo debem⁹ superare tẽtationes ꝓsideratõe celestis pmij. dabit q̃ppe p modica veratione ineffabilis glia. Vnde Bzego. Consideratio premij minuit vim flagelli.

¶ Tercio debem⁹ tolerare aduersa cõsideratõe passiõis xpi. Si em̃ rex celestis cũ tãtis tribulatiõibꝫ z passionibꝫ iuit in regnũ suũ. iurta illud Luc. vlt. Oportebat xpm pati z ita intrare in gloriã suã. q̃nto magis nos oportet pati. Vnde Bzeg. ait. Si passio xpi ad memoriã reuocet nihil durũ qõ nõ equanimiter toleret. Quõ aũt b. Lau. z q̃ passus est luce clarius paret in sua legenda. ex ꝙbus intelliget ꝙlibet ꝙ merito dicere poterat illud ps. Igne me examinasti zc. Rogem⁹ igr̃ charissimi zc.

De eodem.

Sermo. lxij.

Ecce in celo testis meus z ꝓscius me⁹ in excelsis Job. xvj. c. Licz hec verba dixerit Job patriarcha de se tñ rõnabiliter eadẽ dicere potuit btus Laurẽti⁹ q̃ de oĩbꝫ q̃ faciebat a deo solum videri affectabat p̃cipaliter. Jõ. dicebat. Ecce in celo testis me⁹ zc. vbi duo insinuant de b. Laurẽtio. ſ.

¶ Primũ sue bone opatõis honor.

¶ Scõm sue bone ꝓscie nitor.

¶ Primũ dixi ꝙ in p̃missis verbis insinuat b. Lau. opationis honor. qz licz plen⁹ erat bonis z virtuosis opib⁹ nõ de eis noluit extolli nec humanã laudem q̃rere. iõ dicit. Ecce in celo zc. Nã honoris exhibitio q̃ndã testificationẽ virtutũ denotat. iõ dicit pbs. viij. ethico. Q, homies q̃ volunt honorari testimoniũ sue excellentie q̃runt. ras nobilis em̃ res est virtus ꝙ nullus honorand⁹ est nisi virtuosus. qz ꝺr. iij. ethico. Honor est p̃miũ virtutis. z q̃ntũcunqꝫ honoret virtuosus adhuc maioris honoris ẽ dignus. iõ dicit pbs. iij. ethico. Virtuti pfecte nõ est ꝓdignus honor. Vñ testimoniũ virtutis redditur q̃tuor modis. Primo corde. z sic reddit deo quia deus est inspector cordium. bonus em̃ hõ quicq̃d boni habet debet deo regratiari. nec multũ curare de hominũ oblocutõe nisi scãdalizaret quẽpiã. Vnde Bzego. Dic inquit q̃ ex eo qõ agit terrenas laudes appetit testem in terra querit. q̃ aũt in suis actibꝫ oipotenti placere studet testem se habere in celo ꝓsiderat. Scõo testimoniũ virtutis reddit ore cũ aliquis ore refert virtutẽ alicui⁹ ipm laudãdo. z tale testimoniũ nõ ꝙuenit hominj facere de se ꝓpter se. Iurta illud Job. ix. Si iustificare me voluero os meũ cõdemnabit. qz iustus vt dicit sapiẽs in p̃ncipio accusator ẽ sui. potest tñ virtutes suas ꝓnũciare in pfectum alioz. sicut ap̃lus multa laude digna dicit de se. ij. Chor. xij. Ne pusilli sentiant dalizenk in fide zc. Tercio testimoniũ virtutis reddit corpe cũ quis virtutẽ alicuius declarat inclinatõne obsequio zc. Quarto testimoniũ virtutis redditur munere cũ ꝙs alicui⁹ virtuosi tatẽ ostendit oblatis muneribꝫ. Sic b. Lau. oĩ/

bus bis modis testimoniū reddidit fonti ✠tutū. corde ipm diligendo ⁊ in ipm credendo. ore ipm ꝓfitendo. corpore ꝓ ipo ignis lesionē sustinēdo. munere thesauꝝ ecclie pauplib⁹ in nomie dñi erogando. ✠ Jō dicebat ipse de his oibus. Gratias tibi ago dñe. qz accusatus nō te negaui. interrogat⁹ te xp̄z ꝓfessus suz. ⁊ assat⁹ gratias ago. Merito em ✠tuosus gr̄as debet agere ōo etiā in penis sicut b. Lau. qz virtus tā nobilis est q ꝓpē hāc de⁹ angeli ⁊ sanctam singulariē diligūt q pater vel mater nūq̄z sic dilexerūt vnigenitū filium. ¶ Scdo in pmissis ✠bis insinuatur b. Lau. bone ꝓscie nitor cū dic. et ꝓscius meus est in excelsis. Cōscius ei noster est xp̄s q scit nostrā naturā p experientiā. scit nāq̄z esurie. fame. fatigā. ⁊ mortē. Jō dicit p̄s. Ipe ꝓgnit figmētū. i. fragilē cōditionē nr̄am. sz b. Lau. ꝓscia tā pfecta ✠tutib⁹ erat. ió xp̄m sciē se dicebat. Scire em dei est approbare. nescire ✠o reprobare. sic Matb. xv. dicit stultis ✠gnitib⁹. Amē dico vobis nescio vos. Sciuit xp̄s ꝓsciam bri Lau. approbādo. qđ paucoꝝ ē. qz dic Richar. Quāto maiorē gr̄az a deo accipim⁹ tāto acriori remordent⁹ ꝓsciētie stimulo vrgemur q̄tiens peccamus. q̄diu em in nobis ipa ꝓscia aliq̄d imperfectionis inuenit ei⁹ nos respect⁹ confundit ⁊ cruciat. huiꝰ itaq̄z stimul⁹ nū q̄ finiet donec ois imperfectio de medio tollat. Sic erat de b. Lau. q dicere poterat. Igne me examinasti ⁊ nō est inuenta in me iniq̄tas. ꝓterea. Ecce ī celo testis me⁹ xp̄s. In q̄bꝫ q̄dē verbis ad honorē b. Lau. martyris duo declarabunt salutis documēta. s.

¶ Primo testium diuersitas. ibi. Ecce in celo testis me⁹.

✠ Secundo cōsciētie bone vtilitas. ibi. ⁊ ꝓscius me⁹ in excelsis.

¶ Primū documētū declarādū dicit ad honorē b. Lau. esse testiū diuersitatē ex eo q dicit. Ecce testis me⁹ in celo quasi dicat. quozūdā testes sūt in mūdo. quozundā in inferno. meus vero i celo. ideo triplices sūt martyres. quia martyr testis ☞ latine. s.

¶ Primi sūt testes seu martyres mūdi. qui falsi sunt.

✠ Scōi sunt testes seu martyres diaboli. qui iniqui sunt.

¶ Tercij sunt testes seu martyres xp̄i dñi qui boni sunt.

¶ Primi testes qui ⁊ falsi dicūt martyres mūdi qui verbo corde ⁊ ope sūt mūdani diligentes trāsitoria loquentes de eis tm̄ fatigantes p eis. ⁊ hi dicunt falsi testes. qz vt dicit sctūs Tho. j. ꝑte sūme. q. xvj. ☞ falsitas ꝓsistit in re. in sermone. ⁊ in mente. Primo falsitas consistit in re. si res est falsa vl̄ negocium. ideo dicit Aristoti. in predicamentis. c. de substantia. q in eo q res est vel nō est dicitur oratio vera vel falsa. ⁊ sic mundialia diligendo falsuz. testantur falsum. quia nō sunt diu permansura. Vnde Hiero. Si mundus cultello veritat⁹ aperiret nihil in eo nisi falsitas appareret August. Vincula huius mundi habent veram asperitatem ⁊ falsam iocunditatē. certum dolorem ⁊ incertam voluptatem. duram laborem ⁊ timidam quietē. remplenam miserie spem beatitudinis inanem. Secundo falsitas consistit in sermone. quando quis aliquid ꝓmittit ⁊ nō dabit vel aliud dabit. sic mundum protestantes ꝓmittunt magnū gaudium. longam vitam. ideo laborant pro mundo superbe incedentes gaudentes. de quibus dicit Job. xiij. Breues dies hominis sunt. Et Jaco. iiij. Que est vita nostra. vapor ad modicum parens. Tercio falsitas consi-

De sctõ Laurentio

stit in mẽte qñ quis ceca mente sequit mũdũ. iudicãs. p magno tpalia z pro quo spũalia nõ recogitãdo q oĩa mũ dana sũt tanq̃ vmbra Job. xxvij. Di ues cũ dormierit nihil secũ auferet. Et brũs Bernñ. Mũd⁹ ineorabilẽ cõstituit ianitorẽ q̃ de oĩb⁹ q̃ mũdi sunt nihil asportare pmittit. Dic etiã ps. Relinquẽt alienis diuitias. Omnes igit̃ q̃ p tpalib⁹ se morti exponũt. q̃ auare q̃runt. q̃ illicite lucrant mũdũ falsum z malignũ testant̃ falsc. Contra q̃s clamat Dauid in ps. Filij hoĩm vt q̃d diligitis vanitatẽ z q̃ritis mẽdaciũ. Nã mẽdaciũ nõ solũ in vbis sz etiã in opibus ẽ. vñ Ambro. z habet̃. xxij. q. ij. Cauete fratres oĩe mẽdaciũ. nã q̃ amãt mẽdaciũ nati sũt ex diabolo. mẽdaciũ est nõ solũ in vbis sz etiã in factis simulatis. mẽdaciũ est dicere se xp̃ianum z opa xp̃iani nõ facere. Scõi testes sũt martyres diaboli q̃ iniq̃ sũt crudeles homicide. odiosi. raptores. p q̃ ptestãt diabolũ. magnũ ei ẽ testimoniũ ozis sz mai⁹ signi seu opis. isti vbis diabolj nõ testant̃ sz factis. de q̃bus Bernñ. Sunt inq̃t q̃ laborẽ z dolorẽ sustinẽt z nõ ẽ eis ps i dño. sicut raptores frig⁹ z estũ sustinẽtes die noctuq̃ lozicj z armis eq̃tantes z fatigãtes. z isti cruciãtur p diabolo. sic viri martyres p xp̃o dño. Ecce videm⁹ q̃tidie quõ hi falsi et iniq̃ testes affligunt̃. naz fur suspẽdit̃. latro trucidat̃. homicida capite plectitur. adulter infamia denigrat̃. de istis testib⁹ dr Prouerb. xix. Testis falsus nõ erit ipunit⁹. Et eiusdẽ. xxij. Testis mẽdax pibit. s. eternaliter. Tercij boni testes q̃ sr: xp̃i dñi sr testes z rles duplr testant̃ dñm suũ. s. spũaliter. z corpaliter Spũales xp̃i martyres ptestant̃ xp̃s p ser virtuosa opa. s.

Primo p patiẽtiã verã.

Scõo p pauptat̃ tolerãtiã.

Tercio p verã ꝓtinẽtiã.

Quarto p primi cõpassionẽ.

Quinto p inimico⁹ p dilectionẽ.

Sexto p elemosynaz p largitionẽ.

Prio xp̃i spũales testes seu martyres testificant̃ ip̃s p verã patiẽtiã in aduersis. vñ Grego. Martyres eẽ possum⁹ etiã si ferro colla ñ subdim⁹. qz sine effusione sanguis martyres esse possumus si patiẽtiã in anio veraciẽ custodimus. Nã aduersitates p iustitia tolerare est mai⁹ signũ gr̃e q̃z mortuos suscitare. cecos illumiare. leprosos mũdare. de q̃ Ambro. Patiẽtiã inq̃t maiorẽ reputo miraculis. qz natura non dat patiẽtiã in aduersis sed dei gr̃a. qz dicit Aristo. viij. ethic. Triste fugit natura. iõ ip̃atientes vacuos se oñdunt dei gr̃a p murmuratiõnẽ. Jõ Grego. Qualis vnusq̃sq⁹ apud se latẽat illata ꝓtumelia. pbat. qz electi in aduersis bñ dicunt. reprobi vo maledicũt. Per. ij. Bti estis si q̃d patimi. ꝓpter iustitiã in longa eĩ tribulatiõne positi dicere possunt illud ps. Oĩ. ꝓpẽ te mortificamur tota die. Scõo martyres xp̃i spũales testificant̃ deũ p pauptat̃ tolerantiã i vbertate. vñ Bernñ. Oõ martyriũ grauiõ q̃z inter epulas esurire inter vestes algere. inter diuitias pauptatẽ sustinere. Nã hñe delectabiliaz nõ expiri est magni meriti. ibi ei natura vincit̃ que appetit delectabilia. Dicit igit̃ Hugo de sctõ vict̃. Gaudeat q̃ ꝑce viuere. Parca eĩ vita occidit vitia. libidinẽ extiguit. vtutẽ nutrit. animũ roborat. mẽtẽ ad celestia eleuat.

Tercio spũales xp̃i martyres ip̃s testificant̃ p verã ꝓtinẽtiã. nã vite ꝓtinẽtia z castitas ẽ q̃dã gen⁹ martyrij. qz vbi maior pug̃ ibi gl̃iosior ẽ victoria sz in obstãtia castitat̃ magis est pug̃ q̃ carnẽ ꝑsertiz i iuuenib⁹. Dic Aug. Inter oĩa inq̃t xp̃iano ꝓ certamia durio

ra sūt ꝑtia castitat⁹. vbi ꝙtidiana pug⁹ z rara victoria. ō vginib⁹ debet aureo la sic martyrib⁹ z ꝑdicatoribꝫ. Cui⁹ rō est. qz martyres vincūt mūdū. ꝑdica/ tores diabolū. z vgines seipas. ō co/ ronant. nō ei coronabit nisi q legitime certauerit. ¶ Quarto spūales xpi mar tyres ipm testant ꝑ primi cōpassionē vñ Greg. Qui dolorē exhibet i aliena necessitate crucē portat i mēte. Sic vir go Maria iuxta crucē filij ꝑ cōpassio nē martyr. imo plusq̄ martyr effecta ē qz oia vulnera q̄ fili⁹ sustinuit i corpe ipa in ania sustinuit. Qui igit afflictis cōpatit signū ē qz ille sit de xpi mēbro. qz dicit Grego. Nō alit redēptoris nri mēbra efficimur nisi adherēdo z cōpa tiēdo primis. z q̄nto q̄s pl⁹ dolores sē tit primoꝝ. tāto melior corā deo erit. Tal⁹ b. Lau. erat q etiā in nocte reqre bat paupes z eis elemosynaz diuide/ bat. q̄sdā eoꝝ etiā a cecitate corpis li/ berauit. Jō ōr Laurēti bonū op⁹ opa tus ē. q ꝑ signū crucis cecos illumiauit z thesauros eccl'ie ōdit pauplb⁹. ¶ Qui to xpi spūales martyres testāt ipm ꝑ inimicoꝝ dilectōez. de q̄ Greg. ait. Fer re ꝓtumeliā z odiēdē diligere martyriū est i occulta cogitatōe. magnū ei boni tatis signū ē optare illi bonū q̄ tibi op tat malū. sil' diligere eum q̄ te odit. et orare ꝑ illo q̄ te pseq̄t. qz h⁹ ē regl'a xpi z doctrina. Regulā ei⁹ dixi. qz ipe ꝑ cru cifixoribꝫ orauit. Doctrinaz dixi. quia Mat. v. ait. Diligite inimicos z būfa citebis q̄ oderūt vos. z orate ꝑ pseqn/ tib⁹ z calūniātib⁹ vos. vt sitis filij p̄ris vr̄i q̄ in celis ē. vñ Aug. Elige o hō mō qđ tibi placuerit. si inimicū nō dilere/ ris xpitū deū hr̄e nō poteris. si vo dile xeris nō solū amicū sz etiā filiū ōi eē me rebit⁹. Tal' fuit b. Lau. q̄ volēs reuo/ care Valerianū ei⁹ inimicuz dicebat. Discede mih qz carbones tui mihi refri/ um tibi aūt ecclīe suppliciuz ꝑstant. qz ipe dñs nouit q accusat⁹ ñ negauit eū introgat⁹ xp̄m ꝓfessus sum. assat⁹ gra tias ago. Nec cogita q illud iniurtose dixerit Decio. s. Ecce ait miser. tā assa/ sti vnā ptem gyra aliā z manduca. qz ipm voluit reuocare a malo pudore. quē p⁹ reuocauerat amorez timoze. ō ꝑmittit. dixit hilari vultu. ¶ Sexto xpi spūales martyres ipm testant elemo synaꝝ largitōe. potissime cū q̄s i pau/ pertate largā elemosynā facit. sic fecit illa vidua quā dñs cōmēdauit dicēs. Hec vidua pl⁹ ceteris obtulit qz oia q̄ habuit dedit. Ex ꝟ intelligere poteri/ m⁹ q̄ paup tā magno affectu pt dare vnū denariū q̄ ꝑualebit vnū florenū quē diues daret cū minori affectu. qz dicit. iij. q. vij. Affect⁹ offerētis pl⁹ pla/ cet deo q̄z mun⁹. Et. xiij. q. v. De⁹ pl⁹ respicit ad psonā que dat elemosynaz q̄z ad datum. nō em iam xp̄s tua bu/ cella panis vl' potu indiget q̄ sedet ad dexterā dei patris. sz esurit animā tuā vñ puipendit si elemosynas das ei et nō teip̄m. Jō b. Lau. aniam corpus z res obtulit. ¶ Sexō xp̄i veri et pfecti martyres ipm testant ꝑ corpale mar/ tyriū mortē subeūdo. ad qđ duo neces saria req̄rūt. s. cā z forma. Prio ad cor pale martyriū req̄rit cā vt sit bona. ne vicz quis se occidi ꝓmittat ex superbia aut rancore. sed ꝑ bono faciēdo. z ma/ lo vitando. Un dicit sctūs Tho. ij. ij. q. cliij. O, omia opa vtutū fm q̄ refe runtur in deū sunt ꝓtestationes fidei z sic possunt esse cause martyrij. quia vt dicit August. Pena nō facit marty rem sed causa. z ꝑcipua causa est qua/ druplex q̄ facit corpalez martyrē. Pri/ ma causa est fides cū quis ꝑ veritate fidei patit. sicut btūs Jacob⁹ Stepha nus z alij martyres. de q̄bus Hebre. xj. dicit. Terati sunt. lapidati sunt. in

De scto Laurentio

occasione gladij occisi sūt. z hi oēs testimonio fidei pbati inuēti sūt. De his dicit Leo papa. Oi inqt postposito dubio q̄ p fide xpi mortē celeste pmiū cōsequūt. Scōa causa hmōi martyrij ē vitas. Cū scz q̄s mortē p vitate z iustitia redarguēs crimia z nolēs ꝓsentie malā. Sic factꝰ ē martyr Jobes baptista q̄ arguebat herodē p adulterio. Sic etiā nos debemꝰ pati p iustitia debito loco z tpe. qz dicit Augustꝰ. Melꝰ est p vitate pati suppliciuz: q̄z p adulterōe cōsequi beneficiū. Tercia cā corpal' martyrij est ecclie libtas. cū scz q̄s pro ecclie libertate patit. Et sic scūs Thomas cātuariēs epūs factꝰ est martyr. q̄ dicere pōt illō ps. Zelꝰ domꝰ tue ꝓmedit me. Quarta cā cū q̄s patit p obedientia sctē mris ecclie. Et sic btūs Laurentiꝰ ex iussu sixti distribuit thesauros ecclie. an q̄ būlit obediuit nō curans penā seqntē. Sed di. vtz sub ure mortē p pdictis sub salutis necessitate teneamur. Rndet scūs Bonauen. in. iij. sniaz. q̄ subire mortē intentōne placēdi deo pōt ee tripl'r. Uno modo qñ necessitas adest vel deserēdi fidem aut iusticiā. aut amittēdi vitā. z sic de necessitate salutis teneī q̄libz mortē pre eligere. Unde Aug. Melꝰ ē deo dilecto mori q̄z eo offeso viuere. Alio mō qñ est oportunitas manifestādi diuinā gliam z edificādi eccliam. licz nullus coartet. sicut btūs laurētiꝰ q̄ se spōte dixit pecuniā expēdisse. z talis nō teneī de necessitate salutis se manifestare. Unde legimꝰ scōs fugisse añ mortē se occultādo q̄sq̄z potuerūt. Tercio subire mortē pōt ee ꝓpter hoc q̄ vitā suā habz exosam ꝓpter desideriū futurę vite. z sic nō licet. Jō pmū martyriū est necessitatis. scdm est superogatōnis z terciū crudelitatis. Unde Aug. illos q̄ seipos pfocāt aut precipitio collidunt ꝓpter ꝓsentis vite odiū dicit sceleratissimos homicidas z crudelissimos.

Scōo ad corpale martyriuz requirit forma. z hec est patiētia z pseuerantia vsq̄z ad mortem. qz dicit Tho. ij. ij. q. xxiij. ar. iij. q̄ ad pfectū martyriū nō solū requirit tolerātia carceris vel rapina bonoꝝ tpaliū nisi ex his seq̄rētur mors. O q̄z felices aīe q̄ pdictis vtribꝰ testant xp̄m. O q̄z gliosi hoies q̄ corpali sua passiōe testant xp̄m. q̄ ait. Qui me ꝓfessus fuerit corā hoīb ꝓfitebor z ego euz corā patre meo. O q̄z suauiter mō cōfitet beatū Laurentiū dī. P̄ eterne ecce iste p mea dilectiōe mori voluit. Ecce angeli mei: iste pro me mortuꝰ ē tē. Merito igit beatus Laurētiꝰ dicere pōt eternalr. Ecce ecce testis meus christꝰ ōs tē. Secūdo testimoniū declarandū dixi ex vbis thematis bone ꝓsciētie vtilitatē p eo q̄ ōr. z ꝓsaꝰ meus ē in excelsis. Ubi bone ꝓscie vtilitas ꝓsistit i q̄tuor. scz

Primo qz assecurat

Secūdo q̄a primū edificat

Tercio qz hominē excusat

Quarto qz cor purificat

Primo siq̄dem bone ꝓsciētie vtilitas cōsistit in hoc q̄ hoiem assecurat ō vita eterna. q̄ em̄ habz bonā ꝓsciēnā ille quodāmodo iā habz vitā brām in spe qz dicit Aug. Ille sperat q̄ bonā ꝓscientiā gerit. quē vo pūgit ꝓscientia mala retrahit se a spe. Et btūs Bernūs. lib. de ꝓsideratōne sic ait. Magne diuitie cōscientia bona. z reuera q̄d dulaꝰ in rebus creatis aut dirꝰ in terra. q̄d securꝰ et q̄etius hoc thesauro. Cōscia em̄ bona titulus est religiōis: ager būdictiōis. ortus deliciarū. arcba dei. gaudiū angeloꝝ. thesaurꝰ regni. habitaculū spūs sancti. liber signatꝰ z clausus z in die iudicij apiendꝰ. Nihil tocundi? securi? bona ꝓsciētia. pmat corpus ira

bat mūdus. terreat dyabol⁹ tñ secura erit ꝓscientia. Sed de mala ꝓscia dr Sap. xvij. Temp pſumit seua ptur/ bata ꝓscīcia. ¶ Scōa vtilitas bone ꝓscīcie est qz primū edificat. bone eñ ꝓsāe hō nihil facit vnde primus scan dalizet. sicut btūs paul⁹ dicebat Act. xxiij. Studeo sine offendiculo ꝓscīciā habere bonā ad deū z ad hoīes. Sed de male ꝓscīcie homīe dr Eccles. vij. Scit ꝓscīcia tua q tu crebro maledi xisti alijs. ¶ Tercia vtilitas bone cō/ scīcie est qa hoīem excusat coram deo Unde Aug. z habet. xj. q. iij. Custodi. Uñ deus iudex erit ali⁹ testis q̄z ꝓscīē tia tua nō erit. inter iustū iudicē et cō/ scientiā tuā noli timere nisi causā tuā. Ideo bona ꝓscientia ꝓtra totū mūdū defensabit. Hinc Bene. de moribꝫ di cit. Bupat ꝓscīcia quicqd finxerit lin gua. Et btūs Bernā. Sanū inqt vas est ꝓscīcia. z seruādis secretis idoneū. nullis parēs insidijs. nullis violētijs cedens. vtpote nec manu nec ocul' ac cessibilis. quicqd ibi posuero secur⁹ sū seruabit viuo restituet defuncto. q̄cū/ q̄ iero mecū erit: sp secū ferēs depoſi/ tū qđ seruādū accepit. Uñ xp̄iana aia si tua ꝓscia fuerit bona sp iocūda esse potes: qz dic Isiō. sic. Si nūq̄z vis eē tristis bñ viue. Cōscia eñ rea sp est in pēa. qa nlla pena gr̄iozꝫ ꝓscia mala. rō est qz q̄cū q̄z ibit sp secū portat ꝓtristā/ tēse. s. ꝓscias. ¶ Quarta vtilitas bōe cō scīcie qz sp coz hois purificat. q̄cquid mali co ḡuerit ħ vtādū obligat. ita q̄ si ꝫrū faceret tā peccaret etiā si bonuꝫ essꝫ illud qđ faceret. phibēte sua ꝓscia. Exempli gr̄a. si leuares festucā dicēte tua ꝓscīcia esse petrā: esset petrā. sed si malū faceres dicente ꝓscia q̄ esset bo/ nū hoc nō esset bonuꝫ. Dicit eñ scūs Tho. sup ij. di. xxxix. ar. iij. q̄ ꝓscientia recta absolute obligat. erronea vo nō nisi fm quid z sub ꝓditōe. quia nō li/ gat nisi in q̄z cōscīcia credit recta. v bi gratia. Si alicꝫ habeat ꝓscientiaꝫ furādi vt pascat paupem: al's pecca/ re se credat z nō furat peccat. Cui⁹ rō est qa apꝑbendit illud malū sub rōne boni. z sic ista ꝓscīētia durāte si omit/ tit furari bonitatē ꝓtemnit. Si aūt fu ratur nō excusat a pctō: qz debuisꝫ in uestigare verū. al's tyrānī q̄ sāctos oc ciderūt nō peccassent: qa Job. xvj. dr. q̄ arbitrātes se obsequiū ꝓstare deo Unde beatissim⁹ Laurentius habu it securā ꝓscientiā ideo nō timuit mo ri ꝓo veritate. Habuit ꝓscientiaꝫ re/ ctam: ideo ꝓximū edificauit. coz suū pacificauit. vt patet in sua legēda. Jō dicere merito potuit. Ecce testis me⁹ in celo z ꝓscius meus in excelsis. Qui ꝓo nobis intercedendo obtineat hic merito sue passionis gratiā et in futu ro gloriā. Ad quam ꝓducat nos pa/ ter z filius et spūsscūs Amen.

¶ De sancta Clara virgine
¶ Sermo lxxij.

Qua lux ozi

ri visa est gaudiū bonoꝝ z tri pudiū apud oēs ppl'os. De ster. viij. c. Nec vba licz ad lram dicta sint de dña hester dū irā Assueri regꝫ mitigauit ne filij isrl' occiderent. tñ ad honorē btē Clare merito accipi pñt. q̄ sua sctissima vita illumiauit vniuersū mundū. z gaudiū attulit de quadru/ plici luce. scilicet

¶ Primo de luce spūali.
¶ Secūdo de luce morali
¶ Tercio de luce intellectuali
¶ Quarto de luce supnaturali

¶ Prio dixi q̄ btā clara gaudiū attulit suo ozu de luce spūalis gratie. de qua dr Johā. iij. Lux venit in mūdū z di/

De sctā Clara

lexerunt homīes magis tenebras q̄z lucez. Nam suffragijs et meritis multis impetrauit gratiā. sicut sozori sue Agneti z matri sue que ad similia vota conuerse i monasterio vita sancta seruierūt dño. ¶ Scō btā Clara attulit gaudiū suo oztu de luce mozali: que est ꝙuersatio lucida illuminās ab exteriozi. de q̄ saluator Matb. v. ait. Luceat lux vr̄a cozā hoīb vt videant opa vestra bona z glificēt patrē q̄ i cel' est. Sed valde mirū videt ꝙ idē ōi filius in alio loco dicit. Attēdite ne iustitiā vestrā faciatis cozā hoīb vt videamī ab eis. Ad qō breuit' respōdet Greg⁹ dicēs. Sic fiat op⁹ exteri⁹ vt tñ intētio maneat in occulto. iō q̄n dixit saluator. Luceant opa vr̄a zc. subdidit. vt glificent p̄em zc. Ac si dicat. ñ faciatis opus bonū vt vos glificent: sed intēdat' vt fiat ad glīaz dei ¶ Tercio btā Clara suo oztu attulit gaudiū de luce intellectuali q̄ est ꝙginal' castitas. que ab interiozi illumiat. Sapiei iij. O q̄z pulcra est casta generatio cū claritate. Dz aūt hec virt⁹ intellectual' q̄a est virt⁹ angelica. iuxta illō Hieronymi. In carne p̄ter carnē viuere nō est vita hūana sed angelica. Hāc vo vtutē btā Clara amoze xp̄i seruauit illibatā. ¶ Quarto btā Clara gaudiuz attulit suo oztu de luce supnaturali. i. dei filio xp̄o. quē coḡuit: amauit: i spō sū elegit z ei fidel' fuiuit. De q̄ luce ait ipe saluator Joh. viij. Ego sū lux mūdi. Et ista lux illumiat hoīem quēlibz veniētē in hūc mūdū. sic' glīosa Clarā illumīauit. z ita totū luce respsit seculū. iō optime dz. Noua lux oziri visa est zc. Unde ex his verbis tria ad honozem beate Clare declarem⁹ salutis documenta. sc̄z

¶ Primo lucis ꝙprietatē. ibi. Noua lux oziri visa est.

¶ Secundū gaudij modalitatē. ibi. gaudiū honoz z tripudiū

¶ Terciū honozis eius sublimitatē. ibi. apud omnes populos.

¶ Primo ex p̄emissis thematis ꝓbis insinuaf declaradū lucis ꝙprietas cū dicitur. Noua lux oziri visa est. Nam a lucis claritate dicit Clara. qua luce nihil p̄ciosius videt in rebus creatis Propterea ipe dei filius luci cōparatur. j. Johā. j. Deus lux est z tenebre in eo vlle. Est tñ deus lux increata z essentialis. cui etiā beata Clara ē similis. quia ad imaginē z similitudinem eius creata. Sed nūc ipam assimilemus luci create ꝙpter nouē lucis ꝓprietates que similitudinarie inueniuntur in beata clara. sc̄z.

¶ Primo q̄z est p̄mitiua in ezordijs.

Secūdo q̄a est reductiua a deuijs.

¶ Tercio q̄a ē multiplicatiua i medijs

Quarto q̄z ē declaratiua in dubijs

¶ Quinto q̄z est letificatiua i gaudijs.

¶ Sexto q̄z ē icoinq̄nata a spurcicijs.

¶ Septio q̄z ē illumiatiua in tenebris

¶ Octauo q̄z ē ꝙfortatiua in egris

Nono q̄z est decoratiua i essentijs.

¶ Prio itaq̄z btā Clara assimilaf luci ꝙpt ei⁹ ꝙprietatē: q̄z lux ē p̄mitiua in ezordijs. vñ dic̄ Gap̄. Primo oim creata ē lux. Qō declarat moyses Gen. j. dicēs. Dixit de⁹. fiat lux z facta ē lux. z ꝟ p̄mo oim. Hāc lucē dic̄ mḡr i scolastica hyst. fuisse q̄ndam nubē lucidissimā q̄ suo circūitu exercuit officiū lolis vsq̄z ad die q̄rtū q̄n creat⁹ fuit sol. Sz alij dicūt hāc lucē fuisse solē tūc creatū i sua matia subali. ita q̄ postea ō ipa nube dispositⁿ sit sol q̄rta die. Nec āt lucis ꝙprietas bñ ꝙuenit beate Clare que extitit prima plātula ac primum sidus ordinis inclusarum monialiuz sancti Fr̄acisci. Nā sic legit de ea q̄ in Assisina vrbe nobilibꝫ ozta penitibus

cū mr̃ ei⁹ noīe Ortulana nobilē hanc
plātulā vteri sui gestaret i ortulo. z p̄
tui tā vicina añ crucē crucifixū exora
ret vt eā de part⁹ piculo liberaret salu
briter audiuit vocē dicentē sibi. ne ti
meas mr̃ qz quoddā lumē salua pa
nes qđ ip̄m mūdū illumiabit. Quo
edocta oraculo iā natā infantulā Cla
rā vocauit: indubitāter tenēs ō ea ma
nifestandā a deo p̄missam claritatez.
¶ Secūda denīqz lucis p̄rietas q̄ ē
directiua a deūjs sicut experientia do
cet. z saluator ait Joh. xj. Qui ambu
lat in nocte offendit: qz nescit q̄ vadit.
Offendit aūt ad aliqđ se impingēdo.
vl' lubricū patiēdo. aut cadēdo vl' viā
rectā dimittēdo. Sed i luce cit⁹ auer
tit se z p̄cauet a p̄dictis. z si interdū er
rare p̄rigerit redibit ad viā veritatis.
Ita spūal' existētes in tenebris pctō
frequenter errāt: aut faciēdo qđ nō debe
ret. aut omittēdo qđ facere deberēt. et
tales dicturi sūt illō Sap̄. v. Errauí
mus a via veritatis z sol iusticie nō il
luxit nob. Nec vo btā Clara nūq̄z ob
errauit a via veritatis p aliqđ mortale
peccū. Sic em̄ legit de ea. q̄ tā dono
nature q̄z gr̃e mira pietate afficiebat
ad pauperes. ita q̄ sibi subtrahēs deli
cata cibaria clā p nūcios pauperib⁹ de
stinabat. Ip̄a vo odore iesu i deuota
oratione replebat. q̄ sub vestib⁹ p̄ciosis cili
ciū gerebat. ac cū lachrymis vigilatez
suā deo p̄mēdabat Judicēs tūc celebre
nomē Fr̃acisci i spū vehemēti a deo mis
si ad eū se p̄tulit: z cordis sui archanū
eidē aperuit. q̄ tāq̄z dei paranymph⁹ xpi
casta p̄nubia virgini p̄suasit. Cui⁹ de
mū p̄cis p̄silijs Clara se total' p̄misit
Jubet angelic⁹ Fr̃acisc⁹ vt festū pal
marū honorifice cū ceteris pageret io
cūde: z tādem in ipa seq̄nti nocte mū
danū gaudiū in luctū p̄uerteret dūice
passionis. In p̄fata igit nocte domo et
p̄sanguineis derelictis. ip̄a ad sctām
Mariā de angel' festinauit cū bone
sta societate. vbi frēs sacras obseruabāt
vigilias in aula sūmi regis. prudentez
vginē obuiā xpo sponso venientē cum
lāpade nō vacua receperūt. Etiqz cora
altari vginis mīs dei crines totōde
rūt. deide habitu religiōis idutam ad
monasteriū vicinuz scīmonialiū scti
pauli mōachoz nigroz. p custodia ad
tps collocauerūt. Inde tādē ad eccle
siā scti michael' de pauso trāstulert in
tra ciuitatē assisij. Et final' in eccl'ia sā
cti Damiani extra muros vnacū soro
re sua agnete z mr̃e p̄duserūt. O deus
eterne. O xp̄e fili vgis marie. q̄z fortis ē
amor bonitat⁹ tue q̄ hāc delicatā vgi
nē violēter q̄si extraxit de domo pīna.
in silētio noct⁹ relict⁹ oīb⁹. nō curando
amore tui detractoz. vba īfamatoria
Nec ē em̄ illa lux q̄ mortalib⁹ deuiuz
secl'i hui⁹ cauendū demōstrat cū sua
pietate ad pauperes. austeritate ad se. z
caritate ad deū. ¶ Tercia luc⁹ p̄rie
tas: qđa lux est mltiplicatiua i medijs.
Cū em̄ sol oriē subito radi⁹ ei⁹ diffun
dit z multiplicat ab oriēte i occidens.
meridiē z aq̄lonē. Propter̄ dixit dñs
ad Job. xxxviij. Si scis p quā viā spar
git lux. q. d. scire nō vales. qz nō pau
latim sed subito se diffundit. Sic btā
Clara luci assil'ata post q̄z in eccl'ia san
cti Damiani p̄clusa fuit⁹ z a btō Frā
cisco sic bñdicta. sicut olim frēs rebec
ce dū miserāt eā de domo sua i spōsaz
ysaac dirext Gen̄. xxiij. Soror nr̃a es
crescas i millemilia z possideat semen
tuū portas inimicoz suoz. Crescente
ibi fama ip⁹ subito ceperūt vgines de
oīb⁹ mūdi ptib⁹ relictis mūdanis gau
dijs in odorez xp̄i post ip̄am currere.
Que sic fuit p̄maria nouitate vite ita
magistra humilitatis oīm pedes ablue
bat. z q̄si empticia oīb⁹ deuote seruie

bat seqz sequēdi christū formā prebe/ bat. ¶ Quarta lucis ꝓprietas: qa de/ claratiua est in dubijs. Nā qñ quis ē in tenebris dubitat ꝺ coloribꝫ vl' aliq̄ alia re.ad lucem certificat. Sicut exē/ plū habem⁹.iij. Regū.iij. de duabus meretricibꝫ coꝝ Salomōe ꝓtendēti/ bus quaz vna cui⁹ filj⁹ erat sublat⁹ z viu⁹ dicebat. Cū surrexissem mane vt darē lac filio meo apparuit mortuus Sz clare deꝑhendi hūc nō esse filium meū quē genuerā. Sic btūs Frāciscꝰ i magno fuit dubitatōis agōe positus vtrū ipe z sui frēs deberēt oratōni aut ꝑdicatiōi magis intēdere. qz ꝑ vtraqz ꝑte magna ꝓbatio videbat. Prio qꝺ i oratōe esse eligeret: qa in oratōe videt cumulus graz. in ꝑdicatōe distribu/ no donoz celitus acceptoz. Scōo qꝺ i ozōe ē purificatio inficioz affectuū. i ꝑ dicatōe vo puluerizatio pedū spūaliū z distractio circa mlta et relaxatio di/ scipline. Tercio qꝺ inquit in ozōe deū alloqmur z audim⁹. et quasi angelicā vitā agentes inf angelos cōuersamur In ꝑdicatōe aut mltis optet ꝓdescē sionibꝫ vti ad homies .puta cogitare: audire z loq de eis. Sed ꝓ alfa parte argumentū erat qꝺ vnigenit⁹ dei filj⁹ descēdens ꝺ celo ꝑdicatōi instituit cui⁹ exemplū omniū aliozū excellit. z quē vir dei totis conatibꝫ imitari intēde/ bat. Assumēs igit fratrē Masseū cuz socio misit ad sanctā Clarā tanqz ad lucem declaratiuā dicēs :qꝺ supplicit deū rogarz vt dignaret indicare qꝺ si bi magis placeret scz an oratōni vel ꝑdicatōi insisteret. Que oratōni se de/ dit. z dñs ꝓtinus reuelauit qꝺ omino deberet ꝑdicare. et orationē nō penit⁹ dimittere. Ideo ipa ait fratri masseo Nec dicit dñs vt dicas patri Franci/ sco qꝺ ipm nō ꝓter se vocauit tm̄ :sed vt multos lucret ꝑ eū. Que fr masse⁹ rediens retulit beato Frāciscō. z ertūc certificat⁹ feruētius ꝑdicauit ¶ Qui/ ta lucis ꝓprietas :quia est lenificatiua in gaudijs. Eccl'o.xj. Delectabile ē ocu lis videre solem: quia naturaliter hō tri stat in tenebris; sicut patz in incarce/ ratis. Sic btā Clara luci assistata gau dio spirituali replebat omnes ad se ve/ nientes. Nā vna vice dñs papa venit videre eā cū cardinalibꝫ pluribꝫ. z dū ꝑe prandij mensa pauperū sozoz de beret benedici: btā Clara supplicit ro gabat dñm apostolicū vt eaz mēsam dignaret benedicere. Sed dñs papa re nuit: qn potius ꝑcepit vt ab ea cōa eo benediceret. O mira res statim post ipius benedictionē in singul' fragmē/ tis panū signū crucis apparuit. Oēs videntes omnes qꝺ aderāt repleti sūt gau/ dio z admiratōe. ideo ex deuotōe ꝺ pa nibꝫ sibi reseruauere. ¶ Sexta luc. ꝓ/ prietas. quia est incoinq̄nata in spur cicijs. Nam ipm lumē trāsiens p im/ mūda: vtpote cadauer: lutū :sterc⁹ nō coinq̄nabit. Sic beata Clara tran siens p maculosam hui⁹ vite viam i/ maculata ꝑmansit. Vñ legit qꝺ dū ci uitas in qua erat beata Clara obside reť ab infidelibꝫ :z ꝓpe esset vt tota ci uitas caperet .ascendentibꝫ illis per mu rū istis resistere nō valentibꝫ tā mona sterij hostes intrabāt. Cui⁹ ciuitatis ciues citꝰ concurrūt ad beatā Clarā. adiuua inq̄unt nos dña. ecce ciuitas est capta. Ipa vo audiens hec expoz/ tari fecit corpus christi .z in mēsa hoz nozifice collocās ait ozando. Dñe iesu xpe verus spōsus virginū. ecce inimi/ ci tui imaculatā virginū castitatez vo lūt fedare .si placet tue benignitati pre serua eas .vel si ita placitū est tibi vt i/ q̄nare seruiam⁹ tua fiat voluntas .z ec/ ce de ipo ꝓpiciatorio vox ꝗsi pueril' au dita est dicēs. Ego semꝑ custodiā vos

Et illa. Dñe mi. etiã hanc ciuitatez q̃ magna pietate afficit ad nos. Et itez vorait. Grauamia patiet: sz meo mu nere defendet. O mira huj⁹ ꝟgis ora tio p quã qͦ armata ciuũ man⁹ effi/ cere nõ potuit virt⁹ orõis effecit. mox hostes excecati relicto mõasterio vt eti am ab obsidio ciuitatis affugiũt. ideo in huj⁹ rei memoriã cũ mõstrãtia de/ pingit ipius imago. ¶ Septima lu/ cis ꝓprietas. qz est illuminatiua tene/ bris. nõ em aliud est tenebra q̃z ꝑua/ tio lucis. ideo aduenięte luce nõ erunt tenebre. Vnde Esa. ix. Ambulantibꝫ i regiõe vmbre mortis lux orta est vt. s. tenebras effugaret. Sic btã Clara lu ci assilata repellit suis meritz tenebras nõ solũ sp̃uales sed interdũ corpales. Vñ legit q̃ Jacobꝫ q̃dã filj⁹ spoletine ce⁹ effect⁹ ita q̃ duodeci ãnis sp ducẽ uinet, seqbat. Hic cũ iuxta põtẽ nar uie q̃dã noc e dormiret apparuit ei q̃/ dã dña in somnis dicẽs. Jacobe q̃re ñ ꝟenis ad me assisiũ vt liberarer. Qui mane ꝟsurgẽs duobꝫ alijs ceꝯ recita uit visiõem. Rñderũt illi. Dñam q̃n dã audiuim⁹ nup in assisina vrbe mi grasse cuj⁹ meritis multa miracla fi/ unt. Quo audito statim venire cepit. Nocte ꝟo seq̃nti apud spoletã hospi/ tatus eandẽ cernit visionẽ. Jgit assisiũ ꝟenientẽs cũ magna difficultate ad ꝟgi nis rumbaz ꝟenit. Quo anteq̃z ꝟue nisset calciamẽta ꝓposuit. vestes exuit. collũ corrigia cinxit. z sic hũiliter sepul chrũ q̃rẽs lentũ somnũ icurrit. Sur ge inquit beata Clara q̃a liberat⁹ es. Qui ꝓrotin⁹ exurgẽs nullã habẽs ce/ citatẽ sed clare p Clarã videns Clarã magnificare cepit. atq̃z ad ipj⁹ laudes alios inuitauit. ¶ Octaua lucis pro/ pꝛetas: quia est cõfortatiua in egr. qͦ patet ad sensum. qz de nocte q̃ndo ra dius solaris deest infirmi grauius se habent. Similit quãdo etiam in die aer est tenebrosus seu nube obuolut⁹ aliquã parit tristiciã. Sic beata Cla/ ra languidis in mũdo labili suo ortu multis impetrauit gratiã spũssancti: per quã letificati sunt. ad Roma. viij. Ipe spũs adiuuat infirmitates nr̃as Vnde de ea canit eccl'ia. Honorat xp̃i dextera p sanitatuz munera virginis mausoleũ. sanat egros et vulnera vt benedicãt opa que fecit deus deum.

¶ Nona lucis ꝓprietas est. q̃a est de/ corativa in essentijs. Nam si lux non esset nec albũ nec nigrũ: nec rubeũ seu viride esset alicuius reputatiõis. imo nec visus homis posset inter colores discernere. qz hõ sine lumine est qua/ si cecus. Propter ea beata Clara bñ as/ similatur luci. que ordinẽ sororũ mul tiplici virtutũ lumine decorauit. Pri mo maxima pauptate. quã videns In nocẽti⁹ tertj⁹ pma notulã regle cũ la/ chrymis inscripsit cogitãs. O q̃lia õbe/ rem⁹ nos viri assumere p deo si ꝟgi/ nes fragiles z delicate tã beniuole as/ sumũt p eo. Propter ea Greg⁹. ix. ipis cõdescẽdens de pfessiõe tã arte regule voluit eas absoluere. Clara vero cla/ ra voce rñdit. Sanctissime pater õ pec/ catis absolui cupio sed non de ꝓsilijs iesu xp̃i Dz õ pfecto nõ est mirãdũ. qz qñ nõ habebãt necessaria ab hoibꝫ ha bebant a deo. Quadã em die dũ hora prãdij vnic⁹ sol⁹ panis esset in mona sterio cui⁹ ptẽ btã Clara ffrib⁹ destina/ uit. reliquã ꝟo ptem in q̃nq̃ginta pti/ culas fm sororꝫ numerũ diuidi iussit facta orõne a beata Clara tantũ creue rũt ille pticule panũ vt cuilibet de cõ/ uentu sufficerẽt. Alio quoq; tẽpore dũ pro oleo petẽdo ire deberẽt: beata Cla ra lauato vase et facta orõne vas oleo plenũ inuentũ ẽ. Illustrauit denicꝫ di ctã sororꝫ regulaz diuersis ꝟtutibus.

De scta Clara

Sicut enī vbi radij solares reuerbe/rant apparēt inumeri athomi. ita exē plo huj⁹ btē Clare (q̄ luci assilak) etiaz mīma pcta ī sozoribꝫ magꝝ videbātur. O q̄z pulcre illumīauerat suū ꝓuentū obedīētia pauptate z castitate. Quid enī pulcri⁹ vita vginū casta. de quibꝫ Sap̄. xiij. O q̄z pulcra est casta gene/ratio cū claritate. O q̄z pulcra lux visa est ozri q̄ sic lucet oībꝫ. ¶ Secūdū q̄z documentū ex p̄missis themat̄ vbis insinuak declarandū gaudij modali/tas. cū oz. gaudiū honoz z tripudium sz est ex oztu noue lucis hui⁹. Uerūtī nō oē gaudiū ē laudabile: p̄sertim qō ꝓcipit ex reb⁹ pessimis qz nō ē bōestuz ideo sil' dicunt gaudiū z honoz. Unō ꝓsiderādū ē sollicite q⁹ laudabile gau/diū ex septem causak. scz

¶ Primo ex ꝓtritionis dolore
Scōo ex cōpassionis meroze
Tercio ex cōscientie nitoze
Quarto ex iusticie amoze
Quinto ex dilectōis feruoze
Sexto ex tribulatōis ppessiōe
Septimo ex btitudis certificatōe

Prio nāq̄z dixi q⁹ laudabile gaudiuz causak ex ꝓtritōis doloze. de q̄ dr Prouer. xiij. Coz qō nouit amaritudinez aie sue in gaudio ei⁹ nō miscebit alien⁹. id ē diabol⁹ vel hō malign⁹. sed. s. mi/scebit de⁹. qz de⁹ z tota celestis curia gau/det de cōtritōe pctōris. iuxta illō dictū saluatoris Lu. xv. Gaudiū ē angel' oī sup vno pctōre pniam agente. ḡa fm Bre. Lachryme penitētiū sūt vina an gelozū. Unde Aug⁹. ait. Pctōr ō pctō doleat z de doloze gaudeat. Si igr cu pis magnū ꝓuuū facere regi gl'e z re gie celi z toti celesti curie doleas ō pec catis tuis cū gaudio: ḡa de⁹ tibi dedit hāc gr̄az ad se ꝓuertētē. ¶ Scōo lau/dabile gaudiū causak ex ꝓpassiōis me roze qñ recogitata xpi dñi passiōe cō/patik illi q̄s magnū certe causak gau/diū: de q̄ Esa. xij. Haurietis aq̄s. l. la/chrymaz. i gaudio de fontibꝫ saluato/ris. i. de xpi vulneribꝫ. In hui⁹ figura Judic. xiiij. In ore leonis moztui mel fuit inuētū. Leo ē saluator ō tribu iu da. cui⁹ ꝓsiderata morte gaudiū iue/nit. O q̄z suaue est cum flētē xpo flere. O q̄z dulce ē cū patiēte xpo cōpati. ille nouit q̄ gustauit. ¶ Tercio laudabile gaudiū causak ex ꝓscie nitoze. de quo Eccl'i. xxx. oz. Nō est oblectamētū sup/cordis gaudiū. Et Jsiō. ait. Si ñ vis cordis gaudiū. Et Jsiō. ait. Si ñ vis tristari bñ viue. secura eīm mēs ē iuge ꝓuiuiū. Nulla pena gnioz ꝓscia mala. Rō est: qa ab alijs ꝓtristāt̄ur ꝑ se bō elōgare sed nō a rea ꝓscia. ¶ Quarto gaudiū laudabile causak ex iusticie a/moze. qñ vicz videt q⁹ mali puniunt. Hinc p̄s. ait. Letabit⁹ iust⁹ cū viderit vindictā. nō desiderio vidicte sz amo/re iusticie. ¶ Quinto laudabile gaudiū causak ex dilectōis feruoze qñ q̄s dul/citer cōtemplak deū ī se vl' in creatur⁹, de hoc dicit p̄s. Gustate z videte q̄m i/am suauis ē dñs. ¶ Sexto laudabile gaudiū causak ex tribulatōis ppessiōe qñ q̄s ꝓ deo patiēter aduersa tolerat. Hinc Jaco. j. Oē gaudiū existiate fra/tres cū in tētatōes varias inciderit⁹, ¶ Septimo gaudiū laudabile causa/tur ex beatitudis certificatōe. qñ quis p reuelationē certificabit de sua salu/te. Hoc est q̄ppe gaudiū gaudiozū. iu/xta illud Lu. x. Gaudete qm̄ noia ve/stra scripta sunt ī cel'. Dis oīb⁹ modis beata clara laudabiliť gaudebat. q̄a mīma pcta lugebat amare. cōparieba/tur xpo passo. afficiebatur amoze dei. Un legit⁹ q⁹ post sacras exhoztatōes ꝓ freq̄nť rogabat ipa btm Fr̄anciscum vt saltē sel' comederēt sil'. quā peritiōz vir dei nō admittebat. Docij ät bñ p̄is dixerūt. Pī videť q⁹ iste rigoz non sit

¶ Tercio post mortē.

¶ Primo ihs xp̄s honorauit btāz Clarā in vita. vitā pfectā ei tribuēdo. magnus certe honor ē regalis. si rex ī regnū alicui dat suū pallium z equū vt sic seq̄t eū. Sicut fecerat rex Assuer⁹ Mardocheo. de q̄ Hester. vj. ōr. Sic honorabitur quēcūq; rex honorare voluerit. ¶ Primo igit̄ bām Clarā sedere fec̄ super suū equū. i. arta vitā pnīe. in q̄ xp̄s sederat. Sic em̄ legit̄ de ea q̄ tāta abstinētia macerabat corp⁹ suū. vt p duas q̄dragesimas q̄s ordo cōsuevit ieiunare. tribꝫ tm̄mō diebꝫ i hebdomada panē solū z aquā gustauit. alijs vo diebꝫ vino nihil. solis diebꝫ dñicis modico vino si hēbat vtebat. interdū vestē de pelle porci quā hispidauerat tōsura pilorꝫ ad carnē ōferebat. nōnūq; ciliciū de pilis equorꝫ nodose ꝓstrictū circa corp⁹ cordulis. rpe sanitat̄ nuda humo vtēs p lecto. duꝫ lignū capiti substernebat. freq̄nt̄ in oratione ꝓstrata in facie lachrymis terrā infūdebat. Secūdo rex glie xp̄s iduerat eā charitat̄ pallio q̄ ōr vest̄ nuptialis Mat. xxij. Amice quō huc intrasti nō hās vestē nuptialē. Nā germanā Agnetē lachrymis suis ad ordinē vnacū mīe iduxit Oō audiētes ꝓsanguinei septē viri furore repleti Agnetē educere ꝓperāt. q̄ recusante. q̄dā p capillos. q̄dā pugnis cedēdo extraxerūt. ipa vo auxiliū dei z b. Clare iplorabat. q̄p ipa cepit deū rogare. Omira res tāto pōdere ſ. ſ. fixitq; laniat̄ a. inibꝫ z vestibꝫ eā mouere nō potuer̄t. isup patrui man⁹ plibꝫ diebꝫ dolor cruciauit. Recipiēs eā b. Clara p manꝫb. Fran. attonsaz dño ppetuo ꝓfecrauit. Tercio rex glie xp̄s Claraz patiētia adornauit q̄. xxviij. annis in egritudis lecto patiēs fuit. pānos faciens ōlicatos p corpali. ¶ Secōo honorauit Clarā rex glie xp̄s i morte. vt di-

Sīm charitatē. q̄z Clarā tā sctāz nō erant dis cū tāta instātia petētē. pscrtiz q̄ ad tuā exhortationē mūdū reliq̄rit. Tūc btūs Francisc⁹ ait. Si vobis videt̄ et audiā eā. rñderūt. Pater digna est. rñdit btūs pater. Et mihi placet. ſz volo q̄ fiat apud sctām Mariā de angelis ibi primo tonsa fuit z xp̄o despōsata. Ordinauit igit̄ die in q̄ cū sororibꝫ aliquibꝫ veniret. q̄ ipa die veniēs locū devote visitans hora prandij. humilis Fracisc⁹ fecit mēsaz sup terrā pari. vbi ipe primū sedit. deinde btā Clara. iterū vn⁹ sanctⁱ soci⁹ btī p̄ris. et deinde vna sororꝫ. z sic deinceps. ¶ Pro primo autez fercula cepit btūs Fracisc⁹ loq̄ de deo tam suauiter. q̄ oēs audiētes z ipe furēt rapti in deū. q̄bus sic sedētibꝫ oculis ac manibꝫ in celū direct̄. videbat̄ hoibus de assisio z de bythauio. z circūcirca. q̄ sctā eccl̄ia de angelis z tot⁹ locus z silua q̄ erat circa locū cōburer̄t. ꝓterea vt loco subuenirēt venire festinabāt. appropinq̄ntes aūt videt̄ oia fore illesa. intrātes locū viderūt sātos dei in extasi z statim cognouerūt q̄ ille erat ignis diuin⁹ q̄ ipos tāto amore inflāmauerat. valde igit̄ edificati illi recesserūt. Sed z hi sctī diuīa repleti dulcedine de cibo quē curauerūt. ¶ Vbi hec btā Clara cū suis ad sctām Damianū iuit. videtes eā sorores valde gauisę sūt. q̄z timebāt ne mitteret eā ad aliud monasteriū gubernādū. sicut miserat germanā suā Agnetē florentiam ꝓ abbatissa. huic etiaz dixerat para te ad viā. ¶ Tercū deniq; documētū ex ꝓmissis rhematz ꝙbis insinuat̄ hono ris ipius btē Clare sublimitas cū dicitur. Apud oēs ppl̄os sit gaudiū z honor q̄ orta ē noua lux. i. btā Clara. vñ xp̄s dñs eā honorauit ī triplici loco. s.

¶ Primo in vita.

¶ Secōo in morte.

eaꝝ merito de ea illõ ꝓuerb. vlẽ. Da te ei de fructu opeꝝ suoꝝ z laudẽt eaz in portis opa eiꝰ. Nã. xlij. annis in ar tissima pauptate z austeritate viuens sedecim diebꝫ añ transitũ sine cibo fuit. sacrꝫ tĩ exhortatõibꝫ oẽs ꝓfortabat. q̃ ad vnã sorꝝ se cõuertẽs ait. O filia vides ne regẽ quẽ ego video. deide vidit turbã v̈ginũ cũ aureis coronis in trantẽ cũ mltitudie. inter qs vnã sole pulchriorẽ ꝓspexit. q̃ Clarã amantissime amplexata ẽ. z corpꝰ dilecte spõse filij sui mire pulchritudis pallio coopuit. taliqꝫ suaui honore scõo die b. Laurentij martyris migrauit ad suũ pdilectũ spõsuꝫ xp̃z ¶ Tercio rex gl̃ie xp̃s eã honorauit post mortẽ. nã ad ipius ereꝯas papa Innocẽtiꝰ q̃rtꝰ affuit cuz clero z pplo. p q̃ dũ (solito more) Reqem p defunctꝫ vellẽt cantare. dixit papa pdictꝰ. Qꝛ merito de ea officiũ v̈ginũ esset cantandũ. Sꝛ dñs Hostiensꝭ dixit morosiꝰ in hoc fore agendũ. q̃ tãdem sumpto themate. Vanitas vanitatũ. de ꝓtemptu mũdi nobili eaz sermone ꝓmẽdauit. Sup oia iam dicta honorauit eam xp̃s dñs in celesti gloria. Ad quã nos meritis ipius perducat q̃ sine fine viuit z regnat Amẽ.

¶ De assumptõe v̈ginis gl̃iose. ℣ Sermo. lxxiij.

QVe est ista que ascẽdit de deserto deliciꝫ affluẽs inixa sup dilectũ suũ Can. viij. Ad v̈ginis mris dei gl̃iam hec v̈ba angeli admiratiue dicere poterãt in eiꝰ assũptõe. vñ ꝑm Frã ciscũ maronis q̃ttuor sunt q̃ admiratiõnẽ inducũt scz.

¶ Primo qñ res est magna.
℣ Scõo qñ res est sola.
¶ Tercio qñ res est noua.
¶ Quarto qñ res est occulta.

℣ Primo nãqꝫ admiratiõnẽ iducit qñ res magna ẽ sic̃ fuit diluuiũ tpe Noe Gen. vij. Tũc em̃ boies admirabant de tã vehemẽti aquaꝝ inundatõe. sic̃ assumptõe btẽ v̈ginis angeli admirabant videntes archaz deiferã in q̃ olim fuerat esca vniuersoꝝ a tra assumi in sublime. ¶ Scõo qꝫ boies admirant qñ res ẽ sola. sic̃ fuit diuisio maris rubri Exo. xiiij. Sic angeli merito mirabant in assũptõe v̈ginis. qꝛ purã creaturã nullã viderãt tã excellẽter assumptã. Quã videntes filie syon. i. aie sctẽ. btissime dicauerũt z regine laudauerunt mã pdicauerũt z regine laudauerunt eã. ℣ Tercio admirãt boies qñ res ẽ noua sicut fuit statio solis tpe Josue. qꝛ antea ñ fuerat factũ. Sic angeli mirabant in assũptõe v̈ginis videntes q̃ illi erat innixa quẽ angeli oẽs adorãtes tremũt. ¶ Quarto admirant boies qñ res est occulta. i. causa eiꝰ adplenũ nõ cognoscit. sicut tpe passiõis xp̃i mirabant eclipsim cuius causam ignorãtes phi athenis cõsecrauerunt araz deo qui talia mirabilia faciebat quẽ vocauerũt deũ ignotũ. Sic angeli mirabant in v̈gine tantã gloriã rem̃ poze assumptõis. Si dicas nũqd angeli hec ign̄rauerũt. Respõdet tibi sanctus Bonauẽ. in. ij. di. xj. Qꝛ in angelis ẽ duplex ꝓgnitio. s. a natura z gratia. Cognitione ei naturali angeli nec ꝓficiunt nec deficiunt. nisi q̃ntuꝫ p experientiã ꝓficiũt. sicut dicẽ apls de xpo Didicit ex his que passus est obedientiã Alia cognitio est in angelis a gratia influente que nõ semp reuelatur sz ꝓ loco z tempe. deus em̃ est speculũ voluntariũ z que vult z q̃ntũ vult z cui vult reuelat. ꝓterea admirari poterãt angeli de v̈gine z modo assumptõis eiꝰ vñ Bern̄. Generationẽ z assumptiõnẽ Marie quis enarrabit. q̃ si oculus

nō vidit. nec auris audiuit. nec in cor hominis ascendit q̄ p̄parauit deus diligē tibus se. quid tūc ꝓpat deus gignenti z p̄oibus diligenti se q̄s eloquit. Dic Hiero. in sermone de assūptiōe. Nul li dubiū est q̄n totū ad gl̄iam laudis ei⁹ ꝓtineat q̄cquid digne genitrici sue fuerit impēsuz. Ex quo timeo ne forte sicut ip̄rob⁹ ita z indign⁹ laudator iue niar. cū nec scītas nec facundia suppe tat vt gl̄iosaz v̄ginē digne laudare q̄ am. Ūn si tant⁹ sanct⁹ ad laudandū se indignū arbitrat. certe nos admiran tes cū angelis deuota mēte dicere pos sum⁹. Que est ista que ascendit ꝛc. In q̄b⁹ q̄dē verbis ad honorē v̄ginis glo riose tria insinuāt documēta (xp̄i gra tia) declaranda scz

¶ Primū q̄rent⁹ ꝙueniēs questio. ibi. Que est ista q̄ ꝛc.

¶ Secūm retardationis sufficiens rō ibi. delicijs affluēs.

¶ Tercū assumpte v̄ginis decēs lo catio. ibi innixa sup ꝛc.

¶ Primū siq̄dē documētū ex p̄missis v̄bis themat⁹ insinuat declarādū q̄rē tis ꝙueniēs interrogatio cū dr. Que ē ista q̄ ascēdit. Nā scti dei angeli viden tes in hac v̄gine multa dei dona ad mirabant pie. inter q̄ ꝙsiderātes z q̄rē tes hec tria vicz.

¶ Primo cōditionis dignitatē.

¶ Secdo v̄ginis charitatē.

¶ Tercio assūptōis integritatē.

¶ Prio inquā āgeli ꝙsiderabāt z mira bāt v̄gis Marie dignitatē charitatēz aie z corp⁹is integritatē. ꝓp̄ q̄ tria tres admirādas fecer̄t q̄stiōes. q̄s q̄dē nos q̄ pctores sum⁹ z ignorātes. ꝓphete et sancti viri sapiēter soluūt. Primo an geli videntes cōditōis marnalis digni tatē. q̄ scz ipa v̄go deū infinitū ⁊mor talē omnipotentē z totius orbis dñatorez genuit ad mortalitatē. ifirmitatē. z ser uitutem. z q̄ xp̄s rex angelor⁹ tantam reuerentiā impēdebat matri vt sup se unniti p̄mitteret. ac sup oēs angelos archangelos. cherubin. z seraphin ex tolleret. ideo primā ex hac admiratiōe fecerunt istā questionē. Que est ista q̄ ascendit p̄ desertū sicut virgula fumi ex aromatib⁹ myrre z thuris. z vniuer si puluerīs pigmētarij Cañ. ij. Ascen debat nēpe hec virgo de hoc nequā se culo. sicut virgula diminutiue. i. qua virga p̄ humilitatē. erecta tamē z alta per maternalē dignitatē z dei cōtem plationē. ex aromatib⁹ myrre p̄ sensuū mortificationē. z thuris p̄ odoriferaz orationē. z vniuersi pulueris pigmen tarij p̄ omniū virtutū z gratiaz p̄fecti onem. Angeli em̄ considerantes ma trem dei q̄s digna z humilis contēpla tione alta. moribꝫ composita. oratio ne odoriferaz tam p̄fecta q̄ nihil ei pe tenti deus vellet negare. Ideo ipsi ex deuota considerat⁹e querebāt dicētes Que est ista. Quibus sic admiratiue querentibus respondet Esa. ca. xj. di cens. Hec est virga de qua dixi. imo spūssanct⁹ per os meū. Egredietur vir ga de radice iesse. et flos. i. christus de radice eius ascendet. de q̄ virga Beř. sic ait. O virgo virga sublimis: inquā tum sublime verticem sanctū erigis: quia vsq̄z ad sedentē in throno vsq̄z ad dñm maiestatis. O virgo vere planta es celestis. p̄ciosior cunctis. sanctior vniuersis. O vere lignum vite quod solum dignū fuit portare fructum sa lutis eterne. Ō ille. O angeli summi dei celestes famuli. audite beatū Au gustinū que sit illa que ascendit. Et re spondet. Ista inquit est mater dei re gina celi porta paradisi. Exq̄ igit̄ est mr̄ dei fm Damascenū debuit sublimari ad filiū sicut filius ad eaz descenderat Exq̄ aūt est regina celi. iō vos angeli

q̃ babuiſt̃ pus solũ regẽ ī celo. mõ habet̃ reginã vr̃am. erq̃ vo ẽ dña mũdi ergo hoies deuoti si calũniã patimi a diabolo isidiãte. a mũdo fallẽte. a carne seducẽte. appellare ad eã poteritis tãq̃ ad auguſtã. t miſerebit̃. qr mr̃ eſt miſcõie. Et si iuſticia diuina clauſiſſet vobis celi portã recurrite ad eã qr porta ẽ facta padiſi. Vñ Innocẽ. Aue dei mr̃ alma q̃ ex dignitate q̃ mr̃ dei es. ī pare potes angel' t demonib'. cõpeſce demões vt nõ noceãt. p̃cipe angel' vt nos cuſtodiãt. ℣ Scõo q̃z angeli admirant̃ v̄ginis h' charitatẽ. videbant nimiq̃ coz v̄gineũ triplici amoris lancea tranſfixum. ſ.

¶ Primo amore materno.

℣ Scõo amore gratuito.

¶ Tercio amore mutuo.

℣ Primo nãq̃ angeli videbãt coz v̄ginis trãſſixũ amore matno quẽ ad filium bẽbat ſup oẽs pentes alios. qr alioz pentũ amor diuidit in patrẽ t matrẽ. ſz ipa erq̃ ſine patre p̃cepit pfectus amor vulnerabat coz el' erga filiuz. q̃ dicere poterat illud ℣ Prouerb. Ego filius erã vnic' mr̃is mee. ¶ Scõo deniq̃ amore angeli videbãt coz v̄gineum cõfixuz amore gratuito. qr ſciebat prudens v̄go ſuũ filiũ fore deũ patribus olim pmiſſum t in ſe cõpletuz ſe q̃z intelligebat ex dignitate maternitatis reginã celi dñam mũdi. p q̃b ſup oẽs alios cũ amore gratuito regratiabãt deo Greg. Cũ augent̃ dona rõnes etiaz creſcũt donoq̃. ℣ Tercio amore coz v̄ginis videbãt vulneratũ amore mutuo. qr videbat q' el' dilect' fili' ſuper oẽm purã creaturã eã diligeret. iõ t ipa reamabat mutuo amore. Vnde Ambro. Nihil inq̃t ſic inſertũ ẽ menti bũane q̃z reamare amãtẽ. Vñ angeli hec p̃ſiderãtes ſcõam q̃ſtionẽ deuotã fecerũt dicẽtes. Que ẽ iſta q̃ pgreditur q̃ſi aurora p̃ſurgẽs pulcra vt luna electa vt ſol terribilis vt caſtroq̃ acies ordinata. Videtes angeli in v̄gine tam ſplendidã charitatẽ q̃ el' coz' effere bat vt lunã. aiam vt ſolẽ. t pgredẽdo letificabat oẽs ſicut auroza. t terrebat demões ſic̃ boſtes ordiata belli acies. hec admirãdo q̃rebãt. Que ẽ iſta Cañ. v. Quib' reſpõdet pſaltes Dauid p̃s. xliij. di. Dec ẽ illa de q̃ dixi. Aſtitit regina a dextris tuis in veſtitu deaurato circũdata varietate. Dec em̃ aſtinto circũdata varietate. Dec em̃ aſtinet qr nũq̃z p aliq̃d pctm̃ cecidit. a dextris id ẽ in potioribꝫ bonis gr̃ie. in veſtitu deaurato. i. fulgida charitate. circũdata varietate. i. p̃ulegio oim̃ ſcr̃oq̃ q̃ſita varietate. i. p̃ulegio oim̃ ſcr̃oq̃ q̃ſi oim̃ pfectionẽ obtinet in celo. Jõ tam chara ẽ deo vt ſi ſola ſua p̃ſona eſſet et vna pte. et alia oẽs ſcī t etiã ãgeli (po nẽdo impoſſibile) t vna illaq̃ ptiũ deberet annihilari. illã vnã matris ſue p ſonã magt̃ eligeret p̃ſeruare q̃z tot ſanctos. tot angelos. t nũc pl' facit ad petitionẽ eius q̃z ad interceſſionẽ omniũ electoq̃. Tercio angeli p̃ſiderãtes aſſumptõis integritatẽ. i. cum anteneralẽ omniũ reſurrectionẽ coz' pore et ania gloriosa de tam vilisſimo mũdo tam ſplẽdide aſcendebat. ideo admirantes querebãt dicẽtes. Que eſt iſta que aſcendit de deſerto delicijs affluens innixa ſup dilectũ Cañ. viij. Mirandum reuera fuit q' de deſerto mũdo imunis aſcendit. de quo deſerto dicitur Deut. viij. Ductor fuit dñs deus tu' i ſolitudine i qua erãt. ſerpẽs flatu adurens. ſcorpio. t diſpas. In hoc ita qr mũdo deſerto eſt ſerpens. i. diabolus adurens mẽtes hoim ad ambitiones accendẽdo. Eſt etiã ſcorpio. i. carnalis delectatio que p̃us blandit. ſed poſtea pungit. Diſpas vo eſt gen' ſerpentis qui quẽ momorderit ſiti pibit t ſignificat auariciã q̃ ſemp ſitire facit.

homies. De his trib⁹ nō pñt se cauere homines q̄n interdū nō pungant aliq̄n/ tulū. Sola hec regina glie intacta et ī coinq̄nata ascēdit delicijs affluens ō isto mūdo penurie spūalis loco. Sūt aūt delicie generales spēales z singulares. Generales sūt cōmūes oib⁹ beatis sicut visio deitatis z xp̄i hūanitatis. Spēales delicie sunt q̄ alicui⁹ tm̄ debent. sic virgib⁹ aureola in capite. alba vestis ī corpe. in ore cāticū ineffabile z ꝙsortiū nobile. de q̄b⁹ Apoc. xiiij. Virgines stolis albis sequūt agnū q̄cūq; ierit. z cātabāt canticū nouū q̄ nemo poterat dicere nisi illa cētū xl̄. Tercie delicie sūt singulares q̄ vni tm̄mō p̄one z nō alijs ꝙuenūt. De aūt delicie pfect⁹ habēt esse in vgine maria. Alie sic̄dē habēt aureolā. hec aūt corona. xij. stellarū. Apoca. xij. Alie induūt alba veste. hec aūt est amicta sole. Alie gaudēt ō vginitate: hec vo de vginitate z fecūditate. Alie associāt agnū dei q̄ tollit pcā mūdi. hec aūt innixa super dilectū filiuz quē genuit. Et iō angeli admirātes de tāta nouitate q̄rētes dicebāt. Que est ista xl̄. Quib⁹ o pia m̄ rīde tu sola q̄ sis: et cur dei filio innixa sis. z cur tātis donis plena sis. Et rñdet Ecci. xxiiij. Ego inq̄t m̄ pulcre dilectōnis timoris z agnitōis z scē spei In me ois g̃tia vie z vitatis. ī me ois spes vite z vrtutis. z infra. Trāsite ad me oēs q̄ ꝙcupiscitis me z a generatōnib⁹ meis adimplemi. spūs em̄ me⁹ sup mel dulcis. z hereditas mea sup mel z fauū. Nolite g̃ mirari dei angeli q̄z innixa sum filio dei regi vīo q̄z iustū ē. Ego etem̄ ip̄m baiulaui brachijs meis. sr̄inxi corde meo. z de⁹ iustus ē ideo reddet vnicuiq; fm opa sua. Sz z de assumptōe ip̄ius cū corpore z aīa nō est dubitādū. q̄ō pbem⁹ tripl̄r. scz.

¶ Primo sanctoz auctoritatib⁹

¶ Secūdo magistroz ratōib⁹

¶ Tercio reuelatōib⁹

¶ Primo itaq; eā corpe z ania digne assumptā pbem⁹ sctoz auctib⁹. Dic̄ em̄ p̄s. Surge dñe in requem tuā tu et archa sctificatōis tue. Surrexit dñs ihesus nō q̄ ad diuitatē nec q̄ ad aiam q̄ nūq̄z cecidit. sz q̄ ad corp⁹ q̄ p⁹ mlt̄as iurias p mortē cecidit ac resurrexit. archa vo sctificatōis fuit corp⁹ mīs: in q̄ sicut ī archa testamēti fuerūt loco v/ge figural' sceptrū diuitatis. loco tabule legis aīa xp̄i sapiētissima. loco mā/ne dulcedo carnis xp̄i. Nec igit̄ arcba sctificatōis. i. plena sctis reb⁹ surrexit corpe et aīa p assumptōez in requez eā. Ō testat̄ Aug. dicēs. Thronū ō tabnaculū xp̄i thalamū dñi. i. corpus marie necesse ē ibi esse vbi ip̄e ē. Nūc thesauz dignius ē celo seruari q̄z ī fra

¶ Scō q̄ btā virgo sit corpe z ania assumpta pbem⁹ magistroz rōibus. Prio ex pte diuīe iusticie sic. Nō mioris mūdicie fuit corp⁹ btē vgis q̄z aliozū sctōrum. sed corpa aliozū sctoz in diuersis mūdi ptib⁹ miro mō venerātur. g̃ iustū est q̄ honor q̄ alijs mioribus ip̄endit huic nō neget. Sz ḋa sepulcrū ei⁹ nō ita freq̄ntāt fideles sicut aliozū sctoz. g̃ relinq̄t q̄ aīa z corpe sit assumpta. Scōa rō btī Hiero. sumit ex pte diuīe bonitatis q̄ tal' est. Boni filij est pentes honorare. iuxta illd Exodi. xx. Honora p̄rem z mr̄em. sed xp̄s tā bon⁹ extitit filius et tam cara vita sue matris q̄ eam p̄seruauit in ꝙceptōe a pudore z in partu a dolore. g̃ sequitur q̄ christus q̄ nō venit soluere legē matrem honorauit: corpe z anima assumendo. Tercio hoc idē pbem⁹ reuelatōnib⁹ factis diuersis sanctis. puta beato Bernardo. beate Elizabeth vidue. ac beato Anthonio ō ordie fratrū minoz. Qui stomachab⁹ fuit ꝙtra

De assumptõe btẽ virginis

beatũ Hieronymũ p eo q̃ exp̃sse non scripsit btãm virginẽ corpore z aia assumptã. Ideo i festo suo noluit ire ad matutinũ. de quo frater soci⁹ multuz mirabat q̃ nõ videret ip̃m i choro more solito. existimãs eũ fore infirmũ aut somno gnatuz. venit videre eũ qui videns vigilãtẽ abscessit. P⁹ modicũ venit angel⁹ dñi di. Cur nõ ires matutino. Qui rñdit se indigtũ btõ Hieronymo. q̃ exp̃sse nõ asseruit btãm v̄ginẽ corpe z aia assumptã. Cũq; angelus discessisset. venit btã virgo cũ sanctoz multitudine z ingenti lumie dicẽs btõ Anthonio q̃ surgeret z iret ad matutinũ. q̃ ait. O dña gl'ie ego nolo ire donec certificer de tui corpis glorificatione. Tũc btã virgo certificauit. z btm̃ Hieronymũ excusauit di. O, ip̃e debuit scribere ea q̃ scp̃tur; ꝓbare poterat. Secure inquit de cetero corpe z aĩa me assuptã p̃dicabis. ꝙbus dictis disparuit. Et mox b. Hieronym⁹ astitit di. Ideo sic de ip̃a v̄ginis assũptõe ex diuia scp̃sertz volũtate. vt deuote sci scitantes ip̃a dña reuelãdo certificarz sicut tibi factũ est. O igr̃ gl'iosa dña digna dei altissimi mr̃. O charitate spl̃ẽdida. O corpe z aĩa beata. intercede p deuotis famulis in te plurimũ confidentibꝫ. Scõm deniqz documẽtũ ex themat's verbis insinuat virginis Marie retardatõis sufficiens rõ. cuz dicit. Delicijs affluens de deserto. hoc est dicere. q̃ rõne ip̃a post filij sui ascensionez remansit in hoc deserto mũdo. Nõne decentius fuisset q̃ tam charaz matrẽ christ⁹ dñs filiali amore ample xatam cozã omniũ oculis de vili mũdo secum duxiss ad regna felicia. Oõ reuera merebat iuste quia ip̃a filiũ ne ab Herode occideret in egyptũ trãstulit. sed z in oĩb tribulatõibus eius priceps fuit. p̃sertim tempe passionis aĩmã ip̃ius gladi⁹ ꝓpassionis ptrãsiuit. Ad qõ rñdet. Si filius et⁹ dilectus secum in celũ eam duxisset digne z iuste fecisset. sed ad tm̃us hic dimittẽdo melius fecit potissime triplici rõne. s.

¶ Primo rõne doctrinatõis.

¶ Scõo rõne ꝙsolationis.

¶ Tercio rõne deuotionis.

¶ Primo nan.ꝓ beata virgo est retardata ab assumptõe in celũ ad temp⁹ ratione doctrinatõis. vt vicz apostoloz et euangelistaz esset doctrix z magistra in his que ad mysteriũ incarnatõis p̃tinent. vtpote annũciatõis. ꝙceptõis visitatõis. natiuitat;. adoratõis magozũ. translatõis in egyptũ. z amissionis in triduo. de ꝙbꝫ dicit Lu. ij. Maria aũt ꝙseruabat oĩa verba hec conferens in corde suo. Vnde Anshel'. lib. de excellẽtijs v̄ginis ait. Erat vt mihi videtur necessaria ac vtilis fidei nostre cõuersatio sua post ascensionẽ dñi inter apostolos. q̃ licet ip̃i p̃ spiritum scm̃ edocti fuerint omnẽ veritatẽ incompabiliter. tamẽ manifesti⁹ ip̃a perfectius eundẽ spiritũ intelligebat. pfunditatẽ veritatis. ac per illã multa eis reuelabant que nõ simplici scientia. sed z experimento didicerat de mysterijs christi. z infra. Nec dilatio sue assumptõis imminuit sitari amoris z gaudij sui aliquã iacturã inferre valebat sed ipsa perfectio amoris z gaudij. q̃ se illic esse videbat vbi deum quẽ p̃ ceteris amabat magis velle sciebat. hec ille. Ideo bene dicit. Delicijs affluens siue i mũdo viuẽs. siue de mũdo exiens. ¶ Secundo ipsa retardata fuit rõne cõsolationis. consolabat siquidẽ plantulas noue christiane fidei. ad quã confluebant de diuersis mũdi ptibus videndi gratia quã admirabant z querebãtque dilectus filius loquebat sibi duxerat puulus quomõ ō mysterio incarnationis disseruit. quomõ passionez

Mater autē misericordie oīes ad se venientes maternali affectu cōsolabatur. z spirituali dulcedine repletos remittebat ad ꝓpria. O quāta deuotione videbant eam. O quanta dilectiōe audiebant. O quanta suauitate recedebant consolati ab ea. de qua sanctus Ignatius sic scribit beato Johāni euāgeliste. Ignatius xp̄ifere Marie seruus. z qui mecū sunt fratres Johāni sancto seniori de tua mora dolemus grauiter. si tua absentia ꝓtendatur multos de nostris destituet. Sunt b multe de nostris mulieribꝫ Mariaz iesu videre cupientes z quotidie a nobis discurrere volentes. vt eam cōtingant z vbera tractent quē dñm Jesuz allactarunt. ipam eīm z Salome quā dilīgis filiaz Anne hierosolymis apud eam q̄ndoz mensibꝫ cōmorans. z quidam alij noti referunt omniū gratiarum habundā. z vt dicunt in psecutionibus est hylaris. in penurijs z indigentijs nō querula. iniuriantibꝫ grata z molestata letat. nr̄e noue religionis z penitēcie magistra. z apud fideles oīm operꝫ pietatis est ministra. humilibus est deuota z humilibꝫ q̄dem deuotus humiliat. Et vt a fide dignis narrat in Maria iesu humane nature nata scitatis ā gelice sociatur. Hec z talia excitauerē viscera nostra z cogūt valde desiderare aspectuz hmōi. O q̄z breuiter z salubriter hic descripta est regula Marie. Quid eīm deo charius q̄z i psecutōe eē hylarē z letā. Quid acceptius q̄z in penurijs nō esse q̄rulam ꝙ deuz. Quid vtilius q̄z in oīb opib pietatis ministrare. Tercio q̄z btē v̄ginis assūptio fuit retardata ad tp̄s rōne deuotionis. vt vicz nos nouos xp̄i milites sua deuota vita accenderet ad deuotionē. Nā tria a scīs doctoribꝫ traduntur de tp̄ius vita. in quib totū tempus

um modo ꝓmuni expēdebat. vicz oratione. pegrinatōe. z manuū opatione Ut eīm ex dictis sanctoꝝ Bernardi et Hieronymi extrahit. hec fuit regula z vita Marie. A media nocte q̄n captiuitas filij inotuerat ei. vsqz quo homines secure possunt ambulare cōtemplatōi. orōni. gemitibꝫ. z amaris instabat lachrymis. hora vo ad hoc debita pegrinatōi instabat. visitās loca cene. orōnis. captōis. flagellatōis. crucifixionis. tumulatiōis. ascensiōis filij sui. Inde reuersa cibum sumebat. postea opi manuū vacabat. Hec dixi mō cōmuni. quia quātas suauitates z angelicas reuelatōes habuerit sicut nō valem⁹ exp̄mere ita incautuz est negare. O cū q̄nta iocunditate recordabat de angelica salutatōe. de Elyzabeth visitatōe. de xp̄i natiuitate. ō magoꝝ adoratōe. O q̄nta cōpassiōe cogitabat filij sui passionē. O q̄nta deniqz dulcedine ip̄i⁹ ascēsionē. credo q̄ freq̄nt rapiebat ad visionē eēntie diuie. Dicit eīm lincolnensis angelice hierarchie li. iij. Nec hesitandū existimo. quin ei beatissime contigerit in hac vita pluries manifestari nō p enigmata seu figuras diuine essentie visio beata zc. Naz si Paulo z Moysi cōcessum est ip̄am essentiam videre. multo magis Marie.

¶ Tercium ex p̄missis thematis verbis documentū insinuat virginis assumpte decens locatio cum dicit. Innixa sup dilectū suū. Ipa nāqz attigit ad filiū sup oēs angelos z alias sctōrū fm q̄ canit eccl'ia. Exaltata est sancta dei genitrix sup choros angelorꝝ ad celestia regna. Ad cui⁹ clarioze itelligētiā tres ꝓponam⁹ q̄stiones scz

¶ Primā de loco a q̄ sit assumpta.

¶ Scōam de mō q̄liter sit deducta.

¶ Terciā de situ q̄ sit locata.

¶ Prima igit questio est de loco a quo

De assumptõe btẽ virginis

est assumpta q̃ est mirabilis q̃ntũ ad tria. Prio quãtũ ad angelicã apparitõez. Scdo q̃ntũ ad aplos ꝙ gregatõz Tercio q̃ntuz ad xp̃i vocationẽ q̃ oia patent ex legẽda. ¶ Scda q̃stio est de modo q̃liter sit deducta q̃ est celebris qz tota ei celestis curia obuiã venit. vñ Piero. Hodierna die credendũ ẽ celestiũ exercitũ festine dei genitrici obuiã venisse. eãqz ingẽti lumie circũfulsisse. z vsqz ad thronũ dei cũ laudibz z cãticis spũalibz pduxisse. O q̃ntũ gaudiũ tũc fuit cũ vidẽs xp̃s dñs suã piã matrẽ olim secũ in tribulatõibz amaricatã mõ gl̃iose assumi. O q̃lis leticia filij z mris marie de gl̃iosa visione filij. quẽ antea viderat in cruce pallidũ. facie ꝓsputũ. spinis cozonatũ. O quãtũ tripudiũ Ade. dũ p̃mo tãti dei mris obuiauit di. Ode⁹ me⁹ bu⁹ caro de carne mea. os de ossẽ meo. gaudeo igit mõ zẽ. ¶ Tercia q̃stio ẽ de situ. vbi btã virgo sit locata. si directe sup nr̃m emisperiũ. vel ad ptez ozientalẽ. aq̃lonarẽ. occidentalẽ. vel meridionalẽ. Prio cui⁹ intelligẽtia p̃mo q̃rendũ ẽ. Utr̃z celũ empireũ sit rotundũ siue ozbiculare. Si sic. tũc aut aliq̃ ps eius erit vacua. aut multo pl⁹ distat corp⁹ xp̃i ab aliq̃bz beatis q̃z celũ a terra. cũ ab vna circũferentia celi ad aliã terra in medio cõsistat. q̃ si nõ ẽ ponere q̃ aliq̃ ps celi empirei sit vacua hitatõe btõz. nec est ponere tantã distantiã inter xp̃m z alios btõs. Si vero nõ sit ozbicularis figure celũ empireũ eadẽ rõne nec cristallinũ. nec firmamẽtũ. Ad qõ dicenduz fm oñes astronomos z theologos q̃ celũ oñe habet ozbicularẽ figurã que sibi cõpetit rõne simplicitat⁹ capacitatis pfectõis z mobilitatis. Ad illud vo qõ obijciebat quõ tunc implebit̃ sanctoz cozpibus. dicendũ. Q, si nõ habet certũ p quẽ modũ locenť ibi sancti tamẽ quocũqz modo dicať siue q̃ i secmicirculo celi empirei sint. siue q̃ i toto nihil impedit vtrũqz poni. Si enim to in toto sunt. tunc virtutẽ visiuã habẽt adeo potentẽ q̃ xp̃m ita videre potẽrunt de longe sicut de ꝓpe. Si sunt in vna ꝓte celi empyrei altera nõ est vacua nec supflua. sicut magnũ palatiũ regis nõ est vacuũ q̃uis nõ impleant oñes ptes inhabitatozes. facit tñ ad ostensionẽ regalis magnif.cẽtie. z hoc meli⁹ sciem⁹ qñ videbim⁹. nihilominꝰ tñ quidã opinanť in ꝓte oziental fore beatoz mãsionẽ. ex hoc qz dicať q̃ xp̃s ascẽderit versus illam ꝓtem. p̃s. Qui ascendit sup celũ celi ad ozientez. Alij rõnabili⁹ vt videť dicunt q̃ sit versus aquilonarẽ ꝓtez. z ꝓbant p illud Esaie xiij. de lucipero dicente. In celũ ascendam z sedebo in monte testamẽti in lateribz aquilonis. Huic ꝓcozdare videtur p̃s. dicens. Fundať exultatõe vniuerse terre. mons syon latera aquilonis ciuitas regis magni. Ad quã ptez est stella maris que repsentat Mariã de cuius assumptione mirantes angeli dicũt. Que est ista. cui⁹ incũctu zẽ.

De eadem. Sermo. lxxiij.

Signũ magnum apparuit i celo mulier amicta sole z luna sub pedibus eius Apoc. xij. c. Hec verba scribit beat⁹ Johãnes euangelista cui dñs reuelauit in insula pathmos totam seriẽ vniuersalis ecclie sub diuersis signis inter que hoc fuit magnuz. ideo dicit. Signũ magnũ apparuit. Et significat btãm virginẽ Mariam que fuit magna. quia magni dei vera mater Fuit in celo quia existens in terra celestẽ vitã duxit. Fuit mulier q̃ntũ

ad serum. tñ virgo ꝑclara quãtum ad statuz. Fuit demum sole amicta quia xp̃o sole iusticie fecunda. cuius sub pedibus luna describit. quia oñis vanitatis mutabilitatẽ z impfectionẽ conculcauit. Uñ hec ꝓpria virgo fuit magnum signũ ꝙdrupliciter. s.

¶ Primo fuit signũ magne gratie.

¶ Scõ fuit signũ magne glie.

¶ Tercio fuit signũ magne itelligẽtie

¶ Quarto fuit signũ magne reuerẽtie

Primo nanqz virgo gl'iosa fuit signũ magne gratie in incarnatione filij dei demonstrate z date, magna eñ ꝙpotius inenarrabilis gratia data est populo christiano ex xpi incarnatõe. maior certe qz olim fuit datio legis. Ideo dicit Job. j. Lex p Moysen data est. gratia z veritas p Jhm christũ. cuius signũ fuit hec virgo. vñ angelus i nocte natiuitatis christi ad hoc signũ misserat pastores dicens. Annũcio vobis gaudiũ magnũ quod erit oñi populo zc. z infra. Et hoc vobis signũ inuenieris infantẽ pannis inuolutũ z positum in ꝓsepio. qõ bene fuit ꝓfiguratum Esa. vij. Nam tempe Achaz regis reges syrie z israel ascenderũt ꝓtra hierusalẽ. dñs aũt misit Esaiã ad Achaz ne timeret eos. Qui sicut idolatra z incredulus nõ credidit Esaie. ideo Esaias dixit ei q̃ peteret signũ sue liberationis exquo sibi nõ credebat dicẽs. Pete tibi signum a dño deo tuo in ꝓfundum inferni scz per suscitationẽ alicuius mortui. siue in excelsum supra. si cut tempe Josue stationẽ solis. Iste vero Achaz noluit petere signũ dñi. Q, h esset tẽrare deum. Cum aũt cognouisset Esaias q̃ Achaz ꝓter incredulitatem nõ mereret liberationẽ signuz nõ dedit ei sed domui Jacob dicens. Audite ergo dom9 Dauid nunqd paruũ est vobis molestos esse hoibz qui molesti estis z deo. ꝓter hoc dabit dominus deus ipe vobis signuz. Ecce virgo concipiet z pariet filium z vocabitur nomen eius Emanuel. id est nobiscum deus. quasi dicat. hoc magis est signuz gratie scz incarnatio filij dei ex v̄gine q̃z resuscitatio mortui vel statio solis. hoc est signum liberatõis ab eterno periculo. ¶ Secũdo beata virgo fuit signum magne glozie. magna eñ glozia potitur in celo. de qua Hieroñ. in sermone hodierno inquit. Neqz in mũdo locus dignioz fuit virginalis vteri templo. in quo dei filium suscepit. nec in celo sublimioz regali solio quo Maria Marie filius sublimauit. de hoc signo dicit Eccl. xlviij. A luna signum diei festi. A littera est in ꝓncipio lunaris mẽsis. luna eñ aspectibus hominũ occultat. z tamẽ a sole illuminat. Sedet hec virgo hodie oculis hominũ absconsa. i sua assumptione illustrata est gloria a tota trinitate. Hinc Prouerb. xj. Mulier gratiosa inuenit gloriã nouam. Et meritoquidez inuenit gloriam nouã in celo que amissam gratiã inuenit in terra. Iurta illud angeli Gabrielis. Inuenisti gratiã apud deum. ¶ Tercio virgo ĩmaculata fuit signũ magne intelligentie. signum eñ ducit in cognitionem signati. sicut si quis thesaurũ cum abscondit tunc signat vt facilius inueniat. Sic v̄go Maria supra omnem aliam creaturã in filij dei z sui cognitionem. hoc eñ signũ sic ducit nos in dei filium vt nõ solum credamus. sed z sub sacramẽto adoremus z realiter sumamus. ac ꝓ hoc diuerse nationes in vnitatẽ fidei congregemur. de hoc signo dicit Esa. xj. Leuabit signũ in nationes z cõgregabit israel. z dispsos iuda colliget a q̃ttuoz plagis terre Modie hoc signũ dñs leuauit ꝓ assũ

ptionẽ ad celsitudinẽ glie. z nos i ipi⁹ festo sicut videt⁊ congregauit vt de eius glia gaudeam⁹ Hinc Hiero. Hodie nãq; gliosa sp̃ vgo celos ascẽdit rogo gaudete. q; (vt ita fatear) ineffabiliter sublimata cũ xp̃o regnat ineternũ. regina mũdi hodie de terris z de pñti seculo neq; eripit. itez. dico gaudete q; secura de sua imarcessibili glia. Ad illõ hortat etiã scta ecclia dicẽs oib⁹ nob. Hodie maria vgo celos ascẽdit gaudete ¶ Quarto vgo btã fuit signũ magne reuerẽtie. iõ dicit Hiero. i hodierno sermõe. Nulli dubiũ ẽ q̃n totum ad glia; ei⁹ ptineat q̃cq̃d digne genitrici sue ipensũ fuerit. z infra. Timeo ne idignus laudator inueniar: pfecto cum nec scitas nec facũdia suppetat vt beatã z gliosam vginẽ digne laudare q̃am. Qm̃ q̃cq̃d hũanis põt dici vbis min⁹ est a laude celi. q; diuis est z angelicis excellẽti⁹ laudata pconijs. a p phetis q̃dẽ pnũciata. a pfiarchis figuris z enigmatib⁹ pfigurata. ab angelo venerabiliter salutata. Hinc Bern̄. Utinã mihi essent tot lingue q̃t stelle celi z omes possem i laudẽ genitricis dei quertere nec minimã ei⁹ exprimere valerem vtutẽ. Cui⁹ rõem assignat Petrus damiani dicẽs. Qualiter eã laudare potit mũdan⁹ hõ p vbũ trãsitoriuz q̃ de se genuit vbũ q̃ manet in eternũ ideo õr. Signũ magnũ apparuit ⁊c. In q̃bus q̃dẽ vbis gliosa vgo a tribus specialiter cõmendatur. scz

¶ Primo a significatõis magnitudine. ibi. signũ magnũ.

¶ Scõo a denotatõis celsitudie. ibi. apparuit mulier.

¶ Tercio a glificatõis lumine. ibi. amicta sole ⁊c.

¶ Primo ingq̃ btã virgo cõmendat a significatõis magnitudine. cũ õr. Signum magnũ. Nam sm scm Tho. iiij. scpto sententia p̃. dis. j. q. j. triplex ẽ signũ. scilicet

¶ Primũ mẽoratiuũ q̃ est õ pñto.

¶ Scõm demõstratiuũ q̃ ẽ de pñti.

¶ Tercũ pnosticũ q̃ est de futuro

¶ Primũ signũ magnũ ẽ remẽoratiuũ q̃ est de pterito. de q̃ sig̃ hã Gene. ix. dixit dñs ad Noe. Arcũ meũ ponã in nubib⁹ celi et erit signũ federis inter me z inter terrã. Cũq; obduxero nubib⁹ celũ apparebit arc⁹ me⁹ i nubib⁹. z recordabor federis mei q̃ pepigi vobiscũ: et cũ oi aia viuẽte. Ubi dicit Lyra q⁹ arc⁹ dei siue iris licz fuerit i nubib⁹ etiã p⁹ nõ tñ in signũ federis inter deũ z homines sicut aliq̃n ꝓtingit in hũanis q⁹ lapis magnus q̃ diu stetit in aliq̃ loco imobilis: de nouo statuit in signũ alicui⁹ distinctõis. vtpote hereditatũ vel regnoꝝ. Sic ẽ magnũ signũ. i. gliosa vgo apparuit in signũ mẽoratiuũ i triplici celo. s. supsubstãtiali: rõnali z materiali. Prio btã vgo apparuit i celo supsubstãtiali. i. in scta trinitate. sm ei Bona. sup. ij. di. ij. celũ ẽ nomẽ ipositũ ad significãdũ corp⁹ q̃ est sursũ. z est ꝓtinuũ secretũ z q̃tum. Et q̃a hec triplex ꝓprietas repit in celsitudie diuinitatis. ideo ipa dr̃ celũ. Est em̃ ampla i mẽsitate vtutis: secreta pfunditate cognitõis. q̃cta trãquillitate delectatõis. Hoc em̃ est celũ ad q̃ luciper cupiebat ascẽdere. q̃ licz in sũmitate celi empyrei exister et: tñ dicebat illõ Esa. xiiij. Ascẽdã sup altitudinẽ celi z silis ero altissimo. In h̃ celo vgo btã apparuit eternaliter pordinata i mẽtem filij dei. iõ dicit sapiẽs. puer. viij. in pson ei⁹ Dominus possedit me i initio viaꝝ suaruz añq̃ q̃cq̃ faceret a pncipio. nõdũ erãt abyssi z ego iã ꝓcepta erã. necdũ fõtes aq̃ erupant. necdũ mõtes gui mole ꝓstiterãt añ oes colles ego pturiebar Adhuc terrã nõ fecerat z fluminã z car

dies orbis terre .qñ ꝓbabat celos adꝫ
erã.s.ḡsi i signũ memoratiuũ diuitati
cui eternal2 sic placuit ipa q̃ a nulla
alia ꝑsona voluit nasci. ĩo si añ mille
ãnos nata fuissz añ suã natiuitatẽ fili
us dei añ tot ãnos ab ea natꝰ fuisset.
z si adhuc nõdũ fuissz nata filiꝰ dei nõ
dũ fuisset natꝰ. z si nũq̃ fuissz nascitu
ra nũq̃ filiꝰ dei fuissz nascituꝰ .ꝓ̃ in
fallibilẽ ordiatõez dei. Et iõ .ꝓter me
moriã huiꝰ magni signi nob ꝓtũc in
cogniti sz in celo diuitatis manifesti:
vt dicit sctũs Bernardinꝰ de senis in
suo q̃dragesimali . Quicq̃d ꝓdesceliõis
generi huano deꝰ ꝓtulit ituitu huius
nobil signi fecit .s.q̃ ꝑmos pentes ad
pniam reuauit ne ꝑiret ꝓ̃ trãsgressi
onẽ. Gen.iij. Noe i diluuio inundãte
Gen.vij. Abrahã de cede chaodorla
omor. Gen.xiiij. Isaac de ismaele. ge
nes.xxj. Jacob de esau. Gen.xxvij. Ju
daicũ populũ ꝺ egipto de ipia manu
pharaõis . Exo.xij. Et de mari rubro
Exo.xiiij . De manu diuersoꝝ tyrãno
rũ. vicz Nabuchodonosoz. Dañ .iij. ꝺ
captiuitate babilonica. Esa. xxxiij. Et
vt inqt breuit cũcta cõprehendã omis
liberatões z indulgẽtias factas i vete
ri testamẽto nõ ambigo deũ fecisse so
lũ ꝓpter hui9 bñdicte puelle reuerẽtiã
z amorẽ q̃by eã deꝰ in suã ꝑdestinatio
nem ꝑhonorãdã cũctis opib suis ab
eno ꝑordinauit. hec ille. Hinc bene
dicit de ea in psal. Elegit eã deus z ꝑ
elegit eam. Unde Bern . Prouide fa
ctor omniũ vt homo fieret nascituꝰ
de homine talẽ sibi debuit eligere q̃n
portius cõdere qualẽ et se decere scie
bat z sibi placituraz nouerat. Voluit
igit virginem esse de qua imaculata i
maculatus ꝓcederet omniũ macl'as
purgaturus. Voluit et humilem de
qua mitis et humilis corde prodiret.
Beata enim virgo fuit magnũ signuz
magni signi humilitatis .quia pꝰ chri
stum nullꝰ sanctoꝝ tantã habuit hu
militatem quantã ipa . Et hoc propter
tria. Primo qz debuit illũ totaliter re
cipere in se qui est sup omnes .ĩo hu
miliari debuit infra oñes .vt recte di
cat. Respexit humilitatez ancille sue.
In cuius signũ ex tota serie euangelij
nõ legimus eã aliquod miraculum i
vita fecisse :sicut alij scti . Nã sola vm
bra Petri sanabat infirmos . Actuuz
v. Sed iam exaltata in celũ mille mi
lia miracula facit. quia recessit de loco
humiliatõnis z miserie. Secũdo de
buit humillima esse quia debebat su
per omnes chozos angelozũ exaltari
Unde Bern. Nũq̃ super chozos an
gelozũ sublimata ascẽdisses :nisi pꝰ
infra omnes hoies sublimata descen
disses. Tercio vero debuit esse hũilli
ma. quia sicut p superbiaz Eue moz
intrauit in mundũ .ita per hũilitatez
Marie vita reddita est. Ideo canit ꝺ
ea. Mortẽ quam femia intulit femi
na fugauit. Secundo hoc signum
magnũ apparuit in celo ratõnali .id ẽ
in ecclesia militãte :que est cõgregatio
hominũ rationaliũ . De hoc celo dicit
Apocal'. xxj. Celũ nouũ z terra noua.
quod tunc apparuit quãdo filiꝰ dei ex
ea incarnatꝰ nasci voluit. Sicut enim
arcus dei siue iris tũc datus est in si
gnum quãdo Noe de archa egressus
fuerat. sic hoc signũ tunc z exꝑ cogꝫ
uit ecclesia q̃ esset signũ federis et re
cordatõnis. Recordemur igit charis
simi intuendo hoc signũ federis in cõ
ceptione passiua :que concepta est ab
omni labe peccati. Intueamur deide
hoc signũ in conceptõne actiua. Nec
nanq̃ virgo plus meruit vno solo cõ
sensu :scilicz conceptionis filij dei .q̃
omnes creature siue angeli siue hoies
in cunctis suis actib moribus et cogꝫ

tatõibꝫ. ¶ Nam oĩes q̃ meruerunt hic meruerũt aliquã mẽsurã gr̃ie z̃ futuro aliquẽ gradũ gl'ie. hec v̊o illo felici ꝓcessu meruit extictõz fomitẽ .ꝑmatuz orbis.dominiũ mũdi sup oẽs puras creaťas . plenitudinẽ oĩm gr̃aꝝ. oĩm v̊tutũ oĩm donoꝝ: meruit fecũditatẽ in v̊gitate .filij dei eẽni maťnitatem. Jn ꝑtu v̊o tã ligat oĩpotẽtẽ fascia .iaz ꝑfectũ fedꝰ inꝺit cũ eo qz osculaťur: tã ab ipã in vlnis portaťur. tã i circũcisiõe cruentaťur zc. ¶ Tercio ꝺ signũ magnũ apparuit i celo maťiali hodie. de q̃ Beñ. j. Jn ꝓncipio deꝰ creauit celũ z tr̃ã. ad ꝺ hodie letãtibꝫ btis mirãtibꝫ angel'is troducta p filiũ vbi eẽnũ fecit gaudꝫ festũ. Uñ Hiero. i ſmõe de assumpti one. Hec inq̃t ẽ ꝑtẽ dieĩ festiuitas in q̃ gl'iosa z felix ad ethereũ ꝓuenit thalamũ. q̃ ꝓfecto festiuitas sic̃ z v̊go incõpabil'ẽ ceterꝫ v̊giníbꝫ .ita z incõparabil'est oĩm sctõz festiuitatibꝫ et admirãda etiã v̊tutibꝫ angelicꝫ. vbi ꝓ certo apparuit i signũ federꝫ aduocãs erga filiũ ꝓhoibꝫ. Uñ Beť . ¶ Per te accessum hẽmꝰ ad filiũ o btã iuẽtrix gr̃e genitrix vite: mr̃ salutẽ. copiosa caritas rua nr̃oz opit ml'titudinẽ pctõz .dña nr̃a. mediatrix nr̃a. tuo filio nos pñta tuo filio nos ꝓmẽda. Jdẽ. Secuꝝ accessũ hõ hz ad deũ vbi mediatorẽ cause sue filiũ hz añ pr̃ez. mr̃ez añ filium. xp̃s nudato corꝑe pr̃i oñdit latꝰ z vulnera. maria filio peccꝰ z vbera. nll'a p̃t ibi eẽ repulsa vbi tot ꝓcurrũt caritatẽ i signia. Laudemꝰ igr̃ carissimi hãc ꝺo carã v̊gine. magnũ nr̃e salutẽ signum quã laudãt angeli. qz canit ecclia. Assũpta est maria i celum gaudẽt angeli laudãtes bñdicũt dñm. Ad qõ sic horťaťur Berñ. Jlle inq̃t solus a laude virginis taceat qui eã semel iuocatã i suis necessitatibus sibi senserit defuisse.

¶ Scõm signũ ẽ demõstratiuũ qõ ẽ de pñti. Tale signũ fuit virga assueri regꝫ. de q̃ Hester. iiij. ꝺz. Dẽs fui regꝫ z cũcte q̃ sub ditõe eiꝰ sũt nozũt ꝓuincie q̃ siue vir siue ml'ier nõ vocaꝰ ite/rius itrauerit atriũ absq̃ vlla cũctatione stati iterficiať. nisi forte rex aureã v̊gã ad eã tetẽderit ꝑ q̃ mẽtie sig̃. Que q̃dẽ virga clemẽtie sr̃ificat gl'iosã virginẽ. iuxta illꝺ Esa. xj. Egredieť virga de radice ꝓsse. z flos ꝺ radice eiꝰ ascendet. Nũc assueruꝰ. i. ꝺs pr̃ẽdit circa eã. s. hester q̃ significat eccliaz virgã aurea. i. btãm mariã: quã tenebat i mãu sua. i. ꝓtuauit ab oi casu pctĩ. q̃. s. eccle sia accedẽs osculata ẽ sũmitatẽ virge, id ẽ filiũ virgis i sacra cõione i signuz clemẽtie. De q̃ virga dicẽ Beť. O virgo v̊ga sublimis iq̃ntũ sublime erigꝫ v̊tice vsq̃ ad celos z vsq̃ ad sedẽtẽ i throno. Uñ cui hec v̊ga btissima maria ñ fuerit extẽsa i signũ clemẽtie pibit z interficieť eẽna morte. Hic Jgnatiꝰ in epl'a ad btãm v̊ginẽ. Jmpossibile est aliquẽ saluari o v̊go nisi p tuũ auxiliũ z fauorẽ. Cassianꝰ li. collatõnũ . Tota salus bũani generꝫ ꝓsistit in ml'itudine gr̃ie marie z fauorꝫ. Qꝺ sic attestaťur btus Berñ. O v̊go bñdicta: p te datur reis venia. egris medela. iustis gr̃ia. angel'is leticia. sctis gl'ia . Jã ei o aia xp̃i sanguine redẽpta: decetero nõ est locꝰ desꝑatõis z formidis. qa v̊ga clemẽtie est a deo ꝓe inclíata . sic̃ v̊ga facili ter flectiť. ita btã v̊go devotis suspiriꝰ Et sicut virga erudiũť insolẽtes. sic virgo virginis crudeles q̃ ẽ tota pia: tota suauis zc. teste Bernardo et dicente. Revolue inquit diligenti⁹ evangeliꝫ ce hystorie seriem vniuersam: et si qđ forte increpatoriũ: durum et asperum inueneris in Maria ipam decetero suspectã habeas z ad eã accedere verearis. ¶ Terciũ signũ ẽ ꝓnosticũ qõ est de futuro . de quo signo habeť Exodi

xij. dixit dñs ad moysē. Hoc habebis signū q̄ miserim te cū eduxer̄ ppl'm de terra egipti imolabis deo sup mō/ tē istū. Sic btā ꝟgo est signū fuge bti/ tudis seu libatōis pfecte. qz ex se natū nutriuit diligenr̄ imolandū i monte caluarie. ex cui⁹ imolatōe nūc residet cū filio in mōte gl'ie. q̄ ē certū signū no stre btificatōis future. ḳa dicit pbs. li. pozū. Dis effectus sue cause signū ee pōt. iō optīe dz de ea. Signū magnuz apparuit i celo empyreo. qz illa deife/ ra ꝟgo cū īmēso lumīe z iubilo collo/ cata est in dextera filij sui. iuxta illō ps. Astitit regina a dextr̄is tuis tā gl'iose vt etiā angelici spūs mirarenr̄ z dicerēt il lud Cañ. vl. Que est ista q̄ ascēdit de deserto delicijs affluens inixa sup di/ lectū suū. Scdo ex p̄missis themā tis ꝟbis gl'iosa ꝟgo ꝑmēdat a deno/ mīatōnis celsitudine. qz dz. apparuit mlier. Dicit aūt mlier a seru. qz sp fu/ it z est z erit ꝟgo. iuxta illud Esa. vij. Ecce ꝟgo ꝓcipiet z pariet filiū. vbi di/ cūt hebrei q̄ dictō hebraica ibi posita sz baalma. q̄ ꝑm lyrā etiā absolute ñ significat ꝟginē: sz iuuēculā aspectiu hoim absc̄ditā. ita q̄ de ei⁹ ꝟginita/ te nō dubitar̄. z maxime q̄ ñ ꝓponitur be vt bealma. Nec inueniūr̄ in scp̄tu/ ra nisi tres. s. Rebecca Beñ. xxiiij. vbi dz. Puella decora nimis ꝟgoq̄ pul/ cerrima z incognita viro. Et Maria sozor Moysi Exo. ij. vbi dz. Exiuit pu ella z vocauit mr̄z pueri. In hebreo bz. exiuit bealma Et ista q̄ scribit Esa. vij. Et ḳa due p̄me fuerūt ꝟgines eadē rōe tercia. Nā si adolescētula ꝟgie nō exist̄ere pareret filiū nullū ess̄ miracu lū. de⁹ aūt p ꝓpheta ꝓmiserat hāc pa/ ritura rangz magnū signū di. Ecce do min⁹ ipe dabit vobis signū. qz ecce ꝟ go ꝓcipiet zc. Un hec alma ꝟgo ꝓ/ pter suā singularē excellētiā pl'ibus no minibus nominar̄. de quib⁹ assuma mus quinq̄z scz.

¶ Primo nominar̄ gratia plena
¶ Scdo vocar̄ Maria.
¶ Tercio appellar̄ mulier
¶ Quarto nūcupar̄ maris stella
¶ Quinto dicit̄ mīficozdie mater

¶ Primo dixi q̄ ꝟgo btā vocata ē ma/ ria. Dicit em̄ pbs. iiij. metaph. q̄ noia debēt imponi a ꝓprietate ei⁹ cui ip̄onū tur. Btā aūt Anna post q̄z pepit hanc ꝟginē ei ip̄osuit nomē Maria. tū ḳa vt dicit Hiero. p̄monita fuerat ab an gelo. qz si tibi añ ei⁹ ꝓceptionē nomē datū fuerat: mlto magꝫ huic deifere ꝟ gini. cū etiā ḳa vidēs suā magnā gtio sitatē vocauit mariā. q̄ tādē duas fili/ as pepit q̄s sil'r vocauit marias. et si pl'es pepisset oib⁹ ꝑ gtiositatē p̄me filie idē nomē ip̄osuisset. Maria ꝟo p lr̄as sic interp̄tar̄. M. i. mater vniuer soꝝ. A. i. aduocata pcōꝝ. R. i. regula saluandoꝝ. I. i. iaculū inimicoꝝ. A. i. auctrix meritoꝝ. Primo siq̄dē niter/ p̄tar̄ mater vniuersoꝝ. Un Bern. O mater dei et hois. O mr̄ rei z iudicis. O mater regis z exul'. cū sis mr̄ vtriusq̄ nō decet vt inr̄ filios discordiā eē p/ mittas. Dz aūt nō solū mr̄ dei z hois sz vniuersoꝝ inq̄ztū p eā oia renouār̄ Hinc Anr̄. Hec est illa femia mirabi lit̄ singul'r z singularit̄ mirabil'. p quā elemēta renouanr̄. iferna euacuār̄. ho mines saluār̄. Hec ē illa feia plena z su pplena gr̄a. de cui⁹ plenitudie redun dātia reuiuiscit oīs creatura. ¶ Scdo Maria iterp̄tar̄ aduocata peccatoꝝ. Aug. Maria p̄ oib⁹ scīs ip̄etrat idu/ cias trās gressoꝝib⁹ vt renūciēt suis er/ roꝝib⁹. ¶ Tercio iterp̄tar̄ regula saluā/ doꝝ. De q̄ Amb. li. de ꝟgitate. Ipa do cet q̄rere deū. nulluz ledere. oīb⁹ bene velle. maioꝝib⁹ assurgere. eq̄lib⁹ nō in uidere. iactantiā fugere. rōem seq̄. vir/

tutẽ amare. Qñ ista fastidiuit hũilez. qñ risit, debilẽ. qñ vitauit iopẽ. nihil in oculꝭ rozuũ. nihil ī vbis ꝓcar. nihil in actu vecũdũ. Quarto iterp̃taf iaculũ inimicozum. Beſ. Nõ tã timẽt hostes quãlibz castroꝝ aciem sic demões no men marie. Quinto maria iterp̃tatur auctrix meritoꝝ. ō q̃ sic diẽ Beſ. Que ramus inq̃t gr̃am p̃ mariã. qz q̃ qrit ī uenit z pullanti apiet. ipa oiby oia fa cta oiby sinũ miscoꝺie apuit vt ō pleitu dine eꝰ recipiãt vniuersi ¶ Sexto ma ria virgo vocaf gr̃a plena. Nã celestꝭ nũciꝰ gabel ī saluratõe subticuit nomẽ eꝰ dices. Aue gr̃a plena. O angele sã cte dei clamamꝰ ad te filiꝭ adã. cur tã te vgis nomẽ oblitꝰ aut nesciꝰ ī saluta tõe tacuisti. Et rñdebit q̃ ita debuit fi eri. Quia lyra sup. ij. c. Luc. diẽ. q̃ ali q̃ nomẽ iponit alicui ex aliq̃ dono ōi gruito. sic Math. xvj. dicti ẽ symoni. Tu es petꝰ q̃ pus vocabaf symon. sil3 paulꝰ antea vocabaf saulꝰ. sic an gelꝰ bñ salutauit nec nomẽ eꝰ igrauit q̃ loco suo exp̃sit di. Ne timeas ma ria. Sz tõ sic salutauit vt erp̃meret g̃ tie copiositatẽ. vñ Hiero. Ceterꝭ p̃ par tes daf: marie vo totã se ifudit pleni tudo gr̃e. ¶ Tercio btã vgo appellaf mlier p̃ filiũ suũ. Joh. ij. Quid mihi z tibi ẽ mlier. Et eiusdẽ. xix. Mlier ecce filiꝰ tuꝰ. sic eĩ appellaf ipa vgo q̃ ꝺzu plici ō cã. tũ ꝓpr̃ seruũ. tũ ꝓpr̃ nois signi ficatõez. mlier eĩ ōz q̃si mollis aer qz ō facili inclinabil'. sic sup oẽs sctos et sctas subuẽit pctoꝛibꝫ. tũ etiã ꝓpr̃ ōi be neficiũ erga eã q̃ voluit vt de fragili se xu nascereſ. z eã sic sublimaret vt esset sup̃ oẽm purã creaturaꝝ z va mr̃ dei. Uñ diẽ sctus Tho. sup. j. di. xlij. ar. iij. Licet ōs potuerit btãm vginẽ facere meliozẽ in pfectõe accidẽtali vt aliam mlierẽ: tñ nõ potuit facere vt eẽt me lioz mr̃ z meliozꝭ mater. z ozdiata ad maiꝰ bonũ. ita q̃ bis triby nõ p̃t alt q̃d fieri meliꝰ. s. hũanitate christi. bti tudine creata z vgie btã. qz hec tria ha bent q̃ndã dignitatẽ infinitã ex bono infinito qõ est deꝰ. Nã hũanitas chri sti habet dignitatẽ infinitã ex hoc q̃ ẽ cõiũcta deo in vnitate p̃sone Et beati tudo creata habz dignitatẽ infinitã ex hõ q̃ est dei fruitio. Et btã vgo ex hõ q̃ est mr̃ dei. Ex hac pte nõ p̃t eis aliq̃d fieri meliꝰ. sic nõ p̃t aliq̃d meliꝰ esse deo. Uñ licz deꝰ in pfectõe accidenta li creaturã possit ī infinitũ facere meli ozẽ nõ tñ in pfectõe essentiali. qz sic est numerꝰ vl' mẽsura ī reby creat' sic etiã pulcritudo z bonitas. vbi gr̃a. Deus nõ p̃t facere q̃ternariũ maiozẽ. qz si fieret maioz tã nõ esset quaternariꝰ. sic quãlibet rẽ respectu vniuersi deꝰ non potuit facere meliozẽ. qz dei pfecta sũt opa. Dicif demũ mlier btã vgo ꝓter certitudinẽ pfecte sue glie iã cõplete. s. in aia z corpe. qa sicut nullũ corpꝰ so lũ dr̃ mlier. sic nulla aia sola. Sic eĩ corpus ī triduo mortꝭ sue nõ dicebat hõ. vnde demõstrato tũc corpe xp̃i nõ fuit verꝝ dicere. h̃ corpꝰ est hõ. sz verꝝ fuit dicere. h̃ corpꝰ ẽ deꝰ. qz deitas in p sona filij ñ fuit ab aia z corpe xp̃i sepa ta. ideo btã maria merito ōz mlier q̃n aia z corpe iã glificata. Uñ Aug. xij. ō ciui. dei. Sicut xp̃s est glificatꝰ i corꝑ z aia. Ita pie credendũ ẽ q̃ vgo be ata est brificata i corpe et aia. Qō pro bat multis psuasiõibꝫ. Prio qz h̃ ꝑpe tit diuie potentie: q̃ si potuit cã ꝓfuat e in vgitatis pudore: cur nõ icorruptã a putredine. De q̃ potẽtia diẽ p̃s. Oia q̃cũq̃ voluit fecit. ¶ Sexto h̃ zuẽit sue sapie. qz sapies architectoꝝ oñdit suaz sapiam in erectõe ꝓprie domꝰ in q̃ eli git habitare. Sic sapia dei p̃is. iuxta illud puer. ix. Sapiẽtia edificauit sibi domũ. Tercio ꝓuenit diuine iustitie

Sermo LXXIIII

Justū ci ē vtq; aliox sctox corpa imo etiā instrumēta tormētox: vt sūt crux claui corona zc. in tāto honore hīi fec in ēra. corpus q3 digne mīis i maiori honore hīi faceret si essz in ēra. sz qz in celis ē ideo ibi honorat. Quarto quia nit b etiā diuie bonitati. Boni ei filij est honorare mīem in vita z ī morte. iurta illō Exo. xx. Honora pīem tuuz z matrē. sed qa xps bonꝰ marie filius nō venit soluere legē sed adiplere. ideo honorauit eā corpe z aīa assumendo. iurta illud ps. Surge dñe in requiez tuā tu z archa scrificatois tue. Bz di. cur statim in die sue ascēsiōis filiꝰ maz trē secū in celū nō assūpsit. qz dic Un centi⁹ in specio hystoriali q anno duo decimo ē assumpta pⁿ filij ascēsionem Nōne debuisz dicere. O mi cara mī tu me zcepisti genuisti z mox adoraz sti. me q3 timore herodis cū esses tene ra puella sup pectꝰ tuū i egyptū portasti. et in oib tribulatiōib meis parti ceps fuisti. veni mō mī dilecta cum filio ad ecclīū gaudiū. Rndet q xps b tūc ñ fecit sz hodie ppē ōtuor. Primo ppter fidelīū eruditionē z ꝓsolatōem. Eruditbat em euāgelistas. Un Ma theꝰ sepsissz de tribꝰ magoz z stella z innocētū occisiōe nisi ipa docuissz. Sil3 beatus Lucas quō sciuissz gabrielē archāgelū ad eā missum. deide xpi zceptiōz z natiuitatē zc. Ideo dic Hiero. in q3 dā fmōe. Xps pⁿ ascēsionē vginez mi sit in ēris vt aplicus grex erudiret de his q audierat z viderat Scdo dimi sit in terris in testimoniū vitatis filij qz videbāt ī ea filiū sūe i sig sigtū. Tercio ppē fidei augmētatiōez. Bed. sup Stabat iuxta crucē dic. Pⁿ ascēsiōz xpi ōsi ad limia scōx ita ad vginē mariā ad buc ī carne viuentē fuit pegrinatio filij cupietū videre illō celeste fidele z diuinū pdigiū. Quarto xps mīem misit ī terrz ppē sui meriti augmētatō nē z ꝓpletionē: qō meritū hodie fuit pfectū: qa hodie ex visiōe dilecti filij sic inflāmata ē vt nollet de ceto sine filio viuere. z post felicia colloqa ī magna dulcedie filio reddidit aiaz. Un Dionysiꝰ dic vnūquēq; aplm ī laudē xpi z vgis fmonē feciss. z sic corpⁿ suū non stati fuit ī celū ductū: sz p aliqō tps in valle iosaphat collocatū vt diceret ve mortua. Jō canit eccl'ia. mortē subijt tpalē. nec tñ mortz nerib⁹ depmi potuit. q filiū ō se genuit icarnatū Quarto btā mariā nūcupat marz stella ab eccl'ia d. Aue marz stella dei mī alma z b. ppē pprietatē illi⁹ stelle. illa ei stella dirigit nautas marz. sic vgo btā hoies in hui⁹ mūdi mari existētes. vñ Bed. Si iudicij horroze pīrit⁹. si baratro ō spatōis icipias absorberi mariā cogita mariā inuoca. nō recedat a corde. ñ recedat ab ore. Nā ipam cogitās ñ errās. ipaz rogās nō desperas. ipam sequēs nō deuias. ipa tenēte nō corruis. ipa pregente nō metuis. ipa duce nō fatigarz. ipa ppicia puenis. Quito beata vgo dic miscōie mater ab eccl'ia dicente. Salue regina mificordie vita dulcedo et spes nostra salue. Ipsa em cōuenienti⁹ dicitur regina seu mater misericordie q3 regina iusticie vel sapiētie. quia in sapientia intelligitur potentia sed nō ecōuerso. in mificordia vero intelligit sapiētia z potentia et nō ecōuerso. Uelius etiā dic regina misericordie q3 regina gl'ie vel iusticie ppter regni latitudinē Nā gloria em est in celis nō in ēra nec ī inferno. iusticia magis in inferno. sed mificordia vbiq; est. Uelius etiā dic regina mificordie q3 regina reginarū vel dña dñax. qz hec ipozant excellētiam respectu maiox vl minox. ō nō dicerez regina peccatox vel demonuz zc.

De assumptõe btẽ virginis

Jdeo optime dñ regina misẽdie. cuius ró est. qz ipa btã vgo ĩ possessiõe filij ẽ regina. sz ꝓprij filij sui est misereri sp z ꝑcere. z sic ẽ regina ĩ latissimo regno. qz ðz in ps. Mirificordia eius sup oia opa ei⁹. Uerũtñ supza oia ꝑdicta no/ mina habz vnũ excellẽti⁹ nomẽ qð est mr veri dei. qð ꝓprie nulli creature cõ uenit nec ĩ celo nec ĩ tra: sz sola gl'iak il lo. Oz ãt maria sit mater veri dei z re gina mirficordie q̃ oib⁹ ad se ꝛfugiẽti/ bus miserek ptz ĩ b exẽplo. Sic ei legi tur ĩ vitasparz. q⁹ Julian⁹ apostata ex istens in pside p magicã artẽ aduoca uit demonẽ z misit ĩ occidẽtẽ vr ide re portaret rñsũ. Cũ aũt demon ad quẽ/ dã locũ venissz p decẽ dies ibidez imo bil' stetit. qz q̃dã monach⁹ ibidẽ die ac nocte orabat. Et eo sic sine effectu fuer so dixit Julian⁹. Quare tãtũ tardasti. q̃ rñdit. Expectaui p decẽ dies publi/ cũ monachũ si forte cessaret ab orõe z trãsire possem. cũqz ñ cessaret redij ni hil agẽs. Tũc idignat⁹ Julian⁹ dixit q⁹ cũ illuc veniret vindictã de illo mo nacho faceret. Cũ ḡ de psis victoriã si bi demones ꝓmitterẽt. sophista suus dixit cuidã xpiano. Quid puras nunc facit fabri fili⁹. z ille. Sepulcrũ parat Juliano Dũ igit cesareã capadocie de uenisset sctus Basili⁹ eidẽ occurrit: et tres panes ordeaceos eidẽ p munere misit. Qui indignat⁹ recipe ꝛcẽpsit: et p panib⁹ sibi fenũ misit dicẽs. Pabu/ lũ aialiũ irrõnabiliũ nobis misisti re/ cipe qð misisti. Rñdit Basiliꝰ. Nos qð comedim⁹ tibi misim⁹. tu vo no/ bis dedisti vnde bestias tuas nutris. Ad b indignat⁹ Julian⁹ rñdit. Cũ p/ sas subegero bãc vrbẽ ðstruã z arabo vt farrifar magis q̃z bomofar noiek. Seqnti vo nocte vidit Basili⁹ ĩ eccle sia sctẽ Marie in visu multitudinem angelorũ: et ĩ medio eor q̃ndã feiam in throno stantẽ z astãtib⁹ dicẽtẽ. Vo cate mihi cito Mercuriũ q̃ Julianus apostatã occidat q̃ me z filiũ meũ bla sphemat. Erat aũt Mercuri⁹ miles q̃dã q̃ ab ipo Juliano p fide xpi fue/ rat iterfect⁹. z ĩ ipa eccl'ia sepult⁹. Tra timqz Mercuri⁹ cũ armis suis q̃ ibi fuabank affuit: iussus ab ea vt pluz se ꝑparet. Exꝑgefact⁹ Basili⁹ aperto monumẽto mercurij nec corp⁹ ibidez nec arma repit. Tũc custodẽ q̃ arma asportauit reqsiuit. Ille vo cũ iuramẽ to affirmabat vespe ibi fuisse. Jnõ igr Basili⁹ recedẽs et mane illuc rediens ĩuenit ibidẽ corp⁹ z arma z lãceã san/ guine cruentatã. Et ecce q̃dã de exerci tu rediens dixit. Cũ Julian⁹ ĩ exercitu morarek ecce q̃dã miles ignot⁹ cũ suis armis z lãcea veniẽs z calcaribꝰ vrgẽs equũ audaci mẽte Julianũ pforauit. z subito abscedẽs nusq̃ cõparuit. Jpe vo Julian⁹ dũ adhuc spiraret sagitte suo manũ suã ipleuit z in aera precit dicẽs. Uicisti galilee vicisti. sicqz i bis vocib⁹ mirabilit expirauit. Ab oñib⁹ suis insepult⁹ relinqt. z a psis excoria tur. z de corio suo regi psaꝛ substrato riũ efficit. Ecce ptz quõ regina miseri/ cordie adiuuat. ¶ Tercio btã vgo in ꝓmissis vbis thematis ꝛmẽdat a gli ficatõis lumie cũ dñ. Amicta sole. Uñ gloriosa virgo quadruplici sole fuit a/ micta. scilicet.

¶ Primo sole gratie.

¶ Secundo sole glorie

¶ Tercio sole diuine essentie

¶ Quarto sole psecutõis hũane

¶ Primo btã vgo fuit amicta sole gtie de q̃ dr in ps. In sole posuit tabnacu lũ suũ. i. in gtiosa maria. Dr aũt gtia sol qa sic sol interptat sup oia lucens. sic btã vgo sup oes sctos z angelos. iu xta illũ Diero. Ceteris p ptes dat gꝛ/ tia. marie vo totã se infudit plitudo

gratie vt sicut sol lucēs viā oīdit. sic beata ꝟgo ī hac vita declarat viā ad patriam. nā qbꝫ iste gr̄e sol nō lucet nunc tūc dicturi sunt illud Sap̄. v. Errauimus a via ꝟitat̄ z lumē iusticie nō illuxit nobis z sol nō est ort⁹ nob. qz iste est ordo diuiar̄ gr̄ar̄ influx⁹ vt ꝑ⁹ a deo descendat in xp̄i aiaz bñdictā. de inde ad aiam ꝟginis mr̄is. deinde in seraphin z in alios sctōs angelor̄ ordines. demū in eccl̄iam militantem.

¶ Scdo btā ꝟgo fuit amicta sole gl̄ie de hoc sole dicit saluator Matb. xiij. Fulgebūt iusti sicut sol in regno patr̄ mei. Dicit aūt btē ꝟginis gl̄ia sol. qz sicut sol ī m̄ Mysalach est maior in q̄ntitate z dignitate z claritate oīb celi luminaribꝫ. sic btā ꝟgo. Nā vt dic̄ Dyonisius. In regno celor̄ oīa inferiorū dona in superioribꝫ in tanta excellentia sunt q̄ q̄si nulla est compatio. nisi sicut est circūferētia ad suū centrū. Ita btā Maria bodie ē exaltata sup oēs angelor̄ ordines. iuxta illud. Exaltata ē sancta dei genitrix sup choros angelor̄. iō oēs puras creaturas sil̄ sumptas excedit ipa in gl̄ia. sic em̄ in vno seraphim pl⁹ ē de gl̄ia q̄z sit in oīb inferioribꝫ. ita ī ipa cū sit sup̄ seraphin vt ptz in ordine graduū eccl̄iasticor̄. Quicq̄d possunt ordines inferiores potest etiā ordo sacerdotalis z ampli⁹. sic est de beate ꝟginis gl̄ia intelligendū. Vnde Aug. in q̄dam sermōe de natiuitate ꝟginis ait. Jp̄m celū qs̄ penetrasti necnō cuncta q̄ in eo sunt ꝓtenta nouā et ineffabili gloria decorasti. prioresq̄z eis gl̄iam vltra q̄z dici pōt tua ꝑsentia magnificasti. ¶ Tercio b. vir go fuit amicta sole diuīe eēntie. de hoc sole canit eccl̄ia di. Exte em̄ ort⁹ ē sol iusticie xp̄s de⁹ nr̄. q̄ bodie suā charā matrē ampleratā pduxit ad thronuz sibi digne deputatū. vñ Bed. Denicz ipa mulier amicta sole. i. induta ineffabili claritate amicta inquā lumie sic̄ vestimēto. de q̄ ait ap̄l's. Induimī vestimentū dn̄m ih̄m xp̄m. ¶ Quarto vir go gl̄iosa induta erat sole ꝑsecutionis humane. de q̄ sole dr̄ Job. viij. de semine ī lapidē ꝓiecto qō orto sole aruit. i. orta tribulatione. sz ꝑfecto tribulatio nulla potuit eā p impatientiā exurere quā ꝟtus altissimi mirabilit obūbrauerat. iuxta illud Salomonis dictū. Sapiens vt sol pmanet stult⁹ vt luna mutat. O q̄nta gl̄ia. O q̄nta leticia. O q̄nta iocūditas bodie facta est in celo nō solū ipe btē Marie sz etiā oīb aiabus z angelis btis q̄ videtes ꝟtus eaz amaritudine tpe passiōis filij repletā tanta mō gl̄ia rutilātē dicebāt ei. Que est ista q̄ ꝓgredit̄ q̄si aurora ꝓsurgens pulchra vt luna. electa vt sol. terribilis vt castror̄ acies ordinata. z alijs rīdētibꝫ. Hec est sola mat̄ z ꝟgo. hec est q̄ dn̄m oīm genuit z nutriuit. hec ē que olim fuit plena amaritudine. hec est p quā oīb pctōribꝫ venia gr̄a z gloria donabit̄. hec est q̄ dicit illis Eccl̄i. xxiiij. Trāsite ad me oēs q̄ ꝓcupiscit̄ me et ab ista mea generatiōe ipleami. i. fructu vēr̄is mei. hec ē q̄ dic̄ illis Eccl̄i. vl. Videte q̄m nō solū mihi laborauī sed oīb exq̄rentibꝫ ꝟitatē. hec est signum magnū in isto celo empyreo. hec ē mulier amicta sole z luna sub pedibꝫ. hec regina nr̄a z gl̄ie. Ad quā merit̄ eius pducat quē genuit z lactauit viuētē cū deo p̄re z spūsctō sine fine secl̄or̄ amē.

¶ De sctō Ludouico epō z ꝓfessore.

¶ Sermo. lxxv.

Vade et vende oīa q̄ habes z da pauperibus z thesaur̄ hēbis ī celo z veni sequere me Matb. xix. Hec sūt verba magi̇ z ꝓsiliar̄ celest̄ xp̄i ibu

De sctō Ludouico epi. et confes.

cuidā volēti viā pfectōis scire dicta. q̄ q̄dē is gl'iosus pōtifex Ludouic⁹ pfecte obſuauit tā q̄ salubre ꝓsiliū. Circa qō ē sciēdū nob q̄ a trib⁹ debem⁹ q̄rere ꝓsilium. s.

¶ Primo a deo.

¶ Scōo a primo.

¶ Tercio a ꝓrio anio.

¶ Primo dix. q̄ cōsiliū debem⁹ q̄rere a deo q̄ nūq̄ fallit nec fallit. q̄ oīa scit et ſp bonū vult. Vnde Thob. iiij. ōr. Benedic deo z pete ab eo vt vias tuas dirigat z oīa ꝓsilia tua in ipo pmaneāt. z Eccī. j. In oīb⁹ dēpcare ꝓsiliū altissimi. Sic fecit q̄dā iuuenis q̄ genuflexo rogabat dñm ibz dī. Magister bone q̄d faciā vt vitā eternā pcipiā. Qui dixit illi. pcepta nosti. nō adulterer⁹ nō furtū facias zc. Qui ait. hec oīa a iuuētute mea ſuaui. Et ihs intuit⁹ illū dilexit eū z dixit. Unū tibi deest. vade z vē de oīa q̄ habes zc. Qui abijt tristis. Ihs aūt dixit. Quā difficile saluab⁹ q̄ pecunias possidet. facili⁹ ē camelū trāsire p foramē ac⁹ q̄z diuitē intrare in regnū celoꝝ. ¶ Scōo q̄z ꝓsiliū est req̄rendū a primo timēte deuz z nō a dissoluto. q̄z ōr Eccī. xiij. Qui sibi nequā cui bonus erit. Cōsiliū aūt vt ōr in tractatu de dogtib⁹ phoꝝ de trib⁹ dz esse. Prio de honesto tm̄. Scōo de vtili. Tercio de ꝓfictu vtriusq̄. Dubitā⁹ ei vtrū honestū an turpe sit factū. Deinde de duobus honest⁹ q̄d sit honestio⁹. Silr de vtilib⁹ q̄d sit vtilio⁹ Silr de pug vtili z honesta. in q̄ examiatōe honestū ē vtili pferēdū. z bonū cōe ꝓrio z sūme q̄d est ad honorē dei. ¶ Tercio ꝓsiliū ē req̄rendū a ꝓrio anio siue ꝓscia si sit honestū vtile vel delectabile z ad salutez necessariū. Unde Eccī. xxxij. ōr. Oia fac cū ꝓsilio z p⁹ factū nō penitebis. Sic q̄ppe faciebat b. Ludouic⁹ q̄z in deuota oꝝōne petebat dei altissimi ꝓsiliū. et ētiā a fratrib⁹ minoꝝib⁹ ac a ꝓrio ꝓscientia. ꝛō meruit exaudiri intātū q̄ regnū mūdi ꝓtēpsit. z q̄ bñe potuit pauperib⁹ dedit. z ita secut⁹ ē xp̄m dñm in vita pfecta. Uñ ex pmissis verbis ad honorē ip̄i⁹ scti tria insinuant salutis documēta (gr̄a xp̄i) declarāda. s.

¶ Primū ō xp̄i euāgelicis ꝓsilijs. ibi Uade z vende oīa zc.

¶ Scōm de xp̄i seq̄ndis vestigijs. ibi sequere me.

¶ Tercīū de thesauri celestis pmijs. ibi. z habebis thesauꝝ zc.

¶ Primū siq̄dē documētū ex pmissis themat⁹ vbis insinuat de xp̄i euāgelicis ꝓsilijs cū ōr. Uade z vēde oīa q̄ habes z da paupib⁹. vade a statu cōi saluādoꝝ ad statū pfectōis. q̄z nisi q̄s renūciauerit q̄ possidet nō p̄t me⁹ esse discipul⁹. s. pfect⁹. Cōsiliū em̄ xp̄i. put dixit ꝯ pceptū est ꝓsuasio melioꝝ bonī ad q̄ nō tenemur tēnione necessitatis salutis. q̄z pceptoꝝ obſuātia est ō necessitate salut⁹. sz nō ꝓsilia nisi q̄ vouto se ad illa obligarūt. Ihō fm magnū Albertū differētia ē int̄ pceptū z xp̄i cōsiliū. Prima q̄z pcepta ſuare ē necessitat⁹ ad salutē oīb⁹. iurta illud Math. xix. Si vis ad vitā ingredi. ſua māda ta. Sz ꝓsiliū ē volūtat⁹. Scōa differētia q̄z lex vet⁹ dedit pcepta sz noua sup addidit ꝓsilia pcepta ipa pficiētia. Ihō dicebat xp̄s Mat. v. Nō veni soluere legē sz adiplere. Nā ꝓsiliū ptinet ad pfectos. pceptū ad pficiendos. pmissio vo ad imꝑfectos. phibitio vo ad puer sos. Dic. j. Thim̄. j. Lex iust⁹ nō ē posita sz iniust⁹ pcōib⁹ pficidis zc. Tercia differētia q̄z p pcepta ōdinam⁹ peccata. p ꝓsilia āt occasiōes pcōꝝ. Quarta differētia int̄ pceptū z ꝓsiliū ē q̄z p pceptū negatiuū penā fugim⁹. p ꝓsiliuz vo merita cumulam⁹. Ad cui⁹ clarioꝝ rē intelligentiā duo declarem⁹ dubia.

¶ Primũ si i oĩb⁹ actib⁹ z doctrinis de beam⁹ xp̃m sequi.

¶ Scõm q̃ sunt z q̃t euãgelica cõsilia ¶ Primũ nã. p̃z dubiũ declarãdũ ẽ. vtrũ in oĩb⁹ actib⁹ z doctrinis debeam⁹ seq̃ xp̃m dñm. Ad qõ rñdet s. Bonauẽ. in ii. de apologia paupex. q̃ i xp̃o q̃dru/plices act⁹ z doctne repiũt. ¶ Primi respiciũt excellẽtie dignitatẽ z sũt illi in q̃bus relucet diuia sapia vel potẽtia. sic sũt reuelare cordis secreta. facere miracula. suscitare mortuos. z in his nõ est imitãd⁹ nisi ab illis q̃bus dedit ptãtez hmõi. sicut apl'is z alijs q̃b⁹ voluit. et iõ null⁹ tenet̃ q̃ sciẽter furẽ dispẽsatorẽ habeat sicut xp̃s. nec miracla facere. i/mo tal' act⁹ nec ẽ desiderãd⁹. qz etiã dã nati fecerũt miracula Mat. vij. In il/la die. s. iudicij mli dicẽt mihi. nõne i noie tuo ꝓphauim⁹ z vrtutes mltas fe cim⁹ ꝛc. Scõi act⁹ in xp̃o respiciũt ꝓ/fessionẽ sue miscõie sic̃ inesse nuptijs cõuersari cũ pctõrib⁹ q̃ ad dei honorez fieri pñt z i q̃b⁹ magna dei miscõia re lucet. Hic dicebat apl's. j. Thim. j. Fi delis fmo z oi acceptõe dign⁹. qz xp̃s ibs venit i hũc mũdũ pctõres saluos facere. z saluator Mat. ix. ait. Nõ ve/ni vocare iustos sz pctõres. Tercij act⁹ in xp̃o respiciũt obligatoz saluti neces/sarie sicut obsuatio ꝑceptoꝝ decalogi vt sup̃ patuit Quarti act⁹ xp̃i respiciũt informatõez vite pfecte. sicut suare vir ginitatẽ pauptatẽ. z obedire superioribus ꝓ deũ. z i his nõ tenet̃ q̃s seq̃ xp̃z. ni si volũtarie ad ea se astrinxerit. vñ Au gu. Quere q̃dẽ ẽ volũtas. sz reddere ẽ necessitas. melꝰ ei ẽ deuotũ eẽ i mino/ribꝰ q̃z indeuotũ i maioribꝰ pmissioni bus. melꝰ ꝓfecto ẽ nuda ꝑcepta suare q̃s se ad xp̃i cõsilia obligare z illis ne/gligẽtẽ eẽ. ¶ Scõm dubiũ declarãdũ ẽ q̃ z q̃t sũt euãgelica cõsilia. Ad qõ dicẽ dũ q̃ ad mĩꝰ sunt duodecim. q̃ vt di/xim⁹ nõ obligãt. verũtñ si q̃s cõtemne ret vel nõ bona iudicaret fm Scotuz peccaret mortal'r qz eũ cõteneret cui⁹ẽ cõsiliũ. Primũ igr xp̃i cõsiliũ ẽ de pau pate vtvicz q̃ habeat qõ vẽdat vel do net aut in testamẽto reseruet. ꝟ cõsiliũ xp̃s expressit Lu. xiij. di. Qui nõ renũ ciat oibus que possidet nõ põt me⁹ eẽ discipul⁹. Scõm cõsiliũ est xp̃i de obe dientia Mat. xvj. Si q̃s vult venire post me abneget semetip̃z z tollat crũ/cem suã z sequat̃ me. hoc cõsilio nihil altius z deo accepti⁹. qz dicit. j. Reg. xv. Maior est obedientia q̃z victime. Grego. Obedientia iure victime añpo nit. qz in victima aliena caro. in obe/dientia ꝓpria volũtas imolat. Terci/um saluatoris consiliũ est de castitate Mat. xix. dicẽs. Sũt eunuchi q̃ se ca/strauerũt ꝓpter regnũ celorũ. Et apl's j. Chor. vij. ait De ꝟginibus ꝑceptuz dñi nõ habeo. ꝓsiliu ãt do tãq̃ mi/sericordiã ꝓsecut⁹a dño vt sim fidel'. Jsta tria sũt cõsilia ꝑncipalia ad q̃ reducũt alia. qz oẽ qõ ẽ in mõo malũ ex radice triplici pullulat. aut ex cõcupia carnis aut ꝓcupia oc'oꝝ. aut superbia vite. Hz ꝑdicta tria cõsilia elõgãt ab his trib⁹ obedientia a superbia. castitas a cõcupia carnis. pauptas a cõcupia oculorum Quartũ xp̃i cõsiliũ ẽ de inimicoꝝ dile ctõe Mat. v. Diligite inimicos vros Jstud cõsiliũ q̃ntũ ad affectũ ẽ ꝑceptũ vt vicz nulli affectem⁹ malũ in aia coꝝ pore z reb⁹ nocumẽtũ. nisi iusticia di/ctãtez nõ liuore vindicte. Hz q̃ntũ ad dilectõez effect⁹ẽ cõsiliũ vt vicz oĩb⁹ no bis iniuriãtib⁹ bñfaciam⁹. sec⁹ i extre/ma nĩtate. qz tũc ẽ ꝑceptũ. iuxta illud Amb. Pasce fame morientẽ si ñ pauisti occidisti. Quitũ xp̃i cõsiliũ ẽ de mãsue/tudie Mat. v. Si q̃s te ꝑcusserit i vnã maxillã ꝓbe ei z alterã. i. fis patus pa/tienter tolerare si etiã ꝑcusserit i altera

De sctō Ludouico epi. et confes.

hoc aūt xp̄i cōsiliū est de lesiōe corpis. Ad idē refert ablatio rei. cū dic̄ ibidē Qui tecū vult iudicio ꝓtendere t tollere tunicā tuā relinque ei t palliū Nota q̄ multipl'r ꝓtingit sua repetere corā iudice. aut cū ꝓtentōe t fraude. t b̄ nulli licet. aut cū charitate t b̄ licet impfectis. ḡ sua repetere ꝓsiliū est imperfectis t p̄ceptū pfectis. illis vo q̄ renūciauerūt ꝓprietati. nō licet repetere sua i iudicio vt sua ſz vt congregatōis. Hextus xp̄i ꝓsiliū est miscōie sic illud Lu. vj. Oīmi petēti te tribue. t illud Vade t vēde oia q̄ habes t da paupib. Ubi nota q̄ dare supfluū ē necessitatī. iuxta illud Luc. xj. Dō supest date elemosynā t ecce oia mūda sunt vobis. Hz dare ea q̄b t nos egem⁹ est ꝓsiliū. Septimū xp̄i ꝓsiliū est de simplicitate ꝟboꝝ de q̄ Matb. v. ait saluator. Sit sermo vester est est. nō nō. i. si affirmatio vel negatio est in corde sic fiat etiaz in ore. Octauū xp̄i cōsiliū est de vitanda occasiōe pcti Matb. xviij. vbi dic̄ xp̄s Si oculꝰ tuꝰ scandalizat te erue eum t pjice abs te. Sm Aug. ad hraz: nullum mēbrū est p̄scindēdū. sz occasio peccādi pōt aūt occasio pcti eē ex aspectu t tūc si ex mala fit intentōe oculꝰ sinister scādalizat. siue ex bona intentōe oculꝰ dexter. vel pōt esse occasio pcti ex ꝓtactu. t manꝰ vel pes scādalizat. Nonus xp̄i ꝓsiliū est de rectitudie intentiōis. sicut Matb. v. dicit xp̄s. Attēdite ne iustitiam vestrā faciat̄ coram hoib⁹ vt videamini ab eis. ibidē. Nesciat sinistra tua q̄d faciat dextera tua. Hrego. Sic fiat opus in publico vt tñ intētio maneat in occulto. Decimū xp̄i ꝓsiliū est de cōformitate opis t docēne cū dic̄ Mat. xviij. Dicūt em̄ t nō faciūt alligāt onera grauia t ipportabilia t ponūt in humeros hoim digito aūt suo nolūt ea mouere. Undecimū xp̄i ꝓsiliū ē de vitāda solicitudie cū dic̄ Matb. vj. Nolite solicitī esse. p q̄ sciendū q̄ triplex ē solicitudo. s. laudabilis. tolerabilis. t vitupabilis. Prima inquā solicitudo est laudabilis t hec est de spūali. puidētia. de q̄ ap'ls p̄latis Ro. xij. ait. Qui p̄est in solicitudine. t. j. Chor. vij. Qui sine vxore est solicit⁹ ē q̄ sūt dei quó placeat deo. Hcōa solicitudo ē tolerabil. t hec est de cura tpaliū q̄ ad corpis necessitatē Lu. x. Martha martha solicita es t turbar̄ erga plurima. Hercia solicitudo ē vitupabilis t hec est de superflua diuitiaꝝ cōgregatōe. de q̄ Eccs ij. Peccatori dedit de⁹ afflictōes vt addat t cōgreget t hec ē vanitas t cassa solicitudo mētis. Duodecimū xp̄i cōsiliū ē de fraterna correctōe. de q̄ Mat. xviij. ait saluator. Si peccauerit in te frater tuꝰ vade inter te t ipm solū corripe eū. q̄ si te audierit lucrat⁹ eris fratrē tuū. Ubi nota q̄ corripere p mortali peccato p debito tpe t loco. pfertur q̄n est spes emēde est p̄ceptū. ſz corripere p veniali est cōsilium. vñ quādocūq; quis omittit fraternā correctionē p loco t tempe de mortali credens q̄ emēdaret p sua monita peccat mortaliter siue sit eius subditus siue p̄latus. siue socius dilectus. O deus eterne. O pie xp̄e vide de solio maiestat̄ tue q̄s pauci sunt qui corripiunt sic alios t q̄s pauciss̄imi corripiunt. Hcōm salutis documentum er p̄missis thematis verbis insinuat de christi sequēdis vestigijs cum dicitur. Sequere me. Quilibet em̄ saluandus debz sequi christū. quia dixit Joh. xij. Si quis mihi ministrat me sequat. Et. j. Pet. ij. In hoc em̄ vocati estis quia christ⁹ passus est p nobis vobis relinquēs exemplū vt sequamini vestigia eius. Si queras. in quo debemus christū sequi. respondet q̄ in via preceptoꝝ t consilioꝝ. t hoc q̄nq;

modis scilicet
¶ Primo velociter
¶ Secūdo sapienter
¶ Tercio feruenter
¶ Quarto letanter
¶ Quinto pseuerāter

¶ Primo nāq; debem⁹ xp̄m dn̄m nostrū seq̄ velociť nō differēdo de die in die, sicut q̄dā faciūt q̄s xp̄s ex magna caritate vocauit intrinsecā inspiratōe z q̄nq; coegit aliq̄ tribulatōe vl' infirmitate in tantū vt etiā voto ad hoc se obligarēt. sed obtēta aliq̄ dignitate remāserūt. quos hortat sapiēs Eccl'. ij. Fili ne tardes cōuerti ad dn̄m z ne differas de die in diem. ne forte veniat dies iudicij et in tpe vindicte dispdat te. Et apl's Ro. xiij. Hora ē iā nos ō somno surgere. Ecce nūc sanus es. ministros sacros habes. sed z missa dn̄i plena est tra. cur igr̄ post xp̄m ire recusas. certe scias te a diabolo inuisibiliť illaqatū. Si igr̄ mō xp̄m seq̄ nō vis i morte si dānaberis tibi imputabis. Quia dicet tibi xp̄s illō Prouer. j. Vocaui et renuistis venire extēdi manū meā z nō erat q̄ aspiceret. Is nimirū gl'iosus pōtifex ludouicus valde tēpestiue z velociť iuit p⁹ xp̄m. Sic enī legiť de eo q̄ pr̄ eius erat Karol⁹ rex sicilie. mater vo maria filia stephani q̄rti regis hūgarie. alta sui generis recusauit sape. z i etate existēs tenera sub tenello pectore semilem gestare se ostēdebat animū. Ducť in cartholoniā cū duobus suis fratribus dat⁹ obses p liberatōe pr̄is vbi ifra se ptenniū sub instructōe fratrū minorū in pmitiuis sciētijs et sacra pagina sic pfecit vt putaret hec sciētia magis infusa diuinitus q̄s acquisita humanit⁹. In oratōe vo sedulus z deuotus mentez ad deū eleuatā habebat. z pfessiōe pre missa missas audiebat deuote. In magnis vo solēnitatibus cū pparatōe multa corpus sumebat dn̄icū. Factus aūt sacerdos quasi diebus singulis celebrabat. Castitatis amator intātū existebat q̄ nisi cū matre vel sororibus nullo vnq̄q tpe solus cū sola muliere loquebat. Sobrietate cibi z potus cū apostolo corpus suū castigabat assidue. seq; sua manu aliqn̄ aūt alicuius fratris cōsortū cū catbenis disciplinās. Iste igiť est ille iuuenis sctus z ydoneus q̄ xp̄i p̄silia pfecte adimpleuit. Iste est inq; qui post christū velociť cucurrit. Iste ē ille q̄ dicere ve potuit xp̄o. Nec oia a iuuentute mea seruaui. ¶ Secūdo vestigiū xp̄i debem⁹ seq̄ sapiēter ne vltra vires laborādo in vigilijs orōibus z castigatōibus p indiscretōem i via deficiamus Jōo dicť apl's Rom̄. xij. Rōnabile sit obsequiū vestr̄. Quia diabol⁹ nullus maius machinamētū inuenire pōt q̄s vt in via dei indiscrete p̄cedat. ¶ Tercio xp̄i vestigia debem⁹ seq̄ feruenter et nō pigre. sicut q̄dā faciūt. dn̄o enī cuidā in Apocal'. ij. improp at di. Habeo aduersum te pauca quia caritatē p̄rimā. i. feruorez primū reliquisti. Quapropter memēto vnde excideris z age penitentiā et prima opera fac. Ibidē iij. cap̄. Vtinā esses calidus vel frigidus sed q̄a tepidus es forte incipiam te euomere. ¶ Quarto debem⁹ vestigia xp̄i sequi letāter. q̄a dicit apl's. ij. ad Thor̄. ix. Hilarē enī datorē diligit deus. ¶ Quinto debem⁹ xp̄m seq̄ pseueranter. ita q̄ nullius amore vel odio declinem⁹ a vestigijs eius. sicut ipe nec iniuria z blasphemia iudeorū nec fletibus matris descēdit viuus ō cruce: sed p nobis ibidē mortu⁹ est vt nos pseuerare in bono doceret exemplo z verbo. Mat. xxiiij. Qui aūt pseuerauerit vsq; in finē hic saluus erit. His omnib⁹ modis btūs Ludouic⁹ secutus ē christū. nō certe ipm retraxit

amor pentū q̄ fortis est vt mors. non amor dñandi. ḡnpotī amore xp̄i re/nūciauit iuri p̄mogēiture. neq; amor sui ḡn eligeret vitā aplicā p̄m xp̄i dñi nostri salutare ꝓsiliū dicētis. seqre me ¶ Tercū salutē documētū ex p̄missis themat̄ vbis ĩsinuat de thesauri cele/stis p̄mijs cū inḡponit. z habebis thesauꝝ in celo. Nā inter alia hec tria sūt xp̄m seq̄ntiū p̄mia. Primū q̄ hic illu minat speciali gr̄a. z in futuro speciali gl̄ia. iuxta illud Joh. viij. Qui seq̄t me nō ambulat ĩ tenebr̄. sz hēbit lumē vi/te. Scōm q̄ xp̄s tales specialiter secū manere fac Joh. xij. ait saluator. Qui mihi ministrat me sequat̄ z vbi ego sum illic z minister me⁹ erit. Tercīū p̄miū xp̄m seq̄ntiū est magna honorificētia q̄ dr Eccī. xxiij. Gl̄ia magna ē seq̄ dominū. Dic saluator Marc. viij. Qui me cōfessus fuerit honorificabit eū p̄ me⁹ q̄ est in celis. Et q̄ btūs. Ludouicus ep̄s xp̄z p̄fecte secut⁹ fuit. ió ips̄ rex gl̄ie xp̄s honorificauit ĩ triplici loco. s.

¶ Primo in vita.

℣ Scō in morte.

¶ Tercio post mortē.

℟ Primo dixi q̄ xp̄s honorificauit btūm Ludouicū in vita vt de ipo dicat̄ me/rito illud. Amauit eum dñs z ornauit eum. stolā gl̄ie induit eum. Sic em̄ le gīt de eo. q̄ rediēs de catholonia vbi p̄ p̄re fuit obses p̄ septēniū. votum q̄ ibi fecerat de intrādo religionē fratrū minor voluit adimplere in cōuentu fratrū. sed videns q̄ timore regis ips̄ fratres recipe nō auderent. votū ipm solēniter iterauit. Cui suadente Boni facio papa vt ep̄atus tholosane eccl̄ie susciperet. rñdit. O, nullaten⁹ suscipe/re vellet nisi p̄ius votū q̄ fecerat cōple ret. Sic tandē habitū suscepit z in ma nib⁹ generalis ministri erp̄ssam fecit p̄/fessionē. Deinde dñs ibus honorifica/uit ipm dignitate ep̄ali in q̄ quolibet die missaz deuote celebrabat. officius ep̄atus fideliter exercebat. Mira vo cōpassione afficiebat ad paupes q̄bus largas faciebat elemosynas. Jndi fe cit quātitatē reddituū ep̄atus z sibi p moderatis exp̄ēsis aliquid reseruans residuū totū in sustētandis paupibus ordinauit. Jpe solus vigintiq̄n. z pau peribꝰ quos in sua domo reficiebat q̄ tidie aquā ꝓprijs manib⁹ infundebat manuq; sua ipsis fercula apponebat z panes scindebat in eis xp̄o futre de lectans. Judeos z gentiles inducebat ad baptisma. z q̄sdam eoz de sacro fō te leuabat. ¶ Scō xp̄s btm̄ Ludoui cum honorauit in morte. nā cotius vi te eius decursus fuit vigintitriū anno rum z ser mensiū. Qui mortī appro/pinquās dū corpus xp̄i sibi deferret. licet vix peditare valeret. tm̄ cū magna reuerētia xp̄o obuiā p̄rexit. sumpta de uote cōione aliquādiu in oꝛōne p̄mā/sit. z demū accepto crucifixo in lecto ge nuflexo osculat⁹ est. z tandē feliciter mi grauit ad dñm xp̄m. z mortua facies pulchrior q̄z antea videbat. apparuit vt a multis dormiēs putaret. In ipsa aūt hora sui obit⁹ q̄dam frater minor existens in oꝛōne remot⁹ a loco nesciē de obitu eius vidit animā ei⁹ a multi tudine angelor̄ deferri in padisū. vo ce magna dicentiū. Sic fiet seruienti deo in mūdicia z puritate. Silr̄ q̄das miles noie Hugo. dum fierent exeq̄e p eo a fratrib⁹ marsilie vidit ips̄ in ca/pite chori. cū habitu coꝛda z mantello stantē leta facie quousq; exequie dura rent. Cōsilr̄ etiā modo vidit dñs Ray mūdus vicari⁹ marsilie. z dicto p̄ma/sam. requiescant in pace. disparuit.

℣ Tercio xp̄s dñs btm̄ Ludouicum honorauit post mortē. nā statim post eius mortē p̄ iuocationē nois eius mi

racula fieri ceperũt. claudi receperunt
gressum, paralitici sanitatẽ. ceci visum. z
vt fidedignis testimonijs ꝓbatuz est
duodecim mortui sunt resuscitati me
ritis ipius. Quidã puer octo annorũ
ũ sub lecto pentũ reptus fuisset mor/
tuus rigidus z frigidus. facto ꝑ pen/
tes voto ad btm̃ Ludouicũ. fuit resu/
scitatus. Quedã etiã mulier cũ post lõ
gam febrẽ loquelã ꝓdidisset ꝑ menses
integrũ. adducta ad sepulchrũ bti Lu
douici sibi loquela est restituta. Cum
vir ꝙdam miraculis hui⁹ sancti detra
heret euersionẽ faciei z oculoꝝ turpiẽ
incurrisset. sicqz ꝑ duos dies manens
tandẽ ad ei⁹ sepulchrũ se deuouit offe/
rens caput de cera. ꝙ añqz extiret de ec
clesia ꝓfecte sanatus est. Vir ꝙdaz pas
sus guttã in manu brachio ventre et
humero. facto voto ad sepulchrũ eius
statim sanat⁹ est meritis beati Ludo/
uici. ꝙ abijt et vendidit christi amore
oĩia que habuit z dedit pauperibus
sicqz secutus christũ iuit ad eum. Ro/
gemus igiẽ zc.

De scõ Stephano rege hungaroꝝ.

Sermo. lxxvj.

Certe vide/
tis quẽ elegit dñs qm̃ non
est sil⁹ ei in omni pplo. j.
Re. x. Hec verba charissimi dicũt de
Saule ꝑmo rege israel ad lram. tñ ea
dem verba rõnabiliter dici possunt õ
btõ Stephano ꝑmo rege hungarie. ꝙ
gentẽ suã idolatrie deditã meruit con
uertere ad deũ. Jõ elegit eum dñs de
suo pplo ad tria. s.

¶ Primo ad faciendã iusticiã.

¶ Secõ ad extirpãdã gẽtis maliciã.

¶ Tercio ad sue gentis gliam.

Primo dixi ꝙ dñs deus elegit beatũ
Stephanũ regẽ ad faciendã iusticiaz
inter regnicolas. ad illud ꝓfecto ꝗlibz
ꝑnceps ꝑsertim rex instituit. iuxta illõ
Sap. j. Diligite iusticiã ꝙ iudicatis terraz
Nã fm Macrobiũ iusticia ẽ virt⁹ red
dẽs vnicuiqz qõ suuz ẽ. vtpote maiori
reuerẽtiã. eqli dilectiõez. minori correc/
tionẽ. z qz sic iusticia sũpta oĩm ⁊rtutũ
est ꝓfectio. Jõ a pho. v. ethic. pulch er/
rima ⁊rtutũ vocat ꝙ maxie decet ꝑnci
pẽ. vt nõ timore amore odio vel fauo/
re quertat iusticiã. qz ille rex iust⁹ z eter
nus terribilez sniam dixit de iniustis
Matth. v. di. In q̃ iudicio iudicaueri
tis. iudicabimi. z in q̃ mẽsura mẽsi fu
eritis. remetiet vobis. Et Esa. v. Ue ꝙ
iustificatis impiũ ꝑ muneribz. Jo eteni
gl'iosus rex Stephan⁹ deũ ꝑ ocul'ba/
bẽdo iudicabat. insup iniuste iudican
tes acri⁹ puniebat. Nã ꝙndã iudicẽ in
iustũ excoriari fecerat. ¶ Secõ dñs ele
git ipz ad extirpãdã gẽtis sue maliciã.
que ꝙdem gens hungarica erat mali
cia obstinata. dure ceruic⁹. occisor san/
ctoꝝ. ecclesiaꝝ devastator. idolatrie de
dita. cui rebellanti si aliunde dñs mi/
sisset ꝓdicantẽ ꝑtinius reluctari fuis/
sent. Hz huic btõ regi dixit illud Die/
re. j. Ecce constitui te sup gentes z re/
gna vt destruas. s. maliciã. dissipes ꝑ/
uersos. edifices fidem. z plantes vir/
tutes. ¶ Tercio quoqz hunc dei san/
ctum regẽ elegit dñs ad gẽtis z suũpi/
us gloriã. quia gentẽ suam effecit (gra
tia dei) talem vt dicat gens sancta. po
pulus acquisitõis. quem de tenebris
deus vocauit in admirabile lumẽ su/
um vt ⁊rtutes eius enarret. sui quoqz
gloziam habuit. ꝺa sue vite sanctita/
te inter oĩes fideles reges celebris ex
tirit. Insuper in sua gente fm reuela/
tionem diuinitus factaz primus me/
ruit regia corona insigniri. Quãobrez
omnibus demonstrari potest sic. Ecce
te videtis quem elegit dominus zc.

De b. Stephão rege Hũgarozũ

In qbꝫ q̃dẽ verbis bt̃us rex Stephanus a tribꝫ specialit̃ cõmẽdat. s.

¶ Primo ꝺ ipi⁹ electõis cognitõe. ibi Certe videtis quẽ elegit ꝛc.

¶ Scõo de ipi⁹ electõis rõne. ibi. qm̃ nõ est silis ꝛc.

¶ Tercio de ipi⁹ pfectõis opatõe. ibi. in vniuerso pplo ꝛc.

¶ Primo nãq; b. Stephan⁹ ex p̃miss thematꝭ vbis cõmẽdat de ipi⁹ electõis cognitõe cũ ꝺr. Certe videtꝭ quẽ elegit dñs. Electio siq̃dẽ ipi⁹ scti regis fuit manifesta tã q̃ ad regiã dignitatẽ q̃ ad salutẽ eẽnã. Ad cui⁹ clarioꝛẽ noticiã sciẽdũ q⁹ electio ẽ tripler. s.

¶ Prima diuina t̃m̃.

¶ Scõa humana t̃m̃.

¶ Tercia hũana ⁊ diuia sil'.

¶ Prima nãq; electio est diuia t̃m̃ q̃ eligit aliq̃s ad aliquã dignitatẽ seu gr̃az ⁊ tandẽ ad salutẽ eẽnã. Si dicas vtrũ hec diuia electio possit aliq̃ mõ cogñsci. Ad qꝺ rñdet sanct⁹ Tho. j. ij. q. cxij. ar. v. Q⁹ aliq̃d cognosci p̃ tripl'r vicz ceritudinalit̃. supnaturalit̃. ⁊ pfecturalit̃ Primo itaq; aliq̃d cognoscit̃ certitudinaliter. q̃n alicui⁹ rei p̃ncipiũ certitudinalit̃ cognoscit̃. ⁊ ita in hac vita nullus põt se certitudinalit̃ scire electũ ad salutẽ. q⁹ p̃ncipiũ gr̃e. i. de⁹ ꝓpter sui excellentiã ẽ a nob ignot⁹. ⁊õ ꝺr Eccs. ix. Hũt iusti ⁊ sapiẽtes ⁊ eoꝝ opa in manu dñi. nemo scit t̃m̃ vtꝝ odio ac amore dign⁹ sit. etiaꝫ si sciat se hõ nõ esse in mortali pctõ. t̃m̃ certitudialit̃ nescit se electũ. q⁹ nescit q̃ꝺiu stat in tali statu Jõ dicebat apl's. j. Thoꝛ. iiij. Nihil mihi ꝓscius sum. ſz t̃m̃ in hoc iustificat⁹ non sum. Scõo cognoscit̃ aliq̃d supnaturaliter p̃ diuinã reuelationẽ. sicut xp̃s dñs reuelauit electõez apl'oꝝ Luc. x. dí. Gaudete q⁹ noia vestra scpta sunt in celo. Et apl's Ro. viij. dicebat. Certus suꝫ q⁹ nlla creatura poꝛit me separe a charitate q̃ est i xp̃o iesu. Isto mõ bt̃us rex Stephan⁹ sciuit se a dño forebt̃us rex Stephan⁹ sciuit se a dño forelectũ ad salutẽ eternãꝫ tandẽ ad gliaz Quia adhuc i vtero mr̃is nec ẽdis dctũ fuit patri ei⁹ sic de te intḷ fili⁹ nascetur. hic erit vn⁹ ex regibꝫ electis a dño cozonã vite secularꝭ cõmuratur⁹ cĩna Uñ sic legit̃ de eo. ea siq̃dẽ cpestate q̃ gens hunozuꝫ ecclĩam dei depopulabat. erat in ea gente p̃nceps q̃ꝺã q̃r⁹ ab illo q̃ ingressiõis hungaroꝝ in pãnoniã dux p̃m⁹ fuit noie Geysa. seuer⁹ q̃dẽ ⁊ crudelis in suos. misericoꝛs aũt ad alienos. marie xp̃iãos. Hoc q̃s no tãdũ diligẽter ẽ q⁹ duabꝫ vicibꝫ ingressi sũt hungari in pãnoniã. Prio Bendeguz fili⁹ Thoꝛde rẽeauit de Scithia venire q̃ t̃m̃ defunct⁹ erritit qui habuit tres filios de genere Kadar. scz Ethelekeue ⁊ Budã. Vi ãno dñi. ccccxvij. venerũt cũ maxima mlt̃itudine. randez Chaba fili⁹ Arbile iteruꝫ regressus in scithiam. ⁊ ibi genuit Ed. Ed vo Ugyel. Ugyel aũt Eliud. Eliud Almas. q̃ q̃dem iõ sic vocat⁹ ẽ. q⁹ mr̃ ei⁹ vidit i sõnis de ventre ei⁹ crescere pulcherrimã arboꝛẽ in q̃ erãt generosi reges ⁊ ducꝭ ⁊ sic factũ fuit q⁹ scti reges de ea p̃cesserũt vicz Stephan⁹ Emeric⁹ Ladislaꝰ Ludouic⁹ ꝛc. Sõn⁹ ei hũgarico idiomate alom ꝺr. ⁊ ide Almas vocat⁹ extitit. q̃ copiosa mlt̃itudine hunoꝝ scõa vice egressus in pãnoniã. ⁊ ꝓ titulã occisus ẽ. q̃ genuerat Arpad ⁊ iste fuit p̃m⁹ dux. Arpad genuit Zolthan. q̃ genuit Toron. q̃ genuit Geysam ⁊ Michlem. Geysa igit̃ exist̃s q̃r⁹ dux statuit libertatẽ intrãꝺi regnũ suũ clericis monachis ⁊ xp̃ianis. ⁊ p̃cessit licentiã adeundi p̃nciam suã. q̃ꝺ plura. Adest tp̃us celit⁹ dispositũ credidit ipe ⁊ baptizatus ẽ cũ suis. Cũq; nimiũ eẽt soliticus de domãdis rebellibꝫ ⁊ baptizãdis acẽpatibꝫ statucꝺis mirabili cus

dñs visione nocte q̃dã ꝓsolatus ẽ. Nã
fecat sibi astare iuuenẽ delectabilẽ. q̃ di
xit ei. Pax tibi xp̃i electe. iubeo te ō so
licitudine tua secuꝝ. nō tibi ꝓcessum ẽ
qō meditaris. qz manꝰ pollutas hũa
no sanguie gestas. sz de te filiꝰ nasceť q̃
hec oia disponet. ꝟ eñ erit vnꝰ ex regi
bus electis a dño coronã vite secula
lis cõmutaturꝰ eterna. Uerũtñ viꝝ ti
bi a deo destinatũ honorabiliť suscipe
t exhortatõibꝫ eiꝰ assensuꝫ pbe. Expge
factꝰ ꝓceps visionẽ pus stupens secũ
deinde cũ xp̃ifidelibꝫ tractãs expassis
manibꝫ hũiliter paulisper herẽs se et
filiũ nasciturꝝ fusis lachrymis cõmen
dauit. Dũq̃ sic miraretť de dicta visio
ne nũciať ei bn̄ Adalbertũ Bohemi
enſ eccl̃ie p̃sulẽ ad se fore venturꝝ. Cui
obuiã honorifice cũ xp̃ifidelibꝫ ꝓcessit
t iuxta visionẽ se ei obedientie filiũ p oia
ostẽdit. Fit igiť cõgregatio gẽtis indo
mite t ad bti ep̃i exhortationẽ baptizã
tur multi. ac eccl̃ie edificanť. fit magñ ĩ
pplo dei exultatio. Tũc ipleť illa Esa.
ꝑpheta. c. ix. Populꝰ gentiũ q̃ ambu
labat ĩ tenebꝛis vidit lucẽ magnã lux
lucis est deꝰ dei filiꝰ quẽ postmodũ fi
de clarius viderũt p doctrinã bti Ste
phani. Cuiꝰ mr̃ b. Stephani regi nr̃i es
set vicina ptui apparuit ei bt̃us Ste
phanꝰ leuita. pthomartyr. leuitico ha
bitu indutꝰ q̃ dixit ad eã. Cõfide ĩ do
mino mlier qz filiũ paries cui in hac
gente ꝑmũ coronã debeť t regnũ me
umq̃ nomẽ illi ipones. Cui mlier ad
mirans ait. Quis es dñe vel q̃ nomie
nũcuparis. rñdit. Ego sum Stepha
nus. pthomartyr. q̃ ꝑmus ꝓ xp̃i noie
martyriũ ꝓtuli. q̃ dicto disparuit. Na
ť interea filiꝰ dicto ꝑcipi. quẽ ante
q̃ ꝓciperet dñs nouit t nomẽ ei ꝑ beatũ
Stephanũ. pthomartyrẽ didicit. Quẽ
bt̃us Adalbertꝰ epũs stergonij baptiza
uit. ipmq̃ Stephanũ ꝑm reuelatõez
nũcupauit. Iste q̃ppe est cui dñs dice
re potuit illud Viere. j. Priusq̃ te fo
marẽ noui te. Creuit itaq̃ iste puer a
dño datꝰ etate t moꝛibꝫ. ac grãmatice
artis scia a dicto epo est ibutꝰ. Postea
pater illius a singulis baronibꝫ regni
sacramẽtũ fidei exegit t ita post se reg
turũ ꝓfecit. Ipe deniq̃ ꝑnceps Heyſa
defunctꝰ est anno dñi. dccccxcvij. Et sic
claret quõ istiꝰ scti regis electio ad re
gnũ t salutẽ supnaturaliť a deo est re
uelata. Tercio q̃z electio sciri pōt cõie
cturaliter p aliq̃ signa. t ꝟ modo pōt
se hõ scire fore electũ. de q̃ s. Tho. vbi
supꝝ ponit q̃ttuoꝛ signa. Primũ si q̃s
nõ pungiť moꝛtali crimie. nec in affe
ctione. nec in actione. i. nec in actu nec
in habitu. nec in volũtate. Unde ps. ait.
In hoc cognoui qm̃ voluisti. s. saluare
qm̃ nõ gaudebit inimicꝰ meꝰ supꝝ me.
Tũc eñ diabolꝰ gaudet supꝝ nos cuꝫ
peccare ꝓspicit. Ad hoc dicť bt̃us Beť.
Oꝛ deus triplicit̃ ꝑfuat electos a pec
catis. Primo cũ occasiões peccati ab
eis auferꝝ. puta diuitias. honoꝛes. sa
nitatẽ ꝛc. Secõ cum dat resistentiã cõ
tra tẽtationes. Tercio cum affectũ sa
tiat sua gratia ne in vicijs delectẽtur.
Facit eñ misericoꝛs deus sicut mater
volens puerũ amouere a lacte amari
cat mãmas Hinc. ij. Thim̃. ij. Nouit
dñs qui sunt eius vt discedãt ab oñi
iniq̃tate. q̃si nõ discedis ab oñi iniq̃
tate. nõ credas te fore electũ. Secõm si
gnum electionis est. si quis nõ afficiť
mũdi culmie. hoc est nõ aspirat ad di
gnitates tempales. Unde Grego. ait.
Euidẽtissimũ signũ reproboꝛũ est su
perbia. electoꝝ vero humilitas. Ter
cium diuine electõis signũ est si q̃s nõ
grauať alieno ere. i. alienã rem vel pe
cuniã nõ ꝓcupiscit ꝓra dei ꝑceptum.
nec rapit aliena. quia dicit Augu. Te
nes aliena teneris a diabolo. Quartũ

diuine electõis signũ est si qs delectat dei dulcedine in oõe vl' ꝛcreplatõe. ꝑs Gustate z videte qm̃ suauis est dñs. Et tũc vt ait apl's Ro. viij. Ipe spũs scz dulcedis testimoniũ phibet spiritui nr̃o q' sum⁹ filij dei. Hinc Berñ. Dubitãtes ex aliq̃ vtrũ deo placeant nec vnq̃z meliozẽ certitudinẽ capimus q̃z cũ vacãt lachrymãtes ozam⁹. Nec ille. Prefertim cũ seriẽ passiõis xp̃i ruminam⁹ cõpassiua mẽte. qz ꝑ illo beata ꝙgo cũ oĩb⁹ scts intercedit videt filiũ poztare in aĩa benivole quẽ aliqñ ipa poztauit ĩ suis brachijs. Nec enĩz q̃tuoz electõis diuie sig̃ gl'iosus rex stephanus in se habuit. Cauebat reuera se ab oĩ peccõ studiose. deide cũ talis z tant⁹ esset rex hũiliabat se ĩ puluere: dicẽs illud ps. Exaltat⁹ aũt hũiliatus sũ z ꝛturbat⁹. Nõ deniq̃ rapiebat aliena sz pori⁹ sua ꝓpria erogabat pauperibus largissime. Diebꝫ etiã z noctibꝫ ꝺ lectabat diuĩa dulcedie. Ex his igitur sciebat se a dño electũ foze. Sũt siquidem et alia electiõis signa de q̃bꝫ aliq̃ adiũgam⁹ ꝑmissis. Quitũ igit̃ electionis diuie signũ est verbi dei libens auditio. z ꝺ ponit saluator Joh. viij. dicẽs. Qui ex deo est v̄ba dei audit. z eiusdẽ. x. Oues mee vocẽ meã audiẽt. Quid em̃ est v̄bũ dei aliꝺ q̃s cibꝫ aĩe. Mat. iiij. Nõ in solo pane viuit hõ sz in oĩ v̄bo qꝺ ꝓcedit ꝺ ore dei. Sic em̃ corpus sine cibo marciali viuere ñ ꝑt: ita aĩa sine dei v̄bo. vñ Bre. in omel'. ait. Cibꝫ eĩ mẽtis est ẽmo dei. z quasi accept⁹ cibꝫ stomacho lãguẽte reiꝯitur q̃n audit⁹ sermo in vẽtre mẽozie ñ tenet. Idẽ in alia omelia. Si inq̃t v̄ba dei audit q̃ ex deo est z audire v̄ba ei⁹ nõ põt q̃s̃q̃s ex illo nõ est. inꝛoget se vnuſq̃sq̃z si v̄ba dei in aure coꝛdis ꝓcipit z intelliget vñ sit. Is nimirũ sanctus rex dei v̄bũ auide nõ solũ audiebat sed aliozꝫ coꝛdibꝫ inſerebat. Sic eĩ legit̃ de eo q' ꝑ ꝑis obitũ adolescens sedit in ꝑtis solio cepitq̃z cogitare q̃liter subiectũ sibi ppl'm ad vi⁹ dei fidẽ copularet. Sed q̃a intelligebat id mi/me sine pace fieri. pace igit̃ vndiq̃z reformata desideriũ suũ ad qꝺ anbelabat l'tis z nunciis curauit significare. Audiẽtes igit̃ multi ꝑsbyteri z clerici abbates z monachi relictis ꝓpꝛijs sedibꝫ venire in hũgariã ceperũt et ibi v bũ dei predicare. Inter q̃s et Astricus abbas vnacũ suis aduẽit. q̃ honorifice suſceptus ac ad radicẽ mẽtis ferreꝫ cenobiũ ꝛstruxit. z fidem ꝓdicabat: et ml'tos baptizabat. ex qbꝫ aliq̃ ab infidelibꝫ repellebant̃. aliq̃ vulnerabant̃. Hic Bonifaci⁹ missus ad pres inferiozes vulneratus extitit ĩ capite. q̃ licz mortẽ euasit palmã tñ nõ amisit. De rtũ diuine electõis signũ ẽ ꝑpessio tribulationũ ꝓ xp̃o si est in ꝑsonã ꝓpriã. Si v̄o iniuria est ꝺ deũ debꝫ vindicari. Vñ sathanas q̃n voluit diuinum honorẽ sibi vsurpare dicẽs Mat. iiij. xp̃o dño. Hec oĩa tibi dabo si cadens adoraueri me fuit a xp̃o repulsus dicẽs. Vade sathana nõ tẽtab dñm deũ tuũ Mã ꝺ hũc xp̃i militẽ insurrexerũt nobiles de ſymigio z de zala ꝓuincijs cuz infinita populoꝝ ml'titudie. ceperunt qz seruos ei⁹ cedere. possessiões vastare. vrbes desolari. asserẽtes nullo mõre ritu pentũ discedere. nec vnq̃z fides catholicaz recipe. Dux igit̃ sanct⁹ sub vexillis sancrozũ Georgij martyris z Martini cõfessoris obuiã eis ꝓcessit qui tunc castruz z vesprimien. obsedebant. Quibꝫ debellatis dux victoz decozũ possessiõibꝫ z agris doꝛauit monasteriũ sancti Martini in loco q̃ dicit̃ sacer mons: vbi sctus Martinus oratõis locũ sibi elegerat dũ in pãnonia degebat. Sicq̃z factũ est post dei

bellationē Attbon q̄ in nūr morabat. q̄ infra septēniū gens hungaroꝝ fidē suscepit catholicā. Erat eñ dux Ste/phanus corpe paruus: aio magnus. audax.bellicosus prudens z xp̄m co/lens. Post ꝟ regnū hungarie i decez ptes diuidēs z in illis epat⁹ ōcē insti/tuēs Stergoniensem eccl'iam metro polim oim p̄fecit.q̄b demū epatibus alios duos rex Ladisla⁹ sctūs vnacū fratre suo Geysa supaddidit. ¶ Secū da electio est būana tm̄. Noies āt fre/quēter eligūt opulētos sapiētes z potē/tes.de q̄b dr Baruch .iij. Fuerūt gi/gātes nomiati a p̄ncipio viri famosi: statura magni sciētes bella nō hos ele git dñs zc. Et licz dñs hos nō eligat ad dñari p̄mittit tñ p̄pter pctā subditorū. Unde Job.xxxiij. Qui regnare facit ypo critā ꝓpter pctā ppli. Et Osee.viij. Re gnauerūt z nō ex me p̄ncipes extiterūt z ñ cognoui eos Dz hūc bm̄ ducē Ste phanū tāq̄ digne dignū oēs regni ba rones elegerūt i regē sm̄ dei bñplaci/tū. ¶ Tercia electio ē diuina z būana si mul.z hec ē qñ hoies legitīe z sm̄ diui nū bñplacitū eligūt aliquē ad aliquā dignitatē.sic Mathiā in ap'lm elege rūt ap'li. Acē.j. Sic btūs Stephanus fuit electꝰ. Nā astricū abbatē quē i ec/clesia colocēsi pōtificē statuerat anno ḡto pⁱ p̄ris obitū sctūs rex romā de/stinauit vt epat⁹ p̄dictos pōtifex roma nus auctē sua muniret .ac vt ip̄m iu/xta diuinā reuelatōem regia insignirz corona. Eodē q̄z tpe Miska polono/rū dux fidē cū suis reciperat xp̄ianaz .q̄ etiā diademate regio se petebat fulciri Cui⁹ petitōem ānuēs papa corona iā eidē pari fecerat trāsmittēdā. Sed qz nouit de⁹ q̄ sunt ei⁹ .ecce ip̄a nocte per visū angel⁹ astitit xp̄i vicario dicens. Crastina die hora p̄ma ignote gentis nūcios ad te vēire cognoueris q̄ suo du/ci a te corona regia cū bñdictōe flagi/tabunt. Corona igit quā p̄pare fecisti absq̄z cūctatōe coꝝ duci mittere cures sibi cñ p vite meritis scito deberi. Ju xta igit⁹ huⁱ⁹ visiōis modū seq̄nti die hora p̄ma abbas Astric⁹ ad papā ve nit.q̄ fideliē suū exeq̄ns officiū ac gesta bti stephani referēs eū regia dignitate fore dignū declarauit .q̄ tot infideles auxilio dei ad fidē conuertit xp̄iana Qui bus papa auditis valde gauisus est. iō cūcta q̄ut fuerāt postulata p̄cessit. crucē insup ferēdā añ regē i signū ap'la tus misit .Ego inq̄ens sū ap'lic⁹. Ille vo meritoꝝ xp̄i ap'lus ē: p quē sibi xp̄us talē populū conuertit Itaq̄z ip̄e astricus cū gaudio ad p̄pria redijt. Und anno dñi millesimo p̄mo Stephan⁹ dux i ciuitate albēsi letātib⁹ cūctis coronat⁹ est. Qui statim ōcretū statuit q̄ null⁹ alū hostilit⁹ inuaderet.viduas z orpha nos nō opp̄meret zc. Accepit tandez vxorē sororē henrici imperatoris nomie keslam q̄ postea fundauit ecc'liaz z ve sp̄timiēsem. Ex q̄b oīb⁹ luce clarⁱ⁹ ptz bti reg⁹ Stephani electio a dño ōo ad salutē ecñā.q̄ bñ dr ō eo.certe videt⁹ zē ¶ Scdo ex p̄missis themat⁹ vbis be atus Stephan⁹ p̄medat ab ip̄o ele/ctōis rōne cū dicit.q̄ nō sit silis ei.q̄re scz debuit eligi a deo. Pro q̄ ē nob sci/endū q̄ duplex est diuina electio.scz.

¶ Prima eternalis

¶ Secunda tēporalis

¶ Pria nanq̄z dei electio est eñalis q̄. ē idē q̄d p̄destinatio siue receptio vni⁹ z nō alteri⁹.nulla penit⁹ habēs causam Reprobatio vo nū q̄z est sine cā. quia null⁹ dānat nisi p pctō.de q̄ Aug.li.ō p̄destinatōe ponit tale exēplū. Si vn⁹ habz duos debitores iuste. si ab vno exigit z alī remittit nulli facit iniuriā sed vni iusticiā alteri misericordiā .Sic p suā magnaz misericordiam voluit ex

elegit vt saluemur. de q̃ apl's ad Eph. j. ait. Elegit nos añ mũdi ꝓstitutõnem vt essem⁹ scti ⁊ imaculati in ꝓspectu ei⁹ Ideo hãc electõem dei null⁹ põt pue/nire: qz nulla creatura ẽ eẽna. Dic mi/hi q̃d fecisti vl' q̃d deo tuo dedisti vt te boiem crearet. ⁊ inf' xp̃ianos nasci fa/ceret. certe nihil faccre vl' dare potuisti q̃ oĩno nõ fuisti. Uñ bñ dic̃ saluator Joh. xv. Nõ vos me elegistĩ sz ego vos elegi. Et vt dicit Aug. li. ō pdistiatõne sctõꝝ. nec iõo elegit q̃a futuros tales nos esse p̃sciuit. sz iõ elegit vt eẽm⁹ ta/les p electiõem. Idẽ in li. retractatõnũ ait. Elegit q̃s voluit gr̃uita miscdia. ñ qz fideles futuri erãt. sz vt fideles eẽnt Uñ igit̃ o gẽs hungarica olim ydola/trie dedita meruisti vt fidelis fieres. an p blasphemiã creatoris tui. an per sanguis martyrũ effusiõem. an p ec/clesie xp̃iane deuastationẽ. an forte p abominabilẽ tuã ydolatriã. O gẽs olĩ deo exosa ⁊ xp̃ianis infesta nũc inclita certe mirificoz ds fm suã mirficordiã te saluã fecit. age g̃ dignas ds gratias qz nõ facit taliter oi natõi. ¶ Scda ele/ctio dei est tpalis q̃ ds eligit tpaliter ad aliqs negociũ. Hoc mõ dico q⁹ bonũ op⁹ nostꝝ põt esse causa alteri⁹ boni opis. qz est ordo i donis diuis. Unde ⁊ ipa vgo gliosa vt essz electa i matrez dei vtutibꝫ ꝓmeruit. vt dicit sanctus Bonauẽ. in. iij. dis. v. ar. ij. Silz Abdi as vt eligeret in ꝓphetã meruit ex eo q⁹ paterat cẽtũ q̃nquaginta ꝓphetas: put dicit Hiero. in plogo sup abdiã. Mereri igit̃ possum⁹ a deo tpaliter mlt/tiplica vtute ex q̃bꝫ disponimur ad di/uinã electõem. Primo vtute hũilita/tis. sicut brã vgo hũilitate meruit fie/ri dei mr̃. Lu. j. Quia inq̃t respexit hu militatẽ ancille sue. ⁊ saluator Lu. xiij Qui se hũiliat exaltabit̃. Sic̃ b. stepha nus q̃sto maiora dona gr̃e ⁊ deuotõis sentiebat r̃cepisse a ꝺo tãto mag⁹ se hu miliabat. sicqz ad maiora dona se p/parabat. Scõo merek q̃s tpaliter suã ele ctõez vtute emulatõis. i. vidicta diui bonoris. sic̃ Jehu. iiij. Reg. x. meruit vt posteritas ei⁹ eligeret i regẽ sup isr̃l eo q⁹ zelo dei succesus occidit ꝓphetas Baal. Silz Nũeri. xxv. pbincees q̃ oc cidit ambos fornicãtes elect⁹ fuit i sa/cerdotẽ. Sic btũs stephanus zelo dei succesus voluit xp̃m vidicare de iara/cenis tr̃ã sctãz occupãtiby. iõ votũ fece rat ire i hierl'm ꝫ xp̃i nois inimicoi vt vbi rose⁹ sanguis dñi ihesu effusus est in redẽptõez nr̃az ibi effũderet ⁊ suus ꝺz tũc votũ ip̃m ex cert̃ cauꝭ adiple re nequit. sz redemit edificãdo mona/steriũ qs ẽ sitũ sup̃ ⁊ varadinũ i bono/rẽb. stephãi ꝓthomartyr̃. postea vero dño ꝓcedẽte cũ socero suo henrico ipa/rote iuit hierl'imã. ac p fortes manus hungaroꝝ ꝓstrati fuerũt saraceni. qs vidẽs imperator spolia coꝝ q̃s nobilia eidẽ ꝓcessit. ipe vo oia in diuinũ eroga uit honorẽ. Nam hierl'ymis mõacho/rum cenobiũ edificauit p̃dis ⁊ vine/is ad quotidianũ victũ sufficiẽtibus dotauit. Inde veniẽs Cõstantinopo/lim ibi q̃z eccl'iaz magnã erexit. demũ declinãs romam vbi sub titulo beati Stephani ꝓthomartyr̃ hospitale cõ/struxit hungaris limina apl'oꝝ visitã/tibus. vbi duodecim canonicos isti/tuit cũ victualiũ abũdantia. Inde tã/dem gl'iose redijt ad ꝓpria p. dños er barones almanicos honorifice assu/ciatus. O beatũ virũ dei altissimi ze/latorẽ. O sanctũ regẽ gentẽ suam exal tantẽ. O deuotũ p̃cipẽ pietatis ⁊ mi/sericordie opa exercentẽ. q̃sta debem⁹ ãplecti deuotõe. q̃sta deniqz gr̃az acti one. q̃ntis suspirijs ⁊ lachrymatõne. Uere o hungari cecidit corona capit̃ vr̃i. vbi sunt mõ p̃incipes dei zelatorei

ere ꝓgeniti. Ecce eccl'ias ⁊ mõasteria
ꝗs btūs rex ille magⁿ deuotõe ⁊ diligẽ
tia erexit dotauit. ⁊ deo fuietib⁹ reple
uit. nūc secularīū cupida man⁹ occu/
pauit. et vbi diuīe laudes resonabāt:
flagellatões ⁊ deuote ozões fiebant.
ibi heu modo sceleston clientū calca/
ria tinnīūt ac cāt⁹ teatrales pstrepūt.
virupia. scurrilia ỽba. ⁊ alia laudita
ꝓpetrank. ¶ Tercio merek ꝗs tpaliter
eligi a dño ỽtute mirakōis. Sic Act.
x. Cornel⁹ cēturio. q̄ cū essz gētil facie/
bat mlt̄as eleōsynas ⁊ ozões vt de⁹ di
gnarek sibi oñdere viā salutis. Et ecce
de⁹ misit illi angelū nūciās vt ꝺ Jop
pen vocari faceret btm̄ petr̄ ap'm q̄
doceret eū viā salut'. Jō dic̄ saluator
Mat. v. Bti miricordes qm̄ ipi mirī
cordiā ꝓseqūnk. Sic etiā b. Stephan⁹
meruit suā electōz. Nā null⁹ vnq̄ pe/
grin⁹ et paup̄ sine subsidio ⁊ ꝓsolatõe
ab eo recessit. Un q̄tidianas largic̄ in
stituit fieri elemosynas. plerūq̄ ꝑ ꝓpr̄ijs
manib⁹ eleōsynas diuidebat. Quadā
em̄ nocte nemīe sciēte sol⁹ saccū pecūie
tulit. ⁊ more solito paupes visitare p/
rexit. paupes aūt i distributõe eleōsy/
ne se disturbātes sctī regis barbā euul
serūt. insup̄ deiectū i ẽra ꝓculcarūt. q̄ i
de surgēs ⁊ gaudio perfusus ad btīssi
mā ỽginē se ꝓtulit ẽre. pstrat⁹ gratias
agēs sic ait. Ecce regina celi tuū regez
quē sup̄ ꝺ regnū ist̄ituisti tui militeſ q̄
modo honorauerūt. ecce barbe quas
euulserūt. Quippe si ꝺ ab aduersario
mihi illatū fuisset p̄ tuū me vlciscerer
auxiliū. sz sciēs ꝺ mihi i cēna retribui
felicitate nūc exulto ⁊ gr̄as ago. ac ỽ/
ba dñi mei reuoluo. q̄ dixit. Et capill⁹
de capite vr̄o nō pibit. O potētissime
ꝺnceps. o iuictissime rex. nōne tu sara
cenor̄ acies penetrabaſ. nōne tu es q̄
mlt̄os gladio ꝓfodiebas amore xp̄i i
ardriat⁹. ⁊ quō nūc ꝓculcar'? pedib⁹ ce/
zorū aridor̄q̄ manib⁹ sinis euellere
tuas barbas. ¶ Quarto merek quis
suā electōez a ꝺo ỽtute oratōis. Dinc
mgr̄ in. j. dis. xlj. Orand⁹ ē de⁹ vt velit
nr̄am salutē. qm̄ si voluerit necesse est
vt fiat. Et saluator Lu. xj. dixit. Quic/
q̄d orātes petit'? credite q̄ accipietis.
⁊ fiet vob. Sic btūs rex orabat cū vi/
gilia ꝓlixitate ꝑ se ⁊ gente sua. Unꝺ
legit⁹ q̄ ꝺā vice cū essz i exercitu cū im
patore ceteris i exercitu dormiētib⁹ no
cte surrexit ad orādū. vbi celesti ꝓsola
tõne pfusus (mira res) ecce sctūs dei
vnacū papiliõe in q̄ orabat a ẽra ele/
uat⁹ tādiu pependit in aere donec vir
dei in se reuersus a ꝓtēplatiõe spm̄ re/
larauit. Quidā etiā tūc ozōi ꝺdit⁹ erat
ꝺ videſ stupefact⁹ mirabat. Cogn̄scens
aūt rex btūs banc rē illū coguisse ad se
vocato ne cuiq̄ dū viueret reuelare ꝺ
beat ꝓminādo ꝓcepit. O desideranda
hui⁹ reg'j deuotōis dulcedo q̄ virtute
sua molē corpis ad deū dilectū eleua/
bat. Hic nimirū ē rex a deo dilectus.
cui nō ē sil'is ¶ Tercio exp̄missis the
matis ỽbis btūs rex ꝓmēdak de ipius
pfectōis opatõe cū ꝺr. in vniuerso po/
pulo. s. ptūc nō erat ei sil'is i ope perfe
ctōis. Cui⁹ q̄dē opatio pfectōis claret
in triplici suo statu. scz.

¶ Primo in vita
¶ Secundo in morte
¶ Tercio post mortem

¶ Prio nanq̄ regis btī opatio ỽtuosa
claruit i vita. q̄ dū adhuc viueret mlt̄
tos sanauit suis meritʒ. q̄b⁹ q̄dē mitte
bat buccellā panis aut fruct⁹. ⁊ ill' gu
statis statim sanabāt. Aliq̄b⁹ ỽo mit
tebat herbā odoriferā suis manib⁹ cō
trectatā. ad cui⁹ mor olfactū sanabāt.
¶ Scōo deniq̄ ipi⁹ opatio pfecta cla
ruit in morte. nā filij sui puuli vicz ot
to ⁊ alij q̄ꝑ noīa tacenk diu añ mortez
regis decesserūt. sol⁹ btūs dux emeric⁹

remãserat. quẽ credebat pꝰ se regturũ erga quẽ diuia sepe sepiꝰ ꝓspexerat mysteria. spũ quoqꝫ ꝓphetie eundẽ plenũ coguerat. ꝓcea mltũ afficiebaf ad eũ. Sed dño disponẽte ẽ factũ vt octo annis añ patris obitũ migret in celum priꝰ glia cozonãdꝰ i cel' qꝫ tpali bono/rãdꝰ cozona i terꝝ. De cuiꝰ trãsitu rex ipe plmũ ꝓtristat⁹ extiterat. sꝫ trigesima die pꝰ illiꝰ obitũ tristicia fuit cõmutata i gaudiũ dũ btũs dux varijs cepit chozuscare miraculꝫ. Tandẽ dño reuelãte die sui obitꝰ pꝰ ipe rex pcoꝯ/uit. accersitisqꝫ epis et ꝑmis ac nobilibus hũgarie exhortatꝰ eos vt in fide firi starẽt ac vt iusticiã oĩb⁹ admistrarẽt. famaqꝫ sui trãsitꝰ p regnũ velocꝰ diffusa cepeꝛt nobiles et ignobiles clerici ꝫ vulgi ad illũ ꝓfluere. Ipe vo corpe dñi nr̃i ihesu se muniẽs i die assumptois vgis marie quã i pzonã assumpserat eleuatis in celũ manib⁹ testamtalit hoc regnũ cidẽ ꝓmẽdauit. Tãdẽ diuti⁹ orãs btm̃ deo reddidit spiritũ. O quãtꝰ luctꝰ oĩm baronũ ꝫ nobiliũ maxime añ paupeꝝ. O tũc audires flet⁹ vsqꝫ ad sidera more vngarico exrollẽtes. ipmqꝫ deploratũ honorifice sepelierũt i eccl'ia brẽ vginis albe quã ipe viuẽs ꝓstruxerat. ℣ Tercio pfectõ opatois claruit pꝰ mortẽ eiꝰ. Nã pꝰ q̃/dragintaq̃nqꝫ annos cepit miraculis chozuscare. ex hoc arguũt aliq̃ q illis q̃dragintaq̃nqꝫ ãnis fuerit i purgatorio exq̃ nõ fuerũt facta miracula p ipꝫ vsqꝫ tũc. Sed hozũ opinio nõ est valida. quia dicit btũs Gregꝰ. q multoꝝ cozpa veneranf in terris quoꝝ aie sũt in penis. ꝫ sic existẽs i purgatorio qñqꝫ facit miracl'a sicut exẽplificat beatꝰ Grego. Uñ elapsis. xlv. annis beatus rex Ladislaꝰ voluit sanctũ regẽ catha/logo sctõꝝ ascribi facere. Cunqꝫ ad esset dñi pape legatus lapidẽ desup tũbam regis positũ nullis modis leuare valuerũt. Reuelatũ aũt fuit cuidã monacho ꝫ cuidã sanctimoniali q̃ lapis ideo leuari nõ possit quia rex Salomon in captiuitate regis Ladislai ꝺtineret. Quo libertati restituto lapis ꝙsi sine pondere leuatꝰ est. Tandẽ ꝺcto die post festũ assumpcõis vgis gloriose sublato lapide dñi legatꝰ vna cũ rege ladislao archiepis et epis per actis vespis: accessit ad tumbã regis marmoreã in qua inuenerũt aquam rubeã mixtã oleo quasi odore redolentem. Et dũ ossa supnatãtia excepissent ꝫ sigillũ cum anulo ꝫ manu dextra ĩ inuenissent. ceperũt aquã oleo mixtaꝫ in argentea caldaria exhaurire. sꝫ ꝺcto magis liquor ille effundebaf: tãto magis tũba replebaf. Quo viso haustam aquã refuderũt. nec tamẽ refusta reliquã augmẽtauit. Interim monachus quidã noie mercuriꝰ assistẽs nescit ꝙd rapet de reliquijs a rege ẽ redargutus. Cui tristi in chozo residenti iniunctis albis indutꝰ pannũ inuolutũ tradidit dicẽs. Hũc tibi cõmẽdo sepeliendũ cũ tpus fuerit manifestãduz. Qui in angulo eccl'ie pannũ exãdit ibiqꝫ integrã viri dei manũ dextrã cũ anulo cernẽs expauit: atqꝫ secum clam in suum monasteriũ deportauit; ybi fm tẽpꝰ a iuuene pfixũ manifestauit. Rex vero cõgregat⁹ episcopis ꝫ regni primatib⁹ de tere illiꝰ diem statuit celebritatis. Quid est frattes q̃ ceteris membris resolutis dextra sola remansit. nisi qꝫ cũ eadem dispsit dedit pauperibus. ergo iusticia eiꝰ manet in seculum seculi. Et his oĩb⁹ certe videt⁹ luce clarius q̃ non est ei simil'in vniuerso populo quẽ dominꝰ elegit. Rogemus igit̃ zc.

¶ De eodem sancto rege
℣ Sermo lxxvij

Ecce cõstitui

Ecce cõstitui te sup gẽtes z regna vt euellas z destruas z dispdas z dissipes z edifices z plãtes. Hiere.j. Que vba ad ĩam licz dicta sint ad Hiere. miã apheriã. cñ eadẽ optie ꝓcuniũt beato Stephano ꝓmo regi hũgarozuz quẽ dñs deꝰ ꝓstituit sup diuersas gẽtes et regna vt euellat z destruat. Vñ in vbis pmissis tria notanť. scz

¶ Primo instituẽtis auctas

¶ Scõo instituti generalitas

¶ Tercio instituti cõis vtilitas

Primo dixi q notať auctas instituẽtis ſ. dei cũ dicit. Ecce ꝓstitui te sup. q. d. Ego instituo te non tu te. qz nẽo sibi sumit honorẽ: nisi q vocať a deo tãq̃ aarõ. Nã ꝫ dei istitutos ꝓncipes dñs damnat p Osee ꝓphaz. viij. c. di. Ipi regnauerũt et nõ ex me. ꝓncipes extiterũt z nõ cognoui. Et quõ sapiẽtissimꝰ deus nõ cognoscit tales q oĩa scit sed vt tales nõ cognoscit. i. nõ approbabit. sic de fatuis virginib⁹ dicit Matth. xxv. Amẽ dico vobis nescio vos. Scit igr deꝰ taliũ maliciã z pmittit: nõ tñ approbat. Vñ ꝺz Job. xxxiij. Qui regnare facit hypocritã. i. regnare pmittit p pter pctã populi. ¶ Scõo in vbis thematis notať instituti regis stephani generalitas cũ ꝺz. sup gentes et sup regnes Sũt em̃ q cozrigũt minozes q p gentes designãť. et timent maiozes qui p reges significãť. sed qlibz teneť cozrigẽdo sibi subiectos ſ. p loco z tpe opoz tuno. qz dicit btũs Gre. sup illõ Eze. chiel. iij. Si dicente me ad impiũ morte morieris et nõ annũciaueris ei. Ubi subditus ex sua culpa moriť ibi is qui pest quoniã tacuit reus mortis teneť. Licz enim nõ omnes emendent ex correctõne. iurta illud Eccles. vij. Nemo pot corrige quẽ deꝰ despexerit. i. rep ro bauerit. cñ qz nescimꝰ discernere inter pdestinatũ et reprobatũ q̃diu viui mus debemꝰ omes indifferẽter corrige maiozes et minozes vt ordo iusticie teneať z alij exẽplo terreanť. ipsi q̃z mali saltẽ timore pene si nõ amore iusticie cessent peccare. qbz si dãnabunť etiã pdest correctio. qz minozes penã habebũt etiã exquo minꝰ deliq̃rũt. Istis respectiby btũs rex Stephanus emẽdabat regna z gentes nõ parcẽdo maiozi vl minozi. ¶ Tercio in vbis thematis notať instituciõis vtilitas cũ ꝺz vt euellas et destruas. q. dñe. O ꝓnceps quicunq̃z sis. ego ꝓstitui te ad istũ finẽ. vt scz euellas delectatõem quã dyabolꝰ plantat in corde: qõ est valde difficile euellere. eo q inate sunt nobis. Deinde cõstitui te vt destruas cõsensum tanq̃ malũ fructũ qui ex delectatõne nať. et dispdas opus q̃ cõsensus vestiť. et dissipes cõsuetudines prauã qua ꝺs quasi incarceratꝰ teneť Sicq̃z implebiť illud Mat. xv. Oĩs plãtatio quã nõ plãtauit pater meus celestis eradicabiť. Postremo vt edifices i fide z moziby supza firmã petrã xpm. z plãtes vtutes et bona opa saluris eterne. Talis fuit btissimus stephanus hũgarozꝫ rex ꝓmus apl's et pdicatoꝛ. qui destruxit de suis regnis errorẽ infidelitatis. maliciã praue consuetudinis destruxit. vicia dissipauit. ecclesias multas edificauit. fidẽ christianã plãtauit. bene considerans verba dñi dicentis. Ecce constitui te sup gẽtes et regna vt euellas et destruas z dispdas et dissipes z edifices z plãtes. In quibus quidem verbis tria notemus nostre salutis documenta: in ꝑsenti sermone ad honorẽ btĩ Stephani auxilio dei declarãda. scz ¦

¶ Primo dñi dei. puidẽtiã certã. ibi. ecce ꝓstitui te sup gentes et regna.

De b. Stephão rege Hũgarozũ

¶ Scõo beati stephani opatõz sollicitã. ibi vt euellas z destruas zc.

¶ Tercio eiusdẽ opis fructificatõnez manifestã. ibi vt edifices z plãtes

¶ Primũ documẽtũ notem⁹ ad hoz nozẽ bti stephani declarãdũ dñi dei puidentiã certã cũ oz in vbis themat. Ecce zstitui te sup gẽtes z regna. Prouidẽtia eñ dei ẽ tã magna circa oĩa creata vt nihil dimittat sine sui gubnatiõne etiã minimũ pũctũ q oĩa creauit ĩ põdere z mẽsura Uñ circa dei tã arduam puidentiã notem⁹ tria. scz

¶ Primũ ẽ q nulla creatura sine oo põt se gubnare.

¶ Secundũ est q deus qñqz puidet p creaturã creature

¶ Terciũ ẽ q aliqñ deus puidet bonis p bonos aliqñ ecõuerso

¶ Primũ est circa oi puidentiã q nulla creatura sine deo pt se gubnare. sz iudiget creatoz sui puidẽtia. Cõtra hãc vitatẽ indubiaz diuersi diuersimode errauerũt. Quidã ei negauerũt diuinã puidentiã dicẽtes q oĩa a casu z fortuna zstigerẽt. z tales sũt ĩgrãtia dei z sui excecati ac magz zcupiscẽtia obnubilati nõ valẽtes intellectũ eleuare ad diuina z spũalia. iõ ipis tpalia magz videntur z spũalia nulla. imo ipi⁹ sũmi oi cognitio nulla est ĩ eoz cordibz. i. q̃z pso na dicit ps. Dixit insipiẽs. i. cogitauit. nõ est oo. Tales insipiẽtes z carnales sic viuẽtes sine cognitõe dei pibũt cuz iusta sniã dei. Quidã vo nõ oino negant dei puidẽtiã sed dicũt q de⁹ nõ curat de istz iferiozibz creaturz nec etiã de hũanis actibz. qz de⁹ vnũquẽqz dimisit in suo libero arbitrio. In hoz pso na oz Job. xxij. Circa cardines celi vsat nec nra zsiderat. z pbare intendũt sic. Oẽ a deo puisũ est rectũ z ordinatũ. z p oppositũ oñe inordiatũ ẽ iprouisũ. sed inordiatũ ẽ q mali pferãt z stulti prudentiby z q fu⁹ regnet. iuxta illud Eccles. x. Uidi q̃sdã alios malũ sub sole stultũ positũ ĩ dignitate sublimi. Uñ dicũt insup q si diuina puidentia circa hũanos act⁹ esset tũc nõ pmitteret bonos opprimi a mal'sz bonis bona et mal' mala admĩstraret. Hinc Hiere. xij. oz. Justa loq̃z ad te dñe. q̃re via ipioz pspat. bñ ẽ oiby q̃ puaricãt z iniq̃ agũt. Quiby rñdz Tho. sup. j. de. xl. ar. ij. q licz nõ videat nob rectũ vel ordinatũ q bonis mala z mal' bona euenĩat eo q ĩgram⁹ cãm ipi⁹ tñ apõ deũ b est ordinatũ eo q ipe cognscit rationẽ fin quã diuina puidẽtia oĩa ordinat. sic medic⁹ cognscit q̃re q̃busdã egri dat calida z q̃nqz frigida. q̃ arte medicine ĩgrãs mirat. Uñ Job. xxj. dicit puidentiã dei negãtiby. Audite me et obstupescite z supponite digitũ oi ve stro. z ego q̃n recordatus fuero prime sco z zcutit carnẽ meã tremor. Quare g impij viuũt sublimati sẽ zfortatiq̃z diuitijs semẽ eoz pmanet cozam eis. ppinq̃z turba z nepotũ cozã eis. dom⁹ eozũ secure sũt z pacate z nõ ẽ vga dei sup illos. z infra. Tenẽt tympanũ z cytharã z gaudẽt ad sonitũ organi. duc cũt ĩ bonis dies suos z ĩ pũcto ad iferna descẽdũt. Nos igit catholici tenem⁹ puidentiã dei circa oĩa etiã minima sic a filio dei didicim⁹ q̃ ait. Et capilli capitis vri oẽs nũerati sũt. Idẽ Mat. x. Passer nõ cadet ĩ terrã sine pre vo. Quã q̃dem catholicã vitatẽ. s. q dei puidẽtia se extẽdat ad oĩa. pbemus triplicit er. scilicz

¶ Primo magnis ratõiby

¶ Secũdo veris auctoritatiby

¶ Tercio manifestis siltudiniby

¶ Primo dei puidẽtiã circa oĩa. pbem⁹ magnis rõiby. Prima rõem assignat Aler. o hal. i pma pte sume dicẽs. illũ q̃ nõ ẽ ex se nõ põt se gubnare ex se. qz

ſp dependet ab eo a q̄ est. ſz nulla creatura ē ex ſeipa. ſz a deo. g̃ dep̄det a deo ↄ iō ois creatura indiget gubernatiōe ↄ puidētia dei sui creatoris. Sc̄ōaz rō nē tāgit b. Greg. ī moral'. d. O, ois creatura aliquā imp̄fectōz hz in se iō mutabilis ōz. sola aūt natura incōp̄hēsibilis a statu suo nesciri moueri. iō nec esse ē vt mutabilitas creature sp iuuetur ab incōmutabili bono. vñ Greg. Dia in nihilū tenderēt sicut de nihilo facta sunt si ꝝtus diuīa nō ꝓseruaret. Hinc Job. xiij. di. Ecce q̄ ei seruiūt nō sunt stabiles ↄ i angelis suis repit p̄a uitatē. q̄nto magis nos q̄ domos luteas inhabitam⁹. O igit̄ a nia xp̄i sanguine redempta cognosce tuā fragilitatē. qz tā fragilis es q̄ in p̄ūcto si de⁹ creator tu⁹ te nō respiceret ↄ nō sustēta ret mox nihil fieres. ecce de⁹ tu⁹ die ac nocte sup te vigilat. de te curat. tibi de necessitate puidet. ama igit̄ deū tuū q nūq̄z tui obliuiscit. ↄ age ei gr̃as de beneficijs nec vnq̄z de tua tribulatiōe ei improperes. ſz dic illud Job. Sic̄ domino placuit ita factū est sit nomē domini bñdictū. ¶ Sc̄ōo ꝓuidentiā dei circa oia ꝓbem⁹ veris autoritatib⁹. ōz em̄ in ps. Qui dat escā iumētis ip̄orū ↄ pullis corui ꝙ inuocantib⁹ eū. Et beatus Augu. li. de agone xp̄iano dicit. Omnis creatura vni deo ↄ dño subiecta est. ↄ oēs diuine puidentie seruiunt. ſz alij obediunt tanq̄z filij ↄ faciunt q̄ bonuz est. alij vo ligant tanq̄z serui ↄ fit de illis q̄ iustū est. bom vo sunt q̄ tota volūtate ↄ ꝝtute deo seruiunt. Et Sap. xij. Deus ipse est de⁹ cui cura est de oibus. Idem. Attingens a fine vsq̄z ad finē fortiter dispone sq̄z oia suauiter. q̄ ꝓfirmat saluator di. Luc. vj. Estote misericordes sicut ↄ pater vester celestis misericors ē. q̄ solē suū oriri facit sup bonos ↄ malos. ↄ pluit super iustos ↄ iniustos. Et Matb. vj. Si fenū agri q̄ hodie est ↄ cras in clibanū mittit deus sic vestit. q̄nto magis vos modice fidei. nolite g̃ soliciti esse dicentes. Quid mād ucabim⁹ aut q̄d bibemus aut q̄ opiemur. scit em̄ p̄ vester q̄ his indigetis ↄē. ¶ Tercio puidentiā dei circa oia ꝓbem⁹ manifestis siliꝰ tudinib⁹. nā puidētia dei fm Hugo. de sc̄ō vict'. est qua de⁹ curat de oib⁹ q̄ fecit ↄ nihil relinq̄t ex oib⁹ q̄ ptinēt ad ip̄m. vñ de⁹ assimilat artifici. Artifex em̄ dom⁹ circa domū hec q̄ttuor fac̄. ¶ Primo cogitās de domo facīēda p̄cōcipit finē dom⁹. puta inhabitatōez ꝓp̄ quā fit dom⁹. Sc̄ōo disponit ordinē p̄tiuz dom⁹ ad inuicē. s. q̄ fundamētū sit sub parietib⁹ ↄ paries sub tecto. Tercio in mente sua ꝓponit dare oia necessaria q̄ ad eā ptinent. Quarto artifex actualiter exequit ↄ pficit oia q̄ ꝓcepat. Sic a sili ōi puidētia hec q̄ttuor facit. ¶ Primo de⁹ pcognoscit finē ꝓpter quē creaturas facit q̄ finis est diuersimode dei bonitatē p̄ticipare. Sc̄ōo disponit ordinē creaturaꝝ ad inuicē. distinxit em̄ vniuersum fm diuersos stat⁹ p̄ducendo creaturas corpales ↄ spūales. Tercio ꝓposuit dare cuilibet creature id p q̄ō possit attingere finē suū sz angelo dare intellectū p q̄ deū itelligere posset. celo stellas p quas inferiora fecundaret. homi sensum ↄ rōnē q̄b⁹ viā salutis inueniret. Quarto de⁹ hec q̄ ꝓposuit actualiter facit cuilibet necessaria dando fm q̄ ei expedit. O de⁹ eterne diues in misc̄ōia quō puides homi de diuersis tuis bonis ↄ ip̄e te nō recognoscit. iō nō regratiaī sed vtī illis ꝫ tuā legē q̄ſi ip̄e creasz. ¶ Sc̄ōo circa dei puidentiā notādū q̄ q̄nq̄z de⁹ puidet p creaturā creature. Dicit em̄ Alexan. de bal'. j. pte sū. O, aliq̄n de⁹ p aliā creaturā puidētiā hz q̄ nō est ex defectu

dei sz ex defectu creature. Q, ei aliqs p seipm, puidere nõ põt alteri ex tribus causis ꝓtingit. Primo est ex defectu illius q̃ puidet qz nõ põt p se explere qõ vult. sicut i regno tpali rex tpalis per aliũ puidet in inl'tis. qz vtus reg' ẽ limitata z nõ sufficit toti regno. Bz i rege eẽno null' põt eẽ defect'. cui' vtus nõ est limitata sz infinita. z iõ p seipm creature puidet. vñ Bzego. in moral'. Mũdũ p seipm regit q̃ p seipm cõdidit. Et Damascen'. Nõ ẽ ꝓueniẽs aliũ esse factorẽ mũdi z aliũ esse puisorem. Sed ꝙ aliqs p se nõ puidet alicui ẽ ex defectu illi' cui puisio fieri deberet q̃ nõ põt a deo suscipe puidẽtiã imediate. Sic dei puidẽtia gubernat creaturas iferiores p supiores. siẽ puidet irrõnabilib' p hoies. z hoib' p angelos eo ꝙ creature inferiores ñ sũt susceptiue imediate puisioĩs diuie. z sic vez ẽ sol' de' p se puidet oib' creaturis ꝓncipaliẽ z autoritatiue. z B etiã vez est ꝙ puidet p alios instrumẽtaliẽ. qz p q̃cũq; puidet alicui siue bona siue mala dicunt dei instrumẽta. Et sic Attbila rex bunoz dicebat btõ Lupo epõ se eẽ flagellũ magni dei. p quẽ q̃si totũ mũdũ afflixerat de' eoz demeritis exigẽtibz. Tercio ꝙ aliqs nõ puidet p se alicui ẽ ꝓpẽ vtilitatẽ illi' p quẽ fit puisio sicut de' vult puideri paupib' a diuitib' ꝓpẽ vtilitatẽ diuitũ. sil'r vult doceri q̃sdã p alios ꝓpẽ vtilitatẽ doctrium. Ipe vo de' altissim' ernis oia in oibus intuet oim actionũ modũ z finẽ. scrutat renes z corda. i. affectões carnales z spuales. O sapiẽtissime de' q̃s peccare auderet cora tua maiestate si hec p̃fecte cognosceret z vitatem crederet.

¶ Tercio circa dei puidentiã notãdũ ꝙ aliq̃n de' puidet bonis p bonos aliquãdo p malos z aliq̃n malis per bonos. vñ Aug. li. lxxxiij. q̃stionũ dic. Fieri põt vt p bonũ hoiem z p malũ deꝑ puidẽtia opitulet. veruñ p q̃scũq; fiat hõis sp cedit i bonũ iurta illõ Ro. viij Scim' q̃m diligentib' deũ oia cooperant in bonũ. Ex q̃bus claret ꝙ dei puidentia sic oib' puidet p se ꝓncipaliẽ aut p aliũ instrumẽtaliẽ ꝙ nihil inordinatũ relinquet. Nã hungaroz gentẽ ꝓstituerat dus xpianoz z iustoz flagellũ q̃ pene totã eccliam suis crudelibus cedib' amaricauerat. vndeci milia vginũ occidẽdo z alios nõnullos. Q, aũt de' ipscrutabili puidẽtia ipsaz hungaricã gentẽ ad id instituerit. patz ex mõ egressionis ipoz de scithia. qui egressi ꝓpter varia itineris pricula tota bant reuerti. sz de' ꝓtra eos bestias serpẽtes z volucres imittendo coegit ad flagellandũ xpianoz vicia exire. vñ ꝓmus eoz rex Attbila noie. hũc titulũ habuit. Ego rex Attbila filius Bendeguz. nepos magni Nemzorh. flagellũ dei magni. metus orbis zc. Insup instituit deus hãc gentẽ fortẽ in securitatis ꝓtra magnũ thurcũ. quorum sanguie z ossib' replete sunt mõtiũ cõualles diuersoz regnoz. vt sancta xpianitas eoz ꝓbitate ac audacia insultu optata pace poniret. Ꝑcipue tamen aũt diuina dignatio elegit hunc aplicum regez Stephanũ de ipa gente et ꝓstituit eũ vt regnaret sup eos in iusticia z iudicio. de cuius institutõe sic legitur. Ea siquidẽ tempestate qua gentis ipsa dei eccliam depopulabat. erat in ea ꝓnceps q̃dam quart' a scõo ingressionis in pannoniã Seysa nomie. vñ fm Jsiõ. li. xv. z. xvj. Pannonia a pẽninis alpib' est vocata quib' ab italia secernitur regio fortis est. z solo leta a tribus fluuijs danubio que olim bystervocabat scz z saua ac tycia est vallata Habet aũt ab oriẽte mesiam. ab euro bystriam. ab affrico aute pẽninos ba-

bet alpes.ab occasu galliã belgicã.a se
ptẽtrione danubiũ limitẽ qui germa/
niã ptẽrfluit. Est em̃ terra spaciosissi/
ma z fertilissima mõtib9 z siluis mu/
nitissima.multis fluminib9 z aquis ir
rigua. venis aureis et alijs metallis
ditissima. sal etiã optimũ in qbusdaz
montib9 effodit.ppter pascua vberri/
ma feris et pecudib9 adimplet. gleba
eius valde est frugifera z vinifera i ml'
tis locis. Hanc terrã fm Orosiuz hu/
ni. qui vulgariter hungari appellant
a quodã fluuio vugh nomie. vbi pus
castrametati fuerat collecto agmie oc
cupauerũt z expulsis inde incolis a p̃
meua sua origine nomẽ genti z patrie
indiderũt.qua qdem terrã bis intra/
uerunt. Primo ei intrauit fortissim9
Atthila cũ fratrib9 suis scz Buda ke/
ue Bela z Ladicha. Atthila in ea ge/
nuit Aladariũ qui sine ple decessit. et
Chaba. q patre mortuo expulsus re/
diit in scithiam. vbi genuit Edemen z
Ed. Ed genuit Ugyel.qui genuit Eli/
ud.qui genuit Almas. qui genuit Ar
pad. Et iste scõ egredi ẽs cũ multis ca/
piraneis bunoz ppe thytel est occisus
qui genuerat Arpad iste est p̃m9 prin/
ceps scõe ingressiõis. z genuit Zothã.
qui genuit Toron genuit Geysam pa
trẽ bri Stephani regis.qui Geysa fu/
it crudelis in suos.mifficos tñ in ali/
enos ꝓpue in xp̃ianos.statuit secuz
aditum in suũ ducatũ intrare volenti
bus.clericis z monachis ex quoz cõ/
uersatione(illustrante xp̃i gracia)fidẽ
christi suscepit. Cepitqz cogitare quõ
crudeles gentis sue domaret. accepa/
tus ordinaret. vt ptz in legẽda ¶ Se/
cundũ documẽtũ ad bonorẽ bri Ste/
phani notem9 z declarem9 ex verb the
matis ipius beati regis oationẽ soli
citam cũ dicit. vt euellas z destruas di
sperdas z dissipes zc. Quilibet em̃ ꝑn
ceps tenet vicia euellere. scismata de/
struere. z mores bonos inserere. quia
dicit.ij.ethico. Cuiusibet legislatoris
intentio est ciues facere bonos. Omis
sis qdem ꝑnceps q manifesto delicto ñ
ꝓtradicit dãnationis sentẽtiã incurrit
si facere poterit bono modo. Vñ Bre
go. Qui inquit primi mala ꝓspiciunt
z silentio ꝓtereunt quasi cõspectis vul
neribus vsum medicamis subtrahũt
z iõ mortis auctores fiũt q qõ vidẽt cu/
rare nolunt. Et beatus Aug. Tu vul
nus fratris contẽnis tu eum perire vi/
des z negligis.peior es tacendo q̃z il/
le cõmittendo. Ideo in oi principe sal
uando hec tria sunt necessaria.s.

¶ Primo iudicij equitas.

¶ Secõ iusticie seueritas.

¶ Tercio vite ꝑprie puritas.

¶ Primo dixi q i principe saluando re/
quiritur equitas iudicij. vt recte iudi
cet.liberando innocentẽ z condẽnan/
do q̃uersuz. Dicit nanq̃ sanct9 Tho.
ij.parte sũme. q.lix. ar.j. q ad iudici/
um faciendum tria requirunt. Pri/
mo potestas subditos cohercẽdi.alias
nullus vnq̃z debet se intromittere ad
prelaturã.quia dicitur Eccĩ.xvij. No/
li querere fieri iudex nisi valeas virtu
te irrumpere iniquitates.ne forte exti
mescas faciem potentis z ponas scan
dalum in agilitate tua. Hanc potesta
tem habuit beatus Stephanus rex.
qui nemini peruerso parcebat. etiam
palatino vel magnifico. vnde quen/
dam palatinuz propter iniustum iu/
diciuz excoriari fecerat. Secundo ad
iudicium requiritur zeli rectitudo. vt
scilicet non ex odio vel liuore.sed ex iu
sticie amore iudiciuz proferat. Juxta
illud quod habetur dist.xlv.c. discipli
na. Disciplina vel misericordia mul/
tum destituitur si vna sine altera tene
atur. tutius tñ z gratius ẽ vt misceãtur

De b. Stephão rege Hũgarorũ

ꝑdomietur. qz ꝺz Jaco. ij. Judiciũ sine miſcõia erit illi q̃ nõ fecerit miſcõiam. Tercio ad iudiciũ reqrit sapia ad diſcernendũ verũ a falſo. bonuz a malo Sap̃. vj. Audite reges z intelligite. ſequit. Ad vos g̃ reges sunt bi sermões mei vt diſcatis sapiam z ne excidatis hanc vtiqz ipe Salomõ petebat a ꝺo iij. Reg. iij. di. Da seruo tuo coꝛ docile vt ꝓplm tuũ iudicare possit z diſcerne re inter bonũ z malũ. Hinc Eccs. iiij. Melioꝛ est puer pauꝑ z sapiens rege stulto z sene q̃ nesciat ꝓuidere in posterũ q̃ de carcere catheniſqz ꝺs egredit ad regnũ. Hec oia habuit beatus rex Stephan⁹ tõ destruxit errores varios z inseruit diuinã dilectionẽ. Naz dicit Sap̃. vij. Neminẽ diligit de⁹ nisi q̃ cũ sapia inhabitat. Ecõtrario de insipiẽte rege ꝺz Eccl. x. Rex insipiẽs ꝑdet populũ suũ. ℣ Scõo in p̃ncipe saluãdo reqrit iuſticie seueritas. iuxta illõ Esa. xxxij. Ecce in iuſticia regnabit rex z sapiens erit. Nullũ em̃ regnũ põt durare sine iuſticia sz diſſipabit. tõ meli⁹ eẽt ignẽ inducere in aliqõ regnũ q̃z iniuſticiã. qz ignis ꝓsumptis cõbuſtibilibꝫ ceſſat. sz iniuſticia nõ solũ tpalia. sed z aiam cõsumit z regnũ demolit. vnde Aug⁹. li. de ciui. dei di. Remota iuſticia q̃d sũt regna niſi latrocinia. Jõ dic Lipzian⁹ de. xij. abuſionibꝫ ſeculi. Juſticia regis parꝑ pplo. tutamẽ subditoꝝ vnitas plebis. munimẽtũ gẽtis. gaudium hoim. Ue aũt regno vbi potentia iuſticia. vbi voluntas sua. vbi ois seuicia. Ue p̃ncipi q̃ suos ſbditos grauat iniuſtis exactoibꝫ. Ue inquã p̃ncipi q̃ ꝓtra cõſuetudinẽ illegitime verat suos ꝓpinatõne sui vini z ceruiſie. Ue illis oibus q̃ iobagiones suas deuorant inordinata dica z angaria q̃bus loq̃t dñs Michee. iij. c. di. Audite p̃ncipes iacob z duces dom⁹ israel. nunq̃d nõ vestrũ scire est iuſticiã z iudiciũ q odio habetis bonũ z diligitis malũ q violẽter tollitis pelles coꝝ ꝺesup eis z carnẽ coꝝ ꝺesup oſſibꝫ coꝝ. Qui comederũt carnẽ ppli mei z pellẽ coꝝ ꝺe sup excoriauerũt. oſſa coꝝ ꝓfregerũt. z ꝑciderũt sicut in lebete. cũc clamabũt ad dñm z nõ exaudiet eos z abſcõdet facie suã ab eis. O hungaria O hungaria. recessit a te cũ tuis sanct⁹ regibꝫ iuſticia. p̃sit clemencia. inundauit malicia. iõ p te rara victoria q̃ declinasti a lege iſtituta. Nã b. rex Stephan⁹ hãc legẽ inſtituerat q̃ null⁹ aliũ hoſtiliter inuaderet. nemo vicinũ sine iudicio ledaret. viduas z orphanos nullus oppimeret. ¶ Tercio in p̃ncipe saluando requirit vite ꝓprie puritas. Dicit enim Jſiõ. de sũmo bo. Reges z p̃ncipes ſi cut ceteros statu dignitatis excedunt sic moꝛibꝫ z ſcientia alios p̃cellere debẽt Magna ꝓfecto intentõe debent p̃ncipes suã innocentiã custodire. qz dicit Aug. O, p̃ncipes z reges huius ſeculi de quãto in ſeculo sũt altiores de tanto ad malũ ꝓniores. ideo q̃ nemi nem habẽt quẽ timent. ſi deũ p̃ oculis nõ habẽt. Hinc Jſiõ. de sũ. bo. Diffcile est p̃ncipem ad melius regredi ſi vicijs fuerit implicat⁹. ppli em̃ iudicẽ metuũt z a malo sub legibꝫ cohercent reges aũt z p̃ncipes solo dei timore ꝛ. Ideo subditi ꝛ. Qui inquit recte vtitur potestate factis debet ostẽdere formã iuſtitie. Uñ extra de ꝓstituróibꝫ. c. oñs. di. cit. Qõ quis iuris in alterũ statuit eo ipſe ꝓtra se vti debet. Magna igit̃ gloria claret hui⁹ sancti regis Stephani exquo ipe ibi seruauit iuſticiã z mentis puritatẽ ſcz in dignitate regali vbi ebullire solet iniuſticia ex potencia. inuidia ex ſuꝑbia. cupiditas ex auaricia. luxuria ex ocio. z gula zc. Beatus

gitꝫ iste rex noster Stephanꝰ q̄ potuit
trāsgredi z ñ est trāsgressus facere ma
la z nō fecit: q̄ nportꝰ oībꝫ iusticiā impē
dit. Nā eos q̄ sexaginta viros besseo/
rū venientes ad audiēdū ꝟbum dei cū
multo auro z argēto spoliarūt suspen
di iussit in diuersis regni ꝓfinibꝫ. In/
sup dissipauit z dispdidit errores gen
tiles de hungaria. Nā de zala ritū gē/
tiliū volentes defensare ꝓsurrexerūt ad
uersus regē in magna multitudie spo
liantes ciuitates z villas occidētes re
gis seruos. q̄ dum ciuitatē zvisprimi
ēm. obsideret rex ipe cū suis sub vexillo
beatoꝝ Martini ꝓfessoris z Georgij
martyris aggressus eosdē deuicit. z ꝺ
preda victoꝝ z possessiōibꝫ eoꝝdem
monasteriū ꝓstruere cepit in loco vbi
btūs Martinꝰ dū in pānonia dege/
ret oratōis locū ꝑelegerat: q̄ sacer mos
dicebaꝯ tūc ¶ Terciū documentū ad
honorē bti Stephani regis ex verbis
thematis notemꝰ declarādū ipiꝰ opa
tōis fructificatōem manifestā cū dicit.
costituit te vt edifices z plātes. Edifica
uit em̄ dño duo tēpla. scz
¶ Primo materiale
¶ Secundo spirituale.
Primo em̄ btūs rex Stephanꝰ dño
edificauit tēpla materialia. Nā regnū
hungarie i decem ꝓuincias distinxit. z
in eis decem ep̄atus instituit. Strigo/
niensem ꝯo eccl̄iam eis metropolim
z magistrā p̄fecit. Deinde q̄rto pⁿ obi/
tū p̄ris anno Astricū p̄sulē Colocenſ:
q̄ alio noīe Anastasiꝰ noīabaꝯ ad apl̄i
cū destinādū deputauit vt se regia co/
rona insignire dignaret. interūq̄ salu
tis felicis posset pficere. Eodē tpe myſ
ka polonoꝝ dux. p eodem negocio ad
brōz apl̄oz successorē legatū miserat
vt patz in legenda. Postmodū cum
benrico imp̄atore ꝛ saracenos arma/
ta manu. pficiscēs z deo auxiliāte eos/
dem deuincēs hierosolymis mōaste/
riū monachoꝝ ꝓstruxit z p̄dīs ac vi/
neis ad victū necessarijs ditauit. Ro
me quoq; sub titulo beati ꝓthomarty
ris stephani hospitale ꝓdidit in q̄ duo
decim canonicos ordiauit. qō etiam
muro circūcinxit cū domibꝫ z hospi/
tijs hungaroꝝ causa deuotōnis apl̄o
rū limina visitantiū. Cōstātinopoli q̄
q; vrbe ecclesiā mirifici opis cū neces/
sarijs suis oībus donauit. Et sic euul
sis erroribus plātauit z edificauit dei
domū. ¶ Scōo btūs Stephanꝰ hū/
garoꝝ p̄mus rex edificauit tēpla spū
alia. scz ordia fideliū. de q̄bꝫ. j. Chorī.
vj. Nescitis q̄ mēbra vr̄a tēplum sunt
spūssancti. Nec aūt templa edificauit
ex lapidibꝫ viuis. i. ꝟtutibꝫ. in vita in
morte z post mortē. Prīo tēplū ꝺo edi
ficauit in vita pietatis z mīficordie opi
bus intātū vt nullꝰ vnq̄ pegrinus z
hospes sine solamīe tristis ab eo ab/
scessit. Nocturnas etiā vigilias in la/
uādis xp̄ifideliū pedibꝫ z in abscōden
dis in sinu pauperuz eleōsynis trāsigere
solebat. Quadā nocte spūali tactꝰ mo
nitu solꝰ nemīe sciēte sacculū pecūiaple
nū secum ferēs solito more pauperibꝫ di
stribuēdū portauit. z i ipa distributōe
suborta disturbatōe pauperuz viro dei
paupes barbam euulserūt. ob ꝺ miles
christi gaudio repletꝰ ante dei genitri
cis imaginē se ꝓstrauit gratias agēdo
clamabat. Regina celoꝝ et mea en
quem tu regē instituisti tui milites sic
honorarūt. in q̄ gratias agendo exul
to sciens q̄ dixit. Et capillus de capi/
te vestro non peribit. His dictis spe
cialē sensit deuotōis grām z spūs leti
ciam. Scōo deo templū edificauit in
morte. Nam cū lōga egritudie labora
ret q̄tuor palatini statuerūt ipm occi/
dere. z vnus eoꝝ iā die aduespasceōte
ingressus ē ad iugulādū regē: ensem

De sctō Bartholomeo

nudatū sub clamide tenēs. sz celesti i/pulsu gladi⁹ corruit z inuituz in terra reddidit. Statim rex audiēs cām inq/siuit. Ut ipe ad regis vestigia puolut⁹ venīā impetrauit patefactis tradimē/tis. reliqs vo digna mulctauit vltōe. Deinde appropinqnte extrema die cō/gregatis baronib⁹ z nobilib⁹ lōgo ser/mone eosdē in fide catholica adhortā/do roborauit. z eis valedicens se z re/gnum in manib⁹ gl'iose ✠ginis testa/mētalit legauit. sicqz i die assumptōis ✠ginis gl'iose anno dñi millesimotri/cesimoquarto btām deo reddidit aiaz

Mortz planct⁹ magn⁹ eroz⁹ ē diuitū z pauperz clerico z secularitū. ceperūt nāz vndiqz occurrere. z sctm fun⁹ in ec/clesia dei genitricis ciuitate albanen. sepelierūt. Tercio deo tēplū edifica/uit p⁹ mortē. nā interiectis q̄draginta qnqz annis dñi btūs rex Ladisla⁹ vel/let eleuare eū de tra lapis suppositꝰ tā/to fuit pōdere grauat⁹ vt nullo mō re/uoluere possent. Uñ cuidā incluse re/uelatū fuit q⁹ q̄diu Salomon rex in captiuitate teneret lapis reuolui mi/nime possit. Dimissus ipe sic facile la/pis reuoluit ac si nil ponderꝫ habuisz sublato sic lapide miri odoris fragrā/tia sentit. ceperūt signa z pdigia cho/ruscare. ceci visuz recipiūt. surdi audi/tū. paltici curant. puer ibidē septēnis a natiuitate oppressus genib⁹ z neruis manib⁹ portabat⁹ a pentib⁹. q̄ vt sepul/chrum optigit mox sanitatē recepit. Cu/iusdā mlieris filiꝰ cū inter hec spīm ex/alasset cuiꝰ corpꝰ iuxta regꝫ tumbā mī/ depositꝰ z inde viuum recepit. Sc̄o vero die assumptōis facta missa acces/serūt tumbā viri dei vbi tantā odoris suauitatē senserūt vt putarēt pleriqz se/ fore in paradiso. apientes tumbā q̄ ple/na fuerat aq̄ pauz rubea qsi oleo pmi/xta. in q̄ quasi in balsamo deuerūt os/sa p̄ciosa. qbꝰ i lintheamie mūdissimo collectis. sz anul⁹ in dextera regis posi/tus nō est reptus. Jussu igit regꝫ poz/tus nō est reptus. Jussu igit regꝫ poz/tank caldaria argētea. vt ibi exhausta aqua inuenirēt. verūm q̄nto magꝫ ex/ hauriebāt tāto magꝫ augebat. tō refu/sa aq̄ nihil augmēti fecit. Uñ inē aliosq̄ndā monachū rex increpauit vt hic discederet. q̄ rubore pfusus discessit. et dū in choro resideret tristꝫ. q̄dam lin/theamē inuolutū dedit eidē di. Accipe z̄. q̄re al'as. z suo tpe reuela. q̄ accipi/ens inuolutū lintheamē z pcedens re/tro altare explicauit z inuenit dextrā sancti regis cū anulo integrā. quavisa gaudio repletus itez cōplicuit z cum gratiarūactōe ad monasteriū suū zen/thiogb vocatū cū oīm veneratōe poz/tauit. z tandē suo tpe sctō regi Ladisla/lao q⁹ sibi angel⁹ dextrā sctī Stepha/ni regis dedisset revelauit. q̄ quocatis epis festū dextre Stephani regꝫ cele/brandū instituit. qō mō ꝑsuetudo nō colit sed tm pia devotiōe in ciuitate al/banen. posita olim miscdie opib⁹ ple/nam ois ppl's veneraf. Rogem⁹ igit piū regē vt ipe intercedat z̄.

De sctō Bartholomeo apl'o.

Sermo. lxxviij.

Ipsit rex eos/ liari Jonathā vestimēnt⁹ z/ indui eū purpura. i. Ma/ chabe. x. Ad gl'iam bti Bartholomei apl'i hec ✠ba merito dicūt q̄ litz ad lit/terā sint dicta de ipo Jonatha. quem/ unt tm b. Bartholomeo ꝓpē tria. s.

Primo ꝓpē iubētis intentionē.

Sc̄o ꝓpē nois interptationē.

Tercio ꝓpē expoliatōis rōnē.

Primo inquā ꝑfata ✠ba b. Bartho/ optime ꝙuenūt ꝓpē iubētis intētionē qz sicut ille rex Alexāder ob singulares

amorē iusserat expoliari Jonathā ve/ stimētis suis. sic rex regū xp̄s b. Bar. ex magā charitate p̄misit expoliari pel/ le sua. neqs em̄ ip̄e apl's tale gen⁹ mor tis sustinere potuisset sine magā chari/ tate. iuxta illud Job. xv. Maiorē cha/ ritatē nemo hz vt aiam suā ponat q̄s p amicis suis. Magā siq̄dem charitas mutua xp̄i dn̄i z serui Bartho. appa/ ret ex ō q2 rex xp̄s pellē suā p apl'o lani ari p̄misit. iuxta illud Epb. v. Tradi/ dit semetip̄m oblationē z hostiā i odo rē suauitat̄. viceuersa btūs apl's pellē suā detractā dedit p laniata pelle xp̄o dn̄o. vt dicat illud. j. Reg. xviij. Expo/ liauit se Jonathas tunica z dedit illā Dauid. Diligebat em̄ eū q̄si aiam suā Jonathas. i. btūs Bartholome⁹ expoli ari se p̄misit pelle sua q̄si tunica. z de/ dit Dauid. i. xp̄o quē diligebat plusq̄z aiam suā. ¶ Scdo q̄z p̄missa v̄ba bñ ueniūt b. Bar. ppē nois interp̄tatōz nā Jonathas interp̄tat donū colūbe qō bñ cōpetit b. Bar. q̄ fuit donū s. s. i specie colūbe demōstrati. ¶ Tercio di cta v̄ba b. Bar. ueniūt ppē expoliari onis rōnē q2 sic Jonathas ió fuit expo liat⁹ vt honesti⁹ purpura indueret. ita btūs Bar. fuit excoriat⁹ vt gl'ia indue ret. vñ triplici de cā hoies solēt vestimē ta sua ponere. Primo q̄n incalescūt vt calorē mitigent. sic b. Bar. illo igne succēsus quē xp̄us Lu. xij. dixit mitte re in terrā vt ardeat voluit pellē depo nere vt gl'ia reficeret. Scdo solēt hoies vestes deponere vt laboris fatigā mi/ tigēt. sic b. Bar. q̄ m'ltū laborauerat i vinea dn̄i p̄dicādo. baptizādo. ambu lādo. orādo. nā cēties in die z cēties in nocte genuflectebat p⁹ laborē tātū vo/ luit deponere vt q̄escat in eterna gl'ia. Tercio solēt hoies vestes deponere vt nouā induāt p̄sertim dū regi ꝓspectus adeūt. q2 hr Hester. iij. q̄ null⁹ sacco indut⁹ intrauit ad regē Assuer. Sic btūs Bar. voluit apparere ꝓspectui re gis gl'ie. ió deposuit p̄mū vestimentū cū pelle sua z indut⁹ gl'ia astat añ ꝓspe ctū ihesu xp̄i regis iudeor. z celor. q̄ opti me dicūt de ipo p̄tacta v̄ba. Jussit rex zc. In q̄bꝫ q̄dē v̄bis ip̄e a duob⁹ speci aliter cōmendat̄. s.

¶ Primo a passiōis genere z afflicti/ one. ibi. Jussit rex zc.

¶ Scdo a passionis decore z remune ratōe. ibi. z indui eū pur. zc

¶ Primo dixi q̄ ex p̄missis themat̄ v̄bis gl'iosus xp̄i apl's Bar. cōmēdat a passiōis sue genere z afflictiōe cū hr. Jussit rex expoliari Jonathā vestimē/ tis suis. Ex q̄bꝫ innuit q̄ ip̄e acerbum gen⁹ mortis sustinuit p xp̄o in sui exco riatōe. Magn⁹ ꝓfecto amor feruebat in corde q̄ libēter sustinuit pellis detra ctionē a corpe. Hoc q̄z notādū est q̄ p vestimētū b. Bar. intelligit pellis sua iuxta illud Job. x. Pelle z carnib⁹ ve/ stisti me. q2 sic indumētū corp̄is est ve stis. ita anie corp⁹ z pell'. Et ió in sacro eloq̄o q̄ntuplex vestimētū repit̄. s.

¶ Primū vestimētū v̄rutis.

¶ Scōm vestimētū cupiditatis.

¶ Terciū vestimētū fragilitatis.

¶ Quartū vestimētū necessitatis.

¶ Quintū vestimētū claritatis.

¶ Primū itaq̄z vestimētū repit̄ in sacro eloquio vestimentū v̄rutis. q2 sic corp⁹ vestib⁹ ita aīa ornat̄ v̄rutib⁹. hac veste tpe innocētie Ada erat idut⁹ solū nō tñ erubescebat. z erit vltima vestis q2 i resurrectōe null⁹ vestimētū rema nebit sz cōburet̄ ab igne ꝓflagratiōis. ad q̄ designāduz renati in baptismo alba veste iduunt̄. q2 tūc aīa baptizati a deo v̄rutib⁹ ornat̄. ió tūc dic̄ sacerdos baptizās. Accipe vest̄ cādidā quā ima culatā ꝓferas añ tribunal xp̄i v̄bi p̄nci pal' intētio v̄bi ē ad vest̄ v̄rutū. q2 illa

De scto Bartholomeo

vestis materiaľ corrūpeť. sz vestis virtutis bñ custodita nūqz. ō q̄ dr Apoc. xvj. Btūs q̄ custodit vestimēta sua oī tpe ne nudꝰ ambulet. s. corā toto mūdo. z sic in vestibꝰ diuersi colores inueniūtur. sic in vtutibꝰ diuersi actꝰ q̄bus aia adornať. Igiť ania xp̄i sanguie redempta vis aurea veste eternaliť indui serua decē p̄cepta dei ex charitate. z tūc ō te diceť illud p̄s. Corona aurea sup caput eiꝰ. Vis alba veste seq̄ xp̄m q̄cunqz ierit serua castitatē. z tūc de te diceť illud Apoc. vij. Hi q̄ amicti sunt stolis albis q̄ sunt z vñ venerūt. Et rñdent illud Apoc. xiiij. Hi sunt q̄ cū mulieribus nō sūt coinq̄nati. hi sequūť agnū q̄cunqz ierit. Si vis lazoreo siue aereo vestimēto indui cōstans esto. Si vis nigro indui serua humilitatē. hꝫ erūt vestimēta tua q̄bꝰ astabis corām rege glorie eternaliť. Si q̄s aūt hec vtutuz vestimēta sordidauerit vel dilaniauerit. diceť illi in iudicio illud Mat. xxij. Amice quō huc intrasti nō hns vestē nuptialē. Et illo obmutescēte. qz excusatio locū nō hz corā iusto iudice. dicet rex xp̄s angelis mīstris suis. Ligatis manibꝰ et pedibꝰ mittite in tenebras exteriores. ibi erit fletus z stridor dentiū. O terribile vbum vitať. O formi dolosa snia veri iudicis sup quē nostꝝ hic existentiū cades. certe sup oēs non seruātes dei p̄cepta. sup oēs fures. latrones. supbos. auaros. gulosos. iracūdos. infideles. hereticos. incātatrices. vsurarios. symoniacos. piuros. falsos iudices. homicidas. ꝛc. Uñ a vtutū vestimēto nūqz se btūs Bartholomeꝰ expoliauit. qz rex regū xp̄s nulli h̄ p̄cepit. q̄nocꝰ p̄cepit tale vestimētū indui Col. iij. Induite nouū hoiem q̄ fm deum creatꝰ est in iustitia vitatis. Alioqn Esa. ix. dr. Uestimentū mixtū sanguie erit in cōbustionē z cibꝰ ignis

Scōm vestimētū in sacro eloqō rerit vestimētū cupiditať seu malicie de q̄ saluatoꝛ Matħ. xxiiij. ꝓsulit sic dicēs. Qui in agro est. s. pnie nō reuertať tollere tunicā suā. i. ꝓuersationē p̄stinā malā. z btūs Grego. ait. Quid em̄ sūt terrena oia nisi q̄dam corpis indumēta. Hoc vestimēto iussit rex regū expoliari discipulos suos di. Lu. x. Nolite portare sacculū neq̄ perā neq̄ calciamēta. Nunc Col. iij. ait ap̄ls. Deponēte oia indignatōez. maliciā. blasphemiā. turpē sermonē de ore vr̄o ne emiťis. nolite mēriri inuicē expoliantes vos veterē hoiem cū actibꝰ suis Quid vo sit vetꝰ hō dicit btūs Grez. ſ omeť. Quid inq̄t vetꝰ q̄d carnalis hō nouerat nisi sua retinere aliena rapere si posset. Igiť hō licet iuuenis sis etate. tñ es vetꝰ si talis cupiscētia in te regnat. Dz si vis vt renouēť iuuētus tua accipe modū renouāndi a ceruo. de cuiꝰ natura sic legitur Q, grauatꝰ cornibꝰ et senectute vadit ad cauernā vbi scit serpentē latitare. et intromittit flatū vt serpēs inde exeat. quē egressum occidit z deglutit. z tandez vehemēti cursu ad fontē ꝑerat sitiens bibēs de aq̄. z inflatꝰ veneno seruitem p̄ calore cursus. totū serpētē pantis riter z cū aqua euomit. z sic cornua pilos z vetustatē deponit Sic hō debet facere moraliter si vult renouari. vt p̄mo vadat ad cauernā cordis sui vbi ꝑ p̄cīm serpens diabolꝰ latitat. in quē imittat flatū ꝛtritōis quo exire cogiť. tandē occidet p̄ firmū ꝓpositū amplꝰ nō recidiuādi z deglutiat p̄ detestatōz z currat ad fontē pnie in q̄ est aqua diuine miscōie. z bibatz euomat p̄ ꝛfessionē. z ita renouabiť. n̄ c āplꝰ reinduat h̄ malitie vestimētū. Iz dicat illō Can. v. Expoliaui me tunica. quō induar illa. Uñ debet q̄libet deponere banc tu

nicam ꝓpter ser.s.

¶ Primo ꝓpē diuinā dilectionē.

¶ Scdo ꝓpē nimiā infatuatōez.

¶ Tercio ꝓpē angustā ptrāsitionē.

¶ Quarto ꝓpē piculosam militatōez.

¶ Quinto ꝓpē cupidā insatiationē.

¶ Sexto ꝓpē infructuosaz derelictōez

¶ Primo nāq; qlibet dz deponere tuni cam cupiditat; ꝓpter diuinā dilectōez qz sine ea null⁹ ꝑt saluari. nec aliqd si ne ea placet deo Grego. Nihil bz viri ditatis ram⁹ boni opis si nō maneat i radice charitatis. Gz qz vt dicit Aug. li.lxxxiij.qstionū. Venenū charitatis est cupiditas. vbi ei regnat cupiditas ibi nō manet dei charitas. Et merito veneno charitati ↄtrario assilat cupi ditas. quia charitas ignis dz Lu.xij. Ignē veni mittere in terrā z qd volo nisi vt ardeat. Venenū aūt vt dic Aui cena nūq; manet i igne. Et ꝓbus li.p bleumatū ait. Q; ignis naturalit ini micat veneno qz nūq; in igne stat. sed aut extinguit. aut ꝑsilit de igne. vñ de Thyberiade cesare dz. q; dū mortuus fuisset z el⁹ cadauer ꝑm ritū gētiliū de buisset cremari z incinerari. tūc coz illi us alijs mēbris igne ↄsumptis nō po tuit cremari. Stupētibꝫ oibus qz cau sam ignorabāt. qdam ex ꝓbis dicebāt q; b esset ex constellatōe in q̄ nat⁹ fuis set. Alij vo alid dicebāt. Quidā āt ꝓbi sic ait q; ipator intoxicat⁹ veneno inte rijt. z venenū ad coz cōgregatū ñ ꝑmit tit coz igne cōsumi. sallo āt corde z eie cto veneno consumptū est. Sic ad ꝓ positū ignis diuini amoris nō potest ardere in corde veneno cupiditat; ple no. ¶ Scdo bocvestimentū cupidita tis est deponendū ꝓpter nimiā infatu ationē. nā cupidi sunt infatuati z sil'es vermibꝫ in noctevolātibꝫ ad lumē cā dele vbi cō burunt. ita cupidi trāsito rijs capiū nr. Hinc apls.j.Thim.vj. ait. Qui volūt diuites fieri incidūt in laqueū diaboli. z in tētationes z desi deria mlta z vana q̄ mergūt hoiem i interitū. ¶ Tercio vestimētū cupidi tatis est deponēdū ꝓpter angustā per transitionē. qz ait ipa veritas Math. vij. Arta ē via que ducit ad vitā. Ideo onerat⁹ terrenis nō pōt p eam trāsire. Hinc saluator ait Math.xix. Facili⁹ est camelū transire p foramē acus. q̄z diuitē intrare in regnū celoꝝ. Et licet vtrūq; sit ipossibile. tñ scōm mag; est ipossibile q̄z ꝑmū. qz ordinata dei po tentia camel⁹ ire ꝑt p foramen acus q̄ oia potest q̄ nō ↄtradicūt legibꝫ a deo statutis. Gz cupid⁹ siue diues q̄ diui tias plus diligit q̄z deū. ordinata dei potētia in celū intrare nō pōt. eo q; cō tradicit illi dei legi Deut. vj. Diliges dñm deum tuum ex toto corde tuo.

¶ Quarto vestimentū cupiditatis est abijciendū ꝓpter piculosam militatō nem. nā qlibet xp̄ianus debet pugna re cum hoste diabolo si vult cozonari ij. Thim.ij. Non cozonabit nisi qui le gitime certauerit. et Job. vij. Militia est vita hois sup terrā. z Epb. vj. Non est nobis colluctatio aduersus carnez z sanguinē scz solū. sed aduersus ꝓnci pes z ptātes z rectozes tenebraꝝ hax. Sed qz hostis noster diabol⁹ nudus est tempalibꝫ. qñ vero vestit⁹ cum nu do pugnat citius ad terrā deijcit. ꝑm Grego. qz habet vñ teneat. cupid⁹ em̄ tot vestib⁹ē indut⁹ quot res tempales inordinate diligit Grego. Quid ei sūt terrena oia nisi quedā corpis indumē ta. Propterea si vincere volum⁹ nudi salte in affectu luctari cum nudo debe mus. ¶ Quinto vestimētū cupiditat; est dimittendū ꝓpter cupidā insatiati onē. nam vt dicit Eccs. v. Auar⁹ nūq; implebit pecunia. Hinc Prouer. xxx. Tria sūt insatiabilia. z q̄rtū qd nūq;

dicit sufficit. s. infern⁹. os vulue. terra q̄ nō satiat. ignis vo nunq̄z dic̄ sufficit. Primū g̃ insatiabile est infern⁹: q̄ licz q̄tidie infinitas aīas deuozet tñ adhuc nō dicit sufficit. sz post iudiciū q̄n totalit̄ replebit tūc dicet satis est: Sic cūdū insatiabile est carnal' ꝯcupiscentia. q̄ licz in iuuentute satiari nō possit sed i senectute refrigescēte caloze naturali cogeat dicere sufficit. Terciū insatiabile ē terra q̄ sitit aquā: tñ in marima inūdantia dicit sufficit: Quartuz vo insatiabile ē ignis q̄ nūq̄z dic̄ sufficit. ꝺa dicit pbs. ij. ō aīa. Ignis crescit in infinitū per appositōz cōbustibiliū z fcat auariciā. q̄ q̄to pl⁹ ꝯgregat tāto pl⁹ appetit sic ignis. vñ poeta. Crescit amoz nūmi q̄ntū ipa pecunia crescit. Et Hiero. Oīa vicia cū hoīe senescunt sola auaricia iuuenescit. De cui⁹ insatiabilitate dicit Aug⁹. li. de vbis dñi. Que auiditas ꝯcupiscētie cū et ipe bel ue habeant modū. tūc em̄ rapiūt q̄n esuriūt. peunt aūt ꝑde-cū fulciunt satietate. Insatiabilis aūt sola auaricia diuitū q̄ sp rapit z nūq̄z satiat. nec deū timet nec hoīem vereť. nec pī parcit. nec amico fidē seruat. viduā oppmit. paupez inuadit. testimoniū falsū fert. res occupat mortui q̄si q̄ faciūt ñ moriant. q̄ est ista animaꝝ insania amittere vitā appetere mortē. Sextro vestimentū cupiditatis est amittēdū ꝓpē infructuosam derelictōez. qz in morte saltē infructuose derelinquūť. vñ ps. Ne timueris cū diues factꝰ fuerit hō zc. q̄m cū interierit nō sumet hec oīa. Idē. Relinq̄nt alienis diuitias suas. z sepulchra dom⁹ eoꝝ in eternū. Ideo diuitie assimilāť fimo q̄ ꝓseruat⁹ nihil facit nisi feces. sparsus i cāpis germinare facit: sic diuitie. Unō ps. Dispsit dedit paupib⁹ iusticia ei⁹ manet in seculū seculi. Hoc em̄ cupiditatis vestimento expoliauit se btūs Bar. q̄n aux argētū z lapides p̄cioſos a rege sibi missos recipere renuit vt ptz i legēda. sciens ꝓ certo q⁹ h̄ cupiditatis vestimētū sng⁹ auaricie non aufert sz auget. de q̄bus dr Aggei j. Opuistis vos z nō est sz calefacti. Nō ē possibile q⁹ istō tpale corpus z aīaz satiet. Esa. xxviij. Pallū breue vtrūq⁹ opire nō est. Ergo q̄rēdum est pallū charitatis diuie q̄ sufficiat. sic apl's q̄ dicebat. j. Thi. vj. Habētes alimēta z q̄bus tegamur his ꝑēti sumus Tercū quo hoies induūť est vestimentū fragilitatis. h̄ est corp⁹ hūanū de q̄ Job. x. ait. Pelle z carnib⁹ vestisti me. Isto vestimēto fuit idut⁹ z ē indutus rex glie. q̄ō tpe passiōis sue rubricauerūt suo sanguie. de q̄ angeli i ascensiōe mirātes q̄rebāt z dicebāt illō Esa. lxiij. Quare rubrū ē indumētū tuū q̄ti calcātis i torculari. Jō q̄ppe fieri ꝓmittū ē vt alioꝝ oīm nūm tale vestimētuz lauareť inde z dealbareť. Juxta illud Apoca. xxij. Lauerūt stolas suas z dealbauerūt eas i sanguie agni. Et beati qz vestimētū p̄cioſo xp̄i sanguie lotus pleriq⁹ denigrāt praua ꝯsuetudie. ō q⁹ b⁹ ds Hiere. xiij. Si mutare pōterit ops pellē suā z pard⁹ varietates suas sic z vos poteritis bñfacere cū didiceritis male agere. O hō dei reuera ꝓpter dñi honorē q̄ h̄ vestimēto ē indut⁹ deberes custodire corpus tuū z etiā alioꝝ videre vel dicere possum⁹ q̄z cruciabiliter dilaniauerūt h̄ vestimentū in passiōe z nūc q̄tidie in paupeꝝ oppressione. de quib⁹ dicit ipa vitas Matth. xxv. Quod vni ex minimis meis fecistis mihi fecistis. Hoc fragilitatis vestimentū btūs Bar. a nullo laniauit. q⁹ poti⁹ suū amoze xp̄i diligenť ꝺposuit. Quartū q̄ō i sacro eloq̄o iuenit vestimētū iuste necessitatis. ō q̄ Esa. ait. lviij Cū videris nudū operi eū. diuitie em̄ xp̄ianoꝝ sunt victus z amicꝰ. sine

esñ cibo nō pōt esse: sine vestimēto ve
ro nō pōt bene esse. Verūtñ nonnulli
ꝓpter corꝑis indumentū ꝛpale ꝓdunt
eterne glie vestimentū. Qō potissime
fieri solet septē modis.

¶ Primo ratōne p̄ciositatis
¶ Secūdo ratōe curiositatis.
¶ Tercio ratōe intentōnis
¶ Quarto ratōne scandalizatōis
¶ Quinto ratōe supfluitatis
¶ Sexto rōe ꝓfessiōis
¶ Septimo ratōne vilitatis

¶ Primo itaqꝫ ī vestib⁹ solēt boies pec/
care rōe p̄ciositatis. Jō apl's repben/
dit specialr mlieres q̄ ad ꝟ ꝓne sūt .j.
Thi.ij.dicēs. Nō in p̄ciosis vestib⁹.se
cus tñ esset si ꝟ faceret anio placēdi vi
ro suo vl' nubēdi volūtate.al's repben
dit p̄ciositas in vestib⁹. Uñ ait Bre. i
ome. Nemo q̄ppe vestimēta p̄ciosa ni
si ad inanem gl'iaz q̄rit vt honorabili
or ceter⁹ videat. Idē. Būt inq̄t nōnul
li q̄ cultū subtiliū vestiū putāt nō esse
p̄cm̄. qō si culpa nō esset neq̄q̄ ꝑmo
dei tā vigilanr exꝑmeret q̄ diuer⁹ q̄ tor
quebat apud iferos purpura ꝛ byssō ī
dutus fuisset. Quia licz supbia ꝑz bea
tū Bern̄. latitet in cinere ꝛ cilicio q̄ñ/
q̄: tñ spēalr nidū facit ī purpura bisso
ꝛ veste p̄ciosa. Dic igit mihi o bō. q̄d
cogitas q̄ñ te pōposse iduis. si cogitas
q̄ deo p̄ hoc magis placeas vl' boib⁹
appareas vide bñ. ego ei credo q̄ pl⁹
intēdis boib⁹ in hoc placere. qr in sil/
ua vl' in cāpo ac etiā ī ꝓpria domo vbi
null⁹ vl' pauci vidēt nō sic te adornas
sicut vbi mlti vident. Et reuera si itel
ligerēt boies q̄ causa vestimēto⁹ ꝑmo
rū fuit. qr añ pcm̄ adā ꝛ eua nudi nō
erubescebāt. nō sic supbirēt. Jrē si intel
ligerēt q̄ ꝑma materia vestiū fuit vi/
lis. ſ. pellis. Gen̄. iij. Fecit de⁹ ade ꝛ vxo
ri sue tunicas pelliceas. Deide succes/
lutēpor⁹ vētū est ad lanā purā q̄ mol
lior est q̄z pellis. postea ad cortices her
bar⁹. ſ. ad linū. tādē ad stercora ꝟmiū.
scz sericū. nouissime ad aur⁹ argētū gē
mas ꝛ lapides p̄ciosos. qō deo valde
displicz. Jn cui⁹ signū legit q̄ ꝑm⁹ in
ter romanos q̄ vsus fuit purpura ful
mine p̄cussus iterijt exēplū existēs se se
q̄ntiū. O igit insipiēs luxū. O futura
esca ꝟmiū q̄d ī veste p̄ciosa superbis.
q̄d dei magni q̄ te irā ꝓuocas. intelli/
ge q̄d fuisti. q̄d es. ꝛ q̄d eris. Uñ Aug.
ait in q̄dā ſmōe. O bō si ꝓsideras q̄d
p os q̄d p nares: q̄d p ceteros corꝑis
meatus egrediat nunq̄q̄ vilius sterq̄/
linium te inueniſti. Humiliatio igit
tua in medio tui tē. Magna siquidez
fatuitas ē cineri et pulueri facere sac/
cum de auro ꝛ purpura: qual' est hō.
Genes. iij. Puluis es et in puluerē re
uerteris. ¶ Scōo vestimentū corꝑis
est reꝑhensibile ratōe curiositatis. scz
quando nouū modū quis adinuenit
vel frequenter mutat: nunc in breue:
nunc in longū. nunc istius nunc alte/
rius coloris. in quib⁹ ostendit se men
tem instabilē habere. iurta illud Eccli
xix. Amictus hois annūciat de illo. tō
contra tales clamat dñs Sophonie
.j. Usitabo sup omnes q̄ induti sunt
veste pegrina. O hungari habitu mu
tati certe si venirent aui et ꝓtaui ve/
stri non vos cognoscerēt ex mutatōne
habitus vestri. ¶ Tercio vestimentū
est reꝑhēsibile ratōe intentionis. pu
ta si quis mouetur ad se ornandū vt
alios ꝓuocet ad lasciuiā ē mortale. vñ
Augustin⁹. Cōcupiscere ꝛ velle ꝓcupi
sci crimiosum est. Quarto vestimen/
tū est reꝑhēsibile rōne scandalizatōis.
q̄ñ ex alicui⁹ ornatu quis scandalizat.
ita q̄ est occasio dīudicandi talem su
perbū vl' lasciuū. aut incitat ad sil'e fa
ciēdū. Uñ dic alex. ō ales. sup. ij. scēn. q̄
licz ꝑm nobilitatē ꝓsone ꝛ dignitatem

De sctō Bartholomeo

officij seu ꝓsuetudinē terre pōt ꝗs vti ꝑciosis vestib⁹.ita tñ ꝙ absit libido in volūtate z scādalū i exercitio ope. ¶ Qui to vestimētū ē rephēsibile rōe superfluitatis. Nec āt superfluitas attēdit respectu nūeri.vt cū ꝗs habz vestes sup suam ꝓditōem.qb⁹ dic̄ Jobes bap.Lu.iij.Qui habz duas tunicas vnā det ñ habēti. Prima eīm est necessitat̄.scōa est superfluitatis quā retinere nō ꝑt.ali oqn efficiet fur z latro. Vñ Amb.z hī di.xlvij. Nudor̄ indumētū ē qđ tu recludis. ¶ Secūdo superfluitas attēdit respectu forme vt cū vestis ē nimis lata vel lōga.qđ est valde rephēsibile.qđ eīm aliud ē cauda vestimēti ꝙ pulueres in platea excitant ꝗs thuribulū diaboli. ¶ Sexto vestimētū ē rephēsibile rōe ꝓfessiōis.vt cū cleric⁹ defert habitū ñ ꝓuenientē honestati clericali.de qbus extra d̄ vita z hone.cle.c.clerici.dicit ꝙ nō debēt deferre vestes icisas.i.ligua tas nec varij coloris.nec rubeas.nec virides.nec nimis lōgas.nec nimis breues.neq; de serico ꝫ de lana:nō nimis ꝑciosa nec nimis vilia.di.xj.c.j. Cōtra b̄ faciūt illi ꝙ dignitati clericali inimicant.in pedib⁹ sūt sicut milites creati.i cingul' armati.i pectore sicut mulieres fibulati.in capite sicut ciues laici.in tōsura dūtaxat vident clerici. Sil'r qdam religiosi in pedib⁹ sūt sti pēdiarij.in calcaribus missam celebrantes.in habitu sicut mlieres pallio idu ti.in capite solū monachi.in aīa vero qđ sint de⁹ dijudicet. ¶ Septimo vestimentū est rephēsibile rōe vilitatis. Nimia eīm vilitas p̄ctm i notabilib⁹ psonis designat superbiā. Quō aūt beatus Bartholome⁹ fuit indut⁹ hac veste descripsit diabol⁹.vt patz in legēda ¶ Quintū in sacro eloqo inuenit vestimētū claritatis.de ꝙ Ecci.xv.Stolā iocūditatis induit eū dñs. ¶ Secū do exp̄missis thematis vbis b. Bar. ꝓmendat a passiōis decore z remūeratōe cū ōr.z indui eū purpura.Quō aūt b̄ fuit factū patet in legenda

¶ De eodem ¶ Sermo lxxix

Esto fidelis

vsq; ad mortē: z dabo tibi cozonā vite. Apoca.ij.cap. Ad gl'iam dñi Bartholomei apli ꝙ fidelit seruiuit xpo dño tō bodie accepit cozonā vite eēne. Recoḡuit eīm ꝙ fuit re deo nihil aliō est ꝗz regre.tō ꝺuore fuiuit. Vñ ꝗlibet tenet seruire dño ꝺo suo ꝗtuor de causis.scz

¶ Primo causa creationis

¶ Secūdo causa dotatōis

¶ Tercio causa emptōis

¶ Quarto causa ꝓmissionis.

¶ Prīo ꝗlibz tenet seruire dño deo suo rōne creatōis.qz teste p̄s. Ipe ꝺs fecit nos z nō ipi nos. Creauit ꝺo ad suum fruitiū:non ad vanitates: ociositates vel ad peccādū sed ad se laudādū. Vñ Esa.xliij. Formaui te:seru⁹ meus es tu. Jō dicūt naturales ꝙ in hoie tot sūt mēbra ḡt dies in anno ad designādū ꝙ hō oīm tpe oīb⁹ mēbris tenet ꝺo seruire. Hinc Bern̄.sup illō p̄s. Quid retribuā dño ꝓ oīb⁹ ꝙ retribuit mihi dicit. O bone ieſu qđ ego sū respectu tue maiestat̄.et si millesies milies me rederem tibi nō recōpensare. Dicam⁹ igit cū Thobia.c.xij. Pater quā mercedē dabim⁹ ei:aut qđ dignū ponit cē eius bñficijs qm̄ oīmb⁹ bonis repleti sumus ꝓ eū. ¶ Secō quilibz tenet seruire ꝺo rōe dotatōis.qm̄ ñ solū creauit ꝫ isup dorauit.z vt breuit ꝓpbendam omnia qcūqz habemus bōa ab ipo habemus. Juxta illō Jaco.j.Omne datū optimū z omne donū pfectū desursum est descendēs ꝛc. Jō dic̄ Augu. Oia subiecta sūt hoi vt hō subiect⁹ sit

deo soli. Hinc mgr in .ū. di. j. Factꝰ est hō ꝑ deū vt ei fuiret. z mūdꝰ ꝑ hominē vt hoi fuiret z positꝰ est i medio vt fuiret et ei seruiret. De q̄ apl's. j. ad Tho. iij. Oia vīa sūt vos aūt xp̄i. Cer/te si hō fuiret ōo solū ꝑ hō q̄ sibi ꝓcatū aliq̄n remisit, vel q̄ ab eēna mor/te ꝑfuauit hacten⁹ mille ānis nō sufficeret. Tercio q̄libz teneť ōo fuire rō ne emptiōis. q̄a ipe p̄cioso sanguie et vita ꝓpria redemit nos ab eēna mor/te. iuxta illō. j. Pe. j. Scientes q̄ nō cor/ruptibilib⁹ auro vl' argēto redēpti est/is ꝓcioso sanguie q̄si agni imaculati xp̄i De q̄ ꝓcio admiras apl's. j. Thozi. vj. dic. Empti est/is ꝑcio magno. Jō ōr Esaie lx. Bēs z regnū q̄ō nō fuierit tibi pi/bit. Quarto q̄libz teneť deo fuire fi/delit̄ rōe. p̄missiōis. q̄a suis fuis. p̄mi sit se et suā bītudinem dicēs Joh. xij. Vbi ego sū illic z miſter meꝰ erit. vbi z se p̄get z mistrabit suis fuis. iuxta illō Esa. lxv. Ecce fui mei comedēt et vos esurietis. ecce fui mei bibēt z vos sitietis. ecce serui mei letabūť z vos cō fundemi. ecce fui mei laudabūt p̄ ex/ultatiōe cordis z vos clamabit/is p̄ do/lore cordis. Jō charissimi i oib⁹ exhi/beam⁹ nosmetip̄os sic dei mistros in multa patia. i ieiunijs. Seruiam⁹ aūt puro corde sine crimine sic bīssimus Bartholome⁹ apl's fuit fidel' z p/seueranter vsq̄ ad mortē. z accepit iā co ronā vite coronā aureā. cui z dixit dn's Esto fidel' zc. In q̄b⁹ q̄dē vbis ad ho/norē hui⁹ bti apl'i Barth. duo saluti declarem⁹ documenta. scz

¶ Primo bti bartholomei fidelitat/is multiplicitatē. ibi. Esto fidel' vsq̄ zc.

¶ Scōo ip̄ius remuneratōis copio/sitatē. ibi. z dabo tibi coronā vite

¶ Prio dixi q̄ ad honorē bti Bar. de clarem⁹ ei⁹ fidelitat/is multiplicitatem cū ōr. Esto fidel' vsq̄ ad mortē. Nō suf/ficit ꝓfecto esse fidelē i vno ope tīn vel ad tp̄s q̄ vsq̄ ad mortē. iuxta illō ma thei. xxiij. Qui ꝑseuerauerit vsq̄ in fi nē hic salu⁹ erit. Fidelitas eīn vt dic̄ sanct⁹ Tho. p̄ma scōe. q. lxx. ar. iij. ē p quā deo z p̄ximo nō nocem⁹. neq̄ ꝑ fraudez neq̄ ꝑ dolū. Que q̄dem fidelitas lau dat in quatuor generib⁹ hoīm. scz

¶ Primo in seruo ad dn̄m

¶ Scōo in amico ad amicū

¶ Tercio in p̄lato ad subditū

¶ Quarto in magistro ad discipulū.

¶ Primo dixi q̄ fidelitas laudat in ser uo ad dn̄m. Serui ei suis dn̄is tria te nent. vicz fidelitat/is q̄stātiā. obedientiā z reuerētiā. Primo serui tenent dño fi/delitat/is q̄stātiā vt sint fideles dāna do minoꝝ p̄custodientes z bōa eoꝝ augm̄ tātes inq̄rū p̄nt. z ita fidel' laborent in ipoꝝ absentia sic z in p̄sentia. Un Eph̄. vj. Nō ad oculū seruientes q̄si hoi/bus placētes sz vt serui facientes volūta tē dei ex aīo cū bona volūtate seruientes sicut dño z nō hoib⁹. Nā sicut seruus nollet q̄ diminueret aliq̄d de p̄missa mercede: ita nec debz de labore debi/to diminuere al's fraudem cōmittit et peccat q̄ illō ius naturale. Dia q̄cūq̄z vultis vt faciāt vob hoies z vos facite illis. Ita fidel' fuit b. Barth. dño suo xp̄o q̄ ipi⁹ honorē sp̄ augmētabat. z q̄ si ꝓtinue corā dño astabat iuste iusti/cia faciēdo. Un legit q̄ iniustū lucruz abominabať. qz cū q̄dā mlier vas ple/nū oleo attulisset iuste forte cōquisitū vt ad lāpadē bti Bar. infunderet. sed q̄ntūcūq̄z vas sup lāpadē inclinabat nihil inde exibat cū tn̄ digitos imitte rēt z oleū liq̄dū palparent. Tūc q̄daz exclamauit di. Nō placz bto bar. vt h̄ oleū in suā lāpadē ponat. iō infuderūt ad aliā lāpadē secure. ¶ Scōo serui tenent suis dn̄is obedientiā in licitis. Unc Ephes. vj. Serui obedite dn̄is

carnalibꝫ cū timore z tremore i simplicitate cordis vri sic xp̃o. nō recalcitrātes z ad tractūdiā ꝓuocātes. ꝗa ōz Roma. xiij. Dis aīa ptātibꝫ sublimioribꝫ subdita sit. nō est em̃ ptās nisi a domino deo. itaqz ꝙ ptāti resistit dei ordinatōi resistit. Ut em̃ serui addiscerēt vtutē obedientie dñs oim vēit ad seruos z eos docuit in mūdū veniēs. iuxta illud Joh. viij. Que placita sūt ei facio sp̃. In mūdo ꝓgrediēs. Lu. ij. Et erat subdit⁹ illis. Ubi Bed. ꝙs erat subditus. Rndz de⁹. ꝗbus Rndz. homibꝫ xp̃s Marie z Joseph. obedientiā dei docuit de mundo exiens. Nā ōs p̃ magnā obedientiā ipōsuerat ei vt h̄ trigintatribꝫ ānis būilit nos docerz. z post modū ꝓ nobis crudeli morte moreretur. Jpe vo dixit. P̃r fiat volūtas tua Jō in cruce inclinato capite emisit sp̃m tanqz ver⁹ obediēs. vñ Phil. ij. Xp̃s factus⁹ est ꝓ nob obediēs vsqz ad mortē.

¶ Tercio serui tenentur suis dñis reuerētiā in locutōe z opatōe. cogitantes ꝙ dñs de⁹ ꝓstituit i seruili ꝓditōe eos Nec debēt detrahere dñis vl' dñabus suis dicēdo. Ille vel illa talis z tā pc⁹ vl' parca ē z hmōi. qdiē p̃s. Detrahētē secreto. ꝓrio suo hūc ꝓsequebar. Et. vj. q. j. Sūma inīqtas ē detrahere. Uñ scriptū ē. Ois ꝙ detrahit ꝓrio suo homicida ē. z ois homicida nō habz ptē in regno xp̃i z dei. Jō dicit Bed. Detractor z libēs auditor vterqz diabolū portat ille i ligua h̄ i auribꝫ. sicqz reuereat dominū i corde ꝓ fidelitatē. i ore ꝓ bonorificētiā. i ope ꝓ iustitiā. ¶ Scdo fidelitas laudat i amico ad amicū. Naz fm ph̄m. viij. etic. triplex ē cā amicicie fm ꝙ triplex est bonum. s. bonum simpliciter siue honestum. bonū delectabile et bonū vtile. Et quilibet amicus amat amicū ꝓpter dicta bona. Qui enim amat amicū ꝓpter honestū bonum quia est vtuosus vl' bonus amat ꝓpē se. sz ꝙ amat ꝓpē delectabile vl' vtile qō ei ꝓuenit nō amat ꝓpter se amicū sz ꝓpē aliō. ió dicit ph̄us ibidē ꝙ oēs hoies amicicia qrūt: siue nes ꝓpter delectabile. senes ꝓpē vtile. Unde verus amicus teneī i tribꝫ suo amico scilez

¶ Primo beniuolentiā

¶ Scdo cōcordiam

¶ Tercio beneficentiā

¶ Primo nanqz ver⁹ amic⁹ teneī amico beniuolentiā ꝙ ꝓsistit in inīori affectu. z sine hac amicicia ee nō pōt. ꝗa nō est possibile aliqs esse amicos nisi pri⁹ facti fuerint beniuoli. Jō dic Tul li⁹ de amicicia ꝙ in h̄ differt amicicia a ꝓpinqtate. qz a ꝓpinqtate tolli pōt. ab amicicia vo nō. Unde b. Barth. fuit ver⁹ xp̃i amic⁹ z noster. Christi ꝗa bēiuolētiā hēbat ad xp̃i hominem sicut xp̃s habuit beniuolētiam ad ipz ꝓ ꝙ z mortu⁹ ē. ió dicebat. Vos amici mei estis si feceritis ꝙ ego ꝑcipio vob. Ad nos etiā b. Barth. habuit beniuolētiā. qz nr̃am salutē suo labore z morte ꝓcurauit. ¶ Scdo ver⁹ amic⁹ teneī suo amico ꝓcordiā ꝙ ꝓsistit i affectu z i vnanimi actu. i. ꝙ eadē velint z nolint z eadē eligāt i ꝗbꝫ ꝓsistit rō ꝓcordie. Uñ ꝓcordia ōz ēsi vnitas cordiū. ꝙ i amicis ꝑcipue dz ee. ꝗa fm Tullū amicoꝝ ē idē velle z idē nolle. Hec autē ꝓcordia dz ee i ꝗnqz. s. in aspectu. i ꝓuictu. in affectu. i colloqo. z in obsequio. Primo ꝓcordia amici debz ee in aspectu. Rō ꝗa ꝗlibet amic⁹ delectabiliter videt amicū et boni noticia z p̃sentia ō lectat. quā noticiā z p̃sentiā facit vilus Scdo ꝓcordia amici debz esse in cōuictu. Nihil em̃ sic est ꝓpriū amicoꝝ sic̃ ꝓuiuere. sicut em̃ ꝑ mutuā delectatio

nẽ fouet amicicia ita p longã absentiã obliuiscet. Unde de nõ cõtinuantibus amicis dicit Eccles. iij. Ue soli. f. qui est sine amico. sine xpo. sine deo. qa cũ ceciderit nõ habz subleuantẽ se. ¶ Tercio cordia amicoꝝ debz esse i affectu vt se mutuo diligãt. O qz pauci sũt tales amici: sed multi sũt amici solo ore sed nõ corde. de qbo Eccl. xxxvij. dicit. Est amic9 solo nomine sed nõ re. Qõ phibet. j. Joh. iij. Nõ diligam9 verbo z lingua sed ope z vitate. Uerbo z lingua diligit q dilectõem in effectu nõ ostẽdit. multa promittit z nõ dat. vel si dat non ñ ordinata intẽtiõe. vñ Aug. qz multi sunt q iactãtie causa multa distribuunt: multa donãt. z nihil aliõ qrunt nisi bũanã laudẽ z gliam ppl'are plenas veris: nulla stabilitate solidatã. Tales amici sine affectu sed verbo z lingua solũ sep9 nocẽt: sicut. ij. Regũ. xx. dicit q Joab dixit ad Amasã. Salue mi frater: et tenuit dextra manu mentum amase qsi deosculans eũ z effudit viscera ei9 i terrã. Hic Judas dixit salua tor Aue rabbi: q tñ osculo tradidit eũ. Lu. xxij. Juda osculo filiũ hominis tradis. Hinc Ecclesiastici. vij. dicitur. Est amic9 scz falsus q cõuertit ad iimicicia z q odiũ rixã z ꝓuiciũ denudabit. g. d. Est amic9 falsus q leuit nudabit. Quertit nũc ad amicicia nũc ad inimicicia. z defacili denudabit qõ in corde habz. iõ mala q scit de amico reuelat. z qñ nescit fingit. Hinc Eccl. xviij. Occasiões qrit q vult recedere ab amico. z aliũ amicicia aduersitas ꝓbabit nõ pspitas. sicut Job. vj. dicebat. Necessa rij qz mei recesserũt a me. z Trenoꝝ. j. Oẽs amici ei9 spreuerũt eũ inf angustias. Uñ puer. xix. Diuitie addũt amicos plurimos. a paupe autẽ bis qs habuit separantur. Legit enim q qdam homo paup inuenit multũ thesaurũ et volens probare amicos misit vro rem ad suos amicos vt diceret. Uenite charissimi reportemus in domũ virum meũ: quia atrociter est vulneratus. Et quibus quidam dixerunt. Nos nõ ibimus: sed quicqd ipe inuenit ipe habeat. Alij vero veri amici et fratres quidẽ dixerunt. Eamus et curam eius geramus. z venientes inuenerunt eum sanũ. Qui dixit illis. O vos mei veri amici qui amicicia i adversis ostendistis: vos meremi participes fieri tanti thesauri per me inuenti: et ostendit ipis thesaurũ. Hic beatus Bartholome9 inuenit thesauruz christũ: in quo sunt abscõditi omnes thesauri sapiẽtie et scientie dei. Ad quẽ vocat veros amicos sub modica afflictione ieiunij: vigilie zc. ¶ Quarto cõcordia vere amicicie debet esse i colloquio vt secure manifestet secreta sua Quia dicit Eccliastici. viij. Nõ omni homini manifestes cor tuum. Unde be. Ambrosi9 libro. iij. de officijs. Solaciũ ait vite huius est: vt habeas cui pect9 tuũ aptas: vt colloces tibi fidelem virũ qui in prosperis congratulet tibi: qui in tristibus compatiatur: in persecutionib adhortet. facilis vox z cõgrua. totus sum tu9: sed paucorũ est effectus. Nam et saluator secreta sua solis amicis reuelauit dicens Johãnis. xv. Uos autẽ dixi amicos quia omnia quecũqz audiui a patre meo nota feci vobis. scz ad salutez necessaria ¶ Quinto cordia vere amicicie debet esse in obsequio. quod debet fieri liberaliter. quia si inuitus benefacit vel propter seipm non est verus amicus. Ideo dicit Ambrosius. In beneficio conferendo plus anim9 qz census operatur. ¶ Tercio verus amicus tenetur amico beneficentiaz: que fit in exteriori effectu. ideo dicebat

saluator. Vos amici mei estis si feceritis q̄ p̄cipio vobis. q. d. alit nō. Ex qbꝫ pz q̄ btūs Bar. habuit fidelē amiciciam ad xp̄m z ad nos. qz fuit beniuol⁹ cōz cozs z benefic⁹ ¶ Tercio fidelitas laudat i dño ad subditū in q̄tuor. scz.

¶ Primo in p̄uisione
¶ Scōo in correctōe
¶ Tercio in dilectione
¶ Quarto in cōpassione

¶ Prīo dixi q̄ fidelitas dñi laudat ad subditū in p̄uisiōe necessaria. s. in cibo in potu vestitu zc. qz eandē fidelitatez tenent dñi suis sic et serui dñis. Epb. vj. Et vos dñi eadē facite illi. Nā seruo rū est cē sollicitos quō bñ z fideliter seruiant. dñoꝫ vo ē videre q̄ serui habeant necessaria sustētatōem. tādē ꝑpleto seruitutis tpe tenent mercedē p̄soluere. iuxta illō Thob. iij. Et merces mercēnarij tui apō te oīno nō remaneat. sz statim mercedē ei restitue. qz hoc est vnū de p̄cis clamātibꝫ ad deū. Jaco. v. Ecce merces opariozꝫ q̄ fraudata ē a vob clamat. z clamoz eoꝝ in aures dñi sabbaoth introiuit. O q̄t sūt mō tales q̄ violēter tenēt mercedē seruientiū eis. z tal' rapina iudicabit a dō. puer. xxij. Nō facias violentiā paupi qz pauper est. dñs ei iudicabit cām ei⁹. z ꝑfiget eos q̄ ꝑfixerūt aiaz ei⁹. Nā defraudatio mercedis cōpar homicidio. iuxta illud Eccī. xxxiij. Qui effundit sanguinē z q̄ fraudē facit mercēnario frēs sunt

¶ Tercio dñi tenent suis fidelitatez correctōis si delinquūt qz tenent reddere rōem p ipis si grauiē peccāt i domibꝫ ipoꝝ. vt habeā extra ō hereticis c. q̄ alios. Qui alios ab errore nō reuocat dū pōt sic ꝑpm errare demonstrat. ideo dñi z dñe tenent vt subiectos instruāt ieiunare. missam audire. eucharistiā sumere. ꝑfitezi zc. q̄ si nō fecerint debēt eos dñi arguere: alias culpa redūdat ad ipos. vt dr. xxiij. q. iij. c. Qui pōt obuiare z pturbare puerios z nō facit nihil aliō est q̄z fauere ipietati eorū. nec caret scrupulo societatis occte q̄ manifesto facinozi desinit obuiare. Et. xj. q. iij. c. Qui ꝑsentit peccātiꝫ erit apud deū et hoies maledict⁹. Si vo emēdauerit culpātes magnū lucrum habebit. q̄a dr Jaco. v. Qui ꝑuerti fecerit pctōrē ab errore vie sue saluabit aiam suā a morte. ¶ Tercio fidelitas dñi ad seruos ꝑsistit i dilectōe. vicz vt sint caritatiui z benigni ad eos. Nunc Epb. vj. Remittētes minas sciētes q̄z z illoꝝ dñs z vr in cel' est. sic eīm q̄libet dñoꝝ vellet suū dñm clementē z pizsic debz et ipe se habere. Ben. Sic cū inferiozi viuas quēadmodū supiozez tecū viuere velis. Cōra b faciūt q̄dam dñi q̄ sp sunt iracūdi: amari ad seruos nō loq̄ntes vba pacifica eisdē. de q̄bꝫ Eccī. xij. Noli eē sicut leo i domo tua euertēs domesticos tuos. z oppmentes subiectos tibi. Rō ē: q̄a dñi z serui sūt eq̄les in tribꝫ. s. rōe p̄ncipij. rōe medij. z rōe finis. Prīo serui sūt sil'es dominis rōe p̄ncipij q̄a oēs sum⁹ de terra creati. Ben. j. Formauit de⁹ hoiez ō limo terre. ī scribit Gap. vij. Nēo erregibꝫ aliō habuit natiuitatē initiū. Nabem⁹ eīm vnū pr̄ez spūalē deū Mat. xxiij. Un⁹ ē pr̄ vr q̄ in cel'ē. oēs vos fratres estis. Et Job. xxxiij. Ecce z me sicut te fecit de⁹. z de eodē luto ego q̄z format⁹ sū. Jē habem⁹ vnū p̄iem carnalem. s. adā. Jō ds noluit i p̄ncipio pl'es hoies formare aliq̄s de auro. alios de argēto: sed vnū de terra ne vn⁹ q̄s amarē. Sēo serui z dñi cēles sunt alīi se p̄ponēret z despiceret sz seinuicē ex pte medij. q̄a oīes i hac miserabili vita sum⁹ mortales z breuis vite. Debre. ix. Statutū est [illegible] mōi sūt. scz Job. xiiij. Breues

diuitū paupeꝝ dñoꝝ ū seruoꝝ.iō q/ libet ꝑt dicere illud Job.vij. Uent⁹ est vita mea. Noli igit extolli. qz ōz Eccī xxij. Rectozē te posuerūt noli extolli. ſ esto in illis q̄ſi vn⁹ ex illis. Et eiusdē ꝛ. Rex hodie ē ꝛ cras moziet. vade igꝛ ꝛ respice ossa moztuoꝝ ꝛ vide q̄ sit dif/ ferētia inter ſuū ꝛ dñm. ¶ Tercio dñi ꝛ serui sunt eq̄les ex pte finis qz oēs in cinerabunt. iuxta illud Eccī.xlj. Oia q̄ de terra sunt i terrā ꝙuertent. vñ sicut ser⁹ sic ꝛ dñs dicere ꝑt illud Job.xvij. Putredini dixi ꝑ me⁹ mr̄ mea ꝛ sozoz mea vermib⁹. iō Eccī.x. Quid supbis terra ꝛ cinis Aug⁹. O hō ag̃sce te moz talē ꝛ franges elationē. vñ Eccī.vij. In oib⁹ opib⁹ tuis mēozare nouissima tua ꝛ i eternū nō peccab. Quarto fidelitas dñi ad ſuos ꝙsistit i cōpassiōe. vt si fue rint infirmi ꝛ defectuosi qz dicit Mie/ ro. Hocvlt de⁹ vt vnuiscuiusq; alteri⁹ angustias sentire debeam⁹ vt ꝓprias. ꝛ. Job.xij. Qui viderit fratrē suū ne/ cessitatez hr̄e ꝛ clauserit viscera sua ab eo quō charitas dei manet in eo. q. d. nullo mō. Quia dicit idē. j. cano. xiij. c. Qui ñ diligit fratrē suū quē videt deū quē nō videt quō diligere pōt. Jō brūſ Greg. ait, Min⁹ ꝓximū amare ꝙuin/ cit q̄ primo in necessitate nō cōpatit. vt eū dicit Aug. xix. de ciui. dei. O, iu sti nō dñandi cupiditate impant. ſz of ficio ꝙsulēdi. vñ dñatio mūdialis soluz durat inē hoies mortales ꝛ p⁹ iudiciū cessat ꝓlatio. vt dicit magr̄. in. xij. di. vj. Quādiu durat mūd⁹ angeli angelis demonib⁹ demōes ꝛ hoies hoib⁹ ꝑsūt Jō dicit Alexā. de hal. ij. ꝑte sū. q. cxcvj O, serui⁹ violētie q̄ ꝑ pctō ē introdu/ cta in statu innocētie nō fuisset qz nec peccatū fuisset. mō deficiēte cā deficit ꝛ effect⁹. Fuisset tñ serui⁹ beniuolētie qz si bō in statu innocētie stetisset filij et⁹ bonozē ꝛ reuerētiā ei fecissent ac corpa liter seruissent. vt qñ voluisset comedē re fruct⁹ detulissent ꝛ silia. Sciēdū igr̄ circa b̄ est q⁹ ꝓlatio ad tria ordinat. scz ad supplendū. ad corrigendū. ꝛ ad or dinādū seu dirigendū. ¶ Primo dñius est ordinatū ad supplēdū vel defendē/ dū subditos. ꝛ sic ppl's ꝑ reges defen/ sat ꝙtra q̄s se iuuare nō ꝑt. ꝛ tale dñiū ante pctm̄ nō fuisset qz nihil fuisset qđ boi nocuisset. Scōo dñiū ordinat ad corrigendū malos mores ꝛ ad violen tādū ad opa ꝛtuosa. ꝛ nec tale dñium fuisset in statu innocētie qz nulli⁹ volū tas ꝙtradixisset bono. Tercio dñium ordinat ad dirigendū subditos in his q̄ agēda sunt. ꝛ tale dñiū fuisset in sta tu illo. qz vn⁹ hō etiā tūc maiozi lumi/ ne intelligētie vel sapie fuisset ꝓdit⁹ ꝛ i agendis alios direxisset. Cui⁹ rō est qz stat⁹ innocētie tunc nō fuisset altioz q̄z nūc stat⁹ angeloꝝ. ſz stat⁹ angeloꝝ sic ē q⁹ vn⁹ ordo dñatio appellat. ali⁹ ꝓnci/ pat⁹. ali⁹ ꝓtās. q̄ tale dñiū fuisset in sta tu innocētie. mō ꝛo dilapſi sum⁹ ad ser uitutē. ignozātiā. mali ꝓnitatē. infideli tatē. ꝙersitatē. iō iam q̄rit inter dispē/ satoꝛes vt fidelis q̄s inueniat. O dñe xp̄e. O saluatoꝛ pie respice de solio ma iestatis tue sup filios Adā ꝛ vide. q⁹ fe re oēs appetunt sublimari. dñari. pci pere. etiā ꝙtra salutē aniaꝝ suaꝝ que/ rentes oīa que sua sunt nō que ieſu christi. de q̄bus dicit Eccēs. viij. Domi natur homo homi in malū suum. de q̄b⁹ mirāt angeli quasi sivn⁹ mus ve/ lit dñari sup alios. Quarto fidelitas cōmendat in magistro ad discipulu. cui⁹ quidē fidelitas in trib⁹ ꝙsistit. ſ.

¶ Primo vt impedimēta excludat

¶ Scōo vt dicenda impleat.

¶ Tercio vt ponderāda moneat.

¶ Primo dixi q⁹ magistri fidelitas con sistit i hoc vt impedimēta doctrine ex/ cludat. impedimētū vero sane doctri/

ne est malicia z auaricia. ió dicit Epb. uij. Ois sermo malꝰ nó pcedat ex ore vestro. sz si qs bonꝰ vt pstet edificatõez audienti. Et. j. Pet. iiij. Si qs loquit q̃ si sermones dei. qz dicit apl's. Corrũpunt bonos mores colloqa praua. Et saluator. Et abundãtia cordis os loqtur. Quicqd em̃ freqntiꝰ versat in corde hoc erũpit ex ore. ió sicut herba cognscit odore. sic homo fmone. Aliud q̃z impedimẽtũ est auaricia que mẽtẽ occupat ad terrena. Vnde etiã gẽtiles phi abhorrebant diuitias ne ipedirent in studio phie. vñ dicit Lu. xvj. qꝰ dñ saluator docebat iudeos de via salutis ipi deridebãt eũ qz auari erãt. ¶ Scõs fidelitas magistri ꝓsistit in h vt dicenda ꝑ us ipe faciat. exemplo xpi Act. j. Qui cepit facere z docere. Hinc Amb. sup bti imaculati. Ante vita q̃ doctrina q̃renda est. vita bona sine doctrina gr̃az habz. Doctrina sine vita bona ite gritatẽ nó hz. qz fm Grego. Cuius vita despicit restat vt z eius p̃dicatio cõtemnat. et Eccl. xx. Sapiẽs in verbis pducit seipm. nihilominꝰ tñ doctrina bona a q̃cũq; dicat nó ẽ ꝓtẽnẽda. qz dicit saluator Math. xxiij. Sup cathedrã Moysi sederũt scribe z pharisei. q̃cunq; dixerint vobis facite. fm autez opa eoꝝ nolite facere. dicunt em̃ z nó faciũt. sup quo Chrys. Si bñ vixerint eoꝝ lucrũ. si bñ docuerint vestrũ. accipite igit qõ est vestrũ. nolite discernere qõ est alienũ. Idem ibidẽ. Doctrinaz accipiamꝰ nó mores. Apibꝰ herbe nõ sunt necessarie sed flores. sic z vos flores doctrine colligite z ꝓuersationẽ relinquite. Frequẽter ei de malo homie doctrina pcedit bona. sic terra vilis pciosum auꝝ pduxit. nunqd ꝓter vilẽ terram pciosuz auꝝ ꝓtemnit. sic z vos doctrinã accipite z mores relinquite. Tales em̃ in dei iudicio excusationez nullã habebũt. qz dicit apl's Ro. ij. Tu qui aliũ doces. teipm nó doces. qui pdicas nó furandũ furaris. q̃ dicis nó mechandum mecharis ꝛc. Et stimas autez hoc o homo qui iudicas eos qui talia agunt z facis ea. quia effugies iudiciũ dei ꝓter qõ inexcusabilis es o homo oĩs q̃ iudicas. in quo em̃ iudicas alium teipm cõdemnas. ¶ Tercio fidelitas magri ad discipulum consistit in hoc vt ponderãda seu vtilia moneat. vñ Eccl. xxj. 8. Verba sapientũ statera ponderabunt. Et ibidem. xxviij. c. Verbis tuis facito stateram. Hinc phus. dicit in ꝓncipio methaphi. qꝰ ad sapientẽ ptinet ꝓsiderare altissimã causaz ꝑ quã de oibus iudicat. z fm quã de oibus ordinat. Debet igit magr fidelis docere discipulũ de fine vite hois. s. morte. de fine magis qui est deus gl'iosus. de fine minis qui est ignis eternꝰ. hec est fidelis doctrina. Hanc docuit magr celestis di. de bonis. Venite bñdicti pris mei ꝑcipite regnũ. de malis vero. Ite maledicti in ignẽ eternũ. Hanc docebat apl's d. Volo loq q̃ntq; ẏba i eccia i. que sunt credenda. q̃ sũt facienda. q̃ sũt vitanda. que sunt desiderãda. z q̃ sũt cõtemnẽda. hec docuit xps filꝰ dei viui. dices Math. xj. Discite a me qz mitis sum z humilis corde. O sancta lectio. O beatũ studiũ. O facilis doctrina due solũmõ dictiones. s. mitis z humilitas. hec debet quilibet fidelis magister docere. qz dicit saluator Luj. Perfectus ois erit si sit sicut magister eius. Et vt dicit Math. xxiij. Magister vester vnus ẽ christꝰ. Hz modernis temꝑibꝫ multi docent z legunt suis discipulis materias de lasciuijs. vt Ouidiũ de arte. z sil'es que audire z legere phibita sunt. di. xxxvij. c. sacerdotes. z. c. legãt. z. c. ideo. Vñ b. Bar. qz

fuit xpi verus z fidelis seruus ideo bene se habuit ad dñm. quia fuit fidelis eius amicus z noster. ideo animam suam posuit p nobis. quia fuit fidelis p latus. ideo nobis fideliter ꝓcurauit salutez. candē quia fuit fidelis magister. ideo fideliter nos docuit ad illa ꝙbus veram vitā inuenire possum⁹. Sic q̄z bene dicit de eo. esto fidel' vsqz ad mortem. Ad quā fidelitatē docendā tenentur patrini. de ꝓse. di. iiij. Vos añ oīa vicz vt doceant puez baptizatū quez renuerūt ad symbolū z oꝛōnem dñicā Silliter parentes tenenť docere filios ad credo. pater noster. z decem p̄cepta z qui ex negligentia omittūt videntur peccare mozaliter. similiť qui nō addiscunt cū possint addiscere cū sint necessaria ad salutē. sufficit tamē scire implicite. vt si querenť adozare deos alienos si sic ꝓtra dei p̄ceptum. z ille respōdent q̄ sic. z idem intelligendū de alijs

Secūdo ad honorē beati Bartho. ex p̄missis thematis verbis declaremus ip̄ius remuneratōis copiositatē cum dicit. z dabo tibi coꝛonā vite. qui quō hodie adeptus fuit eā patz in legenda. Rogem⁹ zc.

De scto Augustino epo.

Sermo. lxxx.

Dedit illi dominus scientiā sanctoꝛuz bonestauit illū in laboꝛibus suis z ꝓpleuit laboꝛes illi⁹ Sap. x. c. Ad gl̄iam btissimi antistitis z doctoꝛis Augustini quē dñs deus miri fice illustrauit sui z sanctoꝛ scientia. honestauit epali infula. et⁹ q̄q laboꝛ fructus ꝓmutauit eterna gloria. Ideo scientia est necessaria potissime ꝓpter q̄t tuoꝛ scilicet.

Primo ad virandū vicia.

Secdo ad determinādū iudicia.

Tercio ad gubernādū regna.

Quarto ad ꝓsequēdū eterna bona.

Primo dixi q̄ scientia est necessaria ad vitandū vicia. Nam errozes nō possunt cognosci nisi p̄ scientiā. vñ ex defectu scientie fuit q̄ olim colebāt mlt̄os deos Sap. xiij. Nō cognoscentes q̄s esset omniū artifex aut ignē. aut aerez. aut gyrū stellaꝝ. aut aquā. aut solem rectoꝛes oꝛbis terraꝝ putauerūt. Naz vicia ne cognoscanť z euitenť palliant se coloꝛe vtutū. vt dissoluta ꝓuersatio socialis charitas vult dici. crudelitas iusticia vult appellari. auaricia discreta ꝓuidētia noīari zc. Iz va scia discernit inter bonū z malū. inť vez z falsuz inter tꝑale z eternū.

Secdo scia ē necessaria ad determinādū iudicia. nō ei iudicia iuste determiari p̄nt nisi solerti discussione. q̄ q̄dā coḡscibilia sūt sup facultatē intellect⁹ nr̄i. liē trinitas p̄sonaꝝ z vnitas eētie diuie q̄ p̄ būilitatē z deuotōez dz iuestigari nō p̄ curiositatē. q̄ oꝛ Sap. iij. Altioꝛa te ne q̄sieris Quedā sūt coḡscibilia infra intellectū siē materialia subiecta sensib⁹. vt albuz nigrū. z ista sine difficultate p̄t q̄s coḡscere. Quedā vo sūt iuxta intellectū vt vez z falsuz. z ista cū difficultate p̄t q̄s discernere. iō scia ad ista est necessaria vñ z salomō dictū ē. iij. Re. iij. Quia postulasti tibi sapiam ad discēdū iudiciū. Ecce feci tibi ꝛm ꝛmōes tuos z dedi tibi coꝛ sapiēs z intellectū. Tercio est nēaria ad gubnandū reḡ vel familiā. hō ei p̄ scia z memit p̄terita. dispōit p̄ntia. z ꝓuidet de futuro. q̄ sūt nēaria in gubnatōe cuiuslibet rei. Hic Sap. vj. Multitudo sapiētiū sanitas oꝛbis terraꝝ ē. z rex sapiēs stabilimētū populi. Plato etiā dicebat Respublicas foꝛe btās si sapia eas gubernarēt vt q̄ eas gubernāt sapie vacarēt. Iō oꝛ Sap. viij. c. Per sapiētiā habebo claritatez

ad turbas z bonores apud seniores z iuuenes. disponã p ipam pplos z nationes mihi erũt subdite. ꝓpter ista ei facte sũt leges. decreta z decretalia. q̃z uis male seruent. modicũ ꝓfecto valet bonas leges cõdere z male seruare.

¶ Quarto scia est necessaria ad ꝓseq̃n dũ eterna bona. qz ꝺr Bap. vij. q ꝺs neminẽ diligit nisi q cuz sapia gradiť. si quẽ aũt ꝺs nõ diligit ecña bona nõ vult sibi dare. Diligere em aliquẽ ẽ vel le ei bonũ. Et qz btus Augusť. habuit sciam sanctoz. qz euitauit vicia. iuste iudicauit iudicia. vtilit rexit familiaz religiosaz ac pplm sibi cõmissum. z ex inde ꝓsecutꝰ est eterna bona. iõ merito dicit de eo. Dedit illi dñs sciaz s. zc. Ex qbꝫ qdẽ verbis tria notemꝰ salutis documenta ad bonorẽ bti Augustini declaranda. s.

¶ Prio bti Augustini oĩmodã sciam ibi. Dedit illi dñs sciam zc.

¶ Scõo ipiꝰ vite excellentiã. ibi. bonestauit illum in zc.

¶ Tercio eiusdẽ copiosam gliam. ibi compleuit labores zc.

¶ Prio nãqz ex thematis ꝟbis notemus bti Augustini oĩmodã sciam cũ dicit. Dedit illi sciam zc. Dis em scia ẽ bona de se. Jõ dicit phs. j. methaphi. Oĩes homes natura scire desiderant. Cuiꝰ rõ est. qz vnũqq̃z naturalit appetit suã pfectionẽ. cognitio ꝟo pficit intellectũ qꝺ est pcipuũ in homie. vñ appetit scire vt pficiať. Et sic sapiaz at qz sciam stulti despiciũt. Oĩ aũt dicit Aug. di. xxxviij. Quãuis. Oĩ sunt quedaz q melius est nescire q̃z scire. nõ q sciam culparet. sz abusum scie. sicut dicit apls. Qui se existimat scire nõdum scit quõ opteat scire. Vic. j. Choz. viij. Scia inflat. charitas edificat. z Eccls. j. In multa scia multa est indignatio. qꝺ lucidꝰ declarãs Bernꝰ dicit. Sũt qdam q scire volũt vt sciant z curiositas est. Sũt qdã q scire volũt vt sciant z vanitas est. Sũt q scire volũt vt scie tiã vendãt. z turpis q̃stus est. Sũt q scire volũt vt edificẽt z edificent. z charitas est. Uñ sciendũ nobis est q ꝺuplex est scia. Prima est acq̃sita humanit cuiꝰ inuentozes cõiter fuerunt gentiles z reprobi homies. In grãmatica libꝰ pncipalis dicit Prisťianꝰ. In rethozicis Tullius. Inter poetas magnus fuit Homerꝰ. apud grecos. sed apud latinos maioz Virgiliꝰ. q vtra infidelitatẽ fuit turpissimꝰ moriby. In ter hystoziographos pcipui Valeriuꝰ Maximꝰ i. psa. Lucanꝰ in metro. In logicalib Aristotiles. effulsit z totus phie monarcha. Arismetricã ꝺr de primioribꝰ Pythagozã inuenisse. q z sic Tubalcani musicã. Astrone fide fuit. Tubalcani musicã. Astronomie multa addidit. Geometriã Euclides. Medicinam Hesculapius pmus docuisse refertur sed auxit Galienꝰ. Hypocras. z Auicenna. q oĩes z si deũ cognouerũt. sed tamẽ nõ sicut deuz glorificauerũt. ideo deeuanuerũt in suis desideriis. ideo deus tradidit eos in reprobum sensum. Hoc ideo pmisit sapientissimꝰ deus. vt nõ glorificet se sapiẽs. ne glorieť in sua sapiẽcia. nec potens in poteria. nec deficiatur talia nescius. qz sine talibus saluari potest. Sed tamẽ tales docri ne nõ debent cõtemni. quo ad vera et vtilia. exquo eoꝝ inuentozes fuerunt vicioši. qꝺ pbatur triplicit. sz scriptura. natura. z figura. Primo inquã docerine gentiliũ nõ sunt ꝓtenende. pbemus scptura. Dicit em Bap. xij. Ualni sunt oĩes homies in qbus nõ est scientia dei. Gentiles ei scierũt deũ vnũ z oĩpotẽtẽ. qz coguerũt aliqꝺ bonũ. sz corpoream creaturã. aliqꝺ melꝰ tiꝰ spũalẽ creaturã. aliqꝺ optimũ. vtpote boz.

creatorem. Vnde puer. ij. Si scia pla
cuerit aie prudētia fuabit te. Et eiusdē
fit. Ubi nō est scia ibi nō est aie bonū.
Scdo q aliq doctrina sit bona pbe⁊
mus natura. qa natura oim appetit
bonū. vt dic pbs. j. ethic. t. j. metaph.
Oēs hoies natura scire desiderāt. Rō
est. qa sic bonū pficit volūtatē: ita scia
intellectū. Vnde Gre. in moral'. Qui
ea q dei sūt sapiūt a dño sapiūt. q ea
q dei sunt nesciūt a dño nesciūt. Unō
q vitatē nesciūt rpm nesciūt q est veri
tas ecca. Veritas vo ꝓtinet vt freqn
ter in doctnis gentiliū. Jō dic Amb.
Veritas a q cūq dicat a spūsctō est. li
cet aliqn nō sit cū spūsctō. Un si qd vti
litatis inueniri doctnis gētiliū ab eis
recipiendū est tāq ab iniust⁊ possesso⁊
ribꝰ. Augꝰ. ad macedoniū. Oēs q sibi
gaudere vident adq̄sitz eisq vti nesci⁊
unt alienū possidere ꝓuicūt. Hoc em
certe alienū nō ē qō iure possidet. hoc
aūt iure qō iuste. b aūt iuste qō bene.
Ideo ꝓcludit apls. Quecūq scpta sūt
ad nram doctnā scpta sunt. siue dicta
gentiliū siue fideliū. Tercio q doctri
ne gentiliū nō sūt ꝓtenende ꝓbemꝰ fi
gura. Habet di. xxxvij. q. Precepit domi
nus filiꝭ isrl vt spoliaret egyptū auro
t argento moraliter instrues vt si au⁊
ri sapietie siue argenti eloqntie apō
poetas inuenim⁹: in vsum salutiferū
eruditōnis vertamus. Uerū qr abu
sum scientia reprobat nō ꝓpter seipaz.
sicut dicit Ambros. q astronomia et
astrologia t hmōi despecta sūt qa ni⁊
hil valent ad salutē sed mittūt in erro
rem. t q his student curā aie nō habēt
di. xxxvij. Hinc etiā. Scire em fm se
non est malū. alias scietia maloꝝ nō
esset in deo qō est absurdū dicere. sed
per accidēs in scietijs acq̄sitis pōt esse
peccatū. t hoc duplicit. aut ex pte co⁊
gnoscentis aut ex parte cognoscibilis
Ex parte em cognoscent⁊ peccatū pōt
esse in scietia dum ꝓpter studiū alicui⁹
scientie impedirek ab executōne officij
ad qō tenek. Sicut si sacerdos curat⁹
ꝓpter studiū rhetorice vel phie omit⁊
teret pdicare vel ꝓfessiōes audire. aut
cū nimiū delectarek qs in talibꝰ t vti⁊
liora ꝓtēneret. sicut btūs Hieronym⁹
ꝓpter ornatū eloquētie Ciceronis pro
phetaꝝ dicta tanq inculta abhorre⁊
bat. ideo a deo flagellat⁹ fuerat. Scdo
ex pte cognoscibil' in scietia pōt ee pec⁊
catum dū scibile est inclinās de facili
ad peccatū. sicut nigromātia vl' astro
nomia tc. vel cū scibile excedit poten⁊
tiā cogn̄scentis. sicut trinitas dei t vni⁊
tas essentie. De qua Esa. vij. dicitur.
Nisi crediderit non intelligetis. Et
Prouer. xxv. Qui scrutator est. s. teme
rarie maiestatis oppriment a gl'ia. Istā
em scientiā acq̄sitaz habuit beat⁹ Au
gustinus q sic dicit lib. ꝓfessionū de se.
Omnes libros artiū quas liberales
vocāt tūc neq̄ssimus malarū cupidi⁊
tatum seruus p meipm legi t intelle⁊
xi quoscūq legere potui. sed qa de⁹ est
verax: omnis aūt homo mendax. hic
est q doctrine hominū reperiunt cuz
admixtione erroris. sola autem sacra
doctrina est plena veritate. quia a pri
ma veritate tradita. Unde secūda sci
entia est infusa. De qua. ij. Pe. j. Spi
ritusancto inspirati locuti sunt sancti
dei homines. Ad quā req̄rit hūilitas.
Juxta illud psal. Declaratio sermonū
tuorū illuminat t intellectū dat par⁊
uulis. Et hoc est qō ait christ⁹ Mat.
xj. Abscōdisti hec a sapientibꝰ et pru⁊
dentibus t reuelasti ea paruulis. Ra
tionē cui⁹ dicit Grego. Quia obstacu
lum veritatis est elatio mentis. Et pto
lomeus ait q inter sapientes ille sapiē⁊
tior qui et humilior. Et Prouer. xvj.
Ubi humilitas ibi et sapietia. Et qa

auctores sciētiaꝝ secularīū siue acq̄si-
tarum fuerūt superbi Ro.j. Dicentes se
sapientes stulti facti sunt. Hinc est q̄
scia inflat. charitas aūt edificat. q̄ in-
ualuerunt sancti apli z doctores. Ūñ
q̄dam amicus bti Augustini Ponti
anus nomie recitauit vitā z miracula
magni Anthonij. cui⁹ exemplo vehe-
mēter ecarsit. ita q̄ sociū suū Alpium
turbat⁹ inuasit et fortiter exclamauit.
Quid p̄mimur. Quid audum⁹. Sur-
gunt indocti z celū rapiūt. z nos cū do
ctrinis nostris i infernū demergimur
Nec p̄fecto sciētia est vtilis ad salutez
iuxta illū.ij. Thim.iij. Dis doctīna di
uinitus reuelata vtilis est ad docēdū.
ad arguendū. ad corripiendū. ad eru-
diendū ad iusticiā. Nec sic̄dem scien-
tia diuinit⁹ infusa ad vitā dirigit eter-
nam. Insup omnē docet scientiā mo-
raliter vt patet discurrēdo. Docet enī
grāmatica recte loq̄ recte scribere. sz i
infusa sciētia calam⁹ est humana lin-
gua. iuxta illud p̄s. Lingua mea cala
mus scribe velociter scribentis. sz ip̄az
linguā nemo recte loqui naturalit̄ p̄t
docere. vñ Jac.j. Linguā null⁹ doma
re potuit. est em̄ inquietū malū plena
veneno mortifero. sed eam docuit sci-
entia dei in lingue specie missa aplis i
die pentecostes. Rethorica docet or
nate loq̄ hoibus. sed sciētia infusa do-
cet tam ornate orare vt p̄ueniant p̄n-
cipes angelor̄ coniūcti psallentibus.
z potentissimū p̄ncipum p̄ncipem de
um inclinet ad dandū petita. sicq̄ vin
cit inuincibilē z ligat oipotentē. sic pa-
tet in Moyse. Logica vero docet ver-
a falso discernere in humanis. sed sci-
entia infusa docet etiā dyabolicas sug
gestiones z tētationes discernere. sicq̄
humana logica concludit hoibus. sed
diuina etiā demōibꝰ. Arismetrica do-
cet numerare res. sed infusa sciētia do
cet numerare sua petā dei bñficia z nu
merū diez̄ vt sciat quid desit ei z inte
lliget q̄ mlto plura sunt dei beneficia
q̄z gutte z arene maris. intelliget deni
q̄z q̄ mille anni ante oculos dei tanq̄
dies hesterna que p̄terijt. et intelliget
totum temp⁹ ab initio vsq̄z ad finem
esse sicut momētum. Musica huma-
na docet dulciter cantare cum p̄porti
one vocum z sonor̄. sed sciētia infusa
docet dulciter deuz laudare corde. ore
z opere. vt dicat deus illud Canti. iij.
Sonet vox tua in auribꝰ meis. vox ei
tua dulc̄ z facies tua decora. Geome
tria humana docet mensurare res. sz
scientia infusa docet mēsurare moles
z amores si deum diligat super omnia
surat longitudinē eternitatis. brevita
tem temp⁹. vtilitatem boni operis.
Astronomia humana docet cursus ce
li z stellarum. sed scientia infusa docet
aduentū christi solis iusticie z stellarū
id est ap̄lor̄ z sanctor̄ vitam. Nec est
vera scientia. hāc addiscite. in hac glo
riemini. quia dicit dñs per Hiere. ix.
Non gloriet̄ sapiens in sapientia sua.
neq̄z potens in potentia sua. neq̄z di-
ues in diuitijs suis. sed qui gloriat̄ in
hoc gloriet̄ scire z nosse me. Ad quā no
ticiam valet cognitio sui. Unde Aug.
breuissime orans dicebat. Deus me⁹
nouerim me. nouerim te. Et Seneca
Principium salutis est cognitio sui.
vera enī sui cognitio ducit ad dei co-
gnitionez. O deus eterne q̄z multi de
cipiuntur sapientes ignorantes quid
sunt in vita in moribus. Unde Bern.
Multi multa sciunt z seipos nesciūt.
Quid enī p̄dest scire vires herbaruꝫ.
p̄prietates elementor̄. cursus syderuꝫ
z huiusmodi. se neglecto. quasi diceret
nihil. Et tales vtiq̄z sūt similes demo
nibus. qui multa sciunt z tamen cum

tanta scientia eternaliter damnabunt. Beatus vero Augustinꝰ habuit scientiam acquisitam z infusam. Ideo bene dicitur de eo. Dedit illi dñs scientiam sanctoꝝ. ¶ Scōm documentū ex verbis thematis declaremꝰ beati Augustini vite excellentiam. quia dicitur honestauit illum dñs in laboribus suis. Nam honestas hois ꝓsistit speciali ter in tribus. s.

¶ Primo in animi dispositōe.

¶ Scōo in boni opis executōe.

¶ Tercio in ꝓximi edificatione.

¶ Primo dixi q̄ honestas homis consistit in animi dispositione. iuxta illud ps. Omnis gloria filie regis ab intus. Quādo em̄ homo est bene dispositus in ania per oēs virtutes. puta fidez. spem. z charitatez. ac bonam z laudabilem voluntatē. z fidem veram. tunc dicitur honorabil'. quia ita est filiꝰ dei per fidem Joh. j. Quotq̄t autem receperunt eum dedit eis potestatem filios dei fieri his qui credunt in nomie eius. Sic econtrario. sine fide omnis potens et prudens reputatur inhonestus. Nec autem honestas vt dicit sanctus Tho. ij. q. vj. causatur a deo interius mentem mouente per gratiam ad ascensuz q̄ est ꝓncipalis actus fidei. Hinc dicit Epb. ij. Gratia salui estis per fidem non ex vobis ne quis glorietur. donum em̄ dei est. z sic nō qui seipsum cōmendat ille ꝓbatꝰ est sed quem deus cōmendat. Secūdario z instrumentaliter causatur etiam aliquibusdam aliꝭ scz miraculi visione. auditione doctrine zc. Unde tres sunt cause vere fidei. scz

¶ Prima superioꝝ reuelatio.

¶ Scōa exterioꝝ psuasio.

¶ Tercio interioꝝ assensio.

¶ Primo ad causam vere fidei est superioꝝ reuelatio. ea enim que sunt fidei excedunt rationem humanā. ideo non fit per hominis contemplationē sed per reuelationez imediatam. sicut ꝓphetis z apostolis. vel mediante ꝑdicatoꝛe. Jxta illud Rom̄. x. Quomodo ꝓdicabūt nisi mittantur. Secundo ad causam fidei requiritur exterioꝝ persuasio. vtpote visum miraculum. vel ꝓdicatoꝛis documētū. quetamen nō sunt sufficienter inductiua ad credendum. quia multi audierunt sermonem christi z apostoloꝝ ac aliorum. z quidam crediderunt quidam nō. Similiter multi viderunt miracula. quidam crediderunt quidaz nō. que si fuissent sufficiens causa. oēs crediſſēt. Tercio ad causaz fidei requiritur interioꝝ assensio. Unde dist. xlv. cap'o de iudeis dicitur. Sicut homo ꝓpꝛij arbitrij voluntati serpentis obediens perijt. sic vocante se gratia dei ꝓpꝛie mentis cōuersione credendo saluatur. Assensus autem mentis dicitur determiatio cogitationis ad aliquid quā aliquid non precedit. Consensus vero dicitur determinatio voluntatis ad vnuz quod ratio bonū iudicat. Et sic differentia est inter assentire z cōsentire. Quia assentire dicitur esse intellectus. Consentire vero voluntatis. Voluntatis error cōtingit ꝓpter quattuoꝛ. s.

¶ Primo ꝓpter ignorantiā.

¶ Scōo ꝓpter impotentiā.

¶ Tercio ꝓpter maliciam.

¶ Quarto ꝓpter supbiam.

¶ Primo voluntatis erroꝛ causatur ꝓpter ignorantiam. eligendo non eligēda. sicut peccatoꝛes qui dicturi sunt i iudicio illud Sap. v. Errauimus a via veritatis z lumē iusticie nō illuxit nobis. ¶ Scōo volūtatis erroꝛ causat ꝓpē maliciā sic errāt illi q̄ despect' eternis bonis toto coꝛde desiderāt ꝛpalia

vana ⁊ trāsitoria. de q̄b⁹. j. Thim. vj. Radix omniū malorū est cupiditas quā q̄ appetētes errauerūt a fide. vñ Aug. sup Gen. ad lr̄am ait. Qui pecuniā appetit decipi ⁊ capi appetit: ⁊ subdit. Tales errauerūt a fide oīno xp̄m deserētes. Hinc etiā b. Iero. ⁊ habet xj. q. iij. Estimāt q̄dā in eo tm̄ deū negari cū sub psecutiōe q̄s a gētib⁹ cōprehensus se ꝓfiteri renuit xp̄ianū esse. Ecce apl's oīb⁹ q̄ puersa sunt factꝰ deū negari asserit xp̄s sapia iusticia. ⁊ vitas sctitas ⁊ fortitudo. negat p ilipiētiā sapiētia. p iniq̄tatē iusticia. p mēdaciū veritas. p turpitudinē scītas. p imbecillitatē onī fortitudo. q̄tienscunq̄ vincimur pctis totiēs deū negam⁹. Quare volūtatis errorē causat q̄ superbiaꝫ sicut errauerūt pbi in fide de p̄rio ingenio ꝓfidētes. ⁊ stulti facti sunt. Naꝫ error est falsum putare p vero vel verum p falso. Sic errauerat btūs Augustin⁹ elatus de suo ingenio. incidebat em̄ in errorē manicheoꝝ q̄ xp̄z nō verā carnē assumpsisse dicūt. ⁊ resurrectionē carnis negāt. ⁊ in eo p nouē annos dū adhuc esset adolescēs pmānsit. Ad hūc etiā errorē deuenerat vt arborē plorare diceret dū fructꝰ vel foliū de ea tolleret. Mater vo e⁹ Monica nomie xp̄ianissima p eo plurimū flebat q̄ in vis p̄dītōis filiū sciebat. vnde semel cū quadā linea lignea stare se videret tristem. cui iuuenis astitit ⁊ causam sue tristicie req̄siuit. q̄ ait. Perditionē filij mei deploro. cui ille ait. Esto secura. vbi tu ibi ⁊ ille. ⁊ ꝓtinuo filium suum iuxta se stare vidit. Hoc cū Augu. retulisset ait Aug⁹. Falleris mat falleris. nec sic dictū est tibi. sz vbi ego ibi tu. Ecōtra illa dicebat. Non sic fili mi dictū est. vbi ille ibi tu. sz vbi tu ibi ille. Rogabat igit mater btm̄ Ambro siū ep̄m vt p filio suo intercederet. qui oportunitate deuictus ꝓphetica voce dixit. Vade secura. q̄ impossibile est vt filius tantaꝝ lachrymaꝝ pereat. Vñ mediolanses petierūt a Symacho p̄ fecto romanoꝝ doctorē in rethorica. q̄ misit Augustinū vbi tūc btūs Ambro sius p̄sulabat. Mater vero Augustini q̄scere nō volens cū magna difficultate ad eum venit ⁊ iaz filiū nec vere manicheū nec vere catholicū inuenit. Cepit aūt Aug⁹. audire sermones btī Ambrosij attente. ⁊ dum sel' multis rōnib⁹ errores manicheoꝝ refutasset. oīmis mox error a corde Augustini recessit. ⁊ tūc se cepit dicere xp̄ianum. Et dum in eccl'ia sicut tunc moris erat lidum in occulte ei dedissent tanq̄ verecundo. in quo symbolū ꝓtinebat. Jpe vo in altū ascendit ⁊ alta voce p̄nūciauit mirante roma gaudebit eccl'ia. ⁊ dum baptizat⁹ fuisset cū filio adeodate valde de ingenioso incepit btūs Ambro. Te deū laudam⁹. Et Aug. subiunxit. Te eternū patrē. ⁊ sic alternatis vicib⁹ cōpleste dicunt. Et tunc cepit in fide fervere ⁊ deuote laborare. ita q̄ omnīū errantiū ora ꝓcluderet. oīb⁹ gratiose fidem declararet. Scō honestas hoīs ꝓsistit in op⁹ boni executōne. honeste aūt bonū opus exequit triplicit. s.

¶ Primo frequēter

¶ Scō sapienter

¶ Tercio diligenter

Primo bonū exeq̄mur honeste si frequentam⁹ vt sint multa Eccēs. ix. Scō q̄ pōt facere man⁹ tua instāter opa re. ⁊ btūs Bern. Nullū vnq̄ seruū dei inueniat nec dies nec hora nisi in exercitij laboze. vel pficiendi studio. vel experiendi dulcedine. aut fruendi gaudio. Talib⁹ se fateꝫ fuisse btūs Aug⁹. in li. ꝓfes. di. Tu dñe sagittaueras cor meū charitate tua. ⁊ gestabam verba tua transfixa in visceribꝰ meis. ⁊ exem

pla seruoꝝ tuoꝝ. quos de nigris lucidos z de mortuis viuos feceras. consumebant grauem torporē. Ūñ legitur dum adhuc in carne viueret z q̄dā relegeret vidit demonē ante se trāsire librum in humeris baiulantē. quez adiurauit vt scripta ibi pandat. q̄ ait. Peccata hominū sunt scripta vndiqz collecta. quem libꝝ precepit sibi dari. z repit scriptum q̄ quadāvice cōpleto rium ex obliuione dimiserat. vnde p̄cepit diabolo vt suum p̄stolare aduētum. qui ecclesiā ingressus completorium cū deuotis orōnibus p̄fecit. Reuersus libꝝ eidem restituit. z diabolo crebro libꝝ suoluēs cū omissiōis peccatum nō repisset. dixit. Turpiter decepisti me. quia peccatū tuum virtute orōnis delesti. ¶ Secūdo honeste exequimur bonum si sapienter opamur dum nihil reprehēsibile aut fedum in nostris opibus miscem⁹. in cuius figura dicit Leuit. xix. Agrum tuum nō seres diuerso semine. id est bonū op⁹ nō admisces malo. quia dicit Eccēs. ix. Qui in vno peccauerit multa bona perdet. Et Jaco. ij. Quicunqz totā legē seruauerit offendat autē in vno. fact⁹ est oim reus. id est ita damnabit p vno mortali sicut p oībus. licet nō sentiat tanta penam p vno sicut p oībus. vñ beat⁹ Aug⁹. tam sapienter se custodiebat a superbia z vanitate vt etiā minima peccata p̄fiteretur que apud nos nulla vident. puta p̄fitebat q̄ dū puer erat ludebat ad pilā dū ad scolas ire debebat. Item q̄ nolebat addiscere nisi a parentib⁹ vel magistro vrgeretur. Item q̄ fabulas poetarū dum esset puer libenter legebat. et Dydonem mortuam. p̄ter amorē plorabat. Item q̄ de mensa parentū aliquid furabatur vt p̄ueris ludentibus dedisset. Item q̄ in ludo puerorū fraudulentias fecisset. ¶ Tercio honeste exequimur bonum si diligēter facimus. id est ex charitate. j. Thor. x. Oīa in gloriaz dei facite. Hinc Bern̄. Humilitas hominem deo subiecit. iusticia deducit. obediencia conducit. patientia p̄ducit. perseuerancia introducit. puritas contēgit. charitas vnit. z sic charitas est virtus honestior. iuxta illud ap̄li. Maior horum est charitas. Nam diligenter opus facim⁹: dum fit ex bono subiecto. i. charitate. ex bono affectu. i. deuotione. ex bono obiecto. id est de operibus misericordie. zc. Quarto honestas laboris homis consistit in primi edificatione. quilibet eñ tenet primū edificare z nō scandalizare. quia dicit Math. xviij. Ue homini illi p quem scandalum venit. Beatus aūt Aug⁹. edificauit primū vt patet in legenda sua. Unde beat⁹ Remigius Hieronymū z quosdam alios doctores cōmemorans sic concludit. hos oīes Augustin⁹ ingenio z scientia vicit. Nam licet Hieronym⁹ sex milia volumina Origenis se legisse fateatur. iste tamē tanta scripsit vt nō solum dieb⁹ ac noctibus scribere libros eius nō possit. sed nec legere quidem occurrat. Volusianus autez sic de eo dicit. Legi deest quicquid Augustinū contigerit ignorare. Hinc beatus Prosper lib. de vita contemplatiua dicit. Augustinus episcop⁹ acer ingenio. suauis eloquio. secularis litterature peritus. in ecclesiasticis laboribus operosus. in quotidianis disputatioib⁹ clarus. in omni sua actione compositus. in questionibus soluēdis acutus. in conuincendis hereticis circūspectus. in expositione fidei nostre catholicus. in explanandis scripturis canonicis cautus. Bern̄. quoqz sic scribit de eo. Au-

De decollatõe ſcti Johã. bap.

guſtinus hic eſt validiſſim⁹ malleus hereticorũ. Ecce patet vite eius excellẽ tia. ¶ Tercio itaq; ex thematis ꝓbis declarem⁹ beati Auguſtini copioſam gl'iam. cum dicit. et dñs cõpleuit labores illius. Qui em̃ p talia (vt predixi/ mus) virtutũ opera multa merita cumulauit merito copioſam gl'iam aſſecutus eſt poſt felices labores. Cui⁹ q/dem gl'ia licz luculenter clareat in ſua legenda. tñ ſpecialiter inſinuat i q̃daz miraculo quod ſolet impmere in p̃n cipio li. moraliũ beati Greg. pape. qõ ſi ſagaciter ꝑſperer intelliges q̃ dñs deus boneſtauit ipm in laboribꝫ ſuis dans ei ſciam ſanctorũ. Qui tandẽ cõpleuit labores ipius. De cui⁹ iam laboris fructu copioſo feliciter iocunda tur in eterno gaudio. Ad quod p me/rita ipi⁹ nos pducat pi⁹ ſaluator marie virginis nat⁹. Qui cũ p̃re et ſpũſancto viuit z regnat ſine fine in ſecula ſeculorũ Amen.

¶ De decollatõe ſcti Johis baptiſte

Sermo lxxxj

Male tractaue runt illum qui a ventre matr/ cõſecratus eſt ꝓpheta. Eccleſiaſtici. xlix. Nec verba chariſſimi licet ad lr̃am proferank̃ Hieremia ꝓpheta qui ſanctificat⁹ fuit in vtero vt habet Hieremi. j. Anteq̃ exires de vẽtre ſanctificaui te z ꝓphetã in gentibus dedi te. quem male tractauerunt ponentes in lacu vbi nõ erat aqua: ſz lutũ vt ibi mozeret in anguſtia exq̃ iminens periculũ ciuitati bieruſalem ꝓphetabat. tamẽ ratõnabiliter itelligunt de beato Johãne baptiſta ipſa eadẽ verba ꝓpter tria. ſcz

¶ Primo ꝓpter pcti immunitatẽ.

¶ Secũdo ꝓpter officij dignitatem.

¶ Tercio ꝓpter pene acerbitatem

Primo dicta verba thematis bñ cõueniũt ſancto Johãni ꝓpter peccati immunitatẽ. Sicut em̃ Hieremias ſanctificatus fuit adhuc in vtero matris ſue. ita iſte btũs Johãnes dum eẽt ſex menſiũ in vtero matris viſitat⁹ a beata virgine que dei filiũ in vtero habebat ex eius mor p̃ſentia ita ſpũſcto repletus et ſanctificat⁹ vt dominũ oim adeſſe intelligeret. atq; geſtu ꝓphetaret et matrẽ ſpũſancto repleret Lu. j. Ecce vt facta eſt vor ſalutatiõis tue in auribꝫ meis exultauit in gaudio infans in vtero meo. ¶ Secõ dicta verba bene cõueniunt btõ Johãni ꝓpter officij dignitatẽ. quia ſicut Hieremi⁹ a dño conſtitut⁹ eſt ꝓpheta. ita beatus Johãnes qui fuit ꝓpheta z pl⁹q̃ ꝓpheta. tum ꝙa in vtero ꝓpheauit. tũ qz omniũ ꝓphetarũ propheias ymmo dũ ſaluatorẽ mũdi chriſtũ quẽ alii uit dũ ſaluatorẽ mũdi chriſtũ quẽ alii ꝓcul verbis et ſignis ꝓphetauerũt ipe digito demõſtrauit dicẽs. Ecce agnus dei ecce q̃ tollit peccata mũdi. Joha. j. Ideo dixit ſaluator de eo Matth. xj. Dẽs ꝓphete vſq; ad iohãnẽ prophetauerũt. z ſi vultis ſcire ipe eſt helyas. Tum etiã ꝙa ipe poſt mortẽ ꝓpheta/uit in limbo patrũ exiſtẽtiũ. ¶ Tercio verba ꝑfata bene ꝙueniũt btõ Johãnni ꝓpter pene acerbitatẽ. ſicut em̃ Hieremias captiuitate afflict⁹ fuerat ita btũs Johãnes. iuxta illud Marci vj. Herodes miſit ac tenuit iohannem z vinxit eũ in carcerẽ ꝓpt herodiadẽ vxorem Philippi fratris ſui. Dicebat em̃ Johãnes herodi. Nõ licet tibi habere vxorẽ fratris tui. Ecce chariſſimi tã innocẽs in vtero ſanctificat⁹ q̃ angel⁹ nominat a ſaluatore Matth. xj. ꝓpter puritatẽ tam crudeliter tractari p̃miſſus eſt tal'ac tantus ꝓpheta de q̃ Mat. xj. Inter natos mulier⁹ nõ ſur/

rerit maior Johāne baptista. Jō nos pcōres in tribulatōe patiētes sumus, iste enī mūdus loc⁹ est amaritudinis z fletus ac afflictōis. Est insup loc⁹ pugne et probatōis. Unde.ij.ad Thim. iij. Omes q̄ pie volūt viuere i christo psecutōnem patient. Et Judith. viij. Omes qui ab initio placuerūt deo p varias tribulatōes trāsierūt fideles. sicut z rex cor christ⁹ de quo Lu.vlrio. Oportuit christū pati z ita intrare i regnū dei. Similit iste qui est magn⁹ coram dño inuētus fuit minim⁹ p penam cōā hominib⁹. De quo dicitur. Male tractauerūt illū amicū sponsi. ꝓpheram z plusq̄ ꝓphetā. lucernam ardentē. patrinū christi. sanctificatuz in vtero. pcursorē saluatoris. Unō ex premissis thematis vbis a duobz speciāliter btūs Jobes ꝓmendat. scz

¶ Prio a crudeli morte tolerata. ibi. male tractauerūt illū

¶ Secūdo a sua vita imaculata. ibi. q̄ de ventre matris zc.

¶ Primo dicit q⁹ btūs Johānes baptista cōmendat a crudeli morte tolerata ex verbis thematis cū dicit. male tractauerūt illum. scz Herodes. herodias ac sui cōplices q̄ fuerunt mali z crudeles in corde in ore z i ope. Primo q̄dem herodes z herodias fuerūt mali in corde p inordinatū amorem. Omnis enī malicia pcī in corde habet originē. iuxta illud Matb.xv. De corde exeūt cogitatōnes male: homicidia. adulteria. Unī legit in hysto. scholastica q⁹ iste Herodes antipas filius magni Herodis romā proficiscēs p frēm suū Philippū cū vroze fratr⁹ sui philippi cōposuerat vt eam a suo fratre in vrozē recipet. et vrozē suā filiam Arethe regis repudiaret. Q̄ audiēs ipa filia arethe regis spōte ad patrem rediit. Et iste herodes rediēs a roma Herodiadē secū vi abstulit. z tā Philippū q̄z herodē agrippam q̄z etiā Arethā regem in inimiciciā ꝓcurauit. Videns autē Johānes ex tam nephādo facto piculū z bellū concitari inter regna arguebat herodē dicēs. Nō licz tibi ꝑm legem habere vrozē fratris tui eo viuēte. Tu igit es in culpa et causa tante discordie oriēde. Et quia ꝑz Josephū Johannes baptizans magnū populū cōgregauerat. ideo Herodes metuebat iohez. z fingebat se ipz libēter audire z advocē ipi⁹ multa faciebat Unde Marci.vj.dicit. Herodias aut insidiabat illi et volebat occidere euz. ꝑm Lyrā ne herodes p Johānē emēdatus eā redderet viro suo. z seqtur. nec poterat. Herodes enī metuebat Johānē sciens eū virū sanctū et iustū. z custodiebat eum. et audito eo multa faciebat z libenē eum audiebat. ꝑm Lyrā ficte hoc faciebat. q̄z in corde cōtra ipm cogitabat. Nā in hystoria scolastica dicit. Credibile est q⁹ herodes cū vroze de nece iohānis sub tali occasione facienda tractauerit. Et Hiero. in glo. Ideo forte iurauit vt occasionē inueniret eū occidendi. Nam si illa patris aut matris interitū postulassz herodes nō vtiq̄z cōsensisset. O de⁹ cēne q̄z malū est cor inordinato amore depzauatū. ecce sanctū necat. iusticiā peruertit. scandalū parat. z penit⁹ nullum piculū suū formidat. Hec enī sūt peccata cordis. cogitatio. delectatio. ꝓsensus in malū. desiderium mali. puersa volūtas. infidelitas. indeuotio. pūsumptio. desperatio. amor male humilians. amor male accēdēs. suspitio. iuidia. ira odiū. exultatio i aduersis primi. ꝓcēpt⁹ pauper. iepta leticia. tristicia. impatiētia. supbia. auaricia. ypocrisis. ambitio dignitatuz. vana gloria de bonis nature: gratie et fortune. verecundia

De decollatõe ſancti Johã. bap.

de pauplb amicis ꝛcẽpt⁹ admonitiõ/ nũ in miſicordia. Si hec ꝛ ſilia i cor/ de tñ verſenť non merentur penam ab hoie vt habeť de pe.di.j.ℌ.cogitatõ ḋa ſuis termis ſunt ꝛtẽta. Verũtñ ſi/ ne dubio ꝛſenſus cogitatõis in petñ mortale ẽ mortale. vt dicit ſan. Bona uen. in.ij.di.xxiij. iõ eẽna pena puniet a deo ꝙ cordis inſpector eſt. Nic Sa/ pientie.j.ðz. In cogitationibꝫ ipꝯ erit interrogatio. Vñ ſupbũ ꝛ tumidum cor diu ſe celare nõ põt ꝺn manifeſtet exteri⁹. ſicut veſica mltũ iflata neceſſe eſt ꝙ aut diſtendať aut rũpať. Ita cor herodis ſupbũ multũ latere nõ potu/ it ſz miſit ꝛ tenuit iobem ꝛ vinxit eũ i carcerẽ. Vñ dr. xliij.q.v.c.penale. ꝙ in carcerãs aliquem iniuſte ſiue ſit iudex ſiue nõ tenek de oĩ dãno ei dato ad re/ ſtitutõem ꝛ etiã ſatiſfacere de iniuria. Et ꝙcũqꝫ ꝓuatus aliquẽ icarcerauerit etiã ꝑ manifeſto crimie capite punit de iure ciuili. vt. C. de coarta. l. oĩes. li. xij. Dicit tñ ſan. Tho. ij. ij. q. lxv. Oꝛ ſm ordinẽ iuſticie ei ꝙ habz vniuerſa/ liter de actibꝫ ei⁹ ꝛ vita diſponere licz incarcerare aut in penã aut in cautelã vtpote qz libertate a deo ſibi data ma le vſus ẽ vel male vterek. Ex bis ꝓpen de o hõ ẽxtũ bonũ eſt libtas ꝙ ꝑcellit aurũ ꝛ argentũ. iõ dicit poeta. Nõ bñ ꝑ toto libertas vendiť auro. Sz quia b. Johã. nõ abutebať ſua libtate iõ he rodes peccauit ipm incarcerãdo. O ꝙz mltí ſequũť nũc herodẽ in b: ḋn non ſufficit certe ꝓfiteri ſ..ũ ſz ꝛ ſatiſſacere qõ vix de cẽtũ facit vn⁹. ¶ Scõo ma le tractauerũt illũ ſctñ Johãnem he/ rodes ꝛ ſui ꝙ fuerũt mali in ore. exꝫ ei herodes fuit carnal. iobãnes vo ſpiã lis. iõ diſſilia volebãt. Et b. iobãnes õ malicia ipm herodẽ arguebat. ille vo ei inſidias ꝓbat. iuxta illõ Eccli. xxj. Audiet luxuriosus ꝛ diſplicebit ei. Et ꝓuer. xv. Nõ amat eũ peſtilẽs ꝙ ſe cor/ rigit. nec ad ſapiẽtes gradiť. Jõ morꝛ modũ bñ iobãnis ſic diſpoſuit: vt ex morte ipi⁹ popul⁹ nõ ꝛcitaret. Vñ õz in euãgelio. Cũ dies oportun⁹ accidiſ ſet herodes in die natal' ſui cenã fecit ꝓncipibꝫ ꝛ tribunis ꝛ ꝓmis galilee. ꝛ cũ introiſſet filia herodiadis ꝛ ſaltaſſz ꝛ placuiſſet herodi ſimulqꝫ recũbẽtib⁹ ꝛ ꝓmiſit ſub iuramẽto vt ḋcḋ peterz etiã ſi dimidiũ regni ſui daret ei. Que cũ exiſſet: dixit mr̃i ſue. ḋd petã. At illa Caput iobãnis baptiſte. Ex ḋbꝫ patet ꝙ pri⁹ herodes ꝛ herodias ꝛdixerť de tali morꝛ modo. ḋa nõ ẽ veriſile ꝙ ꝓ/ pter ſaltatõez vni⁹ puelle dimidiũ re/ gni daret. ꝛ ꝙ ſi petiſſet caput herodi vl' mr̃is dediſſet. Ecce ꝓz ꝙ oĩm ma lox inſtrumentũ eſt mala ligua. ꝑ eaz em fiũt ſeductões. diſponunť furta: la trocinia: vſure: luxuria. homicidia ẽ. ꝓuer. xiij. Mors et vita in mani bus lingue. Et Eccli. xxviij. Multi ce ciderunt in ore gladij ſed nõ ſic ſicut ꝑ lĩguã. Herodes ei ſuũ ſcel⁹ ꝑ peſſimũ diſpoſuit per tria mala media perpe/ trare. ſcilicet

¶ Primo ꝑ ꝙuiniũ voluptuoſum

¶ Scõo ꝑ iuramentũ flagicioſum

¶ Tercio ꝑ ſaltũ pniciosum

¶ Primo inqꝫ herodes diſpoſuit occi/ dere iobez ꝑ ꝙuiniũ voluptuoſũ. qõ ꝑ hibet ſaluator dr. Luc. xxj. Attẽdite ne corda vr̃a grauenť crapula ꝛ ebrietate. Hinc Symon de caſſia. Ue qui cum letícia huius mundi celebrant ingreſ ſum: obliuioni tradentes egreſſum. vterqꝫ turpis et plenus miſeriꝯ. ille ad temporalitatem: iſte ad eternita/ tem miſerie vel glozie. Et Eccleſiaſti/ ci. vij. dicitur. Melius eſt ire ad do/ mũ luctus qꝫ ad domũ cõuiuij. nam in illa finis cunctoꝝ admonet hom. ꝛ viuens homo cogitat ḋd factu⁹ ſit.

Hinc Eccles. xj. Si annis mltis vi/
xerit hō z in his oīb⁹ let⁹ fuerit memis
se debz tenebrosi tpis z diex mltoz.
Scōo herodes disposuit occidere io/
hānē p iuramētū flagiciosum. Nā vt
dicit san. Tho. scōa scōe. q. lxxxix. ar. iij
q iuramētū licitū dz hīe tres comites
sez iudiciū vīratē z iusticiā. alīs ē flagi
ciosū. Primo debz hīe iudiciū discre/
tōis vt hō nō iuret incōsiderate sz deli
berate discutiēdo ?sciaz. tō dicit salua
toz Mat. v. Nolite iurare neqz p celū
qz thron⁹ dei ē. neqz p trā qz scabellū
pedū ei⁹ ē. Quia fm Uler. de bal'. Ju/
rare ē deū i testē iuocare nō creaturam
fm se. Jō dicit Tho. vbi. s. q sepe ōs
etiā in pñti manifestat pñtiā suā in/
iuste iurāti. aliqñ p inspiratōz incutiē/
do timorē. Aliqñ p facti denudatōem
qō fuit occultū. Aliqñ p penā mentiē/
tis. z tūc sil' ē testis z iudex. Et sic iurare
fm se nō est malū: sz ei tm̄ q male vtit
eo. sic eucharistia ē bona bñ sumēti sz
nocet male sumēti. Scōs comes iu
ramēti liciti est vītas vt sit vez qō iu
rat z vacet intēdat facere. ita q nō aliter
sit in corde qz i ore. Quia dic Jsiō. z hr
xij. q. v. Quacūqz arte vboz qs iuret:
deo tñ q ?scie ē testis ita accipit sic ille
cui iurat intelligit. Et dupl'z piur⁹ re⁹
fit. qz nomē dei inuanū assumit z pro
ximū dolo capit. z sic piuriū ppetrat.
sic fecit herodes i cui⁹ iuramēto ñ fuit
iudiciū z vītas sz mēdaciū. Un Mgr
in ij. di. xl. Periurū ē mēdaciū iura/
mēto firmatū. Tercio comes licīti
iuramēti ē iusticia. ita q iustū sit z lici/
tū qō iurat nullā includēs iniqtatem
alīas nō obligat. qz dic Jsiō. In male
promissis rescinde fidē z i turpi voto mu
ta decretū. Hinc dic sctus Bona. sup
iij. di. xl. q q ?pellit ad piurādū nō ex
causa mortali petō. qa volūtas cogi
nō pōt. sil'z q cogit piur⁹ ē. Ex qbo itel/
ligere possumus fm qō notat fr An/
gel⁹ de clauasio i sūma sua q iuramē/
tū i mltis casib⁹ ñ obligat. Prio si iu
rat aliqd qō ē pctm̄ mortale. qz vgit i
incitū salutē eīne. Un q iurauit spolia
diuidere nō tenet qz debz reddere. Vl'
qō iurat ē pctm̄ vēiale qz vgit i dispen
diū pprie salutis. ita q nō tā cito bō p
uenit ad salutē cū venialib⁹ sic sine eis
Scōo qñ illō qō iurat ē ? ?silia euā/
gelica. puta q ñ efficiet eps religiosus
zc. tō male faciūt laici dicētes clericis.
iura q nō efficiet⁹ eps. z ē tibi dabo.
Tercio nō obligat iuramētū qñ exclu
dit op⁹ pietatis. puta q nihil dabit p
deo vl' nō ?sulet pprio. vl' nō ?solabit.
vl' nūqz erit fideiussor. qz ōs nō accep
tat illō iuramētū. cui dic ?riū di. Que
cūqz vult⁹ vt faciāt vobis hoīes zvos
eadē facite illis. Quarto qñ qō iurat
ex se ē idifferēs: tñ meli⁹ est⁹ facere ?riū
sic qñ qs iurat q nō tenebit talē i suo
seruitio. vl' nō loquet cū tali de tali re.
vl' nō ibit ad domū suā. vl' nō coquet
ad furnū suū qō tñ meli⁹ ēet facere ?/
riū. Quito qñ iuramētū est ? bonū pu
blicū. sic qñ iurauit q subtrahet se ab
onere publico. Sexto qñ iuramētū vi/
git in dispēdiū pprie salutis corpal' vl'
mutilatōis. qz tūc nō tenet⁹ nisi esset in
fligēda ex iusticia. qa sic teneret⁹. Sep/
timo nō obligat qñ qs iurat ex caloze
iracūdie: qa tūc ibi nō ē iudiciū rōnis
Octauo qñ iuramentū ē meru extoztū
z animū obligādi se nō habuit. Nono
qñ res vēit ad būc statū q temerariuz
esset iuramētū iplere. sic miles iurauit
vl' negociator q de cetō nō militet vl'
negociet z tā est paup effect⁹ q bñ vi/
uere alic nō possit. Decimo nō obligat
iuramētū qñ cui pstitū ē frāgit fidē iu/
rāti. Undecimo qñ mādatū supioris
vult ?riū iuramento. puta iurauit tibi
dare decē florenos z iudex pcipit ne ti/

De decollatõe ſancti Johã. bap.

bi dem. Duodecimo nõ obligat iura mentũ qñ ꝓmutat in meli⁹. ſic ꝙ iura uit pegrinationem z efficit religioſus Terciodecimo nõ obligat iuramẽtuz eos ꝙ ſubdunt alteri⁹ prãti. puta uxoz q̃ iurauit pegrinatiõez vl' abſtinentiã ſil' ſeru⁹ monach⁹ zc. ꝺa nõ pñt iple re cũ eis ꝺicit. Quartodecimo ñ ob ligat qñ ꝺs iurat incaute. z ꝓt aliquã neceſſitatẽ iplere nõ põt. ſicut mꝰ q̃ iu rauit filiũ ꝟberare. Ex ꝺbꝫ oĩb⁹ ꝓz q herodes nõ obligabat ad ſuũ iuramẽ tũ implẽdũ ſz ſolũ occaſiõz q̃rebat oc cidendi eum doloſe. ideo chriſtus ip ſũ appelauit vulpẽ Lu. xiij. ꝺicẽs. Di cite vulpi illi. ecce eĩcio demonia. z ſa nitates pficio hodie z cras; z ẽcia die ꝓſumoz. ¶ Tercio herodes diſpoſuit occidere ĩobez ꝓ ſaltũ puelle pniciouz Nã chorea oĩs ſenſus hoĩs ad pctã ĩ citat. iõ ꝺic Guilbel. Chorea ẽ circul⁹ cui⁹ caput ẽ diabol⁹ ꝙ ibi acuit gladiũ ſuũ ad occiſionẽ aiaꝝ. O mirificoz ꝺs q̃ mlti pierũt ꝓpt̃ chorizatiõz. o q̃ ml ta pctã ibi ꝓmittũt. ibi odiũ. ibi vana glia. ibi ſupbia zc. Vnde Eſa. iij. c. Ele uate ſũt filie ſyon ambulauerũt exten to collo nutibꝫ ocl'oꝝ. ibãt ꝓſpito greſ ſu plaudebãt pedibꝫ. Et Aug. Oĩs mot⁹ ſeu ſalt⁹ petulãtie eſt ſalt⁹ in pro fundũ cloace z iferni. Jdẽ de. x. chorꝺis Meli⁹ ẽ ꝺie dñica arare q̃ chorizare. meli⁹ ẽ. i. min⁹ malũ ẽ. capiẽdo ꝓpati uũ impꝛoꝑe: ꝺie dñica lanã texere q̃ i pudice ſaltare. Et certe meli⁹ ẽ: ꝺa aliq̃ vtiliras eſt in textura vl' agricultura ſz pꝛſus nulla ĩ ſaltu niſi q̃ꝺã demẽtia Nñ ſi azin⁹ ita ſaltaret ſic' videm⁹ fa cere choreatrices ꝺicerẽt. Certe ꝓfuſuz eſt caput aſini. Ecce ſi eſſz riſibile ĩ bzu to cur nõ magz ĩ hoĩe. Jõ ꝺicit ff Ange lus de clauaſio ĩ ſũma q̃ chorizare cõ currẽtibꝫ his ſeptẽ excuſant a peccato. Primũ tps debitũ: ne. ſ. fiat in tpe pe nitẽtie. puta ieiunio vl' oꝛõi deputato puta rogatõe. Secõm pſona ꝓuenies Nã eccliaſtic⁹ pſonis ꝓhibet ſiue i nu ptijs ſiue i ꝓmittijs noui ſacerdoꝛ. xl vj. ꝺi. c. clericũ. Tercũ mod⁹ honeſt⁹: puta ne fiat cũ cãtibꝫ ꝓuocãtibꝫ ad li bidinẽ vel geſticulatõibꝫ ſeu oꝛnamen tis laſciuis z inhoneſt. Quartũ recta intẽtio ne fiat intẽtõe ꝓuocãꝺi ad libi dinẽ vel ſupbiã. Quintũ loc⁹ apt⁹ ne fi at in cimiterio eccl'ia vl' clauſtro. Se ptimũ ſtabilitas chorizãꝺi ne i fine coꝛrũ paſ intẽtio ꝙ incepit bo na intẽtõe. O ꝺs ẽme vbi ẽ tal' chorea q̃ iſta oĩa ibi ſint. Jgit tmẽꝺũ ẽ q̃ fo re ſicut chorea filie herodis ſit cũ pcõ z aiaꝝ pic'o. ¶ Tercio herodes z ſui ꝓplices fuerũt mali in ope. Quia pu ella ſaltatrix ꝓſulta mꝰ e intrauit et ꝺi xit. Volo vt ꝓtin⁹ (timuit ne herodes retractaret iuramentũ) ꝺes mihi i ſco caput Johis baptiſte. z facte contri ſtat⁹ ẽ rex ꝓt̃ iuſiurãꝺũ. vultu ꝓriſta bat ſz mẽte letabat. O ipie herodes ſi male iuraſti tũc muta decretũ. meli⁹ ẽ uxoꝛẽ cũ filia ꝓtriſtari q̃ ꝺei ſcrĩ occi ꝺi. Et miſſo ſpiculatoꝛe. i. occiſoꝛe pce pit afferri caput iobĩſ i diſco. i. ſcutella q̃ſi ꝺãs eſcã ꝺr diſc⁹. Sz ꝺi. vtꝝ ſpicu latoꝛes z toꝛtoꝛes ſint i ſtatu ꝺãnatõ nis. Nñ ꝺz Tho. ij. ij. q. lxiij. ar. vj. ꝙ ſi iuꝺex fert ſententiã ꝛ aliquẽ que ma nifeſtũ erroꝛẽ ꝓtinet: tũc ſpiculatoꝛ nõ ꝺebet exequi talẽ ſententiã. alꝫ peccat mortaliť. Si vo ſententia iudicis non ꝓtinet manifeſtũ erroꝛẽ; tũc nõ peccat toꝛtoꝛ exequendo. z ſic põt eſſe in ſtatu ſaluatõis: niſi aburat officio. puta oc cidat liuoꝛe vidicte vl' cauſa auaricie. Ex his ꝓz. ꝙ herodes et ſui: mali i coꝛ ꝺe: mali in oꝛe. mali i ope male tracta uerũt ſcm̃ ex vtero. i vita incarcerãꝺo

In morte turpiter occidēdo. post mor/ tē ossa ei⁹ ꝑburēdo. Discipli ei b. iohā nis tulerūt corp⁹ sine capite z sepelie/ rūt. vbi mlta fiebāt miracula. ideo ip/ si exhumatū Julian⁹ apostata cōbu/ ri iussit. Et licz herodes fuit mal⁹: ta/ men corpus sctm sepeliri pmisit non tñ cū capite ne resurgerz. Oō hodie iu dices nō facūt dū morti adiudicato/ rū z occisorū corpa sepeliri ñ pmittūt. sed a volucrib⁹ laniari. O q̄z absurdū est carnē xp̄iani bestijs z volucribus dare. Ideo ōr. xiij. q. ij. q̄situ. q̄ cadaue ra ꝑ suis sceleribꝫ occisorū post ꝓfessio nem deo pacrā licet rādē ad eccl̄as de ferri z ꝑ eis missa celebrari. Dic tñ bo stien. q̄ ꝑ nō debz fieri sine licētia iudi cis. Et q̄a ab vtero mr̄is sue sctm Jo/ bānē male tractauerūt: ideo ip̄i a deo male tractati sūt. Nā herodes missus in exiliū: z ibi mirabiliē mortuus est. herodias sil⁹ cū eo. Vel vt q̄dā dicūt fuit subito mortua dū caput Jobis i manu teneret et ei insultaret diuio iu dicio in ei⁹ facie insufflauit z subito cor ruit mortua. Filia q̄z ei⁹ cū sup glaciē ludēdo discurreret: subito sub pedib⁹ crepuit z suffocata est aq̄s. Judei etiaz a Tyro z Vespasiano occisi ptim z ca/ ptiuati et dispsi triginta ꝑ denario vē diti. Julianus demuz apostata male tractat⁹ est. q̄a dei plaga pcussus ab hostib⁹ excoriatus. z de ei⁹ corio scabel lū regi psaꝝ fuit fabricatū. z sic ōs ma los male pdidit. ¶ Scōo btūs Job. ex pmissis thematis ꝓbis ꝓmēdat a sua vita imaculata cū ōr. q̄ ex vētre ma/ tris ꝓsecrat⁹ est ꝓpha. Iste em̄ b. Job. habuit triplicē vitā laudabilē. scz

¶ Prio q̄z habuit vitā hūanitat/ sctāz

¶ Scōo q̄a habuit vitā angelicā

¶ Tercio q̄a habuit vitā diuinam

¶ Primo btūs Iobes habuit vitā hūa/ nitatis sctām. q̄z nō curauit de cibo z potu corpali nec ō ornam̄to vestimēto rū q̄ vestit⁹ erat ornamēto virtutū. nec de domicilio cui⁹ mēs demorabat i ce lo. in terris em̄ degebat sz celestib⁹ my sterijs gaudebat. Nā celos aptos vi/ dit. vocē patris audiuit. spm̄sctm̄ i spe cie colūbe aspexit. filij diuitatē ag̃uit: quē suo digito demōstrauit. Cui⁹ ca/ put in q̄ fuerūt beati oc̄li q̄ hec viderī datū est puelle. in quo ille aures q̄ ta/ lia audierūt. in q̄ labia z ligua que de christo testimoniū ꝓhibuerūt: z ꝑmuz regnū celoꝝ ꝑdicarūt. Johānis igit i/ macl̄ata vita cognoscit ex ꝓstantia. ex reuerētia. z ex diligētia. Fuit em̄ ꝓstās quo ad se. reuerēs q̄ ad xp̄m. diligens q̄ ad discipulos. ¶ Prio fuit ꝓstās q̄ ad seip̄m. licz sciuit q̄ herodes euz q̄siuit ad occidendū: tñ nō fugit nec ꝓterrit⁹ fuit. Vnde Chryſ. Oō herodes illi fa/ ciebat i malo hoc ille suscipiebat ꝑ bñ ficio. ira illi⁹ q̄si dei bñficio fruebatur q̄a veꝝ gaudiū est sctoꝝ exire de mūdo. Cū ei decollari debuit stabat i medio carceris: z voce magna clamauit di. Xp̄e fili dei viui quē digito demōstra ui: baptizaui. sup quē spm̄sctm̄ vidi: ti bi cōmēdo spiritū meū. sicq̄ detractū violent⁹ in terrā sanctū caput amputa tum est. ¶ Secūdo fuit reuerēs ad chri stū quem nō audebat baptizare. iō ōr. Baptista ꝓtremuit nō audens sāctuz dei verticez tangere. De quo ip̄e dice/ bat. Nō sum dign⁹ vt soluam corrigi am ei⁹ calciamēti. ¶ Tercio habuit ma gnā diligentiā ad discipulos suos. q̄a nō sicut debebāt afficiebant ad chri/ stū sed inuidebāt q̄ p̄es ibant ad xp̄z q̄z ad iobānē. ideo ip̄os ad iesum mi/ sit de carcere. Chryſ. sup Mat. Mis/ sus Jobes i carcerē nō de suo pic̄o sol licit⁹ erat. sz de discipulorꝝ salute cogi/ tabat. iō misit discipl̄os ad xp̄z vt mi/ racl̄a ei⁹ viderēt z ꝓuerterēt ab erroꝛe.

De nativitate btē virginis

Et btūs Bre. sup Ezech. Nullū ō ta le sacrificiū sic̄ zel⁹ aiaꝝ. ḋa melior ē apud deū vn⁹ iust⁹ q̄z tot⁹ mūd⁹ pec/catoribꝫ plen⁹. Scōo b. Jobes habu it vitā angelicā. sic̄ ei angeli ꝓcurāt bo minū salutē eos purgādo ⁊ illuminā do. ita be. iob. iō dī lucerna ardens et lucēs. Lu. j. Ut ꝙuertat coꝛda patꝝ in filios ꝓare domio plebē ꝓfectā. Hinc Chryſ. Jobes ſpe hō: gr̄a angel⁹. coꝛ/pe tenebaꝫ ī carcere ſz ania ī celo. ſimil' paulo ꝑhil'. iij. Nr̄a ꝙuerſatio ī cel' ē.

Tercio b. Job. habuit vitā diuinā ḋa nō viuebat amoꝛe domeſtico ex eo q̄ ſctōs ſenes p̄ez ⁊ mr̄ez religr̄at do/mi adhuc in tenera etate ⁊ hītabat in deſerto. neq; viuebat mūdano amore ḋa carnē ſuā mirabilic̄ cruciabat vt̄ve dicere poſſat. Viuo ego iā nō ego viuit x̄o in me xp̄s. Et ḋa vitā habuit ſpūa lem angelicā ⁊ diuinā: iō habuit etiaꝫ moꝛtē p̄ciosā iuxta illō p̄s. Preciosa ī ꝙſpectu dñi moꝛs ſctōꝝ ei⁹. Sz ſi fuit p̄ciosa ip̄⁹ vita ḋa imaculata q̄ze moꝛs tā deſpecta. nōne meli⁹ videret q̄ vi/xiſſet ī pace. ī deuotiōe: ī ſcitate. Certe b fuit meli⁹ vt ꝑ iuſticia cum amara moꝛte moꝛeret. ad innuēdū q̄ oēs iu/ſti ⁊ ō cari b amaricabūt. ⁊ dei inimi ci in futuro acerbioꝛa patiēt. Unī Bre. in. iij. li. moꝛa. admirās dic̄. Dū beati Job vulnera cruciatuſq; ꝙſidero: re/pēte mēt̄ oc'os ad iobez reduco. ⁊ n̄ ſi ne ḡuiſſima admiratōne ꝓpēdo q̄ ille ꝓphetie ſpū itra mr̄is vtex repler⁹ at/q; (vt ita dixerim) puſq; naſceret rena tus. ille amic⁹ ſponſi. ille ḋ inc̄ natos ml'iez maioꝛ nēo ſurrexit. ille ſic ꝓphe/ta ⁊ pl⁹ q̄z ꝓpha ab iniḋs ī carcere mit tit̄ ⁊ ꝑ puelle ſaltatu capite trūcat̄. et vir tāte ſeueritat̄ ꝑ riſu turpiū moꝛit̄. nūḋ nō credim⁹ aliḋ fuiſſe qđ ī ei⁹ vita illa ſic deſpecta moꝛs tegeret. ſed q̄ñ ille vel in cibo peccauit ḋ locuſtas ſolūmodo ⁊ mel ſilueſtre edit. Quid deō vl' de q̄litate ſui tegmis delict: ḋ camelox pilis coꝛpus opuit. Quid ō ꝙuerſatōe ſua offēdere potuit ḋ de/remo nō receſſit. Quid illū loḋcitaris noxa polluit ḋ diſtūctuſ lōge ab hoīb fuit. Quid ē q̄ Job dei teſtionio ꝑfer tur. ⁊ tñ plag̃ vſq; ad ſterq̄linū ſterni tur. Quid ē q̄ iobes dei voce laudat ⁊ tñ ꝑ temulēt̄ x̄bis in ſaltatōis p̄mū moꝛit̄. Quid ē q̄ oīporēs ōs ſic vehe/mēter ī h̄ ſecl'o deſpicit q̄s ſic ſublimi ter añ ſecl'a elegit. Oīm idcirco ſic eos p̄mit in ifimis ḋa videt quō remune/ret ī ſūmis. Hinc ḡ vnuſq; ſq; colligat ḋd illic ſint paſſuri q̄s reꝓbat ſi hic ſic cruciat q̄s amat. hec ille. Igit̄ nō ſi/ne cā male tractauerūt illū ḋ de vēre mr̄is ꝓfecrat⁹ ē ꝓpha. ḋ cū x̄gib⁹ ē x̄go cū martyribꝫ martyr. cū beremit̄ here/mita. cū apl'is apl's. inſup amic⁹ ſpon/ſi: p̄co iudic̄. Qui ꝑ copioſa ſua meri/ta ī petret nob h gr̄am ⁊ tādē illic gl'ia/ſtrauit xp̄s regnās cū p̄re ī vnitate. l. ſ. deus in ſecl'a ſecl'oꝝ Āmē

De Nativitate virginis gl'iose

Sermo lxxxij

Domus quā

edificare volo ral'eſſe dz vt ī cūctis regionibꝫ noiet̄. j. pa/lipo. xxij. Iſta x̄ba oꝑie ꝙueniūt ſole/nitati gl'iose x̄gis. ḋ ad l̄raz ſūt verba dauid regis ḋ volebat domū dño edifi care. ſz ꝓhibit⁹ fuit a dño ꝓp̄ mlti ſan guinis effuſionē. ſed ꝙceſſum fuit filio suo ſalomoni ḋ ſignificat xp̄m. Nam de⁹ dei filiꝰ cupiēs ꝑ ſuſceptionē hūa/ne nature nobiſcū habitare: nullā di/gnā domū ī mūdo iuenit ḋ talē dñm recipe digna fuiſſet. ideo optuit eā de/nuo edificare vt merito dicat̄ ō ea illō

Prouerb.ix. Sapia edificauit sibi domū. Sapia q̄ppe dei p̄r̄is x̄p̄s edificauit b̄t̄am v̄ḡinē in q̄ habitauit corpaliter nouē mensib⁹. q̄re ip̄a merito domus dei appellat. Sciendū t̄n q⁹ domus i sacra scp̄tura mlt̄ipl̄r accipit. s.

¶ Primo p cōgregatōe fideliū generali

¶ Scōo p edificatōe v̄tutū spūali

¶ Tercio p edificatōe lapidū materiali

¶ Quarto p inhabitatōe b̄t̄or̄ eternali

¶ Quinto p inhabitatōe filij dei singl'ari.

¶ Primo dicit q⁹ dom⁹ in scp̄tura accipitur p cōgregatōe fideliū generali. de q̄ dicit. j. Thim. iij. Scias quō i domo dei oporteat te conuersari q̄ est eccia dei viui. i. cōgregatio fideliū in q̄ fundamentū est x̄p̄s filius dei viui. sup q̄ supedificamur cemēto charitat⁹. Hic Eph̄. ij. In q̄ vos coedificamini in habitaculū dei in spūsc̄tō. hāc domū dei nihil magis destruit q̄ peruersa clericor⁹ vita. Hinc Chryſ. z bē. viij. q. j. c. q̄lis. Valeres esse q̄ clericos. z licz q̄dā clericorū sint mali. t̄n v̄tutē sacror⁹ mistrant. q⁹ dicit Aug. z bē. j. q. j. Spūsc̄tus i sc̄ta ecclia ita opat vt reprobos fugiat z t̄n p eor⁹ mīsteriū reprobos colligat. sic̄ p missas baptismat absolutōes Et i hac dei domo q̄dā sunt noie t̄m. q̄dā re z noie sic̄ ecnites in gr̄a.

¶ Scōo dom⁹ accipit p edificatōe v̄tutū spūali. z sic ania dicit dom⁹ dei in q̄ x̄p̄us habitat p v̄tutū infusionē. Hinc Maxim⁹ in sermōe de vno martyre ait. X̄p̄s i corditib⁹ fideliū suor⁹ p fidē habitare dignat. Dicit em apl's. Interioze hoie habitare x̄p̄m p fidē in cordib⁹ nr̄is.

¶ Tercio dom⁹ in scp̄tura accipit p materia li edificatōe lapidū vbi ꝓueniunt fideles ad audiēdū dei v̄bū z p̄cipiēdū ecclesie sacr̄m. ō q̄ dic̄ apl's. j. Thim. iij. Volo in eccl'ia orōnes fieri. Et saluator Luc. xix. Dom⁹ mea dom⁹ orōnis vocabit.

¶ Quarto dom⁹ i scp̄tura accipit p inhabitatōe b̄t̄or̄ eternali. de q̄ p̄s. ait. Bti q̄ habitant in domo tua i secula seculor⁹ laudabūt te.

¶ Quinto denicz dom⁹ accipit in scp̄tura p inhabitatōe filij dei singl'ari. de q̄ Eccl. xxiiij. ōr. Qui creauit me requeuit in tabnaculo meo. Quā q̄dē domū filius dei singularit̄ elegit z fundauit. Premissis āt oib⁹ modis b̄t̄ā v̄go pōt dici dom⁹ dei. q⁹ i cōgregatōe fideliū ē p̄cipua in ania v̄tutib⁹ plena. in b̄titudine p̄ma. Nec igr̄ dei dom⁹ ē talis q⁹ tā in regione celesti terrestri q̄z infernali noiat. Un ex his v̄bis tria insinuant documēta salutis ad honorē v̄ḡinis declarāda. s.

¶ Primū de hui⁹ dom⁹ fundatōe. ibi Dom⁹ quā edifi. ꝛc.

¶ Scōz de hui⁹ dom⁹ adornatōe. ibi. talis esse debet.

¶ Terciū de hui⁹ dom⁹ denoiatōe. ibi vt in cūctis regionib⁹ ꝛc.

¶ Primū documētū ex p̄missis thematis v̄bis insinuat de h⁹ dom⁹ fundatōe cū ōr. Dom⁹ quā edificare volo. Nā fm p̄bm. iiij. p̄bico. Unūq̄q⁹ naturalit̄ v̄tit ad locū sue nature ꝓuenit̄ tē vt ibi q̄escat z delectet sic̄ talpa i terra piscis i aq̄. auis in aere. salamādra in igne. Sic de⁹ cui⁹ delitie sūt ee cū filijs hoim. vt cuz hoib⁹ hitare posset q̄siuit sibi locū ꝓdecēte. iuxta illud Eccl. xxiiij In oib⁹ requez q̄siui. z nō iueniēs tādez edificauit sibi hanc dignā domū. de q̄ loq̄mur Maria vt dicat. Qui inquit creauit me requeuit i tabnacl'o meo. ibi posuit triclinū deitat⁹. Circa cui⁹ domus dei fundatōez tria notem⁹ q⁹ p̄cipua dom⁹ ab his trib⁹ laudat. s.

¶ Primo ab artifice q̄ fundauit

¶ Scōo a materia excellēti de q̄ fabricauit

¶ Tercio a loco eminēte q̄ sblimauit.

¶ Primo inquā dom⁹ q̄uis ꝓmēdat ab artifice q̄ eā fundauit si ē sapiēs. z h⁹ do-

mus fundator ē ipe de⁹ creator z fabri
cator oim. de q̄ ps. ait. De⁹ fundauit
eā in eternū. Dic ei Amb. i exameron q
bon⁹ artifex ꝑmo fundamētuz ponit.
vñ z de marmali di domo dr de ꝑse. di.
j. Nemo ecclīam edificet añq̄ ciuitas
eps veniat z ibidē crucē figat. publice
atriū designet. z ipe dr lapidē ꝑmariū
ponere. Sic i b⁹ dom⁹ dei edificatōr il
le celestis ciuitas eps venit q Job. x. di
xit. Ego sum pastor bon⁹ q z aiam suā
posuit p ouib⁹ suis. Jō angel⁹ Gabri
el dixit Marie Lu. j. dns tecū. Ubi ē
sciēdū fm magrm i. j. li. sniaz. Q⁹ de⁹
dr in oib⁹ reb⁹ triplr. s. p eēntiā. ꝑntiaz.
z potētiā. Insup i sctis q̄rto mō vicz p
gram in ꝑnti z gl̄iaz i futuro. qz gl̄ia ē
ꝑfūmata gra. oib⁹ q̄ppe bis modis e
rat dns i btā virgine. Nā p ꝑntiā dr de⁹
ee in creaturis qz nouit oia intima crea
ture. iuxta illud Hebre. iiij. Oia nuda
z apta sunt oculi ei⁹. In btā aūt virgine
fuit dns nō solū qz nouit oia ītima ei⁹
puta affectōes z cogitatiōes sz etiā ap
probauit oēs act⁹ ei⁹ vt sctissimos. nū
q̄ ei aliq̄d ipa cogitauit aut dixit vl fe
cit q̄ deo ñ placuisset. Scōo de⁹ dr ee
in creaturis p potētiā qz dat oib⁹ vtutē
operandi. Dic saluator Joh. xv. ait. Si
ne me nihil potestis facere. Sz qz vtutē
dedit btē virgini pfect⁹ q̄ alteri qz sine
virili semie iō dns pfect⁹ cū virgine fu
it. Tercio de⁹ dr ee i creaturis p eēntiaz.
qz ꝑfuat creata in ee. iuxta illō Greg.
Oia inqt i nihilū tederēt nisi ea man⁹
oipotētis ꝑfuaret. iō dr Act. xvij. In ipo
enī viuim⁹ mouemur z sum⁹. fm lyrā
sic in cā efficiēte. Nā de⁹ causat i nob⁹ vi
uere moueri z ee. z sic ē intimior nobis
q̄ nos ipi qz ꝑfūgit p̄ncipia intrinseca z
q̄nto pfect⁹ ee dedit creature. tāto pfe
ct⁹ dr de⁹ ibi ee p eēntiā. Sz btē virgini
dedit nobilissimū ee in anis z corpe. q̄
hū dixit ei angel⁹ dns tecū. Quarto su
pra hos dictos modos de⁹ dr esse i sc
tis p graz. iuxta illud. j. Joh. iiij. De⁹
charitas ē z q manet i charitate in deo
manet z de⁹ in eo. Jsto etiā mō pfect⁹
fuit in ipa virgine q̄ oib⁹ maiorē gram
habuit. Quito vltra dictos modos in
sola virgine fuit stupēdo z iaudito mō
a seculis scz p corpales pntiā. ita q⁹ nūq̄
fuit n⁹ fiet sic cū aliq̄ creatura. qz extis
in vtero virginis cū iacēte iacebat. cū se
dēte sedebat. cū dormiēte dormiebat.
cū ambulāte ambulabat. cū stāte sta
bat. Jō iste sūm⁹ artifex z pōtifex venie
at. Jō iste sūm⁹ artifex z pōtifex venie
a sūmo celo ad fundādū hāc domū di
cui⁹ aduētū angel⁹ p̄nūciat di. Dns te
cū. vñ Aug. in fmōe de natiuitate virgi
nis ait. Tecū dns in corde. tecū i vētre
tecū in vtero. tecū in aurilio. Sic deni
q̄ dict⁹ pōtifex fixit i ea crucē z deligauit
atriū includendo vniuersas virtutes z
gras Eccl̄i. xxiiij. In me ois gra vie et
veritatis i me ois spes vite z vtutis. Do
suit postmodū p̄mariū lapidē in quē
xp̄iānitas nra ē superedificata. iuxta illud
j. Chor. iij. Fundamētuz aliud nemo
pt ponere pter illō q̄ positū ē. z Eph.
ij. Ipo sūmo angulari lapide xpo iesu
in q̄ edificatio ꝑstructa crescit in templū
sctm in dño in q̄ z vos coedificami in
habitaculū dei in s. s. Et iste lapis xps
j. Pet. ij. dr lapis offensionis z petra
scādali. O q̄ grauit offēdit Judas ad
būc lapidē se. dū ipie ipz iudeis tradi
dit. O q̄ dure ipegerūt iudei cū xpz fi
liū forze dei negauerūt. O q̄ saluberr
edificati sūt xp̄iāi p būc lapidē. b reue
ra ē lapis ille. de q̄ ps ait. Lapidē quē
reprobauerūt edificātes b fact⁹ ē in ca
put anguli. ꝑiūges vtrūq̄ pp̄lm gētile
vicz z iudaicū ꝑuersuz. ipe igit funda
mētalis z angularis ē. i. p̄m⁹ z nouissi
mus. Scōo q̄z dom⁹ cōmēdat a ma
teria excellēti de q̄ fabricat pura. lapi
de. luto. auro. argento ꝛc. Sic hec dei

dom⁹ ē cōmēdabilis. qz de lapidibꝫ.i. generatiōibꝫ regū ducū z ꝓphetaꝝ. de q̄ canit eccia sic. Regali ex ꝓgenie ma gia ecozta refulget. In hui⁹ figura.iij. Re.v.ōz. Precepit rex vt tollerēt lapi des grādes z lapides ꝑcioſos.i. virtu tes i fundamētū dom⁹ dñi.loc⁹ ei fm ꝓbm.xliij.ꝓbicoꝝ. dꝫ ꝓportionari loca to. Cū igit dei fili⁹ oim sit nobiliſſim⁹ z dignissim⁹.iō digna dom⁹ debuit ei ꝓpari i q̄ illas ſcriſſimas nuptias vni onis nature hūane celebraret. Hinc Bernā.de bal'.ait. Neq̄qz ꝑelegiſſet eaz niſi eſſet ceteris creaturꝭ dignioz. deo dilectioz.trinitati gtioſioz.z vniuerſis excelſioz.vñ fabricatoz celoꝝ z creatoz angeloꝝ hanc domū ſibi formauit de iſtis materijs.ſ.

¶ Primo carnē virginis vt domum ſtellarem.

¶ Scdo animā virginis vt domum ſolarem.

¶ Tercio naturā vtriuſq̄z vt domuz regalem.

¶ Primo dixi q̄ de⁹ carnē ✻ginis foz mauit vt domū ſtellarē ſiue de ſtellis Ad cui⁹ veritatꝭ ꝓbationē adducam⁹ tres ſapiētes. Prio de lege nature ac cedat Balaā fili⁹ Beoz.q̄ vidit Ma rie carnē formari i mūdicia ſtellari z ꝓ pberādo Num̄.xxiij.dixit. Oriet ſtel la ex Jacob.z bene dicit ſtella.qz ſtella eſt ſplendida nullā habēs grauedinez vt dicat ꝓbs.ij.de celo. Ita mūdiſſima Maria i qua null⁹ lāguoz vel fex mē broꝝ fuit.ſz ſicut in ſtatu inocentie fue re Adā z Eua que bodie nata eſt de q̄ eccliā dicit. Stella Maria bodie ꝓceſ ſit ad oztū. Dz diceres q̄lis z q̄nta fu it btā virgo fm carnē. Ad q̄ dicendū q̄ ex ſcḣura autētica nō habet⁹ qua litas z q̄titas ſed vbi deficit ſcriptu ra recurrendū eſt ad rōnem. fm rōnez vero doctoꝛes ſic eam deſcribūt. Quo ad q̄titatē fuit virgo elegans z alta gracilis z pulchre diſpoſita.cuius rō nem dicunt. Dicit inquntꝭ ꝓbus.ij. de ania.q̄ vnūqōq̄z natuz eſt facere tale quale ipm eſt. vt ſi natura nō erraue rit ꝓles aſſimilatur parētibus in quali tate z q̄titate. In hac vero virgine i filij conceptione natura errare nō po tuit.cuius artifex ſpūſſctūs fuit. Sed quia filius ei⁹ fuit magne ſtature. ḡ et ipa. De qualitate aūt dicunt doctoꝛes q̄ in coloꝛe fuit alba z rubea.cuius rō eſt.quia dicit Johānic⁹ q̄ iſte color ab equalitate humoꝝ ꝓcedit.alij vero co lores ab inequalitate. In ſtatura aūt ſic fuit naturaliter regulata. q̄ caput oculi.facies. labia. z oīa lineamēta coꝛpoꝛis fuerunt bene inuicem cōue nientia. Fuit igit ram pulchra fm car nem vt dicit Bern̄.q̄ Joſeph vir eius nō fuit auſus reſpicere eam. Hinc eti am in hyſtoꝛia greco⁹ legit q̄ beatus Dyoniſi⁹ ſupplicauit btō Johāni euā geliſte tanq̄z cuſtodi virginis vt eā vi dere poſſet. Qui cū eā vidiſſet cecidit i terraz quaſi moꝛtu⁹.tandē ad ſe reuer ſus dixit. Niſi ſolidatus eſſem in fide nō aliuz deū crederē q̄z eam. Accedat etiā ſecūdus ſapiēs de lege ſcripta Sa lomon q̄ de carne virginis dixit Pro uerbio.vlē. Fortitudo z decoꝛ indumē tū eius.i.caro eius. Accedat z tercius ſapiēs de lege gre ille illumiat⁹ Aug.q̄ de ea ait. Quis poterit in huius ania ſiue carne locus eē vicioꝝ. que ad celi vicē ꝓtinentis oīa dñi templū eſt ef fecta. O btē Auguſtine.imo quē celi ca pere nō poterāt hec ſuo cōꝑebēſuz vte ro nob attulit. Jō bñ figuraꝝ ꝑ archaz Noe.de qua Bern̄.vj.ōz. O, i illa erat feneſtra vitrea ꝑ quā aque diluuij nō intrauerūt. ſed tm ipa lux q̄ oib⁹ in ar cha illuminabat. Moꝛaliter per ar chaz intelligitur coꝛpus virginis in q̄

De nativitate virginis glorioſe

ver⁹ ille Noe. i. xp̄s requiuit. feneſtra vi
trea i archa ē audit⁹ v̄ginis p quē lux
diuine gr̄e angelo nūciāte intrauit. quā
gr̄am oīb⁹ i archa. i. eccl̄ia ſctā pticipa
uit. nihilomin⁹ tñ aq̄ diluuij. i. pcti nū
q̄ p feneſtraz alicui⁹ ſenſus ei⁹ intrare
potuerūt. ¶ Scdo dic̄q; artifex celeſtis
aiam v̄ginis formauit vt domū ſola
rē. qđ pbem⁹ teſtimonio legis nāe ſcri
pte z gr̄e. nā in lege nature Job p̄uidēs
hāc v̄ginē de ea ſic dic̄. c. xxxj. Vidi ſolē
i. aiam v̄ginis fulgere z lunā. i. cor p⁹
ip̄i⁹ incedere clare z letatū ē cor meum
Dil⁹ in lege ſcpta Dauid ait. In ſole
poſuit tabnaculū ſuū. i. in aīa v̄ginis
poſuit tabnaculū ſuū. q⁹ vt dic̄ b. Au
gu. q⁹ btā v̄go pri⁹ cepit mēte dei filiū
q̄z v̄bo. Itē de lege gr̄e dic̄ Amb. Quid
em̄ nobili⁹ dei mr̄e. Quid ſplēdidi⁹ ea
quā ſplēdor elegit. Et vt inq̄t de ceteris
ei⁹ v̄tutib⁹ taceā. v̄go erat ñ ſolū corpe
ſz z mēte. z Apoc. xij. 8r. Mulier ami
cta ſole. ¶ Tercio artifex celeſtis naturā
vtriuſq; aie. ſ. z corp̄is v̄ginis forma
uit vt domū regalē vt nō ſit ei ſil⁹is in
vniuerſo mūdo. de q̄ ait Hiero. in ſer
mōe de aſſūptōe. Quid nos tātilli. q̄d
actōe puſilli. in ei⁹ laudib⁹ referam⁹ cū
ſi oīm nr̄m mēbra v̄terēt in līguas eā
laudare ſufficeret null⁹ altior celo ē de
q̄ loq̄ nitimur. abyſſo p̄fundior cui lau
des dicere conamur. Si inq̄t celuz te
voc̄: altior es. ſi mr̄em gētiū: p̄cedis. ſi
formā di te appellē: diḡ eriſtis. ſi dñaz
angelo z: pata ē. pbar. q̄d igr̄ de te di
gne dicā neſcio. ¶ Tercio dom⁹ cōmē
dat a loco eminēte q̄ ſblimat. nā ſi do
m⁹ i loco ameno edificat laudabilior
eriſtit. In figura de famoſo tēplo Sa
lomōis 8r. ij. Paral. iij. q⁹ cepit edifi
care Salomon domū dñi i hierl'm in
mōte moria. q̄ demōſtrat⁹ fuerat Da
uid p̄r ſuo i loco quē pauerat Dauid
in archa Hermon Jebuzei de p̄cepto
dñi p. xpbam Gad p eo q⁹ angel⁹ pcu
teret ppl'm p̄ter pctm̄ numeratōnis
ppl'i. i q̄ altari obtulit Dauid deo ſacri
ficiū ſup qđ ōſcēdit ignis i ſignū diuine
acceptatōis z ꝓſūpſit ſacrificiū. j. Pa
ral. xxj. Igit̄ dei dom⁹ v̄go gl̄oſa ē edi
ficata i altiſſimis cacumib⁹ mōtiū. de
q̄ p̄s. Fundamēta ei⁹ i mōtib⁹ ſcis ſcy
p̄is filij z ſ. ſ. In monte p̄is cui attri
buit potētia. In mōte filij cui appꝛo
priat ſapia. In monte ſ. ſ. cui attribuit
clemētia. Propt̄ea hec dei dom⁹ cade
re nō potuit nec p infirmitatē ſic Pe
tr⁹ z alij diſcipli tpe paſſionis xp̄i neq;
p ig̾rātiā ſic Paul⁹ dicebat. j. Thim.
j. Ig̾rans feci i incredulitate q⁹ ñ erat
fundat⁹ ſup mōtē diuie ſapie tūc. neq;
p malicia ſic Judas crudel'q; ꝑſecu
ſor ē
boiem inopē z cōpunctū corde morti
ficare q⁹ nō erat fundat⁹ ſup mōtē cle
mentie ſ. ſ. ſic btā v̄go dei dom⁹ in cu⁹
ꝑſona ait ſapiēs Eccl̄i. xxiiij. In me ois
gr̄a vie z v̄itat⁹. i me ois ſpes vite z vir
tut⁹. Nā gr̄a opponit malitie. v̄itas ig̾
rātie. v̄tus infirmitati. Cōſiderem⁹ igit̄
charissimi hāc dei domū p artificē ois
in mōte altiſſimo fundatā z admirā
tes dicam⁹ illud Beñ. xxviij. Quā ter
bil'. i. venerabil' ē loc⁹ iſte nō ē h̄ aliō ni
ſi dom⁹ dei z porta celi. z illud. ij. Pa
chab. iij. Qui in cel' hz hitatōez. viſita
tor z inhitator ē loci illi⁹ in ſecl'a. De
cūdū q̄z documētū ex p̄miſſis thema
tis v̄bis inſinuat de h⁹ dom⁹ dei ador
natōe cū 8r. tal' eē dz. H ē dicere tā pul
chra. tā ornata q⁹ dig̾ ſit ſuſcipere regē
celi. Nā ſic eccl̄ia matial' adornat inte
ri⁹ diuerſ vaſis pamēt̄ z coztinis. inte
ri⁹ v̄o dotat indulgētijs z p̄uilegijs. ſic
btā v̄go extitit adornata exteri⁹ mori
bonestate. interi⁹ v̄o v̄tutū z gr̄aꝝ ple
nitudie intātū q⁹ dñs oīm dilexit eam
Vñ ſicut materialis eccl̄ia ad tria cō
ſecrat. ita beata virgo. ſ.

¶ Primo in apothecā medicinaliuz vnguentoz̄.

¶ Scōo i thesaurariā celestiū donoz̄

¶ Tercio i scolā moraliū documētoz̄.

Prio nāq; btā ṽgo ē ꝓsecrata in apothecā medicinaliū vnguētoz̄ sic ecclia materialī q̄ sūt septē sacrā ꝯ oīa infirmitatū aie genera. Sz vñ sē hec sacra nōne a xpi passiōe vt dicit Aug. li. xvij de ciui. dei. Xps aūt dñs vñ exiuit ad op9 redemptōis nr̄e: nōne de ista domo tāq̄ spōsus de thalamo. O igitur aia xpi sanguie redēpta si eis vlnerata pctis multis recurre ad hāc dei apothecā. q̄ dicit de ea Ber. Copiosa caritas rua nr̄oz opit multitudinē pctōz̄ ¶ Scōo dom9 dei materialī ꝓsecrata i thesaurariā celestiū donoz̄ q̄ sūt idulgētie: z pcurerūt ex supabūdātia meritoz̄ passiōis xpi. cui9 mīma gutta sanguinis vl sudoris sufficisz ad oīz pcatoz̄ expiatōez. Sic em̄ rex ꝓ redimē dis captiuis dat copiosū thesauz̄ cui9 cētesima pte redimi posset. Sic rex celoz̄ xps ōdit meritū sue passiōis i manibz̄ petri Mat. xvj. dicēs Tibi dabo claues regni celoz̄. ꝗcūq; ligaueris sup terrā erunt ligata et in celis. Et quodcūq; solueris sup terrā erunt soluta et in celis. Ex quib9 patet q̄ ista thesaurari9 diuīe potētie ē Petr9. thesaurari9 sapiēcie est paul9. Iz thesaurāria diuīe misericordie est btā maria. de q̄ Bern. sic ait. Queram9 gr̄az ꝓ maria. q̄a q̄ q̄rit inuenit z pulsanti aperiet. ipa ei oībus oīa facta est. oīb9 sinū misericordie aperit vt de plenitudine ei9 accipiāt vniuersi captiui9 redēptōz̄. eger curatōez. tristis ꝯsolatōem: pctōz̄ ventā. iust9 gr̄am. angelus leticiā. fili9 dei carnis sūbam

¶ Tercio sic dom9 dei matrialī conseruāt in scolā moraliū documentoz̄. vt ibi fiāt ꝑdicatōes exhortatōes misse ꝑces z̄c. Sic ꝫ dei viui tēplū in q̄ ē oīs docēna mox̄. Vis gaia deuota addiscere fundamētū ṽrtutū hūilitatē accede z disce i hac domo. q̄ cū essz dei mater ancillā se appellat. vis patiētiā. vis pfectē z̄c. vis q̄ ꝑces tue a deo exaudiātur accede ad hāc dei domū. z ꝓ fenestras isti9. i. ꝓ os mitte illas ad aures diuīas z exaudiet. qz i figura dixit dñs Salomōi. ij. paliꝑ. vij. Audiui inquit orōem tuā z elegi locū istū mihi in domū sacrificij. si clausero celū z pluuia nō fluxerit z ꝑcepo vt locuste deuorēt frā. z misero pestilētiā i ppl'm meū. cōuersus aūt ppl's egerit pniaz a vijs suis pessimis ego exaudiā d celo z ꝓpicius ero pctis eoz̄. oculi q̄z mei erūt aperti z aures mee erecte ad orōez ei9 q̄ i loco isto orauerit. elegi em̄ z sctificaui locū istū vt sit nomen meū ibi i sempit̄nuz z ꝑmaneāt oculi mei z cor meū ibi cunctis diebz̄. Vñ cū suaui leticia gaudeamus. qz hodie ē ꝓfecta i ꝫ mūdo de q̄ vēit ad nos dei fili9. Ad ꝫ hortat ecclesia dicēs. Cū iocūditate natiuitatē btē marie celebrem9 vt ipa ꝓ nob̄ interceda ad dñm ihm xp̄m. Sz sollert̄ videam9 carissimi q̄ oēs i hac domo oriati ṽrutibz̄ simus. q̄a sic i die palmaz̄ saluator expulit oues boues z numularios d sua domo. sic repellet q̄ sūt cū boue ruditatis. cū ouevane intētōis. cū colūba glie vane. qz tales sūt cāpsores id ē ōnariū mutuātes. aiaz suā ad dei imaginē creatā venalē exponūt ꝓ modica delectatōe carnali z emūt eā nū i ferni torm̄tū. ¶ Tercio deniq; documētū ex p̄missis thematis ṽbis insinuat de hui9 dei dom9 denoiatōe cū dr. vt i cūctis regiōibz̄ noiet. Nā hec ṽgo intelligēs q̄ ipa i toto mūdo essz noianda ꝓpheтice decārauit dicēs. Ex ꝫ beatas me dicēt oēs generatōes. Lu. ij. z ei9 dē. j. dr. q̄ nomē ṽginis erat Maria. Od̄ qdem hodie credit sibi fuisse ipositū qz femīe nō circūcidebant. sic viri octauo die qbz̄ tūc noia ponebant. et sic hodie ꝫ noie ē vocata ꝑ m revelatōz

angelicā. Vides eīm scta Anna mr ei⁹ in ea tāta vtutz t motz pfectionē gra isti⁹ postea quotāt plebat filias oīs isto noīe Maria vocabat. Circa cui⁹ denoiatioē duo ꝓsiderem⁹.s.

¶ Prio noīs vginis cōem vocatōez.

¶ Scdo noīs vgis spalē interptatōz

Primo inquā circa denoiatiōez vgis notem⁹ noīs vginis cōez vocatōez.nā bec vgo cōiter inter alia bis tribz noi/bus vocat vicz. Gra plena. Marz stel la.t Maria. Primo qdem vocata est gra plena ab angelo Gabriele Luc.j. q in salutatōe nō noiauit Mariā.sed gra plenā di. Aue gra plena. postea ec clesia addidit in salutatōne boc nomē Maria. O Gabriel archangele q es nūcius dei altissimi.ō ꝓsistorio scrē tri nitatis missus. cur venisti cū tanta ig rātia aut irreuerētia.q bāc dei domū q in cūctis regiōibz est digna nomiari non noiasti.g videt q aut nescisti.aut eā nō bonozasti. gre misera ples Eue cōquerit ꝓtra te. Gz reuera dicere pōt Gabriel rōnabilr se excusando q opti me sciēter t reuerēter eā salutauerit eo q digniozi noīe eaz vocauit.s.gra ple/nā. Sicut videm⁹ ad sensuz. q cū ali/qs ad gradū digniozē assumit mutat illi⁹ nomē.sic fuit de Petro.q añqz cō stitueret vicari⁹ xpi Symon vocabat. sz in illa ꝓstitutōe saluato: mutato no mine sic ipm vocauit Matb.xvj. Tu es petr⁹. Silr Paul⁹ q ꝑus vocabat Saul⁹. Sic angelus mutauit nomē Marie in salutatōe q mater dei eē de bebat.nec tū ig̃rauit ei⁹ nomē q postea exp̄ssit di. Ne timeas Maria. Et bñ ꝓuenit dici gra plena. qz nec ō nec al teri sic ꝓuenit. In deo eīm est gre pleni tudo dative. sz i Maria susceptiue su per oēm purā creaturā. Vnde Hiero. ait. Et ve plena gra. qz ceteris p ptes dat. Marie vo totā se infudit pleni/tudo gre. Scdo ipa cōiter noiat marz stella.rōne ꝓprietatuz q̄s hz illa stella que est incozruptibilis i substātia.'est alijs supioz clarioz t vtilioz in q̄litate. apparet etiā foze pua.licet sit magna i quātitate. Est etiā q̄si sine motuz occa su qz est vicina polo.ideo tā modicus ei⁹ circūitus ē q nō videat moueri q̄n/tum ad statū.insup attrahit ferrū q̄n/tum ad effectū. Sic Maria nulla cul pa extitit cozrupta.ac oīby sctis t ange lis supioz clarioz t vtilioz nobis.q̄ liez sit pua hūilitate tū est magna dignita te. Modic⁹ ē etiā circūit⁹ qz i morte sta tim ad filij brachiū euolauit. insup at trahit ad filiū ferrea cozda pcōz idu/ratoz. Et iō ꝓ his oīby ō ea sic ait Bef. Si insurgant venti tēptationū si incur ras scrupl'os tribulationū.respice ma ris stellā voca Mariā.ipa est nobilis illa stella ex Jacob ozta.cui⁹ radi⁹ vni/uersum mūdū irradiat. cui⁹ splendoz in supnis pfulget t inferos penetrat. Si iracūdia.aut auaricia.aut carnis illecebra nauiculā cōcusserit mēris re/spice Mariā. Si ꝓsciētie feditate ꝓfu sus judicij terroze desperatōis baratro incipias absozberi. In piculis.in an/gustijs.in rebz dubijs Mariā inuoca Mariā cogita.nō recedat ab oze tuo. non recedat a cozde.vt ipetres oīonis eius auxiliū.deferas ꝓuersatōis ei⁹ ex emplū. Ipam sequēs nō deuias. ipaz cogitans nō desperas. ipam rogās nō erras. Ipa tenēte nō cozruis. ipa pre/gente nō metuis.ipa duce nō fatigaz ipa ꝓpitia puenies t sic in temeriplo experieris quia dictū est nomē virgis Marie marz stella. Tercio cōiter no men vginis vocatū est Maria ab an gelo:a patribz ac alijs oīby. ¶ Scdo igit ꝓsiderem⁹ huius noīs specialē in/terptatōez. Primo interptat Maria amarū mare.qz miro modo fuit ama

ficata tempe xpi passionis. iuxta illud Lu.ij. Tuã ipius aiam ptrãsibit gla/dius. Scõo p lras sic interptat Ma/ria. m.i. mr vniuersoz. a.i. archa the/sauroz. r.i. regula viatoz. i. id est iacu/lum inimicoz. a. id ẽ aduocata pecca/toz. de qbus legit. Oz quedã mulier a demone sibi visibilit in forma bois apparẽte mltas molestias sustinebat multaqz remedia nũc aque benedicte aspsionẽ. nũc hoc. nunc illud adhibe/bat. sed nec sic ille cessabat. Quidã aũt vir sanct9 sibi cõsuluit vt cũ ad eam ac/cederet illa eleuatis oculis sctã Ma/ria adiuua me ptinus exclamaret. qõ cũ illa feciss̃et. diabol9 q̃si lapide pcus/sus territ9 steterit. z postmodũ dixit. ma/lus diabol9 intret in buccellã illi9 qui te istud docuit. z statiz euanuit. nec ad/eam postmodũ accessit. Nec igit ẽ do/mus refugij ab hoste. hec dom9 est im petrandi venią. hec est dom9 dei que a deo edificata lapidibꝫ vtutum z gra/tiaꝝ repleta donis vt in cunctis vni/uersi ptibus noiando inuocet. Roge mus igit z nos ẽ.

De eodem. Sermo. lxxxiij

Egredietur virga de radice iesse z flos de radice ei9 ascendet Esa. xj.c. Ubi ꝓpheta spũsctõ illustrat9 de/scribit ortuz z natiuitatẽ vginis Ma/rie mris dei veri. eã designãs p vgam de radice iesse exortã. q alio nomie vo catur Isai. z est pater Dauid ꝓphete. Ex hõ ondens ꝓpheta q̃ p dei pmissio nẽ xps descẽdit de semie Dauid. Pro miserat em̃ de9 ipsi Dauid de suo semi ne filiũ dei nasciturꝫ. ij. Re. vij. Busci tabo semẽ tuũ p te qõ egrediet de vte/ro tuoz firmabo regnũ ei9. z sedẽ. Ego ero ei in patrẽ. z ipse erit mihi in filiũ. Genealogia igit vginis Marie fuit de tribu iuda z semie regio. inde ẽ q̃ in euãgelio xps vocat filius Dauid. q̃ inter ceteros duos filios habuit scz Nathã z Salomonẽ. z ex stirpe ipi9 Nathan descẽdit vgo maria qz ex generatõe na thã Leui genuit Melchij z Pãtherã Panthera vo genuit Barpatheram Barpãthera vo genuit Joachim. Jo achim aũt vginẽ glorioſaz. de cui9 na/tiuitate sctã mater ecclia solẽniter gau det dicẽdo. Cũ iocũditate natiuitatez btẽ Marie celebrem9 vt ipa p nob in tercedat ad dñm ihz xpz. vñ ꝓpha eã nasciturã describit laudãdo a trib9. s.

¶ Primo ab origine sctã.

¶ Scõo a ꝓprietate digna.

¶ Tercio ab vtilitate magna.

¶ Primo q̃dẽ ꝓpheta Esaias nasciturã vginẽ describit laudãdo ab origie san cta dicẽs q̃ de radice iesse ꝓpagaret q̃ fuit sctus ꝓpha. z interptat refrigerij quia ex ipius ꝓpagine humano gene ri solacij venit. Matheꝰ em̃ euãgeli/sta natiuitatẽ vgis solẽniter describit p. xlij. generatões. vicz p q̃ttuordecim iudices vsq ad Dauid. z p q̃ttuordecim reges q̃ fuerũt vsq ad trãsmigra tionem babylonis. z p q̃ttuordecim põ/tifices q̃ fuerũt vsq ad Jacob. oñdens ex hoc generatoz xpi qui fuit rex iudex z sacerdos. Quia fuit rex. ideo Mat. ij. Magi querentes dicebant vbi est qui natus est rex iudeoꝝ. Quia iudex ideo dicit Act. x. Ipse est constitut9 iu/dex viuoꝝ z mortuoꝝ. Quia fuit sa cerdos. ideo dicit de eo in ps. Tu es sacerdos in eternũ fm ordinez Mel/chisedech. Nec em̃ Marie generatio magna laude ẽ digna. vñ Chrys. Nõ estimes te qua audire cum audis hãc generatiõez. valde em̃ ineffabile est q̃ de9 de mliere nasci digt9 ẽ z hoies ꝓge nitores hie. Ineffabile q̃dez est z ꝑter

De natiuitate virginis gloriose

nature ordinē vt virgo generaret. z su
pra būanā inuestigatōz vt deꝰ sit z hō
q̄ generaꝝ. z ē sup nr̄e originis cōditōz
vt sctūs sctōz generet qz oēs i pctis cō
cepti sumꝰ excepta hac virgine cū filio
Jō dicit Esa. Egredietꝝ virga de radice
tē. Dicit em̄ Bartho. li. de ꝓprietatib⁹
rer̄. xvij. O, licz radix in sua substātia
sit valde mollis. vtute tm̄ inati calozis
lapides duros penetrat. Nec ē ei illa
radix scā ieſſe q̄ vtute altissimi diuinā
petrā. i. xp̄z penetrauit. quē ꝯcepit ge/
nuit z pauit. ¶ Scōo ꝓba Esa. vgi/
nē nascitur̄ ꝓphetādo laudat a ꝓprie/
tate di. Egredietꝝ vga. Propetas enīz
virge ē. qz crescēdo sursuz tēdit. cū incli
naꝝ se reflectit. ac isolētes cozrigit. Pri
mo vga sicut sursum tēdit sic btā vgo
indies creuit in diuia ꝯēplatiōe. Hic
Bern̄. O vgo virga sublimis ingntū
sublime erigꝫ verticē vsq̄ ad celos z vs
q̄ ad sedentē in throno. Deinde sic vir
ga dū inclinaꝝ se reflectit. sic btā virgo
dū rogaꝝ exaudit Anshel'. Oīne bonū
pditū in Adā recupaꝝ p Mariā. Jtez
sicut vga isolētes cozrigit. sic Maria
obstinatos affligit. affligit vo dū non
subuenit. vñ Anshel'. Sic o btā virgo
ois a te auersus z a te despectꝰ necesse
est vt peat. ita ois ad te ꝙuersus z a te
respectꝰ impossibile ē vt peat. Hic Be
ster. iiij. Ois q̄ nō vocatꝰ itrauerit atri
um absq̄ vlla cūctatōe statim interfi/
ciaꝝ. nisi forte rex aurea virgā ad eū te
tenderit ꝓ signo clementie. ¶ Tercio
Esaias ꝓphēta nascitur̄ vginem lau
dat ab vtilitate magꝝ ipius natiuitat⁹
dī. Et flos de radice eiꝰ ascendet. i. xp̄s
q̄ est flos flozꝝ. salus boim. gl'ia ange/
lozꝝ. creatoz oim. cuiꝰ sancta mater bo/
die egressa ē de radice ieſſe. corde igit z
anio xp̄o canamꝰ gl'iam i hac scā solē
nitate p̄celse genitricis dei Marie. de
cuiꝰ vteri radice ascēdit xp̄s deꝰ noster

Uñ btā vgo in p̄missis thematꝫ vbis
a tribꝰ notabiliter cōmēdaꝝ. s.

¶ Primo a figurali declaratōne. ibi.
egredietꝝ virga.

¶ Scōo a humanali ꝓpagatōne. ibi.
de radice ieſſe.

¶ Tercio a filiali generatōe. ibi. z flos
de radice eiꝰ tē.

¶ Primo dixi q̄ btā vgo ex ꝓpositis
thematis vbis cōmēdaꝝ a figurali de
claratōe cū dr. Egredietꝝ vga. Oēs em̄
ꝓphetie z figure ac legꝫ cerimonie ꝓnci
paliter declarabāt z oñdebāt xp̄m ihꝫ
Jurta illud Math. xj. Ois ler z ꝓphe
te vsq̄ ad Jobem ꝓphetauerūt q̄ quē ꝑ
phete vbis dixerāt figuris repñtaue/
rant Jobes hūc digito demonstrauit.
Et qz vt sctūs doctoz Bonauē. sup. iij.
dic. Si hō lapsus nō fuisset nihilomi
nus filiꝰ incarnatꝰ fuisset nó q̄dem ad
patiendū. sz ad btificandū. decreuerat
em̄ deꝰ ab eterno hoīem btificandū in
corpe z aīa. iō filiū de muliere nascitu/
rū z hūc z hāc ꝓpter ꝓsone dei dignita
tē ꝓphetijs z signis declarari. Dicit ei
Hugo in suo dyalogo q̄ deꝰ mltis mo
dis opari dr. Est nāq̄ opus creatiōis,
est etiā opus dispositiōis, est opꝰ ꝓpa/
gatiōis. z est opus gubernatiōis. opus
creatiōis añ oēm die fecit. opus dispo/
sitionis fer diebꝰ cōpleuit. opus ꝓpa/
gatiōis vsq̄ in finē seculi nō decreuit ab
ope gubernatiōis vsq̄ in eternū nō ces
sabit. Declaraꝝ nāq̄ vgo gl'iosa in bis
oibus dei opib⁹ mltiplr. s.

¶ Primo in ope creatiōis.

¶ Scōo in ope dispositiōis.

¶ Tercio in ope ꝓpagatiōis.

¶ Quarto in ope gubernatiōis.

¶ Primo itaq̄ btā vgo declaraꝝ in ope
creatiōis in lucis z padisi situatiōe. Hic
em̄ sapiētia diuia creauit oia vt essent
bona z vera in se. z repsentaret aliq̄d a
se. Jdeo dicit apl's. j. Thoꝫ. v. Dia in fi

gura ꝓtingebāt illis. Sicut enī lex ve/
tus figura fuit legis noue vbi ꝓpone/
bant figure tm̄. sic noua vbi ꝓponunt
figure z res scz corp⁹ xp̄i accidētib⁹ ve/
lati qz est figura future glie Vñ diuīa
sapia p̄figurauit in creatōe rex in pa/
diso z lucis situatōe ipam btām v̄ginē
z hoc ꝓpter q̄ttuor ꝓprietates padisi.
Primo ꝓpter situ. quia padisus est i
altissimo mōte in oriente. vt dicit Am
bro. in exameron. Et sctūs Tho. j. pte
q. q. ar. ij. Cōuenienter inq̄t in orientali
pte quia credendū est q̄ i nobilissimo
loco tot⁹ terre sit ꝓstitut⁹. Nā ps orie/
talis est nobilior sicut ps dextera i ho/
mine. Jō fm pbm. ij. celi. Oriens ē de
xtera ps celi. Sic ꝓuenienter Maria
dr padisus in mōte diuio sita ab eter/
no. ps. Fundamēta ei⁹ in mōtib⁹ sctis
scz p̄fe z filio z s. s. Hinc Anshel. Ma/
ria in mēte diuīa erat ante mūdi cōsti
tutionē p̄ordīata. z Prouer. viij. Nec
dum erant abyssi z ego iaz ꝓcepta erā
Scdo de⁹ p̄figurauit btām v̄ginez in
padisi creatōe. ꝓpter aerē temperatū. Di
cit enī Damascen⁹ li. ij. q̄ padisus ē lo
cus tēperatissim⁹ ibi nec ventor⁹ inde
tudines. ibi nec nebule nec frigus nec
estus. qđ testat arbor⁹ z flor⁹ pulchri/
tudo. z sic padisus ē vniuersē pulchri/
tudinis ꝓmptuariū. Sic in Maria
nec vent⁹ superbie. nec nebula sordidita
tis nec frigus iniq̄tatis. Hoc testatur
Hiero. di. Quicqđ in Maria gestuz
est totū puritas. scitas. gr̄a. z veritas
q̄ in ea innocens. i. xp̄s debebat habi
tare. Bern̄. Decuit v̄ginē virginū sin
gulari ꝓuilegio viraz ducere sctitatis
absq̄ omi pcō que pcī mortisq̄ ōbe/
bat parere emptorē. Tercio de⁹ p̄fi/
gurauit btām Mariā in padisi crea/
tione. ꝓpter copiosum fructū. nā in pa
diso est abūdātia fructuū i cui⁹ medio
est lignū vite. Sic in maria fruct⁹ mo
rū z honestatis aci ei⁹ vtero lignū q̄s
comestū affert vitā Job. vj. Ego sum
panis viu⁹ q̄ de celo descendi si q̄s mā
ducat ex h̄ pane viuet in eternū. Et hic
est fruct⁹ benedict⁹ ventris ei⁹. de q̄ co/
medūt angeli z aie btē. Hinc Hiero.
Vere hort⁹ ē deliciar⁹ in q̄ ꝓsita sūt vni
uersa flor⁹ genera z odoramēta v̄tutū
Et Cañ. iiij. dr. Hort⁹ ꝓclusus fons si
gnatus emissiones tue padisus. Quar
to de⁹ p̄figurauit btām Mariā in pa
diso creatōe. ꝓpter ei⁹ fluuiū. qz dr Gen̄.
ij. Fluui⁹ egrediebat de loco voluptā/
tis ad irrigandū padisum q̄ diuidit i
q̄ttuor flumia. Sic ipa Maria ē pa/
disus in q̄ fons gr̄ar⁹ xp̄s corpalit̄ ha
bitauit. de cui⁹ plenitudie nos oēs ac/
cepim⁹ Job. j. Hui⁹ gr̄az btā Maria
diuidit in q̄ttuor flumia. vnū ad pla/
tos. scōm ad subditos. terciū ad acti/
uos. quartū ad ꝓtemplatiuos oib⁹ af
fluenter. vñ Bern̄. Paradisus delici/
arū vere es tu Maria. nā es fons vi/
te q̄ ex ore altissimi pdijt de medio vē/
tris tui eriuit atq̄ inde in q̄ttuor ptes
se diuidēs ad irrigandū aridū mūdū
emanauit z ois q̄ bibit ex eo nō sitiet i
eternū. Idē. Tot⁹ gratie plenitudinē
de⁹ posuit in Mariā. nam si q̄d spei. si
q̄d gr̄e z v̄tutis ex ea nouim⁹ redūda/
re. z Eccī. xxiiij. In me ois gratia vie et
veritat⁹. in me ois spes vite z virtutis
Trāsite ad me oēs q̄ ꝓcupiscitis me z
a generatōib⁹ meis adiplemi zē. Dei/
de de⁹ eter⁹ ipam p̄figurauit in lucis
creatōe. vt enī dicit magr̄ in. ij. di. xiij.
Q⁹ de⁹ creauit ꝑmo q̄ndā lucidā nu/
beculā. que tunc causabat diem z no/
ctez. de qua tandē fm opinionē docto/
rum facta est sol die q̄rto. Hec igit̄ est
illa lux Maria de qua sic canit eccl'ia
Natiuitas tua dei genitrix v̄go gau/
diū annūciauit vniuerso mūdo. ex te
enī ortus est sol iusticie xp̄s de⁹ noster

De nativitate virginis glorioſe

Secūdo deꝰ verꝰ declarauit ꝟginem mariā in ope diſpoſitōis rex creatarꝝ. mira nāqꝫ pfectōe diuia ſapīa diſpoſuit vniuerſū. vt ſi aliqs deꝰ aliūde veniret et videret (qō ē impoſſibile) quō ſuiſſima ēra firmitē ſtat i medio emiſperij. quō i ea vmes z beſtie diſcurrūt ac herbe z arbores creſcūt: frōdent et fructificāt. quō aq̄ nō opit ērā cū ſit liq̄da z maioꝝ ēra in q̄ntitate. quō i ea piſces viuūt diuerſi generꝫ. quō aer defert lucē z ſonū. z quō volucres inhabitant z volitāt. quō deniqꝫ ſol z luna ac ſtelle circūeunt ac aerē imutāt pluuiā z ventū z nubes cauſant z ērā fecūdāt Inſup miraret quō ifiniti angeli laudant deū creatorē ſuū. Et ex diſpoſitōe rex itelligeret quō non ſolū ſūt res in ſe ſz etiā figure alioꝝ. poriſſime ſi itelligeret q̄nte figure ꝟginē mariā pfigurarūt. z intelligeret q deꝰ creatoꝝ ex eā natꝰ eſt in vnitate pſone. et quō illa infinitā dignitatē dei z ꝟgis declarāt cogeret dicere. Ista ve oia nūqꝫ meliꝰ fieri potuerūt. z vere eternū meret torꝝmentū q̄ ꝫ volūtatē tā optimi dei q̄ſ q̄ facit poſito q nō eſſet creatura ipſi qz in deo ē tāta potētia q̄ de nihilo creauit. tāta miſericordia q hō fieri voluit tāta iuſticia q reprobos punit. tāta ſapiētia q electā mīem i figurꝫ demonſtrauit. tāta bonitas q ei ſeruiētes bti ficat. O, aūt ipa ꝟgo ꝟginū in oībus creaturis ſit pfigurata ptz p ſcētoꝝ doctoꝝ dicta. Dicit eī Iero. i fmōe de aſſumptōe. Profecto cū nec ſanctitas nec facūdia ſuppetat vt btām z gl̄oſā virginē digne laudare q̄am. quoniaz vt vez fatear q̄q̄d hūanis pōt dici ꝟbis mīꝰ eſt a laude celi. qz diuis eſt z angelicis excellētꝰ laudata pconijs. a ꝓphetis q̄dez pnūciata. a pīarchis figuris z enigmatibꝰ pfigurata. ab euāgeliſtis exhibita z mōſtrata. ab angelo venerabilit̄ et officioſiſſime ſalutata. Et btūs Ber. ſup Miſſus eſt. Omirāda z oīni honore dignissima hec ꝟgo nō eſt nouit̄ inuēta nec fortuitu ſz a ſeclo a deo pelecta. a patribꝰ et pīarchis pfigurata. Od moyſi mōſtratū ē in rubo z igne. Aaron in ꝟga et floze. et gedeoni i vellere z roze. B Eſaias vidit in btā virgine Salomon in fortl muliere. Quid fuit rubꝰ moyſi flāmas emittēs z nō ardēs niſi maria pariēs z dolorē nō ſentiēs. Quid ꝟga aaron florida nec humectata deſigt niſi maria ꝯcipiētē z virū nō cognoſcentem. Quid vellꝰ gedeonis de carne tonſuz z i area poſitū ſignat niſi ſumptam ō marie ꝟginis vtero carnē abſq̄ detrimento ꝟginitatꝫ. Idem ibidē ſic dicit. Scrutare ſcꝑturas et ꝓba q̄ dicta ſūt eſſe vera. vt eī pauca de pl̄ibꝰ loquar hec eſt mlier q̄ caput ꝯtriuit venenati ſerpētis dū oīmodā maligni ſuggeſtiōnē tam ō carnis illecebra q̄ ō mētis ſupbia duxit ad nihilū. Et vt curſu q̄ dā ꝓcurrā figuras Hec eſt illa lux quā dixit deꝰ vt fieret de q̄ factꝰ eſt ſol. hec eſt vera virago ſūpta de viro ſuo ieſu chriſto Hec eſt illa bñdicta archa noe de lignis leuigatis z imputribilibꝰ fabricata. ab illo vero noe ieſu. q ſolꝰ inuētus eſt iuſtꝰ atq̄ pfectꝰ i generatōne hūana. Hec ē z illa bñdicta Sara. i. (ꝓnceps nō ſolū hoim ſz z angelorū) de q̄ riſus hūane leticie ieſus q̄ſi alter yſaac eſt ortus. Hec ē illa ſerā rebecca q̄ filio luctāti iacob p ḡnde myſteriuz oībus electis luctātibꝰ ꝫ diabolū benedictionē ꝓcurauit paternā. Hec eſt bñdicta ſcala quā vidit Jacob cui ſin gulariter dñs eſt innixꝰ z ad eiꝰ obſequiū angeli aſcēdūt z deſcēdūt. Hec ē illa felix rachel q̄ verū ioſeph pepit. q nō ſolū factꝰ eſt princeps fratrꝫ z dñs egypti ſed z angelorꝫ z bom nū. Hec ē

rubus ille moysi: flāmas quidē emit/
rens sed non ardēs .ḡa Maria filiuz
pegit sed in conceptu pudorē ꝛdoloꝛē
nō sensit. Hec est illa virga moysi que
mare diuidit trāsituris sue ꝓuersatio/
nis exēplo. Et aquā gtie de xpo bibitu
ris eduxit sue ozōnis suffragio. Hec ē
thronus veri salomōis :et solū ō ebo
re grande que de imaculata ẏginita/
te sua solū ieſu ꝓparauit. Hec est il/
lud templū magnū et famosum cum
tot sculpturis ꝛ colūnis et mirabilib
figuris in quo malleus ꝛ ferrū nō sūt
audita cū edificaret. qz cum christū cō
cepit nihil est auditū de opatōne viri/
li sed virtute spūsci. Hec est illa bñ/
dicta virgo de qua sibi mutuo ꝓueni
unt Esaias ꝛ Hieremias. Nouū (in
qt Hieremias) faciet dñs sup terram
mlier circūdabit virū. Si dixisset infā
tem vl puulū nec nouū videretur nec
mirū. sed vir erat ieſus necdū etiā na
tus. sapiēcia q̄dem nō etate nec coꝛpis
sed animi vigoꝛe. Hāc q̄z nouitatem
Hieremie Esaias lucidissime apit cū
dicit. Dabit ipe dñs vobis signū. Ec/
ce ẏgo ꝓcipiet ꝛ pariet filiū. Hic est il/
le fili⁹ ẏgis que hieremias noīat virū
que nouo signo mlier i vtero circūde/
dit. Hec etiā apud eūdē Esaiā est ẏga
de radice yesse de q̄ flos ieſus ascendit
ad psonalē filij dei vnionē. sup quem
septē dona spūsci requiescūt. Hec est ille
mons pfectōis de q̄ sine manib hūa
ni opis lapis xps abscidit :q̄ fact⁹ est
in caput anguli. ꝛ pcussit suo potēti cō
uersationis exēplo totā statuā ambiti
onis hūane. vt eius humilitas i electꝫ
crescat in montē magnū. ꝛ repleat vni
uersam terrā ecclie sctē. Uides q̄z stu/
pendū ē vnū de virgine miraculū fa/
cū q̄s tot miracula ꝓuenerūt. Unus
q̄ppe fuit spūs ꝓpheta ꝛ licz diuerſ mo
dis signis et tpib eandez rem diuersi
nō diuerso spū ꝛ ꝓuiderūt ꝛ ꝓdixerūt.
Hinc canit sic ecclia. Natiuitas ma/
rie ẏgis q̄ nos lauit a labe crimis ce/
lebret hodie dies ē letitie. de radice yes
se ꝓpaginis. hāc eduxit fons veri lu/
minis manu sapie tēplū sue gre. stella
noua nouit ozit :cui⁹ oztu moꝛs nīa
mozit. cue lapsus iā restituit i maria.
Ut auroꝛa surgēs ꝓgreditur. sic luna
pulcra describit: sup cūctas vt sol eri/
git virgo pia. Te signarūt oꝛa ꝓpheti
ca tibi canit Salomō cātica cāticoꝝ.
te voꝛ angelica ꝓtestat. Uñ etiā beat⁹
Aug. sic di. Dēs ꝓphetie q̄ ñ solū in ẏ
bis sūt verūetiā sacra sacerdotia tab/
naculū siue tēplū altaria sacrificia siue
cerimonie dies festi ꝛ q̄cq̄d aliō ad il/
lā fuiture ptiet ō ea significata ꝛ ꝓnun
ciata sunt q̄ ꝓter vitā eternā fidelīū. ī
xpo impleri cernim⁹. ꝛ iplenda ꝓfidi/
mus. potissime tñ designat i archa ōi
ꝛ noe. Quia sic archa dei facta fuit de
lignis iputribilib⁹ in q̄ ꝓtinebat man
na ẏga moysi ꝛ tabule testamti. ita b.
ẏgis caro integerrima q̄ ꝓtiebat man/
na diuitatis. ẏgam regie ptātis. et ta
bulā. i. aiam xpi sapia plenā. Hil⁹ ar/
cha noe fuit fabcata de lignis leuigaꝫ
q̄ etiā fuit linita bitumine int⁹ ꝛ foꝛis
in q̄ saluata ē a diluuio ois aīa. Hec
tria marie repūt in maria. Ꝓpio sic
fuit cōpositā moꝛib vt nihil idecētie i
ea apparuit. Uñ Amb. Uirgo erat ꝛ
coꝛpe et mēte. coꝛde hūilis. verbis gra
uis. aio ꝓudēs. loq̄ndi parciꝛ. legen
di studiosiꝛ. intēta opi. ẏecūda fīnē
nō in mlio diuitiaꝝ. ſz in ꝑcio pauꝑis
spem reponēs. arbitrio mētis deū nō
hoīem q̄rēs. nullū ledere cūctis bñ vel
le. maioꝛib assurgere. eq̄lib nō inide
re. iactātiā fugere. q̄ñ illa vl vultu lesit
pentes. q̄ñ fastidiuit hūilē. q̄ñ risit de/
bilem. quando vitauit inopem. nihil
toꝛuū in ocul⁹. nihil ꝓcax in ẏbis. nihil

De natiuitate btē virginis

in actu inculti. nō gestu fractiōr. nō in/
cessu solutiōr: nō vox petulātiōr vt ip
sa spēs corpis fieret simulacr̄ mētis
z figura pbitar. Jō dic̄ sc̄tus Bona.
sup. iij. di. iij. q. q̄da iudei asserūt de ea
q. q̄nis esset pulcerrima a nullo vnq̄
hoim fuit ꝓcupita. qa ex plenitudie g̃
tie in ei⁹ mēte fiebat refulgētia i ei⁹ fa
cie q̄ in tuctib⁹ ꝓcupiam rep̄mebat.
¶ Secōo dī archa int⁹ z foris bitumīe
linita. Sic v̄go ē custodita vt nll'a pec
cati stilla possit penetrari. Ben. iij. Ip
sa ꝓteret caput tuū. Caput em̄ tēt̄ ē
suggestio. qō ipa btā v̄go ꝓtriuit. qa
nūq̄ ad ingressum mēt̄ admisit. ergo
nec veniale nec mortale cōmisit. ¶ Ter
cio dī q. i archa salui facti sē a diluuio
extra quā oēs alij pierūt. sic i v̄gis me
ritis sperātes saluabūt. z extra ipi⁹ spē
existētes dānabūt. Hinc Oro. sup⁹
cātica. Quos nō saluat dei iustitia sal
uat marie mīa cordia infinita. Cui⁹ rō
est hec. q. sic x̄ps oim credentiū est fr.
sic maria oim mater. Videm⁹ autē q.
res vix est tā difficil' quā nō tētet pfi/
cere matern⁹ amor. sic gallina cū sit a/
nimal debile p ꝓfuādis pullis aggre
dit fortiores se. vt miluos canes aqui
las. q̄sto feruēti⁹ btā mr̄. Jō pctōr om
ni auxilio destitut⁹ ad eā secur⁹ recur/
rat. q. dic̄ Augu. li. retractatōnū. Nisi
spōte velim scio me nō posse pire p pi
etate marie. Et Bern. i fmōe. O pctōr
si ad maiestatē dei nō audes accedere
nō liq̄fias quasi cera a facie ignis. sed
vade ad mr̄ez misc̄die oñde sibi tuor
pctōr vulnera z ipa ostendet filio suo
materna vbera. z fili⁹ oñdet p te latꝰ z
vulnera p̄ri. p̄r nō negabit filio postu/
lanti. nec fili⁹ mr̄i interpellāti. nec mr̄
negabit pctōri flēti. Cui⁹ cām dat dī.
Maria mater dei oipotētis. mr̄ floris
z rosis. mater agni z leōis. mr̄ vite et
v̄tutis. mr̄ lucis z pacis. mr̄ vie z v̄ita
tis. mr̄ seruī z reg̃. mr̄ dei z hois. mr̄
pastor̄ z panis. r̄eplū dei. sacrariū spi
ritussc̄ti. Jō ipa clamat illō Ecc. xxiij.
Ego mr̄ pulcre dilectōis. z tfra. Trāsi
te ad me oēs q̄ ꝓcupiscit̄ me. o miseri
cordie ianua. o paradisi porta. o pctōr⁹
refugij archa maria. q̄d dabis si ad re
ibim⁹. Et rñdet. z a generatōib⁹ meis
adiplebimi. ¶ Tercio de⁹ p̄figurando
voluit declarare i ope. ppagatōis i vir
ge repōtatōe. iō dicit p. ppham. Egre/
diet v̄ga de radice yesse. Un dic̄ Bar⁹
tholome⁹. li. xvij. ō. ꝑperatib⁹ rex. q. v̄
ga triplici cōponit substātia. s. ex corti
ce ligno z medulla. mediāte em̄ me/
dulla vegetat. mediāte ligno sustētat.
mediāte cortice ab exteriori defensatur.
Sic hec v̄ga virgo maria i sui. ppaga
tōe a trib⁹ decorat. vic̄ ab honestate
morū p corticē designantē. a nobilita/
te pentū p arborē designātē. a copiosi/
tate donor̄ p medullam rep̄sentantē.
p has erecta sicut v̄ga v̄sus celū crescē
do sp tendebat. Un Anf. Nihil equa/
le marie. nec aliq̄d mai⁹ ea nisi solus
deus. Et Bern. Quātūcūq; donū sit
alicui datū tāte v̄gini nō credim⁹ esse
negatū. Dic̄ em̄ Jhs. xvij. ethim̄. q. v̄/
ga vtunt⁹ phi reges z magi. viatores
agror̄ dim̄sores. legati nūcij ac pa/
stores. Et q̄b⁹ debem⁹ itelligere q. hec
v̄ga dauidica maria oīb⁹ adminicu/
lū ꝑbet. Hinc Bern. in fmōe. Quera
mus inq̄t frēs gr̄az p mariā. q. q̄rit
inuenit. ipa oīb⁹ data est. oīb⁹ sinū
misc̄die aperit vt de plenitudie ei⁹ acci/
piāt vniuersi. captiu⁹ redēptōnez. eger
curatōem. trist̄ ꝓsolatōez. pctōr veniā
iustus gr̄am. angel⁹ leticiā. filius dei
carnis substātiā. deniq; tota trinitas
gl'iam. ¶ Quarto de⁹ declarauit be. v.
ge gubernatōis in tot⁹ vniuersi cō
seruatōe. quicq̄d em̄ beneficij z gratie
impensum est nō soluz generi hūano:

sed z toti vniuerso gra z fauore ipi⁹ i/
pensum. iō Fulgē⁹. Celū z terra diu
ruissent si nō Maria pcib⁹ z meritis
sustētarēt. Uñ ipa ē tā cara apō deum
vt oēs boies z angelos z oia q̄ celi am
bitu ꝛtinenť pot⁹ ꝓmitteret ānihila/
ri nīs solā marie psonā. O igiť dignissi/
ma psona. O ẏgo dei genitrix maria
ꝑ tue natiuitat̄ merita rogat te adam
cū ple misera vt ipetres veniā z gram
Secō btā ẏgo ꝓmēdať ab būana/
li ꝓpagatiōe et thematis ẏbis ꝑ eo q̄
ōr. de radice yesse. Sicť em̄ arbor a ra/
dice recipit incrementū q̄ licz latitet in
terra z sit despectior ipa arbore: tñ ei⁹
virť manifestať in folio floze et fructu
Sic yesse z alij ꝓphete reges z sacerdo
tes licz fuerint boies būiles habitātes
in tra. cñ ꝑ ꝓpagatiōes manifestaueŕt
sua dignitatē. q̄ ex eox germie pullu/
lauit hec scissima ẏga maria q̄ tādes
ꝓduxit florem iesum christū. Pro cu
ius clariozi intelligētia hic tres q̄stio/
nes suboꝛtunť declarāde. scz
Pria q̄ fuit necessitas vt ẏgo ma/
ria de radice ꝓphetarū descēderet
Secūa que fuit vtilitas vt ipi⁹ pro/
pagatōs euāgelista tā solēniť ōscriberz
Tercia q̄ fuit ꝓgruitas vt iustos z
pctōres in ipa genealogia poneret
Prima dixi q̄stio declarāda ē ista.
q̄ fuit necessitas vt ipa ẏgo maria ō
radice ꝓphetaꝝ descēderet. Ad quā re/
spondeť q̄ necesse fuit ꝓpt̄ q̄tuor. Pri
mo vt ꝓmissuz ipleret. Secō vt fides
catholica firmareť. Tercio vt iudeus
ꝑsuideret. Quarto vt xp̄ian⁹ būiliareť
Prima necessitas vt ẏgo ipa de radi
ce ꝓphetaꝝ descēderet est vt ꝓmissuz i
pleret. Decreuerat em̄ de⁹ boiez ab eť/
no btificandū i corpe z aīa vt ei adhe/
reret ꝑ dilectiōem z ipo frueret. sz ipe ꝑ
pctm̄ sepauit se a ōo. iuxta illō Ysa. lix.
Iniqtates vre diuiserūt inť vos z deū
vestꝝ z abscōderūt faciē ei⁹ a vob q̄ō
est magni odij signū ac btitudis ipe/
diñtū. sz mirificoꝛs de⁹ i ira sua ñ ꝓti
nuit miscōiaz suā sz ꝓmisit sctis pri⁹
mira miscōia pficiēdū d. abrae In scie
tuo bñdicenť oēs gentes. Ben. xxij. Et
q̄a Abrahā habuit duos filios. s. ysa/
ac z ysmael. iō dictū ē ei. In ysaac voca
bit tibi semen. s. ꝓmissuz. Et ysaac ba/
buit etiā duos filios. vicz iacob z esau
de q̄b dicit dñs ꝑ Malach. j. Jacob
dilexi. esau aūt odio habui. Jacob au/
tē genuit. xij. filios q̄. xij. pri̊arche dicū
tur. De q̄ aūt istoꝝ nasceret semen ne/
sciebať q̄ō se inꝑponeret inť deū z ho/
minem reformādo pacē dixit dñs ad
moysen Deuť. xviij. Prophetā suscita
bo eis de medio fratꝝ suoꝝ sil̄ez tibi.
ponā ẏba mea i oze ei⁹. Qui aūt ẏba
ei⁹ q̄ loq̄tur in noie meo audire nolu
erit ego vltor eriśtā. Uñ vt meli⁹ itel/
ligam⁹ hāc auctem sciendū q̄ iacob q̄
z isrl̄ vocať habuit q̄tuoꝝ vxores ex q̄/
bus ꝓcesserūt. xij. pri̊arche. Pria fuit
Lya q̄ genuit sex filios z vnā filiā. scz
Ruben. Symeō. Leui. iudā. isachar.
zabulon et dynā. vt ptz Ben. xxxv. He
cūda vxor ei⁹ fuit Rachel q̄ solū genu
it duos filios. s. Joseph z beniamyn.
Tercia fuit Bala ancilla rachel q̄ etiā
genuit tm̄ duos filios. s. Dan z nepta
lim. Quarta fuit zelpha ancilla lye: q̄
etiā genuit solū duos filios. s. Gad et
Aser. mō iste ꝓpha ꝓmissus de medio
fratrū nō potuit esse de filijs Bale. q̄a
nō habuit nisi duos filios. z in duob⁹
nō ē mediū. nec potuit de filijs zelphe
ꝓc̄eandē cām. sil̄z nec de filijs rachel
ḡoptuit q̄ sit de filijs lye q̄ fuer̄t septez
z i septenario est mediū q̄rt⁹. nūerādo
ḡ ipi⁹ filios q̄rtus erit iudas. ꝑm⁹ ru
ben. scōs symeon. tert⁹ leui. q̄rtus iu
das. q̄nt⁹ isachar. sext⁹ zabulō. vltima
Dyna. Ergo de iuda debuit venire ꝓ/

De natiuitate btē virginis

pheta ꝓmissus q̄ se mediū inꝑponerz inꝛ deū z hoiem. Uenit igit̄ ꝓsona filij q̄ ē media in trinitate. ō ad b̄ designā dū reformādo pacē sp mediū tenuit. pacē inchoās. pacē ordinās. pacē ꝓfirmās. pacē publicās z pacē ꝓfundās. Primo mediator dei z hoim xp̄s ih̄s pacē inchoās mediū tenuit. q̄a i media nocte ē icarnat⁹. iuxta illō Sap̄. xviij. Dū mediū silentiū tenerēt oia z nox i suo cursu mediū iter haberet oipotēs sermo tu⁹ dñe exiliēs de celo a regalibus sedib⁹ venit. Angel⁹ em̄ venit ad ꝓginē hoza completozij q̄n pulsat ad Aue maria. z p⁹ salutis colloq̄a ꝓgo i media nocte ꝓsensit. Silz i media nocte nasci voluit. Lu. ij. qz pastores custodiebāt vigilias noctis. Silz i medio vniuersi. s. in ẽra ad quā tanq̄ ad mediū tendūt pōderosa. iuxta illō p̄s. Veritas de ẽra ozta est. z i medio marie. i. in vtero q̄ ē mediatrix pctōz. hic Bed. Ad mariā velut ad mediā dei currūt q̄ in celo sūt z q̄ i inferno. z q̄ nos p̄cesserūt z q̄ nos sum⁹. z q̄ nos sequūt z nati natoz. z q̄ nascent ex illā. ¶ Secō mediator tenuit mediū ordinādo pacē. Prio postq̄z nat⁹ ē posit⁹ fuit in medio aialiū. s. bouis et asini. Habacuc. ij. Per bouē q̄ rumiat intelligūt ꝓtēplatiui q̄ ꝓsiderāt dei opa z bñficia. Per asinū intelligūt actiui q̄ onera portāt q̄s mediator ꝓiūxit. Silz Lu. ij. dicit. q̄ cū esset annoz. duodecim inuēt⁹ ē i medio doctozū. Silz Lu. iiij. cū voluissent ip̄m p̄cipitare de mōte ipe transiēs p mediū illoz ibat. Silz Lu. xxij. erudiēs discipulos ad pacē sterit i medio di. Ego i medio vr̄m sū sic̄ q̄ ministrat. ¶ Tercio xp̄s mediator ꝓsiman/do pacē sterit i medio. Joh. xix. Crucifixerūt cū eo duos latrones hinc z inde mediū aūt ieſū. Silz in medio trē voluit mori. iuxta illō p̄s. Deus aūt rex nr̄ ante secla. i. eterna ordinatōe rex opatus est salutem in medio trē. ¶ Quarto xp̄s mediator publicando pacē reformatā sterit in medio. Joh. xx. P⁹ resurrectionē sterit in medio discipulorū z dixit. Pax vobis. q. d. iāiam reformata est pax p passionez meā. Ūñ de eo ōz. j. Thim̄. ij. Mediator dei z hominū hō ihesus xp̄s cui⁹ testamētū cōfirmatū ē temporib⁹ suis. ¶ Quīto xp̄s mediator pacē publicatam ꝓfirmādo stat in medio nostr̄. sub sacrō eucharistie. Septē em̄ sūt eccl̄ie sacrā q̄z me/diū est eucharistia. s. baptism⁹ ꝓfirmatio. pnia. eucharistia. ordo sacer. matrimoniū z extrema vnctio. Ob̄ videre Joh. Apoc̄. j. Vidi inq̄t i medio septē cādelabroz aureoz. silez filio ꝓginis. Bñ q̄ dicit̄ est moysi a dño. Prophetā suscitabo eis de medio fratrū suoz. sez de radice yesse. ¶ Secō fuit necesse vt ꝓgo de radice ꝓpheraz descenderet vt fides catholica ꝓfirmaret. Nā fides catholica fidei catholice ē ex scptura veteris testamēti q̄ descēdit tota serie aduē tus xp̄i. ¶ Tercio fuit necesse vt iudeus de radice ꝓpheraz descēderet vt iudeus ꝓfunderet. Judei em̄ ꝓ honorē ꝓgis nis z xp̄i ex q̄ de eis erāt nasciturī inter oēs natōes fuerūt exaltati. mō ro ꝓfusi. qz pdixerat dñs moysi. Qui aūt ip̄m audire noluerit ego vlcor existā. O demirificoz quō vlt⁹ es eos q̄ abominabiliozes oīb⁹ natōib⁹ nō habētes regez z regnū. sz qō maximū est neq̄z rui graz. ¶ Quarto necesse fuit ꝓginē de ꝓphetis descēdere vt xp̄ian⁹ erudiret z būiliaret. qz si iust⁹ de⁹ suā natiōez tā duriter afflixit ꝓter pctm̄: quō tūc alienis parcet. ¶ Secūda q̄stio q̄ fuit vtilitas vt ꝓgis marie ꝓagatōnez euāgelista Mathe⁹ tā solēnit̄ describeret. Rñdet q̄ fuit inexplicabil̄ vtilitas. q̄a si hec ꝓgo adhuc nata nō fuiss̄ nec ds incar/

natus fuisset: et p̄ ꝓseqūs nec hō redē
ptus nec celū aptū fuisz. vñ Aug. i ſ/
monib. Sūma dei sapia nullā i mas
sa būani generis iuenit viā p quaz vt
dispositit i mūdū veniēs ei⁹ subueni/
ret lucuose pditōi donec ad illā de q̄
loq̄mur v̄ginē vētū ē. ¶ Tercia q̄stio
q̄ fuit ꝓgruitas vt euāgelista iustos et
pctōres i xpi genealogia poneret. Ad
quā rñdet ſm Iero. vt q̄ ꝑ pctōres
venerat de peccatricib⁹ nascens oim
pctā deleret. Vñ z in ꝓsequntib⁹ Raab
meretrix z Ruth moabit̄ ponit. z ber
sabee vxor vrie. Uer be m'ieres ercu
sanx a tāto ſi nō a toto q̄ querse tādem
fuerūt sctē ¶ Tercio brā v̄go maria ex
ꝑmissis themat̄ v̄bis cōmēdat a filia
li generatōe. ibi. et flos de radice eius
ascēdet. Sic ei a v̄ga ascēdēs humor
ꝓducit florē z a flore ꝓmēdat v̄ga. ita
a natura v̄gis sūpsit būanitatē dei fi/
lius z ab eo tādē z in ēra z i celo digni
ficata ē mater Dicit aūt xp̄s flos ſil'itu
dinarie. ꝑ tres flores ꝓpetates. scz
¶ Primo qz visum reficit
¶ Scdo qz olphatū pficit
¶ Tercio ḋa fructū. pducit
¶ Prio itaq̄ xp̄s oz flos. ḋa sic visuz re
ficit flos sic xp̄s dñs. de q̄ btūs petr⁹
dic̄. In quē desiderāt angeli. pspicere.
Et ſm Aug. Xp̄s pulcer i p̄sepio. pul/
cer in mr̄is gremio. pulcer i cruc̄ pa/
tibulo. pulcer i celi solio ¶ Scdo dicit
xp̄s flos. qz sic flos olfatū reficit si at/
tracet. sic xp̄s si recogitet in passione
qualē charitatē exhibuit. Eph. v. Tra/
didit semetipm ꝓ nob oblatōez z ho/
stiā deo i odorē suauitat̄. Ad hūc odo
rē currūt oēs sctī z aīe btē dicētes illud
Cant. j. In odorē currem⁹ vngētoz tu
orū. ¶ Tercio xp̄s dī flos. ḋa sic flos
efnā dulcedinē: vt dicāt sui illō Can. ij
Sub vmbra illi⁹ quē desideraui sedi.
z fructꝰ ei⁹ dulcis gutturi meo. q̄ ꝑdu
cetus ē de v̄ga de radice yesse zc

¶ De exaltatione sancte crucis
¶ Sermo lxxxiiij.

Ego domin⁹ hu/
milia/ e
ui lignū sublime: z exaltaui li
gnū būile. Eze. xvij. c. Nec v̄/
ba dicunt ad gl'iosā solēnitatē exalta/
tōis sctē crucis. In qb⁹ duo lig̃ ifinuāt. s.
¶ Primū sublime sz būiliatū
¶ Scōm būile sed exaltatū
¶ Primū inquā lignū sublime sz būili
atū itelligit dñs iesus q̄ descēdēdo hu
miliauit se p scalā tres gd⁹ habentē. s.
vsq̄ ad carnē. vsq̄ ad mortē z vsq̄ ad
crucē. Qō notat ap'l's Phil'. ij. di. Exi/
nanuit semetip̄z formā fui accipiēs.
ecce p̄m⁹ gd⁹. fact⁹ obe. vsq̄ ad mortē
ecce scōs. mortē āt crucis. ecce tert⁹ gdus
Mag̃ pfecto fuit būilitas qñ splēdor
dei p̄tis se būiliauit vsq̄ ad carnis no
stre lutū. maior qñ vita ꝑpetua būilia
uit se vsq̄ ad mort̄ suppliciū. sz reuera
maria z iestimabil' būilitas qñ rex an
geloz̄ būiliauit se vsq̄ ad patibulū la
tronū. vñ tādē descēdit i infernū ad sā/
ctos pres ¶ Scōz lignū isinuat būile
sz exaltatū qō ē sctā crux. Que q̄dē du/
plex ē. s. martial' z spūal'. Martial' crux
fuit lignū vilitat̄. qz hmōi ō lignis vi
lib⁹ pabāt. Fuit ifructuositat̄. qz q̄stū
cūq̄ plātabat i mōte caluarie fructus
faciebat nullū. Itē fuit ig̃bilitat̄ qz fu
it suppliciū latronū. sz p⁹ xp̄i dñi passi
onē ē exaltatū qz vilitas trāsijt i p̄ciosi/
tatē. Vñ dixit b. Andreas ap'l's. Sal/
ue crux p̄ciosa q̄ decorē ō mēbr̄ dñi su
scepisti. Infructuositat̄ cruc̄ mutata ē
i fertilitatē. de q̄ Can. viij. oz. Ascēdam
in palmā z apphēdā fructꝰ ei⁹. Ig̃bili
tas q̄z crucis i sublimitatem ē mutata.
Aug. ō ea sic dic̄ Crux q̄ erat suppliciū
latronū trāsijt ad frōtes ip̄atoz̄. Crux

De exaltatõe sctẽ crucis

No spũalis est carnis mortificatio si/ ue ꝙ pnia. de q̃ saluator Matb. xvj. ait. Qui vult vẽire post me abneget se metipm̃ z tollat crucẽ suam z sequat me. Qõ tractans Bre. in ome. ait. Quis ꝙppe ẽ abnegare qõ habz. valde ât mlt̃ ẽ abnegare qõ ẽ. Et infra. Nec tñ suf ficit relinq̃re nr̃a nisi relinq̃m9 z nos. Sed q̃ ibim9 extra nos. Et ipe rñdet dicẽs. Aliõ sum9 p petm̃ lapsi. aliõ p naturã ꝙditi. aliõ qõ fecim9. aliud qõ facti sum9. Relinq̃m9 nosmetipos q̃ les peccãdo fecim9: z maneam9 q̃les p gr̃am facti sum9. Ecce q̃ supbus ad xp̃m ꝙuersus hũilis fact9. Si luxurio sus ad ꝙtinentiã vitã mutauit semet/ ipm̃ relict. ipe qdẽ est p naturã sed nõ p maliciã. Et iõ si saluari volum9 ne/ cesse ẽ vt hãc crucẽ portem9. qz dicẽ ipsa vitas. Qui nõ baiulat crucẽ suã z seq̃t me nõ est me dign9. Ab eis tm̃ qui sic portãt crucẽ exaltabit. De q̃ exaltatiõe dz Ego dñs hũiliaui zc. In qb9 qdem vbis ad honorẽ exaltate crucis tria in sinuant̃ salutis docum̃ta gr̃a dei de/ claranda. scz

¶ Primũ de sctẽ crucis ptãte. ibi. ego

¶ Scõm de crucis assũptio (dñs. nis dignitate. ibi. hũiliaui zc.

¶ Tertiũ de ei9 exaltatõis multiplici/ tate. ibi. z exaltaui zc.

¶ Primũ itaq̃ documentũ ex p̃missis thematis vbis insinuat̃ de ptãte san cte crucis cũ dz. ego dñs. Ipe em̃ dñs dñantiũ z rex regũ xp̃s magnã ptãtez exercuit i cruce. potissime hãc triplicez potestatem. scz

¶ Primo deũ patrẽ pacificauit

¶ Scõo diabolum religauit

¶ Tercio hominẽ nobilitauit

¶ Primã nãq̃ christ9 dñs i cruce exer/ cuit ptãtem q̃ deũ p̃em oipotẽtẽ paci ficauit cũ genere hũano. ¶ Procurante em̃ dyabolo hõ ex inobediẽtia fructuz sũpserat de ligno vetito. z deũ bẽignũ intãtũ ꝛ se ꝙuocauerat q̃ ei oino fon/ tẽ mificordie clauserat. maledicẽs ipi hoi terre z serpẽti: ex cui9 suggestione hõ peccauerat. Vnde Josue. xj. dz. dñi eñ volũtas fuit vt pugñẽt. s. demões ꝛ isrl̃. i. hoiem ordinatũ ad dei visiõez z nõ mererent̃ vllã clementiã. Dz do/ min9 iesus p hoie moriẽs i cruce deũ p̃em placauit z insup clemẽtiã impe trauit. In cui9 figura dz Exo. xxv. Dep cabit̃ aaron sup cornua altar̃ sel p an nũ in sanguie q̃ oblat9 est p pctõ z pla cabit sup eo in generatõnib9 vr̃is. Za ron. i. xp̃s sacerdos i eñtũ cũ ꝙpo san/ guie sup cornua crucꝭ depcat9 est deũ p̃em p hũano genere. Vnde q̃ Heb. v. dz. Cũ clamore valido offerẽs se cũ la/ chrymis exaudit9 est p sua reuerẽtia.

¶ Scõam deniq̃ xp̃s dñs i cruce po testatẽ exercuit q̃ fortẽ diabolũ religa/ uit q̃ antea tã potẽs erat q̃ hoiez ten/ tare potat z vincere. qa peccãdo se se/ cerat seruũ diaboli. Sed xp̃s dñs in cruce a tali ptãte libauit. de q̃ sic loqui tur magꝰ in. iij. di. xix. Incideram9 in/ q̃t in ptãtem hui9 secli q̃ seduxit Ada z seruũ fecit. cepitq̃ nos q̃si vinaculos captiuatori nr̃o retẽdit muscipulã crucẽ suã posuit ei q̃si escã sanguinẽ suũ z corpus. ille aũt sanguinẽ fudit nõ de bitoris p̃ q̃ nõ recessit a debitoribꝰ. Il le q̃ppe ad b̃ sanguinẽ fudit vt nr̃a pec cata deleret. nõ em̃ tenebat nos nisi vi culis pctõꝝ nr̃oꝝ. venit ille alligauit fortẽ vincul' passiõis sue. intrauit i do mũ eius. i. corda eoꝝ vbi ipe habita/ bat z vasa ei9. i. nos eripuit q̃ ille ipse/ uerat amaritudie sua. de9 aũt nr̃ sua facies fudit amaritudinẽ z ipleuit dul cedine largies adoptõez filiorꝝ dei. Sed di. a q̃ redemit nos xp̃s. videt q̃ nõ a deo q̃a nẽo emit q̃ suũ ẽ. nec q̃ di

abolo q3 hoie peccāte de⁹ nō pdidit dominiū sup hoies z nō obligabaꝫ diabolo. Ad qō respōdet seraphic⁹ doctor Bonauē. sup. iij. di. xix. O3 hō venūdatus fuerat vt faceret mala. z sic se fuuz fecerat pcī z supplicij. i his oibus detinebaꝫ auctoritate diuīe iustīcie. z tō pcium redemptōis optebat ei offerri q damnū passus fuerat q est de⁹ Propēea xp̄s dn̄s in cruce offerendo suū sanguinē deo patri nō diabolo. redemit nos a fuitute diaboli pcī z supplicij. licz diabol⁹ nullū ius haberet in hoie tñ hō iuste detinebaꝫ in vinculis ei⁹. q3 p culpā trāsierat de manu misericordie ad manū diuīe iustīcie. z sic ō manu iustīcie p manū misericordie sumus redempti. Un dicit magn⁹ Albert⁹. q3 aīa xp̄i passionē diabol⁹ habuit duplicem manū scz attrahentē in culpā z impellentē ad lymbū. Oz xp̄s dn̄s p mā manū diaboli debilitauit sua morte. Secōam penitus amputauit vt iā nō posslit tātum tētare q̄ntū vellet nec aliquē iustū ducere ad loca penalia. hic Hiero. ait. Debilis est hostis neminē potēs vincere nisi volentē ꝓsentire. Et Aug. Diabol⁹ cōtra resistētes est sicut murmilio. i. formica alata. sz ptra ꝓsentientes est sicut fortis leo. Nā sic Eze. chiel. ix. c. vidit septē viros hītes gladios in manib⁹ suis trāseuntes p medīa hierl'm. q oēs q3 inuenerūt nō sig̃tos signo thau interfecerūt. sed signatos nō leserūt. Sic demōes q pmittē te deo nō signatos signo crucis possūt tētare z occidere gladio tētationū. sz si gnatos fugiūt sicut canis videꝫ bacu lū q̄ pcussus ē. Qui q̄dē crucis bacul⁹ sic oz imp̄mi a frōte icipiēdo z descēdēdo vsq3 ad ventrē. deinde ad sinistrā ducēdo manū z tādē ad dextrā inde postea ad pect⁹. oīdens q xp̄s descēdit de celis in vtez v̄ginis. inde exiens ad sinistraz tribulationū z passionū. inde resurgēs ascendit ad dexterā gl'ie. z nūc regnat in potioribꝫ bonis gl'ie eterne.

¶ Tercia ptās in cruce exercuit xp̄s q̄ hoiem misez nobilitauit. nā in sta tu innocētie hoi data fuit dn̄atio sup viuēntia in terra i aq̄s z in aere Beñ. j. Dn̄amini bestijs terre piscibꝫ marꝭ et volatilibꝫ celi. p crucē aūt xp̄s dn̄ium accepit sup oia etiā celestia Math. vl. ait saluator. Data ē mihi oīs potestas in celo z in terra. z ꝫ executiue q3 ab exordio ꝓceptōis habuit prātem vtualiter. Hinc ē q̄ angel⁹ cogīscēs dignitatē nature humane nō se pmisit adorari sicut in veteri testamēto. Sz Johī euāgeliste adorare volenti dixit Apoc. xix. Uide ne feceris ꝓseru⁹ tu⁹ sum z fratrū tuoz habētiuz testimoniū ihesu. O pia potestas crucifixi q̄ nobis deū patrez reconciliauit vt sim⁹ filij dei. O nimia potentia qua diabolū religauit O memoranda clemētia qua sic hoiem pditum nobilitauit vt iam nō sit hospes. sed ciuis sanctoz. Sz diceres. quare xp̄s dn̄s voluit exaltari in cruce. nōne suffecisset si in terra p homie mortuus fuisset. Ad qō rñdet q̄ ꝓpter tria. s.

¶ Primo vt ipz euidēt⁹ intueamur.

℣ Secōo vt ipz feruēt⁹ amplectamur

¶ Tercio vt ad ipm efficatius attrahamur.

℣ Primo dixi q̄ xp̄s dn̄s in cruce fuit exaltatus vt ipm exaltatū euidenti⁹ intueamur. hoc est qō dr Joh. viij. Cum exaltaueritis in cruce quē nunc ignoratis in terra positū: tunc cognoscetis in cruce exaltatū. Exaltatus autem xp̄s ꝓponit se tibi vite signum. veritatis speculū. vite librū. vñ Esa. xlix. Exaltabo ad ppl'm signū meū. duz intuemur xp̄m in cruce exaltatū: tūc videm⁹ qō dā signū in quo dirigimur i viam pauptatis q3 nudus pependit.

De exaltatione ſcte crucis

In via hūilitat⁹ q⁹ volūtarie ſe obtu/lit. In via benignitat⁹ q⁹ p crucifixo⁹/bus exo⁹auit. In via obedīētie q⁹ p⁹is/volūtatē adipleuit. In via pſeuerātie/q⁹ de cruce deſcēdere noluit. ḡ xp̄us in/cruce poſit⁹ eſt i ſignū cui ꝓtradicetur/Lu.ij. Quia auari ꝓtradicūt paupta/ti. ſuꝑbi hūilitati. inuidi charitati. cō/tumaces obedīētie. iracūdi patiētie. ꝛc. Hz tu o aīa deuota. o celeſtⁱ marga/ritha. o xp̄i ſanguie redēpta. audi q̄d/dicit Aug. in de vā religiōe. Tota vita/xp̄i in terr⁹ diſciplina mo⁹ fuit. Uide/igit⁹ oīa z fac ſm exēplar q̄ tibi mon/ſtratu⁹ eſt in mōte. ſ. caluarie. z dic ſic./Quid ere am. q̄d loquar. q̄d retribuaz/dñe. feciſti de co⁹pe tuo mihi ſpeculu⁹/nec tm̄ ſpeculū ſz etiā vite libz̄ū. in quo/oīa ſalu⁹ ꝓtinēt documēta. iuxta illud/p̄s. In libro tuo oēs ſcribent⁹. Reuol/ue igit⁹ z vide q⁹ ꝺz Eſa. xxxiij. Req̄ri/te diligēter in libro dñi z legite. ¶ Se/cundo xp̄s dñs in cruce exaltat⁹ eſt vt/ip̄m in cruce ſeruēti⁹ amplectamur. et/ex ꝺ fiduciali⁹ ad ip̄m accedam⁹. q̄ em̄/ex nimio amo⁹e p nobis poſuit aiam/ſuā. petēti nō p̄ot negare pct̄o ꝓ. veniaz/vñ Eſa. xxx. ꝺz. Propterea expectat de/us vt miſereat. z iō exaltabit pcens no/bis. glo. exaltabit in cruce. Hic Bern⁹./ſup canti. f mōe. vj. ait. Peccaui pct̄m/grande turbat⁹ ꝙſcia mea ſz nō ꝓturba/tur q⁹ vulnꝰ dñi recordabo⁹. Q, aūt/q̄ꝫ de⁹ nō pcit ſz punit. ꝺ iō eſt q⁹ nō/eſt q̄ opponat ſe z iraſcentē teneat. Di/cit em̄ dñs illud Ezech. xxij. Queſiui ꝺ/eis viz. q̄ interponeret pacē z ſtaret ex/aduerſo ꝫ me ne diſſiparē eos nec iue/ni z effudi ſup eos indignatiōē meā./Q, aūt fragilis hō p̄ot oipotētis dei i/dignatoz ꝓtinere. patz de Moyſe cui/dñs dicebat Exo. xxxij. Dimitte me vt/iraſcat furo⁹ me⁹ ſup eos vt deleā eos

¶ Tercio xp̄s dñs in cruce ē exaltat⁹/vt ad ip̄m efficaci⁹ attrahamur. q̄nto/em̄ p nobis paſſus ē beniuoleti⁹. tāto/attrahit efficaci⁹. vñ Joh. xij. dicebat./Ego cū exaltat⁹ fuero a terra. oīa tra/hā ad me ip̄m. q. ꝺ. Ego ꝺ exaltat⁹ ſum/a terra vt ſim caput voſq̄ mēbra. At/trahit ꝺo vinculo magne charitatis./iuxta illud Oſee. xj. Trahā eos in vin/culo charitatis. O magna charitat⁹ di/lectio. O ineffabilis clemētia nr̄i ſalua/toris q̄ tua ignomīnia ꝙſiſti nob glo/riā. tua acerba mo⁹te vitā. tuo labo⁹e/requiē. q̄d ad ꝺ te coegit. certe tua ma/xima charitas. ¶ Scō⁹ ex p̄miſſis the/matis ꝺbis iſinuat documētū de cru/cis aſſil'atōis dignitate cū ꝺz. Nūllia/ui lignū ſublime. q⁹ q̄dē crucis lignū/eſt ſublimatū in ſui aſſil'atōe. q⁹ ſeptez/rebꝰ nobilibꝰ aſſil'at ſcz

¶ Primo celi claui.
Scōo iudicis tribunali.
Tercio cathedre magſtali.
Quarto lucerne ardenti.
Quinto vexillo triūphanti.
Sexto ip̄i to⁹culari.
Septimo ſtatere mēſurāti.

¶ Primo dixi q⁹ ſcta crux aſſil'at claui ce/li q⁹ ſicut cū claue oſtiū in duo reſerat/ſic hac cruce oſtiū qui ē xp̄s dñs Joh./x. Ego ſu⁹ oſtiū in duo fuit diuiſus. q⁹/co⁹pe i cruce remanēte aia i infernū de/ſcēdit. z ita aptuz ē regnū celo⁹. de hac/claue dicit dñs Eſa. xxij. Dabo ſup hu/mer⁹ ei⁹ clauē Dauid. Et btūs Hiero./ait. Hāguis xp̄i padiſi clauis ē. ¶ Se/cūdo ſcta crux aſſil'at tribunali iudici⁹,/de q̄ Leo papa ſic ait. O ineffabil' glo/ria paſſionis in q̄ z tribunal dñi. z iu/diciū mūdi. z poteſtas eſt crucifixi. In/hoc tribunali xp̄s latronē blaſphemū/eterne mo⁹ti ſentētiauit. ſupplicantez/ꝺo ſibi ad gl'ie ꝓticipationē. vñ Amb./Auctor humani generis in cruce exi/ſtens pietatis officia diuidebat. ꝓſecu

tionē aplis.pacē discipulis.corp⁹ iude
is.patri spm.latroni padisum.pcōz⁄
bus infernū.xpianis crucē pnie cōmē
dauit. ¶ Tercio sctā crux assil'ak cathe
dre magrali.de q̄ Aug.sup Jobem di
cit. Lignū vite i q̄ erāt fixa mēbra mo
riēntis qō cathedra erat xpi docentis. O
magri boni veri discipuli videte titu⁄
lū suē lectōis supra caput ipi⁹ z addi⁄
scatis.quē nō solū videat⁹ z addiscatis
verūetiā ope cōpleatis. Jste est em nr̄i
magistri titul⁹. Jesus nazarenus rex
iudeoz. Jhs.i.saluator Matb.j. Ipe
em salutū faciet pplm suū a pcīs eoz
nazaren⁹.i florid⁹ vbi innuit q̄ ei⁹ di⁄
scipuli ✠ tuū floribꝫ debēt adornari si
cut z ipe. Deinde oz rex iudeoz.p qō i⁄
sinuak q̄ sui discipuli eēna cozona de⁄
bent cozonari. Jstis siqdez intētionib⁹
debem⁹ audire hunc magistrū. vt vicz
saluemur. ✠tutib⁹ adornemur.z fina⁄
liter cozonemur. Ūñ de crucis cathe⁄
dra doctor ✠itat⁹ xp̄s sepē ✠ba docu
it. Primū est magne charitat⁹ dicens
Lu. xxiij. Pater ignosce illis qz nesci⁄
unt q̄d faciūt. vbi dicit glo. O, multi
audito ℔ ✠bo pietatis q̄uersi sunt. Et
Piero.in glo. Piere.dicit q̄ ad banc
vocē tria milia boim sunt q̄uersi. z in
die pēthecostes in p̄dicatōe Petri sunt
in fide solidati. Et venerabilis Beda
sup ℔ ✠bo pat̄ ignosce illis sic ait. Re
spice dñe de sanctuario tuo z de excel⁄
so celoz habitaculo i thesauro sancto
rū tuoz. h̄abitaculū quā offert tibi maximus
pōtifex noster sctūs puer tu⁹ dñs ihus
xp̄s p pcīs fratrū suoz. esto q̄ placa⁄
bilis sup malicie nr̄e mīkitudinē. ecce
sanguis fratr⁹ nr̄i Abel clamat ad te p
nobis de terra di. Pater ignosce illis
Quo ✠bo audito ille indoct⁹ latro cō⁄
trito corde ad magistruz q̄uersus ait.
Memēto mei dñe dū veneris i regnū
tuū. Dign⁹ igit̄ ✠buz benignū pi⁹ ma
gister ptulit di. Lu. xxiij. Amē dico ti⁄
bi hodie mecū eris i padiso. Paradi⁄
sus aūt sic interp̄tat̄. padisus.i. parās
dei visionē. O xp̄e crucifixe. ℔ tuū beni
gnū ✠buz ē solatio ad te veracit̄ etiā i
extremis q̄uersis.qz nō dixisti latroni
dimitte nūc.nōne vides afflictōes me
as z irrisiones.nōne cernis amarica⁄
tā matrē meā.nec dixisti ieiunabis tu
homicida centū hebdomadas.vel da
bis tantā elemosynā. ſz hodie mecum
eris in padiso ꝛc. Terciū ✠buz magr̄
bon⁹ de sua cathedra ptulit ✠buz pie⁄
tatis di. Job.xix. Mulier ecce fili⁹ tu⁹
ſz cur pie xp̄e vides flentē matrē nō
dixisti. Charissima mat̄. ecce vide mō
ad q̄ntā afflictionē me genuisti fouisti
z nutriuisti. Quia forte coz ✠ gineū scis
suz cōpassiōe fuisset. ſz stabat añ cru
cē z filij sui ✠ba audiebat ac ei⁹ vulne⁄
ra z sanguinē defluētē aspiciebat.ibiq⁹
hausit gratie plenitudinē quā postea
effudit abunde. Juxta illud Ysaie. xij.
Haurietis aquas de fontib⁹ saluato⁄
ris. Quartū ✠buz magister me⁹ de sua
cathedra docuit ✠bum amoris dicēs
Hely hely lamazabatbani Mat. xx⁄
vij.qō est interp̄tatū de⁹ me⁹ de⁹ meus
vt q̄d dereliq̄sti me. Clamauit em pi⁹
doctor ꝓpter tria. Primo ꝓpē ✠itatis
hūane nature oñsionē. Secō ꝓpē pas
sionis sue magnitudinē. Tercio ꝓpter
astātiū attētā auditōz. O q̄z amaro coz
de audiebat mr̄ pia filij sui clamorē in
penis.cui⁹ vocē dulcit̄ q̄q⁹ audierat
p̄dicantē. Quitū ✠buz ptulit magr̄ pi
us de sua cathedra ✠bum anxietatis
Job.xix.di. Sitio. Dicūt em doctores
q̄ corpalit̄ sitiebat.qz humor rōne pe⁄
ne fuit eralat⁹. Alij dicūt q̄ qz pende⁄
bat i caloze solis.ió sitiebat. Alij ✠o di
cunt q̄ nr̄am salutē sitiebat. ideo dicit
Bern̄. Dñe pl'te cruciat sitis q̄z crux de
cruce siles.de siti clamas q̄ oim salutē

De exaltatõe sctẽ crucis

affectas. oĩm gaudiũ pcuras. z tũc ip̃z potauerũt aceto z felle. Sextũ ꝓterea pius doctor de sua cathedra ꝓtulit vbũ d. Job. xix. Cõsũmatũ est. qõ vbuz doctores diuersimode exponũt. Prio sic. ꝙsũmatũ est. i. ĩplete sunt scꝑture de mea ꝙceptõe. natiuitate. ꝙuersatõe z morte. Scõo sic. ꝙsũmatũ est patrũ desiderũ z filij obsequiũ ĩpletũ est. Tercio sic. ꝙsũmatũ est. i. hũane nature redẽptio ꝓfecta est. Quarto sic. tot z tantas penas sustinui ꝙ vita mea pene ꝙsũmata ẽ. Septimũ nouissime doctor bonꝰ ꝓtulit vbum deuotõis dicens Lu. xxiij. Pater in manꝰ tuas cõmẽdo spm̃ meũ. z hec dicẽs expirauit. In ꝑmo vbo docemur inimicis ĩgsce re. In secũdo de remissiõe petõz spem bñe. In tercio mestos ꝙsolari. In q̃rto in tribulatõe patiẽtiã bñe. In q̃nto oiz saluteꝫ desiderare. In sexto ꝓ oĩm salute orare. In septimo vbo docemur vsq; ad mortẽ in bonis opib; ꝑmanere.

O veri magr̃i xp̃i discipule. si didicerꝫ z seruaueriꝫ in istis paucis vbis plꝰ ꝓficies. q̃z si addiscereꝫ cursus sydez. naturas herbaz. z cõplexiones hoim. qz sine illis saluari poteris. sine istis nõ. Quarto sctã crux assilãt lucerne lucenti. de q̃ Lu. xj. 02. Nemo accẽdit lucernã z ponit eã sub modio. sz sup candelabrũ. Hec lucerna est xp̃s patr̃ splendor q̃ lucens i testa hũanitat̃. illuminat oĩm hoiem veniẽtẽ in hũc mũdũ. z b verbo z exemplo. vñ Chrys. Lucerna vniuersalis ẽ eccl̃ia. candelabrum crucis ẽ lignũ. Xp̃s igit̃ posit̃ in cruce vt oiby luceat luce gr̃e. Quito xp̃i crux assilãtur vexillo triũphãti. iuxta illud Esa. xj. Leuabit signũ in natões z congregabit dispsos isr̃l. Naz sic in bello milites dispsi cõgregãt sub vexillo ꝓncipis. ita xp̃iani dñt cõgregari sub vexillo crucis se mortificãdo z crucifigẽdo ne ab inimicis capiãt z occidant. Vnde Gal. v. ait apl's. Qui xp̃i sunt carnẽ suam crucifixerũt cũ vicijs z ꝙcupiscẽtijs sic apl's ꝙ dicebat. Castigo corꝑ meum z in seruitutẽ redigo. Jo sub hvexillo triumphauit ipe. silr. Petrꝰ Andreas Jacobꝰ Stephanꝰ zc. Sexto sctã crux assilãt torculari. iuxta illũ Esa. lxuij. Torcular solꝰ calcaui. i. crucẽ vbi sanguis ip̃i fuit exp̃ssus. Septimo sctã crux assilãt statere mẽsurãti. sic canit eccl̃ia de cõs. Statera facta ẽ corpis. In hac statera soluit pciũ nr̃e redẽpcõis. Sicut vna ps statere cũ iclinat altera elevat sic vna ps declinauit vsq; ad inferos descẽdẽdo. vt nos exaltaret i celũ. Exp missis reuera ptz dignitas sctẽ crucis. q̃ tã nobilibꝫ rebꝫ assilãt. Tercio sctã crux assilãt thematis vbis insinuat documẽtũ de sctẽ crucis exaltatõis mltiplicitate cũ oz. Exaltaui lignũ hũile. qõ q̃dẽ lignũ crucis in triplici loco ẽ exaltatũ. s.

Primo in xp̃o patiẽte.

Scõo in eccl̃ia militãte.

Tercio in eccl̃ia triũphãte.

Primo loco dixi ꝙ crux fuit exaltata i xp̃o patiẽte. Magñ certe ẽ dignitas crucis ꝙ ille rer angelorꝫ eã eleuauit supra suũ dorsuz z portauit ad locũ sue passionis. qõ ꝑdixerat Esa. c. xxij. di. Dabo sup humerꝫ eiꝰ clauẽ Dauid. Scõo loco sctã crux ẽ exaltata i eccl̃ia militãte. z b dupl'r. Uno mõ in ip̃i veneratione. Alio mõ in eiꝰ recuperatõne. Prio mõ dixi ꝙ sctã crux exaltat̃ in eccl̃ia in sui veneratõe. qz adorat̃ adoratõe latrie. vñ ps. Adorabimꝰ i loco vbi steterũt pedes eiꝰ. z Esa. lx. Locũ pedũ meorũ glificabo. Et certe mirabile videt plerisqz b ꝙ hã vbo dei mr̃ exñs ñ venerat̃ tali veneratõe sicẽ sctã crux. qz tñ adorat̃ adoratõe ipdulie. cũ tñ ipa filium inuoluit z vestiuit crux vbo spolias uit. ipa xp̃m lacte pauit. crux vbo felle z

aceto potauit. ipa xpm nutriuit: crux
so occidit. Ad qō rndet san. Tho. iij.
pte sū me. q. xxv. q imagines seu sācta
crux pnt ꝙsiderari dupl'r. Uno mō vt
sunt imagines dei vgis vl' sanctoꝝ. z
sic eadē veneratōe venerāt q imagia
rum. Alio mō vt sunt q̄dā res vt lapis
vl' lignū. z isto mō nulla veneratō eis
debet. imo ydolatria cōmitteret sic ado
rādo. Un Aug. li. iij. d doctrīa xpiana
ait. Nō b venerāt qō videt z trāsit. sz il
iud potꝰ q̄ rallia cūcta referēda sūt. Di
cit tn mgr Robtus holkot sup li. sap.
q latria est honor soli deo debit⁹. g̃ n
debz exhiberi imagini vl' cruci. qz qui
honorat honore latrie ꝙfitet illō eē de
um. z sic aliud a deo essz de⁹. Jō iquit
videt mihi dicendū q nec adorō ima
ginē xpi q̄a lignū. nec q̄a imago xpi ē.
sed adorō xpm corā imagine vl' cruce
q̄a est imago vel crux xpi z excitat me
ad adorādū xpm. ¶ Secōo crux xpi ex
altata est in sui recuperatōe a Cosdroe.
vt ptz in legēda. ¶ Tercio crux xpi ex
altabit in eccl'ia trīūphāte. Quia vt di
cit Rich. in. iiij. Sctā crux in die iudi
cij apparebit gl'iosa et durabit in etnū
Hoc est qō dicit saluator Mat. xxiiij.
Tūc apparebit signū filij hois. Et ca
nit ecclia dicēs. Hoc signū crucis erit
in celo zc. Rogem⁹ igit crucifixū zc.

De eodem Sermo lxxxv

Leuabit signum in na
tōnes z ꝙgregabit ꝓfugos
isr'l z dispsos iuda colliget a
q̄tuor plag̃ terre. Esa. xj. c. ad gl'iaz ex
altate crucis rōnabilit intelligūt. Quā
q̄dem crucē xps rex angelorꝝ z homi
nū tāḡ signū sue victorie elevabit ad
xpianos de diuersis natōib⁹ ꝙgrega
tos specialiter in quatuor locis. scz

¶ Primo inter scapulas
¶ Secūdo in vertice
¶ Tercio in fronte
¶ Quarto in pectore

¶ Primo itaq̄ signū regis xpi. i. crux im
pmit xpianis natōib⁹ in baptismo i
ter scapulas ad designādū q̄ suscepit
iugū xpi suaue mat. xj. Sup q̄ Hilar.
Quid iugo xpi suauꝰ: q̄d b onere le
uius. s. a culpa abstinere: bonū velle:
malū nolle. oīs amare. nullū odisse
nec odire. eīna ꝙseq. pnt⁹ n capi. nol
le inferre alt̄i qō sibi ꝓpeti sit molestū.
¶ Secōo signū regis christi elevabit et
impmit in baptismo xpiane natōi in
vtice vbi ē cella z sedes mēorie: ad de
signādū q̄ sp debem⁹ habere mēoriaz
crucifixi. Hinc Heb. xij. Recogitate
eū qui talē sustinuit a pctōrib⁹ aduer
sus semetipm ꝙdictionē vt nō fatige
mini animis vīis deficiētes. Bre. Si
passio xpi ad memoriā revocet nihil
durū qō nō equanimiter tolerēt. Et. j.
Pe. iiij. dr. Xpo passo i carne (nō dei
tate) z vos eadē cogitatōe armamini.
id ē ei⁹ passiōez recogitate mēorie pati
sil'ia ꝓ eo pati. Et merito: qz dic Orig.
Tāta ē vtus crucis xpi vt si in mente
fidel'z habeat nulla libido pcti. nll'a p
ualere pōt invidia: sz ꝙtinuo ad mēo
riā ei⁹ tot⁹ pcti z mortis fugat exercit⁹
¶ Tercio signū regis xpi exaltat z im
pmit i baptismo i frōte vbi ē sedes pu
doris ad designādū q̄ nō debem⁹ eru
bescere crucifixū imo de eo gl'iari sicut
apl's ad Gal'. vj. Mihi aūt absit gl'ia
ri nisi i cruce dn̄i nr̄i iesu christi. ꝓ quē
mihi mūd⁹ crucifixꝰ ē z ego mūdo. sup
q̄ Aug. i glo. sic dic. ꝓ quē. s. ꝓ xp̄o cruci
fixū mihi mūd⁹ crucifixꝰ ē vt me n tene
at. z ego mūdo vt n teneā mūdū. Nā
aliq̄ sr̄ q nec sr̄ crucifixi mūdo nec mū
d⁹ eis. vt q curāt de mōo z mūd⁹ eis
z hi solū i ista vita btitudinē posuerūt
z b ē pessimū. Aliq̄ n sūt crucifixi mōo

De exaltatione sctē crucis

sz mūd⁹ eis. qz curāt de mūdo. sz nō de ipis mūd⁹. Alicz aūt sunt crucifixi mū do sz nō eis mūd⁹. qz licz ipi nō curāt de mūdo tm mūd⁹ curat de eis. vñ Au gu. Contēnere mūdū ꝟtutis ē. ꝓtēni a mūdo securitat⁹ est. q si vtrūqz hīi nō pt saltē pmū habeat. s. ꝓtēnere mūdū. Mag̃ g̃ gl'ia est in xp̄i cruce gl'iari. nō mūdana ptāte diuitijs vel fortitudine sz in tribulatōne. Hinc Hugo de sctō victore exponēs pfata ꝟba dic̃. tripler est crux. s. xp̄i. latronis dextri. z latrōis sinistri. In cruce xp̄i est gl'iatio. In cru ce latronis dextri est ꝟsolatō. In cruce latronis sinistri ē ꝑfusio. In pma cru ce est pena sine culpa. In scda est pena ꝑ culpa z remissio. In tercia ē pena ꝑ culpa z dānatio. Dicūt ei boies qñ pe nā sustinēt si meruissem⁹ nō erubesce rem⁹. nūc aūt iniuste pati ignominio sum ē nob. O oculi q nō vidēt imo si ꝑ culpa pat⁹ erubesce. si sine culpa glo riare. Latro magis vis eē q̃z xp̄ian⁹. z fortē sinister blasphematorē⁹. ñ dexter ꝟfessor⁹. Tu ei ꝑ culpa pat⁹ nec co gnoscis nec iudicē venerar⁹. si saltē de xter fuisses culpā hūiliter agnosceres. penā patiēter ferres. z mox veniā iue nires. hec ille. ¶ Quarto signuz regis xp̄i exaltat in baptismo in natōe xp̄ia na in pectore vbi ē sedes sapie ad desi gnāduz q ꝟa z ꝑfecta sapia ē cognitio crucifixi. vt dicit apl's. j. Cho. ij. Nō em̃ iudicaui me aliqd scire inter vos nisi ihm z hunc crucifixum. z. j. Cho. j. Nos aūt p̄dicam⁹ xp̄m crucifixū iude is qdez scandalū. gētib⁹ aūt stulticiaz. ipis aūt vocat⁹ iudeis atqz grecis xp̄z dei ꝟtutē z dei sapiaz. i. nos p̄dicam⁹ xp̄m crucifixū eē dei ꝟtutē q oia sūt cre ata. pcā dimissa. dmonia fugata. aia ꝟtutib⁹ illustrata. z miracula facta. z q̃ cūqz saluāt saluāt ꝑ crucē. quā p̄dica re iudeis ē scādalū qz ꝓpter sui sceleris rubozē iracūt⁹ p̄dicatores. gētib⁹ ꝟo est stulticia q nihil intelligere volūt ni si qđ ptinet ad hūanā sapiam. Mer/ to igit⁹ ꝺ signū magni reg⁹ xp̄i ē eleua tū ad nationē xp̄ianā ip̄m specialiē ve nerāt̄. Hīi ex p̄missis themat⁹ ꝟbis ad gl'iosaz exaltationē sctē cruc⁹ tria no tem⁹ mysteria in pīti fmōe gr̃a cruci fixi declaranda. s.

¶ Primū sctē crucis laudabilē exalta tionē. ibi. leuabit signū in natōes z̄.

¶ Scōm eiusdē crucis salubrē fructi ficatōez. ibi. z cōgregabit dispsos z̄.

¶ Tercū ppli fidelis notabilez mlti plicationē. ibi. a q̃tuoz plagis terre.

¶ Primū mysteriū ad bonorē sancte crucis ex ꝟbis themat⁹ dixi notari ipi us sctē cruc⁹ laudabilē exaltatōez ex co q oz leuabit. i. exaltabit signū in nati ones. qō q̃dē signū rex nr̄ xp̄us exalta uit specialiter in trib⁹. s.

¶ Primo in multiplici p̄figuratōe.

¶ Scōo in veraci veneratōe.

¶ Tercio in sagaci ꝙsitione.

¶ Primo nāqz rex nazaren⁹ xp̄s suū sig num crucē exaltauit in multiplici p̄ figuratōe. ꝺ em̃ lignū crucis ꝑ qō mo ri voluit z mūdū redimere deceꝑ fuit p̄figurari in veteri testamēto sicut z al lia redēptionis insignia. tō ipa p̄figu ratur in quattuoz. s.

¶ Primo i ligno vite. ꝓpt̄ vite repatōez

¶ Scōo in ara Abrae ꝓpter ꝟe hostie imolationem.

¶ Tercio in ꝟga Moysi ꝓpter mira culoz opationē. Crū liberatōez.

¶ Quarto in serpēte eneo ꝓpt̄ tēratoz.

¶ Primo dixi q lignū cruc⁹ laudabilit pfigurat in ligno vite ꝓpt̄ vite repati onē. nā oz Ben. ij. Lignū vite i medio paradisi. in q̃ ligno tria notāt̄ q̃ ꝙuenit sctē cruci. vicz virt⁹. qz lignū vite oz. si tus. qz i medio esse describit. fruct⁹. qz

crucꝭ qz ꝺz lignū vite. esus ei illꝰ ligni tāre erat ✠tusꝭ vt si qs ex ipso comediſſet z añ pctm̄ z pꝰ pctm̄ phibebat infirmitatē z mortalitatē. Dic Aug. in li. ꝺ ōstionibꝫ veť. z no. testa. sic dicit. Esus arboris vite corruptōez corpis inhibebat. deniqz etiā pꝰ pctm̄ potuit insolubilis ymanere si ꝓmissū fuisset illi ede re de arbore vite. sz ꝓpť culpā inobediē tie z ingratitudis de lig̃ vite ne bō pꝰ peccatū comederet phibitꝰ ē a deo dicens ad angelos. Videte ne forte sumat de lig̃ vite z viuat in eternū Beñ. iij. Dic tñ Alexā. de bal'. ij. pte sūme. q. xiiij. ar. xx. O, cā imortalitatꝭ i ꝑmo hoie fuit duplex. s. Intrinseca q̄ fuit vis ꝓtētiua ipius aie quā habuit a deo i statu inocentie. Alia cā extrinseca scz esus ligni vite. cuiꝰ esus sel' ꝑseruabat corpꝰ a corruptōe vsqz ad determiatū tps. q̄ finito indiguisset itex. de ligno vite sumere. Lignū ✠o crucꝭ p ꝺ figuratū ꝺz ✠tutē ꝑseruādi a culpa. ꝑseruādi i gr̄a z gloria. ꝺ de eo ꝺz Prouer. iij. Lignū vite est his q̄ apphenderint eā z q̄ tenuerit eā btūs. Notāter dic̄. z q̄ tenuerit eā. qz nō sufficit ad salutē apphēdere z nō tenere pseueraēter. Juxta illud Apoc̄. iij. Tene qꝺ habes ne alꝰ accipiat coro/nā tuā. Scꝺo lignū crucꝭ p̄figurať in ligno vite q̄ntū ad sitū. qz erat i medio paꝺisi. trestrꝭ. Sic lignū vite spūal' scā scz crux i medio paꝺisi spūalis. i. eccl'ie eo q̄ ꝺe opaꝰ ē salutē in medio terre. Hinc Hilariꝰ sup illud Lu. xxiij. Venerūt in locū q̄ vocať caluarie sic ait. Locꝰ aūt crucis talis ē vt posit̄ in medio terre ad capescendā dei cognitōez vniuersis gētibꝫ esset eccl'is. Jꝺ dic̄ Alexan. de bal'. vbi. sup. Ipse dei filꝰ vt lignū vite in medio positꝰ sine psonarū acceptōe oibꝫ se offerēs oēs ad se attrahēs oibꝫ seipz imptiēs. Tercio sicut lignū vite ꝺescribiť a fructu. qz erat arboz paꝺisi. nā i alijs lignis erat alimētū. iuxta illud Beñ. ij. De oi lig̃ paꝺisi comede. In isto ✠o lig̃ vite nō solum erat alimētū sz z signū. significabat ei crucē xp̄i. ꝺ Aug. li. ꝺe ciui. ꝺei sup illo Can. iiij. Emissiones tue paꝺisus. dic̄ q̄ p lig̃ fructifera significať sci. p lignū scie boni z mali significať libex. voluntatꝭ arbitriū. p lignū vite significať xp̄s vel crux xp̄i. ꝺ ꝺz Ezech. xxxj. Oē lignū paꝺisi nō ē assil'atū illi. s. xp̄o vel cruci xp̄i. tū rone charitatꝭ qz ibi ostēsa fuit maria charitas. tū rone hūilitatꝭ qz ibi fuit sūma hūilitas. tū rone penalitatꝭ qz oīz sctōx excedebat penas. vñ Joh. damas. sic ait. Oibꝫ ꝑciosioz btā crux. p nullū ei aliud ē cuacuata moꝛs. pec catū solutū. infernꝰ depꝛedatꝰ. resurrectio donata. ✠tus ad ꝓtēnendū pñtia ad ꝑstinā britudinē fuersio directa zē. Sz ꝺi. vtrū q̄libet passio xp̄i sine moꝛte suffecisset ad libationē hūani generꝭ Rñdet Alexā. in. iij. pte. sū. q. viij. ar. x. O, differētia ē inť libatōez z redēptōez hūani generis. Si loq̄mur de libatōe sic xp̄s cū sit deꝰ z infinite potētie absq; oi passiōe mō alio. s. solo ✠bo potuit liberare hoiez. Si ✠o loq̄mur de redēptōe hūani generis sic ꝺico q̄ ad redēptionē ꝺuo req̄rūť. s. q̄ntitas p̄cij. z ꝺe putatio p̄cij. Prio req̄riť ad emptōz q̄ntitas p̄cij seu eq̄litas. ✠bigr̄a. si qs emeret libꝝ valentē. xx. florenos ꝺecē florenis ñ eēt mera emptio. sz ptiz emptio. ptiz ꝺonatio. Scꝺo ad emptōez req̄riť ꝺeputatio p̄cij. ✠bigr̄a. si qs alicui ꝺaret maꝛ p̄cij q̄ aliq̄ res valeret nō tñ ꝺeputaret i p̄cij. nō ꝺicerek emere. Sic i ꝓposito mīma passio xp̄i q̄ntū ad sufficiētiā suffecisset i redēptionē hūani generꝭ cū sit infinite ꝺignitatis. Et dicit. v. ethico. O, pena taxať sm ꝺignitatē eiꝰ in quē fit. Dic ꝺicit Bern̄. Minima gutta sanguinis

De exaltatõe sctẽ crucis

suffecisset ad redemptõez humani ge/neris. potuisset aũt vna gutta sangui/nis effundi sine morte. z sic absqz mor/te satisfacere. Dz ḡntũ ad deputatõez p̃cij de⁹ pr̃ z xp̃s alias passiões ei⁹ ñ ó/putauit absqz morte i redẽptõez ꝓter/tria scz. p̃ciuz. exemplũ. z sacr̃m. Prio de⁹ pr̃ z xp̃s alias passiões suas ñ de/putauit in p̃ciũ redemptõis p̃ter mor/tẽ ꝓter p̃ciũ vt p̃ciũ hũani gener̃ non/ solũ eẽt infinite vtut̃. sz eẽt eiusdẽ gene/ris q̃ hõ tenebat vt de morte p̃ mortẽ/ redimeret. qõ tangit Oseh. xiij. vt p mor/tẽ destrueret eũ q̃ hẽbat mort̃ imperiuz. Scõo ꝓpẽ exẽpluz vt boies iã nõ time/rẽt mori. Tercio ꝓpẽ sacr̃m vt nos mo/riamur pctõ. Scõo lignũ sctẽ crucis/ p̃figurat in ara Abrae ꝓpẽ vere hostie/ immolationẽ. Ad cui⁹ euidẽtiã notãduz/ q̃ triplex fuit cã passiõis xp̃i. s. benuo/lẽtia. obediẽtia. z culpa. Prima causa/ mort̃ xp̃i fuit benuolẽtia dei ad hũa/nũ gen⁹. Sm q̃ dr̃ Joh. iij. Sic de⁹ di/lexit mũdũ vt vnigenitũ suũ daret. Et/ Ro. viij. Proprio filio suo nõ pepcit/ de⁹ sed p nobis oĩbz tradidit. Et hoc est/ qõ in figura Gene. xxij. dixit dñs ad/ Abraã. Tolle filiũ tuũ quẽ diligis Isa/ac. z offeres eũ in holocaustũ sup vnũ/ mõtiũ quẽ mõstrauero tibi. glo. abraã/ pson̄ gerit dei pr̃is Isaac xp̃i. z sicut/ Abraã. sic de⁹ pater vnicũ filiũ obtulit/ in victimã p oĩbz nob. ita vt dicat de⁹/ pater. Accipe xp̃m meũ z redime te ip̃z/ z xp̃s cuilibet. Accipe me z redime te. vñ Anr̃. Quid mihi cordi⁹ dicã p̃ pec/catori eẽnis supplicijs deputato q̃ ac/cipe filiũ meũ z da p te. z fili⁹ dixit p̃sto/ suz. Accipe me z redime te Ber̃. O q̃n/te ẽ miscõie regẽ glie p vili ꝟ micto cru/cifigi. Et sicut Isaac ligna holocausta/ portauit sup hũeros suos. ita xp̃s hu/meris suis portauit crucẽ Job. xix. Et/ baiulãs sibi crucẽ. Scõa cã passionis/ xp̃i i cruce fuit obediẽtia sic ei dr̃ Phil/ij. Xp̃s fact⁹ obediẽs vsqz ad mortẽ. vñ/ dr̃. Pergebãtqz piter z p triduũ veneẽte/ ad locũ quẽ p̃cepat dñs. i. ad locũ cal/uarie tercio die. Allegorice. nõ iussius ẽ/ Abraam subito filiuz occidere. sed tri/duo ad imolandũ ducere. vt in longi/tudine tpis tẽtatio augeret̃. vt p triduum pr̃ filiũ intueret̃. cibũ cũ eo sumo/ret. i gremio reclinaret. exinde pr̃is vi/scera cruciaret̃. Uel pma dies añ lege/ scõa sub lege. tercia sub gr̃a. Cũqz pa/disset Abraã ligẽ edificauit altare. i. cru/cẽ. Deinde Isaac ligat⁹ pedibz z mani/bus sup ligẽ ẽ posit⁹. sic xp̃s i ligẽ ẽ appẽ/sus. Et ecce angelus dñi dixit. Ne ex/tẽdas manũ in puer̄. z vidit Abraam/ arietẽ herentẽ cornibz quez imolauit. p/ filio. sic xp̃i diuitas pati nõ potuit sed/ hũanitas. Tercia cã xp̃i passiõis fuit/ culpa. qz si hõ nõ peccasset xp̃s cruci/fixus nõ fuisset. Dic Esa. liij. Uulnera/tus ẽ ꝓpẽ iniq̃tates nr̃as. attrit⁹ ẽ ꝓpẽ/ scelera nr̃a. cui⁹ liuore sanati sum⁹. Un/ pacto sacrificio dixit de⁹ Abrae. In se/mine tuo bñdicẽt oẽs gẽtes qz iã iple/ tũ ẽ in xp̃i passiõe. p̃s. Cõuertẽt ad do/minũ vniuersi fines tre. V Tercio lig/nũ sctẽ crucis p̃figurat in ꝟga Moysi/ ꝓpẽ miraculoz opatõez. sex ei miracu/la fecẽ cũ ꝟga Moyses. Prio aquã in/ sanguinẽ ꝟuertit. scõo mare dimisit. ꝟ/ gaz in colubrũ mutauit. pharaonẽ p/strauit. aquã de petra eduxit. aquaz a/ marã i dulcẽ ꝟuertit. Prio moyses cũ/ ꝟga aquã i sãguinẽ ꝟuertit Exo. viij. di/xit dñs ad moysen. Tolle ꝟgã tuã sup/ aũs egypti z eleuãs pcussit aquã flu/minis q̃ ꝟsa ẽ in sanguinẽ. z ꝓpẽ pena/ qz egyptij ꝓuulos iudeoz. i flumie ne/cauerãt. vl̃ sic de⁹ pr̃ ꝟga. i. sctã cruce p/cussit flumẽ diuie sapie xp̃z. z ꝟsuz ẽ in/ sanguinẽ qz tot⁹ xp̃s fuit sanguinol/ Job. xix. Un⁹ militũ lãcea lat⁹ aperuit et

exiuit sanguis z aq̃. Scõo in colubrũ mutauit cozã pharaone ꝓiecit vgã et ꝑsa ẽ in colubꝝ Exo.vij. Et magi pharaonis silr ꝓiecerũt vgas z vse sũt in draconẽs. ſz vga Aaron deuozauit eos qõ ſz lyrã potuit fieri tripl'r. Uno mõ fm appentiã.qz demões vtute q̃ꝝ fiebat mutatio vgaꝝ magoꝝ pharaõis nõ ꝓt imutare naturã rerꝝ.vt dic̃ Augu.ſz sol⁹ de⁹.tñ ipa naꝛa ſubiacet q̃ntũ ad motũ localẽ.tõ demões potuerũt vgã a magis ꝓiectã ipceptibilir sensui buano tollere z loco eaꝝ fpetes aliũde asportatos ponere. Alio mõ ẽ potuit fieri sic q⁹ demões cõmouerũt hũores interioꝝ sensuũ ad exteriora.z sic pariter ad organa sensuũ aliqs formas reducere ac si venirẽt ab extra. z sic videntur eis aliqua esse extra.que tñ nõ sũt. Tercio mõ ẽ potuit fieri q⁹ demones ꝑ motũ localẽ pñt applicare actiua naturalia passiuis.z sic sequñr effectus naꝛales. nã ex virgis posset generari fpetes naturalr ꝑ mltas trãsmutatões.demões tñ ẽ subito pñt facere z tõ sic vga ipa deuozauit virgas magoꝝ.ita virt⁹ sctẽ crucis oim magoꝝ superauit maleficia. ptz ẽ de sctis aplis Petro Paulo Symõe mago de sctõ Jacobo hermogene Symõe z Juda zc. Tercio virga Moysi mare diuisit Exo.xiiij. dixit dñs ad Moysen. Tu eleua virgã tuã z extẽde manũ tuã sup mare z diuide illud vt gdiant filij isrl ꝑ mediũ mar ꝑ siccũ. Sic scã crux eleuata cũ ipo xpo iter celi aquit Job.xix. Un⁹ militũ lãcea latꝰ eiꝰ aquit.vbi Augu. Vigilãti vbo euãgelista vsus ẽ vt nõ diceret.latꝰ eiꝰ pcussit aut vulnerauit ſz aquit. vt illic qdãmõ vite ostiũ pãderet vñ sacra ecclie manauerit sine dño ad vitã q̃ vera vita est non intrat. Et dic̃ Aug. q⁹ duodeci fuerũt diuisiones aq̃ꝝ fm numeꝝ tribuũ vt singuli tribꝰ vias suas meãdi hrent. fm illud ps. Qui diuisit mare rubrũ i diuisiones. Et trib⁹ iuda ꝓmo ingressa est tõ ipa ꝓmeruit regnũ. Judei vo dicũt q⁹ fuit tñ vna diuisio qõ pl⁹ placet Nicolao de lyra. Quarto virga Moyses pharaonẽ ꝓstrauit. qz dr Exo.xiiij. ad Moysen. Extẽde manũ tuã sup mare vt reuertar̃ mare ad egyptios reuerse qz sũt aq̃ z cooperuerũt curr⁹ z eqtes zc. sic ꝑ crucẽ.glo.qz oia pcã ꝑ crucẽ in baptismo dimissa sunt z potẽtia diaboli submersa. Quinto virga Moysi aquã de petra eduxit. vt dr Num.xx. Percussit virga bis silicẽ z egresse sunt aq̃ largissime.glo.Augustini Petra erat xps fm qõ dic̃ apl's.j. Cho.x. Sz dũ petra virga pcutit crux xpi figurat. Ligno em̃ accedente ad petrã.i. xpz gratia manauit qua sitis interior mitigatur. Scõo Moyses virga aquã amarã in dulcẽ cõuertit. vt patet Exoꝺ.xv. vbi dicit̃ q⁹ filij israel nõ poterãt bibere de marath aquas eo q⁹ essent amare.z murmurauit ex ẽ ppl's ad Moysen di. Quid bibem⁹. At ille clamauit ad dñm q̃ ostendit ei lignũ.qõ cũ misisset in aquas in dulcedinẽ verse sunt Lignũ qõ dñs ostẽdit est lignũ crucis qõ cũ mittit̃ i aquas tribulatõis dulcoraꝝ aqua.qz cogitando q⁹ ille qui sine peccato venerat sine flagello z cruce hinc nõ exiuit. quãto min⁹ nos qui cũ peccato intrauim⁹.q̃ si ille ꝓ nobis talia passus est.qualia nos debem⁹ ꝓ ipo z ꝓ nobis pati. Quarto sancta crux ꝑfigurata est in serpente eneo ꝓpter tẽratoꝝ liberationẽ.de q̃ dr Job. iij. Sicut exaltauit Moyses serpentẽ in deserto. ita exaltari oportet filiũ hois vt ois qui credit in ipm nõ pereat.sed habeat vitã eternã. Prefigurat autez hic serpens xpm in ligno pendentẽ triplici rõne. scz ꝓpter cris ꝓpietatẽ.ꝓ

De exaltatõe sctẽ crucis

pter serpẽtis similitudinẽ. ꝓpter inspi cientis vtilitatẽ. Primo serpẽs ille in palo eleuatus figurat xp̃m in cruce e⁹ leuatũ ꝓpter eris ꝓpietatẽ. vt eĩ dicit Nũeri. xxi. quia popul⁹ murmurauit de mãna dicens. Ania nostra nauseat sup cibo isto leuissimo dñs indignat⁹ misit serpẽtes ignitos a qbꝫ pcussi mo riebant. Et Moyses clamauit ad do minũ. Cui dñs. Fac serpentẽ eneuz et pone in signũ. z qui intuebit non pi bit. qõ ita factũ est. Unde sic es est so nabile ꝙuocãs populũ sic cãpana. ita xp̃s clamauit in mũdũ veniẽs vagien do. in mũdo ꝓgrediẽs p̃dicãdo. ō mũ do ertens flendo. Hinc Heb. v. Cum clamore z lachrymis ozauit et exaudi tus est ꝓ sua reuerẽtia. Secũdo ser pens i palo significat xp̃m crucifixuz ꝓpter ſpẽtis silitudinẽ. qa sicut ille ser pens venenũ nõ habuit sed figura fu it serpẽtis venenosi. sic xp̃s nõ habuit peccatũ venenũ aie. Jaco. ij. Peccatũ cũ ꝙsũmatũ fuerit generat mortẽ. sed similis fuit nobis pctoribus. Roñ. viij. Misit de⁹ filiũ suũ in silitudinez carnis peccati. Tercio significat cru cifixũ serpens ꝓpter vtilitatẽ ispiciẽtis. qa sic tunc inspiciẽtes exaltatũ serpẽtẽ liberabant a veneno z morte. sic mo do intuẽtes xp̃m in cruce ei ꝙformen do se iustificabunt. Hinc Aug⁹ in ser mone. Qui intuebant serpentẽ libera bant. sic et mõ quẽcunqz momorderit astutia sathane intueat xp̃m in ligno pendentẽ. ibi eĩm moꝛs occisa est: dñs semꝑ viuit. Iste vero serpẽs a filijs isrl honorifice fuerat repositꝰ in hierusalẽ tandẽ ꝓpter superstitiõem rex Ezechias ꝙminuit: vt patet. iiij. Regũ. xviij. Oꝛ autẽ crux xp̃i sit efficax remediuz dicit Bern̄. i meditatiõibꝫ. Cũ pũgit caro. cũ pulsat turpis cogitatio recordaboꝛ vulnerꝫ xp̃i i cruce z resisto. nõ inuenio tã efficax remediũ i oibꝫ tẽptatiõibꝫ siẽ crucꝭ meditatio xp̃i et vulnerꝫ eiꝰ. Jdẽ Deficiẽte mihi iustitia z scientie. deficiẽ tibꝫ meritis succurret mihi xp̃i pas sio. Un̄ b. Aug. Si bñficiũ passionis abesset nemo ad deũ spem hꝫe posset. sꝫ mõ ꝓ crucem z passiõez eiꝰ aiamur. Ebryꝫ. Tribularer nimiũ z desparez si nõ passiõe xp̃i animarer. Et sic patet exaltatio xp̃i crucꝭ in multiplici pfigura tione. Scõo xp̃s rex exaltauit suum signũ crucꝭ i veraci adoratõe. q⁹ adora tur adoratione latrie. iuxta illõ Psal. Adorabim⁹ in loco vbi steterũt pedes eius. z Esa. lx. Locũ pedũ meoꝝ glori ficabo. Ad cuius intellectũ est sciẽdũ fz q⁹ dicit Mgr̄ in. iij. di. ij. q⁹ triplex est adoratio. s. dulia. ꝙdulia z latria. Du lia est veneratio seu reuerẽtia ꝺbita hõ nali creature supioꝛẽ ordinẽ tenenti. si cut sctis dñis ꝛc. ꝙdulia aũt ẽ honoꝛ dignioꝛ dulia q̃ ꝺbeꝫ excellẽtissime cre ature ꝓpter diuinã pticipationẽ vt car ni xp̃i assumpte a ꝟbo diuio. vel bea te ṽgini matri dei. Latria ꝟo ẽ honoꝛ soli deo debit⁹. Un̄ circa venerationes imaginũ dr̄ q⁹ xp̃i imago z crux z alio rũ sctoꝝ imagines dupl⁹ pñt ꝙsidera ri. Uno mõ vt sunt q̃dã res: puta au rũ vel argetũ lapis aut lignũ. z sic nul la reuerẽtia ẽ eis exhibẽda. qa sic ydola triã ꝙmitteret qs ea venerãdo. Secũ do modo possunt cõsiderari vt repꝛe sentant Jesum christũ: aut virginem Mariam seu sanctos. z sic veranꝫ eadem veneratione qua imaginatuz veneratur. Et sic crux christi vl̃ ima go venerar adoratõe latrie. Coꝛpus ꝟo christi consideratũ vt est creatura tñz z beata virgo venerantur adoratione yperdulie. alij sancti adoratõne dulie. Et hec ẽ opinio tho. in. iij. pte sũ. q. xxv z in. iij. dist. ij. Hz ꝙtra tm̄ dicit ma gister Robert⁹ Holgot sup lib. Sap.

sic Quia latria ē bonor soli dō debit⁹. sed nulla imago est deus. g̃ nulli imagini debeā talis honor. imo contradictionē includit q̄ latria sit bonor soli deo debitus. z q̄ debeāt imagini vel cruci christi. quia q̄ bonorat aliq̄d bonore latrie confitet illud esse deū. ergo si quis licite posset adorare imagines adoratione latrie possit licite confiteri alīs a deo esse deū. Ideo alit potest dici q̄ nulla adoratione licz imaginem adorare. quia vera adoratio est i spiritu et veritate. Job. iij. z Augustin⁹ in Enchyridion. Fide spe z caritate colit de⁹ q̄ nullo mō dēm⁹ i creaturā dirigere. qr tñ ꝑ imaginē xp̄i excitamur ad adorādū christū z corā imagine adoratiōem facim⁹: tō dr large loq̄ndo q̄ imaginē adoram⁹. Uñ dicit idez doctor. Videt mihi dicēdū q̄ nec adoro imaginē xp̄i q̄a lignuz. nec q̄a imago. sed adoro xp̄m corā imagine xp̄i: q̄a ē ipsi⁹ imago z excitat me ad adorandū. O igit aia xp̄iana p xp̄i crucē ab etna morte redempta vbicūq; videris xp̄i crucē adora deuoti⁹ ipm q̄ p te talem mortē dignat⁹ ē subire. z sic exaltabis cōz christi crucē. ¶ Tercio xp̄s rex exaltauit suū signū in sagaci q̄sitōe. ab latū em fuerat b̄ salut̄ signū a xp̄ianis ꝓter eor pcm̄ multiplex p Cosdroe regem. sed dñs recuperauit p Eraclium imperatorē vt ptz in legēda. ¶ Secūdū mysteriū scē crucis declarem⁹ crucis salute. Et congregabo ꝑfugos isrl' ꝛc. Volunt em christ⁹ suā crucē exaltari ꝓpt̄ q̄ndam vtilitates. scilicz

¶ Primo ꝓter manifestatōem
¶ Secdo ꝓter suam dilectōem
¶ Tercio ꝓter nr̄am reconciliatōem
¶ Quarto ꝓter celestis regni aptōez.
¶ Quito ꝓpt̄ nostrā vinificatōez.

¶ Primo itaq̄ lignū crucis ē exaltatuz ꝓpter dei manifestatōez. natura ei⁹ diuina est multū subtilis. ita q̄ licz sit in oīb⁹ tñ nō ab oīb⁹ pcipit. idō dic̄ Esa. xlv. Vere tu es de⁹ absc̄dit⁹ saluator israel. Et Job. xxiij. Si ad orientē ieronō apparet. si ad occidentē nō intelligam eū. si ad sinistrā q̄d agā nō apprehendā eū. si ad dextrā nō videbo eum. Sed iā xp̄s de⁹ nr̄ sic̄ res pdita in palo suspensa oīb⁹ visibil' manifestat⁹ est z cognit⁹. Joh. viij. Cū exaltaueritis filiū hois in cruce tūc cogñscetis q̄a ego sum. scz q̄ ꝑ salute vīa missus suz. O igit aia mea dilecta in xp̄i cruce redēpta si amisisti xp̄m i cruce inuenies. Quia dic̄ Bern̄. Cognuimus te i cruce bone iesu: qr tu es fugientiū reuocator reuertentiū redēptor. fuientiū tibi remunerator: orphanoꝝ ꝓtector. Sic q̄z aia mea i cruce cogñsces hūilitatem obedientiā z patientiā. ¶ Scdo lignū crucis est exaltatū ꝓpter dei dilectōez q̄ erat magna in se: nō tñ sic apparebat nob foris fm q̄ dicebat Esa. lxiij. Ubi est zelus tu⁹ vbi ē fortitudo tua z multitudo miserationū tuarū. Et ps. Ubi sunt misericordie tue antiq̄ dñe. Mō vo iā mānifestauit suā dilectōez ad nos quā añ secla habuit. j. Joh. iij. In h̄ cognouim⁹ caritatē qm̄ ille aiam suā posuit ꝓ nobis. Ideo dic̄ Aug. Nesciui quō me de⁹ diligeret nisi ꝓ me mori eligeret. Ibi em̄ rupti sunt oēs fontes amoris. fons oc'oz ad flendū. fons oris ad clamādū. fons manuū pdū z lateris ad lauādū. z sic factū ē diluuium misericordie. ad quā refugiam⁹ oīes.

¶ Tercio crucis lignū ē exaltatū ꝓpt̄ nr̄am reconciliatōem. q̄a ibi auertit de⁹ pī irā suā a nobis. Col'. j. Pacificās p sanguinē crucis ei⁹. ¶ Quarto lignuz sancte crucis est exaltatum ꝓpter regni celestis apertionē. Nā cū ea christus tanq̄z cum clauc aperit oīb⁹ celuz.

De stigmatibus sa. Frācisci.

Ideo ōr Esa. xxiiij. Dabo clauē dom⁹ dauid sup humer⁹ ei⁹. Et Damascen⁹ Crux xp̄i ē clauis padisi. Jō dic̄ mgr̄ in. iiij. di. iiij. q⁹ nec circūcisio nec bapti smus aquit ianuā celest̄ regni nisi hostia salutar̄. i. cruc̄. de q̄ Heb. x. Habem⁹ fiduciā in introitu sc̄ōr̄ ī sanguine xp̄i. ℣ Quīto lignū cruc̄ est exaltatū ꝑ nr̄az viuificatōz. Nā p veritū lignū eram⁹ mortificati. sz ī h̄ lig̃ viuificati. Ber̄. In arboze cruc̄ dñice pēdet ois sal⁹ vite nr̄e. Et btūs Amb. Dic̄ pomū ī arboze sic xp̄s in cruce. q̄ ē bñdict⁹ fructus vētr̄ marie. Ad quā palmā ascēde secure aia mea et apphende fruct⁹ ei⁹ qz nō sunt ꝓhibiti ¶ Tercio circa exaltatōem scē crucis declarem⁹ terciū mysteriū ppli fidel' notabilē mltiplicatōez ꝑ eo q⁹ ōr. et dispsos Juda colliget a q̄tuor plag̃ r̄e. In cruce eñ ꝑ oīb⁹ mortu⁹ ē vt oēs ad fidei vnitatē ꝓgreget. iuxta illō Jo. xij. Et ego si exaltatus fuero a r̄a oia trahā ad meipsū. Sz nūq̄d lapides bestias aut alia irrōnabilia xp̄s ad se p crucē trarit. certe solū rōnales creaturas oēs q̄tū ad sufficiētiā sue passiōis. nō q̄tū ad efficaciā. ideo hec auctas multipl'r expon̄it. Prio sic fm Aug. Oia trahā. s. tra bibilia. Et fm Bāfridū oia trahā. scz celestia sil' z terrena. Celestia. i. deū patrē traxit ad miserādū pctōrib⁹. terrestria. i. pctōres ad pniam. Uñ sicut ḡue natural'r p se nō pōt surs̄ū ferri nisi trahat ab alio. ita coz būanū tendens ad iferioza ñ pōt eleuari surs̄ū nisi tractū. iuxta illō Job. vj. Nēo pōt venire ad me nisi q̄ misit me traxerit eū Sz di. q̄re būc trahat et nō illum. Rñdet Tho. in postilla sup Job. De h̄ in generali rō pōt assignari sed nō in spēali Primo ī generali hec est rō q̄re istuz trahit z nō illū vt in istis appareat ī mēlitas diuīe miscōie z ī illis ordo. diuine iusticie. Sed in spēali q̄re illum trahat z illū nō rō nō pōt assignari. Jō dicit Aug. Si nō traberis roga vt traharis. Hoc etiā ptz p exēplū ī lapidibus dom⁹. q̄re artifex aliq̄s ponat in iferioribꝫ aliq̄s in supioribꝫ rō i generali ē dispositō dom⁹ sz i spēali q̄re istū posuit z illū ibi h̄ depēdet a volūtate artific̄ de q̄ noli q̄rere si nō vis errare. Sed attēde ad eleuatū signū cruc̄ z ꝓforma te crucifixo vt h̄ merearis ḡtiā z in futuro gl'iam Amen

De beati Frācisci stigmatibꝫ Sermo lxxxvj

Vidi alterū angelū ascendentez ab ortu solis habentē signū dei viui et clamauit voce magna. Apoca. vij. Hec verba fm auctorē ꝓformitat̄ intelligunt de viro angelico btō videlicz Frācisco: qué btūs Johānes euangelista imaginaria puidens vilióe a q̄tuor descripsit scz

℣ Primo a silitudine spūali

¶ Secūdo a locatione materiali

℣ Tercio ab honozatōe regali

¶ Quarto ab officij executōe salutari

℣ Primo nāq̄ scūs Jobes euāgelista descꝑsit btm̄ Frāci. a silitudine spūali. cū dic̄. vidi alterū angelū. angel⁹ ei est spūal' creatura peminēs cozpali. homines vo spūales siue excellēces scitate ꝓpr̄ vite perfectionē freq̄nter nominant angeli. sicut Apoca. ij. epūs eccle sie ephesi ōr angel⁹. Sil'r ioh. baptista Malach. iij. Oō xp̄s dñs bñ exposuit de iobe Math. xj. dicēs. Hic est de quo dictū ē. Ecce ego mitto angelum meū qui ꝑparabit viā ante faciē meā. Sic btūs Francisc⁹ dicit h angelus. de quo Apocal'. vj. z. vij. c. dicit Jobes Et vidi cū aquisset sigillum sextum z

ecce terremotus magn⁹ facⁱ ē. et sol factus est niger tāq̄ saccⁱ cilicin⁹. z luna facta est sicut sanguis. z stelle ō celo ceciderūt sup̄ trā. ¶ Post hec vidi inq̄t q̄tuor angelos stātes sup̄ q̄tuor angulos trē tenētes quatuor ventos celi ne flarēt sup̄ terrā. neq̄ sup̄ mare neq̄ sup̄ vllā arborē. Et vidi alterū āgelū ascēdentē ab ortu sol' habētē signū dei vivi z clamauit voce magⁿ quatuor angelis q̄bꝫ datū ē nocere terre z mari dicēs. Nolite nocere trē z mari neq̄ arboribꝫ q̄ duasq̄ signem⁹ seruos dei nostri in frōtibꝫ eoꝝ. Sigillū istō sextus apt̄ū fuit tpe Friderici imperatoris regis siculorū. Tūc eīm magn⁹ trēmot⁹ factus est. q̄ magna psecutio i sctā eccle sia. Mā. ppt̄ diuisionē inē ipm z papaz z cardinales de ptibꝫ infidelīū mīros saracenos 2duxit ad destruēdas eccle sias z fideles z pseq̄ndos clericos z religiosos. Tūc sol. i. dñs papa factⁿ est niger. i. diu nō est inuentⁿ. imo postea vt simplex sacerdos venerijs ē inuētⁿ. Luna tota facta ē sanguis. i. eccl'ia facta ē sanguiolēta interfectōe cardīaliū clericoꝝ z religiosoꝝ. Stelle ō celo militāt eccl'ie ceciderūt. i. mīri ꝓlati imperatori adherētes p excōicatōez ab ecclesia sūt dejecti. q̄tuor angelos tenētes quatuor vētos celi pñt intelligi angeli mali in quatuor mūdi ptibꝫ impedictes vētos gr̄e ne flarēt. Hoc eīm tpe q̄n ista fiebāt iste angelicⁿ vir Frā ciscus ascēdit z clamauit vc̄. Scō Iobes descēdit gl'iosū Frāciscum locatōe mandati cū dic̄. ab ortu solis q̄ de ciuitate assisij egressus q̄ ad ortū sol' est respectu rome. vl' ab ortu sol' iusticie. i. xpo missus ē. Tercio b. Iobes descēdit sctm̄ Frāciscū ab honoratōe regali di. habētē signū dei viui. i. stigmata dñi q̄s ē signū regis gl'e q̄ nullū sic sicut Iobes descēdit sctm̄ fran. ab officij executōe salutari dicēs. z clamauit voce magⁿ ꝑdicatōis: opis z miracl'orū oīb⁹ vt insignirent sīḡ passiōis xp̄i p iugē mēoriā ne eisdē nocere possent demōes. Ergo optime de gl'iosō p̄re frā. dicūt ꝑfata ẏba. Vidi alterū angelum. Ex q̄bꝫ paupertē p̄ Fran. a tribꝫ spēal'z 2mēdat. scilicet

¶ Primo a psonali dignitate. ibi. vidi alterū angelū ascendentē zc̄.

¶ Secūdo a speciali xp̄i caritate. ibi. habentem signū dei zc̄.

¶ Tercio a mirabili vtilitate. ibi. z clamauit voce zc̄.

¶ Primo nāq̄ gl'iosus xp̄i 2fessor frā ciscus ex p̄missis thematis ẏbis 2fīdat a psonali dignitate cū dr. vidi alterū angelū ascēdentē ab ortu sol'. Angel⁹ dr nūcⁱ⁹ siue missus. Sic b. Frā. fuit angelⁿ q̄a missus a sūmo deo. Circa cuⁱ⁹ missionē q̄ eⁱ⁹ psonā dignificāt btūs Iobes tria insinuat. scz

¶ Primo terminū missionis

¶ Scōo modū ꝓgressionis

¶ Tercio situm quentōis

¶ Primo siq̄dē btūs Iobes īsinuat terminū missiōis btī Frāciscī. a q̄ vscz termino sit missus. cū dic̄. ab ortu solis. id ē a xp̄o dño q̄ dr ortēs Zacha. vj. Ecce vir ortēs nomē eⁱ⁹. Et q̄ gl'iosus frāciscⁿ sit a xp̄o missus ꝓbem⁹ q̄dupl'r. s.

¶ Primo ꝓphetica denūciatōe.

¶ Scōo diuina vocatione

¶ Tercio veridica visiōe

¶ Quarto autentica testificatōe

¶ Primo ita q̄ q⁹ btūs Frāciscⁿ sit angelⁿ siue legatⁿ xp̄i dñi a latere missus ꝓbem⁹ ꝓphetica ō nūciatōe. De ipo nimirū p mīra añ tpa ꝓphetauit sibilla q̄ fuit tpe regis Ꝑami z troiani belli. q̄ ꝑdixit christū vētuꝝ ap'los z euāgelistas electuꝝ. Deide subdidit de btō fran. sic inq̄ens. In vltima etate būi

liabit de⁹ z hūiliabit ꝑples diuia .iūgetur hūanitati deitas .iacebit i feno agnus .z puellari officio educabit de⁹ et bō. sic̄ ꝓcedēt apō iudeos .ml'ier vetustissima puer ꝙcipiet .i. elizabeth iobez Boetben .i. stella orbis mirabil' ducatū ꝑstabit ad ortū scē christi tribo magis .bic habens pedes .xxxij. i. annos sexq; pollices .i. mēses eliget sibi ex piscatoribꝫ delectꝫ numer⁹ duodenariū. id ē .xij. apl'os vnūq; diabolū .i. iudaz. nō in gladio belloue. Eneadē vrbē .i. romā regesq; subijciet .sed in bamo piscatoris .i. delectōne et paupie supabit diuitias z supbiā ꝙculcabit .morte ꝑpria mortuos suscitabit .z cū macabik viuet z regnabit .z cū cōsūmabuntur oia fiet resurrectio .bonos iudicabit z malos. Hinc quatuor aialia surgēt i testimoniū. i. quatuor euāgeliste nomē agni in tuba ꝙcinēt: sereteſ iusti i eccl'ia legēq; irreꝓhēsibilē .i. euāgeliū. Cui ꝙtradicet a bestia .i. antixp̄o. Et surget stella mira .i. paul⁹ habēs quatuor aialiū imaginē .critq; i tuba mirabili. dānatos .i. gēriles illumiabit. bic gladia bik: mozies illustrabik. pozro gl'iosꝰ erit⁹ ei⁹. Erit aūt bestia borribil' .i. machometus ab oriēte veniēs .cui⁹ rugitus vsq; ad gentes punicas .i. affricanas audiet .cui⁹ capita septē .sceptraq; innūera .pedes .i. anni .dclxij. b ꝺicēs agno vt blasphemet testamentū ei⁹. Postea subdidit de bris dñico z frāsco dicēs. Stelle ąz due .i. ozdo minorū z ꝑdicatoꝝ ꝙsilies ꝓme stelle insurgent ꝙtra ipm z nō obtinebūt vsq; dū veniat abominatio z volūtas altissimi ꝙsumet. Hec illa. Insup abbas ioachim vir eximie sctitatis spū ꝓbeti⁹ eo sic dicit de istis ordinib⁹. Erūt duo viri vn⁹ hinc alⁱ inde. vn⁹ ytalus .i. franc̄. alius hyspan⁹ .i. dñicus. Primus colūbin⁹ .secūd⁹ cozuin⁹ .z seqt. Ordo em̄ colūbin⁹ ꝑ mare aqlonare trāsibit vsq; ad nouissima rꝑa dura/turus .aspa pascua gustabit. regia austri ꝓteget et fouebit eū i amaritudine sua. flumen cufraten trāsibit. vndā z i perū ei⁹ sua ꝑdicatiōe mitigabit. aspa reducent in planū i fmōe ei⁹ .fra sallu ginis .i. egypti ad dñm ꝙuertēt ꝑ ipm. Multe gētes ꝑ ipm ad dñm ꝙuertēt. Bēs idolatra cui⁹ lingua ignorabik de finib⁹ tre veniēs missa a deo i adiutoriū tre ꝓmissiōis z vt ipa cognoscat deū ꝑez oꝑtentē z filiū ei⁹ vnicū dñz nostrū ad fidē ꝙuertet catholicā. Futurū est em̄ q⁹ ordo colūbin⁹ viriliter se opponet ꝫ mortis angelū z ꝫ eū ꝑdicando maxima mlt'itudo de filijs ipi⁹ ordis martyrio ad deū trāsibūt. hec ille. Isidē sctūs qō ore de b. frā. ꝓhetasiā demōstrauit ope. nā depigi eū fecit in eccl'ia scī Marci venetijs sup ostiū sacristie cū stigmatib⁹ sic bodie cernentib⁹ claret. Scdo deniq; q⁹ b. Franc̄⁹ sit xp̄i dñi missus seu legat⁹ ꝑbem⁹ diuina vocatōe. De eo em̄ sic dic̄ Bonauentura. Dū q⁹ sel'egressus ad meditādū i agro dū adhuc essz secl'aris z deambularet iuxta eccl'iam quādā scī Damiani q̄ minabat ꝑ ruinā .z isti⁹ gante se spū eandē causa ozōis intrasset .pstrat⁹ añ imaginē crucifixi nō modica fuit spūs ꝙsolatōe repleꝰ. Cunq; lachrymosis oculis ireꝺeret i dñicā crucem de ipa cruce ad se miro ꝺā modo factā corꝑeis audiuit auribus. cē vocem de ipa cruce ad se miro ꝺā ter dicētē. Fraciſce repara domū meaz q̄ vt cernis tota destruit. Ad cui⁹ stuꝑēde voc̄ ꝙmonitōez vir dei ꝓmū q̄dē pterritus debinc gaudio repleꝰ ꝓtinus exurrexit totū se recolligēs ad perficiēdū mādatū ō reparatiōe materialis eccl'esie .licz ꝓncipalis intētio ad eā ferret quā xp̄s suo sanguie acq̄siuit. sicut eū postea spūsctūs edocuit. Collecta

tandē pecunia ad illā eccl'iam se ꝓtulit
Et dū sacerdos eccl'ie pecuniā recusa/
ret recipe ad q̄ndā fenestrā illā ꝓiecit.
z ipe ī illa mozā aliq̄diu ꝑstit. ¶ Tercō
insup q̄ b. Frā. fuit angel⁹ xp̄i seu le/
gatus a latere missus ꝓbem⁹ veridi/
ca visiōe. Pria nāq; visio fuit oñsa cui
dā sacerdoti Siluestro ciuitat⁊ assisij. q̄
cū ꝓmo vitā frācisci z fratꝝ ꝓp̄ nouita
tē rei q̄dā būano spū abbozreret. b vt
scribit b. Bonauē. videbat in somnis
totā assisij ciuitatē a dzacone mag̃ cir/
cūdari. p̄ cui⁹ magnitudie regio tota
videbat exterminio subiacere. Cōtue/
bat post b crucē q̄ndā aureā ex oze frā
cisci. ꝓcedentē. cui⁹ sūmitas celos tan
gebat. cuiusq; brachia ꝓtēsa ī latū vsq;
ad mūdi fines videbāt extēdi. Ad cui⁹
aspectū dzaco ille teter penit⁹ effuga/
bat. Hoc dū sibi tercio mōstraret di/
uinū estimās foze miraculū viro dei
z fris ꝑ ordinē enarrauit. ac nō m̄lt̄ū
post btō frā. mūdū relinq̄ns adhesit.
Cui⁹ vite sctitas auctēticā reddidit vi
sionē. q; loq̄bat cū deo sic amic⁹ solet
loq̄ cū amico. Scōa etiā visio mōstra
ta fuit Innocētio pape tercio. de q̄ re/
fert sctūs Bona. q̄ dū btūs Fran. cū
socijs ꝓponeret adire p̄tiā sūmi pon/
tificis ꝑ ꝓfirmatiōe regule obtinenda
xp̄s vicariū suū ꝑ visiōem ꝓmonere fe
cit vt supplicāti pauꝑculo benignū p̄/
beret assensū. Vidit nāq; in sōnis pō/
tifex ipe roman⁹ lateranēsem basilicā
ruine iam foze primā. quā q̄dā homo
pauꝑcul⁹ et despect⁹ ꝓprio dozso sub/
misso ne caderet sustētabat. Cū igit̄ ōi
famul⁹ suus ꝓparuisset cōspectib⁹: ve
inḡt hic est ille q̄ ope z doctna xp̄i su
stētabit ecclīam. Ubi p̄cipua deuotōe
ad ipm affect⁹ petitōni ei⁹ se incliauit
Tercia deniq; visio habet ī legēda be
ati Dñici. q̄ dū se ad vrbē ꝑ ꝓfirmatō
nē sui ozdis ꝓtulisset nocte ozās vidit
in spū xp̄m in aere existētē. z tres lāce/
as ī manu tenētē: atq; ꝫ mūdū eas vi
brātē. Cui velociē mr benigne occur/
rēs q̄d nā vellet facere inq̄siuit. Et ille
Ecce inq̄t tot⁹ mūd⁹ trib⁹ vicijs est fe/
dat⁹. supbia vicz auaricia z luxuria. z
ideo his lāceis ip̄m volo ꝓmere Tūc
ꝓgo ad ei⁹ genua ꝓcidēs ait. Fili dul/
cissime iusticiā tuā dignerꝫ ꝓpare cum
misctōia. habeo ei fidelē fuū z strēnuū
pugilē q̄ vbiq; discurrēs mūdū expu/
gnabit z tuo dñio subiugabit. aliūq;
fuū sibi in adiutoziū dabo. Tūc btm
Dñicū ꝓgo mr xp̄o p̄sentauit. obtulitq;
sctm Frācisci. q̄s xp̄s dñs acceptauit.
Sctūs ꝓo dñic⁹ socijū suū ī visiōe di/
ligēter ꝓsideras quē añ nō viderat in
crastino inuentū ī eccl'ia cogñit. z ī am
plexus et oscula sancta ruēs dictā visi
onē sibi ꝑ ordinē enarrauit. z extūc fa/
cium est eis coz vnū in dño. ¶ Quar
to quoq; q̄ btūs Frācisc⁹ sit missus
a christo dño ꝓbem⁹ autētica atte/
statione. Nam papa Bregoz⁹ non⁹ ī
ꝓosa quā fecit de btō Frācisco que in/
cipit Caput draconis sic dicit. Uerū de
christi latere nou⁹ legatus mittitur. ī
cuius sacro coꝛpe vexillū crucis cernit
Et Alexād papa q̄rt⁹ in ꝑuilegio de sti
gmatib⁹ sil'ia dicit. Et q̄b⁹ claret q̄ gl'i
osus Frācisc⁹ a christo missus est al
ter angel⁹. ¶ Scōo circa dignitatē ꝑ
sone btī Frācisci sctūs Johes insinuat
modū ꝓgressiōis dicēs. Uidi alterꝫ an
gelū ascēdentē. q; ꝑm⁹ angel⁹ luciper
supbus descēdit de celo empyreo. Ju/
xta illud Lu. x. Uidebā sathanā sic ful
gur de celo cadentē. Et ideo toto cona
tu cadere ad iferioza ꝓcurat. christus
aūt qui ascēdit subleuare. Hinc est q̄
mali angeli nō dicunt dei nūciꝫ licz i/
uenīat ī sacra scꝑtura q̄ etiā āgeli ma
li mittāt a ꝺo. sic. iij. Reg. vl. dixit dñs
ad spūm mendacij. Egredere z fac ita.

De stigmatibus sā. Frācisci.

Et ps. Immissiões p angelos malos Ubi glo. dicit q mali angeli mittunt. qō exīsse habet Mat. viij. q mali spiritus rogabāt xpm dicētes. mitte nos in porcos. z tñ ex b nō dicūt dei angeli vel nūcij. Cui⁹ rōez assignat san. Bonauen. sup. ij. di. x. dicēs q in exercicio diaboli duo ꝓsiderāt. s. ptās z vsus potestatis. Ptās a deo ei collata. sz potestatis vsus nō est a deo ꝑcipiēte: sed ꝑmittente pot⁹. Sic mīsti ꝓdicatores nō ascēdūt vtutib⁹: sz pot⁹ descēdunt scādalose viuēdo. z tales nō mittūt a deo. de qb⁹ dixit xps dñs Math. vij. Multi dicēt mihi i die illa. Nōne in nomine tuo ꝓphetauim⁹. z in noīe tuo demonia eiecim⁹. z in noīe tuo vtutes mltas fecim⁹. Tūc ꝓfiteb⁹ qa nūq̄ noui vos. Discedite inq̄t a me q opami ini q̄tatē. Rō aūt q̄re tales ꝓdicatores sēmlti est ista. qa descēdere p viā vicioz est facile. sz ascēdere ad montē vtutuz difficile. Vñ poeta inq̄t. Facil' descēsus auerni sed reuocare ad auras: sursum q̄ attollere gradū hoc⁹ hic labor est. Dicē etiā phs in li. ethicoz. q virt⁹ z scientia sūt circa difficilia. Et h ē qō dicit saluator Mat. vij. Arta ē via q̄ ducit ad vitā p quā debz ascēdere q ad societatē angeloz vult puenire. Modum vo hmōi ascensiōis psal. explicat dicēs Ascēsiões in corde suo disposuit i valle lachrymaz. s. pñtis vite. Idē clari⁹ h declarat d. Ibūt scī de vtute i vtutē p qō iter videbit de⁹ deoz in syō. In cui⁹ figura iacob cū in itinere ꝓstitut⁹ in loco mathal'tēpli hierl'm reqescēret dormiēdo vidit scalā de celo vsq̄ ad ē/rā ptingētē. cui in sūmitate de⁹ erat innixus ꝑmittēs ei dare trā illāz semini ei⁹ que desigt ternā vitā. Grad⁹ autem hui⁹ scale sunt q̄tuor qs q̄rēdo sic declarat ps. Quis inq̄t ascēdet in montē dñi. z rndet p grad⁹ dicēs. Innocēs manib⁹ z mūdo corde. q nō accepit in vanū aiam suā. nec iurauit i dolo ꝓximo suo. Prim⁹ igit grad⁹ ē hūilitas i nocētie. p quē (fm xpi doctrinā) ꝙto qs magꝭ se hūiliauerit tāto magꝭ exaltabit Luc. xviij. Vera aūt hūilitas vt ait Bern. ē q̄ qs verissima sui cognitōne sibi vilescit. Ver⁹ eñ hūilis intelligit qa puluis et cinis est z vmis. corpus habēs plenū putredie. subditū innūeris doloribꝫ sup alia aialia. Quo ad aīmā vo plenū ꝓcupiscētijs z ignorātijs in manu dñi. Nescit ñ hō vtr⁹ odio aut amore dign⁹ sit. Insup hō non est sufficiēs ex se aliqd boni cogitare. z sic deꝑhēdentes q̄ nihil sit ex se: nō de suis ꝑsumit viribꝫ sz totū deo attribuit. z ita ad ipm ascēdit. Sed qs queso sic ascēdit ad deū sīc hūil' Fran. de q̄ legit. O, cū qdā ex socijs ei⁹ eleuatus i ozōe vidisset in celo in ꝓspectu diuie maiestatis sedē ornatissimā. z ignās cui pata esset. Cupiēs aūt h scire audiuit vocē dicētē. Sedes ista fuit vni⁹ ex pmi oꝛdinib⁹ angel'q lapsi sunt de celo. q̄ parata est hūillimo frācisco. sīc ꝑuar⁹ ea supbissimus angel⁹. Qui qdē frater p⁹ visionē inꝛrogauit btm̄ fran. qd de se sentiret cū in tāta mūdi veneratōne esset. Rndit. fateoz tibi q̄ repuro me maiorē mū petōrē oim. Et cū ille diceret. quō potes te reputare peiorez homicidis: adulter⁊ zc. cū lōge sis ab his. Rndit. peiorē me existimo q̄ ꝓsidero q̄ gras mihi ꝓcessam si illi haberēt meli⁹ z seruerūt⁹ eā exeq̄rent. ex qb⁹ ille cognouit verā fuisse visiōem. Sc̄ds grad⁹ scale ꝑ quā itur ad celū ē puritas mentis q̄ efficit hoiem angelicū. iuxta illō bie ronymi. In carne ꝑter carnē viuere nō est hūana vita sz angelica. Dic Chryſ.

sup Mat. ait. Perfecta ē ꝙuersatō vbi carnal' corrūpit delectatio. ꝛ Bap. vj. Incorruptio facit primū deo. Ad istū gradū ascenderat btūs Franciscꝰ de q̄ legit. O, dū carnis tētatōe vrgeret in tātū q̄ flagellis sedare nō posset i me/dia hyeme se nudās fecit septē globos de niuib⁹ dicēs sibīpī. Ista maior est vxor tua, hi duo filij, alie due filie. isti duo seruꝰ ꝛ ancilla. vesti igit eos qz fri gore moriunt q̄ si graue ē tibi ꝓ hmōi solicitari. ḡ serui soli dño deo. ꝛ sic flā mā libidinis frigore niuis extinxit.

¶ Tercꝰ gradꝰ scale celi ē vite austeri/tas. de q̄ ait apl's Bal'. v. Qui xpi sūt carnē suā crucifixerūt cū vicijs ꝛ ꝙcupi scētijs. Et Bern'. Per illud q̄ mortificamꝰ mēbra nr̄a q̄ sunt sup terrā rur sus xpm induimꝰ. Ad hūc reuera gradū ascēderat btūs Frāciscꝰ. de q̄ sanctꝰ Bonauē. sic ait attendēs illud apl'i v/bum. Qui xpi sūt carnē suā crucifixerūt cū vicijs. tāta disciplīe rigiditate sen suales appetitꝰ arcebat vt vix necessaria sumeret sustētationi nature ꝓpē q̄ cocta cibaria sanitatis tpe vix admitte bat. admissa vo admixtiōe cineꝝ aut aq̄ supinfusiōe vt plurimū reddebat i sipida. nuda humꝰ lectꝰ eiꝰ. ceruical li/gnū vel lapis. q̄t insup vigilias facie/bat. q̄t disciplinas. q̄t suspiria. q̄t pecto ris tonsiones. q̄ cilicia. tacendo potꝰ ꝑ/transeam⁹ q̄z aliq̄d loq̄ de illis ad ple/nū ꝑsumam⁹.

¶ Quartꝰ gradꝰ scale ce li est patiētie stabilitas. de q̄ Greg. ait Mala q̄ nos ḃ pmunt ad deū ire cō/pellūt. Et qz ꝑ hos gradꝰ btūs Franci scus ascēdit. s. hūilitas. puritas. austeritatis. ꝛ lōganimitas. Jō volabat sic seraphim angelꝰ. Qualis aūt sit seraphin aliq̄liter describit Esa. vj. c. dicēs Vidi dñm sedentē sup soliū excelsuz ꝛ eleuatū. ꝛ seraphin stabāt sup illud. i. iuxta illud. sex ale vni. ꝛ sex ale alteri. duab⁹ velabat faciē eiꝰ. duab⁹ velabat pedes. ꝛ duab⁹ volabat. et clamabat alter ad alterꝝ. sctūs. sctūs. sctūs dñs deꝰ sabbaoth. plena est oīs terra gl'ia eiꝰ. Ista angeloꝝ exclamatio nō est aliud q̄z q̄dam admiratio cū reuerētia ō diuia maiestate. sex ale sunt sex pfectiones q̄b⁹ ascēdebat btūs Frāciscꝰ. Pri me due ale sunt ꝓtēplatio diuīe maie/statis ꝛ ꝓsideratio eiꝰ bonitatis. Hcōe ale sunt amoꝝ dei ꝛ ꝓximi. Tercie due ale sunt abiectio sui ꝛ ꝓtemptꝰ mūdi. Vis etiā alis sublatꝰ de terra Franciscus volabat tāq̄z seraph. Propterea ihs xps dei filiꝰ in specie seraph eidez apparēs mira pietate ipz suis stigmatibꝰ stigmatizauit. vt iā sue passiōis tenorem in eo renouatū inspiciam⁹. ꝛ alē seraph Frāciscū legitie vocem⁹. ¶ Tercio de missiōe btī Frāciscī ꝛ psonali dignitate sctūs Johes insinuat sitū puē tionis dicēs. Vidi alterꝝ angelū ascendentē. ad quē aūt sitū declarat ps. di. Ascendit sup cherubin. Sup cherubī aūt nō est alius ordo q̄z seraphin. ḡ vt pie credit inē illos ꝓximꝰ deo hz māsi/onē ꝑpetuaz. sicut fidelis legatꝰ a xpo missus. pacto legatōis officio ad ipm est reuersus. vt ptz in q̄dam reuelatōe Legit cēm q̄ nobilis Rodulfus in venetijs ex deuotōe festū btī Frāciscī colebat ꝛ ciues vt poterat ad celebrādū illud ꝓuocabat. Et qz i dicta ciuitate cō suetudo erat q̄ in ꝑdicto festo ter ꝑdicaret. i. vtrisq̄z vicz vespis ꝛ mane. Cū qz in ꝓmis vespis ꝑdicaret sctūs fratꝛ Berardꝰ de mutina. q̄ postea mr̄ꝫ claruit miraculis. adeo cepit btm̄ Frāciscū magnificare vt dicto nobili ꝛ alijs videbat q̄ pꝰ xpm ꝛ btām v̄ginē nullꝰ eēt maioꝝ eo. ꝓpē q̄ dictꝰ nobilis turbatꝰ qz ꝑ oīb⁹ sic ꝑtulerat. Burgēs de ꝑdicatōe venit in domū. videtes aut ciues q̄ ab ipo fuerāt inuitati credide

rũt q; ꝑ alia ꝑpanda iret. illi ibidẽ fa/
mõis fuit ꝑstolates Qui mox q; ad do
mũ puenit somno arrept⁹ in padisuz
ducit. vbi videt xpm. btam virginẽ. z
oes ordines sctoz z angeloz. q; ꝑcessi/
onaliter ibant oes z xpo dño ac vgini
mri reuerẽtia exhibebãt. Dz is cũ bea
tũ Fracisco ibi nõ videret. dixit angelo
q; ipm ducebat. Ubi ẽ sctus Fracisc⁹ de
q; frat Gerard⁹ tã alta dicebat. q; rñdit
Expecta z videbis statim eũ cũ suis i
quo loco sit. Et mox vidit q; xps eleua
uit brachiũ dextrũ z de ipi⁹ vulnere la
terali exibat btus Fracisc⁹ singlari glo
ria decorat⁹ cũ vexillo crucis explican
do in manib⁹ z p⁹ ipm maria m'triu/
do fratrũ z alioz deuotoz. Tũc dixit
angel⁹. Quia btus Fracisc⁹ ip xpi pas/
sionẽ fuit suauit meditat⁹ cũ suis. z in
mũdo in bis q;tari z amaricari ꝓsue/
uerat. tõ in xpo ẽ ꝑpetua ei⁹ mãsio. put
cernis. Quo viso expgefact⁹ ad locum
fratrũ venies iuenit adhuc fratrẽ Be/
rardũ ꝑdicantẽ. q; finita dict⁹ nobil' vi/
sionẽ ꝑfata oib⁹ enarrauit. Qui nõ ml'
to post edificauit ad honorẽ bti Fraci
sci locuz iuxta venetias q; hodie vocat
sctus Fracisc⁹. ipm locũ decẽter dota/
uit. z demũ oib⁹ p dño erogat⁹. deuo/
ta ip⁹ vroz facta vna sororz sctẽ Clare.
ipe vo fact⁹ ẽ frat minoz z spẽalis fili⁹
bti Francisci. vt sic sit. prim⁹ in futuro
xpo dño. Ex qbꝫ claret q; iste gl'iosus
Fracisc⁹ q;nport⁹ alter angel⁹ ascẽdit ad
vitã ꝑfectã cũ signis filij dei viui oib⁹
clamãdo. vt ipm sequant in bũlitate
puritate vite austeritate ac lõganimi/
tate. Uñ canit de eo. Nũc sequãt buic
iungãt q; ex egypto exeunt in quo duce
clara luce vexilla reg; ꝓdeũt. ¶ Dcõ
gl'iosus xpi ꝓfesso⁹ Fracisc⁹ ex ꝑmissis
themat⁹ vbis cõmẽdat a xpi mirabili
charitate cũ dz. Habẽtẽ signũ dei viui
Magna siq; dez z inaudita xpi chari/
tas cõprobat erga btũ Fracisc⁹. p eo
q; ip⁹ isignijs eũ sue sctissime passiõis de
corauit. qõ fuit mirabile triplici rõe. s.
rõne materie. rõne forme. ratõne vite.
Primo nãq; bti Fracisci stigmatizatõ
fuit mirabilis rõne materie q; in ma/
teria dura scz in loco ossoso z neruoso
vbi nõ opat aliq; d imaginatio p se. siẽ
pleriq; opinant. q; ex vehemẽtissima
imaginatõe Fracisc⁹ illa stigmata ha/
buerit z nõ miraculose q; ad suũ ꝓpo
tũ allegãt Juicẽnã in sexta ꝑte natura
liũ dicentẽ. O, imaginatio fortis pot
cozp⁹ trãsmutare. qõ tñ nõ ẽ intelligẽdũ
de oib⁹ q; dicẽt s. Tho. i. iij. ꝑte. q. xij. q;
imaginatio si sit fortis potest corpus
transmutare quantũ ad aliqua. puta
quãtũ ad casum de trabe in altu posi/
ta. q; faceret hoiem cadere fortis ima
ginatio casus. q; imaginatio nata est
eẽ ꝓncipiũ mot⁹ local'. vt dz. iij. de ania.
Dil'r q;ntũ ad alterationẽ q; est fm ca/
lorẽ z frig⁹ siẽ imaginatio rei tristande
pallidũ efficit. rei vo desiderãde rubi/
cũ dũ. Alie vo dispositões corpales. q;
nõ hñt naturalẽ ordinẽ ad imaginati
onẽ ñ trãsmutãt ab ea q;stũcũq; sit fort
tis. puta figura man⁹ vel pedis vel ali
q;d silẽ. Et q; patz q; xps dñs btũ frã/
ciscũ ex magna charitate mirabiliter sti/
gmatizauit q; in dura materia manu
um z pedũ imaginatio nõ hẽbat actũ
imutatõis. ¶ Dcõ hec stigmatizatõ
fuit mirabilis rõne forme. nõ enĩ erat
tiõ aptura in manib⁹ z pedib⁹ z latere
sz in manib⁹ z pedib⁹ videbant clauu
fabrefacti. de qbus ita dicit sctus Bo/
nauẽ. In manib⁹ z pedib⁹ apparere e
rũt signa clauoz ip⁹ capitib⁹ i in/
teriori ꝑte manuũ z supiori pedũ ap/
parentib⁹ z eorũ acumib⁹ existẽtib⁹ ex
aduerso. Erantq; clauoz capita i ma/
nib⁹ z pedib⁹ rotunda z nigra. ipa vo
acumia oblõga retorta z repcussa que
dz ipsa carne surgẽtia reliqua carnem
excedebãt. repcussio clauoz adeo ꝓmi.

nens erat vt intra curuatōes arcualez facilīter īmitti valeret digitus manꝰ. sicut ab ipīs ipse accepī. q̄ oculis prꝛ pr̄ijs ꝓspexerūt. Idem de trāsitu mor tis bti franciſci ait. Cernebant in mē bris illis felicib⁹ clauī ex eiꝰ carne vir tute diuīa mirifice fabꝛefacti. sicq̄z car ni eidē vniti q̄ dū a pte qualibet p̄me rent, ꝓtinus q̄si nerui continui z duri ad ptem oppositā resultabāt. De mo do aūt hmōi stigmatizatōnis p̄fatus sctūs Bonauē. i maiori legēda sic scri bit. Dū inquit celestiū desiderioꝝ ar dentiori flāma esset succēsus supnarū īmissionū dona cumulaciꝰ cepit senci re, z dū q̄dam tenera cōpassiōe in xp̄z transformareť. quodā mane in latere montis oꝛans. vidit q̄si speciē vniꝰ se raph. sex alas raz fulgidas. q̄ ignitas habentē de celoꝝ sublimitatib⁹ descen dere, q̄ veniens ad locū ꝓpinquū viro dei nō solū alatus. sed z crucifixus ap paruit. hec videns vehemēter obstupu it mittūq̄z doloꝛi gaudiū mens eiꝰ in currit dū in gratioso xp̄i aspectu quā dā leticiā ꝓcipiebat. z crucis affixio ip̄i us aiam dolorꝛis gladio ptrāsibat. di sparēs itaq̄z visio pꝰ archanū ac fami liare colloquiū mētē ip̄iꝰ seraphico in teriꝰ inflāmauit desiderio. Carnez vo crucifixo cōformi exteriꝰ insigniuit effi gie. statiq̄z ceperūt i manib⁹ z pedib⁹ eius apparere signa clauoꝝz. z infra. Dextrū q̄z latus quasi lancea transfi xum rubꝛa cicatrice obductuz erat qō sepe sanguinē sacrū effundēs. tunicā z femoralia in tanta copia respgebat vt postmodū fratres socij eius ea lauan tes indubitāter aduerterēt q̄ sicut in manib⁹ z pedibus, sicz in latere famu lus dñi exp̄ssaz haberet silitudinē cru cifixi. O si videres signacula xp̄i inno uata in eo ꝓfecto vt angelū alterꝝ mi rareris repletꝰ deuotōe. Nā illa sunt si gna nostre redēptōis ℔ vexillū saluti fex. ℔ sigillū regis regū. Quē sic alloq̄t sctūs Bonauē. Eya nūc strēnuissime miles xp̄i. fer arma inuictissimi ducis ad cuꝰ inuitū oēs pugnatoꝛes dñi exer citus aiant. Tercio q̄z stigmata bri frācisci fuerūt miraculose ipꝛessa rōne vite. nō em̄ potuisset p naturā viuere duob⁹ annis sic plagatꝰ in q̄nq̄z spaſ mosis ex q̄b⁹ cōtinue fluebat sanguis cū doloꝛe magⁿ nō solū coꝛpis sz z coꝛ dis ex mēoꝛia passiōis dñice. neq̄z vſ⁹ est, p toto tpe illo aliq̄ medicina cura tiua. nisi q̄ ff. Leo q̄libz die hebdoma de inter clauos illos mirabiles z reli quā carnē ad retinēdū sanguinē z mi tigandū doloꝛē imittebat aliq̄s petio las excepto die iouis de sero z p totuz die veneꝝ. qz tūc nullū remediū volu it vir dei apponi vt amoꝛe xp̄i, p ipso crucifixi z ipe sentiꝛz dilecti doloꝛē. Ex visiōe ei illoꝝ stigmatū ff. Leo aliq̄n tāta deuotōz ꝓcipiebat q̄ q̄si expirabat fre q̄ntibus singulis⁹ in stupoꝛe salutari murat⁹. nec tñ i illis sacꝝ stigmatib⁹ cau sabať aliq̄ imūdicia abhoꝛiabil' aut fe toꝛ. sz q̄tissim⁹ odoꝛ exalabat. isup vul nera sanabat. Uñ s. Bonauē. ait. q̄ cū apō ilerdā vir q̄dā Jobes noie b. Frā. deuot⁹. adeo sero q̄dā fuisset vulnerū atrocitate ꝓcisus vt vix crederēť supꝛ uicturꝰ i crastinū apparēre sibi pſe scīs simo z vulnera illa sacꝝ ꝓtingēre ma nib⁹ hoꝛa cadē sic integre sospitati red ditꝰ ē vt mirabilē crucis significeꝛ oi ve neratōne dignū, pclamaret oīs illa re gio. hāc igit̄ stigmatizationē a xp̄o factā et miracul'inumeꝝ ꝓfirmatā null⁹ nisi i fidel' vel beretic⁹ dubitat. cuz saluatoꝛ Mat. xviij. dicat. Qui eccl̄iā nō audit sit tibi sic ethnic⁹ z publican⁹. Sctō ei mr̄ eccl̄ia appꝛobauit sic Nico. iij. in vj. decretaliū. extra de ver. sig. cuꝝ q̄ se miat Silr̄ bñdict⁹ papa. xij. bullā fec ℔

De sctō Matheo apo. et euā.

stigmatib⁹. Jtē Alexā. papa. iiij. Silr cardinales ipa sacra stigmata vbo et scpto extulerūt. siē sctūs Bonauē. dñs Rayner⁹ de viterbio. dñs Thomas de capua hymnū feē de eo in q̄ dic̄ sic. Regis signū ducē dignū insignit manu latere. Nā z Grego. papa. ix. añq̄ btm̄ Frācisc̄ catalogo sctōz ascribe ret scrupuluz ī cozde hēbat q̄ ad vuln⁹ laterale. nocte vo q̄dam (sic idē ponti fex referebat cū lachrymis) btūs Francisc⁹ eidē facie dura apparuit. cui⁹ cozdis hesitatōez redarguēs eleuauit bzachiū dextrū vulnusq̄ detexit ac fialaz poposcit. q̄ pozrecta videbat sāguie ex latere vulnere iplere. Qui extūc ad illō sacrū miraculū tāta cepit deuotōe affici vt nullo mō pati posset q̄n seuera increpatōe feriret q̄ ipsa stigmata ipugnaret. Ex q̄bz claret hūc fuisse angelū ascēdentē cū signo filij dei viui. Cur aūt h redēptōnis signū xp̄s dñs nō impssit alijs sctis. ille nouit qui cūcta creauit suaq̄z pia morte nos redemit. ¶ Tercio deniq̄z btūs Frācisc⁹ ex pmissis thematis vbis cōmēdat a sue p̄dicatōis speciali vtilitate cū oz. Clamauit voce magna. z certe tam magē q̄ tot⁹ mūd⁹ ad ipi⁹ clamozē ꝑtremuit. q̄ hereticos fugauit. somnolētos excitauit. penitētes aniauit. xp̄i passionē in mētib⁹ fidelū renouauit. de gl'ia q̄z eterna spem dedit. Ad quā nos pducat zc̄.

De sctō Matheo ap'lo z euāgelista

Sermo. lxxxvij.

Non veni vocare iustos sz pctōres Mat. ix. Charissimi hec sunt verba redēptōris q̄ veniēs in hūc mūduz p̄ pīa incarnatōez pctōres saluos facere curādo pcti mozbū ac ꝑficiēdo eisdē remediū. qō ipe in hodierno euāgelio explicat. vbi tria exp̄sse insinuat. ſ.

Primo se medicū appellat.

Scōo sui aduēt⁹ cām declarat.

Tercio pctōib⁹ fiduciā p̄stat.

¶ Primo dixi q̄ redēptoz nr̄ in hodierno euāgelio medicū se appellat dicēs. Nō est op⁹ medicus valentib⁹ sz male habētib⁹. Js etēm aniaz medic⁹ vidit hūc egrotū Matheuz triplici morbo lāguidū z curauit. Languebat reuera morbo cupiditat̄. ociositat̄ z vanitat̄. Primo inquā languebat morbo cupiditat̄. quia postposito creatore et eterno bono appetebat auide terrena z vilia q̄ mentē se amātiū inficiūt z sordidant. vñ Aug. ait. Talis vnusq̄sq̄ est q̄lis sua dilectio. si terrā amas terra es. Et ī euāgelio nō dicit. Vidit iesus vir. sz hoiem. ab humo dictum Gen. j. Formauit de⁹ hoiem de limo terre. Scōo q̄z Mathe⁹ publican⁹ lāguebat ociositatis morbo. de quo oz Eccl. xxxiij. Multā malicia docuit ociositas. Tria em̄ sūt loca hoim. ſ. celuz infern⁹ z terra. Celū deputatū ē ad q̄escendū Math. viij. Multi venient ab oriēte z occidēte z recūbēt cū Abraam Jsaac z Jacob ī regno celoz. Infern⁹ deputat⁹ ē ad iacendū Esa. xiiij. Subter te sternet tinea z opimētū tuū erūt vermes. Mūd⁹ vo deputat⁹ ē ad laborandū Job. v. Sic auis ad volādū sic hō nascit ad laborādū. sz qz Mathe⁹ hō nascit ad laborādū. sz alioz nō laborabat h̄ ī mūdo exn̄s. sz aliozū sudore pascebat. ī oz de eo i euāgelio sedēte. Tercio ipe lāguebat morbo vanitat̄ appetēdo secularē dignitatē. Scōo i oz de eo sedentē in theloneo. Scōo h euāgelio saluatoz cām sui aduēt⁹ declarat di. Nō veni vocare iustos sz pctōres. Propēa q̄ppe nasci voluit circūcidi. pegrinari. predicare. pati. et mori. vt pctōres ad se vocet. Vide igr pctōr ne tant⁹ saluatoris laboz i te sit cassus ¶ Tercio in h euāgelio saluatoz

pctōribus ad se reuerrentibꝫ magnaꝫ fiduciā pstat exēplo. qz cū pctōribꝫ publicis comedebat z bibebat Verbo qz dicebat pharisēis inuidis. Ēūtes discite qđ ē. misericordiā volo z nō sacrificiū ac si dicat. oibꝫ pat⁹ sū misereri. qz non vēi vocare iustos zc. Uñ ex xpi dñi gestis z ꝓbis circa cōuersionē bti mathei factis tria notem⁹ salutis documēta gratia dei declarāda. scz

¶ Primū de saluatoꝛ ḡtiosa pietate.

¶ Scōm de pharisēoꝝ puersa malitia dignitate.

¶ Terciū de bti apli famo (gnitate

¶ Primū sicđem ex xpi dñi gestis notemus documentū de ipi⁹ saluatoris gratiosa pietate. Magna certe pietas saluatoris apparet in expectatōne pctoris ad pniaz. q̄ mox vt peccat mereret eternaliter damnari. sz ipe xps pietate plenus expectat p annuz z q̄nqz ꝙ decē annos vt ꝙuertat qđ nō fec̄ angelis peccātibꝫ. Hinc Bern. ait. Magna plane oīno mīsericordia dñi in expectatōe est. nō em̄ peccantē angelum expectauit sed p̄cipitauit de celo. homine vo nō solū expectauit sed naturā eius assumens circūibat ciuitates z castella p̄dicādo vocādo cū eis comendo vt ad pniam redirēt. Inter q̄s vidit būc publicanū Matheū quem ad se vocauit. z añ oc̄los oīm peccatorum locauit tanq̄ clarū speculū vt in ipo intueant xpi dñi pietatē Et reuera pulcre reluz in ipo diuīa xpi pietas si hec tria cōsideremus. scz

¶ Primo statū mathei piculosum

¶ Scōo vocatōis xpi modū ḡtiosuz.

¶ Tercio vocati susceptū a moꝛosum

¶ Primo si ꝙsideram⁹ mathei statū piculosum in eo relucet xpi magna pietas erga pctōres. Fuit em̄ mathe⁹ i statu dānatōis eterne. ꝓ ea publicanus dicebat: qa negocijs salutis sue cōtrarijs occupat⁹ erat. Nā fm Ray. dnqz sunt negocia q̄ vix vel nunq̄z sine peccato fieri possunt. vicz. Cura rei familiaris. militia. ꝓcuratio. admīstratio. mercātia. Ista patent de pe. di. v. qualitas. z. c. falsas. Item dist. xxv. c. qualis. z di. lxxxviij. c. ꝙsequens. Sed Hostien. duo supaddit. s. aduocatōem et epat⁹ officiū quo nihil est miser⁹ z piculosius si pfūctorie. i. negligenter res agatur di. xl. c. ante omnia. Quedā aūt sūt negocia q̄ licita sunt vt piscari sartire arare zc. Uñ Bre. in ome. Piscatorē Petrū Matheū vo thelonariū scim⁹. et post ꝙuersiōem suam ad piscatōnem petr⁹ redijt. mathe⁹ vo ad thelonei negociū nō resedit. qz aliud est victū p piscatōem q̄rere. aliud thelonei lucr̄ pecuniā augere. Sūt em̄ pleraq̄z negocia q̄ sine peccatr̄ exhiberi aut vix aut nullaten⁹ possunt. q̄ ḡ ad petm̄ implicāt ad hoc necesse ē vt post ꝙuersionez anim⁹ nō recurrat. De b etiā Auguſt. quē allegat mgr̄ in. iiij. disti. xvj. dicit. Si miles vel negociator vl' alicui officio deditus qđ sine pctō exercere ñ possit. si culpis grauioꝛibꝫ irretit⁹ ad penitētiā venerit. vl' q̄ bona alien⁹ iniuste detinet. vel q̄ odiū i coꝛde gerit recoḡscat se verā pniam nō posse pagere nisi negociū relinq̄t vel officiū deserat z odiū ex coꝛde dimittat. z bona q̄ iuste abstulit restituat. Interim q̄cq̄d boni facere pōt hoꝛtamur vt faciat vt deus coꝛ illu⁹ illustret ad pniam. Stat⁹ aūt Mathei publicani erat tal' q̄ sine peccato graui exercere nō poterat qz theloneari⁹ erat. ac negociatōi illicite operam dabat. isup bōa rpalia vltra modū cupiebat. ꝓpt̄ q̄ tria dubia ḃ occurrunt declarāda. scz

¶ Primū q̄ reqrūt ad vez. theloneū

¶ Scōm quibꝫ de causis sit licita negociatio

Tercīū q̄bus modis illicite cupiū tur bona tpalia.

Primū dubiū dīri declarādū q̄ re/ q̄runt ad vex theloneū. Ad qō rndet q̄ tria. Primū auctoritas illi⁹ q̄ hz po teſtatē in tituēdi theloneū vt imperator vel rex. Scōm vt fiat ex iuſta cā puta p pace tuēda. vel p via repanda. pro/ pterea illi q̄ nec pontē repant nec viaz a latronib⁹ vel furib⁹ tuent nec aliq̄d aliud faciūt p q̄ theloneū eſt inſtitutū ſi ſaluari volūt tenent ad reſtitutōez. Tercīū requrit ad verū theloneū vt ſit moderatū ne pauper nimiū grauent extra ō vbex ſignificatōe. ſup q̄buſdā vñ illi q̄ nouū theloneū ex ſe inſtituūt vel antiquū aggrauāt. q̄t denarij exi/ gunt ſic ibi ꝫ iuſticiā tot penas accidē tales habebūt in inferno q̄diu durat theloneū. Et q̄cunq; a clericis vel reli gioſis aut eox bonis q̄ nō cā negocia tionis portāt aliq̄d exigūt ipſo facto ex cōicati erūt. extra de cenſib⁹ z exactōni b⁹ tributox li. vj. c. Quāq; Scōa de niq; q̄ſtio declarāda ē iſta q̄buſ ex cau ſis ſit licita negociatō. Ad qō reſpōdet ſanctus Tho. ij. ij. q. lxxvij. ar. iij. q̄ ſo lum triplici de cauſa mercātia eſt lici/ ta ſcilicet.

Primo rōne ſatiſfactōis.

Scōo rōne pietat⁹.

Tercio rōne auxiliatōis.

Primo mercātia rōne ſatiſfactōis ē li cita vt p eā ſibi z ſue familie ſm decen niā ſui ſtat⁹ ſatiſfacere poſſit i victu ve/ ſtitu zē Scōo mercātia ē licita rōne pi etatis vt cū q̄s iō facit negociationē vt paupibus inde poſſideat et nō agit ad ſui neceſſitatē quia nō idiget. Tercio mercātia eſt licita rōne auxiliatōis vt cū mercatōi ſe dat bō ꝓpter vtilitatez reipublice ne res neceſſarie ad victum deſint i aliq̄ patria z inde lucrū accipit nō p vltimo fine ſz q̄ſi p ſui laboris ſti pendio. ꝓter has igit causas q̄ quis mercator efficit. aut vt ſolū ſubſtātiaz tpalem cōgreget. aut vt diuitijs bono retur. vel vt voluptati ſue liber⁹ ſatiſ/ faciat. phibitū eſt di. xl vij. c. ois. Et hīc patet q̄ in ſtatu piculoſo ſunt illi q̄ ne gociant. ꝓpē ſeculi vanitates ſibi vroꝛi vel filijs impēdendas vt ita ambitio ſe incedāt ſicut nobiles. Et ſepe imple tur de illis illud Eccēs. iij. Un⁹ eſt z ſe cundū nō habet nō filiū nō fratrē z ta men laborare nō ceſſat nec ſatiāt ocu/ li ei⁹ diuitijs. nec recogitat cui laboro. z fraudo animā meā bonis Et q̄ mi rabil⁹ eſt licet ſint multi tales nō tñ ſt bi formāt ꝫſcientias. Silr turpe lucrū dicit a doctorib⁹ emere res ſine neceſſi tate tpe q̄ min⁹ valent z ꝫſeruare vt tē pore opportuno chari⁹ vendāt. Nic. xiij. q. iij. c. Quicūq; tpe meſſis vel vinde mie nō neceſſitate ſed cupiditate com parant annonā vel vinū z ꝫſeruāt vſ qꝫ vendat denarijs q̄ruor vel ſepte aut ampli⁹ turpe lucrū dicim⁹. Un dic Scot⁹ ſup. iij. di. xv. z ſcūs Tho. ij. ij. q. lxxvij. q. chari⁹ vendere aut vili us emere rem q̄z valeat eſt iniuſtū z il licitū. Illud aūt dictū. res tantū valet q̄ntū vendi pōt. hz locū in foro impa/ toris z nō i foro creatoris oīm. Dicit tñ Scot⁹ z ſ. Tho. vbi ſup. q̄ i hiſ triby caſibꝫ licet chari⁹ vendere. Primo q̄ res portat de vna patria ad aliā. Se/ cūdo q̄ res venalis eſt meliorata q̄z fuit pus. z hoc p induſtriā venditoris Tercio q̄ quis emit vinū vel fruges tpe quo habundabat z ꝫſeruauit z cu ſtodiuit. puidēs neceſſitati cōitat⁹ pn/ cipaliter z nō tm̄ mō cauſa lucri. O de us eterne hic q̄s ē z laudem⁹ ip̄m. Ter te nō ſolū laici hoc nō faciūt. ſz nec de/ rici q̄bus diſtricte⁹ eſt phibitū. ij. Thi mo. ij. Nemo militans deo implicat ſe negocijs ſecularibꝫ. Et. lxxxvij. di. c.

negociatorē. Ubi Hieronym⁹ dīc. Negociatorē clericū. ex inope diuitē. ex ignobili gloriosum. q̄si q̄sdam pestes fuge. Pena aūt clericoꝝ q̄ negocijs secularibus se imiscent est. q⁹ si se nō correxerint debēt deponi. Un. xcj. di. c. Clericus ōz. Qui p emēdo aliq̄d in nūdinis vel in foro deambulant ab officio suo remoueāt vel degradent. Et extra. ne clerici vl̄ monachi. c. fm institutā p̄decessoꝝ nostroꝝ sub intermiatiōe anathematis phibem⁹ ne clerici vl̄ monachi causa lucri negocient. Si q̄s autē oppositū hui⁹ cōstitutōis fecerit deponi debet. null⁹ tñ deponit nisi p mortali. Ergo bñ implet mō illud Hiere. vj. A maiore vsq; ad minorē oēs auaricie student. Tercū dubiū declarā dū erat istud. q̄bus modis illicite cupiunt z possident bona tpalia. Ad q̄ rñdet q⁹ q̄tuoꝝ modis. Primo cōcupiscendo bona tpalia ꝓxa deū z eius iusticiā. sicut illi ꝓcupiscūt ad malū finē q̄ dicūt. Ha ille ribald⁹ diues non audet lauteviuere de bonis. sed si ego haberē sic z sic viuerē. Scōo tpalia illicite possident p vsurā furtū rapinam. Tercio tpalia illicite possident ab his q̄ sua bona nō ad honorē dei z primi necessitatē ac ꝓpriā vtilitatē expendūt. z tales possunt dānari si cētā res inutiles nō possideāt sicut Luc. xvj. Diues epulo ñ legit diuitias iniuste possedisse. q⁹ illicite expēdebat q̄tidie epulando. purpura z bisso se induēdo ac superflua pauperib⁹ nō dando. ō dānat⁹ est. Dicūt em plerīq; stulti q̄ in supfluo ornatu in ludis in gula z̄. expendūt bona hec mea sunt z q̄ volo dispēso. z tñ falsum dicūt. q⁹ dicit apl's. j. Tho. iiij. Quid habes q̄ nō accepisti. Et Aug. Quāto pl⁹ de terrenis tua esse dicis tāto pl⁹ mēteris. Dedit em tibi de⁹ ad bñ dispensandū q̄ q̄q; dicet. Redde rōnē villicatōis tue. Quarto tpalia illicite possidenť ab his q̄ nimis auare retinent. ita q⁹ nō dāt pauperib⁹ in necessitate ꝓstituti. de q̄bus ōz di. xlvij. c. Sicut bi Necq; minoris est crimis habēti tollere. q̄ cū possis indigēti denegare. O dñe de⁹ me⁹ q̄d fiet de istis exactoribus dicaꝝ qui extorquent a miseris z postea furanť sibi retinēdo. q̄ se excusātes dicūt. Ego recepi p stipendio fuiti mei. z bi decepti dānabunť nisi peniteant z restituāt ablata. Scōo xpi pietas apparet si ꝓsiderem⁹ gratiosuz modū vocatōis bti Mathei. nā sicut euāgelica testať vitas. Dū p̄teriret dom⁹ ihesus vidit hoīem in theloneo sedentē Matheū noie. vidit inquā oculo pietatis multis diaboli laqueis irretitū. vidit diuia p̄cepta p̄temnētē. vidit circa suā salutē negligentē. vocauit eū interiori inspiratōe z exteriori fmone dicēs. Seq̄re me. O ineffabilis pietas xpi saluatoris. O inestimabil' misericordia nr̄i redēptoris q̄ sic currit p⁹ peccatores sic fatigať p illis. Cur bone ihesu tā feruēter ambulabas p⁹ peccatores tuos vtiq; inimicos. nōne sufficiebat tibi tua eterna glia. nōne sufficiebat seruitū mille miliū angeloꝝ. Cur b̄ faciebas. certe illa ineffabilis pietas tua te coegit ad talia facienda. Un Bern. in fmōe. xxij. ad ihesuz ait. O ino ꝓpter māsuetudinē q̄ de te p̄dicať curr⁹ post te dñe ihesu. Audiētes q⁹ pauperes nō spernas. p̄tōres nō horreas nō horruisti latronē ꝓfitentē. nō peccatricē lachrymantem. nō sedentē in theloneo. nō supplicantem publicanum nō negantem discipulū. nō p̄secutores discipulorum. non ipsos crucifixores tuos. Dic ille. Expergiscimini igitur peccatores et audiatis vocem pie christi vocantis z dicentis. Venite ad me peccatores ecce vlciscī dissimulo.

De ſctō Matheo apo. et euā.

gratiā deo datā multiplicabo z eternam gloriam pſtabo ſic feci Matheo publicano. Hinc Bern. Oō de⁹ z ſaluator nr̄ ſel' z in vno loco viſibiliē opari dignat⁹ ē. B etiā nūc vbiq; terraꝝ in corde opat⁹ iuiſibiliē ¶ Tercio pietas xp̄i apparet ſi ꝓſideremꝰ vocati ſuſceptū amoroſuꝫ. euāgelic⁹ ei teſtat text⁹ q; poſtq; Mathe⁹ publican⁹ piaz xp̄i vocātis audiuit vocē ſtatim ſurrexit z ſecut⁹ ē eū. z fecit ei ꝙuiuiū i domo ſua Audiētes vo B pctōres z publicani q talē magnū pctōrē meſſiam in ſuū conſortiū recepiſſet. ceperūt ad ipm recurrere tpaliū ſitibūdi tāq; ad fontē miſericordie. egri ad medicuꝫ. famelici ad panē viuū. ceci ad lumē ſaluificū. cū q bus ex innata ſua pietate comedebat loq̄bat eos docebat. z regnū celeſte illi ꝓmittebat. corā eis infirmos ſanabat O xp̄e de⁹ pie. O ſaluator anie mee. q̄ clare declaraſti tuā pietatē in iſto vno publicano quē de faucib⁹ diaboli extraxiſti pie ipm vocaſti benigne ſuſceꝑiſti cum eo gratioſe comediſti. ipm a phariſeis murmurātib⁹ defēdiſti. pecata oia ei remiſiſti. cū aplis apoſtolū ordinaſti. cū euāgeliſt; euāgeliſtā. cuz martyrib⁹ martyrē cōſecraſti. O mag̃ tua miſcōia. O ineffabilis charitas. O inexplicabilis pietas. bñ dicit p̄s. Miſcōie tue m're dñe. Et ve tā m're q̄ null⁹ ſufficit enarrare Idē p̄s. Quis ſapiēs z intelliget hec z enarrabit miſcōias dñi. q̄ſi dicat null⁹. Hic habeꝫ xxvj. q. vj. c. bis q. Miſcōie dñi n' mē ſuras ponere nec tpa diffinire poſſumus. Et de pe. di. j. c. Quia diuitatis natura clemēs eſt z pia magiſq; ad indulgētiā ꝓna q̄ ad vindictā. q̄ nō vult mortē peccatoris ſz vt ꝙuertat⁹ z viuat ¶ Scōm ſaluꝫ documētū ex xp̄i dñi geſtis in ꝙuerſione Mathei notem⁹ de phariſeoꝝ ꝙuerſa malignitate. Videtes nāq; ꝙuerſi z ſupbi phariſei mā ſuetudinē xp̄i cū peccatoribꝫ ꝙuerſan⁹ tē inuidebāt. detrahebāt. ac temerarie ipm iudicabāt. Dicebāt em̄ diſcipulis q̄re cū peccatoribꝫ z publicanis manducat z bibit magiſter vr̄. q̄ſi dicāt fm Lyrā. Vere vos fatui eſtis q; talē magiſtrū ſeq̄mi. Bz p⁹ xp̄s rñdit eis per rōnē z autoritatē di. Nō eſt neceſſari⁹ ſanis medicus ſz infirmis. ac ſi dicat. Uos eſtimaꝝ iuſtos z ſanos in ania. ıō me medicū nō vultꝫ br̄e ſz iſti bene. Scōo allegauit dictū Oſee. vj. c. dicēs Eūtes diſcite q̄d eſt B dictū Oſee. miſericordiā volo z nō ſacrificiū. nō em̄ venī vocare iuſtos ſz peccatores ad penitentiā. Uñ phariſeoꝝ malignitas in duob⁹ ꝓpendit in cōuerſione bti Mathei ſcilicet.

¶ Primo in temerarie iudicando.

¶ Scōo in temerarie arguendo.

¶ Primū itaq; phariſeoꝝ malignitas attendit in temerarie iudicādo. q̄ ex B q; xp̄s dñs cū peccatoribꝫ cōuerſabat iudicabāt ipm fore peccatorē. Uñ ſcīē dū q; iudiciū temerariū ex triplici oritur ¶ Primo ex ſupbia. nā veri hūiles ſe exiſtimāt alijs inferiores z ſeipos dijudicāt z inuenīūt in ſe plures defectus q̄s in alijs q; null⁹ defectū cognoſcit ſicut ſuū. ſz inod⁹ ſupboꝝ eſt q; ſeipos dimittunt indiſcuſſos. z alioꝝ defectus ventilāt ſil'es ſūt oculis corpeis q̄ alia a ſe vident. tales fuerūt ſupbi phariſei Scōo temerariū iudiciū oritꝫ ex malicia iudicātis. ſic ei q̄ mal⁹ exiſtit ſic iudicat de alijs. Hinc Chryſ. ait Mat theū. Oīs hō ſm ſe exiſtimat alterum Tercio temerariū iudiciū oritꝫ ex eo q; q̄s male afficit ad aliū. vñ Aug. Certū eſt q; de malo incerto neminē iudicare quē tanq̄ meliꝰ diligere. Et Chryſ. li. de punctione cordis. Si ei q̄d boni dicat de inimico nō creditꝫ ꝙfirmat.

qđ ꝓhibet saluator. Mat. vij. dī. Noli te iudicare z ñ iudicabīmī. nolite ꝯdēnare z nō cōdēnabīmī. vbi dicit Lyra q̄ aliq̄s pōt malū iudicare de ꝓmo multiplicit̄. Uno mō ex euidēcia facī cum aliquis iudicat aliquē homicidā qz vidit eū interficere hoīez. z ꝫ nullū est peccatū. Alio mō ex signis euidēti/bus vt si aliq̄s iudicet aliquē fornica/torē qz vidit aliquē nudū cū nuda so/lū cū sola. z ꝫ siliter nullū est peccatuz Tercio mō ex signis leuib⁹ aliq̄s du/bitare incipit de bonitate fratris. z ꝫ pcm̄ veniale est. qz pcedit ex būana i/firmitate. z ꝫ ꝓprie nō dicit iudiciū sz suspicio. vñ Aug. sup. j. Choz. xiij. ait. Si suspitiones vitare nō possum⁹ quia hoies sum⁹ iudicia tñ aut diffinitiuas sentēcias ꝓtinere debem⁹. Scōs gra/dus hui⁹ iudiciꝫ est qñ ex talib⁹ signis firmiter tenet in aīo q̄ frater sit ma/lus. z ꝫ ꝑpe dicit iudiciū qz ímportat firmā sentētiā. z ꝫ est pcm̄ mortale. si peccatum fuit mortale de q̄ iudicauit vbicū ꝙ hec tria ꝯcurrunt fit mortale tale iudiciū. Primū vbi signa violēta nō sunt. Scōm vbi snia est diffinita. Terciū vbi malū qđ iudicat est mor/tale. Terci⁹ grad⁹ hui⁹ iudiciꝫ est qñ ex leuib⁹ signis ñ solū p̄dicto mō iudicat sz etiā pcedit ad punitionē frīs qđ est graue. Scōo malignitas phariseoꝝ attendit in temerarie arguēdo q̄ nō so/lū iudicabāt in corde sz etiā arguebāt dicētes. ḡre cū publicanis z peccatori/bus zē. Nō em̄ videbāt trabē in oculo ipoꝝ z eijcere volebāt festucā q̄ nō erat in oculo xpi. sz pot⁹ plen⁹ erat vtrutib⁹ oīb⁹ videbāt sctām ei⁹ vitā: pfundaz re corā eis q̄ oīa ad malū iudicabant. Insup cordis secreta eoruz reserabat. vñ dicebat Nō est op⁹ valentib⁹ medi/cus. sz ma le habētib⁹. nō em̄ veni vo/care iustos sz pctōres. O pie xp̄e si pec catozes veniſti vocare ecce nos oēs ꝫ existētes sum⁹ oēs pctōres ad te reuer tentes. suscipe igit̄ nos solita pietate. Terciū salutis documētū ex xp̄i ge stis in ꝙuersione bti Matth. notem⁹ ip̄i⁹ famosaz dignitatē. quē sic in suuz cōsortiū copulauit xp̄s vt nec murmu re phariseoꝝ nec alioꝝ oblocutiōe di/mitteret. q̄npot⁹ inter euāgelistas vt ꝑm⁹ eēt instituit z vt ei⁹ euangeliū fre/quēti⁹ legeret in eccl̄ia. Deinde totam terrā egipti vnacū rege z regina p ip̄z ad se cōuertit. vt patet in ei⁹ legēda. de cui⁹ miraculis vnū referam⁹ qđ in li. q̄ vocat pantheon habet. Discipuli ei apl̄i. ip̄o anno q̄ occisus ē ꝑ dño ꝓpter ꝓsecutionē iudeoꝝ cū magna victua/liū dispositōe nauē ꝙscenderūt volētes ꝓficisci p̄dicare xp̄z in regionē quā do/min⁹ vellet. Qui cū multū in mari la/borassent inuenerūt quādā imaginez in medio mari ad modū puelle z vidē tes territi sūt qz manu sua indicabat ad vnā ꝑtem declinare. q̄ cū declinas/sent viderūt splendidissimā regionez vbi visus est q̄dā mons aure⁹ ad quē cum magna difficultate applicātes z ascendētes inuenerūt q̄ndam ciuitatē er auro z lapidib⁹ p̄cios⁹ miro modo edificatā in quā ꝑ portā aptam intra/uerunt sed ibidē neminē viderunt. Et dū sic deambularēt viderunt eccl̄iam mirifico ope factā. sup cui⁹ altare erat imago beate virginis. post hec vene/runt ad quoddā viridariū vbi vide/runt duos nobiles senes sedentes iu xta mēsaz q̄ eisdē hebraice loq̄ ceperūt interrogātes quō xp̄s dñs est occisus z quō apl̄i sunt dispersi z si totus tam mūdus fidem suscepit catholicaz qui oīa vt nouerant narrātes. tandē z ip̄i quesierūt si illa ciuitas esset paradisus. respondērūt q̄ nō. sed ꝑpe esset paradi/

Descto Matheo apo. et euan.

sus. Dz iste inquiũt odor suauissim⁹ quẽ sentitis erit de padiso q̃ est tãte v/ tutis q⁹ hoiem cõseruat. in cui⁹ signuz vobis videt q⁹ solũ trib⁹ diebꝫ fuissetꝫ. sed exquo exulastis de vra ciuitate tre centi anni sũt tã trãsacti. z ecce vos estꝫ ita recẽtes q̃si trib⁹ annis nauigasseiꝫ ꝓterea tollite de auro z gẽmis ist⁹ ci uitatꝫ z portate vobiscũ i testiom̃ũ. Et mor vt nauem ꝑsederitis dealbabũt capilli vri sic̃ lana alba. z repẽte vt ad vestrã ciuitatẽ puenietis referetꝫ hec z statim moriemi. Sed si q̃s vestrũ est sacerdos cõcet vos corpi z sangui xpi Quib⁹ debite pactis nauẽ descẽderũt z stati dealbati sũt sic̃ Enoch z helyas p̃dixerãt. Et diuio nutu q̃dã vent⁹ im pulit nauẽ trib⁹ diebꝫ ad p̃fatã ciuita/ tem. Videtes illi aquã z mõtẽ cog̃sce/ bãt locũ. Sz q̃a exq̃ ciuitas alio mõ si/ tuata fuerat admirabanꝫ valde. egres sos de naui viderũt hoies ꝺ ciuitate. z illi mirabãtꝫ: q̃z nũq̃ tãtos z tã pul/ cros senes sil' vidissent. q̃ tãdẽ ceperũt narrare om̃ia que cũ eis gesta fuerũt z inclinatis capitib⁹ req̃erunt in pace. Rogemus ẽ.

℣ De eodem ℣ Sermo lxxxviij

Vdit Jesus v hoiez sedentẽ i theloneo Ma theũ noie. z ait illi. seq̃re me. z surgẽs secut⁹ est eũ. Matꝫ. ix. c. Ad gl'iam hui⁹ cãcellarij xpi z apl'i verba p̃fata rõnabiliter dicunt. que etiaz ad lr̃am de eo habent. Uñ de⁹ q̃druplici ter intuet homines. sc̃z

℣ Primo om̃es generaliter
℣ Scõdo diligentes amicabiliter
℣ Tercio penitentes mifi:cordit
℣ Quarto peccãtes seueriter

℣ Primo dixi q⁹ de⁹ respicit et videt ge neraliter om̃es. Prouer. xv. In omni loco oculi dñi contẽplantur bonos z malos. videt em̃ generaliter iuuenes z senes. diuites z pauꝑes. nobiles et ignobiles. iuxta illud p̃s. De celo do/ min⁹ respexit sup filios hoim. s. in lu/ ce z in tenebris. in publico z secreto vt videat si est intelligẽs aut req̃rẽs deuꝫ Hinc ad Heb. iiij. Oia nuda z aperta sunt ocul' eius. ideo vbiq; boni z vtuo si esse debem⁹. q̃z dicit Boet⁹ in ꝺ cõ/ solatõne. Magna est nobis indita ne cessitas ꝓbitatis cum oia agam⁹ ante oc'os iudicis cũcta cernẽtis. ℣ Scõdo deus vidz diligẽtes amicabiliter s. amo re puenẽdo z in amore pseruãdo Ga pietie. iiij. Gra z miscõia dei i scris et⁹. z respect⁹ i electꝫ eius. Et p̃s. ait. Oculi dñi sup iustos. ℣ Tercio videt de⁹ pe nitẽtes mifi:coditer Sic respexit nini uitas Jone. iij. Vidit de⁹ opa eoz̃. i. penitẽtiã. Hoc certe debem⁹ depcari vt respiciat nos oculo sue mifi:codie dicẽtes illꝺ p̃s. Protector nr̃ aspice ꝺs q̃z hic respect⁹ dei miltos habz effect⁹. ℣ Primo respect⁹ dei facit timorẽ ini sionẽ. iuxta illꝺ p̃s. Qui respicit terraz z facit eã tremere. i. frenũ pcõrẽ faẽ ti/ mere. sicut re⁹ in ꝓspectu iudicis terret Uñ Eccli. xx. Rex q̃ sedet i solio iudicij dissipat om̃e malũ intuitu suo. s. icuti endo timorẽ p̃ quẽ pcõrẽ declĩat a ma/ lo. De q̃. xj. q. iij. Qui oipotentẽ metuit nec ꝓtra deũ nec ꝯ eccl'iam nec contra instituta patr̃ facit. Jo ꝺz. ij. Macha. xij. Honora eũ q̃ vniuersa respicit. s. vt nõ facias in eo p̃sentia qꝺ times face/ re i mea. q̃z ꝺz Eccl. xxiij. Oculi dñi luci diores sole circũspicientes oẽs vias ho minũ et pfundũ abyssi ℣ Scõdo respe ctus deitatis opat̃ boni ꝓpositi inspi/ rationẽ. Quod figurat. j. Reg. j. vbi ꝺz Respexit dñs Annã que ꝑ us erat ste rilis z peperit sezũ virilẽ. Et sic de⁹ re/ spiciẽs peccatorẽ dat boni ꝓpositi inspi/ rationem cõcipiẽdi et opus ꝓtuosum.

parere facit. sicut de filio ꝓdigo dī. Aug. ¶ Propositū bonū redeūdi ad patrē nō habuisset si aspectu misericordie caruisset. ¶ Tercio respect⁹ diuitatis causat⁹ is miserie liberatōez. Exo. iiij. Videns vidi afflictōnem populi mei z descēdi liberare eos .s. ō miserijs. sic nos petere debem⁹ misericordie sue visionē dicēdo illud Dañ. ix. Aperi oculos tuos z vide tribulatōem nostrā. z cogita de nobis. Et Ecc̄i. xxxvj. Respicias in nos et ostēde misericordiā tuarū lucem dñe. Quarto visio dei operatur cordis ꝛtritionē. De qua Lu. xxiij. Respexit dñs petrū z egressus fleuit amare. Numerū oculi dñi erāt q̄si flāma ignis cor petrōis liq̄facientes. Istis oculis etiā vidit beatū Matheū. z ō statu et ne dānatōis reuocauit di. Seq̄re me. qui surgens secutus est eū. ¶ Quarto de⁹ videt peccātes obstinatos seuerē punitēdo. iuxta illō Eccli. v. In petrōes respicit ira ei⁹. Et p̄s. Vidit dñs z ad iracūdiā ꝛcitat⁹ est. ita ꝓ uocauerit eum Noc oculo sinistro vidit sodomitas quos demersit. et videbit in iudicio omnes petrōes obstinatos q̄s eternaliter dānabit. qz ipm sequi noluerūt sicut brūs Matheꝰ de quo dicit i euāgelio. Vidit iesus hominē sedētē. Ūn erbis ꝓbis thematis ad gloriā dei ac beati Mathei honorē (qui oīb⁹ peccatorib⁹ positus est in exēplum cōuertendi ad dñm) tria notem⁹ salutif̄ nostre documenta. scz

¶ Primo ꝙuertēdi modū ḡtiosū ibi. Vidit iesus hoiem sedentē i theloneo.

¶ Secūdo sequendi studiū virtuosū. ibi. z ait illi. Sequere me.

¶ Tercio puniēdi ꝓpositū amorosū. ibi. z surgens secutus est eū

¶ Primū siq̄dem salutis documētū notemus cōuertendi modū gratiosū quē habuit brūs Matheus i sua vocatōne. ad innuendū q⁹ omnes peccatores illo mō faciliter ꝙuerti possunt. Ad cui⁹ cōuersiōis modū tria sūt necessaria que in brō Matheo dicūtur fuisse. videlicz

¶ Primo diuine gr̄e infusio

¶ Scōo humane miserie cōsideratio

¶ Tercio detestāde culpe remissio

¶ Primo nanq; ad modū cōuersionis peccatorū est necessaria infusio diuine gratie. sine q̄ null⁹ vn q̄ petōr ad deum cōuerti poterit. Quod ꝓbem⁹ tripliciter scz. auctoritatib⁹ rationibus z figuris.

¶ Primo q⁹ peccator sine gr̄e infusione ad deū cōuerti nō poterit ꝓbem⁹ auctoritatib⁹. Dicit enī Chrisost. sup matth. q⁹ homines corruētes in petrā mortalia efficiunt membra diaboli. et nisi valida manu misericordie dissoluant eternaliter peribūt. Hinc sanctus Thomas scōa scōe. q. cix. ar. vj. dicit. Gratia diuina dicit auxiliū diuinum mouens ad bonum. Quod duplicit cōtingit: aut per exteriores occasiōes z incitatōnes ad salutem. vtputa p̄dicatores: exempla: terrores: egritudines z flagella tē Aut per interiorē instinctū cor ad bonum interi⁹ mouens. iuxta illō ¶ Proverbio⁹ xxj. Cor regis in manu dei. z quocunq; voluerit vertet illud. Et ita gratia preueniet hominez vt bonum velit. Hinc sanct⁹ Augustin⁹ de correptōne et gratia dicit. Gratia sola homines liberant a malo. sine qua nullum prorsus siue volendo z amando siue agendo faciūt bonum. Et Isidorus de sūmo bono. Homīs bonū superna gratia vt inuēiat p̄uenit. z post̄q̄ p̄ueneriat facit. atq; ad indignam mentē veniens facit in ea meritū q⁹ remūeret q̄ solū inuenerat q⁹ punirz. Bern̄. i ser. Triplicē gr̄az diuinit⁹ accipimus. vnam qua cōuertimur. aliā qua i tētatōe adiuuamur. terciā q̄ ꝓbati

remūeramur. z sic triplex est gratia .s. p̄uenies cōcomitās et subsequens. qđ luculenē declarat brūs Bre. xxxiij. moz. sup illo Job. Quis ante dedit mihi vt reddā ei. dicēs. Nemo q̄ppe vt diuina illū gr̄a subsequatur pr̄i⁹ aliq̄d p̄tulit đo Nā si nos deū bñ opando p̄uenimus vbi est qđ ꝓpheta ait. miscōia ei⁹ p̄ueniet me. Si q̄d nos bone opatōis gratis dedim⁹ vt ei⁹ gr̄az mereamur. vbi est qđ dicit apl's. Gr̄a saluati estis per fidē. et hoc nō ex vobis sz dei donū est. nō ex opib⁹ vr̄is. Si nr̄a dilectio deuz p̄uenit vbi est qđ iohes apl's dicē Non q̄si nos dilexerim⁹ deū. sed q̄a ipe pr̄i⁹ dilexit nos. Ubi ē qđ p Osee dñs dicit. Diligā vos spontanee. Si sine ei⁹ munere nr̄a virtute deū seq̄mur vbi est qđ p euāgeliū veritas p̄testat dicens. Sine me nihil potestis facere. vbi est qđ ait. Nemo pōt venire ad me nisi pr̄ q̄ miſit me traxerit eū. Ubi ē qđ iteruz dicit. Nō vos me elegistis sz ego elegi vos. Si saltē dona bonoꝝ opeꝝ virtute nr̄a bñ cogitādo p̄uenim⁹ vbi ē qđ rursū p paulū tā subtiliter dicit. Nō q̄ sufficiētes sim⁹ aliq̄d cogitare a nob q̄si ex nobis sz sufficiētia nr̄a ex deo est. Nemo g̃ deū meritis p̄uenit vt tenere eū possit q̄si debitoz ē. sz miro mō equ⁹ oibus ꝓditoz z q̄sdā pelegit z q̄sdaz in suis prauis mozib⁹ iuste derelinquit. nec tñ electis suis pietatē sine iusticia exhibet. qz hic eos duris afflictōib⁹ p̄mit. nec rursus reprobis iusticiā sine misericordia exercet. qz h eḡnimit tolerat quos q̄nq̄z impetuū dānat. hec ille. z Titū. iij. Nō ex opib⁹ iusticie q̄ fecimus nos sed ſm suā misericordiā saluos nos fecit. Si dicas exq̄ salus hominis est a dei gr̄a p̄ncipalit̄ z non a libero arbitrio. g̃ si q̄ damnant nō debet eis ſputari. qz deus sua gr̄a eos nō p̄uenit. Ad h̄ dicendū ē q⁹ ideo dānāt qz ad gr̄am se nō p̄pauerūt que oib⁹ p̄sto est. sicut lumē solis oculos habentibus. magis em̄ dei gr̄a ꝓquerit ō malis dicēs. Ecce me dei donū tale q̄ hoīmines filij dei efficerent. nō est q̄ gratā nō est q̄ me recipiat. O aīa mea a celesti patria elōgata z inferno viciana clama ad deū tuū hūiliter p gr̄a ne peas oza vt adiuuer̄ supplica vt a tāt⁹ malo eruaris. qz nisi dñs custodierit z adiuuauerit te ꝓculdubio habitabis i infernis eternis ardoribus inuoluēda. O aīa mea misera recogñsce q⁹ de⁹ tuus nō te fecit iudicē suū vt ipi⁹ vias dijudicādo dicas. gre huic dat gr̄az z nō illi. oīm sum⁹ de massa pditōis et dānari ōbuimus nisi de⁹ sua gr̄a succurriſſet. ergo q̄ dānant ex mera dei iusticia. q̄ vo saluant ex dei infinita miscōia. cui⁹ vniuerse vie misericordia z veritas. Uñ Symon de cassia dicē. Qui creauit hoiem ad imaginē suā ille p̄noscit oīm voluntates et dispositōes q̄s facies sunt ad auersionē z difficiles ad ꝓuersionē. iō sepe mens hoīm hesitat cur illi gr̄a nō dat nō est verioz causa q̄z de⁹ nouit cor da hoīm q̄ promptioz ē ad dādā gr̄az q̄z hō ad recipiēdā. Secō q⁹ hō sine gr̄e infusiōe ad deū suū ꝓuerti nō poterit p bem⁹ rōib⁹. Primo ꝓbem⁹ róe aparet. j. di. xv. d. Gr̄a est que pparat voluntatem hominis vt bonum velit. sed nemo voluntatē habet imutare nisi q̄ eam creauit zc. Secundo bocidem probemus ratione cōuersionis. Nam cōuersio ad vltimū finem fit per motionem superioris vt inferioz cōuertitur vtputa animus militis conuenit ad pugnandū ex motione ducis exercitus. Sic deus intendit nobis dare eternam beatitudinem: que excedit omnē facultatem nostre nature. ideo necesse est vt ad eam dirigat sua gratia zc.

Tercio q̄ hō sine gr̄a ad deū ꝙuerti ñ
pōt ꝓbem⁹ rōe germinatōis. Nā nec
granū germiat sine terra. nec terra si⁊
ne grano. nec granū et terra sine ym⁊
bre. Sic semen est v̄bū dei. terra aia
hoīs. ymber diuia gr̄a. Unū Anſ. li. j.
de gr̄a et libero arbi. dic̄. q̄ sic̄ t̄ra spi⁊
nas ⁊ tribulos ⁊ ēsdā herbas nō ne⁊
cessarias ꝑ se germiat. vite v̄o necessa
rias nō sine semie. Sic hō ꝑ se pōt co
gitare vana et noxia. ea v̄o q̄ sunt sa⁊
luti necessaria nō ꝑt sine gr̄a dei. q̄ gē⁊
tia ⁊ libe⁊ arbitriū ita se habent ad ea
q̄ sūt salut⁊ sic̄ pī ⁊ mī ad ꝓlē. Unō sic
sine p̄fe ⁊ mīfe ꝓles nō nascit. ita sine
gr̄a ⁊ li. ar. hō nō saluat. Tercio q̄⁊ q̄
hō sine gr̄a ad deū suū ꝙuerti nō ꝑt ꝑ
bem⁹ figur⁊. Nā Petr⁹ ap̄lus tādiu a
negatōe nō fuit reuersus donec a xp̄o
fuit intuit⁹ q̄ significat gr̄az. Scōa fi⁊
gura q̄ hō sine dei gr̄a ꝙuerti ñ ꝑt ad
deū bēt. iij. Reg. xix. in helya ⁊ helyseo
vbi dr̄ q̄ Helyas venit ad helyseū arā
tē in cāpis. q̄ misit sup illū suuz palliū
⁊ statim relictis bob⁹ q̄b⁹ arabat cu⁊
currit post helyā. ⁊ trāsiēs tulit par bo
um ⁊ mactauit: ⁊ coxit carnes ⁊ dedit
ppl̄o ⁊ comedit. ⁊ surgēs secut⁹ est eu⁊
Spūal⁊. ver⁹ helyas cbrist⁹ deus nr̄
venit ad helyseū. i. Matheū ꝓsonalit̄
vel ad quēlibz pcōrē ꝙuertēdū cū gr̄a.
quē inuenit arantē i campis. i. de tre⁊
nis negociantē. xp̄s misit palliū. i. di⁊
uinitatē hūanitate palliatā ⁊ traxit eū
Qui relictis oib⁹ īmolauit par boum
id ē corpus ⁊ aīam coxit i camino cari
tatis: ⁊ ꝺdit ppl̄o. i. ad vtilitatē fideliū
Ecce ptz q̄ helyse⁹ nō fuit p⁹ helyā nisi
pallio tract⁹. sic pcōres nō vadunt ad
deū nisi gr̄a tracti Et h̄ ē q̄d ꝺr i thema
te. Uidit oc'o carnis fozis sed oc'o g̃⁊
tie int⁹: cū q̄ ⁊ traxit. ¶ Scōo ad mo⁊
dū ꝙuertēdi pcōrib⁹ ē necessaria hūa⁊
ne miserie ꝓsideratio sine q̄ null⁹ adul
toz venit ad deū. Cui⁹ rō est: q̄ diuia
gr̄a nō agit nisi in maīa sibi apta. sic̄
ignis nō agit in aquā sed rē siccā. ⁊ q̄z
subiectū gr̄e ē hūilitas. sic̄ igit̄ liq̄z nō
pōt esse sine ꝓtinēte sic gr̄a sine hūilita
te. Ideo ꝺr Jaco. iiij. De⁹ superbis resi⁊
stit hūilib⁹ aūt dat gr̄am. Uera autez
hūilitas ē ex ꝓsideratōe ꝑprie fragilita
tis ⁊ excellēcie sui ꝓditoris voluntaria
mēt⁊ inclinatio. Hinc Ber. dic̄. Jn vi
tate didici nihil ita efficax ē ad gr̄am
ꝑmerendā retinendā ⁊ recupandā q̄⁊
si oī tpe inueniar⁊ cozā deo nō alta sa⁊
piēdo sz te hūiliādo. Et b. Bre. Quan
to q̄s min⁹ se videt tāto mīn⁹ sibi dis⁊
plicet. ⁊ q̄sto maioris gr̄e lumē pcipit:
tāto ampli⁹ repbēsibilē se eē ꝓgscit Uñ
Bern̄. Scio neminē posse saluari si⁊
ne sui cognitōe. Quō v̄o debes te cog⁊
scere idē docz i meditatōib⁹ di. Scōz
exōrē boiem de gentib⁹ istis venio q̄
me fecerūt añ dānatū q̄z natū. pcōres
in pcō suo genuerūt pcōrē. de pecca⁊
to suo nutrierūt miseri miserū. i hanc
lucis miseriā induxerūt. ⁊ nihil ex eis
habeo nisi miseriaz ⁊ pcm̄. ⁊ h̄ corru⁊
ptibile corp⁹ q̄ gesto. Ad illos v̄o fe⁊
stino q̄ morte corpis hinc exierūt. cum
sepulcra eoz ispicio nihil i eis iuenio
nisi cinerē: v̄mē: feroꝝ ⁊ bozrozez. Q̄d
ego sū illi fuerūt. ⁊ q̄d ipi sunt ego ero.
Quid sum ḡ. hō ō hūoze liq̄do. postea
plozās ⁊ eulās tradit⁹ sū [illegible]adi hui⁹
exilio. ⁊ ecce iā mozioz plen⁹ inīq̄tatib⁹
⁊ abomiatōib⁹. Jāiam pñtabor añ di
strictū iudicē de opib⁹ meis rōez reddi
tur⁹. Ue mihi misero. heu mihi cū ve
nerit dies ille iudicij ⁊ apti fuerīt libri
ꝓscie i q̄b⁹ oēs conat⁹ mei et cogitatio
nes pīsente dño recitabīt̄. tūc demisso
capite p̄ ꝓfusiōe ꝓscie in iudicio stabo
trepid⁹ ⁊ obnoxi⁹. vtpote ꝓmemozās
sceleꝝ ꝓmissa meozū. Et tūc dicetur ō
me. ecce hō ⁊ opa ei⁹. Et infra. Quāto

De scto Matheo apo. et euan.

qz etiã diuti⁹ expectat nos dñs vt nos metipos emẽdem⁹ tãto districti⁹ iudicabit si neglexerim⁹. Et cũ q̃sto tpe vitã istã desideram⁹ tãto pl⁹ viuimus. z q̃sto pl⁹ viuim⁹ tãto ampli⁹ peccam⁹. Et q̃sto vita ẽ lóginq̃or tãto culpa inumerosior. z q̃nto inumerosior culpa: tãto inumerosior pena. Heu nob qui hãbitam⁹ in terris z nõ euigilamus. Quotidie crescũt mala z subtrahunt bõa. assidue variat hõ p pspa z aduersa z ig̃rat q̃n moriat. sic ei stella chorusc̃as i celo velociẽ currit z ocit. z sic cut scintilla ignis cito extinguit z i puluerẽ redigit: sic hõ. hec ille. O igit filij Adã miseri cogitate fragilitatẽ vram z nolite supbire sed hũiliami ad gram. O pctores miseri recurrite p gra ad fontem misericordie crucifixũ xpm. q etiã latroi circa se pẽdenti z hũiliati largit⁹ est g̃ tiã. imo et p suis crucifixoribꝫ deũ patrẽ exorauit. Vnde Ber. Quid quero nõ ignoscit dñs effusio sanguis ingẽscebat. Et Leo papa. Nullũ pctorẽ despicit q pctores redimere vult Cui licz quersio pctoris sine gra nõ sit. tñ dic magn⁹ albertus in cõpẽdio. li. x. c. ij. q sic creatura p sua defectibilitate suo pncipio indiget vt sit i esse nature. sic idẽ pncipiũ id ẽ de⁹ sua bonitate ifluere non cessat creature rõnali vitã spualẽ: vt bñ sit i esse gre. quã bre nõ pot sine deo largitore. Uerũ inter cusabil' ẽ hõ si nõ recipit se disponendo. qa misericors deus aperuit venã gre z misericordie ad quã iuitauit scptura viua voce pdicatõne actõe. fili⁹ eiñ dei xps nullũ pctorẽ suã fragilitatẽ cognscentẽ a se repulit. Ber. Oino xpi mãsuetudinẽ q de te pdicat currem⁹ i odore vnguẽtoꝝ tuoꝝ p⁹ te bone iesu. audientes q nõ spernis peccatores. nõ horres paupem. nõ spreuisti pfitentẽ latronẽ. nõ lachrymãtẽ pectricẽ. nõ chananeã supplicãtẽ. nõ de pbẽsam in adulterio. nõ sedẽtẽ in thelõneo. nõ orãtẽ publicanũ. nõ psecutores discipuloꝝ. nõ negantẽ discipulũ. nõ tuos crucifixores. Nec ẽiñ vera fuit contritio q̃ fuerat fragil' fuit i brõ matth. statim vt xps ipm vocauit. ió dicit idẽ de se. vidit hoiem sedẽtẽ. nõ dicit virũ sed hoiez fragilẽ sedẽtẽ: a bonis opib⁹ vacuũ. gra indignũ. multis supplicijs dignũ. xpi pcã sua in qbꝫ delectabat in vanis z tranlitorijs rebꝫ mũdi. ió nõ dr simpl'r sedentẽ. sz sedẽtem in thelonio. ¶ Ubi nota q' i scptura septẽ sedes maledicte legũt. Prima est sedes carnalitat' in q̃ sedẽt luxurios. gulosi et lasciui. De hac dr Exo. xxxij Sedit popul⁹ mãducare z bibere: et surrexerũt ludere. Scda sedes ẽ cupiditatis i q̃ sedẽt auari. mercatores falsi. sil'es araneis capiẽtibꝫ muscas qui sũt miseri z ceci nõ videntes spualia et eterna sz solũ trena. ó qbꝫ dr Lu. xviij Lec⁹ sedebat sec⁹ viã mẽdicãs. In tali sede sedebat b. Mathe⁹ qz i thelonio Tercia sedes ẽ põpositat' in q̃ sedẽt iudices i vestimẽtis eq̃s rẽ. De qbꝫ Ecci. v. Sedes ducũ superboꝝ destruxit deus. Quarta sedes ẽ crudelitat' in q̃ sedent dñi iniq falsi iudices. pauperꝝ oppssores. de qbꝫ Ecci. x. Tirãni sederunt in throno Quinta sedes ẽ pnitatis in q̃ sedent heretici symoniaci z alij viri ecclesiastici pr̃monio xpi abutẽtes: de bis dr Mat. xxiij. Super cathedrã moysi sederũt scribe z pharisei q̃cũq; dixerit vobis facite: fm opa aũt eoꝝ nolite facere. Sexta sedes ẽ falsitat': in q̃ sedent mẽdaces detractores murmuratores rẽ. de qbꝫ ps. Sedet i insidijs cũ diuitibꝫ in occultis vt inficiat innocẽtẽ in fama z honore. Septima sedes ẽ repiditatis in q̃ sedent repidi accidiosi delicati. de qbꝫ Numeri. xxxij. Nũq̃d frẽs vr̃i vadũt ad pugnã z vos h sedebitis.

Sermo LXXXV

O ꝙ bēt⁹ vir q̄ ī alīo ꝑmissa⁊ sediu⁊ nō sederit: ꝯa he sūt cathedre pestilētie ꝑs. Bēt⁹ vir q̄ nō abūt i ꝯsilio iploꝝ ⁊ i via pcōꝝ nō stetit. ⁊ i cathedra pestilētie nō sedit. Quia q̄cūq⁊ i illis sederit h ī inferno postea eternal⁹ ligat⁹ sedebit. ꝑs. Sedētes in tenebris ⁊ vmbra mort⁊, vinctos ī mēdicitate ⁊ ferro. Hāc fragilē sedē intelligēs b. Mat. stati ad xp̄i voce surrexit de ea. ¶ Tercio ꝙ ad modū ꝙuersiōis pcōris ad deū ē necessaria detestāde culpe remissio. quia cor pcōris indurat⁊ ꝑ pcīm. ita q̄ ibabilit efficit ad gr̄az suscipiēdā: imo relistit ip̄i gr̄e. sic duꝝ se tāgēti: nisi deus molliat ⁊ culpā remittat ac suū habitaculū efficiat. qđ de⁹ petit a nob̄ dicēs ꝑuer. xxiij. Fili ꝑbe cor tuū mihi. nō dicit accōmoda ſz ꝑbe. vt nihil iuris ī m carnis desideriū habeas decetero in eo. vt nihil velis. nihil sapias nisi qđ deū velle cognoscis. vt si offers ei fidem ex corde offer. Ro. x. Corde creditur ad iusticiā. Si p̄niam ex corde. Joel. ij. Cōuertimini ad me i toto corde vro. Si seruitutē ex corde exhibe. Deut. x. Seruias dño deo ex toto corde tuo. Hoc ei ꝑpare ēcl⁹ instictui ꝙfectire. ⁊ sic exclusa culpa xp̄s occupat ⁊ habitat i corde p gratiā. qđ notat⁊ thematē cū dr. Mathei. Discite a me quia mitis sum ⁊ humilis corde. qđ iterꝑtat a dño donat⁹. nō enī sine magno dono ⁊ vtilitate remittet culpā ⁊ habitat cor. Hēm salut⁊ documētū notem⁹ ex p̄missis thematis vbis seq̄ndi xp̄m studiū vtuosuꝝ. et eo qr dr. ⁊ ait illi. s. b. matheo. seqre me. Sā xp̄s dño p triplicē viā iuit ad ꝑfectionē p q̄s b. Mat. secut⁹ ē ip̄m. s.

¶ Prio p viā obediētie et caritatis

¶ Hēdo p viā mūdicie et castitatis

¶ Tercio p viā tristicie ⁊ austeritat⁊.

¶ Primo nāq⁊ christ⁹ iuit ad patrē per viaz obediētie ⁊ caritat⁊. Phil. ij. Xp̄s factus ē ꝓ nobis obediēs vsq⁊ ad mortē

Deus eū filio suo magnaz ꝯposuerat obedientiā dicēs. Vade ⁊ i assumpta hūanitate doceas homies viā salutis te oib⁹ exēplū pbendo ⁊ tandē mortaris ex caritate ꝑ eisdē. Jdeo b. Mathe⁹ cognoscēs christi caritatē ⁊ obediētiam. ap̄e eriā obediēdo volūtati eius secut⁹ est ip̄m ⁊ puenit in celū. iuxta illud Mat. vij. Qui facit volūtatē p̄ris mei q̄ in cel̄ est ip̄e intrabit i regnū celoꝝ. Notāter dicit volūtatē p̄ris quia oēs pcōres seq̄ntes ꝓpriā volūtatem nō p̄nt seq̄ christū. Propria aūt volūtas (ſm Bern. in ſmōe de naaman) ē que non est cōmunis deo ⁊ hominib⁹ sed nostra tm̄. quādo quod volumus nō ad honorem dei: non ad vtilitatez ꝓximi sed q̄ solū satisfaciam⁹ ꝓpriis moribz animoꝝ. cui recte cōtrariatur caritas: que nō querit que sua sūt sed aliozū. Qđ dissuadet Ecci. xviij. Post cupiscētias tuas nō eas ⁊ a volūtate tua auertere. qr dic̄ Osee. x. Confūdet⁊ israel in volūtate sua. Nā ꝓpriā volūtatez duo mala sequunt⁊. Prio malū culpe. qr q̄cunq⁊ fuūt ex ꝓpria volūtate non sunt placita deo eriā si essent de genere bonoꝝ. Hinc Esa. lviij. In die ieiunij vestri inuenit⁊ voluntas vra. et sequitur. Nunquid tale est ieiunium quod elegi. Secundū malū est malum pene. hoc est dānatio. Bernard⁹ Quid odit deus aut quid punit nisi ꝓpriam voluntatē. cesset ergo ꝓpria voluntas ⁊ infernus nō erit. Anſ. lib. de similitudinib⁹. Sicut inq̄t dei voluntas est origo oīm boni. sic ꝓpria voluntas est origo oīs mali. Jō obediētia p quam cōtemnit⁊ ꝓpria voluntas vt dicit sc̄us Tho. ſcēa scē. q. cliij. p⁹ virtutes theologicas est maxima omnium virtutū. Cui⁹ ratio est: quia q̄nto bonum q̄od cōtemnit⁊ ꝓp̄ deum est maius tāto v t⁹ ꝓpter quā q̄tenitur

De scto Matheo apo. et evall.

est nobilior. sz cū sint tria bona creata sz excellora. corpea z inferiora. i. volūtas p obediētiā ꝓtēnit bonū volūtas ꝙ oībus alijs dñat. Unde Gre. tractās illō. j Reg. xv. Melior est obediētia ꝙz victime dic̄. Obediētia victimis iure ꝓpoñit. qz p victimas aliena caro. p obediētiā ꝓpria volūtas mactat. In hac secutꝰ xpm b. Mathe⁹. hac via xps vsqz ad mortē obediuit pr̄i. obediuit matri z Joseph. Lu. ij. Erat subditꝰ illis. Obediuit z ipis inimicis se i manibus eoz tradēdo. Eo mō z be. Mat. qui audierat dicētē. seqre me. Scdo xps dñs ambulauit ad pfectū p viā mūdicie z castitatis. iuxta illō puer. iij. Vie illi⁹ vie plcre. nā vgo vgis filiꝰ vginū spōsus hāc vtutē ꝓmo ipe de celo attulit. z mīem suā oibꝫ i hac mgrā dedit. ió nos si volum⁹ ire post ipm oꝑtz q⁹ p viā castitatis vadam⁹. qz ōz Apoc. xiij. Nec intrabit in eā aliqd coiuq̄natum aut abomiatōem facies. Et Mat. v. Bti mūdo corde qm ipi deū videbūt. Nō dicit mūdo corpe. qz mōi corpe z nō mēte sil'es sūt sepulchris dealbatis. Mat. xxiij. ac etiā pilato q lauit manꝰ z nō mentē. ió xpm ad mortē sentētiauit. Tercio itaqz xps iuit ad pfectū p viā tristicie z penalitatis. ita q⁹ vnū diē nō legim⁹ de eo ꝙsolatiōis q̄dqz fuit b nobilscū. ió dicebat discipul'. Tristis ē aīa mea vsqz ad mortē. Unde legit nun q̄z risisse sz freqnt fleuisse. z sic cū tristicia z pena intrauit i regnū celoz. iuxta illud Lu. vl. Nōne hec oꝑtuit xpm pati et ita intrare in gl'iaz suā. Nos q̄z p eandē viā debem⁹ eū seq. qz dī Actuū xiij. Per mltas tribulatōes oꝑtz nos intrare in regnū dei. Ad ꝟ hortat salvator Mat. vij. di. Intrate p angustam portā. q̄a lata porta z spaciosa via ē q̄ ducit ad pditōz et mlti intrāt p eā. q̄z angusta porta z arta via ē q̄ duc ad vitā z pauci sūt q̄ inuenīt eā. Reuers pauci z vtinā non pauciss̄imi. Bern. Dñe omīs volūt ad te vēire z pauci p⁹ te ire oēs cupiūt exenia sctoz. sz pauci imitāt. Ut vitam eorum cum non deliciis tur ad delicias sed p tribulatōnes z labores debz fieri īgressus. ió Hiero. Nullus labor dur⁹. nullū rps lōgū dz videri p qō acq̄rit regnū dei. Per hāc viam rex celoz iuit. z nos se seq̄ eadē via voluit. Un Auguſt. Satellites voluptatū diuitiaꝫ pnicioſe populi appetebāt. paup esse voluit. honoribꝰ z impe rijs inhiabāt. rex fieri noluit. carnalesq̄ filios magnū bonū putabāt. tale ꝓtulgiū. plēqz ꝓtēpsit. cōtumelias ꝙ suppliſſime abhorrebāt. oē gen⁹ ꝓtumeliaz fugit. Iniurias intolerabiles cē arbitrabant. q̄ maior iniuria q̄z iustū ignōcēter ꝙdēnari. Dolores corpis execrabant. flagellat⁹ atqz cruciat⁹ ē. Mortē metuebāt: morte multat⁹ ē. ig̃minio sū mortis gen⁹ crucē putabāt: crucifixus est. Et infra. Nō cīm pcīm cōmittit nisi cū appetunt ea q̄ ille ꝓtempsit aut fugiūt q̄ ille sustinuit. Dec ille. Et venerabil'. Beda. Qui dic̄ se i xpo manere debz sic̄ ille ambulauit z ipe ābulare. id ē nō ambire frena. non caduca lucra sectari: z fugere honores. omnē mūdi ꝓtēptū. p celesti gl'ia amplecti. infernū. cūctis ꝙdesse. iniuriā nulli inferre. z sibi illatas patiēter sufferre. sz z iferentibꝰ a dño veniā postulare. nūqz surrentibꝰ a dño veniā postulare. nūqz surgam sed ꝙditoris gl'iam q̄rere. z q̄s vallet secū ad supna erigere. Dec z hmōi gerere ē vestigia xpi seq̄. Bēūs ꝟo magister ista oia studiosiss̄ime ipleuit ió opte⁹ ista oia studiosiss̄ime ipleuit ió oportuit eū saluatoris vocātis vocē audierat. time saluatoris vocātis vocē audierat. seqre me. O q̄z felix. O q̄z securus q̄ in hac via seq̄tur xpm. q̄a null⁹ reprobor rū. null⁹ malignātiū p eā ire pōt. iuxta illō Osee vlt. Quia recte vie dñi iusti ambulabūt in eis. ꝓuaricatores ꝟo

corruent in eis. Vocat enim hodie xps omnes pcōres in isto scō euāgelista vt sequāt ipm dicēs cuilibet. Seqre me. et sic b. Matheus iustificabo te. gfaz dabo. datā pseruabo. pseruatā multiplicabo. mltiplicatā glorificabo. Ecce nūc vlciscī dissimulo. dulciter voco. si nūc nō venis. nec tūc qñ dicā. Venite benedicti patris mei zc. Tercīū salutis documentū ex themat̄is vbis notemus puenīendi. positū amorosuz cum dicit. Et surgēs secut⁹ e. Nō curās vie difficultatē sicut mlti del. cant. de qbus Bern. Dur⁹ mlt̄is hic videt̄ fmo. Ab nega temetipm zc tolle crucē tuā zc seqre me. sz reuera durior erit audire. Ite maledicti in ignē eternū. Vñ b. Matheus dicere poterat illud ps. Viā mandator⁹ tuor⁹ cucurri cum dilatasti cor meū. q. d. Pri⁹ sedebā in via pditōis zc eterne mortis sz postq̄z vocasti me domine iesu dilatādo cor meū tua gra iā curro vsq̄z dū puenero nō curādo vie austeritatē neq̄z mortis acerbitatē. sz ter minū attēdo dñz te psidero viam scio. quō aūt ieritz puenerit hodie pt; i legēda. quē tanq̄z exēplar clar⁹ pcōres nos pcōres eadē via imitemur. s. pnie qui via amisim⁹ innocētie vt piter pueniam⁹ ad ipm xpz q̄ est via vitas zc vita eterna. Ad quā meritis suis pducat idē q̄ cū pie zc s. s. viuit zc regnat in secula.

De scō Michaele zc oīb⁹ angelis.

Sermo. lxxxix.

Angeli eorū semp vidēt faciez pris mei q̄ in celis est Math. xviij. Hec vba charissimi dicebat amator aniar⁹ xps. in qbo dignitatē hois extollebat ex eo q̄ null⁹ qntūcūq; paup dz irrideri zc temni. qz excelsus de⁹ sic dignificauit q̄ ei in custodiā angelū suū deputauit. Propterea angeli sunt ab ipis hoīb⁹ valde honorādi. potissime triplici de causa. s.

Primo rōne custoditōis.

Scōo rōne mistratōis.

Tercio rōne ciuilis associatōis.

Primo dixi q̄ angeli dei sunt ab hoīb⁹ valde honorādi rōne custoditōis cuilibet enim hoī dat⁹ est a deo angelus bon⁹ in custodē vt in mūdo inē multa pricula dirigat zc ab incursū demonuz defendat. alias null⁹ ex se possz saluari Vñ Hiero. in omel. ait. Nō enim possz tuta esse hūana infirmitas inē tot zc tātas hostiū illi⁹ insidias nisi scōr⁹ angelor⁹ munirēt auxilio. Hic ps. ait. Angelis suis de⁹ mādauit de te vt custodiāt te in oīb⁹ vijs tuis. Scōo q̄z angeli dei sunt ab hoīb⁹ valde honorādi rōne mistratōis. nā angeli sunt mistri regis glie scientes ei⁹ volūtatē. seruientes ei in feruore bone volūtat̄. cui⁹ zc nos serui sum⁹. licet fragiles. q̄ videntes nostrā insufficiētiā in diuio seruitio adiuuant nos. zc qñ ozam⁹ ozōnes nr̄as de ore nr̄o raptūt zc deo repsentāt ac efficaci⁹ ibi. ponūt si vident deū velle fieri p ozōnes hmōi. faciūt enim sic aduocati q̄ recipiūt vba simplicia ab ore indocti zc subtili⁹ zc efficaci⁹ ponūt cezā iudice. Vñ angel⁹ dixit Thob. xij. Quādo tu orabas et mortuos sepeliebas ego orōnē tuā obtuli dño deo. Tercio angeli sunt valde honorādi ab hominib⁹ rōne ciuilis associatōis. in futura enim vita erim⁹ eternalit̄ pares corū. iuxta illud Math. xxij. Erūt hoīes sicut angeli dei. zc iō ipsi angeli gaudēt de nr̄a bona puersatōe. put dicebat saluator Lu. xv. Gaudiū inqt̄ ē angel⁹ dei sup vno peccatore pniaz agēte. q̄ nō solū iō nobis deseruiūt. sz etiā vt cor⁹ augeat accidētale pmiū qz essentiale pmiū augeri aut minui nō pōt q̄ sp vi-

De scto Michaele

dent facie patris q in celis est. In qbꝫ qdem ꝟbis tria insinuant salutis do cumēta de angelis dei declarāda. s.

¶ Primū de angelica dignitate. ibi. angeli.

¶ Scōz de hūana necessitate. ibi. eoꝝ

¶ Terciū ō celica iocūditate. ibi. spē.

¶ Primū nāq; documentū ex p̄missis themat; ꝟbis insinuat de angelica dignitate cū ōr. Angeli. q̄ sunt creature intellectuales subtiles ꝟtuosi z dignitate maxīmi q̄ꝝ dignitas nobis manifestat ex ḡtuor. s.

¶ Primo ex creatōis nobilitate.

¶ Scōo ex locatōis sublimitate.

¶ Tercio ex multitudis copiositate.

¶ Quarto ex adhesiōis sagacitate.

¶ Primo ita q̄ꝝ angeloꝝ dignitas nob manifestat ex creatōis nobilitate. Videm⁹ ei q̄ oīs artifex i p̄ncipio sue operationis se manifestare satagit. Sic de⁹ volēs se ostēdere creaturis suis nobilissimū artificē sue bonitat; sapiam tanq̄ in speculo i natura angelica oñdit. vñ vt opposita iuxta se posita magis elucescāt de⁹ creauit nobilissimā naturā z vilissimā sūmā z infimā angelicā z informē materiā Beñ. j. In p̄ncipio de⁹ creauit celū z terrā. p celū intellige angelicā naturā. p terrā informē materiam quā tandē distinxit. Oō etiā beat⁹ Greg. videt insinuare dicēs ḡrto dyalogoꝝ. De⁹ inq̄t creauit tres spūs vitales. Unū q̄ carne tegit z cū carne mozitur. Aliū q̄ carne tegit sz cum carne nō mozit. Terciū q̄ carne nō tegit nec mozit. Primꝰ est iumētoꝝ. Scō⁹ hoim. Tercꝰ angeloꝝ. quā qdem angelorū naturā deꝰ oīm sex nobilitatib⁹ dotauit primus vt creauit. Primo dotauit speciositate ita q̄ excellit vnius angeli claritas solis pulchritudinē. vñ Anſ. ait. Si vnꝰ angelꝰ staret in celo z ostēderet suā speciositatē z essent tot soles q̄t stelle. vnⁱ angeli speciositas extingueret sua claritate oēs tot soles. sicut mō solis claritas claritatē stellaꝝ. Sz mali angeli de ista claritate in obscurit tatē. de scia in ignorantiā. de innocētia in culpā. de dilectōe in odiū dei z suoꝝ seruoꝝ ceciderūt. Scōo ex creatōe angelꝰ bz fortitudinē. vnꝰ em angelus voluit totū firmamētū in q̄ mūma stella notabiliꝝ maior ē tota terra. Tercio ex creatōe angeli habēt dignitatē imortalitat; nō qdem ex ꝓpria natura. sz ex volūtate diuina. Quarto angeli ex creatione hñt intellectꝰ acutiē ita q̄ vnꝰ angelꝰ plꝰ intelligit q̄ꝝ oēs mūdi sapiētes z doctores. p̄sertiz boni angeli sūt tāq̄ specula opposita alteri speculo diuinitatis vt p̄m suā capacitatē reluceat in eis q̄ sunt in diuia p̄scia. Quito angeli ex creatōe hñt libertatē arbitrij p̄fectꝰ q̄ꝝ hoies q̄ boni sunt ꝓfirmati in eligendo bonū adeo q̄ iam malū eligere nō p̄nt. sz hoies sunt peccabiles q̄diu viuūt. Sexto ag̃eli ex creatōe hñt dignitatē incorporeitatis ita q̄ nō grauant mole corpis. sz hñt velocitatē tārā q̄ ictu oculi p̄nt mlta miliaria plustrare ac in vno puncto grano mille angeli p̄nt eē. Magna igit est angeloꝝ dignitas q̄ sic fortes imortales decorī sapiētes vident dei facie. ¶ Scōo q̄z dignitas angelica manifestat ex locatōis sublimitate q̄ ipi creati z locati sūt in celo empyreo. nos vo in ḡ mūdo. illi i mōte glie. nos aūt in valle miserie. Cuius rōnē Tho. in. ij. di. ij. ar. ij. assignat triplicē scz. Primo rōne ꝓplatōis diuine. Secūdo rōne generaꝝ p̄stdētie. Tercio rōne ꝟtualis influētie. Primo in q̄t angeli sunt creati in celo rōne cōtēplatōis diuie vt deū pulcherrimū oīs intueāt in q̄ est ois bitudo z vita eterna put dei filiꝰ docuit Joh. xvij. Hec ē

deū patrē z filiū quē misisti. Et licet q̄ cunq; ierint angeli semp in deo sunt z deū vident tñ celū empyreū est eis deputatū, ꝓpter loci decentiā q̄s inter oia corpalia est pulcherrimū. sicut eni oratio vbiq; ē exaudibilis. tñ locꝰ deputatus oroni est ecclia. Scōo angeli sunt creati in celo rone p̄sidētie. p̄sident em̄ z dñant sup oia corpalia ideo decet vt sint in loco supiori. Tercio angeli sūt creati in celo rone ⁊tualis influentie. q̄ ipi influūt ad ista inferiora. vñ Gre go. in moral'. ait. Terra nāq; aere fecūdat. aer vo ex celi q̄litate disponit. sic iumētis hoies. hoib; angeli. archāgeli vo angelis p̄sunt. Q; diceres q̄s ē locus q̄uenictior demonib; rñdet Tho. in. ij. di. iij. ar. ij. Q; in demonib; tria possum; cōsiderare. s. intellectualē naturā. moralē culpā. z vtilitatē nostraz Primo fm intellectualē naturā cōueniret eis celū empyreū Scōo fm moralē culpam cōueniret eisdē infernus. Tercio fm nostrā vtilitatē ꝙuenit eis aer iste caliginosus. nō q̄dem ad prez supiorē q̄ est valde lucia. nec ad prez inferiorē q̄ est nobis valde ꝓpinqua ne nobis sint multū infesti. q; in pte aeris media q̄ est obscura z inde luctant nobiscum vsq; ad diē iudicij. et est valde vtile resistentib; illis. q; dicit apls. ij. Thim. ij. Non cozonabit nisi q̄ legitime certauerit. Legitime aūt nō certat qui nō habz resistētes. ꝓterea dicē sanctus Bonauē. q; demones adhuc nō cruciant igne infernali. Sed vt dicit magister in. ij. Alternatis vicib; descēdunt ad infernū ad cozquēdas animas damnatoz. ¶ Tercio angeloz digni tas manifestat ex sue multitudinis copiositate quia angeli sūt multi. Ideo coz numerꝰ est ꝑmo maximꝰ. scōo incognitꝰ. tercio excessiuus. Primo in quā angelozū numerꝰ est maximꝰ. q; dicit Dyonisiꝰ. xiij. c. celestꝫ hierarchie O; angeli in quadā maxima multitudine sunt omnē materialē multitudinē excedentes. Ex q̄ patz q; numerꝰ angelozum excedit multitudinē stellarū celi. multitudinē herbarū z arborū acfoliozum earū. Vnde ꝙcordat lyra sup illud Dañ. vij. Milia miliū ministrabant ei. z decies centena milia assistebant ei. Sicut videmꝰ ad sensuz q; superioza excedūt inferioza in magnitudine. q; q̄ in angelis materialis magnitudo nō est. tō ista iferioza excedūt fm numerū Scōo dixi q; numerꝰ angelozū est nobis incognitꝰ. q̄cunq; cosnumero numeremꝰ nō sufficimꝰ numerare. iuxta illud Job. xxv. Nunq̄d ē numerꝰ militū eiꝰ. vbi glo. dicit. Q nobis q̄dem est incognitꝰ. q; a deo cognitus Dicēs. Qui numerat multitudinē stellaz z oib; eis noia vocat. Nā dicē Hiero. q; vnaq̄q; aīa hz angelū ad sui custodiā deputatū. z tñ nescimꝰ numerū hoim in ꝟ mūdo exñtiuz. q̄b; vt dicit Gregō. deputat angelꝰ de infimo choro. i q̄ plures sūt angeli q̄z hoies i mūdo. In scōo choro erūt decies tm̄. In tercio cēties tm̄. In q̄rto milies tm̄ z Tercio deniq; numerꝰ angelozū ē excessiuꝰ. ita q; maioz ē numerꝰ ā gelozuz stātiū siue bōzū q̄z ruētū siue dānatorū. Cuiꝰ rōnē assig̃t magr̃ i. ij. di. vj. di. Quia inq̄t angeli sūt nake intellectuales. hoies vo sensuales nature. angeli magr̃ sequūt intellectū q̄z hoies. z homines sensuz q̄z intellectū. Jō plures steterūt ō angel' q̄z ceciderūt. de hoib; vo plures dānabūt q̄z saluent. q; sensum magr̃ sequūt q̄z intellectū. O dñe iesu xp̄e si hoies seqrent itellectū intelligerent vtiq; q̄d ꝑdesset momēanea pcti delectatio. q̄d superbie elatio. q̄d inimici vindicatio. Insup intelligerent q̄ntū bonū sit vo optimo fuire pcā vi

tare. ⁊ tutes amplecti. O filij Adã mi/
seri. O ples Eue insensata. pensa bene
q̃z verecũdũ erit in iudicio cozã tã copi
osa mltitudine militũ curie celestis ex
pbzari ꝑ pctõ luxurie. auaricie. gule
ꝛc. Dicet q̃ppe tũc pl⁹ saluator illis. O
cadauer vile. O hõ ꝙfusiõe digne. cur
amisisti tot gaudia eterna. cur tãtũ ho
norẽ. cur tãtũ decorẽ. cur talẽ societatez
cur te obligasti eternis penis. cur ele/
gisti societatẽ demonuz. cur acq̃euisti
carnis appetitui. Sciendũ tñ q̃ in iu
dicio plures erũt angeli z homines salua
ti q̃z demones z dãnati. vt de⁹ laudet
in multitudine electoz. Eccl. xliij. In
multitudie electoz hẽbit laudẽ. Ext. ij.
Parat. xxxij. 62. Nolite timere. multo
eñ plures nobiscum sunt q̃z cũ illis.

¶ Quarto dignitas angelica manife
stat ex adhesiõis sagacitate. nã p⁹ crea
tionẽ statim se lucifer supẽ illud qõ si/
bi ꝓfixum fuerat a diuia regula erexit
z seduxit multitudinẽ angeloz. bonis
vo ei fortit resistẽtib⁹ factũ est pliũ ma
gnũ in celo. Si q̃ras. q̃ pctõ peccauit
luciper vt cozrueret. de⁹ eñ fieri nolu/
it qz ẽ esset ipossibile. qz dicit pbs. Ni/
hil volitũ nisi ꝓcognitũ. sz qz diuinam
ẽntiã nõ coḡscebat apte igit fieri deus
nõ appetebat. certe si dei boni faciẽ vi/
disset nũ q̃z cecidisset. qz tã dulcis est q⁹
nihil ꝫ illaz appetere potuisset. Ad qõ
dicit sctus Bonauẽ. in. ij. di. ij. ar. j. O,
est loq̃ de pctõ luciperi q̃ntũ ad tripli/
cẽ statũ. s. q̃ntũ ad inchoatõez ꝙsũma/
tionẽ z ꝙfirmationẽ. Luciper ei pctm̃
suũ inchoauit in ꝓsumptõne qz videꝫ
suã pulchzitudinẽ fortitudinẽ scie sue
altitudinẽ ꝓsumpsit. Cõsũmatũ autez
ei⁹ pctm̃ fuit in ambitõe qz appetijt oĩ
no qõ supza se erat ad qõ puenire nõ
potuit. s. vt nulli⁹ dñio subderet qõ est
soli⁹ dei. Cõfirmatũ vo est ei⁹ pctm̃ in
dei odio. videꝫ ei nõ posse assecq̃ qõ ap
petijt iõ statiz odire cepit bonitatẽ dei
z ẽ sepauit ipm̃ a deo et in ẽ odio stat
obstinat⁹ z tũc factũ est pliuz magnũ i
celo. Michael z angeli ei⁹ ꝓliabant cũ
draconе z draco pugnabat z angeli ei⁹ et
nõ ꝓualuerũt neq̃z loc⁹ eoz inuẽtus ẽ
amplius in celo. Dicit ei sctus Bonauẽ.
in. ij. Q, reale bellũ fuit inter angelos
boni fortiter adherebãt deo. illi vo fo
titer odiebãt deũ z suos angelos. et iõ
istud bellũ fuit in volũtate. nã oẽ bellũ
causak ex dissensiõe volitatis ꝓterea
delecti sunt de amenissimo celo. O de
iecti sunt de amenissimo celo. O de
us eḡssime. O dñe iuste quõ tã nobilis
simã creaturã tuã ꝓp⁹ vnũ supbie pec
catũ exclusisti a regno tuo eternaliter.
nõ curãdo ei⁹ fortitudinẽ scie subtilita
tẽ decoris pulchzitudinẽ. Vic. ij. Pe.
ij. Angelis peccantib⁹ nõ pepcit. O tu
vilis supbe. O hõ ꝓterue. q̃d cogitas
ꝑ fiet de te q̃ es puluis z cinis. Certe ni/
si in pnia bũiliatus fueris. ac pia xpi
passio succurrerit eternaliter cũ super
bis demonib⁹ damnaberis. dico iterꝫ
dãnaberis dãnaberis. ℣ Scõm salu
tis documẽtũ ex pmissis themat⁹ ver/
bis insinuak declarandũ de hũana ne
cessitate cũ dicit. eoz angeli. Tã fragi
lis q̃ppe est humana conditio q⁹ indi
get angelico suffragio. al⁹ nõ posset
de forti aduersario triũphare. de quo
Job. xlj. Nõ est potestas sup terrã que
possit ei compari. Ideo de⁹ mirificos
ordinauit angelicũ subsidiũ Hebreo.
j. Oñes sunt administratozij spũs ꝓ
pter eos q̃ hereditatẽ accepturi sũt mi
si in ministeriũ, vñ ꝓm sctm̃ Tho. i. ij.
di. x. ar. j. triplex est angeloz bonoz
officium. s.

¶ Primũ assistendi.

℣ Scõm resistendi.

¶ Terciũ insistendi.

℣ Primũ angeloz officiũ ẽ officiũ assi/
stẽdi. assistũt ei diuie ꝓplatõi. siẽ regi

dicūt assistere q̄ ĩmediate regis faciez videt z ipi⁹ secreta cognōscūt. ita regi gle illi ãgeli dicūt assistere q̄ ĩmediate ab ipo illumiatões ꝓcipiūt z ad alios in feriores trãsfūdūt. a q̄b tãdē ad nos deriuãt. Et tales sūt i trib⁹ choris supi oribꝰ exītes. q̄ fm q̄sdã nūc̄ ꝗ ad exīo ra mittunt. ¶ Scõm bonoꝝ angelo rũ officiũ est resistere diabolice tẽtatõi cohibẽdo ne noceãt. Nã fm sã. Tho. i ij. di. ij. q. ij. ar. v. tripler pugna dr esse inf angelos. qr ãgel⁹ bon⁹ resistit ma lo z mal⁹ bono. z bon⁹ bono. Dico pri mo q̄ angel⁹ bon⁹ resistit malo ne tã tũ noceat q̄tũ cupit. Vnde Apoca. xx. dr q̄ angel⁹ bon⁹ ligauit diabolum. Scõdo q̄ angel⁹ mal⁹ resistat bono ꝑz Apoca. xij. vbi dr. Draco pugnabat z angeli ei⁹ z nõ ꝓualuerũt. Tercio q̄z angel⁹ bon⁹ resistit bono q̄n nõ ꝓmit tit ei aliq̄d facere q̄usq̄z a deo determia dit. Nã ambo boni angeli cozã deo ꝓ ponũt bona z mala opa regni vl exer citus cui⁹ custodes sūt siue sint paga ni siue xp̄iani. Accepta tãdē diuia ſnia vn⁹ cedit alti. Vñ Dañ. x. angel⁹ Mi chael ꝓnceps iudeoꝝ loq̄ns d alio an gelo bono ꝓncipe ꝓsaꝝ dic̄. Princeps regni ꝓsaꝝ restitit mihi vigiti xvno di ebus. Ex q̄b itellige q̄ nullũ bellũ de uinck nisi ꝑ⁹ in dei ꝓsistorio diffiniat vincendũ ꝓt̄ sua demerita. O igr dñe deus me⁹ q̄s mirabil' es in tuis dispo sitõib⁹. O dulcissime de⁹ certe mirabi lioꝝ z amabilioꝝ in teipo. ¶ Tercium q̄z officiũ angeloꝝ est isistere nr̄e salua tõi. Bñtudo em̄ est supra facultatez boim naturalẽ. ad quã puenire ñ va let. ꝓria virtute. sed mirificordia diuina puidit eis de angelica custodia. d quo dicit Hiero. Magna q̄ppe dignitas aiaꝝ vt vnaq̄q̄z ab exordio natiuitat̄ habeat angelũ sibi ꝺputatũ. Dat autẽ angel⁹ ad custodiã in vtero mr̄is ne fe tus a diabolo suffocent. egressis d vte ro ne a baptismi gr̄a impediãt. ꝓgressis ne pctis maculent. mortuis vt ad deũ deducant. Ex q̄b patz magna dei pie tas z mirificordia erga hoies. vñ Ber. Benign⁹ es dñe iesu q̄ nõ es ꝓtentus nr̄oꝝ fragilitate carnis muroꝝ: sz sup addis angelicã custodiã. Od ꝓsidera bat btũs ipe idē Ber. z cũ admiratiõe aiebat sic. Dñe q̄d ẽ hõ aut filius homis q̄a reputas eũ. deniq̄z mittis ei vnige nitũ filiũ tuũ. ĩmittis ei spm̄sanctum ꝓmittis etiã vultũ tuũ. z illos btõs spi ritus ꝓt̄ nos mittis i custodiã nr̄am. Hic ps̄. Angel⁹ suis d mãdauit d te vt custodiãt te in oib⁹ vijs tuis. Sup q̄ dicit Bern̄. O ĝntã debz tibi inferre h vbũ reuerẽtiã. afferre deuotõez. ꝓfer re fiduciã. reuerẽtiã. ꝑ ꝑsentia. deuotio nẽ. ꝑ benuolentia. fiduciã. ꝑ custodia. Caute ĝ ambula vbi sūt angeli sic eis mãdauit de⁹ vt custodiãt te i oib⁹ vijs tuis. in q̄uis diuersorio in q̄uis angu lo habe reuerẽtiã cozã angelo tuo. nec facere audeas illo ꝑsente q̄ me ꝑsẽte nõ auderes. Vñ boni angeli circa tria genera hoiz solẽt exercere suũ officiũ. s.

¶ Primo circa pctõres
¶ Scõdo circa penitẽtes
¶ Tercio circa opantes

¶ Prio nãq̄z angeli circa pctõres suũ of ficiũ exercẽt i trib⁹ actib⁹. Primꝰ actꝰ ẽ ꝓhibere ne peccẽt. Nã videtes ãgeli hu manã naturã iclinabilẽ z ad pcm̄ ꝓ nam. aut ex naturali inclinatõne aut praua ꝓsuetudie siue corrupta volũ tate retrahũt a loco vbi peccarẽt vl ter rẽdo aut pcm̄ actũ vilẽ oñdẽdo. aut ali ud negociũ ĩponẽdo. Nec patẽt Nu meri. xxij. i Balaã q̄ mercede corrupt⁹ ibat ad maledicẽdũ israeli. cui angel⁹ occurrit euagiato gladio. deide occur rit i loco ãgusto duaꝝ maceriaꝝ. post modũ i loco artissimo vbi asinaꝝ eius

De ſcō Michaele

nec ad dextrā nec ad ſiniſtrā poſſāt de/clinare. q̄ dñs vrgebat locuta ē ei dicho/ſtoriā. Scōs act⁹ angelo⁹ bono⁹ ē ar/guere de pctō cōmiſſo. ita q⁹ ſi hoies nō/ pñt cohibere ne peccēt. de ꝓpetrato tñ/ pctō arguūt eos. aliq̄n terrēdo in ſom/nis Jn h⁹ figura Judicū. ij. Angel⁹ dñi/ deſcēdit ad locū flētū ⁊ increpauit de/ triby eos. Prio de ingītudie liberati/onis de egypto. Scōo de ingītudine/ collati bñficij. Tercio de ꝓuaricatōne/ mādati diui di. Eduxi vos de egypto/ ⁊ introduxi vos in terrā ꝓ q̄ iurau pa/tribꝫ vrīs ⁊ ꝓcepi ne ferirēt ſed⁹ cū ha/bitatoribꝫ terre. Tercīū actū circa pec/catores angeli exercēt q⁹ eos excitāt ſic/ Petrū Act. xij. di. Surge velociť. ⁊ nō/ ſolū excitāt ſz q̄n⁹ retrabunt ſic Beñ. xix. Loth cogebant exire de ſodomis./ Scōo circa penitētes boni angeli treſ/ act⁹ exercēt. Prio illumināt ad pniaz./ ſic Thobiā eiuſdē. xij. Angel⁹ illumia/uit de felle piſcis. ſic pctōres de amari/tudie pnie. Scōo purgāt labia ad pu/re ꝓfitēdū ſic Eſa. vj. Angel⁹ labia Eſa/ie purgauit calculo ignito ſumpto de/ altari. q̄ poſtea clamabat di. Ue mihi/ q⁹ tacui. Tercio gaudēt ad ſatiſfactōez/ pctōris Lu. xv. Gaudiū eſt angel⁹ dei/ ſup vno pctōre pniam agēte. Tercio/ circa opantes boni angeli opa exercēt/ tria. Prio eos ꝓſolant ſic xp̄m dñm i/ oratōne poſitū Luc. xxij. angel⁹ cōforta/bat. ⁊ Zach. j. rñdit angel⁹ q̄ loq̄bat i/ me vba ꝓſolatoria. Scōo inflāmāt af/fectū hoīs infrigidatū ꝓ torporē. vñ/ ps. Qui facis angelos tuos ſpūs ⁊ mi/ſtros tuos ignē vrētē. Tercio boni an/geli arcēt dyabolicas malicias. Dic̄ ei/ Aug. li. de diuiatoribꝫ demonū. Demo/nes terrenoꝝ amatoribꝫ malefica ſua/ dēt ſe cogitatōibꝫ eoꝝ ꝓ q̄dam imagi/naria imiſcēdo ſiue vigilātibꝫ ſiue dor/mientibꝫ. ℌ mō decepte ſc̄ mlieres q̄daz/ q̄ putāt i nocte ſilētio eq̄tare ⁊ cōuiuia/ facere ⁊c. q̄ꝝ ſolū fantaſias mouet dy/abol⁹ ipis i lecto iacētibꝫ. ⁊ tales angel⁹/ li boni nō ꝓmittūt niſi ille ꝑtinēt i/ fide. q⁹ tūc dyabol⁹ accipit ptātē ſup il/las. Ex q̄bꝫ oībus recollige q⁹ excepto/ xp̄o dño oēs hoies hñt angelū ſibi de/putatū ad cuſtodiā. etiā ipe antixp̄s q̄/licz ſit dānād⁹ cū angel⁹ ipſ⁹ a mlt⁹ pec/cat⁹ retrahit q̄ facerz ſi angelū nō hēt/ cat⁹ retrahit q̄ facerz ſi angelū nō hēret/ ⁊ ita maiorē ſentiret i inferno penā. O/ igit magni dei magā miſcōia q̄ etiā cuz/ ſuis inimicis tārā facit miſcōiaz. ⁊ certe/ pl⁹ iuſtis. Tercīū ſalut⁹ documētuz/ ex p̄miſſis thematis vbis notem⁹ de/ clarādū de celica iocūditate cū dr. Dē/ per vidēt facie p̄ris q̄ in cel⁹ ē. Cui⁹ faci/es ē tā delectabil⁹ videre q⁹ oculi nō vi/dit nec aur⁹ audiuit nec i cor hois aſcē/dit. Dic̄ magr in. ij. di. ix. q⁹ tres ſūt i ce/lo hierarchie. ſ. ſupiores. media. ⁊ inferi/ores. ⁊ i ſingul⁹ ſūt tres ordines ſeu chori/ angelo⁹. In ſupiori ſūt ſeraphin che/rubin⁹ throni. In media ſūt dñatōes/ ptātes vtutes. In inferiori ſūt pncipa/tus archāgeli angeli. de oiby his p̄dī/ctis choris aliq̄ corruerūt ⁊ facti ſūt de/mones. Hz q̄ ſtiterūt ſunt ꝓfirmati/ ex tribus ſcz

℣ Primo ex natura.

℣ Scōo ex gratia.

℣ Tercio ex gloria.

℣ Prio dixi q⁹ ꝓfirmatō bono⁹ āgelo⁹/ i bono ē ex nāa. q⁹ ſpūal⁹ nāa ſolū ſel⁹/ eſt vtibil⁹. nō ſic āt hūana nāa. Scōo/ ſt ꝓfirmatōez angeli hñt ex gr̄a. q⁹ de⁹ eis/ ꝓfalē dedit gr̄az q̄ eos ꝓfuauit. Ter/cio ꝓfirmatōz angeli boni hñt ex gl̄ia./ q⁹ vidēt facie di ſuauiſſimā totaliť cui/ adheſerūt. nihil ei vidēt extra illā boni/tatē q̄ meli⁹ nobili⁹ z dulci⁹ eēt. ꝓpea/ ip̄z deū admirātes replēt oi gaudio. z/ ei gr̄as agētes bñdicūt i ſeculā ſeculoꝝ.

℣ De eodem. ℣ Sermo. rc.

Qui facis angelos tuos spūs. z ministros tuos ignē vrentē ps. ciij. Ad gliaz hodierne festiuitatis rōnabiliē hec verba applicāt qz scta mr ecclia hodie de oibz spiritibz angelicis festiuat q sc̄os ministri dei altissimi qs etiā nobis ministrādos deputauit. iuxta illō Heb. j. Oēs sūt administratorij spūs i ministerū missi. ppt eos q hereditatē capiūt salutis. qō ꝓuenit ex triplici pte scz

¶ Primo ex pte diuie sublimitatis.

¶ Scdo ex pte angelice charitatis.

¶ Tercio ex pte hūane infirmitatis.

¶ Primo dixi q angelorū custodia hoibz ꝓuenit ex pte sublimitatis diuie. ō cebat reuera deū vt hoiez angelice custodie deputaret triplici rōne vicz. ppt altitudinē diuie potētie. ordinē diuie sapie. ac dulcedinē diuie miscdie. ¶ Primo deū decet vt hoies p āgelos custodiat. ppt altitudinē sue potētie. q exā ē potētissimus nō solū vult honorari i se. sz etiā i suis fuis. tō nō sufficit altitudini diuie potētie vt āgeli solū ministrēt sibi. sz etiā ad ostēsionē sue potētie ꝫ ab eis exigit vt ministrēt suis fuis. Scdo decet diuinā sapiaz vt āgeli hoibz ministrēt. diuina ei sapia hūc ordinē istituit ꝙ fuat z exeq̄t vt postrema p media deducāt ad suma. Angelꝰ ēt tū rōne imortalitatis nāe tū rōne gr̄e ꝙsūmate mediū tenz inter deū z hoiez lapsuz. tō decēs ē vt angeli ministrent z dirigāt hoies i via salutis. Tercio ꝫ decet diuie miscdie dulcedinē q̄ apuit sinū hoi lapso ne in aliq̄ sibi desit qō spectat ad eternā salutē. z tō cū hō venūdatꝰ ē. i. pmissus ē vt facerz malū ministrauit ei filij sui sanguis pciū p qō redēptꝰ ē vt facerz bonū. z qz hz aduersariū ipugntē dedit ei ministrū sortē custodiētē vt sic hūana miseria ex nulla pte remanerz sine diuie miscdie pūidio. Dec in. ij sentē. di. ix. Neqz ei ꝫ misteriū derogat sublimitatib⁹ angelicis. qz z eoz rex xps curā generis hūani ex miscdia suscipiēs ministrauit. iuxta illud Job. xxij. Ego i medio vrm suz sic q ministrat. Idē. Filij hois nō venit ministrari. sz ministrare ¶ Scdo ex pte angelice charitatis ꝙuenit eoz custodia hoibz exq̄ eīm angeli sūt pleni charitate z feruēt dei dilectōe ac hoiz. videtes ruinā angelicā ex hoibz reformādā ac naturā eiꝰ a suo rege assumptā. vidēt deniq̄ q sepe dyabolꝰ in hoie rōnē seducit. volūtatē allicit. vrutē opatiuā opprimit. de q̄ q̄rit Bern. di. Undiqz bella vndiqz tētamēta nusq̄ ē securitas. imo vbiqz inimici seueritas. iuxta illud j. Pet. v. Aduersariꝰ vr dya. circūit tāq̄ leo rugi. q̄rēs quē dēuo. qō videtes angeli ex magna charitate adiuuāt nos. ps. Angelis suis deꝰ mā. de te vt cu. te zc. ¶ Tercio ex pte hūane infirmitatis decet angel' custodire hoiez q ē valde ipotēs r̄spectu sui inimici. ō q̄ Job. xl. Nō est ptās sup terrā q ei cōpari possit. iō necesse est adiutoriū celeste vt securi simꝰ de salute Hiero. Neqz eīm tuta esse posset hūana ifirmitas inē tot z tātas antiq̄ hostis insidias nisi sctōz angelorū munirēt ꝓsidijs. q̄ nos custodiūt et adiuuāt ministri dei oipotētis. de qbꝰ ōz thema. Qui facis āgelos tu. s. zc. xñ scti altissimi dī angeli ex pmissis thematis vbis a tribꝰ spēaliē cōmēdāt. s.

¶ Primo a sue nature nobilissima cētia. ibi. Qui facis angelos tuos spūs.

¶ Scdo a nre mīie vtilissima custodia. ibi. z ministros tuos zc.

¶ Tercio a sue diligētie potentissima victoria. ibi. ignē vrentē.

¶ Primo itaqz scti dei altissimi angeli commdāt ex vbis thematis a sue nature nobilissima cētia cū ōz. Qui facis angelos tuos spūs. fm lyrā. i. spūales

substãtias. z qz sunt substãtie spuales tõ difficile ẽ eozũ eẽntias itelligere hoi bus. qz vt dicit phs. Intelligẽtẽ optet fantasmata speculari. Uñ sã. Tho. j. pte. q. lxxxviij. etiã dicit q; exq̃ intelle ctus noster ꝑm statũ pñtis vite nihil intelligit nisi ꝙuertẽdo se ad fantasma ta z sic substantias imateriales q̃ sub sensu z imaginatõe nõ cadũt ꝑm mo dũ cognitõis mꝛe intelligere nõ possu mus. Uñ saducei vt ꝺr Act. xxiij. nõ di cũt eẽ resurrectionẽ mortuoꝝ neqꝫ an gelũ neqꝫ spm̃. Pharisei ãt vtrũqꝫ cõ fitent. Silr nos catholici a deo z eⁱ⁹ fi lio instructi cõfitemur deũ spm̃ nobi lissimũ z angelos spuales substãtias. qõ etiã alijs ꝓbare possum⁹ triplr. s.

¶ Primo autoritatib⁹.

¶ Scõo rõnibus.

¶ Tercio reuelationib⁹.

¶ Primo q; angeli sint ꝓbem⁹ autorita tib⁹ sacre scripture vbi de angelis exꝑssa fit mẽtio. Nã Gen. xix. c. ꝺr q; venerũt duo angeli sodomã vespe. Et. xxij. An gel⁹ dñi de celo clamauit di. Abraam Abraã. Et Exod. xiiij. Angel⁹ dei ꝓce debat castra israel z cũ eo piter colũna nubis. Et. xxiij. Mitta angelũ meũ q̃ ꝓcedat te z custodiat i via introducat qz te ad locũ quẽ ꝓparaui tibi. Et Num. xxij. Cũ vidisset asina stantẽ angelũ ce cidit sub pedib⁹ sedẽtis. Silr Thob. v. Egressus Thobias inuenit iuuenẽ splẽdidissimũ stantẽ ꝓcinctũ ad ambu landũ z ignorãs q; angel⁹ dei eẽt salu tauit eum. z dixit. Uñ te habem⁹ bone iuuenis. Et Ecci. v. Ne dicas coꝝ an gelo tuo nõ ẽ ꝓuidẽtia. Et ꝑs. ciij. Adorate eũ oẽs angeli ei⁹. Ibidẽ. Lau date eũ oẽs angeli ei⁹. Hinc Dan. iij. Angel⁹ aũt dñi descẽdit cũ Azaria z so cijs ei⁹ in fornacẽ z excussit flãmã ignis de fornace Baruch. vij. Angel⁹ meus erit vobiscum Judith. xiij. Uiuit dñs qm̃ custodiuit me angel⁹ ei⁹. z i mꝛis alijs veter; testamẽti loc; s. z i nouo te stamẽto sacra angelos eẽ testat scriptu ra Mat. xxij. saluatoꝛ ait. Erũt hoies sic̃ angeli dei i celo. Et eiusdẽ. xviij. An geli eoꝝ sp videt facie ꝑm mei q; in cel est. Et. xxiiij. c. Mittet ãgelos suos cũ tuba. Et. c. xxv. Cũ venerit filꝰ hois in maiestate sua z oẽs angeli ei⁹ cũ eo. Et xxvj. c. An putas qz nõ possum rogare patrẽ meũ z exhibebit mihi mõ plusq̃ duodecim legiões ãgeloꝝ. z Job. v. An gel⁹ aũt dñi ꝑm ꝑs descẽdebat i pisci nã. z Act. xij. Misit dñs angelũ suũ et eripuit me de manu Herodis. Et in numer; alijs scripture no. ce. locis legũt angeli eẽ subtiles eẽntia inumerabilel

¶ Scõo ꝟ idẽ ꝓbem⁹ rõnib⁹. Pria rõ ẽ complemẽtuꝫ siue ꝑfectio vniuersi ꝺr Deut. xxij. Dei ꝑfecta sunt opa Uñ sic videm⁹ q; de⁹ aliqd creauit corporeaꝫ creaturã. vt lapidẽ lignũ terrã. quedã mixtũ vt homies z bruta. quedã pure spuale vt angelos. si eni ẽ dare vnũ ex tremũ z mediũ tũc etiã ẽ dare aliud ex tremũ. s; corpalis creatura ẽ extremuꝫ qõdã. hõ ãt mediũ. q̃ ẽ dare alijs extre mũ. s. creaturã pure spualẽ z tal' est an gel⁹. Hic Greg. xiij. dyal'. dicẽ. De⁹ tres vitales spũs creauit. Unũ q; carne te gitr cũ carne moritr. Aliũ q; carne tegit s; cũ carne nõ moritr. Tercũ q; nec car ne tegit nec moritr. ꝑm⁹ ẽ bruto ꝝ. scõs est hoim. tercius ãgeloꝝ. Scõa rõ q; an geli veracit sũt ꝓbem⁹ rõne gubnatõis de⁹ ei oia ordinauit vt inferiora a supi oꝛib⁹ gubnentr. vñ Tho. j. pte. q. cv. di cit q; cũ vniuersuꝫ ꝙstet corpalib⁹ z spi ritualib⁹ sic create sũt spuales creatu re q; ad creaturã corpalẽ aliquẽ ordinẽ habeãt z tori creature corpali ꝑsidẽt. q; cõcordat cũ b. Greg. in mozal'. q; dicit. Ex reb⁹ sensibilib⁹ discim⁹ qd de insen sibilib⁹ atqz itelligibilib⁹ sentiam⁹. te

ra nãqz aere fecũdak. aer ꝟo ex celi q̃li/
tate disponik. sic iumẽtis boies. boib
angeli archãgeli ꝟo angel' p̃sunt. hec
ille. Uniuersus itaqz mũd⁹ iste sensibi
lis q̃si quidaz liber ẽ scꝑtus digito dei
viui z singule creature q̃si figure q̃daz
sũt ad manifestãdã qõãmõ inuisibilẽ
potẽtiã sapiam z bonitatẽ dei q̃ qlibet
bõ rõnalis legere põt inter ẽs potissi/
me reluceant in angel' vt admiremur
dei potẽtiã sapiam z bonitatẽ. ꝓsiderã
do creaturã corpalez z spũalẽ. ecce aiaz
cũ q̃ loq̃mur itelligim⁹ z viuim⁹ intel/
ligere nõ possum⁹ plene q̃nto magis
angelicã naturã. sz sufficit eos credere
esse mlt̃os subtiles z im̃ortales vt ad
miremur z ad deũ referẽdo dicam⁹ il/
lud ps. Quã magnificata sũt opa tua
dñe oia in sapia fecisti. O dñe de⁹ imẽ/
se potẽtie z bonitat̃ oia nob creasti eri
am mirabiles ãgelos. O igit̃ aia mea
expgiscere de sõno negligẽtie z dic illõ
ps. Uenite filij z narrabo vob q̃nta fe
cit de⁹ aie mee. ¶ Tercio q̃ angeli sũt
veraciter ꝓbem⁹ reuelatõib⁹. boies ei
q̃ sũt sensuales ió angeli dicunt̃ sepe
apparuisse sensibiliter. dic enim Aug⁹. li.
xvj. de ciui. dei. O, angeli in assũptis
corpib⁹ Abrae apparuerũt q̃ visi sunt
ab eo z tota familia eius. a Loth z a
sodomit̃ q̃ excipe volebãt eos de do/
mo Loth vi vt abuterent̃ eis ꝓpter qõ
submersi sũt. tali aũt visione nõ videt̃
nisi corpus. cũ ãgeli nõ habeãt sibi
naturaliter vnita restat q̃ assumãt ali/
unde. s. fm̃ scm̃ Tho. vbi sup̃ de aere
ꝑdensando ipm̃ ꝟtute diuia q̃ntũ ne/
cesse ẽ ad talẽ repsentatõz. qõ corp⁹ licz
videat viuũ nõ tñ est viuũ. ita q̃ videt
bñe oculos aures z nares z cetera sen/
suũ instrumẽta. tñ ꝓ illa organa ange
lus nõ sentit. qz nõ ꝓpterea formak̃ ta/
le corp⁹ vt angel⁹ ꝓ illud sentiat. sz ad
ꝟ ꝓ bmõi organa virtutes spũales
angelor̃ denotent̃. si ei ꝓ tales oculos
videret z nõ alias. tũc retro se q̃ sũt nõ
posset cogñscere qõ ẽ falsuz. silr locutio i
tali corpe assũpto nõ est ꝟe locutio. sz
aliqd locutõi sile inq̃ntũ angelus for/
mat ꝓ tale corp⁹ i aere sil̃es vocib⁹ bũa
nis. Comestio ei vera fieri nõ ꝑt qz co
mestio iportat sumptõez cibi ꝙuertibi
lis in substãtiã comedẽt̃. ad quã nõ ẽ
tale aptũ. ió dicit̃ Raphael Thob. xij.
Cũ essem vobiscũ ꝓ volũtatẽ dei vide/
bar q̃dẽ mãducare z bibere sz ego cibo
z potu iuisibili vtor. neqz tale corp⁹ as/
sumptũ hz carnẽ aut ossa aut sangui/
nẽ i venis sic aliud corp⁹. Jo saluator
dixit p⁹ suã resurrectiõez discipul' ipm
fãtasma putãtib⁹ Lu. vlt̃. Videte ma
nus meas z pedes meos. qz ego ipse
suz palpate z videte quia spũs carnez
z ossa nõ habet sicut me videt̃ hãbere
Silr in no. te. freq̃nt⁹ inuenim⁹ ange
los apparuisse sic̃ Luc. j. c. Apparuit
Zacharie angel⁹ dñi stans a dextr̃ al/
taris incensi z qz ꝟbis ei⁹ nõ credebat
mut⁹ effect⁹ fuit. Deinde eodẽ. c. dicit̃.
Missus ẽ Gabriel angel⁹ a deo i ciui/
tatẽ galilee cui nomẽ nazareth ad ꝟgi
nẽ despõsatã viro cui nomen erat Jo/
seph de domo Dauid z nomẽ ꝟginis
Maria. vbi ipsa ꝟgo angelo nũciãte
ꝓcepit deũ z hoiez. silr Act̃. xij. 8z. An/
gel⁹ dñi astitit z lumẽ refulsit i hitac/
carcer̃ ꝑcussoqz latere petri excitauit
eũ di. Surge velociter z ceciderũt cathe
ne de manib⁹ ei⁹. z mlt̃e sũt tales reue
latões. Uñ z i ve. te. oẽs reuelatões fa
cte fuerũt ꝓ ãgelos. put dic̃ b. Stepha
nus Act̃. vij. 8z z mali angeli freq̃nt̃
apparuisse legũt̃ rã bõis q̃z mal̃. sic̃ pz
in euãgelijs. z Act̃. xix. 8z. Tetauerũt q̃
dã de circũstãtib⁹ exorcist̃ iuocare sup
eos q̃ hẽbãt malos spũs nomẽ dñi ie/
su di. Adiuro vos ꝓ ihm quẽ Paul⁹
ꝑdicat. Erãt ãt sceue iudei ꝓncipis sa

cerdotū septē filij q̄ bē faciebāt. Rñdēs aūt spūs neq̄ dixit eis. Jesum noui z paulū scio. vos āt q̄ estis. Et insiliēs hō i eos i q̄ erat demoniū pessimū z dñatus ē ambox. bē aūt notū factū ē oibꝫ iudeis atq̄ grēcis ibitabāt ephesi. Q̄ ḡt vidim⁹ talū oculi nr̄is. o q̄ crudelit̄ vexari ꝓsperim⁹ :z adhuc miseri dulcedīe pñtis vite excecati ñ credūt d. tā filij appareret si ēent demões. z certe ille sic dicēs ex corde ē vn⁹ de filijs ipsox. iuxta illō Job. viij. Vos ex pīe diabolo estis. Jō idubie ē tenēdū q̄ sunt angeli boni z etiā angeli mali. Ex his p̄missis reuertamur ad ꝓpositū pseruādo ēntiā nobilissimā angeli q̄d sit. vñ fz Damas. angel⁹ ē suba ītellectual' sp mobil' arbitrio libera. incorpea. ꝺo mīstrās. īmortalitatē susciptēs fz gr̄az z nō fm naturā. cui⁹ subē spēm z timīnū sol⁹ q̄ creator ē nouit. Dī p̄mo suba ītellectual' z nō rōnal'. qz rō ꝓgīscit vnū p⁹ aliū. qz rōcinatō nihil aliū ē q̄z discursus a cā i causatū. ītellect⁹ aūt ē sine inq̄sitōe z ꝓpositōe: tō cōpetit nāe magis simplici vt angelo. rō vo mīn⁹ simplici vt hoī. Pro q̄ ē sciēdū q⁹ angeli p̄cellūt hoīes i q̄tuor. ff Prio i creatōnis dignitate qz angeli dignio⁹ sūt creati q̄z hoīes. s. i die dñica q̄ ē dies leticie i celo q̄ nihil ē nobilio⁹. z p̄mo inc̄ oēs. hoīes vo p⁹ angelos i die tristicie vicz sexta feria i fra q̄ ē elemētū vilio⁹. tō hō ꝓpt̄ pctm̄ ade fact⁹ ē mortal'. angelus vo imortal'. Uñ gre. Dic nāq̄z imortal' ꝓdit⁹ est vt si nō peccassz etiā mori nō potuissz. ¶ Secūdo angeli p̄cellūt homies i vite puritate. oēs ei angeli q̄ in celo pstiterūt nūq̄z peccauerūt sz i oibꝫ dī volūtatē fecerūt. hoīes vo admīnt venial' z peccāt. Eccl's. vij. Nō ē hō i terra q̄ faciat bonū z ñ peccet. excepta b. ✻gine q̄ ē exaltata sup choros angelorū. ¶ Tercio angeli excellūt hoīes i futū facilitate. Nā vn⁹ hō i fuīcdo ꝺo vna die pl⁹ fatigat q̄z oēs āgeli ab initio mūdi: qz corp⁹ qđ corrūpit aggūat aiam. ¶ Quarto angeli p̄cellūt hoīes i p̄mīj cūtiori p̄ceptiōe. qz ipa die q̄ creati sūt z ꝓuersi ad dēū boni angeli mox p̄cepērūt p̄mū ēntiale. i. visionē dei. z sūt iā pl⁹ q̄z sex milia ānox. hoīes nō nisi p⁹ mortē xp̄i z ipox. qz dixit saluator Mat. xx. Cū sero factū ēet. i. mox: dixit dñs vinee p̄curatori suo. Voca operarios z redde illi mercedē. Dī sēdo i diffinitōe sp mobil' nō ꝺ loco ad locū sz mobilitatē nature hz vl' itelligētie vl' voluntat'. qz sp intelligit z vult aliq̄d. et fm Gre. i mbilū reuerteret nisi mānu oīpotēt' sustētaret. Jdē i moz. Sola nāa in cōprehēsibil' a statu suo nescit moueri q̄ ab eo qđ sp idē est nescit īmutari. nā si angelox suba a mutabilitate fuisset alīēa neq̄q̄ i reprobos spiritibꝰ a sue btitudis arce cecidissz. Dī ēcio arbitrio libera. Nā vbicūq̄ ē itellect⁹ ibi ē li. ar. z vbicūq̄ ē itellect⁹ ibi ē estimatō z electio. Jō dic̄ sc̄tus Bona. i. ij. di. q⁹ triplex ē libex ar. s. diuinū angelicū z hūanū. Diuinū ē ꝺ necitate sp ad bonū determinatū. ita q⁹ ꝺs sp libere eligit bonū. Angelicū vo ē tm̄ sel' vtibile ad bonū vl' malū. z postea illꝺ sp libe eligit. hūanū vo ē treq̄nt vtibile eo q⁹ se nō total' pt̄ ꝓuertere. ex q̄ ꝓstat ex situ z itellectu. Hinc Alex. ñ pte. q. vij. dat rōez huī⁹ di. Oē creatū ē vtibile vl' fm esse vl' fm electōz. sz angel⁹ ē creat⁹ q̄ ē vtibil'. nō fm ee cū sit imortal' sz fm electōem. Uñ Job. xiij. dic̄. Ecce q̄ ei seruiunt nō sē stabiles z i angel' suis reperit ꝓuitatē. Dī q̄rto ic corpea. qz angel⁹ non hz corp⁹ hz tū q̄dāmō ꝓpetatē corpis. qz sic corp⁹ ē i loco sic z angel⁹. Dic̄ cīm magn⁹ Alb. i ꝓpēdio. li. j. q⁹ aliq̄d ē i loco circusc̄ptiue z diffinitiue. sic corp⁹ sic ē in vno loco. q⁹ nō i alio. z cū ꝑ locū

circũscribit seu occupat sibi. Aliqđ ẏo est i loco diffinitiue tm̃. sic angel⁹ q̃ sic est i vno loco q̃ tũc nõ ẽ i alio. nõ tñ occupat locũ. vñ mille angeli possent in vno ḡno esse. Aliqđ ẽ in loco ꝓtim circũscripiuez ꝓtim diffinitiue sic corpus ꝓpi sub sacro. ita q̃ sic ẽ sub hostia q̃ ñ vbiq̃ nec tñ excedit hostie mẽsurã. Aliqđ ẽ i loco nec sic nec sic. sic de⁹. ꝛ b ibo. q̃ nõ dimidiẽ p̃ maiaz vt corp⁹. nec ꝓ suppositũ vt angel⁹ sz esse ei⁹ vbiq̃ ei ẽ ꝓpriũ. q̃ dat oĩb creatz eẽ. q̃ñ ẏo ds ꝺz vẽire vl̃ recedere solũ ꝓ effectũ facti ꝺz Vnde Aug. De⁹ q̃ te dimittit q̃ ire nisi a re placato ad te irã. O ds magne. o infinite potẽtie ecce pctores te nõ timent q̃ñ tuũ eẽ exire nõ p̃hibent. iuxta illũ ꝑs Si ascẽdero i celũ tu illic es si descẽ. ad iferos ades. Dz q̃nto. deo mistrãs. q̃ intelligit de q̃cũq̃ obsequo. ꝛ sic tã assistẽtes q̃ mistrates mistrãt. Heb. j. Oes sũt administratorij spũs. q̃ propt⁹ etiã dmões q̃ sũt tortores ꝺi. Dz sexto. ĩmortalitatẽ suscipiẽtes fm gfaz nõ naturas nulla natura ex se pter diuinã hz ĩmortalitatẽ. sz sic oia creata sẽa ꝺo ita oia ꝓseruãt p ipz. Dz vltio. cui⁹ subest spẽ ꝛ ẽtu inũ sol⁹ creator nouit. Per hoc ꝓñdes q̃ null⁹ i mõdo possit declarare naturã angelicã q̃a hõ nõ p̃t intelligere Cui⁹ rõez diẽ lyra sup. xviij. act⁹ apl'or. Quia ĩcipit hõ intelligit cum fãtasmate. vñ si vult intelligere angelũ formet sibi fãtasma cuiusdã pulcerrimi bois alati. Si vult intelligere deũ formet sibi fãtasma cuiusdã regis magni. sz certe ñ tatis ẽ angel⁹ nec de⁹. q̃ ĩcorpore⁹ ꝛ ieffabil⁹. q̃ facẽ angelos suos spũs ꝛc. Secũdo altissimi dei angeli ex themate ẏ bis ꝓmẽdãta nre miserie vtilissima custodia cũ ꝺz. mistros tuos. ipi ei angeli assistũt diuine ꝓtẽplatõi. illistũt hũane custoditiõi. resistũt diabolice tẽtatõi. Vñ ex angelor⁹ custodia q̃ruor possumus intelligere. scilicz

Primo angelice custodie veritatẽ.
Scõo hũane indigẽtie necessitatẽ
Tercio angelice nature caritatẽ
Quarto diuine ꝓuidẽtie bonitatem

Prio nimirũ ex angelor⁹ custodia itelligere possum⁹ eor⁹ custodie ẏtatẽ. mlti nãq̃ boies porissime pctores nõ crẽdũt q̃ angeli altissimi dei eos die noctuq̃ custodiãt ꝛ a malo retrahãt. ex q̃ eosdẽ corpels ocul'ñ vidẽt. Jõ b ita eẽ vt boies sint ḡti deo ꝛ angel' custodiẽtibꝫ pbem⁹ tripl'z. s. auctib⁹. rõib⁹ ꝛ exẽplis. Prio itaq̃ q̃ angeli sint boiz custodes ꝓbem⁹ auctib⁹. nã glo. sup illõ Esa. lxij. Sup muros tuos ꝓstitui custodes dicẽ. q̃ custodes hoĩm sũt ãgeli Et ps. Angel' suis ds mãdauit. ꝛc. Sup q̃ Bernñ. sic ait. O q̃tã dz tibi b ẏbũ iferre reuerẽtiã. afferre ẏuotõez. ꝓferre fiduciã. reuerentiã ꝓ p̃sentia. deuotiõez ꝓ beniuolẽtia. fiduciã ꝓ custodia. Caute ḡambula vbi sunt angeli. sic eis mãdauit de⁹ vt custodiãt te in oĩb⁹ vĩs tuis. in quouis diuersorio. in q̃uis angulo reuerentiã habeas corã angelo tuo. nec facere audeas illo p̃nte q̃d me p̃sente nõ auderes. Jdẽ. Benignissim⁹ es dñe iesu q̃ nõ es ꝓtẽt⁹ nr̃oꝝ fragilitate muroꝝ carnis sz angelicã custodiã supaddis. Sz ipa ẏtas christ⁹ Mat. xviij. dicẽ. Angeli eor⁹ sp̃ vident faciẽ p̃ris mei q̃ ẽ. Scõo b idẽ ꝓbem⁹ rõe. Rõ enim dictat vt q̃diu puer ẽ puul⁹ habeat directorẽ. sic videm⁹ in scolis pueros hic pedagogos Ped. j. Cor. xij. apl's statũ vie assil'at statut puerili. ḡ hõ i p̃nti via custodiẽ ab angel' donec puẽciat i etatẽ ꝓfectã. Scõo rõe. ꝓbat sic. q̃ de⁹ vult boies ꝓmouere ad eternã beatitudinẽ sup̃ facultatem hũanã ad quã nõ potest puenire ex se. tũ ꝓa fragilis. tũ q̃ hz fortissimũ aduersariũ diabolũ. iuxta illõ Epheſ. vj

nō est nobis colluctatio aduersus car uem z sanguinē.s.solū.sz aduersus pn cipes et ptātes:aduersus mūdi recto res tenebraz hui.g̃ necesse ē vt ab an gelo adiuuet. Tercio h̄ idē ꝓbem exēplis.dī em̄ Act.xij. q dū petz an gel⁹ libasset de carcere z iuisset ad do mū marie mris marci z pulsasset.puel la vidēs ipz p̄ gaudio nō aputt.sz iuit z dixit illis. Qui dixerūt.insanis. Illa āt dicebat.nō insanio sz sic ē. Ille vo dixe rūt.forsitan angel⁹ ei⁹ ē. Uñ legit i vi ta scti iohis euāgeliste q dū duo disci puli ipi⁹ abissent retro.coz̄ eis suscita uit quēdā iuuenē q dixit eis. Uidi de mões gaudētes de vob z angelos ve stros tristes.hāc aūt tristiciā insinua uerūt tm̄ mō resurgēti. sic etiā ōr Esa. xxxij. Angeli pacis amare flebāt. Sz vt dicit sctūs Tho.sup.ij.di.xj. Ange li boni tristari nō pñt qz sunt tā in pfe cta felicitate.tō si aliq dānabūt ō illis q̄s custodiūt nō dolēt nec tristant sed volūtatē suā ꝓformāt diuie.ostendūt tm̄ qñqz tristiciā ad vtilitatē alioz. sic legit Q, dū q̄dā nouici⁹ egressus fuis set de ordie seq̄bat ipm q̄dā hō pulcer rimus q inq̄siuit tristis vñ veniret. Et ille.q̄d tibi cure est ō mea via. Cui rur sus.certe mag̃ cura iest mihi de te. z q̄ si flens dicebat. Ego em̄ sū angel⁹ tibi ad custodiā deputat⁹. z null⁹ custodie mee deputat⁹ pijt.sed tu vis pire rede undo ad seculū. Qui his auditis com pūctus ait. Nec ego pibo sz reuertar. q̄ itez igressus ordinē laudabil̄ vixit. Scdo ex angeloz custodia itellige re possum⁹ būane indigētie nēcitatez. erq̄ ei hō ē tā fragil⁹ ad bonū pficiēdū: z pn⁹ ad malū.tō ds ei ꝓtulit adiuto riū angelicā custodiā vt pficiat i bonū gr̄e. nec cadat i malū culpe.vl̄ si cadat resurgat: aut nō totiēs cadat. Uñ sic de⁹ ñ deficit i creādo ita ñ deficit i gu bnādo. Dic tm̄ Tho.i.ij.di.xj.q sic dī uine puidētie ē sic ipedire mala vt m̄ ꝓdito nature saluet.ita etiā ō custodia angeloz q̄ ē diuie puidētie executiove nō cogāt hoiez ne li.ar.piret.z rō meri ti. Nō igit estimes hō q angel⁹ ꝑ tps capiēdo retrahat a malo z inducat ad bonū sz subtil̄ sic bōa ꝓsuetudo vl̄ re cūdia. Uñ exq̄ angeli ad hoim necessi tatē sē deputari:tō aie separate ñ hūt an gelos.qz tā sūt extra statū merēdi. nec pñt pficere nec ōficere. Dil̄ xps dns nō habuit angelū deputatū ad custo diēdū exq̄ erat ver⁹ ꝓbēsor z bonū ei⁹ ipediri nō potat vl̄ mouueri. Dī tamē Lu.xxij.angelū ꝓfortasse eū i passiōe ñ custodiēdo sz ꝓgtulādo ei⁹ fortitudi.si cut hō natural̄ ꝓfortat i tribulatione ad pñtiā amicoz. Alij vo hoies i pñti vita exītes hūt āgelos sibi deputatos Hiero. Mag̃ ē dignitas aiaz vt vnaq̄q̄z hēat ab ortu sue natīt̄ i sui custo diā angelū ōlegatū. Hic vo angel⁹ nū q̄z hoiez ex toto dimittit q̄lēcūq̄z pctō ētiā ipm antixpm.cui etiā i ß pdest q nō pmittit tā mlta mala facere q̄ vel let.tō nō hēbit tā mlta tormēta. Dic tm̄ san. Tho.ij.pte.q.xl.q si angel⁹ relin q̄t hoiez loco nō tm̄ relinq̄t q̄ ad custo die effectū.qz etiā cū ē i celo recogīcat q circa hoiez agāt.nec idiget moza mag̃ tpis ad motū localē sz stati pt adesse. Dī tm̄ relinq̄re ꝑm q̄d inq̄ntū ñ ꝓhibet oia nocumēta.vl̄ qz exponit tribulatōi b⁹.vl̄ qz iusto dei iudicio ab aliq̄ pctō ñ retrahit.nūq̄z tm̄ sic relinq̄t q̄n aliq̄s effect⁹ custodie seq̄t Tercio ex āgeloz custodia itelligere possum⁹ āgelice na te caritatē.q̄ sz sp videāt dulcissimā dei pīs facie.tm̄ tō ꝓpt nimiā caritatē erga nos ñ dimittūt nos sine custodia. O q̄z dulcissima est visio faciei dei pīs i q̄ est oīs delectatio z bītudo. De qua Petrus aplus. In quem desiderant

angeli pspicere. ī ipa qppe videt volū tatē dei z caritatē qli nos dilexit Uñ z ipi spū in eis ē pcurāt nobiscū vt ipis in infimo chozo remanētib nos transferrēt ad sūmū :z vt habeāt socios ad laudādū z glificādū tā bonū z pulcrū deū. Quarto ex angelox custodia itelligere possum⁹ diuie puidētie bonitatē q oēs saluare vult. Jn cui⁹ signum strēnuis militib munuit hoiez ptra aduersariū. Hinc Ber. sup Qui habitat. Quid sub tāt custodib timeam⁹ nec supari nec seduci pmittūt q custodiūt nos ī oīb vijs nris. fideles sunt. prudētes sūt. potētes sūt. iō de⁹ gl'iose. de⁹ eterne. de⁹ mifico:s z pie si mea p dicio tibi placeret cur tali custodia me defensares. o de⁹ benigne si ecna mea moz lerificarz te z tibi placeret. tā diu dānare mlt'otiēs potuisses. sz expecta/ sti ad pniaz. iussisti angel' tuis vt tā3 fidelē famulū ānpoti⁹ filiū custodiāt

Tercio angeli altissimi dei commē/ dant ex thematis vbis a sue diligētie potētissima victoria. cū oz. ignē vren/ tē facis angelos tuos dñe de⁹. Sicut essī ignis excedit alia elemēta ī actiua litate. sic angeli creaturas ī prāte. Uel sm lyrā angeli dicūt ignis vres. q3 frequēter legūt ī ignis apparuisse specie. sic Moysi ī rubo ardēti Exo. iij. vocat ñ angel⁹ ille dñs. ḋa psonā dñi repñtabat vt dic Bre. Gil'z. iij. Reg. ij. in trāslatōe Helye q facta ē misterio āge/ lox ī curru igneo. Uñ angel⁹ oz ignis vres ꝓpter tres ꝓprietates ignis. scz

Primo q3 ignis potenter agit

Scdo ḋa ignis indesinent vrit.

Tercio q3 ignis decēter illumiat.

Prio dixi q angel⁹ oz ignis. ḋa sicut ignis material' potēter agit in rē cōbustibilē. sic angel⁹ ī boiem sibi deputatū. Nā angel⁹ tēptatiōem dissoluit. sic pz Dañ. iij. ī figura vbi angel⁹ dñi descēdit in fornacē z excussit ignē de ea. z fecit mediū fornacis q3 ventū rozis flātē. Sic faciet spūal' aie tēptate. Jtez celerit' oxōes et bona opa deo repñtat. Thob. xij. dixit Raphael angel⁹. Oñ oxabas tu z nurus tua sara cū lachrymis ego obtuli mēoziā oxōis. Jtez q3 a pcīs excitat cito. dicēs Act. xij. Surge velocit'. Jtē ptātes ꝯrias arcet. patz Thob. viij. vbi oz q angel⁹ ligauit asmodeū. Scdo angel⁹ oz ignis. q3 sicut ignis indesinent vrit sic angel⁹ sp arder in dei amoze. iuxta illd Mat. xviij Angeli eox sp vidēt faciē pris. Tercio angel⁹ oz ignis. q3 sicut ignis decēter illumiat sic angelus. qō fit dupl'r. Uno mō ad sensum qñ visibilit apparēs ō aliq re docet. Alio mō ad intellectū. et tal' illumiatio pfecta ē. q3 ō diabol⁹ nō pōt facere sz dñ pmū. Pro q sciēdū q3 tripl'r pōt intellect⁹ z affect⁹ būan⁹ accendi siue illumiari efficiēdo excitādo z adiuuādo. Primo mō sol⁹ ōs illuminat z accēdit. sic ignis accēdit ligna. Scdo mō. s. excitādo ꝑcupiscibile pt illustrare siue accēdere sic ligna dicunt accēdere ignē. Tercio mō adiuuando pōt angel⁹ illumiare z accēdere amoūedo fantasmata q impediūt intellectū. de q ponit exēplū Aler. ij. pte. q. xxxix. sicut in spec'o marciali obiecto alci repñtant ibi repsentata. sic angel⁹ illustratus obijcit se itellectui. z q3 est speculū volūtariū solū illa intelligit q ipe vult vt itelligat. z sic q3 excaecat ligna oz ignē incēdere. verūtamē imittere vl' creare nouas cogitatōes nō pōt sz sol⁹ deus q facit angelos suos spūs. cui est honox z gloria zē.

De sancto Hieronymo

Sermo xcj

Fidelis ser⁹ z pru/ dens quē ꝓstituit dñs super

De scto Hieronymo

familiã vt det illis cibũ in tpe. Mat. xxiiij. Hec charissimi sunt ẏba nr̃i re/ dẽptoris in q̃bꝫ seruũ suũ a tribꝫ com/ mendat. scilicz

¶ Primo a fidelitatis ẏtute

¶ Scõo a prudẽtie nitoze

¶ Tercio a puisiõis sollicitudine

¶ Primo nãq; saluator cõmẽdat seruũ suũ a fidelitatis virtute. q̃ spẽaliť cõsi stit in dñi sui ac suiꝑi9 cognitõe. vt vi delicz dñi sui bona nõ dissipet q̃nimo multiplicet ac ip̃m in oĩbꝫ honorificet ac circa sibi iniũctũ officiũ tãq; rõnez reddit9 iuigilet. Uñ dic̃ saluator ta/ les seruos btõs Luc. xij. Btũ inq̃t sũt serui illi q̃s cũ venerit dñs inuenerit vigilãtes. Tal' fuit b. Hieroñ. q̃ val/ de multiplicauit fidẽ z sacre scꝑture in tellectũ oĩbꝫ cõicauit. ac in oĩbꝫ dñi dei gl'iam q̃siuit. Uñ Seuer9. Hiero ny/ m9 inq̃t ꝑter fidei meritũ dotẽq; ẏtu tũ nõ solũ latinis atq; greĉ sz etiã he/ braicis ita lr̃is instruct9 ẽ vt se illi i oĩ scĩa nemo audeat cõpare. cui iug; ad/ uersus malos pugna ꝓpetuũq; certa/ men. oderũt eũ heretici q; cos ipugna re nõ desijt. oderũt eũ clerici q; vitã co rũ insectať z crimĩa. Sed plane boni oẽs imitanť z diligũt. ¶ Scõo dñs ser uũ suũ ꝓmẽdat a prudẽtie nitoze. que ťm Lirã i plogo sup ep'lam Jude cõ/ sistit in q̃tuoz. Prio i ꝓcẽptu ꝓspitať tpalis ob amoꝛẽ ꝓpetue felicitať. de q̃ 9z Eccl'es. iiij. Melioz ẽ puer paup et sapiẽs rege stulto z sene q̃ nescit ꝑui dere i posterũ q; de carcere catheniq; q̃s egredit̃ ad regnũ. Scõo prudẽtia siue sapia ꝓsistit in sustinẽtia aduersi/ tatis obtẽtu ꝓpetue q̃etis. De q̃ Pro/ uer. xxiiij. Uir sapiẽs fort; z doctus ro busť ¶ Tercio prudẽtia ꝓsistit i amo/ re fraternitatis ꝓsideratõe celest; vni/ tatis. de q̃ Ecci. j. Dilectio dei honora/ bilis sapia zc. Quarto ꝓsistit prudẽtia in fuga carnal' voluptať. Uñ prouer, xxiij. 9z. Audi fili mi z esto sapiẽs. noli esse in ꝓuitijs potatoꝛũ. Tal' prudẽs seu sapiẽs fuit btũs Hiero. q̃ de se ad eustochiũ ita scribit. Quotiẽs inq̃t be remo ꝓstitur9 z i ista vasta solitudine q̃ exusta solis ardoꝛibꝫ horridũ mona chis ꝑstabat habitaculũ puraui me ro manis delicijs itereſſe. horrebãt mem bra sacco defoꝛmia squalida cutis sicuz ethiopice carnis adduxerat. q̃tidie la/ chryme. q̃tidie gemit9. z si q̃n repugn tẽ somn9 oppſſisset inmiñs nude bu/ mo vir ossa heretia colligebã. de cibis taceo cũ etiã lãguẽtes moachi aq̃ vir frigida vtanť ¶ Tercio saluator ꝓmẽ dat seruũ suũ a puisiõis sollicitudine. dicẽs. vt det illis cibuz i tpe. Tal' fuit btũs Hiero. q̃ cibũ ẏbi dei dedit oĩbꝫ ideo bñ de eo 9z. fidel' seru9 z prudens zc. In q̃bꝫ q̃dem ẏbis tria insinuant ad honoꝛẽ gl'iosi hierony. ꝛclarãda. scz

¶ Primũ prudẽtie acceptio. ibi. fidel' seruus et prudens.

¶ Secũdũ prudẽtie opatio. ibi. quez ꝓstituit dñs sup zc.

¶ Terciũ prudentie admiñstratio. ibi. vt det illis cibũ in tpe zc.

¶ Primũ nãq; documentũ ex p̃missis thematis ẏbis insinuať declarãdum prudẽtie acceptio cũ dicit. fidel' fu9 et prudẽs. ad insinuãdũ q̃ prudẽtia aliq̃ est sine fidelitate q̃ nõ ẽ laudãda. iuxta illõ Ro. viij. Prudẽtia carnis mors ẽ Et iõ prudentia i scꝑtura multiplicit accipit vt dicit Tincẽ. iꝛspecto mozali. li. j. pte. iij. Prima ẽ natural' q̃ etrẽdit etiã ad bruta aĩalia q̃bꝫ a natura ẽ in/ ditũ vt sibi puideãt. sic agn9 naturali ter stati nat9 cogñscit balatũ mris z fu/ git lupũ quẽ alias nũq; vidit. Propte rea ex sacra scꝑtura monẽť hoĩes disce re prudentiã ab aĩalibꝫ. Sic Job. xij. 9z. Interroga iumẽta z docebunt te. z

puer.vj. Vade ad formicā o piger et cōsidera vias ei⁹ z disce sapiaz q̄ cū nō habeat ducē q̄.s.oñdat.nec p̄ceptorē q̄ iubeat.nec p̄ncipē q̄ cōpellat parat in estate cibū sibi. Magꝫ q̄ppe ē necūdia boī rōnali cū destinat discere ab irrati onali aiali z puo. Sic in scol' magn⁹ pudor ē si magn⁹ erate doceā a pusillo Scda prudēcia est puersoꝝ.z sic boies callidi dicūt prudētes q̄ sē subtiles ad fallendū vel nocēdū. Hoc mō ꝺr pru/ dēs latro.de q̄b⁹ ꝺr. Mere.iij. Sapiē tes sūt vt faciāt mala bñ aūt facere ne sciūt. ¶ Tercia ē prudēcia mūdanoꝝ q̄ ꝓsistit circa acq̄sitiōem z ꝓfuatōez tpa liū.tales plerūq; pl⁹ studēt circa frena q̄ viri spūales circa talia. De q̄b⁹ dicit Lu.xvj. Filij hui⁹ secli prudētiores fi liis lucis sūt in generatōe sua. Et sepe nūero tales pl⁹ sapiūt q̄z optet sape. ñ nī ad sobrietatē sz ad vanitatē. De q̄b⁹ Bern̄.sup can̄.ser.xxxvj. Sape ad sob rietatē est vigilātissime obꝰuare q̄ scire magis p̄ꝰ ve opteat.rpus em̄ breue ē p̄ breuitate rpis festina ea scire pri⁹ q̄ senseris viciniora saluti. Vñ et ap'lus Qui se putat aliq̄d scire nōdū scit quō opteat eū scire. Vides quō fructū z v/ tilitatē scie i mō sciēdi ꝓstituit. moduz sciēdi dico vt scias q̄ ordine.q̄ studio q̄ fine q̄z nosse opteat Quo ordie vt illō p̄us q̄ maturi⁹ ad salutē Quo studio vt illud ardēti⁹ q̄ vehemēti⁹ ad amo rē. Quo fine vt nō ad inanē gl̄iam vel curiositatē sed tm̄ ad edificatōez. Sūt nāq; q̄ scire volūt eo fine tm̄ vt sciant. z turpis curiositas ē.z sunt q̄ scire vo/ lūt vt sciāt z turpis vanitas ē. Et etiaz sunt q̄ scire volūt vt sciam suā vēdant sez.p bonoriꝫ dignitatiꝫ pecūia zē. z turpis q̄stus ē. Sed sunt q̄ scire vo/ lunt vt edificent. z prudētia est. Et sūt q̄ scire volūt vt edificēt.z caritas ē No rū em̄ solū vltima duo nō inueniunt i abusiōe scie. Reliqui audiāt beatum Gregoriū in pastorali. Qui inḡt acce ptam ad aditoriū scientiā negligunt banc ꝓtra se in testimoniū vertūt.z de lumine sciētie augent supplicia qō ꝓ/ fecto acceperāt vt possent delere pcā. tantoq; illic grauiora tormēta percipi unt quāto hic malū nō deserūt quod ip̄i cōdemnāt. Hinc vitas ait. Ser/ uus sciens volūtatē dñi sui et non fa/ ciens plagis vapulabit multꝫ. Verū/ tamē ꝺr.puer.j. Sapientiā atq; sciētiā stulti despiciūt,z ideo sciētia in se nō est mala sed p accidens ꝓtingit eē malaz. z hoc duob⁹ modis sez. Prio ex parte cognoscibilis. Secūdo ex pte cogno/ scentis. Primo inḡ sciētia est mala q̄n cognoscibile defacili inclinat ad malū sicut nigromātia. Et sic nulla scientia in se est culpāda.vñ.puer.iij.dicit. Be atus hō q̄ inuenit sapientiā et q̄ afflu it prudentia melior est negociatio ei⁹ auri z argenti. Secūdo sciētia est rep/ hensibilis ex pte cognoscētis q̄n vltra vires seu ingeniū cognoscēt̄ est aliq̄d scibile.ideo ꝺr Eccli.iij. Altiora te ne q̄ sieris z fortiora te ne scrutat⁹ fueris. vel q̄a cognoscēs ꝓpter aliquā scientiā minus vtilē omitteret vtiliora salutis sue vel alterius.sicut cōfessiones audi re predicare zē. vl' quādo ex cōtemptu vnius meliozis veniret in amorē sup fluum min⁹ vtiliozis. Sicut beatus Hieronym⁹ faciebat. Unde sic de eo legitur. Cum Tullii z platonē lege/ ret et displiceret ei liber ꝓphetarum eo q̄ sermo incultus sibi videret.circa mediū quadragesime infirmatur:et mortī appropinq̄ns ita q̄ in solo pe/ ctore calor palpitabat ceteris mēbris frigefactis. Dum ergo exequie fune/ ris pararentur:subito ad tribunal iu dicis rapitur.z interrogatus cui⁹ cō/ ditionis esset christianū se esse ꝓfitet.

De scto Hieronymo

Ad qđ̄ iudex. Mentiris inq̄t ciceronianus eñ es z nō xp̄ian⁹. Ubi ei est thesaur⁹ tuus ibi est z cor tuū Ac ipse obmutuit. Judex vo durissime eū cedi iussit. Qui cepit clamare dicēs Miserere mei de⁹ miserere mei. Tūc qui astabāt p̄cabant vt veniā tribueret adolescēti. Jpe aūt Hieronym⁹ iurare cepit z dicere. Dñe si vnq̄ habuero codices secl̄ares aut si legero te negabo. Qui sic dimissus subito reuiuiscit. lachrymisq̄ se repit totū p̄fusū. z ex vberibꝫ q̄ ante tribunal suscepat scapulas terribiliter linitēs habebat. Tāta p⁹ hec diligētia diuios codices legit q̄sta gentiliū p⁹ vnq̄ legerat. Uñ bñ 82 di. xxxvij. c. si qđ veri. Quātū distat de xp̄i aduētu inter p̄dicatoꝝ angelorum z p̄fessiōem demonū tantū inf auctez ꝓpheraꝝ et curiositatē sacrilegaꝝ scripturaꝝ. ¶ Quarta p̄udentia ē lauda bil⁹ q̄ p̄siderat p̄terita. ordiat p̄sentia z p̄uidet futura. z ista ex sacris scripturis plerūq̄ haberi p̄ōt. Hinc di. xxxvij. c. Si iuxta aplm paulū christ⁹ dei virt⁹ est z dei sapia. scp̄turaꝝ ig̃rātia xp̄i est ignozātia. Neu nūc pri⁹ volūt sacraz scp̄turā docere q̄s discere et mg̃ri p⁹ q̄s discipuli. de qb⁹ Hiero. ī epl̄a ad paulinū p̄sbyterū. Agricole cemētarij fabri lignoꝝ tē. absq̄ doctore nō p̄nt eē qđ cupiūt. qđ medicoꝝ ē p̄mittūt medici. tractāt fabrilia fabri. sola scp̄turarū ars ē quā sibi oēs passim vendicāt. hāc garrula an⁹. hāc delir⁹ sener. hanc sophista vbosus. hāc vniuersi p̄sumūt lacerāt. docēt anteq̄s discāt. alij adducto supcilio grādia vba trutinant inf mulierculas de sacris lr̄is philosophant Uerūtn melior ē būl⁹ z indocta doctrina ad salutē plerūq̄ q̄s supba z indocta phia. Hinc Bern⁹ in medita. ait. Multi multa sciūt z seipos nesciūt. melior p̄fecto esset q̄ seip̄m sciret q̄s sciret cursus sideꝝ: naturas boim z vtutes herbaꝝ. q̄s sine ill⁹ saluari pōt: sine his nō. ¶ Scōm ex p̄missis thematis ver⁹bis insinuat documētū declarādū de p̄udētie opatōe cū 82. quē ꝓstituit dñs sup familiā suā. ita q⁹ habit⁹ p̄udētie p̄ institutōem ad aliqđ officiū ōducit ad actū. Uñ ad nostr⁹ ꝓpositus q̄nq̄ act⁹ p̄udentie declarem⁹. scz.

¶ Primo actū doctrinatōis.

¶ Secūdo actū cōsideratōis

¶ Tercio actū cautionis

¶ Quarto actū exercitationis

¶ Quinto actū sollicitudinis

¶ Primū itaq̄ actū p̄udentie declaremus actū doctrinatōis. nā q̄ vult effici ve p̄udens nō debz inniti suo intellectui sed debz doceri ab alijs. Hinc p⁹uer. iij. Ne innitaris p̄udētie tue. imo sup oia debz petere a dño deo sic Salomon. iij. Reg. iij. petebat di. Dabis servo tuo cor docile: vt possim iudicare populū tuū z discernere inf bonum z malū. Sic btūs Hieronym⁹ nat⁹ in oppido stridonis q̄s dalmacie z pānonie cōfiniū tenet. Hic adhuc puer romā adijt. relinq̄ns domū parentes z sororem ꝓ xp̄i amore. z ibi lr̄is latinis grecis z hebraicis plene eruditus est in grāmatica donatū habuit p̄ceptorem

¶ Scōs p̄udentie act⁹ ē ꝓsideratio q̄s mens intēte cogitat inuestigare vitamens intēte cogitat inuestigare vitamens intēte cogitat inuestigare vitam

fragilitatē. q̄d fm anie dignitatē. quid fm culpe iniq̄tatē. de hac ꝯsideratione ait Bern̄. Hō nat⁹ de mūliere breui viuens tpe repletur mltis miseriis tpis mētis z corpis hō de humo. lim⁹ de limo. terra viuēs z in terrā rediēs. nat⁹ ad laborē nō ad honorē. replet multis miseriis. dico miseriis. si vigilas. si dormitas. q̄cūq̄ te verteris q̄n in sordib⁹ es generat⁹. in tenebris es format⁹. i peccatis nat⁹. in laboribus educat⁹. Quid ē superbis vilis cinis z puluis. cui⁹ concepc⁹ culpa. nasci miseria. viuere pena mori angustia. Tercio prudēs dz ꝯsiderare. primū ne scādalizet. q̄ dic̄ saluator Matth. xviij. Ve illi p quē scandalum venit. Hec q̄ppe tria gl'iosus Hiero. studiose ꝯsiderabat ió prudēs erat. Primo nāq̄ ꝯsiderabat dei maiestatē bonitatē z eq̄tatē. vñ ꝓ morte suā cōcare volēs. postq̄ corp⁹ dñi vidit adiutorio fratrū se ꝓstrauit in terrā z lachrymās voce q̄ poterat clamās dicebat. Dñe q̄s ego sum vt sim dign⁹ q̄ sub rectū meū ires. meruit hec peccator hō. certe nō sum dign⁹. tu Moyses si noluisti vno ictu oculi te mōstrare z nūc tātū humilias te vt dignerīs ad hominē publicanū z pctōrē descēdere. tu es creator. tu es me⁹ redēptor. tu director rē. Scdō ꝯsiderabat seipm q̄ sez hic potest mereri. ideo affligebat corpus suū ieunijs vigilijs effusiōe sanguinis. Nā sic de eo scribit Aug. ad Cyrillū. Alter homo Helyas. alter homo Samuel. alter hic Jobes baptista q̄ carnē macerauerunt. nō minoris vite gl'iosus Hieronym⁹ heremita qui p quadrieniū in heremo tm̄ feraꝝ soci⁹ extitit. vinū z sicerā aliqualit̄ nō gustauit. ab oīni carniū z piscīū esu abstinuit. coctū q̄d nō nisi in vltima egritudine bis comedit. cilicino sacco carnez suā macerās desup pāno vilissimo tegebat se. nō nisi fructib⁹ aut herbaꝝ foliis aut radicib⁹ past⁹ in die p⁹ vespasse ozōnib⁹ p̄bens. deinde vsq̄ ad horā sextā noctis ꝓtinue vigilabat. postmodū somno fessus in terra dormiēs vsq̄ ad nocte mediā q̄escebat. leuissima peccata venialia ita deflebat vt q̄s existimasset eū hoiem interemisse. ter in die ꝓtinue carnē suā diris ꝛberib⁹ flagellabat ita vt ex el⁹ corpe riuuli sāguinis effluebāt. O de⁹ eterne q̄d nos facere deberem⁹ si talis ac tant⁹ sanct⁹ sic faciēs adhuc die iudicij metuēs sic dicebat. Siue comedā siue bibā siue aliq̄d aliud faciā sp illa terribilis vox tube videt sonare auribus meis. surgite mortui. Tercio isdem ꝯsiderabat ꝓximi vtilitatē ió licet irrideret tñ totis viribus laborabat in scptura sacra. Vñ dicebat in plogo sup Dañ. Si aut fiscellā iunco texerem aut palmaꝝ folia cōpilarē aut in sudore vult⁹ mei comederē panē z ventris op⁹ sollicita mente tractarē. null⁹ inuideret. nemo reprehenderet. nūc aūt q̄ iuxta saluatoris sentētiā volo cibū operari q̄ nō pit error mihi geminꝰ iungīt. corrector viciorꝝ falsari⁹ vocor. z errores ñ auferre ꝛ serere dicor. Tercio denicq̄ act⁹ prudētie ꝺz cautēlis q̄n q̄s cauet vicia z opaꝛ ꝛtutes ac discernit ea q̄ hñt speciē mali. ió dicit apl's Phil'. v. Videte quō caute ambuletis q̄ potissime locū hz in pscutione. Jō scribit b. Hiero ad Helyodoꝝ. Erras frater erras si putas vnq̄ꝝ pscutionē nō pati. z tūc maxīe obpugnarī cū te obpugnari nō sentis. Hāc pfecto pscutionē ipe gl'iosus sensit. q̄ cū esset trigintanouē annoꝝ in romana eccl'ia pbyter. cardinalis ordinatus ē. Mortuo aūt Liberio papa Hieronym⁹ dign⁹ ſſumo sacerdotio ab oībus acclamat. Hz dū q̄rūdā clericoꝝ z monachoꝝ redargueret vitā indigni

P

De ſctō Hieronymo

ei inſidias pauerẽt .ſic q̄ dñ b. Hiero. ad matutinas ſolito more ſurgeret ca miſiã mlieris quã ſui emuli iuxta le/ ctũ ei⁹ poſuerãt repit ſuũ credens ſup pelliciũ iduit. z ſic ad eccl'iaz pceſſit. b aũt fecerũt inimici ei⁹ vt ipm ſuſpectũ de crimie redderẽt. Qd̄ vir dei intelli/ gẽs locũ tãte veſanie dedit z romã reli quẽs venit ad Gregoriũ nazãzenũ cõ ſtãtinopolitane vrbis epz. a q̄ lr̄as ſa/ cras didicit z demũ inde ad heremuz ꝓperauit. ¶ Quartus denicz prudẽtie act⁹ ōz exercitatōis. nã q̄ prudẽs eſt dz ſe bonis opib⁹ exercitare pſertim i mi ſericordie opib⁹. Sic gl'iosus Hiero. ita ſe in opib⁹ pietat' exercitauit vt nõ boib⁹ verũetiã irrõnabilib⁹ pietatez i/ penderet ſicut cuidã leoni claudicãti. vt pz in legẽda. ¶ Quit⁹ prudẽtie act⁹ ẽ ſolicitudis q̄ eñ vere prudẽs ẽ ſolicit⁹ eſt circa ſuũ officiũ. Sic gl'iosus Hie ro. de heremo venit bethleẽ vbi in ore ſpelũce in q̄ dñs naſcẽs iacuit ſibi mo numẽtũ .i. cellulã ꝓſtruxit vbi ſenio gñ/ uat⁹ funẽ ſurſum ligari fecerat z illo ſe erigẽs op⁹ z curã explebat fratꝝ ibidẽ. poſtea cũ eſſet octogintaocto ãnorũ z ſex mẽſiũ hora ꝓpletorũ felicit̃ migrauit ad dñm. Ipa hora Beuer⁹ btī marti/ ni diſcipul⁹ longe poſit' tribꝰ viris de/ uotis cũ eſſet i diuis lectõib⁹ audiuit i celo cantũ ſuauiſſimũ oĩm muſicoꝝ i/ ſtrumẽtoꝝ vincẽs ſuauitatẽ q̄ celũ ter/ ra z oĩa reſonabãt. de q̄ ſtupefacti ele/ uãtes oculos in celũ viderũt lucẽ ſepti es ſole clariozem. de q̄ vox ad eos ait. Nolite mirari q̄ hodie rex regũ xp̄us anie btī Hieronymi exeũti de h̄ ſeculo nequã cũ angelis occurrit. hodie pa/ triarche ꝓphe apl'i martyres zc̃ ¶ Ter ciũ documẽtũ ſalut' ex pmiſſis themа tis vbis inſinuat declarãdũ prudẽtie admiſtratio cũ dicit. Ut det illis cibũ in tpe. Cib⁹ vo anie in ſacro eloq̄o ver bũ dei vel gr̃a ei⁹ ſiue eccl'ie ſacrm exp/ mit q̄ q̄dem gl'iosus xp̄i ꝓfeſſoz fideliꝰ admiſtrauit in vita z poſt mortẽ. Pri mo inquã i vita qz olim vnuſq̄sq̄z i ec cleſia canebat qđ volebat. Dz Theo/ doſi⁹ impator rogauit Damaſum pa/ pã vt vnifozmitatẽ ordinaret i diuino officio. Qui cõmittẽs btõ Hiero. Ipe vo pſalteriũ p ferias diſtinxit. z gloria pr̄i i fine cuiuſlibet pſalmi dicẽdũ ad/ didit. Deinde euãgelia z epl'as p anni circulũ inſtituit pter cantũ. Inſup to/ tã ſacrã ſcpturã trãſtulit ac cõmentat⁹ eſt. vñ Iſid. i li. etbimol'. ait. Hieronym⁹ mus triũ lingua ꝓ extirit pitus cui⁹ in terp̃tatio ceteris anteferꝝ. Hinc etiã te uer⁹ Hieronym⁹ inq̄t ꝓeter fidei me/ ritũ dotẽq̄z vtutũ nõ ſolũ latinis atq̄z grecis. ſz etiã hebreis ita lr̄is inſtruct⁹ eſt vt ſe illi i oĩi ſcia nemo audeat cõ/ parare. cui iugz aduerſus malos pugñ oderũt eũ heretici qz vitã eoꝝ inſectat z crimia ſz plane boni oẽs z imitant̃ z diligũt. Sc̃do cibũ ſpũalez glorioſus Hiero. admiſtrauit p⁹ mortẽ ſuis me ritis. vñ Cyrill⁹ ſic ſcribit de eo. q̄ cum corp⁹ ei⁹ vellet de terra effodere z in ſe/ pulchro marmoreo collocare. ꝓgrega tis epis viderũt corp⁹ ſcriſſimũ in me dio fouee tã q̄z in aere a nulla pte terrã ꝓtingẽs z incozruptũ qđ eleuãtes cuz odoze tã ſuaui q̄lẽ olpbat⁹ boim ñ ſen/ ſit. tandẽ collocatũ in altari vt a popu lo ſctẽ reliq̄e viderent̃. Ꝛt eo die ſint mi racula facta null⁹ valet exp̃imere. Sede cim ipas reliq̄as tãgentes viſum receperũt. tres demoniaci vincti a mi/ tis boib⁹ in eccl'iam depoztati ꝓtin⁹ li berati ſũt. Mulierꝝ cuiuſdã filiꝰ puu/ lus z vnic⁹ in eccl'ia p multitudie ſuf/ focat⁹. quẽ mater lugẽs recepit z in ſo uea vbi corp⁹ btī Hiero. iacuerat ꝓie/ cit dicẽs. Sctẽ bieronyme hinc nõ re/ cedã donec reſtituas mihi filiũ, mira/

bilis dñs in sctis suis. statim cū vt corpus pueri defuncti terrā tetigit eidem aia est reuncta. hec videns q̄daz vir corpus filij sui de sepulchro in q̄ p triduū steterat extractū ad foucā ipaz currēs iactauit q̄ ilico resurrexit. O dñs eterne O pie xp̄e. q̄z multis miraculis hūc tuum dilectū Hiero. reddidisti gl'iosuq̄ nō explicat sermo paupcul⁹. verū cū duo ex illis ad deuotionē audiētiuz referam⁹. Scribit em̄ sic Cyrill⁹ beato Aug. Post obitū inq̄t gloriosi hiero. q̄dā heresis inter grecos surrexit q̄ ad latinos vsq̄ deuenit. q̄ nitebaf rōnibꝫ ꝓbare q̄ anie bt̄oꝝ vsq̄ ad die iudicij q̄n corpi vniunf visiōe diuia ꝑuabūf. sup q̄ re ꝓtristati epi z fideles ꝓuenert z hierosolymitan⁹ eps ieiuniū indixit 7 orōnes. Mira res ecce trib expletis diebꝫ orōnū. ipa nocte gl'iosus hiero. suo p̄dilecto Eusebio oranti apparēs. benigneq̄ eū ꝓfortās dixit. Nō time/as q̄ finis huic pestifere secte erit ꝓnend⁹. Tūc bt̄us Eusebi⁹ videns ipm i tanto lumie p̄ gaudio dulces lachrymas effundēs q̄ntū poterat clamare cepit. Pater me⁹ hiero. es. pater meus hiero. es. certe teneā te nec dimittā. nisi filio quē dilexeras gradieris pat. Ad quē bt̄us hiero. Cōfortare fili vige sima die me seq̄ris in gaudio sine fine Sz Cyrillo cūctisq̄ fratrib nūcia. vt die crastina iuxta p̄sepe dñi vbi corp⁹ meū humatū fuerat ꝓueniāt tam catholici q̄z heretici z trū hoim cadaueꝛa inhumata q̄ in hac vrbe sunt defuncti ibi portari facias sup̄ que saccuz q̄ vrebar ponens. qui mox vite p̄stine reꝛstituent. q̄bus oibus pactis statiz surꝛrexerunt z publice veritatē testabāf de gloria beatoꝝ z penis damnatoꝝ. q̄a fletu nō cessabant. O dñe dē⁹ me⁹ qua ista isti resuscitati dicebāt. Si mortales ꝑpenderent certe nō esset tanta malicia tanta iniusticia. Siliter alia hereꝛsis a Sabiniano inuēta surrexit q̄ docebat in xp̄o duas voluntates z q̄ntq̄z ꝓtrarias et ꝓbare conabaf p illō cuāꝛgelij. Pater si fieri potest trāseat a me calix iste. elicies ex hoc grauissimas q̄ꝛstiones. Dicebatq̄z q̄ ipe multa voluit vna volūtate q̄ noluit altera. de qua heresi q̄dam opus fecerat q̄ gloriꝛoso hieronymo ascribebat. Quodā igit die dñico tā catholici epi q̄z heretici cōuenerūt ad ecclesiaz z disputarūt vsq̄z ad vesp̄as. z p̄ oibus sabinianiste ꝓbabant suas falsitates cū p̄dicto libello. Siluanus vo ecclesie nazareth archiepus nō valens ferre tantā bti Hieronymi iniuriā q̄ tanta deuotōe afficiebatur ad bt̄m hieronymū. vt in oīmi ope suo diuinū nomē z sci hieronymi p̄mitteret. ꝓterea q̄si ab oibus hyeronym⁹ dicebaf Insurrexit ꝓtra heresiarcham ipm increpās vterq̄z sibi q̄uicia inuicem p posse dicentibꝫ. sic tandē deuerūt q̄ si sctūs hieronym⁹ oñderet b op⁹ in sequētis diei hora nona nō esse suuz. tūc heresiarcha capite plecteref. Sinaūt Siluan⁹ archiepus sil'em subiret penā. Graluto die heresiarcha letus in eccliaz cū neq̄tie filijs veniēs discurrēsq̄z q̄rebat dei seruū tanq̄z leo rugiens deuorare. Strabat aūt z fideliū contio. q̄libet sci hieronymi nomē acclamās. Deniq̄z cū nihil miraculi apparet. cepit seuire heresiarcha vt q̄d Siluanus p̄miserat ipleret. q̄ ad locū q̄ decollādus erat intrepid⁹ z gaudēs accessit. Et oēs epos catholicos sic cōfortabat. Exultate fratres si nō erubescatis meis nequitijs meru. post hec genua flectens. Scē inq̄t hiero. adesto mihi si placet quāq̄z maiori sim dign⁹ pena tamen ne fallitas locum teneat veritati succurre. Oō si phas nō est p/pitius esto mihi in hora mortꝭ. Hec di/

cens collū pbuit spiculatori. q̄ ensez cū eleuasset. ecce gl'iosus Hieronym⁹ manu tenēs ensez Siluano impat vt surgat. Deinde hereſiarchā dire de falsitate increpās. sicqz vt ab oīm oculis euanuit mox hereſiarche caput terrā tetigit tanq̄z si ense spiculatoris fuisset detrūcatū. Q̄ videtes oīs stupefacti. deo gr̄as egerūt z btō Hieronymo. q̄ sicve ritatē defensauit sicut dñi seru⁹ fidelis z prudēs p̄stitut⁹ sup familiā suā. quez nos q̄z rogem⁹ zc̄.

De sancto Francisco.

Sermo. xcij.

Vidi in medio septē candelabroz aureoz silez filio hois Apoc. j. Ad gl'iam gl'iosi xp̄i p̄fessoris Franciſci hec vba rōnabilit̄ dicunt. q̄ in medio septez ordinū sctōz vicz angeloz. patriarchaz. pphetaz. apl'oz. martyrū. p̄fessoz. virginū. q̄i in medio septē candelabroz vbi lucet lumē diuīe gl'ie sil'is est filio v̄ginis Marie. vt meritō dicat de eo illud Eccl̄i. xlv. Sil'em ill̄ fecit in gl'ia sctōz. Dicit autor cōpēdij li. j. q⁹ tripler ē dei sil'itudo scz

Prima equalitatis.

Scda expsse imaginis.

Tercia vo imitatōis.

Prima itaq̄z dei sil'itudo est eq̄litatis z hic fili⁹ ē imagoz sil'itudo bonitat⁹ paterne. Hāc em̄ sil'itudinē q̄dā mō luci per appetūt dū dixit Esa. xliij. In celū ascendā z sil'is ero altissimo. Certe nō dicebat de celo empyreo q⁹ ibi erat. sz de celo trinitatis deifice ad q̄ nō puenit. Sil'r Eua appetūt hāc dictā sil'itudinē dū ei diabol⁹ psuasit di. Eritis sic dij sciētes bonū z malū. Hinc glo. sup illud p̄s. Que nō rapui tūc exoluebaz dic. p̄m⁹ hō z diabol⁹ voluerūt rapere dignitatē z amisert felicitatē. Hāc q̄dāmō dei sil'itudinē appetūt oēs supbi z inobediētes dei p̄cepz z suis plac. cū sol⁹ de⁹ ē q̄ alicui obedire nō teneat. Jō hec dei sil'itudo nulli ē appetēda. q⁹ trahit ad inferna. vñ subdit Esa. xliij. Quō cecidisti Lucifer q̄ mane oriebar⁹ corruisti i terrā (z infra) Uerūtn ad infernū detraher⁹ i pfundū laci. Scda di sil'itudo ē expsse imagis z ita hō est sil'itudo dei. Nic Beñ. j. Faciam⁹ hoiez ad imaginē z sil'itudinē nr̄az. q̄ dupl'r p̄t itelligi. Uno mō p̄m glo. hebraicā sic Ad ligi. Uno mō p̄m glo. hebraicā sic Ad est creata ad dei imaginē z sil'itudinez q̄ p̄ q̄sdā pphetates. Sicut ei de⁹ replet totū mūdū Hiere. xxiij. Celū z trā ego impleo dicit dñs. Ita aia replet totuz corp⁹ Jtē sic̄ ōs ē vnic⁹ i vno vniuerso. z nō videt Exod. xxxiij. Nō videbit me hō z viuet. i. vtēs sensiby. ita aia videt exterioza z ipa a nemie videt. Jtē sic̄ de⁹ nō dormit p̄s. Ecce nō dormitabit neq̄z dormiet q̄ custodit isr̄l. ita aia ñ dormit. cū dormiēte corpe ipa nō p̄t suas opatōes exercere. q⁹ tūc ligata sūt istrumēta aie. s. sensus. q⁹ p̄m pb̄m sōn⁹ ē ligatiuū sensuuz. Scdo a doctoribz catholicis sic itelligit. hō facta⁹ ē i nabilibz. s. mēoria intelligētia z volūtate ad dei imaginē z ad dei sil'itudinē i gr̄atis. z in hīs debem⁹ ei sil'es ee puta in iusticia. innocētia. miscōia. p̄dēa i celo specialit⁹ assimilabimur ei. Juxta illud. j. Joh. iij. Scim⁹ q̄m cū apparuerit sil'es ei erim⁹. Tercia q̄z di sil'itudo ē imitatōis q̄nto ei q̄s p̄fozmi⁹ imitat⁹ fuerit filiū dei int⁹ p dilectōez exteri⁹ p vtutū opationē tāto ei sil'ior erit. de p̄mo dic Nugo li. d̄ arra spōse. Scio aia mea q⁹ dū deū diligis i ei⁹ sil'itudinē trāsformar⁹ sicut ferrū ignitum sil'is erit igni. In hīs gl'iosus pauperū p̄'archa Fran. mirificez mō al'as inaudito extitit sil'is int⁹ z extra filio v̄ginis Marie. vt decēter

btūs Jobes euāgelista dicat ō eo. Ui di i medio septē cādelabroꝝ cē. Exqbꝫ vbis duas silitudines bti Frā. ad xpz dñm notem⁹. s. extrīsecā z intrīsecaz. Q est silitudinē in corpe z i aia. Quas i duobꝫ sermonibꝫ (xpi gr̄a) declarem⁹.

¶ Primū igit̄ p monē de btō francisco ō clarem⁹ in septē artic⁹ p̄m q xpo do mino assil'at specialiter extrīsecus in septem. scilicet

¶ Primo in ꝓphetica denunciatiōe
¶ Scōo in natali reclinatiōne
¶ Tercio in multiplici pfecutiōe
¶ Quarto in discipulorꝝ electiōe
¶ Quinto in miracloꝝ opatione
¶ Sexto in stigmatū insignitiōe
¶ Septimo in finali denudatiōe

¶ Primo nāqz dixi q gl'iosus xpi ꝓfes sor Fran. assil'at xpo filio hois extrīse ce in ꝓphetica denūciatiōe. Dicit enim Amos. iij. Nō faciet dñs vbū q̄n p̄us loq̄tur ad ꝓphetas suos. Ex q̄ vbo p̄ phete ptz argumētū. i. rei vitas q mł ri sancti z si nobis nō patēt fūt p ora p pheraꝝ p̄nūciati mūdo affuturi. illi p ferrim q capiti pfectōis spēali⁹ cohese rūt. ō qbꝫ q̄dam manifestank p scīptu rā. sicut Isaac Beñ. xvij. z Sāson Iu dicū. xiij. ac Samuel. j. Reg. j. Et Jo bānes bap. Lu. j. in qbꝫ innuit etiam alios sil'z pfectos fuisse p̄nūciatos. Et sicut caput ois pfectōis christ⁹ dñs p ora ꝓpheraꝝ est p̄nūciat⁹ anteq̄z veni ret. ita b. Fran. Uñ sic̄ rex potētissim⁹ de vno suo regno ad aliō ire visitatu rus volēs nō sufficit vnum aut duos mittere nūcios ꝫ pl'es aduentū regis p̄nūciātes. ita c̄ de rege ſgū xpo p q̄ ve nit p̄mo abrabā p̄triarcha. de cui⁹ scie naſcaturū de⁹ xp̄m repromisit. Bene. xxij. In semine tuo bñdicenť oēs gen tes. Scōo vēit moyses. et cū abrabā babuisſz duos filios b ō iudeis nascitu rū p̄dixit. Deutero. xviij. Prophetaz de gente tua z de fratrib⁹ tuis suscita bit tibi dñs de⁹ tu⁹ ip̄m audies. Ter cio venit Esaias. bic. vij. c. p̄dixit de q̄ li matre naſceret dicēs. Ecce virgo ꝯcipi et z pariet filiū. z vocabit nomen eius emanuel. i. nobiscū deus. Quarto ve nit Micheas q̄. c. v. predixit ciuitatez natiuitatis dicēs. Tu bethleem effra ta puul⁹ es in milib⁹ iuda. ex te mihi egredieť q̄ sit dñator in isrl'. Quinto ve nit Abacuc q̄ dormiauit lectū q̄ p̄mo locari debeat dicēs q in p̄sepio. c. iij. Dñe audiui auditū tuū z timui. cōsi deraui op⁹ tuū z expaui i medio duū aialiū. i. bouis z asini. Sexto vēit za charias q̄ predixit modū ꝯuersatiōis eius. c. ix. di. Ecce rex tu⁹ vēit tibi man suetus z ipse pauꝑ sedēs sup asinam z pullū ei⁹. Uenit dauid q̄ predixit ge nus mortis ei⁹ dicēs in ei⁹ ꝑsōa. Fode rūt man⁹ meas z pedes meos. Et bre uiter diuersi diuersis tpib⁹ resurrecti onē ascensionē z aduentū ad iudiciuꝫ predixerūt q̄ in ipso fūt cōpleta z ꝯple bunť. hec oia in veteri lege. z sic̄ christ⁹ dñs in lege veteri. sic btūs Frā. i lege noua fuit p̄nūciat⁹. Prio p vticē p pheraꝝ marie filiū iesum Lu. xij. dicē tem de ordine minoꝝ. Nolite timere pusillus grex q̄ cōplacuit patri vestro dare vobis regnū. Scōo p cancella riū christi Jobem Apocal'. vij. b. Frā. fuit p̄nūciat⁹ dicēs. Uidi alterꝝ ange lū ascēdentē ab ortu sol' habentē signū dei viui. z totū illō cap'm vsqz ad se xtū sigillū exponit autor ꝯformitatuꝫ li. j. de b. Frā. Uñ sc̄tus Bona. orauit deū p revelatōe hui⁹ ꝓphetie. cui dixit angel⁹ q̄ ad l'ram intelligit de beato Fran. q̄ fuit angel⁹ rōe puritat⁹ z mis siōis. z habuit signū filij dei. i. stigma ta xpi. et ascēdebat q̄ p̄m⁹ angel⁹ luci per descēderat. Tercio btūs Frāciſc⁹ fuit p̄nūciatus p ap'm gentiū. Gal'.

vlē. dicētē. Ego stigmata dñi ihu i corpore meo porto. q̄ tñ nō fuit a xpo stigmatizat⁹. nisi q̄ fuit lapidat⁹ p xpo i lystris. ḡ meli⁹ intelligit de b. Fran. vt ōr extra de verbo. signi. exijt q̄ semiat. p pe pncipiū li. vj. Nec ē cui attestāte apostolo nemo de cetero debet ē molestus quā regulā xps passionis sue stigmatibꝫ ꝓfirmauit. Quarto b. Frā. fuit pnūciat⁹ p abbatē Joachim cēnū vel pluribꝫ annis añq̄ veniret dicēs. Erūt duo viri vn⁹ hinc ali⁹ inde. vn⁹ colūbinus ali⁹ corui⁹. i. Fran. z Dñic⁹. z p⁹ duos istos veniet alter ordo saccis vestit⁹ sub cui⁹ tpe apparebit filī⁹ iniq̄tatis. i. antixps. Quito b. Fran. fuit pnūciat⁹ p Sibillā tpe regis pami. vt patuit supꝫ in simone de stigmatibꝫ. Sexto ipm pnūciauit q̄daꝫ abbas vltra marin⁹ dicēs multa de ei⁹ z fratrū sanctitate. vñ mādauit monachis suis q̄ qñ in pribꝫ illis btm̄ Fran. vel fratres viderēt cū cruce z oīmī reuerētia pcedere deberēt z sic fuit factū qñ btūs Frā. cū duo decim fratribꝫ ad Soldanū p geret. ex qbꝫ oibꝫ patz q̄ sctūs fran. similis fuit xpo dño filio vginis i ꝓphetica denūciatōe. Sexto b. fran. assimilat xpo in natali reclinatōe. nā sicut xps dñs tpe sue natiuitat⁹ fuit reclinatus in psepiū supꝫ q̄ exultauerūt angeli gauisi hoies ac demōes territi. Sic in natali btī fran. Primo inquā dei filius altissimi fuit reclinat⁹ in psepiuꝫ ptz Lu. ij. vbi ōr q̄ b. mr̄ pānis eū inuoluit z reclinauit in psepiū. Ecce pma requies filij dei. sz durior vltima in cruce. Legit⁹ q̄z de btō fran. q̄ mater eius Pica noie aduenīte ptus tpe nusq̄ parere potuit. sed instanter petiuit vt portaret⁹ ad stabulū iumēto⁹ in quorum psepio pepit būc xpo dño ꝓsilem franciscū. Sexto deniq̄ tpe natiuitat⁹ xpi angeli exultauerūt Lu. ij. dicentes Glia in altissimis deo et in terra pax hoīb⁹ bone volūtatis. Silr tpe natiuitatis btī fran. venit q̄dam decorus aspectu petēs elemosynā i specie pegrini. Deide puer⁹ natū sibi pñtari instāter popōscit. Cūq̄z nutrix nollet tenere puer⁹ illi dare. ille vo importun⁹ extitisset in petendo tandē iussu matris eius oblat⁹ est puer. quē benigne amplexatus bñdixit ac ab hūero dextro signuꝫ illi crucis ipzimēs dirit astātibꝫ. In vico isto hodie nati sunt duo pueri. iste vn⁹. z alter ali⁹. Iste erit de meliorib⁹ hoībus de mūdo sed alter de peiorib⁹ iō custodite būc q̄ ei demōes insidiāt Ex his opinari possum⁹ q̄ b. fran. adhuc in vtero sctificatus fuerit quē angel⁹ ante baptisma sic amplexabat. sic q̄ angel⁹ disparuit. Tercio in xpi natiuitate gauisi sunt hoies vt btā vgo Jo seph z pastores glificantes z laudantes deū in oībus q̄ audierāt z viderāt sic dictū ē ad illos Lu. ij. Jtē tres magi adorauerūt ipm oblatis muneribꝫ Matb. ij. Deinde in die purificatōis Symeon z Anna exultauerūt Lu. ij. Sic de ortu btī fran. gauisus ē primo abbas Joachim dicēs. O quātū gauderez si tātū patrē videre mererer. Jtē gauisi sunt Enoch z Helyas vt in legē da fratr⁹ Bñdicti de aretio habet. Cū idem frater de pribꝫ vltra marinis rediret ad gallīā supueniēte maris tēpestate p alleuiatōe nauis sorte vt alter Jonas missus est in mare. quē angelus dñi susceptū duxit in gadisuz vbi interrogat⁹ ab Enoch z Helya cui⁹ ordinis esset rndit. q̄ btī Fran. Et illi dixerūt. Ergo fran. venit. rndit sic. Et illi ceperūt gaudere dicētes. q̄ tps antixpi in primo esset z tūc ipi p martyriū in celū ascensuri. z dictū fratrē cuz letitia ducētes in gadisum oia oñderūt ei dē. q̄ tandē suscept⁹ ab angelo ante alios ō sua naui locatus est in portu anchonie. Tercio beat⁹ Francisc⁹ astī

milat extrinsece xpo dño in multiplici
psecutõne, nam ipe dei filius in etate
adhuc puerili existens persecutionem
Herodis passus est fugiens in egy/
ptum z postea vsqz ad patibulum cru
cis vnam diem eius nõ legimus sine
tribulatõe tõ vult etiã suos hic pati di
cens Job.xv. Si me psecuti sũt z vos
psequẽt. z apl's.ij. Thim.iij. Oẽs qui
pie volũt viuere in xpo psecutionẽ pa
tiẽt. Sic b.fran.psecutõibz multũ xpo
assilat vt vere dicat illõ Job.xxiij. Ue/
stigia eius secut' ẽ pes me'. Uñ auctor
cõformitatũ li.j.cõformitate. v. dicit q
hõim'tis modis pbat si ẽ patiẽs. Pri
mus mod' patiẽdi est in vboz iniuri
osoz impositõe. hũc modũ passus est
xpus qñ iudei dicebant Job.viij. Sa
maritan' es z dmoniũ habes. Sic b.
fran. vbis iniuriosis luto saris inse/
cui' fuit ab adolescẽtibz z pueris assisij.
Secõs mod' patiẽdi est nõ cõpati in p
secutõe. hũc passus ẽ pi' xps qñ p Ju/
dã suũ collateralẽ aplm tradit' fuit in
mortẽ. qõ ps. Quidẽs ꝓbetauerat di/
ces. Nõ est recordat' facere miscõiam
sz psecut' hoiem inopẽ z cõpunctũ cor/
de mortificare. Sic b.fran.psecut' est
a patre suo verberat' ligat'. z sicut xpo
pia mater ei' cõpatiebat. ita b. Fran.
quẽ soluerat furtim z abire pmiserat.
Tercꝰ patiẽtie mod' ẽ in alioz delpe/
ctione. hũc qz passus est xps dũ pdica
ret ꝑtra malos z auaros iudeos ipsi
pauperz xpm irridebant z despiciebãt
Lu.xvj. Specialiter tñ Herodes spre
uit eũ z indutuz veste alba remisit ad
Pylatũ. Sic b.fran.regẽ angeloz do
minũ maiestatz imitat' regumia vilia
sumẽs. quẽ eps imolẽsis expulit cõfu/
sibiliter. Quartus patientie mod' est i
tempaliũ pziuatione. hunc passus est
xps dns quãdo oẽs discipuli eius reli
cto eo fugerunt ac dum vestimẽtis su
is spoliauerunt. ps. Diuiserũt sibi ve/
stimenta mea z sup vestẽ meã miserũt
sortem. Sic btus fran. ita resignauit
oia tempalia patri suo coram epo q' z
ipa femoralia reiecit se nudari nõ hor
ruit amore illius qui nudus ꝓ nobis
in cruce pependit. Unde etiã eius ger
manus irridebat videns tempe intẽ/
si frigoris trementez ait cuidam. Pe/
te inquit a fratre Francisco de sudore
eius pro vno denario. Cui sanct' dei
respondit. Chare vendam sudorẽ me/
um regi celesti. ideo nõ potest emere.
Quintus patiẽtie modus est in sui oc
cisione. hunc passus est christ' quãdo
flagellatũ ac spinis coronatũ suspẽdẽ/
tes in cruce occiderũt patientissimuz,
qui existẽs in agone mortis ꝓ suis oc
cisoribz orauit dicens. Pater ignosce
illis quia nesciunt quid faciunt. Sic
beat' francisc' mori volẽs amore chri/
sti pro se mortui tribus vicibz voluit
ire ad partes infidelitũ. vbi dñs reser/
uauit a morte illa vt ipsum ꝓ se trans
figeret hasta charitat' z sacris insigni
ret stigmatibus ne suo fraudarek desi
derio. psal'. Desiderium pauperũ exau
diuit domin'. Sextus patientie mo
dus est in suis psecutionem et iniuri/
am pati. hunc passus est patitur chri
stus quia eo ad celum ascendente iu/
dei quosdam de suis occiderunt sicut
Stephanũ z Jacobum. quosdam fla
gellauerunt sicut apostolos. quos po
stea expulerunt de iudea ad gentiles
ꝙs omnes preter Johannẽ euãgelistaz
occiderunt sed z modo patitur christ'
domin' in suis quos iniuste affligit
quod sibi reputat inferri. Juxta illud
Matb.xxv. Quod vni ex minoribus
feciſtis mihi feciſtis. Ideo Actuum.ix.
Saulo dicebat. Quid me persequeris
Sic beatus Franciscus persecutionẽ
patiẽ i suis fratribz a puerlis boibz ac

etiā a demonibꝫ. Uñ dicō ꝓ quēdaꝫ demoniacī dixit. q dū fratres capitulū celebrarēt demōes ī q̄dā valle. xvij. milia fuerūt cōgregati tractaturi quō ordini possent nocere. diuersis diuersa dicētibꝫ. tūc eoꝝ q̄dam ait. Uos nescitꝭ q̄q̄ꝫ ꝫ si ꝟ efficere poterimꝰ q puer doctiꝫ magnates ad istū ordinē recipiant. soluet ordo. qz pueri tā artam vitā nō pñt sufferre. magnates paupatē. docti ꝟo hūilitatē nō poterūt hr̄e. q̄ facto rigor ordinis soluet: qō verbuꝫ oibꝫ placuit. ¶ Quarto b. Frācisc⁹ assimilat xp̄o dño in discipulorꝫ electiōe. nā sicut xp̄s filiꝰ ꝺ̄ginis Luc. vj. ex discipul' suis elegit. xij. q̄s z apl̄os noiauit. z ꝟ. ꝓ̄ mltiplicē figure adipletiōez vt em̄ dicit Lyra q ꝓmo figurati fuerunt. xij. apl̄i p. xij. filios Jacob q fuer̄t ꝓncipes in vexte. sicut isti ī nouo. Secūdo p. xij. lapides sublatos de iordane. Isti em̄ apl̄i sunt. xij. lapides viuenti cemēto charitatꝭ ipi xp̄o tāq̄ ꝓmario lapidi. Tercio designant p. xij. boues sustētātes mare eneū. i. lauatoriū Isti ei apl̄i sustētant mare. i. doctrinaz sacroꝝ in q̄bꝫ lauant aīe. Et breuiter isti. xij. apl̄i designāt p. xij. ꝓphetas in vno volumie annūciātes mūdi termiūz aduentū iudicꝭ. Isti sunt in apoc. xij. stelle illustrātes totū mūdū. Isti sꝫ xij. fundamēta ipiꝰ spūalis hierlm superne qz p eos habemꝰ trāsitū ad patriā. Sic b. frācisc⁹. xij. speciales socios elegit ipis apl̄is coꝛrespōdētes. Nā sicut vnꝰ ex apl̄is fuit ꝓdauꝰ z se suspēdit Ita vnꝰ socⁱ⁹ bī Frācisci frater Johes de capella egressus de ordie leprosus factus ex impatiētia se suspēdit Et alij apl̄i vitā z doctrinā seruauerūt xp̄i. ita isti. xj. socij bī Fran. Et qz longū foret de singulis loq̄ specialiter. iō generaliter dico q q̄dam ex socijs bī Francisci ad diuinā sapiam volabat. sicut aq̄las ad solē. Johes z iste fuit frater Bernardꝰ. q̄dam fuit raptꝰ in celū sicut Paulꝰ. et hic fuit frater Egidius. q̄dam loq̄batur cū deo sicut amicꝰ cū amico sic Moyses. z iste fuit frat̄ Silueste zc. ¶ Qui to btūs Fran. assimilat xp̄o dño extrinsece in miraculoꝝ opatōe. nā sicut xp̄us dñs tres mortuos legit ī euāgelio resuscitasse. Sic btūs fran. ij. li. ꝓformitatū. Jtē aquā cōmutauit xp̄s in vinū ita b. Fran. Et sicut mūdꝰ cōmotꝰ fuit ad xp̄i mlta miracla. ita ad b. frā. virtute xp̄i facta. Et vt clarescāt eiꝰ miracula in toto vniuerso declarantꝰ eiꝰ miracula xp̄i vtute facta. Incipiamꝰ enī ꝓmo a ꝓmo celo vbi sunt angeli miracula b. Fran. Sicut ei regi glie xp̄o seruiebāt angeli Matb. iiij. ita b. Fran. Nā cū essꝫ infirmꝰ desideraui ꝓ recreatione aliquā melodiaz audire. venit angelꝰ dñi pulsans cytharā. ad cuius pulsum tanta fuit suauitate repletꝰ vt putaret se ad aliud seculū migrasse et ꝓtinus sanatꝰ est. Item cū alio tpe infirmaret dixit fratri Bernardo q̄ desideraret comedere auicl̄as. Cui ille. vñ pater hic habere poterimꝰ. Ecce angelus portauit auē bene ꝓpatam dicēs. Accipe serue dei qō tibi mittit deꝰ. de qua cū comedisset statiz cōualuit. Secūdo descendēdo ad elemēta ī q̄bꝫ miracula fecit. in igne ei in domo Friderici imperatoris q quādā infamē mulierem recluserunt in bolspitio bī Fran. que solicitaret ipꝫ ad peccatū. Ille ꝟo ignem ardentē dilatatauit z in medio iacuit dicens. Ueni iaceas si vis. Que territa clamare cepit. At illi q ꝓ rimas ostij auscultabant irruentes viderūt virum dei iacere in igne. in cuⁱ⁹ habitu nec ardor erat ignis Item in aeris elemēto dū semel in nocte obscura iret ꝓ paludes iurta padū vbi via erat diffi c ilis. dixit socⁱ⁹ ei⁹ q̄ peteret dñm v

eisdem lucē ꝓberet. q̄ dixit Potens est deus facere si sue dulcedini placuerit z statim lux illumiauit aerē vt nō solū viam sz z ex altera ꝑte clare viderēt flumē. Item in aqua fecit miracula. cum cuiusdā paupis bois vectabat asello. z ille aspero ex itinere fatigat⁹ nimio si tis ardore ꝺficeret cepit clamare z dicere q̄ nisi biberet statim spīm exalaret. Vir dei audiens de asello ꝑsilijt z manus in celū ꝓtendens cepit orare quo usq̄ se exauditū sensit. z tunc boī illi dixit. Vade ad petrā z illic aquā viuā reperies quā tibi xp̄s de lapide miseri/corditer bibendā ꝓduxit. ꝺ qua hō bibens cōfortatus ē. Item miracula fecit in arboribꝫ. naz senis in loco antiq̄ btūs Fran. baculū suum in terrā fixit quē de mane inuenit fronduisse. Item miracula ipse fecit in irrōnabilibꝫ. qz auibꝫ ipis p̄dicauit. q̄ tāq̄ rōnales attente audierūt z nō nisi licentiati recesserunt. Item cū byrūdines garrirent z impedirēt eius p̄dicationē ꝺbus vt silentiū imposuit tacuerūt z nulla illarum mota fuit vsq̄ ad finē sermonis. quo finito garritū reassumpserūt. Itē btūs Fran. miracula fecit in hominibꝫ multis. nā mulier quedā quā vir su⁹ i diuino ꝓturbabat seruitio cum eēt nobilis accessit ad dei seruū rogans sup hoc eum. Cui ille. Vade inquit z dic viro tuo ex ꝑte dei z mei. q̄ nunc est tempus misēdie z postea iusticie. q̄ ꝺdem verba cū viro retulisset ꝓtinus mutatus est z suadente vxore pluribꝫ annis celibem vitā duxit. postea vno die defuncti in vno sunt tumulati sepulchro Item vir ꝺdam nobilis ante p̄dicationem ex deuotiōe iuitauit btm̄ Fran. q̄ vnacū coniuge sua accessit ad p̄dicationē viri dei. relinquēs ancillam ꝓ vnico filio z coquina q̄ air. Ibo ad sermonē viri dei. z statim reuertar. Dimea interim explicans puerū in caldariā aq̄ feruēti plenā intrauit z ibidez dimisit. Ancilla ipa deuotōe verboꝝ oblita est cito redire. sed finita p̄dicatōe cum redissent oēs viderūt puerū in aqua extinctum. Prudēs tm̄ nobilis ꝓcepit cōiugi z familie ne cozā dei sctō tristē vultum ostenderēt. vñ puerꝫ recluserunt in quādā archam postea sepeliendū. Tēpore vo prandij dixit btūs Fran. Date mihi poma. q̄ dixerūt q̄ tūc poma nō haberēt. At ille. In archa forte est. Qua apta. ecce puer surrexit i sinistra z dextera duo poma tenens dicēs. Sabu. O q̄le fuit tunc gaudiū nobili z familie certe tristicia in leticiā ꝓmutata meroz i gaudiū. Iste ꝓfecto est ille sanctus q̄ a vertice vsq̄ ad plantā pedis miraculis chozuscauit. nā capilli ip⁹ rasi cuiusdā medici dom⁹ scissuraz reformauit oculi xp̄m z btām virginē sepe ip⁹ viderūt. os ei⁹ allocutū est frequēter eos in corde ei⁹ totā xp̄i dilecti passionē gerebat in manibꝫ pedibus z latere ei⁹ stigmata sancta. vñ bñ de eo ꝺz illud Eccl. xlv. Dilez illū fecit i gloria sctoꝝ. i. ope miracloꝝ zc̄ Dexto b. Fran. silis fuit xp̄o dño in stigmatū ꝭsignitōe. sicut em̄ xp̄s dñs fuit confix⁹ in cruce materiali clauis materialibus. sic btūs Fran. clauis amoris in cruce spūali pnie. vñ si q̄s q̄reret ab eo de suis stigmatibꝫ dicēdo illud Zach. xiij. Que sunt plage iste in medio manuū tuaz. ip̄e statim respōdebit His plagat⁹ sum in domo eoz. q̄ me diligebāt sz p̄ris filij z spūsscti. xp̄s vo plagat⁹ est in domo eozum qui eum odiebant sz Pylati z iudeoruz. De modo vero stigmatizatōis patuit supza i sermone de stigmatibꝫ sacris. ¶ Septimo b. Frā. fuit similis xp̄o dño i finali denudatōe. saluatoz etem̄ seculi xp̄s i cruce nudus pependit vt patet ex cuā

gelijs. ideo pia mater sua de cruce nu
dum depositū de hoc specialiter ploza
bat dicens. O fili mi dulcissime q̄ cun
cta creasti z diuersis adornasti colori
bus. nūc nud⁹ iaces coz̄ me sanguie
tabefact⁹ Dic b. Frā. anno vigesimo a
sua ꝓuersione z bīenio ab impssiōe sa/
croꝝ stigmatū vt dicit san. Bonauen.
scīes se ex hac vita migraturū ad scām
Mariā de portiūcla se deferri popo/
scit. vt vbi p vginē dei matrē spm cō/
ceperat pfectōis z gre ibidē brauium
pcipet retributiōis eterne. Deduct⁹ igit
ad locū pfatū sup nudā humū se totū
deposuit. manu sinistra dextri lateris
vulnus ne videret vt potuit obtexit fa
cieq̄ serena solito more i celū leuata ce
pit magnificare altissimuz ꝓ eo q̄ ab
oīb⁹ expeditus trāsiret ad ipm. Dora
igit sui trāsit⁹ instāte frē fecit ad se vo
cari filijs circūsedentib⁹ coz̄ pauperū
pīarcha. cui⁹ oculi iā caligauerāt nō se
nio sz lachrymis. extēdit sup eos ma/
nus i modū crucis ꝓ eo q̄ h signum sp
amabat. fratrib⁹ tā pīsentib⁹ q̄z absēti/
bus in crucifixi noīe bñdixit exhortat⁹
eos ad vestigia xpi sectāda. post euan
geliū fm Johem ab illo loco Ante diē
festū pasce sibi legi poposcit vt i eo vo
cē dilecti pulsantis audiret. a q̄ solum
paries carnis diuīgebat. cūctis i cuz
ꝓpletis mysterijs oraōis z psallens vir
scūs obdormiuit in dño. z aia illa sā/
ctissima in eterne claritatis abyssum ab
sorpta est. Eadē hora mister i terra la/
boris Aug⁹ noīe vir vtiq̄ scūs in bo
ra vltima posit⁹ cū iā diu amisisset lo/
q̄lam subito exclamauit dicēs. Expe/
cta me pī expecta. ecce iā venio tecum
Querētib⁹ autē frib⁹ cui sic loq̄rē dixit
Ecce video beatū pīem Frāciscū i ce/
lū cunctē imenso lumine fulgentē. q̄b⁹
dictis z ipe emisit spm. Fit igr ꝓcursus
populoꝝ ad mirādū spectaculū. Erat
eīm silitudo clauoꝝ nigra q̄si ferrum
vulnus aūt lateris rubeū z ad orbicu
claritatē quādā carnis ꝓtractōne re/
ductū rosa pulcerrima videbat. caro
vo reliq̄ que pus ex infirmitate z na/
tura ad nigredinē declinabat cādore ni
mio renitescēs secūde stole pulcritudi
nem pīendebat. Cū igit i cādida car/
ne claui nigresceret. vulnus lateris ru
beret nō est mirādū q̄ videtib⁹ leticiā
ingerebat. lachrymabāt filij ꝓ subtra/
ctōe tā amabil' pīs. sed nō modica p/
fundebant leticia dū in eo deosculabā
tur signacla sūmi regis. et miracli no
uitas plāctū vrebat in tubilū. Un v/
tus dei ad ip⁹ pīs inuocatōnez cecis
visū. surdis auditū. mutis vbū. clau/
dis gressum restaurauit. leteliē vulne
raros sanauit. Et q̄s etiā nūc nō len/
tiat ip⁹ suffragū si deuōte inuocet.
Accedam⁹ igit charissimi ad pīū pīez
christi stigmatū baiulū zē.

De eodem Sermo xciij.

Vidi i dextra
dei sedentis sup thronū librū
scriptū int⁹ z foris signatuz
sigillis septē. Apoca. v. c. Que q̄dez vi/
ba accipi pñt ad gliam seraphici pa/
tris nri Frāciscī que dñs iesus xps v/
turis adornauit int⁹ z foris imitatōe
ne morū sibi ꝓformē effecit. Dī autem
btūs Fran. liber triplici rōe. scz.

Primo ratione doctrine
Secūdo ratione scripture
Tercio rōne signature

Primo dixi q̄ btūs Frāciscus erat liber
rōe doctrine. qz sine libro nō discit do
ctrina. Un liber fm ethymologiā isi
dori vber dicit. Dinc q̄dā ait. Hauri
aquā cribro q̄ discere vult sine libro. et
alī. Nihil valet in bello vir iermis. sic
clericus absq̄ libellis. Jō dñs os oīb⁹
deū discere volētib⁹ ac viā salutis reqrē

rib⁹ ꝓposuit hūc gl'iosū frā. vt ō co tā/
ꝛ de libro dei addiscam⁹ ✠tutes. i eo.
qđ oia ad salutē necessaria reperiunt
Dine ps. Et i libro tuo oēs scribent.
¶ Scđo btūs fran. ōr liber rōe scpture
qr ipm intus z foris scp̄sit filj⁹ dei vi/
ui. q nō legit aliquā legē scripsisse nisi
Abagaro regi liam misisse. ac ꝑ adul
tera in terra scripsisse. ¶ Mod⁹ ei scribē
di q̄uenit in cordib⁹ hoīm .iuxta illud
Hiere. xxxj. dicit dñs. Dabo legē meā
in visceribꝫ coꝝ. z i cordib⁹ coꝝ scribā
eā. Ipe em̄ dei filj⁹ xp̄s suā legē scripsit
in cordib⁹ apl'oꝝ z euāgelistaꝝ. q post
ea de corde suo scp̄serūt i codicib⁹. Cu
ius rō ē excellēcior mod⁹ scribēdi. scri/
pta em̄ ordinant ad impressionē in cor/
dib⁹ legentiū .cūc sic. pbādo excellēciori
doctori excellēcior mod⁹ docēdi debet
attribui. ꝙ excellēcior mod⁹ ē doctrinaꝫ
in mētib⁹ imp̄mere. sic fecit xp̄s q̄ i li/
bro sicut faciūt alij. ꝓcea xp̄s dñs be.
Frāciscī aiam inscp̄sit ✠tutib⁹ tāq̄ li/
brū figuris ¶ Tercio ipe ōr liber rōne
sigture. ¶ Nā xp̄s dñs hūc libꝝ vt esset
autēticꝰ sigillis sue passiōis sigillauit
sacris vicz stigmatib⁹. ¶ Nā scripturam
cria faciūt autēticā. Prio auctras. tan/
to em̄ est magꝭ autēctica scp̄tura quāto
dignior ē habuit auctorē. Cui⁹ ✠o au
ctor fuit de⁹ oim. q̄si l'ram pape vl' im
peratoris aut regis sigillatā nemo au/
det infrigere aut ei ire. q̄nto magꝭ vi
te z regule bti Fran. qđ clamat oīb⁹ illō
Sal'. vlt. De ceto inqt nemo mihi mo
lestus sit. ego em̄ stigmata dñi iesu in
corpe meo porto. ¶ Scōm qō scp̄turā
facit autenticā ē localitas nā imperato/
res z etiā reges solēt notabile edictuꝫ
scribere in notabili ciuitate vl' castro.
Sic rex iudeoꝝ xp̄s scp̄sit i castro suo
nobili corde. s. scti frā. suā regulā seu vi
tā. Tercīū qō scp̄turā facē auctēticā est
scribēdi modalitas. Solēt magni dñi
sua p̄cepta scribere facere i dura mate/
ria. puta pgameno vl' sculpere i lapide.
vt i lōgū custodiāt. sic xp̄s dñs i imor
tali aia bti frā. ac pgameno viuo cor/
pis ip̄i⁹ vt nūq̄ deleant passiōis eius
insignia ab eo. tria solēt scp̄turā delere
vicz ignis aq̄ vetustas. ꝙ de b. frā. nec
aq̄ delectatōis carnal'. nec ignis aua/
ricie. nec vetustaſ ꝓsuetudis p̄ue potu
it delere. iō nō p̄t dici de eo illō ps. De
leant ō liber viuēciū z cū iust⁹ ñ scribāt
q̄nport illō Apoc. Vidi i dextra dei se
dentis sup thronū zc. q ē liber sic extrin
sec⁹ septē sigill' sig̃tus. ita etiā intrīsec⁹
Jō i p̄senti p̄mōe septē ip̄i⁹ sil'itudies
ad xp̄m declarem⁹ i qb⁹ i aīa ei⁹ spēali
ter christo dño assil'atur. scz.

¶ Primo in feruenti dilectōe
¶ Scđo in tentatōnū supatōne
¶ Tercio in pauptatis amplexatōne
¶ Quarto in sui humiliatōe
¶ Quinto in cogitationū p̄cognitiōe
¶ Sexto in orōnum freq̄ntatione
¶ Septimo in spūali delectatōe

¶ Prio itaq̄ b. frā. assil'at xp̄o intrīsece i
feruēti dilectōe. Aīa xp̄i amore būani
generis q̄si ebria sitiebat ei⁹ salutē z ex/
nā felicitatē iō circūibat ciuitates et ca
stella. p̄dicabat ✠bū diuinum. congrega
bat nouū populū sue noue legis obſua
torē. nō horrebat pctōres. q̄nimo pro
eis aduocabat z defendebat ꝙ eis dura
✠ba ✠bera z mortis supplicia sustiebat
vnde in cruce clamās dicebat. Sitio
salutez vestrā mi dilecti homies. Sic
btūs Frāciſ. cū sigillis filij dei viui cir
cūibat ciuitates villas et castra. p̄dica
bat fatigā z obprobria sustiebat: ꝑmōez
miracul' confirmabat. Et vt apti⁹ ad sa/
lutis viā eos reducere possit ex feruēti di
lectōe omniū condītōnū boīb⁹ regulaꝫ
ordiauit. Nam tres ordines instituit.
vicz. fratrū minorū. dñarum paupeꝝ
z penitentiū. ō qbus dī i antiphona sic.

De sctō Franciſco

Tres ordies hic ordiat. p̄mūq; fratr̄ noſtr̄ minor̄. pauper̄q; fit dñar̄ me liꝰ. ſed penitētū tercꝰ capit ſexū vtrūq;. In p̄mo em̄ fūt ſoli viri. in ſcōo ſole femie. in tercio viri z mlieres quē q̄ libet p̄ot aſſumere ſiue ſacerdos ſiue miles. ſiue i cōiugio exiſtentes. ſiue vi/due mlieres. Un̄ dicti ordies figurāt in archa noe in qua tres ordies fuerūt. ſcz ſupior medi⁹ z iferior. In ſupiori or dine aues habitabāt. in medio boies. in inferiori fere. Per volucres ſignifi/cant frēs minores q̄ ſic aues nō ſerūt ſed de⁹ paſcit eos ac i aere volitant pē na ꝓtēplatōis. Per boies deſignāt vi/ri z mlieres in ordie penitētū exiſtes. q̄ būaniter viuūt vita actiua. Per fe/ras indomitas intelligūt ſorores pau pes q̄ ꝓpetue z fortiter clauſe ſūt i mo/naſterio q̄ſi fere indomite. Et iō de be ato Frā. bñ p̄ot intelligi illō Dañ. iij. Nabuchodonoſor ait optimatib⁹ ſuis Nōne tres viros miſim⁹ i medio ig/nis cōpedites. z ecce vidēo viros q̄tuor ſolutos z ambulātes in medio ignis. z nihil corruptōis in eis eſt. z ſpēs q̄rti ſil'is filio dei. Quatuor em̄ ſūt fūdato/res regule quos rex regū xp̄s vinctos regulari voto miſit i fornacē ignis. i. regulas vbi dei dilectōe ardēt. Iſti āt ſunt Baſiliꝰ inter grecos. Scōs Be/nedictus. Tercꝰ Auguſtinꝰ. Quartꝰ Frāciſcꝰ dei filio ſil'is in feruēti dilecti one z ignita. Quiꝰ aūt dilectōis ſig̃ q̄ ponit Albertꝰ i cōpendio in eo vificāt Diligēs em̄ ō dilecto ſepe loq̄t. cogitat z ſine tedio ei obſeq̄t. res et corp⁹ p ip ſo exponit. offenſaz cauet. offenſū pla/cat diligit et odit ꝫ q̄ ille. alios ad di lecti amicicia trahit. ab eo data mūe/ra nō alienat. cōſilijs eius acq̄eſcit. fi/ducialiter ab eo petit. Un̄ q̄q; multa ſint dilectōis diuie ſigna. iſta tñ tria ſū potiſſima vicz. Primū. q̄ diuia dile/ctōe plena lāguet. ſcōm quia delectat. tercū q̄a liq̄dat. Primo inq̄ aia dile ctōe plena lāguet q̄ ad effectū pcti. q̄a dilectū offendit q̄ ad defectū boni. q̄ q̄tū vellet pati nō ſufficit q̄ ad affectū dei. q̄ differt b̄itudo quā appetit. hec oia habuit ſigna dilectōis b̄ūs fran. q̄ tādiu ſe afflixit z fleuit donec certifi catus fuit de remiſſiōe pctōr̄ vſq; ad nouiſſimū q̄dr̄ātē. Itē tribꝰ vicibꝰ iuit xp̄us ꝓtes ifidelitū vt p dilecto ſuo xp̄o pati poſſet. Itē feruent̄ cupiebat eē cū xp̄o iō mortē ipaz ſororē vocabat. Se cūdo deniq; dilectio dei ōlectat. iuxta illud p̄s. Memor fui dei z delectatus ſū. Tercio q̄dē dilectio dei aīaz liq̄dat vt dicat illō Cañ. v. Aia mea liq̄facta eſt vt dilect⁹ me⁹ locutus ē mihi. Un̄ ſctūs Bona. ait de ei⁹ dilectōne. Una q̄ppe die⁊ dū ſeq̄ſtrat⁹ oraret apparu it ei xp̄s ibs veluti cruci ꝓfixus eidē tā efficaciter ingerēs illud euāgelicū. Qui vult venire p⁹ me abneget semet ip̄m et tollat crucē ſuā et ſeq̄tur me. vt mentē ip̄i⁹ intriſec⁹ et incēdio dilectōis adureret et abſinthio cōpaſſiōis iple/ret. Nā z ad p̄miſſe viſionis contuitū liquefacta eſt anima eius :et memo/ria paſſiōis chriſti viſceribꝰ cordis ei⁹ adeo impreſſa vt crucifixi plagas ocu lis mentis iugiter cerneret. z vix exte/rius a lachrymoſis gemitibꝰ contine re valeret. ¶ Si q̄ras vtrū chriſtus p ſe imediate aut per ſuū angelū appa/ruit beato Frāciſco quādo ſacris ſtig/matibꝰ ip̄m inſignauit. Ad hanc que/ſtionem quidā dicere voluerūt q̄ non fuit xp̄s i p̄ſōa. p̄pa: nec p ſūmū āgelū ſeraphim ſz p angelū iferioris ordis. Rōez p̄mi dicūt q̄ xp̄s dñs aſcēdens in celū nō deſcēdet niſi ad iudiciū. z p bare conant̄ per Auguſtinū dicentez. Surſum eſt dñs donec finiat ſeculū. Itē q̄a inq̄unt būanitas in xp̄o ſic fuit

dignificata q̄ aliā formā puta seraph vel sil'em nō assūpsit sup se. ex q̄ est sup oēs angelos. Et hi dicūt q̄ fuit ange/ lꝰ q̄ btō Frā. apparuit de inferiori cho ro nō de supiori. Cuiꝰ rō ē. qz inquiūt dicit Mgr̄ in di. x. scōi li. q̄ de ill' trib chorīs supioribꝫ nō mittūt ad exteriora mīsteria. dicūt tñ omēs admīstratorij spūs missi i mīsteriū ad Heb. j. Quia supiores medijs medij inferioribꝫ di/ uinas reuelatōes nūciāt. Q̄ dictū cō firmat p̄ b̄ q̄ i annūciatōe ẏgis auge lus nō fuit de supiori ordie. ḡ nec hic p locū a maiori. Gz ōr seraphim inq̄n/ tū inqunt incēdere venerat btm̄ Frā. sicut Esa. vj. ōz. Volauit ad me vnꝰ ō seraph. Glo. ōz seraph qz eū incendere venerat calculo ignito de altari sūpto Gz reuera fallūt bi sensibꝫ suis initen tes. qz pius mūdi redēptor p se appa/ ruit btō Frā. q̄ō ꝓbare poterim⁹ auctē exēplo z reuelatōe. Prio q̄ xp̄s dñs p se fuerit in specie seraph q̄ btō Frā. ap/ paruit ꝓbemꝰ auctē p Ubtinū in li b. q̄ ōz arboz vite. q̄ dicit q̄ ille q̄ in specie seraph apparuit btō Frā. fuit christꝰ dñs. Scōo b̄ idē ꝓbemꝰ exēplo. nā be ato Petro aplō libato a carcere appa ruit p se xp̄s quē q̄siuit dicēs. Dñe quo vadis. Cui xps. Vado romā iterꝫ cru cifigi. Silr Act̄. ix. paulo aplō p se ap/ parēs dixit. Ego sū iesus nazarenꝰ quē tu p̄seqris. Silr btē Marthe hospite sue xp̄s dñs apparuisse z alijs nōnullis Jō dicit Lyra sup illō Job. xvj. Mo/ dicū z tā nō videbitꝫ me. z iterꝫ modi/ cū z videbitꝫ me ꝙa vado ad pr̄ez. q. d. qñ in celū ascēdā extūc nō videbitꝫ me cōiter loq̄ndo. tñ ex spēali gr̄a appru it aliqbꝫ sic btō iobi euāgelīste. eadē ra tōe z btō Frā. Hoc ẏo qz alatꝰ i specie seraph apparuit nō obuiat tali appa/ ritiōi. qz aliqñ i specie ortulani appuit. z aliqñ in specie pegrini. puta duobꝰ discipulꝰ eūtibꝫ in emaus Luce. xxiiij. vbi dic̄ Bre. q̄ q̄lis fuit i cordibꝫ disci pulorꝫ tal' eis apparuit. Sic btō fran. igne caritatꝫ accēso apparuit in spē se/ raph q̄ caritate dei ardere dr̄. Tercio q̄ xp̄s dñs i ꝓpria ꝑsona apparuit ꝓ/ bemꝰ reuelatōe diuia q̄ nō pōt eē testꝫ falsitatis. Cū em̄ q̄dā frater laicꝰ et q̄/ dē deuotꝰ deuote oraret be. Frā. vti ip sū certificaret de b̄ si xp̄s dñs in ꝓpria ꝑsona fuisꝫ dū sacra stigmata eidē im pr̄serat. Et ecce btā ẏgo cū sctō Frā. ap paruit eidē dicens q̄ xp̄s dñs ꝑ seipꝫ insigniuit b. Frā. q̄bꝫ dictis disparuit. Si dicas q̄re xp̄s filiꝰ dei altissimi voluit hūc sctm̄ Frā. suis sacrꝫ stigma tibꝫ vulnerare. Rñdet q̄ sextuplici de causa. Prio ꝓpr̄ passiōis xp̄i renoua/ tōem. Nā sua pia passio ab hoim cor/ dibꝫ pene erat abolita ita vt vix inuēi/ ret aliqs q̄ ei cōpatiebat. Gz mirificorꝫ deus nūqꝫ dimisit electos sine adiuto rio. Prio tpe infidelīū misit apl'os in star fulguris gr̄a spūsscti ignitos. dei/ de tpe tyrānorꝫ misit martyres istar la pidū ignitorꝫ. postea tpe hereticorꝫ mi sit doctores instar luminū fulgidorū. Nouissime tpe ꝓspitatis qñ eccl'ia est ia bñ ditata tpalibꝫ xp̄i passiōe i ea re frigescēte misit btm̄ frā. vt xp̄i paupta tē erigeret inflāmaret z xp̄i passionem renouaret. Et qz dicit Aug. q̄ cognitō vtr̄ q̄busdā signis ducētibꝫ i sua signa ta. iō xp̄s dñs cum signis sue passiōis misit i mūdū btm̄ frā. vt visis seu au ditis ipius sacris stigmatibꝫ recordē/ mur de dñi passiōe. regtiemur de nr̄a redēptōe. iuxta illō Eccl. xxix. Br̄am fi/ deiussorꝫ tui ne obliuiscaris. dedit ei aiam suā ꝓ te. ꝓpea sicut magnifici re ges memoria digna facta sua faciunt depingere in mēoriā futurorꝫ. ita rex ce/ lestis redemptōis mirabile opꝰ suū i btō Frācis. descripsit. Scōo xp̄s dñs

De scto Francisco

insigniuit btm Fran. ꝓpter affect⁹ ei⁹ reuelatoꝛ. Et quo cm oīe studiū ei⁹ fuit circa crucifixum vt ꝓter eu nihil amaret. nihil appeteret. z i nullo alio gl'iaret. vt ve dicere posset illud Gal. vj. Mihi aūt ablit gl'iari nisi in cruce dñi nr̄i ihesu xp̄i. Amor ei vtutē bz trās/formādi amātē. Hinc Hugo de scto vic. ait. Scio aia mea q̄ q̄cq̄d diligis in ei⁹ similitudinē trāsformaris. Et i aia bti Frācisci feruebat xp̄i passio. ió forꝛ etiā ostensa ē in ei⁹ carne. iuxta illō ꝓ/uer. vj. Nunq̄d pōt hō abscōdere ignē in sinu suo vt vestimēta ei⁹ nō ardeāt ¶ Tercio xp̄s dñs insigniuit be. Frā. ꝓpter optatū martyriū ꝛsūmationem. optabat ꝓfecto ꝓ suo dilecto mori. tū suus ꝑdilectus christ⁹ noluit vt ꝑ infideles martyriū suū ꝛsūmaret sed vt ō siderio ne fraudaret cū suis passiōis i signijs palmā martyrij obtinere. Hic ps. Desideriū anīe eius tribuisti ei. q̄ ꝛtinuis duob⁹ annis ipa sacra stigmata portauit i corpe suo vt expiret christi passiōem ¶ Quarto xp̄s ipse fuū si bi dilectū frācisc̄ insigniuit sic ꝓpē iu/sticie diuīe cōprobatōem. Nā bñ diuina dictat iustitia iurta illō Sap̄. vj. vt ꝑ q̄ q̄s peccat ꝑ hec z ꝑ q̄ eāt. sic ꝑ q̄ q̄s meruit per hec z ꝑmiet. iuxta illud Mat. xvj. Filius hois venturꝰ est cū angel's suis: et tūc reddet vnicuiq; ꝛz opa sua. Sed q̄ b. fran. ꝑ iugē xp̄i passiōis memoriā multa meruerat. ideo christus dñs ante diē iudicij voluit in eo oñdere q̄z gratū et meritoriū sit recoꝛdatio passiōis ipi⁹. Hñ dic̄ magn⁹ albert⁹ q̄ pl⁹ valet q̄tū ad caritatis accē siōem simplex meditatio passiōis christi q̄z toto anno ieiunare i pane et aq̄. ¶ Quito xp̄s dñs suis passiōis insignijs adoꝛnauit be. Frā. ꝓpē milicie xp̄i aiatōez. vt ex hoc oēs fideles aienē ad pugn dū foꝛtit̄ ꝛ diabolū mūdū et carnem. Sicut em maxime ꝛsoꝛtāt milites vl dētes vexilla regis z foꝛti⁹ ꝑ ugnāt. sic vexillū suū erexit i isto btō duce vt foꝛ/ti⁹ resistam⁹ inimico ni o ¶ Certo xp̄s dñs voluit btm Frā. insignire sic ꝓpē di/stricte regule approbatoꝛ. Nā b. fran. districtā regulā: vitā vicz xp̄i z apl'oꝝ ordiauit ió vt null⁹ ꝛ hāc sūmi ponti/ficis xp̄i li am possit calūniari suis mu/niuit sigillis. Hñ Nico. terci⁹ declaratōe regule. extra de xbo. sig. Exijt q̄ se/minat. li. vj. dic̄ sic. Ipa regula mioꝝ euāgelico fūdat eloq̄o. vite xp̄i roboratur exēplo. fundatoꝛ militat⁹ ecclie a/postoloꝝ eiusq; fm oīb⁹ actibus q̄z fir/mat. O igit̄ scē p̄ frāc. xp̄i caritate vul/nerate. o xp̄i vexillifer p̄claree. iflāma nos caritate gelidos coꝛde. z duc i viā salutis eēne ¶ Sexto q̄z be. frā. fuit si militis xp̄o intrisece in tēratiōnū supati one. Nā sicut dñs ipm sathanaz trib⁹ vicijs ipm tēratē supauit. Prio domi/nū tētauit de gula dicēs Mat. iiij. Si filius dei es dic vt lapides isti panes fi/ant. quē supauit xbo dei dicēs Scptū est. nō in solo pane viuit hō ꝛ i oī xbo dei. Sexto sathā tētauit dñm ō sup/bia dicēs. Si filius dei es mitte te deoꝛ/sū. Quem itez supauit xbo dei dicēs Scriptū est. nō tentabis dñm deum tuū. Tercio dñm tētauit de auaricia dicēs. Hec oīa tibi dabo si cadēs ado/rueris me. Quē itez supauit xbo di/dicēs. Scptū est. dñm deū tuū adora/bis z illi soli seruies. Sic btūs Fran. supbiā coꝛdis vicit hūili sui reputati/one. nā si aliq̄ cogitatō occurrebat coꝛ/di ꝑtin⁹ coꝛā oibus culpā suā dicebat. Deinde auariciam supauit pauptate: dum oīa ꝓ christo dimisit. Tandez gulā supauit abstinētia. nā sanitat̄ rē/poze vix vel raro cocta admittebat ci/baria. Hñ sciendū q̄ diabol⁹ neminē adultoꝝ absq; tentatōe dimittit exire.

Sermo XCIII

de ℔ mundo. Hinc Bern. Premoni
tos inq̃t vos volo cē neminē absq; tē
tatōne esse victurū .tentat igit in ōser
to.in ciuitate ꝛi loco sacro.vt pz ō xp̄o
Pl⁹ cñ de gula ocio et luxuria homi
nē infestat. Bē. Diabol⁹ in adiutorio
carnis ꝓfidit. q̃a pl⁹ nocet domestic⁹
hostis q̃ nō mel⁹ vincit q̃z fide ꝛ mise
ricordia. Primo inq̃z diabol⁹ vinci pt
fide.iuxta illud.j. Pe.v. Frēs sobrij e
stote ꝛ vigilate qz aduersari⁹ vr diabo
lus tāq̃z leo rugiēs circuit q̃rēs quem
deuozet.cui resistite fortes i fide. Bē.
Nō mirū videri pōt si fides nequaq̃z
vincit q̃ nec viuit. Jō aūt btm frā .su
parē nō valuit qz i fide fortis fuit. Be
ūdo diabol⁹ vinci pōt mīficordia ex
quo ipe cruel'ē. Hinc .ij. Pe.ij.dicit.
Nouit de⁹ pios eripe de tentatiōe. Et
glo.sup illud ps. Mīficordia mea d.
De nulla re ita vincit diabol⁹ sicut de
mīficordia. Sic vicit btūs frā.q̃ mise
ricordia ꝛ pietate plenus fuit. Uñ ad
huc secularis existēs ꝓposuerat vt pe
tentib⁹ oīb⁹ p posse subueniret: maxie
q̃ diuinū allegaret amoꝛez. ¶ Tercio
denicz btūs frā.intrisece filīs fuit xp̄o
in pauptatis ampleratōe .Nā sic xp̄s
dñs sūme diligebat pauptatē: qz ꝓpt
paupes venerat i hūc mūdū.iuxta il
lud ps. Propter miseriā inopū et ge
mitū pauper nūc exurgā dicit dñs. ꝛ
Lu.iij. ait saluato⁹. Spūs dñi super
me eo q̃ vnxerit me .pauplb⁹ euāge
lizare misit me. Uñ Bē. ait. Dim bo
noꝛ eterna in cel' affluētia suppetebat
sed pauptas nō inuēiebat in eis Hāc
itaq̃ filī⁹ dei ꝓcupiscēs descēdit vt eaz
sibi assumeret.ꝛ sua estimatōe illā no
bis faceret p̄ciosam. O q̃z fortē ample
ratus fuit xp̄s pauptatē i mūdo veni
ens.i mūdo ꝓgrediēs.ꝛ de mūdo exi
ens.nat⁹ est i aliena domo.adul⁹ fa
ctus caruit domicilio Mat.viij. Vul
pes foueas habent et volucres celi ni
dos.filī⁹ aūt hois nō habet vbi caput
suū reclinet.paup in pecunia i possessi
one cē. De mūdo vo egrediēs nudus
exiuit ac postea i aliēo sepulcro tumu
latus. Sic b.frā.pauptatē ampleratꝰ
est vt vsq; ad moꝛtē in victu vestitu e
dificijs ꝛ oīb⁹ pauptatē tenuit. vñ dice
bat pauptatē oīm ꝛrutū esse reginam
q̃ i rege regū xp̄o ꝛ regina mīe eius sic
pstanter refulsit. Jn ℔ reuera offende
bat visus ei⁹ si q̃d in frīb⁹ cerneret qō
pauptati mīme cōueniret. Uñ sā. Bo
nauen. sic de eo ait. Nēo tā auri q̃z iste
cupid⁹ pauptat⁹ .nec thesauri custodi
endi sollicitior vll⁹ q̃z iste hui⁹ euāgeli
ce margarite.cū a p̄ncipio regule vsq;
ad moꝛtē tunica corda ꝛ femoralibus
diues i sola videret gl'iari penuria ꝛ e
gestate gaudere. Si q̃n ei pauptiorē se
quēpiā fin exteriorē habitū cerneret se
ipm ꝓtin⁹ arguēs excitabat ad simile
¶ Quarto insup btūs p̄ nr̄ intrisece
fuit filīs xp̄o dño nr̄o in sui būiliatōe.
Sic em̄ xp̄s i suis vbis ꝛ actib⁹ tam
būil' extitit vt oīb⁹ exēplar se ꝓponeret:
dicēs Mat.xj. Discite a me qz mit; ſū
ꝛ būil' corde. sic b.frā. extitit būillimus
De q̃ sā. Bonauē. sic ait. Oīm ꝛrutū cu
stos ꝛ decoꝛ būilitas sic virū dei sui u
ris effecerat .vt q̃nis m'tiplici ꝛrute
fulgeret.cñ minoꝛ minim⁹ sibi vide
bat.ꝓtea laudes abhoꝛrebat hoim sz
gaudebat i vitupijs ꝛ obꝓbꝛijs.si ali
q̃n a pp'lo laudabat tūc se a socio vili
pēdi,ꝓcurabat.q̃ cū violent' diceret ei
Tu es vn⁹ idiota simplex ꝛ rustic⁹ ipe
aūt bñdicebat.p his di. Bñdic⁹ fis fr̄
i vitate ita ē.ꝛ talia dēt audire filiū pe
tri bernardonis . O ōs me⁹ vbi ē mō
ꝛa būilitas .certe receſſit ō ꝛra nr̄a. Ec
ce clare vides tu dñe de⁹ coꝛdiū scruta
toꝛ q̃ tā religiosi clerici q̃z etiā laici.in
sup viri ꝛ ml'eres oēs laudari appetūt

De ſcō Franciſco

Quito nāq; bt̄us Frā. fuit xp̄o dño intrīſece ſil'is in cogitatōnū p̄cognitōe Ipe em̄ dñs xp̄s oēs hoīm cogitatiōnes nouit. ideo freq̄nter mal' dicebat. Ut q̄d cogitatis mala i cordib' veſtr'. Hinc Heb. iiij. dī. Uiuus eſt ei' ſmo dei et efficax z penetrabilior om̄i gladio ancipiti. z p̄tingēs vſq; ad diuiſionē aīe et ſpūs. cōpagū q̄q; ac medullarū. z diſcretor cogitationū z intentōnū cordis. Ubi lyra dicit q̄ licz aliq; doc. dicāt ipam cogitatōem noſtrā eſſe cognoſcibilē puris ſubſtātijs ſpūalib'. tñ de intētōe cognitōis ipi p̄cordant. z p̄cedunt q̄ ē cōgſcibilis ſoli deo. Uer bi gr̄a. ſi cogitē de m'liere dicūt q̄ hoc pōt cōgſcere angel' bon' ſiue mal' etiam ex naturalib'. ſz ſi cogitē de m'liere intētōe decipiēdi v'l ad bonū informādi p̄gnoſcit ſol' de'. z p̄ꝛea dr̄. j. Reg. xvj. De' intuet cor. Sic b. frā. p̄ſciebat occulta cordiū et m'lta de futuris. Nā cū q̄dam frater nollet p̄lato ſuo obedire bt̄us p̄ in cella exiſtēs vidit diabolū collo ei' inſidentē z freno tenentez. Nūciauit igit̄ illi vt colluz obedientie iugo ſubmitteret. q̄ ſe hūiliauit. diſciplinā ſuſcepit z ſic diabolū effugauit. Dū in mōte maneret aluerne: vn' ex ſocijs cupiebat aliq̄d ſcptū manu ei' grauē em̄ patiebat tētatōem ñ carnis ſed ſpūs p̄ q̄ credebat euadere. ſz quia erat hūilis z pudorat' p̄dere hec nō audebat ſz eidē ſpūs dei reuelauit. igitur a fratre iuſſit portari attramentuz z cartā in q̄ laudes dei ſcribēs eidē obtulit. z mor tētatio ab eo abſceſſit. ipſa q̄z litterula in poſtez remediū ſanitatis p'libus p̄tulit. ¶ Itē q̄dā tpe veneſt ad bt̄m patrē treſ pueri flozētini z tūc p̄ ſcūs habebat in manib' q̄nq; ſic' duas dedit duob' pueris. tercio vero dedit tres dicens illi. Fili mi adhuc tu eris fili' meus. nō poſt m'tū ordines ingreſſus fact' deuotiſſim'. q̄ inf' alia habebat i ꝓſuetudie vt recedēs loco ſa luratōis dicebat. B̄ndictū ſit nomen dñi nr̄i ieſu xp̄i z ſua paſſio b̄ndicta. z bt̄iſſima v̄go maria. z tota celeſtis curia. Cui ſel' bt̄a v̄go apparuit portanſ illi pomū pulcerrimū. qui req̄ſiuit q̄d b pomū ſignificaret. R̄ndit bt̄a virgo Fili mi iſtō b ſignificat q' cū tu dicis b dulciſſimū v̄bū b̄ndictū ſit nomen dñi ꝛc. tale pomū. p̄ pte tua in paradiſo p̄ſentab' filio meo. Itē cōgnouit cōgnouit tatōem fratris ruphini. Itē cognouit mortē vicinā militis ſui hoſpit. ¶ Decto q̄z bt̄us Frāciſc' fuit ſil'is intrīſece xp̄o dño in orōnū freq̄ntatōe. nam ſic xp̄s dñs p̄noctabat in orōe. ſic b. fran. aliq̄n plāgebat dñi paſſiōez. aliq̄n alioz̄ pct̄ā. interdū ſua delicta. aliq̄n facie z ocul' in celū eleuatis ac manibus erect' p̄ totā noctē nihil aliud dicebat. niſi de' me' z aīa. z magnis lachrymis admirās diuinā excellētiā. aliq̄n p totā noctē nihil aliud dicebat. niſi Deſiderē ſime dñe vellē te diligere. Cui xp̄s apparēs dixit. Quid vis frāciſce. Tūc ad pedes eius ſe p̄iecit dicēs. Dñe ego tibi cor meū et corpus meū dedi. z b deſiderarē ſi plura ſcirē facere. p̄ tui amore. Cui xp̄s ait. Cōcedo tibi hāc gr̄am Hinc Bonauen. dic̄. q' ſepe replebat nemora gemitib'. loca ſpargebat lachrymis. pectora manu rūdebat. nūc rſpōdebat iudici. nūc ſupplicabat pii nūc colludebat ſpōſo. nūc loq̄bat amico. aliq̄n veniebat ad eū bt̄a v̄go portans xp̄m in vlnis. aliq̄n xp̄s p ſeipm aliq̄n cū bt̄o Jobe euāgeliſta. aliq̄n ſup ta deuotōe accēdebat q' eleuabat ſup arbores. O beatū vir̄ quē carnea mo les nō p̄mebat ſed deuotio ad celū ele uabat. ¶ Septimo z vltio b. frā. fuit ſil'is intrīſece xp̄o dño in ſp̄ūali ōlecta tione. Nā ab inſtāti ꝓceptōis ſue ania

ei⁹ vnita ꝥbo diuio btā fuit z ꝑm ptez
supioꝛē rōnis habuit oīe gaudium.
Sic b. fran. si nō tale tñ magnū habu
it de deo gaudiū. q̄ eñ fideliē z deuote
seruiūt xpo in ei⁹ seruitio adhuc i pñti
sentiūt magnā dulcedinē ex amoꝛe. qz
dicit Bern̄. Ubi amoꝛ nō laboꝛ sed sa
poꝛ. z ꝑs. Qui fingis laboꝛē in ꝓcepto
qz reuera nō est laboꝛ i deuoto dei ser/
uitio. vñ Bern̄. Multi inq̄t vidēt no/
stras tribulatōes. sz nō vidēt nr̄as ꝯso
latōes. magna eñ m̄titudo dulcedis
sue quā largit̄ de⁹ seq̄ntib⁹ se. z nō iue/
nit in terra suauit̄ viuēciū. absit ꝙ a no
bis vt maioꝛes i spū nō inueniam⁹ cō
solatōnes q̄z in q̄libet coꝛpis fedītate.
Hinc etiā btūs Grego. ait. Dulce ē ei/
se in hūanis reb⁹ sz eis tñ q̄ spūalia ñ
gustāt qz gustato spū desipit ois caro.
Ex ꝑdictis claret q⁹ gl̄iosus fran. dicit
liber septē sigillis int⁹ z foꝛis cōsigna/
tus. Qd etiā attestant septē eidē cruc̄
apparitōes. Prima cū esset adhuc se/
cularis z ob amoꝛē pauꝑis regis xp̄i
vestē suā dedisset cuidā militi nobili et
egeno. nocte sequenti vidit in somnis
palatiū speciosū militaribꝫ armis ple
nū signaculo crucis signat̄. dictūq̄z ē
ei q⁹ hec oīa tua erūt z tuoꝛ. si cruc̄ ve/
xillū ꝛstanter assumis. Scōs appari
tio dū semel seq̄strat⁹ oꝛaret apparuit
sibi xp̄s veluti crucifixus ad cui⁹ cōtui
tum sic liquefacta ē aia ei⁹ z memoꝛia
passiōis sic coꝛdi ipressa vt xp̄i plagas
oculis mētis q̄si iugiter cerneret z vix
a lachꝛymosis clamoꝛib⁹ se cōtineret.
Tercia apparitio in eccl̄ia scti Damia
ni q̄n xp̄s dixit ei de cruce dicens. Frā
cisce francisce frācisce. vade repara do
mū meā. Quarta apparitio dū frater
silvester adhuc esset secularis p̄sbyter.
vidit q⁹ draco magn⁹ vellet deuoꝛare
totā ꝓuinciā illā sz de oꝛde bti Francisci
cruꝛ aurea ꝓcederet q̄ draconem fuga
bat. Quinta apparitio crucis q̄n frat̄
pacific⁹ vidit btm̄ franciscū duob⁹ ensi
bus trāsuersaliter in modū cruc̄ deco
ratū. Sexta q̄n idem pacific⁹ thau lit/
terā. i. signū sc̄e crucis in fronte fran/
cisci vidit colozꝛ varietate ei⁹ faciē deco
rante. Septima crucis apparitio fuit
q̄n apud arelatē btūs Anthoni⁹ ō cru
cis titulo p̄dicaret vidit frat̄ Monal
dus btm̄ Franciscū. in foꝛma crucifixi
ad ostiū capl̄i fratrib⁹ bñdicentē. q̄ licz
tūc ageret in remotis. b igit̄ est ille alt̄
angel⁹ bñs signū dei viui. b deniq̄z in
medio septē cādelabꝛoꝛ aureoꝛ filius
filio ꝛginis Marie. b. ꝓcius liber in/
tus z foꝛis sc̄ptus z septē sigillis signa
tus. Qui igit̄ hūc ꝓsequit̄ xp̄m dñm ꝑ
seq̄tur. q̄ vo hūc sequit̄ vita eēna potie
tur. ad quā nos ꝓducat xp̄s ꝛc̄.

De eodem. Sermo. xciiij.

Quicūqz hāc re/
gulā se
q cuti fuerint par iup illos z
miscōia z sup isrl̄ dei Gal.
vlt̄. c. Ad glozīā seraphici patris Fran
cisci verba p̄missa rōnabiliter dicunt.
q̄ in regula euāgelica xp̄m secut⁹ est. iō
ꝓuenit ad eternā pacē z miscōiaz quā
se sequētibus ꝓmittit euangeliū. Uñ
hanc regulā euangelicā sequi tres bo/
mines conati sunt. s.

Prim⁹ se obtulit z reꝓbat̄.

Scōs sequi tardauit z inuitat̄.

Terci⁹ alijs se iplicauit z increpat̄.

Primo dixi q⁹ q̄daz sponte obtulit se
sequi regulam euangelicā z reꝓbat̄
ꝓpter intentionē malā. vnde dixit chri
sto. sequar te quocunqz ieris. verbū q̄/
dem fuit bonū sed intētio mala. quia
volebat sequi ꝓpter questū et honoꝛez
tempalez. Ideo chꝛist⁹ nō verbo sed in
tentioni ei⁹ respōdit dicens. Vulpes

foueas habēt z volucres celi nidos fi/
lī⁹ aūt hois nō hz vbi caput ſuū recli/
net. qō exponēs Chrȳſ. dicit. Duo ei in
tendebat iſte in ſeqla xp̄i ꝙ̄ miracla
q̄ credebat diſcere z facere. ſ. lucrū z ſic
erat vulpis. z vanā gl̄iam z ſic erat a/
uis. z iō ōz ei. Vulpes foueas habent
q.d. Quid me q̄ris ꝙ̄ diuitias cū n⁹
diuerſoriū. nec mēſaz. nec candelabrū
nec etiā vbi caput reclinē in mūdo ha
beā q̄ nō carēt volucres z vulpes. z cer
te multi ſūt hodie tales q̄ iō faciūt ozō
nes vt de⁹ eis det honores z res tpa/
les qō intelligēres etiā paupes mēdi/
ci ſic petūt elemoſynā. Date inq̄unt ele
moſynā vt de⁹ det vob̄ bonā fortunaz
ꝓſperitatē z honorē. nō dicūt vt de⁹ det
vobis gr̄am z gl̄iam. q: ſic dicēdo nō
poſſent tātū hr̄e ¶ Sc̄do q̄dā regulaz
euāgelicā tardauit ſeq̄ z ad hāc inuita
tur. vñ ſubdit Lu. ix. z ait dñs ad alte
rū. Sequre me. ille aūt dixit. Dñe ꝓmit
te me p̄mū ire z ſepelire p̄rem meū Di
xitq; ei ihs. Sine vt mortui ſepeliant
mortuos ſuos. vbi Cyrill⁹ dic̄. Erat āt
pat̄ ſenectute grauat⁹ z iō putabat de/
bitū eſſe ſuare legē honorare patrē. ſu
ſtētare ſenē vſq; ad mortē z ſepelire. ſz
ꝓfecto maior p̄ q̄ vocabat dei fili⁹ ex/
cuſabat a mandato leḡ ¶ Poſayce. Et
mai⁹ op⁹ miſcōie q̄ō ē euāgelizare z ani
mas ſaluare excuſabat a minori q̄ō ē
putridū corp⁹ ſepelire. iō ſubdidit ſal/
uator. Tu aūt vade z annūcia regnuz
dei. p̄ferenda eſt p̄ietas q̄ ōo tenemur
amori pentū. de⁹ ei cū ñ eſſem⁹ ad eſſe
nos cōdurit. pentes autez ſunt miſtri
introit⁹ ad eſſe. Hinc Aug. Amād⁹ ge/
nitor ſz ꝓponēd⁹ eſt creator. ¶ Tercio
q̄dā ſe ſecularib⁹ negocijs iplicauit. iō
tardās increpat. vñ ſubdit Lu. ix. Se
quar te dñe ſz p̄mū ꝓmitte me renūci/
are his q̄ domi ſunt. z ait ad illū ihs
Nemo mittēs manū ad aratrū z reſpi
ciens retro apt⁹ ē regno dei. Per ara/
trū intelligit̄ p̄nia q̄ p̄ p̄tritionē q̄ſi q̄/
dam vomere ſcindit cor. z q̄ō ſubt⁹ fue
rat p̄ confeſſiōez apīt. z glo. collateral' dic̄
Dis arans ſi retro reſpicit aut inutiles
aut tortuoſum facit ſulcū. nā fm l̄az
arans ſi retro reſpicit pōt ſaluari. ſz ſpi
ritualit̄ loq̄bat ſaluator de illo q̄ cepit
ſeq̄ eū z occaſiōes q̄rit redeūdi. Hinc
Cyrill⁹. Bñ ꝓmiſit iſte ſz q̄rere renun
ciando bis q̄ domi ſūt. licētiādo ſe ab
eis oſtēdit q⁹ vtcūq; diuiſus ſit. z Bēr.
Qui amicū p̄ſulit legat q̄m inimici ho
minis domeſtici ei⁹. z talis auerſus ñ
eſt apt⁹ regno dei. cui⁹ figura hr̄ Beñ.
xix. q: vxor Loth reſpiciēs retro verſa
eſt in ſtatuā ſalis. vbi glo. Vxor Loth
eoz gen⁹ figurat q̄ gr̄a vocati retro mē
te aſpiciūt z ad ea q̄ reliq̄rāt redire cō/
tendūt. ꝓpa q̄s dicit. Nemo mittens
manū ad aratrū ⁊c. et b. Piero. Uxor
Loth in ſalē ꝓuerſa eſt exemplū facta
vñ alij ſalienī. vñ xp̄s ait. Memētote
vxoris Loth vt nos q̄ſi ſale cōditi ne
negligētes eſſem⁹ ſz prudenter cauere
mus. Statua ei q̄ſi hō liniamēta cor
poris hz ſz ſenſu caret ſil'r q̄ retro reſpi
cit̄do ad carnalia deſideria aſpirat q̄ſi
formā hois hz ſz ſenſu mētis caret. De
nicq; ſapor ſalis cibos condit ſic caſus
malos bonos erudit. Uxori ei Loth
exp̄ſſe ñ fuerat p̄ceptū ne retro reſpice/
ret ſz ip̄i Loth in q̄ etiā vxori fuit p̄ce/
ptū vt p viā trāſiret ad montē reſpexit em̄ vxor Loth retro mala in/
tentōe vt ſodomoz malicias approba/
ret ac diuinā iuſticiam blaſphemaret
Abraā etiā reſpexit incendiū ſodomo/
rū ſed bona intentione q̄re ipe nō fuit
mutat⁹. ſic q̄ mala intentōe ſunt in re
gula xp̄ianitat̄ ſunt q̄ſi ſtatue negen/
tes ſeq̄ xp̄m. q̄s apl's admonet dicēs.
Quicūq; hāc regulā tē. Uñ et ꝓmiſſis
vbis ad honorē b. Frā. ac vtilitatē ſa/
lutis nr̄e tria notem⁹ documenta gr̄a
dñi xp̄i declaranda. ſ.

Primū religiōis distinctōez. ibi. q/ cūq; hāc regulā secuti zc.

Secūm distincte religiōis cōmēdatiōnē. ibi. pax sup illos z miscōia.

Tercio cōmēdate religiōis exp̄ssio/nē. ibi. z sup israel dei zc.

Primū documētū exp̄missis ꝟbis declarandū dixi religiōis distinctiōez p eo q; ōz. Quicūq; hanc regulā. Exq̄ dicit hāc regulā. inuit q; etiā sit alia re/gula quā hoies sequūt sup q̄s nō erit pax z miscōia sz ira z tribulatio. z talis regula est oīm infideliū hereticoꝝ scis/maticoꝝ maloꝝ xp̄ianoꝝ i pctis suis delectātiū ac demonū inuidoꝝ. de q̄ꝝ regla nūc nō est ad ꝓpositū. sz de regla saluandoꝝ de q̄ loqtur apls di. Qui/cūq; hanc secuti fuerint zc. Uñ religio capit tripliciter scz

Primo generaliter.

Secōo specialiter.

Terco singulariter.

Primo inquā religio capit generalit̄ p q̄libet xp̄iano seu baptizato. vt hī ex tra de hoi. c. p bñani. li. vj. vbi ōz. xp̄ia na religio. Et sic ōz religio a religādo q; xp̄iana religio nos obligat deo tan q̄ indeficiēti p̄ncipio ad p̄cepta ad cre denda et facienda. Primo dixi q; xp̄ia/na religio obligat oēs tā mares q̄ fe/minas tā seculares q̄z regulares ad p̄ cepta decalogi. iuxta illud Math. xix. Si vis ad vitā ingredi serua mādata mādata vo di licz sint mlta ñ ad duo reducta sūt. sm q̄ ōz Math. xxij. Di/liges dñm deū tuū ex toto corde tuo z ꝓximū tuū sic teipm. Quō aūt te dili/gas docet sic Aug. de disciplina xp̄ia/na. Attēde quō te diligi. ꝓfecto cū si te interrogem vtrū diligis te. respondes q; diligi. q̄s se odit. q̄ nō diligi. iniqtatē si te diligi. nā si diligis iniqtatē nō ego dico audi psal. Qui diligit iniqtatem odit aiaz suā. q̄d dicā de carne q̄ ps vi lioz est hoīs. Si aiam odit: carnē quō diligit. Jā q̄ q̄ diligis iniqtatē quō tibi volebas ꝓximū cōmitti vt diliges eū tāq̄z te. hō q̄ pdis te. Ergo o xp̄iane di lige ve frēz tuū z odī odio pfecto. iuxta illud p̄s. Perfecto odio oderaz illos. vbi glo. Perfectū odiū ē odire culpā z diligere naturaz. oēs ei sum⁹ frēs ex vno p̄re et mre. s. Ada et Eua ꝓcreati q̄ ad naturalē fraternitatē et etiā q̄ ad spūalē nati sum⁹ ab vno p̄re deo ab vna mre ecclia. et oēs hēm⁹ vnū baptisma vnā fidē vnā hereditatē i celo. vñ Aug. Oēs frēs sum⁹ sm q̄ hoies sum⁹ q̄nto ma gis sm q̄ xp̄iani sum⁹. Idez. Voluit de⁹ vnicū hoiez formare in p̄ncipio a q̄ oēs hoies ꝓcederēt vt tāq̄z frēs oīes se amarēt. nec sic factū legim⁹ i angelis vel aialibꝫ bzut. Hic saluator q; nō ve nit legē soluere sz adiplere dic Joh. xv. Hoc ē p̄ceptū meū vt diligat. iuicē sic dilexi vos. ꝓp̄ q̄ nō ñ solū debem⁹ ami/cos et bonos diligere sz etiā inimicos Math. v. Diligite inimicos vros bñ facite his q̄ oderūt vos et orate p ꝑse/quētibꝫ z calūniātibꝫ vos. sup q̄ Aug. De diligēdis inimicis null⁹ vnq̄z se ex cusare poterit. q; sūt mēbra sibiꝫ nuicē xp̄iani q̄ꝝ caput xp̄s ē Eph. j. Jp̄m de dit caput sup oēm ecclīam. sz ꝓuetas mēbroꝝ ē q; nobil⁹ nō despicit igno bil⁹. sic ocul⁹ pedē zc. sic dñt et xp̄iani Jtē q̄libet mēbrū p̄ sua possibilitate alteri subuenit sic ocul⁹ ñ solū sibi videt neq; man⁹ solū sibi laborat. sz oibꝫ mē bris. imo vnū mēbrū alteri ipensuz si/ue bonū siue maluz sibi reputat. vñ si ledit pes os dic cur me lesisti. si manui aliq̄d dat os dic reḡtioz tibi. si corp⁹ af fligit os dicit cur me affligis. Sic eti am mēbꝫ nr̄z z caput xp̄s dic Math. xxv. Q̄d vni ex minimis meis fecistis mihi fecistis. iō religio xp̄iana obligat ad diligendū deū sup oia ꝓximū sicut

seip̃m. qz ꝺr.j. Joh.iij. Qui nō diligit fratrē suū manet in morte. Scō reli/gio xp̃iana obligat ad credenda vt sci at fidei articulos.s. Cōfiteat vnū deū in essentia t trinū in psonis.t q̄ dei fi lius icarnat⁹ sit de ⁊gine Maria cru cifixus mortu⁹ t resurrexit ascendēs i celū inde vēturꝰ iudicare viuos t mor tuos.t oīs malos ad eternū ignē de putabit.iuxta illō Athanasij. Qui bo/na egerūt ibūt in vitā eternā.q̄ vo ma la in ignē eternū. Hec est fides catho lica quā nisi q̄sq̄ fideliꝫ firmiterq̄ cre diderit salu⁹ esse nō poterit. O xp̃i san guine redēpta aīa. O oēs fideles existē tes in religione xp̃iana.attēditez credi te quō dei filꝰ rex angelo⁊ t gl̄ie crude li morti se.p aiab⁹ vestris exposuit.vni cam aiaz habeꝝ custodite ne peat eter naliter Bern̄.in meditatōib⁹. Totus siq̄dem mūd⁹ ad vni⁹ anie p̃cium esti mari nō p̃t.nō em̄ p toto mūdo deus xp̃us aiam suaz dare voluit.quā tm̄ p ania hūana dedit.quā ergo cōmutati onē dabit hō p aia sua. q̄ p nobis dat illā. Nōne dei filꝰ cū esset in sinu p̃ris a regalib⁹ sedibus p ea descendit vt eā a potestate diaboli liberaret. Agnosce hō q̄z nobilis est hec ania tua t q̄z gra uia fuerūt vulnera tua p q̄b⁹ fuit xp̃z dñm vulnerari necesse. Si nō essent hec ad mortē sempiternā nūq̄z p eoꝝ remedio dei filꝰ moreret. noli g̃ vilipē dere anie tue passionē cui a tanta ma/iestate tanta vides adhiberi cōpassio/nē fudit xp̃s lachrymas p te laua t tu p singulas noctes lectū tuū cozdis cō/tritiōe.hec ille. Tercio itaq̄z religio xp̃i ana obligat ad faciēda vt xp̃ian⁹ exer/ceat se i septē miscōie opib⁹.i tribulati/one t in deuotione. Primo xp̃ian⁹ ꝺz se etercere in opibus miscōie.sic xp̃us dñs t magister docet Matb.xj. Discite a me q̄z mitis sum t būilis. Jō eniz suū nomē nob cōicauit vt nos ei ⁊fozꝫ/mem⁹.a xp̃o eni noiamur xp̃iani. vñ Aug.de vita xp̃iana diē. Nemo ei q̄ō/cūq̄z nomē sine cā sortit. si sutoz dicat necesse ē vt calciamēta fiant ab eo.vo/cet q̄s faber aut artifex. artis pitia fac vt negociatoz suo noie nuncupet. tu g̃ quō xp̃ian⁹ dicer̄ in q̄ xp̃iani null⁹ ap/paret effect⁹.xp̃iani iusticie.bonitatis integritat̄.patiētie.castitat̄.prudētie. būilitat̄.innocētie.pietat̄ ē nomē. t tu quō illud tibi vsurpas.cui de tā pluri mis pauca nō subsistūt. Xp̃ian⁹ ille est q̄ nō noie tm̄ sz etiaz ope ē xp̃ian⁹. ille ē q̄ exēplo xp̃i nec inimicos nouit odire sz magis aduersantib⁹ sibi. būfacere t p hostib⁹ eroꝛare. Nāz q̄ alīq̄ ledere patus ē ille xp̃ianū se eē mētit.xp̃ian⁹ il le est q̄ pōt iustissima voce dicere. Ne/minē nocui hoiem. iuste viri cū oīb⁹ hec ille. Sz neq̄z ille putet se xp̃ianū q̄ nulla opa miscōie exhibet alteri. iurta illō.j. Joh.iij. Qui habuerit subaz h⁹/mōi t viderit frēm suū necessitatē pati entez t clauserit viscera sua ab eo quō charitas dei p̃ris ē in illo. Dic Aug.ō disciplina xp̃iana. Xp̃s ipse dedit tibi ipse q̄rit a te q̄ dedit tibi erubesce xp̃i/ane ille diues paup ee voluit vt hēs paupes q̄b⁹ dares. da alīq̄d fratri tuo da alīq̄d p̃rio tuo. tu diues es. ille pau per ē. vita ista mala ēsz in ꝛe futuraz. sil' ambulat̄ i mūdo t sil' nō vult̄ pa/ti. vt i futuro etiā sil' gaudeꝛet̄. Sz foz te dic̄ ego diues ille paup. sil' ambula tis an nō. q̄d ē q̄ō dicis ego diues ille paup. nisi ego onerat⁹ ille leuis. sarci/nā tuā cōmemoraz pōd⁹ tuū laudas. Et q̄ō ē grau⁹. cōstrinxisti ad te sarci/nā tuā. ió nō potes porrigere manuz onerate xp̃iane ligate q̄d te iactas q̄d te laudas. Solue vincula tua laudēt te vicinoꝛ labia minue de sarcina tua t illū adiuuas t te releuas inter bas

voces laudãtes .sarcinã tuã xp̃s petit
z nõ accipit.z offendis nomẽ pietatis
crudelibꝫ vocibꝫ et dicis.z q̃d seruo fi/
lijs meis z successoribꝫ.xp̃m illi oppo
nit.filios suos mihi p̃ponit. Ita vere
magna iusticia vt habeat vñ luxuriẽt
filꝰ tuꝰ egeat dñs tuꝰ. Nõ attẽdis xp̃i
ane q̃d dñs dic̃. Oõ vni ex mĩmis me
is fecistis mihi fecistis.nõ legisti.non
tunusisti.ecce q̃s egeat z filios tuos nũc
ras. Nec ille. ¶ Scõo religio xp̃iana
obligat vt xp̃ianꝰ se exerceat i patienti
tribulationũ ꝓpessiõe.nec murmuret
ꝑ deũ in infirmitate vl̃ pauptate.sz in
oĩbꝫ deo gr̃as agat :ac fiducial̃ eĩnaz
remuneratõez expectet. Quia dic̃ Au/
gust.sup p̃s. Credidisti i xp̃m q̃re cre/
didisti .q̃d tibi ꝓmisit:si felicitatẽ hui
ꝰ
secli tibi ꝓmisit xp̃s.murmura aduer
sus eũ q̃n vides infidelẽ felicẽ.Quid ti/
bi ꝓmisit felicitatis nisi in resurrectõe
mortuoꝝ. Quid aũt i hac vita ipe ꝓ/
misit. An dedignaris serue z discipl'e
q̃ dñs z mgr̃.nõne ab ipo audis. nõ
est seruꝰ maior dño suo. Ille ꝓ te dolo
res:flagella:crucẽ mortẽ:obprobria por
tauit.z q̃d iusto debeat q̃s tibi petõri ñ
ꝺbeat. Hinc Beda sup illõ Jaco.j. Oẽ
gaudiũ existiate frẽs cũ i tẽtatõnes va
rias incideritis dic̃. Ne indignemi frẽs
mei si mali in mũdo florẽt.vos vo pa
timi. q̃ nõ ẽ xp̃iane dignitatis i tpali
bus exaltari sz potius deꝑmi.mali ni
hil habẽt in celo vos nihil i mũdo.sed
spe illiꝰ boni ad q̃s rẽditis q̃cq̃d ꝓtige
rit gaudere debetis. ¶ Tercio religio
xp̃iana obligat ad deuotiõez. que ꝑm
Tho.est magna volũtas fuiẽdi z pla
cẽdi deo. Et ꝑm Ber̃.deuotio est ferui/
dus mẽtis affectꝰ vt bonũ ꝓmpte faci
at z malo viriliter resistat. Nõ em ẽ puũ
esse xp̃ianũ q̃ interp̃tat vnctꝰ.vt sic vn
cta rota celeriꝰ currit:sic xp̃ianꝰ ꝓmp
tius operẽt bonũ .Dic̃ em Aug.ꝺ vita
xp̃iana q̃ olim ꝓphete reges z sacerdo
tes inungebant.z tã magnũ fuit ipiꝰ
vnctõis mysteriũ vt i iudaico ppl'o ñ
oẽs illõ sed satis pauci de plibꝫ accipe
merentur.mõ vo nõ sic̃ sub lege fuerat
sed oẽs i ꝓphetas in sacerdotes vngũt
z reges.q̃ magne caritatis ẽ indiciuz.
Uñ Augꝰ.de spũ z lr̃a dic̃. Miser ego
q̃tũ debere diligere deũ meũ q̃ fec̃ me
dũ nõ erã. redemit cũ pierã.nõ em erã
z de nihilo me fecit.nõ lapidẽ:nõ arbo
rẽ.nõ aliq̃ de aĩalibꝫ.sz voluit me esse
hoiem.dedit viuere sentire z discerne/
re.reduxit me de exilio.redemit me de
seruitio.vocauit noĩe suo vt mẽoriale
suũ sp esset apud me. vnxit me oleo le/
ticie q̃ ipe erat vnctꝰ: vt ab vncto eẽm
vnctus z a xp̃o dicerer xp̃ianꝰ. O igit
xp̃iane sctẽ regule religiose nõ te repu/
tes irreligiosũ.q̃ tu es in scissima z i
macl'ata regula xp̃ianitatis.cuiꝰ regu
le obligatio est ꝓuare decẽ ꝓcepta.abre
nũciare diabolo.mũdo z pompis eiꝰ.
ac exercere septẽ mĩsericordie opa. Nec
est ꝺo cara regula.hec ẽ saluti tã neces
saria vt extra eã nullꝰ oino saluar̃. De
q̃ Jaco.j.sic dic̃. Religio mũda z ĩma
culata apud deũ z p̃iem hec ẽ. visitare
pupillos z viduas in tribulatõe eorũ
z ĩmacl'atũ se custodire ab ꝟ seculo zc̃.
¶ Scõo regula seu religio capit̃ speci
aliter.z sic religiosi dicũt oẽs clerici se/
culares. Nã in eo q̃ deo ipendit debi/
tã religionẽ põt dici religiosus.vt patz
j.q.j.c.nullꝰ. Et tales vltra alios fide/
les debẽt habere nouẽ.s. Prio scientiã
lr̃aꝝ.vt ptz di.xxxvj. Scõo debẽt hr̃e
hospitalitatẽ.xlij.di.ꝓ totũ. Tercio de/
bent hr̃e honestatẽ i habitu.extra ꝺ vi.
z ho.cle.clerici.vbi ꝺz.q̃ corona z ton/
sura habeãt ꝛgruẽtẽ. Quarto debẽt ser
uare castitatẽ. Quito debẽt laudes de/
bitas exoluere. Sexto debẽt in suis be
neficijs residere. Septio debẽt eẽ sine

crimie di.xxv.p totū. Dicit eñ Tho i iiij.di.xxiij.q ꝗties in mortali suū ex/ ercent officiū toties mortalit peccant nisi in articulo necessitat. in q̄ etiā lay cis liceret. vt baptizare in necessitate. Octauo dñt a negociatōe esse remoti. Nono dñt eē sobrij z ñ vidicatiui. hic Bze. in q̄dā omel. Cū clericū videm⁹ admonēd⁹ ē q̄ten⁹ sic viuat vt exēpluz vite secularib⁹ pbeat ne si q̄d i illo rep/ hēdāt ex ei⁹ officio ipa religiōis estima tio 7 trariet. Jdē in pastorali. Nēo am pli⁹ in eccl'ia nocet q̄s q̄ querse agēs no mē vel ordinē scītat. hz. delinq̄ntē nā/ qz hūc redarguere nemo p̄sumit. z in exēpluz vehemēter extēdit qñ p reuerē tiā ordinis pctōr honorat. Uerūtñ p/ pter pctm̄ aliq̄z nō ē 7tenenda religio clericalis. q̄ plures legūt in cathala/ go sctōz de ipsis q̄s de laycis exceptis martyrib⁹ ¶ Tercio regula seu religio accipit singularit seu ꝓprie p illis reli gionib⁹ q̄ sūt approbate p sedē ap'licā z sūt q̄tuor. Pria Basilij. Scōa Bñ dicti. Tercia Augustini. Quarta Frā/ cisci. sub q̄b⁹ militāt oēs ꝓpe religiosi excepti carthusiēsib⁹ q̄ hñt sua statuta z bi ꝓpe dicūt religiosi. vt ptz extra de voto. c. q̄ votū. li. vj. In ꝓma eñ religi one scz xp̄iana induūt alba veste in ba ptismo ad designādū aie purificatōez z vtutū infusionē. In scōa scz clericali religiōe induūt distincta veste a secula rib⁹ ppl'is ad designādū honestā vitā z 2uersatōez. In tercia scz regl'ari indu/ unt distincta etiā a veste clericali fm re/ gulā ad designādū q̄ sūt deputati ad ꝓpetuū dei fuitiū. vñ si religiosi nō sūt in gr̄a. tūc sūt sic testa sine nucleo. z py la añ tabernam sine vino. Prima igr religio ē necessaria ad salutē. Scōa ad salutē admistratōez. Tercia ad deuo/ tionē. ¶ Scōm documētū ex themat/ ꝯbis ōclarādū ē religiōis distincte cō/ mēdatio. q̄ ōr. par sup illos z misēdia Ubi eī copiosi⁹ inuenit par z misēdia siue gr̄a. inter illas p̄missas tres reli/ giones illa ē melior. sz in ꝓma vt pluri mū sūt actiui. ḡ circa mlta turbāt. In scōa admistratorij tō soliciti. In tercia vo 7tēplatiui tō q̄tati. ꝓma igit ē bo/ na. scōa melior. tercia optima. qō ꝓbe mus tripliciter. s.

¶ Primo autoritatib⁹.

¶ Scōo rōnibus.

¶ Tercio figuris.

¶ Primo ita z q̄ stat⁹ regular⁹ sit opti/ mus ꝓbem⁹ autoritatib⁹ q̄ est 2silius saluatoris Matb. xix. dicēs. Si vis pfect⁹ eē vade z vēde q̄ habes z da pau peribz z seq̄re me. Et b. Hiero. ad He liodoz. Licz puul⁹ ex collo pēdeat ne/ pos. licz in limie iaceat p̄. licet sparso crine z scissis vestib⁹ vbera q̄b⁹ nutrie rat m̄ ostēdat. pcalcato pge p̄e. siccis oculis ad verillū crucī euola solū pie/ tat⁹ gen⁹ē in hac re fuisse crudelē. Jdez ad Julianū. Extruis monasteria mul tus a te p insulas dalmacie monacho rū numer⁹ sustētat. sz meli⁹ faceres si z ipe sctūs inē sctōs viueres. Dic beat⁹ Aug. z hr̄ di. xlvij. Quātūlibet. Sim/ plicit fateoz charitati vre cozā dño deo nr̄o q̄ ē testis mihi sup aiam meā. erq̄ deo fuire cepi q̄m sic difficile suz exp⁹ meliozes q̄s q̄ in mōasterio pfecer. sta nō suz deteriozes exp⁹ q̄s q̄ in mōaste/ rio defecerūt. Jdē. Meli⁹ ē in minori esse deuotū q̄s in maiori ideuotū. mlti tū in seculo ꝺuotiozes sūt q̄s aliq̄ i mo nasterio. vt oñdat miscōia di diffusa i oēs 7tritos cozde. qō valde miz eēt si supbia vbiq̄ deesset. sz mō vbiq̄ regē supbia vel auaricia nō est valde mirū si ibi regnet indeuotio. Nā de celo an/ gelū deiecit supbia. Judā auaricia de saluatoz⁹ scola. vñ Aug. Supbis an/ gelis nō pfuit celū. cōstat ḡ q̄ supbia

boiby nō erit vtile monasteriū. z Ber. Mag ē ꝓfusio mag valde q̄ sec'lares ardētiores ꝓnitiosa desiderant q̄z nos vtilia. cui⁹ illi ad mortē ꝓerāt q̄z nos ad vitā. Scō q̄ stat⁹ regl'ar' sit opti⁹ in vita ꝑnti. pbem⁹ triplici rōne. s.

¶ Primo rōne finis.

¶ Scō rōne satisfactōis.

¶ Tercio rōne absolutōis.

¶ Prio q̄dē q̄ stat⁹ regl'ar' sit optim⁹. p̄ bat rōne finis. Dic ei sctūs Tho. ij. ij. q. clxxxvij. ar. vj. q̄ cōparatio vni⁹ religionis ad aliā attēdit ex ꝑte finis z q̄z cōparatio q̄ attēdit ex ꝑte finis ē absoluta eo q̄ finis q̄rit ꝓpt̄ se iō ille stat⁹ q̄ ordinat ad finē nobiliorē ē melior alijs. Primū ei gradū tenet ille stat⁹ q̄ ordinat ad docēdū. Scōz gradū q̄ ordinat ad ꝓcēplādū Tercīū q̄ ordinat ad cōtemplandū ¶ Scō ꝙ idē pbem⁹ rōe satisfactōis. bō ei ꝑ elemosynā pt̄ satisfacere. p oiby pctis. iuxta illō Dañ. iiij. Elemosynis redime pctā tua o rex. sz tria bona offert religiosus deo. s. tpalia. res exīores q̄ ē bonū. cōpalia. i. ipz cōp⁹ q̄ ē meli⁹. spūale q̄ est optimū. Prio res tpales religiosus offert deo nō solū q̄ hz. sz totū mūdū quē ocupiscere potuit. vñ Greg. in omel'. Sz fortasse alīqs tacitꝰ secū cogitatōiby dicat ad vocē dñi iste piscatores. s. sctūs Andreas q̄d aut q̄ntū dimisit qui pene nihil habuit. Sz hac i re frēs charissimi affectū portꝰ debem⁹ pēsare q̄z cēsuz. multū dereliq̄t q̄ sibi nihil retinuit. z infra Aliq̄ntib⁹ rāta dimissa sūt q̄nta a nō seq̄ntib⁹ cōcupisci potuerūt. nemo igr̄ cū q̄sdaz ꝓspicit mlta dereliq̄sse dicat imitari volo bo mūdi ꝓcēptores sz q̄ relinquā nō habeo: mlta frēs reliq̄stis si desiderijs frenis renūciastis. Exterior ei nra deo q̄ntūlibet pua sufficiunt cor nāq̄z z nō subaz pēsat. neq̄z ꝓpēdit q̄ntū in ei⁹ sacrificio sz ex q̄nto ꝓferat. Nā si exteriorē subaz ꝓpēdim⁹. ecce sctī negociatores nr̄i ꝓpetuā ā gelorꝫ vitā datis retib⁹ z naui mercati sūt estimationē q̄ppe pcij nō hz sz regnū dei tātū valet q̄ntū bēs. Scō religiosus deo offert nobiliorē z maiorē elemosynā. s. ipm corp⁹ z ip̄i⁹ corpis vitā q̄ ē maior oiby bonis tpalib⁹ vn⁹ ei digit⁹ ꝑualet totū mūdi aurꝫ. q̄d tūc vna man⁹. z q̄d totū corp⁹ q̄s ꝺo offert Job. ij. Pelle ꝓ pelle z oia q̄ hz bō dat ꝓ aīa sua. i. vita sua. Vñ seq̄t q̄ q̄ totā vitā dat ꝺo ꝑ religiōis ingressuz tā magnā elemosynā facit q̄ null⁹ rex de reb⁹ tpalib⁹ facere pt̄. Tercio religiosus offert ꝺo ad huc ista maiorē elemosynā. s. aiaz ꝑ cōtinētiā z obediētiaz q̄ ētāta elemosyna q̄ maior sub celo dari nō pt̄. iuxta illō Eccī. xxvj. Nō est digna pōderatio cōtinentis aīe. Et. j. Reg. xv. Melior ē obedientia q̄z victima. Greg. sup Ezechielē Quia ꝑ victimā aliena caro per obediētiā vero ꝓpria volūtas mactat q̄ est maxie deo acceptū Dic. viij. q. j. Scīēdū. volūtatē alteri subijcere ꝓpt̄ deū est pcipuū sacrificiū. Jō dicit August. li. de vginitate. Nemo q̄ntū puto ausus fuit vginitatē ꝑferre mōasterio. Ergo si quis ꝑ elemosynā tpalem remissionē peccatorꝫ conseq̄tur multo magis ꝑ elemosynā tpalem corpales z spūales siml'. Ideo religionis ingressus fin Bern̄. dicit secūdū baptisma li. de pcepto z dispensatōe sic dicentes. Audire vultis a me vnde inter cetera penitētie institutā monasterialis disciplina banc meruit ꝓgatiuā vt secūdum baptisma nūcupet. Arbitror ob pfectam mundi renūciationē z singularem excellentiā vite spūalis que pr̄eeminet vniuersis vite humane generibus q̄z huiusmodi conuersatio ꝓfessores z amatores suos dissil'es hoib⁹ sil'es angelis facit. imo diuinā in hoie

reformat imaginē ꝓfigurāt xpō instar baptismi. Tercio q̄ stat⁹ religiosus in vita sit optim⁹ pbem⁹ rōne absolutōis. Nā ingressus religiōis absoluit ab oi voto tpali qō qs in seculo iplere posz vt ōr de voto z voti redē. c. scripture.

¶ Tercio q̄ stat⁹ religiōis sit optim⁹ in vita pñti pbem⁹ figurz. nā ꝑm sctm Bonauē. in li. de reformatōe mētz. religiosi ꝓfigurati sunt ꝑ tres familias leuitaꝝ q̄ ꝑ ceteris filijs isrl' deputati fuerāt ad cultū scrūarij. s. gersonite. merarite. z caathite. Gersonite in pfectōe castroꝝ portabāt cortinas et tectū tabernaculi et vela et q̄qz tactu mollia. Merarite vo portabāt tabulas colūnas et vectes tabnaculi et illa q̄ dura erant. Caathite aūt portabāt ipm sanctuariū. i. archā dei et altare et mēsam ꝓpositōis cū vasis suis inuoluta tñ et coopta. Sp̄ualit tabnaculū est vita ihesu xpi quā plene null⁹ portare p̄t qz nō ad mēsurā recepit spm̄ sctitatis. sz vn⁹ imitat i b̄ alt⁹ in b̄. Per gersonitas significant illi religiosi q̄ refugiūt austerā vitā sctitatis. sz larā vitā fugiāt q̄ solū mō cauēt se a pctis mortalibꝫ. et tales vitā ꝑ magno b̄nt vñ gersonite aduene interp̄tant. In erectōe tabnacli isti ad occidentē castra metabāt p⁹ tabnaculū qz isti in futuro in humiliori gl'ie splēdore collocabūt. Per merarites significant religiosi nimis dure affligētes se ieiunijs vigilijs z alijs laboribꝫ corpalibꝫ qō putāt sūmū in religione ignari celestis ꝓsolatōis. Merarite ei interp̄tant amaricātes q̄ versus aq̄lonē respectu tabnaculi collocabant vbi minor solis ē ardor qz z in gl'ia q̄ntuz defuit pfectio vtutū. tātū de gl'ie fulgore deficiet. Caathite significāt vtuosos q̄ in corde se studēt vtutibꝫ ornare in q̄ b̄ habitat de⁹. nā cor est dei sanctuariuz z portāt deū velatū q̄diu ꝑ fidē ambulant. z bi in erectōe castroꝝ versus austrum collocabant vbi é maior feruor z lux diei. qz hi in gl'ia superaltabunt Uñ ꝓnbꝫ duabꝫ familijs dñs iussit dari plaustra. i. curr⁹ ad subuehendū onera. sz filijs Caath nō dedit sz ꝓpijs humeris portabāt qz cā in hūanis ordinatōibꝫ q̄s corpis castigatōibꝫ ꝑmittit aliq̄ remissio. imo iubemur vt tanabile sit obsequiū nr̄m. sz i vtutū studijs nulla remissio dat qz nūq̄z indulget nob vt simꝰ vicioſi. iracūdi. auari. superbi zc. Uide igit o xp̄iana aia de q̄ familia vis eē in pñti qz ita eris in futuro. ¶ Tercū documētū declarādū est vbis themat⁹ insinuat cōmēdare religionis exp̄ssio cuz ōr. Et sup isrl' dei sit pax z miscōia. vbi specialit exp̄mit b̄ti Fran. stigmatizatio quē xp̄us dñs suis sacris stigmatibꝫ insignuit i manibus z pedibꝫ ac latere. vt ptz in legē da in multis miraculis. ꝺ dicit. Quiq̄ cūq̄z hanc regulā secuti fuerint zc.

De sctō Luca euangelista.

Sermo. xcv.

Salutat vos Lucas medic⁹ charissim⁹ Col'. iiij. In his vbis p̄dicator gētiuz Paul⁹ cōmendabat bñm euangelistā Lucā collocensibꝫ cū hoc z nobis oibus a magna charitate dilēcēs. Salutat. i. saluterē optat vobis. qlibet eñ eriis in charitate fm Rich. de sctō vict. tria tenet primo z quarto superaddit scilicz.

¶ Primo suū posse in subsidijs.

¶ Scōo suū nosse in ꝓsilijs.

¶ Tercio suū velle in desiderijs.

¶ Quarto suū agere in obsequijs.

¶ Primo dixi q̄ ois charitatiu⁹ hō tenetur primo suū posse in subsidijs. vt si diues qs est tpalibus subuenire tenet.

alijs in necessitate ꝓstitutis. alioqꝫ si dem sitã pdet. qz ꝺr. vij. q. j. c. ois. Qui negãt miscoiam faciendã necessitatez partiẽtiby ipm xpz negãt q̃ est miscoia z vitas. Brũs vo Lucas nõ negauit ꝙ oia sua erogauitz seipm supimpẽde re studuit. Nã i oiby tribulatõibz pauli apl's in seqbat alijs ipm deserẽtiby. p ptera dicebat apl's. ij. Thim. iiij. Lucas ẽ mecũ sol⁹. ¶ Scõo ꝙz qlibet teneꝯ primo suũ nosse in ꝓsilijs. iuxta illud Lu. x. Dilige primũ tuũ sicut teipz hoc fecit brũs Lucas q̃ euãgelica consilia ꝓscripsit. insup act⁹ apl'oz vbi cõsulit vitã aplicam. Primo ad sufferẽdum aduersa Act. v. dicẽs. Ibant apli gaudẽtes a ꝓspectu ꝯcilij qm̃ digni habiti sunt p nomie ihũ ꝓtumelijã pati. Scõo ꝓsulit vitaz cõmunẽ amoze xpi dicens Act. iiij. Erant illis oia cõmunia. Tercio ꝓsulit animi eleuationez ad deũ Act. j. dicens. Erant vnanimiter pseuerãtes in oꝛõne. ¶ Tercio deniqꝫ qlibet teneꝯ primo suũ velle in desiderijs. iuxta illud Luc. vj. Qõcunqꝫ vultis vt faciant vobis homies z vos facite illis. qõ impleuit brũs Lucas omniũ saluteꝫ volendo z ꝓcurando.

¶ Quarto homo teneꝯ primo suũ agere in obsequijs. etiã inimicis. iuxta illud Math. v. Benefacite his q̃ oderuntvos. hec oia faciebat brũs Lucas euangelista. de q̃ Hiero. in ꝓlogo sicait. Seruiens deo sine crimie octogintaquattuoz annoꝝ obijt in bythinia plenus spũsctõ. hic ẽm faciebat duraz penitẽtiã. Ideo dicit de eo in collecta. Qui crucẽ mortificationẽ iugiter i suo coꝛpe poꝛtauit. Ecce q̃z sancte incepit quia ab innocẽtia. q̃z laboꝛiose ꝓtinuauit qz cuz dura penitẽtia. q̃z feliciter cõsumauit. qz cũ spũssancti pñtia. Ideo merito dicunt de eo p̃missa ẽba. Salutat vos Lucas ꝛc. In qby q̃dẽ ẽbis ipe a triby specialiter cõmẽdat. s.

¶ Primo a ꝓditõis nobilitate. ibi. Lucas medicus.

¶ Scõo a sanatõis vtilitate. ibi. Salutat vos.

¶ Tercio a cõuersationis dignitate. ibi. charissimus.

¶ Primo nãqꝫ ex p̃missis thematis verbis brũs Lucas cõmẽdat a nobilitate cõditõis cũ dicit. Lucas medic⁹. Inter artes ẽm mechanicas nõ ẽ vtilioꝛ arte medẽdi. quia ĩmediate p⁹ aiam cozp⁹ est chari⁹. circa cui⁹ sanitatez ꝓseruandã exercet talis ars. iõ dicitur Eccli. xxx. Nõ est census sup sanitatem vñ scrũs Lucas fuit triplicis artis seu cõditionis. s.

¶ Primo fuit arte medicus.

¶ Scõo fuit pictoꝛ egregius.

¶ Tercio fuit xpi z apl'oꝝ cãcellari⁹.

¶ Primo itaqꝫ brũs lucas fuit arte medicus vt dicit Hiero. in ꝓlogo. z iõ est honoraꝺ⁹. iuxta illõ Eccli. xxxviij. Honoꝛa medicũ ꝓpter necessitatẽ. i. qz est tibi necessari⁹. exq̃ homo freq̃ntervarijs languoꝛibz infirmet. ꝺr igr medicus triplici honoꝛe honoꝛari. s. subueniẽtie obediẽtiez reuerẽtie. Primo medicus ꝺr honoꝛari honoꝛe subueniẽtie ꝓter suũ laboꝛẽ. ꝓterea Aug. reꝓhendit q̃ dam dicẽs. Quidã nolũt dare honoꝛẽ suũ medico. q. ꝺ. Qui sic agũt retinent mercedẽ mercenarij. Scõo medic⁹ ꝺr honoꝛari honoꝛe obediẽtie. vt scz a q̃bus ipe interdicit eger abstineat. q̃ vo ipe ꝓpinat eger sumat. qz ꝺr Eccli. xxxviij. Altissim⁹ de terra creauit medicinã z vir prudẽs nõ abhoꝛrebit eã. Cõtra qõ faciũt mlti rudes z p̃sumptuosi. nullũ medicoꝝ ꝓsiliũ vel medicinã volẽtes recipe. scz dicẽtes. Scit de⁹ qñ z quõ debebo moꝛi deo me cõmitto. Sꝛ pfecto h̃ ẽ fatuitas pessima. qz h̃ ẽ deũ tẽtare. Nã de⁹ bñ scit qñ z qliẽ debeas

mori.non tñ te suspēde.q3 anticipas mortē.cur accipis cibū cū de⁹ sciat qñ debeas mori.ꝑcea dicit.xxiij.q.iij.ō tyris. Quāuis neminē sciam⁹ certissi/ me vltra terminū sibi a deo pfixū esse victurū;oib⁹ tñ lāguētib⁹ nō incōgrue medemur. Oportet igit hoīes agere ali/ qua nō vt p talia diuinā dispositōem īmutent que est īmutabilis sed vt per act⁹ suos impleāt q̄sdā effect⁹ fm ordi nem a deo dispositū. Vnde san. Tho. ij.ij.q.lxxxiij. ar.iij. A diuina inqt pro/ uidentia nō solū dispōit q effect⁹ fiāt sed etiā ex quib⁹ causis fiāt z q̄ ordine eueniāt. Et licz ipe deus sanet oēs in/ firmitates ꝑncipaliter tñ h̄ ꝑmuniter facit p causas secūdarias vt p medici nas. Unde si q̄s ita cert⁹ esset de diui/ no bñficio sicut beata Agatha certe ñ esset necessariū medicinā carnalē reci/ pe.sed sufficeret q⁹ de⁹ alio mō sanarz Nā cū Quincian⁹ iussisset māmillas beate Agathe abscidi z in carcerē reclu di z phibuisset ingressum medicorz. z panē et aquā sibi mistrari. ecce circa mediā noctē venit ad eā quidaz senex quē ꝑcedebat puer lumis portitor di/ uersa ferēs medicamēta.et dixit. Udi q3 māmilla tua curari pōt ideo veni. Cui beata Agatha. Medicinā carna lem corꝑi meo nūq̄z exhibui. sz habeo dñm iesum q̄ solo verbo curat oīa. Et subridēs senior dixit. Et ego sū apo stolus ei⁹ z sanauit eā ¶ Tercio medi cus debz honorari honore reuerentie: a quo q̄s tāta bñficia recipit: puta cor pis sanitatē. Sed ꝑfecto multo plus debet reuereri ille a q̄ quis recipit aie sanitatē. Uñ sciendū est nobis q⁹ tri/ plex est medic⁹.scz

¶ Primus corꝑoralis
¶ Secūdus spūalis
¶ Tercius supnaturalis

¶ Primus inquā medic⁹ est corꝑoral⁹ q̄ curat corꝑus.z certe bonū est ipsum curare vt deo seruiat sed nō est bonuz curare vt delectatōi vacet.aut vanita tib⁹ insolescat. Nā hō debz se ꝑcauere a cibo quo infirmat:alias peccat.q3 ñ facit qō dicit ꝑs. Fortitudinē meā dñe ad te custodiā.i.ꝑpt̄ seruitiū tuū. Uñ illi q̄ infirmant currūt ad phitonissas z filios ducūt ad carmiatrices q̄ non curāt sed potius occidūt Et ꝑfecto me lius esset q⁹ taliū filij morerēt q̄z sic car minarent. Augus. Meli⁹ est deo dile cto mori q̄z eo offenso viuere. ¶ Secūs medic⁹ est spūalis. angel⁹ scz vl sacer/ dos q̄ coopantur medico supnatura/ li. Raphael em̄ interꝑtat medicina ōi qui curauit Thobie cecitatē. Et nunc angeli mltos vellent curare a morbo spūali sed ipi egri q̄nport⁹ mortui no lūt. De q̄b⁹ congrunt dicētes illō Ma re.lj. Curauim⁹ babilone z nō est cura ta.recedam⁹ ab ea. Sacerdos em̄ cu/ rat ꝟbo exhortatōis aut sacro⁹ admi stratiōe. Sic curauit btūs lucas ꝟbo ꝑdicatōis.aut scꝑto euāgelice ꝟitatis Uñ supbiā curauit hūilitate.cap.xiiij Qui se exaltat hūiliabit. q3 ōria ōriis curant Uic q̄z sciendū q⁹ q̄druplex est mod⁹ curādi corꝑalit.ita etiā spūalit. Primus mod⁹ curādi corꝑalit ē per minutionē. Spūaliter h̄ modo curāt infirmitates auaricie.q3 sic in minuri one sanguis putrid⁹ ex toto abiciat.su pfluus diminuit.necessari⁹ retinetur Sic in curatōe auaricie iniuste acqui sita oīno sunt restituēda. superflua pauplb⁹ erogāda. necessaria retinēda. Uis modis curauit Lucas medicus cū factū zachei describēdo.xix.c.air. Ec ce dimidiū bonoꝝ meoꝝ dñe do pau pibus. z si quid aliquē ꝺfraudaui red do quadruplū. Scōs curādi modus est ꝑ sudorē Isto mō curant lachrymā tes sicut Maria magdalēa. Luc.vij.

Tercius ꝙo modꝰ curādi est ꝑ diete obſuatōem. ſic curant infirmitates gule. Lu. xvj. Attēdite ne corda vra gwentur crapula z ebrietate. Quartꝰ curā/di modus est ꝑ amarā potōem. ſic curant infirmitates luxurie. O igit̄ bō bi ſi vis in ania curari ſuſcipe bui⁹ medici carissimi cōſiliū ne retineas res alienas. q̄ꝫ importꝰ ꝓrias amore dei elargire. deinde ſis abſtinēs: ꝓtinēs: et ō peccatis ꝑmiſſis lachrymās. Tercꝰ q̄z medicꝰ est ſupnaturalꝭ. z iſte ē xp̄s filiꝰ dei viui. de ſe Math. ix. ſic dicēs. Nō est opus valētib⁹ medicꝰ ſed male habentib⁹. Et bēs Aug. Tūc int̄ venit de celo magnus medicꝰ q̄n ꝑ totū mūdum magnus iacebat egrotꝰ. Videſ eñ deus ꝑ totū mūdū varijs infirmitatib⁹ languidū ex magna pietate miſit filiū ꝓprīū vt ꝓpo ſanguīe ſanaret. Hinc ꝑs. ait. Miſit verbū ſuuz et ſanauit eos. et eripuit eos de interitioni bus. i. mortib⁹ eorum. Et Eſa. liij. Vere languores nr̄os ipe tulit z dolores nr̄os ipe portauit. Modū aut̄ hmōi ſanatiōis dicit Bern̄. q̄ deus ſanauit hoiem ꝑ filiū. Sed ſicut dictū est ſanitas corpalis aliquādo cōfertur abſtinētia que est ſūma medicina. aliq̄ndo minutōe. aliq̄n potōne. q̄nq; ꝓfectōne Sic christus dñs ſanauit nr̄as multimodas infirmitates. Prīo abſtinētia ieiunando .xl. diebꝫ et .xl. noctibus Math. iiij. Iterū ſanauit minutōne q̄n per flagella: ſpineā coronam: clauos z lanceā expreſſus fuit innocens eius ſanguis. Unde Eſa. liij. dicit. Ipe autem vulneratꝰ ē ꝓpter iniq̄tates nr̄as. cuius liuore ſanati ſumꝰ. z Auguſtinꝰ cōtra quinq; hereſes ait. Fuſus est ſanguis medici z factus medicamentū frenetici. Item gustū norie delectabilē ade ſanauit potōne fellis et aceti. Sic eñ decebat vt dicit Bre. in ome. Nam ſicut arte medicine calida frigidis: frigida calidis curant. ita celeſtis medicus obuiātia adhibz medicamēta peccatis. Iterū ſanauit conſecrōne mirabili et p̄cioſa: dū in vnum electuariū ꝓfecit deū aiaz z ſuā carnez. ad quod iā inuitat Joh. vj. dicēs. Ego ſum panis viuꝰ q̄ de celo deſcēdi ſi q̄s māducauerit ex hoc pane viuet in eternū. O pie xp̄e. o aiarū medice. nōne tu es creator celi z terre. nōne dñs tu es vniuerſe creature. z ecce ex maria caritate iuitas ad ſumēdū te vt inde ſanemur z ineſtū viuam⁹. Accedam⁹ igit̄ carissimi ad ip̄m fide ſpe z caritate. q̄z ip̄e xp̄s dñs est ſermo dei patris. de q̄ Sapie. xvj. Nō herba nec malagma ſanauit eos ſed ſermo tuꝰ q̄ ſanat oia. Ip̄e quippe est qui vno ſermōe ad iudiciū oīes mortuos ſuſcitabit Joh. v. Audient mortui vocē filij hois et q̄ audierint viuēt. Iſte deniq; est ille ſamaritanꝰ medicꝰ de quo Lu. x. dicit. expoliatū hoiem i. hūanū genus priuatū gratuitis vulneratū in naturalibus a latrōib⁹ infernalib⁹. alligatū ꝑbo ꝓdicatōnis z exēplo bone operatōnis impoſuit in iumentū ſuum. id est dolores eius ip̄e in ꝓrio corpore portauit. et aſſignauit ſtabulario. id ē ꝓlato eccleſie. Altera die. i. poſt ſuam reſurrectionē ꝓtulit duos denarios. i. noui z veteris teſtamēti intelligētiam quādo diſcipulis aperuit ſenſuz vt intelligerēt ſcripturas. dicēs. cura infirmi habe. et q̄d ſuperogaueris cum rediero ſcz ad iudiciū reddā tibi. O dñe deus eterne. ecce de tanto beneficio nobis impenſo non tibi reḡtiamur. non te vt decet amamus. Certe ſi quis medicorum vnuz oculum ſanaret regratiaremur ei. multo magis ſi reſuſcitaret corpꝰ mortuū q̄d nullꝰ facere pōt. iuxta illō ꝑs. Nūq̄d medici ſuſcitabūt z

De sctō Luca euangelista

ꝓfitebunt tibi.q.d.nō. Cui⁹ rō est. qa ꝺr⁹ postꝑdicamētis. q nō fit de ꝑua tiōe regressus ad habitū. ſ. naturalē. ḡ bonus medic⁹ ē q curat corꝑ ſz melior q aīam.optim⁹ ꝟo q vtrūqz.z hic est ieſus ꝓpꝫ filiꝰ dei viui. Sed d.qz deus dedit vtutē herbis lapidibꝫ z vbis.iō q̄rit vtrū liceat ꝑ aliq̄ ꝟba vel ſcꝑta curare.vl'ꝓpē euitāda picl'a ſecū portare. Ad qō rñdet ſctūs Tho.ij.ij. q.xcvj.q sic ſeptē ꝓditōibꝫ. Pria cōditio q ꝟba illa nō ptineāt ad inuocationē demonū exꝑſſe vel iplicite. Scōa q nō ꝓtineāt ignota ꝟba. Tercia ne ꝟba illa aliq̄d falsitatē ꝓtineāt. Quarta ne ibi ꝓtineāt caracteres niſi signus crucis. Quinta ne ſpes habeat ī modo ſcribēdi vl'ligādi.vt i die dñico vel ad oriētē reſpiciēdo ꝛc. Sexto q talia verba ꝑncipal'z expectēt hīe efficaciā a diuina vtute. Septia q hoꝝ ꝟboꝝ effectus ꝓmittat diuīe voluntati.q ſcit an tal'ſanatio illi expediat vl'nō. Iſtꝫ ꝓditōibꝫ ſuatis licz ſctā ꝟba ſecū portare z cū ill'curare. ¶ Scōo btūs Lu.euangeliſta fuit pictoꝝ egregiꝰ: q imagines btē vginis z eiꝰ filij deuote depinxit. Sz circa ꝫ due vtiles q̄stiōes declarāde. Pria vñ ſūt picture introducte ī ecclesiā catholicā. Scōa q̄re ſūt introducte. Pria q̄stio declarāda ē hec. vñ ſūt introducte ī eccl'iaz ſctām picture: exq̄ ꝓhibet Deut.iij.vbi ꝺr. Ne forte decepti faciatꝫ vob ſculptā ſil'itudinez aut imaginē masculi vl'feie. Itē Exo.xx. Nō facias ſculptā ſil'itudinē neq eoꝝ q ſt ī cel'.neq q ſt ī tra neq eoꝝ q ſūt ī aq̄s Ad hāc q̄stiōem rñdent doc. q a tribꝫ ſūt imagies ſeu picture ī eccl'iaz introducte. Pzio vt ꝺr ī eccl'iastica hyſto.a xꝑo dño q Abagaro regi edisse ſuam imaginē lintheo imꝑſſam miſit. Silr beē veronice ſuā imaginē ſindone imꝑſſam tradidit: q mō habet rome. ō q sic legit ī q̄dā hiſto. q cū Tiberiꝰ ceſar gui teneret ifirmitate: nūciat ei q medic⁹ q̄dā ē hierl'ymis q ſolo ꝟbo curat oēs ifirmitates. neſciēs q ipm pilatꝰ occidisset. vñ Volusianū celeriꝰ miſit trās ptes marinas ad pilatū vt medicū illū citiꝰ eidē mittat. Qui ceſarꝫ ꝓceptū pilato referēs pilatꝰ.xiij.diez idu cias petijt crit⁹ de xpi morte innocēti. Infra illō tꝑus volusianꝰ infrogauit q̄ndā nobilē dñaz vbi ieſū medicū iuenire poſſz. q̄ ait. Deu dñs me⁹ et deꝰ erat ieſus quē pilatꝰ iniuſte crucifixit. Tūc ille ꝛriſtat⁹ ait. Uehemēt doleo qz iuſſiōz dñi mei iplere nō valeo Cui veronica ait. Cū dñs meꝰ ꝓdicando circūiret ciuitates z caſtella: z ꝑſentia ipi⁹ carere nollē. iō ipi⁹ imaginē mihi depigere ꝓcurabat: vt ſaltē figura eiꝰ imaginis mihi eſſz ſolatiū. Cūqz linteum pictoꝝ deferrē obuiū habui dñm q q̄ tenderē inq̄ſiuit. Cui cū cām aperuiſſem mox accepto linteo ſue venerabil'faciei imaginē impꝛſſaz mihi tradidit.quā ſi dñs tuꝰ ꝺuote intuebit cōtinuo ſanabit. Cui volusianꝰ Eſt ne ill la imago auro vl'argēto cōpabil'. Aut illa. Nō ſz pio affectu deuotōis. Tecū igit' ꝓficiſcar: z imaginē ceſari ītuēdaz deferā. Cūqz romā piter vēiſſent dixit volusianꝰ ceſari. Ieſū medicū a te deſideratū pilatꝰ iiuſte occidit.ſz ſi deuote eiꝰ imaginē aſpexeris ſanaberis. Qui pānis ſericꝫ viā ſterni iuſſit.z ita imaginē ſaluatoꝛis ſibi pñtari.q viſa ſtatī ſanatꝰ ē. Pontiꝰ ꝟo pilatꝰ captꝰ romā ducit' z ibi occidit'. Scōo pictura ē introducta ab apl'is.nā b. Lucas vt ꝓdixim⁹ imaginē ꝟgis mris z filij ꝺuote depinxit. Tercio i ſctāz eccl'iaz pictura est introducta a ꝛcilio vbi fere mille epi ſcopoꝝ fuit ꝛgregatio. baptizato ei cō ſtātino impatoꝛe a Siluestro papa ꝑ mū imago ſaluatoꝛiſ pictibꝫ ōpicta oi

populo romano visibil' apparuit. nã z antea fuerũt imagines i tabul' depicte ſz ñ i pricte. Scõa deniqz qſtio declarãda q̃re dicte picture i eccl'iaz ſctãz ſũt introducte. Ad quã rñdet Bona. in ſcõo.di.ir.ar.j.q.ij.q. ꝓ̃ tria. Prio ꝓter ſimpliciũ ruditatẽ vt in eis poſſint apti⁹ ſacra nñe fidei cernere q̃ nõ poſſunt ſcripturas legere. Scõo ꝓter affectus ñri tarditatẽ. nã affect⁹ noſter magis excitat̃ p ea q̃ videt q̃z p illa q̃ audit. z iõ depingũt ſcrõz geſta vt hominis affect⁹ excitet ad eos imitãdũ. nã qñ videt in figura bartholomeum excoriatũ. petz crucifixũ. paulũ capite trũcatũ ꝛc. dicit intra ſe. O dñe deus iſti habuerũt deũ ſic ego. ſil'ia corpa ſi cut illi ita mihi regnũ celoz ꝓmiſiſti. certe z ego debeo aliq̃d pati ꝓ te. Tercio pictura ẽ introducta ꝓ̃ memorie labilitatẽ vt ſimplices ea q̃ audiũt retinere nõ valẽt recordent ſaltẽ eoz que vident i imaginib⁹. Propẽ hec p̃dicta Bre. papa ſic ſcripſit Genio marſilien. epo. z hz de cõſe. diſt. iij. c. platũ. Perla tũ ad nos fuerat q̃ inconſiderato zelo ſucceſſus ſctõz imagies ſub hac q̃ſi excuſatõe ne adorari debuiſſent ꝛfregerẽ. Et qz eas adorari vetuiſti oĩno lauda m⁹. fregiſſe vo rep̃hẽdim⁹. Quero dic frater a q̃ ſacerdote auditũ ẽ qõ feciſti. aliud eſt eĩm picturã adorare aliud p picture hyſtoriã q̃d ſit adorãdũ addiſcere. nã qõ legẽtib⁹ ſcriptura ꝟ idiotis p ſtat pictura cernẽtib⁹. i ipa ignorãtes videt q̃d ſeq̃ debeãt. in ipa legũt q̃ lras neſciũt. O, aũt in veteri lege ꝓhibituz fuerat pictura dei: ꝟ iõ qz tũc de⁹ nõdũ figurabil'erat qz nõdũ incarnat⁹ ſicut modo. Uñ male faciũt q̃ ſctãz trinitatẽ depingũt cũ tribz ꝓſonis vl'capitibz z plira barba. qz ſimplices ꝺ facili credũt ꝙ tal'ſit de⁹ pr̃ filius z ſpũſſctũs. et ñ q̃cũq; ſic credit hereticꝰ ẽ. Tercõ btũs Lucas fuit xp̃i z apl'oz cãcellarius. qz deſcripſit vitã xp̃i ieſu i cuãgelio. z vitã apl'oz i actib⁹ apl'oz. Iſte igit̃ btũs Lucas medicꝰ aiaz. Ipe eſt pictoz imagis ꝟginis z xp̃i. ac cãcellarius eiuſdẽ. Scõo ex p̃miſſis themat̃ ꝟbis btũs Lucas cõmẽdat a ſanatõis vtilitate cũ oz. ſalutat vos. i. ſalutẽ optat. Utilis certe ẽ medicꝰ q̃ ſanat aias ab etna morte z egritudie ſempiterna. Pro q̃ eſt nob ſciendũ q̃ ſanitas aiarũ nr̃az ꝙſiſtit in ſeptẽ eccl'ie ſacramẽtis. q̃ q̃dẽ efficaciã habẽt a xp̃i dñi paſſiõe. O, aũt in ſeptẽ ſacramẽtis inſtitutiõ hec eſt. qz cõiter oẽs ſumꝰ ſubiecti ſeptẽ infirmitatib⁹ ſpũalib⁹. vicz peccati originał. mortał: venial'. malicie ꝛcupiſcẽtie. ignorãtie z ĩpotẽtie ad bonũ. Et iõ ad eripiẽdũ nos ab iſtis mortalitatib⁹ diuĩa clemẽtia oĩ tpe. puidit de remedio ſalutis bũano generi. nõ tñ tã vtilit̃ ſicut tpe noue legis. Nã tempore legis nature in remediũ ꝛ originale fuit oblatio cũ fide. Tpe ꝟo legis ſcripte fuit circũciſio in maſcul' z fides pentũ in femellis. Sed tpe legis noue xp̃s p ſe exp̃ſſe vl'implicite inſtituit ſeptẽ remedia in ſeptẽ ſacramentis ꝛ ſeptẽ p̃dictas infirmitates. Baptiſmuz eĩm inſtituit ꝛ originale p̃cipal'. penitentiã ꝛ mortale. extremã vnctiõem ꝛ veniale. euchariſtiã ꝛ infirmitatẽ malicie. cõfirmationẽ ꝛ debilitatẽ ad bonũ. ordinẽ cõtra ingrãtiã. mr̃imoniuz ꝛ ꝛcupiſcentiã. Uñ ꝺ iſtoz ſeptẽ ſacroz effectib⁹ breuit̃ tractem⁹. Pria igitur aiaz medicina ẽ baptiſm⁹ q̃ digne ſuſcipiẽtib⁹ delet oẽm culpam originalez. imo etiã actualẽ ſi inuenerit ſiue mortalẽ ſiue venialẽ. z reſtituit p̃mã innocentiã q̃ ad aiam. Inſup extinguit ſuſcipienti ignẽ eternũ inferni ac etiã purgatorij. relaxat etiã ſatiſfactiõem quaz hõ deberet facere in vita ꝓ peccis ſuis.

Insu p imꝑmit caracterẽ in aia ipam
ornãtẽ. ipam q repleꝛ oi vtute ad salu
tẽ necessaria. ꝓpea si qs infidel' occidi
ser pr̃em mr̃em vl' mr̃os xpianos et
etiã dei scos q tãdẽ debite z i bona fi
de suscipet baptismũ z eo suscepto mo
rerer statim ad celũ euolaret. O pie dꝰ
O mirificors deꝰ. O dulcissime xpe q̃n
ta bona nobis contulisti tua scissima
passiõe. z qs p tãto dono digne pote
rit seruire vl' regr̃tiari. certe nulꝰ. Dic
mr̃es ꝑpendãt q suos filios mori per
mittũt sine baptismo q̃nto eos bono
ꝑuant. q; beredirate celesti. Ille vo q̃
fet' extinguũt z abortiuũ ꝓcurãt sũt oi
belua crudeliores. q̃ suis filijs de ne
cessarijs ꝓuidẽt. Sciẽdũ tñ q triplex
est baptismꝰ. s. sãguis. flamis z flumi
nis. Baptismꝰ sanguis est martyrũ
cũ ꝓpositu suscipiẽdi baptismũ si facul
tas adessz. z ẽ cois tã adultꝭ q̃ puulis
Quia dicit Petrꝰ de palude in. iiij. q
puer i vtero possit martyrizari sicut z
scrificari; nõ tñ baptizari. Vñ q̃ mu
lier occidit p fide xpi vl' p vtutib; q̃ ẽ
pgnãs tã mr̃ier q̃ puer martyr efficit
tñ caracter i isto baptismo nõ imꝑmit
Scos baptismꝰ ẽ flamis. z ẽ ꝓpositũ
suscipiẽdi baptismũ anteq̃ suscipiat. z
h solũ ꝓuenit habentib; vsũ rois. nec i
ꝑmit caracterẽ. verũtñ caret eccl'iasti
ca sepultura licz eccl'ia oret p illꝰ. Ter
ciꝰ ẽ baptismꝰ flumis ad quẽ oes tenẽ
tur tã magni q̃ pui Job. iij. Nisi quis
renatꝰ fuerit ex aq̃ z spũsctõ nõ pot vi
dere regnũ dei. Hoc eñ salutꝭ medica
mẽtũ est tanq̃ emplastꝝ qua sanatur
vulnꝰ pcti q i necessitate tã a viris q̃ a
mr̃ieribꝫ pot admistrari. Scõm me
dicamẽtũ est sacm ordis q̃ qs depu
tat ad spẽale sacramẽtoꝝ admistratoz
Terciũ salutis medicamẽtũ est cõfir
matio. z ẽ q hõ deputat ad fidei firmã
ꝓfessiõem z defensiõem. z in his trib;
sacramentis imꝑmit caracter. iõ nun
q̃ debẽt iterari. Alia vo oia sacra pos
sunt iterari. Quartũ q̃ medicamẽtuꝫ
est extreme vnctois sacm q̃ solus sa
cerdos admistrat. z delet pctm̃ venia
le atq; ꝓfert corpis sanitatẽ si expediat
infirmo. h tñ sacramẽtũ nõ est necessi
tatis. Sed si qs id ꝓtenderet dãnare.
z iõ nõ debz mistrari pueris añ vsuz
rois q nesciũt reuerẽter suscipe sz adul
tis z tm̃ sel' in vna ifirmitate etiã si vl
tra annũ ꝓtendat. Quitũ aie medica
mentũ est sacm eucharistie in q̃ vei
dei filiꝰ de vgine natꝰ ac p hoib; pas
sus imolat deo pri. Tertiũ aie medi
camẽtũ est pnia ꝑ actuale mortale. z ẽ
q̃ qs ꝑterita mala plãgit z futura non
cõmittit. Et habz tres ꝑtes q̃ sunt cõ
tritio ꝓfessio z satisfactio. In ꝓfessione
tpe plarois vbꝫ absolutõnis gra in
fundit nisi qs ponat obicẽ. Septimũ
aie medicamẽtũ est sacm mr̃imonij
p qõ fit legitima ꝓiũctio maris z feie.
Et est institutũ ꝓpt plus ꝑcreatõnem
ad laudẽ dei ac vitatõem fornicatõis.
z fit p vba de ꝑsenti ratificat tñ i facie
ecclie p solẽnitatẽ. Sz di. quõ sacra g̃
tiã ꝓferãt z an aliqd causent in aia su
scipiẽtis. vel tñ sunt signa q̃dã. Circa
hãc q̃stiõem dupler ẽ doctoꝝ opinio.
Quidã eñ dicũt vt Scotꝰ z alij q sũt
causa tñ sine q̃ non ꝓferr gratia. q; ex
diuia pactõe cũ eccl'ia fit vt recipiẽs sa
cramentũ recipit gr̃am nisi ponat obi
cẽ z recipit gr̃am nõ a sacto qõ ñ con
tinet sed a deo. z fm istos nulla vir
causatiua gr̃e nec caracteris vl' ornat
aie est in sacris. Sz a deo solo ista fiũt
Et p se adducũt mgr̃m in. iiij. dicẽtez.
Data sunt sacra vt hõ ꝙrat salutem ñ
ab illis sed a deo i illis. Sz h q̃busdaz
videt absurdũ dicentib; q̃ absurdũ ẽ
dicere q deꝰ nõ aliꝫ agat in sacris ad
iustificadũ q̃ demon in sortilegio ad

mal cfaciendū. nā ex pactōe demonis
herba vl' carta posita sub lecto vl' al's
nihil penit⁹ agit sed diabol⁹ agit. Si
milit' qū incantat serpēs tūc diabolus
venenū mortificat vl' restrīgit in serpē
te. Dic in ꝓposito si sacra nihil ageret
videret absurdū. Scōa igit' opinio ē
scti Tho. z alioꝝ q̄ est cōmūior dicen
tiū q⁹ sacra sunt causa gre dispositiua.
Dicūt em̄ q⁹ ex suscepcōe sacri duo cō
sequnt' in aīa. s. res et sacrm. sacramētū
vt caracter vel aliqs ornat⁹. Res ipsa
gūa. cā p̄mi sacramēta sunt efficiētes.
causa scōi sunt disponētes tali dispōsi
cōe q̄ est necessitat⁹. Un Aug. Un inq̄t
tanta vis aq̄ vt corpus tāgat z cor ab
luat. O bte augustine certe a bn̄dicta
xpi passiōe a q̄ sacramēta habēt efficā
ciā vt p illa efficiamur filij dei. Quis
igit' tantū christi bn̄ficiū boi impensū
recogitat. Quis deniq; dignas ꝓ illis
gratias agit. certe null⁹. attamē bn̄ilie
mus aīas nr̄as sacramētis que sunt
creature q̄ antea creatori nō obedīui
mus vt per illa queram⁹ gratiā z per
gratiā gl̄iam. que est ozigo z finis sa
cramētoꝝ. ¶ Tercio btūs Lucas ex
p̄missis thematis vbis ꝓmēdat a suc
cessorōnis dignitate: cū dicit. carissi
m⁹. Reuera fuit carissim⁹ christo be
ate virgini. paulo ap'lo z oīm christia
no populo. vt ꝓz in el⁹ legēda. Roge
mus igit' ipm vt suis meritis copiosis
impetret nobis b gr̄az z tādē gloriam
Ad quā rē.

¶ De eodem ¶ Sermo xcvj

Dixit dominus. da
bo legē me
am in visceribus eoꝝ z i cordi
bus eoꝝ scribā eā. Hieremi.
xxxj. ca. Ad laudē gl̄iosi Luce euāgeli
ste xpi vicz cancellarij rite hec vba pas
sumūt q̄ ad l'am de noua lege intelli
gunt. quā redemptoꝝ mūdi i corde be
ati Luce scripserat. Q, aūt dicta vba
intelligūt de noua lege claret ex p̄cedē
tib⁹ ibidē. vbi sic dicit. Ecce dies veni
ent dicit dn̄s. z feriā domui isrl' et do
mui Juda fed⁹ nouū nō ſm pactum
qd̄ pepigi cū p̄ib⁹ eoꝝ rē. Sed h̄ est
pactū qd̄ feriā cū domo israel post di
es illos dicit dn̄s. Dabo legē meā rē.
Que q̄dē a scō Luca descripta lex cōmē
datur a trib⁹. scz

¶ Primo ab auctoritate
¶ Secūdo a dignitate
¶ Tercio ab vtilitate

¶ Primo nāq; cōmendat' ab autozita
te lex euāgelica a btō Luca descripta.
q⁹ auctoꝝ ipius principalis de⁹ est. vñ
dicit Hiero. in plogo sup Lucā. San
cto instigāte spū in achaie ptib⁹ h̄ scri
psit euāgeliū. ideo noīat euangeliū ec
clīe. Apoca. xiiij. Vidi angelū dei volā
tē p medīū celī habētē euāgeliū eēnū.
Dī vo eēnū q⁹ ab eēno deo inspiratū.
z finalit' ad eēnā vitā directiuū. iō dī.
dit dn̄s. Secōo euāgeliū Luce euāge
liste ꝓmēdat' a dignitate. q⁹ mlta q̄ so
lus Lucas scribit credūt' a btā vgine
ei reuelata q̄ cōseruata fuerūt in corde
ipius. vicz de annūciatōe. natiuitate.
Oō btūs Lucas insinuat dicēs. Sic
tradiderūt nobis q̄ ab initio ipi vide
rūt z ministri fuerūt ſmōis. Cū em̄ du
plicit' cōsueuit fieri testimoniū. scz ō vi
sis z de auditis ideo vt ait Aug. dn̄s
voluit h̄re duos testes devisis. s. Ma
theū et Johānē. duos ō audit'. s. mar
cū z Lucā. Quos q̄dē ꝓpt' officij eoꝝ
dignitatē multiplicit' voluit p̄figura
ri. Primo Ezechiel'. i. sil'itudie q̄tuoꝝ
aialiū. q⁹ nos docent ad q̄tuoꝝ vicz.
ad credēda z facienda. ad fugiēda et ad
appetēda. Secōo p̄figurant' Ben̄. ij. in
q̄tuoꝝ flumib⁹ egredientib⁹ ō paradiso to
tā trā irrigātib⁹. Tercio i q̄tuoꝝ cornib⁹
altar' holocaustoꝝ. Exo. xxvij. Quarto

De scto Luca euangelista

in qtuor ventis mortuos viuificanti/ bus. Ezech. xxxvij. Quito i quatuor fa bris cornua hereseos deiectis. Zach. j Sexto in qtuor aialib⁹ añ z retro oculatis. Apoca. iiij. ¶ Tercio euãgeliũ bti Luce cõmendat ab vtilitate salutari. magna pfecto vtilitas cõtinet i eo. iõ Paul⁹ de eo ita scribit. ij. Thozin. viij Misim⁹ etiã cũ illo frẽz nr̃m cui⁹ laus est in euãgelio p oẽs eccl̃ias. Und̃ iste scũs medic⁹. nob vtilissimã medicinã pparauit. Est ei triplex medicina. vicz curatiua. preseruatiua z meliozatiua. Hãc triplicẽ btũs Lucas nobis i euãgelio pparauit. Prio curatiuã q̃ ẽ penitẽtia. oẽs spũales morbos curans. Hãc celestẽ medicinã. iiij. c. dicit nob attulisse dicẽs. Sanare cõtritos corde pdicare captiuis remissiõez. z. c. v. dic. Nõ veni vocare iustos sed pctõres ad pniaz. Pozrexit deide nob medicinã meliozatiuã q̃ auger sanitatẽ. z hec est obsuatio filioz xpi. cui⁹ filia hoiez meliozẽ z pfectiozẽ faciũt. ideo dic̃. ca. xiij. Oia q̃cũq; habes vẽde z da pauperibus. Deinde medicinã p̃fuatiuaz dedit q̃ est vitatio occasionũ peccandi et malaz̃ societatũ di. xxj. ca. Attẽdite ne cozda vra grauenť crapula z ebrietate. z. xij. c. Attẽdite a fermẽto phariseoꝝ qđ ẽ hypocrisi. Hec oia fiũt p legez diuinã de q̃ dicit dñs. Dabo legẽ meã in visceribꝫ eoz̃ zc. Uñ ex his thematis ẽbis ad honorẽ bti Luce tria notemus salutis documẽta. scz

¶ Primo legũ distinctionẽ. ibi. dabo legem meã.

¶ Secũdo eoz̃ compatiõem. ibi. in visceribus eoz̃.

¶ Tercio christi legis fructificatiõem. ibi. in cozdibus eoz̃ scribam

¶ Primũ itaq; documentũ ad honorem bti Luce ex p̃missis ẽbis thematis notem⁹ legũ oim distinctiõem. qa oz. legẽ meã. ad innuẽdũ q̃ sit etiã alia lex ab ista lege diuina. qz vt dic̃ Tho. j. ij. q. xc. ar. iiij. q̃ lex ẽ q̃dam ozdinatio rationis ad bonũ cõe ab eo q̃ curã gmunitatis habz. promulgata. Quituplex ei lex reperitur. scilicz

¶ Prima eterna siue diuinalis

¶ Scda insita siue naturalis

¶ Tercia imposita siue humana[lis]

¶ Quarta scripta siue figuralis

¶ Quinta infusa siue rõhabilis.

¶ Prima igit lex dicit eterna. siue diuinalis. Que fm Tho. pma scde. q. xq. ar. j est eẽnus diuine sapie ꝓcep⁹ fm q̃ ordinat ad gubnatiõem rez̃ ab ipo pcognita z. Scdm aũt b. Aug. li. de li. ar. Lex eterna ẽ sũma rõ cui sp obtpandus est. ppt quã mali miserã z boni bonaz vitã merenť. ꝓpter quã illa q̃ cõpozat ẽ ferť rectecq; mutat. Huic eñ legi oĩa subiiciũť tã angeli q̃z hoies. elementa bestie z pisces ac demões. Dicit circa b Alex. iij. pte sũme. q. xij. q. ad quãlibet legẽ ꝓcurũ ũt tria. vicz. auctas veritas z bonitas. Prio rõe pncipij legi debeť auctas. qz nõ pot esse pncipiuz legis nisi habẽs auctem. Scdo ratõe forme legis debeť legi vitas. qz lex nũq̃z ferť sine rõe recta. Tercio rõne finis legi debeť bonitas. qz lex nõ ordinat nisi ad bonũ. igit lex eterna respicit patrẽ z filiũ z s.s. Scda lex est insita siue natural⁹ q̃ imediate deriuat a lege etna. que fm Tho. j. ij. q. iiij. ar. ij. inclinat ad bonũ faciẽdũ z malũ vitãdus. Hinc ps. Quis ondit nobis bõa. Resp̃det. Signatũ ẽ sup nos lumẽ vultus tui dñe. i. lex natural⁹ est lumẽ naturale cognitiõis boni z mali. Et Ro. iij. Cũ gentes q̃ legẽ nõ habẽt naturaliter q̃ legis sunt faciũt ostendũt leges scptã in cozdibꝫ suis. Ubi glo. z si non habẽt legẽ scptã habẽt tñ legẽ naturalẽ q̃ q̃sq; intelligit z sibi cõsci⁹ est z quid

bonū z qđ sit malū. Un̄ ꝓgani male facientes nō ꝑñt se excusare dicētes. nescium⁹, sic̄ ñ potuit se excusare Chayn qꝰ occidit frēm suū innocētē Abel dicēdo, nesciui q homicidiū eēt ꝑcm̄. licet adhuc ñ fuerit illa lex. nō occides. Similit̄ q in diluuio ꝑierūt dicēdo. nesciuim⁹ q luxuria eēt ꝑcm̄. licz adhuc ñ fuisset data illa lex. nō mechaberis. Similit̄ sodomite ꝛc. Jō dic̄ ꝑs. Pcm̄ meū ē me ē sp. Nec em̄ lex naturalis ita directe deriuat ab eēna lege q nullus papa null⁹ ꝓncepsit ꝑt dispēsare q̄n obliget sp. Et hāc ꝓfirmauit etiā saluator Lu. vj. di. Qđcūq; vult⁹ vt faciant vob hoies z vos eadē facite ill'. Nec ei lex tres hz ꝓprietates. s. qz est cōis. īmutabilis. z indelebilis. Primo lex naturalis ē cōis oib⁹ tā diuitib⁹ q̄z pauperibus magnis z puis. Dicit tn̄ s. Tho. vbi supꝛ. Q, vex est in cōi si fm rōnem agāt. sz nō in speciali. Un̄ ꝓtingit q aliqs hz rōnē deprauatā vel passiōe vl' mala ꝙsuetudine vel dispositōe nature q nō ligat a lege nature fm estimationē suā, sic̄ luxuriosus passiōe deuictus libere iudicat fornicādū q trāsacta passione iudicaret nō fornicādū. Sil'iter Jul⁹ cesar dicit lib. de bello gallico q apud germanos olim latrociniū ñ reputabat iniquū cū tn̄ directe sit ꝛ legē nature. sic̄ mō apud stipēdiarios rapina effusio sanguis nō reputat. sz maximū pcm̄ ipis est tradimētū. Secōo ꝓprietas legis natural' est q est imutabilis ita q nihil de ea ꝑt subtrahi sz sp eadē est. Jō dicit di. v. naturale ius ab exordio rōnalis nature nec variat rpe sz īmutabile pmanet. Tercia ꝓprietas legis naturalis ē q a corde ē indelebilis q̄ntuz ad ꝓncipia cōmunissima q̄ oib⁹ nota sunt qr etiā infideles dicūt furtū vel fornicationē z cetera hmōi fore pcm̄. Sz q̄ntū ad ꝑticularia in aliquo deleri pōt fm qđ rō impedit ꝓ cōcupiscētiā malas ꝙsuetudines vel ꝑsuasiones. z sic vicia ꝛ naturā nō reputabant pcm̄. vt dicit apl's Ro. j. Un̄ dic̄ Alexā. iij. ꝓte sūme. q. xxv. Q, illud qđ ꝓtinet lex nature iplicite lex scpta cōtinet explicite. vbi gra lex nature dic̄ Nō facias alij qđ tibi fieri nō vis. Lex scripta dicit. Nō occides nō fureris ꝛc. Ꝑcepta em̄ legis nature nō tenemur implere ex charitate. sz ꝑcepta legis diuine iuxta illud. j. Thim. j. Finis ꝑcepti est charitas. ō lex nature hoiem instigat ad diligendū deū sup oīa. nō tn̄ ad h̄ ꝓducit qr sine charitate h̄ fieri nō ꝑt. ꝓpter h̄ dicit Lyra sup illo vbo euāgelij Toll' qđ ñ posuisti z metis vbi nō seminasti. Q, de⁹ eternā salutē nō semiauit in ꝓncipijs nature ḡre tn̄ exigit ab hoie qr ipe patus ē adiuuare. O q̄z mlti nō curant hāc nature legē. O q̄z dete stabilia agunt ꝓtra ꝓpriā ꝙsciam eorū

Tercia lex est scripta siue būanal'. q̄ fm Tho. j. ij. q. cvij. ar. j. Est qđdā dictamē rōnis q̄ dirigunt humani act⁹ hec em̄ lex deriuat a lege nature. z fm Jsido. li. ethimol'. v. plures fuerunt q̄ legem dederūt. quia ꝓm⁹ qui dedit legem grecis fuit Fozone⁹ rex ꝓm⁹. qui dedit egyptijs fuit Mercuri⁹ trozgemistus. ꝓmus q̄ dedit leges lacedemonijs fuit Ligurgus. Jste fecit legē q cives haberent libertatē eligendi magistrat⁹ z rectozes. Jste diuisit terrā tā in domib⁹ q̄z in vineis z p̄dijs ꝑ equale ne quis alio potēcioz esset. Jste fecit vt iuuenes tm̄ vna veste p annū vterentur nec ꝓmisit aliquē cultius ꝓgredi nec lauti⁹ epulari. Jste oīa nō pecunia sed messiū compēsatōe compari iussit. pueros ꝓmo ad agrum duci iussit nō ad fozū vt ꝓmos nō in luxuria sed in labore agerent annos nec ꝑ us ad vrbem reduci q̄z viri facti essent

R

Dēscto Luca euāgelista

maximū honorem nō diuitum z po/ tentum.sed senū esse statuit. Demum vt suis legibus eternitatē daret iure/ iurando obligauit ciues nihil muta/ turos prius q̄z reuerteret. ipe profe/ ctus cretā voluntarie ppetuū exilium egit z mozies ossa sua i mari abīci ius/ sit ne lacedemones se solutos a iureiu rando crederēt si ossa reportarēt. Ro manus p̄mus dedit legem numa que vetustate atq; incuria pierūt tandez a Cōstātino cesare.postea Theodosius minor. Deide Justinian⁹ abbreuiauit coarcxit z ad.xij.libros coartauit.quez Codicem iustianū appellauit. Hui⁹ vero legis institutōis causa est vt ma licia hominū coerceat.quia.ij.ethico. dicitur. Cuiuslibet legislatozis inten tio est ciues facere bonos sed bonitas mozis homī nō est manifesta qui nō videt cor. nec malicia sed bonitas vel malicia facti.ideo lex factuz punit vel remunerat nō cogitatū. Nam in com munitate cui lex p̄ponitur quidam sunt p̄oni ad virtutes q̄dam vero ad vicia. ideo p leges exp̄imīt pena trās gressoz.z sic virtuosi nō subjiciūt legi sed vicioſi. Hinc.j. Thuñ.j. dicitur. Lex iustis nō est posita sed iniustis et nō subditis ip̄js z pctōzibz sceleratis z ꝓfānatis p̄fidis z mīcidis homi/ cidis z fornicarijs z cetera. z si q̄d aliō sane doctrine aduersat. iustū em̄ z bo nū nulla lex coartat si lex ē iusta z bōa. q̄z etiā sine ℔ vellet facere qō lex iubet. Quarta lexē scripta siue figuralis seu mosayca.quā dñs dedit filijs israel p Moysen i mōte cū mario terroze cho ruscatōe z fulgure q̄ fuit necessaria su/ pra legē nāe.qz p legē hō dirigit actus suos ad vltimū finē.homo vo ordina tur ad finē supnaturalē scz eternā bea/ titudinē.ideo necesse fuit a deo dari ta lem legē homi p quā pueniret ad talē finē. Ūñ vt dīc Tho.ij.ij.q.cxxvij. Lex vetus cōtinebat tria vicz.moralia.ceri monialia. z iudicialia. Rō cui⁹ est qz lex debet dari fm ꝑprietatē ppli quez obligat. sz in ppl'o tria erāt.s. instinct⁹ rōnis.pnitas male ꝓsuetudis.status veritatis nōdū iplete. Ūñ ꝑpter rōnis instinctū dedit moralia.ꝑpter nōdū i/ pletā tpis veritatē dedit cerimonialia ꝑpter malā ꝓsuetudinē ōdit iudicialia Et qz adhuc in ppl'o xp̄iano remanet instinct⁹ rōnis ideo remanēt p̄cepta de calogi.hec em̄ lex vet⁹ licz sit bona tñ ē imꝑfecta.iuxta illud Ro.vij. Lex qdē sancta z mādatū sanctū iustū z bonū. tñ ad finē intentū nō ꝓducebat sz solū disponebat sicut medicina est p se bo/ na que hoiem sanat.illa aūt imꝑfecte bona q̄ hoiez adiuuat sz sanare nō p̄t. talis fuit lex vetus. Ro. vij. Nihil ad ꝑfectū ꝓduxit lex vet⁹. Quinta lex ē in/ fusa siue rōnalis quā ihs Marie filij docuit in assumpta hūanitate z spīri/ tuisctūs infudit cordibz discipulo⁹ q̄ noluit scribere in pellibz mortuis vi/ uā legē.vel excidere in petris vel alijs. Cui⁹ rōnē dicit Tho. vlē.ꝑte sūme.q. xlij.ar.iij. O, nō fuit ꝓueniens q̄ ip̄s legē suam scriberet ꝑpter q̄nqz rōnes Prima ne derogaret dignitati sue qz oportuisset scribere miracula z scripta/ tis opa q ip̄z facta.z famā quā habu/ it in ppl'is que oīa essent in laudē sui. que licet sine supbia scribere potuisset in mentibz tñ hominū nō caruisset ar rogantie nota. Secūa ratio est ne tolle ret autozitatē suā spūisancto.licz em̄ i/ diuisa sint opa trinitatis ad extra fm Augustī in enchiri.ta mē cōmendat pa tris autozitas in mūdi creatōe. autoz/ itas filij in mūdi redēptione. autozi/ tas spūsancti in hominū interna in/ spiratione z scripturarū p sctōs cōscri ptione. Ūñ Grego. dicit. in plogo mo

¶ Tercio ppter eternitatē.
¶ Quarto ppē miraculoꝝ ꝟtuositatē
¶ Quinto ppē operꝝ facilitatē.
¶ Sexto ppē pmissoꝝ incōpabilitatē
¶ Primo dixi q lex noua ē melioꝛ q̄ꝫ vetus ppter bonitatē. quia in lege veteri pmittebant aliqua inutilia puta libellus repudij exactio vsure ab extraneis nationib⁹. Ideo etiā Ezechielis. xx. dicitur. Dedi eis p̄cepta non bona scz in compatiōe noue legis. quia lex vetus qō p̄cepit nō pficit quia nō adiuuat gratia. sed lex noua p̄cepit z adiuuat gratia vt pficiatur quod p̄cipit. Vnde Auguſt. li. de spiritu z littera dicit. Lex mandatū bonum habet littera demōstrante sed nō spiritu adiuuante. quia dicit Job. j. Lex p Moysen data est z gr̄a z veritas p Jhesum xp̄m facta est. Uñ lex in se est bona sed multis fuit occasio mali. sicut etiā dicitur de scientia. j. Thoꝝ. viij. Scientia inflat charitas edificat. Nam in iudeis multi fuerūt imperfecti. ideo illa lex debuit eis imponi que ipsis conueniret sicut in ciuitate alia lex imponit pueris z alia adultis. Scōo lex noua est melioꝛ q̄ꝫ vetus p̄pter noticie claritatē quia licz in veteri lege fuerit aliqualis noticia vnius dei z etiaz xp̄i in quodā generali nō tamē fuit ibi noticia explicita trinitatis personarū in vnitate essentie nec p̄ consequens incarnatōis. cuius ratio est qz sicut cognitio naturalis procedit de imperfecto ad pfectum. vt dicit. j. Phisicoꝝ. vnde z pueri p̄mo vocant omnes mlieres matres z oēs viros patres sed postea distinguunt. Ita similit supernaturalis cognitio minoꝝ fuit i lege veteri q̄ꝫ in noua in qua chr̄ist⁹ veritatem lucide reuelauit ppter qō dicit Job. xvij. Pater manifestaui nomen tuum hominibus. Ipe enim expresse manifestauit trinitatē p̄sonarū patrez

R 2

¶ Bermo xcvi. qz sacre scripture autoꝛ est spūssanctus Et apl's. ij. Thim. iij. qz sacra scriptura est diuinit⁹ inspirata z vtilis ad docendū. Oꝛ aūt ad spm̄ sctm̄ ptineat scribere patz quia scriptura fit p digitos. spūssctūs vero dicit⁹ di Lu. j. Dan⁹ eni z lingue doctoꝝ nō sunt nisi instrumētū spūssctī. Uñ dixit Dauid. Lingua mea calam⁹ scribe. Tercia ratio qz xp̄s nō debuit scribere suā legem in aliquo libꝛo est ppter suā excellentiā singularē. scripta eni ordināt ad impssionē i cordibus auditoꝝ. tūc sic excellentioꝛi doctoꝛi excellētioꝛ modus debet docēdi attribui. Sed excellentioꝛ mod⁹ est doctrinā in mentibus imp̄mere sicut fecit xp̄s. q̄ꝫ scribere i libꝛo. Uñ Pythagoras z Socrates ac antiqui pbi qui fuerūt doctoꝛes excellentissimi hūc modū fuauerūt qz nūq̄ p se scripserūt aliquos libꝛos. Quarta ratio est vt legem veterē distingueret a noua. lex eni vetus dicit scripta sed vero noua esset scripta etiā posset dici scripta. quia vo illa fuit lex timoꝛis fuit scripta in codicib⁹. ista aūt lex amoꝛis ideo in cordib⁹. Quinta ratio qz xp̄s nō debuit scribere suā legem ppter regiā dignitatē qui fuit rex iudeoꝝ. reguz vero gesta scribunt p notarios z cancellarios. de q̄bus vn⁹ fuit btūs Lucas euangelista. in cui⁹ coꝛ spūssanct⁹ oia suggessit. ¶ Scōm documētū ex the/matis verbis notem⁹ legum p̄dictaꝝ ad inuicē compationē. quia dicit. dabo in viscerib⁹ coꝝ. Lex eni vet⁹ data erat i tabulis lapideis. humana vero in pgamenis. naturalis in corde tamen cōnaturaliter. lex noua in corde p gratiā. Ideo omniū legum nobilioꝛ est lex eterna. Deinde lex noua est melioꝛ q̄ꝫ vetus ppter sex rōnes scz
¶ Primo ppter bonitatē.
¶ Scōo ppter claritatem.

De scto Luca euãgelista

noiando a q̃ eternalit̃ pcessit p generationẽ dicẽs Joh. xvj. Exiui a pr̃e z veni in mũdũ scz p carnis assumptiõez. Spm̃sctm̃ mãifestauit p mittẽdo Joh. xv. Cũ venerit paclit⁹ quẽ ego mittã vobis a pr̃e spm̃ vitat̃. ecce pcessio ab vtroq; noiauit etiã exp̃sse trinitatẽ psonaꝝ in forma baptismi Mat. xxviij. Eũtes inq̃t docete oẽs gentes baptizãtes eos in nomie pr̃is z filij z s.s. Manifestauit etiã vnitatẽ eẽntie diuine dicẽs Joh. x. Ego z pr̃ vnũ sum⁹. et ꝟ est qꝺ dic̃ Joh. j. cano. v.c. Tres sũt q̃ testimoniũ dant in celo. pater. vbuz z s.s. z bi tres vnũ sunt. In bui⁹ figura Moyses loq̃bat ad pplm velata facie. vt hr̃ Exo. xxxiij. ad significãdũ q̃ mysteria fidei nr̃e erant figuris z enigmatibꝫ velata. sz in xp̃i passione velũ templi scissum ẽ. ad denotanduz q̃ manifestata erãt iam q̃ pus latebant sub velamie. Uñ pr̃es ve. te. poterant dicere illud. j. Choz. xiij. Ex pte cognoscim⁹ z ex pte ꝑphetam⁹. i. ipfecte. q̃ ãt sacrificia legꝭ veterꝭ sint ipfecta ondit apl's Heb. x. di. Impossibile ẽ sanguĩe thaurozꝝ z hyrcozꝝ auferri pctã. z sic ex pte opis opati. i. sacrificij nõ dimittebat pctm̃ sz ex pte opis opantꝭ. i. ꝑr̃ uotoz offerẽtꝭ z fidẽ. Attñ illa sacrificia nõ fuerũt vana qz p illa mlta p̃figurabat pfectũ sacrificiũ eucharistie q̃ ñ solũ sacr̃m sz etiã sacrificiũ agn⁹ ille imaculat⁹. de q̃ Joh. j. Ecce agn⁹ dei ecce q̃ tollit pctã mũdi. z. j. Joh. iiij. Ipe ẽ ꝓpiatio p pctis nr̃is nõ p nr̃is tm̃. sz p totius mũdi. q̃ zc. Quid dicam⁹ ãt de cerimoniis legꝭ veteris respectu legꝭ noue. q̃ sũt vmbre h⁹. Et si nũq̃ aliud attẽderẽt iudei z pagani nisi excellẽtiã cerimoniaꝝ i ritu xp̃ia no istud solũ deberet illũinare cecitatẽ ipoꝝ vbi sũt mirabilia sacerdotũ z pontificũ ornamẽta altaris. insup z calices de auro argẽto ecclie miro ope fabricate. turres plene cãpanis. deuotões inclinatões vbi diuersi religiosi totã fuitio dei viri deputãtes vitã cũ maximis ardoribꝫ spũs z lachrymis gras reperẽtes deo p vniuersis bñficijs. O de⁹ bone q̃ talia pisti tuis. O de⁹ iuste. quo honoze z sa/lutẽ tuliſti a iudeis te blasphemãtib⁹ z tuã doctrinã p̃jcientibꝫ. Tercio lex nova ẽ melioz q̃z vet⁹ ꝓpt̃ eẽnitatẽ. qz nulla hereſis nulla secta manebit vsq; i fi/nẽ mũdi. sz solũ lex xp̃i ꝙ oẽs infidiatel cum⁹ rõnẽ dicebat Gamaliel Act. v. Si inq̃t ex filiũ aut op⁹ ẽ ex hoibꝫ dissoluet. si vo ẽ ex deo nõ poteritꝭ dissoluere ne forte z deo repugre videami. Et salvator Matb. xxiiij. Celũ z terra trãsibũt vba aũt mea nõ trãsient. q. d. lex mea sine fine durabit qz vba xp̃i sũt lex ei⁹. O, aũt hec xp̃i lex sit dei. sic ꝓbat Aug. ꝛtra epl'am fundamẽti. Quis eñ tantã multitudinẽ ad pctm̃ pnam ad legẽ ꝛtrariã carni z sanguĩ seruãdã induceret nisi deus. Hinc xp̃s Lu. xxij. dixit. Ego rogaui p te Petre vt nõ deficiat fides tua z tu aliqñ ꝙuersus cõfirma frẽs. lex vo vet⁹ cessauit fm qꝺ Hiere/mias pdicrat. c. xxxj. Ecce dies veniẽt dicit dñs z feriã domui isrl'. i. ppl'o xp̃i ano fed⁹ nouũ nõ fm pactũ qꝺ pepigi cũ pribꝫ cuz educere eos de egypto. Quarto lex noua ẽ melioz q̃z vet⁹ ꝓpt̃ miraculoꝝ vtuositatẽ. nã i hac fide facta sũt tot miracla z talia q̃ nũq̃z fieri potuerũt hũana vtute. s. infirmitatuz subita curatio. mortuoꝝ resuscitatio q̃ diuia solũmõ vtute fieri potuit. de⁹ ãt nõ potuit eẽ testis falsitat̃. mittẽs xp̃s pauperes z bũiles discipl'os suos ꝑdicã dũ inuocato ip⁹ noie inumera faciebãt miracla. Jõ Rich. j. de trini. c. ij. Uñe si error ẽ in fide xp̃iana a te decepti sumus. nã tãtis signis ꝛfirmata ẽ q̃ nõ nisi a te fieri potuerũt. Dic Aug. li. xxij.

de ciui. dei. Quid em incredibili⁹ q̄ q̄ ad legē ꝓriā carni et sanguini docto/ res pauci ⁊ rudes ⁊ paupes ad fidez plūmos sapiētes ꝓuerterūt. ℔ spāliter paret in mltis fidei rebellantib⁹. scz de paulo pri⁹ pſecutore. Augustino Dio nysio Lypano pri⁹ mago. Jō Job. v. dicebat saluator. Opa q̄ ego facio illa testimoniū phibēt de me. si mihi non vultis credere opib⁹ credite. Un testes ⁊ p̄dicatores hui⁹ legis ve ſpōte diuer sa passi sunt tormēta ⁊ mortes. Valō em pticulosū essz hic dure viuere bono rē nō q̄rere ⁊ p falsitate mori: qđ nūq̄z fecissent. Quito lex noua ē melior q̄z vetus ꝓp̄ opez facilitatē. qz ē facilior ad fuandū q̄z lex vet⁹. ꝓbat Tho. j. ij q. cvij. ar. iiij. auctē Matb. xj. dicēntis. Venite ad me oēs q̄ laborat⁊ ⁊ onera/ ti estis ⁊ ego reficiā vos. Et subdit. Ju gū em meū suaue est ⁊ on⁹ meū leue. Nō exponēs Remigius dicit. Nō ait venite pedib⁹ sed moribus: nō corpe sed fide. Oēs: nō dic̄ ille vl iste sed oēs: q̄a de⁹ nō est acceptor psonaz. Dic̄ q̄ labo ratis in paupertate: ē tristicijs ꝛc̄. Greg. iij. moral. Aspez etiā iugū ⁊ duz ser/ uitutis ē subesse tpalib⁹. ambire terre na. retinere labēcia. velle stare ī nō stā/ tib⁹. appetere q̄dē trāsēūcia ⁊ cū trāseū tib⁹ velle trāsire. Un Alex. in. iij. pte sū me. q. xiij. ar. xiij. dicit q̄ p̄cepta legis veteris tā ex pte actꝰ exteriozis q̄z etiā ex pte p̄ceptoz multiplicitatē erāt gui oia q̄z noue legꝭ. vt ptz in p̄cepꝭ noue ⁊ veteris legꝭ. ℔ dicebat Petr⁹ Actuū xv. Cur tēratis iugū fuitutis ponere qđ nec nos nec pres nr̄i portare quiui mus. Ex pte tn actꝰ interiozis difficili us ē p̄ceptū noue legis q̄z veterꝭ. qz in noua lege. phibent interiores motꝰ ani mi q̄ in veteri exīsse nō phibent. Et p pter ℔ Mat. vij. Arta ēvia q̄ ducit ad vitā. Ubi Gre. sup Ezech. sic ait. Quā uis caritas sit lata vía pangusta et ar dua boies ducit ad trā. Et subdit. sa/ tis angustū est oia ptermittere. vnuz solū deū diligere. ꝓspa nō ambire. ad uersa nō timere. Tercio q̄ facilior sit obseruatio noue legis q̄z veteris pa/ tet ex parte affectus. lex enim vet⁹ dici tur lex timoris. lex vo noua lex amoꝛꝭ Aug. Breuis dīa legis et cuāgelij ti/ moꝛ ⁊ amoꝛ. mō ex timore tardi⁹ ⁊ dif ficili⁹ opaī q̄s. q: dī. v. ethicoz. Habēt vtutē ꝓmpte et delectabilr opaī. non habēs vtutē tarde ⁊ melācolice. Et a/ more vo facilr q̄s opaī. ℔ dī. j. Joh. v. Mādata ei⁹ gnia nō sūt. fm Aug. amanti. ℔ dic̄ li. ꝓfessionū. Qui amat nō laborat. ois em labor nō amātib⁹ gnis est. solū amor est qđ nomē diffi/ cultatis erubescit. Jdē ibidē. Amor ñ sentit amaritudies sz dulcedinē. qz so roꝛ amoris ē dulcedo sic̄ sozoꝛ odij a/ maritudo. Jdē in li. de vbis dñi. Oia seua ⁊ imania facilia: ⁊ ꝓpe nulla effi/ cit amoꝛ. Et qđ pl⁹ est etiā ipa moꝛs q̄ est finis oim terribilū suauis facta ē oib⁹ xp̄ianis. Jdem de setā viduitate. Nullo mō onerosi sūt labozes aman/ tiū sz ipi delectāt sic̄ venantiū ⁊ aucu/ pantiū piscatiū. Et subdit rōnem. Jn eo qđ amaī aut nō laboraī. aut labor amaī. Sed cuāgeliū est lex amoris iu xta illđ. Diliges dñm deū tuū ex toto corde tuo ⁊ primū tuū sic̄ teip̄m. g̃ faci lioꝛ q̄z lex vet⁹ q̄ timoꝛe iducit. O btā lex O setā lex cuāgelica q̄z bōa es. q̄z su auis q̄z vtil. ⁊ ecce pauci sr̄ q̄ fm te vi/ uūt q̄ ō te gl'ianr ⁊ tn tibi ꝓriāī. te dili/ gūt vbo sz odiūt facto. Serto lex no ua ē melioꝛ q̄z vet⁹ ꝓp̄ ꝓmissoz incō pabilitatē. Nā lex vet⁹ ꝓmittebat tria se fuātib⁹. vicz subaz tpalē. vitā tpalez. ⁊ pacē tpalē. Pzio lex vet⁹ ꝓmittebat subaz tpalē. Esa. j. Si audieritis me ⁊ volueꝛtri bōa trē comedetꝭ. De vita tē

De vndecim milibus virginū

porali Leui.xvij. Custodite leges meas atq; iudicia q̄ facies hō viuet i eis. De pace vo tpali Leui.xxvij. Dabo vobis pacē in finibꝫ vr̄is dormietis z nō erit q̄ exterreat. Sed noua lex ꝓmittit et dat bona spūalia specialiē tria. celorū regnū. vitā eternā. z pacē sine fine De ꝑmo dic̄ saluator Mat.iij. Pniaz agite appropinq̄bit vobis regnū celoꝝ Et eiusdē.xxv. Uenite bñdicti pr̄is mei pcipite ꝓtū vob regnū a ꝓstitutione mūdi. De scdo Mat.xix. Dis q̄ reliq̄rit domū aut frēs aut sorores aut patrē aut matrē aut vxorē aut filios aut agros ꝓpt nomē meū cētuplū accipiet z vitā eternā possidebit. i. gr̄az in pr̄nti z gl̄iam i futuro. De tercio Joh.xv. Pacē meā relinq̄ vob pacē meā do vob. i. q̄lis ego fuz talē do. ego eā fuz ꝛō eternā pacē do vob. O q̄s nō laborat p eē no reg̃ celoꝝ. O q̄s nō conat̄ p eā vita btōꝝ. O q̄s nō sudat p pace sempit̄na. certe fatuꝰ z decept⁹. ¶ Terciū salutis documētū ex p̄missis themat̄z vbis notemꝰ legz rp̄i fructificatōez cū dr. scribā legē meā in cordibꝫ eoꝝ. cuiꝰ q̄dem fructꝰ sūt infiniti qz ducit ad vitā infinitā quā adeptꝰ ē ia b. Lucas euāgelista. q̄ virit fm euāgeliū sine crimie nō bñs vxorē. sz vgo vginē spōsuz xp̄z sequndo quenit ad vitā. Ad quā nos ꝛc.

De festo vndecim miliū virginū.

Sermo.xcvij.

Simile ē regnū celoꝝ decē virgibꝫ q̄ accipientes lāpades suas exierunt obuiā sponso z sponse Mat.xxv.c. Uerba sūt redēptoris nr̄i iesu bñdicti sub silitudie loq̄nz. cuiꝰ rō nē b. Gre. in omel. dic̄. Regnū celorū frēs charissimi idcirco ꝛrenis rebꝰ silē ē dr vt ex bis q̄ animꝰ nouit surgat ad incognita q̄ nō nouit. q̄tenꝰ exēplo visibiliū se ad inuisibilia rapiatr ꝓ ea q̄ vsu didicit q̄si ꝛfricatꝰ incalescat vt ꝓ bō sciat notuz diligere discat z incognita amare. iō p̄ssimꝰ xp̄s oēs volēs saluare z ad agnitōez viraz venire loḡbat freq̄nt̄ ꝓbolice sic̄ z i p̄missis vbis q̄ rōnabilit̄ ad honorē vndeci miliuz virginū capiūt̄. ō q̄bꝫ sctā eccl̄ia hodie solenizat. vbi tria nobis necessario sunt pscrutāda. s.

¶ Primo q̄d ꝓ regnū celoꝝ itelligat.

¶ Scdo q̄d ꝓ decē vgines significet.

¶ Tercio q̄d ꝓ lampades denotet.

¶ Primū itaq; pscrutādū ē q̄d ꝓ regnū celoꝝ intelligat. q̄circa ē nobis sciēdū q̄ regnū celoꝝ i sacra scptura multa significat. Nā aliq̄n significat ip̄m xp̄m iuxta ip̄ius dictū q̄ dicebat iudeis obstinatis. Auferet̄a vobis regnū dei. i. ego q̄ curabo meis regnū celoꝝ. Secūdo regnū celoꝝ accipit̄ ꝓ dei gr̄a. iuxta illud saluatoris. Regnū dei intra vos ē. i. gr̄a dei q̄ est arra glie z pducit ad regnū celoꝝ. Tercio regnū celorum accipit̄ ꝓ mānsiōe btoꝝ. iuxta illud saluatoris. Mīti ab oriēte z occidēte venient z recūbēt cū Abraā Isaac z Jacob in reg̃ celoꝝ. Quarto accipit̄ ꝓ ecclesia militāte vt ꝓb ōr Sil'e ē regnū celoꝝ de cē vginibꝫ. qō tractās Gre. i omel. dic̄ sic. Sciēdū nobis ē q̄ sepe i sacro eloquio regnū celoꝝ pnūtis rp̄is eccl̄ia ōr. de q̄ z i alio loco dns dic̄. Mittet filiꝰ hois angelos suos z colligēt de regno eiꝰ oia scādala. neqz ei in illo regno brātudinis in q̄ par sūma ē inueniri scāda la poterūt q̄ colligāt. ¶ Scōm pscrutādū ē q̄d ꝓ decē vgines significet ꝓ q̄s fm Greg. vnuersitas fideliū significat q̄ ꝓpt integritatē fidei vgines vocāt. z iō oēs viri z mlieres xp̄iani vgines dicūt. iuxta illō. ij. Chor.xj. Despōdi vos scz ꝓ fidē vni viro vginē castā exhibere xp̄o. Dic Aug. i fmōe. Qui ait se absti

net ab illicito visu. ab illicito auditu. ab illicito tactu. ab illicito gustu. ab illicito odoratu. ꝑ ipaz integritatē virginis nomē accepit. z ió vnaq̃qz ania xp̃iana ꝟginis nomē bz. ¶ Tercio ꝑ scrutandū ē qd p lāpades denotet ꝟm Greg. bona opa significāt p lāpades. iuxta illud. Sint lūbi vr̃i ꝑcinct̃ z lucerne ardētes ī manib⁹ vr̃is. lucernas ḟppe i mānib⁹ portam⁹ cū primis nr̃is lucis exēpla mōstram⁹. Jdē. Qui recte credūt z iuste viuūt p̄udētes sūt. Qui aūt ꝑfitēt fidē z nō agūt ad salutē opa fatui dicūt. Jdē. Quid ꝓdest si redēpto ri nr̃o fide iūgimur moꝛib⁹ ât disiūgi/ mur. hīc Jaco. ij. Fides sine opib⁹ mor tua ē. i. infructuosa. z ꝟm Hylariū va sa lāpadis sē corda hūana. oleū est bo nū op⁹ ī charitate factū. vñ Beꝛ. Sub trahe oleū lāpas nō lucet tolle charita tē ꝟginas nō placet. Ne vero. xj. milia ꝟgines habuer̃t fidē cū charitate z bōa operatōe. Jó de eis merito dicūt p̄fata ꝟba. Sile ē reg. ce. zc. vñ ex his ꝟbis ad bonoꝛē eaz tria notē⁹ salutaria docu/ mēta gr̃a xp̃i ī p̃ñti ꝟmōe declarāda. s. ¶ Primo virginū distinctōes variaz. ibi. Sile ē regnū celoz decē virgib⁹. ¶ Scō eaz cōmēdatōz optimā. ibi. q̃ accipientes lāpades suas. ¶ Tercio ipaz obsecutionē inditam. ibi. exierūt obuiā sp̄so z sp̄se. ¶ Primū documētū declarādū ex p̃/ tact⁹ themat⁹ verb⁹ notē⁹ virginū distī/ ctionē variā p eo q̃ dr̃. Sile est reg. ce. decē virgib⁹. z postea subdit. Quinq̃ ât ex eis erāt fatuez q̃nq̃z p̄udētes. Ad q̃ rū q̃dē distinctōz ꝟm s. Tho. ij. ij. q. clij ar. iij. notem⁹ hec tria vicz ¶ Primo q̃n virginitas incipit. ¶ Scō q̃n virginitas ꝑficit. ¶ Tercio q̃n virginitas deficit. ¶ Prio inquā notē⁹ q̃n virgitas incipit li cet ei boies ex sua nūtate bñt maciā ꝟ ginitat⁹ pura integritatē carnis nō tñ tūc bñt ꝑfectā cāz virgitat⁹ q̃ ē ꝓpetuū ꝓpositū fuādi virgitatē ꝓp deuz. z ió q̃n tl'e ꝓpositū hr̃e p̃ñt z bñt. tūc virgi tat⁹ virtutē bñt. vñ Aug. li. de virgita/ te dic̃. Nec nos ī virgib⁹ p̄dicam⁹ q̃ ꝟ gines sē⁹ q̃ ōo dicare pia ꝓtinēcia vir gines. Jó nisi habeāt ꝓpositū ꝓpetue fuāde virgitatez nō bēbūt aureolā vir ginū. q̃z dic̃ Aristo. q̃ natura nec mere mur n⁹ ōmeremur nec laudamur nec vitupamur. vñ dic̃ Tho. vbi s. q̃ virgi/ nitas ꝟm q̃ ē virt⁹ ipoꝛtat ꝓpositu ꝫ voto firmatū ꝓpetue virgitat⁹ fuāde. ió pueri vel etiā adulte q̃ nō fecer̃t vo/ tū ⁹ bñt ꝓpositū nō fuādi ꝟginitatē nō merēt aureolā etiā si i virgitate moꝛiāt q̃z aureola dr̃ ꝓp obtētā victoriā ī pu gna excellēti rōne p̄mū ꝑuilegiati z ⁹ tres ꝑuilegiatas victorias ī trib⁹ pu/ gnis tres aureole sumūt. Tres ei sūt ſpēales hoīm inimici. s. caro. mūd⁹. et diabol⁹. Jn pugꝫ ꝫ carnē totali ē vincūt virgines. ió ipis ꝺbēt aureola. Jn pugꝫ ꝫ mūdū vincūt martyres. ió ipis etiā debēt aureola Jn pugꝫ vero ꝫ diabolū ꝑfecte vincūt p̄dicatozes q̃ hostē nō so lū a se ⁹ etiā a coꝛdib⁹ alioꝛ remouēt. igr̃ sil'r ipis debēt aureola. ⁹ dī. exq̃ aureola debēt rōne excellēt⁹ pugne ī cō tinēdo vīōr q̃ b. virgo virginū nō ha/ bebit aureolā q̃z ī ꝓtinēdo nullā sustī/ nuit pugnā exq̃ a fomite seu iclinatōe ad malū ñ fuit ifestata z vbi nō ē pugꝫ nō est victoria. vbi vero nō ē victoria ñ est p̄miū. ⁹ vt dic̃ Beꝛ. Bta virgo. p culdubio fuit sctā añq̃z nata z inferio/ res vires aīe nūq̃z mouebāt sine arbi/ trio rōnis p rotā vitā suā Ad qō rñdet Tho. sup. iiij. di. xlix. q̃ b. ꝟgo bz aure olā q̃uis ñ hūerit p tētatōz pugnā q̃ ē a carne. hūit tñ p tētatōis pugnā q̃ ē ab hoste. q̃ etiā xp̃m tētauit mat. iiij. verū tñ dic̃ Jnno. q̃ ñ merēt q̃s cū ab hoste

tētaꝝ qz tētat⁹ est saluator. Jō dic̄ Ru/
pert⁹ sup li. sapie. q̄ iste termin⁹ victo/
ria dicit dn̄iuz rōnis sup carnē z cōno
tat resistētiā q̄ nō fuit in xp̄o nec i vgi/
ne Maria. Sz qz fuit i eis plenū dn̄i
um rōnis. Jō xp̄s z Maria bñt aure
olā ex alia cā eis debita q̄z nob. Scdo
circa distinctōez vginū notem⁹ q̄n vir
ginitas ꝓficit. nā act⁹ ē meritoꝛi⁹ q̄n a
vtute charitaꝝ ꝓcedit z tō si integritaꝝ
sit in carne z volūtas de incoꝛruptiōe
seruāda ꝑpetuā deū nō sit in mēte. tunc vt
dictū est talis carnis integritas nō ꝓ/
ficit n⁹ merek aureolā tn̄ ꝑ integritatē
carnis habebit aliq̄ gaudiū. vñ Hie
ro. ad Eustochiū. Virginitaꝝ diffini/
tio ē sctm̄ esse coꝛpe z spū qz carnē vgi/
neā hꝛe n̄ ꝓficit si mēte q̄s nupserit. Et
Aug. cōtra Jouinianū dic̄ nō valere vgi/
nes carne nō spū q̄z coꝛp⁹ ē integrū.
sz aīa coꝛrupta. sz illa vginitas hostia
xp̄i est cui⁹ nec mētē cogitatō nec carnē
libido maculat. Jdē li. de vginib⁹. De
us nō q̄rit pulchꝛā carnē sz pulchꝛam
mētē. Thes. iij. Nec est voluntas dei
sctificatio vꝛa. Et Hugo ō bono ꝓscie
de⁹ q̄ est amatoꝛ mūdicie coꝛ pollutū
pctūs nō ꝑt inhabitare. Sz o de⁹ mū/
dissime m'ti sūt nūc vt dic̄ Chryꝛ. sup
Matth. q̄ studēt coꝛpis castitatē adul/
teriū vo cōmittūt mēꝛi. Cōtra q̄s dn̄s
dicit Matth. v. Qui viderit m'ierē ad
cupiscēdū eā iā mechat⁹ ē i coꝛde suo.
q̄ volūtas sine ope peccat moꝛaliter.
Tercio circa vginū distinctiōez note/
mus q̄n vginitas deficit. Cū ei ꝓposi/
tū ꝑpetuū volūtatis de incoꝛruptōne
amittit z ōlectatio carnis appetit z ex
perit tūc vginitas pdit nec vltꝛi⁹ q̄ ad
aliq̄d recupak. q̄ō ꝓbak auctoꝛitatibus
Primo auctoꝛitate Amos. v. oꝛ. Vir/
go israel cecidit nō adijciet vltra vt re/
surgat. z Hiero. sup dicto vbo ad Eu
stochiū. Audēter loq̄r cū oia possit de⁹
suscitare nō ꝑt vginē pꝛuinā. valet q̄/
dē libare de pena sz nō ꝑt coꝛonare coꝛ
ruptā. z Jsiō. de sūmo bono. Dē pctīs
ꝑ pniam recipit vulneꝛ sanitatē. vgi/
nitas aūt si labak ad integritatē nulla
pnia repak. q̄s auctoꝛitates Hugo de
sctō vict. z sctūs Tho. exponūt. Prio
Hugo dic̄ q̄ si de coꝛruptōe carnis in
telligik. b̄ stultū ē sentire q̄ bō carnē su
am viciare posset z de⁹ sanare nō pos/
set. Si etiā de coꝛruptēe coꝛdis intelli
gik. b̄ etiā stultū ē intelligere q̄ bō pec/
care possit. z de⁹ iustificare non possit.
Si aūt illud idcirco nō posse ō: de⁹. q̄z
factū ē. z qō factū ē nō ꝑt esse nō factū.
Jō Hiero. vez dixit cū dixit. q̄ de⁹ p⁹
ruinā vginē suscitare nō ꝑt. b̄ nō dixit
q̄z lapsuz vginē reparе nō ꝑt. sz q̄z nō
ꝑt facere q̄n fuerit coꝛrupta. pōt tn̄ in/
tegritatē mēꝛi z coꝛpis repare. hec Hu
go. Sctūs vo Tho. q̄rit vtrū de⁹ pol
sit vginē coꝛruptā repare. Et rn̄det q⁹
in vginitate p̄mū est integritas mēti
z coꝛpis z sic de⁹ ꝑt repare vginē p⁹ ru
inā. ꝑt em̄ mētē reintegꝛe p gꝛām z coꝛ
pus ꝛsolidare p miracl'm. Scōa cā i/
tegritaꝝ ē q⁹ m'ier nō fuit cognita vi/
ro z q̄ntū ad b̄ de⁹ nō ꝑt repare vginē
p⁹ruinā nō ei ꝑt facere vt ea q̄ tā est co
gnita nō fuerit cognita. sic̄ nō ꝑt face/
re de⁹ q⁹ illud qō factū ē nō sit factū. ne
q̄z ea q̄ va sūt eoipo q̄ va sūt sint falsa
q̄z iplicat ꝯdictōez. Jō q̄ vginitaꝝ amit
tit nō recupat materiā vginitaꝝ vtpu
ta integritatē carnis. ꝑt tn̄ recupare vir
ginitaꝝ ꝓpositū z finaliē p̄mū ēentiale
Et qbo ptz vginū distinctio. vñ q̄dā n⁹
sūt carne nec mēte vgines sz solū noīe
ꝑ exteꝛioꝛē habitū quē deferūt puta
sertū. z tales sūt oēs hypocrite. ꝯ q̄s cla
mat dn̄s Matth. xxiij. Ve vob hypo/
crite q̄ estis sic̄es sepulchꝛis dealbatis
q̄ foꝛis apparēt hoib⁹ speciosa int⁹ ple/
na sūt ossib⁹ moꝛtuoꝛ. Scōe vgines

sūt carne sz nō mēte . z tales sūt virgi/
nes facue nō hñtes oleū .i. nitorē ꝓscie
seu hūilitatē. ꝙs sic hortat̄ b. Grego. in
omel'. di. Sepe vos frēs charissimi ad
moneo ꝓcaua opa fugere. mūdi h⁹ in/
q̄nam̄ta deuitare . sz hodierna sancti
euāgelij lectōe cōpellor dicere vt z bo/
na q̄ agit̄ cū cautela timeat̄ ne ꝓ hoc
qō a vob rectū gerit̄ fauor aut gl'a hu
mana req̄rat ne appetit⁹ laudis subri
piat z qō fortis oñdit uirtus a mercede
ea acuet̄. Nā hō sine ⁊ginitate saluari
poterit sine hūilitate ⁊o nūq̄z . ió ad ꝟ
venit rex celoꝝ xp̄s vt nos viā hūilita
tis doceret exēplo piter z ⁊bo dicens.
Matb. xj. discite a me q̄ mit̄ suz z bu
milis corde. z ꝙpt̄ hāc ⁊turē ꝟ. ⁊go sei
matrē dei electā gl'iat̄ di. Lu. j. Respe
xit hūilitatē ancille sue. Tercie ⁊gines
sūt mēte z nō corpe q̄ vicz ꝺ ea ꝙ volun
tatē violant̄. vñ Hiero. Pudicicia est
virt⁹ animi q̄ violētia sp nō sentit licz in/
ferat corpi nō tñ animo. talib⁹ illesa casti/
tas duplicat̄ sic fert̄ brāz Lucia dixisse
Paschasio. Si inuitā me fecer̄ violari
mihi duplicabit̄ castitas ad coronaz.
nō em̄ inq̄nat corp⁹ nisi de ꝓsensu mē/
tis. Et sic tales duplex meritū hēbunt
vnū ꝓ castitate custodita. aliud ꝓ iniu
ria passa. dato etiā q̄ tal' violēter opp̄s
sa ꝓcipiet neꝙ ex ꝟ ⁊ginitat̄ merituz
pder. q̄ ꝟ meritū ñ pdit extra mī/imo
nū nisi solū ꝓ pctō. sz ibi nō ē pctō q̄
fm Aug. Nihil pctō nisi volūtariū.
Quarte ⁊gines sūt mēte z corpe. de q̄/
bus Aug. Virgitas ē i carne corrupti
bili ꝑpetue incorruptōis meditatio.
z Hiero. in epl'a. Virginal' difficilio ē
esse sctām corpe z spū. Vñ glo. iij. Re.
vj. dic̄. Altior pfessio virtut̄ altiorē dz
tenere viā viuēdi. q̄ ei abrenūciato cō/
iugio virgitatē ꝓsecrāt mores vt oꝑtet
virgitatī ꝓdignos oñdāt. abstineāt ab
ociosis verb. ira. rixa. detractōe. bitu i/
pudico. comessatōib⁹. potatiōib⁹. atq̄
hmōi. z vigilijs sctis. orōnib⁹. lectōib⁹
elemosynis. z hmōi vacēt. cui⁹rō. q̄ cō
cupia delectatōis m'tū inclinat z alli
cit mēte ociosaz ita q̄ null⁹ ex se ꝑt ⁊ua
re mente z corpe castitatē. Iuxta illud
Bap. viij. Scio q̄ ꝓtinēs cēn ō possū
nisi tu des. Incōtinēs tū ꝙpea ñ excu
sat̄ q̄ de⁹ ꝑsto ē volētē ꝓtinere adiuua/
re. maiozis ei virtut̄ ē gr'a ꝙz ꝙcupia.
licz ipsa sit magꝝ fm vires hūanas. q̄
statiz vt cogitat de hmōi actib⁹ mens
sibi adheret nō discernēdi an sint licite
vel illicite tales delectatōes. Iō ꝑbus
vij. ecbico. assil'at hmōi delectationez
cani. canis ei vt audierit sonū extra do
mū stati latrare incipit. nō aduertēdo
si ille venies sit amic⁹ vel inimic⁹. sic ē
ꝙcupia carnal'. hinc ē q̄ ꝙpt̄ suā ꝓnita/
tē m'tos vincit. Aug. de singularitate
clericoꝝ. Crede mihi eps loq̄r vidi pe
stē illā deijcere cedros libani z abietes
de q̄ꝝ casu nō min⁹ dubitabā ꝙs Am/
brosij z Hieronymi. z Job. i collatōib⁹
Ne credas luto carnis tue oīb⁹ dieb⁹
vite tue donec etiā obuiauer̄ xp̄o. Nō
em̄ es fortior Bāp sone. sctior Dauid.
sapiētior Salomone. q̄ oēs hac peste
corruerūt. Hic Ber̄. Cū m'liere ꝙuer/
sari z nō ledi mai⁹ miraculū ē ꝙz mor/
tuos suscitare. qō min⁹ ē facere nō po/
teris vis q̄ credā tibi mai⁹ facere pos/
sis. Et fm Hiero. Tāta ē securitas vi
ri cū extranea m'liere sic palee cū igne.
O igit̄ frēs mei. O leticia cordis mei.
O futuri ciues celi. fugite occasionē lu
xurie. q̄ tale malū ē q̄ quēcūq̄ irretire
potuerit nihil aliud cogitare ꝑmittit.
Hic apl's. j. Thoꝝ. vj. Fugite fornica/
tōez. Sup q̄ Augu. Cū alijs nēpe vi/
cijs ꝓ ꝑpetrari ꝓflict⁹ sz hāc fugite ne
approximetis q̄ nō aliter vinci ꝓ me
li⁹. Sed diceres. g̃ oīm alioꝝ pctōꝝ z
criminū vt dic̄ peioz ē luxuria. Ad qō

De vndecim milibus virginū

rñdet Bonauē. sup. iij. li. sen. di. xxxiij. q. xij. modis ōr vnū pcm̄ maī alēo. Prio causalitate z sic pcm̄ diaboli dī maī alijs cuī iuidia mors intrauit ī orbez terraz. Scō generalitate. z sic pcm̄ p̄mi pentſ ē maī. qz i totū genꝰ hūanū se diffudit. Tercio vnuz pcm̄ ōr maī alēo enormitate. z sic pcm̄ iude ōr maximū. qz dñm totꝰ mūdi ſiſū xp̄m vēdidit. Quarto ingratitudie. z sic illi pcm̄ ē maī q pl'a graz dona recepit vane. Quito pcm̄ maī altero dī pcl'ositate. z sic pcm̄ igrātie dī maximū qz ignorātia ē mr̄ erroz. O si infidel' nō igraret suū falsū ritū certe deuotꝰ peniteret qz ml'ti xp̄iani nūc. Sexto inſepabilitate. z sic pcm̄ cupiditatis ōr maximū. qa alia vicia cū hoie se neſcit sola auaricia inueneſcit. Septimo iportunitate. z sic pcm̄ ſupbie dī maximū. qz etiā ī ipis bonis opib⁹ ſurgit. Octauo vnū pcm̄ ōr alio maius ipugnatōe. z sic pcm̄ in ſpm̄ſctm̄ dī maximū. qz ipugnat venā gr̄e z remissiōis. Nono rōe maioris offense. z sic pcm̄ idolatrie dī maximuz. Decio rōe facilitatis resistēdi. z sic pcm̄ ade fuit maximū. vt dic̄ mgr̄. qz nulla iclinatōem in natura habebat ad pcm̄. Undecimo rōe maioris iprobitat'. et sic vniuſcuiuſq; pcm̄ pōt ee maī fm̄ q cū maiori iprobitate z libidie ppetrat. Duodecimo vnū pcm̄ dī maī altero rōe ꝓmitatis. z sic pcm̄ luxurie est maximū ad qō hoies cōit ꝓniores ſūt q̄ ad alia pcā. Vide igit vbi ml'ti cadūt tu ne cadas. Scōm documētū declarādū ex vbis thematis notemus vginū ꝓmēdatōem optimā: qz dr̄. acceperūt lāpades suas. accipe em lāpades est cū honestate ire. qz q̄ male agit odit lucē. Dic Jouinian⁹ hereticus q vt dic̄ sa. Tho. i ſūma ꝛ genti-

les dicebat vgitatē ñ esse meliorē ma trimōio. Sz ille erroz ōstruit triplr̄. s.

Primo auctoritatib⁹

Secūdo rationib⁹

Tercio ſilitudinib⁹.

Prio dixi q vgitas ē melioz mr̄imonio. pbat auctib⁹ sctoz. dic̄ em̄ Aug. li. ō vgitate. Certa rōe z scpturaz auctē nec pcm̄ ee nuptias iuenim⁹ nec eas bono vgial' aut vidual' ꝓtinēre eq̄imus. Idem de sancta viduitate. Bona est pudicicia coniugalis. sz melioz est continētia virginalis vel vidualis Et Ambrosius de vgitate. Pulcritudiné nō pt̄ qs maiorē estiare decore vginitatis q̄ amak a rege: pbak a iudice dedicak a dño: ꝓsecrak deo. Dic Hiero. ad natalū dic̄. Virgitas purpura est regal' q̄ qsq; idut⁹ fuerit cūctis emi nētioz erit. Et iō ꝓcludit apl's. j. Thoī. vij. d. Qui mr̄imonio iūgit vginē suā sez ꝓtinere nolēte bñ fac̄. z q̄ nō iūgit. s. ꝓtinere volēte melꝰ fac̄. Idē ibidē. Dico inupt' z viduis bonū ē ill' si sic permaneāt sic̄ z ego. q si nō ꝓtineant nubāt tm̄ i dño. qz melꝰ ē nubere q̄ vri. Ubi Hiero. ait. Apl's melꝰ dic̄ nubere q̄ vri. adolescētula vidua q̄ ꝓtinere nō pōt maritū potꝰ accipiat q̄ diabolū. laudat ei scptura vgitatē ob amorē dei ꝓfuādū ñ aliq̄ corrūpendū. qa sic illa mr̄imoniū melꝰ dr̄. Un Augli. ō vgitate. Felicioz mihi videt mlier nupta q̄ virgo nuptura. bz em̄ illa qō ista cupit. Scō q̄ vgitas sit melioz mr̄imonio. pbak rōib⁹ ser. sez

Primo rōe ꝓsiliꝰ melioris

Scō rōe accepti opis

Tercio rōe impedimēti amotōnis

Quarto rōe exempli saluatoris

Quito ratōe p̄cij cariozis

Sexto ratōe p̄mij ampliozis

Prima rō q vgitas sit melioz q̄ mr̄imoniū ē ꝓsiliū meli⁹. Nā sic̄ p̄ceptū est ō necessario ad salutē. ita ꝓsiliū de me-

lioꝛi bono.z iō apl'us ꝟgitatē ꝓsulit .j. Cho. vij.di. De ꝟgib⁹ ꝓceptū dñi nō habeo ꝓsiliū ât do tāq̄ miscōiaz ꝓsecutus a dño vt sim fidel'. Bonū ē enī sic esse.s.in ꝟgitate.z saluatoꝛ Matth .xix. Sūt eunuchi q̄ seipos castrauerūt p̄ pter regnum celoꝝ.q̄ pōt cape capiat Cōsiliū ꝟo nō ē de ipossibili nec de inutili sz de meliozi bono. Scō ō idem ꝓbem⁹ rōe acceptioꝛis opis.sic ei actō mētis actōez excellit coꝛpis .z actio vite ꝓplatiue actōi vite actiue :sic ꝟgitas q̄ ad ꝓplatōz oꝛdiat ē melioꝛ matrimonio qō oꝛdiat ad mltiplicatōz plis q̄ ad actiuā vitā ptinet. Ūn matrimonū replet trā: ꝟgitas aūt celū.z sic adeq̄t āgel'.iuxta illō Mat.xxij. Erūt hoies sicut angeli dei. Vnde Ambro. de ꝟgitate. Supgredit ꝟgitas ꝓditōz būane nature p quā hoies angel' assimilāt.maioꝛ tñ victoria ꝟginū q̄z angeloꝝ.qz āgeli sine carne viuūt ꝟgitas i carne triūphat.z Hiero.i ser.ō assūptōe ꝟgis. In carne p̄t carnē viuere ñ est vita hūana sz āgelica. Tercio q̄ ꝟgitas sit melioꝛ mr̄imonio ꝓbat rōne amatōis ipeditiūti .qz dī .j. Cho. vij. Mlr inupta z virgo cogitat q̄ dñi sc̄ vt sit sctā z coꝛpe z spū.q̄ āt nupta ē cogitat q̄ sūt mūdi quō placeat viro. Et iteꝝ. Qui sine vxoꝛe ē sollicit⁹ ē q̄ sc̄ dñi quō placeat deo.q̄ aūt cū vxoꝛe ē sollicitus ē q̄ sc̄ mūdi quō placeat vxoꝛi z diuisus ē. Nā i mr̄imonio oꝛtz intēdere quō placeat ꝓiugi. oꝛtz intēdere cure domestice z nutritōi pueroꝝ. Dic etiā sā. Tho.ij.q.clxxvj.q̄ vsus coꝛpalis copule retrahit aīm ne totali intētione ferat i deū z diuia ac ī dei fruitū.z b tū ꝓpt̄ sollicitudinē domestice cure.tū etiā ꝓpt̄ vehemētiā delectatōis.ex cui⁹ freq̄nti experientia auget ꝓcupia.vt dic pbs.iij.ethi. In statu ꝟo virgitat⁹ ñ oꝛ hoiez eē sollicitū ō ꝓuisiōe ꝓiug⁹ vl' filioꝝ.nec ligat affect⁹ dilectōis ad ipsos nec exagitat spūs zelotipie:nec q̄lit̄ bē redes diuites faciat.nec q̄rit generos vl' nuꝝ⁹ nec suos affinū suoꝝ.sz ꝓ se z ꝓ dño ē sollicit⁹. ¶ Quarto q̄ ꝟgitas sit melioꝛ mr̄imonio ꝓbat rōne exēplisaluatoꝛ.nā q̄cq̄d xp̄s elegit i via z cō suauit oī alio ē nobili⁹:sz xp̄s mr̄ez ꝟginē elegit z ꝟginē virgi ꝓmēdauit. et ip̄e ꝟgitatē suauit.q̄ virgitas ē melioꝛ mr̄imonio. de q̄ sic ait Ambr. Quanta virgitat⁹ gr̄a q̄ meruit a xp̄o eligi vt esset coꝛpale dei tēplū i q̄ coꝛpal'z hitarz plētudo diuitat⁹ virgo mōi salutē. virgo pepit vitā vniuersoꝝ. Quito q̄z q̄ virgitas mr̄imōio sit melioꝛ ꝓbat rōe p̄cij carioꝛ.tāti ei virgitas p̄cij ē q̄ nihil ei eq̄bit̄. Juxta illō Eccl. xxvj. O⁹ pōderatio nō ē ꝓdig̃ ptinēt⁹ aie. i. ois res q̄tūcūq̄ sit magni pōder⁹ ñ ē ꝓdigna ad ꝓpatōez aie ptinēt⁹.ō admirative ꝺ Sap.iij. O q̄s pl'cra ē casta generatio cū claritate. Tria enī solēt admirari.s.qō raꝝ.qō pulcꝝ.qō magnū z sic sapiēs mirat virgitatē q̄si raꝝ.scies q̄ ml'ti sc̄ modi qb⁹ virgitas vitiatur.ō bñ vulgariē ꝺr. Oō raꝝ caruz vilescit q̄tidianū. Scō mirāt hoies qō pulcrū.z tal' ē virgitas de q̄ Aug. O fulgida virgitas gēma virtutū.germana āgeloꝝ.luꝝ aiaꝝ:lāpas ecclarū Nā sic lāpas illumiat hitaculū z facit iocūdū:sic virgitas vitā virtuosā Tercio hoies mirāt qō magnū .z sic virgitas ē dei donū magnū.ō q̄ Cassian⁹ i coll'.patꝝ. Maioꝛ ē virt⁹ castitatē tenere q̄ ō mōes expellere. ¶ Certo castitas seu virgitas ē melioꝛ mr̄imōio rōe p̄mij amplioꝛ.nā illō ē maiꝰ bonū cui dat maiꝰ p̄mū:sz ꝓiugat⁹ dat fructus triceſim⁹. virgib⁹ vero fructꝰ cētesimꝰ Mat.xiij. Attulit fructum aliō triceſimū:aliud sexagesimū:aliō cētesimum Per p̄mū p̄mū mr̄imoniū.p scōm viduitatis.p ēciū virgitatis exp̄mit. O igit̄ homines vani.o voluptate decepti

De sctis Bymone et Juda

O delectatõe infatuati ḡntũ thesauꝛ quipẽditis foꝛtiꝭ nõ custodiẽdo ḳnpotius pleriqꝫ vestꝫ cũ detrimẽto substãtie tpal'ac fame laboꝛatis ꝓ destructione castratis seducẽdo ỽgines illasqꝫ z vos eternis penis obligãdo .O dolendũ malũ. O flẽdũ piculũ. teste gregoꝛio. momẽtaneũ est qõ delectat eternũ aũt qõ cruciat. ¶ Tercio etiã q̃ castitas ỽginal' sit melioꝛ q̃z mr̃imoniũ ꝓbat sili tudib⁹. Nã Hiero. ad Nicolaũ sic dicit de ỽgitate viduitate z mr̃imonio. Uirgitas thesauro nobilissimo. s. auro. viduitas ꝛpak argẽto. matrimoniũ ferro. vt sit ỽgitas aurũ. viduitas argentũ. mr̃imoniũ ferrũ Secũdo ỽgitas cõpak sol' vel lucis claritati. viduitas auroꝛe vl' stelle. mr̃imoniũ nocti vl' lune. vt sit ỽgitas sol. viduitas auroꝛa. mr̃imoniũ luna. Tercio sic. ỽgitas compak paḍiso. viduitas poꝛtui. mr̃imoniũ pelago. vt sit ỽgitas paḍisus. viduitas poꝛt⁹. matrimoniũ pelag⁹. Quaꝛto sic. vt sit ỽginitas diuitie. viduitas mediocritas. matrimoniũ pauꝑtas. Quito sic vt sit ỽginitas regina. viduitas dña. mr̃imoniũ ãcilla. Sexto sic vt sit ỽgitas pax. viduitas redẽptio. ꝛiugalitas captiuitas. Ideo dic̃ pbs. vij. ethicoꝝ. Nõ ei ꝛtigit q̃ idẽ hõ sit pꝛudẽs z incõtinẽs. ḳa pꝛudens est ỽtuosus ḳ nõ deducit a passiõib⁹ sed poti⁹ regit eas .Eccles iiij. Subi⁹ te erit appetit⁹ tuus ¶ Tercium documentũ ꝺclarãdũ ex themat̃is ỽbis notem⁹ ỽginũ vndeci miliũ obsecutionẽ cũ dicit. z exierũt obuiaz sponso z spõse. exierũt eñ obuiã xp̃o ꝓ deuotã oꝛõem. ꝓ patrie exulatõez. per moꝛtis toleratõem. z ꝓ eẽne bꝛitudis possessiõem. vt ptz in earũdẽ legenda. Ad quã nos merit⁹ ipa⁹ pducat xp̃s ỽginũ spõsus ḳ cũ pꝛe z spũsctõ viuit z regnat ꝑ ĩmẽsa sec'oꝝ sec'a. Amen

De sctis Bymõe z Juda aplis

Sermo xcviij

Ego vos elegi de mũdo z posui vos vt eatis z fructũ afferat⁹ z fructus vr̃ maneat. Joh. xv. Uerba sunt xp̃i dñi in qb⁹ aplis declarabat suum bñficiũ exhibitũ ꝓ eo q⁹ de mũdi huius piculi ipos segregauerat z ad suã piaz scolã oꝛdiauerat. Nã int' alia mũdi picula sunt hec scz

¶ Primũ qz i eo nõ ẽ caritas dĩ pr̃is.

¶ Scõm qz plenũ ẽ diaboli laqueis.

¶ Terciũ qz ei⁹ serui sr̃ famuli õmoꝝ

¶ Quartuz qz amatoꝛes suos pꝛiuat eternis bonis.

¶ Primũ sicḍẽ mũdi piculũ vñ xp̃s suos elegit apl'os appareꝛet ꝙ qz i mõo nõ est caritas dei pr̃is. iuxta illõ .j. Joh. ij. Nolite diligere mũdũ neqꝫ ea q̃ in mũdo sũt. Cui⁹ cãm subdit dicens Quia si qs diligit mũdũ nõ est caritas dei pr̃is in eo. Ubi sciẽdũ q⁹ i scꝛptura multipl'ꝛ accipit⁹ mũd⁹. Pꝛio ꝓ cẽntis vniuersi q̃ a nobis videt. de q̃ Joh. j. Et mũd⁹ p ipm fact⁹ ẽ. et hec ñ ẽ odio habẽda. qz ẽ valde bonũ fm se. q̃ considerata aliq̃lit vẽiem⁹ ad dei noticiã. Ro. j. Inuisibilia dei a creatura mundi. i. boie ꝓ ea q̃ facta sũt intellecta conspiciunt. sempiterna q̃z diuitas z virtꝰ ei⁹. Alio mõ mũd⁹ accipit⁹ ꝓ hoĩb⁹ delectari Joh. j. In mũdo. i. i deo pr̃e erat. Tercio mõ mũd⁹ accipit⁹ ꝓ hoĩb⁹ delectari onẽ sẽsualitat⁹ seq̃ntib⁹. Joh. j. z mõs eũ ñ ꝛ̃g. qz. j. Cor. iij. Carnal' hõ ñ percipit q̃ sc̃ spũs dei. z Jaco. iiij. Amicicia hui⁹ mũdi ĩmica ẽ deo .De ꝙ mõo saluatoꝛ elegit hos apl'os Scõm deniqꝫ mõi piculũ apꝑet õ q̃ apli sr̃ elẽti qz est plen⁹ diaboli laq̃is. A tergo eñ laquei diaboli sr̃ ꝺlectatões pctoꝝ ꝓteritoꝝ. Tu. Nullũ scel⁹õ tã abominabile

fit q̄ ꝑterita dimissa remiscēdo gaudere. Iē a pte anteriori sūt male volūtates. Iē laqus supra nos est timor ꝛ dinat⁹. ꝙ quē ait saluator Mat.x. Nolite timere eos q̄ occidūt corp⁹. Laqus infra nos est amor inordinat⁹ ad tpalia. Tercū mūdi piculū ē q; serui ei⁹ sunt famuli demōis. ī dicit xp̄s dñs Math.vj. Nēo pōt duob⁹ dñis seruire. Et apl's Gal'.j.ait. Si adhuc hoīb⁹ placerē xp̄i seru⁹ nō essem. Videre dñi mei quō serui diaboli seruiūt ip̄is. in estate portāt gūes vestes. iduūt se magno studio ⁊c. Quartū mūdi piculuz de q̄ apli sunt electi apparet ex b̄ quia mūd⁹ amatores suos p̄uat eēnis bonis. Hinc Aug. Semp inq̄t mūdana excluserūt boies a brā vita. Et ī dicebat saluator Joh.xvij. Regnū meuz nō est de b̄ mūdo. q. d. regnū meū ⁊ regnū mūdi habēt ꝛrias p̄ticas. q̄ꝓea de istis p̄dictis piculis istos apl'os elegerat q̄b⁹ et dicebat. Ego vos elegi de mūdo ⁊c. In q̄b⁹ q̄dē v̄bis scti apostoli Symō et Judas a trib⁹ specialiter ꝓmēdantur. scz

¶ Primo ab electōis rōe. ibi ego vos

¶ Scdo ab electoz fructifica/ (elegi tione. ibi. vt fructū ⁊c.

¶ Tercio a fructuū ꝓduratōe. ibi. et fructus vester ⁊c.

¶ Primo dicit q; brī apli ex v̄bis thematis ꝓmēdant ab electōis rōe cū dī. Ego vos elegi de mūdo ⁊ posui vos. q̄si d. isti⁹ v̄re electōis rō nō est alia q̄z mea volūtas ⁊ mea erga vos caritas Et nō vos me elegistī in dñm sed ego vos in fuos elegi sine v̄ris meritis. sz vt ex mea electōe sitis scti. Uñ christ⁹ dñs elegit hos apl'os spēaliter ad ista q̄nq̄z. scilicet

¶ Prio ad familiarē secū ꝙuersādū.

¶ Scdo ad feruenē fidē p̄dicandum

¶ Tercio ad fidelē mūdū regendū.

¶ Quarto ad libēter mortē subeundū

¶ Quīto ad pacīē iudiciū decernēdū

¶ Prio dicit q; mōi saluator elegit hos apl'os ad familiarē secū ꝙuersandū. In v̄itate mirificū donū ē q; ex tot milib⁹ hoīm mūdi istos brōs apl'os ad suā scolā ⁊ ꝙuersatōnem elegit. ex q̄ electōe valde sūt significati. iuxta p̄s. Nimis honorati sūt amici tui dē nimis ꝓfortat⁹ ē p̄ncipat⁹ eoz. Uere magn⁹ honor ⁊ magna ꝓsolatio fuit ꝙuersari cū deo icarnato. videre faciē ei⁹ gr̄iosā. itueri mirabilia copiosa p ip̄m facta. audire v̄ba vite eēne. alloq̄ eū. De q̄b⁹ dicebat ip̄e de⁹ incarnat⁹ Lu.x. Beati oc'li q; vidēt q̄ vos videtis ⁊c. multi enim reges et ꝓphete voluerūt videre q̄ vos videtis et nō viderūt. audire q̄ auditis ⁊ nō audierūt. Hāc q̄dē apl'oz ꝙuersatōem cū christo psal. intelligēs dicebat Prīcipes populoz ꝓgregati sūt cū deo abrahā. i. cū xp̄o. q̄ spēal'r dī deus abraham. qz ei p̄mū fuerat p̄missus. Isti igit⁹ p̄ncipes ꝓstituti sup oēm trā multitudīes sūt ꝓgregati cū xp̄o deo abrahā. Prio q̄n vocati sūt ad apl'atū Mar. ij. vbi dr. q; ascēdit ihesus i mōtē et elegit q̄s voluit. ⁊ fecit q; essent apli. vbi exp̄munt noīa singuloz. ¶ Scdo quo q̄z isti apli ꝓgregati sūt cū deo incarnato in vltima cena Luce. xxij. dicēs eis. Desiderio desideraui vobiscū mādu/care b̄ pasca añq̄z patiar. ⁊ ibi eoz pedes lauit. plixo sīmōe eos docuit. insuper oēs in eōs ꝓsecrauit dādo ptātez ꝓficiēdi corpus ⁊ sanguinē suū. vt dic glo. di.xxj.c. In nouo testō. ibidē eos ad fue būilitatis imitatōez suitauit dicēs. Exēplū em̄ dedi vobis vt quēad/modū ego feci vobis ita ⁊ vos faciat⁹. O aia mea aīa mea ꝓsidera q̄z dulce fuit osculū dei icarnati q̄n pedes apostoloz osculabat. q̄z dulce fuit audire ei⁹ exhortatō em. ⁊ q̄z suaue corp⁹ ip̄i⁹

De sctis Bymone et Juda

z sanguinē sumere. Vñ Bēr. O bone ihesu q̄z dulciter cū hoib⁹ cōuersat⁹ es. q̄z magna z abūdantissima dona eis largit⁹ es. q̄z dura et aspa p eis passus es. dura verba: durioza vbera: durissima crucis tormēta. ¶ Tercio aposto/li terre p̄ncipes cōgregati sunt cū deo abrahā post resurrectiōem. vbi dedit eis ptātem ligandi et soluēdi di. Joh. xx. Accipite spiritūsctm̄ quoz̄ remise/ritis pcā remittunt eis. Jbidē ostēdit eis vulnera sua. discipuli vo gauisi sūt viso dño. Quarto apostoli 2gregati sunt in ascēsione dñi. Act. j. quādo vi/dentib⁹ illis eleuat⁹ est in celū. Quito 2gregati sūt in die pēthecostes Actuū ij. q̄n apparuerūt disptite lingue. sedit q̄z sup singulos eoz̄ et repleti sūt spi/ritusctō. Unde tūc spūssctūs dotauit apl'os istis quattuoz. vicz.

¶ Primo cordis innocētia
¶ Scdo terrenoz̄ displicentia
¶ Tercio p̄ceptoz̄ obseruātia
¶ Quarto aduersitatis tolerātia

¶ Prio inquā spūssctūs dotauit apl'os cordis innocētia cū qua christo pfecte adheserūt. ps. Innocētes z recti adhe serūt mihi. Sūgbi vo auari iuidi cru deles xpo adherere nō pūt. q̄z nō sunt ei⁹ discipuli sz diaboli. Nā xpi discipu li i sua scola pietatē z hūlitatē discunt iuxta illō Mat. xj. Discite a me q̄z mi tis sū. glo. neminē 2tēnendo. z humil' corde. neminē ledēdo. ¶ Scdo q̄z spūs/sctūs dotauit apl'os terrenoz̄ displicen tia al's ip̄m xp̄m dñm seq̄ nō potuis/sent. iuxta illō Lu. xiiij. Nisi q̄s renun ciauerit oīb⁹ q̄ possidet nō p̄t meus esse discipul⁹. Jō i psona oīm apl'oz̄ dicebat Petr⁹ Math. xix. Ecce nos re liq̄m⁹ oia z secuti sum⁹ te. Sup q̄ dic̄ Bernū. Petre bñ feciſti q̄ oia reliq̄sti. q̄z illū currētem seq̄ onerat⁹ nō poras qui exultauit vt gigas ad currēdā viā

¶ Tercio spūssctūs dotauit apl'os xp̄i tribulatōis socios p̄ceptoz̄ obsuan/tia. oia ei q̄ a xpo audierūt p̄cepta ob seruauerūt apli. alit eius amici esse nō potuissent. iuxta illud Joh̄. xv. Uos amici mei estis si feceritis q̄ p̄cipio vob ¶ Quarto spūssctūs dotauit apl'os xp̄i aduersitatis tolerātia. alit xp̄m seq nō potuissent. q̄ dicebat illis Joh. xv. Si me psecuti sunt z vos pseq̄ent. Nō ei est discipul⁹ supra magist̄z. Et apl'us ij. Thim. iij. Oēs q̄ pie volūt viuere i xpo psecutōz patient. Isti reuera apli bñ didicerāt sui magistri lectōez. Nam coz̄ inimicos idoloz̄ pōtifices dum cū vellet occidere non permiserūt sed di/xerūt. Nōgī nī christ⁹ nos nō docuit occidere sz mortuos viuificare. O igit̄ hō dei si vis esse q̄ vocaris: ḡ est xp̄ia n⁹ ver⁹ z xp̄i discipul⁹ habeas cordis innocentiā. terrenoz̄ displicētiā. p̄cep/toz̄ obseruātiā. z aduersitatis tolerantiā Nec ō celesti scola magī angeloz̄ xp̄s secum adduxit z ad ea sibi dilectos do cuit. Scdo xp̄s dñs elegit hos apl'os ad fidē feruent̄ p̄dicandū. Math. x. Cōuocatis duodecim dedit eis p̄tātē spirituū īmundoz̄ t̄. Volens clemēs christ⁹ oēs hoies ab eterna morte erī/pe. z ad sempit̄nā vitā dirigere hos su os electos apl'os sua gr̄a ignitos mi/sit vt in omnē terrā exiret son⁹ eoz̄ um p̄dicatōis. z ignīti ignitā legē p̄dicarēt Dicteī vt 1or. j. ad Choz̄. j. nō fuerūt multū sapientes. nō mlt̄ū potentes. non multū nobiles fm carnē. sed reuera ce lestes: de q̄bo p̄t intelligi illud ps. Ce/li enarrāt gl̄iam dei. Nā quēadmodū celi velociter cucurrerūt īt p̄dicādo nu/dis pedib⁹ palliolo 2tecti amoze ani/maz̄ inebriati. virtute dei tot⁹ mūdi sapiaz̄ z potentiā subiugauerūt. q̄ dic̄ apl's. j. ad Choz̄. j. Infirma mūdi ele git de⁹ vt 2fūda t fortia. Isti igit̄ veri

p̃dicatores p̃dicabãt gl'iaz dei z ñ suã. sic mõ pleriqz faciũt. Predicabãt q̃p/ pe modũ incarnatõis filij dei p̃dicati onis ꝙuersatõis z passiõis. Vnde Pau lus.j.ad Thoz.j.ait. Predicam⁹ xp̃m z hũc crucifixũ. Tercio q̃z xp̃s dñs ele git hos apl'os ad mũdũ fideliť regen/ dũ.de q̃bꝫ ait p̃s. Cõstitues eos p̃nci pes sup oẽm terrã. Nã Andreas apl's est p̃nceps ẽre achaieñ.i grecia. Jaco/ bus maioz p̃nceps ẽre hyspanie licz i iudea sit occisus. Thomas est princeps indie. Jacobꝫ minoz hierosolimitano rũ. Philipp⁹ scithie. Bartholomeus armenie z liconie. Mathe⁹ ethiopie. Symon mesopotamie. Thade⁹ egi/ pti.ambo ñ psis p̃sident. Petr⁹ vo romane vrbi p̃cipat zc. Vñ xp̃s de⁹ nr̃ misit istos in hũc mũdũ sic sol radi os.sicut rosa suũ odoze.sic ignis scintil/ las. Ut em̃ sol in radijs suis apparet. sicut rosa in suo odoze sentiť.sic ignis in scintillis inspiciť.sic apl'oz vtutib⁹ xp̃i psentia z potẽtia cogñscit O iesu pie saluatoz xp̃e cur nõ misisti fortes re ges diuites z tyrãnos ad mũdũ ꝙuer tendũ et regendũ.sz hos bũiles patiẽ/ tes benignos et mites. certe iõ vt in/ notescat tua diuina ptãs p eos.et ip̃le/ aniť tua vera dicta. Diceras em̃ Joh. xiij. Qui credit in me opa q̃ ego facio z ipe faciet z maiora hoz faciet. et ita factũ est. Tu em̃ tres mortuos suscita sti:isti aũt innumeros.tu paucos in iu dea ꝙuertisti ad verã fidẽ.isti vo qua/ si totũ mũdũ.z ad iudiciũ de suis regi onib⁹ veniẽt cũ infinita mltitudie. An/ dreas cũ ppl'o achaie q̃ ibi saluati sť zc

¶ Quarto xp̃s dñs elegit istos apl'os ad mortẽ gaudenť subeũdũ.certe ñ ele git ad supbiẽdũ.nõ ad ociãdũ.nõ õni q̃ ad epulãdũ sz ad patiẽdũ. Nec siq̃/ dẽ ẽ xp̃i amicicia q̃ ī pñti aliq̃s ad tri/ bulatoz deputat sic istos suos frẽs. ex b oñdit futurã gl'iaz forte iestiabilẽ.tu/ xta illõ Ro.viij. Nõ sť ꝙdig.pas.p̃ns tpis ad fu.glo.q̃ reue.ī nob. Quos ei elegit xp̃s ill'etiã occasiõez tribuit q̃b⁹ ad ip̃z ꝙuemũt. ¶ Quito õniq̃ mõi re/ dẽptoz elegit apl'os ad iudiciũ secũ va cať discernẽdũ.nã ip̃i iudicabũt omes mõi hoies siue q̃ añ nos fuerũt siue q̃ nascẽť. Et b ẽ qõ saluatoz ait Mat.xix Vos q̃ secuti estis me sedebitis sup sedes xij.iudicãtes xij.tribꝫ isr'.i. totũ mũdũ qz sic p.xij.tribꝫ itelligũť oẽs gẽtes :qz al's paul⁹ apl's nõ iudicaret q̃ ñ est õ xij.ita p sedes .xij.oẽs mõi ꝓẽptores. Vñ p̃m Albꝛũ magnũ q̃nq̃z sũt modi iudicãdi z ita q̃nq̃z erũt iudices. Pri m⁹ iudicãdi mod⁹ ẽ p̃me auẽtis.i.a seip so habẽs oẽz auẽtẽ sentẽtiãdi p̃miandi siue dãnãdi.z sic sola sctã trinitas iudi cat q̃ sola ẽ q̃ a se hz auctẽ. Scõus mo dus iudicãdi ẽ auẽtis scõe siue delega/ te.z ita xp̃s dñs iudicabit oẽs ꝛz hũa/ nitatẽ.iuxta illõ Job.v. Pi ñ iudicat quẽq̃z sz oẽ iudiciũ dedit filio qz filius hois ẽ. Tercꝰ mod⁹ iudicãdi ẽ assesso rie dignitatis.sic iudicabũt apli z viri pfecti q̃ cũ iudice eminẽti⁹ sedebũt z iu dicabũt tãq̃ meli⁹ sciẽtes leges z regni ꝙsuetudies q̃bꝫ sciẽdis operã dederũt mũdana ꝓtẽnẽtes .q̃bꝫ dic̃ dñs. Vos q̃ reliq̃stis oia z secuti estis zc. Quart⁹ iudicãdi mod⁹ ẽ approbatõis q̃ iudi/ cabũt oẽs scti et etiã angeli approban do dicẽt. Just⁹ es dñe z rectũ iudiciuz tuũ. Quint⁹ modus iudicãdi est ma/ nifestatõnis.et ita etiã damnati et de mones iudicabũt manifestãtes pecca ta iudicando⁊ dicẽdo ꝫ aliũ.tu male/ dicte hoc bic z hic fecisti .tu b ꝓuasisti zc. O deus eterne q̃z terribile erit b iu diciũ vbi nullũ malũ latebit. null⁹ p̃/ ce vel p̃cio se excusare poterit sed q̃b iu stũ erit quisq̃ accipiet. Debem⁹ ꝓfe/ cto reuereri istos mõi iudices vt nob

De sctis Bymone et Juda

gram impetret. q̄ maledictoꝝ terribi/ le euadam⁹ sentētiā. ¶ Scdo sci apo/ stoli Bymō et Judas ex p̄missis the/ matis vbis cōmendant ab electoꝝ fructificatōe. cū dr. posui vos vt eatis z fructū afferatis. Pro q̄ sciendū q⁹ tri pliciter possum⁹ fructificare. scz.

¶ Primo cū anima
¶ Secundo cū corpore
¶ Tercio cum vtroq;

¶ Primo nāq; possum⁹ fructificare cuz aia bona volēdo vl' de deo meditādo. Nā in hoie ē duplex ps. s. rō z sensuali tas: q̄ alit noiant hō interior z exteri/ or. spūs z caro. Per rōem vo hō ē hō. p quā distinguit a brutis. Uñ dr. j. me tap̄. Alia imaginatōib⁹ z mēoꝝ/ viuūt. hō vo rōe z intellectu. p̄ qđ illud qđ hō agit fm dictamē recte rōis illud dr. p̄prie agere vel velle. q; illd agit inq̄tū hō z cū illo merer. Illud vo qđ agit fm impulsū sensualitat/ non dr. p̄prie agere vl' velle. q; nō p̄uēit ei fm q⁹ hō ē sed. put cōuenit cuz brutis. Ideo radix fructificatōis seu merēdi ē in aia rōnali. verūtn ipa rō vel intelle ctus ex se nō sufficit ad merēdū vitam eternā Jō dic̄ Lyra sup. viij. c. ad Ro. q⁹ sicut de⁹ p influxū generalē mouet creaturas ad pfectōes suas naturales/ sic p influxū specialē mouet creaturaz rōnalē ad bonū supnaturale. z tal' vo cat instinct⁹ diuin⁹. Hūc aūt instictū qdam repellūt et nō fructificāt. qdā se quunt. z hi merent. de qb⁹ Ro. viij. dr. Quicūq; eiñ spū dei agunt hi filij dei sunt. q̄ meriti p̄ncipiū est ab aia z a g̃/ tia dei. p̄ncipal⁹ tñ a diuina gra. Aia igit diuia gra illustrata multū meren do fructificat resistēdo vicijs. Dic Ber. ait. Quotiēs restiteris totiēs corona/ beris. Propter̄a post baptismū rema net in nob⁹ p̄nitas ad malū vt resistē/ tes eidē mererem̄. Uñ Aug. de ver bis dñi. Ecce baptizati oēs iustificati sūt. restat tñ pugna cū carne mūdo et diabolo. Et b. Amb. sup Lucā. Coro/ na inqt. p̄posita est. subeūda sunt certa mia. nēo potit coronari nisi vicerit. ne mo pōt vincere nisi añ certauerit. ipi⁹ q̄z corone maioꝝ ē fruct⁹ vbi maioꝝ est labor. Jtē aia pōt mereri volēdo mul/ ta bona. Hinc Greg. Nō ē vacua ma nus a mūere qñ archa cordis plēa est bōa volūtate. Jtē aia pōt fructificare alioꝝ miserijs cōpatiēdo. Greg. Qui ꝓpassiōz exhibet aliene necessitati cru/ cē portat i mēte. ¶ Scdo q̄z possumus fructificare cū corpe: deo cū ipo fruien do. Et licz cū corpe sine bona intēt̄one nō mereamur. tñ qñq; sufficit prima intētio. vt p̄mo q̄s cū intrēdit ire romā amore dei z ibi sp merer. q̄uis ꝓtinue b nō intrēdat. Silr q̄ vult dare eleōsy/ nam et q̄ vult ire ad eccliam cā dei suf ficit p̄ma intētio. z ita mereri possum⁹ cū oib⁹ corpis mēbris. Prio cū oculis vidēdo infirmos z eis cōpatiēdo vl' vi dēdo corpus rp̄i z ip̄m adorādo. aut vidēdo celū terrā z oia creata. z ex hoc deū creatorē laudādo. Scdo possum⁹ fructificare cū auribꝫ vba dei audien do. Tercio possum⁹ fructificare cum ore deū orādo aut primū instruendo vl' insolētes arguēdo vl' deū laudādo. Quarto possum⁹ fructificare cū pedi/ bus pegrinādo. Jtē cū manib⁹ bona opando vel elemosynā porrigēdo aut in orōe extēdendo tē. ¶ Tercio possu/ mus fructificare cū corpe et aia. q̄ñ aia z corpus actualit̄ sunt i bono ope: ita q⁹ corp⁹ agit bona vl' patit molesta. z hec acceptat aia. Reuera mlt̄ū posse/ mus sic fructificare miser corp⁹ mor tificādo. Hinc Col'. iij. Mortificate mēbra vra q̄ sunt sup terrā. Lucy. pfe cto est q̄d poteris boni de corpe exi/ gere: q; statim ad terraz ibit vbi non

pōt fructificare sed vermib⁹ scaturire. sunt tñ pleriq3 fm carnez viuentes et dicētes. Certe nō possum⁹ nos ab ist3 pctis p̄cauere z falsum ē. q3 si tantā di ligētiā adhiberēt ō fnāda castitate q̄n tā de custodia sui vini possent ꝓtinere. nā vt audiūt q⁹ vinū ō vase stillat aut effluit oib⁹ diuinis studēt restringere ſz q̄n sentiūt q⁹ aia ad mortē stillat per prauā cogitatōez nec aduertūt. Silit mlti dicūt nō possum⁹ vigilare nō pos sum⁹ ieiunare nō possum⁹ orare. z fal sum dicūt q3 si centū ducati darēt eis vt vna nocte vigilarēt libēter suscipent z ecce de⁹ pl⁹ dabit p vno p̄ nr̄ q3 mil le ducati valerēt. Igit filij Adā incre duli de futura mercede. O pcōres sō nolēti si intelligeret3 q̄ntū bonū ē h̄ bo seruire z q̄ntū potestis fructificare cer te ferueti⁹ laborarez. vñ Hiero. Null⁹ labor dur⁹ nullū tp̄s longū videri dz q̄ gl̄ia eternitat3 acq̄rit. Si vo es piger ad bñ opandū cōsidera mercedē z xp̄i passionē. nā si doles caput intuere spi neā coronaz. pedes respice clauos cē. Greg. Si passio xp̄i ad mētē reuoce tur nihil durū q⁹ nō eq̄nimit tolerēt. Idē. Cōsideratio p̄mij minuit viz fla gelli. Tercio hi scti apl̄i ex thematis vbis cōmēdant a fructuū pduratōne cū br̄. z fruct⁹ vr̄ maneat. Anie em̄ sūt imortales z illas lucrati sūt deo p q̄b xp̄s passus ē. Hic Greg. Nullū sacri ficiū deo grati⁹ q3 lucrū aniaz. quō vo suis laboribꝫ z passionib⁹ eas lucrati sunt. patet in legenda.

De eodem.
Sermo. xcix.

O Dos amici mei estis si feceritis q̄ p̄cipio vob⁹ Job. xv. c. Ad laudem brōz. Ey monis z Jude apl̄oz verba dicunt. q̄ q̄dem sūt vba saluatoris eis loq̄ntis in q̄b⁹ oñdit ip̄is magnā suā benīuo lētiā q3 ille altissim⁹ filij⁹ dei rex angelo rū dignat seruos q̄npot⁹ suas creatu ras z miseros vocare amicos. z ve a mic⁹ nr̄ est xp̄s dñs. qō ptz p effectum Nā amic⁹ q̄ est in ꝑspis tria debz ami co q̄ est in infortunijs. s.

Prio ꝓmpte ad sua bñficia vocare
Scōo spōte eidē sua bona cōicare.
Tercio tarde eidē dz mala intimare.
Primo nāq3 amic⁹ q̄ est i ꝑsper3 debz amicū ꝓmpte ad sua bñficia vocare. cui⁹rō est q3 cū vn⁹ amic⁹ sciat amicuz de suis bonis gaudere z delectari. z b ei fit delectabile: expedit vt cito vocet amicos ad sua bñficia vt ea eis cōicet cito quia dicit Prouerb. iij. Ne dicas amico tuo vade z reuertere cras dabo tibi cum statim posses dare. q. d. nō so lum benefac amico tuo sz etiaz cito. q3 q̄ cito dat bis dat. Hinc Seneca. Tā tum demis gratie quātū addis more z Prouerb. xj. Discurre festina z susci ta amicū tuum. Sic xp̄s deus dei al tissimi filius vere facit hoc amicicie si gnum. qui cum esset diues nos vero miseri z inopes venit ad nos z vt na tus est statim cepit vagitu nos voca re ad sue diuinitatis diuitias. tandez p̄dicans sua sanctissima lingua voca uit dicēs Matb. xj. Venite ad me om nes. potissime peccatores vocabat cū quibus amicicia in incarnatione con traxit dicens Matb. ix. Non veni vo care iustos sed peccatores. Secun do amicus qui est in ꝑsperis debet a mico sponte sua bona ꝯmunicare qui est in infortunio. quia dum auxilium prestat indigenti z nō queret3 tunc be neficium fit honestius maius z dele ctabilius eo q⁹ dans magꝫ delectatur ex seipo faciens opus virtuosuz nō ro gatus z recipiens beneficiū min⁹ vere

cundat cū nō petit q̄s cū petit. z sic magis accendit ad redamandū. Amicicia enī quādā vicissitudinē amoris habet cū quis amat aliq̄d qđ nō redamat dicit ibi amor ſz nō amicicia. ꝟbigra. licz hō amet vinū vel inanimata est amatio sed nō amicicia. q̄ inanimata z irrōnabilia nō possunt reamare. i. q̄ amicus velit bonū amico gra amici. nō gratia sui. alias nō esset benivol⁹ amico ſz sibīpsi. sicut cū hō amat vnā vestē vel aliq̄d hmōi. Sic ver⁹ amic⁹ noster xp̄s gratuite nobis cōicauit sua maxima memoria digna bñficia vt reamemus ip̄m ꝓpter bonitatē suam. quis enī ausus fuisset petere ip̄m dicendo. Pōſſime xp̄e moriaris p me māsuetissime liberalissime da mihi corpus tuū in cibus z sanguinē tuū in potū. Quis q̄so ausus fuisset petere fac me fieri filiū dei z hec oīa ꝓpio motu disposuit. vñ z post ꝓsecrationē eucharistie dixit Hec quotiēscūq; feceritis i mei cōmemorationē facietis. i. ꝓsiderate si aliquando audistis tantā dilectionē amici ad amicū. quantā ego feci vobis. tō z vos facite hec in memoriā mee dilectiōis.

¶ Tercio amic⁹ qui est in ꝓsperis amico qui est i infortunijs debet tarde mala intimare que ei euenire ꝓtingāt. cuius rō est q̄ sicut ē oppositū in opposito sic ꝓpositū i ꝓposito. sicut enī amic⁹ bona sua cito debz amico intimare vt ip̄m delectet. sic mala tarde nūciare vel penitus omittere ne ip̄m ꝓtristet. quilibet enī amicus ver⁹ cauet amici tristiciam dū potest bono mō. z vt dicit pbs. ix. ethi. Q; si est infortunium marimū tunc debet amico significare vt iuuetur ab eo. Sic vo amico nostro maximū infortunium ꝓtigerat sc̄z infortunium capitalis mortis. ad quā se disponebat ab ip̄a hora incarnatōis veruz nō ira erpresse revelabat suis amicis. i. aplis. sed instante hora sue passionis manifeste revelauit dicēs Matth. xx. Ecce ascendim⁹ hierosolymā z filius hominis tradet̄ p̄ncipibus sacerdotū z cōdemnabūt eum morte. Item Job. xiij Manus tradētis mecū est in mensa. in quo tñ infortunio null⁹ ip̄m adiuuit. nō Petr⁹ qui dicebat. Parat⁹ sum ire tecū z in morte z in carcerē. nō Thomas q̄ dicebat. Eamus z nos moriamur cū eo. oēs enī fugerūt ip̄m in vinculis dimittēdo. vñ dicere poterat illud Job. vj. Necessariū q̄s mei recesserunt a me. q̄ vt dicit Treñ. j. Omnes amici eius sprevuerūt eum inter angustias q̄bus dicebat. Vos amici mei estis si feceritis tē. Unde ex his verbis tria p̄o p̄nti sermone notem⁹ salutis documenta ad gloriam hor⁹ apostolorū declaranda. s.

¶ Primo amicicie distinctionez. ibi. Vos amici mei estis.

¶ Scōo amicicie operationem. ibi. si feceritis.

¶ Tercio christi p̄cepti impletiōez. ibique p̄cipio vobis.

¶ Primū ex p̄missis thematis ꝟbis notemus salutis documentū amicicie distinctionē. p eo quia dicit. Vos amici mei estis. Ex quo datur intelligi q̄ quidā homines nō dicunt christi amici. sed potius inimici crucis christi rursū crucifigētes filiū dei in semetipis id est quantū in eis est faciunt talia p quibus christ⁹ voluit crucifigi. Unde amicicia in p̄senti distinguit in quadruplicem sc̄z.

¶ Primo quedā est ficta.

¶ Scōo quedā est mala.

¶ Tercio quedā est vera.

¶ Quarto quedā est pfecta.

¶ Primo dicit q̄ q̄daz amicicia est ficta vel falsa. que fit triplicit vicz. Primo quādo est in solo nomie z nō ope Eccl.

xxxvij. Est amicus solo nomie z nō re. z talis est sine vitate. ideo dicit. j. Joh. iij. Nō diligam⁹ verbo z lingua sz ope z veritate. Hinc Tull⁹ de amicicia. Ille inquit est verus amicus qui omnia bōa sua amico cōicat z mala amici facit sua. qui vero aliter amat fictus est amicus z noieren⁹. z tales falsos amicos habet christus dñs qui dicuntur christiani nomie. sed sunt eius inimici opere. de quib⁹ apl'us dicit. Confitentur se verbis nosse deuz factis autē negant. z hec est christi maxima charitas q⁹ etiam talibus benefecit. iuxta illud Rom̄. v. Cum essem⁹ inimici do reconciliati sumus p mortē filij eius. Et Job. xv. Maiorē charitatez nemo habz vt animā suam ponat quis pro amicis suis. Secundo falsa amicicia fit quādo est in ore z nō in corde. talis fuit amicicia Joab ad Amasaz. ij. Re. xx. vbi dicitur q⁹ Joab dixit ad Amasam. Salue mi frater. et tenuit dextera manu mentū Amase quasi osculās eum z effudit viscera eius in terrā. talis amicus christi fuit Judas qui ip̄z vocat magistruz. osculo vero tradidit euz in manus inimicor⁹ ad mortē. talis amicus omniū hominū in p̄senti vita est mund⁹. qui ostendit dulcedinem. affert amaritudinē. saltē in morte quādo facit intelligere q⁹ nihil pfuit delectari. gl'iari cc. Ideo dicit Eccl. vj. Est amicus qui cōuertit ad inimiciciam z qui odium z riram z conuicium denudabit. Et beat⁹ Jacob⁹. Qui amicus est huius mūdi inimicus cōstituetur dei. Tercio falsa amicicia fit quādo quis amicicias tenet in p̄speritate sed nō in aduersitate. de quibus dicitur Eccl. xlij. Si largitus fueris assumet te. et si nō habueris relinquet te Et Prouerb. xix. Diuitie addunt amicos plurimos a paupere aūt hi quos habuit sepantur. sz quia nō fuerūt veri amici de q̄bus Eccl. vj. Est amicus socius mēse z nō pmanet in tempe tētationis. Ideo dicit Jsido. lib. iij. de sūmo bono. Q⁹ amicicia in p̄speritate ē incerta quia nescitur an felicitas diligatur vel p̄sona. Cassiodor⁹. Necessitas probat amicū. Hinc Salustius. Verus ait amicus nunq̄z fuit qui aliquando amicus esse desijt. tales amicos christ⁹ modo haberet multos si p̄mitteret dare diuitias temporales. sed quia ip̄is p̄mittit paupertatē paucos habet. sed quasi oīs diligunt mūdū z parentes. Sm quid vero christū. Sicut legitur in legenda Barlaam. Q⁹ q̄dam habuit tres amicos vnū dilexit plusq̄z seipsuz. secundū sicut se. tercium min⁹ q̄z se. vnde necessitate coact⁹ fuit ad p̄mū quē plusq̄z seip̄z dilexerat. cui z dixit. Charissime recordare quō te amaueriz. ecce nunc citatus suz coram imperatore i capitali sentētia. veni et adiuua me ibi. cui ille. Certe mihi nō expedit p̄o te mori si excessisti tu videas ego alios amicos habeo cuz quibus delectari oportet. verūtn̄ do tibi pannos quibus data sentētia super te ligare possis oculos. Inde tristis ad secūdū abijt amicū. qui etiaz ait. Verū est q⁹ fuisti amicus sed non expedit mihi tecuz mori. vadā tamē tecum vsq⁹ ad portam imperatoris z inde reuertar. Abijt igitur tristis vsq⁹ ad tercū quez minus q̄z se dilexerat. cui z ait. Charissime ego nō sicut debui te dilexi verūtamen necessitate coactus rogo vt venias z intercede p̄ me quia citatus suz capitalē subire sententiā. Cui ille hylaris ait. Vere mihi es bonus amicus ideo tecū paratus suz ire vsq⁹ ad morte. p̄m⁹ igit⁹ amic⁹ē mūd⁹. scōs pentes terci⁹ xp̄s. Declara p singula. Secunda amicicia ē mala sz amicicia q̄ ē inē

De sctis Bymone et Juda

prauos de q̄ Lu. xxiij. Facti sūt amici Herodes z Pylat⁹. vñ inter prauos nō potest esse vera amicicia. qō probemus triplr. s.

¶ Primo autozitate.

¶ Scōo ratione.

¶ Tercio silitudine.

¶ Primo pbem⁹ autozitate q̄ inter prauos vera amicicia fieri nō possit quia praui sūt inq̄eti in ania. z amici volūt suos amicos sibi pformes eē. vñ Bze. in pastozali. Cum caute malox amicicijs iūgimur eox culpis ligamur. Et ponit rōnē dicēs. Ab illo q̄ sūme rect⁹ est eoīpo iā discrepat q̄ malox amicicijs vita nr̄a nō discrepat. iō dic̄ Jsiō. Meli⁹ est malox br̄e odiū q̄ pfozti⁹

¶ Scōo q̄ inter malos amicicia nō possit esse. pbem⁹ rōne quā notat pbs ix. ethico. Dz illi⁹ amicicia ē mala z iō vitāda q̄ nō vult facere iusticiā sz prauus est talis qz vult sibi oia ad placitū etiā cū detrimēto alteri⁹. ḡverā amicicia br̄e nō p̄t. volūt nāq; praui vt eis alij cōicent oia. sz ipi nō alijs. de q̄bus Tulli⁹ de amicicia dic̄. Plerīq; querse ne dicā impudēter br̄e talē amicū volūt q̄les ipi esse nolūt q̄ q̄ ipi nō tribunt amicis ℞ ab ipis desiderant. Sic mlti vellēt amicicijā xp̄i vt eis faceret oia fm eox voluntatē ipi vero nolūt facere xp̄i. q̄ dicit. Vos amici mei estis si feceritis q̄ rc̄. Scōa rōne inter prauos vera amicicia fieri nō potest quia inter amicos debet esse pcordia. sed in anio mali est semp discordia. q̄ aūt in se est discors quō cum alijs cōcordare poterit. Ratō vo hui⁹ discordie est. qz ania nō fm oēs potēcias suas est piūcta corpi. s. fm intellectū z voluntatez z fm has ania fertur in verū z bonū simpliciter. sz fm potēcias sensitiuas ania est piuncta corpi. z ideo ei⁹ cognitio fertur sup apparēs verū z eius appetitus sensitiu⁹ sup apparēs bonū. sicut ponit exēplū Auicēna de luce ignis que a pte supioi qua nō piungit materie cōbustibile est clara sed a pte qua piungit est obscura. O igit ania spōsa xp̄i veri scz amici noli piungi palibus z sensibilibꝫ sz piungere deo ℞ est optimū. de q̄ p̄s. Mihi aūt adherere deo bonū est. ¶ Tercio q̄ inter malos esse vera amicicia nō potest. pbem⁹ sic. similitudine tali. sicut opposita in vno subiecto esse nō p̄nt vt albū ibiz nigrum. Sic amicicia que est maximū bonū esse cū prauis nō pōt. Tercio q̄ dam amicicia est vera. z fm Tullium de amicicia est idē velle z idem nolle. s. in bonis. z qui banc falsificant maiori pena sunt digni q̄z qui falsificant pecuniam quia amicicia melioz q̄z pecunia. Vñ Aristo. Quēadmodū amicicia omī thesauro est p̄ciosioz. sic cōmēcia est pctoz fraudis circa ipsam deterioz est fraudatoze circa aurum z argentū. O q̄z multi defraudant xp̄ianox ipsam amicicijā cum xp̄o in baptismo vel penitentia initā potissime hypocrite. fingentes se christi amicos. quasi christ⁹ esset cecus estimātes tales vt eox cor da nō cognoscat plena malicia. sz omnia nouit Hebr. iiij. Omnia nuda et aperta sunt oculis eius Quarta amicicia est pfecta. Perfectū vero. iij. ethicox dicit cui nihil deest. Ille igit habz pfectam amicicijā qui in oibus licitis facit voluntatē amici scz etiam in consilijs sicut fuerunt apostoli z christi discipuli ac nunc viri perfecti se totaliter z sua dīo deputantes z christo adherentes cuius amicicia omī tempe omni loco z modis oibus est firma. O q̄z beatus qui vere suus est christi. O q̄z beatioz qui amic⁹ erit christi. O q̄z beatissimus ille qui vere frater dicit christi. Unde Augusti. Magna dignatio

ñ seruus bonꝰ esse nō possit si p̄cepta dñi sui nō fecerit. hinc amicos suos voluit intelligi vñ boni serui possunt ꝓbari. pōt igit esse z seruus z amicus q̄ bonꝰ est seruꝰ sed z frater. Magna igit est xp̄i clemētia erga homines. magna charitas. magꝫ pietas. aliqñ do eñ seruos aliqñ fratres interdum amicos appellauit. Et ve amicꝰ ꝓprobat. de q̄ Augus. li. de salute aie dicit. Via insignita dei imagie: redēpta xp̄i sanguie. spōsata fide: dotata spū. ornata virtutibꝫ. deputata cū angel. fulcita diuīs dilige illū a quo dilecta es. intende illi q̄ intēdit tibi. q̄re q̄rentem. ama amantē. Scias q̄ q̄lez te paraueri deo talē oportz vt appareat tibi. Deꝰ em q̄ suauis z mitis et mīte mitericordie ē suaues mites z dulces et būiles req̄rit. Elige illū vnicū ꝑ oibꝫ amicis tuis q̄ cū oia subtracta fuerint tibi: solꝰ ipe fidē seruabit tibi in die sepulture tue: cū oēs amici tui recedent a te ille te nō derelinq̄t sz tuebit te a rugientibꝫ paratis ad pdā z pducet te p ignotā regionē p plateas supne hierusalē et ibi collocabit ante faciē maiestatis sue vt audias illud canticū melos vbi est cāticū leticie. hec ille. ¶ Scdo ex p̄actis thematis vbis notem⁹ amicie opatōem: q̄z addit fecerit. q̄a in amicicia nō sufficit cordialꝫ amor. sed req̄rit exterior amicicie demonstratio in ope. Unde ad verā amicicie opationē q̄tuor requirunt. scz

¶ Primo mutua dilectio
¶ Scdo bonorū cōmunicatio
¶ Tercio volūtatū cōformatio
¶ Quarto secretorū reuelatio

¶ Primo dixi q̄ ad amicicia req̄rit dilectio mutua. q̄z dicit Amb. li. ō offic̄ q̄ inter dispares amicicia esse nō pōt. sic christꝰ vt esset amicꝰ nr̄ nobis voluit assimilari. Unde Heb. ij. Debebat p oia fratribꝫ assimilari vt misericors fieret. z ad Phil. ij. Exinaniuit semetipz formā serui accipies. Et Aug. sup̄ ps. Factꝰ est p̄ticeps nr̄e būanitatis vt hō p̄ticeps fieret sue diuinitatis. Sic nos debemꝰ ipm q̄ nobis se assimilauit diligere ac mores eiꝰ addiscere. q̄a dic Joh. xiij. Exemplū dedi vobis vt z vos ita faciatis. Idē. Mandatū nouū do vobis vt diligatis inuicē sicut dilexi vos. Un Aug. Amet hō deū vt amet a deo. cū aūt amat nihil aliō vult q̄z amari. sciens amare se sciat saluare. Amās aūt cūctis renūciat affectibus z toto soli intēdit amori in reddēdo vicem. Amor em z amās. aia z deꝰ. creator z creatura inuicē mutuo currūt. tñ si ex toto se diligūt nihil deest vbi totū est. Unia q̄ amat aduersa nō formidat. pauet q̄ nō amat. trahit desideriis dissimulat meritis. maiestati oculos claudit. voluptati apit. vanitati intēdit. deceptōi pḡit. libidini vrit. odium ducit. irā excitat. supbiā portat. facies colorat. ypocrisim parat ¶ Scdo ad opatōem amicicie req̄rit bonorū cōiocatio. q̄a dicit Phus. ix. ethicorū q̄ oēs amicicie sunt in cōmunicatione. Sic christus dñs erquo oīa sua nob cōmunicauit ideo verus amicꝰ noster ē Bern. Dedit oīa sua vt essent oīa tua. Et aplus. j. Thor. xiij. Quid habes qd̄ nō accepisti. Ex christi reuera amicicia magna est salutis fiducia. Un Augꝰ dicit. Murmuret inquātū valuerit insipiēs et ianis cogitatio mea dicens. Quis em es tu aut quāta erit gloria. quibꝫ meritis illa obtinere speres. Et ego fiducialiter rñdebo. Scio cui credidi z certꝰ sū q̄a in caritate nima adoptauit me dñs in filiū: quoniā verax est in ꝓmissione. potens in exhibitōne. z licet ei oīmino facere q̄d vult. nō possuz terreri multitudie pec

cator si mors dei in mẽte venerit. qñ
pcã mea illã vincere ñ possunt Claui
z lancea clamãt mihi q vere recõciliã
tus sum xpo si eũ amauero. Longin⁹
aperuit mihi xpi lat⁹ lancea in cruce et
ego intrabo z requiescã ibi secure. hec ille
Ecce quõ xps ver⁹ amicus cõicat sua
bona suis amicis. Cõsiliter debet xpi
amic⁹ de suis dare xpo in psona pau⁹
perũ q: ad hoc docuit xps dicẽs. Faci
te vobis amicos de mãmona iniqta⁹
tis. ¶ Tercio ad oationẽ amicicie re
qrit volũtatũ pformatio. q: sm Tul⁹
liũ amicor⁹ est idẽ velle. amic⁹ em̃ ẽ al
ter ego. qõ fit p volũtatũ pformationẽ
amicicia vo ita piungit amicor⁹ aios
vt sit vnũ ex duob⁹. Debem⁹ igit amí
ci nostri xpi voluntatẽ facere q: ipse fe
cit nostrã mortẽ redimẽdo nos. Vo
luntas aũt ipi⁹ est vt vicia detestemur
vtutes amplectamur. z vt omniũ ho
minũ salutẽ optemus. q: xps omnes
homines vult saluos fieri potissime pctõ
res ad pniaz puerti. iuxta illud Mat.
ix. Misericordiam volo z nõ sacrificium.
¶ Quarto ad oationẽ amicicie req⁹
rit secretor⁹ reuelatio. vñ saluator dice
bat Joh. xv. Jam nõ dicã vos seruos
sz amicos. q: quecũq: audiui a patre
meo nota feci vobis. Sed diceres. tũc
discipuli tot z tãta scierunt sicut xps si
bi eis reuelauit. Rñdet Greg. q: du⁹
plex est cognitio de diuis sz perfecta z i⁹
perfecta. Imperfecta habet hic p fidez q̃
est plibatio future beatitudinis z cogni⁹
tionis quã habebim⁹ in patria. Sm illud. 1. Cor. xiij. Nũc cognosco in pte
i. imperfecte tũc cognoscã sicut z cognit⁹
sum. Jõ sm Aug. ponit pteritũ p futu
ro. ppter certitudinẽ. vt sit sensus. i. oia q̃
audiui a patre meo nota feci vobis. i.
faciã qñ vos introducã ad patris visio
nẽ. oia em̃ q̃ scit filius scit z pr̃. qñ ḡ reue⁹
labit nobis patrẽ reuelabit oia nob q̃
scit. q: dicit Bern. Ibi magistrũ semel
vidisse est oia didicisse. z beatus Grego.
Quid ẽ qõ non vident q̃ videntes oia
vident. Sctus vo Tho. dicit q: sic intel
ligit. Oia q̃cunq: audiui a patre meo
nota feci vobis. i. oia q̃ ad vestrã z ali⁹
orũ salutẽ ptinẽt. Nã null⁹ intellectus
creat⁹ pot cõprehẽdere totaliter oẽm dei
sciam cũ sit infinita. bonis vo appben⁹
sio est finita. Mõ sm pbm finiti ad i⁹
finitũ nulla est proportio. vñ nos veri xpi
amici tunc debem⁹ ei reuelare oia cor⁹
dis nostri secreta. iuxta illud Esa. xliij.
Narra si qd habes vt iustificer⁹. Vic
Prouer. xxviij. Qui abscondit scelera ñ
dirigẽt. q̃ aũt pfessus fuerit misericordiam
psequet. z Eccli. xiij. Nõ pfundar⁹ p aia
tua dicere vet. Et de pe. di. j. vbi. Ubi
est taciturnitas pfessionis ibi nõ est spe
randa venia crimis. Quicũq: suã oc⁹
cultat pfessionẽ nõ est ver⁹ xpi amicus
q: dicit Amb. Nihil occultat amic⁹ si
est ver⁹. dicẽ notãter nihil qõ negat oc⁹
modũ ¶ Tercio salut⁹ documẽtũ ex p
missis vbis thematis notemus pcepta
xpi adipletionẽ cũ or. q̃ pcipio vobis.
q. d. vos ita estis amici mei si feceritis
q̃ pcipio. z nõ est⁹ si nõ ipletis. vñ pce⁹
ptũ xpi est de charitate. iuxta illõ Joh.
xv. Hoc est pceptũ meũ vt diligat⁹ in⁹
uicẽ sicut dilexi vos. Ideo debem⁹ im
plere ppter tria sz

¶ Primo ppter dilectõis modalitatẽ.

¶ Scõo ppter tussiõis leuitatẽ.

¶ Tercio ppter scpture autoritatẽ.

¶ Primo xpi pceptũ de fraterna dilecti
one ẽbem⁹ iplere ppter dilectõis moda
litatẽ. Modũ ei xps in suis pcept⁹ no
bis dedit vbis z fact⁹. vbis cũ dixit. B
est pceptũ meũ vt diligat⁹ inuicẽ. factis
cũ subiũxit. sicẽ dilexi vos. Sup q̃ Gre.
q̃rit. z idẽ rñdet di. Cũ cuncta sacra clo
quia plena sint dñici pcept⁹ qd est qõ
de sola dilectõe q̃si de singulari mãda

to dñs dic̃. Hoc ē p̄ceptū me. vt di. xp̄c. Et rñdet. Dñica p̄cepta z mlta sunt z vnū. multa p diuersitatē opis. vnū in radice charitat̄. Sic mlti arboris rami ex vna radice ꝓdeūt. sic mlte vtutes ex vna charitate generāt. Quicqd ígr̄ p̄cipit in sola charitate solidat. nec hz aliqd viriditat̄ ram⁹ boni opis si ñ manet in radice charitat̄. Dic apl's te stat̄ Ro. xiij. di. Nemini q̄cq̄ debeat̄ nisi vt inuicē diligat̄. q̄ primū diligit legē ipleuit. Et tō cōcludit. j. Thim. j. Finis p̄cepti ē charitas. cui⁹ q̄dez dilectionis saluator modū dedit cum ipe nos tripliciter dilexit. ſ.

¶ Primo dulciter.

¶ Scdo sapienter.

¶ Tercio fortiter.

¶ Primo dixi q̄ saluator modū dādo i dilectōe dilexit nos dulciť. in eo q̄ carnē induit i q̄ nobiscū ꝓuersando iuēt⁹ est i silitudie carnis pcti. de hac etiā dilectōe dicebat Job. iij. Sic de⁹ dilexit mūdū vt vnigenitū suū daret. Sic etiam nos cū primis nr̄is dulciť ꝓuersemur. neminē turbādo. ſz q̄ntū i nob ē cū oib⁹ pacē hñdo. j. Thim. ij. Quietā z tranq̄llā vitā agam⁹ i oi pietate. ℞ est ei bonū z acceptū cor̄ deo z saluatore nr̄o. q̄ vł. j. Job. iij. Si q̄s viderit frēz suū necessitatē hñtē z clauserit viscera ei⁹ ab eo quō manet charitas p̄ris i eo Et Jaco. ij. Si frat̄ z sor̄ nudi ſt̄ z indigēt victu q̄tidiano z dicat aliq̄s illis Ite i pace vt calefaciami⁹ z saturemi⁹ z nō ꝺederit⁹ eis ea q̄ necaria ſt̄ corpi q̄d ꝓderit vob. q. d. nihil. ¶ Scdo xp̄s dilexit nos sapiēter q̄ mala nr̄a nō dilexit ſz destruxit. Jō vł. j. Thim. ij. Ult oēs hoies saluos fieri. z ad agnitionē vitat̄ venire. z sic nos debem⁹ ꝓximos sapiēter diligere. vt si mali ſūt odio habeam⁹ eor̄ malicia et diligam⁹ psonā ℞ ē q̄s dic̃ saluator. Si q̄s vēit ad me z nō odit p̄rez suū z mr̄ez z vxorē z frēz z sorores nō ꝑt me⁹ cē discipul⁹. Hoc ē p fectū odiū de q̄ ꝑs. Perfecto odio oderā illos. glo. dic̃. Malicia odiebā z p/sonā diligebā. iō saluator Mat. v. dicebat. Diligite inimicos vr̄os vt sit̄ filij p̄ris vr̄i q̄ i cel' ē. ℞ xp̄s fec̃ Ro. v. Cū inimici essem⁹ reconciliati sum⁹ p mortē ei⁹. g̃ z nos debem⁹ psonā peccāt̄ primi diligere ꝓp̄ deū. q̄ si deū diligim⁹ z ei⁹ filiū diligim⁹ cū sane mēt̄ vel san⁹ sic dū insane mēt̄ vel egrot⁹ ē. ¶ Tercō xp̄s dilexit nos fortiť q̄ vsq̄ ad mortē Eph. v. Xp̄s dilexit nos z tradidit se metipz̄ p nob hostiā z oblatōez ꝺo placētē i odorē suauitat̄. z. j. Job. iij. In h coḡuim⁹ charitatē dei. q̄m ille aiaz suā i. vitā suā p nob posuit. Sic nos debemus vitā nr̄am p primo morti exponere. sic faciebat Paul⁹. ij. Chor. xij. Ego inq̄t libēntissime ipendar p aiabꝰ vr̄is. Et Act. xxj. Nō solū alligari ſz et mori paratus suz. ſz q̄ nō dat subaz quō dat vitā. ¶ Scdo xp̄i iussionē de fraterna dilectōne debem⁹ iplere ꝓp̄ p̄cepti leuitatē. ℞ ei p̄ceptū charitat̄ ē leue. sic q̄ tā a pauꝑe q̄z diuite sano ifirmo sene iuuene p̄t portari. q̄ ꝺr̄ Prouerb. xiij. Doctrina prudentū est facilis. nō em̄ est necesse adire phos vel mare circuire nec celū ascendere vt hoc p̄ceptū quis intelligat. Hinc Deut. xxx. Mādatū hoc q̄ p̄cipio tibi hodie nō ē supra te. nec procul positū. neq̄ in celo situm. neq̄ transmare positū. sed iuxta te est sermo suauis valde in ore tuo et in corde tuo vt facias illud. j. Job. v. Mandata eius grauia nō sunt. ideo nullus excusationez habere poterit in die iudicij de p̄cepto xp̄i. quia lectio facilis z brevis. Un̄ August. Breue p̄ceptum tibi p̄cipitur ama z fac q̄ vis. z infra. Radix sit in te dilectōnis z nō potest de ista radice nisi bonum exi/

re. Idē. Ibi latet qđ ptz i diuinis ꝺmonibꝫ q̄ charitatē ꝺuat i moribꝫ. Tercio xp̄i p̄ceptū de fraterna dilectiõe debemus iplere,pt̄ scripture autoritatē. nā tam veteris q̄z noue legis scriptura admonet. In veteri Leuit. xix. Diliges proximū tuū sicut teipz. In noua Joh. xv. Hoc est p̄ceptuz meū vt diligatis cē. Adeo eni est necessaria hui⁹ p̄cepti exercutio q⁹ de⁹ seipz diligere nõ reputat si primū nõ diligim⁹. iuxta illõ. j. Joh. iiij. Qui nõ diligit fratrē suū quē videt deū quē nõ videt quõ diligere pōt Idē Si q̄s dicit diligo deū et fratrē suum odit mendax est. et nõ solū mendax sz et homicida. j. Joh. iij. Dis q̄ odit fratrē suū homicida est. Dis igit̄ de causis isti sancti apli Symõ z Judas ei⁹ fratres z veri amici dilexerūt deuz supoia et primū sicut seipsos. p quibꝫ saluandis multa laborauerunt et tandē mori voluerunt. vt patet in legenda ipsorum. Amen.

De oibus sanctis.
Sermo. c.

Rex meus et deus me⁹ beati q̄ habitant in domo tua in secula seculoz laudabũt te. p̄s. lxxxiij. Ad gl'iosaz hui⁹ diei solēnitatē p̄missa vba Dauid merito applicant. qz beati i re existūt i celo empyreo vbi glorificant z laudāt deū z dñm ac regē suū miro laudis p̄conio q̄ merito est laude dign⁹ triplici potissime de causa. s.

Primo exq̄ est de⁹ btōs ex bonitate sua creauit.

Secūdo exquo est rex eos ex pietate conseruauit.

Tercio exquo est dñs ipos ex liberalitate beatificauit.

Prio ita z btī laudāt deū exq̄ ipos ex bonitate sua creauit z nõ ex eoz meritis qz nõ meruerūt q̄ nec tūc fuerūt nec ex necessitate aliq̄ illos creauit qz bonoz nostroz nõ indiget de⁹. Sz vt ꝺr Prouerb. xvj. Uniuersa ꝓpt̄ semet ipm operat⁹ est de⁹. i. ex rõne sue bonitatis. e q̄bus duas creaturas solū in sua recepit amicitiā angelos vicz z homines. vt p vba Aug. declarat magr in. ij. di. j. c. v. dicēs. Credim⁹ rez creatorē celestiū vl' terrestriū visibiliū vl' inuisibiliū nullā cām esse nisi bonitatez creatoris. q̄ est vn⁹ ver⁹ deus cui⁹ tāta est bonitas vt sūme bon⁹ btitudis sue q̄ eternalit̄ btūs est alios velit esse ptcipes quā vidit z cōicare posse. z oīno minui nō posse. Illud igit̄ bonū q̄ ipe bon⁹ erat sola bonitatez nō necessitate alijs cōicare voluit. z qz nō valet eius bonitat' aliqs ptceps eē nisi p intelligentiā q̄ q̄nto magr intelligit̄ tāto plenius habeā. Fecit igit̄ de⁹ creaturā rōnalē q̄ sūmū bonū intelligeret. intelligēdo amaret. amādo possideret. possidēdo frueret. hec ille. Et si oia creata q̄ bus de⁹ suā btitudinē nō ptcipat: p zo suo modulo laudāt suū creatorē cum bis q̄ receperūt ab eo. vt auis volitando. serpens reptādo. piscis natādo. arboz virēdo cē. quāto magr deberet hō laudare deū quē ad suā imaginē creauit mūdi dñm ꝓstituit ab eterna moꝛte filij sui morte redemit z etnā btitudinē ei repromisit ꝟ est seipm. in q̄ē oīs dulcedo Aug. Ipe est quē amat oē qđ amare pt siue scies siue nescies Ipe est quē nemo amittit nisi decept⁹. quē nemo q̄rit nisi admonit⁹. quē nemo inuenit nisi purgat⁹. Secõdo btī laudāt regē suū qz eos ex pietate ꝓseruauit in esse nature z gre. nā creatura seipaz nõ pōt ꝓseruare sic nec creare sz a deo ꝓseruat. Hic Aug. Oia inq̄t in nihilū tenderēt sic de nihilo facta sūt nisi man⁹

det sustẽtaret. ¶ Tercio deniq; bñ laudãt deũ dñm suũ qz ex sua liberalitate eos brificauit remunerãdo supĩ meritã remuneratõe illa quã oculꝰ nõ vidit. auris nõ audiuit. nec in coꝛ hoĩs ascendit. Quã ꝺdem ꝓs. ꝓsideras dicebat. Rex meꝰ z deꝰ meꝰ ꝛc. In ꝺbꝰ ꝺdẽ verbis ad omniũ sctõrũ gliam quatuoꝛ salutis documẽta insinuanꝫ declaranda. s.

¶ Primuz sũma liberalitas dñi. ibi. Rex meus ꝛc.

¶ Scõm ꝓcipua nobilitas consoꝛcij. ibi. beati qui ꝛc.

¶ Terciũ maxima amenitas loci. ibi in domo tua.

¶ Quartũ immensitas gaudij. ibi. in secula seculoꝝ ꝛc.

¶ Primũ documẽtũ declarãdũ ex thematis ꝟbis insinuaꝫ sũma dñi liberalitas cũ ꝺꝛ Rex meꝰ z deꝰ meꝰ. ꝙ licz sit dñs z deꝰ oĩm. specialiꝫ tñ est hoĩm ꝑ carnis assumptõez ꝺbus tã liberalis est ꝙ se z sua oĩa eis dedit. Nã suã vitã in redemptõez. carnẽ in cibũ. sanguinẽ in potũ. z se repꝛomisit in ꝓmũ. vñ ẽm sctũ Tho. ꝓmuz est duplex vicz. essentiale z accidẽtale. Essentiale ẽ ipa creatrix diuina natura siue gaudium ꝙ ab ipa imediate ꝓuenit. Accidentale ꝟo est gaudiũ ꝙ ab aliqua creatura causatur. Ex ipa diuia essentia liberalissima tria bona essentialia dantur anie imediate. Siliter ex ipsa xpi humanitate itez tria bona danꝫ hoĩ. sicq; in toto ser ꝓcipua bona dabunꝫ a deo homini scz.

¶ Primũ dos visionis.

¶ Scõm dos dilectõis.

¶ Terciũ dos tẽtionis.

¶ Quartũ sũma honoratio.

¶ Quintũ sũma ꝓuilegiatio.

¶ Sextũ sũma sensuũ ꝑfectio.

¶ Primũ itaq; donũ dixi ꝙ dabiꝫ anie hoĩs imediate a diuia essentia dos visionis diuie in qua ꝓsistit tota merces gaudiũ z exultatio btoꝝ. De pulchritudine byꝰ visionis dicit Aug. sic. Tanta est ibi pulchritudo diuie lucis ꝙ si nõ liceret eã ꝓtemplari nisi solũ vniuꝰ diei moꝛa ꝓter ꝟ solũ inumerabiles anni pleni delicijs recte meritoq; ꝓtẽnerenꝫ. Ideo mallẽ esse in inferno z videre deũ q̃z in celo z nõ videre eũ. Videntes itaq; illã sũmã pulchritudinez ꝑfundenꝫ letitia inenarrabili ac inde quodã lumie beatifico eleuabunꝫ supĩ se ad admirandũ laudandũ z glorifi candum deũ verum. Juxta illud Esa. lx. Tunc videbis z afflues et mirabitur et dilatabitur coꝛ tuuz. sic deniq; conuertẽt ad deum vt extra z ꝓtra ipz nihil desiderare poterit. quia dicit August. xxij. de ciuita. dei. Ipse deus erit finis desideriozũ nostroꝝz qui sine fine videbitur. sine fastidio amabiꝫ. sine fatigatione laudabiꝫ. Et ꝑm Albertum magnũ sine medio scz deferente sicut nunc aer est mediuz deferens lucem. et sine medio obnubilante. quia tunc tolletur speculuz et enigma. alꝫs creatura z nõ creatoꝛ fieret terminus desideriozum nostroꝝz. Attamen nõ videbimus sine medio disponente scz lumine glorie. Hinc psal. In lumine inquit tuo videbimus lumen. Unde sancꝰ Tho. j. parte sũme. q. xij. ait. Q, facultas videndi diuinã essentiã non competit intellectui per naturam sed per lumen glorie. Inde est ꝙ angeli lapsi in celo nõ viderunt diuinã essentiam. vt dicit Lyra super epistolã Jude apostoli. Et magister in. ij. dicit ꝙ angeli ante lapsum nõ fuerunt beati. beatitudo enim consistit in imediata dei visione. Unde Bernũ. in meditationibus. In beata ait vita amabim⁹. sine modo videbim⁹. sine termino cobere

bimus sine medio. O anima mea to/ tis viribꝫ studebut liberali regi seruire vt ipm in suo decore videre merearis. in quo est fons z origo oīs boni Qđ testat Anſ. libro psologion dicēs Excita nūc te ania mea et erige tuū intellectū et cogita quantū potes quale z quantū sit illud bonū qđ cōtinet iocunditatē omniū bonoꝝ. et nō quale in rebus creatis sumꝰ expti sed tanto differēter quāto differt creator a creatura. q̄ hoc bono fruet quid illi erit. certe quicq̄d volet erit: et q̄cquid nolet nō erit. Quid ergo p multa vagaris homuncio querēdo bona anie tue z corporis tui. ama vnū bonū in quo sunt oīa bōa z sufficit. Hec ille. Hāc q̄p se sūmā bonitatē oēs electi vident nō tñ comphendūt. qz quantūcunqꝫ itelligant bonitatē eius melior est. quantūcunqꝫ sentiāt eiꝰ dulcedinē dulcior est. quātūcūqꝫ exptiantur eius delectationē delectabilior est. Ideo dicit san. Tho. li. iij. cōtra gentiles .c. lv. q̄ licet beati videāt deū totū eo q̄ cū sit simplicissimꝰ in eo nō est dare ptem que pateat et partē q̄ lateat. non tñ vident deū totaliter. id ē oīmodis q̄bus esset visibilis in sua imensitate. Huiusmodi autē defectꝰ nō est ex pte dei q̄ se beatis omnibꝫ offert ad intuendū. sed causat ex pte videntis q̄ nō potest cōprehēdere illā diuinitatis imensitatē ac bonitatis eiꝰ infinitatē. vnus tamē alio ipam diuinitatē limpidiꝰ videbit fm q̄ cū maiori gratia z caritate aggredit ad videndū. sicut oīes boies eundē solem nō vniformit videnꝫ sed vnus alio eminentiꝰ fm acumen visus sui. Hanc nimirū visionē prophete z sancti multū desiderabāt: de q̄ sic loquebant. Nam Job. xxxij. 82. Videbit faciē eius in iubilo. Et Esa. xxxij. Regem in decore suo videbūt. s. q̄ hic ei in cordis mūdicia seruierūt. qz dicitur Apocal. vlti. Seruī eius seruient ei z videbunt faciē eius. O q̄z pluz. O q̄z gratū O q̄z suaue est videre regē regum oīa creantē: oīa cōseruantez oīa bona in se cōtinētem. Pro B solo bono mortui sunt martyres. penitentia afflicti cōfessores qui mō gaudent in celis. Sed z nūc fideles cerāt p hoc bono oīa faciētes: oīa sustinētes. ¶ Secūdo a liberali rege deo beati dotanť dote dilectōis q̄tū ad animā. postq̄z em̄ viderint dei maiestatē mor ineffabili dilectōe diligēt: cognoscentes pfecte q̄tū deus dilexerit eos ab initio nondū existētes. z dū inimici eius fuissent et quādo amici eiꝰ facti sunt in ppetuū. Hec aut̄ dilectio erit inter deū et sanctos. inter angelos z sanctos. inter sanctū et sanctū. Primo inq̄z hec dilectio erit inter deuz et sanctos cū magna iocūditate. Quia si gloriať quis cū in regis terreni dilectōne fuerit. q̄nto magis gaudet q̄s ō dilectōne regis celestis ppetua. ¶ Si diceres vtrū deꝰ plus diligat vnū sanctū q̄z aliū. Rñdet san. Tho. in. iij. di. xxxij. q̄ si attēdimus ad affectū dilectionis sic deꝰ nō diligit vnū magis q̄z aliū. q̄a nō plus afficiť ad vnū q̄z ad aliū. sicut pater q̄ plus diligit vnū filiū q̄z aliū. q̄a talis dilectio affectꝰ nō est in deo que fit p dilatatōem cordis. Si aut̄ attendimus ad effectū dilectionis sic plꝰ diligit vnū sanctuz q̄z aliū. q̄a dat z vult ei maiꝰ bonuz et maiorem gl̄iam. O aia saluāda pfecto tūc cognosces pfecte q̄tū te deus tuꝰ dilexerit in p̄senti offerēdo gratiā: expectādo ad penitētiā. remouēdo peti nequiciam. et sic supza tua merita dedit sempiternā gl̄iam ¶ Secūdo in patria dilectio erit inter angelos z sctōs. Nā si in p̄senti angeli sic nos diligent custo

dūt vt pmouerent q̄tū in eis est vsq̄ ad sūmū chorū eor̄. quid tūc erit q̄n/ do erimus cōciues eorū et amici pari ter deū oīpotētē collaudātes. ¶ Ter cio quoq̄ dilectio erit in patria inter sanctū et sanctū. nō erit certe ibi rixa. ñ ira nō inuidia. sicut hic interdū inter patrē z filiū. ¶ Tercio a liberali rege z deo beati dotabūt dote tenrōnis siue fruitōnis. Nā statim vt deitatē vide/ rint z amabūt ac ei firmit̄ adherebūt certi efficient̄ q̄ nūq̄ hoc inestimabile bonū amittent nunq̄ tristabunt̄: nū q̄ esurient vel sitiēt: nunq̄ aliquā mo lestiā habebunt. Sed absterget deus oīnē lachrymā ab oculis sanctor̄: et tā nō erit ampli⁹ neq̄ luctus neq̄ cla mor. Unde Bern̄. aut. O ciuitas cele/ stis secura mansio. incole quieti. homi/ nes nullā indigentiā habentes. O q̄ gloriosa dicta sunt de te ciuitas dei.

¶ Quarto insup ex pte corpis sancti do tabuntur a liberali rege summa ho/ noratōne. quā homo in p̄senti valde appetit. et querit vt honorē verbis z factis. verbis vt laudent: factis vero vt ei obediant. Sed reuera hoc tale ē ac si vnus mus ab alio laudari z illi se preponi querat in regimīe. Unde h̄ mundi honor q̄uis modic⁹ sit: tamē nemo potest ad plenū ip̄m habere. et dato q̄ oīb⁹ p̄ponerē nō tñ pōt ip̄are ventis mari stellis zc. In futuro aūt etiā minor sanct⁹ verū et p̄fectum ho norē consequet̄. Unde ip̄e liberalissi/ mus deus qualēcunq̄ paupem vl' ab iectū aut peccatorē penitentē ducet ad suum palatiū et induet eum regia ve ste. z imponet ei coronā regni sui z im perabit: et oīnis creatura ei obedie. Dicq̄ deus liberalis ip̄m deū facie. fin illud .ij. Petri.j. Magna dona/ uit vobis vt efficiamini diuine cōsor/ tes nature. Hoc autē verificaī nō so/ lum in magnis sanctis vel tñ aplis: sed etiā in minimo sancto. Unde p̄s. Ego dixi dij estis z filij excelsi oīnes. quia mīor sanctor̄ erit maior dñs q̄z esset dñs totius mūdi. Et hoc probat triplici ratōe. Primo ratōe extensiōis Quia vt dictū est nullus dñs terren⁹ potest impare celi: terre mari z oībus creaturis. Sanct⁹ vo in patria habe bit p̄rātem sup oīnes creaturas z de/ mones ac dānatos. Si dicas quō in celo minor sctūs erit rex vel regia. cuz non habeat cui imp̄et. Respondeo q̄ licz omnis p̄latio cesset post iudiciuz: tamē minim⁹ sanctus erit filij⁹ regis eterni. z tanta erit sanctor̄ z angelorū caritas adinuicē vt vbicūq̄ volet mi/ nimus sanct⁹: statim ibi erit tota cu/ ria celestis. Secūdo beat⁹ est maior dominus dño totius mūdi ratōe du ratōis. quia durario mundi ad plus centū annis durat: celestis autē i sem piternum. Ideo dicit Bern̄. O q̄ glo riosū est illud regnū in quo reges con uenīūt ad laudandū et glorificanduz eum qui est rex regū et dominus do/ minantiū. ¶ Tercio beatus est maior domin⁹ dño totius mūdi ratōne con solatōnis. q̄a domin⁹ vite p̄sentis ē semp timidus. nunc timet venenum: nūc p̄ditōnes: nūc furtū: nunc dam num. Sed rex celestis secura corona corōnabit eos. Unde Sapie. v. Acci pient regnū decoris z diadema speci/ ei de manu dñi. ¶ Secūdo liberalis/ simus rex et de⁹ dotabit btōs ex par/ te corporis sūma priuilegiatōne. Nā hec liberalitas in tribus claret. Quia omnes peregrinos quātumcūq̄ su/ os inimicos tamē ad se reuertētes fa/ cit ciues. Et nō tñ modo ciues sz z do mesticos z heredes. z insup ppetuos habitatores. De his aūt fac instrumtū publicū. vñ Apoc.iij. Scribā sup euz

nomẽ meũ.glo.qđ ẽ eẽnũ. Et nomẽ ci uitatꝭ noue hierlm.glo.a ciuitate ciuis ꝺz.z nomẽ meũ nouũ qđ ẽ filius dei. hec eñ tria erũt scripta in suis frontibus .eternꝰ ciuis filius dei. Apocal'. xiiij. Habentes nomẽ eius z nomen patris eiꝰ scriptũ in frontibꝰ suis. Uñ si irẽt ad limbũ statim cognoscerẽt qꝫ essent filij dei et ciues celici. O igitur quõ nunc gaudẽt et regnant peccatores q fuerũt hic dei inimici nũc vero coheredes christi ineternũ .ad Ephe. ij. Jam nõ estis hospites et aduene sꝫ estis ciues sanctorũ z domestici dei.

¶ Tercio liberalissimꝰ rex z deus dabit beatos ex pte corpis sũma sen suũ pfectione .qa postꝫ resurgẽt corpora glorificabunt z pficient oes corporis sensus. Prio visus.nam oculi corpales diuinã essentiã videre ñ possunt.nec animã nec angelum. Rõ est qa obiectũ visus est color.sed in ill'nõ est color. Alia ratio de diuina eẽntia. quia qcquid videt aut fm totũ aut fꝫ partẽ.sed totalit deus videri nõ potest :qz est immẽsus. Nec fm partẽ :qa in eo pars nõ est. Sed visus sic perficitur fm Scotũ sup qrto.dist. xlix. qꝫ ab aliquo extrinseco nõ põt impediri. Et sic videt vno intuitu subter z supꝫ retro sicut ante.delonge sicut depropẽ.paruũ sicut magnũ.vnde existens in occidente põt videre athomũ q est in oriente. Jbi videbis gloriosã christi humanitatẽ oculo tuo. ibi regem glorie olim ꝓ te spinis coronatũ .ibi vulnera pro te suscepta. Jbi genitricẽ dei Mariã. Jbi rosas martyrũ. ibi lilia virginũ .ibi videbis virentes cõfessores. ¶ Secũdo auditus pficiet intantum qꝫ vnus beatus audiet vocem z cantũ omniũ sanctorũ. Quia dicit sanctus Tho.in qrto dist.xlix. qꝫ post resurrectõnem in celo erit specialis vox beatorũ. Jtem discernet vnũ ab aliõ in cantu sonis z vocibus .Jtem sine obstaculo audiet sonũ de longe sicꝫ de prope. Jtem vnus sanctꝰ in suo cãtu non tñ vnũ sonũ reddet: sed plures z diuersos .sicut organũ facit vno flatu diuersos sonos. Uñ Apocal'.xiiij. dicit qꝫ vocẽ quam audiuit beatꝰ Johannes quasi citharedaꝝ citharizantiũ in citharis suis.z terra resonet z celum in voces eorũ. O quantũ gaudium erit audire omniũ sanctoꝝ cantũ quo laudant deum suũ. Esa.lj .Gaudium et letitia inuenit in ea :gratiarũ actio et vox laudis. O quanta exultatio erit audire angelorũ iubilus. Job xxxviij. Ubi eras cum me laudarent astra matutina: et iubilarẽt omnes filij dei. Sed certe sup oĩa erit dulcissima allocutõ christi benedicti. Unde Canti.ij.Sonet vox tua in auribꝰ meis .vox eñ tua dulcis z facies tua decora. ¶ Tercio pficiet ibi olfatus vbi corpus gloriosũ erit odoriferũ. sic odor balsami erũt ante te :qui sentit de longe sicut de prope :z omniũ simul. Excedit autẽ omniũ aliorũ odores odor christi iesu. Eccli.xxiiij. Quasi balsamũ nõ mixtum odor meus .Et suo odore salutifico trahit ad se oĩes beatos. Cantico.j. Currem⁹ post te i odorẽ vngentoꝝ zc. ¶ Quarto pficiet sensus gustus in plena dei delectatõne. Uñ dicit Rich.sup.iiij.dist.xlix.ar.iij. qꝫ er gloria anie quedã dulcedo redundabit in sensum gustꝰ q causabit i gustu et lingua quandã suauissimã bũditatẽ atqz saporẽ quẽ gustabũt sancti in ꝑpetuũ qui excedit in infinitũ omnium ferculoꝝ mũdi huius saporem. Unde etiam Tho.dicit in.iiij.scripto sentẽtiaꝝ. qꝫ etiã viscera nõ erunt vacua sed quadã bũidi suauitate plena. ¶ Quito pficiet sẽsus tactꝰ i aplexu xpi

dñi Cañ.ij. Leua ei⁹ sub capite meo. ⁊ dextera illi⁹ amplexabit̄ me. O frēs carissimi fuiam⁹ ad placitū suū huic liberalissimo deo ⁊ regi q̄ tā liberal' ē ad oēs suos. qz rex me⁹ ⁊ de⁹ meus

¶ Scōm documētū erit tractādū de p̄cipua nobilitate ꝑsortij. Uñ dī. beati q̄ habitāt. Oēs em̄ bti in patria reges erūt ⁊ nobiles: ⁊ null⁹ inuenie⁊ ignbil' ⁊ infirm⁹ sz oēs fulgebūt vt sol in conspectu dei. Mat.xiij. Hec āt societas cōmendabil' est a trib⁹. scz

¶ Primo a sctō⁹ caritate

¶ Scōo a beato⁹ multitudine

¶ Tercio a bono⁹ varietate

¶ Prio societas est cōmendabil' a sctō⁹ caritate. qz sicut dicit Richar. ī. iij dī. xlix. Quilibz btūs diligit btm̄ sic seipm̄. ⁊ de bono ei⁹ gaudet sic de p̄prio. Hinc Anſ. li. p̄logiō. Si amicicia q̄rit nulla inuenit maior q̄z in celo habet. ibi em̄ diligūt deū plus q̄z seipos: ⁊ de⁹ illos pl⁹ q̄z illi seipos. qz illi alterū et se inuicē p illū diligūt ⁊ ille se et alios diligit p seipm̄. hec ille. Ibi em̄ erit caput nr̄m xp̄s. nos q̄z mēbra eius Videm⁹ aūt q̄ nullū mēbr⁹ iuuidet honori alteri⁹ sz potiꝰ ꝑgaudet. Uñ Bre go. ī moza. Tāta vis in illa patria oēs faciat vt qđ in se vnusq̄sq; nō accipit: ꝺ se in alio accepisse exultet. Una tñ erit btitudo letīcie q̄uis nō vna sit sublimitas vite. ¶ Scōo hec societas est ꝑmēdabil' a btō⁹ multitudie. Sancti em̄ ingēti mlt̄itudie erūt vt null⁹ nūerare possit. Apoc.vij. Vidi ingt̄ iohes turbā magnā quā nēo dinūerare potest ex oīb⁹ gentib⁹ ⁊ tribub⁹ ⁊ populis ⁊ liguis stātes ante thronū dei. Nā sicut stelle celi ⁊ r̄re puluer⁹: ac arene maris nō p̄nt nūerari sic electi. Hinc Gen.xv. dixit dñs abrahe añ q̄z filiuz bret. Respice celū ⁊ nūera stellas si potes. ⁊ subūxit. Sic erit semen tuum. Et eiusdē.xiij.c. dixit de⁹ abrae. Faciā semen tuū sicut puluerē terre. quem si hō pōt nūerare semen q̄z tuū poīt nūmerare. Per semē aūt abrahe intelligunt electi. Jō sctā m̄r eccl'ia sic canit. Signifer sctūs michael repsentet eas in lucē sctām: quā olim abrahe ꝓmissi sti ⁊ semi ei⁹. Jō electi pene innumerabiles erūt vt dicit Job .xxv. Nūquid ē numer⁹ militū ei⁹. q.d.nō. Et mgr̄ in ij.di.ix. inducēs btm̄ Bre.di. q̄ tot homines saluabūt q̄t angeli remāserūt ita dī. Supna illa ciuitas ex angel' et hoib⁹ ꝑstat ad quā tātos hūani generis ascēdere q̄ntos illic ꝓrigit ageloꝝ remāsisse: sic̄ scriptū est. Costituisti termios pplo⁹ iurta numer⁹ filioꝝ isr̄l. id ē angeloꝝ. Et q̄a angeli pene innūerabiles sunt vt dic̄ Tho. j. ꝑte. q.l. O, angeli inq̄ntū sūt imateriales suba ī quadā maxima multitudie sūt omnē materialē mlt̄itudinē excedentes. Cui ꝑcordat Dionysi⁹. iij .c. celest̄ hierarchie dī. Multi sunt dei exercit⁹ supernarū mentiū infirmā ⁊ ꝑstrictā excedētes nr̄az mat̄ialiū ꝑmēsuratōnem Sic q̄z btī erūt multi ⁊ innūerabiles. vt sic de⁹ habeat laudē ī multitudine electoꝝ. Et ꝺ ē qđ dauid in ꝑsona xp̄i patri loq̄ntis dicit: Dinūerabo eos ⁊ sup arenā multiplicabūt. O q̄z iocundū O q̄z gl'iosū erit cū tanta multitudine laudare deū creatorē: certe null⁹ exp̄mere pōt: vt dicit Bre. Que ei lingua dicere vel q̄s intellect⁹ capē suffricit illa supne ciuitat̄ q̄nta sint gaudia angeloꝝ chorīs itereſſe. cū beatissimis spiritib⁹ gl'ie ꝑdito⁹ assistere. vere nec ocul⁹ vidit nec auris audiuit nec i cor hois ascēdit ¶ Tercio beatoꝝ societas est ꝑmēdabil' a beatoꝝ varietate. q̄a sicut in mūdo hic nō inueniūt duo homines pares oīno ī merito fm cōem doctoꝝ opinionē. ⁊ glo. sup illud Ecci.

xliij. Nō est inuent⁹ silis illi q̄ ꝓfua/ ret legē excelsi. ita in p̄mijs variāt. q̄a p̄miū cozrñdet merito. z sic ī illa sum/ ma ciuitate duo bti nō inueniunt oi/ no pares. ímo z in angel'. q: ꝯ Tho. p̄ma pte. q. l. vni⁹ ozdis nō sunt eius/ dem speciei sicut Petr⁹ z paul⁹. Ratiōe dat dī. Ea q̄ ꝓueniūt in spē z dr̄nt nūero tm̄ cōueniūt in forma z distin/ guunt materialiē. ꝯ angeli nō sūt cō/ positi ex matia z forma. vñ seq̄t q⁹ im possibile est duos angelos esse vnius spēi. Et q̄a dicit pbs in. iij. metaph̄. q⁹ in his q̄ sunt eiusdē spēi nō est inueni re pri⁹ z posteri⁹. sed in angelis etiaꝫ vni⁹ ozdis sūt p̄mi medij z vltimi ꝑm Dion⁹. q̄ nō sunt eiusdē spēi. nec ꝑ con seq̄ns eiusdē meriti. Nā ꝑm Ubtinuz angeli adheserūt deo ꝑm elegātiā suo rū naturaliū. vt subtilioꝛes forti⁹ ad/ heserūt deo ; z ipi limpidi⁹ cōtemplāt diuinitatē ac dulci⁹ amant. Uñ dicit Antonin⁹ florentin⁹ in sūma q⁹ mini m⁹ angel⁹ in celo est pfect⁹. z ali⁹ eius/ dē ozdinis excedit ī vno q̄du pfectōis terci⁹ itez illū z quart⁹ silr. z sic ō aliꝯ q: species rez. sunt sicut nūeri vt dicit viij. metaph̄. In q̄b⁹ etiā numer⁹ ad/ dit vnā vnitatē sup̄ imediate p̄ceden/ tem. sicut ternari⁹ addit vnū ad bina rīū zc. Ita q̄libꝫ angel⁹ cū sit alterius speciei ab alio addit pfectōnis maio/ rē gradū naturalē z sic maioꝛē gradū gl'ie. Uñ apl's. j. Thoꝛ. xv. Stella dif fert a stella ī claritate. sic z resurrectio mozt uoꝝ. Pēsa igit aīa xp̄i sanguine redēpta : insignita dei imagie. depura ta cū angel' quāta ibi gaudia vbi gau des de btitudine alteri⁹ sic de tua. Et si nō ita intēse. i. foztiť; tm̄ ita extense. i. de oīb⁹ gaudeb̄ de q̄b⁹ oēs beati. Nā q̄tiēs btā virgo filiū baiulauit ī vlnis quotiēs lactauit: q̄tiēs balneauit. q̄ti/ ens coz ip̄i⁹ tpe passiōis gladi⁹ dolo/ ris ptrāsiuit. quotiens oꝛauit: z bzeui/ ter q̄cq̄d fecit hoc cognosces z de oīb⁹ gaudeb̄ sicut ip̄a licz nō ita fozmter. q⁹ xp̄s in p̄sepio iacuit. q⁹ in egipti⁹ fugit q⁹ p̄dicauit zc. de oīb⁹ gaudebis. imo ab exordio mūdi nullū sacrificiū deo acceptū fuit de q̄ nō gaudeb̄. nulla pe cto⁷ tōsio. nll'a oꝛō. nullū p̄ nr̄ nulla martyꝝ cruciatio. nll'a ꝯfessoꝝ afflictō ō q̄ nō gaudeb̄ Nūera igit felix ania si potes celi gaudia. Jō dicit Bef. Mer ces sctōꝝ tā magna est q⁹ nō pōt men surari. tā imꝫta q⁹ nō pōt numerari. tā copiosa q⁹ nō potest finiri: tā pciosa q⁹ nō pōt estimari. Dinc z Aug. de ciui. dei. Acq̄ri pōt estimari nō pōt. ¶ Ter cio in p̄missis ꝟbis insinuat maxima amenitas loci. ibi. in domo tua. q: scti erūt in loco amenissimo. i. i celo empy reo. Cui⁹ q̄dē amenitas ex trib⁹ ꝯsist

¶ Primo ex ei⁹ speciositate

Scdo ex eius luminositate

¶ Tercio ex eius magnitudie

¶ Primo dixi q⁹ amenitas loci cogsc̄t ex ei⁹ speciositate. Nam dic̄ apl'us ad Ro. j. Inuisibilia dī p ea q̄ facta sunt intellecta ꝯspiciūt. Si em̄ reges pala cia habēt speciosa z thalamū decoza/ tū : quāta putas pulcritudinē celestis patrie vbi rex regū z creato⁷ oīm cuz sūmis angel' z spōsa eccl'ia ac rege gl'ie filio eternal' gloriat. Cōsidera terra z que est quasi stabulū plenū sterco⁷ib⁹ z tm̄ abundat auro: argento: lapidib⁹ pciosis: floꝛib⁹ zc. q̄d tūc erit ibi. Pō. q̄ dilecta tabernacula tua dñe vtutū

¶ Secūdo amenitas loci ꝯgnoscit ex eius luminositate. licz em̄ illa celestis ci/ uitas fulgeat miro modo. tamē tanꝫ sol iusticie coꝛpus xp̄i illuminat. z sic luna coꝛpus virgis. z sicut stelle coꝛ/ pora electoꝝ. Unde Apoca. xxj. Lux tas illa nō eget sole et luna nā claritas dei illuminabit eā. et lucerna eius est

agnus. ꝛ Matth. xiij. Fulgebūt iusti sicut sol. O aīa deuota cogita lucē illaꝫ quanta erit vbi erūt īnnūera sanctoꝝ corpa. ¶ Tercio amenitas loci cogſcitur ex loci magnitudie. Nam ista lata terra est minima elemētorū. quia aq̄ decies maior ea. aer decies aqua. ꝛ ignis similiter decies. Celū aūt empyreum est quasi infinite magnitudinis. Baruch. iij. O isrl̄ q̄ magna est domus dei. Nam ibi sunt ſm Dionyſiū tres hierarchie: et q̄libꝫ tres habꝫ choros. In suprema hierarchia sunt seraphin cherubin ꝛ throni. In media sūt dñationes: principatus ꝛ potestates. In vltima sunt virtutes archāgeli ꝛ angeli. Sed diceres vtrū oēs homines ad hos angeloꝝ choros assumēt. Respōdet Bonauen. in scō. dī. ix. q. vij. q̄ sup̄ nouē ordines addet decim⁹ ordo. ita q̄ ad quēlibet ordinē aliqui assumēt electi sed nō omes. quoniā sicut aliqui licet pauci propt excellentiā meritoꝝ supra quēlibet erūt ordinem vt beata virgo. ita erunt aliq̄ qui non erūt tanti meriti q̄ alicui angelo equarent. vt pueri baptizati qui solū meritō christi saluant. ꝛ isti decimū ordinē constituūt. Hinc Luc. xv. celestis patria significat̄ p mulierē decem drag mas habentē. id ē nouem ordines angelorū ꝛ naturā hūanam. ¶ Quarto in p̄missis verbis notatur immēsitas gaudij. ibi. in secula seculorum laudabūt te. Valde glorioſū erit illō regnū in quo oēs sancti cum christo exultāt sine fine. De quo Aug⁹. Quāta inquit illa felicitas in qua nullū erit malū: nullum latebit bonū. vacabūt dei laudib⁹ qui erit oīa in oīb⁹. quoꝝ gaudiū erit pfectū ex oīm pte. scz

¶ Primo supra se
¶ Secundo infra se
¶ Tercio intra se

¶ Quarto extra se

¶ Primo gaudebūt de hoc q̄ est supra se. i. de dei visione in qua cōsistit tota merces scōꝝ. vltra quā nō p̄t plus desiderare. Ps. Satiabor cū apparuerit gl̄ia tua. ¶ Secūdo gaudebunt de his q̄ sunt infra se. scz de supplicioꝝ infernaliū euasione. q̄ sancti videbunt dānatos quō puniūt̄ ſm Tho. in. iiij. dist. vlti. Vñ Esa. vlti. Egredient̄ur ꝛ videbunt cadauera viroꝝ qui p̄uaricati sunt in me. Nam vidētes patrē vel matrē in penis nō compatiunt̄ vt dicit Johānes nyder in p̄ceptorio. Quia maior generatio. scz dei aduenit cui se cōformant ꝛ de el⁹ iustitia letant̄. p̄s. Letabit̄ iustus cū viderit vindictam. ¶ Tercio gaudebūt de his q̄ sunt intra se. scz de anie ꝛ corpis glorificatōne. Vnde Aug⁹. Ibi nihil extra qō appetāt: nihil intra qō fastidiant. ibi vita sine morte: iuuent⁹ sine senectute. ¶ Quarto beati gaudebūt ō celi pulcritudie extra se ꝛ de mundi innouatione ac de sanctoruꝫ iocunditate. necnō de loci speciositate. Ibi dicetur beatis illō Cāticoꝝ. v. Comedite amici et bibite ꝛ inebriamini carissimi. O deus eterne quāta dulcedine tūc inebriabunt̄ electi ab vbertate dom⁹ tue. exultāt et letant̄ ac dicunt. Rex noster ꝛ deus noster qui habitam⁹ beati in domo tua in secula seculorū laudabimus te. q̄ aliā talē impossibile est iuenire vel cogitare domū ac gaudiū huiusmodi: q̄ nec auris audiuit ꝛc.

Narrat de trāsitu gl̄iosi hieronymi q̄ btūs Aug⁹ volens tractatū facere de gl̄ia celestis patrie cepit cogitare quō aut quid scriberet. Cūq̄ eius spiritⁿ deficeret in cōtemplādo celestē patriā venit in mentem vt glorioso Hieronymo litteras mitteret q̄ docere dignaret q̄d de gaudio celesti scribere posſz.

De omnibus sanctis

Cū aūt lram incepisset in hūc moduz. Fratri hieronymo Salutē. Ecce subi/ to lux magā ipaz domū repleuit. odoz qz mirabiľ redolebat. Cūqz sup̄ b Au gustin⁹ mirarē ecce vox de luce inso/ nuit di. Auguſtine expecta modicū et videb. nā facili⁹ ē mūdū ꝓtinere pugil lo q̄z illud ꝓficere qđ conar⁹. Et Aug. Quis es tu q̄ mihi loq̄ris. Et ille Ego iną sum aia Hieronymi q̄ hac hora corp⁹ mortale deposui. z ecce nunc va do in celū penniē regnatura cum xp̄o Sicqz p⁹ dulce colloquiū recessit lux. sed odoz suauissimus remānsit

De eodē festo Sermo q̄

Laudē dicite deo nr̄o oēs sc̄i eius. z q̄ ti/ metis eum pusilli z magni. Apoca. xix. c. Ad gl'iam oim sc̄oz ō q̄ bus hodierna die sc̄a solēnizat mr̄ ec clesia hec ipa ẏba ratōnabiliť dicunť qz ipi eternal⁹ brī ex suauissima dei vi sione assurgūt ad laudādū gl'iandū z bñdicendū deū optimū sp dicētes illō Apoca. vij. Bñdictio z claritas z sapi entia z gr̄arūactio honor virt⁹ z fortī/ tudo deo nr̄o in secl'a secl'oz Amē. Et b est qđ dicit p̄s. Brī q̄ habitāt in do/ mo tua dñe in secl'a seculoz̄ laudabūt te. Ideo z nos ad illō exhortantes dicūt. Laudē dicite deo nr̄o oēs san/ cti ei⁹. qz etiā eccl'ia militās debz se cō/ formare triūphāti. ideo z nos viatores dēm⁹ deū nostr̄ laudare ꝓpť q̄nqz. scz

¶ Primo ꝓpť excitandū affectū

¶ Scdo ꝓpter eleuandū intellectū

¶ Tercio ꝓpter retrahēdū affectū

¶ Quarto ꝓpter exhibendū debitū

¶ Quito ꝓpter ꝓuocandū ꝓximū

¶ Primo dicī q⁹ deū debem⁹ nos via/ toꝛes laudare ad excitādū inciozē affe ctū. affect⁹ em̄ nr̄ est tard⁹ ad laudādū deū ex vnione aie ad corp⁹. iuxta illud Bap. ix. Corpus qđ corrūpit aggra/ uat aiam. ideo debz exerceri in dei laude vt incalescat. p̄s. Sic adipe z pīguedi ne repleat aia mea. vt sicut de pleo va se fit eructuatio: ita ab aia repleta duo tōe z dei dulcedie ꝓcedat laus. ideo sub/ didit. z labijs exultatōis laudabit os meū. Nō igiť pōt cē duotio i corde q̄n q̄nqz nō ꝓrūpat i voce. iuxta illō Ma thei. xij. Ex abūdātia cordis os loq̄t.

¶ Scdo deū debem⁹ laudare ad ele/ uādū in deū intellectū nostr̄. Nam p diuinā laudē hō p intellectū z affectuz ascēdit in deū Vñ p̄s. Sacrificiū lau dis honorificabit me. Cui⁹ rō est. qa nemo offert do sacrificiū laudis z ma lus ē. qz nemo deū laudat quōcunqz clamet qui mal⁹ est. Si em̄ laudat. et bñ viuit bon⁹ ē et laudat deū. z i ipi⁹ laude cogīscit iter salut⁹ ad xp̄m. ideo sub didit p̄s. Illic. i. in laude mea q̄ ē iter ad deū ostendā illi salutare meū. i. xp̄z al'as nō est speciosa laus i ore pctōris.

¶ Tercio deū nostr̄ deū vez debem⁹ laudare ꝓpť retrahendū affectū laudā tis a p̄ijs. p b em̄ q⁹ hō deū laudat e/ leuať in ipm. z sic retrahiť ab his que sunt p̄ deū vt finius ihereat ei quē lau/ dat. sicut freno dirigiť equus ne erret. vñ Esa. xlviij. Laude mea infrenabo te ne intereas. Retrahit ei os hoiez lau de sua ab his q̄ sē p̄ ipz his tribo. vicz. Prio bñficijs ꝓsolatōnū sanitatuz et rū terrenaz. Scdo flagellis. i. dolo re egritudinū: terroꝛe cōminatōnū. z amissiōe bonoz tpaliū. Tercio cu/ stodijs angelorū q̄ nobiscū iūgunť in dei laude p̄m illō p̄s. Preuenerūt p̄n cipes. i. angeli p̄iūcti pallētibus. Quar to deū debem⁹ laudare in ſris sic faci unt sc̄i in celis ꝓpť exhibendū debitū deo obsequiū vt hō ei fruiat p̄m rotuz qđ habz a deo in corpe vicz z aīa lau/ dādo Esa. lxiij. Dilationū dñi recoꝛ

dabo2 laudez dñi sup oib9 q̄ reddidit nobis.q.d.miscōias dñi mente reuoluã.et laudabo eũ sup oib9 mihi collatis.et sup oib9 malis mihi indultis.

¶ Quinto deũ debem9 laudare ꝑpt̄ primũ ꝓuocandũ ad dei laudē vt gaudeāt cũ gaudētib9.z fleāt cũ flētib9. Nã laus ozis ꝓdest etiã audiētib9 inq̄ntũ ꝓuocant ad laudādũ deũ. Unde ps. In dño laudabit aia mea audiāt māsueti et letent. Igit̄ charissimi magnificate dñm mecũ et exaltem9 nomẽ ei9 in idipsuz.clamātes q̄z ad excelsum celũ fratrib9 nr̄is sanct̄ dicētes. Laudē dicite deo nr̄o oēs sci eius q̄ timet̄ deum pusilli z magni q̄ estis fratres nr̄i licz vos iã beati. Un ex ꝓtactis thematis vbis ad gl̄iosaz solēnitatē hui9 diei tria notem9 salutis documēta gr̄a dei auxiliāte declarāda.s.

¶ Primo laudationē dei deuotã.ibi. Laudē dicite deo nr̄o.

¶ Scdo exultationē sanctoz plenaz. ibi.oēs sancti q̄ timet̄ deũ.

¶ Tercio mlt̄iplicationē sct̄oz copiosam.ibi.pusilli z magni.

¶ Primũ siq̄dem documētũ salutis declarandũ notem9 ex p̄missis vbis thematis dei viui laudationē deuotã cũ dz. Laudē dicite deo. Nã ad laudez suã obligauit de9 magn9 omnẽ creaturã iuxta modulũ suũ z ꝺ ex dono bonitatis sue q̄ eos creauit et decēter dotauit. Ad cui9 q̄dē documēti intelligētiaz tria nobis sunt inuestigāda.s.

¶ Primũ vtruz deus magn9 sit vere laudandus.

¶ Scdz vtz i futuro sit voce laudād9

¶ Tercũ cur de9 excelsus ab oib9 ꝓfecte sit laudādus.

¶ Primũ inuestigandũ dixi vtrũ deus magn9 vere sit laudād9.circa hanc q̄stionē dixerũt q̄dam q̄ de9 oipotens nõ sit ab aliq̄ creatura laudād9. Rōez cui9 dicũt talez.q̄ dicit pb̄s.j.ethicoz. Optimoz nõ est laus sz aliq̄d mai9 vl̄ meli9 laude.sz ds ē optimoz optimuz ḡ ei nõ debet laus sz aliq̄d mai9 laude Hinc Eccī.xliij. Maioz est ei oi laude Et ps. Laudate eũ fm mlt̄itudinem magnitudis ei9.sz ei9 magnitudo ē infinita.creatura vo est finita.ḡ a creatura ꝺo ñ debet laus. Ad qō rñdet Rayneri9 in sūma titulo de laude dei. Q, i deo duo possum9 cōsiderare sz suã entitatē z nr̄az vtilitatē. Primo eñ i deo possum9 cōsiderare suã entitatē q̄ est icōpzehēsibilis z ineffabilis. z sic ē maioz oi laude nō solũ hūana sz z angelica.qz q̄licunq; laude laudet illa sūma maiestas deitat̄ semp adhuc infinities maioz laude est digna. z sic ei debetur laus maioz vicz reuerētia z honoz latrie. vñ in psal. Hieronymi ōz loco te decet hymn9. Tibi sit laus de9 sz quātũ ad tuam entitatē. et tibi reddet votum in hierlm sz q̄ntum ad nr̄am vtilitatē. Et ideo q̄ntum ad hoc de9 vere est laudand9 ab oib9 qō ꝓbemus quadruplic̄iter sz

¶ Primo scriptura.

¶ Scdo natura.

¶ Tercio figura.

¶ Quarto iactura.

¶ Primo inquã q̄ de9 altissim9 vere est laudand9 ꝓbem9 scriptura Deute.xxxvj. Quas creauit i laudē z nomẽ z gloriã suã vt sis popul9 sanct9. z Esa.xliij. Populũ istũ formaui laudē meã narrabit. Et ps. Benedicã dñm in oñi tẽpore semp laus eius in ore meo. Idez Magnificate dñm mecũ z exaltem9 nomẽ eius in idip̄m Itez. Magnus dñs z laudabilis nimis i ciuitate dei nostri. Et itez. Lauda aia mea dñm laudabo dñm in vita mea psallã deo meo q̄diu fuero. Et Dañ. iij. Benedict̄es dñe deus patrũ nostroz z laudabi

De omnibus sanctis

lis et gl'iosus i secula. Et tota sacra scri
ptura clamat dñm deū laude dignuz
¶ Scdo etiã pbem⁹ natura q̄ de⁹ ex⁊
celsus sit vere laudād⁹. quia oim natu
ram celestiū et terrestriū ipe condidit
Job.j. Dia p ipm facta sunt. quã incõ
phẽsibili sapia sua diuersificauit. De q̄
bus Job.xxxviij. Quis posuit in visce
ribꝫ hois sapiam. vel qs dedit gallo i⁊
telligentiã. quis enarrauit celoz rõnẽ
et ꝓcentũ celi qs dormire faciet. et ibi
multaz rez naturas admirãs. qz rõ⁊
nẽ nõ põt hõ cõprehẽdere eoz q̄ valde
bona sũt. iuxta illud Gen.j. Vidit de⁹
cuncta q̄ fecerat et erãt valde bona. sz
oia creata sicut a se nõ sũt marie irrõ⁊
nabilia. ita nõ sunt fm se laudãda. qz
dicit phs q̄ natura nec laudamur nec
vituperamur. sz eoz creatoz i eis est lau
dand⁹ tanq̄ artifex i effectu. z ideo ad
magni dei laudẽ inuitam⁹ celũ terraz
aquã ignẽ solem lunã vt laudẽt deũ. q̄
fm Lyrã absolute deuz nõ laudãt ecq̄
sunt inanimata. tñ dicunt deũ laudare i⁊
quãtũ pficiũt ea ad q̄ ordinata sũt vel
inquãtũ sũt materia nob ad laudãdũ
deũ oipotẽtẽ. O de⁹ excelse. O inuicte
potẽtie q̄z magn⁹ es z q̄z laudabilis in
tuis factis. O de⁹ pie certe mlto lauda
bilioz in teipso. q̄ es toꝫ suauis dulcis
z eterna vita sctoz. ¶ Tercio q̄ de⁹ ex
celsus sit vere laudād⁹ pbem⁹ figura.
Nã dicit sctus Tho. q̄ i veteri lege p⁊
ponebant figure tm̃ sine reb figurat⁊
In noua vo lege res tm̃ cũ figuris sic
corp⁹ xpi sub alia tm̃ specie. In pria vo
erũt res sine figuris. qz tũc videbim⁹
sicut ẽ. mõ stat⁹ noui testamẽti est figu
ra pric celestis. sz qz in nouo testamẽto
b̃ est op⁹ fideliũ potissime clericoz z re
ligiosoz vt deũ die ac nocte laudem⁹.
z ad b̃ sunt institute decime oblatiões
z elemosyne vt auxilio illoz laus dei
nõ deficiat de oze ipsoz. ipi vo in cert⁊
bozis canonicis deũ p se z p oĩbꝫ laus⁊
dant dicẽdo in matutinis. Dñe labia
mea apies z os meũ annũciabit laus⁊
dẽ tuã. tandẽ inuitatoziũ. Regẽ mar⁊
tyrũ dñm venite adozem⁹. z tandẽ ad
dei laudẽ inuitãt celũ terrã z oia q̄ i eis
sunt angelos hoies rõnales z res in⁊
sensibiles dicẽdo. Laudate dñm de ce
lis ẽ. ad significandũ q̄ in celo pben
nis laus ẽ sanctoz. vñ Bed. Discam⁹
deũ laudare in terris qõ qñq̄z facturi
sum⁹ in celis. ¶ Quarto q̄ de⁹ oim sit
vere laudand⁹ pbem⁹ iactura. rãta eni
est iactura z damnũ deũ nõ laudãtiũ
hic q̄ nũq̄z laudabũt in patria. sz i in⁊
ferno vlulãdo maledicẽt se diabolũ. et
deũ laude dignũ. iuxta illud. Male⁊
dicũt regi suo et deo viuẽti. Saluãdi
vo incipiũt hic laudẽ dei z nũq̄z tãdez
cessabunt ab ea. qz dicit glo. sup illud.
Laudẽ dicite deo oẽs sancti ei⁹. laudẽ
dicere est bñ viuere Eccli.xv. Nõ ẽ spe⁊
ciosa laus in ore pcõzis. hec est deo ac
cepta hostia. hec õi laus sup sacrificia.
vñ ps. Nũq̄z carnes thauroz mãdu⁊
cabo aut sanguinẽ hyrcoz potabo. Si
esuriero nõ dicã tibi mee sunt oẽs fere
siluaz iumẽta i mõtibꝫ z boues. Et se
quit. Immola deo sacrificiũ laudis z
redde altissimo vota tua. Hinc est q̄
sancti viri vita voce z deũ laudabãt z ali
os ad b̃ incitabãt sic legit de bto Frã⊽
cisco in antiphona. Laudans laudã⊽
re monuit laus illi semp affuit. laus
inquã saluatoziz inuitat aues bestias
z creaturas alias ad laudẽ cõditoziz.
Cui⁹rõnẽ dicit Aug. de ciui. dei dicẽs.
Ipe de⁹ qui est oia in oĩbus finis erit
desideriozum nostrozum qui⁹ sine fine
videbitur sine fastidio amabitur. sine
fatigatõe laudabit b̃ mun⁹. hic affect⁹
hic act⁹ pculdubio erit oĩbus sicut vi
ta eterna cõis est oĩbꝫ. Idẽ li. ꝓfes. Ue⁊
re felix esset q̄ posset diuie laudi semp

insistere. ¶ Scōm inuestigandū vtr in futuro deus sit voce laudād⁹ an solum mente. Ad qō rñdet sctūs doctor Bonauē. q sup hoc nō habeť certitudo nec p auoritates nec p rōnes cogētes cū vtraq ps sit ꝓbabilis z vtraq ps teneať a diuersis. Quidā em̄ dicūt q in celo empyreo nō erit laus vocal'. sed mentalis tā ab angelis q̄z ab aīabus beatis. cū quia nō competit locatis in celo empyreo quia ibi vocē non possunt formare. Naz vox sic formať q pulmo attrahit aerem z attractū dirigit ad vocalē arteriā z inde ad gutur z palatū. tandez mediante lingua formať z in aerē emittiť. In celo vero empyreo nō erit aer. null⁹ certe sonus p̄t esse nisi in aere z sic videť q ibi non erit vox nec laus vocalis. cū quia tanta erit mētalis laus q vocalis locum nō habebit. Vnde glo. sup illud. Benedic aīa mea dño dicit. Clama ḡ voce si est homo qui audiat ℔. sz quia audit de⁹. ḡ benedic. i. lauda aīa mea dñm Et sū qñq vocalis laus exp̄miť in sacra scriptura ad mentalē laudē est referenda. sicut dicit Esa. vj. q angeli clamant sctūs sctūs sctūs. siliter in p̄fatione angeli nō cessant vna voce dicēteſ sctūs ꝛc. z tñ angeli nec habēt pulmonē nec os nec linguā ꝗbus vocē formarent. Quādocūq vero angeli mōstrati sunt laudare vocaliť ℔ fuit p imaginariā visionē. vñ Grego. Laus angelor est in ipa admiratōe z cōplationis sz quia angeli dum mīstrant aliquas reuelatiōes interdū corpa assumūt et p illa loquunť ad nostrū solatiū Alijs aūt magis placet q i patria erit laus vocalis. qō ꝓbemus tripliciť. s.

¶ Primo autoritatiby.

¶ Scōo rōnibus.

¶ Tercio reuelatōiby.

¶ Primo quidem q in patria erit laus vocalis. i. q de⁹ voce a beatis hoibus laudabiť. pbemus autoritatiby. dicit em̄ ps. Benedicā dñm in oñi tempe semp laus ei⁹ in ore meo. dicit semp. i. hic z in futuro. Idē. Exultatōes dei in gutture eor. glo. dicit q in patria vocali laude laudabūt deuz beati. iuxta illud Esa. lj. Gaudiū z leticia inueniet in ea gr̄arūactio z vox laudis. ¶ Secūdo q in patria erit vox laudis ꝓbemus rōnibus z hoc q̄ntū ad homies q̄ habēt ad id instrumēta. z hoc p̄mo rōne pfectōis vniuersi. sic em̄ erunt creature insensibiles vt celū terra q̄ laudabunt deū suū soluz esse suo. z erunt creature rōnales sicut angeli qui laudabunt deū suuz solūmō mente. Ita etiam erunt creature sicut homies beati qui laudabūt deū mente z voce. vt sic nō solum anim⁹ laudet deū verūetiaz lingua z totus homo ferāť in diuinaz laudē. Et si querāť quō hoc fieri possit Dicūt doctores q illa vocis formatio nō erit p aer̄ aspiratōez z respiratōz sz q̄si naturaliter erit beatis cōplantata hec voc̄ formatio. vel q celū empyreum ita defuiat corpibus gl'iosis ad formationē vocis sicut mō aer iste corpibus nō gl'iosis fm imēsaz ptār̄ diuie sapiaz. Secōo ℔ idē ꝓbem⁹ rōe creationis. Dicē ei ps. cxlj. de aīa. q de⁹ z natura nō faciūt frustra sed deus z natura dedit homi linguā ad se laudādū cū illa ḡ videť q suos nō p̄uabit ea. q̄nport remunerabit nam si alios mēbros officio nō p̄uabit ergo nec officio lingue Beati certe oculis videbūt. auribus audient. naribus sentiēt. pedibus possunt ambulare. manibus tāgere. q̄re ḡ lingua nō clamare. Pro quo est sciendū q lingua data est hoi ꝓpter q̄tuor. s.

¶ Primo ad exp̄mendū.

¶ Scōo ad erudiendum.

¶ Tercio ad ꝓsolandū.

De omnibus sanctis

Quarto ad deū laudandū.

Primo dixi q̄ lingua est data hoi ad mēcis ꝯceptū exp̄mēdū. vñ Aug. i enchi. Uerba ꝓterea sunt instituta non p̄ que hoies se inuicē fallant sed p̄ que vnusq̄sq̄ in noticiā cogitatōes suas p̄ferat. Hinc pbs p̄ berme. Uoces sūt signa eaꝝ passionū q̄ sūt in aīa. Et q̄ ad istud officiū lingua in p̄ria nō erit necessaria qz māifesta erūt oīm cordia. j. Chor. xiij. Illumiabit abscōdita tenebraꝝ scz q̄ ad māifestationē cordiū reprobor. z māifestabit ꝯsilia cordiū q̄ ad manifestationē cordiū electoruz. Hinc Aug⁹. de vbis dñi. Tunc ꝯscia nr̄a penetratur et mens vniuscuiusq̄ alteri⁹ ab oculis nō abscōdit scz si btūs voluerit. Scōo lingua data ē homi ad eruditēdū Esa. xiij. Dñs dedit mihi linguā eruditā vt sciam sustentare eū q̄ lapsus est in vbo. nec q̄ ad istud officiū ligua erit necessaria qz oēs erūt sapientes z docti. iuxta illud Hiere. xxxj Nō docebit vltra vir p̄mū suū dicēs Cognosce dñm. oīs eū cognoscent a minimo vsq̄ ad maximū. non ꝓfecto q̄s interrogabit ab alio ibi di. Quis ē dñs ihs. q̄ beata vgo. q̄s sanct⁹ Petr⁹ sed statim oīes cognoscēt. Tercio lingua data est homi ad ꝯsolandū dicēdo nō tristeris zc. vñ Eccī. xl. Tibie z psalteriū dulcē faciūt melodiā super vtroq̄ lingua suauis scz ad ꝯsolandū Et nec q̄ ad Bofficiū erit lingua necessaria in p̄ria. qz oīs erūt ꝯsolati gaudentes z leti Esa. xxxv. Gaudiū z leticiā obtinebūt fugiet dolor z gemit⁹. et Apoc. vj. Abster get de⁹ oēm lachrymā ab oculi sctōr z nō erit vltra clamor neq̄ gemit⁹ n̄ dolor Quarto ligua data ē ad laudādū deū Eccī. lj. Dedit mihi dñs linguā mercedē meaz z in ipsa laudabo eū. Et p̄s. Exultabit lingua mea iusticiā tuā. z q̄ ad istud officium semp̄ manebit. Et q̄ lingua q̄ ad B officiū remanebit ꝓbem⁹ tercio reuelati onib⁹. Nā Apoc. vij. sic fuit reuelatus Johāni Uidi turbā magnā quā dinumerare nemo poterat ex oīb⁹ gentib⁹ z tribub⁹ et pp̄lis et linguis stāres añ thronū in cōspectu agni amicti stolis albis z palme in manib⁹ eor̄ z clamabāt voce magn̄ dicētes. Sal⁹ deo nr̄o q̄ sedet sup̄ thronū z agnō. Et ciusdē. xix. c. Uox de throno exiuit dicēs. Laudez dicite deo nr̄o oēs sancti ei⁹ z q̄ timentes eum pusilli z magni. Et audiui q̄si vocē aquaruz multaꝝ z sicut vocē tonitruoꝝ mꝫtoꝝ dicētiū alleluia. Q̄m regnauit dñs deus noster oīpotēs. gaudeam⁹ et exultemus et dem⁹ gl̄iam ei. vñ dicit Remigius. Q̄, tūc cessabūt oēs lingue ꝛ tm̄ remanebit hebraica q̄ credit fuisse prima. iuxta illud Sopho. iij. Quia nūc reddā pp̄lis labium electū vt inuocēt oēs in noīe dñi. Alij āt dicunt et meli⁹ q̄ oīm nationū linguas sciēt et p̄ quā volunt laudabūt deuz suū. iuxta illud Apoc. vij. Uidi turbā magnā ex oīb⁹ gentib⁹ tribubus z linguis. O q̄s felix popul⁹. O q̄s beata natio. O q̄s beneꝫ dictus homo q̄ custodit linguā suaz a malis. q̄ eternaliter deū est laudatur⁹ O q̄s dulcē cantū ibi formabit q̄libet. z vniuscuiusq̄ vox sine obstaculo audietur. Incipiet em̄ xp̄s homo cui⁹ vocem audiētes oēs electi dicēt. Sonet vox tua in auribus meis vox enim tua dulcis et facies tua decora nimis. Deide beata vgo dicēs. Magnificate dñm mecū et exaltem⁹ nomē ei⁹. Deide oēs dicētes. Magn⁹ dñs et laudabilis nimis i ciuitate dei. vñ Bern. O q̄s gloriosum ē regnū in q̄ ꝓueniēt ad laudādū z glorificādū eū q̄ est rex regū z dñs dñantiū. Tercio inuestigādū cur deus excelsus sit ꝓfecte laudād⁹. Ñdet

ꝙ ꝓpter duo scilicꝫ.

Prio ꝓpr̄ suū nobilissimū obiectū

Scdo ꝓpr̄ suū pfectissimū effectuꝫ.

Primo inquā deus ab oīb⁹ pfecte est laudādus ꝓpter suū nobilissimum obiectū.i.ꝓpter suā suauissimā z optimam essentiā in qua est oīs boni z delectatōis origo. Ūñ Anſ. ad diligendū z laudandū deū sic hortat. Excita re ait nūc aīa mea et erige totū intellectū z cogita q̄ntū potes. si em̄ p̄dicta delectabilia sunt cogita z q̄le z quantum sit bonū illud qđ cōtinet iocūditatē omniū bonorū: ñ quale in rebus creatis sum⁹ experti: sed tāto differentius quāto creator a creatura. Si em̄ bona est vita creata: quātū ē bōa creatrix. si amabilis est sciētia z sapia in cognitōne rer̄ cōditarū: q̄ amabil' est sapiēcia que oīa cōdidit ex nihilo. Deinde si multe z magne sunt delectatiōes in reb⁹ delectabilib⁹ q̄lis z quanta est delectatio i illo qui fecit illa delectabilia. Qui illo bono fruitur qđ illi erit. z qđ illi nō erit. Certe q̄cq̄d volet erit et qđ nolet esse nō erit. Illi q̄ppe erūt bona corpis z aīe qualia nec oculꝰ vidit nec auris audiuit: nec cor cogitauit. Quid ꝙ multa vagar̄ o hō q̄rēdo bona aīe z corpis tui. ama vnū bonū in quo sunt oīa et sufficit. desidera vnuꝫ bonū qđ est oīe bonū z satis ē. Quid em̄ desideras caro mea. ibi ē quicq̄d amas q̄cq̄d desideras. hec ille. Secūdo quoq; deus ē laudād⁹ ꝓpter suū pfectissimū effectū. i. ꝓpter creatiōem dotatiōem et gubernatiōez vniuersi in q̄ null⁹ defect⁹ sed oīa ordiauit optīe. ita ꝙ nihil vltra addi possit. q̄ oīa singillatim cōsiderātes extollēt voces cuꝫ martina mētis admiratōe z dicēt illō j. Thi. j. Regi sec'lorū imortali z inuisibili soli deo honor et gloria i secula seculorū. Quia tu es q̄ oīa tā pulcre tam nobiliter ordinasti. me q̄ꝫ ad tuā imaginem z sil'itudinē sine meis meritis creasti. Tu me nutristi: tu custodisti. tu instruxisti: tu pcā remisisti. tu gr̄az tuā dedisti. tu ꝓ me mori voluisti. tu me beatificasti. tu angel' me coequasti in anima et corpe glorificasti. tu filiuꝫ dei fecisti. z ecce tuā dulcissimā faciem mihi ostēdisti. in cui⁹ visione gaudeo iocūdor et exulto. In eternū q̄ꝫ tecum regno. ideo laudent te celi z terra. mare z oīa opa tua amen. sed z aīa mea cor z corpus laudē dicūt tibi cū oīb⁹ sanctis tuis ꝓ q̄b⁹ incarnat⁹ laborasti: p̄dicasti: miracl'a fecisti. obprobria sustinuisti. vincula flagella spineā coronā et mortē. Secōm itaq; documētū notem⁹ ex thematis v̄bis declarādum sanctoꝝ exultatōem plenā cū or. oīes sancti ei⁹ qui timetis eū. s. timore filiali z reuerētie: qui ē sanct⁹ timor. p̄s. Timor dñi sc̄us ꝑmanet in seculum seculi. Unde sc̄ōrū exultatio erit plena ex omni pte. scz

Primo a pte supiori

Secūdo a parte inferiori

Tercio a pte vndiq; exteriori

Quarto a pte interiori

Primo dici ꝙ sc̄ōrū in beatitudie exultatio erit plena a pte supiori de sūmi dei suaui visione qui tā dulciē intuebitur ꝙ nihil ꝑtra illū desiderab'. p̄s. Satiabor cū apparuerit gl'ia tua. Et Aug. xxij. ō ciui. dei. Ipe de⁹ erit finis desideriorꝝ nr̄orꝝ. Hinc Esa. lx. Tunc videbis z afflues: z mirabit' z dilatabit' cor tuū. Hoc ꝑculdubio desiderabant ꝓbete ap'li z martyres. Ideo dicitur Job. xxxij. c. Videbūt faciē eius i iubilo. z Esa. xxxij. Regē i decore suo videbūt. Apocal'. vlti. Serui ei⁹ serui ent ei et videbūt faciē eius. Hoc optabat Philippus ap'ls dicēs Joh. xiij. Dñe ostende nobis patrē et sufficit no

De omnibus sanctis

bis. Hoc desiderāt nō solū hoies :sed z ipsi angeli.j.Pe.j. In quē desiderāt angeli ꝓspicere. Propter hanc visionē fuit Petr⁹ crucifix⁹. Paul⁹ capite truncatus. Bartholome⁹ excoriat⁹. Ste/phan⁹ lapidat⁹. ac martyres passi ig/nes.vincula.flagella.carceres.bestias obprobria.dāna zc. O de⁹ eterne q̄ntū bonū lucrabit̄ q tuā faciē videre mere bit̄. O de⁹ iuste q̄ntū damnū viceuer/sa incurret q hac ꝑuat⁹ fuerit. ℟ pfecto damnū maioris est pōderis q̄z etna i/ferni flāma. vñ z dānati dicunt qz mlt̄ū dānificati. ¶ Scdo sctō ꝓx exultatio erit a ꝑte inferiori de eterne pene euasi one. ꝓm em̄ Tho. et alios sup. iij. di. vlt̄. dānati nō videbūt gl'iam btō ꝓx bñ bti penaz eoꝝ Esa. vlt̄. Egredient̄ z videbunt cadauera eoꝝ q ꝑuaricati sunt in me. videtes tñ ibi suos cōsan/guineos puta patrē matrē frēs zc. nō dolebūt sup ipos qz maior generatio iā aduenit scz filiatio dei ꝯ quē illi offē derūt. ¶ Tercio exultatio sctō ꝓx erit ple/na a ꝑte exteriori vndiqz. vñ Aug.li. ō li.ar.ait. Tanta ē pulchritudo iusticie tanta est iocūditas lucis eterne vt eti/am si nō liceret ampli⁹ in ea delectari q̄z vn⁹ diei hora ꝓter ℟ solū inumera biles vite hui⁹ dies pleni delicijs z af/fluentia bonoꝝ tpaliuz recte z merito despicerent̄. tot igit̄ sunt gaudia q̄t q̄li bet hz in se vl̄ in alijs q ea sol⁹ dei no ticia cōprehēdit z illi q̄s dei misceōia in finita voluerit ea scire. Tātū nāq gau debit q̄sq de bono alteri⁹ q̄ntū de suo ꝓꝛio scz extēsiue.i. de oib⁹ gaudebit ñ tamē ita intense.i.ita suauiter al'as nō esset mai⁹ gaudiū beate ꝥginis q̄z mi nimi saluati.qō est falsuz qz licet gau/deat de oib⁹ opib⁹ ei⁹ q̄busz q̄ties ꝓcurauit cū filio sz tñ ipa dulcius zc. Jō dicit Aug.de ciui.dei. Qō de⁹ ꝑpa rauit diligentib⁹ se spe nō attingit̄ cha ritate nō cōprehēdit̄. desideria z vota transgredit̄.acq̄ri pōt.estimari nō pōt Ad idē dicit Bern̄. Merces sctō ꝓx magna ē q nō pōt mēsurari. tā multa q nō ꝑt numerari. tam copiosa q nō pōt finiri.tam p̄ciosa q nō pōt estima ri.nā ibi gaudebūt de pulchritudie ce li de inouatione mūdi de natura ꝓx co gnitōe. ¶ Quarto exultatio sctō ꝓx erit plena a ꝑte interiori videtes se ania et corpe gl'iosos fortes imortales splēdi/dos agiles eternos ciues celi q̄ipon⁹ filios eterni dei ineffabiliter gaudent vñ Aug.li.de corpis z anie misera vi/ta. O caro illaz vitā amplecti debuisti vbi vita sine morte. vbi iuuētus sine se nectute. vbi lux sine tenebris. vbi gau/diū sine tristicia. vbi pax sine discordia vbi volūtas sine imuria. vbi regnū si/ne mutatiōe. Ideo o saluāda ania nō sit tibi dux in istis paucis dieb⁹ affli/ctio pnie. puta ieiuniū.elemosyna.oō vigilie zc. ꝓter tale bonū. ¶ Tercuz eriā documētū notem⁹ ex themat̄ ver bis mlt̄iplicatōez sctō ꝓx copiosam cuz dicit̄. Pusilli z magni laudē dicite do Jn btitudine em̄ vn⁹ aliū excedit sicut stella differt a stella in claritate. Jō sciē dum est q in btitudine duodecim sūt ordines btō ꝓx. Prim⁹ z infim⁹ ordo be atorū in gl'ia pueroꝝ baptizatoꝝ q ñ ꝓpijs meritis.sz merito passionis xp̄i bñdicti sūt saluati. Jō dicit Bonauē. sup.ij.di.ix. Q, sicut aliq̄ licet pauci ꝓ/pter excellentiā meritoꝝ ꝓstituti sunt su pra choros angeloꝝ. vt ꝺ go beata. ita etiā q̄dā infra choros angeloꝝ. vt pue ri p̄mo baptizati q nō meruerūt i pu/gna sicut alij hoies aut angeli. de q̄b⁹ dicit Apoc.xij. Factū est p̄lium magnuz in celo Michael z āgeli ei⁹ pugnabāt cū draconе. z isti pueri exītes infra cho ros angeloꝝ laudant deū cū isto sua/ui cantico di. Gratias agim⁹ tibi opti

me creator dulcis redēptor qz tā tēpe/ria letificat. Duodecim⁹ ordo siue sta/
stiue eduxisti nos ō carnis carcere q⁹ ꝯ tus est xp̄i filij dei viui cui⁹ officium ē
istā tuam suauē diuinitatē nūqz aliqō fm būanitatē recōciliare pcōres deo
actuale pctm̄ ꝓpetrauim⁹. O qz placi/ patri. z fm diuinitatē z būanitatē glo
dus. O qz suauis iste cant⁹ q figurat⁹ ē rificare oēs. iuxta illud Job. xvij. Hec
Apoc. vij. vbi dicit Jobes. Vocē quaz est vita eterna vt cognoscāt te deuz pa
audiui q̄si cytharedoꝝ cytharizantiuz trem z quē misisti iesum. Modo ho/
in cytharis suis z terra resonabat i vo mines oīs bti exceptis pueris bapti
ces eoꝝ. Scōs ordo in btitudine erit zatis vt ptactum est assument ad cho
inferior chorus angeloꝝ quorū offici/ros angelorū. iuxta illud Matb. xxij.
um est semp diuinā essentiā ꝓtempla/ Erūt boies sicut angeli dei. Qz qui in
ri ac nos die noctuqz custodire. Terci quo choro collocent de hoc duplex est
us ordo est ordo archangelorū quorū opinio. nā tenent q̄dam sic. q⁹ sicut in
officiū ē de arduis instruere vt de na/ celo sunt tres hierarchie in q̄libet hie
tiuitate xp̄i z factis ei⁹ ac ꝓphetias re/ rarchia sunt tres chori. sic in ecclia mi
uelare. Quart⁹ ordo est ordo vtutū q̄/ litante sunt tres stat⁹ saluandorū. z in
rum officiū est miracula facere. Quin quolibet statu sūt homies triplicis cō
tus ordo est ordo prātuz quorū offici ditionis. z sic fm nouē chozos sūt no/
um est ptātes demonū arcere ne tātū uem cōditionū homies. Et ideo eccle
noceāt q̄ntū cupiūt. Sext⁹ ordo est or sia militans correspondet triūphanti
do p̄ncipatuū quorū officiū est ꝓuin/ vt fm bas cōditiones in celo collocen
cias regere docere etiā homies vt exhi tur. Iste aūt tres hierarchie terrestres
beant reuerentiā vnicuiqz fm decenti sunt laycorū clericorū z religiosorū. In
am hoīm. Septim⁹ ordo est ordo do/ hierarchia laycoꝝ sunt hoies in tripli
minationū quorū officiū est docere p̄/ ci cōditōe. aut ei sūt i mr̄imonio aut in
latos z dños quō subditos regant et viduitate aut i vginitate. illi igit q̄ sūt
dirigant. Octau⁹ ordo est ordo thro/ in mr̄imonio locabūt i choro āgelorū
norū in qbus relucet rectitudo diuini q vo in viduitate cū archāgelis. q aūt
iudicij. horū officium est veritatez dei in vginitate cū vtutib⁹. In hierarchia
quā ip̄i a deo accipiunt ad inferiores etiā clericorū sē sub triplici officio. aut
transfundere. Non⁹ ordo est cherubin ei sūt altari fuiētes vt accoliti. aut cor/
i. pleni scientia quorū officiū est ꝓmo/ pus xp̄i ꝓsecrāt vt sacerdotes. aut ali/
uere homies ad diuinā cognitionē. q⁹ os ꝓsecrātes vt ep̄i. z sic p̄mi locabunt
sciētie plenitudinē quā ip̄i a deo accipi inf ptātes. scōi inter p̄ncipat⁹. tercij i/
unt inferioribꝫ trālfundūt. Decim⁹ or ter dñationes. In hierarchia q̄z religi
do est seraphin. i. in amore dei arden osorū siliter sunt in triplici officio. pri/
tes quorū officiū est alios ad incendi mi vere penitentes. scōi p̄dicantes. ter
um diuini amoris ꝓmouere z formā cij contemplātes. p̄mi igit locabūtur
vere dilectionis tribuere. Undecim⁹ cum thronis. secūdi cū cherubin. ter/
ordo siue sedes est dei genitricis Ma cij cū seraphin. Alia vero opinio tenet
rie q exaltata est sup̄ chozos angelorū que mihi magis placet q⁹ cuiuscunqz
rōne dignitat⁹ materne. cui⁹ officiū est status hic existat qui cum maiori hu/
p̄ oīb⁹ intercedere q̄ est mediatrix int militate z charitate hinc egredietur il
xp̄m filiū suū z boies q̄ totā celestē cu/ lic altius locabit. Iuxta illud Lu. xiij

De animabus in purgatorio

Qui se humiliat exaltabit. Ista tamē gratia dei dum quenerim⁹ ibi certissi⁹ me cognoscem⁹ p̄ experientiam. laboremus tamē carissime corone anie mee ⁊ mercedes sanguis christi anie xp̄iane vt p̄ veraz pniam quenniam⁹ ad sūmi dei p̄sentiā. vbi cū angelo⁹ mltitudie alij alios exhortātes dicam⁹ Laudez dicite deo nostro oīs sancti angeli ⁊ sancti boies pusilli ⁊ magni. sic q̄z gloriosus de⁹ habebit laudē in medio electo⁹. Ad quā laudē nos pducat iesus xp̄s p̄ nobis crucifix⁹ q̄ cū patre ⁊ spū sancto viuit ⁊ regnat p̄ ūmensa seculorum secula Amen.

De aniab⁹ in purgatorio.

Sermo. cij.

Miserimini mei miseremini mei saltē vos amici mei quia manus dñi tetigit me Job. xix. Licet hec verba bt̄is Job dixerit de se in magna tribulatōe posit⁹. tñ hec possūt clamare clamore mētis anie q̄ sunt in acerbissimis purgatorij penis. vbi tñ spiritus affligit igne corpali. qz b̄ Fm diuine iusticie eq̄tatē obligati remanserūt. nō in ꝑpetuā penā sz tpalem. quā optet soluere in purgatorio multiplici rōne. s.

¶ Primo rōne bonitatis diuie.

¶ Scdo rōne lucis diuine.

¶ Tercio rōne diuie iusticie.

¶ Primo dixi q̄ necessariū est purgari i purgatorio rōne diuie bonitat⁹. qz sic sūma bonitas nō patit q̄ aliq̄ bonū remaneat irremuneratū. ita sūma dei iusticia nō patit q̄ malū remaneat i punitū. qz talis ē natura diuia q̄ vbiqz p̄sequtur peccatū. vñ Aug. Punitus est de⁹ peccatū p̄ueni illū punitnō ille. qz si te dimittis cū peccato etiā veniali i manib⁹ dei. nescis certe q̄z forte manū incurris. Jō dicit ap̄ls. Horrendū ē incidere in man⁹ dei viuētis.

¶ Scdo necessariū est in purgatorio puniri pctm̄ rōne lucis diuie. Tanta em̄ est dignitas illi⁹ lucis diuie q̄ eam soli mūdi oculi p̄nt videre. iuxta illud Matb. v. Bti mūdo corde q̄m ipi deum vid̄. Oportet igit vt anteqūz veniat ad aspectū diuie luc⁹ vt habeat innocentiā baptismalē. qz nullū coinq̄natū potest ibi intrare Apoc. xxj. Et si esset q̄s i⁹quinat⁹ in celo. tñ diuie lucis splendorem videre nō posset. Jō anie in purgatorio exūtes patiēter volūt p̄us purificari in purgatorio Fm diuinā legē quā iaz sciūt q̄ dictat q̄ vbi imago dei p̄ pctm̄ fuerat deformata reformet p̄ acerbā ignis penā. ¶ Tercio necessariū est alias in purgatorio mūdari rōne iusticie diuie qz hic peccauerūt p̄ delectatōz. Fm diuie iusticie eq̄tatē optet vt purgent p̄ penaz acerbā. Quia Fm Grego. ꝓtraria ꝓtrarijs curant. Ac i sponte ꝓtēpsit sūmū bonū. ⁊ se subdit inferiori delectatōi seu pctō dignū est vt subdat postea inferioribus penis. q̄ post satisfactionē cōdignā stati euolabit in celū. Vbi est nobis sciendū q̄ nō sp̄ purgant anie saluāde in purgatorio. i. in pte inferni. vbi cōiter est locus purgatorij. Hz ex dispēsatōe diuina q̄dā purgant ⁊ cruciant extra illum locū. q̄dam vbi peccauerūt. q̄daz vbi amici sui morant. ⁊ h̄ tum ꝓpter leuiorē punitionē. tū ꝓpter celeriorē liberatōz tuz ꝓpē nostrā instructōez. tū ꝓpter culpe in loco ꝓpetrationē. Iste em̄ aie vbi cunq̄z puniant freq̄nter. hodie tñ speciali ꝓquerūt cozā deo spēal⁹ de q̄rtuor generib⁹ hoīm. Primo ꝓquerūt de heredib⁹. filijs. filiab⁹. vxorib⁹. q̄ eozum bona hñt nec eis subueniūt. sz potius pulchras vestes inde sibi faciūt dicūt

igit illō Job. xix. Quare psequimini me sicut de⁹ z carnibꝫ meis saturami. Secūdo ꝙquerit de amicis qbꝫ hic plura bñficia fecerūt. Tercio de his ꝙquerūtur q testamēta apud se detinēt. Quare cōquerunt de his q elemosynas de functoꝝ receperūt. nec orant p eis. cōtra qs dicūt. Miseremini mei miseremini mei saltē vos amici mei. qz manus dñi tetigit me. Debem⁹ igit aniabus misereri specialit in tribꝫ scz

¶ Primo in pietatis exhibitōe.

¶ Scōo in testamētoꝝ executōe.

¶ Tercio in suffragioꝝ cōicatōe.

¶ Primo dixi q debem⁹ aniabꝫ defunctis z ī penis purgatorij cruciatis misereri in pietatis exhibitōe. debem⁹ pietatē z humanitatē ipis impēdere fm ecclie catholice debitū ritū. q qdem in tribꝫ specialit cōsistit scz

¶ Primo in debita corporum tumulatione.

¶ Scōo in condigna aniaꝝ consideratione.

¶ Tercio in benigna earum compassione.

¶ Primo inquā pietatis exhibitio ꝙsistit in debita corpoꝝ tumulatōe. oim nāqz boim ōbem⁹ corpa honorifice sepelire. qz resurrectionē ad vitā eternā credim⁹. vñ Gen. xlix. Jacob bñdicēs filijs pcepit eis dicēs. Sepelite me cū patribꝫ meis in spelunca duplici. z ij. Reg. ij. Dauid dixit viris zabes galaad. q sepelierāt Saulē. Bñdicti vos a dño q fecist⁹ miscōiaz hāc cū dño vestro Saul z sepelistis. Et di. xxj. c. nūc autē in glia. Q, si qs mādaret corp⁹ suum nō sepeliri sicut Marcellin⁹ papa in detestationē idolatrie cōmisse nō est impletū. Hinc z Aug. li. de ciui. c. xiij. Nō sunt ꝓtenenda z abijciēda corpora mortuoꝝ maxime viroꝝ iustoꝝ qbꝫ tanꝗ organis acvsis ad oia opa bona sanct⁹ vsus ē spūs. Sz di. vtruꝫ ꝓsit ī charitate morientibꝫ ecclīastica sepultura. z loqr de his q habēt aliquid purgabile. Rndet Ricb. in. iij. di. xlv. Q, nō ꝓdest p se sed p accidēs. Et ō triplici rone. Primo ꝓpter ministroꝝ ecclie orōnē. Nam illi q ecclie deseruiūt frequēti⁹ tenent ceteris paribꝫ p ipis orare. Scōo ꝓdest ꝓpter sctoꝝ deuotiōez Credendū nāqz est q sancti ad quoꝝ honorē fabricata est ecclia. orāt p eis qui sepeliunt in ecclia vel cimiterio eorum honori dedicato. vt habet. xiij. q. iij. c. Nō estimem⁹. Uñ quilibet adultus sane mentis libere potest vbicūqz voluerit loco eligere sepulturā. vt habetur. xiij. q. ij. c. z ait. Exceptis religiosis q in suis monasterijs sunt sepeliēdi. extra eodē. c. religiosi. li. vj. Tercio ꝓdest ecclīastica sepultura ꝓpter memoriā inspicientiū marie amicoꝝ vel consanguineoꝝ. Qui videntes recordabunt de eis z orōnes faciunt p ipis Uñ Grego. in. iij. dyalogoꝝ. Cum inquit grauia petā ñ depmūt hoc ꝓdest mortuis si in ecclia sepelianꝫ q eorum ꝓximi quotiēs ad eadē sacra loca ꝙueniunt suoꝝ quoqz sepulchra aspiciūt recordant z p eis dño p̄ces fundunt. Nam qs peccata grauia depmūt nō ad absolutionē sz potius ad maiorem dānatōnis cumulū eoꝝ corpora in ecclesijs ponunt. Sunt aūt multi qbus ecclesiastica denegat sepultura. er quibus referam⁹ nouē genera hominuꝫ.

Primo nullus infidelis. nec iudeus nec hereticus debent in loco sacro sepeliri. de ꝙse. di. j. Ecclia. z. c. sequenti. Et si sepulti fuerint debent exhumari z foris ꝓiici. ac parietes ecclie debent radi. z sic postea ꝙsecrari. Secūdo qui moriuntur in torneamētis nō debent in loco sacro sepeliri q̄uis peniteant. z eis eucharistia nō negetur. carebūt

De animabus in purgatorio

tamẽ eccl'iastica sepultura. extra ō tor/neamẽt'.ca.j. Tercio q̃ seipos occi/dũt.xxij.q.ij.c.quibus. Et intelligẽdus est ꝑm Guilb'.si se interfecerũt ex ōspe/ratõne vel iracũdia. Quarto de q̃ ma/nifestũ est nõ esse cõfessum nec cõmu/nicasse in anno semel. extra de pe.z re. c. Omnis. Et hoc intellige nisi i articu/lo mortis signa ꝓritõis ostẽdat. Qui to monach⁹ qui reputur ꝓprietarius in fine vite qui debet sepeliri in sterq̃/linio. extra de statu mo.c. sup q̃dam. Sexto si blasfemauo dei mortẽ absq̃ penitẽtia postq̃ blasfemauerit. extra de maledict' in fi. Septimo q̃libet no/torius pctor si mortẽ in peccato mor/tali manifesto. xxij.q.ij.nõ estimem⁹. Ad ꝓbandũ aũt correctõem alicuius sufficit vnus testis.xxvj.q.v.c.qui re/cedunt. Octauo q̃ sunt excõicati inter dicti. tales q̃ sepelit excõicatõem incur/rit. extra de sepul.c.eos.in cle. Nono vsurarij manifesti nõ sũt eccl'iastica se/pultura sepeliẽdi. extra de vsuris. c.q̃ Unde narrat Vinceñ. in spec'o mor. libro.xij.q̃ quidã monachi quẽdã vsu/rariũ sepelierũt in sua eccl'ia. q̃ singul' noctib⁹ videbat surgere de sepulchro et cũ candelabris verberabat mona/chos dicẽs. Isti dei inimici salutẽ quã mihi promittebãt cõferre nõ pñt et pe cuniã meã habuerũt. Cunq̃ hoc sꝛ pe fieret adiurauerũt eũ vt quiesceret. q̃ respondit. Quiescere nolo q̃diu inter sancta sũ. sicq̃ effossus est corpus z ex/tra proiectũ. Et nota bene q̃ nũq̃ de/bes sepulturã emere quacũq̃ re vl' pe cunia. imo port⁹ in agro sepelias pa/trem aut matrẽ. q̃a graue peccatũ est emere sacrũ vl' vendere. extra de symo nia. Ad apl'icam. z. xij.q.ij. Nereyda. Nunq̃ eñ terra eccl'ie vl' cimiterij vẽ/di põt. imo si mille florenis fabricata fuisset aliqua tũba marmorea si xp̃ia/nus in ea sepultus ẽ vendi nõ põt. q̃a locus factus est religiosus. O christia/ne quãte dignitatis sit tuũ corp⁹ ex b intelligere poteris. Secdo exhibitio pietatis cõsistit in cõdigna aiarũ con/sideratõne. Ubi ẽ sciendũ q̃ qui dce/dũt ex hac vita sunt in q̃druplici diffe/rẽtia. put notat extra de cele.miss.c. Cũ marthe. vbi sic dicit. Defunctor⁹ alij sũt valde boni. alij valde mali. alij medi/ocriter mali. alij mediocriter boni. Un/de suffragia que fiũt a fidelib⁹ in eccle/sia pro valde bonis actõnes sunt gra/tiarum. p valde malis cõsolatões viuo/rũ. Expiationes vo pro mediocrib⁹ bo/nis z ꝓpiatões p mediocrib⁹ malꝫ hec ibi. Et ꝑm Blo. sup illo vbo intuesti/get dicit. q̃ mediocriter mali dicunt q̃ habẽt multa peccata venialia. z medi/ocriter boni q̃ pauca. Qui igit nõ va/dũt in purgatorio ꝓmi sunt valde bo/ni. z isti sunt in q̃druplici differentia. Primi sunt baptizati q̃ si mortui fue/rint christo celi apti sunt. Matth.iij. Secũdi sunt qui faciũt dignos fructꝰ penitentie. i. ꝑm exigentiã delictorum. Et isti similiter euolãt in celũ. In hu/ius signũ ezechieli apti sunt celi. Eze/chiel'.j. Tercij sunt viri ꝓfecti qui i re/gulari obꝰuantia ꝓficiũt in gradu ꝓfectõnis. In hui⁹ signũ Johanni in Apocalipsi apti sunt celi. Quarti sunt martyres qui statim euolãt in celum In cuius signũ Actuũ .vij. Stepha/no apertũ est celum. Mi igit non va/dunt in purgatorio :sed statim euolãt in celum. quia sunt valde boni. Se/cundo quidaz sunt valde mali. et nec isti vadunt ad purgatorium :sed in in/fernum. Et isti similiter sunt in qua/druplici differẽtia. Primi omnes in/fideles Matth. vlti. Qui vo nõ credi/derit ꝓdẽna bit. Secõi sc̃ oẽs scismatici

Tercij oīes heretici. Quarti sūt oēs falsi christiani qui decedūt in peccato mortali. De quib⁹ Aug⁹ de ciui. dei dicit Arbitror tres partes mūdi fore dānandas: de quarta autē parte quid dicam nisi qō dicit Johānes. Tot⁹ mūdus in maligno posit⁹ est. quia sūt superbi: luxuriosi ⁊c. hi omnes vadunt in infernū. Et isti sunt multi. qz testimonio saluatoris. multi sunt vocati: pauci vo electi. Unde Anſ. Si quis vult esse de salute certissim⁹ debet facere vt sit de numero paucissimoz. ꝑceptā em̄ paucissimi tenēt. Tene g̃ ꝑceptā vt sis de numero paucoz nō mltorum. qa multi sunt vocati pauci vero electi. Tercio quidā sūt mediocrit boni vel mediocriter mali. Et similit sunt in quadruplici differētia qui vadunt in purgatoriū. ¶ Primi sūt q̄ satisfactione imūcta necdū completa decedunt. verūtamē si tantā haberēt contritionē q̄ sufficeret ad delendū peccatū libere euolarēt: sicut ille latro Luce xxiij. cui sic dictū est Hodie mecū eris in paradiso. Nam cōtritio ē magna ꝑ satisfactōis: vt dicit Hiero. Ꝑ deū inquit non tantū valet mēsura tēporis q̄ doloris. nec abstinētia tātū ciboruz q̄ mortificatio viciorū. ¶ Secundi vadūt in purgatoriū q̄ penitentiā iniūctā cōpleuerūt. sed illa penitētia ex ignorantia vel negligētia cōfessoris sufficiēs nō fuit. Vi fm̄ iūsticiā diuinaz cōplebūt in purgatorio residuum: deꝫ em̄ nullū peccatū dimittit impunituz Unde penitētia aut est maior aut eqlis aut minor. Si maior tūc reliquū cedet sibi ad gl'iam. si eqlis tūc sufficit ad satisfactōem. Si minor residuum cōplebit in purgatorio. Aug⁹ li. de penitentia. Baptizat⁹ ad horā securus hinc exit. fidelis bene viuens securus hinc exit. agens penitentiaz et reconciliatus dum sanus est securus hinc exit. agens vero penitētiā ad vltimuz et reconciliatus si secur⁹ hinc exit ego nō sum secur⁹. tene ergo certuz ⁊ dimitte incertū. ¶ Tercij vadūt ad purgatoriū qui cum veniali ꝑcō decedūt. q̄ significant per lignū fenū :et stipulā. j. ad Thimo. iij. Alij edificant lignū. alij fenum. alij stipulā. vniuscuiusq; op⁹ q̄le sit ignis ꝓbat. Unde ligna tardius cremant: fenū ⁊ stipula eo citius. sic q̄dam peccata venialia sūt grauiora aliis. eoz̄ scz qui magis delectati sūt in tēporalibus. ¶ Refert q̄ sororꝫ sancti Damiani et Cosme stetit in igne purgatorij per annū eo q̄ semel chorearum cum maximo desiderio prosperit. O deus quid erit tunc his qui cum magna pompa et corrupta intentiōe chorizant. et sic alios ad peccatū inclināt Certe nisi penituerint in inferno ardebunt. ¶ Quarti vadunt in purgatoriū qui peccatū mortale ꝑ sufficientē conscientie examinatōnem obliti sunt cōfiteri. ¶ Sed diceres. vtrum paruuli ante baptismum qui decedūt cremētur aliquo igne. Uidetur q̄ sic. qz saluator neminem excepit. sed dicit. Ite maledicti in ignem eternū. Respondet sanctus Thomas i quarto q̄ nomine ignis intelligit oīs pena ꝓpter suā actualitatem. et sic erūt in igne. id est in pena damni. quia diuinā essentiā non videbūt. ¶ Tercio pietatis exhibitio cōsistit in benigna aiarū cremantiū cōpassione. Anime em̄ in purgatorio existētes habēt duplicē penam. scz penā dāni ⁊ penā sensus. Quia fm̄ Richar. in q̄rto dist. xlix. ar. iij. q. j. Pena causat duplicit̄. scz ex absentia boni amati et ex presētia mali oditi. Et vtroq; modo pena purgatorij maior est qualicunq; pena temporali. Cuius ratio est. qz affect⁹ quo

De animabus in purgatorio

desiderat sūmū bonū post hanc vitaz ab aiab⁹ sanctis imensio: est q̄z affect⁹ alicui⁹ rei talis. z sic vehemētissime desiderāt pfecte cōiūgi deo. intelligentes q̄ tā tpus adesset nisi pena retardaret. O cū q̄nto affectu desiderāt videre diuinā maiestatē q̄ē oīs bītudo O quāto amore appetūt regiā dignitatē sed nō pmittūtur. imo sunt i igne materiali vbi nō diabol⁹ vl' angel⁹ sz iusticia diuia ita acerbissime ac durissime vrit q̄ nō esset in mūdo tā tyrannus z ferrei cordis q̄ si videret q̄tūcū q̄z ignotū vel etiā inimicū sic atrociter cruciari q̄n ad miſicordiā z ꝓpassiōes moueret. De q̄ igne ait mḡr in .xiij. di. xlix. Ignis ille z si eter⁹ nō sit: mirotñ modo ḡuis est. excellit em̄ penam quā vnq̄z passus est aliq̄s i hac vita. Nūq̄z em̄ i carne mortali inuēta ē tāta pena licz martyres mīta passi sunt tormēta. imo nec excogitari pñt tales lesiōes q̄ntūcūq̄z q̄s cogitaret. O fera lis crudelitas filioz̄ z filiaz̄ hoim. O duricia cordis amicorū. si videret solū in nro igne mrem suā; aut pr̄ez aut filiū ardentē nec posse mori sed clamātē Cōpatere cōpatere dilecte fili q̄s nō cōpateret. quis oīa bona ꝑ eo nō daret. Quid aūt est i illo igne. O ōs me⁹ nō est fides: nō est credulitas. q̄z etiaz sancti in q̄b est va fides hūc ignem timent. vt legit de btō Gre. q̄ cū orasset pro aīa traiani imperatoris pagani venit Aug. z dixit. Quia orasti ꝑ aīa pagani ideo elige q̄ vis. aut duob⁹ diebus in purgatorio cruciaber; aut toto tpe vite tue infirmitatib⁹ varijs q̄uaberis. Qui mox ꝑelegit infirmitatē toti⁹ vite. Itē aia cuiusdā fratr̄ minoris stetit i purgatorio .xij. dieb⁹. q̄ duo decimo die apparēs cuidā fratri dixit q̄ pl⁹ inq̄t elegissem stare ducēt̄ ānis in artissima pnīa q̄z .xij. dieb⁹ i purgatorio. Ratio hui⁹ est. quia de⁹ pl⁹ pōderat modicā penā volūtariā q̄z multā nō tam voluntariā. Laborem⁹ igit̄ tur charissimi vt p penitentiā et indulgentiā ac elemosynā euadamus pene acerbitatē. q̄z licz clament aie cremande. Miseremi mei miseremi mei saltem vos amici mei: tamē pauci ꝓsiderāt. sic fiet et vobis. ¶ Secō nāq̄z debem⁹ aiab⁹ in purgatorio exīstib⁹ misereri in testamento⁹ executōe. vt vicz fim legata cito distribuant̄. ne in tāto igne aie cruciāde dimittant̄. Quocirca tria dubia erūt declarāda. vicz

¶ Prio vtrū testamēta pñt infringi

¶ Secō vtrū executores teneant̄ stare

¶ Tercio vtrū dilatio ex (tim exec̄. ecutionis pīudicet aie testatoris

¶ Primū dubiū dixi q̄ est istū. vtruz testamēta possunt infrigi. Ad hoc respōdet Richar. in. iij. di. xlv. q̄ si testamentū est irrōnabiliter factū. ita q̄ nō fit ꝓtra equitatē iur̄ naturalis nec diuini nec positiui. z tūc nullo mō est infringendū. Aut testamētū est irrōnabiliter factū z sic debz infringi. Est autē testamentū irrōnabile triplici rōe. s.

¶ Primo ratiōe testatoris

¶ Secō ratione rei testate

¶ Tercio rōe modi testandi

¶ Prio testamētū est illicitū rōe testatoris cū. s. nō pōt facere testamētū. nam neq̄z episcopus: neq̄z religiosus: neq̄z fatuus potest facere testamentū. nisi episcopus vel sacerdos haberēt bona de patrimonio vel ꝓprio labore artificio vel doctrina anteq̄z essz ēps vel sacerdos: de quib⁹ potest facere testamentū. Non autē de ecclie bonis. extra de testa. c. quia nos. Ratio ē. quia bonoz̄ ecclesie solū sunt dispēsatores. tñ pōt de reb⁹ ecclie elemosynā facere. Secūdo religiosus non pōt facere testamētū cū reg. ꝓpetas ñ sit sua. xix. q.

iij.c. Quia. Tercio fatuꝰ nō pōt facere testamētū q̄ tpe ordinatōis testamē ti nō est cōpos siue mētis .extra de succ. ab intestato.c.cū dilectꝰ. ¶ Secūdo testamētū ē irrōnabiliť factū rōne rei testate.cū vicz q̄s facit testamētuz ō re quā nō habz vel de reb⁹ q̄ nō ptinent ad eū.vt de ill' q̄ sunt p vsurā .vl' fraudes z hmōi. qz restitutio debeť certis psonis. Sec⁹ dū restitutio illoꝝ essz incerta ¶ Tercio testamētū ē irrōnabiliť factū rōe modi testādi.puta cū q̄s exheredat suos heredes q̄ nō merentur dās oia eccl'ijs. Tal' facit ꝛ eq̄tatē iuris naturalis.z nō ē fuādū etiā si det eccl'ijs.xvij.q.vlti.q̄ūq3. ¶ Secūdū dubiū vtrū executores testamētoꝝ teneanť cito.s.infra annū executōnez iplere. Rñdet Rich.in.iiij.dis.xlv .q⁹ aut executores habēt bona legata i suā potestate aut nō habēt.si habēt tūc iplere tenenť q̄citꝰ pñt. qz debitores sūt ill' q̄b⁹ legata sunt. sicut ōz.ff .de re vēdi. In oib⁹ obligatōib⁹ in q̄b⁹ dies nō ponit pſenti die debeť. Hinc z .xiij .q.ij. Qui obligatōes defunctoꝝ aut negāt eccl'ijs aut difficile reddūt tāq̄ egentiū necatores excōicenť. Si aūt executores nō habēt bona i pmpto debent facere q̄tū in eis ē vt rehabeāt z distribuāt. Exēplū de illo milite q̄ i bello karoli magni equū legatū retinuit sibi. ꝑ q̄ raptꝰ ē a demonib⁹. Dic̄ tn̄ Tho. in q̄libeto q⁹ si executor p modicū tēpus eleōsynas dare differt vt reb⁹ defuncti meliꝰ vēdit' pl'es eleōsynas ide facere possit laudabil'ꝫ ꝺ facit ¶ Tercio q̄z dubiū erit declarādū vtrum defunctꝰ sentiat detrimētū qz tardāť eleosyne q̄s legauit. Rñdz sen. Tho. in q̄libeto.q⁹ q̄tū ad meritū eleōsyne nullū detrimentū patiť ex dicta retardatōe. q̄a siue retardanť siue nō legata.tñ meritū in celo nō pdiť. Sed q̄n tū ad effectū eleōsyne. i.q⁹ citꝰ liberet de pena detrimentū patiť.qz q̄uscz solutio fiat p eo tādiu i purgatorio punit ania ad penā obligata. Tales hodie de igne purgatorij damāt dicētes Miserem̄ mei miserem̄ mei saltem vos amici mei. Et ifra. Quare inquntpſeq̄mi me sic̄ deꝰ z carnib⁹ meis.ad ē bonis tpalib⁹ q̄ cuz sudore acq̄siui saturabimi .de q̄b⁹ dixit dñs Mat .v. Amē dico tibi non exibis inde donec reddas nouissimū q̄drantē. Uñ legiť de acerbitate pene purgatorij q⁹ q̄daz frater petiit aliuz q⁹ stati vt mozereť missam p eo diceret.q̄ sic̄ p̄misit ita fecit. q̄ cōpleta defūctꝰ frater illi appuit z dixit. O frater q̄re tuū p̄missū nō ꝑuasti z me i igne annis vigīti stare fecisti Cui frr̄ rñdit.adhuc nōdū sūt tres hore ꝙplete exq̄ mortuꝰ es z missaz p̄missam celebraui.necdū corpꝰ tuū adhuc est sepultū. At ille.certe tūc tot anni mihi visi sūt ex acerbitate penaruz. ego em̄ habui ex diuia reuelatiōe q⁹ si vna missa diceret p me ꝓtinꝰ liberarer.ideo dñs deꝰ retribuat tibi vicem ¶ Tercio ꝺbemꝰ misereri aiab⁹ i purgatorio existēt⁹ i suffragioꝝ cōicatione. Nā sic̄ ad seueritatē diuie iusticie ptinet bonos ꝓ p̄ventialia i purgatorio puniri.ita ꝓtinz ad bonitatē diuie misericordie easdē p suffragia eccl'ie releuari.p̄sunt em̄ eccl'ie suffragia non ad meritū vite eterne sed ad absolutōez pene. Nā si totꝰ mūdi thesaurū darz q̄s ꝓ aīa illius defuncti post illiꝰ mortem nullū gaudiū p ꝺ i celo haberet nisi p⁹ in testamēto illō legasz. Uñ circa hāc cōicatōem suffragioꝝ tres declarabunť questiones.scz

¶ Pria q̄b⁹ suffragijs iuuāť aīe defū

¶ Scōa vtrū suffragia p ma (croꝝ los facta p̄sint illis.

¶ Tercia vtrū missa ꝓ defunctis tūm

eis valeat sicut alia.

¶ Prima itaq; ꝗstio declaranda erat ista .vicz ꝗb suffragijs adiuuãt anie defũcto. Ad qõ rñdet Ray. q suffragia pſũt ad absolutõem pene. a q̃ possunt absolui ꝙtuor modis. Prio p intercessionẽ ipius capitis. s. xpi et sic iuuant p oblatões altaris offerẽdo deo pri suũ dilectũ filiũ ꝙ est aduocat⁹ apõ prem. Scõo liberãt aie purgãde per intercessiõem quasi puatã mẽbro. i. p ozões sctõ. ꝙ sũt mẽbra xpi. z ciues sctõ. pmouẽtes bonũ ciuiũ suo. suis itercessiõibꝫ. Tercio aie liberãt p modũ redemptõis pene. z sic liberãt p elemosyne largitõem. Quarto liberãt p modũ solutõis pene. z ita liberãt p ieiuniũ vigiliã pegrinatõnez zc. ad ista eñ ꝙtuor alia satisfactõnis opa reducũt. ¶ Scõa õnicꝫ ꝗstio erat ista vtꝫ suffragia p malos mistros facta pro sint defunctis. Rñdz sctus Tho. i. iiij di. xlv. q suffragia p malũ mistrũ siũt triplr. Prio tangz actorẽ. sic qñ fiunt ex ꝓprio motu. z sic nõ pſũt nisi forte p accidẽs. vt qñ mal⁹ dat eleosynã alicui paupi bono ꝙ ex hoc excitat ad ozãdum p defũct⁹ illi⁹ ꝙ dedit eleosynaz. O dñe de⁹ q̃z magnũ dãnũ patiũt diuites ꝙ faciũt largas eleosynas. z tñ sẽ i mortali pctõ. qz aut retinẽt aliena bõa: aut odiũ in corde zc. Scõo suffragia possunt fieri p malũ vt mistꝫ publicũ ört z tot⁹ eccl'ie. sic cũ sacerdos mal⁹ celebrat missam vl' exeqas mortuoꝝ faciens cui⁹ suffragia pſũt illis. qz ille itelligit facere in cui⁹ nomine fit. Tercio suffragia p defunctis pñt fieri p malum mistꝫ vt mistꝫ puate pſone: puta seruũ ancillã zc. z hoc nõ impedit: qa seruꝰ est instrumẽtũ dñi agentis. ¶ Tercia ꝗstio erat vtꝫ missa p defunct⁹ eq̃liter valeat defuncto sicut alia. Rñt Tho. vbi. s. q in officio misse duo sunt. s. sacrificiũ z ozatões. ꝗstũ est ex pte sacrificij eq̃liter pdest missa de q̃cũqz dicat. qz in oibꝫ idem est sacrificiũ. s. xps iesus. Sed ex pte ozois ad hoc determinate. vt Requiem eternã. Iste tñ profect⁹ recõpẽsari põt per maiorẽ deuotiõem vl' ei⁹ ꝙ dic missaz vel ei⁹ ꝙ facit dicere vl' p ei⁹ scti infessionẽ cui⁹ suffragiũ iplorat. ꝓpter hoc non debz missa de die omitti ꝓpter requiem si speciale festũ vl' dies dñica occurrerit: sed illa ꝓmissa ozatio cũ collecta tãtũ valet ac si missa p defunctis diceret. Uñ charissimi clamãt mõ anie dicẽtes. O pentes nri. o amici. o filij miseremi tẽ

¶ De eisdẽ aiabꝫ Sermo ciij

Sancta ergo [illegible] salubr' est cogitatio p defũct' exorare vt a peccatis soluant. ij. Machab. xij. Que qdem ꝙba rõnabilit inducũt ad subueniẽdũ animabꝫ i purgatorio existẽtibꝫ q̃ ꝓpter penitentiã nõ cõpletã vl' aliqõ peccatum veniale fm rigorẽ diuine iustitie sũt posite in igne vt purgent. p qbꝫ orare est salubre ꝓpter quattuor scz.

¶ Primo ꝓpter nr̃am bũiliatõem

¶ Scõo ꝓpter ipoꝝ oz̃onem

¶ Tercio ꝓpter meriti augmẽtationẽ

¶ Quarto ꝓpter miſicordie ꝓsecutõz

¶ Primo nãqz salubre est orare. p defũctis ꝓpter nr̃am bũiliatõem. qñ em̃ qs orat p ipis tũc recordabit de suiꝑius morte sicqz bũiliabit. Uñ Aug. de vꝝ bis dñi. Agnoscat hõ se mortale z frãgat elatõem. Ecci. x. Quid superbis terra z cinis. Et btus Bre. Despecti iacẽt in putredie ꝙ pus tumescebãt i vanitate Unde igit fast⁹ z superbia cui⁹ ꝓceptus culpa nasci miseria. viuere pena. mori angustia. Profecto ꝙ hec freqnr̃ recogitãt mũdi põpã z carnis delectati

ones nō reputāt ſz puipēdūt. vñ Iero. Facile ꝓtēnit oīa q̄ ſe cogitat mortuū. Job. j. Nud⁹ egreſſus ſū de vtero mr̄is mee z nud⁹ reuertar illuc. Eccli. xj. Cū mortē hō hereditabit beſtias ſerpētes et ỽmes. Debz igit facere homo rōnalis ſic facit beſtia irrōnal. vt ſz cauda. i. mortis mēoria repellat vana deſideria q̄ſi muſcas. Vnde Bre. iij. moz. Qui carnis deſideriis anhelat q̄d aliud facit q̄z ỽmes amat. q̄d em̄ ſit carnis ſuba teſtant ſepulcra. ſalubre eſt certe hec cogitare. q: ōz li. de dono timoris. q⁹ cū q̄dā miles flagiciosus nullā prorſus pniaz vellet ſuſcipe ab Alexādro papa: dedit ei anuluz ſuū q⁹ pro pnia portaret tali ꝺditōne q⁹ cū anulū iſpiceret ō morte ſua cogitaret. Qō cū pl̄ibꝫ diebꝫ feciſſz veniens ad papā dixit ſe patū ad oīa pnie opa Vñ Bern̄. Quid faciem⁹ nūq̄d manebimus. nūq̄d pactū cū morte fecim⁹. abſit. Jō attēdam⁹ q̄ō dic Hugo de claſtro aie. Fuge luge attēde depcare Fuge mūdū q̄a vānitas. luge pctm̄ q̄a iniq̄tas. attēde carnē q̄a fragil. depca/re deū q̄a mirificoꝛs. ℣ Scō etiā ſalubre ē oꝛare p defūctis ꝓpt̄ iſtoꝛ oꝛōem Dicit em̄ Aſteſan⁹ i ſūma li. iij. q⁹ oꝛare p alio eſt op⁹ caritatis. i purgatorio aūt exiſtētes iā ſūt ꝓfirmati in charitate. ió ſi dū fuerūt hic nobiſcū i charitate nōdū ꝓfirmati oꝛabāt pro nob: veriſile ē q⁹ efficaci⁹ oꝛēt iā ꝓfirmati. Si em̄ vt q̄dā dicūt oꝛōes eoꝝ nō prosunt aut tō qz i pena ſūt. z ſic etiā oꝛationes nr̄e nō prodeſſent q̄ ſum⁹ in diuerſis penis. aut tō q̄a iā extra ſtatum merēdi ſūt. z tūc etiā oꝛōes ſctoꝝ non prodeſſent. qō ē falſum. q̄a dic ecclesia Sctē petre oꝛa p nobis ꝛc. Vñ exiſtes in purgatorio oꝛāt pro ſibi ſubuenientibꝫ. ¶ Tercio q̄z ſalubre ē oꝛare p defunctis ꝓpt̄ meriti augmētatōem. ſuffragia em̄ pro eis facta i nos redundant. Nam ſm Amb. Dñe qō defūctis impendit totū ad ſalutē nr̄am cōfert: vt implcat illud p̄s. Oꝛō mea i ſinu meo ꝓuertet. Si terrenū regē videres detentū laboꝛares vt euaderet. et poſtea in ſuo regno te ditaret. ſic debes reges celeſtes detētos liberare vt inde tādē nobis ſubueniāt ¶ Quarto ſalubre eſt oꝛare pro defūctis ꝓpt̄ miſericordie ꝓſecutionē. Nā ſm dei legē miſericordiā ꝓſequmur exq̄ eis ſubueniendo miſeremur. iuxta illud Matb. v. Beati miſericordes: quoniā ipi miſericordiā cōſequent. Bene igit dicit. Sancta et ſalubris eſt cogitatio pro defunctis ꝛc. In q̄bus q̄dē ꝑbis ō animabꝫ purgādis tria inſinuāt ſaluſdocumēta ad eoꝝ z nr̄am vtilitatē (auxilio dei) declaranda. ſcz

℣ Primū ſubuentōis ratio. ibi. ſctā z ſalubris eſt cogitatio

¶ Secūdū ſubuentionis mod⁹ et oꝛdo. ibi. pro defunctis exoꝛare

℣ Terciū liberatiōis fructificatio. ibi vt a peccatis ſoluant.

¶ Primū ſalutis documētū declarandū inſinuat ſubuentōnis rō. q̄re. ſ. debemus ꝑmo animabꝫ i penis exiſtibꝫ ſubuenire cū dī. Sctā et ſalubris eſt cogitatio p defunctis exoꝛare. Unde debemus ipis ſubuenire q̄ntuplici rōe. ſcz

¶ Primo ꝓpter ſcꝑture exhoꝛtatōem

℣ Scō ꝓpter nature inclinatōem

¶ Tercio ꝓpter pene afflictionem.

℣ Quarto ꝓpter anie querulationez.

¶ Quinto ꝓpter iuſticie recōpenſatōz

℣ Prio dixi q⁹ aiabꝫ in pena purgatorij exiſtentibꝫ debem⁹ ſubuenire ꝓpt̄ ſcꝑture exhoꝛtatōez. Dī em̄ Eccli. vij. Mortuo n̄ ꝓhibeas gr̄az. z ꝑs. Intēde aie mee z liba eā hic Eccli. xxxviij. Memento iudicij mei ſic erit et tuū mihi heri z hodie tibi. Et Beda. Indign⁹ ē oī ſuffragio

De animabus in purgatorio

q̄ defunctorū īmemor fuerit in ꝑ̄ secu
lo. Aug. Magꝝ pietas ē illos iuuare q̄
se iuuare nō pñt. Nā tā veterꝫ q̄ nouꝫ
testamēti scꝑture loquūt̄ z exhortāt vt
aiabꝫ purgādis succurramꝰ. ꝯ illos q̄
dicūt. auaricia sacerdotū adiuenit cō
memorationē aiarū. qđ falsū ē z ꝯ scri
pture sacre vitatē. Eccī. iij. Elemosyna
pr̄is tui nō erit in obliuiōe. z p̄ pecca
to mr̄is restituet tibi bonū. i. p̄ subsi
dio pr̄is z mr̄is fiet tibi bene. z in the
mate. Hctā ḡ z salubris ē cogitatio p̄
defūctis exorare. z p̄ ꝯrīū ꝓnitiosū est
negligere p̄ defunctis nō orare ¶ Se
cūdo debemꝰ aiabꝫ purgādis subuēi
re ꝓp̄ē nature inclinatōem. Lex pfecto
nature dictat q̄ aialia eiusdē nature si
bi cōpatiāt. Ecci. xiij. Oē aial diligit si
bi sile. si ꝑ̄ faciūt irrōnalia mlto magꝭ
debēt facere rōnalia. Et Gal'. vj. Alter
alterī onera portate. z sic adiplebitis
legē xp̄i q̄ dicrat Mat. vij. Oia q̄cūq;
vultis vt faciāt vob̄ hoies eadē facite
illī. Quia ꝺr Ecci. xxxj. Intellige q̄ p̄r
mi tui sunt ex teipo. Nos em̄ libenter
vellemꝰ libari de tali igne p̄ aliq̄ p̄ ad
iutoriū. ḡ nos p̄m posse nostꝝ labore
mus p̄ ea p̄ libatōne. Vnc. j. Joh. iij.
Qui viderit frēm suū necessitatē patiē
tē z clauserit viscera sua ab eo quō cha
ritas dei manet ī eo Et Matth. xxiij.
Oēs em̄ frēs estis vos. vbi Aug. Oēs
frēs sumꝰ p̄m q̄ hoies. q̄nto magꝭ p̄m
q̄ xp̄iani sumꝰ z ex fide xp̄i. ḡ faciamꝰ
iurta illō. j. Mach. v. Cōuenit em̄ ec
clesia magꝭ cogitare q̄d facerēt fratrib̄
in tribulatōne. Ecce charissimi ꝙueni
mus ḡ cogitemꝰ de fratrib̄ nr̄is pen
tib̄ z amicis quō eos liberemus. Si
no in corde tuo cogitas. certe nō ē ne
cesse vt orem vl' elcosynā faciā p̄ meis
q̄a fuerūt tā deuoti q̄ statī celū adierī.
vel tā mali q̄ mox dānati sūt. ḡ in va
nū laborare nolo. Sed a diabolo est
ista cogitatio: q̄ si ip̄is ꝓdesse nō pōt
tibi ꝓdest. Vñ Aug. Certꝰ sū q̄ nullū
opus suffragiꝫ p̄ defūctis amittis. si il
lis nō ꝓderit q̄ nōdū in tali statu sunt
tibi aūt meritū erit. Dicit em̄ Tho. su
per. iiij. q̄ opus suffragiꝫ p̄ alio factū
habz duplicē effectū. est z expiatiuum
pene illiꝰ z meritorū vite eī̄ne nob. z
ꝑ̄ inq̄tū fit ex radice charitatꝭ. ¶ Ter
cio debemꝰ aiabꝫ purgādis subuēire
ꝓp̄ē pene eaꝝ afflictōez. Nā ſm Tho.
sup. iij. In purgatorio aiaꝝ duplex ē
pena. Una dāni. s. carētia diuīe visiōis
Alia sensus de afflictōe ignis. z vtra
q̄z maior est q̄z maxima pena mundi
etiā si mima sit pena purgatorij. Istō
ptz de pena dāni. q̄z affect̄ q̄ desideraī
sūmū bonū pꝰ hāc vitā īmensior est q̄z
affectus alicuius rei tpal'i hac vita. q̄a
tā tpus aduenit vt fruaī diuīa ꝛrēpla
tōne. De pena sensus est verū q̄ aīe in
purgatorio sūt in tāta pena quā nēo ī
terris passus ē aut excogitare potuit.
Aug. Ignis purgatorij ē durior q̄z q̄c
q̄d excogitari pōt. licz em̄ martyres in
nūerabilia passi sūt tormēta. vt Lau
rentiꝰ Petrꝰ Bartholomeꝰ katherīa
ꝛc. tñ nunq̄z in eis talis pena inuenta ē
Vñ Aug. ait. Grauis ē esse i purgato
rio q̄z diu pōt oculꝰ claudi q̄z fuit pēa
in craticla sc̄ti laurētij. z subdit. Qui
purgatorij petit nescit q̄d petit. Ideo
scribit Jacobꝰ ep̄s tusculanꝰ q̄ q̄dā
mortuꝰ p̄cibꝰ cuiusdā sc̄ti resuscitatus
de purgatorio ad agēdū hic pniaz. q̄d
ita se affligebat q̄ i sepulchris habita
bat i nive in glacie z igne se volutabat
Interrogatꝰ cur ꝑ̄ faceret rñdit. Si lacꝰ
aīe me torꝰ igneꝰ esset: mallē in eo me
vsq̄z ad diē iudicij esse vt euaderē pe
nā purgatorij. Jō dic̄ Chrisꝰ. Intende
aie mee q̄scūq̄z penas secl'i totuz leue
erit respectu pene purgatorij. Nā dicit
Augu. q̄ iste ignis hic i mūdo ē velut

ignis depict⁹ in ardore respectu pene purgatorij. Et cū ſm eūdem pctā magna siue pua nō pñt esse impunita Jō purgand⁹ est igne purgatōis q̄ distulit fructū ꝓuersionis. purgatorij enim ignis licet sit corpalis sicut ignis inferni. differt tñ ab igne inferni in b̄ q̄ iste vrit cū fine. ille v̄o sine fine. Un̄ magr in. iiij. di. xlix. Et si iste ignis sez purgatorij etern⁹ nō sit miro tñ mō cruciat. excedit em̄ omnē penā mūdi. Un̄ ſm Tho. sup. iiij. Ignis purgatorij dupliciter pōt cōsiderari. Uno mō vt est res corporea z sic nō bz agere de natura sua in spm̄. Alio mō ꝑut est instrumentū diuie iusticie vindicātis. z hoc mō ordo diuie iusticie exigit vt anīa q̄ bz cōbustibilē materiā ꝓburak. z sicut gladi⁹ de natura sua nō bz aliquē occidere sed sumpt⁹ alicui⁹ manib⁹ vulnerat. Sic ille ignis de manu dñi dei oi potētis mirabiliē vrit. ñ cruciat ibi angel⁹ suos futuros ꝓciues. nec diabol⁹ cui⁹ ptātem tā purgādi supauerūt. sed iusticia diuīa vt p̄dictū est. O igit̄ si videres patrē vl' matrē aut frēs aut amicos imo inimicos in tali pena cruciari cū oib⁹ bonis tuis eripes eos. O increduli. O excecati nihil curātes de suis pentib⁹. q̄ de ip̄is b̄ totis affectibus curauerūt. Illi ꝑculdubio q̄ b̄ ita esse credūt laborant totis viribꝫ ꝑ suis et ꝑ se ne ad talē penaz trāseant. sic beat⁹ Grego. magis elegit in tota vita grauē infirmitatē q̄z duob⁹ diebꝫ cruciari in purgatorio q̄z sciebat acerbitatē illius ignis. Legit̄ em̄ q̄ q̄dā abbas duz mozere⁊ frēs tractarent de eligendo abbatē eos rogauit vt eligerent suum auūculū. z ita factuz est. Mortuo abbate habebat purgatorū in fonte et abbas elect⁹ amic⁹ defuncti deambulans in orto circa fontē audiuit lamētabilē vocē z interrogauit q̄d ibi esset. rñdit. Ego sum q̄ndā abbas amicus tuus z crucior b̄ ꝑ eo q̄ ꝑcurauit te eligere in abbatē. Cui ille. Nō est tibi magna pena q̄z ī aqua refrigerꝫ. rñdit aia illi⁹. Uade fer eneū candelabrū de ecclesia z mitte in fontē z videbis. allato candelabro z in fontē missō dissolue⁊ bat sic cera a facie ignis. Ecce q̄nta pena illi⁹ erat in aq̄ z quāta est in purgatorio. Nā dicit Tho. sup. iiij. q̄ de lege cōi purgatorij loc⁹ est ps inferni. verū tñ ſm dispēsatōez diuinā q̄daz aie puniūt extra illū locū ꝓter celeriorē liberationē aut nostrā informatōez aut eorū leuiorē punitionē seu ꝓterea q̄z in illo loco peccauit vbi punit. sicut exempla scribit de his btūs Grego. in. iiij. dyalogo. li. Quarto debem⁹ aniabus purgādis subuenire ꝓter q̄rulatiōez eaꝝ q̄ ꝓq̄rūt de q̄nq̄z generib⁹ hoīm. s.

Primo ō bis q̄ bona derelicta vsurpāt

Secōo de bis q̄ hereditates dissipāt

Tercō ō bis q̄ ō bōis odiose litigāt

Quarto de his q̄ eoꝝ debita retētāt

Quinto ō bis q̄ testamēta ꝓcrastināt

Primo q̄dē aie in purgatorio exītes ꝓquerunt de illis q̄ derelicta sibi vsurpant. heu q̄ō sepe ꝓtingit vt q̄ morientes seruiūt q̄cq̄d p̄nt rape subtrahūt. vel etiā ꝓtingit in illis q̄b⁹ aliq̄ cōmiserūt morituri secrete ad man⁹ dātes vt postea dēt heredib⁹ vel eccl'ie siue pauperib⁹ q̄ ip̄i infideles amici sibi totaliter vsurpāt. z tales duplex furtuz ꝓpetrant q̄z spoliant tā viuos q̄z mortuos viuos suba q̄ accepta fideli⁹ orarent ꝑ aīa legātis. mortuos v̄o q̄z liberatōez nō hēbūt de penis nisi ꝑ⁹ ip̄i vel aliq̄ satisfaciāt ꝑ eis. vñ de⁹ q̄ ē pater orphanoꝝ z iudex viduaꝝ nō ꝑmittet b̄ in⁊ ultū. de q̄b⁹ Esa. xxxiij. Ue q̄ pdar⁊ nō⁊ ne pdaber⁊. Ex dei ei iusticia q̄nq̄z pl⁹ pdūt q̄z recipiūt. q̄nq̄z corrigunt infirmitate. q̄nq̄z pauꝑtate etiā i heredib⁹

U

exq̃ alioꝝ heredes ꝓuauerũt. iuxta illud ꝑs. Fiãt filij orphani z vxor eius vidua filij eius mendicẽt z eijcient de habitationib suis eo q̃ nõ est recordat⁹ facere miscõiaz. ¶ Scõo q̃z anie ꝙquerũt de suis heredib q̃ ipis hereditates derelictas dissipãt: de illis aiab nõ subueniẽdo sz ꝓraue ꝙsumẽdo. q̃b dicunt illud Job. xix. Miseremini miseremei saltẽ vos amici mei q̃ manꝰ dñi tetigit me. q̃ꝝ graues iniq̃tates ostendunt tres. Primo q̃ imisericordes sẽ nõ cõpatiẽtes eoꝝ exilio iõ nõ merẽtur diuinã miscõiaz. vñ Ambro. Indignũ est illi deũ esse ꝓpitiũ q̃ crudelis est in primũ Et Jaco. ij. Judiciũ sine misericordia fit illi q̃ nõ facit miscõiaz. Secũdo q̃ ingrati sũt de bñficijs eis impensis nõ recolẽtes q̃ntis laboribꝫ q̃ntis curis eos nutrierũt z custodierũt. si em̃ vincti fuissent tpaliter pentes abstraxissent de ore ꝓprio z illos redemissent ipi vo eoꝝ obliuiscũt. cõtra q̃s ꝺr Eccl. iij. Quã male fame ẽ q̃ relinquit patrẽ z maledict⁹ est a deo q̃ exasperat matrẽ. Tercio tales ofidunt infideles tatẽ q̃z pentes ꝙfidebãt de eis vt ipis tandẽ subuenirẽt iõ quesierũt cũ laboribus mlta bona eis vt nõ opteret eos ita grauit labozare sz diligẽt⁹ seruirẽt deo z studiosi⁹ orarẽt ꝓ se. ¶ Tercio aie ꝙrunt de illis q̃ de bonis eoꝝ litigãt mlti em̃ dũ viuũt paucos hñt amicos sz cũ moriũt hẽbunt multos nõ q̃ de aniab curarẽt sz de bonis tpalib. hic incipiũt lites rite iuramẽta falsa testimonia mutuo sibi detrahũt. O q̃z magnus meroꝝ põt ẽ anias defuncto rũ q̃ occasione bonoꝝ suoꝝ q̃ ita graiter acq̃sierũt tãta mala oriũt de q̃b sperabãt ꝙsolatõz. Que fm Aug. li. de cura ꝓ mortuis scire põt er reuelatiõe angeloꝝ vel aiaꝝ de mũdo decedẽtiũ vel ex diuia reuelatiõe sic cogñscunt q̃d boni ꝓ eis fit z q̃b ¶ Quarto anie ꝺ purgatorio ꝙgrunt de bis q̃ debita eis retẽtant z nolũt ꝓsoluere siue filij retineãt bona tpalia. siue amici suscepta ꝓ eis pniaz. siue sacerdotes vel paupes nõ orãtes q̃b alij data sunt vt orarẽt ꝓ illa aia. q̃b dicit illa ania illud Job xix. Quare ꝓsequmi sicẽ de⁹ z carnib⁹ meis saturami. vn⁹ em̃ ꝓ alio põt facere penitẽtiã sicut legit. Q, q̃daz mlier multas diuitias a viro sibi derelictas cuz amatoribꝫ suis ꝙsũpsit. Cũ aũt senuisset z deformis z ꝺpaupata fuisz ab oibus derelicta ẽ ꝓ q̃ cepit mltũ ꝙtristari. Cui diabol⁹ apparẽs ait. Ne tristeris q̃ docebo z dabo tibi diuitias et amaberis vt ꝓus. Que spopondit. Cui diabol⁹ q̃ttuoꝝ ꝑcepit. Primo q̃ i domo sua ꝓmitteret familie luxuriari et q̃cunq̃z vellẽt. Secõo q̃ paupes de hospitaret z de nocte expelleret. Tercõ q̃ dũ veniret ad ecclĩam deberet fabulari z alios i oꝛõne z ꝑdicatõe ipedire. Quarto q̃ nũ q̃z deberet cõfiteri nec ẽ alicui reuelare. Hec oia mlta fec. Pꝰ ẽ infirmata horrabat a filio ad ꝙfitendũ z sacra ꝓcipiẽdũ. q̃ rñdit. Gratis ẽ ẽ q̃ loq̃r q̃z ꝓdita sũ. Sz cũ fil⁹ cũ lachrymis instaret oia ei patefecit. q̃ ꝙsolari eã cepit ne desparet q̃z fil⁹ dei graviter passus ẽ ꝓ ꝑcõib⁹ z dei miscõia maioꝝ ẽ q̃z ois nr̃a miseria . z q̃ sparet i spe venie ac si ꝙfiteret oia dimitteret pi⁹ de⁹. z ipe ꝓ ea vellet penitere. At illa. Tarde ẽ iaz. Cui fil⁹. solũmõ ꝙfitere oẽ pond⁹ pcti sup me recipio. ex q̃b ꝙsolata iussit venire sacerdotẽ. z dũ filius iret ꝓ ꝙfessore. diabol⁹ ita terribilit apparuit q̃ ꝑ terroꝛe mortua est añq̃z cõfessor veniret. Tũc fil⁹ cõfessus ꝓ ea suscepit pniam septẽnẽ quã deuote cõpleuit. Et p⁹ septez annos apparuit ei mr̃ z retulit ei gr̃as q̃ aiam ei⁹ salua/ ¶ Quito anie

de purgatorio ꝙrūť de bis q̄ testamē
ta soluere ꝓcrastināt. 02 ci. xiij. q. ij. vl/
tima. Ultima volūtas hois morietis
oīb⁹ modis ē adiplēda tanto citi⁹ q̄nto
posset. dic etiā Rich. sup. iiij. di. xlv. q
testamētū rōnabilič factū ita q nō sit
ꝓtra cq̄tarē iur̄ diui vel positiui nū q̄z
est infringēdū. Est aūt testamētū irrō/
nabiliter factū triplici rōne scz

¶ Primo rōne testatoris.

¶ Scōo rōne rei testate.

¶ Tercio rōne modi testādi.

¶ Primo testamētū ē irrōnabilič factuz
rōne testatoris cū scz ille fač testamētū
q̄ facere ñ p̄t. sič eps de reb⁹ eccl'ie. mo/
nach⁹ seu religiosus vel fatu⁹. ¶ Scōo
testamētuz ē irrōnabilič factū rōne rei
testate cū vicz q̄s fač testamētū de reb⁹
q̄ ad ipm nō ꝓtinēt sič ꝙstis de vsu/
ra rapina furto ꝛč. de q̄b⁹ restitutio est
faciēda. sec⁹ si eēnt incerta. ¶ Tercio te/
stamētū ē illicitū rōne modi testādi pu
ta cū q̄s exhereditat heredē sine culpa
legās. xvij. q. vlč. q̄cūq̄z. Vl'as testamē
tū dz fm legata solui cito. O q̄z mlti sč
q̄ vsq̄ ad mortē differūt soluere testa/
mēta dicētes. Disponā tpe mortⁱ. ꝛ ta/
les sp̄ sūt i mortali pctō. q̄z dič Scot⁹
sup. iij. q̄ sič petīm ē attractio rei alie/
ne. ita etiā ē pctm̄ inuito dño retinere.
Est etiā ꝫ fr̄naz charitatē q̄z q̄libz vel/
let vt sibi cito solueret suū. q̄ ꝛ ipe ita dz
facere. ꝓio ¶ Quito debem⁹ aiab⁹ pur
gādis miseri ꝓpē iusticie dei recōpēsa/
tionē q̄z tā acuta ē q̄ nullū malū ipu/
nitū ꝓtrāsibit fm Aug. Jō q̄ cū morta
li pctō hīc egrediūť ꝓ talib⁹ nō ē mise/
rādū. q̄z statiz vadūt i infernū ad eťnā
penā q̄b⁹ nec de⁹ vnq̄z miserē nec illis ē
miserādū q̄ sine oi pctō exhūt q̄z statī
euolāt i celū. sz his q̄ cū venialib⁹ pctis
vel nō pacta pnia exhūt. vt ꝓz de pe.
di. vij. §. fi. vñ illis solūmō possumus
subuenire q̄ indigēt ꝛ p̄nt iuuari. iō be
atis nō q̄z nō indigēt. nec dānat̄ q̄z iu
uari non p̄nt. q̄z sunt absolsa membra
dič ei apls Ro. xij. Mlti vnū corp⁹ su
mus i xp̄o. in corpe vo hūano natura
ꝓ vnū mēbrū supplet indigētiā alteri⁹
Dic ē q̄ suffragia mēbroz ecclie p̄nt
ꝓdesse mēbris indigētib⁹ q̄z vo ꝓ mor
tē nō desinunt mēbra ciusdē corpis iō
suffragia viuoz p̄nt eis ꝓdesse etiā de
fūctⁱ. Ad h̄ figurādū corp⁹ xp̄i i missa i
tres ꝓtes diuidit. vna ꝓs i calicē mitti
tur i sanguinē. ꝛ due extra refuant q̄z
corp⁹ xp̄i mysticū in trib⁹ ꝓtib⁹ ē nūc. s.
in tra. i purgatorio. ꝛ i celo. Illi ei q̄ iā
sūt in celo absorpti sūt a gl'ia. iuxta illō
ps. Inebriabūť ab vbertate dom⁹ tue
exītes vo i mūdo ꝛ i purgatorio sunt
extra brītudinē adhuc. ¶ Scōm salu/
tis documētū i themat̄ vbis insinua
tur subuētōis mod⁹ ꝛ ordo cū dr. ꝓ de/
funct̄ exorare. Mod⁹ eni subuētōnis
aiaz in purgatorio exītiū fm b. Bze.
fit ꝓ q̄ttuor. s. aut oblatōib⁹ sacerdotū.
aut ꝓcib⁹ sctōz. aut elemosynis charo
rū. aut iciunijs cogētoz. vt dr. xij. q. ij.
nō estimem⁹. ꝛ. c. aie. In q̄b⁹ ē talis or/
do fm Ray. q̄ opus charitatis q̄ di
rigit in deū est meli⁹ q̄z q̄ dirigit i ho
minē. q̄ oblatio sacerdotū ꝛ oratio sanc
toz. sunt meliores q̄z elemosyne ꝛ ie/
iuniū q̄z in sacro altaris est ipe xp̄s et
ibi ei⁹ repsentat passio. q̄ nihil est effi/
cacius ad remissionē ꝛ gratiam. de cō
secra. distin. ij. c. quid sit. Unde tria re/
quirunť ad hoc vt aiabus ꝓsint di/
cta suffragia scz.

¶ Primo vt subuenies sit in gr'a.

¶ Scōo vt subueniat cū itegōe ōbita.

¶ Tercio vt cui subuenit meruerit i vita

¶ Primo dixi q̄ ad h̄ vt suffragia ꝓsint
aniab⁹ requirit̄ q̄ subuenies sit in gr'a
q̄z fm Richar. i. iij. dis. xlv. ar. iij. q̄ñ
ille q̄ mādat aliqua suffragia fieri vel
facit est in charitate. tunc valet etiam

si añq̃z illa pficiant: cadat in mortale. si vo qñ fieri ordinauit fuit sine gr̃a et añq̃z incipiãt vel pficiãt sit in gr̃a non valet nisi denuo illã ordinatiõez acceptet. vñ dñ actor p̃ncipalis est in gr̃az miſter sine gr̃a. si est miſter publicꝰ ecclesie sic̃ sacerdos valet suffragiũ p ipz factũ. si vo nõ est publicus eccl̃ie minister sz singl'ar' psona vt cũ illo facit distribuere elemosynã vel qd tale. tũc etiam valet qz malicia ministri nõ nocet opi boni actoris. Sz si actor suffragij esset in mortali absolute pdesse nõ possent talia suffragia nisi p accidens z ex ꝓsequenti puta cum p elemosynas mali hois boni pauperes excitati orent p defunctis illis p q̃bus ille malus dedit. Scõo ad ꝟ q suffragia defunctis pſint req̃rit debita intentio qz qñ q̃s aliq̃ opa bona ad ꝟ facit fieri vl p se facit intentõe tali vt illis pſit q̃b⁹ intendit tũc talia opa bona efficiũt eoz p q̃bus fiunt q̃si eis a facięte data vñ pñt eis valere ad satisfactõez implẽdã vel ad aliq̃d q̃ statũ suũ nõ imutet ñlã si oẽs misse in mũdo p vna ania purgãda dicerẽt z inestimabiles elemosyne p ea largirent nũq̃z in bitudine maiorẽ gl'iaz haberet ꝓpter hmõi suffragiaz illã solã quã hic p volũtatẽ suã meruit. iõ dicit cõiter. Melꝰ est dare vnuz obolũ p se in vita q̃z vnũ aureũ montem post vitã quis daret p aliquo. qz post mortẽ que fiunt solũ liberãt a pena z nihil addũt in gl'ia. p illo vo vno obolo eternaliter gaudebit quẽ volẽs dedit. sil'iter si in testamẽto ipe viuens legasset quia elemosyna diceret volũtaria. ideo nõ solũ satisfactoria verũeriam meritoria. Tercio q suffragia pſint defunctis requirit vt cui subuenit̃ pus meruerit in vita pſenti. Unde Aug. in enchi. c. lxv. Dum in hac vita viuerent meruerunt vt hec sibi postea ꝓdesse possent. Et. ij. Chor. v. Unuſq̃sq ꝓpriã mercedẽ accipiet ꝓut gessit in corpe. nã q̃bus nostris cuiusdã p̃ diuit̃ genitrix defuncta tres solũ missas fecit celebrare dicẽs cũ redarguere tur de tanta auaricia. tñ dicũt sacerdotes q vna missa p̃ponderat pctõ totiꝰ mũdi z nõ intelligẽs miser q licet vnius misse efficacia sufficiat p pctõ totiꝰ mũdi. cũ xp̃s dñs meritũ sue passiõis pticipat ꝑm devotõez eiꝰ q̃ missam dicere facit. tãta ei charitas mouere posset aliquẽ q vnã aiaz liberaret de purgatorio si vnã missaz dicere faceret qõ aliꝰ sine tali charitate cũ vtiginti missis nõ posset facere. vñ q̃rit si sacerdos p̃ misit vnã missam dicere de dña. z alteri eodẽ die dicere p aniabus patris et matris. z tercio p salute aie sue an sufficiat si vnã missam dicat de dña cũ illa oraõne. Deꝰ q̃ nos patrẽ z matrẽ z̃. z cũ illa oraõe. Ops sempiterne deꝰ miſere famulo tuo z̃. intendẽs oibꝫ tribus satisfacere. Rñdet q sufficit q̃ntũ ad specialez efficaciã. Pro q nota q in q̃libet missa respectu oꝝ opati tres sũt vtilitates scz generales q̃ valent seu prosunt oibus tã viuis q̃z defunctis i charitate existẽtibus. z de ista vtilitate sacerdos nõ habet ordinare. singulares vtilitates sunt illiꝰ q celebrat si sit i charitate z nec hoc debet alteri applicare. Speciales vtilitates valent illis p q̃bus dicere faciunt. z quãtũ ad ꝟ oibꝫ tribus p̃dictis satisfecit quia in missa est meritũ passionis xp̃i que est infiniti valoris z eã xp̃s cõicat ꝑm devotoz eoz q dicunt vel dicere faciunt. z sic intelligit illud dictũ de ꝫse. di. v. c. nõ mediocriter. Q, nõ miꝰ valet vna missa p oibus q̃z si singulariter p quolibꝫ diceret. verũtñ si sacerdos ꝓpio motu sic vellet tribus satisfacere nõ satisfaceret quia ibi tñ vniꝰ est intẽtio scz sacerdo

tis. Hec aũt intelligũt de sacramẽtis in q̃bus specialiter est efficacia xp̃i passiõis q̃z in alijs bonis opib̃. qz li i ca/su m'tri simul baptizant q̃libz tñ habebit. ℣ Terciũ salutis documẽtũ ex thematis v̈bis insinuat liberatõis fructificatio: cũ dr. vt a pctis soluãt. cui⁹ tanta est fructificatio vt mox aĩa liberata ad gl'iam trãsfert. ad quam ꝛc.

¶ De sancto Emerico confessore

Sermo ciiij.

Cognouit eũ in bñdictõib̃ suis. ꝓfuauit illi mirificor diã suã ꝛ inuenit g̃/tiã coꝛã ocul' dñi. Eccli. xliij. Hec nan q̃z sacra v̈ba bñ ꝓueniũt btõ Emeri/co duci reg̃ bũgarie filio: quẽ dñs de⁹ cog̃nit. i. appꝛobauit i vite sc̃itate. q̃a cognitio dei est ip̃i⁹ appꝛobatio. q̃ licz oĩa sciat iuxta illõ Heb. iiij. Oĩa nu/da ꝛ apta sũt ocul' ei⁹. tñ illa spẽal'r dr nosse q̃ appꝛobat. sic̃ q̃nq̃z fatuis v̈gi/nib̃ dicit. Amẽ dico vobis. nescio. i. ñ appꝛobo vos. Hũc vo v̈ginẽ ducem ꝓfuit i his tribus virtutib̃. scz

¶ Primo in ꝓfunda hũilitate

℣ Secũdo in nitida castitate

℣ Tercio in placida sobrietate

℣ Prio dixi q⁹ dñs de⁹ cog̃nit beatuz Emericũ ducẽ i ꝓfũda hũilitate. q̃ licz de sublimi ꝓgenie nat⁹ qz regia stirpe genit⁹. sp̃ tñ sui gener̃ dignitatẽ i fui/tutẽ generosi reg̃ xp̃i redegit adhuc in iuuenili etate ip̃z d̃uote imitãdo vt di cere possit illõ Job. xxiij. Vestigia ei⁹ se cut⁹ ẽ pes me⁹. i hũilitat̃. s. via. Que q̃/dem humilitas spẽal'r habz tres gra/dus. Prim⁹ subijcere se maiori vl' pꝛe lato. et hec est magna. Secund⁹ sub/ijcere se eq̃li. ꝛ ista ẽ maior. Terci⁹ sub ijcere se minori amore xp̃i. ꝛ ista ẽ maxi/ma. iuxta illõ Lu. xxij. Qui maior ẽ ve strũ fiat sic̃ minor. Nos q̃ppe g̃d⁹ hũi litat̃ bñ habuit b. Emeric⁹. ip̃e ei obe diebat deo nõ solũ i p̃cept̃ sz etiã i ꝓsi/lijs. deĩde p̃i ad cui⁹ volũtatẽ mirimo niũ ꝛrit licz i eo vsq̃z ad mortẽ v̈gitatẽ fuauit. Insup̃ suo famulo amore xp̃i fuiebat. ℣ Scõo õniq̃z de⁹ oĩm ip̃z q̃g/uit i nitida castitate q̃ ꝓsil'r hz tres spẽa les g̃d⁹. Nã q̃dã fuãt castitatẽ ꝓiugalẽ ꝛ ista ẽ mag̃ qz ei õbeꝫ fruct⁹ tricesim⁹ Quidã hñt castitatẽ vidualẽ. ꝛ ista est maior qz ei debeꝫ fruct⁹ sexagesim⁹. q̃/dã hñt castitatẽ v̈gĩalẽ ꝛ ista ẽ maxia. qz ei õbeꝫ fruct⁹ cẽtesim⁹ ¶ Dat. xiij. hãc habuit gl'iosus dux emeric⁹ ℣ Tercio dñs oĩm q̃g/uit b. emericũ i placida so brietate: q̃ sil'r tres hz g̃d⁹ Prim⁹ est i abũdãtia fuare tpantiã. ꝛ ista ẽ mag̃. Scõs i penurijs fuare patiaz. ꝛ ista ẽ maior. Terci⁹ i abũdãtia fuare iopiã ꝛ ista ẽ maxia. hãc reuera habuit b. dux emeric⁹ q̃ lz eẽt reg̃ fili⁹ i oi rex affluẽ/tia nutric⁹ militũq̃z m'titudie circũda t⁹: hec oĩa tã q̃z vana ꝓtẽnebat. ieiuna/bat. vigilabat. coꝛp⁹ suũ castigabat. p/pterea dõs ꝓfuauit illi miscõiaz suã vt p̃ hũilitatẽ castitatẽ ꝛ sobrietatẽ gr̃az iue nit coꝛã ocul' dñi ne vnq̃z p̃ pctm̃ mor tale separeꝫ ab eo ꝛ vt merito dicaꝫ de eo. Cog̃uit eũ i bñdic. ꝛc. In q̃b̃ q̃dẽ v̈/bis gl'iosus dux emeric⁹ a trib⁹ spẽal'r ꝓmẽdat. scz Cog̃uit eũ ꝛc

¶ Primo a donoꝝ. s. s. infusione. ibi.

℣ Scõo a donoꝝ ip̃oꝝ ꝓfuatõe. ibi.

¶ Tercio a. s. s. dono Coꝓfuauit illi ꝛc

rũ manifestatõe ibi. ꝛ inuenit gr̃az ꝛc

℣ Prio itaq̃z b. dux emeric⁹ ex p̃miss/sis thematis v̈bis ꝓmẽdat a donoꝝ. s. s. ifusiõe cũ dr. Cog̃uit eũ do. i bñ. suis. nã dñi bñdictio ẽ gr̃e seu donoꝝ spũaliuz largitio. q̃ fm magnũ Albtũ duplex ẽ. scz g̃tis data ꝛ g̃tũ faciẽs. Donũ gr̃e g̃/tis date ẽ p q̃ vn⁹ hõ coopat alĩ ad b q̃ ad deũ reducat. donũ vo gr̃e gratũ facietis ẽ p q̃ bõ imediate do ꝓiũgit ꝛ

ōz gr̄a. qz sup̄ facultatēz p̄sone meritū qō q̄dē donū gratū faciēs ē septiformē put enūerat Ēsa.c.xj. Primū donū sapiēcie. Scōm donū intellect⁹. Terciū donū ꝯsilij. Quartū donū fortitudis. Quitū donū scie. Sextū donū pietat̄ Septimū donū timor̄. ℣ Primū q̄dē donū s.s. ōz donū sapie qō opponit vicio luxurie. nā sapia ōz q̄si sapida scia cui ñ sapit carnis ōlectatio. sz tm̄ de⁹ z sacra scp̄tura de ōo. vñ biero. ait Ama sacrā scp̄turā z vicia carnis nō amab. Est āt mlt̄ipler sapia sic̄ ōscribit Jaco. sue ep̄le.iij.c. Pria ē t̄rena q̄ ꝯsistit i cōgregatōe diuitiar̄ tpaliū. Illi ei dicūt sapiētes ī b mōo q̄ sciūt p q̄scūq; vias diuitias ꝯgregare. de q̄ ōz.j. Thoz. j. Sapia b⁹ mūdi stultitia ē apd deū. nā xp̄i sapia ē ꝓtenere mūdū z blādicias ac minas Scōa sapia ē aialis siue carnal̄ q̄ ꝯsistit ī degustatiōe ōlectationū carnaliū. de q̄ Ro. viij. Prudētia carnis mors ē Tercia sapia ē diabolica q̄ ꝯsistit i excogitatōe malicia⁹ vl̄ i opp̄sitōe paupe⁹. ō ist̄ ōz Piere. iij. Sapientes sē vt faciāt mala. bñ āt facere nesciūt. hi ei sciūt alios ōcipere. vba sua cōponere. facta palliare. mentiri. furari. vl̄ latrocinari zc̄. Quarta sapia ē vtualis q̄ ē donū ōi siue sapia ōsursuz descēdēs. ō q̄ dic̄ Jac. Sapia iusto⁹ ē va diligere. falsa deuitare. bōa gr̄atis exhibere. mala libēter tolerare. nullā vltionē q̄rere. Qua q̄dē sapia⁹ b. Jaco. sic ōscribit. c.iij. Que āt sursuz ē sapia pmū q̄ dē pudica ē. deide pacifica suadibilis bonis ꝯsentiēs. plena miseōia. nō iudicans. sine simlatōe. Primus igr̄ act⁹ h⁹ doni ē q: hoiez ducit ad custodiā castitat̄ ī visu auditu z tactu. Scōs eius act⁹ ē q⁹ pacificat hoiez in pp̄a ꝯscia ac cū alijs. Terci⁹ ei⁹ act⁹ ē sapie q⁹ hoiez efficit obediētē z ꝯsentiētē diuie ispiratōi siue bonor̄ ꝯsilio. Quart⁹ act⁹ ipi⁹ est q⁹ cor hois replet miseōia z pietate. Quit⁹ act⁹ ē q⁹ neminē temere iudicat. iurta illō Mat. vij. Nolite iudicare et nō iudicabimi. Et q̄b⁹ dat intelligi q⁹ impudici ꝑtumaces ꝑterui z temerarie iudicātes nō h̄nt b̄ s.s. donū sapie. Sz q: btūs dux Emeric⁹ erat cast⁹ pacific⁹ bōis ꝯsentiēs pi⁹ zc̄. ió b dono fuit illustrat⁹. Sic ei legit de eo q⁹ cū vetustissimā b. Georgij martyr̄ eccliaz i vesprimiēsi ciuitate fundatā cā orōnis intrasset. vno tm̄ ꝓtent⁹ famulo. vbi i orōne q̄d deo accepti⁹ offerret apud se tractabat. subito lumē totū eccl̄ie edificiū cū ingēti claritate circūfulsit. de q̄ vox diuia sic insonuit. Preclara ē mihi v̄ginitas. v̄ginitatē mēt̄ z corpis ate erigo. hāc offer in b ꝓsta ꝓposito. Jlle āt nō ī se p̄sumēs sz ad dei gr̄az tāq; ad venā miseōie ꝓfugiēs ait. Dñe deus vniuersitat̄ inspector z hūane ibecillitat̄ adiutor q̄ aufers spm̄ p̄incipū tribulis apud reges t̄re bñplacitū tuū impetrice z norios mot⁹ q̄ ꝯ aiam militāt roze tue miseōie extingue q̄ v̄bo diuie ꝯsolatōis ꝓfortat⁹ famulo suo q̄ huic diuino colloq̄o z alijs sepe aderat inēdixit ne cui q̄q̄ vsq; ad sui obitū apiret Interea v̄go generosa b. Eme. de sp̄osa vtere vtra ꝑ regali linea regia posteritas succederet. Jp̄e āt carnalē generatōz q̄ corruptibil̄ē. ꝓposito v̄ginitat̄ postponēs ieiunijs corp⁹ macerabat. aiaz v⁹ pane v̄bi dei saturabat ne caro ei dñare. sicq; intactā fr̄m̄ v̄ginitatē. O mirāda inuenis h⁹ cōtinētia. O p̄dicāda ei⁹ deuotiōis excellētia. q̄ fonte lachr̄imaz extrixit carnis incēdia. flāmā pozcās ī gremio nō vrebat. grāde ei ē z vltra naturā mortalē flāmā adolescētie facibꝰ succēsam ani v̄rute restringere. magn⁹ igr̄ labor castitat̄ sz ꝓfecto maius p̄miū. q: tpal̄ē ei⁹ pug̃ sz remuneratio cēna ℣ Scōo deniq; dñs olim cognouit b. Eme. dono intellect⁹ q̄ō opponit se vicio gule q̄ obnubilat intellectū quē luxuria excecat. donū ira q; intellect⁹ iuuat nīm intellectū ad cogni

tionē diuioꝝ ad quā būan⁹ intellect⁹ naturaliꝝ nō ꝑ attingere ſ.q⁹ de⁹ ſit trinus i ꝑſonis ꝛ vn⁹ i eentia.ꝛ q⁹ ille filiꝰ dei altiſſimi ſit incarnat⁹ ꝛ paſſus ꝛē. ſō dic̄ ſaluatoꝛ Matḥ.xj.Cōfiteoꝛ tibi pr̄ dñe celi ꝛ tre qꝛ abſcōdiſti h̄ a ſapiē tib⁹ ꝛ pꝛudēt̄ib⁹ꝛ reuelaſti ea ꝓuul'.hic dic̄ Vincē.i ſpe.mo.li.j.ꝓte.iiij.di.v.q⁹ donū ītellect⁹ nūq̄ ſubtrahit ab his q̄ ſūt in charitate q̄ntūcūq; ſint idiote.ſz adeſt i ill' q̄ ſūt ad ſaluandē neꝯaria.qō q̄ de donū q̄tuoꝛ bōa i boīe opaꝝ.Pꝛio mēdē hois eleuat ad cognitōēz diuioꝝ ꝛ intellectū ſacre ſcꝑture.ℌ dono doctoꝛes ſcti illumiati declaraueꝛt nob fidē catholicā.ꝑs. Da mihi ītellectū ꝛ ſeruabo⁹ legē tuā ꝛ cuſtodiā illā i toto coꝛde meo.ℌ certe dono ſ.Eme.illuſtrat⁹ cōſolabaꝝ i diuīa dulcedie intātū vt deſipiebat ei totus mūdus. Secundo donū ītellect⁹ ducit hoiez ad pnīaz.dū ei pcēdꝛ ℌ dono illūinat⁹ icipit ſe ītelligere q̄d ē.vbi ē.q̄d agit.q̄ tēdit.quē offē dit.q̄nta bōa oīmiſit.q̄nta mala cōmiſit ꝫ infinitū bonū q̄ ē iuſt⁹ ipſz ꝑ ill' punitur⁹ icipit flere pēitere cōfiteri ꝛē. O dñe de⁹ q̄ m'lti legūt ſacrā ſcꝑturā audiūt ꝓmonē nec tñ ītelligūt q̄z breuis ſit mūdana delectatio.q̄z itolerabil' eꝛna cruciatio.q̄z ieſtimabil' brā iocūdatio.ſō dic̄ ꝓpha. Intellect⁹ bon⁹ oīb⁹ faciēt̄ib⁹ eū. certe bon⁹ q; ex pcēdꝛe facit ſcīm Quis q̄ſo iſtigabat būc angelicū iuuenē ad plāgēdū.ad carnē maceradū.ad ſe būiliādū.reuera ℌ ſ.ſ.donū.

Tercio donū ītellect⁹ fac̄ boiez ſuppliare ꝺo coḡſcēs pcti fediratē ꝛ ſui fragilitatē. rogat deuꝫ vt iuuet ab eo ſine q̄ nihil ē ſcm̄ nihil validū. Hic apl's p⁹ ſuā cōuerſionē ſupplicabat ꝺo Act̄.ix. Ecce ei oꝛat.Quarto ℌ donū ſ.ſ. facīn telligere miſias miſeꝝ.vt cū ē frig⁹ intelligit egenoꝝ nuditatē. cū habūdat victualib⁹ ītelligit penuriā pauꝑ.ꝺ q̄b⁹ ꝑs.ait. Beūs q̄ intelligit ſu.ege.ꝛ nā ira agit ꝑcipitanē ꝛ nō cū ꝯſilio vt pau.i die ma.li.eū do. Inſup ītelligit ꝺo Futētū vtilitatē ꝛ eoꝝūdē ꝛ rutes iō eos honoꝛat.ℌ donū intellect⁹ habuit b.eme.ꝺ q̄ legit. O, q̄dā tpe b.rex Bte phan⁹ ad eccliaz ſ.Martini quā ipe in mōte ſcō fūdaueꝛatꝛ egregia mōachoꝝ cōgregatōe ꝺcoꝛauerat vna cū filio ſuo Emerico cā oꝛōnis aduenit.ſz rex ſciēs pueri ꝑcellēs meritū.dū pacta ꝑ ceſſiōe frēs ad ſalutādū regē acceſſiſſet ipe puez ꝑmiſit.q̄ ſ.ſ.repleꝛ⁹ ſinguloꝝ merita ītelligēs.ſingul' ineq̄liē oſcula diſtribuit.vni q̄dē vnū.alij tria.alij q̄n q;.nouiſſime vni ſeptē oſcl'a m'ltiplicauit.quā rē b.rex tacit⁹ cōſiderabatꝛ ad mirabaꝝ. Finita miſſa cur ineq̄liē oſcl'a diſtribuiſſz inq̄ſiuit. Cui b.eme.ſinguloꝝ merita māifeſtās ꝛ fm hāc cōſideratōz oſcl'a ineq̄liē ꝺ diſſe pꝛez edocuit Cui ꝺo ſeptena oſcl'a m'ltiplicauerat ꝛginalē vitā duxiſſe aſſeruit.c⁹ dicti vitas ℌ mō cōpta ē.pauc̄ ei dieb⁹ inꝑpoſit⁹ b.rex Stepha. duob⁹ ſolūmō miſtris adhibit⁹ vigilias ꝛ oꝛōnes fratꝝ in dicto mōaſterio explorabat Cūq; ex pleto matutinali officio ceter⁹ i lecto ſe collocāt⁹ illi ſoli q̄b⁹ b.eme.oſcl'a deꝛderat diuiſi i eccie ſecretioꝛib⁹ angul' i cōſpectu ꝺi vigilabāt.cūq; ſcūs rex ad ſingl'os acceſſiſſz eos ſalutādo.ſingul' rupto ſilētio regiā maieſtatē venerāti⁹ b⁹.nouiſſime ad frēz noie Mauꝝ veniēs quē ſeptenis oſcul'b.Eme.cōmēdauerat.nec blādicīs nec cōmiatōib⁹ regijs rūſionez ab eo potuit extoꝛq̄re. Māe ꝺo facto cū frēs ex moze capl'm celebꝛarēt rex ipe affuit vt animū friꝰ mauri ꝺ būilitate tēꝛaret mlta religioni ꝛria eidē obijciēs.cui maur⁹ nullaz ꝯdictōz feē.Ex ℌ b.rex rata eē coḡuit ſi lij ſui ꝺba. iō frēm Mauꝝ pōtificali dignitate quinq; eccleſijs ſublimauit Tercio deus oim cognouit b.Emeri cū dono conſilij.qō opponit vicio ire.

De sancto Emerico

deliberaret qđ sit agendū z qđ nō. iux̄ta illud Jaco.j. Ira viri iusticiā dei nō opat. Pro q̄ sciendū q̄ est triplex ꝓsilium.s.būanū.euāgelicū.z diuinū. Primū ꝓsiliū est būanū qō ad prudentez ptinet. Scōm̄ euāgelicū qō est meliozis.boni electio.nā bonū est ꝓiugiuz melioz ꝓtinētia.optima vo vginitas. de hac dicit apl's.j.Chox.vij. De vginibꝫ pceptū dñi nō habeo ꝓsiliū aūt do tanq̄z miscōiam ꝓsecut⁹ a dño vt sim fidelis.z saluator Matth.xix. Qui pōt cape capiat. Cōsiliū vo diuinū est donū ꝓsilij.qō dat anie leticiā spūalēz pacificat cū deo z primo. rō est q⁹ de⁹ inhabitat talē aiaz. iuxta illud Prouer. viij. Ego sapia habito in consilijs.z iō dat pseuerantiā in bono. sine isto autē s.s.dono hō pponit.sz nō pficit.ps. Cogitauerūt cōsilia q̄ nō potuerūt stabilire. magno igit cordis affectu dz b̄ s.s.donū peti a deo. Juxta illud Thob.iiij. Omi tpe bñdic deū z pete ab eo vt vias tuas dirigat z oia ꝓsilia tua in ipso pmaneāt. Hoc q̄ppe dono illumiat⁹ bt̄us Emeric⁹ in vginitate pseuerauit cū cōiuge sua. Quarto dñs de⁹ coḡuit bt̄m Emericū dono fortitudis qō se opponit vicio accidie. qō q̄dem q̄tuor bona opat in hoie. Primo excitat hoiem ad bñ agendū fortiter z solicite opandū dicēs illud p̄s. In do meo trāsgrediar murū.i.oē qō posset hūane infirmitati obuiare. Econtrario q̄ nō hñt b donū s.s. defacili fatigant in dei seruitio. de qbꝫ Greg. in moral. Terreno iudici tota die astare fortes sunt z i seruitio dei vni⁹ hore spacio lassant. Scōo b donū dei nō pmittit animū molliri in psperis. Tercio nō pmittit frangi in aduersis. Quarto dat victoriā ꝫ vicia carnē mūdū z diabolus sine b s.s.dono null⁹ triūphare p̄t de illis. Bt̄us ei Emeric⁹ b dono triūpha-

uit de suis meritis. Sic nāq̄z legit de eo q⁹ fuit rigid⁹ q̄ ad se sz pi⁹ ad alios. naz inter multa fercula regalia solo pane qñq̄z ꝓtētabat. lecti q̄z mollicie abhorrebat. z licet desup regiū ferret amictū tñ int⁹ cilicium portabat ac alijs q̄escētibus in orōnibꝫ z psalmis cū xpo ipse vigilabat. O iuuenis angelice. O vgo ꝓiugate. O flos z gl'ia gētis hungarice. q̄z fortis extitisti i bello spūali. z q̄s nūc est de p̄ncipibꝫ tue gētis q̄ in illis velit imitari. sz z q̄s repit etiā inter populares hoies q̄ tāta fulciret spūs fortitudine. certe cecidit corona capitis nri eccevna die inchoam⁹ bonū. z alia die desistim⁹. Quito pi⁹ de⁹ coḡuit ipm bt̄m Emericū dono scie qō se opponit vicio auaricie. qz res tpales facit scire q̄z viles sint z bona eterna q̄z sint p̄cio sa. Hic Aug. sup.j. Chox.xij. ait. Scientia est lumē dirigens hoiem in vsu tpalium. Differunt aūt donū sapie et scientie quia donum sapiētie ducit hominē ad ꝓmitōez diuinox. sz donū scie ad cognitionem humanoz. hoc eñ sciētie donū q̄ttuor generat in homie. Primo docet veraciter qđ credere debeat z qđ nō. quia dicit sctūs Tho. ij. ij.q.ix.ar.iij.q⁹ hō naturali lumie non potest attingere ad cognitionē diuinorū. sz necesse ē vt iuuet a s.s.p donū scie tie. Scōo docet b donū scire que sunt vera bona z q̄ sunt vere mala. z q̄ sunt agenda. z que vitanda. Jō facit vitare superbiā sciēs q⁹ est vanitas. auariciā sciens q⁹ est iniq̄tas. luxuriā sciēs q⁹ momentaneū est qō delectat sed eternum qō cruciat. Tercio hoc donū docet hominē bene ꝙuersari. dicit eñ magr in ij.di.xxxix. Oz p donū scientie bene scimus ꝙuersari in medio ꝓraue z ꝙuerse natōis. Quarto hoc donū docet debitam tpalium admīstrationē. vñ dicit Aug. q⁹ actio qua bene vtimur re-

bus tempalib9 dono scientie deputat̃ Rō est quia creature sunt p q̄bus bo/mo occasionaliter auertit̃ a deo. iuxta illud Sap̄. xiij. Creature sunt in mu scipulā pedib9 insipientiū ¶Sexto de9 omniū cognouit btm̃ Emericū dono pietat̃ qō opponit̃ vicio inuidie. verū tm̃ triplex pietas i eloquio sancto repi tur. Una est naturalis q̄ quis natura li inclinatōe cōpatit̃ miseriis alio9 z il lis subuenit quātū potest. z hoc nō est hoc s.s. donū de quo loq̄mur. qz etiā i/fideles talia exercēt opa. Scōa pietas est ꝓtualis put est ꝓtus pollitica pti/nēs ad iusticiā ad quā ptinet pentib9 z ꝓsanguineis exhibere pietatē Hanc pietatē habuit btūs Emeric9 quia pa ter eius rex Strephan9 scripserat de b̄ sibi legē in qua p̄mo ꝓtinebat̃ de fidei catholice obseruātia. scōo de moribus qualiter se habeat. tercio de reuerētia psonis ecclīasticis exhibenda. quarto de dilectōe p̄ncipū. quito de susceptōe paupe9 z eoz̄ dē sustentatōe. sexto de defensione iusticie in regno. Tercia pi etas est gratuita q̄ reddit hominē deo gratū. q̄ quidē pietas vt dicit s. Tho. i iij. di. xxxiij. ar. v. ē donū s.s. qō mouet ad reuelādas miserias ꝓmo9 ex ali quo respectu diuino inquātū scz sunt filij dei vel imagine dei insignit̃. q̄ q̄t/tuor facit in homie. Primo facit deuz reuereri z obsequi ei absq̄ spe merce/dis in p̄senti vel in futuro. ita q̄ si nū/q̄ esset extremū iudiciū. inferni suppli cium. z celi gaudiū. deo tm̃ ꝓpter suaz bonitatē vellet seruire eius p̄cepta im plēdo. Scōo facit sacra reuereri z ver/ba diuia deuote audire. Tercio facit pentibus obedire z eisdem deuote ser uire nō motu naturali. sz amore diuio Cuius signū est q̄ si tales molestent̃ a pentib9 nihilomin9 seruire nō desistūt Quarto pietas facit hoiem oib9 mise/reri ꝓstitutis in miseriis siue corpali/bus siue spūalib9. Hinc. j. Thim̃. iiij. Pietas ad oia vtilis est. p̄missionē ha bens vite q̄ nunc est z future. vbi glo. ait. Dis sūma xp̄iane religionis i mi/sericordia z pietate consistit. Hoc q̄p/pe dono illuminat9 fuerat btūs Eme ricus de quo legit̃ q̄ modico cōtentus sopore p singulas noctes cunctis se in lectis collocantib9 vt regiam decet so/bolem duab9 candelis ante se lucenti bus in psalmis deo decantādis inui gilabat z in vniuscuiusq̄ psalmi fine veniam a deo cū cordis cōtritione po stulabat. Qō pater eius caute p rimā parietis, pspiciebat, nulli tm̃ suoz ma/nifestabat. sed gaudens de tanta filij sui sctitate deo gratias agebat dicens illud Gen̄. xxvij. Ecce odor filij mei sic odor agri pleni cui benedixit dñs de9 me9 ¶Septimo de9 omniū cognouit btm̃ Emericū dono timoris. qō se op ponit vicio supbie. nā supbus ē p̄sum ptuosus. humilis vo timorat9. de hoc timore p̄s. Initiū sapie timor dñi. Idē Timor dñi sctūs pmanet in sec'm se/culi. Scōo b. Emeric9 ex p̄missis the matis ꝓbis cōmēdat̃ a donoz s.s. cō/seruatōe cū oz. ꝓseruauit illi misericor/diaz suā. Nā mlt̄ dant̃ a deo p̄dicta s.s. do/na. sz pauci pseuerāt in illis. vñ Bern̄. ait. Mltis dat̃ gr̄a ꝓuertēdi. sz paucis gr̄a pseuerādi. Btūs vo Emeric9 mlt̄/rifozmis gr̄e donis a deo dotat9 i bre/ui expleuit tpa mlta. qz in iuuētute añ q̄z tpali cozonaret̃ cozona eterna cozona tus ē. iuxta illud Sap̄. viij. Rapt9 est ne malicia mutaret sensuz ei9 aut fictō malicie deciper aiaz ei9. Est aūt sciēdū q̄ q̄tuor ꝓtutib9 ꝓfuāt̃ diuia dona. s.

¶ Primo humilitate.
¶ Scōo puritate.
¶ Tercio discretōis eq̄tate.
¶ Quarto timoris ꝓtute.

De sctõ Emerico

Primo dixi q̃ spũsti dona ꝓfuant hũilitate. vñ Bre. Hũilitas inqt ẽ cuj stos oim virtutũ z ꝓseruatrix earum. Hinc Esa. lxvj. dĩ. Sup quẽ requiescet spũs meus nisi sup hũilẽ z quẽ z tremẽtẽ sermões meos. z Bern. Hũilitas ait est caput oim virtutũ z obtinet ꝓncipatũ. z ꝑma ceteraꝝ tãq̃ ipaꝝ ꝓfuatrix. Nam sicut videmus ad sensũ q̃ ignis sub cinere cõseruat sic ignis spũssancti sub cinere hũilitatis. O dñe deus. o xpe pie respice de solio maiestatis tue z vide q̃ pauci sũt tui veri imitatores i humilitate. sz pene oẽs in pciosis vestimẽtis z gẽmis ornatj volũt te q̃rere z nõ in cinere z luto hũilitatis. q̃ tũ inuenire nequibunt Quia dicit Bern. Qui xp̃z nõ quesierit in sceno ipm nõ inueniet in celo ¶ Secõdo donũ s.s. cõseruat q̃ virtutẽ puritatis. nã sicut in vase puro pciosus liq̃z reponit. sic donum spũssancti qõ est pciosissimũ i corde puro ꝓfuat Sap. j. In malivolã aiaz nõ introibit sapia nec habitat in corpe subdito peccatis. ¶ Tercio donũ spũssancti ꝓfuatur p discretiõis eqtatẽ. vñ Bern. Nõ habet inqt callidus hostis machinamẽtũ efficaci⁹ ad tollendã de corde hois dei dilectõez q̃z si efficere põt vt i ea incaute z sine rõe ambulet. iõ dr. j. Cor. x. Qui se existimat stare videat ne cadat. ¶ Quarto donũ s.s. ꝓfuat p timoris virtutẽ. qz dicit Hieron. Nulla res nos ab oĩi pctõ sic fuat imunes sic timor dñi z timor supplicij. Vere bas pdictas virtutes. puta hũilitatẽ puritatẽ discretiõem z timorẽ habuit sanctus Emeric⁹. cogitabat enĩ mũdial' vite breuitatẽ. supplicij eternitatẽ. pcertim dei bonitatẽ. ideo optime ꝓfuauit spiritussti dona dñs deus ex sua miscõia. ¶ Tercio btũs Emeric⁹ ꝓmẽdat ex pmissis thematis vbis a dono spũssti manifestatõe. cũ dr. z iuenit gram cozã ocul'dñi. Manifestauit aũt deus ipo dona s.s. tpe mortis z p⁹ mortem. Prio inquã tpe sue mortis. qa pr⁹ btũs rex Stephan⁹ ꝓuocatj regni hũgarie barõibz a singulis sacm exegit vt post se regnaturꝝ ꝑficerent ac diademate ipm insignirẽt. Sed dñs deus⁹ suũ dilectũ ꝓfessorẽ pr⁹ voluit cozona glie cozonare q̃z tpali. ideo octo annis añ patris obitũ migrauit in celũ cozonãd⁹. Qõ sic manifestatũ ẽ. Nã eadẽ hora sanctus Eusebi⁹ cesaree palestine metropolitan⁹ cũ in ꝓcessiõe vnacũ clero et pplo incederet. sonũ angelice dulcedinis in excelso audivit de q̃ celũ z terra resonabat. aptisqz oculis cordis vidit aĩmã bti Emerici filij regis hũgarie inestimabili gl'ia duci i celũ. Cũqz sanctus Eusebi⁹ de hoc stuperet audivit p⁹tin⁹ de celo voce dicẽtẽ. Sic honorabit q̃ deo in mũdicia fuierit. Ipa q̃z visio z melodie dulcedo cuidaz archidiacono p orõez sancti Eusebij revelata ẽ. Hec cũdo dñs mãifestauit i brõ Emerico dona s.s. p⁹ mortẽ. Nã tot z tãtj signis chorruscauit triceslim⁹ dies sui obit⁹ vt oĩbz in regia vrbe albẽsi morãtibz non dies meroris sz gaudij esset. Hz z patrẽ de filij sui morte amaricatũ letũ efficeret. Vñ de mlt'is ipi⁹ miracul' vnũ insigne referam⁹. Nam in theutonia fuit q̃dã sceleratissim⁹ noie Kozardus q̃ cõpunct⁹ cũ de enormibz pctis absolutõem habere neqret tristj accessit ad christi vicarũ: q̃ eundẽ ob scelez enormitatẽ lozica induit ac duabz cathẽis circũ cinxit. Deinde pctã sua i carta cõscripta sigillogz ppo ꝓsignata eidẽ tradidit dicẽs. Vade z scrõz visita reliqas z vbi dñs sua tecũ oñderit magnalia ibi dissoluent cathene cũ lozica. z delebunt scripta de carta hac. et apiet sigillũ hoc. Qui post mlta sanctorũ perlustrata loca venit hierosolymã credẽs

ibi remissionē habere vbi sanguis xp̄i p redemptōe est effusus. Sed de⁹ vo/lens honorare hūc beatū Emericum ibi noluit illi sua ostendere mirabilia. Audiēs igit̄ ille celebrē scī Stephani sanctitatē venit nouissime in būgariā ad sepulchr̄ eiusdē.q̄ ibi lachrymis ex deuotōe p̄fusus voto se ex fiducia ma gna astrinxit dicēs. Nunc nō recedam donec sciam q̄nti meriti sis apud deū Quē mox sopor opp̄ssit.z ecce ei astitit btūs Stephan⁹ dicēs. Scias q̄ me/rita mea tibi nō suppetūt:sed vade ad tumulū filij mei qui seruiuit deo i vir ginitate z est tāti meriti ap̄d deū q̄ ip se tibi sufficere poterit. Qui expgefact⁹ statim cōsurgens let⁹ uit in eadē eccle sia ad tumbā beati Emerici z supplex cepit ip̄m inuocare. Mirabil' deus i sctis suis .ecce cūctis audiētib⁹ cū grā di sonitu cecidēt cathene.z lorica dis/p̄sa est p̄ eccl'ie pauimentū .Ad cui⁹ so nitū omnes accurrūt z vident dei ma gnalia Sigillū etiā sūmi pontific⁹ fra ctum intuent. Sed neq̄ vestigia frā/rum apparēt in carta. Sup quo p̄po situs eccl'ie vnacū canonicis ac clero z populo gl'ificat deū:qui sic cognouit z sublimauit btm̄ Emericū cōseruans illi suā misericordiā. Per cui⁹ merita gloriosa z nobis cōcedat hic gr̄am z i futuro gl'iam Amen.

De eodem festo beati Emerici

Sermo CV

Spiritus tu⁹ bon⁹ deducet me in trāz rectā. p̄s. cxlij. Nec p̄fecto v/ba dicebat gl'iosus dux z ꝛgo emeric⁹ regis būgarie fili⁹ dū i p̄nti vita ō bo/no i meli⁹ spūscto dirigēte p̄ficiebat q̄/usq̄ ad trā viuētiū plen⁹ bonis op̄ib⁹ q̄uenit vbi sūma recreatudo ē. Ad quā ē rā eūtib⁹ nob⁹ tria sūt p̄siderāda scz.

Primo termin⁹ a quo amouemur

Scō medium p quod dirigamur

Tercio termin⁹ ad quē deducamur

Prio dixi q̄ eūtib⁹ nob⁹ ad trā viuētiū necessarium ē nobis p̄siderare a q̄ sepa mur termio.q̄a a nobis.i.a p̄pa volū tate. Juxta illō Eccl. xviij. A volūtate tua auertere .z Mat.xvj. Si q̄s vult vēire post me abneget semetip̄m .i.fce dat a p̄pa volūtate.q̄a dic̄ Greg. Nisi q̄s a seip̄o deficiat ad eū q̄ sup̄ ip̄m est nō appropinq̄t. Volūtas v̄o p̄pa fm Bed. ē q̄ nō ē cōis deo z hoīb⁹.i.q̄ ñ fit ad dei honorē z p̄simi vtilitatē. Idez. Quid ē q̄ odit de⁹ aut punit nisi p̄p̄ am volūtatē.tolle p̄p̄am volūtatē z in fern⁹ nō erit. Osee.x. Cōfundet̄ isr'l i vo lūtate sua.q̄ ab ea debem⁹ recedere a q̄ null⁹ p̄t nisi p̄trahat̄ Scō ideo p̄si/derem⁹ mediū p q̄ dirigamur q̄ est spūs dñi q̄ deducit in̄ alia p tria.vicz p timorē.p castigatōz.z p amorē. Pri mo grā dei siue spūs dei deducit volū tatē bonis a malo p timorē imissum.p/uer.xv. Timore dñi declinat⁹ a malo.z Eccl.ij. Qui timēt dñm requi/rūt q̄ bñplacita sūt ei. Itez Judith .xvj Qui timēt te magni erūt ap̄d te p̄ oia. id ē b⁹ z i futuro .cū em̄ aia misera cog/uerit p dei grāz q̄ ē i medio hostiū .q̄ ibit p̄tinue ad mortēdū.tādē ad iudici um.deīde ad supplicīū nisi vitā emēdz tūc incipit resilire a mala volūtate. z q̄s ista p̄siderās audeat i pctis p̄manere. de q̄b⁹ Bed. In iudicio vndiq̄ erūt an gustie.hic pctā accusātia.ide trēs iusti cia.subt⁹ horridū chaos.desup iudex irat⁹.int⁹ p̄scia vrēs foz̄ mōs ardēs .si tūc iust⁹ vix saluabit̄ pctōr sic dep̄hēsus in quā p̄tē se auerret:latere erit impossibi le.appere intolerabile.iudex erit vehem̄ ter irat⁹.sentētia sel'lata erit immutabil'. tortores horribiles q̄ nūq̄ miserent.

tormēta erūt sine interuallo. timor cō
turbat te cū terra aplēt corā te. corruel
in stagnū ignis arcētis z fetētis. ignil
exteri⁹ carnē cōburet. et vmis int⁹ con
scientiam corrodet. ibi eris sine fine. et
sine spe miscōie. oīa q̄z gehenne sup
plicia superabūt deū nō videre et bonis
carere oībus. ¶ Scōo spūs dei trahit
volūtatē castigatōe. puta infirmitate:
damno rē. Osee. xj. In funiculis adam
trahā eū. Ore. Mala q̄ nos hic p̄mūt
ad deū ire cōpellunt. ¶ Tercio dei spi
ritus trahit. ꝓriā volūtatē amore sui
qñ imittit cogitare cū q̄nta caritate sit
creatus ad dei imaginē. z cū q̄nta dile
ctōne sit redēptus ab eīna morte. de q̄
saluatoꝛ Joh. xiij. Sic de⁹ dilexit mun
dū vt vnigenitū suū daret vt oīs q̄ cre
dit in eū nō pear. Hinc Anf. Quid mi
sericordi⁹ dici pōt pctōꝛi efficis suppli
cijs deputato. q̄z accipe filiū meum z
da p te. z filiꝰ. p̄sto sum. accipe me z re
dime te. Tercio ꝓsiderem⁹ terminū
ad quē deducamur q̄ est de⁹ z lex eius
iuxta illō. Justicie dñi recte letificātes
corda. Recte quippe sunt leges q̄ di
cant deo creatoꝛi seruire. voluptatib⁹
cōtraire. mūdū calcare. Et talis est lex
christi dulcis z suauis. Matth. xj. Ju
gū eīm meū suaue est z onus meū leue
Greg. Pro amore ei⁹ ois p̄secutio ha
bet dulcedinē. ois afflictio consolatōz.
In hac lege btūs Emeric⁹ deduct⁹ est
ad terrā rectā ducente ip̄m bono spiri
tu dñi. Unde ex p̄missis ꝟbis ad ho
rē beati Emerici ducis tria notem⁹ sa
lutis documēta in p̄senti fm̄ōe dei g̃
tia declarāda. scz

¶ Primo varij spūs distinctōez. ibi.
spūs tuus bonus.

¶ Scōo boni spūs opatiōem. ibi. de
¶ Tercio nri spūs quie (ducet me
tationē. ibi. in terram rectā

¶ Primū itaq̄z documentū declarā
dū dicit ex p̄tactis ꝟbis varij spūs di
stinctōem ꝓ eo q̄ dicit. spūs tu⁹ bon⁹
p̄ hoc innuēs q̄ sit etiā spūs malus q̄
abducit pctōꝛes p diuersa vicia ad in
ferni supplicia. Ideo sciendū q̄ q̄druꝑ
plex spūs distinguit i sacra scp̄tura. scz

¶ Primus humanus
¶ Secūdus diabolicus
¶ Tercius angelicus
¶ Quartus diuinus

¶ Primus spūs oꝛ hūanus qui fm p
tem inferiorē. i. sensualē a ōo auersus
ad visibilia ꝙuersus: imo ad noxia: q̄
facilis est ad seducēdū. debil' ad opan
dū. et fragilis ad resistendū. Et null⁹
ab ista infirmitate i hac vita naturalit
pōt liberari. sic̄ necessitas moriēdi q̄
diu viuit hō nō tollit. ita necessitas pec
cādi saltē venialr ꝙseq̄t vitā p̄sentē. ꝺō
dī Ben. viij. Sensus eīm z cogitatio hu
mani cordis i malū ꝓna sūt ab adole
scentia sua. Et Eccl's. ij. Lūcti dies ei⁹
doloꝛib⁹ z erūnis pleni sūt. Hic Ber.
in meditatōib⁹. Nō iste quē gesto isoꝛ
mare nō valco. cec⁹ ē is z mut⁹ surd⁹ i
ueterat⁹ diex malox. rebell' ꝟtuti z vi
tati. inimic⁹ crucis xp̄i: vēdet innocen
tē. viceuersa vult crucifigi crucifixū. z i
fra dicit. In insipiētia sua nihil est de⁹
tabescit bonis et mal'. pascit alienis z
imūdis cogitatōib⁹ vacat: quatitur z
non fatigatur. et sic in illis transgre
diens de die in diem: de nocte in no
cē. Unde merito quilibz clamare pōt
ad deum altissimū: et dicere illō Hie
remie. xv. Ue mihi mater mea quare
genuisti me virū rixe: viruz discordie
in vniuersa terra. Sed certe vt dicit
ad Roma. viij. Qui fm carnē sūt que
carnis sē sapiūt. z infra. Si fm carnez
vixeritis moriemi. si āt spū facta carnis
mortificaueritis viuetis. Et hi solūmō in
telligūt miseriā z piculū suū. sic̄ beat⁹
Bern. q̄ sic dicebat. Si me nō inspicio

meip̄m nescio. Si aūt me ispicio me ip̄m tolerare nō possum. tāta i me inuenio q̄ digna sūt repbēsiōe z ꝓfusiōe. z q̄nto sepi⁹ me discutio tāto plēs abomiatōes i angul' cordis mei inuenio. exq̄ nāq; peccare cepi nūq; vnū diē si ne pctō trāsire potui nec adhuc peccare cesso. sz de die i diē. de hora i horam pctā pctis addo z ea p̄ ocul' habeo. nec gemo nec fleo. qō vtiq; ē mortis idiciū z eē dānatōis signū. Aq̄ dānatōne spūs hūan⁹ nūq; p se cauere se potit. exq̄ est spūs vadēs et nō rediēs. iō dr Job. xrrij. Spūs est in hoibz. z ispiratio oipotētis dat intelligētiā boni. s. et mali. boni ad opandū. mali ad fugiēdū. dicit eīm Aug. Gra ē lumē aie faciens boiez pctm̄ suū ꝓgscere. Idē. Nolentē gra p̄uenit vt velit volentē subsequat vt possit. Jō petit ecclia i collecta dicēs. Tua nos dne gra sp p̄uciat ac seq̄tur. Hinc Esa. xxvj. Dia opa nra opat⁹es nobis dne. Qō ꝓfirmat saluator Job. xv. dicēs. Sine me nihil potestis facere. g̃ fm Aug. de correctōne et gra. Bne dei est q̄q̄d boni agim⁹. Quigit būane spūs inflare supbia. o excecate ꝓcupiscētia. cur nō ꝓsideras vias tuas. cur nō te būilias ad dei misericordias. cur deo nō agis de bonis gr̄is as. ecce nihil boni ad salutē ex te vales facere. clama igit ad dei infinitā misericordiā dicēdo. Et spm̄ rectū inoua i viscerib⁹ meis. Deos spūs ē diabolicus. de q̄ Lu. xj. Cū imūd⁹ spūs exierit ab hoie ambulat p loca arida q̄rēs requem z nō inueniēs dic. Reuertar in domū meā vnde exiui. z videt scopis mūdatā z ornatā vadit z assumit septē spūs neq̄ores se. z ingressi habitant ibi. z fiēt nouissima hois illi⁹ peiora p̄ orib⁹. Dic aūt spūs cū spū būano. i. sēsualitate fed⁹ injt vt pdāt totū hoiem eternaliz. vñ Bed. Diabol⁹ ꝓfidit ō ad iutorio carnis. qm̄ magis noc⁹ domesticus hostis. Illa vo ad subuersiōem meā fed⁹ cū illo injt. vtpote ō pctō nata. in pctō nutrita. nimis corrupta ab origine sz mlto ampli⁹ viciata prauaꝓsuetudie. Hinc dic̄ magn⁹ Albert⁹ i cōpendio q̄ spūs malign⁹ decipit homines q̄tuor modis. Prio suadendo bonū ꝓ malū. vt date elēosynā q̄ ex inde gl'iet. Scdo suadēdo malus sub specie boni. sic̄ piurare. p reb⁹ terrenis alteri⁹ ꝓfuādis. cū tū. p nulla re deberet peierare. Tercio decipit dissuadēdo bonū tāq̄ nociuū vt cū dissuadz ꝓbo viro religiōis ingressum ne egrediens inde tādē penitcat bonū fecisse. Qrto ōcipit diabol⁹ dissuadēdo malū vt ad pei⁹ reducat. sic̄ q̄n suadz tēperātiā in victu z sōno vt q̄s incidat in idi seretā abstinentiā z amētiā. z pfecto ex quo ōr mille artifex habz mille modos nocēdi. vñ Bed. i meditatōib⁹. Diabolū quē vt incorpeū videre nō possum ideo min⁹ caueo. z ifra. Laqos pauit in auror argēto z i psonar⁹ pulcritudine. z i oib⁹ illis q̄b⁹ abutimur: cū illis male ōlectamur imediate illaq̄amur Nec solū pauit laqueū sz z viscū. vise⁹ est amor possessiōis. affect⁹ cogitatōis cupiditas honoz⁹ z voluptas carnis. q̄b⁹ aīa inuiscat z irretit ne pēna ꝓtemplatiōis supne hier'm discurrere possit. Sagitte diaboli sūt ira gula luxuria ꝛc. q̄b⁹ aia vulnerat sicut corp⁹ ferro sauciat. z q̄s est q̄ eius iacula ignea possit extiguere. Et Leo papa i fmōe. Nō desinit hostis antiqu⁹ deceptōnū laqos vndiq; ptēdere. nouit cui adhibeat est⁹ cupiditat⁹. cui gule illecebras ingerat. cui apponat incitamētū luxurie. cui infūdat vir⁹ inuidie. nouit quē meroze ꝓcutiat. oim discutit ꝓsuetudines. vēlat curas. scrutat affect⁹. z ibi q̄rit causas nocēdi vbi quē viderit stu

diosius occupari .hec ille. Et tō nulla pſóa i hac vita ē ſecura .null⁹ loc⁹. nullus ordo.nullū tps.nulla etas. Unde idē Ber. Nuſq; ē ſecuritas frēs mei neq; i celo neq; i padiſo.mlto min⁹ i mūdo.in celo eīm cecidit angel⁹ ſub pētia deitatis .Adā in padiſo i loco voluptatis. Judas i mūdo i ſcola ſaluatoꝛ Jdē. Si eīm ocul' viderem⁹ ad q̄ntaz malicīā nos mouet mirū eſſz tot mūdo q⁹ vix ſaluaret vn⁹ hō. Nā ex angelica natura aſtute aggredit.z ex longa malicie expientia cito fallit. Magnā nāq; accepit a deo ptātē vt q̄q; corpaliter afflīgat.ſīc videm⁹ i obſeſſis .q̄q; ſanguinē ad malicīā incitādo.q̄q; mirabiles imaginatōes imp̄mendo. diabol⁹ eīm nō ē imiſſoꝛ malaꝝ cogitationū ſz ē inceſoꝛ. licz abſolute neſciat hoīm cogitatōes tū opinat.tū ex coꝛdis motōne.tū etiā ex fantaſmatū foꝛmatōe i cerebro .z illas aut ignit aut ōbilitat ſi ſuſpicat bonū foꝛe .Neceſſe igit eſt oīb⁹ nob⁹ vt clamem⁹ ad dñm dicētes.De oꝛe leōis libera me z a coꝛnib⁹ vnicoꝛniū aiam meā. ¶ Tert⁹ ſpūs eſt angelic⁹.de q̄ ad Heb.j. Oēs ſunt adminiſtratoꝛij ſpūs i miſterium miſſi ꝓp̄ eos q̄ hereditatē acceptur ſ̄t Qui q̄dē i ſe habēt puritatē z ſimplicitatē.ad deū habēt ꝓfoꝛmē volūtatem. ad nos v̄o magnā caritatē videtes tā fragiles nos ꝫ tā foꝛtes hoſtes z aſtutos pugnādo nō ſufficere. ex diuīa oꝛdinatōe cuſtodiūt nos ſp. iuxta illud p̄s .Angel' ſuis de⁹ mādauit de te vt cuſtodiāt te i oīb⁹ vīs t.ió nūc hoſtes repellūt.nūc inforāt.nūc oꝛōes noſtras ad deū pferūt Ber. Diſcurrūt angeli inter nos z deū fidelīſſime portātes nr̄os gemit⁹ ad deū z gr̄am fidelīſſime reportātes. Et btūs Hiero. ait Perferūt angeli cogitatōnes z deſideria i ꝓſpectu dei. Apoc. viij. Aſcēdit fumus aromatū de manu angeli i ꝓſpectu dn̄i. Quid ē fum⁹ aromatū niſi oratōes et deſideria electoꝝ q̄ ipī repſentāt deo efficaci⁹ q̄z dicta ſūt. ſīc aduocatus efficaci⁹ ꝓſecūt materiā a ſimplici hoīe auditā. vñ Job. xxxiij. 82. Si fuerit p̄ eo angel⁹ loq̄ns miſerebit eius. Et Zacharie.j. dixit angel⁹. Uſq; quo dñe exercituū nō miſereberis hierlīm et vrbiū iuda q̄b⁹ iratus es. ſi eīm angeli poſt deū nos nō adiuuarēt nullus nīm adultoꝝ ſaluari poſſet.q̄z dic be. Hiero. Neq; tuta eſſe poſſz hūana infirmitas inē tot z tātas hoſtis illi⁹ inſidias niſi ſctōꝝ angeloꝝ munirēt p̄ſidio. Magnas q̄ agam⁹ gr̄as deo qui tā foꝛtiſſimis celi militib⁹ vitā nr̄am muniuit.z angel' ipī ſ deuote fruiam⁹ q̄ p nob⁹ die ac nocte libenter ſeruiūt.

¶ Quart⁹ ſpūs eſt diuin⁹.ſ.p̄ z filī⁹ z ſpūſſctūs i vna eſſentia.de q̄ Job. iiij. Spūs ē de⁹. Eſt eīm iſte ſpūs ſuauis bon⁹ miſericoꝛs .z oīs bonitat⁹ z dulcedinis fons z oꝛigo. q̄ aliq̄n nob⁹ p̄uidet mediātib⁹ angel' q̄n q̄z īmediate p̄ ſuā gr̄am z nūq; ceſſat hoīes adiuuare etiā ſuos inimicos .qa vt dic Bre. Oīa in nihilū tenderēt niſi man⁹ dī ſuſtētaret. Cui ſinguli noſtr̄ dicāt. Spirit⁹ tu⁹ bon⁹ deducet me in terrā. i. in viā ſalut⁹ z inde i locū felicitat⁹. ¶ Hec cūdū ſalut⁹ documētū notem⁹ ex thematis v̄bis boni ſpūs dei opatōnem cū dī. deducet me. brūtudo eīm ē q̄d ſupnaturale bonū ad quā hō oꝛdiat⁹ ſed ex naturalib⁹ puenire nō p̄t nisi deducat⁹ a deo ꝓdituꝛe nature. Cui⁹ q̄dē ſpūs opatōes ſalutares licz ſint mlte tñ eminēti⁹ in btō duce Emerico relucent be tres .ſcz

¶ Prio mentē ipius dulcoꝛauit

¶ Scōo mentē ipius eleuauit.

¶ Tercio ipm in bono ꝓfuauit

¶ Primo dixi q⁹ ſpūs bon⁹ dn̄i mentes

348

bñ Emerici dulcorauit.natura ei spi/ ritus diui ẽ q ex toto corde sibi seruiẽ tib⁹ quandã spualẽ dulcedinẽ infudat iurta illud ps. Quã magna mltitudo dulcedis tue quã abscondisti timẽtib⁹ te. Notãter dic.abscõdisti.qz fz Bern. Delicata ẽ diuia ꝓsolatio z nõ dabitur admittẽtib⁹ alienã .nec iueniet ĩ terra suauit viuentiũ .De hac dulcedine dr Bap.xij. O q̃z bon⁹ z suauis ẽ spũs tu us dñe .Certe bon⁹ z suauis q̃ fac ter rena ꝺspicere.voluptates abijcere.pe/ nitẽtiã eligere. Nunc Bre .Suaue est esse in reb⁹ hũanis sz cis tm̃ q̃ spualia ñ gustãt. Gustato nãq; spũ ꝺspit ois caro. Hãc ꝓfecto dulcedinẽ spũs ibi/ berat iste btũs dux Emericus a pueri cia.iõ abhorrebat delicias z mũdi põ pas.sz die ac nocte itẽdebat suaui orõi Ũñ legit de eo q b. Emeric⁹ modico ꝓtus sopore p singulas noctes cũct; se ĩ lectis collocãtib⁹ z vt regiã decet so bolẽ duob⁹ cãdelabris añ se lucentib⁹ in psalmis deo decãtãdis ũigilabat. Et i vnuscuiusq; psalmi fine veniam cũ corꝺis cõtritõne a deo postulabat. Quod pater ei⁹ caute p rimã parietis sepe,ꝑspiciebat.nulli tñ suorũ manife stare volebat . O quãta suauitate te/ nebat. o q̃nta dulcedine replebat cui omia terrena desipiebãt ¶ Scõa ope ratio spirit⁹ dñi in beato Emerico est q̃ mentẽ ipius supra se eleuauit vt p/ teritorũ pntiũ et futuro⁹ certam co gnitionẽ haberet. Nam fm Nico. de lyra in ꝓlogo sup psalteriũ eleuatio ta lis mentis siue cognitio fit fm grad⁹. Primus gradus est cũ alicui reuela tur aliqua visio et cũ hoc eius intelli/ gentia .sicut Hieremias ca.j. vidit ol lam succensam cui⁹ facies erat a facie aquilonis.z intellexit per hoc designa ri exercitũ Babilonis venturũ ad cõ/ burendũ Hierusalẽ.vnde nec pharao nec rex Balthasar nec Cayphas ha/ buerũt mentẽ eleuatã. Licet em̃ Pha rao in somnis vidit septem spicas ex vno calamo procedentes.similiter se/ ptem boues pingues et septẽ macilen tos qui supauerũt pingues :vt habet Genes.xlj. Et Balthasar in vigilia vi dit manum scribentẽ in pariete. Ma ne thecel phares. Daniel.v.quia non habuerunt intelligentiã. sed Joseph z Daniel qui intellexerũt . Ideo dicitur Daniel.x. Intelligentia opus est in vi sione. Eadem ratõne Cayphas Jo/ hãnis .xj.qui dicebat. Expedit vobis vt vnus moriat homo pro populo et non tota gens pereat. Intendebat eni solum dare consiliũ q innocens chri/ stus magis deberet mori q̃z Roma/ ni tollerent locũ et gentem. Propter hoc non fuit ꝓpheta ꝓrie loquendo: sicut asina Balaam non fuit animal rationale :q̃uis per linguã eius fue/ rit prolatũ verbũ rationale :angelo ip sius linguam mouente :absq; tamen cognitõne asine Dic z Cayphas a spi ritusancto dicebat. nõ tamẽ sicut spũs sanctus flagitabat ipe intelligebat.

¶ Secũdus gradus eleuatõnis mẽ/ tis siue reuelatõnis est quãdo non fit aliqua visio vl apparitio: sed auditur vox instruens de aliquo supnaturali ter sicut.j. Regũ.iij. Samuel audiuit vocem dñi loquentis :nec tamen vi/ dit aliquã effigiem sibi apparentem. Quod patet ex hoc q̃ credidit q Ely sacerdos loqueret ei.z iste grad⁹ ele uatõis mẽt; ẽ excellẽtior q̃z pm⁹.qz vo ci⁹ q̃s certificat magi; q̃ figuris tm̃.

¶ Terci⁹ grad⁹ eleuatõnis mẽtis ẽ q̃ non solum audit vox instruens : sed etiã cum hoc ꝑsona aliqua loquẽs. et iste gradus reuelatõis est excellentior

ꝑdictis duobꝫ gradibꝫ.q̄ variat tripliciter.qz ꝑsona apparẽs aliqñ ẽ hõ sanctus.sic̄.ij.Machab.xv.habet q̄ Onias tã defunct⁹ apparuit iude machabeo dicẽs ei de hieremia ꝓpheta simil/liter apparẽte. hic ẽ q̄ ml'tũ orat ꝑ populo z vniuersa ciuitate scrã hierl'm. Aliqñ q̄ apparet est angel⁹.sic̄ cõic fuit in veteri z nouo testõ Lu.j .btẽ ꝧgi gabel. Aliqñ q̄ apparet ẽ effigies repñtãs ipm deũ.sic̄ Esa.vj.ðz Vidi dñm sedentẽ sup soliũ excelsũ.z ifra. Audiui vocẽ dicẽtẽ mihi.quẽ mittã z q̄s ibit p nobis.z dixi. Ecce ego mitte me.z iste gdus reuelatõis ẽ excellẽtioz alijs duobus ꝑdictꝫ .Hũc reuelatõis gdũ habuit btũs Emeric⁹:de q̄ legit q̄ dum nocte q̄dã orõis causa secreto vno tm̃ ꝑtẽtus famulo antiq̄ssimã q̄ i ciuitate zvesprimien.ad honorẽ sci Georgij fabricata est intraret eccl'iaz ibiq̄ orõni vacãs.q̄d acceptabili⁹ deo offerret penes se tractaret.subito lumẽ cũ ingenti claritate totũ eccl'ie circũfulsit edificium.in q̄ vox diuia de supnis sic intonuit. Preclara ẽ ꝧgitas.ꝧgitatez a tementꝫ z corꝑis exigo.hãc offer.i b̃ perstã ꝓposito. Ille aũt nõ in se ꝑsumens sed ad gr̃am tãq̄ adverã medicinã cõfugiẽs ait. Dñe de⁹ vniuersitatis ispector z bũane ibecillitatis adiutor q̄ auferes sp'm ꝓncipũ.z terribil'es apud reges tre bñplacitũ in me ꝓfice z noxios mot⁹ q̄ ꝫ aiaz militãt roze mificoꝛdie tue extingue. Tãdẽ mistro q̄ huic z alijs diuis mysterijs aderat ne cuiq̄ rẽ huiusmodi vsq̄ ad obitũ apiret obsecrãdo interdicebat. Qui tãdẽ ex pῆna dispositõe virginẽ regiã despõsauit cũ q̄ i ꝧgitate viuẽs carnẽ suã ieiunijs macerabat:z aiam orõe reficiebat ne carnis titillatio dñaret̃. O mirãda iuuenis ꝓtinẽtia q̄ fonte lachrymaꝝ extinxit amoꝛ incẽdia. ¶ Quart⁹ q̄z gdus eleuatõis mentꝫ siue reuelatõis est q̄ñ sine apparitõe alicui⁹ signi vl'figure sẽsibil'capit ꝧitas de occultꝫ p diuinam reuelatõez.z iste grad⁹ reuelatõis ẽ excellẽtioz ꝑdictꝫ.Sic̄ illie diceret melioris ingenij q̄ sine sil'itudinũ manuductõe ad capiẽdã ꝧitatẽ instrueret̃. Et isto gdu spũsscẽs aliqñ eleuat mẽtez alicui⁹ de ꝑsenti tm̃ et non de futuro: nec de ꝑterito.Sicut Actuũ.x.de numcijs cornelij dixit spũsscẽs Petro. Ecce viri tres q̄rũt te.z sic facta ẽ reuelatõ de ꝑnti nõ tm̃ de ꝑterita visiõe cornelij q̄ vidit angelũ sibi dicẽtẽ.mitte viros i Joppen z accersi symonẽ.h̃ dicet tibi q̄d te oporteat facere.Quã visiõem petr⁹ postea coḡuit ꝑ reuelatõez cornelij Sil'z nec coḡuit desc̃ẽsũ. s.s.sup corneliũ z ei⁹ amicos audiẽtes ꝧbũ dei.ꝓpter qõ b̃ videꝫ petr⁹ fuit valde admirat⁹ .qõ nõ fuisset si ꝑcoḡuisset. Aliqñ ꝧo spũsscẽs tãgit mentẽ z eleuat tm̃ de ꝑterito.sicut moysi facta fuit reuelatio creatõis celi z ẽre cũ dixit. In ꝓncipio creauit de⁹ celũ z ẽrã. Aliqñ aũt s.s.eleuat mẽtẽ alicui⁹ tm̃ de futuro.sic̄ Gen̄.xxij. Jsaac b̃dicens filio suo iacob cognouit ea q̄ circa eũ erãt futura tm̃ ipm ꝑntẽ nõ coḡuit.qz credebat ipz esse esau.nec coḡuit ꝓsiliũ rebecce ꝑritũ qõ dederat Jacob ꝓ petitõe b̃dictõis pῆne. Aliqñ aũt s.s.eleuat mentẽ ð ꝑnti z futuro sil'.sic̄ Gen̄. xlix. Jacob q̄ ꝑ senectute videre ñ poterat manasſen z effraym ꝑsentes ꝑ spm̃ ꝓphetiã coḡuit.ꝓpẽ qõ cãcellatis manibꝫ dextera sup iuniorẽ posuit q̄d essꝫ futuꝝ ꝧtriq̄ ꝑdixit. Aliqñ ꝧo s.s. eleuat mẽtẽ i cognitõem de ꝑnti ꝑrito z futuro sil'. sicut Lu.j.ðz.q̄ elisabeth ad salutatõnem marie repleta est spũsctõ .z exclamauit z dixit. B̃ndicta tu i mlieribꝫ z b̃dict⁹ fruct⁹ vẽtris tui. Ubi ptz q̄ cognouit filiũ dei esse i vtro ꝑsentialiter,

fectur. Et btā q̄ credidisti scz āgelo nū cianti. vbi ptz q̄ fuit illustrata de mō ceptiōis pterito. Sil'r fuit edocta de futuro. iō dixit. Perficiēt in te ea q̄ dicta sunt tibi a dño. Spūsctūs ei operatur in mētib⁹ hoīm put vult. Sic etiā eleuauerat mētē bti Emerici ducis. Ūn legit de ipo q̄ dū sel'r btūs rex Stephanus ad eccīam bti Martini quā ipe i sctō mōte pānonie inchoauerat z egregia monacho⁹ cōgregatōe decorauerat cā orōnis vnacuz filio aduenit. rex sacēs pueri pcellēs meritū honorē q̄ eū decuit ipendit filio q⁹ pacta pcessione filiū pus salutandū pmisit. puer autē Eme. s. s. replet⁹ put ei reuelauerat fm B fribus oscla ineq̄liē distribuit. alij q̄dē vnū. alij tria. alij q̄nq̄. postremo vni septē oscula mltiplicauit. quā rē oibus intuētib⁹ pr̄ admirabat. z finita missa de B pcūctat⁹ a filio cur ineq̄liē fribus oscula distribuit. q̄ singl'oz merita corā pr̄e ptractās vicz. quāto tpis spacio in vtute ptinētie pstitissent z sub ea cō sideratōe alijs plura. alijs paucioza. illi vo cui septē mltiplicauit vginalē vitā pduxisse asseruit q⁹ B mō cōptuz est vt ptz in finōe pcedēti. V Tercio q̄z spirit⁹ bon⁹ dñi b. Eme. in bono pseruauit sine q̄ null⁹ in bono ope pseuerare pt. qz sic necesse ē creature vt creet a domino. ita necesse ē vt pseruet in bono. iō dicebat saluator. Oīs plātatio quā pr̄ me⁹ celestis nō plātauit eradicabit Dz assistente gr̄a talia pficit opa q̄ nō posset ex natura Aug. Sctī pr̄es inspiratōne diuia fecerit difficilia q̄ q̄dāmō nob vident ipossibilia. z B est q⁹ dicit apl's Ro. viij. Sil'r aūt z spūs adiuuat infirmitatē nr̄am. Et j. Choz. xv. Labū danti⁹ illis oib⁹ laboraui. z subdit. nō ego sz gr̄a dei mecū. Jō pcludit p̄s di. Misc̄dia ei⁹ subsequet me. s. in bono inchoato ad pficiendū. Et Phil'. j. Qui cepit in vobis op⁹ bonuz pficiet. Nunc. j. Pet. vlt. De⁹ aūt oīs gr̄e q̄ vocauit vos in eternā gl'iam suā in xpo iesu modicū passos ipe pficiet pfirmabit solidabitq̄z. Hoc spū pfortat⁹ btūs Eme. sup̄ fragilitatē hūane nature inc delicias diuitias z honores in iuuentute cū vgine sibi despōsata pseuerauit in vginitate hūilitate z vite austeritate ac deuotōnis sctitate. in q̄b⁹ p se pmanere nō potuisset. C Tercīū salutis documētū ex thematis verbis declarandū ē nostri spūs exultatio cū dicitur. Deducet in terrā rectā. i. in eternaz gl'iam q̄ dicit terra viuētiū. nostra vo terra morientiū. ibi ei beati viuūt fm rectitudinē rōnis deū sup oia diligendo z primos sicut seipos. Nam in pñti appetit⁹ noster est ita famelic⁹ q⁹ si totuz mūdū cū oibus bonis haberet satiari nō posset. sed in terra viuentium dicet illud p̄s. Satiabor cū apparuerit gl'ia tua Ber. Aia oīb⁹ occupari pt satiari aūt nō. nisi eo ad cui⁹ imaginē creata est. Et btūs Augu. de ciui. dei. Si homo illud sūmū bonū attingit i illo oia bona pcipit. Nam illud solum est optimū z veruz bonū q⁹ oia bona pcellit sine quo nulla natura subsistit. nulla doctrina instruit. nullus vsus expedit. ibi oia secura sunt nulla bona deficiunt. hoc bono spūs bti Emerici quietatus in terrā rectam deduct⁹ est. vt ptz in visio ne bti Eusebij cesarien. palestine. qui vidit aiam bti Emerici existens tunc in pcessione cum ingenti exultatiōe ab angelis deduci in celū vbi que postulat a deo ipetrat. sic̄ ptz de Lonhardo alemano vt ptz in legēda. q⁹ ei venīā peccato⁹ miraculose ipetrauit. Rogem⁹ igit̄ z nos vt nobis etiā impetret spiritū bonum dñi q̄ deducat in terrā rectam viuentiū. vbi sine fine videbit pater filij⁹ z spūsctūs.

De sancto Martino epi.

De sancto Martino epo.

Sermo. cvi.

Precinxisti me virtute ad bellū z supplantasti insurgētes i me subtus me. ps. xvij. Charissimi hec vba licz Dauid dixerit de seipo. tm rōnabiliter itelligi pūt de btō Martino q triūphauit de triby būani generis inimicis scilicet.

Primo de diabolo q est iuisibilis.

Scdo de mūdo q est infatigabilis.

Tercio de carne q est insepabilis.

Primo nāq; b. Mar. triūphauit de diabolo q est hostis iuisibilis. iō vbiq; valde timēdus. j. Pet. vlt. Aduersarius vr diabolus circuit tāq; leo rugiēs q̄rēs quē deuoret. cui resistite fortes in fide. Contra hūc hostē b. Mar. fortit dimicauit z eū vicit nō solū iuisibilit sz etiā visibilit. apparuit ei ei diabolus purpuratus z diademate nitēs dicēs se eē xpm Qui in spū intelligēs forze inimicū dixit. Dūs me⁹ nō purpuratū nec diademate nitentē seventuz ꝓmisit. Ego euz nisi in ea forma q̄ passus ē videro nō credā. Ad hāc vocē diabolus disparuit z cellā fetore repleuit. Ecce quō ꝓmū inimicū vicit b. Mar. Jō bñ dr Martinus q̄si martē. i. bellū tenēs. Scdo q̄z triūphauit d mūdo q ē infatigabil' mltos q̄ppe se seq̄ntes fatigauit z tādē incinerauit z adhuc vadit velocit z sequūt ipm mlti. de qbus Jaco. iij. dicit. Qui amicus ē mūdi inimicus dei ⁊ constituit dei Et b. Greg. ait. O vita pūs q̄z mltos decipis q dū fugis nihil es. dū videris vmbra es. dū exaltaris fumus es. dulcis es stultis. amara sapiētibus. q te amāt nō te cognoscūt. q te fugiūt ipi te intelligūt. alijs te longā ꝓmittis vt decipias alijs breuē vt in desperationē inducas. Nunc etiā inimicū dei z sui miles xpi Martinus pcinctus pauptate ac būilitate supauit q; post ipm nō cucurrit. sed post xpm. Un dicit de eo q oculis ac manibus in celū semp intendēs iuictus ab orōne spūs nō relabatur. sz ducis sui xpi auxiliū poscebat. Tercio ipe triumphauit de tercio hoste. s. carne q est insepabilis. q vt dicit apls cōcupiscit aduersus spm z spūs aduersus carnē Unde Tullius ait. Nulla capitalior pestis est q̄ voluptas corporis. Ꝓterea premonet apls Col. iij. Mortificate mēbra vestra q̄ sunt sup terras. Ad salubre ꝓsiliū ipe sic tenuit vt etiā tpe sue mortis noluit mori nisi in cinere z cilicio. cui austeritati vite consonat sui nomis ethimologia. Martinus em dicit q̄si martyr. yn⁹ q est pcinctus xpi miles supplantās mūdū carnē z diabolum. Un ex pmissis vbis b. Martinus a duobus specialit cōmēdat. s.

Primo a speciali certamie. ibi. Precinxisti me virtute ad bellū.

Scdo a notabili iuuamie. ibi. z supplantasti insurgētes tē.

Primo dicit q b. Mar. cōmendat ex his vbis thematis a speciali certamine cū dr. Precinxisti me virtute ad bellū. sicut em in bello materiali requirunt arma z indumēta bellica. ita in spūali arma z indumēta spūalia que sunt verbū dei z vtutes. z in vtrisq; armis b. Mar. legitime certauit. Primo q est notandū q triplex ē militia. s.

Prima militia laycalis.

Scda militia clericalis.

Tercia militia spūalis.

Prima igit militia est laycalis. quando quis ꝑ arma bonū pacis ꝓcurat. de qua dicit Aug. li. de vbis dñi. Militare nō est delictū. sed ꝓpter pdaz militare peccatū est. Idem ad Bonifacium. Noli estimare neminē deo placere posse qui armis bellicis ministrat. In

bis sanct⁹ Dauid cui dñs taꝫ magnū testimoniū perhibuit. In bis erat ille Centurio q̄ dño dixit. Dñe nō sum dignus vt intres sub tectū meū. xviij. q. j. noli. Uñ Luc. iij. Milites venientes ad Jobem baptistā dixerunt ei. Quid faciem⁹ z nos. s. p nostra salute. nō dixit dimittatis militiā. sed quid. Nemi nē ꝓcutiatis nec calūniā faciatis. estote ꝓtenti stipendijs vestris. Nec reuera est regula militātiū quā q̄ obseruāt viuent. Sꝫ quia modernis tp̄ib⁹ multi z q̄si oēs calūniant. rapiunt. spoliant. vulnerāt. discordiā ponū suscitant q̄ extinguūt. tales sunt lozica diaboli induti quē imitant q̄ ab initio homicida fuit. Jdeo b. Aug. ꝓpter taliū ꝓculū sepe dicere solebat. Tria inq̄t didici a magꝛo meo Ambrosio. Primū q̄ nemī militare ꝛsulo. Secōꝫ q̄ neminē mrimonio tradi ꝓcurabo. Tercīū q̄ ad ꝛuiuiū inuitat⁹ nō ibo. Uerūtñ vt ois laycaliter militans vere possit dicere cū b. Mar. illud vbuꝫ thematis Induisti me vtute ad bellū. Tria dꝫ habere in se q̄ b. Mar. in ista militia habebat. s. bonā voluntatē hūilitatē z pietatē. Primo inquā miles dꝫ habere bonā volūtatē vt pug̃ ei⁹ fiat ad honorē diuinū z vtilitatē reipublice. vt ñ furia superbia aut ꝓpa vindicta ꝓpellat ad effundendū hūanū sanguinē. sꝫ iusticia z necessitas. z talis etiā si moriat viuit. si vincat vincit. q̄ dñs ē iust⁹ z q̄ p iusticia moriat. p deo moriat. z q̄ p deo moriat viuet ī etnū. iō Eccī. iiij. Usq; ad mortē certa p iusticia. vñ Aug. ad Bonifaciū ait. Hoc p mū cogita q̄n arma ris ad pugnā q̄ vtus tua etiā corpalis donū dei ē. si cogitab de dono dei ñ faciet ꝫ dñm. Hāc q̄ppe bonā volūtatē habuit b. Mar. q̄ sabarie pānoniorū oppido oriūd⁹. sꝫ infra italiā papie alitus cui⁹ pr̄ fuit tribunus militū. q̄ sub Cōstantino z Juliano militauit licꝫ ī⁹ uit⁹. q̄ ab ifantia mēs ei⁹ circa eccl'ias erat z mōasteria. Et cū eēt annoꝝ. x. se catbecuminū fieri postulauit. z extunc heremū intrassꝫ nisi carnis ifirmitas obstitissꝫ qō postea deuot⁹ ipleuit. Cū aūt cesares decreuissent vt veteranoꝝ filij ꝓ gentib⁹ militarēt. Martin⁹ igit cū eēt annoꝝ. xv. a pr̄e capt⁹ z catbenatus ad militādū vrget. Ex bis claret b. mar. bona voluntas. Secōo miles dꝫ bñe hūilitatē. nūq̄ ei sic dꝫ hō se hūiliare q̄ qñ vadit ad extremā hūilitatē id ē. mortē. stipēdiū em ē ꝑciū vite militis tp̄ale. Sꝫ moderni milites sunt p̄ sumptuosi superbi elati hūilitat⁹ inimici. pl⁹ ē eoꝝ arrogātia q̄ potētia. de q̄b Bern. ī ꝑmōe sic ait. Quis b o milites tā stupid⁹ erꝛoꝛ ac furoꝛ tātis sūptib⁹ ac laboꝛib⁹ militare stipēdijs vo nullis. nisi aut mortis aut crimis. optitis eq̄s sericis z pēdulis nescio q̄b q̄s pānis culos lozicis supinduit⁹. depingitis bastas clipeos z sellas frena z calcaria auro z argēto circūoznat⁹. z cū tāta pōpa pudēdo furoꝛe z impudēti stupoꝛe ad mortē ꝓperat⁹. militaria sūt hec isignia an mliebria pot⁹ oznamēta. nūq̄d foꝛte hostilis mucro reuerebit aurꝝ. gemmis ꝓcet. serica penetrare nō poterit. hec ille. Et certe tales nec reputant bumiles qualis fuit b. mar. Naꝫ magni p̄ncipis existens filius vno ꝓtentus famulo cui viceuersa mīstrabat. calciamenta detrabebat z extergebat. ac cibum sil'cū eo capiebat. Tercio miles dꝫ bñe pietatez si vult saluari vt vicꝫ p miserabilib⁹ psonis orphanis z viduis nō solum sua. verūetiā sanguinem si necesse fuerit effundat. Sic dux xp̄ianitatis xp̄s ex sua pietate seip̄m obtulit in ara crucis. Jdeo dicit ap'lus. j. Thim. iiij. Exerce te ad pietatem. naꝫ corpal' exercitatio. s. ieiunioꝝ vigiliaꝝ

zhmõi ad modicũ vtilis est. pietas ãt ad oĩa valet. Vnde Ambro. ait. Omnis sũma xp̃iane religionis in pietate z misc̃dia ꝓsistit quã aliqs sequẽs z si lubrĩcũ patiat carnis sine dubio vapulabit. sz nõ pibit. qõ intelligẽ de eo qui penitet. Vñ etiã dñs iesus cũ misc̃dia z pietate finale iudiciũ terminãdũ p̃dixit dicẽs Math. xxv. Venite bñdicti patris mei pcipite regnũ qõ vobis paratũ est a ꝓstitutiõe mũdi. Esurui enĩ z dedistis mihi mãducare zc̃. Hãc xp̃i dñi lectionẽ bñ didicerat b. Martin⁹ in militia adhuc laycali. q̃ oĩa que habere poterat pauprib⁹ erogabat. Quodã enĩ hyemali tpe cũ frigus ꝑter solitum inferbuisset p̃ portã ambianẽsiũ cũ militib⁹ transiẽs. quendã nudũ obuiaz habuit q̃ militib⁹ supplicabat vt sui miserereẽt ne frigore piret. pleroscz enĩ tunc frigus intensum extinxerat. quẽ omnes cũ ꝑterirent Martin⁹ intelexit illũ sibi reseruari. sed q̃d ei daret nõ habebat. q̃ iã oĩa in op⁹ sũe ꝓsumpserat. Accepto igĩt ense clamidẽ diuidit in duas ptes z ptez ex pietate pauperi tribuit. reliqua rursus iduit. Bequẽti enĩ nocte cũ se sopori dedisset vidit xp̃m clamide sua indutũ quẽ iubetur Martin⁹ agnoscere. audiuit deinqz xp̃m dicentẽ angelis. Martin⁹ adhuc cathecumin⁹ hac veste me ꝓtexit. O felix vestimentũ q̃ rex glie indui dignat. hic certe ipletũ extitit illõ Mat. xxv. Quõ vni ex mĩmis meis fecist⁹ mihi fecistis. O pie xp̃e. O magĩ misc̃die q̃d audituri sunt illi milites q̃ nõ solũ alios nõ vestiũt. sz z vestitos pauperes spoliãt. certe si tu es vere fili⁹ dei va igitur diristi. ꝓterea audient illud terribile dictũ. Ite maledicti in ignẽ eternũ eternũ eternũ attende eternũ. Cuz igitur Martin⁹ esset annoz. xviij. baptizari se fecit. z ad instantiã sui tribuni q̃ expleto tribunat⁹ officio se abrenũcia/turũ seculo ꝓmittebat p̃ biennũ militauit. Interea irruẽtib⁹ intra galliam barbaris Julian⁹ cesar ꝓtra eos militib⁹ pugnatur⁹ pecuniã distribuebat. Btũs vo Martin⁹ nolẽs ampli⁹ militare nec stipẽdiũ accipe tõ cesari ait. Xp̃i miles sum ego pugre mihi nõ licet. Indignat⁹ Julian⁹ dixit. q̃ metu mortis militie resignaret. Cui b. Martin⁹ ait. Si fides nõ fidei sz ignauie deputat. cras inermis sig̃ cruce munitus penetrabo cuneos hostiũ. vñ cuz stodiri iubeat vt inermis barbar⁹ obiciat. Sz die seqnti hostes legatoz mittũt se z sua dãtes. nõ enĩ est dubiũ talẽ victoriã dataz meritis b. Mar. Et qz deo dilecti scitote q̃ mlti sunt milites q̃ nõ hñt p̃dictas vtutes. Jõ oz de pe. di. v. Falsas. Et magĩ in. viij. dist. xvij. Miles vel negociator vel alicui officio dedit⁹ qõ sine peccato mortali exercere non põt recoglcat se verã pniam nõ posse pagere nisi officiuz resignet. aliena restituat. aut odiũ in corde dimittat. Interim q̃cq̃d boni põt bonz mur vt faciat vt de⁹ coz eius emolliat.

¶ Scõa deniqz militia ẽ clericalis q̃ se dñt armare ꝛ errozes scpturaz. autoritatib⁹. vñ Hiero. z bñ. xvj. q. j. Si clericat⁹. Utillat ꝛsidenũ tuũ discas qõ possis docere. ne sis miles ab⁹ty ro Arma ei clerico z̃ sacre scpture scõrũ pvincia ozões aclachzyme. Vñ dic̃ Ambro. xvij. q. viij. Conuenioz. Aduersus milites z gothos arma mea lachzyme mee sunt. pfecto nõ dñt clerici alijs armis intẽdere. qz oz. ij. Thim. ij. Nemo militãs deo iplicet se negocijs secularib⁹ vt ei placeat cui se pbauit. põt tñ assistere iuste bellãtib⁹ cosdẽ exhoztãdoz eis sacra mistrãdo. vt oz. xxiij. q. viij. Igĩt. Hãc nãqz milicia post

militia ad scm̃ Hylarium pictauiẽ. epm̃ prexit :a q̃ in acolitũ est ordiat⁹ b̃ est in militẽ clericalẽ deputat⁹. vbi tri/ b⁹ his ⁊tutib⁹ xp̃o fidelit̃ militauit. s.

¶ Primo patientia

¶ Scõo orationũ instantia

¶ Tercio magna fiducia

¶ Prio dixi q⁹ btũs martin⁹ i militia clericali xp̃o militauit pfecta patia: q̃ oẽs clerici armari dñt si cũ xp̃o volũt regre. vñ Bre. Qui õsiderat ñ excludi ab hĕditate celesti ⁊ ꝓsortio filioꝝ õi as/ suescere debz tribulatões ⁊ a se nõ ab/ ĩciat ꝫ sp patiẽter sustineat. qz ffz Aug. null⁹ seru⁹ xp̃i sine tribulatõne ẽ. si pu tas te nõ habere tribulatões nõdũ ce/ pisti esse xp̃ian⁹. Nã sine bũilitate nul lus saluabit. p patiẽtiã ⁊o coĝscit hoĩs bũilitas. Vñ Bre. ait. ¶ Perfacile ẽ ve/ ste ꝓẽptã habere. inclinato capite ince dere. velũ sup ocl'os mittere. ꝫ veruz bũilẽ patiẽtia oñdit. De patiẽtia ⁊o b. martini sic legit. In somnis nãqz mo nẽt vt visitet pentes idolis deditos. q̃ ꝓfectus int̃ alpes icidit in latrões. cũ qꝫ securim i caput ei⁹ vibrasset vn⁹: a/ lius ⁊o ictũ retinuit feriẽtis: victis tñ post tergũ manib⁹ vni eoꝝ tradit cu/ stodiẽd⁹. q cũ interrogaret eũ si timuis set securim ¶ Rñdit nũqz se ita fuisse se curũ. qz inq̃t scio miseriam dei in tẽta tõib⁹ fore affuturã. Cui ꝑdicãs ad xp̃i fidẽ ꝙuertit. q ad viã ip̃m reducẽs post ea laudabilẽ duxit vitã. Btũs ⁊o mar tinus ad domũ quenies mlez ad fidẽ ꝙuertit pñe in erroze remanẽte. Cunqz ibidẽ pdicaret ꝫ arrianos publice ce/ dit ⁊ de ciuitate eijcit. Quadã etiã vice dũ veste bispida ⁊ aspa nigro ⁊ pẽdu/ lo pallio circũtect⁹ sup asellũ ꝓcederet eĝs ecõtra venientib⁹ erpauefact⁹ mili/ tes i trã se ꝓcipiti dederũt. Arripientes ꝓterea martinũ gutt̃ ⁊berauerũt. il/ le ⁊o q̃si mut⁹ dorsũ cedẽtib⁹ pbebat. sed eo magĝ illi feriebãt q̃ videbãt ver bera ꝙtenere. Dũ aũt milites vellẽt ire eq̃ eoꝝ fixi in terra pmanebãt ⁊ flagel lati velut saxa se nõ mouebãt. Qui b̃ miraclo se recogĝscẽtes peccasse coram btõ Martino ꝓfessi sũt petĩ suũ. ille eis licẽtiã dedit: ⁊ sic ꝓgressi sũt. ¶ Se cũdo q̃z b. vir militia clericali milita/ uit xp̃o orõnũ instãtia. de q̃ dicit salua tor Lu. xviij. Optet sp orare ⁊ nõ defi/ cere. Blo. Nõ cessat orare q̃ non cessat bñfacere. Magnus valde est oratõis fructus ad quã iducit saluator ⁊bo ⁊ exẽplo. iõ dr Eccl̃. xxxv. Orõ hũiliantis se nubes penetrat. Hinc etiã Ber̃. ait Nemo vestr̃ frẽs quipẽdat orõez suã. Dico enĩ vob⁹ q⁹ anteq̃z exeat de ore ve stro ille eã scribi facit i libro suo. ⁊ vnũ e duob⁹ indubitanr̃ sperare debem⁹. q̃a aut dabit qd̃ petim⁹: aut nõ nouit esse vtil⁹ Si vis igit̃ patiẽter aduersa tolerare ora. Si vis tẽtatões supare ora. Si vicia cupis extirpare ora. Si vis celestiũ dulcedinez degustare ora. Multũ eĩ valz oratõ iusti assidua. Jacobi. v. Vñ aiauit orãtes saluator Lu. xj. dicẽs. Dis q̃ petit accipit et q̃ q̃ rit inuenit. Nam ⁊ sancti si q̃d diffici/ le impetrare intẽdebãt. puta siue infir mos curare: siue mortuos suscitare p us orabãt ⁊ sic impetrabãt. Sic̃ bea/ tus martin⁹ de q̃ legit̃ q⁹ in orõne fuit assidu⁹: oculis ac manib⁹ sp in celũ in tent⁹ inuictũ ab orõe spĩ nõ relaxa/ bat. Illa vnq̃z hora ꝓterijt q̃ aut ora/ tioni aut lectõi nõ incũberet. Vñ i ora tione existẽtẽ sepe btã virgo visitabat. Aliq̃n apli. interdũ sctã Agnes ⁊ san/ cta Tecla audiẽtib⁹ foris discipul' cuz eo loq̃bant. Jdeo suis orõib⁹ tres mor tuos resuscitasse legit̃. nã iuxta picta/ uiũ monasteriũ ordinauerat vbi quen/ dam cathecuminũ babuit q̃ sine bap tismo decesserat hũc resuscitauit. Aliũ

De sancto Martino epi.

q̄z q̄ se laqueo suspēderat. Terciuz vo quēdā iuuenē in medio campi vbi pa ganoz aderat mltitudo pcūb suscita uit qō vidētes pagani oēs ad fidē con uersi sunt. ¶ Tercio btūs Martin⁹ i militia clericali militauit christo dño i magna fiducia. dz ei q̄libet miles xp̄i ꝓfidere de deo in oīb⁹ p̄sertiz in aduer sis. de q̄b⁹ p̄s. Qui ꝓfidūt in dño sicut mons syon nō ꝓmouebit i eternū. Debem⁹ pfecto in oīb⁹ piculis z tētacōīb⁹ ꝓfidere in deoz inuocare nomē ei⁹ p̄s. Inuocabit me z ego exaudiā eū. Idez Protegā eū qm̄ cognouit nomē meū cū ipo sum in tribulatōe eripiā eum z gl̄ificabo eū Ecce dñs de⁹ q̄d ꝓmisit q̄ verax in ꝓmissis potēs i reddēdis mi sericoz in auxilijs. Jō vocam⁹ ipz pa trē nr̄m. dicēdo Mat. vj. saluatoze ad hoc docēte. Pr̄ noster q̄ es in celis. ve re tā q̄z in patre in deo totā fiduciā po suerat b. Mar. Nā cū quādā arboz ez pini diabolo dedicatā vellet succidere obsistebāt rustici gentiles de q̄b⁹ dixit vn⁹. Si in deo tuo fiduciā babes nos hāc arborē absc̄indem⁹ z tu illā suscipe z si (vt dicis) tecū est de⁹ tuus euades. Quo annuēte ligauerūt ipz sub dicta arboze. z dum succisa esset z versus eū declinasset signū crucis opposuit z p/ timus arboz in aliā ptem rediens ru/ sticos q̄ in tuto loco erant fere opp̄ssit ceteri viso miraculo ad fidē ꝓuersi sūt. O igit̄ btē antistes Martine. O chri/ sti miles inclite. O suscitatoz mortuo/ rū magnifice. resuscita nos tuis san/ ctis merit̄ a trib⁹ mortib⁹ cordis vicz oris z opis. vt patientia p̄diti z ozōi deuote dediti totā fiduciā in dño deo habeam⁹. ¶ Tercia insup militia est spūalis in q̄libet adul⁹ seu doli ca/ par debet militare ꝑ mūdū carnē z di abolū si vult saluari. vñ Job. vij. dicit Militia est vita hominis sup terrā. Et apl⁹ Eph̄. vj. Nō est nobis colluctatō aduersus carnē z sanguinē sz solū. sed aduersus p̄ncipes z rectores. i. demo/ nes tenebraz hax. i. exītes in aere ca liginoso. Dinc Ambro. z habet. xvij. q. j. nō est. Uolūtariū sibi militē eligit xp̄s. voluntariū sibi seruū actionat di abol⁹. Et h̄ est q̄ dicit Eccl̄i. xv. Deus ab initio creauit hoiem z reliq̄t in ma nu ꝓsilij sui. adiecit mandata z p̄cepta sua si volueris mādata ꝓseruare ꝓser/ uabūt te. apposuit tibi aquā z ignē ad q̄ volueris porrige manū. Et q̄b⁹ da tur intelligi q̄ q̄ spūaliť ꝓtra vicia nō vult militare damnabiť. ij. Thim. ij. Nō coronabiť nisi q̄ legitime certaue/ rit. Ad q̄ certamē Chrysť. sic hortatur Tu ait xp̄iane delicat⁹es miles si pu/ tas sine pugna posse vincere sine cer/ tamine dimicare. exerce vires. attēde pactum. aspice sponsionē quā sz fecisti in baptismo fuare fidem abrenūciare diabolo z pompis ei⁹. O de⁹ eterne. O pie xp̄e q̄z forti inimico iubes nos cer tare sz diabolo. nō em̄ est ptās in ter/ ra que ei compari possit Job. xli. Et ió nisi tu adiutoz exriter/ certe vincere nō poterim⁹. Dz tu adiutoz fortis nobis fm tuū ꝓmissum nō deficies z tūc in noie tuo spernem⁹ insurgētes in nos. Sicut btūs Mar. tuo auxilio oia vi cia insurgētia vicit ꝓtrarijs vtutibus Superbiā vicit būilitate. q⁹ fact⁹ eps s/ humili sede. s. tripedi vsus ē. vbi nō fe rens ppli tumultū duob⁹ fere miliari bus extra vrbem monasteriū institu/ it z ibi cū octogīta discipul⁹ in multa abstinētia vixit. Nā ibi vinū nemo no uerat nisi quē ifirmitas coegisset. mol lioz habiť ibi ꝑ crimine erat. plurime ió ciuitates ex illis sibi epm̄ eligebant iram dz magz pietatez mitigare deiecit Un̄ q̄dā die solēni cū ad eccl̄iam tēde/ ret paup q̄dā secut⁹ ē nud⁹ petēs aux/

re dei vestē. Qui ꝓtin⁹ ꝓcepit archidy/acono suo vt egenū vestiret. Qz cū ille distulisset secreto tunicā suā egeno tri/buit. Cūqz moneret ab archidyacono vt solēnia pageret. rñdit se ire nō posse nisi ꝑ⁹ paup vestiat. Archidyacon⁹ irat⁹ in fozo tunicā q̄nqz argēteis emēs valde curtā q̄ ōz penula. q̄si pene nul/la. z illā ad pedes ep̄i ꝓiecit. q̄ eps in/duit⁹ cui⁹ manica vsqz ad cubitū. longi tudo ꝛo vsqz ad genua ꝓtendebat. lic sacr̄ indut⁹ desup ad altare ꝓcessit. dū ꝛo missam celebraret glob⁹ igne⁹ sup caput ei⁹ apparuit. z dū leuaret man⁹ ad deū manic̄ lineis retro labēnibus brachia ei⁹ remāserūt nuda. Mox ab angelis torques gēmate deferūt. z ei⁹ brachia decēter ornant. O miles glio se Martine. O triūphator victoriose. q̄ seriose supplātasti tria ꝓlia mōi vi/delicet carnis z diaboli. mūdū ei ꝑ ei⁹ ꝓēptibilitatē. carnē ꝑ vite austeritatez diabolū ꝛo ꝑ hūilitatē. ¶ Secōo ex p̄/missis themat̄ ꝛbis b. mar. cōmēdat ab diui auxilij notabili iuuamie cū ōz Et supplātasti insurgētes in me subt⁹/me. Nā sine diuio auxilio nihil possu/mus facere neqz vincere. ꝓterea debe mus diuinū iplozare auxiliū in oib⁹ tētationib⁹ z armari ꝛtutib⁹ sic beat⁹ Martin⁹ auxilio dei triūphauit q̄ sp notabile dei iuuamē sibi affuit i trib⁹ p̄certum p̄lijs. s.

¶ Primo ꝺ hoiem puersum.

¶ Secōo ꝺ repugnās elemētū.

¶ Tercio ꝺ insidiantē diabolū.

¶ Prio dixi q̄ diuinū auxiliū affuit btō martino ꝺ hoiem puersuz. cū ei plebs thuronica epō careret petierūt sanctū Martinū ab Hylarione viro dei in ep̄z. Quidā tñ ex ep̄is q̄ aderāt Defen sor noie resistebat ꝓ eo q̄ deformis eēt habituz vultu. tñ ꝓ ꝛcordia psalteriū q̄dā apperuit z ꝑmo occurrit ille ꝛsus Ex ore infantiū z lactētiū ꝛc. vt destru as inimicū z defensorē. z ita ille defen sor ab oib⁹ est ꝓfutat⁹. z btūs Marti/nus in ep̄m elect⁹. ¶ Secōo q̄z diuinū auxiliū affuit ei ꝺ repugnās elemētuz semel eñ q̄dā phanū succēdi fecit z i/de in domū illi vicinaz flāma ferebat agēte vēto. Qz b. mar. sup tectū dom⁹ ascendēs mediū se inter ignē z domū op posuit. mox flāma ꝓtra vim vēti rozq̄/tur vt q̄dā ꝓflict⁹ inter elemēta videret

¶ Tercio diuinū auxiliū affuit beato martino ꝓtra insidiantē diabolū. Nā vir dei cū causa discordie sedande can dacensem diocesim iuisset ibidem vi/ribus suis cepit ōstitui. suisqz discipu/lis mortem sibi iminere ꝓdixit. Qui oēs flentes dicebant. Cur nos pa/ter deseris. aut cui nos desolatos re/linquis. inuadent eñ gregem tuū lu/pi rapaces. salua eñ sunt tua merita nostri potius miserere. Tūc pius pa/stor suorum fletu motus z ipe sic ora/uit. Domie si adhuc populo tuo sum necessarius nō recuso laborem fiat vo luntas tua. Iste est ille dei virtute p̄/cinctus miles quiz regem cupiebat vi dere. z de suoruz meritis triumphare Et cum rogaret a discipulis vt in tan ta infirmitate aliqō stramētū sibi ster neret. rñdit. Nō decet filij xp̄ianū m⁹/ri nisi in cinere z cilicio. Cūqz b. xp̄i mi les sup cineres z cilicio supin⁹ iaceret. z celum intenderet ꝓsulebāt sui vt cor pusculum muratōne lateris releuaret respondit. Sinite fratres sinite celum potius respicere q̄z terram vt spūs ad deū dirigat. Et hec dicēs. vidit astare diabolū. Quid inquit astas hic cruen ta bestia. nihil in me funestū reperies. quia sinus Abrae me expectat. O cru/delis bestia quid tunc ibi querebas. nōne ipe fuit gemma sacerdotuz. nō/ne exemplar mōachoꝝ z pugnādoruz

De sancto Martino epi.

q̄ etiā tpe mortis sue cinere z cilicio p̄ cinct⁹ pugnat. Post hec orans z psal lens obdormiuit in dño. vbi cant⁹ an gelic⁹ auditus ē. z duo milia mōacho rum congregati z mīrtudo pplorū flen tium sup̄ piū patrē martinū z xp̄i fide lem militē. Qui p nobis rē.

De eodem.
Sermo. cvij.

Si sciret pa terfamilias q̄ hora fur veni ret vigilaret vtiq; z nō sine ret pfodi domū suā z vos estote para ti Luc. xij. Ad laudes bti Martini ep̄i merito hec ꝟba dicunt q̄ fuit paterfa milias vigilās ad aduētū mortis quā multi nūc mortaliū obliti sunt z igno rant. Vñ cuilibet saluādo necesse ē sci re hec tria. s.

Primo discretionē boni z mali.
Scdo verā cognitionē sui.
Tercio pfectā bonitatē dei.

Prio nāq; cuilibz saluādo neče ē scire totalē discretionē boni z mali qz ip̄o perat illis q̄ b̄ ignorāt Deut. j. Igno rant distantiā boni z mali. vñ Grego. in moral'. Qui enī lucē videt scit q̄d de tenebris estimet. q̄ ꝟo candorez lucis ignorat etiā obscura p̄ lucidis appro bat. q̄d esse poterit piculosi⁹ q̄z nō scire dijudicare inter bonū z malū. ois em̄ hō nec agere scit bonū nec euitare ma lū. q̄nport⁹ tales freq̄nter faciūt malū studiose. de q̄b⁹ dr Hiere. iij. Sapien tes sūt vt faciāt mala bñ aūt facere ne scierūt Scdo cuilibet saluādo neces se est scire verā sui cognitionē. q̄z fragi lis. q̄z inclinabilis tētationib⁹. z q̄z in cert⁹ de hora mort̄ Eccs. ix. Nescit hō finē suū sz sicut pisces capiunt hamo. sic hoies tpe malo. z Matb. xxiiij. Vi gilate qz nescitis die neq; horā. Si em̄ sciret hō in q̄ntis pctis iacet. si sciret q̄ lia tormēta p̄ illis pati debz. si sciret q̄ statim p⁹ aliq̄t dies vilescit. pfecto de spiceret supbiā. abijceret auariciā Dic Greg. Despecti iacent i putredine qui prius tumescebant in vanitate Berñ. Quid fetidi⁹ hois cadauere. q̄d horri bili⁹ mortuo hoie. cui⁹ erat gratissim⁹ amplex⁹. in morte fit horribilis aspe ctus. Quid igit̄ plūt mille florent. pin gues eq̄. mīti famuli. fauor. honor. vo luptas. q̄ oia dimittur⁹ es. nud⁹ exient q̄ salti colas p̄ aiam tuā hic mittendo subam z deportādo culpā p̄pter illa cō tractā. Hie. j. Thim. vj. Nihil intuli mus in hūc mūdū. neq; aliq̄d depor tabim⁹ Job. j. Nud⁹ egressus sum de vtero mr̄is mee. nudus reuertar illuc p̄s. Relinquent alīēis diuitias suas z Berñ. Mūd⁹ inexorabilē p̄stituit la nitorē q̄ nihil q̄ mūdi sunt finit deport are sz ea tm̄ q̄ q̄s bz in aia. Jdē in me ditatōib⁹. Gratiz p̄sentabor añ distri ctum iudicē de oib⁹ op̄ib⁹ reddituru rōnē. z dicet. Ecce hō z opa ei⁹. Quicū q; hoīm hec intelligeret pfecto meli⁹ es set q̄z si sciret cursus syderū. vires her barū. qz hec ē salutifera scia Deut. xxxij Utinā sapēt z itelligerēt ac nouissima puiderent. Et hoc est q̄ dicit saluator Si sciret paterfamilias q̄ hora fur ve niret vigilaret vtiq; z nō sineret ip̄o uise domū corp̄is pfodi a morte. Jō z vos estote pati. Tercio cuilibet sal uādo ē necesse scire pfectā dei bonitatē qz de⁹ b̄ specialiē exigit a nobis. ſō dic Osee. vj. Misericordiam volo z nō sacrifi cium z sciam dei plus q̄z holocausta. Et Hiere. ix. Stult⁹ ppl's me⁹ me nō co gnouit. glo. Que est maior stultitia q̄z boue cognōscēte dñm suū et asino p̄sepe dñi sui. israel dñm suum non cognōscere Utilitatē ei scire p̄dicta dic Berñ. sup can. Utraq; inquit cognitio sz boni z mali tui z dei est tibi necessaria ad sa

lutē vt neutra carere valeas cū salute qz ex noticia tui vēit ī te timor dī. atqz ex noticia dei vēit ī te amor dī. Sic ecō tra de ignorātia tui venit supbia. de ig rantia dei venit desperatio. iō dic Aug. Felix q se cognōscit. Btūs ei martin⁹ ad/ huc in via felix erat qz sciebat discerne re bonū a malo. sciebat humanaz fra/ gilitatē atqz diuinā bonitatē. Ideo bo num ardenti⁹ elegerat. se artius affli/ gebat. z deū sup oia diligebat. attēdēs qō dixerat saluator. Si sciret paterfa/ milias qua hora fur veniret zc. Et q̄/ bus q̄dez verbis ad honorē sancti an tistitis Martini ḡtuor notātur salu tis documēta gr̄a dei declarāda. s.

¶ Primū ignorātie magna piculosi/ tas. ibi. Si sciret pr̄familias q̄ hora.

¶ Scōm vigilātie pia studiositas. ibi vigilaret vtiqz.

¶ Tercium custodie ardua sedulitas ibi. z nō sineret pfodi domū suā.

¶ Quartū puidētie pmpta sagacitas ibi. z vos estote pati.

¶ Primū documētū salutis ex verbis thematis declarandū dixi q̄ erit igno rantie magna piculositas cū dicit Si sciret paterfamilias. q. d. ignorat in su um piculū. sz si sciret pcaueret sibi Uñ ad clariorē intelligētiā ignorantie ꝓsi/ derandū nobis est q̄ triplex est igno/ rantia scilicet.

¶ Prima est vtilis.

¶ Scōa est tolerabilis.

¶ Tercia est culpabilis.

¶ Prima itaqz ignorantia est vtilis. et est illa qua q̄s ignorat que ei essent oc casio peccati. vt dr. di. xxxvij. c. q̄uis. Naz melius foret homib⁹ nescire nigro mantiā: mulieribus incantatōes carmi natiōes demonū inuocatōes. z alias superstitiones q̄z illas scire. qz scientes vir se a peccatis possunt pcauere. Si militer scolaribus multis bonū esset nō legere vel studere Ouidiuz de arte. qz vana sciētia vanū generat cogitatum

¶ Scōa ignorātia est tolerabilis z est illa q̄ quis ignorat q̄ nō expedit scire. sicut astrologiā. geometriā. arismetri/ cā. qz tales sciētie licz in se ꝓtineant ve/ ritatē fm Hiero. nō tñ ducūt ad pieta tē. vt habet. di. xxxvij. Si q̄s grāmati/ cā. Immo hz maxie astrologia multuz curiositatis z aliqñ noxie vanitatis.

¶ Tercia ignorātia est culpabilis z est illa q̄ quis ignorat que scire tenet. Di/ cit em̄ sctūs Tho. j. ij. q. lxxvj. Q, oēs tenent scire cōiter ea que sunt fidei et vniuersalia iuris p̄cepta. singuli autē que ad suum statū seu officiū ptinent Et beat⁹ Aug. dicit. sicut habet de ꝓse. di. iiij. c. Vos ante oia. Q, patrini de/ bent docere quos tenuerunt in baptis mo symboluz z orōnem dñicam. Uñ pentes qui nō docent filios z filias si/ gnare se dicendo. In nomīe patris et filij z spūssancti amē. Et credo. z decez p̄cepta. z pater noster. vident peccare mortaliter quādo omittūt ex negligen tia eos docere vel doceri facere si pos/ sunt. Similiter nō excusant a morta/ li qui nescientes talia nō addiscunt si possunt cū sunt necessaria ad salutem Aduerte tñ q̄ quis potest scire p̄cepta puta si interrogat adorare deos alie/ nos est ne ꝓtra dei p̄ceptuz. Rñderet sic. Similit furtū facere est cōtra p̄ce/ ptum vel fornicari zc. tali em̄ sufficit licz nesciat ordinate dicere. Et idē pos/ sit dici de aliquo qui nescit credo. tñ si interrogaret. Deus est vn⁹ est ne verū rñderet sic. Similit iesus xp̄s est ne fi lius dei. similit credis q̄ sit nat⁹ de vir gine. z rñderet sic. sufficeret sibi licz ne sciret p̄fatum credo. Et idem dicendū est de pater noster. q̄ quādo quis scit q̄ est orandū z petenda salus z gr̄a ac peccatoz remissio z hmōi licz nesciret

De scto Martino episcopo

dicere pñ noster q excusarek. tñ ꝓsulendū est oibꝫ vt tā credo q̄s pñ nr z ꝑcepta dei addiscāt z inq̄rāt diligenk. nec verecundenk talia etiā i senectute q̄rere cū q̄bꝫ saluabunk. Uerꝫ leuꝰ ē mlto talia in puericia addiscere q̄s i senectute. et ideo nō excusank nescientes aliq̄. Dicit em̄ mg̃r in .ij. di. xxij. q triplex ē ign̄ātia scz eoꝫ q̄ scire nolūt q̄ tñ pñt. z ꝑcm̄ ē z nō excusat. z eoꝫ q̄ scire volūt sz non pñt q̄ excusat. z est pena ꝑcī: nō ꝑcm̄. z eoꝫ q̄ simplicit nesciūt nec ꝓponēt scire q̄ neminē plene excusat: sz sic forte esse vt minꝰ puniak. Ex q̄bꝫ intelligere possumꝰ triplicē ignorātiā. scz

¶ Primā inuincibilē

¶ Secundā crassam

¶ Terciā affectatam

¶ Primā dixi ignorantiā inuincibilem q̄ ꝑuat inuincibilit rōez. sicut in furioso z ī infante. q̄ nullo mō vti pñt rōne et volūtate. ergo tales oēs excusat ign̄ātia tā a pēa q̄s a culpa. nisi ex culpa amisissent vsū rōis sicut ebrij. q̄ tales nō excusat a toto sed a tāto. i. nō ē tam magnū ꝑcm̄ sic̄ sine tali impedimēto essz ¶ Scōa ign̄ātia culpabil' ꝰ crassa siue supina q̄s negligit scire ea ad q̄ teneť: sic̄ iudex. ꝓlatus. officiał. medicus. parrochiał' ex q̄ꝫ ign̄ātia piculū aie vel corꝑis pōt cuenire. z tales ñ excusank a toto sed a tāto. q̄ ꝙlibz scire teneť q̄ ad suū spectāt officiū. Et hmōi ignorātia ꝰ crassa vl' supina. q̄ sicut crassus difficulter vtit se ad aliq̄d faciendū. vl' q̄ iacet supinꝰ nō videt que circa ipm sūt. tñ facillime posset videre si se vteret. sic q̄dā ign̄ātes nō apponūt diligentiā vt scirēt. tū ꝓpter negligentiā: tū ꝓpter verecūdiā. cōtra q̄s dicit Gregꝰ nazanzenꝰ. Optabile ē z mihi perbarū vsq̄ ad vltimā senectutez addiscere. quoniāquidē nulla etas ad ꝑdiscendū sufficere pōt. Et Aug. ō trinitate. Nec pigebit mihi sicubi hesito q̄rere. nec pudebit me sicubi erro discere. Hinc etiā Bene in epła Tādiu discēdū ē q̄diu nesciaas si puerbio credi q̄diu viuas. Bern. i epła. Mlta scienda nesciūk aut sciēdi iniuria aut discendi desidia. aut inq̄rēdi verecūdia. z q̄des hmōi ignorātia nō habz excusatōem. Uerūtn̄ q̄ laborat ꝓ viribꝫ scire q̄ sunt sibi necessaria. pura si ē rusticꝰ vl' mulier aut mercatoz. z hmōi vadit libenter ad p̄dicatōes z alia loca vbi declarāt talia. et facit qđ cōit faciūt alij et q̄uit facere. Si ē religiosus libenter iterrogat de bis q̄ ptinēt ad suū officiū ne erret. tūc tal' ignorātia excusat eū ab oīi pena etiā excōicatōis in iure posita z q̄ ad forū aie etiā ab oīi culpa excusat. vt ptz in. c. ñ. Qui mlti. ac. pñr. Ign̄ātia tñ facti excusat sed nō iuris diuini. Exemplū. Recepisti palliū alteriꝰ ex ign̄ātia estimādo forē tuū: excusat tal' ignorantia. sed si recepisti sciens ē alteriꝰ ignorās tñ q̄ furtū sit iure diuino. ꝓhibitū nō excusat tal' ignorātia ¶ Tercia ignorantia culpabil' dicit affectata z est q̄ quis nō vult scire: imo affectat ignorare vt liberꝰ peccet. q̄ ignorātia nec excusat nec alleuiat sed quandoq̄ aggrauat. Unde Bern. de duodecim gradibꝫ. Frustra sibi de infirmitate vl' ignorātia blandiunk qui vt liberꝰ peccent libēter ignorant vel infirmantur Et certe tales q̄d aliud facīūt q̄s clausis oculis ad eternū inferni ignem vadūt. z ꝑm Grego. Oculos quos culꝑa clausit pena aperit. O deꝰ eterne quot nūc sunt in mūdo z etiā in ista ciuitate qui nolunt audire de ſuꝑbia. alij de vsura. alij de luxuria. alij ō eternis tormētis ne molestet eos audire. q̄bꝫ dic̄ saluator. Si sciret pfamilias ꝛc.

¶ Secundū salutis documentum ex themat̄is verbis declarādū dixi q̄ dē

vigilantie pia studiositas :cū dicit. q̄ hora fur veniret vigilaret vtiq;. Magno pfecto studio est vigilandū cōtra raptores z fures aiarum et virtutum. Nam q̄ntuplices sunt fures aiarū siue spiritualiū virtutū.scz

¶ Primus est negligentia
¶ Secundus ē carnis ꝯcupiscētia
¶ Tercius est mūdi astutia
¶ Quartus est diaboli fraudulētia
¶ Quintus est mortis assistentia

¶ Primus nāq; fur ꝫ quē ē vigilādum dī negligētia:q̄ q̄dē tāq; fur appropinq̄t occlte sub specie boni ꝓponēdo boi ꝺ est q̄ tibi vel iportabile .vl' alijs tē poribꝰ facias ꝺ opus vt meliꝰ pficias de q̄bꝰ dicit Iere.xlviij. Maledictꝰ q̄ facit opus dñi negligenter. Richar. Quantū negligis tātū decrescis. Iste itaq; fur subtrahit boī p̄cioſū z irrecuperabilē thesauꝝ.s.tps salutis in q̄ acq̄rere possemꝰ vitā eternā. Jō dicit Chryso. Si rei magn̄ est p̄cendū q̄ rpi.auꝝ si p diderit recupare poteris: tps vo p̄teritū nūq̄. Hinc Eccli.xiij. Fili obserua tps. Cōtra hūc furē.i .ppriā negligentiā vigilem⁹ carissimi p boni operis studiū. Ad qō sic hortat btūs Grego. Nemo in huiꝰ vite itinere torpeat ne locū in patria pdat. Et Eccles.ix. Quēcūq; p̄t manꝰ tua operari instanter fac.q; nec scia nec cōsilium nec opus est apud inferos scz q̄ tu ꝓperas p negligētiā. Negligentes em̄ locum nō habebūt i celo.q; ibi reddet vnicuiq; ꝩm opa sua. nec i isto mundo:quia ꝺr Job.v .c. Sicut auis ad volādum sic homo nascit ad laborem.ideo oportebit eos ire in infernū

¶ Secundus fur contra quem est vigilandū ꝺr carnis ꝯcupiscentia. Veni et em̄ querulose cōquerens defectus. quia iam sitit.iam esurit:iam debilis est desiderans refici. Multis procerto etiā sapientibꝰ arguendo concludit suggerens illis dicēdo. Tu es tenuis subtilis.et magna negocia expediturus.nō potes ieiunare.nō potes vigilare zc. Unde verū est quod dic̄ Ber. Bestantes inquit inimicū nostrū circūferimus laqueū nostrū .scz carnem que cōcupiscit aduersus spiritū. Ideo Eccliastes.xij.dicit. Ne credas inimico tuo ineternū.i.carni. de qua Eccli. xvij. Nihil nequius q̄ quod caro excogitare poterit. Est em̄ caro ingrata ad beneficia .sicut mala terra quāto plus impinguat tanto plus ꝓducit de herba mala.iuxta illud Deute.xxxij. Impinguatus incrassat⁹ dilatatus recalcitrauit .et dereliquit deum factorem suum. Ideo hortat apl'us ad Ro.xiij. Curam carnis ne pfeceritis in desideriꝭs .Cui⁹ rōem dicit Gre.sic .Ubi caro requieſcit ibi spūs deficit. Jdē. Uno modo caro suauiter viuit inde ineternū spiritus interibit. Quia subtrahit p̄cioſum thesaurū castitatis. De q̄ thesauro dicit Sapiēs. Nō est digna pōderatio cōtinentis aie .Ergo inuigilādū est contra hūc furem p carnis cāstigatōnem.iuxta illud.j .ad Chorin. ix. Castigo corpus meū et in seruitutē redigo. ne cum alijs p̄dico ipe reprobꝰ efficiar. Hinc Roma.viij. Si fm carnē vixeritis moriemi. sed si spiritu facta carnis mortificaueritis viuet⁹ .Et btūs Grego. Quicqd delectatōis carni subtrahimus in spū inuenimus.

¶ Tercius fur ꝫ quē est vigilandum dicit mūdi astutia qui vēit sub specie amicicie z blandit̄ homini nūc per patientiā nunc p sapientiā.nūc p bonorē. De q̄ fure dic̄ Aug⁹ .i didascolicon. Mundus de q̄nto blandit̄ de tanto piculosior. Iste em̄ fur homī furat dei amicitiam. Juxta illud Jaco.iij. Qui vult amicus esse huiꝰ mundi inimicꝰ dei ꝓstituet. Jō ꝫ hūc furē est vigilādū

De sancto Martino epi.

ꝑcipius ꝓtēptū.j. Job.ij. Nolite dilige re mūdū neq; ea q̄ i eo sūt Uñ merito mundꝰ est ꝓtenendꝰ ꝓter q̄nq; ſ.

¶ Primo ꝓter diſceſſionē.
¶ Scōo ꝓter inq̄nationē
¶ Tercio ꝓter excecatōem
¶ Quarto ꝓter defectionē
¶ Quinto ꝓter deceptiōem

¶ Primo inquā vigilādū est ꝫ furē mū dū ꝓpt̄ diſceſſiōem. mūdꝰ em̄ ē ꝑditor aiaꝝ. iō dei inimicꝰ. iuxta illō Jacobi iij. Adulteri neſcit̄ q̄ amicicia huius mūdi inimica ē deo. Et quō pacē hr̄e pōt q̄ est regis regū inimicꝰ vbiq; re gnātis. Job.ix. Quis reſiſtet ei ⁊ pacē habebit. q. d. nullꝰ. Ita ei ordiauit ōs q̄ q̄ vult cū ipō hr̄e pacē i mōo patiat̄ aliq̄d aduerſitat̄. iuxta illō Job .xvj. In mūdo pſſurā habebit̄ ;ī me autez pacē. ¶ Scōo vigilādū ē ꝫ furē mūdū ꝓpt̄ inq̄nationē. imundꝰ nāq; mūdꝰ inq̄nat nō veſtimētū ſz aiaz i eo ꝙuer ſant̄. iō ſcī dī gr̄a illustrati nō frustra clamāt ꝫ ipm. Aug. Si te dlectat mū dus ſp es ī mūdꝰ. Et Chriſ. ſup mat. Difficile ē virū i mūdo positū iuſticiā ſuare imaculatā. Cuiꝰ rōem assigt b. Jobes ꝓma canonica. c. ij. Oē q̄d est i mōo aut ē ꝙcupia carnis aut ocꝰoꝝ: aut ſupbia vite. Et iſta sūt q̄ aiaz inq̄ nāt. Leuate igit̄ ocꝰos mētis cariſſimi ⁊ circūſpicite mūdū ⁊ videbitis q̄ filij adā aut laborāt i mūdo ꝓpt̄ auariciaz aut ꝓpt̄ ꝙcupiaz voluptuoſā. aut ꝓpt̄ ſupbiā. Q̄d intelligēs b. martinꝰ nolu it remanere inī hoies mūdialit̄ viuen tes ſz factꝰ ē religioſus. Uñ legit̄ ō eo. Pānonie ꝓtuby ortꝰ. vt ꝑz in legenda

¶ Tercio vigilādū nobis est ꝫ furem mūdū ꝓpt̄ excecatōem. q̄a nō ſolū ſub trahit ſz etiā excecat. ij. Chor. iiij. De huiꝰ ſecli excecabit mētes infideliū. ſic em̄ cecꝰ nō videt laqos ⁊ fouceas. ſic et iam mūdani nō vidēt oīa delectamen ta mūdi fore penalitates. De q̄ Eccles ij. Dixi i corde meo affluā delicijs. fru ar bonis. ⁊ in oibꝰ inueni vanitatez et afflictōem ſpūs. iō ōz. j. Joh. v. Totus mūdꝰ i malig̃ positꝰ ē. Sed ecce excec catis mūdus abſcōdit laqueū. abſcon dit ꝑiculū cū modico gaudio. cū pua delectatiōe. q̄b ꝫ dicit ſaluator. Luce xix. Si cognouiſſes ⁊ tu. ſ. fleres. q; b mū dus nō est locꝰ leticie ſz vallis lachry marū. q̄ g̃ b ridēt ⁊ gaudēt mēdacit̄ d i cūt in Salue regina illō Exules filij Eue ad te ſuſpiramꝰ gemētes ⁊ flētes in hac lachrymaꝝ valle. ¶ Quarto vi gilādū nob est ꝫ furē mūdū ꝓpt̄ defe ctōem. de q̄. j. Joh .ij. Mundꝰ trāſit ⁊ ꝙcupia eiꝰ. Clamat vbiq; mūdꝰ dicēs Ego deficio. ego mutoꝝ: ego alteroꝝ. e/ go ſū inſtabil̄ q̄ me ſequūt̄ fatigant ⁊ tandē ꝓ me cede affligūt̄. vñ Ber. Ubi sunt amatoꝝ mūdi q̄ añ pauca ꝛpa nobiſcū fuerūt. nihil ex eis remāſit ni ſi cineres ⁊ vmes. ⁊ ifra. Ubi riſus vbi iocus: vbi lacrātia: vbi arrogantia. heu ō tāta leticia q̄nta triſticia. ꝓ tāta voluptatē q̄ꝫ guis miſeria. de tāta ex ultatōe i magna tormēta ceciderūt. q̄e q̄d eis accidit tibi accidere pōt. q̄a ho mo es de humo. limꝰ ō limo. ĉra es ō ĉra vēis ⁊ i ĉrā reuertert̄ ſubito q̄n dieſ vltia veniet: ⁊ forſitan hodie erit. p̄s. Defecerūt i vanitate dies eoꝝ. Uñ dā nati ꝙrēdo dicūt illō Sap. v. Quid nob ꝓfuit ſupbia ⁊ diuitiaꝝ. iactantia oīa trāſierūt velut vmbra ¶ Quito vigi lādū ē nob ꝫ furē mūdū ꝓpt̄ ꝺceptōz: q̄ nō ſolū furat̄ ſz etiā decipit: q; oia mū dialia bōa apparēt ſz nō sūt niſi ꝛz ap parētiā ſm q̄ dicit Hiero. Si mōs cultello viratis apt̄ nihil i eo niſi falſi tas repit. Nā quicq̄d est i eo aut est p̄ſens aut futurū aut ꝑteritū. ſi pñs sic est inſtabile. ſi futurꝫ sic est incertū. ſi ꝑ teritū tūc nihil est. Ideo dicit Auguſt.

Mūd⁹ cū arridet fallit ꝛ in pīcl'o po/
nit ꝛ decipit. Jdē in ser. de mōte dñi.
O mūde imūde q̄ntos seduxisti q̄mł
tos decepisti. Legit em̄ q⁹ dū obijt be.
Bern̄. tū c obierūt q̄ngenti boies ō q̄/
bus duo descēderūt ad purgatoriū. so
lus sc̄ūs Bef. ascēdit in celū sine pur/
gatorio. alij oēs i infernū descēderunt
O ōs iuste q̄d facies istis mūdum et
voluptatē seq̄ntib⁹. certe sepabis eos
a regno tuo. q⁹ dic̄ Chris⁹. Mūdialia
opa sp hoiem excluserūt a vera vita.
Propt̄ p̄dicta dicit saluator Math.
xvj. Quid ꝓdest hoi si mūdū vniuersū
lucret aie vo sue detri. zc̄. vbi Hiero.
Quid ꝓdest tibi si habeas potētiā octa
uiani. diuitias cresi. lōgeuitatē enoch.
pulcritudinē absalōis. fortitudinē sā/
sonis: cū tādē corp⁹ dat vmib⁹ z ania
demōib⁹. Jō dilectissimi i xp̄o sobe et
iuste z pie viuam⁹ in b̄ secl'o expectan
tes btāz spem z aduētū glie magni ōi
Nō p̄mittam⁹ nos decipi vt excecari
a mūdo. Sicut btūs Martin⁹ diru
pit laqos mōi reputādo bōa ei⁹ q̄lia
sunt i vitate. auꝛ em̄ q̄d aliō est q̄z ru/
bea ꝛra. q̄d argentū nisi alba terra. sed
hoim malicia fecit tā cara. ¶ Quart⁹
fur ꝑ quē debem⁹ vigilare ōr diaboli
fraudulētia. diabol⁹ ei facit sic fur qui
dimittit vilia z rapit p̄ciosa. sic diabo
lus nō rapit auꝛ. nō argētū zc̄. sz p̄cio
sam aiam ad dei imaginē creatā q̄ p̄ci
osior est oīb⁹ visibilib⁹ reb⁹. Hic dicit
Bre. Diabol⁹ nō curat vt nr̄a tollat sz
vt caritatē i nob⁹ feriat. sicq⁹ p odiuꝛ et
irā aiaz p̄ciosū thesauꝛ rapit. de q̄. ij.
Coꝛ. iiij. Habem⁹ thesauꝛ hūc i va/
sis ficilib⁹. quē etiā xp̄s tāti p̄cij estia/
uit vt solo p̄cio sanguis sui redimi pos
sit. Debem⁹ igit̄ charissimi tot⁹ virib⁹
ꝑ hūc furē vigilare ei⁹ tētatōib⁹ resistē/
do. z mor dei auxilio supabim⁹ Jaco.
iiij. Resistite diabolo z fugiet a vobis

Et Bern̄. Jll⁹ ē mala suggerere nr̄m
vo ñ ꝓsentire. Dz ei diabol⁹ leo rugiēs
q̄rēs quē deuozet. tñ ē ligat⁹ p xp̄i bñ
dicti passiōz vt neminē possit mozde/
re nisi ad ip̄m trāseuntē p ꝓsensū pcti-
ō dicit Jsiō. Nō ei⁹ ptās sz nr̄a volun
tas mācipat nos diabolo. Quē btūs
Martin⁹ supauit etiā visibiliť. Unde
legit̄ q⁹ dū p dei reuelatōem iret vsus
pānoniā vt pentes ꝙuerteret ad fidez:
apparuit ei diabol⁹ i specie būana re/
q̄rēs q̄ tēderet. q̄ ait. Quo dñs vult. Et
ille q̄cunq⁹ inq̄t ibis vbiq⁹ diabol⁹ ti/
bi aduersabiť. Cui b. martin⁹. Domi/
nus mihi adiutoꝛ nō timebo q̄d faci/
at mihi hō. q̄ statim euanuit. Alio q̄q⁹
tpe purpurat⁹ apparuit vt ptz i legen
da. Tercio vo in mozte isidiabať ei.
O xp̄e de⁹ q̄d facit tūc istis mūdi ama
toꝛib⁹ plenis crimib⁹ in mozte si etiaz
tali sc̄ō insidiabať ¶ Quitus fur ꝙtra
quē debem⁹ vigilare ōr mozt⁹ assisten
tia. q⁹ moꝛs sicut fur occulte z vbiq⁹
appꝛopinq̄t. Aug. ō vbis dñi. Moꝛs
est certa. hoꝛa icerta vt sp sit suspecta.
Et. j. Thes. v. Dies dñi sicut fur in no
cte veniet. hic em̄ fur furať coꝛpus ab
aia z aiam a coꝛpe. ac op⁹ meritoꝛiuz
ab vtroq⁹. ıō ꝑ hūc furē vigilādū est p
iugē mēoꝛiā ei⁹ ac exercitiū bonoꝛ ope
rū. Ecci. xiiij. Añ obitū opare iusticiaz
si sic feceris p̄occupas ei⁹ aduentū. vt
si veniat nō noceat. q⁹ dic̄ Aug. de di/
scīplina xp̄iana. Nō pōt male moꝛi q̄
bñ vixerit. sic btūs Martin⁹ q̄ vigila
uit sp ad mozte. z ıō longe ante p̄sciuit
suū obitū. ¶ Terciū salut⁹ documētū
ex themat⁹ vbis insinuandū declarať
custodis ardua sedulitas cū ōr. z nō si/
neret p̄fodi domū suā. Quilibz em̄ dz
custodire coꝛpus z aiaz p tres vtutes
p q̄s custodiuit btūs Martin⁹ sc̄z

¶ Primo p virtutē discretōis

¶ Scōo p vtutem afflictionis

De sctō Martino episcopo

Tercio p virtutem oratōnis prio dixi q̄ btūs Martin⁹ custodiuit se p vtutē discretōis. Discretio nanq; fm Bed. sup cātica oīm vtuti ordinē pstat. modū tribuit z decorē. Discretio nō solū ē vtus sz et q̄dā moderatrix ordiatrixq; affectuū. vñ Cassian⁹. Antiquus hostis nō habz machinamētuz maiꝰ ad tollēdū gr̄am de corde hominis q̄ cū efficere potit vt idiscrete q̄s agat. Jdē i collatōib⁹ patꝝ dic̄. q̄ anti q̄ pres venerūt ad anthoniū q̄rētes i/ter se. q̄nā vtus hoīez ad pfectōem recto tramite veheret vt diaboli īsidias euitaret. z rñdit q̄sq; q̄ sibi videbat. Unꝰ dixit. vigilia z sobrietas. Alē ieiunū z castigatio. Tercius humil' oratio Quartꝰ pauptas z obediētia. Quitus pietas z miscōia. q̄ i iudicio xp̄s misericordie recordabit. Sz be. Anthoniꝰ dixit. Nec oia q̄dē necessaria sūt sz discretio magis q̄ ē vtꝰ pncipal'. q̄ q̄dam senex hec oia hēbat sz carēs discretōe a diabolo supat⁹ fuit. Quātā vo discretōem habuit b. martinꝰ i oib⁹ suis actibus ptz. q̄ etiā diabolū purpura iductū recogn̄uit. Sz di. quō debz se habere hō q̄n ei tal' apparitio fieret. Rñdetur fm san. Bona. sup. iij. di. ix. q̄ primo si p̄tigeret tal' apparitio hō nō dz statim credere. nec simpl'r sine p̄ditiōe adorare adoratōe latrie q̄ soli deo ē exhibēda. nec excusaret ip̄m adorādo rōne ign̄ratie. q̄ bz triplex remediū p q̄s p̄t errorē vitare. Primū ē remediuz sacre scripture q̄ auisat hoīes vt in talib⁹ sint discreti. Mat. xxiiij. Multi venient i noie meo dicētes. ego sū xp̄s. Decūdū remediū est orōis in⁹ne q̄ ad deum dz hō recurrere vt cor ei⁹ illustret. Terciū remediū ē suspēsio credulitat⁹. non em̄ debet hō cito credere. q̄ q̄ cito credit leuis ē corde Eccl̄. xix. sed debz p bare. iuxta illud. j. Joh. iiij. Nolite oi spūi credere sz pbate spūs si ex deo sūt. Hic fec̄ btūs Martin⁹ cū ei apparuit diabol⁹ i forma reg̃ i purpura z diademate z leta facie. q̄ intuēs ip̄e stupid⁹ p̄ticuit. Tādē inq̄t diabol⁹. Martine a g̃sce quē colis. ego sū xp̄s. Martinus ite p̄ admirās tacuit. Rursum aūt diabol⁹. Martine cur dubitas credere cū me videas q̄a ego sum xp̄s. Tūc ait ille. Jesus nō se purpuratū aut diademate cozonatum z renitentē ventur⁹ p̄dixit. Ego eū nisi i ea forma q̄ passus ē z stigmata ei⁹ videā nō credā. Ad quā vocē diabol⁹ disp̄uit z tota cella fetore repleuit. Qui⁹ exemplo hō in talib⁹ apparitōib⁹ dz esse discretus. ¶ Scdo dicit Bona. q̄ hmōi apparitōes nō sūt desiderāde vt fiant Nā q̄ eas desiderat peccat. q̄ tal' habet q̄ndā elatōez cordis q̄si puret se dignū hmōi reuelatōnib⁹. Tercio dicit q̄ si fiāt sūt magis ex būilitate formidāde. Nā btā v̄go maria turbata ē in fm̄oe angeli. z cogitabat q̄lis essz ista salutatio. z sic hō debz se būiliē bē ad ista. Hic legit de q̄dā p̄re cui diabol⁹ i specie xp̄i apparuit. z ip̄e clausis oculis dixit in hac vita se nolle videre xp̄m. z sic diabol⁹ ex ei⁹ būilitate confusus euanuit. Sic legit ō q̄dā frē cui apparuit diabol⁹ dicēs se eē dei angelū: z ab eo ad ip̄m missū. Cui frat'. vide ne decipiaris ne forte ad aliū sis missus. q̄a ego nō sū dign⁹ āgelica visitatōe. z ille confusus disparuit zc. Sed nūc q̄dā elati ō siderāt visiōes z orāt deū vt reuelatio fiat eis q̄si ex magna vtuositate z scitate iā digni sint. Et ideo ds ex iustitia sua q̄nq; p̄mittit illis apparere fātasticas apparitiones vt fiāt fatui. p̄ suā indiscretōem. Jō sctūs Bonau⁹. dic̄ q̄ nō sufficit bōa intētio ad bona opa sz etiā discretio ne fiat dei tēptatio vltra vires faciēdo. ¶ Scdo b. Martinꝰ custodi/

Sermo CVIII

uit se p vtutē afflictōis siue tribulatō/nis. nā seipm affligebat volūtarie offe rēdo deo cor ptritū t būiliatū. t corp⁹ castigatū flagellatū t vulneratū. dicē/do cū ap'lo. j. Cor. ix. Castigo corpus meū t in suitutē redigo tc. Un cū in morte ptinue supin⁹ iaceret t celū in/tueret: rogabat a mōachis circūstāti/bus vt mutatiōe laceris se alleuiaret. t vt palea subt⁹ se sterneret. q ait. Nō decet hoiez xp̄ianū nisi i cinere t cilicio mori. scīes revera illō. ij. Thi. iij. Qui pie volūt viuere i xp̄o psecutōez patiēt Et Act. xiiij. Per mltas tribulatōnes optz nos itrare i regnū celoz. Jō btūs Mar. psecutōnez passus est libenē ab boib. qa i patria pdicās ꝫ pfidiā arri anā a ppl'o celsus t expulsus est. Silr a militib⁹ qs eq piecerāt ēriti ab asino bti Martini. vt pz i legēda. Silr a ru sticis q ligātes cū lignū pini sup ipm inciderūt. sz ipe sig̃ crucꝫ decliatā iā ad se arborē ad aliā ptē decliare compulit Btūs igit vir q suffert tptatōez. qm cū pbat⁹ fuerit accipiet coronā vite Ja cobi. j. ¶ Tercō b. Mar. custodiuit se a vtutē orōis deuote. Orōis ei vt⁹ tan ta ē vt null⁹ adultoz sine ipa saluari pōt saltē mētali. Lu. xviij. Optz sp ora re. Quā b. Mar. cū tāto feruoze facie/bat vt sua orōe tres mortuos legit re/suscitasse. Jtē sua orō habuit efficaciaz ꝫ ifirmitates. ꝫ ignē. ꝫ demōes. Naz qñqz scti ō celo veniebāt ad ipm t sen sibilit loḡbāt cū eo audiētib⁹ foris di/sciput. ¶ Quartū saluꝫ documētū ex themat⁹ vbis declarādū insinuat p uidētie. pmpta sagacitas: cū ōr. t vos estote pati. Nā b. martin⁹ se ppauerat ad xp̄i aduētū in morte p tria spēal'. s.

¶ Primo p verā cōpassionem

¶ Secūdo p pfectam būiliatōem

¶ Tercio p dignam assecuratōem

¶ Prio nāqz be. martin⁹ se ad morte in tota vita sua ppauerat p veraz ꝑmi cōpassionē. cōpatiebat ei ex corde pau pibus igit nullis reb⁹ parcebat sz oia eis dabat. qñqz etiā cappā vt pz in le/genda. t tūc i missa a deo mirabiliter fuit adornat⁹ cui etiā glob⁹ igne⁹ ap/paruit sup caput. ¶ Scō b. Mar. se ppauit p pfectā būiliatōem. qz etiā in epatu būilitatē mōasticā suauit ñ resi dēs in sede epali. ¶ Tercio b. Mar. se ppauit ad morte p dignā assecuratōz. Bonā etiā fidem habuit ō sua salute. vñ mōachis flēdo dicētib⁹. cur nos pz deseris tc. t ipe dicebat. Dñe si adhuc ppl'o tuo sū necessari⁹ nō recuso labo/rē. O vir btūs q nec mori timuit: nec viuere recusauit: qa sciebat q fur veni ret ō se ppauerat. Rogem⁹ igit tc

De sctā Elizabeth filia regꝫ būgarie.

Sermo cviij

Repleta ē spi ritusctō Elizabeth. Luce. j. Licz charissimi ꝑmissa ver ba dicant ad lram de sācta Elizabeth mre iobis bap. cū btā vgo maria ha/bēs i vtō filiū dei visitauerat eā: tñ di/cta vba rōnabilit dici pūt de alia btā Eliza. regꝫ būgarie filia triplici rōe. s.

¶ Prio ꝓpt diuini muneris largitatē

¶ Scōo ꝓpt sui nois idētitatē

¶ Tercio ꝓpt ꝫsilis opis ꝫformitatē.

¶ Prio dixi q ꝑacta vba ꝫuenīt btē Eliza. ꝓpt diui mūer⁹ largitatē. qz sic il la mr sctī iobis q̄druplici mēsura spūs sctī fuit ꝑpleta sic etiā ista. q̄s mēsura ꝑ dītas insinuat saluator Lu. vj. di. Mē surā bonā t ꝫfertā t coagitatā t supef fluētē. Mēsurā igr bonā būit b. eliza. i sui iustificatōe. ō q̄ Ro. v. ōr. Caritas dei diffusa est in cordib⁹ nr̄is p spiritū sanctū qui datus est nob. Jtē habuit mēsurā ꝫfertā i alio ꝫuersiōe. mltos

q̄ppe p̄ feruētē oꝛōem ꝛ erēplarē opatiōnē ꝙuertit ad dñm deū isr̄l. Nā liberalis de⁹ sup̄ illō qō ei ad salutē fuerat necessariū ꝙtulerat ad ꝙuersiōem aliorū ignitā caritatē. in aduerſ ꝙstantiā. in faciēdis miracul' potētiā. Habuit q̄z mensurā coagitatā in sui ꝙfirmatōne. ḋa nūq̄z legit mortalit̄ peccasse. postremo habuit mēsurā supefluentē in elemosynaꝝ copiosa largitōe. ḋa etiaz vite sue necessaria pauplb⁹ erogabat. Potauerat e. ñ ō illo fonte de q̄ saluator Joh. vij. ait. Qui credit in me flumina de vētre ei⁹ fluent aq̄ viue. Hoc aūt dicebat de spū quē accepturi erant credētes in eū. ¶ Scō deniq̄z p̄fata ꝛba ꝙuenīūt b. elizabeth q̄ p̄ nois idē titatē. ḋa ambe vocate sc̄ elizabeth. qō interp̄tat de⁹ me⁹ ꝙquit. vl' dei mei septima. Nam de⁹ dei filiꝰ x̄p̄s eā cog̃uit dū se in ꝛgis mīs vtero illi manifestauit ac spūsctō repleuit ꝛ ꝙpheta re fecit. Jstā ꝛo cog̃uit. dū se iā in celo regnantē ei mōstrauit dicēs. Si tu vis esse mecū ego ero sp tecū. Dicūt etiaz ambe dei mei septima. qz ambe septē plici spūsscti dono replete. ℣ Tercio dicta ꝛba bñ ꝙueniūt huic sctē q̄ p̄ opis ꝙformitatē. ambe eīm opibus miscōie insistebāt. illa tercīā ptē bonoꝝ sibi rēs uabat vnō familiā suā sustētabat. ista ꝛo oīa bona a ꝛo recepta x̄po obtulit Ziam p deuotā oꝛōem. coꝛp⁹ p religiōnis susceptōez. bona tpalia p eleōsyne largitōem. q̄ p̄ q̄ merito ōz. Repleta est spūsctō Elizabeth filia regis hungarie. In qbꝰ q̄dē ꝛbis ad honoꝛē btē Elizabeth tria insinuāt documēta. sc̄z ¶ Primū de spūsscti gr̄e q̄ditate. ibi ℣ Scōm ō eiusdē acqsi (spūsancto tionis modalitate. ibi. repleta est ¶ Terciū ō gr̄e inuente suauitate. ibi Elizabeth

℣ Primū dixi documētū ex p̄missis thematis ꝛbis declarādū de spūsscti gr̄e q̄dditate cū s. repleta dicat beata elizabeth. Quid aūt sit spūssctūs notū est fidelib⁹ q̄ ē vna psona i sctā trinitate. h tñ accipit̄ p ei⁹ dono sc̄z p gr̄e. Cui⁹ q̄dez gr̄e q̄dditas tripl̄z optime p̄ot notificari. sc̄z

¶ Primo diffinitōne

℣ Secūdo diuisione

¶ Tercio simlitudine

℣ Primo itaqz q̄dditas gr̄e hoc ē q̄d sit gratia fm rē p̄ot notificari diffinitōne Diffinīūt aūt doctoꝛes sup. ij. sniaruz di. xxvj. sic. Prio san. Tho. Gr̄a ait est adiutoꝛiū diuinū creature gr̄is ip̄ēsuz Jsīd. vo sic diffinit. Gr̄a est diuie misericoꝛdie donū p qō benevolūtaꝛ est exitus. Et Chrisost. Gr̄a inq̄t est sanitas mētis ꝛ dilectio coꝛdis. Vl' sic fz alios Gr̄a ē forma. s. accidentaliꝛ a deo gr̄is data. i. sine meritis gr̄ā faciēs habentē ꝛ opus eius bonū reddēs. Cōiter tñ ꝛ melius sic diffinit̄. Gr̄a ē q̄dā nitoꝛ aie a deo i mediate creat⁹ ꝛ creature rōnali infusus dignū faciēs vita eterna. Dī p̄mo q̄dā nitoꝛ seu splēdoꝛ aie. ḋa ip̄am ꝛ dirigit i suis actib⁹ sine q̄ aīa nō p̄t debite recog̃scere suā fragilitatē: dei maiestatē. pene iferni acerbitatē ꝛ eēnitatez ac glie celestis imēsitatē. Scōo dī a ꝛo imediate creat⁹. ad excludendū q̄rundā opinionē dicētiū q⁹ de⁹ possz tantā potētiam ꝙferre alicui creature vt illa possz creare. qō ē fallū. ḋa ad creatiōez req̄rit̄ potētia infinita. Tñ si oēs angeli ꝛ scti ac btā ꝛbo cū eis vellēt vnā gr̄iam creare nō possent. licz a deo ip̄etrare possent. Hinc p̄s. Gr̄am ꝛ gliaz dabit dñs. Ecce liq̄t p̄ciositas doni diui qō solūmō a sūma trinitate causatur. ꝛ p meritū x̄p̄i homis in nos deriuat. Tercio dī creature rōnali infusus. ḋa gr̄a nusq̄z habz locū post deū nisi i angelo vl' boie. Tñ nec i vestib⁹ aut cali-

cibus deo ꝓsecrat⁹. nec in eccl'ie lapidi
bus. imo nec in aq̄ baptismat⁹ realit⁹
ꝓtinet gr̄a. licz ꝑ illud gr̄a infundat⁹ ni
si ponat⁹ obex. Quarto ꝺr dignū faciēs
vita eterna. nā sine ℔ dono nec carnis
mortificatio. nec elemosyna nec largitio
imo nec martyrij ꝓpessio ē ꝺo accepta.
vt ꝛcludit apl's. j. Chor. xiij. Magnas
igit⁹ grates referam⁹ deo gl'ioso. q̄ nob
sine nr̄is meritis tā p̄cioſum dignat⁹ da
re donū. sz et q̄tiēs pdim⁹ ꝑ p̄cm̄ mor
tale toties patus est restituere. dūmō
nos sim⁹ idonei ad recipiēdū. Nic. ij.
Pet. j. ꝺr. Magna z p̄cioſa dona do
nauit nobis vt efficeremur ꝓsortes di
uine nature. ℔ dono ꝺr repleta Elyza
beth. ¶ Scō gr̄e ꝙdditas notificat di
uisione cui⁹ vnicā ponā diuisionē. que
dā est gratia gratis data. q̄dā gratū fa
ciens. Gratia gratis data ē manifesta
tio spūs ad vtilitatē vt scia eloquētia ꝑ
phetia ꝑ q̄. prim⁹ p̄t reduci ad deū me
diante tale gr̄az hñte. quā etiā p̄nt ha
bere hoies in mortali p̄cō existentes.
nō igit⁹ ml'tū affectes tale dei donū. sz
pot⁹ hūiliratē charitatē z gr̄am gratū
faciētē. q̄ fm q̄sdaz idē est cū charitate.
Dicit em̄ extra de sūma trini. z fide ca
tho. in clemē. i glo. q⁹ ml'ti theologi di
cunt idē in re habitū gr̄e z charitatis.
tū q; charitas z gr̄a hñt easdē opatōes
tū q; dicit Aug. xv. de trinitate loquēs
de charitate q⁹ nullū ē isto dono excel
lenti⁹. sz excellēti⁹ s. s. donū ē gr̄a. tū q; si
eēnt habit⁹ distincti possent separi ab
inuicē. z ita aliqs esset deo grat⁹. sz nō
char⁹ q̄ ꝺ iplicat ꝓtradictionē. Sctūs
ꝺo Tho. j. ij. q. cx. ar. iiij. aliū dic̄ habi
tū gratie z charitat⁹. ruz q; gr̄a p̄parat
locū charitati. tū q; charitat⁹ subiectū
est potēcia anie pura volūtas. gr̄e ꝺo
subiectū ē tota anie eēntia q; ꝑ gr̄az re
generamur i filios dei. iuxta illō Joh.
iij. Nisi q̄s renat⁹ fuerit ex aq̄ z s. s. non
pōt videre regnū dei generatio ꝺo pri
us terminat⁹ ad eēntiā q̄z ad potēcias

¶ Tercō q̄ddītas gr̄e notificat⁹ sil'itudie
assil'em⁹ igit⁹ ad p̄ns tribꝰ rebꝰ excellēti
bus. Primo assil'at⁹ vite. q; sic aia sua
p̄ntia dat vitā corpi corp⁹ mortuū di
cit⁹ ex ei⁹ absentia. sic gr̄a dat vitā anie.
iō in sacra scp̄tura exītes in gr̄a viui
noiant⁹ z ecōtrario carētes ip̄a mortui
appellāt⁹. Un̄ saluator cuidā seq̄ se vo
lēti dixit Matb. viij. Dimitte mortu⁹
os sepelire mortuos suos. Qō confir
mat apl's. j. Chor. xiij. dī. Gr̄a dei suz
id q̄ suz. Sz esset viuere fm pbm idē
sunt. Scōo gr̄am diuinā assil'em⁹ aq̄
sic em̄ aq̄ extinguit ardorē sitis corpo
lis. sic gr̄a sitim sp̄ualez. q; hois appe
titus ita ē sitibūd⁹ q⁹ nullū tpale pt eū
satiare. vt ptz de Alexā. mag̃. q̄ cū opi
nionē cuiusdā pbi audiēs q⁹ extra hūc
plures mūdi eēnt hmōi suspirauit dī.
O si possem z oēs possidere. Sed gr̄a
hanc tpaliū sitim extinguit. sic in apl'o
Paulo extinxerat q̄ dicebat. j. Thim.
vj. Nītes alimēta z q̄bꝰ tegamur his
ꝓtenti sum⁹. ꝓ quꝭ dixit saluator Joh.
iiij. Qui bibit ex aqua hac quā ego da
bo nō sitiet in eēnū. Tercio gr̄a assil'at
vestimēto opienti. sic ei turpis ē hō nu
dus corā solēnib⁹ psonis. sic ania sine
gr̄a. cui dicet illud Matb. xxij. saltē in
morte. Amice quō huc intrasti nō hñs
vestē nuptialē. Ut illo obmutescēte di
cet rex ministris. Ligat⁹ manib⁹ z pedi
bus mittite eū i tenebras exīiores. ibi
erit fletꝰ z stridor dentiū. Ecce ex p̄dict⁹
claret gr̄e diuie q̄ddītas diffinitōe di
uisiōe z sil'itudine. ¶ Scōm fmōis do
cumētū ex p̄missis themat⁹ ꝺbis erit
declarādū de gr̄e acq̄sitōis modalita
te cū ꝺr. Repleta ē. necesse reuera ē q̄re
re gr̄am vt ea repleti saluemur sine q̄
nulli ē sal⁹. Pro q̄ sciēdū q⁹ brā Elyza
beth in septē gradib⁹ acq̄siuit vbi tādē

cognouit gratie largitorem deum. Jō de ea dici potest illud Danielis.xiij. Septem tempa mutabunt̄ sup te donec cognoscas altissimum. Nec autem septem tempa sunt septez ipius status salutares. s.

¶ Primus status virginalis.
¶ Secūs status maritalis.
¶ Tercius status vidualis.
¶ Quartus status regularis.
¶ Quintus status actualis
¶ Sextus status spūalis.
¶ Septimꝰ status supnalis.

¶ Primo nā ꝑ b. Elyzabeth q̄siuit gr̄az in statu v̄ginali vbi p tres v̄tutes inuenit. s. p deuotā orōnem. p vanitatū mūdi ꝓculcationē. z p vbi diui audiri onē. Primo inquā b. Elyzabeth quesiuit gr̄am p deuotā orōnē. q̄ fm dam scenū est eleuatio mētis in deū. Uerūtn̄ ad b̄ q̄ q̄s p eā inueniat gr̄am requirunt mīte ꝓditōes fm Ray. z Hosti. Primo q̄ orō fiat fidelis. i. cū magna fiducia dz q̄s petere a deo gr̄az Jaco. j. Postulet in fide nihil hesitās q̄ autē hesitat ñ estimet q̄ aliq̄d accipiat. nullus est certe locꝰ dubitādi. q̄ de deo patre dr̄ Lu.xj. Jpe pater dabit spm̄ bonū petētib⁹ se. de filio Job.vij. dr̄. ielus clamabat dicēs. Si q̄s sitit veniat et bibat z de vētre eiꝰ fluēt aq̄ viue. B aūt dicebat de spū quē accepturi erāt credētes in eū. De spūsctō q̄z Ro.viij. Ipse spūs postulat p nob gemitib⁹ inenarrabilib⁹. Jtē req̄rit ad orōnē q̄ gr̄a inuenit q̄ sit hūilis. Ideo dr̄ Eccī. xxxv. Oratio hūiliantis se nubes penetrat. Jtē dz esse discreta vt petat ad salutē necessaria. Ulioq̄n dicet xp̄s orātib⁹ illō Matb.xx. Nescit̄ q̄d petatis. Jtē orō gr̄am impetrās dz esse secreta ad quā docet saluator Matb.vj. di. Tu autē cū orauer̄s intra cubiculū tuū z clauso ostio ora patrē tuū. Jtē orō exaudibilis dz esse pura. vñ Aug. Orōnis inḡt pre est magna virtus. quia velut fidelis nuncius mandatum peragit. z penetrat quo caro nō penetrat. Item debz esse lachrymosa. Ideo dicit Augu. super Thobiaz. Oratio deum lenit. lachryma cogit. hec vngit illa pungit. Deinde oratio exaudibilis dz esse oposa. iō dr̄ Thob.xij. Bona ē orō cū ieunio z elemosyna. Talis orabat b. Elyzabeth z iō dei gr̄az inuenit. Sc̄o ipsa q̄siuit z inuenit dei gr̄am p vanitatus mūdi ꝓculcatōez. q̄ licz in purpura nutrita tñ ea refutabat intelligēs illō qō dic̄ Hiero. Uita mūdi ñ vita sz mors vita fallax. vita mēdax. nūc florēs z statim arescit. momētanea z caduca q̄ ḡn to magꝭ crescit tāto magꝭ decrescit. O vita plena laq̄is q̄t ī mūdo hoies illa queas q̄t p te tā sustinēt tormēta infernalia. O q̄z brūs q tuas cog̃scit fallacias z tuas nō curat vanas blādicias. q̄z btissimꝰ q te bñ puatꝰ ē. Tercio btā Elyzabeth q̄siuit gr̄am p diui vbi audītionē. nā p eā gr̄a dat. vt dicit Acē. x. Q, loquēte Petro cecidit spūsctūs super oēs q audiebāt. Q, aūt btā Elyzabeth p p̄dicta q̄siuit z inuenit dei gr̄az sic de ea legit. Elyzabeth Andree regis hungarie filia. dū nata fuisset in oppido sozospatbach. et in delicijs nutrita oia puerilia ꝓtēpsit. cepitq̄z bonis opibus assuescere. ludos spernere vanitatis. Cuz adhuc eēt q̄nquēnis in ecclia sic in orōne pseuerabat vt eiꝰ sodales z ancille vix eā auellere valerēt. Cū autē causa ludi coetanee eaz inseq̄rent illa versus capellā fugiebat vt ex b ecclīaz intrandi opportunitatē captaret z alias ad intrandū eccl̄iam inuitaret. Que ingrediēs genuflectebat z licz sc̄pture pīā nō bret. tñ corā oculꝭ suis sepe psalterīū expādebat. vt q̄ modo se legere

diret. puellis etiã paupculis oia q̃ ha bere poterat erogabat inducẽs eas vt sepe dñicam oꝛõnẽ dicerẽt z ꝟginẽ cre/ bro salutarẽt. Quadã die dum reliq̃as panis z alioꝝ q̃ de prandio remãserãt in vestimẽti gremio paupib⁹ deferret cui obuiãs pater q̃rit q̃d habet in ve/ stimẽti gremio. q̃ pterrita dixit se poꝛ/ tare rosas. q̃s cũ pater vellet videre. ec ce nutu dei oẽs ciboꝝ reliq̃e verse sunt in rosas pulcherrimas z odoꝛiferas. Quã rem pater postea cognoscẽs bñ/ dicebat altissimũ in sue filie sctitate. O de⁹ eterne q̃d faciet hec maritata. si sic incepit virgo tenera. z demũ q̃d factu/ ra est religiosa. ne ꝟo mũdi successus nimiũ blãdiri videret q̃tidie de ꝓsper/ aliq̃d sibi detrahebat. vestimẽtoꝝ aũt lasciuos abusus sp abhoꝛruit z in his honestatẽ dilexit. Nã dies solẽnes so/ licite custodiebat. vt nulla rõne patere tur añ missaꝝ solẽnia cyrotecaꝝ vsus. nec manicas sibi cõsui ꝓter q̃s solita erat ad q̃s se voto ꝓstringere. ne q̃s pos/ set eã a suo ꝓposito reuocare. in oꝛõni/ bus ꝟoꝛ meditatõib⁹ passiõis xp̃i erat assidua z deuota. Nã certũ numeruꝫ oꝛõnũ sibi dixerat. quẽ si aliq̃ occupa/ tione impedita ꝓficere nõ potuisset et ab ancillis lectũ ingredi coacta fuisset in lecto cũ celesti spõso vigilãs deuoti⁹ ꝓsoluebat. Missaꝝ ꝟo cũ tanta deuo/ tione audiebat z reuerẽtia q̃ tpe eleua tionis coꝛpis xp̃i manicas si ꝓsute es/ sent soluebat. monilia deponebat z ce tera capitis oꝛnamẽta in imo locabat Sili etiã mõ faciebat dũ sanctũ lege/ retur euãgeliũ vt dñi ꝟbis assensuꝫ z ptum ꝑberet auditũ. ¶ Scõo q̃ri sta tu cõiugali btã Elyzabeth q̃siuit z in/ uenit gr̃am p tria ꝟtutũ exercitia vicꝫ p oꝛõnis assiduitatẽ. p vite austeritatẽ z p viscerosam pietatẽ. Primo dixi q̃ btã Elyzabeth q̃siuit z inuenit gratiaꝫ in statu maritali p oꝛõnis assiduitatẽ de qua dicit Aug. Deũ nemo videt ni si q̃ bñ oꝛat bene studet z bene opatur p oꝛõnem eñ homo bene oꝛdinat ad deũ. p vite austeritatẽ ad seip̃m. p pie/ tatez ꝟo ad ꝓximũ. ꝓterea ꝺr Thob. iij. Oñi tempe benedic deũ z pete ab eo vt vias tuas dirigat. Secũdo ipsa gratiã dei q̃siuit in statu ꝟiugali p vite austeritatẽ. quia dicit apl⁹ Gal. v. Qui xp̃i sunt carnẽ suã crucifixerũt cũ vicijs z ꝟcupiscentijs. Idem. ij. Thoꝛ. iij. Carnalis homo nõ ꝓcipit ea q̃ sũt spũs dei. Tercio btã Elyzabeth quesi/ uit z inuenit dei gratiã p pietatẽ. quia dicit Aug. Qui terrena diligenti cura custodit celestis patrie ꝓbennẽ thesau rum amittit quẽ thesauꝝ nullus ho/ minũ habere poterit nisi qui pauperibus solacia ꝓbet aut p seip̃m pauper est. Hinc Petr⁹ damiani ait. Nunq̃ deo charus erit qui vel affectum elemosy/ ne nõ habuit. vt qui vicꝫ nõ habet fa/ cultatem habeat saltem bonã volun/ tatem. per dictas virtutes beata Ely/ zabeth sic quesiuit dei gratiã. Legitur eñ de ea q⁹ cum lantgrauio Ludoui/ co duci thuringie esset despõsata a pa/ tre. venit ad eaz nuncius qui hec ei re ferret. vt autem hec ipsa audiuit que amoꝛe ch̃isti virginitatẽ volebat ser/ uare. tacta valde doloꝛe coꝛdis sertuꝫ quod habebat i capite ꝓiecit in fon tem supra quem oꝛabat z amarissime flens seipsam domino cõmendauit. Sed reuera domini fuit voluntas vt oñes status susciperet in quibus oi/ bus exemplũ vite sancte ꝓberet. Certe nõ est tam deuotus. tam religiosus. z tam sanctus qui edificatõis exemplũ nõ inueniat in eius conuersatione vi te z nimis aridum gelidũ z rigidũ coꝛ sine lachrymis posset attẽte totã ei⁹ vi tã legere vel audire. Suscepto igit cõ

iugali statu. quāte fuerit deuotōis. q̄n te austeritatis vite. quanteq; pietatis iam attēdam⁹. Jn oz̄one tāti feruoris erat vt etiā ancillas q̄ circa oznatū occupant gradu ꝓcito pueniret. Jn nocte sepissime surgēs cū xp̄o vigilabat z vt oz̄onū sacrificia deo pinguia redderet seip̄az abundātia irrigabat lachrymaz. Quadā nocte surgēs ad oz̄onez diu stare in ip̄a nō valuit ꝓp̄ suā infirmitatē. Cūq; aliq̄ntulū caput inclinasset ad somnū affuit i visu mr̄ ei⁹ q̄ tristat. Filia mea dilecta tuis oz̄onib⁹ subleua dolorē meū quē patior ꝓp̄ negligentiā meā. Que euigilās ꝓtin⁹ oz̄oni se dedit cū lachrymis ꝑ liberatiōe sue genitricis. Que cū rursus caput reclinasset adest aīa mr̄is cū gaudio dicēs Bñdicta sit hora i q̄ te genui qz ꝑ orationē tuā suz liberata de penis purgatoz̄ z nūc vado in celū. de q̄ re b. Elyzabeth deo ingrās egit gr̄as. Jp̄a em statuerat cuz suis ancillis vt si media nocte nō surgeret ad oz̄onē pede calcitrando excitaret. z dū sel'vna ancillaz sic eā excitare volēs pedes mariti cepit calcitrare. dur z miles sentiēs dure requisiuit. cognita tñ vitate conqeuit. Hepe a viri thoro abstinēs noctes ducebat insomnes. Cuz aūt sūma cogeret necessitas nō lecti mollicie reqrens sz sup tapetia strata dormiebat. mirabili etiā austeritate suū corp⁹ mortificabat vigilijs z ieiunijs. nō nunq̄z etiā p manu⁹ ancillaz i cubiculo se faciebat foztiter verberari vt flagellato ꝑ se xp̄o vice repēderet. tantā deniq; abstinentiā faciebat vt in mēsa mariti inter delicata fercula pane simplici eēt ꝓtenta. Confessoz em Conrad⁹ nomie indixerat sibi vt de cibis mariti nihil contingeret de qb⁹ sanā ꝓsciam nō haberet qō tanta diligētia obseruabat vt alijs delicijs abundātib⁹ ip̄a cibis grossioz̄ib⁹ a fratribus minoz̄ib⁹ de claustro petit̄ retur. sepe ad mēsaz sedens cibos manu ꝓtractabat ne suspitiōis notā incurreret. sz alijs diuidebat. Quadā vice in itinere cū esset fatigata cum viro suo z multa fuissent oblata q̄ nō credebant de iustis laboz̄ib⁹ acq̄sita. ip̄a abstinuit z cū ancillis nigrū panē calida aqua madefactū comedit. ob q̄ vir su⁹ q̄dā iustos reddit⁹ sibi assignauit. vt inde cū ancillis viueret. Asserebat etiaz vir su⁹ q̄ hec z ip̄e faceret si turbatōz familie nō timeret. Jp̄a vo b. Elyzabeth vt humilitatē z austeritatē vite magz obseruaret ꝓfessoz̄i suo obediētiā promiserat saluo tñ iure ꝓiugali. Deniq; tanta pietate ferebat ad paupes vt omnium inopiā subleuare curabat. z vt liberius illis subueniret sepe pauperū filios de fonte leuabat q̄b⁹ ꝓp̄ris manibus vestes faciebat. vñ hanc inclitā dñam oēs paupes matrē vocabāt. Accidit vt cuidā paupcule q̄dam bonū vestimentū daret. Jlla vero tantū donum accipiens p̄ gaudio ad terraz cecidit quasi mortua. q̄ vidēs btā Elyzabeth ne causa mortis ill⁹ fieret doluit. sed ꝑ ea facta oz̄one sana surrexit. Si aūt quādo nō habebat q̄d egentibus tribueret ornamenta sua vendere faciebat. Quodā em tempe fames magna facta est z vir eius ad curiam Federici imperatoris accesserat. Jp̄a vo oēm annonā collegit cōgregatisq; vndiq; paupibus quotidie necessaria p̄bebat. Jtē sitientes potabat. Quadā die duz ceruisiā multis paupibus dedisset inuentū est q̄ vas nullam diminutionē ꝓtulit. Jtem pegrinos z pauperes ip̄a suscipiebat. domū nāq; magnā sub altissimo castro cōstruxerat. in qua infirmoz̄ puerozūq; pauperū magnam multitudinē fouebat. Jtez sepulture mortuoz̄um pauperuz sepe

aderat.et ꝓtijs manib⁹ funera cõtre/
ctabat.Semel vidit quoddã fun⁹ i ec
clesia nõ bñe vestẽ q̃ optiret.At illa ve/
lũ capitis sui explicãs z in ptes conci/
dens coꝛp⁹ suoluit.O pietate plena.o
xp̃i discipula vera.certe bñ didiceras
lectõem tui magistri xp̃i.scis nẽpe de/
bite rñdere in iudicio cũ magr̃ exami/
nauerit dicẽs.Nud⁹ erã z opuist̃ me.
Un̄ adhuc in pñti magister pietatis
xp̃s sic oñdit opus bte eliza.sibi gtum
foze.Nã q̃dã dux iter agẽs p turingiã
lãtgraui⁹ Ludouic⁹ illi obuiã pcessit
rogãs vt ad castrũ suũ decliaret.Qui
seq̃ nullaten⁹ voluit nisi sibi ꝓmitterz
vt deuotã ꝓiugẽ suã illi oñderet cuius
sctitatis fama mũdũ repleuerat.q̃ ꝓo
misso dux cũ duce z milites cũ militi/
bus tenẽtes dexteras ꝓsolanť.Interiz
boza prãdiũ dñ cibi allati fuissent:ait
dux.nõ comedã neqꝫ bibã nisi ꝓius
dñam elizabeth videã.Mãdat igitur
vir ei⁹ vt dña elizabeth ad ꝓuiuiũ ꝓ/
cedat.Que cepit cogitare q̃d ageret eo
q̃ decẽti veste careret q̃s in vsus pau/
peꝛ erogauerat.ideo illac ire distulit.
Sed vir su⁹ de mẽsa surgẽs z ingres/
sus in cubiculũ ꝓiugis eã dure reꝓhẽ
dit cur ad ei⁹ mãdatũ vẽire ꝓtẽpsisset.
Illa vo pie excusans se stati iturã ꝓo
misit.viro suo emisso se pstrauit i ora
tõne cũ lachrymis petẽs deũ vt mari/
ti sui bonoꝛi puideret.Et ecce angelus
dñi deferẽs ei vestẽ auro ꝓtextã gem/
mis z lapidib⁹ ornatã.z cozonã aureã
dicẽs.Accipe spõsa xp̃i has vestẽ z co/
ronã q̃s rex angeloꝛ tibi misit.qꝛ elẽo
syne tue venerũt i memoriã cozaz dño
Quib⁹ induta egressa est ad ꝓuiuium
admirãtib⁹ puell' vnde vestẽ talẽ ha/
beret cũ oia scirẽt paupib⁹ erogata.In
mensa q̃s sua gratiositate z colloq̃o di
uino hospitẽ ducẽ magis refecit q̃s ex/
q̃sitis dapib⁹,de qua dux ipe valde e/
dificatus letus abibat ad ꝓpa.Ter
cio btã Elizabeth q̃siuit gratiam i sta/
tu viduali.ipa em̃ maritũ induxerat
vt de terra sancta saracenos expugna
ret vt vbi xp̃i sanguis effusus est ipse
q̃s sãguinẽ funderet.In illo nãq; itine
re dux ipe spiñ deo reddidit.z ita ipa
ad statũ vidualẽ deuenit.In q̃ p tria
q̃siuit z inuenit gram.scz p patientiã/
p vite ꝓtinentiã.z p finalẽ pseuerãtiaz
vt patet in legẽda ei⁹.Nã cũ moꝛs vi/
ri sui p totã turingiã fuiss̃ diuulgata
ipa tanq̃ ꝓdigaz dissipatrix a q̃busdã
vasallis turpiter ẽ eiecta de castro.Ad
uenientẽ igit̃ nocte in domũ cuiusdã ta
bernarij in loco vbi poꝛci iacebãt se re
cepit mltas agens deo gras q̃ i tan/
ta ciuitate null⁹ eã hospitio recepisset.
Moꝛa deniq; matutinali ad ecclìam
fratrũ minoꝛ pgẽs vt p sua tribulati
one gras deo ageret z Te deũ lauda/
mus decãtarẽt.q̃ ipi deuote fecerunt
Seq̃nti tandẽ die domũ cuiusdaz sui
emuli cũ filijs z ancillis ingredi est ius
sa arto valde loco sibi assig̃to.vbi dux
ab hospite plimũ gũareť parietib⁹ va
lefecit dicẽs.Libenť hoib⁹ valefacerẽ
si beneficos inuenirẽ.Cõpulsa igit̃ ad
locũ ꝓioꝛẽ redijt vñ filios suos ad di
uersa loca alẽdos destinauit.O filia sã
cta regis hũgarie.O ꝓsoꝛs ducis tu/
ringie nõ esset consuetudo neqꝫ expe/
diens q̃ tu cũ poꝛcis habitares.Qua
dam nanq; die cũ iret p viã strictam
z lutosam sup quosdã lapides ibi po/
sitos.q̃dã vetula cui mlta antea bene
ficia ꝓtulerat sup eosdem lapides trã/
siens nõ ei cessit sed in lutũ cadere feẽ.
Surgens inde btã elizabeth vestim̃/
ta sua lutosa ridẽs tergebat.deinde ad
tantã inopiã deuenit vt penitus nihil
haberet sed cũ ancillis linũ aut lanaz
filabat.z vendẽs vite necessaria eme/
bat.Unde abbatissa ei⁹ matertera cõ/

patrēs et ad ēpm ꝛverbrigiēsem eā du/
xit. Sed ipa cū in diuitijs auunculi sui
nollet ꝓmanere eam caute retinuit vo
lens scōis nuptijs tradere. Qō audiē/
tes puelle ⁊gines q̄ secū ꝓtinentiā vo
uerāt se in mltis ceperūt lachymis af
fligere. Quas b. elizabeth sic ꝛsolata ē
Cōfido inqt in deo cui⁹ amore ꝓtinē/
tiā vouī q̄ meū custodiet ꝓpositū. ꝛ si
aliō facere nō poco ꝓriū nasū detrū/
cabo vt saltē sic inepta fiā ꝓiugio. In/
terim nūciat q̄ ossa viri sui fuissent re
portata. quare ēps iubet vt obuiet os/
sibꝫ. q̄ deuote ꝛ cū lachrymis suscepit
Tādem ꝓuersa ad deū ait. Gras ago
tibi dñe. qz in suscepcōe ossiū viri mei
et militis tui me ꝛsolari dignatus es.
Tu scis dñe qz ipm te amātē multuz
amauerim. Et nūc tocūdū esset mihi
viuere cū eo tali ꝓditōe vt cū eo ꝓ totū
mūdū mēdicarē. tñ te teste ꝙ tuā volū
tatē vno crine ipm nō reuocarē. iō ipz
ꝛ me tue gre recōmendo. ꝛ sic ossa viri
sui gremio ẽre honorifice tradūtur. O
magna auiditas istiꝰ sctē ad mēdicita
tis pauptatē. ecce nūc mēdici cupiunt
ditari. hec vo regia stirps cupit mēdi
care amore xpi. ¶ Quarto q̄z b. Eliza
beth gram q̄siuit ꝛ iuenit ī statu regu/
lari ꝓ tria vtutū exercitia. s. ꝓ pmptaz
obediētiam. ꝓ pauptatis obꝛuantiaz.
ꝛ ꝓ castitatē pmissam vt ve dicat ipsa
Regnū mūdi ꝛ oēm ornatū secli ꝓtē/
psi. ꝓpter amorē dñi mei iesu xpi. quez
amaui in quē credidi: quē dilexi. Naz
post mortē sui mariti suscepit tercium
ordinē penitētiū sancti Frācisci in quo
quāta pauptate obedientia ꝛ castitate
vixerit habeat in legēda sua. Nā paup/
tatis amatrix ob amorē paupis chri/
sti volebat mēdicando hostiatim ire.
sed ꝓfessor suꝰ hoc fieri phibuit. indu/
it tamē habitū religiosū ō pānō griseo
vili ꝛ despecto. palliū eīm deferēs ō pā
no alteriꝰ coloris ꝓ plogatū. manicas
etiā tunice de pāno alteriꝰ coloris ru/
ptas repeciabat. Pr̄ vo suus potens
rex hūgarie audiens filiā suā ad tātaz
deuenisse pauptatē comitē quendam
ad eā misit vt ad paterna limia bono/
rifice reduceret. Qui cernēs eā in tam
vili habitu humiliter sedentē ꝛ lanaz
filantem pre admiratōe exclamās di/
xit. Nunq̄z filia regis tā vili habitu ap
paruit nec lanā filare aliq̄n visa est. cū
ergo de sua reductōe vehemēter insta
ret illa nullo mō acq̄euit mallēs cum
paupibꝫ in pauptate degere q̄z cū diui
tibꝫ abūdare. Ut aūt animus eiꝰ totꝰ
in deū trāsiret. eiusq̄z deuotio nullum
haberet impedimentū rogauit dñm
vt oīm tpaliū ꝓceptū sibi tribueret. et
vt filiozū suoꝝ naturalē dilectōnem a
suo corde euelleret. ac ꝓtra oēs ꝓtume
lias cōstantiā largiret. Finita ozōe di/
xit ancillis. Exaudiuit inqt dñs ozati
onē meā. qz iā oia tpalia reputo vt ster
cora. ſz et de filijs meis ñ plꝰ q̄z ō alijs
primis curo. mei q̄z obꝛobria ꝛ ꝓtu/
melias ꝓpēdo ꝛ nihil iā diligere vi/
deoz nisi deū. Tāta deniq̄z hūilitate se
dep̄mebat vt nullatenꝰ pateret q̄ an
cille eā dñaz appellarēt sed simpliciter
ad eā loquerent sicut ad ifēriores. scu
tellas et alia coq̄ne vtēsilia lauabat. et
ne ab ancill' phiberet illas tūc ad alia
loca destinabat ꝛ dicebat Si vitā aliā
magis despicabilē inuenissem illā ele
gissem. Itē castitatē pmissam summo
studio custodiebat ī visu in auditu ꝛ ī
alijs sensibꝫ ¶ Quinto ipa quesiuit ꝛ
inuenit gram in statu actuali in quo
ꝓ tria vtutū exercicia q̄siuit. scz ꝓ dele
ctatōis elongatōem. ꝓ feruentē ozati/
onē. et ꝓ passiōis xpi meditatiōez. Nā
ꝓpē marie magdalene ꝓēplatōis qui
etem officiū marthe nō omisit. postq̄
religiosum habitū assumpsit sedu

le pietatis opib⁹ deseruiuit. Cū em̄ p̄ dote sua duo milia marcar̄ recepisset partē paupib⁹ distribuit. de reliq̄ vo in Marburck magnū hospitale con struxit vbi paupes fuitio tāq̄ humil' christi se ancillā mācipauit. nā paupe res infirmos balneabat z ī lect̄ collo/ cabat ac coopiebat tāta caritate vt an cillis sepe diceret. q̄bene nobiscū agit q̄ dñm iesū sic balneam⁹ z tegim⁹. cir ca q̄s tantū erat sollicita vt quendam puer monoculū z scabiosū vna nocte ser vicib⁹ suis brachijs ad loca necessi tatis portauerit. z pānos ei⁹ fetidos li benter lauerit. Jtē q̄ndam mulierem mirabilit lepr̄osam sepe abluēs in le/ cto collocabat: vlcera tergēs et ligans medicamēta adhibebat. vngues q̄z pre scindēs ei⁹ pedib⁹ p̄strata corrigia cal ciamēti ei⁹ soluebat. Cōtigit aūt vt bal neū horridū lepr̄osi naturali horr̄ore abhorreret sed ī se reuersa z hostem do mesticū. i. corpus p̄priū subiugare vo lēs dixit sibi ipi Que es tu petr̄or scenis deturpata q̄ p̄temnis isti⁹ infirmi vul/ nera fetida. Mox inaudito feruore v/ traq̄ manu hauriēs aquā balnei feti di imūdi z scabiosi ebibit vt sic seipaz suparet. Jpa q̄z infirmos ad p̄fessiōez z sacrā vnctōez studiose inducebat cē. Et dū q̄dā vetula nollet oīno p̄fiteri: castigatōib⁹ verber̄ eā indurit ad con fessionē. Cū vo a paupe vacabat ob/ sequijs filabat lanā z p̄ciū qō inde ac cipe poterat paupib⁹ erogabat. Ordi/ nauerat aūt vt tpe q̄ paupib⁹ necessa/ ria mīstrabat si q̄s ausus fuisset in p̄/ iudiciū alior̄ locū mutare vt iter̄ eiō sp̄nā accipet capillor̄ trūcatōe puniret Jpa ei succincta eisdē mīstrabat. p̄tigit q̄ q̄dā puella mira capillor̄ pl'critudi ne pollēs vēit ad hospitale: ñ vt el'paz acciper̄ z vt sororē suā infirmā visitarz. q̄ cū hincide trāseūdo locū mutarz du cta ē ad b. eli. tāq̄z leg⁹ p̄uarica tr. cui⁹ ca pillos p̄tin⁹ detrūcari fecit ipa plimū flēre z reluctāte. Et dū q̄dā astantiū il/ lam inocētē assereret ait brā elizabeth. saltē de cetō cū tanta capillor̄ ambiti one nō potīt ad chorēā ire. Jnterrogata igit puella an aliqñ salubre p̄positum habuisset. Rñdit q̄ tā diu assūpsisset habitū illi⁹ ordis si mag̃ nō fuisset ei ī capill' delectatio. Cui illa. cari⁹ inquit mihi ē q̄ tu amisisti capillos q̄z si fili⁹ me⁹ fuisset in iperiū sublimat⁹. Conti nuo puella habitū ordis iduit. z ī hos/ spitali cū brā eliza. laudabilē vitaz du/ xit. Quadā die ingressa ad infirmos re/ perit ibi q̄ndā puer nouit̄ apportatū infirmū z a natiuitate mutū. quē cuz ī terrogaret q̄ re idigeret ille caput mo/ uendo idicabat nō posse loq̄. Cui illa ait. p̄cipio tibi ī noie dñi nr̄i iesu x̄pi vt dicas q̄b⁹ idiges Ht ille stati surrexit sa n⁹. z cepit loq̄ di. Jntitate mea sp mu t⁹ exr̄is nūc loq̄r z sū san⁹. Ad q̄ mira/ culū sct̄a eliza. stati reuersa ē ī cellā suā. pp̄l's āt magnificabat deū in famula sua. Alio q̄z tpe q̄dā infirmus interrogat ab ea q̄d ōsideraret comedere. q̄ rñdit q⁹ recētes pisciculos. z cū nusq̄z inuenirēt b. Eli. p̄fidēs de diuīa pietate accessit ad vicinū fōtē vbi nūq̄z fuit visus ali/ q̄s piscicul⁹ ibi vas hausit plenuz aq̄. qō stati nutu ōis ipletū ē piscib⁹. cui ob uiās p̄fessor su⁹ dixit. Dña vñ hēt pisci cl'os. illa rñdit. ō isto fōte. p̄fessor āt vo lēs p̄bare q̄ miraculū arripiēs peluiz fudit piscicl'os. z di. nūq̄d maga effecta es. vñ p̄cipio tibi vt stati cl'es pisces ō isto fōte mihi portet. q̄ flēs abijt z vt p̄ us pisces portauit. ō q̄b⁹ cū eger gu/ staſſz p̄tin⁹ p̄ualuit Alio tpe q̄dā puer est portat⁹ ad eam sic cec⁹ a natiuitate q⁹ nec sedes erant oculorū. et ad pre/ cem importunā parentū pueri orōne facta signū crucis impſſit. q̄ stati oc'los

cū clara luce accepit. Jtē ꝓfessor suꝰ ad
duxit quēdā suū fratrē grauit in capi/
te vulneratū ꝑcipiēs ei. vt signo crucꝭ
cōsignaret. q̄ obediēs ꝓsignauit. z sta/
tim sanitati est restitutꝰ. ¶ Sexto btā
Elyzabeth q̄siuit z inuenit gr̄az in sta/
tu spūali p tria vtutz exercitia vicz p
diuinā ꝓtēplationē. p fraterne salutis
acq̄sitionēz p ociositatꝭ euitatōez q̄ oia
in eꝰ cōtinenť legēda. Nā post saluta/
ria opa vite actiue se trāstulit ad vitaz
ꝓtēplatiuā cū Maria magdalena. in
q̄ mirabili suauitate reficiebat z iocū/
das lachrymas sepe fundebat vt sim'
flens videret z gaudens. z dicebat de
his q̄ vultū in fletu deformāt z tristāt
M, hi deū ťrere videť dent dño qō ha/
bent cū hylaritate. Jtē celestes visiōes
in sua ꝓtēplatōe nō nūq̄z videbat. Naz
q̄dā die sacro q̄dragesimali in ecclesia
ertūs sic ad altare fixos tenebat ocl'os.
ac si ibidē dei pñtiā miraret vbi p ma/
gnā mozā diuia ꝓsolatiōe est repleta.
Jnde domū reuersa dū se ꝓpť debili/
tatē in ancille gremiū appodiasset. ita
vt p fenestrā ad celū aspiceret tāta hy/
laritate ē ꝑfusa vt etiā mirabilis risus
seq̄reť. Cūq̄z diu iocūda visione fuisset
letificata. subito ī lachrymas ē ꝓuersa.
rursus oculos apiens ꝑstina ꝓsolatōe
est refecta. Jteꝝ oculis clausis ꝑstinis
lachrymis irrigabať. z sic vsq̄z ad com
pletoziū factū est. vez dū diu tacēs ni
hil loq̄reť. postea ꝓrupit in hec verba.
Jta dñe tu vis eē mecūz ego tecū z nū
q̄z volo a te separi. Postmodū cuz ab
ancillis rogareť vt ad dei honozēz ipa
rū edificatōez ꝓpť dei amozē qō vide/
rat indicaret. q̄ illaꝝ ipportunitate de/
uicta ait. Vidi celū aptum z iesum ad
me vultū benignissimū ostēdentē de q̄
mlťū iocūdabar. Cū vo se absc̄debat
a me tristabar z flebā Tādē mihi dixit
Si tu vis esse mecū. ego sꝝ ero tecum
Cui ego rñdi sicut audisť. Cū aūt in/
terrogareť de visione quā circa altare
viderat. rñdit. Vidi q̄ nō licet enarra/
re. Sepe etiā cū in ozōne ꝓsisteret eius
facies miro mō resplēdebat z ex eius
oculis q̄si radij solis ꝓcedebant. Et iō
eꝰ ozatio tāti erat feruoris vt etiā ali/
os inflāmaret. Nā quēdam iuuenē ni
mis secularitť indutū ad se vocās ait il
li. Fili mi video te nimis dissolute vi/
uere cū ōberes tuo creatozi fuire. vis
igiť q̄ ꝑ te deū exozē. ait. Volo dña. et
id vehemēter exposco. Cūq̄z ipa ozōni
se dedisset z iuuenē silťozare iussisset.
iuuenis alta voce clamare cepit dicēs
Cessa dña cessa ab ozōne. Cuz aūt illa
nō cessaret ſz eo deuotiꝰ ozaret. clama/
re iterū iuuenis cepit di. Cessa dña qz
torꝰ deficio z cōburoz. Naz tāto fuerat
calore succēsus vt torꝰ sudās z fumās
corꝑ z brachia hicinde iactaret. Mo/
ti igiť accurrūt z vestes illiꝰ madidas
sudore inueniūt z tāti caloris q̄ illoziū
manꝰ ferre ñ possent. ipo adhuc clamā
te torꝰ ardeo z ꝓsumoz. Ut vo b. Elyza
beth ozōnez cōpleuit. iuuenis estuare
cessauit q̄ gr̄a illustratꝰ ad se rediēs oz/
dinē fratrū minoꝝ ingressus ē vbi tan
tū feruoꝛē fouere posset. ¶ Septio btā
Elyzabeth q̄siuit z inuenit gr̄am i sta/
tu supnali. i. in gl'ia. qz gl'ia est ꝓsūma
ta gr̄a. ubi z ꝓseruauit eam ꝑhēnter.
¶ Tercio ex pmissis themať vbis in
sinuať gr̄e inuēte suauitas cū oz. Ely/
zabeth repleta ē spūsetō cuiꝰ suauitatē
iā deguſtat. quā insinuat diuia voca/
tio. angelica decantatio. z auiū cōgre/
gatio. ac miracl'oꝝ chorusc̄atio. vt pa/
tēt ī eiꝰ legēda. Appropinquāte eiū tpe
q̄ dñs dilectā suā remunerare voluit.
dñs vocauit eā di. Veni electa mea in
ꝑparata tibi tabnacula. q̄ pꝰ febze cor/
repta dū faciē suā vsus pietez teneret
audita ē a circūstātiby dulcissimā ꝓꝛ/

mere melodiã. de q̃ cũ vna ancillaruz eã interrogaret dixit. Auicula q̃dã inter me z pietem tam suauiter canit q̃ me sil'r ad ꝯcinnẽdũ ꝓuocauit. in sua vero egritudine sp hylaris extitit z nũ q̃z ab oꝛõne cessauit. Ultima vero die añ eiꝰ trãsitũ dixit circũstantiby. Quid faceretꝫ si ad vos diabolꝰ veniret. ꝓꝰ paululũ diabolũ licẽtiãs exclamauit dicẽs triby viciby. Fuge fuge fuge miser. Deinde dixit. Ecce appꝛopinq̃bit media nox in q̃ xp̃s de ṽgine nasci voluit z in p̃sepio requieuit. z eccl'iasticis sacramẽtꝫ ait. Ecce iã venit hora in q̃ op̃s deꝰ eos q̃ amici eiꝰ sũt ad celestes nuptias euocauit. z hec dicẽs emisit sp̃m. Corpꝰ vo eiꝰ q̃ttuoꝛ diebꝰ inhũatũ iacuit. de q̃ odoꝛ aromaticꝰ ꝓcedebat cũctosq̃ reficiebat. tũc vise sũt auicule mlte supꝛa cacumẽ eccl'ie congregate q̃ nũ q̃z i illa ꝓuincia vel alias vise sunt q̃ tã suaui modulatõe cantabãt vt cũctos in admiratõez ꝙuerterẽt Un̄ nõ ẽ dubiũ q̃n fuerint angeli scti de celo missi vt exeq̃as sctẽ dei cũ gaudio celebꝛarẽt. In ipa vo die sui obitꝰ fuit magnꝰ lucꝰ paupeꝛ eã flẽtiũ. Bz ipa die tristicia ꝙuersa ẽ in leticiã q̃z se ptẽ moꝛtui sũt resuscitati z sepꝛuagita ceci illumiati. nõnulli q̃z diuersis languoꝛiby eiꝰ meritꝫ curati. Rogemꝰ igit z nos vt intercedat ꝓ nobis ad dñm deũ z obtineat b̃ gr̃am q̃ ipa fuit plena z tandẽ gl'iam Amen.

De eodem.
Sermo. cix.

Si dederit hõ oẽm substãtiã domus sue ꝓ dilectõe q̃si nihil ꝺ̃spiciet eam ꝛñ. viij. c. Ad honoꝛẽ gl'iose Elyzabeth regis hungarie filie pmissa ẏba rõnabilit dicũt. q̃ bona a deo sibi collata ꝓ dilectõe ꝺi distribuit. In sup seip̃am supimpẽdit modicũ reputans dare tpalia sola ꝓ illiꝰ dilectõe q̃ se ꝓ ea i moꝛtẽ tradidit. Debẽ ei z nos libẽter dare tpalia paupibꝫ ꝓ dilectõe xp̃i. q̃z se z sua nob tradidit. q̃z ẽm scm̃ Tho. ij. ij. q. xxxij. ar. iiij. triplex est general' vtilitas tal' dati seu elemosyne. s.

¶ Primo coꝛpalis ex substãtia.
¶ Scõo spũalis in via.
¶ Tercio eternalis in patria.

¶ Prima nãq̃ vtilitas elemosyne ex dilectõe date ẽ coꝛpalis ex substãtia. ipa eñ cũ sit coꝛpalis hz solũ effectũ coꝛpalem inq̃ntũ supplet defectũ coꝛpalem ꝓmoꝛ puta reficit cibꝫ z poꝰ liberat redẽptio ꝛc. ¶ Scõa vtilitas elemosyne ex dilectõe date est spũalis in via tã ex pte iducẽtꝫ q̃z ex pte efficacie ꝙsequẽntꝫ ¶ Pꝛio elemosyna coꝛpalis hz vtilitatẽ ex pte inducẽtis q̃ est amoꝛ dei inquãtũ sez ds ꝓpter amoꝛẽ dei z ꝓximi dat elemosynã coꝛpalẽ que inquãtũ coꝛpalis nõ bꝛet vtilitatẽ spũalez ex se sed ex charitate que inducit ad b̃ faciendus. Scõo etiã ex pte efficacie ꝙsequẽtꝫ elemosyna coꝛpalis hz vtilitatẽ spũalem inquãtũ ꝓmꝰ cui dabit oꝛabit ꝓ datoꝛe. Hinc Eccl'i. xxix. Cõclude elemosynã in sinu paupis z hec ꝓ te oꝛabit z liberabit ab oĩ malo. ipa q̃ppe elemosyna data liberat a culpa ꝓterita p̃seruat a futura. Jo ôz Thob. iiij. Elemosyna ab oi pcõ liberat z nõ patit aias ire in tenebꝛas. Et Lu. xj. Date elemosynã z oĩa mũda sũt vob Eccl'i. iij. Ignẽ ardẽtẽ extinguit aq̃ ita elemosyna ꝙcipiẽtiã a q̃ oꝛit oẽ pctm̃. ¶ Tercio elemosyna coꝛpalis hz vtilitatẽ eternalẽ in pꝛia. vñ sup illo ẏbo Luc. xvj. Facite vob amicos de mãmona iniq̃tatis vt cũ defeceritꝫ recipiãt vos i eẽna tabnacula Aug. i li. de ẏbis dñi sic ait. Qui sũt q̃ habebũt eẽna tabnacula nisi scti dei. z q̃ sũt q̃ ab eis recipiẽdi sũt in eter

na tabnacula nisi q̄ cōz indigētie fuiunt. Cui⁹ rō est. qz elemosyna oēs dei amicos dāti obligat. oēs āt dei amici aut sūt in celis. aut in purgatorio. aut in tra q̄s oēs elemosyna p datoze inf cedere obligat. iuxta illud Mat. xxv. Oī vni ex minimis meis fecistis mi bi fecistis. vbi Iero. sic ait. In om ni paupe xp̄s esuriēs pascit. sitiēs potat. z sic de alijs misēie opib⁹. Jō gl'iosa Elyzabeth oēm subst̄ātiā dom⁹ sue dedit pauplb⁹ in elemosynā p dilectōne dñi iesu xp̄i. z q̄si nihil reputabat. sz sp pl⁹ dare affectabat Nota vba sig̃ z misteria. Nā charitas ē impciabil' qz q̄cq̄d dat p ea nihil reputat. nā charitas nihil celat. nihil negat. nihil subtrahit nihil diuidit. sz oia p amato dat. sicut hec sctā Elyzabeth. Bene igit̄ ōz de ea. Si dederit vē. In q̄b⁹ vbis tria notemus salutis documēta ad bonoz̄ b. Elyza. declarāda. s.

¶ Primo subst̄ātie et⁹ multiplicitatez. ibi. Si dederit hō oēm substantiam vē.

¶ Scōo bone intētōis voluntatē. ibi. p dilectione. (ibi. q̄si nihil despiciet.

¶ Tercio cause collatōis p̄ciositatem

¶ Primū igit̄ documētū ad honoz̄ sctē Elyza. declarādū notem⁹ ex p̄actis vbis substātie b. Elyza. multiplicitatez qz ōz. Si dederit hō oēm substātiā domus sue. Habuit ei b. Elyza. i sua domo triplicē substātiā. s.

¶ Primo substātiā tpalem.

¶ Scōo substātiā coztpalem.

¶ Tercio substātiā spūalem.

¶ Primo ipa sctā Elyza. i domo sua habuit substātiā tpalez multā nimis qz erat filia reg̃ hūgarie. tādē ꝓsoz Ludouici ducis thuringie z hāc penitus dedit pauplb⁹ ꝓp dei charitatē q̄ ꝓsulit in mlt̄ sacre scpture loc̄. Dicit enim Prouer. xxj. Facere misēiaz z iudiciū magis placet deo q̄z victime. z Osee. vj. Misēiam volo z nō sacrificiū Epb. iiij. Estote inuicē benigni misericordes Et di. lxxxviij. c. In singulis miseri coz dia plenitudo vturuz ē. Et Iero. di. lxxxvj. c. Qui clemētiā nō hz nec indutus viscera misēie etiā si mlt̄ spūal' sit nō adipleuit legē xp̄i. Qui dic̄ Luc. vj. Date z dabit̄ vobis. vñ Aug. Dicit em̄ xp̄s da mihi dedi tibi habuisti me largitoz̄. habe me debitoz̄. ōz ei Prouerb. xxj. Qui obturat aurē suam a clamoze pauplis z ipe clamabit z ñ exaudiet Aug. Idipz videt iustū vt q̄ a potētioz vult iuuari adiuuet ipe inferiorē in q̄ est ipe potētioz. Vult aūt misericoz̄ deꝰ vt hō misereat̄ primo dādo elemosynā nō solū vt i b ei assist̄et. sz etiam vt ipe iuste recipiat bōa tpalia spiritualia z eterna. Prio itaq̄z hō misericoz̄ iuste recipit a deo bona tpalia. iō ōz Prouer. xj. Alij diuidūt ꝓpria z ditiores fiūt. Alij rapiūt aliena z sp sunt in egestate. Scōo recipit mificoz̄ bona spūalia Prouer. xix. Fenerat dño q̄ miserek pauplis. q. d. q̄ dat paupi nō fenerat paupi. sed dño. qz q̄cquid dat paupi totū dño dat ad lucrū qz ipe reputat sibi factū Grego. Oī paupi tribuit nō dat sz comodat. z Aug. Miser hō q̄d fenerat̄ homi fenerare deoz centuplū accipies z vitā eternā possidebis. Ad hoc b vez ē de bonis tpalib⁹. nō ei q̄s pauplioz efficit̄. sz ditioz q̄ semē suū semiat i agro q̄ affert fructuz triceſimū sexageſimū z cēteſimū. g mlto magis q̄ semiat in agro spūali. Agri aūt pietat̄ sūt pauples Vic Aug. Prebe lutū z accipe deū. p̄be tectū z accipe celū. Tercio mificoz̄ hō iuste recipit bona etna. iuxta illud Matth. xix. Si vis pfect⁹ eē vade z vēde oia q̄ habes z da pauplb⁹ z seq̄re me z hēbis thesaurū in celo. quē nec oculꝰ vidit nec auris audiuit nec in coz hois ascēdit. Hinc j. Thim. iij. Corpalis exercitatio ad modicū vtilis ē. pietas aūt ad oia va-

let. pmissionē bñs vite q̄ nūc ē z future Greg. in moral'. Apud deū mai⁹ ē do/ nū mētis q̄z muner⁹. Cui⁹ rōnē assigt di. Exteriora nāq; largiēs aliq̄d extra seip̄m tribuit. q̄ vo fletū z cōpassionē p̄mo tribuit aliq̄d ei de seip̄o dedit. vñ dic̄ sc̄us Tho. ij. ij. q. xxxj. Q, mise ricordia ē ꝓpassio miserie alteri⁹. i. pas sio aliene miserie in nr̄o corde z ē ꝓprie ad alterꝝ nō ad seip̄m nisi p̄m quādaz similitudinē. qz ad seip̄m nō est ꝓpe mise ricordia sz dolor puta cū patimur ali/ q̄d crudele in nobis. Ita etiā si sint p/ sone nobis ꝓiuncte in eoꝝ miserijs nō miseremur sz dolem⁹ sic in nr̄is vulne ribꝰ in alienis vo malis miseremur. z sine hac cōpassione nūq̄z est elemosy na dāda. Cui⁹ rō est qz nō subueniret alicui⁹ miserie aliene nisi vellet eū nō ee miseꝝ. z qz sibi displicz aliena miseria iō subuenit. Et iō p̄m septē misias bo minis septē sunt opa misc̈die. ser in vi ta z septima p⁹ mortē. Prima miseria est fames q̄ corrūpit interi⁹ huic ei cō patiēdo adhibeē adiutoriū q̄d ē pasce/ re esurientē. z p hāc bō p̄seruat a morte. q̄d fecit b. Elyza. Vñ legit̄ q⁹ dū adhuc esset puula in domo paterna reliq̄as portigebat egenis. ꝫ faciēn sc̄i obuia/ uit rex pater ei⁹ interrogās q̄d haberz in gremio. Que rñdit. Rosas inq̄t ha beo. z ille. Ostēde mi charissima filia. q̄ aperiēs sinū reliq̄e ciboꝝ ꝙuerse sūt in rosas pulcherrimas. Vñ dicere po terat illud Job. Ab infantia mecū cre uit miseratio. Quaz rem pater postea certitudinaliter intelligēs glificauit deū oīpotentē q̄ tali ꝓle ip̄m dotauit. mari tata tandē dū martima fames facta fu isset z vir ei⁹ in curiā Friderici imparo ris militatur⁹ accessisset. ipa miserans sup pauper oēm annonā collegit z cō gregatis vndiq; pauperib⁹ distribuit.

¶ Secūda miseria boīs interi⁹ ꝓsumēs est sitis ꝓpria quā ē scōm opus misc̈die sc̄z potare sitientē. q̄ dñs impleuit btā Elyza. de q̄ legit̄. Q, dum quadā vice ceruisiā multis pauperib⁹ distribuisset inuētū est vas repletū ac si nihil de eo receptū fuisset. ¶ Tercia miseria hūa/ na est exterior sc̄z nuditas corpis. z hu ic miserie subuenit̄ p tercīū opus mise ricordie vic̄z vestitū nudoꝝ. q̄ etiā le git̄ fecisse b. Elyza. qz nulli rei ꝓpt̄ pau peres parcebat nō auro nō gēmis nō vestimētis sericis sz oia vendere facie/ bat vt sic satisfaceret inopie pauperuz iō oēs paupes eā nō dñam sz matrez appellabāt. vñ ꝓtigit semel dū cuidaz paupcule pciosuz suū vestimētū amo re illi⁹ q̄ nudus p homib⁹ mori voluit dedisset illa p̄ gaudio in terrā cadens iacebat quasi mortua q̄ ip̄a vidēs ne morer̄ facta p ea oīone erexit. ¶ Quar ta miseria humana exterior ē q̄ ꝓue/ nit ex intemperie aeris sc̄z calidi frigi/ do vento vl' pluuia. z huic subuenitur p quartū opus misc̈die sc̄z p susceptio nem hospitum. q̄ fecisse legit̄ b. Ely. Nam sub alto castro magnā domum cōstrui fecerat vbi paupes debiles pe grinos recipiebat z quolibet die non obstante quauis tempestate veniebat ad visitandū eos. z semp aliq̄d pueru lis orphanis secuz deferebat puta glo bos vitreos z talia. Semel vero duz talia portaret casu ceciderūt vitra oli/ licule super scapulas z mira res nulla fractura reperta fuit in eis. ¶ Quinta miseria intrinseca ꝓuenit ex intem/ perie humoruz sc̄z infirmitas contra quam est id opus misericordie visita/ re infirmos. quod beata Elyzabeth le gitur fecisse. Quodaz tempe ingressa ad infirmū pueꝝ nouiter ibi quendam in/ firmū puerꝝ nouiter ibi portatū a nati uitate quidē mutū. Quem cū interro garet q̄ re idigeret. ille caput mouēdo

indicabat se nō posse loq. Cui ipa. pre/cipio tibi in noīe dñi nr̄i iesu xp̄i vt dicas qđ rebꝰ indiges. Et ille statim sanus surrexit z exclamauit dī. A natiui/tate sp̄ mutꝰ fui z infirmꝰ. nūc vo lo/q̄r sanꝰ. Ad qō miraculū sctā elizabeth reuersa est in cellā. populꝰ aūt magnificauit deū in famula sua. Alio q̄z tpe quēdā infirmū interrogauit qđ deside/raret. q̄ ait. recētes piscicl'os. z cū iurā/do assererēt astātes q̄ nusq̄ inueniri possent ipa ꝓfidēs de dei miscōia acce/pta pelui accessit ad fontē: vbi nunq̄ ampliꝰ visi sunt pisces. hausit peluim plenā piscicul' zc. reqre in legēda. Si/milit̄ de illo cui nec sedes ocl'oꝝ zc.

¶ Sexta miseria hūana ꝓuenit ex cau/sa extrinseca ꝑuatio libertatis. sic̄ detentio in carcere: ꝓtra quā ē redemptio captiuoꝝ. Qō mirificordie opꝰ fecit btā Elizabeth. q̄ suis p̄cibꝰ mlt̄is sanitatē obtinuit. vt ptz in legēda. ¶ Septia miseria hūana est post hāc vitā ex hoc q̄ iā mortē incurrit. ꝯ quā ē sepultura mortuoꝝ. qō fecisse legit̄ be. elizabeth. nā corpalit̄ mortuos visitabat. z eis de pāno ꝓuidebat. Cōtigit sel' q̄ quēdā mortuū dū videret nō hīe pānos ad tegēdū ocl'os: mox pietate ꝓmota velū capitis sui explicauit z i duas p/tes diuidēs vnā reinduit. alia vo mortuū cooꝑuit. O ve discipulā xp̄i. o ve mirādā miscōie bñ didicerat lectōem a celesti mgr̄o. s. opa miscōie q̄ sepabū/tur saluādi a dānādis: dicēte dño. esu/riui z dedistis mihi mā. zc. ¶ Scōaz subam i sua domo b. eliza. habuit cor/palē. i. ꝓriū corpus qō etiā totū dedit ꝓ xp̄o suo dilecto. Nec em̄ suba meli/or est carior z deo acceptior. ḋa dic̄ gre. minꝰ q̄ppe est abnegare qō habes. mlt̄ū aūt est abnegare qō es. nec sufficit hoi relinq̄re sua sz z relinq̄re semetip̄z. Sic fecisse ꝺr hec sctā elizabeth. Cū em̄ q̄z datū. z qō plꝰ ē vbi deficit facultas ꝑ dote duo milia marcaꝝ recepisset: ptē pauꝑib⁹ distribuit. de reliq̄s vo in marburck magnū hospitale ꝙstruxit assumpto habitu religioso fuitio pau/peꝝ se ꝑpetuo mācipauit tāq̄z būilis xp̄i ancilla. vbi pauꝑes balneabat. infirmos in lectis collocabat z coopie/bat tā diligent̄ vt ancill' diceret. q̄z be/ne nobiscū agit̄ q̄ dñz iesū xp̄m sic balneamus z tegim⁹. Intātū em̄ erat circa infirmos sollicita vt quēdā pueruz monoculū z scabiosū vna nocte sex vi/cib⁹ ad loca necessitatis suis brachijs portauit. z suos fetidos pānos lauit. Cōtigit vt q̄ndā mlierē horribilit̄ le/prosam abluēs sepe i lecto collocabat. vlcera tergēs. medicamēta adhibens ac vngues p̄scindēs. ac eiꝰ pedib⁹ pro/strata corrigias calciamenti soluebat. Cōtigit vt balneū fetidū z horridum lepr̄osi naturali horr̄ore abhorreret. sz in se reuersa dixit sibi ip̄i. Que es tu pec/catoꝝ sceno deturpata vt ꝓtēnas istiꝰ infirmi fetida vulnera. mox inaudito feruore vtraq; manu hauriēs aquam balnei fetidi z ysanie pleni ebibit vt sic seip̄am superaret. O inauditꝰ feruor pie/tatis. o ineffabil' xp̄i amor qđ facit. ec/ce hāc regis filiā i purpura nutritā an/cillis ancillā effecit. ¶ Terciā subaz b. elizabeth i sua domo habuit spūalem quā etiam pro dilecto xp̄o dedit. z hec est maior z melior ac deo acceptior q̄z tpalis aut corpal'. Unde glo. sup illo Thobie. iiij. Si mlt̄ū tibi fuerit abū/dāter tribue dic̄. Uolūtas a deo pēsat non dati q̄ntitas. Et Ambrosiꝰ. Qui multum dat vt diues. z qui parū dat vt pauper. si equa voluntas est equa/lem mercedem premij essentialis ha/bebunt. Hinc di. xlij. quiescamꝰ. z i ffi. xlv. distinctiōis dicitur. q̄ deus in ele/mosyna plus pēsat animū benignū

sufficit cōpassio. Ūñ Aug. sup ps. Coronat de⁹ int⁹ bonā volūtatē vbi ñ inuenit facultatē. nēo dicat nō habeo. caritas nō de sacculo erogat. Et b. Nieron. Nō q̄ntū ꝫ q̄nto desiderio dederis de⁹ ꝑsiderat. Ūñ saluator Luc. xxj. vidit q̄ndā viduā paupculā mittentē in erario minuta duo. z dixit. Uere dico vobis. qz vidua hec paup pl⁹ q̄ꝫ oēs misit. nā ex abūdanti miserūt oēs. hec aūt ex illo qō illi deerat oēm victū suū quē habuit misit. Sic hec sctā z ꝺo decta elizabeth nō solū substātiā tpalē z corpalē magno affectu xp̄o dedit sed z seipam z aiam p obediētiā libenē ꝛpēdit. Ūñ legit q̄ oīb⁹ p deo erogatis ad tātā deuenit pauptatē vt ipa cū puellis filaret lanā z ide viueret. Qꝺ audiens Andreas rex būgarie pī ei⁹ misit quēdā comitē cū solēni apparatu vt gl'iose reduceret filiā suā. Qui cernens eā in tā vili habitu sedentē z filātē p admiratōe exclamauit di. Nūq̄ filia regis tā vili habitu apparuit. nec lanaz filare aliq̄n visa. Ueniat igit̄ tua serenitas ad suū regnū ibidē regnare gl'iose. Illa vo nō acq̄euit malēs cū paupibus cū xp̄o egere q̄ꝫ cū diuitib⁹ in diuitijs abūdare. Ūñ hec sctissima de hac domo. s. spūali substātiā suā ad oīa mīficozdie opa spūalia dedit sic dederat tpalez substātiā. Nā ꝑm san. Tho. ij. ij. q. xxxij. ar. ij. sicut septē sunt opera mīficozdie cozpalia. ita etiā septē sunt opa miscōie spūalia. s. docere ignozātē ꝛsulere dubitātē. castigare delinq̄ntez ꝛsolari tristē. supportare onerosuz. remittere iniuriāti. ozare p peccāte in te Cui⁹ rō tal'ē. ꝺa defect⁹ spūal' cui p spiritualē elēosynā subuenit aut ē defect⁹ pene in intellectu speculatiuo. z sic est docere ig̃rātē. aut ē defect⁹ pene in intellectu practico. z sic ē ꝛsulere dubitantē. aut defect⁹ ē in affectu. z sic ē ꝛsolari tristē. aut ē defect⁹ culpe cū spe emēdationis. z sic ē castigare delinq̄ntē. aut ē defect⁹ culpe i alio sine spe emēdatōis. z sic nō restat nisi diuinū auxiliū iploza re qō ē ozare. aut est defect⁹ i prio q̄ꝫtū ad culpā z sic indiget remissiōe. aut est ꝺfect⁹ q̄ꝫtū ad penā. z sic idiget suppoz tatōe. Hec em̄ oīa ipleuit b. elizabeth. Prio nāq̄ docebat oēs ad viā salutꝭ. nō solū exēplis ꝫ z vbis. Ūñ cū q̄daz vetula penit⁹ ꝛfiteri nollet eā exhozta tōe puia cū castigatōe cōfiteri cōpulit. Scōo ꝛsulebat dubitātib⁹. ozdinauerat em̄ vt dū ipa annonā paupib⁹ sucrecta mīstraret oēs pauꝑes suo ozdine ꝛsederēt. si qs aūt hincinde discurreret capillo⁹ detrūcatōe pūiret. Que dā aūt puella q̄ mira capillo⁹ pulcritudine pollebat veniēs ad hospitale ñ causa elēosine sed visitare sozozē suā infirmā. q̄ accusata q̄ꝫ puaricatrix legis ei⁹ igit̄ capillos abrasit inuite. z cū diceret q̄ nō fuisset i culpa ait. Ipa saltē de cetero non gl'iet de capill'. vñ q̄ꝫiuit eā si aliq̄n habuisꝫ bonū ꝓpositū. que rñdit q̄ sepi⁹ sed gl'ia capillo⁹ retrahebat. Tūc ipa exhilarata ait. Cari⁹ mihi est q̄ tu hodie capillos amisisti q̄ꝫ si fili⁹ me⁹ i impium sublimat⁹ fuisꝫ. Et illa. Quid faciā iā. Cui b. elizabeth. seruias nobiscū xp̄i paupib⁹. z ita feē oībus diebꝫ vite sue. Tercio castigabat delinq̄ntes. Cū q̄dā mlier i hospitali filiā peperisset b. Eliza. eā de sacro fonte leuauit z nomē suū ei iposuit. z necessaria mīti infantis mīstrauit. ita q̄ manicas de pellicijs ancille sue auferens ei ad inuoluēdū puez tradidit. z ꝓpri os calceos sibi tradidit. Post tres aut̄ septimanas mlier dimissa infante cū viro suo latēter aufugit. ꝫ be. elizabeth ozōi se dedit et vltra ꝓgredi non valētes redierūt. ꝙs ipa dure redargu it de tāta ingr̄titudie. Quarto ꝛsolabat

De ſctā Elizabeth

triſtes. Nā cū eps ꝛebrigien. auū cu/ lus ſui mariti vellet eā ſcōis nuptijs tradere poſt viri ſui obitū: ꝛ inde ancil le triſtarēt q̄ ꝓpoſitū habebāt ꝓtinēte. dicebat ꝓſolās eas di. Cōfido in deo cui⁹ amore ꝓtinētiā voui q̄ meū ꝓpo/ ſitū cuſtodiet. ꝛ ſi aliud facere nō pote ro naſū ꝓpriū detrūcabo vt ſic ſaltē in epta fiā ad maritādū. Quito ſuppor/ tabat oneroſos. Cū em̄ ſet̄ p viaꝫ ſtri/ ctā p q̄ſdā lapides ꝓpt̄ lutū ibi poſitos iret. vetula q̄dam paup cui ipa mlta bñficia ꝓtulerat ꝙ ſe venies eā in lutū truſit. q̄ ſurgens patiēter ferēs cū hila/ ritate veſtes maculatas ōtergebat. De xto iniuriāti pctā remittebat Nā audi ta morte mariti ſui quē induxerat pro amore xpi gētiles expugnare de terra ſctā. vaſalli de caſtro ipam excluſerūt tanq̄ diſſipatricē. Nocte ipa aduenie/ te in domo cuiuſdā tabernarij ſe rece/ pit vbi pozci tacebāt magnas ōo agēs gras q̄ in tāta ciuitate null⁹ eā hoſpi tio ſuſcepit. Mora deniq; matutinali ad eccl̄iaꝫ fratꝝ minoꝝ pgens rogat frēs vt deo gras agerent de ſua paup/ tate optata ꝛ te deū laudam⁹ ſolēnit decātarent. qō ꝛ factū eſt. Seq̄nti igit die domū cuiuſdā ſui emuli igredi iuſ ſa eſt arto loco ſibi aſſignato. vbi dum ab hoſpite plimū ḡuaret parſcitib⁹ va lefecit di. Libenf hoibꝫ valefacerē ſi be neficos inuenirē. Cōpulſa igit ad locū ꝓrē redijt vbi pozci manebāt. et inde inclitos filios ſuos ad diuerſa loca alē dos deputauit. O filia regꝫ hungarie O cōſoꝛs ducis turingie nō hactenus fuit ꝙſuetudo tuos generoſos natos de ſtabulo pozcino ad militādū mitte re. Septimū deniq; op⁹ miſericordie ſpūalis exercuit oꝛādo p pctoꝛib⁹. Le/ git em̄ q̄ dū quēdā iuuenē ſeculariē in dutū ad ſe vocaſſet ait ei. Fili mi vide te nimis diſſolute viuere cū deberes ita q̄ caritas inducat ad ſubueniēduꝫ tuo creatori fuire. Vis igit fili vt deuꝫ p te oꝛē. Ait ille volo dña ꝛ id vehe/ mēter expoſco. Cūq; oꝛōi ſe dediſſ ꝛ iu uenē ſil⁹ oꝛare iuſſiſſet. iuuenis alta vo ce clamare cepit. Ceſſa domina ceſſa ab oꝛōe ꝛ illa eo attēti⁹ oꝛaret alti⁹ clama uit dicēs. Ceſſa dña q̄ꝛ tā deficio ꝛ cō/ buror. nā tot⁹ ſudabat ꝛ eſtuās ſuma bat vt coꝛpus ꝛ brachia hincinde ia/ ctaret. ad quē multi accurrētes eruen/ tes veſtib⁹ madefactꝫ p ſudoꝛe caloꝛꝫ illi⁹ ſuis manib⁹ attractātes ferre non poterāt. Qui gra accēſus talē caritatis feruoꝛē volēs augmentare oꝛdinē fra/ trū minoꝝ ē ingreſſus magno deuōti onis feruoꝛe fuiēs xpo. Ecce prꝫ q̄ gli oſa Elizabeth oēm ſubam dom⁹ ſue dedit p ſuo dilecto ieſu xpo dño. ℣ De cūdū ſalutis documētū ex themat ꝫ v/ bis declarādū notem⁹ bone intēcōnis volūtatē cū oꝛ. p dilecto ſi dederit oēm ſubam ſuā q̄ſi nihil deſpiciet eā. ℣ Pre/ ractas em̄ ſubas dom⁹ q̄dā dāt ꝙ cari tatē. q̄dā ſine caritate ꝛ q̄dā p caritate. Illi em̄ dāt ſuā ſubam ꝙ caritatē q̄ in pctis et cū pctoꝛib⁹ ſua bona ꝙſumūt. ſicut fili⁹ pdig⁹ diſſipauit ſubam viuē do luxurioſe. q̄ dicūt. ſuba mea in infe rioꝛib⁹ ẽre. Illi vo dāt ſubam ſuā ſine caritate q̄ tribuūt amicꝫ carnalib⁹ nō ꝓpt̄ deū ſed ꝓpt̄ amoꝛē carnalē. ꝛ iſti di cere poſſunt illō ps. Subſtātia mea q̄ ſi nihilū eſt añ te. Illi vo dant ſuā ſub ſtātiā cū caritate q̄ bona ſua p amoꝛe dei ꝛ primi vtilitate diſtribuūt. ꝛ bi di cūt. Subſtātia mea apō te eſt dñe. Di ſtributio em̄ bonoꝝ fit bona intentōe ꝛ bona volūtate tripliciter. ſcz.

℣ Primo cū fiet caritatiue

℣ Secūdo cū fiet ſecrete

℣ Tercio cū fiet iuſte

℣ Primo em̄ eleoſynaꝝ diſtributio tūc bona fiet intentōe cū fiet cum caritate

Sermo CIX

al's e' cōsyna nō ē meritoria. q; dic̄ apo
stol⁹. j. Cor. xiij. Si distribuero in ci
bos paupeꝝ oēs facultates meas ca
ritatē aūt nō habeā nihil mihi ꝓdest.
Sic faciebat b. Elizabeth. In hui⁹ si
gnū vbi ipa deficiebat tpalib⁹ ille cui⁹
amoze cūcta distribuerat mox ad pla
citū sibi subueniebat. sic̄ ꝑz i alio ēmo
ne de illa veste quā angelic' manib⁹ p
paratā eidē tpe necessitat' xp̄s destina
uit. ¶ Scōo q̄z eleōsyna tūc fiet bona
volūtate cū fiet secrete. Ad qō saluator
nr̄ sic docet Mat. v. Cū ḡ facis eleōsy
nā noli tuba canere ante te sic̄ hypocri
te faciūt in synagogis z vicis vt honoꝝ
rificenť ab hoib⁹. Amen dico vob⁹ recc
perūt mercedē suā. Te aūt faciēte ele
mosynā nesciat sinistra tua q̄d faciat
dextra tua vt sit eleōsyna tua i absconꝝ
dito. z p̄r tu⁹ q̄ vidz i abscōdito reddet
tibi. vñ Chryſ. Nec fera. s. inanis gl'ia
est apta furari cū q̄ nō valde vigilat. oc
culte em̄ ingredit et oīa q̄ int⁹ sunt in
sensibilit' aufert. z subdit ibidē. Vbi ei
res agit' gl'iosa ibi facili⁹ inuenit locum
gl'iatōis occasio. z ideo intentiōez gl'ie
p̄mo dñs excludit. p̄ oīb⁹ ei vicijs car
nalib⁹ pcl'osi⁹ē esse intellexit. z subdit
cām. Cū em̄ oīa mala seruos diaboli
vexent; ꝓcupiscēcia vane gl'ie mag' ve
xat seruos dei q̄z suos diaboli. Vnde
Aug. Nesciat sinistra tua q̄d faciat de
xtra. i. ne intēciōi se imiscear hūane lau
dis appetit⁹. Et p̄r tu⁹ q̄ videt in ab
scōdito reddet tibi. Vbi Chryſ. Im
possibile est em̄ vt op⁹ bonū hois i ab
scōdito dimittat de⁹ sz in ē sec'o ma
nifestat z i illo gl'ificat. q; gl'ia dei est.
Et subdit. Si ḡ vis habere ispectores
eozū q̄ ag' ecce habes nō angelos aut
archāgelos sz dñm vniuersoꝝ. Sed
ē ē xp̄i ꝓsiliū faciūt mō hoies carna
les supbi elati q̄ faciūt ḡnde ꝓuiuium
cū exquisitis cibar⁹ ac vino optimo
suis ciuib⁹ amicis z fratrib⁹ arbitran
tes se obsequiū p̄stare deo. licz paupe
res fame et siti cruciení. Sed certe nō
sic impij nō sic: sed sicut christ⁹ perdo
cuit Luce. xiij. ita faciendū est. vbi di
cit. Cum facis ꝓandiū aut cenam no
li vocare amicos neq; fratres neq; co
gnatos neq; vicinos neq; diuites ne
forte z ipi reinuitent: et fiat retributio
Sed cū facis cōuiuiū pauperes voca z
claudos ōbiles et cecos: et beat⁹ eris.
quia nō habent retribuere tibi. Retri
buet enim tibi in resurrectiōe mortuo
rum. Taliter ꝓfecto faciebat bt̄a eli
zabeth que vt securi⁹ hec ꝓficeret pau
perū pueros de sacro fonte leuabat.
¶ Tercio deniq; elemosyna tunc fiet
bona intentōne cum fiet iuste. id est ō
iuste acquisitis et ꝓpijs bonis. nō de
spolijs et rapinis. De quib⁹ Eccl. xxx
iiij. Immolantis ex iniq̄ oblatio ē ma
culata cozā dño. Et ꝓuerb. xxj. Hostie
impiozū abominabiles que offerunt
ex scelere. Eccli. xxxv. Noli offerre mu
nera ꝓaua z elemosynā ꝓauaz. non
enim suscipiet illa sed detestabitur ea.
Idem ca. xxxiij. Qui offert sacrificiuz
de substantia pauris quasi qui victi
mat filium in cōspectu patris. Vnde
multi nobiles a suis subditis extoꝝ
quent iniuste bona vt inde faciant cō
uiuia ꝓ suis parentib⁹. ꝓstruunt eccle
sias: restaurāt calices: que tamē displi
cent deo. Vnde Hiero. Ingratum est
spūisancto q̄cquid obtuleris neglecto
eo ad qō teneris. Tenet em̄ dñs tem
pozalis subditis conseruare iusticiaz:
non autem ad hoc vt faciat calices de
rapina. Beata enim Elizabeth sic se a
male ablatis custodiebat vt sepe sepi⁹
solo pane aqua madefacta cū ancillis
reficiebat. Qō intelligēs eius marit⁹
quādam possessionē sibi sepauit vt de
illa salua ꝓsciēcia viueret: dicens et se

lea viuere nisi familie sue turbatõez ti/
meret. ¶ Terciũ ex p̃actis thematis
vbis notem⁹ documẽtũ cause collatõ/
nis p̃ciositatẽ.i. q̃z p̃ciosus. q̃z dulc/q̃z
suauis de⁹ ẽ p cui⁹ dilectõe oẽz subam
dedit b. elizabeth scies certitudial' z q
nõ possz placere deo z mõo. iõ ꝓtẽpsit
tpalẽ dulcedinẽ peligens eẽnã. qz dicit
Berñ. Sic ignis z aq̃ sil'stare ñ pñt.
sic nec tpales et spũales delicie. Et bc.
Amb. Qui ꝓtẽnit tpalia merebit sem/
pit̃na. Ъ ẽ dictu, q ꝓtẽnit mũdũ mere/
bit xp̃m. q̃ oz thesaur⁹ p̃ciosus iuxta il
lud Mat. xiij. Sil'e ẽ regnũ celoz the
sauro abscõdito i agro. quẽ q̃ inuenit ab
scõdit z vadit z vẽdit oia q̃ habz z emit
agrũ illũ. Thesaur⁹ ẽ xp̃i diuitaſ. ager
ei⁹ caro. Lol'. ij. In eo sũt abscõditi oẽs
thesauri sapie et scie. Dr̃ aũt abscõdit⁹
qz diuitas in xp̃i carne nõ videbat ni
si p effectũ opis miracl'osi. Esa. xlv. Ve
re tu es de⁹ absc̃ondit⁹. Nã sua potẽtia
abscõdebat in hũilitate. maiestas in
acerbissima passiõe. Nic ẽ ager q̃ pro
tulit triticũ panis angelici oẽ delecta/
mentũ in se hñtẽ. Iste ẽ thesaur⁹ desi/
derat⁹ quẽ q̃ q̃rit inuenit si oib⁹ vẽdit
emit. Uñ Bre. Agrũ cõpat oib⁹ vẽdi/
tis q̃ secl'i voluptatib⁹ renũciat. Nũc
thesauz emerat sibi btã eliza. de q̃ bñ
oz puer. vl. Cõsiderauit agrũ z emit il
lũ. et p illi⁹ gaudio alia pulpẽdit. Ez
hũc cogitabat hũc corde rumiabat. iu
xta illõ Mat. vj. Ubi ẽ thesaur⁹ tuus
ibi ẽ z coz tuũ. Oõ ptz ex b: qa dñ ossa
sui mariti fuissent reportata ex ꝓsultu
epi. pcessionalit̃ obuiauit. qb⁹ visis di
xit cũ lachrymis Gr̃as ago tibi dñe ie
su qz in susceptõe ossiũ viri mei conso
lari me dignat⁹ es. tu scis dñe qz licet
xp̃m amantẽ te amauerim. z q̃uis io/
cũdũ essz mihi cũ eo viuere tali ꝓditõe
vt cũ ipo p totũ mũdũ mẽdicarẽ: tñ te
ste te ipm ꝯ tua volũtatẽ nõ revocarez
cũ vno crine. Jpm igit̃ z me tue gr̃e re
cõmẽdo. O mirabil' dilectio hui⁹ femi
ne ad xp̃m. cui nihil p̃ter ipz sapiebat.
Uñ approp̃inq̃nte tpe q̃ dñs iesus su
am dilectã remũerare voluit apparẽs
ei z ad eẽnũ regnũ vocãs ait. Veni ele
cta mea in p̃para tibi tabnacl'a. z post
febre corripiẽ. Dũq̃ vsa facie ad pietẽ
iaceret cepit mira suauitate cantare. i/
terrogata ab ancill' cur p̃ter solitũ mo
rẽ i tali egritudie cãtaret. Rñdit. Aui/
cula q̃dã se inẽ me z parietẽ ponẽs taz
dulciẽ canit vt et me ad sil'z ꝓcinendus
ꝓuocaret. In sua vo egritudie sp bila
ris extitit. z nũq̃z ab oõe cessauit. Ul/
tima vo die añ ei⁹ trãsitũ dixit ancill'.
Quid faceretis si ad vos diabol⁹ ve/
niret. Post paululũ alta voce trib⁹ vi
cib⁹ repulit diabolũ d. Fuge fuge fuge
miser. deide dixit. Ecce approp̃inqua
bit media nox in q̃ xp̃s de v̄gine nasci
voluit z in p̃sepio req̃uit. Et munies
se sacramẽtis ait. Ecce iã venit hoza in
q̃ omp̃s de⁹ eos q̃ amici ei⁹ sũt ad ce/
lestes nuptias euocauit. z hec dicens
emisit spiritum. Cuius cozpus qua/
tuoz dieb⁹ inhumatus iacuit de q̃ o/
doz mirific⁹ redolebat oẽs reficiẽs. Fit
in illo die oim paupez luc⁹ et clamoz
ad sidera. oimq̃ etiam alioz tristicia
pit̃ et leticia. qz septẽ mortui sunt resu/
scitati. septuaginta q̃z ceci illumiati et
alij a diuersis ifirmitatib⁹ curati. Tũc
vise sunt tã mlte auicl'e supza eccl'iam
ꝓgregate que nũq̃z alibi vise sũt. q̃ taz
suaui cantatõe cãtabãt vt cũctos i ad
miratõem vterent. vñ nulli dubiũ q̃n
fuerint angeli scti de celo missi vt ei⁹
exeq̃as cũ gaudio celebrarẽt que oẽm
substantiam dom⁹ dederat ꝓ dilecto
xp̃o. Rogem⁹ igit̃ eã vt nobis hic sua
pia intercessiõe impetret gr̃am z tan/
dem gl̃iam. Ad quam ꝓducat de⁹ tri
nus z vnus

De sancta Katherina. ✠gine z mar tyre. Sermo. cx.

Multe filie congregauerũt diuitias tu ✠o supergressa es vniuersas ꝓ uerb. vlc. Ad honorẽ gl'iose ✠ginis katherine hec ✠ba rõnabilit dicũt q̃ in oĩb diuitijs alias oẽs excellit ✠gines. Nã in sacro eloqo triplices inuenim⁹ diuitias in qb alias ipa excellit manifeste sc̃z.

¶ Primo diuitias materiales.

¶ Scõo diuitias spũales.

¶ Tercio diuitias supnales.

¶ Primo dixi q in sacro eloqo iueniũt diuitie materiales puta i auro argẽto gẽmis z alijs reb⁹ mobilib⁹ z imobilibus. de qb⁹ dic̃ Sap. Diuitie cõgregate in malũ dñi sui. z certe i malũ q nũ q̃ ꝑm suã volũtatẽ ꝑt qs eas hr̃e vl ex pẽdere. sz q hoies incõsiderati cõcupiscũt tales diuitias. ℔ puenit ex tribus ¶ Primo ex ℔ q hoies mlt̃ diligũt corpus honores z plat̃es z ꝑm estimati onẽ putant q p̃dicta p diuitias adipiscant. iuxta illõ Eccs. x. ¶ Pecunie obediũt oia. Scõo iõ q nõ ꝓsiderãt mala q̃ oriũt ex ipis diuitijs q oĩm malox sũt fomẽta. j. Thim. vj. ¶ Radix oĩz malox ẽ cupiditas. z infra. Qui volũt diuites fieri incidũt i laqueũ diaboli z in desideria mlta z vana z nociua q̃ mergũt hoiez i interitũ. Tercio hoies vani iõ acq̃rũt diuitias q nõ ꝑt talibus satiari exq̃ ꝑm⁹bõ ex visibilib⁹ occassionalit cecidit sola ea diligit z q̃rit z inuisibilia q̃si n⁹ sint negligit. vñ Bc̃r. Auar⁹ terrena esurit vt mẽdic⁹ fidelis ꝓtenit vt dñs. ꝓcea taliũ diuitiax piculũ dic̃ saluator Mat. xix. Facili⁹ est trãsire camelũ p foramẽ ac⁹ q̃z diuitẽ intrare i regnũ celox. ¶ Scõe diuitie sũt spũales q̃ ꝓsistũt i ✠tuos opib⁹ in qb⁹ tãto erim⁹ditiores quãto ✠tuosiores. vñ Gre. ait. Vere diuitie ñ sũt opes sz ✠tutes. si frẽs ✠e diuites eẽ cupit⁹ ✠as diuitias amate. q̃z bone ãt he spũales diuitie sint oñdit Bc̃r. sic di. Humilitas deo subijcit. iusticia ỗducit. pseuerãtia introducit. charitas vnit qỗ ẽ maximũ bonũ. p̃s. teste Mihi iĥt adherere ỗo bonũ ẽ. ¶ Tercie deniq̃ diuitie i sacro eloqo iueniũt supnales q̃ sũt glia seu pñtia diuitat⁹ Aug. Qui deũ hz oia hz q deo caret nihil hz. ¶ Prime igr̃ diuitie sũt bone i se tñ mltox sũt occasio dãnatõis q eis vti nesciũt Amb. Discãt ñ in facultatib⁹ crimẽ hr̃i. sz bis q vti nesciunt facultatib⁹. Scõe diuitie sũt meliores z tercie optime. iõ b. kathe. ꝓmas ꝓtẽpsit. ꝓcẽ scõas. z p scõas q̃siuit fortiter tercias. ꝓcea bñ de ea dr̃. Multe filie ꝯgre. diui. tu ✠o sup. z̃c. In qb⁹ q̃dẽ ✠bis b. ka. a duob⁹ spẽal'r ꝯmẽdat. s.

¶ Primo a diuitiarũ spũaliũ copia. ibi. Multe filie cõgre. z̃c.

¶ Scõo a ✠ginũ oĩm p̃eminẽtia. ibi. tu ✠o supgressa z̃c.

¶ Prio dixi q b. kathe. ex p̃missis themat⁹ ✠bis cõmẽdat a diuitiax spũaliũ copia cũ dr̃. Multe filie ꝯgreg. z̃c. Virgines ei dei ✠tutib⁹ puenerũt ad gliaz. Ista tñ in mlt⁹ videt illis ditior q̃ spũales diuitias q̃siuit p hec tria. s.

¶ Prio p mũdialiũ abiectõez totalẽ.

¶ Scõo p potẽtiũ reph̃ensionẽ rõnalẽ

¶ Tercõ p sapiẽtiũ ꝙersionẽ mirabilẽ

¶ Prio nãq̃ b. kathe. spũales diuitias q̃siuit p mũdialiũ diuitiax ꝓtẽptiũ. licet ei oẽs ceẽ dei ✠gines fuerint mũdi ꝓtẽptrices. nulla tñ eax sic videt contẽ psisse sic ipa. q nll'a illax habuit tã solẽnes occasiões peccãdi. q̃ habuit ipa liũ affluẽtiã. q Costi reg⁹ filia. habuit deniq̃ volũtatẽ liberã. q sola i palatõ remãserat. n⁹ erat sub alicui⁹ dñio. habuit insup admirabilẽ corp⁹is pulchri

tudinē. q̄ m̄ltax̄ vḡinū occasio ē delin
quendi. Itē scie subtilitatē q̄ se sciret ex
cusare z defendere. Sz hec oia xp̄i amo
re ꝓtēpsit totalit̄ sciēs pfecto q̄ ista tpa
lia sūt falsa vana z modica. Prio in
quā tpalia sūt falsa z ꝺceptoria ꝓm qꝺ
dicit Chrys. li. j. curialiū. Nouerca aut
vtutū est pspitas mūdialis q̄ suis sic
applaudet vt noceat z infelici cursu sic
fortunā obsequit vt in fine gnitē opet. p
pinat dulcia z letale vi⁹ imiscet q̄n ri
sus dolore miscebit et extrema gaudij
luct⁹ occupabit. Ecce quō suos amato
res mūd⁹ decipit z i fine ꝓfundit. Hoc
q̄z testat b. Bern̄. sup can̄. di. Filij adā
gen⁹ auax̄ qd vob cū terrenis diuitijs
q̄ nec ve nec vre sūt. aux̄ z argētū ve ter
ra ē rubea z alba. quā sol⁹ boiz errorꝫ fa
cit vt ea magꝫ reputet ꝑciosa. deniq̄z si
ba sūt cur n̄ faciūt vos bonos. Si ve
stre sūt tollite vobiscū. velitis nolitꝫ sic
nihil i hūc mūdū intulistꝫ. ita de eo exi
re oportebit. q̄ ve diuitie nō sūt opes. sed
vtures q̄s secū hō portat vt in ēternū di
ues fiat. Hic Hiero. ait. Si mūd⁹ iste
cultello vitatꝫ aperet nihil in eo nisi fal
sitas appareret. Falsar⁹ q̄ppe ē q̄ aliō
dat q̄z ꝓmittit. aut oino n̄ dat. aut nō
tātū dat. Sz mūd⁹ iste ꝓmittit lōgam
vitā z nō dat postea. Itē ꝓmittit dulce
dinē z dat amaritudinē. ꝓmittit m̄lta
z soluit modica. ꝓpea de seq̄ntib⁹ mū
dū dic Hiero. in testamēto. Quid de
bis q̄ in caduc⁹ suis diuitijs gl'iant di
cā. q̄ p⁹ fetide carnis in cinerē reuersu
re curā ambulāt. alios ꝓtēndo depri
mūt nobilitate z dignitate vana. z le
ui sic̄ dē stultor⁹ boiz insufflatōe extol
lunt ac se ob b illā credūt attigere glo
riā quā sol' hūilib⁹ z mōi ꝓtēptorib⁹ pi
us dñs ꝓpauit. Quid ō his vt q̄uenit
direriz ve ve ve vob q̄ ad celox̄ reḡ di
uitiax̄ itinere festinatꝫ q̄n facili⁹ ē ca
melū trāsire p foramē ac⁹ q̄z diuitē in
trare i regnū celox̄. nō mea sūt hec ver
ba sz xp̄i. si hec reuocabil'smia ē. xp̄s oi
no de⁹ nō ē. Celū idē inq̄t z terra transi
būt vba aūt mea nō trāsibūt. Ululate
igit̄ o vos miseri vēro instabiles forꝛu
ne nobiles z potētes q̄ alios ꝓfundit⁹
z ꝓculcatꝫ. q̄z b⁹ mōi vanitatib⁹ digni
tatū excecati vīe breuis vite tela velut
a terente sorte hac nocte succidet. z i
ferno sine fine cruciabimi q̄ cū hoibus
nō laborat⁹. sz z laborātes viuere nō p
mittitis. ō nō cū hoib⁹ sz cū demōib⁹
flagellabimi. q̄nto maioꝛ ei in mūdo
gl'ia tāto i inferno maioꝛ ꝑpat pena.
Si xp̄s verax̄ ē z oia q̄ ex ore ei⁹ audi
ui mēdacia nō sūt. hmōi hoim vix vn⁹
apt⁹ inuenit regno dei de mille. q̄ vo
mihi nō credūt p⁹ modicū in cozmētis
positi sentient. hec ille. Scḋo q̄z b. ka
the. intelligēs ista tpalia nō solū falsa
sz z vana z caduca q̄ nihil post se relin
quūt vt p̄dictū est nisi cozmēta va. de
qb⁹ Hugo li. j. ō aia dic. Dic mihi vbi
sūt amatozes mōi q̄ añ pauca tpa no
biscū fuerūt. nihil ex eis remānsit nisi fe
toz z vermes boies fuerūt sic̄ z tu come
derūt biberūt z riserūt i bonis dies su
os durerūtz in pūcto ad inferna desce
derūt. b caro eoꝛ. vmib⁹ z illic aia eter
nis ꝺputata ē cruciatib⁹. donec rursus
infelici ꝓsortio colligati sempit̄nis in
uoluāt ardoribus. Quid illis pfuit ina
nis gl'ia breuis letitia. mōi pōpa. car
nis voluptas. false diuitie. magꝫ fami
lia. vbi risus. vbi ioc⁹. vbi chozea. heu
de tāta letitia q̄nta nunc tristitia. heu
p⁹ tantā voluptatē q̄z guis mīsia. heu
ꝓtot delicijs q̄nta sūt psoluta cozmē
ta. Tercio insup b. Kathe. sciēs tpalia
nō solū falsa z vana (vt p̄dictū) sz etiā
modica. q̄z dic Bern̄. Dic terra q̄si pū
ctus ē respectu celi. ita oia bona terre
stria sūt nihil in cōparōne supni boni.
Hic Bre. in omel'. Si inq̄t ꝓsiderem⁹

q̄ z q̄nta sūt q̄ nob̄ ꝓmittunt in cel' vi/
lescūt aio oia q̄ bñt in terr/. terrena nā
q̄z substātia pond⁹ē nō substidū. tpalis
vita etne vite cōpata mors poti⁹ est di
ceda q̄z vita ipe ei q̄tidian⁹ defect⁹ cor/
ruptōis/qđ ē aliō q̄z q̄dā plenitas mort/
Que aūt lingua dicere vel intellect⁹ ca
pere sufficit q̄nta i supna pria sint gau
dia angelor̄ chor/ inēsse cū bīssimis
spiritib⁹ gl'ie cōditoris assistere pūtez
dei vultū cernere nullo mort/ metu af
fici. hec ille. ꝓcea b. ꝟgo kathe. tpalia
cōtēpsit tā q̄z falsa vana z modica. vt p
illa veras bonas z mltas acq̄reret di/
uitias. Sic ei legit de ea q cū esset an
nor̄. xiiij. pre eius Costo rege mortuo
ipa succesit in regnū z tandē baptiza/
ta z facta xp̄i spōsa oēs delicias z diui
tias xp̄i amore cōtēpsit. Scdo b. ka/
the. q̄siuit diuitias p potētū reph̄ēsio
nē rōnalē. Ipa nēpe diuio igne succēsa
ꝓstāter reph̄ēdebat de malicia z errore
impatorē z oratores. Nec aūt cōstātia
in ea causabat⁹ ex trib⁹. ſ.

¶ Primo ex primi charitate.

¶ Scdo ex diuie iusticie eqtate.

¶ Tercio ex firme spei stabilitate.

¶ Primo nāq ꝓstantia reph̄ēdēdi ipa/
torē in b. kathe. causabat⁹ ex primi cha
ritate. vidēs ꝑclara ꝟgo tot anias xp̄i
sanguie redēptas ad imolādū diabo/
lo cōpelli. deū vez z creatorē eaz abne
gari z blasphemari virā p illis posuit
vt illas deo cōgregaret tanq̄z diuitias
imortales Job. xv. Maiorē charitatē
nemo bz vt aiam suā ponat q̄s p ami
cis suis. magnū ꝑfecto lucrū ē lucruz
aiaz. de q̄ dic̄ Bze. O, nullū deo acce
ptabil⁹ sacrificiū q̄s ꝑt offerre q̄z lucrū
aiaz. Cui⁹rō ē, qz dic̄ Bern̄. Si aiam
videres respectu ei⁹ derideres oia q̄ sc̄
subi⁹ terrā sup z supꝰ ¶ Scdo b. kathe.
ꝓstāter reph̄ēdebat potētes ex diuie iu
sticie eqtate. Diuia enī eqtas req̄rit q
bō ponat corp⁹ suū p aia primi vel p
iusticia. Iurta illud Eccī. iiij. Usq̄z ad
mortē certa p iusticia. Uñ hec ꝟgo xp̄i
spōsa ē exēpluz oim ducū nobiliū z iu/
dicū ac alior̄ hoim p iusticia certātiuz
nō q̄ppe dicebat. si locuta fuero reph̄ē
dēdo ipatorē tot bōa pdā. regnū amit
tā. verecūdiā z infamiā incurrā. tormē
ta z mortē subibo. Sz heu mō mlti ti
more tpaliū aut penaz̄ puertūt iusticī
am vendūt xp̄m q dic̄. Ego suz via ve
ritas z vita. z se excusando dicunt. Si
hec facerē amitterē oia bona. insup ri/
bald⁹ vocarer. sz reuera meli⁹ ē ꝓpt iu/
sticiā vocari ribaldū q̄z ꝝ eā vocari do
minū. ¶ Tercio ꝓstātia b. kathe. causa
bat⁹ ex spei stabilitate. sperabat ei q im
patorē cū suis posset reuocare ab ido/
latria ad xp̄iānā fidē. Nā dicit Jsid. de
sūmo bo. q nō dz q̄s ꝑsūptuose z sine
necessitate fidē catholicā cōfiteri ꝑserti
vbi null⁹ sperat fruct⁹. Magnū certe
fructū sperabat vt cōsecut⁹ē ex ei⁹ fidei
cōfessiōe b. kathe. vt ptz in legēda z in
alio ſmone. Uñ cū cesar finito sacrifi/
cio eā interrogasset de ꝓgenie respōdit.
Scriptū ē. nec te collaudes nec te cul
paueris ipe. vñ cōfiteor meā ꝓgeniez
nō tumore iactātie. sz būilitat⁹ amore.
Ego ei suz kathe. Costi reg⁹ filia. q̄ q̄z/
uis in purpura nata z nutrita ac libe/
ralib⁹ disciplinis nō mediocrit̄ instru
cta. hec tñ oia cōtēpsi z ad dñm ihz cō/
fugi. Dij ār q̄s tu colis nec se nec alios
iuuare possunt. Cui rex. Si ita est vt
asseris. q̄ totus mūdus errat z tu sola
verum dicis. Cum tñ omne verbū in
ore duorum vel triū testiuz confirme
tur. Si angelus esses z celica virt⁹ ad
huc tibi nēo credere deberet. q̄nto ma
gis cū femīa fragilis eē ꝓbaris. Cui il
la. Ne obsecro cesar a furore te vinci p
mittas. vñ dictū est p q̄ndā. Tu si aio
mitteris rex eris. si corpe seruus. Et rex

De sancta katherina

ait. Ut video pestifera calliditate nos illaqare disponis. dū p exēpla pbozuz nos ptrahere niterʃ. z ita b. ẏgo hec i/ mortales diuitias ꝓgregauit zc. Tercio q̄z ipa ꝓgregauit diuitias spūales p sapiētū ꝙuersionē mirabilē. nā totꝰ mūdi notabiliores sapiētes deuicit et ad xp̄m ꝙuertit qō fec̄ p tria. ſ.

¶ Primo p gr̄am specialē.

¶ Scōo p rōnē naturalē.

¶ Tercio p ꝓsensum rōnalē.

¶ Primo itaq̄z dixi q̄ b. kathe. sapiētes cō uertit p. spēalē gr̄az. sine gr̄a eni frustra laborat ꝛmo pdicatoris. Jō dic̄ salua tor Mat. xviij. Unꝰ ē magr̄ vester. Jdē Job. vj. Nēo venit ad me nisi pf̄ q̄ mi sit me traxerit eū. ſ. p gr̄az. q̄ sepꝰ dat p dei ẏbū. Nā illis oratoribꝫ hec ẏgo si nō pdicasset ad viā salutʃ nō venissent q̄z fidē nō habuissent. Sine fide ẏo i/ possibile ē placere ꝺo. Heb. xj. Et Ro. x. Fides ex auditu auditꝰ aūt p ẏbum xp̄i. Et Bze. in omel. Predicatio inḋt p̄uenit z tūc ad mētʃ nr̄e bitaculū dñs venit. Scōo b. kathe. ꝙuertit sapien tes p rōnē naturalē. Un legit de ea. vi dēs ei cesar sapie ẏginis dicte obuiare nō posse mādat occulte p lr̄as vt oēs sapiētes de puincijs circūiacentibꝫ ad alexādriā ꝙueniāt. Adducti igit̄ sūt ce/ lerit̄ oratores q̄nq̄ginta q̄ alios in sa/ piētia excellebāt. q̄bꝫ introgātibꝫ cur ꝺ remotʃ orbis ptibꝫ tot in vnū sapiētes eēnt adducti. Cesar rn̄dit. Est apꝺ nos puella sensu z sapia incōparabil̄. q̄ oēs sapiētes ꝓfutat z deos nr̄os demonia fore affirmat. quā si superaueritis mag̃ honore accepto. regio munere ad ꝓpa redibitʃ. Cui vnꝰ stomachāti voce rn̄/ dit. O magnū ipatoris ꝓfectū. q̄ ob vni us puelle ꝓfectū sapiētes mūdi de re/ motis ptibꝰ aduocauit. cū vnꝰ ex nr̄is clientulis eā poterat leuissime ꝓfutare. Et rex ait. Poterā z ego eā vi cōpelle/ re ad sacrificandū sz melꝰ iudicaui ve vr̄is arguimētʃ deuicat. Adducat aiūt puella coz̄ā nob vt agnoscat se nūq̄z sapiē tes vidisse. Qō cū b. ẏgo agnouisset se to/ tā dñoꝝ ꝙfundauit. Et ecce ei angelꝰ asti tit ꝓfortās eā. asserēsq̄z q̄ ñ solū ab illꝰ vinci nō posset. sz z illos oēs ꝙuerteret z ad palmā martyrij destinaret. q̄ duz coz̄ā ipatore adducta fuissz dixit. Qua li iudicio ꝙ vnā puellā q̄nq̄ginta ora/ tores opponis ꝓ victoria remuneran dos. me aūt sine mercede pugr̄e cōpel lis. Erit tñ mihi merces dñs ihs xp̄s q̄ ē merces z corona. p se certātiū. Tūc incipiēs ipa ẏgo cepit ꝓbare dei filiuz incarnatū p dicta pbozu. qz sapientes ipi ex̄ gētiles erāt. iō scp̄turas nō reci piebāt. sz eas dū dicebāt quipēdebāt. Un b. kathe. induxit eos p rōnes na/ turales forte sic di. O sapiētes. ego vo bis oñdaz p rōnes naturales q̄ oēs dij vr̄i sunt demonia. z ver⁹ deꝰ vnꝰ est q̄ creauit celū z terrā mare z oia q̄ i eis sūt. z iste ē vnꝰ i eēntia z trinꝰ in ꝓsonis Q, aūt sit vnꝰ ꝓbo tali rōne. qz in oēi creatura iueniunt hec tria. ſ. mꝭtudo ordo. z ipfectio. qō sic ptz. Dis ei mꝭti tudo ab vnitate trahit originē. necesse ḡ est oīs mꝭtudis vnū eē p̄ncipiū qō est deꝰ. Silr̄ oīs ordo bz p̄us z poste/ riꝰ. z sic optet q̄ vnū habeat p̄ncipiuz. Jtē vnū ipfectū ab aliq̄ simplr̄ pfecto trahit originē z ꝺ ē deꝰ. Intelligite hec o sapiētes q̄ nulla via potestʃ negare. Cōsiderate i creaturʃ coz̄alia q̄ sūt bo na. ꝓsiderate deide spūalia q̄ sūt melio ra. z iā necesse erit cōsiderare optimuz qō ē deꝰ oīm creator. Nā si duo dij vel plures dij eēnt. vel vterq̄z insufficiēs es set vel alē supfluer̄et. Si āt aliq̄d deef set vni q̄ alē hr̄et vnꝰ eoꝝ nō eēt deus O sapiētes. ecce mēs hūana intelligit vnū deū z pt intelligere ei⁹ trinitatē sic Nā illud bonū qō sup oīa ē. si eēt sine

sapia ẽsset q̃si reos fatua. z iō mens humana intelligit deū hīe sapiam ab eo genitā z hic ē filius. Et q̃ sapiam suā diligit z ille amor ōr spūsc̃tūs. Nec de .ii. sentē. di. iij. Itē ē repire plures naturas pluriū psonaꝝ. sic̃ ptz in boie et in angelo. Silr est repire plures naturas vnius psone. sic̃ ptz in boie in q̃ alia est natura cerebri. alia stomachi. alia oculoꝝ. alia manuū. q̃ vt vniuersus proficiat necesse est repire plures psonas vnius nature z hec ē sc̃ta trinitas. O igit viri eloq̃ntes intelligite vnū deū cē in cēntia. z trinū i psonis. q̃ vos creauit. sapia dotauit. z p filiū suū. i. sapiaz suam redemit. Nā cū illō sūmū bonū i sua bonitate cēt bn̄ z nulli⁹ indigeret auxilio aut p̄solatōe vidit suā bonitatē alijs posse cōicare. z ex h̄ n̄ posse minui creauit rōnalē creaturā. q̃ illud sūmū bonū intelligeret. itelligēdo amaret. amādo ab eodē sūmo bono bn̄ificaret. ne aūt ab h̄ fine deficeret creauit sibi adiutoriū oia alia. q̃ aut creauit. p̄ hoiez. aut vniuersi decorē. Hz q̃ ex spiritib⁹ rōnabilib⁹ q̃dā aū eoꝝ bn̄ificati onē ex se voluerūt cē bti. p̄ceps iuste pdiderūt sūmā bn̄itudinē z i sua obstinati malicia delecti fuerūt de celo. diaboli effecti. Qui videres p̄mū hoiem i loco ameno padisi p diuinū adiutoriū ascēdere posse ad locū vñ ipi corruer̄t. vnde coꝝ ex iuidia i spē f̄ p̄ceps accessit ad mulierē. eā mēdacijs suis ad inobedientiā indurit. p̄cepat ei vir mlieri de⁹ vt ō oi ligno padisi comederēt. excepto fructu vnius ligni. q̃ dei p̄ceptū trāsgredientes expulsi sūt de padiso. q̃ fm diuinā iusticiā bn̄ificari nō poterāt sine cōdīgna satisfactōe. quā ipi cum sint finiti facere nō poterāt q̃ ꝯ infinitū bonū peccauerāt. Jō ipa sapia. i. dei filius volēs suā oñdere misc̃diaz sic̃ oñderat potētiā in rez creatōe. z sapiaz i eaꝝ ordiatōe assumpsit hūanitatē. z sic̃ vnā psonā cōuenit de⁹ z hō. de virgine p̄cepit⁹ z natus. Qui suā deitatē p̄bauit diuis miraculis. puta illuminatōe cecoꝝ. mūdatōe lepr̄osoꝝ. resuscitatōe mortuoꝝ. z oīm infirmitatū curatōe. q̃ p hoib⁹ se būilians z legē p̄dicās. sua inocēte morte satisfecit p pcr̄ō p̄ mox pentū. Ipse q̃z a morte die tercia resurrexit. z p⁹ mlta testimonia mlt̄ videntib⁹ in celū ascēdit. vñ expectat ad iudiciū generale reddē d⁹ vnicuiq; fm opa sua. Illi vo diabolo ō celo delecti vsurpāt sibi diuinū honorē. vos vo q̃ eos colit̄ nisi destruerit̄ cū illis ad eñū ignē ibit̄. Nec ē fides xp̄iana z va p cui⁹ vitate cū patiē tia sustinem⁹ flagella cruciat⁹ z mortē certa spe expectātes p⁹ resurrectōez vitā eñā. Nec etiā q̃dā de phis fm suū intellectū senserūt. sic̄ Socrates q̃ dixit. Q̃z pus canē q̃z plures dos coleret eo q̃ canis cēt op⁹ nature. sz idola opa hoim. Et Aristo. de vnitate dei. j. celi. Sic̄ inq̃t vnic⁹ ē mūd⁹. ita vn̄ē motor seu p̄ncepſ. q̃z si eēnt duo motores vn⁹ cēt superflu⁹. vl' alt⁹ req̃reret aliū mūdū. O igit vos sapientissimi viri itelligite et credite vt saluemi. ac p̄uertimi ab his vanis ad deū vez viuū oiporētē creatorē vīm. Tercio b. kathe. p̄uertit oratores ad deū p p̄sensuz rōnalē. naz oēs illi sapientes illustrati diuia gr̄a ceperūt p̄ferre ad iuicē dicētes. Certe hec ē infallibilis vitas z ve de⁹ loq̃t de hac vgine. O dñe de⁹ nr̄ in q̃nto errore manifesto hacten⁹ fuim⁹. O q̃z dānabiliter pisset⁹ nisi hanc vitatez didicissem⁹. Tūc isparor audītes hec furore repletꝰ cepit increpare eos. cur ab vna puella se vinci p̄mitterēt Un⁹ ait inē eos doctor ait. Noueri isparor q̃m null⁹ añ nos stare potuit q̃n statiz vincerē. Nec ät puella in q̃ spūs dei loq̃t. sic nos i admiratōez iduxit vt ꝯ xp̄m aliq̃d dicere

De sancta katherina

neſciam⁹.aut penit⁹ formidem⁹.Un ꝓſtãter fatemur q̄ niſi ꝓbabilioꝛē ſen/tentiã de dñs tuis ꝓtuleris. ecce oĩs ꝙuertimur ad xp̃m. Audiẽs aũt hec ty rann⁹.iuſſit i medio ciuitatis eos oẽs igne cremari. Cũ aũt illi dolerent q̄ ſi ne baptiſmo decederẽt. ait btã Kathe. Ne timeatis qꝛ effuſio ſanguis vobis ꝓ baptiſmo cõpẽſabit⁹ z p vite coꝛona. Cũq̄ in ignẽ iniecti fuiſſent.ita aĩas dño reddiderũt vt nec capilli q̄dez nec veſtimẽta eoꝝ ab igne ledereñ. Et p/miſſis ptz quõ btã v̄go Kathe. diuiti/as q̄ſierit p mũdi abiectionẽ. potentũ reꝓbenſionẽ.z ſapientũ conuerſionez.

¶ Scõo deniq̄ btã Kathe.ex p̃miſſis thematis vbis cõmendat a virginuz oĩm ꝑeminẽtia cũ dicit. Tu vo ſuper/greſſa es vniuerſas. Jp̃a ſiq̄dem excel lit alias potiſſime in q̄ttuoꝛ ſcz. In ſa pientie ꝓſpicacitate. In ꝓſtãtie firmi/tate. In cõuerſioꝛ nobilitate. Et in ſe/pulture honorabilitate. Nulla q̄ppe ſanctaꝝ virginũ legit⁹ tam ſapiẽs z eru dita liberalib⁹ artib⁹ fuiſſe. ac tam cõ/ſtanter inter aduerſa z ꝓſpera ſtetiſſe. Inſup tã ſolẽnes ꝓſonas ad deũ ꝙuer ũſſe. Nã q̄nq̄ginta oratoꝛes impatri/cem ac Poꝛphiriũ cũ ducẽtis militi/bus. vt liquet in alio ſermone.ac in le/genda. Inſup poſtq̄ decollata fuiſſet de coꝛpe ip⁹i⁹ lac ꝓ ſanguine emanauit mirabiliter. Tandẽ ſcm̃ eius coꝛpus ab angelis i montẽ ſynai a loco decol/latõis pluſq̄ viginti dieꝝ itinere dedu ctum z ibidẽ honoꝛifice ſepultum eſt. ex cuius oſſibus oleũ manat qõ debi lium mẽbra ſanat. Que intercedat ꝓ nobis ad dñm nr̃m ih̃m xp̃m. qui eſt in gl̃ia patr̃. Ad quã nos ꝓducat pa ter z fili⁹ z ſpũſſctũs Amẽ.

¶ De eodem feſto
Sermo.cq.

¶ Venerũt nu/ptie agni z vxoꝛ ei⁹ ꝓparauit ſe z datũ ẽ illi vt cooperiret ſe biſſinũ ſplendẽs Apoc.xix.c. Ad gl̃iaz brilſime v̄ginis z martyris katherine rite p̃miſſa dicunt vba q̄ exñs ſpeciat xp̃i ſponſa ſe ꝓparauit ad nuptias eius. Sciẽdũ ẽ q⁹ q̄druplices ſũt nuptie.ſ.

¶ Prime carnales.
¶ Scõe ſacramẽtales.
¶ Tercie ſpirituales.
¶ Quarte eternales.

¶ Prime nuptie dicũt q⁹ ſũt carnales .ſ. inẽ vir z femina q̄s de⁹ inſtituit i pa/diſo.de q̄b⁹ dr̃ Lu.xvj. Sic̃ fuit in die bus Noe.ita erit i dieb⁹ filij hois.ede/bant z bibebãt z ducebãt vxoꝛes z da/bant ad nuptias vſq̄ i die q̄ intrauit Noe in archã:z venit diluuiũ z diſper didit oẽs. Et iſte nuptie ſũt bone ſi de/bito mõ fiãt.ſi eñ male eẽnt nũq̄ cre/atoꝛ mũdi cuz pia ſua mr̃e interfuiſſet nuptijs.vt dr̃ Job.ij. Uerũtñ plene ſ̃t ſolicitudiniby.iurta illud.j.Choꝛ.vij. Qui cũ vxoꝛe ẽ ſolicit⁹ ẽ q̄ ſũt mũdi z di uiſus ẽ. Et iõ b.Kathe. ad has nupti/as nõ ſe ꝓparauit.qꝛ z ſi bone z licite ſũt tñ turpes ſũt. ¶ Scõe nuptie ſũt ſacra/les q̄ ſũt inter xp̃m z eccl̃iam.q̄ q̄dẽ dicũ tur nuptie ad ſilitudinẽ nuptiaꝝ car/naliũ. Nã ſic de⁹ creauit Adaz in agro damaſceno.et tãdẽ poſuit i paradiſũ vo luptat̃ vbi imiſit ſoporẽ in eũ . tulitq̄z vnã de coſtis ei⁹ et edificauit i mulierez quã dñs tãdẽ ſibi ꝙunxit i vxoꝛẽ.de q̄/bus demũ oẽs ad vitã mortalez ſum⁹ generati Sic de⁹ fecit i ſcõ Adã.i.xp̃o qui de terra bñdicta v̄ginis Marie formauit.z ꝓ pcñ voluptat̃ Ade po/ſuit i crucẽ amaritudis vt repario coꝛ/reſpõderet lapſui.ibiq̄ imiſit in eũ ſo/poꝛẽ mortis. z apiens lãcea lat⁹ ei⁹ ſoꝛ mauit inde eccl̃iam cui⁹ ſpõſus ẽ iam

xp̃s. iuxta illud Joh. iij. Qui hz sp̃osaz sp̃osus ē. Et tā q̃cūq; ex isto sp̃oso z sp̃o sa. i. xp̃o z eccl̃ia nati nō fuerūt eterna vi ta viuere nō poterūt Joh. iij. Nisi q̃s renat⁹ fuerit ex aq̃ z s. s. nō p̃t videre re gnū dei. hic Mat. xxij. de ist⁹ dr. Sile est regnū celoz hoi regi q̃ fecit nuptias filio suo. i. deus p̃r xp̃o filio. Ad q̃s nu ptias vocamur p p̃dicatōes. Ad has nuptias nō venit synagoga iō ē repu diata. Cui⁹ figura hr Hester. j. vbi dr. O, Assuer⁹ rex fecit grāde cuiuīū cūct̃ p̃ncipib⁹ regni psaz z medoz. z regi na Vasth i vocata venire recusauit ad reg ipiuz. iō repudiauit eā rex. z ip̃i⁹ lo co p̃eleg. t Hester reginā quaz adama uit pl⁹ q̃z oēs mlieres. Ad has siq̃dez nuptias b. kathe. se p̃pauit oib⁹ vtuti bus. ¶ Tercie nuptie sūt sp̃uales. i. inē xp̃z aiam fidelē. iuxta illud. ij. Choz. xj. Desp̃di vos vni viro virginē castaz exhibere xp̃o. Et Osee. ij: Desp̃sabo te mihi i fide i iustícia z iudicio z miscōia z miserāt̃ib⁹. Ad has etiā nuptias brā kathe. se p̃pauit p suscept̃oz baptismi in q̃ sic̃ sp̃osus dotat sp̃osaz in desponsatōib⁹. ita xp̃s aiam. vñ Hugo de ar ra sp̃se dic̃. Sp̃osum habes z nescis pulcherrimū oim z facie ei⁹ nō vidisti. Ille te vidit q̃z nisi te vidisset nō te dili gerer. noluit adhuc seip̃m tibi p̃ntare. z iō mun⁹ misit arrā dedit pign⁹ amo ris. ¶ Quarte nuptie sunt eternales. q̃n aia exuta a carne introducit ad spe ctū sūme trinitat̃ intuēdū. vbi sp gau debit. de istis dr Apoc. xix. Gaudeam⁹ z exultem⁹ z dem⁹ gl̃iam ei q̃z venerūt nuptie agni. z vxor ei⁹ se p̃pauit Certe hec dilectissima xp̃i sp̃osa b. kathe. ho die ad has nuptias diuersis cruciati bus z morte se p̃pauit. Jō merito de ea dr thema p̃actus. Venerūt nuptie agni z̃c. In quibus q̃dem verbis tria salutaria ad bonoz̃ sc̃e kathe. notant documēta. s.

¶ Primo brē kathe. vtilis desponsa tio. ibi. Venerūt nuptie agni.

¶ Scōo virginis desp̃sate nobilis p̃ paratio. ibi. z vxor ei⁹ p̃pauit se.

¶ Tercio virginis p̃pate ineffabilis p̃ miratio. ibi. z datū ē illi vt z̃c.

¶ Primū documentū dixi q̃ notem⁹ ex p̃missis verbis brē katherine vtilē desponsationē cum dicit. Venerūt nu ptie agni. i. christi. qui desponsauit si bi singulariter banc virginē supra ce teras. in signuz illi⁹ p̃cio anulo eā sub arrauit. Cuius aūt desponsatōis vtili tas magna est. Magna q̃dem z inef fabilis dignitas est esse sponsaz regis angelorum z creatoris vniuersorum. Dicit nāq; magr in. iij. di. xxv. q̃ tria sunt bona matrimonij carnalis scz. fi des. proles. et sacramētū. Sic etiaz in matrimonio sp̃uali. Primuz em̃ bo num in matrimonio corporali est fi des. vt neuter alieno thoro macule tur. Sic spiritualiter ania christi spō sa tenet triplicem fidez. Prima est vt solum deum casto corde diligat z alie num amoz̃ nō admittat. Unde Aug. Minus te domie amat qui tecuz ali quid amat. Et Bern̄. Non caste dili gitur deum qui aliquid diligit preter eū Unde quotiens quis mortaliter pec cat totiens ania eius efficitur adulte ra negans sponsuz. Dic. xj. q. iij. Esti mant quidam in corp̃ deum negari si in persecutione quis a gentibus cō prehensus se confiteri renuerit christi anum esse. Ecce apl's oibus que puer sa sunt factis deū asserit negari. Chri stus sapiētia est iusticia z veritas san ctitas fortitudo. Negatur per insipiē tiam sapientia. per iniquitatē iusticia p mēdaciū veritas. p turpitudinē san ctitas. p ibecillitatē aūt fortitudo. q̃rē cūq; vincimur vicijs arq; pctis totiēs

deū negam⁹. Scōa fides ē vt oīa bōa nob a deo collata ad suū bñplacitū fi/ delit exp̄dam⁹ sīc faciūt fideles sp̄ōse Ro.xij. Obsecro vos p miscōiā dei vt exhibeat⁊ corpa vr̄a hostiā viuētē sctāz deo placētē vt p̄bet⁊ q̄ sit voluntas dei bōa.bñplacēs ⁊ p̄fecta. Tercia fides ē vt dei gl̄iaz in oīb⁹ op̄ib⁹ nr̄is q̄ram⁹. iuxta illō.j. Cho.x.. Oīa i gl̄iaz dei fa/ cite.hec q̄ ifideles nō faciūt ío xp̄i sp̄ō se eozū aie nō sūt. Hz di.vtrū infideli/ tas sit pctm̄.rñdet Tho.ij.ij.q.x. q̄ in fidelitas est pctm̄ q̄ p̄ri⁹ vitari fidei. Uerūtm̄ infidelitas p̄t dupl'r accipi. Uno mō f̄m purā negatōz vt dicat⁹ q̄s infidelis ex eo q̄ nō hz fidē.sīc sūt illi q̄ nihil audierūt de fide nō h̄nt sic rōnez pcti hz mag⁊ pene.q̄ tal' ignantia diui/ noz̄ ex pctō p̄mox̄ pentū ē p̄secuta. q̄ em̄ sic sūt infideles nō dānant⁹ p̄ pec catū ifidelitat⁊.hz p̄ alia pcta q̄ cōmi serūt q̄ sine fide remitti nō p̄nt. Jō dic̄ xp̄s de talib⁹ Joh.xij. Si nō venissez ⁊ eis locutus nō fuissem peccatū nō ha berēt. Uñ infideles q̄ extra xp̄i fidē mo riūt.aut cū pcō mortali ⁊ hi dānabūt. aut cū pctō veniali ⁊ hi facta purgati/ one devenialib⁹ actualib⁹ descēdūt ad limbū puerozuz. aut sine pctō actuali sīc pueri. ⁊ hi silr̄ in limbū. Scōo mō p̄t capi f̄m p̄rietatē ad fidē q̄.s. q̄s au/ dita fide p̄cēnit vel repugt ei. ⁊ sic infi/ delitas ē pctm̄.q̄ cū oīne pctm̄ forma liter p̄sistat i auersiōe a deo. tāto aliq̄ pctm̄ ē grau⁹ q̄nto mag⁊ hō p ip̄z sepa tur a deo. hō aūt marie p infidelitatez separ⁹ a deo. Dic̄ em̄ fides va in corde hoīs. Optim⁹ de⁹ ineffabilia bona p̄/ parauit suis ⁊ seipsum eis ordinauit. Spes dicit mihi. Cōstituit de⁹ me⁹ il/ la. Charitas dicit. Ego p dilectōez oc/ cupabo illa. Has p̄fatas fidelitates b.kathe.erga sp̄ōsuz suū diligēter ob/ seruauit. Uñ legit⁹ q̄ erat in alexādria ditissim⁹ rex q̄dē noīe Costus pagan⁹. q̄ carēs ple mlta dijs offerebat sacrifi cia vt ple ip̄m fecū darēt.⁊ nihil p̄ficie bat. Tandē p̄sulēs p̄hos dixerūt q̄ ad sortē fusile idolū faceret.q̄ faciēs crux exiuit de fornace.⁊ vidēs signū xp̄iano rū valde doluit.nihilomi⁹ tñ iuxta ido la erexit.q̄ mox corruēt ⁊ peni⁹ cōmi nuta sē.cui supplex sacrificiū obtulit ō pās p̄ple bñda Cui paucj euolutj rp̄i b⁹ hec b.femella nata ē. Cui q̄s nomē iponeret p̄suluit p̄hos.⁊ inc̄ alios Al/ phozabi⁹. Katherinā.i. vniuersalē rui nā eo q̄ in erectōe signi crucj idola vni uersa ruerāt appellauit. Que tādē libe ralib⁹ studijs tradita in eis sup̄ alios in breui p̄fecit. Et q̄rtodecimo etatis sue anno p̄re mortuo i regnū successit Et q⁹ erat ditissima sapientissima ⁊ pul cherrima.a mlt⁊ regū filijs in sp̄sam petebat. Cūq⁊ vn⁹ instaret eā in p̄iugē h̄re.p̄missis ⁊ minis a mre q̄z Bila ad id inclinaret. Rñdit q̄ nulli vnq̄z co/ pulari vellet. nisi q̄ eēt tā diues sapiēs ⁊ pulcher sīc ipsa. Cui mr̄. Mi.p̄fecto filia nūq̄z talē tibi p̄iugē hēbis. Uñ q̄/ dā beremita solitari⁹ ⁊ fidelis hitabat ,p̄e ciuitatē q̄ oēs ad se venientes p̄sola bat. ad quē mr̄ filiā adduxit vt ex ip⁹ v̄bis ad mr̄imoniū inclinaret. Cūq⁊ beremita cām p̄cūctat⁹ cur mr̄imoniū recusaret. Rñdit.nulluz sup̄ se dñari velle nisi tā diuitē sapientē ⁊ pulchrum. erat ei incredibilis pulchritudis. Cui beremita in sp̄ū ait. Noui ego quēdaz reg⁊ filiū.te opulētiorē sapiētiorē ⁊ for/ mosiorē. Ad q⁹ v̄bū vehemēt anhela bat se scire p̄dictū reg⁊ filiū. Heremita v̄o ait. Ecce in pictura porrigo tibi ei⁹ imaginē ⁊ mr̄is.quē deuotissime ado ra vt se tibi manifestet. Uidēs v̄o ima ginē v̄ginis ⁊ filij.mag⁊ desiderio accē/ sa.secū ad suū detulit palatiū.supplici ter rogās v̄ginē vt suū filiū ei reuelet.

Cunqz obdormisset vidit se i inestima
bili auro adornato palatio. z i eo ipaz
vginē gliosaz filiū i vlnis hūtē ineffa/
bili pulchritudie. cui mr inqt. Fili cha
rissime hec te cupit hre in spōsum si eā
velis hre. Et filꝰ. Nolo ait dilecta mr
tr sordida z aboiabilis est. Quib⁹ au/
ditis exgefacta kathe. lachrymis to/
ta pfusa. qz nō placuerit regi filio. Jō
facta die accessit ad solitariū. z ei textū
visiōis seriose aputt. Et heremita. scio
ego inqt balneū qō aiam mūdat. in q
si lota fuer placebis illiꝰ regi z vginis
filio. verūtn pficit va fides. Dū aūt i
fide plene erudita fuisz eā baptizauit
Alia nocte sil'em vidit visionē. ac audi
uit mr em dicentē. Fili mi vnice dilecte
tā hꝰ vgo aq salut lota ē si eā velis ha
bere in spōsaz Et filꝰ intuitꝰ benigniꝰ
eā ait. Diligo eā qz tā pulchra ē. ipam/
qz mihi despōsabo. z accipiēs anuluz
digito kathe. imisit di. Esto vgo spōsa
regis regū angeloz z hoim. qbꝰ pact
visio disparuit. Et ipa cuigilās ac i di
gito suo anulū filij di repiens gaudio
inenarrabili pfusa cepit laudare glori
ficare z bndicere deū dei filiū suū spō/
sum. z mox anio mutata se illi in oib⁹
conformare satagebat. Nec pdictaz si
sint scripture apocryphe nō tñ dicimꝰ
qꝫ sint false. ¶ Scōm bonū nuptiaruz
corpalium est bonū plis. Sic spūalū
nuptiaz bonū est virtuosi opis. Et si/
cut mulier pcipit cū delectatione. sz pa
rit cum dolore Job. xvj. Mulier cum
parit tristiciā habet. sz cum peperit nō
meminit pssure. sic est de ptu bonoz
operū. Un Bern. Primo videt into/
lerabile. Deinde nō tā graue. Post le/
ue z delectabile. Et Aug. Tot germis
ples ex te gignis quot bona opa z vir
tutum exercitia de te pfers. igitur ex fi
lijs cognoscetis pentes. sic ex opibus
homies. Nam concipiunt p bonam
intentionē cogitātes qz breue sit tps i
q salꝰ acqrit. Jte qz longa pena dānat
Hinc dr Esa. xxvj. A timore tuo pcepi
mus z pepimꝰ spm salut. Quidā nec
pcipiūt nec pariūt. qdā aūt cōcipiūt sz
nō pariūt. de qb⁹ Esa. xxxvij. Venerūt
filij vsqz ad ptum z vtus nō est parē/
di. sic illi q bñt volūtatē ociosam Pro
uerbio. xiij. Vult z nō vult piger. vult
qdē cogitatōe. sz nō vult opatōe. qō nō
sufficit si fieri pt. Juxta illud di. lxxxv.
Nō est satis bñ velle sz z bñfacere. ne
qz satis ē ite bñfacere nisi id ex bono
fonte pcedat. Ꝫ est ex bona volūtate p/
ficiscat. Sic b. kathe. ex bona intentōe
erat assidua bōis opib⁹. Postqz sic ba
ptizata z affidata fuerat. ordinat virz
industrijs ad regni regimē ipa cuz fa/
milia ieunijs z orōnibus ac elemosy
naruz largitōib⁹ dño seruiēs omia gu
bernabat. puide. ¶ Tercio ad nuptias
corpales requrit sacrm. i. insepabilitas
j. Choz. vij. Dis q mrimonio iuncti
sunt pcipio nō ego sz dñs vxorē a viro
nō discedere z vir vxorez nō dimittat.
Sic in nuptijs spūalib⁹ ania nō debz
dimittere sponsum suū xpm. quia di/
citur Hiere. xvij. Dñe omes q te dere/
linquūt confundent recedentes a te i
terra scribent. quia dereliqrunt fontez
aquaz viuentiū. Un hec beata virgo
suum sponsum nec damno rerū tpali
um. nec pmissionib⁹ bonoz. nec terro
re penaz dereliquit. Nam cū esset iaz
annoz. xvij. z i palatio diuitijs et fa/
mulis pleno remānsisset. audiens ani/
maliū mugitus z cantantiū plausus
inquirī iussit quid hoc esset. Quidā re
uersus retulit Parentiū imperatorez
ideo tam diuites qz paupes vocasse
vt idolis imolarent. nolētes quoqz co
gerent diuersis penis. Quib⁹ audit as/
sumptis secum aliqbus signo crucis
se munies illuc accessit. ibiqz multos

xp̃ianos ad sacrificia cõpelli ꝓspexit. ꝺ q̃ corde saucia ad ip̃atorẽ accessit. z air. Salutatoꝛ ubi pferre z dignitas z rõ monebat si creatorẽ celoꝝ agꝛoscere z a dijs animũ revocares. Stansq ante templi ianuã multa syllogistice z alle/ gorice cum ip̃atore disputauit. Dei/ de ad cõmune colloquiũ redies dixit. Nec ubi tanq̃ sapiẽti ꝓtuli. nũc autez quare incassum hãc multitudinẽ con/ gregasti ad colendã stulticiã idolorũ. miraris hoc templũ manu artificum factuz. miraris ꝑciosa ornamẽta. q̃ ve lut puluis ante faciẽ venti erunt. mi/ rare potius celũ terrã z omnia que i eis sunt. z ornamẽta eorũ solez lunã z stel las. mirare famulatũ eorũz ab initio mũdi vsq̃ in finem nõ fatigant. Et cũ hoc aduerteris interroga z disce quis sit eoꝝ potentioꝛ. Cuz aũt ipm ipo do nante intellexeris nec silem illi inue/ nire valueris ipm adora. ipm glorifi/ ca. Jp̃e est ei rex regũ. Cunq̃ de incar/ natione filij plurimũ disputasset. stu/ pefactus cesar nõ valuit ad hoc respõ/ dere. Tandem ad se reuersus dixit ad eam. Sine nos o mulier finire sacrifi cium. z post hoc tibi respõsa reddem⁹. Precepit igit eam ad palatiũ duci et custodiri. admirãs nimiũ eius prudẽ tiam z corꝑis pulchritudinẽ. Erat em̃ speciosa valde z incredibili pulchritu/ dine omniũ oculis admirabilis vide batur. O magnũ fidei sacramẽtũ qua hec tenera ẏgo sic certauit. O magnũ xp̃i desideriũ qõ eaz sic confortauit. vt talem actãtũ imꝑatorẽ impterrita ar/ gueret. ¶ Scõm salutare documen/ tum ex p̃missis thematis verbis insi/ nuatur virginis buꝰ desponsate nobi lis ꝑparatio cum dicit. Et vxor eius se ꝑparauit. Nec sic̃dem virgo glorioſa se ꝑparauit ad eternales xp̃i nuptias q̃ quattuoꝛ vircutes. s.

¶ Primo q̃ virginitaſ mĩ dicia.

¶ Scõo q̃ charitatis excellentiã.

Tercio q̃ diuinã sapientiã.

¶ Quarto q̃ fortitudinis constantiã.

¶ Primo itaq̃ b. kathe. se ꝑparauit ad xp̃i eternas nuptias q̃ virginitaſ mũ diciam que q̃dem virtus sũme est ac/ ceptabilis spõso xp̃o. iuxta illud Eccl. xxvj. Omnis ponderatio nõ est condi/ gna cõtinentis anie. Rõ cuiꝰ est quia virginalis castitas in terra est vita an gelica. de qua Chryꝰ. sup Math. Oẽs virtutes spũales sunt res angelice ꝑci pue tñ castitas. q̃ hanc singulariẽ ho/ mines angelis similant. Hinc Aug. Qui nõ nubent nec vxores ducunt sic angeli in terrã sũt. imoꝛ angelos trãsce dunt sm Ambro. li. de viduis. Ma/ ioꝛ inquit est victoria virginũ q̃z ange lorũ. Angeli em̃ sine carne viuũt. vꝛgi/ nes in carne triũphant. Jõ Hiero. in sermone de assumptõe. In carne ꝓter carnẽ viuere nõ est terrena vita sed ce/ lestis. Uñ in carne angelicã gl'iam ac quirere maioris meriti ẽ q̃z habere. eẽ angelũ felicitatis est. esse vo virgines virtutis. Et hoc virgines obtinent ex gratia qõ angeli habẽt ex natura. Jdẽ In oñi seru z gradu virginalis pudi cicia obtinet p̃ncipatũ. Notãter dicit seru z gradu. Duo em̃ sunt serus ma/ sculinus z femininꝰ. In masculino te net p̃incipatũ christus. In femininо virgo Maria. Simiſ in oñi gradu In ꝓpheris Johãnes baptista. In pre dicatoribus Paulus. In euãgelistis Johãnes. In martyribꝰ Stephanus In ꝓfessoribꝰ Nicolaꝰ Ecce virꝰ q̃ quã b. kathe. p̃pauit seꝛ xp̃o accepta fozet iuxta illõ Prouer. xxij. Qui diligit coꝛ dis mũdiciã bẽbit regẽ amicũ. z Sap. iij. O q̃z pulcra ẽ casta generatio cũ cla ritate. Licz ei oẽs scrẽ fuerit ꝺo accepte ista tñ singulariẽ. q̃z nulla eaꝝ habuit tã solẽnes occasiões q̃by castitas pcly/ taſ. q̃ sunt q̃nq̃z. vicz. affluẽtia resoluẽs.

oportūitas inducēs. iuuēt⁹ lasciuiēs. lubras effrenās. pulcritudo allicies. ḡn dis q̄ppe labor z vltra hūanū posse in ter tot castitatis hostes fuare vgitatē ¶ Scōo b. kathe. se ꝓpauit ad eēnas xp̄i nuptias caritat⁹ excellētia. sine qua nec vgitas nec aliō op⁹ placz ōo. Beñ. Lāpas sine oleo castitas sine caritate subtrahe oleū lāpas nō lucet. tolle cari tatē castitas nō placet. iō breuib⁹ vbis ꝓcludit apl's. Si tradidero cor⁹ me um ita vt ardeā caritatē aūt nō habeā nihil mihi ꝓdest. Hec igit ē vest⁹ nu ptial'. hec decor salut⁹. ō q̄ Aug. Quā tū i te crescit dei amor tantū i te erescit pulcritudo. qz ipa caritas ē aie pulcri tudo. Vñ Hugo de laude charitatis. O bōa caritas q̄ quā deū diligim⁹ deū eligim⁹ z ad deū currim⁹. ad deū pue nim⁹. deū possidem⁹. iō nota i corde tuo scribēdo q̄ dic glo. sup Apoc. vj. Nullū ꝓmittit ōs cadere q̄ ei fuit vo amore. ¶ Tercio ꝓpauit se. b. Ka. ad eēnas xp̄i nuptias p diuinā sapiaz. q̄ tūc dī diuia qñ ducit hoiez ad dei z ve rā sui noticiā z hūilitatē. sapia vo mū dana iflat sine caritate. de q̄ Beñ. sup Can. Ut sec'ar⁹ scie iebat q̄dē: sz cu rio sitate nō caritate. iples nō nutries inflās nō edificās. ingurgitās nō ꝓfor tās. Idē ō ꝓtēp. Sapia mōi frena aia lis diabolica iimica ē salut⁹. suffocat⁹ vite. mē tepiditat⁹ et⁹ q̄ ōo solet vomi tū ꝓuocare. iō dicit Bre. Valde difficile est vt is q̄ se sapiētē estiat mētē ad hu militatē reducat z recte p̄dicatib⁹ cre dat sensū q̄z quersitat⁹ abijciat. Cui⁹ rō nē dat b. Iero. di. de filio ꝓdigo. De monū cib⁹ ē carmina poetaz. sec'aris sapia. rhetoricoz q̄z pōpa vboz. Beā vo kathe. habuit sapiaz q̄ desursū ē. z est pudica. bonis ꝓsentiēs. suadibilis. plena misc'ia. Vñ sic legit ō ea q̄ ve nies cesar de tēplo ad palaciū dixit ka therine. Audiuim⁹ tuā eloq̄ntiā z mi rari sum⁹ tuā prudētiā. sz i deoz sacri ficijs occupati oia plene itelligere neq̄ uim⁹. nūc aūt ab initio ꝓgenie tuā re q̄rim⁹. Et b. kathe. rñdit. Sc̄ptū ē. nec te collaudas nec culpauer⁹ ipe. Cōfite or meā ꝓgenie nō tumore iactātie sed hūilitat⁹ amore. Ego em̄ sū kathe. co sti reg⁹ filia. Et pz legēda i ꝓmōe āni p cedētis vsq̄z ibi. ita aias dño reddide rūt vt nec capilli nec vestimēta ab ig ne lederēt. ¶ Quarto q̄z b. ka. se ꝓpa uit ad eēnas xp̄i nuptias p fortitudis ꝓstātiā. fortitudo nāq̄z ē oim vtutū re ctrix z ꝓfuatrix. iō dic Arist. iij. ethico. q̄ ampliori laude digna ē fortitudo q̄z castitas. difficili⁹ em̄ ē tristia tolerare q̄z retrahere se a delectabilib⁹. puri em̄ cordis hoies p̄ūt esse ve fortes. qz dic b. Bre. Neq̄q̄z ret exteri⁹ nūer⁹ hoim quē ñ deuastat inti⁹ turba vicioz. Idē in moza. Mirū nō ē si q̄s bona incho et. sz valde mirabile ē si intentōe recta i bono ope ꝑduret. Sz di. vtrū bō tene atur ex caritate subire mortem ꝓ xp̄o. Rñdet scūs docto⁹ Bona. sup. iij. di. xxv. ar. ij. q⁹ aut adest necessitas vl' de fendēdi iusticiā aut amittēdi vitā. z sic q̄libz tenet magis mori deo dilecto q̄z viuere eo offeso. z b intellige si dat op tio vl' q⁹ iusticia ōseraī vl' q⁹ vita ꝑdat Sil'z cū q̄s videt q⁹ p mortē suam pōt fuari iusticia vl' fides. z psecutio nō ē psonal' sz vniuersal'. tūc tenet ō p̄cepto sustinere mortē. sic fecit b. Ka. qz pse cutio maxentij fuit vniuersal' ꝓ fidem catholicā. z ex morte b. Ka. fides mul tū defensabaī z infirmi xp̄iani aiabant Aut adest solū oportūitas manifestā di diuinā gl'iaz z edificādi eccl'iaz. z tūc mortē subire nō ē necessitat⁹ sz supero gatōis qz ad eā nō tenent⁹ oēs sz plati. infirmi vo p̄ūt fugere donec cōprehē dant. si vo iam comphēsi fuerint ne se

est p fidez vitate magis mori q̃ non
defendere seu negare. Beata em̃ Ka/
therina fecit sicut in christi caritate p/
fecta que vsq; ad mortẽ defendit fidẽ.
Unde legit̃ q; maxentius nec blandi/
cijs nec terroribꝫ eã a fide potuit euel/
lere qui dicebat. O virgo generosa tue
iuuẽtuti cõsule. z post reginã in pala/
cio secũda vocaberis: et imagine tua
in medio ciuitatis fabricata velut dea
adoraberis. Cui virgo. Desine talia
dicere que scelus sunt etiam cogitare.
Ego me christo sponsam tradidi. ille
glia mea. ille amator meus. ille dulce
do et dilectio mea. ab eius amore nec
blãdimenta nec tormẽta poterũt re/
uocare. Tunc ille furore repletus ius/
sit eam spoliatã scorpionibꝫ cedi: z ce/
sam in obscurum carcerẽ tradi. ibiq;
diebꝰ duodecim fame cruciari. Ma/
xentio autem pro negocijs regni extra
confinia p̃cedente regina nimio amo
re sancte Katherine succẽsa cum prin/
cipe militum nomine Porphirio ad
carcerem media nocte iuit. Que vidit
carcerem inestimabili claritate fulgẽ/
tem: et angelos plagas virginis per/
ungentes. Cui virgo eterna gaudia
predicauit: et ad fidem cõuertẽs mar/
tyrij coronã eidem predixit. Cunq; oia
Porphirius audisset ad pedes virgi
nis p̃cidit: z cum ducẽtis militibꝫ fi/
dem suscepit. Jpam em̃ beatã Kathe
rinã christꝰ p candidã colũbam cibo
de celo refouebat. Deinde eidẽ cũ mul
titudine angelorũ et v̄ginũ apparuit
dicens. Agnosce filia creatorẽ tuũ pro
cuius amore laborioſum subijsti cer/
tamen. cõstans esto q; ego tecum sum
Redienſq; imperator eam sibi p̃senta/
ri iussit z videns eã splendidiorẽ quã
fame putabat afflictã cogitans q; ali/
quis eã sustẽtasset custodes torq̃re ce/
pit. Illa vero ait, Ego cibũ ab homi/
ne nõ accepi sz xp̃s p angelũ me enu/
triuit. Cui imperator. Reconde oro qõ
moneo in corde, z noli dubijs serm o/
nibꝫ respõdere. nõ te quasi famulam
possidere cupimus sed regina potens
triũphabis. Cui v̄go. Attẽde z tu ob/
secro z iudicij examie decerne. quẽ ma
gis eligere debeo. an potentẽ eternum
glorioſum. aut mortalẽ infirmũ z ig/
nobilẽ ac deformẽ. Tũc imperator indi
gnatꝰ ait. E duobꝫ vnũ elige tibi. aut
sacrifica vt viuas. aut exq̃sita tormen
ta subi vt peas. Et illa. Quecũq; tor/
menta potes cogitare ne differas. q̃a
carnẽ z sanguinẽ p xp̃o offerre deside
ro sicut ip̃e p me seip̃m obtulit. Tunc
q̃dam p̃fectus furẽti regi suasit vt in/
fra triduũ quattuor rotas ferreis ser/
ris z clauis acutissimis circũseptas p̃
pararet vt eã tam horribile tormentũ
dissecaret ac ceteros xp̃ianos terreret.
Ordinatũq; est vt due vno ordie vol/
uerenť. z due contrario impetu age/
renť vt sursũ z deorsũ diuiderẽt. Tũc
virgo deũ exorauit vt ad laudẽ sui no
minis z ppli ꝙuersionem dissiparet.
Et ecce angelꝰ molã illã tãto ipetu cõ/
cussit q̃ tuor milia gentiliũ infemir.
Regina aũt que desup aspiciebat: et
vsq; tũc se celauerat descẽdens z impa
torẽ duriꝰ de hoc increpauit. Rex vo
furore repletꝰ cũ regina sacrificare nol
let iussit p̃us extractis mãmillis ꝺcol
lari. Que dũ ad martyriũ duceret̃ ka/
therinã rogat vt deũ p se, deprecaretur.
Que ait. Ne timeas a ꝺo dilecta regia
q; hodie tibi p trãsitorio regno ꝯmu/
tabit̃ eternus. z p mortali sponso tibi
eternũ acq̃res. Mistri igit̃ extra ciui
tatẽ ferreis hastilibꝫ mãmillas eiꝰ euel
lũt et post caput p̃cidũt. cuiꝰ corp̃ por/
phiriꝰ rapiẽs sepeliuit. Sc̃o ꝺie cũ ꝺ
corpe regine q̃stio fierz porphiriꝰ excla
mauit. Ego sũ q̃ xp̃i famula sepeliui. z

xpi fidē recepi. Tūc rex tribilē rugitus emittēs exclamauit. O me miserū .ec/ce porphiri⁹ q̄ erat vnic⁹ anie mee cu/stos decept⁹ ē. Qō suis militib⁹ dū re/ferret illi ptin⁹ rūderūt. Et nos xpiani sum⁹ z mori p xpo pati. Tūc cesar fu/rore repler⁹ pcepit oēs cū porphirio ō collari. z corpa cor. cāib⁹ dimitti Ecce ptz.b.ka. p̄patio cū q̄ntis militib⁹ do ctoribz z regia iuit ad celi nuptias. O magn̄ caritas.o magn̄ fortitudo. O btā sapia z v̄gīal' mūdicia.q̄b⁹ tīn placuit hec v̄go spōso xpo vt ī oib⁹ p̄ oēs felicit triūphar̄et. Tercio ex p̄missis the/matis v̄bis īsinuat v̄gis hui⁹ p̄patē ineffabil' p̄miatio cū ōr. z datū ē illi vt coopiret se bissinū splēdēs.bissinū eīn est gen⁹ lini cādidissimi qō mlīs labo/ribz pficit. z significat p̄miū celeste qō dabit p merito boni opis .iuxta illud ī. Cor. iij. Unusq̄sq; p̄priā mercedem recipiet f̄m suū laborē. Premiū ei cor/rūdet merito. qz meritū dī illō bonuz op⁹ qō b facim⁹. p̄miū vo qō p illo o/pere dabit. z sic p magn̄ merito magnū p̄miū dabit. f̄m sctīm vo Tho. sup. iij dis. xxix. ar .iiij. meritū magnū ex trib⁹ mensurari potest. scz

¶ Primo ex magnitudine caritatis.

¶ Secūdo ex pmptitudie volūtatis.

¶ Tercio ex arduitate opis

¶ Prio meritū magnū mēsurat ex ma/gnitudie caritat̄s. q̄nto ei act⁹ maiori ē caritate iformat⁹. tāto magis ē merito/ri⁹. sīc q ē ī magna gr̄a reg̃s. p quo ope magis mereat q̄s ali⁹ q̄ n ē ī tali gr̄a p ma gno. Secō meritū mēsurat ex pmpti tudie volūtat̄s. op⁹ ei qō ē absolute co actū z iuolūtariū nō ē meritoriū nec p̄ mio dignū. sīc bruta nō p̄miabunt q̄a nō agūt libere. sz īpellūt ab īstictu na/ture. Tercio meritū z p ꝓseqūs p̄miū mēsurat ex arduitate opis .q̄nto ei op⁹ ē magis difficile ceteris paribus tāto ē me/ritoriū z p̄mio dignū Et qz b.k. plena caritate.libera volūtate z ardua opa tiōe. q̄a magnā penā. s. morte subiit. p magn̄ magni dei amore .g̃ magn̄ p̄mio est digna. Un̄ legit q̄ cesar dixit b.ka. q̄nis arte magica reginā mori fecer̄s tn̄ si respueris p̄ma ī palacio eris.ho die igit aut dijs sacrifica aut caput ā/mittes.cui v̄go Parata ī nat sū. p xpo ad oia sustinēda Data tādē sntia sup eā decollari iubet. Que cū ad locū dedu/cta fuisset erect̄s ocul' ī celū orauit d. O spes z sal⁹ credentiū. O dec⁹ z gl'ia v̄gi nū iesu rex bōe. obsecro te vt q̄cūq; pas siōis mee mēoriā egerit: ī exitu aie vl' ī q̄cūq; necessitate te p me īuocauerit tue. p̄piciatōis ꝓseqūnt effectū. Facta est vox ad eā di. Veni dilecta mea spōsa mea ecce tibi celi ianua aperta est: qō postulasti impetrasti. deide cū decol/lata fuisset p sanguie lac emanauit. An geli aūt corp⁹ ei⁹ accipiētes ad montē sinay pl⁹q̄z vigīti dieꝝ itinere a loco ō collatōis ōdurer̄t. z ibidē honorifice se pelierūt. ex cui⁹ ossib⁹ oleū manat qō debiliū mēbra sanat. Rogem⁹ igit et nos carissimi spōsū ei⁹ xp̄m ob meritū passiōis sue p̄pate spōse Kath. vt ꝺ no bis det gr̄am z tādē gl'iam z.

¶ De dedicatōe eccl'ie ¶ Ser. cxij

Sanctificavit tabnaculū suū altissim⁹ .ps. xlv. Carissimi hodie sctā mr̄ eccl'ia recolit diez dedicatōis hui⁹ sctē eccl'ie ī q̄ sacra susc̄pitis. eruditiōz sa/lutis vie auditis. z pctōꝝ remissiōz ac cipitis. iō debetis magnā facere reue/rētiā huic sctō loco Nā trib⁹ reb⁹ ituitu dei est magna reuerētia exhibēda. s.

¶ Primo ꝓnis consecratis

¶ Secūdo locis deo dicat̄s

¶ Tercio reb⁹ diuio cultui mācipat̄s.

¶ Primo q̄dē dixi q̄ ituitu dei est magn̄

De dedicatione ecclesie

reuerētia exhibēda pſōis ꝓſecratis .ſic̄ pape:epīs .ſacerdotib⁹ z aliꝭ virꝭ religioſ nō ſolū ſcīs canonizatis .qz dic̄ Ricb.ſup.iiij.di.xxiij.q⁹ ſacerdotes habēt ſeptē ꝓuilegia q̄b⁹ excellūt oēs mōi hui⁹ ꝓncipes .ſeptē ei ſūt ordies i ſacerdote z i q̄libꝫ recipit ſpēalē gr̄az.ſō ip̄ſ dic̄ ſaluato⁹ Luc̄.x. Qui vos ſpnit me ſpnit.ip̄i ei ſūt ſerui regꝭ celeſtis z cui q nos habēt vocare ad nuptias celeſtes .ꝓpea q ꝓtūelijs affecerit eos rex celeſtis pdet illos z ciuitates eoꝝ ſucc̄det igni vt ⁹ Matb.xxij. Vic Ecci vij.dī. In tota aīa tua time deū z ſacerdotes ei⁹ ſctifica.nō ei debes i eis ꝓſiderare pctm̄ ⁹ q ip̄i rndebūt i iudicio ſꝫ pot⁹ deū reuereri i eis.qz pctm̄ ip̄orū admiſtratōz ſacroꝝ nō ipedit ¶ Secūdo deniq⁹ reuerētia ē exhibēda locis ⁹ dicatꝭ .ñ ꝓpea certe q illi lapides vl illa ligna poſſent i ſe hīe ſctitatē ſeu gr̄az cū ſint res inanate .ſꝫ iō qz ibi de⁹ habitat p ſpēale bñficiū.iuxta illud.q⁹ Machab.iij.Qui i ceł hz habitatiōez viſitato⁹ z ihabitato⁹ eſt loci illi⁹.z Bene.xxviij. Terribil⁹ ſ.reuerēd⁹ ē loc⁹ iſte nō ē h aliꝭ niſi dom⁹ dei. ¶ Tercio in ſup reuerētia ē exhibēda reb⁹ diuio cultui mācipatꝭ.vt ſc̄ calices coꝛpalia z pamēta altarꝭ zc̄.ita q mūda fuēr.nec p mlieres aut laicos lauēr .vt dī de ꝓſe.di.j.c.nēo.z extra de cuſtodia euchariſtie. Precipim⁹ vt oratoria vāſa miniſterij coꝛpalia z palle altarꝭ mūda z nitida ꝓfuenr. Cōtra h faciūt illi q ſudaria ſeu faſciolas hñt mūdiores q̄z coꝛpalia q nimiꝝ nō excuſanr a mortali pctō. Itē dicit glo.de ꝓſe.di.j.c.lig̃.q⁹ ligna eccl'ie dedicate ñ ⁹bēt ad aliꝰ op⁹ iūgi niſi ad aliā eccl'iaz.vl'igne ꝓburēda ſc̄.vl'ad ꝓfectū mōaſterioꝝ fribꝰ qz ⁹z.xiij.q.iij. Que ſc̄l'ſūt ⁹o ꝓſecrata i vſus laicoꝝ nō ⁹bēt deputari.ꝓpter h ⁹z.Scificauit tab.zc̄. Uñ in pñti ſermōe de dedicatōne eccl'ie tria declarem⁹ ſalutis documēta .ſc̄z

¶ Prīo eccl'ie ꝓſecrationis rationē

¶ Secūdo eccl'ie cōſecratōis actōem.

¶ Tercio eccleſie ꝓſecrate ꝓphanatōz.

Prīo nāq⁹ declarem⁹ eccl'ie ꝓſecratōnis rōem.q̄re vicz eccl'ia ꝓſecrat̄. Cui⁹ q̄dē q̄ntuplicē rōem poſſum⁹ aſſig̃re.ſ.

¶ Primo vt diabol⁹ inde expellat̄

¶ Scō vt ibi rei ꝓgank̄.

¶ Tercio vt ibi oratōnes exaudiank̄.

¶ Quarto vt ibi laudes deo ꝓſoluāt̄.

¶ Quīto vt ibi ſacramēta ꝓrigank̄.

¶ Prīo ſiq̄dē eccl'ia ꝓſecrat̄ iō vt ide diabol⁹ expellat̄.Quia ſic̄ aliq̄ dom⁹ duz regie maieſtati occupat ibi inimic⁹ ñ ꝑmittit manere.ſic dū eccl'ia ⁹o ꝓſecratur ibi diabol⁹ ſtare nō ꝑmittit .vñ dī extra de imunitate eccl'ie z cimiteriōz.c. debet.li.vj. Sit ad eccl'iaz būl'z ⁹uotus ingreſſus.ſ.t i ea q̄eta ꝓuerſatio.⁹o ḡta.inſpiciēt⁹ placita. Seq̄t.Null⁹ ibi ſeditōem excitet. ꝓclamatōnez moueat ipetū ve cōmittat.z ſaluato⁹ ait. Dom⁹ mea dom⁹ oratōis vocabit̄.oratōe ⁹o repellit̄ diabol⁹.Uñ Bre.refert in iiij.dial'.li.q⁹ cū q̄dā eccl'ia arrianoꝝ fidelib⁹ reddita ꝓſecrare.z reliq̄e ſancti Sebaſtiani z b.agathe illuc delate fuiſſent.pp'l⁹ ibidē ꝓgregat⁹ porcuz ſubito ītra ſuos pedes huc illuc q̄z diſcurrere ſenſerūt.q fores eccl'ie repetēs: a nullo videri potuit :oēsq⁹ i admiratōz cōmouit. Ob idcirco dñs oñdit: vt cūctis pateſceret.qz de loco codē immūd⁹ habitato⁹ exiret. Seq̄nti ät nocte magn⁹ i ciuſdē eccl'ie tectis ſtrepit⁹ fact⁹ ē.ac ſi i bac aliq⁹ errādo diſcurreret. Scōa itez ḡuioz ſon⁹ icreuit. Tercia ⁹o nocte tāto ꝛoze iſonuit.ac ſi oīs illa eccia a fūdamēt̄ fuiſſz euerſa.ſtatiq⁹ receſſit.nec ápli⁹ illa antiq hoſtꝭ inq̄etudo apparuit.ſꝫ p ꝛoꝛ ſonitū q̄ē fecit inotuit q⁹ a loco q̄ē diu tenuerat

wacꝰ erībat. hec b. Gre. ¶ Scdo eccla ꝓsecrāt vt ibi rei ꝓtegāt Quicūqꝫ eī ad eccl̄iaz ꝓsecrātā ꝓfugerit ꝑ vim ide ex/trahi nō debet neqꝫ ō amictu. vt dicit xvij.q.iij.c.sic antiqꝰ. Excipit publicꝰ latro z nocturnꝰ ōpplatoz agroꝝ. Si mlier dic̄ Hostien. q ꝙ ꝓfugit ad coz/pus xpi ē defēsandꝰ licꝫ ñ sit i iure exꝑsū. qa vbi maioz ē rō ibi maꝰ ius. Nā mlier tāgēs fimbriā xpi sanata ē. sic zc

¶ Tercio eccl̄ie ꝓsecrāt vt ibidē ozōes exaudiāt. licꝫ ei vbiqꝫ pñs sit deꝰ z vbi qꝫ exaudiat debite ozātē. tñ vt dic̄ lyra sup. iij.c. Job. eligit eccl̄ia ad ozādum triplici ex cā. Prio ꝓpt̄ loci ꝓsecratōez i q̄ spēalē deuotōz ꝓcipiūt ozātes. Sic iij. Reg. viij. salomō ōdicato tēplo ait. Quicūqꝫ rogauerit i loco isto exaudi/es eū i loco habitacli tui i celo. z cū ex/audieris ꝓpicꝰ eris. Scdo adoramꝰ i eccl̄ia ꝓpt̄ sctitatis signa q̄ ibi ꝓtinēt. tō saluatoz dicebat Matth. xxj. Domꝰ mea domꝰ ozōis vocabit. z Augꝰ. In ozatorio inqt nemo aliqd agat nisi ad qō factū ē vñ z nomē accepit. Scti eñ ad q̄z reuerētiā ōdicata ē eccl̄ia spēal̄ ꝑ ozātes ibidē incedūt. Sic legit in hysto. sara. li. ij. q cū gēs bunoꝝ de pā nonia fuiss egressa obsederūt vrbem mētēse. ſz añ q̄z vēissent apparuit i eccle sia bti stephani qbusdā religiosꝫ sctūs stephꝰ loqns cū btis apl̄is petroz pau lo vt rogarēt cū eo dñm ne ciuitas illa ꝺstrueret i q̄ oratoriū suū mltū freq̄n tabat. Cui illi dixerūt. q ciuitas ꝓter malicīā suā erat cremāda excepto ora torio suo z ꝓtēs i illo. z ita factū ē Ter cio adoramꝰ i eccl̄ia ꝓpt̄ ocursū mltoꝝ vt ozō magꝫ fiat exaudibil̄. dic̄ ei salua toz Mat. xviij. Ubi duo vl̄ tres ꝙgre gati fuerit in noie meo i medio eoꝝ sū. Et Piero. Impossibile ē ꝑces mltoꝝ nō exaudiri. Adoramꝰ ār vsus orientē sm Damas. li. iij. triplici rōe. Prio vt laudare moneat. laus illi semp affuit. Patriā nāz nos reqrere oñdam⁹. Sc laus inq̄z saluatoꝝ iuitat aues bestias

clido vt ad xpm crucifixū respiciam⁹. Tercio vt veniēt̄ iudicē nos expecta/re mōstrem⁹. ait eñ sic. Deꝰ padisū in oriēte plātauit vñ boiez trāsgressorē ex ulē fecit. z añ padisū ex oriēte habitare fecit Antiquā igit patriā exqrētes z ad ipāz aspiciētes deū ad oriēt̄ adoram⁹ Gz z dñs crucifixus ad occidēt̄ respi ciebat. z ita adoram⁹ ad ipm respicī/tes. Et assumptꝰ i celū ad oriēt̄ surſū ferebat. z ita ipm apl̄i adorauerūt. sicqꝫ veniet quēadmodū viderūt eū eūt̄ in celū. ipm igit expectātes ad oriēt̄ ado ram⁹. hec Damas. Et qbꝰ dat intelligi q ex pte dei nō ē necesse ozāti vt reqrat locū. qz vbiqꝫ pñs ē. Jō dicebat apl̄s .j. Thi. ij. Uolo viros ozare i oī loco. ſz ex pte ozātis expedit aptū ad ozādū locū q̄rere vbi deuotꝰ facere possit. tō docuit saluatoz Mat. vj. di. Tu āt cū ozaueris intra cubiculū tuum. z clauso ostio ora pīez tuū. ¶ Quarto eccl̄ia cō secrat. vt ibi laudet deo ꝓsoluāt. qz dic̄ sā. Tho. ij. ij. q. xcj. ar. ij. q qlibz bō ob ligat laudare deū sub pena dānatōis eīne. qz ad ꝺ creatꝰ ē. iuxta illō Deute. xxvj. Dēs gētes creauit i laudē z gl̄iaz nois sui. Naz oīs creatura ꝑ modulo suo laudat creatorē suū. s. bestie. pisces aues. vmes lapides ligna zc. qbꝰ deꝰ nō ꝓmisit vitā eīnā. Propēea ps. in/uitat oēs creaturas ad dei laudez di. Laudēt illū celi z era mare z oia repti lia i eis. Sup q̄ dic̄ lyra. q nll̄a creatu ra ꝓpe laudat deū nisi creatura rōnal̄ Alie aūt creature dicūt laudare deū i/propē qz boi sūt materia laudādi deū Nā qñ vides fulgidū solē. pulcrā lunā ōcoras stellas. pulcros flores zc. ōbes laudare pulcritudinē creatoꝝ. De ma gnitudie creaturaꝝ ōbes laudare ꝺi po/tēnā. ō dispositōe earūdē dei sapiaz. sic q̄ppe faciebat b. frā. ō q̄ canit Laudās

De dedicatione ecclesie

et creaturas alias ad laudē creatoꝛ. ō eodē. Quicqd i rebꝫ repit delectāti re gerit i gl̄iaz factoris. Quodā nāqz tpe dū iret i via fessus sedit sub vna arbo re. vēit ibi auis philomena cepitqz dul cit̄ cātare i arboris ramusclo. Tūc be. Frā. exhilarat⁹ ispū ait Gloꝛ mea phi lomena laudem⁹ deū alt̄natim. z vi/ deam⁹ si tu vices mei ōi laude an ego te. Tūqz b. frā. alta voce cū mag̃ deuo tōe cepisset cātādo deū laudare. q̄ cessā/ do icepit z philomena. tādē b. frā. fati/ gat⁹ cessauit qz tūc erat eger. auis vo cātabat. Tūc igemuit vir dei cū lachri mis dicēs. O dulcis dñe iesu. Ecce ista auicl'a cui vitā eīnā ñ p̄misisti supauit i tua laude me cui vitā p̄misisti. adiu/ ua igit̄ dñe de⁹ ifirmitatē hūanā. Uñ hz oi tpe ad id apto dēm⁹ laudare deū iuxta illō p̄s. Bñdicā dñm i oi tpe sp laus ei⁹ i ore meo. tñ eccl'ia scā istituit vij. horas canōicas i q̄bꝫ cl'ici z religi/ osi p se z ppl'o xp̄iano tenēt deū lauda re. s. matutinū. p̄mā. tertiā. sextā. nonā vesp̄am z ꝓpletoriū. Cui⁹ rō ē ista: q̄a be hore p̄ alijs sūt p̄uilegiate. Nā me/ dia nocte xp̄s dñs nat⁹ ē. z eadē hora capt⁹ ligat⁹ illusus z examinat⁹. ꝓterea ad mēoriā hoꝝ laudam⁹ deū i matut. p̄s. Media nocte surgebā ad confitēdū tibi. Hora aūt p̄ma diei xp̄s dñs ad tēplū docēd⁹ ibat z ppl'us ad eū mani/ cabat. i. mane festinabat. Luc. xxj. In ipa hora ligat⁹ pilato fuit p̃sentat⁹. ac eadē resurgēs ml'ieribꝫ apparuit. Jōo hac hora ōo laudes exoluim⁹: et xp̄o dño gr̄as agim⁹. Hora deniqz tercia xp̄s dñs flagellat⁹: spinis coronatus. illusus ē z liguis iudeoꝝ crucifix⁹. ac ad mortē sentēciat⁹. Eadē q̄z hora spūs scūs apl'is missus ē. ō hac hora lau/ dē dicim⁹ z gr̄as deo. Hora aūt sexta xp̄s dñs p nr̄a salute nud⁹ clauis cru ci affixus ē. z i ipa cruce eleuat⁹ sāgui/ ne sacro defluēte. ac i ipa hora fatiga tus ex itinere sedebat sup̄ fontē. ō hac ipa hora laudes z gr̄as xp̄o passo z do cēti exoluim⁹. Hora vo nona xp̄s in cruce clamās z orās emisit spm̄. milesl lat⁹ ei⁹ lācea p̄foꝛauit. Eadē hora i sur ges i celū ascēdit. apl'i q̄z ipa hora ora re ꝓsueuerūt. ō de his deo laudes agi m⁹ i sua eccl'ia. Hora vo vesp̄tina sa/ cramētū corpis z sanguis sui ꝓfec. pe des discipuloꝝ lauit. ac eadē hora de cruce deposit⁹ est. p q̄bꝫ oo laudes dic̄ eccl'ia catholica. Hora q̄dez ꝓpletoriꝫ xp̄s dñs oras sāguineas guttas suda uit. z cōpletis fue passiōis miseriꝫs se/ pult⁹ ē. ō his laudes agit eccia scā. de q̄bꝫ p̄s. Septies i die laudē dixi ti/ bi. Ad p̄fatas igit̄ horas clerici i sacris existentes z religiosi tā stricte tenēt fm. Panormitanū sup. c. dolētes. extra de cele. miss. q⁹ etiā papa nō possꝫ dispēsa/ re q̄n teneret sub pena mortal' petī p/ soluere. nisi legitio inueniēte ipedimē to. vl' saltē q⁹ aliq̄d i recōpēsam diceret vl' faceret ad dei laudē. ¶ Quarto eccia ꝓsecrat vt ibi sacra pozrigāt. nā eccl'ia ꝓsecrata efficit q̄si rabina dei in qua sa cramēta ꝓtineāt z mistrāt. Qōdā enim sacramētū dat intrātibꝫ in familiā xp̄i vt baptism⁹. q̄ddā augētibꝫ fāliā xp̄i vt matrimoniū. qōdā mistrātibꝫ vt oꝛ do. quoddā pugnātibꝫ vt confirmatio. qōdā ifirmātib⁹. vt pnia. qōdā esurie tibꝫ vt eucharistia. qōdā exeūtibꝫ vt ex trema vnctio. ō bñ ꝓsecrat ecclesia.

¶ Secūdū q̄z salutare documētū de dedicatōe eccl'ie declarem⁹ cōsecratōis eiusdē actōnez. q̄ vicz actu seu q̄bꝫ ceri monijs debet ꝓsecrari. Quattuoꝝ ni/ mirū act⁹ sūt necessarij i eccl'iaꝝ conse (stium clamitat.
cratōe. scz

¶ Prio cp̄s ter eccl'iaz circūiēs ad ho

¶ Secōo ipaz intꝰ exteriusq̄z aq̄ irrigat

¶ Tercio i pauimēto ō cinere z. sabu lo alphabetū scriptitat

¶ Quarto i eccl'ie pietibꝫ cruces notat

Prim⁹ dixi act⁹ in eccl'ie ꝓsecratõe est necessari⁹ triplex circũit⁹. Nã ep̃us ter circũit eccl'iaz ꝓsecrãdã. z ãlibz vice venies ad ianuã pcutit cũ baculo pastorali di. Apite portas principes vras. Istũ aũt ritũ ꝓsecrãdi Siluester papa p̃m⁹ fieri instituit. fuerũt tñ a tp̃e ap'lorũ loca dedicata. q̃ a q̃busdã oratoria. a q̃busdã eccl'ie appellabant. vbi xp̃iani dei v̈bũ audiebãt. ac eucharistiaz sumebãt. Instituit v̈o papa siluester būc ꝓsecrãdi modũ rõnabilit̃ ad significandũ ꝓsecratõz aie rõnal' q̃ ẽ tẽplũ di viui. De ℟ Aug. i p̃mõe de dedicatõne ait. Quotiẽscũq; frẽs charissimi altar' vl' tẽpli festiuitatẽ colim⁹ si fidelit̃ z digne attẽdim⁹ ac setẽ z iuste viuim⁹. q̃cq̃d in tẽplis manu fact' agit̃ totũ in nob spũali edificatõe cõplet̃. Nõ ei mẽtitus est ille q̃ ait. Tẽplũ dei sanctũ est qđ est' vos. Triplex igr̃ ep̃i circũit⁹ significat triplicẽ circũitũ xp̃i quẽ fec̃ p̃ania scrificãda. Prim⁹ q̃ đ celo vẽit in mũdũ. Scđs q̃ de mđo descẽdit ad lib̃ũ. Terc⁹ q̃ de lũbo resurgẽs ascendit i celũ Triplex v̈o ostiũ pcussio significat q̃ xp̃s dñs triplex ius bz i aĩa q̃ re sibi dz apiri. Est em̃ sua creatõne redẽptõe z glificatiõis. p̃missiõe. Trina aũt ei⁹ pclamatio significat trinã ei⁹ ptãtẽ. s. i celo. i mđo z i inferno. iuxta illud Mar. vl. Data ẽ mihi oĩs ptãs in celo z i tra ¶ Scđs deniq; act⁹ ad cõsecrãdũ eccl'iaz necessari⁹ ẽ q̃ epi inter⁹ z exter⁹ aq̃ bñdicta eã irriget. Que q̃ dẽ aq̃ fit ex q̃uor reb⁹. vicz aq̃ vino sale z cinere ad significãdũ q̃ p̃ quatuor expellit̃ diabol⁹ de tẽplo aĩe. s. p̃ aquaz lacrimaz. p̃ vinũ leticie spũal'. p̃ sal discretiõis. z p̃ opa v̈e hũiliatiõis. Aq̃ em̃ est apti⁹ elemẽtũ ad ꝓsecrãdũ eccl'iam z purgãdũ spũalẽ maledictiõez. q̃z ẽra cũ fructu suo maledictõz accepit q̃n ex fructu ei⁹ facta fuit deceptio. Vñ dixit dñs ade. Maledicta tra i ope tuo. z q̃ v̈o maledictõi nõ subiacuit. Hinc ẽq̃ dñs legit̃ ꝓ medisse pisces iz nõ exp̃sse carnes nisi de agno paschali q̃p̃ legi p̃ ceptũ. Tpib⁹ etiã ieiunioz pisc⁹ vti licet z nõ carnib⁹. iõ eccl'ia bñ aq̃ cõsecrat̃. ¶ Tercⁱ⁹ insup̃ act⁹ necessari⁹ ad eccl'ie ꝓsecratõz ẽ q̃ epi i eccl'ie pauimẽto alphabetũ ex cinere z sabulo siue arena l'ris grecis z latinis scribit̃ i modũ crucis icipiẽdo ex trãsuerso angulo oriẽt' vsq; ad angulũ occidẽt' ad significãdũ q̃ ppl's iudaic⁹ z gẽtil' fidelis p̃ crucẽ xp̃i vniunt̃. q̃ aũt trãsuersaliter scribit̃ h̃ iõ q̃z ppl's iudaic⁹ q̃ pri⁹ erat dexter fact⁹ ẽ sinister. z ecõuerso ppl's gẽtil' q̃ pus erat sinister fact⁹ ẽ dexter. Oz aũt crux ex trãsuerso ducit̃ significat q̃ vnũ restamẽtũ i alio ꝓtinet̃. sicut Ezechiel. j. c. rotã vidit in rota. vñ pumentũ eccl'ie sctẽ est fundamẽtũ fidei l'ce v̈o sũt articli fidei q̃ docẽt vt fideles se cinerẽ z puluerẽ reputẽt. sic̃ Abrahã Gen̄. xviij. dicebat dño. Loq̃z ad dñm meũ cũ sim cinis z puluis ¶ Quart⁹ q̃z act⁹ ad eccl'ie ꝓsecratõem necessari⁹ est q̃ i pietib⁹ eccl'ie ꝓsecrate cruces scribũt̃. vt vicz demões ide expulsi videntes signũ magni regis terreãt̃ z iterũ illuc igredi nõ p̃sumãt Mltũ q̃ppe ipi timẽt signũ crucis sic̃ canes baculũ q̃ p̃cussi sẽ. Vñ Chryt̃. ait. Ubicũq; dmones signũ dñicũ viderit fugiũt timẽtes baculũ q̃ plagã acceperũt. Jõ etiã i tẽplo spũali h̃ ẽ in aĩa dz xp̃i crux erigi p̃ memoriã fidiciã z vite abstinentiã vt xp̃s libenẽ ibi habitet in tẽplo suo ¶ Terciũ salutare documẽtũ đ eccl'ie dedicatõe declarem⁹ ei⁹ q̃p̃hanatiõez. Nã vt dicit glo. extra de cõse. eccl'ie vel alta. c. q̃posuistis q̃ eccl'ia in trib⁹ casib⁹ est recõsecrãda. Prim⁹ q̃n nescit q̃n fuit cõsecrata. nec apparet aliq̃s signum nec scẽptura nec testes. vt bñ de ꝓse. dist. j. c.

De dedicatione ecclesie

Ecclie.qz nō ōz iteratū qō nescit factū. Scōs casus si pietes fūt ꝑbusti z decrustati.z licz nō cozruāt si tñ ꝑburant mō ꝑdicto fūt recōsecrāde.qz ꝑsecratio z linitio fit i ipis pietib⁹ vt dic̄ glo .de ꝑse.c.eccl'ie.sec⁹ si tñ tectū ꝑburit. Tertius casus qñ eccl'ia ē recōsecranda qñ pietes ita cozruerit q⁹ denuo optz reficere etiā de eisdē lapidib⁹.qz nō est ipa eccl'ia ꝑma:exq̄ forma q̄ dat eē rei fuit mutata.al's nūq̄z ē eccl'ia recōsecrāda. ſz qñ ꝓphanat solū ē recōciliāda. Qō fit in trib⁹ casibus.scz

¶ Prio si effusiōe sanguis pollui[t]

Scōo si ercōicat⁹ in ea sepeli[t]

¶ Tercio si semē ō adulc̄io ibi effūdi[t]

Prio dixi q⁹ eccl'ia est recōciliāda z nō recōsecrāda qñ effusiōe sanguis polluitur ex ꝓtētōe vl' vidicta. sec⁹ si occidit a casu siē si lapis vl' lignū cadēs occideret aliquē Et significat spūal' q⁹ aia ñ est tēplū dei polluit ꝑ auaricīā .qz auar⁹ z vsurar⁹ est q̄si vir sanguinum dū ꝑ fraudē ꝑsumit innocēt̄ sanguinē Prouer.xxx. Gāguisſuge due sūt filie dicētes sp.affer affer .ſz certe mō peior nata ē q̄ clamat.tolle tolle violenc̄.ad cui⁹ clamozē vsurarij z tirāni vsurpāt alioz bona de q̄b⁹ faciūt eleōsynas calices z erigūt altaria.ac ꝑstruūt ecclesias.nō intelligētes q⁹ deo nō fūt accepta.iuxta illō Piero. Jn̄gnū inq̄t ē spiritui sctō q̄d obtuler⁹ eo neglecto ad qō teneris .Quilibz aūt teneī restituere alīēa. Un̄ legit q⁹ cū q̄dā vsurarius eccl'iaz ō vsuris ꝑstruisset z ēpm ad illius dedicatōez inuitasset.Cūq; epūs cū clero officiū dedicatōis agerz vidit diabolū stātē p⁹ altare in habitu epāli.q̄ dixit epō.Quare eccl'iaz meā ꝑsecrascessa tā qz ad me ptinet ei⁹ interdictio qz de vsuris ē edificata.Quo dicto epūs inde cū cleric⁹ z pp'lo fugit.z diabol⁹ illā ptin⁹ cū magno strepitu destruxit.

O de⁹ ēne q̄t sūt mō i ista ꝓuicia tam clerici q̄z laici q̄ pl⁹ studēt auaricie q̄z saluti z ꝑscie.certe implet nūc illō Piere.viij. Animo vsq; ad maximū oēs studēt auaricie.vñ Bet. Quē inq̄t dabis mihi de nūcro ꝓpositoꝝ q̄ nō magis iuigilēt subditoꝝ euacuādis maꝝ supꝝs q̄z extirpādis vicijs. qō significat ꝑ tēpli ꝓphanatōz a Jeroboam.iij Reg.xij.q̄ duos vitulos fecit ponens vnū i dan aliū in bethel.q̄s fecit ꝓpter auaricīā ne regnū ad Roboā veniret

¶ Scōo quoq; eccl'ia ē reconciliāda si ercōicat⁹ in ea sepeli[t] vel ab epō ercōicato ꝑsecrat. vel pagan⁹ in ea sepult⁹ ē qz corpa talium ꝓjcienda sunt inde si discerni possunt ab alijs. z postea reconciliānda. vt habet de ꝑse.d.i.j.eccl'iaz Et significat q⁹ spūale dei tēplū ꝓphanat ꝑ gulā. Gulosus cñ est q̄si pagan⁹ z idolatra qui deū ver⁹ nō colit ſz suū ventrē.iuxta illud Phil'.iij. Quoꝝ de⁹ venter est z gl'ia coꝝ in ꝑfusiōe Tal' aūt eccl'ie ꝓphanatio bñ figurata est ꝑ nabuzardan q̄ interꝓtatur ꝓtinceps cocozū.iij. Reg.xxv. ¶ Tercio ecclesia material' est recōciliāda si semen ex adulterio ibi effundi[t].qz dicit.xxxiij q.vij.c.nō solū.z sunt vba Jsido. Jnter cetera inq̄t vicia septē capitalia maxīmi sceleris est luxuria qua tēplū dei violat.Nam si q⁹ mentit vel supbit i eccl'ia ipa nō violat.sed effusiōe semis polluit.vt dicit de conse.di.j.c.eccl'ijs. Et significat q⁹ spūale dei templū ꝓphanat ꝑ supbiā que est quasi qōdaz adulteriū cū diabolo:vero sponso xpō derelicto. Qō figurat.j.Macha.j.per Antiochū qui fuit supbissim⁹ et ambicios⁹ z dei domū ꝓphanauit. Un̄ licz p̄dicta tria pcā.puta auaricia gula z supbia eccl'iam materiale z spūale ꝓphanēt.sup oia tñ eccl'iam catholicā destruit vita mala clericoꝝ z religioso

rū .vt dicit Chrys.et habet.viij.q.j. ꝯ/lus. Valde etiā destruit latcos melio/res esse ꝙs clericos .Dignū humil' ꝛpe respice de solio maiestatis tue: z vide statū z ruinā sctē ecclesie. Quia venerūt gentes .i.gentiliter viuentes viri eccle siastici in hereditatē tuā.polluerūt ta/bernaculū nominis tui .De quibꝫ dicit Bernū. Honorati incedūt ō bonis do mini cui honorem nō deferunt. Inde i3 quē ꝙtidie vides meretricius nitor histrionicꝰ habitus.regiꝰ apparatus inde aurū in frenis z sellis z calcarib⁹ plus calcaria ꝙs altaria fulgēt. Idē ad Eugeniū papā. Nirū inqt est de cle/ricis q aliud esse aliud videri volunt. milites em̄ sunt in gestu.clerici sūt in questu:sed neutrū in actu .Et cū vtrū qꝫ cōcupiscūt vtrūqꝫ deserunt .vtrūqꝫ cōfundunt. Unusqsqꝫ aūt ait apls in suo ordine resurget.isti vero in q. Qꝫ qui sine ordine peccauerūt:sine ordi/nibūt. Et ꝯa nō laborāt vt rustici. nec euāgelizant vt clerici.nec pugnant vt milites nec viuūt vt homies.vnde cū in labore hoim nō sint ideo nō flagel/labunt cū boibꝫ sed cū demonibꝫ. Et ꝯa nullum seruāt ordinē ideo ꝑdicent vbi nullus ordo est: sed sempiternus horror inhabitat Nec oīa in vulga/ri populo dicēda nō sunt ne exosi red/dant populo.z ꝥa mysteria sacramē/torū ab eis ꝛcipienda cōtemnant quę nullo prorsus pacto sunt paruipēden da.quia clerici quidā liꝫ simus mali: tamē plcs ō nobis sunt boni et catha/logo sanctorū plures ꝙs alij inscripti.z si sumus mali tamē populo ꝓficim⁹: ꝙbus melius est habere caput lāgui/dum ꝙs nullū .vt spūalem vitā ꝓ nos habeat. Hinc Aug⁹ et habetur.j.q.j. Spūssctūs inquit in sancta eccīa ita operat vt reprobos fugiat.z tū ꝓ eorū misteriū reprobos colligat. Propter ea dilectissimi vnusquisqꝫ nostrū ꝓpriā ex aminet cōscientiā et de aliorū vita nō dijudicet si nō vult postea iudicari et cōdemnari. Sed sciat quō in domo dei oporteat cōuersari q est ecclesia dei viui.j.ad Thi .iiij. Reuera si sic facere conabimur certūc tabernaculi cordis nostri inhabitator christꝰ sanctificabit illud hic ꝓ gratiā z postea ꝓ eternam gloriā. Ad quam nos ꝓducat ipe qui roseo sanguine suo nos redemit z vi/uit et regnat cū patre z spūsancto in se cula seculoꝝ. Amen.

Sermones vtiles de sanctis Biga salutis intitulati. a quo/dam fratre hungaro In cōuen tu Pestbien.fratrū minoꝝ de obseruantia cōportati. Impen sis quoꝝ et sumptibus ꝓuidi viri Johānis ryman ꝓ indu/striū Henricū Bran in impe/riali oppido Hagenaw inibi i colā diligentissime impressi ac emēdati Finiūt feliciter Anno ab incarnatōe dñi Millesimo ꝯterqꝫ centesimo nonagesimo septimo.vj.kal'.Augusti.

8459.

colorchecker DIGITAL SG
DCSG - UBU # MX - 7181
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
A
B
C
D
E
F
G
H
I
J
K
L
M
N
x-rite
mm
0
1
2
3
4
5
6